DICTIONARIES OF TALMUD, MIDRASH AND TARGUM

II

A DICTIONARY OF JEWISH PALESTINIAN ARAMAIC OF THE BYZANTINE PERIOD

by

MICHAEL SOKOLOFF

BAR ILAN UNIVERSITY PRESS

Published with the assistance of
The Milan Roven Chair of Talmudic Studies
The Semitic Museum, Harvard University
The Louis and Minna Epstein Fund of the American Academy for Jewish Research

The preparation of this volume was made possible in part by a grant from the Program for Research Tools and Reference Works of the United States National Endowment for the Humanities, an independent Federal agency.

FIRST PUBLISHED — 1990
SECOND PRINTING — 1992

ISBN 965-226-101-7

Printed in Israel
Computerized typesetting: Yael Kaplan, Jerusalem

To my parents
Sam and Minnie Sokoloff

CONTENTS

PREFACE 1

ACKNOWLEDGMENTS 2

INTRODUCTION 3

ABBREVIATIONS AND SIGNS 8

SOURCES 19

DICTIONARY 29

INDICES: 595

I. INSCRIPTIONS 597 / II. TARGUMIM 598 / III. MIDRASHIM 684 / IV. PALESTINIAN TALMUD 733 / V. GAONIC LITERATURE 810 / VI. POETRY 811 / VII. PAPYRI FROM EGYPT 814 / VIII. AMULETS 814 / IX. KETUBBOT 816 / X. TIBERIAN MASORA 818

ADDENDA 821

כל מילה דלא מחוורא מסמכין ליה מן אתרין סגין

ירושי עירובין כו ע״א = ברכות ד ע״ג

PREFACE

The author's aim in preparing the present dictionary has from the very beginning been a dual one:

1. To provide students and scholars with a tool for an accurate understanding of the Aramaic dialect of the Jewish Palestinian literature of the Byzantine Period.
2. To provide a tool for the Aramaist and Semitic linguist by which to see the relationship of this Aramaic dialect to the other ones, especially the contemporary dialects of Palestine.

These two aims, one literature oriented and the other language oriented, are somewhat at odds because of the nature of the Rabbinic literature of the Byzantine Period. This dilemma was succinctly expressed by Th. Nöldeke over a century ago as follows:*

> One could tend to doubt the propriety of a dictionary of the entire old Rabbinic literature. Namely, it is anathema for linguists to find Hebrew and Aramaic together in one lexicon. But on the the other hand, this entire literature, as diverse as it is, stands together. And furthermore, Hebrew and Aramaic passages in both Talmuds and in the later Midrashim stand so close that any doubt may be suppressed before practical needs. *Literarisches Centralblatt für Deutschland* 1875:875

The present dictionary is the first attempt to treat in a comprehensive manner an individual dialect out of those which comprise the Rabbinic literature in its broadest sense. Since the corpus under analysis has been defined on a linguistic and not on a literary basis, it crosses the boundaries between different text genres. Admittedly, the absence of the Hebrew component of the Talmudic and Midrashic texts in this volume is a practical problem for the student of these texts. Indeed, it is to be hoped that eventually a new comprehensive dictionary of the entire Rabbinic literature will be produced. This, however, must follow the preparation of the dialect dictionaries of which the present one is the first example.
It is the author's hope that in presenting a full semantic description of one dialect, an example has been set for others to follow, so that we may have detailed, up-to-date, and accurate pictures of the languages of the Rabbinic literature.

ACKNOWLEDGMENTS

Financial assistance for research on this work was extended to the author by the following institutions and funding bodies: The American Philosophical Society; The Memorial Foundation for Jewish Culture; The Israel Academy of Sciences and Humanities; The Bar Ilan Research Council. Major funding came through a grant from the United States National Endowment for the Humanities.

The computer programming for the project was carried out at Bar Ilan University in the framework of the Institute for Information Retrieval — The Responsa Project, by Ms. Esther Bartal and Mr. Shlomo Nativ.

I would like to thank Prof. Z. Ben Hayyim, the director of the Historical Dictionary of the Hebrew Language of the Academy of the Hebrew Language for having placed printouts of manuscript editions of the Palestinian Talmud and Midrashim at my disposal.

A grant from the Penn-Israel Fund, a fellowship at the Institute for Advanced Studies at the Hebrew University, and the Sarnoff Visiting Professorship at Johns Hopkins University in the framework of the Comprehensive Aramaic Lexicon Project provided the necessary time and expertise needed for the preparation of the manuscript.

Substantial support for the publication of the dictionary was provided by the Milan Roven Chair of Talmudic Studies at Bar Ilan University, and the Semitic Museum, Harvard University. I would like to thank Prof. D. Sperber, the incumbent of the chair, and Prof. F.M. Cross of Harvard University for having provided these funds.

Ms. Miriam Ashuach assisted in various stages of the project especially in checking references. Most of the onerous job of typing was done by Ms. S. Podziba and Moshe and Dr. Dalia Hoshen.

Ms. Miriam Drori, the director of the Bar Ilan University Press, followed the project from its inception and is responsible for the production of the book in its present form.

Finally, I acknowledge the forbearance of my wife, Simone, and my children, Ariel and Hagit, during the ten-year gestation period of the present work.

M.S.

INTRODUCTION

Jewish Palestinian Aramaic (JPA)[1] was the Aramaic dialect spoken and written by Jews, mainly in Palestine during the Byzantine Period (3rd cent. C.E. — Arab Conquest)[2] and for some time afterwards, corresponding to the Amoraic and Gaonic (post-Amoraic) Periods. Together with Christian Palestinian Aramaic (CPA)[3] and Samaritan Aramaic (SA),[4] JPA forms the western branch[5] of Middle Aramaic[6] which has survived to the present day in the dialect of Maʿlûla in Syria.[7]

A. Sources

The sources of JPA are the following:[8]

I. Inscriptions — A small number of inscriptions have been discovered mainly in the remains of synagogues scattered throughout Palestine.

II. Targumim — Unlike the standardized Targumim of the previous Tannaitic Period known as Targum Onkelos and Targum Jonathan to the Prophets, we have from the Byzantine Period a group of local Targumim to the Pentateuch, viz. Fragments of the Palestinian Targums, the Neophyti Targum, and the Fragmentary Targums.

III. The Palestinian Midrashim — Edited at various times during the 5th-6th cents. C.E., these texts contain exegetic discussions of biblical texts. The most important are: *Bereshit Rabba* (on Genesis), *Vayyikra Rabba* (on Leviticus), and *Pesikta de Rav Kahana* (on the Pentateuchal readings for holidays and special Sabbaths during the year).

IV. The Palestinian Talmud — Edited some time in the 5th cent. C.E. in Tiberias and Caesarea, this work encompasses the discussions of the Palestinian Amoraim on thirty-nine tractates of the Mishna.

V. Halachic literature — Several texts dealing with religious law (*halacha*) composed during the Gaonic Period have been preserved in a fragmentary form in the Cairo Geniza.

1 For the use of this designation instead of the previously employed Galilean Aramaic, v. M. Sokoloff, *JNES* 37(1978):161, n. 4

2 For a general discussion of this dialect, v. Kut, SGA; id., *Encyclopaedia Judaica* 2:270+.

3 In addition to Schulthess, *Gr* and id., *LSp*, v. M. Bar Asher, *Palestinian Syriac Studies*, Ph.D. thesis, Hebrew University, Jerusalem 1977 (Heb).

4 In addition to the contributions of Ben Ḥayyim in *LOT*, v. now Macuch, *GSA* 333–349, where a detailed bibliography is given.

5 On the unity of these dialects, v. Kut, *SGA* passim. The survey of F. Rosenthal, *Die aramäistische Forschung seit Th. Nöldekes Veröffentlichungen*, Leiden 1939:104–172, is still valuable.

6 I follow the old terminology in Rosenthal, op. cit. According to Fitzmyer's terminology, this is Late Aramaic (v. J.A. Fitzmyer, *The Genesis Apocryphon*², Rome 1966:19, n. 60, followed by Kut, Studies 90–91).

7 V. Spitaler, *Gram*; Bergsträsser, *Glos*.

8 For bibliographical details, v. infra: Sources of JPA.

VI. Poetry — A number of anonymous and undated poems have been preserved mainly in manuscripts from the Cairo Geniza and on papyri from Egypt.
VII. Papyri — A small number of fragmentary letters and documents from Egypt dating from approximately the 5th cent. C.E. has been found.
VIII. Amulets — Magical texts written on various types of materials have been found at excavation sites throughout Palestine. Similar texts have been located also in manuscripts from the Cairo Geniza.
IX. Palestinian *Ketubbot* — Marriage documents (*ketubbot*) dating mainly from the Arabic Period, emanating from Syria-Palestine and Egypt, and preserving the old Palestinian legal terminology have been recovered from Egypt and from the Cairo Geniza.
X. Masoretic Notes — Medieval Tiberian Bible codices are accompanied by Aramaic marginal notations which are intended to preserve the integrity of the text.

B. Purpose

Since the turn of the century, virtually no systematic work has been done on the lexicography of Talmudic and related literature. The most recent dictionary still remains that of M. Jastrow, completed in 1903.[9] Since then much important lexical work has been carried out,[10] but it has been limited to discussions of newly discovered words, the elucidation of rare or misinterpreted ones, and the presentation of words belonging to specific semantic fields (e.g. *realia*,[11] terminology[12]).
Moreover, the lexicographical tradition dating back to the Middle Ages[13] combines in one work — and frequently in one entry — lexemes from various Hebrew and Aramaic dialects from both Palestine and Babylonia. The gradual appreciation of the need to treat each dialect separately[14] has highlighted the deficiencies in the state of Rabbinic lexicography, e.g.:
1. The dictionaries combine in one entry Babylonian, Palestinian, and Targumic words from various periods. Since morphologically identical words in even closely related dialects can frequently differ in both meaning and nuance, their consolidation in one dictionary entry — even if marked — is often misleading.[15]
2. The compilers of earlier Rabbinic dictionaries sought to achieve lexical—not dialectal—completeness. No need was felt to give references for each word from each dialect in which it occurred. Consequently, the absence of a reference to a particular word from a JPA text in the existing dictionaries does not necessarily mean that this word is not attested in the dialect.[16]
3. All of the previous modern dictionaries are based on the late (19th cent.) corrupt printed editions of the Rabbinic literature. Since the beginning of this century, the discovery of new

9 Jast.
10 Especially by S. Krauss, I. Löw, W. Bacher, J.N. Epstein, S. Lieberman, and E.Y. Kutscher (v. List of Abbreviations for details).
11 E.g. Löw, *Flora*; id., *Fauna*.
12 E.g. Bacher, *Term*.
13 The first Rabbinic dictionary, the *Aruch*, was composed by R. Nathan b. Yeḥiel of Rome (1035–1110). The most up-to-date edition of this work is Kohut, *Ar*.
14 For a critique of the existing Rabbinic dictionaries, v. Kut, *Archive* 1(1971):3–28 (Heb).
15 E.g., JPA זווי means "place" in PT and in the midrashic texts and never "corner"; טור means also "field" and not just "mountain" as in the other Jewish dialects.
16 E.g., words such as the following are well attested in JPA even though theyare not quoted in the dictionaries: בטל pe. "to be annulled"; זמן "time"; חסיד "pious person"; יום "day"; נפל "to fall"; עיין "eye"; צער itpa. "to be distressed".

manuscripts in both European libraries and in the Cairo Geniza has revolutionized the textual basis of JPA literature. Moreover, the appearance of critical editions of some of the major texts has given the lexicographer a more solid base on which to build.[17]

C. Methodology[18]

Until quite recently it was either impossible or impracticable to excerpt every instance of a lexeme in a given corpus unless the corpus was of a limited size. Notwithstanding the monumental efforts expended in producing manual concordances of large segments of the Rabbinic literature,[19] this has been a limiting factor for every student of these texts.[20] However, with the introduction of the electronic computer into the field of text processing,[21] the goal of producing a Key Word in Context (KWIC) concordance of even a very large corpus to serve as a data base for the semantic analysis has become a distinct reality.

Building on the experience of the Responsa Project of the Institute of Information Retrieval of Bar Ilan University,[22] following the example of the Historical Dictionary of the Hebrew Language,[23] and with the financial support of several institutions (notably the United States National Endowment for the Humanities),[24] the various sources of JPA were entered into the computer and KWICs were prepared for all of them. The entire process — encompassing the lexico-morphological analysis of approximately 300,000 words — was completed in less then three years.[25] As a result, the articles in this dictionary are based on a complete — not a partial — lexical collection.[26]

D. Entries

1. All Aramaic words appearing in Aramaic contexts have been included.[27] Aramaic loanwords in Hebrew contexts, however, are not part of the dictionary.

17 V. Kut, *SGA* passim: Sok, op. cit., 162–165.

18 For a general discussion of the problems of lexicography, v. e.g. L. Zgusta, *Manual of Lexicography*, The Hague 1971; M. Goshen-Gottstein, *Introduction to Lexicography of Modern Hebrew*, Tel Aviv 1969 (Heb).

19 I refer to the editions of the concordances to the Mishna, Tosefta, halachic Midrashim, Targum Onkelos, and the Babylonian Talmud prepared by two generations of the Kosovsky family. However, *CTY*, currently being published by M. Kosovsky, was prepared with the aid of the computer.

20 All the earlier dictionaries were written before the appearance of the concordances. Today, concordances are regularly utilized by all scholars in the field but are only rarely credited. For an exceptional notice, v. Lieb, *TK* 1:VII.

21 For a history of computerized concordance making, v. M.D. Barton, *Computers and the Humanities* 15(1981):1–14; 83–100; 139–154; 6(1982):195–222.

22 V. Y. Choueka, Computerized Full-Text Retrieval Systems and Research in the Humanities: The Responsa Project, *ib.* 14(1980):153–169, with a bibliography.

23 V. The Historical Dictionary of the Hebrew Language: Specimen Pamphlet: The Root ערב, *Leshonenu* 46(1982):165–287 (Heb).

24 V the complete list of funding credits, infra.

25 October 1980–July 1983.

26 For a complete description of the project, v. M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic, Final Report Submitted to the National Endowment for the Humanities, Grant No. RT-1774-81, September 1986.

27 Even when they are embedded in larger Hebrew ones.

2. Personal and geographic names are not included in the dictionary, since they require specialized treatment.[28]
3. Greek, Latin and Hebrew words are included only when it is clear from a modification of their morphological structure that they are loanwords and not simply transcriptions.

E. Orthography

Because of the fluid state of the orthographic practice in the manuscript tradition over the centuries, identical words are commonly spelled in a variety of ways. While quotations in the entries themselves give the spelling exactly as it appears in the source, the entry header itself is spelled in accordance with what has been shown to have been the original JPA practice.[29]

F. Vocalization

Contrary to the practice of previous modern lexicographers, no attempt has been made here to reconstruct the vocalization of nominal forms on the basis of comparative or etymological data. All vocalized entries are based on vocalizations appearing in the sources themselves, mainly in the manuscripts of the Fragments of the Palestinian Targums.[30]

G. Structure of the Entries

The individual lexical entries are divided into six parts:
1. Lemma — This is the most basic form of the lexeme, e.g. the triradical root of a verb or the absolute state of a noun.[31]
2. Part of Speech — The following parts of speech are distinguished: adj., adv., conj., interj., n., prep., pron., vb., v.n.
3. Gloss — The English gloss is intended to convey a general meaning for the lexeme, whereas its more specific nuances are detailed in the lexical section.
4. Etymology — The purpose of this section is to indicate the relationship of the lexeme to the cognates in the other Aramaic dialects or Semitic languages[32] in the following order: Other MWA dialects (CPA, SA),[33] Syriac, TBA, other Aramaic dialects, Mishnaic Hebrew, other Semitic languages.[34] The sources of loanwords from other languages (e.g. Akkadian, Greek) are also given.

28 Many of the GN's are treated in *SY* (a new edition is in preparation). A study of the PN's in the Rabbinic literature remains a desideratum.
29 For details, v. Sok, *GF* 60–74.
30 The vocalization of the entry is normalized according to Tiberian rules; however, in the semantic section, the vocalization is given exactly as it appears in the manuscript.
31 Since a verb may only be attested in a derived conjugation or a noun only in the emphatic state, these forms may on occasion be reconstructed.
32 It is not the purpose of this section to be a full-fledged etymological dictionary of the Aramaic language.
33 Comparative material from these two Aramaic dialects is given as far as is ascertainable. For words in CPA texts published after the appearance of *LSp*, I have been able to utilize a word list put at my disposal by Dr. C. Müller-Kessler, Berlin.
34 The absence of a reference to Syriac, etc. should not be understood as implying that the word is not attested in that language/dialect.

5. Semantic Section — This section documents the various morphological forms[35] and semantic features of each lexeme. In order to present a large amount of documentation — especially in the more common entries — citation length has been kept to a minimum.[36] Additional examples have been cited by refernce only.[37] Since orthographic practice varies from one text to the other, the spelling of these examples may vary from the fully cited ones.
6. Bibliography — References to previous studies are limited, in general, to discussions of the word's form and meaning.[38]

I. References
The following principles have been employed in providing references to texts:
1. Each text is cited according to a principal manuscript witness.[39]
2. When a complete citation is taken from a witness other than the principal manuscript witness, it is indicated as such, e.g. *BRV*[60] = *Bereshit Rabba*, Ms. Vatican 60; *SoṭV* = *Soṭa*, Ms. Vatican 133.
3. When a single word in the citation is quoted from a different manuscript source, this is indicated by placing the siglum of the witness in parentheses following the word, e.g. אלון(G), means that the form is cited from a Geniza manuscript.
4. For published texts, all references are given to the page and line numbering of the critical or best available edition,[40] even though the quoted manuscript did not serve as the source for the edition. Thus, all the versions of *Echa Rabba* are cited from manuscript sources according to the pagination of Buber's edition.
5. For unpublished sources, the references are as follows: a. Masoretic notes — according to manuscript source, book, chapter, and verse; e.g. *MMDam* Gen 3:17 = *Masora Magna* of the Damascus Pentateuch to Gen 3:17; b. Poems — according to the number and line in the forthcoming edition of Sokoloff-Yahalom, e.g. *SYAP* 35:6.

35 For the sparsely attested words, morphological forms are given together with semantic illustrations. For the more common lexemes, a morphological section precedes the semantic one.
36 In a dictionary of this type, it is impossible to enter into discussions of *realia*, jurisprudence, terminology, etc. Words of this type should be handled in a fuller fashion in more specialized works.
37 For the rare lexemes, all the references are usually quoted, except when the word appears repeatedly in a stereotyped usage.
38 In the interests of brevity, a representative or comprehensive reference has been preferred which may direct the reader further.
39 For details, v. infra: Sources of Jewish Palestinian Aramaic.
40 Due to errors and emendations in printed editions based on manuscripts (e.g. *PT* printed on the basis of the Leiden Ms.; *VR* printed from a British Library manuscript), these citations may be registered only in the *apparatus criticus*, or may not yet appear in any printed form.

ABBREVIATIONS

A	Aramaic
AAC	S. Krauss et al., *Additamenta ad Aruch Completum*, Vienna 1937 (Heb)
AbgurNew	New Version of Abba Gurion (Sources III)
abs.	absolute
add.	additional
adj.	adjective
adv.	adverb
af.	afʿel
Agnon Vol	B. Kurzweil (ed.), *Yuval Shai, A Jubilee Volume Dedicated to S.Y. Agnon on the Occasion of his Seventieth Birthday,* Ramat Gan 1958 (Heb)
AH	F. Rosenthal (ed.), *An Aramaic Handbook*, 2 vols. Wiesbaden 1967
AHw	W. von Soden, *Akkadisches Handwörterbuch*, 3 vols. Wiesbaden 1965–1981
Akk	Akkadian
AKM	*Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes*
Albeck Vol	ספר היובל לרבי חנוך אלבק, Jerusalem 1963
Alei Ayin	*Alei Ayin, The Zalman Schocken Jubilee Volume*, Tel Aviv 1952 (Heb)
Alon Vol	M. Dorman et al., *Essays in Jewish History and Philology in Memory of G. Alon*, Tel Aviv 1970 (Heb)
Am	Amos
Am	Amulet (Sources VIII)
AmGen	Amulet from the Cairo Geniza (Sources VIII)
AmMont	Amulet published by J.A. Montgomery (Sources VIII)
AP	A.E. Cowley, *Aramaic Papyri from the Fifth Century B.C.*, Oxford 1923
Ar	Arabic; *Aruch Completum*^{2}, ed. A. Kohut, Vienna 1928
Arameans	M. Sokoloff (ed.), *Arameans, Aramaic and the Aramaic Literary Tradition*, Ramat Gan 1983
Archive	*Archive of the New Dictionary of Rabbinical Literature*, Ramat Gan 1972+
As	M. Assis
Asatir	Z. Ben Hayyim, Sefer Asatir, *Tarbiz* 14(1943):104–125; 174–190; *ib.* 15(1944):72–87 (cited by chapter and line)
ATTM	K. Beyer, *Die aramäischen Texte vom Toten Meer*, Göttingen 1984

AuS	G. Dalman, *Arbeit und Sitte in Palästina*, 8 vols., Gütersloh 1933+
AZ	*'Avoda Zara* (Sources IV)
B	Tractate of the Babylonian Talmud (used before the name, e.g. *BBer*)
BA	Biblical Aramaic; *Beiträge zur Assyriologie*; Isho bar Ali, *Syriac Glosses*, 2 vols., ed. R. Gottheil, Kiel 1874-1908
Bab	Babylonian version (Sources IV)
Bacher, Term	W. Bacher, *Die exegetische Terminologie der jüdischen Traditionsliteratur*, 2 vols., Leipzig 1899-1905
BB	Ḥassan bar Bahlul, *Lexicon syriacum*, ed. R. Duval, 3 vols., Paris 1898-1901
BB	*Bava Batra* (Sources IV)
BDB	F. Brown, S.R. Driver, and C.A. Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*, Oxford 1907
Ben Ḥayyim Vol	*Hebrew Language Studies presented to Prof. Z. Ben Ḥayyim*, Jerusalem 1983 (Heb)
Ber	*Berachot* (Sources IV)
Berg, Glos	G. Bergsträsser, *Glossar des neuaramäischen Dialektes von Ma'lûla*, Leipzig 1921 (*AKM* 15/4)
Beṣ	*Beṣa* (Sources IV)
BH	Biblical Hebrew
Bible	J. Mann, *The Bible as Read and Preached in the Old Synagogue, I*, Cincinnati 1940
Bik	*Bikkurim* (Sources IV)
BL	British Library
Black, Hor	M. Black, *A Christian Palestinian Syriac Horologion*, Cambridge 1954
BM	*Bava Meṣia* (Sources IV)
BPOS	*Bulletin of the Palestine Oriental Society*
BQ	*Bava Qamma* (Sources IV)
BR	*Bereshit Rabba* (Sources III)
Brand, Ceramics	Y. Brand, *Ceramics in Talmudic Literature*, Jerusalem 1953 (Heb)
BŠ	Inscription from Beit Shearim (Sources I)
BT	Babylonian Talmud
BY	E. Ben Yehuda, *A Complete Dictionary of Modern Hebrew*, 16 vols. Tel Aviv 1948 (Heb)
C	Cambridge ms. (Sources III)
Chr	Chronicles
conj.	conjugation, conjunction
corr.	corrected
Cowley, SL	A.E. Cowley, *The Samaritan Liturgy*, Oxford 1909
CPA	Christian Palestinian Aramaic

cs.	construct
CTY	M. Kosovsky, *Concordance to the Talmud Yerushalmi*, Jerusalem 1979+ (Heb)
Dalm	G. Dalman
Dalm, Dialekt	Id., *Aramäische Dialektproben²*, Leipzig 1927
Dalm, Gr	Id., *Grammatik des judisch-palästinischen Aramäisch*, Leipzig 1905
Dalm, Worte	Id., *Die Worte Jesu*, Leipzig 1930
Dam	The Damascus Pentateuch (Sources X)
Dan	Daniel
Dem	*Demai* (Sources IV)
denom.	denominative
Der	*Derashot* (Sources V)
det.	determinate
DevR	*Devarim Rabba* (Sources III)
DISO	C. Jean-J. Hoftijzer, *Dictionnaire des inscriptions de l'ouest*, Leiden 1965
DJD	*Discoveries in the Judaean Desert*, Oxford 1956+
Dt	Deuteronomy
Duensing	R. Duensing, *Christlich-palästinisch-aramäische Texte und Fragmente*, Göttingen 1906
E	Escorial ms. (Sources IV)
EA	Egyptian Aramaic
Eccl	Ecclesiastes
EchR	*Echa Rabba*, ms. related to ed. pr. (Sources III)
EchRB	Id., ms. related to Buber's text (Sources III)
EchRG	Id., Geniza mss. (Sources III)
EchRL	Id., selections from a British Library ms. (Sources III)
Ed	printed edition
ed. pr.	*editio princeps*
EGedi	Inscription from Ein Gedi (Sources I)
EI	*Eretz Israel*
ENeshut	Inscription from Ein Neshut (Sources I)
Eps	J.N. Epstein
Eps, Gr	Id., *A Grammar of Babylonian Aramaic*, Tel Aviv 1960 (Heb)
Eps, MNM	Id., מבוא לנוסח המשנה, Jerusalem 1948
Eps, PLA	Id., *Prolegomena ad litteras Amoraiticas*, Jerusalem 1962 (Heb)
Er	*ʿEruvin* (Sources IV)
EstAn	Ancient Midrash to the Book of Esther (Sources III)
ex.	example
Ex	Exodus
expl.	explains
Ez	Ezra

Fl	H.L. Fleischer
FPT	*Fragments of the Palestinian Targumim* (Sources II)
Fr, AF	S. Fraenkel, *Die aramäischen Fremdwörter im Arabischen*, Leiden 1886
Frankel, Mavo	Z. Frankel, מבוא הירושלמי, Breslau 1870
Frey	J. Frey, *Corpus Inscriptionum Judaicarum*, II, Rome 1952
Friedman, JMP	M.A. Friedman, *Jewish Marriage in Palestine*, 2 vols., Tel Aviv 1980–1981
FT	*Fragment Targums* (Sources II)
FTP	Version of *FT* in Paris ms. (Sources II)
FTV	Version of *FT* in Vatican ms. (Sources II)
Function and Design	Anon., *Function and Design in the Talmudic Period*, Haaretz Museum, Tel Aviv 1978 (Heb)
G	Geniza ms. (for details, v. Sources)
GaonKom	J.N. Epstein, *Der gaonäische Kommentar zur Mischnaordnung Teharoth zugeschrieben R. Hai Gaon*, Berlin 1924
GAp	Genesis Apocryphon
Geig	B. Geiger
Giṭ	*Giṭṭin* (Sources IV)
GLLT	D. Sperber, *Greek and Latin Legal Terms in Rabbinic Literature*, Ramat Gan 1984
GM	Z.M. Rabbinowitz, *Ginzé Midrash*, Tel Aviv 1976 (Heb)
GN	geographical name
Goldberg, Ohaloth	A. Goldberg, *The Mishna Treatise Ohaloth*, Jerusalem 1955 (Heb)
Gr	Greek
GSA	R. Macuch, *Grammatik des samaritanischen Aramäisch*, Berlin 1982
H	Hebrew
HA	W. Brandenstein and M. Meyerhofer, *Handbuch des altpersischen*, Wiesbaden 1964
Hab	Habakkuk
Hag	Haggai
HAL	L. Koehler and W. Baumgarten, *Hebräische und aramäische Lexikon zum alten Testament*, Leiden 1967+
Ham	*Hameliṣ* (published in LOT, 3/2:439+)
Hem	Hemerology (Sources VIII)
Hirschberg, Ha-Ereg	A.S. Hirschberg, הארג ותעשית הארג, Warsaw 1924
Hoffmann Vol	S. Eppenstein et al., *Festschrift zum siebzigsten Geburtstage D. Hoffmanns*, Berlin 1924
Hor	*Horayot* (Sources IV)
Hos	Hosea
HS 9	A.S. Lewis, *The Forty Martyrs of the Sinai Desert and the Story of Eulogius*, *Horae Semiticae*, 9, Cambridge 1912

HUCA	*Hebrew Union College Annual*
Ḥag	*Ḥagiga* (Sources IV)
Ḥal	*Ḥalla* (Sources IV)
Ḥaliṣa	*Ḥaliṣa* ceremony (Sources V)
*Ḫ*Gemar	Inscription from Ḫirbet Gēmar (Sources I)
IEJ	*Israel Exploration Journal*
imp.	imperfect
imper.	imperative
inf.	infinitive
interj.	interjection
Irano-Judaica	S. Shaked (ed.), *Irano-Judaica, Studies Relating to Jewish Contacts with Persian Culture throughout the Ages*, Jerusalem 1982
Is	Isaiah
itpa.	itpaʿʿal
itpe.	itpeʿel
ittaf.	ittafʿal
JA	Judean Aramaic
Jacob, Sprachgut	B. Jacob, Das hebräische Sprachgut im christlich-palästinischen, *ZAW* 22(1902):83–113
JANES	*Journal of the Ancient Near Eastern Society of Columbia University*
JAOS	*Journal of the American Oriental Society*
Jast	M. Jastrow, *A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi and the Midrashic Literature*, New York 1903
JBL	*Journal of Biblical Literature*
Jer	Jeremiah
JMP	Texts in Friedman, JMP (Sources IX)
JNES	*Journal of Near Eastern Studies*
Jo	Joel
Jon	Jonah
Jos	Joshua
JPA	Jewish Palestinian Aramaic of the Byzantine Period
JQR	*Jewish Quarterly Review*
Jud	Judges
K	Kings; Munich ms. of *VR* (Sources III)
Kaufman, Influences	S.A. Kaufman, *The Akkadian Influences on Aramaic*, Chicago 1974
KBL	L. Koehler and W. Baumgartner, *Lexicon in veteris testamenti libros*^{2}, Leiden 1958
Ket	*Ketubbot* (Sources IV)
KetPap	*Ketubba* written on papyrus (Sources IX)

Kil	*Kilayim* (Sources IV)
Krauss, TA	S. Krauss, *Talmudische Archäologie*, 3 vols., Leipzig 1910–1912
KS	*Kiryat Sefer*
Kut	E. Y. Kutscher
Kut, Isaiah	Id., *The Language and the Linguistic Background of the Isaiah Scroll*, Jerusalem 1959 (Heb)
Kut, SGA	Id., *Studies in Galilean Aramaic*, Ramat Gan 1974
Kut, Studies	Id., *Hebrew and Aramaic Studies*, Jerusalem 1977
Kut Vol	*Studies in Hebrew and Semitic Languages Dedicated to the Memory of E.Y. Kutscher*, Ramat Gan 1980
L	Leiden ms. (Sources IV); London ms. (Sources III)
LA	*Liber Annuus*
Lam	Lamentations
Lane	E.A. Lane, *An Arabic-English Lexicon*, 8 vols., London 1863–1893
Lat.	Latin
Lehnw	S. Krauss, *Griechische und lateinische Lehnwörter im Talmud, Midrasch und Targum*, II, Berlin 1899
Lesh	*Leshonenu*
Lev	Leviticus
Levias, Gram	C. Levias, *A Grammar of Galilean Aramaic*, New York 1986 (Heb)
lex	lexical item
Lieb	S. Lieberman
Lieb, Greek	Id., *Greek and Hellenism in Jewish Palestine*, Tel Aviv 1962 (Heb)
lit.	literature
Löw, Fauna	I. Löw, *Fauna und Mineralien der Juden*, Hildesheim 1969
Löw, Flora	Id., *Die Flora der Juden*, 4 vols., Berlin-Vienna 1924-1934
Löw, Pf	Id., *Aramäische Pflanzennamen*, Leipzig 1881
LOT	Z. Ben Hayyim, *The Literary and Oral Tradition of Hebrew and Aramaic amongst the Samaritans*, Jerusalem 1957+ (Heb)
Lown Studies	A. Altmann (ed.), *Phillip W. Lown Institute of Advanced Jewish Studies, Studies and Texts*, I, Cambridge 1963
LS	C. Brockelmann, *Lexicon Syriacum*[2], Halle 1928
L-S	H.G. Liddell and R. Scott, *A Greek-English Lexicon*[19], Oxford 1940
LSp	F. Schulthess, *Lexicon Syropalaestinum*, Berlin 1903
Luncz, TY	A.M. Luncz, *Palestinian Talmud* (*Ber-Švi*), Jerusalem 1900–1916 (Heb)
m.	masculine
M	*Magna*; Mishna
Ma	Mandaic
Mak	*Makkot* (Sources IV)
Mal	Maʿlûla; Malachi
Mas	*Maʿasrot* (Sources IV)

MD	E.S. Drower and R. Macuch, *A Mandaic Dictionary*, Oxford 1963
MDam	*Masora* to the Damascus Pentateuch (Sources X)
Meg	*Megilla* (Sources IV)
Met	B.M. Lewin (ed.), *Metiboth to Mo'ed, Nashim and Neziqin*, Jerusalem 1933 (Heb)
metath.	metathesis
MGWJ	*Monatsschrift für die Geschichte und Wissenschaft des Judentums*
MH	Mishnaic Hebrew
Mic	Micah
MM	*Masora Magna*
mng.	meaning
Moreshet, Lexicon	M. Moreshet, *A Lexicon of the New Verbs in Tannaitic Hebrew*, Ramat Gan 1980 (Heb)
MP	*Masora Parva*
MPs	Midrash to Psalms (Sources III)
MQ	*Mo'ed Qaṭan* (Sources IV)
MŠ	*Ma'aser Sheni* (Sources IV)
MSam	Midrash to Samuel (Sources III)
MWA	Middle Western Aramaic
MY	*Minḥat Yehuda*, commentary to *BR*
n.	noun
Nab	Nabatean
Nah	Nahum
Naveh	Synagogue inscriptions (Sources I)
Naz	*Nazir* (Sources IV)
Ned	*Nedarim* (Sources IV)
Neh	Nehemiah
Nid	*Nidda* (Sources IV)
Nöld	Th. Nöldeke
Nöld, Beiträge	Id., *Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*, Strassburg 1904
Nöld, NB	Id., *Neue Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*, Strassburg 1910
Nöld, Neus. Gr.	Id., *Grammatik des neusyrischen Sprache*, Leipzig 1868
Nöld, SG	Id., *Kurzgefasste Syrische Grammatik*², Leipzig 1898
Num	Numbers
Nyberg, Manual	H.S. Nyberg, *A Manual of Pahlavi*, 2 vols., Wiesbaden 1964–1974
O	Oxford ms.
OA	Old Aramaic
OLZ	*Orientalische Literaturzeitung*
Or	*'Orla* (Sources IV)
Ov	Ovadiah
OY	S. Lieberman, *On the Yerushalmi*, Jerusalem 1929 (Heb)

P	Paris ms.; Parma ms.
pa.	pa‘‘el
PalLaws	M. Margulies, הלכות ארץ ישראל מן הגניזה (Palestinian Laws from the Geniza), Jerusalem 1973
Pap	Papyrus from Egypt (Sources VII)
PAr	Palestinian Arabic
pass.	passim
pass.part.	passive participle
part.	participle; particle
Patai, Hamayim	R. Patai, המים, Jerusalem 1946
pe.	pe‘al
Pea	*Pe'a* (Sources IV)
Per	Persian
Peri, Morph	Y. Peri, תורת הצורות של הארמית הגלילית על פי שרידי התרגום הארץ ישראלי מן הגניזה (Morphology of Galilean Aramaic according to the Fragments of the Palestinian Targum), M.A. thesis, Tel Aviv University 1978
Pes	*Pesaḥim* (Sources IV)
pf.	perfect
PN	personal name
prep.	preposition
prev.	previous
PRK	*Pesikta de Rav Kahana* (Sources IV)
Proc	Proclamations of a Palestinian Court (Sources V)
pron.	pronoun
Prov	Proverbs
Ps	Psalms
PsJ	*Targum Pseudo-Jonathan on the Pentateuch*, ed. D. Rieder, Jerusalem 1974
PSm	R. Payne Smith, *Thesaurus Syriacus*, 2 vols., Oxford 1879-1898
PSmSup	J.P. Margoliouth, *Supplement to the Thesaurus Syriacus of R. Payne Smith*, Oxford 1927
PT	Palestinian Talmud
QA	*Qundres Aḥaron* (Sources IV)
Qid	*Qiddushin* (Sources IV)
Ram	Maimonides' Laws of the Yerushalmi (Sources IV)
Rat	B. Ratner (Sources IV)
rdg.	reading
ref.	reference
Reḥov	Inscriptions from the synagogue at Reḥov (Sources I)
RH	*Rosh Hashana* (Sources IV)
Riš	*Rishon*, citation in a medieval authority (Sources IV)

Ros	E.S. Rosenthal
RQ	*Revue de Qumran*
Ru	Ruth
RuR	*Ruth Rabba* (Sources III)
SA	Samaritan Aramaic
Sam	Samuel
San	*Sanhedrin* (Sources IV)
Schirmann Vol	S. Abramson and A. Mirsky (eds.), *H. Schirmann Jubilee Volume*, Jerusalem 1970 (Heb)
Schulthess, Gr	F. Schulthess, *Grammatik des christlich-palästinischen Aramäisch*, Tübingen 1924
Schwally, Idioticon	F. Schwally, *Idioticon des christlich palästinischen Aramaeisch*, Giessen 1893
Se	R. Shlomo Serillo (Sources IV)
Shashar	Y. Shashar, *The Jerusalem Manuscript 5702 24 (Sassoon 507) and its Place in the Formation of the Tiberian Textus Receptus*, Ph.D. dissertation, Hebrew University 1983 (Heb)
SL	A.E. Cowley, *The Samaritan Liturgy*, II, Oxford 1909: Glossary of the Aramaic Texts, XLVIII–LXXII
Sof	A. Sofer (Sources IV)
Sok	M. Sokoloff
Sok, GF	Id., *The Geniza Fragments of Bereshit Rabba*, Jerusalem 1983 (Heb)
Sok, Job	Id., *The Targum to Job from Qumran Cave XI*, Ramat Gan 1974
Song	Song of Songs
Sophocles	E.A. Sophocles, *Greek Lexicon of the Roman and Byzantine Periods*, Cambridge 1914
Soṭ	*Soṭa* (Sources IV)
Sperber, Greek	D. Sperber, *Essays on Greek and Latin in the Mishna, Talmud and Midrashic Literature*, Jerusalem 1982
Sperber, Money	Id., *Roman Palestine 200-400, Money and Prices*, Ramat Gan 1974
Sperber, Nautica	Id., *Nautica Talmudica*, Ramat Gan 1986
Spitaler, Gram	A. Spitaler, *Grammatik des neuaramäischen Dialekts von Maʿlûla (Antilibanon)*, Leipzig 1938
SRIHP	*Studies of the Research Institute of Hebrew Poetry in Jerusalem* (Heb)
ST	A. Tal (ed.), *The Samaritan Targum of the Pentateuch*, 2 vols. Tel Aviv 1980-1981; Z.W. Rabbinowitz, *Shaʿare Torath Ẹretz Israel*,
STEI	Jerusalem 1940
Suk	*Sukka* (Sources IV)
Sy	Syriac
SY	S. Klein, ספר הישוב, Jerusalem 1939

SYAP	M. Sokoloff and J. Yahalom, *Aramaic Poems from Eretz Israel of the Byzantine Period* (Sources VI; forthcoming)
SZ	S. Lieberman, *Sifre Zutta*, New York 1968 (Heb)
Šab	*Shabbat* (Sources IV)
Šeq	*Sheqalim* (Sources IV)
ŠR	*Shir ha-Shirim Rabba* (Sources III)
ŠT	*Shimmusha de Tehillim* (Sources VIII)
Švi	*Shevi'it* (Sources IV)
Švu	*Shevu'ot* (Sources IV)
T	Tosefta, ed. S. Lieberman, New York 1956+; ed. S. Zuckermandel, Jerusalem 1970 (reprint)
Talshir, Fauna	D. Talshir, *The Nomenclature of the Fauna in the Samaritan Targum*, Ph.D. dissertation, Hebrew University, Jerusalem 1981 (Heb)
Tan	*Ta'anit* (Sources IV)
TBA	Talmudic Babylonian Aramaic
TC	S. Lieberman, *The Talmud of Caesarea*, Jerusalem 1931 (Heb)
Ter	*Terumot* (Sources IV)
TJ	Targum Jonathan to the Prophets, ed. A. Sperber, Leiden 1959–1962
TK	S. Lieberman, *Tosefta ki-fshuta*, New York 1955+
TM	Z. Ben-Ḥayyim (ed.), תיבת מרקה [*Tibat Marqe*] *A Collection of Samaritan Midrashim*, Jerusalem 1988 (Heb)
TMW	J. Levy, *Wörterbuch über die Talmudim und Midraschim*[3], 4 vols., Berlin and Vienna 1924
TN	*Targum Neophyti* (Sources II)
TNGl	Glosses to *TN* (Sources II)
TO	Targum Onkelos, ed. A. Sperber, Leiden 1959
TR	S. Lieberman, *Tosefeth Rishonim*, 4 vols., Jerusalem 1936–1939
TW	J. Levy, *Chaldäisches Wörterbuch über die Targumim und einer grossen Theil des rabbinischen Schriftthums*, 2 vols., Leipzig 1867
V	Vatican ms.
Var	variant
vb.	verb
v.n.	verbal noun
VR	*Vayyikra Rabba* (Sources III)
Vullers	I.O. Vullers, *Lexico Persico-latinum*, 2 vols., Bonn 1855–1864
w.	with; word
Wagner, Aramäismen	M. Wagner, *Die Lexikalischen und grammatikalischen Aramäismen im alttestamentlischen Hebräisch*, Berlin 1966
Wartzki, LM	I. Wartzki, לשון המדרשים, Jerusalem 1970
Wehr	H. Wehr, *A Dictionary of Modern Written Arabic*, Wiesbaden 1961

w/o	without
w. ref.	with reference
WZKM	*Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes*
Yalon, Intr	H. Yalon, *Introduction to the Vocalisation of the Mishna*, Jerusalem 1964 (Heb)
Yalon, Studies	Id., *Studies in the Hebrew Language*, Jerusalem 1971 (Heb)
Yalon Vol	S. Lieberman et al. (eds.), *H. Yalon Jubilee Volume*, Jerusalem 1963 (Heb)
Yev	*Yevamot* (Sources IV)
YFG	L. Ginzberg, *Yerushalmi Fragments from the Geniza*, New York 1909 (Heb)
YK	S. Lieberman, *Hayerushalmi Kiphshuto*, Jerusalem 1934 (Heb)
YN	E.S. Rosenthal and S. Lieberman, *Yerushalmi Neziqin, edited from the Escorial Manuscript*, Jerusalem 1983 (Heb)
Yom	*Yoma* (Sources IV)
ZA	*Zeitschrift für Assyriologie*
ZAW	*Zeitschrift für die alttestamentlische Wissenschaft*
ZDMG	*Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft*
ZDPV	*Zeitschrift des deutschen Palästina-Vereins*
Zec	Zechariah
Zep	Zephaniah
Zoar	Inscription from Zoar (Sources I)

SIGNS

( )	Deletion in manuscript source
[ ]	Defective portion in manuscript source (e.g. hole)
‹ ›	Editorial addition
{ }	Editorial deletion
↓	See entry
√	Verbal root
<	loanword from
>	loanword into
⌜	partially restored letters
≠	as opposed to
—	sub-entry

For Syriac letters a different Hebrew font has been employed, e.g. ערב.

THE SOURCES OF JEWISH PALESTINIAN ARAMAIC

I. Inscriptions

BŠ Inscriptions from Beit She'arim in N. Avigad, *Beit Shearim*, 3, Jerusalem 1971:169–188

Frey J. B. Frey, *Corpus Inscriptionum Judaicarum*, Vol. 2, Rome 1952 (by number)

Ḫ̮Gemar C. Meehan, An Aramaic Inscription from *Ḫ̮irbet Gēmar*, *ZDPV*, 96(1980):59–66

Naveh J. Naveh, *On Stone and Mosaic*, Jerusalem 1978 (Heb)[1]

No.	Provenance	No.	Provenance
2	Kefar Bir'im	26	Ḥamat Tiberias
3	Ib.	28	Aphek
4	——-	29	Sepphoris
5	Yesud Hama'ale	30	Kafr Kana
7	Dabura	31	Ib.
8	Ib.	32	el-Ḥamma
9	Ib.	33	Ib.
10	Ib.	34	Ib.
11	Ib.	35	Ib.
12	Gush Ḥalab	39	Usafia
15	Rama	40	Ḫ̮. Isḥaqiya
16	Kefar Ḥanania	42	Kawkab el-Hawa
17	Korazim	43	Beit Alfa
18	Kefar Naḥum	46	Beisan
19	Ḫ̮. Kanaf	47	Ib.
20	'Umm el-'Amud	53	Ashkelon
21	Iblin	57	Maon
22	Tiberias	58	No'aran
23	Ib.	59	Ib.
24	Ib.	60	Ib.
25	Ib.	62	Ib.

1 This is the most accurate edition of the Palestinian synagogue inscriptions. The inscriptions are also available in J.A. Fitzmyer and D.J. Harrington, *A Manual of Palestinian Aramaic Texts*, Rome 1978; Beyer, ATTM.

63	Ib.	77	Ḫ. Susiya
64	Ib.	78	Ib.
65	Ib.	81	Ib.
66	Ib.	82	Ib.
69	Jericho	83	Ib.
70	Ein Gedi	84	Ib.
71	Beit Guvrin	85	Ib.
72	Hebron(?)	87	Beer Sheba
74	Samuʿa	110	Qaṣrin

Reḥov 1 Naveh, no. 49

Reḥov 2 Dedicatory inscription on plaster from Reḥov synagogue, Israel Museum, no. 74-2178 (photograph published by F. Vitto, *IEJ* 30(1980): pl. 27a; readings completed by autopsy at Israel Museum)

Tiberias Grave inscription from Tiberias (Israel Museum, unpublished)

Zoar J. Naveh, Another Jewish Aramaic Tombstone from Zoar, *HUCA* 56(1985):103-116 (cited by no.)

II. Targumim[2]

FPT Fragments of the Palestinian Targumim, published in M. Klein, *Geniza Manuscripts of Palestinian Targum to the Pentateuch*, Cincinnati 1986[3]

No.	Ms. Klein	No.	Ms. Klein
01	A	10	J
02	B	11	K
03	C	12	M
04	D	13	Q
05	E	14	R
06	F	15	S
07	G	16	T
08	H	17	U
09	I	18	V

2 For a survey of the available Targumim and their editions, see: M. Klein, in Sok, Arameans 89–96. The Pseudo-Jonathan Targum (*PsJ*) has not been utilized in compiling this dictionary for the following reasons: 1. A complete Palestinian Targum to the Pentateuch (*TN*) is now available; 2. *PsJ* contains many words which were introduced from either TO or TBA; 3. The general state of preservation of the text of *PsJ* known only from one manuscript is very poor and contains a large number of corruptions. For these reasons, the unique words to be found in *PsJ* are, in general, suspect, and their inclusion in this dictionary would add more uncertainty than solid lexical material. For a detailed discussion of the entire issue, see now: E.M. Cook, *Rewriting the Bible: The Text and Language of the Pseudo-Jonathan Targum*, Ph.D. dissertation, UCLA 1986.

3 I would like to thank Dr. Klein for having put a typescript of his book at my disposal before its publication.

	19	W	24	BB
	20	X	25	CC
	21	Y	26	DD
	22	Z	27	HH
	23	AA	28	NN

FT — *The Fragment Targums of the Pentateuch*, ed. M. Klein, Rome 1980
N = Ms. Nürnberg, Stadtbibliothek, Solger 2.2
P = Ms. Paris, Bibliothèque nationale 110
V = Ms. Vat. Ebr. 440

TN — *The Neophyti Targum of the Pentateuch*, ed. A Diéz-Macho, Madrid-Barcelona 1968–1978 (quoted according to the photograph)[4]

TNGl — Glosses to the Neophyti Targum (according to *TN*)

III. Midrashim[5]

AbgurNew — New Version of Abba Gurion (published in GM 163-170 from T-S C1,48)

BR — *Bereshit Rabba*, cited acc. to pagination of ed. J. Theodor and Ch. Albeck, Berlin and Jerusalem 1903-1936[6]
Ar = Citations in the Aruch
G = Geniza mss. (published in Sok, GF)
L = Ms. BL Add. 27169
V = Ms. Vat. Ebr. 30[7]
V^{60} = Ms. Vat. Ebr. 60[8]

DevR — *Devarim Rabba*[2], ed. S. Lieberman, Jerusalem 1965

EchR — *Echa Rabba*, mss. related to ed. pr., Constantinople 1520[9], cited acc. to pagination of ed. S. Buber, Vilna 1899
C = CUL Add. 495

4 An excellent photograph of *TN* at the Institute of Microfilmed Hebrew Manuscripts of the National and Hebrew University Library was employed to correct the printed edition. (The work was carried out by G. Lund and Z. Levy.) Many corrections — some unnecessary — as well as errors occur in this book, especially in the earlier volumes. See: TN 6: Appendices 49–116.

5 Quotations of Midrashic texts from *Yalquṭ Shimʿoni* which were common in previous dictionaries are rare in this one. This is because of the greater availability of manuscript material which has made the value of the *Yalquṭ* much less significant.

6 The text is cited as follows: 1. Ms. V: 23–50; 151–200; 229–1285; 2. Ms. V^{60}: 1–23; 51–150; 200–228; 3. Ed. pr.: 1285–end. Because of the unreliability of the listing of the variants from V (v. Kut, SGA 12, n. 4) and the fact that V^{60} was unknown to the editors of *BR* (ib., n. 6), it is imperative to consult the manuscripts themselves.

7 Facsimile edition by Makor Publishers, Jerusalem 1971.

8 Facsimile edition by Makor Publishers, Jerusalem 1972.

9 I would like to thank P. Mandel who is currently preparing a critical edition of *Echa Rabba* for his help with regard to the manuscript sources of this text. See provisionally his M.A. thesis: הסיפור במדרש איכה — נוסח וסגנון, Hebrew University 1983.

	Ed = editio princeps
	M = Ms. Munich 229 (main text)
EchRB	*Echa Rabba*, mss. related to Buber's text
	Bub = text printed in Buber's edition
	O = Bodl., Ms. Oxf. 164 (main text)
EchRG	Geniza mss. of *EchR* (published in GM 133-154)
EchRL	*Echa Rabba*, BL Add. 27089 (acc. to selections printed in Dalm, Dialekt 15+)
EstAn	An Ancient Midrash to the Book of Esther (published in GM 156-160)
EstR	*Esther Rabba*, cited acc. to pagination of ed. Vilna 1878[10]
	C = Ms. Camb. Add. 495,2 (Ch. 1-5)
	O = Ms. Oxf. 164,2 (Introduction)
	V = Ms. Vat. Ebr. 261 (Ch. 6-10)
KohR	*Kohelet Rabba*, cited acc. to pagination of ed. Vilna 1878[11]
	Ed = Ed. pr., Pesaro 1519
	O = Bodl., Ms. Oxf. 164,2 (main text)
MPs	Midrash to Psalms, ed. S. Buber, Vilna 1889
MSam	Midrash to Samuel, ed. S. Buber, Vilna 1893[12]
	Ed = Ed. pr., Constantinople 1517(?) (main text)
PRK	*Pesikta de Rav Kahana*, cited acc. to ed. B. Mandelbaum, New York 1962
	Ar = Citations in Aruch
	G = Geniza mss. (quoted in var. lec.)
	O = Bodl., Ms. Oxf. 151,1
RuR	*Ruth Rabba*, ed. B.M. Lerner, Jerusalem 1971 (cited by page and line)
	O = Bodl., Ms. Oxf. 164
	G = Geniza mss. (quoted in var. lec.)
ŠR	*Shir ha-Shirim Rabba*, cited acc. to pagination of ed. Vilna 1878
	Ed = Ed. pr., Pesaro 1512
	G = Geniza mss.[13]
	V = Ms. Vat. Ebr. 76 (main text)[14]

10 I would like to thank Dr. J. Tabory for having put a typescript of his forthcoming edition of *Esther Rabba* at my disposal.

11 I would like to thank Dr. M. Hirshman for putting a manuscript of his forthcoming edition of Kohelet Rabba (Ch. 1–5) at my disposal. On this midrash, see now his commentary: *Midrash Qohelet Rabba: Chapters 1–4. Commentary (Ch. 1) and Introduction*, Ph.D. thesis, Jewish Theological Seminary 1983 (Heb).

12 I would like to thank Ms. Tirza Lifshitz for her help with regard to Midrash Samuel.

13 Several fragments have been published to date; v. GM 83–117; A. Scheiber, *Acta Orientalia Hungarica* 32 (1978): 231–243.

14 An edition of all the Geniza material (including unpublished manuscripts) as well as a critical edition based on Ms. V are being prepared by H.E. Steller and M.C. Steller-Kalff who kindly placed typescripts of these texts at my disposal.

VR — *Vayyikra Rabba*, cited acc. to pagination of ed. M. Margulies, Jerusalem 1952–1960
Ed = Ed. pr., Constantinople 1512
G = Geniza mss. (published in VR 5: Appendix)
K = Ms. Munich 117
L = BL Add. Ms. 27169 (main text)
Q = Oxf., Ms. Heb. c.18, fol. 17–22 (published in VR 5: Appendix)
V = Ms. Vat. Ebr. 32

IV. The Palestinian Talmud[15]

PT — The Palestinian Talmud, cited acc. to the pagination of the *editio princeps*, Venice 1523 (reprinted Berlin 1924; New York 1950)
1. Manuscripts
As = Fragment of *San* published by M. Assis, *Tarbiz* 46(1977):29–90
Bab = Version of *Šeq* and *Hor* published in BT, according to Bomberg edition, Venice 1524
E = Ms. Escorial GI-3 to Tractate *Neziqin*, published in YN
G = Geniza mss.[16]
L = Ms. Leiden, Scaliger 3 (main text)[17]
M = Ms. Munich, Cod. Heb. 95
QA = Qundres Aharon, cited from YFG
Ram = Maimonides, *Hilkhoth Ha-Yerushalmi*, ed. S. Lieberman, New York 1947
Rat = B. Ratner, *Varianten und Ergänzungen des Textes des jerusalemitischen Talmud*, Vilna 1905–1914 (Heb)
Riš = *Rishon*, an early Talmudic authority, generally quoted from Rat
Se = Text of *PT* accompanying commentary of R. Shlomo Serillo to the Order *Zeraʿim*, ed. M. Lehmann and M. Dinglos
Sof = *Treatise Shekalim*, ed. A. Sofer (Schreiber), New York 1954
V = Ms. Vat. Ebr. 133 to the Order Zeraʿim and *Soṭ*[18]

15 For a general orientation, see: B. Bokser, An Annotated Bibliographical Guide to the Study of the Palestinian Talmud, in: *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*, II.19.2, Berlin 1979:139–256; on the textual problems of PT, cf. also: M. Sokoloff, *JNES* 37(1978):164–165.

16 A complete listing of the published Geniza texts can be found in Bokser, op. cit., 159–163. The letter G following the name of the tractate indicates that the text is quoted from one of these texts. There are still many unpublished Geniza mss. of PT which could not be utilized in this dictionary. A complete list is being compiled as part of the Mishna Project of the Israel Academy of Sciences and Humanities.

17 This manuscript is available in a facsimile edition by Kedem Publishers, Jerusalem 1970. I would like to thank the Academy of the Hebrew Language for placing a computer printout of this manuscript at my disposal.

18 This manuscript is now available in a facsimile edition by Makor Publishers, Jerusalem 1971.

2. Tractates

Ber	*Berachot*	*Meg*	*Megilla*
Pea	*Pe'a*	*Ḥag*	*Ḥagiga*
Dem	*Demai*	*MQ*	*Mo'ed Qaṭan*
Kil	*Kilayim*	*Yev*	*Yevamot*
Švi	*Shevi'it*	*Soṭ*	*Soṭa*
Ter	*Terumot*	*Ket*	*Ketubbot*
Mas	*Ma'asrot*	*Ned*	*Nedarim*
MŠ	*Ma'aser Sheni*	*Giṭ*	*Giṭṭin*
Ḥal	*Ḥalla*	*Naz*	*Nazir*
Or	*'Orla*	*Qid*	*Qiddushin*
Bik	*Bikkurim*	*BQ*	*Bava Qamma*
Šab	*Shabbat*	*BM*	*Bava Meṣia*
Er	*'Eruvin*	*BB*	*Bava Batra*
Pes	*Pesaḥim*	*San*	*Sanhedrin*
Yom	*Yoma*	*Mak*	*Makkot*
Šeq	*Sheqalim*	*Švu*	*Shevu'ot*
Suk	*Sukka*	*AZ*	*'Avoda Zara*
RH	*Rosh Hashana*	*Hor*	*Horayot*
Beṣ	*Beṣa*	*Nid*	*Nidda*
Tan	*Ta'anit*		

V. Gaonic Literature

Der N. Wieder, Three Derashot for Fast Days for Rain from the Geniza, *Tarbiz* 54(1985):45–55 (quoted by page and line)

Ḥaliṣa *Ḥaliṣa* ceremony, published in *Tarbiz* 1(1931):100–101

PalLaws M. Margulies, הלכות ארץ ישראל מן הגניזה, Jerusalem 1973, containing: 1. Book of Blessings and Writs (pp. 27–31); 2. Laws of Incest (pp. 64–67)

Proc Proclamations of a Palestinian(!) Court, published in J. Mann, *Texts and Studies*, I, Cincinnati 1931:555–557

VI. Poetry

Etremi Klein, *Geniza Manuscripts*, I:193

SYAP M. Sokoloff and J. Yahalom, *Aramaic Poetry of the Byzantine Period from Eretz Israel* (Heb)[19]

No.	Incipit	No.	Incipit
1	אימר שבחה	5	אזדעזע עלמה
2	אזל משה	6	אמר אויב
3	<...> ריהון וחשב	7	מן כותך אריה נהמא
4	אזל משה מן שמיה	8	תנון שבחיה

19 The poems are cited according to the line numbering of the forthcoming edition to be published by the Israel Academy of Sciences and Humanities where full details are given.

9	אוחרן דלית כותיה
10	אלימלך גלה ופנה
11	ארכין ה׳ שמיא
12	אנגלי מרומא
13	איתו כרועו
14	אמר יצחק
15	איתגבר בחייליה
16	אית לי חד טליא
17	אריה סלק מן ימה
18	אתכנשו עשרה מלכין
19	היך אתחתם
20	ארעים במר קלי
21	אנא איזל ואבכה
22	איך אינון
23	אדיק בבעו
24	ארים עיני
25	אבהת עלמה
26	אתניה בכנישתי
27	אסתר בבעו אמרת
28	אסתר צווחת
29	אציתו לי אילניא
30	אית הווה חר יהודיי
31	אודי לתקיפה
32	אמת די אצטלבו
33	ושליט המן
34	אליסון
35	אתגלי אלה קנה
36	אתבחר זהרה
37	אתכנשון כחדה
38	< >י לבניי
39	ובי סלק משה
40	אמר קיריס למשה
41	אזלת בבכיתא
42	אזלת יוכבד
43	אפתח פמי
44	אמלל בחכמה
45	< > מן מייה
46	אתן דוכסה
47	אתחמי במרומה
48	אסב רשותכון
49	אתני שבח
50	אלהא רמא
51	אמלל תשבחיה
52	<אדם ...> רכל דינה
53	אשבח שמיה
54	אהרן בחר ביה
55	<...>נפשה
56	<איתון בני> אנשא
57	אלילו ובכון
58	ארעה זעת
59	אבלייה אתנחמון
60	איילון ובכון
61	תתובה עבד
62	אמור לי אנשא
63	(fragmentary)
64	מנחם יצמח
65	ואתון אחינן
66	כסיה דמותא
67	אמליך יתיה קודשא
68	תקנית עלמי
69	וכל אנשא סרירין
70	יוון ומקדוניה

Wahawa *Klein, ib,* 195

VII. Papyri from Egypt

Pap C. Sirat, *Les papyrus en caractères hébraïques trouvés en Égypte*, Paris 1985

No.	Pl.	Ms.
1	88	Oxf., Ms. heb. e.120[20]
2	89	Oxf., Ms. heb. f.114 (P) (ib.)

20 Published by A.E. Cowley, *JQR*, O.S. 16(1904):7.

3	86a	Oxf., Ms. heb. e.112 (P)
4	85k	Oxf., Ms. heb. e.111 (P)
5	38	Berlin, Staatliche Museen, P 8149
6	40	Ib., P 8281 + 8282 + 8489
7	40	Ib., P 8283
8	17	Vienna, Österreichische Nationalbibliothek, H 66
9	16	Ib., H 54
10	16	Ib., H 56

VIII. Amulets

Am J. Naveh and S. Shaked, *Amulets and Magic Bowls*, Jerusalem 1985

No.	Provenance	Material
1	Unknown	Silver
2	Mizranag	Copper
3	Ib.	Copper
5	Emmaus	Silver
7	Agabeyli, Turkey	Silver
8	Teqoᶜa	Silver
9	Oxyrrhynchus	Lead
10	Horvat Rimmonim	Potsherd
11	Nirim	Bronze
12	Ib.	Bronze
13	Ib.	Bronze
14	Unknown	Silver
15	Unknown	Silver
16	Khirbet Marish	Bronze[21]
17	Tiberias	Silver[22]
18	Unknown	Gold[22]
19	Kaneh	Bronze[23]

AmGen Naveh-Shaked, Amulets 216–240 (Geniza mss.)

No.	Ms.	No.	Ms.
1	T-S A.S. 142.174	8	T-S K 1.137
2	T-S A.S. 143.229	9	T-S K 1.15
5	T-S K 1.70	10	T-S K 1.143
6	T-S K 1.73	11	T-S K 1.80
7	T-S K 1.127	12	T-S K 1.153

21 Published by J. Naveh, *Tarbiz* 54(1985):370.
22 To be published by J. Naveh and S. Shaked.
23 Courtesy of Z. Ilan.

AmMont	J.A. Montgomery, Some Early Amulets from Palestine, *JAOS* 31 (1911): 272–281
Hem	A hemerology' according' to the days of the month (T-S NS 246.10 quoted by day of the month)[24]
ŠT	*Shimmusha de Tehillim* (magical praxis of the Psalms, acc. to Ms. Oxf. 1531 (Mich 9), fol. 172a–179a; quoted by no. of Psalms)[25]
ŠTGen	Geniza ms. of *ŠT* (T-S NS 291.57)[25]

IX. Palestinian Ketubbot

JMP M. Friedman, *Jewish Marriage in Palestine*, vol. 2: The Ketubba Texts, Tel Aviv 1981

No.	Provenance	No.	Provenance
1	Tinnis, 11th cent.	24	——
2	Tyre, 1023	25	——
3	——	26	Tyre
4	Palestine, 1081	27	Damascus, 1082/1182
5	——	28	Damart, late 10th cent.
6	Metropolis, 927/1027	29	Tyre, 1054
7	Aleppo, 1027	30	——
8	——	31	——
9	Minyat Zifta, 1093	32	1034
10	——	34	Haṣor
11	Tyre, 1079	35	Tyre, 1070
12	Ramle, 1064	37	——
13	Ṛamle, 1952	38	——
15	Ṣa, 1081	39	Tinnis, late 10th cent.
16	Damsis, 1083	46	Tyre(?), 1089/1099
18	Damascus, 1083	50	Fuṣtat, 1007
20	——	53	Damascus, 933
21	Palestine (?), 1084	55	Damascus, 933
22	——	56	Damascus, 1089/1099
23	——	61	Tyre(?)

KetPap C. Sirat et al., *La Ketouba de Cologne* (Papyrologica Coloniensia 12), Opladen 1986

24 Courtesy of S. Shaked. The text will be published in the *J. Blau Jubilee Volume*.

25 Courtesy of P. Mandel.

X. Tiberian Masora

MDam Masora of the Damascus Pentateuch, National and Hebrew University Library, Heb. Quart. 5072[26]

M = Masora Magna

P = Masora Parva

26 This manuscript (formerly Sassoon 507) has now been published in facsimile. V.S. Loewinger—M. Beit-Arié, *The Damascus Pentateuch*, I, Copenhagen 1978; II, Copenhagen 1982. On its *masora*, v. Shashar. I would like to thank Dr. Y. Shashar for having discussed with me many problems concerning its *masora*.

DICTIONARY

א

אַב, cs. **אֲבִי**, **אֲבוּ־**, det. **אֶבָּה**, **אִיבָּה**, pl. **אֲבָהָן** n.m. **father, forefather** (CPA אב, pl. אבהן LSp 1, SA אב ST Gen 44:19, pl. אבהתך ib. Ex 10:6) sg. abs. אַב *FPT* Gen 44:19[04]; *TN* ib.; *ib.* Num 30:17; cs. אבי *ib.* Gen 19:37; det. אָבָא *FPT* ib. 44:18[04]; *Pea* 15c(41); אבה *TN* Gen 32:10; אִיבָּא *FPT* ib. 37:30[04]; w. suf. 1sg. אבא *TN* ib. 22:7 [H אבי]; *BR* 247:3; 2m. אבוך *TN* Dt 32:6; *Švi* 36c(17); 3m. אֲבוּי *FPT* Gen 31:53[03]; *Pes* 30c(57); f. אבוה *TN* Lev 21:9; *Beṣ* 62c(64); 1pl. אבונן *TN* Num 27:3; *BQ* 7b(59); *VRQ* 247:2; 2m. אבוכון *FPT* Gen 43:27[05]; *BB* 16b(47); f. אבוכין *FPT* Gen 31:6[05]; 3m. אבוהון *TN* Num 27:7; *Ket* 33a(32); pl. abs. אֲבָהָן *FPT* Ex 20:5[06]; cs. אבהת *TN* Lev 22:27; det. אבהתה *ib.* Ex 12:23; w. suf. 1sg. אבהתי *FPT* Gen 47:30[04]; 2m. אבהתך *TN* ib. 31:3; 3m. אבהתיה *Ter* 47b(64); f. אבהתה *JMP* 2:28; 1pl. אבהתן *TN* Num 20:15; 2m. אבהתכון *ib.* 33:54; 3m. אבהתהון *ib.* Lev 26:40; *Yom* 44a(64);- **1. father:** a. general: sg. *TN* Gen 44:19 [H id.]; *ib.* Num 30:17; אבי אבוהון *ib.* Gen 19:37; הלואי הוה לי אבא ואימא דאוקרינון would that I had a father and mother whom I could honor! *Qid* 61b(30) // *Pea* 15c(41); חד אבא גבר סב אית לי I have a father who is an old man *San* 25d(34); אתה שמעת מן אבוך הדא מילתא did you hear that statement from your father? *Tan* 66a(64); *ib.* 67c(48); *MQ* 83a(39); *ib.* 47; ר' יונה אבוך *Švi* 36d(19); *Ber* 7c(35); *Šeq* 50c(64); *Tan* 63c(51); לית אילין דאבוך don't those belong to your father? *Dem* 25a(3); עריתה דאבוך your father's nakedness *TN* Lev 18:7; *BR* 340:3; פעליה דאבוך your father's property *ib.* 785:1; למקבר ית אבוי to bury his father *TN* Gen 50:14; איקריה דאבוי his father's honor *ib.* Lev 19:3; שמואל ערק מן אבוי Samuel fled from his father *Pea* 21b(8); איתחמי ליה אבוי his father appeared to him (in a dream) *Šab* 5b(28); מילין דשמע מן אבוי statements which he heard from his father *Meg* 75c(17); אייתוניה ויהבוניה גב אבוי they brought him and gave him to his father *PRK* 200:1; חזקיה שאל לאבוי PN asked his father *Pea* 20d(56); *Kil* 28b(23); *Ḥal* 57d(63); *PalLaws* 29:9; מחא לאבוי וקטליה he hit his father and killed him *VREd* 592:3; אבוי דהוא גברא *MŠ* 55b(45); ר' חנן אבוי דר' שמעון *Pea* 16c(51); *Dem* 24c(62); *Švi* 39b(47); *Er* 20b(15); *MQ* 82d(18); אבוי דאבה my grandfather *TN* Gen 48:22; *ib.* 49:2; Dt 6:4; אבוין [!] דאמך *ib.* Gen 28:2; אבוי דפחמה the father of the black one *BR* 336:10 [expl. אבי כנען Gen 9:18]; אבוי דמינוקא the child's father *KohR* 9c(2); אבוי דחורגה the father of the stepson *PalLaws* 66:15; ומה שמיה דאבוי what is his father's name? *Ber* 5a(17); pl. ולא יתקטלון בנין בחובי אבהן sons should not be killed for the sins of fathers *FPT* Dt 24:16[26]; *TN* Ex 34:7; *ib.* Num 14:18; Dt 24:16; חובי אבהתהון *ib.* Lev 26:40; ר' ינאי זעירא כשם אבהתיה *Tan* 65d(30); איקרא דאבהתי my parents' honor *Pea* 15c(26) // *Qid* 61b(14); ונסיין טלייה ואמרין לאבהתה they take the child and say to its parents *PalLaws* 30:19; בית אבהתה her parents' home [בית אב↓]; b. in form אבא: 1) as interj.: *TN* Gen 27:18; אבא עול טחון תחתיי father! Enter and grind in my stead *Pea* 15c(50) // *Qid* 61b(39); אמרה ליה ברתיה אבא צהייא אנא his daughter said to him: Father! I am thirsty *Yom* 43d(23); *BR* 247:3; *BRV*[60] 94:1; *ib.* 942:3; 2) = my father [in place of אבי]: הא שמשת ברמשא עם אבא behold, I had sexual relations with my father last night *TN* Gen 19:34; מה דלמא דימוש יתי אבא perhaps my father will feel me *ib.* 27:12; 34; 50:5; שמעית אבא תני I heard my father learning *Ter* 42b(36); מה עבד אבא how is my father? *BR* 1142:2; קדמאי אבא ובתר כן רבי first my father and afterwards my teacher *KohR* 19d(5) // *Ḥag* 77c(10); אנא לא {אנא} חכים לאבא I did not know my father *Ter* 48b(41); *Dem* 25b(10); *Or* 62c(5); *Yev* 6a(60); *AZ* 40b(15); *Ḥag* 77c(10); *Qid* 61a(24); ר' יונה אבא PN, my father *Dem* 24a(4); *Švi* 35a(51); *Šab* 14d(42); *Pes* 37b(53); *Šeq* 47b(45); *AZ* 40d(43); ר' חליפא אבא *Ber* 11b(29) // *BR* 1113:3; 3) w. PN: אבא בוהן בר דלייה *ib.* 954:7; אבא קולון *ŠR* 9c(20); **2. forefather:** sg. אבונן אברהם *FPT* Gen 35:9[03]; אבונן יעקב *ib.*; *TN* ib. 28:10; 49:1; 7; 18; Dt 6:4; *BR* 729:4; *ŠR* 20c(21); pl. תלתי אבהת עלמה the three fathers of

the world *FPT* Gen 40:12[05]; *TN* ib.; אבהתה צדיקיה the righteous fathers *ib.* Num 23:9; אבהתי אברהם יצחק ויעקב *ib.* Gen 48:16; 49:26; בזכותה דאבהתן on the merit of our fathers *ib.* Dt 33:15; אינון עבדין לו<ן> כמנהג אבהתהון they do them according to the custom of their fathers *Yom* 44a(64); *Soṭ* 17a(38); *ib.* 22a(13); *PRK* 242:11; דין דחרבון אבהתיה בית מוקדשא he whose forebears destroyed the Temple *ŠR* 40c(19); אומנהון דאבהתך your forebears' trade *PRK* 197:9

For add. exx. in PT, v. CTY 1:5+.

2# אב n.m. **Av, the eleventh month** (< Akk *abu* Kaufman, Influences 114; MH אב Jast 1) *Pes* 30d(3) // *Tan* 64c(26); *SYAP* 36:37; *ib.* 37:19; *JMP* 14:2; *ib.* 29:2

אבד (a/a) vb. **to be lost, perish, lose, forfeit** (↓ אבדן, אבידה, √יבד; CPA אבד, af. איבד, אובד LSp 1, SA אבד Ham 492:191) Pe. **1. to be lost:** אבד כרטיס{ו}<י> my document was lost *Ket* 33c(6); ˹אבד˺ פורנא(text : פרונא) the *ketubba* was lost *ib.*; *ib.* 22; pass.part. אבידי עיצן בישן *TN* Dt 32:28; **2. to perish:** אבדנן *ib.* Num 17:27; אבדתון *FTP* Num 21:29; יאבד *TN* Gen 40:18; *ib.* Dt 22:3; ייבד *FTV* Gen 40:18; למיבד *FTP* ib. 6:3

Pa. **1. to lose:** מאבד דיליה ודלא דיליה he loses his own (money) and that of others *VR* 56:1; תהווי מאבדה ית כסף כתובתה she will lose her *ketubba* money *JMP* 3:6; 2. to **destroy:** אבדתון גברה you destroyed her husband *BR* 1096:3 // *EchRB* 55:7; תאבדון *TN* Dt 22:9

Af. **1. to lose s.t.:** a. objects: כל מאן דהוה מובד מילה anyone who lost anything *Tan* 66d(62); ואין אובד אובד מרגלי and if he lost, he lost a pearl (i.e. his soul) *Ter* 45d(9) // *AZ* 41a(63); *Kil* 32c(31) // *Ket* 35b(34); לא מיסתיא מובד דידיה אלא דחורנין מוביד דידיה ודלא דידיה is it not enough that he loses his own (money), but that of others (too)? He loses his and that of others *KohR* 13b(11) // *VRQ* 55:8; *BQ* 6d(62); *ib.* 7a(1); אובדת מלכתא דילניה דידה the queen lost her *BM* 8c(31); *MQ* 82a(50); איח בר נש מוביד תחמדתיה ולא בכי is there anyone who loses his cherished object and does not cry? *KohR* 15d(38); b. in a fig. sense: מה אנה מובד סוברי מן ברויי do I lose my hope from my creator? *BR* 770:6; *ib.* 7; 556:9; 599:1; **2. to destroy:** ואובדתא חיין דההוא גברא you destroyed the life of that man *Qid* 64c(37) [↓pa.]; *TNGl* Gen 49:22; מה את בעי נובד כל אומתך עליך do you want me to destroy your entire nation upon you? *PRK* 259:3 // *Tan* 69b(5) // *KohR* 12a(21); מה אחון בעיין מובדה מדינתכון do you want to destroy your city? *BR* 1183:2; למובדה יתכון *TN* Dt 28:63; *ib.* 26:5; Gen 6:3; מציימה אובדת בתוליה by fasting she destroyed her virginity *Soṭ* 19a(37); pass.part. ווי דמובדין ולא משתכחין woe for those who are lost and are not found *KohR* 19b(21) // *BRV*[60] 108:5 // *Ḥag* 77b(24) // *ib.* 31; ודערק ודמובד משכת עד י' יומין *Hem* 19; *ib.* 21; 24; **3. to forfeit:** והיא תבעה פודנה ומובדה מזונה she claims her *ketubba* and forfeits her support *Soṭ* 19a(30) // *Ket* 34b(32); כל יום היא מובדה פרנס<ת>יה אובדת דהדין שקקה מיני each day she forfeits his charitable collection of the street from me *BRL* 155:3; *TN* Gen 40:12

Itpe. **to be lost:** אין מתאבדין אנא אשלם if (the money) is lost, I will pay *VREdP* 796:3

אבדן, אובדן n.m. **destruction** (↓√אבד; CPA אבדן LSp 1) sg. לאבדן *TN* Num 24:20; *ib.* 24; *FT* ib. לאובדן *TNGl* ib.; אבדנהון *TN* ib.; אובדניהון *FT* ib. 20

אבו, pl. **אבויין** n.f. **stick with a metal point** (Sy אֲבוּתָא LS 3) pl. לאבויין *ŠabAr* 8b(40) [expl. אתים Is 2:4]

AAC 3 w. lit.; in H context, v. Tarbiz 1/1(1930):75, l. 23, w. note.

אבוב n.m. **flute** (Sy אַבּוּבָא LS 1) sg. אבובא *TN* Gen 4:21 [H עוגב]

אבזה, pl. **אבזן** n.f. **gathering of Pea** (lit. spoiling; ↓ √בזז) pl. א{כ}<ב>זן *Pea* 18b(22) [expl. אבעיות Mib. 4:5]

Eps, Tarbiz 6(1935):38+.

אבטי, det. **אבטיתה** n.f. (unclear) sg. אבטיתך ובטיתך *TNGl* Dt 28:5 [H משארתיך]

Prob. corrupt.

אבטיון n.m. **officer** (< ὀπτιών, Lat. *optionis* Lehnw 5) sg. אבטיונה דרומאי the officer of the soldiers *Šab* 8c(47)

אבטיח ↓ **בטיח**

אביב n.m. **Spring** (cf. Sy הַבָּבָא LS 170; H אביב HAL 4) sg. ירחא דאביבא the month of Spring *TN* Ex 13:4 [H האביב]; *ib.* 23:15; Dt 16:1; Ex 34:18[!]; זימנא דאביבא the time of Spring *San* 18d(18)

2# אביב n.m. (uncertain) sg. אביבא דפילא *Mas* 52a(30) [↓ ערכובה, עניב]
Löw, Flora, 1:79.

אבידה, det. **אבידתה** n.f. **loss** (↓ √אבד, יבידה) sg. <אביד>ה *TN* Lev 5:22 [H id.]; אבידתה *ib.* Dt 22:3; Lev 5:23

בר אביי ↓ אביי

אביינוס n.m. **important person** (< εὐγενής Lehnw 1) sg. בת ˹גבר אביינוס˺ דאתרה the daughter of an important man of the place *BR* 1036:3 [expl. בת איש כנעני Gen 38:2]
MY ad loc.

אֲבִיל, pl. **אבילין** n.m. **mourner** (↓ √אבל; CPA אביל LSp 2) sg. היך דמבזעין על אבילה as one rends for the mourner *TN* Lev 13:45; לית איפשר לאבילא למיכל מיניה it is impossible for the mourner to eat from it *FT* ib. 10:19; pl. למנחמא ית אביליא to comfort the mourners *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib.; *FTP* ib.; למברכא ית אבליא to bless the mourners *ib.* Gen 35:9; *TNGl* ib.; ברכתא דַאֲבִילַיָא the blessing of the mourners *FPT* Gen 35:9[03]; *FT* ib.; *TNGl* ib.; *MQ* 82d(33); *ib.* 36; 37 // *Ber* 5b(47); *ib.* 49; קביל אבילוי he greeted his mourners *ib.* 6a(19); *ib.* 20; 21

אבילו, det. **אבילותה** n.f. **mourning** (↓ √אבל, אביל) sg. באבילו *FTV* Dt 26:14 [H באני]; *TNGl* ib. באבילותן *TN* ib.

אבל, det. **אֲבְלָה** n.m. **mourning** (↓ √אבל; CPA אבל LSp 2, SA אבל ST Gen 50:10) sg. *TN* Gen 50:10 [H id.]; *ib.* 11; שבעתי יומייא דאבל{י} the seven days of mourning *BRV*[60] 141:3; אבלה דמשה *FPT* Dt 34:8[06]; *TN* Gen 7:10; *ib.* 27:41; לא תקבלון עלי יומא הן אבלא do not accept upon yourselves mourning for me today *Ber* 6a(22); בשעת חדותה חדותה בשעת אבלה אבלה in the time of joy, there is joy; in the time of mourning, there is mourning *BR* 259:3; ואנה עתיד הפיך אבליה לחדו I will change its (i.e. Av's) mourning to joy *SYAP* 38:19; אֲבְלִין *ib.* 22:11

אבל vb. **to mourn, lament** (↓ אביל, אבילו, אבל; CPA אתאבל LSp 2, SA אבל ST Ex 33:4) Pe. **to mourn** (+ על over s.o.): ואנה אבל עליהון I am mourning over them *TN* Lev 10:19; *FT* ib.; הוו אלין יהודאין אבלין those Jews were mourning *EchRB* 152:20
Itpe. **id.**: ואתאבל על בריה he mourned over his son *TN* Gen 37:34 [H ויתאבל]; *ib.* Ex 33:4; Num 14:39; הוון מתאבלין *EchR* 83:4; מתאבלין עלוי *AZ* 39c(18)

אֲבַן, det. **אַבְנָה** n.f. **stone, gem** (↓ כיף; CPA אבן LSp 2, SA אבן ST Ex 15:16) **1. stone:** sg. *FPT* Gen 31:45[03; voc; H id.]; *ib.* Ex 17:12[23]; *TN* Num 35:23; *ib.* Dt 28:36; דלא יזרוק ההוא דגער בה אבן so that Satan should not throw a stone *BR* 600:2; *ib.* 1136:1; אבנה *FPT* Gen 28:18[05]; *ib.* 29:8; *TN* ib. 35:3; pl. אַבְנִין *FPT* ib. 31:46[03]; ואית דאייטי אבנין some brought stones *KohR* 10a(22); אבנין אחרנין other stones *TN* Lev 14:42; אבנין רברבן large stones *ib.* Dt 27:2; אבנייה *ib.* 8; ירגמון יתיה באבניה they will stone him with stones *ib.* Lev 20:2; Num 15:35; Dt 17:5; הוה מרגים ליה באבניא *VR* 353:3; דמימין כאבנייא silent like stones *TN* Ex 15:16; *FPT* ib.[19]; **2. stone as a material:** sg. קיימא דאבן a pillar of stone *ib.* Gen 35:14[03]; *TN* ib.; לווחין דאבן stone tablets *ib.* Ex 31:18; טעוון דאבן stone idols *ib.* Dt 28:36; pl. לווחין דאבנין *ib.* Ex 34:4; Dt 10:1; מדבח דאבנין a stone altar *ib.* 27:5; **3. precious stone, gem:** sg. אבן טבא *TN* Ex 28:17; *KohR* 14d(6); אבנא טבתא *TN* Ex 31:5; *ib.* 35:33; pl. אבנין *ib.* 28:12; 39:7; אבנין טבן *ib.* Dt 33:21; אבני כדכודיה [↓ בדכוד]; **4. stone-like objects:** sg. אבן דמתבה *TN* Lev 26:1 [H אבן משכית]; אבני ברדה hailstones *FT* Ex 14:24; *TN* ib.

אבק n.m. **dust** (SA אבק ST Dt 28:24, Sy אַבקא LS 3) sg. לאבק *TN* Ex 9:9 [H id.]; אבק ועפר *FPT* Dt 28:24[04; H id.]; *TN* ib.

2# אבק (unclear) כל מאן דאבק בלביה anyone who is in his heart *EchRB* 68:13

אבר n.m. **limb** (CPA אבר LSp 2, SA אבר LOT 3/2 93:70) sg. דחסיר אבר או יתיר אבר lacking a limb or having an extra limb *TN* Lev 22:23; **pl.** ומפסג{ר} ליה אברין איברין he dismembered him *EchR* 156:4; מחין ותמניה וארבעין אברין the 248 limbs (of the body) *Am* 9:3; *AmGen* 7:21; תקוף אברוי His mighty pinions *TN* Dt 32:11; *FTV* ib.· איברוי *ib.* Ex 22:12

2# אבר, det. **איברה** n.m. **lead** (CPA אבר LSp 225, Black, Hor 52, SA עבר Ham 552:351) sg. כאיברה *TN* Num 31:22 [H העפרת]; *FTV* ib.; איברה *FPT* Ex 15:10[19]; *TN* ib.; *TNGl* ib.; *FTP* ib.
Löw, Fauna 270+.

אברז n.m. **awl** (↓√כרז) sg. א{ר}<כ>רזי' *TNGl* Ex 21:6 [H מרצע]

אֲבָרִי, det. **אבריתה** n.f. (uncertain) sg. דזהרא (G)אֲבָרִיתָה the of the moon *RH* 57d(53); איביריתא *ib.L // Yom* 40b(25)

אברייה, det. **אברייתה** n.f. **festive meal (on the occasion of the sanctification of the new moon)** sg. עבדון לון אבריה they made a festive meal for themselves *MQG* 83d(42); *ib.L* 44; pl. מן מה דאנן חמיין רבנין עלין לאברייתה(G) from the fact that we see the Rabbis going into the festive meals *Pes* 29c(19) // לאברייתא *Ber* 10a(34)
Lieb, YK 371; id. TK 5:1185+ and nn. 65, 66; Eps, Tarbiz 5(1934):263; id., MNM 9+; Kut, Archive 1(1972):87+.

אבריס (unclear) sg. עד דלא נטע באבריס *SYAP* 46:12

אברקסין n.m.pl. **short trousers** (< βράκαι, Lat. *braccae* Lehnw 16; Sy בראקין BB 422) *TNGl* Ex 28:42 [H מכנסי']; *ib.* Lev 6:3; 16:4; *FTV* Ex 28:42[!]; *ib.* Lev 6:3[!]

בית אבתותה ↓אבתו

אגדה, det. **אגדתה** n.f. **Aggada, homiletical interpretation** (< MH אגדה Jast 11; TBA אגדתא ib.) sg. *BR* 602:1 [≠ ↓אולפן]; אלפי(G) אגדה teach me *Aggada Pes* 32a(62); *Yev* 13a(16); *Giṭ* 45c(29); חד ספר דאגדה a book of *Aggada Šab* 15c(41); ספר תילים אגדה *Aggada* book on Psalms *Kil* 32b(47) // *Ket* 35a(53) // *BR* 307:5; בספרא דאגדתא *Šab* 15c(34); וכל אגדתא פשטית ליה I explained all the *Aggada* to him *Hor* 48b(23) // *BM* 8d(38); *San* 20b(26) // *MSam* 117:6; רבנין דאגדתא Rabbis of *Aggada Mas* 48d(48); *Yev* 5c(62); *ib.* 63; אילין דאגדתא *Mas* 51a(8)
Bacher, Term 2:44.

אגוג n.m. **aqueduct, watercourse, canal** (↓געגע; < ἀγωγός Lehnw 8; Sy אגוגא LS 3) sg. <כה>דין אגוגא דלא פסק like that aqueduct that does not stop *EchRG* 81:5 [play on חוגג Ps 42:5]; חגיגהן[!] *EchRB* ib.
EchRBub, ad loc., n. 403; Krauss, TA 1:357, n. 609; Brand, Ceramics 408+.

אגוד n.m. **band** (√אגד) sg. *Šab* 8a(50) // *Yev* 12d(16)

אגומן (unclear) *BR* 925:1; איגומ{ך}<ן> *AbgurNew* 164:11
MY ad loc.: < ἄγε μήν come on, then; AAC 1:23: ἄγωμεν let us go.

אגוסטוס n.m. **Augustus** (< Lat. *Augustus* Lehnw 9) sg. בסיליוס קיסר אגושתוס king, caesar, Augustus *Ber* 12d(63); אגוסטוס *ib.V // BREd* 63:5; כד שלח אגוסטוס לארעה דאיגיפטוס when Augustus sent to the land of Egypt *Etremi* 2

אגטרגט n.m. **cataract, waterfall** (< καταρράκτης Lehnw 10) pl. אילין אגטרגטיא *MQ* 80b(8)

אגיס n.m. **brother-in-law** (Sy אֲגִיסָא LS 4, MH אגיס MSanK 3:4) sg. אגיסיה דרב הונא PN's brother-in-law *San* 21b(52)

אֲגִיר n.m. **hired man** (↓√אגר pass.part.; CPA אגיר LSp 3, SA אגיר ST Ex 22:14) sg. אֲגִיר *FPT* Ex 22:14[01; H שכיר]; *TN* ib.; *ib.* Lev 25:40; 53; אגירה *ib.* Ex 12:45; Lev 19:13; 22:10; 25:6; Dt 15:18; 24:14; pl. אגיריכון *TNGl* Lev 25:6

אגם n.m. **meadow** (Sy אֶגְמָא LS 4, Akk *agammu* Kaufman, Influences 33) sg. באגמא *TN* Gen 41:18 [H באחו]; pl. באגמין *ib.* 2; אג[מיהון] *FPT* Ex 7:19[04; H אגמיהם]

אגן n.m. **basin(?)** (CPA אגן LSp 2) pl. אגנייא דקדש the basins(?) of Kadesh *Meg* 70a(51) [expl. בצעונים Jud 4:11]
Cf. TJud ib.: מישר אגניא; Brand, Ceramics 6+; Kaufman, Influences 33.

אגנה det. **אגנתה** n.m. **protection** (↓גנן; SA אגנו ST Dt 32:38(Var)) sg. אגנותי *MPs* 396:11 [expl. מחסי Ps 91:2]

אגף n.m. **wing** (↓גף; MH אגף Jast 13) pl. ויהבא להון תחת אגפיה she (i.e. the hen) places them under her wings *VR* 575:5; *BREd* 878:3

אֲגַר, det. **אַגְרָה** n.m. **payment for hire, reward, profit** (↓√אגר; CPA אגר LSp 3, SA אגר ST Num 18:31) **1. payment for hire:** sg. a. for work or services rendered: *TN* Num 18:31 [H שכר]; אגר לעותי the wage of my work *FTP* Gen 31:39; אגר בטלוניה the wage (lost through) his idleness *TN* Ex 21:19; אגר דזנו a prostitute's hire *FTV* Dt 23:19; אֲגַר אסיא

Itpe. **1. to be hired:** הב לי אגרא ואנא מיתגר לך give me the fee, and I am hired by you *EchRB* 53:7; *ib.* 9; **2. to earn s.t., make a profit** [↓ √תגר]: דשתק מתגר ודמשתעי מפסד(text : מספר) one who keeps silent makes a profit; one who talks loses *Yev* 15b(26); ואיתגרון לחמא earn money *Giṭ* 48a(61); *Ter* 42d(42); *Soṭ* 20b(62); *BB* 17c(35)

אגרונימוס n.m. **inspector of market prices** (< ἀγορανόμος Lehnw 11) sg. אגדונימ{י}<ו>ס *BBE* 15a(64)

אדומיי adj. **Edomite** (CPA אדומי LSp 3) sg. אדומאי *TNGl* Num 20:21; אדומייה *ib.* 18; pl. אדומיי *TN* Gen 36:9; *ib.* 16; 17; 31; 43; Ex 15:15; Num 20:23; 21:4; 33:37

אדון n.m. **master** (< H אדון HAL 12) sg. אדוניה דיוסף *TN* Gen 39:20 [H אדני]

אדורי n.m. **name of an idol** אדורי צלמא the image of ... *BerG* 4b(35) // *MQ* 83c(41) // ארורא[!] *Šeq* 47a(14); *AZ* 43b(61)

אדייה n.f. **sprinkling** (↓√נדי) sg. מי אדיה *TN* Num 19:20 [H מי נדה]; *ib.* 9; 21; 31:23

אדיר adj. **mighty** (H אדיר HAL 13) sg. *FTP* Ex 15:11 [H נאדר]; אדירא *FPT* ib. 6[17; H נאדרי]; *FTP* ib.

אדכרה, det. **אדכרתה** n.f. **invocation of God's name, memorial offering** (↓ √דכר; SA אדכרה ST Lev 24:7(Var); cf. MH אזכרה Jast 37) **1. invocation of God's name:** sg. אית לך מספקא לכל חדא ותדא מנהון אדכרה can you supply an invocation of God's name for each (benediction) among them? *Ber* 8a(10); **2. memorial offering** (calque < BH אזכרה): לאדכרה *TN* Lev 24:7; אדכרתה *ib.* 2:2; 9; 16; 5:12; 6:8; Num 5:26

אִדְמָה, אַדְמָה, אידם, אָדָם, det. n.m. **blood** (CPA אדם LSp 46, SA אדם Ham 445:37, Mal *edma* Berg, Glos 21) sg. abs. אָדָם *FPT* Ex 7:19[04]; אֹדם *ib.* 22:1[01]; דם *TN* Lev 7:26; det. אַדְמָה *FPT* Gen 4:11[02]; אִדְמְהוֹן *ib.* 10; אידמא *FTV* Lev 4:6; דמה *TN* ib. 7; pl. אדמייה *ib.* Gen 13:13;- sg. *FPT* Ex 7:19[04]; *TN* Gen 18:1; *ib.* Ex 23:18; Lev 3:17; Num 23:24; Dt 22:8; אידם *FTV* Ex 34:25; *ib.* Num 23:24; דם *TN* Lev 7:26; *ib.* 19:26; אזל אקיז דם he went and had blood let from him *Ber* 5c(45);

a doctor's fee *FPT* Ex 21:19[01]; *TN* ib.; אגר כתפין porters' fee *BME* 10b(5); אגרה דאגירה a hired man's wage *TN* Lev 19:13; *ib.* Dt 24:14; אַגְרִי *FPT* Gen 31:41[03]; הב לי אגרי give me my wage *MŠ* 55c(4) // *EchR* 53:6; *San* 18b(8); *BR* 712:4; ויהב ליה אגריה *BM* 11a(48); הא אגריך here is your wage *BR* 448:3 [expl. PN הגר Gen 16:1]; אגרך עליי *FPT* Gen 30:28[05]; *ib.* 31:8; קוץ כען אגרך state your wage *TN* ib. 30:28; סב ב' דינרין אגרך take two dinars as your wage *BM* 10b(21); אגריה *FPT* Dt 24:15[26]; ועשרה מניי אגריה his fee is ten "pennies" *BQG* 6d(60); לא תהוון מחשבין אגריכון על מישחא do not compute your fee on the oil (of the Sabbatical year) *Švi* 37c(17); חמיי [ן{ב}<נ> מתניי<ני>א נסבין אגריהון we see the Mishna-teachers taking their wage *Ned* 38c(57); הב לון אגרון *BME* 10d(58); b. for use of objects: אגר כלים rent for use of utensils *BM* 10b(5); אגר ביתי my rent *ib.* a(62); **2. price:** דאילו יהבין ליה אגריה if they give him his price (for the produce) *BME* 10c(51); **3. profit:** אין ידע דלא מזבן והוא פחת מן אגרא if he knows that if he doesn't sell he will lower (his) profit *MQ* 81b(15); *ib.* 16; ואגרה דתר{ו}יכון the profit will be for both of you *Šeq* 48a(43) [// הפסד]; **4. reward for deeds or actions:** sg. אגר טב a good reward *TN* Gen 4:8; *ib.* Lev 22:31; Num 23:23; Dt 7:10; ליכא אגר טב *Pea* 21a(28); כדון איכא אגר טב *ib.* 30; אגר ביש a bad reward *TN* Gen 40:18; אגר מצוותא the reward for (keeping) the commandments *ib.* 15:1; Dt 7:10; אֲגַר עבדיך טבייא the reward for your good deeds *FPT* Gen 15:1[08]; אגרהון דצדיקיה the reward of the righteous *TN* Num 24:23; אגרי *ib.* Gen 30:18

אגר vb. **to hire, rent** (↓ תוגרה, אגר, אגיר; CPA אגר pe., pa. LSp 3, אתגר LSp 218, s.v. תגר itpa., mng. 2: *lucratus est*, SA אגר Gen 30:16) Pe. **1. to hire s.o., an animal:** אגרו *TN* Dt 23:5 [H שכר]; מיגור אגרין ליה *FPT* Gen 30:16[05]; *TN* ib.; אגרת יתך שמשא they hire a servant for him *Ket* 28d(47); מיגר פ{ו}עלין to hire laborers *BM* 11b(39); אגר חמרין he hired donkeys *ib.* 10d(57); c(51); 11a(19); **2. to rent:** דאגר גינה אכיל ציפרין דאגר(Var) גינין אכלין ליה ציפרין one who rents a garden eats birds; one who rents gardens, the birds eat him *VR* 57:2 // *KohR* 13b(15)

Af. **1. to hire out:** מוגר זניתא he hires out prostitutes *Tan* 64b(48); אוגרית חמרי I hired out my donkey *ib.* 43; **2. to rent out:** ואנן מוגרין לעממין we rent out (the land) to the gentiles *AZ* 40b(12) // *Dem* 25b(8)

KohR 30a(33); אִדְנַיי MMDam Dt 22:9; ווי להון לאודניה דהכדין שמעין woe to the ears which heard such a thing! MSam 137:17; ולא ישמעון אדנך מה פומך ממלל do your ears not hear what your mouth speaks? KohR 15d(26); PRK 243:12; אדניהון TN Lev 8:24; ib. Num 31:50; b. animal: sg. באדנה PalLaws 28:36 [of a cow]; pl. אדניך דחמר you have the ears of a donkey BRV[60] 455:1; אילן דאדניהון דקדיקן those (mules) whose ears are small BR 994:3 // KilV 31c(40); **2. fish's gill** [v. Sy, PSm 39]: sg. מייתי חוט וקטר באודניה דלכיסא ובאודניה דיריקא he brings a cord and ties it to the gill of a *l.*-fish and a *y.*-fish Kil 27a(59); **3. handle of a jar:** pl. תרתי אדניך ותרחי אדנוי(V) דגדבא two are your ears, and two are the handles of the jar MŠ 55b(57)

On the *qitl*-form of this word, v. Sok, Kut Vol 169 (Forms with *waw* are influenced by the other Jewish A dialects); on mng. 3, v. Brand, Ceramics 93, n. 29.

אדר, det. **אידרה** n.m. **threshing place, barn** (CPA אדר LSp 3, SA אדר Ham 440:21) sg. *TN* Gen 50:10 [H גרן]; *ib.* 11; אדרה *ib.* Num 15:20; 18:27; 30; חד אדר דתבן a barn of straw *EchRB* 53:18; *ib.* 21; אדרא כרא(Se) דתבנא the barn (in the dream) is a mattress of straw *MŠ* 55c(12); *ib.* 9; אתהה דהפך אדרה the shovel which overturns (the grain of) the barn *BR* 681:5; אדרא דאזהרה the threshing floor of enlightenment *ŠR* 36b(28) [expl. אגן הסהר Song 7:3]; אידרא *FTP* Num 12:1; *RuR* 146:240; pl. טירת אדרייה The Palace of the Threshing Floors *TN* Num 34:4 [H חצר אדר, GN]; אדריכון *FTP* Ex 23:19

The form רור *EchR* 53:18; *ib.* 20 = אדר *EchRB* ib. is either a corruption of this word or a secondary form.

2# אדר n.m. **Adar, the sixth month** (< Akk *addaru* Kaufman, Influences 114; Sy אָדָר LS 6) sg. *FTP* Ex 12:2; *RH* 57d(59); *ib.* 58b(16); *ib.* 17 // *San* 18c(46); *ib.* 47; *EchRB* 54:3 // *MŠ* 55c(26); ירח אדר *JMP* 53d:1; ירחה אדר *SYAP* 36:65; אדר קדמייא the first *Adar Qid* 63d(40); אדר תניינא the second *Adar ib.* 41

3# אדר n.m. **cedar** (< קדר (?)) sg. ⌜אדרה⌝ *BR* 136:3 // אדרא *Ket* 31d(31) [expl. תדהר Is 41:19]

Löw, Flora 3:21.

אדרה n.f. (uncertain) sg. אדרא דאילין חכימא a ... of these (wine jars) is recognizable *Švi* 36a(18)

מסמק אין הוה כאדם באייר if (the moon) was red like blood in *Iyyar SYAP* 36:25; אדמה *FPT* Ex 12:13[23]; *ib.* 22; Num 19:4; *TN* Lev 1:15; *ib.* 8:15; Dt 12:23; שפוכי אדמה spillers of blood *ib.* 19:13; והוה חמי באיצטרולוגיא דידיה דיהודאי שפכין אדמיה he saw with his astrology that the Jews would spill his blood *AZ* 41a(9); מהו מיכוס צפר ומגבלא אדמיה בזרע כיתן is it permitted to slaughter a bird and mix its blood with linseed? *MŠ* 56d(3); מעגעגין באדמה made filthy with blood *FTV* Gen 49:11; *TN* ib.; *PRK* 392:4 // *KohR* 28d(2); חררא דדמא a clot of blood *VR* 554:7; *ib.* 555:3; ואיתחמי דמא נגר the blood was seen flowing *San* 28c(39); pl. שפיכות אדמייה spilling of blood *TN* Gen 13:13; אדמיה *ib.* Lev 12:7; אדמיהון *ib.* 20:27

Nöld, NB 117+.

2# אדם n.m. **the first man** (< BH אדם; CPA אדם LSp 3, SA אדם ST Lev 13:2(Var)) *FPT* Gen 2:21[02; H id.]; *TN* ib. 5; *ib.* 7; 6:6; 7; 9:6; *FTV* ib. 35:9; *TNGl* ib. 2:15

אדמדמני n.f. **a type of earth plastered on the body used as a medication** sg. אנן גבלין אדמדמני we knead earth (as a medication) *BR* 327:9; הווה חד מנהון גבל אדמ⌝דמ⌜ני *ib.* 1234:6 [expl. אדמתנו Gen 47:18]

MY to *BR* 1234; but Löw, Flora 1:81: overripe grapes.

אדמה, det. **אדמתה** n.f. **earth** (TA אדמתא Jast 17) sg. אדמתא *TN* Gen 2:7 [H האדמה]; *ib.* 9; 19

אדן, det. **אֻדְנָה** n.f. **ear, handle of a jar, fish's gill** (CPA אדן LSp 3, SA אדן ST Ex 29:20, Mal *edna* Berg, Glos 22) **1. ear:** a. human: sg. אדנה *TN* Lev 8:23 [H אזן]; *ib.* 14; באדניה *ib.* Dt 15:17; ולחש לה גו אודנה he whispered to him in his ear *Yev* 15a(33); *ib.* 9b(54); *Qid* 65d(62); *Tan* 68d(58) // *EchR* 102:3; צרמיה באודניה וצווח ואמ׳ אודני אודני he whipped him on his ear and he shouted and said: My ear! My ear! *KohR* 19d(17); אחורי אודני behind my ear *PRK* 199:9; צירא דתרעא דגיהנם קביע באודנה the pivot of the gate of Hell is inserted in his ear *Ḥag* 77d(50) // *San* 23c(38); טב לאֻדְנָה(G) it is good for (a pain) in the ear *Šab* 8c(36); עודדיה דאודניה the wadding in his ear *ib.* 8c(1); pl. אדנין *TN* Dt 29:3; חמית בחלמי ארבעה אודנין I saw in my dream (that I have) four ears *EchR* 51:19 // *MŠ* 55b(57); אדני נשיכון your wives' ears *TN* Ex 32:2; אילין אודניא *VR* 396:1 //

33c(21); *Ned* 41a(44); כהן דשמע *Soṭ* 20d(60); *Ket* 30c(57); *Giṭ* 48a(58); כהן דשתי *MQ* 83c(49); כהן דמר *Ket* 33c(6); c. as adj.: אהן קרייא that biblical verse *Ḥal* 57b(10); אהן עובדא that incident *Ter* 45c(50); *MŠ* 56b(61); *BQ* 6b(36); *BM* 8b(64); *San* 18c(59); *AZ* 39d(16); ההן זיקא that constellation *Ber* 13c(29); ההן תנייא that Tanna *Bik* 65c(57); *Soṭ* 20d(53); *San* 18b(23); *Tan* 64c(38); בהין גוויא concerning that inner one בהין ברייא concerning that outer one *Šab* 11b(18)

This pron. form appears only in PT which also employs ↓דן (For additional exx., v. CTY 1:73+); Lieb, Alei Ayin 79.

אהנו, ההנו pron. **this is** (< אהן הוא; ↓אהן) דאת מתני שבחיה the one whose praise you tell *Kil* 32b(44); *MQ* 82d(36); ההנו אמצעי this one is the middle *Er* 22c(61); ההנו כולה *Giṭ* 43d(48); נשוך (ההן נו : text)וההנו *Kil* 32d(40); *Yev* 11a(45); והינו ולא עוד *Ned* 39b(29); *MŠ* 55b(12); הנ{י}<ו> אביך ... הנ{י}<ו> בריה this is your father, this is his son *Yev* 5d(7)

או conj. **or** (↓הי; CPA או LSp 4) **a.** alone: כל מן [ד]מתחזק ויהב או [די]הב anyone who supports and gives or who will give *Naveh* 64:2; יום חד או תריין יומין one or two days *FPT* Ex 21:21[01]; *ib.* 22:6; Gen 31:43[03; voc]; *TN* Lev 5:6; *ib.* 11:32; 15:14; רבנן דהכא או רבנן דרומיא the Rabbis here or the "southern" Rabbis? *Ber* 5b(35); הכין חד והכין חד או הכין חד והכין חד this and that way once, or this and that way once? *Suk* 53d(53); ייבא כהדא או ייבא כהיא *Meg* 73b(8); *MŠ* 52c(7); *Er* 21c(23); *Naz* 54a(52); אבוך או רבך your father or your teacher? *KohR* 19d(4) // *Ḥag* 77c(10); ממון או קבורה money or burial *BREd* 1287:2; נפשי או נפשהון דאילין עבראי my life or the life of those Hebrews *PRK* 129:1; אית לך קריב או רחים do you have a relative or a friend? *EchRB* 68:14; בכמה היא טבא בארבעה מניי או בחמשי׳ מניי how much is it worth? Four pennies or five? *ŠR* 14c(23); **b.** in phrase או ... או either ... or: או יכוס יתה או יזבן יתה *FPT* Ex 21:37[01; H וטבחו או מכרו]; *TN* Num 9:21; או הדא או הדא either this or that *Ber* 3d(16); *Qid* 60c(44); או לעיל מינה או לרע מינה either above it or below it *Ber* 13c(30); או שתי חמר את או מלוה ברבית את או סגדל חזירין את you are either drunk with wine, or lend for interest or raise pigs *Šab* 11a(39); או יבון לה ביתא או יבון לה עשרים דינ׳ either give her the house or give her twenty dinars *Ket* 29b(26); *Švu* 38a(54); או למקטול או למ<ת>קטלה either to kill or to be killed *BR* 1128:5;

[Ms. V: ארדא]

Brand, Ceramics 123, n. 172.

אֶדְרָע n.f. **arm** (CPA אדרע LSp 48, SA אדרע Ham 441:42) sg. בְּאֶדְרָע מנטלא *FPT* Ex 6:6[04; H בזרוע נטויה]; *TN* Gen 49:24; *ib.* Ex 15:16; Num 20:20; Dt 26:8; אדרעה *ib.* Num 6:19; אחשש ואתגליית אדרעה he became weak and his arm was revealed *PRK* 198:6 // *KohR* 29a(2); דרעה *BR* 956:3 [in uncl. context]; used elliptically: לא הוה לביש אלא דאדרעיה he only wore (the phylactery) of his arm *Ber* 4c(11); pl. אדרעוי *TN* Gen 49:24; אדרעיכון *ib.* Ex 13:9; אדרעיהון *ib.* Num 31:50

אדרעיי adj. **of Edrei** sg. ר׳ תנחום אדרעייא *Ber* 9b(10); *ib.* 2; *Tan* 63c(64); *ib.* 63d(9)

אהיל n.m. **tent** (MH אהיל Jast 19) sg. כען תיהוי מרים מסאבה באהילה כמיתיה now Miriam will cause uncleanliness in the tent like the dead *TN* Num 12:12; *FT* ib.; *TNGl* ib.

אהין n.m. **unripe date** (Sy חָאנָא LS 208) pl. כבשה דאהינ(G: דאחיני) a basket of dates *BQ* 5b(62)

Löw, Flora 2:342+; Lieb, TK 2:577. The mng. of אהינו *BB* 15b(4) is unclear (v. Lieb, YN 206).

אהן, ההן, –הן pron. **this(m.), this one** (↓אהנו; SA אהן LOT 3/2 284:1, ה(א)ן ib. 172:17, 19) The initial consonant is freq. elided in intervocalic position, e.g. כהן *Šab* 11b(6); *Giṭ* 48a(58); דהן *Švi* 39a(55); *Yev* 7c(55); והן *Suk* 58a(60); *Nid* 50b(24); כהן *Švi* 37a(24); *MQ* 83c(49); להן *Suk* 53d(32); *San* 25d(33);- a. as ind. pron.: אהן עבד עיגולא חרי עשר ביעין this one makes the loaf (equal to) twelve eggs *Er* 25a(10); אהן אמ׳ *Naz* 52d(43); *BQ* 4d(42); ההין אמ׳ *Šeq* 48b(52); אהן יהיב ניזקיה ואהן יהיב נזקיה this one gives his damage, and that one gives his damage *BQ* 4d(40); *Ket* 33d(56); א{נ}ת לית ירע אהן ירע you do not know; this one knows *Švu* 37b(53); פתח ההן וסתום ההן open this one and seal up that one *MŠ* 56b(63); *BB* 17d(29); ההן תרתיי this is two (sins) *Yev* 5a(49); *Ḥag* 77b(13); b. + rel. -ד one who: אהן דאת מתני שבחיה the one whose praise you tell *Ber* 5b(50); אהן דעטיש one who sneezed *ib.* 10d(19); אהן דזבן the one who sold *BM* 8c(41); אהן דחמי one who sees *Švu* 34d(61); ההן דגזז one who cuts *Šab* 10a(31); *ib.* 46; b(42); c(6); ההן דהכא this one here *Pes* 36b(38); *Suk* 52c(25); *Ket*

VR 797:2; *KohR* 17c(24); או אנא או את either I or you *ib.* 26c(39); c. as interrog. part. [cf. Sy, PSm 48]: או להיידה זאווי אזל יואב ולא כבשה או להיידן קרב אזלון ולא נצחון did Joab go to any place and not capture it? Did they go to any battle and not win? *BR* 1183:2; d. w. conj.: 1) או אילו אילו: אלו תניתה הכא או אילו תניתה תמן *Kil* 28d(21); *Šab* 3a(16); *RH* 58b(58); *MQ* 81a(48); *AZ* 39d(37); 2) או ארום [H וכי]: *TN* Ex 21:33; *ib.* Lev 5:3; 13:16; 15:25

Our word generally translates H או in Targumic texts. For further refs. in these texts, v. biblical concordances; for further refs. in PT, v. CTY 1:82+.

אוב n.m. **ghost** (TA אוב Jast 21) sg. אובה *TN* Lev 20:6 [H האובות]; *ib.* 27; 19:31; Dt 18:11; *FTV* ib.

אוגדוי ὀγδοη–, **first part of Greek number for eighty** אוג[ר]<ד>וי מחיק the ὀγδοη– was stricken out *BB* 17c(33)

Lieb, Greek 20.

אודורודוסטין n.m. (unclear) *Švi* 37b(30) [in a list of preparations made from rose oil]

Löw, Lehnw 207; id., Flora 3:199.

אודייה, cs. **אודיית** n.f. **thanksgiving** (↓ √ידי) sg. *TNGl* Lev 7:12 [H תודה]; אודיה *TN* ib.; *ib.* 22:29; אודיית *ib.* 7:13

אֲוִיר n.m. **air, space** (< ἀήρ Lehnw 17; CPA אאר LSp 1) **1. air:** sg. בְּאֲוִיר שמייה in the air of the sky *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 4:17; 5:6; 7; והוה אוידא מעונן the air was cloudy *RH* 58a(45); וחמא אוידא שייף he saw the air clear(?) *Tan* 66c(50); זרוק חוטרא לאוירה throw a stick into the air *BR* 1059:3 // לאוידה *ib.* 574:7; אוירא דהן סבא סתום אבירה(.corr : אוירה) {כ}<ד>עלמא באפוי shut off the outside air from him! *Yev* 12d(37); הדין אוירה בישה that bad air *BR* 327:5; pl. ומה הינון אוידייה what are (the qualities of) the airs? *ib.* 8; **2. space:** sg. אוירה דתנורא the space of the oven *Šab* 5d(54); *ib.* 52[!]; אוידא דבי מדרשא the space of the academy *Meg* 74a(49)

On orthography אביר in PT, v. Lieb, YK 221; id., TK 3:102.

אוש vb. **to shout(?)** Pe.(?) ואווש עליה ציבורה the crowd shouted at him *BR* 261:3 [Var: ולא קביל ציבורא]

אוזמיל n.m. **knife for circumcision** (MH² איזמיל Jast 46) sg. *Šab* 16d(63); *ib.* 64

אוחרן, f. **אוחרי**, pl. **אוחרנין**, f. **אוחרניין** pron. **other, other one** (↓ חורן; CPA אוחרין, f. אחריתא, pl. אוחרנין, f. אוחרנן LSp 5) sg. אוחרן *FPT* Gen 31:50[03]; אָחְרָנָא *ib.* 43:14[04]; f. אוחרי *TNGl* Ex 22:4 pl. אוחרנין *TN* Lev 6:4; אחרנין *ib.* Gen 41:3; אוחרנייא *Giṭ* 46d(25); f. אוחרניין *TN* Dt 28:36; אחרניין *ib.* Ex 22:19; אוחרנייתא *San* 22b(41); אתרנייתא *Qid* 61d(7);- a. as ind. pron.: sg. ההוא דאוחרן תלי ליה one for whom someone else lifts *Soṭ* 21d(53); *BR* 170:5; עבר אוחרן another passed by *EchR* 139:2; לית אחרן בר מינה *TN* Dt 4:35 [H אין עוד מלבדו]; לית אוחרן כוותיה *SYAP* 8:6; *ib.* 14; אמ׳ אותרי he said another thing *VR* 156:1; זבנון לה אוחרי they bought another one (i.e. garment) for her *EchRG* 87:6; pl. תרין אוחרנייא the two others *Giṭ* 46d(25); ומקרבין אחרנין בחלופיהון they sacrifice others in their stead *EchRB* 143:3; הי דינין תרתין אוחרנייתא which are the other ones? *San* 22b(41); b. as adj.: sg. גבר אוחרן another man *FPT* Gen 31:50[03]; עלם אוחרן another world *TN* ib. 4:8; פחד אוחרן another solution *Beṣ* 61c(25); זמן אוחרן *VR* 134:4; *EchR* 44:12; *ŠR* 19d(29); *KohR* 2b(8); לשן אחרן another meaning *MPDam* Gen 29:9; *MMDam* ib. 31:19; חקל אוחרי another field *TNGl* Ex 22:4; איתא אוחרי another woman *Tan* 64c(8); זווי אוחרי another place *AZ* 39c(48); *VRVar* 485:5; מדינה אוחרי another city *VR* 620:1; pl. לבושין אוחרנין other garments *TN* Lev 6:4; תורין אחרנין other oxen *ib.* Gen 41:3; שובע שנין אחרניין seven other years *FPT* Gen 29:22[05]; *ib.* 27; טעוון אוחרניין other idols *TN* Dt 28:36; אחרניין *ib.* Gen 49:2; Dt 13:3; 18:20

אוים interj. **ho!** (< H אויה + mimation(?) Dalm, Gr 242, n. 3) אוים אוים *Ḥag* 78a(2) // *San* 23c(48)

Cf. Lieb, KS 14(1937):222.

אוכל n.m. **food** (↓ √אכל; TA אוכלא Jast 25) sg. אוכלה הוה זרק he threw food (into the oven) *Beṣ* 62c(29); pl. רב מן דהוה אכיל ׳כל׳ אכלים when PN had eaten all the foods *EchR* 129:1

אוכְלְסִין, **אוכלוסין** n.m.pl. **group of people, soldiers** (< ὄχλος Lehnw 18+; CPA אוכלוס etc. LSp 8, SA אכלס Ham 469:339) **1. group of people:** קהל כנישת אוכלסין an assembly of people *FPT* Gen 48:4[04]; *ib.* Ex 19:21[06]; וחמית אוכלוסין עלך I saw a group of people around you *Dem* 24a(26);

ib. 12[!]; אכלסין סגין צדיקין many righteous people *FPT* Gen 4:10[02]; אוכלוסייא דתלמידייא the large number of students *San* 29b(8); **2. soldiers:** אית לי חיל ואוכלסין I have strength and soldiers *TN* Gen 31:29; יפקון אוכלוסין סגין בלברנייה many soldiers will go out on Liburnian ships *ib.* Num 24:24; אוכלוסין בביפלא twice the number of soldiers *EchR* 68:19; *ib.* 15; מאן דמייתי אבלוסיא מיתי מזוניהון whoever brings soldiers brings their food *KohR* 15d(35); <ו>כנש אבלסוי למחרבא בית תר he gathered his soldiers to destroy Beitar *SYAP* 17:5; *ib.* 18; 42

אוכם adj. **black** (↓אכים; CPA אכום LSp 8, SA חכום Ham 499:90, חכם ib. 539:145) sg. *TN* Lev 13:37 [H שחר]; וצבעי<ה> אוכם he dyed it black *BQ* 6d(60); *ib.* 61; *Ter* 40b(32); בההן א{י}כומא referring to that black (oil) *Šab* 4d(26); *EchR* 49:7; *ib.* 8; pl. לא חיורין ולא אוכמין neither white nor black *Kil* 32b(6) // *Ket* 35a(13) // *BR* 1285:7; *EchRB* 49:7; *ib.* 8

אולוכרוסון n. **entirely of gold** (‹ ὁλόχρυσον Lehnw 19) אולו כרוסון *VRV* 755:3 [glossed: דדהב נקי] // אולוכרוסון *KohR* 12d(28) // אילוכרוסון *ŠR* 26c(25)

אולומרמרין n. **entirely of marble** (‹ ὁλομάρμαρον Eps, Tarbiz 5(1934):272) חד בית אולו[!] מרמרין[!] a house (made) entirely of marble *Ter* 45d(51)

אולוסירקון n.m. **garment made entirely of silk** (‹ ὁλοσηρικόν Lehnw 19) *KohR* 3d(23) [≠ ↓ אולוסריקא[!] מציירין]; *ib.* 24[!; ≠ ↓ ארסקינון][סומסיריקון] embroidered silk garments *Šab* 8b(55) [expl. החריטים Is 3:22]

[**אולי** adv. **perhaps** אולי אנה מית perhaps I will die *TN* Gen 46:30

Prob. corrupt from H].

אולימרידי n. **the entire day** (‹ *ὁλημερίδιον Eps, Tarbiz 5(1934):272; Lieb, Greek 64, n. 125) למחר אנא מבטל אולימרידי(text: אילו מדידי) tomorrow I will cancel (work of) the entire day *BB* 13c(35)

אוליסיס n.f. **glass works** (‹ *ὑάλωσις (?) Lieb, Tarbiz, 3(1932):208, n. 7) sg. בהדה אוליסיס דטבירייה in the glass works of Tiberias *BR* 327:4; אולוסיס *RuR* 90:102; אילסיס *BR* 1240:8; אליסיס *Švi* 35c(17); *KohR* 10a(36)

Lieb, supra.

אוּלְפָּן n.m. **learning, instruction, esp. in the halachic tradition** (↓√אלף, מרי, בר אולפן, ביה אולפן; CPA אולפן LSp 10) a. general: sg. *FPT* Ex 19:3[10; voc]; *TN* ib. 4:16; *ib.* 23:17; 34:9; Dt 9:13; דלית איפשר יפוק(Var) פרשתא דלא אולפן it is impossible for him to go through the weekly Torah reading without instruction *PRK* 345:9 // *RH* 59b(29); אולפני שכיח לי my learning is close to me *Šab* 11a(41) // *Pes* 37c(34); *VR* 416:5 // *MSam* 58:1; ואולפן קבל did he receive "learning"? *BR* 952:1; אנשי אולפניה he forgot his learning *KohR* 27b(1); *San* 20a(7); *KohR* 22a(36); *BR* 52:4 // *KohR* 21b(47); pl. אילין תרין אולפנייא those two instructive stories *Qid* 61b(31) // *Pea* 15c(42); b. in phrase אולפן אורייתה instruction of the Torah: *TN* Lev 26:18; *ib.* Dt 6:5; 8:11; 19:9; 33:3; c. in opp. to: 1) מתני: לית הדה דר' בא בר ממל <מן> אולפן מן מתניתן ר' בא בר ממל ילף לה that (statement) of PN is not from "learning." PN learns it from our Mishna *Suk* 51d(38); נישבוק אולפנה וניתי לן למתניתה let us leave "learning" and bring it (i.e. our proof) from a Tannaitic source *Ber* 10c(49); הידינו רבה רבה דמתניתה רבה דאולפנה which is his teacher? His teacher of Tannaitic sources? His teacher of "learning"? *Yev* 6b(18); אולפן קביל מן רבה דמתניתה he received "learning" from his teacher of Tannaitic sources *ib.* 19; 2) דיעה: ר' אחא אמ' לה מן אולפן ר' יוסי אמ' לה מן דיעה PN said it from "learning"; PN_2 said it as (his own) opinion *Er* 21b(60); *ib.* d(35); 3) אגדה: אן מן אגדה חזר הוא כ{ו}<ה> ואן מן אולפן הוא אמ' לך לית הוא חזר כ{ו}<ה> if he said it to you from an Aggadic tradition, he will retract. If he said it from "learning", he will not retract *BR* 602:2

Bacher, Term 2:7+; Eps, MNM 243, n. 1.

אולר n. (uncertain) pl. אולרייא *Šab* 8b(56) [expl. הצניפות Is 3:23]

Lehnw 20.

אוּמָּה, det. **אומתה**, pl. **אוּמִּין** n.f. **nation** (↓ראשן; אומה; SA אומה ST Num 25:15(Var), pl. אמין ib.(A)) sg. *FPT* Gen 35:11[03; voc]; *TN* Ex 24:9; *ib.* Dt 4:8; 28:49 [H גוי]; 33 [H עם]; כל אומה ואומה תסגד לאלהיה let every nation bow down to its gods *VR* 144:3; *EchRB* 75:17; *KohR* 26a(1); אומה רבה a great nation *TN* Gen 21:18; *ib.*

Dt 9:14; הדא אומתא קדישתא that holy nation (= Israel) *Šab* 8d(13); כל אומתך *Tan* 69b(5) // *PRK* 259:4; *KohR* 28c(11); *BR* 805:1 // *PRK* 167:10; אומתה *TN* Dt 4:6; pl. אומין *FPT* Dt 4:38[26]; *TN* Gen 25:3; *ib.* Dt 4:38; 11:23; אומי ארעא the nations of the earth *ib.* 28:1; אומי עלמא *MSam* 63:19; *JMP* 11r:35; אומייה *FPT* Ex 15:14[19]; *ib.* Dt 32:37[26]; *TN* Lev 20:23; *ib.* Num 14:15; Dt 7:17; אוּמַיָה *FPT* ib. 26:18[04]; *BR* 444:4; *PRK* 22:2; *ŠR* 37d(9); *AZ* 44d(44); אומיהון *TN* Gen 10:20

אומן n.m. **artisan, skilled worker** (< Akk *ummānu* Kaufman, Influences 109; CPA אומן LSp 11, SA אומן ST Ex 38:23(Var)) sg. *TN* Gen 4:22; *ib.* Ex 26:1 [H חשב]; 28:6; 36:8; Dt 27:15; דכיר לטב אומנה דעבד חדה אבידתה may the artisan who did this work be remembered for good *Naveh* 47:1; *ib.* 3:2; *EchR* 50:13; *KohR* 10a(12); חייטא אומנא the skilled tailor *Šab* 10c(28) // *ib.* 15a(34); pl. שמשי אומנין servants of artisans *ib.* 5a(25); *Ber* 13a(3)[!]; כתפייא אומניא skilled porters *Šab* 2c(22)

2# אומן n.m. **trade, profession** (↓אומן; MH אומן *BR* 2:1) sg. מה אומנך what is your trade? *Tan* 64b(42); *ib.* 48; *BRV*[60] 92:3; אומנהון דאבהתך your forefathers' profession *PRK* 197:9
M. Zulay, SRIHP 6(1945):169.

3# אומן n.m. **plowed furrow, last row of hair** (Mal *immōna* Berg, Glos 57; MH אוֹמֶן MPeaK 4:5, PAr *immān* AuS 3:33) sg. **1. plowed furrow:** sg. אומנא אחרייא the last furrow *FPT* Lev 23:22[06; H פאה]; *FT* ib. 19:27; **2. last row of hair:** sg. א{ר}<ו>מנה דראשיכון *TN* ib. 27 [H פאה]
Kut, Archive 1(1972):25; AuS 3:32+.

אומנו, det. **אומנותה**, pl. **אומנוון** n.f. **trade, skill, handicraft, guild** (↓אומן; CPA אומנו LSp 11, SA אמנו LOT 3/2 210:34) **1. trade, skill, handicraft:** sg. עבידה דאומנו skilled work *TNGl* Ex 35:33; אימיה מובלא לאומנו his mother takes him (to learn) a trade *MSam* 85:1; אליף ית ברי אומנו{ת} teach my son a trade *KohR* 4a(8); באומנות דהבא ובאומנות כספא ובאומנות נחשא ובאומנות אבנא טבתא in the skilled working of gold, silver, copper, and precious stones *TN* Ex 31:5; אומנותיה דהן בנאי אומנותיה דהן נגד אומנותיה דהן צייד אומנותיה דהן חייט his profession is a builder, carpenter, hunter, tailor *Ḥag* 77b(13); *BR* 906:2; *Giṭ* 47b(37); *BB* 17c(57); *KohR* 10a(12); *MSam* 85:2; בעלי אומנותיה members of his profession *KohR* 10a(13) // *ib.* 41; pl. מלפי אומנוון teachers of crafts *TN* Ex 35:35; *ib.* 31:4; **2. guild:** pl. תרתין אומנוון two guilds *AZ* 40c(60)
אמנותא *Ket* 28d(26) is an error for מילתא [↓ // *San* 30d(45)]; the mng. of אמנון אומנון *BR* 218:3 [so also *V*[60]] is unclear; v. MY ad loc. On mng. 2, v. Lieb, JQR 36(1946):347, n. 131.

אומתניי adj. **Umthanite** pl. אומתנייה *TN* Dt 2:10 [H האמים]; אמתנייה *ib.* Gen 14:5

אוני, det. **אוניתה** n.f. **title, deed of sale** (< ὠνή GLLT 34; MH אוני ib.) sg. אוניתא דחקלא title of the field *TN* Gen 49:21; *FT* ib.· *Tan* 69a(26) // *EchR* 103:8; *EchRB* 152:17

אוניון n.m. **lord(?)** sg. אוניאון הוא בחיל שמיא he is the lord in the heavenly host *SYAP* 8:29
Poss. of Greek derivation; v. Tal, Piyyutim 116.

אוניי adj. **inhabitant of Ono** sg. ר' יהושע אונייא *Šab* 3c(30); *Or* 61a(22)

אונייה, det. **אוניתה** n.f. **fraudulent dealings** (↓ √יני; MH אונאה, אונייה Jast 28+) sg. שורה דאוניתה the wall of fraudulent dealings *VR* 758:6 [expl. חומת אנך Am 7:7]
For a similar rendering, v. *BBM* 59a.

אונס n.m. **unavoidable interference, tragedy, force** (↓ √אנס; TA אונס Jast 29) **1. unavoidable interference:** sg. אונסא כמאן דלא עבד unavoidable interference is considered as if he did not do it *Giṭ* 49a(21); אונסא כמאן דעבד *ib.* // *Qid* 63d(20); *ib.* 21; כאונס unavoidably *TNGl* Lev 14:40; *ib.* Num 6:9; **2. tragedy,** euph. of death of a close relative: sg. ואנה דארע יתי ית א"ר נסה דכה יומא דין I to whom this great tragedy has occurred today *TN* Lev 10:19; דאונסא שכיח tragedy is common *Yev* 14d(26); ר' אבהו מטחיה אונס a tragedy occurred to PN *San* 23d(60); *Ber* 6a(23); **3. act of force:** pl. לא נאנס אנוסין we will not commit any acts of force *FTP* Num 21:22; *FTV* ib. 20:17[!]

אונקייה n.f. **uncia, a small coin** (< οὐγκία, Lat. *uncia* Lehnw 22; Sy אונקיא LS 30, CPA וקיאס Le Muséon 76(1963):384) sg. אית דזבנין מן אונקייא ואית דזבנין מן אונקייא ופלג some buy for an *uncia*, and some buy for an *uncia* and a half *EchRB* 44:21
OLD 2090.

אונקלי, pl. **אונקלוון** n. **hook** (< ἀγκύλη Lehnw 23; Sy אוקינא LS 45) pl. *TN* Ex 38:28 [H ווים]; אונקלוות *TNGl* ib. 27:10; נקלוות *TN* ib. 38:17; קלוות<נ>{ו} *ib.* 27:10; 11; 38:10; 11; 12; אונקלוותהון *ib.* 26:37; נקלוותהון *ib.* 38:19; קלוותהון<נ>{ו} *ib.* 26:32; 27:17

אוסייה, pl. **אוסיין** n.f. **landed property, estate** (< οὐσία Lehnw 24; CPA אוסיא LSp 4, Sy אוסיא LS 9) sg. חדה אוסיה *VRV* 812:4; *EchR* 103:8[!]; אוסיא פלנית *EchRB* 152:17; אוסיא דידך *ib.* // *Tan* 69a(25); ההיא אוסיא *VR* 813:1; pl. מרי אוסיין↓

אוף, **אף** conj. **also, even, more** (CPA אוף LSp 4, SA אף LOT 3/2 43:29) **1. also, even:** a. for H גם: *FPT* Ex 12:31[23]; *TN* Gen 4:4; *ib.* 20:6; 29:27; Ex 1:10; Lev 26:24; b. for H אף: *FPT* Gen 40:16[05]; *TN* ib. 13:16; *ib.* Lev 26:24; Num 12:2; c. before nouns: אוף בשעת שומדא even at the time of forced conversion *Ḥag* 77b(16); אוף פלן הוה תמן even so-and-so was there *San* 21d(36); *VRG* 244:5; *Švi* 33b(58); *Naz* 58a(31); *BRV*[60] 125:3; *EchR* 47:28; d. before pronouns: אוף אנה סבר כן I, also, am of the same opinion *Ber* 2c(1); *Mas* 49b(37); *Pes* 37a(33); *Šeq* 46a(7); אוף אנא אמרית כן even I said so *Dem* 21d(56); אוף אנא {א}שלים ליה ביש even I owe him evil *PRK* 41:2; *BR* 907:6; אוף אנן תנינן we also learned (in the Mishna) *Kil* 28c(64); *Švi* 33b(42); *Suk* 52c(29); e. in various phrases: 1) איח/לית ל־ :אוף ר' יוחנן אית ליה PN also maintains *Dem* 25b(62); אוף אנא אית לי *Er* 25c(28); אוף אנן אית לן *Pes* 31a(20); אף הוא אית לה *Ket* 24d(48); אופנא(= אוף אנא) לית לי(text : לון) *Dem* 25b(39); 2) אוף הדה this also: חנא אוף הדא עמהון he learned this one also with them *Qid* 59c(22); אוף הדא דמייא לה this one also resembles it *BB* 7d(31); 3) אוף הכה here also: *Dem* 23d(16); *Kil* 30b(32); אוף הכא כן *Švi* 36c(38); *Ter* 42a(32); *Mas* 50c(24); *Er* 19b(34); *Giṭ* 44d(50); *BB* 16a(4); *VRK* 247:3; 4) אוף דה לא חברה [↓חבר mng. 2]; 5) אוף ר' פלוני/רבנין מודי/מודיי even PN/the Rabbis concede: *Ber* 4b(22); *ib.* 7b(58); *Dem* 24c(63); *Ter* 42a(43); *Mas* 49b(28); *Šab* 9b(2); **2. more:** אוף ציבחר a bit more *Šab* 8a(51); *Ket* 30d(44); אנשיית אוף מאה I forgot a hundred more *BR* 925:2; *ib.* 959:3; 346:1; *Yev* 3d(37)

For add. exx. in PT, v. CTY 2:88+.

אוף vb. (unclear) Pe. עד דחי אייפה *SYAP* 12:17

אופיון n.m. **opium** (< ὄπιον Lehnw 24; Sy אופיון LS 40) sg. אהן אופיון סכנה that opium is a danger *AZ* 40d(9)

אופן n.m. **an angel**, pl. **ophanim** (a prayer; MH אופן Jast 31) **1. angel:** pl. אופנין *SYAP* 11:27; **2. pl. ophanim, section of morning prayers:** בטיטיי אישתתק באופנייה PN became silent during the *ophanim Ber* 9c(53)

אוצר n.m. **storehouse** (↓חיסוור; CPA אוצר LSp 17, SA אוצר LOT 3/2 226:28, חוצר Ham 478:109) sg. אוצריה *TN* Dt 28:12 [H אוצרו]; *ib.* Gen 30:22; אוצרי *ib.* Dt 32:34; זכיתי כהן אוצרה give me possession of that storehouse *Švi* 39a(17); אוצר דחמר a wine storehouse *EchRB* 53:3; אוצר דחיטין a wheat storehouse *ib.* 12; *Pes* 29c(52); *BR* 906:3; pl. אוצריה *TN* Gen 41:47; *ib.* 56; *FPT* ib.[05]; אוצרייא *EchR* 66:9; *ib.* 10 // *EchR* ib.; אוצריכון *EchR* ib.; *TN* Dt 28:8

אוקיינוס n.m. **ocean, esp. the Mediterranean sea** (< ὠκεανός Lehnw 25; Sy אוקינוס LS 9) ותחום ימה רבה אוקיינוס the border of the great sea, ocean *TN* Num 34:6; *FT* ib.; *TNGl* ib.

Sperber, Nautica 129+.

אוקימיני n. **inhabited land** (< οἰκουμένη Lehnw 281) *KohR* 17a(15) [expl. יקום Gen 7:4] // יקומינון [!] *BR* 292:8

אור n. (uncertain) בר רב אורה *BR* 275:12

Corrupt; v. BR ad loc.

ארדען, **אורדען** n.f. **frog, a disease** (SA ארדען, pl. ־אתה, ־ין Ham 575:144+, Mal *urta'na* Berg, Gl 78) **1. frog:** sg. חדא // חרא אורדע{ן}<ן> *BRV*[60] 80:2 // עורדען *VREd* 503:2 // *KohR* 15b(33)[!]; pl. ארדענין *TN* Ex 7:28 [H צפרדעים]; ארדעניא *ib.* 29; 8:1; 3; 4; 5; 8; אורדעניא *TNGl* ib. 8:1; *MPDam* Num 21:7; ערדעניא *TN* Ex 8:9; **2. a disease:** הדא אורדענה סכנה that ...-disease is a danger *Šab* 14d(19) // *AZG* 40d(21)

Löw, Fauna 51; Talshir, Fauna 88+.

אורוסטין n.m. **rose-wine** (< ῥοσᾶτον Sophocles 972) *Švi* 37b(30)

Löw, Lehnw 207; id., Flora 3:199.

אורז n.m. **rice** (< ὄρυζα Lehnw 26; MH אורז Löw infra, Sy אורוזא LS 722) sg. ההן דכתית אורז one who crushes rice *Šab* 10a(39); כשלון אודז

they cooked rice *Ter* 41d(21); *Dem* 22b(63)
Löw, Flora 1:730+.

אורזן n.m. **rice dish** (↓אורז) pl. כאילין אורזנייה *MŠ* 53b(10) // *Yom* 45a(10) // *Švu* 34b(56)
So TK 1:64; cf. Löw, Flora 3:20 (juniper berries).

אורח, det. **אָרְחָה**, pl. **אוּרְחָן** n.f. **way, path, road** (CPA אורח, pl. אורחן LSp 17, SA אורע ST Num 24:17, pl. ארחן ib. Dt 28:7(Var)) a. general: sg. *TN* Ex 5:3 [H דרך]; *ib.* Num 22:26; Dt 1:19; באורח רחיקה *ib.* Num 9:10; Dt 2:1; ולית יהודא{ה}<י> משתין באורח a Jew doesn't urinate on the road *EchRB* 50:8; אורחה *TN* Gen 24:21; *ib.* Dt 5:33; באורחא *ib.* Gen 35:3; Ex 4:24; Dt 22:4; אָרְחָא *FPT* Gen 38:21[04]; והבו יתי על אורחא place me (i.e. my body) on the road *BR* 1286:1; *VR* 176:6; *ib.* 508:4; *KohR* 15c(22); *San* 20d(12); *ib.* 23c(34); דוחקא דאורחא the hardship of the road *EstR* 13c(21); pl. אורחן *TN* Dt 11:22; *ib.* 28:7; באורחן דתקנן קרמוי on paths which are fitting before him *ib.* 9; עקא דאורח{י}ן *ŠT* 17; בפרשת אוּרְחָתא at the crossroads *FPT* Gen 38:21[04]; אורחתיה דההוא בייתא the paths of that house *Tan* 69a(30) // ארחתיה *EchRB* 152:17; b. in idiomatic expressions: 1) אורחיה דעלמה the way of the world *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib.; 2) אורחא דארעא שתרא מעורר לאינשין [!] the way of the world (i.e. usually) the morning light wakes a person up *RuR* 154:13; 3) אורח־ ד־ + inf./part. [cf. modal use of MH דרך]: אורחא רבר נשא מימר a person usually says *Ket* 30d(27); *ib.* 33c(22); 23; *Ned* 39d(5); *ib.* 8; 40c(31); d(22); 24; 27; *Naz* 51b(26); אורחא מפנתון אילין לגו אילין they usually empty (the wine) from one to the other *Dem* 24d(25); לית אורחא דבר נשא מיכוס תורא רדיא a person doesn't usually slaughter a plowing ox *Švi* 36a(32); ארחיהון רעתירייא מיעבר דפנתא קלילן rich people usually make light walls (for the Succa) *Suk* 51d(27); *Tan* 69b(16); *Ber* 2b(21); *Šab* 8a(15); *Qid* 60d(27); *ib.* 64a(20); *BB* 12d(56); *Švu* 34d(32) // *Ned* 37d(44); כן ארחהון ריהוראי עברין the Jews generally do so *KohR* 4b(25); *EchR* 108:15; מחית לאורחא ברישא you confused (lit. hit) the way at the beginning *DevR* 9:4

2# אורח, ארח n.m. **guest, visitor** (< MH אורח Jast 33; Sy אָרְחָא LS 48) pl. הוה ליה אורחין he had guests *Ter* 45c(36) // *AZ* 41a(29); *Šab* 10b(20) // *Beṣ* 60d(40); *PeaV* 21b(39); ארחין *ib.L* ib.; *ib.* 40; *Šeq* 49b(19); *ib.* 20

אורייה, det. **אורייתה** n.f. **Torah scroll, Pentateuch, written law, Torah, instruction or interpretation of Jewish law** (TA אוריתא Jast 34; > Sy אוֹרָיְתָא LS 49; cf. SA אוראו Ham 611:115, כד דהיא חדא אוריא אורהו ib. 117). **1. Torah scroll:** sg. when there is (only) one Torah scroll (in the synagogue) *Yom* 44b(7) // *Meg* 75b(51) // *Soṭ* 22a(19); תמן מייבלין אוריתא גבי ריש גלותא and there they bring the Torah scroll to the exilarch *Yom* 44a(63) // *Soṭ* 22a(11); *Pea* 21a(25); אוריתך צריכה צלו your Torah scroll needs a prayer *Meg* 71c(64); *ib.* 63; קרא ית/כאורייתא [↓√קרי]; ספר אורייתא [↓ספר]; **2. Pentateuch:** sg. בכל אוריתא in the entire Pentateuch *Šab* 9b(54); כולה אוריתא *MPDam* Gen 32:16; *ib.* 20; Num 35:1; ומנ׳ היא דאוריתא from where is it in the Pentateuch? *BRV*[60] 51:1; *ib.* 7 // *Yev* 4a(16) // *Qid* 64d(34); סיפא דאוריתא the end of the Torah *BR* 49:9; *Ned* 40a(35); **3. the written law, Torah:** sg. בשעתא דאיתייהיבת אוריח׳ ליש׳ when the Torah was given to Israel *Šab* 3b(2); *TN* Dt 1:1; *ib.* 33:4; Lev 14:54 [H התורה]; Gen 3:24; דאסיר לישראל מאוריתא it is forbidden to the Jews from the Torah *KohR* 22a(28); גזירת אורייתא [↓אחוויה]; אחוויית אורייתא [↓מצווה] מצוותה דאורייתא; פתגמי אורייתא [↓גזירה פתגם]; **4. instruction or interpretation of Jewish law:** a. general: sg. מה אורייא חרתא שמעת what new interpretation of the law did you hear? *Pes* 37c(38) // *Šab* 11a(44)[!]; אורייתא גזרת רנחזור Jewish law has decreed that I should return (it) *BM* 8c(30); את <ב>ממונך ואנא מן אורייתי you from your money, and I from my interpretation of Jewish law *Ber* 11b(45) // *Naz* 54b(10) // *KohR* 20a(25); *PRK* 68:9// *KohR* 22a(31); *VR* 589:8 // *PRK* 56:11; {ב}<ב>י בעיתה מבטלה {ר}אורייתא did you want to annul the law in my case? *Bik* 65c(51); חכימין רכרבין מנכון באורייתא wise men greater than you in Jewish law *TN* Lev 19:32; מלבלך באורייתא well versed (lit. wet) in Jewish law *Meg* 74a(55); *Ḥag* 77b(11); בלליה דאורייתא the general rules of Jewish law *BR* 306:5 // *Kil* 32b(34) // *Ket* 35a(41); איסכוליסטיקה דאוריתא a scholar of Jewish law *BR* 712:2; *EchRB* 73:6; *Ber* 14d(10) // *MSam* 41:7; *RuR* 172:156 // *KohR* 19d(10); b. in various expressions: הגי כאורייתה [↓√הגי]; זכי לעי כאורייתה [↓√זכי]; ילף באורייתה [↓√ילף]; באורייתה [↓√לעי]; עסיק/מתעסק באורייתה [↓√עסק] pass.part.; itpe.]; פלח באורייתה [↓√פלח]; אשתעי כאורייתה [↓ itpa.]; מילה דאורייה [↓מילה]; בנייה דאוריתא [√שעי a builder of the law *Giṭ* 48d(37) // *Šeq* 40c(25) // *BB* 16c(8)

Bacher, Term 2:2; on voc, Ben-David, Lesh 46(1982):148.

אורייר n.m. **olearius, keeper of the clothes at a bathhouse** (< ὀλεάριος Lehnw 20) sg. זוסימי אורירא PN, the *olearius ŠviV* 38a(21); ההין פינכא (V)דאורירא that dish of the *olearius Mas* 49b(16) // *Šab* 6b(20)[!; text: דאודזא]
Lieb, TK 1:26; id., YK Intr 11.

אורין n.m.pl. **light** (< H אורים (ותומים) HAL 24) תומייא ואורייא *FTV* Dt 33:8 [H תמיך ואודיך]

אורך, det. **אורכה**, **ארכה** n.m. **length** (↓ ארך√; CPA אורך LSp 18, SA ארך ST Gen 6:15) sg. *TN* Ex 27:11 [H id.]; ארך *ib.* 1; 9; אורכ' *ib.* Gen 6:15; ארכה *ib.* Ex 25:10; 17; 23; 28:16; 36:9; 38:1; לארכה *ib.* Gen 13:17

אורנוס n.m. **heaven, heavenly ruler** (< οὐρανός L-S 1273; Sy ארונוס LS 50) **1. heaven:** sg. אורנוס פתחין לי Heaven, open up for me *SYAP* 12:4; **2. heavenly ruler:** sg. קודם אורנוס *ib.* 38:7; ארנוס הוא על דרי ארקא he is the ruler over the dwellers of the earth *ib.* 8:30
Tal, Piyyutim 106.

אוֹרְעִי, det. **אורעיתה** n.f. **wasp** (< *עורעי) sg. *Šab* 3b(38); אורעיתא *TN* Ex 23:28 [H הצרעה]; *ib.* Dt 7:20; pl. א{ו}<ו>רעייתא *ib.* 1:44; עוֹרְעַיָּתָא *FPT* ib. [16]
On nominal form, cf. MH צורעי MMakhK 6:4 [≠ דבורים].

אושטר, cs. **אושטות** v.n. **stretching forth** (↓ ישט√) כאושטות יד in business *TN* Lev 5:21; אושטות ידיכון your occupation *ib.* Dt 12:7 [H משלח ידיכם]; 18; 15:10; 16:10; 17; 23:21; 28:8; 20

אותי n.m. **an unclean bird** sg. אותייה *TN* Dt 14:16 [H תנשמת]; איתיה *ib.* Lev 11:18
Poss. < ὦτος night owl Lehnw 27.

אותנין n. **linen garment** (< ὀθόνιον Lehnw 27; MH² אותנין *VR* 32:1) sg. נפק לגביה לב{ו}<י>ש אותני{ת}<נ>יה he came out to him dressed in his linen garment *San* 20c(56)
Lieb, VR 870.

אזגד n.m. **messenger** (< Per *asgándēs* H. Happ, Glotta 40(1962):198+) sg. אזגד קליל a swift messenger *TN* Gen 49:21 [H אילה שלוחה]
Cf. Kaufman, Influences 38 (Akk *ašgandu*); Geig AAC 14+.

אזהרה n.f. **warning, i.e. an explicit prohibition mentioned in the Bible** (< MH אזהרה Jast 37; TBA אזהרתא ib.) pl. תלת אזהרן three warnings *Yom* 45a(36)

אזוי (unclear) *TNGl* Gen 44:29

אזי vb. **to heat, burn** (SA אזי ST Dt 32:22(Var), BA אזי KBL 1048) Pe. **1. to heat:** על ואזא קאמינא he entered and heated the oven *VR* 664:7; תיזון בני תלתה יומין you should heat the bath for three days *BR* 690:2; ואזון *ib.* // אזיה *Ter* 46c(6); שיד<י>א ושידתא דהוון אזיין בהון the demons which heated them (i.e. the private baths) *KohR* 7c(11) // *ŠR* 21c(26); **2. to burn:** ונזי יתהון באתונ' let us burn them in the oven *TN* Gen 11:3 [H ונשׂרפה לשׂרפה]; ההן דאזי{ן} גיר + קדרין one who burns lime of potters(?) *Šab* 10b(47)
On mng. 2, v. Lieb, YK 145.

אזיל adj. **standing** (↓ אזל√) pl. {כ}<כ>זיקיא אזליא like standing water-skins *FTP* Ex 15:8 [H נזלים]

אזל (a/e) vb. **to go, go forth, perish, die** (↓ אזיל; CPA אזל LSp 5, SA הוך־אזל Ham 452:102+) pf. 1sg. אזלית *Dem* 22b(2); 2m. אזלת *BR* 551:2; f. אזלת(?) *VR* 192:3; 3m. אזל *TN* Num 22:35; *Šeq* 50c(47); f. אזלת *Meg* 74a(40); 3pl. אזלו *FPT* Gen 37:17[05]; אזלון *BR* 1183:2; imp., 1sg. איזיל *TN* Dt 29:18; ניזיל *FTV* Gen 45:28; ניז{ו}<י>ל *Ber* 5c(40); 2m. תיזיל *Tan* 68d(56); f. תזלין *TN* Gen 24:58; תיזיל *JMP* 4:35; 3m. ייזיל *Ber* 5c(42); f. תיזיל *Tan* 66d(4); 1pl. ניזיל *TN* Dt 13:14; ניזל *BR* 33:5; 2m. תיזלון *TN* Ex 3:21; 3m. ייזלון *Tan* 66d(37); imper. 2m. איזיל *TN* Ex 19:10; איזיל *Qid* 64a(26); f. אידילי *Šab* 16c(56); *VR* 192:5; איזלין *Beṣ* 62c(63); 2m.pl. איזלון *Yev* 2d(53); *PRK* 194:10; inf. מיזל *FPT* Gen 31:30[05]; *Ḥag* 78d(25); part., m.sg. אזל *FPT* Gen 32:18[03]; *Ket* 33d(60); f. אזלה *Qid* 62c(44); m.pl. אזלין *Soṭ* 16d(47); f. אזלן *MSam* 82:3; pass.part. m.sg. אזיל *Yev* 11b(26); f. אזילא *Ber* 12a(35);- **1. to go:** a. general: והוה אזיל ותזר אזיל it (i.e. the raven) went once and a second time *FPT* Gen 8:7[02]; ולאן את אזלה where are you going? *TN* Gen 16:8; *FPT* ib. 32:18[03]; *TN* ib.; *ib.* 37:14; כיון דאזלו *ib.* 31:22; Num 24:1; Dt 31:1; ואזלת *TN* Gen 21:14; *ib.* Ex 2:8; מן ייזיל *ib.* Gen 21:7; Dt 20:5; ייזלון *ib.* 28:41; ניזיל *ib.* 13:7; אזיל ויתיב ליה קמי פרטירא (the dog) goes and sits down before the storekeeper *BR* 211:1; אן הוה אזיל בהדה אמור הא אזיל בהדה אזיל בהדה אמור הא אזיל בהדה if he went

went away *ib.* 66c(9); *Ḥag* 77b(14); *Yev* 15c(56); תרפא מדינתא ותזיל לך leave the city alone and go away *EchRB* 68:11; *Tan* 66d(4); *ib.* 68d(56); יזלון *PRK* 377:3; להן ייזיל ליה להון where should he go? *Ber* 5c(42); *EchRB* 152:17; מי אזיל ליה מלי ליה בוצינא שמן שריפה on departing, he filled the lamp with oil for burning *Ter* 48b(15); בעא ארריינוס מיזל ליה PN wanted to go away *Tan* 68d(55); *Ḥag* 78d(25); e. + asyndetic conj. verb, expressing intent [cf. Sy, PSm 106]: איזיל אמור לרבך go, tell your teacher *Švi* 39a(57); איזיל רמוך גו מטללתך go, sleep in your Succa *Suk* 53a(24); איזיל כתוב ליה go, write him *MQ* 82a(52); *MŠ* 55b(45); *Ḥal* 58c(64); *Beṣ* 62c(63); *Tan* 64a(7); *BB* 16b(29); *San* 29a(57); *EchR* 105:6; *VR* 192:5; *BR* 335:6[!] // *VR* 101:2; *BR* 512:6; אזל אקיז דם he went to let blood *Ber* 5c(45); *ib.* 52; מאן אזל מודע ליה who will go to inform him? *MQ* 81c(63); *BM* 8a(1); *ib.* 9c(46); *San* 29a(57); *BR* 785:2; *ib.* 1145:1; *EchRB* 139:2; ייזיל ימות גו בייתיה let him go die in his (own) house *Ter* 45c(38); *VRQ* 252:3; esp. fol. by בעי√: חמי ליה אזיל בעי מיסב ממוניה מיניה he saw him going with the intention of taking his money from him *San* 26c(17); אזל בעי מטפייתה he went with the intention of extinguishing it *Šab* 15d(39); *Šeq* 50c(47); *AZ* 41a(9); *ib.* 43d(36); f. + inf.: כד הוה אזיל מסחי when he went to wash *Ber* 4c(12); *EchR* 67:17; חד בר נש הוה אזיל מקדשא חדא איתא a man went to betroth a woman *Qid* 64a(47); *San* 18b(2); *Švu* 37a(60); *BR* 305:6; *ib.* 742:6; *TNGl* Gen 15:17; g. in idiomatic usages: 1) אזיל ואתי to go back and forth [Sy אֶזַל וֶאתָא PSm 106]: עד ראת אזיל ואתי חד זמן אנא אזיל ואתי עשרה זמנים by the time you go back and forth once, I go back and forth ten times *Ket* 33d(60); *BB* 13b(51); והוא אזיל ואתי תחותי it sways back and forth under him *VRK* 248:4; *ib.* 6; כוכב אזיל ואתי *RH* 58a(16); 2) fol. a vb., w. mng. to continue [MH הלך BY 1096]: אנה פתח פימי והווי משלח ואזל I will open my mouth and continuously send in (food) *BR* 696:1 // *PRK* 115:4; מייתין ואזלי' we are dying hour by hour *ib.* 127:2 [expl. כלנו מתים Ex 12:33]; *Šeq* 47a(10); *San* 22c(53); *MSam* 82:3; 3) וי דהדין גופא אזל לרימה woe, for that body is going to worms *PRK* 198:9; **2. to go out/forth** [Sy אֶזַל קָלָא PSm 106]: אזל לישנא בישא a slander went forth *Ber* 11b(39) // *Naz* 54b(5); *BR* 1115:3; ואזל קלא דקרעון a voice went out that they rent (their clothes) *Kil* 32b(13) // *Ket* 35a(20) // *KohR* 20b(23); *MSam* 68:4; **3. to be destroyed, be finished, be lost:** הא אזיל סייגה רגוברה the

this way, say he went that way. If he went that way, say he went this way *VR* 810:5; *Švu* 34a(13); אזיל או לא אזיל *KohR* 30a(19); אזל ונסתון מן תמן he went and took them from there *Kil* 32c(29) // *Ket* 35b(27); *VR* 507:3; *ib.* 654:1; *EchRG* 142:8; אזלון ופשפשון they went and searched *Šab* 8d(8); *Pes* 31c(4); *Ḥag* 77b(17); *BM* 8d(3); *EchR* 67:8; אזלת וקמת לה על תרעא she went and stood at the gate *Šeq* 48d(5); *BR* 551:2; *ib.* 1095:2; *VR* 757:4; *RuR* 102:53; ואזל בשלם he went in peace *EchRB* 44:16; דלית חד מינהון מיית מי אזיל not one of them dies on going *RH* 57b(50); לי נא מיזל I cannot go *San* 28b(28); b. // אתי√: כמה דבר נש אזיל הוא אתי just as a person goes (into the grave) he comes (into the world to come) *BR* 1285:6 // *Kil* 32b(2) // *Ket* 35a(9); *BRV*[60] 399:3 // *KohR* 16c(28); דאית ביומיא ריזלון וייתון they can go and return in (that number of) days *PRK* 431:6; *ib.* 8; *ŠR* 36a(23); c. w. var. preps.: 1) בתר: ואנה לית אנה ידע להן איזל בתר טליא I do not know where I will go after the lad *FPT* Gen 37:30[04]; ראזל בחריה *PRK* 297:5; ואזל ליה בתריה *Šab* 8c(52); *TN* Ex 23:2; *ib.* Lev 19:18; Dt 28:14; 2) גב(י): לוי לא אזיל גבי ראובן *Giṭ* 46d(32); *Ber* 7d(19); אתה וניזל גב ארם come let us go to Adam *BRV*[60] 225:4; *PalLaws* 65:5; 3) -ל: כד הוה אזיל לדרומה when he went to the "south" *Ber* 12a(13); אזל לתמן *Šab* 4a(40); *Er* 19a(35); *ib.* 21c(19); *Beṣ* 62a(17); *TN* Dt 14:25; 4) לגב(י): אזל לגביה *Mas* 50d(42); אזל לגב מלכו קצייא he went to a remote kingdom *BR* 301:2; *ib.* 784:6; 1095:2; *VR* 123:1; *PRK* 373:5; *ib.* 411:3; 5) לוות: אזיל לות עמא go to the people *FPT* Ex 19:10[12]; *TN* Gen 27:9; *ib.* 33:14; Ex 3:11; Num 24:14; 5) על: a) to attack [Sy אֶזַל עַל PSm 107]: והוון רומים אזלין עליהון ומקטלין לון the Romans attacked them and killed them *Tan* 69a(32); כגון אנן ראזלין עליהון like us who attack them *Soṭ* 23a(39) [expl. מלחמת מצוה Mib. 8:7]; b) to sexually attack [MH הלך על BY 1097]: ברנש ראזל על חדה מן כל עריתה ראו[רייתה] one who sexually attacked one of the forbidden women of the Torah *PalLaws* 65:7; *ib.* 10; 11; 6) עם: אנא אזיל עמיה I accompany him *KohR* 21c(18); *EchRB* 130:7; 7) קומי: אזיל קומי שריתה preceding the beam *BR* 742:6; d. w. ingressive -ל to go away: קם אזל ליה he got up and went away *Ber* 11c(43); *Pes* 30a(1); *Šeq* 50c(48); *Qid* 64a(18); *San* 29b(19); *EchRB* 49:5; *KohR* 27b(1); אזלא לה ההיא זניתא that harlot went away *EchRB* 83:18; *MQ* 82b(42); אזלין לון וקמון ואזלון לון גבי רחבעם בן שלמה *AZ* 39b(21); *Tan* 65b(5); שבקוניה ואזלון לון they left him and

man's fence will be destroyed *Dem* 23b(61) // *Ḥal* 60b(37); אין אזל ראשא מה גופא טב if the head is destroyed, what is the body worth? *PRK* 271:4; מה דאזל אזל whatever is finished is finished *VR* 705:3 // *KohR* 23c(36); והא צינתא אזלה behold, the cold is finished *San* 29c(43); וכדון דאזל{י}‹ו›ן אלין אוצרייא now that those storehouses are destroyed *EchRB* 66:10; *Tan* 66c(41) [↓כאישו]; pass.part.: הא אזיל קונדיטון behold, the spiced wine is lost *Yev* 11b(26) // *Qid* 59c(4); *VR* 427:2; הא אזילא ההיא דרב ושמואל is that (decision) of Rab and Samuel abolished? *Ber* 12a(35); *Šab* 8a(26); *Yev* 9c(65) // *Qid* 64c(41)[!] // *VREd* 752:4; *San* 28a(40); **4. to die** [Sy, LS 10, mng. 3]: שמע פרסייא מקלל לבריה ביה ומית אמ׳ אזל גוברא he heard a Persian cursing his son with it (i.e. the ineffable name) and he died. He said: The man has died *Yom* 40d(60); *Naz* 56c(3); אזל ליה חד מיינוק a child of his died *San* 23d(61); *BR* 643:4 // *VR* 867:2; ואזל בימא he died at sea *Šab* 5b(29); *Ḥag* 77d(40) // *San* 23c(30); *VR* 181:3 // *ib.* 585:4; ציפר מבלעדי שמיא לא אזלא a bird does not die without the intervention of heaven *BRV*[60] 942:2 [// ↓ יבד√]; הא אזלון(text: אזלינן) תרין behold two died *Ber* 10c(5); **5. to disappear:** שבק סנדלוי ואזלין he left his sandals (outside the synagogue), and they disappeared *BM* 8d(2); אמור יתיה והוא אזיל say it (i.e. the Psalm), and (the spirit) will disappear *ŠT* 5

On mng. 3, cf. SA מר אזל אזל TM 171:162; on mng. 4, v. Eps, Tarbiz 6(1935):46; Lieb, TK 8:720, n. 4.

אָח, w. suf. **־אָחוּ** n.m. **brother, kinsman** (CPA אח, cs. ־אחו LSp 5, SA אח ST Gen 24:29, cs. אחי, ib. 14:12, ־אחו ib. Dt 23:21) sg. abs. אח *TN* Gen 44:19; *EchR* 84:8; w. suf.: 1sg. אחי *TN* Gen 44:9; *EchR* 84:9; 2m. אָחוּך *FPT* Gen 4:9[02]; 3m. אחוי *Naveh* 20:3; *TN* Ex 10:23; f. אחוה *ib.* Gen 24:55; *Tan* 67c(23); 1pl. אחונן *TN* Gen 44:18; 2m. אחובון *ib.* 43:14; *PRK* 48:5; 3m. אחוהון *FTV* Gen 49:6; pl. abs. אחין *TN* Dt 25:5; *Pea* 17d(15); cs. אחי *TN* Num 27:7; 1sg. אחיי *ib.* Gen 44:18; 2m. אחיך *ib.* 48:22; 3m. אחוי *ib.* Lev 21:10; *BR* 930:2; 1pl. אחינן *Tan* 65b(21); 2m. אחיכון *TN* Dt 3:18; 3m. אחיהון *ib.* Gen 15:1;- **1. brother:** a. general: sg. *FPT* Gen 44:19[04]; *TN* ib. 24:29; חד אח *EchR* 84:8; הבל אחוי PN, his brother *FPT* Gen 4:16[02]; *TN* Gen 32:14; אחוי זעירא his younger brother *ib.* 48:19; ר׳ שמואל אחוי דר׳ ברכיה *Ber* 3c(35); *ib.* 6a(47); *Šab* 5a(43); *Yom* 41a(7); *Meg* 71c(63); *Ket* 30d(25); *Ned* 37b(53); *Švu* 34d(14); *BR* 44:11; *KohR* 9b(11); בעא אחוי מיפלג עימיה his brother wanted to divide with him *BB* 17a(5); אחוי דקטילא the brother of the murdered person *KohR* 28d(5); אחוי תיניינה his second brother *PalLaws* 64:3; ההוא אחוך עליבא your unfortunate brother *Qid* 64b(42); *MQ* 82c(17); *BR* 1145:3; נפשיה דאחוה דההוא גברא the soul of that man's brother *ib.* 48:2; *MŠam* 74:16; pl. *TN* Gen 13:8; *ib.* Num 27:10; תרין אחין *Pea* 17d(15); *ib.* 21a(20); *Yev* 2d(4); *EchRB* 105:1; *PalLaws* 66:21; תרין אחיי *TN* Gen 44:18; אחוי דיוסף *ib.* 50:15; אחוי דיעקב *BR* 930:2; חד מן אחוי one of his brothers *PalLaws* 66:18; אחיהון דקטיליה האילין *TN* Gen 15:1; b. in kinship phrases: 1) ־אחוי דאב paternal uncle [↓ אחי 2# חביב]: אחוי דאבוה *FPT* Gen 29:12[05; H אחי אביה]; אחוי דאבוי *TN* Lev 25:49; pl. אחי אבונן *ib.* Num 27:4; 7; 2) ־אחוה דאמ maternal uncle: אחוה דאמה *ib.* Dt 6:4; *TNGl* Gen 32:3; אחוה דאימיה אחוין[!] דרב אדא *Tan* 67c(23); gen. corr. to ־דאמ: אחוי דאמה *TN* Gen 28:10; *Ber* 7b(48); *Yev* 12c(46); 3) אחוי דאיתתה brother-in-law: אחוי איתתה דאיתתיה דבר נחמיה *MQ* 83a(40); 4) ־דאח sister-in-law: אתתיה דאחוך *TN* Gen 38:8; אתתה דאחוי *PalLaws* 64:4; *ib.* 65:9; **2. kinsman:** sg. אחוך *TN* Lev 19:17 [H אחיך]; *ib.* 25:25; Dt 15:3; 22:4; 23:20; pl. ונפק לוות אחוי *ib.* Ex 2:11; Num 8:26; Dt 18:7; אחיי ואינשי בייתי my kinsmen and the members of my household *ib.* Gen 38:25; אחינן אמסון ית לבבינן our brothers have caused our hearts to melt *ib.* Dt 1:28; אחינן חמון מה דאנן עבדין our brethren! See what we are doing *Tan* 65b(21); *ib.* a(45); 68b(22); *QidG* 64c(36); *VR* 753:3; ואחיכון כל בית ישראל *TN* Lev 10:6; *ib.* Dt 3:20; **3. w. ↓גבר one another:** גבר ואחוי *FPT* Gen 9:5[05]; *TN* Dt 25:11; גבר באחוי *ib.* Lev 25:46; 26:37; גבר כאחוי *ib.* 7:10; גבר לאחוי *ib.* Gen 26:31; Ex 16:15

For additional refs. in PT, v. CTY 1:180+; for the use of אחא as a PN, v. Bacher, Tradition 632+ and the indices to *BR*, *VR*, and *PRK*.

אחד vb. **to seize** (↓מאחדה, אחיד; CPA אחד LSp 5, SA אחד Ham 614:188, אחתיד ib. 562:157+) Pe. **to seize:** אחדת יתהון רחיתא trembling seized them *FPT* Ex 15:15[19; H אחז]; *TN* ib.; *FTP* ib.; pass.part. אחיד holding: ואהרן וחור הוון אחידין בידוי Aaron and Hur were holding his hands *TN* ib. 17:12; *FTP* ib.

Pa. **to join** (↓מאחדה): ואחד *TN* Ex 28:39

Itpa. **to be joined:** לא אתאחד חד מנן עם חדה מנהון no one of us was joined with any one(f.) of them *ib.* Num 31:50

אֲחָה, cs. **אחת־**, **חת־**, det. **אַחְתָּה**, **חתה**, pl. **אחוון** n.f. **sister** (↓ כרת אחתה, בר אחתה; CPA חת־, אחא, pl. אחוון LSp 5, SA אחתי ST Gen 12:19) sg. cs. אחת *PalLaws* 65:6; w. suf. אחתי *TN* Gen 12:19; אחתה *ib.* Lev 20:17; אֲחָתַן *FPT* Gen 34:14[03]; חתה *TNGl* Lev 18:12; *MQG* 82a(23); חתי *Pap* 1:4; חתך *TNGl* Lev 18:11; pl. abs. אחוון *Yev* 2d(4); *PalLaws* 66:17; det. אחוותה *ib.* 64:2;- sg. אחת בהנה the sister of a priest *PalLaws* 65:6; אחתיה דנכיות *TN* Gen 36:3; *ib.* Ex 2:4; Dt 27:22; גמליאל זוגא דמכת אחתיה PN's sister died *MQ* 82c(15); *ib.* a(23); d(63); *Naz* 56a(8); *BB* 16b(61); *ŠR* 33b(17); *KohR* 20a(20); לאחתיה הוא חבם he has sexual relations with his sister *MŠ* 55b(53); *BR* 1116:1; מה דיסב ברנש אחתה דבלתה is a man permitted to marry his daughter-in-law's sister? *PalLaws* 64:21; *ib.* 66:20; 67:21; אחתך היא *TN* Lev 18:11; מרים חתי שותפתך Miriam, my sister, your wife *Pap* 1:4; pl. גבר ובריה נסבי<כין תרתין אחוון a man and his son who are married to two sisters *Yev* 2d(4); *ib.* 5; *PalLaws* 66:1; *ib.* 64:2

— **אחת אימה** n.f. **maternal aunt** (↓ אחה) sg. אחתה דאמך *TN* Lev *18:13*; *ib.* 20:19; אחתיה דאמה *PalLaws* 65:3

אחווייה n.f. **instruction** (↓ √חוי) sg. *TNGl* Num 15:16 [H תורה]; *ib.* 29; אחוויית *ib.* Gen 26:5; Ex 16:28; Lev 14:2; Num 6:13; 21; 19:2; 4; חוויית *ib.* Lev 7:37; 13:59

אחוון n. **willow twigs** (TBA אחוונא Jast 39) sg. הב אחוונא ל״ת״ ורייא give the cows willow twigs (as fodder) *Ber* 10a(63)
Löw, Flora 1:571; 3:331.

אחוני, det. **אחוניתה**, pl. **אחוניין** n.f. **plum** (Sy חַחוניתָא LS 226) sg. אחוניתא *Ber* 10c(1); pl. אחוניי{א}<ן> *ib.* 10b(64); א״ר חונייתא *ib.* c(2)
Löw, Flora 3:166; in all exx. ≠ ↓פרניץ.

אחור n.m. **back part** (↓ √אחר; MH אחור Jast 39) pl. אחורי ידיהון the back parts of their hands *Beṣ* 63a(63); *ib.* 34

אחורי prep. **behind** (↓לוחרי) אחורי עמודא behind the pillar *Ber* 9d(4); אחורי פרוכתא behind the curtain of the ark *Meg* 75b(51); אחורי אודני behind my ear *PRK* 198:10 // *KohR* 29a(6)
Dalm, Gr 230.

אחיד n.m. **portion** (↓ √אחר; SA אחיד ST Num 31:30(Var)) sg. *TNGl* Num 31:30 [H אחוז]
Calque of BH אחוז.

אחמיו, cs. **אחמיות** v.n. **showing** (↓ √חמי af.) אחמיותה showing of it (i.e. the firstborn animal to an expert) *PalLaws* 29:6

אחסן vb. **to take possession or bequeath a landed inheritance** (denom. < ↓ אחסנה; ↓ √סחן, אחסנה, אחסנו, אחסנו v.n.· TA, TBA חסן Jast 488) Quad. **1. to take possession of a landed inheritance:** ואחסנו בה *TN* Gen 34:10 [H והאחזו בה]; *ib.* 47:27; 49:22; תאחסנון *ib.* Ex 23:30 [H ונחלת]; תאחסנון *ib.* Num 33:54; Dt 19:14; תחסנון *ib.* Gen 42:34; יחסנון *ib.* Num 18:23; 26:55; למחסנה *ib.* Num 12:12; Dt 2:31; **2. to bequeath a landed inheritance:** ותאחסן יתהון *ib.* Ex 15:17; ותאחסן יתן *ib.* 34:9 [H ונחלתנו]; ותאחסנון *ib.* Lev 25:46; Num 33:54; יאחסן יתכון *ib.* Dt 19:3 [H ינחילך]; יאחסנון *ib.* Num 34:17; 35:8; למאחסנה *ib.* 34:29; תסחן *ib.* Dt 31:7; מחסן *ib.* 12:10
Quad.Ref. **to take possession of a landed inheritance:** נתאחסן *ib.* Num 32:19 [H ננחל]; תתאחסן *ib.* 18:20; תתאחסנון *ib.* 34:13; יתאחסנון *ib.* 32:30; *TNGl* ib. *18:23*; אֶחְסַנּוּ *FPT* Gen 34:10[03]
The retention of *alef* in intervocalic position shows that the synchronic rt. is אחסן and not חסן.

אַחְסָנָה, cs. **אחסנת**, **אחסנות**, det. **אחסנתה** n.f. **inheritance** (↓ √אחסן; TA אחסנא Jast 40) sg. *FPT* Gen 48:5[04; voc.]; *TN* Lev 14:34 [H נחלה]; *ib.* Num 18:23; 27:4; Dt 4:20; 26:1; באחסנה *ib.* Num 26:53; חולק ואחסנה *ib.* Dt 18:1; לאחסנה *ib.* Gen 50:13; Num 34:18; Dt 4:38; אחסנתיה *ib.* Lev 27:16; Num 26:54; 27:10; Dt 10:9; רש באחסנתא (the word) רש in the (meaning of) inheritance (i.e. √ירש) *MMDam* Dt 1:21; באחסנותהון *FPT* Gen 48:6[04]; אחסנותיה *TN* Dt 18:1
The author of *TN* seems to have employed אחסנה for H נחלה and אחסנו for H אחזה. However, since the cs. form of the former is both אחסנת and אחסנות, confusion arose between these two words. Thus, we find אחסנה used for H אחזה (e.g. *TN* Gen 17:8) and אחסנותה for H נחלה (e.g. *ib.* Dt 12:9).

אחסנו, det. **אחסנות** n.f. **inheritance** (↓ √אחסן, אחסנה) sg. *TN* Gen 23:4 [H אחזה]; לאחסנו *ib.* 23:9; 49:30; Num 34:2; לאחסנות אבהתה *ib.* Lev 25:41 [H אחזת אבותיו]; אחסנות עלם *FPT* Gen 48:4[04]

אחסנו, cs. **אחסנות** v.n. **giving an inheritance** (↓

√(אחסן) כאחסנות עילייא אומיא when the Most High gave an inheritance to the nations *FTV* Dt 32:8; *TN* ib.[!]

אחר vb. **to be late, to delay** (↓ אחור, אחרי, אחריו, אחריי, 2# אחריי, כאחרייתה; MH אחר Jast 40; mng. 2 denom. < מאוחר delayed marriage payment) Pa. **1. to be late**: וזימנין דהיא מאחרה sometimes it (i.e. *'ayyelet ha-šaḥar*) appears late *Ber* 2c(36) [≠ ↓ √קדם af.] // *Yom* 40b(36); **2. to delay:** וכך וכך יהוון מאח{ק}רין עלוי so much will be postponed, incumbent upon him *JMP* 8c:2; *ib.* 25:3; 29:12
On mng. 2, v. Friedman, JMP 1:271+.

אחרי, det. **אחריתה** n.f. **future, end** (CPA אחריתא LSp 6) sg. אחרי{ת} טבה a good future *RH* 57b(46); אלואי תהי אחרית{א}י כזעירא רכהון may my end be like that of the smallest among them *FTP* Num 23:10 [H אחריתי]; *FTV* ib.[!]

אחריו, det. **אחריותה** n.f. **future, end** (↓ אחרי) sg. כסוף אחריותהון *TN* Dt 32:20 [H באחריתם]; באחריותהון *ib.* 29; *FTV ib.* 20; 29

אחריי adj. **latter, last** (↓ אחרי, כאחרייתה; CPA אחרי LSp 6) a. as adj.: sg. אומנה אחריה the last furrow *TN* Lev 19:9; *ib.* 23:22; נסה אחריה the last miracle *ib.* Ex 4:8; גברא אחרייה *ib.* Dt 24:3 [H האיש האחרון]; דרה אחרייה the last generation *ib.* 29:21; ימה אחרייה the last (i.e. distant) sea (= Mediterranean) *ib.* 34:2; ר׳ יושע אחרייה the last (named) PN *Pes* 28b(21); כפיסקוליה(text: כפסיקוליה) אחרייא according to the last agreement *Pea* 15c(25) // *Qid* 61b(14)[!]; חנייא אחרייא the last Tanna [= TBA תנא בתרא] *Pea* 18d(61); *ib.* 62; *Meg* 70a(28); *ib.* 29; *San* 19c(49)[!]; *ib.* 63; דעתיה אחרייתא his other opinion *Tan* 63c(46); pl. לאה ובניה אחריין Leah and her sons were last *TN* Gen 33:2; *ib.* Num 2:31; תומנתי פסוקיא אחרייא the last eight verses *Meg* 74b(52); רבנן אחריין(G: אחראי) the last (mentioned) Rabbis *Beṣ* 60b(54); b. as noun: sg. היי דין ר׳ מאיר כקדמייא כאחרייא which PN? As in the first instance? In the last instance? *Ket* 31d(16); *ib.* 17; *Ḥag* 78d(22); כאחרייתא in the latter (case) *Švu* 34d(23) // *Ned* 37b(54); *Pes* 33c(41); pl. שתון קדמאי ולא מי{י}תון אחראי ומיתון the first ones drank and did not die. The latter ones (drank) and died *Šab* 3d(6); אחריין *Ter* 45d(42); *ib.* 43; *BR* 254:5; תרתין אחרייתא the two last (cases) *Ter* 44b(27); *ib.* 40c(25) // *Meg* 73b(50)

2# **אחריי** adj. **responsible, guarantor** (↓ √אחר; MH אחריי Jast 41) pl. אחראיין *JMP* 2:43; אחריין *ib.* 26:7

אטימיטון adv. **priceless** (< ἀτίμητον Lehnw 29) חד<א> מרגלי טבא אטימיטון a priceless good pearl *Pea* 15d(47)

אטם ↓ **עטם**

אטקט n.m. **robber** (< ἄτακτος *PRK* 261:3, note) pl. אטקטיא *PRK* 260:4 [expl. גנבים Is 1:23]
Cf. Lehnw 30.

אִטְרִי, det. **אטריתה** n.f. **vermicelli** (< ἴτριον Lehnw 225; Sy איטריא, אטרין LS 14; > Ar إطرية Fr, AF 37) sg. דאנא בעייא למיעבד אצ{ו}תי אטרי I want to make my dough into *vermicelli* *Ḥal* 57d(62); הדה אִיטְרִיתָה *BeṣG* 60d(29)
Löw, apud Lehnw loc. cit.

אי interj. **oh!** (SA אי AH 2/2:1, MH אי Kut, infra; ↓ ווי) אי מה קשיין אינון חובייה oh, how difficult are those sins *TN* Lev 26:29; *FTV* ib.; *EchR* 28:6; *ib.* 47:2; אוי *FTV* Num 21:29; *EchR* 5:19; *ib.* 6:13; 66:7
Kut, Studies 93 (Heb).

2# **אי** **emphatic particle employed before participles** a. w. part.: הא נזירה אי עבר behold, the Nazirite is passing by *Naz* 51d(59); *Yev* 13c(29); ואשכחוניה איעני they found him reciting (praises) *Ber* 6b(14) // *Naz* 56a(57) // *BR* 1238:9 // *KohR* 18d(22); הא קבריה דרבך אייקר נפק ואשכחיה אייקר behold, your master's grave is burning! He went out and found it burning *Ḥag* 77c(5); נפשיה דאחוה דההוא גברה א{נ}י מקצצה ארזין my brother's soul is cutting down cedars *BR* 48:2; *ib.* 1144:3[!]; b. w. הוה + part.: בר קפרא הוה איעלל לחרא קדייא PN entered a certain town *Šab* 8c(55); עולא נחותה הוה אידמך תמן PN was dying there *Kil* 32c(29); *ib.* 32; *Pea* 15c(50); *Tan* 64a(6); *San* 21b(6) // *Švi* 35a(40)[!]; *Ket* 35a(32)
Lieb, Tarbiz 3(1932):453; 4(1933):293; Kut, SGA 35; M. Assis, Tarbiz 46(1977):46; Sok, GF 95.

איב n. (unclear) סב מן איבה take from the ... *Ter* 47b(43) [in an obscure proverb]

איבו n. **an unclean bird** (TA איבו Jast 44) sg. אבו

TN Lev 11:14 [H איה]; איבו *FTV* Dt 14:13; אייבו *TN* ib.
Cf. SA איבי ST Lev 11:17(Var) for H ינשוף (Talshir, Fauna 186).

איגר n.m. **roof** (< Akk *igāru* Kaufman, Influences 57; CPA אגר LSp 3, SA אגאר Ham 441:53, 544:136) sg. וטלק גרמיה מן אגרא he threw himself off the roof *KohR* 20b(31); *ib.* 26d(21); אזלון ויהבונה על איגרה they went and placed it on the roof *BR* 714:6; *ib.* 7; *ŠR* 32a(11); סליק ליה לאיגרא he went up to the roof *Kil* 32b(20) // *Ket* 35a(27) // *KohR* 20b(31); *BR* 1183:2; מסקין לה לאיגרא *Švi* 37b(61); *ŠR* 32a(10); ריש אגרא the top of the roof *PRK* 194:6; *EchR* 69:12; *ib.* 144:4; איגר פלטין the roof of the palace *KohR* 23b(14) // *RuR* 82:42; לאגרך *TN* Dt 22:8 [H לגגך]; pl. איגרוי *ib.* Ex 37:26; 30:3; והלילא מחברא אגרייה the *Hallel* breaks the roofs *ŠR* 18b(29) // *Pes* 35b(36)

איגר #2, **יְגַר**, det. **יַגְרָה** n.m. **pile** (< יגר; TA יגרא Jast 563) sg. *TN* Gen 31:47 [MT יגר]; איגרא *ib.* 46; 51; יְגַר *FPT* ib.[03]; יַגְרָא *ib.*[03]; pl. חס ריגרין [חסן↓]

איגרה, det. **איגרתה**, pl. **איגרן** n.f. **letter, document, writ of divorce** (< Akk *egirtu* Kaufman, Influences 48; CPA אגרא LSp 3, SA אגרה Ham 611:116) **1. letter:** sg. חדה איגרה *BR* 883:1; *Bik* 65d(21); חרא איגרא דאיקר a letter of recommendation *Ḥag* 76d(3) // *Ned* 42b(17); *MQ* 81c(46); אנטיגרפון דאיגרתא a response to the letter *AbgurNew* 169:30 // *EstR* 13c(18); *Ned* 39b(27); ואגרן חתימ{י}ן בידיהון sealed letters in their hands *FTV* Num 22:7; *TNGl* ib.[!]; תר‹ת›ין איגרן *Meg* 71a(5); חלת איגרן *Soṭ* 24a(62); *Ned* 40a(31 // *San* 19a(7); *Švu* 38a(39) // *Ket* 33b(54)[!]; **2. document:** sg. אגרת שיבוקין writ of divorce *TN* Dt 24:1 [H ספר כריתת]; *PalLaws* 65:8; pl. *Ket* 26b(59); **3. writ of divorce** [↓ mng. 2]: sg. נפ[ק]ה אתתה באיגרה ובחליצה a woman goes out with a writ of divorce and with *ḥaliṣa PalLaws* 64:4; pl. אילין איגרתא *AZ* 42a(35) // *Ter* 47b(30)
On mng. 3, v. TK 8:790, n. 57 [= MH איגרת MGiṭ 6:5].

אידרוטירון n. **myrrh water** (< ὑδροροδινον Lehnw 207) *Švi* 37b(31)

איז #2 ↓ **עז**

איז #2 n. (uncertain) pl. דאת מייתי אידייא וכל עמא ערקין מן קדמך you bring and everyone flees from you *MŠ* 55b(59) [cf. // *EchRB* 52:3]

Löw, Pfl 47; id., Flora 4:142.

איזגר n. (unclear) pl. בחקל דאית ביה איזגרין לא חימר מילה דמסטירין in a field in which there are ..., do not tell a secret thing *BREd* 859:2
MY ad loc.

איזוב n.m. **hyssop** (SA אזוב ST Lev 14:6) sg. *FPT* Ex 12:22[23; H id.]; *ib.* Num 19:6; אזוב *TN* Lev 14:4; *ib.* Num 19:6; *FPT* ib. 19:18[23]; איזובא *Švi* 37b(50) [expl. אזוב Tib. 5:15]; אזובה *TN* Lev 14:49
Löw, Flora 2:87.

איזור n.m. **girdle, belt** (< BH, MH איזור Jast 37; √אזר) sg. נסיבית איזורי ואיזוריה דברי ואיזוריה רחמרי I took my belt, and my son's belt, and the belt of my donkey driver *Pea* 20a(56) // *Soṭ* 17b(15); pl. אזרין *TN* Gen 3:7 [H חגרות]

איטה adv. **therefore, and so** (< εἶτα Lehnw 31; CPA איטא LSp 6) איטה עבדתני מבזה רבנן so you have made me one who despises the Rabbis *San* 18d(1)

איטמוס adv. **ready, prepared** (< ἕτοιμος Lehnw 29; ↓ √עתד pass.part.) adj. (יטימוס : text) ראם איתבעית אנה קאים א{ו}‹י›טמוס if I am summoned, I stand ready *BR* 1286:2; *ib.* 482:3 [expl. נצב Ps 82:1]

איידילך (uncertain) אין אמר מילה אנה אמ׳ איידילך (V[60]) if he says something, I will say ... *BR* 906:4
Sok, GF 164, n. to l. 28.

אייל n.m. **stag, hart** (CPA איאל LSp 6, SA איאל ST Dt 12:22) sg. איילה *TN* Dt 12:22 [H האייל]; *FTP* ib.; *TN* ib. 15:22[!]; pl. איילין *ib.* 14:5; *San* 25d(45)
Talshir, Fauna 44.

איילה, det. **איילתה** n.f. **hind, first ray** (↓ אייל; CPA איאלא LSp 6) **1. hind:** pl. לעווליהן ראיילתא of the young hinds [↓ עוזל]; **2. first ray:** sg. איילתא רשחרא first ray of dawn *Ber* 2c(35) // *Yom* 40b(35) // *BR* 527:2 [= MH איילת השחר Jast 48]

איילינון pron. **which ones** (< אי אילין אינון) ואיילינון הינון תלתי{י} חורניתא which ones are the other three (nations)? *BR* 446:1

אייר n.m. **Iyyar, the eighth month** (< Akk *ijjaru*

Kaufman, Influences 114; Sy אִיָר LS 16) *FTP* Ex 12:2; *SYAP* 36:25; *ib.* 37:9; 38:6

איידה n.f. **cauldron** (SA איאר Ham 539:139, pl. עירין ST Ex 27:3 [H סירותיו], Sy אִיךָא LS 16) sg. איירא דציפורין איתפחתת במועדא the cauldron of Sepphoris became damaged during the intermediate days *MQ* 80b(50); ההן דכמר איי{ד}<ר>ה the one who covers up a cauldron (to keep it warm on the Sabbath) *Šab* 6d(50); עד דאיירה(text : דיידא) גלשה until the cauldron boils over *Pes* 31a(50)

Lieb, KS 14(1937):223; id., TK 3:199, n. 45; L. Ginzberg, AAC 424; S. Fraenkel, ZA 9(1894):1.

איכא adv. **there is here** (< אית כה; cf. TBA איכא; ↓ליכא) כדון איכא אגר טב now there is a good reward here *Pea* 21a(30); מה איכא בין אילין תנאי לאילין רבנין what is there between those Tannaim and those Rabbis? *Ket* 27c(28)

This word — rare in PT but common in BT — is suspect of being a corruption. The other three exx. quoted in CTY 1:413 are to be struck out: One (*Kil* 32c(36)) was added in Ms. L between the lines. A second (מאי איכא למימר *Šab* 15d(2)) is a flagrant Babylonianism. The third (מה איכא מחלוקת *Qid* 60a(59)) is completely out of line with PT terminology.

איכתם adv. **yesterday** (< ἐχθές) *Ket* 26c(53) [text: אתמול; based on rdg. איתתם in Meiri, Ketubbot, ed. A. Sofer 110; ≠ ↓סמירון]

Lieb, Tarbiz 20(1950):114.

איל n. **cycle, count** (< εἶλος Lieb, YK 120) sg. [לתר]ין מחז{י}<ו>רין הוא עבד שוכתה באילא(text : ואן לא) תמא<י>ניה in the second cycle he celebrates the Sabbath on the eighth count *ŠabG* 9a(35)

אילא conj. **if not** (< אין לא; Sy אֶלָא LS 20) אין ידע דלא מיזבן והוא פחת מן אגרא יזכין ואילא לא יזבין if he knows that if he does not sell he will lower his profit, he should sell; and if not, he shouldn't sell *MQ* 81b(15); ואילא לא תזבין *ib.* 19; *Ket* 33b(55); *San* 25d(52)

אילה, pl. **אילון** n.f. **post, pole** pl. אילוות דרתה *TN* Num 3:26 [H קלעי החצר]; *ib.* 4:26; Ex 35:17

Cf. D. Boyarin, Tarbiz 50(1981):177+.

אילו conj. **if, would that** (< אין לו; CPA אלו LSp 9, MH אילו Jast 48) a. fol. by pos. clause: יומא הדין הא שפר הווה קדם ה׳ הא אילו אכלית מן חטאתה if I had eaten the sin offering today, would it have been proper before God? *TN* Lev 10:19; *ib.* Gen 26:10; אילו הווה חרב בידי if I had a sword in my hand *ib.* Num 22:29 [H לו]; הא אילו כוונית הוינא נפיק ידי חובתי if I had done it with intent, I would have fulfilled my obligation *Ber* 8c(54); אילו הוינן אנא ואת עלין בחד חרע דילמא הוינן יכלין מכוונה if you and I entered a gate (together) could we have been exact? *Šab* 17b(41); *Kil* 27c(58); *Švi* 35b(2); *Meg* 75b(43); *MQ* 82a(2); *Ned* 41c(47); *Qid* 59a(63); *BQ* 6d(64); אילו תנינן אנן ולא תנון דבית ר׳ הוינן אמרין if we had learned (in our Mishna), and the House of Rabbi hadn't learned, we would have said *Pea* 17b(54); *Kil* 28d(22); *ib.* 32d(17); *Ḥal* 59d(33); *Šab* 3a(15); *MQ* 82a(2); *AZ* 39d(35); אילו כר׳ שמעון בן לקיש איתאמרת ניחא *Ter* 44b(16); *BQ* 2b(32); אילו קטעת אימא שורי הוינא מחייתך if my mother had cut my umbilical cord, I would have smitten you *BR* 335:7; *ib.* 452:2; *VR* 858:4; *PRK* 303:11; b. preceded by pos. clause: ניח הוה ליה אילו הוה מיית it would have been better for him if he had died *Šab* 14d(36); נייח הוה ליה אילו איתרים רישיה ולא עבד כן it would have been better for him if his head were removed, and he hadn't acted so *Soṭ* 24c(3) // *EchRB* 158:9; c. fol. by neg. clause: אילו יהבת בל מה די לי לא הוינא כמיסת were I to give all that I have, I would not be worthy *TN* Gen 20:16; אילו הוה לון חורן לא סנוניה if they had had another, they would not have appointed him *Ter* 47d(40); אילו תנא לא הוה מיית if he had learned, he wouldn't have died *MQ* 82d(48); אילו הוית גבאי לא אכאשתא if you had been with me, you wouldn't have gotten sick *Qid* 59a(61); *Šab* 7a(42); *Soṭ* 16d(48); *Giṭ* 43d(50); *Qid* 64d(12); *BR* 311:2; *PRK* 286:2

אילולא, אילולי conj. **were it not for** (↓אילו; CPA אלו לא LSp 9) a. followed by noun: אילולא עשרתי דינריי were it not for my 10 dinars *BQ* 4a(52); אלולי אלהיה ראבא were it not for the God of my father *FPT* Gen 31:42[03]; *Tan* 69a(5) // *EchRB* 103:1; *TN* Gen 31:42; *ib.* Dt 32:27; b. followed by verb: אלולי דאשתהינן if we had not tarried *FPT* Gen 43:10[04]; *TN* ib.; *ib.* Dt 1:1; 32:27; אילולא דאיתגלי חמרא מבשלא דידי were it not that my cooked wine has been uncovered *Ter* 45c(36) // אילולי חמרא *AZ* 41a(29); אילולא דלא מעלה רישי ביני אריוותא would that (I would not wish) to put my head between "lions" (i.e.

great scholars) *Šab* 4a(11); *MŠ* 54c(4); *Pes* 32b(31); *MQ* 81d(16); *Yev* 5d(30); *Ned* 41b(55); *Švu* 37a(64); *AZ* 41a(26); *BR* 632:7; *VR* 807:7; *PRK* 298:9; *ib.* 390:7

In *Or* 63b(39) and *Šab* 9d(48), read אילו לא.

דן ↓ איליין

אילִיסין n. **a piece which fits into another** (< ἄρσιον Lieb, VR 875) לית מיניה אליסין · אית מינה אליסי׳ *VREd* 425:6

אילם n.m. **deaf** (< H אלם HAL 56) sg. חד אילם *Šeq* 48d(20); ⌈אלם⌉ *ib.* 16; pl. אלמין *TN* Ex 4:11 [H אלם]

אִילָן n.m. **tree** (CPA אילן LSp 7, SA אילן Ham 542:47) sg. *FPT* Gen 3:3[02; H עץ; voc]; *ib.* Lev 23:40[06]; *TN* Gen 3:22; *ib.* Lev 19:23; Dt 16:21; 25:3; ואייתביה תחות חד אילן he sat him under a tree *PRK* 197:7; אילן רב a large tree *ŠR* 13a(38) // *VR* 731:5; *Pea* 17c(5); אילנא *FPT* Gen 3:6[02]; *TN* ib. 18:4; *ib.* Ex 10:15; ההוא אילנא *Pea* 20a(55); pl. אילנין *TN* Gen 1:2; *ib.* Num 13:20; ומקצצה אילנין and cuts down trees *BR* 48:3 // *MSam* 74:17; *ŠR* 38a(12); אילני גנתה the trees of the garden *TN* Gen 2:16; אילניא *FPT* Ex 9:25[04]; *TN* Gen 1:29; *ib.* 49:22; Lev 26:4; כל אילניא עבדין שנה פרא שנה all trees (except the fig) produce (fruit) every other year *Švi* 33b(29); חיליהון דאילנייא the strength (i.e. density) of the trees *VR* 103:3

אימה, det. **אימתה** n.f. **fear** (↓אימתן; SA אימה LOT 3/2 216:30) sg. עד דהוא <תאני> לך באימה until he repeats it to you in fear *PalLaws* 28:22; ומן אימתה from fear of him *TN* Gen 49:17; *FTP* ib.; *TNGl* ib.; אימתי *TN* Ex 23:27 [H id.]; אימתך *FPT* Ex 15:16[19]; *TN* ib.; אימתכון *ib.* Gen 49:7; *ib.* 9:2; אימתיה דמותה the fear of death *ib.* Dt 32:25; מאימתיה עליה out of fear of him *Sot* 16d(46); *San* 23d(61)

אימירה n.f. **day** (< ἡμέρα Lehnw 35) מתאבלין עלוי מילני אימירה they mourn over it: Oh, black day! *AZ* 39c(18)

אִימָם n.m. **daytime** (↓יום; CPA אימם LSp 84, SA אימם ST Ex 40:38) sg. וימם ולילי day and night *FTP* Gen 8:22 [H יום]; *TN* Num 9:21[!]; אִימָמָא *FPT* Gen 31:39[03]; בין איממא ובין ליליא *TN* ib. 1:14; 31:39; Ex 13:21; Lev 8:35; Num 10:34; Dt 16:1; עד דו אימּמא while it is still daytime *Suk* 59c(5) // *Tan* 68b(31); *Ber* 2a(33); מכיון דאילו הוה אימּמא הוינן חמיין מה קומינן since if it were daytime we could see what was in front of us *ib.* 6d(22) // *San* 27d(17); כמה דהוא מנהר בליליא הוא מנהר באימּמא just as it shines during the night it shines during the day *Pes* 27b(1); *BR* 918:1 // *EchRB* 133:5; *EchRG* 81:5; *Pes* 37b(55); *ŠR* 31a(19); *KohR* 21c(14); pl. אימּמין *VRV* 416:6; *TN* Gen 7:4 [!] יממין

אִימַר n.m. **lamb** (CPA אמר LSp 12, SA אמר 489:126+) sg. *FPT* Ex 21:37[01]; *ib.* Lev 22:27[06]; *TN* Gen 49:27; *ib.* Ex 12:4; Lev 27:26; Dt 18:3; *Ber* 13d(18); אימר פיסחא the Paschal lamb *Meg* 72b(45) // *ib.* 74a(29) // *San* 29c(35); כאימר דלא ינק מן יומוי like a lamb which never sucked *BR* 607:3 // כאימרא *Ned* 37a(18); *AZ* 42d(2) [expl. אשימה 2K 17:30]; כהדין ערביא דנכיס(text : דנסיב) אמרא וחמי בכבדיה like the Arab who slaughters a lamb and looks at its liver *KohR* 30c(16); בערביא צווחין(V) לאימרא יובלא in Arabia, they call the lamb *yovel* *Ber* 13c(6); pl. אמרין *FPT* Num 28:27[06]; *TN* Lev 23:19; *ib.* Num 7:87; 29:13; אילין אמריא *PRK* 30:11; אמרייה *TN* Num 29:24; Dt 14:4

אימר #2 n.m. **speech, utterance** (↓√אמר; cf. SA מימר Ham 523:155 (H נאם)) sg. *FTP* Num 24:3 [H נאם]; *ib.* 4; אמר *TN* ib. 3; *ib.* 15; 16; *FTV* ib. 15; 16

אימרה, det. **אימרתה** n.f. **ewe** (↓אימר; CPA אמרא LSp 12, אמרה Ham 489:130) sg. *TN* Lev 5:6 [H כשבה]; חדא אימרא *EchRB* 48:5; *EchR* ib. אימרתא *BR* 447:2; pl. שבעתי אמרתא *TN* Gen 21:29; *ib.* 30

אימת adv. **when** (< Akk *immati* Kaufman, Influences 58; CPA אמת, אמתי LSp 12, SA אמת Ham 511:285) a. in interrogative clauses: 1) alone: אמרון ליה אימת they said to him: When? *Tan* 64a(23); אימת נפקת when did you go out? *MŠ* 56a(17); *EchRB* 58:9; *ŠR* 35d(38); *ib.* 36a(4); *BR* 114:6; 2) w. prep.: עד אימת יהווי דין לן לתקלה until when will that one be a stumbling block for us? *TN* Ex 10:7 [H עד מתי]; *ib.* 14:15; Num 14:27; עד אימתי *ib.* Ex 8:5; Num 14:11; עד אימת היא כן until when will she be this way? *Ḥag* 77d(52) // *San* 23c(38); *Ber* 13a(61); *PRK* 372:6; ומן אימת את הכא from when have you been here? *San* 29a(47); b. in relative clauses: הודיעני [!] אימת אנא מיית tell

me when I will die *RuR* 84:51; כגון אנא דמן יומ{ן}<י>י לא צלית מוספא מן דלא ידע אימת ירחא like myself, who has never prayed the Musaf prayer, not knowing when the new moon was *San* 22d(44); *FTP* Dt 25:17; c. in phrase: כל אימת anytime [cf. CPA כול אימתי LSp 12]: בעי בר נשא ייחון מיתייא כל אימת לא בעי בר נשא ייחות מיטרא כל אימת a person wants the dead to live anytime; he doesn't want rain to fall anytime *Tan* 63d(48)

אימת conj. **whenever, when** (CPA כול/מן/עד אמתי LSp 12, SA אמת ד־ GSA 356) אימת דאתון בעיי־ד הוא בעי whenever you want, He wants *Tan* 64a(24) [expl. Is 21:12]; *ib.* 66d(4); אימת דמתיכין ומסייעין לר׳ יוחנן whenever they would ask a question (against PN) and would aid PN_2 *BQ* 3d(1); *ib.* 2; אימת דנימר לך when I tell you *BM* 9d(3); אמת די אצטלבו עשרתי בנוי דהמן when Haman's ten sons were crucified *SYAP* 32:2

אימתן adj., n. **fearsome, the terrifying one** (↓אימה; BA אימתני KBL 1049) **1. fearsome:** sg. ספרא הוה אימתן the teacher was fearsome *Meg* 74a(60); **2. n. pl. the terrifying ones** (name of a nation?): אמתנייה *TN* Gen 14:5 [H האימים]; *FTV* ib.; א{ן}<י>מתנייה *TN* Dt 2:10; *ib.* 11

אין, הין interj. **yes** (CPA אן, אין LSp 7, MH הין MYomK 3:1) אין *Švi* 35b(7); אן *BR* 649:2; הין *PRK* 149:13; הן *EchRB* 46:25; מן אילין את חיי אמ׳- ליה אין do you live from these? He said: Yes *Šab* 8c(63); אית לך בר דכר אמ׳ ליה אין do you have a male son? He said: Yes *BR* 302:3; *Yev* 3a(23); אין ברתי yes, my daughter *ib.* 9b(1); *Dem* 22a(1); *Šeq* 48d(9); *Beṣ* 60d(27); *Meg* 74a(58); *Qid* 65d(39); *BM* 8c(44); *San* 20d(6); *Nid* 49b(11); *BR* 952:1; *ib.* 1128:4; *VR* 177:5; *ib.* 531:6; *PRK* 193:3; *EchRB* 50:15; *ŠR* 14b(12); *KohR* 26d(15)

אינוקרמיא n.pl. **wine jars** (< οἴνου κεράμια TK 1:254+ and n. 36) באילין אינוקרמיא(text: אירתיקרימ׳) *Dem* 24d(25) [≠ ↓שפי #2]
V. however Sperber, Greek 11+; 31+ (Heb) who rejects this interpretation and explains this word as אורתוקרמיא ὀρθοκεραμία standing amphorae.

איסה, det. **איסתה** n.f. **woman** (SA אסה ST Gen 24:38) sg. הדה אסתה *BRV*[60] 153:6; אסתיה(corr.: אתתיה) דחמיינה his father-in-law's wife *PalLaws* 64:15; אחתה דאסתה his sister's wife *ib.* 65:9 [sic!; v. pl. 15]

Z. Ben Hayyim, Schirmann Vol 48+.

איסור n. **prohibition, prohibited area** (↓√אסר; < MH איסור Jast 53) **1. prohibition:** sg. באיסור *AZ* 40d(55); **2. prohibited area:** sg. חד טעון(V) עלל מן איסודא a load came in from the prohibited area (i.e. where the Sabbatical year is in force) *Švi* 39a(53)

איסורי, det. **איסוריתה** n.f. (unclear) pl. מאני איסורייתיה his implements of *EchR* 98:2 [expl. כלי מפצו Ezek 9:2]

איסטדין n. **stadium** (< στάδιον Lehnw 119; CPA אסטדין LSp 15) sg. ר׳ בר קיריא ור׳ לעזר הוון מטיילין באיסט{ר}<ד>ין PN and PN_2 were walking in the stadium *Kil* 32c(40)
Lieb, Tarbiz 3(1932):208.

איסטולי, **אֶיסְטוּלִי**, det. **איסטוליתה**, pl. **איסטלון** n.f. **garment** (< στολή Lehnw 120; CPA אסטולי, pl. אסטולואן LSp 15) sg. אסטולי *TN* Gen 45:22; אוֹסטלי *FPT* Ex 22:8[01]; אצטלי *TN* Dt 10:18; אצטלא *KohR* 28c(36); אֶסְטֹליתה *FPT* Ex 22:26[01; H שמלתו]; *ib.* Gen 9:23[05]; *TN* ib.; *TNGl* Dt 22:17; *FTV* ib. 22:3; 24:13; pl. איסטלוון *FTV* Gen 3:7; אסטלון ולבושיהון *TN* ib. 45:22 [H חלפות שמלת]; אסטלוון ולבושין *San* 29b(22); איצטלוון *FTP* Gen 3:7; *KohR* 28c(14); אסטלוותהון *TNGl* Gen 45:22
The form איצטלין *Ber* 6d(49) is unclear [↓s.v.].

איסטומך n.m. **stomach** (< στόμαχος Lehnw 78; Sy אֶסְטוֹמְכָא LS 33) sg. איסטומכא *VR* 64:9 // אצטומכאן *KohR* 21a(10) [!]

איסטופיס n.m. **large profit** (< στύφος Sophocles 1017) sg. תדא מילא דאיסטופיסא(text: דאיסוטפיט׳) a very valuable thing *RuREd* 90:104
Lieb, Yalon Vol 180.

איסטור n.m. **type of garment** sg. איסטורא דההוא גברא אית בה תרי עשר מרקען that man's garment has twelve patches *MŠ* 55b(61) [// ↓מרדעה *EchR* 52:11; חלוק שחיק *EchRB* ib.]

איסטיב n.m. **stoa** (< στοά Löw, Lehnw 117; ↓ סטו; CPA אסטוא LSp 15) sg. ר׳ יעקב בר אחא פני חד חליטר מן איסטיב לאיסטיב PN removed a dumpling maker from one *stoa* to another *BB* 13b(38)
Orthography is variant of איסטיו, i.e. *'istaw.

איסטיביון n.f. **tunic** (< στίχιον Lehnw 80) sg. *BR* 176:1 [in a list of garments]

איסטיברין n.f. **tunic** (<ἀστιχάριον) sg. חדא איסטברין סן חד עמר a tunic from one type of wool *BQG* 7c(32)

איסטיל n.m. (unclear) pl. חמשה איסטילין five *MSam* 79:6
Buber, ad loc., n. 5.

איסטפיני, det. **איסתפניניתה** n.f. **carrot** (*Daucus carota*; σταφυλῖνος Lehnw 82; Sy אֶסטַפלִין LS 33) sg. *Mas* 50a(53); *KilV* 27a(41); איסטפניניתיה *Hal* 60a(6)
Löw, Flora 3:448+.

איסטרולוגוס n.m. **astrologer** (< ἀστρολόγος Lehnw 121; Sy אַסטרוֹלוֹגוֹס LS 34) sg. {א}חד איסטרולוגוס *Šab* 8d(2); חד גיור הוה איסטרולוגוס a certain proselyte was an astrologer *ib.* 12; *AZ* 41a(8); קשיש ואיסטרולוג{י}<ו>ס an old man and an astrologer *ŠR* 38b(19) [expl. הדברי סלכא Dan 3:27]

איסטרולוגיה n.f. **astrology** (< ἀστρολογία Lehnw 122; Sy אַסטרוֹלוֹגִיַא LS 34) sg. איסתרולוגייא *Šab* 8d(8); איצטרולוגיא *AZ* 41a(8)

איסטרט, איסרט n.f. **road, pathway** (< στρᾶτα, Lat. *strata (via)* Lehnw 82; Sy אֶסטרַט LS 34, SA סרטה TM 327:404) **1. road:** sg. a. alone: באיסרטא דגופנא *Šeq* 50c(54); בהדא איסטרטא דצידן in that road of Sidon *AZ* 44d(57); *Giṭ* 45c(6); גו איסרטא *Hor* 47d(58) // *San* 20a(10) // איסרטא *MQ* 83d(12); גו איסרטה *Tan* 64b(44); *Suk* 53a(13); *SanAs* 23c(25); ויהבוני על אסטרטא place me on the road *KilRiš* 32b(9) [// אורחא *BR* 1286:1]; b. w. vbs. of motion: 1) אזל ב־ to go: בההוא דאזל ליה באיסטרא *Ber* 2b(32); *FTP* Num 21:22; 2) אתי ב־ to come: בהיי דא איסרטא(V) אתיתא on what road did you come? *MŠ* 56a(18); *EchRB* 126:7; 3) הלך כ־ pa. to walk: מהלך הוינא בהדא איסרטא דציפורי *San* 25d(46); *MQ* 83b(34) // *San* 25b(6); *BerG* 6c(46); 4) טייל ב־ to walk: הוון מטיילין באיסטרטין *Šab* 8a(48) // באיסרט<י>ן *Yev* 12d(14); *BerG* 9a(38)[!]; 5) נפק ל־ to go out: כד הוה נפיק לאסטרט{ה}<ה> *KohR* 9b(9); לאצטרט{י}א *ib.* 13c(37); c. in idiomatic expressions: 1) w. נסב to start out on a journey [↓√נטל; cf. Akk *ḫarrānam ṣabātu* AHw 327]: זיל אייתי לי מה נאכל ונשבע ונסב לאיסטרטא go bring me enough to eat and be satiated, and I will begin my journey *EchRB* 49:16; *ib.* 18; 2) w. עקם to detour: ⌜והוינא⌝ עקים אסטרט(L) : איסרטין) *TanG* 68a(35) // *KohR* 19b(13); **2. pathway:** pl. תרתי עסרי אסטרטין אסרט חדא לכל שביט ושביט twelve pathways (through the sea), one for each tribe *FTV* Dt 1:1; *TN* ib.; *FPT* ib.[16]
In mng. 1.b.4, rd. perh. ↓איסטרין.

איסטרטיג n.m. **commander** (< στρατηγός Lehnw 84, s.v. אסטרטיוט sub B; CPA אסטרטיג LS 15) sg. איסטראטיגא *ŠR* 21a(1)

איסטרטליט n.m. **military officer** (< στρατηλάτης Lehnw 84+; Sy אֶסטרַטִילַטִיס LS 34) sg. אסטרטילטיה(text: אסרטי לטיה) *San* 28b(12); אסטריליטיס *EchRB* 133:8; איסטרטיליוטין *EchR* ib.; pl. איסטרטטי *ŠR* 38b(11) [expl. גדבריא Dan 3:2]; איסטרטילטיה *PRK* 108:5; *ib.* 75:14

איסכולסטיק n.m. **scholar, advocate, pleader** (< σχολαστικός Lehnw 87; Sy אֶסכוֹלַסטִיקָא LS 34) a. general: sg. איסכוליסטיקה דאוריתא an advocate of the Law *BR* 712:2; pl. איסכולוס{קו}<טי>קי *ŠR* 38b(11) [expl. דתבריא Dan 3:2]; סכולוסטיקי *ib.* 18 [expl. סגניא ib.]; b. in PN: ר׳ תנחום בר איסכולסטיקא *Ber* 7d(51)
Sophocles 1064.

איסכופה, det. **איסכופתה**, pl. **איסכופין** n.f. **threshold** (< Akk *askuppatu* Kaufman, Influences 37; CPA אסכופא LSp 15) sg. <ה>דה איסכופתה *Naveh* 22:1; אסכופתה ארעייתא the lower threshold *Meg* 75c(60); אסקופתא *ib.G*; אסקופתא *Yom* 38c(34); pl. אתעקרון שובעין איסקופין seventy thresholds were uprooted *AZ* 42c(11); איסכופיה דשילה *Meg* 72d(7) [expl. תאנת שילה Jos 16:6]
Fr, AF 19+; Krauss, TA 1:336, n. 475.

איסמטה n.f. **alley** (< Lat. *semita*(?) Lehnw 89) sg. ר׳ יוסי בר חלפתא הוה אתי באיסמטא בליליא PN was coming along an alley at night *Ber* 6c(46)
But v. Löw ib.

איספלני ↓ **סיפלני**

איספרגל n.m. **quince** (Sy אֶספַרגְלָא LS 36) pl. איספרגלין *Mas* 48d(58) [expl. פרישין Mib. 1:3]; אספר{לג}<גל>ין *Kil* 27a(27); ספרגלין *ib.V*
Löw, Flora 3:242.

איסקבטור n. **court scribe** (< *εσκέπτωρ, Lat.

exceptor GLLT 38, Sy אכסקפטור LS 19) pl. תרין איסקבטור{י}<ו>י רשלמה Solomon's two court scribes *Kil* 32c(22)

איסקולוס n. (unclear) הך איסקולוס מתחמי it appears like a ... *Hem* 23

איסקומטם (unclear) pl. אליחורף ואחיה הון מן איסקומטמי(Var; text: סבוי) Elichoref and Ahiah were of the of Solomon *KohR* 9c(25)

איסקריטור n.m. **scribe** (< Lat. *scriptor* GLLT 39) pl. תרין איסקריט{ור}<רו>י Solomon's two scribes *Ket* 35b(26)

איסקרן n.m. **archivist** (< σκρινάριος Perles, JQR 16(1904):352; Sy אסקרנרא LS 37) sg. יהב תרתין ליט' רפילפלין לאיסקרנ{ר}ה he gave two pounds of peppers to the archivist *AZ* 39d(17)
Ros, PAAJR 31(1963):27+ (Heb).

איסרטום n. (unclear) אילין ראיסרטום *BM* 8c(27)

איסתוננס n.m. (unclear) pl. תלתה איסתוננסין three ... *MŠ* 56b(15)
Lehnw 38: < ἀστυνόμος road policeman; Jast 57: read סיטוניסין corn dealers (< σιτώνης).

איסתניס n.m. **weak person** (< ἀσθενής Lehnw 98+; Sy אסתהניס BB 245) sg. *Pes* 37b(54); *Yom* 44d(43); *ib.* 47; אסתניס *Beṣ* 60c(48)

איפופדין n. **footstool** (<ὑποπόδιον Lehnw 39; MH איפופודין Jast 101) sg. איפופדין דריגלוי *FTP* Ex 24:10 [H ותחת רגליו]; אפופודן[!] *TN* ib.

איפופי interj. **form of God's name used as a term of oath** <איפופי ישראל> God of Israel *Ned* 42c(10); *ib.* 11
Lieb, Greek 92, nn. 38, 39, w. prev. lit.

איפיטרך n.m. **head of the community** (< Lat. *patriarch*) sg. איפיטרכה דידהון *BR* 1178:6

איפרכוס, איפרך n.m. **prefect** (<ἔπαρχος Lehnw 115; CPA אפרכוס, אפרך HS 9:28) sg. חד איפרכוס *EchR* 143:1; *ib.* 4; *EchRB* 143:3; *ib.* 5; איפרכא בייש the prefect is sick *RuR* 84:44 // *KohR* 23b(15); *ŠR* 37b(27); טליה דאיפרכה the prefect's servant *BRV*[60] 91:8; *ib.* 92:1; pl. איפרכין *EchR* 133:8; איפרכייה *PRK* 75:14 // *ib.* 108:4; איפרכיא *ŠR* 38b(10) [expl. אדרגזריא Dan 3:2]

איפרכייה, pl. **איפרכיון** n.f. **prefecture, province** (< ἐπαρχία Lehnw 116; ↓איפרך; CPA אפרכיא HS 9:28) sg. להדא רה איפרכיה אזל דוד ולא כבשה to which province did David go and not capture? *BR* 1183:2; לאיפרכיא דיריה *MSam* 68:5; pl. באפרכון *FTV* Dt 3:11; באפרכי{י}<ו>ן *FTP* ib.; באפרכיו<ן> *TNGl* ib.; איפרכיוותהון *TN* Num 31:10 [H טירתם]; *ib.* Gen 10:2; 3; 4; *TNGl* ib. 6; 7

איפרסן **he was poor** (< ἠπόρησεν Lieb, Greek 40, n. 136) איפרסן לוי Levi became poor *Qid* 64a(16)

איפשר, אפשר adv. **possible** (MH א(י)פשר Jast 109; Bacher, Term 2:16) a. w/o negation: 1) in simple phrase: ואיפשר כן is it possible so? *Pea* 20d(38); *ib.* 21a(48); *Tan* 65a(61); *Ket* 25a(29); *BR* 330:5; איפשר אית הכא בר נש רשמע הלכה כר' נתן is it possible that there is someone who heard that the law is like PN? *San* 21d(12); 2) preceding a verbal phrase: a) inf.: איפשר דר' ירמיה משלחה לי מילא דלא מתקנה is it possible for PN to send me something which is not tithed? *Dem* 21d(53); *Švi* 38c(60); *BR* 20:4; b) + -ד + conjug. vb.: איפשר דהוא מיתחמי הכא is it possible that it (i.e. the snake) is seen here? *Ter* 45d(51); איפשר דיהודה ברי משני מנהגיה is it possible that Judah, my son, changes his custom? *Bik* 65c(47); *Šab* 8c(49); *RH* 59b(28); *Tan* 66c(6); *San* 20b(25); *VR* 591:6; b. w. negation: 1) alone: לית איפשר או לעיל מינה או לרע מינה it is impossible! Either above it or below it *Ber* 13c(30); לית איפשר ואין איפשר כמתניתה it is impossible! But if it is possible, like the Mishna (explains) *Meg* 70b(45); *ib.* 74b(10); *BR* 385:2; *RuR* 84:44; 2) preceding a verbal phrase: a) inf.: לית אפשר לברנש למטמרה it is impossible for a person to hide *FPT* Gen 4:14[02]; לית אפשר להון למתמניה it is impossible for them to be counted *TN* Gen 13:16; *ib.* 17:17; Dt 23:25; 32:3; b) + -ד conjug. vb.: לית איפשר רתחמי it is impossible for you to see *ib.* Ex 33:23; לית איפשר רלא יטי מילה it is impossible that he shouldn't bring something *Ber* 4b(3); *Bik* 65c(48); *Šab* 8c(49); *Suk* 59b(28)

איצטלין n. (unclear) בההין דרקק איצטלין *Ber* 6d(49)
V. discussion in Luncz, TY ad loc.

איקון, pl. **איקונן, איקונין** n.m. **statue, portrait** (< εἰκών Lehnw 41; CPA איקונא HS 9:71 i 12) pl.

איתכפון איקונייא the statues were overturned *AZ* 42c(8); חפון איקונתא מחצלן they covered the statues with mats *ib.* 2 // *KohR* 24c(11)

איקונין n.f. **image** (↓איקון; < εἰκόνιον Lehnw 40; MH איקונין ib.) sg. דאיקונין דידיה קביעא בכורסיה איקרא for his image is fixed on his seat of glory *TN* Gen 28:12; *FT* ib.; *SYAP* 11:30

יְקָר, איקר n.m. **honor, glory, gift** (↓√יקר; CPA יקר, איקר LSp 87, SA איקר Ham 488:82+) יְקָר *FPT* Gen 35:13[02];- **1. honor, glory:** sg. a. general: לרבו ולאיקר ולתושבחה for greatness, honor, and praise *FPT* Dt 26:19[26]; *TN* Ex 28:2; *Pap* 6:1; מנע ה׳ מנך ית איקרא God has withheld honor from you *TN* Num 24:11; וזל כל איקרא הדין *FPT* Gen 31:1[05]; איקרי באפה my honor was lessened in her eyes *TN* Gen 16:5; *ib.* 45:13; 49:6; איתער איקרי מן קומי איקריה דברייי איקרי לא חשיב כלום מן קדם איקריה דברייי awaken, my honor, before my creator's honor. My honor is worthless before my creator's honor *Ber* 2d(23) // *PRK* 124:13 // *EchRB* 121:11; *Pea* 21b(41); דלית היא דאיקרך she is not honorable for you *Ket* 34b(54) // *VR* 803:1 // *BRV*[60] 153:6; b. in nom. phrases: sg. 1) first element: a) איקריה דאבוי ודאמה his father's and mother's honor *TN* Lev 20:9; איקרא דאבהתי *Pea* 15c(26) // *Qid* 61b(14); b) איקרה דברייי [↓ supra 1.a]; c) איקרה דה׳ the glory of God *TN* Gen 1:28; *ib.* 2:3; d) אנטוליה דניהב[ת חד :יקרא דכנישתא דינר ליקרה דכנישתה PN who gave one dinar for the glory of the synagogue *Naveh* 34:3; *ib.* 1; 71:6; d) איקרה דמרי my master's honor *Pea* 21b(41) // *Šeq* 49b(21); e) איקרה דריבוניתה her mistress' honor *TN* Gen 16:4; f) איקרא דשבתא the glory of the Sabbath *FTP* Ex 20:11; g) איקר שכינתה the glory of the Divine Presence [↓ שכינה]; 2) second element: חדא איגרא דאיקר a letter of recommendation *Ḥag* 76d(3) // *MQ* 81c(47) // *Ned* 42b(17); פרנסה דאיקר an honorable charitable collection *Pea* 21b(45) // *Šeq* 49b(26); ענני איקרה the clouds of glory *TN* Num 12:16; c. as obj. of vb.: 1) w. √יהב to give honor: והיבו איקר *FPT* Ex 14:14[10]; *TN* ib.; *ib.* Dt 32:3; 2) w. √נהג to treat with honor: הוה נהיג ביה ביקר *Kil* 32b(40) // *BR* 307:2; 3) w. √עבד to honor: שרי ר׳ עביד ליה איקר *Ket* 35a(48) [// supra, mng. 2]; *FPT* Gen 31:1[05]; *KohR* 10a(27); *ib.* 28c(16); 4) w. √פלג to give honor [Sy, id.; v. PSm 1624]: ומה את פליג ליה איקר are you honoring it? *MQ* 83c(42) // *Ber* 4b(35) // *Šeq* 47a(14); פלגון איקר *Tan* 68a(37); **2.** pl. **gift** [Sy אִיקָרָא PSm 1625, mng. 2]: כד הוה חמי בר נש רב עליל לקרתיה הוה משלח ליה איקרין when he saw an important person come into his village he sent him a gift *Šab* 3c(63) // *AZ* 41d(39)

אירס/אירוס n.m. **iris** (< ἶρις Lehnw 42; Sy אירסא LS 51) sg. אירס{י}ה *Kil* 30a(44); אירוסא *ib. Riš*
Löw, Flora 2:2; Lieb, TK 2:631; GaonKom 87.

אֵירוּעַ n.m. **gathering** (↓√ארע; Sy אורעָא LS 51) sg. אֵירוּעַ קדיש *FPT* Num 28:26[06; H מקרא קדש]; *TN* Lev 23:7; *ib.* 36; ארוע *FPT* Lev 23:7[06]; *ib.* 8; 21; 28:18; *TN* Num 21:8; pl. אירועין *FPT* Lev 23:2[06]; *TN* ib. 4; 37; ארועין *FPT ib.* 4; 37

אירעון n.m. **event, meeting** (↓ √ארע) sg. אירעון קדיש a holy event *TN* Lev 23:2 [H מקראי קדש]

אשָה, אישה, det. א(י)שתה n.f. **fire, fever** (CPA אשא fever LSp 20, SA אשתה ST Ex 13:21(Var)) אֶשָא *FPT* Gen 38:26[04];- **1. fire:** sg. a. alone: אשה *TN* Lev 6:6 [H אש]; *ib.* Num 9:16; אשה אכלה אשא a fire which consumes fire *FPT* Gen 38:26[05]; *TN* Dt 4:24; ותלתא אשא אכלא a third is consuming fire *EchRB* 49:22; אשא טפייה fire which is extinguished *FPT* Gen 38:26[05]; דאפיל ברי בגו אשא who threw my son into a fire *BR* 266:6; נחתת אשה(V) מן שמיא fire came down from the sky *Dem* 22a(24) // *AZ* 42c(14); *Tan* 66c(9); *TN* Lev 9:24; הוה קבריה יקיד באשתה his grave was burning with fire *KohR* 19d(7); אשתה *TN* Lev 1:8; *ib.* 3:5; Num 11:2; Dt 5:25; ואשה מן אשתך fire from your fire *AmGen* 6a:10; אשתיה רבתה his great fire *TN* Dt 4:36; b. in nom. phrases: 1) בעורין דאישא torches of fire *KohR* 24c(10); 2) גומרין דאשה coals of fire *TN* Lev 16:12; 3) גירין דאשה fire arrows *ib.* Ex 19:13; *FPT* ib.[17]; 4) דינרא דאשה a dinar of fire *TNGl* ib. 30:13; 5) להבי אישתה flames of the fire *FPT* Dt 5:22[04]; *TN* ib. 4:33; 6) למפד דאשה a torch of fire *ib.* 5:6; Ex 20:2; 7) עמודא דאישתא the pillar of fire *ib.* 13:22; **2. fever:** sg. אשתה ועריתה fever and chills *Am* 2:2; *ib.* 8; 12; 3:22; 9:1; *AmGen* 6c:12; *ib.* d:1; *Hem* 25
On mng. 2, see J. Naveh, i Sok, Arameans 85+.

אישתדה adv. **this year** (< שתה דה) אשתקד הוה דידך אישת{ר}<ד>ה דל״ ד״י last year's was yours. This year's is mine *MŠ* 55b(31)

אית particle of existence **there is** (↓ איכא, מה, לית, דיל־; CPA אית LSp 7, SA אית Ham 479:39+)

אית FPT Gen 3:3[02]; אי כי (< אית כי) San 23c(51); דית (< דאית) Soṭ 20c(38);- a. in impersonal use: 1) general: אית דין ואית דיין there is judgment, and there is a judge TN Gen 4:8; San 28d(1); BR 252:7; אית הכא תלת מאה נזירין there are 300 Nazirites here Ber 11b(37); Dem 24c(40); Kil 29a(58); אית תתובה לעלמא דאתי there is repentance in the world to come Švi 35c(28); Ter 40b(11); עד כדון אית בשתא שיתין יומין there are still 60 days left in the year Šeq 45d(43); Beṣ 61b(21); אית מתני there is a Mishna Ket 28b(10); San 20b(26); אית תחומין במיעייא are there partitions in the womb? BR 372:4; BRV[60] 92:1; אית סבר there is hope EchR 59:13; 2) esp. דאית in Targumic texts: a) for H אשר: דאית ליה ערלה FPT Gen 34:14[03; H אשר לו ערלה]; ib. 46:31[04]; Ex 7:18[04]; 20:4[06]; b) no equivalent: אומנה אתרייה דאית בחקליכון the last furrow in your field TN Lev 23:22 [H פאת שדך]; b. w. var. preps.: 1) -ב in: ומיסב אפין אית בדינא there is partiality in judgment TN Gen 3:22; חדא מן תלת מילין אית בך one of three things is in you Šab 11a(39); Er 26c(24); Šeq 48d(30); RH 56d(47); Giṭ 45b(20); אית בה לתומרא ואית כה לקולא there is in it (i.e. the condition) a stringent and a lenient side BB 5a(26); BR 521:8; ŠR 36a(23); קדמיה לית ביה וו ותיניי׳ ותלית׳ אית ביה ו׳ in the first there isn't a *waw*; in the second and third there is a *waw* MMDam Lev 25:39; ib. Gen 49:31; Ex 23:23; 2) -ב (+ part.) able [SA -איד ב; v. Lieb. Greek 130]: עד כדון אית ביה until now he was able BR 865:8; את מה אית בך עבד אמ׳ לון אית בי צפר תרין צפרין what can you do? He said to them: I can whistle(?) twice Ḥag 78a(6) // San 23c(51); VR 177:4; ib. 394:1; אית בי נכית I can bite VRG 591:7; EchRB 110:1; ib. 152:17; PRK 197:9; 3) בין between: הבא על הממזרות אית ביניהון (the case of) one who has intercourse with bastards(f.) is between them Meg 71a(58); 4) גב next to, with: אית גבי תורמוסין I have at my place lupines Tan 66b(10); אית גביבון מטר נחת does rain fall in your area? BR 302:6; PRK 197:1; ŠR 17b(36); הב לי דינרא דאית לי גבך give me the dinar which you owe me Qid 64a(21); BM 9d(9); KohR 29c(17); 5) -ל have, hold an opinion: אית לן אב we have a father FPT Gen 44:20[04; H יש לנו]; מה אית לך הכה what do you have here? TN ib. 19:12; ib. 31:14; Ex 22:2; Num 11:13; אית לי תלתא עיינין I have three eyes MŠ 55b(54); ובר אית ליה does he have a son? Šab 8d(29); RH 58d(27); Yev 11b(10); Yev 2c(38); BR 1144:4; PRK 328:11; אית לך בר נש מילך עלך זכו do you have s.o. who can testify in your behalf? VR 703:2; ib. 859:2; מה אית לך what do you have (to learn from this)? Švi 36b(28); Yev 3d(47); Ned 39d(32) [for add. refs., v. CTY 1:416]; דאית לה תלתא יומין דלא טעימת כלום she hasn't eaten anything for three days Dem 21d(63); Šab 8d(4); אית לי טמיר במעדתא תלתא יומין I have been secluded in the cave for three days Ned 42c(35); אית ליה עשרה דברים מקדשים he holds the opinion (that) ten things make holy Or 63a(42); MŠ 56a(3); Beṣ 60c(16); Soṭ 18a(45); Šab 10d(43); 6) -ל + inf. able: אית לך למימר you can say Ber 5b(7); Pea 17a(55) [for add. refs., v. CTY 1:416]; אית לאימך מאנין מספקא לי can your mother supply me with clothes? MQ 83b(36); Tan 65c(12); BR 1245:4; 7) אית על to owe, be difficult: הב מה דעליך ואמ׳ ליה ומה אית עליי give what you owe! He said: What do I owe? BR 502:7; מה אית עלך אמ׳ ליה אית עלאי יותר ממשאוי how difficult is it (i.e. the pain) for you? He said: It is more difficult than a burden ŠR 19a(26); 8) עם with: אית עמי חיל ואוכלוסין סגין I have with me strength and many people TN Gen 31:29 [H יש לאל ידי]; אית עמי חמש מאוון די׳ I have 500 dinars with me KohR 28c(1); 9) קודם before: וסגין אית קדמיך למשרא ולמשבוק you can remit and forgive greatly FPT Gen 4:13[02]; ib. 15:2[08]; TN Num 11:23; c. var. usages: 1) אית הוה etc. [cf. Sy, PSm 172]: אית הוה בהון תרדין אית הוה כהון שיעורה there were beets (together) with them. There was a complete measure in them Beṣ 61b(22); אית הוות יאות it would have been fine Ḥal 63a(29); אית הוה סבין ביומינן there were old men in our time Beṣ 63a(32) // Pea 21b(29) // Šeq 49b(8); Tan 65b(13); Dem 23a(24); BB 17a(27); VRG 249:1; KohR 9d(3); הוה אית לי חד אח I had one brother EchRG 84:8; 2) אית + subj. + part./noun: אית בני אינש יהבין פריטין some people give money Ber 2d(59); אית בר נש אמ׳ לרביה does a person say to his teacher...? Šeq 47b(28); אית סגין מינהון מבדרן במתניתא there are many such instances spread out in the Mishna MQ 81d(19); Giṭ 45b(20); BQ 4b(53); BRV[60] 92:3; אית חספין מדבקין are there sherds which stick together? ib. 131:5; PRK 144:7; KohR 15d(38); אית תניי תני there is a Tanna who learns Ber 3a(55); Kil 31b(55) [for add. refs. v. CTY 2:422+]; אית מתניה׳ אמרה there is a Tannaitic source which says Šab 11d(31); Qid 59d(53); AZ 43a(63); אית מתניתא מסייע׳ לדין there is a Tannaitic source which supports this one BQ 3c(28); BM 9d(46); אית בני נש שמון בריכה there are

נשיין חרשיין sorceresses *Ḥag* 77d(54); 6) אתה כושיה an Ethiopian woman *TN* Num 12:1; 7) איתא כשירה a proper woman *BB* 17a(20); pl. נשייה כשירתה *JMP* 8b(5); 8) אתה מיינקא a wet nurse *TN* Ex 2:7; 9) איתה מעברה a pregnant woman *FPT* Ex 21:22[01]; 10) איתה רוכה an important woman *AZ* 40d(54) // *Šab* 14d(52); **2. wife:** a. general: sg. איתת משה Moses' wife *FTV* Num 12:1; אתת חובה his bosom wife *TN* Dt 28:54; מפרנה יפרן יתה לה לאתה he will endow her as a wife for himself *FPT* Ex 22:15[01]; *TN* Gen 25:20; *ib.* Dt 25:11; הני לי מיקום ערטיליי ומכסיא איתתי I prefer to stand naked and to clothe my wife *Ket* 30d(28); איתתך לבשה מאנין צאין your wife wore filthy clothes *Tan* 64c(5); *TN* Ex 18:5; *Ket* 26d(40); pl. נשיכון *TN* Gen 34:29; *ib.* Ex 32:2; *Mas* 51c(5); b. in var. phrases: איתתיה דר' יוסי הגלילי *Ket* 34b(53); *BR* 479:8; *TN* Gen 19:26; אתתה דגבר *ib.*; Lev 20:10 [H אשת איש]; Dt 5:21; 25:5; אתתה דאבוי his father's wife *ib.* Lev 20:11; *Ber* 5c(41); *Šab* 7d(18); pl. נשי בניך *TN* Gen 6:18

For add. refs. in PT, v. CTY 1:408+; 412+. Spellings on the base -(אינת(ה in JPA texts are corruptions due to TA or TBA.

איתו n.f. **matrimony** (↓ איתה) sg., only in expression לאיתו **in marriage:** *TN* Ex 22:15 [H לאשה]; *FTV* Ex 2:1; *TNGl* ib.; *ib.* Gen 34:8; לאינתו *FTP* Ex 2:1; לאינתו *TN* ib. 16:3; *JMP* 1r:5; *ib.* 3:7; 8b:9; 13:5

Friedman, JMP 1:155+.

אכול n.m. **eater** (↓ √אכל; CPA אכול LSp 7, SA אכול ST Ex 12:19(Var)) pl. (אכולים(text : אוכלים אתון בעיי do you want eaters? *PRK* 116:10

אכום adj. **black** (↓ אוכם; CPA אכום LSp 8, SA חכום Ham 499:90) sg. אכ{י}<ו>ם *Giṭ* 48c(25); דייתה חוורתה ואכומתה the white and black kite *TN* Lev 11:19 [H האנפה]; *ib.* Dt 14:18

אכזריי adj. **cruel** (H אכזרי HAL 44) sg. גבר אכזרי a cruel man *SYAP* 14:21; קטלא אכזראה a cruel execution *EchR* 28:6; pl. פתנניא אכזראי cruel vipers *FTP* Dt 32:33; *TN* ib.[!]; *FTV* ib.[!]

אכל (a/o) vb. **to eat, consume** (↓ אוכל, מיכל, אכלן, אכול; CPA אכל LSp 7, SA Ham 455:3+) Pe., pf. 1sg. אכלית *Ber* 11b(29); 2m. אכלתה *San* 21b(27); *PRK* 24:1; 3m. אכל *FPT* Gen 40:17[05]; f. אכלת *TN* ib. 37:33; 1pl. אכלנן *ib.* Dt 26:14; 2m.

people whose name is PN *Ḥal* 61a(41); 3) אית + subj. + -ד + part.: אית בר נש דנסב ליביה ויהיב גו ידיה is there a person who takes his heart and puts it in his hand? *Tan* 65a(61); אית בר נש דחכמין לחבריהון באפין there are people who know their friends by (their) face *Giṭ* 45c(47); *Pea* 21b(50) // *Šeq* 49b(31)[!]; *Kil* 30d(47); *Šeq* 48d(18); *MQ* 81b(52); *San* 21d(12); *VR* 813:4; 4) -אית ד there are those who, some [cf. Sy, PSm 172]: אית דאמרין some say *Šab* 11a(48) [+ CTY 1:415]; אית דבעי מימר there are some who wish to say *Ber* 4c(31) [+ CTY 1:417]; אית דבעי מישמעיניה מן הדא there are some who wish to derive it from this *Mas* 48c(49) [+ CTY 1:418]; אית דזבנין מן אונקייא ואית דזבנין מן אונקייא ופלג some buy for an *uncia*, and some for an *uncia* and a half *EchRB* 44:21; e. w. suf. pron.: ליתה מן התורה א{ו}יתה מן התקנה it is not (a law) from the Torah; it is from an ordinance (of the Rabbis) *Giṭ* 46c(33)

On mng. b.2, v. Lieb, Greek 129+; for parallel usages in Sy, v. G. Goldenberg, in: Sok, Arameans 117+.

איתבריו, cs. **איתבריות** v.n. **act of being created** (↓ √ברי) באיתבריותהון *TN* Gen 2:4 [H בהבראם]

אִתָּה, אתה, cs. איתת, det. איתתה, pl. נְשִׁין n.f. **woman, wife** (CPA אתא, pl. נ(י)שין LSp 14, SA אתה ST Ex 11:2, pl. נשין Ham 520:43+) איתה *FPT* Ex 21:22[01]; *BR* 953:1; אתה *Naveh* 34:2; *TN* Lev 21:7; איתת *FTV* Num 12:1; איתתה *PRK* 373:5; אִתְּתָה *FPT* Ex 21:22[01]; *TN* Num 5:31; נשין *FPT* Gen 31:50[03]; נשייה *TN* Dt 20:14; נְשִׁיכוֹן *FPT* Ex 22:23[01]; *VR* 554:2;- **1. woman:** a. general: sg. איתה *TN* Lev 13:29; *ib.* Num 31:17; חד בר נש רחם איתה a certain person loved a woman *AZ* 40d(48); *Tan* 64b(51); חדה איתה a certain woman *BR* 1095:1; *ib.* 335:4; *Naveh* 34:2; *Mas* 52a(47); *MŠ* 55c(14); *Nid* 50b(28); הדא איתתא *Šab* 10a(41); *ib.* c(16); בעלה דההיא איתתא חביש my (lit. that woman's) husband is incarcerated *Tan* 64b(44); *ib.* 52; *MŠ* 55c(17) // *BR* 1095:2; *Yev* 7c(61); *ib.* d(12); *Ned* 42d(53); *Šab* 11a(40); pl. תמנין נשין 80 women *Ḥag* 77d(54) // *San* 23c(41); ר' מנא מיקל לנשייא PN cursed the women *Šab* 5d(53) // *Meg* 74a(49); *Ket* 30a(39); *San* 20b(39); *Nid* 50d(30); *VR* 619:3; b. w. var. modifiers: 1) אתתא ארמייתא the pagan woman *KohR* 21b(47); 2) איתא בישה an evil woman *FPT* Gen 37:33[04]; 3) איתא זני a prostitute *FTP* Gen 34:31 [cf. *BR* 953:1 and Sy, PSm 288]; pl. *EchR* 75:10; 4) אתה חורי another woman *TN* Lev 18:9; *Švu* 35d(21); 5)

אכלתון *ib.* Lev 10:17; 3m. אכלו *ib.* Ex 16:35; אכלון *Tan* 69b(13); f. אכלין *FPT* Gen 41:20[05]; imp. 1sg. אכול *BR* 363:3; 2m. תיכול *KohR* 8c(26); תאכל *TN* Dt 5:25; f. תאכלי *BM* 11b(47); 3m. ייכול *TN* Lev 7:25; ייכל *ib.* Dt 28:55; 3f. תיכול *Dem* 21d(64); 1pl. ניכול *BR* 699:2; נאכל *TN* Gen 3:18; 2 pl. תאכלון *ib.* Num 15:19; תאכלון *ib.* 28:17; 3pl. ייכלון *Dem* 23a(32); יאכלון *TN* Lev 22:11; imper. 2m.sg. אכול *BR* 197:3; 2m.pl. אכלון *ŠR* 30a(16); inf. למיכל *FPT* Gen 43:32[05]; למיכול *Tan* 64c(1); מיכול *Švi* 35a(56); part., m.sg. אכיל *Šab* 4a(38); אכל *Tan* 69a(18); f. אכלה *TN* Dt 9:3; m.pl. אכלין *Pea* 15c(48); f.pl. אכלן *NedAg* 38c(24);- **1. to eat:** a. humans: 1) alone: לפם חיילך אכול eat according to your strength *BR* 197:3; *VRG* 276:2; *Pea* 15c(48) // *Qid* 61b(36); רב מן דהוה אכל כל צורכיה when PN had eaten his fill *Tan* 69c(18); *Šab* 3d(25); *BR* 170:5; *ib.* 247:5; *PRK* 194:4; הוו יתיבין(G) אכלין they sat down to eat *Ber* 11b(62); *ib.* 5d(11); 12b(12); *Dem* 22a(36); *Tan* 64c(1); *San* 25d(30); *AZ* 41a(57); *PRK* 175:3; *TN* Gen 37:25; *ib.* Ex 32:6; כד הוה אכיל בימּמא לא הוה אכיל ברמשא when he ate during the day, he did not eat at night *Pes* 37b(55); אכול אמ׳ ליה לינא אכיל אמ׳ ליה *Švi* 35a(63); אכלון אינון וחמריהון ואייתרן they and their donkey drivers ate and left over *Pea* 20a(52); מן דאכל after he ate *KohR* 20a(32); *Ber* 12a(46); *EchR* 82:22; יהבת קומ{ו}י בעלה דייכול she put (it) before her husband to eat *Ter* 45c(52); ווי דייכול ווי דלא ייכול woe if he eats! Woe if he doesn't eat! *Ned* 41b(52) // *AZ* 40a(59) // *VR* 864:2; *TN* Gen 3:24; *ib.* Num 11:21; Dt 26:12; ושוון קרמוי למיכל they placed before him to eat *ib.* Gen 24:33; מי אכיל ארגשת בעלה איסליק while eating, she sensed her husband coming up *Ter* 45c(51); 2) w. dir. obj.: הדא מילתא אכול והדא מילתא לא תיכול eat this thing and don't eat that thing *VRQ* 276:2; חד זמן הוה אכיל קופד once he was eating meat *Ter* 46a(23); *Tan* 69c(11); *BQ* 6c(2); דאנא אכיל מעשר I eat *ma'aser Yom* 40d(64); *VR* 353:1; *BR* 1172:3; *PRK* 314:4; אינון אכלין יתהון *EchRB* 143:1; ייתון מסכני<יה> וייכלוניה let the poor come and eat it *San* 23c(33); לא יכיל מיכול מבר נש כלום he can't eat anything from another person *Yom* 41a(1); *Dem* 21d(64); *TN* Lev 22:11; *ib.* Dt 12:22; אינון אכלין להון *EchRG* 143:1; *KohR* 13b(15); 3) + מן: אכיל מן יהודאי he eats from the Jews *Bik* 65c(35) // *Šeq* 49a(43); והוינא אכיל מינה תאינין I ate figs from it (i.e. the caravan) *Šab* 4a(38); *VR* 577:4; דכל מן דהוה אכל מנה *TN* Gen 2:9; *ib.* Ex 12:43; Lev 22:6; Dt 14:7; 4) + עם: והוה יליף אכל עמיה he used to eat with him *Pea* 21b(39) // *Šeq* 49b(19); דלא הוה אכל עם חורנין he didn't eat with others *Pea* 21a(48); אכלית עם ר׳ חלפיא אבא *Ber* 11b(29); *BM* 9b(4); 5) w. √שתי [↓af., mng. b]: והוה אכיל ושתי בחדא he ate and drank with one (sela) *KohR* 8c(7); *VR* 123:3; *EchRB* 142:12; הוה אכל ושתי ואזיל ליה he ate, drank, and went away *BR* 502:7; אכל ברי שתי ברי eat, my son. Drink, my son *VR* 43:4 // *PRK* 29:2; אדמי מה דאכלו ושתו the price of what they ate and drank *TN* Gen 21:33; *Tan* 69b(13); היך אכלין והיך שתין as if they were eating and drinking *TN* Gen 18:8; *KohR* 21c(16); וכיון דאכל ושתה *PRK* 197:8; *Hag* 77b(34); b. animals: ועופה אכל יתה the bird ate it *FPT* Gen 40:17[05]; *ib.* 37:33; אתא חיויא אכל מן מה דהוה קומוי the snake came and ate what was before him *Ter* 45c(52); *PRK* 175:7; *Dem* 22a(7); *Pea* 15c(48) // *Qid* 61b(37); *VR* 57:2; *ib.* 508:2; *KohR* 16c(13); דלא יכלותה(text: יכולתה) {ו}<י>תושייה so that mosquitoes cannot eat him *BR* 327:9; **2. to consume, destroy:** אשה אכלה אשא fire which consumes fire *FPT* Gen 38:26[05]; *TN* Ex 24:17; *ib.* Num 9:16; Dt 9:3; *EchRB* 49:22; חרב שנונה אכלה מן תרין סיטריה a sharp sword which destroys on both sides *TN* Gen 3:24; ארע אכלה דיירייה *ib.* Num 13:32 [H ארץ אוכלת יושביה]; **3. in** idiomatic expressions: a. + ↓לישן to slander; b. + ↓קורסם to receive a blow; c. + ↓קרץ pl. to slander; d. + ↓2#רבי to profit from usury

Af. pf. 2m.sg. אייכלת *BR* 496:4; אייכלתני *Meg* 72b(45); 3m. אייכל *TN* Dt 8:3; אייכליה *BB* 13c(42); 3m.pl. אייכלון *Ber* 6a(20); inf. מייכלתי (= מייכלה יתי) *Meg* 74a(29); part., m.sg. מייכל *Qid* 61b(35); מייכלון (= מייכל לון) *Mas* 50a(53);- **to feed, give to eat:** a. alone: די אייכל יתכון מנה who fed you manna *TN* Dt 8:16; ואייכל לאבוי he fed his father *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 32:13; ואייכליה תאנין he fed him figs *BB* 13c(42); *Ber* 6a(21); חד בר נש הוה מייכל לאבוי תרנוגלין פטימין a certain person fed his father fattened chickens *Pea* 15c(47) // *Qid* 61b(35); *Meg* 72b(44) // *San* 29c(34); *TNGl* Num 11:4; b. w. √שקי [↓pe., mng. 1.a.5]: אייכלת אשקית לווי (after) you have fed and given drink (to your guest), accompany him (part of the way) *BR* 496:4; ואייכלון בשר ואשקיתון חמר he fed them meat and gave them wine to drink *Ber* 6a(19); *VR* 123:2

Itpe., pf. 3m.sg. אתאכל *TN* Num 12:12; f. איתכלת *Dem* 21d(54); 3f.pl. אתאכלן *BR* 649:5; imp. 3m.sg. יתאכיל *FPT* Lev 22:30[06]; f. תתאכל *TN* Lev 6:16; 3m.pl. יתאכלון *ib.* 11:13; inf. מתאכלה *ib.*

19:7; part. m.sg. מתאכל *VR* 620:2; f. מתאכלה *TN* Lev 11:47;- **to be eaten:** אתאכל פלגות בשריה half his flesh was eaten *TN* Num 12:12; אתאכלן תאנייה בטבולין the figs were eaten in their state of *ṭevel BR* 649:5 // אתכלת *Dem* 21d(54); היך מה מתאכלה יתאכל[H כאשר יאכל] *TN* Dt 12:22 דמתאכל *ib.* Lev 7:18; *VR* 620:2 // *PRK* 149:2; ומעשר בהמה מתאכל במומה למרוי the tithe of cattle is eaten by its owners when it has a blemish *PalLaws* 29:8; משתרי למתאכלה it is permitted to be eaten *ib.* 6

Occasionally, af.-forms on the base -אוכל are found in our texts (e.g. *Ter* 47b(45); *Meg* 74a(29); *BB* 13c(43); *San* 18b(9)). However, the predominance of the base -אייכל in JPA and its occurrence in the other MWA dialects show that these forms are corruptions under the influence of TA and TBA.

אוכלן, אכלן n.m. **one who eats a lot** (↓√אכל) sg. על ידי דהוה אכלן(V : אוכל{י}ן) הוה משער בגרמיה(V) כן since he was an excessive eater, he measured for himself this way *Mas* 50d(41)

אכנשו, det. **אכנשותה** n.f. **ingathering** (↓√כנש) sg. חגא דאכנשותא *TN* Ex 23:16 [H האסיף]; *ib.* 34:21; *ib.* 22

אכסניי n.m. **foreigner, stranger, visitor** (< ξένος Lehnw 48; CPA אכסנאי LSp 8, SA הך סנאי LOT 3/2 108:61) sg. חד הוא ואכסני הוא there is one, and he is a foreigner *BR* 1183:2; גבר אכסנאי a stranger *EchRB* 47:7; *ib.* 10; 46:24; *Ber* 13b(29); הדין אכסניא דאית גו ביתא that visitor in the house *VR* 777:3; *KohR* 26a(7); אכסנייה דהוא מדמי לסמייה the stranger who is like the blind person *TNGl* Lev 19:14; *ib.* Dt 27:18; pl. בכל יום אית לך אכסניין do you have visitors every day? *VR* 777:4; הב לאילין אכסנאי קלי מלח give those visitors some salt *BR* 521:6; אכסניא גלוליא exiled strangers *TN* Gen 47:21; *TNGl* ib.; דהוון בישין לאכסנאי because they were wicked towards strangers *EchRB* 106:9

— **אכסניי פרך** n.m. **quartermaster** (< ξένος πάροχος Lehnw 48) sg. הדן אכסניי פרכא *BQ* 3c(9)

אכסנייה n.f. **foreign country** (↓אכסניי; < ξενία Lehnw 49, s.v., mng. 5; Sy אכסניא BB 160, 162) sg. כד הוה נפק לאכסנייא when he went to a foreign country *Er* 23c(13); *Ber* 8b(17); *ib.* 3a(55); מלך באכסנייה a king in a foreign land *BR* 1239:8; *EchRB* 112:15

2# אכסנייה n.f. **visitor** (< ξενία Lehnw 49) sg. והדא נפשא עליבתא לאו אכסנייא היא גו<גופא> isn't the soul a visitor in the body? *VR* 777:5

אכף vb. **to have regard** (CPA -לא כפל ל LSp 8, s.v. אכף, Sy אֶכפַּת לִי עַל LS 19, MH -מה איכפת ל TMW 1:77) Pe. **1.** in impers. phrase -מה אכפה ל **what concern is it to ...?:** מה אכפה לה *Soṭ* 20b(21); *ib.* 31; in contracted spelling: מכפליה *Ber* 5a(24); *Er* 21b(53); *ib.* 59; variously corrupted: *Švi* 38d(6); *ib.* 12; *Ter* 46a(11); *ib.* 14; *Mas* 51d(15); *ib.* 18; *Yev* 4d(51); *Soṭ* 18b(20); *PRK* 325:4; **2.** in impers. phrase -לא אכפה ל **it is of no concern to ...:** ולא אכפ{ת}<ה> לכון *VRM* 798:3; *KohR* 24b(31)[!]

Dalm, Gr 245.

אכרזה n.f. **proclamation** (↓√כרז; CPA אכרזתהון LSp 97, s.v. אכרזו) sg. *Der* 50:34 [in title]

N. Wieder, Tarbiz 54(1984):35.

אכרעה, det. **אכרעתה** n.f. **weighing, balancing** (↓√כרע) sg. אכרעתא *PRK* 180:2 [↓√כרע af.]

[אכתר (corrupt) *Dem* 22b(63)

V. Löw, Flora 1:734, n. *.]

אל adv. **not** (of prohibition; BA אל KBL 1050) אל תפרסמני ואנן מפלגי{נ}ן do not reveal me (that I stole it), and we will divide (it up) *VR* 130:2; *ib.* 476:1

But cf. Kut, SGA 33.

אל n.m. **God** (< H אל) sg. לאל עילאה *FTV* Gen 14:18 [H לאל עליון]; pl. באילי מרומא among the gods on high *FPT* Ex 15:11[19; H באלים]; *TN* ib.; *FTP* ib.

אלא conj. **but, however** (< אן לא; CPA אלא LSp 8, SA הלא ST Dt 5:2) **1. but, however:** a. fol. interrogative statement: ואיפשר כן אלא מיכא ציבחר is it possible so? However, a bit from here... *Pea* 20d(38); וכיני אלא כיני is it so? But it is so *Šab* 8c(8); *Mas* 49d(25); *BR* 728:5; b. fol. positive statement: אין דהוא שמיע אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עלה yes, he heard. But like one who heard something and asks about it *Švi* 35b(7); *Ter* 42a(43); *Ket* 25b(11); *Ned* 38a(2); *Qid* 64c(26); *BR* 665:1; c. fol. negative statement: לא משום דהוה כהן אלא משום דהוה לעי אודייתא not because he was a priest, but because he studied the Law *MŠ* 56b(45); *Ḥal* 59b(58); *Šab* 5c(57); *Pes* 31b(54); *San* 29b(17); *KohR* 20a(28); **2.**

abandon your god *ŠR* 15d(6); pl. תק{ו}<י>ף הוא ה׳ מן אלהייא God is stronger then the gods *TN* Ex 18:11; כומרייה גנבון אלהיא the priests stole the gods *BR* 247:8; תמן קריין למלכיא אלהיא there (i.e. in Rome) they call the kings gods *VR* 769:2

אלהו, det. **אלהותה** n.f. **strength** (↓אלה; CPA אלהו LSp 9, SA אלהו LOT 3/2 199:18) sg. יתן לך אלהותה may He give you strength! *BR* 747:2 [expl. אלהים Gen 27:28]; *ib.* 5

אִלָּהֵן conj. **except, only** (<אלא הן>; SA אלאן Ham 486:35) a. alone: אלהן כלב בר יפונה *TN* Num 14:30 [H כי אם]; *FPT* Dt 1:36[16; voc]; לא בחרבי ולא בקשתי אלהן בזכותי ובעובדיי טבייה not with my sword or my bow, but with my merit and good deeds *FTV* Gen 48:22; b. in phrases ארום אלהן [↓s.v.], בדם אלהן except [↓בדם]

אלוורס n. **aloe wood** (< ἀλόης Lehnw 51; Sy אַלְוָא LS 21) pl. אלווס *BR* 136:4 [expl. אלמוגים] // אלוים [!] *Ket* 31d(33)

Löw, Flora 3:413 prefers rdg. in PT since the pl. form agrees with H. However, the *BR* rdg. is confirmed by *BRG*.

אלול n.m. **Elul, the twelfth month** (< Akk *elūlu* Kaufman, Influences 115; Sy א(י)לול LS 20) *Zoar* 3:4; *FTP* Ex 12:2; *JMP* 11r:2; *SYAP* 36:41; *ib.* 37:23

אלי, det. **אליתה**, pl. **אליין** n.f. **wailing** (↓√אלי) sg. בידת אלי דאמטיית בביתה ואליתא לעלמא (the fig tree is called) ברת אלי because it brought weeping and wailing to the world *BR* 141:3 // *PRK* 315:11; יהבת לבניך בכיתה ואליתה you (i.e. Adam) gave your children weeping and wailing *SYAP* 40:10; pl. ואליין וקינין wailings and lamentations *ib.* 44:47

אלי vb. **to wail** (↓אלי; Sy אֱלָא LS 20) Pe. בכייא ואליא crying and wailing *SYAP* 32:23

אליון n.m. **thumb, great toe** (SA עליון, הליון, אליון ST Lev 14:14, w. Var) **1. thumb:** sg. אליון ידיהון *TN* Ex 29:20; *ib.* Lev 8:23; 24; 14:14; 17; 25; 28; **2. great toe:** sg. אליון רגליהון *TN* ib.

On etymology, v. Fl, TW 1:418.

אליה, det. **אלייתה** n.f. **fat tail** (CPA אליתא Lev 8:25, SA אליתה ST ib.) sg. אליה *Meg* 72c(51) [expl.

לא הוה לביש אלא דאדרעיה לא/לית אלא **only:** he was only wearing (the phylactery) of his arm *Ber* 4c(11); *Pea* 17a(12); *Švi* 34a(55); *Pes* 34b(26); *BR* 813:2; *VR* 804:2; לית אילין אלא חרובי קרתא these are only the destroyers of the city *Ḥag* 76c(30); *Naz* 52c(10); *BQ* 6d(61); **3. except for:** מאן יעביד דא אלא אבוך who will do that except for your father *Dem* 24d(63); **4.** ולא עוד אלא **moreover:** ולא עוד אלא יכיל הוא מימר ליה moreover he can say to him *Ket* 36b(19); *Tan* 68d(20); *VR* 606:5

אלבינה n.f. **broom** sg. אתיי{א} מטאטא ואייתת אלבינה bring a מטאטא! And she brought a broom *Meg* 73a(44)

Etymology is unclear (v. Löw, Lehnw 50).

[**אלבן** n.m. (uncertain) pl. אלבנייא *ŠR* 38a(13) [↓סנסן]

Löw, Flora 2:340].

אֱלָה n.m. **God of Israel, pagan god** (↓אלהו; CPA אלה LSp 8, SA אלה ST Gen 1:1) אֱלָהָכון *FPT* Ex 20:10[06];- **1. God of Israel:** a. in Targ. texts: 1) H אלהים: *TN* Gen 35:11; *ib.* Dt 3:24; אלהא דשמיא *ib.* Gen 24:7; Ex 15:2; Lev 4:22; ה׳ אלהכון *FPT* Ex 20:9[06]; *TN* Ex 6:7; Lev 11:44; Num 10:10; Dt 2:7; + passim; אלהן דיהודיי *ib.* Ex 9:13; 2) H אל: *ib.* 20:5; 34:14; Dt 4:24; באלה דלא אלה *ib.* 32:21 [H בלא אל]; 3) in free translation: לית אלה אחרן בר מניה there is no other god besides Him *ib.* 4:39; אלהא דעני לאניקי the God who answers my distress *ib.* Gen 38:25; *FPT* Ex 20:5[06]; b. in other texts: 1) used by Jews: את אלה רב you are a great God *VR* 126:6; *ib.* 673:3; לא כפרית באלהי I did not deny my God *EchR* 78:1; 2) used esp. by non-Jews: בריך הוא אלההון דיהודאי blessed is the God of the Jews *Pea* 17d(19); *BM* 8c(26); *BB* 13c(39); *ŠR* 36a(3); *KohR* 26d(3); *Šab* 8d(10); אלההון דצדיקייא the God of the righteous *San* 28b(32); אלולי אלהיה דהדין דקטליה were it not that his God killed him *EchRB* 103:1 // *Tan* 69a(5); בגין דאתון ידעין דאלהכון עבד לכון ניסים because you know that your God performs miracles for you *BR* 690:3; *EchR* 156:3; *Ber* 13b(32); c. used in amulets: בשמך אלה<ה> מקדשה in your name, the holy God *Am* 7a:11; עבדה דאלה שומיה the servant of the God of Heaven *ib.* 3:6; כרסיה דאלה<ה> רבה the throne of the great God *ib.* 7a:5; 15; 3:12; **2. pagan god:** sg. אלה חורן another god *TN* Ex 34:14; *FPT* ib. 20:3[06]; ואת בעי מישבוק אלהך you want to

העליה 1Sam 9:24]; אלייתה *TN* Lev 9:19 [H האליה]; אליתה *ib.* 3:9; 7:3; 8:25; Ex 29:22

אליניסטין adv. **in Greek** (< ἑλληνιστή Lehnw 56; CPA הלינסטי LSp 51) שמע קלון קריין שמע אליניסטין(V) he heard them saying *shema* (in Caesarea) in Greek *Soṭ* 21b(53)

אליסון (unclear) *SYAP* 34:1

אליקה n.f. **windlass** (<ἕλικα, acc. of ἕλιξ Lehnw 54; Sy הֶלקָא LS 177) sg. ההין דמגפר ... {נ}<ז>חבלין <ל>אליקה he who covers ropes with pitch for a windlass *Šab* 10c(4)
Sperber, Nautica 133, w. prev. lit.

אלל vb. **to spy** (↓מאלל; SA מאללין ST Num 14:6(Var)) Pa. זאלילו יתה *TN* Dt 1:24 [H וירגלו אתה]

2# אלל vb. (unclear) Pa. שיטפי מאלל *KohR* 4a(3)

אללי n.m. **reveler(?)** pl. אללייא *VREd* 445:5
Margulies, loc. cit.

אלע, det. **אֲלְעָה**, pl. **אלעין** n.f. **rib** (CPA אלע, עלע LSp 147, SA עלה Ham 571:34) sg. חדה {עלא} ⌜אלעא⌝ *TN* Gen 2:21; אֲלָעָא *FPT* ib. 22[02; H הצלע]; *TN* ib.; עילעא *ib.* 44:19; *BR* 157:4; pl. אלעוי *TN* Gen 2:21

אלף, det. **אילפה** n.f. **boat, portion of a bird** (< Akk *elippu* Kaufman, Influences 48; CPA אלף LSp 10, SA אלף ST Gen 49:13(Var)) **1. boat:** a. in general: sg. אילפא *Ḥag* 77d(32); הדה אלפה *PRK* 296:10; *Šab* 13b(17); *Giṭ* 49a(25); קטר א{ו}<י>לפך tie up your ship *KohR* 9b(13); pl. אלפייה *TN* Dt 28:68 [H אניות]; *VR* 859:1; b. w. various verbs: כהדא אלפה דהיא דמכה בלב ים like a ship lying at rest in the middle of the sea *VRG* 248:2 // *EstR* 9b(10); זאילפא מזרכא לך the boat waits for you *MQ* 81b(19); אילפא דאיטרפא בימא a boat which was breaking up at sea *KohR* 28c(6); c. ref. to travel: 1) + √סלק to board: *EchRG* 83:6; 2) + √נחת to disembark: *Or* 63a(19) // *AZ* 43c(6); 3) + √אתי to come: *Ber* 6c(50); *Ḥag* 77d(32); *EchRB* 47:21; 4) + √אזל to go: *ib.*; 5) + √יתב to sit: *KohR* 20b(7); **2. portion of a bird:** ו<נ>סב אלפא ושארא ויהב קמיה he took the "boat" and the rest and put it before him *EchRB* 47:16; *ib.* 21 // *EchR* ib.[!]

2# אלף n.m. **alef, the first letter** (Sy אָלַף LS 20) אלף רישיה דאלפא ביתא *alef* is at the beginning of the alphabet *San* 18a(58); *MŠ* 55b(25); *Šab* 9b(61); *ib.* 13c(47); *Giṭ* 50d(9); *PRK* 30:3
Nöld, Beitr 126+.

אלף num. **thousand** (CPA אלף LSp 10, SA אלף Ham 504:77) a. absolute nos.: sg. אלף דסלעין דכסף 1,000 silver *selaim TN* Gen 20:16; *ib.* Num 31:4; אלף זמנין 1,000 times *ib.* Dt 1:11; אלף דגוברין 1,000 men *KohR* 26a(2); אסקוניה למאתים אסקוניה לאלף he raised (his offer) to 200, to 1,000 *Pea* 15c(24) // *Qid* 61b(12); חד לאלף 1/1000 *Ter* 47b(23); *Dem* 26b(58); *MŠ* 55b(17); חד אלפא[!] *PRK* 30:3; pl. תרין אלפין *TN* Ex 38:29; *ib.* Num 4:40; תרין אלפין דשנין 2,000 years *Švi* 36d(20); *MŠ* 54d(18); תלתה אלפין *TN* Ex 38:26; תלתי אלפייא חורנייה the other three thousand *PRK* 30:3; ארבעה אלפין *ib.* 2; חמשה אלפין *TN* Num 1:25; *Er* 20b(20); שתה אלפין *TN* Num 3:34; שבעה אלפין *ib.* 22; *BR* 1236:4; תמניה אלפין *TN* Num 3:28; חדא לעשרא אלפין 1/10,000 *Dem* 26b(59) // *MŠ* 55b(18); עשרתי אלפי קנטרינין דכספ׳ 10,000 silver *centenaria PRK* 144:6 // *VR* 665:1; שיתה עשר אלפין *TN* Num 31:46; חמשין ותשעה אלפין *ib.* 2:13; b. indefinite large nos.: pl. רברבני אלפין chiefs of thousands *ib.* Ex 18:25; Dt 1:15; אלפין דדרין thousands of generations *FPT* Ex 20:6[06]; *TN* Dt 5:10[!]; אלפיה דישראל *ib.* Num 10:36

אלף vb. **to teach, train** (↓מלפן, אולפן; CPA אלף LSp 9, SA אלף Ham 501:138+) [Pe. ↓√ילף] Pa. pf. 1sg. אלפית *TN* Dt 4:5; 2m.sg. אלפת *ib.* Gen 35:9; אליפת *FPT* ib.[03]; 3m.sg. אליף *BR* 306:5; 3m.pl. אלפון *AZ* 40c(61); imp. 1sg. אליף *KohR* 21b(44); 2m. תליף *TN* Dt 5:31; 2m.pl. תלפון *ib.* 5:1; imper. 2m.sg. אליף *KohR* 4a(7); + suf. אלפי *PesG* 32a(62); inf. מלפה *Pea* 15c(12); part. m.sg. מלף *PRK* 411:8; f. מלפה *MSam* 85:2; m.pl. מלפין *FTP* Num 20:10;- **to teach, train:** a. customs: אליפת יתן למנחמא ית אביליא you taught us to comfort the mourners *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib.; b. laws: אלף יתהון עשרתי דביריה he taught them the ten "words" *TN* Dt 32:10; *ib.* 33:21; 4:9; c. Jewish law: אליף לרב בר אחתיה כל כללייה דאורייתא he taught Rav, his nephew, all the rules of Jewish law *BR* 306:5; והוא הוה גלי מלפה and he went into exile to teach *Kil* 32b(56) // *Ket* 35a(62); אלפונן חכימייה the sages taught us *PalLaws* 64:13; לא כן אלפן ר׳ did not the teacher teach us? [followed by the law] *Ber* 5d(12); *Pea* 21b(23); *Dem* 22a(2); *Švi* 35b(28); *Bik* 64a(27); *Šab* 3a(30); *Pes* 32b(19); *MQ* 82c(63); *Yev* 13c(7);

Qid 66a(15); *AZ* 44b(28); *VR* 460:2; לא כן אלפן משה רבן *San* 23b(37); רבע ואנא אליף לך lie down, and I will teach you *KohR* 21b(44); אלפני אוריא teach me Jewish law *ib.* 19d(13); אלפי(G) מלפי אוריה *TN* Gen 49:10; d. *Aggada*: אגדה *Pes* 32a(62); e. trade: למלפה אומנון *TN* Ex 31:4; *ib.* 35:32; אליף ית ברי אומנו{ת} teach my son a trade *KohR* 4a(7); *AZ* 40c(61); *MSam* 85:3; e. pupils, others: אילין דמלפין טלייא those who teach children *BB* 13b(57); *ŠR* 14b(15); בגין דר' אבהו בעי מלפה בנתיה יוונית since PN wants to teach his daughters Greek *Šab* 7d(51) // *Pea* 15c(12); למלפה לדיינייה to teach the judges *TN* Lev 24:12; *ib.* Num 15:34; עמה דמלפין מלפניהון a nation which teaches its teachers *FPT* Num 20:10[23]; f. in idiomatic phrases: 1) + זכו to plead in favor of the defendant [↓זכו, mng. 3a]; 2) + קטיגורייה,סניגורייה: עד דלית את מליף סניגוריא את מליף עלן קטיגוריא before you defend us, you are prosecuting us *EchR* 68:7; *EchRB* ib.

אלפבטר n.m. **alphabetic acrostic poem** (< ἀλφαβητάριν Lehnw 57) pl. אלפבטרין *RuR* 166:99 // *KohRVar* 19c(18)

אלפביט, אלף בית n.m. **alphabet, alphabetic acrostic text or poem** (Sy אלפא ביתא, אלף בית LS 22) **1. alphabet:** sg. אלף רישיה דאלפא ביתא *alef* is the beginning of the alphabet *San* 18a(58); **2. alphabetic acrostic text or poem:** sg. אלפא ביתא *EchR* 31:13; pl. אלפא ביתין *EchRB* 56:30; *ib.* 57:1 [ref. to form of Lam]; הדין פויטנא כד הוה עבד אלפא ביטין when the poet composes acrostic poems *KohR* 5c(13) // *ŠR* 2a(23)

אלרסיס n.m. **attachment, joining** (< *ἀράρωσις Lieb, VR 875) sg. מן הדין דיסא לית מיניה אלא דסיס <ברם הדין ביזעא אית מיניה אלא דסיס> from that chip there is no joining (for a new building), but from that broken piece there is joining *VRK* 425:6

Restored from // *ŠR* 29b(23) which is to be emended accordingly.

[**אם** conj. **if** (< H אם) *TN* Gen 14:23; *ib.* 18:30; Ex 21:3; Lev 13:28; Num 14:8; *BREd* 1285:7; *ib.* 1286:1; *VR* 134:3; *ib.* 451:3; 606:4; *EchRB* 68:12; *KohR* 20b(14)

In light of the overwhelming occurrences of ↓אן, the word אם should be considered a corrupt form. Its occurrences in JPA are due to the influence of H and TA, the only A dialect where it definitely occurs.]

אם, det. **אָמָה**, pl. **אמהן** n.f. **mother, point of division** (CPA אם, pl. אמהתא LSp 11, SA אם ST Gen 3:20) **1. mother:** a. general: sg. *PRK* 305:7; *PalLaws* 65:3; רבקה אָמֵיה *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* Gen 27:11; *ib.* Ex 2:8; Lev 22:27; Dt 27:22; אימיה דמנחם *Ber* 5a(21); *Pea* 15c(39); *VR* 816:3; *VRQ* 290:7; *EchRB* 89:12; וכיון דילדה ליה אימיה מיתת when his mother gave birth to him she died *ib.* 48:5; *Pea* 15c(44); *Švi* 39a(55); *AZ* 43d(37); *Yev* 6c(6); אית לאימך מאנין מספקא לי can your mother supply me with clothes? *MQ* 83b(36) // *San* 25b(8); גליג לאימך tell your mother *BR* 335:7 // *VR* 579:6; *ib.* 101:3; משתוקיתה דאימה his mother's silence *BR* 1012:6; אנא לית לי אימא I don't have a mother *ib.* 1143:1; *Qid* 61b(31); אימא שובתא היא mother! It is the Sabbath! *Šab* 15b(5); מה אימא עבדא how does my mother feel? *KohR* 30c(35); אמהון דכל חייא the mother of all living beings *TN* Gen 3:20; אמהון דבנין a mother of sons *JMP* 8b:9; pl. אמהתה צדיקתה the righteous mothers *TN* Ex 17:12; *ib.* Num 23:9; Dt 22:6; *FT* Gen 49:26; תדי אימהתהון their mothers' breasts *FTV* Ex 15:2; תחות כורסי אימהתהון under their mothers' seat *PRK* 158:18; אמהתהין דבנתה דישראל mothers of Jewish daughters *PalLaws* 65:16; b. in kinship terms: אימה דאבוה; [↓אח] אחוה דאמה her father's mother *PalLaws* 67:22; אימא דאימא her mother's mother *ib.* 21; אמה רחמיינה her father-in-law's mother *ib.* 64:15; אחתיה דאמה her maternal aunt *ib.* 65:3; **2. point of division:** sg. אמ{ם}<ה> דבצליה the point of division of the ways *EchR* 19:8 // *KohR* 30c(7) [expl. אם הדרך Ezek 21:26]

אמבון n.m. **peak** (< ἀμβών Lehnw 59; Sy אַמבּוֹנָא LS 24) pl. אמבוניא דסדום the peaks of Sodom *VRAr* 103:2

אמבטי, det. **אמבטיתה** n.f. **bath** (< ἐμβατή Lehnw 60) sg. והדן דמשזג <גו> אמבטיתה one who washes in the bath *Šab* 11c(16)

Brand, Ceramics 27+.

אמה, det. **אמתה**, pl. **אַמִּין** n.f. **cubit** (CPA אמא, pl. אמין LSp 11, SA אמה ST Ex 26:8, pl. אמין ib.) sg. *TN* Ex 26:13; *ib.* 37:25; אמתה *ib.* 38:12; אומתה *ib.* Num 35:5; אמה אשתה ואמה אשתה ופלגות אמתא תלתא one cubit is six (handbreadths), another cubit is six, and half

a cubit is three *Soṭ* 22c(46) // *Šeq* 49d(15) [expl. אמתים וחצי ארכו Ex 25:10]; באמתיה דמלכא according to the royal cubit *TN* Dt 3:11 [H באמת איש]; pl. *FPT* Gen 7:20[02; voc]; *TN* Gen 6:15; *ib.* Ex 25:23; 30:2; 38:1; Num 35:4; Dt 3:11; כל רתלי מאה אמין בעי בסיס תלתין ותלת anything which is 100 cubits high requires a base 33 (cubits long) *Suk* 55b(39); חפר חמש מאון דאמין ולא אשכח תהומא he dug 500 cubits and did not find the abyss *San* 29a(45); *BR* 638:5; *ib.* 711:4; אומין *TNGl* Ex 27:12

אֲמָהָה, det. **אמהתה**, pl. **אמהן** n.f. **maidservant** (CPA אמא, pl. אמהת־ LSp 11, SA אמה ST Lev 25:44, pl. אמהת־ ib. Dt 12:12) sg. *TN* Gen 29:24 [H שפחה]; *ib.* 29; אָמְהָא *FPT* Ex 21:32[01; H אמה]; חדא אמהא מן דבר פטא *MQ* 81d(37); אמהתי בלהה *FPT* Gen 30:3[05]; אמתיה *TN* Ex 21:20; *ib.* Lev 25:6; Dt 5:21; אמתא *ib.* Gen 16:8; Ex 21:32; Lev 19:20; ארמלתא תפסת אמהתא the widow seized the maidservant *Ket* 33a(30) // אמתא *Qid* 59d(60); עבדה זבין ובר אמתה מזבן the slave buys and the son of the maidservant sells *BR* 1055:7 // *KohR* 26d(13); *BR* 479:8; אמתיה דבר קפרא *Šab* 16c(54); *Yev* 3d(24); *Giṭ* 45d(50); *ib.* 46a(32); *San* 29b(12); *VR* 560:1; pl. אמהן *TN* Gen 12:16 [H אמה]; *ib.* 30:43; Lev 25:44; אית לי אלף עבדין ואמה{י}ן *MSam* 62:12; תרתין אמהתה *FPT* Gen 31:33[05]; אמהתכון *ib.* Ex 20:10[06]; *TN* Dt 12:12

The sg. form is a backformation from the pl. אמהן (v. Peri, Morph 13). Declined forms on the base אמת־ are corruptions influenced either by the other Jewish A dialects or by H.

אמון n.m. **shoemaker's last** (MH אימון MKelK 23:1, Sy אֻמּוּמָא LS 24) sg. וזיל ועבדיה ליה להדין סנדלא דילי באמונא(text: באומנא) go, and make that sandal on the shoemaker's last *EchR* 50:15

Eps, MNM 466; on the m-n interchange, v. Kut SGA 59.

אמור n.m. **speaker, Talmudic authority** (↓√אמר, *qāṭōl*-form; SA אמור LOT 3/2 77:32, Sy אָמוֹרָא orator, preacher LS 26) **1. speaker who tells the audience what the lecturer said in a low voice:** sg. ר׳ הוה יתיב דרש והוה א׳ לאמוריה אכריז קמי{ה} ציבורא Rabbi was sitting and lecturing and he said to his speaker: Proclaim before the congregation *BR* 84:6; *ib.* 85:1; *Ber* 7c(47); *ib.* 55; 59; 60 // *Tan* 67d(4); *ib.* 8; *Ber* 7c(48); *ib.* 56; *Tan* 67d(5); *ib.* 9; אמוריה דר׳ יותנן תרגם קודמוי PN's speaker translated (into Aramaic) before him *BR* 815:6; ר׳ יודן ביר׳ ישמעאל קבע לה לאמוריה דיימר בתר פרשתיה כן PN instituted that his speaker should say this after his lesson *Ber* 7d(50); ר׳ פדת הוה אמורא דר׳ יסא PN was PN$_2$'s speaker *Meg* 75c(17); *ib.* 19; *BM* 8b(57); *ib.* 58; **2. Talmudic authority, i.e. one who interprets statements in the Tannaitic corpus** [v. CTY 1:950+]: pl. תרין אמורין חד אמ׳ טעמון דרבנן וחורנה אמ׳ טע׳ דר׳ שמעון two Talmudic authorities: one states the reason of the Rabbis, and the other, the reason of PN *Suk* 52a(15); *Ter* 41c(19); *ib.* 44d(6); *Bik* 65c(33); *MQ* 80d(41); *VR* 398:5; *EchRB* 139:27; תלתא אמורין *San* 19b(62); *VR* 434:5

אמוריי, אימוריי adj. **Amorite** (SA אמראה ST Gen 14:13) sg. ממרי אמורי׳ *TN* Gen 14:13 [H האמרי]; pl. אמוריי *ib.* Ex 23:23; Num 21:21; Dt 1:4; אמודאי *ib.* Gen 10:16; אימוריי *ib.* Num 21:34; Dt 20:17

אמטה n.f. **shaking, bending** (↓√מוט) sg. ב<א>מטה *PRK* 180:1 [↓√מוט af.]

אמיטה, det. **אמיטתה** n.f. **dark cloud** (< עמיטה; ↓ חמוט; TChr עמיטתא TW 2:223, SA עמוט Ham 547:231, Sy עֲמוּטוּתָא LS 530) sg. אמיטתה הות *BR* 443:1 [expl. עלטה Gen 15:17]

אמפומטה n.pl. **windows** (< *ἐμφώματα, pl. of *ἔμφωμα Lehnw 61; Sy אמפומא LS 26) כאילין אמפומטא *PRK* 188:10

Fr, AF 14, n. 1.

אמפור n.m. **smith** (< ἔμπυρος L-S 549) pl. אמ{ופ}<פו>רין *TN* Gen 25:3 [H לטושים]; *BRAr* 663:6 [expl. Gen ib.]

MY ad loc., contra Lehnw 312, s.v. לופר.

אמצע, det. **אמצעה** n.m. **middle** (↓ מצע, באמצע) sg. אמצע נחלה the middle of the *wadi* *TN* Dt 3:16 [H תוך]; ומה ד{א}ייתי מיניהון {!} יהוי לאמצע what comes out of their union will be divided in half *EchR* 84:2 // ומה דאינון ילדין באמצע{א} *EchRB* ib.

אמצעי, det. **אמצעיתה** n.f. **middle** (↓אמצע; MH אמצעות Jast 78) sg. תמן הוינא ברישא ובסיפא ובאמצעיתא I was there at the beginning, the end, and the middle *BQ* 4b(14); *ib.* 3a(50); מם באמצעיתה *mem* in its (i.e. the alphabet's) middle

San 18a(58); *RuR* 150:258

אמר (a/a,o) vb. **to say, state, recite** (↓אימר, מימר,אמור; CPA אמר LSp 11, SA אמר passim) Pe., pf. 1sg. אמרית *Ber* 6a(51); 2m. אמרת *TN* Num 24:11; אמרתה *BR* 1262:5; 3m. אמר *TN* Lev 19:34; *BR* 925:1; מר *San* 23c(35); דמר *ib.* 25a(38); ומר *Šab* 8d(12); f. אמרת *TN* Gen 29:35; *VR* 135:1; 1pl. אמרנן *MQ* 81a(49); *VR* 236:8; 2m. אמרתון *FPT* Gen 43:27[05]; *Ket* 35a(20); 3m. אמרו *TN* Gen 49:23; אמרון *Šab* 11a(42); f. אמרין *Soṭ* 16d(44); imp. 1sg. אימר *TN* Ex 3:13; נימר *BR* 1096:1; נימור *Ber* 3d(19); 2m. תימר *Pes* 34a(33); תימור *Ber* 6a(40); f. תימרין *VREd* 592:3; 3m. יימר *Giṭ* 50b(25); 1pl. נימר *Mas* 49d(59); 2m. תאמרון *TN* Lev 25:20; תימרון *Ter* 46a(42); 3m. יימרון *BB* 13c(41); יאמרון *FPT* Ex 12:26[26]; imper. 2m.sg. אמור *Ber* 6a(48); ומור *Švu* 36c(28); f. אמרי *TN* Gen 20:13; *VR* 192:5; אמרין *Soṭ* 16d(47); 2m.pl. אימרון *Tan* 66a(45); inf. מימר *Er* 22b(50); מימור *BR* 305:6; part. m.sg. אמר *Ket* 30c(42); דמר *ib.* 33c(6); f. אמרה *Suk* 52b(36); m.pl. אמרין *TN* Num 13:31; מרין *Mas* 51d(43); דמרין *BM* 8c(59); f. אמרן *BR* 1232:14; pass.part. m.sg. אמיר *TN* Dt 33:9; f. אמירה *Meg* 72a(25);- **1. to say, speak:** a. general: אנא לא אמרית ליה כלום I didn't say anything to him *Naz* 56a(32); אתון אמרין ליה קומוי they came and said it before him *AZ* 44d(41); ושרי געה היך מימור שיזבי (the heifer) began to low as if to say: Save me! *BR* 305:6; *Ber* 6a(21); זכיתה מימרינה <מ>יקים תזכי מימרינה מיתיב you merited to say it standing. May you merit to say it sitting *Hor* 48c(32); and passim; b. in legal terminology: 1) pf.: 1sg. אוף אנא אמרית כן even I said so *Dem* 21d(56); *Ḥag* 77d(35); *BB* 14b(12); 2m. היך מה דאמרת לדין אמרת לדין just as you said to this one you said to that one *Suk* 54a(17); *Tan* 64b(7); 3m. חזר ומר he said again *Yev* 3a(22); *BQ* 3a(50); 2) imp.: 2m. אין תימר אין תימר *Ter* 46d(45); *Šeq* 47b(28); *Qid* 58c(36); 3m. מאן יימר לי *Pes* 33a(55); 1 pl. נימר *Šab* 10a(13); *Giṭ* 45b(17); 3m. דלא יימרון לה *Kil* 32a(59); 3) imper.: אמור דבתרה say the following (section) *Naz* 57d(39); *Soṭ* 21a(37); *Švu* 36c(28); 4) inf.: הוינן בעיין למימר *Ter* 43b(15); לא הוה צריך קרייה למימר *BR* 24:11; דרובא אתא מימור לך he came to tell you a greater thing *Ḥag* 78b(53); 5) part.: הרא דאת אמר *Šab* 11b(18); אשכחת אמר it turns out that you say *Er* 25c(33); ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא (we) don't know who says this and who says that *Meg* 74d(39); בקדמייתא הוינן אמרין ... ולא הוינן אמרין כלום at first we said but we said nothing (i.e. it was not correct) *Šab* 7d(9); דאינון אמרין *Yev* 15b(25); **2. to state** (w. inanimate subj.): הדא וידא אמרה דא *Ter* 40c(29); *Qid* 60a(33); כל גרמה אמרה which one states this? *Soṭ* 18b(5); לית *Ket* 34c(8); מתניתא אמרה כן *Er* 20b(15); מילתיה אמרה כן doesn't his statement say so? *Giṭ* 47a(18); מתלה אמר the proverb states *BR* 455:1; pass.part. כבר מילתך אמירה your statement has already been made *Ber* 12c(48); **3.** w. ־ל **to tell:** כד אנא אמר לבני ביתי ליתן מתנה when I tell my household to give a present *Švi* 39d(47); הב לי אגרי ואנא אמר לך give me my payment, and I will tell you *MŠ* 55c(4); **4. to recite an incantation:** חמתון חד מיניי אמר מה דמר ותפש{י}תון כיפה a sectarian saw them, he recited an incantation, and the dome held them *San* 25d(19); *EchRB* 102:2; והות כל חדא מינהון אמרה מה דהיא אמרה *Ḥag* 78a(4) // *San* 23c(49); *VR* 601:2

Itpe. **1. to be said, spoken:** כגין כדין יתאמר *TN* Gen 10:9 [H על כן יאמר]; איתאמר עליהון לישן ביש they were slandered *Yev* 15c(40); *Giṭ* 43d(46) // *Qid* 64a(29); *MŠ* 55b(44); *VR* 796:4; **2.+ על to be stated:** איתמר עליהון *TN* Num 23:10; *Giṭ* 47c(25); *BR* 677:4; לא על הדא איתאמדת אלא על הדא it wasn't stated concerning this but that *Er* 22d(36); *Yom* 43a(40); *AZ* 45b(29); **3. + ־ל to be told:** ואיתמר ליוסף *TN* Gen 48:1 [H ויאמר ליוסף]; אילולא איתאמר לי מן שמיא if I were not told from Heaven *Pea* 16a(62); *MŠ* 55c(3)

For add. refs. in PT, v. CTY 1:606+; on terminological usages, v. Bacher, Term 2:9+; on pe., mng. 4, v. D. Sperber, REJ 125(1968):387; 127(1970):86.

אָן, אין conj. **if, either ... or** (↓אלא,אילא; CPA אן LSp 12, SA אן ST Ex 21:28) אִין *FPT* Ex 21:29[01];- **1. if:** a. in non-verbal phrases: 1) nominal phrases: אין תרין אינון if they are two *Ber* 13d(55); אין יומא טבא יומא דין if today is a holiday *Suk* 54b(59); *Qid* 64a(19); *AZ* 44d(33); *BR* 602:2; 2) in elliptic sentences: אין כיני if it is so *Kil* 28d(5); *Beṣ* 60d(39); *Švu* 37d(31); לית אפשר ואין איפשר it is impossible. But if it is possible ... *Meg* 70b(45); 3) w. לא (↓אילא): ואין לא מבדר מנוי if not, he would scatter his clothes *Er* 23c(14); *Yom* 45c(20); *Ket* 33b(51); *EchR* 46:23; b. in verbal phrases: 1) w. pf.: אין מטת מבזייא if it comes to being shamed *Pea* 15c(51); אין בעיתון מיזבון מולוון if you want to buy mules *Kil* 31c(39); *Šab* 14d(27); *Tan* 69c(11); *BR* 1126:5; 2) w. imp.: אין תעבדיניה כרבנן *Ber* 5b(35); אין תימר... if you

establish it like the Rabbis *ib.* 7b(58); *Dem* 26a(46); *MŠ* 55b(16); 3) w. part.: אין בר נשא קדים למיא if the person reaches the water first *Ber* 9a(52); אין אנא מתעביר נשייא if I become the Nasi *Ḥag* 77d(53); *BB* 17a(17); *PRK* 155:4; *VR* 864:2; c. in form דאין (cf. Nöld, SG 291): דאין לא לעי לא נגים if he doesn't work, he doesn't eat *BRV*[60] 134:5; ייתי עלי דאין סחית לא ידעית may (a curse) befall me! If I bathed, I don't know (it) *Ket* 35a(52); *Naz* 54a(12); *BB* 12d(50); **2.** אין ... אין **either ... or:** אין דכר אין נוקבה either male or female *TN* Lev 3:1; מה נן קיימין אין כר׳ מאיר אין כר׳ יודה where do we stand? Either like PN or like PN$_2$ *Dem* 22b(1); *Beṣ* 61b(13); *Tan* 68a(33); *MQ* 82d(55)

Because of their literal translation, exx. have not been chosen from Targumic texts. While the orthography אין occurs more frequently, the spelling אן is found in all types of texts, esp. in the more accurate ones (e.g. *FPT* Gen 38:17[04]; *ib.* Ex 19:13[06]; *BR* 602:1; *ib.* 1126:5; 1183:2; *PalLaws* 64:21, *ib.* 65:11; *Am* 7:7). On the defective orthography for etymological [ē] in closed syllables, v. Sok, GF 66+. For add. exx. in PT, v. CTY 1:538+.

אנב n.m. **a type of material** pl. אנבין קיסריי Caesarean *Kil* 32a(13) [expl. כלך Mib. 9:2] // *Šab* 4c(18) [expl. כלך Mib. 2:1]

Lieb, YK 63.

אנגיטרים n.m. **a demon** (↓ארגינט) *Ter* 46c(2) [// *BR* 689:4; ↓ארגינט]

Rdg. uncertain.

אנגל n.m. **angel** (< ἄγγελος Lehnw 63) pl. אנגלי מרומא heavenly angels *SYAP* 12:2

אנגרבטיס n.m. **person in charge of forced labor** (< ἀγγαρευτής Lehnw 63) sg. איתמני אנגרבטיס (PN) was appointed as a forced labor boss *PRK* 196:13

אנגרייה n.f. **seizure of people or goods for public services** (< ἀγγαρεία Lehnw 63; CPA אנגריא, אגריא LSp 13, Sy אנגריא LS 28) sg. שמעון דאנגדיא במדינתא they heard that there was an *angaria* in the city *VRK* 246:1; ואיתצדית באנגריא I was caught in the *angaria* *Ber* 2d(58); ואינסיבת אנגריא ללוד it (i.e. the donkey) was taken as *angaria* to Lydda *BM* 11a(20); *ib.* 21

אנדרט n.m. **statue** (< ἀνδριάς, -άντος Lehnw 65; Sy אנדריטא, אַנדרִינטָא LS 28) pl. איתכפון אנדרטיא the statues were overturned *AZ* 42c(7)

אֲנָה pron. **I** (CPA אנא LSp 12, SA אנה Ham 451:74) *FPT* Gen 4:8[02; voc]; אנא *BQ* 4c(4); enclitic forms: נא *Švu* 37b(42); אופנא *Dem* 25b(39); דנה *Pes* 32c(56); ונא *Ber* 7a(49); כר נא *San* 23c(48); לינא [in PT only; ↓לית];- a. in nominal phrases: 1) subj.: רוח אנא I am a spirit *Šab* 3b(56); *Yom* 44b(43); חמר אנא I am a donkey driver *Tan* 64b(43); מן דידכון אנא I am (one) of yours *San* 23c(49); *AZ* 41a(64); *VR* 652:3; *ib.* 806:1 ; *PRK* 48:5; *ib.* 24:13; *EchR* 89:5; *BR* 1257:9; אנא מדבית עלי I am from the house of Eli *RH* 58b(11); אנא הוא בן עזאי דהכא I am Ben Azzai of here *Soṭ* 23c(40); אנא תיניין I am second *Tan* 68a(32); אנא הוא *BR* 330:4; *ŠR* 20a(1); *ib.* 19a(34); 2) predicate: מן אנא who am I? *Dem* 22a(10); אן למלחמה(text לממלא) אנה ואין למשמשה אנה ואן למפצעה קי{ם}<ס> אנה if for war, it is I; if to serve, it is I; if to split wood, it is I *BR* 1155:1; 3) copula: אנה אריס עבור אנה I am a transient tenant farmer *ib.* 665:1; 4) in app. to PN or pron.: אנא דיקלטיאנוס מלכא *AZ* 39d(17); *VR* 619:5; אנה יוסה בר לוי *Naveh* 3:2; *ib.* 28:1; *HGemar* 1; טב לי אנא ולא את better me and not you *Pea* 15c(51) // *Qid* 61b(39); b. in verbal phrases: 1) w. pf.: אנא פניית בייתה I emptied his house *TN* Gen 24:31; אנא לא אמרית *Ber* 6a(48); *Kil* 32b(40); *Ḥal* 59b(58); *VR* 192:6; לא הוינא אנא it wasn't I *Ket* 35a(47); 2) w. imp.: אנא לא אובד דידי I will not lose mine *BQ* 6d(62); ואנא איחטי will I sin? *Ber* 5c(40); 3) w. part.: הא אנא חמי behold, I see *FPT* Gen 22:5[11]; אנא אסר I prohibit *Švi* 38d(2); *Ber* 13a(42); *Ḥag* 77d(53); ידע אנא *FPT* Gen 48:19[04]; נפיק אנא ידי חובתי I fulfill my obligation *Ber* 4b(16); צהייא אנא I am thirsty *Yom* 43d(24); גזר אנא I decree *BR* 944:2: 4) w. inf.: מיצרך אנא כלום למחר will I need something for tomorrow? *Šab* 14d(26) // *AZ* 40d(28); מה אנא מימור למרי חובא דלא יגבי חוביה what can I say to the creditor that he should not collect his debt? *Tan* 66c(52); *Qid* 61b(14); *BM* 9d(58); *San* 28b(28); *BR* 863:1; c. in *casus pendens*: אוף אנא אית לי I am also of the opinion... *Er* 25c(28); *Giṭ* 43b(57); *BB* 13c(27); עוד אנא היא צריכה לי I am still in doubt concerning it *Tan* 64a(41); *Hor* 45c(58); *ib.* 46d(19); אנא פרגמטיא דידי קליל my merchandise is light *BQ* 4a(55); *VR* 126:6 *EchR* 47:4; d. in cleft sentences: אנא הוא דטעית I am the one who erred *BQ* 6c(17); e. various other usages: 1) אנא ... אנא + verb: אנא

חדא מכלה(V) אנא חכם I know one exegetical principle *Švi* 39d(34); *Ter* 48b(41); *VR* 578:4; *PRK* 232:1; *EchR* 37:19; דאנא לינא מיכל בשר דנבילה I cannot eat carrion flesh *Švi* 35a(64); ואנא לי נא סבר לה I am not of that opinion *Qid* 60d(55); 2) אנא ד־ + verb: ואנא דלא סמכיח עלי I, who did not rely on my own opinion *Švi* 39a(34); ואנא דלא כווניח I, who did not act with intent *RH* 59d(17); *Tan* 65c(32); *BQ* 2c(40); 3) עד דאנה while I still was ...: עד דאנא חמן צדיכח לי while I was still there (= in Babylonia), I was in doubt concerning it *Ber* 4b(10) // *BR* 1114:3; *Ber* 11b(34); *Kil* 29c(26); *Šab* 3d(26); *Er* 23d(61); *Ḥag* 76b(58); עד דאנא קטיל ואנא מיחקטיל before I kill and am killed *Ter* 46b(49); *Hor* 48b(23); 4) after כגון אנא: כגון דמן יומ{ו}<י>י לא צליח מוספא like me who has never prayed Musaf *San* 22d(44); *BM* 10c(26); 5) w. Greek vb.: אנה קיליוון I decree *BR* 688:8 // קלוואנין אנא *VR* 578:2

For add. exx. in PT, v. CTY 2:244.

אנהרה n.f. **illumination** (↓ √נהר) sg. מנרחה דאנהרחה the candelabrum of illumination *TN* Ex 35:14 [H מנורת המאור]; לאנהרה דבית מדרשה for the illumination of the study hall *PalLaws* 27:19

אַנְהָרוּ, det. **אנהרותה** n.f. **illumination** (↓√נהר) sg. אַנְהָרוּתא *FPT* Ex 39:37[04; H המאור]; *TN* ib.; *ib.* Num 4:9; 16; לאנהרותא *ib.* Ex 25:6; 27:20; 35:8; 28; Lev 24:2

אנונה, pl. **אנונס** n.f. **tax paid in kind** (< ἀννῶνα, Lat. *annona* Lehnw 66; CPA אנונס LSp 13) sg. ויהב אנ{י}<ו>נא ושחק he pays the tax and keeps silent *VR* 4:4; pl. עשרים וארבע אנונס 24 kinds of taxes *ib. Var* 202:3; *ib.* 5

Lieb, VR 869; id., TK 2:794.

אנח vb. **to sigh** (↓חונחה; CPA אתניח LSp 13, SA אתנח Asatir 9:13) Itpe. שרי מיתנח he began to sigh *PRK* 145:1 // שאדי מתאנח *VR* 665:4; מה לך מיתנח why are you sighing? *PRK* ib. // מתאנח *VR* ib. 5; שביק להון מתנחין he left them sighing *EchRB* 156:7

[**אנחנה** pron. **we** (SA אנחנן ST Gen 13:8) *TN* Gen 37:7; *FTV* Num 11:5

Corruption for ↓אנן].

אנטוכיי adj. **Antiochene** (< GN Ἀντιόχεια Lehnw 67; Sy אנטיוכיא PSm 266; ↓אנטיכי) pl. אנטוכיא *TN* Gen 10:18 [H החמתי]

אנטיגרף n.f. **written reply** (< ἀντιγραφή Lehnw 68) sg. הב לי אנטיגרפה give me the reply *BR* 761:4; אנטיגדפין *ib. Var*; הן היא אנטיגדפה where is the reply? *BR* 762:1; אנטיגדפי *ib.L*

אנטיגרפון n.m. **duplicate copy of a document** (< ἀντίγραφον GLLT 44; Sy אנטיגרפון LS 28) sg. אנטיגרפון דאיגרתא the copy of the letter *AbgurNew* 169:30 [expl. פתשגן הכתב Est 3:14]; *EstR* 13c(18)

Lieb, Greek 43, n. 163.

אנטיט n. **linen garments** (< Lat. *lintea* Löw, Lehnw 70) pl. אנטיטיה *Kil* 32a(53) // אנטינייא[!] *MQ* 82a(28) [expl. כלנרי נשים *Kil* ib.(51)]

אַנְטִיכֵי n.f. **receptacle for vessels used for warming water** (< Antiochean vessel TMW 1:108; ↓אנטוכיי) sg. אַנְטִיכֵי נפלח על ר׳ ירמיה an *a.*-vessel fell on PN *BeṣG* 60c(40)

Löw, Lehnw 69.

אנטיכריסיס n.f. **substitution of usufruct for interest** (< ἀντίχρησις GLLT 46) sg. הרא אנטיכריסיס דבית הוא *antichresis* is interest *BM* 11a(40)

Lieb, YN 165, w. lit.

אנטיל n.f. **bucket** (< ἀντλίον Lehnw 71) pl. הרין גלגלא דאנטילייה that water wheel *VR* 792:5 // *RuR* 140:193

Brand, Ceramics 38+.

אנטיפוט n. **proconsul** (< ἀνθύπατος Lehnw 70; Sy אַנתוּפַטוֹס LS 31) sg. אנטיפוטה דקיסרין proconsul of Caesarea *Meg* 74a(40); *KohR* 9d(8); אנטיפוחא *Ber* 9a(30)

Lieb, Alon Vol 227+; cf. also: Sperber, Nautica 133+.

אנטרון n.m. **intestine** (< ἔντερον L-S 575) sg. כד משקע באנטר{י}<ו>ן when (the sausage maker) ... the intestine *Šab* 10a(51)

Uncertain; Lehnw 72: < ἄντρον cave.

אנקי, אנינקי n.f. **distress** (< ἀνάγκη Lehnw 73; Sy אנקי, אַנַקָא LS 29) sg. אלהא דעני לאנינקי God who answers my distress *TN* Gen 38:25; באנינקי *FTP* Ex 12:2; ליח בד נש{א} מחני אנקי דידיה אלא בשעת רווחיה a person does not recount his

distress except at the time of his relief *ŠR* 3b(2) // *KohR* 5c(6)[!]; שעת אנינקי a time of distress *FPT* Gen 38:25[05]; *FTP* ib.; שעה דאנינקי רובא a time of great distress *ib.* Ex 12:2; שעת אננקי *TN* Lev 22:27; *FT* Gen 22:14; *TNGl* ib.

אֲנַן pron. **we** (CPA אנין, אנן LSp 12) *FPT* Gen 41:38[03; voc]; *BR* 327:9; ונן (=ואנן) *MQ* 81d(44); דנן (=דאנן) *Er* 21b(59); enclitic form: מה נן *Švi* 34d(7); לי נן (= ליח אנן) [↓ליח];- a. in nominal phrases: 1) subj.: אנן בנינש אנן חמרין we are men, we are donkeys *Dem* 21d(57) // *Šeq* 48d(1) // *BR* 650:2; ליח אנן כדיי we aren't worthy *Tan* 64b(60); מה את סכי דאנן דביזיון דכוותכון do you suppose that we are degenerate like you? *BR* 818:5; הב דעתך דאת חד ואנן תריי be aware that you are one and we are two *San* 23c(5); בני דודיכון אנן we are your cousins *BR* 344:4; אפילו חמרין ליח אנן we are not even donkeys *ib.* 650:3; *San* 23b(62); 2) copula: אנן תיניינין אנן we are second *Tan* 68a(39); b. in verbal phrases: 1) w. pf.: אנן לא זכינן לאורייתא we did not merit (to know) the Law *Beṣ* 63a(40); אנן לא הוינן גביה we weren't with him *MQ* 83b(4); אנן תנינן we learned (in the Mishna) *Pea* 17b(52); *Švi* 33b(42); *Bik* 63d(34); *Suk* 52c(29); *MQ* 81a(44); *Qid* 58d(45); אילו/ולא תנינן אנן *Pea* 17b(54); *Šab* 3a(13); *MQ* 81a(44); *AZ* 39d(37); 2) w. imp.: ואף אנן נהוי לריבוני לעבדין we also will be slaves to my master *TN* Gen 44:9; נעסוק אנן בדידן let us deal with our own *Ḥag* 77b(36); 3) w. part.: a) general: הן אנן משכחין כוות דין where do we find like this one ...? *FPT* Gen 41:48[04]; אנן נסבין we take *Pea* 17d(16); מן ההוא אילנא אנן בעיי we want from that tree *ib.* 20a(55); *Švi* 38d(41); *Ḥal* 59b(26); *Ket* 33b(52); *BR* 304:10; ליח אנן יכלין למיחות we cannot go down *TN* Gen 44:26; *BR* 942:3; נטלין אנן לאתרה we are traveling to the land *TN* Num 10:29; נהירין אנן we remember *Ber* 11b(42) // *KohR* 20a(19); *Dem* 22a(16); *PRK* 190:4; b) in legal terminology: 1) -ב אנן קיימין we are dealing with בדמאי אנן קיימין *Dem* 24c(14); *Ter* 44b(29); *Pes* 34d(42)

אנס (a/o) vb. **to force, rape** (↓אונס; CPA אנס LSp 13) Pe. **1. to force, compel:** אנוסה *TN* Dt 28:56 [H נסחה]; pass.part. בההוא דאניס in a case where (the ass) was compelled (to lie down) *BM* 8d(20); והוא לא אניס *JMP* 16:4; *ib.* 2:4; 8a:6; 22:5; **2. to rape:** ולא ני{כ}<נ>וס נשי גוברין we will not rape married women *TNGl* Num 20:17; *FT* ib. עאל חד מינהון בעא מינס(Se ;text : מינסב) איתתי one of them entered and wanted to rape my wife *Ter* 46a(34) [// למשכב *PRK* 176:3]

אנפו, det. **אנפותה** n.f. **wave offering** (√נוף; SA אנפו Ham 533:362) sg. *TN* Ex 29:24 [H תנופה]; *ib.* Lev 7:30; 9:21; 14:12; Num 6:20; 8:15; לאנפו *ib.* Lev 14:21; עומרה דאנפותא *FPT* ib. 23:15[06]; *TN* Dt 16:9; ניעה דאנפותה *ib.* Lev 10:14; Num 18:18

אנפק n.m. (unclear) sg. *EstR* 6a(9)

אנפריט n.m. **servant(?)** pl. אנן אנפריטין *SYAP* 11:20(Var)

אנקה n.f. **female camel** (< Ar نَاقَة) sg. אנקה חדא *EchR* 49:27

D. Talshir, Ben Hayyim Vol 219+.

אנקלווסיס n.m. **tenant's lease** (< ἐνοίκησις Lieb, Ben Hayyim Vol 333) sg. דיי<> שרי עד ימלא אנקלווסי{ם}<ס> דידיה that he (i.e. the tenant) may remain until his lease is up *BM* 11d(35)

GLLT 47; 203.

אֱנָשׁ n.m. **person, one** (↓אנשי בייתה, ברנש; CPA אנש LSp 14, SA אנש LOT 3/2 60:21) a. general: sg. *TN* Lev 5:21 [H נפש]; *ib.* 16:24; Dt 5:11; במכלתא דְּאֱנָשׁ מכיל בה מיתכיל ליה a person is measured by the measure which he measures *FPT* Gen 38:26[04]; *TN* ib. 25; שם אנש a PN *MMDam* Gen 31:19; אינש מסכן a poor person *BM* 8c(6); אנש רב an important person *SYAP* 36:22 [↓ברנש]; *Ber* 12a(47); *San* 18c(20); *ib.* 21d(17); pl. אנשי קרתיהון their townspeople *TN* Gen 34:20; אנשי סימונייה the people of GN *BR* 970:4; אנשוי *TN* Gen 24:59; b. כל אנש (ואנש) everyone: *FPT* Gen 38:26[04]; *TN* ib. 25; כל אינשא *ib.* Ex 9:19; דכל אינש סני בר אומנותיה everyone hates (another) member of his profession *BR* 173:1; כל אנש ואנש זכותיה תקום ליה let everyone's merit stand up for him *ib.* 925:5; c. -כאינש ד like one who: כאינש דאמר like one who says [fol. by a saying or proverb] *Ber* 12d(63); *Kil* 27b(14) // *BR* 39:2; *Or* 62b(24); *Soṭ* 18d(39); *Ket* 25a(61)[!]; *Naz* 54d(36); *San* 27d(35); *BR* 421:5; *ib.* 794:1; כאינש דשמע מילה ומקשי עלה like one who has heard something (e.g. a tradition) and questions it *Švi* 35b(8); *Yom* 38b(9); *Yev* 3a(23); *AZ* 45b(31); *Nid* 49b(11); כאינש דאית ביה תרין טעמין like one who has two reasons *Kil* 27d(59) // *Naz* 54a(53); *Yom* 43d(37); *Soṭ* 20b(21); *Švu* 37b(26); *BR* 394:6

The spelling איניש which occasionally occurs (e.g. *FTP* Gen 38:26; *Ber* 13a(3) [margin!]) is a corruption due to TBA.

— אנשי בייתה n.m.pl. **members of a household, wife** (↓אנש) **1. members of a household:** *FPT* Gen 44:1[05]; *TN* ib. 18:19; 34:19; Ex 8:5; Lev 16:6; אנשי בתיכון *ib.* Gen 45:18; Dt 11:6; ר' אמי מפקד לאינשי ביתיה PN instructed the members of his household *AZ* 43d(8); **2. wife(?)** [↓בר בייתה]: דידע שמהתהון ודבניהון ודאנשי בתיהון He who knows their names, those of their children, and those of their wives *Naveh* 69:4
On mng. 2, v. Sok, Maarav 1(1978):82.

אנתרופי n.m. **man** (< ἄνθρωπος Lehnw 76) אנתרופי אנתרופיאה man "woman" *BR* 165:1 // *ib.* 281:7

אנתרופייה n.f. **"woman"**(< *ἀνθρώπη Lehnw 76, artificial word) ↓אנתרופי

אסדין n.m.pl. (↓יסודין; Sy אֶסדָא pl. LS 32) only in phrase אסדי ראשה place of his head *TN* Gen 28:10; *ib.* 11; 18

אסו, det. **אסותה** n.f. **cure** (< Akk *asûtu* AHw 77; ↓√אסי; CPA אסו, pl. אסון LSp 14, SA אסו LOT 3/2 161:27) sg. *FPT* Dt 28:27[04; voc]; לבריה יהוי אסו ולך חויה לא יהוי אסו his son will be cured, but you, serpent, will not be cured *TN* Gen 3:15; *FT* ib.; ולא יהווי לה אסו עד זמן דנצבי he won't be cured until I desire it *AmGen* 6d:3; *ib.* a:1; אסותא *ib.* 5a:8; 7:12; 14

אסור n.m. **one who binds**(↓√אסר *qātōl*-form) pl. אסורי חתנין ובלין ones who bind grooms and brides *TN* Dt 24:6; *TNGl* ib.; *FTV* ib.[!]

אסטרופיקיא (unclear) sg. דהיא מלה דאסטרו־פיקיא היא *RuR* 90:104

אסי, det. **אָסְיָה**, pl. **אסיין, אסוון** n.m. **physician**(< Akk *asû* Kaufman, Influences 37; CPA אסא, pl. אסין LSp 14, SA אסיה pl. ST Gen 50:2(Var)) sg. חד אסי *Yom* 40d(63); אסיה אסיה אסי חוגרתך physician, physician! Cure your lameness *BR* 225:5; אגר אָסְיָא the physician's fee *FPT* Ex 21:19[01]; *TN* ib.; *Pea* 21a(53); *EchR* 116:7; *RuR* 84:44; *VR* 118:7; *ŠR* 35b(2); קציץ הוא אהין אסייך does your physician take a fixed fee? *BB* 17a(17) // *Ket* 29a(51)[!]; אוקיר לאסייך honor your physician *Tan* 66d(23); ר' אמי אסיא *Ber* 4c(48); בר גירונטי אסיא *Beṣ* 60c(58); pl. אסיא *TN* Gen 50:2 [H הרפאים]; אסייא *Naz* 58a(24); *ib.* 28 // *San* 27a(47); *ib.* 52; אסוותא *VR* 858:4; *TNGl* Gen 50:2; *EchR* 68:22

אסי vb. **to cure, heal** (denom. ↓אסי; ↓אסו, אסיין; CPA אסי LSp 14, SA אסי ST Gen 20:17) Pa. **to cure, heal:** אסי יתה *TN* Num 12:13 [H רפא לה]; אסיה אסיה אסי חוגרתך physician, physician! Cure your lameness *BR* 225:5; *TN* Gen 20:17; *ib.* Ex 7:25; יהב ידיה על ההיא שינ{ת}יה ואסיתה he put his hand on his tooth and healed it *BR* 306:7; *KohR* 4b(19); ואגר אסיא דמאסי יתיה the fee of the doctor who heals him *TN* Ex 21:19 [H ורפא ירפא]; אנא הוא דמסי *ib.* 15:26; *FPT* Dt 32:39[26]; למסיא יתיה *ib.* Gen 35:9[03]; *MMDam* Dt 22:9; קמיע טב מאסיה יאיתה ברתה דמרין a good amulet to heal PN, the daughter of PN_2 *Am* 2:1
Itpa. to be cured, healed: a. an affliction: איתסי מכתשה *TN* Lev 14:48 [H נרפא]; *ib.* 13:37; 14:3; b. a person: ואכל מן הלין תרוגיה ואיתסי he ate from those etrogs and was cured *VR* 859:5; *ib.* 510:5; *KohR* 15c(32); והוה מיתסי קומי ברתיה דדמיטינוס דטיבריא he (went to be) cured before the daughter of PN of Tiberias *Šab* 14d(25) // *AZ* 40d(27); *RuR* 84:45; *PRK* 192:6; *KohR* 26d(39); ותיתסי ברחמי שמיא you will be cured by the grace of Heaven *AmGen* 7:13; *TN* Num 12:14; למיתאסייה *ib.* Dt 28:27; *KohR* 4a(2)

אסיין n.m. **doctor** (↓אסי n.) sg. חד אסין *KohR* 11a(3); אסייניה דר' יעקב בר אחא *Šab* 8c(15)

אסיר adj. **forbidden, prohibited** (↓√אסר pass. part.; CPA אסיר LSp 15, SA אסיר ST Gen 39:22) a. alone: בעשבין שרי מטננה אסיר it is permitted (to cover it) with grass. It is forbidden to sprinkle on it *Pes* 30a(4); *Švi* 37b(31); *Šab* 14d(17); *AZ* 42a(29); *PalLaws* 64:16; וליח אסיר isn't it prohibited? *Pea* 20b(6); *Švi* 35a(34); אסיר לא דאסיר אלא... is it forbidden? It is not that it is forbidden, but *Meg* 74a(7); ואסיר דאמרית לך אסיר "prohibited" that I said to you is prohibited (to stay in an unclean area) *AZ* 42d(46); b. w. ל־: אסיר לך it is forbidden to you *Dem* 26b(24); *Meg* 74a(56); *ib.* d(16); דהות אסירה ליה מן שירויה she was forbidden to him from the start *TNGl* Gen 25:1; *PalLaws* 64:14; *KohR* 22a(28); c. w. inf.: אסיר למימר ליה it is prohibited to say to him ... *Ber* 10d(19); *Švi* 38a(30); אסיר ליה מיעבד

עיבידתיה he is not permitted to do his work *Tan* 69b(49); *PRK* 68:6

This word has been commonly confused graphically with H אסור. Only cases where the original spelling has been preserved have been quoted here.

איסכופה ↓ **אסכופה**

אסל n.m. **pole** sg. באסלה *TNGl* Num 13:23 [H במוט]

אסמכה, det. **אסמכתה** n.f. **assistance, support** (↓ √סמך) pl. דלא כאסמכאתא *JMP* 26:17; *ib.* 10c:1

Prob. a loan from TBA.

אסף vb. **to gather** Pe. אסף *TN* Num 11:32 [H id.]

Prob. a corruption from H Vorlage.

אספטי, det. **אספטיתה** n.f. **blade used by weavers in an upright loom** (< σπαθή Dalm, AuS 5:121+; MH אספתי MOhK 13:4, איספטי SZ (Tarbiz 1/1(1930):71, l. 4)) sg. :text(באספטיתה באפסטיתה) משום זורה (if he does work) with the weaver's blade (he is liable) because of winnowing *Šab* 10a(45)

Löw apud Lehnw 110; Goldberg, Ohaloth 98.

אספקלטור n.m. **executioner** (< σπεκουλάτωρ, Lat. *speculator* GLLT 133+; CPA אספקולטור LSp 15; ↓ ספוקלטר) pl. רב אספקלטוריה chief executioner *TN* Gen 40:4 [H שר הטבחים]; *ib.* 3; 41:10; 12; 39:1[!]

אספריס n. (unclear) sg. בורמא לאספריסא *EchR* 127:2 [expl. כמטרא לחץ Lam 3:12]

V. Löw, Lehnw 94; Geiger, AAC 48 for a discussion of a possible Persian etymology.

אסקו, cs. **אסקות** v.n. **going up** (↓ √סלק) באסקותי *TN* Dt 9:9 [H בעלתי]

אסקופה, det. **אסקופתה** n.f. (unclear) sg. אזל בעי משזגה איסקופתה גו נהרא he went to wash the in the river *AZ* 41d(63) // משיגה אסקופתיה *Šeq* 50c(47); משזגה אסקובתא *ib.G*

From the context, the word refers to either a piece of meat or an object on which the meat was hung.

אסר n.m. **oath, vow** (↓ √אסר; SA אסר ST Num 30:3, Sy אֶסָרָא LS 38, mng. 4) sg. איסר *JMP* 7:5; אסרה *TNGl* Num 30:15 [H אסריה]; pl. אסרין *JMP* 4:18

2# אסר n.m. **bond, tie** (↓ √אסר; Sy אֶסָר חַצָּא belt PSm 322) sg. אסר חרציהון their belt *TN* Ex 28:42 [H מחנים]

אסר (a/o) vb. **to tie, prohibit, cast a spell** (↓ איסור, אסור, אסיר, אסר, מיסרה; CPA אסר LSp 15, SA אסר Ham 461:55+) Pe. **1. to tie:** a. general: ואסר יתיה בהמיינה he tied him with a belt *TN* Lev 8:7; *ib.* Ex 29:9; Lev 16:4; למיסור זוני to tie a belt *FPT* Gen 41:44[05]; *TN* ib.; *PRK* 144:8; אסור תורחך אסור נירך אסור פדנך אסור קנקנך tie up your cow, tie up your furrow, tie up your yoke, tie up your plow *EchRB* 89:8; *Kil* 32d(9); b. + חרצין to gird the loins [↓ חרצין]; **2. to prohibit:** בגין כן אסר ליה because of that he prohibited (it) to him *Šab* 14d(53); לא כולא מיניה׳ מיסור מקילון(G) דציפורין it is not entirely up to him to prohibit the kitchen of Sepphoris *Šeq* 50c(46); בר קפרא שרי חזקיה אסר PN permits (it); PN_2 prohibits (it) *AZ* 41d(56); *Švi* 38d(2); *Beṣ* 60a(52); לא חיסור ולא חישרי neither prohibit it nor permit it *Šab* 7d(44) // תאסור *Beṣ* 61a(22); שאל לר׳ אמי ואסר ליה he asked PN, and he prohibited it to him *Šab* 16d(56); *Švi* 36d(35); *MQ* 82d(19); *AZ* 41a(31); **3. to cast a spell:** למיהוי אסרין חתנין וכל{ח}ין to cast a spell on grooms and brides *TNGl* Dt 24:6; *FTP* ib.

Itpe. **to be prohibited:** בן{חר} ראינ{ן}<י>ן מתאסרן after they(f.) are prohibited *PalLaws* 65:10

אסתלקו, cs. **אסתלקות** v.n. **rising up** (↓ √סלק itpa.) ובאסתלקות ענגה in the rising up of the cloud *TN* Ex 40:36 [H ובהעלות]; *ib.* Num 9:22

אע n.m. **wood** (SA אע Ham 542:49) sg. ההין דמגפר אע למנין(text : אעאל מנין) one who pitches wood for vessels *Šab* 10c(4); pl. אעין דקדרינין cedar wood *TN* Gen 6:14 [H עצי גופר]; *BR* 281:1 [expl. Gen ib.]; אעין רשטין acacia wood *TN* Ex 25:13; *ib.* 27:6; 36:20; 38:6; Dt 10:3; *Pes* 30d(5) // *Tan* 64c(27) // *ŠR* 12a(21); אעיא *FPT* Gen 22:6[11]; *ib.* 7

אף adv. ↓ **אוף**

— אַף עַל גַּב, אפעלגב conj. **even though** (MH אף על גב Jast 99) אפעלגב *TN* Dt 33:3; *BR* 663:6; אַף עַל גַּב *FPT* Gen 38:25[04]; אע״ג *Ḥal* 58d(5);- a. fol. by vb.: ואנה אף על גב ראנה יקדה לא מפרסייה even though I will be burnt, I will not reveal *TN* Gen 38:25; *ib.* 15:1; Num 12:16; Dt 33:3; אף על

גב דשובתה דידך even though it is your Sabbath (to give the discourse) *BR* 1262:2; אע׳ג דלא נפק אמרין דנפק even though he didn't go out, they say that he went out *Ber* 2c(18); *ib.* 4a(55); 10c(53); אע׳ג דו פליג על רבנין even though he disagrees with the Rabbis *Dem* 23c(25); *Kil* 28a(38); *Ḥal* 57b(9); *Bik* 64a(45); *Er* 22a(17); *MQ* 83b(43); *Qid* 62d(30); *Švu* 36a(41); b. fol. by כן so: אף על גב כן בלבי חשבית בפמי לא אמרית even so, I thought in my heart (but) did not say with my mouth *SanAs* 23c(45); *ib.* 29a(49); *PRK* 63:7

— אף על פי prep. **even** (MH אף על פי Jast 99) אף על פי כן סוק להכה even so, go up here *VRQ* 350:2; abbr.: אעפ״ב *Pes* 31c(4); *BB* 16b(63); *San* 23c(45); *ŠR* 32a(15)

אף n.m. **nose** (SA אף ST Gen 7:22) sg. הדא איתתא דשרקא אפה the woman who puts red coloring on her nose *Šab* 10c(4); באפהון *TNGl* Lev 10:2

אפד, אפוד n.m. **breastplate** (SA אפוד ST Ex 28:15) sg. אפדה *TN* Ex 28:15; *ib.* 39:5; 20; Lev 8:7; אפודה *ib.* Ex 28:12; 26; 39:7; Lev 8:7

אפדה, det. **אפדתה** n.f. **breastplate** (↓אפד) sg. דאפדתה *TNGl* Ex 28:8 [H אפדתו]

אפה, det. **אפתה** n.f. **tuber(?)** sg. כהדא אפתא דקרא like that tuber of the gourd *EchR* 90:13

Cf. Löw, Flora 2:326.

אפובלסמון n.m. **balsam** (< ὀποβάλσαμον Lehnw 99; ↓אפרסמון) sg. *BR* 257:9

Löw, Flora 1:302+.

אפוי n.m. **baker** (↓√אפי, *qāṭōl*-form; SA אפואה ST Gen 40:1(Var)) sg. גבר אפוי הוא he is a baker *EchRB* 52:7

אפוכי, det. **אפוכיתה** n.f. **reward** (< ἀποχή GLLT 51) sg. אפו{ס}<כ>יתא דידה הן היא where is his reward? *VR* 813:4

Emendation based on Var אפוכי, אופכיתאן[!]; v. Margulies, ad loc.

אפולוגוס n. **counselor for the defense** (< ἀπολόγος GLLT 52; cf. CPA אפולוגיא LSp 16) sg. *SYAP* 11:36(Var)

אפון n.m. **bean** (*Cicer arietinum*; MH אפונים MKilK 3:2 (pl. only)) sg. וכאפון הוה (Baal) was like a bean *AZ* 43a(54)

Löw, Flora 2:427+.

אפוסטולי, det. **אפוסטוליתה** n.f. **mission** (cf. Sy אפוסטולוס ἀπόστολος LS 41) sg. det. *Pap* 2:8 [in broken context]

אפותיסים conj. **condition, assumption** (< ὑπόθεσις GLLT 54) אפותיסים לא קטלת on the condition that you didn't kill *DevR* 18:14

אפותיקי n. **mortgage, title deed** (< ὑποθήκη GLLT 55) pl. קורקסייא דאפותיקים דידי my leather bags (full) of mortgage titles *Ned* 41c(33); וכל שפר אפותיקיה all of the best title deeds *FT* Gen 24:10; *TNGl* ib.

אפטרה n.f. **parting derasha, eulogy** (√↓פטר af.) **1. parting derasha:** sg. עבד לה אפטרה he made a parting *derasha* *BR* 647:7; *ib.* 799:1; *VRQ* 383:6; *Soṭ* 17a(53); **2. eulogy**, in headings of poetical eulogies: sg. *SYAP* 53:1; אפטרה ליטוניא *ib.* 61:1; אפטרה לעולל *ib.* 59:1; אפטרה לנערה *ib.* 60:1;

On mng. 1, v. Bacher, Term 2:14.

אפי vb. **to bake** (↓אפוי; CPA אפא LSp 16, SA אפה ST Gen 19:3) Pe. **to bake:** פטירין אפה he baked unleavened cakes *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* ib.; *FT* ib.; *TN* Gen 19:3; ואפה ליה חרה אצו דפיתא he baked him a batch of bread *PRK* 195:9; אפון *FPT* Ex 12:39; חיפי *TN* Lev 24:5; תאפון *ib.* Ex 16:23; ייפון *ib.* Lev 26:26; ייפיין *TNGl* ib.; הורון למיפי פיתה לארסיקנס בשובתה they instructed to bake bread for Ursicinus on the Sabbath *BeṣG* 60c(63)[!] // למפי *San* 21b(16) // מפי *Švi* 35a(50); מיפי *San* 21b(34); מיפה *Beṣ* 62c(62); pass.part. ברם לך פיתה אפייה but bread is baked for you *BR* 759:4 [expl. ולך איפה Gen 27:37]; *TN* Lev 2:4

Itpe. **to be baked:** <ה>דמתאפי{ת} *ib.* 7:9; תתאפי *ib.* 6:10; יתאפיין *ib.* 23:17

For the correct rdg. in PT *Beṣ*, v. Eps, PLA 274.

אפיטרופוס, pl. **אפיטרופין** n.m. **administrator, guardian** (< ἐπίτροπος GLLT 56; CPA אפיטרופין, pl. אפיטרופוס LSp 17, MH[2] א/הפיטרופא CTY 2:113) **1. administrator:** sg. מן דהוה אפיטרופוס על בייתיה the one who was the administrator over his house *TN* Gen 44:4; *ib.* 39:4; 5; 41:40; *FPT ib.* 44:1[05]; pl. אפיטרופין *TN* Gen 41:34; אפיטרופוי <ד>ארעא דמצרים *ib.* 50:7; בגון

אילין אפוטרופיא רנפקין לקריית' like the administrators who go out to the villages *PRK* 161:7; **2. guardian:** sg. הדין אפטרפוס *JMP* 1r:31; *ib.* 11r:12; 16:16

The form אפטרופא which is occasionally found (e.g. *EchRB* 157:7; *JMP* 12:9) is a corruption from TBA; v. Jast 102.

אפילו conj. **even, even if** (< אף אילו; MH אפילו Jast 103) a. fol. by a noun: אפילו קופר אפי' ביעה הוא מתקן he tithed even meat and egg(s) *Dem* 21d(50); אפי' עלי קנרסייה שרי even the leaves of artichokes are permitted *Švi* 37b(32); אפילו חמרין לית אנן we are not even donkeys *BR* 650:3; *Mas* 51b(28); *Šab* 13c(46); *Beṣ* 60d(38); *Soṭ* 23a(22); *Ned* 38a(2); *Giṭ* 45c(58); *San* 22c(2); אפי' רחיק כמן חכים ליה even if he is far away, he recognizes him *Ber* 3a(53); *San* 29a(55); *Nid* 50b(17); אפי' בחשעה באב even on the Ninth of Av *Ber* 5b(41); אפי' בשעת מיחהחן even at the time of their death *KohR* 26d(3); b. fol. by a verb: אפי' מקצץ חורמוסין even if he cut lupines *Ber* 12a(42); אפי' מעל לה גו חנוחיה even if he brings it into his shop *AZ* 45a(15); אפי' אח חאמי ליה דמאטי לשמיא even if you see him reaching heaven *VR* 670:8; *KohR* 26b(16); אפי' דאח יהב לי כמה even if you give me a lot *Švu* 38d(59); *BR* 1128:4; ואפי' דליח מפסיד לדין מפסיד לדין even if you don't cause this one a loss, won't you cause that one a loss? *Giṭ* 43d(12); c. in var. phrases: 1) אפילו בן even so: *Ber* 6c(48); *Tan* 68d(16); *Ket* 30d(55); *Giṭ* 46d(43); *BM* 10b(19); *San* 18c(14); 2) ואפילו על/ב־ ליח היא פליגא it doesn't disagree even with/like *Pea* 20c(44); *Dem* 22d(61); *MQ* 80d(35); *BQ* 2d(44); *ib.* 7b(41); *Švu* 37a(40); 3) ואפילו על ד... ליח היא מקשייא it isn't difficult even according to the opinion of *Šeq* 51b(18); *Tan* 66a(19) // *Meg* 70c(50); 4) אפילו (ד)יסבור even if he is of the opinion: *Mas* 50c(14); *Švi* 36a(30); *Ter* 44c(49); *Giṭ* 47a(23); *Beṣ* 60a(42); *AZ* 41c(35); 5) ואפילו חימר even if you say: *Ber* 3b(9); *MŠ* 56a(19); *Švu* 37a(8); *Nid* 50c(22)

אַפִּין n.f.pl. **face, countenance, surface, way, manner** (↓לאפי, כלפי, ביח אפין, אף; CPA אפין LSp 13, SA אפים Ham 557:2+) **1. face, countenance:** a. general: *FPT* Gen 37:30[04; voc]; אפין כל קביל אפין *TN* Gen 32:31 [H פנים אל פנים]; אפי יצחק *ib.* 27:30; אפי כרובייא the faces of the cherubs *ib.* Ex 25:20; ושזיג אפוי he washed his face *FPT* Gen 43:31[04]; על אפוי *TN* ib. 17:3; איח בר נש דחכמין לחבריהון באפין there are some people who know others by their face *Giṭ* 45c(47); הוה מחחמד למחמי אפוי דר' יהושע בן לוי he desired to see PN's face *KohR* 24b(12); *Ber* 9a(31); *Ter* 46c(5); אפוי נהירין his face was shining *Šab* 11a(38) // *Pes* 37c(32) // *PRK* 68:2; *KohR* 22a(23); *Soṭ* 16d(42); *VR* 112:3; אפוי משניין his face was different *MŠ* 55c(25); אפיה טבין his countenance is happy אפיה בישין sad *VR* 124:4; *KohR* 9c(9); יחהון אפייה כסיח you covered that face (i.e. of the idol) *BR* 1068:3; b. in idiomatic phrases: 1) זיו אפין countenance: ואשחני זיוהן דאפוי his countenance changed *FPT* Gen 4:5[02]; *TN* ib.; *ib.* Ex 34:30; Dt 34:7; *MQ* 82b(42) // *Yev* 15c(56) // *BR* 1290:5 // *VRQ* 397:6; 2) חציף אפין brazen-faced [↓חציף]; 3) סבר אפין favoritism [↓ מיסב] מיסב אפין; 4) countenance [↓ סבר]; 5) שיחור/שיחרור אפין shame-faced: *EchRB* 156:3; *EchR* 51:3; 6) הפך אפין to turn around: הפך אפוי *Švi* 39a(54); הפך אפוי לכוחלא he turned around to the wall *Mas* 51b(46); *Šab* 15d(53); *San* 18c(64); *KohR* 16c(15); 7) חמי/אחמי אפין to console, comfort: סלקון מיחמיה אפין they went to console ... *Meg* 75b(33); *MQ* 83a(60); *San* 23d(61); איזיל חמי ליה אפין go, comfort him! *ib.* 28b(28); *BR* 131:3; *ib.Ed* 1292:1; *RuR* 84:62; *KohR* 9d(13); 8) אמך (מכך√↓) אפוי to lower one's glance: אמך אפוי ונפק ליה he lowered his glance and went out *VR* 619:4; *ib.* 798:4 [cf. *BR* 153:3]; 9) נסב אפין to show favor(itism) [↓ מיסב]: מה רלמה דיסב לי אפין perhaps he will show me favor *TN* Gen 32:21; *ib.* Ex 23:3; Lev 19:1 [H חשא פנים]; Dt 1:17; 10:17; 16:19; דקודשא בריך הוא נסיב לון אפין God shows them favor *San* 29a(63); והדן תנייה לא נסב אפי{ן}<ן> (Ed: אפילו) לבירייה that Tanna does not show favor to anyone *Meg* 70b(31); 10) נחן אפין to look at unfavorably: הוא יחן אפוה כגברה ההו may He look unfavorably (lit. set his face) at that man *Naveh* 70:14; 11) סמק אפין to put s.o. to shame: בגין דלא מסמקא אפוי in order not to put him to shame *San* 23c(35) // *Ḥag* 77d(46); 12) אקשי (קשי√↓ af.) אפין to act insolently: אקשיחון אפיכון *EchR* 94:5; 13) שוי אפין to set one's face: ואזל ושוי למרברה אפוי he went and set his face to the desert *TN* Num 24:1; 14) אשכח (שכח√↓ af.) אפין to find favor: נישכח אפין מפייס{י}ה עלוי I will find favor so that he will intercede for him *Šab* 3c(64) // *AZ* 41d(39); *Ḥag* 78d(22); **2. surface** [↓ על אפי, באפי]: כל אפי ארעא the whole surface of the earth *TN* Gen 2:6; *ib.* 41:56; Num 19:4; (V) מן ד{י}<ו> ישפר אפוי דכריה from the time that he wipes the pile *Mas* 49a(49); **3.**

way, manner: דהוון כולהון דרשין הדין פסוקא מן שבע שבע אפין all of them interpreted that verse in seven (different) ways *Ḥag* 78d(21); *BR* 550:2; *VRQ* 391:4; *PRK* 6:2; *EchR* 100:9; ולא אמרין לה לכל אפין they didn't say it for all cases *BM* 9c(54); **4. side, party** (in an agreement): לית תרתין אפייה נפקן מרציין the two sides do not go out satisfied *PRK* 300:2; אחרצו תרין אפייה *JMP* 1r:21; *ib.* 25:13; תרתי אופייא *ib.* 2:44
On mng. 4, v. Friedman, JMP 1:84.

אפיסטקי, det. **אפיסטקיתה** n.f. **sack for food** (< ὀψοθήκη Lieb, Eshkolot 3(1959):87) sg. וכיוון דלא חמה אפיסטקיתיה since he didn't see his food sack *BR* 812:10

אפיקלוטורין n. (unclear) *EchRB* 42:4 [Aquila's rendering of רקמה Ezek 16:10]

אפך (a/o) vb. **to turn, overturn** (↓√הפך; SA אפך Ham 452:97+) Pe. **1. to turn** (+ אפין): a. in a lit. way: אפכו אפיהון לקבל טורא they turned towards the mountain *FTP* Dt 27:12; *ib.* Num 16:1; b. + מן to forsake [cf. Sy אֲהפֶּךְ אַפָּא מֶן PSm 1038]: מיפך איפך אפי דעותי מינהון *FTV* Dt 32:20 [H אסתירה פני מהם]; **2. to overturn**: דלא איפוך יתה that I will not overturn it *TN* Gen 18:17; למיפך סדום ועמרה *ib.* 1; 19:21
Moreshet, Lex 104.

אַפְסֵד n.f. **loss** (↓√פסד af.) sg. בְּאַפְּסֵדָה *FPT* Ex 22:14[01]

אפסינתינון n.m. **vermouth** (< ἀψίνθιον Lehnw 111) *AZ* 41a(18) [acc. to RaḤ; expl. (יין המר) *ib.* 17]

אפסנתה n.f.pl. **appetizer** (< ὀψήνατα < ὀψήματα Lieb, TK 3:283, n. 8) *Ned* 38d(2) [text: פיסגנתא; expl. חמחוי החוזר Mib. 4:4]

אפקו, cs. **אפקות** v.n. **going out, taking out** (↓√נפק af.) **1. going out**: בזמן אפקותכון פריקין when you went out redeemed *TN* Dt 23:5 [H בצאתכם]; *ib.* 24:9; 25:17; *FPT* Ex 12:42[23]; אפקותהון *TN* Num 1:1; *ib.* 9:1; 33:38; Dt 4:45; 28:19; **2. taking out**: באפקותי *TN* Ex 16:32 [H בהוציאי]; *FPT* Lev 23:43[06]; באפקותך *TN* Ex 3:12; באפקותיה *ib.* Dt 29:24

אפר n.m. **meadow** (< Akk *appāru* Kaufman, Influences 35; SA אפר ST Gen 41:2(Var), MH אפר MŠviK 9:1) sg. באפרא *TN* Ex 2:3 [H בסוף]; *ib.* 5; *FT* ib. 3
Löw, Flora 1:580; Kut, Studies 445 (Heb).

אפר#2 n.m. **ash** (H אפר HAL 77) sg. אפרא בעייני אמיה ash in the eyes of his mother *Tan* 67a(31)

אפרוקה, det. **אפרוקתה** n.f. **redemption** (↓√פרק) sg. אפרוקתה דבכורא דברנשה redemption of a man's first-born son *PalLaws* 30:17; ברכתה דאפרוקתה אפרוקתה דטליה בכורה the redemption blessing — (The procedure of the) redemption of a first-born child (is as follows) *ib.* 29:8

אפרח n.m. **young bird** (↓√פרח; SA אפרח ST Dt 21:6) pl. כד אפרחיה דקיקין when (the hen's) young are small *VRG* 575:5; <וי>{ין}אפרח *PRK* 392:4 [expl. אפרוחיו Job 39:30]; חרנגלתה(G) ופרחיה the hen and her young *AZ* 42c(64); אפרוחין [!] *VR* 415:5
Talshir, Fauna 46.

אפרסמון n.m. **balsam** (↓אפרבלסמון) sg. י״ג נהרין דאפרסמון thirteen rivers of balsam *AZ* 42c(20) // *BR* 671:5
Löw, Flora 1:303; id., Pfl 73+; Lehnw 117.

אפרשה, det. **אפרשתה** n.f. **a portion set aside as a priestly offering** (lit. separation; ↓ √פרש, אפרשו) sg. אפרשתא *TN* Ex 25:3 [H תרומה]; *ib.* 30:15

אפרשו, det. **אפרשותה** n.f. **a separated offering** (↓√פרש; CPA אפרשו LSp 164) sg. *TN* Ex 30:14 [H תרומה]; *ib.* 35:24; Lev 27:21; Num 5:9; 31:28; אפרשות *ib.* Lev 22:12; Dt 12:11; אפרשותה *ib.* Ex 35:21; Num 18:28; אפרשותי *ib.* 8; אפרשותכון *ib.* Ex 29:28

אפרשו, cs. **אפרשות** v.n. **separating** (an offering; ↓אפרשו) באפרשותכון *TN* Num 18:30 [H בהרימכם]; *ib.* 32

אפשלה, det. **אפשלתה** n.f. **type of basket** (↓ אשפלה) pl. באילין אפשלתא *Dem* 22d(24) [≠ ↓טעון]

אפתי n.m. (↓ √פתי) sg., only in phrase אפתי רמש(ה) **eventide:** כל אפתי דמשא הוא *AZ* 39b(3); כל אפתי רמש בשובה every Sabbath eventide *BR* 728:6; כאפתי רמשה *VR* 579:5 // *KohR* 8c(37); *BB* 13c(36); כפתי (< באפתי) רמשא *BR* 932:2; *ib.* 951:3;

KohR 23b(13); *AZ* 39b(2); כפתי רמשה דערובתה on Friday at eventide *BR* 688:8; *MŠ* 54d(43); *Šab* 14d(26)

אפתינתיאוס n.m. **creator, ruler(?)** (< αὐθέντης(?)) sg. אפתינתיאוס הוא בכוליה עלמא he is the creator of the whole world *SYAP* 8:31
Tal, Piyyutim 116.

אפתר adj. **weak, lean** pl. אפתרין *TN* Num 13:20 [H רזה; ≠ ↓שמין]

אצבע, pl. **אֶצְבְּעָן ,אצבעין** n.f. **finger, toe** (↓אצבעה; CPA אצבע LSp 166, SA אצבע ST Ex 8:15) אֶצְבְּעָתֵיה *MMDam* Lev 5:24;- **1. finger:** sg. *TN* Ex 8:15 [H id.]; *ib.* 31:18; אצבעה *ib.* Lev 8:15; 16:14; אצבעך *ib.* Ex 29:12; ויהב אצבעיה עלוי ואינשמת he placed his finger on him, and he was cured *Ket* 35a(44); מפחחא רחיבותא הוה יהיב גו אצבעיה דאבוה the key of the chest was on his father's finger *Qid* 61b(10); לקה באצבעה he had a wound on his finger *AZ* 40d(3); *BR* 565:9; pl. עשר אצבעי *EchR* 91:2; עשרתי אצבעתיה *Ḥal* 58a(54); *MMDam* Lev 5:24; ראשי אצבעתה the tips of her fingers *Ḥaliṣa* 100:25; וכל עמא מחמיין לך באצבעתהון everyone is pointing at you with their fingers *EchR* 53:11; עזקין מן אצבעתהון rings from their fingers *TN* Num 31:50; **2. toe:** pl. בגין דחמינן אצבעתיה דר׳ מן ˹גולגיק˺ין דידיה because we saw Rabbi's toes through his sandals *Beṣ* 63a(40)

אצבע #2, pl. **אצבען** n. **leather covering for a bed** (MH עורצבה MKel 26:7) pl. תורתא אצבעתא the cow (that you saw in the dream represents) the leather bed coverings *MŠ* 55c(13)
Krauss, Qadmoniot 2/1:7, 41, n. 4; Eps, GaonKom 169, 201.

אצבעה, det. **אצבעתה** n.f. **finger** (↓אצבע; CPA אצבעא LSp 166) sg. ר׳ נפתלי הוות אצבעתיה עקימה PN's finger was crooked *Meg* 75b(64) // *Tan* 67b(59); *Pea* 15c(22) [// ↓אצבע]; *MŠ* 55c(3); *Kil* 32b(37) [// ↓אצבע]; ויהב אצבעתיה אחריי בפומיה he put his other finger in his mouth *KohR* 20b(15)
All pl. forms have been listed ↓אצבע, though some may possibly belong to this entry.

אצו, det. **אצותה**, pl. **אֲצָוָן** n.f. **dough, batch** (SA אצו Ham 517:427) **1. dough:** sg. בגין דאנא בעייא אטרי (G)למיעבד אצותי because I want to make my dough into vermicelli *Ḥal* 57d(62); pl. אצותך *TN* Ex 7:28 [H משארותך]; אצוותכון *ib.* Num 15:20; 21; Dt 28:5; 17; אצבתכון *FPT* ib.[04]; אֲצָוָתְהוֹן *TN* Ex 12:34; עצפתכון[!] *TNGl* Dt 28:17; **2. batch:** sg. ואפה ליה חדה אצו דפיתא he baked a batch of bread for him *PRK* 195:9; כל אצותא דפיתתא *ib.* 194:4; 8 // pl. אצוותא *ŠR* 32a(8)
Peri, Morph 66.

אציל n.m. **elbow** (BH אציל HAL 79) sg. ודן אציליה פריך this one's elbow was broken *VREd* 165:8

אקוליתוס adv. **in good order** (< ἀκολούθως GLLT 61+) *JMP* 1r:33; *ib.* 13:16; 26:22; 46:4
Friedman, JMP 1:479+.

אקטר n.m. **overseer** (of slaves; < ἀκτωρός Lehnw 123; MH אקטור ib.) pl. אקטרין *TNGl* Ex 14:5

אקנה, det. **אקנתה** n.f. **jealousy** (↓ √קני #2) pl. דאקנתה *TN* Num 5:25 [H הקנאת]

ארבילייי adj. **Arbelite** (< GN ארבל SY 7) pl. ארביליי *Naveh* 33:4

ארבע, **אַרְבַּע**, pl. **אַרְבְּעִין** num. **four** (↓ארבע עשר, רבע #2; CPA ארבע, pl. ארבעין LSp 188, SA ארבע ST Gen 11:16, pl. ארבעים ib. 8:6) sg. אַרְבַּע *FPT* Gen 31:41[03]; ורבע *Zoar* 1:7; ארבעה *Yom* 40b(32); ארבעתי *TN* Num 23:10; *Giṭ* 46d(24); pl. אַרְבְּעִין *FPT* Gen 7:17[02]; *Soṭ* 20b(61);- sg. ארבע עזקין four rings *TN* Ex 25:12; *ib.* 36:9; Lev 11:21; Num 7:8; ארבע שיטין four interpretations *VR* 784:6; ארבע ליטרין four pounds *Pea* 20d(59); ארבע ופליג 4 1/2 *Ḥal* 58c(64); ארבע מאה *Zoar* 3:6; *TN* Gen 11:13; *Naz* 54b(4); ארבעה מלבין *TN* Gen 15:1; *ib.* Ex 12:42; Lev 24:12; ארבעה רובעין four quarters *Ter* 42d(42); ארבעה זימנין four times *Pes* 30a(3); תריי כל קבל ארבעה two against four *Ket* 33a(64); ארבעה חשועין 4/9 *Er* 20b(24); עשרין ארבעה אלפין וארבעה עובדין 24 cases *Tan* 68d(38); *TN* Num 26:25; ארבעתי זוויתא the four corners *TN* Ex 25:26; *ib.* Num 23:10; Dt 32:24; ארבעתי ארזי ארבעתי שיטחיה דערסא the four cedars are the four feet of the bed *MŠ* 55c(11) // *EchRB* 53:19; ארבעתי כסוי דלילי פיסחא the four cups (of wine) of the Passover eve *Šab* 11a(36) // *Pes* 37c(30); pl. ארבעין יומין 40 days *FPT* Gen 7:17[02]; ארבעין שנין 40 years *TN* ib. 25:20; Ex 24:18; Lev 25:8; ארבעין אלפין 40,000 *ib.* Num 1:33; Dt 8:2; 32:10; ארבעין ותמנייא 48 *Ter* 42d(41); חד מן ארבעין 1/40

Yev 6b(46); ארבעין על ארבעין 40 by 40 *Soṭ* 20b(60)

ארבע עשר — num. **fourteen** (CPA ארבעת עסר LSp 188, SA ארבעסר, ארבע עסר ST Gen 31:41) *TN* Num 29:32; ארבע עשרה מטמ{ין}<ו>עין 14 sunsets *RH* 58b(53); *Yev* 3d(8); ארבעה עשר יומין *TN* Ex 12:6; *ib.* Num 17:14; 29:17; *PRK* 167:5; ארבעה עשרתי *TN* Num 29:15

ארבעתה n.f.det. **Wednesday** (↓ ארבע; Mal *arpa'ta* Berg, Gl 74, Sy ܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ PSm 3800) *BRO*[2] 95:7; *MMDam* Gen 36:21; *JMP* 16:2

ארג n.m. **choice, best** sg. כל שפר ארג נכסין all the best (and) choice of (my) possessions *JMP* 10b:18; *ib.* 9v:17; 38:14

ארג vb. **to weave** (H ארג HAL 81) Pe., pass.part. לא טווי ואריג הוא it is not spun and woven *Šab* 12c(63)

אַרְגְוָון n.m. **purple (garment)** (< Akk *argamannu* Kaufman, Influences 35; CPA ארגון LSp 17, SA ארגואן ST Ex 36:35) sg. *TN* Ex 25:4 [H ארגמן]; *ib.* 28:33; 36:8; *FPT* ib. 39:29[04]; אַרְגְוָנָא *TN* Gen 50:1

ארגינט n.m. **type of demon** (↓ אנגיטרים; uncertain origin) sg. הדן ארגינט *BR* 689:4; [ארגניטין !] *ib.* 690:2
Lehnw 126.

ארגנטרין n.f. **expensive tableware made of silver or gold** (< ἀργεντάριον, Lat. *argentarium (vas)* Lehnw 126) sg. בהיידה(text : כהדין) אר<גנטאר>ין אנן אכלין יומא ריך בארגנטרין <ר>דהבא בארגנט{ו}רין <ד>כספא with which tableware shall we eat today? With the golden tableware or the silver tableware? *Pea* 21b(9); כל ההיא ארגנטאריא *EstR* 5b(22); *ib.* 23

ארגרון n. **siliqua, a silver coin** (< ἀργύριον, -ρον Sperber, Money 260, n. 2) sg. *Pea* 21a(10)
Sperber, ib. 154+; 260+.

ארד (unclear) יודן ארדה PN, the *Naveh* 33:3
Naveh, ad loc., suggests ארד<כל>ה.

ארדופני n. **Nerium oleander** (< ῥοδοδάφνη Lehnw 233; Sy ܗܪܕܘܦ LS 183) sg. אילן דאירדופני *FTV* Ex 15:25; הארדופני *TNGl* ib.
Löw, Flora 1:206+.

ארודיי adj. **Arvadite** pl. ארודייא *TN* Gen 10:18 [H הארודי]

אֲרוּם conj. **because, since** (< BA ארו KBL 1053 + mimation) *FPT* Gen 2:17[02; H כי; voc]; *ib.* 4:12; Ex 6:1[04]; *TN* Gen 3:19; *ib.* 18:1; 20:11; 45:11; Ex 10:29; 29:22; Lev 10:13; 26:1; Num 11:14; 30:4; Dt 1:17; 13:10; and passim

— ארום אלהן conj. **except if, but rather** (↓ ארום) **1. except if:** ארום אילא הן בריכת יתי *FPT* Gen 32:27[03; H כי אם]; *TN* ib. 43:3; *ib.* Dt 7:5; **2. but rather:** ארום אלהן לארעי ולילדותי תיזל *ib.* Gen 24:4 [H כי אל ארצי ולמולדתי תלך]
The spelling in *FPT* is always in two words (i.e. א(י)לא ה(י)ן) as opposed to *TN* which employs אלהן. On this word, v. Yalon, Intr 105; Peri, Morph 95+; Ben Hayyim, Leshonenu 35(1971):251.

— ארום אלהן prep. **but, except for** (SA אלאן LOT 3/2 74:6) **1. but:** ארום אלא הין ישראל *FPT* Gen 32:29[03; H כי אם]; *TN* Gen 48:22; *ib.* Ex 12:9; Num 26:33; **2. except for:** ארום אלהן אנה ה׳ *TN* Ex 4:11 [H הלא אנכי ה׳]; *ib.* Gen 39:6; 9; ארום אלהן קדם ה׳ לבלחודוהי *ib.* Ex 22:19 [H בלתי לה׳ לבדו]

אֲרוֹן n.m./f. **ark, chest, coffin(f.)** (SA ארון ST Gen 50:26) **1. ark:** sg. a. of the covenant: ארון קיימה רה׳ *TN* Dt 10:3; *ib.* 26:14; 31:9; אֲרוֹנָא *FPT* Ex 40:20[04]; *TN* ib. 37:1; *ib.* Num 3:31; 10:35; והוה ארונא טעין כהניא לרומא the ark lifted up the priests on high *San* 29a(33); b. in the synagogue: {כ}<ב>ילה דעל ארונא כארונא the curtain on the ark is like the ark *Meg* 73d(52); *Šab* 17c(34); חמתון יהבין מכושא בגו ארונה he saw them putting a spade in the ark *Meg* 73d(55); *Tan* 65a(39); **2. chest:** sg. ארון דכיף a stone chest *VR* 116:4 [expl. בסלע משכן לו Is 22:16]; **3. coffin:** sg. עבדון ליה ארון בשוקא they made him a coffin in the open area *MQ* 80d(24); שלחון בעיי מייחיתיה ואשכחון ארוניה נפקא they sent intending to bring him, and they found his coffin going out *Ber* 5c(51); *KohR* 23b(22); pl. עאל ואשכח ג׳ ארונין he entered (the burial cave) and found three coffins *ib.* 24c(1)
Brand, Ceramics 45+; on the f. gender of mng. 3, cf. MH[2]: ותהא ארוני נקובה בארץ *Kil* 32a(64).

ארוס n.m. **betrothed** (< H ארוס Jast 124) sg. הא ארוסיך איעבר behold, your betrothed is passing by *Yev* 13c(29)

ארוסה n.f. **betrothed woman** (< H ארוסה; CPA ארוסא LSp 18) sg. ארוסתיה *ŠR* 28d(14); pl. א{נ}‹ר›יסן ‹לא› נאנוס we will not rape betrothed women *TNGl* Num 20:17

B. Jacob, ZAW 22(1902):92.

ארורין n.m.pl. **Arurs,** the chapters in the Pentateuch (Lev 26:14–46; Dt 28:15–69) containing verses beginning with the word *'arur* אילין ארורייה *Meg* 74b(44); *KohR* 22b(18)

The use of ארור *San* 20b(45) in an Aramaic sentence is most likely a corruption.

ארז n.m. **cedar** (CPA ארז LSp 17, SA ארז ST Lev 14:4) sg. קיס דארז cedar tree *FPT* Num 19:6[23; H id.]; *TN* Lev 14:49; ארזא רמא a high cedar *ib.* Gen 50:1; ערק לארזא ובלעיה ארזא he fled to the cedar, and the cedar swallowed him up *San* 28c(38); אזלון ונסרון ארזא ונסרו ארזא go and saw the cedar! They went and sawed the cedar *ib.* 39; pl. ארבעה ארזין *MŠ* 55c(9) // *EchRB* 53:18; כמה נפשיה דאחוה דההוא גברה א{נ}י מקצצה ארזין ומקצצה אילנין how much does the soul of that man's brother chop down cedars and trees *BR* 48:3 // איתעקרון מתברא ארזין breaks cedars *MSam* 74:17; ארזייא דארעא דיש' the cedars of Palestine were uprooted *AZ* 42c(12) // *BR* 632:5; יאין ומשבחין כארזייה beautiful and exalted like cedars *TN* Num 24:6

Löw, Flora 3:20.

[ארי conj. **because, since** *TN* Gen 22:17; *ib.* 26:9; 38:16; Ex 9:2; 29:33; *FTV* Gen 21:7; *ib.* 31:15

Corrupt form for ↓ ארום, taken from Onkelos-type Targums].

ארי, det. **אריה**, pl. **אריוון** n.m. **lion**; pl. **great men** (CPA ארא, det. אריא, pl. אריותא LSp 17, SA אריה ST Num 23:24) **1. lion:** sg. חד ארי קט‹י›ל מקל{י}ק באורחא a dead lion thrown down on the road *VR* 510:1; *ŠR* 20a(40) // *EchR* 76:20; הא אריה סליק עלך behold, the lion is attacking you *PRK* 225:9 // *EchR* 1:10; *VR* 287:6; *ib.* 288:1; היך מה דאריה לא נייח ולא דמך just as a lion does not rest or sleep *TN* Num 23:24; *ib.* 24:9; אריא אריא גיברא oh lion, oh lion, the champion *EchR* 30:16 [expl. Is 29:1]; *VR* 510:2; נהם כאריה roaring like a lion *TN* Gen 44:18; פימיה דארייה the mouth of the lion *BR* 712:4; אריה אשתבע ונפל the lion swore and fell *MMDam* Dt 28:31; pl. גור בר אריוון a lion whelp *TN* Gen 49:9; *ib.* Dt 33:22; **2.** pl. **great men:** קמי אלין אריותא דאוריתא את פתח פומך you open your mouth in front of those great men of the Torah! *EchRB* 73:6; אריוותא קמיך ואת שאל לתעלייא the "lions" are before you, and you ask the "foxes" *Švi* 39a(11); *KohREd* 9d(14); דלא מעלה רישי ביני אריוותא not to place my head among the "lions" *Šab* 4a(11) // *ib.* 16

Talshir, Fauna 47.

אריו, det. **אריותה** n.f. **lioness** (↓ארי; Sy אַריוּתָא LS 48) sg. וכאריותא *TN* Gen 49:9 [H וכלביא]; והיך אריותה *TNGl* Num 24:9; *SYAP* 32:8; [!] אריוותהן *TN* ib. 23:24; *ib.* 24:9; Dt 33:20; *FT* Num 24:9

Levy, TW 1:63. The spelling with two *waw*'s is due to confusion with the pl. form אריוותה [↓ארי]

אֲרִיחַ n.m. **bar, pole** (TO, TBA אריחא Jast 118) pl. אריחין *TN* Ex 27:6 [H בדים]; אֲרִיחַ[יא] *FPT* Ex 40:20[04]; אריחוי *TN* ib. 35:12; 16; 39:39; Num 4:8; אריחיה *ib.* Ex 25:28; 30:5; 37:5; 38:16

אריך adj. **long, conjunctive** (↓ √ארך; CPA אריך LSp 18) **1. long:** sg. a. general: הדן קורא סצרייה דמקורה(text : דמוקדה) אריך that Egyptian ...-bird whose beak is long *BR* 712:3; דארונה אריך that the ark is long *MMDam* Ex 3:17; אריך רוח forbearing *TN* Ex 34:6; *ib.* Num 14:18; אריך רחמין compassionate *FTV* ib.; b. w. PN: ר' אחא אריכא *VR* 208:1 // *PRK* 367:8; **2. conjunctive** (w. ref. to accent): sg. *MMDam* Lev 13:29; pl. ר' אריכין בתלת נקוטין there are six cases of conjunctive (accents with the word בן vocalized) with *segol* *ib.* 24:10; 14:21

2# אריך adj. **proper, fitting** (BA אריך KBL 1054) sg. לית את ידע דלא אריך don't you know that it is improper? *VR* 808:3; לא אריך לך תעביד ביה מום it is not proper for you to make a blemish (on the firstborn animal) *PalLaws* 29:2

אריכו, cs. **אריכות** n.f. **length** (↓ אריך; TA אריכותא Jast 120) sg. אריכות יומיכון length of your days *TN* Dt 30:20 [H ארך]; *FTP* Ex 20:12; באריכות at length *TNGl* Num 9:22

אריס n.m. **tenant farmer** (< Akk **ārišu, errēšu* Kaufman, Influences 49; CPA אריס LSp 18, SA אריס Ham 537:105+) sg. אריס עבור a transient tenant *BR* 665:1; ארום תיעול כאריס בכרמי' י"ה דחברך because you will enter like a tenant in the vineyard of your friend *TN* Dt 23:25; *ib.* 26;

VRVar 124:2; *ib.* 3; מה כיש חמרא דאריסי how bad is the wine of my tenant('s vineyard) *PRK* 277:1 // *KohR* 17c(14); *Pea* 20a(52); *Dem* 22b(18); *Kil* 27d(33); אריסיה דר׳ כא כר מינא *BB* 7d(64); אריסיה רכר ויזא *BQ* 5c(36); *ib.* 37; 44 // *Švu* 37d(26); *ib.* 27; 34; בנוי דאריסא the sons of the tenant *ib.* 42 // *ib.* 32; pl. אריסייה *PRK* 161:8; *VRM* 125:6
Sok, KS 51(1976):468.

אריסו n.f. **tenantship** (↓אריס) sg. אנטונינוס יהבה לר׳ תרין אלפין דשנין באריסו Antoninus gave it (i.e. the land) to Rabbi in tenantship for 2,000 years *Švi* 36d(20)

אריסט n.m. **banqueter** (< ἄριστος Lehnw 128; ↓ אריסטון) pl. ביני אריסטייא among the guests *EchR* 142:9; *EchRB* ib.; לא תשבוק אריס‹ט›יא דיגסון will you not permit the banqueters to eat? *VREd* 653:2; *KohR* 2b(14)[!]

אריסטון n.m. **meal, banquet** (< ἄριστον Lehnw 129) sg. אין הוה לכון אריסטון ומטא יומא לשית שעין if you are invited (lit. have a meal), and the sixth hour has come *Ber* 7b(38); חד זמן עבר אריסטון לבולכטיא he once made a banquet for the councilmen *Ḥag* 77d(44) // *San* 23c(33); *BM* 8c(47); *KohR* 2b(8); בענת אריסטון during the meal *BRV*[60] 92:1; גו אריסטון *San* 21c(5); ארסטוון *EchR* 44:18; *ib.* 47:6; הדין אריצטון *EchRG* 142:13

אריסטון #2 n.m. **noble person** (< ἄριστος Lehnw 129) sg. חד אריסטון *Yev* 16b(9)
Frankel, Mavo 65a.

ארך vb. **to be prolonged, extend, wait** (↓אורך, אריך, ארכה; CPA ארך pe., אורך af. LSp 18, SA אורך af. GSA 357) Pe. **to be prolonged, extended:** כיון דחמא ליליא אריך when he saw the night being prolonged *AZ* 39c(7); *ib.* 9; מן בגלל די יארכון יומיכון so that your days should be extended *TN* Dt 25:15 [H יאריכו]

Af. # **1. to extend, prolong:** a. time: תארכון יומין you will live long *TN* Dt 4:40; *ib.* 17:20; 22:7; 5:33[!]; זכית מארכה יומין you were worthy of living a long time *Tan* 68a(33) // מארכא סגין שנין *KohR* 19b(12); *Ber* 4a(65); b. prayer [v. Sy מֻורכִין צלָותהוֹן PSmCom 29]: שרי רב כהנא מאריך בצלותיה PN began to prolong his prayer *San* 18c(40); *Ber* 7c(11) // *Tan* 67c(27); c. w. רוח to be forbearing [↓אריך]: מאריך רוחיה וגבי דידיה He is forbearing in collecting what is His (i.e. in punishing) *Šeq* 48d(32) // *Tan* 65b(44) // *BR* 758:1 // *PRK* 363:9 // *EstR* 13d(13); *Tan* 66d(5); **2. to occur with an accent (and not a maqqef)** [↓אריך mng. 2]: כל מילה דמסתברה ליה מארכא בריש תיבותה וכל מלה דמסתברה לא מארכה בסוף תיבותה every word (spelled לא) which means "to him" is preceded by a conjunctive accent; every word which means "no" is followed by a conjunctive accent *MMDam* Gen 19:2; *ib.* Lev 10:13; *MPDam* Gen 38:20

Af. #2 **to wait:** a. abs.: אורכין ציבחד wait(f.sg.) a bit *Yom* 43d(23); *ib.* 24; *Tan* 67a(37); *EchRB* 152:17; הכן הוות מורכה כל שתא מלקי כדון did it (i.e. the wheat) need to wait the whole year to be smitten now? *RH* 57a(46); *ib.* 49; אוריכו לכון *FPT* Gen 22:5[11; H שבו לכם]; b. for s.o. (+ ־ל): ואילפא מורכא לך the ship will wait for you *MQ* 81b(19)
On Af. #1, mng. 2, v. Yeivin, Masorah 101.

ארכה n.f. **extension** (↓√ארך; CPA אורכא LSp 18) sg. הא יהבית לכון ארכה behold, I have given you an extension *TN* Gen 6:3; *TNGl* ib.; *FT* ib.

ארכוב n.f. (unclear) ארכובה דעילא *Ned* 37d(49)
Löw, Flora 1:79.

ארכובה, det. **ארכובתה** n.f. **arkubha, a part of the leg** (CPA ארכובא LSp 194, Mal *rxoppta* Berg, Glos 76) sg. מארעא לארכובתיה ומן ארכובתיה לכתפיה from the ground to his *arkubba*, and from his *arkubba* to his shoulder *Soṭ* 21d(52); *ib.* 53; עכנא כריכא על ארכובתיה a snake wrapped around his *arkubba* *EchRB* 103:1

ארכון n.m. **ruler, governor** (< ἄρχων Lehnw 129; CPA ארכון LSp 18, SA ארכון LOT 2 344, n. 2) sg. והוה ארכונא קאים דאין {א}חד כחד ארכון ליסטיס the governor was judging a robber *Ber* 5c(54); *ib.* 55; *ib.* 9a(28); *AZ* 43d(35); pl. ארכונין *Pea* 21a(27)

ארכונטס n.m. **prefect, city-magistrate** (↓ארכון; < ἄρχοντος Lehnw 129) sg. *Tan* 69a(24); *BR* 904:2

ארכיבריון n.m. **gang chief** (< ἀρχι- + בריון Lehnw 165) pl. ארכיבריונים(text : ארכי בר יונים) *PRK* 260:3 [w. ref. to Is 1:23]

ארכיטקטן n.m. **architect** (< ἀρχιτέκτων Lehnw

130) pl. ארכיטקטנ<י>ן *Ber* 13a(3)

ארכן ליפרין n.m. **customs' officer** (< ἀρχιλιπάριος Lieb, *PRK* infra, note) sg. *PRK* 195:3

ארמיי adj., n. **Aramean, gentile** (CPA ארמי (= Ἕλλην), ארמאית (= ἐθνικῶς) LSp 18, SA ארמאי GSA 357) **1.** adj. **Aramean:** sg. לבן ארמייה *TN* Dt 26:5; *TNGl* ib.; ארמאה *TN* Gen 25:20; *ib.* 28:5; **2.** adj. **gentile:** sg. חד טלי ארמאי a gentile child *AZ* 44a(6) **3.** n. **gentile, non-Jew:** sg. או יהודיי יהודי או ארמאי ארמאי either (be) a proper Jew or a proper gentile! *Švi* 35b(1) // *San* 21b(28); חד ארמאי *Švi* 35a(62); *Pes* 30d(60); *Šeq* 50c(41); *Yev* 6c(6); *AZ* 39d(63); *ib.* 40a(1); ארמייא איתבועת זיקיה the wineskin of a gentile burst *ib.* 41c(3); 44a(63); b(45); *ib.* 46; 49; pl. חנותא דארמיין a gentile shop *KohR* 20b(12); בשוקא{י} דארמאי in the street of the gentiles *Ned* 38d(22); יהודאי וארמאי *BR* 686:2; *Dem* 24d(61); *AZ* 44d(43)
On mng. "gentile," v. Nöld, ZDMG 25(1871):118+.

ארמייה, det. **ארמייתה** n.f. **pagan, gentile woman** (↓ארמיי) sg. אתתא ארמייתא a pagan woman *KohR* 21b(47); ברה דארמייתא the son of a gentile woman *Qid* 64d(30) // *Yev* 4a(13) // *KohR* 21b(48)

אַרְמְלָה, det. **ארמלתה**, pl. **ארמלן** n.f. **widow** (CPA ארמלא LSp 195, SA ארמלה ST Gen 38:11) sg. *TN* Gen 38:11 [H אלמנה]; *ib.* Ex 22:21; Lev 21:14; *Šab* 3c(64) // *AZ* 41d(39); ארמלתה *TN* Lev 22:13; *ib.* Dt 24:17; *Ket* 33a(30) // *Qid* 59d(60); ארמלתא דר' חונה PN's widow *Ket* 33d(44); *ib.* 34b(31); *Sot* 19a(28) // *BB* 16d(43); pl. אַרְמְלָן *FPT* Ex 22:21[01]; אילין דכנסין ארמלן those who marry widows *Yom* 38d(60) // *Ket* 24d(34); ארמלתה *TN* Dt 14:29; *ib.* 16:14; ויהבו ליה פריטין למפלגה ליתמייא ולארמלאתא they gave him coins to distribute to the orphans and widows *Meg* 74a(10)

אַרְמְלוּ, det. **ארמלותה** n.f. **widowhood** (↓ארמלה; SA ארמלותה ST Gen 38:19) sg. אַרְמְלוּתַהּ *FPT* Gen 38:19[04; H אלמנותה]; *TN* ib.; *ib.* 14

ארמניי adj. **Armenian** sg. ר' יעקב ארמנייא *Git* 48a(45) // *MQ* 82c(6)[!]

ארנב n.m. **hare** (↓ארנבה; Sy אַרְנְבָא LS 50) sg. ארנבא *TN* Dt 14:7 [H ארנבת]

ארנבה n.f. **hare** (↓ארנב; SA ארנבתה ST Lev 11:6) sg. בשר ארנבא flesh of a hare *EchR* 115:2; *ib.* 8 // *EchRB* ib.; ארנבתה *TN* Lev 11:6 [H הארנבת]; *TNGl* Dt 14:7; אמיה דתלמיי מלכה הוה שמה ארנבתה the mother of Ptolemy, the king, was called "the hare" (λαγώς) *VRQ* 290:7 // *Meg* 71d(45)
Talshir, Fauna 48+.

ארנונין n.m.pl. **annona, a tax paid in kind** (< ἀννῶνα Lehnw 133; ↓אנונה) מסיקי ארנונין payers of taxes *FPT* Gen 49:15[22]; מיגבי ארנונין to collect taxes *Švi* 35a(48) // *San* 21b(14); אייתר ארנוניכון bring your taxes *RuR* 14:89; *ib.* 82 // *PRK* 17:11

ארס n.m. **poison** (MH ארס Jast 124, CPA איר(ו)ס Duensing 156) sg. ואריק בה סם וארס (the snake) emptied poison into it (the vessel) *SYAP* 30:43; *ib.* 42
Lehnw 43.

ארס vb. **to betrothe** (↓ארוסה, ארוס; CPA ארס itpe. LSp 18, SA ארס ST Dt 20:7) Pa. **to betrothe:** אריש אתה *TN* Dt 20:7 [H ארש]; ארס *PalLaws* 64:16; *ib.* 65:6; ארסת *FTV* Ex 22:15; תארש *TN* Dt 28:30; pass.part. מארסה *FPT* Ex 22:15[01]; *TN* ib.; *ib.* Dt 22:23; 25; מארשא *ib.* 27
Itpa. **to be betrothed:** אתארסת *ib.* 28

ארסקינון n. (unclear) (↓סיסירנון) יומא דין ארסקינון today ... *KohR* 3d(24)
Lieb, Scholem Vol 172.

ארע, det. **אַרְעָה**, pl. **ארען** n.f. **earth, land, ground, piece of land** (↓ארעין, ארעיי, לרע, עם דארע; CPA ארע LSp 18, SA ארע ST Gen 1:1) אַרְעָא *FPT* Gen 2:19[02];- **1. earth:** sg. בגו ארעא *ib.* Gen 4:14 [H בארץ]; *TN* ib. 1:1; 10; 11; 15; 8:9; 9:12; 19:31; Ex 15:12; Lev 11:43; Num 16:30; Dt 4:32; כמא דשמייא רחיקין מן ארעא as much as the earth is far from the sky *Ned* 42d(52); כמה דאנא רחמן בשמיא כן[!] תהוון רחמנין בארעא just as I am merciful in heaven, so you should be merciful on earth *Ber* 9c(22) // *Meg* 75c(12); *Ber* 9b(10) // *Tan* 63d(9); אנא מחבל להון ומחבל ארעא עמהון I will destroy them, and I will destroy the earth with them *BR* 280:9 [expl. Gen 6:13]; ומלת כל ארעא it filled the whole earth *ib.* 336:12; אורחא דארעא the way of the earth *RuR* 154:13; עפרא דארעא the dust of the earth *TN* Gen 13:16; *ib.* 28:14; Ex 8:13; **2. land, country:** sg. a. general: ארע עבדה פירין a land which produces fruits *ib.* Num 13:27; 32; Dt

2:20; 8:9; ארע רחיקה a far-off land *ib.* 29:21; *Švi* 38d(42); ארע מפסקה *TN* Lev 16:22 [H ארץ גזרה]; ארעא *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 13:15; *ib.* 15:18; ולא הוה לך מה מיכול בארעך didn't you have anything to eat in your country? *BR* 301:4 // *PRK* 149:2; *VR* 620:3; ארעא מסאבתא an unclean country *Kil* 32c(31) // *Ket* 35b(34); ארעא בריתא a foreign country *Hag* 76d(3) // *MQ* 81c(47) // *Ned* 42b(17); *ŠR* 7b(21); b. in GN's: ארע גלעד *TN* Num 32:1; ארע דבבל *ib.* Gen 11:2; ארעא דרומא *ib.* 36:34 [H ארץ התימני]; ארעא דיהודה *ib.* Dt 34:2; ארעא דיש(ראל) *Ber* 5c(40); *Kil* 32c(32); *Švi* 35c(16); *Er* 18d(20); *Hag* 76c(27); *Soṭ* 17b(16); *Ket* 35b(36); *San* 25d(29); *BR* 311:4; *ib.* 1240:1; *EchRB* 126:5; ארעא דכנען *TN* Gen 17:8; *ib.* 42:7; 47:1; ארעא דמצרים *FPT* Ex 9:22[04]; *TN* Gen 21:21; *ib.* Ex 8:1; ארעא משרה *ib.* Gen 19:28 [H ארץ הככר]; pl. כל ארעתא האלין *ib.* 26:3; 41:54; b. in various phrases: 1) כנימוס ארעא according to the custom of the land: *TN* Gen 19:1; *ib.* 24:52; 33:3; 37:10; 42:6; 2) עמא דארעא the local populace: *ib.* 23:12; 24:13; 42:6; Lev 18:27; 20:2; Num 14:9; **3. ground:** sg. ארעא *ib.* Dt 12:16; 22:6; שריש קביע בארעא a root set in the ground *ib.* 29:17; *Ḥaliṣa* 67:12; וטלק יתיה לארעא he threw it to the ground *TN* Ex 4:3; *San* 29a(33); ויטלטליניה מן ארעא let him pick him up from the ground *Hag* 77d(64); לא דמי ההוא דטען מן ארעא לכתפיה לההוא דטען מן ארעא לארכובתיה one cannot compare a person who lifts (something) from the ground to his shoulders with one who lifts (something) from the ground to his *arkubba* *Soṭ* 21d(51); *VR* 103:3; *EchRB* 157:17; **4. piece of land:** sg. [!]כר תהויין ארע (Se)חכרין when you lease a field *MŠ* 56b(50); מרי תעבד ארעא מרי תצלח ארעא my master, will the field produce? My master, will the field be successful? *BRV*[60] 114:5; מה ארעא עברא *VR* 124:4; *ib.* 103:3; 495:2; ארעא דאת קאים עליה דידי the land on which you are standing is mine *BR* 213:3

ארע (a/a) vb. **to attain, meet, happen, befall** (↓ אירעון, אירוע, ערע√; QA לערע Beyer, ATTM 664; Sy ܐܪܰܥ LS 51, MH ארע Jast 124; cf. CPA אורע *LSp 19) Pe.,* pf. 3m.sg. ארע *FPT* Gen *37:17[05]*; 3m.pl. ארעו *TN* ib. 32:2; imp. 3m.sg. יארע *ib.* Dt 19:5; יירע *TNGl* ib. 19:6; f. תארע *TN* Lev 27:8; תרע *ib.* 14:22; 2m.pl. תארעון *FPT* ib. 23:37[06];- **1. to attain, reach:** ארעת ידה *TN* ib. 14:32 [H תשיג ידו]; *ib.* 25:28; 47; 12:8; **2. to meet, overtake:** ארעת *ib.* Gen 33:8 [H פגשתי]; וארע יתה *ib.* 16:7 [H וימצאה]; Dt 22:6; Gen 31:23 [H וידבק אתו]; *FPT* ib. 25[05; H וישגו]; *TN* Lev 26:5; ויארע יתיה *ib.* Dt 19:6 [H והשיגו]; 27:17; **3. to befall** (of misfortune, etc.; cf. Sy ארע PSm 396, mng. 3): ואנא דארע יתי א"ר נסה רבה I, upon whom befell a great tragedy *ib.* Lev 10:19 [H ותקראנה אותי כאלה]; *FT* ib.; כל עקיה די ארעון יתן all the troubles which befell us *TN* Num 20:14 [H מצאתנו]; *FPT* Gen 42:38[05]; *ib.* 44:6[04]; *ib.* Dt 31:29; **4. to happen, occur:** וארעת שעתא it so happened *VR* 508:4; *ib.* 510:5; 859:5; *KohR* 15c(19); *ib.* 28c(8); *EchR* 46:21

Pa. to designate [denom. ↓אירוע]: אליין סדרי מועדוי דה' די תארעון יתהון יומין טבין וארועין קדישין these are the orders of of God's convocations which you will designate as holidays and holy assemblies *FPT* Lev 23:37[06; H תקראו]; *ib.* 2; 4; *TN* ib. 23:37

Moreshet, Lex 106+.

ארעי, cs. **ארעית** n.f. **bottom** (↓ארע) sg. ושרשוי מטיין עד ארעית תהומ<א> its roots reach the bottom of the abyss *TNGl* Gen 50:1

ארעיי adj. **lower** (↓ארע; CPA ארעי LSp 19, SA ארעה det. LOT 3/2 264:21) a. as subst.: sg. ארעייה *Kil* 32d(12) [≠ ↓ עיליי; ref. to garment]; *Meg* 73d(57) [ref. to shelf]; *BM* 12c(14) [ref. to dweller in building]; pl. לא הא ארעייתא *Ter* 43a(47); ארעיין below *TNGl* Dt 28:43; מה דעברת ארעיין בארעייא עביד בעילייא what you did to the lower ones, do to the upper ones *Suk* 55b(21) // בארעאי *EchRG* 83:11; b. as adj.: sg. גלילא ארעייה Lower Galilee *San* 18d(15) // *MŠ* 56c(10) [!]; דרומא ארעייא *ib.* 13 // *ib.* 12; שוקא ארעיי{א}ה the lower open area *ŠR* 7d(17); אסקופתא ארעייתא the lower door sill *Yom* 38c(34); ספתה ארעייתה the lower lip *PalLaws* 28:36; *EchR* 44:20; *TN* Dt 32:22; pl. מדורין ארעיין lower compartments *ib.* Gen 6:16; מיא ארעאי the lower waters *FTV* Gen 1:6; לחייה ארעייה the lower cheeks *TN* Dt 18:3

ארקובט n.m. **high Persian dignitary** (Pal ארגבט DISO 23) sg. ארקובטה או ראש גלותא the *argapetes* or the exilarch? *BerG* 5a(41) // ארקווטא *ŠvuG* 32d(31); ארקבטא *ib.L*

This word is transcribed in Greek in a bilingual Pal inscription as ἀργαπέτης (v. G.A. Cooke, North Semitic Inscriptions, Oxford 1903: no. 129); v. also Geiger, AAC 27+; M. Beer, The Babylonian Exilarchate, Tel Aviv 1970:25+, w. lit. (Heb).

ארתוסיי adj. **Orthosian** pl. ארתוסיא *TN* Gen 10:17 [H הסיני]

רְתִיכָה, אַרְתִּכָּה, det. **רתיך, ארתך** n.m. **chariot** sg. אַרְתִּכְּיֵה *FPT* Gen 46:29[04; H מרכבתו]; *TN* ib. 41:43; pl. ארתכין *ib.* Ex 14:7; רתיכין *ib.* Gen 50:9; ארתכוי *ib.* 46:29; Ex 14:23; ארתכיהון *ib.* 18:11; רְתִיכוֹי *FPT* Ex 15:4[17]

The pl. form ארתיכ־ is only found in *FTP* (e.g. Ex 14 passim) and is prob. corrupt.

אשדו, cs. **אשדות** v.n. **spilling** (√ אשד; cf. Sy אֶשׁידוּת דְמָא wound LS 52) sg. כאשדות(text: כאשדיות) אדם זכיי shedding of innocent blood *TNGl* Dt 24:6

אָשׁוּן n.m. **time, season** (CPA אשון LSp 20) sg. לא עת H ;05]Gen 29:7 *FPT* ליה אשון למכנשה האסף]; אשון עללתא דארעא the time of the harvest of the land *TN* ib. 35:16; *ib.* Lev 15:25; כְּאָשׁוּן שירותא during the meal *FPT* Gen 43:16[04]; *ib.* 25; *TN* Dt 31:10; וכאשון מסק עמוד שחרא *ib.* Gen 19:15 [H וכמו השחר עלה]; Num 9:17; לאשון סיבותה *ib.* Gen 21:2 [H לזקניו]; דלא באשונא not in (its proper) time *ib.* 28:10

Peri, Morph 47+. The occasional spellings אישון (e.g. *TN* Gen 18:5; *FTP* ib. 19:15) are corruptions due to BH באישון Prov 20:20.

2# אשון n.m. **sudatorium (vapor-room) in a Roman bath** (< אשחון* (?) L. Ginzberg, AAC 436; ↓√שחן) sg. והון עמיה עלין לאשונא they went into the vapor-room with him *BR* 307:5; אעל+ ליה לי{(לא)} לאשונא take it into the vapor room for me *Švi* 38a(22)

Lieb, YK Intr 11; id., Intr. to facs. ed. of Ms. Leiden 3.

3# אשון n.m. **strength** (< *עשון; ↓√עשן) sg. ד{י}<ו> נסב אשונה because he takes the strength (of the heat from him) *Ned* 38d(1) [glossed in margin of L: אישתא; ↓אישה]

Lieb, TK 7:429.

אשוריי adj. **Assyrian** (↓אתוריי) sg. עד כען אשוריי משבי יתך until now an Assyrian is holding you captive *TN* Num 24:22 [H אשור]

אשכה, det. **אשכתה** n.f. **testicle** (SA אשך, אשכו (!), pl. חשכין ST Lev 21:20 (w. Var), Sy אֶשׁכְּתָא LS 52) sg. אשכתיה *TN* Lev 21:20 [H אשך]

אשלמה, det. **אשלמתה** n.f. **setting, the Prophets** (↓√שלם) **1. setting:** sg. אשלמ{י}ה *TN* Ex 28:17 [H מלאת]; ראשלמא *FTV* ib. 35:33; לאשלמתא *TN* ib. 31:5; **2. the Prophets, prophetic reading:** sg. אשלמ׳, שלמ׳[!] *Mann, Bible* 1:561+ (passim); אשלמתה קדמיתה the Former Prophets *MMDam* Dt 30:13; אשלמתה תינינת<ה> the Latter Prophets *ib.* Lev 26:25

On mng. 2, v. Mann, Bible 1:555+ and √שלם af., mng. 9.

אשלמו, det. **אשלמותה** n.f. **setting, completion** (↓√שלם) **1. setting:** sg. אשלמו דאבנא *FTV* Ex 28:17 [H מלאת אבן]; *TN* ib. 25:7[!]; 35:9[!]; אשלמותה *ib.* 35:27; 33; כאשלמותהון *ib.* 39:13; pl. דאשלמוותה *TNGl* ib. 31:5; **2. completion, dedication:** sg. שבעתי יומי אשלמותה the seven days of completion *TN* Lev 9:1; דכרה דאשלמותה *ib.* 8:22; Ex 29:22 [H איל המלואים]; 26; 31; Lev 8:31; לאשלמותה *ib.* 7:37; יומי אשלמותכון *ib.* 8:33

אשלמו, cs. **אשלמות** v.n. **completing** (↓√שלם) ובאשלמות *TNGl* Lev 12:6 [H ובמלאת]

אשם n.m. **guilt offering** (< BH אשם HAL 92) sg. אשמה *TN* Lev 5:19; *ib.* 14:13; Num 5:7; pl. אשמיהון *ib.* 18:9

אשמעו, det. **אשמעותה** n.f. **proclamation** (↓√שמע; SA אשמעו Ham 613:173) sg. סדר בכורות דאשמעותה the order of the firstborn animals; of the proclamation *PalLaws* 28:22

Margulies, PalLaws 10.

אשפלה n.f. **basket** (↓אפשלה) sg. חדה אשפלה *Dem* 22d(18)

אשקייה, det. **אשקייתה** n.f. **watering, irrigation** (↓√שקי) sg. הדא אשקייתה *Švi* 36d(40)

אשקק n.m. **lane, street** (↓שקק; CPA אשקק LSp 213) sg. גו אשקקה דהוה ר׳ חנינה שרי בגויה in the street in which PN lived *Tan* 66c(40)

אשרה, det. **אשרתה** n.f. **tree devoted to idolatry** (< BH אשרה HAL 96) sg. אשרה *TN* Dt 16:21 [H id.]; אשרתהון *ib.* Ex 34:13; Dt 7:5

אשתקד adv. **last year** (< Akk *šaddaqdim* Kaufman, Influences 96) *MŠ* 55b(31) [≠ ↓אשתרה]

את n.m. **sign, letter** (CPA את, pl. אתין, אתון LSp 4) **1. sign:** sg. *TN* Dt 13:2 [H אות]; pl. אתין *ib.* 6:22; Gen 1:14; Dt 28:46; אתייה *ib.* 29:2; 34:11; **2.**

letter: sg. תמניין וחמשה אתין 85 letters *ib.* 32:3; הוה מותיר לה חמשה אתין he adds five letters to it (i.e. the acrostic) *KohR* 5c(14); *ŠR* 2a(24); הנון סמל אתוי דדן והינון אתוי דדן the two words (i.e. סמל and סלם) have the same letters *BR* 789:10; *ib.* 73:10; *EchRB* 56:21; אתון אתייה קדישייה you, the holy letters *AmGen* 6b:4; *ib.* 12; d:1
Bacher, Term 2:2.

אַתְּ pron. **you** (m.sg.; CPA את LSp 14, SA את Ham 454:155) אַתְּ *FPT* Gen 4:7[02]; *MQ* 82d(46); הכ(מה) דת<מר> (= דאת אמר) *Ḥag* 76d(36); דת (=דאת) *BR* 1065:1; ותמר (= ואת אמר) *ib.* 36:2;- a. in nom. phrases: 1) subj.: שתיי חמר את you are drunk from wine *Pes* 37c(33); יחידיי את you are a single person *Meg* 74a(19); את הוא רבהון דיהודאי you are the chief of the Jews *San* 20d(13); *AZ* 44d(33); *BR* 360:9; אנן ואת בנוי דגבר חד we and you are the sons of one man *ib.* 1127:4; *VR* 577:3; 2) pred.: מאן את *ŠR* 20a(1); b. in verbal phrases: 1) w. pf.: את כסית עריתה דאבוך את בזית עריתה דאבוך you covered your father's nakedness. You shamed your father's nakedness *BR* 340:3; את בעיתה *BM* 12a(24); *BQ* 6b(38); *BR* 1116:4; 2) w. imp.: ותיתי והבאת אתה את H] *TN* Ex 18:19 [את פיתגמיא הדברים]; *ib.* Num 11:29; 3) w. inf.: בהדרא דאוריתא את מתרוממא you will be exalted in the glory of the Law *MŠ* 55c(28); 4) w. imper.: הב את פלגא you give half *Naz* 54b(4); *BR* 335:7; *EchRB* 48:28; 5) w. part.: את שמע מינה תלת you conclude from it three (things) *Šab* 17b(12); מן אילין את חיי do you live from these (things)? *Tan* 67d(35); חכים את ליה do you know him? *Ket* 35a(57); *Giṭ* 43c(17); *BQ* 6b(35); *BB* 13a(12); *BR* 627:1; *ib.* 813:2; *VR* 202:4; *PRK* 269:1; c. in *casus pendens*: ואת לית את שאל ליה won't you ask him? *MQ* 81c(57); *Yev* 3a(57); *AZ* 43b(62); אנא ואת צריכא לן I and you are in doubt concerning it *Hor* 46d(19); את מה אית בך עבד what can you do? *Ḥag* 78a(6); *Ket* 29b(34); d. in cleft sentences: ולאו את הוא דגזרת wasn't it you who decreed? *ŠR* 30c(10)
The pseudo-archaic form אנת used exclusively in PsJ (v. Dalm, Gr 107) never occurs in *FPT*, *TN*, and *FT*. Its few occurrences (e.g. *VR* 350:2; *EchRB* 49:10) should be viewed as corruptions. On the the other hand, אנת occurs in a document quoted in PT *Giṭ* 49a(19) // *Qid* 63d(18) and reflects its quasi-Official Aramaic style (Correct Dalm, Gr 106. The ex. quoted from *Tan* 64b does not occur).

אתגליו, cs. **אתגליות** v.n. **revelation** (↓ [בהכתי H] *TNGl* Ex 12:13 באיתגלאיותי למקטל(גלי√

אתון n.m. **oven, furnace** (< Akk *atūnu* Kaufman, Influences 110; CPA אתון LSp 20, SA אתון ST Gen 19:28) sg. אתון נורהון דכשדאי the fiery furnace of the Chaldeans *TN* Gen 11:28; *ib.* 31; 15:7; 16:5; *FT* ib.; אתון גומריה the furnace of coals *SYAP* 45:12; *ib.* 11:5; תנן אתונא smoke of the oven *FPT* Ex 19:18[06]; *TNGl* ib.; *FT* ib.; *TN* ib.; קטם דאתון ash of the furnace *ib.* 9:8; 10; גהינם דמתילה באתונה Hell which is compared with the furnace *TN* Gen 15:17; ונוי יתהון באתונ' let us burn them (i.e the bricks) in the furnace *ib.* 11:3; וזרוק ג[י]<ו>פריתא באת[י]<ו>'ניה' throw sulfur in his furnace *EstR* 7d(24)

אַתּוֹן pron. **you** (m.pl.; CPA אתון LSp 14, SA אתון ST Gen 26:27) *FPT* Dt 28:21[04; voc];- a. in nom. phrases: 1) as subj.: אתון רישא ואנא גופא you are the head, and I am the body *PRK* 271:4; *ib.* 242:13; מן דמן אתון from whom are you? *BR* 929:4; *EchRB* 110:3; *Am* 10:3; *AmGen* 6b:12; 2) as pred.: מה אתון *BR* 906:2; 3) in apposition: מנה לכון אתון תנחום ויצחק בניי from her to you, PN and PN_2, my sons *Pap* 7:1; b. in verbal phrases: 1) w. pf.: אתון אמרתון *Ket* 35a(20); *BR* 692:1; 2) w. imp.: ואתון תהוון להדיוטין you will become commoners *TN* Dt 28:44; *ib.* 30:16; c. w. part.: אין לית אתון יהבין ליה לן if you don't give it to us *Ter* 46b(45); בעיי אתון מידע do you want to know ...? *MQ* 82d(38); *BM* 10d(49); *San* 20c(64); *BR* 1136:3; *VR* 554:2; *PRK* 197:2
An enclitic form מה חון *San* 23d(14) occurs once.

אתוריי adj. **Assyrian** (Sy אַתּוּרָיָא PSm 421) sg. אתורייא *FTV* Gen 10:11; *FT* Num 24:22; *TNGl* ib. 24; pl. אתורייה *TN* ib.; *FTV* ib.
Nöld, ZA 1(1886):268+.

את, אתי pron. **you** (f.sg.; CPA אתי LSp 14, SA אתי ST Gen 12:11) אתי *BR* 1182:8; *SoṭV* 16d(45); *SYAP* 1:38; אנתי *ErG* 21b(17); אנתין *JMP* 12:4; את *VR* 191:4;- a. in nom. phrases: אתי מן אתי you, who are you? *BR* 1182:8; ברת מן את whose daughter are you? *TN* Gen 24:47; *EchRG* 84:5; *FPT* Gen 39:9[05]; עד דאת טלייה while you are still a young girl *PRK* 306:1; b. in verbal phrases: מנן את אתייה ולאן את אולה from where are you coming, and where are you going? *TN* Gen 16:8; *ib.* 11; 24:60; הרא עבדה ואת לית את עבדה that (fig tree) produces (fruit), and you do not produce? *Švi* 35b(46); *Soṭ* 16d(45); מה את בעיא מיניה what do you want from him? *BR* 1096:1; *VR* 123:5;

EchRB 55:4; *ib.* 76:20; *ŠR* 33c(26)
Kut, SGA 31; Friedman, JMP 1:57+.

אתי vb. **to come** (↓לדאתי; CPA אתא, af. אתי, איתי LSp 20, אטי, איטי ib. 6; HS 9:27, SA אתא ST Gen 14:5) Pe., pf. 1sg. אתית *BM* 8c(39); 2m. אתית *BRV*[60] 94:1; אתיתא *Ḥag* 78a(3); אתית *BR* 551:2; 3m. אתה *Švu* 37b(43); אתא *FPT* Gen 34:20[03]; 1pl. אתינן *Mas* 50c(31); 2m. אתיתון *TN* Dt 12:9; *Pes* 31c(1); 3m. אתון *FPT* Gen 47:1[04]; *Ber* 6a(24); [!] אתון *Yev* 3a(57); f. אתיין *EchR* 89:12; imp. 2m.sg. תיתי *TN* Gen 24:41; 3m. ייתי *Pea* 16a(31); *VR* 349:2; f. תיתי *TN* Gen 24:39; *BM* 9a(28); 1pl. ניתי *TN* Gen 37:10; *Ber* 10c(49); 2m. תיתון *TN* Dt 12:6; 3m. ייתון *ib.* 30:1; *PRK* 200:7; f. ייתיין *FTP* Gen 49:26; imper. 2m.sg. איתא *Šab* 3a(44); אתה *TN* Num 22:11; *BR* 225:4; [!] תאן *VR* 350:1; f. איתיי *Tan* 64b(59); 2m.pl. איתון *TN* Gen 50:1; *Meg* 71d(32); אתון *Ḥag* 78d(26); ותון (= ואתון) *BB* 13c(34); inf. מיתי *Suk* 55b(17); מייתי *TN* Gen 37:10; למיתי *BR* 356:4; part., m.sg. אתי *FPT* Gen 48:2[04]; *BR* 917:4; f. אתייה *FPT* Gen 37:25[05]; *BR* 24:3; ותייא *BM* 9d(16); m.pl. אתיין *TN* Dt 33:3; *Soṭ* 23a(39); f.pl. אתיין *TN* Gen 41:29; *Šeq* 50d(25); ותייאן *Ket* 28d(20);- **1. to come, arrive:** a. general: *TN* Gen 37:23; *ib.* Ex 20:15; Num 21:34; Dt 33:3; ר׳ אבהו אתא לטיבריא *Pes* 37c(35); *Ket* 34a(17); *AZ* 41a(41); *VR* 504:4; *EchRB* 143:12; מי אתי צהא גו איסרטא while coming, he became thirsty on the road *Suk* 53a(13); *Dem* 24d(62); *Ḥag* 78d(25); מועדא מייתי the holiday is about to arrive *MŠ* 55c(23); *Ned* 41c(32); אתא מן למיתי he came from coming *BR* 654:11 [expl. כא מבא Gen 26:42]; אתת ענתא the time arrived *Ber* 6a(52); אזיל ואתי [↓ √אזל mng. 1.g.1]; b. asyndetically w. fol. vb.: אתא קבל לי על בריה he came to complain to me about his son *Pea* 15d(24); אתא שאל לר׳ ירמיה he came to ask PN *Švi* 39a(11); מה את סביר ממון אתית טעין do you think that I came carrying money? *BR* 813:2; אתא בעי למיתן הכא he came wanting to give here *Meg* 74a(19); *Ber* 6a(24); *Kil* 32c(24); *Ḥal* 57d(63); *Ned* 41c(1); *BR* 961:5; אתיי אתון עבדין עמן are you coming to work with us? *BME* 10d(49); *ib.* 52; אתייה את{ו}‹י›ן סחייה are you coming to bathe? *BR* 947:1; *ib.* 2; c. w. ingressive -ל: אתון לכון come closer *BR* 924:5; אתא לך לריחא טבא approach the pleasant odor *ŠR* 41d(6); כל ייסוריהן דישר׳ ייתון לון עליי ואינון אתיי לון may all the sufferings of the Jews befall me. And they come *PRK* 200:7; d. w. var. preps.: 1) -ב: יוסי בן יוסי הוה אתי באילפא PN was traveling by boat *Ber* 6c(50) [cf. Sy בֱּאלפּוֹהי אֶתָו PSm 414]; *EchRB* 47:21; 2) (ל)גבי: אתא גבי ינאי מלכא *Ber* 11b(37); *Dem* 22a(10); *MŠ* 55b(60); *Ket* 29a(62); 3) גו: מיתי גו אילפא *Ḥag* 77d(32); 4) -ל [w. GN only]: ואתו למרתא *TN* Ex 15:23; *ib.* Num 33:9; Dt 29:6; 5) לוות: וייתי לוות אהרן *ib.* Lev 13:2; Gen 46:31; 6) לקדמות: אתא לקדמותיה *MSam* 68:5; 7) לקמי: אתא לקמי שמואל *Švu* 37b(46); **2.** w. על **to befall, attack:** a. general: מותנא אתא על עלמא pestilence will befall the world *TN* Ex 20:14; מה דאמ׳ על הלין עמא אתא עליהון what he said about those people befell them *PRK* 128:6; *BB* 13b(45); *BR* 273:1; מלחמת חובה בגון דאתיין אינון עלינן a compulsory war — when they attack us *Soṭ* 23a(39); *TN* Gen 15:1; b. in oath formula: ייתי עליי דלא ידעית may it befall me if I knew *Švi* 36c(15); *ib.* b(19); *Ber* 5c(52); *Ket* 35a(52); *Nid* 50b(23); *KohR* 22a(29); **3. to be in the future:** עלמא דאתי [↓ עלם]; ומה דאתי הוי למצע what will be (from the union) will be equally divided *EchRG* 84:2; **4.** in var. legal phrases: a. אתא עובדא קומי ר׳ ירמיה a case came before PN *Kil* 29b(47); *Ḥal* 58d(33); *Er* 25a(38); *Suk* 52a(25); b. אתא מימר לך it came to tell you *Dem* 23c(25); *Pes* 34b(26); *Ḥag* 78b(53); c. אתא ר׳ חנניה בשם ר׳ איסי PN brought a tradition in the name of PN_2 *Dem* 24a(46); *Pes* 32c(37); d. וכן אתינן מיתני here we came to learn *Švi* 35b(55); *Mas* 50c(31); לא אתינן מתני אלא ... *DemV* 21c(35); מה אתינן מיתני *Pes* 28c(6); e. מנן תיתי ליה from where does (the proof) come to him? *BQ* 5d(31) [fol. by proof text]; *San* 24c(36); f. איתא חמי come, see! *Dem* 25b(13); *Ter* 44b(9); *Beṣ* 61b(2); *Qid* 62b(31); *PRK* 297:5 [cf. in non-legal usage אתון חמון *TN* Gen 22:10; *Tan* 66d(9); *VR* 798:1]; g. אפי׳ כמתנית׳ אתיא היא it even agrees with the Tannaitic tradition *Pes* 27c(9) [cf. CPA אתיא συμφωνεῖ LSp 20]; *Suk* 52c(23); *Soṭ* 16d(4); *BR* 24:3; לא אתיא דלא על סיפא it only agrees with the latter part of the Mishna *Švi* 33c(6); *San* 20a(12); h. אתיין אילין [↓יחידיי] אתייא דיחידייא בסתמא דתמן [↓פלגו] פלגוותה באילין פלגוותה

Af., pf. 1sg. אייתיית *FPT* Gen 31:39[03]; אייתיתה *BQ* 2c(40); 2m. אייתית *VR* 757:3; אייטיתה *BRL* 92:1; 3m. אייתי *Meg* 72b(4); אייטי *BRG* 818:2; *KohR* 10a(21); f. אייתת *San* 23c(55); אייטת *BRV*[60] 141:2; 1pl. אייתינן *FPT* Dt 26:10[23]; 2m. אייתיתון *ib.* Gen 43:5[05]; 3m. אייתון *Šab* 14d(41); אייתוניה *Šeq* 48d(20); imp. 1sg. אייתי *EchR* 50:12; ניטי *BRL* 92:2; 2m. תייתי *TN* Gen 27:10; 3m. ייתי *ib.* Num 6:10; ייטי *KohREd* 10a(20); יטי *Ber* 4b(3); f. תייתי *TN* Lev 12:6; 1pl. נייתיניה *PRK* 199:4; 2m. תייתון

כולהון אתמהון all of them are questions *BR* 1114:3; **2. question mark:** sg. אתמהא שמא כלי מלא בתוך כלי מלא אתמהא question: (Is it possihle to pour) a full vessel into a full vessel? *BR* 36:1; אתראי לא ילפין מן קדמאי אתמהא don't the last learn from the first? *ib.* 353:6; 45:2; 162:4; 242:3; 639:3; 738:3; 1057:2; 1239:8; 1245:3

Mng. 2 is only employed in *BR* (v. Albeck, BR Intr 23; Bacher, Term 2:236+); on gram. form, Ben Hayyim, LOT 3/2 218, n. to l. 65.

איתמל, אתמל adv. **yesterday** (CPA אתמל LSp 20, SA אתמל Ham 610:98) a. alone: בגין דזבינת מינך איתמל חיסין because I hought wheat from you yesterday *Dem* 24a(26); *Ber* 6a(25); *Dem* 21d(55); *ib.* 24d(23); מן איתמל *ŠabG* 17c(30); *ib.* 35; *Beṣ* 61h(21); *ib.* 35; 60d(23); b. w. ־ד: היך ראיתמל *TN* Ex 5:7 [H כתמל]; *ib.* 8; Gen 31:2; *FPT* ib. 5[05]; מן דאתמל *ib.* Ex 21:36[01]; *TN* ih. 29; Dt 4:42; 19:6; *Pes* 31c(3); *Beṣ* 60d(26)

אתן n.f. **she-ass** (↓אתנה; CPA אתן LSp 20, SA אתן ST Num 22:23) sg. אתנא *FT* Num 22:30 [H האתון]; *TNGl* ib.; אתניה *FTV* ih. 21; אתנך *FT* ib. 30

Talshir, Fauna 49.

אֲתָנָה, det. **אתנתה**, pl. **אתנין ,אתנן** n.f. **she-ass** (↓ אתן; SA אתנתה ST Num 22:25(Var), pl. אתנן ib. Gen 32:16) sg. אתנתה *TN* Num 22:21 [H אתונו]; *ib.* 23; 25; 27–30; 33; אתנתך *ib.* 30; 32; pl. אתנין *ib.* Gen 12:16; 32:16; 45:23; אֶיתָּנָן *FPT* ib. 32:16[03]

אתנחה, pl. **אתנחן** n.f. **pause, accent atnaḥ** (↓ √נוח) **1. pause:** pl. אילו ההכרעות והאתנחתא these are the decisions (concerning the juxtaposition of words) and the pauses *BR* 342:6 [expl. ויבינו במקרא Neh 8:8]; **2. atnaḥ:** pl. וכל אתנחן all (the words accented with) *atnaḥ MMDam* Gen 27:42; *ib.* Dt 4:33; *MPDam* Gen 13:6; *ib.* 16:4

Kui, SGA 33; Yeivin, Masorah 164.

אתפגשו, cs. **אתפגשות** v.n. **meeting together, fighting with one another** (↓√פגש) באתפגשות{א}<ה> עמה *TN* Gen 32:26 [H בהאבקו עמו]

אתר ,תר, det. **אַתְרָה** n.m. **place, synagogue** (CPA תר ,אתר, pl. אתרין LSp 20, SA אתר, pl. אתרין Ham 506:127+) אתר *Naveh* 32:7; אַתְרָא *FPT* Gen 35:15[03]; תר *TNGl* Num 21:8; תרא *Naveh* 20:4;- **1. place:** a. general: sg. *TN* Num 18:31 [H מקום]; *ib.* 20:5; בבל הידין אתר in whichever place *ib.* Dt 12:13; מן הידין(text: שהדיין) אתר את from what

TN Ex 34:26; 3m. ייתון *ib.* Lev 10:15; imper. 2m.sg. אייתי *Git* 49a(26); אייטי *BR* 359:11; f. אתיי{ה} *Meg* 73a(44); 2m.pl. אייתון *Ḥag* 76c(29); אייתוניה *EchRB* 67:9; inf. מייתייה *TN* Num 24:5; *PRK* 199:3; מייתיתיה *Ber* 5c(51); part. m.sg. מייתי *BR* 952:5; f. מייתיא *Ḥag* 78a(5); m.pl. מייתין *TN* Dt 32:1; *BR* 870:4;- **1. to bring, make come:** ואייתי יתה לוותה *TN* Gen 29:23 [H ויבא אליו]; *ib.* Ex 35:24; Lev 5:11; Dt 12:11; אייתון לן נטורי קרתא hring us the town watchmen *Ḥag* 76c(29); אייתי מבסה hring the duty *BR* 894:2; *PRK* 17:11; נפק ואייתי ליה לישן he went and brought him a tongue *VR* 757:1; מייתי תרין סוסוון שטיי he brings two wild horses *Qid* 60c(50); שלח ואייתיתיה send for him *Ber* 11b(43) [cf. Sy שְׁדַר אִיתִיו Est 5:10]; *Tan* 66c(46); *BM* 8d(33); **2. w.** על **to hring upon, inflict:** והוות מייתי עלינן חובין *TN* Gen 26:10 [H והבאת עלינו אשם]; אייתי עליהון מה דאייתיתא עלי inflict upon them what you inflicted upon me *EchR* 94:11; **3. to bring a proof:** a. from a biblical verse: מייתי לה מן סופיה דספרא he brings (the proof) for it from the end of the book *BR* 49:7; *MQ* 82b(44); *VR* 140:3; *EchRB* 52:7; h. from a Tannaitic source: ר׳ לעזר מייתי לה טעם דמתני׳ PN brings a proof for it from the Mishna *Ket* 24d(35); *RH* 59b(63); *Ḥal* 58c(58); *BQ* 5a(45); אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרא מדרומא PN brought as proof a Tannaitic source of PN_2 from the "south" *Yom* 38d(25); *Beṣ* 62a(34)

For add. exx. in PT, v. CTY 2:244+. On pe., mng. 1.c, cf. MH בא ל־ (Sok, Leshonenu 33(1969):270); on mng. 2.b, cf. MH יבוא עלי (Lieb, Greek 92); on af., mng. 3, v. Bacher, Term 2:18; BR, Intr 22; on אייטי, v. S. Fraenkel, ZA 20(1907):442; Rosenthal, AF 147; cf. Z. Ben-Hayyim, Schirmann Vol 46+ (< *ויטא, fol. A. Kohut, but improbable).

אתייקרו, cs. **אתייקרות** v.n. **becoming hurdensome** (↓ √יקר) באתיקרותי *TN* Ex 14:18 [H בהכבדי]; *FTP* ib.

אתין pron. **you** (f.pl.; CPA אתין LSp 14, SA אתין ST Gen 31:6) ואתן חכמתין you knew *FPT* Gen 31:6[05; H ואתנה]

אתכנשו, cs. **אתכנשות** v.n. **gathering together** (↓ √כנש) באתכנשות עם בנישתה in the gathering together of the people of the congregation *TN* Num 17:7 [H בהקהל]

אתמהא, pl. **אתמהון** n.f. **question, question mark** (↓ √תמה; cf. CPA מתמה LSp 221) **1. question:** pl.

place are you? *BR* 327:8; אתר דזרע רובע דחיטין a place in which he sowed 1/4 (*qab*) of wheat *Kil* 27d(18); כל אתר אית ביה טבין ובישין every place has good and bad people *BR* 521:8; *ib.* 409:1; 414:6; 901:5; *KohR* 24c(10); באתר דלא חכמין להון in a place where they do not know them *Yev* 3d(57); אתרא הדין *TN* Gen 28:17; *ib.* Ex 3:5; Dt 17:10; גבר באתריה a person in his place *ib.* Ex 16:29; *Ber* 12a(14); *Ḥal* 58d(1); *Qid* 58d(32); *EchR* 73:7; מן אתריה *Ḥal* 58b(55); *San* 25a(13); *AZ* 39b(64); *BR* 583:2; *ib.* 681:5; 800:3; פוק לאתרך go out to your place *VR* 353:3; וחזרו לאתרון they returned to their place *BRL* 673:7; *FPT* Gen 41:13[05]; *TN* ib. 32:1; *ib.* Num 22:34; pl. אתרין *ib.* Ex 26:29 [H בתים]; 36:34; 38:5; אתרייה *ib.* Dt 12:2; אית אתרין there are (some) places ... *Kil* 30d(47); *ib.* 32d(7); *VR* 324:3; *ŠR* 36b(28); *ib.* 39c(20); באתרין in (some) places *Šab* 12c(60); *Šeq* 50a(12); *ŠR* 38a(13); אתרין סגין many places (in the Pentateuch) *Er* 26a(31) // *BerV* 4c(34); נסחון מאתריהון he uprooted them from their places *BR* 1051:12; b. w. var. adj.: 1) אתר דחיק a narrow place *TN* Num 22:26; 2) אתר הדיוט a profane place *ib.* Gen 28:17; 3) אתר חד one place *Qid* 64b(17); *TN* Gen 1:9; 4) אתר חול a profane place *TNGl* Gen 28:17; 5) אתר חורן another place *Ḥal* 59c(10); 6) אתר מזו(ו)מן a prepared place *TN* Gen 28:17; *ib.* Ex 15:17; 33:21; Dt 33:21; 7) אתר טב a good place: חד אתר טב *Švi* 36d(5); 8) אתר פלן such-and-such a place: *Švi* 38d(33); *KohR* 30a(21); *VR* 394:1; 9) אתר קדיש a holy place: *TN* Ex 3:5; *ib.* 29:31; esp. synagogue: בהדן אתרה קדישה *Naveh* 26:2; *ib.* 16:1; 46:2; 60:2; 64:3; 7; 65:4; 66:3; 10) אתר רחיק a far-away place: *Ket* 33b(53) [// ↓זווי]; 11) אתר תלי a high place: *TN* Num 21:8; *Bik* 65c(45); c. in compound phrases: 1) אתר בית מדורין dwelling place: בכל אתר בית מדוריכון *FPT* Lev 23:14[05; H בכל מושבותיכם]; *ib.* 21; 31; 2) בית משרוי dwelling place: *TN* Gen 46:28; *ib.* Lev 25:29; Num 10:33; 3) אתר קרי שיזבה place of cities of refuge *ib.* Ex 21:13; 4) בני אתר inhabitants of a place: *EchR* 48:27; *KohR* 26d(40); 7) עמה דאתרה people of the place: *FPT* Gen 29:22[05]; *ib.* 38:21; d. adverbial usages: 1) לאתר somewhere: והוא אזל לאתר he goes somewhere *Švi* 39d(33) // *Mak* 32a(10); *BR* 362:1; *VR* 393:4; 2) ל/בחד אתר to/in a certain place [↓אתר חד supra b.3]: ר' הושעיא רבא אזל לחד אתר PN went to a certain place *Ber* 5b(47); *Pea* 20b(24); *Dem* 22a(7); *ib.* 26b(23); *Bik* 65a(13); *Er* 19a(35); *MQ* 82d(33); *Hor* 48c(24); *VR* 69:5; *ib.* 531:3; *ŠR* 14b(8); עלון לחד אתר they entered a certain place *Ḥag* 76c(28); *San* 25d(28); רישא אזל לחד אתר וגופא אזל לחד אתר the head goes to one place and the body to another *Soṭ* 23c(63); נסבון ויהבון בחד אתר he took them and placed them in a certain place *BRL* 155:4; הוון יהיבין בחד אתר *BerG* 5a(60); 3) מן אתר לאתר from one place to another, to and fro: ייזל מן אתר לאתר והוא מתעני let him go to and fro, and he will be answered *Švi* 34c(59); ואזלין מן אתר לאתר they go from one place to another *Ber* 11d(53) // *Pes* 37c(58); דאת מפני ליה מן אתר לאתר for you remove it from one place to another *Mas* 49b(17) // *Šab* 6b(21); *Giṭ* 48a(60); *BR* 374:4; 4) בכל אתר everywhere [v. SA LOT 3/2 49:17]: דמיצותון חדירן בכל אתר their charitable gifts are frequent everywhere *Naveh* 32:7; דבכל אתר ר' לעזר סמיך לר' חנינה PN supports PN_2 everywhere *Ter* 45c(49); *Er* 20b(4); *Yev* 3d(14); *AZ* 41a(39); בכל אתר את אמר everywhere you say... *Šab* 13a(17); *ib.* 15c(58); *Pes* 32a(35); *Giṭ* 43d(15); *Naz* 55a(9); *BM* 8d(16); בכל אתר אית ליה לר' מאיר PN is everywhere of the opinion *Er* 21b(19); בכל אתר לית ליה לר' ישמעאל *Qid* 59a(24); *BQ* 4c(9); *BM* 8d(16); עברין בכל אתר *TN* Gen 23:16 [H עובר לסוחר]; 5) מן כל אתר in any event (= MH מכל מקום): מן כל אתר לדרומא אנא in any event, I am to the south *BR* 393:7; *ib.* 9; 10; e. w. rel. pron. ־ד [↓הן ד־]: אתר דלא אשכח ר' מתני מחלוקת where Rabbi wasn't able to learn (in his Mishna) a dispute *Tan* 66a(52) // *Meg* 70d(19) // *Yev* 6b(8)[!]; לכל אתר די נעול לחמן wherever we enter *TN* Gen 20:13; בכל אתר דמתבעי wherever necessary *BR* 1286:3 // לאתר דמתבעי *KohR* 9c(25); **2. synagogue** [< אתר קדיש supra 1.b.9.]: בת(קון) אתרה in the repair of the synagogue *Naveh* 65:3 [cf. בתקונה דאתרה [קדי]שה *ib.* 46:2]; הוון יהיבין בחד אתר they were in a certain synagogue *BerG* 9c(30) [*ib.L:* בחד כנישתא]; בחד כנישתא {אתר} *ib.* 50 [double rdg.]; עלון לחד אתר *ib.* 12d(39) [*ib.V:* לחדה כנישה]; ר' אבא בר כהנא אזל לחד אתר *Hor* 48c(24) [// *KohR* 17a(1): לכנשתא]

On mng. 2, v. Sok, Bar Ilan Annual 18/19(1980):218. Only exx. where parallels point to this mng. have been quoted; Prob. some exx. in 1.d.2 also belong here.

2# אתר n.m. **shovel** (< ↓עתר < ↓חתר) sg. ולפם כן קריין לה אתרה דהפך אדרה therefore, it is called the shovel because it overturns (the grain) in the barn *BR* 681:5

Kut, SGA 83.

חרוג ↓ **אתרוג**

ב

ב־ prep. **in, at, within** (CPA ־ב LSp 21, SA ־ב Ham 542:56) w. suf.: 1sg. בי *Ber* 10a(10); 2m. בך *TN* Dt 15:9; f. ביך *ib.* Num 5:20; 3m. ביה *BM* 9d(2); f. בה *Giṭ* 47c(32); 1pl. בן *TN* Gen 43:3; 2m. בכון *ib.* Dt 23:11; 3m. בהון *BR* 926:2; בון *Kil* 32c(23);- passim
CTY 2:285+, 297+, 312+, 392; Dalm, Gr 224+.

באחרייתה adv. **at the end** (↓ אחריי; CPA באחריתא LSp 6) *TN* Dt 13:10 [H באחרונה]; *ib.* 17:7

באישו n.f. **sickness** (↓√באש; CPA באשו LSp 22, SA באשו ST Ex 23:25) sg. ומדינחא אולא בבאישו{ת} the city perishes in sickness *Tan* 66c(41)
Lieb, TK 8:720, n. 4; 732.

באמצע prep. **in the middle of** (↓אמצע) a. w/o suf.: באמצע גנתא *FPT* Gen 3:3[02; H בתוך הגן]; באמצע כרמיא in the middle of the vineyards *FT* Num 22:24; *MPDam* Gen 13:9; *MMDam* ib. 19:4; *ib.* 24:33; b. w. suf.: באמצעיה *FPT* Ex 39:23[04]; באמצעהון *MMDam* Ex 3:2

באפי prep. **in front of, before** (↓אפין; Sy באפי LS 39) a. w/o suf.: באפי בעלה before her husband *TNGl* Gen 29:31; *ib.* 33; 47:24; Ex 9:3; 22:30; ושפר באפ{ו}‹י›י ובאפי חבריי it seemed proper before me and my colleagues *San* 18d(10) // *ib.* 18; b. w. suf. לא טב רקליל לי רלא באפ{ו}‹י›י חד זמן אלא באפיי תלתא זימנין not only did he belittle me once in my absence, but (he did so) three times in my presence *ib.* 20d(9); וקבלון לשהרייא דלא באפוי דר׳ ירמיה they greeted the witnesses in the absence of PN *ib.* 21d(27); באפיהון *MSam* 57:17; באפיכון *TNGl* Dt 15:9

באר vb. **to explain, interpret** (SA באר to explain, write LOT 3/2 251, n. to l. 7) Pa. לא חכמין מבארה מתניתן they do not know how to explain our Mishna *MQ* 83b(17)

באש (e/a) vb. **to be bad, sick** (↓ באישו, כישו, בישה, ביש, בייש, בוש; CPA באש LSp 21, SA באש Ham 591:54+) Pe. **1.** impersonal use **to be displeasing:** a. w. באפי: אין כאיש באפוי דריבוניה if it is displeasing for her master *TN* Ex 21:8 [H רעה]; יבאש באפיך *ib.* Gen 21:12; 31:35; Dt 15:10; b. w. ־ל: למה כען באש לך *FPT* Gen 4:6[02; H למה חרה לך]; *TN* ib. 34:7; ובאיש לר׳ זעירא *Ber* 11c(1); *Šab* 2c(23); *Šeq* 51a(30); *Qid* 62d(44); *Ḥag* 79b(1); *BB* 14b(12); *PRK* 231:14 // *EchR* 37:18; c. w. קודם: ובאש קדם ה׳ *TN* Gen 38:10; **2. to be sick** [↓ itpe.]: רהא אבוך באיש *FPT* Gen 48:1[22; H חולה]; *TN* ib.; הא רבך באיש behold, your master is sick *Ḥag* 77b(64)
Af. **to do evil, injure, hurt:** אבאשתון לי *TN* Gen 34:30 [H להבאישני]; *ib.* 44:5; אבאשת *ib.* Num 11:11; נבאש *ib.* Gen 19:9; למבאשה *ib.* Lev 5:4; Dt 28:7
Itpe. **to be sick** [↓ pe., mng. 2]: איתיליד איתבאיש ומית be was born, became sick, and died *MMDam* Gen 48:1 [w. ref. to חולה Gen ib.]; אהין {ד}‹ר›ומייה כד הוא מתבאש לא נפיק לקרבה when the soldier is sick he does not go out to battle *BQE* 6b(41) [ib.GL: מיבאש]; מחו ליה ולא מיבאש they struck him and he is not ill *VR* 249:1 [expl. כל חליתי Prov 23:35]; ר׳ יניי בר׳ ישמעאל איבאש *Ter* 45c(27) // *AZ* 41a(21); *MQ* 82d(50); *Qid* 59a(61); *BB* 13b(40); ודמבאש מנשם the one who is sick will recover *Hem* 24; *ib.* 18; 19
Sok, GF 104, w. prev. lit. The spelling בעש previously attested in *FT* (v. Jast 183) occurs also in *TNGl* (e.g. Gen 4:5; Num 11:10; 20:15). However, since it never occurs in *FPT*, non-Targumic sources, and only once in *TN* (למבעשא Ex 23:2), it should be considered to be a corrupt spelling.

בבה n.f. **pupil (of eye)** (H בבה HAL 103) sg. היך מה דנטר שיכנה בבה דעיינה just as the eyelid guards the pupil of the eye *TN* Dt 32:10

בבהילו adv. **in haste, quickly** (↓ √בהל; CPA בבהילו Black, Hor 53) *FPT* Ex 12:11[23; H בחפזון]; *TN* ib.; *ib.* Lev 26:16; Dt 16:3

בבולייה n.f. **cymbals** (< βαβοῦλια Lieb, Greek 24, n. 21; cf. SA כולה ST Num 31:50(Var); LOT

בגום n. (uncertain) sg. כד מקטע בגומא משם מחתך when he cuts ..., (he is liable) because of cutting *Šab* 10a(51); ההן סיקירה אסיר מיעבד ביומא טבא דהוא מקטע בגומיה it is forbidden to prepare that sausage on a holiday because he cuts its *Beṣ* 62c(61)

For a discussion, see Lieb, YK 140.

בְּגִין conj. **because, since, in order that** (מן בגין↓ conj.) **1. because, since:** a. w. pf.: בגין דהוה קריב לשמיא because he was close to heaven *TN* Dt 32:1; בגין דזבינת מינך איתמל חיטין because I bought wheat from you yesterday *Dem* 24a(26); בגין דתנינן because we learned (in the Mishna) *Meg* 70a(55); *Šab* 8d(14); *Beṣ* 63a(39); *Ket* 33b(33); *BM* 11b(40); *ŠR* 36a(6); *KohR* 2b(15); b. w. part./nom. phrase: בגין דאנא חמר וסליק לירושלים because I am a donkey driver and go up to Jerusalem *Ber* 13d(12); בגין דברייכון עביד לכון ניסין because your creator performs miracles for you *Ter* 46c(7); *Šeq* 51a(32); *RH* 58d(6); *Tan* 68a(25); *Yev* 9d(5); *San* 18c(20); *BR* 690:3; **2. so that, in order that:** a. w. imp.: בגין דלא ייכלון חברייא so that the *ḥaverim* shouldn't eat (it) *Ter* 45c(18); יהב בגויה שערין בגין דיחמע he put barley in it so that it would become leavened *Pes* 29c(49); *Kil* 32c(26); *Bik* 65c(30); *Pes* 37b(47); b. w. inf.: 1) w/o negation: בגין למדכרא זכותה דישירא in order to recall the merit of the just one *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* ib.; בגין מודעא דאיתקדש ירחא in order to inform them that the new moon was sanctified *RH* 57b(49); *Ber* 4c(20); *Švi* 38b(63); *Giṭ* 44d(30)[!]; *San* 21d(26); *ŠR* 40a(33); 2) w. negation: בגין דלא מקשה על תרעא in order not to knock on the door *Beṣ* 63a(45); *MŠ* 56b(48); *San* 18c(39); *ib.* 23c(35)

For add. exx. in PT, v. CTY 2:268+.

בְּגִין prep. **because of** (מן בגין↓ prep.) *FPT* Gen 2:24[02; voc];- a. w/o suf.: 1) w. nouns: בגין סכנתא דנפשתא because of mortal danger *Ber* 10d(19); בגין אילין סבחא because of these gray hairs *Bik* 65d(21); *Pea* 17a(12); *Švi* 39d(34); *Pes* 31b(54); *BM* 8c(37); *VR* 857:1; *KohR* 2b(12); 2) in phrase בגין כדין/כן therefore: *FPT* Gen 31:48[03]; *TN* ib. 10:9 [H על כן]; *ib.* Ex 15:23; Num 10:31; *Pea* 21b(41); *Švi* 36d(3); *Nid* 50b(19); *BRV*[60] 92:4; *KohR* 2b(13); b. w. suf.: בגיני *BB* 13c(34); בגינך *KohR* 12a(21); ירע דלא בגיניה אדלקה he knew that he didn't light it because of him *Šab* 15d(54)

For add. exx. in PT, v. CTY 2:271. The variant spelling בגון

3/2 494, n. to l. 260) sg. ⌜ומקיש⌝ בבולייא קדמיהון he beats on the cymbals before them *Tan* 64b(49)

בבליי adj. **Babylonian** (Sy בָּבלָי PSm 444) a. as adj.: פורפירייה בבלייא a Babylonian purple cloak *BR* 1050:3 [expl. אדרת שנער Jos 7:21] // *ŠR* 41a(4); ר' אימי בבלייא *Ter* 44c(30); *Pes* 30d(56); *Ket* 27b(33); *Giṭ* 44a(46); ר' אבא מרי בבלייה *Meg* 73b(31); b. as noun: אמ' ליה ר' יוחנן בבליא PN said to him: Babylonian! *Ber* 10a(10); *Švi* 33b(57); *Mas* 52a(50); *Šab* 9a(18); *Suk* 54b(46); חד בבליי *BR* 1142:2; *Švi* 36d(5); *Qid* 64c(34) // *VR* 752:7; הדין בבלאה *Šeq* 47a(11); בבלייא *Šab* 8b(1); *ŠR* 40c(19); pl. כנישתא דבבלאי the synagogue of the Babylonians *Šab* 8a(36) // *San* 28a(44); *Yom* 44b(7) // *Meg* 75b(51) // *Soṭ* 22a(19); כנישתא דבבלאי בציפורין *BR* 305:5; *ib.* 543:8; *BerG* 9a(27); רבנן דבבלאי Rabbis (of the *barraita*) of the Babylonians *BB* 14c(26); אילין הילכתא דבבלאי those are the laws of the Babylonians *BR* 306:6

בְּבָעוּ interj. **please** (↓√בעי; CPA בעו LSp 29, SA בעו LOT 3/2 122:75) a. alone: *FPT* Gen 47:29[04; voc; H נא]; *TN* Gen 50:17; *ib.* Ex 32:31; Num 10:35; Dt 3:25; b. w. מן קודם, מן: בבעו מינך if it pleases you *BB* 13c(40); *TN* Gen 43:20 [H בי]; *ib.* Num 12:11; בבעו מנכון *ib.* Gen 38:25; בבעו ברחמין מן קדמך ה' please, in mercy before you, oh Lord *ib.* 3:18; 15:2; 20:4; Ex 4:10; Num 12:13; Dt 3:24

בגד n.m. **clothes, dress** (< BH בגד HAL 104) sg. אתעטף בבגדיה he wrapped himself in his garment *KohR* 16a(35); נשייא דשטחן בגדיהון לאוירה דתנורא the women who spread out their clothes before the oven (to dry) *Šab* 5d(54) // *Meg* 74a(49)

בגו, w. suf. **בגוו־** prep. **within, inside** (↓גו; CPA בגו LSp 34, SA בגו ST Gen 9:21) abs. בגו *TN* Ex 35:19; בגוא *FPT* Gen 48:16[04]; w. suf.: 2m.sg. בגווך *SYAP* 2:6; 3m.pl. בגוויהון *TN* Gen 49:25; f. בגויהין *ib.* Num 13:19;- a. w/o suf.: בגו מעיה *ib.* Gen 25:24 [H בבטנה]; Ex 14:16 [H בתוך]; 39:41; Num 5:21; מאן שבקתון בגו ביתא whom did you leave at home? *Pea* 17d(19); *Pes* 29c(52); *Meg* 74a(54); *BR* 1152:9; *VR* 808:5; b. w. suf.: מן דבגוה the one who is in it (i.e. the sepulcher) *BŠ* 1:3; דהוון שריין בגווה who were dwelling in it *TN* Num 32:39; *ib.* Dt 20:11; חמינן מה בגווה show us what is inside of it *BR* 385:2; *Pes* 29d(36); *San* 25d(26)

For add. refs. in PT, v. CTY 2:644+.

which occurs in *Der* 51:59 (v. N. Wieder, Tarbiz 54(1985):52, n. 221) may explain the occasional corruption of בגין to כגון (e.g. *Kil* 30b(33); *MŠ* 52c(33)).

בגלל conj. **in order that** (מן בגלל↓; SA בגלל Ham 443:91, CPA לגלל ד- LSp 37) *TN* Gen 12:13 [H למען]; *ib.* 39:9; Ex 10:2

בְּגְלַל prep. **because of, in order to** (מן בגלל↓; SA בגלל- Ham 443:91, CPA (לגלל(־ LSp 36) *FPT* Gen 46:34[04; voc];- a. w/o suf.: 1) + noun: בגלל בר נשא because of man *TN* Gen 8:21 [H בעבור]; *ib.* 18:28; 31; 32; 44:18; Dt 18:12; 2) + inf.: בגלל למנסיה יתכון in order to test you *FPT* Ex 20:20[06; H לבעבור]; *ib.* Dt 30:6; *BM* 12a(62); *VR* 689:1; *ib.* 2; 3; b. w. suf.: בגללך *TN* Gen 12:13 [H id.]; בגללהון *ib.* 18:26; Num 22:30

בדוק adj. **searching, searcher** (בדק√↓; Sy בָּדוֹקָא LS 59) a. as adj.: pl. מיה בדוקיה the searching waters *TNGl* Num 5:19; *ib.* 23; 24; 27; b. as n.: sg. בדוקהון דלבבייה searcher of the hearts *BR* 765:2 [expl. חוקר לב Jer 17:10]

בדי vb. **to invent, deal with something** (בידין↓; Sy בְּדָא LS 59) Pe. **1. to invent:** לא מן לבי בדית יתהון I did not invent them from my heart *TNGl* Num 16:28; *FT* ib.; **2. to refer, deal w. s.t.:** אבל אם הפריש תרומת מעשר ואחר כך מידחו לא בדא but if he (first) removed the priest's tithe and afterwards leveled (the pile), he did not refer (to such a case) *Ḥal* 57c(62); *Dem* 24a(3); *Kil* 27d(62); *Švi* 37c(30); *Šab* 6d(58); *Beṣ* 61c(39); *Yev* 9b(27); *BQ* 3a(30); *Nid* 50c(28)

For add. refs. to mng. 2, v. CTY 2:759, s.v. דא.

בדי #2 vb. (unclear) Pa. לית דא מבדה לי *ŠR* 39b(14)

בדיל conj. **on account of, since, in order that** (CPA לבדיל ד- LSp 45) **1. on account of, since:** בדיל דשמע{י}נן עלך since we have heard about you *Tan* 69a(24); **2. in order that:** בדיל דלא יכפור בקיתונה in order that he may not deny (owing) the vessel *Qid* 64a(24)

For בדיל ד- in other A dialects, v. Sok, Job Targum 145.

בדיל prep. **on account of** (CPA לבדיל LSp 44) a. w/o suf.: 1) + noun: בדיל איקרא דשבתא on account of honoring the Sabbath *FTP* Ex 20:11; *ib.* 12; בדיל בריה on account of his son *KohR* 19d(7); 2) + inf.: בדיל דלא למעבד לך בישא in order not to do evil to you *EchR* 37:20; b. w. suf.: בדיליה *FTP* Ex 20:7

בְּדִיפְּלָה adv. **double** (< διπλόν Lehnw 210) בְּדִיפְּלָה *FTP* Ex 22:3[01; H שנים]; *ib.* 6; 8; *TNGl* ib. 3; 6; 8; וקנסיה בדיפלא he fined him double *AZ* 39d(64) [// בכיפלה *Pes* 30d(61)]; אנה יהב בדיפלה I will give you double *EchRG* 142:13

בדכיו adv. **in purity** (דכיו↓) *JMP* 6:9; *ib.* 7:5; 8b:8; 12:8; 13:8; 27:8; 50:13; *PalLaws* 29:4

Friedman, JMP 1:187+.

בדל vb. **to separate** (TBA בדל Jast 140) Itpa. כיון דיתבת קמיה איבדלת מיניה as soon as she sat down before him, she separated herself from him *VR* 192:3

בדלח n.m. **precious stone, bdellium** (gum resin of *commiphora*; SA בדלה ST Num 11:7) **1. precious stone:** sg. בדלחה *TN* Ex 39:13 [H שהם]; *ib.* Ex 28:20; בדולחה *ib.* Num 11:27; **2. bdellium:** sg. *ib.* Gen 2:12 [H הבדלח]; *FTV* Ex 28:20

Löw, Flora 1:304; HAL 106.

בדק n.m. **investigation** (בדק√↓; Sy בְּדָקָא LS 59) sg. מן מיה בדוקיה לבדק האיליין those investigating waters of investigation *TNGl* Num 5:18; *ib.* 19; 24; *FTV* ib. 19

בדק (a/o) vb. **to inspect, investigate, examine, test** (בדוק↓, בדק; CPA בדק LSp 22) Pe. **1. to inspect, search, investigate:** ייזיל ההוא גוברא ו‹י›בדוק באבוי let that man go and investigate concerning his father *BRV*[60] 93:4; קם ובדק באבוי *ib.*; די יפקון וייבדקון קרייתא דארעא דישר׳ that they should go out and inspect the towns of *Eretz Israel* *PRK* 253:10; את‹א› בד{י}‹ו›ק לי{ה} אהן ירידה דצור מהו come investigate for me what is (the nature) of the fair of Tyre *AZ* 39d(16); כד דמך בדקון ואשכחון דהוה מפליג ליה לחורנין after he died, they investigated and found that he had distributed it (i.e. the alms) to others *Pea* 21b(21) // *Šeq* 49b(1); *Šab* 17c(32); *MQ* 83d(43); *Ket* 31b(54); ואנא דלא בדקיתה I who did not investigate it *Tan* 65c(22) // *Ber* 8a(29); נסי{ר}(ת) ובדקית I tried and investigated *BR* 851:5 [expl. נחשתי Gen 30:27]; *PRK* 422:5; **2. to examine, test:** ר׳ ירמיה בעא מיבדוק לר׳ זעירא PN wanted to test PN_2 *Ber* 10d(22); *Švi* 38d(42); *Ned* 37b(44) // *Švu* 34d(15); *Soṭ* 20a(17); לא בעית אלא מיבדקינך I only wanted to test you *Ned* 41a(40); בגין מבדק{ו}‹י›ניה in order to test him *Ter* 46d(8); pass.part. ובכל נפשי לא הוות בדיקה לי (the commandment of) "with all my heart" (v. Dt 6:5) wasn't tested in me *Ber* 14b(54) // *Soṭ* 20c(48)

Pa. to investigate: לאילין רמבנ{ר}<ד>קין בתר חמרא concerning those who investigate wine *VRG* 252:2 [expl. לחקור Prov 23:30]
Itpe. to be tested: בדא תברקון *TN* Gen 42:15 [H תבחנו]; ויברקון מליכון *ib.* 16
Moreshet, Lex 109. The mng. and corr. form of ⌜מבדקין⌝ *Tan* 69a(33) are uncertain.

בדר vb. **to disperse, scatter** (↓מבדר; CPA בדר LSp 23, SA בדר Ham 558:61+) Pa. **to disperse, scatter:** בדר יתכון *TN* Dt 30:3 [H הפיצך]; אבדר *FT* Gen 49:7; יברר *TN* Dt 4:27; *ib.* 28:64; בשעה דמכנשין בדר ובשעה דמבדרין כנ{ו}<יי>ש when people gather — disperse. When people disperse — gather *Ber* 14d(5) // *MSam* 42:7; ר' יוחנן הוה מבדר סלעין PN would dispense coins *RuR* 138:178; מבדר מנוי he would spread out his garments *Er* 23c(14); ונסגוד לרוחא דמבדר עננא let us bow down to the wind which disperses the cloud *BR* 363:6; בדרו גרמיכון disperse yourselves *ŠR* 40d(16); pass.part. אית סגין מינהון מבדרן במתניתא there are more than these scattered in Tannaitic statements *MQ* 81d(19); קרוי מבדרה the dispersed cities *TN* Dt 3:5 [H ערי הפרזי]
Itpa. **to be dispersed, scattered:** נתבדר *FT* Gen 11:4; *TNGl* ib.; תתבדרון *TN* Dt 30:17; יתבדרון *ib.* Num 10:35; אבדרון *ib.* Ex 5:12

[**בהדי**] prep. **with** בהדי *BR* 364:1; בהדך *ib.* 338:1
Corrupt form borrowed from TBA; v. Kut, SGA 32; Sok, Leshonenu 33(1969):42].

בהי vb. **to be in disorder** (MH בהי Jast 142) Pe. תהי ובהי bewildered and disordered *FTV* Ex 12:42; *FTP* ib. 15:18; תהיא ובהיא *TN* Gen 1:2; *FT* ib.

בהיימנו adv. **faithfully** (↓היימנו) בהימנו *TN* Gen 16:5; בהימנותא *JMP* 10b(5); *ib.* 29:8

בהל vb. **to be frightened, excited** (↓בבהילו; SA בהל Ham 473:435) Itpe. **1. to be frightened:** ואתבהל וארתת יוסף Joseph was frightened and trembled *TN* Gen 44:19; אתבהלו *ib.* 45:3; Ex 15:15; אתבהילו *FTP* ib.· ויבהלון *TN* Dt 2:25 [H וחלו]; תבהלון *ib.* 1:21; 25; **2. to be excited:** כל קרתא מתבהלה the whole town was excited *Yev* 25a(29)

בהקי, det. **בהקיתה**, pl. **בהקיין** n.f. **a skin disease** (√בהק; SA בהקה ST Lev 13:2, Sy בֶּהקִיתָא LS 61) sg. *TN* Lev 13:2 [H בהרת]; *ib.* 4; 19; 24; 39; בהקיתה *ib.* 23; 25; 26; 28; 14:56; pl. בהקיין *ib.* 13:38; 39

בהרה n.f. **white spot** (< H בהרת; TO בהרה Jast 143) sg. בהרא זריזא *MMDam* Lev 13:29

בהת (/o) vb. **to be ashamed** (↓בהתה; CPA בהת LSp 23, SA בהת Ham 491:190) Pe. **to be ashamed:** טב לי בהית בעלמא הדין ולא נבהת בעלמא דאתי I prefer to be ashamed in this world, and not to be ashamed in the world to come *TN* Gen 38:25; טב לי נבהות ולא נבהות *FPT* ib.[05]; *Kil* 32b(6) // *Ket* 35a(13); ולא יהוון בהתין למימר they should not be ashamed to say *TN* Num 9:8; *ib.* 15:34; 27:5; ומה אנא בהית בעובדיי am I ashamed of my actions? *Ket* 35a(15) // *Kil* 32b(8) // *BR* 1285:9; דילמי' דאינון בהתין פלגון מן פלג perhaps they are ashamed of one another *Qid* 65b(41) // *San* 23d(16); מלתא דאת בהית בה אמר קדמיי something that you are ashamed of, say first! *BR* 651:5; דאכל מן חבריה בהית מסתכלא ביה one who eats of his friend('s food) is ashamed to look at him *Or* 61b(3); אילין דסגדין להון (Var)לא בהתין חמיין להון לקיין ולא בהתין(Var) those who bow to them (i.e. the sun and the moon) are not ashamed. They see them eclipsed, and they are not ashamed *VR* 730:6 [expl. עול בושת Zep 3:8]; הן נקרא ולא נבהת where (i.e. in what biblical book) can we read and not be ashamed? *Šeq* 45d(52) // *DevR* 9:7; מבהתה(= מן בהתה) מימור לנגרא עבד לי חורי being embarrassed to say to the carpenter: Make me another one (i.e. false tooth) *Šab* 8c(13)
Af. **to put to shame, embarrass:** איך הוא מבהית לן how (that old man) embarrasses us *Pea* 15d(33); ומבהתין ליה דיעביד they embarrass it (i.e. the tree) that it should produce *Švi* 35b(47) // *MŠ* 55d(35); דהוא מבהית(V) לחבריה עד דיעביד ארבעה כיפליסין because it puts to shame the other one (i.e. an unproductive olive tree) until it produces four *k.*-measures *Pea* 20a(11) [expl. בישני Mib. 7:1]; לא תבהית בני מריך do not (i.e. the moon) embarrass your master's children (by appearing in the wrong place) *RH* 58a(47)
Itpe. **to be ashamed:** והוא מתבהית ואזיל ליה he is ashamed and goes away *ŠR* 15d(7)

בְּהְתָה, det. **בהתתה** n.f. **shame, area of sexual organs** (↓√בהת, בית בהתה; CPA בהתא LSp 23) **1. shame:** sg. לא הוון ידעין מה היא בְּהְתָה they did not know what shame was *FPT* Gen 2:25[02;

H ולא יתבששו]; *TN* ib.; *FT* ib.; **2. sexual organs and area thereof:** sg. דמחבל בהת{י}<ח>יה *TNGl* Dt 23:2 [H כרות שפכה]; ואכסי בהתתי I will cover my nakedness *KohR* 28c(10); *ib.* 13

בוז n.m. **disgrace** sg. בגתא ואבגתא בוז ובוכה Bigtha and Abagtha (Est 1:10) — disgrace and squandering *EstR* 7c(16)

בוטי, det. **בוטיתה** n.f. **cave(?)** (uncertain; ↓ בטיט) pl. כד הוינן ערקין באילין בוטיתא when we fled to those caves(?) *Pes* 27b(2)
Lehnw 148, s.v. בטיטא.

בוטנה, pl. **בוטנין** n.f. **terebinth** (*Pistacia terebinthus*; ↓ בטמה) pl. משח דבוטנין ודלוזין oil of (nuts of) terebinths *TN* Gen 43:11; *BR* 1136:1 [expl. Gen ib.]
Löw, Flora 1:191+.

2# בוטנה n.f. **a disease** sg. *VR* 410:1 [expl. זרא Num 11:20]

בוך vb. **to cry** (sec. rt. < ↓ √בכי) Pe. קלהון דעמא בייכין the voice of the people crying *TN* Ex 32:17; מן גו דאינון קליהון דברייתא בייכין *RuRVar* 88:97; בייכ<י>ן because they cry *Tan* 65b(27) [ref. to מבוכתכם Mic 7:4]; שורון בייכין they began to cry *BRL* 712:1; בייכה *ib.* 1061:5 [expl. הומייה Prov 7:11]

בוכן n.m. **club used as a pestle** (< Akk *bukānu* Kaufman, Influences 45) sg. וכובנה דו כתת ביה a pestle, because he pounds with it *Beṣ* 60c(37) [// *Šab* 16b(3), corr. acc.]

בוכרה n.f. **the first blossoming** (↓ √בכר, בכירו; CPA בכורה LSp 26, SA בכורה ST Gen 25:34(Var)) sg. שירוי בוכרת פירי ארעה the beginning of the first blossoming fruits of the land *FPT* Dt 26:10[23]; *TN* ib.; *ib.* 2; *FPT* Gen 48:7[04]; *FTP* Ex 23:19; בכרת *FPT* Gen 48:7[22]; *TN* Ex 23:16; *ib.* 34:22; Num 18:13

בול n.m. **lump, clump of earth** (MH בול Jast 145) **1. lump:** sg. מסטיכי עבידה בול aromatic gum made into a lump *BR* 1136:1; בההוא דעביד בול in a case where it (i.e. the rice) is made into a lump *Ber* 10b(13); **2. clump of earth:** pl. מקטע בולין (corr.: כולהן [!]) he breaks up clumps of earth *Šab* 13c(12)

בולווטיס, pl. **בולווטין** n.m. **councilman** (< βουλευτής Lehnw 140; ↓ בולי; CPA בולוטיס LSp 23) sg. פלן עתיד נעברינה בולווטס so-and-so is rich. Let us make him a councilman *BR* 904:2; דאת בעי מתעבדה ארכונטס ובולב{ו}טס you want to be an archon and a councilman *Tan* 69a(24) // בוליוטין *EchR* 103:6; pl. עבד אריסטון לבולבטייא he made a meal for the councilmen *Ḥag* 77d(44) // *San* 23c(33); *Šab* 13c(57); *ib.* 58 // *Hor* 48c(45); *ib.* 46 בולבטיה דציפורין; [≠ ↓ פגן]; *Pea* 16a(30)

בולוס n.m. **mirror, glass vessel** (< βῶλος Lehnw 141) **1. mirror:** sg. כהדן בולוס *PRK* 72:7; **2. glass, glass objects:** sg. *ŠabG* 10b(48); pl. אילין בולסייא ... בולסי{י}ן סגין *Qid* 60c(9)
Brand, Glass 156+.

בולי n.m. **city council, assembly** (< βουλή Lehnw 140; Sy בּוּלָא LS 62) sg. *Yom* 39a(7); כנישתא דבולי the synagogue of the council (building) *Šeq* 50c(53); *Tan* 64a(45); צלמא דבולי the statue (set up by the) council *AZ* 43b(59)
On PT *AZ*, cf. Pal בולא ודמס עבדו צלמיא אלן Cooke, NSI 110:1.

בוסייה n.f. **willful negligence** (↓ √בסי; cf. Sy בְּסִיוּתָא neglect LS 79) sg. מחה בבוסיא יהב כוליה דלא בבוסיא יהב פלגא if (the animal) died out of negligence, he pays its entire value; if not out of negligence, he pays half *BM* 10b(57); *ib.* 58
Lieb, YN 159.

בוסמן ↓ **בסם**

בוסרן n.m. **disgrace** (↓ √בסר; Sy בּוּסָרָנָא LS 81) sg. מה אנה נפק בבוסרן am I going out in shame? *EchRG* 142:15; *ib.* 11; 13

בוע n. (unclear) ומחזקא באבנא בועה held with stone ... *TN* Gen 50:1

בוע vb. **to swell, blow up** Af. כל עמא {נ}<מ>בעין בלועיהון everyone is blowing up their throats *EchRB* 53:8 [*EchR* ib.: מנפחין]
Pal. **to burp, make a bubbling sound(?)** (Sy אתבעבע LS 82): הוה מבעבע *VR* 487:2 // מכעבע [!] *BR* 1232:18
Moreshet, Lex 113.

בוץ n.m. **linen** (CPA בוץ LSp 23, SA בוץ ST Ex 39:27(Var)) sg. *FPT* Ex 39:27[04; voc; H שש]; *TN*

Gen 41:42; *ib.* Ex 26:31; Lev 6:3; 16:4; בוצה *ib.* Gen 50:1; Ex 39:28

בּוֹצִין n.m. **lamp, light** (< Akk *buṣinnu* Kaufman, Influences 45; CPA בוצין LSp 23, SA בוצין Ham 527:243) sg. ר׳ זעירא קרב קומי בוצינא PN came close to the lamp *BerG* 12c(22); מי אזיל ליה מלי ליה בוצינא שמן שרפה on going out, he filled the lamp with "oil for burning" *Ter* 48b(15) // *Šab* 4d(7); אדלקון בוצינא *Ter* 45d(3) // *AZ* 41a(58); *ŠR* 19d(23); אילין בעיי ריטפי בוצינא ואילין לא בעיי דיטפי בוצינא some want the lamp to be extinguished, and others do not want the lamp to be extinguished *Šab* 3b(61); *ib.* 8c(61); 15d(53); *Soṭ* 16d(40); *AZ* 41a(58); fig. בוצינא דאתרא the light of the place *BRV*[60] 1036:3 [ref. to שוע Gen 38:2, as if < שעווה wax]; pl. בוצינין *TN* Ex 27:20 [H נר]; *ib.* 25:37; Lev 24:2; בּוֹצִינַיָא *FPT* Ex 40:25[04]; וכדו דמיח אדלקון בוצינין now that he died, they lit lights *EchRG* 83:4; וטפון בוציניה they extinguished the lamps *BR* 818:5
Brand, Ceramics 338+.

בוצריי adj. **of Bosra** (Sy בוצריא PSm 473) sg. ר׳ יונה בוצרייה *Kil* 31c(34); *ib.* 54; *Er* 20d(22); *Beṣ* 61d(3); *MQ* 81b(20); ר׳ תנחום בוצריה *Šab* 12a(3); *Kil* 28c(18)
Lehnw 142; SY 23+.

בוקלט n.m. **soldier's bread** (< βουκκελαττόν Lampe, Patristic Greek Lexicon 301; Sy בוקלטן LS 87) sg. ההן דשטח בוקלטה the one who spreads out (to dry) a loaf *Šab* 10a(40); בוקלוטה *ḤalG* 57d(64) [expl. הקנובקאות Mib. 1:5]
M. Halloun, Studia Orientalia Christiana Collectanea, 19(1986):187+; cf. Lieb, YK 138.

בוקלס n.m. **staff** (< βάκλον, Lat. *baculus* Lehnw 162; Sy בוקלסא LS 87) sg. קם נסב בוקלסה ותברון ויהב ההוא בוקלסהביידה דרבה דהוה ביניהון he took the staff and broke them (i.e. the idols) and placed that staff in the hand of the biggest among them *BRV*[60] 362:3 [מקלה↓]

בור vb. **to be fallow** (בייר↓; Sy בור LS 63, TA בור Jast 148) Pe. וארעא לא תבור the land will not be fallow *TN* Gen 47:19
Moreshet, Lex 109.

בורגנר n.m. **tenant farmer(?)** (בורגר↓) sg. אתא גביה בורגנרה his tenant farmer approached him *AZ* 43d(35)
On πύργος farm building, v. Sperber, Greek 116+.

בורגר n.m. **farmer** sg. {כ}<ב>ורגר לשם {כ}<ב>ורגרותה a farmer called by farming *BR* 337:8 [expl. איש אדמה Gen 9:20]
Our word is to be connected with πύργος farm building (v. Sperber, Greek 116+).

בורגרו, det. **בורגרותה** n.f. **farming** בורגר↓

בורי, det. **בוריתה** n.f. **alkali** (BH בורית HAL 152) sg. {כ}<ב>ו<רי>תה *Šab* 12b(4) [expl. בורית Mib. 9:5]
Löw, Flora 1:637.

בוריי n.m. **ignorant person** (Sy בּוּרָא LS 63) sg. *Qid* 61a(34) [expl. מחזיק בפלך 2Sam 3:29]; pl. דרש לה על בוריי he interpreted it for the ignorant people *VRQ* 391:4; בורייה *VR* ib. // *KohR* 30a(4)

בוריס ↓דרדס

בורידיק n.m. **type of garment** sg. {מ}<א>לבשוני בורידיקא dress me *Kil* 32b(5) // בורידיקא *Ket* 35a(13)
Lehnw 144; correct rdg. and exact mng. uncertain.

בורמה n.f. **shield(?)** sg. בורמא לאספריסא as a shield to a ... *EchR* 127:2 [expl. כמטרא לחץ Lam 3:12]
Geiger, AAC 49, s.v. אספריתא.

בורסיי adj. **of Bursa** m.pl. קברוניה בורסאיי גבון the people of Bursa buried him near them *MQ* 82c(24)

בורסקי n. **tannery** (< (τέχνη) βυρσική Lehnw 147) sg. *ŠR* 7d(17)

בּוֹשׁ n.m. **sickness** (באש√↓; CPA בוש LSp 22, SA באש Ham 468:297) sg. ויפול לבוֹש he will fall sick *FPT* Ex 21:18[01; H ונפל למשכב]; ובוש ומרע sickness and illness *Am* 17:18; *ib.* 31; בוש רב *Hem* 18; *ib.* 26; pl. בושין *TN* Dt 28:59 [H חלים]; *ib.* 61

בות n.m. **an unclean bird** sg. {כ}<ב>ו<ת>תה *TN* Dt 14:13 [H ראה]; ווחה *FTV* ib.; *TNGl* ib.

בות vb. **to spend the night** (בית אבחותה↓; CPA בות LSp 23, SA אביח ST Gen 32:22) Pe. **to spend the night:** ובת *TN* Gen 28:11 [H וילן]; *TNGl* ib.

Af. **1. to spend the night:** אבית *FPT* Gen 32:22[03; H לן]; *ib.* 14; *TN* ib.; אביתו *ib.* 31:54; אביתון *ib.* 19:2; וביתו *ib.* 24:54; נבית *ib.* 19:2; למבתה *ib.* 24:23; **2. to keep overnight:** יבית *ib.* Ex 23:18 [H ילין]; *ib.* 34:25; Lev 19:13; Dt 16:4; תבית *ib.* 21:23

בז, det. **ביזה** n.m. **breast** (CPA בז LSp 24, Sy בְּזָא LS 64) sg. ליט ביזה may the breast be cursed *BR* 39:2 // *Kil* 27b(14) // pl. ליטין ביזייא *PRKVar* 40:4; חיטי ביזייא nipples of the breasts *Ḥag* 77d(49) // *San* 23c(37)

Löw apud Lehnw 149.

בזבוז n.m. **squandering** (↓ √בזבז) sg. בוז ובזבוז *EstR* 7c(16) [↓בוז]

בזבוי n.m. (unclear) sg. בזבויך *ŠR* 37b(28)

בזבז vb. **to waste, squander** (↓בזבוז; CPA בזבז LSp 24) Quad. ארמלתיה דר׳ שובתי הות מבזבזה בניכסיה PN's widow squandered her property *BB* 16d(43) // *Soṭ* 19a(28); מבזבזין ⌜בנכסייה⌝ *ib.G* 30; הוה מבזבז{ה} בנכסייא *BB* 17d(11); <מ>בזבזא בהקדישא to waste sacred property *Šab* 4d(13) // *Ter* 48b(21)

Moreshet, Lex 110.

בזוז n.m. **despoiler** (↓ √בזז; Sy בָּזוֹזָא LS 64) pl. בז{י}<ו>זין בני בז{י}<ו>זין אתון you are despoilers sons of despoilers *ŠR* 37b(28); *SYAP* 17:32

בזז (pf. בז, בזז, imp. יבת) vb. **to despoil** (↓ ביזה, בזוז; CPA בז LSp 23, SA בזו ST Num 31:9) Pe. בזא<ו>ן *TN* Dt 3:7 [H בזונו]; בזזו *TNGl* Gen 34:27; *ib.* 29; *TN* Num 31:9; *ib.* 32; בזו *ib.* Gen 34:29; בזון *ib.* 27; אבוז *ib.* Ex 15:9; תבזון *ib.* Dt 20:14; למיבז *TNGl* Gen 15:11; מן דירות ולא מן דבזין ליה from an heir, and not from one for whom they despoil *ŠR* 37b(29); *PRK* 161:7; pass.part. בזיז *EchRB* 63:6

בזי vb. **to expose, scorn, disgrace** (↓ בזיון, √בסי; SA בזי Ham 525:201) Pa. **1. to expose, reveal:** עריתה דאחתה בזי he exposed his sister's nakedness *TN* Lev 20:17 [H גלה]; *ib.* 19; Num 15:31; Dt 27:20; את בזית עריתה דאבוך you revealed your father's nakedness *BR* 340:6 [≠ √בסי]; **2. to scorn, disgrace, treat with contempt:** a. w. dir. obj.: פתגמא דה׳ בזי he scorned the word of God *TN* Num 15:31 [H בזה]; *ib.* Gen 25:34; Ex 22:27; דיקלוט חז{י}רא בזינן דיקליטיאנוס מלכא לא בזינן we treated Diclot, the swineherd, with contempt. We did not treat Diocletian, the king, with contempt *Ter* 46c(8); למה הוא מבזי לון why does he disgrace them? *Ber* 4c(57); *BR* 632:6; *VR* 802:6; *PRK* 144:10; *Ter* 46c(7); וחפשין בר נשא בשוקא ומבזין ליה do (we) grab s.o. in the street and disgrace him? *San* 25a(50); b. w. על [cf. Sy בסא עַל PSm 545]: והוות מבז<י>ה עלו(text: עליו) she disgraced him *BRL* 154:7 [in H context, *ib.* 883:3] Itpa. **1. to be exposed:** ואתבזי במ[צע] משב[ניה] he was exposed in the middle of his tent *TNGl* Gen 9:21 [given as rdg. of Sura; other rdg.: ואתפרסם; H ויתגל]; 2. **to be disgraced:** ויתבזי אחוך *TN* Dt 25:3 [H ונקלה]; אין מטת מבזייא טב לי אנא ולא את if it comes to being disgraced, better I than you *Pea* 15c(51); *ib.* 21a(32); **3. to disgrace oneself:** ושמע קלון מתבזיי בשוקא he heard them disgracing themselves in the street *Ket* 34b(60) // *BRV*[60] 154:5

בזידנו adv. **intentionally** *TN* Dt 17:12 [H בזדון]; *ib.* Lev 24:12; Num 9:8; 15:34; *TNGl* Lev 24:12; *ib.* Num 9:8; 15:34; בזדנו *TN* Num 27:5; [!] בזידינו *ib.* Dt 18:22

בְּזָיוֹן n.m. **disgrace** (< MH בזיון Jast 153; ↓ √בזי; TBA בזיונא Jast ib.; cf. Sy בֶּסְיָנָא LS 79) sg. בזיון *FPT* Gen 38:23[04; H בוז; voc]; לבזיון *TN* ib.; בזיון *ib.* 34:14; בזיון הוא לי *AZ* 39b(20); ביזיון הוא לך אנא חייב לך do I owe you this disgrace? *Ter* 46a(32) // *PRK* 176:1; דאנן דביזיון דכוותכון that we are (people of) disgrace like you? *BR* 818:5

Peri, Morph 74.

בזייל n.m. **outskirts of a city** (TBA ביזלי pl. Jast 160) pl. בזייליה *BBE* 14c(54) [expl. שיריה Tib. 3:5]

בזיך n.f. **censer, vessel** (SA בזיך ST Num 7:20(Var)) sg. בזיך חדא *FTV* Num 7:14 [H כף]; pl. בזיכין *TN ib.* 84; 86; בזיכייה *ib.*; בזיכוי *ib.* Ex 25:29

Brand, Ceramics 287+.

בזימנה ד־/בזמן conj. **when** (↓זמן; Sy בִּזְבְנָא ד־ when PSm 1078) בזמן דתהוי מני *TN* Ex 30:12 [H כי תשא]; בזמן דמהלבין ו{מ}עלין בבתי בנישת{ה}<כ>ון when you go and enter your synagogues *FTP* Dt 28:6; בזמנה די נפק מחרן when he left GN *TN* Gen 12:4; בזמנה דאת ידע ליה זכו when you can testify in his defense *ib.* Lev 19:16; בזמנה דמיתו עם בנישתה when the people of the congregation died *ib.* Num 26:10; Gen 16:16; Num 35:19; Dt 4:30;

25:19; 34:7

בזמן prep. **at the time of** (↓זמן) a. before nouns: בזמן יומא דין *TN* Gen 17:26 [H בעצם היום הזה]; *ib.* Ex 13:4 Num 28:26; b. before verbal nouns: בזמן אפקתהון on their going out *ib.* Lev 23:43; Num 1:1; Dt 16:6

בזע n.m. **cracked piece** (↓√בזע; CPA בזע LSp 24) sg. הדין ביזעה *ŠR* 29b(23) // ביזא *VRK* 425:6

בזע vb. **to rend, split** (↓בזע; CPA בזע LSp 24, SA מבזע Ham 519:41) Pe. **to rend:** pass.part. מאנוי בזיעין his garments are rent *EchRB* 67:4; *TNGl* Num 20:29; *TN* Lev 13:45; מאנין דלא בזיעין garments which are not rent *BREd* 1292:4 [↓סנטורין]
Pa. **1. id.:** a. w. obj. [v. CPA Jo 2:13]: בזעו לבושיהון they rent their clothes *TN* Num 14:6; *FPT* Gen 37:29[05]; *TN* ib.; ואייתי מאנין טבין דשובתא ובזעון he brought good Sabbath clothes and rent them *BM* 8d(33) // *MQ* 83d(13) // *San* 20a(11)[!] // *Hor* 47d(58); מבזע פירפיריה he rent His purple (i.e the Temple curtain) *PRK* 251:8 // *EchRB* 43:2; *Tan* 64c(4); pass.part. מאנוי מבזעין *Kil* 32b(11) // *Ket* 35a(18); b. used absolutely w. על: ושמע דדמך ובזע עלוי he heard that he died, and he rent (his garment) because of him *BM* 8d(30); *ib.* 41; *TN* Lev 13:45; **2. to split:** כריסא דההוא גברא קומך בזעה my stomach is before you. Split it *PRK* 372:3 // *KohR* 29c(26); יהב ליה בקרנתיה ובזע ליה ללויתן he smote it with his horns and split the Leviathan *VRK* 278:1
Itpe./a. **1. to be rent:** והוא מחייט ליה מן הכא ומתבזע מן הכא he sews it (i.e. the garment) on one side, and it is rent on the other *EchRB* 53:1; **2. to be split:** a. bodies of water: ואיתבזע ימא the sea was split *San* 25d(25) [cf. ובזע יאמא *Naveh* 91:4 (Dura Europos)]; *FPT* Dt 1:1[26]; *TN* ib.; *AZ* 42c(9); ואתבזעו מיא *TN* Ex 14:2; *FPT* Gen 7:11[05]; b. earth: ואתבזעת *TNGl* Num 16:31 [H ותבקע]; c. wine jug: ארמייא איתבזעת זיקיה the gentile's wine jug split open *AZ* 41c(4) [cf. Sy זִקָא מְבַזְעָן PSm 504]; ההן דנגיד בזקה והיא מבזעא בידיה one who pulls a wine jug, and it splits open in his hand *Qid* 60b(5) // *AZ* 45a(14)

בזק n.m. **broken piece of pottery, small stone** (Sy בזקא small pebble LS 65) pl. באילין בזיקיא(Var בזקיה) like those small stones *PRK* 31:1
Löw, Lehnw 147.

בזק vb. (unclear) Af. <ת>דבזק *BM* 11a(13) [expl. הבריקה Mib. 6:3; cf. *ib.E:* ראבזק]
Cf. *BBM* 78b: אבזקת. Lieb, TK 9:251, n.19, suggests: "(the ass's) eyesight became defective/became mad."

בחילוף prep. **instead of** (↓חילוף) w. suf.: ומקרבין אחרנין בחלופיהון and they sacrifice other animals instead of them *EchRB* 143:3

בחיר adj. **chosen, select** (↓√בחר; CPA בחיר LSp 24) sg. מר בחיר chosen myrrh *TN* Ex 30:23; *FTV* ib. חמר בחיר select wine *TN* Num 28:7; *FTV* ib.; pl. גוברין בחירין select men *Ḥag* 77d(61); *ib.* 78a(7) // *San* 23c(46); *ib.* 52; ארתיכיא בחירן select chariots *FTP* Ex 14:7

בחליטין adv. (unclear) הך דאתה בחליטין יזיל בחליטין just as he comes (into the world) in so will he leave the world in *BRV*[60] 399:3 // *KohR* 16c(28)
For a discussion, v. MY ad loc.

בחן vb. **to test, check** (Sy בחן LS 65) Pe. דלא בחנון כל מתנייתא מיניה they did not check the Mishnayot from him *MŠ* 55d(27); רבחנת ˹ליה˺ כל מתניתא *ib.* 25
Eps, MNM 353.

בחר vb. **to choose** (↓בחיר; CPA בחר LSp 24, SA בחר Ham 514:389) Pe. **to choose:** בחר *FPT* Ex 17:9[23; H id.]; *TN* Gen 13:11; *ib.* Dt 10:15; בחרו *ib.* Gen 6:2; ותבחרון *ib.* Dt 30:19; למבחר *ib.* 4:34; כאינש דבחר פרנה ראימיה like one who chooses his mother's *ketubba BR* 394:6; לאו כולא מינך מיבחר ומיסב מה דאת בעי it is not only up to you to choose and take what you want *San* 21a(7)
Af. **to cause to choose:** אנא ואת מבחרין ומסבין מה דנן בעיין you and I instruct (the two judges) to choose and to take what we want *ib.*
Itpe. **to be chosen:** אתבחר אימרא the ewe was chosen *TN* Lev 22:27; אתבחר גדייה *ib.*; דיצחק אתבחר לעלתא that Isaac was chosen for an offering *FPT* Gen 22:5[11]; טובוי דאתבחר ביה happy is the one chosen by him *MSam* 70:4 [expl. תבחר Ps 65:5]; אתבחר זהרה לקידוש ירחין the moon was chosen for the sanctification of the months *SYAP* 36:1

בחר #2 vb. **to cut down** Pa. כד מבחר בקלופייתה when he cuts the peels *Šab* 10a(47); *ib.* 49[!]; מבחרין הדסה cutting the myrtle *Suk* 53d(2)

Lieb, OY 49 (Sy etymology is incorrect); id., YK 139.

בחרו, det. **בחרותה** n.f. **youth** sg. בימי בחרות{י}ך in the days of your youth *KohR* 29d(28)

בטויטה adv. (uncertain; ↓ ביטה) בטויטא *VR* 575:3 [expl. בטחות Job 38:36]

Margulies, ad loc., compares our word with טיטוריא TgPrAr 9:17 (v. Levy, TW 1:299), but this word itself is uncertain.

בטומרה adv. **in secret** (↓ √טמר; CPA בטומרין, בטמורין secretly LSp 76) *TNGl* Num 12:8; *TN* Dt 13:7 [H בסתר]; *TNGl* ib. 27:24; *FTV* ib. 12; *TN* ib.· *TNGl* ib.

בטי, det. **בטיתה** n.f. (uncertain)

↓אבטין; prob. corrupt.

בטיח n.m. **melon** (MH אבטיח Jast 5) pl. בטיחיה *TN* Num 11:5 [H אבטחים]; אבטיחין *San* 25d(44)

Löw, Flora 1:550+.

בטיטה n.f. **cave(?)** (↓ בוטי) sg. בחדה ביטיטא דטבירייא in a cave of Tiberias *BR* 283:5

Lehnw 148; mng. and etym. uncertain.

בטיל adj. **of no effect, idle** (↓ √בטל; Sy בַּטִיל LS 66, CPA בטל LSp 24) sg. בטיל הוא על גב פתילות it (i.e. the vinegar) has no effect on the wicks *Šab* 4d(11); בטל הוא is he idle? *MSam* 62:10; מי<לא> בט<י>לה a vain word *Šab* 8c(17); pl. בטילין אחון you are idle *TN* Ex 5:17 [H נרפים]

בטל (a/) vb. **to be invalid, eliminate** (↓ בטיל, בטלון; CPA בטל LSp 24, SA בטל Ham 454:145)

Pe. **1. to be invalid, cease:** בטלה גזירתא the decree is invalid *San* 21b(30); *KohR* 23b(16); *ib.* 28c(25); *TN* Dt 32:1; **2. to be idle:** ובטלת כל מדינתא the whole city was idle *Ḥag* 77d(38) // *SanAs* 23c(28)

Pa. **to abolish, make void, eliminate:** בטל אבוה יתיה her father made it (i.e. the vow) void *TN* Num 30:6; *ib.* 12; 13; אין בטלית חדא מילה מן הדין ספר אורייתא if I have abolished one thing from this book of the Law *Tan* 66d(37) // *PRK* 377:2; הוא מבטל דעתיה he abrogates his opinion *Giṭ* 44d(31); ואחון בעיי מבטלה מצווחא מינן and you want to abolish the commandments from us *Ber* 4c(23); לית אנא מבטלה ענתי I am not able to abolish my appointed time *Soṭ* 24b(53); *Bik* 65c(51); תבטלון חמירא you should eliminate leaven *TN* Lev 2:13

Itpa. **to be abolished, eliminated:** תבטל שמועה מיקמי מתניתא the legal tradition should be abolished in the face of the Tannaitic tradition *Ket* 29b(19); נעביד בית ועדא דלא ייבטל let us make a house of assembly that won't be eliminated *Meg* 71d(33); *Ber* 7c(15)

בְּטְלוֹן n.m. **loss of time** (↓ √בטל) sg. אגר בְּטְלוּנֵהּ wages of his loss of time *FPT* Ex 21:19[01; H שבתו]; *TN* ib.

בְּטְמָה, pl. **בטמין** n.f. **terebinth** (*Pistacia terebinthus L.*; ↓בוטנה; Sy בְּטמְתָא LS 67) pl. משח דְּבְטְמִין oil of (nuts of) terebinths *FPT* Gen 43:11[04]

Löw, Flora 1:194+.

בטן n. **womb** (↓ √בטן; H בטן HAL 116) sg. חרין בבטנה two (fetuses) in her womb *EchR* 50:5

בטן vb. **to be pregnant** (↓ בטן, בטנה, בטנה #2; CPA בטן LSp 24, SA בטן Ham 452:89+)

Pe. בטנה תריין she is pregnant with twins *BR* 1264:4; *EchR* 50:1; *EchRB* ib.; *ib.* 5

בטנה n.f. **pregnant woman** (↓ √בטן; CPA בטנא LSp 24, SA בטנה Ham 452:90) pl. וכל בטנתה ידחלן מן מוחה all the pregnant women will be afraid of death *SYAP* 36:56; צווחה רבה בכל ב{י}טנתה a great shout among all the pregnant women *ib.* 35

#2 בטנה n.f. **pregnancy** (↓ √בטן; Sy בֶּטְנָא LS 67) sg. ט' ירחי בטנתא nine months of pregnancy *EchRB* 49:2; *EchR* ib.

בית, בי n. **bet, second letter** (↓ביין) בי *BR* 569:4; בית *Ned* 38a(58); *PRK* 30:2

Nöld, Beitr 126+.

ביב n.m. **underground conduit** (< Akk *bību* Kaufman, Influences 43; Sy בִּיבָא LS 62) sg. ביבא דמדינתא the underground conduit of the city *Tan* 68d(57) // *EchRB* 102:2[!]; *EchR* 68:17[!]; pl. בחד מן ביביא דמדינתא *EchRB* ib.; *EchR* 102:2[!]

ביבני n.f. **bathhouse** (< בית בני; ↓בני) sg. הו{ה}<ת> ההיא ביבני אזייה that bathhouse was heated *Ter* 46c(6); *Šab* 11c(16) [≠ ↓אמבטי]; *BR* 307:4; {ד}<ב>בני; *MQ* 80b(48); בי<ב>נ{י}נה *TNGl* Lev 16:29

ביד prep. **through, by means of, with the help of** (↓יד; CPA ביד LSp 78) a. w/o suf.: *TN* Gen 38:20 [H id.]; *ib.* Lev 16:21; Dt 32:30; ושלחת עירובה ביד ברה she sent her *ʿeruv* through her son *Er* 24d(1); *EchRB* 67:13; b. w. suf.: תרין מילין סלקון בידיכון two things came up (from Babylonia) with you *Suk* 54b(47)

בידין n.m.pl. **conjuring** (↓√בדי(?); TA בדין Levy, TW 1:81) pl. וברנש די יסתכל בתר בידין a man who looks after conjuring *TNGl* Lev 20:6 [H אוב]

ביזה, det. **ביזתה** n.f. **spoil** (↓√בזז; CPA ביזא, בזא LSp 24, SA בזה ST Num 14:31) sg. איבוז מנהון ביזא רבא I will greatly despoil them *FT* Ex 15:9; *TN* ib.; ביזת בעלי דבביכון the spoil of your enemies *ib.* Dt 20:14; *FT* Num 24:8; לביזה *TN* ib. 22; *FT* ib.; *TN* ib. 14:3; 31; Dt 1:39; וכל נשיא לביזה all the women for spoil *KohR* 28c(18); יום דביזה *EchR* 24:13; בערביא צווחין לביזתא עדיתא in Arabia they call spoil *ʿadi* *ib.* 118:5; ית כל בזתא וית כל עדיתה *TN* Num 31:11; *ib.* 12

ביטה n.f. (unclear; ↓בטויטא) sg. הדה ביטה *VRG* 575:3 [expl. בטוחות Job 38:36]

ביטי, det. **ביטיתה** n.f. **caper, bud of a caper bush** (TBA בוטיתא Jast 144) sg. אילין ביטיתא *Mas* 51c(6)

Löw, Flora 1:326.

ביי, בית, cs. **בֵּית**, det. **בַּיְיתָה**, w.suf. **־בַּיְית**, pl. **בתין** n.m. **house, place** (↓ מרי, בר ביי, אינש בייתה, compounds with בית; CPA באי, בי, cs. בית־ LSp 26, SA בית ST Ex 12:30) בֵּית *FPT* Gen 46:28[04]; בַּייְתֵה *ib.* Ex 22:7[01]; ביי *BR* 852:6; *EchRG* 84:3; בית *FPT* Ex 12:3[23]; cs. בית *FPT* Gen 31:47[03]; det. בייתה *TN* Lev 14:48; w. suf.: 1sg. בייתי *ib.* Gen 30:30; 2m. בייתך *VR* 807:4; f. בייתיך *TN* Dt 21:13; 3m. בייתיה *ib.* Gen 46:27; f. בייתה *ib.* Ex 1:21; 3m.pl. ביתהון *ŠR* 35d(39); pl. בתין *TN* Dt 28:30; cs. בתי *ib.* Lev 25:33; det. בתייה *ib.* Ex 12:13; w. suf.: 2m.sg. בתיך *ib.* Ex 10:6; 3m. בתוי *BR* 574:5; 1pl. בתינן *FPT* Ex 12:27[23]; 2m. בתיכון *ib.* 15; 3m. בתיהון *ib.* 27;- 1. **house, place:** a. general: sg. ראובן בעי ביי שמעון בעי ביי Reuben wants a house, Simeon wants a house *BR* 852:6; חד ביי *EchRG* 84:3; *San* 25d(30) [text: כיי]; *BR* 154:6[!]; בית *FPT* Ex 12:30[23]; *TN* Gen 33:17; *ib.* Dt 20:5; חיוי דבית a house snake *Ter* 46a(30); חד בית אולומרמרין a house completely of marble *ib.* 45d(51); ונחית שבית בבייתיה he went down to spend the Sabbath in his house *MŠ* 56a(12); *Pea* 21a(27); והוה ידע מה בבייתיה he knew what (the situation was) in his house *BR* 1232:12; בביתיה דחבריה in his friend's house *Dem* 24a(51); בביתיה דמרה in its master's house *BR* 648:6; ולית היא גו בייתה she is not in the house *Yev* 10b(20); *Pea* 21a(31); *Kil* 32a(11); *Švi* 35b(17); *Ter* 45c(38); *Giṭ* 47c(9); *Švu* 37d(24) [≠ ↓שוק]; חד בר נש שביק ביתיה פתיח a certain person left his house open *Pea* 17d(14); pl. בתין *TN* Dt 28:30; *San* 21d(46); ועליק(V) דמכין בבתיהון they enter and sleep in their houses *Mas* 49d(29); *ŠR* 36a(5); *TN* Gen 42:19; *ib.* Dt 7:26; b. parts thereof: 1) רייטוניה דביתא bonding course of the house *EchRB* 55:5; 2) עמודיה דבייתא the pillars of the house *EchR* 47:20; 3) רישא דבייתא the top part of the house *ib.* 18; 4) שריתה דביתא the beam of the house *ib.* 55:3; 5) תיניתא דבייתא the second floor(?) of the house *MŠ* 55c(17); 6) sg. תרע ביתיה the door of his house *KohR* 4b(27); pl. תרעי בתיכון *TN* Dt 6:9; c. ref. to the Temple [cf. MH הבית Jast 168]: דלית ביתא הדין חריב ביד הדיוט this "house" will not be destroyed by an ordinary person *EchRB* 67:13; ההוא ביתא *Tan* 69a(30) // *EchRB* 152:17; **2. household:** sg. אילין דבית נסייא those (people) of the Nasi's household *BR* 951:1; *ib.* 994:2; *Kil* 32a(59) // *Ket* 35a(2) // *Ber* 11c(53)[!]; אילין דבית ר' ינאי *ib.* 10b(29); *Švi* 38c(47); *Šab* 7d(19); *PesG* 29c(52); *Šeq* 48d(45); *Soṭ* 24c(29); **3. school:** sg. ותני דבית רבי (the disciples of the) school of Rabbi learn *Šab* 6c(34); *Šeq* 50c(58); *Soṭ* 23c(44); *Meg* 73a(40)

On the form ביי, v. Sok, GF 142, n. to l. 11, w. prev. lit.

— **בית אב**, pl. **בית אבהן** n.m. **father's house, clan** (Sy בֵּית אַבָהָתָא patriarchal house PSm 479) **1. father's house:** sg. דהדן רפשה מן <ד>בית אבא that kick is from my father's house *BR* 1158:2; pl. בית אבהתה the house of her fathers *JMP* 2:28; *ib.* 31:9; **2. clan:** sg. בית אבא *TN* Num 3:24 [H בית אב]; *ib.* 25:14; pl. בית אבהתה *ib.* 1:4 [H בית אבות]; *ib.* 18

Friedman, JMP 1:308.

— **בית אבלה** n.m. **house of mourning** (↓אבל) sg. *ŠR* 39c(20)

— **בֵּית אֲבָתוּתָה** n.f. **sleeping place** (↓√בות; SA אבתו Ham 503:63) sg. לבֵית אֲבָתוּתָא *FPT* Gen 43:21[04; H אל המלון]; *TN* ib.; *ib.* Ex 4:24; Gen 42:27[!]

Peri, Morph 61.

— **בית אולפן** n.m. **house of instruction** (↓אולפן) sg. בבית אולפנה *TNGl* Ex 40:20

— **בית אחסנו** n.m. **place of inheritance** (↓אחסנו) sg. בטור בית אחסנותך *TN* Ex 15:17 [H בהר נחלתך]

— **בית אף** n.m. **nose** (↓אף) sg. בית אפיה *TN* Gen 24:47 [H אפה]

— **בית אפין** n.m. **forehead** (↓אפין) sg. בית אפוי דאהרן *TN* Ex 28:38 [H מצח]; בית אפיכון *ib.* 13:9; 20:20; Dt 11:18; 14:1

— **בית בהתה** n.m. **place of sexual organs** (↓בהתה) sg. בבית בהתתיה *TN* Dt 25:11 [H במבשיו]

— **בית גירין** n.m. **quiver** (↓גיר; Sy בֵּית גֵּארָא PSm 482) sg. בית גיריך *TN* Gen 27:3 [H תליך]

— **בית גנזין** n.m. **treasure house** (BA בית גנזיא KBL 1062, Sy בֵּית גַּזָא LS 70) sg. ועול לבית גנזיי enter into my treasure house *KohR* 28c(35)

— **בית דבוק** n.m. **place of joining** (↓דבוק) sg. בבית דבוקה *TN* Ex 26:4 [H בחברת]; *ib.* 5; 10; 36:11; 12; בית דבוקה *ib.* 28:27 [H מחברתו]; 36:17; 39:20; בבית דיבוקה *ib.* 36:12

— **בית דין** n.m. **court** (↓דין; CPA ביתא דדינא LSp 43, Sy בֵּית דִּינָא LS 70) sg. *Švu* 38a(1); בית דין חורן another court *RH* 58d(7) // *San* 18c(21); תרע בית דינה the gate of the court *TN* Dt 22:15
The form בי דינא, a corruption from TBA, is occasionally found (e.g. *BB* 13b(41); *Švu* 37b(28)).

— **בית וועד** n.m. **academy** (Sy בֵּית וַעְדָא PSm 484) sg. מילין דצריכין לרבנין בבית וועדא matters which are in doubt to the Rabbis in the academy *Bik* 64b(6); מילין דשמע מן אבוי בבית וועדא things which he heard from his father in the academy *Meg* 75c(22); ברומשא נחית לבית וועדא he went down to the academy in the evening *Ber* 5c(49); *Pea* 15c(37); *Dem* 22a(14); *Kil* 32b(41); *Ter* 46b(56); *Bik* 65c(43); *ib.* 56; *Yom* 40c(47); *Beṣ* 60c(54); *Meg* 71d(33); *ib.* 72b(22); *Ḥag* 77b(12); *Ket* 35a(48); *Giṭ* 48a(20); *Qid* 61b(26); *ib.* 62b(11); *BQ* 6d(48); *San* 19d(63) // *Hor* 47a(37); *ŠR* 40c(20)

— **בית זייתה** n.m. **olive garden** (↓זיית; Sy בֵּית זַיְתָא PSm 485) sg. בית זיתא *VR* 689:3

— **בית זרע** n.m. **portion of land fit for sowing** (↓זרע; Sy בֵּית זַרְעָא PSm 485) sg. *TN* Num 20:5 [H זרע]

— **בית חבוש** n.m. **prison** (↓בית חבושי; Sy בית חֲבוּשְׁתָא LS 213) sg. בית חבושה *FPT* Gen 40:14[05]; *ib.* 15; Ex 12:29[23]; בית חב{י}<ו>שה דר' עקיבה PN's prison *Yev* 12d(55)

— **בית חבושי** n.m. **prison** (↓√חבש; CPA בית חבושיא Is 42:7, Sy בֵּית חֲבוּשְׁיָא LS 70) sg. בית חבושיה *TN* Gen 39:21 [H בית סהר]; *ib.* 22; 40:3; 5; בית חבושיכון *ib.* 42:19

— **בית חקל** n.m. **field** (↓חקל) sg. חד בית חקל *VR* 689:1; הדין בית חקלא *ib.*

— **בית יקידה** n.m. **place for burning portions of the sacrifice** (↓יקידה) sg. בבית יקידתה *TN* Dt 9:22 [H בתבערה]

— **בית יקר** n.m. **house of honor** (cf. in euph. sense Sy בֵּית אִיקָרָא latrine PSm 480[lex]) sg. הוי שלם בית יקרי be in peace, my house of honor (i.e. the Temple) *EchR* 29:21

— **בית כנישה, בכנישה** n.m. **synagogue, school** (↓כנישה; Sy בֵּית כְּנוּשְׁתָא LS 70) **1. synagogue:** sg. בית כנישתכון *TN* Dt 28:19; בי כנישתא *KohR* 9b(13); *EchRB* 152:20; pl. בתי כנישן *SYAP* 43:11; **2. school:** sg. ווי דלא אזל ברי לבכנישתא woe, that my son did not go to school *BR* 247:7
On the spelling בכנישה, v. Kut, Studies 274 (Heb).

— **בית כנשו** n.m. **gathering place** (↓כנשו) sg. ולבית כנשות מיא *FTP* Gen 1:10 [H ולמקוה המים]; בית כנשות {ר}מיי *TNGl* Lev 11:36

— **בית כסייה** n.m. **one of the stomachs of a ruminant** (↓כס; MH בית הכוסות Jast 623) sg. בית {מ}<כ>סייה *VR* 64:9 // בית כסא *KohR* 21a(11)

— **בית כרב** n.m. **plowed field** (↓כרב) sg. ⌜חר⌝ בית כרב *Ket* 29b(25)

— **בית כרם** n.m. **vineyard** (↓כרם; cf. Sy בֵּית כַּרְמָא GN PSm 487) sg. חד בית כרם *PRK* 403:1 // *VR* 689:2; בית כרמא *Ket* 32b(11)

— בית מדור n.m. dwelling place (↓מדור) pl. בית מדוריכון *FPT* Lev 23:3[06; H משבתיכם]; *ib.* 14; 17; 31

— בית מדמוך n.m. place for lying down (↓מדמוך) sg. בית מד[ב]<מ>וך *TNGl* Lev 15:24 [H המשכב]; בית מדמכא דאבוי *FTP* Gen 2:24

— בית מדרש, pl. בתי מדרשין n.m. house of study (↓מדרש; MH בית המדרש Jast 735) a. general: sg. חד בית מדרש *MQ* 83c(37) // *BerV* 4b(32) // *MSam* 103:7; בית מדרשא דשם רבה the house of study of Shem, the great *TN* Gen 25:22; *TNGl* ib. 27; כל רבנין דעלין לבי מדרשא all the Rabbis who enter the house of study *Giṭ* 45b(12); *BB* 15c(4); *KohR* 29a(7); מה חידות הוה לכון בבי מדרשא יומא דין what new interpretation did you have today in the house of study? *BQ* 6d(49); pl. בתי מדרשיכון *FPT* Gen 30:13[05]; בתי מדרשייה *TN* Dt 33:18; *FT* ib. 28:6; *TNGl* ib. 18; b. w. GN: בית(G) מדרשא דציפורין *Pea* 20b(24); בית מדרשא דטיבריא *Hor* 48a(55) // *VR* 113:2; *RuR* 88:96; c. parts thereof: תרעא מציעיא דבי מדרשא the middle door of the house of study *Ber* 11c(55); עיליתא דבי מדרשא the upper chamber of the house of study *San* 23c(4); אוירא דבי מדרשא the open area of the house of study *Meg* 74a(49); d. w. ↓√דרש: ר׳ יוחנן יתיב ר׳ אחא דרש בבית מדרשא *Tan* 64a(44); דריש בבית מדרשא דר׳ בנייה PN expounded while seated in PN₂'s house of study *Hor* 48b(22); *Šab* 13c(60) // *BM* 8d(37)

— בית מלכו n.m. kingdom, palace (↓מלכו; Sy בֵּית מַלְכוּתָא PSm 489) 1. kingdom: sg. בית מלכותה דעוג *TN* Dt 3:4 [H ממלכת עג]; *ib.* 10; 13; 2. palace: sg. הוי שלם בית מלכותי be in peace, my palace (i.e. the Temple) *EchR* 29:21

— בית מנוחה n.m. house of rest, an appellation of the Temple (↓√נוח; SA מנוחה Ham 516:417) sg. בית מוקדשא דאיתקרי בית מנוחה the Temple which was called "the house of rest" *FTV* Gen 49:15; *TNGl* ib.

— בית מקדש, det. בית מ(ו)קדשה n.m. Temple (in Jerusalem; Sy בֵּית מַקְדְשָׁא PSm 489) sg. לחרבן בית מקדשה from the destruction of the Temple *Zoar* 1:8; *ib.* 2:8; 3:8 [in date formulae]; סמיך לחרבן בין מוקדשא *Tan* 66d(47); *TN* Lev 20:3; הוה סליק שבית לגו בית מקדשא he used to go up and spend the Sabbath in the Temple *MŠ* 56a(13); דהא חריב בית מוקדשא for the Temple is destroyed *Ber* 5a(16)
CTY 2:431.

— בית מרבועיתה n.m. place for lying down (↓מרבועי) sg. בבית מרבועיתך *SYAP* 61:4

— בית מרעי n.m. pasture (↓מרעי) sg. *TN* Gen 13:7; *ib.* Num 32:1; 4

— בית משקוי n.m. watering, drink (↓√שקי, משקי) sg. אתר בית משקוי a well-watered place *TNGl* Gen 13:10 [H משקה]

— בית משרוי n.m. encampment (↓משרוי) sg. למתקנה להון אתר בית משרוי to prepare for them a place of encampment *FPT* Gen 46:28[04]; *TN* ib.; *ib.* Ex 33:14; Lev 25:29; Num 10:33

— בית משרי, det. בית משריתה n.m. habitation, resting place (↓משרי; CPA בית משריא LSp 215) sg. בית משריתא *TN* Lev 16:3 [H הקדש]

— בית נהור n.m. place to admit light (↓נהור) sg. *TN* Gen 6:16 [H צהר]

— בית נחלין n.m. place of wadis (↓נחל) sg. ארע בית נחלין דמייה *TN* Dt 10:7 [H ארץ נחלי מים]

— בית נש n.m. paternal home (↓אינש) sg. ודין מה דהנעלת כלתא דא מבית נשה this is what the bride brought in from her paternal home *JMP* 10b:14

— בית סאה, pl. בית סאין n.m. a field requiring a seah of seed (↓סאה; MH בית סאה Jast 947, Sy בֵּית סָאתִין PSm 491) sg. חמשין על חמשין בית סאה a *seah*-field is 50x50 cubits *Soṭ* 20b(59); pl. מאת על מאת בית ארבעת סאין 100x100 cubits is four *seah*-fields *ib.* 60

— בית סגדו n.m. house of (idol) worship sg. *FT* Gen 11:4

— בית ספר, בי ספר n.m. school (Sy בֵּית סֶפְרָא LS 70, SA בספר LOT 3/2 270:68; MH בית הספר MKetK 2:10; cf. also MH בית הסופר BY 4184) sg. לאילין טלייא דמיתפניי מן בית ספרה(G) concerning those children who are let out of school *Tan* 68d(8); אזל לבית ספרא אתא מבית ספרא did he go to school? Did he come from school? *VR* 43:4 //

בי סיפרא *PRK* 29:3; *EchRB* 48:24

— **בית עלם** n.m. **sepulcher, eternal abode** (Pal בת עלמא DISO 35, Sy בֵּית עָלְמָא LS 70) **1. sepulcher, grave:** sg. עברון שפאין בתרע בית עלם the wine merchants passed by the door of a sepulcher *VRK* 246:1; *EchRB* 67:6; בית עלמא דבר מקטיא איתפתח the sepulcher of PN was broken *MQ* 80b(52); *BR* 633:1[!]; [וא]ם איזיל קדמיך לבית עלמי if I go first to my grave *JMP* 7:9; *ib.* 5:10; 6:19; **2. eternal abode:** sg. נח ואתפטר לבית עלמה he was at ease and passed away to the eternal abode *EchR* 46:24

PSmSup 50; F. Schulthess, ZA 19(1905):133.

— **בית צלו** n.m. **house of prayer** (צלו↓; CPA בית צלותא LSp 170) sg. *FPT* Gen 28:17[05]

— **בית קבורה** n.m. **burial place** (קבורה↓; Sy בֵּית קבוּרָא PSm 495) sg. *TN* Dt 33:21

— **בית קודש** n.m. **sanctuary, holy place, temple** (קודש↓; CPA בית קודש, בית קודיש קודשיא LSp 175) sg. a. alone: מן בבית קודשה *TN* Num 4:16; בית קדש קדשיה *ib.* 18:9 [H מקדש הקדשים]; *ib.* 10; 4:19; b. as modifier: בלשן בית קודשה in the language of the holy place *FPT* Gen 31:11[05]; *TN* ib. 11:1; כליל בית קודשא the crown of the holy place *ib.* Ex 29:6; בסלעי בית קודשא *ib.* Num 7:13 [H בשקל הקדש]

— **בית קוטנין** n.m. **male genital area** sg. בבית קו[ש]<ט>נוי *FTV* Dt 25:11 [H במבשיו]; קוטניי׳ *TNGl* ib.

For *FTV* Ex 4:4, v. קטון↓.

— **בית קפילייה** n.m. **tavern** (קפיליי↓) sg. בית קפילאה *VRK* 250:3

— **בית קציפה** n.m. **house of mourning** (dial.; ↓קציף; Sy קְצִיפָא sadness LS 687) sg. אית אתרין צווחין לבית אבלה בית קציפה there are some places where they call the house of mourning *beit qeṣifa* *ŠR* 39c(20)

— [**בי קצרא** *Kil* 32a(10). Eliminate from CTY 2:440; read with V: מן גבי קצרא]

— **בית רמה** n.m. **high plain** (רמה↓) sg. בית רמתה *TN* Dt 3:17 [H הפסגה]

— **בית שיח** n.m. **cavity, cave** (שיח↓) sg. חד בית שיח *Ber* 6c(47)

— **בית שיחייה** n.m. **armpit** (MH בית השחי Jast 1547; cf. Sy שְׁחְתָא LS 768) sg. בי שיחייא *AZ* 41a(61) // בי שיחיה *SanAs* 23c(34) // שיחיא *Ter* 45d(6)[!]

— **בית שכינה** n.m. **place of the Divine Presence** (שכינה↓) sg. *TN* Ex 15:17; בית שכינת קודשך *ib.* 13

— **בית שעבוד** n.m. **place of enslavement** (↓שעבוד) sg. בית שעבודא *TN* Ex 13:3 [H בית עברים]; *ib.* 14; בית שעבוד עבדייה *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* Dt 6:12; *ib.* 7:8; 8:14; 13:6; 11

— **בית שפיכו** n.m. **place for pouring out** (↓שפיכו) sg. באתר בית שפיכות קטמא *TN* Lev 1:16 [H מקום הדשן]; *ib.* 4:12

— **בית שפר** n.m. **choice place** (שפר↓) sg. בבית שפר קברינן *TN* Gen 23:6 [H במבחר קברינו]; בבית שפר ארעא *ib.* 47:6 [H במיטב הארץ]; *FPT* Ex 22:4[01]

— **בית שקי**, pl. **בית שקוון** n.m. **irrigated area** (↓שקי; Sy בֵּית שָׁקְיָא PSm 498) sg. בית שקי<י>א *TN* Gen 13:10 [H משקה]; pl. בית שקוותן *ib.* 29:22

— **בית תדיין** n.m. **place of the breasts** (תדי↓) sg. בית תדיהן *FT* Num 31:50; *TNGl* ib.; *TN* ib.[!]

— **בית תותבו** n.m. **dwelling place** (תותבו↓; Sy בֵּית תַּוְתָּבוּתָא PSm 498) sg. בית תותבו<תך> *TNGl* Gen 28:4 [H מגוריך]

— **בית תלדוון** n.m. **homeland** (תלדו↓) sg. בית תלדוותי *TN* Gen 16:5; *FPT* ib. 31:13[05]

בייה n.f. **injustice** (< βία GLLT 68; CPA ביא HS 9:29, Sy ביא LS 68) **1. injustice:** a. general: בייה את מעבר עלינן you do injustice to us *BR* 1155:2 [expl. בי Gen 44:18]; b. as exclamation: בייא בייא תותבא מפני למריה דביתא injustice! Injustice! The occupant evicts the owner *VR* 387:8 [expl. בביאה Ezek 8:5] // *EchR* 17:14; בייה אנן צווחין we shout "injustice"! *SYAP* 37:4; **2. against one's will** (βίᾳ): בייה (בורוסתי : text)כורוזסתי I am giving it to you against my will *Ned* 38a(28)

ביין n.m. **palm branch** (< βαΐον Lehnw 136) sg. PRK 406:7 // באיין *VR* 694:6

Löw, Flora 2:328.

בייר adj. **untilled, uncultivated, barren**(↓√בור; Sy בָּיִר LS 63) **1. untilled, uncultivated:** sg. חקליה ביירא וכרמיה בייר his field is untilled and his vineyard is uncultivated *VR* 4:4; נחיל רבייר an uncultivated wadi *TN* Dt 21:4 [H נחל איתן]; **2. barren:** pl. ביירן צדיין barren and desolate *VR* 435:3 [expl. נשים בירניות *ib.* 2]

בַּיִישׁ n.m. **sick** (↓√באש; CPA באיש LSp 22, SA באש *bāeš* Ham 468:296+, LOT 3/2 242:8) a. person: pl. מבקרא ביישייא to visit the sick *Beṣ* 60c(58); מבקרין ית בַּיִישַׁיָּא *FPT* Gen 35:9[03]; ומפלגא לביישיה she distributes (alms) to the sick *PRK* 161:9 // *VR* 56:3[!] // *KohR* 13b(7); b. animal: pl. מנהן ביישן some of them (i.e. the sheep) are sick *BR* 853:6
Kut, SGA 22.

ביישניי adj. **of Beit Shean** (< בית שאן ,בישן; MH בישני Jast 167) pl. ביישנאי שאלון לפ׳ the people of Beit Shean asked PN *Meg* 73d(20)
SY 17.

בִּיכּוּרִין n.m.pl. **first fruits** (↓√בכר; CPA בכורא LSp 26, SA בכוריה ST Num 28:26) *TN* Lev 2:14 [H בכורים]; ביכורייה *FPT* Lev 23:18[06]; *ib.* 20; בְּכוּרַיָּה *ib.* Num 28:26; בכוריכון *ib.* Dt 28:17[04]; *TN* ib. 5

בילִיי ↓ בילִיי סילִיי

בילן n.m. **canopy** (< βῆλον Lehnw 235; ↓וילה) sg. ההן בילן *Meg* 73d(53)

בימס n. **elevated stand** (< βωμός Lehnw 150; Sy בומסא LS 78) pl. בימסיהון *TN* Num 33:52 [H במתם]; במסיה *ib.* Dt 32:13; במסיהון *FTV* Num 33:52; במסיבון *TN* Lev 26:30

בין vb. **to explain, pay attention** (↓מבונן ,בינה; Sy בַּיֵן pa. to give instruction LS 68, CPA אתבונן ,בונין LSp 25) Pa. **to explain:** מאן דמר אובין נבין the one who says אובין (MAZ 3:5), i.e. I will explain *AZ* 43a(31)
Itpol. **1. to investigate, understand:** אתבוננו *TN* Dt 32:7 [H בינו]; *ib.* 29; *FTV* ib.; תתבוננון *ib.* 29:8; **2. to pay attention:** אילין דאיתבוננו אילין דלא איתבוננו those who paid attention those who did not pay attention *EchRG* 82:15; שרי נכח בהון ולא אתבוננון he began to bark at them, and they did not pay attention *PRK* 175:5 // *Ter* 46a(29); *ib.* 31; *VR* 427:1

On pa., v. Eps, MNM 89.

בינה, cs. **בינת** n.f. **wisdom, understanding** (↓√בין; BA בינה KBL 1057) sg. ידעי בינה possessors of wisdom *SYAP* 46:9; חכמה ובינה wisdom and understanding *ib.* 38:16; בינתכון *TN* Dt 4:6 [H בינתכם]

ביניי n.m. **intermediate row** (gentilic of ↓ בן prep.) sg. חד ביניי *Kil* 29d(29); pl. תרין ביניין *ib.* a(59); 58; 60

בִּינְיִין n.m. **building** (↓√בני; CPA בנין LSp 27, SA בניאן LOT 3/2 57:13) sg. רכל ביניין דכן לא קאים any building of that type will not remain standing *Meg* 74b(57)

בינלרין n. **bath clothes** (< Lat. *balnearia* Lehnw 158; ↓כלני) sg. ואובדת בינלרין דידה (the queen) lost her bath clothes *BM* 8c(29) [acc. to rdg. of M. de Lonzano, quoted by Azulai in *Kikkar la-Aden*, ad loc.; cf. *BME* ib.: בינדילנין]
Lieb, YN 135.

ביסי, pl. **ביסוון** n.f. **a vessel or jug used to contain liquids** (< late Greek βήσιον Ducange 197; SA ביסיאתא pl. ST Num 4:7, Sy בִּיסְתָא, pl. ביסיתא phial, vessel LS 69) sg. ‹מן› כל ביסי וביסי from every jug *EchRB* 130:9 [// *EchR* ib.; ↓פטילקין]; pl. תמניא ביסוון דחמר eight jugs of wine *ib.* 7
S. Fraenkel, ZA 9(1894):3.

ביעה, det. **ביעתה**, pl. **ביעין** n.f. **egg** (CPA ביעין LSp 26, SA ביעין GSA 359, Sy בֵּיעְתָא, pl. בֵּעֵא LS 69) sg. אפילו קופד אפי׳ ביעה הוה מתקן he would even remove tithes from meat and an egg *Dem* 21d(50); *VR* 353:1; *Ned* 38a(2) // *Švu* 34d(53)[!]; ביעתא *Kil* 32a(44); *VR* 233:5; *RuR* 26:194[!]; ביעתא דשפנינא egg of a turtle dove *PRK* 298:2; ביעתא דתרנגולתא חיורת{י}‹א› the egg of a white hen *EchR* 49:8; pl. ביעין *TNGl* Dt 22:6; *Ber* 13d(21); *Ter* 43c(40); *Er* 25a(10); ביעין ותרנוגלין eggs and chickens *BQ* 6b(40); *BB* 16c(26); קופד חמר ביעין meat, wine, (and) eggs *BR* 583:4; ביעין וחובצין eggs and cheese *EchR* 49:6; ואנן שלקין ביעין ולתין במיהן we boil up eggs and moisten (the flour) with their water *Švi* 36c(2) // *Giṭ* 43c(24)

ביעור n.m. **elimination, removal** (↓√בער; MH ביעור Jast 164) sg. זמן ביעורא the time of the elimination (of the fruits from the house) *MŠ*

56c(11); *ib.* 12 // *San* 18d(13); *ib.* 15

ביצה, pl. **ביצין** n.f. **swamp** (CPA בצין pl. LSp 29) pl. ביציה *TN* Ex 8:1 [H האגמים]; *FT* ib.; ביציהון *TN* ib. 7:19

בַּר, **בִּיר**, cs. **ביר־**, **בר־**, pl. **בְּנִין** n.m. **son, member,** pl. **children** (↓ברנש, בירבי, compounds w. בר; CPA ברא, בר, pl. בנין LSp 30, SA בר ST Gen 17:16, pl. בנים ib. 21:7) abs. בֹּר *FPT* Ex 21:30[01]; ביר *ib.* Gen 30:5[05]; *TNGl* Ex 21:31; cs. בר *Naveh* 15:1; בְּר *ib.* Gen 15:2[08]; *TN* Gen 29:13; *BR* 825:4; ביד׳ (= ביר ריבי) *Mas* 51d(64); w. suf. 1sg. ברי *FPT* Gen 22:8[11]; *Pea* 15c(48); 2m.sg. ברך *TN* Ex 4:23; *BR* 849:2; f. בריך *VR* 636:1; 3m. בריה *Giṭ* 43c(40); f. ברה *Er* 24d(1); 1pl. ברן *TNGl* Dt 21:20; pl. בְּנִין *FPT* Gen 15:2[08]; *BQ* 5c(40); cs. בני *Naveh* 46:1; det. בנייה *TN* Dt 22:6; w. suf., 1sg. בניי *FPT* Gen 30:26[05]; 2m. בניך *TN* Dt 34:4; *Ket* 28d(37); f. בניך *VR* 123:6; 3m. בנויי *Naveh* 81:1; בנוי *MQ* 82d(44); f. בניה *TN* Gen 38:9; *Yev* 7d(12); 1pl. בנינן *Ḥal* 57b(15); *TN* Dt 29:28; 2m. בניכון *ib.* Lev 22:3; 3m. בניהון *Naveh* 69:4; *Pes* 31b(52); f. בניהן *TN* Gen 33:6;- **1. son:** a. general: sg. *FPT* ib. 30:6[05]; *TN* ib. 17:16; חד בר *Šab* 17a(48); ואית לאימיה בר does his mother have a son? *AZ* 43d(37); *Šab* 8d(29); *ŠR* 38b(2); פוטיס חתנה וקירס חנינה ברה PN, his son-in-law and master PN$_2$, his son *Naveh* 32:6; *TN* Gen 44:19; *ib.* Num 20:25; בריה דארמייתא the gentile woman's son *Qid* 64d(30); *BR* 643:4; בריה דריש גלותא the exilarch's son *Ber* 8c(27); בריה דאבוך your father's son *EchRB* 48:13; pl. תלתה בנין *FPT* Gen 29:34[05]; בנין ובנן sons and daughters *TN* Gen 11:17; דלא בנין without children *Yev* 6b(35); בנין דזנו children of fornication *TN* Gen 38:24; *ib.* Lev 19:29; בנין מרודין rebellious sons *FPT* Ex 20:5[06]; *TN* ib. 34:7; b. in phrase בר/בריה ד־: 1) w. nouns: נגר בר נגרין a carpenter, son of carpenters *Yev* 9b(55); סחור בר סחורין destroyer, son of destroyers *BR* 825:4; *VR* 115:4[!]; 2) w. PN's: יוסה בר נחום *Naveh* 12:1; *ib.* 17:1; יהושע בר נון *TN* Dt 34:9; בר נזירא *Šeq* 47a(32); יודן ברה דר׳ טרפון *Frey* 892:1; פנחס בר אלעזר ברה דאהרן *TN* Num 25:11; pl. בנוה דחלפי *Naveh* 70:9; בנוי דר׳ חייא רובא *Šab* 9c(4); 3) in phrase דבר of (the household of) the son of אילין דבר עשחור אילין רבר נחמיה *Dem* 25b(7); *Šab* 4d(11); *Ket* 34a(13); מן דבריה דיצחק of (those of) the son of Isaac *BR* 930:1; **2. member:** a. w. PN: pl. בני ישראל *TN* Ex 12:23 and passim; בנוי דמנשה *ib.* Num 1:10 and passim:; b. w. GN: pl. בני מערבא the westerners *Suk* 53d(2); בני נוה the people of Naveh *Tan* 63d(29); בני ארעא דיש׳ *San* 25d(29); בני פנייס *Švi* 38d(41); בני מדינתא the people of the city *Tan* 68d(58)

On the primacy in Aramaic of the form ביר, v. Nöld, NB 137. This form occurs in JPA only in *FPT* and *TNGl* when the noun is in the abs. state.

— בר אביי n.m. **patrician, important person** (Sy אַבָיָא LS 1, *barabai* Frey 1110) sg. חד בר אביי עבר קומי תיבותא a patrician passed before the ark (to recite prayers) *Tan* 67a(61) // *Pes* 32c(55) // *Švu* 33b(2)

Lieb, TK, 5:1062, n. 68.

— בר אגדה n.m. **knowledgeable of Aggada** (↓אגדה) sg. *BR* 970:1 [≠ ↓בר אולפן]

— בר אולפן n.m. **possessor of a halachic tradition** (↓אולפן; Sy בַּר יולפָנָא disciple LS 90) sg. *VR* 55:4; *BR* 970:1 [≠ ↓בר אגדה]

Bacher, Term 2:8.

— בר אומה n.m. **member of a nation** (↓אומה; Sy בְּנַי אומתָא members of a nation PSm 581) pl. כל בני אומתך *KohR* 12a(21)

— בר אומנותה n.m. **member of a profession** (↓אומנו) sg. דכל אינש סני בר אומנותיה every person hates (another) member of his profession *BR* 173:2; pl. דאת+ <תה>וי עם בני אומנותך you will be (in the world to come) with fellow members of your profession *KohR* 10a(40)

— בר אורייה, pl. **בני אורייה** n.m. **scholar, one knowledgeable of the law** (↓אורייה; TBA בר אוריא Jast 34) pl. *TN* Num 24:6

— בר אח, pl. **בני אחין** n.m. **fraternal nephew** (↓אח) sg. בר אחוי *TN* Gen 14:12; *ib.* 14; *KohR* 9b(11); בריה דאחוי *TNGl* Gen 14:12; *PalLaws* 64:15; pl. בני אחיכון *TN* Dt 1:16

— בר אח דאב n.m. **cousin** (↓בר חביב) sg. בר אחוי דאבוי *TN* Lev 25:49

— בר אחתה n.m. **sororal nephew** (↓אחה) sg. חייא בר ארא בר אחתיה דבר קפרא *Ber* 5b(63) // *KohR* 16b(17); *Ter* 48a(27); *Giṭ* 46d(53)[!; emended by *Penei Moshe*; v. *BBB* 139a]; *BR* 306:5; pl. חד מן בני אחתי *ib.* 639:2; בנוי דאחתיה *VR* 796:2

— **בר אלהין**, pl. **בני אלהין** n.m. **celestial being** (> Sy בְּנַי אֱלוֹהִים PSm 581) pl. בני אלהיא *BR* 247:8

— **ברנש** ↓ **בר אנש** —

— **בר אריוון** n.m. **son of lions** (↓ארי) sg. גור בר אריוון a lion cub *TN* Gen 49:9; *ib.* Dt 33:22

— **בר אתר**, pl. **בני אתר** n.m. **local inhabitant** (↓אתר; SA בני אתרה LOT 3/2 42:6, Sy בר אתרא LS 89) pl. הלין בני אתרא *KohR* 26d(40); *EchR* 48:27

— **ברביי**, det. **בר בייתה**, pl. **בני בייתה**, **בני בתין** n.m. **member of a household, pl. wife** (↓ביי; calque from Iranian; v. Kaufman, Influences 70 and n. 196; CPA בני ביתא domestici LSp 26, SA בר ביתה LOT 3/2 98:66) 1. **member of a household, servant:** sg. הוא אזיל ומתעבד ברביי he gradually becomes a member of the household *VR* 584:5 // *ŠR* 32a(31); בר בייתיה *BR* 431:13 [expl. בן משק ביתי Gen 15:3]; *TN* Gen 15:3; *Tan* 69a(27); *PRK* 259:11; אלאה מארי בר בתה *HGemar* 2; pl. עד דילפון בני בייתיה צלותיה מיניה until the members of his household would learn the prayer from him *Ber* 7a(54); *Švi* 39d(47); *Ter* 46a(31); *Meg* 73b(55); בני בייתיה ראיסי *Pes* 37d(10); *San* 28a(43); בני בתוי *BR* 574:5; 2. pl. **wife:** אמרה ליה בני ביתיה *Šab* 3b(44); *Tan* 64b(55)

On mng. 2, v. Lieb, Alon Vol 232, n. 16; ib., YK 31.

— **בר בר**, pl. **בני בנין** n.m. **grandson** (OA בר בר Sefire III 2, Sy בַּר בְּרָא PSm 584) sg. בר ובר בר *EstR* 2d(30) [expl. נין ונכד Is 14:22]; *TN* Gen 21:23; *PRK* 185:12; בר בריה הוה ליה בלע his grandson had a choking fit *Šab* 14d(34); *ib.* 3a(26); מיישא בר בריה דר׳ יהושע בן לוי *Ber* 4c(61); *ib.* 6a(60); *Šab* 2c(4); *BR* 1242:16; pl. בני בנין *TN* Ex 34:7; *ib.* Dt 4:25

— **בר ברה** n.m. **grandson** (↓בר בר) sg. ר׳ יסא בר ברתיה דר׳ יסא *Naz* 54d(28); *BR* 70:7; pl. בני ברתיה דבר קפרא *Šab* 8a(34)

— **בר בשׂר**, pl. **בני בשׂרה** n.m. **human being** (↓בשׂר; Sy בַּר בֶּסְרָא LS 90) pl. בני בשרא *TN* Num 21:6

— **בני גוון** n.m.pl. **intestines** (↓גוי; SA גב ST Lev 3:3, Sy גַוְיָא LS 107) בני גווה *TN* Ex 29:17; *ib.* Lev 1:13; 3:3; 4:8; 8:16

— **בר גלותה** n.m. **exile** (↓גלו) pl. לאחנא בני גלותא דבבל ובני גלותא דמדי ובני גלותא דיוון to our brethren, the exiles of Babylonia, Media, and Greece *MŠ* 56c(13) // *San* 18d(16)

— **בר גמל**, pl. **בני גמלין** n.m. **son of a camel** (↓גמל) pl. בני גמליא *BR* 358:6

— **בר דדן** n.m. **cousin** (↓דד) pl. בני דדנייא *EchR* 108:15 [expl. דדנים Is 21:13]

— **בר דוד**, pl. **בני דודין** n.m. **cousin** (< H דוד HAL 206; Sy בַּר דָּדָא PSm 585) pl. בני דודיבון אנן we are your cousins *BR* 344:4; בן אורחהון דבני דודייא עבדין is this the way cousins act? *Tan* 69b(16) [expl. דדנים Is 21:13]; *EchRB* 108:15

— **בני דיינין** n.m.pl. **sons of judges** (↓דיין) בני דייניא *TN* Gen 6:2 [H בני האלהים]; *BRL* 247:7 [expl. Gen ib.]

— **בר דיעה**, det. **בר דעתה** n.m. **holder of the same opinion** (↓דיעה) sg. רב בר דעתיה דר׳ יוחנן *Ḥal* 57c(6); דרב בת[בי] דעתון דבנוי דר׳ חייה *ib.* 5

— **בר דיריי** n.m. **name of a bird** sg. בר דירייה *TNGl* Lev 11:18 [H הדחם]

— **ביר/בר דכר**, pl. **בנין דכרין** n.m. **male offspring** (↓דכר; EA בר דכר Cowley, AP 15:17, pl. JA בנין דכרין MKet 4:10) sg. ביר דכר *TNGl* Gen 35:17 [H בן]; *ib.* Lev 12:2; *PRK* 149:8[!; v. Var]; בר דכר *TN* Gen 18:10; *ib.* Ex 21:31; Lev 12:7; Num 5:28; אמ׳ לה דאת מילד(text: מולד) בר דכר אזלת וילדת בר דכר he said to her: You are going to give birth to a male son. She went and gave birth to a male son *MS* 55c(18) // *EchR* 55:3; *BR* 1095:2; *BM* 8c(43) // *VR* 621:5; pl. בנין דכרין *TN* Num 27:3 [H בנים]; *EchR* 107:1 [≠ נקבה]; בוכרי בניכון דכריא *TN* Ex 22:28 [H בכור בניך]

— **בר הודיי** n.m. **an unclean bird** sg. בר הודייה *VR* 102:8 [expl. איה Job 28:5]; בר הדיא *FTP* Lev 11:18 [H הקאת]

The rdg. in Sifra 50c(5): בן ההדייה וההודאה for BH נץ is not confirmed by the Vat. ms. which has בר חורייה [212:1]

— **בר הילכן** n.m. **one who knows mishnayot** (↓הלכה) sg. *VR* 54:7

— **בנוי דהנייה** n.m.pl. **proper sons** (↓הנייה) *BB*

יהודאי *BerG* 5a(15) // *EchRB* 89:5; בר יודאי *BerL* ib.

— **בר יוון**, pl. **בני יוון, בני יונין** n.m. **turtledove** (↓יון; Sy בַּר יַוְנָא PSm 588) sg. *FTV* Gen 15:9 [H גוזל]; *TN* Lev 12:6; pl. בני יוון *ib.* 15:14; בני יווניה *ib.* 14:30

— **בר יומה** n.m. **one day old** (↓יום; SA בר יומה TM 171:160, Sy בַּר יַוְמָא PSm 588, MH בן יומו Lieb, infra) sg. דהוא בר שתין ובעי ל<מ>סגוד לבר יומיה he is sixty years old and wants to bow down to (an idol) which is one day old *BR* 362:2
Lieb, Greek 134+.

— **בר ירח** n.m. **month old child** (↓ירח) sg. *TN* Num 3:15 [H בן חדש]; *ib.* 34; 43

— **בר ישראל** n.m. **Israelite** sg. גברא בר ישראל *TN* Num 25:8 [H איש ישראל]

— **בר כותיי** n.m. **Samaritan** (↓כותיי) sg. *San* 25b(8)

— **בר כנישתה**, pl. **בני כנישתה** n.m. **member of the assembly** (↓כנישה; Sy בַּר כְּנוּשְׁתָּא LS 90) pl. בני כנישתה *FTP* Gen 49:7

— **בר מכלה** n.m. **one who knows how to apply the technique of midda** (i.e. halachic midrashim; ↓מכלה) sg. בר מכאלה *VR* 55:2

— **בני מעין** n.m.pl. **intestines** (↓מעין; MH בני מעים Jast 813) בני מעייא *EchRB* 47:15; בני מעוי *Šeq* 48d(31) // *Tan* 65b(44) // *BR* 758:1

— **בר מערבה** n.m. **inhabitant of Eretz Israel** (< TBA בר מערבא TTCV 30:1032; ↓מערב) pl. למה בני מערבא מכחרין הדסה why do the inhabitants of *Eretz Israel* cut off the myrtle? *Suk* 53d(2)
The statement is brought in the name of R. Yasa (Asi), a Babylonian Amora.

— **בר מצוון** n.m. **a charitable person** (↓מצווה) sg. בר מצוותא *KohR* 13b(9) // *VRVar* 56:4

— **בני מריך** n.m.pl. **children of your master** (i.e. the Jewish people; ↓מרי) לא תבהית בני מריך do not embarrass the children of your master *RH* 58a(47); *Ḥag* 77d(40) // *San* 23c(29); *PRK* 96:6 // *ŠR* 17c(20)

16b(46); *ib.* 47

— **בר זוג** n.m. **wife** (↓זוג; CPA בר זוגי LSp 54, Sy בַּר זוּגָא LS 90) sg. בר זוג כד נפיק ביה *FT* Gen 2:18 [H עזר כנגדו]; *TNGl* ib.; *ib.* 20

— **בר זרע** n.m. **seed** (↓זרע; Sy בַּר זַרְעָא PSm 587) sg. *TNGl* Num 11:7 [H זרע]

— **בר חבורה**, pl. **בני חבורה** n.m. **member of a group** (↓חבורה; MH בני חבורה Jast 416) pl. כל בני חבורתה קדישתה all the members of the holy group *Naveh* 46:1

— **בר חביב** n.m. **cousin** (↓חביב #2) sg. בריה דחביבה *TNGl* Lev 25:49 [H בן דדו]; pl. לבני חביבה<ו>ן *ib.* Num 36:11

— **בר חייל**, pl. **בני חייל** n.m. **man of strength** (↓חייל; Sy בַּר חַיְלָא PSm 587) pl. בני חילה *TN* Dt 3:18 [H בני חיל]; *FTP* Ex 13:17

— **בר חירין** n.m. **free person,** pl. **unmortgaged property** (CPA בר חרין LSp 69) **1. free person:** sg. בר חורין[!] *KohR* 26d(14); *ib.* 16; וּבר חורייה[!] עבד לתריהון the freeman is a slave to both of them *BR* 1055:7; בר חידין *ib.* 1138:1 [in H context]; שלם לך בר חירייה hail to you, oh freeman *ib.* 1137:5; pl. בכבלניה דנפקין בני חורין[!] concerning concubines who have become free *PalLaws* 65:15; **2.** pl. **unmortgaged property:** הא מבני חרי גבי behold, he can collect from unmortgaged property *BM* 8a(23)
Kut, SGA 22.

— **בר חם** n.m. **son of father-in-law** (↓חם) sg. ר' זריקן בר חמוי דר' זריקן *Ber* 11d(9)

— **בר חמר** ↓חלן

— **בר חמר #2**, pl. **בני חמרין** n.m. **son of a donkey** (↓חמר #2) pl. בני חמרייה *BR* 358:6

— **בר טבין** n.m. **noble person** (↓טב; CPA בר טבין LSp 73, MH בני טובים Jast 521) sg. *San* 20b(9)

— **בר טעם**, pl. **בני טעם** n.m. **holding the same opinion** (↓טעם) pl. בני טעמיה *EstR* 4d(16)

— **בר יהודיי/יודיי** n.m. **Jew** (↓יהודיי) sg. בר

— **בר ניר** n.m. **a small yoke** (↓ניר; Sy בַּר נִירָא LS 91) sg. בר נירא *Šab* 7c(10) [expl. גימון MŠab 5:4]

— **בר נצצה** n.m. **falcon** (SA נצץ Ham 529:73) sg. *TN* Dt 14:15 [H נץ]; *ib.* Lev 11:16
Talshir, Fauna 118+.

— **ברנש (בר נש), בר אינש**, pl. **בני אינש (בני נש), בנינש** n.m. **person, someone** (↓אנש, גבר; CPA ברנש, pl. בנינש LSp 30, SA ברנשה TM 253:442, בר אנשה ST Num 23:19, pl. בני אנשה *ib.* Gen 11:5, Sy בַּר נָשָׁא, בַּרְנָשָׁא LS 89) sg. ברנש *FPT* Dt 34:6[06]; *AZG* 41d(60); *BR* 932:4; בר נש *FPT* Ex 19:13[17]; *TN* Lev 1:2; *MQG* 83a(46); pl. בנינש *AZG* 44d(58); *BR* 650:2; בני נש *Šeq* 49b(33); *TN* Dt 32:1; בני אנשה *FPT* Ex 20:17[06]; *TN* Gen 11:5:- **1. man, person, human:** a. alone: *FPT* Ex 19:13[17; H איש]; *TN* Gen 1:26; *ib.* Ex 33:20 [H אדם]; Lev 16:17; Num 19:14; Dt 4:28; באחה דלית לה בר נש תבע עלבניה in the case of a woman who does not have a man to redress her insult *ib.* Gen 34:31; בר נשא *ib.* 8:21; Lev 18:5; Dt 8:3; בר נש הוא *San* 26b(14) [≠ שטי]; *Yom* 42c(27); לית הוא בר נש *BB* 13c(36); רמנעלין ברגלוי בר נש one who has shoes on his feet is a human *KohR* 26d(17); *Šab* 3b(39); *Ber* 3b(16); *AZ* 41a(62); *BR* 227:4; *ib.* 363:7; ברנש ובריה a man and his son *PalLaws* 65:1 [cf. גבר ובריה *Yev* 2d(4)]; *ib.* 64:13; בכורה דברנשה the firstborn of a person *ib.* 30:17; used as pl.: ולית כמן בר נש דמיי לר׳ אמי aren't there many people who resemble PN? *Yev* 15a(31); תרין בר נש *San* 18a(34); *ib.* 21a(11) [rdg. in Ittur]; *DevR* 47:13; *Giṭ* 45c(47); *BME* 10b(49); pl. בני נש *TN* Dt 32:1; בני אנשא *ib.* Gen 6:1 [H בני האדם]; Ex 9:22; Num 18:15; Dt 32:26; אן הוון קדמאי מלאכין אנן בנינש ואין הוון בנינש אנן חמרין if the earlier ones were angels, we are men. If they were men, we are donkeys *BR* 650:2 // *Dem* 21d(57); בני נש מן גו *Šab* 10b(19) // *Beṣ* 60d(39); *AZ* 44d(58); בני נש חורשין דבני נש forests of people *BR* 230:4 [w. ref. to Is 29:17]; תרין בני נש two people *Ket* 34a(17); *San* 21a(11); *BR* 1183:2; b. w. modifier: sg. בר נש אכסנאי a foreigner *EchR* 48:19; בר נש ביש an evil person *RH* 59a(32); ברנש זעור an unimportant person *BR* 625:5; *ib.* 1292:2; *Kil* 32b(49) // *Ket* 35a(55); בר נש חורן another person *EchR* 82:21; בר נש טב a good person *San* 28c(5); בר נש רטור a man of the field *Kil* 31c(47); בר נש כשר a proper person *AZ* 39b(11); בר נש מהימן a trustworthy person *EchRG* 143:3; בר נש עתיר דעקין a man with troubles *BQ* 7c(6); a rich person *Švu* 37d(24); ברנש רב an important person *AZG* 41d(38) [v. CPA Ex 11:3]; *BR* 625:5; *Soṭ* 20a(61); *Pea* 21b(44) // *Šeq* 49b(25); pl. בני נש סבין old people *EchR* 157:8; בני נש דרבנין *Ber* 11b(41) // *Naz* 54b(6); **2. someone, person** (indef.): a. alone: ונפק ולא אשכח בר נש he went out and didn't find anyone *Kil* 32b(33); דלא יתן בר נש עינוי עלה so that no one should look at her *Tan* 64c(6); אילולא דלא חרמית בר נש מן יומ{ו}<י> were it not that I had never excommunicated anyone *MQ* 81d(16); בר נש רכותי someone like me *Yev* 13a(19); בר נש ריהב לחבריה ח׳ דינרין someone who gave another person 8 dinars *BQ* 6d(62); *BM* 8c(2); *BB* 15b(4); *San* 18a(36); *AZ* 40d(30); *BR* 306:1; *ib.* 362:1; 931:8; 1145:2; *PRK* 411:7; כמה דבר נש הוי הוא חלים as someone is, he dreams *MŠ* 55b(42); כמה דבר נש אזל הוא אתי as one goes (out of the world) he comes (into it) *Kil* 32b(2); ליביה דבר נש a person's heart *EchR* 136:8; b. in phrase כל בר נש וברנש everyone: כל ברנש וברנש זכותיה גו קופתיה everyone's merit is in his basket *Pea* 15c(39) // *Qid* 61b(28); *Dem* 23b(61) // *Ḥal* 60b(37); *KohR* 26a(5); c. חד ברנש a certain person: sg. חד בר נש שביק ביתיה פתיח a certain person left his house open *Pea* 17d(14); חמא חד בר נש he saw someone *Švi* 36c(16); חד בר נש אתא לגבי ר׳ ישמעאל בי ר׳ יוסי a certain person came to PN *MŠ* 55b(52); *Šab* 6a(40); *Pes* 27c(63); *Šeq* 50c(47); *Beṣ* 63a(26); *Meg* 74d(9); *MQ* 82a(50); *Ket* 29b(32); *Qid* 62a(54); *BM* 8c(40); *San* 21b(25); *BR* 784:6; *EchRB* 158:8; d. in phrase אית/לית ברנש there is/isn't someone: אית בר נש אמ׳ לרביה does someone say to his teacher ...? *Šeq* 47b(28); *RH* 56d(28); אית בר נש דנסב ליביה ויהיב גו ידיה does a person take his heart and put it in his hand? *Tan* 65a(61); *VR* 813:4; *KohR* 15d(38); לית בר נש אמ׳ אפי׳ someone doesn't say "even" *Suk* 52b(35); *Ter* 46a(54); *Yev* 5d(61); e. לא ברנש no one: אמר לון מאן שבקתון בגו ביתא אמ׳ ולא בר נש he said to them: Whom did you leave in the house? They said: No one *Pea* 17d(19)

In reliable texts, our word is always spelled ברנש, בנינש as in CPA. This orthography was generally corrupted to בר נש and further to בר אינש, esp. in Targumic texts, but also in PT (e.g. *Šab* 8d(6); *BM* 10b(49)). Because of the connection with NT ὕιος ἀνθρώπου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, much has been written on our word; v. e.g., Dalm, Worte 191+; 383+; J.A. Fitzmyer, A Wandering Aramean, Missoula 1979:143+ (w. bibliography). For the pl. use of ברנש, . Lieb, TK 8:896, n. 29; id., YN

158; for add. refs. in PT, v. CTY 1:388+.

— **בר סיבו** n.m. **child of old age** (↓סיכו; SA כר סיבו ST Gen 37:3) sg. *TN* Gen 37:3 [H בן זקונים]; *ib.* 44:20

— **בר עבדין** n.m. **enslaved person** (↓עבד) sg. *BR* 1138:1 [≠ ↓כר חירין]

— **בר עזין**, pl. **בני עזין** n.m. **kid of she-goat** (↓עז; BH בני עזים 2Chr 35:7) sg. גרי כר עזין *FPT* Gen 38:20[04; H גדי עזים]; *TN* ib. 37:31; pl. בני עזיה *FPT* Ex 12:5[23]

— **בר עיצה** n.m. **counselor** (↓עיצה) pl. גברין בני עיצן בישן bad counselors *TN* Dt 13:14 [H בני בליעל]; כני עצתיה *EstR* 4d(16) [expl. הפרתמים Est 1:3, w. ref. to Dan 2:14]

— **בר עממין** n.m. **gentile** (↓עם, עמם; Sy בר עמְמָא PSm 593) sg. *TN* Gen 17:12 [H בן נכר]; *ib.* 27; Ex 12:43; 45; 48; 21:8; Lev 22:10; 25; Dt 17:15; לנברייה כר עממיא to the gentile stranger *ib.* Ex 22:30; Dt 23:21; 29:21; pl. בני עממיא *ib.* 14:21

— **בר פחין** n.m. **accursed person** (< פח* curse) sg. חד כר פחין *Ber* 5c(37) // *San* 30c(4); *Ber* 13d(23); *PRK* 372:6; *ŠR* 15d(7); *KohR* 29c(28)
Lieb, Greek 158, n. 59.

— **בני פלטין** n.m.pl. **palace attendants** (↓פלטין; Sy בנַי פָלְטִין PSm 594) *PRK* 75:6; כני פלטין לא יבהלונך palace attendants (i.e. the angels) will not confound you *SYAP* 11:3

— **בר קבליי** n.m. "**son of the dark ones**" (a derogatory appellation; ↓קבל; cf. H בן אפילה Lieb infra) sg. *KohR* 8c(30) // *VRK* 578:5
Lieb, Greek 158.

— **בני קרתה** n.m.pl. **citizens, townsmen** (↓קרייה; Sy בַר קרִיתָא LS 91) [כל ב]ני קרתה *Naveh* 39:1; *ib.* 43:4; 83:1; *EGedi*; כני קרתיה(V) קורכ[י]<ו>ן לי ונחתו כני קרתא ואקפון עלוי my townsmen, come near to me! And the townsmen came down and surrounded him *Dem* 22a(23) // *Tan* 66c(8); *Meg* 75b(38)

— **בר שבט**, pl. **בני שבט** n.m. **member of a tribe** (↓שבט) sg. בר שבטה דכנוי דבנימין a member of the tribe of the children of Benjamin *TN* Num 7:60; pl. כל בני שבטה דלוי *ib.* Dt 18:1; 31:9

— **בר שהין** n.m. **falcon** (Sy שָהִין LS 760, Ar شاهين Wehr 450) sg. בר שהינא *VR* 102:8 [expl. איה Job 28:5]

— **בר שור** n.m. **small wall, rampart** (↓שור; Sy בַר שורָא PSm 598) sg. בר שודא *Pes* 35b(41) [expl. חל Lam 2:8] // *EchR* 114:9

— **בר שנין** n.m. ... **years old** (↓שנה; Sy בַר שנִין PSm 598) sg. שמעון כר אכון בר שנין כו PN, 26 years old *ENeshut* 1; כר שת מאוון שנין 600 years old *FPT* Gen 7:6[05]; *ib.* 41:46; *TN* Gen 15:9; *ib.* Num 4:3; בר כמה שנין את how old are you? *BR* 362:1; *VR* 577:3

— **בר תורין**, pl. **בני תורין** n.m. **heifer** (↓תור; Sy בַר תוְרָא PSm 599) sg. *FPT* Lev 23:18[06]; *TN* Gen 18:7; *ib.* Lev 1:5; pl. *FPT* Num 28:19[06]; *Meg* 74d(40)

— **בר תותבין**, pl. **בני תותבין** n.m. **resident** (↓תותב) pl. כני תותכיה *TN* Lev 25:45

2# ביר, באר, pl. **בירון, בארין** n.f. **well, pit** (CPA ביר LSp 21, SA באר ST Gen 24:11, pl. בירכן ib. 14:10) **1. well:** sg. כאר *FPT* Gen 29:2[05]; באר דמיין *TN* ib. 21:19; כאר חורי another well *ib.* 26:22; סוקי כירא *ib.* Num 21:19 [H עלי כאר]; פמה דבארה the mouth of the well *FPT* Gen 29:8[05]; וטפת כירא דמרים Miriam's well overflowed *VR* 510:5; pl. באריא *TN* Gen 26:15; בירייה דיעקן *ib.* Dt 10:6; **2. pit:** pl. כארין כארין מליין חמר *TN* Gen 14:10 [H בארות כארות חמר]; כירון כירון מסקן חימר pits bringing up bitumen *BR* 412:12 [expl. Gen ib.]; *TNGl* Gen 14:10
In *FPT*, the spelling כאר (as in CPA) is always employed (Peri, Morph 35). The form באריייתא *TN* Gen 26:18 is prob. a mistake for בארוותא.

3# ביר n.m. **type of cloak** (< βίῤῥος, Lat. *birrus* Löw, Lehnw 146; Sy בִירונָא LS 69) pl. בריה *Kil* 32d(1) [expl. הבירסים Mib.K 9:7]

בירבי n.m. **important person** (< ביר רכי; cf. βηρεβι Frey 951) a. as noun: sg. ליח רכי כירכי even one (entitled) "Rabbi" is not an important person (and must fight in a compulsory war) *SotG* 23a(42); בשוק סמ<י>א צווחין לעוירה כרבי in a market of blind people the one-eyed person is called an

important person *BRV*[60] 275:12; חר ברבי *MQ* 82c(40) // *Naz* 56c(56)[!]; *BR* 1288:10; b. as interj.: ביר׳ *RH* 59b(48); כרבי *RuR* 90:98; *ib.* 146:237; c. after a PN: יודן ברה דרבי טרפון כירבי *Frey* 892:2; *Naveh* 43:5

Ros, Peraqim 2(1974):349, note, w. Naveh 116; Friedman, JMP, 2:411+.

בירה, det. **בירתה** n.f. **castle, fortress** (< Akk *birtu* Kaufman, Influences 44; Sy בִּירְתָא LS 69) sg. כד תןי] מוט בירה בירה שמה when a castle collapses, it is still called a castle *PRK* 242:2 [≠ ↓קיקלה]; *ib.* 3; בירת מלכא the king's castle *Ber* 5a(18); הדא בירתא *PeaV* 20d(57)

בירול n. **beryll** (< βήρυλλος Lehnw 145; Sy בְּרוּלָא LS 97) pl. בירולין *FTV* Ex 28:19 [H שבו]; ברולין *TN* ib.; וידולין *ib.* 39:12

ביריי adj. **of Beri** sg. עולא בירייה *Meg* 73b(30)

בִּישׁ adj. **bad, evil, sad** (↓√באש; CPA ביש LSp 21, SA ביש Ham 591:49+) **1. bad, evil:** a. as adj.: sg. וחזויהן ביש *FPT* Gen 41:21[05; H ומראהן רע]; מה ביש מנהגא דהכא how bad is the local custom *Ber* 5c(49); וכד דהוא ביש ליח דביש מיניה when it is bad, there is nothing worse than it *VR* 757:4; ביש גדא one whose luck is bad *Ber* 5c(58) [so Sy; v. PSm 440]; *KohR* 21c(15); הגין ביש an evil thought *TN* Lev 27:14; חמר ביש bad wine *PRK* 277:13; איתא בישה an evil woman *FPT* Gen 37:33[04]; מכלה בישה a bad nature *FTV* Gen 38:26; צבו בישא a bad thing *VR* 757:2; מילה בישא *ib.* 178:4; *Yev* 3d(25) // *San* 29b(13) // *VR* 560:2 [ref. to seminal discharge]; pl. ועובדיהון בישין their deeds are evil *TN* Gen 6:3; כל פיטטיא בישין all chatter is bad *Ber* 14d(9); *BR* 236:5; *EchR* 54:3; חלמיה בושין bad sicknesses *TN* Dt 28:59; בישין בישתא the evil dreams *FPT* Gen 37:19[05]; בישייה *TN* Gen 41:20; v. also ↓יצר, לישן, סוף, עיין, רוח, שם; b. as noun: sg. אבוי שליט ליה ביש his father owes him something bad *PRK* 41:1; טב לביש לא תעביד וביש לא מטי לך do not do good to an evil one, and evil will not come to you *VR* 510:3 [// ↓בישה]; קום לך דבישה שכיח הכה get up, for the Evil One frequents here *BR* 880:2; יגער בישא may the Evil One be exorcized! *BRV*[60] ib. 3; **2.** w. אפין **sad** [Sy בִּישָׁא LS 57, mng. 2]: והא אפיהון בישין *TN* Gen 40:6 [H והנם זעפים]; אפיה בישין *VR* 125:2; *KohR* 9c(9)

Dalm, Worte 350+.

בישה, det. **בישתה**, pl. **בישן** n.f. **evil, sickness** (↓ביש; SA בישה Ham 591:52+) **1. evil:** sg. ליח אנא בעי למעבד בישא ואת בעי למעבד בישא I do not want to do evil, but you want to cause evil (to yourself) *EchR* 37:19; *ib.* 68:7; וטב לביש אן עבדת בישא עבדת if you did good to an evil person, you committed evil *KohR* 15c(29); *BRV*[60] 214:5; עבדי בישתה evildoers *TN* Dt 13:6; *ib.* 21:21; למיגזי לבישה בישתה to pay the evil person his evil *PRK* 42:6; *VR* 757:5; *EchRB* 51:9; טב לבישתא וביש לטבתא (vinegar) is good for the bad thing (i.e. a sore) and bad for a good thing (i.e. a healthy tooth) *Šab* 14c(63); pl. בישן *TN* Gen 50:17 [H רעה]; בישתה האליין *ib.* Dt 31:17; **2. sickness:** sg. ומדינתא אזלא בבישא the city perishes in sickness *TanG* 66c(41) [↓באישו]

בישו, det. **בישותה** n.f. **evil** (↓ביש; CPA בישו LSp 22) sg. בישו{ת} עבדית I did evil *EchR* 48:15; בישותה דגיהינם the evil of Hell *TNGl* Dt 30:14; למיגזי לבישא בישותיה to pay the evil person his evil *PRK* 42:7

בכדן adv. **then, in this manner** (↓כדן) *TN* Gen 24:41 [H אז]; *ib.* 50:1; Ex 1:12; 4:26; 12:48; Lev 26:34; Num 25:4; Dt 29:19; בכדין *ib.* Gen 4:26; 31:22; Ex 12:44

בכו, det. **בכותה** n.f. **crying** (↓√בכי, בכייה) sg. בלוט בכותה the oak of crying *FTV* Gen 35:8 [H אלון בכות]; יומי בכותא days of crying *FTN* Dt 34:8 [H בכי]; בכותהון *TN* Dt 1:45

בְּכוֹר, det. **בכורה, בוכרה**, pl. **בכורין, בוכרין** n.m. **firstborn** (↓√בכר; CPA בכור LSp 26, det. בכורא, בוכרא, SA בכור Ex 11:5, det. בכודה ib. Dt 21:16) בְּכוּרָא *FPT* Gen 48:14[04]; sg. abs. בכור *Pes* 37b(53); det. בוכרה *TN* Num 3:41; בכורה *FPT* Ex 12:29[23]; w. suf., 1sg. בוכרי *TN* ib. 6:14; 2m. בוכרך *ib.* 4:23; בכורך *ib.* Gen 27:19; 3m. בוכריה *ib.* 38:6; בכוריה *ib.* Ex 10:29; pl. בכורין *FPT* ib. 12:30[23]; cs. בכורי *TN* Dt 15:19; det. בכורייה *ib.*; בוכרייה *ib.* Num 3:40; w. suf.: בכוריהון *ib.* Ex 12:42;- a. of humans: sg. בגין דהוה בכור *Pes* 37b(53); *ib.* 54; *PRK* 128:8 [v. Var]; ברך עוץ בוכרה *TN* Gen 22:21; ברא בכורא בוכרך your firstborn son *ib.* Ex 4:23; דסניתא the firstborn son of the hated woman *ib.* Dt 21:16; אפרוקתה דבכורא דבדנשה redemption of a human firstborn *PalLaws* 30:17; *ib.* 29:9; pl. כל בכוריה *FPT* Ex 12:29[23]; *TN* Num 3:42; b. of animals: sg. וכל בכורה דבעירה *FPT* Ex 12:29[23;

H וכל בכור בהמה]; pl. בבכורי תורייה *TN* Dt 33:17; *ib.* Num 8:16

Since no discernable pattern can be seen in the attested forms, it is impossible to decide whether this word belongs to original *qutl* or *qĕtol*. The evidence of the closely related A dialects points to the existence of both base forms.

בכורה, det. **בכורתה** n.f. **primogeniture** (↓בכור SA בכורה ST Gen 25:32) sg. בכורתה *TN* Dt 21:17 [H הבכרה]; *ib.* Gen 49:3; *FTV* ib. 25:34; 49:3; בכורתיה *TN* ib. 25:33; 27:36

בכורו, det. **בכורותה** n.f. **birthright, primogeniture** (↓בכור) sg. בכורותיה *TN* Gen 25:34 [H הבכורה]; בכורותא דידך היא *ib.* Gen 49:3; Dt 33:17

בכורי, cs. **בכורית** n.f. **earliest ripening** (↓ביכורין; CPA בכוריתא Num 13:20) sg. בכ<ו>רית פירי עללחכון *TN* Ex 23:19 [H בכורי ארמתך]

בכי vb. **to cry** (↓בכו, בכי, בכייה, √בוך; CPA בכי LSp 26, SA בכי ST Ex 2:6) Pe. **to cry:** ונטל ית קליה ובכה he raised his voice and cried *TN* Gen 29:11; *ib.* 50:1; ובכון *ib.* Num 11:4; Dt 34:8; מן גוא דאינון בייכ<י>ן ובכון ובכון since they were crying, and they cried and cried *Tan* 65b(27); בכ<ו>ן עמודיא דקסרין the pillars of Caesarea "wept" *AZ* 42c(18); וחמא לאינתתיה דהות דחכא ובכייא he saw his wife laughing and crying *PRK* 198:7; שרי בכי he began to cry *Kil* 32c(29) // *Ket* 35b(33) // *BR* 1240:3; *VR* 689:4; *EchRG* 84:3; *Yom* 39d(17); *Tan* 64b(44); *San* 23c(28); בכי אנא *ŠR* 40a(36); למה אתון בכין עליהון why are you crying over them? *KohR* 15d(37); *TN* Dt 3:29; ולמבכי עלה *ib.* Gen 23:2

Pa. **id.:** שרי מבכי עלוי *EchRB* 117:8; ולמבכייה יתיה *TNGl* Gen 23:2

בכי n.m. **crying** (↓√בכי; CPA בוכי LSp 26, SA בכי ST Gen 45:2(Var)) sg. *FT* Gen 35:9

בכייה, det. **בְּכִיתָה** n.f. **crying, weeping** (↓√בכי; SA בכיה ST Gen 45:2, det. בכיתה ib. 35:8) sg. *MMDam* Dt 22:9; בכיה סלקה ובכיה נחתה weeping rises, and weeping falls *EchRG* 81:4; *EchRB* ib.; יום דבכיה *EchR* 24:14; בבכיה *TN* Gen 45:2 [H בבכי]; בכיתא *FTP* ib. 35:8[03]; *ib.* Dt 34:8[06]; *TN* ib.; *BR* 141:3 // *PRK* 315:12

בכיפלה adv. **double** (↓√כפל; CPA בכפלא LSp 96) *FTV* Gen 43:12; וקנסיה בכיפלה he fined him double *Pes* 30d(61); יהבון לי בכיפלה give me double *BR* 1128:3; *EchR* 68:19; בכפלה *TN* Gen 43:12 [H משנה]; *ib.* Dt 15:18; בכפלא *ib.* Ex 16:29; 22:3; 6; 8

בְּכִיר adj. **early, first rain** (↓√בכר; CPA בכיר first rain LSp 26, SA בכיר ST Dt 11:14) **1. early:** sg. *RH* 58b(16) // *San* 18c(45); לקיש<ל>לסטין בכיר לצל{ו}<י>בין the last among robbers is the first among crucified *KohR* 21c(21); pl. והון לקישייה ללבן ובכירייה ליעקב the late-born ones were for Laban and the early-born ones were for Jacob *FPT* Gen 30:42[05]; *TN* ib.; *BR* 855:1 [w. ref. to Gen ib.]; בְּכִירָן *FPT* Ex 9:31[04]; *TN* ib.; **2. first rain:** sg. בכיר ולקיש *TN* Dt 11:14 [H יורה ומלקוש]

בכן, בכין adv. **then** (↓כן; CPA בכין, בכן LSp 94) *FPT* Gen 31:22[05]; *TNGl* ib. 27:41; *ib.* 31:22; Ex 4:26; *FTP* Ex 13:17; *FTV* ib. 15:1; *ib.* Num 25:4; הא בכין *TNGl* Lev 22:27; *FTP* Gen 3:18; *ib.* 27:40; *FTV* Ex 15:12

בית כנישה ↓ בכנישה

בכר vb. **to produce, mature** (↓ביכורין, בוכרה, בכיר, בכורו, בכורה, בכור) Pa. **to produce precious fruits** ומבכ{כ}רה פירי מגדנין *TN* Dt 33:14; ומככר<ה> *FTV* ib.

בל n.m. **sense** (SA הב בלך TM 91:853, CPA בל LSp 23, Mal *bōla* Berg, Gl 12) only in phrase: יהב בל **pay attention, be aware** sg. ה<ב> + ב{א}לכון מיניה pay attention to him *RH* 59a(31); הבו כלכון מינ(text: אבא לכון כייתא) *Dem* 23a(5)

On phrase יהב בל, v. Lieb, Greek 132+; id. Tarbiz 20(1960):111; LSp 80, s.v. יהב, mng. 3.

בלא prep. **without** (↓לא; SA בלא ST Dt 4:42) a. w. noun: בלא בנין without children *TN* Gen 15:2; *JMP* 37:9; *ib.* Lev 15:25 [H id.]; אית בצל בלא פיתא is there onion without bread? *VR* 123:2; *TN* Ex 15:25 [H id.]; *TNGl* Lev 21:7; *ŠR* 42b(4); *EchR* 115:1[!]; *ib.* 9[!]; b. w. verb [=בדלא]: בלא ידע without knowing *TN* Dt 19:4 [cf. ST ib.]

[**בלבד**] conj. **on the condition that** ובלבד דלא יתן מ{ו}יי on the condition that he does not put water *Er* 26c(25)

Most likely a corruption of בלחוד from H].

בלד vb. **to frighten, excite** (CPA בלד LSp 26, SA בליד LOT 3/2 87:11) Pe., pass.part. במל<ה> בלידה <צעד בתול<ן> with a terrible thing he pained virgins *SYAP* 31:42

בלדר n.m. **messenger** (< βερηδάριος, Lat. *veredarius* Lehnw 155; Sy בִּילדָרָא LS 75) sg. חד בלדר *BR* 932:2; *ib.* 4; *KohR* 15c(10); {א}חד בולדר *ib.* 22a(23); בולדר *Ket* 30d(32) [acc. to *ŠM* 1224]; בלדרה *Tan* 68c(39)

בַּלּוֹט n.m. **oak** (CPA בלוט LSp 26) sg. *FPT* Gen 35:8[03; H אלון; voc]; בלוטה *TN* ib. 4; *ib.* 8; *FTV* ib.; pl. בלוטין *BR* 136:4 [expl. H אלונים] // *Ket* 31d(32)
Löw, Flora 1:624+.

2# בלוט n.m. **tooth of an "elbow" key** sg. תמן הוא עבד חף בלוט there he makes *ḥaf* (v. MKel 14:8) a tooth of a key *Šab* 11b(62)

בלחור adv. **but only** (CPA בלחוד LSp 102, SA בלוד ST Num 11:6) ובלחוד כהדין שיעורא but only according to that measure *Pea* 21a(13) // *Er* 25a(12)[!]; ובלחוד תריי but only two *MQ* 82a(29); *Tan* 65c(18); *Hor* 47c(27)

בלחוד conj. **provided that** ובלחוד דיתחמון תלתא כוכבין provided that three stars are seen *Ber* 2b(22); ובלחוד דלא יתן מיי provided that he does not put water (in it) *Šab* 8b(16); ובלחוד דלא תימר provided that she does not say *Yev* 13a(5); *Ber* 3d(17); *ib.* 5d(10); *Pea* 16b(47); *ib.* 21a(10); *Šab* 5d(55); *Giṭ* 50b(25); *Qid* 61d(55); *San* 27c(47); *PalLaws* 29:3

בלחודי, w. suf. ־בלחודי, ־לְבַלְחוֹדֵי prep. **by ... self** (CPA ־בלחוד LSp 102) a. w/o suf.: [!] בלהודין גופינן *TN* Gen 47:18 [H בלתי אם גויתנו]; b. w. suf.: 2m.sg. בלחודך *ib.* Ex 18:18; 3m. בלחודוי *ib.* Gen 42:38; לְבַלְחוֹדוֹי *FPT* ib. 2:18[02]; f. לבל[חו]דה *ib.* Ex 22:26[01]; 3m.pl. לבלחודיכון *TN* Dt 29:13; 3m. לבלחודיהון *ib.* Num 23:9; בלחודוי *ib.* Gen 44:20 [H לבדו]; לבלחדוי *ib.* Ex 12:16; 21:3; 22:26; Lev 13:46; Dt 22:25

בלי vb. **to wear out** (CPA בלי LSp 26, SA בלי ST Dt 29:4) Pe. **to be worn out:** בלון *TN* Dt 8:4 [H בלו]; *ib.* 29:4; בדם סופיהון בליין לעלמא דאתי but they will ultimately be worn out in the world to come *ib.* 32:1; וארעא כלבושא תבלי the earth will be worn out like a garment *FT* ib.; הינון באלין ואת לא באלי all of them will be worn out, and you will not be worn out *MSam* 56:24
Pa. **to wear s.o. out:** דהות מבליה כל גאיריא because she (i.e. the old prostitute) wore out all the adulterers *VRK* 767:6 [expl. לבלה נאופים Ezek 23:43]

בליעה, cs. **בליעת** n.f. **swallowing** (↓√בלע; MH בליעה Jast 173; cf. Sy בְּלָעָא LS 77) sg. ולא{ש}<ט>מע<ו> בבליעת ארעא they did not sink in the swallowing of the earth *TNGl* Num 26:10

בלל vb. **to mix, confound** (Sy בַּל itpa. LS 74) Itpa. **to be confounded:** יקר נתכלל דלא נתבלל may we be crowned with honor, so that we will not be confounded *SYAP* 48:8

בלם vb. **to shut up** (Sy בלם LS 76, SA בלים Ham 567:281) Pe. בלום(text : בולם) פומיא close the mouths *DevR* 3:8; *ib.* 9
Emended by Wartzki, LM 64+ to בלספימיא βλάσφημος, but not accepted by Lieb, DevR 134.

בלני n. **bath** (< βαλανεῖον Lehnw 158; Sy בָּלָנֵי LS 76) sg. כהדין דשתי בתר בילני like one who drinks after a bath *Ber* 10c(39); *MŠ* 54d(42); *Ter* 46d(6); וסחיין בבלני they bathe in a bath *Proc* 557:16

2# בלני, det. **בלניתה** n.f. **bathing clothes** (↓ בנרי) sg. אנא נסיב בלניתיה I will take his bathing clothes *BQG* 6a(23)

בלניי n.m. **bath attendant** (< βαλανεύς Lehnw 158; Sy בַּלָנָיָא LS 76) sg. *VR* 666:1 // *PRK* 145:2; בלנאי *VRVar* 664:6; *ib.Ed* 665:6; גברא בלנאי *PRK* 145:3; בלנאיא *VR* 664:5 // *PRK* 144:8[!]

בלע n.m. **choking fit** (↓√בלע) sg. הוה ליה בלע *Šab* 14d(34) // *AZ* 40d(36) // חד בלע{א} *KohR* 26c(33) // בילעא[!] *EchRB* 158:11; ההן בלעה *Šab* 14d(21) // *AZ* 40d(23)

בלע (a/o) vb. **to swallow** (↓בליעה, בלע; CPA בלע LSp 27, SA בלע ST Num 16:30) Pe. **to swallow, swallow up:** בלוע יתהון swallow them up *FPT* Ex 15:12[19]; קרת<ה> דבלעת דייריה the city which swallowed up its inhabitants *TN* Gen 14:8; *ib.* Ex 15:12; Num 17:27; ותבלוע *TNGl* ib. 16:30; והא חיויא דשבור מלכא בלע גמלין בלע קרונין behold, Shapur's snake swallows camels, swallows wagons *Švu* 34d(28) // *Ned* 37d(40); ובלעה(V) חד

עכבר a mouse swallowed it up *Dem* 22a(10); *San* 25d(27); *ib.* 28c(38); ובלעון ומית it swallowed them and died *Ned* 37d(41) // *Švu* 34d(29); בלעית חד כוכב I swallowed a star *EchR* 52:4; *EchRB* 51:15; *BRV*[60] 118:5 // *KohR* 3b(41)
Af. **to cause to disappear:** ההן חייטא אומנא מבלע תרין ראשיה the expert tailor makes the two extremities (of the thread) disappear (when he continues a broken stitch) *Šab* 10c(28) // *ib.* 15a(34)
Itpe. **1. to be swallowed up:** ואתבלעת אשתה the fire was swallowed up *TN* Num 11:2; על ידי עוקמה(V) תרתיי מתבלען through its curvature, two (cubits of the espalier) are swallowed up *Kil* 29b(8); **2. to disappear:** מיד איתבלע מן קומוי immediately, (the moon) disappeared from his sight *RH* 58a(48)

[**במגנימין** *RH* 57b(28) [added in L]. Read with *ib.G*: בינומין (< בית נומין), prob. a GN
Lieb, TK 5:1022].

במה, det. **במתה** n.f. **altar, high place** (SA במה ST Lev 26:30(Var)) pl. במתה דארנונה the altars of Arnon *TN* Num 21:28; במתה דבעלה *ib.* 22:41; במתא דארעא high places of the earth *FT* Dt 32:13

במיצעה adv. **in the middle** (↓מצע) במצעה *TN* Num 35:5 [H בתוך]; *ib.* Dt 27:15; Gen 15:10[!]

[**במנת** conj. **on the condition that** (↓על מנת; MH[2] Jast 802) במנת <ד>אית לי גבך ק' דינרין on the condition that you owe me 100 dinars *BM* 9d(9); במנת דתיקום לי בהון ר' גרבין on the condition that you return to me 200 barrels *ib.* 12
Lieb, TC 1; however, Ms. E reads in both cases על מנת].

בן, בֵּין, ביני, w. suf. **בינ־, ביני־** prep. **in, between, among** (↓ביניי, מן ביני; CPA בין, ביני־ LSp 25, SA בין, ביני־ GSA 359, Sy בַּינַי LS 68) abs. בן *Naveh* 64:4; *BR* 649:5; בֵּין *FPT* Gen 4:7[02]; *Šab* 9b(64); ביני *FPT* Ex 22:10[01]; w. suf.: 1sg. ביני *TN* Gen 17:2; 2m. בינך *ib.*; 3m. ביניה *ib.* 30:36; f. בינה *Yev* 11a(3); 1pl. בינינן *KohR* 4b(32); 2m. ביניכון *TN* Dt 5:5; 3m. ביניהון *RH* 56b(28);- **1. in**, only in phrase בין ידי־ [CPA בין אידי־ LSp 25]: ואמסור יתך בין ידיהון דעמה איליין I will hand you over into the hands of those people *TNGl* Ex 10:28; *ib.* Lev 14:21; *FPT* Gen 39:6[05]; *ib.* 42:37; **2. between, among:** a. בין ... ובין [cf. LSp ib., usage c]: בין אימּמא ובין ליליא *TN* Gen 1:14 [H בין היום ובין הלילה]; *ib.* Ex 26:33; Dt 1:16; בינינן ובינך *ib.* Gen 26:28; בין מימריה דה' וביניכון *ib.* Dt 5:5; b. בין ... ל־ [cf. LSp ib., usage a]: בין גבר לחבריה between one person and another *Naveh* 70:10; בין גבר לאחתיה *TN* Num 30:17 [H בין איש לאשתו]; *ib.* Dt 1:39; 17:8; בין מלכא למלכתא between the king and the queen *Ber* 11b(44); בין ערסא לציבורא between the bier and the congregation *Pea* 15d(36); *ib.* 20b(46); *Dem* 21d(54); *Ter* 44d(30); *Or* 60d(63); *Ket* 27c(28); *BB* 13b(61); *BR* 633:1; *ib.* 643:4; c. בין ... לבין [cf. LSp ib., usage d]: בין נהורא לבין חשוכא *TN* Gen 1:4 [H בין האור ובין החשך]; *ib.* 3:18; Dt 33:24; ביני לבין טלייא between me and the servants *Pes* 31c(3); *Šab* 2c(12); d. ביני: 1) w. pl. nouns: ביני שמשתה [↓שמש]; ביני גלליא between the waves *TN* Ex 15:18; ביני מיתיא among the dead *ib.* Num 17:13; Ex 25:22; Dt 18:2; ביני טיפייא הוינא מהלך I walked between the drops *Ḥag* 78a(3); *Ber* 2d(46); *Kil* 32b(6); *Šab* 4a(11); *Giṭ* 46d(47); *VR* 506:5; *EchRB* 142:9; 2) w. pl. pronouns: שרי בינינן he dwells amongs us *TN* Gen 29:22; *ib.* Dt 31:17; ואתקינן בינינן we agreed among ourselves *EchRB* 51:3; אסקון ניבזין ביניכון throw lots among yourselves *San* 23b(35); גיוריה דמתגיירין ביניהון *TN* Lev 17:13 [H הגר הגר בתוכם]; *ib.* Gen 24:3; Ex 28:33; Num 11:4; Dt 13:2; מה ביניהון what (is the difference) between them? *Kil* 30b(38) [+ exx. in CTY 2:410+]; אית ביניהון (such a case) is between them *Meg* 71a(58); *BB* 17c(57); *Hor* 48a(3); ולא יהבית שלמא ביניהון I didn't make peace between them *VR* 178:5; **3.** בין ... (ו)בין **whether ... or** [MH בין ... (ו)בין M.H. Kosovsky, Thesaurus Mishnae, 1:355+]: בן דהב בן כסף בן כל מקמה דהיא whether gold or silver or anything *Naveh* 64:4; בין על דעתיה דכהנא בין על דעתיה דר' זעירא whether according to the opinion of PN or the opinion of PN$_2$ *Kil* 31c(3); *RH* 56b(27); *Yev* 11c(4); *Ḥag* 76d(36); בין הכין ובין הכין whether this way or that *Beṣ* 63a(31); *VR* 135:3; *PRK* 277:15
On the spelling בן, v. Sok, GF 67, n. 36, w. lit.; for add. exx. from PT, v. CTY 2:394+.

בני n.f. **bath, bathhouse** (< *βανεῖον < βαλανεῖον Lehnw 159; ↓ביבני; Sy בָּנָא LS 78) sg. תיזון בני תלתה יומין you should heat the bath three days *BR* 690:2; בהדה בני דבית מקר in the bathhouse of GN *ib.* 942:2; חמתיה גו+ בני he saw him in the bathhouse *Ket* 35a(51) // *Kil* 32b(44); *ib.* 45; איגרה דבני the roof of the bathhouse *BBE* 13b(48); *ib.* 49
On the haplology of -λα-, v. Sperber, Greek 21 (Heb).

בני vb. **to build** (↓חבני, בנייה, בניי, ביניין; CPA בנא LSp 27, SA בנה ST Dt 20:5) Pf., 3m.sg. בנה *TN* Gen 13:4; 2m.pl. בניתון *ib.* Dt 6:10; 3m. בנון *ib.* Num 32:24; imp., 1pl. נבני *ib.* Gen 50:1; 2m. תבנון *FPT* Ex 20:25[06]; 3m. יבנון *ŠR* 30c(10); imper. בנה *TN* Num 23:1; inf. למבני *BR* 357:3; part. m.sg. בני *BB* 12d(50); m.pl. בניין *ŠR* 9c(19); pass.part. m.sg. בני *BB* 12d(50); **1. to build:** דלא יכיל ארעייא באני עד דבני עילייא the bottom dweller cannot build until the upper dweller builds *BM* 12c(14); וגבלין בהדא טינא ובניין להון they knead the clay and build for themselves *ŠR* 9c(21); דאין הוה בני דכיפין בני לה דכיפין if (the wall) was built of stones, he rebuilds it of stones *BB* 12d(50); *ib.* 56; *BR* 357:3; *ŠR* 30c(10); *EchRB* 90:15; **2. to construct an argument:** לא כלי מסחור אלא מבני I do not just void but also construct arguments *Pea* 20d(59)
Itpe. **to be built:** ואיתבני זמן תיניינות it was rebuilt a second time *Tan* 66d(49); אתבנית *TN* Num 13:22 [H נבנתה]; מרי יתבנה ביח מקדשך my master, may your Temple be rebuilt *BRV*[60] 114:6; *TN* Gen 49:27; *ib.* Dt 33:12; *JMP* 1r:3; *Ber* 5a(23); *EchRB* 89:16

בניי n.m. **builder** (↓√בני; CPA בנאי LS 27) sg. אומנותיה דהן בנאי his profession is builder *Ḥag* 77b(13); בנייה דאוריתא *Giṭ* 48d(37) // *BB* 16c(8); pl. בניין *Ber* 13a(13); בנאי *BM* 12c(10); *BB* 14b(25)

בנייה, det. **בנייתה** n.f. **plaited object** (dial.; ↓√בני) sg. באתרין צווחין לקלעיתא בנייתא in some places they call a plaited object בנייה *Šab* 12c(60) // *BR* 161:3 // *KohR* 18c(9)

בנקיו adv. **in decency** (↓√נקי; H נקיות Jast 933) in phrase בנקיו ובדכיו in decency and purity: *JMP* 4:16; *ib.* 8b:8; 10b:6; 12:8; 13:8; 15:11; 16:6; 50:13
Friedman, JMP 1:187+.

בנרי, det. **בנריתה** n.f. **bathing clothes** (< βανιάριον Lehnw 160; ↓2# בלני) pl. אנא נסיב בנרייתיה I will take his bathing clothes *BQ* 6a(23)

בסטר prep. **next to, beside** (↓סטר; Sy בְּסְתַר LS 82) בסטר תורייא *TN* Gen 41:3 [H אצל הפרות]; בסטר כרסיה דאלה רבה beside the throne of the great God *Am* 7a:15

בסי vb. **to despise** (↓בוסייה, √בזי; CPA בסי LSp 27) Pa. לא תבסי(text: מבסי) לא ברומי זעיר you should not despise a lowly Roman *Ter* 46c(9); מה את מבסי+ בי why do you despise me? *BR* 947:1 [↓√עסי]

בסילין n. **two-seat stool used as a seat of honor** (< Lat. *bisellium* Löw, Lehnw 161) sg. מלכא יתיב על בסילין דידיה the king sits on his *bisellium* *San* 20c(36)

בַּסִּים adj. **pleasant, sweet** (↓√בשם; CPA בסים LSp 28) sg. קל בסים a pleasant voice *FTP* Ex 19:19; שנא בַּסִּימָא sweet sleep *FPT* Gen 2:21[02]; *TN* ib.; 15:12; *FT* ib.

2# בסין, בסים n.m. **vinegar** (SA בסים Ham 469:332) sg. בסימה דרומיא southern vinegar *Pes* 29d(35) [expl. חומץ האדומי Mib. 3:1]; *ib.* 36; חמריה דההוא גבדא מיפוק בסים ואת מינסב חסין וצבע בבסין that man's wine will go to vinegar, and you will take lettuces and dip them in vinegar *MŠ* 55c(2) // *EchR* 53:4 // *EchRB* ib.; *EchR* 50:2; 6; 7 [≠ ↓חמר]; בסימא חמיע the vinegar is sour *ib.* 137:4; *EchRB* ib.; אפילו בסימיה ליח הוא טב even its vinegar isn't good *ŠR* 42b(6)
Löw, Flora, 1:104+; on the final m-n interchange, v. Kut, SGA 58+.

בסים ↓2# **בסין**

בסיס n.m. **base, stand, pedestal** (< βάσις Lehnw 161+; CPA בסיס Ex 26:32) sg. בסיס דידיה *TN* Ex 30:18 [H כנו]; *ib.* 28; 31:19; 35:16; 37:17; Lev 8:11; Num 8:4; *Šab* 16b(7); כל דתלי מאה אמין בעי בסיס תלתין ותלת any (structure) which is 100 cubits high requires a base of 33 cubits *Suk* 55b(39); [פסיס !] *TNGl* Lev 8:11

בסם, בְּשֹׂם, pl. **בוסמנין** n.m. **spice, perfume** (↓√בשם; CPA ביסם, pl. בסמנין LSp 27, SA בשם ST Ex 30:23, pl. בסמנים ib.) sg. זיקין דבסם leather flasks of spice *EchRB* 50:2; *ib.* 6; בשם *TN* Ex 30:23 [H id.]; pl. בוסמנין *ib.* Gen 50:1; Ex 30:7; Num 7:38; Dt 33:10; בשמנין *ib.* Ex 35:8; בוסמנייה *ib.* Lev 4:7

2# בסם n.m. **maker of ointments** (↓√בשם; Sy בֶּסָּמָא LS 81) sg. *TN* Ex 30:35 [H רקח]; *ib.* 37:29; בשם *ib.* 30:25

בסר vb. **to despise, shame** (↓בוסרן; CPA 2# בסר LSp 28) Pe. ואת בסר ביה you despise him *EchRB* 68:19

בעי vb. **to ask, wish, search for, require, state** (↓בבעו; CPA בעא LSp 29, SA בעי Ham 445:49+) Pe., pf. 1sg. בעית *Pea* 21b(40); 2m. בעית *Git* 46c(20); בעיתה *Bik* 65c(50); 3m. בעה *BR* 45:2; בעא *Ket* 26c(52); איבעה *BB* 13b(36) [but *ib.E*: בעה]; f. בעת *FPT* Gen 38:25[04]; *Šeq* 48d(8); 2m.pl. בעיתון *Ter* 43c(31); 3m. בעון *TN* Gen 50:21; *Beṣ* 61d(62); *BR* 447:13; imp. 1sg. אבעי *TN* Ex 32:30; *BB* 13b(41); 3m. יבעי *BR* 452:2; 1pl. נבעי *TN* Gen 30:2; inf. למבעי *ib.* Ex 32:10; part. m.sg. בעי *ib.* Gen 18:22; *Kil* 30c(36); f. בעייה *BB* 17a(20); בעייא *Tan* 66d(3); m.pl. בעיין *TN* Num 16:10; *Bik* 65c(58); בעיי *Er* 22a(42); *BR* 817:7; f. בעיין *EchRB* 89:12; pass. בעייא *Šab* 17c(44);- **1. to ask:** ר׳ פינחס בעא קומי ר׳ יוסי *Pea* 19c(4); *Yev* 2c(20); *Ket* 30d(55); *BM* 9c(29); *AZ* 41b(22); *BR* 1114:1; בעון קומוי *Pea* 20b(7); *Kil* 32d(10); *Šab* 9a(12); *BB* 16d(26); *AZ* 41a(33); ר׳ יוחנן בעי *Dem* 21c(56); *MŠ* 55b(41); *Er* 18d(51); *Suk* 54a(4); *Meg* 71a(47); *Ket* 30d(26); רבנין דקיסרין בעיין *MŠ* 53b(59); *Pes* 32b(41); *Ket* 31c(18); pass.part. בעייא דא מילתא this thing is asked *Šab* 10b(40); *Beṣ* 60d(59); **2. to want, desire, wish:** a. w. dir. obj.: הוא בעה גבהון תרתין מאוון דבנינש he wanted from them 200 people *BR* 1183:2; דילמא דו בעי פריטין <תובן> (V) perhaps he wants more money *Pea* 15c(23); פוק וחמי מאן בעי לך לבר go out and see who wants you outside *Kil* 32b(32) // *BR* 306:4; כמה בר נש בעי how much a person wants *MŠ* 54d(41); מה את בעי what do you want? *Tan* 69b(5); מאן בעי מחטין מאן בעי צינורין who wants needles? Who wants hooks? *Yev* 12d(56); *Ket* 36b(18); *Qid* 61a(1); *San* 21a(7); חמי מה דלא בעי שמע מה דלא בעי he sees what he doesn't desire. He hears what he doesn't desire, etc. *BR* 756:3; ראובן בעי ביי Reuben wants a house *ib.* 852:6; *VR* 166:2; *PRK* 19:6; *ib.* 269:1; ולמצלייה ולמבעי רחמין to pray and to seek mercy *Hem* 18; b. w. inf.: ר׳ ירמיה בעא מיבדוק לר׳ זעורא PN wanted to test PN_2 *Ber* 10d(22); בעא מיתן ליה he wanted to give it to him *Šab* 3a(47); בעא ממנייא עליהון פרנסין he wanted to appoint community leaders over them *Šeq* 48d(47); *Tan* 66b(8); *Yev* 8d(18); *Ket* 34c(40); *BB* 17a(5); *San* 29b(32); בעא מפטדא עלוי he wanted to eulogize him *EchRB* 73:5; כד בעון מיקטלוניה when they wanted to kill it *Švu* 34d(28); ואת בעי מיעול מיתב לך תמן you want to enter and sit down there *Kil* 32b(59); אין את בעי מקשייא הכין קשי if you want to raise a contradiction, do it this way *Er* 19c(9); *Šeq* 48d(38); *RH* 58d(5); *Tan* 66c(7); *Ḥag* 77b(64); *Sot*

Pa. **1. to despise:** בר נש דאימיה מבסרא ליה a man whose mother despises him *Ber* 5c(41); בעא מבסרתון he wanted to despise them *San* 19a(10) // *Ned* 40a(34); לא תבסרו לא ברומיי זעור ולא בגוליירי זעור do not despise a low Roman or a low *galearius* *BR* 690:5 [↓√בסי]; **2. to put to shame:** לא תבסרני do not put me to shame *EchRB* 142:10 [// *EchR*: אל תביישני]

[**בעד**] prep. **through** (H בעד HAL 135) בעד כל פתחי ילדה *TN* Gen 20:18
A text is corrupt here].

בעד vb. **to remove, place far away** (dial.; Sy בעד af. LS 83, Mal *ab'ed* Berg, Gl 10; cf. Ar بَعَّدَ IV) Af. לשון ערבי הוא אן בעי מימ{ר}<ר> ארווח לי הוא אומ׳ אבעד לי it is "Arabic" If he wants to say: Make room for me! [↓√רווח af.], he says: אבעד לי *ŠR* 23b(26) [w. ref. to מבעד Song 4:1]
In spite of what the Midrash says, this word is not Arabic (contra S. Krauss, ZDMG 70(1916):339), but an A dialectal rt. as shown by Sy.

בבעו ↓ בעו

בעוט n.m. **kick** (↓√בעט) sg. יהב ליה חד בעוט וקטליה he gave him a kick and killed him *Tan* 68d(63)

בעוטה n.f. **kicker** (↓√בעט) sg. לית תורה עגושה על דברתה בעוטה a cow is not a gorer until its daughter is a kicker *BR* 953:1

בעור n.m. **torch** (↓√בער; TA בעורא Jast 180) pl. בעורין דאישא torches of fire *KohR* 24c(10); והב פיתקייא לגו בעוריא(text : בועריא) place the slips in the torches *ŠT* 16

בעט (e/o) vb. **to kick, reject** (↓בעוטה, בעוט; CPA בעט Duensing 156, SA בעט ST Dt 32:15(Var)) Pe. **1. to kick** (+ obj./-ב): כד הוה במעיי בעטי when he was in my womb he kicked me *PRK* 155:6 // בעט בי *ŠR* 32c(30) [// ↓pa.]; בעטיה *EchRB* 102:9; *FPT* Gen 44:19[22]; בעטו *TN* Dt 32:15; נבעוט *ib.* Gen 22:10; **2. to reject** (+ -ב): ובעיט ביה *Šab* 11a(58); *ib.* 59
Pa. **1. to kick:** הוה מבעט בי *VR* 636:2 [// pe., mng. 1]; **2. to be contemptuous:** את מבעט בייסורין you are contemptuous of suffering *Ber* 14b(50); *ib.* 51 // *Šeq* 51a(32)

24c(29); *BR* 521:6; *VR* 554:3; *PRK* 64:11; *EchRB* 49:23; *ŠR* 15d(6); *KohR* 20b(9); בי בעיתון מקיימה מתניתא did you want to uphold the Mishna in my case? *Giṭ* 48b(2); ואית דבעי מימר some want to say *Er* 26a(27) [+ CTY 1:423]; אית רבעי מישמעינה מן הדא some want to learn it from this *Mas* 48c(49) [+ CTY 1:418]; c. w. -ר + imp.: בעא רייזלון להון he wanted them to go away *PRK* 200:9; בעא בריה דימניניה his son wanted him to ordain him *KohR* 19b(8); בעה ר׳ ריזעוף בה Rabbi wanted to censure him *BR* 689:4; ור׳ יוחנן בעי דיימרון שמועתא מן שמיה PN wants them to say the tradition in his name *MQ* 83c(43); אנא בעי דתירפי הרא מדינתא I want you to leave that city alone *EchR* 68:10; d. w. imp.: אילין רבנן הכא בעיי ניצלי וייחות מיטרא these Rabbis want me to pray so that it will rain *Tan* 64b(57); עד דאנא תמן בעת נשולנך while I was still there, I wanted to ask you *BRV*[60] 1114:3; מן דבעי יזבון סם רחיים who wants to buy the drug of life? *VRQ* 350:1; אנן בעיין תיתין לן ההוא ירחא דעיבורא we want you to give us (the maintenance of) that intercalary month *Yev* 6b(41); **3. to seek, search, look for:** אזל בעי לה בגו בייתיה(Var) he went looking for her in his house *VR* 485:5; *PRK* 144:8; אתון בעיי ליה גבה they came looking for it (i.e. the goat) in her place *BR* 1129:3; הפכת בעייא להו<ן> גו ביתא she went back to look for them (i.e. the coins) in her house *Švu* 37a(62); אינון אזלין ואתיין להבא בעיין לך ולא משכחין לך they go back and forth here, looking for you and not finding you *BB* 13b(51); *VR* 859:1; **4. to need, require:** כל דחלי מאה אמין בעי בסיס תלתין ותלת anything which is 100 cubits tall requires a base of 33 (cubits) *Suk* 55b(39); *Soṭ* 20b(57); *Kil* 27d(20); אית הכא תלת מאוון נדירין בעיי תשע מאוון קרבנין there are 300 Nazirites here who require 900 sacrifices *Naz* 54b(3); *Beṣ* 61c(19); **5. to state, assert:** ר׳ יוסי ביר׳ בון בעי *Ber* 2b(12); *Dem* 22d(3); *MŠ* 54d(48); *Bik* 65c(18); *Ket* 34b(14); **6. to be due, about to do s.t.:** בעיא היא עד ברון she (i.e. the donkey) is due now *Yev* 6a(44) // *Nid* 49b(19); והיא בעיא מילד *ib.* 43 // *ib.* 17

Itpe. **1. to be sought, searched for:** איתבעת מתניח׳ ולא אישתכחת the Tannaitic source was sought and not found *Er* 19b(10) [cf. Sy מתבעא אפן חד ולא משתכח PSm 557]; *Tan* 66d(38) // *PRK* 377:4; *Pea* 20b(4); ר׳ מאיר הוה מתבעי למלבותא וערק PN was sought by the government and fled *KohR* 20b(11); *Yev* 15c(39) // *Soṭ* 23c(57); **2. to be summoned:** ואם איתבעית עם רשיעיא לא ידעין בי צדיקיא if I am summoned with the evildoers (when the dead are revived), the righteous will not recognize me *BREd* 1285:7; *ib.* 1286:2; יתבעי דיני קדם מלכא may my case be summoned before the king *BRV*[60] 216:7; *BR* 451:8; **3.** in impersonal usage **to be necessary** [cf. Sy, PSm ib.]: a. alone: כל הן דמיתבעי wherever it is necessary *Ket* 35b(25) // *Kil* 32c(21)[!] // בכל אתר רמתבעי *BREd* 1286:3; לא מיתבעי יהוי הדין עופא מסאבא בהרין פרדיסא it is not necessary for that unclean bird to be in that garden *VR* 507:2; b. w. fol. inf.: והוה מתבעי לן למקרבה נפשתן לדחלתיה it was incumbent upon us to bring ourselves near to the fear of Him *Der* 52:61; *ib.* 51:52

On pe., mng. 5, v. Frankel, Mavo 9b.

בְּעֵיל, det. **בַּעְלָה**, pl. **בעלין** n.m. **husband** (Sy בְּעֶלָא LS 83) בָּעִיל *FPT* Ex 15:6[12]; בֹּעלה *ib.* 21:22[01];- sg. סיבי(Var) ליך בעל ער דאת טלייה take yourself a husband while you are a child *PRK* 306:1; בעל טליותה the husband of her youth *TNGl* Dt 28:56; בעלה *TN* Gen 16:3; *ib.* Ex 21:22; Lev 21:7; Num 30:12; Dt 25:11; מי אכל ארגשת בעלה איסלק while he was eating, she sensed her husband coming up *Ter* 45c(51) // *AZ* 41a(41); בעלה דהיא איתתא חביש my husband is in jail *Tan* 64b(44); *Šab* 7d(57); *Soṭ* 16d(47); *Naz* 54a(9); *BB* 17a(20); ההיא אחתא קברה בעלה that woman will bury her husband *BR* 1096:2 // *EchRB* 55:6; *VR* 123:5; *ib.* 578:5; ולא לברה דבעלה דשבקה not to the son of the husband who divorced her *PalLaws* 67:26; מרחה רבעלה her husband's mistress *BRV*[60] 470:7 [expl. עטרת בעלה Prov 12:4] // *ib.* 547:5 [expl. בעלת בעל Gen 20:3]; pl. ויזלון לון לבעליהון they will go to their husbands *EchR* 47:21

— **בעל אומנותה** n.m. **artisan** (↓אומנו) pl. בעלי אומנותיה *KohR* 10a(13); *ib.* 41

— **בְּעֵיל דְּבָב**, pl. **בעלי דבבין** n.m. **enemy** (< Akk *bēl dabābi* Kaufman, Influences 42; CPA בעילדבב LSp 29, SA דבב Ham 575:143) sg. חילא דשנאה וּבְעֵיל דְּבָבָא the army of one who hates and an enemy *FPT* Ex 15:6[17]; *TN* ib.; pl. בעלי רבבוי *ib.* Num 32:21; Dt 33:11; בעלי רבבינן *ib.* 32:31; בעלי דבביכון *ib.* Ex 23:27; Lev 26:32; בעלי דבביהון *ib.* Gen 22:17 [H אויביו]; 49:6; Lev 26:41; Dt 32:27

— **בעיל דבבו** n.f. **enmity** (↓בעיל דבב; CPA בעילדבבו LSp 29, SA דבבו ST Num 35:22) sg. *FTP* Gen 3:15 [H איבה]; *TN* ib.; *ib.* Num 35:21; 22

בעל דין, pl. **בעלי דין** n.m. **legal adversary** (< Akk *bēl dīni* Kaufman, Influences 43; ↓דין; QA בעל דין ATTM 534, Sy פְּעֶלְדִּינָא LS 84) sg. חד בר נש הוה בעל דיניה עתיר the legal adversary of a certain person was rich *Ned* 41c(31); בצפרא קרץ בעל דיניה לגביה his legal adversary came to him early in the morning *BB* 13c(37); בעל דינא קבליה the legal adversary accepted (the decision without choice) *Naz* 54d(37) // *ib.* 58 // *Or* 62b(24); מיטרפא <ב>בעל דיניה to forcibly collect from his legal adversary *San* 21a(13); pl. בעלי דינה *TN* Lev 19:16

בְּעִיר n.m. **cattle** (CPA בעיר LSp 29, SA בעיר ST Gen 45:17) sg. בְּעִיר *FPT* Ex 22:9[01; H בהמה]; *TN* Gen 30:30; *ib.* Ex 12:38; Lev 18:23; Num 32:4 [H מקנה]; Dt 4:17; ואיפשר בעיר אכיל בעיר is it possible that cattle eat cattle? *VR* 524:7; *MSam* 109:2; בעיר דקיק small cattle *BM* 8c(51) // *BR* 302:6 // *VR* 622:4 // *PRK* 149:15; *VR* 808:2; *PRK* 197:1; *PalLaws* 65:11; מה עבד {י}בעירן how are my cattle? *San* 20b(18); pl. בעירנן *FPT* Num 20:4[23; H בעירנו]; בעיריהון *TN* Ex 9:4; *ib.* Num 3:45

בעל vb. **to have sexual intercourse** (BH בעל HAL 136) Pe. ולא נבע{י}<ול> נשי גוברין we will not have sexual intercourse with married women *TNGl* Num 20:17

בעץ n.m. **antimony** (MH, TA בעץ Jast 182) sg. בעצה *TN* Num 31:22 [H בדיל]
Löw, Fauna 262.

בער vb. **to burn, remove** (↓בעור, ביעור; CPA בער LSp 29) Pe. **to burn** (intr.): הא סניא בער באשתא behold, the bush is burning in fire *TN* Ex 3:2 [H בוער]; *ib.* 15:7; Num 21:28; Dt 9:15
Pa. **to remove:** ותבערון עבדי בישתה מן ביניכון you should remove evildoers from your midst *TN* Dt 17:7; *ib.* 12; 19:13; 21:21; למיבערא ע"ז מבתיהון to remove idolatrous objects from their houses *EchR* 91:20; ההין דאכל חובץ ובדעתיה מיכול קופד צריך מבערה פיסתה one who eats cheese and wishes to eat meat must remove the bread (from the table) *Pes* 33c(28); לא תבערון עוללה מן בתריכון do not remove the gleanings after you *TN* Dt 24:21 [H תעולל]; *FTV* Lev 19:10
Af. **to start a fire:** לא תבערון אשא *TN* Ex 35:3 [H תבערו]; זיקוקין דנור וגומרין מבערן לרשיעיא sparks of flame and coals enkindle the evil ones *ib.* Gen 3:24; אלהבו ואבערו לביה דטרשכין enflame and enkindle the heart of PN *AmGen* 1:3

בעת vb. **to be anxious, afraid** (MH נבעת Jast 183, Sy בעת LS 85)) Itpe. אנא מתבעת בליליא I am afraid at night *Šab* 15c(41); *AZ* 44d(58); הווה מתב{ה}<ע>ת *EstAn* 157:3; חמיתיה מבעת he saw him anxious *Yev* 6a(42) // חמתיה מיבעת *Nid* 49b(16)

בפורי adv. **quickly** (↓√פדי, בפריע; SA בפרי ST Num 17:11(Var), CPA בפורע LSp 163) אתיא בפורי it comes (i.e. blossoms) quickly *Švi* 33c(13)

בפס prep. **inside, within** (↓פס) בפס טעונה in his load *FPT* Gen 44:1[05; H בפי]; בפום[!] *TN* ib. 42:27; 28; 44:1; 8; 12
On the corrupt form בפום, v. ↓פס.

בפריע adv. **quickly** (↓בפורי; CPA בפריע LSp 163, SA בפריע ST Num 17:11(Var)) *TN* Ex 32:8 [H מהר]; *ib.* Lev 24:12; Num 9:8; 15:34; Dt 4:26; אילו הויתה גבאי אינשמת בפריע if you were with me, you would have recovered quickly *Qid* 59a(63); בפריע פשוט וסב סכינך stretch out (your hand) quickly and take your knife *SYAP* 14:3; *AmGen* 2b:13

בצורה, det. **בצורתה** n.f. **drought** (H בצורת HAL 143) sg. בצורתה *TN* Dt 5:21; *FPT* Ex 20:16[06]; *ib.* 17[25]; *FTV* ib.; *TNGl* Dt 5:20

בצל, det. **ביצלה**, pl. **בצלין**, **בוצלין** n.m. **onion** (SA בצל ST Num 11:5) sg. חד בצל *VR* 123:1; *ib.* 2; בצל דקיק a small onion *Pea* 17c(21); בצל רב a large onion *ib.*; קלפית בצליה I peeled his onion (i.e. I exposed him) *BR* 991:1 [w. ref. to Jer 49:10]; וקלף ביצלה *BR* 1234:4; pl. בצליה *TN* Num 11:5 [H הבצלים]; באילין בצלייא *Švi* 36d(62); בוצלייא *ib.* 34a(59) [↓כופריין]
Löw, Flora 2:125+.

בצל#2 n.m. **division, splitting** (< פצל(?)) pl. אמ{ם}<ה> דבצליה the point of division of the ways *EchR* 19:8 // *KohR* 30c(7) [expl. אם הדרך Ezek 21:26]

בצר vb. **to diminish, detract** (CPA בצר LSp 30, SA בצר Ham 442:75+) Pe. יבצרון מניה חמש אמין let them diminish it by five cubits *BR* 711:3

בקדמייתה adv. **in ancient times, formerly, first**

(↓קודמיי; CPA בקמיתא ἐν πρώτοις LSp 175) **1. in ancient times:** בקדמיתא *TN* Gen 13:3 [H בתחלה]; *ib.* 28:19; 43:20; **2. formerly:** ... בקדמייתא הוינן אמרין ולא הוינן אמרין כלום formerly we said (the reason for it was such-and-such), but we didn't say anything valid *Šab* 7d(8); *MŠ* 52d(33); *Šab* 10b(33); *ib.* 17c(37); *Pes* 36a(48); *Beṣ* 60d(52); *Švu* 37a(24); בקדמייתא הוינא אכיל טלופחין וירק formerly, I used to eat lentils and vegetables *BQ* 6b(39); *BM* 12a(32); **3. first:** חזרנן יתיה לוותך בקדמיתא we first returned it (i.e. the silver) to you *TN* Gen 44:8; *ib.* Num 10:13 [H בראשונה]; Dt 13:10; 17:7; למה לא אמרת לי בקדמיתא why didn't you tell me first? *Ned* 37c(13); בקדמייתה כעס עליי וחבשי first he was angry and imprisoned me *VRQ* 403:6 [L: בראשונה]

בקורה, det. **בקורתה** n.f. **herd of cattle** (↓בקר; CPA בקורא (sic!) LSp 30, SA בקורה ST Dt 7:13(Var)) sg. בקרת תוריכון the herd of your cows *TN* Dt 28:4; *ib.* 18; 51; *TNGl* Gen 18:7; וגנב ליה עגל מן בקורתא he stole a heifer from him from the herd *San* 25d(50); והט לבקורתה *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* ib.; *TNGl* ib.; [!] בקרותה *TN* Gen 18:7; *EchR* 72:13[!]

Kut, SGA 22+; Talshir, Fauna 94+.

בקי n.m. **expert** (√בקי; MH בקי Jast 185) sg. שמעון בר ווא הוה בקי במרגליתא בכל מילה PN was an expert in all matters pertaining to pearls *Bik* 65d(18)

בקע n.m. **crack(?)** (↓ √בקע) sg. הדין בקעא *KohR* 27d(31) [≠ ↓רסיס]

בקע vb. **to split** (↓בקעה, בקע; H בקע HAL 143) Pe. והוה רוחא עליל בכר{י}סיה ובקעה ליה the wind entered his stomach and split it *EchR* 108:12

בקעה, det. **בקעתה**, pl. **בקען** n.f. **valley** (↓ √בקע; SA בקעה Ham 555:409) a. general: sg. בקעה *TN* Gen 11:2 [H id.]; בחדא בקעה *BRL* 80:4; בבקעתה *TN* Dt 8:7; *Švi* 34c(13); ב{ח}<ה>דה בקעתא *EchRB* 82:16; pl. בקען *TN* Dt 11:11; b. in GN's: בבקעת דורא *FPT* Gen 38:25[04]; *TN* ib.; בהדה בקעת ארבל *Ber* 2c(38) // *Yom* 40b(38) // *ŠR* 34d(2); *EchR* 40:2; הדא בקעת סימוניא *Kil* 28b(2); הדא בקעת גיניסר *Bik* 64b(47); כקעת בית דמין *EchRG* 82:16

בקר n.m. **cattle** (↓בקורה; Sy בַּקְרָא LS 88) sg. וחד בבקר one in the cattle *EchR* 72:13

בקר vb. **to visit** (Sy בקר LS 87) Pa. a. general: בההוא עלמא למאן בעי למבקרה in that world (to come) whom do you wish to visit? *Ḥag* 77c(9); נפק בעי מבקרתיה he went out with the intention of visiting it (i.e. the grave) *ib.* 5; b. esp. sick person: הוה מבקר למבקרא ית כישיא *TN* Gen 35:9; ⌜בישייא⌝ *BRV*[60] 125:2; *Beṣ* 60c(58); ר' מנא סלק למבקרה לר' חגיי דהוה חשיש PN went to visit PN_2 who was sick *Yom* 43d(19); *Šab* 8c(60); *MQ* 83d(12); איפרכא בייש ועל אסייא ובקר יתיה the governor is sick, and the doctor went to visit him *RuR* 84:44; *Ḥag* 77b(64); *BB* 13b(40); c. by inference, sick person: *Ber* 4b(18); *ib.* 14a(11); *Pea* 16a(31); *ib.* 17d(39); *Ter* 47b(63); *San* 20a(10); *AZ* 41a(22); *Hor* 47d(57)

2# בקר vb. **to let graze, abandon** (MH 2# בקר Moreshet, infra) Af. **1. to let graze:** לא הוון זממין בעירהון אלא מבקרין ואזלין they did not muzzle their cattle, but let (them) continually graze *TN* Gen 13:7; *FTP* ib.; מפקרין *FTV* ib.; יבקר *FPT* Ex 22:4[01]; יפקר *TNGl* ib.; **2. to abandon:** ותבקרון יתה *TN* ib. 23:11 [H ונטשתה]; ואבקרה קומיהון relinquish ownership in front of them *Švi* 39a(12); *ib.* 15; <ון>{ד}אפקרת *ib.* 18; *RuR* 138:179

Moreshet, Lex 114.

[**בקרה**] (corrupt) כבקרת כית מדורך *FTV* Num 24:21

Read with *FTV* and *TN*: בנקרה (↓נקר)].

בקשיו adv. **with difficulty** (↓√קשי, קשיו) *TN* Ex 1:13 [H בפרך]; *ib.* 14; Lev 25:43; 46; 53[!]; 26:21; 23; 24; 27; 28; 40; 41

בַּר, det. **בָּרָה** n.m. **open country, field** (↓בר מן, לבר, לבר מן, נפקת בר, מן לבר, בריי; Sy בָּרָא LS 88) sg. בַּר *FPT* Gen 46:26[04]; בָּרָא *ib.* 31:39[03]; -חורי בר oxen of the field *TN* Dt 14:5 [H תאו]; *Kil* 31c(60) [expl. Dt ib.]; חיות ברה animals of the field [↓חיווה]; באפי ברה of the open country [↓באפי]; לאפי כרה outside [↓לאפי]; בביתא ובברא inside and outside *JMP* 10b:19

— **בַּר מָן** prep. **except for, besides, without** (↓לבר מן; CPA לבר מן LSp 31, SA לבר מן LOT 3/2 58:13) *FPT* Gen 46:26[04; voc]; - a. abs.: בר מן כפנא *TN* ib. 26:1 [H מלבד הרעב]; *ib.* Lev 9:17; 23:38; Num 5:19; 17:14; 29:16; Dt 18:8; 28:69; בר מן קצרא except for the fuller *Kil* 32b(19) // *Ket* 35a(26); *Ber* 2b(22); *ib.* 10d(31); *AZ* 44d(44); בר מן חלת except for three *BR* 811:3; בר מן חד

MPDam Gen 11:31; *ib.* Lev 13:53; *MMDam* ib. 17:2; *ib.* Num 7:58; Dt 31:23; בר מדעתיה without his knowledge *Er* 24d(19); *EchR* 51:1; b. w. suf.: ולית אלהא בר מיני there is no other god besides me *TN* Dt 32:39; *ib.* 5:7; *BR* 512:6 [expl. בלעדי Job 34:31]; בר מינך *TN* Gen 41:44 [H בלעדיך]; בר מינה *ŠR* 34c(26)

בר #2 ↓ ביר

בראשית n. **beginning** (< H בראשית) עבר בראשית creation (lit. act of the "beginning") *TN* Gen 1:19; *ib.* 23

ברברון, pl. **ברברין** n.m. **barbarian** (< βάρβαρον, acc. sg. of βάρβαρος Lehnw 163; CPA ברבר LSp 31, ברברי 1Cor 14:11 [HS 8:124]) sg. שמעון בן שטח ברברון הוה (do you think that) PN was a barbarian? *BM* 8c(25); pl. עד דאת כביש ברברין before you conquer the barbarians *EchRB* 152:20 [≠ יהודאין]; *EchR* 83:5

ברגז n.m. **name of an unclean bird** sg. ברגזה *TN* Lev 11:13 [H פרס]; *TNGl* ib.; *TN* Dt 14:12; *FTV* ib.; *TNGl* ib.

ברד, det. **בַּרְדָּה** n.m. **hail** (CPA ברד LSp 31, SA ברד ST Ex 9:18) sg. *TN* Ex 9:18; *ib.* 23; בַּרְדָּה *ib.* 9:24; ברדא *FTP* ib. 9:22[04]; *ib.* 25; 26

ברדוק n.m. **passing through** sg. לברדוק ביני לווחיא to pass between the planks *FTV* Ex 36:33

בְּרָה, cs. **בְּרַת־ ,ברת**, det. **בְּרַתָּה**, pl. **בְּנָן** n.f. **daughter** (CPA ברא, pl. בנן LSp 30, SA ברה ST Ex 21:31, pl. בנן ib. Gen 11:13, Mal *berca* Berg, Gl 13) sg. abs. בְּרא *FPT* Ex 21:31[01]; ברה *TN* Lev 12:5; cs. ברת *Naveh* 60:1; *BR* 819:1; [בת *ib.* 1036:3]; w. suf. 1sg. ברתי *Yev* 9b(1); 2m. ברתך *TN* Dt 13:7; f. ברתיך *Ned* 41c(48); 3m. בְּרַתֵּה *FPT* Gen 34:19[03]; f. ברתה *TN* Lev 18:11; 1pl. ברתן *FPT* Gen 34:17[03]; 2m. ברתכון *TN* ib. 34:8; 3m. ברתהון *PRK* 225:5; pl. abs. בנן *TN* Gen 11:11; cs. בנת *ib.* 46:7; בְּנָתָא *FPT* ib. 31:43[03]; w. suf.: 1sg. בְּנָתִי *ib.*; 2m. בנתך *San* 28d(4); 3m. בנתיה *TN* Num 27:1; 1pl. בנתן *FPT* Gen 34:9[03]; 2m. בְּנָתְכוֹן *ib.*; 3m. בנתהון *ib.* 21;- sg. ואסבון דין לדין ואולידון ברא they married each other and gave birth to a daughter *Yev* 11b(11); גבר אית ליה בר‹ה› ותורגא a man has a daughter and a stepdaughter *ib.* 10; דאית לך ברה *SYAP* 30:30; חליפו ברת רבי ספרה *Naveh* 60:1; *Zoar* 3:2; *TN* Gen 25:20; ברת מן את whose daughter are you? *ib.* Gen 24:23; ברתיה דמאן את *EchR* 84:4; ברתה דפרעה *Zoar* 2:2; אסתר ברתה רעריו *TN* Ex 2:5; ברתיה דר׳ ינאי *Šab* 6d(30); אין ברתי yes, my daughter *Yev* 9b(1); ברתי שבקיניה my daughter, leave it be *BR* 305:8; רבן גמליא׳ אסב ברתיה PN married off his daughter *ib.* 247:2; 953:1; *Yom* 43d(23); *Švu* 35d(21); pl. בנן *TN* Gen 19:8; *ib.* Ex 21:4; הוא ותרתין בנתה he and his two daughters *ib.* Gen 19:30; 36:6; Num 24:25; בגין רו בעה מלפה בנתיה because he wanted to teach his daughters *Pea* 15c(12) // *Šab* 7d(51); בנתיה ר׳ יוחנן מי רמיך פקיד לבנתיה דשמואל *Ket* 26c(60); as he was dying, PN commanded his daughters *Giṭ* 49a(23) // *Qid* 63d(22)

On the abs. form, v. Sok, Kut Vol 168; Peri, Morph 15; for a comparative discussion of the declined form, v. Nöld, NB 137+.

— ברת אב n.f. **father's daughter** (↓אב; Sy בְּרַת אַבָא PSm 579) sg. ברת אבוי *TN* Lev 20:17; *ib.* Dt 27:22; ברתה דאבוך *ib.* Lev 18:9

— ברת אח n.f. **fraternal niece** (↓אח) sg. ברת אחוי *TN* Gen 24:48; *ib.* Ex 6:20; ברתיה דאחוה *San* 27b(12)

— ברת אחה n.f. **sororal niece** (↓אחה) sg. ברתה דאחתיה *BRL* 154:7; *San* 27b(12)[!]

— ברת אלי n.f. **type of fig** sg. *PRK* 315:11; *BR* 141:3 [expl. תאנה Gen 2:9]

Löw, Flora 1:242.

— ברת אם n.f. **mother's daughter** (↓אם) sg. ברת אמיה *TN* Dt 27:22; ברתה דאמה *ib.* Gen 20:12; Lev 20:17

— ברת בר n.f. **granddaughter** (↓בר; Sy בְּרַת בְּרָא PSm 584) sg. ברת ברה *TN* Lev 18:17; *PalLaws* 67:23

— ברת ברה, pl. **בנת בנן** n.f. **granddaughter** (Sy בְּרַת בְּרַתָא PSm 584) sg. ברת ברתך *TN* Lev 18:10; ברת {ד}ברתה *PalLaws* 67:23; pl. בנת בנתיה *TN* Gen 46:7

— ברת דד n.f. **cousin** (↓דד) sg. ברתה דדאדה *SYAP* 30:19

— ברתיה דיעקב n.f. **the Jewish people** (lit. the

Löw, Flora 3:33+.

ברז vb. **to bore** (↓אברז; TBA ברז Jast 191) Pe. ויברז ית א{ז}<ר>גיה> he will perforate his ear *TNGl* Ex 21:6

פרזל ↓ ברזל

ברח n.m. **leader of flock(?)** (Sy בְּרחָא he-goat LS 96) sg. ההין ברחא *BQ* 7c(27); *ib.* 28

ברי, f. **בְּרִיָּה** adj. **healthy, firm, clear, heavy** (↓ √2#ברי; CPA בריא LSp 31, SA ברי ST Ex 28:20) **1. healthy, firm:** a. as adj.: sg. דבש ברי *BR* 1135:5; pl. בריין *TN* Gen 41:2 [H בריאות]; *ib.* 5; 18; *FPT* ib. 18[05]; בְּרִיָּתָה *ib.* 7; 20; **2.** in impersonal phrase ברי ־ל **it is clear to ...:** בריא לי אנא יהב לך I am certain that I can give it to you *MŠ* 54a(23); **3. heavy** [cf. CPA בריאן Mat 23:4]: מילין בורין heavy items *KohR* 6d(10) // מלין בריין *BRV⁶⁰* 170:3

ברי vb. **to create** (↓ איתבריו, 2# בריין, ברייה, בריי; CPA 2# ברא LSp 31, SA ברא ST Gen 1:27) Pe., pf. 1sg. ברית *TN* Gen 6:7; 3m.sg. ברה *ib.* 2:3; imp. 3m.sg. יברא *ib.* Num 16:30; 1pl. נברא *ib.* Gen 1:26; inf. למברה *ib.* Dt 32:1;- **to create:** ברא יתיה *ib.* Gen 5:1; 6:6; Ex 31:17; Dt 4:32; ההוא דברא יתיה ברא ליה מזוניה the one who created him created sustenance for him *PRK* 194:9 // *ŠR* 32a(14)
Itpe. **to be created:** איתברי עלמא the world was created *TN* Gen 4:8; *FTV* Num 22:30; וכדון אתברית ברייה חדתה now that you have been created again a new creature *ŠR* 39c(7); אתבריית דא *TN* Gen 2:23; *ib.* 3:19; *Hem* 19; *ib.* 25; מן הן אתברון from where were (the angels) created? *BR* 917:3 // מתבריין *EchR* 133:2; *TN* Ex 34:10; *DevR* 80:12 [↓√תלי]; ריתברי לבר נשא תרין פומין that two mouths should be created for man *Ber* 3b(16) // *Šab* 3b(2)

2# ברי vb. **to be strong** (↓בריו, ברי) Af.(?) מכיון דאברי ליביה עלוי since his heart became strong upon him *San* 26c(21); דכל דחשיש סופיה מיברייא anyone who is sick will eventually recover *EchR* 59:14 [Ed. Buber: להתרפאות]

בריו, det. **בריותה** n.f. **strength(?)** (↓√2#ברי) sg. מנטלין בבריותה exalted in strength *TN* Num 24:6; *FTP* ib.

daughter of Jacob; Sy בְּרַת יַעקוב PSm 589) *VR* 824:8 // *ŠR* 7d(7)

נעמי ↓ ברת נעמי —

— ברה נקבה n.f. **female daughter** (↓בר, נקבה; JA בנן נוקבן MKetK 4:10) sg. *FPT* Gen 30:21[05]; *TN* Ex 21:31; *ib.* 1:16; Lev 12:5; *TNGl* ib. 15:33; ברתן [!] נוקבה [!] *BM* 8c(44); *PRK* 149:8

— ברת עיזין n.f. **she-goat** (↓עז) sg. *TN* Lev 5:6 [H שעירת עזים]

— ברת עממין, pl. **בנת עממין** n.f. **gentile woman** (↓ עמם; cf. Sy בְּרַת עַמְמָא LS 93) pl. איתתה מבנת עממיא *TNGl* Lev 20:2

— ברת פחין n.f. **accursed woman** (↓בר פחין) sg. *VR* 578:5 // *KohR* 8c(30)

— ברת קל n.f. **sound, voice** (↓קל; Sy בְּרַת קָלָא LS 94, MH בת קול Jast 200) sg. *TNGl* Gen 22:10; נפקת ברת קלא ואמרת a voice went out and said *Pea* 15d(34); *Švi* 38d(26); *Ket* 35a(27); ושמע ברת קלא אמרה דימיס he heard a voice say: *Dimissus*! *PRK* 192:3; *ib.* 4 // *KohR* 26d(36); *PRK* 199:9 // *KohR* 29a(17); וכד הוה שמע ברת קלא אמרה מן שמיא when he heard a voice say from Heaven *BR* 942:1; ב{ר}<ת> קלא מן שמיא נפקת ואמרת *TN* Gen 38:25; *FTP* Num 16:1; ברת קלא נפקת מן גו ארעא *TN* ib. 21:6
Lieb, Greek 294+.

— ברת שבע, pl. **ברת שובעין** n.f. **type of fig** sg. *BRV⁶⁰* 141:2 [expl. תאנה Gen 2:9]; pl. חד אילן דברת שובעין חיוורין a tree of white figs *BB* 13c(42)
Löw, Flora 1:241+.

— ברת שנין n.f. ... **years old** (↓שנה; Sy בְּרַת שְׁנִין PSm 598) sg. ברת תשעין שנין *TN* Ex 12:42; ברת תלת שנין *ib.* Gen 15:9

— ברת שתה n.f. **one year old** (↓שנה; Sy בְּרַת שְׁנְתָא PSm 598) sg. *TN* Num 6:14 [H בת שנתה]

— ברת תורין n.f. **female offspring of cattle** (↓ תור; Sy בְּנַת תורָא PSm 599) sg. ברת תורין <ה>עגל{ת} *TN* Dt 21:3 [H עגלת בקר]

ברת/ברות n.m. **juniper tree** (Sy ברותָא LS 98) sg. ⌐ברותא⌐ *BRV⁶⁰* 136:2 [expl. ברוש Is 41:19] // ברתא *Ket* 31d(31)

בריון n.m. **creator(?)** (↓√כרי) sg. עד בריוני נחמה until I see my creator *SYAP* 12:13

ברי adj. **external, alien, foreign** (↓ בר, 2# בריה; CPA ברי LSp 31, SA בראי Ham 458:116) a. as adj.: sg. בריא היא לך it is alien to you *BR* 508:10 [expl. חלילה לך Gen 13:25]; אשא בריה an alien fire *TN* Lev 10:1; *ib.* Num 3:4; 26:61; ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא (so that) I can go abroad for a living *Ḥag* 76d(3) // *MQ* 81c(47) // *Ned* 42b(17); *BRV*[60] 123:3; יריעתה חדתה בריתה the one external curtain *TN* Ex 26:4; *ib.* 10; 36:11; 17; תנייה ברייה the "external" Tanna (i.e. of the external Mishna) *Pes* 34a(30); *Ḥal* 59d(30); *Yom* 43d(37); *Tan* 63c(45)[!]; pl. מסטובייתה⌜ברייתא⌝ the outside benches *Beṣ* 60c(51); טבלה ברייתא the outside (stone) plates *ib.* 52; b. as noun: sg. בהן ברייא with that outside one *Šab* 11b(19) [≠ ↓ גווי]; pl. אילין תרין ברייא those two outside ones *Er* 18c(13)

On ארעא ברייתא, cf. Sy ארעא הי בריתא (C. Bezold, Die Schatzhöhle, Leipzig 1888:30:11); on תנייה ברייה, v. Eps, MNM 250, n. 4.

2# **בריי** n.m. **creator** (↓√כרי; CPA ברוי LSp 31) sg. מה אנה מובד סוברי מן בריי חס ושלום לית אנה מובד סוברי מן בריי will I lose my hope in my creator? Heaven forbid! I will not lose my hope in my creator *BR* 770:7; *ib.* 556:7; ברייך יקום לך your creator will support you *ib.* 730:4; *VR* 325:4; ביני מיתיא לא שבקך ברייך your creator did not forsake you among the dead *VRK* 247:4; *Tan* 69a(34); יליף הוא ברייכון עבד לכון ניסין does your creator usually do miracles for you? *Ter* 46b(54) // *BR* 689:4; איקריה דבריי my creator's glory *Ber* 2d(23) // *PRK* 124:13; מצוותה דבריי the commandment of my creator *EstR* 5b(10); נימוסא דברייה the law of his creator (i.e. the Torah) *Ber* 9a(29); *Hor* 47a(42); *BR* 140:11 // *ib.* 177:5; 742:5; 1045:2; על שמיה דבריין by the name of our creator *Šab* 8d(13); *JMP* 11r:1; *ib.* 13:1; 16:1

On the phrase על שמיה דבריין, v. Lieb, Tarbiz 6(1935):234; id., 27(1958):57; Friedman, JMP 91+

ברייה, det. **ברייתה**, **ביריית** n.f./m. **creation(f.), person(m.)** (↓√כרי; CPA בריא, det. בריתא LSp 31, SA בריה LOT 3/2 90:22) **1. creation:** a. general: sg. ברייה חדתה a new creation *TN* Num 16:30; *ŠR* 39c(7); ברית שמיא וארעא the creation of heaven and earth *TN* Gen 2:1; ביריתה *FPT* Gen 7:4[05; H היקום]; b. in date formulae: שנ[ת א]רבעה אלפין ותמאני מאוון ותלתא וארבעין לבריתה דעלמא the year 4843 of the creation of the world *JMP* 16:3; *ib.* 12:3; 18:2; 21:16; **2. creature, person:** sg. והדן תנייה לא נסב אפי{ו}<ן> לביריה that Tanna doesn't show favor to anyone *Meg* 70b(31); חמי ליה ביריתא מחזר מציאן he sees someone returning lost articles *BM* 8c(58); pl. גזרתה דמתגזר על כל ברייתה a decree imposed on all people *TN* Num 12:1; *ib.* 16:32; 21:6; לישנהון דבירייתה as people say *BR* 776:4; *ib.* 892:7; הדה היא דברייתא אמרין *ib.* 643:4; *VR* 135:3; *EchR* 143:13; *ŠR* 38a(4); *BR* 718:9; *PRK* 40:4; *Pea* 15d(36); *BM* 9d(24); דעד כדון ברייתא עירין people are still awake *Ber* 2d(36); צריכין למיחוש למה דברייתא חששין we should be careful of what people are careful *Ter* 45d(5) // *AZ* 41a(60)

On the form ביריתה, v. Kut, Studies 99 (Heb).

2# **ברייה** n.f. **external Mishna** (↓ בריי; TBA ברייתא Jast 189) sg. ברייתא בעכורין the external Mishna deals with cloudy (water) *Nid* 50d(12) [≠ ↓מתני]

בריך adj. **blessed, blessed one** (↓√ברך; SA בריך ST Gen 9:26, Sy ܒܪܝܟܐ LS 96, CPA מברך LSp 32) a. as adj.: 1) predicate: sg. בריך דאפקן מהדין אוירה בישה blessed is (the one) who took us out of that bad air *BR* 327:5; *Ned* 40a(62); בריך מן דאפתי תחומה דגד blessed is the one who expanded the area of Gad *TN* Dt 33:20; בריך הוא ה׳ אלהא דשם the God of Shem is blessed *ib.* Gen 9:6; 14.19; 27:33; Ex 18:10; Dt 27:15; יהוי דין גבדא בריך פומיה may that man's mouth be blessed *EchR* 73:12; ולמה הוא בריך טורא הדין why is that mountain blessed? *ŠR* 25a(6); בריך אלההון דיהודאי may the God of the Jews be blessed *BM* 8c(25); *ib.* 28; 37; *Pea* 17d(19); *BB* 13c(39); *ŠR* 36a(3); *KohR* 26d(3); *San* 28b(32); בריך רחמנא דלינא חכים מידון blessed is the Merciful One, that I do not know how to judge *ib.* 18a(40) // 24b(47); *Qid* 61b(31); *ib.* 64d(12); *Hor* 48b(23); קודשא בריך הוא [↓ קדש]; בריכה היא *TN* Dt 33:13; pl. בריכין *Naveh* 39:1; בריכין תהוון *TN* Dt 7:14; *ib.* 28:3; Gen 49:25; Num 22:12; 2) modifier: הדן טורה בריכה that blessed mountain *BR* 974:3; b. as noun: בריכה דה׳ the blessed one of God *TN* Gen 24:31; *ib.* 26:29

בריק n. **colored(?)** מאנין בריקא colored(?) garments *BREd* 1285:7

בריר adj. **clear, strong, valid** (↓ √ברר; cf. MH ברור Jast 191) **1. clear:** sg. ברירה *TN* Lev 24:7 [H זכה]; *ib.* Ex 30:34; pl. הלואי הויין כל שמועתי ברירן(G) לי כהדא would that all my traditions were as clear to me as this one! *Qid* 61c(8) // *Pea* 15d(28); **2. strong:** sg. בריר היך פרזלה strong as iron *TN* Dt 28:23; pl. ברירין *ib.* 33:25; ברירן *ib.* 8:9; **3. valid:** sg. שריר ובריר strong and valid [↓ שריר]

Friedman, JMP 1:478; 2:19. For the acceptance of the rdg. בריר *TerV* 45c(54) [// כריך *AZ* 41a(44)] and its interpretation as "ignorant" (= Sy בְּרִיקָא LS 88), Ros, Tarbi 40(1971):183+.

ברך, du. בִּרְכַּיִין n.f. **knee** (↓ √ברך; SA ברך ST Gen 30:3) du. עד ברכייא up to the knees *Šeq* 50a(8) [expl. מי ברכים Ezek 47:4]; על ברכייה *TN* Dt 28:35; על ברכוי דיוסף *ib.* Gen 50:23 [H ברכי]; מן לות בִּרְכוֹי *FPT* ib. 48:12[04]; *TNGl* ib.

ברך vb. **to bless, pronounce a blessing** (↓ ברך, מברך, ברכה, ברך; CPA ברך LSp 31, SA ברך ST Gen 2:3) Pa. **1. to bless s.o.** (w. dir. obj.): הדא ברכתא די ברך יתהון this is the blessing which he blessed them *TN* Gen 49:28; *ib.* Ex 20:11; Dt 15:6; והא מברכה ברכת יתהון *ib.* Num 24:10; ומן דיברך יתך יהוי מברך whoever will bless you will be blessed *ib.* Gen 27:29; אלפת יתן למברכה לחתנה ולכלתה you taught us to bless the bride and groom *ib.* 35:9; למן דהני לך למברכא ברך bless whomever it pleases you to bless *BR* 376:9 [expl. והיה ברכה Gen 12:2]; איזיל לייט ישראל וברכתנן go, curse the Israelites, and you blessed them *San* 29a(6); **2. to recite a benediction:** a. alone: חמתהן נסבין זיתא ומברכין לפניו ולאחריו he saw them take an olive and bless before and after it *Ber* 10c(24); סב ברך take and make the benediction *ib.* 10a(63); מן דאכלון וברכון after they ate and recited the grace after meals *ib.G* 11c(43); 12c(45); *Meg* 75a(16); *BRV*[60] 124:3; *BR* 755:6; b. w. על over s.t.: מברך על תורמוסה he recites a blessing over the lupine *Ber* 10c(22); *ib.* 53; 14a(14); *Pes* 29c(19); *Suk* 54a(12) // *Meg* 72a(22); *Tan* 64b(16)

Itpa. **to be blessed:** דבסיבותיה אתברך בכולה he was blessed with everything in his old age *TN* Lev 22:27; *ib.* Gen 22:18; 48:20; Dt 26:5; אתברכן חדייה דהכין איניקן be blessed, teats, which nursed one such as this! *BR* 1270:12; למן דחמי ליה למתברכא הוא מתברך the one who deserves to be blessed will be blessed *ib.* 724:1 [↓pa.]

ברכה, det. בִּרְכְּתָה, pl. ברכן n.f. **blessing, ritual benediction** (↓ √ברך; CPA ברכא LSp 31, SA ברכה ST Gen 12:2) בִּרְכָּתָא *FPT* Gen 35:9[03];- **1. blessing:** sg. ברכה לית אנה מנע מנהון I will not withhold a blessing from them *TN* Num 23:20; *ib.* Dt 23:6; ברכת ארבעתי אמהתא the blessing of the four mothers *TNGl* Gen 49:26; מלך עלמה יתן ברכתה בעמלהון may the king of the world place his blessing on their property *Naveh* 32:9; *ib.* 33:3; 34:2; תהי לה ברכתה may he have His blessing *ib.* 26:3; 10:3; 12:4; 18:3; 30:4; 35:5; קבל כען ית ברכתי accept my blessing *TN* Gen 33:11; *ib.* 49:1; Dt 16:17; ברכתא דאביליא the blessing of the mourners *FPT* Gen 35:9[03]; pl. לווטן ולא ברכן curses and not blessings *TN* ib. 27:12; *ib.* Dt 33:23; בירכן *FTV* ib.· איח במאה ברכן there are blessings in 100 (parables) *BR* 925:2; ברכתא די ברכו יתי אבהתי the blessings which my fathers blessed me *TN* Gen 49:26; סדר ברכתה ולווטיה the order of blessings and curses *ib.* Dt 11:26; 28:8; 30:19; **2. benediction:** sg. חדה ברכה *BerG* 9c(31); הדא ברכתא *VR* 151:5 // ביתכתא *PRK* 353:10; מפקא יתך(G) ידי חובתך בברכתה to fulfill your obligation with the benediction *Ber* 11c(7); ברכתה דפרקן blessing for redemption (of the second tithe) *PalLaws* 30:28; *ib.* 29:8

בְּרַם conj. **but, however, even, in fact** (CPA ברן LSp 32, SA ברן Ham 486:37) *FPT* Gen 4:7[02; voc];- **1. but, however:** *ib.* Gen 48:19[04; H אולם]; *TN* ib. Gen 17:19 [H אבל]; *ib.* 24:60; Ex 6:3; 20:6; Lev 20:17; Num 23:19; Dt 29:17; תמן ר' מאיר ברם הכא רבנין there (it is the opinion of) PN; but here (it is the opinion of) the Rabbis *Dem* 21d(26); *Šab* 14a(43); *Er* 21a(50); *BB* 13b(26); *AZ* 40d(5); הדא דאת אמר בהין רכיכה ברם בהין קשייה what you say refers to that soft one; but concerning that hard one *Šab* 11b(17); *Ḥag* 76d(36); *Ned* 41a(39); *Qid* 64a(37); *BM* 8b(48); *BB* 17a(22); לדליק טייעא רעי חזירין אקילנן ברם לדוקליטנוס מלכא אנן משעבדין we made sport of Diocletian, the swineherd, but we are enslaved to Diocletian, the king *BR* 690:4; *ib.* 759:4; 1011:6; *PRK* 198:9; הוינא כד הוינא ברם כדון לית אנא I was as I was, but now I am not *ŠR* 3b(4); *ib.* 22a(22); *KohR* 16c(16); *PalLaws* 64:5; *ib.* 66:20; **2. even, in fact:** מכיון דאילו הוה איממה הוינן חמיין מה קומינן ברם הכא אסור since if it were daytime we would see what was in front of us, even now it is prohibited *Ber* 6d(22); ברם כמאן דאמר even according to the one who says *Beṣ* 60a(12); *Dem* 24a(27); *Pes* 28a(17); *Yev* 3a(10)

2. pass.part. **cooked** [↓pa.]: אדרעה בשילחה *ib.* Num 6:19 [H הזרוע בשלה]
Pa. **to cook:** *ib.* Gen 25:29; Ex 34:26; Lev 8:31; Dt 16:7; *Pea* 20d(53); *Dem* 26a(53); *Ter* 41d(21); בתבשילה דבשלון איתבשל להון in the dish which they cooked, it was cooked for them *PRK* 180:2; pass.part. מבשל *FPT* Ex 12:9[23; H מבושל]; ייסב חיי לוקבל(text: לו קבל) מבשל let him take uncooked (rice) in an amount equivalent to the cooked *Ter* 41d(22); חמרא מבשלא boiled wine *Ter* 45c(24) [expl. המתוק *ib.* 21] // *AZ* 41a(18); *Ned* 39d(12) [expl. יין מבושל *ib.*]; *Ter* 45c(37) // *AZ* 41a(29)
Itpa. **to be cooked:** אתבשל *TN* Lev 6:21 [H בשלה]; תתבשל *ib.*; *PRK* 180:2 [↓pa.]

בשלווה adv. **at ease** (↓שלווה) דהוה יתיב בשלווה who was dwelling at ease *FTV* Gen 44:18

בשעת prep. **at the time of** (↓שעה) בשעת עקתי at the time of my trouble *TN* Gen 35:3; *ib.* Lev 22:27; Dt 32:15; בשעת צינתה in cold weather *Šab* 7a(43); *Ḥag* 77b(16); *BR* 259:3; *ib.* 972:5; *ŠR* 20a(5)

בשע(ת)ה ד־ conj. **when** (↓שעה) בשעה דמכנשין בדר ובשעה דמבדרין כנ{ו}<י>ש when (people) gather — spread out. When they spread out — gather in *Ber* 14d(5); *ib.* 3b(15); בשעתא דנפקן מלוותא *TN* Gen 24:11 [H לעת צאת השאבות]

[בשת] n.f. **shame** (corruption from H בשת; ↓ בהתה) sg. לבשתהון *TN* Ex 32:12]

בשורה, det. **בשורתה** n.f. **tidings** (↓√בשר; CPA בסור LSp 28) sg. אתת בשורה tidings came *EchR* 67:18; בשורתא טבתא good tidings *ib.* 22; pl. בשורן טבן *TN* Gen 49:21; *FT* ib.
Dalm, Worte 84+.

בשם (/a) vb. **to be pleasant, embalm** (↓בסים, מבסם, בסם, 2# בסם; CPA בסם LSp 27) Pe. **to be pleasant:** יבשם *TN* Dt 32:2 [H יערף]; יבסם *FT* ib.
Pa. **to embalm:** ובסימו *FTV* Gen 50:26 [H ויחנטו]; *TNGl* ib.; למבסמא *ib.* 2
Moreshet, Lex 112.

בְּשַׂר, det. **בִּישְׂרָה** n.m. **flesh, meat** (CPA בסר LSp 28, SA בסר ST Gen 2:21) בְּשַׂר *FPT* Gen 2:21[02]; בְּשרה *ib.* 7:21[02];- sg. a. of the body: 1) animals: בשרהון *TN* Gen 41:18; 2) humans: מן בגלל דאינון בשר because they are flesh *ib.* 6:3; Ex

For add. refs. in PT, v. CTY 2:574+; on mng. 2, v. Frankel, Mavo 10a; Lieb 2:764, n. 2; 5:918, n. 28

ביר↓ ברנש

ברק n.m. **lightning** (↓√ברק; CPA ברק LSp 32, SA ברק ST Dt 32:41) sg. כברקה *FPT* Dt 32:41[26; H כברק]; *TN* ib.; pl. ברקין *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 5:6; 7; קלין וברקין thunderclaps and lightning strokes *FPT* Ex 19:16[06]; *FT* ib.; *Pea* 15d(33) // *AZ* 42c(15)

2# ברק n.m. **riding animal** (< Per *barak* B. Geiger, WZKM 44(1937):58) pl. ברקי *Qid* 60c(50) // *BB* 16b(12) [expl. ↓רכש]
Id., AAC 73.

3# ברק, det. **בורקה** n.m. **morning star** (↓√ברק) sg. בר{ו}ק בורקה the morning star has shone *Yom* 40b(21) // ברק ברקא *RH* 57d(49) [expl. בורקי MYom 3:1]

ברק vb. **to flash** (↓ברק, 3# ברק; CPA ברק LSp 32) Pe. ↓3# ברק

ברקה, det. **ברקתה** n.f. **a jewel** (TA ברקתא Jast 197; cf. SA בארק Ham 539:145) sg. ברקתה *TN* Ex 28:17 [H ברקת]; *ib.* 39:10

ברר n.m. **purity, clearness** (↓√ברר) **1. purity:** sg. עד דלא יקום על ברריה הוא חסר סגין מן דו קיים על ברריה לא חסר כלום before (the gold) reaches its pure state it loses much (in the refining process). After it is in its pure state, it loses nothing *Yom* 41d(7) // *Šeq* 50b(18); **2. clearness:** sg. דו מקים מילתא על ברורא because he clarifies the matter *Yev* 15a(37) // *ib.* 9b(2)
Ros, Tarbiz, 40(1971):186.

ברר vb. **to choose** (↓בריר, ברר) Pe. למבור ליה אומא מן גו אומא to choose a nation from out of a nation *FTV* Dt 4:34

בשיל adj. **ripe** (↓√בשל) pl. דהוון בשילן that (the figs) were ripe *VR* 579:6 // *KohR* 8c(39) [≠ ↓ פגיג]; הוה בחר בשילתא he chose the ripe ones *EchRB* 49:11

בשל vb. **to ripen, cook** (↓בשיל, תבשיל; SA בשל pa. Ham 476:60+) Pe. **1. to ripen:** בשלו סגוליה the grape clusters ripened *FPT* Gen 40:10[05]; *TN* ib.;

16:8; Lev 13:13; b. as food: 1) animals: בשר למיכל meat to eat *ib.* Ex 16:8; מן הן אית לי בשר from where do I have meat? *ib.* Num 11:13; ואייבלון בשר he fed them meat *Ber* 6a(19); בישרה *BRV*[60] 91:6; *EchRB* 47:28; בשר דנבילה carrion meat *Švi* 35a(62); בשר ארנבא hare's meat *EchR* 115:2; 2) humans: *TN* Lev 26:29; מן בשר אבוי אבל he ate from his father's flesh *EchRB* 82:24; c. as part of the body: בשר ערלתיה *TN* Gen 17:24 [H בשר ערלתו]; d. as relationship: קריבת בשר *ib.* Lev 18:17 [H שארה]; 25:49; e. ref. to mortal man: בבשר עבור ובבשר דטעים כסא דמותא in transient flesh and flesh which tastes the cup of death *FTP* Gen 40:23; אנה בשר עבור *BR* 665:3; f. in phrase כל בישרה every living thing: 1) animals: כל בשרא *TN* Gen 7:21; *ib.* 8:17; 2) humans: *ib.* 6:17; Num 18:15

בשׂר #2, det. **בישׂרה** n.m. **message** (↓√בשׂר) sg. בישריה די בשר his message which he proclaimed *TNGl* Gen 21:7

בשׂר vb. **to annonnce, tell** (↓בשורה, בשׂר #2; CPA בסר LSp 28, SA בסר ST Gen 21:7) Pa. **to annonnce, tell:** מבשר בשורן טבן והוא בשר לאבונ׳ יעקב מן שירויה a bearer of good tidings, and he told our father Jacob from the beginning *TN* Gen 49:21; *ib.* 18:1; Ex 10:2; Num 23:10; *TNGl* Gen 21:7; אתת בשורה ובשריה a proclamation came and he announced it *EchR* 67:18

Itpa. **to be annonnced, told:** בה שעתא אתבשר דמיתת רבקה אמיה at that time he was told that Rebecca, his mother, had died *FPT* Gen 35:9[03]; *ib.* Lev 22:27[06]; *TN* ib.; *FT* ib.

בתדירה adv. **always** (↓תדיר; BA בתדירא KBL 1136) *TN* Ex 27:20 [H תמיד]; *ib.* Lev 6:6; 13; 24:2; 3; 4; 8; Num 4:7

בְּתוּלָה, det. **בתולתה**, pl. **בתולין, בתולן** n.f. **virgin** (CPA בתולא, pl. בתולן, בתולין LSp 32, SA בתולה ST Ex 22:16) sg. בתולה *FPT* Ex 22:15[01]; *TN* Gen 34:31; *ib.* Dt 22:23; בתולתה *FPT* Ex 22:16[01]; קריה עזיזה כלתה בתולתה lady PN, the bride, the virgin *JMP* 1v:14; *ib.* 14:4; 16:5; pl. בתולן *TN* Gen 34:31; *TNGl* Num 20:17; פרני בתולתא *ib.* Ex 22:16 [H מהר הבתולות]; *FPT* ib.[01]; בתולין *TN* Dt 32:25

בתולין n.pl. **virginity** (SA בתולים ST Dt 22:14, CPA בתולו LSp 32) *TNGl* Dt 22:15 [H id.]; ארם דבתולין blood of virginity *ib.* 17:8; *TN* ib.[!]; *FT* ib.; מציימה אובדת בתוליה by fasting she lost her virginity *Soṭ* 19a(37); *JMP* 4:21

בתכיף adv. **snddenly** (SA בתכיף ST Num 6:9 (Var; H בפתע פתאם)) *TN* Num 6:9; *FTV* Dt 4:42; בתכוף[!] *TN* Num 12:4; בתקוף[!] *TN* Dt 4:42

בתר conj. **after** (CPA בתר ד־ LSp 33, SA בתר ד־ ST Dt 24:4) בתר דסאבית after I have become old *TN* Gen 18:12; *ib.* 46:30; 15:14; Lev 14:48; Dt 1:4; 12:30; *TNGl* Num 21:20; בתר רקמון after they got up *San* 21c(6); בתר דאיתקבר after he was buried *KohR* 19d(7); בתר דחמא יתה after he saw it *PalLaws* 29:7

בתר, pl. **ביתרין** n.m. **portlon** (√בתר) pl. ביתריא *FTV* Gen 15:17; *TNGl* ib.; בתריא *FTP* ib.; *FT* Lev 26:42; *FTV* Ex 12:42

בָּתַר prep. **after, behind** (↓בתריי, בתר־, רבתר, לבתר, מן בתר; CPA בתר LSp 32, SA בתר Ham 513:336+) abs. *FPT* Gen 32:20[03; voc]; a. w. sg. suf.: 1sg. בתרי *TN* ib. 3; 2m. בתרך *Šab* 8c(52); 3m. בתריה *Ket* 33b(53); f. בתרה *BR* 1232:15; 1pl. בתרן *TN* Gen 32:21; 2m. בתרכון *ib.* Lev 26:33; 3m. בתרהון *ib.* 17:7; f. בתרהין *FPT* Gen 41:19[05]; b. w. pl. suf.: 1sg. בתריי *Pes* 32c(55); 3m. בתרוי *TN* Ex 29:29; 2m.pl. בתריכון *ib.* Dt 11:4; 3m. בתריהון *ib.* Ex 14:4;- a. spatial: 1) w/o suf.: והלכין בתר גברא *ib.* Gen 24:61 [H ותלכנה אחרי האיש]; *ib.* 32:20; 2) w. suf.: נפקין פריי בתריה they went out running after him *Tan* 67a(37); מה כת׳ בתריה what is written (in scripture) after it? *Ber* 2d(6) [+ exx. in Bacher, Term 2:24]; *Hor* 46d(15); *BR* 1232:15; b. temporal: 1) w/o suf.: בתר שבעה יומין *TN* Gen 7:4 [H לימים עוד שבעה]; *ib.* Lev 25:15; בהדין רשתי חמר בתר בילני like one who drinks wine after a bath *Ber* 10c(39); *Dem* 21d(60); *Švi* 35b(24); *Yev* 6b(38); *BR* 689:7; 2) w. suf.: ומלך בתרה *TN* Gen 36:35 [H וימלך תחתיו]; ולבנך בתרך *ib.* Num 18:19; c. w. var. vbs.: 1) אזל: *ib.* Lev 19:18; 2) ברק: *VRQ* 252:2; 3) טעי: *TN* Gen 20:13; 4) טרד: *ib.* 19:6; 5) מלל: *ib.* Num 21:7; 6) סטי: *ib.* Lev 20:6; 7) סכל itpa.: *ib.* Ex 33:8; 8) עני: *Pes* 32c(55); 9) רבי itpa.: *TN* Ex 22:29; 10) רדף: *ib.* Gen 35:5; 11) שלח: *MQ* 81d(15); d. in var. expressions: 1) (ו)בתר כן/בדין afterwards: *TN* Gen 41:31; *ib.* Lev 16:26; Dt 21:13; *Ḥag* 77c(10); *BM* 10c(51); *PalLaws* 65:6; 2) בתר יומין a few days later: *Ber* 11b(41); *MŠ* 55c(16); *Meg* 75b(40); *BB* 16b(46); *BR* 688:7; *PRK* 411:2; 3) בתר שעה a short

while later: *Šab* 8c(64); *Yom* 43d(21); 4) x בתר x: יום בתר יום from one day to the next *TN* Num 30:15 [H מיום אל יום]; גלו בתר גלו one exile after another *VR* 116:8; פסוק פלן בתר <פסוק> פלן a certain verse after another *KohR* 26c(34)

For add. exx. in PT, v. CTY 2:594+.

בתרה מן prep. **behind** (בתר↓ prep.) בתרא מן רחיא behind the mill *TN* Ex 11:5

בתריי adj. **last** (בתר↓ prep.· TA בתרא Jast 201) sg. קדמיה אית ביה א׳ בתריה לית ביה א׳ the first has an *alef* (i.e. וקראהו); the last (i.e. וקרהו Gen 44:29) doesn't have an *alef* *MMDam* Gen 42:38; *MPDam* Dt 31:8; *ib.* 6:13; לא הוה צריך מישאל בתרייתא he didn't have to ask the latter *Naz* 56b(28) [corr. to תיניתא; ≠ קדמיי↓]; pl. ו׳ קדמ׳ בישין י״ג בתר׳ טבין the first six are bad. The last thirteen are good *MMDam* Dt 15:9

ג

גאי vb. **to become haughty, be exalted** (Sy אֶתגַּאִי itpa. LS 100) Itpa. **1. to become haughty:** על די אתגאון ורדפו בתר עמא ישראל because they became haughty and pursued the nation of Israel *TN* Ex 15:1; *ib.* 21; כל מן דמתגאי קדמוי anyone who is haughty before Him *ib.* 1; Gen 14:23; 34:31; **2. to be exalted:** יתגאה על כל אמיה he will be exalted over all nations *ib.* 49:17; דמתגאה על גיותניא who is exalted above the haughty *ib.* Ex 15:21

גב n.m. **side** (↓גב prep.; CPA גב LSp 39, Sy גַּבָּא LS 123) sg. זיקין דחמר מן דין גבה חיקין דבס‹י›ם מן דין גבה skin-bottles of wine on one side and skin-bottles of vinegar on the other *EchRB* 50:2; *ib.* 4; 6

גב, w. suf. **גבי־, גַּבֵּ־** prep. **next to, at the place with, together with, in the case of, towards** (↓גב n., על גב; CPA גב LSp 39) a. abs. גב *FPT* Gen 15:1[08]; w. suf.: 1sg. גַּבִּי *ib.* 43:16[04]; *BR* 329:5; 2m. גבך *Qid* 64a(21); *BR* 813:5; 3m. גביה *Ket* 35d(30); f. גבה *BR* 1129:3; 1pl. גבן *Šeq* 48d(5); 2m. גבכון *Bik* 65c(39); 3m. גבהון *Ter* 46c(2); גבון *MQ* 82c(24); f. גבהין *PalLaws* 65:5; b. abs. גבי *RH* 59d(2); w. suf.: 1sg. גביי *Tan* 64b(40); 2m. גביך *Švi* 39a(17); 3m. גבוי *VR* 859:5; 2m.pl. גביכון *BR* 302:5; 3m. גביהון *PRK* 144:2;- **1. next to:** קברו יתי גב אבהתי bury me next to my fathers *TN* Gen 49:29; ייתי ויתן רישיה גב דידי let him come and place his head next to mine *BR* 1143:2; *PRK* 200:1; *Sot* 21d(24); *Ter* 46a(32); 2. **at the place of** (Fr. chez): איתקבל גבי אבא בר בנימין he was received at the place of PN *Švi* 36d(62); *Šab* 15d(52); חד בר נש אפקיד דיסקיא דפיסתא גבי ר' חייא רובה a certain person deposited a *bissacium* of bread with PN *Pes* 27c(63); *Qid* 62a(54); *BM* 11d(36); עבדת גבהון תלתה יומין (the she-ass) spent three days with them *BR* 648:5; **3. together with:** ראשה גבי סופה מצטרף וסופה גבי ראשה מצטרף its beginning combines with its end, and its end combines with its beginning *RH* 58d(26); **4. in the case of:** כמה דתימר גבי כרם as you say in the case of a vineyard *Kil* 28d(28); *Švi* 35c(12); *Bik* 64d(60); *Meg* 72c(6); *ŠR* 29c(23); **5. towards, to:** כד תהא סלק גב אחוך when you go up to your brother *MQ* 82c(16); *Švu* 37a(61); אזל גבי ר' יהושע *Ber* 7d(19); *Ter* 46b(44); *Pes* 30a(2); מייבלין אוריתא גבי ריש גלותא they bring the Torah scroll to the exilarch *Yom* 44a(63); שלחון גבי ר' לעזר בן עזריה חד קצר they sent a fuller to PN *Tan* 67d(36); **6.** (אית) גב־ **to have:** הא גבי חדא I have one thing *RH* 58b(25); וקפחי ונסב כל דהוה גבי he robbed me and took everything I had *PRK* 412:1; אית גבך תרתיי you have two (things) *SanAs* 23c(25); וכדון דלית גבך כלום now that you have nothing *BR* 813:5; דשתן גבן we have (the necessary money) for our year *Šeq* 49b(10); **7.** אית לי גב־ **to owe:** הב לי קיתונא דאית לי גבך הב לי דינרא דאית לי גבך give me the pitcher which you owe me. Give me the dinar which you owe me *Qid* 64a(21); *BM* 9d(9); **8.** מן גב־ עד גב־ **from to:** אין בעי אברהם למקרבה מן גביה ועד גבי אנא מקרב מן גבי ועד מלכא דמשיחא if Abraham wants to save from judgment from him to me, I will save from judgment from me to the King Messiah *BR* 329:5

While the forms occurring in the texts lend themselves to the morphological analysis given here, it is possible that the pl. series — except for the well-established abs. form — is corrupt. The basis for this statement is the following: Only the sg. series occurs in CPA (v. LSp 39); 2. TBA has only the pl. series (v. Kasovsky, TTCV 8:16+). On the semantic range of גב, cf. MH אצל BY 369+.

גבב vb. **to rake, gather** (SA מגביב ST Num 15:33(Var)) Pa. מגבב קיסין *TN* Num 15:32 [H מקשש]; *FT* ib.; *TN* ib.; מגבב כתבין הוא he is a raker of thorns *EchR* 51:20
Af. **id.:** יגבבן להון תבן they will gather chaff *TN* Ex 5:7; למגבא קש to gather straw *ib.* 12
Moreshet, Lex 115.

גבול n.m. **border** (OA גבל DISO 47) sg. גבול

מלכ{ו}תה מתגבייה בבני אנשא because of the debts of covetous ones, the government collects from people *TNGl* Dt 5:21

גביע/גביח n.m. **hunchback** (↓ √גבע; CPA גביח LSp 33, SA גפי ST Lev 21:20) sg. *FTV* Lev 21:20 [H גבן]; גביע *TN* ib.; גביה *TNGl* ib.; גבייה *TN* ib. 22:22
Kut, SGA 73+.

גבילה n.f. **creation** (↓ √גבל; Sy גבִילתָא LS 101; cf. CPA גבלתא Black, Hor 54) sg. גבילתך מן הן היא from where is your creation (i.e. of your body)? *SYAP* 62:6

גבין, pl. **גבינין** n. **eyebrow** (SA גבין Ham 442:63) pl. גביני עיניה *TN* Lev 14:9 [H גבת]; גבינוי *FTV* ib. 21:20; *TN* ib.

גבינה, det. **גבינתה** n.m. **hump, hill** (CPA גבין LSp 33) pl. בהדא ביפ‹ת›ה דהיא משוייא גבינתה like that cushion which levels off the humps *Šab* 7b(48)

גבל (a/a) vb. **to knead, mix, create** (↓ 2# גבול, גבילה; CPA גבל LSp 33) Pe. **1. to knead:** ההן דגבל גיר + גבסין one who kneads gypsum, lime *Šab* 10b(43); וגבלין בטינא knead them in the clay *ŠR* 9c(25); *ib.* 21; אנן גבלין אדמדמני we knead overripe grapes *BR* 327:9; *ib.* 1234:6; **2. to create:** ש[..] דגבלך who created you *SYAP* 62:40
Pa. **1. to knead:** אין יגבל שית if he kneads a (loaf) of six (eggs) *Ter* 43c(41); מגבל *ib.V* 42; *Šab* 16b(12); **2. to mix:** מהו מיכוס צפר ומגבלא אדמיה בזרע ביתן is it permitted to slaughter a bird and to mix its blood with flax seed? *MŠ* 56d(3); pass.part. ומגבלן בדבש (lentils) mixed with honey *Ned* 40a(57)
Itpe. **to be kneaded:** איתגבלון בלישא (the coins) were kneaded into the dough *VRYal* 134:1
J.C. Greenfield, RQ 6(1960):155+; Moreshet, Lex 117.

גבסין n. **gypsum, lime** (< γύψος Lehnw 173; Sy גיבסין LS 129) sg. *Šab* 10b(42); *ib.* 43; גפסין *ib.G*

גבע vb. **to walk like a hunchback** (↓ גביח) Pa./Af. חמא חד מגבע ואתי he saw one (mouse) walking like a hunchback *Dem* 22a(11)
Kut, SGA 73+.

גַּבְעוֹל n.m. **capsule of a plant** (H גבעל HAL 167) pl. גַּבְעוֹלִין *FPT* Ex 9:31[04]; *TN* ib.; *FTV* ib.

גְּבַר, det. **גַּבְרָה**, **גּוּבְרָה** n.m. **man, person** (↓

אַרוּנוּא *TN* Num 22:36 [H גבול]; גבולא דפארן *ib.* Gen 14:6

2# גבול n.m. **creator** (↓ √גבל; CPA גבול Black, Hor 54, SA גבול LOT 3/2 120:52) sg. מה הניינא לך מריד על גבולך of what benefit is it to you to rebel against your creator? *SYAP* 62:26

גבונה, det. **גבונתה** n.m. (uncertain) sg. גבונתה איקלקלת the was ruined *Ter* 47b(28) [V: גבינתה[!]; // *AZ* 42a(34): זבינתא]

גְּבוּרָה, det. **גבורתה**, pl. **גבורן** n.f. **might, mighty action** (↓ √גבר; CPA גבורא LSp 34, SA גבורה ST Dt 3:24) **1. might:** sg. a. divine: אצבע דגבורה a mighty finger *TN* Ex 8:15; *ib.* 31:18; *FPT* Ex 15:11[17; voc]; אדרע גבורתה his mighty arm *ib.* Dt 33:27; בשמיה בן גבורתיה as His name is His might *FPT* Ex 15:3[17]; וכניסי גבורתך as your mighty miracles *TN* Dt 3:24; b. human: דלמא הדא גבורתא מן דבית אבה היא perhaps that might is from my father's house *ib.* Gen 44:19; גבורתיה דיהודה Judah's might *ib.* **2. mighty action, deed:** pl. ניסין וגבורן miracles and mighty actions *FPT* Dt 1:1[26]; וגבורתא ביני גליא the mighty deeds between the waves *TN* Ex 15:18; *ib.* Num 21:14

גבי n. (uncertain) תד ˹דהוה גבי בעייניה˺ one who was ... in his eye *Ned* 42b(13) [//בבי *Ḥag* 76c(63)]
Refers to an eye defect, but rdg. and mng. are unclear.

גבי vb. **to collect** (CPA גבי LSp 33, SA גבי ST Ex 21:22) Pe. **to collect:** a. debts: נחתון מיגבי לחבריה תמן they went (to Babylonia) to collect debts for the colleagues *Giṭ* 43d(46) // *Qid* 64a(28)[!]; אידפיה למרי חובה דייגב{ה} חוביה let the creditor collect his debt *PRK* 200:1 // *KohR* 29a(17); *Tan* 66c(52); *FTP* Num 16:1; מן אהן גביי ומן אהן לא גביי from this they collect, and from that they don't collect *BB* 17d(29); *Ket* 30d(50); *Giṭ* 46d(39); *Švu* 37b(27); מאריך רוחיה וגבי רידיה he waits his while and collects his due *Šeq* 48d(32) // *Tan* 65b(44) // *BR* 758:1 // *PRK* 363:9; b. taxes: למיגבי דימוסיא דההיא מדינתא to collect the taxes of that city *VR* 702:3 // *PRK* 411:11; *Švi* 35a(48) // *San* 21b(14); *VRQ* 246:2[!]; c. judgment: דגבי דינא דבני אינשא ודברייתא because it collects the judgment of the people and creatures *KohR* 31b(15)
Itpe. **1. to be collected:** הא ע{ו}נתא דיתגבי דיקי דיד{י}ך behold, the time that your debt will be collected *KohR* 12a(9) [↓ √בעי itpe.]; דבך כל חוביא מתגביין in you (i.e. the month of Av) all debts are collected *FTP* Ex 12:2; **2. to collect** (w. -ב): בחובי חמודייה

כרנש; CPA גבר LSp 33, SA גבר Ham 441:35+) sg. גְּבַר *FPT* Gen 2:23[02]; גַּבְרָא *ib.* 38:25[04]; גברה *ib.* Ex 22:6[01]; גוברה *BR* 154:2; *Dem* 23b(61); pl. גברין *TN* Ex 2:13; גַּבְרִין *FPT* Gen 37:28[04]; גוברין *ib.* Ex 21:22[01]; גַּבְרַיָּא *ib.* Gen 34:21[03]; גובריא *ib.* 22;- **1. man, person:** a. alone: sg. *FPT* Gen 2:24[02; H איש]; *ib.* Ex 12:3[27]; *TN* Gen 13:16; *ib.* 44:13; Ex 11:7; 21:26; Lev 18:6; Num 16:22; Dt 19:11; בן גבר לחבריה between one man and another *Naveh* 70:10; גבר ובריה a man and his son *Yev* 2d(4); *ib.* 11b(10); גברה ההו *Naveh* 70:14; *TN* Lev 20:3; *ib.* Gen 43:7; Ex 2:21; Num 25:8; Dt 27:15; אזל גוברא the man died *Yom* 40d(60); *Dem* 23b(61); *Nid* 50a(61); pl. גברין *TN* Gen 37:28; *ib.* Ex 21:22; Num 13:2; Dt 1:23; ומה גבר מן גברין *BRV*[60] 93:1; חרין גוברין *Sot* 17b(37); *VR* 508:3; *KohR* 15c(18); הוה מפיס לגובריא he appeased the men *San* 20b(40) [≠ נשייא]; *EchRB* 152:20; b. w. modifier: sg. גבר אכסנאי a foreigner *ib.* 47:7; גבר אפוי a baker *ib.* 52:7; גברא גנבא *TN* Ex 22:6 [H גנב]; גבר חורן another man *ib.* Gen 29:19; Lev 27:20; *PalLaws* 66:13; גבר חסיד a pious person *Hag* 77d(59); *TN* Dt 33:8; גבר יהודאי a Jew *KohR* 28c(22); גבר ליסטים a robber *TNGl* Gen 25:27; גבר מהימן a trustworthy person *TN* Num 27:16; גבר מלוי drawer of water *EchRB* 51:18; גבר מסכן a poor person *TN* Dt 24:12; *VR* 859:3; גבר נשייא the prince *Hag* 77d(56); גבר סב an old man *Ber* 11b(42); *Kil* 32b(59) // *Ket* 35b(1); *San* 25d(34); *VR* 666:4; *KohR* 9b(32); גבר פלן so-and-so *VR* 807:7; *EchR* 103:8; גבר רב an important person *FPT* Gen 44:15[04]; *TN* Ex 2:14; *EchRB* 152:17; גברא רבא *San* 20d(5); *ib.* 28c(35); גבר שידן a demonic person *BR* 726:3 [expl. איש שעיר Gen 27:11]; גבר רמאי a deceiver *TNGl* ib. 25:27; pl. גברין סבין *TN* Dt 32:25; **2. person, someone:** a. in phrase חד גבר [≠ גבר חד one man *TN* Gen 42:11; *BR* 1127:4]: *BRL* 80:5; *VR* 503:2; *ib.* 576:5; 807:2; *PRK* 176:1; *KohR* 15b(33); *ib.* 28c(7); b. euph. in phrase ההוא גברה: 1) I: ההוא גברא בעי מסחי I want to wash *Ber* 6c(47); ומה ההוא גברא יכיל עביד what can I do? *Šab* 8d(10) [rdg. in Meiri !אנא]; ייבון לאיתתא דההוא גברא פרנא give my wife the *ketubba* *Ket* 29b(33); לא מסתיה דההוא גברא עקתיה isn't my trouble enough? *BR* 131:4; *VR* 702:7; *PRK* 176:3; *ib.* 372:3; *KohR* 8b(35); *ib.* 10a(39); 2) you: ייחות ההוא גברא ולא יסוק you will go down and not come up *Ber* 6c(49); תיפח רוחיה דההוא גברא may you breathe your last breath! *MŠ* 55b(51) [↓ נפח√]; וההוא גברא לית הוא מיחי you will not live *Tan* 66d(8); *Qid* 64c(26); *BR* 273:1; *ib.* 362:2; ייזיל ההוא גברא בחוביה may you die for your sin *VR* 181:3; *ib.* 665:5; *PRK* 372:8; *EchRB* 48:14; *KohR* 22a(24)

Note that except for the phrase ההוא גברה and with modifiers, גבר is very rare outside of the Targumic texts where it commonly translates איש. On the phrase ההוא גברה, v. Dalm, Worte 204+; 392+; for add. exx. from PT, v. CTY 2:619+.

גבר (a/) vb. **to overpower, prevail, swell** (↓ גבורה, גבר, גיבר; SA גבר ST Gen 7:18) Pe. **1. to prevail:** יא שלמא על ידא דגברת על ימינא(G; עליה מינא) : text may there be peace on the hand (of Moses) which prevailed over the right hand (of God) *Tan* 68c(16); **2. to swell** (of bodies of water; ↓ itpa.): pass.part. והוה גיניי גביר the *G.*–river was swollen *Dem* 22a(15)

Itpa. **1. to swell, rise** (of bodies of water): ואִתְגַּבַּרוּ מייא *FPT* Gen 7:18[02; H ויגברו]; *ib.* 19; 24; נחלין מתגברין swollen *wadis* *TN* Num 21:19 [H נחליאל]; **2. to overpower:** מתגברין ומנצחין overpowering and victorious *ib.* Ex 17:11; בכן יהוון ישראל מתגברין על בעלי דבביכון so may Israel overpower your enemies *ib.* Num 24:6

גברה, det. **גברתה** n.f. **woman** (artificial word; ↓ גבר) sg. גברתה *BR* 165:1 // *ib.* 281:8

גבשושי, pl. **גבשושיין** n.f. **small pile** (MH גבשושית Jast 209) pl. ואשכחון מיינוקיא עברין גבשושין they found the children making small piles (of stones) *San* 25d(28)

גד n.m. **luck, fortune, numen** (τυχή; SA גד ST Gen 30:11(Var)) **1. luck, fortune:** sg. אתה גדה דביתה אתה גדה דעלמא the luck of the house has come; the luck of the world has come *BR* 833:3 [expl. בגד Gen 30:11]; הוה דהוא גדי<ה> קשי his luck is difficult *EchRB* 89:14; גדה טב his luck will be good *Hem* 19; מה ביש גרא דהאי איתתא how bad is the fortune of that woman *KohR* 21c(15); ביש גדא דההוא גברא how bad is the fortune of that man *Ber* 5c(58); ביש גדא one having bad luck *KohR* 20c(32); *ib.* 29c(29); *EstR* 11d(14); גדה טבה good fortune *FPT* Gen 30:11[05]; *TN* ib.; בגדך מדלי my property (depends on) your fortune *Šab* 15d(40) // *Yom* 45b(29) // *Ned* 38d(30); pl. גדייא גלייא *Šab* 11d(25); **2. fortune, fate** (τυχή): sg. גד״ה׳ דעבודה זרה דאת קאים by the Fate of your idolatry! You will stand up! *BR* 731:3; **3. numen:** sg. גדיה דארקליס the *numen* of Heraclius *AZ* 39d(18)

On mng. 3, v. the discussion of E. Bickerman, in Lieb, TaS 9.

גדדין n.m.pl. **wormwood** (Sy גְּדָא, גֶּדָּא LS 104) ⌈גדדין⌉ ומררין wormwood and bitter herbs *BR* 825:4 [expl. גדי Num 13:13]
Löw, Flora 1:388.

גדוד n.m. **troop** (of angels; < H גדוד HAL 170) sg. *FTV* Gen 30:22; *TNGl* ib.

גְּדִי, det. **גדייה**, pl. **גדיין** n.m. **kid** (CPA גדי LSp 34, SA גדי ST Gen 38:17) sg. *FPT* Gen 38:17[04; voc]; *TN* ib.; *ib.* Lev 22:27; *Ber* 13d(18); גדי צלי a roasted kid *Šeq* 50c(54); גדייה הדין *FPT* Gen 38:23[05]; pl. גדיין *TN* Lev 22:27; גדיין מניעין מי אימיהון kids removed from their mother *MSam* 107:9 [expl. חריצי החלב 1Sam 17:18]; תזכה ותשבע מן גדייהון be privileged to be satisfied from their kids *VR* 124:6

גדילה, pl. **גדילן** n.f. **fringe** (CPA גדילתא pl. LSp 34, גדלים pl. ST Dt 22:12) pl. גדילן *FT* Dt 22:12; *TNGl* ib.; *ib.* Ex 28:14

גְּדִישׁ n.m. **heap, pile** (SA גדיש ST Ex 22:5) sg. פרס גולחיה על גדישא he spread his cloak over the (burning) heap (of grain) *Šab* 15d(41) // *Yom* 45b(30) // *Ned* 38d(32); pl. גְּדִישִׁין *FPT* Ex 22:5[01; H גדיש]; *TN* ib.

גדל vb. **to heap up** (↓גודלן; Sy אֶתְגַּוְדַּל to be piled up LS 105; ↓ √גדר) Pe., pass.part. אנה יהבה לכון גדיל ואין אמ׳ גדיל I will give it to you piled up. If he said piled up ... *Pes* 31c(6); *ib.* 5 [≠ √מחק pass.part.]

2# **גדל** vb. **to extol** (< MH גדל Jast 213) Pa. מקדשה ומגדלה sanctified and extolled *Am* 7a:16

גדע vb. **to cut off** (Sy גדע LS 105) Pa. למגדעא משרייתא דאומיא to cut off the camps of the nations *FTP* Gen 30:11; *TN* ib.; *FTV* ib.

גדף n.m. **wing, border** (TBA גדפא Jast 214; ↓גף) **1. wing:** pl. גדפי נשרין wings of eagles *FTP* Ex 19:4 [H כנפי]; **2. border:** pl. ארבע גדפי טליתא the four borders of the garment *TNGl* Dt 22:12

גדף vb. **to blaspheme** (↓ גדפין, גידוף; CPA גדף LSp 34, SA גדף Ham 443:101) Pa. והוה מגדף והוה קרע he blasphemed and (the other one) rent (his clothes) *MQ* 83b(35) // *San* 25b(6); אין כעי הוא מגדף if it desires, it blasphemes *BR* 757:1

גדפין n.m.pl. **blasphemy** (↓ √גדף; CPA גדפין LSp 34) בגדפין *TN* Lev 24:11; *ib.* 12; 15; 16; Num 9:8; 15:34; 27:5; *TNGl* Lev 24:12; *ib.* Num 9:8; 15:34

גדר vb. **to heap up** (↓ גדרן) Pe., pass.part. גדיר *EstR* 5a(29) [↓ √מחק]

2# **גדר** vb. **to uproot** (MH יגדור MKilK 7:7, MH[2] לגדר משתיתן BRVar 833:3) Pa. אנא מגדיר ⌈ית⌉ משתי{ה}<ת>ון I uproot their foundation *EstR* 6c(17); גדר משתיין מן סכהן he uprooted its (i.e. the earth's) foundations from their pins *SYAP* 58:4
Cf. G. Haneman, in: דברים לזכרו, קוטשר ,פרופ׳, Ramat Gan 1972:19+.

גדריי adj. **of Gedar** pl. ג{רד}<דר>אי *Giṭ* 47c(15) // *AZ* 39c(53)

גדרן n.m. **heap** (↓ √גדר; CPA גדר LSp 34) sg. אנא יהבה גדרנ{י}ה מן פרני{ה} I will give a heap (of coins) from my marriage money *EstR* 5b(4)

גהינם n.f. **Hell** (< H גהינם; CPA גהנא LSp 34) sg. אתקן גהינם לרשיעיא דהיא מרמיה לחרב שנונה he prepared Hell for the wicked, which is like a sharp sword *TN* Gen 3:24; גהינם דמתילה באתונה Hell compared to an oven *ib.* 15:17; גהינם דבערה כאתונה Hell which burns like an oven *TNGl* ib.; והא גיהנם דמעתדא לרשיעיא behold Hell which is prepared for the wicked *FTP* ib.; צידא דתרעא דגיהנם the pivot of the gate of Hell *Ḥag* 77d(50) // *SanAs* 23c(38); שלהובית גהינם the flame of Hell *TNGl* Num 21:28; אישת גהינם the fire of Hell *FPT* Dt 32:35[26]; בישותה דגיהנם the evil of Hell *TNGl* ib. 30:14
On f. gender, v. Sok, GF 99, n. to l. 18.

גו prep. **inside, on, in** (↓בגו, גווי, לגו, מן גו; CPA גו LSp 34, SA גו Ham 583:125) גו *FPT* Gen 7:23[02]; גוא *Šab* 6a(42);- **1. inside, within:** ההן חייטא דיהב חוטא גו פומיה the tailor who places a thread inside his mouth *ib.* 10c(5); אזיל דמוך גו מטללתך go sleep within your succa *Suk* 53a(24); *Tan* 69b(14); *Ḥag* 77d(53); *BB* 13c(36); *Švu* 37d(24); *Kil* 32b(44)[!] // *Ket* 35a(51) **2. on:** מי אתי צהא גו איסרטא while coming he became thirsty on the road *Suk* 53a(13); *Tan* 64b(44); תפלת גו רישיה (the refuse) fell on his head *MQ* 81d(14); *BM* 9c(56); *BB* 13b(48); **3. in:** גו ארעא מסאבתא in an impure land *Kil* 32c(31); הוה מפקד גו בייתיה he instructed in his household *Ber*

8b(17); *MQ* 82a(1); *Yev* 10b(20)
For add. exx. in PT, v. CTY 2:643+.

גוב, det. **גּוּבָּה** n.m. **pit, cistern, cavity in winepress** (CPA גוב LSp 33, SA גֻב ST Ex 21:33) **1. pit:** sg. גֻּב *FPT* Ex 21:33[01; H בור]; *TN* ib.; *ib.* Lev 11:36; גּוּבָּה *FPT* Ex 21:34[01]; *TN* Gen 37:24; *FPT* ib.; גובא דחבלא the pit of destruction (= Hell) *FT* ib. 22:10; pl. גובייה *FPT* ib. 37:20[05]; *TN* ib.; **2. cistern:** pl. גובין *ib.* Dt 6:11; מי גובין *ib.* Num 20:17; 21:22; **3. cavity in press for receiving wine** (= MH בור MAZ 4:8): sg. אתא ארמייא <ב>קולתה ושפכון לגובה the gentile came with his pitcher (of wine) and poured it into the cavity *AZ* 44b(47); ארמייא נפל לגובא a gentile fell into the cavity *ib.* 44a(63); *ib.* 64; חיויא מי פרי בתריה נפל לגובא on running after him, the snake fell into the cavity *ib.* 45a(11)
Patai, Hamayim 167.

2# גוב n.m. **locust** (↓גוביי; SA גוב ST Ex 10:4) sg. *TN* Ex 10:14 [H ארבה]; *ib.* 19; Dt 32:24; גובה *ib.* 28:38; *SYAP* 36:64; גובא *TN* Ex 10:4; *ib.* 12; 13; 14; 19; Lev 11:22

גוב vb. **to answer, reply, respond** (CPA גוב af. LSp 35, SA גוב af. Ham 551:322) Af., pf. 2m.sg. אגיבתינון *Yev* 13a(23); 3m. אגיב *Švi* 38b(11); אגיביה *Šab* 9c(7); 2m.pl. אגיבתוניה *Hor* 45c(64); 3m. אגיבוניה *Pea* 15c(40); inf. מג{י}בא *EchRB* 48:30; part. m.sg. מגיב *BR* 952:2; pl. מגיבין *KohR* 4b(31);- ואגיבו יתן פתגם *TN* Dt 1:25 [H וישיבו אותנו דבר]; אמרון ליה אישר ולא אגיבון they said to him: Be fit! And he did not respond to them *Tan* 64b(56); מה דשאליה אגיבה he answered him what he asked him *Qid* 60c(2); לא שאלון ולא אגיבון they did not ask, and he did not answer them *Bik* 65d(50); *Šab* 16d(45); *Er* 24a(3); *Yev* 13a(15); *Qid* 64c(28); *EchRB* 49:1; אימיה דר׳ טרפון אמרה לון אכין ואגיבונתה אכין PN's mother said it to them thus, and they answered her thus *Qid* 61b(28); *Pea* 15c(40); הוא שאל ליה דא ואגיב ליה דא he asked him this, and he answered him that *AZ* 39d(21); *Švi* 36d(3); *Mas* 51a(9); *EchRB* 48:26; *BR* 952:2; *KohR* 4b(31); *ib.* 19c(33)

גוביי n.m. **locust** (↓גוב; H גובי HAL 165) sg. ובסופה אתא גוביי at the end the locust(s) came *Tan* 65b(21)

גובליי adj. (unclear) sg. ר׳ יעקב גבליא *Yev* 9b(31); ר׳ יעקב ג{בן}<וב>לייא *Hal* 59a(23); *Qid* 65d(17)
V. SY 26.

גובנה n.f. **cheese** (Sy גּוּבְנָא, pl. of גְּבִתָּא LS 102) sg. עיגול דגובנא a loaf of cheese *Šeq* 50c(58); *Ned* 40d(39) // *MQ* 83b(43)

גוב/פתיי adj. **of Gub/pta** sg. חנין גוב{ית}<תי>ה *Or* 63b(47) // חנין {מ}גופתייה *Šab* 7b(28)
Cf. SY, s.v. גובכתא, גובכה.

גודלן n.m. **heap** (↓√גדל) sg. אנא מחשב{נ}א גודלנה מן פדני I will calculate the heap from my *ketubba*-money *Pes* 31c(7)

בני גו↓ן גוו

גוויי adj. **inner** (↓גו; CPA גוי LSp 35, SA גואי LOT 3/2 249:24) sg. בהין גוויא in that inner one *Šab* 11b(19)

גוז n.m. **nut** (Sy גּוֹזָא LS 108) sg. לגנתיה דגוזה *SYAP* 1:31 [trans. אל גנת אגוז Song 6:11]
Löw, Flora 2:29.

גוז vb. **to go across, pass by** (↓מגוזה; CPA גוז LSp 35, SA גוז Ham 546:177+) Pe. **to go across, pass by:** כדון גזון נטוריא מן הכא the watchmen have just passed by here *VR* 250:5; והוה אלישע בן אבויה רביה גייז בשוקא PN, his teacher, was passing down the road *RuR* 164:79 // *KohREd* 19c(1) [Ms. Ox: עבר]; גייז הוינא *ib.* 31; מן(text : מיני) גייזין בחד נהר while crossing a river *VRV* 860:3
Af. **to bring/carry across:** ואגיז להון סלויין מן ימא he brought across for them quails from the sea *TN* Num 11:31; *ib.* Dt 32:10; ואגיזת *ib.* Num 21:6; אגיז{ו}תיה נהרא she carried him across the river *VR* 503:3; מגוזתיה נהרא *VREd* ib.; מגז{י}א יתיה נהרא *KohR* 15b(33) // BRV^{60} 80:3[!]

גּוֹזָל n.m. **young bird**; pl. **young children** (CPA גוזל LSp 36, SA גוזל ST Gen 15:9) **1. young (of doves, birds):** sg. וגוזל בר יון *TN* Lev 12:6 [H בן יונה]; *ib.* Gen 15:9; תד גוזל *EchRB* 47:7; BRV^{60} 83:2 // *VR* 502:4; pl. גוזלין בני יון *TN* Lev 5:7; *ib.* Num 6:10; אשכח גוזלין ונסתון he found chicks and took them *BM* 8a(1); *TN* Dt 22:6; *EchRB* 47:6; וגוזלייא דקיקין the chicks are small *MŠ* 56c(14) // *San* 18d(10); *Pes* 37d(48); **2.** pl., fig. **young children:** תרין גוזלוי his two children *SYAP* 10:2; *ib.* 5; 32:34; גוזַלַיָא *ib.* 19:21; 21:5

Talshir, Fauna 51. On mng. 2, cf. SA גולין TM 63:404 and note.

[**גוח** vb., w. **קרב** **to fight** (TA id. Jast 237) Af. דאגחו קרבה *TNGl* Num 24:20; יגיח לכון קרבא *FTP* Ex 14:14 [H ילחם לכם]
Sok, Job Targ 148. Corruption from TA].

גוייה n.f. **euph. for male sexual organ** (SA גויה Ham 440:15) sg. בעל ראש גוייה הוה Baal('s image) was a head of a male sexual organ *AZ* 43a(54)

גויסן n.m. **proud person** sg. {נ}<ג>וייסן *Ber* 6a(41) // {סי}<גו>יסן *Naz* 56a(22); {מ}<גו>יסן *Giṭ* 43b(38)
Lieb KS, 14(1937):224; id., Tarbiz 2(1931):106; Eps, PLA 351, n. 9.

גול vb. **to roll up** (sec. rt. < ↓√גלל) Pe. תהוי גייל לה לחדי(text: להדי) פרוכתא you should roll it up (i.e. the Torah scroll) behind the curtain of the ark *Yom* 44b(7) // *Soṭ* 22a(19) // *Meg* 75b(51)[!]

גולגיק n.m. **(Roman) shoe** (< Lat. *calceoli* (?) Jast 221) pl. בגין דחמינן אצבעתיה דר׳ מן ˜גולגיק˜ין דידיה since we saw PN's toes from his shoes *Beṣ* 63a(41)

גולגלה, det. **גולגלתה** n.f. **skull, head, type of tax** (CPA גולגולא LSp 37, SA גלגלה Ham 441:46) **1. skull, head:** sg. חרא גולגלא *San* 25d(51); לכל גלגלא per capita *TN* Ex 16:16; *ib.* Num 3:47; pl. לגולגלתהון *ib.* 1:2; 18; 20; 22; **2. type of tax:** sg. <אייתי> גלגולותך bring your tax *PRK* 17:11 // *RuR* 14:89

גולה, det. **גולתה**, pl. **גולין**, **גוליין** n.f. **cloak** (Sy גּוּלְתָא, pl. גּוּלֵא cowl, woolen cloak worn by monks LS 115) a. general: sg. וכל מאן דלא הוה ליה גולה הוה חבריה קטע פלגא דגולתיה ויהב ליה whoever did not have a cloak, his friend would cut off half of his cloak and give it to him *Ḥag* 78d(20); ויהב גולתא מדום מובלה he put the cloak on top of the load *Tan* 64b(57); *ib.* c(3); אפילו גולתא לא הוה יכיל טעין he couldn't even lift the cloak *PRK* 198:1; *ib.* 197:2; מיתן פריטין גו גולתה to put coins in his cloak *Kil* 32d(13); *Švi* 38c(50); נסב גולתיה ופרסיה עלוי he took his cloak and spread it over it (i.e. the fire on the grave) *Ḥag* 77c(5) // *KohR* 19d(7); *Šab* 15d(41) // *Yom* 45b(30) // *Ned* 38d(31); *Meg* 73d(52); *BM* 11a(45); *BR* 87:5; pl. גולין *BRL* 176:1; בגוליהון *ib.* 340:4 [expl. בסרבליהון Dan 3:21] // *ŠR* 38a(15) // *EstR* 7d(15); אבהו דגולייתה(text: דיגלותיה) איתמני PN (possessor) of the cloaks was ordained *Bik* 65d(23) [≠ ↓מעפרה; v. Eps, PLA 609]; b. supplied with fringes and used during prayer, study, etc.: sg. ציצין דצניף גולתיה fringes on the border of his cloak *TN* Num 15:38; אחוי דאימיה דרב אדא הוה מציין(V) גולתיה דרב PN's uncle attached fringes to Rab's cloak *Ber* 7b(49); *ib.* c(8) // *Tan* 67c(24); *San* 28c(38); את יהב(V) לי גולתי דנצלי {ד}מנחתא you will give me my cloak so that I can pray the afternoon prayer *Ber* 7b(50); *ib.* c(9) // *Tan* 67c(25); *ib.* 66d(7); מהגי באודייתה סגין הוות גולתה שדעה מנה while he was studying the Torah diligently his cloak would fall off him *BerG* 9a(41); עטיף גולתיה ותפלין ברישיה wrapped in his cloak with his phylacteries on his head *KohR* 12d(20); pl. גוליכון די תתעטפון בהון the cloaks with which you wrap yourselves *TN* Dt 22:12

גולייר n.m. **galearius, soldier-servant** (< γαλιάριος, Lat. *galearius* Lehnw 168; Sy גָּלְיָרָא LS 118) sg. לא תבסי בגולייר זעור do not despise a lowly *galearius* *BR* 690:5

גום vb. (uncertain) Pe. מאן דגאים(K: דגאיים) ועבר whoever ... and passes by *VRAr* 579:4
Margulies, ad loc.

גומה, det. **גומתה** n.f. **hole in the ground** (↓√גמם; Sy גּוּמְתָא LS 120) sg. גומתא *EchR* 90:13; *ib.* 14

גומרה, pl. **גומרין** n.f. **coal, carbuncle** (CPA גומרא, pl. גומרין LSp 38, SA ג(ו)מדי pl. cs. ST Lev 16:12; mng. 2, v. Sy גּמוּרתָא *variolae*, ἄνθρακες LS 122) **1. coal:** sg. גומרא די נור a fiery coal *TNGl* Gen 15:17; כל גומרה דלא כויה בשעתה לא כויה any coal which does not burn in its time will not burn *MŠ* 56c(3) // *Beṣ* 61c(19) // *Ḥag* 78a(50); pl. גומ{ד}<ר>ין ומצרן coals and traps *BR* 534:6 [expl. פחים Ps 11:6]; *Ned* 37d(41) // *Švu* 34d(29); וגומרין מבעדן לרשיעיא coals burning the wicked *TN* Gen 3:24; גומרין דאשה fiery coals *ib.* Lev 16:12; **2. a carbuncle, malignant pustule:** sg. הדא גומרתא סכנה that carbuncle is a danger *Šab* 14d(20) // *AZ* 40d(22)

גותיי, **גונתיי** adj. **Goth, particularly as a servant** (< adj. from Γοτθία Lehnw 170; Sy גּוּתָיָא PSm 693) sg. חד גונתאי *EchR* 102:14; *ib.* 105:6; *EchRB*

ib.; pl. חרין גונתיין *BR* 1241:10 // גותיין *Beṣ* 60c(53); שלח גותיין he sent Goths *Hor* 47a(35) // *SanG* 19d(62); גונתיה *BR* 283:5

גוף n.m. **body, entrails, self** (MH גוף Jast 225, TBA גופא ib.) **1. human body:** sg. היך מה דכושיה שני בגופיה מן כל ברייתא just as the negro is different from all creatures in his body *TN* Num 12:1; לבר מן גופה ולא לגו גופה outside of the body and not inside the body *Ket* 34b(62); אין נסיב רישא מה גופא טב if the head is removed, what good is the body? *BREd* 1294:4 // *PRK* 271:4; *Sot* 23c(63); הוה גופי רעד my body trembled *Tan* 65a(38); אגער מן גופה דמרין ברתה דסחר be exorcized from the body of PN *Am* 9:2; *AmGen* 7:19; גופא צדיקא holy body *Bik* 65c(48); *Suk* 55c(12); *PRK* 198:8; pl. גופינן *TN* Gen 47:18; גופיכ‹ו›ן *PRK* 243:13; **2. dead body:** sg. a. human: חלתא יומין נפשא טייסא על גופא the soul hovers over the body for three days *MQ* 82b(41) // *Yev* 15c(55); ווי דהדין גופא אזל לרימה woe, for that body will be consumed by worms *PRK* 198:9 // *KohR* 29a(5); b. animal: נסב גופא כולה ויהב קמי{ה} דידיה he took the entire body (of the chicken) and placed it before him *EchR* 47:16; **3. entrails:** sg. גופה *TN* Lev 1:8 [H פדר]; *ib.* 12; 8:20; פירשה גופה היא the word פירשה means its entrails *AZ* 41c(58); **4. self:** sg. a. general: גופה עבירה in that case, it itself is a sin *Šab* 14a(42); b. in *VR* only, as a technical term following the introductory sermons (↓ 2# פתח) indicating the beginning of the main body of the midrash to the pericope: גופה *VR* 40:3; *ib.* 86:3; 114:3; 130:5; 153:5; 170:1; *VRG* 426:7; 598:3

On mng. 2.b, v. Bacher, Term 2:26; H. Albeck, Ginzberg Vol 28; Margulies, VR Intr X.

גוף vb. **to prostitute oneself** (↓ גייף; SA גוף ST Lev 20:10(Var)) Pe. גיפא בחזורי ומיפלגא למיבשיא [!] she prostitutes herself for apples and distributes them to the sick *VR* 56:3 [↓ √גור]

גופה n.f. **plug, cork** (cf. Sy גּוּפָא net LS 110) sg. גופה דשיע a plaster plug *TN* Num 19:15

גופרי, det. **גופריתה** n.f. **sulfur** (↓ √גפר; CPA גופרי LSp 40, SA גפרי ST Gen 19:24) sg. גפרי *TN* Dt 29:22; *TNGl* Gen 19:24; *TN* ib.[!]; *FT* ib.[!]; חרוק ג{י}‹ו›פריתא באת{י}‹ו›ניה throw the sulfur into his oven *EstR* 7d(24)

גופתה, pl. **גופתן** n.f. (uncertain) sg. כנישתא דגופנה[!] דציפורין the synagogue of Sepphoris *Ber* 6a(61) // *Naz* 56a(8); איסרטא רגופתא *Šeq* 50c(54); ספרא דגופתא *Suk* 53a(14); pl. אלין גופתחה דציפורין *BR* 1261:10 [expl. גת החפר 1K 14:25] // גופת‹ת›א *San* 25d(51); ואז{י}ל קלה דקרעון(text: לקרעיה) לגופחתה(text: לגו פחתה) מהלך חלתה מילין the sound that they rent went to a distance of three miles (from Sepphoris) *Ket* 35a(21) // לגו[!] פפתה[!] *Kil* 32b(13)

Both the form and the mng. of this word are unclear. While the word designates a GN, it was originally a common noun (Sok, GF 187, n. to l. 25).

גובתיי ↓ **גופתיי**

גור n.m. **whelp, young animal** (SA גור ST Gen 49:9, CPA גורי LSp 40) sg. גור טב מן כלב ביש לא תרבי על חד כמן וכמן גור ביש מן כלב ביש you cannot raise a good cub from a bad dog, much less a bad cub from a bad dog *VR* 435:7; מדמה אנא לך יהודה לגור ברי לגור בר אריוון I compare you, Judah, to a whelp, my son, to a whelp the son of lions *TN* Gen 49:9; *ib.* Dt 33:22; *FTV* Gen ib.; *ib.* Dt ib.

Talshir, Fauna 52.

גור vb. **to prostitute oneself, commit adultery** (↓ גיירה, גייר, גיור 2#; CPA גור LSp 35, SA גור Ham 527:236; ↓ √גוף) Pe. **to prostitute oneself:** גיירה בחזורי' ומפלגא לביישיה she whores for apples and distributes (them) to the sick *PRK* 161:9 // *KohR* 13b(7)

Pa. **to commit adultery:** יגי"ר' *TN* Lev 20:10 [H ינאף]

גורן n.m. **stone bath** (Sy גּוּרְנָא urn LS 134, Mal *gorna* Berg, Gl 31; > Ar *jurn* basin, *jurn alma'mūda* baptismal font) sg. משזיג ידוי ורגלוי מן גורנה washing his hands and feet from the stone bath *Meg* 74a(56); *ib.* 57

Brand, Ceramics 96+.

גוש n.m. **clod** (of earth; MH גוש Jast 227) pl. ר' חנינה מתקל גושייא PN rolled(?) clods of earth *Švi* 35c(18)

גוש vb. (unclear) Af. הא אגישתון אפיכון *PRK* 302:16; הא אגישת אפך *ib.* 303:5

גוש חלביי adj. **of Gush Halab** pl. גוש חלבאי *PRK* 199:3 // *KohR* 29a(10)

גושמה n.f. **body** (↓גשמ) sg. גושמת חי{ב}<ו>א דתבירא the body of a broken animal *TNGl* Ex 22:12

גז, pl. **גזזין** n.m. **shorn wool** (↓√גזז; SA גזות, גזז ST Dt 18:4) pl. ג{ו}<ז>זין *BR* 1058:1; גזזי עניכון the shorn wool of your flocks *TN* Dt 18:4 [H גז]

גוזמה n.f. **exaggeration** (Sy גֻּוזֻמּוּתָא LS 112, TBA גוזמא Jast 220) sg. *Šeq* 51b(13); *ib.* 14

גוזר n.m. **circumcisor** (↓√גזר; Sy גָּזוֹרָא LS 113) sg. חכים אנא לגוורה דגזר{ין} לי I know the circumcisor who circumcised me *Ket* 30a(38); ר' יהושע בר גוזרא *MSam* 41:6

גוזרה, det. **גוזרתה** n.f. **circumcision** (↓√גזר; CPA גוזרא LSp 36, SA גזרה LOT 3/2 74:8) sg. ר' זעורה סליק לגוזרא דר' אילא PN went to the circumcision (feast) of PN$_2$ *Suk* 53a(28); דיהב נפשיה על גוזרתא he sacrificed himself for the commandment of circumcision *AZ* 42c(18); מצותא דגז{י}<ו>רתא the commandment of circumcision *KohR* 9c(2); אדם גוזרתא blood of circumcision *FT* Ex 4:26; תמניא יומי גוזרתא the eight days of circumcision *EchRB* 49:2; חמי גוזרתי see my circumcision *Meg* 72b(47) // *ib.* 74a(31) // *San* 29c(38)[!] // *KohR* 24c(19)

גוזריי adj. (uncertain) שקקא דגזוראין[!] the street of the ... *Er* 22d(43)

גזז n.m. **shearer of sheep** (↓√גזז; SA גזז ST Gen 38:12(Var); cf. Sy גָּזוֹזָא LS 111) pl. גזזי ענה shearers of sheep *TN* Gen 38:12 [H גזזי הצאן]

גזז vb. **to shear, cut down** (↓גז, גזז, גזיזי; CPA גז LSp 36, SA גזז ST Gen 38:12) Pe. **1. to shear:** למגז *TN* Gen 38:13 [H לגז]; למגוז *TNGl* Dt 15:19; *TN* Gen 31:19[!]; תגזון *ib.* Dt 15:19; **2. to cut:** ההן דגזז ספוג one who cuts a sponge, etc. *Šab* 10a(30); *ib.* 31

גזי vb. **to pay, take retribution, answer** (CPA גזי LSp 36, SA גזי ST Ex 21:37(Var)) Pe. **1. to pay, repay:** ומה דאת גזי גזי whatever you pay (to the owner of the field) — pay *Giṭ* 47b(22); גזי גמלין אנא I repay kindnesses *DevRVar* 49:7; למיגזי לטבא טיבות{א}<ה> ולמיגזי לבישה בישתה to repay the good person his goodness, and to repay the evil person his evil *PRK* 42:6; גזי טבא אנא *ŠR* 30b(25); ולא גזה טפשה טב בטב the fool (i.e. Ahashuerosh) did not repay good with good *SYAP* 30:45; **2. to exact retribution, punish:** גזי חובך take retribution for your debt *Ned* 38b(25); הן דמחיית גזיית wherever you have smitten, you have punished *BR* 301:2 [// ↓√דקדק]; **3. to answer(?):** וגזה ליה *Meg* 70c(22) // וגזי לי<ה> *Tan* 69c(6)

גזיזי, det. **גזיזיתה** n.f. **piece** (?) (↓√גזז) sg. גזים גזיזית trimmer of a piece(?) *Or* 63a(3)
Cf. Jast 230, s.v. גזיזה; rdg. and mng. unclear.

גזיל, det. **גזילה** n.m. **robbery** (↓√גזל; MH גזילה Jast 230) sg. גזילא *TNGl* Gen 24:32; בגזלה *ib.* Lev 5:21 [H בגזל]

גזירה, det. **גזירתה**, pl. **גזירן** n.f. **decree, edict** (↓√גזר; SA גזירה ST Ex 12:43, Sy גְּזִירְתָא LS 112) sg. ומה נעביד לך וגזרתך גזרה what can I do to you? Your decree is a decree! *KohR* 9b(38); גזר גזירה *ib.* 23b(13); גזירה דהוא רבע a decree: He should recline ... *Ber* 12b(16); גזירת אורייתא דפסחא *TN* Ex 12:43 [H חקת הפסח]; *ib.* 18:20; Lev 7:1; 14:32; Num 6:21; 19:14; Dt 4:8; 17:11; גזירת מימריה דה' *ib.* Ex 17:1 [H על פי ה']; Num 3:16; 9:18; 33:38; Dt 9:23; בטלה גזירתא the decree was annulled *San* 21b(30); *KohR* 23b(16); *ib.* 28c(25); pl. גזירן בישן evil decrees *FTV* Gen 40:18; וגזירתהון בטלן *TN* Dt 32:1; *Der* 48:25; *ib.* 55:81
Because of the graphic similarity, ↓גוזרה is occasionally corrupted in our texts to ↓גזירה (e.g. *TN* Gen 18:1; *ib.* Ex 4:25)

גזל, det. **גזילה** n.m. **robbery, robbed object** (↓√גזל; MH גזל Jast 230) **1. robbery:** sg. דין הוה רחיק מן גזילה this one was far-removed from robbery *VR* 621:1; **2. robbed object:** sg. *TN* Lev 5:21 [H id.]; *ib.* Gen 5:29; גזלה *ib.* Lev 5:23; אזל תנייה ליה לגזילה the Tanna (now) goes to a robbed object *BQE* 7b(35) [w. ref. to TBM 5:26]; pl. גזילין *TNGl* Gen 49:12

גזל (a/o) vb. **to rob** (↓גזיל, גזל, גזלן; H גזל HAL 179; cf. Sy גלז LS 117) Pe. גזל *TN* Lev 5:23 [H id.]; *FTP* Num 6:27; גזלו *TN* Gen 21:25; תגזול *ib.* 31:31; Lev 19:13; ואין דגזליה לית אנן ידעין we do not know if he stole it *Švu* 35d(14); *ib.* 17; pass.part. גזילין *TN* Dt 28:29

גזלן n.m. **robber** (↓√גזל; TBA גזלנא Jast 231) pl. חמסין וגזלנין violent men and robbers *TN* Gen 6:11 [H חמס]

גזם vb. **to cut, trim** Pe. גזים גזיזית he cuts *Or* 63a(3)
Passage is uncertain [↓גזיזי].

גזר n.m. **cut piece, decree** (↓√גזר) **1. cut piece:** pl. גזרייא *TN* Gen 15:17 [H הגזרים]; **2.** in גזר דין **decree:** גזר דין נפק the decree was promulgated *Giṭ* 46d(44); *ib.* 50c(32); *San* 18b(4); מחתם הוא גזר דינא the decree is sealed *FTP* Gen 6:3; *Ber* 5c(37); *ib.* 39

גזר (a/o) vb. **to circumcise, decree** (↓גזורה, גזור, מגזר, גזר, גזירה; CPA גזר LSp 36, SA גזר Ham 507:160+) Pe. **1. to circumcise:** גזר אברהם בשר ערלתה Abraham circumcised his foreskin *TN* Gen 17:26 [H נמול אברהם]; *ib.* 18:1; 21:4; 34:22; הדין מינוקא דגזרתון יומא דין this is the child whom you circumcised today *KohR* 9c(10); מהו מיגזור ברה דארמייתא בשבתא is it permitted to circumcise the son of a gentile woman on the Sabbath? *Qid* 64d(30) // *Yev* 4a(12); *Šab* 16d(62); pass.part. גזיר *KohR* 24c(19); **2. to be circumcised:** אתא גזור come, be circumcised! *BR* 961:5; *Meg* 72b(47) // *ib.* 74a(31); **3. to decree:** a. w/o obj.: גזור ריסב מאה מגלבין decree that he should receive 100 lashes *BR* 1002:8; מה דאת גזר אנא מקיים whatever you decree, I will uphold *San* 28b(30); גזר ואמ' *AZ* 44d(44); *KohR* 8b(31); *ib.* 25d(13); *BM* 8c(30); b. w. על upon: גזר עליהון וצמתון he decreed upon them, and they gathered together *Dem* 22a(7); וגזר על נפשיה he decreed upon himself *San* 25d(34); גזר על ההיא מרינתא he decreed upon that city *KohR* 28c(17); c. w. obj.: למגזר גזרן *TN* Gen 40:18 [↓√גזר]; ביומוי דר' יורן גזר{י}<ו>ן תעני in the time of PN they decreed a fast *Tan* 67a(36); *BR* 304:7 // *VR* 806:5

גחך vb. **to laugh, jest, bow down** (CPA גחך LSp 36, SA גחך ST Gen 21:9(Var)) Pe. **1. to laugh:** גחכת *TN* Gen 18:13 [H צחקה]; *ib.* 15; ואזל קם ליה גחך כל קבליה וחמא דהוא גחיך אהן דגחיך he went and stood laughing at him and he saw him laughing the one who is laughing *Ber* 5c(55); שרי גחיך he began laughing *BM* 8c(45); *KohR* 9c(25); *Ber* 14b(49) // *Soṭ* 20c(44); *Kil* 32c(24) // *Ket* 35b(28); *BRV*[60] 275:10; ואיתחמי גחיך he seemed to be laughing *Naz* 56c(2); ואת קאים גחך ומרקד you are laughing and dancing *BR* 689:6; תורא אדכר וגחך the ox remembered and laughed *MMDam* Dt 28:31; **2. to bow down** [↓√גחן?; v. pa., mng. 4]: מה בן דגחיך לצלמא למאן דגחיך לברנשה what is the difference between one who bows down to a statue and one who bows down to a human? *BR* 227:4 [so also *GV*[60]*L*; Var: דגחין]
Pa. **1. to laugh:** ואתה הדן ארגינט מגחך ומרקד קומיהון that demon came laughing and dancing before them *BR* 689:4 [but v. *ib.* 6]; **2. to play** (+ עם): והא יצחק מגחך עם רבקה אתתיה behold Isaac was "playing" with Rebecca, his wife *TN* Gen 26:8 [H מצחק]; מגחך הוה עימיה *Yev* 9d(31) // *ib.* 40; **3. to jest at s.o.** (+ -ב): והוה כמגחך באפי{ה} חתנוי he was as if jesting at his sons-in-law *TN* Gen 19:14; *ib.* 27:12; למגחכה בן *ib.* 39:14; 17; מגחך הוינא באו גברא I was making fun at that man *BB* 14b(24); חד כותי בעא מגחכא ביה a certain Samaritan wished to make fun of him *EchRB* 53:16; **4. to bow down** [v. pe., mng. 2]: ומגחכן פולחנא נוכראה bowing down to idolatry *TN* Gen 26:35; *ib.* Ex 32:6; *FT* Gen 21:9
On the Semitic etymology, J.C. Greenfield, JAOS 82(1962):290+; on pa., mng. 4, v. Sok GF 111, n. to l. 5.

גחם vb. (artificial verb) (< PN גחם Gen 22:24) Pe./Pa. גחמין *BR* 618:5 [expl. גחם Gen 22:24]; גחמון *ib. Var*
Mng. uncl.; v. MY ad loc.

גחן vb. **to bend down** (SA גען Ham 557:26) Pe. קאים גחין ומפייס יתה bending down and appeasing him *VREd* 592:3; גחנין ומלחשין bending down and whispering *Ber* 3c(65)

גט, det. **גיטה** n.m. **writ of divorce, document** (< Akk *giṭṭu* parchment document Kaufman, Influences 52; QA גט ATTM 543, MH, TBA גט Jast 233) 1. **writ of divorce:** sg. חד בר נש שלח גט לאיתתיה a man sent a writ of divorce to his wife *Giṭ* 47d(64); כד דהוא חלים יתן גט when he is well, let him give a divorce document *ib.* 48c(28) // *Ter* 40b(35); *BB* 17c(32); *ib.* 33; אייתי גיטא he brought a writ of divorce *Giṭ* 43b(12); *ib.* 44d(54) // *Yev* 15d(60); *Qid* 64b(47); וזרק גיטא לאיתתיה he threw a divorce writ to his wife *Giṭ* 43b(38); ויפטרה בגיטא he will divorce her with a divorce writ *JMP* 11r:20; דקבלת גיטא who has received a divorce writ *TNGl* Lev 21:7; **2. document:** sg. כתבה דגטה דשח<רור> form of a document of manumission *PalLaws* 31:10
For an earlier use in Aramaic as document, see Givʿat Ha-Mivtar Inscription, l.7; cf. discussion of Ros, Peraqim 2(1974):369+, n. 73.

גִּיבָּר n.m. **mighty one, hero** (↓√גבר; SA גיבר, גיבור ST Ex 15:3; cf. CPA גברו LSp 34) sg. *TN* Gen 10:9 [H גבור]; גִּבָּרָא *FPT* Ex 15:3[17]; גיברה *TN* Num 13:28; *ib.* Dt 10:17; אריא אריא גיברא lion, lion, the mighty one *EchR* 30:16 [expl. אריאל אריאל Is 29:1]; גיברא דעלמא *DevR* 25:19 [w. ref. to God; cf. Sy גַּנְבָּרָא דעָלְמָא Is 9:6]; pl. גברין גיברין *TN* Ex 17:9 [H אנשים]; *ib.* Gen 6:4; Num 21:28; Dt 2:20; 9:2; 33:6; *EchR* 122:5 [expl. שלישים Ex 14:7]; *MSam* 61:5 [expl. גבורים 1Sam 2:4]

גיגי, pl. **גיגיין** n.f. **vessel, tub** (SA גיגי ST Gen 24:14(Var)) pl. איתגליין גיגייתיה דסדרא רובא the vessels of the great study hall were left uncovered *AZ* 41d(18) // גיגייתא *Šab* 3d(6) // איתגליין ליה גיגיתיה ג{ו}<י> גייתיא *Ter* 45d(41); *AZ* 41a(36) // *Ter* 45c(45)

Brand, Ceramics 83+.

גיד n.m. **tendon, male organ, fiber** (CPA גיד LSp 36, SA גיד ST Gen 32:33) **1. tendon:** sg. גידה דנשייה [↓נשי]; pl. דמחושה יתיב על גידוי the sickness is situated in his tendons *Hem* 18; *Am* 5:5; **2. male sexual organ:** sg. גידה <דפסיק> *TNGl* Dt 23:2 [H ברות שפכה]; **3. fiber:** sg. אפסיק ג{ו}<י>דא דרצועתא the fiber thread of the leather thong broke *Meg* 71d(4)

גידוד n.m. (uncertain) sg. והא חרוב בביארי גידוד הוא *Dem* 22b(62)

Poss. GN; v. Löw, Flora, 2:398.

גִּידוּף n.m. **reviling** (↓√גדף; MH גידוף Jast 235) pl. גִּידוּפִין *TN* Lev 24:16; *ib.* Dt 32:3; *FT* Lev 24:12; *FPT* Ex 15:10[07]; הדה מדינתה דחירופיה וגידופיה that city of blasphemy and reviling *ŠR* 9b(9)

גיווה, det. **גיוותה** n.f. **pride** (↓גיותן) sg. גיוותה *TN* Dt 33:26 [H גאותו]

גִּיּוֹר n.m. **stranger, alien, proselyte** (↓√גייר; CPA גיור LSp 35, SA גיור ST Ex 12:19) **1. stranger, alien:** sg. *TN* Ex 18:3; *ib.* Lev 25:35; Num 9:14; 15:14; Dt 10:19; יציבא בשמייא וגיורא בשמי שמייא a citizen in heaven and an alien in the highest heaven *Ḥag* 76a(11); pl. גיורין *TN* Gen 15:13; *ib.* Lev 19:34; גייוֹרייה *FPT* Ex 22:20[01]; *TN* Lev 16:29; *ib.* Num 35:15; Dt 24:21; **2. proselyte:** sg. ליה גיור עתיד למיקום מן ההוא מצראה no proselyte was destined to arise from that Egyptian *FTP* Ex 2:12; חד גיור *Šab* 8d(11); *AZ* 41a(8); *Qid* 64c(24); ההן גיורא מדמי לעמר{א} גופנא the proselyte is like cotton *ib.* 28; pl. בנתהון דגיורייה the daughters of proselytes *PalLaws* 65:14

Lieb, Archive 1(1972):107 (< Heb).

2# גיור n.m. **adulterer** (↓√גור; CPA גיור Luc 18:11[B,C] LSp 35) sg. גיורא *TN* Ex 20:14; *ib.* Lev 20:10; pl. גיורין *ib.* Ex 20:14; *FTP* ib. 13; *TN* Dt 5:18

גיותן adj. **proud one** (↓גיווה) sg. ה׳ גיותנה *TN* Ex 15:21; pl. *FT* ib.; *TN* ib.

גיותנו, det. **גיותנותה** n.f. **pride** (↓גיותן) sg. גיוותנותך *FPT* Ex 15:7[17; H גאונך]; *TN* ib.; גיותנותיה *FTV* Dt 33:26; *ib.* 29

גייס n.m. **army, band of troops** (↓√גייס; Sy גַּיסָא LS 114) sg. גייסא אחי מגייסתיה והוא מגייס ליה an army comes to ravage him, and he ravages it *Soṭ* 23a(34) [expl. Gen 49:19] // גיסה *BR* 1266:10; pl. הוה אדריינוס משלח גייסין עליהון Hadrian sent troops against them *EchRB* 105:1; *ib.* 2; 4

גייס vb. **to maraud, ravage, band together** (denom. < ↓גייס; Sy גַּיֵּס LS 114) Pa. **to ravage:** גייסא אחי מגייסתיה והוא מגייס ליה *Soṭ* 23a(35) // מגיסין למגיסא יתהון *BR* 1266:10
Itpa. **to band together:** תתגייסון *TNGl* Dt 14:1 [H תתגודדו]

גייף n.m. **adulterer** (↓ √גוף; SA גיף ST Lev 20:10(Var)) pl. גיפין *FPT* Ex 20:14[25]; גיפיא *ib.*

גייר n.m. **adulterer** (↓√גוד; CPA גיר LSp 35, SA גיאר Ham 527:238) pl. גיירין *FPT* Ex 20:14[06]; גייריה *ib.*; דהוות מבליה כל גאיריא who would wear out all the adulterers *VRK* 767:6; גייריא *ib.Ar*

גייר vb. **to convert to Judaism** (denom. < ↓גיור; MH גייר Moreshet, Lex 121) Pa. **to convert to Judaism:** וית נפשתא די גיירו the souls whom they converted *TN* Gen 12:5; לא גיירתה didn't she convert him? *BR* 908:1; ולא הוון <בעיין> אלא מגיירתיה{א} they only wanted to convert him *AZ* 41a(9)
Itpa. **1. to be converted to Judaism:** דלא איתגייר אנטולינוס that Antoninus did not convert *Meg* 72b(43) // *San* 29c(32); דאיתגייר אנטולינוס *Meg* 72b(50) // *ib.* 74a(34) // *San* 29c(39); דאיתגיירת

Šab 14d(30); **2. to reside as a stranger:** ומן גייור‹י›ה די יתגיירון ביניכון of the strangers who reside among you *TN* Lev 17:8 [H יגור]; דמתגיירין *ib.* Ex 12:49; Lev 16:29; 17:10; Num 15:15; 19:10

גיירה, det. **גיירתה** n.f. **adulteress** (↓√גור; CPA גירא LSp 35, SA גיארה Ham 527:239) sg. וגיירתה *TN* Lev 20:10 [H הנואפת]

גילבון n.m. **chickpea** (*Lathyrus sativus*; Ar جُلُبّان) sg. גילבונה *Kil* 27a(7) [expl. Mib. 1:1; in a list of plants]; ג˹לבונה˺ *Hem* 25
Löw, Flora 2:437, 440.

גילוי n.m. **uncovering** (↓√גלי; MH גילוי Jast 238) sg. גילוי עריין incest (lit. uncovering of nakedness) *TN* Gen 49:12; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; *TN* ib. 13:13; *TNGl* ib. 24:31

גימטריון n.m. **a scribal means of writing secretly** (< γραμματεία Bacher, Term 1:27) sg. לישן גימטריון הוא *Tan* 67a(31) [expl. חוגת Prov 10:1 as אפרא dust]; גימטריא דידיה *PRK* 377:9 [expl. טוב Hos 14:3 as נפש soul]
Both cited passages point to usage of א״ת־ב״ש cipher writing.

גימנוס adj. **naked** (< γυμνός L-S 362) sg. אשתעבדית ואתקטלת וגימנוס(text: גימטוס) אתערטלית I was subjugated and killed, and I was stripped naked *SYAP* 31:7

גינוס n.m. **family** (< γένος Löw, Lehnw 180; CPA גנס LSp 39, SA גנוס Ham 502:10) sg. גינוס דאברהם צדיקא the family of righteous Abraham *SYAP* 12:5(Var)

גיני n. **"man"** (artificial word; < γυνή Lehnw 168) גיני גינייה "man" woman *BR* 281:7 // *ib.* 165:1

גינייה n.f. **woman** (< γυνή Lehnw 168) ↓גיני

על גיף ↓ גיף

גיפוף n.m. **rim, railing** (↓√גפף) **1. rim:** sg. *TN* Ex 25:25 [H מסגרת]; *FTP* ib.; *FTV* ib. 37:12; גפוף *TN* ib.; גיפופיה *ib.* 25:27; **2. railing:** sg. *FT* Dt 22:8; *FTV* Ex 25:25

גיץ n.m. **side** (< Akk *giššu* Kaufman, Influences 52; TBA גיסא Jast 240, SA גסס ST Num 15:38(Var)) sg. היך מה דקומקמא על גיציה שפיך just as the pot spills over its side *KohR* 19d(39)

גיר n.m. **arrow** (↓√2# גרי; CPA גר, pl. גררין LSp 40, SA גר, pl. גרים Ham 462:93+) pl. גירין דאשא fire arrows *FPT* Ex 19:13[17]; *TN* ib.; *ib.* Ex 15:4; *TNGl* Lev 10:2; גירי מחוות פורענותי the arrows of the plagues of my vengeance *TN* Dt 32:23; גיריה פרסייה the arrows of the Persians *BBE* 13b(63); גיריי *FPT* Dt 32:42[26; H חצי]; גירייא *TN* Gen 49:23
For גירא *VR* 118:2, read יתרא [v. ↓√מתח].

2# גיר n.m. **lime, plaster** (TA גירא Jast 241; cf. CPA גיר pa. to plaster LSp 36) sg. גיר + גבסין plaster, gypsum *Šab* 10b(42); *ib.* 43; גיר + קדרין *ib.* 48; גירה *FPT* Dt 27:2[23; H שיד]; *ib.* 4; *TN* ib.

גיריי adj. (unclear) sg. ר׳ יודן גיריא *Tan* 66d(46)
Poss. a gentilic.

גכרו n.f. (unclear) כהדא גכרו *EchR* 147:2

גל, pl. **גללין** n.m. **wave** (Sy גַּלָא LS 114, CPA גללין pl. LSp 36) sg. אתא גלא ונסביה the wave came and took it *EchRG* 87:6; *ib.* 7; ומן גלא לגלא *KohR* 28c(7); pl. ביני גלליא *TN* Ex 15:18

גלב n.m. **razor, knife** (cf. Akk *gallābu* barber Kaufman, Influences 51; Sy גַּלָּבָא LS 117) sg. *TN* Num 6:5 [H תער]; *FTP* ib.; *TN* ib. 8:7; גלף *TNGl* ib. 6:5; pl. גלבין דטינר flint knives *BR* 281:2 [expl. חרבות צורים Jos 5:2]

גלג vb. **to tell** (↓גלגין; CPA 2# גלג LSp 37, SA גלג LOT 3/2 183:9) **Pa. to tell:** א{ו}‹ז›יל גליג לאמך go, tell your mother *BR* 335:6; *ib.* 7 // *VR* 101:2; *ib.* 3; *KohR* 8c(38); *ib.* 4b(28); אזל תהווי מגלג ואמר *BR* 712:4; כל מה דאת יכיל למגלג{ל} ‹א› גליג whatever you can tell, tell *PRK* 298:9; אילין אינון דאת מגליג עליהון are these the ones whom you told me about? *VR* 203:4
Itpa. (unclear): בהדא דבצרא דמיתגלגה בדילה ודלא דילה *EstR* 7b(20)

גלגטק n.m. **sedan chair** (redup. of Lat. *lectica* Lehnw 174) sg. כאילין סבייא דלית אינון מטענין בגלגטיקא like those old men who are not carried in a sedan chair *ŠR* 27a(7)

גלגין n.m.pl. **chatter** (↓√גלג; CPA גלגין LSp 37,

מה את בעי מן גלגוי דדין LOT 3/2 88:20) what do you want from that one's chatter? *VR* 593:7 // *PRK* 58:12 // *Dem* 16a(53)[!] // *Sot* 17b(30)

גלגל n.m. **wheel** (↓ √גלגל; BA גלגל KBL 1062, CPA גלגל Duensing 157) **1. wheel:** sg. *Pea* 19a(41) [expl. חרדה Mib. 5:8]; גלגלא דאנטילייה wheel of buckets (for drawing water) *VR* 792:5 // *RuR* 140:192; pl. גלגלי רידווחיה the wheels of his chariot *TN* Ex 14:25; *FT* ib.; **2.** (uncertain): pl. כאלין גלגלייה דציפורין like those 's of Sepphoris *VRQ* 399:1 // *KohR* 30b(5) [↓גליל]
On mng. 2, v. Margulies, ib. [water wheel; tomb cover].

2# גלגל n.m. **a sort of garment** (< Lat. *cingulum*(?) Löw, Lehnw 179) pl. גלגלייה *Šab* 8b(56) [expl. הגליונים Is 3:23]
Löw hesitatingly accepts the etym. proposed by Buxtorf.

גלגל vb. **to roll, impose** (↓ √גלל, גלגל; H גלגל Jast 244, CPA גלג (< גלגל) LSp 37) Quad. **1. to roll:** גלגל *TNGl* Gen 29:10 [H ויגל]; *FPT* ib.[05]; ויגלגלון *ib.* 8; *TNGl* ib.; **2. to impose s.t.** (+ על): a. oath: כל מה דאת יכיל מגלגלה עלוי גלגל whatever (oaths) you can impose upon him — impose *Ket* 36a(33); *Švu* 37a(35); *ib.* 38a(55); b. obligation: דלמא יפל ויגלגל עלוהי קדמיתא perhaps he (i.e. a Jew in power) will fall, and he will impose upon him the previous (obligation) *Ned* 38a(33); **3. to put up with s.o.** (+ עם): קורשא בדיך הוא מגלגל עם דשיעייא God puts up with the evildoers (and delays their punishment) *BM* 12a(44)
Quad.Ref. **1. to roll around:** והוה מצנע לה והיא מתגלגלא he secreted it (i.e. the bone), and it rolled around *VR* 506:4; *ib.* 5 // *KohR* 15c(10); **2. to be rolled off:** ויתגלגל{י}<ו>ן *TNGl* Gen 29:3

2# גלגל vb. **to disdain** (MH² 2# גלגל Yalon, Studies 94) Quad. מגלגלין בהדין חרדלא disdaining mustard *Švi* 38c(61)
Quad.Ref. **to be disdained:** בנתהון דמלכין אתגלגלן ובהתן ומיתן the princesses were disdained, ashamed, and died *MMDam* Ex 2:19; רין הוא דמתגלגלין ביה that is one they are making light of *ŠR* 14b(10)

גלו, det. **גלותה**, pl. **גלוון** n.f. **exile, diaspora** (↓ √גלי, גלותה, בר גלותה, ראש גלותה; CPA גלו LSp 37) sg. גלו בתר גלו one exile after another *VR* 116:8 [expl. Is 22:18]; כר סלקית מגלותא when I went up from exile (to Palestine) *BM* 10b(17); מאני גלותיה the utensils of his exile *EchRB* 98:2; וגלותא אתיא על עלמא exile will come to the world *FPT* Ex 20:17[06]; *TNGl* Dt 5:21; *MMDam* ib. 31:26; pl. ושאר כל גלוותהון דיש' the rest of the diasporas of the Jews *MŠ* 56c(13) // *San* 18d(17); ויהוי <מכנש> להון גלוותהון מן מרינת בעלי דבביהון He will gather in the diasporas from the countries of their enemies *FTP* Num 24:7; *TN* ib.

גלוי n.m. **one who is in exile** (↓ √גלי) sg. גלויי{ה} בר גלויי an exile son of an exile *VR* 115:3

גלוליי n.m. **wanderer** (↓ √גלל) pl. ברתהון דגלולאי daughter of wanderers *PRKAr* 225:5 [expl. בת גלים Is 10:30]; אכסנאי גלולאי wandering strangers *FTV* Gen 47:21; גלוליא *TN* ib.; *TNGl* ib.

גלוסקום n.f. **ossuary, a stone container used to collect bones in secondary burial** (< γλωσσόκομον Lehnw 175; Sy גלוסקמא LS 119) sg. גלוסקומא *TNGl* Gen 50:26 [H ארון]; *FT* ib.
E. Myers, Jewish Ossuari Reburial and Rebirth, Rome 1971:53+.

גלוסקין n. **type of bread** (< κολλίκιος (ἄρτος) Lieb, TK 1:66, n. 27; cf. Sy גלוסקא fine white flour, dough LS 119) sg. *EchR* 117:2 [expl. דגן Lam 2:12] // *ib.* 145:7
Lehnw 175.

[**גלופשש** n. **wound(?)** sg. *FTP* Ex 21:25 [H חבורה]
This form is otherwise unknown and is most likely a corruption.]

גלי vb. **to reveal, uncover, to go into exile** (↓ מגליין, גלייה, גלוי, גלו, גילוי, אתגליו; CPA גלי LSp 37, SA גלא Ham 569:13, 563:167) Pe. **1. to reveal, uncover:** ליבא לפומא לא גלי פומא למאן גלי (if) the heart does not reveal to the mouth, to whom can the mouth reveal? *KohR* 30d(37); מן דגלי רזה דקרתה the one who reveals the secret of the town *Naveh* 70:12; *RuR* 84:52; אנא גלייא ליה ומנשקא ליה I used to uncover it (i.e. the mole) and kiss it *EchR* 84:10; pass.part. גלי קורם ה' revealed before God *FPT* Gen 29:33[05]; גלי קדמי *TN* ib. 3:9; *ib.* 18:19; Ex 32:9; Dt 9:13; בריש גלי openly (lit. with an uncovered head) *ib.* Gen 40:18; Num 15:30; גליין *ib.* Gen 18:21; Dt 29:28; **2. to go into exile:** ראנא גלי מן אתרי I go into exile from my place *BR* 360:9 // *ib.* 327:8; *VR* 116:6; את היתה גלי מילף

[H כפור]

גלייה n.f. **revealed matter** (↓√גלי pass.part.; SA גליאתה ST Dt 29:28) pl. וגלייתה *TN* Dt 29:28 [H והנגלות; ≠ ↓טמירה pl.]

גליל n.m. (uncertain) pl. כאילין גליליא דציפורי like those ....s of Sepphoris *VR* 399:1 [expl. הגלגל Eccl 12:6; Var: גלגליה, גלוליא, גלליא]
Margulies, ad loc.

גליליי adj. **Galilean** (CPA גלילי LSp 38) sg. ר' יוסה גליליא *Šab* 6c(10); *Ber* 6b(7); *Kil* 29a(2); *Naz* 56a(50); pl. אילין גלילאי *BB* 15c(12)

גלימה, det. **גלימתה** n.f. **garment, cloak** (Sy גְלִימָא LS 118 [Lex]; cf. Akk *gulēnu* AHw 296) sg. גלימא דעל כתפיה a garment on his shoulders *JMP* 10b:20

גליף n.m. **engraving** (↓√גלף; CPA גליף LSp 38, SA גליף Ham 565:210) sg. גליף חקיק a carved engraving *TN* Ex 28:11 [H פתוחי חתם]; *ib.* 21; 36; 39:14; 30; גלף *ib.* 39:6 *TNGl* ib. 28:11

גלל vb. **to roll** (↓√גול, גלוליי; SA גלל ST Gen 29:8) Pa. **to roll:** למגללה יתה *TN* Gen 28:10
Af. **id.:** ויגלון *ib.* 29:8 [H וגללו]; ומגלין *ib.* 3
Itpa. **to be unfolded:** אתגללו רחמוי *TNGl* Gen 43:30 [v. itpol.]
Itpol. **id.:** אתגוללין רחמוי על אחוי his mercy was unfolded on his brothers *FPT* Gen 43:30[05; H נכמרו רחמיו]

גַּלְמָה, det. **גלמתה** n.f. **hill, valley** (CPA גלמתא valley pl. LSp 38, SA גלמן hills ST Num 23:9) **1. hill:** pl. אמהתה צדיקתה דמתילן בגלמתה the righteous mothers who are compared with the hills *TN* Num 23:9 [H גבעות]; *ib.* Dt 33:15; *FT* Gen 49:26; *TNGl* ib.; *FT* Dt 33:15; מסמק טורייא מדם קטיליהון ומחוור גלמתא מתרבי גובריהון he makes the mountains red from the blood of their dead, and makes the hills white from the fat of their men *TN* Gen 49:11; *ib.* 12; גָלְמָתָא *FPT* ib.[22]; *TN* Dt 12:2 **2. valley:** pl. והוה מסיק (Var) ליה טורין ומחית ליה גלמן he took him up mountains and down valleys) *PRK* 197:4
The mng. "valley" may perh. be correct in Gen 49.

גלמודה adj.f. **menstruous** (dial.; BH, MH גלמודה HAL 186, Jast 250) sg. גלמודה אנה I am

והוא הוה גלי מלפה you went in exile to learn. He went into exile to teach *Kil* 32b(55) // *Ket* 35a(61) // *KohR* 24b(19); *PRK* 286:2; גלי ומטלטל exile and wanderer *TN* Gen 4:12 [H נע ונד]
Pa. **1. to reveal, uncover:** דהוה מגלי להון he revealed to them *FTP* Gen 49:1; חיגלי *TN* Lev 18:7 [H תגלה]; למגלייה *ib.* 6; אזל גליתה he went and uncovered it (i.e. the pot) *BRV*[60] 153:4 // *VR* 804:1; *Mas* 52a(50) // *Ket* 33b(64) [↓מרגלי]; מגלי ומכסי opening and closing *Ter* 45d(35); *BB* 17a(20); *EchRG* 84:10 [↓ pe.]; pass.part. ראשיה מגלי *BR* 1292:1; *MQ* 82d(44); מגליין *BBE* 13c(40) [≠ מכסיין]; **2. to be in a state of gilluy** (i.e. assumed to be poisoned by having been left uncovered; denom. < MH גילוי; v. infra, itpe./a.): pass.part. חמרא מבשלא דידי מגלי my cooked wine is in a state of *gilluy* *AZ* 41a(29); *ib.* 31; 52; 54; *Ter* 45c(63); *ib.* d(49)
Af. **to banish, exile:** ואגלי יתהון *TN* Gen 47:21 [H העביר אתו]; *ib.* Dt 4:27; 28:36; וא{ח}גליית ארעא *ib.* Lev 18:25 [H ותקיא הארץ]; ניגלינון לדרומא let us exile them to the Darom *Kil* 32c(28) // *Ket* 35b(32)
Itpe./a. **1. to be revealed, reveal oneself:** אתגלי עלוי ה' *TN* Gen 35:7 [H נגלו אליו האלהים]; *ib.* Ex 3:16; 16:5; Lev 9:4; Num 12:6; Dt 33:2; ואתגליח איקר שכינתיה דה' the Divine Presence was revealed *ib.* Gen 11:5; אתגלי אליהו על ההוא מינוקא Elijah revealed himself to that child *PRK* 296:9; *ib.* 199:2; *BRV*[60] 94:1; *Ter* 46b(46); מן דאתגלי ליה רזא after the secret was revealed to him *TN* Gen 49:1; *ib.* Num 24:16; Dt 33:19; 2. **to be uncovered:** a. general: ואיתגלי אדרעיה his arm was uncovered *KohR* 29a(2) // *PRK* 198:6; b. esp. of containers of water or wine [v. supra pa.]: איתגליין גיגייתא דסדרה רובא the vessels of the great study hall were left uncovered *Šab* 3d(6) // *Ter* 45d(41) // *AZ* 41d(17); *Ter* 45c(38) // *AZ* 41a(36)
The obscure הן דעימך מגליך *Qid* 64d(3) may belong to this entry.

גליד adj. **thick** (√גלד pass.part.) sg. אם תאמר דהוה גליד if you say (that the copper altar) was thick *VR* 160:1; דזיפתא גלידא because its tar is thick *MQ* 81b(10) [≠ ↓דקדיק]
Moreshet, Lex 121.

גליד n.m. **hoarfrost** (√גלד; CPA גליד Black, Hor 54, SA גלדה ST Ex 16:14(Var)) sg. דקיק כגלידא thin (i.e. the Manna) like hoarfrost *TN* Ex 16:14

menstruous *BR* 947:1 [expl. Is 49:21]

גלע n. (uncertain) sg. דהיא טבא כגלעה *BR* 51:5
See MY ad loc.

גלעינה, pl. **גלעינין** n.f. **seed** (MH גלעינה, pl. גלעינין Jast 271; cf. Sy גָלעתָא LS 119 [Lex]) pl. גלעינין דתמרין date seeds *Šab* 14d(27) // גרעינין דתומרין *AZ* 40d(29); נסיב {שלשה עשר} <ג>לעינין he took seeds *EchR* 131:6; גרעינין *EchRB* ib.
Löw, Flora 2:339. On the *EchR* passage, see ed. Buber, ib. n. 80.

גלף n.m. **engraver** (↓ √גלף; Sy גָלָפָא LS 119) pl. <קטועין ... > גלפין stonecutters engravers *SYAP* 44:33; גלפוי *ib.* 31

גלף vb. **to engrave** (↓ גלפו, גלף, גליף; poss. γλύφειν Lehnw 178; CPA גלף LSp 38, SA גלף Ham 565:211) Pa. ותגלף *TN* Ex 28:9 [H ופתחת]; *ib.* 11; 36; pass.part. מגלפן *ib.* 39:6
Moreshet, Lex 122; DISO 50; LS 119; A. Schall, Studien über griechische Fremdwörter im Syrischen, Darmstadt 1960:45+.

גלפו, cs. **גלפות** v.n. **engraving** (↓ √גלף) ובגלפות אבנייה טבתה in the engraving of precious stones *TNGl* Ex 31:5; *FTV* ib. 35:33[!]

גלש n.m. **a type of hair arrangement(?)** (↓ מוצינא) pl. היא עבדה לה גלשין גלשין הוא עבד גלשין גלשין (when a woman's hair is too great) she makes it into a certain arrangement; (when is well), he makes it into a certain arrangement *ŠR* 23b(28)
Geiger, AAC 125.

גלש vb. **to boil over** (BH גלש HAL 187) Pe. היך מה דקומקמא גליש על גיציה as a pot boils over its side *KohR* 19d(39); עד דאיירא(text : דיידא) גלשה הוא מקנב until the cauldron boils over, he peels the vegetables *Pes* 31a(50)

גלשלישן n.m. **baldness** (SA גלשן Ham 442:59) sg. *TN* Lev 13:41 [H גבח]

גלשלשנו, det. **גלשלשנותה** n.f. **baldness** (↓ גלשנו) sg. בגלשלשנותה *TNGl* Lev 13:55 [H בגבחתו]

גלשנו, det. **גלשנותה** n.f. **baldness** sg. בגלשנותיה *TN* Lev 13:43 [H בגבחתו]; *ib.* 42[!]

גמגם vb. **to stutter** (MH, TBA גמגם Jast 251) Quad. קרא ארוריא קדם ר׳ הונא וגמגם בהון he read the curses (in Dt 28) before PN and stuttered on them *KohR* 22b(19)
Moreshet, Lex 123.

גמולה, det. **גמולתה** n.f. **herd of camels** (↓ גמל) sg. לישנהון דברייתה היא חמורתה גמ<ו>ל{ו}תה as people say: A herd of donkeys, a herd of camels *BR* 892:7
On the *qĕṭulla*-form, v. Kut, SGA 22+.

גמזוז n.m. **juniper berry** sg. חד גמזוז *EchR* 68:20
Löw, Flora 1:277.

גמזן n.m. **a dish made of the fruit which grows from the trunk of a sycamore or carob tree** (perh. = H גמזיות (cf. TK 1:361)) pl. גמזוזינייה[!] *MŠ* 53b(10) // גומנגייא[!] *Yom* 45a(10) // גמירייה[!] *Švu* 34b(56)

גמי, det. **גוּמְיָה** n.m. **fiber of a tree, papyrus** (SA גמא Ham 440:27) **1. fiber of a tree:** sg. ניגרי{יא}<ה> דר׳ לעזר הוה קטיר בגמי the bolt of PN's (door) was tied with a fiber rope *Šab* 16b(46) // *Er* 26c(10); גומי *Šab* 10a(30); **2. papyrus:** sg. חיבו דגמי a papyrus vessel *TN* Ex 2:3 [H גמא]; גוּמְיָה *FPT* Gen 41:18[05]; *FTV* ib. 2; *TNGl* Ex 2:5
Löw, Flora 1:569+.

גמי vb. **to swallow** (MH גמי Jast 251, s.v. גמא; cf. Sy גמע to submerge LS 121) Pe. : text)גמי לה (גמילה he swallows it *AZ* 41c(58) [expl. שורפה Mib. 2:5]
Eps, MNM 405.

גמיר adj. **perfect, complete** (↓ √גמר; CPA גמיר Black, Hor 55, Sy גמִירָא LS 121) sg. גמיר דתכלה all of blue *TN* Ex 28:31 [H כליל]; *ib.* 39:22; קרבן גמיר a complete offering *ib.* Dt 33:10; וכל מנחתא דכהנא גמידא תהוי every gift offering of the priest shall be complete *ib.* Lev 6:15 [H כליל]; מחה גמירא complete eradication *TNGl* Gen 6:3; *FT* ib.; כלאה גמירה complete destruction *EchR* 28:8; ובדעה גמירה with complete resolution *JMP* 22:6

גמירה n.f. **destruction** (↓ √גמר; cf. Sy גמוּרָא, end, destruction LS 121) sg. גמידא אינון חייבין they are liable for destruction *FT* Gen 18:21 [H כלה]; *TN* ib.; *TNGl* Ex 11:1

גמל, det. **גַּמְלָה** n.m./f. **camel** (↓ כר גמל, 3# גמל;

CPA גמל LSp 38, SA גמל ST Gen 24:64) sg. גמלה *TN* Lev 11:4; *ib.* Gen 24:64; חדא גמלא *EchRB* 49:27; *Pes* 30d(60) // *AZ* 39d(63); לפום גמלא שיחנא the load is according to the camel *BR* 170:3; טעוניה דגמלא a camel load *Pea* 20b(6) // *BB* 17a(28); פרסתיה דגמלא the camel's hoof *EchRB* 50:10; *TN* Dt 14:7; בעביטא דגמלא on the camel's saddle *BR* 866:7 [expl. בכר הגמל Gen 31:34]; pl. גַמלִין *FPT* Gen 32:16[03]; *TN* Ex 9:3; *Ned* 37d(40) // *Švu* 34d(29); *Dem* 22a(6); *EchR* 44:8; כל גמלייא דערבייא all the camels of Arabia *Ned* 41c(32); אבא יהודה דגמלוי PN of his camels *Hor* 48a(50) // *VR* 112:3

גמל 2# n.m. **gimel, the third letter** sg. גמל דגד the letter *gimel* (of the name) Gad *PRK* 30:2
Nöld, Beitr 126+.

גמל 3# n.m. **camel-driver** (↓גמל; Sy גַמָלָא LS 121) sg. וגמלא עמם the camel-driver is a gentile *EchR* 50:2; *ib.* 7; *EchRB* ib.[!]; pl. גמליה *BR* 547:9 // גמלוי *ib.* 574:5

גמל 4# n.m. **benefit, reward** (↓ √גמל; SA גמל LOT 3/2 88:22) pl. גזי גמלין אנא I repay benefits *DevR* 49:8 [acc. to *Yalquṭ Talmud Torah*; v. ib. note א]; גימליהון בישיא evil recompense *FTV* Dt 32:41; גמ{ו}לייא טבייא good benefits *VRV* 94:5
On the phrase גזי גמלין, cf. in SA: דלא גזיך יתן גמלינן LOT ib.

גמל 5# n. **portion of the lower leg** (cf. Sy גַמְלָא beam, rafter LS 120, mng. 2) sg. גמלא דרגליה דגברא the lower portion of the man's leg *Ḥaliṣa* 100:22

גמל (a/o) vb. **to repay, show kindness** (↓גמל 4#, גמלות חסד; SA גמל Ham 440:23+) Pe. **1. to repay:** בישן גמלו יתך they repaid you evil things *TN* Gen 50:17 [H גמלוך]; *ib.* 15; **2. to show kindness** (w. חסד): a. general: אחה גמלת חסד למאן דמיתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מתחמי {יקבל פיוסך ו} + יגמול יתך חסד you showed kindness to one who is seen and does not see, may the one who sees and is not seen show you kindness *Pea* 21b(47) // *Šeq* 49b(27); *BR* 818:4; למגמול חסד *VR* 777:3; *KohR* 4b(24); ר' שמואל בר רב יצחק גמיל חסדיא *Pea* 15d(34) // *AZ* 42c(17); b. esp. to the dead: ר' אבון דמך במועדא ולא גמל ליה ר' מנא חסד PN died on the intermediate days and PN_2 did not pay his last respects to him *MQ* 83b(2); גמל{ו}<נ>ן חסד *PesG* 30b(46) // *Ḥag* 76c(46)[!]; ובטלת כל מדינתא מיגמול ליה חסד the whole city was idle to pay him last respects *Ḥag* 77d(38) // מיגמליניה חסד *San* 23c(28); *Ket* 25a(30); *Pea* 15d(34); *EchRB* 73:14; *SYAP* 64:24
Itpe. **to be shown kindness** (w. חסד; ↓pe., mng. 2.b): דמך חד מינהון ולא איתגמל ליה חסד one of them died, and no one paid him last respects *Ḥag* 77d(38) // *San* 23c(27)

גמלות חסד n. **deeds of charity** (↓ √גמל mng. 2; CPA גמילת חוזא Black, Hor 55) sg. סליק פ' ופ' לגמלות חסדא PN and PN_2 went (to do) deeds of charity *EchR* 73:4

גמם vb. **to raze** (↓גומה; Sy גַם LS 120; MH גמם Moreshet, Lex 123) Pe. גם כרמייא he razed the vines *Kil* 27d(33)
Moreshet ib.

גמר n.m. **completion** (↓ √גמר) sg. עד גומרה until its completion *JMP* 3:5

גמר vb. **to complete, destroy** (↓גמר, גמירה, גמיר; CPA גמר LSp 38, SA גמר Ham 486:20) Pe. **1. to complete:** אן כדן גמרתון if you have finished so *TN* Gen 43:11; וגמר ועבד it completed and made *ib.* Num 17:23 [H ויגמל]; **2. to destroy:** וגמר יתהון *TNGl* Num 24:20

[**גמר 2#** vb. **to study** (corruption < TBA; v. Jast 255) *EchRB* 67:16; *MMDam* Num 26:7]

גַנָב n.m. **thief** (↓ √גנב; CPA גנב LSp 38, SA גנב ST Ex 22:1) גַנָבַיָיא *FPT* Gen 31:39[03];- sg. סברוניה דהוא גנב they thought that he was a thief *VRK* 251:4 // *EstR* 9b(24); גנבה *FPT* Ex 22:6[01; H הגנב]; קריין לי גנבה ביממ{נ}ה וקריין לי גנבה בליליא they call me a robber during the day; they call me a robber during the night *BR* 868:4; *ib.* 140:10 [↓ √גנב]; 1147:5; pl. גנבין *FPT* Ex 20:15[06]; *TN* ib.; *ib.* Lev 19:11; Dt 5:19; *VR* 508:2 // *KohR* 15c(16)

גנב (a/o) vb. **to steal** (↓גנב, גנבה, גנבה 2#; CPA גנב LSp 38, SA גנב ST Ex 22:11) Pe. **to steal:** a. w/o obj.: לא גנבת מן גנב עמך didn't you steal? Who stole with you? *BR* 345:4 // *ib.* 693:3 // *RuR* 12:80; אין בעי הוא גנב if (the hand) wants, it steals *BR* 757:1; *VR* 130:1; *San* 26b(21); b. w. obj.: גנבת יתהון *TN* Gen 31:32; *ib.* Ex 21:37; 22:6; יגנוב *FPT* ib. 21:37[01]; גנבונה ליסטיי בליליא the robbers stole it (i.e. the she-ass) at night *Dem*

world to come) should be lacking a pearl? *RuR* 90:113; *ib.* 109; pl. גנונייה *SYAP* 70:4

גנוני, cs. **גנונית** n.f. **couch** (↓גנן) sg. גנונית גנונייה the couch of the wedding chambers *SYAP* 70:4

גנז vb. **to hide** (denom < גנז; ↓גניז, גנזין; CPA גנז LSp 39) Pe. **to hide:** ט{ם}<ב> לי מגנז הדין עישבא it is better that I hide this grass *VR* 508:1 // אנא גנז *KohR* 15c(16); *ib.* 9c(25)
Itpe. **to be hidden:** אתגנז מיניה *TNGl* Gen 49:1; אתגנזת מנהון כאירה the well was hidden from them *ib.* Num 21:20; *TN* ib.; *FT* ib.

בית גנזין n.m.pl. ↓**גנזין**

גנזכיי adj. **of Ginzak** sg. בנימן גנזכייה *Ber* 5b(15)

גני vb. **to lie down** (Sy גנא LS 123) Pe. בכותלא דגניי בה concerning a wall where people lie *Tan* 69b(43) // דגנאי *ib.* 64d(24)
Itpe. (unclear) והיא מתגנייא *ŠR* 28b(25)
Moreshet, Lex 124. The form מיה' ג' נין *Beṣ* 62d(55) should be read מיתנינין to place them (↓√נתן).

2 # גני vb. **to revile, disgrace** (↓גניי; Sy 3# גְּנֵי LS 123, MH גנה Moreshet, Lex 124) Itpa. דלא יהון מיתגנ{ה}<י> בי so that they should not be disgraced by me *AZ* 42c(40)

גניז adj. **concealed** (↓ √גנז) pl. קיצייה גניזייא concealed fixed times *TN* Gen 49:1; *FPT* ib.; *TNGl* ib.; *FTV* ib.

גניי n.m. **disgrace, shame** (↓ √2# גני; MH גנאי Jast 256; cf. SA גנו Ham 447:100) sg. גנאי הוא לי it is a disgrace for me *AZ* 39b(20); *Tan* 64b(58); לגנאי in a reproachful manner *San* 28b(15)

גניסייה n.f. **birthday** (< γενέσια Lehnw 180; CPA גנסיא LSp 39) sg. יום גניסיא דפרעה Pharaoh's birthday *TN* Gen 40:20 [H יום הולדת]
D. Rosenthal, Mishna Aboda Zara — A Critical Edition, Jerusalem 1980:250+ (Heb), w. prev. lit.

גנן n.m. **gardener** (CPA גנן LSp 38) sg. לפם גנתא גננא as the garden so the gardener *BR* 952:4 // כגנתה כן גננה *San* 20d(8)
Löw, Flora 4:255.

גנן vb. **to protect, seek shelter** (↓מגן; CPA גן af.

21d(59) // גנב<ו>תה *Šeq* 48d(3); הי גניב צבותיה דחבריה or steal something of his friend *Naveh* 70:11; c. in idiomatic expressions: 1) + דיעה to deceive: ותגנב ית דעתי *TN* Gen 31:26 [H ותגנב את לבבי]; גנבא דגנב רעתיה דברייה דגנב דעתיה דמרייה the thief who deceived his creator; the thief who deceived his master *BRV*[60] 140:10 // *BR* 177:5; *PRK* 315:6; 2) + מכס to smuggle: כל אילין זימניא דהוה יליף גניב מוכסא all those times that he used to smuggle *PRK* 371:10
Itpe. **to be stolen:** מתגנבה אתגנבית I was stolen *FPT* Gen 40:15[05]; *TN* Ex 22:11; *ib.* Dt 29:16

גנבה n.f. **female robber** (↓גנב) sg. גנבה בר{י}ה דגנבתה robber(m.) son of a robber(f.) *BR* 1147:5; *SYAP* 16:11

2 # גְּנֵבָה, det. **גנבתה** n.f. **theft** (↓√גנב) sg. גְּנֵבְתָה *FPT* Ex 22:3[01; H הגנבה]; *TN* ib.; *FPT* ib. 2
Peri, Morph 42.

גנגידין n. **pepperwort(?)** (< γιγγίδιον Lehnw 179) sg. *Pes* 29c(6) [expl. חמכה Mib. 2:6]
Löw, Flora 1:410; Lieb, TK 2:548.

גִּנָּה, det. **גנתה**, pl. **גנין** n.f. **garden** (CPA גנה, גינה LSp 38, SA גנה ST Dt 11:10(Var), LOT 3/2 283:9, Sy גַּנְתָא, pl. גַּנֵּא LS 122) sg. גנה זעירא a small garden *TN* Gen 49:4; גנא בעדן *ib.* 2:8; דאג{י}ר גנה one who leases a garden *KohR* 13b(15) // *VRVar* 57:2; חדא גינה[!] *MŠ* 56b(61); גִּנְּתָא דעדן *FPT* Gen 4:16[02]; לפום גנתא גננא the gardener is according to the garden *BR* 952:4; גנתה *TN* Gen 3:8; *ib.* 22; גינתא רסיסרא *Dem* 2c(51) // *Švi* 39a(56); pl. גנין *FT* Num 24:6; מטייל גו גנין walking through gardens *Ḥag* 77d(47) // *San* 23c(35); דאגיר גנ{י}ן *KohR* 13b(15) // ג{י}נין *VR* 57:2
Löw, Flora 4:255. The form with *a* is assured from the other A dialects. The occurrences with *i* are under the influence of the H form.

גנון n.m. **bridal chamber** (< Akk *ganūnu* Kaufman, Influences 51; CPA גנון LSp 38, SA גנון ST Dt 32:25(Var)) sg. עבד<ין> לה גנון they prepare a bridal chamber for her *Yev* 13c(42); מיעבד גנוניה *Ber* 5a(35); לגנוני *PRK* 1:9 [expl. לגני Song 4:16, w. ref. to the tabernacle]; גנוניה *FTP* Ex 12:2 [ref. to Temple]; ביומא דעלת כלתא לגנונא on the day when the bride went into the chamber *ib.* 9:17; מה את בעי דיהו{ו}<י> גנוניה חסיר מדידכון חדא מר<ג>לי do you wish that his bridal chamber (in the

LSp 38, SA גנן af. LOT 3/2 187:82) Af. **1. to protect:** ואגן ה׳ ברחמוי טבייה עלוי God protected him with his good graces *TN* Gen 7:16; *ib.* Ex 12:13; ויגן *ib.* 23; 27; הוה מגן לך *ib.* Gen 15:1; Num 10:34; 23:21; הוות מגנא *ib.* Ex 12:42; **2. to seek shelter:** הדין טופ{ש}<ז>א מגן תחות שקפא the cony seeks shelter under an overhanging rock *BR* 107:8 [expl. Ps 104:18]

On mng. 1, S.P. Brock, Essays in Honor of E.I.J. Rosenthal, Cambridge 1982:27+.

גסה n.f. **large quantity** (H גס Jast 260) sg. לפום דתמן שאתן בגסה since there they drink a large amount *EstR* 6a(10)

גסט n.m. (unclear) pl. תלת מלין דגסטין three things of ... *KohREd* 8b(34)

געגע n.m. **cataract** sg. כהדין געגעא דלא פסיק לא ביממא ולא בליליא like that cataract that doesn't stop (flowing) either by day or by night *EchR* 81:5

געגע vb. **to make filthy, to wallow** (↓√געגע; MH געגע Yalon infra) Quad., pass.part. **filthy:** {נו}<מ>נין מגעגעין באדמה blood-stained garments *KohR* 28d(2) [// ↓√עגעג]; *VR* 457:1 [// ↓√עגעג]
Quad.Ref. **to wallow:** כל יומין דהדא תרנגולתא מתגעגעה בקיטמה as long as that hen wallows in ash *EchR* 102:1

Yalon, Studies 95+; 98+.

געי vb. **to low** (↓געייה; Sy געא LS 127) Pe. געת תורתיה his cow lowed *Ber* 5a(14); *ib.* 16 // *EchRB* 89:5; געה חד עגל a heifer lowed *Kil* 32b(25) // *Ket* 35a(33) // ושרי געה *BR* 305:6; והוון אילין געיי מן הכא ואילין געיי מן הכא these lowed from one side, and the others lowed from the other side *Tan* 65b(30)
Pa. **id.:** מגעיי *PRK* 362:2 [// *Tan* ib.]

געייה, det. **געייתה** n.f. **lowing** (↓ √געי) sg. געייתא דתורך the lowing of your cow *EchR* 89:7

גער (a/o) vb. **to rebuke, remove, exorcize** (↓מגעורי; CPA גער LSp 40) Pe. **1. to rebuke:** גער ביה גרמני Germanus rebuked him *Šab* 8c(54); לא הוה ˹מעביר˺ אלא גער he didn't remove (him), but rebuked (him) *Ber* 3d(25); תחות מסייעה יתי את גער בי instead of helping me, you rebuke me *PRK* 164:10; in phrase ההוא דגער ביה the one whom he rebuked [=Satan; v. Zec 3:2]: *BR* 599:7; *ib.* 600:2; **2. to remove:** געור צערה דהדן שנה remove the pain of that tooth *AmGen* 5c:9; געורו *Am* 2:8; קמיע טב מגעור אשתה a good amulet to remove fever *Am* 2:11; למגעור מינך ומנכון מותא ומחבלא ושטנא to remove from you death, the destructive angel, and the devil *SYAP* 64:28
Itpe. **to be exorcized:** יגער בישא may the evil be exorcized! *BRV*[60] 880:3; אגער מן גופה דמרין be exorcized from the body of Miriam *Am* 9:2; אגער מנה *ib.* 4

On itpe., v. Greenfield, Kut Vol XXXVIII; N. Wieder, Tarbiz 52(1983):562, n. 27.

גף n.m. **wing** (↓אגף, גדף; CPA גף LSp 40) sg. כהדה תרנגלתא דהיא מנערה גפה מן גו קטמא like the hen which shakes its wing off from the dust *ŠRG* 26d(24); du. גפי נשרין wings of eagles *FPT* Ex 19:4[10; H כנפי]; תרין גפייא the two wings (of a chicken) *EchR* 47:16; *ib.* 20

גפן, גופן, det. **גפנה, גופנה** n.m./f. **grape vine** (↓עמר גפן; CPA גופן, det. גופנא LSp 40, SA גפן ST Num 20:5, det. גפנה ib. Gen 40:10) sg. חד גופן שתיל על קברא a vine planted on the grave *EchRB* 48:10; גפן שתילה *TN* Gen 49:22; גופנא אית ליה תלתא שמהן מתקרי גופנא דנפיק מגופנא ענבין the vine (and its products) have three names: It (itself) is called "the vine"; what comes from the vine is called "grapes" *VRK* 260:2; הדא גופנא מיסתמכא בכמה קניי the vine is supported by several reeds *ib.* 261:1; גופנה דחמרא *TN* Num 6:4 [H גפן היין]; גפנא *ib.* Gen 40:10; pl. גופנין *ib.* Num 20:5; Dt 8:8; גפנוי *ib.* Gen 49:12

Löw, Flora 1:67.

גבסין ↓ גפסין

גפף (o) vb. **to embrace** (↓גיפוף; CPA גף pe. HS 9:31, SA גפף Ham 466:226, MH גפף Jast 262) Pe. **to embrace:** כל חד וחד מינכון יגוף חדא let every one of you embrace one (of the witches) *Ḥag* 77d(64)
Pa. **id.:** וגפף יתיה *TN* Gen 33:4; וגפף יתה ונשק יתה he embraced him and kissed him *ib.* 29:13 [H ויחבק]; *ib.* 48:10; נסתיה וגפפתיה ונשקתיה she took him, embraced him, and kissed him *Er* 20d(52) // *ib.* 24d(1)[!]; *Ket* 31c(25); *EchR* 84:12

Moreshet, Lex 127+; Kut, Archive 1(1972):45; for the phrase גפף ונשק, cf. CPA רהט וגף יתה ושרי מנשק לה HS 9:56 ii 20; SA גפפו יתה ונשקו יתה TM 319:211.

גפר vb. **to cover with pitch** (denom. < ↓גופרין; MH גפר Moreshet infra) Pa. ההין דמגפר אע(text : עא) למנין he who covers vessels with pitch *ŠabG* 10c(4)
Moreshet, Lex 128.

גפת, det. **גיפתה** n. **residue of olives after pressing** (used for insulating cooking vessels; MH גפת Jast 263) sg. במ<י> ר{א} <ג>ו גיפתא it is stashed in the pulp *Šab* 6d(31); ויהב{ה}<י> קופתא על גיפתא place the vessel on the pulp *ib.* 32
Löw, Flora 2:290.

גצרה n.f. **large vessel** (< γάστρα Lehnw 180) sg. ר׳ אבהו הורי בבוצרה ממלא גצרא רמח PN ordered in Boṣra to fill a vessel with embers *Šab* 5c(58)
Brand, Ceramics 88+; Fr, AF 77.

גרב n.m. **a type of vessel or jar used mainly for storing liquids** (CPA גרב LSp 40) a. general: sg. כל גרב *MŠ* 55b(30); זפתין גרבא they pitch the vessel *MQ* 81b(9); *ib.* 10; 11; תרתי אודנוי דגרבא the two jar handles *MŠ* 55b(57); pl. גרבין *Soṭ* 20b(57); *BME* 9d(10); *BB* 16c(32); *ib.* 33; הוון שותפין בגרביה they were partners in vessels *MŠ* 55b(29); *Qid* 62a(54); b. for wine: sg. גרב דחמר *Ter* 45c(62); *Meg* 70d(26); *KohR* 28a(13); איח בני נש מקשין על גרבא מלבר some people tap the (wine) vessel on the outside *Giṭ* 45b(20) // *BB* 15c(15); c. for oil: pl. גרבין דמשח *Pes* 29c(52); d. for ↓כוחח sg. חד גרב(Riš) דכוחחא *Pes* 27d(1) // *BM* 9b(1); pl. באילין גרבייא דכוחחא *Pes* 29c(54); e. uncertain: חלת מאוון דגרבין דמרקוע 300 jars of *Tan* 69a(38) // *EchR* 106:1
Brand, Ceramics 92+.

גרב 2# n.m. **itch** (CPA גרב LSp 40, SA גרב Ham 442:69) sg. דמלי גרב *FTV* Lev 21:20 [H גרב]; *TNGl* ib.; ובגרבא *FTV* Dt 28:27 [H ובגרב]

גרב vb. (unclear) Itpe. חד דינר איגרבת *BM* 9d(23); cf. איגחך *ib.* 24 which may belong to the same root
Jast 263: to be robbed; cf. Lieb, YN 151.

גרגר n.m. **rocket** (*Eruca sativa*; < Akk *gergirû* AHw 189, s.v. *egemgiru*; Sy גַּרְגִּירָא LS 131) sg. ההן דגזז גרגר he who cuts rocket *Šab* 10a(31)
Löw, Flora 1:491+.

גרגרה n.f. **cud** (↓√2#גרר) sg. *TNGl* Lev 11:26 [H גרה]

גרגשיי adj. **Girgashite** (CPA גרגשי LSp 40, SA גרגשאה ST Gen 10:16) pl. גרגשיי *TN* Dt 7:1 [H והגרגשי]; *ib.* Gen 10:16; 15:21

גרדום n.m. **court tribunal** (< Lat. *gradum* GLLT 76+; MH גרדום ib.) sg. לגרדום *EchR* 77:7 [expl. דוה Lam 5:17]

גרדיי n.m. **weaver** (Sy גַּרְדְּיָא LS 132, MH גרדיי MDemK 1:4; cf. CPA גורדין threads LSp 40) sg. *FPT* Ex 39:27[04; H ארג]; *TN* ib.; *ib.* 28:32; 35:35; 39:22; חד גרדיי *Kil* 32b(50) // *Ket* 35a(56)[!; text: גדליי] // *KohR* 24b(24); pl. דינה דגרדיי דנו they judged a "judgment of weavers" *BME* 11d(29)
V. ↓גרריי; on the *BM* pas., v. Ros, YN XIX; Lieb, ib. 169.

גרה n.f. **cud** (↓√2#גרר; SA גרה Ham 440:7) sg. *TN* Lev 11:5 [H id.]; *TNGl* ib. 3; גירה *TN* Dt 14:7

גרוח adj. **bald** (↓קרח) sg. *TNGl* Gen 30:32 [H טלוא]

גרוס n.m. **grist maker** (↓גריס; MH גרוס Jast 267) sg. ר׳ יעקב גרוסה *Ber* 2d(45); הדין פינבא דגרוסה(V) that dish of the grist maker *Mas* 49b(17) // *Šab* 6b(20)[!]; ר׳ פינחס חווי פידין לגרוסה PN showed fruit to the grist maker *MŠ* 54d(40)
Löw, Flora 2:494.

גרור n.m. **one who tows(?)** (↓ √גרר) pl. גרורייא(text : נדירייא) דאשקלון the ones who tow (the boats ashore) at Ashkelon *Šab* 7a(24)
Lieb, Scholem Vol 177; but v. ↓נדיר.

גרי vb. **to inflict, incite, attack, bring a claim, be jealous** (Sy גַּרִי pa. LS 129, MH גירה Jast 267) Pa. **1. to inflict s.t. upon s.o.** (+ ־ב): a. human enemies: ואגרי בכון שלפי חרב I will inflict upon you drawers of a sword *TN* Lev 26:25; *ib.* 33; Dt 28:48; 32:24; b. animals: *ib.* Lev 26:22; Num 21:6; c. plagues: ואגרי מותנה בכון I will afflict you with pestilence *ib.* Lev 26:25; Gen 12:17; Ex 8:17; Num 24:23; Dt 7:20; 28:20; 21; 48; 61; 29:21; **2. to incite:** לא תגרי בי ציבורא do not incite the congregation against me *DevR* 49:3; **3. to fight:** ובזמ{ז}נה די יגרה[:י] מלכותה אלין לאלין when the kingdoms will fight one another *TN* Num 24:23
Itpa. **1. to attack, fight against s.o.:** a. human: ותתגרון לקבלהון סדרי קרב you will wage battle

against them *TN* Dt 2:24; *ib.* 5:19; b. animals: אתא כלב שוטה בעי{א}<מ>יתגרייא(cf. G)ביה a mad dog came to attack him *Šab* 8c(53); הא דובא מתגריא לך behold, the bear(f.) is attacking you *Pea* 16a(6) [v. *BR* 1010:1]; **2. to bring a claim against s.o.:** אחון בעיי מתגרייא בקריב<ו>י דר׳ יוסי they wanted to bring a claim against PN's relatives *Ket* 34a(14); **3. to be jealous of s.o.:** ארום בחובי חמודייה מלכותא מתגריין בבני אנשא because as a result of the sins of the covetous ones, the kingdoms are jealous of people *TN* Ex 20:17; דכל זמן דהדין ביתא קיים מלכותא מתגרין בבון איחרוב הדין ביתא לית מלכוותא מתגרין בכון so long as the Temple exists, the nations are jealous of you; (if) I destroy the Temple, the nations will not be jealous of you *EchR* 68:8

On itpa., mng. 2, v. Kut, Studies 417 (Heb).

2# גרי vb. **to shoot an arrow** (denom. < ↓גיר [↓√2# גרר]; TA, TBA גרי Levy, TW 1:153) Pa. **to shoot:** גירי אגרה בהון I will shoot my arrows at them *TN* Dt 32:23 [H אכלה]
Itpa. **to be shot:** גירין דאשה י<ת>גרו יזדרקון ביה fire arrows will be shot [gloss in text: will be thrown] at him *ib.* Ex 19:13

גריזמי, det. **גריזמיתה** n. **dish of fruit, etc. eaten at the end of a meal** (< γαρίσμη Lehnw 184) sg. גרזמי דדהב golden fruit *BR* 301:3; אהן <ד>אכל גריזמי וסלית one who eats fruit and fine flour *Ber* 10c(52); הדא גרזמיתא *VRKAr* 187:3; גריזמתה *Ber* 10c(21); *ib.* 53

Margulies, VR ad loc.

גריס n.m. **split fodder bean** (cf. Sy גרסא, גרוסא spelt LS 134) pl. רבינו הוה מפקיר גרישין PN used to renounce ownership of beans *RuR* 138:179

Löw, Flora 2:493+.

2# גריס n.m. (unclear) sg. על כל דקיק וגריס *SYAP* 46:13

גְרֶם, det. **גַּרְמָה** n.m. **bone, self** (CPA גרם LSp 40, SA גרם Ham 544:105; Löw, Flora 2:11, n. 2) sg.abs. גְרֶם *FPT* Gen 2:23[02]; det. גרמא *TN* Ex 12:46; w.suf.: 1sg. גרמי *San* 18a(64); 2m. גרמך *Ter* 45d(10); f. גרמיך *PRK* 93:9; 3m. גרמיה *Yev* 8b(57); f. גרמה *Švi* 37b(62); 1pl. גרמן *Tan* 65b(3); 2m. גרמיכון *Sot* 19a(30); 3m. גרמון *Pes* 33a(51); pl. 1sg. גַּרְמַיי *FPT* Gen 2:23[02]; 3m. גרמוי *TN* Ex 13:19; 2pl. גרמיכון *PRK* 243:13; 3m. גרמיהון *San* 18b(5); - **1. bone:** sg. *FPT* Num 19:16[23; H עצם]; *TN* ib.; *ib.* Gen 2:23; כהדן גרמה *BR* 813:5; וגרמך חסר your bone will shrink *EchRB* 67:24; pl. גרמיי *TN* Gen 2:23; *ib.* Ex 13:19; **2.** reflexive pron. **self** [↓נפש]: a. w. verbs: ↓בטל pa., ברר pa., גלי pa., זבן pa., זכי pa. זרז, זרק, חמי pe., חנק pe., טרש, טלק, טען pe., טרף, יהב, כבש, מנע, נטל, נטר, נער pa. נפל af. עבד, עייני, עקד, פרסם, צור pe., צנע af., קום af., קושט, קטר, קלל pa., קלק, קשט, שמט pe., שנץ, שער, שפל af. שפר, שרי pe., תלי; b. w. nouns: נכסי גרמיה his own possessions *TN* Num 7:17; *ib.* 35; 41; יאות סבא ידע פירקי גרמיה the old man knows his own lessons(?) well *Meg* 70d(16) // *Tan* 66a(49) // *Yev* 6b(4)[!]; בשם גרמיה in his own name *BerV* 13a(54); *Kil* 27d(40); *Švi* 37c(53); *Ter* 44d(58); *MŠ* 52c(56) [+ CTY 2:732]; c. in phrase כל גרמה אמרה this very thing states *Ket* 32d(14); *ib.* 34c(8); *Dem* 24d(40); *Švi* 38a(33) [+ CTY 1:788]; d. w. preps.: 1) לגרמ־: כיון דאינון(text: דאחון) חמו לי יתיב ריין לגרמי since they saw me sitting in judgment by myself *San* 18a(64); *ib.* b(4); ביה לגרמיה in this very case *RH* 59c(31); *VR* 367:4; למיקרי ליה לגרמיה to invite only him *KohR* 2b(8) // *VR* 654:3[!]; אחון לגרמיכון you alone *KohR* 10a(28); ושאר קריה כי אית ביה טעמ׳ לגרמיה in the rest of the Bible, the word כי has its own accent (i.e. it is not connected by *maqqef* to the following word) *MMDam* Num 35:33; *ib.* Gen 14:12; בטעמ׳ לגרמיהון *ib.* 28:9; 2) מן גרמ־: והיא יבשה מן גרמה it dries out by itself *Švi* 37b(62); ומן גרמון הינון חזרין בהון they will change their minds by themselves *BR* 711:4; *Šab* 2c(24); *ŠR* 38c(8); 3) על גרמ־: דהיא מחמרה על גרמה סגין she (i.e. the she-ass) places herself under a greater restriction *Dem* 22a(4) // *Šeq* 48d(11); וקרא על גרמה הדן פסוקה he recited this verse upon himself *BR* 1234:23; *Tan* 69a(15); *Ber* 3b(11); *Švi* 34c(4); *Šab* 6a(38); *RH* 57b(53); *Tan* 66c(51); 4) קומי גרמ־: והוה מפייס ליה קומי גרמיה he placated him before himself *Qid* 65b(42) [G: נפשה]

On mng. 2.c, v. Bacher, Term 2:34.

גרם (a/o) vb. **to cause to happen, to engender** (Sy גרם LS 133, MH גרם Moreshet, Lex 129+) Pe. מאן גרם ליה דיפל מאן גרם ליה דאישתיזיב what caused him to fall? What caused him to be saved? *Šab* 8d(14); מאן גרם לך *Švi* 38b(13); דו גרם לי because it (i.e. the tongue of the snake) decided my fate *Pea* 16a(60); גרמית יפסוד (unclear) *Ket* 30d(33); ולא את הוא דגרמת לנפשך didn't you bring it upon yourself? *PRK* 145:5; ולא יגרום לאחוי

לתברא לבהון so that he does not cause his brethren faintness of heart *TNGl* Dt 20:8; גרמון חוביה דההיא אינתתה that woman's sins brought it upon her *BRV*[60] 153:8 // *VR* 805:1; *KohR* 21b(47); *FPT* Lev 22:27[06]; חטאיה דגרמו לאבהתן בירושלם למיכל בשר בניהון the sins which caused our fathers in Jerusalem to eat their children's flesh *TN* ib. 26:29

גרמה, pl. **גרמין**, **גרמסין** n.f. **gram, 1/4 of a gold dinar** or: **1/3 of a silver dinar** (< γράμμα, pl.dat. γράμμασιν Soph 338) sg. פלגו גרמה 1/2 gram *KetPap* 18; גרמא{א} *Git* 47b(35); pl. תלת גרמין three grams *Naveh* 33:2; גרמסין תרתי *PapKet* 15; שיתא גרמסין *Šeq* 46d(18) // *PRK* 32:6
Lieb, TK 8:843, w. lit.; Sperber apud Naveh 11, n. 41.

[**גרס** vb. **to read in text** Pe. גרסי' בשביעית (we) read in Tractate *Shevi'it Or* 61b(62); גרסי' בע"ז *ib.* 61c(8)
In scribal note only and prob. belongs to TBA dialect].

גרע vb. **to shave the head** (Sy גרע LS 134) Pe. אלא אין גרע רישיה except if he shaves his head *EchRB* 51:3; *ib.* 4; *EchR* ib.; pass.part. ורישיה גריע *ib.* 50:12; *EchRB* ib.

גרף (a/o) vb. **to rake, sweep out** (↓מגדופי; SA גרף ST Lev 17:15, Sy גרף LS 134, H גרף Jast 272) Pe. גר{י}<ו>ף תיפייא rake the oven *Šab* 5c(56); *ib.* 57; גרוף *Pes* 29c(53); מיגרוף תנורא to rake the oven *Šab* 5d(55); אילין גרפין go(f.sg.) and rake (the oven) *Beṣ* 62c(63); גרפין לון *MQ* 80b(55) [expl. חוטטין אותו Mib. 1:1]; וגרפתה ואשכחית בה סימא I swept it (i.e. the *ḥirbe*) and found a treasure *PRK* 149:5

גרר vb. **to pull, drag** (↓ גרור; SA גרר Ham 524:163) Pe., pass.part. גרירן לבתריהון dragged from behind *TN* Ex 14:25; *FT* ib.
Itpe. **to be dragged:** דאורחיהון מתגררה which are customarily dragged *Qid* 60d(27)

גרר 2# vb. **to chew the cud** (↓גררה, גרה, גרגרה; SA גרר pa. Ham 440:9) Pe. גרר *TN* Lev 11:7 [H יגר]; גר{י}<ר> *ib.* Dt 14:8 [H גרה]
Itpol. **id.:** לא מתגורר *TNGl* Lev 11:7

גררה, det. **גררתה** n.f. **cud** (↓גרה, √2# גרר) sg. *TN* Lev 11:3 [H גרה]; *ib.* 4; 6; 7; Dt 14:6; *TNGl* Lev 11:5; pl. גררן *ib.* Dt 14:7; גררתה *TN* Lev 11:4 [// טלפין]; *ib.* 7

גרש n.m. **continuation** (technical term used in scribal notes; ↓ √גרש) sg. a. in *BR*: גרש *BRG* 734:1; גרשה *ib.* 728:2; גרשה דקומי אורי כוליה the continuation of (the pericope) *Qumi 'Ori* (= PRK 319+), all of it *ib.* 20:1; גרש רכבת ראשה עד מטי והרי היא פורדנית continuation like the beginning [= the previous occurrence] until (the words) והרי היא פורדנית *ib.* 955:5; *BR* 39:8; *ib.* 575:7; 579:5; 717:1; 804:2; 866:11; 941:1; 1111:1; 1232:8; b. in PT: גירש בקידושין עד מטי ועשה בכהנים *Or* 64a(20); גרש {ב}<כ>היל קדמייתא continuation as the previous *halacha Yom* 45a(27); *Er* 23b(30); *Yom* 41a(2); *Yev* 13b(57); *Soṭ* 17b(30); *Ket* 26c(24); *ib.* 28d(57); *Naz* 51a(41); *ib.* c(31); 55b(23)
Ros, Agnon Vol 293+, w. prev. lit.; id., YN XXVI+; Eps, PLA 324+; 496; Lieb, OY 13; Sok, GF 22+; 45+.

גרש vb. **to pull, lead, extend** (↓גרש; CPA גרש LSp 41) Pe. **1. to pull:** ואין עניית אתון גרשין <לי> if I tarry too long, you should pull me out *Kil* 32b(60) // *Ket* 35b(2); **2. to lead:** והוה ההוא פתיחא ג{ד}<ר>יש לה{ון} the seeing person was leading him (i.e. the blind one) *VR* 508:4; עד זמן דגרש(Ed) ההוא סמיא לההוא פתיחא until the blind person led the seeing one *ib.* 6 // *KohR* 15c(21); **3. to extend** (in reading): חד גרש וחד חטף one extends and the other cuts off *MMDam* Dt 15:9
Ros, Agnon Vol 295; Sok, GF 45, n. 205.

גרש n.m. **grits** (SA גרס ST Lev 2:14(Var)) sg. *TN* Lev 2:14 [H גרש]; גרשה *ib.* 16

גשוריי adj. **Geshurite** (SA גישוראה ST Dt 3:14) sg. גשורייה *TN* Dt 3:14

גשם n.m. **body** (Sy גשום LS 136) sg. לא יה{י}בין גשמהון למעבר קרבא they do not give their body to do battle *EchR* 66:10
Read perh. גרמהון [↓ √יהב mng. 6.a].

גשש vb. **to feel, grope** (CPA גש LSp 41, SA גשש Ham 466:226) Pe. **to feel:** אבא הב לי סכינך אגושיניה father, give me your knife so that I can feel it *SYAP* 14:29
Pa. **to grope:** ותיהוון מגששין בטהריה you will be groping at noon *TN* Dt 28:29 [H ממשש]

ד

דבב vb. **to be an enemy** (denom. < בעל דבב↓; SA דבב ST Ex 23:22) Itpa. ואתדבב עליהון he was hostile to them *TN* Gen 42:7

דבוק n.m. **attachment** (↓ √דבק; CPA דבוק Ex 26:4, SA דבוק(?) Ham 462:85) ↓ בית דבוק

דבורי, pl. **דבוריין** n.f. **bee** (CPA דבוריא HS 9:31, SA דבריה ST Dt 1:44) sg. ודתורתא דבורי (the worm of a) cow (becomes) a bee Šab 3b(38); pl. דבש דדבוריין bees' honey *Pea* 20b(21); א[ז]<ו> רעייתא דדברייתה hornets: bees *TN* Dt 1:44

דבח n.m. **sacrifice** (↓ √דבח; SA דבח ST Lev 23:37) pl. דבחין *TN* Lev 23:37 [H זבח]; דבחי *ib.* Num 25:2; דבחיהון *FPT* Dt 32:38[26]; *TN* Ex 34:15; *ib.* Lev 17:7; *TNGl* ib. 19:6

דבח (a/a) vb. **to sacrifice** (↓ דבח, מדבח; CPA דבח LSp 41, SA דבח Ham 455:12, 16) Pe. <ח>דב{ר} קומוי sacrifice in front of it *San* 29a(38) [w. ref. to ויזבח 2Sam 6:13]; דבחו *TN* Dt 32:17; אנון דבחין *ib.* Lev 17:5; ידבחון *ib.* 7
Pa. **id.:** מן דמרבח *FPT* Ex 22:19[01; H זבח]; *TN* ib.; דהוון מדבחין *ib.* Num 21:28; *ib.* 29

דבילה n.f. **cake of dried figs** (Sy דבלתא LS 138) sg. *Mas* 50a(52); בהדא דבילתה *Dem* 22c(30)
Löw, Flora 1:244; Goldmann, REJ 64(1912):198+.

דביקה n.f. **joined set, attachment** (↓ √דבק; SA דבקה Ham 462:88+) sg. *FTV* Ex 36:11 [H מחברת]

דְּבִיר n.m. **Divine speech, commandment, section of the Bible** (< BH דבר Jer 5:13; ↓דיבור; cf. esp. MH דיביר SifraV 6:1 and pass.) דִּיבִּירָיָא *FPT* Ex 19:6[10];- **1. Divine speech, utterance** (↓מימר): sg. דבירה דה׳ *TN* Ex 19:3; *ib.* Gen 28:10; Lev 1:1; Num 7:89; Dt 4:12; דיבידא אמ׳ ליה *Tan* 65d(39); *Ruk* 72:244; **2. Divine commandment:** a. general: pl. רבירייה האליין *TN* Dt 31:1 [H הדברים האלה]; דב׳ריי *ib.* 33:1; 18:18; b. esp. of the Decalogue: דבירה קדמיה the first commandment *FPT* Ex 20:2[15]; *TN* Dt 5:6; דבירא תנינא *ib.* Ex 20:3; pl. עשרתי דבירייה the Decalogue *FPT* ib. 19:25[01]; *TN* ib.; *ib.* Dt 9:10; 10:2; דביריי אנא בעי גבהון I want my commandments from them *PRK* 230:11 [expl. דברי Jer 1:1]; **3. verse of the Bible:** pl. קטע בדיבידייא דיקרונון בנינן break off in the middle of verses so that our children may read (the rest from the text) *Meg* 75b(39)
On mngs. 1 and 2, v. Dalm, Worte 188; H. Yalon, Inyenei Lashon 1(1942):46+; on mng. 3, v. Lieb, TK 3:11.

דבק (/o) vb. **to adhere, attach, join** (↓ דבוק, דביקה; CPA דבק LSp 41, SA דבק Ham 444:27) Pe. **to adhere:** ודבוק לשחין וישחון לך adhere to the warm person, and you will be warm *BR* 145:1
Pa. **to attach, join:** ודבק *TN* Ex 36:10 [H ויחבר]; *ib.* 13; 16; ותדבק *ib.* 26:6; בריך דדביק יתכון blessed is He who joined you (in matrimony) *SYAP* 47:13; <ה>למרבק *TN* Ex 36:18; pass.part. מדבקן *ib.* 28:7; 39:4
Itpa. **to be joined:** a. objects: אדבק *ib.* [H חבר]; וידבקון *ib.* Dt 28:60; 29:19; איח חספין מדבקין do sherds rejoin (to form a whole pot)? *BR* 131:5; b. people: 1) to others: ומדבק באתתיה he joins his wife *FPT* Gen 2:24[02]; וירבק *TN* ib.; טוביי דאידבקית להדין גופא צדיקא happy am I that I am joined to that holy body *PRK* 198:8 // *KohR* 29a(4); *TN* Gen 24:60; *KohR* 21c(15); אידבקת בהרא אומתא קדישתא I joined that holy people *Šab* 8d(12); *TN* Dt 30:20; ולמדבקה ביה אדבקנן לפלחי טעוותה פעור we joined the ones who worshiped the idols of Peor *TN* Dt 3:29; 2) to objects: ובאולפן אורייתה תדבקון you will be attached to the study of the Torah *ib.* 13:5; *ib.* 10:20[!]; 11:22

דבר (a/a,o) vb. **to take, lead, move** (↓דברי, דברו; CPA דבר LSp 42, SA דבר Ham 497:5) Pe. **to take:** דבר יתי *TN* Gen 24:7 [H לקחני]; *ib.* 48:9; Ex 14:6; דברת יתך *ib.* Num 23:11; תדבר *ib.* 11:16; ואדבר ר׳ *ib.* Gen 27:45
Pa. **to lead, guide:** די דבר יתי מן טל[יותי] (God), who guided me from my youth *FPT* Gen 48:15[22]; *TN* ib. 24:48; Dt 8:2; דבריה למערתה lead him to the cave *PRK* 297:2; והוות מחורא ליה על

כל קרתא ומדברא ליה she went around the whole town with him while leading him *Ket* 34b(57) [↓ נגד√]

Itpe. **to be taken:** אדברית I was taken *TN* Num 23:20; ואידברת איתתא *FTV* Gen 12:15 [H ותקח]

Itpa. **1. to move, travel:** דין ידבר בריש ענא ודין ידבר בריש ענה ומימריה מדבר ביני תריהון this one will move at the head of the sheep, and that one will move at the head of the sheep and his *memar* will move between them *TN* Ex 12:42; ידבר *ib.* 32:34 [H ילך]; איקר שכינתי מדברה ביניכון the glory of my Divine Presence will move among you *ib.* 33:14; Dt 1:42; 20:4; מדברין ואתיין traveling to and fro *ib.* Num 23:9; 2. **to be guided:** וברחמ[ין] הוא מְדַבַּר *FPT* Gen 4:4[02]

The distinction between itpe. and itpa. is uncertain and was made on semantic grounds. The mng. of ודבר יומיה *RuR* 90:105 and ודבר בגרמיה כלום *KohR* 24b(20) is uncertain.

דברו, cs. **דברות** v.n. **traveling** (↓ דבר√) בדברות איקר שכינתך עמן in the traveling of the honor of the Divine Presence among us *TN* Ex 33:16 [H בלכתך]

דברי, det. **דבריתה** n.f. **leader** (↓ דבר√; ST דבר *dabbār* LOT 3/2 156:34) sg. חשיך דרא דאתתא דבריתה(text: דברייתא) deficient is the generation whose leader is a woman *MPs* 192:3 [w. ref. to דבורה Jud 4:4]

דבש, det. **דבשה**, **דיבשה** n.m. **honey** (↓ דבש√; CPA דב(י)ש, det. ד(י)בשא LSp 42, SA דבש, det. דבשה Ham 447:118, 119) sg. *TN* Gen 43:11 [H id.]; *ib.* Ex 16:31; *Pea* 20a(58); צלוחית דבש a flask of honey *Šab* 12b(19); *Ter* 45d(49); חורשא מפיק דבש a forest which produces honey *Švi* 39d(24) [expl. 1Sam 14:26]; ומגבלן בדבש kneaded in honey *Ned* 40a(57); דבש ברי *BR* 1135:5 [expl. מעט דבש Gen 43:11]; דבש דדבוריין bees' honey *Pea* 20b(21); דבש דצליין date(?) honey *ib.*; דבשה *TN* Dt 32:13; ההוא דבשה *PeaG* 20b(22); חלבא ודיבשא milk and honey *TN* Gen 49:21; וחליין כדבשה sweet like honey *ib.* Num 13:27; Dt 8:8

As can be seen from the comparative A material, this word is a *qitl*-form. Thus, the form דובשא (eg. *PeaG* 20b(22); *TN* Ex 3:17) is corrupted from TA and TBA (v. Levy, TW 1:161; Jast 282).

דבש vb. **to make sweet like honey** (denom. < ↓ דבש) Pa., pass.part. וכל דמדבש *TN* Lev 2:11 [H דבש]

Moreshet, Lex 131.

דבתרי n.m. **the following, next one** (< -ד + בתר; SA דבתרה TM 89:831, Sy דְּבָתְרֵה the next 1 Ch 26:10) a. alone: ומור דבתרה say the following one (i.e. Mishna) *Ber* 5b(9); *Soṭ* 20a(49); *Naz* 52a(15); *Švu* 36c(28); ר' אחא שמע לה מן דבתרה PN learns it from the following *Dem* 24c(9); *Yev* 6a(1); *Qid* 64c(12); דתנינן דבתרה we learned the following (Mishna) *Ter* 43c(23); *Mas* 48d(24); *Giṭ* 43a(51); קרון דבתריה read the following (verse) *BR* 63:2; *ib.* 529:1; 708:5; ביה ודבתריה פליגין they differ in it and in the following (verse) *RH* 59c(32); b. w. antecedent: מן יומא דבתרה *TN* Ex 18:13 [H ממחרת; cf. Sy בתר יומא PSm 626]; *ib.* Lev 7:16; Num 17:23; בגין מתני{ת} הדא דבתרה in order to learn that which follows *Er* 24b(49); *ḤalG* 59b(36); *BQ* 5a(2)

דגון n.m. (uncertain) sg. הדין שוקא דדגונא that market *BR* 943:2

See var. lec. ib. and discussion in MY ad loc.

דגן n.m. **grain** (SA דגין Ham 446:83) sg. דגנה *TN* Ex 23:19; *FTP* ib.; *TN* ib. 34:26; דגנה דארעא its grain (means) of the land *Ned* 40c(1); דגנה מעבורה its grain (means) its bread-grains *ib.*; pl. דגנין *TN* Gen 26:12

דגש vb. **to provide with dagesh** (Sy דגש to pierce LS 142) Pe. כל דסמיך לדבור אתו אתמ אתך דגש' all (words) which are next to the word אתך ,אתמ ,אתו one provides with *dagesh* *MMDam* Num 24:3

דד n.m. **breast** (H דד HAL 205) sg. ולא אשכח בדדה כלום (the baby) did not find anything in her breast *EchRB* 117:9; pl. תרין דדוי *ib.* 49:3; בריכין דדיא blessed are the breasts *TN* Gen 49:25

Perh. corruption < ↓ תד.

דדין n.m. **torch of pine wood** (<δᾳδίον Löw infra; Sy דַּדִין LS 142) pl. דדי<נין *RH* 58a(15) [expl. עצי שמן Mib. 2:2]

Löw, Flora. 3:46.

דדינון n.m. **wick made of pine wood** (< δᾴδινον Löw ib.) sg. *Šab* 4c(16) [expl. לגש Mib. 2:1]

דדן n.m. **uncle** ↓ בר דדן

דהא conj. **because, for** (↓ הא; Sy דהא PSm 959) מחמיר אני על עצמי דהא פליגי<ן> עלי חבריי I am stringent concerning myself, because my colleagues disagree with me *Ber* 3a(13); *ib.* 5a(17); דהא פשיטא לון because it is clear to them *Naz* 56b(30); למה <ליח> את סבר אמ' ליה דהא חמרתי

// הא דובה מתגריא לך behold, the bear is attacking you *Pea* 16a(6); pl. ע' דובין seventy bears *KohR* 23b(16)

דוב (u) vb. **to flow, drip** (↓רייבה, דייב, דוב; SA דוב Ham 457:69) Pe. **to flow, drip:** ודדייב *TN* Lev 15:33 [H והזב]; *ib.* Num 5:2; דיהווי שיח ודייב that he should melt and drip *AmGen* 6c:16; ידוב *TN* Lev 15:25; חדוב *ib.*

Pa. **to wear away:** ומדיבה נפש wears away the soul (with trouble) *ib.* 26:16

On pa., cf. Pesh to Lev ib.

דוד, pl. **דודוון** n.m. **pot, cauldron** (SA דוד Ham 482:112) pl. דודוותה *TN* Ex 38:3 [H הסירת]; דודכת בישרא *ib.* 16:3 [H סיר הבשר]; דידיתא[!] *ib.* 27:3; דודוותא *FTV* ib.

2# דוד ↓בר דוד

דוויי n.m. **sorrow** (↓√דוי; CPA דוי LSp 42; cf. SA דאוני pl. cs. Ham 516:409) sg. בדוויי *TN* Gen 44:31 [H ביגון]; בדוי *ib.* 42:38; *FPT* ib.[05]

Peri, Morph 50.

דוי vb. **to afflict, make sad** (↓דויי, דוויי; CPA דוי pa. LSp 43) Af. מדוה לה בדאשה it afflicts it (i.e. the year) at its beginning *RH* 57b(46)

דויד n.m. (unclear) sg. חד דויד *Qid* 63d(2) [corr. to תלמיד]; *ib.* 3

דויי, f. **דוייה** adj. **unfortunate** (↓√דוי; CPA דוי LSp 42) sg.f.det. ברא דדויתא the son of the unfortunate woman *VR* 867:2 // *VRV* 449:1

דוכה n.f. **place** (Sy דּוּכְתָא LS 152) sg. לדוכה פלניה to a certain place *BR* 34:1 [expl. דכים Ps 93:3]

דוכוס, **דוקוס** n.m. **chief, commander of army** (< δούξ, δούκας Lehnw 188; ↓דוכסר; Sy דוכוס LS 153) sg. דוכוס פלן a certain chief *EchRB* 133:8; *ib.* 65:8; הרא טקסיס דדוק{ים}<וס> דוכוס דערביא that regiment of the army chief *AZ* 39c(23); pl. דוכוסין *EchR* 133:8; שורי מפיק דוקסין ומעיל דוקסין he began to remove chiefs and to put in (new) chiefs *BR* 762:2; דוכסיה its (i.e. Rome's) chiefs *PRK* 75:14 // *ib.* 108:4; דוכסייא *EchRB* 69:5; דוכוסייא *ib.* 6

The forms ריכסה *BR* 34:2 and רכסיא/ה *EchR* 16:3 // *ib.* 24:20 // *KohR* 27d(28) // *VR* 425:4 are unclear; v. comm.

למילד בעיא why don't you understand (the teaching)? He said to him: Because my she-ass is about to give birth *BR* 189:6; *BRV*[60] 84:3

Cf. the statement of Resh Laqish: כי משמש בארבע לשונות אי דלמא אלא דהא *BTan* 9a.

דְּהַב n.m. **gold** (CPA דהב LSp 42, SA דהב ST Gen 24:22) *FPT* Gen 44:8[04; voc];- a. as metal: sg. דהב אנא אכיל do I eat gold? *BM* 8c(48); דהב נקי pure gold *VR* 768:4; דהב דכי *TN* Ex 25:39 [H זהב טהור]; דהבא סנינא refined gold *FTP* Ex 12:2; *BR* 162:3; b. as material: sg. כתריי דדהב like two out of gold *Suk* 55d(2); ודמה הוה הדך עומדה דכסף דדהב of what was that *'omer*? Of silver? Of gold?... *PRK* 144:4; v. ↓ דיסקוס, גרזימי, בזיך, לחם, כרוב, כפרה, כליל, טער, טס, חזוד, זוג 2#, דרגש, קופר, קודש, ציץ, פילון, מנרה, מניך, מדבח, מ(א)ן, תרנגול, שישלה, קרייה, קליעה; c. pl. דהבין *TN* Num 7:86; d. as measure of weight and value: sg. זפו דדהב a loan of gold *TNGl* Dt 29:16; חמישה דינרין דהב five dinars of gold *Naveh* 32:9; *ib.* 64:4; חדה ליטרה דהב a pound of gold *BQG* 6c(13) [↓ליטרה]; *Šab* 7d(18); e. together with ↓כסף: sg. סב לך דהב וכסף *Naveh* 64:5; בן דהב בן [כ]סף take for yourself gold and silver *Qid* 65b(43); *San* 29b(22); מה הוא דהבא ומה הוא כספא what is gold? What is silver? *BR* 999:6; לא דהבך ולא כספך *BM* 8c(39); כסף ודהב *Qid* 65b(40) // *San* 23d(15)

2# דהב n.m. **goldsmith** (↓דהב; Sy דַּהָבָא LS 142) pl. מנהון ד{י}הבין ומנהון כספים some of them were goldsmiths and some were silversmiths *ŠR* 30c(11)

דהבן, **דהבה** (unclear) יצחק דהבה *BesG* 60d(21); ר' יצחק דהבן *Git* 46a(30)

Eps, Tarbiz 8(1937):318.

דהי vb. **to make a color lighter** (MH דהה Moreshet, Lex 132) Af. אדהיתיה he made it (i.e. the blood) lighter *Nid* 50a(60)

דוב n.m. **gonorrheal flow** (↓√דוב; Sy דּוּבָא LS 144; cf. SA דיאב Ham 457:67) sg. *TN* Lev 15:25 [H זוב]; *ib.* 30; דובה *ib.* 2; 3; 19; 26; 28; 33; דוביה *ib.* 3; 15

2# דוב n.m./f. **bear** (Sy דֶּבָּא LS 138) sg. דוב חטף a snatching bear *FT* Gen 49:27; כבין דב לכלב like between a bear and a dog *ŠR* 20a(8); הא ד'ובה קומיך behold, the bear is before you *BR* 1063:3

on the Midrashic passages ad loc.

דוכיפת n.m. **hoopoe** (BH id. HAL 208) sg. חד דוכיפת *VR* 507:2; ההוא דוכיפת *ib.* 3; 4; 6 // *KohR* 15c(13); *ib.* 14

Talshir, Fauna 144+.

דוכן n.m. **dais** (> Ar دُكّان Fr, AF 188; MH דוכן MQidK 4:5) sg. וקם אהרן על דוכנה Aaron stood on the dais *TNGl* Lev 9:22

דוכנה n. (uncertain) sg. פוק זבון לן שיחורין לדוכנה go out and buy us .... *MQ* 80d(62)

Cf. Löw, Flora 1:18. Our word is prob. a type of preparation of food.

דוכסה n. **praise** (< δόξα L-S 444; Sy דּוֹכְּסָא LS 153) sg. אתן דוכסה לאל רם ונישא I will give praise to the lofty and exalted God *SYAP* 46:2

דוכסו, det. **דוכסותה** n.f. **dukedom** (↓דוכוס) sg. דוכסותא *ŠR* 35c(11); *ib.* 12

דכרן ↓ דוכרן

דומנין (unclear) דומנין תרתין חבור{י}ן *ŠR* 31c(13)

Read poss.: תמנין תרתין i.e. 82 groups (of students).

דון (u) vb. **to jndge, bring a lawsuit, torture, debate, contest** (↓דין, בית דין, דיין, דיינין, מרינה; CPA דון LSp 43, SA דון Ham 446:73+) Pe., pf. 1sg. **דנית** *BM* 8c(45); 3m. דן *TN* Gen 30:6; 3m.pl. דנון *Meg* 74a(40); imp. 1sg. אדון *TN* Ex 18:16; 3m. ידון *ib.* Gen 31:49; 2m.pl. תדונון *TNGl* Dt 1:16; 3m.pl. ידונון *ib.* Num 35:24; imper., m.sg. דון *Švu* 37b(47); inf. מידון *Ned* 41b(63); למידן *Švu* 38a(52); part., m.sg. דאין *BM* 8c(40); דיין *San* 18a(64); pl. דיינין *ib.* 60;- **1. to judge:** לא דנית טבאות didn't I judge well? *BM* 8c(45) // *BR* 302:4 // *VR* 622:1; *BB* 13c(32); אין הו{ה}<א> דאין כל עמא ולא דאין נפשיה if he judges everyone and doesn't judge himself *ib.* 35; כד לא הוה בעי מידון when he didn't want to judge *Ned* 41b(63); *San* 18a(41); *Ber* 5c(54); *ib.* 13b(3); *TN* Ex 18:26; *ib.* Num 25:4; **2. to bring a lawsuit:** אתא בר נש חד דאין עם חבריה a certain person came to bring a suit against another *BM* 8c(40); *RH* 58d(5); *Ket* 36a(31); *San* 18a(34); *ib.* 21d(46); 48 [↓2# אי]; פוק דון go, bring a lawsuit! *BR* 1151:1 // *Yev* 13c(35) [expl. פיקדרון]; **3. to torture** [↓דין mng. 7]: כיון דחמת דיינא דהוא דאין בנור ובזפת ובדינין ומגלבין when she saw the judge torturing with fire, pitch, tortures, and whips *ŠR* 32c(27) // *VR* 635:4 // דאין וקטיל torturing and killing *PRK* 155:4; נסביה ודניה ואודי ליה he had him seized, tortured him, and he confessed to him *Ber* 5c(56); **4. to debate, argue a matter:** ר' ינאי קפודקייא הוה ליה עובדא והוו דיינין רב הונא ור' יהודה בן פזי ורב אחא PN had a case, and PN_2, PN_3, and PN_4 were debating it *BB* 16a(17); **5. to rule, form an opinion:** עד דאת דיין לה לפטור דונה לחיוב before you rule for an exemption, rule it as an obligation *Pes* 32b(45)

Itpe. **to be judged:** לא יתדנון כל דרייא all the generations will not be judged *TN* Gen 6:3; ר' עקיבה הוה קיים מיתדין PN was being judged *Ber* 14b(48) // *Sot* 20c(43); *KohR* 28d(4)

Itpa. **to contest/argue with one another:** ואדיינו *TN* Gen 26:20 [H וידיבו]; *ib.* 31:36; Ex 17:7; 21:18; Num 20:3; מְדַיְּנִין *FPT* Gen 4:8[02]

On דון in MA, v. Nöld, Beitr 41+; on pe., mng. 3, v. Lieb, JQR 35(1944):15+.

דונכה, det. **דונכתה** n.f. **tail** (Sy דּוּנְבְּתָא LS 159, CPA דנובא det. LSp 48, SA דנב ST Ex 4:4 (Var)) sg. בדונכתה *PalLaws* 28:36

דוסכוסטון n.m. **the thinner inner half of split leather** (< δίσχιστος Löw, Lehnw 189) sg. דו{כס}<סכ>וסטון *Šab* 11b(39) [≠ ↓קלף]

דוע vb. **to sweat** (↓2# דיעה; MH זוע Moreshet, Lex 149) Af. מן דחיואתה דהינין מדיען מן ט"יעתהון כורסייה from the sweat of the celestial creatures which they perspire while carrying the (heavenly) throne *BR* 917:4; אמרין כותיא לית אינון אלא מ{ר}<ר>יעין אמ' לון יש' ירעון(text: ידעין) רחיקייא כמה דקריביא מ{ד}<ד>יעין the Samaritans said: They (i.e. the columns) are only sweating. The Jews said: Let the far-away ones sweat like the close ones sweat *AZ* 42c(19)

Lieb, Baron Vol 240, w. prev. lit. (Heb).

דופי n.m. **blemish** (H דופי Jast 287) sg. ואילולי דסלק בה דופי were it not that a blemish appeared on her *SYAP* 31:33

דוץ (u) vb. **to rejoice** (Sy דּוּץ LS 146) Pe. דוצו rejoice! *AmGen* 2b:14

דוק vb. **to look at** (CPA אדיק LSp 43, SA אדיק Ham 593:3+) Pe. **to look at carefully(?):** באגדה דסכך מאן דייק לן (mng. unclear) *Git* 45c(29)

Af. **to look at:** אדיק *FPT* Dt 26:15[23; H השקיפה]; *TN* ib.; *ib.* Gen 19:28; Ex 14:24; ודיקו (= ואדיקו) *ib.* Gen 18:16; מדיקין *ib.* 49:22; אדיק לון בר קפרא PN looked at them *Kil* 32b(11) // *Ket* 35a(18); *BR* 476:5; *PRK* 188:9; אדיק ר' ינייי וחמתיה PN looked and saw him *VRQ* 350:1; *BR* 154:5 // *VR* 806:3; אודיק ר' מן כוותא וחמתון Rabbi looked out of the window and saw them *Yev* 6b(40); *ib.* 12d(56); *Beṣ* 63a(38); *EchRB* 47:1

דוקוס, pl. **דוקין** n.m. **beam** (< δοκός Lehnw 559) pl. (V)קפא דוק{נ}ייה twenty beams *MŠ* 55b(46) [play on GN קפודוקייה] // *EchR* 55:1
Aramaized pl.

דוקינר n.m. **procurator** (< δουκηνάριος, Lat. *ducenarius* Lehnw 193) sg. חד דוקינר אוקר לר' יודן נשייא a certain procurator sent a gift to R. Judan, the *nasi* *AZ* 39b(32)

דוקני n.f. **a forked pole (on which hunting nets are fixed)** (< δοκάνη Sperber, Greek 12, n. 41) sg. אזל צור{⌈צוד⌉} דוקניתך דהיא טבא{מן} כלום go grab your "forked pole" (i.e. your question concerning דוקני *ib.* 6), for it is worth something *Mas* 51a(15)
Lieb, Greek 128, n. 60.

דוקרן n.m. **pitchfork** (< δίκρανον Löw, Lehnw 193+) pl. ככמה דוקר‹נ›ין *VRVar* 261:2; תרין דוקרנין דנהור two pitchforks of light *Ber* 2c(36) // *Yom* 40b(36) // *BR* 527:3

דור n.m. **pearl** (dial.; Ar دُرّة) sg. דוּרָא *SanG* 28a(18); *EstR* 5d(16)

דור vb. **to dwell** (↓ מדור, דרה, דיר, דייר, דיור; SA דור ST Gen 29:19) דייר הוה *FTP* Gen 42:23; כייתא עם דיירא דאיר *BM* 10b(20)
For the *BM* passage, v. Lieb, YN 157.

דוראי (unclear) ואם לאו דוראי הוא *KohR* 20b(14)

דורון n.m. **gift** (< δῶρον Lehnw 194) sg. *FPT* Gen 32:14[03; H מנחה; voc]; *ib.* 19; 22; 43:25; *TN* ib. 4:3; 43:11; 15; מה דמי דורון דהדן לההוא דסבך does your (lit. this one's) gift compare to that of your grandfather? *BR* 319:5

דורמולוס n.m. (unclear) sg. כהדן דורמולוס *BR* 486:3
See MY ad loc.

דורמסקן n.m. **Damascene plum** (*Prunus syriaca*; < GN דורמסק; Sy דמסקינא BB 579, MH דורמסקניות Löw infra) sg. דורמסקנה *Beṣ* 62a(16); *ib.* 17 // דרמסקינא *Šab* 4a(40); *ib.* 41
Löw, Flora 3:167.

דורשן n.m. **darshan, preacher** (< H דורשן Jast 326) sg. *PRK* 404:1

דוש vb. **to trample** (CPA דוש LSp 43) Pe. ודייש על דידי (you) trample on mine *BB* 15c(27)

דחדה קרן n. **one-horned animal** (↓קרן) sg. *Šab* 4d(53)

דחוך, det. **דוחכה** n.m. **laughter** (↓ √דחך) sg. דוחכה(text: רוחכה) *PRK* 387:1; דחוכא *KohR* 7a(33)

דחול n.m. **fearing** (↓ √דחל) sg. לב דחול a heart which fears *FTV* Dt 28:65

דחי vb. **to repel, push** (Sy דחא LS 148) Pe. **to repel:** אידה דדחת תלתיה דעלמא the hand which repulsed a third of the world *BR* 1247:8
Pa. **id.:** כיני אורחא דזבונה מד{ד}‹ח›ייה it is customary for the buyer to put off (payment of his debt) *Qid* 64a(20)
Itpe. **to be pushed:** ונדחי לגובה דחבלא I will be pushed into the pit of destruction *TN* Gen 22:10; *FT* ib.

דְּחִיל adj. **fearsome, terrible** (↓ √דחל; CPA דחיל LSp 44, SA דחיל Ham 524:177) a. as adj.: sg. מה דחיל הוא אתרא הדין how fearsome is this place *TN* Gen 28:17 [H נורא]; מה דחיל הדין שליטא how fearsome is this ruler *VR* 186:6; מדברה רבה ודחילה the great and terrible desert *TN* Dt 1:19; *ib.* 8:15; 7:21; 10:17; 28:58; *Am* 7a:15; pl. עובדוי דה' דחילין אינון God's deeds are fearsome *TN* Ex 34:10; מה דחילין אינון מנגנייה דידך how terrible are your machinations *PRK* 178:1 [expl. Ps 66:3]; b. as subst.: sg. דְּחִיל תשבחן the awesome one of praises *FPT* Ex 15:11[07]; *TN* ib.; דחיל כל עלמיא the awesome one of all the worlds *ib.* 2; *FTV* ib.

דחילה n.f. **fearful thing** (↓ דחיל) pl. דחילתה *TN* Dt 10:21 [H הנוראת]

דחך (a/o) vb. **to laugh, make fun of s.o.** (↓ דחוך, √דעך) Pe. **to laugh, make fun of s.o.:** דחכת *TNGl*

Gen 18:15 [H צחקתי]; דהות דחכא ובכייא who was laughing and crying *PRK* 198:6 // ודחכת ובכת *KohR* 29a(3); ושורון דחכין they began to laugh *BR* 48:2; ונדחוך עלוי let us make fun of him *BR* 699:2

Pa. id.: ליח אנא אזיל ומדחיך בהדין סבא דיהודאי will I not make fun of that elder of the Jews? *PRK* 193:2 // *KohR* 27a(4); קל טלייא קיימין מדחכין the voice of the children laughing *ib.* 9b(30)

J.C. Greenfield, JAOS 82(1962):290, n. 1.

דחל (e/o) vb. **to fear** (↓ דחל, דחילה, דחיל, דחול, דחלה; CPA דחל LSp 44, SA דחל Ham 482:94+) Pe., pf. 1sg. דחילית *EchR* 48:15; 3m. דחיל *FTP* Ex 32:5; דחל *TN* Gen 26:7; f. דחלת *VR* 327:2; 2m.pl. דחלתון *TN* Num 12:8; 3m. דחִילו *FPT* Ex 14:31[10]; f. דחילין *TN* ib. 1:21; imp. 2m.sg. תדחול *FPT* Gen 15:1[08]; f. תדחלין *TN* ib. 21:17; 2m.pl. תדחלון *ib.* Ex 14:13; 3m. ידחלון *ib.* Dt 21:21; f. ידחלן *SYAP* 36:56; inf. למדחול *TN* Dt 5:29; למידחל *ib.* 10:12; part., m.sg. דחיל *VR* 186:6; f. דחלא *TN* Gen 18:15; m.pl. דחלין *ib.* Dt 13:5;- **to fear, be afraid:** a. alone: ארום דחלת *TN* Gen 31:31; ודחל יעקב לחדא Jacob was greatly afraid *ib.* 32:8; Ex 14:13; 20:3; Dt 20:3; דחל וערק he was afraid and fled *San* 20d(4); *Ber* 11b(40); *VR* 327:2; *EchR* 48:15; b. w. מן s.o./s.t.: דחל אנא מנה I am afraid of him *TN* Gen 32:12; *ib.* Lev 19:14; Num 14:9; Dt 29:16; מה הדין טינרא(text: ביזרא) דחיל מן הדין פרזלא אף הדין סערה דחיל מן הדין פרזלא just as the flint fears iron, so the hair fears iron *Naz* 58a(32); *AZ* 39b(6); מי דחיל מינכון being afraid of you *Hor* 47a(46) // *San* 20a(7); *VR* 186:6; *ib.* 605:4; pass.part. דחילה הוות ארעא מן דינא the earth was afraid of the judgment *TN* Ex 15:12; *ib.* Dt 32:1; c. w. מן קודם ref. to God: ארום דחל מן קדם ה׳ *ib.* Gen 22:12; Ex 9:20; Dt 31:12

Af. to frighten: מן דא את מדחל לי do you frighten me with this (i.e. fire)? *BR* 912:2 // *ŠR* 20c(26); דנכית ליה חויא חבלא מדחיל ליה a rope frightens someone whom a snake has bitten *ŠR* 4d(18) // *KohR* 18b(27) // *MSam* 115:1

Itpe. to be afraid: כיון דחמיתיה אידחילת as soon as she saw it she was afraid *VR* 601:2; ר׳ ינאי הוה מידחיל מיניה סגין PN was very much afraid of it (i.e. the snake) *Ter* 45d(53)

דחלה, det. **דחלתה**, pl. **דחלון, דחלן** n.f. **fear, deity** (↓ √דחל; CPA דחלא LSp 44, SA דחלה Ham 467:267) **1. fear:** sg. כדחלה *TN* Lev 19:30; *ib.* 26:2; Dt 12:5; דחלתה דה׳ the fear of God *ib.* Gen 20:11 [H יראת]; 35:5; Ex 20:20; דחלתיה דתקיפה fear of the Powerful One *ib.* Dt 32:15; דחלתך *FPT* Ex 15:16[19]; דחלתכון *TN* Gen 9:2; *ib.* Dt 2:25; 11:25; **2. deity:** pl. דחלון טעוון false idols *ib.* Ex 34:17; דחלתי *ib.* Gen 31:30 [H אלהי]

דחף (a/o) vb. **to push** (SA דעף Ham 454:148+) Pe. **to push:** דחף יתיה *TN* Num 35:22 [H הדפו]; דחף ר׳ חייא בר אבא לר׳ זעירא PN pushed PN_2 *Ber* 6a(60) // *Naz* 56a(7); ידחוף *TN* Num 35:20; ידחפון *FPT* Ex 21:22[01]; ודחפון *TNGl* Gen 19:9; למידחוף *TN* Dt 6:19

Itpe. **to be pushed, push each other:** ⌊ח⌉דחף ⌊ד⌉יה his hand is pushed *ib.* 19:5 [H ונדחה]; דלא ידחפון so that they should not push each other *FPT* Ex 19:21; *ib.* 24

דחק, det. **דוחקה** n.m. **oppression, distress, stress** (↓ √דחק; CPA דחוק LSp 44, SA דחק ST Ex 3:9(Var)) **1. oppression:** sg. דחקהון *TN* Ex 3:7; pl. דוחקיה *ib.* 9 [H הלחץ]; **2. stress:** sg. דוחקא דאורחא stress of road travel *EstR* 13c(21) // ד{קח}<חק>א *AbgurNew* 169:31[!]

2# דחק n.m. **oppressor** (↓ √דחק) pl. דחקיהון *TN* Ex 5:6 [H שטריו]; *ib.* 10; דחקוי דפרעה *ib.* 14

דחק (a/a) vb. **to press, push** (↓ דחק, 2# דחק, מן דוחק; CPA דחק LSp 44, SA דחק Ham 531:325+) Pe. **1. to press:** a. general: אן דחקין עליהון *TN* Gen 33:13 [H ודפקום]; *ib.* Ex 3:9, Gen 19:3; Num 22:25; ולמה הוון רחקין מעת<ד>ה הדא מילתא why did they press to prepare that thing? *Ḥag* 78d(23); pass.part. אתר דחיק a cramped place *TN* Num 22:26; b. esp. to press a debtor to repay a loan: מרי חוב דחק a pressing creditor *ib.* Ex 22:24 [H נשה]; *FPT* ib.[01]; *TNGl* ib.; ידחק *TN* Dt 15:2 [H ישה]; *ib.* 3; Ex 22:20; 23:9; דח{ז}קיה אמ׳ ליה הב לי אינון פריטיא he pressed him and said to him: Give me those coins! *Qid* 60d(64) [acc. to RaMBaN; v. comm. ad loc.]; pass.part. על דהוו{ח}<ה> דחיק לי{ה} because I was pressed (for the merchandise) *BM* 9d(27); **2. to push, break through:** דחק סומכוס ועאל PN pushed and entered *Qid* 63a(18); *San* 21d(29); ידחקון *TN* Ex 19:21 [H יהרסו]; *ib.* 24

Pa. **to press down:**: אהן{י}<ז>וסטה מכיון דו מדחק(text: די מרחק) וחשר כה קמחא since he presses down and sifts with that belt *Ned* 38c(21)

Itpe. **to be pressed, pushed:** a. lit.: ואדחקו they pushed each other *TN* Gen 25:22 [H ויתרוצצו]; ואדחקת *ib.* Num 22:25 [H ותלחץ]; b. fig.: ואן

אדחקתון if you were pressed (concerning the fixing of the calendar) *Suk* 54b(49)

דחש vb. **to be thick, dense** (MH² דחוש בעלין *PRK* 414:12 // *VRVar* 708:8; cf. TBA דחס Jast 293) Pe., pass.part. דחישין *BME* 12a(32) [of trees; ≠ ↓דליל]

די, ־ד conj. **that, because, who, which, of** (SA די, ־ד LSp 41, SA ־ד passim) *FPT* Gen 2:17[02; voc]; דו (= דהוא) *Ned* 40a(40); די (= דהיא) *Tan* 67c(46);- I. Conj.: **1. that:** הוי סופך מימר דר׳ יוסי היא you will eventually say that it is according to PN *Ber* 4d(36); חמית בחילמי דרקיעא נפל I saw in my dream that the sky fell *Kil* 32b(50); הדה אמרה דאיתגייר אנטונינוס this means that PN converted *Meg* 72b(50); *Yev* 6a(51); *AZ* 42a(43); and passim; **2. so that:** דנירת גן עדן so that I would possess Paradise *Pea* 15c(41); אייתוניה דילקי bring him so that he should receive lashes *Yev* 4a(14); *Meg* 71d(33); דלא ישהי וחזער נפשיה so that he should not become weak and faint *BR* 307:5; **3. because, for:** וייחות ר׳ אלעזר דהוא זריז סגין let PN go down, because he is very swift *Ber* 5a(36); דהוא מן דידהון because he is one of them *Kil* 32b(57); דר׳ יונה אבוך הוה אמ׳ because PN, your father, said *Švi* 36d(19); *Tan* 69a(44); *ib.* b(12); **4.** in compound conjuctions: ↓ אפילו, אימת, אילולי, הך, דלמה, בחר, בלחוד, בדיל, בגלל, בגין, אף על גב, כמה, כל שעה, כל הן, כיוון, כד, כגון, כאילו, חולף, הן, מן, מן בגין, מן, מכלל, מכיוון, מטול, מה, מאחר, לפם, מן שעתה, מן קודם, מן גו, מן בחר, מן בלי, בגלל, על מנת, על ידי, על, עד שעתה, עד עידן, עד זמן, משום, קודם עד לא, קודם, על עסיק; **5.** before direct speech: אמ׳ לה דאת מולד בר זכר he said to her: You are going to give birth to a male child *MŠ* 55c(15); ומן דאמ׳ דהינון בישין the one who says: They are evil *BR* 236:5

II. Relative pron.: **1. who, which:** חוטרא די אתעבד ביה ניסין the staff with which miracles were done *TN* Ex 4:20; אדמא די במנא *ib.* 12:22 [H הדם אשר בסף]; גבר די ישמש עם דכורה a man who has homosexual relations *ib.* Lev 20:13; and passim in Targumic texts; יודן בר ישמעל דעבד הדן סטוה PN, who made this stoa *Naveh* 17:2; *ib.* 30:3; הלואי הוה לי אבא ואימא דאוקרינון oh that I had a father and mother whom I could honor *Qid* 61b(30); אנא הוא דטעית I am the one who was mistaken *BQ* 6c(17); **2.** w. correlatives: ↓ דן, אהן, מן, מה, כל מן, כל מה, ההוא

III. Genitive particle: **1. of:** דיחידייא (the argument) of an individual *Švi* 38b(33); *Yev* 3a(29); אילין דביח ר׳ ינאי those of PN's household *Švi* 38b(23); בר נש דעקין a person of troubles *BQ* 7c(6); **2.** in lexemes: ↓ ־דיד, דחדה קרן, דבחר, דקודמוי; **3.** in split genitive phrases: מלכוותה דארעא the kingdoms of the earth *TN* Gen 15:1; אחוי דיוסף Joseph's brothers *ib.* 45:16; אעין דשטין *ib.* Ex 25:13 [H עצי שטים]; לחם דחמיע leavened bread *ib.* Lev 7:13; and passim in Targumic texts; יקרה דכנישתה the honor of the synagogue *Naveh* 34:3; קן דעכברין a mice's nest *Kil* 32b(26); בשר דנבילה carrion flesh *Švi* 35a(62); ריבוניה דעלמא the master of the world *Tan* 68d(52); ירחא דניסן the month of Nisan *MQ* 83d(42); אצבעתיה דאבוי his father's fingers *Pea* 15c(22); מוי דמבולא the water of the flood *BR* 296:8; and passim in non-Targumic texts; **4.** after numbers: תלתא אלפין דגברין 3,000 men *TN* Ex 32:28; תרין אלפין דשנין 2,000 years *ib.* Gen 3:24; *Švi* 36d(20); תלת מאוון דגרבין 300 barrels *Tan* 69a(38); **5.** in phrase ־הדה ד before GN's: הדה דמוגדלה *SanG* 19d(62); הדה דכפר חטייה *ib.* 63; *BR* 728:6

The form די is employed only in the Targumim in mng. II.1, whereas in other usages ־ד is employed (Peri, Morph 86). Its rare occurrences in non-Targumic texts (e.g. די יהלכון *Ket* 35a(53); די יהווין *Git* 49a(23)) are corruptions. On mng. I and II, v. Levias, Gr 251+; on mng. III.3, v. ib. 216.

דיאורא interj. **come!** (< δεῦρο) את <דיאו>רא <דיאו>רא לגבן you, come, come to us *PRK* 90:4
Lieb, Tarbiz 27(1958):187.

דיאטס n. **room, level** (< διαίτης Lehnw 199 (gen.)) sg. דיאטס אדעיתא the lower level *EchRB* 44:20; דיאטס תנינא the second level *ib.* 21; דיאטס תליתאה the third level *ib.* 22; *EchR* ib.

דיב n.m. **wolf** (CPA דיב LSp 41, SA דיב Ham 457:63) sg. *TNGl* Gen 49:27 [H זאב]

דיבור n.m. **praises said during a funeral or a lamentation, the Hebrew verb דבר pi.** (< H דיבור; ↓ דביר) **1. praises:** sg. ר׳ זעירה שרע בדיבורה PN slipped during the praises (= H קילוסים) *BR* 1238:9 // *KohR* 18d(22) // *Ber* 6b(13) // *Naz* 56a(56); ואנן חמיי רבנן עניין בדיבורא we see that the Rabbis respond during the praises (of the lamentations) *MQ* 83d(46); **2. the Hebrew verb דבר pi.:** sg. ט׳ רפיי׳ דסמיכ׳ לדיבור בלשנ׳ there are nine cases in the Bible where (אחו, אחך, etc.) following the

verb דבר pi. are w/o *dagesh MPDam* Num 26:3; *MMDam* ib.; *ib.* Gen 21:2
On mng. 1, v. Lieb, Tarbiz 3(1932):453+.

דיגמה n.f. **illustration, model, example** (< δεῖγμα Lehnw 187) sg. דיגמא דידכון דמי<א> לברייכון your example is like your creator *Hor* 47a(42) // *San* 20a(4); דיגמ<ה> דידיה *BR* 828:1 [expl. עינו Job 36:7]; *ŠR* 13a(33); *MSam* 107:10; דוגמה עלמא the primeval example *FTP* Gen 35:9

דִּיד־ **possessive particle** (< ־ד + ־יד Nöld, MG 332, n. 2; Mal *tīd-* Spitaler, Gr 59, Turoyo *dīd-* Ritter, WB 128, TBA ־דיד Eps, Gr 28; ↓ ־דיל) w. suf.: 1sg. דידי *BR* 832:4; 2m. דידך *BB* 13a(12); f. דידיך *ŠR* 8d(15); 3m. דִּידֵהּ *FPT* Ex 21:34[01; voc]; דידיה *TN* Ex 31:9; f. דידה *Qid* 59d(61); 1pl. דידן *VR* 554:7; 2m. דידכון *BR* 1240:1; f. דידכן *Ḥag* 78a(2); 3m. דידהון *Ket* 33a(34); דידון *Ḥag* 77b(35); f. דידהין *VRQ* 344:4;- a. w. fol. noun: אנא עביד דידאב אנא עבד דידאם I will fulfill that (i.e. the function) of the mother. I will fulfill that of the father *PRK* 305:6; b. w. fol. pron. suf.: 1) as an independent w.: a) alone: דידיה יהווי *TN* Num 5:10 [H לו יהיה]; *ib.* Ex 21:34; Lev 25:23; בארעא דלא דידהון *ib.* Gen 15:13 [H בארץ לא להם]; 49:10; סב דידך והב דידי take yours (i.e. your share) and give mine *BM* 9d(27); *MŠ* 55b(31); *Tan* 67a(19); *Ket* 36b(19); *BM* 10c(53); *AZ* 42c(21); *BR* 393:8; *ib.* 1262:2; *VRG* 344:1; *PRK* 277:15; *KohR* 17c(12); b) w. preps.: בדידי לא איסתכליח מן יומ{ו}<י> אלא בדידך I never looked at mine (i.e. circumcision), but at yours? *Meg* 72b(47); *Ḥag* 77b(36); *BQ* 4a(55); את שפיך גו דידך והוא נחית גו דידי you spill on yours (i.e. your property), and it goes down into mine *BB* 13a(12); *ib.* c(37); דיהב טימי פסיפסה מן דידה who gave the price of the mosaic from his own (funds) *Naveh* 58:3; *TN* Gen 44:18; *ib.* Num 16:5; *Ber* 11b(39); *Kil* 32b(57); *Ket* 34b(60); *BR* 392:6; 2) as poss. pron. fol. indeclinable Greek words: דורון דידה his offering *FPT* Gen 4:4[02]; *ib.* 41:40[03]; בסיס דידה *TN* Ex 30:18 [H כנו]; קומיטטון דידי my court *TNGl* Num 12:7; פרגמטיא דידי my merchandise *BQ* 4a(55); *Kil* 32b(49); *Ter* 45c(38); *Bes* 63a(41); *BM* 8c(40); *San* 20a(4); *BR* 452:1; *VR* 202:2; *ŠR* 3b(2); *KohR* 16c(2)
Dalm, Gr 118. For add. exx. in PT, v. CTY 2:858+. For a poss. SA cogoner, v. LOT 3/2 79:4, note. On usage b.2, cf. Schulthess, Gr 85 and Nöld, SG 170. Note that ־דיד not used with declinable nouns. There seems to be only one ex. of a pleonastic usage (משמיה דידיה *Ber* 13a(54); but Ms. V: בשם גרמיה) and so — even though this usage attested in other A dialects (e.g. Schulthess, ib.; Nöld, ib.) — it seems to be absent from JPA.

דיומירון n.m. **rose wine(?)** (derivative of ῥόδον) sg. *Švi* 37b(31)
Löw, Lehnw 207; cf. id., Flora 3:199.

דיוקט n. **prosecutor** (< διώκτης GLLT 83) sg. דיוקטא *KohR* 9d(8) [acc. to rdg. in responsum of R. Isaac b. Sheshet; v. Lieb, Alon Vol 227]; Yal ;ויוקטטה : text(דיוקטטה עליבא מדינתא דחדא עייניה (ודאיקוטטה unfortunate is the city whose prosecutor is one-eyed *VR* 118:7
Lieb, op cit. (contra id., VR 872).

דיור n.m. **tenant, dweller** (↓ √דור, דייר; SA דיור ST Ex 34:12) sg. צדי מן דיור desolate of inhabitants *TN* Gen 44:18; *FTV* ib.; pl. דיורין אינון הוויתון you were dwellers *TN* Dt 23:8 [H גר]; בה{ו}<י> רהוח נסכה דיורין in the case of a woman who took in tenants *San* 26b(21) דיורין *DevR* 22:8;

דייב n.m. **gonorrheic man** (↓ √דוב; SA דהב Ham 457:66) sg. *TN* Lev 15:2; *ib.* 22:4; דיבה *ib.* 15:4; 6; 8; 9; 11; 12; 13; 32

דייב #2 n.m. **weariness** sg. דייב דנפש weariness of soul *TN* Dt 28:65 [H דאבון]; דאיב *FTV* ib.

דייבה, det. **דייבתה** n.f. **gonorrheic woman** (↓ דייב; SA דהבה Ham 457:65) sg. *TN* Lev 15:19 [H זבה]; *TNGl* ib. 33; דיבחה *TN* ib. 33

דייה, det. **דייתה** n.f. **kite** (*Milvus*; SA דאיחה Ham 449:149) sg. דייחה *TN* Dt 14:13 [H הדיה]; *ib.* 18; *TNGl* Lev 11:19; *TN* ib.[!]; את{א}<ת> דייתא וחטפתיה the kite came and grabbed it (i.e. the meat) *Šeq* 50c(50) // *AZ* 41d(60)
Talshir, Fauna 53+.

דייטגמה, pl. **דייטגמטין** n. **edict, ordinance** (< διάταγμα, pl. διατάγματα GLLT 79; Sy דִּיַטַגְמָא, pl. דיטגמטא LS 150) pl. דיאטיגמתין *Švu* 38a(37) // דין[!] מוגמרין[!] *Ket* 33b(50)
Aramaized pl. of Greek pl.

דייטון n.m. **an extended bonding course in a wall** (< διάτονος L-S 416) sg. דייטוניה דביתא חביר the

bonding course of the house is broken *EchRB* 55:5; *ib.* 2; 3
Jast 298. But cf. Löw, Lehnw 293.

דַּיָּין n.m. **judge** (↓ √דון; CPA דיאן LSp 43, SA דיאן Ham 446:72) דַּיָּינָא *FPT* Gen 38:25[04];- sg. לית דין ולית דיין אית דין ואית דיין there isn't justice or a judge. There is justice and a judge *BR* 252:7 // *PRK* 135:12; *TN* Gen 4:8; *ib.* 49:16; הדין דיינא סבא that old judge *Švi* 38d(1); ר׳ שמעון דיינא *Ned* 38d(45); *VR* 635:4 // *PRK* 155:3; pl. דיינין *TN* Ex 21:22; *ib.* Lev 24:12; Dt 1:16; דייני נהרדעא the judges of GN *Švu* 37b(43); שוחדא דדייני the discretion of the judges *Ket* 33d(46) [↓שחוד mng. 2]

דיינין, דיינוון n.m.pl. **strife, quarrel** (↓ √דון itpa.) pl. למן דיינין to whom is there strife? *VRG* 249:7 [expl. מדינים Prov 23:29 Q] // דינין *EstR* 9b(17); במי דייניה *TN* Dt 33:8 [H במי מריבה]; *ib.* Num 20:13; 24; 27:14; מילי די{ו}<י>נין words of strife *ib.* Dt 17:8; דיינוותיה *ib.* Ex 17:7

דייסקרין n.m. **saucer** (< δισκάριον Lehnw 210) sg. דייסקרין דכסף a silver saucer *BR* 1152:9 [H משכיות Prov 25:11]; חד דיסקירין *ib.* 932:1; דייסקדה *ib.* 2; כהדה [!] דיסקרין *Sot* 20b(59)
Lehnw lists word s.v. ־דיס, but in *BR* in both refs., Ms.V has two *yod*'s.

דייץ n.m. **ibex** (SA דהיץ, etc. ST Dt 14:5(Var)) pl. ודייצין *TN* Dt 14:5 [H דישן]
Talshir, Fauna 54+.

דייקלר n.m. **basket-maker(?)** (< דייקול + *-arius*(?) Lehnw 203) sg. הדין דייקלרא *Ber* 6d(44); דיקלידרייה *ib.V*; דקלידא *ib.*
Mng. uncertain. Acc. to Löw, ib., this interpretation is "not impossible".

דייר n.m. **dweller, inhabitant** (↓ √דור, דיור; CPA דיר LSp 43, SA דיאר Ham 482:92) sg. *TN* Gen 23:4 [H גר]; *BR* 624:3 [expl. Gen ib.]; *TN* Ex 2:22; *ib.* 12:48; Lev 25:10; *BM* 10b(20); pl. דייר{ה}<י>ן *ib.* Ex 22:20; דיירי ארעא inhabitants of the land *ib.* Gen 18:25; 34:30; Lev 18:3; Num 14:14; דיירי קרתה inhabitants of the city *ib.* Dt 13:16; דיירדה *ib.* 14:8; Num 13:32

דייתיקי n. **will, testament, document** (< διαθήκη GLLT 84+; CPA דיתיקא, דיתיקי LSp 45) sg. דייתיקא *TN* Gen 24:10; דיותיקי *FTP* ib.

דיכסה n. (unclear) sg. לדיכסה ים *BR* 34:2 [expl. דכים Ps 93:3]; מתחמי היך דיכסה appears like a *Hem* 23
MY ad loc.

[־דיל **possessive particle** (CPA ־דיל LSp 44, SA ־דיל GSA 134) This word occurs in JPA properly only in ↓ ־מה דיל. The distribution of this form in the texts points to its being a corruption under the influence of TA: 1. ־דיל is extremely rare as compared w. ־דיד (cf. e.g. for PT in CTY 2:858+); 2. Where ־דיל occurs in Ms.L of PT, ־דיד may generally be found in another source (e.g. *Pea* 21a(10), but Ms.V: דידיה; *BM* 10b(21), but Ms.E: דידי ודידך; *VR* 236:8, but Var: דידן, דידך); 3. The texts in which ־דיל occurs are those in which the textual tradition is less accurate (e.g. *KohR* 19c(18); *EstR* 7b(21); *ib.* 13d(13); *EchR* 157:4). Note that it is never found in excellent texts such as *FPT* or *BR*.
Lieb, Laws 22, note ב (corruption); Dalm, Gr 118].

דילטורייה n.f. **informing** (< δηλάτωρ informer Lehnw 203) sg. דילטוריא *Ber* 3b(18) // *Šab* 3b(4)

דימוי n.m. **appearance, comparison** (↓ √דמי) **1. appearance:** pl. דמויין *TN* Num 12:8 [H חידה]; **2. comparison:** sg. לא דמויי הוה ד׳ מדמה לה did not Rabbi make a comparison of it? *MŠ* 54a(51)

דימוס interj. **released** (< Lat. *dimissus* GLLT 87) ברת קלא אמרה דימוס ואישתיזבת a heavenly voice said "Released!" and (the bird) was saved *Švi* 38d(27) // *BR* 942:1 // *PRK* 192:4 // *KohR* 26d(36) // *EstR* 7a(22)

דימוס n.m. **a tax** (< τὰ δημόσια Lehnw 205) pl. למיגבי דימוסיא דההיא מדינתא to collect the taxes of that city *VR* 702:3; *ib.* 703:7 // *PRK* 411:11; דימוסיין *ib.* 17:11 [in a list of taxes]; *RuR* 14:82; *ib.* 89

2# דימוס n.m. **row of stones** (< δόμος Lehnw 205; SA דמסי pl.cs. ST Dt 32:22(Var), Sy דומסא LS 158) pl. אנא מנית דימוסיא I counted the rows *Ber* 5a(42); דומסייה *ib.G*

3# דימוס n. **release, pardon** (< lat. *dimissio* GLLT 86; ↓ דימוס interj.) sg. והוא נפיק לדימוס he goes

out with a pardon *KohR* 28d(8) [cf. יצא בדימוס *PRK* 334:5]

דימוסין n.m. **public bath** (< δημόσιον (βαλανεῖον) Lehnw 206; Sy דימוסיון LS 158, mng. 2) sg. ונפק ליה מן רימוס<י>א he went out of the public bath *Qid* 61a(48); *KohR* 16a(35); כל אילין צלמייא דגו דימוסין all those statues in the public bath *AZ* 43d(63); תרעי דימוסין the gates of the bathhouse *Ber* 6c(16); הוה נחת מסחי בהדין דימוסין דטיבריה he went to bathe in the public bath of Tiberias *Beṣ* 60c(53); *Šab* 3a(27); *Qid* 61a(47); *Pea* 21b(12) // דימוסיא *VR* 793:7; *Ber* 5c(53); *Švi* 38d(28); *Ter* 46c(1); *San* 25d(19); *RuR* 142:205; pl. באילין ד{ו}<י>מסייא *Švi* 38b(61) [≠ ↓פריבט]

דִּין n.m. **law, justice, judgment, case, cause, lawsuit, torture, exegetical interpretation** (↓√דון, סדר דין, גזר דין, בעיל דין, בית דין; CPA דין LSp 43, SA דין ST Dt 17:8) *FPT* Gen 38:26[04; voc];- **1. law:** sg. בעי עלמך ובעי דינא דקושטא (you) want your world and law of truth *PRK* 269:2 // *BR* 368:8; בהוא דלית דיניה עימיה in the case of one where the law is not on his side *BB* 17a(21); *ib.* 22; דינכון אתית למיחמי I came to see your law *VR* 620:4; מן דחמי לה מתקטלה בדינה someone who should be executed by law *TN* Num 9:8; *ib.* Dt 1:17; 16:19; pl. דינין דקשט *ib.* 1:16; דינייא *ib.* Ex 21:1 [H המשפטים]; **2. justice:** sg. לית רין ולית דיין *BR* 252:7 [+ //'s; ↓דיין]; דינא אית דין ואית דיין *TN* Gen 18:25 [H משפט]; **3. judgment:** a. general: sg. רו גבי דינא רמריה because he (i.e. the locust) collects his master's judgment *Tan* 66d(28); *BM* 11d(29); בגיני לא נפק דינא the judgment was not promulgated because of me *BB* 13c(34); *San* 18a(61); *BR* 512:6; אתון תרין גברין קדם מלכא לדינא two people came before the king for judgment *VR* 621:1; *ib.Var* 592:3; *PRK* 411:7; *KohR* 26b(17); *Tan* 65b(4); יום רינה [↓יום]; מכלת רינה [↓מכלה]; pl. דינין *TN* Ex 12:12 [H שפטים]; b. in phrase בדינא by right [< MH בדין]: בדינא הוא דיתלי ליה by right it should be held in abeyance for him *TN* Gen 4:24; *ib.* Lev 1:1; **4. case, court case:** sg. וברין בנתה רצלפחר in the case of the daughters of Zelophehad *ib.* 24:12; הוה ידע זכו לבר נש ברינא he knew a defence for someone in a court case *San* 21c(3); *ib.* d(34); *TN* Ex 23:2; ושרא רב הונא גרמיה מן ההוא רינא PN dismissed himself from that court case *RH* 58d(8); עסק דין [↓עסיק]; **5. cause, case:** sg. רין ריתם או דין דארמלא the case of an orphan or widow *AZ* 41d(39); *TN* Dt 27:19; דיני ועלבני my cause and humiliation *ib.* Gen 16:5; יבעי דיני גבך *BR* 451:8 [↓ √בעי itpe.]; pl. דיניהון דיני ממון theirs were fiscal cases *TN* Lev 24:12; דיניהון דיני נפשן theirs were capital cases *ib.*; **6. lawsuit:** sg. אגיסיה דרב הונא הוה ליה דין עם חד בר נש PN's brother-in-law had a lawsuit with a certain person *San* 21b(52); *ib.* a(11); d(26); 45; **7. torture** [(↓√דון mng. 3]: sg. כל יומי דשבתא אנן קאימ{נ}<י>ן בדינא ובשבתא אנו נינוחין מן דינא all the days of the week we are tortured and on the Sabbath we rest from the torture *BRV*[60] 94:3 [Ms. L: אנו נדונין]; pl. ובדינין דהוה דאין *ŠR* 32c(27) [↓√דון]; **8. exegetical interpretation of scripture** [< MH רין]: אע״ג דנצחי ר׳ יעקב בר אבא בדינא even though PN bested me in the exegetical interpretation *San* 25c(58) // *Ket* 27d(64)

On mng. 8, v. Bacher, Term 1:21.

דינומיס n. **two commandments** (< δι-νόμος, δυονόμος(?) Klein, Fragment Targums 1:253) sg. דינומיס דחי{ו}<י>ן the two commandments of life *FTP* Ex 12:2

Klein, ib. 2:38, n. 11.

דינוק n.m. **torment** (↓√רנק; cf. Sy דוּנְקָא LS 160) sg. רנוקה *AmGen* 6d:2

דינר n.m. **gold dinar (aureus, solidus)**, pl. **money** (< δηνάριον, Lat. *denarius* Lehnw 207; CPA דינר LSp 45) **1. dinar:** a. general: sg. חד דינר ליקרה דכנישתה a dinar for the glory of the synagogue *Naveh* 34:3; *ib.* 35:4; נפל מיניה דינר a dinar fell from him *BM* 8c(4); *ib.* 10c(44); 52; הדין דינרא *Šab* 13d(25); pl. חדא סימה רדינרין a treasure of dinars *BME* 8c(41); דילמא דינרין אינון perhaps they are dinars *BR* 813:1; *KohR* 8c(28); b. in connection w. var. containers and measures: חד דיסקוס מלא דינרין *AZ* 39b(33) [↓דיסקוס plate]; חד כיס דינריא *Pea* 21b(14) // *VR* 795:3 [↓כיס money bag]; חד כרי דדינרין *KohR* 13c(27); *EchR* 44:15 [↓כרי pile]; חד מודיי דדינרין *Pes* 31c(5) [↓מודיי *modius*]; פנון ליה מרצופיה ומלון ליה דינרין they emptied his sack and filled it with dinars *VR* 859:6; c. w. designations: הדין דינר קורדיינא Gordian dinar *Qid* 62d(24); חמישה דינרין דהב five gold dinars *Naveh* 32:8; דינרין טבין ותקילין good and weighed dinars *BM* 9c(28); d. w. ref. to specific prices: איתא הוה פורנה עשרין דינ׳ a woman's *ketubba* was 20 dinars *Ket* 29b(25); סב ב׳ דינרין אגרך take two dinars as your wage *BM* 10b(21); ומשכוני טב תרין רינרין my surety is worth two dinars *Švu* 37b(43);

2. pl. **money:** אוזפת לרב דינרין she lent Rab money *BM* 9c(27); חד בר נש יהב דינרין למטכסה a certain person invested money in silk *ib.* 57; d(4); 10a(62); c(57); הב לי דינריי give me my money *BME* 10a(63)

On the value of the dinar in the Byzantine Period, Sperber, Money 31+, w. prev. lit.; for add. ref. in PT, v. CTY 2:878.

דיסקוס n.m. **plate, dish** (< δίσκος, Lat. *discus* Lehnw 209; CPA ד(י)סקוס LSp 48) sg. חד דיסקוס *AZ* 39b(32); דיסקוס דדהב a golden plate *BR* 301:3

Brand, Ceramics 106+.

דיסקין n. **double sack** (< δισάκκιον, Lat. *bisaccium* Lehnw 209) sg. חד דיסקין מלי חמץ a sack full of *ḥameṣ* *BME* 9a(63); דייסיקיא *Er* 23c(15); דיסיקיא דפיסחא a sack of bread *Pes* 27c(63)

דיעה, det. **דַּעְתָּה**, pl. **דעון** n.f. **knowledge, sense, opinion** (↓ √ידע; SA דעה ST Dt 4:42, det. דעתה Ham 556:438, pl. דעונן(?) LOT 3/2 279:76) sg. abs. דיעה *BR* 139:2; det. דַּעְתָּא *FPT* Gen 3:3[02]; pl. abs. דעון *Ket* 30c(45);- **1. knowledge:** sg. וידע דיעה *TN* Num 24:16; *ib.* Ex 35:31; אילן דעתא *FPT* Gen 3:3[02]; *TN* ib. [H עץ הדעת]; בר מדעתיה without his knowledge *Er* 24d(19); *EchR* 51:1; *PRK* 373:8; *PalLaws* 29:2; **2. sense, mind:** sg. דיעה קנית מה חסרת דיעה חסרת מה קנית if you acquired sense, what do you lack? If you lack sense, what did you acquire? *PRK* 59:11; *BR* 139:2; דלא הווה דעתי בי I had no sense in me *Šeq* 51a(33); מה הווינא מסעה רעתי מן פעלותי was I supposed to take my mind off my day labor? *Tan* 64b(64); *ib.* 67b(64); *Meg* 75c(5); *Šab* 11a(59); לית בדעתי *Tan* 69a(24); *BM* 10c(46); *EchR* 103:8; הב דעתך [↓ √יהב]; גנב דעתה [↓ √גנב]; **3. opinion:** sg. ר׳ יוסי אמ׳ לה מן דיעה PN said it of (his own) opinion *Er* 21b(61) [↓ אולפן]; *ib.* d(35); *Meg* 74b(2) [↓ שמועה]; על דעת׳ דר׳ עקיבה *Hor* 45d(3); על דעתון דאילין תנייא according to those Tannaim *Meg* 71a(59); *MŠ* 56a(31); pl. רעוון רעון אית לר׳ שמעון בן לקיש PN has different opinions *Ket* 30c(45); *TerV* 40d(63); *Yev* 2c(38); *Ket* 30a(18)[!]

On mng. 3, v. Lieb, TK 3:364 (מן דיעה); Bacher, Term 2:40 (דעתה); Rat, Ter 12 (דעוון).

2# דיעה, det. **דיעתה** n.f. **sweat, perspiration** (↓ √דוע; CPA דעת cs. LSp 79, SA דעת ST Gen 3:19) sg. כרעת אפיך *TNGl* Gen 3:19 [H בזעת אפיך]; כל {ז}<ד>יעא דנפקה מבר נש; *TN* ib. בדעתה מן קדם אפיך whatever a person perspires *Ter* 45d(7); ד׳׳יעתהון רחיואתה the sweat of the heavenly creatures *BR* 917:4 // {ז}<ד>יעתהון *EchR* 133:4

Lieb, Baron Vol 240, w. prev. lit. (Heb).

דיקונתיי adj. **of Dikunt** sg. גמלייל דיקונתיה *MQ* 82c(24)

דיקי n.m. **cause** (< δίκη, Lat. *dica* GLLT 89+; Sy דִּיקָא LS 163) sg. חבע דיקי דידי put forth my cause! *BR* 452:1; יבעי מלכא דיקי דידן may the king desire our cause! *ib.* 2; הא ע{ו}נתא דיתגבי דיקי דיד{י}ך behold, the time has come for your cause to be collected *KohR* 12a(9)

דיקלון (unclear) ההן זקוקה דיקלון *Šab* 5a(10)

דיר, pl. **דירין**, **דירוון** n.m. **shed** (↓ √דור; CPA דיר LSp 43, SA דיר ST Num 32:36, pl. דירין, דירואן ib.(Var)) pl. דירין *TN* Num 32:16 [H גדרת]; *ib.* 24[!]; 36; דירוון *TNGl* ib. 16; 24; 36; *FTV* ib. 24

[**דירה**, cs. **דירת** n.f. **courtyard** sg. בהדן[!] דירה *EchRB* 84:6; בדירה פל{ו}נית *ib.* 7; מה סימן בדירתכון what is the sign of your courtyard? *ib.*; דירת, in GN's for H חצר: *FTV* Num 34:4; *ib.* 9; 10

Entry is uncertain; prob. should be combined with ↓דרה.]

דירין n. (unclear) ובראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו ... כהדין די{ד}׳ר׳ין on Rosh Hashana all mortals pass before him like that ... *RH* 57b(27)

דכו, det. **דכותה** n.f. **purity** (↓ √דכי; SA דכו ST Lev 12:4) sg. בדכו *KetPap* 12; דכותה *TN* Lev 12:6 [H טהרה]; *ib.* 13:7; 14:2; 32

דכוות, **דכבת** prep. **like, similar to** (↓ בוות) a. w/o suf. [only in scribal notes]: שאר קוטעה דכבת החרש the rest of the section is like (the pericope) החדש (i.e. *PRK* 78 ff.) *BR* 42:9; *ib.* 751:4[!]; 1232:9; *PRK* 121:5; *ib.* 178:4; 311:11; b. w. suf.: 1) general: בר נש דכוותי יהבית לכון I gave you someone like me *Yev* 13a(19); דאינון חכמין מחשבה דכוותי they know how to calculate like me *Ned* 40a(39); *Ḥal* 57c(5); *RH* 57d(59); *Giṭ* 49a(24); לא היא ולא דכוותה not it nor anything like it *BR* 509:2; *ib.* 696:4; *VR* 350:2; *ib.* 779:4; וכל דכבתה *SYAP* 38:17; 2) in masoretic notes: אשלמתה קדמיתה דכותהון the entire Former Prophets is like them *MMDam* Dt 30:13; *ib.* Gen

15:2; Num 20:29; *MPDam* Gen 42:24; 3) before biblical verses in phrase דכוותה similar to it: *BR* 36:3; *ib.* 391:9; 591:3; *VR* 216:5; *ib.* 758:7
For add. exx. of usage b.3, v. Bacher, Term 2:39.

דכור n.m. **male person** (↓דכר; cf. MH זכור Jast 398) sg. דכורא *FPT* Gen 34:15[03; H זכר]; *ib.* 22; 24; *TN* ib. 44:18; *ib.* Ex 12:48; Lev 6:11; Num 31:7; תשמיש דכורא homosexual relations *ib.* 17 [H משכב זכר]; 18; 35; **pl.** דכוריא *ib.* Gen 34:25; דכוריכון *ib.* Ex 23:17; Dt 16:16

דכי, f. **דכייה**, det. **דכייה**, f. **דְכִיתָה** adj. **ritually clean, pure** (↓ √דכי; CPA דכי LSp 45, SA דכי Ham 475:14) **1. ritually clean:** sg. m. *FPT* Num 19:18[23]; *TN* Ex 30:35; *ib.* Lev 13:41; לאתר דכי *ib.* 4:12 [H למקום טהור]; בעירה דכייה ritually clean cattle *ib.* Lev 20:25; f. ודכיה היא *ib.* Num 5:28; מנרתא דְכִיתָא *FPT* Ex 39:37[04; H המנורה הטהורה]; *TN* Lev 24:4; pl. m. דכיין *ib.* Num 7:32; 56; 80; f. דכיין *ib.* Lev 14:4; **2. pure:** m.sg. דהב דכי *ib.* Ex 25:17 [H זהב טהור]; 37:16

דכי vb. **to purify** (↓דכו, דכי, דכיו; CPA דכא LSp 45, SA דכי Ham 475:17+) Pa. **to purify (from ritual uncleanness):** וידכי יתיה *TN* Lev 13:6 [H וטהרו]; *ib.* 37; Num 8:6; למדכיה *ib.* 7; נדכי טיבריא let us purify Tiberias *Švi* 38d(30); ואטמריה הן דדכי he interred it (i.e. the body) where he had purified (it) *ib.* 32; 33; 36 // *BRV*[60] 943:2 // *PRK* 192:8 // *KohR* 27a(6)
Itpa. **to be purified:** מן בתר ראדכי *TN* Lev 13:35 [H אחרי טהרתו]; אדכיית *ib.* 15:28; ידכי *FPT* Num 19:12[23]; חידכי *TN* ib. 5:19; מן דמדכי *ib.* Lev 14:7 [H המטהר]

דכיו, det. **דכיותה** n.f. **purity, purification** (↓ √דכי, בדכיו; CPA דכיו LSp 45) sg. דכיותיה *TN* Num 6:9 [H טהרתו]; לדכאותיה *ib.* Lev 14:23; 15:13
Friedman, JMP 1:187.

דכך vb. **to crush** Pe., pass.part. דכיך *TNGl* Lev 2:14 [H אביב]
Pal. **id.:** מדכדך בלישנא to speak forcefully *TN* Gen 44:18; מדכדך במלוי *TNGl* ib. 19

דכס n.m. **prince(?)** sg. גלי דכסה he exiled the prince *VR* 425:4 [v. *ib.* 388:3(Var)] // pl. דכסייה *KohR* 27d(28) [expl. מסך Is 22:4]

דכסיי n. (unclear) pl. תשעה דכסיין nine ... *EchRB* 48:29; 49:2

דְכַר, det. **דִיכְרָה**, pl. **דְכְרִין** n.m. **male, ram** (↓ בר דכר; CPA דכר LSp 46, SA דכר ST Gen 7:3) **1. male:** sg. דכר ונקבה male and female *TN* Gen 7:2; *ib.* Dt 4:16; *Nid* 50d(30); אן דכר אן נקבה *Am* 7a:7; *ib.* b:3; *PalLaws* 66:5; דכר וזוגיה a male and its spouse *TN* Gen 1:27; *ib.* 7:9; דכר וערל *ib.* 17:14; [H ערל זכר]; pl. דהוון כל נשיהון ילדן דיכרין all their women gave birth to males *Tan* 69a(46) // *EchR* 107:1; דהוא מן דכריא ואנא מן נוקבתא he is from the males, and I am from the females *Kil* 32b(30) // *Ket* 35a(37) // *BR* 306:3; **2. ram:** sg. *FPT* Num 28:27[06; voc]; *TN* Lev 1:3; *ib.* 19:21; Num 29:8; דִיכְרָה *FPT* ib. 28:28[06]; *TN* Ex 29:20; *ib.* Lev 8:29; Num 28:11; **pl.** *FPT* Gen 32:15[03; voc]; *TN* Num 29:29; דכרייה *ib.* 33: לבשו דכרייא ענא the rams had intercourse with the sheep *BR* 117:4 [expl. Ps 65:14]
Talshir, Fauna 45.

2# דכר n.m. **remembrance** (↓ √דכר, דכרון, דכרן) sg. מנחה דדכרה an offering of remembrance *TN* Num 5:15 [H זכרון]

דכר vb. **to remember, recall, recite** (↓ אדכרה, 2# דכר, דוכרן/דכרן; CPA דכר itpe. LSp 46, SA דכר Ham 456:35+) Pe., pass.part. **1. remembered:** sg. דכיר לטב פינחס כהנה בר יוסה may PN be remembered for good *Naveh* 58:1; *ib.* 17:1; 19:1; 21:1; 63:1; 71:1; דכירה לטב *ib.* 34:2; 59:1; דכירה מרתה דכייתה may the mistress of the house be remembered *SanAs* 23c(25) // *Ḥag* 77d(33); pl. ודכירין לטב *Naveh* 34:4; *ib.* 69:1; 81:1; **2. to remember** [↓ itpe.]: הוון דכירין ית יומא דשבתא *TN* Ex 20:8 [H זכור את יום השבת]; *ib.* Dt 24:9
Af. **1. to mention:** ולא אדכר רביעי he did not mention Wednesday *Ket* 25a(19); בגין דהוון עסיקין בצרות לא אדכרון גרושות since they were dealing with rival wives, they did not mention divorcees *Soṭ* 16d(13) // *Yev* 10d(31); *Ket* 31d(4) // *Qid* 62d(27); *VR* 749:6 // *MSam* 43:22; *TN* Gen 40:14; למדכרה קדמי *ib.* Lev 22:27; Dt 32:3 [cf. ↓ אדכרה]; Lev 26:16; **2. to recite in prayer** [calque < MH הזכיר Jast 400]: בההוא דלא אדכר לא טל ולא מטר in the case of one who did not recite either "dew" or "rain" *Ber* 9b(23) // *Tan* 63d(21); מכיון דהוא חמי לון דלא מדכרין בקדמיתא ומדכרין באחריתא since he sees that they do not recite it in the first prayer and recite it in the last prayer *ib.* c(50); *Ber* 11c(44); *Švu* 33b(2)

Itpe. **1. to recall, remember:** a. *w/o* obj.: אדכרו *TN* Dt 9:7 [H זכור]; ותדכרון *ib.* 16:12; b. w. obj. [cf. CPA]: אדכרת יתי *ib.* Gen 40:14 [H זכרתני]; וביומא ראדכר יתהון on the day that I remember them *ib.* Ex 32:34; מרכרה ידכר יתכון *ib.* Gen 50:24; 9:15; Lev 26:45; Num 11:5; Dt 7:18; 16:3; אתון לא אדכרתוניה אנא מרכר ליה you didn't remember him. I will remember him *KohR* 25c(1); *EchR* 71:2; **2. to be remembered:** ותתדכרון *TN* Num 10:9 [H ומכרתם]

On the phrase דכיר לטב, v. Naveh 7 and the lit. cited there. Add from SA: מכסים תכיר נכיה רכה ארכיר לטב *Asatir* 9:1; Maxim(us) be remembered IEJ 35(1985):183.

דכרון n.m. **remembrance** (↓ √דכר; CPA ד(י)כרון LSp 46, SA דכרון LOT 3/2 44:12) sg. מנחתה דדכרונה an offering of remembrance *TN* Num 5:18

דוכרן, דכרן n.m. **remembrance, record** (↓ √דכר; SA דכרן ST Gen 50:24) sg. דכרן טב *FPT* Ex 12:14[23]; *TN* Lev 23:24; *ib.* Num 29:31; דוכרן טב *ib.* Ex 17:14; Num 10:10; יהוי דכדנהון לטב *Naveh* 69:1; דכרני *TN* Ex 3:15; pl. ספר דוכרניא chronicle *ib.* 12:42

דלא adv. **perhaps** (↓ לא; SA דלא Ham 568:291, MH שלא MḤalK 4:11) דלא יחזור ויעבדינון מטלטלין perhaps he will afterwards make (the property) into movable goods *BB* 17d(14)

דלא conj. **except** (< דאן לא; ↓ לא, אלא) only after negation: לא אתיא דלא על סיפא it only refers to the second part of the Mishna *Švi* 33c(6); לא מסתברא דלא מחלפא שיטתיה it is only reasonable that his opinion is switched *Ḥal* 58c(10); *Pes* 27d(8); לא צורכא דילא וירד עכו the necessary thing was only וירד עכו (Jo 1:3) *Suk* 55a(58); *Ter* 40d(40); לית טעמא דלא משום שאינו כדיי the reason is only because he is unfit *Yev* 9d(57)

Dalm, Gr 222. This word occurs only in PT. For add. exx., v. CTY 2:883+.

דלא prep. **without** (↓ לא; CPA דלא LSp 100) a. alone: דלא רדופין without pursuers *BR* 1002:4; דלא בנין without children *TN* Lev 20:20; *JMP* 11r:26; *Yev* 6b(35); *BB* 16b(37); דלא אולפן without a teaching *RH* 59b(29) // *PRK* 345:9 // *San* 20b(25); b. w. antecedent: מאנין דלא חפיתין garments without cuffs *MQ* 83c(15); חטין דלא מנין wheat without number *KohR* 4a(11); רמכה דלא כלינס a horse without a rein *Kil* 31c(46); c. in phrase דלא כ־: 1) w/o preceding ־כ: דלא ברחמ' without mercy *TN* Gen 4:8; דלא באשונא not in its time *ib.* 28:10; דלא בכסף without payment *ib.* Ex 21:11; דלא כזמנה *ib.* Lev 16:1; דלא בכמנה without an ambush *ib.* Num 35:22; דלא באפוי דר' ירמיה not in PN's presence *San* 21d(26); 2) w. preceding ־כ: ודלא ברשו{ת} (ברשו) without permission *Er* 23b(48); דלא בהונך (בהונך) without your sense *PRK* 164:7; דלא בבוסיא (בבוסיא) without shame *BM* 10b(57)

דלג vb. **to skip over** (TBA, MH דלג Jast 308) Pe. ה' מלין דליג על ב' ב' *MMDam* Gen 35:17

דלוב, pl. **דולבין** n.m. **plane-tree** (Sy דּוּלְבָא LS 155) sg. *BR* 853:7 [expl. ערמון Gen 30:37]; *TN* Gen 30:37; דלתיין[!] *FPT* ib.[05]; pl. דולבי *Ket* 31d(32) [expl. ערמונים *ib.*] // דלבין *BR* 136:4

Löw, Flora 3:66.

דלוחה, det. **דלוחתה** n.f. **fear, fright** (√דלח; cf. Sy דְלוֹחְיָא LS 155) sg. אימתא ודלוחתא fear and fright *FTP* Ex 15:16 [H פחד]

דלי vb. **to draw, raise** (SA דלא Ham 447:116) Pe. מדלי דלי *TN* Ex 2:19 [H דלה דלה]; דלית *FTV* ib. 10; דלון *FPT* Gen 37:28[05]; *ib.* 41:14; רלין *TN* Ex 2:16 [pf., 3f.pl.]

דְּלִיל adj. **thin, sparsely planted** (SA דליל Ham 447:110) **1. thin:** pl. דלילן *FPT* Gen 41:19[05; H דלות]; *TN* ib. **2. sparsely planted:** pl. דלילין *BM* 12a(33) [≠ דחישין]

דליקה, det. **דליקתה** n.f. **conflagration, fire, fever** (↓ √דלק; SA דלקתה Ham 447:98) **1. fire:** sg. נפילת רליקה a fire broke out *Šab* 15d(39) // *Ned* 38d(29) // דליקתא *Yom* 45b(28); **2. fever:** sg. דליקתה(text : דלקיתה) *FPT* Dt 28:22[04; H דלקת]

דלכן **for if it is not so** (< דאין לא כן) דלכן מה אנן אמרין for if it is not so, what do we say? *Sot* 19d(6); *Ber* 4d(24)[!]; *ib.* c(57); 5a(56); *Švi* 35a(63); *Pes* 31d(6); *Tan* 64c(47); *Yev* 7c(52)

Dalm, Gr 222.

דלם, det. **דילמא** n. **a type of garment** sg. דילמא *Kil* 32d(1) [expl. הברדסין Mib. 9:7; *ib.V:* דמלא]

V. Lehnw 204.

דִּלְמָה, דילמה adv. **perhaps** (Sy דַּלְמָא LS 372; cf.

Nöld, Beitr 126+.

דמם ↓ דמדם

דְּמוּ, cs. **דמות**, det. **דמותה**, pl. **דמוון** n.f. **form, shape, likeness** (↓ √דמי; CPA דמו LSp 46, SA דמות Ham 611:133, 135) **1. form, shape, figure:** sg. *FPT* Dt 5:8[26; voc]; *ib.* 26:15; *TN* ib. 4:17; *ib.* 25; בדמו מן קדם ה׳ *ib.* Gen 5:1 [H בדמות]; 9:6 [H בצלם]; Num 12:8; בדמותן *ib.* Gen 1:26; Ex 25:9; דמותיה אנה חמי I see his figure *PRK* 75:7; *BerG* 9a(33); pl. בדמוון *TN* Num 12:8 [text: בדמויין]; **2.** in phrase כדמות, בדמות **like, in the likeness of** [cf. CPA היך דמו ד־, בדמותא ד־]: ואתפגש מלאך עמיה בדמות גבר the angel strove with him in the likeness of a man *FPT* Gen 32:25[03]; *TN* ib. 18:2; *ib.* 37:15; בדמות סב חד in the guise of an old man *PRK* 197:1; *Kil* 32b(35) // *Ket* 35a(42) // *BR* 306:6; בדמות {ד}מית like a corpse *EchR* 67:2

דמי vb. **to resemble, be like** (↓ דמו, דימוי; CPA דמי LSp 46, SA דמי Ham 444:7) Pe. **to resemble, be like:** a. general: אכסנייה דדמי לסמיא a stranger who is like a blind person *TNGl* Lev 19:14; את דמי לסבך you resemble your grandfather *BR* 923:2; *EchRB* 84:1; תינתא או חיטתא לא דמיא לחבירתה no fig or wheat seed resembles any other *San* 22c(2); *Hor* 47a(42); *ŠR* 13a(33); *Yev* 15a(31); *BR* 1038:6; ו׳ זוג׳ דמיי ומתחלפין six pairs (of words) are similar and interchange *MPDam* Gen 18:18; *ib.* Num 14:6; b. in various phrases: 1) מה דמי לה what is like it? *Mas* 50d(51); *Or* 60d(16); *ib.* 63a(3); 2) ולא דמי ...ל and ... is not like ... ולא דמי מבוי לאכסדרא *Er* 18c(22); *Tan* 63d(19); *Soṭ* 21d(53); *BM* 8a(24); *BR* 36:6; *ib.* 725:2; *VRK* 425:6; 3) ולא דמייה/דמיין there is no resemblance: *Or* 61a(50); *Pes* 30a(51); *Suk* 51c(59); *Tan* 63d(47); *Qid* 63c(33); *AZ* 42c(35); ולא דמיין *Dem* 26b(13); *Er* 20c(54) // *Švu* 32c(64)
Pa. **to liken, compare:** מדמי אנא לך I liken you *TN* Gen 49:22; עד דאת מדמי לה לרשות היחיד דמיתה לרשות הרבים before you liken it to a private area, liken it to a public area *Ket* 25d(56); *Ter* 45b(47); *Šab* 2b(32); ר׳ עקיבה מדמי לה ורבנין מדמין לה PN compares it ... and the Rabbis compare it ... *Ḥal* 59d(60); מן מה דאנן חמיי דרבנין מדמיי לה from what we see that the Rabbis liken it ... *Švi* 38d(6); *Er* 21b(59); *Beṣ* 60a(56); *Tan* 63d(47); לחלבין מדמייתה בגין *Šab* 2c(16); *Yom* 41c(32)[!]
Itpa. **1. to be comparable:** אפילו לחמרתיה דר׳

BA דילמה Ez 7:23, CPA דמא LSp 105) דִּלְמָא *FPT* Gen 15:1[08];- a. alone: דילמא שלו הות *TN* Gen 43:12 [H אולי משגה הוא]; *ib.* 44:18; Lev 26:41; Dt 6:4; דילמ׳ תרין עובדין אינון perhaps there are two (different) cases *Ber* 5b(32); דילמ׳ דאינון בהתין פלגון מן פלג perhaps they are embarrassed by each other *Qid* 65b(41); *Šab* 17b(41); *Meg* 70d(18); *BB* 13d(46); *BR* 813:1; *PRK* 149:14; b. w. rel. pron. ־ד: דלמה דהיא טייפה perhaps it (i.e. the well) will overflow *TN* Gen 31:22; *ib.* Num 22:6 [H אולי]; דילמא דטעינן בחושבנא perhaps we made a mistake in the calculation *Tan* 69c(41); *Qid* 61b(12); *San* 25d(32); *BR* 865:7; *ib.* 1183:2; *PRK* 22:7; *KohR* 26a(3)

Yalon, Intr 113+. For add. exx. in PT, v. CTY 2:870+.

דלמה n. **story** (< δρᾶμα Lehnw 213; Sy דרמא LS 167) sg. *Ber* 11b(61); *Pes* 32c(35); *Yom* 38c(53); *Qid* 64a(28); *San* 25d(18); *AZ* 44b(26); *BR* 676:10; *ib.* 910:6; 941:1; *VR* 793:7; *PRK* 190:3; *ib.* 345:1; *ŠR* 34d(1); *KohR* 16b(4); *EchR* 136:6; *RuR* 142:204

This word is found only at the beginning of a story. Because of scribal confusion with the adv. דילמה, it was spelled often w. *yod* (e.g. *Ber* 2c(37); *BR* 674:2). The word כהדה [הדה↓] is used synonymously. For add. exx. in PT, v. CTY 2:887.

דלף, det. **דילפה** n.m. **dripping, rain** (Sy דֶּלְפָא LS 155) sg. נחת דילפא בחיטי‹י›ך rain will fall on your wheat *MŠ* 55c(7); דלפא נחית עליהון *EchRB* 53:13; *EchR* ib.

דלק vb. **to burn, light, kindle** (↓ דליקי, דליקה; CPA דלק LSp 46, SA דלק Ham 585:214) Pe. **to burn:** דהיא דלקא מן גביהון it burns from inside of them *PRK* 6:6 // *ŠR* 22c(25); *KohR* 19a(13)
Af. **1. to light a lamp:** אדלקון בוצינא they lit the lamp *Ter* 45d(3) // *AZ* 41a(58); *EchRG* 83:2; *ib.* 3; 4; 5; *EchRB* 152:20; *ŠR* 19d(23); *FPT* Ex 40:25[04]; ונחית מדליק קונדילוי he went down and lit his lamps *EchRB* 126:3 // *MŠ* 56a(11); *Šab* 15d(53); **2. to kindle a fire:** דלא ידלק בר נש נור that no one should kindle a fire *KohR* 23b(13); *ib.* 18 // *RuR* 82:41; *ib.* 84:47; ידלקון מן מני זייניהון they will kindle fires from their weapons *TN* Num 11:26

דליקה ↓ דלקיתה, det. **דלקי**

דלת n. **dalet, fourth letter** *PRK* 30:2

פינחס בן יאיר לא אידמינן we weren't even comparable to PN's she-ass *Dem* 21d(59) // *Šeq* 48d(3); **2.** esp. part. **similar to, like** (+ ־ל): דהוא מדמי לכלבא he is like a dog *TN* Ex 22:30; *ib.* Gen 49:17; Dt 29:17; 32:33; ההן גיורא מדמי לעמר{א} גופנא the proselyte is like cotton *Qid* 64c(28); *VR* 792:5; *PRK* 17:10; מילא מידמיא למילא one thing like another *BR* 527:1; *Ber* 2c(34); *TN* Gen 49:17; *ib.* Dt 32:33

דמיי n.m. **demai** (unclear origin; MH דמיי Jast 312) sg. נהיגין אתון מפקין חלה מן דמייא are you accustomed to remove *halla* from *demai*? *Or* 61d(19); pl. וארימ{י}תון דמיין ואדימון דמיין did you set apart its (i.e. the barley's) *demai*? They set aside its *demai Dem* 22a(2) // *Šeq* 48d(9)

Lieb, TK 1:192; Yalon, Studies 346 (<דמא perhaps; Z. Ben Hayyim, Language Studies 2-3 (1987):107.

דמין n.m.pl. **price, payment** (CPA דמין LSp 46, SA דמיהון ST Num 20:19(Var)) pl. אלו זבנת גרמך ללוד{ג}ין הות מזבין להון בדמין יקי‹ר›ין והכא בדמין קלילין if you sold yourself to the gladiators, you would sell (yourself) to them for a high price, whereas here (in drinking exposed water) for a low price *Ter* 45d(11) // בדמים יתירין בדמין קלילין *AZ* 41b(2); דמי כל הדין[!] סעודתא the price of the entire feast *EchR* 142:13; דמי זבינתנא the price of our sale *TNGl* Gen 31:15; אדמי מה די אכלו ושתו the price of what they ate and drank *TN* ib. 21:33; דמוי its price *FTV* Lev 27:13; *ib.* 27; 31; *TNGl* ib. 13; 31

דמך n.m. **dead person** (↓ √דמך part.; Sy דָמֵכָא the dead 1Cor 15:20) pl. דמכייא *Ber* 5a(10) [≠ חייא] // *EchRB* 90:10

2# דמך, det. **די/ומכה** v.n. **lying down, conjugal use** (↓ √דמך; CPA דמך LSp 47) **1. lying down:** בדמכה *TN* Gen 19:33; ובדימכבון *FTV* Dt 11:19 [H ובשכבך]; *TN* ib.; **2. conjugal use:** דומכה *TNGl* Num 5:20 [H שכבתו]

דמך (e/o) vb. **to sleep, lie down, die** (↓ דמך, 2# דמך, דמכו, מדמוך, מדמך; CPA דמך LSp 47, SA דמך ST Gen 41:5) Pe. 1. **to sleep:** a. alone: איזיל דמוך גו מטללתך go sleep in your *succa Suk* 53a(24); לא נייח ולא דמך he neither rests nor sleeps *TN* Num 23:24; *EchRB* 119:10; pass.part. asleep [Sy דמיך LS 157]: ואשכחוניה דמיך they found him asleep *VRK* 251:4; *Ber* 2d(22); *Pea* 15c(21); pl. אשכחון דמיכין he found them asleep *Beṣ* 63a(45); b. w. ingressive ־ל to fall asleep [= MH[2] ודמך לה: *TN* Gen 2:21 [H ויישן לו]; *ib.* 28:11; 41:5; דאת דמך לך והיא מנטרה לך you go to sleep and it guards you *Pea* 15d(51); דמך ליה ולא לעי ‹באורייתא› דמך ליה ולא עביד עיבידה he falls asleep and doesn't study the Law. He falls asleep and doesn't work *BR* 156:9; *VR* 796:1; *VRK* 251:3; c. preceded by ↓ √נום: אכל נם ודמך ליה he ate, became drowsy, and fell asleep *Ter* 45c(52); *Tan* 66d(48); *VRG* 251:3; *KohR* 16a(38)[!]; וחדה נימה ולא דמכה one is drowsy and does not sleep *Am* 7a:19; *ib.* 22; **2. to lie down:** a. alone: דהוה דמיך וקאים בזימרין he lay down and got up to the sound of songs *Meg* 74a(37); במה הוא דמך *TN* Ex 22:26 [H במה ישכב]; *ib.* Lev 14:47; Dt 24:13; b. w. על: דהוה דמיך על ערשא פחיתא he was lying on a broken bed *EchR* 47:26; *TN* Gen 28:13; *ib.* Lev 15:24; c. w. עם: עימיך הוא דמיך עימי לית הוא דמיך he will lie with you (in the grave). He will not lie with me *BR* 812:2 // *ib.* 838:5; *FTV* Dt 13:7; **3. to be motionless:** כהדא אלפה דהיא דמכה בלב ים like a boat which lies motionless in the middle of the sea *VRG* 248:2; **4. to die:** ר' ינאי זעירא דמך חמוי PN's father-in-law died *Ber* 6a(31); *Kil* 32b(10); *AZ* 42c(32); כד דמך ר' יודן נשייא *Naz* 56a(6); *BR* 632:4; מן דדמך after he died *Šeq* 49b(1); *Švu* 34c(16); *KohR* 29a(21); ר' מאיר הוה אידמיך באסייא PN was dying in GN *Kil* 32c(32) // *Ket* 35b(33); *BR* 48:1; *PRK* 198:9; מדמך שורי בכי as he was dying he began to cry *BR* 1240:3; *ib.* 671:5; מי דמך פקיד ואמ' while dying he charged and said *Soṭ* 24c(30); *Giṭ* 49a(23); *Naz* 52d(14); *AZ* 42c(38); מי דמכא אמרה *BQ* 7a(24); אמרין תלתה פסוקין מידמכין they said three verses as they were dying *BR* 672:2 // *AZ* 42c(25)

דמכו, det. **דמכותה** n.f. **death** (↓ √דמך) sg. לא יחמינון בדמכותיה let him not see them (i.e. the statues) in his death *AZ* 42c(2)

דמם vb. **to be silent, in a stupor** (H דמם HAL 217, Ma דנדם, דמדם MD 111, 113) Pe., pass.part. דמימה סלקא ודמימה נחתה she goes up silently and descends silently *EchRG* 81:2 [expl. אדדם Ps 42:5]; *EchRB* ib.; דמימין כאבנייא silent like stones *TN* Ex 15:16 [H ידמו]; קמו כל אילניא דמימין all the trees stood silent *FTP* ib. 12:2

Itpe. **id.:** אדמון לאבנייא *FTV* ib. 15:5

Quad., pass.part. **id.:** דהוה מדמדם כל ההוא ליליא he was in a stupor the whole night *ŠR* 20a(8)

Quad.Ref. **id.:** ידמדמון כאבני' *FTV* Ex 15:16 [↓pe.]

דמע n.m. **Teruma** (SA דמע ST Ex 22:28) sg. ודמעכון *TN* Ex 22:28 [H ודמעכם]
HAL 218.

דמע vb. **to cry, be tearful** (↓דמעה; CPA דמע LSp 47) Pe. דמעת נעמי בעינה Naomi cried in her eyes *SYAP* 10:7; דמעת סרה בבכיא Sarah tearfully cried *ib.* 25:8

דמעה, דמעתה, pl. דמעין n.f. **tear** (↓√דמע; CPA דמעין pl. LSp 47, Sy דְמַעְתָא, pl. דְמֳעָא LS 158) pl. ובכיא אימיה ונתרין דמעתא עלוהי his mother cried, and the tears fell on him *EchRB* 28:10; דמעין *SYAP* 52:32

דן n.m. (unclear) pl. ואשכח תלת דנין he found three ... *Kil* 32b(60) // *Ket* 35b(2)

דֵּ(י)ן, הָדֵ(י)ן, f. דָה, הָדָה, pl. אילין, הָאֵלֵּיין pron. **this, that** (CPA הדא, דא, הדן, דן, pl. הליו LSp 47, 49, SA הדה, דה, הדן, דן Ham 456:30+, אלין ST Gen 10:29) sg. m. דן *TN* Gen 27:24; דֵין *FPT* ib. 41:38; הָדֵן *ib.* Ex 21:31[01]; דָא *ib.* Gen 2:23[02]; הָדָה *BR* 849:2; הדא *FPT* Gen 34:15[03]; הָאֵלֵין *ib.* Dt 5:19[04]; לין *Der* 45:1;- a. used independently: sg. m. דין נפק קדמיי this one went out first *TN* Gen 38:28; *ib.* Ex 30:31; בין על דין *Yev* 11c(4); קטלין דין ודין they kill this one and that *BR* 302:5; *Dem* 26c(23); *Pes* 28b(4); *VR* 166:1; *PRK* 149:9; מאן דיליף הדין מנה יליף הדין the one who learns this from it learns that *Nid* 50b(27); דן סכם לדן one counts for the other *BR* 1002:8; f. בגין דתנא דא תנא דא because he learned this, he learned that *Ber* 5d(44); הוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא he asks him this, and he answers him that *AZ* 39d(20); *Ḥag* 77b(52); *Yev* 4c(26); *Soṭ* 18b(5); *Švu* 33a(26); *BR* 361:1; *VR* 291:2; כהדא הדא אמרה *Pes* 32a(56); *Tan* 68b(19); כהדא *Giṭ* 45c(52) [before a story]; *BM* 7d(64); pl. מאן אינון אליין who are these (people)? *TN* Gen 48:8; *ib.* Ex 14:20; אילין לגוא אילין *Dem* 24d(26); *Bik* 65c(24); *Er* 20d(17); *Ḥag* 77b(13); *BR* 951:1; *VR* 144:3; *PRK* 253:12; b. as an adj.: 1) preceding the noun: sg. m. הדין עמודה this column *Naveh* 18:2; *ib.* 17:2; הדין טעונה this load *BR* 946:4; *ib.* 1234:23; הדין עובדא this story *Yom* 43d(22); *Šab* 2b(18); *Šeq* 47a(11); *Ket* 31d(1); *VR* 578:3; *PRK* 68:2; *ŠR* 42b(6); f. הדה טבלה this mosaic *Naveh* 30:3; *ib.* 42:2; *BŠ* 1:1; הדה מקמתה this thing *BR* 849:2; *ib.* 765:2; *VR* 128:2; *Yev* 12d(60); *Giṭ* 47c(27); *BB* 17a(48); *AZ* 40a(36); pl. אילין סכומיי these totals *TN* Num 1:44; *ib.* Lev 23:4; אילין תנייי these Tannaim *Ter* 44d(32); אילין סבתא these white hairs *Or* 65d(22); *RH* 57c(21); *Tan* 65a(50); *Yev* 2c(59); *San* 28b(4); *BR* 668:3; *VR* 396:1; 2) following the noun: sg. m. ליליה הדן *FPT* Ex 12:42[23]; *TN* Gen 31:48; *ib.* Ex 21:31; Num 22:4; Dt 2:3; f. אבנה הדה *FPT* Gen 28:22[05; H האבן הזאת]; *TN* ib. 38:25; *ib.* Ex 10:29; Num 14:14; Dt 17:4; pl. פתגמיא האיליין these words *ib.* Gen 44:6; Ex 25:39; c. w. PN/GN: m. הדן יורדנוס *BR* 29:1; הדין יונה *ib.* 1261:8; סימון הדן *Am* 19:14; f. הדה לאה *BR* 817:7; הדא סוריא *AZ* 40b(10)
In Targumic texts, this demonstrative occurs after the noun (under the influence of the H Vorlage?), while in all other texts it precedes it. Exceptionally, however, it follows in the phrase יומה הדין "today" (↓יום) also written ↓יומדן. For add. exx. in PT, v. CTY 2:872+; 1:516+.

דנה adv. (BA דנה KBL 1066) prefixed only to time expressions in Targumic texts as translation of BH זה: *FPT* Gen 31:4[03]; *ib.* 43:10[04]; *TN* ib.; *ib.* Num 14:22, 22:33; Dt 2:7; 8:2
Peri, Morph 84+.

דנח (a/a) vb. **to shine** (↓מדנח; CPA דנח LSp 48, SA דנע Ham 455:8+) Pe. a. of the sun: דנחת *TN* Ex 22:2 [H זרחה]; *ib.* Gen 32:32; לא תדנח עלוי שמשא the sun will not shine upon him *BM* 12b(24) [expl. Dt 24:15]; אית גביכון שמשא דנח ולא בזכותכון שמשא דנח עליכון does the sun shine where you are? it is not on your merit that the sun shines on you *BR* 302:6 // *VR* 622:4 // *PRK* 149:13 // *BM* 8c(50); *ŠR* 30c(8); b. of God: דנח באיקריה he shone in his glory *FT* Dt 33:2; *TN* ib.

דנק vb. **to torment** (↓דינוק; Sy דנק LS 160) Pa. דניק *SYAP* 38:6; pass.part. דיהווי ומדנק באשתא he will be tormented in the fire *AmGen* 6c:1; *ib.* 17

דנרסיי ↓ דרדס

דעוך n.m. **laughter** (< דחוך; ↓√דעך) sg. הדין דועכא *VR* 451:4

דעך (/o) vb. **to laugh** (< ↓√דחך, דעוך) Pe. נדעוך עלוי BRV^{60} 699:2
On the *ḥet–ʿayin* interchange here, v. Kut, SGA 73.

דף n.m. **column, board** (< Akk *dappu* Kaufman, Influences 46; Sy דַפָא LS 162) **1. column:** sg. בראש דפא at the top of the column *Meg* 74b(62);

2. **board:** pl. ההין דעבד דפין חייב משום בונה one who makes planks is liable because of building *Šab* 10d(16) // *ib.* 13c(11)

דפן, pl. **דפנן** n.f. **wall** (Sy דַּפְנָא, pl. דַּפְנָתָא LS 162) pl. מיעבד דפנתא קלילן to make the walls light (i.e. penetrable to air) *Suk* 51d(27)
Brand, Ceramics 108+.

דפתר n.m. **record book** (< διφθέρα Lehnw 211; Sy דפתרא LS 162, MH דיפתרה Lehnw ib.) sg. כתב בדפתרה he wrote in the record book *SYAP* 30:45

דקדיק adj. **small, thin** (↓ דקיק, √דקדק) sg. דויפת{א}<ה> דקדי<י>ק{ר}א because its (i.e. the barrel's) tar is thin *MQ* 81b(9) [≠ ↓גליד]; pl. אילן דאדניהון דקדיקין those (animals) whose ears are small *BR* 994:3
Sok, Kut Vol 173.

דקדק vb. ↓ דקק

דקדק #2 vb. **to be exacting, strict** (↓ √2# דוק; MH 2# דקדק Moreshet, Lex 136) Quad. a. in meting out punishment: דקדק עמהון היך מה {ש}<ד>דקדקת עמי be exacting with them just as you were exacting with me *EchRB* 94:13 [ref. to עוללת Lam 1:22]; *EchR* ib.; *EchRB* 75:17; הן <ד>את מדקדק את מדקדק עד תהומה wherever you are exacting, you are exacting to the abyss *VRG* 618:4 // *PRK* 148:9; מדקדקין בהון *EstR* 6c(8) [expl. מעולל Is 3:12]; b. in observing commandments: מדקדק במצוותא סגין he was very exacting in observing commandments *Ber* 4b(20); לא תדקדק *Pea* 16c(15) [expl. לא תעולל Dt 24:21]

דקודמוי adv. **day-before-yesterday** (< (יומה) דקודמוי; ↓ קדום; SA מדקמוי ST Gen 31:5(Var), מדקמוי ib. 2(Var)) דקודמויי *FPT* Gen 31:2[05; H שלשום]; *ib.* 5; דקדמוי *TN* ib.; *ib.* Ex 4:10; 5:7; 8; 14; 21:29; 36; Dt 4:42; 19:4; 6

דקיק adj. **small, young, hectic** (↓ √דקק; Sy דַּקִּיקָא LS 163) **1. small, young:** a. as adj.: sg. בעיר דקיק small cattle *BM* 8c(51) // *BR* 302:6; בצל דקיק a small onion *Pea* 17c(21); pl. אילין דאודניהון דקיקין those whose ears are small *Ber* 12b(26) // *Kil* 31c(40) [↓ דקדיק]; *Dem* 22b(62); *Šab* 7d(43); *Šeq* 45d(45); *Suk* 53c(40); *Beṣ* 61a(21); *Meg* 71a(24); *BQ* 5c(40); שרי עקר פוגלין רברבין ושתיל דקיקין he began to pull out large radishes and plant small ones *BR* 761:4; *VR* 575:5; b. as noun: pl. דאית עלוי טרחו ודקיקין he is saddled with a burden and young children *Proc* 557:9; מהו דייםרון דקיקיא לרברבייא what (is the law) if the younger ones say to the older ones? *BQ* 5c(46) // *Švu* 37d(36); באילין אשא דקיקתא *Giṭ* 47c(9); **2. hectic** (of fever; ↓דקיקה): דקיקה *Am* 17:31; *ib.* 1 [cf. Sy אשתא דקיקתא PSm 937]

דקיקה, det. **דקיקתה** n.f. **hectic fever** (↓ דקיק mng. 2; SA דקיקתה ST Dt 28:22 [H חרחר]) sg. דקיקתה *Am* 2:12; {ר}<ד>קיקתא *AmGen* 5:1
J. Naveh in Sok, Arameans 86+.

דקל, det. **דיקלה** n.m. **palm tree** (CPA דקל LSp 48) sg. דיקלא קאים the palm tree is standing *Er* 19a(36); *ib.* 41; סליק לדיקלא he went up a palm tree *BM* 7d(64); *San* 18b(7); בריש דיקלא at the top of the palm *BQ* 5b(61); pl. דקלין דתמרין date palms *TN* Ex 15:27 [H תמרים]; *ib.* Num 33:9; דיקלייא *Švi* 33d(42); בריש דיקלי *Ber* 7b(49); *ib.* 50; 7c(9); דיקליא דבבל the palms of Babylonia *Yev* 15a(13) // *Ket* 29a(39); *Švi* 36c(52); *RH* 58a(18)
Löw, Flora 2:316+.

דקליד ↓ **דייקלר**

דקן, det. **דיקנה** n.m. **beard** (↓ ולדקן; SA דקן Ham 456:51) sg. בדיקנה *TN* Lev 13:29 [H בזקן]; דקנה *ib.* 30; 14:9; דקני *BR* 838:4 [in obscure prov.]; דקניכון *TN* Lev 19:27; דקניהון *ib.* 21:5

דקק ↓ **דקק**

דקק vb. **to crush** (↓דקיק, דקדיק; Sy דַּק, דַּקְדֵּק LS 163, MH דקדק Moreshet, Lex 136) Pe. ותידק *TN* Ex 30:36 [H ושחקת]; pass.part., sg. דקיק *ib.* 16:14 [H דק; ST ib.: דקיק]; Lev 13:30; דקיקה *ib.* 16:12; pl. דקיקין *ib.* Gen 41:6; דקיקן *FPT* ib. 23[05]; שבלייה דקיקתה *TN* ib. 27
Pal. **to break into pieces:** הן דאת מחי את מדקדק wherever you smite you break into pieces *PRK* 148:9 // *VR* 618:4

דקקה ↓ **דקה**

דקר vb. **to pierce** (Sy דקר LS 164) Pe. ודקר *TN* Num 25:8 [H וידקר]; *FTV* ib.; מדקריניה *EchR* 67:4

דָּר n.m. **generation** (CPA דר LSp 43, SA דר Ham 445:44+) sg. *TN* Gen 50:23; *ib.* Ex 34:7; Num 14:18; Dt 32:7; לית בכל ההן דרא כשר אלא את ופינחס the only proper people in this generation

are you and Phineas *San* 23b(35); *ib.* 28b(37); דרא דמבולא the generation of the flood *BR* 266:9; *ib.* 322:7; *RuR* 20:129; pl. דָּרִין *FPT* Gen 4:15[02]; *Ber* 13d(57); לדרי דרין *TN* Ex 3:15; *ib.* 32:25; *PRK* 52:13; לדריהון *TN* Lev 7:36

דרג, pl. **דרגין** n.m. **step, ladder** (SA דרג Ham 491:166) sg. נ}חות דרג וסב איתא} go down a step and take a wife *Qid* 65d(40); pl. בדרגין *FPT* Ex 20:26[06; H במעלת]; *TN* ib.; *FT* ib.; הרן סטוה ודרגוה this stoa and its steps *Naveh* 17:3

דרגש, det. **דַּרְגְּשָׁה** n.m. **couch** (Sy דַרגּוֹשְׁתָּא LS 165) sg. דַּרְגְּשָׁא *FPT* Gen 47:31[04; H המטה]; *TN* ib.; *ib.* 48:2; 49:1; 2; Dt 6:4; דרגושה *FTN* Gen 47:31

דרד vb. **to remove ashes** Pa. וידרדון *FTV* Num 4:13 [H ודשנו]; למיד{ו}ר<ד>ה *ib.* Ex 27:3 [H לדשנו]

דרדס n.m. **a foot covering made of wool or linen cloth** (unclear origin) pl. דרדסין *Kil* 32d(2) [expl. מנעלות הפינון Mib. 9:7]; ואלבושוני דרדסאי dress me in my foot coverings *BR* 1286:1 // דנרסיי[!] *Kil* 32b(9); על מנת לחתכו מיעבדיניה דו{דד}<רד>סין in order to cut it to make foot coverings out of it *Or* 63a(4); of wool: דרדסין דעמר *Kil* 32d(11); *ib.* 40; of linen: דרדסין דביתן *ib.* 12; 40
Löw, Lehnw 217.

דרדר n.m. **a thorn** (*Centaurea*; CPA דרדר LSp 48, SA דרדר ST Gen 3:18) pl. וכובין ודרדרין *TN* Gen 3:18 [H וקוץ ודרדר]; *ib.* 4:16; *FT* ib.; חקלוון דכובין ותקלוון דרדר{ו}רין fields of thorns and fields of thistles *PRK* 197:5
Löw, Flora 1:406+; AuS 2:316+.

דרה, det. **דרתה**, pl. **דרין** n.f. **courtyard, dwelling** (↓√דור; CPA דרא LSp 43, SA דרה Ham 465:200, pl. דירבאתה ST Ex 8:9, דאריה ib.Var) **1. courtyard:** sg. נסביה ויהביה בחרא דרא he took him and put him in a courtyard *EchR* 44:14; דרא יקיד{ת}א a burnt courtyard *ŠR* 20b(1); דרת משכנא *TN* Ex 27:9 [H חצר המשכן]; דרתה *ib.* 35:17; Num 4:26; *BB* 13b(42); *ib.* 52; דרתיה דר' חמא בר חנינה *Šab* 8a(36) // *San* 28a(44); *Šab* 7d(43) // *Beṣ* 61a(21); *Yev* 6b(39); *EchR* 84:6; *KohR* 9b(33); pl. ה{ה}<ל>ין דרייא דארעא דישראל *TN* Ex 8:9; דרי<ה> *Er* 18d(20) // *ib.* 23d(60); **2. dwelling:** pl. נפל בייתיה דרייה עלוי if (a man's house) falls, the dwellings (of his tenants) are on him (i.e. his responsibility) *Šab* 17d(4); *BM* 12c(14)
On the pl. form, v. Lieb, YK 215+.

דרוג, pl. **דורגין** n.m. **one who accompanies, member of retinue** (< δροῦγγος Lehnw 194) pl. וכל דורגין דידיה all the members of his retinue *Hor* 47a(44) // דרגון[!] *San* 20a(6); *Kil* 32b(49) // *Ket* 35a(55) // דרגין *KohR* 24b(23)
Eps, Tarbiz 6(1935):38.

דרום n.m. **south, southern region** (↓דרומיי; CPA דרום LSp 48, SA דרום Ham 523:138) **1. south:** *TN* Num 34:4; דרומה *ib.* Gen 24:62; Ex 38:9; Num 13:29; *BR* 393:7 [≠ ↓שמאל]; האנחמית זהרה זקיף לדרומה behold, if you saw the moon pointing to the south *SYAP* 36:9 [≠ צפון]; *ib.* 14; 17; 2. **Darom, the southern region of Palestine around Lydda:** אול לדרומא *Nid* 50c(61); *Ber* 12a(13); *Pea* 16c(51); *Beṣ* 60c(60); רבנן דדרומא *MQ* 82d(20); *BR* 830:5; *ib.* 1144:2; *Tan* 66c(44); באילין קרייתא דדרומה in those villages of the Darom *Ber* 12d(39)
On mng. 2, v. J. Schwartz, Jewish Settlement in Judea, Jerusalem 1986:33+ (Heb), w. prev. lit.

דרומיי adj. **southern, southerner** (↓דרום) a. adj.: 1) general: sg. סיטרא דרומיה the southern side *TN* Ex 36:23; *ib.* 38:9; תחומא דרומיא the southern border *FTV* Num 34:3; בסימה דרומיה southern vinegar *Pes* 29d(36) [expl. חומץ האדומי Mib. 3:1]; רבנן דהכא או רבנן דרומייא the Rabbis here or the southern Rabbis *Ber* 5b(35); *ib.* 36; 2) w. PN: ר' יהושע דרומיא *Ḥal* 57b(47); *Šab* 12c(40); *Er* 19b(29); *Suk* 54d(38); *Švu* 37b(53)[!]; ר' יעקב דרומיא *Ber* 6b(57); *Suk* 54b(50); *Yev* 2c(31); *Naz* 57b(23); ר' לעזר דרומיה *Pea* 20d(39); ר' פס דרומיא *Tan* 68a(32); שמלאי דרומיא *AZG* 41d(47); b. as noun: pl. הדא מסייעא לדרומיי דדרומיי אמרין that aids the southerners, for the southerners say *Pes* 32a(56); *ib.* 34d(36); *Ter* 41d(13); *Tan* 69b(60); דרומאיי ליבהון רביך the southerners' heart is soft *Tan* 66c(49); *ib.* 45; 48; *MŠ* 54d(29); *Pes* 34d(38); *ib.* 43

דרוש n.m. **one who gives public exegetical lectures, a darshan** (↓ √דרש *qāṭōl*-form; MH² הדרושות *BR* 34:6) sg. *ŠviV* 36d(4) [in a list of communal functions] // *Yev* 13a(13)[!]; *BR* 1262:5; קליה דדרושא the *darshan*'s voice *Soṭ* 16d(41); אפוי דדרושא the *darshan*'s face *ib.* 42 // *VR* 191:4; *ib.* 5

Bacher, Term 2:43.

דרי vb. **to scatter** (CPA דרי LSp 48, SA דרי Ham 458:119) Pa. **to scatter:** דרי יתהון *TN* Gen 11:8; *ib.* 9 [H הפיצם]; אדרי *ib.* Lev 26:33; ידרי *ib.* Num 17:2; *TNGl* Dt 28:64
Itpa. **to be scattered:** ואדרון *TNGl* Ex 5:12; ואידרון חברייא the colleagues were scattered(?) *Šab* 5d(4)

2# דרי vb. (unclear) Pa. והינון מדורין ומפקין they and take out *BR* 943:1
The rt. of this verb and its mng. are both uncertain. It cannot be connected (with MY ad loc.) to √2# דרי to lift, bear (Jast 322) since this verb occurs only in TBA.

דריב n. (unclear) pl. עד דו תמן אחת דריבוי while he was still there, he lowered his ... *Šab* 8c(50)
The explanation proposed by Lieb, YK 113, to connect this word with Ar ضَرَبَ is linguistically impossible.

דרידא (unclear) לצלמא דרידא ליה *ŠR* 38c(7)

דרך n.m. **thresher** (↓√דרך) sg. דרכה *TN* Lev 26:5 [H דיש]

דרך vb. **to trample, tread** (↓דרך, דרך v.n.; Sy דרך LS 166) Pe. תדרכון *TN* Dt 11:25 [H תדרכו]; הוון דרכין הן דהוו מטמרין they trod where they cached (the corpses) *EchRB* 82:15
Af. **id.:** וההוא גברא יתיב מדרך that man was sitting and treading *MŠ* 55c(10); *ib.* 13: ויתי כקש מדרכין they tread on me like straw *SYAP* 18:3

2# דרך vb. **to wait** Pe. דרכת עד דחסל she waited until (the judge) finished *PRK* 155:5 (cf. *VR* 635:5)

דרך v.n. **threshing** (↓√דרך; CPA דרך LSp 48) sg. בדרכיה *TN* Dt 25:4 [H בדישו]; בשע<ת> דרכ{י}ה *FTV* ib.

דרכמון n.m. **drachma** pl. דרכמונין *EchR* 131:4

דרמינון n. **preparation from rose oil** (< ῥοδόμυρον = ῥόδινον μύρον Löw, Lehnw 207) *Švi* 37b(31)
Löw follows Mussafia's conjecture (AC 1:284).

דרס (a/o) vb. **to tread, trample** (↓מדרס; SA דרס Ham 445:35) Pe. **1. to tread** (על, -ב): על פדקת צוארי מלכיהון תהוון דרסין you will tread on the joint of the necks of your enemies *TN* Dt 33:29 [H תדרך]; *FT* ib.; תדרס *TN* ib. 11:24; תדרוס *TNGl* ib.; *TN* ib. 1:36; הן דו דרס wherever he treads(?) *Yom* 38c(34) // *Meg* 75c(60); דרסין עלוי *BQ* 3d(19); *PRK* 145:6 // *VRVar* 666:4; **2. to trample** (+ obj.): דרוס כובה trample the thorn *BRL* 433:4 [// כבוש *PRK* 172:2]
Moreshet, Lex 137; for an alt. interpretation of PT *Yom* ib., v. Albeck, MY 1095:1.

דרש n.m. **homiletical interpretation** (↓√דרש) pl. לא יח{ס}<ש>דונך כותאי דאת מקיים דרשיהון won't they suspect you of being a Samaritan, because you substantiate their interpretations? *Yev* 3a(32)

דרש (a/o) vb. **to interpret, expound, lecture** (↓ מדרש, דרוש, דרש; SA דרש LOT 3/2 118:16, MH דרש Bacher, infra) Pe., a. w/o obj.: 1) general: כיון דחסיל מן דרש when he finished lecturing *VR* 753:2; ושמעון קליה דר׳ לוי דרש they heard PN lecturing *RH* 59b(28) // *San* 20b(25) // *PRK* 345:9; עקיבה רבך לא הוה דרש כן PN, your teacher, did not interpret this way *Ḥag* 77b(25); *ib.* 43; דלית אתון דרשין כר׳ נחמיה you do not interpret like PN *Yev* 3a(34); *MŠ* 56a(36) // *Šab* 9b(64); 2) in public: כד דרשה ר׳ שמלאי בציבורא *Pea* 21b(2); *Šab* 14d(29); *Beṣ* 60c(59); *MŠ* 55d(60) // *BR* 257:8; 3) in the synagogue: ר׳ מאיר הוה יליף דריש בכנישתא דחמתא כל לילי שובא PN used to lecture in the synagogue of GN every Friday night *Soṭ* 16d(38); *VR* 753:2; *Tan* 64a(45); 4) in the academy: ר׳ אחא דרש בבית מדרשא *ib.* 64; *Ḥag* 77b(20); *Šab* 13c(60) // *Hor* 48c(48); 5) w. aux. verb: a) √יתב to sit [cf. *BR* 1262:5; *Hor* 48c(32)]: ר׳ מאיר הוה יתיב דריש *Ber* 4b(33); *MQ* 83c(38); *Qid* 64c(36); *AZ* 41d(47); *BR* 84:6; *PRK* 188:10; *VR* 132:2; *ib.* 191:1; b. √עלל to enter: עאל ר׳ יוחנן ודרש לון *Švi* 38c(63); *Suk* 55a(50); *Beṣ* 60a(49); *BR* 304:8; *ib.* 712:2; *VR* 807:2; *PRK* 191:8; *ib.* 345:9; b. w. obj.: 1) biblical quotation: a) of Jews: ר׳ מאיר לא הוה דריש בבקר בבקר *Ber* 7b(11); דרש קציר ורבנן דרשי קציר *Pea* 18a(51); *Tan* 65b(2); *Hor* 46c(55); דהוון דרשין בשעריך בשעריך *Pea* 21a(46); *Ket* 29d(52); *Naz* 55a(10); *San* 19a(36); *Hor* 46c(55); b) of non-Jews: דאינון דרשין חוצה החיצונה that they (i.e. the Samaritans) interpret חוצה (Dt 25:5) as "the external one" *Yev* 3a(30); *Pes* 27b(48); *AZG* 44d(51); *BB* 16a(2) [the gentile scholars]; *ib.* 5; 2) קרה biblical verse: לא מסתברא דדריש אהן קרייא it is unlikely that he expounds this verse *San* 24d(46); *ib.* 28b(15); קריי דריש *Pes*

34a(33); *ib.* 35; **נדרוש להרין קריא חלת אפין** I will interpret this verse in three ways *BR* 550:1; 3) **פסוק** biblical verse: **דהוון כולהון דרשין הדין פסוקא מן שבע שבע אפין** *Ḥag* 78d(21); *PRK* 23:4; 4) **מילה** statement: **ר׳ לוי הוה דרש מילתה תרתין אפין** *VRQ* 391:4; 5) **עובד** case: **ר׳ הוה דרש עשרין וארבעה עוברין בבילע ה׳ ולא חמל** *Tan* 68d(38); c. w. qualification: **הוה דרש להון להלכה ואינון סברין לעובדא** he expounded to them in theory, and they thought (it was) in practice *Beṣ* 61b(11); *ib.* 12

Bacher, Term 2:41+.

דשן vb. **to remove ashes** (< BH דשן HAL 224) Pa. **למרשנא יתיה** *TN* Ex 27:3 [H לדשנו]

דשש vb. **to neglect, not pay attention, crush, pound** (Sy אַדִּשׁ [√ דשׁaf.] to be silent, neglect LS 169) Af. **1. to neglect, not pay attention: סבא סבא אכול ואדיש דכלביא אכלין ומדשין** old man, old man! Eat and do not pay attention! For dogs eat and do not pay attention *Pea* 15c(48) // *Qid* 61b(37); **2. to crush, pound:** אדש{י}<ו>ן *FTV* Num 11:8 [H דכו]

Correct JPA etym. suggested in PSm 44, s.v. אדש.

דת n.f. **faith** (< Per *dāt* Nyberg, Manual 60; Sy דָּתָא LS 169) sg. **כדת משה ויהודאי** according to the faith of Moses and the Jews *JMP* 8b:10; *ib.* 1r:21; 24:20

דתה, pl. **דִּתִין** n.m. **grass** (BA דתא KBL 1067) pl. דִּתִין *FPT* Dt 28:23[04]; *TN* Gen 1:11 [H דשא]; *ib.* 12; *FTP* ib.; *TNGl* Lev 26:19; *ib.* Dt 28:23

ה

הא interj. **behold, here is, but** (↓דהא; CPA הא LSp 48, SA הא Ham 450:39, הא MH MMŠK 5:11) **1. behold:** a. general: הא חמוך סלק *TN* ib. 38:13 [H הנה חמיך עולה]; הא כען ירע אנא *ib.* 12:11 [H הנה נא ידעתי]; 27:6; Ex 10:4; Lev 10:19; Dt 30:19; הא רב הונא לבר behold, PN is outside *Kil* 32b(31); *Šab* 14d(23); *RH* 58b(25); *Yev* 13c(29); *San* 22b(12); הא שרי ושביק לך behold, you are forgiven *VR* 126:3; *PRK* 39:8; 3. **here is:** הא אנא *TN* Gen 37:13 [H הנני]; הא אתר מזמן לווחי *ib.* Ex 33:21 [H הנה אתי מקום]; Num 14:40; Dt 13:4; הא אגריך here is your pay *BR* 448:3; הא אילפא אייתי נהרא here is the boat. Bring the river *Giṭ* 49a(26); 3. **but** [MH הא Jast 328]: מן בגין רו סבר בכלי הא אין לא סבר בכלי שבות since he thought (that he did the act) with a utensil (it is forbidden); but if he didn't think that (he did it) with a utensil it is (only considered) *šěvut* *Pes* 33b(40); *RHG* 59d(17); *Giṭ* 47c(19); *Naz* 57a(21); **4.** to indicate that the following statement was mentioned previously: *Ber* 3a(1); *Pea* 20b(57); *Ter* 44b(11); *Suk* 52b(63)[!]; *Hor* 45d(51)[!]

On mng. 4, v. M. Assis, Tarbiz 46(1977):57.

הא #2 ↓הילך

הא n. **he, fifth letter** (Sy הא LS 169) הא חמשה *he* (has a numerical value of) five *Šab* 9b(62) // *BR* 683:10 // הי׳ *PRK* 191:4; לא מתמנעין רבנן דרשין בין הא לחית the Rabbis do not hesitate to interpret (words by interchanging) *he* and *ḥet* *Šab* 9b(64) // *MŠ* 56a(36); הי בריש{י}<ה> דתיבותא *he* at the beginning of the word *PRK* 181:12; כ׳ מלין דקרין הי בסוף תיבות׳ ולא כתב׳ twenty words in which we read *he* at the end of the word and do not write (it) *MPDam* Gen 27:3

Nöld, Beitr 126+.

הָא **interrogative particle** (BA הֲ־ KBL 1067) *FPT* Gen 4:9[02; voc]; *ib.* 8:8[04]; 38:26[04]; Num 20:10[23]; *TN* Gen 8:8; *ib.* Dt 8:2; *FTV* Gen 18:17; *ib.* Num 20:10

האופי, det. **האופיתה** n.f. **breath(?)** (Sy הֻופָא LS 174) sg. נשמה זה האופה(Var האופי) רברייתא אמרין האופיתיה טבא the soul is breath, as people say: His breath is good *BR* 133:1

D. Simonsen, MGWJ 45(1901):361+.

האינון pron. **those** (< הא אינון; ↓ הינון) אומייא ההינון those nations *FTV* Dt 29:17 [H ההם]; ביומיה האינון in those days *TN* Gen 6:4; *ib.* Ex 2:11; 23; Num 9:7; 24:23; Dt 17:9; 18:9; 19:17; 26:3; 28:65; 29:17; *TNGl* Num 16:14

האסטו interj. **be it!** (< הא + ἔστω GLLT 50) *Švi* 35a(40) // *San* 21b(7)

הכהב vb. **to parch** (MH הכהב Moreshet, Lex 139) Quad., pass.part. מהכהב *FPT* Ex 12:9[23; H נא]; *TN* ib.; *FTV* ib.; *TN* Lev 2:14 [H קלוי]; מהכהבה *PRK* 108:3 [expl. נא Ex ib.]

הכל n.m. **air, vapor** (Sy הֶבלָא LS 170) pl. בהבלייה *TN* Dt 28:29 [H באפלה]

הגי vb. **to think, study** (↓ הגיין; SA אגי Ham 588:291, ST Lev 24:11) Pe. ותהון הגיין *TN* Dt 6:7 [H ודברת]; *ib.* 11:19; *FTV* ib. 30:14; ר׳ לעזר ביר׳ שמעון מהגי באורייתה סגין PN deeply meditating on the Torah *BerG* 9a(42); מיהגי *ib.* 39; 41

Kut, SGA 54.

הגיין n.m. **thought** (↓√הגי; Sy הֶגיָנָא LS 170) sg. הגיין ביש evil thought *TN* Gen 6:5; *ib.* 8:21; Num 11:1

הדוסט n.m. **a type of shoe** sg. הרוסטא *Šab* 8a(11) [≠ סנרל מסומר]

Löw, Lehnw 220.

הדיוט adj. **common** (< ἰδιώτης Lehnw 220; Sy הֶדיוֹטָא LS 171) sg. אתר הריוט a common place *TN* Gen 28:17; *FTP* ib.; *TNGl* ib.; בר נש הריוט a commoner *TN* Ex 30:32; גבר הריוט *EchRB* 67:13 [≠ מלך]; pl. הדיוטין *TN* Dt 28:13; *ib.* 44

הדייה n.f. **sprinkling** (↓√נרי, אדייה) sg. מי הריה *TNGl* Num 19:20 [H מי נרה]; הדיא *FPT* Num

19:9[23]; *ib.* 13; 20; 21

הדיר adj. **distinguished** (Sy הדִירָא LS 172) sg. *FPT* Ex 15:11[19; H נאדר]; *TN* ib.[!]; הדירא *ib.* 6

הרך, pl. הליך, הלוך, איליך, אילוך pron. **that, those** (BA דך KBL 1065, CPA הליך, הלוך LSp 49; cf. MH אילו) sg. להרך ימה to that sea *BR* 34:1 [expl. רכים Ps 93:3]; הרך עומרה that *'omer PRK* 144:3 (v. Var); pl. אילוך עמה those people *BerV* 13b(30); *MQ* 81d(42); *SotG* 19a(29); *BME* 8c(52); איליך אלוך אתרוגייה those etrogs *VRV* 859:5; אליך רינרייה תאנייה those figs *BR* 650:1; those dinars *BME* 9c(48) [// אינון פריטייא *Qid* 61a(6)]; הלוך פו‹ל›רייא those *follarions VR* 857:5; הליך עמא *PRK* 128:7; *ib.* 10; 11
Kut, SGA 31.

הדס n.m. **myrtle branch** (BH הדס HAL 229) sg. *FPT* Lev 23:40[06; H ענף עץ עבת]; *TN* ib.; מובלא הרס לפלטין to carry a myrtle branch to the palace *Ber* 2d(58); מבחרין הרסה cutting down the myrtle branch *Suk* 53d(2); *ib.* 3
Löw, Flora 2:257+.

הדס vb. **to praise with a myrtle branch** (denom. ↓הדס) Pa. והוה מהרס קומי כליא he used to praise before the brides *Pea* 15d(31) [rdg. of E. Fulda; Ms.L: מקלס]
On this rt., v. Lieb, TK, 9:16, n. 2.

הדף vb. **to push** (H הרף HAL 229) Pe. הרף יתי' *TNGl* Num 35:20 [H יהדפנו]

הדר, det. **הֶדְרָה** n.m. **beauty, glory** (Sy הֶדְרָא LS 172) sg. וְהֶדְרָךְ *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib.; *FTP* ib.; הדרה *FTV* Dt 33:17; *TN* ib.; ⌐בהררא⌐ ראוריתא in the glory of the Torah *MŠ* 55c(27)

[**הדר** vb. intr. **to return** (< TBA; corrupt in JPA; substitute ↓√חזר in all instances) Pe. לא תהדור בך *Ket* 25b(52); תהרר *TNGl* Gen 15:12; היא הררא ואזלא *KohR* 26a(6)
Af. tr. **to return:** ואהדריה *ib.* 19c(33)
Lieb, Scholem Vol 165].

הָהוּא, f. **ההיא**, pl. **ההינון**, f.-**ההינין** pron. **that one** (CPA הו, הי, האי LS 49, SA ההוא Ham 450:49) sg. m. הָהוּא *FPT* Dt 27:11[04]; *Bik* 65c(48); ההו *Naveh* 70:15; אהו *AZ* 45a(27); הו *San* 26b(13); להוא *Tan* 63d(19); f. ההיא *Pes* 27c(31); היי *Ket* 26c(54); אהי *AZG* 41d(64); כיי *Sot* 16b(56); pl. m. ההינון *FTV* Dt 29:17; בהינון *RH* 58a(53); האינון *TN* Num 9:7; כאינון *Švi* 34d(4); f. כהינין *Tan* 67d(12);- a. as a substantive: m. עם ההוא אנא בעי מייתי מירון I want to come and bring a lawsuit against that one *Ned* 41c(32); חזר ביה ההוא that one retracted *BM* 9c(56); *BRV*[60] 154:3; ההוא דעיליתא that one in the upper story *Ter* 45c(53); ההוא דטען that one who lifts up *Sot* 21d(51); *Ber* 2b(32); *Qid* 64a(37); *BR* 36:6; f. ההיא ילפה מן הרא that is learned from this *Er* 20d(61); ההיא שטף נהרא the river washed that one away *Šeq* 50c(49); ההיא רתנינן לבתרה the one we learned afterward *Dem* 23a(28); כההיא *BB* 16b(61); כיי רתנינן תמן *BQ* 5a(27); *Ket* 34a(21); *Qid* 62d(20); b. as an adjective: sg. גברה ההו *Naveh* 70:15; אתרא ההוא that place *TN* Gen 32:3; *ib.* Lev 22:30; Dt 1:19; ההוא תרעא that gate *RH* 58b(14); ההוא פונרקייה that innkeeper *BR* 1145:1; ההוא גבר↓ mng. 2.b]; f. בשעתה ההיא *TN* Dt 2:34 [H בעת ההיא]; *ib.* Gen 2:12; Lev 7:27; היי שעתא *Ket* 26c(54); ההיא מסנתא that basket *Dem* 21d(54); *Yom* 43d(21); *Tan* 66d(3); pl. אומייה האינון those nations *TN* Dt 29:17; *ib.* Num 24:23; f. כהינין פלגוותה like those disputes *Šeq* 50d(25)
Dalm, Gr 112+. In Targumic texts, this word always follows the noun whereas in non-Targumic texts it always precedes it [cf. הדך, s.v. דך]. The synagogue text quoted above is thus quite exceptional.

אהן↓ ההן

הוּא pron. **he, it** (↓אהנו, ההוא, מהוא; CPA הו LSp 49, SA הוא Ham 450:48) *FPT* Gen 32:19[03; voc]; הו *Ned* 41b(56); enclitic forms: רו (= רהוא) *Ket* 30c(43); וו (= והוא) *San* 29b(17); כרו (= כר הוא) *Pea* 15c(37);- a. in nom. phrases: 1) subj.: לית הוא רשיי he does not have the right *TN* Dt 22:19; לית הוא מינון he is not one of them *Ber* 8a(12); *MQ* 83a(33); *Nid* 50d(32); 2) pred.: ואם חר הוא אנא הוא if he is one, I am he *PRK* 191:5; *BR* 330:4; אילין רחכ{י}מין ליה אמרין הוא הוא ומנהון אמרין לית הוא הוא those who knew him said: He is the same (lit. he is he). Some said: He isn't the same (lit. he isn't he) *ŠR* 35c(12); 3) copula: מה הוא אגרך *TN* Gen 29:15 [H מה משכרתך]; אנה הוא אלהיה דאבוך *ib.* 46:3 [H אנכי האל אלהי אביך]; Ex 4:2; ה' חר הוא *ib.* Dt 6:4; *Ber* 3b(17); מה הוא דין *Yom* 44d(42); אגרא וקרן קרן הוא the profit and the cost price are the cost price *MQ* 81c(60); *Git* 45c(58); *San* 20d(13); *AZ* 39b(20); *BR* 999:6; b. in verbal phrases: 1) w. pf.: הוא קשיתה והוא קיימה he asked it, and he answered it *Ter* 45b(18); הוא הוה *Pes* 35d(58); ולמה לא מניתיה הוא why didn't he

(himself) ordain him? *Tan* 68a(25); 2) w. imp.: דייעול הוא ומרליה לטמיון that he and his property should enter the treasury *Ned* 41c(34); 3) w. part.: לאימיה הוא חכם he "knows" his mother *MŠ* 55b(52); פשט הוא לן he explains (it) to us *Yom* 38c(11); *BR* 689:5; *VR* 635:5; 4) w. inf.: ההוא גברא לית הוא מחי that man will not live *Tan* 66d(8); ולית הוא מהיימנתי he will not believe me *Ḥag* 77d(56); *MQ* 81c(60); *Yev* 24b(54); c. in casus pendens: עוד הוא אית ליה he is also of the same opinion *Soṭ* 18a(45); d. in cleft sentences: ההוא גברא הוא דחשב מיתי לעשרה יומין it was that man who thought to come in ten days *Suk* 55b(19); אבא הוא דלקה it is my father who received lashes *Yev* 15a(35); ולא את הוא דגרמת לנפשך wasn't it you who brought it upon yourself? *PRK* 145:5; *ŠR* 20a(20); *ib.* 30c(10); הוא דו אמ׳ *Šab* 4a(39); *Soṭ* 20a(34); *Nid* 50c(7); *BR* 912:3; *ib.* 1134:2

For add. exx. in PT, v. CTY 2:29+.

הואיל conj. **since** (MH הואיל Jast 336) הואיל וכרכה דסדם במתנתה דיהבת לה since the city of Sodom is among the presents which I have given to him *TN* Gen 18:17; *FT* ib.; הואיל ולא זכינן ביה בחייוי since we did not give him alms in his lifetime *Pea* 21b(13) // *VR* 794:2; *Ber* 10b(37); *PeaSe* 21a(3) // *Er* 20d(16); *Dem* 22a(25) // *Tan* 66c(10); *Beṣ* 61b(34)

הוגן n.m. **young camel, dromedary** (< גמל הוגן), εὐγενής; Sy גַמְלָא הַוגְנָא LS 171) pl. הוגנין *Ḥag* 77a(37)

הוד n.m. **glory** (H הוד Jast 337) sg. הודך *FPT* Gen 35:9[03]; קרני הודא rays of glory *SYAP* 11:11; הודיה דסיוון the glory of Sivan *ib.* 38:10

הודייה n.f. **thanksgiving** (< MH הודייה) sg. *FPT* Lev 22:29[06; H תודה]

הוהר n.m. **net to trap fish** (< Akk *ḫuḫāru* AHw 353; TBA אוהרא Jast 23) sg. הוהרא שרי מיעברינה במועדא לצור בה רגים במועדא it is permitted to make a net on the intermediate days in order to catch fish on those days *MQ* 81b(5)

N. Waldman, JANES 6(1974):125

הוי vb. **to be, exist, happen** (↓אית, מה דיל־; CPA הוי, יהא LSp 49, SA הוי, יהי GSA 217+) Pe., pf. 1sg. הווינא *TN* Ex 10:29; הוינא *Mas* 48d(31); 2m. הוית *BM* 8c(34); הויתה *Beṣ* 62a(14); f. הויית *TN* Gen 24:60; *Šab* 7d(57); 3m. הווה *BR* 814:1; הבה *MQG* 81b(20); f. הוות *Soṭ* 19a(28); הבת *FPT* Gen 31:8[05]; 1pl. הוינן *TN* Ex 16:3; 2m. הוויתון *PRK* 149:11; 3m. הוון *Ket* 28d(49); f. הוויין *TN* Gen 29:17; *Tan* 67a(44); imp. #1: 1sg. אהוי *TN* Dt 31:23; נהוי *FPT* Gen 38:23[04]; 2m. תהוי *BR* 712:4; 3m. יהוי *TN* Num 29:8; יהבי *ib.* Gen 9:11; f. תיהווי *ib.* Lev 22:6; 1pl. נהוי *ib.* Gen 44:9; 2m. תהוון *Švi* 37c(17); 3m. יהוון *TN* Gen 49:27; f. יהוויין *ib.* 41:36; imp. #2: 2m. תהי *Šab* 5c(57); תי *MQ* 82d(63); 3m. יהי *Naveh* 26:1; ייא *Tan* 68c(16); f. תהי *Naveh* 30:4; 2m.pl. תהון *BerSe* 12a(44); תון *Kil* 31c(40); 3m. יהון *BR* 1002:8; ייאון *Hal* 58a(5); f. יהיין *FPT* Gen 30:38[05]; imper. 2m.sg. הוי *TN* Num 22:6; f. הוי *Yev* 9b(2); 2m.pl. הוון *Yom* 40d(31); הוו *Naz* 54d(14); inf. למהווי *TN* Dt 4:20; w. suf. למהוון *TNGl* Gen 22:14; למהוויין *FPT* ib. 30:41[05]; part. m.sg. הווי *TN* Dt 32:29; f. הויה *BR* 247:4; m.pl. הויין *BB* 16b(45); f. הויין *Qid* 61c(8);- **1. to be:** a. general: הוא הוה it was he *Pes* 35d(58); *Tan* 67d(37); *Ḥag* 76c(46); *BM* 8c(25); הוא הוה חמוי הוא הוה רביה he was both his father-in-law and teacher *Naz* 56a(11); *VR* 689:1; אילו הוון תריי if they were two *Šab* 3b(4); הוינא כד הוינא ברם כדון לית אנא I was when I was. But now I am not *ŠR* 3b(4) [expl. הייתי Eccl 1:1]; *Kil* 32b(40) // *Ket* 35a(47); לא הוינה כמיסת I wasn't worthy *TN* Gen 20:16; b. used impersonally: 1) alone (only הוה): ולא הוה תמן חורנין there weren't others there *Ḥag* 76c(46); הוה תמן סבין נהירין there were old men there who remembered *Tan* 68d(40); לא הוה אית בני נש דילעון באוריתא there weren't people to study the law *Šeq* 49b(30); אית הוה [↓אית usage c.1]; 2) w. ־ל to have: הוה ליה מאה תאנין he had 100 figs *Dem* 24c(38); פילפלין הוה ליה בגווה he had peppers in it *Beṣ* 60d(2); הוה ליה ספרין he had books *MQ* 81b(20); *Ber* 4c(20); *Mas* 52a(48); *Yom* 39a(7); *BQ* 4a(63); *VR* 555:1; כל מה דהוה ליה *ib.* 784:5; לא יהא לך רשו you will not have permission *KohR* 9c(17); לבריה לא יהי אסו his son will not be healed *TN* Gen 3:15; *AmGen* 6a:1; *Naveh* 17:3; c. w. fol. inf.: 1) הוה: מה הוה מיזל ליה should he have gone away ...? *Ber* 5c(43); מה הוה מימר לון what should he have said to them? *Dem* 23c(59); *Ket* 31a(3); *BB* 17c(62); *San* 21b(29); ולא כר׳ ישמעאל הוינא מקבלה עלי I cannot accept upon myself like PN *Pea* 15c(43); 2) הוה ־ל: מה הוה ליה מימור ליה what should he have said to him? *Kil* 32a(50); *Yom* 45a(34); *Naz* 51c(17); d. w. fol. part. in compound tenses: 1) pf.: דכל מן דהוה אכל מנה everyone who ate from it *TN* Gen 2:9; *ib.* 43:16; כל מאן דהוה מובד מילה anyone who lost something *Tan* 66d(62); אילו

תנא לא הוה מיית if he had learned, he wouldn't have died *MQ* 82d(48); הוון יתבין they were sitting *Ket* 28d(49); ברתיה הוות ממשכנה his daughter was held as a pledge *BM* 11d(36); 2) imp.: יהי מאית בסוף ביש he will die a terrible death *BŠ* 2:4; תהא מודע לי inform me *VR* 578:1; לא תהי עביד כן don't do so *Šab* 5c(57); דיהווי עלל באשתה ונפק באשתא so that he will enter and go out of the fire (unscathed) *AmGen* 6c(9); 3) imper.: הוי שלח סנדלך remove your sandal *MQ* 82d(64); הוי ידעה know! *Qid* 64a(48); הוון דכירין *TN* Ex 20:8 [H זכור]; בכל אתר הוון תניי learn everywhere (in the Mishna) *Yom* 40d(31); 4) inf.: למהווי מדמיין לדינוי דפרעה to be similar to Pharaoh's laws *TN* Gen 44:18; למהוי מהלכין בימָמא to walk during the day *ib.* Ex 13:21; Dt 25:13; e. in var. phrases: 1) זמנין דהוי כה וזמנין דהוי בה sometimes the case is *Pea* 17a(16); 2) הוי צורכא מתני תמן it is evident that it is necessary to learn there *Kil* 28d(21); *MŠ* 52c(42); *Šab* 6d(43); *Meg* 74d(40); *Yev* 12d(28); **2. to exist:** ועתיד למימר ליה הווי ויהווי he will eventually say: Exist! And it comes into being *TN* Ex 3:14; כמה דבר נש הוי הוא חלים as a person is, he dreams *MŠ* 55b(42); **3. to happen:** וכן הוות ליה so it happened to him *Ber* 5c(38); *Švi* 38d(23); *BR* 45:1; *ib.* 941:1; והוות ליה כן *Šab* 15c(43); *ŠeqG* 49b(16) [Ms.L: ומטתיה]; **4. w. -ב to treat/deal with:** הכין הוה ר' יונה אבוך הוי בה PN, your father, treated it this way *Tan* 63c(51); *Ter* 41d(11); *Šab* 11d(40); *Er* 25b(34)[!]; *Pes* 29c(46); *Beṣ* 62c(9)

For add. exx. from PT, v. CTY 3:146+. The form הווינא replaces the expected הוית which never occurs in JPA. (The exx. quoted in Dalm, Gr 353 are either corrupt or from writs.) Note that it is used for f. also (e.g. הווינא רחימה *FPT* Gen 29:33[05]) which contradicts Kutscher's suggestion (Studies, 76 n. 29) that this is a pass. form. Bacher, Term 2:47, suggests that הוי (in usage 1.e.2) is a shortened form of H הוי אומר. This should be rejected, since this usage occurs often in completely A context. Cf. CPA הוא LSp 49.

[הוך vb. **to go** (BA הוך KBL 1069, s.v. הלך) Pe. יהך *TNGl* Dt 20:8 [H ילך]

Prob. a corruption from TA; cf. Levy TW 1:128].

הון n.m. **sense** (↓להונ־; CPA הון LSp 49, Sy הֻונָא LS 173) sg. עביד בהונך עד דלא תעבד דלא בהונך act while in your senses, before you act while out of your senses *PRK* 164:7 [expl. מהונך Prov 3:9]; הדין מסכינה הב הונך מיניה be careful of that poor person *VR* 791:8 [expl. האביון Dt 15:6] // *RuR* 140:191; הוו(= הב) הונך לגדיך ואנה לאמריי pay attention to your kids, and I to my sheep *SYAP* 37:33; כן תהפכון לבה והונה וכוליתה so you should upset his heart, his sense, and his kidney *AmGen* 6:13; *Am* 10:7 (partially restored); בהון מלא with full senses *JMP* 8a:8; *ib.* 20:5; 29:5; דנסיב הוני בגלל שופריה he took my sense away because of his beauty *SYAP* 16:14

Fl, TW 1:423+; Lieb, Greek 134; id., Tarbiz 20(1950):111; Friedman, JMP 1:144.

הורייה, det. **הורייתה** n.f. **decision** (↓ √ידי haf.; MH הורייה Jast 341) sg. הוריין{ו}<י>תיה דר' יוחנן הורייה והורייתא דריש לקיש לאו הורייה the decision of PN is a decision. The decision of PN_2 is not a decision *Giṭ* 44d(27)

הזו n.f. (unclear) sg. הדא הזו כד היא מניקה when the nurses *EchRB* 90:14

Perh. a corruption of חזירתא as in *EchRBub* ib.

החל n. (unclear) החל מן נוניה from the fish *Ned* 39c(55)

הי conj. **or** (< ἤ; CPA אא LSp 1, SA הי, אי LOT 3/2 143:110, and note) *Naveh* 70:10; *ib.* 11; 12

Sok apud Naveh 108.

היא pron. **she, it** (↓מיי; CPA הי LSp 49, SA היא Ham 450:50) *FPT* Gen 32:19[03; voc]; הי *TN* Ex 10:29; אי *Er* 21b(60); די (= דהיא) *Šab* 8c(12); היכי (= הך היא); כיני (= כן היא); ליתי (= לית היא);- a. in nom. phrases: 1) subj.: הא היא במשכנא *TN* Gen 18:9 [H הנה באהל]; רבו היא it is an exceptional matter *Ber* 2d(59); שנייא היא it is different *Dem* 23b(56); היא הדא היא הדא *Švi* 38d(7); *Šab* 15b(5); *Yev* 12d(60); *BR* 680:4; 2) pred.: הדא היא *Yom* 45b(58); *BR* 805:3; 3) copula: טבא היא אורייתא the Torah is good *TN* Gen 3:24; מה היא דא *ib.* 26:10; Ex 34:22; Dt 1:25; והדא היא זעירתא this is the small one *Ket* 31a(13); *BB* 17a(51); *BR* 680:4; b. in verbal phrases: 1) w. pf.: עוד היא לשוחדא דדייני אתאמרת this also was said concerning the discretion of the judges *Ket* 33d(50); 2) w. imp.: היא תלד she will give birth *TN* Gen 16:5; *Giṭ* 45c(53); 3) w. part.: עוד היא צריכה it too is doubtful *Ber* 6b(1); *Yom* 40b(22); c. in cleft sentences: לא רוחא היא דנפקת מינהון wasn't it the air which went out of them? *Ḥag* 77a(39); היא דהוא אמר *BR* 1134:2

For add. exx. in PT, v. CTY 2:109+.

-הײדיל pron. **behold this/these** (etym. unclear) sg. הן הוא ההוא אחוך דאמרת אמ׳ לה הײדילה where is that brother of yours that you spoke of? He said: Behold, this one *BR* 1145:3; הײרײליה אתי וטעין חלמוי behold, this one comes carrying his dreams *ib.* 1017:5 [expl. הלזה Gen 37:19]; 939:12; 1067:3; והײרליה [את]עבד נשייא behold, this one became the Nasi *SanAs* 23c(41); *BQE* 4d(42); *BME* 11a(23); in var. corrupted forms in PT: האי רלא *Git* 46d(37); הײ די ליה *San* 26a(43); *PesG* 32c(45); pl. והײדילון סלקין תשעין ושת ליטרין behold, these make 96 pounds *SanG* 19d(5); *ib.* 7; 25d(45)[!]; *Bik* 64c(56)[!] // *Tan* 67c(16)[!]
Lieb, YK 463; id., VR 878.

הײדן, f. **הֵיְדָה**, pl. **הֵיְלֵין** pron. **which one** (↓דן; CPA הידן, הידא, הילין LSp 50, SA אידן LOT 3/2 194:17) הֵיְדָה *FPT* Dt 5:26[04]; אֵיְדָא *ib.* Gen 31:39[03]; הֵיְלֵן *ib.* Gen 37:30[04]; אֵילֵן *ib.* 2:19[02];- a. as adj.: sg. m. הײדן ר׳ מאיר which PN? *Dem* 23a(28); *Qid* 63d(61); להײדן קרב אזלון ולא נצחון to which war did they go and not win? *BR* 1183:2; והוה ידע הײ דין כיף מקורד מיא he knew which rock cools water *Šeq* 48d(29); *RH* 56a(53); הײדה אומה ומלכו which nation and kingdom *TN* Dt 4:7; להײרה זאווי אזל יואב to which place did Joab go *BR* 1183:2; *EchRB* 69:9; בהײדא איסרטא אתיתא on which road did you come? *MŠV* 56a(18); ולײדה מילה concerning what matter? *Mas* 51c(10); *Ket* 34c(46); pl. בהילן אפין with what countenance *FPT* Gen 37:30[04]; אײלין רבנן *Ber* 5b(34); *Ket* 32d(51)[!]; b. as a substantive: sg. m. הי דינו גנב והי דינו גזלן הײדנו אמצעי *Er* 22c(60); which one is a גנב and which one is a גזלן? *San* 26b(15); *RH* 56a(53); *Yev* 6b(17); f. והײדא אמרה דא which one says that? *Šab* 15a(34); ובײדא *Ber* 11b(11); *Sot* 18b(5); ולא ידעין הײדא בשם גרמיה והײרא בשם ר׳ יהודה בן בתירא (we) don't know which one is in his own name, and which one is in the name of PN *Tan* 64a(34); *MŠ* 56a(19); *PRK* 303:8; *EchRB* 89:12; pl. והײלין אינון ראשי פרקים which ones are the beginnings of the chapters? *Suk* 54a(6) // *Meg* 72a(15) // *Ber* 12c(37)[!]; *Naz* 51a(63)[!]; *PRK* 406:9; והײלין אינון which ones are they? *PalLaws* 65:13; *Pea* 21a(4)[!]
Dalm, Gr 120.

הֵיְמָן adj. **trustworthy** (↓√הימן) sg. *TNGl* Num 12:7 [H נאמן]; אית בר נש בעי מיתן כמה ומיתקרי הימן a person is willing to give a lot (of money) to be called trustworthy *BQ* 4b(53) [// ↓ מהימן]; לית מילתך הײמנה עלי סגי מן ממונה isn't your word more trustworthy for me than money? *MSam* 77:7; שמואל אתקרי נביא הֵיְמָן Samuel was called a trustworthy prophet *SYAP* 55:21; אלהה הײמנה *TN* Dt 32:4; pl. הײמנין *ib.* Gen 42:11 [H כנים]; 33; Dt 28:59; *FPT* ib. 32:36[26]; גוברין יהודיין הימנים trustworthy Jewish men *JMP* 31:7
Friedman, JMP 2:305+.

הײמן vb. **to believe, trust** (↓מהימן, הײמנו, הײמן; CPA הימן LSp 11, SA אימן Ham 560:102, ויתהימנון ST Gen 45:26, ויתימנון ST ib. 42:20, ויתהימנון ib.Var) Quad. pf. 1sg. הימנית *Ber* 4c(7); 2m. הײמנה *MSam* 77:7; 3m. הײמן *TN* Gen 15:6; 2m.pl. הײמנתון *ib.* Num 20:12; 3m.pl. הײמינו *TNGl* ib. 29; הימנו *TN* Ex 4:31; imp. 2m.sg. תהײמין *BR* 455:1; 3m.pl. יהײמנון *FPT* Ex 4:8[01]; inf. מהײמנא *SanAs* 23c(43); מהײמנתי *Ḥag* 77d(56); part. m.pl. מהײמנין *TN* Dt 1:32; pass.part. ↓ מהימן;- **to believe, trust:** a. alone: לא תהײמין don't believe *BR* 455:1; לא הוינא מהימן *PRK* 298:9; b. w. dir.obj.: אי הימנך הא טבאות if he believes you, it is well *Ḥag* 77d(56); וליה הוא מהײמנתי he doesn't believe me *ib.*; *San* 23c(42) // *ib.* 28c(35); *VR* 799:3; c. w. -ל: לא לך הימנית אלא לאילין דברישך הימנית I didn't believe you. I believed those (i.e. the phylacteries) on your head *Ber* 4c(7); אין לא יהימנון לך *TN* Ex 4:8; *SanAs* 23c(43); *San* 28c(36); *ib.* 29a(58); d. w. -ב: תולף לא הײמנתון בי because you didn't believe in me *FPT* Num 20:12[23]; והײמן אברם בשם ממרא דה׳ *TN* Gen 15:6 [H והאמין בה׳]; *ib.* Ex 4:31; Num 14:11; Dt 1:32
Quad.Ref. **to be believed, trusted:** ויתהימנן מליכון *TN* Gen 42:20 [H ויאמנו דבריכם]; ר׳ יוחנן דהוא מתהײמן PN who is believed *ŠviV* 38b(48); שאר כל בני <אדם> דלא מתייהמן [!] *ib.*

הײמנו, det. **הײמנותה** n.f. **trust, confidence** (↓בהײמנו, הײמן√; CPA הימנו LSp 11, SA הימנו Ham 454:141, אימנו LOT 3/2 194:17) sg. *TN* Dt 32:20 [H אמן]; הימנות אבהתא trust of the fathers *ib.* Ex 17:12; הימנות אמהתא *ib.*; *FTP* ib.

היכא (uncertain) *Meg* 75c(37)
היכא "where" is a TBA word (Jast 345) and cannot be correct in PT.

היך ↓ היכי

היכל n.m. **temple** (< Akk *ekallu* Kaufman, Influences 27; Sy הֵיכְּלָא LS 174) sg. שבחוי דהיכלא the praises of the Temple *ŠR* 3d(15); קום לך קומי היכלא stand up before the Temple *Tan* 67a(41); שלח ואחריב היכלא he sent and destroyed the Temple *EchRG* 143:12; ודין היכלא *TNGl* Gen 28:17

הילייה interj. **a wedding shout** הוון מקלסין קודמוי ואמרין הילייה הילייה היא לאה היא לאה they shouted before him (i.e. Jacob) and said: *Hileya*! *Hileya*! She is Lea (Gen 29:25)! She is Lea! *BR* 818:4

הא לך, הילך interj. **here it is for you** (MH הא לך MMasK 2:6) הא לך חתום take (it) and sign! *Švi* 36d(17); הא לך חמשה והב לי תלתא *San* 26b(13); הא ליך take(f.) it (i.e. the money) *Tan* 64b(46); *MŠ* 54a(21); *Šeq* 49b(11); *BR* 363:2; *Ned* 38b(25); *MSam* 85:3; הילך טימיתיה here is its price for you *Dem* 21b(31); הילך ממון here is money for you *BR* 551:2

הין n.m. **hin** (a measure; SA הין ST Num 15:4) sg. הינה *FPT* Lev 23:13[06; H ההין]; *TN* Ex 30:24; *ib.* Lev 23:13; Num 15:4; 7; 9; 10; 28:5; 7; pl. הינין *ib.* Lev 19:36

הינדקיי adj. **Indian** (< Ἰνδική Lehnw 228) pl. הינדקאי *TNGl* Gen 10:7

אִינּוּן, הינון pron. **they(m.), those** (CPA ה(י)נון LSp 49, SA אנון Ham 451:52) *FPT* Gen 4:13[02; voc]; enclitic forms: דינון *BM* 10b(21); וינון *San* 28d(5);- **1. they:** a. in nom. phrases: 1) subj.: *TN* Ex 33:3; *ib.* Dt 33:17; הנון אתוי דדן והינון אתוי דדן they are the letters of this one, and they are the letters of that one (i.e. they are the same) *BR* 789:10; סבר דאינון דידיה ולית אינון דידיה he thought that they were his, but they weren't his *Švi* 35b(15); תרין תניין אינון they are two Tannaim *Ned* 36c(63); *Qid* 64a(19); *BB* 17a(28); *PRK* 30:3; 2) pred.: אין תרין אינון אנא וברי אינון if they are two, I and my son are they *Ber* 13d(55); איליין אינון which ones are they? *Er* 20d(17); *Yev* 10a(48); 3) copula: מאן אינון איליין *TN* Gen 48:8; *ib.* Ex 33:3; *Meg* 71d(31); איליין אינון נטורי קרתא these are the town watchmen *Ḥag* 76c(30); *BR* 360:7; *PRK* 92:12; 4) in apposition to a noun: ריגלוי דבר נש אינון מוכלין יתיה a man's feet carry him *Ket* 35b(25); אינון אינון דאמרין *Giṭ* 49d(3); b. in verbal phrases: 1) w. pf.: אינון עבדון חד *AZ* 39b(14); 2) w. part.: וחכמין אינון כלום do they know anything? *Ber* 4d(1); *BR* 363:4; 3) w. inf.: ומישמע לי אינון will they listen to me? *San* 28d(4); **2. those:** a. independent: אינון שריין ואינון אסרין these permit, and those forbid *Ber* 5b(36); כאינון {ר}<ד>מתון like those who died *Ket* 33c(4); מאינון אינון these (i.e. the wheat) are the same as those (of yesterday) *Dem* 24d(23); אינון אינון דאמרין *Giṭ* 49c(63); בהינון דהוון קיימין concerning those who were standing *RH* 58a(53); b. as adj.: אינון פירטיא those coins *Qid* 60d(64); *ib.* 64c(61); *PRK* 178:1; איליין שיעוריא כאינון שיעוריא are these measures like those? *Švi* 34d(4)

For add. exx., v. CTY 1:371+; on the form הינון, v. Kut, SGA 31.

אִינִּין, הינין pron. **they(f.), those(f.)** (CPA הנין LSp 49, SA הנין Ham 450:41, אנין ib. 45) *FPT* Gen 49:12[22; voc];- **1. they:** דילמא מרגליין הינין והינין יהיבן כפימה perhaps they are pearls, and they are in his mouth *BR* 813:2; נשייא איליין בנתי הינין these women are my daughters *TNGl* Gen 31:43; הנין הנין *ib.* Num 31:16; דהינין מדיען they (i.e. the heavenly creatures) sweat *BR* 917:4; דהינין צנינן סגין they are very cold *ib.* 1241:9; אינין אנין עיקר נגיסתי these are the main portions of my meal *Ber* 10c(47); איליין אינין *Šab* 12d(8); *Suk* 55c(31); *Beṣ* 63b(10); דילמא טבן אינין במועדא כלום are they worth anything on the intermediate days? *Pes* 27c(62); **2. those:** אתיין אלין פלגוותה כאינין פלגוותה these differences are like those differences *BerG* 10a(39) [פלגו↓]

Kut, SGA 31. Because of the graphic confusion *waw–yod*, many forms are spelled אינון/הינון.

היספר n.m. **morning** (< ἑσπέρα L-S 697) sg. היספרא בנוגהא the morning in the light *TNGl* Gen 44:3 [H הבקר אור]

היקף n.m. **circumference** (MH היקף Jast 349) sg. כל דרומיה שתין ופותיה שית צריך היקף חד <מתלתא> anything whose height is sixty and whose width (= diameter) is six requires a circumference of one third (= twenty) *KohR* 30c(28)

הירה n. (unclear) גבר הירה גברה *BR* 705:3

היך, הך adv. **how** (CPA היך LSp 50, mng. 1, SA איך ST Gen 44:34) a. as an interrogative: 1) in direct speech: הך מתקנין מלחה הך מתקנין תבנה how does one tithe salt? How does one tithe straw?

BR 693:4; היך עבדין עובדא how do we render the decision? *Meg* 70b(44) [↓עובד mng. 5.a.4]; היך רבכון נהיג עביד how does your master generally act? *Qid* 63d(50); *BM* 10d(52); *KohR* 11b(22); והיכי (= והיך היא) *BQ* 6b(20); *BM* 7d(59); *BB* 15a(55); *BRG* 813:8; 2) in indirect speech: וחמיה אנא היך רבנן מדמיי I wonder how the Rabbis compare *Tan* 63d(47); *Ber* 2d(46); *Soṭ* 18c(59); לא איתכעי למידע אלא היך אתון דיינין I only desired to know how you judge *BR* 302:1; b. as an interjection: צײדה היך צידך פכור חרעייה היך חרעך פכיר ומקלק hunter, how your game (is lost!) Destroyer of the gates, how your gate is destroyed and thrown down! *BR* 753:4; *EchRB* 96:6 [expl. איכה Lam 2:1]

On the defective orthography, v. Sok, GF 67 and n. 38. For add. exx. in PT, v. CTY 1:241+. On the form היכי, v. Lieb, TC 8; id., YN 118, and Sok, GF 154, n. to l. 25. The form איך which occurs occasionally (e.g. *Pea* 15d(33); *Ket* 29b(4)) is a corruption prob. from H.

הָיךְ, הך conj. **as if, as** (↓הכמה; CPA היך ד־ LSp 50, SA הך ד־ LOT 3/2 354:37) *FPT* Gen 34:12[03; voc];- **1. as if:** a. w. part.: והוון מחחמין היך אכלין והיך שתין they appeared to be eating and drinking *TN* Gen 18:8; *ib.* Ex 24:11; *KohR* 21c(16); היך חמי סכר אפי מלאכין as if I was seeing the faces of angels *TN* Gen 33:10; b. w. inf.: ושרי געה היך מימור שיזבי (the heifer) began to low as if to say: Save me! *BR* 305:6; **2.** + ־ד **as, just as:** (הך דהוא : G)יכיל ר' ינאי מיפחור מתניח' היך דו כעי may PN interpret the Mishna as he wishes? *Qid* 64b(17); *EchRB* 152:20

On usage 1.a, cf. Nöld, SG 286.

היכמה, הכמה, היך מה, הך מה — conj. **as, just as** (↓כמה conj.; CPA היך מא ד־, היכמא, הכמא LSp 50, SA הך מא LOT 3/2 273:102, note) הך מה *FPT* Ex 7:20[04]; היך מה *TN* Lev 24:20 and passim; הכמה *VR* 427:3; הכ' *BRG* 607:1; היכמה *Er* 19b(33); היך מה דפקד יחיה *TN* Gen 7:16 [H כאשר צוה אותו]; *ib.* 21:1; 50:6; Ex 14:13 [and passim in *TN*]; היך מה דאמרת לדין אמרת לדין just as you said to this one, you said to that one *Suk* 54a(16); היך מה דהוה יליף as he was accustomed *Soṭ* 19a(34); *EchRB* 94:11; *KohR* 19d(38); *AmGen* 6a:6; הכ(מה) דת(מר) as you say [fol. by biblical verse] *BR* 18:8; *ib.* 311:1; 592:2; היך מה דאת אמר חמן *Er* 24a(2); *Or* 62c(7); היכמה ... כך [↓כך usage b]

Bacher, Term 2:52.

הָיךְ, הך prep. **like, as if** (↓כ־; CPA היך LSp 50, mng. 2, SA היך ST Gen 34:31) a. w. noun: היך סגולה like a treasured possession *FPT* Gen 19:5[06]; *ib.* Lev 23:43; היך אחה טעיא like a whore *TN* Gen 34:31; *ib.* 48:16; היך זמן יומא הדין *ib.* Ex 12:41 [H בעצם היום הזה]; Lev 22:27; Dt 28:23; *PRK* 242:1; היך קדמייא like the previous one *Yom* 43d(10) [in a scribal note]; *VRQ* 330:4; b. w. prep. phrase: היך על כנפי נשרין as if on the wings of eagles *FPT* Ex 19:4[06]; היך כחר חלחא ירחין *TN* Gen 38:24 [H כמשלש חדשים]

הכדין, הכדן adv. **thus, so** (> הא כדן; ↓כדן; CPA הכדין, היכדין LSp 50) מן עבד לון הכדין who did so to them? *BR* 363:1; *PRK* 298:3; *EchRB* 50:15; *MSam* 137:17

הכדן #2 adv. **how then** (> הך דן; TO איכדין TJ Jud 16:15) והיכדין אעבד כישחא רכחא הדא how then will I do this great evil thing? *TN* Gen 39:9 [H ואיך]; *ib.* Ex 6:12; איכדין *ib.* Dt 1:12; אייכדין *ib.* 7:17; הכדין אח מכזי אורייחך how do you shame your Law? *BR* 632:6; *ib.* 1292:4; *EchR* 47:17

Tal, Language 54.

הכדן pron. **one like this** (> הך דן) ליטין כידייא(Var) דהכדין איינקון may the breasts which nursed one like this be cursed *PRK* 40:4; אחכרכון חדייה דהכדן איניקן ומעייה דהכדן אפיקו may the breasts which nursed one like this be blessed, and the womb which sent out one like this *BR* 1270:12; ⌈הכדין מחכריה⌉ *Šeq* 47a(20)

הכה adv. **here** (↓כה; CPA הכא LSp 50, SA הכה Ham 450:40) a. locative: 1) alone: דהכון הכה חמישה דינרין דהכ who gave here five golden *denarii* *Naveh* 32:8; חכו כען הכה *TN* Num 22:19 [H שבו נא כזה]; *ib.* Dt 5:3; שנייה היא הכא it is different here *Yev* 5c(25); ומן אימח אח הכא since when are you here? *San* 29a(47); *BR* 1050:3; *VRK* 247:3; *PRK* 192:5; 2) ≠ הכה: מן הכה ומן הכא *TN* Ex 26:13 [H מזה ומזה]; *ib.* Num 22:24; Dt 27:15; ואין לא מכדר מנוי יהב חוטרא הכא סנדלא הכא דייסיקא הכא if not, he scatters his clothes: The staff here, the sandal there, the *bisaccium* there *Er* 23c(14); *Dem* 25c(37); *Šab* 11b(56); *Yev* 6c(12); מן הכא להכא *San* 21a(17); *BR* 464:4; *PRK* 17:10; 3) ≠ חמן: חמן כשם גרמיה והכא כשם כר קפרא *Ter* 44d(58); *Šeq* 48a(63); *Kil* 27a(4); 4) w. var. preps.: (a) להכה: *RH* 58b(25); *Meg* 74b(46); *Soṭ* 16d(42); *BR* 551:2; *VRQ* 350:2; (b) מן הכה: ר' זעירא שמע ליה מן הכא

PN learns it from here *MŠ* 55a(40); *Tan* 65b(30); *MQ* 82a(1); (c) עד הכה: *BR* 1238:9; (d) דהכה: רבנין דהכא *Švi* 38b(56); מה דהכה עלינן for what do we need this situation? *BR* 648:5; *ib.* 991:3; *PRK* 92:12; 5) in var. formulaic phrases: אוף הכא כן *Švi* 36c(38); *Er* 20a(30); ברם הכא *MŠ* 55a(12); *Ket* 30d(28); הכא את אמר *Or* 62d(35); חנינן הכא *Pes* 33d(38); אילו תנינתה הכא *Giṭ* 49d(44); 6) esp. w. ref. to Eretz Israel [≠ תמן usage a.1.b]: סלק להכא חד בבליי a certain Babylonian came here *VR* 752:7; *Ber* 4b(10); *ib.* 6a(56); *Kil* 32b(19); *Qid* 64a(33); b. in phrase אית/ליח הכה [= TBA איכא, ליכא]: ואית הכא טב מניה is there any (wine) better than it? *BR* 276:1; אית הכה נון is there a fish? *BRV*[60] 92:1; ליח הכא ⌜אחר⌝ there is no room *Qid* 64d(16); c. temporal: מן הכה ולהל *ŠR* 22a(22) [= MH מכאן והילך]; *VR* 705:7; *ib.* 3[!]

For add. refs. in PT, v. CTY 3:246+.

הכן, הכין, אכן, אכין adv. **so, in this manner** (< הא כן; CPA הכן LSp 51, Sy הָכַן LS 175) הכן *Kil* 28c(46); הכין *Ter* 46b(58); אכן *Ned* 42b(19); אכין *Švu* 38d(36);- a. in verbal phrases: אכין הוה עובדא it occurred in this way *Ned* 39b(39); ואת אמר אכן *Ket* 28b(51); *MŠ* 55c(4); *Qid* 61b(28); הכין צורכה מיתני it is necessary to learn so *Švi* 35a(19); אין אח בעי מקשייא הכין קשי if you want to ask, ask in this way *Er* 19c(9); b. in contrast: 1) another statement: תמן חנינן וכא את אמר הכין *Ter* 40d(3); *Yev* 4a(31); 2) הכין ≠ (ו)הכין: הכא את אמר הכין חד והכין *Or* 62d(35); הכין והכא את אמר הכין חד או הכין והכין חד *Suk* 53d(54); *Yom* 42d(57); *Beṣ* 63a(31); *Naz* 51d(27); c. in var. expressions: 1) בין הכין ובין הכין in any event: *Šab* 10a(63); 2) הכין הכין of a trivial nature: אילין מילייא דהכין הכין *MQ* 83a(48); *Ter* 45c(31); *Soṭ* 23c(38); *AZ* 41a(25); 3) הכין והכין this way or that: ר' יונה עני הכין והכין ר' ליעזר לא עני הכין והכין *Suk* 54a(5); *Kil* 32d(27); *San* 22a(47); ולא שבקיה עבד דלא הכין ודלא הכין he didn't let him act either in this way or that *Šab* 10a(64); 4) כל הכין [= MH כל כך] so much: ליח אח צריך כל הכין *Ber* 4a(66); *ib.* 5c(51); *BM* 8c(47); *EchR* 50:15; 5) מהו הכין why so?: *Dem* 21b(46); *Ter* 46b(58); *Tan* 64c(56)

For add. exx. in PT, v. CTY 3:260+.

הֲלָא **affirmative particle** (SA הלא ST Gen 4:7) *FPT* Gen 4:7[02; voc];- a. for BH הלא: *TN* Gen 13:9; *ib.* 44:15; Ex 14:12; Num 22:30; b. independent: הלא מן זמנא קדמיא דהוינן נחתין לוחך from the first time that we came down to you *FPT* Gen 44:18[04]; *TN* Num 28:2; *ib.* Dt 1:1; 33:3; והלא כל ישראל ערבין אילין באילין behold, all Jews are responsible for each other *ŠR* 37c(16)

On the similar use of BH הלא, v. BDB 520. This word should be connected w. EA הלו (DISO 65) and BA אלו (Vogt, Lexicon 8) in spite of its assimilation to the neg. part. ↓לא. Note the unique spelling הלו *TN* Num 12:1.

הליל n.f. **Hallel** (< MH הלל Jast 353; CPA הליל loud noise LSp 51) sg. והלילא מחברא אגרייה the Hallel breaks through the roofs *ŠR* 18b(29) // *Pes* 35b(36); *Ber* 4d(46)

On f. gender, v. Lieb, YK 464.

הלך vb. **to walk, move forward, spread** (↓הלכה, מהלך, הלכו; CPA הלך pa. LSp 51, SA הלך pa. Ham 452:104) Pa. **1. to walk, travel:** הליך ציבח{ר}‹ד› וקם ליה he walked a bit and stopped *BR* 925:2; בגין דהליך חרחין פסיען because he walked two steps *San* 26b(59) // *Ket* 33b(33); הלך לריחיה he walked according to the smell *EchR* 82:21; הלכנן *TN* Dt 1:19; חרין חלמידין די יהלכון עימיה two students to walk with him *Ket* 35a(54); חד בר נש הוה מהלך בשוקא a certain person was walking in the street *Yom* 43d(22); *Šeq* 50c(49); *MQ* 83b(34); *San* 20d(12); *BR* 300:6; *PRK* 183:7; הוון מהלכין חריהון the two of them were walking *BRV*[60] 87:5; מי מהלכין חמי ליה חד ביח while walking he showed him a house *Ber* 4b(32) // *MQ* 83c(37); למהלכה *TN* Lev 18:4; *ib.* Dt 11:22; **2. to move forward:** כסה דהוא מהלך ביממא כן הוא מהלך בליליא just as it (i.e. the Jordan) moves forward during the day, it moves forward at night *BR* 918:1 // *EchR* 133:4; והוות מהלכה קודמוי it (i.e. the fire) moved forward in front of it *BR* 633:1; **3. to spread** (of a skin disease; Sy הלך pa. LS 177, mng. 1.e): לא הלך מכחשה *TN* Lev 13:6 [H לא פשה הנגע]; *ib.* 39; 14:48; מהלכה חהלך *ib.* 27; צרעה מהלכה היא *ib.* 42 [H צרעת פורחת היא]; 57

Itpa. **to walk around, go:** חחהלכון *TNGl* Dt 13:5; ויחלך [!] *FPT* Ex 21:19[01; H והתהלך]; קום אחהלך לארעא דיש' get up and go to Eretz Israel *Bik* 65d(22)

הלכה, det. **הילכתה**, pl. **הילכן** n.f. **legal precept, Mishna** (< MH הלכה Jast 353; בר הלך√↓, הילכן; CPA הלכא walk, way LSp 51) **1. law, legal decision:** sg. הל' כהדין והל' כהדין the law is according to this one and the law is according to the other one *Er* 19a(33); הל' כר' יודה דמחניחן the law is according to PN of our Mishna *Švi*

37c(30); *RH* 59d(14); *Yev* 2d(54); *BQ* 3a(54); *San* 21a(63); איח הכא בר נש דשמע הלכה כר׳ נחן is there someone here who heard that the law is according to PN? *ib.* d(13); ודרש לון להלכה he expounded it as a (theoretical) legal decision *Beṣ* 61b(12) [≠ ↓עובר]; pl. הילכחא דבבלאי the laws of the Babylonians *BR* 306:6; **2. Mishna or section thereof:** sg. ר׳ לא מייחי לה טעם דהלכה PN brings it as an explanation of the Mishna *RH* 59b(64); הידה הלכה which Mishna? *KohR* 14c(37); כל הדא הילכתא *Pea* 20c(23); *MŠ* 56b(13); *Šab* 9b(50); *Švi* 36a(42) [≠ ↓פרק]; *ib.* 43 // *Giṭ* 47c(25); *PRK* 308:17; **3. Talmudic discussion following a Mishna** (only in scribal notes): sg. כהיל׳ קדמייתא דפיאה like the first Talmudic discussion in Pea *Ket* 28d(57); *Yom* 45a(27); *Naz* 51c(31); עד סוף הלכתא *Yev* 11b(52); כהילכתא עיליתא like the previous Talmudic discussion *Yom* 41a(2)

Bacher, Term 2:53+; on the etym., v. Lieb, Greek 213, n. 3.

הלכו, cs. **הלכות** v.n. **walking, going** (↓ √הלך) הלכותכון *TN* Dt 2:7 [H לכתך]; *ib.* 6:7; 11:19

הֶמְיָין n.m. **belt** (SA אמיאן ST Ex 28:4, Sy הֶמְיָנָא LS 177) sg. *TN* Ex 28:4 [H אבנט]; *ib.* 8; המיינה *ib.* 28; 39:5; 20; 29; הֶמְיָנָא *FPT* ib.[04]; pl. המיינין *TN* ib. 40; *ib.* 29:9; Lev 16:4

FI, TW 1:201.

המסס ↓ **מסים**

הָן, **אן** adv. **where** (↓להן; CPA הן LSp 51, SA הן, אן, אהן ST Gen 37:30) הָן *FPT* Gen 32:18[04]; אן *Pea* 17d(18);- a. alone: הן הוא הבל אחוך *FPT* Gen 4:9[02; H אי הבל אחיך]; הן הויתה where were you? *Šab* 4d(24); *Ber* 3a(8); *Šeq* 45d(52); *Qid* 63c(43); *BQ* 6c(16); הן היא אנטיגרפה where is the reply? *BR* 762:1; *ib.* 1145:3; *VR* 816:5; *PRK* 382:11; b. w. preceding prep.: 1) -ל: ↓להן; 2) מן: מן הן אח מודע לי from where do you inform me? *Ḥag* 77a(36); *Beṣ* 60b(11); מן הן אחברון from where were (the angels) created? *BR* 917:3; *ib.* 1179:2; *PRK* 63:13; *EchRB* 50:3; 3) עד מטי: ועד מטי הן שרברוביחיה מטייה until where does its heat reach? *Šeq* 48d(30)

Due to assimilation, the spelling מהן occasionally occurs (e.g. *Ter* 44a(57)) from which the hypercorrect מה הן developed (e.g. *TN* Ex 15:24; *Meg* 70d(18); *EchRB* 73:12).

הן conj. **where** (↓כל הן; CPA -הן ד LSp 51, SA -האן ד LOT 3/2 210:16) a. alone: אזל ואטמדיה הן דדכי he went and interred it (i.e. the corpse) where he had purified *Švi* 38d(32); הן דצריכא ליה where he is in doubt, where he הן דפשיטא ליה is certain *Naz* 54b(18); *Ber* 12a(43); *Ket* 31b(21); הן דאח קטר לולבך where you tie your *lulab* *BR* 44:12; *ib.* 301:2; *PRK* 148:8; b. w. prep. מן: ניזול וניחות לי מן הן דסליקית let me go and return from where I came (i.e. Babylonia) *Ber* 5c(40); *ib.* 42; *KohR* 9c(25)

הן n. (unclear) sg. הנה טב its is good *BR* 1064:4 [in a statement by an astrologer]

V. MY ad loc.

הנדקוק n.m. **type of clover** (Sy הַנדקוקָא LS 178) pl. הנדקוקי *Pea* 21a(5) [expl. גרגרניות *ib.* 4] // [!חנדקוקין] *Er* 20d(18)

Löw, Flora 2:473+.

הני vb. **to benefit, please** (↓הנייה, הניין; CPA הני LSp 52, SA הני LOT 3/2 160:17, MH הני Moreshet, Lex 141) Pe. **to benefit, please**, only in impers. usage: a. w. -ל: [דין ה]ני לי יחהון לא הניין לי this one pleases me; those do not please me *BRG* 23:11 // *BR* 68:5; עכד מה דהני לך do what pleases you *ib.* 61:5; 818:1; *VR* 577:2; אנא הני לי it pleases me *EchRB* 47:7; מחי כל מה דהני ליך hit as much as it pleases you *ib.* 91:3; וכל גבורתי לא הנייח לי all my power didn't aid me *SYAP* 15:6; b. w. -ל + inf.: הני לי מיקום ערטיליי it is my pleasure to stand naked *Ket* 30d(27); הני לבר נש מישמוע טעמיה דרביה a person prefers to hear his teacher's reason *Nid* 49d(47); למן דהני לך למברכא ברך whomever it pleases you to bless, bless! *BR* 376:8; *ib.* 665:1

Af. **1. to benefit s.o.:** דלנפשיה הוא מהני he benefits himself *Ned* 41b(42); מה אנא מהני להון what do I benefit them? *PRK* 231:8; *EchR* 38:4; *Ber* 13b(31); ונהני להלין בני אחרא let us benefit the people of the place *KohR* 26d(40); *ib.* 10a(12); **2. to derive benefit** [cf. CPA]: ידע אנה דליח אנא מהני מינך(text : ממך) כלום I know that I will have no benefit from you *BRV*[60] 175:5

Itpe. **to benefit:** למחהנייה בה *TN* Ex 30:38 [H להריח]; מה ממון אנן מחהניין what money do we gain? *ib.* Gen 37:26; מהו מיחהני what benefit does he derive? *Šab* 4a(22); וכר נש לא מיחהני כלום no one benefited at all *San* 29b(6)

הֲנָיָיה, det. **הנייתה** n.f. **enjoyment, benefit, profit** (↓ √הני, בנוי דהנייה; CPA הניא LSp 52, SA חנאה

Ham 552:336) **1. enjoyment, benefit:** sg. מה הֲנָיָא לן what benefit do we have? *FPT* Gen 37:26[04]; *BerG* 4b(40); *Kil* 32c(30); *Qid* 65b(40); *Git* 47b(23); וליח להון מנהון הנייה they have no benefit from them *EchRB* 53:15; *KohR* 16c(16); *ib.* 17c(23); 24; 25; **2. profit:** sg. הנייחה דמיחה the profit of the dead (animal) *TN* Ex 21:35; *FT* ib.; *TN* ib. 36

הניין n.m. **profit, need** (↓√הני; Sy הֶנְיָנָא LS 178) sg. <מ>ה הניינא לך what do you gain ...? *SYAP* 62:26 [cf. Sy מנא הניינא אית לה PSm 1026]

הספד n.m. **eulogy** (< MH הספד Jast 359; ↓√ספד, ספד) sg. הספד רב a great eulogy *TN* Gen 50:10; הספדיה דר׳ Rabbi's eulogy *KohR* 20b(25)

הפוכה, det. **הפוכתה** n.f. **destruction** (↓√הפך; Sy הפוכָיָא perversion LS 80) sg. הפוכתא *TNGl* Gen 18:1; *ib.* 2

הפיך adj. **spiral, winding** (↓√הפך; Sy הפיכא perverse LS 179) sg. כהדין דסליק בסולמ{א} הפיך like one who climbs up a winding ladder *PRK* 5:8 // *RH* 58a(35); {ס}<כ>סולם רטיב והפיך like a wet winding ladder *VR* 82:2
Lieb, VR 871.

הפיכה, det. **הפיכתה** n.f. **destruction** (↓√הפך; CPA הפיכא LSp 52, SA אפיכה Ham 452:101) sg. למשיזבא ית לוט מגו הפיכתא to save Lot from the destruction *FT* Gen 18:1; הפכתא *TN* ib.; *ib.* 19:29 [H ההפכה]

הפך n.m. **opposite, reverse** (↓√הפך; Sy הֶפְכָא LS 180) sg. הפיכה למס סמל the reverse of למס (Lam 1:1) is סמל *EchR* 56:22

הפך (a/o) vb. **to turn, overturn, change** (↓הפוכה, הפיך, הפיכה, הפך, תהפכן; CPA הפך LSp 52, SA הפך LOT 3/2 168:36) Pe. **1. to turn, avert:** a. alone: הפך ר׳ ואסתכל ביה Rabbi turned and looked at him *KohR* 16a(38); *ib.* 4b(28); b. w. אפין [↓pa.]: 1) of God: אהפוך אפי *TN* Dt 31:17 [H אסתיר פני; v. CPA Is 8:17]; *ib.* 32:20; 2) others: הוון הפכין אפיהון *ib.* 27:15; הפך אפוי דלא מיחמיניה he averted his glance in order not to see it *Švi* 39a(54); *Mas* 51b(46); *Šab* 15d(53); pass.part. יהון הפיכן דן לקבל דן *TN* Ex 37:9; c. w. קדל: הפך קדל<ה> he turned his back *Ber* 9a(34); d. w. לאחורי: הפך לאחוריה *VR* 744:1 // *EchRB* 47:3; **2. to overturn:** והפך ית קרייתא האילין he overturned those cities *TN* Gen 19:25; *AmGen* 6a:12; לפם כן קריין לה אתרה דהפך אדרה therefore, it is called אתר, because it overturns (the grain) in the barn (אדר) *BR* 681:5; pass.part. אתת ואש{ת}כחת דינה הפ{ו}<י>ך she came and found her judgment overturned *PRK* 260:9; חדא דר{ח}א הפיכה an overturned courtyard *KohR* 9b(33); **3. to change:** a. intr.: ויהפכון לאדם *TN* Ex 7:17 [H ונהפכו לדם]; b. trans.: הפך מכתשה ית חזוה *ib.* Lev 13:55 [H הפך הנגע את עינו]; **4. to return:** הפכת בעייא להו<ן> גו ביתא she returned to search for them in her house *Švu* 37a(62); **5. to trade** [↓itpa. and Pal Tariff ii b 7]
Pa. **1. to turn, avert:** ואפיהון הפיכו *TN* Gen 9:23; *San* 18c(64); **2. to overtnrn:** למהפכא סדום *FTP* Gen 18:1; **3. to turn around** (tr.): ה{י}א הפכה וה{י}א מהפכה behold (the Aggadist) turns it around and around *Mas* 51a(14)
Itpe. **1. to be changed:** איתהפיך *TN* Lev 13:13 [H הפך]; *ib.* 17; 25; Ex 7:15; 14:5; **2. to be overturned:** ומתהפך לאחור<ו>י (his chariot) is overturned *ib.* Gen 49:17
Itpa. **to trade, deal** [↓pe., mng. 5 and Sy, LS 181, etpa. 5.a]: אנא פרגמטיא דידי קליל ואנא הפך ומחהפך כדידי הכא ומטי כך my merchandise is light, and I deal with my own, and I catch up with you *BQ* 4a(55); *ib.* 57
On pa., mng. 3, v. Yalon, Intr 96; on itpa., v. Lieb, YN 116.

הפסד n.m. **loss** (< MH הפסד Jast 362; ↓√פסד) sg. די הפסדה דידך that the loss should be yours *Šeq* 48a(43) [≠ ↓אגרה]

הקדש n.m. **consecrated object** (< MH הקדש Jast 364; ↓√קדש) sg. <מ>בזבזא בהקדישא to waste a consecrated object *Šab* 4d(13) // *TerV* 48b(21) [L: כה(!) קדושה(!)]

הרהור n.m. **thought** (↓√הרהר; BA הרהר KBL 1070, MH הרהור Jast 366) sg. הרהור ליביה the thought of his heart *FTP* Gen 49:22; pl. הרהורי לבכון *TN* Num 15:39; *ib.* Gen 49:22; הירהורי(!) *FTV* ib.

הרהר vb. **to meditate, think, have doubts** (↓הרהור; Sy הַרְהַר LS 183, MH הרהר Moreshet, Lex 142) Quad. **1. to meditate, think:** בגין דהרהר *Šab* 8d(14); *FTP* Gen 22:8[11]; והרהריח בלבי I thought in my heart *Ber* 5a(41); מהרהרין בלבבכון *FTP* Num 6:27; גבר דלביה מהרהר בחטא׳ a man whose heart was thinking of sin *TN* Dt 29:17; *FT* ib.; **2.**

to have doubts (+ מן בחר): כל רהוה לביה מהרהר מן בחר מימרי anyone who had doubts about my *memar TN* Dt 25:18; *FT* ib.

[**השתא** adv. **now** (< TBA id. Jast 370) השתא *MQ* 81d(33), 2x; *FTP* Gen 44:18
Dalm, Gr 212; corruption in JPA].

התחדתו, cs. **התחדות** v.n. **renewing** (↓ √חדת) בכל ריש ירח וירח בהתחדותיה in every new moon in its renewing *TN* Num 28:14

התכנשו, cs. **התכנשות** v.n. **gathering together** (↓ √כנש) ביום התכנשות קהלה on the day of the gathering of the congregation *TN* Dt 18:16

[**התם** adv. **there** This word is a corruption in JPA texts from TBA for the correct ↓ תמן. Some exx.: *Ber* 3d(49); *ib.* 55; *ib.* 11a(25); *BR* 327:9
Kut, SGA 15.]

ו

ו־ conj. **and** (CPA ו־ LSp 53, SA ו־ pass.) passim

ודי vb. **to confess** ↓ידי itpa.

וו n. **waw, sixth letter** (Sy וָו LS 184) sg. *MMDam* Gen 24:33; *ib.* Ex 23:23; Lev 25:39; חסיר וו lacking a *waw* *BR* 627:3; כל {ה}הן דאת משכח לה וו wherever you find it (written with) *waw* *Šab* 12a(1) // *KilV* 28c(15) // ויו *San* 25b(41); *ib.* 40; pl. ווין *Qid* 62b(64) // *Naz* 53a(36)
Nöld, Beitr 126+.

וודיי adv. **in reality** (i.e. understand the word literally; MH וודיי Jast 372) הא ודאי חדו שלמה behold, indeed, a complete joy *ŠR* 8b(15); ודאי מסמיק ליה literally: it (i.e. the wine) makes him red *EstR* 9a(25) [expl. יתאדם Prov 23:31]

וודיי n. **certainty** sg. כ׳ מלין וודיה twenty words are a certainty *MMDam* Ex 7:29

ווח/ווה interj. **shout of joy or woe** (cf. BH האח HAL 226) **1. shout of joy:** וה *EchRB* 66:9 [≠ ↓וויי]; {א}וה *EchR* 66:9; וה *KohR* 8b(33); *Tan* 68c(38) [expl. האח Ezek 26:1]; **2. shout of woe:** והיו מנסרין אותו והווה מצווח ואמר ווח+ וח דאכעסית לבריי they were sawing him, and he called out and said: Woe! Woe that I angered my creator *BR* 742:5
On mng. 1, Lieb, YK 83; id. Tarbiz 2(1931):108; mng. 2, v. Sok, GF 152, n. 10 l. 9.

וויי interj. **woe!, alas!** (↓ווח, ↓יאוי; CPA וי LSp 53, SA וילך ST Num 21:29) נאיי *FPT* Gen 15:1[08]; וויי *TN* Dt 32:3; *BR* 362:2;- a. alone: שרי ההוא תלמידא בכי ואמ׳ ווי that student began to cry and said: Woe! *San* 23c(29); ווי ווי *PRK* 301:7; *EchR* 66:8 [≠ ↓ווח]; *VRK* 266:5 [expl. אי Prov 31:4]; ווי דייבול ווי דלא יכול woe if he eats! Woe if he doesn't eat! *AZ* 40a(59); ומן גו דהוי בריך קיים לא שלי ווי מן פומיך ווי דלא אכל ברי ווי דלא אישתי ברי since your son is well, 'woe' will not cease from your mouth: Woe that my son didn't eat! Woe that my son didn't drink! *BR* 247:5; *Ḥag* 77b(24) [+ //'s; ↓√אבד af.]; *AZ* 42c(16); *VR* 427:2; *PRK* 194:5; b. w. ל־: וויי ליה לההוא גברא woe to that man *BR* 362:2; *VR* 864:2; *PRK* 145:1; *ŠR* 41b(31); *TN* Dt 32:3; *EchRB* 84:4; ויילה woe to her *SYAP* 32:13; *ib.* 18; 21; ווי לזבונא ווי למזבנה woe to the buyer! Woe to the seller! *BM* 10a(60); c. w. על: ווי כען עלי *TN* Gen 15:1; *ib.* Dt 32:1; *VR* 448:6

ווילה, pl. **ווילוון** n.f. **curtain** (< βῆλον, Lat. *velum* Lehnw 235; ↓כילן; Sy וילא, וְלָא LS 185) pl. *FTV* Ex 27:9 [H קלעים]; ווילון *TN* ib.; 11; 12; 14; 15; 38:9; 14; ווילוות *TNGl* Num 3:26; ווילות *TN* Ex 38:16; *ib.* 39:40

וולד n.m. **womb, fetus, newborn child** (SA ולד Ham 455:7, MH ולד Jast 374) **1. womb:** sg. פתחי וולדא דחמרא *TN* Ex 13:13 [H פטר חמר]; *ib.* 12; 34:19; Num 3:12; 18:15; וולד מעייה *FPT* Gen 30:2[05; H בטן]; *TN* Ex 13:2; *ib.* Dt 28:11; 30:9; וְלַד *FPT* ib. 28:18[04; voc]; **2. fetus:** sg. והא מדמיא לוולדה דעבד במעיה דאמיה תשעה ירחין she is like a fetus which spends nine months in her mother's womb *TN* Num 12:12; מית וולדה במיעה the fetus died in her womb *ib.*; *FPT* Ex 21:22[01]; **3. newborn child:** sg. ופשט וולדה ידה the newborn child stretched out his hand *ib.* Gen 38:28[05]; *TN* ib.; הדא איתתא כד ילדה דלא ענתה לא חיי ולדה when a woman does not give birth at the proper time, the child does not live *ŠR* 42b(11); וכד מי{י}ת ולדא (text ודלא) when the child died *EchR* 83:4

וועד n.m. **meeting, assembly** (↓√ועד; Sy וַעְדָא LS 185) ↓בית וועד

וורד n.m. **rose** (< Akk *amurdinnu*(?) AHw 45, Per *ward*; Sy וַרְדָא LS 186) sg. {ו}ההן וורד *Švi* 37b(25); לה{ו}<י>ן וורד *ib.* c(57); מן סניא נפק ורדא from the bush the rose came out *ŠR* 1d(5); pl. את מקלקל וורדיה you will ruin the roses *Mas* 49d(62)
Löw, Flora 3:193+.

וושט n.m. **throat** (MH ושט Jast 376, Sy יֶשְׁטָא LS 310) sg. מפומא לוושטא מוושטא לאיסטומכא from the mouth to the throat, and from the throat to the stomach *VR* 64:9 // *KohR* 21a(10); דהיא יכלה מק{י}‹ו›ם גו וושטא ומיקטליניה because it can get caught in the throat and kill him *San* 27a(21); כ{ג}‹ו›שטה [H כנצתה]; [!] כגטשא *TNGl* Lev 1:16 [H כנצתה]; [!] כגטשא *FTV* ib.

וותרה (unclear) הא וותרה לאלף *Suk* 55c(23)
Moreshet, Lex 144, and n. 2*.

וותרן n.m. **benevolent, indulgent, lax** (↓ √ותר; MH ותרן Jast 377) sg. אילולא ראנא וותרן were I not benevolent *Giṭ* 45c(58); ומאן דלית הוא וותרן(G: כותרן) he who isn't indulgent *Soṭ* 20d(21); מאן דאמ׳ דדתמנא וותרן he who says that God is lax *Šeq* 48d(31) // *Tan* 65b(44) // *PRK* 363:9 // *EstR* 13d(12)
Ham 532:344, note ("one who is angry"); M. Zulai, SRIHP 6(1945):189+ w. lit.

ולי adv. **proper, fitting** (Sy וָלֵא LS 185, SA לאוי LOT 3/2 314:8) ולי אמן it is fitting, amen *Naveh* 26:3; חזירתה רעייה כעשרה ואמרתה ולא כחד the sow grazes in the field with ten (piglets), but it is fitting for the sheep with one (lamb) *BRV*[60] 447:2
Sok, Kui Vol 168+.

ועד vb. **to assemble, gather together** (↓ וועד; Sy אֶתְוַעַד LS 185, MH התוועד Jast 584) Itpa. דאתת מתועדה עם אמה יחידה who came to be together with the unique nation *SYAP* 10:26; אתוועדון כולה they all gathered together *ib.* 44:34

ותר vb. **to relent, be loose** (↓ וותרן; MH ותר Moreshet, Lex 144) Pa. **to relent:** אִין לית את מוותר צבחדן[!] לית עלמא יכיל קאים if you do not relent a bit, the world cannot exist *PRK* 269:2 // *BR* 369:1 // *ib.* 511:7[!]
Itpa. **to be loose:** יתוותרון כני מעוי may he have diarrhea (lit. may his bowels be loose) *Šeq* 48d(31) // *Tan* 65b(44) // *BR* 758:1 // *PRK* 363:9 // *EstR* 13d(12)
On itpa., v. M. Zulay, op. cit.; Yalon, Studies 21+.

ז

זבד (a/o) vb. **to provide, outfit** (< זוד; ↓זבדין; SA זוד Ham 555:425, Mal *zwd* Berg, Gl 104) Pe. זבד יתי *FPT* Gen 30:20[05; H זבדני]; *TN* ib.; יזבוד *ib.* Pa. **id.:** ומזבדה תזבדון *ib.* Dt 15:8; מזודא תזוויד *ib.* 14; *FTV* ib.

זבדין n.m.pl. **provisions** (↓ √זבד; CPA זודין Ex 12:39, SA זודין Ham 574:134) זבדין *TN* Gen 42:25 [H צדה]; זבודין *FPT* ib. 30:20[05]; זבידין[!] *TN* ib. 30:20; זוודין *ib.* 45:21; Ex 12:39; ועד כדון הוא על זי(ו)⌈ד⌉ייה he is still on his provisions (i.e. in the same place) *BR* 776:5

זבון n.m. **purchase, sale** (↓ √זבן; CPA זבון LSp 53, SA זבון Ham 511:263) sg. ליזבון is it for sale? *Mas* 51b(30); זבונה *TN* Lev 25:16 [H מקנתו]; *ib.* 28; 33; 51; 27:22; זבוניה *ib.* 25:16; 27; 29; 50; pl. זבונייה *TNGl* Dt 18:8; כסף זבוניהון the money of their purchases *TN* Num 20:19 [H מכרם]

2# **זבון** n.m. **purchaser, buyer** (↓ √זבן; Sy זָבוֹנָא LS 187) sg. ווי לזבונא woe to the buyer *BM* 10a(60); *EstR* 11d(9); *Kil* 27c(59); *Qid* 64a(18); *ib.* 20; *EstAn* 160:24[!]

זבזה n.f. (unclear) sg. הינון צווחין ליה לאיפרכה נבז זבזתך they call the governor *ŠR* 37b(27) [expl. נבזביתך Dan 5:17]

זבין n.m. **purchase, wares** (↓ √זבן; CPA זבין LSp 53) **1. purchase:** sg. זביניה *FTV* Lev 27:22 [H מקנתו]; זבין זבינא making a purchase *Qid* 63c(20); *RuR* 90:106; אקים לי {ו}זביני טבאות put my purchase before me in a proper manner! *Git* 46d(38) [acc. to RaMBaN's rdg.]; **2. pl. wares:** למיזבנא זבינוהי to sell his wares *EchR* 51:3

זבינה, det. **זבינתה** n.f. **purchase, merchandise** (↓ √זבן; SA זבינה Ham 504:72+) **1. purchase:** sg. זבינת *TNGl* Gen 17:12 [H מקנת כספו]; זבינתנא *ib.* 31:15; pl. זבינן זבינין *RuR* 90:97; *ib.* 99; ואינון זבינתא *ib.* 108; 110; **2. merchandise:** sg. זבינתא איתקלקלת the merchandise was ruined *AZ* 42a(34) // *Ter* 47b(28)[!]

זְבִינוּ, cs. **זבינות** n.f. **purchase** (↓ √זבן, זבינה; Sy זְבִינוּתָא LS 187) sg. זְבִינוּת כספה *FPT* Ex 21:21[01]; *TNGl* Gen 17:23 [H מקנת]; *ib.* 27; Ex 12:44; Lev 22:11; *BRL* 50:3 // *BRV*[60] 1013:6 // *BR* 1247:15
Sok, Kut Vol 167.

זבן n.m. **purchase, sale** (↓ √זבן; Sy זְבָנָא, זֶבְנָא LS 187) **1. purchase:** sg. זבנה *TN* Gen 44:2 [H שברו]; זבניה *FPT* ib.[05]; **2. sale:** sg. {ה}‹ח›וי זבניך show your sale (money) *Ket* 34b(50); זב{נ}ן *TN* Lev 25:14 [H ממכר]; זבן חטייה the sale of the wheat *Naveh* 43:3
Peri, Morph 39; Naveh 74.

2# **זבן**, pl. **זבנין, זיבנין** n.m. **time** (CPA זבן LSp 53, SA זבן Ham 513:340, Mal *zibnō* pl. Berg, Gl 104) pl. כמן זבנין many times *BR* 1113:3; שבע זבנין seven times *TNGl* Lev 25:8; תלתא זיבנין (corr.: תשע ‹תלתא› מן זמנין) 3x3=9 *Švi* 34c(62)
Sok, Kut Vol 170+.

זבן (a/o) vb. **to buy, sell** (↓זבון, 2# זבון, זבין, מזבן, זבן, זבינו, זבינה; CPA זבן LSp 53, SA זבן pe. Ham 583:126+, pa., itpa. 511:262+) Pe., pf. 1sg. זבנית *Dem* 24d(22); 2m. זבנת *EchR* 44:20; 3m. זבן *TN* Gen 49:30; *Meg* 74d(50); 1pl. זבנן *BME* 8c(21); 2m. זבנתון *Ket* 34a(15); 3m. זבנון *BM* 8c(20); imp. 1sg. ניזבון *Pes* 31b(63); 2m. תזבון *TN* Lev 25:15; תיזבון *Dem* 22c(50); 3m.sg. יזבון *VRQ* 349:2; 2m.pl. תזבנון *TN* Lev 25:44; imper. m.sg. זבון *Ned* 39d(9); f. זיבנין *BerG* 5a(21); זיבני *ib.* 24; m.pl. זבונו *FPT* Gen 43:2[05]; inf. מיזבון *Kil* 31c(40); למיזבן *VR* 349:2; part. m.sg. זבין *Qid* 63c(20); f. זבנה *Ber* 5a(20); m.pl. זבנין *BR* 994:2; f. זבנן *Ber* 5a(20); pass.part., f.sg. זבינה *Tan* 69a(28);- **to buy, purchase:** דזבן הדין עמודא (PN) who bought this pillar *Naveh* 71:5; *TN* Gen 33:19; *ib.* Lev 25:25; Dt 2:28; זבן בתרין מניי זרע דכיתן he bought flax seed for two "pennies" *Meg* 74d(50); ואנן זבנין לך חדא חמר we will buy you a

donkey *BM* 8c(19); אין בעיתון מיזבון מולוון if you want to buy mules *Ber* 12b(26) // *Kil* 31c(40); *MQ* 81b(14); *Ned* 39d(9); *BQ* 6d(64); *BR* 362:1; *ib.* 906:3; 1055:7; חרבא זבנית מן הדין גברא I bought a ruin from that man *VR* 621:2; *ib.* 813:1; *EchR* 49:25; *ŠR* 32a(9)

Pa., pf. 1sg. זביניח *VR* 689:2; זבנית *Tan* 64b(45); 2m. זכינת *AZ* 41b(1); 3m. זבן *FPT* Gen 31:15[05]; זבִּין *Git* 46a(29); f. זבנת *BB* 16b(62); 1pl. זבינן *BR* 1128:1; 2m. זכנתון *TN* Gen 45:4; 3m. זבנו *ib.* 47:20; זבינו *ib.* 37:36; imp. 1sg. אזבין *EchR* 51:4; 2m. תזבין *MQ* 81b(20); 3m. יזבין *ib.* 15; 1pl. נזבן *TN* Gen 37:27; 2m. תזבנון *ib.* Dt 14:21; 3m. יזבנון *ib.* Ex 21:35; imper. 2m. זבין *Ned* 39a(62); inf. מזבנה *Ket* 33a(8); למזבנא יחבון *KohR* 28d(7); מזבנתה *BM* 10c(46); part. m.sg. מזבין *Pea* 15c(25); f. מזבנה *Sot* 24c(8); m.pl. מזבנין *Sot* 19a(30);- **to sell:** חד בר נש זבין גמלא לחד ארמאי a certain person sold a camel to a gentile *Pes* 30d(60); זבין לי נון sell me a fish *Ned* 39d(5); צרכת חבנת לבעלה she became poor and sold (it) to her husband *BB* 16b(62); זבינת גרמך you sold yourself *AZ* 41b(1); קיקלא ומה דבגבה זבינית I sold the ruin and its contents *BR* 302:3; אין ידע דלא {מ}יזבן והוא פחת מן אגרא יזכין ואי לא לא יזבין if he knows that if he does not sell the price will be less than the principal, he may sell; if not, he may not sell *MQ* 81b(15); עבדה זבין ובר אמתה מזבין the slave buys, and the son of the maidservant sells *BR* 1055:7; *ib.* 697:3 [expl. מכרה Gen 25:31]; *VRK* 250:3; *ib.* 689:1 // *PRK* 402:8; *EchRB* 49:6; *KohR* 28d(7)

Itpa. **to be sold:** ויזדבן *TN* Ex 22:2 [H ונמכר]; *ib.* Lev 25:39; 27:28; מן שחה דאזדבן לה *ib.* 25:50 [H משנת המכרו לו]; ובר חורין מודבן the freeman is sold *KohR* 26d(14); *EstR* 11d(8); *MasSe* 51b(31); *Švi* 38a(28)

For add. refs. in PT, v. CTY 3:349+.

זבר vb. **to trim, prune** (↓√זמר) Pe. חזברון *TN* Lev 25:3; *ib.* 4 [H תזמר]

Poss. a phonetic var. of √זמר.

זגג n.m. **glassmaker** (*qattāl*–form < זגוגית; MH זגג MKelK 24:8; > Ar زَجَّاج Fr, AF 64) pl. זגגייא *AZ* 40c(60); *ib.* 61

[**זגזג** vb. (corrupt) Quad. מזגזגין בארמא *FTP* Gen 49:11

Read: מעגעגין (↓√עגעג).]

זהוה n.f. **splendor** (↓√זהי; CPA זהוא LSp 54, SA זהו LOT 3/2 149:28) sg. עד זה<ו>א נזהא בעננא until I shine (like) the splendor in the cloud *SYAP* 12:21

זהויין n.m. **joyous person** (↓√זהי) pl. ר׳ לוי קרא יתהון זהויניא PN called them (i.e. הוללים Ps 73:2) joyous people *VR* 369:7 // [!] זהמתנייא *ib.* 445:5

Ben Hayyim, Tarbiz 10(1930):354, n. ו.

זהורי, **זחורי**, det. **זהוריתה**, **זחוריתה** n.f. **crimson, scarlet** (CPA זחורי LSp 55, SA זעורי Ham 596:81) sg. צבע דזהורי טבא dye of good crimson *TN* Ex 26:36 [H תולעת שני]; *ib.* 28:15; 39:5; זיהורי *ib.* 36:8; 39:24; זיחורי *FPT* Gen 38:28[05; H שני]; *ib.* Num 19:6[23]; זהוריתה *TN* Lev 14:6; זחוריתה *ib.* 52

Löw, Flora 1:631.

זהי vb. **to shine, be happy** (↓זהוה, זהויין; CPA זהא Black, Hor 56, Sy זְהִי LS 189) Pe. **1. to shine:** עד זה<ו>א מהא בעננא until I shine (like) the splendor in the cloud *SYAP* 12:21; **2. to be happy:** זהייה הוינה *ib.* 31:14; הוא זהה וחדה *ib.* 57:11; 17:18

A. Tal, Teuda 3(1983):175+, w. prev. lit.

זהיר adj. **careful, prudent, watching over** (↓√זהר; CPA זהיר LSp 54) a. w. inf.: pl. הוון זהירין למקרבה יתיה בזמניה be careful to sacrifice it in its time *TN* Num 28:2; *ib.* Dt 33:9; הוו זהירין למיגזי לטבא טיבותא be careful to pay goodness to the good one *PRK* 42:6; b. w. -ב: sg. וזהיר באיקרהון דאחוי careful of his brothers' honor *TN* Dt 33:16; *ib.* Gen 49:26; לא הוינא זהיר בך I wasn't careful of you *Ter* 45d(4) // [!] זהיר לך *AZ* 41a(59); pl. הוון זהירין גבר ביקריה דאבוי *TN* Ex 20:12; *ib.* 23:13; Lev 19:3; c. + -ל: ולית ההיא רשיעתא זהירא לה isn't that evil one (i.e. the snake) watching over it? *Ber* 9a(43) [↓√זהר itpe.]

זהם vb. **to contaminate, soil** (Sy זהם pa. LS 190) Pa. דלא תזהמון בירייתה so that they (viz. the lepers) do not contaminate the people *VRQ* 353:3

זְהַר, det. **זַהֲרָה** n.m. **moon** (↓סהר; CPA זהר LSp 54, SA זהר Ham 485:169) sg. חשרי לעלמ זְהַר ללקי the moon is never eclipsed in *Tishri* *SYAP* 36:45; אתבחר זַהֲרָה לקידוש ירחין the moon was chosen for the sanctification of months *ib.* 1; 9; 13; 49; 67; *TN* Gen 37:9 [H הירח]; *ib.* Dt 4:19; *Yom* 40b(25) // *RH* 57d(53); כיון דאשלם זיהרא as soon as the moon became full *Tan* 69c(42); אית אתרין דקרין וצווחין לזיהרא סהרא there are some places where the moon is called סהר *ŠR* 36b(28);

[!] סהרא *TN* Dt 17:3; pl. [!] שהרין *ib.* Gen 1:14
Nöld, ZDMG 22(1868):514, n. 2.

זהר vb. **to warn, be careful** (↓זהיר; CPA זהר LSp 54, SA זהר Ham 457:83) Af. **to warn:** ותזהר *TN* Ex 18:20 [H והזהרתה]; ותזהרון *ib.* Lev 15:31
Itpe. **1. to guard oneself, be careful:** איזדהר דלא תיעול בתלקי take care not to enter my territory *BR* 338:2; *TN* Dt 4:15; *ib.* 24:8; אזדהר לך *ib.* Gen 31:24 [H השמר לך]; Ex 10:28; Dt 24:15; אזדהרו לכון *ib.* 4:9; 11:16; 12:30; **2. to guard s.t.** [↓זהיר]: הוות גולתיה שרעה מיניה וחכינה מזדהרא לה his cloak fell off and a snake was guarding it *Ber* 9a(42); ולית ההיא רשיעתה מזדהרה(G) לה isn't that evil one (i.e. the snake) guarding it? *ib.* 43; **3. to avoid, keep away from s.t.:** ויזדהרון מן קדשיהון you should keep away from their holy offerings *TN* Lev 22:2 [H וינזרו]; אזדהרון מן קדמוי *ib.* Ex 23:21
On itpe., mng. 2, v. DISO 73; Kamil-Bresciani, HP 2:17; 4:8; LS 190.

זוג n.m. **bell** (↓זיגון; SA זוג ST Ex 28:34) sg. *TN* Ex 39:26 [H פעמון]; pl. זוגין *ib.* 28:33; 34; 39:25

2# זוג n.m. **pair, spouse, suit, scissors** (< ζυγόν, ζυγά Lehnw 240; ↓√זווג; CPA בר זוגי LSp 54) **1. pair, couple:** a. people: sg. זוג תלמידים a pair of students *EchR* 91:20; זוגא שאל לר' the "pair" (i.e. the sons of R. Ḥiyya) asked Rabbi *MŠ* 55d(24); נפק זוגא לבר שאלון the "pair" went into the countryside. They asked *Nid* 50c(63); pl. מזווג זוגין he matches couples *TN* Dt 32:4; *SYAP* 47:10; b. other: sg. הדין סנדלא זוגא that pair of sandals *EchR* 51:5; pl. ה' זוג' בקרייה five pairs (of words) in the Bible *MPDam* Dt 6:13; *ib.* Gen 18:18; Ex 6:12; **2. spouse, partner(f.)** [↓בר זוג]: a. human: זוג כד נפק בה a spouse like him *FPT* Gen 2:18[02]; דכר וזוגה male and his partner *TN* ib. 7:9; 35:9; יחכום זוגיה let him know his partner *Ḥag* 78a(9); b. other: sg. י"ג יתידין ובכל דלית זוג thirteen cases of ובכל (in the Bible) which have no partner (i.e. do not occur with the same word following more than once) *MPDam* Ex 34:10; **3. pl. suit of clothes** [Sy זוּגָא LS 191]: קם ולבש זוגוי he got up and put on his clothes *BRV*[60] 1144:4; *ib.* 2; **4. scissors** [TBA זווא, זוגא Jast 384]: sg. אייתא זוגא מביתיה וספריה he brought scissors from his house and cut his hair *VR* 665:4; *ib.* 666:1 [cf. זוג שלספרים MKel 13:1]
On mng. 1.a, v. Eps, MNM 16; in *Mas* 52a(42) as well as in גמליאל זוגא (e.g. *Ḥal* 60a(6); *Suk* 53c(27); *MQ* 82c(15)) זוגא is app. a PN.

3# זוג n.m. **grape skin** (SA זוג Ham 459:126) sg. חרצניה ועד זוגיה *TNGl* Num 6:4 [H זג]

זוד vb. **to plan** (↓זידנו, זידנה, זירן; BH זיד HAL 257) Af. וזדתון ואזידתון *TN* Dt 1:43; *TNGl* ib.; יזיד *FPT* Ex 21:14[01]; *TN* Dt 18:20; יזידון *ib.* 17:13

זווג vb. **to join, join in wedlock** (denom. < ↓זוג; CPA זוג, זוגי LSp 54, SA זבג ST Ex 9:24(Var)) Pa. **1. to join:** pass.part. עגלן מזוגן *TN* Num 7:3 [H עגלות צב]; *FTV* ib.; **2. to join in wedlock:** מזווג זוגין *TN* Dt 32:4; *FT* ib.; אנא יכיל{נ}א מז{ר}ווגא יתהון *MSam* 62:13; *SYAP* 47:11
Itpa. **to be joined in wedlock:** מזדווגה *TNGl* Gen 24:60
Lehnw 242+.

זוי, det. **זָוִיתָה**, pl. **זווין** n.f. **corner, place** (CPA זוי LSp 54, Liber Annuus 31(1981):293, SA זאביאתה ST Ex 26:24) **1. corner:** sg. קרן זוי a corner spot *TN* Num 34:15; pl. זבית גוליכון the corners of your garments *ib.* Dt 22:12; ארבעתי זוויתה the four corners *ib.* Ex 27:4; 38:2 זביתא *ib.* 27:2; **2. place:** a. general: sg. בזווי רחיק{י}<'> in a faraway place *Švu* 38a(39); זווי חורי another place *BR* 1171:4 [in scribal note]; *AZ* 39c(48); *TN* Lev 24:12; *VR* 485:5; להיידה זאווי אזל to what place did he go? *BR* 1183:2; *Tan* 66d(51); *EchR* 50:8; מזוי פלן from such-and-such a place *EchRG* 82:23; לזווי פלנית *BRL* 34:1; ביון רשתה נם ורמך ליה בזויתיה after he drank, he fell asleep in his place *VRQ* 251:3; תמי(V) לי זויתה show me the place *Ter* 46b(59); כל חד וחד מנכון יחזור לזויתיה let every one of you return to his place *PRK* 200:8; מלך יגלי מן זאויתה a king will go into exile from his place *SYAP* 36:58; pl. זאווין *Proc* 557:16; כל זוויתה *SYAP* 32:42; b. esp. w. ref. to the Temple: לא הוו ידעין היירא זווי(text: זווי) רבה חרבנ{י}ת they would not know what great place you destroyed *EchRB* 69:9; *ib.* 10; כמן שנין את קאים ומתנבי על הדא זויתא דתיחרב you are prophesying for many years that this place will be destroyed *PRK* 231:14; ולא סליק להדא זויתא he did not go up to that place *EchR* 103:19; זויתא בחידתא the chosen place *SYAP* 21:11
Lieb, TK 1:29; id., VR 876; Ros, Agnon Vol 313+; Sok, GF 50, n. 232; 88, n. to l. 1.

זוז n.m. **zuz** (< Akk *zūzu* Kaufman, Influences 114; CPA זוז LSp 54 [for var. coins], Sy זוּזָא LS 191 [coins, weights]) **1. a weight:** sg. מתקל זווא a

zuz-weight's worth *Šab* 17c(57); *ib.* 58; **2. a coin:** pl. בעשרין זוזין דכסף for twenty silver *zuzim FPT* Gen 37:28[05; *TN* ib.: סלעין]; *TNGl* ib. 45:22; ייבון לר׳ אבונא זוז{י}<ו>י give PN his *zuzim Giṭ* 48a(61); *ib.* 48[!]; 55[!]; זוזין מאחים 200 *zuzim JMP* 7:4; *ib.* 12:4
For the value of the *zuz*, v. Krauss, TA 2:407.

זוז 2# n.m. **a jewel** pl. זוזין *TN* Ex 28:19 [H לשם]; *FTV* ib.; *TN* ib. 39:12

זוח (u) vb. **to move, turn away** (Sy זָח LS 192) Pe. **to move:** יזוח *TNGl* Ex 39:21 [H יזח]
Af. **to turn away:** יז{ו}<י>חון עיניהן מן מקדשה they will turn their eyes away from the holy place *ib.* Num 4:19

זול n.m. **inexpensive price** (↓√זול; MH, TBA זול Jast 387) sg. חמן שובעה חמן זולה there everything is plentiful, there everything is inexpensive *BR* 857:6 // *Kil* 32c(5) // *Ket* 35b(10)[!]; זוֹלָה ושובעה הווין בעלמה *SYAP* 36:16

זול vb. **to be inexpensive** (↓ זול; MH זול Moreshet, Lex 148, TBA זול Jast 386) Af. **to make cheaper:** ומיזלא עיבידתיה it (i.e. the caravan) makes his merchandise cheaper *MQ* 81b(14); חלה מול חמרה vinegar cheapens wine *BRV*[60] 376:4

זון (u) vb. **to support, nourish** (↓מזון; CPA זון LSp 55, SA זון LOT 3/2 168:27) Pe. **to support, nourish:** קבל לי על בריה דיזונינה he complained to me about his son that he should support him *Pea* 15d(24) // *Qid* 61c(4); זון בניך support your children *Ket* 28d(37); *KohR* 21c(14); ומאן זיין ההוא ירחא דעיבורא who will provide the intercalary month('s support)? *Yev* 6b(37); אנא זיין, זיינא *ib.* [acc.to rdg. in QA]; דהוון זיינין אטקטיא they supported the robbers *PRK* 260:3; כל אילין יהודאיי זיינין do the Jews support all of these? *Tan* 66c(6) // *Dem* 22a(21)[!]; והוה זאין להון *VR* 806:4; איזון *JMP* 56:5; זאיין *ib.* 8a:12; גוברין יהודיין דזיינין Jewish men who nourish ... *ib.* 7:6; 16:6
Itpe. **to be supported, nourished:** יִתְזָנוּן *FPT* Gen 41:40[03; H ישק]; *TN* ib.

זוֹנִי, det. **זוניתה** n.f. **belt** (< ζώνη Lehnw 244; CPA זונא LSp 55, Sy זוֹנָא, זוֹנִי LS 192) sg. *EchR* 118:2 [ref. to אזור Job 12:18]; למיסור זוני to gird a belt *FPT* Gen 41:44[05]; *TN* ib.[!]; אסר זוניתיה *PRK* 144:8

זונין n.m.pl. **weed grass** (*Lolium*; CPA זונין LSp 56) הוון זרעין לה חיטין והוו{ה}<ת> עבדא זונין they sowed it (i.e. the field) wheat, and it produced weed grass *BR* 266:9; אילין זונייא *ib.*; חיטייה דקרתך ז{י}<ו>נין זרוע מיניהון if the wheat of your city is weed grass, sow from it! *ib.* 636:9
Löw, Flora 1:723+.

זונר n.m. **belt** (< ζωνάριον Lehnw 245; Sy זוֹנָרָא LS 201) sg. הדין זונרה *San* 29a(19); pl. זונרין מצייירין decorated belts *Šab* 8b(54) [expl. חריטים Is 3:22]; זוג [ז]ונארין *KetPap* 18

זוסט n.m. **belt** (< ζωστήρ Lehnw 246) sg. ההן זוסטה *Meg* 71b(6) // *Ned* 38c(21)[!]
Löw, Lehnw 245.

זוע (u) vb. **to move, tremble, quiver, shake** (↓ √זעזע, זעי׳; CPA זוע, זעזע LSp 55, SA זעע GSA 198:14, זוע Ham 554:394) Pe. **1. to move:** זע ימה מן קודם משה the sea moved before Moses *SYAP* 2:13; זעו *TN* Num 14:44 [H משו]; יזוע *ib.* Ex 28:28; יזועון *ib.* 25:15; זוע מן קדמיי *SYAP* 2:2; *ib.* 12; דחזוע ותגער that (the spirit) should move and be exorcized *Am* 18:2; מן פלטין דידי ליח אח זייע you will not move from my palace *VR* 202:3; הוון זייעין *TN* Num 12:16; **2. to tremble, quiver, shake:** וזעה כל פלטין the whole palace shook *BR* 1158:1; זע *TNGl* Num 21:34; *FT* ib.; וזעו כל עמא *FPT* Ex 19:16[06]; *TNGl* ib. 18
Pa. **to move:** יזייע *TN* Ex 33:11 [H ימיש]
Pal. **to shake s.t.:** וזעזע יחיה *TNGl* Gen 44:19
Pal.Ref. **to tremble, shake:** ואזדעזע *TN* Gen 27:33; *ib.* 42:28; 44:19; Ex 19:18; ואזדעזעו *ib.* 16; יזדעזע *ib.* Dt 19:6

זורנה n.f. **a disease** sg. *VR* 410:1 [expl. זרא Num 11:20]

זוֹתִין n.m.pl. **zythos** (type of barley; Sy זותין LS 194) זוֹתִיאָה *PesG* 29d(37) [expl. זיחום המצרי Egyptian zythum Mib. 3:1]
Löw, Flora 1:718+.

זחל n.m. **creeping thing, type of locust** (Sy זָחְלָא crawling locust LS 194) **1. creeping thing:** pl. זחלוי דעפרא earth creepers *TN* Dt 32:24 [H זחלי עפר]; *FTV* ib.; **2. type of locust:** sg. עם ילק פרח כהדין זחלה a people of locusts — it crawls like that locust *PRK* 46:9 [expl. עמלק Dt 25:17]

זחל vb. **to shine** (cf. Sy צחל LS 622) Pe. זחלין אפוי דבר פדייה PN's face shone *PRK* 67:18

זחל #2 vb. **to pour out(?)** Pa. עד דחוחלון גובה until you empty out (the wine) from the cavity *AZ* 44a(64)

זט interj. **live!** (< ζῆθι Lehnw 246) בגין סכנתא דנפשא אסיר למימר ליה זט(Ar) it is forbidden to say to him (who sneezes) "live!" because of the mortal danger *Ber* 10d(19)

זיבורי, det. **זיבוריתה** n.f. **hornet** (↓דבורי; TBA זיבורא Jast 390, Ma *zimbura* MD 166) pl. רברייתה זיבורייתה *TNGl* Dt 1:44 [H הדברים]

זֻיגוֹן n.m. **bell**(↓זוג; SA זיג ST Ex 39:26(Var)) sg. *FPT* Ex 39:26[04; voc; H פעמון]; *TNGl* ib.; pl. זגונין *ib.* 25

זידן adj. **malicious** (↓√זוד) sg. לבהון זידנה their malicious heart *TN* Lev 26:41 [H לבבם הערל]; *ib.* Dt 15:9

זידנה, det. **זידנתה** n.f. **malice** (↓√זוד) sg. חובי זדנתה the sins of malice *TN* Dt 29:18

זידנו, det. **זידנותה** n.f. **malice** (↓בזידנו) sg. זידנותה *TNGl* Dt 29:18

זִיו n.m. **feature, appearance, splendor**(< Akk *zīmu* Kaufman, Influences 113; SA זיב אפיו Ham 545:149) sg. a. used alone: הבמא דבושייא משני בזיויה מן כל ברייתא just as the negro is different in appearance from all beings *FTP* Num 12:1; זיויה דתמוז רמי לסרטן the appearance of Tammuz is like a crab *SYAP* 38:14; b. in phrase זיו (א)יקר splendor of glory: *TN* Ex 34:29; *ib.* 34:30; Num 23:21; *TNGl* Ex 19:18; c. in phrase זיו(ו)הון דאישתני זיווהון his/your features: דאפוי/דאפיך דאפוי his features changed *Yev* 15c(56) // *MQ* 82b(42) // *BR* 1290:4 // *VRVar* 397:6; *FPT* Gen 4:5[02; voc]; *ib.* Dt 34:7[06]; *TN* Gen 4:5; *ib.* 6; Dt 34:7; *FT* Ex 34:29

זיווג n.m. **matchmaking**(↓√זוג; MH זיווג Jast 392) sg. בעסק זיווגה concerning her match *JMP* 11r:13
Lehnw 243.

זיותן adj. **distinguished** (MH זיותן Jast 392) pl. זיותנייה דבהון the distinguished ones among them *BR* 411:7 [expl. ואת הזוזים בהם Gen 14:5] // *TN* Gen 14:5; *FTV* ib.

זיין, זיי n. **zayin, seventh letter** (Sy זַיְ, זַין LS 186) זיי *BR* 683:10; זין *PRK* 30:1
Nöld, Beitr 126+.

זיין, det. **זַיְנָה** n.m. **weapon** (< Per *zaēnu* (Avestan), *zēn* (Pehlevi) Nyberg, Manual 2:231; ↓ זיין√, מרי זיין; CPA זין LSp 56, מאניזין ib. 106, מאני זינך Act. Adr. 114:9) זַיְנָה *FPT* Gen 49:5[22];- a. alone: sg. גיברין מחלחין בזיינא brave men trebled with weapons *FTP* Ex 14:7 [H שלישים]; וסדי{ד}<ר> זייניכון your weapon is ordered *TN* Dt 33:29; b. in phrase מני זיינה weapons: *ib.* Ex 33:5; Num 11:26; Dt 22:5; שנן מאני זינך סני מאני זינך sharpen your weapons! Hate your weapons *BR* 723:10 [expl. שא נא כליך Gen 27:3]; *EchRB* 98:2

זיין vb. **to arm** (denom. < ↓זיין; SA מזיאנין Ham 469:336, Sy זַיֵּן LS 195) Pa. יזיין *VR* 811:3 [expl. יחליץ Is 58:11]; pass.part. **armed, equipped:** sg. *TN* Num 32:21 [H חלוץ]; *ib.* 27; 29; pl. *ib.* Gen 49:19; Ex 13:18; Num 31:5; 32:30; 32
Itpa. **to be equipped, armed:** אזדיינו *ib.* Num 31:3 [H החלצו]; *ib.* 32:20[!]
Moreshet, Lex 150.

זָיִר n.m. **press tub (for olives)** (√זור; cf. Sy זַר,זוּר to squeeze LS 194; v. also ↓מזור) sg. בזיירא דו עצר ביה with regard to the press tub, because he presses with it *Beṣ* 60c(36); *ib.G* [voc]; פילי רזיירה the Gate of the Press Tub *Reḥov* 7 [gate of Beisan]

זיית n.m. **olive, olive tree, orchard** (CPA זית LSp 56, SA זיח Ham 457:88) **1. olive:** sg. ר' יוחנן נסב זייתא PN took an olive *Ber* 10a(9); *ib.* c(24); כזיתא פיסחא an olive-sized portion of the Passover sacrifice *Pes* 35b(36); משח דזיח olive oil *TN* Ex 27:20; *ib.* Lev 24:2; *Šab* 4d(24); pl. זיחין *BB* 17a(26); מעטני זיתיא baskets of olives *San* 18d(16) // *MŠ* 56c(11)[!]; **2. olive tree, branch:** sg. חמיח בחילמ{א}י משקה זיתא משח זיתא *Suk* 53c(48); I saw in my dream (that I) was watering an olive tree with oil *MŠ* 55b(51) // *EchR* 51:12; *ib.* 13; 14; חד בליל דזיח an olive-branch wreath *MŠ* 55b(47); עלה דזי' an olive leaf *TN* Gen 8:11; pl. נצייה דזייתיכון blossoms of your olive trees *ib.* Dt 28:40; 24:20; **3.** pl. **olive orchard:** זייתין *ib.* 6:11; Ex 23:11; זווי{א} דהווח ברמין עבידא זייחין זווי{א} דהווח זייחין עבירא זרע{ו}<יין> a place which was a vineyard has become an olive orchard; a place which was an olive orchard has become a sown field *Tan* 66d(51)
Löw, Flora 2:287, w. lit.

זימריי adj. **Zemarite** pl. זימרייא *TN* Gen 10:18 [H הצמרי]

זין n.m. **a weight** (MH זין Jast 385, s.v. זוז) pl. וכמה ליטרא עבדא מאה ז{ו}<י>נין how much is in a pound? 100 *zinim* *Ter* 47b(21)
Not to be emended to זוזין (contra Krauss TA 2:712, n. 626).

זינגיי adj. **Zingite** pl. זינגאי *TNGl* Gen 10:7

זיפות n.m. **pitch** (↓√זפת, זפת) sg. שרי זיפות (one who) melts pitch *Šab* 10b(48)

זיק n.f. **skin used for storing liquids** (↓2# זיקוק; CPA זק LSp 57, SA זק Ham 519:34) a. general: sg. ואהן דנגיד בזיקא והיא מיבזעא בידיה one who pulls a skin, and it bursts in his hand *AZ* 45a(14) // בזקה *Qid* 60b(5); b. for water: sg. זיק דמיין *TN* Gen 21:14 [H חמת]; *ib.* 21:15; 19; *Tan* 69b(14) // *EchR* 108:11 [filled with air]; pl. *TN* Ex 15:8; *FPT* ib.[19]; c. for wine: sg. ארמייא איתבזעת זיקיה the wine-skin of the gentile burst *AZ* 41c(4); *ib.* 45a(27); *ib.G* 41c(5); *VR* 246:4; pl. *Šeq* 50c(52); זיקין דתמר *EchRB* 50:1; *ib.* 6; חמר דזיקין *EstR* 6a(8); *VR* 246:2; *ib.* 3; d. for vinegar: pl. וטעינה תרין זיקין חד דחמר וחד דבסים (the camel) was carrying two skins, one for wine and one for vinegar *EchR* 50:1; *ib.* 6

2# **זיק** n.m. **flash of fire, comet, demon** (↓זיקוק; Sy זִיקָא LS 195; cf. Akk *zīqu* torch AHw 1532) **1. flash of fire:** sg. כרותא לזיקא כזיקא לעינא like a wind to a flash, like a flash to the eye *BRV*[60] 516:2 [expl. כמראה הבזק Ezek 1:14; but mng. uncertain]; pl. היך זיקין היך ברקין like flashes and lightning *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 5:6; **2. comet:** sg. אין עבר ההן זיקא בכסיל if the comet passes through Orion *Ber* 13c(29); *ib.* 32; **3. demon:** pl. זיקין *Am* 11:8; *AmGen* 7:16
Sok, Job Targum 165; Kaufman, Influences 113.

זיקוק n.m. **spark** (↓2# זיק; CPA זקוקין pl. LSp 57) pl. זיקוקין דנור sparks of fire *TN* Gen 3:24; *FT* ib.; *Ber* 9a(35); *KohR* 24c(10)

2# **זיקוק** n.m. **small water skin** (↓זיק) sg. ההן זקוקה דיקלון (unclear; used to contain oil) *Šab* 5a(10); pl. זיקוקין זעירין small water skins *AZ* 41c(5) [but *ib.G:* זקיהון]

Entry is uncertain.

זיר n.m. **small bundle, bunch(?)** (MH זיר Jast 396) pl. מסיק לז{ו}<י>רייה he carries up the small bundles *MŠ* 54d(42)
Context unclear and emendation is speculative.

זירוע n.m. **sowing** (↓√זרע; cf. Sy זוּרָעָא LS 207) sg. לזרועא באפי בירא *TNGl* Gen 47:24 [H לזרע השדה]

זְכוּ, cs. **זכות**, det. **זכותה**, pl. **זכוון** n.f. **merit, meritorious deed, acquittal, benefit** (↓√זכי; SA זכו Ham 571:69, Sy זָכוּתָא LS 196) *SYAP* 20:15[voc];- **1. meritorious deed:** sg. חס ליה דלא עבד זכו מן יומוי Heaven forbid! He never did a meritorious deed *San* 23c(32) [≠ ↓טיבו]; *ib.* 30; לזכו *TN* Gen 15:6; **2. merit:** a. general: sg. זכותה דאברם *ib.* 15:11; Lev 22:27; Dt 33:21; זכותי תיחות(V) עמך may my merit go down with you *Pea* 21b(5); כל אנש ואנש זכותיה תקום ליה let everyone's merit stand up for him *BR* 925:5; *Pea* 15c(39) // *Qid* 61b(28); זכותה דחקלא the merit of the field *Tan* 66c(21); *PRK* 374:4; pl. זכוותיה דתמימא the merits of the perfect one *FTV* Lev 22:27; *TN* Gen 48:22; b. esp. in phrase בזכות for the sake of: sg. בזכות אבהתה צדיקיה for the sake of the righteous fathers *TN* Num 23:9; *ib.* 24:5; בזכותא דבעירא דקיקא for the sake of the small cattle *BR* 303:1 [and //'s; ↓בעיר]; ואנא משזיב להדה אלפא בזכותך I will save that boat for your sake *PRK* 296:10; *AZ* 42c(12); *BR* 818:4; pl. בזכוותה דיוסף *FPT* Gen 39:5[05]; בזכוותך *TN* ib. 12:13; Dt 9:5; **3. acquittal, justification:** a. w. אלף pa. to plead in favor of the defendant [=MH לימד זכות Jast 398]: sg. ואנא מליף עלך זכו קדם מלכא I will plead in your favor before the king *VR* 702:5 // *PRK* 411:6; pl. למלפה זכון(text: זמן) לחבריה בדינא to plead in another's favor in judgment *TN* Ex 23:2; *FTP* ib.; b. w. הוי/אית ל־ to have favorable testimony: דאית לה זכו בדינה *TN* Lev 19:18; *ib.* Dt 24:13; c. w. חכם to know acquittal: פלן חכים עלי זכו *KohR* 28d(4); d. w. ידע id.: בזמנה דאת ידע ליה זכו בדינא *TN* Lev 19:16; *San* 21c(3); *KohR* 28d(5); e. w. שהד af. to testify favorably: ויסהדן בי זכוותי *FPT* Gen 30:33[05; H וענתה בי צדקתי]; *TN* ib.; **4. benefit:** sg. לית הדא זכו this isn't a benefit *Er* 24d(18)

זכור n.m. **necromantic apparition** (Sy מַסַק זְכוּרָא LS 196) pl. only, in phrase מסקי זכורין **diviners:** *TNGl* Lev 19:31 [H הידענים]; *ib.* Dt 18:11; *FTV* ib.;

זכור{ו}<י>ן *TN* Lev 20:6; *ib.* Dt 18:11; דכורן[!] *ib.* Lev 19:31

זכי vb. **to be innocent, worthy, gain possession, give charity** (↓זכו, זכיי; CPA זכי LSp 56, SA זכי Ham 523:142; 571:76) Pe. **1. to be innocent, guiltless:** בין למיזכי ובין למחטי whether to be innocent or to sin *TN* Gen 4:7; *ib.* 3:16; סליקית מזכי ואנא איחטי I came to Eretz Israel to be guiltless, and I am sinning! *Ber* 5c(39); **2. to be worthy:** a. alone: מיחמי צדיקא ומזכי to see the righteous man and to be worthy *Bik* 65c(34); אין זכית אכלית if I am worthy, I will eat (the figs) *VR* 577:4; *PRK* 172:12; b. w. fol. vb.: אין זכית תיכול מנהון *VR* 577:9; ניזכי נישבע מיניה [↓√שׂבע pe.]; esp. inf.: וזכא למתבשרא be worthy to receive the tidings *FPT* Lev 22:27[06]; וזכה למיסב he was worthy to grow old *San* 18c(42); *Tan* 68a(33); *KohR* 19b(11); זכיתה מימרינה <מ>יקי<י>ם תזכי מימרינה מיתיב you were worthy to say it standing up. May you be worthy to say it sitting down *Hor* 48c(32); **3. to gain possession:** a. alone: דזכה זכה *Qid* 64a(28); ככר זכינן *Giṭ* 43d(47) // *Qid* 64a(30)[!]; b. w. -ב of s.t.: וחזרין וזכיין בה they take possession of it again *Švi* 39a(15); *ib.* 17; 18; *AZ* 45a(16); c. w. -ל to entitle: דזכה לחבדיה *Qid* 64a(27); *Giṭ* 43d(45); d. + ב/לאורייתה to acquire knowledge of Torah: וזכון לאורייתא *Hor* 48c(46) // באוריתא *Šab* 13c(58); לא זכית אנא לאורייתא *Beṣ* 63a(39); *VR* 689:1; alone: שלח לר׳ חנינה בריה מזכי בטיבריה he sent PN, his son, to learn Torah in GN *Ḥag* 76c(41) // *Pes* 30b(41)[!]; **4. to give charity, alms:** a. w. עם: וזכה עימיה היך מה דהוה יליף he gave him charity as he was wont to do *Pea* 21a(43) // *Soṭ* 19a(36); *Pea* 21a(41); זכי עימי give me alms! *VR* 752:7; *KohR* 29c(28); זכי עמי חדא תרנגול{ת}א give me a hen! *Pea* 21b(31) // *Šeq* 49b(10); b. w. -ב: זכי בי *VR* 807:3; *ib.* 753:3; 794:1; *PRK* 372:5; *Pea* 21b(13); *BRV*[60] 1115:3
Pa. **1. to acquit, justify:** ויזכון ית זכייה *TN* Dt 25:1 [H והצדיקו את הצדיק]; *ib.* Ex 23:7; Num 14:18; *FPT* Ex 20:7; *ŠR* 36d(9); **2. to entitle, give possession:** מזכייה(V) לר׳ הושעיא בירקא to give PN the possession of the vegetable *Dem* 26a(55); *ib.* 58; **3. to give merit:** זכי גרמך בי give yourself merit through me! *VR* 783:6 [↓itpa.]; **4. to give charity:** לא אתכוון ר׳ לעזר אלא למזכייה לשמעון בר בא כגין(L) דהוה בר נש דהוה מסכן PN only intended to give charity to PN_2, since he was a poor man *BME* 8c(6)
Itpa. **1. to be cleared, go unpunished:** ויזדכי מאן דמחא יתה *FPT* Ex 21:19[01; H ונקה המכה]; *TN* Gen 24:41; *ib.* 44:16; Num 5:31; **2. to give oneself merit** [↓pa., mng. 3]: איזדכי בי *VRK* 783:6
On pe. mng. 4, v. Dalm, Worte 71, 372; Lieb, TK 4:734; id., Yalon Vol 174; M. Zulay, SRIHP 6(1945):220.

זַכָּיי adj. **innocent, clear, righteous** (↓√זכי; CPA זכי, זכאי LSp 56, SA זכאי Ham 523:140) **1. innocent, clear:** m.sg. זכיי *FPT* Ex 21:28[01; H נקי]; *TN* Gen 24:41; *ib.* Dt 24:5; 25:1; 32:4; בין זכיי בין חייב whether innocent or guilty *Švu* 37b(3) // *VR* 135:3; אדם זכיי innocent blood *TN* Gen 37:22; *ib.* Ex 22:1; Lev 17:4; Num 35:27; Dt 19:10; f. זכייה היא *FPT* Gen 38:26[05]; *TN* ib.; pl. זכיין *ib.* 44:10; Num 32:22; **2. righteous:** sg. גבר זַכָּיי a righteous person *MMDam* Dt 22:9; *TNGl* Ex 2:12; pl. חמשין זכיין *TN* Gen 18:24 [H צדיקים]; חמישיתי זכיי *ib.*; כד אינון זכיי אינון רידך when they are righteous, they are yours *PRK* 278:2 [≠ חטאיי]

זכיך adj. **clear** (√זכך; cf. BH זך HAL 258) sg. *TN* Ex 27:20 [H זך]; *ib.* Lev 24:2; חמרא זכיכא clear wine *TNGl* Gen 49:12; *FTV* ib.; *TN* ib.[!]

זכיכו, cs. **זכיכות** n.f. **clarity** (↓זכיך) sg. וכזכ<י>כ{י}ות שמיא like the clarity of the sky *FTP* Ex 24:10 [H וכעצם השמים לטהר]

זכרו, det. **זכרותה** n.f. **source** sg. זכרותה דדורי the source of GN (worshiped as an idol) *Šab* 14d(41) // *AZ* 40d(42)
Lieb, JQR 36(1946):321.

זלג vb. **to flow** (MH זלג Moreshet, Lex 151) Pe. וזלגון עינוי למרומא his eyes flowed to the height *FTP* Ex 15:18; עייניה זגלון[!] דמעין his eyes flowed tears *SYAP* 52:32

זלדקן n.m. **having a thin beard** (< זל רקן; TBA זלדקן Jast 401) sg. רב חונא הוה מעבר זלדקן PN used to remove (a priest) having a thin beard (from the benediction) *Meg* 75c(1)

זליל adj. **cheap, inexpensive** (↓√זלל; Sy זְלִילָא LS 197) sg. כמיש וזליל withered and cheap *Pes* 31b(64); *ib.* c(3); כספא זליל נחשא זליל silver is inexpensive, copper is inexpensive *Qid* 58d(33); בשעה זלילה דכל שתא at the cheapest time of the whole year *BM* 10c(45); pl. כמישין וזלילין *EstR* 5b(8) [// *Pes* ib.]; וכד אינון זלילין *EchRB* 50:16

זלל vb. **to be of little value** (↓זליל; CPA זל LSp

56, SA זלל Ham 581:70, 73) Pe. וזל איקרה דריבוניתה the honor of her mistress was diminished *TN* Gen 16:4 [H ותקל גברתה]; *ib.* 5; Lev 20:9; Dt 27:16[!]

Pal. **to despise, make sport of s.o., treat lightly** (MH זלזל Moreshet, Lex 152) אילין דרומיא דהוון מזלזלין בה those southerners who treated it (i.e. the second tithe) lightly *MŠ* 54d(29); יזלזל איקריה דאבוי ודאמה he will make light of the honor of his father and mother *TN* Lev 20:9 [H יקלל]; זלזילו *AmGen* 2b:15

זלף vb. **to sprinkle** (Sy זלף LS 198, MH זלף Moreshet, Lex 153, SA סלף ST Gen 24:19) Pa. a. of water: חמא חד בר נש מזליף על גרמיה he saw someone sprinkling on himself *Šab* 6a(38); *ib.* 40; חמתון מזלפין להדא אפרודיטי he saw them sprinkling (on themselves in the bath of) Aphrodite *Švi* 38b(64); וזלפון מתותי ידיה they sprinkled under his hands *AZ* 44a(64); b. of wine: וזלף בהון חמר he sprinkled wine on them (i.e. the baskets) *ib.* b(46)

זלפקק n.m. **craw** sg. זלפקקה *TN* Lev 1:16 [H מראתו]

זמור adj. **steel-gray** (of eyes; Sy זְמַרָא LS 200) pl. אברדימס ביר' יוסי הוון עיינוי זמורן דמיין לאמיה PN's eyes were steel-gray like his mother's *BR* 1038:6

זמורי n. **a spice** sg. *BR* 1135:5 [in a list of spices]

זמי vb. **to fine** (denom. < ζημία Lehnw 248; Sy אֶזדַמִי LS 199) Pa. **to fine:** ויזמון *TNGl* Dt 22:19 [H וענשו; *TN* ib.: ויקנסון]; קניס ליה ומזמי ליה *PRK* 17:11 // *RuR* 14:81; *ib.* 88

Itpa. **to be fined:** מיזדמייה שית מאה דינרין to be fined 600 dinars *VR* 796:2; *ib.* 797:2; 798:4; 799:1

זמם n.m. **muzzle** (↓ √זמם; Sy זְמָמָא LS 199) pl. זממין דגמלין muzzles of camels *TNGl* Gen 24:32

זמם (/o) vb. **to muzzle** (↓זמם; Sy זַם LS 199, MH זמם Moreshet, Lex 154) Pe. **to muzzle:** רעוי דאברם הוון זממין בעירהון Abram's shepherds muzzled their cattle *TN* Gen 13:7; *FT* ib.; חזמון *TN* Dt 25:4 [H תחסם]; זום פימך muzzle your mouth *SYAP* 37:14; pass.part. באורח דלא <זמימין> דהוון למיכל which were muzzled on the road so that they should not eat *TNGl* Gen 24:32

Pa. **id.:** מזממין *ib.* Gen 13:7; חזממון *FT* Dt 25:4

זְמַן, det. **זִמְנָה**, **זִמְנָה** n.m./f. **time, assembly** (< *simānu* Kaufman, Influences 91; ↓ √זמן, עד זמן, זמן, עד זמן די 2 # זבן; H זמן HAL 262) זְמַן *FPT* Gen 8:7[02]; זְמַנִין *ib.* Gen 31:41[03];- **1. time:** a. general: sg. חד זמן חמא אביליא בשובתא once he saw mourners on the Sabbath *Ber* 5b(49); *Kil* 32b(31); *Bik* 65c(47); *Ḥag* 77d(62); *Ket* 35a(32); *Nid* 50b(22) [v. CTY I:152]; *BR* 361:6; *VR* 803:2; *PRK* 199:4; *KohR* 8b(41); זמן תנינות a second time/again *TN* Lev 13:5; *ib.* 54; מהו מברכה ע{י}לוי זמן תניינות is it permitted to bless over it a second time? *Ber* 10a(46); *Tan* 66c(46); *Meg* 71d(5); *Yev* 13a(32); *KohR* 26d(36); חדא זמן one time *TN* Ex 30:10 [H אחת; cf. CPA חדא זבן LSp 54]; *Ḥag* 78a(8); בחד<א> זמן ובתרתין זימנין by the first or second time [cf. CPA חדא זבן ותרתין LSp ib.]; זמן קדמאה a first time *PRK* 192:3; זמן תניינה *ib.* 4; *EchRB* 55:2 [but זמן תניין *BR* 1095:3]; זמן תליתיי *ib.* 1096:1; זמן {א}חורי *EchR* 130:7 [but זמן חורן *Ter* 40d(8)]; הדה זמנה *FPT* Gen 29:34[05]; *ib.* 30:20; *TN* ib. 46:30; *ib.* Ex 9:27; *PRK* 371:10; ארעת זימניה למימת his time came to die *EchR* 46:21; מטת זימנא *TNGl* Num 12:12; בזימניה *TN* Num 9:7 [H במועדו]; pl. לזמנין *ib.* Gen 1:14; תדין זימנין *Pea* 18b(43); *Švi* 34c(21); כמה זימנין often *Ber* 11b(29); *VRQ* 396:1; זימנין סגין often *Šab* 5d(46); *Er* 25c(56); *Meg* 70b(6); *Yev* 5d(60); b. pl. זימנין sometimes: שובקיה דזמנין על ניסין הוא מיתחמי leave him alone, for sometimes he appears for miracles *BR* 689:5; *Mas* 51d(64); זימנין דהיא מקדמא וזימנין דהיא מאחרה it (i.e. the morning star) sometimes is early and sometimes is late *Ber* 2c(35); *BM* 12b(24); *AZ* 43d(28); *ŠR* 2a(23); c. in computations: pl. וחמשין זימנין מן מאה הא חמשה אלפין 50x100=5,000 *Er* 20b(20); *ib.* 22; 23; **2. assembly:** sg. משכן זימנה *TN* Ex 38:30 [H אוהל מועד]; *ib.* Lev 6:23; 17:9; Num 3:25; 19:4

On mng. 2, cf. SA משכן זימונה and Sy מַשְׁכַּן זַבְנָא.

זמן vb. **to prepare, summon, invite to a common meal, say grace** (↓זמן mng. 2, מזמן; SA זמן pa. 485:178, itpa. ib. 579:9, Sy זַמֶן LS 199) Pe., pass.part. **prepared:** pl. זמינין *FTP* Ex 19:15 [H נכונים]; *TNGl* ib.

Pa. **1. to prepare, appoint:** וזמן בנוי he appointed his sons *TN* Lev 22:27; זמינו *ib.* 9:12 [H והמציאו]; 18; Ex 21:9; Num 35:11; pass.part. מזמן הדן כתבה לפ׳ ב׳ פ׳ this document is prepared for so-and-so *AmGen* 6a(5); *ib.* b(1); c(8); אתר מזומן a designated place *TN* Ex 33:21; *ib.* Dt 23:13; גבר מזמן *ib.* Lev 16:21 [H איש עתי]; **2. to summon,**

gather together: למזמנה *ib.* Num 10:2 [H למקרא]; pass.part. pl. מזמני *ib.* 1:16; **3. to invite to a common meal:** חד בר נש זמין חד רבן a certain person invited a scholar to a common meal *Ter* 46a(32) [// itpa., mng. 5]; **4. to say grace at a common meal** [< MH זמן Jast 404]: ר׳ ירמיה זמין (G)לחמדיה PN said grace for the donkey drivers *Ber* 11c(49); *ib.* 56; *ib.* b(30) // *BR* 1113:3; *ib.* 1115:1

Itpa. **1. to be prepared, summoned:** אזדמן לה אמר the lamb was prepared for him *TN* Gen 22:8; *ib.* 41:32; **2. to be present, gathered together:** אזדמן סמרי *ib.* Num 17:19 [H אועד]; אנה אזדמן הכה ואזדמן מימריה דה׳ *ib.* 23:15 [H אקרה]; Ex 9:18; דאזדמנתון *ib.* Num 16:11 [H הנועדים]; 10:3; **3. to join s.o.:** איזדמן ליה חד כותיי a Samaritan joined him (on his journey) *MQ* 83b(35); **4. to have sexual intercourse:** אזדמן לוותה *FPT* Gen 30:3[05; H בוא אליה]; *ib.* 38:18; 39:10; *TN* Dt 22:13; *ib.* 24:1; *TNGl* Gen 29:21; *ib.* Lev 15:24; **5. to be invited to a meal** [↓pa., mng. 3]: ואיזדמן גבי חד גבר *PRK* 176:1

Yalon, Intr 193+.

זמר, det. **זִימְרָה** n.m. **song** (↓ √זמר; CPA זמר LSp 56) זְמָרִין SYAP 22:11;- sg. כל דזמר זימרא *EchR* 11:15; לזמרא *TNGl* Gen 50:1; *EstR* 11b(7)[!]; **pl.** זמרין *TN* Gen 4:22; *FTP* ib.; *SYAP* 37:19 [≠ ↓ יללה]; רהוה דמיך וקאים בזימרין he would go to sleep and arise with songs *Meg* 74a(37); אנא זימריהון I am their songs *EchR* 139:9 [expl. מנגינתם Lam 3:63]; *ib.* 157:22

2# זמר n.m. **singer** (↓√זמר; CPA זמר LSp 56, SA זמר Ham 490:146+, 546:176) pl. זמרין וזמרתא male and female singers *KohR* 7c(9) [expl. שרים ושרות Eccl 2:8]

זמר vb. **to sing** (↓ זמר, 2# זמר, זמרה, מזמור; Sy זמר LS 199) Pe. **to sing:** שורי שתי וזמר he began to drink and sing *VRG* 247:1; *ib.* 3; כל דזמר זמר anyone who sings a song *EchR* 11:16; *KohR* 28a(13) Pa. **id.:** הוון מזמרין ליה they sang to it *TN* Num 21:17; *FT* ib.; *SYAP* 5:10

2# זמר vb. **to prune, trim** (↓√זבר; H 2#זמר HAL 263) Pe. חמא חד איזמר כדמא he saw someone pruning the vineyard *Švi* 35a(34); אתעבד כרמא חמר זמר לה if his vineyard produced (good grapes for) wine, he prunes it *ŠR* 42b(7)

זמרגד n.m. **emerald** (< σμάραγδος Lehnw 248; CPA זמרגד LSp 56, SA זמרגדי Ham 528:251) pl. זמרגדין *TN* Ex 28:19 [H אחלמה]; *ib.* 35:22; 39:12; *FTV* ib. 28:19

זמרה n.f. **female singer** ↓2# זמר

זמתניי adj. **Zamthanite** pl. זמתנייה *TN* Dt 2:20 [H זמזמים]

זן n.m. **type** (BA זן KBL 1072, Sy זְנָא LS 200) sg. לזנה *FTP* Gen 1:25 [H למינה]

זְנוּ n.f. **harlotry** (↓ √זני; CPA זנו LSp 56, SA זנו Ham 456:59) sg. *TN* Lev 18:17 [H זמה]; *ib.* 20:14; *TNGl* ib. 21:7; היא מעברא בנין דזנו she is pregnant with children of harlotry *FPT* Gen 38:24[04]; *TN* ib.; *ib.* 25; Lev 19:29; אגר דזנו wage of harlotry *ib.* Dt 23:19; *FTV* ib.

זני, det. **זניתה**, pl. **זניין** n.f. **prostitute** (↓ √זני; CPA זני LSp 56, SA זני ST Gen 34:31(Var)) sg. היך אתה זני like a prostitute *TNGl* Gen 34:31; *FTP* ib.; לית איתה זני עד דברתה זני a woman is not a prostitute until her daughter is a prostitute *BR* 953:1; איתתה ההיא זניתא *EchRB* 83:18; *EchRG* ib.; pl. תרתין נשין זניין two prostitutes *EchR* 75:10; מוגר זנייתא he hires out prostitutes *Tan* 64b(48)

Sok, GF 168, n. to l. 15.

זני vb. **to be a prostitute** (↓זנו, זני; CPA זני LSp 57, SA זני ST Ex 34:16) Pa. **to be a prostitnte:** זניית *FPT* Gen 38:24[05; H זנתה]; *TN* ib.; דאזלית וזניית that I went and was a prostitute *EchRB* 48:15; *EchR* ib.; תזני *TN* Lev 19:29

Pa. **1. id.:** למזנייה *TNGl* ib. 21:9; *TN* Dt 22:21; **2. to act promiscuously:** למזנייה *TNGl* Lev 20:6; *TN* Num 25:1

זעוע n.m. **shock** (↓ √זוע) sg. ואזדעזע יצחק זעוע רב לחדה Isaac was greatly shaken up *TN* Gen 27:33 [H ויחרד חרדה]

Rd. poss. זע<ז>וע.

זעור adj. **small, insignificant** (↓ √זעד, זעיר; CPA זעור LSp 57, SA זעוד Ham 507:167, Mal *z'ōra* Berg, Gl 104) a. as adj.: sg. ברנש זעור an insignificant person *BR* 625:5 [≠ברנש רב; v. pl.]; *ib.* 628:1; לא תבסרו לא ברומיי זעוד ולא בגולייר זעוד do not deride either an insignificant Roman or an insignificant *galearius ib.* 690:5; מכלה זעורה a

short measure *TNGl* Dt 25:14; שעה זעורה a short while *SYAP* 2:5; דזעור מינך one smaller than you *ib.* 33; pl. מתקלין זעורין רהוון זעורין *EstR* 5d(5); short weights *TNGl* Dt 25:13; b. as subst.: pl. כל קהלה ק[די]שה רביה זעורין ורברבין *SYAP* 44:15; וזעוריה the entire congregation, the great and the small ones *Naveh* 69:2; זעורייה ורבייה *Pap* 6:2; c. as PN: ר׳ זעורה *BerG* 9c(7); *ib.* 8; *RHG* 58a(7); *ib.* 59c(60); *BR* 649:5; *ib.* 962:2

V. Kut, SGA 23+, who points out that this word was corrupted often to ↓זעיר.

זעי vb. **to move, leave a place** (var. of ↓√זוע) Pe. נוחרתה לא זעייה מן פומיה his anger does not move from his mouth *BR* 767:2; ולא הוון זעיין מן חמן they didn't move from there *TN* Gen 21:33; לא הוון תפילוי זעין מיניה his phylacteries did not leave him *Ber* 4c(9)

Kut, SGA 81. For a similar interchange, cf. √כון — √בכי.

זְעִיר adj. **small, junior, inferior, young** (↓זעור; BA זעיר KBL 1072) זְעִירָא *FPT* Gen 43:33[04];- **1. small:** a. as adj.: sg. הלא זעירא היא behold, it is small *TN* Gen 19:20; י׳ זעיר a small *yod VR* 548:3; מצוה זעירה a small commandment *TN* Num 12:16; הוות מטלתיה זעירא his *succa* was small *MQ* 82a(32); הא זעירא היא דא is this insignificant? *TN* Gen 30:15 [H המעט]; *ib.* Num 16:9; pl. ואן זעירין אינון *ib.* Ex 12:4; Num 26:56; זיקוקין זעירין small leather jars *AZ* 41c(6); אילין זעירייא *BM* 8b(49); *BB* 16c(33); b. w. fol. noun: sg. זעיר מזון *TN* Gen 43:2 [H מעט אכל]; זעיר שנייה few years *ib.* Lev 25:16; הבו לי זעיר כסות מכסיתי give me a small garment to cover me *KohR* 28c(10); c. in phrase קליל זעיר almost [cf. Sy בציר קליל PSm 572]: *FPT* Gen 30:15[05; H מעט]; *TN* ib. 19:18; *ib.* Ex 33:5; Num 17:10; *VR* 789:3 [expl. קלי Ru 3:14]; **2. junior, lesser:** a. general: sg. בשם זעיר מיניה in the name of one his junior *Švi* 37c(25); *San* 21b(4); לא כרומי זעיר ולא בחבר זעיר not a junior Roman nor a junior colleague *Ter* 46c(9); b. esp. ≠ רב: דרב בחכמתא וזעיר בשפר great in wisdom, and less in beauty *TN* Gen 41:43; מתקל רב ומתקל זעיר a larger and a lesser weight *ib.* Dt 25:13; בר נש זעיר a lesser person *MQ* 82d(47); *Yev* 9a(63); *Ket* 35a(55); *BR* 1292:3; דזעירא לא שאיל בשלמיה דרבה the lesser does not greet the greater one *Šeq* 47a(12) // *MQ* 83c(36); pl. חברייא זעירייא *BB* 17a(52); *Ber* 5b(36) // *MQ* 82d(21); **3. young:** a. general: sg. רזעירא *TN* Gen 44:2 [H הקטן]; *ib.* 42:32; ברא זעירא the younger son *EchR* 117:9; ברתך זעירתא your younger daughter *TN* Gen 29:18; *ib.* 19:34; b. w. PN: ר׳ ינאי זעירא *Ber* 6a(31); *Šab* 8b(64); *Tan* 65d(30); ר׳ אבונא זעירא *Švi* 35a(49); אנטונינוס זעירא בר בריה דאנטונינוס רבה *KohR* 26c(38)

On the relationship between this word and ↓זעור, v. Kut, SGA 24+, from which it is clear that זעיר in JPA sources is often corrupt; on mng. 1.c, cf. ST Gen 30:15 for H המעט: הזעור (Ms. J), הקליל (Ms. A).

זעירה, det. **זעירתה** n.f. **small thing** (↓זעיר) sg. אשכח גידול רב{י}תא ומר זעירתא PN could (have said) a big thing, and he said a small one *Ket* 29c(41); *ib.* 43

זְעִירוּ, det. **זעירותה** n.f. **smallness** (↓זעיר; CPA זעורו LSp 57) sg. זזעירא כְזְעִירוּתֵה the small one according to his smallness *FPT* Gen 43:33[04,05]; *TN* ib.

זעף (a/o) vb. **to rebuke** (CPA זעף LSp 57, SA זעף ST Gen 37:10, זעיף TM 67:460) Pe. וזעף לו<ן> *KohR* 9b(32); יזעף(text: יצף) להדוא רגער ביה let Him rebuke Satan *BR* 599:7; זעף במלין rebuking with words *TN* Gen 44:18; בעה ר׳ ריזעוף בה Rabbi wished to rebuke him *BR* 689:5 [// למינזף *Ter* 46c(2)]; pass.part. אפיכון זעיפין your countenance is serious *TNGl* Gen 40:6; *FPT* ib.[05]

Itpe. to be rebuked: ולא אזדעפון *KohR* ib. 9b(33)

Lieb, Alon Vol 230+.

זעק n.m. **shout** (↓ √זעק; cf. SA זעיקה Ham 510:236) sg. זעקה *AmGen* 6c:12; *SYAP* 5:7

זעק vb. **to shout** (↓זעק; SA זעק Ham 579:5+) Pe. זעק וקרא לאדם he shouted and called to Adam *SYAP* 40:7

זער (e/a) vb. **to be small** (↓ זעור, זעיר, זעירה, זעירו; CPA זערת נפשה ὠλιγοψύχησεν LSp 57, SA זער ST Ex 30:15) Pe. **1. to be small:** דהוות זעירא ורבת וזעירת ולא זערת כמה רהוות (the measure) was small, and it became larger and (then) became smaller; but it did not become as small as it (originally) was *Pes* 37c(42) // *Šab* 11a(49); **2.** in phrase ־זערת נפש **to faint** [v. CPA]: רלא ישהי ותזער נפשיה so that he should not stay too long (in the *tepidarium*) and faint *BR* 307:5

Pa. to curse [cf. ↓ √קלל pa.]: ואתא זעיר לי דבית ישראל come curse for me the House of Israel *TN* Num 23:7 [v. af.]

Af. **1. to diminish:** נזער יתהון let us diminish them *TN* Ex 1:10; ותזער יתכון *ib.* Lev 26:22 [H והמעיטה]; **2. to take/give a smaller amount:** ומן דאזער *ib.* Ex 16:18; דזער (= דאזער) *ib.* 17; Num 11:32; יזער *ib.* Ex 30:15; תזער *ib.* Lev 25:16; Num 33:54; תזערון *ib.* 26:54; 35:8; **3. to curse** [v. pa.]: ואזער *TNGl* Num 23:7

Itpe. **to become small:** קבייא באתריה{ון} רובעיא אזד{רע}<ער>ון the *qab*'s in his place became smaller by a fourth *Ḥal* 58d(1)

On pe., mng. 2, v. Lieb, Alon Vol 230; on itpe., v. id., SZ 103.

זפו n.f. **loan** (↓√זיף; EA זפה DISO 79) sg. זפו דממון זפו דכסף זפו לכל מילה a loan of money, a loan of silver, a loan of anything *TN* Dt 23:20; *FPT* ib.[26]; *TNGl* ib.; *TN* ib. 24:10; ז{י}פו ביש<ה> a bad loan *EchRBub* 60:10 [expl. ותשא Num 14:1, read as ותשא]

זפת, det. **זיפתה** n.f. **pitch** (↓√זפת; Sy זֶפְתָּא LS 203) sg. ... דהוא דאין בנור ובזפת who tortures with fire, pitch ... *ŠR* 32c(27); בזיפתא *TN* Ex 2:3 [H id.]; דזיפת{א}<ה> דקד<י>ק{ר}א דזיפת{א}<ה> גלידא whose pitch is thin, whose pitch is thick *MQ* 81b(9)

זפת vb. **to line with pitch** (< denom. ↓זפת; MH זפת Jast 1714) Pe. זפתין גרבא ולא זפתין כוזתא we line the barrel with pitch but not the jug *MQ* 81b(8); *ib.* 9; 10; 11; חמא יתהון זפתין זיקוקין זעירין he saw them putting pitch on small wine-skins *AZ* 41c(5)

זקיף n. **zaqef** (a cantillation; ↓√זקף) sg. זקפא *MMDam* Dt 4:33

זקף (a/o) vb. **to lift, raise up** (↓זקף; CPA זקף LSp 57, SA סקף Ham 572:90) Pe. **to lift, raise up:** a. general: שרעון וזקפון they fell, and he lifted them up *Beṣ* 60c(53) // *BR* 1241:10; *Ber* 6b(13) // *Naz* 56a(57) // *BR* 1238:9 // *KohR* 18d(22); דזקפית ידי בשבועה for which I raised my hand in an oath *TN* Ex 6:8; *ib.* 17:11; Lev 9:22; זק{י}<ו>ף אצבע<ת>ך raise up your fingers *MŠ* 55c(6); pass.part. sg. זהרה זקיף לדרומה the moon('s crescent) is poised to the south *SYAP* 36:9 [≠ רכין]; זקיפה <בקומה> of upright stature *TN* Lev 26:13; pl. ועיני לאה הוויין זקיפן בצלו Leah's eyes were raised in prayer *ib.* Gen 29:17; Ex 17:12; b. of cantillation (cf. Sy, LS 204, mng. 1.f): קדמיה זקף לרומה ותינ' תביר לתהומא the first one lifts up high; the other is broken to the abyss *MMDam* Lev 23:12; *ib.* Gen 41:9; pass.part. *ib.* Ex 14:27 [≠ דכין]

Itpe. **to stand erect:** אזדקפת *TN* Gen 37:7 [H נצבה]; דאיקונין דיעקב הוה מזדקף לקיבליה Jacob's image stood before him *SYAP* 11:30

זקק vb. **to obligate, attach** (MH זקק Moreshet, Lex 155, TBA זקק Jast 410) Pe., pass.part. **1. attached:** זקיק יהא לביתיה he should be attached to his house (= wife) *FTP* Dt 24:5 [H נקי]; **2.+ inf. to be obligated:** ואנה זקיק למפרנסה I am obligated to support *TN* Gen 30:30; *FPT* ib.[05]; זקיק את מכיון מיטע{י}<ו>נני you have to carry me *BM* 12c(10); דבעלה זק{ו}<י>ק מספקה ל{י}ה מזוני since her husband is obligated to supply her with food *BB* 16c(25); זקיק{נ}ן למברכה obligated to say the blessing *Ber* 3c(41); דאינון זקיקין מסקה חמריהון לתמן they have to take their wines up there *BME* 12c(22)

Itpe. **to copulate:** בעא מיזדקקא לאיתתיה he wanted to copulate with his wife *Ket* 26c(52) [acc. to rdg. of ספר המפתח, in S. Assaf, Responsa Geonica, Jerusalem 1942:197, l. 17]

Lieb, Tarbiz 20(1950):113.

זקר vb. **to stagger, leap forth** (CPA זקר LSp 58) Pa. בההוא דאעבריה מזקר concerning one whom he passed through (the Molech) staggering *San* 25c(2); כהדין תרנגלא דגלי מאתר לאתר מז{ו}קר like that hen which wanders from place to place staggering *VR* 116:6

Wartzki, LM 165+; Moreshet, Lex 156.

זרב vb. **to constrain, compress** (Sy זרב LS 205) Pe. : text ;V, Riš) אית אתרין דזרבין <עמרה מן לגב> (עימיה מן ˹גו˺) there are places where they constrain (the shoes) with wool on the inside *Kil* 32d(7) [expl. מנעל של זרב Mib. 9:7]; זרב אובלסין בפילקה דידה (the angel of death) constrains people in his prison *SYAP* 58:8

זרגון n.m. **vine shoot(?)** sg. *Kil* 27a(41); זרגונה *Suk* 53c(48)

Löw, Flora 1:69, w. prev. Fl, TMW 1:564 (Persian etym.); Jast 411: species of fruit.

זרוע n.m. **one who sows** (↓√זרע; CPA זרוע LSp 58) sg. הוי זרוע be a sower! *BR* 702:7 [≠ ↓נצוב]

זרז vb. **to be quick, quicken, gird, strengthen** (↓זריז; SA זרז Ham 507:169+, MH זרז Moreshet,

Lex 157) Pa. **1. to be quick, hurry:** a. alone: וזרז *FPT* Gen 43:30[05; H וימהר]; וזריז טליה the young man hurried *TN* Num 11:27; *TNGl* Gen 24:18; *ib.* 20; זריזו *AmGen* 2b:15; pass.part. מזרז swift *FT* Num 9:8; b. as aux. vb.: וזרז ונפק he quickly went out *TN* Ex 10:6; *ib.* Dt 32:1; ומזרז ומייתי פורענותה he swiftly brings retribution *ib.* 35; למזרזה למשלחה יתהון to swiftly send them out *FPT* Ex 12:33[23]; **2. to gird:** וזרז יתיה בהמיינה he girded him with the belt *TN* Lev 8:7 [H ויחגר]; **3. to strengthen:** זרזי גרמיך strengthen yourself! *PRK* 93:8 [expl. קומי לך Song 2:10] // זר{ו}<י>זי *ŠR* 17b(12)
Itpa. **to strengthen oneself** [↓pa., mng. 3]: אתוקף ואזדרז *TN* Dt 31:7 [H חזק ואמץ]; *ib.* 6; 23; ונפק ואזדרז he went out and strengthened himself *ib.* Gen 43:31; 48:2

זְרִיז adj. **quick, industrious, pronounced quickly** (↓√זרז; Sy זְרִיזָא LS 206) **1. quick, industrious:** sg. בתרין מנהון הוה משה זריז in two of those cases, Moses was quick *TN* Lev 24:12 [≠ ↓מתין]; *ib.* Num 9:8; 15:34; 27:5; דהוא זריז סגין he is very industrious *Ber* 5a(36); pl. דיהוון זריזין בדיני ממונה they should be quick in monetary cases *TN* Lev 24:12; *ib.* Num 9:8; 15:34; 27:5; **2. pronounced quickly** (i.e. connected in the masoretic accentual system by a *maqqef*): sg. אכילה מארך חזיה זָרִיז in Lev 10:13 (beg. ואכלתם), there is a long accent; in ib. 14 (beg. חזה) there is a swift pronunciation *MMDam* Lev 10:13 [ref. to כי־חקך ≠ כי חקך]; *ib.* 13:29

זרע n.m. **seed, semen, offspring** (↓√זרע, בית זרע; CPA זרע LSp 58, SA זרע LOT 3/2 253:39) **1. seed:** sg. *TN* Gen 1:11 [H id.]; *ib.* 47:19; Lev 11:37; Dt 28:38; אשאל לי זרע lend me seed *BR* 452:5; *Švi* 34a(59); ונפק עפרה יקידא ואוקיד זרעא burning earth came out and and burnt the seed *Tan* 69b(29) // *PRK* 234:4 // *EchR* 40:3; זרע כסבר coriander seed *TN* Num 11:7; זרע כיתן flax seed *MŠ* 56d(3); *Meg* 74d(51); *BB* 17a(26); *San* 25d(38); pl. זרעיכון *TN* Lev 26:16; *ib.* Dt 11:10; **2. semen:** sg. זרעה *ib.* Lev 21:15 [H זרעו]; לזרע *ib.* 18:20; חשמיש דזרע sexual intercourse [↓חשמיש]; **3. offspring, descendant:** sg. למקיימה זרע *FPT* Gen 7:3[05; H לחיות זרע]; זרע דבנין *TN ib.* 21:12; 38:8; בגברה ההו ובזרעיה on that man and his offspring *Naveh* 70:15; זרעך *Meg* 75c(23) [quoted from Tg to Lev 18:21]

זרע (a/o) vb. **to sow, plant** (↓זרע, זרוע, זירוע, זרעון, זרעי; CPA זרע LSp 58, SA זרע ST Gen 26:12) Pe. **to sow, plant:** פוק זרע מן רזרע צמחין go out and sow! After he sowed they sprouted *Kil* 27d(34); חד בר נש הוה זרע חקלא לפת a certain person sowed (his) field with turnips *Pea* 20b(10); *ib.* 17c(21); *Kil* 27d(63); *ib.* 29c(40); *BME* 12a(43); *San* 25d(38); *AZ* 39c(19); *KohR* 15d(24); זרוע מיניהון *BR* 636:9; *TN* Ex 23:10; *ib.* Lev 25:20; Dt 11:10; ומה דאת זרע לית את כנש you will not gather in what you sow *MŠ* 55c(27); *TN* Lev 25:20; וזרע ליה וחצד ליה he sowed it and harvested it *Meg* 74d(51); *EchR* 54:4; *TN* Gen 45:6; pass.part. זריע *ib.* Lev 11:37; דהווח זריעה סערין which was sown with barley *MQ* 80a(57)
Af. **to bring forth seed:** דמזרעין זרע *TN* Gen 1:11 [H מזריע זרע]; *ib.* 1:29
Itpe. **1. to be sown, planted:** יזדרע *TN* Dt 21:4 [H יזרע]; *ib.* 29:22; בפוקי דיש שתא איזדרעון they were planted (immediately) after New Year *Pea* 20b(7) // *BB* 17a(29); **2. to be inseminated:** ואינון שייפין דין עם דין ומזדרעין(V) they rub each other and become inseminated *Kil* 27a(59)

זרעון n.m. **seed** (↓זרע; CPA זרעונין HS 9:32) pl. כל זרע זריע זרעונין all seed seeded with seedlings *TN* Lev 11:37 [H זרע זירוע]
Poss. a pl. of זרע; v. Nöld, Sy Gr 50, n. 3.

זרעי, det. **זרעיתה**, pl. **זַרְעָיָין** n.f. **family, offspring** (↓זרע; Sy זַרְעִיתָא pl. LS 207) **1. family, clan:** sg. *TN* Dt 29:17 [H משפחה]; זרעית גיור *ib.* Lev 25:47 [H משפחת גר]; הדא זרעיתא *Qid* 65d(39); *TN* Lev 25:49; *ib.* Num 26:12; pl. חד<ח>ין זרעיין two families *Šab* 13c(57) // *Hor* 48c(45); זרעיית *TN* Num 36:1; זרעייתה *ib.* 3:21; 26:17; זרעייתהון *ib.* 1:18; Ex 12:21; **2. pl. descendants:** זַרְעָיַית בניך your sons' descendants *FPT* Gen 48:11[04]; *ib.* 35:12[03]; זרעיית *TN* ib. 15:13; *ib.* Dt 31:21; לית אנא מערב זרעיתי I will not mix my descendants *RuR* 186:89

זרק n.m. **zarqa** (a cantillation; ↓√זרק) sg. זרקה *MMDam* Dt 31:23

זרק (a/o) vb. **to throw, sprinkle** (↓זרק, מזרק; SA זרק Ham 457:84+, Sy זרק LS 207) **1. to throw:** וזרק גיטא לאיתתיה he threw the divorce writ to his wife *Giṭ* 43b(38); חד מיניי נסיב צריר וזרק ליה לרומא an apostate took a pebble and threw it aloft *San* 25d(46); *ib.* 49; 51; *BR* 574:7 // *ib.* 1059:3; *TN* Ex 9:8; זרקוני לנהרא throw me into the river *Qid*

58d(36) // *Ket* 31a(3); דלא יזרוק ההוא דגער בה אבן so that Satan should not throw a stone *BR* 600:2; *Hor* 46d(15); זרק גרמיה לגווה (the snake) threw himself into it *PRK* 175:7; *EstR* 7d(24); *MŠ* 55c(3); 2. **to sprinkle:** וית אדמיה יזרוק he will sprinkle its blood *TN* Lev 7:2; *ib.* Num 18:17; **3. to use a disjunctive accent:** ז׳ בטע׳ דזרקין דבעיניג׳ there are seven cases of an accent which is used disjunctively (i.e. *zarqa*) in this context *MMDam* Num 26:44

Af. **1. to throw** [v. Sy]: והוון מזרקן קדמיך שירין they threw bracelets before you *TN* Gen 49:22; והוון עבדין נפש{י}<ו>ן מזרקין אילין לאילין they pretended to throw to one another *Dem* 26b(2); **2. to sprinkle:** אזרק *TN* Num 19:13 [H זרק]; *ib.* 20; דמזרק *TNGl* Lev 7:14

Itpe. **to be thrown:** גירין דאשא יזדרקון fire arrows will be thrown *FPT* Ex 19:13[19]; *TN* ib.

זרת n.f. **span** (CPA זרת LSp 58, SA זרת ST Ex 28:16) sg. זרת ארכה וזרת פתיה a span its length and a span its width *TN* Ex 39:9 [H זרת]; זרתיה מתיתה לקובלה his span was directed towards him *BR* 682:4

ח

חבב vb. **to love** (↓חביב, חיבה; CPA חבב af. LSp 58) Pa. למחבבה *TN* Dt 33:3; *FT* ib.

חבוט n.m. **giblets (?)** sg. חבוטא ובני מעייא the giblets and entrails *EchRB* 47:15; *ib.* 18

חבול n.m. **injury, corruption** (↓ √חבל) pl. חבוליהון *TN* Lev 22:25 [H משחתם]

חבור n.m. **conjurer** (H חובר HAL 276) pl. וחבורי חברא בישין evil conjurers *FTV* Dt 18:11 [H וחבר חבר]

חבורה, det. **חבורתה** n.f. **group, party, collegium of disciples** (↓חבר; MH חבורה Jast 416; cf. Sy חֶבַּרְתָא LS 212) **1. group, party:** sg. כל בני חבורתה קדישתה all the members of the holy group (= the synagogue congregation) *Naveh* 46:1; כמה דאתקנת חבורתה קדישתה as the holy group (of Rabbis) had established *JMP* 31:6; pl. חבורן חבורן in individual groups *TN* Ex 12:46; *ib.* Dt 14:1; וחברי חבורן בישן members of evil groups *ib.* 18:11; **2. collegium of disciples:** sg. ר׳ חייא בר אבא וחבורתיה PN and his collegium *Ber* 5c(8); *ib.* 9; 11a(29); 32; *Švi* 37c(2); *Švu* 36d(48); רב כד הוה מורי בחבורתיה when PN instructed in his collegium *Ter* 41c(29) // *Šab* 5d(11); תרתין חבור{י}ן *ŠR* 31c(13)

W. Bacher, MGWJ 43(1899):354+; Friedman, JMP 2:304+; Naveh 77+; M. Beer, Zion 47(1982):178+.

חבוש, חבושי ↓ בית חבוש, בית חבושי

חבט n.m. **beating, striking** (↓ √חבט; Sy חֶבְטָא LS 209) sg. חבוט חבטך go ahead with your beating *Yev* 4a(19) // *PRK* 64:6 // *ib.* 65:6 // *KohR* 21b(47) // *Qid* 64d(35); בשעת חבטה at the time of the beating (of the olives) *EchRB* 53:25; *ib.* 26 // בחבט{י}א *MŠ* 55b(50)

חבט (a/o) vb. **to beat, strike** (↓חבט; Sy חבט LS 209) a. an inanimate obj. (+ ־ב with): דו חביט ביה *Šab* 16b(3) // *Beṣ* 60c(36); b. an animal: אילין דחבטין תורא בחייליה those who strike an ox (to improve the color of its skin) when it is in its full strength *San* 23c(9); *ib.* 10; 11; למיחבוט *Beṣ* 62b(4); *ib.* 5; c. a person (+ על upon): שרי חבט עליה he began to beat her *BR* 154:5 // *VR* 806:2 // *Ket* 34b(59); ושורון חבט{ו}<י>ן עלוי *Švi* 35b(16); [חבט↓ n.] חבוט חבטך

On usage b, v. Lieb, Greek 281.

חביב adj. **beloved, dear** (↓ √חבב; CPA חביב LSp 58) a. alone: sg. מה חביב דם <גוירתא> הדא how dear is the blood of this circumcision *TN* Ex 4:26; יוסף חביבא *ib.* Gen 44:19; ברא חביבא a beloved son *PRK* 357:1; pl. בגין דחביבין לא איתענשון because they are beloved, they were not punished *AZ* 39b(13); *TN* Dt 14:1; עם חביבין beloved people *FPT* Ex 19:5[06]; *TN* Dt 14:2; *ib.* 26:18; בניא חביביא beloved children *FT* ib. 32:19; b. w. על: חברך רחמך דחביב עליך כנפשך your friend who is as dear to you as yourself *TN* Dt 13:7; *ib.* Gen 44:30; תלמידיה דברנשא חביב עליה כבריה one's pupil is as dear to him as one's son *Ber* 5b(64); *MQ* 82a(26); *BRV*[60] 92:4; pl. *TN* Dt 32:19

חביב 2# n.m. **uncle, father's brother** (< אח איב; SA עביב Ham 448:126+) a. general: sg. חביבה או בריה דחביבה *TNGl* Lev 25:49 [H דדו או בן דדו]; לאלעזר אחי חביבי to PN, my brother, my uncle *Pap* 1:1; שמעית מן חביבי I heard from my uncle *Suk* 53d(63) // *Meg* 72a(7); *BR* 1113:3; חמינן ההן סבא משתעי לחביבך we saw that old man talking to your uncle *Tan* 68d(59); *EchRB* 66:8; *ib.* 102:4; b. w. PN: ר׳ אנינייא בר סיסיי חביבי *Ber* 11b(30); ר׳ חייה (רובה) חביבי *Yev* 12c(45); *BQ* 7b(48); *BM* 10c(50); רב הושעיה חביבך *Tan* 64a(40) // *Meg* 74b(59); ר׳ יהושע חביביה *KohR* 4b(19)

Ros, Yalon Vol 292, n. 26; 293, n. 30.

חביבה, det. **חביבתה** n.f. **aunt, father's brother's wife** (↓ 2# חביב; SA עביבה Ham 448:129+) sg. חביבתה *TN* Lev 20:20 [H דדתו]; *TNGl* Ex 2:1;

חביכתך *TN* Lev 18:14; *TNGl* Dt 27:23; *FT* ib.

חביץ, עביץ n.m. **dish of flour, honey, and oil beaten into a pulp** (√חבץ; Sy חביצא PSm 1182, TBA חביצא Jast 419) sg. חביצא *Ned* 39c(42); pl. חביצין *EchRB* 49:8; עביצין *Ḥal* 58a(5)
This word is glossed in var. sources: 1. BT: קמחא ודובשא ומשחא דעבדי אברושך *BBer* 37a, Ms. M (on אברושך < Pehl *apērōšak, MP afrōšā, v. JA 226 (1935): 225; 2. Sy: קמחא ושומנא ודבשא PSm 1182.

חביש n.m. **prisoner** (↓ √חבש; SA עבוש ST Gen 39:20) pl. חבישי<ה> *TNGl* Gen 39:22 [H האסירים]; *ib.* 40:3; חבישי<י>א *ib.* 39:22; דחבישוי דמלכא *TN* ib. 20

חבל interj. **alas!** (JA, Pal 4# חבל DISO 81) *KohR* 19c(7); *ib.* 25

חבל n.m. **destroyer** (↓√חבל; Sy חַבָּלָא LS 211) sg. שרי חבלה מחבל בעמה the destroyer began to destroy among the people *TN* Num 17:11 [H יצא הקצף]

2# חבל, חביל, det. **חבלה** n.m. **rope, district** (CPA חבל, חביל LSp 58) **1. rope:** sg. חד אישתרי חבל אישתרי תרין חבלין one rope was untied; two ropes were untied *VR* 305:3 [ref. to woman's birth pangs]; דנכיח בחכי חבל מרחל ליה a rope frightens one who was bitten by a snake *MSam* 115:1 // *ŠR* 4d(18) // *KohR* 18b(27); אתה תופס חבלה בתרין ראשוי you hold the rope by its two ends *BR* 368:8 // *ib.* 511:6 // *VR* 196:6 // *PRK* 304:11; ר׳ מאיר *VRK* 248:6 // *EstR* 9b(10); ריש חבלא צווח לסופיה דחבלא רישיה PN called the end of the rope its beginning *Soṭ* 23a(32) // *KohR* 8a(30); חד קטר גרמיה בחבלא a person tying himself with a rope *Ber* 6c(50); *KohR* 24b(32); *ib.* 15a(25); pl. ההן דעבד חבלין one who makes ropes *Šab* 10c(15); *Meg* 74d(51); *VR* 494:3; ההין דמגפר {נ}<ו>חבלין אליקה one who pitches ropes for a windlass *Šab* 10c(4); **2. district:** sg. חבל ימא District of the Sea (GN) *Yev* 3b(11) // *BR* 350:6

3# חבל n.m. **destruction, ruin** (↓√חבל; TA חבלא Jast 420) sg. גובה דחבלא the pit of destruction *TN* Gen 22:10; *FT* ib.

חבל (a/o) vb. **to injure, destroy, pervert** (↓חבול, חבל, 3# חבל, חבלה, חבלו, מחבל, מחבלן; CPA חבל LS 59, SA חבל ST Gen 6:17) Pe. **to injure:** ראין עלת ויחבול יתיה *TN* Ex 21:26 [H ושחת]; בחלקי אנא חבל בך if you come into my domain I will injure you *BR* 338:2; pass.part. חביל *TN* Dt 24:6
Pa. **1. to destroy:** הא אנא מחבל להון ומחבל ארעא עמהון behold, I will destroy them, and the earth with them *BR* 280:9 [w. ref. to Gen 6:13]; *TN* Gen 6:17; *ib.* 9:11; 19:13; Ex 12:23; Dt 10:10; 20:19; לית מחבלן עלמא *Ḥag* 77d(55) // *San* 23c(41); הדין תורא מחבל כרמא won't that ox destroy the vineyard? *Pea* 20b(2); **2. to be corrupt, perverted:** חבלו עמך *TN* Ex 32:7 [H שחת]; *ib.* Dt 32:5; **3. to corrupt, pervert:** וחבלו עובריהון they perverted their actions *ib.* Gen 6:11; 12; 38:9; Dt 4:25
Af. **to injure:** וִיַחְבֵל *FPT* Ex 21:26[01]
Itpa. **to be destroyed:** איתחבלת *TN* Gen 6:12; *ib.* Ex 8:20; דיתחבלון זרעיתי מן בתרי so that my descendants should be destroyed after me *ib.* Gen 4:23

חבלו, cs. **חבלות** v.n. **destroying** (↓ √חבל) בחבלות{א}<ה> in his destroying *TNGl* Ex 12:27 [H בנגפו]

חבק vb. **to embrace** (Sy חבק LS 212) Pa. וחבק *TNGl* Gen 29:13 [H ויחבק]; *ib.* 33:4; *FTV* ib.

חבר, det. **חַבְרָה** n.m. **friend, colleague, ḥaver** (CPA חבר LSp 59, SA עבר Ham 554:379+) חַבְרְיה *FPT* Gen 31:49[03];- **1. friend, colleague:** sg. והוה כתיב וחבריה חתם he wrote and his colleague signed *Tan* 69a(26); בחד בר נש דאפקיד גבי חבריה concerning a person who deposited something with his friend *Ber* 4c(6); *Or* 61b(3); *Er* 24d(18); *Ḥag* 78d(20); *Soṭ* 20b(21); חמית בנביותי דייתי חברי לגבך I saw in my prophecy that my friend will come to you *PRK* 373:6; pl. וכל חברוי פליגין עלוי all his colleagues disagree with him *Švu* 36d(50); אזיל ואישתוי לחבריך go and be like your colleagues *Šab* 3b(57); **2. another, fellow:** sg. די יקטול ית חבריה one who kills his fellow *TN* Dt 19:4; חד בר נש קבל על חבריה a certain person complained against his fellow *BR* 302:1; ההן דיזיף מן חבריה one who borrows from another *Ket* 33c(21); גבר לחבריה [↓גבר]; *BQ* 6d(59); *BM* 8c(44); *BR* 359:11; *PRK* 5:7; **3. ḥaver, i.e. a scholar or student:** sg. חבר זעיר an insignificant scholar *Ter* 46c(9); ר׳ חנינא חבר הוינא *San* 18c(5); חברון דרבנן PN, the *ḥaver* of the Rabbis *Ber* 11b(61); *Pes* 31a(43); *Meg* 71b(32); *Yev* 14d(22); *Ned* 42d(47); *Nid* 50c(48); pl. חברייא אמרין *Naz* 51b(30); חברייא בשם ר׳ יוחנן *Nid* 50a(1); חברייא בעיין *Švi* 39b(41); *Ter* 42d(33); *Šab* 5d(4); *MQ* 80b(51); חברייא רברבייא the senior *ḥaverim* *BB*

17a(52) ≠ חברייא ועיריא the junior *ḥaverim ib.*; *BR* 48:1; *VRQ* 391:4; *PRK* 345:8

For add. exx. from PT, v. CTY 3:484+; on mng. 3, v. Bacher, MGWJ 43(1899):345+.

2# חבר n.m. **charmer** (↓חבור; CPA חבר Duensing 157, SA חבר ST Dt 18:11) sg. *Dem* 22a(10); *VRK* 504:1; pl. חברי חבורן בישן charmers of evil charms *TN* Dt 18:11 [H וחבר חבר]

3# חבר n.m. **charm, spell** (SA חבר ST Dt 18:11) sg. וחבורי חברא בישן evil conjurers *FTV* Dt 18:11 [H וחבר חבר]

4# חבר n.m. **company, group** (MH חבר Jast 422) sg. חברה דמעמידין the group of ... *PalLaws* 27:19; pl. לא תעבדון חברין חברין do not form companies *FTP* Dt 14:1

Lieb, TK 1:190 and n. 43; Klein, FT 2:81, n. 8; Margulies, PalLaws 9.

חבר vb. **to combine against, gather together, be associate of** (↓חבורה, חבר, 4# חבר, חברה; Ma הבר pe. MD 130, BH 2# חבר HAL 276) Pe. **to combine against s.o.:** נחת עולא לתמן וחברון עלוי PN went there (= to Babylonia), and they combined against him *Dem* 22b(23) // *Qid* 64b(44)

Itpe./a. **1. to gather together:** אתחברו *TN* Gen 14:3 [H חברו]; *FTV* ib.; *TN* Num 25:3; **2. to become an associate of s.o.** [denom. < ↓חבר]: ולא יתחבר עם משהדי שקר he should not be an associate of perjurers *ib.* Dt 5:20

On pe., v. Lieb, TK 4:566.

חברבר n.m. **type of snake** sg. חברברא *Ber* 9a(52); הדין חברבר{י}א *ib.* 51

Löw, Fauna 39.

חברברין n.m.pl. **blindness** חברבריא *FTP* Gen 19:11 [H סנורים]

חברה, det. **חבירתה**, **חברתה** n.f. **friend, neighbor, other** (↓חבר; SA חברתה ST Ex 11:2) **1. friend, neighbor:** sg. חברתה *TN* Ex 11:2 [H רעותה]; שמעון קליה דאיתתא אמרה ⌈לחבירתה⌉ they heard the woman say to her friend *Šab* 8c(61); *BR* 327:4; *EchR* 75:10; *Švu* 37a(61); **2. other one:** sg. חמית בחילמי עיני נשקה חבירתה I saw in my dream my one eye kissing the other *MŠ* 55b(53); *EchR* 51:16; חורה ואשחויאת לחברתה he put it (i.e. his eye) back, and it became like the other one *SanAs* 23c(44); וקטלת חדא מנהון חברתא one (of the birds) killed the other *VR* 509:2; מן חבורה לחברתה from one company to another *TN* Ex 12:46; מילה מדמיא לחבירתה one thing like the other *Ber* 2c(34) // *Yom* 40b(34); *San* 22c(2)

חֲבָרִי n.f. **wound** (SA חברי Ham 460:44) sg. *FPT* Ex 21:25[01; voc; H חבורה]

חבש (a/) vb. **to imprison** (↓חבוש, בית חבושי, חביש; CPA חבש LSp 59, SA חבש ST Num 30:8(Var)) Pe. **to imprison:** וחבש יתהון *TN* Gen 42:17; *ib.* 24; חבשיה ריש גלותא the exilarch imprisoned him *BB* 15b(1); *ib.* 4; בקדמיתא כעס עלי וחבשי previously he was angry at me and imprisoned me *VRG* 404:1; נסכתנון וחבש יתהון בפילקי he took them and incarcerated them in prison *VR* 792:2; pass.part. חביש *TN* Gen 40:3 [H אסור]; בעלה דהיא איתתא חביש my husband is in prison *Tan* 64b(45); *ib.* 52; חבישין *FPT* Gen 40:5[05]; *EchR* 82:18

Itpe. **to be incarcerated:** אתחבשו *TN* Gen 42:16 [H האסרו]; יתחבש *ib.* 19; ואתחבש בפילקי *VRV* 702:4 // *PRKVar* 411:2; *Hem* 26; *ib.* 27

חבשובה n.m. **Sunday** (SA עבשבה Cowley, SL lxv, Mal *hašoppa* Berg, Glos 41) כצפרה בחבשובה on Sunday morning *BR* 689:1; *ib.* 6; *BRV*[60] 95:7; כהן[!] בשובהן[!] *ib.* 93:4; חד בשובא *Meg* 70b(25); *AZ* 39b(63); *JMP* 13:2

Kut, SGA 23; on the PN חבשובא, חבשבא in Sy, v. E. Littmann, Syria, Semitic Inscriptions, B: Syriac Inscriptions, Leiden 1934:48+.

חַג n.m. **holiday** (↓חגה; SA חג Ham 469:322) a. general: sg. חגה *FPT* Lev 23:41[06; H חג]; *TN* Ex 10:9; *ib.* 13:6; Num 28:17; דמטי חגא ולא הוה ליה להוא גברא כלום the holiday is coming, and I (lit. that man) have nothing *EchR* 54:9 [// מועדא *MŠ* 55c(23)]; pl. חַגֵי שבועיכון *FPT* Num 28:28[06]; b. specific: חגא דאתכנשותא holiday of ingathering *TN* Ex 34:21; חגא דחצדא holiday of harvesting *ib.*; חגה דמטלייה the holiday of booths *ib.* Num 29:20; Dt 31:10; חגא דמטללתא *EstR* 12b(26); חגה דפטירייה holiday of unleavened bread *ib.* Num 22:18; Dt 16:16; חגא דפסחא holiday of Passover *ib.* Ex 34:25

חגה 2# ↓חגב

חגג (o) vb. **to celebrate** (SA חגג Ham 469:323+)

Pe. תחגון *FPT* Ex 12:14[23; H תחגו]; *TN* ib.; *ib.* Lev 23:39; 41; Dt 16:15; תחוגון *ib.* Ex 23:14; יחגון *ib.* 5:1

חגה n.m.det. **Succot** (calque < MH החג Jast 423; ↓ חג) sg. מן חגא ועד חנוכתא from Succot until Ḥanukka *Šab* 5b(27); *ib.* 30 // *KohR* 9b(15); מן פסחה לחגא from Passover to Succot *PRK* 68:8; שבעתי יומי חגא *ib.* 424:9; *Šab* 11a(38) // *Pes* 37c(32); *BB* 15c(12)

2# חָגָה, pl. **חגין** n.f. **camel thorn** (*Alhagi camelorum*; Sy חָגְתָא, pl. חָגֶא LS 219) pl. והוינן חמיי דיקלייה דבבל כאלין חֲגָיֵיה we saw those palms of Babylonia like thorns *RHG* 58a(18); כל מי שהוא עולה לראשו רואה דקלים שלפניו כאילין חג{ב}ייא anyone who goes to its (i.e. the tower's top) sees the palms before him like those thorns *BR* 358:2
Löw, Flora 2:314; 416+.

חגול n.m. **one who surrounds** (↓√חגל) pl. ויי מה עבר עליי מן כל חגוליי woe, what has happened to me from all those who surrounded me *SYAP* 31:12

חגיר adj. **lame** (CPA חגיר LS 59) a. alone: sg. *TN* Lev 21:18 [H פסח]; *ib.* Dt 15:21; *Ḥaliṣa* 101:7 [text: חיגר]; b. + ממלל,פם stammerer: חגיר פום *FT* Ex 4:10 [cf. Sy חגיר לֶשָׁנָא PSm 1193]; חגר פם חגר ממלל *TN* ib. [H כבד פה וערל שפתים]; *ib.* 6:12; 30

חגל vb. **to make a circuit, go around** (↓חגול, √עגל; CPA חגל LSp 59) Pe. והוות חגלה נגירה לה בכל קרתה she made a circuit, leading him in the whole city *BR* 154:1 // *VR* 805:2; מי חגלה נסבת שם ביש going around she got a bad reputation *Sot* 19a(37)

חגר vb. (unclear) Pe./Pa. חגר עליה(י) מ(י)⌐ר⌐תנא *Ned* 37d(19)

חַד, f. **חֲדָה**, det. **חדתה**, **חַתָּה** num. **one, someone, certain** (↓חכשובה, דחדה עיין, דחדה קרן, לחדה, כחדה; CPA חד LSp 59, SA חד, חתה GSA 312) חַד *FPT* Gen 8:5[02]; חֲדָה *ib.* 2:21[02]; חדתה *TN* Num 28:12; חַתָּא *FPT* ib. 28[06];- **1. one:** a. alone: חד מן ימיניה וחד מן שמליה one on his right and one on his left *BR* 1241:10; חד כמשה *TN* Dt 30:12; חד מלעיל וחד מלרע one above and one below *RH* 58a(53); חדה כפנה ולא אכלה one fasts and does not eat *Am* 7a:17; b. w. nouns: 1) preceding: a) general: חד תרע one door *Šab* 17b(41); חדא עטם וחד לגין דחמר a thigh and a flask of wine *Meg* 70d(25); *Ber* 5c(50); *SanAs* 23c(35); *BR* 697:3; b) in a partitive sense: חדא ידיה one of his hands (lit. his one hand) *Ber* 12b(13); *Hor* 47a(38); (Riš)חדא ריגליה *Kil* 32d(40); חדא שיני one of my teeth *KilV* 32b(36); 2) following: יום חד *TN* Gen 33:13 [H יום אחד]; חולק חד one portion *ib.* 48:22; Ex 24:03; Lev 7:14; שעה חדה temporary (lit. one hour) *ib.* 1:1 [and passim in Targumic texts]; det. סטרא חדתא *ib.* Ex 25:32 [H צדה האחד]; יריעתה חדתא *ib.* 26:2; דיכרה חתה *FPT* Num 28:28[06]; *TNGl* Ex 26:15; c. in date formulae: בחד יום לירחה on the first day of the month *FPT* Gen 8:5[04]; *TN* Num 1:1; חד בשובא Sunday *Meg* 70b(24); d. in fractions: חד מן עשרה 1/10 *TN* Gen 14:20 [H מעשר]; חד מן ארבעה 1/4 *Ter* 42b(19); חד מן תומנייא 1/8 *ib.* 20; חד מן שיתין 1/60 *ib.* 42; d. in partitive usages: 1) w. -ל: חדא לעשר one out of ten *Dem* 26b(57); חדא לאלף *ib.* 58; חדא למאת *ib.*; 2) w. מן [CPA חד מן LSp ib.]: בחדה מן קורייכון *TN* Dt 13:13 [H באחת עריך]; *ib.* Gen 21:15; Lev 22:27; חד מן אילין דמיתמני בכסף one of those who were ordained for money *Bik* 65d(6); *RH* 57b(50); *PalLaws* 28:35; **2. someone, certain:** a. alone: עבר חד קומי תיבותא a certain person went before the ark (to lead the prayers) *Ber* 9c(31); *Pea* 16a(28); *Dem* 23b(62); *Pes* 29c(52); b. preceding indef. nouns: חד תלמיד a certain student *MŠ* 55c(25); חד בר נש [↓ברנש]; חד סב [↓סב]; חד כותי a certain Samaritan *Tan* 68d(56); *BR* 932:5; *ib.* 1142:2 [and passim in PT and Midrashic texts]; c. w. PN's: חד אבא יהודה *Hor* 48a(40); *Nid* 48d(51); *VR* 114:1; **3.** in var. expressions: a. חדה one thing, matter, time: הא תרתיי גבך חדא דחשדתני וחדא דאיסתכלת בה behold, there are two things against you: One that you suspected me. And one that you looked at her *Ḥag* 77d(34); *Ber* 4b(30); חדא לתלת שני<ן> once in three years *Pea* 21a(40); b. חד(ה) חד(ה) one at a time [CPA חד חד LSp ib.]: *PRK* 195:1; *Ned* 39b(3) // *BQ* 7a(29); c. חדה בחדה one for one: *Ber* 14b(42); *Pea* 20a(61); d. חד לחד one another [CPA חד לחד LSp ib.]: מהוא דיסבון טלייניא חד לחד is it permitted for the children to marry one another? *PalLaws* 66:6; *EchR* 84:2; *Pea* 16a(30); e. חד על חד one upon the other: ואינון פליגין חדה על חדה *NidG* 51a(7); f. חד עם חד with each other [CPA חד עם חד LSp ib.]: תר<ת>ין צפרין מתנציין חדא עם חדא two birds fighting with each other *KohR* 15c(22); g. חד ... (ו)חד one ... one [CPA חד ... חד

LSp ib.]: *TN* Lev 14:22 [H והאחד אחד]; *Ter* 41d(25); *Šab* 8a(15); *VR* 508:4; *MPDam* Ex 6:12; חדא מיכא וחדא מיכא *Kil* 28a(60); *MŠ* 54a(48); h. חד חורן one another: ↓חורן; i. חד זמן once: *Ber* 5b(49); *Pea* 15c(47); *Ter* 45c(50); *Qid* 61b(36); j. חד חורן someone/something else: *Kil* 29d(20); *MŠ* 55b(48); k. חד כמה וכמה how much more so: ↓כמה adv.; l. חד לחבריה: ↓חבר; m. כל חד וחד everyone [CPA כול חד וחד LSp ib.]: והוה כל חד וחד שמיט גרמיה everyone slipped away *Beṣ* 61c(40); *Ḥag* 77d(63); *PRK* 200:8; *Naveh* 53:2; והם אומרות כל חדא וחדא *Yev* 6b(36)

J. Lund, JAOS 146(1986):413+. For add. exx in PT, v. CTY 1:175+.

— **חד עשׂר** num. **eleven** (CPA חדעסרא, חד עסר LSp 150, SA חדעסר ST Num 7:72) m. *TN* Num 7:72; *San* 22b(41); חד יום אשתי חד עשר one day he drank eleven (measures of wine) *VRK* 250:2; *VR* 447:1; בחד עשר יומין בירח אלול on the eleventh day of Elul *Zoar* 3:3; det. חד עשרתי *FPT* Gen 32:23[03]; f. חדא עשרה *TN* Ex 26:7; *Dem* 24c(39); det. חדא עשרתי *TN* Ex 26:8

חדד vb. **to sharpen** (TBA חדד Jast 425) Pa. נפל תורא חחדדו סכיני (if) the ox has fallen, you sharpen the knives *EchR* 71:4

חֲדוּ, cs. **חדות**, **חדוות**, det. **חדוותה**, **חדותה**, pl. **חדוון** n.f. **joy** (↓√חדי; SA חדו ST Gen 18:12, עדו Ham 543:96) sg. הא חדו חדו שלמה behold, joy, complete joy *PRK* 328:10 // *ŠR* 8b(15); בחדו *TN* Dt 28:47 [H בשמחה]; ואנה עתיד הפיך אבליה לח‹ד›ו in the future I will change its mourning to joy *SYAP* 38:19; חדו רובה great joy *ib.* 36:15; מה מהנייא חדוותא what good is joy? *VR* 451:4 // חדותא *PRK* 387:2 // *KohR* 7a(33); בשעת חדותה חדותה at the time of joy, (there should be) joy *BR* 259:3; חדוותכון *TN* Num 10:10; pl. בחדון *ib.* Gen 31:27

On the basis of the comparative material, there appear to be two base forms of this word [↓חדווה]. However, since it is impossible to determine the lemma of the derived forms, these have been combined in this entry.

חדוד n.m., in: **חדוד עיינין a type of magician** (lit. sharp eyed one; ↓√חדד) pl. חדודי עיינין *TN* Dt 18:10 [H מענן]; *ib.* 14; *FTP* Lev 19:26; חדורין [!] *TN* ib.; חדורין [!] *FTV* Dt 18:10; *ib.* 14

חדווה n.f. **joy** (↓√חדי; CPA חדוא LSp 60, Sy חֶדְוָא abs. LS 216) sg. *FPT* Lev 23:36[06]; *ib.* 32; *TN* ib. 36; ראובן בחדוה *PRK* 325:4 בחדוה *TN* Gen 22:14; *ib.* Num 29:35

For declined forms, v. ↓חדו.

חדי vb. **to be happy, rejoice** (↓חדו, חדווה, חדיי; CPA חדי LSp 60, SA חדה Ham 470:357) Pe. **to be happy, rejoice:** וחדה *TN* Ex 18:9 [H ויחד]; *ib.* Dt 30:9; חדון *ib.* 33:18; תחדון *FPT* Lev 23:40[06]; *TN* Dt 12:7; חדיין *ib.* Ex 24:11; Dt 16:15; למחדי *ib.* 30:9; חמי וחדי look and rejoice *KohR* 20c(22); חדיי ומחדיי לכון happy and making you happy *Ḥag* 78a(8) // *San* 23c(52); *AZ* 42c(34); *ŠR* 36a(25); והוה ר׳ זעורה חדי בה PN was happy over it (i.e. that his opinion was substantiated) *Yom* 43a(39); *San* 25c(24); *AZ* 41b(10); *Nid* 49a(1) Pa./Af. **to make s.o. happy:** ויחדי *TN* Dt 24:5 [H ושמח]; מחדיי *Ḥag* 78a(8) // *San* 23c(52) [↓pe.] Itpe. **to rejoice** (cf. CPA itpe. LSp 60): תחדון ותחחדון *SYAP* 50:22

Though it belongs here, the exact mng. of the phrase מחדי אח מתערא *MQ* 81b(21) [also *ib. G*] is unclear.

חדיי adj. **joyous** (↓√חדי; Sy חַדְיָא LS 216) sg. קרתא חדיתא joyous city *EchR* 24:1 [expl. קריה עליזה Is 22:2]; *PRK* 257:1

Lieb, PRK 474, w. prev. lit.

חדנב n. (unclear) כחדנבה *EchRB* 147:1 [expl. חשך משחור תארם Lam 4:8]

חדק, det. **חידקה** n.m. **thornbush** (*Solanum coagulans*) pl. טבא דבהון כאילין חידקיא the best among them is like those thornbushes *Tan* 65b(25) [ref. to חדק Mic 3:4]

Löw, Flora 3:376+.

חדת, f. **חֲדָתָה** adj. **new** (CPA חדת LSp 60, SA חדת Ham 466:231) a. as adj.: sg. לחם חדת new bread *TN* Lev 23:14; חמר חדת new wine *ib.* 10:9; Num 6:3; Dt 29:5; בית חדת a new house *ib.* 20:5; מלך חדת a new king *ib.* Ex 1:8; אולפן חדת a new teaching *KohR* 22a(34); ברייה חדתה a new creation *TN* Num 16:30; *ŠR* 39c(7); אוריה חדתא a new (teaching of) Torah *PRK* 69:1 // *Šab* 11a(43) // *Pes* 37c(37); קידרא חדתא a new pot *VR* 415:5; כנישתא חדתא the new synagogue *Švi* 33d(43); *Beṣ* 63a(44); pl. תקלין חדתין new shekels *Šeq* 46c(27); קידרין חדת{י}ן *Ḥag* 77d(61) // *San* 23c(47); b. as noun: sg. מנחה מן חֲדָתָה a gift-offering from the new (wheat) *FPT* Num

28:26[06; H מנחה חדשה]; *ib.* Lev 23:16; pl. חדתן דמן כדון אתבריין new things just now created *ib.* Dt 32:17 [H חדשים]

חדת vb. **to promulgate a novel interpretation, find a new point** (↓ התחדתו, חדת, חדתו, חדתן, חידות; CPA חדת LSp 60) Pa. מה חדתון יומא דין what novel interpretation did you make today? *Yom* 40c(48) // חדת{י}<ו>ן *Git* 47a(26); שמעין קליה דר׳ יוחנן אי מחדית מילה they heard PN making a novel interpretation *Ber* 5a(35); נחת ומחדת לכון מילה *Meg* 72b(23); לחדתהן [!] בהון מדעם to find a new point *TNGl* Lev 27:34

חדתו, cs. **חדתות** v.n. **new condition, newness** (↓ √חדת; SA חדתו Ham 466:232) sg. בחדתותיה *TN* Lev 13:55 [H בגבחתו ≠ ↓שחיקו]; *TNGl* ib. 42
V. Sifra, ed. Weiss, 69b(6): בגבחתו — אילו החדשים.

חדתן n.m. **new thing** (↓ √חדת, חדת) pl. חדתנין *FTV* Dt 32:17 [H חדשים]
The sg. should perh. be חדת (cf. רב).

חוב n.m. **debt, sin** (↓ בעיל חוב, √חוב, חובה, מרי חוב; CPA חוב LSp 61, SA חוב Ham 463:116) חובי *FPT* Gen 4:13[02];- **1. debt:** sg. ↓מרי חוב; חוב שריר ובריר a sound and firm debt *JMP* 11r:16; *ib.* 18:10; גזי חובך pay your debt *Ned* 38b(25); **2. sin:** sg. חובא חקבל it will receive its sin *TN* Num 15:31 [H עונה בה]; *ib.* 5:31; ייזיל ההוא גברא בחוביה that person will die for his sin *VR* 181:3; pl. דבל חובין דאנן חטינן כל שתא all the sins which we have committed during the year *BRV*[60] 92:4; *TN* Gen 18:24; *ib.* Ex 34:7; Num 7:16; *VR* 126:6; חובי גנביא the sins of robbers *FPT* Ex 20:15[25]; בחובי אבהתהון in the sins of their fathers *TN* Lev 26:39; *ib.* Dt 5:21; 24:16; גרמון חובייה [↓ √גרם]; חוביהון יקבלון they will receive their sins *ib.* Lev 20:19; Num 18:23

חוב #2 n.m. **bosom** (↓ עוב; CPA עוב LSp 140, SA חב ST Dt 28:56, עב Ham 468:319+) sg. בחובך *TN* Ex 4:6 [H בחיקך]; *FT* ib.; *ib.* Num 11:12; חוביה *TN* Ex 4:7; אחת חוביה his bosom wife *ib.* Dt 28:54; היא גו חובה והוא גו חובה סוטה (if) she is in his bosom, and he is in hers, (she is) a *soṭa Ket* 31c(25)

חוב vb. **to be guilty, sin, owe** (↓ חוב, חובה, חיוב, חייב, √עוב; CPA חוב LSp 61, חוב itpa. Ham 463:118) Pe. **1. to be guilty, sin:** חייביה האליין דחבו בנפשתהון those who were mortally guilty *TN* Num 17:3; למיחב *FPT* Gen 4:7[02]; חבית *TNGl* Ex 9:27; *TN* Lev 26:28; **2. to owe:** ביזיון אנא חייב לך do I owe you a disgrace? *Ter* 46a(32); *PRK* 300:5
Pa. **1. to convict, find guilty:** ית מן די חייבון דיינייא the one whom the judges found guilty *TN* Ex 22:8; *ib.* Dt 25:1; וחייבוניה they ruled against him *BB* 16b(27); *ŠR* 36d(39); איך חייב ה׳ ברוגזיה how God condemned in his anger *EchR* 96:5 [expl. יעיב Lam 2:1]; **2. to cause to sin:** דלא יחייבון יתכון קדמי *TN* Ex 23:33 [H פן יחטיאו אותך לי]
Itpa. **1. to sin:** חובתיה די אתחייב *TN* Lev 4:3 [H חטאתו אשר חטא]; *ib.* 28; 5:11; 19:22; Dt 19:15; 20:18; **2. to be guilty:** כל מן דמתחייב קטלה anyone who is guilty of murder *ib.* Num 25:4; Dt 17:6; *VRK* 592:3; ויתחייב בנפשיה *TN* Dt 19:6; *ib.* 22:26; Gen 37:21

חוֹבָה, det. **חובתה** n.f. **sin, obligation** (↓ √חוב; CPA חובא LSp 61, SA חובה Ham 463:121) חוֹבְתְהוֹן *FPT* Gen 44:16[04];- **1. sin:** sg. חדא חובה *Ber* 14b(42) [≠ מצוה] // *Soṭ* 20c(37); *Ḥag* 77d(40); *TN* Num 12:11 [H חטאת]; *ib.* Dt 15:9; 19:15; 23:23; חובת שפיכות אדם זכיי the sin of spilling of innocent blood *ib.* Ex 22:1; Lev 20:27; Dt 21:8; חובתיה *ib.* Lev 4:26; 19:22; *BR* 794:7; **2. obligation:** sg. נפיק אנא ידי חובתי I fulfill my obligation *Ber* 4b(16); *ib.* 8c(54) // *RH* 59d(18); *Ber* 11c(7)

חובץ n.m. **cheese** (cf. Sy חֶבְצָא press, crowd LS 211) sg. *Pes* 33c(28) [≠ ↓קופד]; חו{צב}<בצ>ה דעיזא בר חיוורת{י}<א> cheese of a white goat *EchR* 49:7; חובץ PN *PeaV* 16a(29); pl. חובצין *ib.*; *EchR* 49:6; חבצין *EchRB* ib.

חוגרה, det. **חוגרתה** n.f. **lameness** (↓ חגיר) sg. אסיה אסיה אסי חוגרתך physician, physician! Heal your lameness! *BR* 225:5

חוד vb. **to join an arch** (Sy חַיֶּד LS 219) Pa. דהוא <מ>חייד כל הדא כיפתא because it joins that whole dome *AZ* 40a(35)

חוור, **חיור**, adj. **white** (CPA חור LSp 61, SA עבאר Ham 499:87) sg.m. איתהפיך לחוור it turned white *TN* Lev 13:13 [H לבן]; *ib.* 10; שער חוור white hair *ib.* 21; חוטר חיור a white staff *BR* 853:7; סוסי חיור a white horse *PRK* 242:1; f. חוורה היא *TN* Lev 13:4; דייתה חוורתה the white kite *ib.* Dt

14:18; בההן חיורא concerning that white (petroleum) *Šab* 4d(26); pl.m. תרנגלין חוורין white roosters *EchRB* 49:7; *Kil* 32b(5) // *Ket* 35a(13); *BR* 1285:8; f. בהקיין חוורן white eruptions *TN* Lev 13:38

חוור vb. **to wash, clarify, be white** (< denom. ↓ חוור; CPA חור Duensing 157) Pa. **1. to wash** (esp. clothes): וחוור לבושי *TN* Gen 41:14; *ib.* 35:2; Ex 19:14; Lev 11:25; 16:26; Num 19:19; מחוור מאניה *VR* 124:3; **2. to clarify:** pass.part. אית לן קרא דמחור יתי{ך}<ר> מן דין we have a verse which is clearer than that one *BR* 256:2 // *KohR* 8d(2) // *PRK* 65:13; כל מילא דלא מחוורא any matter (i.e. legal tradition) which is not clear *Ber* 4c(34) // *Er* 26a(31)
Itpa. **1. to be cleansed:** מן בתר דאתחוור *TN* Lev 13:55 [H אחרי הכבס]; *ib.* 58: **2. to be white:** ויתחוורון גלמתא מן סגי עבור the hills will be white from much grain *ib.* Gen 49:12

חוורה n.f. **white clay** (> Ar حُوّارَة cretaceous rock, chalk Wehr 212; ↓ חוור) sg. *Šab* 11b(49) [expl. חרסית Mib. 8:4]; חיורא *MŠ* 55d(29)
Cf. GaonKom 19.

חוריי adj. **Horite** (SA חראי ST Gen 14:6) pl. חורייא *TN* Gen 14:6 [H החרי]

חורניי adj. **Horonite** pl. חורניה *TN* Gen 36:20 [H החרי]; *ib.* 21; Dt 2:12; 22

חוט n.m. **thread, cord, border-line** (↓ √חוט; SA חוט Ham 462:109; on mng. 2, MH[2] חוט Jast 431) **1. thread, cord:** sg. *TN* Gen 14:23 [H id.]; *FTV* ib.· ההן חייטא דיהב חוטא גו פומיה the tailor who puts a thread in his mouth *Šab* 10c(5); *BR* 175:9; *Kil* 27a(58); חוט דכיתן a linen thread *ib.* 32d(13); חוט דעמר a woolen thread *ib.* 14; pl. לחרין חוטין *TNGl* Lev 10:2; שזור חוטין braid threads *EchR* 49:20; **2. border line:** sg. ההן חוטא דנוה the border line of Naveh *Švi* 36c(54); (V)ההן חוטא דבוצרה *ib.* 55

חוט (u) vb. **to sew** (↓ חייט, חוט; CPA חוט pa. LSp 61, SA עיט ST Ex 28:28) Pe. **to sew:** דלא יחוט ליה מסאניה בכיתן he should not sew his shoe with linen (thread) *Kil* 32d(8); מיחוט *ib.* 10
Pa. **id.:** וחייטו *TN* Gen 3:7 [H ויתפרו]; כד מחייט משום תופר when a person sews (he is guilty) because of sewing *Šab* 10c(19); סב חוט חייט take a thread, sew! *BR* 175:9; *Švi* 35a(62) // *San* 21b(24); *ŠR* 35c(14); *EchRB* 53:1; חייט לי הדין מדוכא תבירא sew this broken pestle for me! *EchR* 49:19; חייטתון she sewed them *BR* 729:5

חוטריי adj. **of Ḥutra** sg. ר׳ אידי {ד}חוטריה *Šab* 7c(25); *Šeq* 47a(5)

חוי vb. **to tell, show** (↓ מחוין, אחווייה; CPA חוי pa. LSp 61, SA חבי ST Ex 19:3) Pe. **to see:** חיוי look! *Pea* 15d(36) // *BR* 632:6; למחווי ליה אפין to console *BRG* 131:3 [↓ אפין mng. 1.a.7]
Pa. **1. to show:** וחוי ליה ה׳ אילן God showed him a tree *TN* Ex 15:25; אחוי יתך *ib.* Gen 12:1 [H אראך]; Ex 33:18; Dt 4:36; וחוי ליה באצבעתיה he showed him with his finger *Yom* 39b(12); *Mas* 51b(46); *MŠ* 54d(39); *Ter* 45d(56); חווי ליה שקקי דרקיעא he showed him the paths of the sky *BR* 432:10; אתון נחוי עובדינן come, let us show our deeds *Ḥag* 78d(26); **2. to tell:** חווי כען לי *FPT* Gen 37:16[05; H הגידה נא לי]; *TN* Ex 4:28
Af. **1. to show:** אחוי ליה הדא סלפיתא he showed him that stock fish *AZ* 42a(42); *EchRB* 44:15; **2. to tell:** ר׳ זעירא מחוי לחבריא *Kil* 29d(18); *Nid* 51a(32); *Yev* 12c(20); *Naz* 56b(59)
Itpa./Ittaf. **to be shown:** איתחווי *FTV* Gen 15:17; *TN* ib.· *ib.* Lev 13:7; איתחויתון *ib.* Dt 4:35 [H הראית]
The division of the forms into pa. and af. is difficult since both conjugations have the same two mngs. and most forms are equivocal.

[**חוך**] vb. **to laugh** (corrupt from < TBA) Pa. וחייכת *FTV* Gen 18:12 [H ותצחק]
Kut, SGA 34].

חוכמה, det. **חוכמתה** n.f. **wisdom** (↓√חכם; CPA חכמא LSp 63, SA חכמה Ham 590:5) sg. a. alone: חכמה *TN* Ex 31:6 [H id.]; *ib.* 35:35; מילף חכמה to learn wisdom *EchRB* 49:24; בחכמה *TN* Gen 1:1; *ib.* Ex 31:3; 35:31; וכל הדא חכמתא אית כך you have all that wisdom *Ḥag* 77b(48); *KohR* 19c(30); מפקה חכמתה to demonstrate his wisdom *Giṭ* 48a(55); חכמתכון *TN* Dt 4:6; b. in var. phrases: מילין דחכמה words of wisdom *Ber* 11b(43) // *Naz* 54b(8) // *BR* 1116:1; לישן דחוכמה a tongue of wisdom *EchR* 49:24; רוח חכמה spirit of wisdom *TN* Ex 28:3

חול n.m. **profane matter, weekday** (↓√חלל; < MH חול Jast 433; Sy חֻולָא LS 231) **1. unconsecrated thing, profane matter:** sg. אתר חול an unconsecrated place *TNGl* Gen 28:17; pl. חוליה

TN Lev 10:10 [H החל]; *Pes* 27d(13); ואוכליה חולין he fed him common food *San* 18b(10); **2. weekday:** sg. חד לחולא וחד לשובתא one for weekday and one for the Sabbath *Šab* 8a(15); *ib.* 12a(39) // *BR* 963:3; *Er* 25a(7); *Beṣ* 62c(29); *ib.* 63a(48); יצלון דחולא עד יומא קאים let them pray the weekday (prayer) while it is still daytime *BRV*[60] 85:2; pl. הוא עבד שובחיה חולין he makes his Sabbath weekdays *ŠabG* 9a(35)
In *BB* 13b(35), read חלין acc. to Ms.E (↓חל).

חול vb. **to dance** (↓מחול; H חול HAL 285) Pe. הוון חיילן נשייא the women were dancing *TN* Ex 15:20; *FTV* ib.

2# חול vb. **to place(?)** Af. ואחל רוגזי I will place my anger *TNGl* Lev 20:6

חולף conj. **because, since, in return for, instead of** (↓חולף ארום, √חלף; CPA חולף ד־ LSp 64) **1. because, since:** חולף די מאסתון because you despised *TNGl* Num 11:20 [H יען כי]; *ib.* 14:24; *TN* Gen 22:16; *ib.* 18; 26:5; Num 11:20; 14:24; 20:12; **2. in return for:** *ib.* Ex 21:8; Num 25:13; Dt 1:36; 7:12; 22:29; **3. instead of:** *ib.* Dt 28:62 [H תחת]

חולף, חלף prep. **in place of, instead of** (CPA חולפ(־) LSp 64) ואסיבו ליה ללאה חולף רחל they married him to Leah in place of Rachel *FPT* Gen 29:22[05]; חולף שינה in place of his tooth *ib.* Ex 21:27[01]; חור חולף חור an ox in place of an ox *ib.* 36; בישן חלף טבן evil things for good ones *TN* Gen 44:4; חלף כל בוכרה instead of each firstborn *ib.* Num 3:41 [H תחת]; 45; 8:16; 18:31; 32:14; חלף מלפא עלן סניגוריא instead of speaking in our defense *EchRB* 68:7; חלף ה׳ סלעים דיהבת לי instead of the five *sela*'s that you gave me *KohR* 28c(3); *ib.* 33; 34; 36

— חולף ארום conj. **instead of, in return for** (↓ארום) חלף ארום אמר *FPT* Gen 3:1[02; H אף כי]; *TN* Dt 4:37 [H תחת כי]

חוֹלָק n.m. **portion, share** (√חלק; CPA חולק LSp 65, SA חולק Ham 592:65) sg. חולק ואחסנה a portion and an inheritance *FPT* Gen 44:18[04]; *TN* ib.; *ib.* Dt 18:1; יהי לה חולק עם צריקיה may he have a share with the righteous *Naveh* 17:4; *MQ* 81b(33); *FPT* Gen 15:1[08]; חולק בכופלה *TN* Dt 21:17 [H פי שנים]; חד חולק *Ket* 30d(44); שרי נדרך או זבין חולקך absolve your vow or sell your share *Ned* 39a(62); pl. תרין חולקין *Ket* 30d(44); *TN* Gen 43:34; *ib.* 49:3; *EchRB* 69:8

חומה, cs. **חומת** n.f. **wall** (< H חומה HAL 285) sg. חומת מייא חומת נורא חומת פרזלא a wall of water, a wall of fire, a wall of iron *EchR* 110:1–2

חומר, pl. **חומרין** n.m. **socket** (Sy חמורתא, pl. חומָּרֵא LS 241) sg. חומר *TN* Ex 38:27 [H אדן]; pl. חומרין *ib.* 26:19; 25; 36:26; 30; חומרי *ib.* 38:27; חומרוי *ib.* Num 3:36; חומריהון *ib.* Ex 27:12; 38:12; Num 4:32

2# חומר n.m. **homer** (a measure; EA חמר DISO 91, SA חומר ST Lev 27:16(Var), BH חמר HAL 317) sg. *FTV* Lev 27:16 [H id.]

3# חומר n.m. **type of spice(?)** sg. *BR* 1135:5; pl. חמרין וריחנין spices and aromatics *FT* Gen 50:1
Mng. unclear; v. Albeck in BR loc. cit.

4# חומר n.m. **stringent ruling, stringency** (↓√חמר; MH חומר Jast 435) **1. stringent ruling:** a. general: sg. קולא וחומרא על ר׳ יהודה according to the opinion of PN, there is a lenient ruling (in one case) and a stringent ruling (in another) *Giṭ* 45a(59); *ib.* 60; pl. כקול<ו>י וכחומר<ו>י דדין in accordance with that one's lenient and stringent rulings *Ber* 3b(62); b. in phrase לחומרא in a stringent manner (in deciding the law; ≠ לקולא): *Švi* 34d(14); *ib.* 37a(25); *Ter* 46d(45); *Šab* 10d(43); *BQ* 5a(26); *BB* 16d(25); *AZ* 44d(22); **2. stringency:** sg. חומר שטר פרנא הדן the stringency of this marriage document *JMP* 2:44; *ib.* 26:15

חומש num. **fifth, the five Megillot** (↓חמש; SA חמוש ST Gen 47:26) **1. a fifth part:** sg. חומש *TN* Lev 27:15 [H חמישית]; *FTV* ib.; *ib.* 19; 31; חומשה *TN* ib. 22:14; *ib.* 27:31; Num 5:7; pl. חומשוי *ib.* Lev 5:24; **2. the five Megillot:** sg. וכל חומשה דכות׳ the entire five Megillot are like it *MPDam* Lev 7:9

חוס (u) vb. **to spare, protect, have consideration for** (↓מחוס, חס ל־; CPA חוס LSp 61, SA חוס Ham 609:78) Pe. ואחוס על מן דחמי למחוס I will spare the one who it is worthy to spare *TN* Ex 33:19 [H ותנתי את אשר אחן]; וחסת עלוי *ib.* Ex 2:6; ולא חסו על איקרי they did not have consideration of my honor *ib.* Gen 49:6; ממ׳ דה׳ יחוס עליך God's *memar* will protect you *FPT* ib. 43:29[05]; לא יחוסן עייניכון your eyes should have no pity

TN Dt 25:12; *ib.* 19:13; תחוסון *ib.* 7:2; 13:9; צניעותך חסת עליך your modesty spared you *Suk* 55c(14) // *San* 20b(47); את חייס על דידך you spare your own (property) *BB* 15c(27); *San* 20b(17); *PRK* 128:9; *EchRB* 67:6; *EchRG* 82:20; *Der* 52:55

חוסרן n.m. **deficit, lack** (↓ √חסר; Sy חוסרָנָא LS 248) sg. בחוסרנה *TNGl* Dt 8:9 [H כמסכנת]; חוסרנה *ib.* Num 11:23

חוף n.m. **coast** (SA חוף Ham 472:407) sg. *TN* Dt 1:7

חופה n.f. **marriage canopy** (< H חפה HAL 325) sg. הדין דהבא לית הוא חופה אתמהא isn't that gold a marriage canopy? *BR* 162:4

חוץ n.m. **pinnate of palm branch** (Sy חוּצָא pl. LS 222, MH חוץ Jast 437) pl. ההן דנפיס (G)חוצין one who beats palm branches *Šab* 10c(6)

Löw, Flora 2:328+. Ms L: הוצין, the TBA form (Jast 340).

חוץ vb. **to partition** (SA עוץ pa. Ham 604:252+) Pe. חייץ ליה he partitions it *Švi* 34d(29) [expl. חייץ Mib. 3:8, w. ref. to Ezek 13:10]

חוצף n.f. **insolence** (↓ √חצף; Sy חוּצפָא LS 251, CPA חציפו LSp 69) sg. וקמו בחוצפא {ד}<ל>אפי משה they stood insolently opposite Moses *TNGl* Num 16:2

חורבה, det. **חורבתה** n.f. **destroyed building** (↓ √חרב; TBA חורבא Jast 439) sg. (Var)זבנית חורבהה מן הדין גברא I purchased a destroyed building from that person *VR* 621:2, *ib.* 3; חורבתה *PRK* 149:5; *ib.* 7

חורג n.m. **stepson** (< MH² חורג Jast 439) sg. חורגה בריה דאיתתא קדמייתא her stepson, the son of his first wife *PalLaws* 66:11; *ib.* 14; 15; 16; 64:13

חורגה, det. **חורגתה** n.f. **stepdaughter** (↓חורג; < MH² חורגה Jast 439) sg. ברת<ה> וחורגא a daughter and a stepdaughter *Yev* 11b(10); חורגתא דאיתתא the wife's stepdaughter *ib.* 11; [... אזל באונס] על חורגתה he raped his stepdaughter *PalLaws* 65:4

חורי prep. **behind, after** (√אחר; ↓לוחרי) a. w/o suf.: חרי חמרא behind the donkey *Švi* 35a(49) // *San* 21b(15); חורי עמודא behind the pillar *Tan* 64b(51); חורי אודנא behind the ear *PRK* 199:9; הוה מהלך חורי <תלתא> בני נש he was walking behind three people *BME* 8c(3); *ib.* 4; b. w. suf.: הוה מהלך חורוי (text חודדי) *Ber* 6c(47) [glossed in L: בתריה]

חורן, f. **חורי**, det. **חוריתה**, pl. **חורנין** pron. **other, other one** (↓ אוחרן; CPA חורן, f. חורי, חוריתה, pl. חורנין, חורניאן LSp 5, SA חורן ST Gen 4:25, f. עורני Ex 21:10, חורי Num 14:24(Var), pl. עורנים Ex 20:2, f. עורנין Gen 29:27) sg. חורן *Kil* 29a(58); חורנה *Šab* 7b(53); חרנה *Ket* 34c(20); f. חורי *TN* Gen 26:21; חוריתא *Ber* 12b(14); pl. חורנין *Šab* 6a(39); חורנייה *PRK* 30:4; f. חורניין *Yev* 10a(45); חורנייתא *Šab* 3c(39);- a. as ind. pron.: 1) general: sg.m. דילמא חורן perhaps another *Tan* 66a(51) // *Meg* 70d(18); *Yev* 6b(7); עבד חורן he made another *Ket* 33c(6); *Giṭ* 43b(36); *PRK* 198:4; *EchR* 51:15; *ib.* 53:10; בחקלא דחורן in another's field *TN* Ex 22:4; דחורן מקדש שם שמיא that another will sanctify the name of Heaven *Pes* 33a(55); חד אמ' וחורנה אמ' one (scholar) says and another says *Suk* 52a(15); *RH* 58b(17); *MQ* 83c(49); *Giṭ* 43d(55); *San* 27d(55); *Šab* 2d(22) [↓ √ילף]; *ib.* 5a(42) [↓ √חלף pa.]; *Meg* 74d(38) [↓ √חזר af.]; *BR* 333:5 [↓ √דרש]; f. אית לך חורי you have another (example) *BerV* 14a(55); *Švi* 37c(52); *Or* 61b(64); אית לי חורי *ŠR* 5d(1); *VR* 158:7; חורי היא *MQ* 80c(49); *Suk* 55c(28); *BR* 952:5 [≠ הדה]; pl.m. חורנין מזלפין ונפל עלוי others sprinkled (water on themselves) and it fell on him *Šab* 6a(39); ולא הוה תמן חורנין *Pes* 30b(46); והוא יהב ליה לחורנין he gives it to others *Pea* 21b(20); *ib.* 22; f. אילין אינין והא אית לך חורניין are these the (only) ones (i.e. examples, cases)? Behold, you have others! *Šab* 12d(8); *Beṣ* 63b(10); *Yev* 10a(45); חורניין[!] *Suk* 55c(32); *Meg* 71a(31); *Dem* 23a(24); *Kil* 31a(31); תלתי חורנייתא three others *Švi* 36b(51); *BR* 446:1; *VR* 816:5; 2) in headings before another example of the same literary type: *SYAP* 37:1; *ib.* 38:1; 46:1; 32:1; *AmGen* 6a:14; *ib.* b:7; b. as adj.: sg. m. עולם חורן another world *TN* Gen 4:8; *ib.* 25; 29:19; 30:24; Lev 27:20; חד חורן another one *Kil* 29a(58); *MŠ* 55b(48); תניי חורן another Tanna *BM* 10b(14); קריי חורן another biblical verse *PRK* 65:13; *EchR* 53:7; *ib.* 55:3; דין חורן הוא it is a different law *PalLaws* 65:16; *ib.* 66:16; f. באר חורי another well *TN* Gen 26:21; *ib.* Lev 18:9; זוי חורי another place *ib.* 24:12; *BR* 1171:4; מילא דאוריא חורי another

discourse on the Law *Ber* 4c(21); *Yev* 13c(36); *BR* 1136:3; *Pea* 21a(29); *Ket* 34b(58)[!]; *VR* 786:6; בשתא חוריתא the following year *MQ* 81b(4); *PRK* 298:6; בשובתא חורי{י}תא on the following Sabbath *Suk* 55a(55); קרנה חוריתה the other horn *SYAP* 36:14; pl. גוברין [חו]רנין *PalLaws* 66:17

חוררה, חררה, pl. **חוררן** n.f. **type of cake, clot** (CPA חוררין pl. Ex 12:39) **1. type of cake:** sg. חררה לבלבה *PRK* 143:5 // *VR* 662:1; pl. חוררן *TN* Num 11:8 [H עגות]; *ib.* Ex 12:39; **2. clot:** sg. חררא רדמא clot of blood *VR* 554:7; *ib.* 555:3
Krauss, Qadmoniot 2/1:197.

חורש n.m. **forest** (CPA חורש LSp 70, SA חורש ST Dt 19:5(Var)) sg. לחורשא לא יפקון they will not go out to the forest *FTP* Num 11:26; בחורשא *FTV* Dt 19:5 [H ביער]; *TN* ib.[!]; כד הדא חיותא סלקא מן חורשא when that beast comes up from the forest *VR* 286:4; *ib.* 287:2 // *ŠR* 19c(26); *ib.* 29; חורשא מפיק דבש the forest produces honey *Švi* 39d(24) [w. ref. to 1Sam 14:26]; pl. לחורשין דבני נש as forests of people *BR* 230:4 [expl. ליער Is 29:17]

חשבון, חושבן n.m. **calculation** (↓√חשב; CPA חושבן, חשבן LSp 71, SA חשבן GSA 372) **1. calculation, reckoning:** a. general: sg. מילין דחושבן matters of calculation *ŠR* 36d(39) [expl. ברכות בחשבון Song 7:4]; דילמא דטעינן בחושבנא perhaps we made a mistake in the calculation *Tan* 69c(41); י{ו}דעין אנן דעסק אבונן עמך על הדין חושבנא we know that our father dealt with you concerning that reckoning *BQ* 7b(59); מה דאזל אזל מיכא ולהלן חושבנא what is past is past. From now on there is a reckoning *PRK* 412:11 // *VR* 705:3 // *KohR* 23c(44); pl. חשבוני זהרה calculations of the moon('s rotation) *SYAP* 36:67; למחשבה חשבונוי to make his reckonings *TN* Gen 39:11; b. in phrase דין וחושבן accounting: ויהב דין וחושבן על כל מה דעבדת (you) will give an account of all that you have done *TN* Gen 3:19; דינא וחושבנא *KohR* 12b(22); *ib.* 22b(39); **2. computation, number:** sg. חושבניה דדין הוא חושבניה דדין the computation (of the numerical value of the letters in both words) is the same *BR* 253:2; *Ber* 5a(12); *EchRB* 56:20; *EstR* 13b(27); חושבן סכומיהון their census *FTV* Ex 30:12

חושבר n.m. (unclear) sg. והדין חושברא דאצבעתיה that ... of his fingers *EchRB* 69:2

חושן n.m. **breastplate** (< BH חשן HAL 348) sg. חושנה *TN* Ex 28:23 [H החשן]; *ib.* 39:8; 15; 21; Lev 8:8

חות vb. **to be loathsome** (MH חות Moreshet, Lex 159) Pe. חייתה *Švi* 35b(57) [expl. ביחלו Mib. 4:7] // *Mas* 48d(25)

חותל n.m. **palm-leaf basket for dates** (< Akk *tuḫallu*(?) Landsberger, Date Palm 37, n. 123; MH חותל Jast 441, Sy ܬܘܚܠܐ LS 149, 820) sg. רב נחמן בר יעקב מחוי חותל לנגרא PN would show a palm-leaf basket to the carpenter *MŠ* 54d(37)
Löw, Flora 2:351+.

חזון n.m. **appearance** (↓√חזי) sg. חזון קשתי the appearance of my bow *FPT* Gen 9:13[05]
Peri, Morph 72.

חזור n.m. **apple, apple-tree, bell** (< Akk *ḫinzūru* AHw 347 (dial. form of *ḫashūru*); CPA חזור Ex 38:16, SA עזור Ham 488:76) **1. apple:** sg. חזור מתקרי חזור the apple tree is called apple *VRK* 260:2; pl. חזורין רדהב golden apples *BR* 1152:8 [Aquila's "translation" of תפוחי זהב Prov 25:11]; ונפקון קדמוניה בחזורין דדהב they went out and greeted him with golden apples *PRK* 149:1 // *VR* 620:2; גיירה בחזורי' ומפלגא לביישיה she prostitutes herself for apples and distributes them to the sick *PRK* 161:9 // *VR* 56:3 // *KohR* 13b(7)[!]; **2. apple-tree:** sg. ↓mng. 1; **3. bell:** sg. *TN* Ex 25:35 [H כפתור]; *ib.* 37:19; 21; pl. חזוריה *ib.* 25:31; 34; 36; 37:17; 20; 22
Löw, Flora 3: 234+.

חזור prep. **around** (↓√חזר, חזור adv.; cf. Sy ܚܕܪ, ܚܕܪ̈ܝ LS 217) חזורה around it *FTV* Ex 28:32 [H סביב]

— חֲזוֹר חֲזוֹר adv. **all around** (↓√חזר; cf. CPA חגול מן חגול LSp 59) *FPT* Ex 39:26[04; H סביב; voc]; *TN* Num 2:2; *ib.* Dt 13:8; מן חזור חזור *ib.* Lev 3:13; Dt 21:2

חזזי, det. **חזזיתה**, pl. **חזזיין** n.f. **scab, lichen** (a disease; SA עזזי Ham 483:119) sg. חזזיתה *Šab* 14d(18) // *AZ* 40d(21); pl. רמלי חזזיין *TN* Lev 21:20 [H גרב]; *ib.* 22:22 [H ילפת]; חזזין *FTV* ib. 21:20; *TNGl* ib.
Preuss, Bibl.-Talm. Medizin 398.

[חזי adj. **proper** (↓ √חזי; BA חזא KBL 1074) sg. דחזי למיקרי which should be read *MMDam* Num 4:19; לך הויא חזיא למיסב you were entitled to take *FTP* Gen 49:3; חמשה ועיסרין זוזי דחזיין לה 25 *zuzim* which are due to her *JMP* 10b:13
This form is most likely a corruption for JPA ↓ √חמי].

חזי, det. **חזייה** n.f. **breast** (< H חזה HAL 289) sg. *MMDam* Lev 10:13 [ref. to BH חזה ib. 14]
Most likely an artificial word.

[**חזי** vb. **to see** (↓חזון, חזי adj., חזייה, מחזי, √חמי; CPA חזי LSp 61, SA חזי Ham 590:17+) Pe. **to see:** חזא *TN* Gen 13:10; *ib.* 26:8; *Švu* 33d(54); וחזא אביליא בשובתא he comforted the mourners on the Sabbath *Ber* 5b(47); וחזית חד מיניי I saw an apostate *San* 25d(46); *Bik* 65c(35); *EchR* 37:16; חזיין *TN* Ex 20:2; *ib.* Dt 4:28; למיחזי *ib.* Gen 44:23
Af. **to show:** אחזי *TN* Dt 5:24; למחזייה אפין to console *BR* 1292:1; *ib.* 3
Itpe. **to be seen:** יתחזי *TN* Lev 13:14; *ib.* 16; *ib.* 57
This rt. is corrupt in JPA (v. Lieb, YK 197) and appears very rarely besides the correct √חמי. Its appearance in JPA texts is due to its widespread usage in other Jewish Aramaic dialects (e.g. TA, TBA). Its use in CPA is peripheral and in SA is found only in the earlier strata of the texts (v. Tal, ST 3:56)].

2# חזי vb. **to see a vision** (denom. < ↓חזון) Pe. **to see a vision:** וחזיו שדי הוה חזי he saw a vision of God *TN* Num 24:16 [H יחזה]; *ib.* 4; והא אברהם חזי ארבע{ה} מלכוון and behold Abraham saw four kingdoms *ib.* Gen 15:12; 17; *TNGl* ib.
Itpe. **to appear in a vision:** אתחזי ליה אבוי בחילמא his father appeared to him in a dream *BR* 45:3

חֵזֵיו, det. **חֶזְוָוה**, pl. **חזווין** n.m. **appearance, look, vision** (↓ √חזי; SA חזב ST Gen 24:16, חזבה ib. Ex 3:3) חֶזְיו *FPT* Gen 3:6[02];- **1. appearance, look:** sg. חזיו אשא *TN* Num 9:16 [H מראה אש]; חזיו עיניכון the look of your eyes *ib.* 14:14; Dt 28:34; חזיו בחזיו *ib.* Num 14:14 [H עין בעין]; שפיר בחזיו beautiful in appearance *ib.* Gen 39:6; Lev 13:43; Num 9:15; חזווה דארעא the face of the earth *ib.* Num 22:5; Gen 41:21; **2. vision:** sg. חזווא הוא דין this is a vision *KohREd* 14b(29); וחמית בחזווה I saw in the vision *FPT* Gen 31:10[05]; משרי חזווא the Plains of the Vision *ib.* 35:9[03; H אלוני ממרא]; pl. בחזווין *ib.* Num 12:6 [H במראה]; ובחזווין רברב<י>ן *ib.* Dt 21:11; Ex 24:10; Dt 34:12
Peri, Morph 36.

[**חזיז** n.m. **vision** sg. חזיזה *TNGl* Gen 13:18 [H ממרא]
Corruption for חזווה.]

חזייה, pl. **חזיין** n.f. **mirror** (↓ √חזי) pl. *FT* Ex 38:8 [H מראות]; *TNGl* ib.[!]

חזיר n.m. **pig** (↓2# חזר; CPA ח(ו)זיר LSp 62, SA חזיר Ham 471:383) sg. חזירה *TN* Lev 11:7 [H החזיר]; *ib.* Dt 14:8; אהן חזירא *Ber* 4c(47); דמיה דחזיר the blood of a pig *KohR* 20b(14); חזירכון *BR* 692:1; חזיר בר a wild pig *Šab* 3b(39); pl. דלית יהודאי מרבי חזירים a Jew does not raise swine *KohR* 22a(27) // *PRK* 68:6; *ib.* 3; 5; רעי חזירין a swineherd *BR* 688:6; *ib.* 690:4
Talshir, Fauna 57.

חזירה, det. **חזירתה** n.f. **sow** (↓חזיר; Sy חזירתא LS 226) sg. כהדא חזירתא *EchR* 90:14; חזירתה רעייה בעשרה the sow grazes with ten (piglets) *BR* 447:2

חזן n.m. **sexton in a synagogue** (< Akk *ḫazannu* Kaufman, Influences 55; MH חזן MŠab 1:3) a. general: sg. חד בר נש דריש דיין וחזן ספר מתניין one person to be a darshan, judge, sexton, teacher of Bible and Oral Law *Yev* 13a(13) // *Švi* 36d(4); עאל חזנא ואטרח על חד דייעול the sexton came in and implored someone to lead the prayer *Ber* 9c(50); עאל לכנישתא חמא ח{ו}<ז>נה(Riš) קאים מתרגם he entered the synagogue and saw the sexton translating scripture *Meg* 74d(11); *Ber* 12d(39); b. as a title: יועזר חזנה *Naveh* 20:1; בר עולא חזנא דכנישתא דבבלאי PN, the sexton of the synagogue of the Babylonians *Yom* 44b(7) // *Meg* 75b(50) // *Soṭ* 22a(19); יעקב כהנא חזנא Jacob, the priest, the sexton *JMP* 21:17; *ib.* 2:6
Krauss, SA 121+; Lieb, Sinai 4(1939):222; id., TK 5:1197+; Sok, KS 51(1976):469; Naveh 41; 51.

חזק vb. **to wrap around, strengthen, hold** (SA חזק itpa. Ham 444:29, Sy חזק LS 225) Pe. **to wrap around, tighten up:** בסיתוא דהוה חזיק רישיה in the winter when he wrapped his head around *Ber* 4c(10); בקייטא דלא הוה חזיק רישיה in the summer when he did not wrap his head around *ib.* 11; *ib.*

9d(4); *Šab* 11a(36) // *Pes* 37c(30) // *PRK* 68:8 // *KohR* 22a(30); חזק כפתוי(text: כתפיי) he tightened his bonds *VR* 476:2 [≠ ↓√רפי]

Pa., pass.part. **strengthened:** מחזק *JMP* 22:40; *ib.* 28:17; 46:3; מליא ומחזקא filled and strengthened *TN* Gen 50:1; *FT* ib.

Af. **to give credit** (+ טיבו; cf. MH החזיק טובה Jast 445): אנא מחזק(V מחזיק אנה) טיבו לראשי I give credit to my head *Ber* 5a(43)

Itpa. **1. to donate:** ואתחזקון ועבדון פסיפסה they donated and made the mosaic *Naveh* 69:3; *ib.* 21:3; כל מן [ד]מתחזק ויהב anyone who donates and gives *ib.* 64:2; 83:1; 84:1; **2. to support** (+ ב־): חליפו ברת רבי ספרה דאתחזקת בהדין אתרה [קדי]שה PN who supported this holy place (i.e. synagogue) *ib.* 60:2; 46:2; 65:2; *Der* 48:17

On pe., v. Lieb, YK 153, w. lit.; on itpa., v. Naveh 10; 96, w. lit.; Friedman, JMP 1:309, n. 77.

חזר n.m. **traveling merchant(?)** (↓ √חזר) pl. חזרייה סמכון לתנאי קרייה גבי זבונה the merchants transferred as an obligation for the to the buyer *Qid* 64a(18)

V. the explanation of the pass. given by Nachmanides in a responsum in S. Assaf (ed.), ספרן של ראשונים, Jerusalem 1935:94.

2# חזר n.m. **swineherd** (↓חזיר; Sy חָזָרָא LS 226) sg. ריקלוט חז{י}רא Diocletian, the swineherd *Ter* 46b(61) [// רעי חזירין *BR* 688:6]; *ib.* 46c(8)

Levy, TMW 2:34, s.v. חזירא, end; MY 691.

חזר (a/o) vb. **to return, repeat, retract, go around** (↓מן חזור, מחזורי, מחזור, חזר, חזור חזור, חזורן; SA עזר Ham 527:224, MH חזר Moreshet, Lex 160) Pe. **1. to return, come back:** וחזר *TN* Gen 37:30 [H וישב]; *ib.* 14:7; יחזור *ib.* Lev 25:27; חזור *ib.* Gen 31:3; אין הלכה כדברייי חוזרין וחזרת if the law is according to my opinion, go back (to the former state). And it went back *MQ* 81d(3); אמ׳ ליה מיחזור חזר ואשכחיה מית he said to him: On returning (I will give you alms). He returned and found him dead *Pea* 21b(34); *MQ* 82b(41); *Švi* 38d(44); *BR* 911:2; **2. to do s.t. again, repeat:** a. w. ל־: חזור לך דלא כוונית repeat it (i.e. the reading of the Megilla), since I did not pay attention *Meg* 73a(56); b. coordinated w. another vb.: והוה אזיל וחזור אזיל וחזר *FPT* Gen 8:7[02; H ויצא יצא ושוב]; ... יחזור הוא רחזר ומקף *TN* ib. 2:11 [H הוא הסובב]; וחזר ותנא קומוי *ib.* Lev 14:43 [H ישוב ופרח] ויהלך he recited again a Tannaitic source before him *Pea* 20b(48); ומבקרין ליה וחזרין וזכיין בה they renounce ownership of it and again take possession *Švi* 39a(15); *MŠ* 55a(50); *Meg* 75b(43); *Beṣ* 61b(12); *Ned* 37b(49); b. in phrase x וחזר x: מצלי אנא וחזר ומצלי I pray and pray again *Ber* 8c(41); *ib.* 9a(45); *Meg* 75a(47); *Ket* 33c(21); *BRV*[60] 118:7; *KohR* 23d(11); **3.** + ב־ **to retract:** דילמא חזור בך *Yev* 11a(18); *BM* 9c(24); *ib.* d(2); רחזר ביה *BR* 865:7; *Pea* 15b(9); *Ḥag* 79b(35); **4. to return** (tr.), **give back:** ואנא חזר יתה לוותך *FPT* Gen 42:37[05; H ואני אשיבנו אליך]; ויחזור יתכון *TN* ib. 48:21; *ib.* 20:7; Ex 4:7; וחזור לה דייסקרה he returned the plate to her *BR* 932:1; *Pea* 17d(63); *Ket* 34b(32); *Qid* 64a(39); *BM* 8c(33)

Pa. **1. to go around:** וחזרו מן תרע לתרע במשריתא *TN* Ex 32:27 [H ושובו משער לשער במחנה]; **2. to lead around:** חד זמן חזרתיה על כל קרתא once she led him around the whole city *Ket* 34b(57) // ומחזרה ליה *BREd* 155:1; **3. to return** (tr.): תחזרון *FPT* Gen 43:11[04]; לְמְחַזָרָא יחיה *ib.* 37:22; **4. to turn back:** וְחַזַר חשע משיריין he turned back nine camps *FPT* Gen 15:1[08]

Af. **1. to return s.t./s.o.:** מחזרה תחזר יתהון *TN* Dt 22:1 [H השב תשיבם]; *ib.* Gen 29:3; 42:25; אחזרתה לאתריה it returned it to its place *BRV*[60] 80:3; עבד גרמיה מחזר מציאן he pretended to return lost objects *BM* 8c(57); *Šab* 4b(38); *Šeq* 48d(5); *Qid* 60b(13); *San* 23b(62); **2. to restore:** מה מחזרין <ליה> א׳ ר׳ חגי משה אין מחזרין ליה דו קטילון are we permitted to restore him (i.e. the Nasi)? PN said: By Moses! If (they) restore him, he will kill them *SanG* 19d(61) // *Hor* 47a(34); **3. to make s.o. repeat s.t.** [↓ pe., mng. 2]: חד מחזר במנא וחורנה מחזר פטירין עם ירקונין one made (the *meturgeman*) repeat (if he translated בטנא [Dt 26:2] by) במנא. Another made him repeat (if he translated מצות על מרורים [Ex 12:8] by) פטירין עם ירקונין *Meg* 74d(38) // *Bik* 65d(34)

Itpa. **1. to be returned:** כספא דְאִתְחַזַר *FPT* Gen 43:18[04; H הכסף השב]; *ib.* 12; *TN* Num 5:8; **2.** w. לב **to take into consideration:** ותתחזרון עם לבביכון *ib.* Dt 30:1 [H והשבת אל לבבך]

On pe., mng. 4, cf. חוזר לו ממונו, חוזרין אותה הסחורה in late Palestinian H (v. M. Margulies, Halachoth Kezuboth, Jerusalem 1942:24 (Heb)). Note, however, that because the pa. and af. are used in the same mng., ambiguous spellings occur making it impossible to decide with certainty in many cases which conjug. is being used.

חֲטָא, det. **חטאה**, pl. **חֲטָאִין** n.m. **sin** (↓ √חטי; SA חטא LOT 3/2 214:85) sg. פתגם דְחטי a sinful

matter *FPT* Ex 22:8[01]; *TN* Dt 15:9; בחטא *ib.* 5:9; ראשי{א}<ה> דחטה חלי כדבשה the beginning of sin is sweet as honey *ib.* 29:17; גיבר בחטאה a warrior in sin *ib.* Gen 10:9; Ex 20:5; ליבא ועינא תרין סרסורי דחטאה the eye and the heart are two intermediaries of sin *Ber* 3c(17); ליום דינה רבה חטאך נטיר your sin is guarded to the great day of judgment *TN* Gen 4:7; *FPT* ib.[01]; pl. חטאין *TN* Ex 34:7; *ib.* Num 14:18; חטייה *TNGl* Lev 26:29; חטאינן *FPT* Dt 3:29[26]; *TN* ib.; *ib.* Ex 34:9

חטאת, det. **חטאתה**, **חטתה**, pl. **חטוון** n.f. **sin offering** (↓√חטי; < H חטאת; SA חטאה ST Ex 29:36) sg. חטאת *TN* Ex 29:14; *ib.* Lev 4:3; Num 19:9; חטאתה *ib.* Lev 6:23; Num 29:11; חטתה *ib.* Lev 9:2; pl. חטוותהון *ib.* 10:19

חטה, pl. **חטין** n.f. **nipple** (Sy חֶטְתָא דתַדָא PSm 1251) pl. תלייא בחיטי ביזייא she is held by the nipples of her breasts *Ḥag* 77d(49) // *San* 23c(37)
Lieb, Ginzberg Vol 256+.

חטט vb. **to have sores, scabs** Pa., pass.part. מנהון מחטטין some of them having sores *MSam* 62:14

חטי, det. **חטיתה** n.f. **crime, sin** (↓√חטי; CPA חטי, det. חטיתא LSp 62) sg. *FPT* Ex 22:8[01; H פשע]; *TN* Dt 15:9; [!] חטיא *ib.* Ex 22:8; הדא חטיתא *EstR* 8d(22)

חטי vb. **to sin** (↓חטא, חטאת, חטי, חטיי; CPA חטי LSp 62, SA חטי Ham 463:124) Pe. **to sin:** a. alone: מה חטא דין מן כל ירק<י>א what did this one sin of all the vegetables? *Švi* 37a(8); מן דחטא קדמיי *TN* Ex 32:33; *ib.* Gen 4:16; חטינן *ib.* Dt 32:31; *BRV*[60] 92:4; חטיתון *TN* Lev 26:18; חטון עמא האליין חובין רברבין those people sinned great sins *ib.* Ex 32:31; תחטון *ib.* Gen 42:22; פניי בעליך ולא תחטיי free your husband (from prison) and do not sin (through prostitution) *Tan* 64b(46); למחטי *TN* Gen 49:4; חד בר נש הוה איחטא בלישניה a certain person sinned with his tongue *Tan* 64a(6); b. w. על against: הוא חטא על נפשיה he sinned against himself *MQ* 81b(1); *AZ* 40a(60); את חטי על עמך ואת חטי על אומתך you sin against your nation and your people *ŠR* 16c(13)
Pa. **to make s.o. sin:** חטי יתהון *FT* Num 24:14
Af. **id.:** אחטי יתהון *TN* ib.

חטי #2 vb. **to be delicate, tender** (↓חיטוני, חטיו; SA חטי Ham 556:433, MH חטי Moreshet, Lex 162) Pe., pass.part. **delicate, tender:** pl. חטיין *FT* Gen 33:13 [H רכים]; דאינון חטיין because they (i.e. the wheat) are tender *Pes* 30b(17)
Pa. **id.:** pass.part. דמחטי *TN* Dt 28:54 [H הענג]; מחטיתה *ib.* 56; pl. מחטין *ib.* Gen 33:13; מחטיתה *ib.* Num 31:50
Lieb, Tarbiz 3(1934):338; id., YK 423.

חטיו, det. **חטיותה** n.f. **tenderness** (↓√חטי #2; SA עטיו ST Dt 28:56(Var)) sg. ומן חטיותה *FTV* Dt 28:56 [H ומרך]

חטיי adj. **guilty** (↓√חטי; CPA חטיא det. LSp 62, SA חטאים pl. ST Num 32:14(Var)) sg. ניהוי חטאי לך I will be guilty to you *FTV* Gen 44:18; שלא חטייה ויוחנה משתלמה Š. is the guilty one, and Y. is the one who is punished *BR* 701:13 // *ib.* 242:3; pl. חטאיי *PRK* 278:2 [≠ ↓זכיי]; *ib.* 3

חטך vb. (unclear) Pe. מיחטנוך לי *BR* 548:2 [expl. מחטוא לי Gen 20:6]
See discussion in MY ad loc.

חטף (a/) vb. **to seize, snatch, pronounce a vowel in a hurried manner** (CPA חטף LSp 62, SA עטף Ham 452:92) Pe. **1. to snatch, seize:** a. animals: מדמי לדיב חטיף he is likened to a snatching wolf *TNGl* Gen 49:27; *FT* ib.; אתת נעמיתא וחטפת תפילוי an ostrich came and snatched his phylacteries *MQ* 83b(44); את{א}<ת> דייתא וחטפתיה מיניה a kite came and snatched it (i.e. the meat) from him *Šeq* 50c(50) // *AZ* 41d(60); b. humans: חטפיה מינה he grabbed it (i.e. the writ of divorce) from her *Giṭ* 43b(42); חטפי<ני>ה מינה *ib.* 39; c. wind: אתון רוחין ועלעולין וחטפוניה(G) מן ידיי winds and storms came and snatched him out of my hands *Ber* 5a(26); **2. to pronounce a vowel in a hurried manner:** חד גרש וחד חטף in one case he extends the pronunciation and in another he hurries it *MPDam* Dt 15:9; *ib.* Num 10:36
Itpe. **to be snatched:** והיא מתחטפא it (i.e. the vessel) is snatched away *Qid* 60b(11); ואיללת על בניה דכולהון אתחטפון she wailed over her sons who were all snatched away *SYAP* 32:12

חטפי, det. **חטפיתה** n.f. **an unclean bird** (SA עטפי(תה) ST Lev 11:19; cf. CPA חטיף swallow(?) Black, Hor 57) sg. det. *TN* Lev 11:16 [H תחמס]; *ib.* Dt 14:15
Talshir, Fauna 228+.

חטר, חוטר, det. **חָ(ו)טְרָה** n.m. **rod, staff** (CPA חוטר, חטור LSp 62, SA אטר Ham 512:311+) חָטְרֵיה *FPT* Ex 7:12[04]; חוּטְרָךְ *ib.* 19;- sg. חטר *TN* Num 17:18 [H מטה]; *ib.* Ex 4:4; חוטר *FPT* Gen 30:37[05; H מקל]; *BR* 853:7 [expl. Gen ib.]; חוטרא *Qid* 60b(15) [expl. משכוכית *ib.* 14] // *BB* 13d(40); זרוק חוטרא לאווירה ועל עקריה הוא קאים throw a stick into the air and it lands on its root *BR* 1059:3 // *ib.* 574:7; *VR* 396:2; *ib.* 505:4; *Kil* 32b(9) // *Ket* 35a(16) // *BREd* 1286:1; על כל חוטר וחוטר דהוה נחית עלי for every (blow of a) stick which came down on me *Švi* 35b(19); pl. חוטרין *TN* Num 17:17; חוטרייה *FPT* Gen 30:38[05]; חטריכון *ib.* Ex 12:11[23]

חיבה, det. **חיבתה** n.f. **love** (↓ √חבב; CPA חבא, חיבא LSp 58) sg. חיבתך your love *SYAP* 11:14

חיבולי, det. **חיבולייה** n.m **interest** (<Akk *ḫubullu* Kaufman, Influences 56; cf. Sy חוּבָּלָא LS 211) sg. בחיבוליא יהב וברביתא נסב he gave (loans) with interest and collected with interest *FTP* Ex 13:17

חידה, det. **חידתה** n.f. (unclear) sg. כהדא חידתא *EchRB* 147:1 [expl. חשך משחור תארם Lam 4:8]

חידות n.m. **novel interpretation** (↓ √חדת; CPA חדות LSp 60) sg. מה חידות הוה לכון בבי מדרשא יומא דין what novel interpretation did you have in the academy today? *BQ* 6d(49)

חיוב n.m. **obligation, sin** (↓ √חוב; CPA חיוב HS 9:33, MH, TBA חיוב Jast 452) sg. חיובה *FPT* Dt 25:2[26; H רשעתו]; pl. חיובוי דאבוי his father's sins *TN* Gen 27:41

חיווה, det. **חֵיוְתָה** n.f. **animal**, pl. **heavenly creatures** (CPA חיוא LSp 62) חֵיוְתָא *FPT* Gen 37:33[04];- **1. animal, animals** (coll.): sg. חיוה *TN* ib.; חווה קטילא a killed animal *ib.* Ex 22:30 [H טרפה]; חיוות ברא wild animals (coll.; v. KBL 1075) *ib.* Lev 26:6; *FPT* Gen 31:39[03]; *ib.* 37:33[04]; *TN* Ex 23:29; *ib.* Dt 7:22; חיוותה דבאפי ברה *ib.* Lev 26:22; רצדי לון מיקמי חיותא they are afraid of the animals *Ber* 2a(33); הדא חיותא *VR* 286:3; *ib.* 287:1 // *ŠR* 19c(25); *ib.* 28; **2.** pl. **heavenly creatures** [H חיות Jast 451]: מן ד׳׳ עתהון דחיואתה דהינין מדיען from the perspiration of the heavenly creatures which perspire *BR* 917:4

חיווה #2, det. **חיוותה** n.f. (unclear) sg. נתנה כחיוותה *BR* 195:1

V. MY ad loc.

חיוי, det. **חֶוְיָה**, pl. **חיוון, חווין** n.m. **snake** (CPA חוא, pl. חויין, חוויאן LSp 61, SA חיבה ST Gen 49:17(Var)) חִוִי *FPT* Ex 7:10[04]; חֶוְיָא *ib.* Gen 3:1[02];- sg. חד חיוי *BRL* 80:5; *MQ* 82d(51); חבי *MSam* 115:1; משך דחיוי snake's skin *Ned* 37d(42) // *Švu* 34d(30); שורתיה דחיווא the vertebrae of a snake *Ter* 46a(26); *TN* Ex 4:3; *ib.* 7:15; חיויה דנחש *ib.* Num 21:9 [H נחש נחשת]; *Šab* 8c(51); *BR* 195:1; *ib.* 254:3; 1257:1; *VR* 504:3; חיויא דטורא field snake *PRK* 175:7 ≠ חיויא דבייתה house snake *ib.*; pl. תרין חיוון דנורא two snakes of fire *PRK* 199:5 // *KohR* 29a(13); *TN* Ex 7:12; חווין *TNGl* ib.; *FPT* Ex ib.[04]

Löw, Fauna 33+.

חיוויי adj. **Hivvite** sg. שכם בר חמור חיוויה *TN* Gen 34:2; pl. חיוויי *ib.* Ex 3:17; 23:23; 28; Dt 7:1

חיטה, det. **חיטתה**, pl. **חִיטִין** n.f. **wheat** (CPA חטא, det. pl. חטיא LSp 62, SA חטה ST Dt 8:8, pl. חטים Ham 469:328) חִטַיָא *FPT* Ex 9:32[04];- sg. חטה *TNGl* Num 18:12; חיטתא *San* 22c(2); *Ned* 40a(62); pl. שלח קופתך וסב לך חיטין send your basket, and take wheat for yourself *Suk* 52b(53); *Dem* 24a(11); *Ter* 43d(26); *Soṭ* 20b(61); *BQ* 6d(63); הוון זרעין לה חיטין והוות עבדא זונין they planted it with wheat, and it produced weed grass *BR* 266:9; *ib.* 636:9; אוצרא דחיטיא wheat store *Pes* 29c(53); *EchRB* 53:12; *BR* 906:3; פיתא דחיטין wheat bread *ib.* 139:2 // *PRK* 314:4; חצרהין דחטייה wheat harvest *FPT* Gen 30:14[05; H קציר חיטים]; דובע דחיטין 1/4 (*seah*) of wheat *Kil* 27d(18); *MŠ* 54d(38); חד כרי דחיטין a pile of wheat *BM* 8c(27); איח ליה קמח וטחן חטין (even if) he has flour, he may grind wheat *MQ* 80d(61); *ŠR* 20a(37)

Löw, Flora 1:780+.

חיטורי n.m. **being delicate** (↓ √2# חטי) sg. מן חיטוריה out of her being delicate *TN* Dt 28:56 [H מרוך]

חיי adj. **living, raw** (↓ √חיי; CPA חי, חאי LSp 62, SA חי LOT 3/2 150:40) **1. living, alive:** a. as adj.: sg. כשר חי living flesh *TN* Lev 13:14; *ib.* Ex 21:35; צפרה חייתה the living bird *ib.* Lev 14:6; חיי וקיים living and enduring *ib.* Num 14:21; pl. חיין וקיימין *ib.* Dt 4:4; b. as noun: *ib.* Gen 30:22;

responsible for it *BM* 12a(45); *Qid* 60b(6) // *AZ* 45a(14); **5.** + inf. **required:** ההן דחייב למברכה one who is required to make a blessing *BerG* 12c(45) // *Suk* 54a(12) // *Meg* 72a(22)[!]; לא דאנא חייב מיתן לכון אגריבון not that I am required to give you your wages *BM* 10d(58); *TN* Num 35:31

חייה, det. **חייתה** n.f. **midwife, woman in travail** (↓חיי; Sy חַיְתָא LS 228) **1. midwife:** sg. ליכא חייא there is no midwife here *Šab* 16c(55); חייתה *FPT* Gen 38:28[05; H המילדת]; *TN* ib.; Ex 1:19; *BR* 643:4 [↓מחבלה] // *VR* 867:2 // *KohR* 27c(14); pl. חייתא *TN* Ex 1:15; *ib.* 18; 19; 20; 21; ר' אלעזר ור' יונתן מפקדין לחייתא PN and PN_2 ordered the midwives *Šab* 12a(39) // *ib.* 17a(60) // *BR* 963:2; *Šab* 16c(55); *Ket* 30a(37); **2. woman in travail:** sg. חייתא דהות מ<י>תא וחיית (she is called) *ḥayya* because she was on the verge of death and lived *VR* 639:2 // *KohR* 9a(36)

Kut, Studies 334 (Heb).

2# חייה, det. **חַיְתָה** n.f. **animal, living creature** (↓ √חיי, חיוה; SA חיה Ham 460:27+) sg. חיה *TN* Lev 17:13 [H id.]; חייתה *FPT* Gen 7:14[05]; *ib.* 2:19 [voc]; *TN* Lev 11:2; *ib.* 27; 47; חייתה דארעה *FPT* Gen 9:10[05]; *TN* ib. 1:30; *ib.* 9:2

Exx., e.g. חית ברא *TN* Ex 23:11, indicate that there is confusion in the texts between חייה and חיוה.

3# חייה n.f. **vigorous woman(?)** (↓ √חיי) pl. חיין אינון *TN* Ex 1:19 [H חיות הנה]

The base form and exact mng. of this word are uncertain.

חייט n.m. **tailor** (↓ √חוט; Sy חַיָּטָא LS 220) a. general: sg. אומנותיה דהן חייט that one's profession is a tailor *Ḥag* 77b(14); *BRV*[60] 92:3; ההן חד חייט *EchRB* 44:9; *ib.* 11; 19 // *EchR* ib.; חייטא דיהב חוטא גו פומיה the tailor who puts a thread in his mouth *Šab* 10c(5); ההן חייטא אומנא the professional tailor *ib.* 28 // 15a(34); *EchR* 49:19; pl. עשרה חייטין ten tailors *KilV* 32a(10); b. w. PN: דניאל חייטה *BR* 707:3; *KohR* 12d(25) // *VRVar* 754:5; יוסטה חייטה דציפורין *ŠR* 35c(10)

חייל vb. **to strengthen** (denom. < ↓חיל; CPA חיל itpa. LSp 63, SA אתחילו ST Num 31:7) Pa. וחייל *TNGl* Dt 3:28 [H ואמצהו]

Itpa. **to be strengthened:** ואתחילו *TN* Num 31:5 [H וימסרו]; גברייה דאתחילו *ib.* 42 [H האנשים הצבאים]; ואת{יי}חיילו *TNGl* ib. 7

כל חייא *ib.* 8:21; דחייא טעין גרמיה the living being carries itself *Šab* 12c(50); אין מ{י}<ן> חייא הוא if he is from the living ones *Ber* 5a(10) // *EchRB* 90:10; *VR* 247:4; **2. raw:** sg. *Ter* 41d(22) [≠ מבשל]; ואלין כותאי אכלין מינה חייה those Samaritans eat from it (i.e. the chalkis) raw *Pea* 21a(3) // *Er* 20d(16)

חיי vb. **to live** (↓חיין, חייה, 2# חייה, 3# חייה, תחייה; CPA חיא LSp 62, SA חיי Ham 459:11+) Pe., pf. 3m.sg. חייה *TN* Dt 5:26; f. חיית *VR* 639:2; imp. 2m.sg. תיחי *FTV* Gen 27:40; 3m. ייחי *FPT* Ex 19:13[06]; *Šab* 14d(47); 1pl. נחי *FPT* Gen 43:8[05]; 2m. תיחון *TN* Dt 8:1; 3m. ייחון *ib.* Gen 19:26; imper. 2m.pl. חיון *ib.* 42:18; inf. מיחי *Tan* 66d(8); part. m.sg. חיי *TN* Num 21:9; *San* 27a(47); f. חייה *TN* Gen 2:7; m.pl. חיין *BM* 8c(52);- **to live:** וחיה *TN* Gen 5:10; *ib.* 9:28; 47:28; ובעון רחמי מן שמיא וחיה מינוק they asked for mercy from Heaven and the child lived *KohR* 9c(18); *VR* 510:2; דהות מ<י>תה ותיית she was on the verge of dying and came back to life *ib.* 639:2 [↓חייה]; מהו תיעבור קומוי וייחי is it permitted for her to pass before him that he should live? *Šab* 14d(47) // *AZ* 40d(49); *Ber* 7d(20); *Kil* 31c(48); *MŠ* 55c(13); *San* 27a(52); *Naz* 58a(24); *EchRB* 69:12; חיין מתיא will the dead live? *KohR* 15d(11)

Af. **to restore to life:** ויהב{י}ת עליה ואחיית ית{י}ה and (the bird) placed (the grass) on the other one and restored it to life *VR* 509:3 // *KohR* 15c(24); דהוא מחיי לי הדין מיתה who can restore this corpse to life for me *VR* 203:6; *TN* Dt 32:39

חַיָּיב adj. **guilty, required** (↓ √כייב, חוב; CPA חיב LSp 61, SA חיב LOT 3/2 166:3, note) חַיָּיבָא *FPT* Ex 9:27[04];- **1. guilty:** a. as adj.: sg. *Švu* 37b(3)[≠ זכיי] // *VR* 135:3; כרכא חייבה guilty city *TN* Num 24:19; pl. חייבין *ib.* Gen 42:21 [H אשמים]; Num 32:14; *KohR* 28c(30); b. as noun: sg. חייבא *TN* Gen 18:23 [≠ זכייא]; *ib.* Ex 23:7; Dt 25:2; *EchRB* 96:6 [↓עייב]; pl. חייביה האליין *TN* Num 17:3; **2. deserving:** sg. קטלא חייב he deserves to be executed *Naz* 56b(3); pl. *PRK* 195:3; **3.** + -ל **to owe:** חד בר נש הוה חייב לחבריה מאה דינרין בקרטיס a certain person owed another 100 dinars against an IOU *Qid* 64a(25); *Naz* 54a(9); *Švu* 38a(53); *BQ* 3a(40); *San* 21c(6); בהוא דקאים {ו}חייב לחבריה שבועה in the case of one who owes another an oath *Švu* 38d(38); **4.** + -ב **responsible:** עד כא הוינא חייב בה מיכא ולהלן לי נה חייב בה until now I was responsible for it. From now on, I am not responsible for it

חַיִּין n.m.pl. **life, lifetime** (↓√חיי; CPA חאין, חיין LSp 62, SA חיין ST Gen 27:46) *FPT* Gen 7:22[02; voc];- a. general: ואובדתא חיין דההוא גברא you destroyed that man's life *Qid* 64c(37); חיין בישין an evil life *KohR* 8b(36); נשמה דחיין a soul of life *TN* Gen 7:15; אילן דחיין tree of life *ib.* 3:24; כל יומי חיוי all the days of his life *ib.* 9:29; *BRV*[60] 154:6; ספר חייה the book of life *Naveh* 69:5; b. var. expressions: 1) בחיין alive, in lifetime: עד כען את בחיין you are still alive *FPT* Gen 46:30[04]; *TN* ib. 43:27; *ib.* Ex 22:3; Dt 31:27; הואיל ולא זכינן ביה בחיוי since we didn't give him alms when he was alive *Pea* 21b(14) // *VR* 794:2; ולמה לא תבעתינון בחייה why didn't you claim them when she was alive? *BB* 16b(63); 2) לחיי to the life of: חמרא טבא לחיי רבנן ולתלמידיהון good wine to the life of the Rabbis and their students *Ber* 10d(51); 3) oath formulae: a) בחיי רישיה דאבא by the life of my father's head *TN* Gen 44:18; *ib.* 42:15; b) בחייך סבא בר כמה שנין את by your life, old man! How old are you? *VR* 577:2; *Yev* 15a(33); *AZ* 43d(36); חייך מילא טבה אמרת by your life! You said a good thing *BR* 933:2; *ib.* 1179:2; *PRK* 198:7; *EchRB* 49:25; *KohR* 9c(25); חייכון כולה אנא נסיב by your lives! I will take everything *Ter* 46b(61); *Yev* 13a(19); *San* 23c(10)

חיכוך n.m. **rubbing, itch** (√חכך; Sy חֶכָּכָא LS 230) sg. חיכו{ר}<ך> חספה itch (to be scratched by) the sherd *TNGl* Dt 28:27; *FTV* ib.
Cf. Job 2:7–8.

חיל, det. **חֵיְלָה**, pl. **חיילון** n.m. **strength, army, argument, multitude** (↓√חייל, רב חייל; CPA חיל, pl. חילון, חילין LSp 63, SA חיל Ham 486:38+, pl. חילין Ham 570:25+) חֵילִי *FPT* Gen 44:18[04];- **1. strength:** sg. אילין דחבטין תורא בחייליה those who beat an ox when it is strong *San* 23c(9); כל הדין חיילה אית בך you have all that strength *BR* 1241:11; *PRK* 198:2; שירוי חיילי the beginning of my strength *BR* 1253:3 [expl. ראשית אוני Gen 49:3]; לפם חיילך אכול מה חייליה *EchR* 68:20; eat according to your strength *BR* 197:3; אישר חיילכן may your strength be firm! *ib.* 582:3; *EchRB* 49:10; עד דהוה חילך עלך while you were still strong *BM* 9c(25) // *AZ* 44a(1); *PRK* 306:1 // *VRQ* 390:5; לית בחיילי I can't *Yev* 6b(36); *Ket* 26c(54); *ib.* 34b(59); 36b(20); *Tan* 67a(42); *VRK* 250:4; מה דאית לי בחיילי *Giṭ* 47b(24); **2. army, host:** sg. חיל קרבה army of war *TN* Num 8:25; *ib.* 31:36; נפקי חיל *ib.* 1:3 [H יוצאי צבא]; Dt 4:37; pl. חיילון *ib.* Dt 20:9 [H צבאות]; חיילות *ib.* Num 10:22; חיילותיה *ib.* Ex 15:4; Num 2:23; **3. argument, sense, import:** sg. חייליה דר׳ יוסי מן הדא the argument of PN is from this *Švi* 39b(45); *Mas* 49b(4); *Bik* 63c(58); *Pes* 37a(12); *Giṭ* 50b(56); *AZ* 43a(13); בעיי אחון מידע מהו חייליה do you want to know what his argument is? *MQ* 82d(38) // *Ber* 5b(52); חיילה דמלתה the import of the thing *BR* 632:7 [Sy חַילָא דמֶלתָא PSm 1258]; *MMDam* Dt 13:1; **4. multitude:** pl. לא הוה יכיל למחמי ארעא מן חיליהון דאילנייא he couldn't see the ground because of the multitude of trees *VR* 103:3

חילה, det. **חילתה** n.f. **valley** (QA חלה ATTM 579) sg. בחילתא *FTV* Dt 34:6 [H בגי]; *ib.* 3:9; pl. לחילתא עמיקתא to the deep valleys *ib.* Num 21:19; 20; לחלתה *TN* ib.

חילוניי adj. **non-priest** (↓√חלל; MH[2] חילוני Jast 426) sg. *TN* Ex 29:33 [H זר]; *ib.* Num 3:10; 17:5; 18:4; 7; pl. כד תהויין חכרין(text: חכרן) ארע לא תח{כ}<כ>רון אלא מן דחלונייא when you lease land, only lease from that of non-priests *MŠ* 56b(50)
On PT pas., v. Lieb, TK 1:276.

חילוף n.m. **opposite, curse** (↓√חלף; CPA חלוף LSp 65) **1. opposite, reverse:** sg. הדא מתניתא חילופא that Mishna is the reverse *Dem* 22b(60); וחילופהון their opposite *MMDam* Gen 41:48; *ib.* Num 10:24; pl. חילופין היא מתנית׳ *BB* 17a(51); לא מסתברא דלא חילופין the reverse stands to reason *Ter* 46c(40); *Pes* 27d(8); *Yom* 40d(16); *Ket* 25c(32)[!]; *Giṭ* 45d(39)[!]; *San* 26a(45); *Švu* 33b(41); וכיון דחמון מילייא אתיין לידי חילופין when they saw the matters taking an opposite turn *Soṭ* 17b(43); שמע{ת} תלת חלופיהון hear the opposite (of the) three (things you said) *KohR* 26d(18); **2.** euph. **curse:** pl. סדר ברכתה וחילופיהון the order of the blessings and the curses *TN* Dt 30:1; *TNGl* ib. 11:27; 28; 29

חימר, det. **חימרה** n.m. **asphalt, bitumen** (CPA חימר LSp 66, SA חימר Ham 468:313) sg. *BR* 412:12 [expl. חמר Gen 14:10]; חמר *TN* Gen 14:10; *FTP* ib.; חימרא *TN* Ex 2:3; חמרא *ib.* Gen 6:14; 11:3

חיפוי n.m. **overlaying** (↓√חפי; TA, MH חיפוי Jast 490; cf. Sy חוּפָיָא LS 249) sg. *TN* Ex 38:17 [H צפוי]; *ib.* 19

חיץ adj. **difficult, pressing** (Sy חִיצָא LS 222) sg.

חיצה חיצה היא בידה למיכוס ית ברה difficult — It is a difficult thing for him to slaughter his son *BR* 600:8 [expl. חוצה Is 33:7]; ח{ה}<י>צה מן גבי מחרבה(text: מחריבי) ביתא it is difficult for me to destroy the Temple *EchRB* 59:28
Löw, MY ad loc.

חיקוקיי adj. **of Ḥikok** sg. יוחנן חיקוקיא *Pes* 27c(64); ר׳ יוחנן חקוק<י>ה *BM* 9a(63)

חירה n.f. (artif. word formed on analogy of BH חירות; SA פם חירתה pl. ST Num 33:6) pl. פונדקי חירתה the inns of Hiroth *TN* Ex 14:2 [H פי החירות]; *ib.* 9; *FT* ib.; *FTV* Num 33:7

חירו, det. **חירותה** n.f. **freedom** (CPA חרו LSp 69, SA חרו Ham 448:136) sg. *TN* Lev 25:10 [H דרור]; כתב חרותה writ of manumission *ib.* Lev 19:20; לחידותה *ib.* Ex 21:2 [H לחפשי]; 5; Dt 15:12; 13; 16; 18

חירוף n.m. **blasphemy** (↓ √חרף; CPA חרוף LSp 70) sg. שבועה דחרוף oath of blasphemy *TN* Lev 5:1; pl. מילי חרופין words of blasphemy *TNGl* Num 16:27; הדה מדינתה דחירופיה וגידופיה that city of blasphemy and reviling *ŠRG* 9b(8)

חית n.m. **ḥet, eighth letter** (Sy ḥēṯ LS 208) *Yom* 44c(26); בין הי לחית *Dem* 20b(46) // *MŠ* 56a(36) // *Šab* 9b(64)
Nöld, Beitr 126+.

חיתיי adj. **Hittite** (SA חתאה ST Ex 23:23) sg. עפרון חתייה *TN* Gen 23:10; *ib.* 49:30; pl. חיתיי *ib.* 27:46; Ex 13:5; 33:2; Dt 7:1

חך, det. **חיכה** n.m. **palate** (CPA חכ־ LSp 67) sg. פתח חיכך וקבל open your palate and receive (them) *Yev* 9d(31); *ib.* 39; וכסה דמותה חכהון אמר the cup of death made their palate bitter *SYAP* 55:16; *ib.* 65:11

חכה, det. **חכתה** n.f. **fish hook** (MH חכה Jast 461, SA חכים pl. ST Num 33:55(Var)) sg. צדיה מלאך מותה כנונה בחכתה the Angel of Death caught him with his hook like a fish *SYAP* 52:36

חכור n.m. **tenant farmer** (↓ √חכר; SA אכור ST Gen 49:14(Var)) sg. נסבה מן חכור וייבה לחכור he took it from a tenant farmer and gave it to a tenant farmer *Giṭ* 47b(21); *ib.* 22; 23

חכין, חכים adj. **wise, intelligent, skiilful, scholar** (↓ √חכם, חכימו; CPA חכים LSp 64, SA חכים Ham 456:53) *FPT* Gen 41:33[03; voc];- **1. wise, intelligent:** a. adj.: sg. *TN* Gen 3:1 [H ערום]; *ib.* 41:33 [H חכם]; {ה}<ח>כין הוא הדין טליה(G) דהוא סבור that "child" is wise, for he is a reasoner *Tan* 65c(61) // חכימו (= חכים הוא) *BerV* 3d(39); חייך דהוא חכים סגיא by your life! He is very wise *EchRB* 49:25; *KohR* 20a(19); pl. דלמא דהינון חכימין דכוות דבהון חכים perhaps they are wise just as their teacher is wise *BR* 1096:1; *EchR* 47:25; גובריה חכימיה *TN* Num 11:25 [H איש הזקנים]; b. as noun: sg. הא קל דקל חכים behold, a voice which is a voice of a wise person *BR* 733:3; pl. חכימין *TN* Num 24:6; *ib.* Dt 4:6; חכימי ישראל *ib.* Ex 24:9; חכימי קרייתה the wise men of the cities *ib.* Dt 19:12; 31:28; חכימיה *ib.* Num 11:26; Dt 25:9; **2. skillful:** sg. חכים ליבא *ib.* Ex 35:10 [H חכם לב]; חכימת ליבה *ib.* 25; pl. חכימי לבה *ib.* 36:8; **3. scholar, ḥacham** (calque < MH חכם): sg. ומניתיה חכים he appointed him as a *ḥacham Ter* 48b(27); *Šab* 4d(19); *Tan* 68a(29); *Meg* 75b(44); pl. שלח שאול לאילין חכימיא דמ{ת}ניתא send and ask those scholars whom you appointed *San* 29a(37); *Er* 21b(30); *KohR* 9b(28); אלפונן חכימייה the *ḥachamim* taught us *PalLaws* 64:14

חכימו, cs. **חכימות** n.f. **skill, wisdom** (↓חכים; Sy ḥakkimūṯā LS 231) sg. חכימות ליבה skill of the heart *TNGl* Ex 35:35

חכינה n.f. **snake** (< ἔχιδνα Lehnw 250; ↓ עכן; CPA יכינא LSp 82) sg. חכינה כריכה עלוי a snake wrapped around him *Tan* 69a(5); *Dem* 17d(14); *Ber* 9a(42); *Šab* 8d(9)
Löw, Fauna 44+.

חכם (e/o) vb. **to know, recognize, have sexual intercourse** (↓ חוכמה, חכים, חכימו; CPA חכם af. LSp 64, SA חכם Ham 444:13) Pe., pf. 1sg. חכימית *FTV* Gen 20:16; חכמית *TN* ib. 9:24; 3m. חכים *FPT* Gen 37:33[04]; חכם *TN* Dt 34:10; f. חכמת *EchRG* 84:11; 2m.pl. חכמתון *TN* Dt 11:28; f. חכמתין *FPT* Gen 31:6[05]; 3m. חכמון *TN* Dt 1:39; חכמוניה *ŠR* 35c(16); f. חכמן *TN* Num 31:35; imp. 3m.sg. יחכום *Ḥag* 78a(9); 1pl. נחכם *TN* Gen 19:5; 3m. יחכמון *Šeq* 50c(52); imper. 2 m.sg. חכום *FPT* Gen 37:32[05]; *BR* 1045:2; inf. למחכום *FPT* Gen 38:25[05]; למחכם *TN* ib. 26; part. m.sg. חכים *Šab* 11a(46); *VR* 531:7; f. חכמה *Soṭ* 16d(45); m.pl. חכמין *Ned* 40a(40); pass.part. f.sg. חכימא *Yom*

Löw, Flora 1:103+; Lieb, YN 180.

2# חָל n.m. **sand** (CPA חל LSp 61, SA חל Ham 466:246) sg. מלא קומציה חלא a handful of sand *EchR* 49:19; *ŠR* 9b(9); *Šab* 6d(37); כחלא *TN* Ex 2:12 [H בחול]; *FT* ib.; *TNGl* ib.; וסימתא די טמירן בחלא יתגליין להון treasures which are buried in the sand will be revealed to them *FTV* Dt 33:19; כחלא דימא like the sand of the sea *TN* Gen 32:13; *FPT* ib.[03; voc]; *TN* ib. 41:49

חלב n.m. **milk** (↓ √חלב; CPA חלב LSp 64, SA חלב Ham 470:360) sg. *TN* Gen 18:8 [H id.]; בשר וחלב מערבין כחדא milk and meat mixed together *ib.* Ex 23:19; 34:26; Dt 14:21; רעייא חלבון חלב the shepherds milked milk *Ter* 46a(28) // *PRK* 175:3; הוה ברא זעירא בעי למינק ולא משכח חלב her younger son wanted to nurse and did not find any milk *EchR* 117:10; נקיין כחלבה white like milk *TN* Num 13:27; *ib.* 14:8; 16:13; Dt 6:3; שנוי נקיין מחלבא his teeth were white from milk *ib.* Gen 49:12; *Ned* 39d(10) [↓מקטר]

2# חלב n.m. **fat** (SA חלב ST Gen 45:18(Var)) pl. חלבי חגי the fats of my holiday offering *TN* Ex 23:18 [H חלב]

חלב vb. **to milk** (denom. ↓חלב; MH חלב Moreshet, Lex 165) Pe. רעייה חלבון חלב the shepherds milked milk *PRK* 175:3 // *Ter* 46a(28)

חלבנה n.f. **galbanum** (Sy חֶלְבָּנִיתָא LS 233) sg. *TN* Ex 30:34 [H חלבנה]; pl. חילבניא *FTV* ib.

חלד, det. **חולדה** n.m. **mole** (SA חלד Ham 471:388; cf. CPA חלד to crawl LSp 64) sg. חולדה *TN* Lev 11:30 [H תנשמת]; *TNGl* ib. 29 [H חלד]

Talshir, Fauna 59+.

חלה, pl. **חלין** n.f. **loaf, ḥalla, the priest's portion of the dough** (SA חלה Ham 470:379, pl. חלין ib. 380) **1. loaf:** sg. חלה דלחם *TN* Ex 29:23 [H חלת לחם]; *ib.* Lev 8:26; Num 6:19; pl. חלין *FPT* Lev 23:17; *TN* ib. 7:12; 13; 23:17; 24:5; 6; Num 6:15; **2. ḥalla, the priest's portion of the dough:** sg. נהיגין אתון מפקין חלה מן דמייא do you generally remove *ḥalla* from *demai*? *Or* 61d(19); אפקין חלתה remove(f.sg.) *ḥalla Švi* 39a(59); חלה *ib.* 60; וחלתא מן לויישא *ḥalla* from the dough *FTP* Num 12:1

40b(23);- **1. to know:** ולא חכם גבר ית קבורתיה no one knows his burial place *TN* Dt 34:6; וחכמין אינון כלום do they know anything? *Ber* 4d(1); *AZ* 42c(3); *Bik* 65d(9); חכמה אח מילחוש לעיינא do you know how to whisper (an incantation) for the eye? *Soṭ* 16d(45); בריך רחמנא דלי נא חכים מידון blessed is the Merciful One that I don't know how to judge *San* 18a(41); *MQ* 83b(17); *VR* 531:3; *ib.* 703:6; *BR* 712:2; pass.part. חכימא היא מילתא the matter is known *Yom* 40b(23) // *RH* 57d(51); *Švi* 36a(18); **2. to recognize:** אית בר נש רחכמין לחבריהון באפין ולא ידעין שמהתהון there are people who recognize their friends by (their) face, but do not know their names *Giṭ* 45c(47); וחכם *TN* Gen 42:8 [H ויכר]; *ib.* 37:33; וכיון דעלת נהקת וחכם קלה when (the she-ass) entered, she brayed, and he recognized her voice *BR* 648:6; אפי' רחיק כמן חכים ליה even though he is far away he recognizes him *Ber* 3a(53); *Kil* 32b(51); *Ḥag* 78a(9); *Šeq* 50c(52); **3. to have sexual intercourse** [Sy חכם LS 230, mng. 5; cf. BH ירע HAL 374, mng. 6]: וחכם קין ית אתתיה *TN* Gen 4:17 [H וידע קין את אשתו]; *ib.* 25; 24:16; Num 31:17; לאימיה הוא חכם he has intercourse with his mother *MŠ* 55b(52) // *EchR* 51:15

Pa./Af. (unclear): פומי' מחכים עלוי(text : עלין) *ŠR* 2a(12)

Itpe. **to be recognized** [↓pe., mng. 2]: מאן דבעי דלא מתחכמא יהיב איספלני על נחיריה ולא מתחכם one who wishes not to be recognized places a bandage on his nostrils and is not recognized *Yev* 15c(38) // *Soṭ* 23c(56)

Itpa. **to make oneself known:** כד אתחכם *TN* Gen 45:1

חכר vb. **to lease** (↓חכור; MH חכר DJD 2:292, Moreshet, Lex 164) Pe. כד תהוון חכרין(text : תהויין חכרן) ארע לא תח{ב}<כ>רון אלא מן דחלונייא when you lease land, you should only lease from non-priests *MŠ* 56b(50)

חל n.m. **vinegar** (CPA חל LSp 64, SA חל ST Num 6:3 (Var)) sg. דאנא צבע פתילתא מן ח{ו}לא because I wet the wick with vinegar *Šab* 4d(10) // *Ter* 48b(18); חל דחמר(text : חלד חמר) wine vinegar *TN* Num 6:3 [H חומץ יין]; חלא בר חמרא *Mas* 50d(46) // *PRK* 195:4; *ib.* 5 [ref. to a worthless son]; חלה {ח}<מ>וזיל חמרא vinegar makes wine cheaper *BR* 376:4; pl. חדה איתה הות מרלקה חלין a woman lit (a lamp with oil mixed with) vinegar *BBE* 13b(35)

חלודה n.f. **a skin disease** (MH חלודה Jast 465) sg. עד דסליק בשרהון חלודה until their skin broke out in a disease *EstR* 7a(19)

חלום n.m. **dreamer**(↓√חלם) pl. חלומ{ו}י חל<מייה> *TNGl* Dt 13:6 [H חלם החלום]

חלוק n.m. **shirt** (CPA חלוק LSp 65) sg. *BR* 374:4; *EchR* 87:5; חלוק שחיק a worn out shirt *EchRB* 52:10; *MSam* 46:6 [≠ ↓סודר]; חלוקא דכיתנא a linen shirt *San* 20c(58); חלוקך דעמרא your woolen shirt *ib.*· כחלוקה דיהודאי דשבתא like a Jewish shirt for the Sabbath *EchR* 14:5 // *ib.* 127:13

חלזון n.m. **an eye disease** (TA חליז TO Lev 21:20(Ar)) sg. דחלזונה בעינוי *TN* Lev 21:20 [H תבלל]; *TNGl* ib.; *FTV* ib.[!]
Fl, TW 1:425.

חלזון #2 n.m. (unclear) sg. חלזונה *TN* Dt 28:42 [H צלצל]
On the difficulty in interpreting this word as "snail", v. Talshir, Fauna 247+, who understands as "hail" following Mussafia (v. also ↓מסיק)

חלחל vb. **to be wasted away** (of the body following ingestion of poison; SA הלהל Ham 515:368, MH 2# חלחל Moreshet, Lex 166) Quad.Ref. לא אספק מישתי עד דאיחחלחל he had scarcely drunk of it before he wasted away *Ter* 45c(64); *Soṭ* 18d(40); *AZ* 41a(55); חמתה מחחלחלה וקל{מ}<ק>ה he saw that it (i.e. the bandage) was wasted away(?), and he threw it away *ib.* 40d(4)

חלחלוין n. **a spice** *BR* 1135:5 (in a list of spices)

חלט vb. **to confirm, confiscate** (↓לחלוטין; MH 2# חלט Jast 467) Pe. **to confirm:** pass.part. מכתש חליט a confirmed disease *TNGl* Dt 17:8
Pa. **to confiscate:** ואין לא אתא אנן מחלטין ניכסוי if he does not come (before the court), we confiscate his property *Švu* 38a(37); *ib.* 38; 40 // *Ket* 33b(51); *ib.* 52; 55; ליח כאן מחלטין אלא מכרזין there isn't confiscation but declaration *Ket* ib. 56 // *Švu* ib. 41[!]; בגין דלא חלטתון מלבותא ביד{א}<ה> because the (Hasmonean) kingdom did not take them (i.e. certain Samaritan towns) into its possession *Švi* 36c(59); בגין ציפרייא דלא יחלטון בניהון because of the Sepphorites, so that they (i.e. the Romans) should not confiscate their (pledged) children *Pes* 31b(54)
Af. **to confirm:** pass.part. צרעה מחלטה a confirmed case of leprosy *TN* Lev 13:52 [H ממארת]; *ib.* 14:44
Lieb, TaS 135 and n. 179; ib., Tarbiz 2(1931):107.

חלי adj. **sweet** (↓ √חלי, חליו; CPA חלי LSp 64, SA חלי ST Lev 2:11(Var)) sg. וכל דחלי *FTV* Lev 2:11 [H דבש]; ובממלל חלי with clear speech *JMP* 20:5; *ib.* 29:5; דישיה דחטיתא חלי וסופיה מריר the beginning of sin is sweet, but its end is bitter *KohR* 9b(35); *TN* Dt 29:17; *FTV* Gen 49:21; טעמה חלי{ה} its taste is sweet *SYAP* 22:14; ומה חלי מותא how sweet is death *ib.* 32:26; אוריתא דחליא מן דבש the Torah which is sweeter than honey *ib.* 10:36; pl. ותומרייה חליין כדבשה dates sweet as honey *TN* Dt 8:8 [H דבש]; *ib.* Ex 3:8; 17; 13:5; Lev 20:24; Num 13:27; Dt 6:3; 26:15
On the phrase ממלל חלי, v. Friedman, JMP 1:144.

יסי↓ חלי #2

חלי vb. **to be sweet** (↓חליו, חלי, מחלייה; CPA חלי LSp 64, SA חלי Ham 515:376) Itpe. ואתחלון מיא the water became sweet *TN* Ex 15:25 [H וימתקו]; *FT* ib.

[**חלי #2** vb. **to be sick** (H חלה HAL 303) Pe. אין חליין אינון אי<ת סיברא if they are sick there is hope *EchRB* 59:13
Prob. a corruption from H].

חליו, pl. **חליוון** n.f. **sweetness** (↓ √חלי; CPA חליו LSp 64) pl. ואמר חכיהון דכל חל{ח}<י>וותיה he made their palate bitter of all his sweet things *SYAP* 66:4

חליטה, pl. **חליטן** n.f. **a dumpling made by putting flour into hot water** (√2# חלט; MH 2# חליטה Jast 468) sg. *Pes* 31a(54); *Ned* 39c(33) // *Naz* 55c(19) // pl. חליטן *Er* 20d(28) // *BR* 1172:3; *AZ* 44d(38); חליט{ו}ן דשוק *Ḥal* 57d(33) [expl. האסקריטין Mib. 1:4]; חליט{י}ן ד{מ}<ב>יי home-made dumplings *ib.* 34 [expl. חלה מסרת Mib.]
Krauss, TA 1:461, n. 345; Lieb, TK 4:505.

חליטר n.m. **dumpling baker** (< ↓חליטה + -αριος Lehnw 251) sg. חד חליטר *Ḥal* 58c(64); *BB*

13b(38); *ib.* 39; מהו מימור לחליט‹ר›ה עבד לי חליטה is it permitted to say to the dumpling maker: Make me a dumpling? *Pes* 31a(54); חנותה דחליטרה the shop of the baker *Yev* 12d(17) // *Šab* 8a(51)[!]; pl. אילין חליטרייה *ŠviV* 37c(17)

חליל adj. **hollow** (CPA חליל ST Ex 27:8 (Var)) sg. *TN* Ex 38:7 [H נבוב]; *ib.* 27:8[!]

חלים adj. **fit, healthy** (CPA חלים LSp 64) sg. כד דהוא חלים יתן גט when he is sound, let him divorce her *Giṭ* 48c(28) // *Ter* 40b(35)[!; text: כד דו חלום]

חליפין n.m.pl. **"exchange," a method of acquiring an object by letting the purchaser pull on a substitute** (↓ √חלף; MH חליפין Jast 469; cf. SA חליפת ST Ex 21:23) סבר ר׳ בא דאינון חליפין וליח אינון חליפין PN thought that they are "exchange," but they are not "exchange" *Qid* 61a(3)

חליצה n.f. **halisa** (< H חליצה Jast 469; ↓ √חלץ; TBA חליצתא ib.) sg. *PalLaws* 64:4

חליקה n.f. **spelt, grist** sg. ההן דכחית חליקה the one who cuts spelt *Šab* 10a(39)

חלל n.m. **cavern, cavity** (SA חלל ST Dt 9:1) **1. cavern(?):** sg. אמר מילה ויהבון בחללא he said a spell and put them in a cavern *Kil* 32c(23) // *Ket* 35b(27) // וגנז יתהון בחללה he hid them in a cavern *KohR* 9c(25); *Kil* ib. 25 // *Ket* ib. 29 // *KohR* ib.; **2. cavity:** sg. רב לא עבד עינא כחללה(G) לוי עבד עינא כחללה(G) PN does not consider the eye like its cavity; PN_2 considers the eye like its cavity *AZ* 40d(7)

חלל vb. **to desecrate, violate** (↓חול, חילוני; SA חלל Ham 468:303+) Pa. **to desecrate:** במקוששה דחלל שובחה בזידנו in the case of the gatherer (of wood) who desecrated the Sabbath knowingly *TN* Lev 24:12; *ib.* Num 9:8; 15:34; 27:5; *TNGl* ib. 9:8; 15:34; דילי׳ דחלל{י}נן שבתא *Kil* 32b(18) // *Ket* 35a(25)
Af. **to violate, desecrate:** אין הוא אביל הוא מחיל נידריה if he eats, he violates his vow *VR* 864:2; ומחלין שובא *Proc* 557:16
Itpa. **to be desecrated:** ויתחלל בי שם שמייא the name of Heaven shall be desecrated through me *FPT* Gen 15:1[08]; *TN* ib.; *FTV* ib.; *TNGl* ib.

חֵלֶם, det. **חילמה**, pl. **חֶלְמִין** n.m. **dream** (↓ √חלם; CPA חלם LSp 64, SA חלם Ham 464:159+) חֵלֶם *FPT* Gen 41:7[05]; חֶלְמוי *ib.* 37:20[04]; -sg. *TN* Gen 37:5; *ib.* 41:7; ליח הדין חלם(V חלים) that isn't a dream *MŠ* 55c(11); חלמא ופתרוניה the dream and its interpretation *BR* 1080:4; *ib.* 1092:1; *KohR* 27b(3); *TN* Gen 40:18; חמית בחילמי I saw in my dream *Kil* 32b(50); *MŠ* 55b(52); *Meg* 72b(23); *BR* 1095:2; *VR* 796:1; *EchR* 53:24; איתחמי ליה בחילמיה he appeared to him in his dream *San* 23c(29); *KohR* 24b(24); pl. חלם חלמין *TN* Dt 13:2 [H חולם חלום]; פתר חלמין an interpreter of dreams *EchRB* 51:11; היידיליה אתי וטעין חלמוי behold, he comes carrying his dreams *BR* 1017:6; חלמינן *TN* Gen 41:12

חלם vb. **to dream** (↓חלם, חלום; CPA חלם LSp 64, SA חלם Ham 464:158) Pe. חלמית *TN* Gen 37:6 [H חלמתי]; חלמית בחלמ{א}י *EchRB* 55:2; חלמת *TN* Gen 40:18; חלם *ib.* 41:1; 42:9; חלמנן *ib.* 40:8; כמה דבר נש הוי הוא חלים a person dreams as he is *MŠ* 55b(42); חלם חלמין a dreamer of dreams *TN* Dt 13:2; *ib.* 4; 6

חלף, det. **חילפה** n.m. **love grass** (*Eragrostis cynosuriodes*; MH חליפין MŠvi 1:8, Sy חוּלפָא LS 237) sg. אפי׳ דחילפ{י}‹ן› even (wreaths) of love grass *Soṭ* 24c(2)
Löw, Flora 1:699+.

חלף vb. **to change, reverse** (↓חליפין, חילוף, חולף; CPA חלף LSp 64, SA חלף Ham 466:239+) Pa. **to change, reverse:** וחלף לבושוי *FPT* Gen 41:14[05; H ויחלף שמלותיו]; ואין חליף מילא if he changed a word *San* 23a(6); או חלף *Tan* 67a(34); חלפון אתרהון they changed their place *BRL* 673:6; וחורנה מחלף the other one reversed (the opinion) *Šab* 7b(53); הואיל והן תנייא מחלף because that Tanna reversed (the opinions) *Beṣ* 61b(34); איח תניי תני מחלף there is a Tanna who learns (the Mishna) and reverses (the opinions) *Kil* 30c(29); *Tan* 66b(6); ר׳ שמי מחלף שמועה PN exchanges a legal tradition *Yev* 3d(14); *Hor* 45d(56); ומן דמחליף מטעי one who exchanges (the two words) errs *MPDam* Gen 41:45; pass.part. נפק ליה מן מערתא וחמא עלמא מחלף he went out of the the cave and found the world changed *Tan* 66d(50); מחלפה שיטתיה דר׳ מאיר ואמ׳ לון ליח היא מחלפה מתניתא היא דמחלפה PN's opinion is reversed. And he said to them: It isn't reversed. The Mishna is reversed *Qid* 64b(62); מחלפא שיטתיה דרב *Švi*

39d(55); *Er* 24b(51); *Soṭ* 23c(44); *Ket* 32a(54); *Qid* 58c(42); *Švu* 38d(35)
Itpa. **1. to be interchanged:** ו׳ זוג׳ דמיי ומתחלפין six pairs of words are similar and are interchanged *MPDam* Gen 18:18; **2. to be reversed:** כולה מתחלף והינ{י}<ו>ן לא מתחלפין everything is reversed, but they (i.e. the angels Michael and Gabriel) are not reversed *BR* 916:4 // *EchRB* 133:1
On pa., v. Eps, MNM 123+; 245+.

חלצין n.m.du. **loins** (QA חלצין ATTM 580) חלציך *TN* Gen 17:6; *ib.* 35:11; נפקי חלציה his offspring *ib.* 46:26; *ib.* Ex 1:5

חלץ (a/o) vb. **to untie a shoe, perform ḥaliṣa** (↓ חליצה; CPA חלץ LSp 65, SA חלץ LOT 3/2 64:28) Pe. **1. to untie:** וחלצה ערקתה דעקבא מן רגליה she untied the strap of the heel from his foot *Ḥaliṣa* 100:24; *ib.* 101:2; 8; ואמרין לאנתתה קרוב חלוץ they say to the woman: Come forward, untie! *ib.* 100:19; **2. to perform ḥaliṣa:** וחלץ לה זמן תיניינות he performed *ḥaliṣa* on her a second time *Yev* 13a(32); *ib.* 34; 12c(45)

חלש adj. **weak** (Sy חַלָּשָׁא LS 238) pl. חלשין *TN* Ex 32:18; *ib.* Num 13:18 [H רפה]

חלש (a/o) vb. **to undress, remove a garment, strip hides** (metath. < ↓√2# שלח; CPA חלש LSp 65) Pe. **to undress, remove a garment:** חלש פורפיריה he took off his purple cloak *BR* 882:1; ויחלוש *TNGl* Lev 6:4 [H ופשט]; *ib.* 16:23; חלוש *BR* 213:4 [≠ לבוש]
Pa. **to strip hides, skin:** ויחלש *FTV* Lev 1:6; חליש רישיה דדין מיתה והוה <מ>חליש רגלוי חליש רגלוי והוה מחליש רישיה strip (the hide) off the corpse's head! And he stripped it off its legs. Strip it off its legs! And he stripped it off its head *MSam* 85:4; וידייה דמחלשן מיתים the hands which strip corpses *BR* 733:4
Af. **to remove s.o.'s garment:** ואחלש *TNGl* Num 20:28 [H ויפשט]
S. Fraenkel, BA 3(1898):82.

חלתי, det. **חלתיתה** n.f. **Asa foetida** (Sy חֶלְתִּיתָא LS 238) sg. (V)ר׳ חונא נסב ויהב בהדין חלתיתה PN did business with *Asa foetida* *Švi* 37c(12)
Löw, Flora 3:454

חם, cs. **־חמו** n.m. **father-in-law** (↓ 3# חמה, חמיין; SA חמו Ham 463:143) sg. חמוך *TN* Gen 38:13 [H חתנך]; *ib.* Ex 18:6; חמוי *ib.* 4:18; 18:5; Num 10:29; ר׳ ינאי זעירא דמך חמוי PN's father-in-law died *Ber* 6a(31) // *Naz* 56a(11); הוא הוה חמוי והוא הוה רביה he was both his father-in-law and his teacher *ib.*; ר׳ אחא ור׳ חליפא חמוי PN and PN_2 his father-in-law *Ber* 2d(47); *Mas* 50d(42); *Bik* 65c(45)[!]; *Er* 26c(9); *MQ* 82d(57); *Giṭ* 44a(55); *PRK* 195:8; ר׳ זריקן בר חמוי דר׳ זריקן PN the son of the father-in-law of PN_2 *Ber* 11d(9); חמוי דברתיה דר׳ חגיי the father-in-law of the daughter of PN *BB* 17d(11)

חמד (a/) vb. **to desire, covet** (↓ חמדן, חמוד, תוחמדה, תוחמדן, תוחמדו; CPA חמד LSp 66, SA חמד Ham 465:215, 610:92) Pe. **to covet s.t.:** וחמתה וחמדה ונסבה he saw it, coveted it, and took it *BR* 932:2; *ib.* 4; וחמדין נכסיהון they covet their property *TN* Dt 5:21; חמיד *FTP* Gen 2:2; חמידתיה *ib.* Ex 20:11
Itpe. **1. to desire:** a. alone: דהוון מתחמדין *TN* Num 11:34 [H מתאוים]; תתחמד נפשיכון *ib.* Dt 12:20; b. w. inf.: דהוה דבירא מתחמד לממלל<ה> {ליה} עמיה the *dibber* desired to speak to him *ib.* Gen 28:10; Dt 12:20; הוו מתחמדין מיחמי אפויי דשמואל they desired to see Samuel's face *Šab* 8c(58); *TN* Gen 28:12; *KohR* 24b(9); *ib.* 12; 16; הוה מאריך רוחיה מתחמד מישמוע שעותה(G) he was forbearing, being desirous to hear her talk *Tan* 66d(5); **2. to desire, covet s.t.:** איתחמדו תוחמודה *TN* Num 11:4; מיתחמדה אתחמדת לבייתה דאבוך you desired your father's house *ib.* Gen 31:30; Ex 20:17; Dt 5:21; 7:25

חמדן n.m. **desirous thing** (↓√חמד) pl. חמדנין *TN* Gen 50:1; *SYAP* 5:9
Sg. is perh. חמד.

חמה, det. **חֶמְתָה** n.f. **anger, venom** (↓ √חמם; CPA חמא LSp 65) **1. anger:** sg. בחמה ובקשיו *TNGl* Lev 26:28 [H בחמת קרי]; חמה רבה עלת בימה a great anger entered into the sea *SYAP* 2:15; חימתיה *FTP* Num 16:1; חֲמְתְּהוֹן *FPT* Gen 49:7[22]; *TN* Dt 32:33; *FT* ib.; **2. venom:** sg. חמתהון דתניניה the venom of serpents *TN* ib.; *FT* ib.

2# חמה, det. **חמתה** n.f. **hot spring** (√חמם; MH חמת גדר SY 45; Sy חַמְתָא LS 238) sg. חמתה דגדר the Hot Spring of G. (a GN) *Er* 23c(39); *Qid* 64c(56); *AZ* 40d(3); *ib.* 42a(11); 45b(49)
For GN חמתה, v. SY 44+.

חמה #3, det. **חמתה** n.f. **mother-in-law** (↓חם; CPA חמא LSp 65, SA חמאתה ST Dt 27:23) sg. וחנית לחמתה and she told her mother-in-law *SYAP* 10:29; חמ{ו}תה *ib.* 30

חָמוֹד n.m. **covetous one** (↓√חמד) pl. חָמוֹדַיָּה *FPT* Ex 20:17[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 5:21

חמוט, det. **חומטה** n.m. **darkness** (↓אמיטה; SA עמוט Ham 547:231) sg. וחומטה הוה *TN* Gen 15:17 [H עלטה]

חמועי, pl. **חמועיין** n.m. **cress** (↓ √חמע; Sy חֲמוּעתָא, pl. חמועָיָתָא LS 240) pl. חמועיין *KilV* 27a(25) [expl. הלעונין Mib. 1:3]
Löw, Flora 1:358+.

חמורה n.f. **herd of donkeys** (↓ חמר #2) sg. חמורתה *BR* 892:7 [expl. חמור Gen 32:6]
Kut, SGA 22.

חמי adj. **proper** (↓√חמי pass.part.; cf. ↓√חזי, √חמי itpe., BA חֲזֵא KBL 1074, MH ראוי Jast 1435) in impersonal const. חמי + לְ־ + inf.: סה דחמי ליה למיחס what is worthy of compassion *FTV* Ex 33:19; מה דחמי ליה למחרחמא what is worthy of mercy *ib.*; למן דחמי ליה למתברכא the one who is worthy of a blessing *BR* 724:1; מה דהוה חמי למישרי what it was worth to live (there) *BM* 10a(63); לית חמי ליה ספקה (unclear) *BB* 16d(64)

חמי vb. **to see** (↓מחמי, חמי, אחמיו; CPA חמי LSp 65, SA עמי Ham 590:19, Mal *ḥmy* Berg, Gl 37) Pe., pf. 1sg. חמית *Švu* 34d(30); 2m. חמית *Ket* 34c(35); f. חמיתי *Nid* 50b(29); 3m. חמה *BR* 1178:4; *FPT* Gen 38:26[05]; חמחי *Kil* 32b(45); חמתיה *PRK* 193:1; חמחון *Mas* 50c(10); f. חמת *Yev* 3d(25); *VR* 807:4; 1pl. חמינן *TN* Num 13:32; *RH* 58a(16); 2m. חמיתון *TN* Ex 19:4; *Tan* 68d(16); 3m. חמון *TN* Gen 9:23; *Naz* 56a(37); חמוניה *Pes* 37c(35); f. חמיין *TN* Dt 10:21; חמינך *Šeq* 49b(14); imp. 1sg. אחמי *TN* Gen 44:34; 2m. תיחמי *Ber* 7c(9); 3m. ייחמי *Bik* 65c(29); 1pl. נחמי *BR* 911:1; 2m. תחמון *TN* Dt 28:67; 3m. יחמון *ib.* Num 14:23; imper. 2m.sg. חמי *BB* 13c(38); 2m.pl. חמון *Šeq* 49a(43); inf. מיחמי *Bik* 65c(44); מיחמיניה *Naz* 56a(38); למיחמי *VR* 620:4; part. m.sg. חמי *Šab* 3c(63); f. חמייה *BRV*[60] 154:4; m.pl. חמיין *FPT* Ex 20:2[06]; *VR* 416:5; חמיי *Pea* 20c(16); *BR* 1126:5; pass.part. ↓חמי adj.;- **to see:** a. abs.: דין דחמי ולא מיתחמי the one who sees and is not seen *Pea* 21b(42) // *Šeq* 49b(22); איתא חמי come, see *Dem* 25b(13) [+ CTY 2:256]; פוק חמי go out (and) see *Šab* 8a(53); *Yev* 12d(19); b. w. obj.: וחמי סחירתה sees the hidden things *Naveh* 70:14; וחמא חד מיסכן he saw a poor person *Ḥag* 77d(45); וחמת ית טליא she saw the child *TN* Ex 2:6; אתון חמון הדין קטילא come, see this corpse *BRV*[60] 944:1; והוון כל עמא חמיין ליה all the people saw him *Bik* 65c(56); למיחמי ארעא to see the ground *VR* 103:3; למיחמי ר׳ חייה רובה *Kil* 32b(48); ↓אפין חמי אפין mng. 1.b.7]; c. w. obj. + fol. part.: וחמתיה יתיב שחיק he saw him seated and depressed *BR* 932:3; חמא חד קטר גרמיה בחבלא he saw someone tying himself with a rope *Ber* 6c(50); חמא מלאך מותא מסתכל בון he saw the angel of death looking at them *Ket* 35b(27); חמא כל עמא פריי he see all the people running *Hor* 48b(21); ואנן חמיי ציבורא דלא מפרשין we see that the masses do not put aside tithes *Pea* 20c(16); חמתון קטלין חד קן דעכברין he saw them destroying a mice's nest *Kil* 32b(26); d. w. fol. rel. clause: וחמא דהוא גחיך he saw him laughing *Ber* 5c(55); כיון דהיא חמיה דאשתני זיוהון דאפוי when it (i.e. the soul) sees that (the body's) features have changed *VRQ* 397:6; חמית בחילמי דרקיעא נפל I saw in my dream that the sky was falling *Ket* 35a(56)

Pa. **1. to show:** חמי לי פטומיה show me his body *Tan* 69a(4); *MQ* 83c(37); פתחנא וחמינן מה בגווה open (it) for us and show us what is inside of it *BR* 385:2; ומרה שמייה יחמי לי סבר אפיכון בשלם the Lord of heaven will show me your face in peace *Pap* 7:3; איתא חמי לן נפק בעי מיחמייא לון ולא חכים בהידא come, show us! He went out trying to show them and didn't know in which one *MŠ* 56a(18); *VR* 813:2; *EchR* 53:11; *KohR* 15d(22); **2. to provide:** בריך רחמנא דחמי לי פירין עד דאנא בחיים blessed is the Merciful One who provided me with results while I was still alive *Hor* 48b(23) // *BM* 8d(38); חמי לן בר נש דריש דיין provide us with a person (who is) a preacher, judge, etc. *Švi* 36d(4)

Itpe. **1. to be seen, visible:** אתחמון ראשי טוריא the tops of the mountains became visible *FPT* Gen 8:5[02]; *TN* Ex 13:7; *ib.* 34:3; Lev 13:7; Dt 16:16; מאן דמיתחמי ולא חמי the one who is seen and does not see *Pea* 21b(42); באילין דאורחהון מתחמיא ביממא those (stars) which usually are visible during the day *Ber* 2b(21); *RH* 58a(48); *PRK* 6:4; **2. to appear:** איתחמי ליה בחילמיה he appeared to him in his dream *San* 23c(29); *KohR* 24b(9); *Tan* 64b(41); *Ter* 45d(51); *ib.* 46c(3) //

חמירתא דרב this is one of the stringent regulations of Rab *AZ* 41d(59)

חמישיי num. **fifth** (↓חמש; CPA חמישי LSp 67, SA חמישאה Ham 460:21) sg. ביר חמישיי a fifth son *FPT* Gen 30:17[05]; יומא חמישייה the fifth day *TN* Num 29:26; *ib.* 33:38; חמישאה *ib.* Gen 28:10; בשתה חמישיתה in the fifth year *ib.* Lev 19:25; חמישייתה *JMP* 29:2

חמישית n.f. **"Thursday," name of one of Esther's handmaidens** (↓חמש) *AbgurNew* 163:9

חמם vb. **to be warm, hot** (↓חמה, 2# חמה, חמים, √יחם; SA כמיחם יומה ST Gen 18:1(Var)) Pe. **to be warm, hot:** כמיחם יומה *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 18:1 [H כחם היום]
Itpa. **to become heated up:** מתחמם מן אדם גזירתיה becoming heated up from the blood of his circumcision *TN* ib.; *FT* ib.

2# חמם vb. **to sweep** (Sy 2# חַם LS 238; cf. TA המם Löw, Lehnw 320, s.v. מכאנא) Pe. וחמת חדא איתא סחותה דבייתא a woman swept out the dirt of the house *MQ* 81d(13)

חמס n.m. **violence, violent acts** (↓√חמס; EA חמס DISO 91) pl. חמסין *TN* Gen 6:11; *ib.* 13; *FTV* ib. 11; *ib.* 49:12; *FTP* Num 6:27

חמס vb. **to be violent** (denom. < ↓חמס; ↓חמיסי) Pe. פלן חמס חמסין so-and-so committed acts of violence *FTP* Num 6:27

חמע n.m. **vinegar** (↓ √חמע; SA חמי Ham 469:332) sg. *FTV* Num 6:3 [H חמץ]; *TNGl* ib.
Löw, Flora 1:104.

חמע (a/a) vb. **to become leavened, sour, cause leavening** (↓חמע, חמיע, חמועי; CPA חמע LSp 66, SA חמה ST Ex 12:39) Pe. **1. to become leavened:** קדם עד לא חמע before it became leavened *TN* Ex 12:39 [H יחמץ]; דלא ירחחן ויחמען so that (the wheat) should not get warm and become leavened *Pes* 30a(1); **2. to become sour:** יהב בגויה שערין בגין דיחמע he put barley in it (i.e. the wine) so that it should become sour *Pes* 29c(50); *ib.* 29d(36); pass.part. בסימא חמיע the vinegar is sour *EchRB* 137:5
Af. **to cause leavening:** דמחמע *TN* Ex 13:7 [H שאר]; *ib.* Lev 2:11

BR 689:5; **3. to seem:** ואיתחמי גחיך he seemed to be laughing *Naz* 56c(2); *Beṣ* 62c(27); *San* 28c(39); *BR* 931:6; והוון מתחמיין היך אכלין והיך שתיין they seemed to be eating and drinking *FT* Gen 19:3
Bacher, Term 2:66; for further refs. from PT, v. CTY 3:672+.

חמיין n.m. **father-in-law** (↓חם; CPA חמין Ex 4:18) sg. אתתה דחמיינה the wife of his father-in-law *PalLaws* 64:20; *ib.* 15; 18; אמה דחמיינה *ib.* 16

חמים, חמין adj. **hot, warm**, pl. **hot water** (SA עמים Ham 589:304+) **1. hot, warm:** sg. *TN* Gen 8:22 [H חום; ≠ ↓קריר]; פיתא חמימא hot bread *Švi* 35a(57) // *San* 21b(19); כארבע שעין שמשא חמין וטולא קריר כשית שעין שמשא חמין וטולא חמין at the fourth hour it is warm in the sun and cool in the shade; at the sixth hour, it is warm in the sun and in the shade *Ber* 7b(12); **2.** pl. **hot water:** עד דשתי חמימין לא מיתסי he will not be cured until he drinks hot water *RuR* 84:45; *KohR* 23b(16); חמתון שתן חמר וחמימין he saw them drinking wine with hot water *AZ* 44b(49)

חמימה, det. **חמימתה** n.f. **fever** (↓חמים) sg. את אסי לסימון הדן ומן חמימתה דאית עלוי cure PN from the fever which is upon him *Am* 19:32

חמיסי, pl. **חמיסיין** n.f. **theft** (↓חמס; EA חמס DISO 91) pl. חמיסיין *TN* Gen 49:12

חמיע n.m. **leaven, leavened bread** (↓ √חמע; Sy חַמִיעָא LS 240, Mal *ḥamme*ʿ Berg, Gl 38) sg. *FPT* Ex 2:15[23; H חמץ]; *ib.* 19; Lev 23:17[06]; *TN* Ex 13:3; *ib.* 7; 23:18; 34:25; Lev 2:11; 6:10; Dt 16:3; מיפי חמיע בפיסחא to bake leavened bread on Passover *San* 21b(34); חמיעה *TN* Ex 12:39

חמיר adj. **stringent** (↓ √חמר; cf. MH חמור Jast 476) f.sg. ואת אליפתא יתי דחטתא חמירא מן מעשרא תנינא you taught me that the sin offering is more stringent than the second tithe *FTP* Lev 10:19; חמ<י>רא *TN* ib.

חמיר n.m. **leaven** (CPA חמיר LSp 66, SA עמיר Ham 602:215) sg. *FPT* Ex 12:19[23; H שאר]; *TN* ib.; *ib.* Dt 16:4; חמירה *FPT* Ex 12:15[23]

חמירה, det. **חמירתה** n.f. **stringent regulation** (↓ חמיר adj.; cf. MH חמורה Jast 476) pl. והדא מן

Itpe. **to become leavened:** אתחמיע *FPT* Ex 12:39[23]; יתחמע *ib.* 34; אתחמע *TN* ib.

חמץ n.m. **ḥameṣ, leavened article of food** (< H חמץ HAL 316) pl. ר׳ ירמיה אכל חמצין PN ate leavened food *AZ* 44d(39)

חמר n.m. **wine** (CPA 2# חמר LSp 66, SA עמר Ham 473:450) sg. a. general: *TN* Num 15:5 [H יין]; *ib.* 29:18; Dt 32:38; שתי בחמר drunk from wine *ib.* 21:20 [H סובא]; *Šab* 11a(39); *PRK* 68:3; אכל קופד ושתי חמר he eats meat and drinks wine *Pea* 21b(18); *Ber* 6a(19); *BR* 583:4; *ib.* 818:2; דנפיק מן ענבין חמר wine is what comes out of grapes *VR* 260:3; חמר וחמימין wine and hot water *AZ* 44b(49); *Švi* 38b(47); *Šab* 8d(14); *BB* 13b(47); *VRK* 245:2; *EchR* 48:1; ↓חל, חמע; b. types of wine: חמר חדת new wine *TN* Lev 10:9; חמר עתיק old wine *ib.*; *Šeq* 47a(33); *Šab* 14d(34); *KohR* 28a(13); חמר טב good wine *Ber* 6a(24); *ib.* 10d(50); *PRK* 277:12; חמר ביש bad wine *ib.* 13; חמרא זכיכא clear wine *TNGl* Gen 49:12; חמריה דפלן סימוק חמריה דפלן רתחן so-and-so's wine is red; so-and-so's wine is "boiling" *VRG* 252:3; חמרא מבשלא cooked wine [↓√בשל pa.]; חמרא דכפר פנייא the wine of GN *Giṭ* 48a(48); c. measurements and containers: אוצר דחמר a wine storehouse *EchRB* 53:4; ביסוון דחמר jugs of wine *ib.* 130:7; גרב דחמר a barrel of wine *Ter* 45c(62); *Meg* 70d(26); *KohR* 28a(13); זיקין דחמר wine skins *EchRB* 50:2; כוב דחמר pitcher of wine *PRK* 195:9; כס דחמר a cup of wine *EchRB* 130:9; לוגא דחמרך a *log* of your wine *PRK* 111:6; חמרא דקולין wine from jugs *EstR* 6a(9) [↓קולה]; קסט דחמר a *xestes* of wine *Tan* 69c(11); *BR* 503:1

Löw, Flora 1:92+; for add. refs. from PT, v. CTY 3:696. The phrase כור דחמר *TN* Dt 32:14; *FTP* ib. is difficult, since the *kor* is a dry measure. Perh. emend to כוב.

2# חֲמָר n.m./f. **donkey, a mechanical contrivance** (↓3# חמר, חמרה; CPA חמר LSp 66, SA חמאר Ham 465:190+) חֲמָרֵיהוֹן *FPT* Gen 44:3[04];- **1. donkey:** a. general: sg. *TN* Ex 21:33 [H חמור]; *ib.* Dt 22:10; חדא חמר *BM* 8c(19); חמוניה פרי בתר חמרא בשבתא they saw him running after a donkey on the Sabbath *San* 21b(16) // *Švi* 35a(49); *Tan* 64b(45); *TN* Ex 22:3; *AZ* 42d(3) [in form of an idol; expl. חרחק 2K 17:30]; אורנין דחמר donkey's ears *BR* 455:1; חמר סלק a donkey which goes up (for copulation) *Kil* 31c(32) // *Šab* 7b(12) [expl. אמבטים ib.]; pl. חמרין *TN* Gen 12:16; *ib.* Num 31:34; ואין הוון בנינש אנן חמרין if (the previous generations) were people, we are donkeys *BR* 650:2 // *Dem* 21d(58) // *Šeq* 48d(2); בני חמרייה *BR* 358:6; *Dem* 22a(6); *Hor* 48a(50) // *VR* 112:3; *PRK* 194:6; b. as a riding animal: sg. *TN* Gen 44:13 [↓√שווי pa., mng. 5]; דעל חמר בר חורין one who is on a donkey is a freeman *KohR* 26d(16); רכיב חמרא riding a donkey *KohR* 4b(18); נחת ליה מן חמרא he alighted from the donkey *MQ* 83b(36); *ib.* d(13); *ŠR* 9b(9); c. as a pack animal: sg. ויהב לה על חמריה he put it (i.e. the load) on his donkey *BR* 1148:5; *Tan* 64b(43); **2. a mechanical contrivance:** sg. חמרא דיידה *Šab* 8c(31) [lit. a donkey of the hand; expl. הונוס קטמין ὀνός κατ' ὦμον; v. Lehnw 75]

3# חמר n.m. **donkey driver** (↓2# חמר; Sy חַמָּרָא LS 241) sg. חמר אנא *Tan* 64b(43); *Ber* 13d(12); פלן חמרא so-and-so the donkey driver *Tan* 64b(42); *BR* 296:8 // *ŠR* 25a(8); איזוריה דחמרי my donkey driver's belt *Pea* 20a(57) // *Soṭ* 17b(16)[!]; הא שאלתא דחמרא behold, the donkey driver's question *San* 23b(24); pl. אגר דחמרין he hired donkey drivers *BM* 10d(57); *VR* 246:1; חמריה שרון בפונדקיה the donkey drivers were staying at the inn *Ter* 46a(24); *BerVG* 11c(49); *BRV*[60] 84:3 // *BerV* 7c(52) // *Tan* 67d(1); *BM* 10c(46); *ŠR* 32a(6); הוא וחמרוי וגמלוי ובני בתוי he, his donkey drivers, his camel drivers, and servants *BR* 574:4 // *ib.* 547:9; אינון וחמריהון *Pea* 20a(53)

חמר vb. **to be stringent, make a stringent ruling** (< MH חמר pe., hif. Moreshet, Lex 167; ↓4# חומר, חמיר adj., חמירה) Pe. **1. to be stringent:** קלח וח{ו}מרח על דר׳ יודה קלח וחמרח על דרבנן according to the opinion of PN it is both lenient and stringent; according to the opinion of the Rabbis it is both lenient and stringent *Šab* 13d(3); *Pes* 36b(2); חומרת *Giṭ* 45a(61); *Naz* 52a(43); *San* 20a(28); *Hor* 48a(14); *Nid* 49b(27); **2. to make a stringent ruling:** הן דהוינן סברין דו מקללה חמר where we thought that he was lenient, he rules stringently *MQ* 82a(34); חמתון מקללין וחמר עליהון he saw them acting leniently and imposed stringent rulings on them *AZ* 41d(60) // *Šeq* 50c(47); *Ned* 37c(13)

Af. **to make a stringent ruling:** a. alone: בגין דר׳ אבהו ירע דר׳ זעורא מחמר ואינון מחמרין because PN knows that PN_2 rules strictly, and they rule strictly *Beṣ* 60d(24) // *Ber* 3d(57); אין ר׳ עקיבא דהוא מיקל הכא מחמיר חמן ר׳ ישמעאל דהוא מחמיר הכא לא כל

שכן דיחמיר חמן if PN who rules leniently here, rules stringently there, then PN$_2$ who rules stringently here will certainly rule stringently there *Kil* 28d(11); *ib.* 20; 22; *Ter* 40d(58); בגין דהוון מחמרין וקליל עליהון because they acted stringently, and he ruled leniently for them *Qid* 62d(44); b. upon s.o. (+ על): בקולא הוון נהיגין ואחמר עליהון they acted leniently, and he ruled stringently concerning them *ib.* 45; ואין בעית מחמרא על נפשך if you want to be strict with yourself *Dem* 22c(52) // *Švi* 39a(58); והיא מחמרה על גרמה she (i.e. the she-ass) places herself under restrictions *BR* 649:3 // *Dem* 22a(4) // *Šeq* 48d(11)

Bacher, Term 2:67; Eps, MNM 335; Ben-Hayyim, Tarbiz 50(1981):205+.

2# חמר vb. **to become reddish(?)** Pe. אם שתי פלחיה חמר if he drinks his portion(?), he becomes reddish(?) *VR* 259:6

Mng. uncertain; see comm. ad loc.

חמרה, det. **חמרתה** n.f. **she-ass** (↓2# חמר; Sy חְמָרְתָא LS 241) sg. חמרתי מעברה my she-ass is pregnant *Yev* 6a(43) // *Nid* 49b(17) // *BR* 189:6; חד רומיי דילידת חמרתיה a certain Roman whose she-ass gave birth *AbgurNew* 169:32 // *EstR* 13c(22); חמרתא דר׳ ינײ *VR* 508:2 // *KohR* 15c(17); חמרתיה דר׳ פינחס בן יאיר *BR* 650:3 // *Dem* 21d(58) // *Šeq* 48d(2)

חֲמֵשׁ, m. **חֲמִשָּׁה**, **חמישה**, det. **חֲמִישְׁתַּי**, pl. **חמשין**, det. **חמישיתי** num. **five** (↓חמישי, חומש, חמשתה; CPA חמש, חמשין LSp 66, SA חמש Ham 460:19+, חמשין ib. 22) חֲמֵשׁ *FPT* Gen 7:20[02]; חֲמִשָּׁה *ib.* 47:2; חֲמִישְׁתַּי *MMDam* Lev 5:24; חַמְשִׁין *ib.* 7:24;- sg.f. חמש אמין *TN* Ex 27:18; חמש שורין five rows *Kil* 29a(57); *Yev* 15a(48); *BR* 711:3; m. חמשה נסין five miracles *TN* Gen 28:10; אמתא חמשה the cubit is five (handbreadths) *Šeq* 49d(28); *San* 26b(14); *BR* 814:1; חמישה דינרין five dinars *Naveh* 32:8; ה׳ חמשה (the numerical value of) *he* is five *PRK* 40:1; det. חמישתי נסייה *TN* Gen 28:10; חמישתי אחרייתא the last five (cases) *Ter* 40c(25); pl. חמשין *TN* Ex 18:25; *ib.* Dt 22:29; חמשין על חמשין fifty by fifty (cubits) *Soṭ* 20b(59); בר חמשין fifty years old *BR* 362:2; det. חמישיתי זכיי fifty innocent ones *TN* Gen 18:24; *ib.* Num 26:10; *BQE* 4a(63)[!]

On the pl. det. form, v. Lieb, YN 116.

— חמש עשׂר num. **fifteen** (↓חמש; CPA חמיש עסר, חמיסר LSp 150, SA חמש עסר ST Gen 5:10) *TN* Num 33:3; חמש עשר מאוון דאמין 1,500 cubits *San* 29a(45); חמש עשרה *Švu* 34a(13); *TN* Gen 7:20; *ib.* Ex 38:14

חמשתה n.f.det. **Thursday** (↓חמש; CPA חמישתה HS 9:18 i 11, Mal *ḥammešca* Berg, Gl 39) *Pes* 30d(1) // *Tan* 64c(24); *BRV*[60] 95:8; *JMP* 11r:2; *ib.* 14:2; 39:1; 53d:1

חֵן n.m. **favor** (↓√חנן; EA חן DISO 91) sg. a. alone: חנהון דעמה the favor of the people *FPT* Ex 12:36[23]; *TN* ib.; b. in phrase חן וחסד favor and mercy: *FPT* Gen 34:10[03; voc]; *TN* ib. 6:8; *ib.* 30:27; Ex 33:12; Num 32:5; חסדא וחנה *AmGen* 6a:9

חנו, det. **חנותה**, pl. **חנוון** n.f. **store, shop, tavern, guild** (↓חנוי; Sy חנותא LS 243, TBA חנותא Jast 482) **1. store, shop:** a. general: sg. מהו לשכינו מיפתח ליה חנו is it permissible for his neighbor to open a shop? *BB* 13b(53); לא יפתח בר נש חנו בגו שוקא let no one open a shop in the market *VREd* 664:1; איתקבל בחנותא he was received in the store *EchR* 48:18; תרע פומא דחנותא the entrance to the store *EchR* 48:22; *Qid* 60b(6); *AZ* 45a(15); b. w. designation: sg. {ח}<ה>דא חנותא דארמיין the store of the gentiles *KohR* 20b(12); חנותיה דרב הושעיה *Tan* 64a(40) // *Meg* 74b(59); *San* 28a(45); *Šab* 2d(57); *Suk* 53a(22) [salt-merchant]; *VR* 664:6 [bath attendant]; *Yev* 12d(17) [dumpling maker]; pl. מריה דח{י}<נ>ואתא the owners of the stores *EchRB* 48:19; *ib.* 22; c. in GN's: וחנותה עלייתה וחנותה ארעייתה *Reḥov* 12; **2. tavern:** לאילין דעלין לחנותה קדמיין like those who enter the tavern first *VRG* 252:1; *VR* ib. [↓עקביי]; **3. pl. guild(?):** חנוותא דכיתנאי guild of flax traders *Pea* 16a(27)

Krauss, TA 2:362+; on mng. 3, v. Lieb, JQR 36(1946):347, n. 131; the phrase בי חנוותא *Ber* 10a(5) [V: (!) מי חטאתה] is uncertain and may be a GN.

חנוטין n.m.pl. **embalming** (↓√חנט; CPA חנוטיא pl. LSp 67, SA חנוטיה pl. ST Gen 50:3(Var)) יומוי <ד>חנוטיה the days of the embalming *TN* Gen 50:3 [H החנטים]

חנוי n.m. **storekeeper** (↓חנו; Sy חַנְוָיָא LS 243) sg. ועד דחנוייה(text: דהונייה) ההוא חנואיא *EchRG* 83:18; מצמחהון until the storekeeper can gather them (i.e. the fallen loaves) up *BRV*[60] 211:2

חנוכה, det. **חנוכתה** n.f. **dedication, Ḥanukka** (< H חנוכה Jast 481) **1. dedication:** sg. חנוכת רבותה

דמדבחה the dedication of the annointing of the altar *TN* Num 7:18; *ib.* 30; 36; 42; 54; וחנוכה עבד ליה *SYAP* 44:34; **2.** det. **Hanukka** (< MH החנוכה MRHK 1:3): *BM* 10c(53); *ib.* 54; מן חגא ועד חנוכתא from Sukkot until Hanukka *Šab* 5b(27) // לחנוכה[!] *KohR* 9b(15); *Šab* ib. 30; ר׳ תנחום בר עילאי דמך בחנוכתא PN died on Hanukka *MQ* 83d(41)

חנוק n.m. **strangler** (↓ √חנק; Sy חָנוֹקָא LS 245) sg. חנוקה מ{ן}<ה> סכית מחנקני strangler, did you think to strangle me (by your reply)? *BR* 916:3 // *EchR* 132:27

חנט vb. **to embalm** (↓חנוטין; CPA חנט LSp 67, SA חנט Ham 468:308) Pe. וחנטו *TN* Gen 50:2 [H ויחנטו]; *ib.* 26; למחנט *ib.* 2

חנך vb. **to prepare, train** (H חנך HAL 320) Pa. **1. to prepare(?):** עד זמן דהוה מחנך פמיה בעשרין וחדה מילין until he prepared his mouth with twenty-one words *TN* Dt 32:3; *FPT* ib.; **2. to train:** דמחנך *TNGl* Dt 8:5 [H מיסרך]

Mng. 1 may perh. be denom. < חנך palate.

חַנָּן adj. **grantor of grace** (↓ √חנן; CPA חנן LSp 67) sg. חנן *FPT* Ex 22:22[01; H חנון]; *ib.* 26; *TN* ib.; *ib.* Dt 4:31; *Der* 46:4; חננה *TN* Num 12:13; חננא *ib.* Ex 34:6

חנן vb. **to favor, supplicate** (↓ חן, חנן, תחנונין; CPA חן itpa. LSp 67) Pe. **to favor:** חן *TN* Gen 33:5 [H חנן]; *ib.* 11
Itpa. **to supplicate, beseech:** סופך למחתננא קדמיי you will eventually supplicate before me *FTP* Num 16:1; אנא אזלא ומ<ת>תננא ליה I will go and beseech him *KohR* 26a(6)

חנף n.m. **flattery, hypocrisy** (↓ √חנף) pl. מה הוינא מימר לכון בחנפין should I have spoken to you in flattery? *Tan* 64c(2)

חנף vb. **to deceive** (↓ חנף; TBA חנף Jast 485) Pa./Af. את סבר מחנפה לה והיא מחנפה לך you thought to deceive it (i.e. the land by not giving tithes), but it deceived you *PRK* 166:3 [expl. חנפה Is 24:5]

חנק (a/o) vb. **to strangle, suffocate, torment** (↓ חנוק; CPA חנק LSp 67) Pe. **1. to strangle, suffocate:** a. animals: צדה ר׳ בא וחנקה PN caught it (i.e. the ostrich) and wrang its neck *MQ* 83b(45); נסתון וחנקון he took them (i.e. the camels) and strangled them *Hag* 77a(37); *ib.* 38; b. people: הוה רוחא נפק והוה חנק ליה the air went out and suffocated him *Tan* 69b(14); *BR* 916:3; *Ber* 5a(21) c. w. גרם, נפש oneself [↓ itpe.]: שמעת וחנקת נפשה she heard and hanged herself *AZ* 40d(31) // דחנקת גרמה *Šab* 14d(29); תלת חבלה בקדלה וחנקת גרמה she put a rope around her neck and hanged herself *SYAP* 32:44; יחנוק ההוא גוברא נפשיה may that man hang himself *EstAn* 159:5; **2. to torment:** רוחא חנקת בניה דההיא איתתה ועקרתה a spirit tormented that woman's sons and made her barren *Yev* 7d(12)
Pa. **to suffocate:** עד דאינון דקיקין תחות כורסי אימהתהון אנא מחנק להון while they are still small, I will suffocate them under the birthstool of their mothers *PRK* 158:18 // *VR* 645:9
Itpe. **to hang oneself** [↓ pe., mng. 1.c]: כדון דוד מתחנק now David will hang himself *San* 29a(50); יהא סופיה מתחנקא may he eventually hang himself *ib.* 38; 52; 54; *MSam* 125:21

חס, pl. **חסין** n.m. **lettuce** (< Akk *hassū* AHw 331; Sy חַסְתָא, pl. חַסֵּא LS 245) sg. חס דיגרין(text: חס : (דיגרון *Kil* 27a(18) [expl. חזרת גלים Mib. 1:2]; pl. חסין *Pes* 29c(6) [expl. חזרת Mib. 2:6]; *MŠ* 55c(2); מי{ש}<ס>רא דחסין a bundle of lettuces *EchR* 53:2; *ib.* 4; חסין רברבין large lettuces *BR* 761:4; *ib.* 762:2 [≠ דקיקין *ib.*]

Löw, Flora 1:425+.

חס ל־ interj. **far be it from...** (↓ √חוס, מחוס; SA חסל־ Ham 463:130, Mal *haslah* Berg, Gl 40) חס לי מן למעבד דא far be it from me to do this *TN* Gen 44:17 [H חלילה לי]; חס לך *ib.* 49:22; *FT* ib.; חס ליה לא עבד חובה מן יומוי far be it from him! He never committed a sin *Hag* 77d(41); *ib.* 43 // *SanAs* 23c(30); *ib.* 32; חס לה *TN* Gen 38:25; חס לן *FTP* Num 31:50; *TNGl* ib.

חֶסֶד, **חֲסֵיד**, det. **חסדה** n.m. **kindness, benevolence** (CPA 2# חסד, חוד LSp 67, SA חטד Ham 464:166) חֲסֶד *FPT* Ex 20:6[06]; חֶסֶד *ib.* Gen 34:11[03];- a. general: sg. אנת חסיד ומילך חסד you are pious, and your words are benevolence *RuR* 82:23; מנעת חסדה מאחיך you withheld kindness from your brother *BR* 907:9; דברת בחסדך עמא האליין you led these people with kindness *TN* Ex 15:13; לחיסדא *ŠT* 8; pl. חסדיי *TN* Gen 30:23; b. in phrase חן וחסד favor and kindness: *FPT* Gen

47:29[22]; *TN* Ex 33:12; *ib.* Num 11:15; Dt 24:1; c. w. var. verbs: 1) גמל: ↓√גמל; 2) נטר: נטר אנא חסד I keep kindness *FPT* Ex 20:6[06]; *TN* ib.; *ib.* 34:7; 3) עבד: ותעבד כען עמי חסד וטיבו do now kindness and goodness to me *ib.* Gen 40:14; Num 14:18; 4) שבק: דלא שבק חסדה וקושטה who did not abandon his kindness and truth *ib.* Gen 24:27

Nöld, ZDMG 22(1868):515.

חסד #2, det. **חִסְדָּה** n.m. **shame** (↓√חסד; CPA חסד LSp 67) pl. הא כנש ממ׳ דה׳ חִסְדַּיי behold, God has gathered my shame *FPT* Gen 30:23[05; H חרפתי]

חסד vb. **to revile, denigrate** (↓2# חסד; CPA חסד LSp 67) Pa. מחסד *TN* Num 21:34; *FTV* Dt 3:2

חסי adj. **lean** pl. חסיין *TN* Gen 41:19 [H דקות]; חסין *ib.* 3; חסיתא *ib.* 20; חסיתה *ib.* 27

חסיד adj. **pious, pious person** (↓חסד; CPA חסיד LSp 68, SA חסיד GSA 372) a. as adj.: sg. 1) w. nouns: גבר חסיד a pious person *Ḥag* 77d(59) // גברא חסידא *San* 23c(45); *ib.* 1; *TN* Gen 24:60; *ib.* 29:22; 49:22; 2) w. PN's: יוסף חסידא *FTV* Gen 49:22; אהרן חסידא *ib.* Dt 33:8; יעקב חסידא *TNGl* Gen 31:22; אהרן גברא חסידה *TN* Num 21:1; ברוך בן נריה גברא חסידא *FTP* ib. 12:1; ר׳ שמעון חסידא *Ber* 10b(12); *ib.* 21; *Bik* 64a(8) [rdg. of Roqeaḥ]; b. as noun: sg. חד חסיד *Ter* 40d(40); חסידא דכפר אימי *Tan* 64b(54); ההוא חסידא *Ḥag* 77d(39); *ib.* 41; חמא ההוא חסידא לחסידא חבריה the pious man saw his friend, the pious man *ib.* 46; דין הוא חסידכון is this your pious man? *Dem* 22a(30) // *Šeq* 48d(38); pl. תרין חסידין *Ḥag* 77d(36)

חסידה n.f. **pious woman** (↓ חסיד) sg. דיאות קבלתן וחסידה הנ[וו]ת she took us in properly and she was a pious woman *SanAs* 23c(25)

However, in //: מה הוות חסירה *Ḥag* 77d(33).

חֲסִים, **חסין** adj. **hard, strong** (↓√חסם; SA חסים ST Gen 49:7(Var), חסין Ham 532:340, Sy חַסִינָא LS 248) sg. הא חסים אלעזר behold, PN is hard *VR* 532:1 [expl. his designation ↓חסם]; חסימה היך נחשה hard like bronze *TN* Lev 26:19; *TNGl* ib. חסינה ודחילה the strong and fearful one *Am* 7a:15; pl. חסימין היך נחשה *TN* Dt 28:23; חֲסִימַן *FPT* ib.[04]; חסינין היך נחשא *FT* ib. 33:25

For the *m-n* interchange in this form, cf. ↓חמים — חמין, חכים — חכין, בסים — בסין.

חסיר adj. **lacking, defectively spelled** (↓√חסר; CPA חסיר LSp 68, SA חסיר ST Gen 41:3) **1. lacking:** sg. דחסיר אבר lacking a limb *TN* Lev 22:23 [H שָׂרוּעַ]; *TNGl* ib. 21:20; חסיר דעתה lacking understanding *TN* Num 22:30; דהוה חסיר ראש because it is missing a *resh* *BR* 464:4 [ref. to Gen 17:14]; *RuR* 90:113; מה הוות חסידה what did she lack? *Ḥag* 77d(33); עוד מן אתרה לית היא חסירה it (i.e. proof of the exegetical point) is not lacking in this very place (i.e. verse) *BR* 583:2; *ib.* 800:3; *Šab* 9b(63)[!]; *MSam* 48:1; ואיפשר דקלארין דמלכה חסירה כלום is it possible that the king's kitchen lacks anything? *BRV*[60] 90:8; pl. בגין דתיסווריה חסירין because the treasuries are bare *BR* 761:3; והא אינון חסירין חדא behold, they are missing one *PRK* 188:11; **2. defectively spelled:** sg. עפרן {כב}<ת>ינייה חסיד וו the second Ephron (in Gen 23:16) is spelled defectively *BR* 627:3; כל אוריתי׳ חסי׳ בר מן חד דעילוי וירא בלק (the word ערבות) is always written defectively in the Torah except for Num 22:1 *MPDam* Num 35:1; *ib.* Gen 23:11; Dt 6:13; *MMDam* Gen 23:11; *ib.* Num 10:24; Dt 34:12

חסך vb. **to spare, save** (SA חסך Ham 464:163) Pe. חסך *TN* Gen 39:9 [H חָשַׂךְ]
Itpe. **id.**: ואתחס{ב}<כ>ת *ib.* 20:6 [H ואחשׂך]

חסל (a/o) vb. **to complete, finish, wean, consent** (CPA חסל Duensing 157, SA עסל Ham 486:22, 473:448) Pe. **1. to be completed, finished:** וחסלת *TNGl* Gen 47:18 [H ותם]; *ib.* 50:19; ותחסול *ib.* Num 17:25; אתי למחסול והוא אמר קביל it is about to be finished, and he (i.e. the second one) says: Receive! *BR* 907:4; **2. to complete, finish:** a. alone: חסל *FPT* Gen 44:12[04; H כלה]; כיון דחסל אמ׳ when he finished he said *San* 18c(40); *BRV*[60] 153:2; *San* 18c(39); ומה חסלת אזל ונשיק [לון] after you have finished, go kiss them *PalLaws* 28:34; b. w. obj.: עד ד<נ>חסל פירקי עד דניחסל פרשתי until I complete my "chapter"; until I complete my "section" *Ned* 40d(37); *KohR* 5c(13); pass.part. הא חסילה behold, it is completed *PRK* 282:8 // *EchR* 59:4 [expl. גמר אומר Ps 77:9]; c. w. מן + noun: כיון דחסל מרדכי מצלותיה when Mordechai finished his prayer *VR* 664:1; *ib.* 803:2; דרכת עד דחסל מדיניה she waited until he completed his judgment *PRK* 155:5; d. w. מן + part.: ביון דחסל מי מצלי when he finished praying *PRK* 144:6; עד

כדון לא חסליח מן מפייס על הדה I haven't yet finished making amends for this *BR* 952:4; *VR* 753:2[!]; *Qid* 64c(36); **3. to ripen, bring to fruition:** וחסל לוזין *TNGl* Num 17:23 [H ויגמל שקדים]; **4. to wean** [Sy חסל LS 247]: וחסל *TNGl* Gen 21:8 [H ויגמל]; **5. to consent:** חסלון ורצון they consented and were satisfied *JMP* 2:45; *ib.* 26:17

Pa. **to finish, complete:** ומן פרעה רבך דאת ימי בה אנה מחסל I will finish with Pharaoh, your master, by whom you swear *TN* Gen 44:18; ולא מחסל לה ר׳ יונה מחסל לה doesn't he complete (the statement)? PN completed it *Bik* 64a(41); *ŠR* 2a(23); מחסל כולה he completes all of it (= MH וגומר etc.) *BRV*[60] 110:1 [in a scribal note]

Itpe. **to be weaned:** אתחסל *TN* Gen 21:8

On pe., mng. 2.d, v. Sok, GF 168, n. to l. 13; on mng. 5, v. Friedman, JMP 1:83.

חסם adj. **hard one** (↓√חסם) sg. ר׳ אלעזר חסמא *VR* 531:3; *ib.* 532:1 // *ŠR* 14b(14)

חסם vb. **to become strong** (< חסן; ↓חסים, חסם; Sy חסן LS 247) Itpa. איתחסם ר׳ אליעזר *ŠR* 14b(14) // *VREd* 532:1

חרספי ↓ חספי

חסף n.m. **clay, sherd, shell** (↓2# כסף; CPA חסף LSp 68, SA עסף Ham 471:382, Sy חצפא sherd, mussel shell LS 251) **1. clay:** sg. ההן דחשק חסף one who pounds clay *Šab* 10b(41); מן דחסף *TN* Lev 6:21 [H כלי חרש]; *ib.* 11:33; 14:50; Num 5:17; 19:15; *Pea* 21a(52); קדרא דחספא עבדא a clay jug is usable *VR* 244:5; *ib.* 245:1; **2. sherd:** sg. לא חספא הוא doesn't it (i.e. חרס) refer to a sherd? *Ned* 37a(3) // *Naz* 51a(58); *ib.* 5 // *ib.* 60 [↓2# כסף]; הך מא דהדן חספא יקד just like that sherd burns *AmGen* 6a:7; *ib.* 2b(12); וחיכו{ר}<ך> חספה (an itch which must be) scraped with a sherd *TNGl* Dt 28:27; pl. איח חספין מדבקין can sherds be rejoined? *BRV*[60] 131:5; אשכח חמר מכסי בחספה (PN) found a wine (jug) covered with a sherd *BME* 8c(8); **3. shell:** sg. מן דגלית לך חספא מן מרגליתא after I removed the shell from the pearl *Ket* 33b(64) // *Mas* 52a(50); חסף מן ימא *ŠT* 2

On mng. 3, H. Ehrentreu, Jahrbuch der jüdisch literarischen Gesellschaft 4(1906):142.

חסר (a/a) vb. **to lack** (↓ חוסרן, חסרון, חסיר, מחסור; CPA חסר LSp 68, SA חסר ST Gen 8:3) Pe. **1. to lack, decrease:** עד דלא יקום על ברריה הוא חסר סגין מן דו קיים על ברריה לא חסר כלום before it gets to its purified state, it (i.e. the gold) decreases much; after it reaches its purified state, it doesn't decrease at all *Yom* 41d(7) // *Šeq* 50b(18); את לא נפש את חסר ולא ממון את חסר you lack neither a person nor money *BR* 374:4; לא הוינן חסרין אתמל אלא מיקום ומרקוד the only thing we lacked yesterday was getting up and dancing *Ber* 6a(25); *Kil* 29d(32); *Soṭ* 24c(19); *BQ* 6b(41); *BRV*[60] 90:7; *PRK* 59:11; *EchRB* 67:24; *ŠR* 22a(22); *TN* Gen 8:3; *ib.* 18:28; Dt 2:7 [H חסרת]; **2. to be spelled defectively** [↓חסיר]: עפרן כת׳ תנינא חסר (the Bible) writes עפרן (Gen 23:16). The second one is spelled defectively *PRK* 161:1; *BRV*[60] 101:10

Pa. **to remove, take off:** צריך מחסרתיה ציבחר he has to remove some of it *Šab* 6d(50); וחסרונה חד קרט they removed from him one carat *Pea* 21a(43) // *Soṭ* 19a(36); *Ḥag* 77a(38); *KohR* 5c(13)

Itpe./a. **to be lacking:** יתחסר *TN* Dt 15:8 [H יחסר]

חסרון n.m. **want, lack** (↓ √חסר, חוסרן; CPA חסרון LSp 68, SA חסרן Ham 463:134) sg. כחסרון כל מדעם lacking everything *TN* Dt 28:48 [H בחסר כל]; *ib.* 57; כמסת חסרוניה according to his lack *ib.* 15:8 [H מחסרו]; בריין ימלא חסרונך our creator will replenish your want *EstR* 5b(2)

חפוי (uncertain) דהוו מסיין על חפוי *EchRB* 119:2

חפושי, det. **חפושיתה** n.f. **a type of fish** sg. מה ילדת חפושיתא what did the *ḥ*-fish give birth to? *ŠR* 1d(2)

Löw, Fauna 7+; AAC 192.

חפחף vb. **to hover** (cf. SA מפחף Ham 474:458) Quad. הוא מחפחף *FTV* Dt 32:11 [H מרחף]

Ben-Hayyim, Ham ib., note.

חפי adj. **barefoot** (Sy חֲפְיָ LS 249) sg. ואוחרנא נפק חפי the other went out barefoot *BR* 1292:1; pl. ורגליכון לא הליכו חפיין your feet did not walk bare *TN* Dt 8:4 [H בצקה]

חפי, det. **חפיתה** n.f. **type of fish** sg. הדא חפיתא *AZ* 42a(28); *PRK* 313:3 // *ŠR* 8a(21)

Löw, Fauna 7+.

חפי vb. **to cover, overlay** (↓חיפוי, חפיי; CPA חפי LSp 68, SA עפי Ham 575:163+) Pe. **to cover:** כל

חפריח ואשכחית בגוה סימא I dug and found a treasure within it *VR* 621:2 [// ↓√חפס]; חפירית *TN* Gen 21:30; חפרת *ib.* 50:5; חפר *ib.* 26:18 [H יחפר]; 22; חפר חמש עשר מאוון דאמין he dug 1,500 cubits *San* 29a(45); וגוכא די חפר הוא ימל{ו}<י>ניה he will fill in the pit which he dug *FTP* Ex 12:2; חפרו *TN* Gen 26:15; *ib.* 32; Num 21:18; חחפור *ib.* Dt 23:14; יחפור *FPT* Ex 21:3[01]; יחפר *TN* ib.; pass.part. חפיר וקביר טב מיניה one who is dug and buried is better off than him *KohR* 26d(17)

חפרי, det. **חפריתה** n.f. **medicine for the intestines** sg. חפריתה עיקר טב למעיה *ḥ* is a good root for the intestines *Švi* 34c(59)
Löw, Flora 4:143.

חפרפר n.m. **a type of bat** sg. חפרפירא *FT* Dt 14:18 [H עטלף]
Talshir, Fauna 80, w. prev. lit.

חפשישו, det. **חפשישותה** n.f. **sediment(?)** sg. חפשישותה *EchR* 5:20 [expl. חלאתה Ezek 24:6]

חפת n.m. **hem of garment** (↓√חפת; MH חפת חלוקו MŠabK 10:3) sg. (Var)יהביתה בחפתי I put him in my hem (i.e. I outwitted him) *BR* 883:5
Lieb, PAAJR 46/47(1979–80):377: double hem, a fold, a pocket, and in general any stripe or band attached to the garment; id., Tarbiz 40(1971):15; id., Greek, 277, n. 590.

חפת vb. **to provide with a fold, hem, outwit(?)** (denom. < ↓חפת; MH חפת Moreshet, Lex 171) Pe. **1. to provide with a fold, hem:** מאנין חיורין חפיחין white hemmed garments *BR* 1285:8; 1286:1 // חיוורין חפיחין *Kil* 32b(7); *ib.* 9 // *Ket* 35a(14); *ib.* 16[!]; מאנין רלא חפיחין unhemmed garments *MQ* 83c(15) [expl. ↓סנטורין]; **2. to outwit:** סברון למחפתה ואתחפתון they intended to outwit him, and they were outwitted *BR* 961:3
Itpe. **to be outwitted:** ואתחפתון [↓pe., mng. 2]

חצב (a/o) vb. **to hew out** (↓חציב; CPA חצב LSp 68) Pe. a. rock: חצביה *TN* Dt 10:3; חצב *ib.* Ex 34:4; חצבתון *ib.* Dt 6:11 [H חצבת]; חצוב *ib.* 10:1; pass.part. חציבן *FPT* Ex 20:25[06; H גזית]; חציבין *TN* ib.; *ib.* Dt 6:11[!]; b. earth: וקאים חצב חצובין למנצב נציבין he was cutting through the ground to plant plants *VR* 577:4; *ib.* 9 // *KohR* 8c(15); *ib.* 25

חֲצָד n.m. **harvest** (↓√חצר; CPA חצד LSp 69, SA

חרבה דחפי יח כרסה all the fat which covers the stomach *TN* Ex 29:13 [H המכסה]; *ib.* 22; Lev 3:9; 4:8; וחפון יח ארעא דמצרים they covered the land of Egypt *ib.* Ex 8:2; *FTP* ib. 14:28; חפון איקונתא מחצלן they covered the images with mats *AZ* 42c(2) // *KohR* 24c(11); די גבנוי חפיין על עיינוי whose eyelids cover his eyes *TN* Lev 21:20 [H תבלל בעינו]
Pa. **to overlay with a metal:** וחפי יתהון דהב he overlayed them with gold *TN* Ex 36:36 [H וצפה]; *ib.* 37:11; 38:2; וחפי קרנתהון בכסף he overlayed their (i.e. the deers') horns with silver *Švi* 38d(43); חפיחון *TN* Dt 1:1; תחפי *ib.* Ex 27:2; 30:5; pass.part. כספא ודהבא דמחפי עליהון silver and gold which is overlaid on them *ib.* Dt 7:25; *FT* Gen 50:1; *TN* Ex 26:32

חֲפִיי n.m. **covering** (↓√חפי; CPA חפיתא det. LSp 68) sg. *TN* Ex 36:19 [H מכסה]; *ib.* Lev 9:19; Num 17:3; *TNGl* ib. 4:6; חִיפִּיי *FPT* Ex 39:34[04]; חפייה *TN* Gen 8:13; *ib.* Num 4:25; *TNGl* ib. 3:25
Because of the graphic similarity, this word is often corrupted to חפוי (e.g. *TN* Ex 26:14; *ib.* Num 4:6; 11).

חפיסה, det. **חפיסתה** n.f. **a type of sack** sg. הדא שחיק חפיסתי(S) this ... sack of mine *PRK* 197:2
Ros, YN XIX; Lieb, ib. 134+.

חפן, det. **חופנה** n.m. **handful** (↓√חפן; SA חפן Ham 469:330) pl. ארבע חופנין *VR* 216:7; חופנוי *TN* Lev 16:12 [H חפניו]; חופניכם *TNGl* Ex 9:8

חפן vb. **to take a double handful** (denom. < ↓חפן; MH חפן Moreshet, Lex 170, Ar *ḥafana* to scoop with both hands Wehr 191) Pe. לא רמי ההוא דחפן לההוא דקמץ ההוא דחפן תריי כההוא דקמץ the one who takes a *ḥofen* is unlike one who takes a *qomeṣ*. The one who takes a *ḥofen* is twice that of one who takes a *qomeṣ* *BR* 36:6 // *VR* 216:6

חפס vb. **to dig, search** (CPA חפס LSp 68, SA חפס Ham 465:187+, עפס 469:342+, MH חפש Jast 493) Pe./Pa. **1. to dig:** הלך לריחיה חפס ואייתיה he followed its smell (i.e. of the corpse), dug, and brought it *EchRG* 82:22; חפש *EchR* ib.; וחפס יתה(text: וחפסה) he dug it (i.e. the mound) up *BM* 8c(41) [Ms.E: חפרונה]; *VRVar* 575:4; **2. to search:** חפש ואת משכח search and you will find *AbgurNew* 167:14

חפר (a/o) vb. **to dig** (CPA חפר LSp 68) Pe.

the evil-one *PRK* 362:6 // חציפא נצח לכשירא *Tan* 65b(34); ההיא חציפתא *ib.* 66d(3); pl. חציפין *TN* Num 13:28 [H עז]

חצף vb. **to boldly insist upon** (↓חציף, חוצף; CPA חצף af. LSp 69, SA עצף ST Gen 19:3) Af. אפי׳ את מחצף אנא משמאל לך even if you strongly insist upon it, I will go to your left *KohR* 26b(16)

חצר only in: **חצר כבדה** n. **lobe of the liver** (↓כבד; CPA חֶצַר כַּבְדָא Lev 8:25, Sy חצר כבדא LS 252, MH חצר הכבד Jast 496) sg. *TN* Ex 29:13 [H היתרת על הכבד]; *ib.* 22; Lev 3:4; 7:4; 8:16; 9:10
G.F. Moore, Nöld Vol 2:761+.

חֲקַל, det. **חַקְלָה**, pl. **חקלין**, **חקלון** n.f. **field** (↓ בית חקל; CPA חקל, pl. חקלין f. LSp 69, SA עקל ST Gen 36:35) חָקַל *FPT* Ex 22:4[01]; חַקְלָה *ib.*;- a. general: sg. *TN* Gen 23:19 [H שׂדה]; *ib.* Ex 22:4 Lev 27:28; אעליה לחדא חקל he brought him to a field *PRK* 197:7; פעלייא הוון בחקל{י}א the laborers were in the field *AZ* 41d(16) // *Ter* 45d(42)[!]; חד כר נש הוה זרע חקלא בחקלא ובביתא לפח a certain person planted his field with turnips *Pea* 20b(10); *Kil* 27d(63); *Or* 63b(47); *Tan* 66c(21); *BR* 236:4; *VR* 4:4; pl. חקלון דכובין וחקלון דדרדורין fields of thorns and thistles *PRK* 197:5; *Ket* 34a(13); *TN* Num 16:14 [H שׂדה]; חקלין *ib.* Gen 25:27; חקליכון *FPT* Dt 28:16[04]; b. in GN: כחקל סומקתה in the Red Field *San* 20b(60) // *MSam* 105:3 [expl. אפס דמים 1Sam 17:1]; חקלה חיורתה the White Field *Reḥov* 6

חקק vb. **to engrave** (H חקק HAL 333) Pe., pass.part. כתב חקיק an engraved writing *FPT* Dt 27:8[04]; *TN* Lev 19:28; גלוף חקיק *ib.* Ex 28:11 [H פתוחי חתם]; *ib.* 36
Itpe. **to be engraved:** והוה חזר ומתחקק it was engraved again *ib.* 20:2; 3; *FPT* Ex ib.[06]; *TN* Dt 5:6; *ib.* 7

חקר vb. **to cross-examine, investigate** (Ma 2# חקר MD 152, H חקר HAL 334) Pe. **1. to cross-examine:** וחקרון *TN* Dt 13:15 [H וחקרת]; הוה חקר he would cross-examine (the witnesses) *San* 21c(1) // *ib.* 22a(47); **2. to investigate:** אילין דחקרין על חמרא those who investigate (the various types of) wine *VR* 252:2 [expl. לחקור ממסך Prov 23:30]

חֲרַב, det. **חַרְבָּה** n.m./f. **sword** (↓ √חרב; CPA

חציר, חצר ST Lev 19:9) sg. *TN* Lev 23:22 [H קציר]; *ib.* Dt 23:26; חַצְדָה *ib.* Ex 34:22; Lev 23:10; חדא רחצדא *ib.* Ex 23:16; 34:21; שירוי חצדה the beginning of the harvest *SYAP* 10:13; pl. חצדין *TN* Gen 8:22; חצדיכון *ib.* Lev 25:5 [H קצירך]; Dt 24:19

חצד (a/o) vb. **to reap, cut down** (↓חצד, חצד v.n., חצוד; CPA חצד LSp 68, SA חצד Ham 583:148+) Pe. וזרע ליה וחצד ליה he sowed it and reaped it *Meg* 74d(51); *Kil* 27d(34); *EchR* 54:4; זרעון וחצדון *Dem* 22a(5); *TN* Gen 45:6; חחצדון *ib.* Lev 23:10; 25:11 [H תקצרו]; Dt 24:19; פוק חצוד go out and reap *Kil* 27d(34); למחצד *TN* Lev 19:9; למחצוד *FPT* Lev 23:22[06]; ובמחצדיכון *TN* ib.; דהוה קאים קאי למחצד :text)חציד) *BRLV*[60] 80:4 // *KohR* 15b(36)
Itpe. **to be reaped:** {ח}<ה>דא חקלא כד היא מ<ת>חצדא בלא ענתה when the field is reaped not at the proper time *ŠR* 42b(4)
Moreshet, Lex 171; Lieb, TK 1:139+.

חצד v.n. **harvesting** (↓ √חצד; SA חצד ST Lev 19:9) ובחצדכון *TN* Lev 19:9 [H וכקצרכם]; *FTV* ib.; *FPT* ib. 23:22[06]

חצוד n.m. **reaper, harvester** (↓ √חצד; CPA חצוד LSp 69) sg. חצודה *SYAP* 10:25

חצוצרה, pl. **חצוצרן**, **חצוצרין**, **חצוצרון** n.f. **trumpet** (SA חצצראן pl. Ham 472:404) pl. חצוצרין *TN* Num 10:2 [H חצוצרת]; חצוצרוון *TNGl* ib.; ויתקעון קומוי בחצוצרתא let them blow before him with trumpets *RH* 58d(29); חצוצרוותה *TNGl* Num 10:8; *ib.* 9; 10; חצוצרתה *TN* ib. 10; 31:6

חצי vb. **to pick one's teeth** (Sy חצא LS 251, MH חצי Moreshet, Lex 171) Pe. אייתי לי חד קיס ניחצי שניי bring me a chip to pick my teeth *Ḥal* 60b(36); *ib.* 38 // *Dem* 23b(60)[!]; *ib.* 62

חציב, **חציבה** n. **hewed out area** (↓ √חצב) pl. ואנא חצב חציבין I hewed out an area *VR* 577:1 // חצובין[!] *KohR* 8c(25); חציבן *VR* 577:1
Base form of this word is uncertain; cf. var in *VR*, loc. cit.

חציף adj. **impudent, undaunted, brazen** (↓ √חצף; SA עציף Ham 545:140) sg. מלך חציף an undaunted king *TNGl* Num 21:28; חציף רעיא undaunted is the shepherd *KohR* 23b(16); אומה חציפת אפין a brazen-faced nation *TN* Dt 28:50; *FTV* ib.; חציפה נצח לכישה the brazen-one defeats

חרב LSp 69, SA חרב Ham 465:221) חָרֶב *FPT* Gen 44:18[04]; חַרְבָּא *ib.* Ex 5:21;- sg. *TN* Gen 34:26; *ib.* Ex 17:11; Lev 26:6; Num 21:24; Dt 13:16; הדין חרבא *BR* 1275:3; וחרבה שליפה the sword is drawn *TN* Num 22:23; וחרבי תתכל my sword will bereave *ib.* Dt 32:42; עברת חרבא על קדליה וקטלת יתיה the sword passed over his neck and beheaded him *Ber* 13b(12); חרבה דמשה *MMDam* Num 12:8

חרב vb. **to destroy, lay waste** (↓ חורבה, חרב, חרבן, חרבן 2#, חרוב, חרוב 2#) Pe. #1 (e/a; Sy חרב e/a LS 254, Mal *eḥreb - yeḥrab* Berg, Gl 39) **to be destroyed, ravaged:** דהא חריב בית מוקדשא behold, the Temple is destroyed *Ber* 5a(15); *ib.* 23; *Pea* 20b(4); *EchRB* 67:13; את קאים ומתנבי על הדא זויתא דתיחרב you are prophesying on that place [= the Temple] that it will be destroyed *PRK* 231:14 // *EchR* 37:18
Pe. #2 (CPA חרב 2# (o) LSp 69, SA חרב Ham 551:336, Sy חרב a/o LS 254) **to destroy:** אלו חרבית חולקי כמא דחרב<ו>ן אלין חולקהון if I had destroyed my portion (of the Temple) like those who destroyed their portion *EchRB* 69:8; דמחוזא דנשיא חרבת you destroyed a settlement of women *VR* 619:2; סוק חרוב ביתא דמרך go up, destroy the House of your master *ŠR* 17c(20); ויחרבון ברייתא they will destroy the people *VR* 508:2; pass.part. וקורייכון יהוון חריבן *TN* Lev 26:33 [H ועריכם יהיו חרבה]
Af. **to destroy, lay waste:** פוק אחריב ביתיה דמרך go out, destroy your master's House *KohR* 30c(2); *EchR* 69:6; *EchRG* 143:12; *PRK* 230:8; אנן מחרבין מדינתא we will destroy the city *Ter* 46b(45); *BR* 1183:2; *ŠR* 35d(39)
The form איחרוב *Ber* 5a(22); *EchR* 68:8 is most likely a corruption from איחריב under the influence of TBA (v. Eps, A Grammar of Babylonian Aramaic, Jerusalem 1960:33).

חרבן n.m. **destruction** (↓ √חרב; CPA חרבן LSp 69, SA חרבן Ham 471:39) sg. a. general: סמיך לחרבן בית מוקדשה in close proximity to the destruction of the Temple *Tan* 66d(47); *ib.* 68d(39); b. in date formulae: שנת תלת מא ושתין וירבע שנין לחרבן בית מקדשה the 364th year since the destruction of the Temple *Zoar* 1:7; *ib.* 2:7; 3:7; *JMP* 1r:3; *ib.* 39:2
On the date formulae, v. Friedman, JMP 1:104+.

2# חרבן n.m. **dry eruption** (↓ √חרב) sg. ובחרבנה *TN* Dt 28:27 [H ובגרב]

חרד vb. **to tremble** (CPA חרד LSp 69) Pe. וחררו *TN* Gen 42:28 [H ויחרדו]

חרדון n.m. **a type of lizard** (SA ערדון Ham 471:389, Mal *ḥardōna* Berg, G140) sg. חר<ד>ונה *TN* Lev 11:29 [H צב]; הדין חרדונה *Ber* 3d(17)
Löw, Fauna 76+; Talshir, Fauna 85+.

חרדל n.m. **mustard** (CPA חרדל LSp 69) sg. הדין חרדלא *Švi* 38c(61); ח{ד}<ר>דלא *ib.* 62
Löw, Flora 1:516+.

חרו, det. **חרותה** n.f. **palm twig** (Sy חרותא PSm 1360 [Lex]) sg. שמואל כתב חרותא Samuel wrote a palm twig (as his sign) *Giṭ* 50d(9) [cf. Bib. 36a]; בחרותה (uncertain) *Ter* 47b(5); pl. משקין דיקלייא בכנישתא חדתא {ו}<ב>חרוותה one waters the palm trees in the new synagogue with palm twigs *Švi* 33d(43)
Löw, Flora 2:329+.

חרוב n.m. **carob** (CPA חרוב LSp 69) a. general: sg. וקצית חד חרוב I cut a carob *Soṭ* 17b(17) // *Pea* 20a(57); *ib.* 20b(25) [text: כורב]; *Dem* 22b(62); חרובה *Suk* 53d(20); צריך יהודאה לחרובא עביד תתובא when the Jew needs the carob (for sustenance) he does repentance *ŠR* 7d(6) // *VR* 281:1 // *PRK* 241:13; *EchR* 14:4 // *ib.* 127:12; כמין פול פרסיי הוא וקצוי דמיין לחרובה it is like the Persian bean. Its pods resemble the carobs *Kil* 27a(24) [expl. חרוב Mib. 1:2]; pl. חרובין *Švi* 38d(24) // *PRK* 192:1 // *KohR* 26d(34) // *EstR* 7a(20); b. in GN: כפר חרובא *EchRB* 105:1 // כפר חריבה *Tan* 69a(32)
Löw, Flora 2:393+.

2# חרוב n.m. **destroyer** (↓ √חרב) pl. חרובי קרתא destroyers of the city *Ḥag* 76c(30) [≠ ↓נטור] // *PRK* 253:12 // *EchR* 2:4

חרובי, det. **חרוביתה** n.f. **carob tree** (↓חרוב) sg. כורתא דחרוביתא חרוביתא *MQ* 81d(1); the trunk of the carob tree *Soṭ* 17b(16) // *Pea* 20a(57)[!]
Löw, Flora 2:396.

חרוז n.m. **stringer of pearls** (↓ √חרז) sg. אנא הוינא חרוזא I was a stringer of pearls *ŠR* 11c(18)

חרז vb. **to string pearls** (↓חרוז; Sy חרז LS 255)

Pe. למחדוז *ŠR* 11c(17); *ib.* 18 [≠ ↓√קדח]

חריף adj. **sharp** (↓√2# חרף; CPA חריף LSp 70) pl. פרזולוי חריפין his (pieces of) iron are sharp *Nid* 50b(21)

חרך, det. **חֲרָכָּה** n.m. **window, opening** (SA ארך, ארכה Ham 465:211 and note) sg. חֲרָכָּה דתיבותה the window of the ark *FPT* Gen 8:6[04]; *TN* ib. 26:8; pl. וחרכי שמייה *FPT* ib. 7:11[05; H ארבות השמים]; *TNGl* ib.; *ib.* 8:2; חרכייא *TN* ib. 49:22; *FT* ib.; *FTP* Num 6:27

חרך vb. **to singe** (Sy חרך LS 256) Pa. מהו מחרכין לין what does חרך mean? *Šab* 5a(26) [↓√2# פספס]; שמשי אומנין מחרכין לין the masters' helpers singe them (i.e. the wicks) *ib.* 25

חרם n.m. **ḥerem** (↓√חרם; CPA חרם LSp 69, SA חרם Ham 470:361) sg. חרמה *TN* Dt 13:18 [H החרם]; *TNGl* Lev 27:29; וחדמיה דהושע בר נון עלוי the *ḥerem* of PN is upon him *Proc* 555:13

חרם vb. **to excommunicate** (↓חרם; CPA חרם af. LSp 69, SA חרם Ham 470:365) Pa. אילולא דלא חרמית בר נש מן יומ{ו}<י> הוינא מחרם להווא גוברא were it not that I have never excommunicated anyone, I would have excommunicated that man *MQ* 81d(16); pass.part. מחרם יהודי *ib.* 39; 43; {ל}יהוון מחרמין *ib.* 42
Itpa. **to be excommunicated:** דמתחרם *TNGl* Lev 27:29 [H יחרם]

חרמן, **עורמן** n.m. **venomous snake** (Sy חַרמָנָא LS 257) sg. <א>{י}חרמנ *TNGl* Gen 49:17 [H שפיפן]; עורמנא *TN* ib.; *FTV* ib.
Löw, Fauna 37; on the ḥ > ʿ shift, v. Kut, SGA 70+.

חַרְסָן n.m. **scab, a type of disease** (Sy חֶרסָא LS 257) sg. חרסנה *TN* Dt 28:27 [H חרס]; [ח]רְסָנָה *FPT* ib.[04]

חרסף vb. **to take off scales** (denom. < ↓חרספי) Quad. מי מחרסף לה while taking the scales off it (i.e. the fish) *BR* 92:4
Sok, Kut Vol 167+.

חרספי, det. **חרספיתה**, pl. **חרספיין** n.f. **scale** (of fish; ↓√חרסף; SA חרספים pl. ST Lev 11:9) pl. חרספין *TNGl* Dt 14:9 [H קשקשת]; ח{ס}<ר>ספיתה דנונה scales of a fish *PRK* 63:7 // חרס{יפ}<פי>תא *KohR* 21b(37)
Löw, Lehnw 462, s.v. פלחא.

חרף, det. **חורפה** n.m. **sharp edge** (↓√חרף; CPA חריף LSp 70) pl. תרין חורפוי its two sharp edges *ib.* Lev 19:18

חרף vb. **to blaspheme, sharpen** (↓ חירוף, חרף, חריף, מחרף; CPA חרף LSp 70) Pa. **1. to blaspheme:** במחרפה דחרף שמה קדישה in the case of the blasphemer who reviled His holy name *TNGl* Lev 24:12; *FT* ib.; וחרף *TN* ib. 11; *FT* ib.; מחרף *TN* ib. 14; *ib.* Num 15:30; אין בעי הוא מחרף if he desires, it blasphemes *BR* 757:1; *PRK* 198:11 // *KohR* 29a(7); **2. to sharpen:** כד יפול תורא מחרפין סכיניה when the ox will fall, they will sharpen the knives *EchRB* 71:4

חרפד/ת, **ערפד** n.m. **bat** (SA עדפד Ham 553:372) sg. חרפדא *TNGl* Dt 14:18 [H עטלף]; חודפדה(text : חו רב פדה) *Šab* 3b(36); חרפתה *TN* Dt 14:18; ערפדא *ib.* Lev 11:19 [H עטלף]
Talshir, Fauna 78+. On the text in PT, v. Lieb, YK 29.

חרץ, det. **חרצה** n.m. **loin** (↓חלצין; CPA חרץ LSp 70, SA ערצין pl. Ham 514:355+) sg. חרץ סנאוי the loin of his enemies *FTV* Dt 33:11; חרצה *TN* ib.; אסר חרציה he girded his loin *FPT* Gen 49:11[22]; *TN* ib.; נפקי חרציה his descendants *FPT* ib. 46:26[04]; ההוא גברא יתקן חרציה למחאתה let that man prepare his loin for the blow *EchR* 53:25; ואינון יהיבין בחרציה they (i.e. the coins) are in his loin *BR* 813:1; pl. אסר חרציהון their belt *TN* Ex 28:42 [H מחנים]; חרציכון אסירין your loins are girded *ib.* 12:11; *FT* ib.

חרצן n.m. **stone** (of fruit; H חרצן HAL 342) pl. חרצניה *TNGl* Num 6:4 [H חרצנים]
Löw, Flora 1:80.

חרצני, det. **חרצניתה** n.f. **stone** (of fruit; ↓חרצן) sg. בהדא פרטתא דרמונא דחרצני{י}תיה מתחמיה מלגאו like that pomegranate berry whose stone is visible from within *PRK* 6:4 // *ŠR* 22c(24)
Löw, Flora 1:80.

חרק vb. **to gnash one's teeth, grind** (CPA חרק LSp 70) Pe. **to gnash one's teeth:** וחריק בשינוי *Kil* 32c(23); *ib.* 28; הויתא איחר{ו}<י>ק בשנייך *ib.* 24 // *Ket* 35b(27)[!]; *ib.* 32; 28[!]
Pa. **1. to grind:** כהדן גרמה אנה מחדק לך I will grind

חשב (a/) vb. **to think, calculate, plan** (↓חושבן, חשבה ,חשיב ,מחשבה; CPA חשב LSp 70, SA חשב ST Gen 50:20) Pe. **to think, consider:** חשב אברם בלבה Abram thought in his heart *TN* Gen 15:1; *ib.* Lev 1:1; Dt 32:1; בלבי חשבית בפמי לא אמרית I thought it in my heart, I did not say it with my mouth *SanAs* 23c(46) // *Ḥag* 77d(60); חשב<ת>ון עליהן מתנינן תותחי רשיכון did you consider putting them (i.e. the nets) under your heads? *Šab* 7a(4) // *Beṣ* 62d(55); חשב למישתי he considered drinking *AZ* 41a(54)
Pa. **to reckon, calculate:** ויחשב *TN* Lev 25:27 [H וחשב]; *ib.* 27:18; למחשבה חשבונוי to make his calculations *ib.* Gen 39:11; לא מחשב אילין תרין בריא he doesn't calculate the two outer ones *Er* 18c(12); אילין דמחשבין those who calculate (the calendrical year) *Suk* 54b(48); *Švi* 37c(17); *Ter* 47b(24); *Pes* 31c(7); *Ned* 40a(39); *Qid* 59b(25); *AZ* 39c(1); *VR* 796:3; חשב מיתי לעשרה יומין he calculated to come in ten days *Suk* 55b(17) // *EchR* 83:6; כמחשבתה דחשבון אתחשב להון the plan that they reckoned was reckoned upon them *PRK* 180:3
Itpe. **to be considered:** לא יתחשב *TN* Lev 7:18 [H לא יחשב]; *ib.* 25:31; Dt 23:3; אתחשבנן *ib.* Gen 31:15; קדמיא לא מתחשב the first one is not considered *Ber* 2b(9); *ib.* d(36) // *EchR* 121:17
Itpa. **to plan, devise:** יתחשב *FT* Ex 21:14 [H יזיד]; ואתחשבו עלוי *TN* Gen 37:18 [H ויתנכלו אותו]; היך מה דאתחשבת למעבד להון just as I planned to do to them *ib.* Num 33:56 [H דמיתי]; Dt 19:19

חשבה n.f. **thought, plan** (↓√חשב; CPA חשבא LSp 70, SA חשבן pl. ST Ex 35:33) sg. כחשבתא *TNGl* Ex 18:11

חושבן↓ חשבון

חשד (a/) vb. **to suspect** (SA עשד ST Num 22:32(Var), MH חשד Moreshet, Lex 173) Pe. **to suspect:** a. in matters of removal of priestly gifts, etc.: בגין דחשדתך ותקינתין because I suspected you and removed the priestly gifts *Dem* 24a(27); מה את(V) חשד לי do you suspect me? *ib.* 13; 11; 25; 26b(1); *ib.* 3; pass.part. חד בר נש הוה חשיד על שמיטתא a certain person was suspect concerning the Sabbatical year *Švi* 39a(58); *ib.* 59; *Tan* 66b(64); b. in sexual matters: וחדה דחשדתני דאיסתכלית בה once because you suspected me because I had looked at her *SanAs* 23c(25) // *Ḥag* 77d(34)[!]; pass.part. מכיון דלא חשיד על הדא

you like that bone *BR* 813:5; **2. to gnash one's teeth:** ושרי מחריק שיניה לקבליהון he began to gnash his teeth at them *KohR* 9c(25)

חרר vb. **to set free** (↓חרו; CPA חר pa. LSp 69, SA חרר ST Lev 19:20) Itpol. אתחוררת she went free *TNGl* Lev 19:20 [H נפדתה]

חוררה↓ חררה

חָרָשׁ n.m. **sorcerer** (↓חרשה, חרשין; CPA חרש LSp 70, SA חרש Ham 563:166) sg. חֹרָשׁ *FPT* Ex 22:17[01]; *TN* ib.; *Ber* 14b(50); *ib.* 51; *MQ* 83a(33); חד בותי חרש a Samaritan sorcerer *EchRB* 101:17; הדין חרשא *Ḥag* 77d(64); pl. חרשין *TN* Dt 18:10 [H קסם קסמים]; לית חרשין מצלחין בליליא magicians are not successful at night *BR* 912:1; *ib.* 1058:1; חרשייה *TN* Ex 8:15 [H החרטמים]; *ib.* Gen 41:24; *Ḥag* 77d(54) // *San* 23c(40); חרשיהון דמצראי *TN* Gen 49:22; *ib.* Ex 7:11

2# חרש n.m. **metal worker** (SA חרש ST Dt 27:15(Var)) sg. וחרש לא יפקון they will not produce a metal worker *TN* Num 11:26

3# חרש n.m. **deaf person** (↓√חרש; CPA חרש LSp 70, SA חרש ST Lev 19:14) sg. חרשה *TNGl* Lev 19:14 [H חרש]; *FTP* ib.; pl. חרשין *TN* Ex 4:11

חרש vb. **to be deaf** (↓3# חרש; Sy חרש LS 259) Itpe./a. יתחרשן may they become deaf *Ḥag* 77c(18) [expl. תאלמנה Ps 31:19, w. ref. to אילם Ex 4:11] // אתחרשן *BR* 2:7

2# חרש (/o) vb. **to plow** (< H חרש HAL 343; cf. Sy חרת LSp 260) Pe. חרוש בה טבאות plow it well! *Giṭ* 47c(32) // *Švi* 35b(23) // *AZ* 44b(23)

חָרָשָׁה n.f. **sorceress** (↓חרש) sg. חֹרֹשָׁה *FPT* Ex 22:17[01; voc]; *TN* ib.; pl. נשין חרשין women sorceresses *Ḥag* 77d(55)

חָרָשִׁין n.m.pl. **sorcery** (↓חרש; CPA חרשין LSp 70, SA חרשין Ham 499:91) חרשין במצרים באתר דחרשין חרשין sorcery in Egypt? In a place of magicians, sorcery? *BR* 1058:2; כלבין דחרשין dogs of sorcery *PRK* 187:12; בְּחָרָשֵׁיהוֹן *FPT* Ex 7:22[04; H בלטיהם]; *ib.* 8:3; 14

חרת n.f. **hoot black** (MH חרת Jast 508) sg. כהדא ח{ד}ר<ו>תא *EchR* 147:2 [expl. שחור Lam 4:8]

לא חשיד על הדא since he isn't suspect for this (i.e. murder) he isn't suspect for that (i.e. adultery) *Ter* 45c(55) // *AZ* 41a(45); אלולי דהוא חשיד עימה הווה מישתעי לה ויהיב לה פריטין were he not suspect (of having sexual relations with his divorced wife), would he have spoken to her or have given her alms? *VR* 808:1; c. other: לא יח{ס}<ש>דונך כותאי let them not suspect you of being a Samaritan! *Yev* 3a(32)
Itpe. **to conspire:** ולא תתחשד בחובת אדמה דחברך do not conspire in the sin involving the blood of your friend *TN* Lev 19:18; דאיתחשד *TNGl* Dt 19:19 [H זמם; *TN* ib.: דאתחשב]
On the itpe. usage, cf. MH מתחשד *AZ* 40a(32), contra Jast 508, s.v. חשב hitpa.

חֲשׁוֹךְ n.m. **darkness** (↓√חשך; CPA חושך LSp 71, SA חשך Ham 459:15) sg. *TN* Ex 10:22; *ib.* 14:20; חשוכא *ib.* Gen 1:2 [H חשך]; 4:5; 18; 3:9; Dt 4:11; 5:23; *FPT* ib. 20[04; voc]; קם בחשוכא he got up in the dark *VRK* 250:3

חשיכה ↓ **חשוכה**

חשי n.m. (unclear) sg. דחשיה קשי because his is difficult *EchR* 89:14; *ib.* 20

חשי vb. **to be silent** (QA חשי ATTM 586) Pe. חשי be silent! *AZ* 39b(13); מטת ע{ו}נתא דארי<וו>תא למחשי the time has come for the lions to be silent *KohR* 9d(14)

חשיב adj. **reckoned, important** (↓ √חשב pass.part.; Sy חַשִׁיב PSm 1394+) sg. דהוא חש{ו}<י>ב במלכותא because he is thought much of by the government *KohR* 28b(36); מה הוא חשיב of what import is it? *TN* Gen 23:15; *ib.* Num 16:11; איקרי לא חשיב כלום מן קדם איקדיה דבריי my honor has no value before the honor of my creator *Ber* 2d(24) // *PRK* 124:13; מן מיתייה אנה חשיבה I am like one of the dead *FPT* Gen 30:1[05]; pl. ואנן מה אנן חשיבין *TN* Ex 16:7; *ib.* 8; ולית איסודיא חשיבין עלך כלום suffering does not mean anything to you *PRK* 232:2 // *EchR* 37:20

חשיך adj. **emaciated, thin** sg. וחזויהן חשיך their appearance is emaciated *TN* Gen 41:21 [H רע]; חשיך <ה>חזוי *ib.* Lev 21:20; ולמה חשיך כן why is he so emaciated? *EchR* 68:21; חשיך חייא דבעי למיתא the living person who asks of the dead is wanting *MPs* 192:2; *ib.* 3

חשיכה, det. **חשיכתה** n.f. **darkness** (↓ √חשך; MH חשיכה Jast 510) sg. נפק ר"ש בן חלפתא בחשיכתא PN went out at night *KohR* 9c(6); לית בחילי דהיא חשכתא I cannot because it is dark *VRK* 250:4; קם בחש{ו}<י>כתא he got up in the dark *EstR* 9b(20)

חשיש adj. (unclear; cf. CPA חשיש patient Black, Hor 58) sg. בר כתה חשישתה *HGemar* 2
C. Meehan, ZDPV 96(1980):64.

חשך vb. **to be dark, to do something at eventide** (↓ חשוך, חשיכה; CPA חשך LSp 71, SA חשך ST Ex 10:15; on pa., cf. Sy חשך pa. LS 262) Pe. **to be dark:** וחשכת *TN* Ex 10:15 [H ותחשך]
Pa. **to do s.t. at eventide:** אילו קדצת(K) לא חשכת if you had gotten up early you would not have to work at eventide *VR* 577:1 [Var: אחשכת, af.]; {ה}קדצית וחשכית *ib.* 1
Af. **1. to darken, obscure:** חשוכה מחשך למצדייה the darkness obscured (visibility) for the Egyptians *TN* Ex 14:20; *FTP* ib.; למחשכה עייניהון דמצדאי *Wahawa* 3; **2. to do s.t. at eventide:** ↓pa.

חשר vb. **to sift** (MH 2# חשר Jast 511) Pe. **to sift:** ההן דחשר גיר גבסין one who sifts lime, gypsum *Šab* 10b(42); וחשר בה קמחא he sifts flour in it *Ned* 38c(21)
Itpe. **to be sifted:** ואתחשר(text: ואת חשר) ביה קימחא *Meg* 71b(7)

חשש (a/o) vb. **to suffer pain, take into consideration** (CPA חש LSp 70, MH חשש Moreshet, Lex 174, SA עשוש pain Ham 492:220) Pe. **1. to suffer pain:** a. general: דמאן דחשש סופא מיתסייא one who suffers pain will eventually be healed *PRK* 283:12 // *EchR* 59:14; b. head: למן דחשש דאשיה *AmGen* 5c:7; *ŠT* 2; *ib.* 3; c. eye: קריבתיה דר' שמעון בד ווא הוות חששה עיינה *BB* 17a(17); *Soṭ* 16d(43); d. mouth: פומיה הוא חשש *MQ* 82d(8); e. teeth: עבד תלת עשרה שנין חשיש שינוי he had toothaches for 13 years *Ket* 35a(30) // *Kil* 32b(23) // *KohR* 29a(27); f. hand: ימיני חששה לי my right hand pains me *PRK* 283:10; g. gall stones: ועבד חשש(Ed) בצמרמורייה *ŠR* 19a(25); h. bowels: חשש מיעוי *VR* 858:4; **2. to care about, take into consideration:** a. alone: מאן דעבד הכין לא חשש one who acts in this way does not have to be apprehensive *Er* 19a(33) // *Yom* 42d(57); *Dem* 26a(3) // *Qid* 62c(15); אתא עובדא קומי דבנן וחשון *Giṭ* 43b(40); *ib.* 44b(11); *San* 25d(32); b. w.

חשש הוא משום גזל :משום he cares about stealing *Šab* 4d(13); c. w. -על/ל: תמן חשין לצומא רבא תרין יומין there (i.e. in Babylonia) they take Yom Kippur into consideration for two days *Ḥal* 57c(14) // *RH* 57b(51); לנדרים לית את חשיש ולממון את חשש you are not apprehensive about vows, but you are apprehensive about money? *Ned* 41a(28); *MŠ* 54b(22); *Pes* 29a(14); *RH* 59c(63); *Yev* 6a(51); *Naz* 54a(1); *BM* 10c(54); **3. to be anxious, worried:** צריך בר נש חשיש על לווטייה דרבה a person should be anxious about his master's curses *San* 29a(54); *AZ* 41a(60) // *Ter* 45d(5); חש על נפשיה he was anxious about himself *MQ* 81d(43); *RH* 57b(52)

Af. to afflict, cause pain: ונרון אילין לאילין וחשון(= ואחשון) אילין על אילין they excommunicated each other and afflicted each other (with a spell) *MQ* 81d(60); דלה חיחשין לרבי אלעזר ברה דאסתיר that you(f.; i.e. the evil spirit) should not cause pain to PN *Am* 3:5

חת n. **sackcloth** (Sy חֶתָּא sack LS 263) sg. חמא יתיה אכל בחתה(text: כהתם) he saw him eating in sackcloth *Ber* 12a(34); אכלין בחתה(text: כהתם) *ib.* 35
Lunz, PT *Ber*, fol. 74b, n. 2.

חתום n.m. **signatory, engraver** (↓ √חתם; Sy חָתוֹמָא LS 264) **1. signatory:** pl. יהב רשו ולחת{י}<ו>מייא{ש}<ד>יחתימון give permission to the signatories to sign *Giṭ* 50c(27); *JMP* 13:15; *ib.* 5:18; 6:25; **2. engraver:** sg. אבן גלף רחתום an incised stone of an engraver *TNGl* Ex 28:11

חָתוֹרָה, det. **חתורתה** n.f. **breach** (SA חתרה Ham 509:213; cf. CPA חתר LSp 72) sg. חֲתוֹרְתָה *FPT* Ex 22:1[01; H מחתרת]; חת<ר>תה *TN* ib.

חתירה, det. **חתירתה**, pl. **חתירן**, **חתרונן** n.f. **breach** (↓ חתורה, עתירה) sg. בערבייא צווחין לחתירתא עתירתא in Arabia they call a breach *'atira* *VR* 697:6 // *PRK* 366:5 // *ib.* 408:5 // חתרא *DevR* 1:6 // חתרתה *San* 28c(60); pl. תלת מאה חתירן 300 breaches *MŠ* 55d(61) // חתרוותא *BR* 257:9

חתך vb. **to cut, sever** (H חתך HAL 349) Pa. איזילי חתיכ<י> go, cut! *Šab* 16c(56)

חתם (a/o) vb. **to seal, sign, engrave, conclude** (↓ חתום; CPA חתם LSp 71, SA חתם Ham 467:270+) Pe. **1. to sign:** יאות עבדת דלא חתמת you did well by not signing *Švi* 36d(19); *Qid* 64d(10); כתוב ואנא חתם והוה כתיב וחבריה חתם write, and I will sign! And he wrote, and the other signed *Tan* 69a(26); הא לך חתום *Švi* 36d(18); *Ket* 25b(15); ולחתומייה דיחתמון מיחתום *Švi* 36d(18); for the signers to sign *JMP* 5:18; *Giṭ* 50c(27)[!]; **2. to seal:** pass.part., sg. חתים באוצריי sealed in my treasure-house *FTV* Dt 32:34; pl. חתימין *TN* Num 22:7; **3. to engrave:** pass.part. חתים *TNGl* Ex 39:14 [H פתוחי חתם]; **4. to give a closing talk:** ר' יוחנן ור' שמעון בן לקיש חתמין PN and PN_2 conclude *RH* 58b(5) [// פתח]; *ib.* 6

Pa. **1. to sign:** לא הוינא מחתים I would not have signed *Qid* 64d(13); *ib.* 9; 15; **2. to seal:** pass.part. גזר דינא דדריה דמבולא הלא מחתם הוא קדמוי behold, the sentence of the generation of the Flood is sealed before me *TN* Gen 6:3; גזר דיניה דההוא גברא מחתם(V) *Ber* 5c(38); *ib.* 39

Itpa. **1. to be closed up:** אחתח' *TN* Lev 15:3 [H החתים]; **2. to be sealed:** היך אתחתם גזר דינא מן שמיא *SYAP* 19:21 [↓pa.]
On pe., mng. 4, cf. Mal *ḥcm* to complete Berg, Gl 43.

חתן, det. **חַתְנָה** n.m. **bridegroom, son-in-law** (↓ √חתן; CPA חתן LSp 71, SA חתן Ham 463:145+) **1. bridegroom:** sg. *FTV* Gen 35:9; *SYAP* 47:14; למהוי מכרכין לְחַתְנָא to bless the bridegroom *FPT* Gen 35:9[03]; *JMP* 7:3; *ib.* 12:7; pl. חתנין *TN* Dt 24:6; *FT* ib.; *SYAP* 47:11; **2. son-in-law:** וקירה פרוטון וקירס סלוסטים חתנה PN and PN_2, his son-in-law *Naveh* 32:4; *ib.* 5; בגין דהוה חתנה *San* 18c(7); ר' זכריה חתניה דר' לוי *Pea* 21b(21); *Pes* 27b(13); *Tan* 68d(7); *Qid* 60b(18); *BB* 17c(30); *BRV*[60] 134:7; *VR* 818:2; pl. חתנין *TNGl* Gen 19:12; חתנוי *TN* ib.

חתן vb. **to ally by marriage, marry into** (denom. <↓חתן; ↓חתנה; Sy חתן pa., itpa. LS 264) Pa. **to ally by marriage:** הוון בעי מחתנתיה לנ{י}סיות{י}ה they wanted to ally him by marriage into the family of the Nasi *Soṭ* 24c(30) // מח{ו}תנתיה *AZ* 42c(40)

Itpa. **to marry into:** ואיתחתנון בנשיאותא they married into the family of the Nasi *Šab* 13c(54) // *Hor* 48c(42)

חתנה, det. **חתנתה** n.f. **mother-in-law** (↓ חתן; BH חותנת HAL 351) sg. חתנתיה *TN* Dt 27:23 [H חתנתו]

חתר n.m. **shovel** (↓ 2# אתר) sg. בגלילא קורין[!] לחתרא עתרא in Galilee, the shovel is called עתר *DevR* 1:6

ט

טָב adj. **good, precious, worth** (↓ √טוב, בר טבין, טב קרתא; CPA טב LSp 73, SA טב Ham 475:2+) טָבָא *FPT* Gen 34:21[03];- **1. good:** a. as adj.: sg.m. טב *TN* Gen 18:7 [H טוב]; *ib.* Ex 2:2; Num 11:18; טב לשינה it is good for the tooth *Šab* 8c(36); חמרא דפל׳ טב so-and-so's wine is good *VRK* 252:3; אגר טב a good reward *TN* Gen 4:8; *Pea* 21a(28); קרקע טב good land *Ket* 36b(18); f. כד לית היא טבה when it isn't good *AZ* 40d(8); *BM* 9d(27); חדה מילה טבה a good statement *BR* 932:5; pl.m. פירין טבין good fruits *TN* Ex 3:8; בוסמנין טבין good spices *ib.* Num 7:20; רוחוהי דביתה טבין the house spirits are good *BR* 196:2; מנוי טבייא his good garments *San* 20a(10); f. בשורן טבן good tidings *TN* Gen 49:21; שניא טבתא the good years *ib.* 41:35; b. as noun: sg. טב בביש a good one for a bad one *ib.* Lev 27:10; Dt 1:39; *Šab* 14c(63); בין טב בין ביש whether a good thing or a bad thing *KohR* 17c(16); pl. כל אתר אית ביה טבין ובישין every place has good and bad (people) *BR* 521:8; c. in phrase טב מן better than: sg. כד דהוא טב לית דטב מיניה when it is good, nothing is better than it *VR* 757:5; ומה את טב מן רבך are you better than your teacher? *Kil* 32b(7); *BR* 883:3; חדא איתא טבא מינה a woman better than her *VR* 804:5; pl. חמשין <ד>עבדין טבין מן מאתים דלא עבדין fifty which produce are better than 200 that do not produce *Pea* 21b(7); e. in adverbial phrase לטב: דכיר לטב may he be remembered for good *Naveh* 17:1; *ib.* 32:1 [add. refs. in Naveh 150, s.v. דכר]; e. in impers. usage: טב לי־ to prefer: טב לי נבהות בעלמה הדן I prefer to be embarrassed in this world *FPT* Gen 38:26[05]; טב לי אנא ולא את I prefer that it be I and not you *Qid* 61b(39); טב לי מנסייא בהדין אריא I prefer to try it on that lion *VR* 510:1; *BR* 296:7; *PRK* 197:8; לא טב לכון יהבין לה תרתין מאוון דבנינש don't you prefer to give them 200 people? *BR* 1183:2; **2. precious:** sg. אבן טבא a precious stone *TN* Ex 28:17; *ib.* 31:5; pl. אבניא טבתה *ib.* Gen 2:12; **3. worth:** sg. טב הוא כלום is it worth anything? *Kil* 27c(61); *Pes* 27c(62); *Qid* 58c(37); *Mas* 51a(15)[!]; מהו טב what is it worth? *Pea* 17d(35); *ŠR* 14c(22); אין נסיב גופא מה רישא טב if the head is removed, what is the body worth? *BREd* 1294:4; ומשכוני טב תרין דינרין my security is worth two dinars *Švu* 37b(43); *MŠ* 54d(46); *Ket* 29b(27); *ib.* 32a(59)

טב קרתה — n.m. **town representative** (MH טובי העיר Jast 521; Sy טָבָא דמדִינְתָא PSm 1438) sg. *BR* 1183:2 // *KohR* 26a(7); *Tan* 68d(18); pl. טבי קרתא *EchR* 157:8; *EchRB* ib.

טב, det. **טיבה** n.m. **nature, character** (√טבב; CPA טב LSp 72, MH טִיב־ Jast 529) sg. טיבה דארעא the character of the land *TN* Num 13:32 [H דבה]; *ib.* 14:36; 37; טבהון *ib.* Gen 37:2; טבי *TNGl* Gen 34:30; ומה הוה טיביה what sort of person was he? *Šab* 4d(18) // *Ter* 48b(25)[!]

טבות, טבאות adv. **well, properly** (↓טבאית); a. alone: אי הימנך הא טבאות if he believes you, it is well *Ḥag* 77d(57); *Yom* 45c(20); *PRK* 167:6; *KohR* 28a(12); b. w. var. verbs: אנן עבדין טבות סגיא מינכון we act much better than you *Ket* 33b(50); מאן דעבר טבאות *Ber* 4c(62); *Ḥal* 57b(16); *Šab* 7b(59); לא דנית טבות you didn't judge properly *VR* 622:1 // *BR* 302:4; *BB* 13c(32); *PRK* 64:3; חרוש בה טבאות plow it well *Švi* 35b(24); ייחי לגביה דקרא טבאות ייחי לגביה דתני טאבות let him go to the one who learns the Bible well! Let him go to the one who learns the Mishna well! *KohR* 5c(11)

טבית, טבאית adv. **well, properly** (↓טבאות; CPA טבאית LSp 73) הא טבאית then it is well *BR* 894:2; *ib.* 1126:5; הא טבית *RuR* 132:15; לא הוריתה טבאית you didn't give a legal decision properly *BR* 51:3 // *ib.* 52:1; לא דנית טבית didn't I judge well? *PRK* 149:10; לעי טביית work well! *VR* 744:3 [Var: טבאית]; טבית *TN* Gen 40:16 [H טוב]; *FTV* Dt 27:8

טבה, det. **טבתה**, pl. **טבן** n.f. **goodness, good thing** (↓טב; CPA טבא LSp 73, SA טבן pl. Ham

475:4) sg. רבה וטבא a great and good thing *BM* 8c(58); כל טבתא עבדת לן טבריא Tiberias did all this goodness for us *BR* 942:3; מיניה טבתא ומיניה בישתא from it (i.e. the tongue) there is goodness and evil *VR* 757:5; טב לבישתא וביש לטבתא something good for evil and something bad for goodness *Šab* 14c(64); לטבתה *TN* Dt 28:11 [H לטובה]; אפילו כך לטבתיך even so, it is for your benefit *BR* 794:7; pl. טבן *TN* Gen 26:29; *ib.* 44:4; 50:20; Dt 30:9; טבן ונחמן good things and consolations *ib.* Num 24:5; *San* 28b(37); טבתה וניתמתה *TN* Num 23:23

טבו, det. **טבותה** n.f. **goodness** (↓ √טוב, טיבו; CPA טבו LSp 73, SA טבו GSA 373) sg. *FPT* Ex 20:6[06; voc]; *TN* Gen 24:49; *ib.* 47:29; Dt 5:10

טבוס n. **type of ornament** (↓סכוס) sg. טבוסה *ŠabAr* 7d(30) [expl. כבול Mib. 6:1]

טבוע n.m. **one who stamps** sg. ‹טב›ועה דטבעך [↓ √טבע]

טבז, טפז, טפס n.m. **cony** (*Procavia syriaca*; SA טפס Ham 605:273) sg. טבזא *TN* Lev 11:5 [H שפן]; טפסה *TNGl* Dt 14:7; טפזא *ib.* Lev 11:5; הדין טפזא *BRL* 107:8 [w. ref. to שפנים Ps 104:18]
Talshir, Fauna 102+.

טבח n.m. **butcher, slaughterer** (↓ √טבח; SA טבח Ham 476:63) sg. מיזבון קופד מן טבחא to buy meat from the butcher *Šeq* 50c(44); *Ber* 5c(46); *ib.* 50; זכיי טבחא PN, the butcher *Meg* 74d(53); *EchR* 48:4; לפם תורה טבחה the slaughterer is according to the (size of) the ox *BR* 721:3 // *PRK* 108:1 // *ŠR* 18d(21); pl. נפל תורא סגין טבחוי (when) the ox falls, its slaughterers are many *EchRB* 71:4; *EchR* ib.

טבח vb. **to slaughter** (↓טבח) Pe. טבחין *BR* 618:4 [expl. PN טבח Gen 22:24]

טבי, det. **טבייה** n.m. **deer, gazelle** (CPA טבי Dt 12:22, SA טבי Ham 577:215) sg. כבשרה דטבייה like the flesh of the deer *TN* Dt 12:15 [H כצבי]; *ib.* 22; *FTP* ib.; pl. טביין *TN* ib. 14:5; טבין *San* 25d(45); *Švi* 38d(42); *ib.* 43; עבד תבלין ותפש טביי he made ropes and caught deer *Meg* 74d(51)

טבייה, det. **טביתה** n.f. **deer** (↓טבי; Sy טַבִיתָא LS 266) sg. (V)פונדקא דטביתא the Inn of the Deer (GN) *Dem* 22c(39)

טבל (/o) vb. **to dip** (SA טבל Ham 476:54+) Pe. יטבול *FPT* Num 19:18[23; H וטבל]; ותטבלון *ib.* Ex 12:22

טבלה n.f. **plate (of stone, etc.), flat paved area** (< τάβλα, Lat. *tabula* Lehnw 254; Sy טַבְלִיתָא LS 266) sg. הדה טבלה *Naveh* 30:3 [ref. to a mosaic]; *ib.* 31:3; טבלה דבאיסודי משכנה the place in the foundations of the tabernacle *TNGl* Num 5:17; על גבי טבלה *San* 25d(39); טבלה ברייתא the outside stone plate *Beṣ* 60c(52)

טבע n.m. **a weight** (↓ √טבע; TBA, MH טבע Jast 519; cf. Sy טַבְעָא stamp LS 267) sg. *TN* Gen 24:22

טבע vb. **to stamp** (↓טבע, טבוע, טבעון; Sy טבע LS 267) Pe. ‹טב›ועה רטבעך the "stamper" (i.e. God) who stamped you (in the womb) *SYAP* 62:18

[2# **טבע** vb. **to sink, drown** (CPA טבע LSp 72) Pe. **to sink:** כהריפת עין טבעת וטבע כל מה דהוה בגווה (the ship) sank in the blink of an eye, and all that was in it went down *KohR* 28c(6)
Pa. **to drown s.o.:** וטבע יתהון *FPT* Ex 15:4[17; H טבעו]; *TN* ib.
Corrupt. < ↓ √טמע].

טבעון n.m. **likeness, image(?)** (↓ √טבע) sg. טבעוניה דאב the likeness of (the month of) Ab *SYAP* 38:18

טבריי adj. **Tiberian** (< GN טיברייה; Sy טֶבֶרָיָא pl. PSm 1431) sg. [...]נה טברייה *Naveh* 4:1; pl. טיבראי אמרין the Tiberians say *Šab* 8a(36) // *San* 28a(45); *Beṣ* 61b(10); אלין כסייא טיברייאה those Tiberian cups *Nid* 50b(9); טיברייאי *MQ* 81d(56)
SY 49+.

טבת n.m. **Tevet, the fourth month** (< Akk *ṭebētu* Kaufman, Influences 115) *RH* 56d(47); *FTP* Ex 12:2; *JMP* 13:2; *SYAP* 36:57

טגן vb. **to fry** (denom. < ↓טיגן; Sy טגן LS 268, MH טגן Jast 530) Pa., pass.part. ומט{ו}ג‹נ›ן *Ned* 40a(57) [of lentils]
Lehnw 261.

טדרו n. **commerce** sg. דהוה לעי במטרדא וטרוותא

he was engaged in trade and commerce *FTP* Gen 36:39

טהר, det. **טיהרה** n.m. **noon** (CPA טהר LSp 72, SA טהרין ST Gen 43:16) sg. בטיהרה *FPT* Dt 28:29[04; H בצהרים]; *TN* ib.[!]; *MŠ* 54d(41); *AZ* 42c(7); *EchR* 63:5; *VRVar* 554:2; בטיהרה *FPT* Dt 28:29[04]

טהר #2 vb. **to polish** Pa.(?) רבה שקר טהר (PN) painted his (merchandise) and polished it *BM* 9d(61)
Lieb, YN 153.

טוב n.m. **best thing, goodness** (↓√טוב; CPA טוב LSp 73, SA טוב LOT 3/2 155:28) **1. choice product, best thing:** sg. a. alone: כל טוב *TN* Dt 6:11; באפרשותכון ית טובה מניה when you separate the choice part from it *ib.* Num 18:30 [H חלבו]; *ib.* 32; Lev 2:2; 16; 6:8; b. w. fol. noun: טוב טלה ומטרא the best dew and rain *ib.* Gen 49:25; טוב דעבור וחמר the best wheat and wine *ib.* Num 18:12; Dt 6:11; 32:14; 33:13; טובא דארעא the best produce of the land *ib.* Gen 27:28; 43:11; 45:18; **2. goodness:** sg. מכלת טובי my manner of goodness *ib.* Ex 33:19; טוביה *BR* 181:8

טוב vb. **to be good** (↓טבב, טבה, טבו, טוב, טובי(־), ↓√יטב, טיבו; CPA טוב LSp 72, SA טוב Ham 475:5) Af. **to do good:** חטיב *TN* Gen 4:7 [H id.]

טובי־ **happy is ...** (↓טוב; CPA טובי ל־ LSp 73, SA טובי־ LOT 3/2 61:32) a. w/o suf.: טובי אומתך מה אית בה happy is your nation for what is in it *BR* 805:1 // *PRK* 167:10; b. w. suf.: טוביי מה הוה חלקי בהדין עלמא טוביי דאידבקית להדוא גופא צדיקא happy am I for my portion in this world! Happy am I for I have been attached to that holy body! *PRK* 198:8 // *KohR* 29a(3)[!]; *SYAP* 14:26; טובוי לקורייה דמלכה שושביניה happy is the villager whose king is his wedding attendant! *BR* 163:11; טובוי ד{י}<ו> בבייתיה טובוי דו בלווייתיה happy is he who has (gold) in his house! Happy is he who has (gold) in his caravan! *Yom* 41d(4) // *BR* 143:1 // *ŠR* 21a(17); טובוי רכל אנש *FPT* Gen 38:26[04]; *TN* ib. 25; *FT* ib. 49:20; *SYAP* 43:5; *MSam* 70:4; טוביכון דבית אשר *TN* Gen 49:20; *ib.* Num 23:23; Dt 33:29

טווי n.m. **roasted meat(?)** (↓√2# טוי; Sy טַוְיָא LS 269) sg. הרין טוויה *Ter* 47b(4)

טווס n.m. **peacock** (< ταώς Lehnw 257; SA טעוס Ham 613:167) sg. טווסא *AZ* 42d(4) [expl. PN אדרמלך 2K 17:31]; טפסה *ib.G*; pl. טווסין *KohR* 19d(25)
Talshir, Fauna 254.

טוטלי, pl. **טוטלון** n.f. **small grapes left on the vine** (cf. Sy טוטיתא cluster of grapes LS 270) pl. תבערון טוטלוותהון *FTV* Lev 19:10 [H תעולל]; *TNGl* ib.; *ib.* Dt 24:21
Löw, Flora 1:74.

טוי vb. **to spin yarn** (H טוי HAL 357) Pe., pass.part. טווי *Šab* 12c(63)

טול vb. **to cast, throw** (H טול hif. HAL 357; ↓√טלטל) Af. ואטיל ית ידי I will cast my hand *FTV* Ex 33:22 [H ושׂכתי כפי]; *TNGl* ib.

טולמיסן **he dared** (< ἐτόλμησεν GLLT 96) על דטולמיסן למיעקרא למסנא דמטרונה because he dared to remove the lady's shoe *BR* 553:7 // דטולמיס(ך)⌈ן⌉ *ib.* 389:2 // דטלמסן *Ket* 31d(28)

בטומרה ↓ טומרה

טונפה n.f. **defilement** (↓ √טנף) sg. את הוא סאבת יתי בכל סואבה וטונפה you made me unclean with every kind of impurity and defilement *SYAP* 57:35

טוס (u) vb. **to fly, circle in the air** (↓טייס; SA טוס Ham 486:28, Sy טוס LS 271) Pe. יטוס *FPT* Dt 4:17[26; H תעוף]; וכל דטייס *TN* Gen 7:14 [H כל כנף]; *ib.* Dt 4:17; 28:49; פרח וטייס באויר שמייא flying and circling in the sky *ib.* Ex 20:2; Dt 5:6; טייס וחזר וטייס he flies once and again *KohR* 23d(11) [expl. מועף ביעף Dan 9:21]; כל תלתא יומין נפשא טייסא על גופא for three days (after death), the soul circles over the body *MQ* 82b(41) // *Yev* 15c(55) // *VRQ* 397:6

טוף vb. **to float up, overflow, be inundated** (CPA טוף LSp 73, SA טוף Ham 574:128) Pe. **1. to float up:** ובל הן דהוה מיתה הוה טייף וסלק ליה מן לעיל wherever there was a corpse it floated and came up *Švi* 38d(31) // *PRK* 193:1 // *KohR* 27a(3); **2. to rise up, overflow (of water):** וטפת בירא דמרים Miriam's well overflowed *VR* 510:5 // *KohR* 15c(31); טפת בארה וסליקת באפוי והוות טייפה עשרין שנין (the water in the) well rose up towards him

and flowed for twenty years *TN* Gen 28:10; *ib.* 31:22; **3. to be inundated:** רלא טף <ב> מוי רמבולא it (i.e. Mt. Gerizim) wasn't inundated by the waters of the Flood *BR* 296:8 // *ŠR* 25a(6); הוה עלמא טייף the world would have been inundated *Tan* 67a(43); **4.** in phrase טפת רוח־ **to be confused, lose one's mind:** וטפת רוחי עלי I became confused *BRL* 971:5 // *Yev* 13a(24)[!]; טפת(text: טיפת) רוחיה עליה he lost his mind *ib.* 15d(26)

Af. **1. to cause to rise up (of water):** ראטיף *TNGl* Dt 11:4 [H הציף]; **2. to inundate:** סליק תהומא ובעא מטפא עלמא the abyss rose up and was about to inundate the world *San* 29a(50)

On pe., mng. 4, v. Lieb, TK 6:174 and nn. 40, 41.

טור, det. **טוּרָה**, pl. **טוּרִין** n.m. **mountain, field** (CPA טור mountain, field LSp 73, SA טבר, טור Ham 451:76+) sg. טור *TN* Dt 1:2; טוּרָה *FPT* ib. 27:4[04]; טוורא *FTP* Ex 12:2; טברא *FPT* Dt 3:9[03]; pl. טוורין *TN* ib. 11:11; טוורי *ib.* Gen 10:30; טוּרַיָּא *FPT* ib. 7:19[02]; טוורייה *TN* Dt 32:22;- **1. mountain:** sg. טור בית מקדשה the Temple mount *TN* Ex 11:24; טור תלגה the snow mountain *ib.* Dt 3:9; טורא *ib.* Ex 3:12; Num 28:6; הדן טורה בריכה that blessed mountain (= Mt. Gerizim) *BR* 974:3; *ib.* 296:7; *AZ* 44d(36); pl. ארע רטוורין *TN* Dt 11:11 [H ארץ הרים]; בזכות אבהתה צדיקיה רמתילין בטוריה through the merit of the righteous fathers who are compared to mountains *ib.* Num 23:9; Dt 33:15; *BR* 297:1; **2. field**: sg. חיוי(V) רטור field snake *Ter* 46a(30) [≠ חיוי דביח] // *PRK* 175:7; עכברא רטורא field mouse *Šab* 3b(38); פ{ו}עליא הוו בטורא the workers were in the field *ib.* d(7) [// בחקלא *AZ* 41d(16)]; בטורא הוא יהיב he is in the field *Tan* 64b(55); *ib.* 63; c(5); 6; 66d(47); pl. בר נש דטור הוא והוא חיי מן טברייה(V) איפסיק <מן> ט{י}ב{ו}רייה לא חיי it is a man of the field, and he lives from the fields. If he is cut off from the fields, he will not live *Kil* 31c(47)

On the form of the word, H.L. Ginzberg, Tarbiz 5(1934):381 and n. 3; Ben Hayyim, LOT 3/2 190:35, note; on mng. 2, v. Nöld, ZDMG 22(1868):518; Lieb, Tarbiz 8(1937):367; Sok, GF 124, n. to l. 10.

2# טור n.m. **row** (H טור HAL 357) sg. טורא חרתה the one row *TN* Ex 28:17 [H טור]

טורחה, det. **טורחתה** n.f. **trouble** (↓ √טרח; SA טרח Ham 477:81) sg. טורחתהון *TN* Num 11:14 [H משאכם]; טרחתכון *ib.* Dt 1:12

טוש (u) vb. **to smear, plaster** (CPA טוש LSp 74, SA הטאש ST Lev 14:48(Var; MT הטוח)) Pe. **1. to smear:** וטאיש גרמיה he smears himself *BR* 1234:6; וטיישין מ{י}<ו>חייה they smear the heads (of the babies) *ib.* 327:9; יהא טאיש להון באפיה let him smear them (i.e. the figs) on his face *VRAr* 579:4; וטוש אפך ידך ורגלך smear (the oil) on your face, hand, and foot *ŠT* 5; *ib.* 18; 20; **2. to plaster:** ויטושון *TNGl* Lev 14:42 [H וטח]; תטושון *TN* Dt 28:40

Itpe. **to be plastered**: מן בתר דאתטש *TN* Lev 14:48 [H אחרי הטוח]

Moreshet, Lex 177.

טחון n.m. **miller** (↓ √טחן) pl. אילין טחונייא *Qid* 61b(27); *ib.* 39 // *Pea* 15c(39); *ib.* 50; לטחוניא(text: לחטוניא) *MŠ* 54d(38) [Var ↓סיטון]; *Pes* 29d(64); *ib.* 30a(2)

טחוסים n.m. **fortress(?)** (< τείχισις Lieb, DevR 19, n. 10; ↓ 2# טכס) sg. לית מרינה דלית לה ט<נ>{ני}תוסים there is no city which does not have a fortress *DevR* 19:10

In DevR[2] 19, n. כ, Lieb suggests poss. < τεῖχος pl. wall, city wall.

טחור, pl. **טחורין** n.m. **hemorrhoid** (Sy טחוֹרָא LS 273) pl. טחוריה *TN* Dt 28:27 [H id.]; *FTV* ib.

טחן (a/o) vb. **to mill, grind** (↓טחון; CPA טחן LSp 74, SA טחן Ham 477:92+) Pe. די טחנה בתרא רתיא מן who grinds behind the mill *TN* Ex 11:5; טחנין *ib.* Num 11:8 [H טחנו]; חד בר נש הוה איטחין בריחייא עול טחון תחתי a man was grinding at the mill come in and grind in my place *Pea* 15c(50) // *Qid* 61b(38); הא כל עמא טחנין חטין behold everyone is milling wheat *EchR* 76:19 // *ŠR* 20a(37); *Pes* 30a(2); *MQ* 80d(61); על ירי רלית מסיסה טחין because the stomach does not grind *KohR* 30a(12) [expl. ובטלו הטחנות Eccl 12:3]; pass.part. קמחא טחינה טחנת you have ground ground flour *ŠR* 20a(40) // *EchRB* 76:20; וטחינן *Ned* 40a(57) [of roasted lentils]

טטרגון n. **quadrangle** (< τετράγωνον Lehnw 260; Sy טטרגונון LS 273) sg. טטרגונה *Šeq* 49d(50) [ref. to the form of the Decalog]

טטרטון n.m. **tetarton, a liquid measure** (< τέταρτον Lehnw 262) sg. טטרטון רמיי a *tetarton* of water *PesG* 30a(3)

טיבו, det. **טיבותה** n.f. **goodness, good deed, will,**

benefit (↓ √טוב, טבו; CPA טיבו LSp 73) **1. goodness:** sg. חסד וטיבו *FPT* Ex 20:6[15; H חסד]; *TN* ib.; *ib.* Gen 40:14; Ex 34:7; לטבותהון *ib.* Dt 23:7 [H טבתם]; למיגזי לטבא טיבותא to repay the good person his goodness *PRK* 42:6 [// בישתיה]; **2. good deed, favor:** sg. a. alone: וטיבו חשב ליה he considered it a good act *Švi* 34d(20); b. w. var. vbs.: 1) עבד: ודין עבד חדא טיבו this one did one good deed *Ḥag* 77d(41) [// זכו *San* 23c(32)]; *ib.* 42; 43; כל הדא טיבותא רבתא עבד did he do this great good deed? *Tan* 69c(26); *Šab* 8d(9); *Tan* 64b(43); *ib.* 50; *Giṭ* 47a(22); 2) שלם: טיבו רבה אנה שלים ליה I owe him a great favor *PRK* 176:2; *Pea* 15d(23) // *Qid* 61c(4); *Ter* 46a(33); *Giṭ* 46d(30); *AZ* 45a(10); 3) חזק af.: אנא מחזק טיבו לראשי I am grateful to my head *Ber* 5a(43); **3. will:** sg. מטיבוחיה of his own will *JMP* 10a:13; *ib.* 27:5; *ib.* 13:5; 15:5; בעל כרחיהון דלא ומן טבותיה בטבותהון against their will *EchRB* 157:17; *ib.* 156:5; לא מן טיבות{כ}<ה>ון אתון לגביכון they did not come to you willingly *Tan* 69b(18); **4. benefit:** sg. לטיבותכון אנא בעי I seek your benefit *EchRB* 68:8

On מן טיבות־, v. Friedman, JMP 1:136+; Lieb, ib. 2:516.

טיבול n.m. **state of ṭevel** (< MH טבל Jast 517) sg. אתאכלן תאנייה בטבולין the dates were eaten in their state of *ṭevel BR* 649:5

[**טיבור** n.m. **umbilical cord** (MH, TBA טיבור Jast 529) sg. צא והדלק לי את הנר דנקטע טיבורך go out and light the lamp so that I can cut your umbilical cord *BR* 335:5

In spite of the ־ד, the passage is prob. entirely in H. In the continuation of the story (l. 7), ↓ שור is used. For טיבורייה *Kil* 31c(48), v. ↓ טור.]

טיגן, det. **טיגנה** n.m. **frying pan** (< τήγανον Lehnw 261; ↓ √טגן; SA טיגן ST Lev 2:5) sg. דהוות מן ימא לטיגנא it was from the sea into the frying pan *Qid* 62b(12) // לטיגנ{י}<א> *Giṭ* 48a(21)

On the phrase, cf. Krauss, Lehnw ib.

טייל vb. **to walk about, defecate** (SA טעיל LOT 3/2 219:67, MH טייל Moreshet, Lex 177) Pa. **1. to walk about:** מטייל גו גנתה walking about in the garden *TNGl* Gen 3:10; *Ḥag* 77d(47) // *SanAs* 23c(35); הוון מטיילין באיסטרטין they were walking in the *Šab* 8a(48) // *Yev* 12d(14) // *Ket* 35b(43); *Ber* 9a(38); *Kil* 32c(40); דהוה מטייל בשוניתא רימא דחיפה he was walking on the breakwater of the Sea of Haifa *PRK* 298:12; *KohR* 15c(7); *ib.* 28b(30); ר' יוחנן הוה מטייל וסליק מטבריה לציפורין PN was walking up from Tiberias to Sepphoris *ŠR* 40a(31) // *PRK* 402:7 // *VR* 688:6; סליק{ל}<מ>טיילא על איגר פלטין דיריה he went up to walk on the roof of his palace *KohR* 23b(14); *Ber* 6a(38); *Naz* 56a(18); *Pea* 21b(48) // *Šeq* 49b(29); *EchR* 50:12; **2.** euph. **to defecate:** ר' אליעזר הוה יתיב מטייל בביה הכסא PN was sitting "walking about" in the public toilet *BRL* 81:5 // *VR* 505:8

טייס n.m. **bird of prey** (↓ √טוס; SA טאס Ham 547:217) sg. כד נחת טייסא היידין הוא טייסא דן הוא טייסה מסאבה when the bird of prey descended what is this bird of prey? It is an unclean bird *TN* Gen 15:11 [H עיט]; *FTP* ib.; *TNGl* ib.

טייר vb. **to augur** (TJ טייר 1K 20:33(Tos); cf. Sy טַיַּר to make fly LS 274, MH טיר Moreshet, Lex 179) Pa. **to augur:** טיירית *FPT* Gen 30:27[05; נחשתי]; מטיירה הוה מטייר ביה *TNGl* ib. 44:5; *FTP* ib.; *TNGl* ib. 15; *FTV* ib.
Itpa. **id.:** איטיירית *FTP* Gen 30:27; אטיירית *FTV* ib.

Levy, TW 1:301. Some of the forms given s.v. pa. may belong to itpa.

טיכי n. **fortune, luck** (< τύχη Lehnw 263) sg. טיכי דרומי the fortune of Rome *AZG* 42d(26)

Eps, Tarbiz 3(1932):19, n. to l. 11.

טיל n. (uncertain) כל טילוי סילוי טפשן *KohR* 29d(18)

טימטימי n. **value-replacement** (< θέμα-τιμή; ↓ טימי) sg. והן נו טימטימי(text: והן נוטי נוטומי) this is its value-replacement *MŠ* 53c(29)

Lieb, Tarbiz 3(1932):337, where the proposed emendation is discussed.

טימי, det. **טימיתה** n.f. **price, value** (< τιμή GLLT 99; Sy טִימָא LS 274, Mal *ṭīma* Berg, Gl 99) sg. בכמה הות טימי רידיה how much was its price? *VR* 691:2 // *PRK* 144:4; *KohR* 12a(20); מילה רלית לה טימי an invaluable object *Pea* 15d(49); טימי מה דאכלו ושחון the value of what they ate and drank *TNGl* Gen 21:33; טימי פסיפסה the price of the mosaic *Naveh* 58:2; טימי מגיסי the price of my meal *EchRB* 142:11; הילך טימיתיה here is its price *Pea* 21b(31) // *Šeq* 49b(11); ויבית לה טימיתיה I gave her its cost *Tan* 64b(45);

טכס n.m. **banner** (< τάξις Löw, Lehnw 267; CPA טכסא LSp 74, SA טכס Ham 447:111) sg. *TN* Num 2:3 [H דגל]; *ib.* 18; 25; 10:14; 18; 22; טקס *ib.* 2:10; pl. טכסי *ib.* 23:10; לטכסיהון *ib.* 2:17; 31; 34; 24:2; לטקסיהון *TNGl* ib.

2# טכס, det. **טיכסה** n.m. **wall** (< τεῖχος Lehnw 263; ↓טחוסים) sg. טיכסה דמדינתה the city wall *BR* 690:1; pl. ארבע טכסייא *EchR* 69:5; טקסיא *EchRB* ib.

טכס vb. **to fasten, gird, harness** (denom. < ↓טכס; CPA טכס LSp 74) Pa. **1. to fasten, gird:** וטכס *TN* Lev 8:7 [H ויאפד]; *ib.* Ex 29:5; Lev 16:4; Num 3:10; *TNGl* Ex 28:28; *ib.* 39:21; pass.part. מטכסין girded *FT* Gen 49:19; *TN* ib.[!]; **2. to harness:** וטכס יוסף ארתכיה Joseph harnessed his chariot *FPT* Gen 46:29[04; H ויאסר]; *TN* ib.; *ib.* Ex 14:6
Lehnw 266+.

טל, det. **טַלָּה** n.m. **dew** (CPA טל LSp 75, SA טל Ham 475:29) sg. דלא למחתה לכון לא טל ולא מטר not to bring down upon you either dew or rain *TNGl* Lev 26:19; *ib.* Dt 28:23; כטל *TN* ib. 32:3 [H id.]; טלא *ib.* Gen 27:28; Ex 16:13; 14; Num 11:9; Dt 28:23; 32:2; מיא דטלא dew water *Šab* 11b(8); מ{ה}<ן> דטלא פייג{א} מינהון from the time that the dew evaporates from them *Pes* 30a(5); טלא בישא a bad dew *Pea* 20b(16); pl. טַלִין ומטרין *FPT* Dt 28:23[04]; *TN* Lev 26:19; *ib.* Dt 33:13; 28

2# טל, det. **טולה** n.m. **shadow, shade** (↓√טלל; SA טל Ham 578:225, pl. טללין LOT 3/2 77:31; cf. CPA טלולא det. LSp 74) sg. בטל *TN* Gen 19:8 [H בצל]; ובטל תינתה in the shade of the fig tree *RH* 58b(18) // ובטול *San* 18c(46); טולא *Ber* 7b(12); *ib.* 13 // טולה *BR* 484:1; כהדין עופא דעבד וטוליה עבר עמיה like the bird which passes by, and its shadow passes by with it *KohR* 1c(18); {ע}<ט>ליהון *TN* Num 14:9 [H צלם]

טלום n.m. **oppression** (↓√טלם) sg. טלומא *TNGl* Lev 14:40

טלופח n.f. **lentil** (CPA טלופח LSp 75, SA טלפעיה pl.det. Ham 543:78, Mal *ṭlupḥō* Berg, Glos 99) pl. תבשיל דטלופחין a cooked dish of lentils *TN* Gen 25:29 [H נזיד]; *ib.* 34; ואייכלון טלופחין he fed them (i.e. the mourners) lentils *Ber* 6a(21); *Ter* 46a(24); *Beṣ* 61b(21); *AZ* 39c(19); בקדמיתא הוינא אכיל טלופחין וירק formerly I ate

ib. 53; *EchR* 46:26; ואפריש טימיתיה he put aside its cost *Pea* 20b(23); *San* 28b(13); *EchRB* 44:15; ושתי בטימיתיה חמרה he drank its value in wine *VRK* 245:1

טימיון n.m. **treasury** (< ταμεῖον Lehnw 268; Sy טימיון LS 280) sg. דייעול הוא ומדליה לטימיון he and his property will go into the royal treasury *Ned* 41c(34)

טימיקון n.m. **treasury, royal property** (< ταμειακόν Lehnw 268) sg. הן דמלכא שרי (Ar)טימיקון where the king is, (there) is the treasury *PRK* 12:14 // *ŠR* 33c(30)

טין n.m. **clay, mud** (CPA טין LSp 74, SA טין ST Ex 1:14(Var)) sg. בטינא *TN* Gen 40:18; *FTP* ib.; *TN* Ex 1:14 [H חמר]; וגבלון בטינא they mixed it (the water) with mud *ŠR* 9c(25); *ib.* 21; *ŠT* 16

טינר n.m. **flint, rock** (SA טינר ST Ex 4:25(Var)) **1. flint:** sg. גלבין דטינר flint razors *BR* 281:2 [expl. חרבות צורים Jos 5:2]; מה הדין טינרא(text : ביזרא) דחיל מן הדין פרזלא just like the flint is afraid of iron *Naz* 58a(31) [w. ref. to Is 7:25]; טינרא *FT* Ex 4:25; *TN* ib.; כיף שמיר טינרה rock of flint stone *TN* Dt 32:13; *FT* ib.; **2. rock:** sg. בנקרה דטינרא *TN* Ex 33:22 [H הצור]; *ib.* 17:6; 33:21
On pas. in *Naz*, Lieb, Leshonenu 32(1968):99+, who emended text from // *MSam* 50:3 (Ms. Parma).

טיפה, pl. **טיפין** n.f. **drop** (CPA טפא HS 9:34, TBA, MH טיפה, pl. טיפין Jast 533) pl. ביני טיפייא between the drops *Ḥag* 78a(3)

טירה, det. **טירתה** n.f. **enclosure, encampment** (Sy טִירָא LS 272) sg. טירת אדרייה *TN* Num 34:4 [GN; H חצר אדר]; טירח ע<נ>כתה *ib.* 9; 10; ובטירתהון *ib.* Gen 25:16 [H ובטירתם]

טירון n.m. **guard** (< τίρων Lehnw 265; Sy טרוּנָא LS 289) pl. טירוני מרומא the heavenly guards *SYAP* 11:17

טירנוס n.m. **ruler** (< τύραννος L-S 1836; Sy טרוּנָא LS 288) sg. *SYAP* 4:9 [as epithet of God]

טית n. **ṭet, ninth letter** (Sy טֵית LS 265) *Yom* 44c(27); *BR* 948:3
Nöld, Beitr 126+.

טליו, det. **טליותה** n.f. **childhood, youth** (↓טלין; CPA טליוא LSp 75) sg. מן טליותי *TN* Gen 48:15 [H מעודי]; מן טַלְיוּתָן *FPT* ib. 46:34[04]; *TN* ib. 8:21; Num 22:30; ביומי טליותה in the days of her youth *FTV* Num 30:17; *VR* 390:5; *TN* Gen 18:12; *TNGl* Lev 22:13; בעל טליותה the husband of her youth *ib.* Dt 28:56; אחת חובה טליותיה the wife of his bosom his youth *TN* ib. 54 [double rdg.]

טליה, det. **טליתה** n.f. **young girl** (↓טלין; CPA טליא LSp 75) sg. טליתה *TNGl* Dt 22:16 [H הנערה]; *ib.* 19; 26; היא טליתא והוא סב she is a young girl and he is old *Yev* 12d(60); וויי לההיא ט{י}ליתא *EchRB* 84:4; *ib.* 3; הדה טליתא *JMP* 2:28; *ib.* 16:15; אן ילדת טליתה דבר if the young girl gave birth to a male (son) *PalLaws* 65:2; pl. ובאילין טלייתה *Ned* 38a(52); אלין תרתן טלייתה *BR* 814:2

טליין n.m. **child** (↓טלי) pl. מהוא דיסבון טלייניא חד לחד are the children permitted to marry one another? *PalLaws* 66:6

טלית, det. **טליתה** n.f. **garment** (MH טלית Jast 537) sg. טליתא *TNGl* Dt 22:12 [H כסותך]; הוה טליתה דר׳ יונתן מהלכא על ארונא PN's garment trailed along the coffin *KohR* 23b(21)

טלל vb. **to cover, screen** (↓2#טל, טלני, מטול conj., מטלה; CPA טלל af. LSp 74, SA טלל pa. Ham 539:152+) Af. ואטיל *FPT* Ex 40:21[04; H ויסך]; *TN* ib.; ואטל *TNGl* Num 11:17 [H ואצלתי]; ותטל *ib.* 3; הוה מטל *FTV* Ex 40:38; מטלין *ib.* 25:20; 37:9

טלם (a/o) vb. **to oppress, deceive** (↓טלום; CPA טלם itpe. LSp 75, SA טלם Ham 461:63) **1. to oppress:** טלמח תטלום *TNGl* Dt 24:14 [H תעשק]; *TN* Num 22:30; **2. to deceive:** וטלמית לאבא I deceived my father *FTP* Gen 38:26; טלמון ליה ולא ידע they cheated him, and he did not know *VRK* 249:1 // *EstR* 9b(13)

טלמיי adj. (unclear) sg. מנחם טלמיא *KohR* 15c(43); *San* 20c(60)[!]

טלני, det. **טלניתה** n.f. **type of demon** (↓√טלל; Sy טַלְנִיתָא LS 245) sg. טלניתה *Am* 7a:6; *ib.* 13; b:3 [in a list of demons]

טלע vb. **to limp** (cf. H צלע HAL 964, Ar ظَلَعَ) Pe. טלע על רגליה limping on his leg *BR* 923:2

lentils and a vegetable *BQ* 6b(39); טלופחין מקליין וטחינן ומגבלן בדבש lentils roasted, ground, and mixed with honey *Ned* 40a(57); בטלופחין דטמאשא או דגראפא *EstR* 5b(20); *ib.* 24
Löw, Flora 2:450+.

טלטל vb. **to lift, handle, move from place to place, confuse** (↓√טול, מטלטל, מטלטלין; SA טלטל Ham 538:121+, MH טלטל Jast 536) Quad. **1. to lift:** ויטלטלינה מארעא let him lift her off the ground *San* 23c(54) // *Hag* 77d(64); טלטלתניה מן ארעא *ib.*; חמ{י}<א> לון מטלטלין ליה he saw them carrying it *Šab* 6c(38); **2. to handle:** מהו מטלטלתן is it permitted to handle them (i.e. the nets)? ושרי לכון מטלטלתן and is it permitted for you to handle them ? *Šab* 7a(4) // *Beṣ* 62d(55); *MQ* 81b(49); **3. to move from place to place, exile** [↓ itpa.]: טלטלינון exile them! *BR* 351:4 [expl. הניעמו Ps 59:12]; *ib.* 9; למטלטלה יתכון *TN* Num 32:15 [H להניחו (= ילהניעו)]; *ib.* Gen 47:21; Num 32:13; pass.part. גלי ומטלטל exiled *FPT* Gen 4:16[02]; *TNGl* Lev 26:34; *SYAP* 22:5; **4. to confuse:** <ויטלטל מלי דינא זכיי<ה> he will confuse the words of a righteous judgment *TN* Ex 23:8 [H ויסלף]; *ib.* Dt 16:19 Itpa. **to go into exile:** רחקון ואטלטלון they went far away and were exiled *SYAP* 19:22; *ib.* 21:30
On pe., mng. 3, v. M. Zulay, SRIHP 6(1945):196.

טלי, det. **טַלְיָה** n.m. **child, servant** (CPA טלי LSp 75, SA טלי LOT 3/2 168:35) טַלְיָא *FPT* Gen 34:19[04];- **1. child, yonng person:** sg. *TN* Gen 37:2 [H נער]; *ib.* 41:12; Ex 33:11; עד דאת טלי וחיילך עלך while you are a young person and you are strong *VRQ* 390:5 [expl. בימי בחודותיך Eccl 12:1]; *BR* 1143:1; הדין טלייא *Ber* 3d(39) // *Tan* 65c(61)[!]; *Yev* 12d(61); טליה בכורה first-born child *PalLaws* 29:9; *TN* Gen 21:8; *ib.* Ex 2:10; pl. טליין דקיקין small children *Šab* 7d(43) // *Beṣ* 61a(21); טלייא *TN* Gen 33:13; *Šab* 16a(51) [≠ סבייא]; *Tan* 68d(7); *Hag* 77b(12); *PalLaws* 30:18; *Ter* 46b(62) [// מיינוקיה *BR* 688:7]; **2. servant:** sg. חד טלי ארמאי a gentile servant *AZ* 44a(6); טלייא דלוי צנבריא *ib.* 42a(50); *Pes* 31b(62)

2#טלי, det. **טלייה** n.f. **cushion, mattress** (< τύλη L-S 1833) sg. וטליה שיעה וטויה לחברתה its cushion was woven to another *EchRL* 42:24
Dalm, Dialektproben 56.

3#טלי n.m. (uncertain) sg. טלייה דמרגליתא an ... of pearl *Šab* 7d(19)

Pa. **id.:** הווה מטלע *TN* Gen 32:32 [H צלע]; *BRL* 923:2

טלף n.m. **hoof, cloven foot** (↓ √טלף; CPA טלף LSp 75, SA טלפה Ham 565:230) pl. טלפין *TN* Lev 11:3 [H פרסה]; *ib.* 4; 7; 26; Dt 14:6; 8; מן טלפי דסוסיי from (the step of) my horse's hoofs *Ḥag* 77b(48)

טלף vb. **to have cloven hoofs** (denom. < ↓טלף; SA טלף ST Lev 11:4) Pa. מטלף טלפין *TN* Lev 11:3; *ib.* 7; Dt 14:6; ומטלפה לית הוא מטלף *ib.* Lev 11:5; מטלפה *ib.* 6; מטלפי טלפין *ib.* Lev 11:4; Dt 14:8

טלק vb. **to throw down, cast, impose** (SA טלק Ham 595:75, Sy טלק LS 278, Mal *t/tlq* Berg, Gl 95) Pa. **1. to throw down, cast:** וטלק יתיה *TN* Ex 4:3 [H וישליכהו]; *ib.* 7:10; 32:19; Dt 29:27; וטלקת *ib.* Gen 21:15; ויטלק *FPT* Num 19:6[23]; ויטלקון *TN* Lev 14:40; וטלקת ונפלת גו רישיה she threw (the dirt) down, and it fell on his head *MQ* 81d(13); *Šeq* 50c(50); וטליק גרמיה ומית he threw himself down (from the roof) and died *Ket* 35a(27) // *Kil* 32b(20) // *KohR* 20b(31); *AmGen* 12a:11; pass.part. תעל מית מ{ס}<ט>לק באורחא a dead wolf cast upon the road *VR* 509:4; *EchR* 49:18; ומטלק בערס מרעה (be) cast on a sick-bed *AmGen* 6c:17; *ib.* d:2; דאינון מטלקין בימא they (i.e. the spells) are cast into the sea *San* 25d(42); *TN* Dt 22:4
Itpa. **1. to be cast down, thrown away:** ויטלק לערס מרעה *ib.* Ex 21:18 [H ויפל למשכב]; ייכלו[ני]ה דלא יטלק let (the poor) eat it, so that it won't be thrown away *SanAs* 23c(34) // יטל{ון}<ק> *Ḥag* 77d(44); **2. to be imposed:** ריש גלותא איטלק ע{י}לוי (a payment) was imposed upoo the Exilarch *Sot* 20b(60)
The mng. of √טלק in *Šab* 8a(51) // *Yev* 12d(16) is unclear.

טם n.m. **bone** (< ↓עטם; CPA טם LSp 144, SA טם Ham 548:252, וטמיהון ישעק ST Num 24:8(Var)) pl. שחיק ט{י}מייה דפלן may so-and-so's bones be ground! (lit. may so-and-so be ground of bones) *San* 25a(38); חמון מה עבר לי פלן שחיק טמייה see what so-and-so did to me! May his bones be ground! *PRK* 230:5
On עטם > טם, v. Kut, Isaiah Scroll 67+; on the phrase, v. Lieb, Tarbiz, 47(1978):19. This word is employed only in the above expression (↓ √שחק). Otherwise ↓גרם is used. Note also that the A expression is only used in the above curse formula and never in the imprecation following Hadrian's name where JPA texts always use H שחוק עצמות (e.g. *BR* 75:8; *ib.* 261:5; 740:3; *VR* 394:2; *ib.* 576:5; *KohREd* 30a(22); *EchRB* 155:24).

טמא n.m. **unclean** (SA טמא Ham 448:143) only in phrase טמא נפש **corpse:** *TN* Lev 22:4; *ib.* Num 5:2; 9:6; 7; 19:13; *FPT* ib. 19:11[23]; *ib.* 13; Dt 26:14[26]; טמי נפשא *FT* Dt 14:1; טמיה[!] נפש *TN* Num 9:10
Levy, TW 1:306+.

טמור n.m. **secret** (↓ √טמר; CPA טמוריך pl. LSp 76) pl. טמורייה *FTV* Gen 49:1

טמי vb. **to make unclean** (↓טמא; QA טמי ATTM 590, Sy טמא pa. LS 279) Pa. מרים אחתנן מצרעא מטמאה באהלא כמיתא Miriam, our sister, is leprous, contaminating in a tent like a dead person *FTV* Num 12:12

טמיק n. **crown property, treasury** (< ταμειακά Lehnw 268; ↓ טימיקון) sg. כל דפשט ידיה בטמיקא anyone who puts his hand in the treasury *EstR* 1a(13)

טמירה, det. **טמירתה** n.f. **hidden thing** (↓ √טמר pe., pass.part.; SA טמירן ST Gen 43:23(Var)) pl. גברה דטמירתה מתגליין ליה the man to whom hidden things are revealed *FPT* Gen 41:45 [H צפנת פענח]; *TN* ib.; *TNGl* ib. 49:1; *TN* Dt 29:28; מ{ה}<ן> טמירתא דעבדית קמך from the hidden things which I did before you *VR* 126:3 [expl. ומנסתרות Ps 19:13]

טמם vb. **to stop up, block** (SA טוממונין, טמונן ST Gen 26:18(Var), Sy טמם pa. to stop up a watercourse PSm 1483, TBA נהרא טמימא *BMQ* 4b) Pe., pass.part. (דטסים text) בההוא דטמים in a case in which (the river) was stopped up *Šab* 14a(63) // *Beṣ* 62a(14)
Lieb, YK 180.

טמע (a/o) vb. **to be swallowed up, set (of the sun), sink** (↓מטמע, מטמועי; CPA טמע LSp 75, SA טמע Ham 477:71, MH טמע Moreshet, Lex 180) Pe. **1. to be swallowed up:** ולא{ש}<ט>מעו בבליעת ארעא they were not swallowed up in the swallowing up of the earth *TNGl* Num 26:10; pass.part. טמיע מזלא may his luck be swallowed up *KohR* 20c(32); *ib.* 29c(22); 29; *ib.* d(12); *EstR* 11d(14); **2. to set (of the sun):** והא שמשא טמע *TN* Gen 15:17

[H באה]; *ib.* 28:11; כד יטמע בלילי מועדא ארבע עשרה מטמ{י}<ו>עין איח בה when the sun sets on the holiday (on the 15th of the month), there have been 14 sunsets *RH* 58b(52); *TN* Dt 24:15; חטמוע *FTV* ib.; תטמע *BM* 12b(24); למטמוע *TNGl* Gen 15:12
Pa. **1. to sink:** וטמע יתהון בגו ימא he sunk them in the sea *FPT* Ex 15:1[10]; *TN* ib. 4; 21; *TNGl* ib. 18:11; 2. **to bury:** וטמע יתיה בחלא he buried him in the sand *TNGl* ib. 2:12 [H ויטמנהו]; *FTP* ib.

טמר (a/) vb. **to hide, conceal** (↓טמור, בטומרה, טמירה; CPA טמר LSp 76, SA טמר Ham 464:176+, MH טמר Moreshet, Lex 180) Pe. **to hide, conceal:** a. general: וטמר *TN* Gen 35:4; וטמרחיה בעיליח{י}ה she hid him in the attic *AZ* 41a(41); pass.part. עבר טמיר במערתא חלחא יומין he stayed hidden in the cave for three days *Švi* 38b(7) // *Ned* 42c(35); *Šeq* 48d(4) // *Dem* 21d(60); *BR* 283:5; *ib.* 941:1 // *PRK* 191:9; b. a corpse: נסא חד קטיל וטמריה he took a corpse and interred it *BR* 944:1 // *KohR* 27a(5); אשכחיה לאבוה דקטיל ונסביה וטמריה he found his father dead and interred him *EchR* 82:20; *TN* Ex 2:12
Af. **id.:** מטמרה אטמר *TN* Dt 31:18 [H הסתר אסתיר]; *ib.* Ex 3:6; ואטמרון בעיליחיה *San* 29b(25); *Qid* 62d(20); אזל ואטמריה הן דרכי he went and interred him where he had purified (the ground) *Švi* 38d(32) // *PRK* 193:2
Itpa. **to bide, conceal oneself:** אטמריח *FPT* Gen 31:27[05; H נחבאת]; נֶטְמַר *ib.* 49[03]; ליח אפשר לברנש למטמרה it is impossible for one to hide *ib.* 4:14[02]; *TN* Num 21:15; *ib.* Dt 7:20; והוה ר׳ זעירא מטמר ביני קופייא PN hid himself among the boxes *Ber* 2d(45); *ib.* 4b(29) // *Šeq* 47a(10); *KohR* 11a(11); *ib.* 28c(8); *EchRB* 82:15

טמש n.m. (uncertain) sg. בטלופחין דטמאשא in lentils of ... *EstR* 5b(20); *ib.* 21; 25 [גרף↓]
Löw, Flora 2:446. Refers to a manner of preparing the lentils.

טנן vb. **to moisten** (denom. < טין clay ?; MH טנן Moreshet, Lex 181) Pa. מטנה אסיר it is forbidden to moisten (the wheat) *Pes* 30a(4)

טנף vb. **to pollute, defile** (↓טונפה) Pa. טניפו *TNGl* Gen 34:31

טס, pl. **טסין** n.m. **plate** (SA טס Ham 576:173) pl. *TN* Num 17:3 [H רקעי]; *TNGl* ib.; טסין[!] דדהבא *TN* Ex 39:3 [H פחי הזהב]

טעו, det. **טעותה**, pl. **טָעֲוָן** n.f. **error, idol** (↓טעי; CPA טעו LSp 76) **1. error:** sg. טעו היא לך it is your error *SYAP* 2:17; **2. idol, god:** sg. טעוחה דפעור *TN* Num 25:18 [H בעל פעור]; טעוחי *ib.* Ex 14:3; טעוחך *ib.* Gen 31:32; pl. טעוון אחרניין other gods *FPT* Ex 22:19[01]; *TN* Gen 49:2; *ib.* Dt 8:19; 17:3; אינון הכא וטעוותהון בבבל they are here, and their gods are in Babylonia *Ber* 13b(30); *ŠR* 38c(18); *TN* Ex 34:16; *ib.* Num 33:52; Dt 12:2

טעו vb. **to go astray, prostitnte** (denom. < טעוה↓) Pe. **to go astray:** טעוה *TN* Lev 21:9 [H לזונות]
Af. **to prostitute:** ית אבוה היא מטעו<ה> she prostitutes her father *ib.* [H מחללת]

טעוה n.f. **prostitute** (↓√טעו, √טעי) sg. *TN* Lev 21:7 [H זנה]; *ib.* 14; Gen 34:31[!]

טעון n.m. **load** (↓√טען; cf. Sy טְעֳנָא LSp 283, SA טוענה ST Gen 44:2) sg. טעון ליח את טע{ו}<י>ן you are not carrying a load *VR* 275:3; חד טעון *ŠviV* 39a(53); חד טע{י}<ו>ן דצימוקין a load of raisins *Dem* 22d(14) // *Ned* 41a(10); טְעוּנֵיה *FPT* Gen 44:1[05; H אמחחו]; *ib.* 2; *TN* ib.; *ib.* 11; Ex 23:5; הדן טעונה *BR* 946:4; *ib.* 1148:5; טעוניה דגמלא a camel load *Pea* 20b(6) // *BB* 17a(27); pl. אילין טעוניא *Dem* 22d(24); טעוניכון *FPT* Gen 43:12[04]; *TN* ib. 44:1; 8; אטע{ונ}נון טעוניהון he placed their loads upon them (i.e. the camels) *Ḥag* 77a(37); פרקון טעוניהון they unloaded their loads *VRK* 246:3

2# טעון n.m. **one who carries** (↓√טען *qāṭōl*-form) sg. וטעין יח טעונה it carries its carrier *SYAP* 46:8

טעי vb. **to err, wander, deceive** (↓טעו, טעוה, מטעייה; CPA טעא LSp 76, SA טעי Ham 478:96, 608:46) Pe. **1. to err:** דלא תהוי טעי ואמר so that you shouldn't err and say *TN* Ex 23:2; יהא שלמא לגברא דטעה בפומיה ולא טעי בעיינוי may there be peace upon the man who errs with his mouth and does not err with his eyes *Nid* 50a(61); מאן דאמ׳ כוכבתא היא טעי the one who says "It is the morning star" — errs *Yom* 40b(35) // *Ber* 2c(35); *Kil* 26d(46); *Ber* 8a(58); *Tan* 69c(41); *BQ* 6c(17); **2. to wander:** וטעת *TN* Gen 21:14 [H וחתע]; טעי *ib.* 37:15; ואידא דהות טעיא *FPT* ib. 31:39[05]; טעיין *TN* Ex 14:3; *ib.* Num 14:33; Dt 22:1; **3. to go astray (after idols):** וטעיין בתר טעוון נכריין *ib.* 31:16 [H וזנה אחרי אלהי נכר]; ויטעון *ib.* Ex 34:15
Af. **1. to cause to err:** ואטעון *ib.* Dt 13:14 [H

[וידיחו]; יטעי *ib.* 7; מטעיא לכון (V)בגין דלא in order not to cause you to err *Pea* 20b(22); **2. to deceive:** לא יעול ויטעי בההוא סבה let him not enter and deceive that old man *BR* 716:4; י׳ עינ׳ מטעיי׳ ten cases are deceptive *MPDam* Ex 13:16; *MMDam* Gen 14:12; *ib.* Num 4:19; **3. to lead astray (after idols):** לאטעאה בתר טעוותהון *TN* Gen 20:13; ויטעיין *FTV* Ex 34:16

טעים adj. **tasty** (↓ √טעם; Sy טעימא LS 283) pl. וטעימין כדבשה tasty like honey *TN* Dt 6:3; *ib.* 11:9; 26:9; 31:20; *TNGl* Ex 3:17; *FTV* Dt 26:15

טעם n.m. **taste, reason, cantillation sign** (↓ √טעם; SA טעם Ham 477:77) **1. taste:** sg. והווה טעמיה כטעם ששיין ברבש its taste was like the taste of cakes in honey *TN* Num 11:8; חמרא דשתינן ברמשא טעם קיברא הוה ליה the wine which we drank last night had the taste of the grave *EchR* 48:2; אע״ג דהוא שתי ליה טעמיה בפומיה even though he drinks it, the taste (remains) in his mouth *Ber* 4b(44) // *MQ* 83c(50); **2. reason, reasoning:** sg. מה טעם *Ber* 4a(11); *ib.* 7b(47); מה טע׳ *Pes* 30d(4); *San* 27c(47); טעם דהלכה an explanation of the law *RH* 59b(63); טעם דמתני׳ the reasoning of the Mishna *Ket* 24d(35); ומה טע׳ דר׳ אליעזר *Ber* 3a(46); אנא אמרית טעמא *EchRB* 90:11; *Ber* 5a(11); מה טעמון דרבנין *Bik* 64b(31); *Ket* 33a(38); pl. כאינש דאית ליה תרין טעמין like one who has two reasons *Pes* 33b(55) // *Naz* 54a(53); תרין טעמוי *Pes* 32a(15); **3. cantillation sign:** sg. *MMDam* Lev 20:14; *ib.* Gen 14:12; אלין דדמיין בטעמ׳ those words which are similar in their cantillation *ib.* 24:40; 34:21; ה׳ בטע׳ מלעל in five cases there is a penultimate cantillation *MPDam* ib. 25:17; *ib.* Lev 17:10

On mng. 2, v. Bacher, Term 2:69+.

טעם (a/o) vb. **to taste, eat** (↓ מטעומי, טעם, טעים; CPA טעם LSp 76) **1. to taste:** בשר דטעים כסא דמותא flesh which tastes the cup of death *TN* Gen 40:23; *ib.* Dt 32:1; דר׳ יונה טעם כסא ומתקן לה PN tastes the cup (of wine) and prepares it (for the morrow) *Ber* 11c(60); **2. to eat:** דאית לי תלתא יומין דלא טעמית כלום I haven't eaten anything for three days *Šab* 8d(4); *Ned* 39c(33); *ib.* 40d(23) // *Er* 20d(28) // *Naz* 55c(19); טעמת *BR* 648:5; *ib.* 649:1 // *Dem* 21d(63) // *Šeq* 48d(4)[!]; יהבין לה סערין ולא טעמתון they gave her (i.e. the she-ass) barley, and she did not eat it *BR* 649:1; *ib.* 650:3; הוה טעים בשמאליה ומפליג בימיניה he used to eat (the bread) with his left hand and distribute it with his right *Ber* 10a(62); ולא קביל עלוי מיטעום כלום he refused to eat anything *Suk* 53a(14); לא דלא הוה עיסקיה טעם *BB* 17a(24); תיטעום תמן כלום כלום עד יפני מוסף he was not wont to eat anything until after Musaf *Suk* 53a(28); *AZ* 40d(8); *VR* 662:1 // *PRK* 143:5; *KohR* 2b(11)

Af. **to give to taste:** לית את מטעם לי מן תבשיליך ונדע מה אינון צריכין won't you let me taste your cooked dishes so that I will know what they need? *PRK* 138:8 // *KohR* 2a(17)

טען (a/o) vb. **to carry, lift up** (↓ טעון, 2# טעון; CPA טען, טעין LSp 76+, SA טען itpe. ST Ex 23:5, טין Ham 551:323) Pe. **1. to carry:** a. active: טען יתהון *TN* Num 11:12 [H שאבו]; וטענו *ib.* Gen 46:5; ויטעון *ib.* Ex 28:29; ומטעון תטעון עמיה *ib.* Dt 22:4 [H הקם תקים עמו]; דחייא טעין גרמיה the living creature carries itself *Šab* 12c(50); לית בחיילי טעין טרחותהון דתריי I am unable to carry the burden of two *Ket* 36b(20); טען יתהן *Ter* 46c(4) [// נסתון *BR* 689:7]; טען לביה רגלוי his heart carries his feet *BR* 805:3; והון מתכוונין מיטעון תרי חד מטול two intended to carry one load *Ḥag* 77b(16); b. pass.part. carrying [↓ itpe., mng. 2]: sg. עבר חד טעין חד מובל דקיסין a person passed by carrying a load of wood *Ḥal* 60b(38) // *Dem* 23b(62); *Mas* 51b(30); *Šeq* 50c(50); *Meg* 73a(43); *BM* 9c(52); מנין את טעין are you carrying garments? *BR* 384:12; *ib.* 813:2; 939:12; 961:4; 1126:4; ואשכחון יתיה טעין כת{י}בין בישין על יהודאי they found him bearing bad letters against the Jews *VR* 506:6; *ib.* 579:2; *EchR* 44:10; אתת חר<א> איתא טעינה חד פינך דסלת a woman came carrying a plate of fine flour *BR* 363:2; *ib.* 932:1; *Šeq* 50c(51); *AZ* 41d(62); *EchRB* 50:6; pl. הוון טלייא טעינין ספסלה the young men carried the bench *Šab* 16a(51); *Tan* 69a(3); *Yev* 6b(38); דהינין מדיען מן טעינ{י}ן כורסייה they (i.e. the heavenly creatures) sweat while carrying His throne *BR* 917:4; *ib.* 714:6; *EchR* 44:8; **2. to lift up, load:** לא דמי ההוא דטען מן ארעא לכתפיה לההוא דטען מארעא לארכובתיה one who lifts up (a load) from the ground to his shoulder is not like one who lifts up from the ground to his *arkubba Soṭ* 21d(51); *ib.* 54; והוה ארונא טעין כהניא לרומא the ark lifted up the priests on high *San* 29a(33); טען מחוקה עלוי he lifted up the leveling stick upon him *Dem* 24a(13); (Bab)וטען כיפה מיזרוק בתריה he picked up a rock to throw at him *Hor* 46d(15); דלא יהוון טע{י}נין ערקא על מינוקייא that they shouldn't lift up a (whipping) cord on the

children *EchRB* 64:3; ומה אית גבך למטעון what do you have to load (on the animal)? *PRK* 197:2
Af. **1. to load, make carry:** ואטעינו *TNGl* Gen 44:13 [H ויעמס]; אטע{ונו}נון טעוניהון he loaded them (i.e. the camels) with the burdens *Ḥag* 77a(37); הוון מטענין לון מטולין they made them carry loads *ib.* b(16); 17; *VR* 859:5; **2. to instruct one to lift:** ואטעינון לולבין בשובתא he instructed them to lift up the *lulavs* on the Sabbath *Er* 21c(20); הוה מטעין לון אוריתא he made them lift up the Torah scroll *Pea* 21a(25)
Itpe. **1. to be carried:** ר׳ ירמיה הורי למר גירונטי אסיא מיטענה בסדינא PN instructed PN_2, the physician, to be carried in a litter (on the Sabbath) *Beṣ* 60c(58); *ib.* 59; 62b(52); *ŠR* 27a(7); **2. to carry** [↓pe., mng. 1.b]: גברייה דטעינו(= דאיטעינו) בארונה דיוסף the men who carried Joseph's coffin *TNGl* Num 9:6
On pe., mng. 2, v. Lieb, TK 4:868, n. 46.

טען #2 vb. **to claim against** (TBA, MH טען Jast 544) Pa.(?) דהוה מטען לחבריה חיטין שעורין וכוסמין he claimed against his friend wheat, barley, and spelt *Švu* 37a(34); שרי מיטען עימיה he began to claim against him *Ket* 36a(32)

טפח n.m. **handbreadth** (↓√טפח; SA טפח ST Ex 25:25) sg. *FTV* Ex 25:25 [H טפח]

טפח (a/) vb. **to strike, clap hands** (↓טפח; CPA טפח pa. Duensing 157, MH טפח Moreshet, Lex 182; cf. CPA טפוחיא clapping of hands HS 9:34)
Pa. **1. to strike w. s.t:** וטפח ליה בסנדלא על רישיה he struck him on his head with the sandal *EchR* 51:9; *EchRB* ib. 6; *FTP* Ex 13:17; וטפח ברגליה על פלטין he struck the palace with his foot *TN* Gen 44:19; *FTP* ib.; **2. to clap hands** [↓pa.]: שרי טפח בחדא ידיה אמ׳ ליה ובחדא ידא טפחין he began to clap with one hand. He said to him: Can one clap with one hand? *Hor* 47a(38) // *San* 19d(64); *MSam* 68:4; וטפח בכף ידוי he clapped with the palms of his hands *TN* Num 24:10; *FT* ib.
Pa. **to clap hands** [↓pe.]: a. alone: והוון מטפחין לאחורי ידיהון בשובתא they were clapping with the back of their hands on the Sabbath *Beṣ* 63a(33); *ib.* 34; b. hend. w. ↓√רקד pa. (cf. MBeṣ 5:2): מטפח ומרקד קדמיהון clapping and dancing before them *Tan* 64b(49); שרון מטפחין ומרקדין *Ḥag* 77b(35); *KohR* 28a(11)

טפי vb. **to die out, extinguish** (CPA טפי LSp 77, SA טפי Ham 494:261+) Pe. **to die out:** a. of a flame: אשכחת בוצינא טפי she found the lamp gone out *VR* 191:3 [↓pa.]; טב לי יקד באשא טָפְיָא I prefer to burn in a fire which will die out *FPT* Gen 38:26[04]; *TN* ib. 25; ואשתה תהווי יקדה עלוי לא חטפי the fire will burn on it and will not die out *TN* Lev 6:6; b. of life: מבין דין לדין טפת(text: צפת) ההיא עליבתא between the two of them, that unfortunate girl died *VR* 867:2 // טפת *KohR* 27c(14)
Pa. **to extinguish:** וטפון בוציניה they extinguished the lamps *BR* 818:5; אפילו ר׳ אמי יטפי even PN would extinguish (the fire) *Šab* 15d(33) // *Ned* 38d(24); כד ימטי בייתיה הוה מטפי לה when he arrived home, he extinguished it (i.e. the lamp) *Ter* 48b(17) // *Šab* 4d(9); אזל בעי מטפייתה he went in order to extinguish it (i.e. the blaze) *Šab* 15d(40) // *Yom* 45b(29)[!] // *Ned* 38d(30); מייא דמטפיין לנורא water which extinguishes fire *BRV*[60] 363:5; pass.part. מיטפי *Soṭ* 16d(40) [// pe.]
Itpa. **to be extinguished:** איטפי בוצינא *Šab* 8c(61); *ib.* 15d(53); *AZ* 41a(58); דיטפי בוצינא *Šab* 3b(61); לא איטפי(V) ולא מיטפי בוציניהון דישראל *ib.* 8c(62); ואיטפיית *Ḥag* 77c(9)

טפיט n.m. **carpet, rug** (< τάπης, -ητος Lehnw 269; Sy טָפִיטָא LS 285) sg. *PRK* 411:6; הדין טפיטא *ib.* 5; 412:1 // *VR* 702:7; *ib.* 704:1; pl. עמודיא דמכסיין בטפטין pillars covered with carpets *BR* 300:6; אית דאיתי {ס}<ט>פיטין some brought rugs (to lie on) *KohR* 10a(21)

טפל n.m. **child** (SA טפל Ham 476:48+) sg. טפלה *FPT* Ex 12:37[23; H טף]; טפלכון *TN* Gen 50:8; *ib.* Ex 10:10; pl. טפלייה *ib.* Dt 2:34; 20:14; 31:12; טפלינן *ib.* Num 32:17; טפליכון *ib.* 24; טפליהון *ib.* Gen 34:29; Num 31:9

טפל vb. **to take care of/attend to someone** (MH טפל nif. Jast 547) Itpe. **1. to take care of s.o.:** איטפל בקריבתך take care of your relative(f.) *Ket* 26c(63); *Kil* 32c(27) // *Ket* 35b(31) // *KohR* 9c(25); **2. to attend to s.o.** (esp. a dead person): חד רבן דמך וכל עמא פריין מיטפלא ביה a certain scholar died and everyone is running to attend to him *BM* 8d(32); הואיל ולא אטפלנן ביה בחיוי נטפל ביה במותוי since we did not attend to him when he was alive, let us attend to him now that he is dead *VR* 794:2 // *Pea* 21b(14) // *RuR* 142:207; *Tan* 68d(19); *DevR* 49:6

טפל #2 (/o) vb. **to smear** (CPA טפל LSp 77) Pe.

ושחוק וטפול pound and smear *AZ* 40d(30) // *Šab* 14d(28)

טפס, det. **טופסה** n.m. **mold, form** (< τύπος Lehnw 258; CPA טופס LSp 73) sg. ורמה יתה בטופסא he placed it in a form *TN* Ex 32:4 [H בחרט]

טפר, pl. **טופרין** n.m. **fingernail** (CPA טיפרין pl. Duensing 157, SA טפרין ST Dt 21:12) pl. טופרייה *TN* Dt 21:12 [H צפרניה]; עד דאיחעבדון טופרוי סומקין until his nails became red *San* 18c(43) // *RH* 58b(13); *MQ* 82a(24)

Mng. of טופרין *MSam* 79:6 is uncertain; v. Buber ad loc.

טפש adj. **stupid, foolish, stupid person** (↓√טפש; CPA טפש LSp 77, MH, TA טפש Jast 549) a. as adj.: sg. אומה טפשה *TN* Dt 32:6 [H עם נבל]; *FTV* ib.; *ib.* 21; pl. כל טילוי סירוי טפשן *KohR* 29d(18); b. as n.: טפשא סבד דכל עמא(Ed) טפשין כותיה והוא לא ידע דהוא טפשא וכל עמא(Ed) חכים the fool thinks that all others are fools like him, but he does not know that he is the fool and the others are wise *ib.* 26b(22); ברא דטפשא son of a fool *EchR* 11:16; הדין טפשא רליבא that one of foolish sense *ib.* 51:12

טפש vb. **to be stupid** (↓טפש, טפשו; SA טפש Ham 509:202) Pe. טפש אב ולא ידע Av was stupid and did not know *SYAP* 37:18

טפשו, det. **טפשותה** n.f. **stupidity** (↓טפש) sg. טפשות לבביכון stupidity of your heart *TN* Dt 10:16 [H ערלת]; בטפשותה *ib.* 28:28 [H בשגעון]

טצם (corrupt) ↓√טמם

טקסיוט n.m. **officer** (in army; < ταξιώτης Lehnw 269; Sy טכסיוטא LS 275) pl. באילין טקסיווטי *ErG* 21b(29)

Lieb, YK 272; Eps, MNM 108.

טקסיס n.f. **regiment of troops** (< τάξις Lehnw 267; CPA טכסיס LSp 74) sg. והרא טקסיס דקיסרין *AZ* 39c(22); הרא טקסיס דדוק{ים}<וס> *ib.* 23

Nöld, ZA 23(1909):145.

טרב vb. **to bring forth leaves** (denom. < ↓טרף) Af. מטריב ולא יקד it brings forth leaves and does not burn up *TNGl* Ex 3:2; מן דחצד אטרבין(V; L: ארטבין) after he harvested (the vines), they brought forth leaves *Kil* 27d(34)

Lieb, JQR 36(1946):318+; on the interchange of the rts. רטב-טרב, v. Sok, Leshonenu 33(1969):31.

טרד (a/o) vb. **to drive out, close** (CPA טרד LSp 77, SA טדד Ham 447:98, LOT 3/2 118:19) Pe. **1. to drive out:** וטרד יתיה *TN* Gen 3:23 [H וישלחהו]; *ib.* Ex 10:11; Dt 9:4; מטרוד יטרוד *ib.* Ex 11:1; Dt 7:1; טרוד *ib.* Gen 21:10 [H גרש]; **2. to shut up, confine:** ויטרוד יתיה *ib.* Lev 13:5 [H והסגירו]; *ib.* 21; 31; 50; 14:46; **3. to close:** ותרעה טרד בתרה *ib.* Gen 19:6 [H והדלת סגר אחריו]; *ib.* 20:18 [H עצר עצר]; קם סוכרא וטרד תרעא באפיהון *EchR* 48:23; *ib.* 91:22; דקיסא טרד he shut the wooden bolt *Tan* 68b(27); *ib.* 65b(52) // *PRK* 364:7; pass.part. תרעה טריד *Ket* 31c(26)

Itpe. **1. to be driven out:** אטרדו *TN* Ex 12:39 [H גרשו]; **2. to be confined:** ואטרדת *ib.* Num 12:15 [H ותסגר]; תטרד *ib.* 14; **3. to be closed:** ומן דאתפתח ליה תרעה אטרד מנה after the gate was opened for him, it was closed to him *ib.* Gen 49:1

On pe., mng. 3, v. Eps, MNM 127.

טרו n. **resinous gum** (cf. H צרי HAL 987, Ar ضَرْو, Sy צְרוָא LS 637) sg. *BR* 1135:5 (in a list of spices)

Kut, SGA 25; Löw Flora 3:389+.

טרון (unclear) קאים טרון *EchR* 9:13; *ib.* 14

טרוקסימון n. **endive** (< τρώξιμον Lehnw 271; Sy טרכסימא LS 289) sg. טרוקסימון *Pes* 29c(6) [expl. עולשין Mib. 2:6] // *Kil* 27a(20) [expl. עולשין Mib. 1:2]; *EstR* 5b(6); *ib.* 9 // טרוכסימון *Pes* 31b(63); *ib.* 32c(6); חדא מסרא דטרוקסימון a bunch of endives *EchRB* 53:2; *ib.* 4

Löw, Lehnw, op. cit.; id., Flora 1:418.

טרח vb. **to run about, beg persistently, strain** (↓טרחו, טורחה; TBA, MH[2] טרח Jast 551) Pe. **to run about:** טרחון במדינתא תלת יומין they ran about in the city for three days (looking for them) *EchRB* 68:16

Af. **1. to beg persistently** (+ על upon s.o.): אטרח עלוי *Švi* 36c(61) // *Naz* 56a(43); *AZ* 41d(50); *ib.* 44d(32); *VRG* 251:1; *ib.* 350:2; ואטרח על חד דייעול he begged a person persistently to go (before the ark to pray) *Ber* 9c(50); ואטרחת עלי *EchRB* 48:10; והוא מטרח עלוי *Dem* 24a(53); *AZ* 44d(33); *Ber* 13b(9)[!]; **2. to strain:** אין אטרחת עלוי מיפסק הוא if you strain it (i.e. the cord), it breaks *Qid* 61d(57) // *San* 27c(48) // *Pea* 16b(49)[!]

טרחו n.f. **trouble, discomfort, burden** (↓√טרח; cf. SA טרח Ham 477:81) **1. trouble:** sg. עלת כלתא נפקת טרחותא when the bride enters (the marriage canopy), the trouble leaves *MQ* 80d(36); **2. discomfort:** sg. עיקר טרחותה מיטרא the main discomfort (of winter) is the rain *PRK* 94:1 // *ŠR* 17b(18); **3. burden:** sg. דאית עלוי טרחו he has a burden *Proc* 557:9; למסבול טרחותה to bear the burden *TNGl* Dt 14:24; טרחותהון דתריי the burden of two (fields) *Ket* 36b(20)

טרטיה n.f. **three-day fever** (< τρίτη; cf. Sy טְרִיטֵאוֹס intermittent fever LS 288) *Am* 19:2; *ib.* 25 [in a list of various sicknesses]

טרי, det. **טריתה** n.f. **type of fish, salted fish pieces sold in the market** (< θρίσσα Lehnw 275) **1. type of fish:** sg. זבון לי+ טרי sell me a *ṭ*-fish *Ned* 39d(9); **2. salted fish pieces sold in the market:** sg. חמן קריין ליטריתא צחנה there (i.e. in Babylonia) they call salted fish *ṣaḥana ib.*
Löw, Fauna 14+.

טרי vb. **to throw** (SA טרי Ham 480:53) Pe. וכל מאן דעליל ונפיק יהא טרי על אפיה let everyone who enters and leaves throw (figs) on his face! *KohR* 8c(37) // *VR* 579:4; טרון באפיכון throw it in our face *EchR* 96:18; *ib.* 113:8

טריד n.m. **type of beet** (app. a phonetic var. of תריד; cf. Var) pl. אייטי פיתה וטרידין he brought bread and beets *BR* 170:5
Löw, Flora 1:346+.

טרייקונטה **thirty** (< τρίακοντα Lehnw 272) טרייא קונטא *BB* 17c(34)

טרימוט n.m. (unclear; ↓טרפוס) אהן ט"רימוט"ה *RH* 59c(63) [expl. הרעה *ib.* 62]
First part of word is τρι-.

טרימיס, טרימיסין n.m. **tremis, a coin worth 1/3 gold dinar** (< τριμίσσιον, Lat. *tremis, tremissis* Lehnw 273; Sy טרימיסין LS 289) sg. ריהב חד טרימיסין who gave one *tremis Naveh* 35:2; *ib.* 33:1; 34:4[!]; *EchRB* 50:14; ט<ט>רימיסי{ס} *Giṭ* 47b(35); טרימס *JMP* 2:29; טרמיס *ib.* 12:14; 15:17; טרמס *ib.* 1r:20; 13:13; סב לך טרימיסא הדין take that *tremis EchR* 50:13; *ib.* 14
Friedman, JMP 2:25, w. prev. lit.

טריס m., **טרייה** f. **three** (< τρεῖς, τρία Lehnw 273) עאל מיסחי בטרים כריטס(text: בריסטס) he went to bathe (in the bath of) the three graces *Šab* 6a(38); טרייה דהוה לה תלתה יומין *tria* — it (i.e. the ass) was three days old *BR* 1264:3 [play on טריה Jud 15:15]
Eps, Tarbiz 1/2(1931):126.

טריפה n.f. **irregular way of life** (↓√טרף) sg. כל הדא טריפתא להן לך why do you have this irregular way of life? *PRK* 197:8

טריקלין n.m. **dining/reception room, granary** (< τρικλίνιον, Lat. *triclinium* Lehnw 274; Sy טְרִיקְלִינָא LS 292; on mng. 2, v. τρίκλινος = ὅρριον Sophocles 1091) **1. dining/reception room:** sg. הוה יתיב ופשט בטרקליניה he was sitting and learning in his dining room *VR* 349:3; **2. granary:** sg. ריש גלותא איטלק ע{י}לוי חד טריקלין ארבעין על ארבעין דימליניה חיטין the exilarch was compelled to fill a 40 x 40 (cubit) granary with wheat *Soṭ* 20b(60)
Jast 554, s.v.

טרס n.m. **network of the strapping of sandals** (↓√טרס) pl. אילין טרסייה דהוא מכפת ביה those straps with which he binds it *Kil* 32d(23)
Eps, MNM 99+.

טרס vb. **to go around** (↓טרס; CPA טרס LSp 77, HS 9:34, SA טרס ST Gen 19:15(Var)) Pe. **to go around:** אילין דנפקין וטרסין(corr.: וסחרין) ארבע וחמש קוריין those who go out and around four or five villages *Mas* 49d(29); טרסון בשוקא they went about in the market place *VRK* 859:1
Af. **to carry around:** אטר{פי}<סו>ניה בתמניסר כנישתא they took it (i.e. Rabbi's body) around to 18 synagogues *KohR* 20b(26) [↓√2# שרי]
Lieb, Greek 136+; id., Tarbiz 20(1949):112; Ben Hayyim, LOT 3/2 373.

טרסיי adj. **Tarsian** (< Τάρσος Löw, Lehnw 277; Sy טַרְסָיָא PSm 1523) sg. *Ter* 40b(31) // *Giṭ* 48c(25); pl. כנישתא רטרסייה רלוד the synagogue of the Tarsians at Lydda *VR* 831:1 [// H *Šeq* 47a(17)]
V. also Lehnw 276; Margulies, VR ad loc.

טרב, טרף n.m. **leaf** (↓√טרב; CPA טרף LSp 77, SA טרף Ham 544:133) sg. כל טרף באילן any leaf on a tree *TN* Ex 10:15; טרף דזית an olive leaf

TNGl Gen 8:11; טרפה דנתר מן אילנה the leaf which falls off the tree *ib.* Lev 26:36; pl. לא תיסב מיני טרפין do not take leaves from me *PRK* 315:9 // טרבין *BRV*[60] 141:1; טרפין דתאנה fig leaves *TNGl* Gen 3:7; אית אתרין דמחרן טרפיהון(V טרביהון) אפילו בקייטא there are places where (the vines) shed their leaves even in summer *Kil* 30d(47)

טרף vb. **to tear apart** (↓טריפה; CPA טרף LS 77) Itpa. **to be torn apart:** מטרפה יטרף *TN* Ex 22:12 [H טרף יטרף]

On differentiation bet. טרף and 2# טרף, see J. Barth, Et. St. 27.

2# טרף (a/o) vb. **to hit, chop, throw down, seize for debt** (SA טרף Ham 447:98, LOT 3/2 104:76, MH טרף Moreshet, Lex 184; itpe., mng. 2: CPA טרף HS 9:23 i 1; 60 i 8) Pe. **1. to hit, bang:** טרף רישיה על אגרא ומית he hit his head on the roof and died *KohR* 26d(21); וטרפת מוחה she hit her head *AbgurNew* 157:6; **2. to mix:** דטרף ונגע בי{ר}{א}<ה> because he mixed (the wine) and touched it with his hand *AZ* 44d(21); **3. to chop up:** בההוא דטריף when it (i.e. the rice) is chopped up *Ber* 10b(15); **4. to throw down:** a. object: טרוף קולתיך קומוי וטרף קולתיה קומוהי throw your pitcher down before him! And he threw the pitcher down before him *EchR* 144:5; pass.part. טריפ{ו}<י>ן בקיקלא *San* 29a(19); הא טריפין לך thrown in the trash heap *EchR* 146:1 [expl. חבקו אשפתות Lam 4:5]; b. person: יס{י}<ו>ק ההוא לרישיה דאיגרא ויטרוף גרמיה let him go up to the roof and throw himself down *ib.* 69:12; והוה ארונא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא the ark lifted the priests into the air and threw them down on the ground *San* 29a(33); *ib.* 34; 35; 36; **5. to seize for a debt:** אתא מרי חובא וטרף the creditor came and seized for a debt *Naz* 54a(10); *ib.* 12; *BB* 17d(14); סופיה דקדמייא משמע ומיתי מיטרוף the first one may eventually hear and come to seize for the debt *Ket* 34a(18); ואין טרף טרף *ib.*; **6. to contest the validity of a decision:** אתא ר' בא בעי מטרוף על ר' אמי PN came and wanted to contest the decision of PN_2 *San* 18a(61)

Itpe. **1. to be buffeted, knocked about:** חמא אילפא דאיטרפא בימא he saw a ship which was buffeted in the sea *KohR* 28c(6); *SYAP* 57:37; וחזרין ומטרפין במדבר' we are knocked about again in the desert *TN* Num 12:12; *TNGl* ib.; למה כל דרחם לך מטרף why is everyone who loves you knocked about? *PRK* 287:9 // *EchRB* 111:13; **2. to be troubled:** למה איטרפון רבנן להכא יומא דין why did the Rabbis trouble themselves (to come) here today? *Tan* 64b(61); לא כל מיניה מיטרפא בעל ריניה it is not just up to him that his legal opponent should be troubled (to go to Tiberias for judgment) *San* 21a(13); **3.** w. רוח **to be agitated:** ואטרפת רוחה רפרעה *FPT* Gen 41:8[05; H ותפעם רוחו]; *TN* ib.

Moreshet, supra; Ben-Hayyim, supra.

3# טרף vb. **to make a ṭerefa** (denom. < MH טריפה) Pe./Pa. טרפיה(text : טריפה) make *it* (i.e. the bird) a *ṭerefa MŠ* 56d(4)

טרפוס n.m. (unclear; ↓טרימוס) אהן טרפוסה *RHG* 59c(63) [expl. הרעה *ib.* 62]

First element is τρι-.

טרפזיט n.m. **money changer** (< τραπεζίτης Lehnw 278; Sy טרַפִּיזִיטָא LS 291) sg. טרא פזיטה *Qid* 61a(5) // טרפי זיטא *BME* 9c(46)

טרפס vb. **to climb up** (MH² טרפס *Er* 25c(14); cf. טפס Jast 548) Quad. בעייא הוינא מטרפסא אזלה מטרפסה אתייא I wanted to climb up going and climb up coming *Qid* 62c(44)

טרקטה n. **pieces of dough** (< Lat. *tracta* Löw, Lehnw 274) sg. *Pes* 30a(23); טרוקטה *Ḥal* 57d(33) [expl. סופגנין Mib. 1:4]; טריקטא *ib.L*

Löw, Lehnw 274.

טרש vb. **to be hard, clogged** (cf. MH טרשין pl. rocks, stony ground Jast 558) Pe., pass.part. **1. hard:** דאינין טרישין(text : רטישין) because they (i.e. the wheat grains) are hard *Pes* 30b(17); **2. to be clogged:** מהולתך טר<י>שה your sieve is clogged *BR* 972:6

On mng. 1, v. Lieb, YK 424. On the etymology, cf. Fl, TMW 2:212.

יָאֵוֵי interj. **woe** (↓וויי) ונגדר נחלין יאוי במיא דמא the wadis, woe, flowed blood like water *SYAP* 24:20; *ib.* 22; יָאֵוֵי דאתעבד ככברה woe, he has become like a sieve *ib.* 20:20; ומה היו אומ׳ יוי יוי כלא כחדה what did they say? Woe! Woe, all together *PRKVar* 301:6

יָאוּת adv. **well, proper, right** (↓יאי; CPA יאות LSp 78) *FPT* Dt 27:8[04; voc]; יות *Ket* 27a(50)[!];- a. alone: אמ׳ ליה יאות *Ter* 41c(15); *ib.* 44c(52); *Qid* 62c(19); *Hor* 47c(17); שמע ר׳ יוסי ואמר ויאות PN heard and said: It is right *Švi* 35c(28); *Šab* 7a(42); *Pes* 27c(62); *Yom* 41d(7); *RH* 59d(18); *Qid* 61b(27); *Nid* 51a(10); על יאות *AZ* 41b(12); b. w. var. verbs: יאות פתר *FPT* Gen 40:16[05; H טוב פתר]; כפות יתי יאות tie me well *TN* ib. 22:10; *ib.* Dt 17:4; יאות עבדת you did well *Ber* 10a(6); *ib.* 13b(1); *Švi* 36d(19); *Šeq* 47a(15); *MQ* 83c(42); יאות הוא מקשי he asks well *Dem* 21c(56); *Mas* 51d(59); *Šab* 6d(43); *Tan* 67c(32); יאות את מצלייא ומתענייא it is proper that you should pray and be answered *ib.* 64c(8); משה יאות אמ׳ ר׳ יוסי by Moses! PN said well *Naz* 54a(13); יאות ברך he made the blessing properly *BR* 755:6; *EchRB* 47:10

On the spelling יות, v. TK 3:43, n. 93.

יָאֵי adj. **fair, comely, suitable** (CPA יאי LSp 77, SA יהי Ham 479:29) *FPT* Gen 2:23[02; voc];- **1. fair, comely:** sg. עולם ויאי strong and comely *KohR* 9b(31); יאי כרווה *TN* Gen 39:6 [H יפה תאר]; יאיה כרויה *FPT* ib. 29:17[05]; *TN* Num 12:1; *Hag* 77d(35) // *SanAs* 23c(25); *TN* Gen 49:11; *ib.* Num 24:5; *BR* 1063:2; pl. אלנין יאין beautiful trees *TN* Num 21:34; מה יאיין עיינוי how beautiful are his eyes *ib.* Gen 49:12; כנתהון יאתה their beautiful daughters *ib.* Num 31:50; **2.** in impers. usage **it becomes, befits:** a. w. ־ל: מה יאה הוא לך כליל מלבותא how the crown of the kingdom befits you *ib.* Ex 15:18; יאי לאלה רב דשרי ושביק לחובין רברבין it befits a great God to forgive great sins *VR* 126:7; יאיה היא מסכינותא לברתיה דיעקב poverty befits the Jewish people *ib.* 824:8 // *PRK* 241:13; b. w. inf.: יאי למתכריא אתה מן גבר it is fitting that woman be created from man *FPT* Gen 2:23[02]; לדא יאי למתקריא אתה it is fitting to call this one a woman *ib.*; *TN* ib.; c. w. rel. clause: יאי הוא דיהוון אמרין it is fitting that they should say *ib.* 34:31

יאיו, det. **יאיותה** n.f. **beauty** (↓יאי, יאות adv. CPA יאיו LSp 77) sg. יא{ו}<י>ותך *PRK* 222:13

יאש vb. **to abandon hope** (QA יאש ATTM 592, TBA יאש Jast 560; cf. SA איעש LOT 3/2 241:1, note) Itpa. איתייאש מינה he abandoned hope (of finding the runaway maidservant) *Giṭ* 45d(50); ואיתייאש מיניה *BM* 8c(9)

Sok, Job Targum 151.

יבב vb. **to sound a trumpet** (↓יבבו; Sy יבב pa. LS 293) Itpa. תתייבבון *TN* Num 10:7 [H תריעו]; *TNGl* ib. 9

יבבו, det. **יבבותה** n.f. **sound of a trumpet** (↓ √יבב; SA יבבה ST Num 10:6(Var)) sg. תקיעה ויבבו trumpeting *TN* Lev 23:24 [H תרועה]; *ib.* 25:9; Num 10:5; 6; 29:1; ויבבות זיו איקר מלביהון מגן עליהון the trumpeting of the honor of their king shields them *ib.* 23:21; *FT* ib.; וחצוצרתה דיבבותה *TN* ib. 31:6

יבד (a/) vb. **to be lost, perish** (sec. rt. < ↓√אבד via imp. ייבד; ↓יבידה) Pe. **1. to be lost:** אייתי גיטא יבד(text: וכד) מיניה he brought the writ of divorce. It was lost by him *Giṭ* 44d(54); ייבד פרני my *ketubba* is lost *Ket* 33c(22) [rdg. of ŠM]; ייבד כרטיסי my writ is lost *ib.* 23; **2. to perish:** ציפ{ו}ר מכלעדי שמיא לא יבדא not even a bird perishes without the will of Heaven *Švi* 38d(27) // *PRK* 192:5 // *EstR* 7a(23); יבדנן *TNGl* Num 17:27 [H אבדנו]; א{י}נה{ו}<י>כדנן *FTV* ib.; יבדתון *TNGl* ib. 21:29; א׳ יבד(text: דבך) מן עלמא I say: He has perished from the world *Yev* 15d(25)

יבוסיי adj. **Jebusite** pl. יבוסיי *TN* Ex 3:8; *ib.* 17; 13:5; 23:23; יבוסאי *ib.* Num 13:29; יבוסיה *ib.* Dt

7:1; 20:17

יְבִידָה, cs. **יבידת** n.f. **lost object** (↓√יבד, אבידה) sg. יְבִידָה *FPT* Ex 22:8[01; H אבדה]; *TN* ib.[!]; *TNGl* Lev 5:22; ייבידת *ib.* Dt 22:3

יביש adj. **dry** (↓ √יבש; CPA יביש LSp 78, SA יביש Ham 614:186) sg. יבישה *TNGl* Num 11:6 [H יבשה]; וצ{ו}<י>אה דמיינוק יבישה dry dung of a child *Šab* 14d(28); *EchRB* 49:22; pl. גרמיא יבישיא the dry bones *FTP* Ex 13:17

יבל (e/) vb. **to bring, translate** (↓מובל, מובלה; CPA אובל, איבל LSp 78, SA איבל GSA 374) Pe. **to bring:** יבילית(text: יכילית) לה I brought it (i.e. the writ of divorce) *Giṭ* 45c(7)
Pa. **to translate:** נייבל I will translate *AZ* 43a(32) [expl. rdg. אוביל Mib. 3:5]
Af. #1 **to bring, take away:** אייבילי *TN* Ex 2:9 [H הילכי]; תי מייבל חדא ומייתי חדא you should take one (Torah scroll) away and bring one *Yom* 44b(8) // *Meg* 75b(52) // *Soṭ* 22a(20); *Yom* 44a(63) // *Soṭ* 22a(11); לא הוות מייבלה ליה she didn't bring him *VR* 805:3 // *BRV*[60] 154:3; *PRK* 197:3; מן מייבלון ר׳ אבהוא בכל שתא who will bring them PN every year? *ErG* 21c(20); *Švi* 39a(52)
Af. #2 **to bring:** ואובילו *TN* Gen 37:28 [H יביאו]; *ib.* 50:13; ריגלוי רבר נש אינון מובלין יתיה כל הן דמיתבעי a man's feet bring him wherever is necessary *Ket* 35b(25) // *KohR* 9c(25); נסביה ואובליה גבי חייטא he took it and brought it to the tailor *EchR* 49:19; *ib.* 46:26; מובלא הדס לפלטין to bring a myrtle branch to the palace *Ber* 2d(58)
On pa., v. Ros, Leshonenu 32(1968):339 [=Sy יבל pa. LS 293]; Kut, ib. 31(1967):11.

יבם n.m. **brother-in-law** (↓ √יבם; SA יבם ST Dt 25:5) sg. יבמה *TN* Dt 25:5 [H id.]; יבמי *ib.* 7

יבם vb. **to make a levirate marriage** (denom. < ↓ יבם, יבמה, ייבום; SA יבם ST Dt 25:5) Pa. **to make a levirate marriage:** ויבם יתה *TN* Dt 25:5 [H ויבמה]; *ib.* Gen 38:8; למייבמה יתי *ib.* Dt 25:7; איזיל ייבם go, marry (those women) *Yev* 6b(36)
Itpa. **to be married by a levir:** אתי{ו}<י>ן בעי{ו}<י>ן מתייבמה they came desiring to be married *ib.* 35

יבמה, det. **יבמתה** n.f. **yevama, the widow of a brother who died without children** (↓ √יבם; SA יבמה Ham 485:166) sg. מצוותא דיבמה the commandment of the *yevama* *FTP* Dt 25:10; יכמתיה *TN* ib. 7 [H יבמתו]; יבומתיהן [!] *ib.*; 9

יברוח n.m. **mandrake** (SA יברות Ham 446:92) sg. והדין דקרי על יברוחה אסור it is forbidden to read a biblical verse over the mandrake *Šab* 8b(17) // *Er* 26c(26); pl. יברוחין *BR* 837:1 [expl. דודאים Gen 30:14]; *FPT* Gen 30:14[05]; *TN* ib.; *ib.* 15; כראובן רטען יברוחייה like Reuben who carried the mandrakes *SYAP* 45:22; *ib.* 38:5
Löw, Flora 3:365+.

יבש (a/) vb. **to be dry, wither** (↓יביש, יבשה; CPA יבש LSp 78, SA יבש Ham 483:128) Pe. **1. to be dry:** a. bodies of water: יבשו מיא *TN* Gen 8:7 [H יבשת המים]; נחלייה ייבשון the wadis will dry up *MMDam* Dt 22:9; b. inanimate objects: יבשת ארעא the earth dried up *TN* Gen 8:14; *TNGl* ib.; **2. to wither:** a. plants: בש{י}תא חורי‍תא שבקיה ויבש the next year he left it alone (i.e. did not water the vineyard), and it withered *MQ* 81b(4); והיא יבשה מן גרמה it dries up of itself *Švi* 37b(62); ויבשון צמחי שושנייה the rose-flowers withered *SYAP* 70:5; b. limbs: ויבשת ימיניה his right hand withered *PRK* 377:4; *ib.* 5 // *Tan* 66d(38); *ib.* 39

יבשה, det. **יַבֶּשְׁתָּה** n.f. **dry land** (↓ √יבש; CPA יבשא LSp 78, SA יבשה ST Gen 1:9) sg. יבשתא *TN* Gen 1:9 [H היבשה]; *ib.* 7:22; Ex 4:9; 14:16; 22; 29; 15:19; בְּיַבֶּשְׁתָּא *FPT* Gen 7:22[04]; ומן גלא לגלא סלק ליבשתא he went up from wave to wave to dry land *KohR* 28c(8)

יגר ↓ **איגר**

יַד, **אִיד**, det. **ידה** n.f. **hand** (↓ביד, לייד, מן יד, על יד; CPA איד, יד LSp 78, SA אר Ham 479:8+) יַד *FPT* Ex 6:1[04]; אִיד *ib.* 21:24[01]; יַדָךְ *ib.* Gen 38:18[04]; - sg. *TN* Ex 21:24; *ib.* Lev 5:21; Dt 32:41; תקטע ידה דכתבתה may the hand which wrote it be cut off *Šab* 15c(42); *ib.* 3b(32); *San* 27a(47); ידיה *TN* Gen 41:44; *ib.* Ex 21:20; Lev 12:8; Dt 15:2; יהב ידיה he placed his hand *Ter* 45d(3); *Tan* 65a(61); *BR* 306:7; פשט ידיה he stretched out his hand *Ter* 45d(54); ודין חבירא ידיה that one's hand was broken *VR* 166:1; ומה בידך what is your opinion? (lit. what is in your hand?) *Ber* 5a(62); *MŠ* 55b(5); *Pes* 28a(60); *Yom* 43a(40); *Giṭ* 43c(5); *San* 25c(26); מה דאית לי בידך what you owe me *Švu* 37b(46); du. עובד ידי אומן *TN* Dt 27:15 [H מעשה ידי חרש]; *ib.* 4:28; נפיק אנא ידי חובתי I fulfill my ritual duty *Ber* 4b(16); *RH* 59d(18); ידייא דלא

פשטן מיתן לך יתקטען may the hands which did not stretch out to give you (alms) be cut off *Šeq* 49b(15) // *Pea* 21b(35); וידייה דמחלשן מיתים the hands which strip corpses *BR* 733:4; ידוי דמשה *TN* Ex 17:12; היה מלאך עומד ומגלב בידוי the angel stood with a whip in his hand *BR* 389:6; מלא ידויי דבש his handfuls of honey *Soṭ* 17b(17); תהון(Se) נסבין ידיכון you should ritually wash your hands *Ber* 12a(44); *Ḥal* 58a(54); *Šab* 3a(47)

The spelling איד is rare and is found in *FPT* (e.g. Ex 21:24[01]), *TNGl* (e.g. Dt 7:19), and in *BR* (1247:8; *V*[60] 264:6). On this form, v. Nöld, NB 113+; Kut, SGA 25.

ידי vb. **to give thanks, admit, consent** (↓אודייה, הודייה; CPA ידא af. LSp 78, SA ידי af. ST Gen 29:35) Af. **1. to give thanks:** ואודי ושבח לשמא דה׳ he gave thanks and praised the name of God *TN* Gen 24:26; *ib.* Ex 34:8; אודינן ושבח{י}נן *ib.* Dt 26:3; **2. to admit:** את אודית ליה בדינרא והוא לא הודי לך בקיתונא you admitted to him concerning the dinar; he did not admit to you concerning the jug *Qid* 64a(22); *Švu* 35d(14); נסביה ודניה ואודי ליה על חד קטיל he took him and tortured him, and he admitted to him concerning one dead person *Ber* 5c(56); **3. to consent:** מסתברא ר׳ יוסי יודי לרבן שמעון בן גמליאל ורבן שמעון בן גמליאל לא יודי לר׳ יוסי it is probable that PN will consent to PN_2; PN_2 will not consent to PN *Dem* 23d(5); *Kil* 30b(55); *Yev* 10d(41); לא הדין מודי לדין ולא הדין מודי לדין one does not consent to the other *Ter* 46b(7); *Er* 20a(10); *Ter* 43c(17); *Šab* 4d(12); *Ḥag* 76a(27); *Ket* 26b(13); *AZ* 45b(30); כל עמא מודיי everyone consents *Ber* 10c(16); *Dem* 22d(25); *Mas* 49d(53); *Šab* 10b(20); *Yev* 10b(17); *Giṭ* 48d(41); דאינון מודיי להון *Yev* 3b(20); אוף רבנן מודיין *Ter* 48a(4)

Itpa. **to confess:** ויתודי *TN* Lev 16:21 [H והתודה]; ויתודון *ib.* 26:40; ומתוודין *ib.* Dt 3:29; *FPT* ib.[26]

ידע (a/a) vb. **to know** (↓דיעה, מידעם, מדע, √חכם; CPA ידע LSp 79, SA ידע af. LOT 3/2 95:10) Pe., pf. 1sg. ידעית *Švi* 36c(16); 2m. ידעת *TN* Gen 30:26; 3m. ידע *ib.* Lev 5:1; 2m.pl. ידעתון *Pes* 31c(4); f. ידעתן *TN* Gen 31:6; imp. 1sg. אדע *ib.* 24:14; 2m. תדע *FPT* Ex 7:17[04]; 1pl. נדע *TN* Dt 18:21; 2m. תידעון *ib.* Ex 16:12; תדעון *ib.* Num 16:28; 3m. ידעון *ib.* Ex 14:4; f. ידע{י}ן *Šab* 5d(55); imper. 2m.sg. דע *TN* Gen 20:7; inf. מידע *Tan* 67d(35); *BR* 302:1; part. m.sg. ידע *TN* Gen 48:19; *VR* 128:2; f. ידעה *Qid* 64a(48); m.pl. ידעין *Ber* 5b(43); pass.part. ידיע *TN* Gen 22:14;- **to know:** וידע דהוא כעיס עלוי he knew that he was angry at him *Kil* 32b(33); ואנה לית אנה ידע *TN* Gen 37:30; והוה ידע ביה דהוא ממזר לינה ידע *Ned* 40a(39); he knew concerning him that he was a bastard *Qid* 64c(34); *BR* 1232:12; *VR* 128:2; ודלא ידע למשאל one who doesn't know how to ask *ib.* 125:1; ולא ידעין מאן אמ׳ דא ומאן אמ׳ דא (we) don't know who said this, and who said that *Ter* 45c(48); *RH* 57a(17); *MQ* 80d(44); *AZ* 41c(20); כל עמא ידעין *MQ* 83c(39); חד ידע תרין לא ידעין one knows (a secret); two do not know *BR* 969:3; *ib.* 690:3; *VR* 695:2; *PRK* 406:9; *KohR* 26d(4)

Af. **1. to make known, inform:** אודע יתי כען ית אורחתך make known to me now your ways *TN* Ex 33:13; נודע למלכא I will inform the king *VR* 577:6; אין מודעה אנה סורחניה if I inform him of his sin *PRK* 155:4; מאן אזל מודע ליה who will go inform him? *MQ* 81c(63); *Ned* 40a(39); *Qid* 65d(44); בגין מודעתון די תעניתא in order to inform you that it is a fast *Tan* 67c(45) // *Ber* 7c(32); **2. to instruct:** מן הן את מודע לי from where do you instruct me? *Ḥag* 77a(36); *BRV*[60] 51:3; *VRQ* 394:4

Itpe. **to be known:** מן דאיתידעין מילייא when the facts became known *Ket* 34b(32); *ib.* 26c(63)[!]

Ittaf. **to be known:** אתודע *FPT* Gen 41:21[05; H נודע]; *TN* Ex 21:36; *ib.* Lev 4:23; Dt 21:1; ותתודע *ib.* Lev 4:14; Ex 33:16

יהב n.m. **load, burden** (dial.; ↓√יהב) sg. תלי הדין יהביה עליי lift up that load of his upon me *BR* 946:5 [w. ref. to יהבך Ps 55:23]

יהב (a/) vb. **to give, place, hit, invest** (↓ √נתן, יהיב; CPA יהב LSp 79, SA יהב Ham 520:62+, 606:5+) Pe., pf. 1sg. יהבית *FPT* Gen 35:12[03]; *BQ* 5c(43); יבית *Tan* 64b(45); יהביתה *BR* 883:5; 2m.sg. יהבת *BRV*[60] 1116:4; 3m. יהב *BM* 9c(55); דהב (= דיהב) *Naveh* 33:1; ייבה *Ber* 14a(56); יבינון *SanAs* 23c(47); f. יהבת *Ter* 45c(50); יהבתיה *ib.* 51; 1pl. יהבנן *TN* Dt 26:14; 2m. יהבתון *Kil* 27c(58); 3m. יהבון *Ned* 37d(41); דהבון (= דיהבון) *Naveh* 32:8; יבון *Giṭ* 48a(49); יהבונינון *EchRG* 84:2; imper. 2m.sg. יהב *Giṭ* 50c(26); הב *TN* Num 11:13; *BR* 384:12; היב *ŠTG* 20; ייב *Beṣ* 60d(21); יבה *San* 23c(43); f. הבי *FPT* Gen 30:14[05]; *Švu* 37a(62); 2m.pl. הבו *TN* Ex 7:9; היבו *FPT* Gen 34:12[03]; הבון *Ber* 11b(52); יהבון *Suk* 54b(48); *BR* 1128:2; יבון *Tan* 66d(3); part. m.sg. יהב *TN* Dt 3:18; *Kil* 32b(58); יב *Ned* 42c(55); f. יהבה *Pes* 31c(6); m.pl. יהבין *Mas* 49c(24); pass.part. ↓יהיב;- **1. to give:** דהבון

הכה חמישה דינרין דהב they gave here five gold dinars *Naveh* 32:8; *ib.* 34:4; 35:3; 58:1; כמה דיהב לך כך יהב לי as he gave to you, so he gave to me *BR* 452:3; הבו לי מה דיהבית לבון give me what I gave you *BB* 16b(48); הב לי בנין *FPT* Gen 30:1[05; H הבה לי בנים]; *TN* ib.; *ib.* 47:15; Num 11:13; הב לון פלגא give them half *BB* 16b(46); הב מה דעליך give what you owe *BR* 502:7; *ib.* 761:4; *VR* 857:4; *EchRB* 47:21; **ויהב ליה אגדיה** he gave him his wage *BM* 11a(48); ויהבוניה ליה they gave it to him *Ter* 46b(50); *Švi* 36d(36); *MŠ* 56b(45); *Šeq* 50c(44); *Ket* 33d(56); *AZ* 39d(16); *BR* 503:2; *VR* 812:3; **2. to place:** ההן חייטא דיהב חוטא גו פומיה the tailor who places a thread in his mouth *Šab* 10c(5); מן ההיא שעתא דיהבת אצבעתך עלה from the time that you placed your fingers on it *Kil* 32b(38) // *Ket* 35a(45); הב ידך על עיינך place your hand on your eye *Ḥag* 77d(57); **ויהב יתיה על ידוי דיוסף** he placed it on Joseph's hands *TN* Gen 41:42; *ib.* Ex 34:33; Lev 8:27; ויהב גולתא מרום מובלה he placed the cloak on top of the load *Tan* 64b(57); *Pes* 29c(49); *Ḥag* 77d(61); *Ket* 35a(64); *EchRB* 47:9; נסב מן הכה ויהב הכה he took from here and placed there *BR* 908:3; *ib.* 1148:5; נסבה מבעל הבית וייבה לחכור he took it from the owner and gave it to the tenant farmer *Giṭ* 47b(23); **3. to hit** [Sy יהב LS 299, mng. 6f]: a. alone: יהבון להון hit them! *BR* 930:1; מן דנפק ויהב ליה after he went out, (the snake) struck him *ib.V*[60] 945:1 [expl. Eccl 10:8]; *Šab* 8c(49); יהב ליה חמרה ואפילה he hit his donkey and knocked it down *ib.G* 8d(14); *Er* 23c(14); b. w. obj.: ויהב ליה פורקדל חד he hit him a blow(?) *Ber* 5c(53); *MQ* 83b(36) // *San* 25b(7) [↓מרתוק]; *ib.* d(21); **4. to entrust:** באילין דיהבון בניהון לאומנותא in the case of those who entrusted their children for a trade *Giṭ* 47b(37) // *BB* 17c(57); **5. to invest:** חד בר נש יהב דינרין למטכסה a certain person invested money in silk *BM* 9c(57); *ib.* d(4); 10c(56); 62; **6.** in idiomatic expressions: a. w. ־גרמ to devote oneself [CPA יהבת גרמי HS 9:2 i 7; ↓infra g.1]: אלין יהבון גרמון בהדה מצ[ות]ה these devoted themselves to this charitable deed *Reḥov* 2:12; לא יהבון גרמיהון *EGedi*; יותנן חזנה דיהב גרמיה למעבד קדבא they didn't devote themselves to fighting the war *KohR* 20b(2) // *EchRB* 66:10; b. w. בל to pay attention: ↓בל; c. w. ־דעת to pay attention: הב דעתך *Ber* 11c(8); *Dem* 26b(1); *Qid* 64c(61); *Šab* 10b(21); d. נסב ויהב to engage in business [SA נסב ויהב TM 319:226; = MH נשׂא ונתן Jast 937]: והוו נסבין ויהבין בהדא מיטבסא they were engaged in the silk business *ŠR* 20c(16); עד דאינון יהבין ונסבין *EchRB* 89:7; *Švi* 37c(12); *BM* 10b(49); e. w. בלב to take into consideration: ויהב בליבך למיעבד כן take into consideration to act so *Kil* 32c(26) // *Ket* 35b(30); f. w. מילה to pledge one's word [CPA מלא יהב HS 9:62 ii 12; Sy, LS 298, mng. 1.i]: **שלח ויהב ליה מילא** he sent and pledged (his) word *Ber* 11b(43) // *Naz* 54b(8) // *BRV*[60] 1116:2; g. w. נפש: 1) to give oneself up for s.t. [Sy יְהַב נַפְשָׁא LS 298, mng. 1.k]: דיהב נפשיה על גזורתא he gave himself up for circumcision *AZ* 42c(18); 2) to restore s.o.'s life: תתיהב ליך נפשיך הכמה דיהבת לי נפשי may your life be restored, just as you restored my life *VR* 427:3; *Šab* 8d(5) [acc. to rdg. in Meiri]; h. w. עיצה to advise: ↓עיצה; w. פלגו to instigate divisiveness: כל מן דיהיב פלגו בן גבר לחבריה *Naveh* 70:10; j. w. רשו to permit: לא יהבית לך רשו *TN* Gen 20:6 [H ולא נתתיך]; *ib.* 31:7; יהב רשו לכתובא {ש}<ד>יכתוב permit the scribe to write *Giṭ* 50c(26); הב לי רשו דנשתעי permit me to speak *BRV*[60] 92:4; k. w. שלם to make peace: ולא יהבית שלמא ביניהון *VR* 178:5

Itpe. **1. to be given:** ולא איתיהב ליה כלום nothing was given to him *Ket* 34b(57); *TN* Ex 5:18 [H ניתן]; *ib.* Num 26:62; איתיהיבת לכון אוריתה the Torah was given to you *ib.* Dt 1:1; *Ber* 3b(15) // *Šab* 3b(2); יתיהב *TN* Lev 11:34 [H יותן]; יתייהבון לבנוי רבר זיזא may they be given to the sons of PN *BQ* 5c(39) // *Švu* 37d(29); **2. to be placed:** יתייהב ביה *TN* Lev 24:20 [H יעשה לו]; ואיתייהב בפילקי he was placed in jail *PRK* 411:2; וכיון דדמך אתיהב בהדה גוש חלב when he died, he was interred in GN *ib.* 199:1; **3.** w. נפש [↓pe., g.1]

The suppletive vb. ↓√נתן is used in the imp. and inf. of the pe. On the forms ייב, etc., cf. Sy יְהַב and Eps, PLA 364, n. 12. On pe., mng. 3, v. Lieb, YK 115; Sok, Kut Vol 172.

יודיי ,יהודיי adj. **Jewish, Jew** (↓יהודיי; CPA יודי ,יהודי LSp 80) a. as adj.: sg. חד סב יהודאי an old Jew *KohR* 8c(22); *ib.* 28c(22); עבד יהודאי a Jewish slave *EchRB* 84:1; אמתך יהודייתה *TN* Ex 23:12 [H אמתך העבריה]; pl. גוברין יהודאיין Jewish men *JMP* 8a:13; *ib.* 16:6; משומדין יהודאין Jewish apostates *EchR* 82:13; b. as noun: sg. חד יהודאי *Ber* 5a(14); *BRV*[60] 92:2; *EchRB* 138:32; *Dem* 22c(52); *MŠ* 55b(63); יהודיי *Švi* 35b(1) [≠ ↓ארמיי]; יודאי *AZ* 41a(9); pl. מסתברא דאית הכא יהודאין it seems that there are Jews here *San* 25d(30); מה אתון יהודיין what are you? Jews *BR* 906:2; אכיל מן דיהודאי ושתי מן דיהודאי כל מדליה מן ריהודאי he eats from the Jews. He drinks from the Jews. All

of his property is from the Jews *Šeq* 49a(43); אלההון דיהודאי the God of the Jews *BM* 8c(28); *VR* 506:6; *ŠR* 36a(4); סבא דיהודאי the elder of the Jews *MŠ* 55c(8); *VR* 578:4; רבהון דיהודאי the master of the Jews *San* 20d(13); *BR* 1178:6; כל אומייא ינסכון בר מן יודאי all the nations will do libation except for the Jews *AZ* 44d(44)

יהיב adj. **situated** (↓√יהב pass.part.; itpe., mng. 2; ↓ייכה; CPA יהיב LSp 80, SA יהיב LOT 3/2 45:6, Mal *yīb* Spitaler, Gram 207; calque > MH נתון BY 3880+) sg. ומנא קדמייה די הוינא יהיב במדין the first time that I was in Midian *TNGl* Ex 10:29; הלא היא יהיבא ברבת דבני עמוני *TN* Dt 3:11; *ib.* Gen 20:11; בטורא הוא יהיב he is in the field *Tan* 64b(55); *Qid* 61b(10); *EchRG* 82:23; ואנא יהיב הכא *San* 29a(49); *TN* Num 19:14; עד ראשתכח יהיב בבבל until he found himself in Babylonia *MŠ* 56a(17) // *EchRB* 126:5[!]; *FTV* Gen 28:10; אשכחוניה יהיב על פומיה they found it placed above his mouth *VRG* 247:3; *BerG* 9c(50); *Švi* 36c(52); pl. אנון יהיבין *FPT* Gen 47:1[04]; *TN* Ex 14:25; ואינון יהיבין בחרציה they are in his loins *BR* 813:1; *ib.* 2; *ŠR* 32a(11); הוון יהיבין בחד אתר they were in a synagogue *BerG* 9c(30); *ŠviV* 33d(51); *RHG* 59d(15)

Schulthess, Gram §§ 151, 2d; 182, 2; E. Littmann, OLZ 29(1926):806.

יובל, יובלה, יובילה det. n.m. **jubilee year, lamb** (dial.; < H יובל HAL 381; cf. Sy ܝܘܒܠܐ LS 294) **1. jubilee year:** sg. *TN* Lev 25:11 [H id.]; יובילה *ib.* 28; 30; 33; 40; 27:17; 23; יובלה *ib.* 25:13; 28; **2. lamb** (dial.): sg. בערביא צווחין(V) לאימרא יובלא in Arabia they call the lamb *yovel Ber* 13c(6)

Talshir, Fauna 153+.

יוד n.m. **yod, tenth letter** (Sy ܝܘܕ LS 293) sg. ויוד בסופה *yod* at the end (of the word) *PRK* 181:12; *ib.* 191:5; *MMDam* Gen 24:33; *ib.* Dt 7:5; pl. יודין *ib.* Gen 32:16; *MPDam* ib. 24:23

Nöld, Beitr 126+.

יַוָן n.f. **dove** (↓בר יוון; CPA יאון, יון LSp 81, SA יון ST Lev 12:8(Var), יבנה ib.(Var)) sg. יוון במין איח להון they have (an idol) in the shape of a dove *AZ* 44d(45); בחר ליה חדה יבן he chose a dove for himself *SYAP* 1:3; יַוְנָה *FPT* Gen 8:8[02; H היונה]; *TN* ib. 9; *ib.* 10; 12

Talshir, Fauna 61; Ben Hayyim, LOT 1:XXVI.

יווניי adj. **Greek** (CPA יוני LSp 82) sg. בלישנ{י}ה יווניה in the Greek language *KilV* 27a(14)

[דיוקט↓ יוזקטט]

יכלה, יוכלה n.f. **ability** (↓√יכל; SA יכלת ST Num 14:16 (Var)) sg. a. in impersonal expression (אית) יוכלה קדם **can** + inf.: ויכלה היא קדמי למסנייה יתך I can appoint you *TN* Dt 9:14; *ib.* Ex 32:10; Num 14:12; אית יכלה קדמך למשרי ולמשבק you can forgive *ib.* Gen 4:13; b. negated: דלית יכלא *ib.* Num 14:16; דלא הוות יוכלא *ib.* Dt 9:28

יום, pl. **יוֹמִין**, cs. **יומי־**, **יוֹמַת־** n.m. **day, time** (↓יומדן, יום טב, בר יום; CPA יום LSp 81, SA יום Ham 478:3+, יומת ib. Dt 32:7) יום *FPT* Gen 8:5[02]; יוֹמִין *ib.* 7:17; יוֹמַת *ib.* 35:9[03]; - sg. יום בתר יום day after day *ib.* 39:10[05]; *TN* Num 30:15; יום קדמאי a first day *ib.* Gen 1:17; *BR* 304:7; בכל יום *TN* Num 28:3; *Pea* 21b(39); *Tan* 64b(48); *San* 28b(12); *Hor* 48c(46); *VRK* 250:2; מה יום מן יומין is this day (i.e. the Sabbath, different) from (other) days? *BRV*[60] 92:5; יום פלן a certain day *Yev* 6a(44); *Qid* 63d(19); עד דיומא קאים while it is still daytime *Tan* 67c(60); יומא מצימחיה דיומא the break of day *VR* 554:6; יומא הדין today *TN* Ex 19:10 [H היום]; *ib.* 30:32; Num 22:8; Dt 4:4; יומא דין *Pea* 16a(28); *Pes* 31c(2); *San* 28b(13); *VR* 577:3; הדין יומא *Ned* 40d(28); *Naz* 55c(19); מן יומא דכתרה *TN* Ex 32:30; *ib.* Num 17:23 [H ממחרת]; *AZ* 39c(19); ותלה לון יומה it remained day for them *Kil* 32b(16); ותני יומא he repeats the day (the following year) *BR* 489:7; יומא דערובתא Friday *Tan* 64c(24); יומא דירחא the day of the New Moon *ib.* 25; ביומא דהושענא Hoshana Rabba *VR* 859:1; דין יהוי משקי ליה יומיה this one would provide him with drink on his day *VRG* 247:5; pl. a. general: בחד עשר יומין בירח אלול on the 11th of Elul *Zoar* 3:4; *TN* Gen 7:24; *ib.* Ex 12:3; Num 14:34; עד דיכול מה דחסר יומין תחות יומין until he eats what he lacks day for day *BQE* 6b(41); ביומין דעקא in the days of trouble *EchR* 63:3 [expl. בין המצרים Lam 1:4]; שבע שנין דיומין seven years *FPT* Gen 29:20[05]; כתר יומין some days later *Ber* 5a(25); *MŠ* 55b(48); *Ḥag* 77d(46); *Naz* 54b(6); *BR* 688:7; *VR* 702:4; *PRK* 411:2; כל יומייא forever *TN* Gen 44:18; *ib.* Dt 6:24; 28:29; ביומי חצדא at harvest time *ib.* Gen 30:14; ביומוי דר' יהושע בן לוי *MŠ* 56b(36); *Šab* 14d(50); *Pes* 31b(52); בגין דהוות ביומוי since it was in his time *Šab* 11a(48); *Soṭ* 24b(49); אית הוה

סבין ביומינן there were old men in our time *Beṣ* 63a(32); לא אכל ר׳ ירמיה סלת מן יומוי PN has never eaten fine flour *Ber* 10b(31); *Pea* 15d(24); *Švi* 36d(3); *Šab* 8c(17); *Ḥag* 77d(42); *Yev* 3d(25); *BR* 607:3; *EchR* 54:11; b. in phrase יומת עלמה: *FPT* Gen 33:9[03]; *TN* Dt 32:7

For the use of מן יומי לא never, v. also CPA (LSp 81).

— יום טב n.m. **holiday** (↓יום; MH יום טוב Jast 569) sg. *TN* Ex 12:16; *ib.* Lev 23:24; יומא טבא קדמיא דפסחא the first holiday of Passover *FPT* ib. 15; מהו מישחוק קונדיטון ביומא טבא is it permitted to grind spices for wine on a holiday? *Beṣ* 60d(21); *Suk* 54b(57)

יומדן adv. **today** (< יומה דן; CPA יומדין LSp 81, Mal *imōḏi* Spitaler, Gram 120; cf. Sy יַומָן (< יֻומָא הָו) LS 300) לא אכלית מזון יומדין I didn't eat food today *BR* 1172:4; במה אנן אכלין יומדין in what (vessels) are we eating today? *EstR* 5a(22); מה חדת{י}<ו>ן יומדין(text: יימרון) what novel interpretation did you make today? *Giṭ* 47a(27) [// יומא דין *BQ* 6d(49)]; *RHG* 58a(3); *MQG* 82a(33); מן יומדן ועד לעלם from today and forever *Am* 17:32

Kut, SGA 18; Lieb, YK, Intr XXIII.

יומהין adv. **today** (< יומא (א)הין this day; ↓יומדן) *BerV* 6a(22) [L: יומא הן]

יוקר, det. **יוקרה** n.m. **high price** (↓√יקר; CPA יוקרא det. LSp 86) sg. יוקרה וכפנה הווין בעלמה high price and famine will be in the land *SYAP* 36:20; *ib.* 60

יותפיי adj. **of Yodfat** sg. מנחם יותפייה *Suk* 54c(51)

SY 79.

יזף vb. **to borrow, lend money** (↓זפו; CPA יזף LSp 82, SA יזף Ham 498:39+; 555:429+) Pe. **to borrow money:** ההן דיזיף מן חבריה וחזר ויזיף מיניה one who borrows from his friend and does so a second time *Ket* 33c(21); *ib.* 34a(17); ואתון עמי לא תצרכון למיזף you, my people, will not need to borrow *TN* Dt 15:6 [H תעבט]; *ib.* 23:21; pass.part. ולא יזיפה לה (unclear) *BR* 727:1

Af. **to lend money:** תוזף *TN* Ex 22:24 [H תלוה]; *ib.* Dt 23:24; יוזיף *ib.* 15:2; תוזפון *FPT* Ex 22:24[01]; *TN* Dt 22:20; יוזפון *ib.* 28:44; ברת ר׳ חייה רובה אוזפת לרב דינרין PN's daughter lent Rab money *BM* 9c(27); ואין דאוזפיה לינן ידעין we don't know if he lent him money *Švu* 35d(14); מוזיף ברביתה a usurer *PRK* 68:2

Ittaf. **to be lent:** יתוזף *TN* Dt 23:20 [H ישך]

יחד vb. **to put in one place, designate** (denom. < ↓יחיד; Sy יחד pa. LS 300, MH יחד Jast 573) Pa. **1. to put in one place:** מה מייחדין ליה עימיה do they put him together with the other? *Yom* 38c(61) // *Meg* 72a(41) // *Hor* 47d(3); **2. to designate:** ה׳ מלין בתורה מיחדין (we) designate five words in the Pentateuch *MMDam* Gen 24:33; *ib.* 17:9; Dt 4:2; *MPDam* Gen 19:37; *ib.* 24:23

Itpa. **to be together in a closed place:** ולא אתייחד חד עם חד<ה> מנהין no one of us was together with one of their (women) in a closed place *TNGl* Num 31:50; *FTP* ib.

יחוף adj. **barefoot** (↓√יחף) sg. ברא מדכר שליותא דביתיה דאבוי כד יחוף(text: יחופה) when the son is barefoot, he recalls the comfort of his father's home *EchRB* 71:3

יחט n.m. **aborted, stillborn child** (CPA יחט LSp 82, TA יחט Jast 574) pl. אילין {לה}<יח>טייה נפקין קדמאי those stillborn children come out first *Nid* 51a(10)

Jast 574.

יחי vb. **to burry** (SA אותי ST Gen 19:22, TA יחי af. Jast 574) Af. ואותי *TN* Gen 18:6 [H וימהר]; *ib.* 43:30; Ex 10:16; Lev 22:27; ואותיית *ib.* Gen 24:18; ואותיתון *ib.* Dt 1:41; ותותון *ib.* Gen 45:13; אותי hurry! *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* Gen 19:22 [H מהרי]; אותו *ib.* Gen 45:9; *AmGen* 2b:14

יחיד n.m. **only, unusual** (↓√יחד; SA יחיד ST Gen 22:2(Var)) **1. only:** sg. גברא יחידה the only (i.e. special) man *TN* Lev 22:27; יחידך *ib.* Gen 22:2 [H id.]; *ib.* 12; 16; **2.** pl. **unusual words:** ח׳ יחידין באמצע פסוק׳ eight cases of unusual words in the middle of a verse *MPDam* Gen 19:4; *MMDam* Ex 7:2; *ib.* 13

On mng. 2, v. Yeivin, Masorah 93.

יחידיי n.m. **single, only one, single authority, unusual case** (↓יחיד; CPA יחיד(א)י LSp 82, SA יחידאי LOT 3/2 170:81, יחידאך (< יחידייך) Ham 479:32) **1. single, only one:** sg. a. as noun: אדם קדמיה דברית יתיה יחידיי בעלמא היך מה דאנא יחידיי בשמי מרומא the first man whom I created single in the world, just as I am single in heaven *TN*

Gen 3:22; pl. יחידיין *ib.* 22:10; *Ḥag* 77b(18); b. as adj.: חד בר יחידיי an only son *PRK* 22:7; בלב <יחידיי> with a single-minded heart *TN* Num 23:3; **2. single authority, authority of one scholar:** sg. מכיון דהן יחידיי ורבנן פליגין *Meg* 74a(19); יחידיי את עלוי because that one is a single authority, and the Rabbis dispute his opinion *Ber* 10c(51); אתיא דיחידייא דהכא כסתמא דתמן ודיחידייא דתמן כסתמא דהכא the opinion of a single authority here agrees with the anonymous one there, and the single one there with the anonymous one here *MQ* 80c(46); *Švi* 38b(33); *Ter* 44a(37); *Šab* 16b(41); *Er* 26c(6); *Ned* 40b(43); שבקין סתמא ועבדין כיחידייא do we depart from the anonymous opinion and declare for the single authority? *Yev* 6b(2) // *Tan* 66a(47) // *Meg* 70d(14); ולמה הוא מורה לה כיחידייא why does he instruct according to the single authority? *Tan* 66a(55) // *Meg* 70d(22) // *Yev* 6b(11); *AZ* 45a(56); לית אנן צריכין חששין ליחידיה we do not have to consider the opinion of an individual authority *Ter* 41b(24); *Šab* 6a(41); pl. יחידיין אינון ולא סמכין עלוהי they are individual opinions (of one scholar), and we do not rely on him *SoṭG* 23c(38)

יחם vb. **to be in heat** (↓יחמון, √חמם; SA יחם itpa. Ham 480:46+) Itpa. ואתיחם *FPT* Gen 30:39[05; H ויחמו]; ואתיחמו *TN* ib.; ראתיחמת *ib.* 41; *ib.* 31:10; ויהיין מחיחמן *FPT* ib. 30:38; 41

יחמו, cs. **יחמות** v.n. **being in heat** (↓√יחם) בכל יחמות ענה whenever the sheep were in heat *FPT* Gen 30:41[05; H בכל יחם]; *TNGl* ib. *FPT* ib. 31:10[05]; *TNGl* ib.

יחמור n.m. **antilope(?)** (SA יחמור ST Dt 14:5) pl. ויחמורין *TN* Dt 14:5 [H יחמור]
Talshir, Fauna 62: *Capreolus capreolus.*

יחנון n.m. **white hellebore** (*Veratrum album*) sg. עיקר הוא ושמיה יחנונה it is a root called white hellebore *Šab* 7c(8) [expl. חנונות Mib. 5:4]
Löw, Flora 2:224, 527.

יחס vb. **to trace one's genealogy** (↓ייחוס; MH, TBA יחס Jast 575) Itpa. ואתייחסו *TN* Num 1:18 [H ויתילדו]

יחף vb. **to be footsore** (↓יחוף) Itpe./a. אתייחיפו *TNGl* Dt 8:4 [H בצקה]

יטב vb. **to be good, do good** (↓√טוב; CPA איטב af. LSp 82, SA איטב Ham 476:38) Pe. **to he good** (used in imp. only w. ל־): מן בגלל דייטב לך so that it will be good for you *TN* Ex 9:16; *ib.* Dt 6:18; 12:25 Af. **to do good:** ולאברם אייטב מן בגללה he did good to Abram because of her *TN* Gen 12:16 [H היטיב]; אייטיבו *ib.* Dt 5:28; תֵּיְיטִיב *FPT* Gen 4:7[02]; מייטבה *TN* Lev 26:9; לְמֵיְטָבָה *FPT* Dt 5:29[04]; מייטבין *TNGl* Gen 40:14
Occasional occurrences of af. forms (e.g. אוטב *TN* Gen 32:10) are corruptions due to TA (v. Dalm, Gr 311+ for exx.).

ייבה, **ייבא** it(f.) is (< יהיבה; ↓יהיב; cf. SA ייב ST Ex 5:13) a. alone: ייבא כחד מינהון it is like one of them (i.e. the two authorities) *Er* 23d(44); ייבא בתפלוגתה דרב אדא בר אחווא ודרב הונא it is like the disagreement of PN and PN_2 *BQ* 3a(46) // *ib.* 4b(11); b. in phrase ייבא כהדא followed by Tannaitic proof text: *MŠ* 52c(2) [V: ייבה]; *Or* 62d(61); *Pes* 27b(12); *Meg* 73a(37); *Soṭ* 16c(2); c. in phrase ייבא כיי/כההיא/כהדה דמר followed by a statement of an Amora: ייבא כיי דמר שמואל *Šab* 4a(45); *Pes* 33b(54); *Soṭ* 16b(56); *Ket* 34b(38); *Švu* 37d(24)
Always spelled ייבא; for add. exx., v. CTY 1:770.

ייבום n.m. **levirate marriage** (↓ √יבם) sg. מצוות יבומה the commandment of the levirate marriage *TN* Dt 25:10; *FTV* ib.

ייחוס n.m. **genealogy** (↓ √יחס; MH, TBA ייחוס Jast 573) sg. יחוס תלדוותה דאדם the genealogy of the first man *TN* Gen 5:1; *ib.* 6:9; 11:10; 36:1; 37:2; pl. ייחוסיהון *ib.* Num 1:20; 22; 24; 26; 28; ליחוסיהון *ib.* Ex 6:16

ייחור n.m. **sprout** (CPA יחור LSp 82) sg. ייחור דתאינה a sprout of a fig *Švi* 35b(45)

[**יין** n.m. **wine** sg. יינא *TNGl* Gen 9:21 [H היין]
Prob. a corruption from H Vorlage].

יים interj. **healing!** (<ἴασις Lieb, TK 3:94, n. 20) *Ber* 10d(19) [said after a person has sneezed]

ייסורין n.m.pl. **suffering** (↓√יסר; MH, TBA ייסור Jast 582) *AmGen* 7:16; לבתר יומין אתון ייסורין עלוי after several days suffering came upon him *BR*

154:1; כל ייסוריהן דיש׳ ייתון לון עליי may all the suffering of Israel come upon me *PRK* 200:7 // *KohR* 29a(24); דהוא מייתי עליהון יסורין סגין he brings much suffering upon them *TN* Dt 33:3; *FTV* ib.; *VR* 805:2[w. √נפל]; *Bik* 65c(48) [↓√נגע af.]; *Ber* 14b(50) [↓√כעט pa.]; לית ייסורייא חשׂ‹י›בין עלי suffering means nothing to me *EchR* 37:20; *DevR* 80:12[!]

ייסי חלי n. **a type of bitter herb** sg. *Pes* 29c(7) [expl. חולחבינה Mib. 2:6]; *Kil* 27a(19)[!]
Löw, Flora 1:437.

יכח vb. **to admonish** (↓תוכחה; SA יכח af. ST Lev 19:17) Af. **to admonish:** ואוכח *FPT* Gen 31:42[03; H ויוכח]; ואוכח אברהם ית אבימלך *TN* ib. 21:25; *ib.* 31:42; Dt 1:1; מוכחה תוכח *ib.* Lev 19:17; ויוכח לברא דמתקנתא דקלקלת עובדיה let him admonish the son of the proper woman who has deviated in her ways *PRK* 227:11; *DevR* 1:10; הוכח *TNGl* Gen 21:25; *ib.* Dt 1:1; *FTV* ib.[!]
Ittaf. **to be admonished:** ועל כלה אתוכחית I have been admonished for all of this *TNGl* Gen 20:16 [H ונוכחת]; ואתווכחת[!] *TN* ib.

יכל (e/o) vb. **to be able** (↓יוכלה; CPA יכל LSp 83, SA יכל Ham 455:3+) Pe., pf. 1sg. יכילית *Qid* 61b(11); 2m. יכלת *TN* Gen 32:29; 3m. יכיל *VR* 395:3; f. יכלת *TN* Gen 49:4; 3m.pl. יכילו *FPT* Ex 7:21[04]; יכלו *TN* Lev 24:12; imp. 1sg. איכול *ib.* Num 22:11; 2m. תיכול *ib.* Ex 10:5; 3m. ייכול *FTP* Num 23:10; 1pl. ניכול *TNGl* Num 22:38; 2m. תיכלון *TN* Dt 28:27; 3m. ייכלון *ib.* Gen 44:1; inf. מיכול *TNGl* Num 22:38; מיכל *TN* ib.; part. m.sg. יכיל *BB* 13b(58); f. יכלה *Beṣ* 62c(63); m.pl. יכלין *Dem* 22c(10);- **1. to be able:** a. alone: לית את יכיל you cannot *Šab* 6b(58); לית אנא יכיל *Yom* 40d(64); *EchR* 9:14; לינה יכלה *Beṣ* 62c(63); *San* 25d(41); b. + inf.: ולא הוה יכיל למיחמי he couldn't see *TN* Gen 50:21; לית את יכיל למלוט יתי you can't curse me *ib.* Num 22:30; Gen 44:22; Ex 12:39; Lev 24:12; Dt 9:2; יכיל הוא מימור ליה he can say to him *Švi* 36a(21) [for add. refs., v. CTY 1:910+]; ולא הוה יכיל ממניתיה he couldn't ordain him *Ned* 42b(13); יכיל ר׳ ינאי מיפחוד מתניתי׳ PN can explain the Mishna *Qid* 64b(16); ולא יכיל למיסק he couldn't ascend *VR* 395:3; *ib.* 666:4; *PRK* 298:9; *KohR* 30a(29); c. + part.: יכיל אנא פתר כרבן גמליאל *Ber* 5d(14); *Kil* 31b(36); *Šab* 3a(53); לא יכיל עבד כלום he can't do anything *Ḥag* 78a(1); ולא יכיל מישתבע לי he can't swear to me *Švu* 38a(6); לית עלמא יכיל קאים the world can't exist *PRK* 304:12; *Šab* 3b(4); *Giṭ* 43d(45); *BB* 13b(26); d. in impers. use לית יכיל it is impossible [CPA לא יכל Ex 8:22]: *Dem* 21c(40); *Kil* 28c(40); *Pes* 34d(42); *Yev* 13d(60); *Giṭ* 48a(55); *Švu* 33b(1); *Hor* 48a(34); **2. to overpower:** ויכלו להון *TN* Gen 14:9; ויכלת להון *FPT* ib. 32:29[03; H ותוכל]

ילד (e/a) vb. **to give birth** (↓ילידה, ילדה, ילדה#2, תלדו, מולד v.n., ילדו; CPA ילד LSp 83, SA ילד Ham 455:9+) Pe., pf. 1sg. ילידית *EchRB* 152:20; ילדת *TN* Gen 30:20; 3f. ילידת *ib.* 44:27; *BR* 335:5; ילידתיה *Qid* 64d(2); ילדתיה *BR* 1143:1; 3f.pl. ילדן *TN* Gen 31:43; imp. 1sg. אלד *ib.* 18:13; 2f. תלדין *ib.* 3:16; תלידי *TNGl* ib.; 3f. תילד *FPT* ib. 30:3[05]; 3f.pl. ילדן *TN* Dt 21:15; inf. מילד *Yev* 6a(43); למילד *TN* Gen 29:35; part. f.sg. ילדה *PRK* 187:1; m.pl. ילדין *EchRB* 84:2;- **to give birth:** a. humans: ילדת *TN* Gen 21:3 [H ילדה]; *ib.* Ex 2:2; Num 26:59; ההיא אתתה מעברה וילדה בר דכר you will become pregnant and give birth to a son *BR* 1095:2; *MŠ* 55c(15); *Tan* 69a(46); הדה איתתא כד ילדא דלא ענתה when a woman does not give birth at the proper time *ŠR* 42b(11); כד ילדתיה אימיה מיתת his mother died when she gave birth to him *BR* 1143:1; *Pea* 15c(45); b. animals: הא עכברה ילדה אישתא הא עקרבה ילדה אישתין behold the mouse gives birth to six! Behold the scorpion gives birth to sixty! *PRK* 187:1; חמרתי בעיא למילד my she-ass is about to give birth *BR* 189:6 // *Yev* 6a(43) // *Nid* 49b(17); *EstR* 13c(22); *ŠR* 1d(1); pass.part. יליד דאתה one born of a woman *SYAP* 2:18
Pa. **to act as a midwife:** כד תהוון מיילד{י}ן *TN* Ex 1:16 [H בילדכן]; חכים אנא לחייתא דילדין לי I know the midwives who assisted at my birth *Ket* 30a(37); אמתיה דבר קפרא נפקא מיילדה בשבת PN's maidservant went to act as a midwife on the Sabbath *Šab* 16c(54)
Af. **to produce children, beget:** אולד *TN* Gen 4:18; *ib.* 25:19; Num 26:58; ואולידון ברא they produced a son *Yev* 11b(11); הוה מוליד בנין *TN* Gen 11:19; צלון על ברי דלא מוליד pray for my son who does not produce children *San* 25d(37); *MŠ* 55c(28); *Yev* 9b(2); *EchRB* 54:6; אפשר לי למולדה בנין can I produce children? *TN* Gen 17:17; pass.part. ודמולד חייא the one who is born will live *Hem* 19; *ib.* 20; 26
Itpe. **1. to be born:** אתיליד *TN* Gen 4:26 [H ילד]; *ib.* 10:21; 46:20; איתיליד ליה חד בר a son was born to him *Šab* 17a(48); *BerG* 5a(17); *AZ* 39c(45); אתיילדת *TN* Gen 24:15; יתיילדו *ib.* Dt 23:9; כד מינוקה מתילד when a child is born *BR* 327:9;

ודמתילד כשיר ועתיר the one who is born will be fit and rich *Hem* 19; *ib.* 21; 23; **2. to become populous:** ואתילדון *TN* Gen 9:7 [H ושרצו]; **3. to appear** [= MH נולד Jast 577]: עד יתיילד לה מום until a blemish appears on it *PalLaws* 28:34

The form יליד *Ber* 5a(17) which has been understood as a qal pass. (v. Ros, Peraqim 2(1974):360) is unique in JPA and is prob. corrupt. Note that both G and Ms.V ib. read: איתליד.

ילדה, det. **ילדתה** n.f. **new mother** (↓ √ילד; CPA ילדה LSp 83, SA ילדה ST Lev 12:7) sg. ילדתה *TN* Lev 12:7 [H היולדת]; pl. צעריהן דיילדתא travail of mothers *FTV* Gen 25:22; דילידתא *FTP* ib.

V. however, LS 302, s.v. ילדתא, where Brockelmann combines ילדה and 2# ילדה into one entry.

2# ילדה, det. **ילדתה** n.f. **midwife** (↓ √ילד; Sy יָלְדָתָא LS 302) pl. ילדתא *TNGl* Ex 1:17 [H המילדת]; *ib.* 15; 18; *FTV* ib. 15; 19; 21

ילדו, det. **ילדותה** n.f. **birthplace** (↓ √ילד) sg. ולילדותי *TN* Gen 24:4 [H מולדתי]; *FTP* ib. 16:5

ילדו, cs. **ילדות** v.n. **acting as a midwife** (↓ √ילד) בילדותכם[!] *TNGl* Ex 1:16 [H בילדכן]

ילידה, det. **ילידתה** n.f. **birth** (↓ √ילד; MH[2] ילידה *BR* 1231:1) sg. אילין ירחי דבטנתא דילידתא those months of pregnancy birth *EchR* 49:2 [double rdg.]

Sok, GF 179:4, n. to l. 4.

יליל n.m. **spy** (↓ √ילל) pl. ילילין *TN* Gen 42:9 [H מרגלים]; *ib.* 11; 14; 16; ילילִיה *ib.* Dt 1:1; יליליא *FT* ib.; *FPT* ib.[16]; יילליה *TN* Num 14:6[!]

יליף adj. **used to, regular** (↓ √ילף pass.part.; CPA אלוף LSp 10, SA אלוף LOT 3/2 45:7) a. alone: דלית את סליק לגבי היך דהויתה(Q) יליף you do not come (to visit) me as you used to do *VR* 395:4; וזכה עימיה היך מה דהוה יליף he gave him alms as he regularly did *Pea* 21a(43) // *Soṭ* 19a(36); b. w. part.: והוה ר׳ יליף זכי עימיה *ib.* 40 // *ib.* 32; והוה יליף אכל עימיה he used to eat with him *Pea* 21b(39) // *Šeq* 49b(19); יליף הוא ברייכון עבר לכון ניסין does your creator regularly perform miracles for you? *Ter* 46b(54); ר׳ מאיר הוה יליף דריש בכנישתא דחמתא PN used to expound in the synagogue of Hamath *Soṭ* 16d(38); הוה יליף מצלי ומתענה he used to pray and be answered *San* 29b(40); *Ter* 42d(40); *Bik* 65c(44); *ib.* 56; *Šab* 3a(26); *Tan* 69c(11) // *VRK* 250:1; חדא אית{ת}א יליפה שמעה קליה a certain woman regularly listened to him *Soṭ* 16d(39); c. w. inf.: הוה יליף מיסב מעשרא רחדא גינה he used to remove the tithes from a certain garden *MŠ* 56b(61)

ילל vb. **to spy** (↓יליל) Pa. דייללון *TN* Num 13:2 [H ויתרו]; ילילו *ib.* 32; יללתון *ib.* 14:34; למייללה *ib.* 16; 17; 32; 21:32; Dt 1:1; הוון מייללין קרתא they spied the city *Tan* 68d(19); כמילילין ית ארעא *TN* Gen 42:30 [H כמרגלים את הארץ]; *ib.* 31; *FPT* ib. 34[05]

2# ילל vb. **to shout, lament** (↓יללה; cf. ↓ √לוולי; CPA ילל LSp 83) Pa. צווח ומיילל shouting and lamenting *TNGl* Gen 35:9; *FPT* ib.[03]; *FT* ib.; שריית מייללא she began to lament *EchR* 55:6 // *BREd* 1096:2 [ib.V: מצווחה]

יללה n.f. **lament** (↓ √2# ילל) sg. כולך יללה וכולי זמרין you are all lament, and I am all songs *SYAP* 37:19

ילף (a/a) vb. **to learn** (↓ √אלף, יליף; CPA ילף LSp 9, SA ילף Ham 501:139+) Pe. **to learn:** לא תילפון מיני הדין עוברה do not learn that case from me *RH* 58d(31); *Tan* 66b(8); *MQ* 82d(46); *Qid* 60b(55); *Ber* 2c(17); ואתון להדה אגדה דערבייה למלפנון מן תמן they went to GN in Arabia to learn them (i.e. the words) from there *BR* 946:4; צבי ר׳ ריילף does my master want to learn? *ŠR* 14b(12) // *VR* 531:6; אילין דילפון באוריתא those who learned the Torah *VR* 812:5; וילפית עיצה מנשיא I took advice from women *PRK* 148:15 // *VR* 620:1; וילפון לתור אינון למהוי קטולין they will also learn to be murderers *FPT* Ex 20:13[06]; *ib.* 14; 17; תד יליף לה מן ארון וחורנה יליף לה מן העגלות one learns it from the ark, the other learns it from the carts *Šab* 2d(21); *Suk* 51d(63); *Yev* 6c(11); *ib.* 9b(7); *Soṭ* 16c(21); *Naz* 52c(46); *San* 25a(33); *Nid* 50b(25); *BR* 785:4; *EchR* 54:9; את הויתה גלי מילף והוא הוה גלי מלפא you went into exile to learn. He went into exile to teach *Kil* 32b(56) // *Ket* 35a(62); אחראי לא ילפין מן קדמאי don't the latter learn from the former? *BR* 254:5 // *ib.* 353:6; הדא ילפה מן ההיא וההיא ילפה מן הדא this (case) learns from that (i.e. complements it), and that learns from this *Pea* 17c(31); *Šab* 17a(10); *Ket* 33a(55) [for add. refs., v. CTY 2:749]; אילין ילפין מן אילין ואילין ילפין מן אילין *ib.* 25c(44); מילף עלך זכו [↓זכו]

Itpe. **to be accustomed** [↓יליף]: והוי מן <ד>מתילף

טעים בשמאליה ומפליג בימיניה he ate with his left hand and distributed with his right *Ber* 10a(62); *Ḥaliṣa* 101:1; **2. right side:** a. general: sg. ימיניה *TN* Gen 48:13; *ib.* Ex 20:2; חד מן ימיניה וחד מן שמלה *BR* 1241:10; לא לימיניה ולא לשמאליה *TN* Num 22:26; *ib.* Dt 5:32; b. esp. דימין: הדה עין דימין that right eye *PRK* 199:2; ידיה דימינה his right hand *TN* Lev 8:23; רגליה דימינה his right leg *ib.* 14:28; 8:24

יני vb. **to vex, taunt, deal fraudulently** (↓אונייה; TA יני af. Jast 581) Af. **1. to vex, taunt:** דלא יהוון מונין לה וצבחין לה עקרתא so that they shouldn't taunt her and call her "the barren woman" *BR* 472:4 // *ib.* 560:1; ירתותי גבך {ד}<ו>את מוני לי my inheritance is with you, and you taunt me! *VR* 178:1; *TN* Gen 47:21; *FT* Num 21:34; ולית לי רשו למונאה יתיך I have no right to vex you *JMP* 3:8; *ib.* 1r:28; **2. to deal fraudulently** [denom. < MH הונייה Jast 339]: לא תונון יתיה *TN* Lev 19:33; *ib.* 25:14[!]; 17

יניק, pl. **ינקין** n.m. **babe, child** (↓√ינק; CPA ינוק LSp 84) sg. כהן ינקא דנחית ממעי אימיה like that babe which comes out of its mother's womb *San* 20b(57) [ref. to Ps 131:2]; יונקא[!] *TN* Num 11:12; pl. ינקין *ib.* Dt 32:25 [H יונק]; *FTV* Ex 15:2; *TNGl* ib.

ינק (a/) vb. **to suck, nurse** (↓יניק, מיינוק, מיינוקה, מיינקו; CPA אנק, אינק LSp 84, SA ינק Ham 485:170+, אינק GSA 375) Pe. **to suck:** כאימר דלא ינק מן יומוי like a lamb which never sucked *BR* 607:3 // *Ned* 37a(18); *EchR* 48:5; *ib.* 6; בריכין דדיא דינקת מנהון blessed are the breasts from which you sucked *TN* Gen 49:25; הוה כדא זעירא בעי למינק ולא משכח חלב her younger son wanted to suck and did not find any milk *EchR* 117:9

Af. **to nurse:** ליט ביזא דכן איינק cursed is the breast which nursed such a one! *Kil* 27b(14) // ואיינק יתהון *PRK* 40:4; איינקן *BR* 1270:12; איינקון *TN* Dt 32:13 [H ויניקהו]; אייניקת בנין שרה *ib.* Gen 21:7; ואיניקת ברא מן כלבתא I gave the calf (lit. son) suck from the bitch *EchRB* 48:6; ותניק *TN* Ex 2:7; למיינקה *TNGl* Gen 21:7; מיינקין *TN* ib. 32:16; *ib.* 33:13; *EchRB* 144:9

Occasional forms on the base -אונק (e.g. אונקת, אוניקי *TN* Ex 2:9) are corruptions from TA (v. exx. in Dalm, Gr 311+).

יסודין n.m.pl. **base, foundations, place** (SA יסדין

מרמי בקשתא he was one who was accustomed to shoot with a bow *TN* Gen 21:20

Bacher, Term 2:79. The form מילף *TN* Gen 21:33 is most likely a corruption for מלף [↓√אלף].

ים, det. **יַמָּה/יָמָּה**, pl. **ימין** n.m. **sea** (CPA ים, pl. יממין LSp 84, SA ים, pl. ימים Ham 481:79+) יַמָּא *FPT* Ex 15:4[17]; יָמָּא *ib.* Gen 32:13[03]; יַמָּייה *ib.* Ex 20:11[06];- a. general: ימה *TN* Dt 32:10; *ib.* Ex 14:2; Num 13:29; ואזל בימא he died in the sea *Šab* 5b(29); ואיתבזע ימא the sea was split *San* 25d(25); *AZ* 42c(10); חמא אילפא דאיטרפא בימא he saw a ship foundering in the sea *KohR* 28c(6); אזלת למישטפה יתה בימה she went to wash it in the sea *EchRG* 87:6; pl. ימייה *FPT* Ex 20:1[06]; *TN* Lev 11:9; *ib.* Dt 33:19; מן ימא לטיגנא from the sea into the frying pan *Ber* 6d(31) // *Giṭ* 48a(21) // *Qid* 62b(12); ↓√נחת, √פרש; b. in var. phrases: גיף ימה [על גיף↓]; חליה דימא the sand of the sea *FPT* Gen 32:13[03]; נונוי דימא the fish of the sea *TN* ib. 9:2; ספר ימא the sea coast *ib.* Num 34:15; פליגוס דימא the broad sea *FPT* Ex 15:8[19]; שוניתא דימא sea mole *VR* 506:3; *PRK* 298:12; שרה דימא the angel of the sea *San* 25d(27); תרועיה דיימה the breaker of the sea *BR* 795:3; c. w. GN's: ימא רבא ימא דטיבריא ימא דסמכו ימא דמילחא ימא דחולתא ימא דשליית ימא דאפמייא the Great Sea (= Mediterranean), the Sea of Gallilee, the Sea of S., the Salt (i.e. Dead) Sea, the Sea of Hula, the Sea of Š., the Sea of Apamea *Kil* 32c(34) // *Ket* 35b(38); *Šeq* 50a(25); *TN* Dt 30:13; ימא דסוף the Red Sea *ib.* Ex 15:22; Num 33:11

ימי vb. **to swear, adjure** (↓מומי; CPA ימי LSp 84, SA ימי ST Gen 50:24(Var)) Pe. **to swear:** פרעה רבך דאת ימי ביה Pharaoh, your master, by whom you swear *TN* Gen 44:18; תימי *FTP* Ex 20:7 [H תשׂא]; תימון *TNGl* Dt 10:20; *ib.* Lev 19:12[!]; דאילו הוון קפילייא יימ{ד}<יי> that if the storekeepers swore *Švu* 38a(12)

Af. **1. to swear:** דאת אומית בה *FTV* Gen 44:18 [↓ pe.]; **2. to adjure:** אנא מומינא לכון I adjure you *AmGen* 7:17

יַמִּין n.f. **right hand, right side** (CPA ימין LSp 84, SA ימין LOT 3/2 161:37) יַמִּינָךְ *FPT* Ex 15:6[17];- **1. right hand:** sg. ימינה *ib.* Gen 48:14[04; H ימינו]; *TN* Ex 12:42; *ib.* Dt 33:2; ימיני חששה לי my right hand hurts me *PRK* 283:9; ויבשת ימיניה his right hand withered up *ib.* 377:4; *TanG* 68c(16); הוה

LOT 3/2 209:6, note) **1. base:** יסודוי דמדבחה the base of the altar *TN* Lev 8:15 [H יסוד]; *ib.* Ex 29:12; Lev 5:9; 9:9; יסוד<ו>י *ib.* 4:7; 18; 25; 30; יסודי טוורייה the base of the mountains *ib.* Dt 32:22; **2. foundations:** אילין יסודייא *BM* 12c(10); עד יסודייה מטון they reached the foundations *PRK* 46:6 // *ib.* 295:1 // אפי׳ יסודיה ארימון they lifted up even the foundations *EchRB* 155:2; טבלה דבאיסודי משכנה the plate of the foundation of the tabernacle *TNGl* Num 5:17; **3. place** [↓אסדין]: יסודי ראשה *ib.* Gen 28:10; 11; 18; *FPT* ib.

יסף vb. **to add, increase** (↓מוסף, תוספה; CPA יסף af. LSp 85, SA אוזף Ham 455:14+) Af. **1. to add, increase:** ויוסף חומש כסף he will add a fifth in silver *TN* Lev 27:15; *ib.* Dt 1:11; או יוספון עלוי חמש אמין או יבצרון מניה חמש אמין they should either add five cubits or remove five cubits *BR* 711:3; אוספת קמח אוסיף מי׳ if you have added flour, add water *PRK* 167:7; *Ber* 7c(23); *Šab* 4a(24); ר׳ תנחומא מוסיף חדא *AZ* 41d(3); *BR* 958:1; ר׳ אבון מוסיף עוד תרתי *ib.* 157:1; 959:3; **2.** w. fol. inf. **again, more:** לא אוסיף למלט I will not curse again *TN* Gen 8:21 [H לא אוסיף לקלל]; *ib.* Ex 10:29; Lev 26:18; Num 35:6; Dt 25:3; 28:68
Ittaf. **to be added:** יתוספון לך *ib.* Gen 49:26 [H גברו]; Ex 1:10 [H ונוסף]

יסר vb. **to chastise, suffer** (↓ייסורין; TA יסר Jast 583) Pa. **to chastise:** למייסרה *TNGl* Dt 4:36 [H לייסרך]
Itpa. **to suffer:** בסופה איתייסר in the end he suffered (by becoming blind) *BRL* 155:1; ר׳ יוחנן איתייסר PN suffered (because of bile stones) *ŠR* 19a(25)

יעט vb. **to advise** (↓עיטה; EA יעט DISO 110) Pe. אעט יתך עיטא I will give you advice *FTP* Num 24:14 [H איעצך]; יעטון עיטא *ib.* Gen 15:11

יעי n.m. **scraper** (< H יעה HAL 400) pl. יעוי *FTV* Ex 27:3 [H יעיו]

יעץ n.m. **advisor** (↓ √יעץ) pl. יעצ<ו>י דפרעה Pharaoh's advisors *FTP* Ex 9:20

יעץ vb. **to advise** (< H יעץ; ↓√ערץ, √יעט, יעץ, עיצה) Pe. עצה איעץ יתך I will give you advice *TN* Ex 18:19 [H איעצך]

יפע vb. **to appear** (SA יפע af. Ham 454:161) Haf. והופיע *TN* Dt 33:2 [H id.]; *FTP* ib.; הופע *FTV* ib.
Poss. a corruption from the H Vorlage.

יציב n.m. **citizen, native** (BA יציב KBL 1082, SA יצוב ST Ex 12:19) sg. בגיורא וביציבא דאדעא concerning the stranger and the native of the land *TN* Ex 12:19; *ib.* Lev 17:15; Num 9:14; יציבא בשמייא וגיורא בשמי שמייא the native in heaven and the stranger in the higher heaven! *Ḥag* 76a(10); pl. יציבייה *TN* Num 15:30; *ib.* Ex 12:48; 49; Lev 16:29; 18:26; Num 15:13

יצף vb. **to worry about, take care, mind** (CPA יצף LSp 85, SA יזוף Ham 456:62) Pe. נפח צפונה יצף (G: חציף) לבניך if the north (wind) blows, take care of *Tan* 65b(11)
In *BR* 599:7, read יועף for יצף.

יצר n.m. **inclination, sense** (Sy ܝܨܪܐ LS 306) sg. *TN* Gen 6:5 [H id.]; *ib.* 8:21; מילין דייצרן שמע לן ניעבדינן we will do things for which our inclination obeys us *Dem* 23b(64) // *Ḥal* 60b(40); דחכמין יצריה because (the spirits) know his inclination *BR* 196:3 // *ib.* 236:5; יצרהון בישה their inclination is bad *TN* Dt 31:21; יצרא בישא the evil inclination *FPT* Gen 4:7[02]; *TN* ib.; *FT* ib.; *TNGl* Lev 9:6; *DevR* 25:33 [≠ יצרא טבא *ib.*]

יקד (/o) vb. **to burn, set fire** (↓ יקיד, יקידה, יקיד #2; CPA יקד LSp 86, SA יקד ST Lev 6:5) Pe. **1. to be on fire, blaze:** תהוי יקדה *TN* Lev 6:2 [H תוקד]; *ib.* 5; הא קבריה דרבך אייקד נפק בעי מבקרתיה ואשכחיה אייקד behold, your master's grave is blazing. He went out with the intention of visiting it and found it blazing *Ḥag* 77c(5) // יקיד *KohR* 19d(7); **2.** metaph. **to burn with love** [Sy יקד LS 306, mng. 3]: כמ[ה דיקד חספה הדין כן] יקוד לבה [just as this sherd burns, so] shall (PN's) heart burn (with love) *Am* 10:5; *AmGen* 6a:6; *ib.* 8; **3. to be burnt up, consumed in fire:** וסנייה לית הוא יקד *TN* Ex 3:2 [H והסנה איננו אכל]; טב לי יקד באשא טפייה בעלמא הדן I prefer to be consumed in an extinguishable fire in this world *FPT* Gen 38:26[05]; יקדה *ib.* 25; *TN* ib.; ניקוד *ib.*; ערקתא יקד<ת> וספסלא יקד the strap was burnt, and the bench was burnt *Yev* 15a(34); pass.part. גלעינין דתמרין יקידין בפלגיהן half-burnt date stones *Šab* 14d(27) // *AZ* 40d(29); ביתא יקידא a burnt building *EchRB* 76:21

price: ר' יוחנן יהב דינרין לקריבוי על משח יקר משח PN invested money with his relatives in oil. Oil went up in price *BM* 9d(4); *ib.* 10c(58); *Švi* 39d(54)

Pa. **to honor:** מיקרה אייקר יתך *TN* Num 22:17 [H כבר אכבדך]; ואינון מייקרין ליה *Mak* 32a(10); *BRV*[60] 92:4; כל הדין מוקרא תיקריניה להדין סבא דיהודאי you honor that elder of the Jews so much! *VR* 578:4 // *KohR* 8c(29); למהוי מוקר ומיקר *JMP* 8a:11; *ib.* 14:7; pass.part. sg. שמי מייקרא my honored name *FPT* Lev 22:32[06]; *TN* ib.; pl. מי״קרין *ib.* Num 22:15 [H נכבדים]

Af. **1. to honor:** למוקרה לך *ib.* 22:37 [H כברך]; תוקרון *ib.* Lev 19:15 [H תהדר]; Dt 5:16; קרא קדמייתא ואוקרון תנייתא ואוקרון תלית<ית>א בעא מבסרתהון he read the first one and honored them, the second and honored them, the third, and he wanted to disgrace them *San* 19a(10) // *Ned* 40a(33)[!]; *Ber* 5c(42); *Tan* 66d(23); *BM* 8d(34); *Švi* 39d(34) // *MakG* 32a(10); *VR* 578:4; *KohR* 20a(28); **2. to send a gift** [↓אקיר mng. 2]: חד דוקינר אוקר לר' יודן נשייא חד דיסקוס מלא דינרין a procurator sent R. Judan, the Prince, a plate full of dinars as a gift *AZ* 39b(32); חדא איתא אוקרת תאנין לר' יונתן a certain woman sent a gift of figs to PN *BB* 13c(39); *Beṣ* 63b(59)

On af. mng. 2, cf. SA דכן אוקר LOT 3/2 73:15.

יקרו, cs. **יקרות** v.n. **making hard** (↓√יקר) ביקרותי *TNGl* Ex 14:18

ירבה (unclear) מה דקליה ירבה צבחד *KohR* 9c(24)

ירבוז n.m. **strawberry blight** (*Albersia blitum*; MH ירבוז Jast 593, Sy ܙܪܒܘܙܐ LS 205) sg. בהדין ירבוזה *Kil* 30a(24) // *Or* 61b(30); pl. ירבוזין *Mas* 52a(48)

Löw, Flora 1:352.

ירוק n.m. **greenstuff, vegetable** (↓ירק; CPA ירוק LSp 87, SA ירוק ST Gen 1:30(Var)) sg. ירוק עשבא *TN* Gen 1:30 [H ירק עשב]; *FTP* ib.; *ib.* 3:18; *TNGl* ib.; *ib.* Gen 9:3; *TN* ib.[!]; *TNGl* Ex 10:15

ירור n.m. **jackal** (CPA ירור LSp 87) pl. ירו{ד}<ר>אלין ירו{ד}<ר>אתא *EchRB* 144:8; *EchR* ib.

Buber, EchRB ad loc.; Lieb, TK 2:652.

ירושלמיי adj. **Jerusalemite** sg. חד ירושלמ<י> *EchRB* 46:20; ירושלמאה *ib.* 48:17; ההוא ירושלמי<ה> *ib.* 47:4; pl. ירושלמיי *ib.* 48:16

Af. **1. to burn up, consume, kindle:** אוקיד *TN* Lev 8:17 [H שרף]; *ib.* 9:11; ויוקד *ib.* 6:5 [H ובער]; Num 19:5; יוקדון *ib.* Dt 12:31; מוקד *FPT* Num 19:8[23]; *ib.* Ex 22:5[01]; ארסקינס אוקיד אוריתא דצנבראי PN burnt the Torah scroll of the people of GN *Meg* 74a(6); דאוקידתא כל אוצרייא you have burnt all the storehouses *EchR* 66:9; *ib.* 76:21; *Tan* 69b(29) [and //'s; ↓2# יקיד]; **2.** metaph. **to inflame with love:** אוק[יד]ו וא[דליקו] ליבה kindle and inflame her heart (with love) *AmGen* 2b:10; *ib.* 6a:10[!]

Ittaf. **to be burnt up:** יתוקד *TN* Lev 4:12 [H ישרף]; *ib.* 19:6; תתוקד *ib.* 21:9; למתוקדה *ib.* Gen 38:25; בגין דחשדתך ותקנתין ואיתוקדין(V) because I suspected you, and I tithed them, and they were burnt *Dem* 24a(27)

יקיד adj. **burnt person** (↓ √ יקד pass. part.) pl. יקידיה *TN* Num 17:2; *ib.* 4

2# יקיד adj. **burning, fiery** (↓√יקד; Sy ܝܩܝܕ LS 306) sg. ונפק עפרה יקידא ואוקיד זרעא burning earth came out and burnt the seed *Tan* 69b(29) // *PRK* 234:3 // *EchR* 40:3

יקידה, det. **יקידתה** n.f. **conflagration, fire** (↓√יקד; SA יקרה ST Dt 29:22) sg. *TN* Dt 29:22 [H שרפה]; קטם יקידה ash of a fire *TNGl* Num 19:6; יקידת תורתא the burning of the cow *TN* ib.; יְקִידְתַה *FPT* Ex 22:4[01]; *TN* Lev 10:6; *ib.* Num 11:3; Dt 9:22

יקיר adj. **important, expensive** (↓√יקר; CPA יקיר LSp 86, SA יקיר Ham 488:92) **1. important, honored:** sg. אנא יקיר כוותך I am as important as you *TN* Gen 44:18; גברא דיקיר מן אבוי a more important man than his father *ib.* Num 24:3; Gen 44:19; *KohR* 28c(12); שמיה יקירה his honored name *TN* Dt 28:58; **2. expensive:** sg. כספא יקיר נחשא יקיר silver is expensive (i.e. rises in price), copper is expensive *Qid* 58d(33) [≠ זליל]; אין הוה עיליה יקיר if its (i.e. the wine's) price was high *AZ* 44d(29); pl. כד אינון יקירין בעשרה דינרין when they are expensive (the sandals cost) ten dinars *EchRB* 50:15 [≠ ↓זליל]; דמין יק<י>רין a high price *Ter* 45d(11) [// ↓יתיר]

The form יקיר *Šab* 8a(51) // יקר *Yev* 12d(17) is unclear.

יקר n.m. ↓**איקר**

יקר (a/) vb. **to go up in price, to honor, to send a gift** (↓ מוקר, יקרו, יקיר, יוקר, איקר, אתייקרו; CPA יקר LSp 86, SA יקר Ham 488:88+) Pe. **to go up in**

הורי ר' אימי באילין גרבייא PN instructed in the case of those barrels *Pes* 29c(53); *MQ* 81b(6); *Ket* 30c(57); *AZ* 41c(2); e. w. -ל dir. obj.: חד תלמיד מן דר' מנא הורי לחד מן קריבוי דנשייא a student of PN instructed one of the relatives of the Nasi *MQ* 83a(29); *Švi* 38b(23); *Šab* 7d(18); *Beṣ* 60a(49); *AZ* 39c(25)

יריד n.m. **fair** (< MH יריד Jast 596) sg. ירידה דצור the fair of Tyre *AZ* 39d(13); *ib.* 16; 18

יריעה, det. **יְרִיעְתָה**, pl. **יריען** n.f. **curtain** (SA ידיעה Ham 482:109+) sg. *TN* Ex 26:5 [H id.]; יריעתה *ib.* 2; 4; 10; 36:15; 17; כִּירִיעְתָה *MMDam* ib. 6:9; pl. יריען *TN* Ex 26:1; *ib.* 3; 7; 9; 36:8; 10; 14; 16; יריעתה *ib.* 36:9; 15

יריק n.m. **name of a fish** sg. יריקא *Kil* 27a(59) [// ↓לכיס]
Löw, Fauna 13.

יריתה n.f. **inheritance** (↓ √ירת, ירותה) sg. יריתא *FTP* Num 24:18 [H ירשה]; ירתא ואחסנא inheritance and a heritage *ib.* Dt 33:4 [H מורשה]

ירך, det. **יַרְכָה**, pl. **ירכן** n.f. **thigh** (SA ירך Ham 480:59+) sg. ירך קימיי the thigh of my oath *FTV* Gen 24:2; ירכי *TN* ib. [H id.]; הווה מטלע על ירכיה he was limping on his thigh *ib.* 32:32; *BRL* 923:2; ירכיך מסיא your(f.) thigh melted away *TN* Num 5:21; *ib.* 22; כף יַרְכֵיה *FPT* ib. 35:9[03]; pl. ירכתהון *ib.* Ex 28:42
The pl. ירכיך מסיין *TNGl* Num 5:21 is suspect, since *TN* ib. reads ירכיך מסיא in accordance with H Vorlage.

ירק adj. **green, yellow** (↓ירקה, ירק, ירוק; SA ירק Ham 482:113) sg. *TN* Lev 13:49 [H ירקרק]; יריק פרצופיה its (i.e. the moon's) face is yellow *SYAP* 36:19; יריק *ib.* 35; pl. ירקן *TN* Lev 14:37

ירק, pl. **ירקונין** n.m. **herb, vegetable** (↓ ירק adj.; CPA ירק LSp 87, SA ירק Ham 479:7, Sy יַרקא, pl. יַרקוֹנֶא LS 309) sg. *TN* Gen 9:3 [H id.]; לא תיזכון לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא do not purchase a vegetable for me except from the garden of PN *Dem* 22c(50) // *Švi* 39a(56); כגנתא דירקא like the vegetable garden *TN* Dt 11:10; בשלון ירק they cooked a vegetable *Pea* 20d(53); *Dem* 26a(53); *ib.* 55; 58; דין דאכל ירק one who eats a vegetable *BR* 1115:1; *Švi* 37a(8); קניבתא דירקא the peel of a vegetable *ib.* b(61); pl. פטירין עם ירקונין unleavened bread and herbs *Meg*

ירות n.m. **heir** (↓ √ירת; CPA ירות LSp 87, SA ירות LOT 3/2 61:30) sg. קטול וירות a murderer and an heir *TN* Gen 27:41; שנאיה דבייתיה ירותה the enemy of the household is the heir *BR* 599:5; pl. ירותיי *JMP* 6:21; *ib.* 7:10; 26:5

ירותה, det. **ירותתה** n.f. **inheritance** (↓ √ירת; CPA ירותא LSp 87, SA ירותה ST Num 24:18 (Var)) sg. ירותתיה *TN* Dt 3:20 [H ירשתו]

ירח, det. **יַרְחָה** n.m. **new moon, month** (↓בר ירח, ראש ירח; CPA ירח LSp 87, SA ירח Ham 466:228+) **1. new moon:** sg. שמעתון דאיתקדש ירחא did you hear that the new moon was sanctified? *RH* 58d(15); *ib.* 57b(49); *San* 22d(44); *ib.* 26b(5); יומא דירחא the day of the new moon *Pes* 30d(3) // *Tan* 64c(25); pl. ירחין *TN* Gen 1:14; קידוש ירחין sanctification of the new moons *SYAP* 36:21; **2. month:** sg. בכל ירח ירח in every month *TN* Dt 33:14; *ŠR* 16a(1); ירח דיומין *TN* Dt 21:13 [H ירח ימים]; *Meg* 71a(7); בחד עשר יומין כירח אלול on the 11th of Elul *Zoar* 3:4; *TN* Gen 7:11; *ib.* Ex 40:17; Num 1:18; סופיה דירחא the end of the month *Yom* 40b(28); ירחא דשבועתא the month of the oath *VR* 682:4 // *PRK* 342:1 [expl. בחדש השביעי Lev 29:9]; יַרְחָה עשיריה the tenth month *FPT* Gen 8:5[04]; pl. חשעה ירחין *TN* Num 12:12; *Šab* 9c(4); *Tan* 68b(29); *Yev* 6b(46); *San* 28b(15); עשרים וארבעה ירחי מינקותא the 24 months of wet-nursing *EchR* 49:4; ט' ירחי בטנתא the nine months of pregnancy *EchRB* ib.

ירי vb. **to teach, instruct** (↓מוריין, הורייה, אורייה; SA הורי Ham 453:121+) Haf./Af.: a. alone: ר' יצחק בר נחמן הורי *Ter* 41b(64); *Mas* 49a(31); *Ḥal* 58c(52); *Er* 20a(5); *Qid* 64c(56); לא הוריתה טבאית you didn't instruct properly *BRV*[60] 51:3; *PRK* 64:10; והוון שאלין ליה והוא מורה they asked him, and he instructed *PRK* 393:12 // *VR* 460:2 // *Giṭ* 43c(36); ההוא תלמידא לא הוה ידע מורייה that student did not know how to instruct *San* 22a(56); b. w. -כ like: הורי ר' אימי כהן תנייא PN instructed like that Tanna *Švi* 37a(24); *Er* 24b(36); *Tan* 64c(38); *Ket* 29c(53); *AZ* 39c(25); c. w. inf.: רבנן דנוה הורו מיפי חמיע בפיסחא the Rabbis of GN instructed to bake bread on Passover *San* 21b(34); הורי מדוחק מיגרוף תנורא ומיתן תלתא כפין ומירמי עליהון (PN) instructed perforce to rake the oven, place three stones, and put (the pot) on them *Šab* 5d(54); *Pes* 30a(2); *Beṣ* 60c(58); *San* 21b(33); d. w. -כ in the case of:

74d(38) // *Bik* 65d(34) [quoted as an unacceptable Tg of מרורים Ex 12:8]

ירק vb. **to spit** (sec. rt. < ↓√רקק) Pe. בקדמייתא הוינא אכיל טלופחין וירק formerly I ate lentils and spat *BQ* 6b(39)

ירקה, det. **ירקתה** n.f. **name of jewel** (↓ירק adj.; SA יריק ST Ex 28:17(Var)) sg. ירקחה *TN* Ex 28:17 [H פטדה]; *ib.* 39:10

ירקן n.m. **a blight affecting grain** (↓ירק; SA ידקן Ham 483:115, Sy יַרְקָנָא LS 309) sg. [ובׄ]ירקנה *FPT* Dt 28:22[04; H ובירקון]; ובידקונה *TN* ib.; *TNGl* ib. HAL 420.

ירת n.m. **heir** (↓√ירת) pl. כתב ר' לעזר לירתוי PN wrote to his heirs *San* 21d(22); ועל ירתיה בתדיה upon his heirs after him *JMP* 10b:18; *ib.* 38:14

ירת (a/a,o) vb. **to inherit, occupy** (↓ירותה, ירתו, ירת, ירית; CPA ירת LSp 87, SA ירת Ham 484:146+) Pe., pf. 1pl. [!]ירתינן *TN* Dt 3:12; 3m. ירתו *ib.* 30:5; imp. 1sg. אירת *ib.* Gen 15:8; נירת *Pea* 15c(41); 3m. יירת *TN* Gen 21:10; ירות *TNGl* ib. 15:4; 1pl. נירת *TN* Num 13:30; 2m. תירתון *ib.* Dt 6:18; 3m. יירתון *ib.* 1:39; imper. 2m.pl. ירתו *TN* ib. 21; רותו *TNGl* ib. 9:23 [cf. רתו ST ib.]; inf. למירת *TN* Num 33:53; למירות *ib.* Dt 4:5; part. יריח *ib.* Gen 15:3;- **1. to inherit:** ואשתכח עלל לביתיה וירת מדליה וירת מדלא דאחוי as a result he enters his house and inherits his property and his brother's property *VR* 860:4; *BR* 432:7; **2. to occupy:** דנירת גן עדן so that I will occupy the Garden of Eden *Pea* 15c(41) // ואירת *Qid* 61b(30)
The corr. rdg. and mng. of מן רירות *ŠR* 37b(28) are unclear.

ירתו, det. **ירתותה** n.f. **inheritance** (↓√ירת; CPA ירתו LSp 87, SA ירתה Ham 484:147) sg. *TN* Num 24:18 [H ירשה]; *ib.* 27:7; Lev 25:46; Dt 2:2; 9; 19; 33:4; *TNGl* Num 32:32; כהנא דמך ושבק ירתו לר' יאשיה PN died and left an inheritance to PN_2 *San* 21d(21); ירתותי גבך my inheritance is with you *VR* 178:1 [w. ref. to מורשה Dt 33:4]

ישט vb. **to hand over, stretch ont, declaim** (↓אושטו; CPA ישט af. LSp 87, SA ישט af. ST Lev 9:12) Af. **1. to hand over:** והוה מושיט ליה סנדליה he handed the sandals over to him *Šab* 8a(61); *BM* 8c(4); כאיניש דמושיט לחבריה like one who hands over to another *RuR* 92:122; וחמא ידא מושטא ליה חדא מרגלי{ת} he saw the hand handing a pearl over to him *ib.* 90:102; **2. to stretch out:** ידא אושיט he stretched out (his) hand *AZ* 44a(64); **3. to declaim** [Sy אוֹשֶט LS 310, mng. 4]: חמא חד ספר מושט תרגומא מן גו סיפרא he saw a schoolteacher declaiming a Targum from the book *Meg* 74d(15)

יַשִׁיר adj. **upright, firm** (CPA ישיר LSp 87, SA אשיר Ham 481:83) sg. זכותה דְיַשִׁירָא the merit of the upright person *FPT* Lev 22:27[06]; *FTV* ib.[!]; ישירה *TanG* 65b(26) [expl. ישר Mic 7:4]; מה ישירי{ן} דבהון רחמיך how firm is your mercy *ŠR* 8c(3) [expl. מישרים אהבוך Song 1:4]

יַשִׁירוּ, det. **ישירותה** n.f. **uprightness** (↓ישיר; CPA ישירו LSp 87, SA ישירו ST Dt 9:5) sg. וכישירות *TNGl* Dt 9:5 [H וכישר]; יַשִׁרְתָּךְ *FPT* Gen 35:9[03]

ישרו, det. **ישרותה** n.f. **right conduct, straightness** (↓ישירו) **1. right conduct:** sg. ישרותך *TN* Gen 35:9; *FTP* ib.; **2. straightness:** sg. מהלכיןביישרות they (i.e. the cows) walk in a straight line *MSam* 82:3

ישראליי adj. **Israelite** sg. איתתא ישראיליתא the Israelite woman *FTP* Lev 24:11

יָת prep. **accusative particle, demonstrative pronoun** (Mng. 1: CPA ית LSp 88, mng. 1, SA ית ST Gen 1:1, יתון ib. 32:5 and passim; mng. 2: CPA ־ית, LSp 88, mng. 2, SA יתה Ham 450:51) **1. accusative particle:** a. w/o suf.: 1) in Targumic texts: a) for H את: יָת *FPT* Gen 4:11[02]; and passim in *FPT*, *TN*, *FT*, and *TNGl*; b) in free usage: למגזר ית ערלתה to circumcise his foreskin *FPT* Gen 35:9[03]; *ib.* Ex 15:16[19]; 19:9[06]; Lev 22:27[06]; Dt 5:28[04]; *TN* Gen 22:14; *ib.* 27:41; 42:36; Ex 7:4; 12:42; Lev 10:19; 22:27; Num 9:8; and passim in *FT*, *TNGl*; יתה ויח כרה לא תיכסון *Ber* 9c(22) // *Meg* 75c(12) [quoted from Tg to Lev 22:28]; 2) in non-Targumic texts [extremely rare]: למיפרוק יח יש' to redeem the Jews *San* 20a(4) // *Hor* 47a(42); למכוס ית בריה to slaughter his son *BR* 601:1; *VR* 353:3; *PRK* 230:9; *KohR* 28d(6); לפ' ב' פ' דירחום יח פ' ב' פ' for PN that he should love PN_2 *AmGen* 6a:6; b. w. suf.: 1sg. יתי *TN* Gen 27:19; *Tan* 68d(61); 2m. יתך *TN* Num 14:12; *Pea* 21b(48); f. יתיך *TN* Gen 12:12; 3m. יתה *FPT* Ex 21:19[01]; יתיה *Naveh* 70:15; *BR* 1128:3; f. יתה *TN* Num 5:19; *MŠ* 55a(51); 1pl. יתן *TN* Num 11:4; 2m. יתכון *FPT* Dt 28:21[04]; *VR* 799:3; 3m.

יתהון *Naveh* 69:3; *TN* Ex 18:16; *Ter* 46c(4); *BR* 1266:10; f. יתהין *FPT* Gen 30:40[05]; **2. demonstrative pronoun** [very rare]: a. as a substantive: דין הני(G) יתיה דמן רבנין *Bik* 65d(6); לי יתהון לא הניין לי this one is pleasing to me. Those were not pleasing to me *BR* 23:12; b. as an adjective: יתיה(corr.: הדא!) חויא that snake *VR* 505:1; יתיה(text: יתהו!) סבא that old man *DevR* 48:8; בייתה קיקילתה in that ruin *BR* 974:3; יתהון כפתייה those knots *ib.* 600:6; 1068:3; וית{י}<ו>ן חלתחי יומיא those thirty days *Švi* 36a(31)

For a discussion of the distribution of (־)ית in the A dialects v. Kut, Studies 49+ (Heb). Add that (־)ית employed in *TN* and *FT* as in *FPT*. For add. exx. in PT, v. CTY 2:243+. In MH, ־אות is commonly used as in mng. 2.b. On the substantive use of אותו etc. in MH², v. Sok, Leshonenu 33(1969):138. On the use of ־ת (<־ית) in pron. suffixes, v. Dalm, GR 360, 383. Similarly, for ST, v. SGA 133.

יתב (e/e) vb. **to sit, dwell, be situated** (↓מותב, מייתב, מייתובי, מתיבה, תותב; CPA יתב, af. איתב LSp 88, SA יתב ST Gen 29:19(Var), LOT 3/2 64:23, af. אותיב ST Gen 47:11(Var)) Pe., pf. 1sg. יתבית *Meg* 70b(6); יתיבית *Šab* 5d(47); 2m. יתבת *Ber* 11b(48); 3m. יתיב *Bik* 65c(43); יתב *TN* Gen 35:9; f. יתבת *ib.* 38:11; יתיבת *VR* 135:2; 3m.pl. יתבון *PRK* 175:3; יתיבו *FPT* Gen 37:25[04]; imp. 3m.sg. יתיב *RH* 58d(4); f. תתב *TN* Lev 15:22; 2m.pl. תיתבון *Beṣ* 60c(50); 3m. יתבון *MQ* 82a(33); imper. 2m.sg. תיב *Ned* 42b(3); תב *TN* Gen 27:19; f. תבי *ib.* 38:11; 2m.pl. תיבו *FPT* ib. 34:10[03]; תבו *TN* Num 22:19; inf. מיתב *Kil* 32b(59); part. m.sg. יתיב *TN* Lev 15:6; f. יתבה *ib.* 23; m.pl. יתבין *BR* 1240:7; pass.part. m.sg. יתיב *VR* 807:6; f. יתיבה *ib.* 191:2; m.pl. יתיבין *Yev* 9b(53);- **1. to sit:** a. alone: 1) act.: ר׳ חייה רבא ור׳ שמעון בר׳ הוון יתבין בחד בית אולו מרמרין PN and PN_2 were sitting in a house entirely of marble *Ter* 45d(51); *Er* 24c(17); *Qid* 61c(3); *BR* 48:2; *ib.* 1241:9; ולמה יתבת בין מלכא למלכתא why did you sit between the king and the queen? *Ber* 11b(48); כהדין תרנגולא דיתיב על דיש חבלא like the rooster which sits on top of the rope *VRK* 248:5; אשכח חד חייט דיתיב על פילי he found a tailor sitting at the gate *EchRB* 44:9; דהוה עתיד למיתב על כורסי מלכותיה he will eventually sit on his royal throne *TN* Ex 11:5; *ib.* 12:29; הוה יתיב באילפא he embarked on a ship *KohR* 20b(7) [cf. Sy יתב באלפא PSm 1642]; 2) pass.part.: sg. תזכי ותימרינה מן יתיב may you be worthy to say it while seated *BR* 1262:5 // מיתיב *Hor* 48c(32); *Tan* 66d(48); *BR* 302:1; *ib.* 932:1; הוות תמן חדא אית{ת}א יתיבה ושמעה לה there was a woman there seated and listening to him *VR* 191:2; *EchRB* 102:1; pl. כד הוינן יתיבין *TN* Ex 16:3; ר׳ זעירא וחד מן רבנן הוון יתיבין PN and one of the Rabbis were seated *Bik* 65d(6); *Pes* 32c(35); *Suk* 53a(56); *Beṣ* 61c(40); *MQ* 83b(44); *BQ* 2d(48); *San* 27d(16); *Nid* 50a(46); ואתון יתיבין הכא *BR* 48:3; יתיבין ועסיקין במצות העומר seated and dealing with the commandment of the *ʿomer* *VR* 663:2; *KohR* 9c(25); b. w. fol. asyndetic part.: 1) act.: הוון יתבין אמרין they were sitting (and) saying *Ter* 43c(55); *Yom* 38c(53); הוון יתבין לעיין באוריתא they were sitting (and) studying the Law *BR* 1240:7; *Ḥag* 77a(15); *Naz* 53d(59); *BM* 8d(3); *PRK* 68:1; הוה יתיב רדש he was sitting and expounding *Ḥag* 77b(20); *Qid* 64c(36); *BM* 8d(37); *AZ* 41d(47); *BRV*[60] 84:6; *PRK* 367:8; 2) pass.: sg. וחמתיה יתיב שתיק he saw him seated (and) depressed *BR* 932:3; *ib.* 131:3; pl. הוון יתיבין מקשיי they were seated (and) asking *RH* 59b(22) [but יתבין מקשיי *AZ* 40c(22)]; ושמע ית מיינוקייא יתיבין קראין he heard the children seated reading the Bible *BR* 543:8; הוון יתיבין עסיקין בהדין קרייה they were seated dealing with that verse *PRK* 316:7; *KohR* 20b(12); c. w. fol. ingressive ־ל: ויתיב לה צווח ומיליל he sat down shouting and wailing *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 48:2 [H וישב]; *ib.* Ex 2:15; נפק ויתיב ליה על פומא דמערתא he went out and sat down at the entrance of the cave *Švi* 38d(25); *Dem* 26b(1); *Bik* 65c(45); *San* 29b(4); *VR* 395:3; ואזלת ויתבת לה *TN* Gen 21:16; תיב לך sit down *Ned* 42b(3); *VR* 325:4; ואת בעי מיעול ומיתב לך תמן you want to enter and sit down there *Kil* 32b(59); **2. to dwell:** ויתב תמן *TN* Gen 26:17 [H וישב שם]; *ib.* 38:11; ויתב שלם הוא ושכונתיה he dwells in peace, he and his neighborhood *Tan* 66c(41); נחת ויתב לה בהדה פנייס he went down and dwelt in GN *BR* 688:8; והא ר׳ מנא רבך יתיב בציפורין behold, PN, your teacher dwells in GN *Giṭ* 43c(38); **3. to be situated:** דמחושה יתיב על גידוי the pain will be situated in his tendons *Hem* 18; *ib.* 20

Af. #1 **to place, seat:** אייתיב גביה חד תלמיד he placed a student next to him *San* 18b(2); *Ter* 46a(32) // *PRK* 176:1; *AZ* 39b(11); ואייתביה תחות חד אילן he placed him under a tree *PRK* 197:7; *TanG* 68a(38); *Ket* 31a(2); ומייתב עלוי עשרה חייטין(V) he seated ten tailors on it (i.e. the garment) *Kil* 32a(10)

Af. #2 **id.:** אנא מותיב ליה לעיל מיניי I will seat him

77d(59); יתיר מן צורכיה more than he needs *MQ* 81d(38); יתיר מן חדה מילה more than one thing *TN* Gen 18:1; יתיר מנהון *ib.* 19:9; *BR* 256:2; *VR* 259:6; *PRK* 300:5; c. in phrase יתיר על beyond: ור׳ יוחנן יתיר על ר׳ does PN surpass Rabbi? *Tan* 68d(39); *EchR* 100:10; חולק חד יתיר על אחיך one share beyond your brothers *FPT* Gen 48:22[22]; *TN* ib.; כסף כתובתיך יתיר על חלקהון your *ketubba* money beyond their share *JMP* 2:39

איתם, יתם n.m. **orphan** (↓יתמה; CPA יתם LSp 89, SA יתם ST Dt 24:20, יחם ib.(Var)) sg. די{י}ן דייתם a judgment concerning an orphan *Šab* 3c(64) // *AZ* 41d(39); יתמה *TN* Dt 27:19; pl. יתמין *FPT* Ex 22:21[01; H יתום]; *ib.* 23; מדל דיתמין(G: דאיתמין) property of orphans *Šeq* 48a(42); *ib.* 44 // *Ket* 30d(51) // *Giṭ* 46d(40); *Ket* 30d(51); *Giṭ* 46d(43); יתמייה *TN* Dt 16:11; *ib.* 24:17; 19; 26:13; *Meg* 74a(10)

יתמה, det. **יתמתה** n.f. **female orphan** (↓איתם) sg. הדה יתמתה *VR* 857:4

יתר n.m. **rest, remaining part** (↓√יתר; SA יתר ST Dt 3:13) sg. יתר פתורי remainder (of the food) of my table *VR* 202:3; *ib.* 4

יתר vb. **to go up in value, leave over** (↓יתיר adj., adv., יתר, מותר; CPA יתר, אותר LSp 89, SA אותר ST Ex 10:15, אתותר ib.) Pe. **to go up in value:** אין פחתין ואין יתרין דידך whether they go down or up in value it is your (loss or gain) *BM* 10c(53)

Pa. **to add:** יתיר כסותך(text: כסיתיך) {חכסה} והא צינתא אזלא add your garment, and the cold will go away *San* 29c(42) // *VRVar* 364:5

Af. **1. to leave over:** אכלון אינון וחמריהון ואיתרון they and their donkeys ate, and they left over *Pea* 20a(53); איח ביה דתיכול וחשבע וחותיר *EchR* 49:17; יותר *TNGl* Dt 28:54; **2. to add:** הוה מותיר לה חמשה אתין he would add to it (i.e. the acrostic poem) five letters *KohR* 5c(14)

Ittaf. **to remain:** איתותרו *VRVar* 271:3; מה דאתותר לתרין חולקין בשוה let what remains be divided in half equally *JMP* 11r:27; *ib.* 26:2; 35:10

Cf. Yalon, Intr. 129+.

above me *Kil* 32b(29) // *Ket* 35a(37)

Itpa. **to sit down:** ובכורסיה אתיתב he sat down in his chair *SYAP* 31:8

Ittaf. **to dwell:** איתותב *TN* Dt 18:6 [H גר]; *ib.* 26:5; Gen 35:27; יתותב *ib.* Ex 12:48; Num 15:14; למתותבה *ib.* Gen 47:4

Since the orthography of the act. and pass. m.sg. part. is identical, it is in many cases impossible to decide to which category a particular example belongs. Note that the asyndetic usage of the part. seems to have lost its literal mng. (cf. קאים) in many cases, as the fol. exx. show: חד בר נש הוה יתיב רעי תורין a certain person was "sitting" grazing cattle *EchRB* 126:4; וכיון דחמת דיינא דהוה יתיב ראין וקטיל *PRK* 155:3 ≠ והוה קיים דיין חד ליסטים *Ber* 13b(3)

יתוש n.m. **mosquito, gnat** (CPA יתוש gnat LSp 89) sg. פרח יתושא the mosquito flew away *KohR* 15b(31); pl. ועבדת צואה יתושין the excrement produced gnats *VR* 415:6 // *MSam* 57:18; דלא יכלותה(text: יכולתה) {ן}<י>חושייה so that the mosquitoes wouldn't eat him *BR* 327:9

יתיר adj. **more, additional** (↓√יתר; CPA יתיר LSp 89, SA יתיר Ham 481:70) sg. קרבן יתיר an additional sacrifice *TN* Lev 16:1; מלקו{ת} יתירה an additional punishment *TNGl* Dt 25:3; דחסיר אבר או דיתיר אבר lacking a limb or having an additional one *TN* Lev 22:23; קדמ׳ חסי׳ אות ויתיר מלה בתר׳ יתיר אות וחסי׳ מלה the first has an additional word and lacks a letter. The last has an additional letter and lacks a word *MPDam* Dt 6:13; ומה טימי דידך יתירא מדמי אלין דקטלית is your value more than those that you killed? *KohR* 12a(20); דמים יתירין a large amount of money *AZ* 41b(1); אילין יתירייא מה אינון what are those additional (days)? *RuR* 134:142 [↓מותר]

יתיר adv. **more** (↓יתיר adj.; CPA יתיר מן LSp 89) a. alone: יתיר הוון it was more (i.e. a longer distance) *Yom* 40b(32); הב <ליה>(V) יתיר give him more *Pea* 21b(19); בעיא היא יתיר(V) it (i.e. the ground) requires more (time) *Kil* 27d(20); *ib.V* 29d(33); דמשעבדין בבניהון יתיר who subjugate their children more *BB* 16b(52); b. in phrase יתיר מן more than: ויתיר מן מה דאת more than you are worth *BR* 197:4; יתיר מן כן more than this *Ḥag*

כ

כ־ prep. **as, like, according to** (BA כ־ KBL 1084; ↓הך prep., כאילו, כר, כדון, כחדה, כלפי, כלוקבל, כמה, כמין, כמיסת) **1. as, like:** כהדה *Ket* 15c(39); *PRK* 393:12; כהדה עגלתה תמימתה like that unblemished heifer *BR* 621:1; **2. according to:** רבה כרבוחיה וזעירה כזעורותה *FPT* 43:33[05; H הבכור כבכורתו והצעיר כצעירותו]; עכיד כמנהגך *Ber* 5c(48); *Meg* 70d(14)

כאב vb. **to cause pain** (↓כייב; Sy כְּאֵב LS 314) Pa. איך כייב ה׳ ברוגזיה how God caused pain in his anger *EchR* 96:6 [expl. יעיב Lam 2:1]; *EchRB* ib.

כילו, כְּאִילוּ conj. **as if** (↓אילו; MH כאילו Jast 49) אין מיית אנה כהדא זמנא כְּאִילוּ דלא מיתת were I to die now, it would be as if I hadn't died *FPT* Gen 46:30[04]; *FTP* ib.; *TNGl* ib.; כאילו קיימין הכא עימן as if they were standing with us *FTV* Dt 29:14; כילו אדם זכיי שפך as if he had spilled innocent blood *TN* Lev 17:4; *ib.* Gen 31:15

On the spelling כילו, v. Sok, Leshonenu 33(1969):34.

כבד n.m. **liver** (↓חצר כבד; SA כבד Ham 494:254+) sg. כהדין ערבאה דהו{ה}<א> נכיס אימרא וחמי ככבד{א}<ה> like the Arab who slaughters a ewe and looks at its liver *EchR* 20:2 // *KohR* 30c(16); עד דנחת כבדיה until his liver went down (out of place) *EchR* 116:11

כבד vb. **to be heavy** (H כבד HAL 434) Pe. **to be heavy:** וכבד מבכי heavy from crying *EchRB* 116:12 Af. **to make heavy:** לביה אנה מכבד I make his heart heavy *SYAP* 4:12

[**כבוד** n.m. **honor** (corrupt < H כבוד) sg. כבודיה *TN* Gen 49:2]

כבוש n.m. **fastening** (↓√כבש) pl. כבושיהון *TN* Ex 27:10 [H חשקיהם]; *ib.* 11; 36:38; 38:10; 11; 12; 17; 19

כבלנה, pl. **כבלנין** n.f. **concubine** (SA כבלנה, pl. כבלנייה Ham 559:66+) pl. כבלנין דנפקין בני חורין concubines who have gained their freedom *PalLaws* 65:15

כבר adv. **already** (CPA כבר LSp 90, SA כבר LOT 3/2 139:71) ולא כבר צלינן didn't we already pray? *Ber* 8c(52); כבר מילתך אמירה your word is already said *ib.* 12c(48); *Suk* 54a(15); כבר יהבית פלגא I already gave half *BQ* 5c(43); כבר דעבדון שמייא ניסין heaven has already done miracles *Tan* 64b(59); *Meg* 74b(10); *Giṭ* 48a(59); *AZ* 40a(13); *EchR* 44:20; *ib.* 53:7

כברה, cs. **כברת** n.f. **stretch of land** (< H כברה HAL 438) sg. כברת ארעא *TNGl* Gen 35:16 [H id.]; *FTV* ib.; *TNGl* ib. 48:7

כבש, det. **כיבשה** n.m. **ramp** (↓√כבש; Sy כֶּבְשָׁא LS 217) sg. כיבשא למדבחא the ramp for the altar *TNGl* Ex 20:26

כבש #2 n.m. **a basket** (< *כפש < κάμψα L-S 659; cf. MH כפישה Jast 659) sg. כבשה דאהיני a basket of unripe dates *BQ* 5b(61) // *BB* 15b(4)

Lieb, YN 120.

כבש (a/o) vb. **to conquer, subdue, press down, preserve** (↓כבוש, כבש; CPA כבש LSp 90, SA כבש Ham 501:134+) Pe. **1. to conquer:** כבש *TN* Num 32:4; *ib.* 41; וכבשו יתה *ib.* 39; עד זמן דתכבשון יתיה until you conquer it *ib.* Dt 20:20; לית את יכיל כביש לקרתא you can't capture the city *EchRB* 102:2; *ib.* 69:4; *BR* 1183:2; **2. to preserve, pickle:** כד הינון כבשין הדא קפריתא when they preserve the caper *Mas* 51c(5); ויכבוש ביה טרוקסימיה he will preserve endives in it (i.e. vinegar) *EchRB* 53:4; **3. to subdue:** a. general: וכבשת כל אילנייה it overtakes all the trees *TN* Gen 49:22; דילמא לא כביש צינתה won't it overcome the cold? *Šab* 7a(43); כבשון he subdued them *BR* 1051:12 [expl. הורד Gen 39:1, w. ref. to Ps 72:8]; וכבוש אילין יהודאין דמרדו בך subdue those Jews who rebelled against you *EchR* 83:5; b. by magical means: הך

דכבש אלהא עלמא just as God subdued the world *AmGen* 9b:19; *ib.* c:6; *SYAP* 2:20; pass.part. הך מה דשמיה כבישין קודם אלהא וארעה כבישה קודם בני אנשה ובני אנשה כבישין קודם מותה ומותה כביש קודם אלהא just as the sky is subdued by God, and the earth is subdued by men, men are subdued by death, and death is subdued by God *Am* 16:12; 4. **to press down hard:** וכבש ידיה he pressed his hand hard (on the plow) *Tan* 69b(29) [// ותקף ידיה *EchR* 40:2]; למיכבוש עלוי כ{ו}<יי>ף to press down a rock on it *Er* 24b(33); *Beṣ* 62c(63); pass.part. אלין דשב<י>לין {כ}<ד>אורייתא כב{ו}<י>שין בלבהון those in whose hearts are paved the paths of the Torah *VR* 368:5 [expl. מסילות בלבבם Ps 84:6]; **5. to tread under foot:** עד דסנדלה ברגלך כבוש בוכא while the sandal is still on your foot, tread the thorn *PRK* 172:2; ויקלל רגליה ולא יכבוש he should make his foot light and not tread *Ḥaliṣa* 101:2; **6. to bind:** וכבש *TN* Ex 38:28 [H וחשק]; pass.part. דכביש בשושלן דלא ד[נ]חש who is bound by chains not of bronze *Am* 11:6

Pa. **1. to subdue:** a. general: ובכישו יתה *TN* Gen 1:28 [H ורדו בה]; *FPT* ib. 35:9; עד דאת מכבש ברבריין before you subdue the barbarians *EchR* 83:5; b. by magical means: והיך מה דאת מכבש אילנייה just as you subdue the trees *Am* 16:6; הוא מכבש לך *SYAP* 2:32; **2. to pickle, preserve:** למכבשא ביה חסין to pickle lettuces in it (i.e. vinegar) *EchR* 53:4; **3. to bind:** pass.part. מכבשין *TN* Ex 38:17 [H מחושקים]

Itpe./a. **1. to be conquered:** ותתכבש ארעא *ib.* Num 32:22 [H ונכבשה הארץ]; *ib.* 29; **2. to be subdued by magical means:** דלית אנה מתכבש מן יליד דאתה I am not subdued by one born of a woman *SYAP* 2:30; כן יתכבשון קדמי כל אמרי בשתי so may all those who speak evil of me be bound *AmGen* 9c:1; *ib.* 3

כגון conj. **as if** (TBA, MH כגון Jast 219) כגון דאתיין אינון עלינן as if they come upon us *Soṭ* 23a(39); כגון דהוון אילין כיסייא רברבין as if those money bags were large *BQ* 3c(60)

כגון prep. **like, as** (MH כגון Jast 219) a. before pron.: כגון אנא דאית לי תר<ת>יי מן תר<ת>יי like myself who has two (daughters) from two (wives) *Qid* 64b(53); *BM* 10c(26); *San* 22d(44); כגון אנן דאזלין עליהון like us who attack them *Soṭ* 23a(39); *MQ* 83b(16); *KohR* 16a(40); b. before noun: כגון אילין קורייאי like those villagers *Šab* 4a(22); כגון הדה סוסיתה like GN *RH* 57d(44); כגון אילין כסייא טיברייאה like those Tiberian glasses *Nid* 50b(8); כגון הדין מסאסא like that goad *PRK* 339:4; *Kil* 32d(23); *Or* 60c(63); *Meg* 72d(12); *Ned* 37a(5); *BQ* 2d(49)

Dalm, Gr 227. For add. exx. in PT, v. CTY 2:657+.

כד n.m. **vessel** (TBA כדא Jast 612, Sy כַּדָּא LS 318) sg. נפ{ו}<י>ח בכדא blown up like a rounded vessel *VR* 770:2; ואתעבד בכדא *ŠR* 18a(2)

Brand, Ceramics 195+.

כַּד, כְּדִי, כֵּיד conj. **when** (< כדי; CPA כד LSp 90, SA כד ST Gen 12:12, כד ד־ LOT 3/2 193:87) כַּד *FPT* Gen 2:18[02]; כיד *PRK* 297:1; כֵּיד *SYAP* 36:7; כְּדִי *FPT* Gen 37:23[04]; *TN* Ex 32:19; כדו (= כד הוא) *Pea* 15c(37); כדי (= כד היא) *AZ* 40d(9); כתי (= כד תהי) *Hor* 46a(2);- a. at head of a clause: כד אשלם *TN* Gen 27:30 [H כאשר כלה]; *ib.* Ex 10:10; Lev 15:23; and passim in *FPT*, *TN*, *TNGl*, and *FT*; כד עברת ליה אימיה when his mother was pregnant with him *Pea* 15c(44); כד רטיב ... כד הוא נגיב when it is moist ... when it is dry *Kil* 31c(34); כד דאית ביה חמשה קטרין when it has five knots *Šab* 8b(15); כד תימוט בירה when a fortress collapses *PRK* 242:2; כתי פשיטא לך when it is clear to you *Hor* 46a(2); and passim in PT and midrashic texts; b. in second position: ר׳ יוחנן כד הוה אכל when PN ate *Dem* 21d(49); שמייא כד אינון נקיין מן עננין when the sky is clear of clouds *Suk* 54c(17); *Ter* 41c(29); *Šab* 10a(49); *ib.* c(16); *Švu* 34d(26); *BR* 935:3; *VR* 286:3; אילין יהודאי כד ילידת הוון עציבין when she gave birth, the Jews were sad *EchRG* 83:4

On the vocalization, v. Dalm, Gr 234. כד is employed in subordinate clauses in JPA w. all tenses of the vb. However, as pointed out by Kut, SGA 52+, כד is not employed in JPA — as in other A dialects (e.g. Syriac) — in circumstantial clauses for which מן + part. is employed (↓מן conj. All the exx. quoted by Ros, Agnon Vol 321, are from subordinate clauses). On the form כתי, v. Lieb, OY 80, n. 118.

— **כד נפק ב־** prep. **similar to** (calque < MH כיוצא ב־ Jast 587) בר זוגא כד נפיק ביה a spouse similar to him *FT* Gen 2:18 [H עזר כנגדו]; *FTV* ib. 20; בדמותן כד נפק בן in our image similar to us *FTP* Gen 1:26

כדב vb. **to deny** (↓כדבן; SA כדב Ham 489:119+) Pa. וכדבת *TN* Gen 18:15 [H ותכחש]; כדבת *TNGl* ib.

13; וכדוות *ib.* 15; חבדבון *ib.* Lev 19:11 [H תכחשו]

כדבן n.m. **deceiver** (↓ √כדב) sg. כדבנא *ŠR* 26b(4) [// ↓כזבן]

כדו, כְּדוּן adv. **now** (< כד הוא + ־ן); CPA כדו LSp 90, SA כדו Ham 545:150+) a. alone: כְּדוּן *FPT* Gen 4:11[02; H עתה; voc]; *TN* ib. 34:31; *ib.* Ex 6:1; Num 11:23; Dt 2:13; כדון מפרשין does one set out to sea now? *Šab* 5b(28); לא הוון בעיי מיבדקונה אלא כדון (the water) only needed to test her now *Soṭ* 20a(22); *BM* 10c(47); *BB* 16b(48); *San* 22c(56); *VR* 635:5; *VRK* 250:4; *KohR* 29d(13); וכדון את גחיך לן and now you are laughing at us *Kil* 32c(24) [≠ ההיא שעתא]; *BQ* 6b(39) [≠ בקדמיתא]; b. in var. phrases; 1) מיי כדון (= מהיא) what is it then? (i.e. what is the law/decision?): *Ber* 6b(58); *Švi* 38b(36); *Ter* 43d(25); *Or* 63a(23); *Šab* 10b(19); *RH* 57a(11); *Meg* 75b(2); *Ket* 25a(33); *Švu* 33a(24); *Nid* 50a(1); 2) מן כדון from now on [CPA מן כדו LSp 91]: לא יתקרי שמך מן כדון יעקב from now on your name will not be Jacob *FPT* Gen 35:10[03]; *TN* ib. 26:29; *ib.* Lev 20:17; *Dem* 22a(22) // *Tan* 66c(6); לית אתון צריכין ליה מן כדון you don't need it from now on *PRK* 138:3; *EchR* 29:19; *KohR* 2a(20); 3) עד כדון [CPA עד כדו LSp 90]: a) until now: *FPT* Gen 29:5[05]; ועד כדון לא הוון ידעין until now they didn't know *TN* ib. 2:25; *ib.* 24:60 [≠ מן הכא ולהלא]; Ex 7:16 [H עד כה]; Dt 12:9; עד כדון דבר מרובה היה דבר ממועט until now (we have dealt with a) large thing. If it were a small thing? *Dem* 24c(44); *Or* 61d(49); *Bik* 64b(11); *Yom* 40b(28); *Soṭ* 22b(32); *Ket* 33d(60); *San* 25a(13); b) in addition, still: ועד כדון חמש שנין *TN* Gen 45:6 [H ועוד חמש שנים]; *ib.* Lev 25:51; עד כדון את בקשיותך you are still steadfast in your stubbornness *Ber* 11b(51); עד כדון מיתקרי it is still called *Ḥag* 78d(27); *BR* 763:3; *PRK* 175:6; בעיא היא עד כדון it still has time to go *Yev* 6a(44) // *Nid* 49b(19); *Mas* 49b(17); *Tan* 66c(51); *Meg* 71a(24); *PRK* 423:10; *KohR* 19c(46); c. w. negation not yet: ואדם עד כדון לא אתברי man has not yet been created *TN* Gen 2:5; עד כדון לא עלת (the new year) has not yet come in *RH* 57a(48); עד כדון לא תסל{ו}<י>ת מן מפייס על הדה I have not yet finished appeasing (him) concerning this *BR* 952:4; d. fol. by ד־: וכדו דצבעתיה אוכם now that you have dyed it black *BQ* 6d(61); וכדו דמית now that he has died *EchRG* 83:4; כדו דאמרת *BR* 452:3

On the etym., v. Dalm, Gr 212; on the phrase מיי כדון, v. M. Assis, Tarbiz 46(1977):45; on the phrase עד כדון, Frankel, Mavo 12a; Bacher, Term 2:147.

כדור n.m. **ball** (MH כדור Jast 613) sg. בגין כן ציירין לה בכדורא בידה therefore they make his (i.e. Alexander's) image with a ball in his hand *AZ* 42c(46)

[**כדי** prep. **in order to** כדי למחבבא in order to love *FTP* Dt 33:3]

כדיי adj. **worthy** (< MH כדיי Jast 613) a. as adj.: sg. לית את כדיי you are unworthy *KohR* 24b(22); לית הוא כדיי *ib.* 16; pl. אין הוון כדיי *ib.* 19b(1); b. w. fol. inf.: כדיי את מצלייא ומתענייא you are worthy to pray and to be answered *Tan* 64b(41); *ib.* 46; 53; 60; לית הוא כדיי למחמי סבר אפיי he is not worthy to see my countenance *PRK* 191:2; כדיי הוא ר' הונא למתי הכא PN is worthy to come here *KohR* 24b(28)

כדכדין, כדכדינון n. **chalcedony** (< *καρχηδινόν Löw, Lehnw 299) sg. כדכדינה *TN* Ex 28:18 [H נפך]; *ib.* 3:11; כדכדי{י}נון *PRK* 296:5 [expl. כדכוד Is 54:12]

כדכוד n. **a precious stone** pl. אבני כדכודיה *PRK* 296:7; אילין כדכודיה *ib.* 296:6

Fl, TMW 2:449; Lehnw 299.

כדין, כְּדֵן adv. **so, thus, in this manner** (< כ־ + דין; ↓ בכדן, הכדן adv.; CPA כדן LSp 91, SA כדן ST Gen 24:30(Var)) *FPT* Ex 7:11[04; voc];- a. alone: *ib.* [H כן]; Lev 23:43[06]; *TN* Gen 32:5[H כה]; *ib.* Ex 16:17; Lev 19:14; and passim; אין לאחורוי קפץ כדן לקומוי מהוא if he jumped backward so, forward what (can he do?) *BR* 639:1; *ib.* 1142:3; אוף לא כדין not even so (i.e. even less) *PRK* 300:6; *EchRB* 53:15; *KohR* 26d(3); *SYAP* 36:67; b. fol. preps.: 1) (מן) בגין כדין: ↓ בגין, מן בגין; 2) מן בתר כדן: ↓ מן בתר; c. in var. expressions: 1) כל כדן so much [CPA כול כדן LSp ib.]: כל כדין אתחוי לאבדם so much was shown to Abram *TN* Gen 15:17; *ib.* 34:31; 2) מהו כדן why so? *BR* 818:4; *ib.* 1096:2; *BRV*[60] 1116:2

כה adv. **here** (↓ הכה; CPA כא LSp 90) a. locative: 1) ≠ (ה)כה: הכא את אמר ... וכא את אמר הכין *Švi* 34d(7); *Yom* 38d(64); 2) ≠ תמן: תמן איתאמרת וכא לא איתאמרת *Švi* 33b(8); *Kil* 31c(58); *Or* 62c(8); *Ned* 38a(44); *Naz* 57d(38)[!]; מיכא ציבחר ומיכא ציבחר from here a bit and from there a bit

Pea 20d(38); *Kil* 29d(20); *Suk* 55b(40); *Naz* 52d(15); מסדחה מכה ומסדחה מכה there is a special reading tradition (of the words) on each side (of the given word) *MMDam* Gen 19:4; *ib.* 49:20; לכא ולכא *Beṣ* 63a(26); 3) w. var. preps.: מיכה, לכה [↓ supra, usage 2]; 4) in var. formulaic usages: וכה אתינן מתני here we have come to learn *Mas* 50c(31); *Giṭ* 49a(10); ר' יונה שמע כולהון מיכא PN learns all of them from here *Švu* 34b(48); b. temporal: מיכא ולהלן *BM* 12a(45); *PRK* 305:4; *ib.* 412:11

כהוגן adv. **properly** (MH כהוגן Jast 336) אנא לא שאליח כהוגן I did not ask properly *EstR* 13c(23)
Löw, Lehnw 220.

כְּהוּנָּה, det. **כהונתה** n.f. **priesthood** (↓כהן; SA כהנה ST Ex 29:9) כַּהֲנָתָה *FPT* Gen 49:3[22];- sg. כהונתה *TN* Ex 29:9; כהונתה רבתה the high priesthood *ib.* 28:41; 29:44; 40:13; Lev 16:33; Num 3:4; Dt 10:6; דסליקה לכהונתא she rose up to the priesthood (by becoming a priest's wife) *Ket* 25c(32); דנחיתא מן כהונתא she went down from the priesthood (i.e. does not have privileges as wife of a priest) *ib.* פסילין אינון מן כהונתה they are disqualified from the priesthood *PalLaws* 65:8; *ib.* 10; 14; כהנתכון *TN* Num 18:7 [H כהנתכם]

כהי vb. **to grow faint, make dim** (SA כהי ST Gen 27:1) Pe. **to grow faint:** a. of eyesight: וכהיין עינוי *TN* Gen 27:1 [H ותכהינה עיניו]; *ib.* Dt 34:7; *FPT* Lev 22:27[06]; *TNGl* ib.; ואודנך ועיינך כהיין your hearing and eyesight are failing *KohR* 29d(13); *ib.* 24b(23); עייני כהייא *Ned* 41b(63); b. of color: והא כהה מכחשה the sore became dull *TN* Lev 13:56 [H כהה]; כהיה *ib.* 21; 26; 28
Af. **to make dim:** דמכהייה עיינין which makes the eyesight fail *TNGl* ib. 26:16 [H מכלות עינים]

כהן, det. **כָּהֲנָה** n.m. **(Jewish) priest** (↓כהונה; CPA כהן LSp 91, SA כהן Ham 488:99+) כָּהֲנָה *MMDam* Ex 36:9;- sg. *TN* Lev 21:9 [H id.]; *ib.* 22:11; לא הוה אבוך כהן wasn't your father a priest? *Švi* 36c(17); חד כהן *Qid* 65d(43); *San* 18b(9); כהנה *TN* Lev 17:5; *ib.* 27:23; Num 5:26; Dt 20:2; פלן כהנא so-and-so the priest *Švi* 36c(17) // *Giṭ* 43c(40); פינחס כהנה כד יוסטא *Naveh* 58:1; *Pap* 1:1; כהין רב high priest *FTV* Dt 26:3; כהנא רבה *TN* Ex 21:14; *ib.* Lev 16:1; *EchR* 84:4; pl. כהנין *TN* Ex 19:6; כהנייה *ib.* Dt 27:15; *Ber* 12a(35); *Švi* 36c(55); *San* 29a(34)

כוב n.m. **thorn** (CPA כוב LSp 90, SA כוב Ham 445:31) sg. עד רסנדלה בדגלך כבוש כובא while the sandal is on your foot, trample the thorn *PRK* 172:2 // *BR* 433:4; כ[י] סחת כוב ולא שלם ד‹ר›וס כובה לה it (i.e. the sickle) cut down the thorn, and it was not finished *BR* 508:9; pl. כובין *TN* Ex 22:5 [H קוצים]; *FT* Gen 4:16; מגבב כובין הוא he is a gatherer of thorns *EchR* 51:20; חקלוון דכובין fields of thorns *PRK* 197:5; סייגין ‹ד›כובין fences of thorns *AZ* 44d(58); עד היא פגה אפקת כוביה while it (i.e. the earth) was undeveloped, it produced its thorns *BR* 15:1; נקרוץ נסדר לאילין כובייא let us get up early and gather those thorns *AZ* 44d(37)

כוב #2 n.m. **pitcher** (Sy כּוּבָא LS 320) sg. חד כוב דחמר a pitcher of wine *PRK* 195:9
Brand, Ceramics 205+.

קובע ↓ כובע

כַּוָּוה, pl. **כווין** n.f. **window** (CPA כוא, pl. כוין LSp 91) sg. אפיק רב דישיה מן כוותא PN stuck his head out of the window *Er* 18d(28) // *AZ* 44b(2)[!]; אודיק ר' מן כוותא PN looked out the window *Beṣ* 63a(38); *Yev* 6b(40); *ib.* 12d(57); *EchRB* 47:2; *KohR* 20b(18); pl. מ[י]‹ר›דקין עלייך מין כווייה *FTV* Gen 49:22; כַּוֵּוי שמיא the windows of heaven *FPT* Gen 8:2[02; H ארבות]; *TN* ib.; *ib.* 7:11

כְּוִוייָה, det. **כווייתה** n.f. **burn** (↓√כוי; SA כויה Ham 509:214+) sg. כוויה *FPT* Ex 21:25[01; H id.]; כויה *TN* ib.; *ib.* Lev 13:24; כויתה *ib.*; 25[!]; 28[!]

כוון vb. **to direct** (CPA כון refute, censure LSp 91, SA כון Ham 454:160, ככן ib. 159) Pa. **1. to turn** (intr.): וכוונן *TN* Dt 2:1 [H ונפן]; וכוינו *ib.* Num 34:10; תכוונון *ib.* 8; Ex 19:2; 32:15; Num 17:7; Dt 1:40; **2. to direct:** למכוונה יתה באורחא *ib.* Num 22:23 [H להטותה הדרך]; pass.part. ודן תרעה דמכוון עד ציח שמייה this is the gate which is directed towards heaven *FPT* Gen 28:17[05]; כד הוה חמי מכוונא *Kil* 32c(39) // *Ket* 35b(42); שהד[ין]‹ו› מכוונה הוה חקר וכד הוה חמי הכין והכין הוה מכוון when he saw the evidence (of the witnesses) harmonized he cross-examined. When he saw it here and there, he tried to harmonize (it) *San* 22a(47) // *ib.* 21c(1); מכוונן *TN* Ex 26:5 [H מקבילות]; **3. to arrange:** מכוונין לה *Švi* 33d(13) [expl. מכוונין Tib. 1:6]; **4. to intend, do s.t. w. intent:** אנא מן יומיי לא כוונית I never (recited the

prayer) with intent *Ber* 5a(40); *ib.* 8c(54) // *RH* 59d(17); *Šab* 3a(60); **5. to do s.t. in an exact manner:** אילו הוינן אנא ואת עלין בחד חרע דילמא הוינן יכלין מכוונה if you and I were to enter through one gateway, could we do it exactly evenly? *Šab* 17b(42)

Itpa. **1. to intend, do deliberately:** ודי לא אתכוון ליה *TN* Ex 21:13 [H ואשר לא צדה]; הא מתכוונא לא אתכוון *FTP* Num 22:30; *TN* ib.[!]; אתכוונית משמרתון ולא אתכוון אלא מיכול פיתא חמימא he didn't intend to forcibly convert them. He only intended to eat hot bread *Švi* 35a(56) // *San* 21b(19); *Qid* 60b(7); *BM* 8c(5); מיתכווין למיקטלינה he intended to kill him *VRV* 744:3; **2. to aim:** תהוי מתכוין ונכת יתיה you will aim and bite him *TN* Gen 3:15; **3. to be directed:** אתכוון פתגמא *ib.* Dt 13:15 [H נכון הדבר]; 17:4

כְּוָות(־) prep. **like** (↓דכוות; CPA כות(־) LSp 92, SA כות(־) Ham 491:178+) a. w/o suf.: אן אנן משכחין כווח דין גבר where do we find a man like this? *TN* Gen 41:38 [H כזה]; *ib.* 44:18; Num 12:7; Dt 4:7; *FT* ib. 33:3; b. w. suf.: והא ר' יורן סבר כווחי behold, PN holds the same opinion as I *Sot* 16c(17); מן כוותך *TN* Ex 15:11 [H כמוך]; *ib.* Dt 3:24; דלא לעית באוריתא כוחיה because you didn't study the Torah like him *KohR* 24b(17); *Ber* 3a(6); *Švi* 39a(10); *VR* 548:3; כְּוָתַן *FPT* Gen 34:15[03]; כוותכון *TN* Lev 19:18; כוותהון *ib.* Dt 7:26

כוז n.m. **type of jar** (↓כוזה, כוזי; Sy כּוּזָא LS 320) sg. אהן כוזא לא בלע that *k.*-jar does not absorb *AZ* 41b(62)

Brand, Ceramics 207+.

כוזה, det. **כוזתה** n.f. **type of jar** (↓כוז) sg. זפתין כוזתא one covers a *k.*-jar with pitch *MQ* 81b(9); *ib.* 10; ולא זפתין כוזתא *ib.*

Brand, Ceramics 207+.

כוי vb. **to burn** (↓כווייה; CPA כוא LSp 91) Pe. a. intr.: כל גומרה דלא כויה בשעתה לא כויה a coal which does not burn in its time will not burn *MŠ* 56c(3) // *Beṣ* 61c(19) // *Ḥag* 78a(50); b. trans.: גומרין דאתון הוה נוריה דנמרוד ולא יכיל למכוי רגלוי דסבך Nimrod's fire was coals of an oven, and it couldn't burn the feet of your forefather (Abraham) *SYAP* 11:6

כוכב n.m. **star** (CPA כוכב LSp 91, SA כוכב Ham 486:6+) sg. כוכב חד *TN* Gen 50:21; *MŠ* 55b(63) // *EchR* 52:4; איתחמי כוכבא בטיהרא a star appeared at noontime *AZ* 42c(7); חמינן כוכב סלק ונחית חמינן כוכב אזיל ואתי we have observed a star rising and setting. Have we observed a star going across (the sky)? *RH* 58a(16); כמין כל' כ' בא *MQ* 82d(53); pl. כוכבין *TN* Gen 37:9; *ib.* 50:21; ובלחוד דיתחמון תלתא כוכבין provided that three stars are seen *Ber* 2b(22); כוכבי שמיא the stars of heaven *TN* Ex 32:13; *ib.* Dt 28:62; כוכביא *Ber* 2a(30); סידור כוכביה the ordering of the stars *TN* Dt 4:19

כוכבה, det. **כוכבתה** n.f. **Venus, evening star** (Sy כּוֹכַבְתָּא LS 321, MH הכוכבת Jast 619) **1.** sg. det. **Venus, the morning star:** הדא כוכבתא דצפרא איילתא דשחרא הוא the morning star is *'ayyalta de-šaḥra* *BR* 527:2; *Ber* 2c(35) // *Yom* 40b(35); **2. evening star:** sg. תלתא כוכבין בר מן הדא כוכבתא three stars with the exception of the evening star *Ber* 2b(23)

Rabb, ST 591.

כוכלן n.m. (unclear) *TN* Gen 25:25

כול vb. **to measure** (↓כלכל, מכלה; CPA כיל LSp 92, SA אכיל ST Ex 16:18) Pe. **to measure:** הא שקא והא סלעא והא סאתא קום כול here is the sack, the coin, and the measure. Come measure (it)! *San* 27d(36) [↓af.] // *VR* 845:3

[Pa. **id.:** מכייל *FTP* Gen 38:26; but v. af.]

Af. **id.:** במכלתא דאנש מכיל בה מיתכיל ליה by the measure with which a person measures, he is measured *FPT* Gen 38:26[04]; *FTV* ib.; *TN* ib. 25[!]; דבית ר' ינאי הוון מכילין בה דבש the household of PN used to measure honey in it *Šab* 11a(47) // *Pes* 37c(40); *Beṣ* 62b(10); קום אכיל *SanG* 27d(36) [↓pe.]; *Beṣ* 62b(10)

Itpe. **to be measured:** מיתכיל [↓af.]

כולב n.m. **axe** (< Akk *kalabbu* Kaufman, Influences 61; CPA כולב LSp 93) sg. *BR* 360:1; קנתא דכולבא axe handle *Naz* 51b(28) // *Ned* 36d(21)[!]; קולבא *Naz* ib. [crossed out in Ms.L]

For a doubtful occurrence, v. *VRVar* 76:1.

כולי, det. **כליתה, כוליתה** n.f. **anger** (< χολή Lehnw 288) sg. כוליתיה(TN: כליתיה) דאח<וך> your brother's anger *TNGl* Gen 27:44 [H חמת אחיך]; *FTV* ib. 45; *FTP* ib. 44:19; כליתה *TN* Dt 9:19; *ib.* 22; 27

כולייה, det. **כוליתה**, pl. **כוליין** n.f. **kidney** (CPA כוליתא, pl. כוליאן LSp 93, SA כליאתה pl. Ham 494:256+) sg. דחסיר כולייה lacking a kidney *TNGl* Lev 21:20 [H מרוח אשך]; *ib.* 23; כוליתה *Am* 10:7; *AmGen* 2b:11; *ib.* 6a:13; pl. כולייתה *TN* Lev 8:16; כולייתיה *ib.* 3:4; כלייתה *ib.* 10; כליתה *ib.* Ex 29:13; Lev 3:4

כולך n.m. **soft wool from goat's hair** (< Per *kulk* Vullers 2:820) sg. חַיזרתי על כל מפרשי ימים ואמרו לי כולכא שמו I inquired of all the sailors and they told me that it is goat's hair wool *Šab* 4c(19) [expl. כלך Mib. 2:1]
Fr, AF 40; Geiger, AAC 223.

כומר n.m. **pagan priest** (CPA כומר LSp 94, SA כומר Ham 488:98) sg. כומרה *PRK* 170:2 [expl. הכהן Jud 18:27]; *EchRB* 72:10; pl. כומרייה גנבון אלהיא the priests stole the gods *BR* 247:9; *TN* Gen 47:22; *ib.* 26; Num 21:28; *FT* ib.

כונת n.m. **spelt** (CPA כונתין pl. LSp 95) pl. כונתיה *TN* Ex 9:32 [H כסמת]
Löw, Flora 1:773+.

כוסבר n.m. **coriander** (< Akk *kusibirru* AHw 486; ↓כוסברה) sg. *FTV* Ex 16:31 [H גד]; *TNGl* Num 11:7; *Šab* 10a(31); כסבר *TN* Ex 16:31; *ib.* Num 11:7; *TNGl* ib.; כוסברה *Dem* 21d(8)
Löw, Flora 3:441+; Zimmern, Fr 57.

כוסברה, det. **כוסברתה** n.f. **coriander** (< Akk *kusibirrūtu* AHw 486; ↓כוסבר; Sy כוסבַּרתָא LS 338) sg. כוסברתא *Dem* 21d(7) [expl. כוסבר Mib. 1:1]; *ib.* 8
Löw, op. cit.; Zimmern, op. cit.

כוסיי n. (unclear) sg. ואת תהוי כוסייהון you will be their *ŠR* 10b(14)

כּוּפְפִי, pl. **כופפיין** n.f. **spelt** pl. כּוּפְפִיָּיתָא *FPT* Ex 9:32[04; H כסמת]

כופריי adj. **Cypriote** pl. אילין כוצלייא כופריא those Cypriote onions *Švi* 34a(59)
Löw, Flora 2:129.

כור n.m. **kor, a measure of capacity** (< Akk *kurru* dry measure Kaufman, Influences 65; SA כור ST Lev 27:16) sg. *TN* Lev 27:16 [H חמר]; *ib.* Dt 32:14; *FT* ib.; סלק (V)מיכא ציבחד ומיכא ציבחד כורה a little from here and a little from there adds up to a *kor Pea* 20d(38); pl. מ׳ כודין רברבין 40 large *kors BM* 10c(59); *RuR* 146:237
On PT *Pea*, v. Lieb, TK 1:178.

2# כור n.m. **furnace** (CPA כור LSp 92, SA כור Ham 496:299+) sg. כורה דפרזלה *TN* Dt 4:20 [H כור]

כורזתי **I gave** (<χαρίζεσθαι [σοι βίᾳ] GLLT 102) בייה (כורסתי(text : בורוסתי did I give it to you against your will? *Ned* 38a(28)

כוריס prep. **except for** (< χωρις *PalLaws* 59) ולא נסכן אגרת שבוקין כוריס דאחת[ה] דאחוי... (those women) do not take a writ of divorce except for the wife of his brother ... *PalLaws* 65:8

כורכה, pl. **כורכון** n.f. **sheaf of grain** (↓√כרך) sg. כורכת‹י› *TN* Gen 37:7 [H אלמתי]; pl. כורכון *ib.*; *FT* ib.[!]; כורכוותי כורכוותכון *TN* ib.

כורסי, pl. **כורסון** n.m. **chair, throne** (CPA כורסי, pl. כורסון LSp 98, SA כרסי Ham 493:224+) **1. chair:** sg. תחות כורסי אימהתהון under the chair (i.e. the birthstool) of their mothers *PRK* 158:18 // *VR* 645:9; pl. ואית דאייתי כורסון some brought chairs *KohR* 10a(22); **2. throne:** sg. כורסי איקרה His throne of glory *FPT* Ex 17:16[23]; *TN* ib.; כורסי מלכותה *FPT* ib. 12:29[23]; *TN* ib. 11:5; *ib.* Dt 17:18; מן טעינין כורסייה carrying the (heavenly) throne *BR* 917:4 // *EchR* 133:4

כורת, det. **כורתה** n.m. **tree trunk** (MH כורת TMW 2:418) sg. כורתא דחרוביתא the trunk of a carob tree *Soṭ* 17b(16) // *Pea* 20a(57)[!]

כושיי adj. **Ethiopian, negro** (CPA כושי LSp 92, כושאי HS 9:36) sg. גבר כושי‹י› a negro man *FT* Num 12:1; הדין כושייה *ib.*; *TNGl* ib.; אתה כושיה a negro woman *TN* ib. [H כושית]; אתתה כושיתה *ib.*

כושר n.m. **propriety** (↓√כשר; Sy כושרָא LS 350) sg. אית לך כ‹ו›שר do you have propriety? *Yev* 12d(57); כד הוה חמי לון עבדין בכושר when he saw them acting properly *Suk* 55b(63) [≠ ↓פחז]
Eps, MNM 422.

2# כושר n.m. **distaff** (H כישור HAL 451) pl. אית לך כוש‹ר›ין do you have distaffs? *Yev* 12d(57)
Eps, MNM 422, n. 1.

כותח n.m. **type of prepared food** (MH כותח Jast 627, Sy כּוּתָא LS 351) sg. חד גרב דכותח a barrel of *k*. *BM* 9b(1); *Pes* 27d(1); באילין גרבייא דכותחא *ib.* 29c(54)
Löw, ZA 22(1909):82; *BPes* 42a for a list of its ingredients.

כותיי n.m. **Samaritan** (< GN כות(ה) 2K 17:24; 30) sg. חד כותיי *MŠ* 55c(8); *Tan* 68d(56); *ib.* 69a(4); *MQ* 83b(35) // *San* 25b(6); חד כותאי *EchR* 51:11; *ib.* 101:16; חד כותי[!] *Švi* 38d(31); *PRK* 193:1; לא יח{ס}<ש>דונך כותאי let them not suspect you (of being) a Samaritan *Yev* 3a(32); ההוא כותייא *Tan* 66d(9); *ib.* 68d(62); pl. אילין כותאי *Pea* 21a(3) // *Er* 20d(16); *Yev* 3a(29); *San* 28b(4); *BR* 668:3; *ib.* 711:1; *VR* 122:7; כותייא *AZ* 44d(35); *ib.* 43; 44; כותאי דקיסרין *ib.* 53; 45

כותל, det. **כותלה** n.m. **wall** (CPA כותלא det. LSp 99, SA כתל Ham 586:240+) sg. בין כותל לכותל between one wall and another *BB* 13b(61); משתין בכתלא (the dog) urinates on the wall *San* 20b(16); בכותלא דגניי ביה in the case of a wall in whose (shade) they sleep *Tan* 69b(43) // *ib.* 64d(24); והפך אפוי לכותלא he turned his face to the wall *Mas* 51b(46); *BB* 13b(62); *TN* Num 22:25; *ib.* 35:4; כותל דמדבח' the wall of the altar *ib.* Lev 1:15; *Kil* 27a(7); pl. בכותלי דבייתה *TN* Lev 14:37 [H בקירת]; *ib.* 39; (G)שרון ציירין על כותלייה they began to depict on the walls *AZ* 42d(29); *San* 27d(58); *TN* Ex 30:3; *ib.* 37:26

כותנה, det. **כּוּתָנְתָה**, pl. **כותנן**, **כותנוון** n.f. **linen garment** (↓כיתן; SA כיתנה, pl. כיתנואן Ham 491:157+, Sy כּוּתִינָא LS 352) sg. כְּתָנְתֵיה *FPT* Gen 38:26[04]; כותנתא *ib.* 37:31; *TN* Ex 29:5; pl. כתנן *ib.* Lev 8:13 [H כתנת]; 16:4; כותנוון *TNGl* Ex 29:8; *ib.* Lev 8:13
Peri, Morph 44+, w. prev. lit.

כוזבן, **כזבן** n.m. **deceiver** (< MH כזבן Jast 628; ↓כדבן) sg. כזבנא *BR* 476:6; כוזבנא *ib.* *V*[60]

כוזני, det. **כוזניתה** n.f. **a small jug** (↓כוז) sg. ההין דנסב כוזניתא one who takes the small jug (for inspection from the seller) *Qid* 60b(11)
Brand, Ceramics 209, n. 42.

כח n.m. **name of a lizard** (SA כח ST Lev 11:30 (Var)) sg. כחה *TN* Lev 11:30 [H כח]
Löw, Fauna 79; Talshir, Fauna 65+: chameleon.

כחדה adv. **together, at the same time** (↓חד; CPA היך חדא LSp 60, SA כחדה ST Gen 22:6) *FPT* Ex 19:8[17; H יחדו]; *TN* Gen 36:7; בשר בחלב מערבין כחדא meat and milk mixed together *ib.* Ex 23:19; Num 11:26; Dt 25:5; אכלין כחדא ושתין כחדא ולעיין באורייתא כחדא (who) ate together, drank together, and learned Torah together *San* 23c(26) // *Ḥag* 77d(37); דאיתיליד ליה בר ועבד כחדא a son and a slave were born to him at the same time *AZ* 39c(46); *BR* 329:1; *PRK* 6:5; *KohR* 10a(39)

כחי, pl. **כחוון** n. **gleanings, second crop** (SA כחי Ham 540:163, pl. ככחיה ib. 164; cf. Sy כְּתָא LS 351) pl. cs. כחות חצדיכון the gleanings of your harvest *TN* Lev 25:5 [H ספיח]; כהותיכון *ib.* 11; כאבת *TNGl* ib. 5; כאבה *ib.* 11
Ben Hayyim, Ham ib., note.

כחיש n.m. **thin person** (↓√כחש; TBA כחיש Jast 628) sg. עד דשמינא אכחש כחישא מיית by the time the fat person becomes thin, the thin person will die *EchRB* 131:23

כחל n.m. **kohl** (eye paint; Sy כוחלא LS 324) ↓√כחל

כחל vb. **to paint the eyes** (denom. < ↓כחל; Sy כחל LS 324, Mal *ḥhl* Berg, Gl 43) Pe. בחלי מן כחלי paint (your eyes) with my eye paint *EchR* 116:8; מהו מיכחול מינהון is it permissible to paint the eyes with them? *AZ* 40d(6); *Beṣ* 62c(54)

כחש vb. **to contradict, become thin, wither** (↓כחיש; TBA כחש Jast 629) Af. **1. to contradict:** ואכחשה קודמיה he contradicted her before her (i.e. her maidservant) *BRV*[60] 479:8; **2. to become thin** [denom. < ↓כחיש]: עד דשמינא אחכש כחישא מייח by the time the fat person becomes thin (from hunger), the thin person will die *EchRB* 131:23; צם תלת יומין עד דכחיש וחשש he fasted for three days until he became thin and weak *KohR* 16c(12); *ib.* 14; **3. to wither:** אילין דאכחשין ״ל שחיין אילין דלא אכחשין לא ישחיין those (plants) which have withered should receive water; those which have not withered should not receive water *MQ* 80a(55)

כי n. **the Greek letter X** (< χι Lehnw 284) sg. נסב חד כ{ר}מין כי he took one (shaped) like a X *Kil*

29a(58)

כֵּיוָון conj. **when, as soon as** (↓מכיוון; MH, TBA Jast 631) *FPT* Gen 38:26[04; voc];-כיוון דחמא יהודה when Judah saw *ib.*[05]; וכיון דמטא קצה when the time came *TN* Num 12:12; *ib.* Gen 28:10; Dt 6:4; כיון דמטון ללמינה when they reached the port *Ber* 6c(52); כיון דשמע כן when he heard thus *Meg* 72b(46); *MQ* 82b(42); *Ned* 41a(40); *Qid* 61b(13); *San* 21d(14); *AZ* 42c(14); כיון דלא אשכח כלום when he didn't find anything *BR* 813:1; *ib.* 306:7; 384:11; 1158:2; *VR* 192:3; *ib.* 505:3; 635:4; 857:3; כיון דחסל מי מצלי as soon as he finished praying *PRK* 144:6; *EchRB* 67:17; *ŠR* 32c(27); *KohR* 9d(7)

כִּיוֹר n.m. **basin** (SA ביור Ham 494:259) sg. *TN* Ex 30:18 [H id.]; כיורה *ib.* 31:9; 35:16; *FPT* Ex 40:11[04; voc]; *TN* Lev 8:11

כייב n.m. **guilty** (dial.; ↓ √כאב, חייב) sg. כייבא *EchRB* 96:6; *EchR* ib.
Cf. ↓2 # כסף.

כיל n.m. **curtain** sg. ההן כילה דעל ארונה that curtain on the ark *Šab* 17c(34) // *Meg* 73d(52)

כילה n.f. **cabin, small room** (< κέλλα L-S 937) sg. בכילתא גו אילפא in a cabin on the boat *KohR* 9d(3) [acc. to reconstruction from H translation in responsum of R. Isaac b. Sheshet Perfet]
Lieb, Alon Vol 227; 233, n. 20.

כילול n.m. **entirety** (SA בלול Ham 494:248) sg. פתורה וכילולה a table and all that goes with it *JMP* 1r:20; ib. 3:2; *ib.* 14:15
Friedman, JMP 1:84.

כינר n.m. **a stringed instrument, perh. a cithern** (CPA כינר LSp 95, SA כנר ST Gen 31:27(Var)) sg. כינרא *TNGl* Gen 4:21 [H כנור]; *TN* ib.[!]; pl. ובכינרין *ib.* 31:27; *FPT* ib.[05]; *TN* ib. 50:1[!]; *FT* ib.[!]

כיס n.m. **money bag** (CPA כיס LSp 92) sg. כיס דחמש מאה דינרין a money bag containing 500 dinars *VR* 794:3 // כיס דינריא *Pea* 21b(14) // כיס דדינרין *RuR* 142:208; pl. באילין כיסייא רברבייא concerning those large money bags *Qid* 60d(27) // *BQ* 3c(60); בכיסיבון *TN* Dt 25:13; *FTV* ib.

כיף n.m. **stone, rock** (CPA כיף LSp 92, SA כיף Ham 575:152) sg. ארון דכיף a stone coffin *VR* 116:5 [expl. בסלע משכן לו Is 22:16]; חר כיף רשייש a rock of marble *Ḥag* 78d(26); כיף שמיר טנרה rock of flint-stone *TN* Dt 8:15; *ib.* 32:13; והוה ידע היי דין כיף מקורר מיא והיי דין כיף אית בי שרברובי he knew which rock cools and which rock has *Šeq* 48d(29); *Er* 24b(33)[!]; כיפה *FPT* Num 20:8[23; H הסלע]; *ib.* 10; 11; *TN* ib.; *ib.* Dt 32:13; (Bab) וטען כיפה מיזרוק בתריה he lifted the stone to throw after him *Hor* 46d(15); *EstR* 11d(4); כיפא מסמרא the nail-studded rock *Ḥag* 78d(27); pl. ויהב תלתא כיפין ורמי עליהון he took three rocks and placed (the pot) on them *Šab* 5c(57); *ib.* 58; d(55); דאין הוה בני דכיפין בני לה דכיפין if he constructed (the first three fences) out of stones, he has to build (the fourth) out of stones *BB* 12d(50); *ib.* 51; והדן דנקר כיפין one who hews out stones *Šab* 13c(11); אילין כיפייא *AZ* 43d(36); הוה רגים להון בכיפייה he stoned them (i.e. the bastards) with rocks *VRQ* 353:3

כיפה, det. **כיפתה** n.f. **dome, vaulted chamber, soft round object** (↓ √כפף; Sy כֶּפְתָא LS 339) **1. dome, vaulted chamber:** sg. הדא כיפתא *AZ* 40a(36); וחפש{י}תון כיפ<ת>ה the dome caught them (due to the spell) *San* 25d(19); כפתה דשקקה the vault over the street *Er* 22d(43) [rdg. of Meiri]; כיפתא דעכו *Švi* 35c(16); כיפתא דקיסרין *Naz* 56a(17) // *Ber* 6a(37); מן כיפתא ולעיל beyond the vaulted chamber *Švi* 36c(17); *Giṭ* 43c(39); דעל מן כפתה above the dome *Naveh* 7:2; **2. soft round object(?):** sg. כהדה כיפ<ת>ה דהיא משויא גבינתה like the round object which evens out the humps (of the camel) *Šab* 7b(47) [expl. מטוטלת Mib. 5:3]
On PT *Er*, v. Lieb, YK 302; id., TK 3:311; 387, n. 2; on mng. 2, v. Lieb, YK 97.

כיפור n.m. **hoarfrost** (SA כופר ST Ex 16:14) sg. כיפורא *TNGl* Ex 16:14 [H כפור]; *FTV* ib.

כיפורין n.m.pl. **atonement** (< BH כפרים HAL 471; ↓ √כפר) a. general: כיפוריה *TN* Ex 30:10 [H הכפורים]; *ib.* Num 5:8; 29:11; b. esp. in phrase יום צום/צומה (ד־)ביפורייה the day of the Fast of Atonement *PRK* 64:12; *TN* Lev 23:27; *ib.* 28; 29; 25:9; *FPT* Lev 23:27[06]; *ib.* 28; 30

כיפליס n.m. **a measure** (< κύπρος Lieb, TK 1:173, n. 64) pl. ארבעה כיפליסין four measures *Pea* 20a(11)

כירומניקין n.m.pl. **handcuffs** (< χειρομανίκια GLLT 102) כירו מיניקייה *PRK* 365:3 [expl. חחים 2Chr 33:10] // כירו מניקיא *San* 28c(48)

כירתיד n.m. (unclear) sg. ואינון מטענין להון בכירתידה they carry them in a *ŠR* 27a(8) [≠ ↓ גלגטיק]

כיתה, pl. **כיתין** n.f. **group, band** (↓ √כתח; MH כת, pl. כיתין Jast 678; cf. Sy כְּתָא clod, lump of earth LS 351) sg. כיתא דהות אמרה a group which said *TN* Ex 14:13; *ib.* 14; pl. ארבע כיתין *FTV* ib. 13; *TN* ib.; כיתי מלאכיה bands of angels *ib.* Ex 33:22; 23

כִּיתָּן n.f. **flax, linen** (↓ כיתניי; CPA כו(י)תן f. LSp 99, SA כתן, pl. כיתנין Ham 565:227+) **1. flax:** sg. זרע תלתא רובעין דכיתן he sowed 3/4 (of a *seah*) of flax *Kil* 27d(19); זרע דכיתן linseed *Meg* 74d(51); *MŠ* 56d(3); *BB* 17a(26); *San* 25d(38); רב הוה ליה כיתן ולקת Rab had (a field) of flax, and it was ruined *MŠ* 56d(2); *BM* 10c(46); כִּיתָּנָא *FPT* Ex 9:31[04; H פשתה]; וכתנה הוות גבעולין *TN* ib.; שמעון בן שטח הוה עסיק בהדא כיתנא PN dealt in flax *BM* 8c(19); *ib.* 9d(58); יקרא כיתנא the flax appreciated in value *ib.* 10c(58); **2. linen:** sg. a. general: *TN* Lev 13:52 [H פשתים]; *ib.* 59; 19:19; Dt 22:11; שזרן כיתן they twist linen (thread) *Soṭ* 20d(59) [expl. rdg. מוזרות Mib. 6:1]; b. in specific products: 1) thread: חוט דכיתן *Kil* 32d(13); *ib.* 8; 10; 2) loom: נבל דכיתן *ib.* 32a(12); 3) band: רכיתן (V) ‹פיסקי› *ib.* 9; 4) rag: מרטוט דכיתן *ib.* 42; 5) socks(?): דרדסין דכיתן *ib.* 12; 40; 6) garments: מאנין רכיתן *ib.* 38

Löw, Flora 2:209+.

— **כיתן דמיי** n. **river weed** (*Conferva*; lit. linen of the water) sg. *Šab* 4c(21) [expl. ירוקה שעל פני המים Mib. 2:1]

Löw, Flora 1:15.

כיתניי n.m. **worker in flax** (↓כיתן) sg. ההן כיתנייא *Šab* 10a(44) [fol. by list of flax working operations]; pl. חנוותא דכיתנאי guilds of flax workers *Pea* 16a(27)

כך adv. **so, thus** (< MH כך Jast 637) a. + part.: כך נהגין גבהון they act in such a manner *Šeq* 47a(12); *Ber* 4b(31); *Dem* 22c(31); b. in phrase: היכמה/כמה ... כך just as ... so: הכמא דאןחתנ]נון קדמיך כך סופך למחתנא קדמי just as they petitioned before you, so you will ultimately petition before me *FTP* Num 16:1; כמה דיהב לך כך יהב לי just as He gave to you, so He will give to me *BR* 452:3; *ib.Var* 2; *BR* 399:3; כמא דאנא רחמן בשמיא כך תהוון רחמנין בארעא just as I am merciful in heaven, so you should be merciful on earth *Ber* 9c(21); *Šab* 2c(2); *San* 27b(15); והיך מה דהוא נגיד כיממא כך הוא נגיד כליליא just as it flows during the day, so does it flow at night *EchRB* 133:5; *KohR* 9c(17); *ib.* 16c(17); 28; 19d(38)

Because of its graphic similarity, ↓ כן has frequently been corrupted to this word, e.g. אפילו כך *Yev* 12d(18); לא כך אלפן רכי *PRK* 393:13; *Bik* 64a(28); *Giṭ* 46d(23). The use of the phrase כך וכך "such and such" in *JMP* (e.g. 8c:1; 10b:15) is also suspect, since these texts also employ כן וכן (e.g. 9r:12; 10b:12).

ככושה, det. **ככושתה** n.f. **weasel** (Sy כָּכוּשְׁתָא LS 326, TBA כרכושתא Jast 670, SA כ(ו)ששה ST Lev 11:29) sg. כ{כ}‹כ›ושתה *TN* Lev 11:29 [H החולד]

Talshir, Fauna 258+.

ככלן n.m. **hairy coat** (SA ככלן ST Gen 25:25 (Var)) sg. {ב}‹כ›כלן רסער a coat of hair *FTV* Gen 25:25 [H אדרת]

Cf. Lehnw 287 and Löw's comment.

ככר n.m. **talent, loaf** (SA ככר Ham 488:93+) **1. talent:** sg. *TN* Ex 38:27 [H id.]; pl. ככרין *ib.*; 24; 27; 29; ככריה *ib.* 27; **2. loaf:** וככר רלחם חד *ib.* 29:23 [H id.]

Krauss, TA 2:403.

כול־, כָּל pron. **everything, all, each** (CPA כולן(־) LSp 93, SA כל Ham 486:10+) כָּל *FPT* Gen 2:19[02; voc]; כֹּל *ib.* 7:21;- 1sg. כולי *BR* 912:2; 2m. כולך *SYAP* 37:19; 3m. כולה *FPT* Gen 6:19[05]; כוליה *Beṣ* 60c(44); f. כולה *Naz* 52c(62); 1pl. כולן *Švu* 37a(35); 2m. כולכון *Ber* 7c(18); 3m. כולהון *BR* 925:3; f. כולהן *Ḥal* 57b(10);- **1. all, everything:** a. alone: הוא מפסיד כולא he loses everything *Pea* 15b(27); ולא כולה *Yom* 39d(44); *Ḥag* 76c(59); *BM* 11d(28); כולה מתחלף everything changes *BR* 916:4; *VR* 619:1; שמע כולהון מן הדין קרייא he learned all of them from this verse *Yev* 11d(13); כולי מינה all of me is of it (i.e. fire) *BR* 912:2; b. in apposition to a noun (extremely rare): ציבור כוליה the entire community *Giṭ* 45a(50); b. in cs. state: 1) before a sg. noun: בכל פומך with your entire mouth *Pes* 32c(36); כל הדא חכמתא all that wisdom *Ḥag* 77b(48); כל שבעה the entire seven (days) *Yev* 15c(55); 2) before a pl. noun: כל אינון

113) כל מן דיפתח הדה קבורתה whoever opens this grave *BŠ* 1:1; *ib.* 3:1; כל מן דמשתבע בשמה whoever takes an oath in his name *FPT* Ex 20:7[06]; וכל מן דסלק עמיה *TN* Gen 50:14 [H וכל העולים אתו]; *ib.* Ex 35:24; Lev 15:4; Num 25:4; כל מאן דעליל וכל מאן דנפיק whoever entered, and whoever went out *San* 25d(21); *EchRB* 48:19; *ib.* 51:8

— כל שעה conj. **whenever** (↓שעה mng. 1.c.2) וכל שעה דנפיל בני לה whenever (the wall) falls down, he rebuilds it *BB* 12d(51)

כלאים n.du. **Kilayim** (< H כלאים HAL 453) *TN* Lev 19:19 [H ib.]; *ib.* Dt 22:9

כלב n.m. **dog, base person, male prostitute** (↓כלבה; CPA כלב LSp 93, SA כלב Ham 493:223) **1. dog:** a. animal: sg. לכל עדר חד כלב every flock has one dog (to guard it) *BR* 856:1 // *ib.* 1236:5; כלב ביש a bad dog *VR* 436:1; *ŠR* 17d(43); מה עיסקיה דכלבא משתין בכתלא what does a dog do? It urinates on the wall *San* 20b(16); לפם דהדין כלבא מלחית בלישניה since the dog pants with its tongue *PRK* 188:1; ואייחב כלבא גביה he sat the dog down (at the table) next to him *Ter* 46a(32) // *PRK* 176:1; *TN* Ex 22:30; עבדין מנה חררה לכלבה ולא טעמ׳ they made a cake for the dog from it (i.e. the ingredients mentioned in Ezek 4:9), and he didn't eat it *PRK* 143:5 // *VR* 662:1; נבח ככלבא he barked like a dog *ib.* 770:2; *TN* Ex 11:7; חמתיה כלבא יתבון למיכול שרי נבח the dog saw him. They sat down to eat, and the dog began to bark *PRK* 175:3; נפש דכלבא the monument of the dog *ib.* 6; **pl.** תרין כלבין *BR* 856:2 // *ib.* 1236:6; אית כלבין ברומי *ib.* 210:9; דכלבין אכלין ומדשין for dogs eat and remain silent *Pea* 15c(48) // *Qid* 61b(37); כלביא דבית אבא רעבין the dogs of my father's household are hungry *RuR* 86:64; כלב{ו}‹י›ן דקושט׳ לא נבחין וכלבין דשקרא נבחין real dogs are not barking, and fake dogs are barking *PRK* 187:13; כלבא כלביה מנבחין *BR* 639:8; b. image, statue: sg. כלבא *AZ* 42d(3) [expl. נבחן 2K 17:30]; pl. תרין כלבין דחרשין two magical dogs (made of gold) *PRK* 187:12; **2. appelation of a base person:** אכ{ו}ל כלבא פסתיה דינייי the "dog" ate Yannai's bread *VR* 177:5; *ib.* 178:6; **3. male prostitute** (< BH id.; HAL 453): פירוג דכלב a male prostitute's price *FPT* Dt 23:19[26]; *TN* ib.

כלבה, det. **כלבתה** n.f. **bitch** (↓כלב) sg. חדא

כל תלתוי יומין all those thirty days *Kil* 32b(34); כל קמחיא קמח all the flours are (simply) flour *Meg* 72a(54); c. w. correlative ־ד [↓כל הן, כל מה, כל מן, כל שעה]: 1) everyone who: כל דעבר כימה everyone who crossed the (Red) Sea *Šeq* 46b(1); כל דעבד לא מפסד everyone who acts will not suffer a loss *Ned* 38d(22); *BR* 514:1; *ib.* 712:2; *PRK* 287:9; 2) whatever: כל דתלי מאה אמין whatever is 100 cubits high *Suk* 55b(39); כל דבעי whatever he wants *Švu* 37a(35); **2. each, every:** a. w. abs. noun: בכל ערובת שובא every Friday *MŠ* 56a(10); בכל אתר in every place *Šab* 13a(17); כל אינש every person *BR* 173:1; לכל עדר חד כלב every flock has one dog *ib.* 856:1; b. in phrase כל x ו־x: בכל ריש ירח וירח at the beginning of each month *VR* 395:3; כל חד וחד *Ber* 6a(55); כל חוטר וחוטר each (blow) of a stick *Švi* 35b(19); *BR* 925:5; **3.** in var. phrases: a. כל אימת [↓אימת usage c]; b. כל דכן [↓כל שכן = MH] כל רכן usage c]; c. גרמה [↓גרם usage c] בגלל בנימן אחונן even more so because of our brother Benjamin *TN* Gen 44:18; d. כל הכן [↓הכן usage c.4]; e. כל עיקר [↓עיקר mng. 3]; f. כל עמה [↓עם usage b]; g. כל צורכיה [↓צורך usage a]; h. כל שעה [↓שעה usage 1.c.2]; i. לא כל מן it is not all in 's power: לא כל מיניה מיטרפא בעל דיניה it is not all in his power that his legal adversary should be troubled *San* 21a(13); לא כולא מן הדין בר נשא מימור למלכא לית את מלך it is not all in the power of that person to say to the king: You are not a king *Yom* 45b(49); *Šeq* 50c(46); *BB* 13b(43); *San* 21a(6)

— כל הן conj. **wherever** (↓הן conj.; CPA כול הן ־ד LSp 51) כל הן דהוא wherever he is *Kil* 32c(1); כל הן דתנינן פרס פלגא wherever we learned פרס, (it means) half *Šeq* 47b(12); *Ḥag* 78b(38); כל הן דאנא משכח ויו wherever I find *waw* (in the biblical text) *San* 25b(40); *PRK* 193:1; *EchRB* 82:12; *KohR* 27a(3)

— כל מה conj. **whatever** (↓מה conj.; כול מא ־ד LSp 105) כל מה דאית בהון whatever is in them *FPT* Ex 20:11[06]; מן כל מה די בחרו *TN* Gen 6:2 [H מכל אשר בחרו]; *ib.* 21:12; 34:29; Ex 7:2; 31:14; Lev 8:10; 22:20; Num 30:10; Dt 5:27; 12:11; מן כל מה דהוה אכיל from whatever he ate *Ket* 30a(26); *Meg* 70b(7); *San* 28b(30); *BR* 306:1; *VR* 702:4; *PRK* 411:2; *KohR* 10d(27); *ib.* 29c(19)

— כל מן pron. **whoever** (↓מן; CPA כל מן ־ד LSp

א{ת}כלכ *EchR* 48:6; *EchRB* ib.

כַּלָּה, det. **כלתה**, pl. **כלין** n.f. **bride, daughter-in-law** (CPA כלא LSp 93, SA כלה Ham 487:73+; on pl., cf. Sy כַּלְּ̈א LS 326) כַּלְתָא *FPT* Gen 35:9[03];- **1. bride:** sg. לחתנה ולכלתה *TN* Gen 35:9; כד תכפון כלה מדברא שבעה יומין דמשתותא when a bride is starving she remembers the seven days of her wedding feast *EchR* 71:2; עלת כלתא נפקת טרחותא when the bride enters (the canopy), the trouble leaves (the house) *MQ* 80d(36); *Meg* 75a(64); *PRK* 9:17; *KohR* 4b(25); הדה רחל כלתא *JMP* 2:33 [and passim in these texts]; pl. חתנין וכלין grooms and brides *TN* Dt 24:6; ומקלס קומי כלייה he gave praise before the brides *AZ* 42c(13) // *Pea* 15d(32) // *BR* 632:6; *SYAP* 47:11; **2. daughter-in-law:** sg. כלה בישא an evil daughter-in-law *VREd* 592:3; כלתה *TN* Gen 11:31 [H כלתו]; *ib.* 38:24; 25; 26; Lev 18:15; *PalLaws* 64:22

כלום adv. **interrogative particle** (MH כלום Jast 640, mng. 2) כלום אידבקת בהדא אומתא קדישתא לא למיפרוש מן אילין מילייא didn't I join that holy nation (= Israel) in order to remove myself from these things (= astrology)? *Šab* 8d(12); כלום אית לך עלינן אלא הדין זונרה do we owe you anything besides this belt ...? *San* 29a(18); *Ber* 11d(47); *Er* 21a(52)

כלום pron. **something, anything** (CPA כולום, כלום, etc. LSp 93, SA כלום Ham 508:183, Cowley, SL lviii, MH כלום BY 2382+) a. alone: וחכמין אינון כלום do they know anything? *Ber* 4d(1); *AZ* 42c(3); טב הוא כלום is he worth anything? *MŠ* 54d(29); *Kil* 27c(61); *Pes* 27c(62); *Qid* 58c(37); יהבון לה כלום תיכול give her (i.e. the she-ass) something to eat *Dem* 21d(64); פוק זבון לבניך כלום מן שוקא go out and buy your sons something (to eat) from the market *VR* 857:2; *Ber* 13b(29); *EchRB* 117:5; *Šab* 10b(35) // *AZ* 40d(28); *VR* 803:4; *PRK* 328:12; סורחן דכלום any kind of sin *ib.* 155:7; *KohR* 11a(15); *ŠT* 4; b. w. neg.: 1) alone [CPA לא כלום Is 40:17]: מה אמ׳ לך הדין בותייא אמ׳ ליה לא כלום what did the Samaritan say to you? He said: Nothing *Tan* 68d(63); אנא אמרית דיהא לראובן ק׳ דינ׳ ולשמעון ולא כלום I said that A. should have 100 dinars and B. nothing *San* 18b(40); ברם אין בעי יקלל רגליה ו‹י›תלא עקבא מה הוא ולא כלום but if he wants to lighten his foot and lifts up his heel a bit, it is nothing *Ḥaliṣa* 100:27; 2) in verbal phrases: אנא לא אמרית ליה כלום I said nothing to him *Ber* 6a(48); *Ḥal* 59b(58); *Šab* 6c(34); *ib.* 8c(64); *Pes* 36a(49); *Beṣ* 60d(54); וליח שמע מינה כלום you learn (lit. hear) nothing from it *Švi* 37b(17); *Ter* 46a(58); *Pes* 31b(14); *Meg* 70b(15); *Giṭ* 45b(16); *BQ* 5c(42); *BB* 15c(12); לא תיסב מן ברנש כלום ולית את יהב לה כלום don't take anything from anyone, and you won't give him anything *BR* 931:8; *ib.* 762:1; 1115:4; לא עבדת כלום it didn't produce anything *VR* 495:2; *PRK* 373:8; *ŠR* 38a(12); *EchR* 91:20; וכלום דלא אותר he left nothing (intact) *SYAP* 17:3; *ib.* 36:64; 3) w. double negation: לא אמ׳ ליה ולא כלום he said nothing to him *Naz* 56a(16); *AbgurNew* 170:35
Dalm, Gr 121. On the etym., v. Schwally, Idioticon 44; on the spelling כלון *BQ* 4a(52), v. Lieb, Albeck Vol 300; 305.

כלוקבל prep. **opposite, towards** (↓לוקבל, קובל; BA, QA בלק(ו)בל ATTM 678) **1. opposite:** *TN* Gen 25:18 [H על פני]; *ib.* Ex 19:2 [H נגד]; Dt 11:30; והא היא מכוונא כל קביל תרעא מציעיא it (i.e. Miriam's well) is directly in line opposite the middle gate *Kil* 32c(38) // כל קבל *Ket* 35b(42); **2. against:** מכלא כלקבל מכלא *FPT* Gen 38:26[04; = MH מידה כנגד מידה]; תריי כל קבל תריי two against two *Dem* 24d(59); *Ḥal* 58d(34); *VR* 502:5; *PRK* 424:9; **3. towards:** *TN* Num 19:4 [H נכח]; *ib.* 21:20; **4. in the presence of:** בלקבלך *TN* Gen 47:15 [H נגדך]; **5.** as a verbal complement: ↓חרס, גחך
This word occurs frequently in var. metanalytical spellings: כל קבל *TN* Gen 25:18 [so always in BA; v. KBL 1117]; כל וקבל *TN* Dt 34:6; כליו קבל *Qid* 63d(39).

כלטיר ↓ פלטיר

כלי vb. **to ward off, cease** (↓כלייה, בליו; SA בלא Ham 511:282) Pe. **1. to ward off:** משוין קטרת בוסמנין טבין ובליין רוגזך they place good incense offerings and ward off your anger *TN* Dt 33:10; *FTV* ib.· **2. to cease:** pass.part. ברם סופיהון דכליין לעלמא דאתי but they will ultimately be gone in the world to come *FTP* Dt 32:1; כליין ויכלון *FTV* ib. 28:32 [H כלות]
Itpe. **1. to be warded off:** ומגפתה אתכליית the plague was warded off *TN* Num 17:15 [H ותעצר]; *ib.* 13; 25:8[!]; ומחתא מתכליה מנך the plague is warded off from you *ib.* Ex 10:29; *FT* ib.; דיתכלון רוחה בישתה וטלניתה ושידה so that the evil spirit, shade, and demon should be warded off *Am* 7a:5; *ib.* 12; **2. to be gone:** וארעה בלבוש׳ תתכלי the earth will be gone as a garment *TN* Dt 32:1

כְּלִיד n.m. **cup** (< κάλυξ, Lat. *calyx* Lehnw 289; SA כליד Ham 440:5+) sg. כְּלִידָא *FPT* Gen 44:12[04; H הגביע]; *ib.* 16; *TN* ib.; *ib.* 2; 17; כלידי *FPT* ib. 2[04]; pl. כלידין *TN* Ex 25:33; *ib.* 34; 37:19; 20; כלידיה *ib.* 37:17

כלידון n.m. **filth, dirt** (< χλῆδος Lehnw 289) sg. ונותן כקדירה והוא עבי{ד}<ר> כלידון (text : כילדין) he places (the unripe ears of grain) in the pot, and the filth is removed *Pes* 29d(39)
Lieb, YK 414.

כליו, det. **כליותה** n.f. **worn-out state** (↓√כלי) sg. בכליותה *TN* Lev 13:55 [H בקרחתו]
V Sifra, ed. Weiss, 69b(5): בקרחתו — אילו השחקים.

כליחיא (unclear) חד מבוי שריתיה כליחיא a passageway whose beam was... *Er* 19a(35)

כלייה n.f. **destruction** (↓√כלי; Sy כְּלִיתָא LS 328) sg. כלייה עבדו they have perpetrated destruction *TN* Gen 18:21 [H עשו כלה]; *FT* ib.

כליל n.m. **crown, garland, headdress, rim** (↓ √2# כלל; CPA כליל LSp 93, SA כליל Ham 458:124+) **1. crown:** a. in lit. sense: sg. כלילא דמלכה a royal crown *PRK* 144:10; *VR* 665:1; *EchR* 105:3; כלילא דדהבא the gold crown *TN* Ex 32:25; pl. כלילין *EchRB* 105:3; כליליה דדהבה *TN* Num 31:50; b. in a fig. sense: sg. כליל דרבו a crown of dominion *ib.* Gen 49:26; Ex 1:21; כליל נזירותיה the crown of the Naziriteship *ib.* Num 6:12; את הוא כלילהון דאח<י>ך you are your brothers' crown *BR* 1271:4 [expl. נזיר אחיו Gen 49:26]; *PRK* 222:13; **2. garland:** sg. חד כליל דזית an olive garland *MŠ* 55b(47); חמא חד עשב ולקט יתיה ועכדיתה כליל לרישיה he saw a grass, gathered it up, and made it a crown for his head *VR* 504:3; **3. woman's headdress:** pl. כליליא *Šab* 8b(49) [expl. הפארים Is 3:16]; *TN* Ex 39:28 [H פארי]; **4. rim, circle:** sg. *ib.* 25:11 [H זר]; 37:2; דן כלילה *Naveh* 16:1 [inscribed on a candelabrum in the form of a circle]

כלינס n. **bridle, rein** (< χαλινός Lehnw 290; Sy כְּלַמְסָא LS 329) sg. רמכה דלא כלינס the רמך (of MKil 8:5) is without a bridle *Kil* 31c(47)

כלכיד n.f. **chalkis** (a small fish; < χαλκίς, -ίδος Lehnw 290) sg. כל נון דאנא אכיל פחות מן ליטרא כילכיד אנא טעים any fish that I eat less than a pound, (I say that) I am eating a *chalkis Ned* 39d(2); לית אורחיה דכר נשא מימר לחכריה זב{י}<ו>ן לי נון והוא זבין ליה כלכיד isn't it customary for one to say to another: "Buy me a fish," and he buys him a *chalkis ib.* 5; הדא כלכידא(text : כלכורא) *Er* 20d(16) // הדא כלקי{ר}<ד>א *Dem* 21a(3)
Löw, Fauna 19.

כלכל vb. **to sustain** (↓ √כול, כלכלה; MH כלכל Jast 643) Quad. ואכלכל *TN* Gen 45:11 [H וכלכלתי]; *ib.* 50:21; *JMP* 56:5
Friedman, JMP 1:170.

כלכלה n.f. **basket, sustenance** (↓ √כלכל; MH כלכלה Jast 643) **1. basket:** sg. כלכלה דתאינים a basket of figs *Mas* 51b(30); **2. sustenance:** sg. מפתח כלכלה key of sustenance *FTP* Gen 30:22

כלל adv. **anything at all** (↓ כלל; H כלל Jast 644) לא ארגשון כלל they did not feel anything at all *EchR* 44:22

כלל n.m. **general rule, total** (↓ √כלל; MH כלל Jast 644) **1. general rule:** sg. ר' ירמיה אמ' כללא PN stated a general rule *Yev* 9b(25) // *Qid* 65d(12); תמן הוא יליף ליה מכללא והכא הוא יליף ליה מפרטה there he learns it from a general rule, and here he learns it from a particular case *Yev* 6c(12); *ib.* 19; pl. הדא אמרה דלית כללוי דר' כללין that means that Rabbi's general rules are not without exceptions *Ter* 40c(29); *ib.* 34; *Ḥag* 75d(58); *ib.* 62; *Yev* 10a(36); *ib.* 48; 51; 12d(45); 49; תנינן תרין כללין ולא דמיין דין לדין we learned (in MKil 9:1) two general rules which are not similar to each other *Kil* 31d(54); *Er* 20c(54); *Švu* 32c(64); אליף לרכ בר אחתיה כל כלליה דאורייתא ואילין הינון כלליה דאוריתא אילין הילכתא דבבלאי (PN) taught Rab, his nephew, all the rules of the Torah. These are the rules of the Torah which are the laws of the Babylonians *BR* 306:5 // כללי<א> *Kil* 32b(34) // כללי<ה> *Ket* 35a(41); **2. total:** sg. כלל כתובתא דא the total of this marriage contract *JMP* 9v:11; כלל מהרא the total *mohar ib.* 15:12
On mng. 1, v. Bacher, Term 2:83, n. 2. Acc. to Lieb, YK 128, read perh. מן הדין כללא *Šab* 9b(51) for מינה הלכה כולה.

כלל vb. **to combine, to make a general rule** (↓כל, כלל; MH כלל Jast 643) Pe. **1. to combine:** כלל עמה combines with it *VR* 558:5; *ib.* 6; 7 // *PRKVar* 99:6; *ib.* 7; 8; ולינן חזרין וכללין לון do we not again combine them? *Meg* 75b(43); **2. to make a**

general rule: לא מיתמנע ר׳ כלל(G) באתר חד ופרט באתר חד Rabbi does not hesitate to make a general rule in one place and a specific one in another *Qid* 64b(17)

כלל #2 vb. **to crown, esp. bride and groom, to unite in marriage** (↓כליל, מכללה; CPA כלל LSp 93, SA כלל LOT 3/2 190:33 and note, Mal *kll* to give in marriage Berg, Gl 49) Pa. כל ההוא יומא הוו מכללין בה during that entire day they celebrated his marriage *BR* 818:3; חתן עם כלה יתכון למכללה קודם כל קהלה to unite you in marriage, bride and groom, before the congregation *SYAP* 47:15
Itpa. **to be crowned:** איתכללון בי צדיקייא the righteous will be adorned with a crown because of me *BR* 314:4 [expl. בי יכתירו צדיקים Ps 142:8]

כלם vb. **to shame** (TBA כלם Jast 645) Af. והיא מכלמה עלך ... והוא מכל{מה}<ם> עלך she puts you to shame, and he puts you to shame *Yev* 12d(60)

כלמה, pl. **כלמין** n.f. **vermin** (SA כלמים ST Ex 8:13) pl. כלמין *TN* Ex 8:13 [H כנם]; *ib.* 12; כלמייא *ib.* 14; 13
Talshir, Fauna 66, 115.

כלנידין n.m. **a coat** (<χλανίδιον, χλανίδια Löw, Lehnw 291; Sy כלַנִידין LS 330) sg. הרין כליני{ר}<ר>ין *San* 29a(19); pl. כלנידייא *Šab* 8b(49) [expl. רעלות Is 3:19]
Lieb, Ginzberg Vol 269.

כלעס vb. **to choke** Quad.Ref. ואיתכלעס ומית he choked and died *Ter* 46a(24); ואיתכלעסון ומיתון *ib.* 26
A connection with Sy גלץ to frown LS 119 (so Löw, Fauna 28, n. 8) is unlikely.

כלפי prep. **towards** (< MH כלפי Jast 645; ↓לאפי) ואריק כלפי סרום וכלפי עמרה וכלפי ארעא משרא he looked towards Sodom, Gomorrah, and the plain *TN* Gen 19:28; *ib.* 18:16; Dt 27:15; *TNGl* Ex 9:8

כלקטיר n.m. **letter of the alphabet** (< χαρακτήριον Lehnw 291) pl. כלקטיריה קרישיא the holy letters *AmGen* 1:2; [כלק]טיריא *Am* 5:4

כמה, כמן adv. **how much/many, a large amount** (CPA כמא LSp 94, כמן ib.) **1. how much/many:** a. alone: קבא כמה עבר how much does a *qab* comprise? *Ter* 43c(39); *MŠ* 54d(41); *BQ* 6b(35); כמה אינון how many are they? *San* 22b(40); *TN* Gen 47:8; *ib.* Ex 10:26; בכמה אנא טב יומא דין how much am I worth today? *San* 28b(13); *BR* 1128:2; בכמן כמן קטל how many did he kill? *AZ* 41a(10); *VR* 663:5 // *PRK* 144:4; b. w. fol. noun: בר כמה שנין את how old are you? *BR* 362:1; *VR* 554:1; *VRQ* 396:1; כמה שעין בליליא how many hours are there in the night? *EchR* 67:15; c. in phrase על חר כמה וכמה how much more so [CPA חד כמא LSp 94]: *TN* Gen 44:18; *FTV* Num 22:30; על חד כמן וכמן *VR* 436:1; *BRV*[60] 942:2; **2. a large amount:** a. alone: אית בר נש בעי מיתן כמה ומיתקרי הימן there are people who wish to give a lot to be called trustworthy *BQ* 4b(53); אפי׳ ראת יהב לי כמה even if you give me a large amount *Švu* 38d(59); *BR* 1128:4; אפי׳ רחיק כמן חכים ליה even if he is very far away he recognizes him *Ber* 3a(53); b. w. fol. noun: כמה זימנין many times *Ber* 11b(29) // כמן זכנין *BRV*[60] 1113:3; כמה צומין a large number of fasts *Ter* 46b(46); *Giṭ* 49d(20) // *Nid* 50b(30); *BR* 729:2; *VR* 554:1; *KohR* 19d(25); *PRK* 98:1; *ib.* 231:14
On the form כמן (< ־ן + כמה), v. Lieb, TK 1:2, n. 9.

כְּמָה conj. **just as, as much as** (↓הך מה; CPA כמא ד־ LSp 94, SA כמה, כמר LOT 3/2 272:102 and note) a. alone: כְּמָה רלהט נורא לקשא just as fire ignites straw *FPT* Ex 15:7[17]; *TN* Num 14:20; כמה רת{י}מר *Pea* 16c(15) [w. biblical verse; add. exx. in Bacher, Term 2:85]; ולא זערת כמה רהוות it didn't become as small as it had (originally) been *Šab* 11a(49); *Ter* 41d(9); *Giṭ* 48c(22); *VR* 654:6; b. w. an add. statement: 1) unmarked: כמה דבר נש הוי הוא חלים just as a person is, he will dream *MŠ* 55b(42); כמה דאת יהיב לה הוא יהיב לך just as you give to it, it gives (back) to you *Šab* 6d(38); *ib.* 10d(43); *Pes* 27b(1); *BQ* 2a(30); *AZ* 42c(21); *BR* 452:6; 2) followed by marker (כך, כן, כרן): כמה רלית אפשר כרין לית אפשר *TN* Dt 33:17; כמה ראית לכון ... כן אוף אנן אית לן *Šab* 11b(11); *Kil* 28b(3); *Ter* 47d(23); *Beṣ* 60b(53); *Meg* 75c(12); *BR* 452:2; *ib.* 918:1; *Am* 10:4

כמן/כמה ד־ conj. **as if** (↓כמה, מן #2 pron.; Sy כמה ד־ אַכמָא ד־, אַיך מָא ד־ LS 14, 18, TBA Schlesinger, Satzlehre 252, MH² כמו ש־ *BR* 1246:13) גיזבר כמאן ראינון בעלין the (Temple) treasurer is as if he were the owner *Ter* 40b(60); אונסא כמאן רלא עבר (in the case of) *force majeure*,

it is as if he did not fulfill (the condition) *Git* 49a(21); *Pea* 17c(5); *Švi* 38b(50); *Šab* 15a(56); *Ket* 25d(62); *ib.* 31c(24); ומסבין ליה איתא כמה {דו} דהיא שמשא (the sons) take a wife for him (i.e. their father), for it is as if she was a servant *Ket* 28d(48); *Ber* 6a(21)

Sok, Leshonenu 33(1969):141, n. 125א.

כמהה, pl. **כמהין** n.f. **truffle** (MH כמהין Löw, infra, Sy כמתא (< כמהתא(?) *ib.*) pl. כמהין *Beṣ* 63b(59)

Löw, Flora 1:32+.

כמון n.m. **cumin** (CPA כמון LSp 94) sg. *Dem* 22b(63)

Löw, Flora 3:435+.

כמין prep. **like, as** (↓מין) כמין תרין דוקרנין דנהור like two rays of light *Ber* 2c(36) // *Yom* 40b(36) // *BR* 527:3; ואיתעבידת כמין שבשבה דנור it became like a branch of fire *Pea* 15d(35); *MQ* 82d(51); *ib.* 53; *Yev* 12d(38); כמין תור like an ox *Pea* 20b(2); *Kil* 27a(23); *AZ* 44d(45); *BR* 118:7; *VR* 555:3; *EchR* 144:8; כמין פירוגין as an exchange *PalLaws* 66:19; כ{ר}מין כי like the (Greek) letter X *Kil* 29a(58)

כמיסת adv. **adequate, worthy** (< ↓מיסת + כ־; calque < MH כריי Jast 613) לא הוינא כמיסת I was unworthy *FTP* Gen 20:16; לית אנא כמיסת *FTV* ib.; כל נפש דכמיסת למצום anyone who is able to fast *ib.* Lev 23:29

כמיש adj. **withered** (√כמש pass.part.; CPA כמיש LSp 94, MH כמוש Moreshet, Lex 193) sg. דהוא כמיש חליל because it is withered and cheap *Pes* 31b(64); *ib.* c(3); pl. אינון זליליך וכמישין *EstR* 5b(8); *ib.* a(23)[!]; כמישן *TN* Num 6:4 [H חרצנים]

Löw, Flora, 3:158, note.

כמן (a/o) vb. **to lie in ambush, do something secretly** (↓כמנה; CPA כמן Duensing 157, SA כמן Ham 577:211, MH כמן Moreshet, Lex 192) Pe. **1. to lie in ambush:** *TN* Dt 19:11 [H וארב]; ויכמון *TNGl* ib.; pass.part. [Sy כמִינָא LS 331]: עורמנא דכמין בפרשת ארחתה the serpent which lies in wait at the crossroads *TN* Gen 49:17; *FTV* ib.; *TNGl* ib.[!]; **2. to do s.t. secretly:** וכמנו למסוק they went up secretly *TN* Num 14:44

כְּמָנָה, pl. **כמנן** n.f. **ambush** (↓√כמן; SA כמנה Ham 577:212, CPA כמין Acts 25:3, Sy כמָאנָא LS 331) sg. בכמנה *TN* Num 35:20 [H בצריה]; *ib.* 20; Ex 21:14; *FTV* ib.; בכוונה[!] *FTP* ib.; pl. כמנן *BR* 303:10 [expl. מצודים גדולים Eccl 9:14] // *KohR* 25b(26)[!]

Voc based on MidHag; v. MY ad loc. and cf. Sy.

כמר vb. **to keep a pot of food or water hot by covering it with various insulating materials** (SA כמר LOT 3/2 114:40, MH 2#כמר Moreshet, Lex 192) Pe. ההן דכמר איי{ד}‹ר›ה one who covers a cauldron *Šab* 6d(50); כמ‹י›ר{א} ‹ג›ו+ גיפתא it is covered with peat *ib.* 3; כמרה גו קופתה cover it in a basket *ib.* 32

Kut, Studies 270 (Heb).

כמרי, det. **כמריתה** n.m. **dried-up fruit(?)** (cf. H כומר Jast 621) pl. כאילין כמריאתא *EchREd* 156:22

כֵּן adv. **so, thus** (↓לכן,ככן; CPA כ(י)ן LSp 94, SA כן Ham 485:2) *FPT* Ex 15:3[17; voc]; כין *FTP* Num 12:1; כיני (= כן היא) כי נן (= כן אנן) *Kil* 28d(5); *MŠ* 54a(22); a. general: והוה כן כמימריה *TN* Gen 1:7; *ib.* 3:18; עד אימת היא כן until when will it be so? *Ḥag* 77d(52); יתיר מן כן more than this *ib.* 59; דכן תנייה מתיב לחבריה as the Tanna asks his colleague *Er* 20a(23); ומתניתה אמרה כן *Ber* 7c(39); ומטתיה כן so it happened to him *Pea* 21b(36); ימות ולא כן let him die and not so! *AZ* 40d(49); *Kil* 32b(19); *Švi* 34a(55); *Šab* 7b(29); *Tan* 66d(5); *Ket* 28b(13); *BR* 307:5; *VRK* 245:6; b. w. prep.: ↓ על, מן גו, מן בתר, לפם, בתר, בגין, אפילו, אף על גב, על מנת, על ידי; c. in var. expressions: 1) כן וכן such and such: אמ׳ ליה כן וכן *San* 28b(13); על מנת דתעבדי כן וכן ותאכלי כן וכן on the condition that you do such and such and eat such and such *BM* 11b(47); *BR* 261:3; *VR* 191:4 [ref. to an oath]; *PRK* 373:8; 2) כ־ כן as so: כשמיה כן גבורתיה as His name, so is His valor *FPT* Ex 15:3[17]; *San* 20d(8); 3) כיני it(f.) is so: אין כיני *Beṣ* 60d(39); כיני מתניתא so is the Mishna *Ber* 11b(26) [add. exx. in Eps, MNM 441+]; וכיני אלא כיני *Šab* 8c(8); 4) כינן קיימין so we stand (in the matter): ↓√קום pe.; 5) וכן הוות ליה and so it happened: *Ber* 3a(26); *MŠ* 55c(14); *BR* 1095:2; *EchRB* 55:2; 6) אוף הכה כן here also so: *Švi* 37c(31); *Ter* 42a(32); *Šab* 4a(46); 7) דו(י)לא כן if not so: *Kil* 30c(2); *Šab* 4a(46); 8) לא כן אלפן ר׳: ↓√אלף pa.; 9) הך מה ... כן: ↓הך מה; 10) מהו כן what is the matter?: *Yev* 6a(42); *ib.* 9c(65); 11) פרא מיכן less than this *RH* 58a(42); יתיר מיכן more than this *EstR* 5c(15);

12) מיכן ועד חנוכה from now until Hanukka *BM* 10c(52)

2# כאן, כן adv. **here** (in legal phraseology only; כה↓; MH כ(א)ן Jast 606) <כה + ־ן> אמ׳ ליה לית כן אמ׳ ליה ולא נ{י}תנייה כן אמ׳ ליה {ד}<א>תניתיה ואודעיה דלית כן he said to him: It isn't (i.e. shouldn't be) here (in the Mishna). He said to him: Should I not teach him the Mishna so? He said to him: Teach him and inform him that it is not here *Er* 18d(28); *Or* 63a(46); *Pes* 29a(16); *Yev* 14b(56); *Qid* 59c(5); וכן אתינן מתני did we come to learn (the argument in the Mishna) here? *Švi* 35b(55); *ib.* 33c(59); *MŠ* 52c(56)
Though the spelling with *alef* is common, it is not original in JPA (v. Sok, GF 64, n. 23 and the lit. cited). On לית כן, v. Eps, MNM 262+. On the expression וכן אתינן מתני, v. Lieb, TK 8:818.

כן n.m. **tube(?)** sg. הב כאנא בהדין נוקבא place a tube in that hole *VR* 251:1

כנת מעייה↓כנה

כני vb. **to nickname, modify an expression** (Sy כַּנִּי pa. LS 334) Pa. ומכניין יתהון בש׳ ממרה דה׳ they employ for them (i.e. the idols) the name of the *memar* of God *TN* Gen 4:26; ולמכניה *TNGl* ib.
Itpa. **to be nicknamed:** בחמש שמהן אתכנית you were given five nicknames *RuR* 90:116

כניס adj. **angry(?)** pl. כניסין *JMP* 26:18
Read poss. בניס (cf. BA כנס). V. Friedman, JMP 2:263.

כְּנִישָׁה, det. **כנישתה**, pl. **כנישן** n.f. **gathering, assembly, synagogne** (↓ √כנש, ראש, בית כנישה, כנישה; CPA כנישא LSp 95, SA כנשה Ham 552:345+) **1. gathering, assembly:** sg. כְּנִישַׁת אוכלסין סגין an assembly of many people *FPT* Gen 48:4[04]; *TN* ib. 35:11; כנישת חרוה an assembly of joy *ib.* Dt 16:8 [H עצרת]; עם כנישתא *FPT* Ex 12:19[23]; *ib.* 20:8; *TN* ib. 10:2; 27:21; 35:25; קהל כנישתה *ib.* 20:4; Dt 23:9; כנישתהון דישראל *ib.* Ex 20:14; Dt 5:17; pl. כנישן *FPT* Gen 35:11[03]; **2. synagogue:** a. general: sg. חדא כנישא *MQ* 81d(38); *Ber* 9c(50); *ib.* 30[!]; הוה מצלי בכנישתא he prayed in the synagogue *ib.* 7a(53); אין עללת לכנישתא ושמעתון מצליי דמטרא if you entered the synagogue and heard them praying for rain *BR* 45:1; *Meg* 74d(9); *MQ* 81b(32); *BM* 8c(59); *San* 26b(4); *ib.* 29a(42) // *Hor* 46d(15)[!]; *PRK* 198:11; דזבן הדין עמודא ליקרה דכנישתא who bought this pillar for the glory of the synagogue *Naveh* 71:6; *ib.* 34:1; תרעה דכנישתה the gate of the synagogue *BR* 1145:1; *ib.* 728:6; pl. תמני עשרה ˹כנישן˺ *Kil* 32b(15) // *Ket* 35a(23)[!]; b. w. var. designations: 1) GN: sg. כנישתא דחמתא *Soṭ* 16d(38); כנישתא דבבלאי *Kil* 32c(38); עתיקתא דסרונגין כנישתהון דמעונאי בציפורין *BR* 305:5; *ib.* 950:4; כנישתא רבתה דטרסייה דלוד *VR* 831:1; כנישתא דציפורין *PRK* 297:11; *Meg* 70a(40); *ib.* 75b(34); *Naz* 56a(8); *San* 20c(63); pl. באילין כנישתא דלוד *Pea* 21b(48) // *Šeq* 49b(29); 2) other: sg. כנישתא חדתא the new synagogue *Švi* 33d(43); כנישתא דבולי the synagogue of the council *Šeq* 50c(53); *Tan* 64a(45); אילין כנישתא עלייתא those upper synagogues *Ber* 5d(11) // *Šab* 3a(49)

2# כנישה, cs. **כנישת** v.n. **entering** (↓ √כנש, כנישה) sg. ובכנישתהון *FTV* Gen 49:6

כנישו, det. **כנישותה** n.f. **assembly** (↓ √כנש) sg. כנישותא *TNGl* Gen 49:21; *ib.* Ex 23:16

כנס vb. **to marry** (< MH כנס Jast 649) Pe. a. general: אילין דכנסין ארמלן those who marry widows *Yom* 38d(60) // *Ket* 24d(34); b. in quotations from the *symphon*-document: ומיכנסיניך ביום פל׳ to marry on such-and-such a day *Er* 21b(17) // *Giṭ* 49a(19)[!] // *Qid* 63d(19) // *ib.* 64a(11); אין אתא יום פלן(G) ולא כנסתיך if such-and-such a day comes, and I don't marry you *Er* 21b(18) // *Giṭ* 49a(20) // *Qid* 63d(19) // *ib.* 64a(11)

כנע vb. **to bend down, subdue, humble oneself** (CPA כנע LSp 95, SA כנע Ham 496:305+, 547:227) Pe. **to bend down:** pass.part. בבית האבל על ידי דאינון כניעין in the house of mourning because they are low-spirited *Ter* 48b(31); *ib.* 34
Af. **1. to subdue:** יכנע יתהון *TN* Dt 9:3 [H יכניעם]; **2. to humble:** למכנעה גרמן to humble ourselves *Der* 46:3
Itpe. **1. to humble oneself:** למתכנעה *TN* Ex 10:3 [H לענת]; ושמעין מילה דאורייא ומתכנעין they hear a word of the Torah and humble themselves *Tan* 66c(49); *ib.* 50; תתכנע *TN* Num 12:14; אתכנעון *KohR* 9b(33); **2. to bow down before s.o.:** ולא איתכנע מן קומוי he did not bow down before him *Kil* 32b(44); *ib.* 45 // *Ket* 35a(51) // *BR* 307:4; למה לא אתכנעת מיניה *BR* ib.

כנעניי adj. **Canaanite** (CPA כנעני LSp 95, SA כנענאי ST Gen 38:2) sg. כנעניא *TN* Gen 12:6 [H הכנעני]; כנענאה *ib.* Num 21:1; 33:40; ברה דכנעניתה the son of the Canaanite woman *ib.* Gen 46:10; Ex 6:15; pl. כנעניי *ib.* 34:11; Num 14:25; Dt 7:1; 20:17; כנענאי *ib.* Gen 9:18; 36:2

כנף n.f. **wing, lap** (CPA כנף LSp 95, SA כנף ST Gen 1:21) **1. wing:** du. תרתין כנפיא *EchRB* 47:16; *ib.* 20; כנפי נשירין wings of eagles *TN* Ex 19:4; *TNGl* ib.; כנפוי *TN* Lev 1:17; כנפיהון *ib.* Ex 25:20; 37:9; Dt 32:11; באילין דנפקין וכנפיהון עליהון in the case of those (birds) which hatch with their wings on them *Beṣ* 60a(25); היא מעלה להון תחות כנפיה (the mother hen) places them under her wings *VRG* 575:5; **2. lap(?):** sg. כנף עריתה דאבוי the lap(?) of his father's nakedness *TN* Dt 23:1 [H id.]

כנש (a/a) vb. **to gather, collect, assemble** (↓ כנישו, כנישה, 2# התכנשו, אתכנשו, אכנשו, בית כנשו, כנשו; CPA כנש LSp 95, SA כנש 537:85, 583:144) Pe. **1. to gather, collect:** במכנשכון *TN* Ex 23:16 [H באספך]; ותכנשון *ib.* Ex 23:10; וכנש *ib.* Gen 41:48; ומה דאת זרע לית את כנש you will not gather what you sow *MŠ* 55c(27); כנשין (G)<נהיגין הוינן> תבן מן ערובת שמיטתא we used to gather straw the year before the Sabbatical year *Švi* 39a(35); **2. to assemble:** כנש *TN* Lev 8:3 [H הקהל]; *ib.* Ex 35:1; Dt 4:10; 31:12; כנשון מיסכנייה gather together the poor *PRK* 161:8; *EchRB* 82:15; pass.part. כנישין תהוון מן מטליכון you will be assembled from your *sukkot TN* Num 29:35; **3. to be assembled:** וכנשו על משה ועל אהרן *ib.* 20:2 [H ויקהלו]
Pa. **1. to gather, collect:** כל דמכנש ית קטמא *ib.* 19:10 [H האוסף]; למכנשה עדרייה to gather the flocks *FPT* Gen 29:7[05]; ומכנשין עללתה they gather the crops *TN* Dt 14:22; *ib.* 13:17; בשעה דמכנשין בדר ובשעה דמבדרין כנ[ו]<י>ש when people gather — scatter. When people scatter — gather *Ber* 14d(5) // *MSam* 42:7; הדא תרנגל<ת>א בד אפרוחיה דקיקין מכנשא להון when her chicks are young, a hen gathers them (under her wing) *VR* 575:5; **2. to assemble:** כניש כולהון לבקעת בית דמין he assembled all of them in the valley of GN *EchRG* 82:15; כניש תרין עשדתי שבטייה he assembled the twelve tribes *TN* Dt 6:4; מכנש בנוי וכני כייתיה he assembles his children and the members of his household *Meg* 73b(55)
Itpe. **to die** (calque < BH נאסף לעמיו): a. alone: תמן אתכנש אהרן *TN* Dt 10:6 [H מת]; *ib.* Num 27:13; Dt 4:22; *TNGl* Num 33:39 b. w. complementary phrase: ואתכניש מן גוא עלמא *TN* Gen 5:11; *ib.* 31; 9:29; למתכנשה בשלם מן גו עלמא *ib.* Dt 31:14; 32:50; ואתכנש לוות עמיה *ib.* Gen 25:8; 49:33; טב ליה לההוא צדיק<א> מתכנש בשל[ו]ם it is better that that righteous man should die in peace *PRK* 38:4
Itpa. **to assemble, gather together** (intr.): ואתכנשו עמה *FPT* Num 20:2[23; H ויקהלו]; *TN* ib. 16:3; *ib.* Gen 29:8; 49:1; Ex 32:1; ואתכנשון כל קרייתא להספדיה דר' all the villages assembled for Rabbi's eulogy *KohR* 20b(25); *ŠR* 38c(16)

כנשו, cs. **כנשות** v.n. **assembling** (↓ √כנש) ביום כנשות קהל on the day of the assembling of the congregation *TN* Dt 9:10 [H ביום הקהל]; *ib.* 10:4; *TNGl* Num 10:7; בכנשות *ib.* 17:7 [H בהקהל]; *FTV* Dt 33:5

כנת, det. **כנוון** n.m. **colleague** (< Akk *kinattu* Kaufman, Influences 64; CPA כנת, כנון LSp 95) pl. הוון ליה עבדיה ערקין לכנוותהון he had slaves who fled to their colleagues *Giṭ* 46a(30)
Lieb, Peraqim 1(1967/8):102+.

כנת מעייה n. **a part of the intestines** (↓ מעין) sg. ומכרסא לכנת מעיה ומכנת מעיה לכרוכא קטינא from the stomach to the ...; from the to the small intestine *VR* 65:1
The rdg. is uncertain as may be seen from Var ad loc. and from the // *KohR* 21a(12): מכנא מעיא.

כס n.m. **cup, drinking vessel** (↓ בית כסייה; CPA כס, כאס LSp 90, SA כס Ham 587:258+, כהס ib. 491:164+) a. for drinking: sg. כסה *FPT* Gen 40:11[05; H הכוס]; *TN* ib.; 12; 13; ר' ליל ביר' אלס מקש על כסא PN used to bang on a cup *Beṣ* 63a(44); pl. אילין כסייא טיברייאה those Tiberian (drinking) glasses *Nid* 50b(8) [made of transparent glass]; b. esp. a cup of wine [cf. MH כוס Jast 623]: sg. חד כס דחמד *EchRB* 130:9; קופדה טבה לפמה וכסה טבה לפימיה good meat to his mouth! A good cup of wine to his mouth! *BR* 694:1; מזג ליה כסא he poured him a cup of wine *Šab* 3b(44); בההן כסא דקידושא that cup of wine for *qiddush Ber* 11c(59); *ib.* b(50) // *Naz* 54b(14) // *BRV*[60] 1116:6; *KohR* 16a(36); pl. אדבעתי כסוי דלילי פסחא the four cups of wine of Passover eve *Šab* 11a(36) // *Pes* 37c(30); *PRK* 68:7; c. in a fig. sense: sg. כסא דפורענותא the cup of retribution *TN* Gen 40:12; *ib.* Dt 32:34; כסא דמותא the cup of death *ib.* Gen 40:23; Dt 32:1; *SYAP* 55:5; *ib.* 65:3

Brand, Ceramics 210+.

כסה n.f. **fodder** (√כסס; SA כסה ST Gen 24:25) sg. *TN* Gen 24:25 [H מספוא]; *ib.* 42:27; 32

כסו, det. **כסותה** n.f. **garment** (↓√כסי; CPA כסו LSp 96, SA כסוה ST Gen 49:11(Var)) sg. יתיר חדא כסו add another garment *VREd* 364:5 // הבו לי זעיר בסו{ת} מכסיתי; *San* 29c(42); יתיר בס{י}<ו>תך give me a small garment to cover me *KohR* 28c(10); *ib.* 13; בכסותהון *TNGl* Ex 12:34 [H בשמלתם]

כסח vb. **to cut off(?)** (Sy כסח LS 338) Pa. למגל מכסחת כ{י}סחת כ{ז}<ו>ב ולא שלם לה like a cutting scythe. It cut thorn(s) and was not satisfied *BR* 508:9

כסי vb. **to cover, clothe, conceal** (↓כסו; CPA כסא LSp 96, SA כסי Ham 487:48+, 538:135) Pe. **to conceal:** pass.part. f.sg. כסייה *TN* Dt 30:11 [H נפלאת]
Pa. **1. to cover:** וכסי *TN* Ex 10:15 [H ויכס]; *ib.* Num 17:7; כסון *ib.* Ex 15:5; כסיית אפין הוות בבייתיה דיהודה she covered her face (with a veil) in Judah's house *ib.* Gen 38:15; יכסי *FPT* Ex 21:33[01]; ויכסון *TN* Num 4:11; ויכסינה מלרע let him cover it from below *MQ* 82d(7); את כסית עריתה דאבוך you covered your father's nakedness *BR* 340:3; *MQ* 82a(24); *EchR* 56:8; pass.part. sg. ראשיה יהורי מכסי his head will be covered *TN* Lev 13:45; *Kil* 32b(11) // *Ket* 35a(18); *MQ* 82d(45); *Ter* 45d(35) [≠מגלי]; *BM* 8c(8); pl. עמודיא דמבסיין בטפטין pillars covered with carpets *BR* 300:5; **2. to clothe, dress:** הני לי מיקום ערטליי ומכסייא איתתי I prefer to stand naked and to clothe my wife *Ket* 30d(28); הבו לי זעיר כסו{ת} מכסיתי give me a small garment so that I can dress myself *KohR* 28c(10); **3. to conceal:** מכסי *FTP* Gen 18:17 [H מכסה]; *TN* ib.[!]; **4.** w. עיין **to ignore:** ותכסי עיינך מנהון *ib.* Dt 22:1 [H והתעלמת מהם]; 4; Lev 20:4; הילך ממון וכסי מינה עיינה here is money, and ignore it *BR* 551:3 [expl. כסות עינים Gen 20:16]
Itpa. **1. to be covered:** ואתכסון כל טווריא all the mountains were covered *FPT* Gen 7:19[02; H ויכסו]; *TN* ib.; **2. to cover, clothe oneself:** ונסיבת רדידה ואתכסיית ביה she took the veil and covered herself with it *ib.* 24:65; והוה אכיל ושתי בחדא ומתכסה בחדא he ate and drank for one (*sela*), and clothed himself for one (*sela*) *KohR* 8c(7); **3. to be concealed, hidden:** ואתכסי מניה (the revelation) was concealed from him *TN* Gen 49:2; *ib.* 1; Num 24:15; ויתכסי מן עיני דבעלה *ib.* 5:13 [H ונעלם מעיני בעלה]; Lev 4:13; 5:2

כסיל n.m. **Orion** (H כסיל #2 HAL 465) sg. אין עבר ההן זיקא בכסיל if that comet passes through Orion *Ber* 13c(29)

כסירה, det. **כסירתה** n.f. (unclear) sg. אשאל לי{ך} כסירתיך lend me your *BR* 948:1; אפיק הדה כסירתה למרעייה take that out to graze *ib.* 2
See comm. ad loc.

כסלוחיי adj. **Casluhian** pl. כסלוחיא *TN* Gen 10:14 [H כסלחים]

כסליו n.m. **Kislev, the third month** (< Akk *kislimu* Kaufman, Influences 115) צפי בה בכסליו סמוק (if) he looks at it (i.e. the moon) in *Kislev* (and it) is red *SYAP* 36:53; פנסיה דכיסליו the lamp of *Kislev ib.* 38:34; כסלו *FTP* Ex 12:2; כסליו *JMP* 2:1

כסלין n.m.pl. **loins** (MH כסלין Jast 654) כסליה *TN* Lev 3:4 [H הכסלים]; *ib.* 10; 15; 4:9; 7:4

כְּסֵף, det. **כַּסְפָּה** n.m. **silver, money** (↓כסף #3; CPA כסף LSp 96, SA כסף Ham 488:104+) כֹּסף *FPT* Ex 21:34[01]; כֹּספּה *ib.* 21;- **1. silver:** sg. a. as a metal: מנין דכסף silver vessels *TN* Gen 24:53; טעון דכסף silver idols *ib.* Ex 20:23; 36:26; Num 7:13; ושאלון כסף they borrowed silver (dishes) *AZ* 45b(49); דייסקרין דכסף a silver plate *BR* 1152:9; ודמה הוה הדך עומרה דכסף דדהב רחיטין דשערין of what is that *'omer*? Of silver? Of gold? Of wheat? Of barley? *PRK* 144:3; b. together with דהב: ↓דהב; c. as a means of payment: בכסף תזבנון לן buy for us with silver *TN* Dt 2:28; *ib.* Ex 21:34; 30:16; Lev 25:16; d. qualifying coins: סלעין דכסף silver selas *ib.* Gen 20:16; קינטרין דכסף silver *centenarii BR* 627:1; *VR* 664:3; **2. money:** sg. אילין דמיתמניי בכסף those who are ordained for money *Bik* 65d(3) // *MSam* 68:8; זבינות כספה monetary purchase *FPT* Ex 21:21[01]; *BR* 1247:15; pl. כספייא *Bik* 65d(9)

כסף #2 n.m. **sherd** (dial.; ↓חסף) sg. כגון אילין ניורותאי דינון קריין לחספא כספא like those Nabateans who pronounce *ḥaspā* as *xaspā Ned* 37a(5) // *Naz* 51a(60)
Fl, TMW 2:453; Kut, EI 8(1967):276.

3# כסף n.m. **silversmith** (↓כסף; MH כסף Jast 655) pl. מנהון ד[י]הבין ומנהון כספים some of them were goldsmiths and some silversmiths *ŠR* 30c(11)

כסף (/o) vb. **to afflict, discourage** (metath. < ↓√סכף) Pe. ולא תכסוף *EchR* 101:8 // ולא˥ תכסוף˥ *Tan* 68d(52) [corr. to תסכף]

כְּעַן adj. **enclitic particle, now** (BA כען KBL 1086) *FPT* Gen 4:6[02; voc];- **1. enclitic particle:** a. no correspondence in H text: 1) w. vb.: אנא כען אעביד *ib.* 47:30[04; H אנכי אעשה]; 48:21; Dt 27:1[23]; *TN* Gen 25:31; *ib.* 30:25; חזור כען ידך *ib.* Ex 4:7 [H השב ידך]; 10:10; Num 9:8; Dt 5:5; 13:7; 31:27; 2) w/o vb.: למה כען שקרת בי *FPT* Gen 29:25[05; H ולמה רימיתני]; *ib.* 43:6; *TN* Gen 24:12; *ib.* 42:1; Ex 5:4; 32:12; Num 14:3; 22:19; Dt 31:2; ווי כען עלי woe unto me *ib.* Gen 15:1; 8; 27:20; 46:30; b. corresponding to H נא: *FPT* Gen 47:29[04]; *ib.* 30:27[05]; Num 20:10[23]; *TN* Gen 19:7; *ib.* 24:2; 27:19; 37:32; 47:4; Ex 3:18; 33:18; Num 12:6; 14:19; Dt 2:27; **2. now:** a. alone: *ib.* Gen 26:22 [H עתה]; ואנה איתמר לי כען I have now been told *ib.* 38:25; 44:14 [H עדנו]; b. esp. עד כען still: *ib.* 12:6 [H אז]; 18:22 [H עדנו]; 45:3 [H עוד]; Num 11:33; 19:13; 24:22

Peri, Morph 100.

כעס n.m. **anger** (↓ √כעס; SA כעס ST Dt 32:19(Var)) sg. *TN* Dt 29:27; *FTP* ib. 32:19; כעסה *TN* ib.; *ib.* 27; *FTV* ib.

כעס (a/o) vb. **to be angry, vex** (↓כעס; SA כעס Ham 496:302+) Pe. **to be angry** (+ על at s.o.): שמע ינאי מלכא וכעס King Yannai heard and was angry *Ber* 11b(40) // *Naz* 54b(6); שמע ר׳ יודן נשייא וכעס *San* 19d(62) // *Hor* 47a(35); *San* 20d(4); *BR* 951:3; אחית ושמעת קרית וכעסת you came and heard, read and became angry *MMDam* Dt 13:3; *Bik* 65c(57); *Naz* 54b(11); מאן דכעיס סופא מתרציא one who is angry will eventually be appeased *PRK* 284:3 // *EchR* 59:16; *PRK* 283:1; וכעס עלוי *Ḥag* 77d(35); לא יכעוס מרי עלי let my master not be angry at me! *Ber* 9c(51); *Pea* 21b(40) // *Šeq* 49b(20); עלך לא כעסית *Ber* 9c(52); *ib.* 5c(52); *VRQ* 404:1; וידע דהוא כעיס עלוי he knew that he was angry at him *Kil* 32b(33) // *Ket* 35a(40); pass.part. ולא כעיס and not vexed *JMP* 8a:7; *ib.* 20:4

Af. **to provoke to anger, anger, vex:** ווח ות דאכעסית לברייי woe, that I have angered my creator *BR* 742:5; אכעס יתהון I will vex them *TN* Dt 32:21 [H אכעיסם]; ואכעסו יתי *ib.*; למכעסה יתיה *ib.* 31:29; מילה דמכעסה לי something which angers me *San* 28b(30); מילין דמכעסין לך *ib.* 29

כַּף, det. **כַּפָּה**, pl. **כפין** n.f. **palm, sole, balance scale** (SA כף Ham 487:55+) כף *FPT* Gen 35:9[03]; כַּפֵּי *ib.* 31:42;- **1. palm, sole:** a. alone: sg. כפי *TN* Ex 33:22; pl. כפיכון *ib.* 9:8; b. w. יד: כף ידיה *ib.* Lev 9:17; 14:28; Num 5:18; pl. כפי ידוי *FPT* Ex 9:33[04]; *TN* Lev 8:28; *ib.* Num 6:19; נשוי ליבינן לכף ידינן let us compare our heart to our palms *Tan* 65a(62) [expl. Lam 3:41] // *EchR* 136:9[!]; c. w. רגל: sg. כף רגל *TN* Gen 8:9; *ib.* Dt 11:24; d. w. ירך: ↓ירך; **2. balance scale:** sg. כף מאזניא *FTP* Ex 12:2

כפוני, pl. **כפוניין** n.f. **inflorescence of palms** (MH כפונית pl. *Švi* 35c(4)) pl. כפוניין *ŠviV* 39a(52)

Löw, Flora 2:334+; כפנאי *EstR* 5c(1) may possibly belong here.

2# כפוני n.f. **a basket** (< κοφινίς Sophocles 687) sg. חדא כפוני *BQ* 5b(60)

Lieb, YN 120.

כפי vb. **to overturn** (CPA כפי LSp 96) Pe. **to overturn:** וכפונון על רישיהון they overturned them (i.e. the pots) on their heads *Ḥag* 77d(62) // *SanAs* 23c(47); הלא בעובדיהון מלכין קודמיהון כפון behold, with their deeds they overturned kings before them *SYAP* 32:10

Itpe. **1. to be overturned:** איתכפון אנדרטיא the statues were overturned *AZ* 42c(7); איתכפון איקונייא the images were overturned *ib.* 8; **2. to be rebuffed:** והזה מתכפי(V) מיניה וערק מן קומוי (the demon) was rebuffed from him and fled from him *Pea* 21b(24) [w. ref. to יכפה Prov 21:14] // *Šeq* 49b(4)[!]

כפיל adj. **double** (↓√כפל; CPA כפיל LSp 96, SA כפיל Ham 489:131) sg. a. general: כפ{ו}<י>ל *TN* Ex 39:9 [H כפול]; כפ<י>ל *ib.* 28:16; b. esp. כפילה the "Double One" [H מכפלה]: *TN* Gen 23:9; *ib.* 17; 19; 49:30

כפל, det. **כיפלה** n.m. **double** (↓בכפילה; CPA כפל LSp 96; cf. SA כפול ST Ex 22:24) sg. מזון כיפלא double food *TNGl* Ex 16:22 [H משנה]

Read poss. <כ>כיפלה.

כפל (/a) vb. **to double** (↓בכפלה, כפיל, כפל; SA

כפל Ham 489:133) Pe. אנן כפלין להון we double them (i.e. the number of dishes in the meal) *EchR* 131:2; *EchRB* ib.; ותכפל *TN* Ex 26:9 [H וכפלת]
Pa., pass.part. וכסף מכופלה[!] *ib.* Gen 43:15 [H וכסף משנה]

כפם, כפים prep. **according to, in proportion to** (↓פם; SA כפם ST Num 6:21; calque < BH כפי) *TN* Ex 16:21 [H כפי]; *ib.* 28:32; 39:23; Lev 25:52; Num 6:21; 35:8; כפים *FPT* Ex 39:23[04]

כְּפַן, det. **כְּפְנָה, כופנה** n.m. **hunger, famine** (↓ כפן√; CPA כפן LSp 97, SA כפן ST Gen 12:10) sg. *TN* Gen 41:27 [H רעב]; *ib.* 45:11; Dt 28:48; 32:24; *SYAP* 36:38 [voc]; כפנא *ib.* Gen 12:10; 41:31; Ex 20:15; Dt 5:19; כָּפְנָא *FPT* Gen 47:4[04]; כיפנה *ib.* 41:50[05]; 54; יוקרה וכפנה הוין בעלמה there will be high prices and famine in the land *SYAP* 36:20; כופנה *ib.* 60; <כופ>נא *TNGl* Gen 47:20

כפן (a/o) vb. **to be hungry, starve, fast** (↓כפן, כפנה; CPA כפן LSp 96, SA כפן Ham 549:287) Pe. **to be hungry:** וכפנת כל ארעה the entire land was hungry *FPT* Gen 41:55[05; H ותרעב]; להוא דחמי סיליגתיה פנייא וכפן to one who sees his basket empty and starves *BR* 725:2 // *KohR* 15d(10); דהוי ערטילן[!] וכפין who was naked and hungry *ib.* 16b(45); שביעין ביני כפנין satiated among starving *TN* Gen 42:1; כד תכפון כלה when a bride is hungry *EchR* 71:2; חדה כפנה ולא אכלה one fasts and does not eat *Am* 7a:17; כפנה (=למה את) למת ולא אכלה *ib.* 20; דלא כפנא *JMP* 2:20; כפנים[!] *TN* Gen 42:19; *ib.* 33 [H רעבון]
Af. **to cause s.o. to starve:** ואכפן יתכון *ib.* Dt 8:3 [H וירעבך]

כפנה, det. **כפנתה** n.f. **fasting one** (↓ כפן√) sg. אמרת לכפנתה למת כפנה ולא אכלה I said to the fasting one: Why do you fast and do not eat? *Am* 7a:19

כפף vb. **to bend, force** (↓כיפה; CPA כף LSp 96) Pe. **1. to bend:** ר׳ זעירא מחוי לר׳ בא{ר׳} <בר> יצחק כפף PN showed PN₂ bending (in *ḥaliṣa*) *Yev* 12c(20); הא רב[ן]<ך> כפף behold your teacher bends *ib.* 21; כף משום בונה if he bent (the box, he is guilty) because of building *Šab* 10c(19); **2. to force, compel:** ולמה לא כפיתיניה why did you not compel him? *Pea* 15d(25) // *Qid* 61c(5)[!]; כף ריש לקיש לר׳ יוחנן PN forced PN₂ *Er* 18c(48); חזר וכפה he compelled him again *Yev* 13a(32); כפוניה they compelled him *Giṭ* 43b(36); pass.part. ולא כפיף not under compulsion *JMP* 19:5; *ib.* 20:4
Itpe. **to bend down:** את[ר]<כ>פף *TNGl* Gen 50:1
M. Zulay, SRIHP 6(1945):199; Friedman, JMP 1:142.

כפפת n. (corrupt) pl. רומם כפפתוי *MSam* 109:1

כפר, pl. **כּוּפְרָנִין** n.m. **village** (CPA כפר LSp 97, SA pl. כפרנין, כפרין Ham 465:201+, Sy pl. כַפרוֹנָא LS 341) a. general: pl. כופרנין *TNGl* Num 13:19 [H מחנים]; כּוּפְרָנוֹי *FPT* Dt 1:7[26]; *ŠR* 8d(14) [expl. בנות Ezek 16:61]; כופרנייה *TN* Lev 25:31; *ib.* Num 21:25; כפרניה *ib.* 32; כופרניא דקיקייא small villages *Ber* 2a(32); b. in GN's: כפר חנניה *Naveh* 16:1; כפר תמרתה *RH* 58b(50); *PRK* 78:5; כפר חרובא *EchRB* 105:1

— כפר נבוריי adj. **of Kfar Nabora** sg. יעקב כפר נבורייה *PRK* 64:6 // *Ber* 12d(45)

— כפר עקביי adj. **of Kfar Aqabia** sg. קיריס] פ]טריק כפר עקביה *Naveh* 33:2

כפר (a/o) vb. **to deny, atone** (↓כיפור, כפרו; CPA כפר LSp 97, SA כפר LOT 3/2 296:88) Pe. **to deny, renounce:** a. alone: לא תכפרון *TN* Lev 19:11 [H לא תכחשו]; אפי׳ בעי ר׳ יוחנן מיכפור even if PN wants to deny (that this is his opinion) *BB* 17a(49); b. w. ב-: ויכפר בה *TN* Lev 5:22; בר נש דאפקיד גבי חבריה וכפר ביה a person who deposited (something) with another, and he denied it *Ber* 4c(7); *RH* 58d(5); *Qid* 62c(29); *San* 18c(19); *BR* 542:4; בדיל דלא יכפור בקיתונה so that he shouldn't deny concerning the vessel *Qid* 64a(24); וחזרין וכפרין במיליהון afterwards they deny their words *TN* Num 23:19; וכפד בחיוי דעלמה דאתי he denied life in the world to come *ib.* Gen 25:34; Dt 32:15; לא כפרית באלהי I didn't renounce my God *EchR* 78:1
Pa. **to atone, procure forgiveness** (+ על): וכפר עליהון *TN* Num 17:11 [H וכפר]; ויכפר *ib.* Lev 4:31; Num 6:11; ומכפר *ib.* Ex 34:7; למכפרה *ib.* Lev 8:34; Num 15:28
Itpa. **to be forgiven:** ויתכפר להון אדמה the blood will be forgiven to them *ib.* Dt 21:8 [H ונכפר]; Lev 22:27

כפרה, det. **כפרתה** n.f. **cover of ark** (SA כפרה Ham 493:238+) sg. כפרתה *TN* Ex 25:18 [H הכפרת]; *ib.* 30:6; 37:8; Lev 16:2; 15; כפורתה *ib.* Ex 25:19;

31:7; 39:35
The forms כפורה, כפורתה are influenced by the H original.

כפרו, det. **כפרות** v.n. **atoning** (↓√כפר) ככפרותך עלוי in your atoning for him *TN* Ex 29:36 [H בכפרך]

כפת n.m. **tie, knot** (↓√כפת; CPA כפת LSp 97, SA כפת LOT 3/2 93:84) pl.... יית{י}<ו>ן כפתייה קיימין אשתרון יתהון כפתייה (do you think that) those knots remain forever? those knots were untied *BR* 600:5; וכל כפתוי רשמשון דכות׳ all the "knots" of Samson are like it (ref. to the vocalization of √אסר with *ḥataf seghol* in Samson story) *MPDam* Gen 42:24

כפת (a/o) vb. **to tie** (↓כפת; CPA כפת LSp 97, SA כפת LOT 3/2 82:26, MH כפת Moreshet, Lex 196) Pe. **to tie:** וכפתון he tied them *Qid* 64a(32) // *Giṭ* 43d(49)[!]; כפות יתי tie me up *TN* Gen 22:10; *FT* ib.; ויכפתיניה *TNGl* Dt 25:2; pass.part. טבא צפרא חדא כפיתא מן מאה פרחין better one bird tied up than a hundred in flight *KohR* 13b(4); בניכון כפיתין בקולר your sons are bound in a prisoner's chain *TNGl* Num 21:29; *FTP* ib.
Pa. **id.:** pass.part. אילין טרסייה דהוא מכפת ביה those straps with which it (the sandal) is tied *Kil* 32d(23)

כר n.m. **mattress** (SA כר ST Gen 31:34, MH כר Jast 663) sg. כרא רתבנא a mattress of straw *EchRB* 53:21 // *MŠSe* 55c(12) [cf. כר מלא תבן TOh 12:2 (609:34)]; תחות כ{ד}<ר>ה *Tan* 64c(36) // *Yom* 44d(22)[!]
Krauss, TA 1:391, n. 111.

כרב n.m. **plowing** (↓בית כרב; Sy כְּרָבָא LS 343) pl. כל כרביא בישין וכרביא דאורייתא טבין all plowings are bad, but "plowings" of the Torah are good *MSam* 41:6 // *Ber* 14d(10)[!]
Lieb, Tarbiz 3(1932):206.

כרביי n.m. **caraway** (< *καρύα < κάρον Löw, infra; Sy כְּרָוְיָא LS 343) sg. כרביי *Kil* 27d(37) [expl. קרכים Mib. 2:5]
Löw, Flora 3:437+.

כרוב n.m. **cherub** (CPA כרוב LSp 97, SA כרוב ST Ex 25:19) sg. *TN* Ex 25:19 [H id.]; *ib.* 37:8; pl. כרובין *ib.* 25:18; 37:7; כרוכייה *ib.* 37:9; 25:19; 20; 22

כרוב 2# n.m. **cabbage** (< κράμβη Lehnw 295; Sy כְּרָבָא LS 343) sg. כרוב דקיק a small cabbage *KilV* 27a(25) [expl. תרובתור Mib. 1:3]
Löw, Flora 1:482.

כרוז n.m. **public announcer, crier** (↓כרז; CPA כרוז LSp 97, SA כרוז Ham 598:140) a. general: אכריז כרוזא the public announcer proclaimed *Šeq* 48d(45) // *Suk* 55c(19) [expl. קרא הגבר Mib. 5:4]; קלא דכרוזא the voice of the crier *BM* 8c(34); pl. כרוזין *EchRG* 82:13; b. + √נפק pe.: נפק כרוזא קודמוי the crier went out before him *VR* 860:2; c. + √נפק af.: ואפיק כרוז במשריתא he sent out a crier in the camp *FTV* Lev 10:20 [*TN* ib.: ועבר]; אפיק ר׳ אימי כרוז *Šab* 15d(31) // *Ned* 38d(22); *PesG* 31b(53); *BM* 8c(32); *EchRG* 82:123
On etym., v. Kut, Studies 126.

כרוז 2# ↓קרוז

כרוך n.m. **intestine** (↓√כרך) sg. אפסק כרוכה ודמך the intestine split, and he died *RH* 57b(53) // *Ḥal* 57c(17)[!]; כרוכא עוביא the large intestine *VR* 65:2; *KohR* 21a(11); כרוכא קטינא the small intestine *VR* 65:1 // *KohR* ib.

כרום n.m. **color** (< χρῶμα Lehnw 296+; SA כרום ימה Ham 612:148 (H תרשיש)) sg. כרום ימה רבה "color of the great sea" (name of a jewel) *TN* Ex 28:20 [H תרשיש]; *FTV* ib.; *TN* ib. 39:13

כרוסארגיר n.m. **gold-silver tax** (< χρυσάργυρον Lehnw 298; Sy כרוסרגורון PSm 1816) sg. אהן כרוסו ארגירא *BQG* 3c(7); *ib.* 8

כרוסטוקטולין n. **"turret of gold"** (an ornament; χρυσοκαστέλλιον Lieb, IEJ 17(1967):262) sg. פרוש טוק :text)כרוסטוקטולין טקלין) *Šab* 7d(56) [expl. עיר שלזהב Mib. 6:1]
V. also S. Abramson, Leshonenu 29(1965):75+.

כרוסלכינון n. **orach** (*Atriplex hortenses*; χρυσολάχανον Löw, Flora 1:353; Sy כרוסולכנון PSm 1815, BB) sg. (V)מה נפק מינהון כרוסלכינון what comes out of them (i.e. from grafting a beet and *Albersia blitum*)? Orach *Kil* 27a(40)
Löw, op. cit., 345; id., Pfl 8; 337+.

כרז (/o) vb. **to announce** (↓כרוז, אכרזה; CPA כרז LSp 97, SA כרז Ham 525:191+, MH כרז

Moreshet, Lex 196) Pe. **to announce:** כרוז ליה *BRV*^{60} 273:2; והוא כרז לך he announces to you *PalLaws* 28:22
Af. **id.:** ואכרז ואמר he announced and said *TN* Gen 45:1; *ib.* Ex 32:5; *Yev* 12d(56); *VR* 349:2; *EchRB* 82:12; ותכרזון חירו *TN* Lev 25:10 [H וקראתם דרור]; *ib.* Dt 20:10; אכריז קומי ציבורא announce to the congregation *Ber* 7c(48); *ib.* 55; 59; *BRV*^{60} 85:2; *BR* 513:6; אכריז קומיהון *Tan* 67c(60); *ib.* 61; *ib.* d(4); 5; 8; 9; שמעיה מכריז he heard him announcing *VR* 350:1; מכרז לה *BR* 733:5; צריכין אנ{ו}<ן> מכרזין *Hal* 58a(4); *Der* 50:35; *Proc* 555:5; לית כאן מחלטין אלא מכרזין there isn't confiscation but declaration *Ket* 33b(56) // מכרזי{נ}ן *Švu* 38a(41)
On pe., v. Margulies, PalLaws 24.

כרזב n.m. **a type of grasshopper** (SA גרזב Ham 471:386) sg. כרזבה *TN* Lev 11:22 [H חגב]; *TNGl* ib.
Talshir, Fauna 112+.

כרח, det. **כורחה** n.m. **force** (MH על כרח־ Jast 666) sg., in phrase על כורח־ **against ...'s will:** על כורחך *Ter* 40c(24) // *Meg* 73b(48); לא נסבית על כרחיה I did not take it against his will *Šeq* 50c(45); על כורחיה דאבא against my father's will *TN* Gen 44:18; *FTV* ib.

כרטיס, **קרטיס** n.m. **document, note, sheet of papyrus** (< χάρτης GLLT 194; CPA כרטיס Jer 43:4, 32, Sy כַּרְטִיסָא LS 344) **1. document, note:** sg. חד בר נש הוה חייב לחבריה מאה דינרין בקרטיס a certain person owed another 100 dinars on a note *Qid* 64a(25); חייב <ב>קרטיס *Naz* 54a(9); אין לא יהב לך קרטיסה if he doesn't give you the note *Qid* 64a(26); כרט{ו}<י>סה קדמייא the previous document *Ket* 33c(21); אבד כרטיס{ן}<י> my document was lost *ib.* 6; 23 [acc. to *Shiṭṭa Mequbbeṣet*]; **2. record:** pl. הא קרטסיא קדמך behold the records are before you *VRVar* 797:4 [Ms.L: כתבא]; **3. sheet of papyrus:** sg. וסב קרטס וכת<וב> *ŠT* 16

כרי, pl. **כורון** n.m. **pile, heap** (CPA כוריא pl. det. LSp 97, SA כרי LOT 3/2 82:2, pl. כרו(א)ן Ham 469:327) sg. חד כרי דחיטין a pile of wheat *BM* 8c(27); חד כרי דדינרין a pile of dinars *KohR* 13c(27) [↓pl.]; מן ד{י}<ו> ישפר אפוי דכריה(V) from the time that he sweeps the top of the pile *Mas* 49a(49) [expl. משיתמרח Mib. 1:6]; pl. כרוון כרוון into piles *TN* Ex 8:10; *FT* ib.; כורוון *TN* Num 11:32; כור{י}<ו>ותא דדינרין *EchR* 44:15

כריו, det. **כריותה** n.f. (unclear) sg. ומנטלי' בכריותיה exalted in ... *FTV* Num 24:6

כריטס n. **graces** (< χάριτες Eps, Tarbiz 1/2(1931):126) בטרי{ם}<ס> כריטס(G: כריטה; L: בר יטסס') in the (bath of the) three graces *Šab* 6a(38)

כריס (unclear) כאחד גמלון יתי כריס as one they repaid me ... *SYAP* 46:12

כרך, det. **כרכה** n.m. **fortified city** (↓ √כרך; Sy כְּרָכָא LS 345) sg. כרך תרנוגלה the city of Tarnugla *TN* Num 33:35; *ib.* Dt 2:8; כרך מלכיהון דאמוריי the city of the kings of the Amorites *ib.* Num 34:15; כרכה דמלכותה *ib.* 22:39; כרכא דשכם *ib.* Gen 44:18; כרכה דסדם *ib.* 18:17; כרכה חייבה the guilty city *ib.* Num 24:19; pl. כרכין *TNGl* Num 13:19 [H מבצרים]; בכרכיהון ובמדינתהון in their fortresses and cities *FPT* Gen 15:1[08]; *TNGl* Num 31:10 [H טירתם]

כרך (/o) vb. **to wrap around, tie up, eat** (↓ תכריכין, כרך, כרוך, כורכה; CPA כרך LSp 96, MH כרך Moreshet, Lex 197; pe., mng. 2 < TBA כרך (ריפתא) Jast 668) Pe. **1. to wrap around:** pass.part. a. of snakes: אשכח חכינה כריכה עלוי he found a snake wrapped around him *Tan* 69a(5) // *EchRB* 103:1; *ib.* 105:6; *Pea* 17d(15); *AZ* 41a(59) // *Ter* 45d(4); b. other: עזיל כריך במקטורה spun yarn wrapped in *BM* 8b(57); *ib.* 59; **2. to eat:** אתון כרוכון(text: כריכין) come, eat! *Tan* 64b(56) [// *Bib.* 23b: איתו כרוכו ריפתא]
Pa. **1. to wrap around, tie up:** ר' אחא כריך סבניה עליהון ר' אבהו כר{ו}<י>ך אנ{י}<ו>ד מל{ב}<כ> ניקי PN wrapped linen cloth around them (i.e. the shoes). PN$_2$ wrapped jute stalks (around them) *Šab* 8a(49) // *Yev* 12d(15); מכרכין כורכוון *TN* Gen 37:7 [H מאלמים אלמים]; *FT* ib.; pass.part. חד מסכן מכרך בחדא מחצלה a poor man wrapped in a mat *BR* 300:6; וקו{ק}<ם> עלוי עד דהוא מ{ב}⌜כ⌝רך stand over it (i.e. the corpse) until it is wrapped in it *Kil* 32a(9); **2. to read several verses in one stretch** [MH כרך Jast 668]: שמע קלון קר{ו}יי ולא מ{ב}<כ>רכין he heard them reading scripture without combining several verses *Meg* 75a(16)
On pa., mng. 2, v. Lieb, TK, 9:163, n. 11.

כרכד n.m. **staff used for beating** (< κερκίς, -ίδος Lehnw 298; Sy כַּרְכִּידָא LS 346) sg. a. for threads of the woof in order to make them tighter: שיבטא דכרכדא the stick of the staff *Šeq* 48b(59); b. for olive trees in order to knock off the olives: כרכדה(text: בר כדה) *Pea* 20a(38) [expl.

המחבא Mib. 7:2]; (בדארעא : text)בהן כרכדא *Giṭ* 47c(10) [לוקח ביד ≠]
Lieb, TK 3:134, n. 25, w. prev. lit.

כרכום n.m. **siege works** (< χαράκωμα Lehnw 300) pl. ותבנון כרכומין על קרתה you will build siege works on the city *TN* Dt 20:20

כֶּרֶם, det. **כַּרְמָה** n.m. **vineyard**, pl. **vines** (↓בית כרם; CPA כרם vineyard, pl. vines LSp 98, SA כרם Ham 487:65+) כֶּרֶם *FPT* Ex 22:4[01]; כַּרְמָה *MMDam* Dt 22:9;- **1. vineyard:** sg. *FPT* Gen 9:20[05; H id.]; *TN* Dt 20:6; עברון על חד כרם they passed by a vineyard *Dem* 23b(59); חמרא רכרמי the wine of my vineyard *PRK* 277:12; חמא חר איזמר כרמא he saw a person pruning the vineyard *Švi* 35a(34); *Pea* 20b(1); *Kil* 29c(40); *MQ* 81b(3); *VR* 4:4; *EchRB* 152:17; *ŠR* 42b(7); *KohR* 16c(15); pl. כרמין *TN* Num 16:14; *ib.* Dt 6:11; זוו{י} רהוות כרמין a place which was (previously) vineyards *Tan* 66d(51); *BB* 15c(12); **2.** pl. **vines:** אית ארבעה כרמין וארבעה ביניין there are four groups of vines and four intervening rows *Kil* 29a(58)
Löw, Flora 1:65+. In *Kil* 29a(58), read: נסב חר כ{ר}מין כי he takes away one (row) like (the letter) X (v. Lieb, TK 2:622).

כרנב n. (unclear) כרנבי *EchR* 137:4

כרס, det. **כרסה**, **כריסה** n.f. **stomach** (CPA כר(י)ס LSp 98, SA כרס Ham 508:191) sg. כרסה *TN* Ex 29:13 [H הקרב]; *ib.* 21; Lev 3:3; 9; Num 5:27; כרסיך *TNGl* ib. 20; 21; *VR* 65:1 [in an enumeration of the digestive tract]; כרסה טענה רגלייה the stomach lifts up the feet *BR* 805:3; מהו מקשה על כריסא בשובתא is it permitted to beat one's stomach on the Sabbath? *Beṣ* 63a(48); הא כריסא דההוא גברא קומך בזעה behold, that man's stomach is before you. Open it up! *PRK* 372:3 // *KohR* 29c(26); *EchR* 108:12; *EstR* 7d(24)

כרסטיון n.m. **large balance** (< χαραστίων Lehnw 570; Sy כַּרַסְטִיוֹנָא LS 348) sg. הדין כרסטיונה *EchRB* 69:1; קרצטיונא *EchR* ib.

כרע, pl. **כרעין**, **כ(ו)רען** n.f. **leg** (Sy כְּרָעָא LS 348) pl. a. of a person: חמון כרעין see what legs! *Šeq* 49a(43) // *Bik* 65c(35) // *VR* 780:3 // *ib.* 784:3 // *KohR* 16c(6); b. of a bed: ארבעתי כרעתיה) דערסא V)כורעתא the four legs of the bed *MŠ* 55c(12) // ארבעתי כרעי דערסא *EchR* 53:20

כרע vb. **to bow down, tip the balance** (↓אכרעה; SA כרע Ham 497:318) Pe. **to bow down:** רכר הוה מטי מודים הוא כרע מגרמיה when he came to the *modim*-prayer, he bowed down automatically *Ber* 5a(43) Af. **to tip the balance, weigh:** באכרעתא דאכרעון אתכרע להון by the balance that they weighed they were weighed *PRK* 180:2; אנא מכרע גרמי בכף מאזניא I myself tip the scales *FTP* Ex 12:2
Itpe. **to be weighed:** אתכרע להון *PRK* ib. [↓af.]

כרעין n.m.du. **intestines** (SA כרעין ST Lev 4:11, כורעין Ham 494:251+) כרעוי *TNGl* Ex 12:9 [H כרעיו]; *FTP* ib. 28:17

כרפס n.m. **celery** (Sy כַּרֶפְסָא LS 349) sg. ההן דגזז כרפס one who cuts celery *Šab* 10a(31)
Löw, Flora 3:423+; id., Pfl 222+.

כרתין n.m.pl. **leeks** (CPA כרת LSp 98) *Kil* 29c(40); *Šab* 10a(31); כר{י}תין *Kil* 27a(20) [expl. כרישין Mib. 1:2]; כרתיה *TN* Num 11:5 [H החציר]; *FTV* ib.
Löw, Flora 2:131+; id., Pfl 226+.

כרתינון n.m. **leek** (↓כרתין) sg. *Suk* 53d(32); *ib.* 33 [ref. to ירוק ככרתן Mib. 3:6]
Löw, Flora 2:135.

כשום n.m. **type of sesame** (Sy כַּשּׁוּמָא LS 350) pl. (Ar)כשומין ההן דגזז one who cuts sesame *Šab* 10a(31)
Löw, Flora 3:7.

כשור n.m. **beam** (< Akk *gušūru* Kaufman 53; Mal *ḥšurō* pl. Berg, Gl 47, TBA כשורא Jast 675, Sy כְּשׁוּרָא LS 351(Lex)) pl. כשורין *BR* 785:2 // *EchRB* 54:12

כשיר adj. **proper, fit, worthy** (↓√כשר, כשר; SA כשיר Ham 496:291+) sg. חציפא נצח לכשירא the impudent one defeats the worthy one *Tan* 65b(34); איתא כשירה a worthy woman *BB* 17a(20) [↓pl.]; ההיא כשירתא *Tan* 66d(4); pl. נשייה כשירתה *JMP* 8b:5; *ib.* 10b:4; 15:10; 56:6

כשירו, det. **כשירותה** n.f. **proper matter** (↓כשיר; Sy כַּשִּׁירוּתָא LS 351) sg. בשירותא בעייא מוליי (unclear proverb) *Beṣ* 61c(19) // *Ḥag* 78a(49)[!] // כשרותה *MŠ* 56c(2)

כשכש vb. (uncertain) Quad. דהוא מכשכש לברייתא מן ביני סריתא he the people among the thorns *KohR* 13d(39) // *MPs* 82:16

כשר adj. **proper, fit, worthy, industrious** (↓√כשר part.; CPA כשר LSp 98, SA כשר Ham 484:142) a. impers. use, only w. inf.: לא כשר למעבד כן it is not proper to act this way *TN* Gen 29:26; לא הוה כשר למתעבדא *ib.* 34:7; בכדין יהוי כשר למיכל מנה thus it will be proper to eat from it *ib.* Ex 12:44; יהוי כשר למקרבה יתיה it will be fit to sacrifice it *ib.* Lev 22:27; pl. מן מצוותיה דה' דלא כשרין למתעבדה of God's commandments which are not fit to be done *ib.* 4:27; 13; 5:17; כשרין למלפה they are fit to teach *ib.* Dt 33:10; b. as adj.: בגין דו כשר יפסד because he is worthy should he suffer a loss? *Dem* 23b(36); כד או כשר(text : כי איפשר) יודי ליה when (the borrower) is a proper person, he will concede it to him *Ket* 33c(23); לית בכל ההן דרא כשר אלא את ופינחס there is no worthy person in this generation except you and Phineas *San* 23b(35); *Dem* 23b(64) // *Ḥal* 60b(40); *Nid* 50b(19); בר נש כשר *AZ* 39b(11); מה מהני{א} כשר בכשרותיה what does the industrious person gain by his industriousnes? *KohR* 10a(12)

כשר vb. **to declare something permitted** (↓כושר, כשרו, כשר, כשירו, כשיר; CPA כשר LSp 98, SA כשר pe. Ham 484:143, ittaf. ST Num 23:27) Af. כהדין עובדא אתא קומי ר' יסא ואכשר a similar case came before PN, and he declared it permitted *Suk* 52a(25); *Yev* 6a(25); *Nid* 49a(64); אתא עובדא קומי רבנן ואכשרון *Yev* 15d(60); *Giṭ* 43b(37); *ib.* 44b(11)[!]; d(55); *AZ* 44d(57); *ib.* 45a(11); מכשר אנא *Ter* 47b(52); *Yev* 3b(5)

כשרו, det. **כשרותה** n.f. **industriousness** (↓כשר; Sy כַּשִׁרוּתָא LS 351) sg. *KohR* 10a(12) [↓כשר adj.]

כשש vb. **to drive off birds** (↓מכשה; Sy כש af. LS 349) Af. **to drive off birds:** נסב אברהם מכש{ו}ה והוה מכש לון ולא הוו מתכשין Abraham took a bird flap, and tried to drive off the birds, but they weren't driven off *BR* 438:5 [expl. וישב Gen 15:11] Ittaf. **to be driven off:** מתכשין [↓af.]

Jast 678. Note Peš Gen ib.: וּמַכֶּשׁ הֲוָא לְה.

כשדיי adj. **Chaldeau** (BA כַּשְׂדָּי KBL 1087; cf. CPA כלדי LSp 94) pl. כשדאי *TN* Gen 11:28 [H כַּשְׂדִּים]; *ib.* 31; 15:7; 16:5; כסדאי *FTV* ib. 15:7; *ib.* 16:5; כשדאי רשיעיא the evil Chaldeans *EchR* 28:9

כְּתַב n.m. **writing, document, decree, scripture** (↓√כתב; CPA כתב LSp 98, SA כתב LOT 3/2 168:37) **1. writing:** sg. כתב חקיק engraved writing *TN* Lev 19:28; *FPT* Dt 27:8[04]; כתבה קדמייה the previous writing *TN* ib. 10:4; כתב מסטירין secret writing *Giṭ* 44b(18); מזמן הדן כתבה לפ' בן פ' this writing is prepared for so-and-so *AmGen* 6a:5; *ib.* b:18; c:8; pl. כתבייה *Šab* 13d(29) // *Giṭ* 44b(19); **2. written documeut, letter:** sg. הא כתבא קומיך סב קרי קרא כתבא behold, the document is before you. Take and read it. He read the document *VR* 797:3; כתבה דגטה דשח[רור] a document of manumission *PalLaws* 31:10; הדן כתבה *JMP* 53d:19; pl. ר' שמעון בן יותיי הוה משלח כתבין לבייתיה PN sent letters to his home *BR* 1232:12; *EchRB* 67:18; **3.** pl. **decrees:** שלח כתבין בתר רבנין he sent decrees to the Rabbis *Ter* 46b(62) // *BR* 688:8; כיון דאתון כתבייה שורון בכן when the decrees arrived, they began to cry *ib.* 712:1; כתבין בישין evil decrees *KohR* 15c(11) // *VR* 506:6; **4. scripture:** sg. למקיימא מה דאמר כתבא to fulfill what scripture said *TN* Ex 12:42; כתבכון *VREd* 666:5; דבן קְתָבָה מפרש ואמר as scripture explicitly says *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 40:23

כתב (a/o) vb. **to write, leave by will, inscribe** (↓כתב, כתבן, כתוב, כתובה, כתיבייה, מכתב; CPA כתב LSp 98, SA כתב Ham 493:230+) Pe., pf. 1sg. כתבית *TN* Ex 24:12; 2m. כתבת *ib.* 32:32; 3m. כתב *BR* 625:4; f. כתבת *BB* 16b(62); 3m.pl. כתבו *TN* Ex 39:30; כתבון *Meg* 74a(41); imp. 1sg. אכתוב *TN* Ex 34:1; 2m. תכתוב *ib.* Num 17:17; 3m. יכתוב *Naveh* 69:5; 2m.pl. תכתבון *TN* Dt 27:8; imper. 2m.sg. כתוב *Tan* 69a(26); inf. מיכתוב *Meg* 74a(36); למכתב *TN* Dt 31:24; part. m.sg. כתב *Meg* 74d(49); m.pl. כתבין *San* 21a(14); pass.part. m.sg. כתיב *TN* Ex 39:10; f. כתיבה *PRK* 222:12; m.pl. כתיבין *TN* Dt 28:61;- **1. to write:** a. general: תקטע ידה דכתבתה may the hand which wrote it be cut off! *Šab* 15c(42); וכתב כל קרייה על משכיהון he wrote the entire Torah on their skins *Meg* 74d(51); כתוב ואנא חתם write and I will sign *Tan* 69a(26); יהב רשו לכתובא{ש}<ד>יכתוב give the scribe permission to write *Giṭ* 50c(27); *TN* Dt 24:3; *JMP* 13:15; יכתוב יתהון בספר חייה may He write them (i.e. their names) in the book of life *Naveh* 69:5; אילין דכתבין *Ket* 30b(48); *BB* 16b(37); *Švu* 37b(27); *Ned* 42b(19); *Giṭ* 50d(9); איזיל כתוב ליה go, write to him *MQ* 82a(52); *Soṭ* 17b(37); pass.part. כתיב

ומפרש בספר אורייתה written and explained in the book of the Torah *TN* Num 21:14; *ib.* Dt 27:8; pl. כתיבין *ib.* Ex 12:42; Dt 28:61; b. in phrase שלח (ו)כתב to send a written message: שלח כתב ליה *Ḥag* 76c(41); *Qid* 64d(7); *Yev* 3a(53); מר עוקבה מ{י}שלח כתב לריש גלותא PN sent a written message to the exilarch *Meg* 74a(37); c. w. ref. to biblical passages: מה כת' בתריה what is written after it? *Ber* 2d(6); *Ḥag* 78d(24); *San* 28b(35); *BR* 249:2; *ib.* 1265:16; הא לית כת' אלא *Ber* 3d(22); אילולא הוה כת' behold, if it were written *Šab* 9d(48); כת' באוריתא *Ned* 40a(35); דכן כת' בספר בן סירא as it is written in Ecclesiasticus *BR* 1116:2; כלום כת' בתורתכם שקרא is there a lie written in your Torah? *KohR* 28c(26); d. in masoretic and masoretic-like notes: חד כתב ה' וחד כתב א' in one case (scripture) writes *he* and in another *aleph* *MPDam* Gen 10:7 [w. ref. to סבתה *ib.*]; *ib.* 27:3; *MMDam* Num 7:59; ישב כתב *BR* 625:4 [w. ref. to Gen 23:10]; *ib.* 707:3; כל פוטי פרע כתב תרתין וקרי תרתין (scripture) always writes Potifera as two words and reads (them) as two words *MPDam* Gen 41:45; *RuR* 162:67; e. w. על concerning: דלא כן אנא כתב עליך זקן ממרא because if not, I will write concerning you "rebellious elder" *AZ* 41d(49) // *Giṭ* 49c(46); **2. to leave by will** [Sy, PSm 1850, mng. 3]: אחתיה דר' גורין כתבת ניכסי<ה> לאחוה PN's sister left her property by a will to her brother *Pea* 17d(59) // *BB* 16b(62); *ib.* c(22); **3. to inscribe:** וכתב יתהון על תרין לוחין he inscribed them on two tablets *TN* Dt 5:22; *ib.* 10:4; מינפק כתב על תרע פילי on his way out, he inscribed on the gate entrance *VRG* 619:5 // *PRK* 148:14; *KohR* 2b(6)

Itpe. to be written: אתכתב הדן שטר פרנה this *ketubba*–document was written *JMP* 14:3; *ib.* 27:4

On mngs. 1.c, d, v. Bacher, Term 2:91+. Note, however, that Ms.L of PT always has כת', which should prob. be read כתב (not כתיב) in many cases. Also, *MDam* always uses the active form (Shashar 197).

כתבן n.m. **scribe** (↓ √כתב) sg. *KohR* 8c(6)

כתוב n.m. **scribe** (↓√כתב *qāṭōl*-form; CPA כתובא Acts 19:35 [HS 8:84]) sg. a. general: כתובה *Soṭ* 19a(29); *BB* 16d(45); יהב רשו לכתובא{ש}<ד>יכתוב give the scribe permission to write *Giṭ* 50c(26); *JMP* 13:15; *ib.* 22:39; 26:18; b. as a professional designation: ר' יצחק בריה דר' חייה כתובה *Ber* 6a(23); *Pes* 28b(12); *Yev* 12d(52); *ib.* 14a(33); ר' חנינא כתובא *San* 19d(58); *Hor* 47a(32)

Lieb, TC 76, n. 162; Eps, Tarbiz 6(1935):40.

כתובה, det. **כתובתה** n.f. **marriage writ, payment to wife on husband's death or divorce from him** (↓ √כתב; JA כתובתה MKet 4:7, Mal *ḥṭōba* marriage contract Berg, Glos 48) **1. marriage writ:** sg. כסף כתובתן our *ketubba*–money *FPT* Gen 31:15[05]; *JMP* 3:6; *ib.* 28:16; and passim in these texts; פרן וכתובה the bride money and the marriage writ *TN* Gen 34:12; בית שמאי עבדין כתובה מדרש Beth Shammai makes the marriage writ (a text for) legal interpretation *Yev* 14d(34); *ib.* 40; 43; **2. payment to wife:** sg. ארמלתא דר' חונה גבר לה כתובתה מן המטלטלין they collected the *ketubba*–payment of PN's widow from movable objects *Ket* 33d(45) [acc. to rdg. in Metivot, Ginze Kaufmann 2:48, n. 13]; לפרעון כתובתא הדה for the making of the *ketubba*–payment *JMP* 2:43; כלל כתובתא דא the sum of the *ketubba*–payment *ib.* 9v:11;

Friedman, JMP passim.

כְּתוֹן n.m. **undergarment** (Sy כיתונא LS 353) sg. כתונה *TN* Ex 39:27 [H הכתנת]; כיתונה *ib.* 28:4; 39; Lev 8:7[!]; pl. כְּתוּנִין *FPT* Ex 40:14[04]; *TN* ib. 28:40

כתונה, det. **כתונתה**, pl. **כתנון**, **כתנן** n.f. **undergarment** (↓כתון; SA כיתנתה ST Ex 39:27, pl. כיתנבן ib. 40:14) sg. כתונתיה *FPT* Gen 37:32[04; H כתנת]; pl. כתנון *TN* Ex 40:14 [H כתנת]; כתנותהון *ib.* Lev 10:5; כתנן *ib.* Ex 29:8

כתות n.m. **pounded one** (< H id. HAL 482; ↓ √כתת) sg. *TN* Lev 22:24

כתיבייה n.m.pl. **the scriptures** (↓ √כתב) pl. בקרושת כת{ו}<י>ביא with the holiness of the scriptures *Ned* 37a(29); וכל כתיבייא *MMDam* Gen 15:2; *ib.* 41:34

כתף, det. **כיתפה**, pl. **כתפין**, **כתפן** n.f. **shoulder, shoulder piece** (↓2# כתף; CPA כתף, pl. כתפן LSp 99, SA כתף, pl. det. כתפאתה Ham 494:245+) **1. shoulder:** sg. *TN* Gen 9:23 [H שכם]; כתפה *ib.* 21:14; 24:15; 49:15; טעין מצותיה על כתפיה he carries his charitable deeds on his shoulder *Soṭ* 20c(36) [expl. פרוש שכמי *ib.*] // כיתפא *Ber* 14b(41); והוה מיסתמיך על כתפיה דר' חייה בר בא he was leaning on PN's shoulder *Qid* 61a(48) // *PRK* 402:7 // כתפתיה *Šab* 3a(28); ההוא דטען מן ארעא לכתפיה one who lifts (something) from the ground to his

[↓√כתת pe.]: דו כתיש ביה because he pounds with it *Šab* 16b(3) [ref. to מכונה *ib.*]; pass.part. כתיש *TN* Ex 27:20 [H כתית]; *ib.* 29:40; Lev 24:2

Pa. **to quarrel:** איתתיה דר' יוסי הוות מכתשה עם אמתה PN's wife was quarreling with her maidservant *BR* 479:8

Itpa. **to quarrel, contend w. each other** (w. du. subj. only): תרין דמיתכתשין דין עם דין two people quarreling with one another *VR* 178:4; מן מיתכתשין(text: דמיתכנשין) דין עם דין *ib.* 101:2; *VRAr* 509:1; *EchR* 75:10

כתת vb. **to pound, crush** (↓כתות, כיתה; TBA כתת Jast 683) Pe. **to pound, crush** [↓√כתש pe.]: ההן דכתית אורז one who pounds rice etc. *Šab* 10a(39); דו כתת ביה *Beṣ* 60c(37) [expl. בוכנה *ib.*]; pass.part. כתית *TN* Num 28:5 [H id.]

Pa. **1. id.:** כד מכתת במגזורייה(text: במרגזייה) when he crushes with the cutting tool *Šab* 10a(49); ואכתת *TN* Dt 9:21; **2. to strike, hit:** וכתתו יתהון *ib.* Num 14:45 [H ויכתום]; וכתיתו *ib.* Dt 1:44; pass.part. מכתת אנה גבהון I have been struck by them *BR* 930:3

shoulder *Soṭ* 21d(51); ומן ארכובתיה לכתפיה from his *arkubba* to his shoulder *ib.* 52; 53; *EchRB* 84:9; pl. כתפין *BME* 10b(5); רכיב הוינא על כיתפ<ו>י דסבי I was riding on my grandfather's shoulders *Mas* 48d(31); חזק כתפ{י}<ו>י tie his shoulders *VR* 476:3; כיתפיהון *TNGl* Ex 12:34; כתפיהון *TN* Num 7:9 [corr: כתפתהון]; **2. shoulder piece:** pl. כתפן *ib.* Ex 28:7 [H כתפת]; 39:4; כתפתה *ib.* 28:12; 25; 27; 39:18; 20

כַּתָּף #2 n.m. **porter** (↓√כתף *qattāl*-form; MH כתף Jast 682) pl. כתפייא *Švu* 38a(10); כַּתָּפַיָּה אומנייה expert porters *ŠabG* 2c(21)

כתף vb. **to carry/grab by the shoulder** (denom. < ↓כתף) Pe./Pa. נהם עליה מלאך מותה <...> וכתף יתיה the angel of death roared over him and carried him by the shoulder *SYAP* 52:28; סעדוניה וכתפוניה they assisted him and carried him on their shoulders *Maḥzor Vitri* 321:7 (quoted from PT, but not in our text)

כתש vb. **to pound, crush, quarrel** (↓מכתשן; CPA כתש LSp 99, SA כתש Ham 532:354) Pe. **to pound**

ל־ prep. **to, towards, for** (↓ליל־; CPA ־ל LSp 99, SA ־ל Ham 497:9+) 1sg. לי *TN* Lev 14:35; 2m. לך *Ḥag* 79b(1); f. ליך *Tan* 64b(46); 3m. לה *Naveh* 12:3; ליה *VR* 859:6; f. לה *FPT* Gen 29:29[05]; 1pl. לן *San* 23c(1); 2m. לכון *TN* Ex 13:11; 3m. להון *BR* 1057:1; לון *RH* 59c(43); f. להן *PRK* 303:8; להין *FPT* Gen 31:5[05]; לין *Šab* 5a(25) [voc L];- **1. to, towards:** נחתון לעכו they went to GN *Švi* 37a(9); עלון לקרתא they entered the city *Ter* 46a(33); נסגוד לנורא let us bow to the fire *BR* 363:5; מפומא לוושטא from the mouth to the oesophagus *VR* 64:9; **2.** in var. usages: a. to indicate the dative: הב לי דינרא give me the dinar *Qid* 64a(21); תנון לה עובדה they told him the story *BR* 1096:3; b. to indicate the accusative: שמע לה מיניה he heard it from him *Ber* 5a(36); פתר לה he interpreted it *Šab* 14b(63); אנא מחנק להון I will strangle them *VR* 645:9; c. to indicate ingressiveness: ↓ √אזל, אתי, דמך, יתב, מטי, נחת, נפק, סלק, קום; d. to express possession: ↓ אית, הוי, לית; d. w. impersonal vbs.: תמן צריכא לה והכא פשיטא לה there he is in doubt concerning it. Here he is certain concerning it *BRV*[60] 1117:4; *Meg* 73a(50); הני לי מיקום ערטיליי I prefer to stand naked *Ket* 30d(27); ובן הות ליה so it happened to him *Ber* 3a(26); באיש ליה it displeased him *ib.* 6a(40); f. compounded w. other words.: ↓ לאחורי, לאן, לאפי, לבר, לברה, לגו, להוד, להונ־, להל, להן, לוחרי, לחדה, לחוריה, לחלוטין, למפני, לסטר, לעיל, לעלם, לפנטי, לקדמות, לקומייה, לרגל, לריקנו, לרע

לָא adv. **no, negative particle** (↓ אלא, בלא, דלא, דלא 2#, הלא, לאו, ליכא, לית, עד לא, קודם עד לא; CPA לא LSp 100, SA לא pass.) *FPT* Gen 2:17[02; voc];- **1. no:** אמ׳ ליה לא he said to him: No! *Ter* 45c(32); *MŠ* 55b(45); *Tan* 64b(40); *BM* 8c(8); *BR* 650:1; **2. negative particle:** a. in verbal phrases: 1) w. finite tenses: passim; 2) w. inf.: דלא למסוק not to ascend *FPT* Ex 19:12[06]; דלא למיכל *TN* Dt 12:23 [H לבלתי אכל]; ר׳ זעירא מיבול דלא מתקנא would PN eat without removing the priestly gifts? *Dem* 21d(53); *Kil* 32a(11); *MŠ* 56b(48); *Šab* 4a(11); *San* 23c(35); 3) separated from vb.: לא על הדא איתאמרת it wasn't said concerning this *BQ* 4b(22); לא דברייך עבדת ולא דבלק עבדת you did neither that of your creator nor that of of Balak *San* 29a(4); b. in non-verbal phrases: 1) nominal phrases: לא חספא הוא isn't it a potsherd? *Ned* 37a(3) [ref. to חרס] *ib.*; לא היא ולא דכוותה not it and not (anything) like it *BR* 509:2; *San* 20d(8); *AZ* 42a(43); *PRK* 245:13; 3) in elliptical phrases: לא דאנא סבר כוותיה it is not that I am of the same opinion as him *Švi* 39a(9); *Meg* 74a(7); ואין לא ייזלון לון if not, let them go away *Tan* 66d(37); *San* 18c(6); *BR* 894:2; **3.** לא ... ולא **neither ... nor:** לא תבסרו לא ברומיי זעור ולא בגולייר זעור do not despise either a lowly Roman or a lowly *galearius ib.* 690:5; לא דין מודה לדין ולא דין מודה לדין neither one concedes to the other *Pes* 28b(4); *Yom* 40d(63); *Ḥag* 76c(28); *Ket* 35a(13); *Qid* 63d(59); 4. in var. expressions: 1) לא: ↓אלא, אלא/דלא, דלא 2#; 2) לא כלום: ↓כלום; 3) לא כן: ↓ כן; 4) דלא דיד־ not belonging to s.o.: מוביד דידיה ודלא דידיה he loses his own (money) and that which is not his *KohR* 13b(12)

לאו adv. **no, is it not?** (> לא הוא; MH לאו Jast 685) **1. no:** חכים רבי למיקרב אמ׳ להון לאו does the master know how to lead the prayer? He said: No *VR* 531:4; *ib.* 124:2; *Ter* 45c(63); *Hor* 47a(39); *KohR* 23b(18); **2. is it not?:** ולאו מתניתא היא is it not (what is stated in) the Mishna? *Kil* 31b(33); *Mas* 49c(35); *Pes* 35d(48); *BQ* 6d(50); ולאו בשר דנבילה יהבית ליה didn't I give him the meat of a *nevelah? Šeq* 50c(45); ולאו קרייא היא isn't it a biblical verse? *BB* 16b(4); *Ber* 3a(24); *Šab* 12d(59); *Giṭ* 44d(28); *San* 21a(6); *Švu* 38a(53); *EchRB* 47:17; *ŠR* 30c(10)

לאחורי־ prep. **backwards, around** (↓ לחוריה; CPA מן לחורי־ LSp 6) w. suf.: ונפל לאחורוי he fell backwards *FTP* Gen 49:17 [H אחור]; הפך לאחוריה he turned around *VR* 744:1; *EchRB* 47:3; *FTV*

Gen 49:17; וקפץ דוד לאחורוי תמני עשר אמין David jumped backwards 18 cubits *BR* 638:5; *ib.* 639:1; הוות חזרה לאח‹ו›דיה she retraced her steps *ib.* 154:2; אסטיית לבהון לאחורידהון you swayed their heart backwards *FTP* Num 16:1

Used w. 3p. prons. only in an adverbial sense.

לאי vb. **to be weary** (↓ליו, √לעי; CPA לאי LSp 100, להי ib. 101, SA לעי ST Dt 25:18) Pe. לאיין *FTV* Dt 25:18 [H עיף]; להיין *FTP* ib.; *TNGl* ib.

לאן adv. **why** לאן ליך ההין סב‹א› why do you (want) that old man? *Yev* 12d(59); הדא סבתא לאן ל{י}ך *ib.* 60; כל הדא טריפתא להן ליך why do you want that irregular way of life? *PRK* 197:8

לְאַפֵּי prep. **towards** (↓בלפי, אפין; CPA לפי LSp 14) a. w/o suf.: לאפי בדא outside *TN* Gen 4:8; *ib.* 27:3[!]; 31:4; Lev 14:7; 53; *FPT* Gen 4:8[02; voc]; b. w. suf.: וסלקת לאפוי (the well) went up towards him *FTP* ib. 28:10; היא מקלק{ל}א לאפיהון it is thrown towards them *EchRB* 96:20

לב, det. **לִבָּה**, **ליבה**, pl. **לבבין** n.m. **heart** (↓לבב; CPA לב, pl. לבבין LSp 100, SA לב Ham 499:69+) sg. abs. לב *TN* Dt 28:65; det. לִבָּא *FPT* Gen 4:7[02]; ליבה *ib.* Dt 5:29[04]; w. suf.: 1sg. ליבי *TN* ib. 29:18; 2m. ליבך *Ber* 3c(18); 3m. ליביה *Tan* 65a(61); f. לבה *TN* Gen 18:12; 1pl. לבן *TanG* 68b(22); 2m. לבכון *TN* Num 15:39; 3m. ליבהון *Tan* 66c(49); pl. det. לבבייה *BR* 765:2; w. suf.: 1pl. לבבינן *TN* Dt 1:28; 2m. לבביכון *ib.* 11:18; 3m. לבביהון *ib.* Gen 50:21;- a. in a lit. sense: ויהב ליה מדתוקא גו ליביה he struck him with a blow on his heart *San* 25b(7) // *MQ* 83b(36); אית בר נש דנסב ליביה ויהיב גו ידיה can a person take his heart and put it in his hand? *Tan* 65a(61); ליביה דסוסיא חיודא the heart of a white horse *VR* 281:2; b. in a metaph. sense as the seat of thought, emotions, etc.: 1) general: sg. לבה דפדעה *TN* Ex 14:4; רחמתיה בכל לבי I loved him with all my heart *Ber* 14b(53) // *Sot* 20c(47); טען לביה דגלוי his heart lifts up his legs *BR* 805:3; ליבא ועינא תרין סרסורי דחטאה the heart and the eye are two agents of sin *Ber* 3c(17); pl. בכל לבביכון *TN* Dt 11:13; *ib.* 30:6; 2) w. var. vbs.: a) ↓√אבד af.; b) אמר בלביה he said to himself *FPT* Gen 38:26[05]; *TN* ib. 17:17; c) גבר בלביה מהדהד בחטא' a man whose heart ponders sin *ib.* Dt 29:17; 25:18; d) חשב משה בלביה Moses thought in his heart *ib.* Lev 1:1; *San* 23c(46); e) הוא יתן בליביה he will place in his heart *TN* Gen 38:25; יהב בליבך have in mind *Kil* 32c(26); אין יהבת לי ליבך ועינך if you give me your heart and eye *Ber* 3c(18); f) יקוד לבה may her heart burn (with love) *Am* 10:5; *AmGen* 6a(8); g) אתמסי לבהון their heart melted *TN* Ex 15:15; h) בד לביה דברנש מתנסיב מניה when a person's heart is taken from him *EchRB* 136:8; i) פלגון לבבינ{ו}‹ן› they divided our hearts *Mas* 48d(49) [expl. המסו את לבבנו Dt 1:28]; ואתפלג לביה *TN* Gen 45:26; j) יתבר לבהון their heart will be broken *ib.* Lev 26:41; Num 32:7; Dt 20:8; 3) w. var. adjs.: a) לבא בישא a bad heart *DevR* 80:4; b) לב דחול a fearing heart *FTV* Dt 28:65; c) לב טב a good heart *TN* ib. 47; d) וציפודאיי ליבהון קשי the heart of the people of GN is hard *Tan* 66c(49); e) לא הוה לבן רב עלי{ה}נן our heart wouldn't have been large (i.e. compassionate) *Yev* 12c(46); f) לב דוגזן a quarrelsome heart *TN* Dt 28:65; g) דרומאיי ליבהון רכיך the heart of the "southerners" is soft *Tan* 66c(49); h) בלבה שלמה with a whole heart *TN* Gen 22:6; *ib.* Dt 6:4; 4) in var. phrases: a) בדוקהון דלבבייה inspector of hearts *BR* 765:2 [expl. חוקר לב Jer 17:10]; b) וכל די חכים לבה all wise-hearted (i.e. skilled) people *TN* Ex 36:2; *ib.* 35:25; c) טפשות לבביכון stupidity of your hearts *ib.* Dt 10:16; d) דהדה פתחה סעודתה דליבה bread is the support of the heart *BR* 488:7; e) עזיזות לבא stubbornness *EchRB* 139:27; f) שעמימות לבה confusion of the heart *TN* Dt 28:28; g) תבירות לבא brokenheartedness *EchRB* 139:27; h) תרע לבא the gate (i.e. entrance) of the heart *FPT* Gen 4:7[02]; 5) ≠פם mouth: בלבי חשבית בפמי לא אמרית I thought in my heart, but didn't say with my mouth *SanAs* 23c(46); דבליביה בליביה ברם הכה דבלביה בפומיה what was in his heart was in his heart; but here, what was in his heart was (also) in his mouth *BR* 1011:6; ליבא לפומא לא גלי למאן גלי (if) the heart doesn't reveal to the mouth, to whom can the mouth reveal? *KohR* 30d(37)

While we occasionally find the base לבב- for the sg. (e.g. לבביה *TN* Num 21:15; *Ter* 46b(51)) or the base לב- for the pl. (e.g. לביהון *TN* Ex 10:1), these appear to be corruptions of the regular suppletive use of the two morphological bases. The comparable situation in CPA confirms this assumption.

לבד, pl. **ליבדין** n.m. **felt garment** (> Ar لِبْد Fr, AF 10; cf. Sy לבידא LS 355) pl. באילין ליבדייא *Šab* 10c(43) [ref. to garments which must be cut]; מזבין לבדין a seller of felt garments *BerG* 5a(19)

// *EchRB* 89:11; *ib.* 12; 13; 17 // *EchR* 11; *ib.* 13; 16
Fl, TW 1:429: a garment made not from threads but from felted wool used for rainwear, etc.

לבונה, det. **לבונתה** n.f. **frankincense** (< H לבונה HAL 493; CPA לבונא LSp 100, SA לבנה ST Ex 30:34) sg. *TN* Lev 2:1 [H id.]; *ib.* 15; 5:11; 24:7; Num 5:15; לבונתה *ib.* Lev 2:2; 16; 6:8; *TNGl* ib. 5:12
Löw, Flora 1:312+.

לְבוּשׁ n.m. **garment** (↓ √לבש; CPA לבוש LSp 101, SA לבוש Ham 470:378) sg. *TN* Ex 22:8 [H שלמה]; *ib.* Num 4:11 [H בגד]; לְבוּשָׁה *FPT* Ex 22:25[01]; *TN* Lev 13:56; *ib.* Dt 24:13; לבוש הדן כהדין קמצה דלבושיה מיניה וביה *PRK* 144:7; לבושה like the locust whose "garment" is an integral part of him *BRV*[60] 201:2; pl. לבושין *TN* Gen 3:21; *ib.* Lev 6:4; תומניי לבושין נקיים 80 clean garments *Ḥag* 77d(61) // *SanAs* 23c(47); *San* 29b(22) // *KohR* 28c(36); לבושי *TN* Lev 16:26; לבושיהון *ib.* Num 8:21

לבלב vb. **to have incestuous relations** Quad.Ref. ואיתלבלבון דין עם דין (his two sons) had incestuous relations with one another *EchR* 51:17

לבלר n.m. **secretary** (< Lat. *libellarius* Lehnw 303; cf. Sy ליבלן etc. LS 356) pl. לבלרין *FTP* Num 12:7

לבן n.m. **brick** (↓ליבנה) sg. לבן דספרינון a brick of sapphire *TN* Ex 24:10 [H לבנת]

לבן (/a) vb. **to make bricks** (denom. < ↓ליבנה; SA לבן Ham 498:29) Pe. ונלבן לבנין *TN* Gen 11:3 [H נלבנה לבנים]; למלבן *ib.* Ex 5:7; *ib.* 14

לבר adv. **outside** (↓בר; CPA לבר LSp 31) *TN* Dt 23:14 [H חוץ]; הא רב הונא לבר behold, PN is outside *Kil* 32b(31); *Ter* 46c(5); *Ḥag* 77b(22); נפק זוגא לבר PN went outside *Nid* 50c(63); אפיק לבר *Yev* 12d(64); *Beṣ* 62a(49)[!]; פוק וחמי מאן בעי לך לבר go out and see who wants you outside *Kil* 32b(32)

— **לבר מן** prep. **outside of, excluding, without** (↓בר; CPA לבר מן LSp 31, SA מלבר ל- ST Gen 24:11) **1. outside of:** לבר מעינא outside of the eye *AZ* 40d(19) [≠ לגו מן]; *Ket* 34b(62); לבר מן משריתה outside of the camp *TN* Lev 4:12 [H מחוץ למחנה]; *ib.* 9:11; 16:27; לבר מן קרתה outside the city *ib.* 14:40; 24:3; לבר מן תרעא outside the gate *EchRB* 48:23; *ib.* 51:2; לבר מתמן outside of there *ib.* 107:2; **2. excluding, without:** לבר מן טפליא excluding the children *TN* Ex 12:37; כל אומיא לבר מישראל all the nations except for the Jews *ŠR* 37d(9); לבר מן כרט{ו}<י>סה קדמייא excluding the first writ *Ket* 33c(21); מום לבר מן אלין a blemish other than these *PalLaws* 29:1; לבר מן דעתך without your knowledge *ib.* 2

לברה adv. **outside** (↓לבר, ברה) a. in a positional sense: למה כען את קיים לברה why then are you standing outside? *TN* Gen 24:31; חמי מ{ה}<ן> בעי לך לברא see who wants you outside *BR* 306:4; ואשתכח לברא he found himself outside *EchR* 48:23; *TN* Dt 25:5 [H החוצה]; b. in a directional sense: ונפק לוותהון לברא he went outside to them *ib.* Gen 19:6; Dt 23:13; ר' אלעזר נפיק ליה לברא *Ber* 9d(5); *Beṣ* 60c(2); *MQ* 81c(64); ואפק יתיה לברה he took him outside *TN* Gen 15:5; *ib.* 19:17; Ex 12:46; Dt 24:11; *Šeq* 50c(41); ורהט לברה he ran outside *TN* Gen 24:29

לברניי n.m. **Liburnian ship, a type of warship** (< Lat. (*navis*) *liburna* Lehnw 302) pl. לברנייה *TN* Num 24:24; *FTV* ib.; *TN* Dt 28:68 [glossed by ↓ אלף; H אניות]; *FTV* ib.
Sperber, Nautica 137+.

לבש (a/o) vb. **to dress** (↓ לבוש, תלבושה; CPA לבש LSp 101, SA לבש ST Lev 16:23) Pe. **to dress, wear:** דיהא שלח חד ולבש חד so that he can take one off and wear one *MQ* 82a(30); ולבשון לבושיהון *Ḥag* 78a(8); חזור ולבוש חלוקך דעמרא put on your woolen garment again *San* 20c(58); וילבוש *TN* Lev 16:32; למילבוש *Tan* 64c(60); *BM* 9d(25); pass.part. wearing [CPA לביש LSp 101; Sy, PSm 1888]: הוא לביש מנין דעמר ובריה לביש מאנין דביתן he is wearing woolen garments, and his son is wearing linen garments *Kil* 32d(37); לביש(V) חד בליל דזית wearing an olive garland *MŠ* 55b(47); *Ber* 4c(10); *Yom* 44d(42); *Tan* 64c(55); *MQ* 82d(46); *BR* 1144:2; *PRK* 144:10; *KohR* 28c(14); לבישין מני{י}ן נקיין wearing clean garments *BQE* 4b(18)
Af. **1. to clothe, put on:** ואלבש יתהון *TN* Gen 3:21; *ib.* 41:42; Ex 29:5; Lev 8:7; Num 20:6; Dt 33:8; מן דאסחיה אלבשיה פרפירא after he washed him, he clothed him in a purple garment *VR* 664:7; אלבשוניה סקא וקיטמא they clothed him with

sackcloth and ash *Švi* 37a(7); **2. to enshroud:** אלבשוני חיוורין חפיתין enshroud me with white-hemmed garments *Kil* 32b(7) // *Ket* 35a(13) // *BREd* 1285:8

לבתר prep. **behind, after** (↓בתר prep.) a. w/o suf.: לבתר יומין a few days later *MŠ* 55b(48); *Naz* 54b(6); *VR* 506:4; *KohR* 28b(34); b. w. suf.: לבתרך *TN* Gen 19:17; *ib.* 9:23; Ex 14:25

לגבי, לגב prep. **towards, into, to** (↓גבי, גב; CPA לג(י)ב LSp 39) a. לגב *BR* 306:7; w. suf.: 1sg. לגבי *ŠR* 33a(13); 2m. לגבך *PRK* 64:11; 3m. לגביה *Pes* 31b(62); *BR* 690:3; f. לגבה *Švu* 37a(62); 1pl. לגבן *Ber* 11c(43); 3m. לגבון *Ter* 45b(17); b. לגבי *Giṭ* 43d(49); *VR* 124:1; w. suf.: 1sg. לגביי *MQ* 82d(64); 2m.pl. לגביכון *Tan* 69b(18); 3m. לגביהון *San* 25d(35);- used only w. vbs. of motion: a. אזל: *Yev* 2d(54); *Qid* 64a(31); b. אתי: *Kil* 32b(50); *MŠ* 55b(52); *Giṭ* 43d(49); c. חזר: *Švu* 37a(62); d. מטי: *Tan* 65a(45); e. נחת: *Pea* 15c(23); f. נפק: *Dem* 24a(11); *MŠ* 56b(63); g. סלק: *Dem* 23a(4); *Šab* 3b(44); *MQ* 82d(45); h. עלל: *Ter* 45b(17); *Pes* 31b(62); i. קרב: *PRK* 42:5; j. רהט: *KohR* 19c(3)
For add. exx. in PT, v. CTY 2:601+.

לגו, w. suf. **לגו־** prep. **into, within, towards** (↓גו; CPA לגו LSp 35, SA לגו ST Dt 21:12(Var), לגב־ ib. Lev 11:33) לגו *TN* Num 25:8; לגוא *Dem* 24d(26); w. suf.: 2m.sg. לגויך *KohR* 16c(17); 3m. לגוויה *TN* Lev 11:33; f. לגווה *FTP* Gen 49:7; 3f.pl. לגווהין *FPT* ib. 41:21[05];- **1. within, into:** ואעיל יתה לגו בייתיה *TN* ib. 29:13 [H ויביאהו אל ביתו]; *ib.* Ex 15:25; Lev 8:8; 16:26; Num 17:11; Dt 13:17; לבר מן גופה ולא לגו גופה outside her body and not inside her body *Ket* 34b(62); אילין לגו אילין *Dem* 24d(26); סברא דהיא חזרה לגווה (the soul) thinks that it will return within it (i.e. the body) *Yev* 15c(55) // לגביה *MQ* 82b(41) // לגוביה *VRQ* 397:6; *BR* 761:3; *KohR* 16c(17); **2. towards:** דיהב חד פלגות דינר לגו הדן [פסיפ]סה who gave half a dinar towards this mosaic *Naveh* 35:4
On mng. 2, v. Naveh 64.

לגו מן — prep. **inside** (↓לגו) a. w/o suf.: לגו מן עיינה inside the eye *Šab* 14d(17) // לגיו מן *AZ* 40d(19) [≠ ↓לבר מן]; לגו מן שבעה קנקלין inside seven gratings *EchR* 67:14; לגו מן פרכתה *TN* Lev 16:2 [H מבית לפרכת]; *ib.* 15; 21:23; Num 18:7; b. w. suf.: לגו מני *SYAP* 32:34

לגוש, det. **לוגשה** n.m. **pine-needle wool** (CPA לוכשא det. LSp 104, MH לגש MŠabK 2:1) sg. לוגשא *Šab* 4c(16) [expl. לגש Mib. 2:1]
Löw, Flora, 3:45+.

לגין n.m. **bottle, vessel** (< λάγυνος, Lat. *lagoena* Lehnw 305; Sy לגִינָא LS 359) sg. חד לגין דחמר a bottle of wine *Meg* 70d(25)
Brand, Ceramics 251+; Function and Design 26+.

לגלג vb. **to deride** (Sy לַגלֶג LS 358) Quad. מלגלג *TN* Gen 34:31

לדאתי adv. **in the future** (↓√אתי; SA לדאתי LOT 3/2 90:20; cf. עלמא דאתי the future world *TN* Gen 39:10, Sy דָאתֵא the future PSm 415) *PRK* 382:12 [≠ ↓לדעבר]

לדעבר adv. **in the past** (↓√עבר; SA לדעבר LOT 3/290:20, MH לשעבר MBer 9:3) *BR* 707:6

לַהַב n.m. **flame** (↓√להב; SA להב Ham 547:236) pl. לַהֲבֵי אשתה flames of fire *FPT* Dt 5:22[04]; *ib.* 24; 26; *TN* ib. 4:12; *ib.* 15; 33; 36; 9:10; 10:4; 33:2

להב vb. **to set on fire** (↓להב; SA להב ST Ex 19:18) Af. אלהבו ואבערו לביה דטרשכין set on fire and make burn the heart of PN *AmGen* 1:2; *ib.* 6b:5; 13

להביי adj. **Lahavite** pl. להבייא *TN* Gen 10:13 [H להבים]

לְחוד, לְהוד adv. **also, only** (↓בלחוד; Naḥal Ḥever לחוד ATTM 572, SA לחודה Ham 501:128) לְהוד *FPT* Gen 32:21[03]; לְחוד *ib.* 38:22[04]; להוח *ib.* 43:8[05]; לחוח *ib.* Lev 23:39[06];- **1. also:** *FPT* Gen 48:11[04; H גם]; *ib.* Ex 12:38[23]; 19:22[06]; *TN* Gen 31:15; *ib.* 46:34; Ex 4:14; 20:14; Num 11:4; Dt 4:6; 32:25; **2. only, just:** *FPT* Lev 23:27[06; H אך]; *TN* Gen 9:4; *ib.* 34:22; Lev 11:36; Dt 10:10; Gen 19:8 [H רק]; 34:23

להוני־ prep. **at ...'s leisure** להוני *TN* Gen 33:14 [H לאטי]; להוני אנ{י}<ה> מהלך at my leisure I travel *BR* 934:2 [expl. ואני אתנהלה לאטי Gen ib.]; להונך *VR* 609:6
Fl, TW 1:423+.

להט vb. **to burn, kindle** (Sy להט af. LS 360) Pa. ולהטה[!] יסודי טורייה (the fire) burnt the foundations of the mountains *TN* Dt 32:22; ומלהט יתהון כמה דמלהט נורא לקשא ולהטת *FTV* ib.;

he will kindle them just as the fire kindles the straw *FTP* Ex 15:7; *FPT* ib.[17]

להל, להלא, להלן adv. **further on, there** (CPA להל LSp 51, SA להל Ham 452:96) a. general: קרוב להל approach further on *BR* 523:1 [expl. גש הלאה Gen 19:9]; *TN* Gen 19:9; סוק להל(text: לעל) go there *BRV*[60] 520:1 [expl. Gen ib.]; *Šab* 4a(32); *TN* Num 17:2; b. ולהל מן from on: ומן יומה תמינייה ולהל from the eighth day on *FPT* Lev 22:27 [H והלאה]; *TN* ib.; *ib.* Num 15:23; 32:19; מן הכה ולהל from here on *ŠR* 22a(22); מן הכא ולהלא *TN* Gen 24:60; *VR* 705:7; *PRK* 305:4; מיכא ולהלן *BM* 12a(45); מתמן ולהלן *ib.* 10c(53); *PRK* 412:11; מגזיב להלן *Dem* 21c(36); c. ≠ הכה: הכא אתמר ולהלן איתמר *BR* 677:3; *ib.* 1234:19; d. דלהל beyond (Sy דَلهل LS 176): ההוא תרעא דלהל that gate beyond *RH* 58b(15) // דלהן[!] *San* 18c(44)
The forms להלא, להלן are poss. corruptions from MH.

לאן, להן adv. **where?** (↓הן; CPA להן LSp 51, SA להן ST Gen 37:30(Var)) להן את אזל where are you going? *FPT* Gen 32:18[03; H אנה]; *TN* ib.; *ib.* Num 22:30; *BR* 296:6 // *ib.* 974:2; לאן אנה אזל *TN* Gen 37:30; *ib.* 16:8; Dt 1:28; *BR* 906:2; *ib.* 3; 917:2; *Ber* 5c(42)

להק vb. **to desire strongly** (Sy להק etpe. LS 360) Itpa. מיתה ומתלהקא(text: ומתקלהא) *ŠR* 22c(26) // *PRK* 6:7[!; text: ומתקריא]
Lieb, PRK 473.

להת vb. **to pant** (Sy להת af. LS 360, MH לחת Moreshet, Lex 201) Af. מלהית *VRQG* 275:3 [of a man]; מלחית *PRK* 188:1 [of a dog]

לוּבְדָק n. **Lybian donkey** (< λυβδικός FT 1:253) pl. לוּבְדְקִין *FPT* Gen 32:16[03; H עירים]; *TN* ib.; לובדיקים *FTP* ib.; *FTV* ib.[!]
Eps, MNM 97+.

לובי n.m. **unripe Egyptian bean** (*Vigna sinensis*; Sy לוּבִיא LS 355, Ar لُوبِيَا Löw infra) sg. ההן פולא מצריי<ה> כד רטיב אינון צווחין ליה לובי when the Egyptian bean is unripe it is called *lubi* *Kil* 31c(35) // *Šab* 7b(15); עשר מיסרן דלובי ten bundles of *lubi* *Švi* 34a(54)
Löw, Flora 2:506+.

לוביי adj. **Lybian** (Sy לוּבָיָא PSm 1903) pl. לובאי *TNGl* Gen 10:7

לוג n.m. **log** (a liquid measure; SA לג Ham 500:119) sg. לג *TN* Lev 14:10; לוגה *ib.* 12; 15; 24; לוגא דאורייתא the biblical *log* *Šab* 11a(45) // *Pes* 37c(39); וכמה לוגא עביד תרתין ליטרין what is the amount of a *log*? Two *litras* *Ter* 47b(21); לוגא דחמרך your *log* of wine *PRK* 111:6; pl. עשר{ה}<ין> וארבעה לוגין 24 *logs* (= 1 *seah*) *Ter* 47b(21)
HAL 494; Krauss, TA 2:396.

לודיי n.m. **Lydian** (< GN לוד) pl. לודיא *TN* Gen 10:13 [H לודים]

לודין n.m.pl. **gladiators** (< Lat. *ludarius* Lehnw 309; MH[2] לודים *Giṭ* 46b(1); cf. Sy לוּדָרָא LS 359) אילו ללודין זבינת גרמך if you had sold yourself to gladiators *AZ* 41b(1) // *Ter* 45d(10)
The sg. form of this word is uncertain.

לְוָט n.m. **curse** (↓√לוט; CPA לוט LSp 101) sg. *TNGl* Dt 28:25 [H זועה]; לווטך *TN* Gen 27:13 [H קללתך]; *ib.* Num 5:21; pl. לְוָטַיָּה *FPT* Dt 28:15[04]; לווטיה *TN* ib. 11:26; *ib.* 28:45; צריך בר נש חשיש על לווטייה דרבה a person should be concerned about his master's curses *San* 29a(55); ישקע בייתה מן לווטייה may his house sink because of the curses! *VRQ* 374:1 [expl. שקערורות Lev 14:37]; *ib.* 377:4

הלווי, אלווי, לווי interj. **oh that** (CPA לוא LSp 101, SA לוי ST Gen 43:12) לווי מן יתן וייתי רמשה oh that evening should come! *TN* Dt 28:67; *ib.* Gen 23:13; *SYAP* 32:30; אלווי *ib.* Gen 17:18; Num 11:29; הלווי הווה לי חד מן בני אחתי oh that I had one of my nephews! *BR* 639:2; חד והלווי קבריה (he had) one (brother), and would that he had buried him! *ib.* 870:7; 1026:7; *VR* 125:3; *ib.* 271:4; *ŠR* 30c(7); הלואי הוה לי אבא ואימא דאוקרינון oh that I had father and mother to honor! *Qid* 61b(30); *ib.* 8 // *Pea* 15c(41); *ib.* 28; *Šeq* 50c(64)
Sok, GF 71, n. 62. The spelling with אי– is influenced by the TBA form אלואי (v. Jast 67).

לווי, det. **לוויתה** n.f. **caravan, party, company** (↓√לוי; CPA לויתא det. LSp 101) **1. caravan:** sg. פונדקא דלוי the caravan inn *Šeq* 50c(59); *BerG* 11c(50); קומו פוקו לכון דלוויתה איעברה(text: אני עבדה) get up and go out, because the caravan is passing by *BR* 1144:3; גוד דנימטי לו{י}<ו>יתא press on that we may catch up to the caravan *EchR* 49:27; ואית לו{י}<ו>יתא קומינן is there a caravan in front of us? *ib.*; טובוי דהוא בלוויתיה happy is he in whose caravan it (i.e. gold) is found *BRL* 143:1 [≠

[בביתיה // ŠR 21a(17) // בלור{י}תיה *Yom* 41d(4); **2. party, company:** sg. ר' יהושע דלוויתיה(V) שכיחא ליה PN who always has a party (of disciples) with him *Mas* 49d(25)

לווייה n.f. **wailing(?)** (MH^{2} לווייה Jast 698) sg. אתייה את{ו}<י>ן מעוררה ללווייתיך are you(f.) going to stir up wailing? *BR* 947:2

לוולי vb. **to shout** (onomatopeic rt.; cf. √ילל) Quad. נלוולי לקבליהון let us shout at them *TN* Ex 14:14; *FT* ib. 13; *TNGl* ib.; לבליין בקליך shout with your voice *PRK* 225:3 [expl. צהלי קולך Is 10:30]; שרי ההוא דעיליתא מלולי כה the one who was in the attic began to shout at him *Ter* 45c(54) // *AZ* 41a(43); לולית דאשתחיר כקדרה I shouted that he was black as a pot *SYAP* 20:24; *ib.* 56:24

לְוָות prep. **to, towards, with** (מן לוות↓; CPA לות LSp 102) לְוָות *FPT* Gen 37:30[04]; w. suf.: 1sg. לוותי *ib.* Lev 10:3; 2m. לְוָותָךְ *ib.* Gen 31:52[03]; f. לוותיך *ib.* 38:16; 3m. לוותיה *ib.* 31:52[03]; f. לוותה *ib.* Gen 30:4; 1pl. לוותן *ib.* Dt 1:25; 2m. לוותכון *ib.* Gen 42:36; 3m. לוותהון *ib.* 19:6; לוותון *ib.* 37:18[05]; f. לוותהין *FTP* Ex 1:19;- **1. to, towards** (w. vbs. of motion): a. אזל: *TN* Gen 41:55; b. אתי: *ib.* Lev 13:2; c. זמן itpa.: *ib.* Dt 22:13; d. חזר: *FPT* Gen 38:22[05]; e. כנש itpe.: *TN* ib. 35:8; f. נחת: *ib.* 45:9; g. סלק: *ib.* Num 13:31; h. עלל: *FPT* Gen 7:9[05]; i. קרב: *TN* Gen 33:3; j. רהט: *ib.* 24:29; **2. with:** פקדוניה די אתפקד לוותיה the deposit which was placed with him *ib.* Lev 5:23; אשתכח לוותיה *ib.* Ex 35:23 [H נמצא אתו]; 33:21

In non-Targumic texts, לוות occurs only several times in *VR* (v. 203:4; 575:6; *VRQ* 350:1), and hence, these cases should be suspect (v. Var ad loc.).

לוז n.m. **almond** (SA לוז Ham 499:86) sg. ודלוז *FPT* Gen 30:3[05; H id.]; *TN* ib.; *BR* 853:7; pl. משח דלוזין almond oil *FPT* Gen 43:11[04; H שקדים]; *TN* ib.; *BR* 1136:1; *TN* Num 17:23; *TNGl* ib.; *FT* ib.

Löw, Flora 3:153+.

לוח, det. **לְוָוחָה**, pl. **לווחין**, cs. **לוחי** n.m. **board, tablet** (CPA לוח LSp 101, SA לוח, pl. לוחין Ham 500:110+, MH לוחים Kimron, Lesh 40(1976):147) לִיוָחֵי *FPT* Dt 5:19[04]; לְוָחֵי ib. Ex 20:2[06];- **1. board:** sg. חד לוח *VR* 507:5; לווחה *TNGl* Ex 26:16 [H הקרש]; לוחה *TN* ib. 21; 36:30; pl. עשרין לוחין *ib.* 36:23; לווחיה *ib.* 20; ליווחי *ib.* Num 3:36; לוחי *ib.* Ex 39:33; **2. tablet:** a. of stone: תרין לוחין דאבנין *ib.* 34:4; Dt 5:22; לוחי קיימה *ib.* 9:15 [H לוחות הברית]; לווחיה *ib.* 10:5; b. in a *pinax*: pl. חד פינקס דתרי עשר לוחין(V) a *pinax* of 12 tablets *MŠ* 55b(61) // כ"ד לוחין *EchRB* 52:8

לוחרי prep. **behind** (לחורייה, חורי, אחורי↓; CPA לחורי- LSp 6, Mal *roḥl-* Spitaler, Gram 131) a. w/o suf.: ושפך מים לוחרי חדעא he urinated behind the door *BB* 13b(25); לאוחרי תרעה הוה קאים אתמהא was he standing behind the door? *BR* 639:3 // לאחורי[!] *VR* 355:4 // *RuR* 186:80[!]; לוחרי(text : לחורי) פרוכתא behind the curtain *Sot* 22a(19) // לחרי(text : להדי) פרוכתא *Yom* 44b(7); *BR* 301:3[!]; b. w. suf.: תרין חולקין לוחרוי וחד לקומוי two portions behind him, and one in front of him *BerG* 5a(52)

Kut, SGA 19.

לוט (u) vb. **to curse** (מלווט, לווט↓; CPA לוט LSp 101, SA לוט Ham 581:74+, לעט ib. 71) Pe., pf. 1sg. לטית *TN* Num 21:6; 3m. לט *FTP* ib. 24:9; imp. 1sg. אלוט *TNGl* Gen 12:3; 2m. תלוט *TN* Num 23:27; 2m.pl. תלוטון *ib.* Ex 22:27; imper. sg. לוט *ib.* Num 23:7; inf. למילוט *ib.* 3; למילט *ib.* 22:30; part. m.sg. לייט *ib.* 23:8; pass.part. m.sg. ליט *ib.* Gen 9:25; f. ליטא *ib.* 3:17; m.pl. ליטין *FPT* Dt 28:17[04];- **to curse:** ומן דלייט יתהון יהוי ליט the one who curses them will be cursed *TN* Num 24:9; pass.part. הא ליט חויא דבעי למיכת ברי behold, the snake which wants to bite my son is cursed! *BR* 1257:1; ליטה the cursed one *BRV*^{60} 432:7 [expl. PN לוט]; *Kil* 27b(14) // *BR* 39:2 // *PRK* 40:4; *VR* 373:7

Pa. **id.:** לווט *TN* Num 22:6 [H ארה]; *ib.* 17; איזיל לייט יש' go, curse the Jews *San* 29a(6)

Itpe. **to be cursed:** ארעא די אתליטת the earth which was cursed *TN* Gen 5:29; יתליט בייתה may the house be cursed *VRQ* 373:5

לוי vb. **to accompany, escort** (לווי↓; Sy לוא LS 360) Pa. מלאכיה דילון יתיה the angels who accompany him *TN* Gen 28:12; *FT* ib.; למלויה יתהון *TN* ib. 18:16 [H לשלחם]; מילוויה לר' הילא *Šab* 8c(53); אייכלת אשקית לווי (if) you have fed and given drink (to a guest), escort (him) off *BR* 496:5

The phrase לווי דילוון *BR* 1237:16 (and //'s) is a quotation from TKel 7:6.

לויתן n.m. **Leviathan** (< BH לויתן HAL 498) sg. ובזע ליה ללויתן he split open the Leviathan *VRO* 278:1

לול n.m. **staircase** (BH לול HAL 498) sg. לולא *Yom* 38c(34) // *Meg* 75c(60)

לולב n.m. **lulav, the palm branch** (JA ללכין ATTM 616, MH לולב Jast 698; cf. CPA לוליב Duensing 157) sg. הן דאת קטר לולבך קטור ריגלך wherever you tie your *lulav* (on Succot) tie your foot (and refrain from going to sea) *BR* 44:12 // *Šab* 5b(32) // *KohR* 9b(13); pl. לולבין *FPT* Lev 23:40[06; H כפות תמרים]; *TN* ib.; *FTV* ib.; ואטעינון לולבין כשובתא he instructed them to lift up the *lulav*s on the Sabbath *Er* 21c(20)

Löw, Flora 2:328.

לום (unclear) דהוה סופיה לום his end was *BR* 337:10

לומפר n.m. (uncertain; ↓אמפור) pl. לומפרין *BR* 663:6 [expl. לטושים Gen 25:3]

Lehnw 312.

לוע n.m. **throat** (CPA לוע LSp 102) sg. פוח <כ>לועך puff up your throat *RHG* 58b(17) // *San* 18c(47)[!]; pl. כל עמא מנפחין לי כלועיהן *EchR* 53:8; *ib. EchRB* ib.

לוקבל, לוקביל, לוקֳבל, w. suf. **־לקובל** prep. **opposite, against, in the presence of, corresponding to** (↓בלקובל; CPA לקובל, לוקבול, etc. LSp 173, SA קבל Ham 519:24+) לוקבל *TN* Dt 34:1; לְקֳבֵיל *FPT* Ex 40:24[04]; לקבל *TN* ib. 36:10; w. suf.: 1sg. לקובלי *FPT* Gen 31:5[05]; 2m. לקובלך *TN* ib. 49:9; 3m. לקובליה *ib.* Dt 33:20; *Yev* 2b(28); f. לקובלה *TN* Dt 20:10; 1pl. לקובלן *ib.* Ex 1:10; 2m. לקובליכון *ib.* Dt 28:7; 3m. לקבלהון *ib.* 2:4;- **1. opposite:** לוקבל יריחו *TN* Dt 34:1; *ib.* Gen 15:10; דן לקבל דן *ib.* Ex 25:20; 33:11; **2. against:** סררו קרבא לקבל חמשה they waged war against the five (kings) *ib.* Gen 14:9; 49:17; Dt 33:20; למה אח לקובלי ואנה לקובלך *SYAP* 2:23; זרתיה מחיחה לקובלה his span is stretched out against him *BR* 682:4; **3. towards:** נלולי לקבליהון let us shout towards them *TN* Ex 14:14; *ib.* Gen 31:5; והוה אמ׳ לקיבליה *Pea* 21b(34) // *Šeq* 49b(14); *RH* 58b(17); *KohR* 9c(25); **4. in the presence/sight of:** לקבל בני ישראל *FPT* Dt 34:12[06; H לעיני]; *TN* Gen 23:18; *ib.* Ex 34:10; בכון חברייא לקובליה the *ḥaverim* cried before him *Pea* 21b(3); **5. corresponding to:** חיי לוקבל מבשל raw (rice) corresponding to cooked *Ter* 41d(22); והוה חמי כמה רציבורא פסק והוא פסיק לקבליה he saw how much the congregation pledged, and he pledged (an amount) corresponding to it *Hor* 48a(59) // *VR* 114:2; **6.** as a verbal complement: ↓תרס, קפר, גחך

The form לקובליי *BR* 1234:4 is unclear.

לוקטה n.f. (unclear) sg. לא יהבת לי לוקטא לוקטא won't you sell it to me in small amounts(?) *EchR* 44:10

Translation based on context.

לוקניק n.m. **type of sausage** (< (τά) λουκάνικα Lehnw 357) sg. לוקניקה *ŠeqG* 50c(53)

On var. נוקניק in Ms.L, cf. Ar نقانق Fl, TMW 3:718; Fr, AF 38.

לוש (u) vb. **to knead** (↓לייש; CPA לוש Joel 4:10, Mi 4:3, SA לוש ST Gen 18:6) Pe. לושי *TN* Gen 18:6 [H id.]; חדא דעלת למילש גבי מגירתא a woman who went in to her neighbor to knead *VR* 133:1

לַחֲדָה adv. **much** (↓חד; CPA לחדא LSp 60) *FPT* Gen 4:5[02; voc; H מאד]; *TN* ib. 7:18; *ib.* 27:33; Ex 12:38; Num 22:3; Dt 20:15; לחדה לחדה *ib.* Gen 7:19; Num 14:7

להוד ↓ **לחוד**

לחורייה adv. **backwards** (↓לוחרי; CPA לחוריא LSp 6) הכא את מני לחורייה וכא את מני לקומיה in one case you count backwards, and in another you count forwards *Švi* 37c(38)

לְחוֹשׁ adj. (a color; SA לחוש ST Gen 30:32 (Var)) sg. לחוש *FPT* Gen 30:32[05; H חום]; *ib.* 33; 35; 40; *TN* ib.

לחי n.m. **cheek** (SA לוחיה pl.det. ST Dt 18:3) sg. לחייה ארעייה the lower cheek *TN* Dt 18:3

לְחֵים, לחם, det. **לַחְמָה** n.m. **bread** (CPA לחים, לחם LSp 102, SA לחם Ham 500:97+) לְחֵים *FPT* Ex 40:23[04]; לְחֶם *ib.* Gen 37:25[04]; לַחְמָא *MMDam* Ex 30:13;- sg. *TN* Gen 45:23; *ib.* Ex 16:3; Lev 21:22; Num 28:2; Dt 16:3; לחם דדהב bread of gold *VR* 620:2 // *PRK* 149:1; לחמה *FPT* Lev 23:18[06]; לחמכון *TN* ib. 26:5; ואיתגרון לחמא earn bread (to support yourselves) *Giṭ* 48a(61)

לחינה, det. **לחינתה** n.f. **concubine** (< Akk *laḫḫinatu* Kaufman, Influences 66; BA לחנה KBL 1090) sg. לחינתיה *TN* Gen 22:24 [H פילגשו]; *ib.* 36:12; pl. לחינתה *ib.* 33:1; 2; 6; 25:6; 32:23

לחיש n.m. **whisper** (↓ √לחש, לחש) sg. הוה מצלי בלחישה he would pray in a whisper *Ber* 7a(53); מהו דין לחישה what is that whispering? *ib.* 3c(65)

לחך vb. **to lick** (CPA לחך LSp 102, SA לחך ST Num 22:4) Pe. לחך *TN* Num 22:4 [H כלחך]
Pa. **id.**: ילחכון *TNGl* ib. [H ילחכו]

לחלוחי n.f. **fish brine(?)** (MH לחלוחית Jast 703) sg. אין עבדת לחלוחי שרייא if (that fish) gave off brine it is permitted *AZ* 42a(28)

לחלוטין adv. **entirely** (↓ √חלט; SA לעלוטין ST Lev 25:23) *TN* Lev 25:23 [H לצמתת]; *ib.* 30[!]

לחץ n.m. **oppression** (↓ √לחץ; SA לחץ ST Ex 3:9, CPA לחצון LSp 103) sg. וחמה בלחצה דאומה לחיצה he saw the oppression of an oppressed nation *SYAP* 5:6

לחץ vb. **to oppress** (↓ לחץ; CPA לחץ LSp 102, SA לחץ ST Ex 3:9) Pe., pass.part. אומה לחיצה an oppressed nation *SYAP* 5:6

לחש n.m. **whisper** (↓ √לחש; MH לחש Jast 704) sg. הוה מצלי בלחשה(V) he would pray in a whisper *Ber* 7a(53)

לחש (a/o) vb. **to whisper, recite an incantation, murmur** (↓ לחש, לחיש, ליחוש; Sy לְחֵש LS 364, MH לחש Jast 704) Pe. **1. to whisper:** עבד גרמיה לחיש ליה בגו אודניה he pretended to whisper in his ear *Tan* 68d(58) // *EchR* 102:3; *ib.* 9; *Yev* 9b(53); *ib.* 15a(33); *Qid* 65d(62); **2. to recite an incantation:** ולחש ליה מן שמיה דישו פנטרא he recited (an incantation) in the name of Jesus *Šab* 14d(35) // *AZ* 40d(36); מאן לחשח ליה *Šab* ib.; כל איתְ{ח}א דידעה מילחוש לעיינא תיתי תילחוש let any woman who knows how to recite (an incantation to cure) the eye, come and recite *Soṭ* 16d(43); עבדי גרמיך לחשה ל{י}ה pretend to recite (a charm) to it *ib.* 45; חכמה את מילחוש לעיינא *ib.*; *VR* 192:4; *ib.* 193:1
Pa. **to murmur:** חמת{י}<ו>ן גחנין ומלחשין he saw them bending over and murmuring (the prayer) *Ber* 3c(65)
On pa., cf. Sy שרית דתצלא כד מלחשא PSm 1934.

לטום n.m. **ladanum** (a spice; Sy לְטָמָא LS 365, MH לוטם MŠvi 7:6) sg. לְטוּם *FPT* Gen 37:25[04, 05; H לטם]; *TN* ib.; *FPT* ib. 43:11[04]
Löw, Flora 1:362; cf. Akk *ladinnu* AHw 527.

ליבה n.f. **fat, butter** (SA לבה Ham 494:256) sg. ליבא *TN* Gen 18:8 [H חמאה]

ליבלוב n.m. **blossom** (cf. MH, TBA לבלב Jast 689) pl. אפרח ליבלובין he made blossoms bloom *TNGl* Num 17:23 [H ויצא פרח]

ליבנה, pl. **ליבנין** n.f. **brick** (↓ √לבן; CPA לבניא pl.det. LSp 100, SA לבנה, pl. לבנין Ham 498:30+) pl. לבנין *TN* Gen 11:3 [H לבנים]; *ib.* Ex 5:7; 16; הוה בני דכיפין ובנתיה בליבנין it was built of stones, and he rebuilt it out of bricks *BB* 12d(51); לבניה *FT* Gen 40:18; *TN* ib.[!]; לבנייא *ib.* Ex 5:18

ליברה n.f. (unclear) sg. ליבדה דדהבא a ... of gold *Šab* 7d(18) [used as an ornament]
Ar, s.v. לבד (5:17), reads: ליבדה. V. Krauss, Lehnw 313, 560 and AAC 240.

ליגְיון n.m. **legionnaire, legion** (< λεγεών, Lat. *legio, -onis* Lehnw 304; CPA לגיון LSp 101) **1. legionnaire, soldier:** sg. עבד עילויה חד ליגיון למיגבי רימוסיא a soldier passed by (on his way) to collect the taxes *VR* 702:3; ליגיון פלן *ib.* 703:3; ההוא ליגיונא *ib.* 702:5 // *PRK* 411:1; *ib.* 8; 3; **2. legion:** pl. ליגְיוֹנִין *FPT* Gen 15:1[08]; *TN* ib.; *ib.* Num 12:16; 24:24

ליו, det. **ליותה** n.f. **work** (↓ √לאי; CPA ליוא, det. ליותא LSp 100, SA ליחו, det. ליחותה Ham 611:128+) sg. דידי (לוחי text)ליוח *TN* Gen 31:42 [H יגיע כפי]

ליוויי n.m. **Levite** (CPA ליוי לואי, LSp 101, SA לואה, pl. לואיה Ham 500:120+) sg. לוי *TN* Num 8:24; אחוך ליוויה your brother, the Levite *ib.* Ex 4:14; יודן ליויא *Naveh* 82:1; pl. ליוויי *TN* Lev 25:33; *ib.* Dt 27:9; ליוואי *TNGl* Num 1:51; ר' יהושע בן לוי דהוא מסייע לליואי PN, who supports the Levites *MŠ* 56b(38)
Ros, Peraqim 2(1974):366, n. 128.

ליחוש n.m. **whispering** (↓ √לחש, לחיש) sg. מהו דין ליחושא(Ram) what is that whispering? *Ber* 3c(65)

ליטרה det. **ליטרתה**, pl. **ליטרין** n.f. **Roman**

pound (< λίτρα Lehnw 313; ↓ריטלה; CPA ליטר LSp 103) a. general: וכמה ליטרא עבדא מאה זונין how much does a pound contain? 100 *z.*-weights *Ter* 47b(21); *Kil* 31a(13); pl. וכמה לוגא עביד תרתין ליטרין how much does a *log* contain? Two pounds *Ter* ib.; ארבע ליטרין *Pea* 20d(59) [expl. מנה Mib. 8:5; ↓ריטלה]; תרתין ליטרייה מן הכא וגוזלא מן הכא two pounds on one side (of the scale) and the pigeon on the other *BRV*[60] 83:2 // *VR* 502:5; אין תיעביד קינטרא מאה ליטרין ואין תעבדיניה שיתין ליטרין if you make the *centarium* equal to 100 pounds   60 pounds *San* 19d(3); תשעין ושית ליטרין 96 pounds *ib.* 5; b. of specific items: 1) meat: חדא ליטרא דקופד *Ber* 5c(46); *ib.* 49; 50; *Tan* 69c(11); *BR* 503:1; 2) fish: ליטרתה דנ{י}<ו>נה *BRV*[60] 92:1; *ib.* 2; 3; כל נון דנא אכיל פחות מן ליטרא כילכיד אנא טעים any fish less than a pound that I eat, I am tasting a *chalkis Ned* 39d(2); דצ{ר}<ד>ון חד נון ושמותה ג' מאה ליטרין ותקלותה ואשכחותה ב' מאה ליטרין they caught a fish and estimated (its weight at) 300 pounds, and they weighed it and found (its weight to be) 200 pounds *BRV*[60] 125:5; *ib.* 6; 3) pepper: תרתין ליט' דפילפלין two pounds of peppers *AZ* 39d(16); 4) gold: ליטרא (G)<חדה> דהב *BQ* 5c(37) // *Švu* 37d(26); *BQG* 6c(13); *Hor* 48a(55)

לייד prep. **towards** (CPA ־ליד LSp 78, SA (־)ליד Ham 543:87, 451:72) דאתית לך לוידן that you have come to us *BR* 301:4; אייתתה לידיי bring it to me *ib.* 262:2; מילייא אתיין לייד(text : לידי) חילופין things came to a crisis *Soṭ* 17b(43)
Kut, SGA 32.

לייש n.m. **dough** (↓√לוש; CPA ליש Ex 12:39, SA ליש ST ib.) sg. מלמולין דלייש pieces(?) of dough *Pes* 29d(33); וחלתא מן ליישא *ḥalla* from the dough *FTP* Num 12:1; כהדין ליישא *Ḥag* 78d(27); לשהון *FPT* Ex 12:34[23; H בצקם]; *ib.* 39; לישיהון *TN* ib. 34

ליכא adv. **there isn't here** (< לא אית כה; v. ↓איכא) ליכא חייא there is no midwife here *Šab* 16c(55); ליכא מנהג there is no custom here *ib.* 56; *Pea* 21a(28) [≠ איכא *ib.* 30]

ליל־ prep. **to, towards** (duplication of ־ל; Mal *lēl*-Spitaler, Gram 54) חמי לילי וחמ{י}<א> לילי{א}<ה> look at me! And he saw him *Kil* 32b(36); דיתקן ליליה that he should remove the priestly gifts from it *Dem* 24d(62); וכד הווה נפיק מסחי הוון יהבין לילה וכד הוון מתעני למ<י>ת{י}ן לילה when he would go out from bathing they would give (the phylacteries) to him. And when they were late in giving (them) to him   *BerV* 4c(14); ושרא לילון(text : לי לון) he permitted them *Švi* 37a(8)
Lieb, YK XII; id., Tarbiz 20(1949):111+; Kut, SGA 12

לֵילֵי, det. **לֵילְיָה**, pl. **לילוון** n.m. **night** (OA לילה DISO 138, SA לילי, pl. לילואן Ham 497:3+, CPA ליליא det., pl. לילואן LSp 103, Sy לֵילְי אִימָם LS 366) sg. abs. לֵילֵי *FPT* Gen 41:11[05]; *TN* Ex 12:42; cs. לילי *Er* 23d(31); det. ליליה *TN* Dt 28:66; *BR* 819:1; לֵילְיָא *FPT* Gen 32:14[03]; pl. abs. לילוון *ib.* 7:4[05]; *Ter* 46c(6); det. לילוותה *TN* Dt 9:25;- a. general: sg. לילי חד *FPT* Gen 41:11[05]; *TNGl* ib. 20:16; גנבונה ליסטיי בליליא the robbers stole it (i.e. the she-ass) at night *Dem* 21d(59); *Ber* 6c(37); *Šab* 15c(41); *San* 28b(16); *AZ* 39c(7); ולית הוא מהלך בליליא doesn't (the Jordan) flow at night? *BR* 918:1; *ib.* 868:4; 1144:2; *EchR* 67:15; *KohR* 8c(4); pl. ארבעה לילוון *TN* Ex 12:42; *Ter* 46c(6); b. esp. לילי night of/preceding ...: כל לילי שובא every Friday night *Soṭ* 16d(39); *Dem* 22a(34); לילי ריש שתא New Year's eve *VR* 799:1; לילי צומא רבא Yom Kippur eve *Yom* 44d(42); *Tan* 64c(57); *Pes* 37c(30); *FPT* Ex 12:8[23]

ליסטיס, det. **ליסטא**, **ליסטיא**, pl. **ליסטאין**, **ליסטאי** n.m. **robber** (< λῃστής GLLT 107; CPA ליסטיס, det. ליסטא, לצטא, pl. ליסטין LSp 103) sg. גבר חד ליסטיס *Ber* 13b(4); *ib.* 5c(55); *San* 22c(56); חד בר נש דהוה ליה מגיר ליסטיס *TNGl* Gen 25:27; ליסטיס a person whose neighbor was a robber *KohR* 21c(14); ההוא ליסטא *PRK* 411:2 // ההוא ליסטיא *VR* 702:4; לסטא *DevR* 82:3 // ליצטאה *EstR* 7d(18); pl. סביר דאינון לצטאיין he thought that they were robbers *VRQ* 393:1; גנבונה ליסטיי בליליא the robbers stole it (i.e. the she-ass) at night *Dem* 21d(59) // ליסטאי *Šeq* 48d(3) // לסטאי *BR* 648:5; *ib.* 1144:3; ליסטייא *PRK* 377:3; *ib.* 4; 5

ליפון n.m. **doubt** (< λοιπόν GLLT 110) בלא ליפון without doubt *PalLaws* 29:6

ליצן n.m. **irreverent or immoral person** (MH[2] ליצן Jast 709) sg. חדה חד ליצן *Ber* 5c(53); pl. סיעה דליצנין a group of immoral people *SanAs* 23b(60); תרין ליצנין *AZ* 39b(11)

לִישָׁן, **לישן** n.m. **tongue, language, meaning, version** (↓√לשן; CPA לישן LSp 105, SA לשן Ham

498:25+) לְשָׁן FPT Dt 27:8[04]; לְשָׁנִין ib.; לשם Giṭ 43d(17);- **1. tongue:** sg. נפק ואיתי ליה לישן he went out (to the market) and brought him a tongue *VR* 757:1; לשניה *TN* Ex 11:7 [H לשונו]; *ib.* Num 22:4; *PRK* 188:1; חד בר נש הוה איחטא בלישניה a certain person sinned with his tongue (by slandering) *Tan* 64a(7); הדין קטיע לישנא that stutterer *KohR* 1b(13) // *VR* 198:1[!]; **2. language:** sg. מתקרא בחד לשן ומתרגם בשבעין לשנין it is read in one language and translated into 70 languages *FPT* Dt 27:8[04]; לשן בית קודשה the language of the Holy Temple (= Hebrew) *ib.* Gen 31:11[05]; *TN* ib. 45:12; בלישנא יוונא<ה> in Greek *Kil* 27a(14); *PRK* 246:6; לישנהון דבירייתה the language of people *BR* 776:4; *ib.* 892:7; ח' חסי' בלישנ' there are eight (cases of) defective (spelling like this) in the language *MPDam* Gen 11:8; *ib.* Num 26:3; *MMDam* Gen 32:16; **3. meaning, phrase:** sg. ט' שם ברנש וחד לשן תוספה nine (occurrences of יוסף) are a PN, and one is in the meaning "addition" *MPDam* Dt 27:12; לשן אחרן another meaning *MMDam* Gen 31:19; והכא הוא משנה בין לישן ללישן does he distinguish here between one expression and another? *Or* 60d(63); מה הוא רין לישנא מורה what does the expression מורה (v. Num 20:20) mean? *PRK* 246:5; *BR* 738:3; **4. version, phraseology:** sg. לישן מתניתʼ the phraseology of the Tannaitic statement *Pea* 19b(29); *Giṭ* 44a(56); *AZ* 41c(32); דהוא מקפד על לישנא דשמע מן רביה he carefully retains the phraseology which he heard from his teacher *Yev* 2b(28); ר' יונה מפיק לישנא PN interprets the phraseology *Mas* 48d(9); *Qid* 65c(7); *Švu* 37a(46); אית דמפקין לישנא *Yom* 41c(48); *Šeq* 48a(16); *MQ* 83a(19); *BR* 417:5; *ib.* 869:3; **5.** in idiomatic expressions: a. לישן ביש calumny, slander [= MH לשון הרע Jast 720]: הי אמר לשן ביש על חבריה לעממיה or (one who) slanders another to the gentiles *Naveh* 70:11; איתמר עליהון לישן ביש *Yev* 15c(40) // *Soṭ* 23c(58); *Giṭ* 43d(46); *Ber* 11b(39); *BR* 756:4; *EchR* 83:3; *TN* Gen 47:21; b. אכל לישן to slander: וכל מן דאכל לישניה על מ' פ' ב' פ' anyone who slanders so-and-so *Proc* 555:11; *ib.* 556:16; c. לישנה תליתיה slander *TN* Lev 19:16

On mng. 5.c, v. Lieb, Greek 292, and cf. CPA במתלתותהון ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν 1Cor 3:19 (HS 8:118).

לֵית negative particle (< לא אית; CPA לת, לית, LSp 103, SA לית LOT 3/2 49:10, Ham 453:118+) *FPT* Gen 4:14[02; voc]; 1sg. לית אנה *TN* ib. 28:16; לינה *Švi* 38d(32); לי נא *Qid* 60d(55); 2m. לית את *TN* Num 22:30; *MŠ* 55c(28); ליתʼ(= לית את) שמע *Meg* 72c(46); 3m. לית הוא *Soṭ* 20d(21); f. לית היא *Yev* 12d(29); ליתי *BB* 16a(4); 1pl. לית אנן *BR* 650:3; לינן *Meg* 75b(42); לי נן *Švu* 34c(60); 2m. לית אתון *TN* Dt 16:16; 3m. לית אינון *Švu* 34c(61); ליתנון *BQ* 6d(64);- a. in nominal phrases: לית דין ולית דיין there isn't judgment, and there isn't a judge *TN* Gen 4:8; ולית אינון דידיה aren't those his? *Švi* 35b(15); ולית אנה גבר סב aren't I an old man? *PRK* 145:5; אפי' ר' יושוע לית הוא ר' יושוע *Pes* 28b(14); *Meg* 71c(15); *Ḥag* 76c(30); *San* 29c(42); אפילו חמרין לית אנן we aren't even donkeys *BR* 650:3; b. in impersonal usages: לית איפשר it is impossible *Bik* 65c(47); לית בדעתי I did not have it in mind *Tan* 69a(24); לית יכיל *Dem* 21c(40); לית כאן *Kil* 30c(17); לית משכח *San* 25a(14); c. w. fol. part.: 1) alone: ולית שמע מינה כלום you can learn nothing from it *Ter* 46a(49); ולית כמן בר נש דמיי לר' אמי aren't there many people who resemble PN? *Yev* 15a(31); ואת לית את שאל ליה you don't ask him *MQ* 81c(57); *Ket* 33c(13); *BB* 16a(26); *BR* 556:9; 2) w. ד־ (Targumic texts only): ולית דפשר יתבון *TN* Gen 41:8 [H ואין פותר אותם]; *ib.* Ex 22:9; Dt 28:68; d. w. fol. inf.: וידע ר' דלית הוא מסכמא עימיה Rabbi knew that he wouldn't agree with him *Dem* 22a(19); *MQ* 81c(60); e. w. var. preps.: 1) ב־: חדא מן תלת מילייא לית בי I have none of (these) three things *Šab* 11a(40); ולית בי יהב לך I can't give (it) to you *VRK* 250:5; *BQ* 6b(40); 2) ל־: לית לי לא אבא ואמא I do not have a father or mother *Pea* 15c(42); ולית להון קיום they don't have an answer *Yev* 4d(26); ולית לה אלא פלגות פרן she only receives half the *ketubba*-money *Ket* 31c(24)

לכים n.m. **type of fish** (< λεύκος white Löw, Lehnw 317) sg. חד לכים *BR* 53:4; אודניה דלכיסא the ear of the *l.*-fish *Kil* 27a(59)

Löw, Fauna 13.

לכלך vb. **to make wet, moisten** (MH לכלך Moreshet, Lex 201) Quad., pass.part. כההוא דמלכלך like that which is moist *AZ* 45a(20) [expl. עקבת יין Mib. 5:7]; מלכלך באודיתא moist (i.e. well-knowledged) in the Law *Meg* 74a(55)

לכן adv. **for such an instance** (< ל־ + כן; CPA לכֵּן LSp 94) only in phrase: לכן צריכה it is necessary for such a case *Ter* 41d(2); *Mas* 48d(43); *Šab* 5d(5); *Ket* 33d(36)[!]; *AZ* 45a(15)

לכן, det. **לֵיכְנָה** n.m. **lamp** (< λύχνος Lieb YK 87) sg. ההן לֵיכְנָה *ŠabG* 6b(51)

למברה ל־ prep. **outside of** (↓בר) למברה לקרחה *TNGl* Lev 14:40; *ib.* 53 [H מחוץ ל־]

למד n.m. **lamed, twelfth letter** (Sy לָמַד LS 354) *Šab* 9b(61); *MPDam* Gen 17:4
Nöld, Beitr 126+.

לְמָה adv. **why** (↓מה; CPA למא LSp 106, SA למה Ham 498:23, λεμα Mat 27:26) *FPT* Gen 4:6[02; voc];- *TN* ib. 12:18; *ib.* 43:6; Num 12:12; ולמה לא אגיבון why didn't he answer them? *Bik* 65d(51); *Yom* 44d(64); *Tan* 64d(19); *Ket* 25b(52); *Qid* 64d(17); *BR* 932:3; *PRK* 198:7; (=למה אח) למח כפנה ולא אכלה why do you fast and not eat? *Am* 7a:19; *ib.* 20; 21

למין n.m. **harbor** (< λιμήν Lehnw 314+; CPA למין HS 9:37, Sy לִמֵאנָא LS 367) sg. למן *KohR* 20b(10); כד מטון למינה when they arrived in port *BerV* 6c(52); *VR* 860:2; *AbgurNew* 170:35
Sperber, Nautica 140+.

למפד n.m. **lamp** (< λάμπας, -αδος Lehnw 317; ↓לפד; CPA למפד LSp 104) sg. והיך למפדין דנור למפד דנור מן ימיניה ולמפד דאשא מן שמאליה like lamps of fire: a lamp of fire on her right and a lamp of fire on her left *TN* Ex 20:2; *ib.* 3; Dt 5:6; 7; pl. למפדיי<ה> *ib.* Ex 20:18
Brand, Ceramics 261+.

למפני prep. **towards** (↓ √פני) למפני רמשא towards evening *BR* 186:1

לנגרוטיקה n. (unclear) *BR* 711:2 [expl. הלך Ez 4:13]
V. MY ad loc.

לנון n.m. **garment(?)** (< λήνον Lieb, VR 870) sg. חזור ולבוש לנון(text: לגין) דידך put on again your woolen garment *San* 20c(57)

לסוט n.m. **veil** (< (θώραξ) ἁλυσιδωτός Lehnw 318) sg. לסוטה *Šab* 8b(58) [expl. הרדידים Is 3:23]; וההן לסוטה אפילו בסוף כאריג הוא that veil(?), even at its finish is considered weaving *ib.* 14a(24); בהדין לסוטה *MQ* 81b(17); pl. כאילין לסוטיא *BM* 9d(59); *ib.* 60

לסטר adv. **on one side** (↓סטר; Sy לִסְטַר LS 468) קמון לון תרין חיוותא דנורא לשטר the two serpents of fire stood on one side *PRK* 199:7 // ליסטר *KohREd* 29a(14)

לְעוּ, cs. **לעות** n.f. **work, toil** (↓ √ליו, לעי; CPA ליוא LSp 100, SA ליחו Ham 611:129) sg. לְעוּת כפי ידיי the toil of the palms of my hands *FPT* Gen 31:42[03; H יגיע]; לעות ידיי *FT* ib. 3:18; *TN* ib.; לעותי *FTP* ib. 31:39; לעותכון *TN* Dt 28:33

לעי vb. **to work, toil, be weary** (↓לעו; SA לעי Ham 610:86, 526:209, CPA לאי LSp 100) Pe. **1. to work, toil:** a. abs.: נקום כען ונלעי let me arise and toil *TN* Gen 3:18; לעי טבאית work well *VR* 744:2; דאין לא לעי לא נגיס if he doesn't work, he doesn't eat *BRV*[60] 134:5; *ib.* 6; 156:10; *KohR* 13b(24); דאינון לעיי *Ket* 30b(19); הוינה בעי חלעי(text: בעייח לעי) I wanted you to work *BB* 14b(23); *BM* 8c(20); b. w. ־ב: 1) general: דהוה לעי במטרדה he worked in commerce(?) *TN* Gen 36:39; לעי ביה והוא סגי toil at it (i.e. in drawing the water), and it will suffice *BM* 12a(31); 2) esp. w. באוריתה to study the Law (cf. MH יגע בתורה Jast 563): חלת שעין לעי באוריתה (God) studies the Law three hours (a day) *TN* Dt 32:4; *ib.* 14; 33:29; חד דהוה לעי באוריתא one (mouth) with which to study the Law *Ber* 3b(16); *MŠ* 56b(45); *Šab* 7d(59); *Ket* 35a(59); *San* 20c(64); *BR* 756:4; *ib.* 1137:5; *PRK* 200:6; *KohR* 29a(23); **2. to be weary:** והוון מלעי חלעי *TN* Ex 18:18 [H נבול חבול]; לעיין *ib.* Gen 19:11 [H וילעו]; אילען *BR* 524:1 [expl. Gen ib.]
Itpe. **to be weary:** אחלעת *BR* 1234:1 [expl. וחלה Gen 47:13]
Uncertain passages: 1. ולעיתה בתריה ארבעין זימנין he repeated(?) it after him forty times *Er* 18d(12); 2. דהוון יהבין ליה סמיק גו אכים והוה לעי אכים גו סמיק והוה לעי *Git* 48c(25) // *Ter* 40b(32) [ref. to a person with the קודרייקוס — disease]

לְעֵיל adv. **above, previously, onwards** (↓לעיל מן, מן לעיל; CPA לע(י)ל LSp 146, SA לעל Ham 505:99+) *FPT* Ex 39:31[04; voc];- **1. above:** *TN* Ex 25:20 [H למעלה]; לעיל לעיל *ib.* Dt 28:13; 43; כד בעא מיסק לעיל when he wanted to go up *AZ* 42c(45); *San* 21d(14); מה דלעיל נחית לרע ומה דלרע סליק לעיל whatever is above goes down, and whatever is down goes up *PRK* 234:2; **2. previously:** דעתיה דלעיל his previous opinion *TN* Lev 24:12; כל פיתחא דלעילא the entire previous *petiḥa VR* 715:1 [in a scribal note]; *PalLaws* 28:36; **3. onwards:** מן בר אשתין ולעיל from 60 years

Jast 1138) לפם דקמת מרים על גיף נהרא since Miriam stood on the bank of the river *TN* Num 12:16; לפם דהדין כלבא מלהיח בלישניה because that dog pants with its tongue *PRK* 188:1; ולפום דאמרין since they say *BR* 374:4

לפם prep. **according to** (↓פם; SA לפם LOT 3/2 108:54; cf. Sy לפות LS 369, H לפי HAL 865) לפם מאכלה *FPT* Ex 12:4[23; H לפי אכלו]; לפום עבדוי טבייא according to his good deeds *TN* Gen 49:1; *ib.* Lev 25:16; Num 35:30; לפם חיילך אכול eat according to your strength *BR* 197:3; *ib.* 721:3; 952:4; לפם מה די במשכנה according to what is in the tabernacle *TN* Ex 16:16 [H לאשר]
On the spelling לפום, v. ↓פם.

לפנטי prep. **towards** (< -ל + ἀπαντή; Lehnw 109) ר' יוחנן נפק לפנטי(text : לפגטי) דר' יודן נשייא לעכו PN went towards PN_2, the prince, to Acco *AZ* 41b(56)

לפף vb. **to wrap, clasp** (MH[2], TA לפף Jast 715) Pa. ולפף *TNGl* Ex 36:16 [H ויחבר]

לפת n.m. **turnip** (*Brassica rapa*; Sy לַפְתָא LS 369) sg. *Pea* 20b(10); *Kil* 27a(41)
Löw, Flora 1:487+.

לפתגם prep. **by the edge of** (↓פתגם; TA לפתגם Jast 1250) לפתגם רחרב by the edge of a sword *FPT* Gen 44:18[04]; *TN* ib.; *ib.* Ex 17:13 [H לפי חרב]; Num 21:24; Dt 13:16; 20:13

לְקָדְמוּת prep. **towards** (↓√קדם; SA לקדמות־ ST Gen 24:17(Var); cf. CPA לקודם LSp 174) a. w/o suf.: *FPT* Gen 46:29[04; H לקראת; voc]; *TN* Ex 18:7; *ib.* Num 21:23; b. w. suf.: לקדמותי *ib.* 23:3; ויפקון כל עמא לקדמותי let everyone go out towards me *VR* 860:1; לקדמותך *TN* Gen 32:7; לקדמותיה *ib.* Ex 7:15; *BR* 923:1; *VR* 860:2; לקדמותהון *TN* Dt 3:1; לקדמותכון *ib.* 1:44; *ib.* Gen 19:1

לקודם prep. **before, in front, towards** (↓קודם; CPA לקודם LSp 174) **1. before, in front of:** a. w/o suf.: לקדם *FPT* Ex 40:26[04; H לפני]; *TN* Dt 19:17; b. w. suf.: וקליק יתיה לקדמוי he threw it before him *EchRB* 51:7; *ib.* 131:1; **2. towards** [↓לקדמות]: למחר אנא ואת ניפוק לקדמיה tomorrow, I and you will go out towards him *San* 20a(2); נפק לקדמון *ib.* 3; נפיק לקדמך *ib.* 4

onwards *TN* Lev 27:7 [H ולמעלה]; *ib.* Num 1:32; 4:30

— לעיל מן prep. **above** (↓לעיל) a. w/o suf. דעל חד לעיל מן כפתה above the dome *Naveh* 7:1; לעיל מן חד one above the other *Šab* 13d(41); *TN* Ex 39:20 [H ממעל]; *ib.* Lev 11:21; b. w. suf. לעיל מיני *Ket* 35a(37) // *Kil* 32b(30); לעיל מינה *Ber* 13c(30)

לעלם adv. **forever** (↓עלם; CPA לעלם, לעלמי עלמין LSp 147, MH לעולם Jast 1052) *TN* Ex 3:15; *ib.* 19:9; 40:15; Lev 25:32; Num 14:21; לא הות יכיל כביש לה לעלם you could never have captured it (i.e. Jerusalem) *EchRB* 68:20; תשרי לעלם זהר ללקי the moon is never eclipsed in Tishri *SYAP* 36:45; לעלם ולעלמי עלמין עד לעלם *TN* Dt 12:28; forever and ever *FPT* Ex 15:3[17]; *TN* Gen 49:2; *ib.* Ex 15:3; קים דלעלם an eternal covenant *ib.* Lev 23:21

לענה, det. **לענתה** n.f. **wormwood** (type of artemisia; BH לענה HAL 506) sg. לענתא דמותא wormwood of death *FTV* Dt 29:17 [H לענה]
Löw, Flora 1:387+.

לעני, det. **לעניתה** n.f. **bitterness** (↓לענה) sg. מריר כלעניתא דמותא bitter as the bitterness of death *TN* Dt 29:17

לפד n.m. **torch** (↓למפד; SA לפיד Ham 501:146+, H לפיד HAL 506) ולפד דאשה לפד דנור a torch of fire *FPT* Ex 20:2[06]; *FTP* ib.; pl. לפדין *FPT* ib.; *FTP* ib.

לפד vb. **to announce** (dial.; cf. Sy לבט, לפט pa. to incite LS 369, 355) Pa. לפיד ליה *BR* 273:3
Löw, MY ib.

לפדין n.m. **pan** (< λοπάδιον small dish L-S 1061) sg. לפדיא *FT* Num 11:8 [H פרור]

לפיץ, det. **לפצה** n.m. **pot** (< λοπάς Lehnw 318; SA לופיץ, לופיציה Ham 539:141+) sg. צורכה דלפצה as much as is required for the pot *Švi* 34a(55); (V)<והוה> עיקר תבשילה לא מן גוא לפסא הוא אכיל מן לפצא his dish wasn't regularly served from a pot. And he ate (it) from a pot *Pea* 21a(53); מן גוא לפצא(corr.: לפסא) *ib.* 20d(53); לפיסא דכפר חנניה the pot of GN *ib.* 20a(53)
Brand, Ceramics 13+; Function and Design 64+.

לפם conj. **since, because** (↓לפם prep.; MH לפי

לקומייה adv. **forwards** (↓ קומי; CPA לקומיא LSp 175) הכא את מני לחורייה וכא את מני לקומיה in one case you count backwards, and in another you count forwards *Švi* 37c(38)

לקט, det. **ליקטה** n.m. **accumulated food** (↓ √לקט; Sy לְקָטָא bait, crumbs, food LS 370) sg. בליקטיה *FTP* Lev 1:16 [H כנצתה]; כלקטה *TN* ib.

2# לקט n.m. **gleanings** (↓ √לקט; Sy לְקָטָא ingathering, gleaning LS 370, MH לקט Jast 718) sg. ולקט חצדכון gleanings of your harvesting *FPT* Lev 23:22[06; H ולקט]; *FTV* ib. 19:9; *TNGl* ib.; ולקטה דחצדכון *TN* ib.; *ib.* 23:22

לקט (a/o) vb. **to gather, pick up, glean** (↓לקט, 2# לקט, מלקט; CPA לקט LSp 104, SA לקט Ham 500:105+) Pe. **to gather, pick up:** a. manna: וילקטו *TN* Ex 16:4 [H ולקטו]; ולקטו יתיה *ib.* 17; 21; 22; ולקטין *ib.* Num 11:8; b. grass: חמא חד עשב ולקט יתיה he saw a certain grass and picked it up *VR* 504:3 // *BRL* 80:4; c. olive leaf: טריף דזית לקיט <בפי>מה an olive leaf picked up in its mouth *TNGl* Gen 8:11; d. Sabbatical year gleanings: וחמא חד בר נש לקט ספיחי שביעית he saw a certain man gathering Sabbatical year gleanings *PRK* 193:9 [↓ pa.]; e. beans: לא תלקוט אלא צורכה דלפצה do not gather (beans) except for a potful *Švi* 34a(55); f. figs: והוה מרא דתאינתא קריץ ולקיט לה בכל יום the owner of the fig tree gathered it in each day early in the morning *Ber* 5c(10); ההוא יומא שבק מנהון דלא לקט that day he left them and did not gather *BR* 674:9; g. bunch of grapes: לקטו *TN* Num 13:23; *ib.* 24

Pa. **id.:** a. money: ולקט *TNGl* Gen 47:14 [H וילקט]; שר{יי}<ו>ן הלין דינרי׳ מתבדרין ושרי ההוא מלקט א׳ ל׳ לקט לקט דמן דידך א{נ}ת מלקט the dinars began to be scattered, and he began to pick them up. He said to him: Pick up, pick up, for you are picking up your own *VREd* 133:1; b. stones: לקיטו אבנים *FPT* Gen 31:46[03]; c. crumbs: והוה מלקט פירורין ואכל he gathered crumbs and ate *MQ* 81b(33) // *San* 26b(4); d. manna: ומלקטין *TNGl* Num 11:8; e. gleanings: תלקטון *TN* Lev 19:9 [H תלקט]; *ib.* 10; 23:22; חמא חד בר נש קאים מלקט ספיחי שביעית *BR* 945:2 [↓pe.]

לקי adj. **defective** (↓ √לקי pass.part.; MH לקוי Jast 718) sg. אין הוא עיקרא לקי מן ראשה מן מודע לך who will inform you if the root (i.e. the family's origin) is defective from the beginning? *Qid* 65d(44)

לקי vb. **to be struck, suffer, receive lashes, be eclipsed** (↓ מלקו, לקי; CPA לקי LSp 105, SA לקי Ham 496:310, MH לקי Moreshet, Lex 202+) Pe. **1. to be struck, smitten, affected:** a. of crops: וכתנה ושערייה לקיין the flax and barley were struck *TN* Ex 9:31 [H נוכתה]; רב הוה ליה כיתן ולקת Rav had flax, and it was struck *MŠ* 56d(2); ענבין דלקין(V) grapes which were struck *Or* 61c(5) [expl. ענקוקלות Mib. 1:8]; *RH* 57a(47); *TN* Dt 32:43; b. people: וילקי *ib.* Ex 22:1 [H והוכה]; לקה באצבעיה he was injured in his finger *AZ* 40d(3); *VR* 337:4; ודלקי מתאסי one who is affected (by disease) will be cured *Hem* 18; *ib.* 19; 27; **2. to suffer:** אין מטת מילקי if it comes to suffering *Qid* 61b(40) // *Pea* 15c(51); דאת מילקי you will suffer *MŠ* 55b(49) [≠ מתרוממא]; **3. to receive lashes:** ארבעוניה דילקי lay him down so that he should receive lashes *PRK* 64:2; *Qid* 64d(32); אתא לקי א׳ ליה ברנש רא׳ מילה דאוריתא לקי אתמה׳ come, receive lashes. He said to him: Does a person who says a legal precept receive lashes? *BRV*[60] 51:1 // *PRK* 64:3; *TN* Ex 5:14; *ib.* Dt 25:2; **4. to be eclipsed:** חמיין להון לקיין ולא בהתין they see them (i.e. the sun and the moon) eclipsed and are not ashamed *VR* 730:6; תשרי לעלם זהר ללקי ואין לקה סימן קשה לסנאיהון דיהודיי the moon is never eclipsed in *Tishri*, and if it is, it is a bad omen for the Jews *SYAP* 36:45; *ib.* 21; 29

Af. **to administer corporal punishment:** אייתוניה ואנא אלק{ו}<י>ניה bring him, and I will give him lashes *Ber* 6a(52) // ואנא מלקי יתיה *Naz* 56a(33); *Soṭ* 16d(49); ילקון *TNGl* Dt 21:18

לקיצין ↓ קץ

לְקִישׁ adj. **late in season** (↓ לקשו, מלקוש; CPA לקיש LSp 105, SA לקיש Ham 516:414) a. of rain: בכיר ולקיש *TN* Dt 11:14 [H יורה ומלקוש]; *RH* 58b(16) // *San* 18c(45); b. of plants: pl. לְקִישִׁין הוין *FPT* Ex 9:32[04; H אפילת]; *TN* ib.; c. of sheep: pl. לקישייה *FPT* Gen 30:42[05; H העטופים]; לקישיא *BR* 855:2 // *VR* 697:1 // *PRK* 407:13 [expl. Gen ib.]; *TN* Gen 30:42; לקישי ענה *ib.*

לקן n.m. **leukon** (a coin; < λευκόν Lehnw 319) sg. *MŠ* 54d(19)

Sperber, Money 91; 234, n. 12, w. prev. lit.

לקני, det. **לקניתה** n.f. **small pitcher** (< λεκάνη

Lehnw 319; Sy לַקְנָא LS 370) sg. מלון מנה מלוא לקניתה they filled a pitcher full from it *BRV*[60] 118:5 // pl. ומלון לוקנייתא מיא *KohR* 3b(40)
Brand, Ceramics 263+.

לקשו, cs. **לקשות** v.n. **producing** (of offspring; ↓לקיש; Sy לקישותָא LS 371) sg. ובלק{י}שות *TNGl* Gen 30:42 [H ובהעטיף]

לרגל prep. **according to the speed of** (↓רגל) *TN* Gen 33:14 [H id.]

לריקנו adv. **for naught** (↓ריקן; CPA לריקנו LSp 194) *TN* Lev 26:16; *ib.* 20 [H לריק]

לרע adv. **below** (< לארע; ↓מן לרע, לרע מן; CPA לרע, לארע LSp 19, SA לרע Ham 513:334+) לרע קרייא דמיינוקין (QA)<אית> there is a crowd of children below *Yev* 6b(39); מה דלעיל נחית לרע ומה דלרע סליק לעיל whatever is above goes below and whatever is below goes above *PRK* 234:2; חד שרי לרע וחד שרי לעיל one is below and one is above *DevR* 47:13; מעיל לרע from above to below *AZ* 45a(27); והן בייתא דלרע that Lower House (= the house of the Nasi) *RH* 58a(60) // *San* 18c(27); *TN* Gen 40:23; *ib.* Dt 28:13; לרע לרע *ib.* 43 [H מטה מטה]

— **לרע מן** prep. **below** (↓לרע) יתב ליה ר׳ אליעזר בן יעקב לרע מיניה PN sat below him *Pea* 21b(44); *ib.* 45; לרע מינך *ib.* 46 // *Šeq* 49b(24); *ib.* 25; 27; או לעיל מינה או לרע מינה either above it or below it *Ber* 13c(31)

לשם n.m. **precious stone** (BH לשם HAL 510) sg. *TN* Ex 28:19 [H id.]; *ib.* 39:12

לשם prep. **for the sake of** (↓שם; MH לשם Jast 1590) ולשם כספיה אתמני he was ordained for the sake of his money *MSam* 68:17

לשן vb. **to slander** (denom. < ↓(ביש)לישן; MH הלשין Jast 720) Pa. ולשנ{י}<ו> עלוי they slandered him *FTP* Gen 49:23; מלשנה לישנה בישא *TN* ib. 47:21

לתת vb. **to wash/moisten grain** (TBA לתת Jast 721, MH לתת Moreshet, Lex 204) Pe. מה אתון לתין how do you moisten (the wheat)? *Švi* 36c(1) // *Giṭ* 43c(23); ואנן שלקין ביעין ולתין במיהן we boil eggs and moisten (the wheat) with their wash water *ib.* 2 // *ib.* 25

מ

מאה, מא, מאת, מאתה, det. **מאתה**, du. **מאתיין, מתין**, pl. **מָאֲוָון** num. f. **hundred** (CPA מאא, מא, du. מאתין, pl. מאון LSp 106, SA מאה, du. מאתים, pl. מאואתה Ham 504:76+) sg. מְאָה *FPT* Gen 7:24[02]; מאת *Sot* 20b(59); מא *Zoar* 1:6; מאתה *TN* Ex 38:27; du. מאתיין *TN* Num 26:10; מתין *Am* 9:3; pl. מָאוון *FPT* Gen 32:15[03]; מוון *TNGl* ib. 45:22; det. מאוותה *TN* Num 31:48;- sg. הוה ליה מאה תאנין he had 100 figs *Dem* 24c(38); *EchR* 68:21; מאת על מאת בית ארבעת סאין 100x100 cubits is an area of four *seahs Sot* 20b(59); *MŠ* 55b(16); *Er* 20b(20); מאתה דככריה דכספה *TN* Ex 38:27 [H מאת ככר הכסף]; מתין ותמניה וארבעין אכרין 248 members *Am* 9:3; תרתי מאה *TN* Ex 30:23 [H מאתים]; ב׳ מאה ליטרין 200 pounds *BRV*[60] 125:5; תלת מאה *TN* Gen 6:15; *Ber* 11b(38); תלת מא *Zoar* 1:6; ארבע מאה *Naz* 54b(5); חמש מאה *TN* Gen 5:30; שית מאה *VR* 797:4; שבע מאה *TN* Num 31:52; תמני מאה *ib.* Gen 5:7; תשע מאה *ib.* 11; pl. תרתין מאוון *ib.* 11:21; *BR* 1183:2; תלת מאוון *VR* 654:5; ארבע מאוון *PRK* 160:8; חמש מאוון *TN* Num 1:46; שית מאוון *ib.* 4:40; שבע מאוון *ib.* Num 26:51; תמני מאוו[ן] *JMP* 13:3; תשע מאוון *Tan* 66a(43); חמש עשר מאוון *San* 29a(45); רברבני מאוותה *TN* Num 31:48 [H שרי המאות]

[מאור] n.m. **light** (< H מאור HAL 512) sg. מאור עמודא דעננא the light of the pillar of the cloud *FTP* Ex 13:22
Prob. corrupt.]

מאחדה, pl. **מאחדן** n.f. **clasp** (↓ √אחד pa.) sg. *TN* Ex 28:4 [H תשבץ]; pl. מאחדן *ib.* 11; 13; 20; 39:6; 13; 16; מאחדתה *ib.* 28:14; 25; 39:18

מאחר conj. **since, because** (MH מאחר Jast 41) מאחר דיכיל מימר ליה since he can say to him *Švu* 37c(64) // *ib.* 36d(57)

מאיסה n.f. **rejection** (↓ √מאס) sg. אין מאיסה היא לית סיברא if it is rejection there is no hope *EchRB* 59:16 // *ib.* 161:3 [w. ref. to Lam 5:22]

מאירה, det. **מאירתה** n.f. **curse** (< H מארה HAL 513) sg. מאירתה *TN* Dt 28:20 [H המארה]

מאך vb. **to be low** (sec. rt. < ↓ √מכך; ↓ מעך; SA מאך Ham 478:99, MH מאך Moreshet, Lex 205) Pe. (ואמך : text)ומאך *TN* Gen 35:9

מאלל n.m. **spy** (↓ √אלל) pl. וחזרו מלל{ה}ײה the spies returned *TN* Gen 32:7

מאן, מָאן n.m. **utensil, instrument, garment** (√אני; ↓ זיין; CPA מאן, מן LSp 106, SA מאן Ham 478:105+) **1. utensil, vessel:** sg. a. general: מָן *FPT* Num 19:15[23; H כלי]; *TN* Lev 11:34; מנה *ib.* Ex 12:22; Lev 15:23; מנא *Bik* 65d(36) // *Meg* 74d(38) [quoted as improper Tg of טנא Dt 26:2]; pl. מאנין *FPT* Ex 22:6[01]; ההין דמגפר עא למנין(text : עאל מנין) one who pitches wood for (making) vessels *Šab* 10c(4); מנייה *TN* Num 7:19; מנוי *ib.* Ex 40:9; b. of var. materials: 1) clay: מן דחסף *ib.* Lev 11:33; *Pea* 21a(52); 2) wood: מן דקיס *TN* Lev 15:12; 3) leather: מן דמשך *ib.* 13:53; 4) copper: מן דנחש *ib.* 6:21; 5) iron: מן די פרזל *ib.* Num 35:16; 6) silver: מנין דכסף *ib.* Gen 24:53; 7) gold: מנין דדהב *ib.*; **2.** pl. **instrument** (↓ מני זיינה): מני ספריה barbers' utensils *PRK* 144:11; מאני סחרתיה his instruments of destruction *EchRB* 98:2 [expl. כלי מפצו Ezek 9:6]; **3.** pl. **garments, clothing:** a. general: אית לאימך מאנין מספקא לי can your mother provide me with clothing? *MQ* 83b(36) // *San* 25b(8); מנין את טעין are you carrying clothing? *BR* 384:12; מאנין טבין רשוכתא good Sabbath clothes *BM* 8d(33); מאנין צאין מאנין נקיין dirty, clean clothing *Tan* 64c(5); *Ter* 48b(30); מאנוי מבזעין his clothes are torn *Kil* 32b(11) // *Ket* 35a(18); *Šab* 3a(30); *Er* 23c(14); *MQ* 82a(2); *San* 29b(12); *BR* 1285:8; *VR* 560:2; *EchRB* 67:18; *KohR* 20b(23); b. of var. materials: 1) linen: מאנין דכיתן *Kil* 32d(38); 2) wool: מנין דעמר *ib.* 37

מאס n.m. (unclear) pl. מאסייא *EchR* 138:8 [expl.

מאוס Lam 3:45]

מאס vb. **to reject** (↓מאיסה; H מאס HAL 513) Pe. מאסתון *TN* Num 14:31 [H מאסתם]; מאסית *FT* Lev 26:44; מאסו *ib.* 43

מבדר n.m. **dispersed one** (↓ √בדר pass.part.) pl. מבדריכון *TN* Dt 30:4 [H נדחך]

מבוי n.m. **alley affording entrance to a group of buildings built around a courtyard** (< MH מבוי Jast 724) sg. חד מבוי שדיתיה כליחיא an alley whose beam was *Er* 19a(35); חד מבוי שניטל קורתו an alley whose beam was removed *ib.* 40; לא הוון עברין במבוי דהוה מצרעה שרי בגוביה they would not pass through an alley where a leper was staying *VRQ* 353:2

מַבּוּל n.m. **the Deluge** (< BH מבול HAL 514, SA מבול Ham 505:107) sg. *FPT* Gen 8:2[02; voc]; *TN* ib.; אמ׳ מריה דעלמא דהוא מייתי מבולא על עלמא the Lord of the world said that He would bring a Deluge upon the world *BR* 272:6; למחר מבולא אתי *KohR* 25b(29); מוי דמבולא the water of the Deluge *TN* Gen 7:10; *BR* 296:8 // *VR* 732:2; מטרא דמבולא the rain of the Deluge *TN* Gen 8:2; דריה דמבולא the generation of the Deluge *ib.* 6:3; *BR* 266:9; *ib.* 322:7

מבונן n.m. **possessor of wisdom** (↓ √בין pol.; CPA מבונן LSp 25) sg. חננה ומבוננה the compassionate one and the possessor of wisdom *SYAP* 46:9

מַבּוּעַ n.m. **spring, source** (↓√נבע; CPA מבוע LSp 119) **1. spring:** sg. *TN* Lev 11:36 [H מעין]; מיין דמבוע spring water *ib.* Gen 26:19; Lev 14:5; 51; 52; הא מבועא קמך שתי the spring is before you. Drink! *AZ* 44d(32); ליח מבוען מספק לן our spring does not supply us *Dem* 22a(13); pl. מבועין *TN* Dt 8:7; מבועין דמיין *ib.* Gen 49:22; Num 24:6; *Ḥag* 77d(47) // *San* 23c(36); מַבּוּעֵי תהומה springs of the abyss *FPT* Gen 8:2[04]; מבועיה *TN* Dt 33:22; מבועינן *FPT* Gen 29:22[05]; מבועיהון *TN* Ex 7:19; **2. source:** sg. מבוע אדמיה the source of her blood *TN* Lev 12:7 [H מקור דמיה]; *ib.* 20:18

מבין n.m. **broom** (dial.; TA מבינא TJ Is 14:23) sg. אשאיל לי{ך} מבינך אשאיל לי מטאטיך lend me your broom! Lend me your *maṭa'ṭe'*! *BR* 947:3 [// אלבינה↓]

Etymology uncertai ; v. Löw, Lehnw 320.

מבית (unclear) sg. ופלטתי ממביתה דאבה *Pap* 1:2

מבלעדי prep. **lacking the aid of** (SA מבלעדי LOT 3/2 115:51, Sy מֶן בְּלעַד LS 77) אפילו ציפ{ו}ר מבלעדי שמיא לא יבדא not even a bird perishes without the will of heaven *PRK* 192:5 // *BR* 942:1 // *KohR* 26d(37) // *EstR* 7a(23) // *Švi* 38d(27)

Dalm, Gr 232; Kut, Studies 270 (Heb).

מבסם n.m. **embalmer** (↓ √בשם) pl. מבסמיי<א> *TNGl* Gen 50:2 [H הרפאים]

מברך n.m. **one who blesses** (↓ √ברך) pl. מברכייה *FTP* Dt 27:15; *TNGl* ib.; *FT* ib.

מגדל n.m. **tower, a tiered chest** (CPA מגדל LSp 34, SA מגדל Ham 514:362) **1. tower:** a. general: sg. *TN* Gen 11:4 [H id.]; *FT ib.*; *TN* ib. 5; *ib.* 35:21; pl. מגדליהא *TNGl* Num 32:38; b. as a GN or a component thereof: הרה דמוגדלה *San* 19d(62) // *Hor* 47a(36); בהרא מגדלא *San* 20a(2); מגדל צבעייה the "Tower of the Dyers" *BR* 944:3; *MŠ* 56a(10); *ŠR* 12a(21); מגדל מלחא the "Tower of Salt" *Dem* 22c(32); מוגדל מילחה *ib.V*; **2. chest:** sg. ר׳ יונה עבד ליה מ׳ ג׳ דל PN made a tiered chest for himself *Meg* 73d(56)

מגדליי adj. **of Magdal** (↓מגדל; CPA מגדלי LSp 106) sg. ר׳ יודן מגדליה *BR* 124:6; *Ber* 14a(11); ר׳ יצחק מגדלייה *BR* 1271:4; ר׳ יודן מוגדלייא *Tan* 64b(14); pl. מוגדלאיי *Meg* 73d(22)

מגדנין n.m.pl. **precious goods** (Sy מֶגדָא, pl. מֶגדּוֹנָא costly gift LS 373) pl. *TN* Dt 33:14 [H מגדים]; מיגדנין *FTV* ib.

Sg. is prob. מגד; v. Löw, Hoffmann Vol 135.

מגוס n.m. **banquet, meal** (↓√נגס; CPA מגוס LSp 39) sg. מגוס חור{י}<ן> another banquet *VRVar* 654:3; מה עבדית לך דסרחת מגוסי; מג{י}<ו>ס *EchRB* 47:5 what did I do to you that you ruined my banquet? *VR* 654:8; למגוסך אנא צריך do I need your banquet? *ib.* 9; טימי מג{י}<ו>סי the price of my meal *EchRB* 142:11; מג{י}<ו>סך *KohR* 2b(15); וכיון דמגוס{י}<׳> עליל as soon as the meal was brought in *VREd* 653:3; ואילין דעבדין מגוסין אילין לאילין those who make banquets for one another *BBE* 13b(58)

Löw, Lehnw 321; Lieb, YN 191.

מגוסה, det. **מגוסתה** n.f. **dish, banquet** (מגוס↓) sg. מגוסתך *San* 21c(7); מגוסתיה *ib.* 26c(20)

מגור n.m. **neighhorhood** (מגירו, מגיר↓) sg. מגורה דר׳ יונה *Šab* 15d(38); *ib.* 39

מְגָזָה, det. **מגזתה** n.f. **crossing point, pass** (↓ גוז√; CPA מגזא LSp 35) pl. במגזת עבריה *TN* Num 21:11 [H בעיי העברים]; מגזת יובקא *FTP* Ex 15:16; מְגָזָתֵיה דיבקא *FPT* Gen 32:23[03]; מגיזתה דיורדנה *TN* Num 13:29

מגזר n.m. **cutting tool** (↓ גזר√; Sy מַגזְרָא ax, saw LS 113) pl. למזמרות למיגז{י}<ר>ין *Šab* 8b(40) [expl. Is 2:4]; כד מכחת במגזרייה(text: במרגזייה) משום דש when he crushes with a meat-chopper, (he is guilty) because of threshing *Šab* 10a(49)

Emendation based on Sy; Jast 727, s.v. מגזרא and 835, s.v. מרגזייה; cf. however AAC 267.

מגי vb. **to flow** (var. of מוג√; ↓ מגמג√) Af. **to cause to flow:** אילין דממגיין those who cause (your wounds) to flow *BR* 396:3 [expl. מוגיך Is 51:23, w. ref. to Ps 65:11] // *ib.L* 794:6

מגין, det. **מגינה** n.m. **shield** (↓ גנן√; SA מגן LOT 3/2 82:27, Sy מְגָנָא LS 122) sg. מגין *TN* Dt 33:29; *FTV* ib.; אניף במגיניה he swung his shield *BR* 638:5; *ib.* 639:1; מגיניה דדין לקביל מגיניה דדין the shield of one against that of the other *BREd* 915:2

מגוס↓ מגיס

מגיסטר פלטין n.m. **the one in charge of the palace** (< Lat. *magister palatii* Lehnw 322) sg. מאן דעביד מגסטאר פלטין אתעביד(text: את עביד) בלנאי the one who was in charge of the palace has become a bathhouse attendant *VREd* 665:6

מגיר n.m. **neighbor** (גור√; מגירו, מגירה↓; CPA מגיר LSp 35, SA מגיר ST Ex 12:4) sg. מגיר הוה *Ḥag* 76c(46) // *Pes* 30b(46)[!]; מגיר ליסטיס a neighbor (who was a) robber *KohR* 21c(13); *ib.* 15; חד נפחיי הוה מגירה *FPT* Ex 12:4[23; H שכנו]; מגיריה דר׳ יונה a certain Nabatean was PN's neighbor *Yom* 45b(28) // *Ned* 38d(29); אתתיה דמגיריה his neighbor's wife *KohR* 8c(30) // *VR* 578:5; והוה מגיריה בחקלא ובביתא he was his neighbor in the field and in the house *BB* 13c(32); pl. מגירין נוכראין gentile neighbors *Pea* 17d(16); {מ}כל מג<י>רייא דעבדין בישא למגירידהון עבדין do all neighbors who do evil, do (it) against their neighbors? *EchR* 68:7; הכדין מגיר<י>א למגירידהון so neighbors (act) toward their neighbors! *EchRB* ib.; *ŠR* 36a(1); לא כמה דאמר{ת}<ה> אמה אלא כמה דאמרין מג{ו}<י>ריה not like the mother says, but as the neighbors say *MPs* 274:15

מגירה, det. **מגירתה** n.f. **neighbor** (מגיר↓; SA מגירה ST Ex 3:22) sg. מגירתה *FTV* Ex 3:22 [H שכנתה]; אזלא לגבי מגירתא she went to her neighbor *VR* 123:4; שלמא עלך מגירתי peace to you, my neighbor *ib.* 5; 124:1; 133:1; 134:2; 135:2; pl. אמרין לה מגירת{א}<ה> her neighbors said to her *Soṭ* 16d(44) // *VR* 191:5; צווחת ועל{ו}<י>ן מגירתה she shouted and her neighbors came in *Giṭ* 43b(39); *ib.* 42; דהוות ציימה ומפרסיה למגי{ר}תה she fasted and revealed (it) to her neighbors *SanAs* 23c(38); מגיר{יי}ת<א> *Šab* 5d(55)

מגירו, det. **מגירותה** n.f. **neighborhood** (מגיר↓, מגור) sg. מגירותיה דר׳ יונה *Yom* 45b(28) // *Ned* 38d(29)

מגירוס n.m. **cook** (< μάγειρος Lehnw 322; Sy מֶגרְסָא LS 374) sg. מגירוסך אנא *VRV* 651:10 // מגודסך *PRK* 138:7

מגיריון n. **kitchen** (< μαγειρεῖον Lehnw 323; Sy בית מיגריון LS 374) sg. *Beṣ* 63b(59)

מגל n.m. **sickle** (CPA מגל LSp 119) sg. *FPT* Dt 23:26[26; H חרמש]; *TN* ib.; *TNGl* ib.; מגלה *TN* ib. 16:9; *TNGl* ib.; לא ידע דכבר יהבון מגלא גו שקיה דההוא גברא doesn't he know that (the Rabbis) have put a sickle into that man's thigh? *BM* 9c(56)

On *BM* pas., v. Lieb, YN 147.

מגלב n.m. **whip, lash** (גלב↓; Sy מַגלְבָא LS 117, EgAr *majlab* Fl, infra) **1. whip:** sg. ומגלב בידוי holding a whip *BR* 389:6; pl. ומגלבין *ŠR* 32c(27) // *VR* 635:4 [listed among instruments of torture]; כיון דיחמת מגלביא תל<יי>ן דחלת when she saw the whips hanging she was afraid *VR* 327:2; **2. whiplash:** pl. מאה מגלבין a hundred lashes *BR* 1002:8

Fl, TW 2:567; Ros, Irano-Judaica 121, n. 41; Sperber, GLLT 23, n. 2.

מגליין n.m. **decreer of exile** (↓ √גלי) sg. מגליינא *Yom* 40c(7) [expl. ↓נסוח *ib.*]

מגמג vb. **to cause to flow** (↓ √מגי; MH מגמג Moreshet, Lex 205) Quad. אילין דממגמגין those who cause (your wounds) to flow *BRV*[60] 396:3 [expl. מוגיך Is 51:23, w. ref. to Ps 65:11]

מגן adv. **for nothing, in vain** (poss. < Akk *magannu* gift, gratis Kaufman, Influences 67; ↓ על מגן; CPA מג(י)ן LSp 106, SA מגן Ham 466:234) *TN* Ex 21:2 [H חנם]; *ib.* 11; אית בר נש דלעי מגן does anyone work for nothing? *VR* 813:4; פידעין דמגן unrequitted injuries *ib.* 249:7 [expl. פצעים חנם Prov 23:29]

מגעורי n.f. **shouting** (↓ √גער) sg. אפילו מגעורי לא הוות אלא מנשופי there wasn't even shouting, hut only a blowing *MPs* 455:6 [expl. ויגער Ps 106:4]
Sok, Archive 2(1974):7.

מגף (uncertain) דשיחומהון דרבנן מעט מגף the boring of the Rabbis (v. MAZ 5:4) is *AZ* 44d(22)

מגפה, det. **מגפתה**, **מגיפתה** n.f. **plague** (↓ √נגף; SA מגיפה Ham 514:350, H מגפה HAL 518) sg. במגפתה *TN* Num 14:37 [H במגפה]; *ib.* 17:13; 14; 27; 25:9; *TNGl* ib. 17:27; מגיפתה *FTV* ib.; 25:9

מגר vb. **to store** (sec. rt. < ↓ √אגר(?)) Pe. תמגורון *TN* Dt 28:39 [H תאגר]

מגרופי, det. **מגרופיתה** n.f. **spade, shovel** (↓ √גרף; TA מגרופיתא Jast 730, MH² מגרופית ib.) sg. *BRV*[60] 360:1; *VR* 554:5; *ib.* 555:1; pl. מגרופיתא *TN* Ex 27:3 [H יעיו]; *ib.* 38:3[!]; Num 4:14[!]
Sok, Archive 2(1974):75.

מַדְבַּח n.m. **altar** (↓ √דבח; CPA מדבח LSp 41, SA מדבח ST Gen 22:9) sg. *FPT* Ex 20:25[05; H מזבח]; *TN* Gen 35:1; *ib.* Ex 32:5; Num 23:14; מַדְבְּחָא *FPT* Ex 40:10[04]; pl. מדבחין *TN* Num 23:1

מַדְבַּר n.m. **desert** (CPA מדבר LSp 42, SA מדבר Ham 508:206+) sg. מַדְבְּרָא *FPT* Ex 7:16[04]; *ib.* Num 20:1[23]; *TN* Lev 16:10; *ib.* Dt 2:7; מן יהב לך קופד במדברא who gives you meat in the desert? *BR* 503:2; ההוא דעבד קרבא עם מלכא כמדברא one who wages war with a king in the desert *VR* 500:3 // *KohR* 15b(15)

מדבר #2 n.m. (unclear; ↓מדברה) sg. מדברך יאי your ... is beautiful *ŠR* 25b(19) [expl. ומדבריך נאוה Song 4:3]
V. Jast 731, s.v. מדברא.

מדברה n.f. (unclear; ↓מדבר #2) sg. מדברתיך יאיא your is beautiful *ŠR* 25b(19) [expl. Song 4:3]

מדוך n.m. **pestle** (√דוך; MH מדוך Jast 733) sg. חד מדוכ{א} מטלק{א} a cast-aside pestle *EchR* 49:18; הדין מדוכא תבירא that broken pestle *ib.* 19

מדוכה, det. **מדוכתה** n.f. **mortar** (√דוך; Sy מדכתָא LS 375) sg. שחקין במדוכתא grinding in a mortar *TN* Num 11:8 [H מרכה]; כד שחיק במדוכתה *Šab* 10a(48); *ib.* 50; *Beṣ* 60d(17)

מדור, pl. **מדורין**, **מדורנין** n.m. **dwelling place, compartment** (↓ √דור; SA מדור Ham 516:412+) **a.** terrestrial: 1) general: sg. מדורך *TN* Num 24:21 [H קנך]; pl. מדורנין *ib.* Gen 6:14 [H קנים]; מדורין ארעיין *ib.* 16; למדורידהון *ib.* 36:43 [H למשבתם]; *ib.* Ex 10:23; Num 31:10; 2) esp. in phrase בכל אחר ביה מדוריכון in all your dwelling places: *ib.* Ex 12:20 [H בכל מושבתיכם]; 35:3; Lev 7:26; 23:21; Num 35:29; **b.** celestial: sg. במדור ביה שכינת קורשך in the dwelling place of Your holy presence *FPT* Ex 15:17[19; H מכון לשבתך]; *TN* ib. 13; מדור איקר שכינתך *ib.* Dt 26:15; 33:27

מדושה, det. **מדושתה** n.f. **mortar** (↓ √דוש; MH מדוש ARNB 65a(20)) pl. אילין מדושתה *BBE* 13b(61)
Lieb, YN 181.

מדייני adj. **Midianite** (CPA מידיני LSp 107, SA מדינאה ST Num 10:29) sg. מדיניה *TN* Num 10:29 [H המדיני]; מדיניתה the Midianite woman *ib.* 25:6; 14; 15; pl. גברין מדיינין *ib.* Gen 37:28; מדייני *ib.* 36; Num 25:17; 31:8; חכימי מדיינאי the wise men of the Midianites *ib.* 22:4

מדינה, det. **מדינתה**, pl. **מדינן** n.f. **city, province, country** (↓בר מדינה; CPA מדינא LSp 43, SA מדינה Ham 545:160+) **1. city:** sg. עלל למדינה ונפיק למדינה he went in and out of a city *ŠR* 9c(24) [≠ ↓קרייה pl.]; *ib.* 25; דימוסיא דמדינא the tax of the city *PRK* 411:11; *VR* 702:3; *VRK* 246:2; מה קלא במדינתא what is the noise in the city? *BM* 8d(32); *EstR* 9b(2); אנן מחרבין מדינתא we will destroy the city *Ter* 46b(45); *BR* 1183:2; *Tan*

66c(41); *ib.* d(52); *Ḥag* 77d(38) // *San* 23c(28); *VR* 118:6; *ib.* 353:2; 859:1; *PRK* 148:15; *ib.* 161:8; *KohR* 9d(7); *ib.* 28c(18); *EchRB* 44:11; *ib.* 68:10; 152:17; טיכסה דמדינתה the city wall *BR* 690:1; *DevR* 19:10; פילי דמדינתא the city gate *EchR* 44:9; ביכא דמדינתא the city sewer *Tan* 68d(57) // *EchRB* 68:17; ראשה דמדינתא the beginning of the city *Er* 22b(51); בצור מדינתא in the city of Tyre *JMP* 11r:4; *ib.* 13:3; 29:3; pl. וכל שלטוני מדינתה all the rulers of the cities *TNGl* Gen 15:1; למכבש מדינאתא to capture the cities *EchRB* 68:9; בכרכיהון ובמדינתהון in their fortified towns and cities *TN* Gen 15:1; **2. province, country:** sg. מדינת איטליא the province of Italy *TN* Num 24:24; *FT* ib.; חדא מדינה ושמה קרטיגינה a province called Carthage *VRQ* 619:1

מדל, det. **מדלה**, **מודלה** n.m. **property, possessions** (< ↓מה דיל־; SA מדל GSA 136; cf. Ar مَال) sg. מדל דיתמין property of orphans *Šeq* 48a(42); *ib.* 44; *Ket* 30d(51) // *Giṭ* 46d(39); בגדך מדלי my property is in your fortune *Šab* 15d(40) // *Yom* 45b(29) // *Ned* 38d(31); דיחזור לי מדלי that he should return my possessions *VR* 860:1; הב לי מדלי give me my property *EchR* 46:23; הדין מודלי *EchRB* ib.; דייעול הוא ומדליה לטימיון that he and his possessions will go into the royal treasury *Ned* 41c(34); יהא מדלה חזר לבית אביה her property will revert to her father's household *Ket* 33a(11); כל מדליה מן יהודאי all his property (comes) from the Jews *Bik* 65c(35) // *Šeq* 49a(44); וירת מדליה וירת מדלא דאחוי he will inherit his possessions and those of his brother *VR* 860:4; מ{י}<ו>דלא דאבוך מודליה דאבא *EchRB* 47:21; ונסבין הדין מדליה דדינרין מניה we will take these dinars belonging to him away from him *KohR* 9d(6); *ib.* 9

Fl, TW 2:567.

מדמך, **מדמוך** n.m. **place for lying down** (↓ √דמך; SA מדמוך ST Lev 15:21, מדמך ib.Var, Sy מַדמְכָא LS 157) sg. מדמוך *TN* Lev 15:24 [H משכב]; *ib.* 26; מדמך *ib.* 4; מדמוכה *ib.* 21; מדמכה *ib.* 23; 5

The two forms are used interchangeably and cannot be separated into two distinct lexemes.

מדמך v.n. **lying down, sleeping** (↓ √דמך, דמך, מדמוך) sg. כד יפרש גבר ית מדמכיה מן אבוי ומן אמיה so a man will separate his lying down from his mother and father *FPT* Gen 2:24[02]; *TN* ib.; ובמדמככון *FTP* Dt 6:7; pl. קיטוני מדמכיהון in the rooms of their lying down *TN* Dt 32:25; *TNGl* Num 31:50; *FT* ib.

מַדְנַח, det. **מדנחה** n.m. **east** (↓ √דנח; CPA מדנח LSp 48, SA מדנע Ham 455:7) sg. *FPT* Gen 4:16[02; voc]; *TN* ib. 12:8; *ib.* Num 21:11; Dt 4:41; נסעו מן מדנת מדנח{י}ה למיתי למדנחה they traveled from the far east to come to the east *BR* 356:4 [expl. ויהי בנסעם מקדם Gen 11:2]; *TN* Gen 28:14; *ib.* Dt 3:27; תרין דוקרנין דנהור דסלקין מן מדינחא ומנהרין two forks of light which go up from the east and shine *Ber* 2c(37) // *Yom* 40b(37); לא תהלך עימיה ממדנחיה אלא ממערביה don't walk with him at his (i.e. the leper's) eastern side, but at his western side *BBE* 13c(19); טורי מדנחה the mountains of the east *TN* Gen 10:30; *BR* 350:7; תחום מדינחה the eastern border *TN* Num 34:10; לסיטרא מדנחא מן מדנחא *ib.* Ex 27:13 [H לפאת קדמה מזרחה]; בני מדנחה *FPT* Gen 29:1[05; H בני קדם]; *Šab* 13d(28)

מדנחיי adj. **eastern, easterner** (↓ מדנח; Sy מַדנְחָיָא LS 160) sg. גברה מדנחייה the eastern man *TN* Lev 22:27; סטרא מדנחייה the eastern side *ib.* Num 35:5 [H פאת קדמה]; pl. מדינחאי *ib.* Gen 15:19 [H הקדמני]

מדע n.m. **knowledge** (↓ √ידע; CPA מדע LSp 79, SA מדע Ham 569:20) sg. *FTV* Num 22:30

מדרס n.m. **treading place** (↓ √דרס) sg. מדרס כפה דרגלה the treading place of the sole of the foot *TN* Dt 2:5

מדרש n.m. **textual exposition, homily** (↓ √דרש, בית מדרש; Sy מֶדרָשָׁא LS 168) **1. textual exposition:** sg. בית שמאי עבדין כתובה מדרש Beth Shammai treat the *ketubba* as a text for exposition *Yev* 14d(34); *ib.* 41; 43; **2. homily:** sg. תנחה(?) מדרשיה *VR* 191:2

מַה conj. **what, which, so that** (↓ כל מה; mng. 1: CPA מאד־ LSp 105, SA מה Num 9:8; mng. 2: CPA מא ד־ LSp id., SA מד־ LOT 3/2 42:12) *FPT* Gen 2:19[02; voc];- **1. what:** a. w. ־ד: מה דעבד ליה *TN* Gen 9:24 [H אשר עשה לו]; *ib.* 30:29; Ex 12:42; 29:13; Lev 14:22; Num 6:11; 32:31; אנא מה דשמעית ואינון מה דשמעון I — what I heard. They — what they heard *Ter* 47b(53); מה דקשי ר' בא what PN asked *Tan* 67c(31); *Soṭ* 17d(15); *BQ* 5c(45); *BB* 13c(36); *AZ* 41a(60); *BR* 756:3; *VR*

Gen 21:17; *Tan* 64b(44) [*VarG*: מה עיסקיך]; לדין ארונא what is the matter with this ark? *San* 29a(35); b) w. fol. part.: מה לך בכי why are you crying? *Kil* 32c(30); *TanG* 64b(51); מה לך מתאנח why are you sighing? *VR* 665:4; *ib.* 622:1; b. w. preps.: 1) במה: במה הויתון עסקין what were you discussing? *Naz* 56a(20); *Ber* 10c(41); *Mas* 49a(30); 2) דמה: ודמה הוא הדן עומרה of what is that *ʿomer*? *PRK* 144:3; 3) ל־: למה↓; 4) מן מה: מן מה הורית from what did you instruct? *KohR* 21b(51); 5) מן בגין: מן בגין מה לית את מקריב חד מנהון for what reason don't you sacrifice one of them? *EchRB* 72:11; 6) על: ועל מה אפך נהירין why is your face shining? *PRK* 68:9; *EchR* 75:11; **2.** before indef. nouns **what (kind of):** ומה קילקול הוה תמן what kind of faulty action occurred there? *RH* 57d(57); מה אורייא חדתא שמעת what new interpretation of the Law did you learn? *Pes* 37c(38); מה טיבו הוא שלם לך what favor does he owe you? *Qid* 61c(4); ומה הנייה אית לי what benefit do I have? *Ket* 35b(34); **3. how**: a. w. adj.: מה דחיל הוא אתרא הדין *TN* Gen 28:17 [H מה נורא המקום הזה]; *ib.* 49:11; Ex 4:26; Num 24:5; מה ביש מנהגא דהכא how bad is the local custom! *Ber* 5c(49); *RH* 58a(45); *VR* 416:5; *PRK* 277:12; b. w. verbal phrase: מה מקיימין רבנין טע׳ דר׳ ליעזר how do the Rabbis uphold PN's reason? *Or* 63b(33); מה נן קיימין what is the case? [lit. how are we standing?] *Švi* 34d(7); *Ket* 30a(36)

מה דהווה ל־, מה דאית ל־, מה דיל־ — **property/possessions of** (מרל↓) a. מה דיל־: עבדה ומה דיליה למריה the slave and his possessions belong to his master *BR* 759:3; מה דליה *TN* Gen 24:2 [H בכל אשר לו]; *ib.* 36; 31:21; 33:9; 39:4; 46:32; Num 1:50; 16:30; b. מה דאית ל־: כל מה דאית *FPT* Gen 46:32[04]; וכל מה דאית להון לאבונן *ib.* 31:1[05]; 12; 39:4; Ex 20:17[06]; *TN* Gen 12:20; c. מה דהווה ל־: מה דהווה לאבונן *FPT* Gen 31:1[05]; *ib.* 21; 39:5; 6

מה דלמה — conj. **perhaps** (דלמה↓) מה דלמה דימוש יתי *TN* Gen 27:12 [H אולי ימושני]; *ib.* 30:3; 32:21; Num 22:6; *FPT* Gen 15:1[08]; *FTP* ib. 49:22

מהוא, מהו pron. **what is it** (< מה הוא; מיי↓; MH מהו(א) Jast 736) מהו *Kil* 32d(13); מהוא *BR* 714:6; מה הוא *PalLaws* 64:13;- a. alone: ולית אנא ידע מהו I don't know what it is *VR* 208:1; b. w. noun/nominalized phrase: בעאי אתון מידע מהו חייליה do you want to know what his strength is?

702:5; *KohR* 8b(35); b. w/o ד־: 1) nom. phrase or conjugated vb.: חמי מה עבדית see what I did *Šeq* 49b(32); ואינון ידעין מה איח בה מלגיו they know what is inside of it *Giṭ* 45b(20); *BR* 385:2; *ib.*1126:5; *VR* 114:2; לית לי מה ניתן לה פרנה I don't have what to give her as *ketubba*-money *BRL* 154:7; *EchRB* 49:15; 2) inf.: ואנא בעייא מיתמי מה מיעבד ומפנינה I want to see what I have to do to free him (from prison) *Tan* 64b(45); *ib.* 68d(56); *BB* 17d(15); **2. whatever:** מה דנפל לדין נפל לדין whatever applies to this (case) applies to that *Naz* 57d(10); ומה דאת גזי גזי whatever you pay — pay *Giṭ* 47b(22); *Ket* 33c(2); *Qid* 64c(28); **3. which:** עבד ידיכון מה די אתון מפקין וזדעין the product of your hands which you bring out and sow *TN* Ex 23:16; ברתה דאמך מה דאולד אכוך *ib.* Lev 18:9; 22:27; Num 24:15; 29:18; Dt 14:22; 27:15; [הדן שטר] פרנה מה דעבד this is the marriage contact which (PN) made *JMP* 1v:1; בשתא תליתיתא דשבועא מה דהיא שנת ארבעה אלפין in the third year of the Sabbatical cycle which is the year four thousand *ib.* 13:2; 19:2; 34:2; *PalLaws* 122:2; **4. so that:** מה דיסב חד אנתתה דחבריה so that one could marry the other's wife *ib.* 66:18

On mng. 3, v. Ros, Yalon Vol 290, n. 20; Friedman, JMP 1:66+.

מה pron. **what, how** (מה↓, למה, כמה conj., מהוא, מיי; CPA מא LSp 105, SA מא Ham 506:126) מה = מפליגין (מה אכפה ליה =) מכפליה *Ber* 5a(24); (פליגין) *Švi* 35a(3);- **1.** interrogative pron. **what:** a. alone: 1) in direct questions: מה היא דא דעברת לי what did you do to me? *TN* Gen 12:18; *ib.* 32:28; Ex 16:8; Num 23:11; מה את שמע מינה what do you learn from it? *Pea* 16c(16); *Kil* 27a(41); *Ter* 44d(30); *Šab* 2c(12); *MQ* 82d(46); *Ned* 40c(1); *BR* 649:3; *ib.* 917:3; *VR* 577:7; and passim; 2) in indirect questions: למידע מה יהוי בסופיה דמשה to know what will eventually happen to Moses *TN* Num 12:16; *ib.* Dt 32:29; *Šab* 8c(49); 3) introducing a question [SA מה TM 120, note]: מה מייחדין ליה עימיה do (we) place him together with the other? *Yom* 38c(61); מה שרא לכון did he permit (it) to you? *AZ* 44b(50); מה ופליג does he differ? *Šab* 4b(42); מה וכיחידאה מורין do we rule like the solitary opinion? *AZ* 45a(56); מה רמייתה ברת רמאי is she the deceiver the daughter of the deceiver? *BR* 819:1; *ib.* 1147:5; ומה היא שאילה לך did you borrow it? *PRK* 145:2; 4) in phrase מה ל־: a) alone: מה ליך what is the matter with you? *TN*

Ber 5b(51); ההן כילה דעל ארונה מהו what is that curtain above the ark? *Šab* 17c(34); *MQ* 83c(14); *Ned* 39b(28); *BQ* 2d(49); *AZ* 39d(16); c. w. fol. vb.: 1) inf.: מהו מיתן פריטין גו גולתה is it permitted tq place (lit. what is it to place) coins in his cloak ? *Kil* 32d(13); *Švi* 38a(31); *Šab* 7a(4); *Beṣ* 60d(21); *MQ* 81b(20); *Qid* 64c(25); 2) (ד־) + imp.: מהו דייסחי is it permitted to bathe? *Ber* 5b(40); *MŠ* 56b(49); מהו ישמע קלה ולא ימות is he permitted to hear her voice and not die? *Šab* 14d(47); *Tan* 67a(37); *BQ* 5c(44); *Švu* 37d(34); *PalLaws* 64:13; 3) pf.: (דכ׳(= דכתב מהו what is it that (scripture) wrote? *BR* 952:2 [for add. exx., v. Bacher, Term 2:108]; d. in phrase מהו הכן/ כדן/כן: ↓כן ,כדן ,הכן

On the var. spellings of this word, v. Sok GF 38.

מהולה, pl. **מהולין** n.f. **sieve** (√נחל; Sy מְחוֹלתָא, pl. מְחוֹלֵא LS 423) sg. מהולתך טרק‹י›שה your sieve is clogged *BR* 972:6; pl. אילין מהולייא *MQ* 81b(6)

Fl, TMW 3:716.

מהיימן adj. **trustworthy** (↓ √היימן pass.part., היימן; CPA מהימן LSp 11, SA מהימן Ham 523:156+) sg. ואשתכח מהיימן he was found trustworthy *FPT* Dt 33:8[26]; *TN* ib.; ‹בגין› {ו}מית‹ק›קרייה מהימן in order to be called trustworthy *Giṭ* 47a(24); בר נש מהימן a trustworthy person *EchRG* 143:3; גבר מהימן *TN* Num 27:16; pl. תלתה פרנסין מהי‹י›מ{י}נין three trustworthy leaders *FPT* Gen 40:12[05]; *TN* ib.

מהל vb. **to dilute** (BH מהל HAL 524) Af. אמהל ליה dilute (the wine) for him *PRKG* 260:1 [ref. to Is 1:22]

Löw, Flora 1:137+.

מהלך n.m. **journey** (↓ √הלך; CPA מהלך LSp 51, SA מהלך LOT 3/2 157:54) sg. a. in phrase (ארח) מהלך יום/יומין a ...-day journey: *TN* Num 11:31; *FPT* Gen 30:36[05]; *TN* ib.; *ib.* Ex 3:18; 5:3; 8:23; 15:22; Num 10:33; b. other: מהלך תלתה מילין a three mile journey *Kil* 32b(13) // *Ket* 35a(21)

מהר n.m. **mohar, an endowment pledge in the marriage contract, collectable upon the dissolution of the marriage** (SA מוהרין ST Gen 34:12(Var), Sy מְהרָא LS 376) sg. ‹א›מוהר בתולת the *mohar* of the virgins *TNGl* Ex 22:16 [H מהר]; מוהר{י} בתוליך דין this *mohar* of your virginity *JMP* 4:22; ויהב לה מהר דינרין עשרין [וחמ]שה he gave the *mohar* of 25 dinars *ib.* 18a:9; ומהרה דפסק the *mohar* which he set *ib.* 11:14; מהרא דאוריתא the *mohar* of the Torah *ib.* 12:10; קדמות מהרה the advanced *mohar* payment *ib.* 13:9; 20:8; 25:3; מאוחר מהרה the delayed *mohar* payment *ib.* 2:34; שילום מהרה מראש ועד סוף the balance of the *mohar*, from beginning to end *ib.* 30r:4

Friedman, JMP 1:239+.

מואביי adj. **Moabite** (CPA מואבי LSp 107, SA מואבי ST Dt 23:4) sg. *TN* Dt 23:4 [H מואבי]; pl. מואביי *ib.* Num 21:15; 23:7; 34:5; מואבאי *FTP* Num 21:15; *ib.* 24:17; *FTV* Dt 34:5

מובל n.m. **load** (↓ √יבל, מובלה; CPA מובל LSp 78) sg. חד מובל דקיסין a load of wood *Ḥal* 60b(38) // *DemV* 23b(62); *Tan* 64b(56); *EchRB* 46:25[!]; *ib.* 49:21[!]; 53:18[!]; 20[!]; *EchR* 47:2; *ib.* 49:21; פלגא גו מובלא דהן ופלגא גו מובלא דהן (they found the snake,) half in this one's load and half in the other's *Šab* 8d(9) [acc. to Meiri]; ויהב גולתא מרום מובלה he placed the cloak on top of his load *Tan* 64b(57); *ib.* 64c(3); (הא אזילה(= אזיל לה מובלה דגוברה behold, that man's load (of wood) will disappear *DemV* 23b(64) // *Ḥal* 60b(40)

מובלה, det. **מובלתה** n.f. **load** (↓מובל) sg. טעין מובלתיה carrying his load *BR* 961:5; *ib.* 814:1

מודיי n.m. **modius** (a measure; < μόδιος Lehnw 324; CPA מודיא LSp 107) sg. חד מודיי דדינרין a *modius* of dinars *Pes* 31c(5) // מודין[!] *EstR* 5a(27); מודייה *Pes* 30a(3); pl. עשרין וחמשה מודיי 25 *modii BQ* 6d(64); *ib.* 7a(1)

[**מודע** vb. **to relate** (TA אשתמודע Jast 131) Quad.Ref. ישתמודע *TNGl* Dt 21:17

Prob. corrupt from TA; cf. TW 1:74].

מוזל (uncertain) sg. פסוק מוזליך cut your *MSam* 117:15

Jast 740: yarn.

מוזנין n.m.pl. **scales** (CPA מוזניא HS 9:26, SA מוזני קשט ST Lev 19:36) *TN* Lev 19:36 [H מאזני]; מוזניה *ib.* 35; מאזניא *FTP* Ex 12:2; מוזניא *FTV* Lev 19:35

מוח n.m. **skull, brain** (CPA מוח LSp 108) **1.**

skull: sg. ומחי ליה על מוחא he hit him on the skull *Meg* 71d(8); והוה מחי ליה ופצע מוחיה he hit him and split open his skull *BR* 360:1; *KohR* 4b(32); *VREd* 165:8; טלקת [גר]מה וטרפת מוחה she threw herself down and dashed her skull *EstAn* 157:6; pl. מוחיהון *KohR* 4b(33); וטיישין מ{י}<ו>חייה they smear the skulls (of the babies) *BR* 327:9; **2. brain:** sg. מימוחה(text : מימיתה) דרישא מתעביד עקרב from the brain of its head a scorpion develops *Šab* 3b(37); 80 תמנין מיני מוחין דעוף types of birds' brains *EchR* 130:3 [served as a delicacy]

מוט (u) vb. **to decline, become poor** (↓אמטה; Sy מוט pe., etpa. to totter, lean over LS 376, TBA מוט itpol. to become poor Jast 740) Pe. **1. to decline:** חמוט *TN* Lev 25:35 [H ומטה]; *FTP* Dt 32:35[26]; חימוט *TN* ib.; כד חימוט בירה בירה שמה when a fortress collapses, it is still called a fortress *PRK* 242:2; *ib.* 3; **2. to become poor:** ליח ציבור כוליה מייט(L: מיעני) all of the people do not become poor *Giṭ* 45a(50) [rdg. of RaMBaN and others; ≠עחר]
Af. **to shake, totter:** במטח׳ דאמיטון בה אחמיט להון with the shaking that they shook, they were shaken *PRK* 180:1
Itpe. **to be shaken:** אחמיט [↓af.]
Pal. **to stagger, waver:** pass.part. רגל ממטמטה a staggered foot *EchRBub* 12:13 [expl. רגל מועדת Prov 25:19; cf. Sy מטי רׄגלי my feet slipped PSm 2033]

מול vb. **to circumcise** (H מול HAL 527) Pe. ר׳ אימי מל(text : מטלטל) *RH* 57d(53); *ib.* 52 // *Yom* 40b(24); *ib.* 25
Lieb. Sinai 5 (1940):463; ib., KS 14(1937):221.

מולד v.n. **giving birth** (↓√ילד; CPA מולד LSp 84, SA מולד Ham 455:8) sg. באשון מולדה at the time of her giving birth *FPT* Gen 38:27[05; H בלדתה]

מולה, pl. **מולוון** n.f. **mule** (< Lat. *mula* Lehnw 325; Sy מוּלָא, pl. מוּלָוָתָא LS 376) pl. *Ber* 12b(26) // *Ket* 31c(40); מולוותה *TN* Ex 14:25; *FT* ib.; *Dem* 22a(21) // *Tan* 66c(5)

מוליי n. **filling(?)** (↓√מלי; CPA מולאי LSp 112) sg. כשירותא בעייא מוליי *Beṣ* 61c(19) // *MŠ* 56c(2) // *Ḥag* 78a(49) [unclear proverb]

מום n.m. **ritual defect** (CPA מום LSp 107, SA Ham 508:185) sg. *TN* Lev 21:17 [H id.]; *ib.* 22:20; 24:19; Num 19:2; Dt 15:21; שלם מן מום without a defect *ib.* Ex 12:5 [H תמים]; Lev 5:15; 22:19; Num 28:3; Dt 27:6; עד יחיילד לה מום until a defect develops in it *PalLaws* 28:34; *Ket* 31d(7); pl. מומין דלא מנכרין undetectable defects *EchRG* 143:4; [בלא] מומוי without its defects *PalLaws* 29:4

מומי, det. **מומחה** n.f. **oath** (↓√ימי; CPA מומי, מומא LSp 84) sg. למומי לא חיעול do not get involved with an oath *VR* 135:4; במומי דנדר משה with the oath which Moses made *Ned* 37a(8); במומי דנדר שאול *ib.* 9; *JMP* 7:5; מומחא דה׳ *TNGl* Ex 22:10 [H שבועת ה׳]

מוניט n.f. **coin** (< Lat. *moneta* Lehnw 326) sg. הידא(text : הי דא) מוניטא which coin? *EchR* 44:16; *EchRB* ib.; *San* 20b(19) [// *MSam* 117:12: מטבעו]

מונייק n.m. **necklace** (< μανιάκιον Lehnw 327) sg. ההוא מו{מ}<נ>ייקה *Šab* 8b(10); pl. מ{י}<ו>ניקייה *ib.G*(48) [expl. שהרונים Is 3:18]

מוסכין n. **musk** (< μόσχος Lehnw 327) sg. *Ber* 10d(31)
In *Šab* 10b(48), read poss. מוס{ר}<כ>ין.

מוסף n.m. **Musaf, an additional prayer recited on the Sabbath, holidays, etc.** (< MH מוסף Jast 745) sg. מן יומיי לא צלית דמוספא I have never prayed (the *'amidah*) of *musaf Ber* 8c(27); עד יפני מוספא until after the *musaf*-prayer *Suk* 53a(29); ר׳ אחא כד מפני מוספא *Yom* 43d(24)

מוסר n.m. (unclear; ↓מוסכין) pl. שרי מוסרין permits *Šab* 10b(48)

מועד n.m. **festival, holiday, Intermediate days between the first and last days of Passover and Succot** (CPA מועד LSp 85, SA מועד LOT 3/2 74:9) **1. festival, holiday:** sg. קברייל נגב קומי מועדא תלחא יומין חזר במועדא the *Q.*-river dried up three days before the holiday and (started flowing) again during the intermediate days *MQ* 80a(54) [↓mng. 2]; דילמא טבן אינין במועדא כלום are they (i.e. the wheat) worth anything on the holiday? *Pes* 27c(62); ישחב{ו}<י>ק למועדא let it remain until the holiday *Ket* 30d(32); דמריה דמועד{י}א קיים for the master of the festival exists (i.e. God will provide) *ib.* 33; *MŠ* 55c(23); בריה דמועדא *MŠ* 55c(23); *AZ* 39b(57); *ib.* 62; pl. מועדי

FPT Lev 23:2[06]; *ib.* 44; מועדיכון *ib.* 32; *TN* Num 15:3; *ib.* Dt 16:14; **2. intermediate days of the festivals** [< H מועד Jast 745]: איירא דציפורין איתפחתת במועדא the cauldron of Sepphoris broke during the intermediate days *MQ* 80b(50); *ib.* 48; 53; ושרא לון ר׳ אבהו מעבדינה במועדא PN permitted them to do it on the intermediate days *ib.* 48; 81b(5); 6; 7; הורון מיחצדינון במועדא they ruled to harvest them on the intermediate days *ib.* 80a(57); 81b(3); שרי מטלטלתה במועדא it is permitted to handle it on the intermediate days *ib.* 13; 49; שרי מיזבון מינה במועדא it is permitted to purchase from it (i.e. the caravan) on the intermediate days *ib.* 14; 17; 20; ר׳ אבון דמך במועדא PN died during the intermediate days *ib.* 83b(2); d(43); 82a(50)

מופת n.m. **wonder** (< H מופת HAL 529; TA מופתא Jast 746) pl. מופתיא *FTN* Dt 34:11 [H המופתים]

מוץ n.m. **chaff** (< H מ(ו)ץ HAL 585) sg. ⌜מוץ⌝ *Šab* 10b(42); אהן מוצא *San* 27d(57)

מוצינא n.f. (uncertain) sg. הדא מוצינא *ŠR* 23b(29)

מוקס n.m. **type of garment** (< *μωκός Lehnw 328) pl. במוקסייהון *BRL* 340:5 [expl. BA בסרבליהון Dan 3:21] // *ŠR* 38a(15)[!] // *EstR* 7d(15)

מוקר n.m. **honor** (↓√יקר) sg. הדין מוקרא *VR* 578:4 // *KohR* 8c(28)

מור, מר n.m. **myrrh** (↓מוריי; CPA מור LSp 107, SA מרדור ST Ex 30:23; Sy מוּרָא LS 400) sg. מור *FTV* Ex 30:23 [H מור]; מר *TN* ib.
Löw, Flora 1:305+.

מורה, det. **מורתה** n.f. **myrrh gum** (↓מור) sg. מורתא שחיקתא pounded myrrh gum *Ber* 10a(64)

מורוון n.m. **rebellious person** (↓מרי) sg. *TN* Dt 21:18; *ib.* 20 [H מורה]

מורוס n.m. **fool** (< μωρός Lehnw 328) sg. *PRK* 246:6 // מורא *EchR* 33:24
Given as Greek eq. of ↓שטי.

מוריי, מריי adj. **of myrrh** (↓מור) f. sg. שובלא מורייא (name of a spice) *FTV* Ex 30:34 [H שחלת]; שבלה מרייא *TN* ib.
Löw, Flora 3:485.

מוריין n.m. **teacher** (↓√ירי) sg. מוריינא רנשייה the teacher of the Nasi *Šab* 11b(2) // מו{ד}<ר>ייניה דנשייא *Šeq* 51a(41)
Dalm, Worte 276.

מורייס n.m. **muries, a chopped fish food preserved in brine** (< Lat. *muries* Lehnw 329; Sy מוּרִיָא LS 404) sg. בהדין מורייסא *Švi* 37c(11); הדין ציר<ד>מורייסא the brine of *muries* *Ter* 45b(60); תומנתא עתיקתא דמורייסא דציפרין the old 1/8 *qab* measure for *muries* in Sepphoris *Šab* 11a(46) // *Pes* 37c(39)

מוריק n. **safflower** (*Carthamus tinctorius*; √ירק; Sy מוּרִיקָא LS 310) sg. מוריקא *Kil* 28a(29) [expl. חריע Mib. 2:8]
Löw, Flora 1:398+.

מורכי, pl. **מורכיוון** n. **water jug, trough at the well** (SA מרכי, det. מרכיתה jug Ham 464:172+ (H חמת)) **1. jug:** sg. ואחתת מורכייה לגו שיקיא she lowered her jug into the watering place *FTV* Gen 24:20 [H כדה]; **2.** pl. **trough at the well:** מורכיון *TN* ib. [H שקת]; מורכיוותה *FPT* ib. 30:38[05]; *TNGl* ib.; *TN* ib.[!]; *FPT* ib. 41; *TN* ib.[!]

מורני, det. **מורניתה** n.f. **spear, lance** (< מורן cornel tree, i.e. a spear made of cornel wood; Sy מוּרְנִיתָא LS 405) pl. נפקין בתריהון בחוטרייא ובמורנייתא they go out after them with staffs and spears *PRK* 199:4
Löw, Pfl 249.

מוש n.m. **feeling** (↓√משש, √מוש; Sy מוּשָא LS 378) sg. מוש ידוי the feeling of his hands *TN* Gen 27:22; *FT* ib.; *TNGl* ib.

מוש (u) vb. **to feel** (↓מוש; Sy מָש LS 378) Pe. דימוש יתי *TN* Gen 27:12 [H ימשני]

מות n.m. **death** (↓√מות; CPA מות LSp 107, SA מותה det. ST Ex 10:17) sg. מותא אתי על עלמא death comes to the world *FPT* Ex 20:14[06]; *ib.* 16[25]; מותה דמייתין בה רשיעיה the death from which evildoers die *TNGl* Dt 30:14; מותה הווה במינוקייה there will be death among the children *SYAP* 36:54; *ib.* 56; 62; אימתיה דמותה the fear of death *TN* Dt 32:25; כסא דמותה the cup of death

ib. 1; Gen 40:23; מריר כלעניתה דמותה bitter like the bitterness of death *ib.* Dt 29:17; מלאך מותא the angel of death *Kil* 32c(23) // *Ket* 35b(27); *ib.* 32; *EchRB* 159:4; *FT* Ex 4:6; מותא דטליא the death of the child *TN* Gen 21:16; מותה בישה an unusual death *Der* 55:79; *ib.* 81; pl. מותין קשיטין an honest death *TN* Num 23:10; הואיל ולא אטפלנן ביה בחיוי נטפל ביה במותוי since we did not attend to him while he was alive, let us attend to him in his death *VR* 794:2; מותוי דירמיה Jeremiah's deaths (i.e. the ones he prophesied about) *PRK* 230:7 [expl. דברי ירמיהו Jer 1:1, w. ref. to ib. 43:11]

מות (i/u) vb. **to die** (↓מיתו, מיתה, מית, מותן, מותן; CPA מות LSp 107, SA מות Ham 503:52+) Pe., pf. 3m.sg. מית *FPT* Gen 42:38[05]; *BQ* 5c(37); f. מיתת *Zoar* 2:3; *Pea* 15c(45); 1pl. מיתנן *FPT* Num 20:3[23]; 3m. מיתו *FPT* Gen 7:22[02]; מיתון *VR* 271:3; f. מיתן *MMDam* Ex 2:19; imp. 1sg. אמות *TN* Gen 27:4; 2m. תמות *FPT* Gen 2:17[02]; 3m. ימות *San* 18c(46); f. תימות *Šeq* 48d(5); 1pl. נמות *TN* Ex 20:19; 2m. תמותון *ib.* Lev 10:9; 3m. ימותון *ib.* Num 18:3; inf. ממות *RH* 57a(49); ממת *FPT* Gen 2:17[02]; part. m.sg. מאית *BŠ* 2:5; מיית *BR* 172:7; f. מייתה *ib.* 648:5; m.pl. מייתין *MQ* 82d(64); f. מייתן *TN* Gen 33:13; pass.part. m.sg. מית *Šeq* 49b(14); pl. מיתין *TN* Ex 12:30;- **to die:** מן בתר דמית אברהם after Abraham died *TN* Gen 26:18; חד זמן דמית בריה דריש גלותא once the exilarch's son died *Ber* 8c(27); *Ter* 46a(29); *Šab* 3d(7); קדם עד דלא ימות before he died *TN* Gen 50:16; מאן דבעי מימת ייזיל ימות גו ביתיה let whoever wishes to die go and die in his (own) house *AZ* 41a(30); עד דשמינא אכחש כחישא מיית by the time the fat person becomes thin, the thin person will die *EchRB* 131:23; *MŠ* 55c(14); *BR* 172:7; *PRK* 128:7; pass.part. חזר ואשכחיה מית he returned and found him dead *Pea* 21b(34) // *Šeq* 49b(14); *EchRB* 117:7

Af. **to put to death:** אנא הוא דממית חיין בעלמא הדין I put to death the living in this world *TN* Dt 32:39; לממתה *ib.* Gen 18:25 [H להמית]

מותב, pl. **מותבנין** n.m. **session, locality** (↓√יתב; Sy מוּתבָא LS 311) **1. session:** sg. במותב פל' ופל' in the session of so-and-so *San* 19a(48); **2. locality:** sg. דעל נילוס מותבה which is located on the Nile *JMP* 15:3; *ib.* 16:3; 31:1; 56:2; pl. במותבניהון *TNGl* Ex 10:23

מותן n.m. **plague, pestilence, death** (↓√מות; CPA מותן LSp 107, SA מותן Ham 448:134) **1. plague:** sg. מותן מחבל a destructive plague *FPT* Ex 12:13[23]; *TN* ib. 30:12; במותנא די מיתון בה אחינן in the plague in which our brethren died *FPT* Num 20:3[23]; *TN* Ex 5:3; *ib.* Num 14:12; *TNGl* ib. 26:10; במותנה תניינה in the second plague *TN* Dt 33:6; **2. pestilence:** sg. מותנה *ib.* Lev 26:25 [H דבר]; Dt 28:21; מותנא הוה בציפורין there was pestilence in Sepphoris *Tan* 66c(39); בחובי גייוריה מותנה נפק <על> עלמה because of the sins of the adulterers, pestilence befalls the world *TN* Dt 5:18; *ib.* Ex 20:14; **3. death:** sg. מותנא הדין *ib.* 10:17 [H המות הזה]; אם כמותנא דמייתי בני נשא <ימותון> איליין if those people will die a natural death *FTP* Num 16:1; pl. מותנין קשיטין true deaths (i.e. deaths of righteous people) *FT* ib. 23:10

מותן#2 n.m. (uncertain) sg. חגר מ{(י)}˹ר˺ תנא עליה *Ned* 37d(20)

מותר n.m. **surplus, extra one** (↓√יתר; CPA מותר LSp 89, SA מותר Ham 481:71) a. alone: sg. מותרא *TNGl* Ex 16:23 [H העדף]; *ib.* Lev 25:27; pl. מותריא *TN* Ex 26:12; במותרייא *ib.* 13; אישתתי מותרייה *TNGl* ib. 28:10 [H הנותרים השׁשׁה]; אילין מותרייה דהכה מה אינון what are these extra (days) here? *PRK* 92:12 // *ŠRG* 17a(30); b. cs. + noun: מותר קרבניא the remains of the sacrifices *FTP* Gen 49:27; *ib.* Num 24:8; כד הוות משתעייא מותר מילה בשובתא when she talked more words than necessary on the Sabbath *VR* 816:4; מותריה דמשחה *TN* Lev 14:17 [H יתר השׁמן]

מזבן n.m. **seller** (↓ √זבן pa.) sg. מזבין לברין a seller of felt garments *BerG* 5a(19); ווי למיזבנה ווי לזבונה woe to the seller! Woe to the buyer! *EstR* 11d(8) // *BM* 10a(60)

מזג n.m. **drink** (↓√מזג) sg. מזגבון *SYAP* 47:27

מזג (a/o) vb. **to mix, serve wine, pour** (↓מזוג, מזוג; CPA מזג LSp 108, MH מזג Moreshet, Lex 206) Pe. **1. to mix:** a. wine and water: חמתון שתן חמר וחמימין וארמייא מזג he saw them drinking wine and hot water, and the gentile was mixing (them) *AZ* 44b(49); b. hot and cold water: ועל ארגינטי ˹ומזגא˺ (V[60]: למיזגא) קודמיהון the demon entered and mixed it (i.e. the bath water) before them *BR* 690:3 [// ↓√צנן af.]; על ואזא קאמינא ומזג בלנאיא ואסחייה he went and heated the furnace, and the bath attendant mixed (the bath water) and washed him *VR* 664:7; **2. to serve wine:** כסדר דינא

קדמיה די הוות מזיג ליה according to the previous manner in which you served him wine *TN* Gen 40:13 [H אשר היית משקהו]; הוא מזג ליה והוא שתי he served him wine, and he drank *Mas* 50d(43) // *PRK* 195:9; *Ber* 11c(5); *Šab* 3b(44); *Nid* 50a(59); *BR* 1116:6; *ib.* 1117:2; *KohR* 16a(36); מזגון ליה *BerG* 11b(50); **3. to pour:** הווה אמ׳ ליה מזוג כסה רתחין והא רתחין מזוג פשרין והא פשרין he said to him: Pour boiling water! And there was boiling water; Pour tepid water! and there was tepid water *BR* 1057:4; ותרין מזגין אילין תדייה the two who were pouring — those are the breasts *EchR* 49:3; *ib.* 48:30

Pa. **1. to mix:** pass. part. of spices: ממזג *TN* Ex 30:35 [H ממלח]; **2. to pour:** דן כסא דפורענותה ממזג ומתקן ומעתר לרשיעיה the cup of retribution is poured, prepared, and ready for the evildoers *ib.* Dt 32:34

מזוג n.m. **wine-server, butler** (↓√מזג; SA מזוג ST Gen 40:9(Var), Sy מְזוֹגָא LS 378) sg. רמז חייה בריה למזוגא PN, his son, motioned to the wine-server *Šab* 3a(47); pl. רב מזוגייה *FPT* Gen 40:12[05]; *ib.* 41:9 [H שר המשקים]; *TN* ib.; *ib.* 40:20

The phrase מזיגאן[!] דעלמא *ŠR* 36c(2) is unclear (v. comm.)

מזוזה n.f. **mezuza, a parchment slip attached to the doorpost containing Dt 6:4–9 and 11:13–21** (< MH מזוזה Jast 754) sg. שלח ליה חד‹א› מזוזה he sent him a *mezuza Pea* 15d(48)

מזוזי, det. **מזוזיתה**, pl. **מזוזיין** n.f. **doorpost, mezuza** (SA מזוזי Ham 514:360+) **1. doorpost:** sg. הדא פיתא מזוזיתא דליבא bread is the "doorpost" (= support) of the heart *BRV*[60] 488:7; pl. מזוזיין *TN* Dt 6:9 [H מזוזת]; *ib.* 11:20; חרתין מזוזייתא *ib.* Ex 12:7; 23; *FPT* ib. 7[23]; 22; 23; **2. mezuza:** sg. איך איעול לתרע דלית בה מזוזי how will I enter through a gate which has no *mezuza*? *SYAP* 30:35

On *BR* pas., v. Sok, Kut Vol 170.

מָזוֹן n.m. **food, sustenance, maintenance** (↓√זון; CPA מזון LSp 55, SA מזון Ham 500:95+) **1. food, sustenance:** sg. *FPT* Gen 43:20[04; H אכל; voc]; *TN* ib. 18:5; *ib.* Ex 2:20; Dt 10:18; לא טעמית מזון בהדין יומא I haven't eaten food today *Naz* 55c(19) // *Ned* 39c(33) // *Er* 20d(28)[!] // *BR* 1172:3; ההוא דברא יתיה ברא ליה מזוניה the one who created it, created its sustenance *PRK* 194:9 // *ŠR* 29ר(23); *Ber* 10c(45); *Šeq* 50a(40); pl. מאן מספק לון מזונין who will provide them with food? *KohR* 15d(31); *ib.* 35; **2.** pl. **maintenance** (MH מזונות Jast 754): והוה מסיק לון מזונין כל יומין דהוון he sustained them for their entire lives *Ket* 34b(60); *KetPap* 25; ואתייא ותבעת פרנא ולית לה מזונין she comes and claims her *ketubba* and loses her maintenance *BB* 16d(46) // מזונ‹י›ה *Soṭ* 19a(30); *BB* 16c(25)

מזופה, det. **מזופתה** n.f. **rebuke** (↓√נזף; TA מזופתא Jast 754) sg. מזופתה *TN* Dt 28:20 [H מגערת]

מְזוֹר n.m. **fuller's mallet** (< Akk *mazūru* AHw 637; Sy מְזוֹרָא mallet LS 194; ↓זייר) sg. ומְזוֹרָה דו חבט ביה the mallet, because he beats (i.e. olives) with it *BeṣG* 60c(36)

Eps, OLZ 20(1917):274+; Kaufman, Influences 71.

מזיק n.m. **demon** (↓√נזק; MH, TBA מזיק Jast 755) sg. חמא מזיקא קאים {א}חד מזיק *EchR* 64:1; בתריה he saw the demon standing behind him *ib.* 63:13; *EchRB* ib.; *ib.* 64:1; מזקה *Am* 7a:13; *ib.* b:2; pl. מזיקין *AmGen* 7:17

מזל n.m. **constellation, lot, luck** (< Akk *manzaltu* Kaufman, Influences 69; CPA מזל LSp 121) **1. constellation:** sg. ולא מזל קדים לחבריה ולית מזל חמי מה דקדמוי one constellation does not overtake another, and a constellation does not see what is before it *PRK* 5:7 // *RH* 58a(34); pl. נרמי נבזין על מזלין let us throw lots on constellations *Etremi* 2; **2. lot, luck:** sg. דלא תסוק במזלה דעשו that she should not come up in Esau's lot *FPT* Gen 29:17[05]; *FT* ib.; *TNGl* ib.; וא[דליק]ו ליבה ומזלה וכוליתה enflame the heart, the lot(?), and the kidney *AmGen* 2b:10; מזלא *TNGl* Gen 30:11 [H גד]; רעיע מזלא may he be one of shattered luck! *EchR* 72:15; טמיע מזלא may his luck be sunk! *KohR* 20c(32); *ib.* 29c(22); 29; d(12); *EstR* 11d(14); מה רב מזלה דחשרי how great is the lot of the month of *Tishri SYAP* 38:25

מזמור n.m. **psalm** (< H מזמור HAL 536; ↓√זמר; CPA מזמור LSp 56) sg. כולא מזמורא *VRPEd* 795:2; pl. מזמורין *RuR* 166:98 // *KohREd* 19c(17)

מזמן adj. **prepared, ready** (↓√זמן pa., pass.part.) sg. אתר מזמן a prepared place *TN* Dt 23:13; גבר מזמן *ib.* Lev 16:21 [H איש עתי]; pl. מזמני קהלה *ib.* Num 16:2 [H קריאי מועד]; 26:9

מזק n.m. **damage** (↓√נזק) sg. מזקך *BQG* 3b(63)

מזרק n.m. **bowl** (↓ √זרק; EA מזרק DISO 146, H מזרק HAL 537) sg. *TN* Num 7:13 [H id.]; *ib.* 19; 25; 31; 37; 73; 79; pl. מזרקין *ib.* 84; מזרקיה *ib.* Ex 38:3; Num 4:14
Brand, Ceramics 278+.

מזרקה, det. **מזרקתה** n.f. **bowl** (↓ מזרק) sg. מזרקה חדה *TN* Num 7:85; מזרקתה *ib.* 31; 49

מחבל n.m. **destroying angel** (↓ √חבל, מחבלן; SA מחבל Ham 597:134) sg. רגלוי דמחבלה the feet of the destroying angel *TN* Ex 4:25; *FT* ib. 26; *TNGl* ib.; *Am* 7a:13; מלאכא מחבלא *TNGl* Ex 12:23

מחבלה, det. **מחבלתה** n.f. **woman in travail, midwife** (denom. < TA חבלין birth pangs Jast 420; cf. Sy הֶבְּלֵי יַלְדָא LS 210) **1. woman in travail:** sg. מחבלתא דהות ממשכנא למיתה (the woman in travail is called) *meḥabbela* because she was seized as a pledge (v. Ex 22:25) to death *VR* 639:2; **2. midwife:** sg. בין חייתה למחבלתה between the woman in travail and the midwife *BR* 643:4 // *VR* 867:2 // *KohR* 27c(14)
On mng. 2, v. Kut, Studies 334, n. 5 (Heb).

מְחַבְּלָן n.m. **destroying angel** (↓ מחבל) sg. למחבלנא *FPT* Ex 12:23[23; H למשחית]; מחבלנה *TNGl* Num 17:11; *SYAP* 36:36; pl. לִמְחַבְּלָנִין תריין *MMDam* Gen 18:28

מחדי n. (unclear) sg. אומנא מחדיא the furrow *FTP* Lev 19:9

מחה, cs. **מחת**, det. **מחתה**, pl. **מחוון** n.f. **stroke, blow, plagne, wound** (↓ √מחי; CPA מחא, pl. מהואן LSp 108, SA מעה ST Lev 26:21, pl. cs. מעבאת Ham 517:432) **1. stroke, biow, plague:** sg. *TN* Dt 25:3 [H מכה]; *TNGl* Gen 6:3; *ib.* Lev 26:28; מחת פורענתי my plague of retribution *TN* Ex 3:20; *ib.* 7:4; 9:3; *TNGl* ib. 9:14; 23:27; Dt 2:15; ומחתא מתכליה מנך ומחתה הדא עשירייה הי לפרעה the plague will leave you, and the tenth plague is for Pharaoh *TN* Ex 10:29; *ib.* 7:23; ההוא גברא יתקן חרציה למחאתה let that man prepare his loins for a blow *EchR* 53:25; pl. מחוון *TN* Lev 26:21; *ib.* Dt 2:15; 28:59; מחוות פורענותי *ib.* 32:23; Ex 9:15; Dt 7:20; מחוותיי *ib.* Ex 9:14; מחוותכון *ib.* Dt 28:59; למחוו{ר}תא *EchRB* 53:26 [↓sg.]; **2. wonnd:** sg. אילין דממגיין מחתך those who make your wound run *BRAr* 396:3 [expl. מוגיך Is 51:23] // *ib.* 794:6; דהות מחתי קשיא my wound was severe *SYAP* 20:8

מחווין n.m. **indicator** (↓ √חווי; Sy מַחוְיָנָא LS 220) sg. מחווי' דעיינין indicator of eyes *TNGl* Num 10:31

מחוז n.m. **harbor, district, place** (< Akk *māḫāzu* Kaufman, Influences 68) **1. harbor:** pl. מחוזוי *TN* Gen 49:13; *FT* Num 34:6; *TNGl* ib.; [!] מעוזין *TN* ib.; **2. district:** sg. שמך נפיק דמחוזא דנשיא חרבת you will be known as the one who destroyed the district of the women *VR* 619:2 // *PRK* 148:11
On mng. 1, v. Kut, Studies 377+ (Heb).

מחול, pl. **מחולין** n.m. **dance** (↓ √חול; H מחול HAL 538) pl. מחולאתא *FTP* Ex 15:20 [H מחולות]

מחוס n.m. **grace, mercy** (↓ √חוס) **1. grace, merey:** sg. יהווי מחוס עלך let grace be upon you *TN* Gen 43:29; מחוס עיני the grace of my eye *FTV* ib. 44:21; במחוס *TN* ib. 19:16; כד הוה מחוס *TNGl* ib.; **2.** in phrase מחוס מן קדמ־ מן + inf. **far be it from ... to ...** [H חס ל־, חלילה ל־]: מחוס מן קדמיך מן למעבד פתגמא הדין far be it from you to do this thing *TN* Gen 18:25; *TNGl* ib. 44:7; *ib.* 17

מחוק n.m. **leveling stick** (↓ √מחק mng. 2) sg. טען מחוקה עלוי he lifted his leveling stick on it (i.e. the pile) *Dem* 24a(13)
Eps, Tarbiz 5(1934):271.

מְחוֹשׁ n.m. **pain, sickness** (↓ √חשש; CPA מחוש LSp 70, MH מיחוש Jast 772) sg. דמחושה יתיב על גידוי a pain will dwell in his tendons *Hem* 18; *ib.* 20; 21; ויתאסי מְחוּשָׁך your sickness will be healed *SYAP* 61:7 [cf. CPA אסותא דמהושא Anecd. 112:9]

מחותי, det. **מחותיתה**, pl. **מחותיין** n.f. **descent, decline** (↓ √נחת; CPA מהותי LSp 122) sg. ולא הות מחותיתיה כמסוקיתיה מסוקיתיה ציבח{ר}<ד> ציבח{ר}<ד> ומחותיתיה כולא <כ>חדא its decline was not like its ascent. Its ascent was gradual, while its decline was all at once *EchR* 96:15 // *EchRB* ib.; pl. מחותין descents (on the road) *VRQ* 393:4 // מח{ת}ותיין *KohR* 30a(18)
Sok, Archive 2(1974):75.

מחזור n.m. **cycle** (↓ √חזר) sg. במחזורה תניינא in the second cycle (of study) *Šab* 2d(31); *Pes* 32b(19) // *Yev* 2d(37)[!] // *ib.* 13c(6)[!]; במחזורה רבא in the great cycle *MMDam* Gen 34:21; pl. לחרין מחז{י}<ו>רין in the second cycle *Šab* 9a(35) [↓ איל]

מחיילה n.f. **bale** sg. חדא מחיילה דמטכסין a bale of silk *BR* 911:2
Fl, TMW 3:308.

מחילה, pl. **מחילין** n.f. **cavity** (H מחלה HAL 539, pl. מחילין Jast 761) pl. ועבד יתכון מחילין מחילין he made you with many cavities *TN* Dt 32:18 [H מחללך]; מחלין *FT* ib.

מחיר n.m. **price** (< Akk *maḫīru* HAL 539, w. ref.) sg. ארבליי דיהבו[ן] מחירהון the Arbelites who gave their price *Naveh* 33:4

מחל vb. **to forgo, remit a debt** (MH מחל Moreshet, Lex 209) Pe. דין דמחל שטר לחבריה חד אמ׳ מח<י>ל(Qid) וחרנה אמ׳ לא מחיל(Qid) עד דמסר ליה שטרא one who remitted a debt to another, one (Rabbi) says: It is remitted. The other says: It is not remitted until he has handed over the writ to him *Giṭ* 43d(55) // *Qid* 64a(38); *Ket* 35d(29)
Moreshet, op. cit., note 8** The phrase ומחליה עליה *Švu* 38a(3) is unclear; cf. Lieb, OY 23.

מחלוקה, det. **מחלוקתה** n.f. **division** (√חלק; MH מחלוקת Jast 762) pl. ליואי במחלוקתיהון the Levites in their divisions *TNGl* Gen 50:1

מחלייה, cs. **מחליית** n.f. **sweetness** (↓ √חלי; Sy מְהלִיָא (דשֶׁנתָא) LS 234, Ṭuroyo *ḥlīṯo di-šânṯo* Ritter, Ṭuroyo WB 217) sg. בשעת מחליית שנתה in the hour of sweet sleep *ŠR* 20a(5); *ib.* 6

מחמי n.m. **sight, vision** (↓ √חמי; CPA מחמוי LSp 65) sg. במחמייה דאלעזר in the sight of Elazar *TNGl* Num 19:3

מחסור n.m. **lack** (↓ √חסר; SA מחסר ST Dt 15:8) sg. *TN* Num 11:23

מחץ n.m. **type of vessel** (MH מחץ Jast 763) pl. מחצין דמשח *m.*-vessels of oil *Ket* 36a(42) // *Švu* 37a(46)
Brand, Ceramics 281+.

מחצלה, pl. **מחצלן** n.f. **mat** (MH מחצלת Löw, infra) sg. חד מסכן מכרך בחדא מחצלה a poor man wrapped in a mat *BR* 301:1; חדא מחצל{ת}א ריהיבא על ערסא a mat placed on the bed *EchRB* 53:21; pl. מחצלן *Šab* 10c(15); חפון איקונתא מחצלן they covered the statues with mats *AZ* 42c(2) // *KohR*

מחזורי n.f. **returning** (↓ √חזר) sg. : text(לא יהי הוי) לך מחזורי להכא may you not have to return (lit. have a returning) here *BRG* 247:5; מחזורי{ן} *ib.* 3; מחז<ו>רי *ib.* 2
Sok, Archive 2(1974):76.

מחזי, det. **מחזיתה** n.f. **mirror, admiration** (↓ √חזי; CPA מהזי LSp 61) **1. mirror:** pl. מחזיין *TN* Ex 38:8 [H מראות]; **2. admiration:** sg. אתון אינון מחזיתיה דעלמא you are the admiration of the world *ŠR* 35d(5)

מחט n. **needle** (Sy מַהטָא LS 227, TBA, MH מחט Jast 759) pl. מחטין *Ber* 7d(20) // *Tan* 67d(34); *Yev* 12d(56)

מחי vb. **to strike, beat, wound** (↓מחה; CPA מחא LSp 108, SA מחי, מעי Ham 453:136, 521:88) Pe. **1. to strike, beat:** דן דמחא יתה *FPT* Ex 21:19[01; H המכה]; *TN* ib. 15; למחי *ib.* Num 22:25; ימחי *ib.* Dt 28:22; עד דמחו ליה חד קורסם until they struck him one blow *Ber* 5c(50); מחו ליה ולא מיבאש they hit him and he isn't ill *VRK* 249:1 [expl. הכוני Prov 23:35]; אין אמרת ליה מחי מחי if she said to him (i.e. the angel): Strike!, he would strike *BR* 554:3 // *ib.* 389:7; *ib.* 172:8; 360:1; מחא נחשולא בימא the wave struck the sea *VR* 500:6 // *KohR* 15b(17); *Ber* 9a(28); *Bik* 65c(50); *Ter* 46b(62); *MQ* 81d(38); *Yev* 15a(34); *AZ* 44a(6); *PRK* 148:9; *ib.* 423:10; *EchRB* 64:1; **2. to sting, bite:** אתא חדא חיויא מחא יתיה וקטליתיה a snake came, bit him, and killed him *VR* 504:3 // *BRL* 80:5; דמחייא וחזרה ומחייא (the scorpion) stings again and again *Ber* 9a(45); **3. to wound:** הוה מקטע קופד ומחת סכינא לידוי תחזור ותמחי לידיה if he was cutting meat, and the knife wounded his hands, should it wound his hand again? *Ned* 41c(28)
Pa. **to protest:** a. alone: עבר ר׳ אחא ולא מחי אמ׳ רבנין עברין ולא ממחיין PN passed by and did not protest. He said: The Rabbis passed by and didn't protest *BBE* 13b(39); אילין ציפורייא ממחיי אילין לאילין {כ}<ב>אילין מסמרייה דנווליה the Sepphorites protest one against another concerning the nails of the looms *ib.* 60; b. w. -ביד against s.o.: ולא הוה ממחי בידן he didn't protest against our doing it *Ber* 3c(43); *Šab* 6c(38); *Ned* 39a(51); *AZG* 42d(29); *BB* 13b(36); *ib.E* 39; 58

מחי #2 vb. **to weave** (CPA מחא #2 LSp 108) Pe. כד מחייא משום אורגת הדא איתתא when that woman weaves (on the loom on the Sabbath, she is guilty) of weaving *Šab* 10c(17)

מחשבה, det. **מחשבתה** n.f. **thought, plan** (↓ חשב√; H מחשבה HAL 542) sg. במחשבת לבה in the thought of his heart *TN* Gen 8:21; *ib.* 6:5; Dt 8:2; 18:21; 29:18; בן סלקת במחשבתכון so it occurred to you! *BB* 11b(39); pl. במחשבתה דחשבון אתחשב להון the plans that they planned came back on them *PRK* 180:3; pl. ומחשבתון מדמיין למחשבתהון דעמא דעמורה their thoughts are the same as those of the people of Gomorrah *TN* Dt 32:32; *ib.* Gen 50:19; *FT* ib.

מחת n. (unclear) pl. דהוו מאסיין מחתין על אפוי they ... on his face *EchR* 119:1

מַחְתִּי, det. **מַחְתִּיתָה**, pl. **מחתיין** n.f. **coal pan** (SA מחתי, pl. מחתיאן ST Num 16:17) sg. מחתיתה *TN* Lev 10:1 [H מחתתו]; *ib.* 16:12; Num 16:17; 18; מַחְתִּיתָה *MMDam* Ex 36:9; pl. מחתיין *TN* Num 16:6; מחתיון *ib.* 17; מחתיתה *ib.* Ex 25:38; 37:23; Num 4:14; מחתיתהון *ib.* 17:3; *SYAP* 55:9
Brand, Ceramics 284+.

מטאטא n.m. **broom** (BH מטאטא HAL 542) sg. אשאיל לי{ך} מטאטאיך lend me your broom *BR* 947:3 [expl. Is 14:23]

מטול conj. **because, since** (↓ טלל√; CPA מיטול ד־ LSp 109) מטול דדין קטול מחחייב because he is guilty of a capital crime *TNGl* Lev 27:29
Schwally, Id. 50.

מטול n.m. **burden** (↓ נטל√; Sy מַטוּלָא LS 425) sg. *TN* Num 4:27 [H משׂא]; מטוליה *ib.* 19; מטולכון *ib.* Dt 1:12; מטולהון *ib.* Num 4:31; 11:11; מטול דבערביא a burden (of prophecy) in Arabia *EchRB* 108:13 // מטול רב *Tan* 69b(15) [expl. משׂא Is 21:1]; pl. הוון מטענין לון מטולין והוון מחכוונין מיטען תרי חד מטול (the Romans) made them carry loads (on the Sabbath), and they arranged that two persons should carry each load *Ḥag* 77b(16)

[**מטול** prep. **because of** (↓ מטול conj.; Sy מטול LS 382) מטול הכנא because of this *TNGl* Gen 25:27; מטול לאחוואותהון[!] in order to tell them *TNGl* Lev 27:34
Prob. corrupt.]

מטופי, det. **מטופיתה** n.f. **dripping** (נטף√; Sy מַטוֹפִיתָא LS 426) sg. <מן> מט{ו}<ו>פיתא from the dripping (of the wine) *EchRB* 50:7
Sok, Archive 2(1974):76.

24c(11)[!]
Löw, Flora 1:679.

מחק (a/o) vb. **to blot out, level a heap** (↓ מחוק; CPA מחק LSp 108, SA מחק Ham 504:81+, MH מחק Moreshet, Lex 209+) Pe. **1. to blot out, erase:** אמחוק ית שמה<תהו>ן I will blot out their names *TN* Dt 9:14 [H ואמחה]; *ib.* 29:19; Ex 32:32; וימחוק לגו מיא מרידיה he will erase (the words) in the bitter water *ib.* Num 5:23; והוינא כתיב הכא ומחיק הבא I wrote here (i.e. on the wax tablets) and erased there *EchRB* 52:9; כל הן דאנא משכח ויו אנא מחיק ליה wherever I find a *waw* (in the biblical text) I erase it (if it is not necessary for the explanation) *San* 25b(41) // *Kil* 28c(15) // *Šab* 12a(1); *BB* 17c(32); pass.part. וסימפון מחיק מלרע the *s.*-document was erased at the bottom *BB* 17c(31); *ib.* 33; יתי הדן מחיק שמה ויסב להדה מחיקת שמה let the man whose name should be blotted out marry the woman whose name should be blotted out *BR* 714:4; *ib.* 715:1; אדרינו<ס> מחיק שמא Hadrian, may his name be blotted out *KohR* 30a(22); *ib.* 23b(10); *EstR* 2c(30); *ib.* 34; **2. to level a heap:** pass.part. גדיל או מחיק heaped up or leveled off? *PesG* 31c(6) // *EstR* 5a(30)
Pa. **to rub, scrape off:** מנערה שרי וממחקה אסור (if water fell on his garment on the Sabbath) it is permitted to shake it off, but forbidden to rub it off *Šab* 10b(1)
Itpe. **to be blotted out** [↓ pe., pass.part.]: ולא יתמחק שמיה מישראל his name will not be blotted out from Israel *TN* Dt 25:6; אימחיק שמיה דפלן may so-and-so's name be blotted out *BR* 266:6

מְחַר adv. **tomorrow, next day** (CPA מחר, למחר LSp 108, SA מחר ST Gen 30:33) a. general: ביומא הדן ודמחר today and tomorrow *TN* Gen 30:33; *ib.* Ex 9:5; מחרא דמחר the day after tomorrow *Giṭ* 44b(3); b. esp. למחר: *FPT* Ex 19:10[17; voc]; *TN* ib. 13:14; *ib.* Num 11:18; Dt 6:20; למחר קם עמיה he met him the next day *Dem* 21d(54); *Švi* 36d(18); *MŠ* 53c(38); *Šab* 14d(29); *Ket* 35a(44); *BB* 13c(34); *VR* 554:5; *PRK* 260:9; *EchRB* 143:8; *KohR* 25b(29)
Dalm, Worte 325.

מחרף n.m. **blasphemer** (↓ חרף√) sg. *TN* Num 27:5; מחרפה *ib.* Lev 24:12; *TNGl* ib.; *TN* Num 9:8; *FTV* ib.; *TNGl* ib.[!]

מטי vb. **to arrive, reach, overtake, befall** (↓עד מטי; CPA מטא LSp 108, SA מטי Ham 603:224+) Pe. **1. to arrive, reach:** a. alone: 1) general: הן דמטא מטא הן דלא מטא נוהגין בקילקול wherever he reached, he reached; wherever he didn't reach they act improperly *Ned* 40a(41); כל דמטי יחכום זוגיה let everyone who arrives recognize his opposite number *Ḥag* 78a(9); ולא מטא מיכול עימיה he didn't arrive to eat with him *Pea* 21b(39) // *Šeq* 49b(19); *Pea* 20a(57); *Šeq* 48d(30); 2) in time expressions: וכיון דמטה קצה when the time came *TN* Num 12:12; *ib.* Gen 40:23; Dt 32:1; מטא זמניהון דמלאכי מרומא למשבחא the time for the heavenly angels to praise arrived *ib.* Gen 32:27; מטא זמניה למימת his time to die came *EchRB* 46:21; *San* 18d(13); כד מטת שעתיה when his time came *BR* 1236:6; *KohR* 9d(14); אין הוה לכון אריסטון ומטא יומא לשית שעין if you have (an invitation) to a meal, and the day has reached the sixth hour *Ber* 7b(38); b. w. dir. obj.: 1) general: כד מטון למינה when they reached port *BerV* 6c(52); מטון חד בית חקל they arrived at a vineyard *PRK* 402:8 // *VR* 689:2; *Ter* 46b(52); *ib.* 48b(17) // *Šab* 4d(9); *Yev* 12d(14); *AZ* 43b(59); *BR* 688:7; 2) in a book or tradition: כד הוה מטי הדין קרייה when he reached that verse *Šeq* 49d(52); *VR* 602:7 // *ŠR* 31d(11); מטון שמועה דר' שמעון בן יוחיי they came to a legal tradition of PN *BR* 329:1; מטינתה לההיא דתני ר' שמעון בן יוחיי we reached what PN learned *Ket* 28b(22); *San* 25c(20)[!]; דכד הוה מטי מודים when he reached the *modim*-prayer *Ber* 5a(43); c. w. ־ל: 1) general: ביון דימטא לההוא למינה *VR* 860:2; *Ber* 6c(52); *BQ* 4b(31); כיון דמטא למכסא when he arrived at the customs house *BR* 384:11; *EchRB* 47:1; *KohR* 4b(27); 2) in a book or tradition: ר' יוחנן כד דהוה מטי לההוא פסוקא when PN reached that verse *Meg* 74b(64); *Soṭ* 22d(18); *EchRB* 120:14; ר' יוסה כד הוה מטי לאילין תינוקות ספיקות when PN reached (the case of) the "doubtful babies" *Pes* 33c(61); *Šab* 17b(15)[!]; d. w. לגב beside, next to: כל מאן דלא מטא שמשא לגביה anyone who was not approached by the sexton *Tan* 65a(45) // *BR* 514:1; *ŠR* 29c(43); e. w. עד צית/עד until: ומטון עד חרן *TN* Gen 11:31 [H ויבאו]; *ib.* Num 13:23; Dt 1:19; נהיגין כהנייא מטיי עד חמן the priests are accustomed to reach there *Švi* 36c(54); וראשה מטי עד צית שמיא its top reached heaven *TN* Gen 11:4; *ib.* 28:12; 50:1; f. w. ־ב to overtake, catch up: אזל ומטא ביה he went and caught up with him *San* 29b(25); דאין מטה ביה הוא מודע ליה ואין לא מטה ביה לא מודע ליה if (the gentile) catches up with him, he informs him (concerning the wine); if he doesn't catch up with him, he doesn't inform him *AZ* 45a(9); *BQ* 4a(55); ועבד כמה שנין דימטי <ביה> (Ed) ולא מטא ביה he toiled several years (in study) to catch up to him and couldn't *KohR* 6b(10); **2. to befall:** a. alone: וכל מה דבאעי לממטי ימטי whatever may occur, let it occur *EchRG* 83:3; b. in impersonal use: אין מטת מבזייה אין מטת מילקי if it comes to being put to shame... to receiving lashes *Qid* 61b(39) // *Pea* 15c(51); *Ber* 14b(54) // *Soṭ* 20c(48); c. w. dir. obj.: ומטתיה כן so it befell him *Pea* 21b(36) // *Šeq* 49b(16) [*ib.G*: והוות ליה כן]; *Šab* 14d(25); *ib.* 15c(12); *Yom* 45b(5); מטתיה אונס a tragedy befell him *Ber* 6a(23); *San* 23d(60); ויילה ומה מטתה על ברה דלפון woe unto her, and what befell her regarding her son Dalphon *SYAP* 32:13; *ib.* 17; 21; d. w. על upon: לא ימטי עליכון מה דמטא עלי may what befell me not befall you *EchR* 75:16; e. w. ־ל: מה דהוה בלבבכון מיעבד ליה ימטא לההוא עמא may what you intended to do to him befall those people *Ter* 46b(52) [glossed in L: יתעביד לון]; **3. to cause to reach** (w. ־ב), only in phrase ר' מטי בה בשם ר' (PN) causes (the chain of tradition) to reach PN_2: *Kil* 31a(34); *Ḥal* 57c(64); *Bik* 64a(33); *Šab* 3d(53); *Šeq* 50a(54); *Tan* 67c(55); *Ket* 31c(7)

On מטי + dir. obj., v. Ros, Agnon Vol 297. This usage is found also in SA, e.g. ומטו יתהון ST Ex 14:9(Var); ומטיתי LOT 3/2 284:85. On mng. 3, v. Bacher, Term 2:110; Eps, MNM 267, n. 6. The existence of *afel*-forms (e.g. *BR* 189:3; *BRV*[60] 120:9; *ib.* 127:3; 141:3) is very doubtful. These are most likely corruptions from אייתי (↓ √אתי af.) under the influence of TBA (v. Jast 767), which in fact is a var. in several places (v. *BRG* 120:9; *BRL* 141:3)

מטכסה, מטכסין n.f. **silk** (< μέταξα, μετάξιον Lehnw 331+; Sy מיטכסא LS 382) sg. מטכסה *Kil* 32a(12) [expl. השיריין Mib.9:2]; חד בר נש יהב דינרין למטכסה a person invested money in silk *BM* 9c(58); *VR* 797:1 // *ŠR* 20c(16); *MSam* 77:5; מטקסא *KohR* 7d(6); *ib.* 7; מטקסין הוה מלא it was full of silk *BQ* 5c(35); מטכסין *BR* 384:12; *ib.* 385:1; 911:1; חדא מחיילה דמטכסין a bail of silk *ib.* 911:2

מטל n.m. **burden** (↓ √נטל, מטול; Sy מַטְלָא LS 425) sg. מטלהון *TN* Num 4:27 [H משאם]; מטלה דעמא burden of the people *ib.* 11:17 [H משא]

מטלה, det. **מטלתה**, pl. **מטלין** n.f. **succa** (↓

√טלל; CPA מטלא, pl. מטלין LSp 74, SA מטלין pl. Ham 539:148) sg. גמליאל זוגא עבד ליה מטלא גו שוקא PN erected his *succa* in the open area *Suk* 53c(28); הוות מטלתיה זעירא his *succa* was small *MQ* 82a(32); איזיל דמוך גו מטל{ל}תך go sleep in your *succa Suk* 53a(24); pl. מטלין *FPT* Lev 23:42[06; H סוכות]; *TN* Gen 33:17; חגה דמטליה *ib.* Lev 23:34 [H סכות]; Num 29:20; Dt 16:16

On the morphology of this word, v. Nöld, SG 42.

מטלו, cs. **מטלות** v.n. **traveling** (↓ √נטל) sg. במטל{י}<ו>ת {ד}משריתה in the traveling of the camp *TN* Num 4:15 [H בנסע]

מטלטל n.m. **homeless** (↓ √טלטל pass.part.) pl. מטלטליא *TNGl* Gen 47:21

מטלטלין n.m.pl. **movable objects** (↓√טלטל; MH מטלטלין MBMK 4:1) דלא יחזור ויעברינון מטלטלין perhaps he will change (the *ketubba*) to movable objects *BB* 17d(14)

מטלן n.m. **journey** (↓ נטל) sg. למטלן *TN* Dt 10:11 [H למסע]; pl. מטלני *ib.* Num 4:15; מטלנוי *ib.* Gen 13:3; מטלניהון *ib.* Ex 40:36; 38; Num 33:1; 2

מטמועי, pl. **מטמועיין** n.f. **setting** (of the sun; ↓ √טמע, מטמע) pl. ארבע עשרה מטמ{י}<ו>עין אית בה it has fourteen settings *RH* 58b(53)

Sok, Archive 2(1974):76.

מטמע n.m. **setting** (of sun; ↓√טמע, מטמועי) pl. עד מטמעי שמשה *TN* Ex 17:12 [H בא השמש]; *ib.* Num 25:4; Dt 11:30; 24:13; *BB* 12b(26); בערובתא עם מטמעי שמשא on Friday at sunset *Ter* 46b(64) // עם מטמעיה דיומה דערובתה *BR* 689:2

מטעומי, det. **מטעומיתה** n.f. **tasting** (↓√טעם) sg. הדא מטעומיתא *Giṭ* 45b(17) // *Ned* 40d(43)[!] // *BB* 15c(13)[!]

Sok, Archive 2(1974):76.

מטעייה n.f. **prostitute** (↓√טעי; cf. SA מטעי Ham 608:48 (H מתעתע), Sy מַטעְיָנָא seducing LS 282) sg. מטעיה *TNGl* Gen 34:31

מטר, det. **מִיטְרָה** n.m. **rain** (CPA מטר LSp 109, SA מטר Ham 503:46+) sg. *TN* Ex 9:33; *ib.* Dt 11:17; אית גביבון מטר נחת does it rain in your (land)? *BR* 302:6; מִטְרָה דמבולה the rain of the flood *FPT* Gen 8:2[02]; פלן חמרא יצלי ומיטרא נחת let so-and-so the donkey-driver pray so that it should rain *Tan* 64b(42); *ib.* 47; 58; 65b(28); 66c(43); 67a(36); *Ned* 38a(10); *BM* 8c(50); *Švu* 34d(61); *BR* 304:8; *VR* 622:3; עיקר טרחותה מיטרא the main discomfort (of winter) is the rain *PRK* 94:1 // *ŠR* 17b(18); pl. טלין ומטרין dews and rains *FPT* Dt 28:23[06]; *TN* Lev 26:19; *ib.* Dt 33:28

2# מטר n.m. **prison, place of confinement** (↓ √נטר; SA מטר Ham 516:400) sg. במטרה *FPT* Gen 41:10[05; H במשמר]; *TN* ib. 40:3; *ib.* 42:17; Num 15:34

מטר vb. **to cause to rain down** (rain or hail; denom. < ↓מטר; CPA מטר af. LSp 109, SA אמטר ST Ex 9:23) Af. מטר אמטר *TN* Gen 2:5 [H המטיר]; ברדא ואמטר *FPT* Ex 9:23[04; H וימטר]; *TNGl* ib.

מטרד n.m. (unclear) sg. דהווה לעי במטרדה he worked in ... *TN* Gen 36:39; *FTP* ib.

מטרה, det. **מטרתה** n.f. **keeping, function, charge** (↓ √נטר; CPA מטרא LSp 123, SA מטרה Ham 516:402) **1. keeping, preservation:** sg. למטרה *TN* Ex 16:23 [H למשמרת]; *ib.* Num 17:25; **2. office, function:** sg. למיטור מטרה *ib.* 8:26 [H לשמר משמרת]; מטרת בית קודשא *ib.* 3:28; 18:4; 31:47; **3. charge, injunction:** sg. מטרתי *ib.* Gen 26:5; Lev 18:30; Dt 11:1

מטרונה n.f. **Roman lady** (< ματρώνα, Lat. *matrona* Lehnw 332; Sy מַטרוֹנָא LS 383) sg. חדא מטרונה *Šab* 5b(28) // *BR* 45:2 // מטרוניתא[!] *KohR* 9b(16); *Šab* 11a(38) // *Pes* 37c(32); סמה דמטרונה the body of a lady *Ket* 31d(28) // מסנא דמטרונה the shoe of a lady *BR* 553:7 // *ib.* 389:3

[**מידי** pron. **something** (corruption < TBA Jast 771) In *Er* 20d(28), read מזון as in // *Ned* 39c(33); *Naz* 55c(19). A large number of examples are found in *KohR* (e.g. 2b(12); 5c(3); 28c(11)), which has not come down to us in a good textual tradition.]

מידעם n.m. **something, anything** (↓ √ידע; SA מדעם ST Num 22:38(Var)) sg. a. general: *TN* Ex 5:11 [H דבר]; *ib.* 9:4; חד מידעם *Proc* 555:9; b. esp. in phrase כל מדעם anything: *TN* Num 31:23; *ib.* Dt 28:48; *TNGl* Num 22:38; כל מן [!] דעם [!] *FPT* Gen 30:31[05]; *ib.* 39:9; *TN* ib. 33:11; *ib.* Num 11:6; Dt 2:28; 22:26

מיטה n.f. **bed** (< H מטה HAL 543) sg. חשמי<ש> מיטה conjugal relations *TNGl* Lev 16:29

מהי, מיי pron. **what is it?** (< מה היא; ↓ מהו) מיי כדון what is it (i.e. the law) then? *Ber* 6b(58); *Mas* 49c(24); מאי כדון *Yom* 40b(36); מהי הדא דתנינן what is that which we learned? *Kil* 29d(47); *KilV* 30a(34)
This word has no connection w. TBA מאי (< מה דין) which occasionally occurs as a corruption in JPA texts (v. Dalm, Gr 98, 119; M. Assis, Tarbiz 46(1977):45). On מיי כדון, v. Assis, ib., where add. exx. are brought.

מיי, מיי, מַיִין, det. **מַיָּה**, cs. **מימי־** n.m.pl. **water** (↓ מי, מים; CPA מוי, מיא, מין LSp 109, SA כיתן דמיי מימי Ham 502:2+) מַיִין *FPT* Ex 7:21[04]; *Šeq* 50a(13); מיי *BR* 359:11; מייה *TN* Ex 40:7; מַיָּא *FPT* Gen 7:18[04]; w. suf.: 3m.sg. מוי *TN* Num 20:8; *BR* 296:8; 2m.pl. מייכון *TN* Ex 23:25; מימיכון *TNGl* Dt 29:10; 3m. מיהון *Giṭ* 43c(25); מימיהון *TN* Ex 8:2;- a. general: מבועין דמיין springs of water *TN* Gen 49:22; פיגין דמיין fountains of water *ib.* Ex 15:27; מי גובין water of cisterns *ib.* Num 20:17; וימלי פמה מיי he should fill his mouth with water *ŠeqG* 47c(32); אייטי לי מיי bring me water *BR* 359:11; קולתא דמיא a pitcher of water *Šab* 3d(7); ואנן באילין מיא דטלא dew water *ib.* 11b(8); שלקין ביעין ולחין במיהון we boil eggs and moisten (the wheat) with their wash water *Giṭ* 43c(25) // *Švi* 36c(2); *Šeq* 48d(29); *Tan* 66c(45); *MQ* 83b(43); *San* 23c(37); נחתון ואיתסון בה[ד]<ל>ין מוי דמיקר דטבריא they were healed in the water of the aqueduct of GN *KohR* 26d(38); b. fluids: מי מילין fluid (made from) oak rinds *Šab* 14d(29) // *Giṭ* 44b(18); מי צתרי wild thyme water *Ter* 47b(4)
Patai, Ha-Mayim passim.

מֵיינוֹק n.m. **child** (↓ √ינק, ינוק; cf. CPA תינוק LSp 84) מִינוֹקָא *SYAP* 19:9;- sg. חד ספר מחי לחד מיינוק יחיר מן צורכיה a schoolteacher hit a child more than necessary *MQ* 81d(38); *Šab* 14d(28); *Yom* 43d(25); *San* 23d(61); *EchRB* 49:5; *ib.* 117:8; מינוקה דסיסיפה [צ]פוריה the child of PN, the Sepphorite *Naveh* 33:1; *ib.* 35:2; מהו מיינוקא עביד how does the child feel? *Ber* 5a(25); *BR* 327:9; *PRK* 296:9; *KohR* 9c(10); *VR* 100:3 [↓ עויל]; pl. תלתין ושיתא מיינוקין 36 children *Yev* 6b(39); *BR* 1061:2 [↓ פתי #2]; הוון מיינוקיה נפקין ומחיין לה the children went out and heat him *ib.* 688:7; *Ber* 5a(19); *San* 25d(28); *ib.* 29a(42); *EchRB* 64:3

מיינוקה, det. **מיינוקתה** n.f. **child** (↓ מיינוק) sg. חד זמן אמרה מינוק{י}<ת>א once the child said *EstAn* 157:4

מיינקה, det. **מיינקתה** n.f. **wet nurse** (↓ √ינק; SA מינקה ST Gen 35:8) sg. אתה מיינקא *TN* Ex 2:7 [H אשה מינקת]; מיינקתה *ib.* Gen 24:59 [H מינקתה]; 35:8

מיינקו, det. **מיינקותה** n.f. **nursing** (↓ √ינק, מיינקה) sg. עשרים וארבעה ירחי מינקותא 24 months of nursing *EchR* 49:4; *EchRB* ih.

מייש n.m. **nettle tree** (*Celtis australis*; Sy מִישָׁא LS 384) sg. מיישא *Mas* 48d(35) [expl. כל האדומים Mib. 1:2]; pl. מיישין *BR* 837:2 [expl. דודאים Gen 30:14]
Löw, Pfl 250; id., Flora 3:416+; Lieb, Tarbiz 2(1932):107.

מייתב v.n. **sitting** (↓ √יתב; CPA מיתבא 1Sam 6:17) במייתבכון *TN* Dt 6:7 [H בשבתך]; *ib.* 11:19[!]; 23:14; 33:18; *FTV* ib. 33:18

מייתובי, cs. **מייתובית** n.f. **seat** (↓ √יתב; CPA מיתובי LSp 88, SA מיחובי Ham 481:66) sg. במייתוב<יח> ליצני חבורה in the place where frivolous people sit *SYAP* 43:8 [cf. Ps 1:1]
Sok, Archive 2(1974):80, 82.

מיכל n.m. **food, nourishment, eating** (↓ √אכל; CPA מיכול, מיכל LSp 7, SA מיכל ST Lev 19:23) **1. food:** sg. אילן דמיכל a food (producing) tree *TN* Lev 19:23; *ib.* 11:34; יהבה קומוי מיכל she put food before him *Ter* 45c(51); *Dem* 26b(20); *Ket* 33a(7); מיכלא דפרעה *TN* Gen 40:17; דלא הוה מאכליה <אלא> מוחין דעוף his only food was the brains of birds *EchR* 130:4; מיכל ומשתי food and drink *KohR* 28c(3); *ib.* 35; מאכל ומשקה *TNGl* Gen 21:33; **2. nourishment:** sg. בלחמה הדין דמיכליה קליל with that bread whose nourishment is slight *TN* Num 21:5; *ib.* Dt 1:1; **3. eating:** sg. אתת ענתא דמיכלא ושאלון ליה the time for eating came, and they asked him *Ber* 6a(53); *ib.* 54 // *Naz* 56a(34); *ib.* 35; אהן דעטיש גו מיכלא one who sneezed while eating *Ber* 10d(19); לפם מיכליה according to his eating *TN* Ex 16:16 [H אכלו]; *ib.* 18; 21

מיכן adv. **from here on, from this** (↓ כן #2; CPA מן כא LSp 90) מיכן והלך from here on *BR* 730:3; מיכן דהווה קצור from this (we know) that he was a reaper *ib.* 1182:5; מיכן דהוה רחיק from this (we know) that it was far *KohR* 25d(26)

מיל n.m. **Roman mile** (< μίλιον Lehnw 335; CPA מיל LS 109) pl. תלתה מילין three miles *Kil* 32b(14) // *Ket* 35a(21); *PRK* 297:6; *ŠR* 25a(15); ארבעה

ט' מילין *Yom* 40b(32); *EchRB* 50:3; *ib.* 10; מילין *San* 21a(17)

מְילָה, det. **מילתה**, pl. **מְילִין** n.f. **something, thing, word** (↓ √מלל; CPA מלא, pl. מלין LSp 110, SA מלין Ham 445:62) מְלֵיהוֹן *FPT* Gen 34:18[03];- **1. something:** sg. a. alone: מילה דלא מתקנה something which is not tithed *Dem* 21d(56); מילה דטבה דכוותה something worth as much *Pea* 15d(47); כל מאן דהוה מוכר מילה anyone who lost something *Tan* 66d(62); כל מילה דפסילה anything unfit *TN* Dt 17:1; *ib.* 23:10; הוה בקי במרגליתא בכל מילה he was an expert in everything concerning pearls *Bik* 65d(18); כל מילה דלא מחוורא anything which is unclear *Er* 26a(31); b. w. adj.: מילה רובא a great thing *Ned* 37d(45); חרה מילה טבה a good thing *BR* 932:5; מילה בישא a bad thing *Yev* 3d(25) [euph. for semen]; מילא פלנית ומילא פלנית ומילת פלן ופלן *EchRB* 82:24; *Švu* 38a(54); מילה דמכעסה לי something which angers me *San* 28b(29); **2. thing, matter:** a. general: (ה)דא מילתא *Ber* 4c(15); *Dem* 23a(25); *Kil* 26d(62); חיילא דמילתא [↓ סם]; כל סמא דמילתא [↓ חייל]; בעייא דא מילתא [↓ פשיט]; פשיטה דה מילתה [↓ √בעי]; מילתא עמיקה היא the matter is deep *BR* 680:4; pl. עלילן דמילין *TN* Dt 22:17 [H עלילות דברים]; חדא מן תלת מילין אית בך you have one of three things *Šab* 11a(39); מילין דצריכן לרבנן things which are uncertain for the Rabbis *Beṣ* 60b(24); *MQ* 83c(34); *BR* 906:1; *ib.* 1158:2; כל אילין מילייא *Er* 19c(36); *Meg* 70c(58); *Ḥag* 79c(12); *Ned* 37c(8); b. var. expressions: להיידה מילה concerning what matter...? *Mas* 51c(10); *Šab* 6d(41); *Soṭ* 16c(44); *Ket* 34c(46); *Qid* 63c(49); מילה מידמייה למילה one thing which resembles another [↓ √דמי pa.]; **3. word:** a. general: sg. אם בטלית חדה מילא מן דין טפרא if I have abolished one word from this book *PRK* 377:3; *VR* 360:1; *KohR* 11a(7); וחדה מלה ביניהון there is one word between them *MMDam* Gen 19:4; *ib.* Num 13:23; מותר מילה an unnecessary word *VR* 816:4; יהב מלה [↓ √יהב]; pl. מלין *MMDam* Gen 24:33; *ib.* Ex 3:2; Num 6:6; מילוי דאהרן *TN* Lev 10:20; *ib.* Dt 13:9; *Pes* 31c(7); *Soṭ* 24c(19); b. esp. in sense of magic spell: אמר מילה ויהבון בחללא he recited a spell and placed them in the cavity *Kil* 32c(23) // *Ket* 35b(27); ועבדון לי מינאי מילא the sectarians placed a spell on me *KohR* 4b(18); **3. statement, discourse:** sg. מילא טבה אמרת you said a good statement *BR* 933:2; *ib.* 527:1; 1179:1; כאינש דשמע מילה ומקשי עלה like a person who hears a statement and asks a question on it *Švi* 35b(8); *Naz* 52c(32); *Švu* 36c(19); מילה דאורייא a Torah discourse *Tan* 66c(49); *BB* 16a(26); *San* 23d(62); *Hor* 47a(38); *BRV*[60] 51:1; מילתא דחנן בר בא *Ber* 3d(18); *Kil* 32b(1); *Er* 22b(53); *Yev* 6b(18); כבר אמירה מילתך your statement has already been said *Ber* 12c(48); pl. חרתין מילין *Ter* 44a(57); *Ḥal* 59a(41); מילין דשמע מן אבוי *Meg* 75c(17); מיליהון דרבנין *Pea* 15b(17); *Dem* 26a(63); *Šab* 14b(45); *Soṭ* 16c(34); *Qid* 59d(57)

מילה #2, pl. **מילין** n.f. **oak** (< μελία Lehnw 335; MH מילה MMid 3:7) (מי מילין : G) מלין fluid (made from) oak rinds (used as invisible ink) *Šab* 13d(29) // *Giṭ* 44b(18)

Löw, Flora 2:286; L. Löw, Graphische Requisiten, 1:234.

מילול n.m. **speech** (↓ √מלל; SA מלול Ham 445:60) sg. למיהוי שמע מילולך to hear your speech *FTP* Ex 10:28

מילות n.m. **type of chickpea** sg. מילותה *Kil* 27a(7) [in a list of plants]

Löw, Flora 2:437, n. 2, 440.

מילני adj. **black** (< μέλαινα Lehnw 336) מילני אימירא black day *AZ* 39c(18)

מילפפון n.m. **type of melon** (< μηλοπέπων, Lat. *melopepa* apple-melon Lehnw 336; Sy מַלְפּוֹנָא, מלפפונא LS 393; PSm 2147) sg. צווחין ליה ˹בלישנא יוונא<ה>˺ מילפפון(V מילופפון) they call it (i.e. the hybrid of חפוח [μῆλον] and אבטיח [πέπων]) in Greek *melopepon Kil* 27a(14); *Ter* 46a(21); pl. מלפפוניה *TNGl* Num 11:5 [H האבטחים]; *FT* ib.

Löw, Flora 1:535+; 551

מֵימַר n.m. **statement, speech, memar** (↓ √אמר; SA מימר Ham 523:155) מֵימְרֵיה *FPT* Dt 5:24[04];- **1. statement, speech:** sg. במימר פמיכון by the speech of your mouth *TN* Dt 30:14; *ib.* 32:1; *VR* 454:1 // *PRK* 390:19; על פם מימר תרין סהדין *TN* Dt 17:6 [H על פי שנים עדים]; **2. memar, a nominal substitute for God's name:** sg. מימריה דה' *FPT* Ex 20:7[06]; *TN* Num 14:43 (and frequently in Targumic texts); מימרי' *ib.* Ex 17:15; Dt 7:4

On mng. 2, v.: M. Klein. VTSup 32(1981):172, w. prev. lit.

מין n.m. **species, type** (↓ מיני, כמין; CPA מין LSp 109+) **1. species:** sg. כל מין עורב' למינה every kind of raven *TN* Lev 11:15 [H כל עורב למינו]; *FPT* Gen

6:20[05]; *ib.* 7:14; *TN* ih. 1:11; *ib.* Dt 14:18; מסאב הוא דמן מיניה הוא it is unclean, because it is from the same species *BR* 714:7; **2. type, kind:** sg. יביל ההוא מינא *KohR* 20h(12) [euph. for pork]; pl. אנא זרע חקלי חמשין מינין I can sow my field with 50 types (of seed) *Kil* 27d(63); תמנין מיני מוחין דעוף 80 types of hirds' hrains *EchR* 130:3; *KohREd* 4a(10)

מינוי n.m. **Rabbinical ordination** (↓ √מני; MH מינוי Jast 776) sg. מנוייה *San* 19a(41) [↓סמיכו]; חדין מינויין *Tan* 68a(23) // [!מנאין] *KohR* 19h(1)

מיניי n.m. **apostate, Judeo-Christian** (↓מין) sg. חד מיניי *San* 25d(19); *ib.* 46; 51; *RuR* 114:127; אית דאמרין מיניי הוה ואית דאמרין מיניי הוה יתיב גביה some say that he was an apostate; and others say that an apostate was sitting next to him *BRG* 131:2; חד מינ{ו}<יי> פרוש an apostate who was a sailor *PRK* 298:2; אמ׳ ההוא מינייא מה דאמר that apostate pronounced a spell *San* 25d(24); *ib.* 20; 23; 49; pl. ועבדון ליה מינאי מילה the apostates cast a spell over him *KohR* 4h(18); *ib.* 22

Lieb, TK 1:54, n. 84; id. apud E. Urbach (ed.), Sefer Arugat Habosem, Jerusalem 1939, 1:254, n. 6 (Heb).

מיסב n.m. **taking, lifting up** (↓ √נסב; CPA מסב ומתן LSp 125) sg. מיסב אפין favoritism *TN* Gen 4:8; *TNGl* ih.

מיסון n.m. **middle** (< μέσον Lehnw 337; SA במיסון ST Gen 2:9) sg. במיסו{ו}ן דאורחא in the middle of the road *EchR* 50:8; במיסו{ו}ן דשוקא in the middle of the market place *ib.* 51:5

מיסטרין n. **secret** (< μυστήριον Lehnw 346) sg. מיסטרין דמלכותא royal secret *EchR* 102:7 // מסחודין דמלכותא *EchRB* 102:6; *ib.* 7; כתב מסטידין a secret letter *Giṭ* 44h(18) // מילה דמיסטרין a secret matter *ŠabG* 13d(29)

מיסטריקון n.m. **mystery** (< μυστηρικόν Lehnw 346) sg. כתב מיסטידיקון *GiṭG* 44h(18) // מילה מסטריקון *Šab* 13d(29)

מיסק v.n. **going up** (↓ √סלק; Mal *messq-l nohra* Berg, Gl 81) במיסקיה דיממא at dawn *ŠT* 8

מיסרה, det. **מיסרתה**, pl. **מיסרן** n.f. **bunch** (↓ √אסר; SA מסארה ST Ex 12:22, Sy מְאַסְרְתָא LS 38) sg. מיסרה דאיזוב *FPT* Ex 12:22[23; H אגודת אזוב]; חרא מסרא *TN* ih.; הדא מיסרתא דאזובא *ŠR* 14c(22); דטרוקסימון a hunch of endives *EchRB* 53:2; מי{ש}<ס>רא דחסין a bunch of lettuce *EchR* ib.; pl. עשר מיסרן דלובי ten hunches of heans *Švi* 34a(54)

מיסת n. **enough** (↓כמיסת; CPA מסת־ LSp 114, SA מיסת־ Ham 592:68) a. w/o suf.: מיסת עלויה *TN* Lev 27:23 [H מכסת הערכך]; מיסת מתפרע<א> מנהון enough to take retrihution from them *VREd* 58:4; h. w. suf.: הא מסתא דכולה בישא hehold, it is enough. All of it (i.e. the wine) is had *EchR* 11:15; c. in phrase ־ד ־לא מיסת: לא מסתיה דההוא גברא עקתיה isn't that trouhle enough for that man *BR* 131:4; לא מסתה דאובד דידיה isn't that enough that he lost his own (money) *VRG* 56:1 // *KohR* 13h(11); לא מסת{יי}ה דסליקא לכהונתא isn't that enough for her that she has heen elevated to the priesthood *Ket* 25c(31)

מירסינטון n.m. **preparation from rose oil** (< μυρσινᾶτον ἔλαιον Löw, Lehnw 207) sg. *Švi* 37h(31)

Sophocles 774: ungent perfumed with myrtle-leaves.

מישר n.m. **plain, valley** (√ישר; CPA מישר LSp 88, SA מישר Ham 488:96+) a. general: sg. *TN* Gen 13:10 [H ככר]; *FTP* ih. 11:2; *TN* Num 14:17; *ib.* Dt 3:10; 34:3; pl. משריהון *ib.* Num 35:3; b. in GN's: sg. מישריה דפארן *BR* 412:3 [expl. איל פארן Gen 14:6]; pl. משרי חווה *TN* Gen 18:1 [H אלוני ממרא]; *BR* 414:5

מית n.m. **dead, corpse** (↓ √מות; CPA מית LSp 107, SA מית Ham 503:61) a. persons: 1) ref. to the hody: sg. *FPT* Num 19:11[23; H מת]; *TN* ih.; נסב חד מית אזל ואטמריה הן דדכי he took a dead hody and interred it where (the other) had purified (the ground) *Švi* 38d(32) // *PRK* 193:2 // *KohR* 27a(5); *EchRB* 67:2; *BR* 624:4; הוה יתיב מתני ועאל מיתא he was sitting and learning, and a hody was hrought in *Ber* 6a(35) // *Naz* 56a(16); *Bik* 65c(25); *Meg* 75h(2) // *Ket* 25a(32); זכו בהדין מיתא give charity for this dead person *PRK* 372:5; pl. וידייה דמחלשן מיתים hands which strip corpses *BR* 733:4; *ib.* 624:6; תיהוי מרים מסאבה באהילה כמיתייה Miriam will he unclean in the tent like the dead *TN* Num 12:12; *ib.* 17:14; *Qid* 61c(36); *VRK* 247:3; 2) ref. to resurrection: דהוא מחיי לי הדין מיתה he will resurrect this dead person for me *VR* 203:7; pl. ומחיה מיתין לעלמ׳ דאתי he resurrects the dead in the world to come

FTV Dt 32:39; בעי בר נשא ייחון מיתייא כל אימת a person wants the dead to live any time *Tan* 63d(48); *KohR* 15c(24); b. animals: sg. תעל מית a dead fox *VR* 509:4; והדא דמיתה *TN* Ex 21:34

מיתה, det. **מיתתה** n.f. **death** (↓√מות; MH מיתה Jast 780) sg. מיתתי *TN* Gen 27:2 [H מותי]; במיתתהון *ib.* Lev 11:31; 32; Num 6:7; יום מיתתהון the day of their death *EchRB* 159:6; בשעת מיתתהון at the hour of their death *KohR* 26d(4)

מיתו, det. **מיתותה** n.f. **death** (↓√מות; Sy מִיתוּתָא LS 378) sg. מי{י}תו *FT* Dt 32:1; מיתותה *TNGl* Num 16:30; ותייא ומיתותא life and death *JMP* 2:31; *ib.* 11r:30; 25:11; בתר מיתותי *TN* Dt 31:29 [H מותי]; בתר מיתותיה *VRG* 245:4; ניטפל ביה במיתותיה let us attend to him in his death *Pea* 21b(14) // *RuR* 142:207; לא יחמי במיתותיה let him not see (the images) in death *KohR* 24c(12); במיתותהון *TNGl* Lev 11:30

מך, det. **מכה** n.m. **lower portion** (↓√מכך; SA רומה ומכה LOT 3/2 154:5) sg. only in merismus רומא ומכא the upper and lower portions (i.e. the entire world) *SYAP* 11:16

מכוש n.m. **hoe** (↓√נכש; MH מכוש Jast 781) sg. *VR* 554:8; *ib.Var* 5; מכושא *Meg* 73d(55); יטעון מכושיה let him take up his hoe *VR* 576:4

מכותי n.f. **bite** (↓√נכת) sg. חדא מכותי *KohR* 17c(24)
Sok, Archive 2(1974):77.

מכיוון conj. **since, as soon as** (↓כיוון; MH כיוון Jast 631) **1. since:** מכיון דתנינן since we learned (in the Mishna) *Pea* 16d(50); *Ter* 41b(35); *Ket* 25b(5); מכיון דת{י}מר *Ber* 3d(38); *Er* 19a(33); *Ket* 31a(9); מכיון דאינון חכמין מחשבה דכוותיה since they know how to reckon like him *Ned* 40a(40); *San* 19a(16); *Ber* 6d(22) // *San* 26c(21); *RH* 58b(20); *Tan* 63c(49); *Ket* 29b(27); *Ned* 38c(21); *Naz* 56b(27); *BQ* 4b(18); *BM* 8c(1); *BB* 16c(24); *KohR* 4b(19); **2. as soon as:** מביון דאתון לרומי as soon as they arrived in Rome *ib.* 3b(37)

מכיך adj. **low** (↓√מכך; CPA מכיך LSp 110) sg. *TN* Lev 13:4 [H עמק]; *ib.* 20; 25; 30; 14:37; מכיכה *ib.* 13:21 [H שפלה]; 26; pl. ואין מן מכיכיא הוא if (that mountain) is among the low ones *BR* 297:2 // *ŠR* 25a(11); מילין מכיכן low (spoken) words *TN* Gen 44:19

מכך vb. **to be low** (↓מכיך, מך; CPA מך LSp 110, SA ימך ST Lev 25:25, אמכי Ham 454:163 (H הטי)) Pe. **to be low** [↓itpa.]: שמייא מכו ונחתו the heavens were low and went down *TNGl* Lev 22:27; *FT* ib.; מכון שמיא ורמת ארעא the heavens were low and the earth rose *SYAP* 11:25
Af. **to lower s.t.**: ומרים וממך He raises and lowers *TN* Dt 32:4; דאנה ממיך קדלי for I will lower my neck *PRK* 145:6; אמך אפוי ונפק ליה he lowered his countenance and went out *VR* 619:4; *ib.* 798:4; אמיך אפיך lower your sight *KohR* 24c(3) // *Ket* 35b(4) // *Kil* 32b(62)[!]; מן דסלקין אמכת על אפוי ונפקת לה when they went up she lowered (her sight) from his face and went out *BRV*[60] 153:3 // *VR* 803:3[!]
Pal. **to crush** (CPA מכמך LSp 110): שרי יהודה ממכמך במילוי Judah began to crush with his words *TN* Gen 44:19
Itpa. **to be low** [↓pe.]: שמיא אתמככו *TN* Ex 12:42

מְכָלָה, det. **מכלתה**, pl. **מכלן** n.f. **measure, section of a halachic midrash** (↓√כול; SA מכ(א)לה Ham 471:400, CPA מכילה, מכלה LSp 92) **1. measure:** a. general: sg. מכלה רבה ומכלה זעירה a large and a small measure *TN* Dt 25:14; מכלתה *ib.* Lev 19:35; Num 28:29; pl. מכלן ומכלן variously sized measures *TNGl* Dt 25:14; מכלתא *BBE* 15b(1) [≠ שערייה market prices]; b. in a fig. sense: מְכָלָא כלקבל מְכָלָא measure for measure *FPT* Gen 38:26[04]; במכלתא דאנש מכיל בה מיתכיל ליה בין מכלא טבא ובין מכלא בישא with the measure that one measures, one is measured, whether good or bad *FPT* ib. **2. section of a halachic midrash** [↓מרי מכלה]: בר נש דתני חדא מכלה(V) והוא אזל לאתר ואינון מוקרין ליה בגין תרתיי צריך מימר לון אנא תדא מכלה(V) אנא תכם a person who has learned one section of a halachic midrash and goes to a place where they honor him for two, must say to them: I only know one section *Švi* 39d(33) // *Mak* 32a(11)[!]
This word is sometimes written מכילא, מכילתא (e.g. *FTV* Dt 25:14; *BB* 15b(1), acc. to Ms.L) under the influence of the TO form and the name of the halachic midrash on Exodus. On the form of the word, cf. ↓מקמה, מגזה. Semantically, it has the same range of mngs. as MH מידה (Jast 732). On mng. 2, v. Margulies, note; Bacher, Term 1:102, n. 2. For the putative rdg. מכילתא *AZ* 44b(2), v. ↓כווה.

מכלל conj. **by implication that** (↓כלל) ולית בר

נש אמ׳ אף אלא מכלל דו מודי על קדמיתא a person only says *'af* when by implication he concedes the first case *Šab* 17b(4); *Dem* 22d(59); *Pes* 28a(49)

מכללה, det. **מכללתה** n.f. **crown** (↓√2#כלל) pl. מכללתה רשופן "Crowns" of Shophan (a GN) *TNGl* Num 32:34 [H עטרות]

מכנסין n.m.pl. **undergarment** (H מכנסים HAL 550) *TN* Ex 28:42[H ib.]; *ib.* Lev 6:3; 16:4; מכנסי *ib.* Ex 39:28

מכס n.m. **slaughtering** (↓√נכס) sg. מכס פסחא *TN* Ex 12:27 [H זבח]; *TNGl* ib. 11; *ib.* Num 28:16; [!]מאכס *TN* Ex 12:11

2# מכס, det. **מיכסה** n.m. **custom house, duty** (< Akk *miksu* Kaufman, Influences 72; CPA מכס LSp 110, SA מכס Ham 515:386+) **1. custom house:** sg. כיון דמטא למכסא when he arrived at the custom house *BR* 384:12; קריב למכסה *Šab* 8d(14); דהוה יליף גניב מ{ו}<י>כסא he would regularly sneak past the customs *PRK* 371:10; **2. duty:** sg. הב מכסא give the duty *BR* 384:12; איתי מכסה *ib.* 894:2; *PRK* 371:9

3# מכס n.m. **customs collector** (↓מכס; CPA מכס LSp 110, Sy ܡܟܣܐ LS 385) sg. מעיין מ{ו}כסא PN, the customs collector *San* 23c(28) // *Ḥag* 77d(38)

מכסה, cs. **מכסת** n.f. **amount** (↓2# מכס; BH מכסה HAL 550) sg. מכסת נפשן an amount of people *FPT* Ex 12:4[23; H id.]

מכשה n.f. **device for beating off birds** (↓√כשש; Sy ܡܟܫܬܐ fly-flap LS 349) sg. נסב אברהם מכש{ו}ה Abraham took a bird-flap *BR* 438:5

[מכתב] n.m. **letter** (↓√כתב; Sy מכתב LS 352) pl. מכתבין *EchRB* 138:21

Read prob. כתבין].

מכתש n.m. **plague, wound** (↓√כתש; SA מכתש Ham 522:96+) sg. *TN* Lev 13:3 [H נגע]; *ib.* 14:3; Dt 17:8; pl. מכתשין *ib.* Gen 12:17; Dt 28:61 [H מכה]; *AmGen* 7:16

מלא n.m. **fullness** (↓√מלי; Sy ܡܠܐ LS 388, CPA מלו LSp 111, SA מלוא Ham 503:25) sg. a. alone: הא ארעא ומלאיה *TN* Dt 33:16 [H ארץ ומלאה]; הא סיהרה על מלאיה behold, the moon is in its fullness *PRK* 101:11; b. cs. + noun: מלא עמרה *TN* Ex 16:33 [H מלוא העמר]; *ib.* 30:24; Lev 2:2; 5:12; Num 22:18; 35:17; מלא ידוי his handfuls *Pea* 20a(58) // *Soṭ* 17b(17); מלא מרעליה his basketful *VR* 579:2 // *KohR* 8c(34); מלוא לקניתה a jugful *BRV*[60] 118:5

מלאה, det. **מלאתה** n.f. (unclear) sg. ומלאתא שויא לחברתא *EchRB* 47:24

מַלְאָךְ n.m. **angel** (CPA מלאך LSp 100, SA מלאך Ham 449:4) a. general: sg. *FPT* Gen 32:25[03; voc]; *TN* Ex 33:2; מלאכה דה׳ God's angel *ib.* Gen 16:7; Num 22:23; מלאכי *ib.* Ex 23:23; הוה חד מנהון קרי למלאכה one of them called to the angel *EchRB* 110:5; pl. מלאכין *TN* Gen 18:1; *ib.* 32:31; *Am* 3:21; *ib.* 10:3; אפיהון דמלאכין the faces of angels *Ber* 9a(31); אן הוון קדמאי מלאכין אנן בנינש if the ancients were angels, we are humans *BR* 650:2 // *Šeq* 48d(1) // בני מלאכים *Dem* 21d(57); מלכיהון דמלאכייא the kings of the angels *ŠR* 41a(16) // *KohR* 25a(13) // *PRK* 84:4 [expl. מלאכי צבאות Ps 68:13]; b. w. appellations: 1) מלאך מותא angel of death: *TN* Ex 4:26; 2) מלאכי מרומא the heavenly angels: *FPT* Gen 32:27[03]; *TN* ib. 18:1; 3) מלאכי שירותה ministering angels: *ib.* Dt 32:3; 4) מלאכא מחבלא destroying angel: *TNGl* Ex 4:26; 5) מלאכא משיחה his angel, the Messiah: *ib.* 13; c. spec. named: מלאך שריאל *TN* Gen 32:25; *AmGen* 5c:8; *ib.* 6a:8

מלג (/o) vb. **to pluck** (denom. < Akk *mulūgu* Kaufman, Influences 73; Sy מלג pe. LS 390, MH מלג Moreshet, Lex 211) Pe. מלוג מלוג pluck, pluck! *BR* 447:13 // מליג מליג *Yev* 8a(39) [expl. עברי מלוג Mib. 7:1]

AAC 256; B. Levine, JAOS 88(1968):271+.

מלוגמה n.f. **plaster** (< μάλαγμα Lehnw 339; Sy ܡܠܓܡܐ LS 390) sg. ההן דגבל מלוגמא one who kneads plaster *Šab* 10b(43)

מלווט n.m. **curser** (↓ √לוט; SA מלוט Ham 581:75) pl. a. as noun: מלווטייה *TN* Dt 27:15; *FTP* ib.[!]; *TNGl* ib.[!]; *ib.* Gen 12:3[!]; b. as adj.: מיא מריה מלווטיה the bitter cursing waters *TN* Num 5:18; *ib.* 19; 22; 24; 27

מלוי n.m. **water drawer** (↓מלי; SA מלוי ST Dt 29:10) sg. מלוי את *MŠ* 55b(57) // גבר מלוי *EchRB*

51:18; pl. מלואי מימיכון *FTV* Dt 29:10 [H שאב]; *TNGl* ib.

מְלוּיָיה, pl. **מלוון** n.f. **water drawer** (↓מלוי) pl. (G)על פום מְלוּיָתָא according to the water drawers *Yom* 40b(25) // *RH* 57d(53); מלוותא *TN* Gen 24:11 [H השאבת]; קלהן דמלוות{י}ה the voice of the water drawers *BR* 1232:14

מלח, det. **מילחה** n.f. **salt** (↓√מלח; CPA מלח f. LSp 112, SA מלח ST Gen 19:26) sg. *TN* Gen 19:26; *ib.* Lev 2:13; Num 18:19; Dt 29:22; מאכל משח ומלח food, oil, and salt *Ket* 33a(8); ההן דשחק מלח one who pounds salt *Šab* 10b(41); קלי מלח a little bit of salt *BR* 521:6; *EchRB* 49:16; יהב דינר למלחא he gave a dinar (on account) for salt *BM* 9c(55); אפקיד עירבון על מילחא ויקרת he gave a security for the salt, and it went up in value *Švi* 39d(54); הך מתקנין מלחה how does one tithe the salt? *BR* 693:4; ימא דמילחא the Dead (lit. salt) Sea *Kil* 32c(35) // *Ket* 35b(38); *Šeq* 50a(25); *TN* Gen 14:3; *ib.* Num 34:3; Dt 4:49; מגדל מלחא the Tower of Salt (GN) *Dem* 22c(33)
Löw, Fauna 137+.

2# מלח n.m. **sailor/salt merchant** (↓מלח) sg. אברומא מלחא *BM* 9d(56) // *Suk* 53a(22)
Lieb, TK 4:853, n. 10 (sailor); Löw, Fauna 160 (salt merchant).

מלח vb. **to salt** (denom. < ↓מלח; Sy מלח LS 390) Pe. מלח הכא ומלח הכא עד דו מלח כוליה he salts here and there until he salts all of it *Beṣ* 60c(44); מלחיה ר' בא ואוכלה ליה PN salted it and fed it to him *Ter* 47b(46); תמלחון *TN* Lev 2:13 [H תמלח]

מלטום n.m. **honey cake** (< μελίτωμα Lehnw 340) pl. אלין מלטומ<י>ה *Šab* 8c(63)

מלטט n.m. **curser** (↓מלווט) pl. מלטטיא *FT* Dt 27:12

מלי adj. **full, plene spelling** (↓ √מלי pe., pass.part.; CPA מלי, מלא LSp 111, SA מלא Ham 502:21+) **1. full:** sg.m. מלי חזוין *TN* Lev 21:20 [H תבלל]; *ib.* Dt 33:23; מטקסין הוה מלא it was full of silk *BQ* 5c(35); *AZ* 39b(33); {כ}<נ>נעה מלי קיטרין mint is full of knots *Ned* 37d(48) // *Švu* 34d(37); *VR* 859:3; f. מלייה *TN* Num 7:14; אישתכחת מלייא מן מה דאייתון ארמייא (the area) was found full of what the gentiles had brought *AZ* 44d(42); *BR* 725:2; *VR* 804:2; *PRK* 101:8 [of the moon; ≠פגים]; pl.m. ובתין מליין כל טוב and houses filled with choice goods *TN* Dt 6:11; f. מליין *ib.* Gen 14:10; Num 7:13; *Ket* 36a(41) [!; ≠ ריקנן]; מלייתה *FPT* Gen 41:7[05]; **2. plene spelling:** sg. זירועיה מלא *Šab* 12a(2) [ref. to Is 61:11] // מליא *Kil* 28c(16); מציעאה מלי the middle case is not spelled *plene* *MMDam* Num 13:33; pl. מליין *ib.* 10:24; Gen 41:34

מלי, det. **מליתה** n.f. **fullness, full amount** (↓√מלי; SA מליתה ST Dt 22:9) sg. מליתה דזרעא the full amount of the seed *TN* Dt 22:9; ומליתה *FTV* ib. 33:16 [H ומלאה]

2# מלי, det. **מליתה** n.f. **watering trough** (↓√מלי; BH מלאת HAL 555) sg. אולה למליתא(corr.: למל״ וי״יתא) she went to the watering trough *BR* 1232:14; אזל ויתב ליה על מל{ו}יתהון דנשיא he went and sat down at the women's watering trough *VR* 485:6
Kut, SGA 33.

מלי vb. **to be full, fill** (↓מלוייה, מלוי, מלא, מוליי, מלי, מליי, 2# מלי adj., מלי; CPA מלא LSp 111, SA מלי Ham 503:31+) Pe. **1. to be completed:** שיבקיה דידיה [!] דישרי עד רימלי אנקלווסים let him remain (in the house) until his lease is completed *BME* 11d(35); **2. to fill:** a. general: נסב מינהון ומלה מרצופיה(Var) he took from them (i.e. the etrogs) and filled his sack *VR* 858:2; *ib.* 577:7; דנפצת עוברה ומלת כל ארעא (the fish) which spawned its roe and filled the whole world *BR* 336:12; מלון *TN* Gen 1:28; ואיקר שכינתיה דה' מלת ית משכנה God's glory filled the tabernacle *ib.* Ex 40:34 [H מלא]; ר' אבהו הורי בכוצרה למימלי יתה *RuR* 90:114; ממלא גצרא רמח PN ordered in GN to fill the vessel with embers *Šab* 5c(58); מי אזיל {מיזיל} ליה הוה מלי בוצינא שמן שריפה on leaving, he filled the lamp with oil for burning *ib.* 4d(7) // *Ter* 48b(15); *Šeq* 47c(32); *Soṭ* 20b(61); *Ned* 37d(41); *BR* 761:3; b. esp. w. water: ומלת ית זיקא מיא *TN* Gen 21:19 [H ותמלא]; *ib.* 24:16; למימלי *ib.* 13; מליי קולתיך fill your pitcher *BR* 1232:15 // מלאי *VR* 486:1; *Ned* 38d(4)
Itpe. **to be filled:** אתמלית כל ארעא *TN* Gen 9:19 [H נפצה כל הארץ]; *ib.* 6:11; Lev 19:29; Num 14:21; ויתמלון אוצריא the storehouses will be filled *ib.* Gen 41:47; *BR* 762:3; *VR* 792:5
While it is quite possible that some of the exx. should be classified as pa. or itpa., no incontrovertible exx. of those

and I will rule *San* 29a(51); ואנא לית אנא מליך *EchR* 67:11; *ŠR* 19d(24)
Af. **1. to make king:** מית מרן ואמלכוניה בני רומי our master died and the citizens of Rome made him king *EchR* 67:19; *ib.* 68:11; **2. to enthrone:** ית מימרה דה׳ אמלכתון עליכון you enthroned the *memar* of God upon yourselves *TN* Dt 26:17 [H האמרת]; אמלך יתכון *ib.* 18

מלך 2# vb. **to consult, reconsider** (↓ מליכי, מלכו 2#; CPA מלך itpe. LSp 113, SA מלך Ham 540:173, 560:109+) Itpe. **1. to consult:** נמלך גו בייתי{ה} I will consult with my household *Pea* 21a(31); אימליך בי תניינות consult with me a second time *BM* 9d(4); כד הוה בר נש אזל ממלך ביה במילה when someone came to consult with him on something *San* 29a(57); עליי ביש הווה מתמלך he took evil counsel concerning me *SYAP* 31:11; **2. to reconsider:** איתמלכון מחזרתה they decided to return it (i.e. the donkey) *Dem* 21d(60) // *MQ* 82c(24) // אימלכון *Šeq* 48d(4)

מלכה, det. **מלכתה** n.f. **queen** (↓ √מלך; CPA מלכא LSp 113) sg. בין מלכא למלכתא between the king and the queen *BR* 1116:2 // *Ber* 11b(44); *ib.* 48 // *Naz* 54b(9); *ib.* 13 // *KohR* 20a(22); *ib.* 26; אובדת מלכתא דילניה דידה the queen lost her ... *BM* 8c(31); זנביה מלכתא Queen Zenobia *TerV* 46b(54)

מַלְכוּ, cs. **מלכות**, det. **מלכותה**, pl. **מלכון** n.f. **kingdom, government** (↓ √מלך; CPA מלכו LSp 113, SA מלכותה ST Num 24:7) מַלְכוּתָא *FPT* Gen 41:40[03];- **1. kingdom:** sg. אומה ומלכו *TN* Gen 49:9; *ib.* Ex 9:24; Dt 4:8; ומלכו ממלכו תחקף *ib.* Gen 25:23 [H ולאם מלאם יאמץ]; מלכו קצייא a far-off kingdom *BR* 301:3; כשתה [...] למלכותה דיוסטינוס מלכה in the year of the reign of Justinian, the king *Naveh* 43:2; כרסי מלכותה the royal throne *FPT* Ex 12:29[23]; לך יאיא מלכותא the kingdom is fitting for you *EchR* 115:7; מלכותא דפרס the Persian Kingdom *Ber* 11b(41); pl. ארבע{ה} מלכון *TN* Gen 15:12; וליה ישתעבדון כל מלכוותא all the kingdoms will be subjugated to him *ib.* 49:10; **2. (the Roman) government, empire:** רבינו כד סלק למלכותא when R. Judah, the Prince, went to the Roman government *BR* 935:3; *Ber* 9a(34); *Ter* 46b(43); נפקת קלווסיס מן מלכותא an order was promulgated by the government *Ned* 41c(34); *BR* 689:3; *ib.* 712:1; דהדה מלכותה בישה סיגין the (Roman) government is very evil *ib.* 931:8; הדה מלכותה רשיעתה that wicked government *ŠRG* 22a(24)

conjugations occur, while there are many certain cases of pe. forms.

מליגל n.m. **honey milk** (< μελίγαλα Lehnw 340) sg. מליגלה *ḤalG* 57d(33) [expl. דובשנין Mib. 1:4]

מליי n.m. **drawer of water** (↓ √מלי, מלוי) pl. מליי מייכון your drawers of water *TN* Dt 29:10 [H שאב]

מליכי n. **advice** (↓ √מלך 2#) sg. לית הכה מליכי(Var מלכו) there isn't here (a matter of taking) advice *BR* 62:1

מלין (unclear) ההן דעבד מלין ערסוון the one who makes beds *Šab* 10c(20)
App. a woven garment.

מֶלֶךְ, **מליך**, det. **מַלְכָּה** n.m. **king** (↓ √מלך; CPA מלך LSp 112, SA מלך Ham 505:119+) מֶלֶךְ *SYAP* 36:58; מַלְכָּא *SYAP* 20:9;- a. general: sg. *TN* Gen 36:31; *ib.* Ex 34:24; Dt 11:25; איתעביד מלך he became a king *Ter* 46b(62) // *BR* 688:7; לא כולא מן בר נשא מימר למלכא לית את מליך a person does not have the right to say to the king: You are not a king *Švu* 33b(42) // מלך *Yom* 45b(50); *BR* 1239:8; *EchR* 67:11; *KohR* 26d(16); ארח מלכא the king's highway *TN* Num 20:17; בין מלכא למלכתא between the king and the queen *Ber* 11b(48); *Tan* 68d(60); *BM* 8c(43); *AZ* 39b(19); *BR* 688:6; *BRV*[60] 145:1; *VR* 702:6; *PRK* 232:2; יחי מרי מלכא may my Lord, the king, live! *EchRB* 67:10; *KohR* 10a(20); pl. מלכין *TN* Ex 17:16; בנתהון דמלכייא princesses *ib.* Gen 49:22; מלכיהון דמלאכייא the kings of the angels *ŠR* 21b(19) [+ //'s]; b. in var. phrases: 1) מלך עלמה the king of the universe [= God]: *Naveh* 32:9; *ib.* 33:4; 34:3; *Am* 3:1; מלכיה דעלמה *Naveh* 69:3; 2) מלכא משיחא [↓משיח]; c. w. PN's: 1) in order PN + מלכא: פרעה מלכא *TN* Gen 16:5; עוג מלכא *ib.* Dt 4:47; ינאי מלכא *Ber* 11b(37); דוקליטיאנוס מלכא *Ter* 46c(8); שבור מלכא *Ned* 37d(40); יוסטינוס מלכה *Naveh* 43:2; 2) in order מלכא + PN (only in salutations): מן יהודה נשיא למרן מלכא אנטונינוס *BR* 883:2
On usage b.l, v. SA מלכה דעלמה TM 249:363; on usage c, v. Dalm, Worte 240.

מלך (a/a) vb. **to reign, make king, enthrone** (↓ מלך, מלכה, מלכו; CPA מלך LSp 112, SA מלך ST Gen 32:23) Pe. **to reign:** ומלך *TN* Gen 36:32 [H וימלך]; *ib.* 33; 34; 35; 36; ימלך *ib.* 31; תמלך *ib.* 37:8; דוד מתחנק ואנא מליך David will strangle himself,

מלפן n.m. **teacher** (↓ √אלף; CPA מלפן LSp 10) pl. למלפניי *BR* 770:4 [expl. אל ההרים Ps 121:1, read as הורים]; *ib.* 1270:13 [expl. הורי Gen 49:26]; עמה דמלפין מלפניהון a nation which teaches its teachers *FPT* Num 20:10[23]; *TN* ib.; *FTP* ib.

מלקו n.f. **corporal punishment** (↓ √לקי; MH מלקות Jast 793) sg. מלקו{ת} יתירה an exceptional corporal punishment *TNGl* Dt 25:3

מלקוש n.m. **late rain** (↓ לקיש; H מלקוש HAL 562) sg. וכרסיסי מלקוש as drops of late rain *TN* Dt 32:2 [H וכרביבים]; *FT* ib.
Patai, Ha-Mayim 179.

מלקט n.m. **tong, snuffer** (↓ √לקט; CPA מלקט Ex 38:17) pl. ומלקטיה *TN* Ex 25:38 [H ומלקחיה]; מלקטייא *FTP* Num 4:9; *TN* ib.; *ib.* 37:23[!]

מם n.m. **mem, thirteenth letter** (Sy מִים LS 372) *San* 18a(58); *MPDam* Gen 32:15
Nöld, Beitr 126+.

מָמוֹן n.m. **money, riches** (CPA ממון LSp 113, SA ממון Ham 597:121+) a. alone: מה ממון אנן מחהניין what monetary gain do we have? *TN* Gen 37:26; *ib.* 36:6; ממון אינון חייבין לי they owe me money *MQ* 81d(43); ואין ממון את בעי הילך ממון וכסי מינה עיינה if you want money, take money and ignore it *BR* 551:2; *ib.* 374:4; 813:2; 1287:2; מָמוֹנְהוֹן *FPT* Gen 34:23[03]; ורחמתיה בכל ממוני I loved him with all my riches *Ber* 14b(54) // *Soṭ* 20c(47); *Ber* 11b(45) // *Naz* 54b(10); *San* 26c(17); pl. ממוניהון *TN* Gen 34:29; *ib.* Dt 6:5; b. in var. phrases: 1) דיני ממון monetary laws: *ib.* Lev 24:12; Num 27:5; Dt 17:8; 2) זפו דממון a loan of money: *ib.* 23:20; 3) קנס דממון a monetary fine: *ib.* Ex 21:30; 4) שחוד דממון a monetary bribe: *ib.* Dt 10:17; 16:19

ממזור n.m. **twisted yarn, cord** (↓ √מצר) sg. ההן דעבד ממזור חייב משום טווה the one who makes twisted yarn is liable (on the Sabbath) because of weaving *Šab* 10c(15)
Eps, MNM 86.

ממזר, det. **ממזרה** n.m. **bastard** (↓ ממזרה; SA ממזיר Ham 516:422, BH ממזר HAL 563) sg. *TN* Dt 23:3 [H id.]; והוה ידע ביה דהוא ממזר he knew that he was a bastard *VR* 752:7 // *Qid* 64c(34); זכ{י}<ו>ן בהדין גברא דהוא ממזר give alms to this man,

מליכי↓ מלכו #2

מלכיה n.f. **weakness** (< μαλακία Lehnw 340) sg. פסוק הדה מלכיא(G) מליכך cut off that weakness from your heart *PRK* 81:1 // מילייא[!] *BR* 444:1
PRK ib., note.

מלכניק n.m. **jute stalk** (*Corchorus olitorius*; < μολόχη Löw, Lehnw 341; Sy מולכיא LS 392) pl. אגוד מל{כ}<כ> ניקי a bunch of jute stalks *Yev* 12d(16) // *Šab* 8a(50)[!]
Löw, Flora 2:247.

מלל n.m. **speech** (↓ √מלל, ממלל) sg. מלל לקבל מלל *FPT* Dt 34:10[06; H פנים אל פנים]; מלל דשלם a speech of peace *TN* Gen 34:3; מלל פמך the speech of your mouth *ib.* Ex 4:15

מלל vb. **to speak, say** (↓מילה, מילול, מלל, מללו, ממלל; CPA מלל LSp 111, SA מלל Ham 445:58+) Pa., pf. 1sg. מלילית *TN* Gen 41:28; 2m. מלילת *ib.* 42:14; 3m. מלל *ib.* Dt 10:4; 1pl. מללנן *ib.* Num 21:7; 2m. מללתון *ib.* Dt 23:24; 3m. מלילו *FPT* ib. 5:28; f. מללין *MMDam* Dt 22:9; imp. 1sg. אמלל *TN* Num 12:6; etc.; imper. 2m.sg. מלל *ib.* Ex 6:11; pl. מללו *ib.* Lev 11:2; inf. ממללה *ib.* Ex 4:14; part. m.sg. ממלל *ib.* Num 7:89; etc.;- **to speak:** הא שריח ושבקח כמה דמללח behold you forgave as you said *ib.* Num 14:20; ומלילו עם חכימי קרתהון they spoke with the wise men of their city *FPT* Gen 34:20[03]
Itpa. **1. to speak** (of divine voice): עד זמן די אחמלל עמי until He spoke with me *TN* Lev 1:1; למתמללה עמיה *ib.* Gen 18:29; Ex 34:35; 20:19; **2. to be spoken:** מיין דמתמללין בעלמא waters which are spoken of in the world *Šeq* 50a(13) [expl. מי שחו Ezek 47:5]

מללו, cs. **מללות־** v.n. **speaking** (↓ √מלל) במללותי עמך when I speak to you *FPT* Ex 19:9[18; H בדברי]; *TN* ib.; *FT* ib. במללוחה *FPT* Gen 39:10[05]; במללותכון *ib.* Dt 5:28[04]; במללותיהון *TN* Ex 7:7

מלמול n.m. **piece of dough** (MH מלמולין MMiq 9:2) pl. מלמולין דליש pieces of dough *Pes* 29d(33)
GaonKom 122+.

מלעיל ל־ prep. **above** (↓ לעיל מן, לעיל) מלעיל לרקיע *TN* Gen 1:7 [H מעל לרקיע]; מלעיל להמיינה דאפודה *ib.* Ex 28:27 [H מעל לחשב האפוד]

because he is a bastard *VR* 753:3 // *Qid* 64c(36); *BR* 991:3; שמע קלין קריין ממז{י}רא וממזרתה he heard voices crying: Bastard! Bastard(f.)! *Yev* 9c(64) // *Qid* 64c(40) // *ib.* 65c(43) // *VR* 752:3; *Yev* 15a(37); pl. אתון לגבן ועבד{י}<ו>נן ממזרין they came to us and made us bastards *EchRB* 48:16

ממזרה, det. **ממזרתה** n.f. **bastard** (↓ממזר) sg. ממז{י}רא וממזרתה // *VR* 752:3 // ממזירה וממזירתה *Yev* 9c(63) // *Qid* 64c(40) // *ib.* 65c(43); מהו מינסוב ממזרתא is it permitted to marry a bastard? *ib.* 64c(25)

ממלחיי adj. **of Mamlah** ר' יוסי ממלחייא *AZ* 41c(1); *Soṭ* 19b(39); *PRK* 56:8; *EchRB* 73:4

ממלל n.m. **speech** (↓√מלל, מלל; CPA ממלל LSp 111, SA ממלל Ham 445:61, LOT 3/2 226:21) sg. ממלל חד *TN* Gen 11:1 [H דברים אחדים]; ממלל לקבל ממלל speech to speech *ib.* Ex 33:11; Num 12:8; Dt 5:4; 34:10; ממלל פמך the speech of your mouth *ib.* Ex 4:12; 15; קשה ממלל difficult of speech *FTV* ib. 4:10; ממלל חלי [↓חלי]

ממצייה n. (unclear) sg. ממצייא *Suk* 54b(60) [expl. GN מוצא Mib. 4:5]

ממש n.m. **substance** (↓√משש) sg. דלית בהון ממש which have no substance *TN* Dt 32:17; *FTV* ib.· *Or* 60c(64); ואית ליה ממש *ŠR* 38c(8)

מן conj. **after, while** (Mng. 1: CPA מן ד־ LSp 113, SA מן ד־ LOT 3/2 42:15, MH מש־ Jast 721; mng. 2: CPA מן Schulthess, Gr 90, SA מן עבד LOT 3/2 211:48) **1. after** (+ ד־): a. w. pf.: מן דאצרכת ליה חזר ופשטה after he was in doubt concerning it, he returned and explained it *Dem* 26b(45); מן דאכלון ושתון after they ate and drank *Ḥag* 77b(34); מן דספר ליה שארי מתאנח after he cut his hair, he began to sigh *VR* 665:4; *Ber* 8c(51); *PeaV* 17d(17); *Kil* 32a(32); *Šab* 8a(49); *Tan* 69c(18); *Qid* 64d(10); *VRV* 251:3; *ŠR* 20c(14); *KohR* 21b(44); b. w. imp.: עד דלא ייתון רומאי מן דייתון רומאי before the soldiers come after the soldiers come *BQ* 3c(10); מן דו(text: מאן די) ירים פקסוסיה after he removes the hairs (from the gourds) *Mas* 49a(34) [expl. משיפקס Mib. 1:5]; *ib.* 48; 49; c. w. part.: מן דאב עליל from the beginning of Av (lit. after Av enters) *Tan* 64c(26); *Yom* 41d(7); *Soṭ* 22b(36); **2. while** (+ part. in circumstantial clauses): a. w. vbs. of motion: 1) אזל: מי אזיל ליה מלי ליה בוצינא on departing, he filled the lamp *Ter* 48b(15); *RH* 57b(50); 2) אתי: מי אתי צהא גו איסרטא while coming, he became thirsty on the road *Suk* 53a(13); *Dem* 24d(62); *Ḥag* 78d(25); 3) דמך: ר' יוחנן מי רמיך פקיד לבנתיה while dying, PN instructed his daughters *Giṭ* 49a(23); *AZ* 42c(37); *BR* 1240:3; מי דמכא אמרה *BQ* 7a(24); תלתיהון אמרו תלתה קריין מדמכין the three of them said three verses while dying *BR* 1139:1; 4) הלך pa.: מי מהלכין חמי ליה חד בית מורש while walking, he showed him a certain academy *Ber* 4b(32) // *MQ* 83c(37); 5) חזר: זכה עמי ממה דאית גבך אמ' ליה מיחזר give me alms from what you have. He said to him: On (my) returning *Pea* 21b(34); *ib.* 13[!]; 6) יתב: מן יתיב נם ודמך ליה while seated, he fell asleep *Tan* 66d(48); אמרתה מן קאים תזכי ותימרינה מן יתיב you said it standing. May you be worthy to say it sitting down *BR* 1262:5 // *Hor* 48c(32); 7) נחת: ראובן ושמעון מי נחתין ראובן ושמעון מי סלקין Reuben and Simeon on going down (to Egypt). Reuben and Simeon on coming up *VR* 748:1; *Dem* 22a(20); 8) נפק: מי נפקין פגע בהון חד סב on going out, an old man met them *Šab* 8d(3); *PRK* 148:13; 9) סלק: ↓ no. 7; *ŠR* 38c(13); 10) עלל: מי עליל תלה עינוי on entering he raised his eyes *Tan* 66c(50); *Šab* 8c(55); 11) פרי: חיויא מי פרי בתריה נפל לגובא while running after him, the snake fell into the wine pit *AZ* 45a(10); *Beṣ* 63a(37); 12) קום: ↓ no. 6; b. w. other vbs.: 1) הגי: ר' שמעון בן לקיש מיהגי באורייתה סגין הווה נפק לבר מן תחומה while pondering the Law much, PN would go outside the Sabbath limit *BerG* 9a(39); 2) חכם: ההוא גברא מי חכים קרתיה אמ' ליה that man knowing his town said to her *VR* 805:4; 3) טפל itpe.: מי מיטפלין(V) ביה אשכחון כיס דינריא while attending him, they found a money bag *Pea* 21b(14); 4) יהב: מי נסי פלטי ומי יהב פלטיאל on taking (Michal, he is called) Palti. On giving (her, he is called) Paltiel *VR* 543:3; 5) נחת af: מי מסיק לון הוה מסיק חד חד וממחית לון הוה מנחית תריי תריי on taking them up, he did so one at a time, and on taking them down he did so two at a time *PRK* 195:1; 6) סלק af.: ↓ no. 5; 7) שתי: משתיי אזלין ומשתיי אתיין going to and fro while drinking *EchR* 24:19; c. fol. חסל: ↓√חסל, mng. 2.d

For the occasional spelling מאן ד־, v. Lieb, TK 2:670, n. On usage 2, v. Kut, SGA 51+.

מן #2 conj. **the one who** (↓מן pron.; CPA מן ד־

For a H analog of מיניה וביה, v. M. Zulay, SRIHP 6(1946):223. Acc. to Nöld, Gr 185, the usage in Sy is borrowed from the Jewish one.

מן חורי, מן אחורי— prep. **behind** (MH מאחורי Jast 39) וחמא קדליה דר׳ מאיר מן אחורוי he saw PN's neck from his rear side *Beṣ* 63a(38); *ib.* 39; וקם ליה מצלי מן אחורויי he stood praying (the *'amida*) behind him *RH* 58b(9) // מן חור‹ו›י *San* 18c(39)

מן אפי — prep. **from** (↓אפין) מן אפי ברה from the field *FPT* Gen 30:16[05; H מן]; *TN* ib.; *ib.* 34:7; Ex 10:5; 23:16; Lev 25:12

מן בגין — conj. **since** (↓בגין conj.) מן בגין דאנן ידעין since we know *Nid* 50b(18); *ib.* 16; *Pes* 33b(40); מן בגין דאתיית ואפיקת לי since you came and took me out *BRV*[60] 94:1; מן בגין דאית לי טליא דדמי לההיא טלי{ו}תא since I have a boy who resembles that girl *EchR* 84:1; *ib.* 69:11; 72:11; מן בגין דאתון רחיצין *ib.* 103:7; 137:1; 144:9; מבגין על עובדיכון since you rely on your deeds *KohR* 9c(6); *ib.* 19b(12)

מן בגין — prep. **because of** (↓בגין prep.) a. general: ומן בגין אגריה because of his wage *FPT* Dt 24:15[26]; מן בגין אלין תרתן טלייתה because of those two young girls *BR* 814:2; מן בגין מה for what reason ...? *EchRB* 72:11; *KohR* 19b(11); b. in phrase מן בגין כן/כדן because of this [cf. CPA לבדיל כדן LSp 91]: *FPT* Gen 30:6[05; H על כן]; *ib.* 38:26; *TN ib.* 15:1; 44:19; *FT* Lev 22:27; *TNGl* Gen 18:1; *ib.* Ex 15:23; *Nid* 50b(25); *BR* 1143:1

מן בגלל — conj. **in order that** (↓בגלל conj.; CPA מן לגלל LSp 37) w. די + imp. (in Targumic texts only): *FPT* Lev 23:43[06; H למען]; *TN* Gen 18:19; *ib.* Ex 9:16; Lev 17:5; Num 27:20; Dt 17:20

מן בגלל — prep. **in order to, because of** (↓בגלל prep.) a. + inf.: מן בגלל למשיזבה *FPT* Gen 37:22[04; H למען הציל]; *TN* Ex 16:4; *ib.* Lev 20:3; Dt 6:23; b. + noun: מן בגלל מצוותה דפטיריא because of the commandments of the unleavened bread *ib.* Ex 13:8; 9:16; Dt 15:10 [H בגלל]; c. w. מה why: מן בגלל מה *ib.* Gen 26:27 [H מדוע]; *ib.* 18:14; d. w. suf.: דלא אמות מן בגללה *ib.* Gen 26:9 [H פן אמות עליה]; 3:17; 12:16; Dt 3:26

מבין, מן ביני— prep. **between** (↓בין; CPA מן בין LSp 113) מן דמברכך *TN* Gen 12:3 [H מן ;[מברכיך דיקרב *ib.* 26:11 [H הנוגע]; Ex 22:5; Lev 11:39; Num 9:8; Dt 22:8; מן דמר *Ber* 10d(25) [+ exx. in CTY 1:773+]; מאן דקטיל מתקטיל the one who kills will be killed *Ber* 3c(16); מאן דידע בנפשיה one who knows within himself *Dem* 22a(16); *Ter* 45c(48); *Or* 63a(41); *Šab* 17c(57); *Pes* 35b(5); *Yev* 12d(38); *VR* 554:4; *PRK* 99:6; *ŠR* 37b(28)

מן n.m. **manna** (< BH מן HAL 564; CPA מנא LSp 114, SA מן ST Ex 16:33) sg. מנה *TN* Ex 16:31 [H מן]; *ib.* 33; 35; Num 11:9; 21:6; Dt 1:1; 8:3; 32:10

מן, מִנ־, מֶן prep. **from** (מִן conj.; CPA מן LSp 113, SA מן Ham 503:41+) מֶן *FPT* Gen 2:19[02]; w. suf.: 1sg. מִנִי *ib.* 4:8[02]; מיני *Ber* 6a(49); 2m. מינך *BR* 1074:4; f. מניך *FPT* Gen 30:2[05]; 3m. מיניה *TN* Lev 15:32; 1pl. מינן *VR* 193:1; 2m. מינכון *San* 23b(36); 3m. מינהון *Ḥag* 77d(37); f. מינהין *PRK* 303:8;- **1. from, out of:** a. place, object: אודיק ר׳ מן כוותא Rabbi looked out of the window *Beṣ* 63a(38); נחת מן חמריה he alighted from his donkey *MQ* 83d(12); דלא נפק מן הדא קיטונא כלום nothing should go out of that room *San* 25d(34); מן דמן אתון מן דיוסף from whom are you? From Joseph *BR* 1179:1; הדא חיותא כד סלקא מן ימא when that animal ascends from the sea *VR* 286:3; b. person: את מה שמעת מן אבוך what did you hear from your father? *Šab* 9a(12); לא ילפין עובדא מן בר נש זעיר we do not learn the decision from an unimportant person *MQ* 82d(46); *Ket* 33c(21); *San* 23d(16); *BR* 625:5; **2.** in var. usages: a. partitive: חד מן ארבעין 1/40 *Ter* 42b(4); חד מן קריבויי דנשיא one of the Nasi's relatives *Yom* 44d(46); חד מינהון *BR* 729:1; b. comparative: יתיר מן כן more than this *Ḥag* 77d(59); *BR* 883:3; c. in multiplication: חמשין זימנין מן מאה הא חמשה אלפין 50x100=5,000 *Er* 20b(20); d. in sequence מן ... ל־: מן אתר לאחר from one place to another *Šab* 6b(21); *Soṭ* 21d(51); *BB* 13b(38); *San* 21a(17); e. in sequence מן ... עד: מן כנישתא דבבלאי עד דרתיה דר׳ חמא בר חנינה from the synagogue of the Babylonians up to PN's courtyard *Šab* 8a(36); *BR* 708:6; f. in phrase מיניה וביה, etc. [SA מנה וכה TM 341:23, Sy מֶנָה וּבָה PSm 2159]: די נצבתא מינה וכה *TN* Gen 1:11 [H אשר זרעו בה]; לא יהב{י}נן ביה מיניה וביה הוא we didn't put (honey) in it. (The sweetness) is inherently in it *Pea* 20b(25); *Mas* 56c(2) [+ //'s; v. ↓מוליי]; *BRV*[60] 201:2; *VR* 367:2; ופרוקהון מנהון ובהון יהוי their redeemer will come out of them *FT* Num 24:7

LSp 25, SA מבין ST Ex 25:22) a. w/o suf.: מן ביני *TN* Ex 25:22 [H מבין]; *ib.* Num 7:89; מבין ריש שתא לצומא רבא between New Year and the Day of Atonement *Pea* 21b(29); מן ביני תרין כרוביא from between the two cherubs *FTP* Gen 3:24; b. w. suf.: מה נפק מביניהון/מן ביניהון what is the difference between them? *Ber* 7a(3); *Kil* 27a(42); *Šab* 5a(10); *Suk* 52c(17); *Meg* 71a(41); *Qid* 62b(27) [for add. exx., v. CTY 2:412]; איתון ונפיק אלין עברייא מביניכון come, let us expel those Hebrews from among you *PRK* 128:6; מן ביניהון *TN* Num 14:13 [H מקרבו]; *ib.* Dt 13:14; 24:7

— **מן בלי** conj. **without** (Sy מן בלי LS 75) מן בלי דלא ישחייר לה כל מדע{י}ם without anything being left for him *TN* Dt 28:55 [H מבלי]; הא מן בל{ו}<י> דלית קברין במצרים are there no graves in Egypt? *ib.* Ex 14:11 [H המבלי]; *FTP ib.*

— **מן בר** adv. **outside** (בר↓, מן לבר) *TN* Ex 25:11 [H מחוץ]

— **מן ברה** prep. **outside** (בר↓; cf. CPA מן לבר מן LSp 31) מיברא לפרוכתא *FPT* Ex 40:22[04; H מחוץ]

— **מן בתר** conj. **after** (בתר↓ conj.; CPA מן בתר LSp 33) מן בתר דאולד *TN* Gen 5:4 [H אחרי הולידו]; *ib.* 7; 10; 13; 16; 11:11; 13; 15; מן בתר דאתגלי after he revealed himself *ib.* 16:13 [H אחרי ראי]; *ib.* 24:36; 26:18; 41:39; Ex 7:25; 18:2; Lev 13:7; 35; 55; 16:1; 25:48; Num 6:19; 7:88; 30:16

— **מבתר, מן בתר** prep. **after** (בתר↓ prep.; CPA מן בתר LSp 33) a. w/o suf.: 1) general: מן בתר פתגמייה האליין *FPT* Gen 39:7[05; H אחר הדברים האלה]; *TN* Ex 23:2; *ib.* Lev 23:16; Num 32:15; Dt 25:18; 2) in phrase מן בתר כן/כדן afterwards [CPA מן בתר כדן LSp ib.]: *ib.* Gen 18:5; Ex 5:1; Lev 16:28; Num 5:26; *Pea* 21b(30); *Šeq* 49b(9); *BM* 9d(1); b. w. suf.: מן בתרי *TN* Gen 4:3; מן בתרך *FPT* ib. 48:4[04]; מבתריה *Sot* 24b(21); מן בתרוי *PRK* 183:8; מן בתרן *TN* Dt 29:14; מן בתרכון *ib.* 21; מבתריכון *FPT* Ex 20:13[25]; מן בתרהון *TN* Dt 10:15; מן בתריהון *ib.* Ex 14:19

— **מןגב** prep. **from** (גב↓; CPA מן גב LSp 39) a. w/o suf.: מן גב קפיליא from the storekeeper *PRK* 259:11; b. w. suf.: מן גבי *KilV* 32a(10); *ŠR* 19d(29); מן גביי *Ber* 13d(56); מן גביה *FTV* Lev 27:24; מן גביה דיחזקאל *ŠR* 37d(29); מן גביכון *AZ* 43d(16); מן גביהון *PRK* 6:6; *ŠR* 41a(28)

— **מן גו(א)** conj. **since** (גו↓; TBA מיגו Jast 216) מן גו דאינון ציבחד הוא מכוין because they (i.e. the blessings) are few he prays with intent *Ber* 3b(10) // *Šab* 3a(60); *Švi* 36d(31); *ib.* 38b(50); *Tan* 65b(27); *Meg* 74a(8); *BR* 247:4; *ib.* 5; מיגו *RH* 59c(43); *JMP* 56:7; *EchRB* 55:4

— **מגו, מן גו** prep. **from among, from inside** (גו↓; CPA מן גו LSp 35, SA מבגו ST Lev 20:5) a. w/o suf.: *FPT* Lev 23:29[06]; *TN* Gen 17:14; *ib.* Ex 12:42; Lev 19:8; Num 16:21 [H מתוך]; Dt 5:24; עיגולין מן גו עיגולין loaves from among loaves *Beṣ* 60d(38) // מן גוא *Šab* 10b(18); ואנן מרימין לה מן גו אודנה we lift it from inside the ear *Ḥag* 77d(52) // *SanAs* 23c(39); *BB* 13c(21); b. w. suf.: מן גוויה *ŠR* 24a(5); ומן גובהין out of them (i.e. the 13 years) *Kil* 32b(23) // *Ket* 35a(30)[!]

CTY 2:644+.

— **מן דוחק** adv. **perforce** (דחק√↓; CPA דחוק LSp 44) הורי מדוחק he instructed perforce *Šab* 5d(54)

— **מן חזור** adv. **all around** (חזר√↓, חזור חזור; cf. Sy כַּד חֲדַר LS 216) *TN* Ex 28:33 [H סביב]

— **מן חמת** prep. **because of** (MH מחמת Jast 480) מן חימת שעריה because of his hair *EchRB* 155:27; מחמת קוזמידייא because of the jewels *Ned* 38c(24) [acc. to Agur 41]

— **מיד, מן יד** adv. **immediately** (יד↓; MH מיד Jast 563) a. at beg. of statement: ומן יד אתבשר it was immediately told *TN* Lev 22:27; מן יד פתחת ארעא ית פומה the earth immediately opened its mouth *FPT* Ex 15:12[19]; *TN* Gen 22:14; *ib.* Ex 15:12; מן יד נפקת קלווסים an order immediately went out *Ned* 41c(34); מיד איתבעון ולא אש<ח>כח they were sought immediately and not found *Pea* 20b(4); *RH* 58a(48); *Tan* 66c(51); *ib.* 67a(42); *BRL* 81:6; *VR* 506:1; *ib.* 770:3; *PRK* 377:3; *EchRB* 143:13; *KohR* 23b(13); b. at end of statement: במפקי שובתא מיד immediately following the Sabbath *Ter* 46b(63); הב ליה מיד give it to him immediately *BM* 9d(3)

Dalm, Worte 23.

— **מן כבר** adv. **previously** (כבר↓; MH מכבר Jast 609) *BM* 10c(51)

— **מן כלוקבל** adv. **opposite, apart** (כלוקבל↓;

3:24; 4:39; 5:8; 33:13; חד מלעיל וחד מלרע one above and one below *RH* 58a(53); *BB* 15c(31); מלעיל לרע *AZ* 45a(27); **2. at the top:** איח בני נש מקשין על גרבא מלעיל some people bang on the (wine) barrel on top *BB* 15c(15); סימפון כחיב מלעיל וסימפון מחיק מלרע an *s.*-document written at the top and erased at the bottom *ib.* 17c(31); *Pea* 19a(40); *BQ* 5a(21); **3. having stress closer to the beginning of the word:** ה׳ בטע׳ מלעל וחריי ויאסף מלרע (the word) ויאסף is penultimate in five cases [Gen 25:8; ib. 35; 29; 49:33; Dt 32:50] and ultimate in two cases [Num 11:30; Jud 20:11] *MPDam* Gen 25:17; *ib.* 29:9; *MMDam* Lev 15:28

On mng. 3, v. Yeivin, Intr 102+, where the other specialized mngs. of this term are discussed.

— **מלקדמין, מן לקדמין** adv. **from the beginning** (↓√קדם; cf. Sy מֶן לוקדָם LS 647, CPA מן קודם LSp 174) **1. from the beginning:** מלקדמין *TN* Gen 1:1 [H בראשית]; *ib.* 3:24; Dt 33:27; ומלקדמין חריין *BR* 8:1; מן לקדמין *TN* Gen 2:8; *ib.* Dt 2:10; 12; 20; **2. from the east:** *ib.* Gen 13:11

— **מלרע, מן לרע** adv. **below, at the bottom, ultimate stress** (↓לרע) **1. below:** *TN* Gen 49:25; *ib.* Ex 20:4; 27:5; 28:27; 38:4; Dt 3:24; 4:18; 5:8; 33:13; add. exx., ↓ מן לעיל mng. 1; **2. at the bottom:** ↓מן לעיל mng. 2; **3. having stress at end of the word:** ↓מן לעיל mng. 3

—**מן עבר ל-** beyond ↓עבר n., mng. 2

—**מעילווי, מֶן עֲלָוֵי, מן עילווי** prep. **from on top of, from above** (↓עילווי; SA מן על ST Gen 8:13) a. w/o suf.: *TN* Gen 18:3 [H מעל]; *ib.* Num 25:11; Dt 25:9; מֶן עֲלָוֵי *FPT* Gen 4:14[02]; b. w. suf.: איזל מעילווי go away from me *FTP* Ex 10:28; מן עלויה *TN* Gen 38:14 [H מעלייה]; מעילוויכון *ib.* Lev 26:13; מעילוויהון *ib.* Num 20:21

This word occurs only in Targumic texts. The only ex. in PT (ושרח סיניה מעילוי ריגליה דימינא she untied his shoe from his right foot *MQ* 82a(39)) is in a quotation from a *ḥaliṣa*-document.

— **מן קדמיי** adv. **previously** (↓קדמיי; Sy מֶן קדמָיְתָא LS 647) *VRQ* 396:1; *ib.* 2

— **מן קודם** conj. **before, since** (↓√קדם, מן קודם prep.) **1. before:** מן קדם דאיתגלי עלוי יקר שכינתיה before the Divine Presence was revealed to him

CPA מן לקובלא LSp 173, SA מקבל ST Num 2:2) מן *TN* Num 2:2 [H מנגד]; *ib.* Dt 32:49; מן כל קבל כל קבלה *ib.* 52

— **מן כלוקבל** prep. **opposite** (↓כלקובל) a. w/o suf.: מן כל קבל קדליה *TN* Lev 5:8 [H ממול ערפו]; *ib.* Ex 28:27; Lev 8:9; b. w. suf.: מן כל קבלי *ib.* Num 22:32 [H לנגדי]; Gen 33:12

— **מלבר, מן לבר** adv. **outside** (↓בר, לבר; CPA מן לבר LSp 31, SA מלבר ST Gen 6:14) a. alone: אוקימן שביין מלבר they put the captors outside *Ket* 26c(61); b. ≠ ↓מן לגיו: איח בני נש מקשין על גרבא מלבר ואינון ידעין מה איח בה מלגיו some people rap a (wine) cask on the outside, and they know what is inside of it *Giṭ* 45b(20); *ŠR* 19a(34); מן לברה *TN* Dt 32:25; מלגוא ומן לבר inside and out *TN* Gen 6:14 [H ומחוץ]; *ib.* Ex 37:2; פלגון מן לגיו ופלגון מן לבר *MQ* 82a(33); *BB* 17c(16); *VRK* 251:1

— **מלג(י)ו, מן לג(י)ו** adv. **inside, from inside** (↓גו, לגו; CPA מן לגו LSp 35, SA מלגו ST Gen 6:14) מן לגו *TN* Ex 37:2 [H מביח]; *ib.* 39:19; Lev 14:41; את מפני מלגיו ואנא שחי מלבר you will empty (the wine jug) from inside, and I will drink from outside *VRK* 251:1; פלגון מן לגיו ופלגון מן לבר some inside and some outside *MQ* 82a(33); אהן מלגיו ואהן מלבר *BB* 17c(16); *Giṭ* 45b(21) // *BB* 15c(15); וקרב חלמידיה ומעיל ליה מלגב he brought his student near and placed him inside *BR* 307:2; *PRK* 6:4 // *ŠR* 22c(22); *ib.* 19a(35); *EchRB* 91:21

— **מלוות, מן לוות** prep. **from** (Fr. de chez; ↓לווח; CPA מן לות LSp 102, SA מלות ST Gen 13:11) a. w/o suf.: *TN* Gen 17:27 [H מאח]; *ib.* 44:18; Ex 8:8 [H מעם]; 29:28; Lev 25:15; Num 18:28; Dt 2:8; 23:16; b. w. suf.: מן לווחי *ib.* Gen 31:31 [H מעמי]; מן לווחך *ib.* Dt 15:13; מן לווחיה *ib.* Gen 42:32; מן לווחכון *ib.* Ex 35:5; מן לווחהון *ib.* Num 18:26

— **מן לחור** prep. **behind** (CPA מן לחורי- LSp 6) מן לחור עקביה דגברא behind the man's heel *Ḥaliṣa* 100:23

— **מלעיל, מן לעיל** adv. **above, at the top, penultimate stress** (↓לעיל; CPA מן לעל LSp 146, SA מלעל ST Gen 49:25) **1. above:** *TN* Gen 6:16 [H מלמעלה]; *ib.* 49:25; Ex 26:14; 39:31; Num 4:6; Dt

FTV Ex 19:18; **2. since:** מקמא [!] דנן חמיי since we see ... *Ket* 25c(43)

Mng. 2 is prob. corrupt, since the word has a TBA form and generally ↓מכיון is used in sentences of this type.

— מן קדם, מן קודם prep. **before, in front of** (↓ קודם, קדמ√; CPA מן קודם LSp 174, SA מקדם ST Gen 3:8) a. w/o suf.: 1) general: היך שביין דערקין מן קודם שלופי חרבה like prisoners who flee before those with drawn swords *FPT* Gen 31:26[05]; *TN* ib. 35:1; *ib.* Ex 8:20; Lev 19:32; Num 20:6; 33:8; Dt 5:5; תותבא מפני מן קדם מרי ביתא the resident turns out the owner of the house *VRG* 387:9; 2) esp. מן קודם ה׳ from God: *FPT* Ex 19:19[06]; *TN* Gen 5:1; *ib.* 41:32; Ex 1:17; 32:30; Lev 16:12; Num 22:8; Dt 14:23; b. w. suf.: מן קרמיי *ib.* 32:22; *BR* 307:4; מן קדמיך *TN* Gen 31:35; הווה סביה קאים ליה מן קודמוי his grandfather would stand up before him *BR* 1242:17; *PRK* 183:8; מן קרמיכון *TN* Num 33:55; מן קדמיהון *ib.* Ex 14:19

This word is common in Targumic texts and occurs occasionally in Midrashic ones. PT, however, employs ↓ מן קומי exclusively, and the two occurrences of מן קדם (*Ber* 2d(24) but *ib.* 23: מן קומי; והוא ערק מן קדמויי *San* 28c(38); but cf. וערק מן קומוי *Šeq* 49b(4)) are corruptions.

— מקומי, מן קומי prep. **before, in the presence of** (↓קומי); a. w/o suf.: אילין דקיימין מן קומי מיתה those who stand up in the presence of the corpse *Bik* 65c(25); *Ber* 2d(23); *ib.* 9a(30); *EchRB* 68:19; טמירין הוינן מן קומי גותאיה we were in hiding from the Goths *BR* 283:5; הוא מבטל דעתיה מקומי דעתיה דר׳ יוחנן he annuls his opinion in the face of that of PN *Giṭ* 44d(32); *Ket* 29b(19); *Ber* 2a(33); *Dem* 23a(4); *Kil* 32b(45); *Giṭ* 50c(32); b. w. suf.: ולא איתכנע מן קומוי he didn't bow down in his presence *Kil* 32b(44) // *Ket* 35a(51); וקמו לון מן קומוי *Bik* 65c(38); מן קומיהון *AZ* 41a(50)

— מן קצת adv. **some, a small amount** (↓ קצץ√; Sy מֶן קצת LS 686) ומין קצת אחוי some of his brothers *FPT* Gen 47:2[04; H ומקצה]; *TN* ib.; מן קצת עמא *ib.* Num 22:41; 23:13

— מן קריב adv. **close up** (↓ קריב) אילין עיניא דהוון חמין מן רחיק כד{י}<ו>ן אפי׳ מן קריב לא חמיין those eyes which used to see from afar, now don't even see from close up *KohR* 30a(32) // *VRVar* 395:6

— מרחיק, מן רחיק adv. **from afar** (↓ רחיק) וקמון להון מצליין מן רחיק they stood praying from afar *FPT* Ex 20:18[05; H מרחק]; *TN* Gen 22:4; *ib.* Ex 24:1; מרחיק *TN* Gen 37:18; חמיתון מן רחיק he saw them from afar *Ter* 46b(60); *KohR* 23b(14); *VRVar* 395:6

— מן שלייה adv. **suddenly** (↓ שלי√; CPA מן שליא LSp 206) קל מן שמייה נפק מן שלייה a voice suddenly went out of heaven *SYAP* 36:51; *ib.* 32:24

— משלם, מן שלם adv. **completely, in full** (↓ שלם√; SA משלם *miššālem* LOT 3/2 43:32, MH מישלם Yalon infra) פוק הב לון אגרון משלם go out and give them their wage in full *BME* 10d(58); חר מן שלם one part in full *TNGl* Gen 14:24; *JMP* 2:33

H. Yalon, Quntresim 2(1938):12+.

— מן שעתה conj. **since** (↓ שעה, מן conj.) מן שעתה דנחת עמכון למצרים since he went down to Egypt with you *FPT* Gen 42:36[05]; *ib.* 39:5; מן שעתא רחמיתני<ה> since you saw him *Ber* 5a(25); *Kil* 32b(38)

— מן תחות adv. **below** (↓ תחות) די במיא מן תחות לארעא *TN* Ex 20:4 [H ואשר בארץ מתחת]

— מן תחות (ל־) prep. **below, under, from beneath** (↓ תחות; CPA מן תחות LSp 220, SA מתחת ST Gen 35:8) **1. below, under:** a. w/o suf.: מן תחות רקיעא *TN* Gen 1:7 [H מתחת]; *ib.* 9; 6:17; 8:2; Ex 17:14; 30:4; Dt 7:24; 25:19; מן תחות ארעא גבורתיה under his mighty arm *ib.* Gen 49:24; Dt 33:27; מן תחות שומיה *Naveh* 70:15; מן תחות ראשך דידך (what is) under your head is yours *BR* 794:1; b. w. suf.: איזיל גרוף מן תותיהן go, rake under them *Pes* 29c(53); **2. from beneath:** מן תחות ניר שעבורהון דמצריי from beneath the yoke of the enslavement of the Egyptians *TN* Ex 6:6; *ib.* 18:10; שבועה נפקת מן תחות כורסי איקרי<ה> דרבון כל עלמא the oath went out from beneath the throne of the *yeqar* of the lord of the entire world *ib.* 17:16

The form מתותי *AZ* 44a(64) is a corruption due to TBA (v. Jast 1659).

מָן, מאן pron. **who** (↓ כל מן; CPA מנו, מן LSp 113, SA מן ST Ex 15:11) *FPT* Gen 32:18[03; voc]; מנו (= מן הוא) *Tan* 64b(8); מני (= מן היא) *Pea* 16d(61);- a. alone: 1) in direct questions: מן את *TN* Gen 27:32; מן ומן אינון אזלין *ib.* Ex 10:8 [H מי ומי ההולכים]; Dt 20:5; מאן שרא לך who permitted

you? *Šab* 6c(11); *Pes* 29c(17); *Šeq* 47b(26); *RH* 57c(20); מאן אינון אילין צופין *Meg* 71d(31); *Giṭ* 45c(29); *BR* 345:5; *ib.* 503:2; *VR* 654:1; *PRK* 190:11; 2) in indirect questions: לא אחודע מן קטיל יתיה *TN* Dt 21:1 [H ולא נודע מי הכהו]; ולא ידעין מאן אמ׳ דא ומאן אמ׳ דא (we) don't know who said this or who said that *Ter* 45c(48); *AZ* 41d(49); *BRL* 80:5; b. after ־ד whose: מן דמן את to whom do you belong (lit. of whose are you)? *BR* 364:3; *ib.* 671:5; 929:4; 1179:1; *TN* Num 16:5; *Ber* 13a(60); *Pea* 15c(59); *Kil* 31a(13); בריה דמאן אנא whose son am I? *EchRB* 48:13

מן #2 pron. **what** (↓כמה/כמן ד־; Sy מָן LS 393, TBA מאן Eps, Gr 29) מאן נפק מביניהון what is the difference between them? *Dem* 22a(56); מאן דניכול something that I can eat *EchR* 49:17; כל מאן דנא שאיל ליה whatever I ask him *San* 20d(5); מן דהוה מותבה whatever he asked *Yev* 6b(26); מאן דאיתכסי what was concealed *FTV* Num 24:15

מנבל n.m. **nasty** (↓√נבל; SA מנבל Ham 526:210) sg. אמה מנבלה a nasty nation *TN* Dt 32:21 [H נבל]

מנגן n.m. **trick, machination** (< μάγγανον Lehnw 342; Sy מַנְגְּנוֹן LS 394) pl. מה דחילין אינון מנגנייה דידך how fearful are your tricks *PRK* 178:1

מנה, det. **מנתה** n.f. **portion** (↓√מני; CPA מנא LSp 114) sg. מנתה הדה *TNGl* Num 11:6 [H המן]

מנה #2, pl. **מניי, מנין** n.m. **a small coin** (↓√מני; בטרוקסימון מן חד כמנא או מן תרין במנא אמ׳ ליה מן תרין במנא דאינון כמישין וזלילין (shall we eat with our meal) endives which are one for a penny or two for a penny? He said: Two for a penny, because they are withered and cheap *EstR* 5a(23) // *ib.* b(7); יהב לי חד מני he gave him a penny *EchRB* 49:15; pl. בתרין מניי *Meg* 74d(50); חמשה מניי בארבעה מניי או בחמש׳ מניי *ŠR* 14c(23); *BBG* 6d(59); בעשרה מנין *VR* 664:1; עשרה מניי *PRK* 144:5; *VR* 691:2; דנצח עומרא דעשרת מניא דילך לעשרת אלפא דקנתיריא דכספא דילי your *ʿomer* of ten pennies defeated my 10,000 silver talents *ib.* 664:2; 665:1; 666:2 // מניכון *PRK* 144:6; על ידי מניי סלקת פרגמטיא the deal was completed because of my pennies *Ket* 33d(57)

Lieb, Yalon Vol 181; id., DevR 126, note 2; id., VR 879.

מנהג n.m. **custom** (↓√נהג; H מנהג HAL 567) sg. ליכא מנהג there isn't a custom here *Šab* 16c(56); עביד במינהגך do according to your custom *Ber* 5c(48); *ib.* 52; 6a(22); *Yom* 44a(64); *EchR* 131:5; לית אנא ידע מה הוא מנהגכון I don't know what your custom is *BR* 1291:13; *Bik* 65c(48)

מנהומי n.f. **roaring** (↓√נהם) sg. *MPs* 455:7 [expl. ויגער Ps 106:9, w. ref. to Is 5:30]

Sok, Archive 2(1974):75.

מְנְחָה, det. **מנחתה**, pl. **מנחן, מנחוון** n.f. **gift offering, afternoon prayer, afternoon** (SA מנחה Ham 504:68) **1. gift offering:** sg. *FPT* Num 28:26[06; voc]; *TN* Lev 2:1 [H id.]; *ib.* 14:10; Num 15:9; 28:26; מנחתה *ib.* 8:8; מנחתהון *ib.* 6:15; pl. מנחוון *ib.* Ex 30:9; Lev 23:37; מנחתכון *ib.* Num 29:39; **2. afternoon prayer** [MH id. Jast 799]: sg. <את יהב>(V) לי גולתי דנצלי דמנחתא you will give me my cloak so that I can recite the afternoon prayer *Ber* 7b(50); **3. afternoon:** sg. הכא את עבד מנחה שתי שעות ומחצה here you make the afternoon 2 1/2 hours (before sunset) *Ber* 7b(42); מן מנחתא ולעיל מנהג from the time before the afternoon, it is (only) a custom *Pes* 30d(2) // *Tan* 64c(25)

מנחם n.m. **advocate(?)** (↓√נחם) sg. מנחמה ישוע *Naveh* 77:1

Naveh 118+.

מנטל adj. **exalted, uplifted** (↓√נטל) sg. אדרע מנטלה an uplifted arm *TN* Dt 5:15; *ib.* 26:8; *TNGl* ib. 7:19; ובאדרעך מנטלתה *TN* Ex 32:11; *ib.* Dt 9:29; pl. דמין ומנטלין high and exalted *FPT* ib. 26:19[04]; *TN* ib.; *ib.* 28:1; 33:17; מנטליא *ib.* Ex 15:21

מני (enclitic particle; < μήν; CPA מן #2 LSp 113) דאילו מני דקרא תרנגולא if the rooster hadn't crowed *BR* 335:6

Löw, in MY to BR loc. cit. This word, however, is very uncertain.

מני vb. **to count, appoint, ordain** (↓מנה, מינוי, מנה #2, מניי, מנין; CPA מנא LSp 114, SA מני Ham 538:119+) Pe. **to count:** כד תהוי מני יתהון *TN* Ex 30:12 [H בפקד אתם]; למימני *ib.* Gen 13:16 [H למנות]; Num 23:10; Lev 15:13; 23:15; אנא מנית פרותייה I counted the clouds *BerG* 5a(42); הכא את מני לחורייה וכא את מני לקומיה here you count backwards, and there you count forwards *Švi*

37c(38); *MŠ* 55b(46) // *BR* 785:2 // *EchR* 54:12
Pa. **1. to appoint, put in charge:** חמי דמנייה יתך רב ושליט behold, I have appointed you master and ruler *TN* Gen 41:41; *ib.* Ex 7:1; וימנון *ib.* Dt 20:9; למנייה *ib.* Ex 32:10; Num 14:12; בעא ממנייא עליהון פרנסין he wanted to appoint community leaders over them *Šeq* 48d(47); *San* 19d(49); *BB* 15a(64); pass.part. דהוה ממני על פלטין דידיה who was put in charge of his palace *FPT* Gen 44:1[04]; ורבה דהוה ממני the appointed chief *TN* Num 2:7 [H נשיא]; *ib.* 10:14; מלאכה רבה ד<מ>מני על חסדא וחנה the great angel who is appointed over grace and loveliness *AmGen* 6a:9; pl. ממניין *TN* Num 7:2; **2. to ordain:** ומניתיה חכים he ordained him as a *ḥacham Ter* 48b(27) // *Šab* 4d(19); *Bik* 65c(58); *Meg* 75b(44); *Er* 25b(5); *San* 29a(37)[!]; ר' הוה ממני תרין מינויין Rabbi used to make two ordinations *Tan* 68a(22); ר' יהושע בן לוי מני לכל תלמידוי PN ordained all of his students *Ḥag* 76c(63) // *Ned* 42b(12); *Bik* 65d(10)
Itpe. **to be counted:** יתמנון *TN* Gen 16:10 [H יספר]; למתמניה עם אמרי פסחה to be counted with the paschal lambs *FPT* Ex 12:4[23]; ויהוון עולמוי מתמניין עם עולימיהון דבני ישׂ' his young men will be counted with the young men of the Israelites *ib.* Dt 33:6[26]
Itpa. **1. to be appointed:** איתמניתון לאומה *TN* Dt 27:9 [H נהיית לעם]; איתמני אנגרבטיס (PN) was appointed as a forced labor boss *PRK* 196:13; *VR* 606:5; **2. to be ordained:** כהנא איתמני קדמיי מן ר' יעקב בר אחא PN was ordained before PN$_2$ *RH* 58b(6) // *San* 18c(36); לא קביל עלוי מתמניה he didn't agree to be ordained *Bik* 65d(16); *Tan* 68a(30); *MQ* 81c(61); אילין דמיתמניי בכסף those who are ordained for money *Bik* 65d(3); *ib.* 6; 9

2# מני vb. **to arrange oneself(?)** Pe. נמני לקבליהון let us arrange ourselves opposite them *FPT* Ex 15:3[17]

מניח adj. **deceased** (↓ √נוח; Sy מְנָחָא LS 420) sg. יעקב כהנא מני{י}חא the late PN *JMP* 16:16; מנחייא[!] *ib.* 7

מניי n.m. **expert** (↓√מני) sg. צריך מנייה רממנ[י] an appointed expert is required *PalLaws* 28:33; אוף מעשר בהמה מתחמי למנויה tithing of cattle is also shown to the expert *PalLaws* 29:7

מִנְיָין n.m. **count, number, quorum** (↓√מני; CPA מנין LSp 114, SA מנין Ham 560:103) מִנְיָינָא *FPT* Gen 31:38[03];- **1. count, number:** sg. *TN* Ex 16:16 [H מספר]; *ib.* Lev 25:16; Num 9:20; גיברין במניין a people strong in number *ib.* Dt 33:6; עם במניין *ib.* 28:62 [H מתי מספר]; דלא מניין without number *EchR* 129:6 // *KohR* 4a(11); pl. מנייניה *TN* Ex 38:26 [H הפקודים]; מנייניכון *ib.* Num 14:29; **2. quorum:** sg. אנא הוינא ממיניינא I was a member of the quorum *Giṭ* 47b(34) [w. ref. to Mib. 5:6: רבי הושיב בית דין ונמנו]; ולי נא ידע אין סלקית ממיניינא אין לא I don't know if I was considered part of the quorum or not *San* 18c(6); *ib.* 9

מניך n.m. **necklace** (< μανιάκης Lehnw 343) sg. מניכא דדהבא *TN* Gen 41:42 [H רביד]

מנן adv. **from where** (< מן אן; ↓הן) מנן את אתיה ולאן את אזלה from where are you coming, and where are you going? *TN* Gen 16:8; הדא מנן לך from where do you know this? *MQ* 83c(15); מנן שמע ר' הרא מילתא from where did the master hear that statement? *Dem* 22b(5); *Yev* 6a(39); *EchR* 73:13; מנן אילין מילייא from where are these words? *Šab* 7b(63); *Ket* 28b(17); מנן תיתי ליה from where does (the proof) come to him? *Šab* 9d(11); *BQ* 5d(31); *BM* 9a(28); *San* 18a(20)
Occasionally, the TBA form מנא (Jast 796) is found in the texts (e.g. *Pea* 20d(56); *Šeq* 49b(23); *KohR* 15d(22)).

מנע (a/a) vb. **to diminish, withhold** (SA מנע ST Gen 22:12; cf. Sy מנע LS 395) Pe. **1. to diminish:** תמנעון *TN* Ex 5:8 [H תגרעו]; *ib.* 19; Dt 4:2; 13:1; ימנע *ib.* Ex 21:10; הלווי קדמייתא לא תמנע oh that you shouldn't diminish the first (tax receipt) *BR* 473:6; **2. to withhold, hold back:** a. general: מנע מני *FPT* Gen 39:9[05; H חשך]; *TN* Num 11:28; *ib.* 24:11; מנעת *ib.* Gen 22:12; מנעת חסדה מן אחוך you withheld grace from your brother *BR* 954:8 // *ib.* 907:9; מי רחיל מינכון הוינא מנע אולפניה דרחמנא out of fear of you would I have withheld the teaching of the Merciful One? *Hor* 47a(46) // *San* 20a(7); *Ber* 5c(12); *Dem* 22a(15); b. w. גרם, נפש: מנע גרמך מן קדמיי *TN* Dt 9:14 [H הרף ממני]; *TNGl* Gen 3:15; והוו מנעין גרמיהון ולא סלק{י}<ו>ן למצליא they restrained themselves and didn't go to pray *EchRB* 152:17; למנע נפשיה למרחמה to restrain himself from having mercy *Der* 54:73
Itpe. **1. to cease, omit:** אִתְמְנַע *FPT* Gen 8:2[02]; *TN* ib. 18:11 [H חדל]; *ib.* 8:2; 41:49; Ex 9:33; Num 9:13; *ib.* 27:4; Dt 23:23; **2. to be diminished:** ויתמנע מן עלויה *ib.* Lev 27:18 [H ונגרע מערכך]; **3. to**

be prevented: נתמנע *ib.* Num 9:7 [H נגרע]; **4. to refrain:** ותתמנע מלמפרק עמיה you refrain from unloading with him *ib.* Ex 23:5 [H וחדלת]; לא מתמנעין רבנן דרשין בין הא לחית the Rabbis don't refrain from interchanging *he* and *ḥet* in a homiletical interpretation *Šab* 9b(64) // *Pea* 20b(46) // *MŠ* 56a(36); *Qid* 64b(17)

מנעל n.m. **shoe** (↓נעל; H מנעל HAL 570) pl. דמנעלין ברגלוי בר נש one who has shoes on his feet is a human being *KohR* 26d(17)

מנקי, det. **מנקיתה** n.f. **sacrificial bowl** (BH מנקית HAL 570, CPA מ[נקי]תה Ex 38:12, Sy מְנַקִּיתָא LS 395) pl. מנקיתה *TN* Num 4:7 [H המנקיות]; *ib.* Ex 25:29[!]; 37:16

מְנָרָה, det. **מְנָרְתָה** n.f. **lamp-stand, candelabrum** (CPA מנרא LSp 121, SA מנארה Ham 502:17) sg. מְנָרְתָא *FPT* Ex 40:24[04; H המנרה]; *ib.* 32; 31:8; 39:37; Lev 24:4; Num 8:2; אקימת מנרתא you have set up the lamp-stand *ŠR* 19d(22) [expl. צפה הצפית Is 21:5]; סדר מנרתה אית אתרין דקראיין למנרתה צפיתה he set up the lamp-stand. There are places where they call the lamp-stand צפי *BR* 699:3 [expl. Is ib.]; *Yom* 41a(19) [expl. נברשת Mib. 3:10]; *Beṣ* 61c(40); *MQ* 81d(56)
Brand, Ceramics 296+.

מנשופי n.f. **blowing** (of wind; ↓ √נשף) sg. *MPs* 455:6 [expl. ויגער Ps 106:9, w. ref. to Ex 15:10]
Sok, Archive 2(1974):75.

מס, pl. **מיסין** n.m. **tax** (MH מעלי מסים Jast 803) pl. מסקי מיסין tributaries *FT* Gen 49:15; *TN* ib.; *ib.* Dt 20:11

מסאב adj. **unclean, impure** (↓ √סאב pa., pass.part.; CPA מסאב LSp 130, SA מסב ST Lev 5:2) a. as adj.: m.sg. *TN* Lev 5:2 [H טמא]; *ib.* 11:4; 14:40; 27:11; Num 9:10; 19:21; Dt 14:19; *BR* 714:7; עופא מסאבא an unclean bird *TN* Gen 15:11; *VR* 507:2; f. מסאבה *TN* Lev 11:6; *ib.* Num 12:12; מילה מסאבה *ib.* Lev 5:2; ארעא מסאבתא the unclean land (i.e. outside of Eretz Israel) *Kil* 32c(31) // *Ket* 35b(34); m.pl. אנון מסאבין *TN* Lev 11:8; *ib.* Num 9:6; Dt 14:7; b. as noun: sg. מסאבה *ib.* Lev 5:12 [H הטמא]; 13:45; Num 19:19; pl. במסאבין *ib.* Lev 24:12; Num 15:34

מסאבו n.f. **uncleanness** (↓ √סאב; CPA מסאבו LSp 130, SA מסכה Ham 476:44) sg. כמסאבו *TN* Dt 26:14 [H בטמא]

מסב n.m. **one who reclines** (< MH מסב; ↓ √סבב) pl. מה אלין מסבין יתבין בשלותהון are those reclining people sitting comfortably? *EchRB* 142:15; *EchR* ib.

מסגי adj. **many** (↓ √סגי) sg. לאומה רבה ותקיפה ומסגייה *TN* Dt 9:14 [H לגוי עצום ורב]; *ib.* 26:5; Gen 26:14; pl. מסגיין *ib.* Num 13:18 [H רב; ≠ קלילין]; 23:10

מסגר n.m. **enclosure(?)** (↓ √סגר; MH מסגר Jast 804) sg. *BQ* 5b(63) // *ib.* 4d(61); מיסגר *ib.G*

מסדרה, det. **מסדרתה** n.f. **Inferno(?)** (↓ √סדר, סדרה) sg. אתם ניצולין מן מסדרתא you are saved from the inferno *VR* 733:3
Margulies ad loc.

מסוירוס n. **missorium(?), a type of vessel** (< Lat. *missorium*, μινσόριον Sophocles, Du Cange s.v.) sg. (מי סורס : text ;Riš(מסוירוס מליי they fill a vessel (with wine) *Ned* 38d(4)
Lieb, TK 3:284, n. 10.

מסוסטל n.m. (unclear) sg. חמניא מסוסטלא eight ... *Švu* 34d(30) // ח‹{ע}›ומני מססטולא *Ned* 37d(42)

מסוסלה ↓ √סבס

מסוקי, det. **מסוקיתה**, pl. **מסוקיין** n.f. **ascent** (↓ √סלק; CPA מסוקי LSp 137, SA מסוקי ST Num 34:4(Var)) sg. ולא הוות מחותיתה כמסוקיתה מסוקיתה ציבח{ר}‹ד› ציבח{ר}‹ד› ומחותיתה כולא ‹כ›חרא its decline was not like its ascent. Its ascent was gradual, while its descent was all at once *EchR* 96:15 // *EchRB* ib.[!]; pl. מסוקין *VRQ* 393:4 // *KohR* 30a(17)[!]
Sok, Archive 2(1974):76.

מסורקה דידה n. **metacarpus** (Sy מְסוּרקָא דִידָא LS 501; PSm 2751) sg. ולא יקרב מסורקא דידה לרגליה he should not bring his *metacarpus* to her leg *Ḥaliṣa* 100:28
Eps, Tarbiz 1/3(1931):100, note.

מסטובי, det. **מסטוביתה** n.f. **bench** (Sy מצטפתא BB 1139, Ar مَصْطَبَة) sg. חר‹א› מסטוב{א}‹י› *BB* 13b(42); מסטוביתה להה[!]וא *ŠR* 35c(14); *ib.* 15;

"poverty" [ref. to Dt ib.] *ŠR* 7b(21); *ib.* 22; יאיה היא מסכינותא לברתיה דיעקב poverty is becoming to the "daughter of Jacob" *VR* 824:8 // *ib.* 281:1 // *PRK* 241:13 // *ŠR* 7d(6); ותריי מצעי במסכנותא the two middle ones (i.e. two occurrences of ריש in the Bible) have the meaning of "poverty" *MMDam* Dt 1:21 [from √רוש, not √ירש]

מסכן, det. **מסכינה**, pl. **מסכינין** adj., n. **poor, poor person** (< Akk *muškēnu* Kaufman, Influences 74; ↓√מסכן; CPA מסכין LSp 114, SA מסכין Ham 447:109) a. as adj.: m.sg. *TN* Lev 14:21 [H דל]; *ib.* 27:8; אי הוה קדמייא מיסכן if the first person was poor *Yev* 5d(13); *Švu* 37d(24) [≠ ↓עתיר]; *TN* Ex 30:15; *BM* 8c(6); *ib.* 9d(3); *PRK* 287:11; b. as noun: sg. חד מסכן *Pea* 21b(18); *San* 23c(35); *AZ* 41a(41); *BR* 300:6; *VR* 794:1; *KohR* 28b(21); גבר מסכן a poor man *TN* Dt 24:12; *VR* 859:3; *BM* 8c(6); אחוך מסכינה *TN* Dt 15:9; *ib.* 24:14; pl. מסכינין *ib.* 15:7; Ex 23:11; Lev 19:10; Dt 26:12; תרין צריפין דמיסכינין two huts of poor people *Pea* 21b(9); *ib.* 17; ייכלוניה מיסכינייא let the poor people eat it *Ḥag* 77d(44); *PRK* 30:11; *ib.* 161:8; מעשר מסכינין the tithe of the poor *Pea* 21a(41) [= MH מעשר עני] // *Soṭ* 19a(33); *TN* Dt 14:28; *ib.* 26:12

2# מסכן adj. **critically ill** (↓√סכן pa., pass.part.; MH מסוכן Jast 804) sg. אלישע רבך מסכן Elisha, your teacher, is critically ill *RuRG* 170:139

מסכן vb. **to become poor** (denom. < ↓מסכן; CPA מסכן Duensing 158, Black, Hor 61) Quad.Ref. יתמסכן *TN* Lev 25:25 [H ימוך]; *ib.* 35; 39; 47; דהוא מתמסכן וח{ו}זר למה דהוה he becomes poor, and returns to his previous state *BR* 528:7

מסלסל n.m. **comb** (in "Arabian" dialect) sg. מסלסלה *EchR* 78:12; *EchRB* ib.

מסמר n.m. **nail, peg** (↓√2#סמר; CPA מסמר LSp 137) sg. *Ḥag* 78d(27); *VR* 507:6 // *KohR* 15c(14)[!]; הא קביעה גבך במסמרא it is fixed in you with a nail *Pes* 32b(20) // *Yev* 2d(39) // *ib.* 13c(7); ההוא מסמרא *VR* 507:6 // *KohR* 15c(15); pl. מסמריה דנוּוליה pegs of the looms *BB* 13b(60)

מסן n.m. **shoe** (CPA מסן LSp 130, SA מסן Ham 521:89+) sg. *TN* Gen 14:23 [H נעל]; חד מסן *EchR* 67:18; מסנא דמטרונא the shoe of a Roman lady *BR* 389:3 // *ib.* 553:7; למלבש מסאנא to put on a

pl. מיסטובייתה דסדרא the benches of the study hall *BR* 1241:9 // מסטובייתה *Beṣ* 60c(50)
Fr, AF 21.

מסטיכי n.f. **gum** (< μαστίχη Lehnw 346; Sy מסטיכי PSm 2179) sg. מס{ת}<ט>יכי *BR* 1136:1 [expl. לוט Gen 43:11]
Löw, Pfl 70; id., Flora 1:197.

מסי n. (unclear) למסי דליבא   of the heart *EchR* 56:22 [expl. למס Lam 1:1]

2# מסי n.m. (unclear) דהוו מאסיין מחתין על אפוי because there were   placed on his face *EchR* 119:1; דהוו מסיין על חפוי *EchRB* ib.

מסי vb. **to melt, flow** (CPA מסא LSp 114, SA מסי Ham 520:70) Pe. **to melt away:** מסיא *TN* Num 5:21 [H נפלת]; יימסי *ib.* Dt 20:8 [H ימס]; ימסון *ib.* Lev 26:39; Dt 32:1 וליבי וכולייתי לגו מני מסיי *SYAP* 32:35
Af. **to cause to melt:** אמסון ית לבבינן *TN* Dt 1:28 [H המסו]; לממסיה *ib.* Num 5:22; אמסי *TNGl* Gen 7:21
Itpe. **to melt away:** אתמסי לבהון *TN* Ex 15:15; תתמסי *ib.* Num 5:27; יתמסון *ib.* Lev 26:39

מסיס n.m. **stomach of a ruminant** (< *ὄμασος, Lat. *omasum* Lehnw 230) sg. מסיסא *VR* 64:9 [after ↓וושט and ↓איסטומך] // המססא *KohR* 21a(10) [after ↓וושט]; על ידי דלית מסיסה טחין since the stomach does not grind (the food) *KohR* 30a(12) [expl. ובטלו הטחנות Eccl 12:3]

מסיק n.m. **oppressor** (< מציקין [↓√צוק af.]; CPA סוק af. LSp 134, MH מסיקין MBQK 10:5, מציקין Eps infra) pl. מסיקייה *TN* Dt 28:42 [H צלצל]; *FTV* ib.
Eps, MNM 435.

מסכה, det. **מסכתה** n.f. **molten image, tractate** (↓√נסך; BH מסכה HAL 572) **1. molten image:** *TN* Dt 9:12 [H id.]; *ib.* 16; **2. tractate:** sg. דראשה דמסכתא(text : רסמכתא) of the beginning of the tractate *Er* 23b(30) [in a scribal note]

מסכינו, det. **מסכינותה** n.f. **poverty** (↓מסכן; CPA מסכינו LSp 114, SA מסכינו Ham 516:411) sg. לחמא ענייא דמסכינו poor bread of poverty *TNGl* Dt 16:3; במסכנות *TN* ib. 8:9; לארעא טבתא דאתקריאת מסכנותא to a good land which is called

shoe *EchRB* 67:20; הוה שלח מסאניה he took off his shoe *Tan* 67a(43); *TN* Ex 3:5; דלא יחוט ליה מסאניה he shouldn't sew his shoe *Kil* 32d(8); *ib.* 10; ורפס במסאניה he stamped with his shoe *FTV* Gen 44:19; pl. במסנ‹י›א *ŠR* 35d(29); והבון מסנאיי ברגליי put my shoes on my feet *Ket* 35a(16) // *Kil* 32b(9)[!]; מסניכון *TN* Ex 12:11; *ib.* Dt 29:4

מסנה, det. **מסנתה** n.f. **sieve, basket** (Sy מְסַנְתָא, pl. מְסַנֵא LS 483) sg. חדא מסאנא דתאנים a basket of figs *Dem* 21d(52); ההיא מסנתא *ib.* 54

מסס n.m. **cattle prod** (Sy מְסָסָא LS 396) sg. הדין מסאסא *PRK* 339:4 [expl. מלמד Is 48:18] // מססא *VRAr* 675:7 // מסוסא *KohR* 3b(18)

מספילה, det. **מספילתה** n.f. **medlar** (< μεσπίλον Löw, infra) pl. (מרפייחה : L; V)כגון אילין מספ{י}‹ל›חה *Mas* 48d(60) [expl. הלבנים Mib. 1:3]
Löw, Flora 3:246.

מסק n.m. **elevation** (↓ √סלק; Sy מַסקָא LS 477) sg. ולא תסקון במסקא you should not go up on an elevation *TNGl* Ex 20:26

מסקור n.m. **looking askance, with envy** (↓√סקר; cf. Sy סקר to look askance LS 495) sg. וכל עיין וכל מסקור every (evil) eye and every envious glance *Am* 19:4

מסקי, det. **מסקיתה** n.f. **ascent** (↓ √סלק, מסק, מסוקי) pl. מסקייתה דעקרבין the Ascents of the Scorpions *TN* Num 34:4 [H מעלה עקרבים]; *FTV* ib.[!]

מסר (a/o) vb. **to hand over, deliver, transmit** (↓ מסרה; CPA מסר LSp 114, SA מסר Ham 551:330) Pe. **1. to hand over, deliver:** וכל מה דאית ליה מסר בין ידויי he handed over to him all his possessions *FPT* Gen 39:4[05]; *TN* ib. 42:37; Dt 32:30; מסריה *ib.* Gen 15:1; Num 21:34; Dt 3:2; ימסור *ib.* 7:2; 31:5; מן ההיא שעתא מסר ליה תרין תלמידין די יהלכון עימיה גו סכותא from that time on, he handed over to him two students to go with him to the *unctarium Ket* 35a(53) // *Kil* 32b(47) // *BR* 307:5; מסר ביי מסר בייתא לשנאייא he handed over a house. He handed the house (i.e. the Temple) over to the enemies *Tan* 68d(35) [expl. name of priestly order מסרביי]; *Yom* 40d(61); *BM* 11a(44); לא מח‹י›ל ליה עד דמסר ליה שטרא (the debt) is not remitted until he hands over the note to him *Git* 43d(55); נסתיה ומסריה לנמרוד he took him and handed him over to Nimrod *BR* 363:4; pass.part. מסיר בידך it is handed over to you *TN* Gen 16:5; ארבע מפתחן דאינון מסירין ביד רבון כל עלמיא the four keys which are in the possession of the Lord of the Universe *ib.* 30:22; **2. to transmit:** אית הכא בר נש דנמסור ליה is there someone here to whom I can transmit it (i.e. the ineffable name)? *KohR* 11a(14); *ib.* 11; 16; ומסר ליה אלין קרייא ואלין מס{ו}רתא he transmitted to him those biblical verses and those reading traditions *ib.* 11b(23); ז' מנהון שלמ' באוריתה ומסרנן בראשה דספרא דאלה הדברים there are seven cases of the *plene* spelling (i.e. יושב) in the Pentateuch, and we have transmitted them at the beginning of Deuteronomy *MMDam* Dt 4:46
Ben Hayyim, Lesh 22(1951):283+.

מסרה, det. **מסרתה** n.f. **reading tradition** (↓ √מסר) sg. מסרתה מכה ומסרתה מכה *MMDam* Gen 19:4; מסרתה בחדה מלה ומסרתה בחדה מלה *ib.* Num 13:23; ומסר ליה אלין קרייא ואלין מס{ו}רתא he transmitted to him those verses and those reading traditions *KohR* 11b(23)
Shashar 284+.

מסרול n.m. **name of a plant** sg. (ומסרולה: text ומסרו לה) *Ned* 40b(55) [in a list of plants]
Löw, Flora 2:75.

מסרק n.m. **comb** (↓ √סרק; Sy מסרקא LS 501) sg. מסרקה *EchRB* 78:12; מסרוקא *EchR* ib.; מסרקא דפרזלא an iron comb *KohR* 12a(14)

מסרת n.f. **frying pan** (H מַשְׂרֵת HAL 606) sg. מסריתה *TN* Lev 6:14 [H מחבת]; מסרתה *ib.* 2:5; מסרי{י}תה *ib.* 7:9

מסתי (unclear) (משחי : corr.) גבן ואת אחי מסתי you come ... *MQ* 81b(19); *ib.G*

מעבר n.m. **passage** (↓√עבר; CPA מעבר LSp 142) sg. מעבר יבקה *TN* Gen 32:23 [H id.]

מעבר prep. **across** ↓ עבר n., mng. 2

מעברה adj. **pregnant** ↓ √עבר pa., pass.part.

מעברן n.m. **parent** (lit. one who is pregnant; ↓ √עבר pa.) pl. מעברניי *BR* 770:4 [expl. הרים Ps

מעיך n.m. **squeezed one** (BH מעוך HAL 579) sg. *TNGl* Lev 22:24 [H id.]

מְעִיל n.m. **robe** (H מעיל HAL 579) sg. מעילה *TN* Ex 28:31 [H המעיל]; *ib.* 34; 29:5; 39:22; 23; 24; 25; 26; *FPT* ib.[04; voc]

מעין n.m.pl. **insides, intestines, womb** (↓בני מעין; CPA מעין LSp 115, SA מעין Ham 508:189+) **1. insides, intestines:** לגו מעיהון *TN* Gen 41:21 [H אל קרבנה]; במעיך *ib.* Num 5:22; חיוויא בישא שריא במעוי דדין an evil snake is in his intestines *PRK* 194:5; חפריחה עיקר טב למעיה *ḥ* is a good root for the intestines *Švi* 34c(59); *Šeq* 48d(28); רביעין על מעיהון lying on their ventrum *Ber* 7c(32) // *Tan* 66a(61); *BR* 1275:4; **2. womb:** בגו מעייה *TN* Gen 38:27 [H בבטנה]; *ib.* 30:2; Ex 13:2; Num 12:12; Dt 28:4; כהן ינקא דנחית ממעי אימיה like the babe which comes out of its mother's womb *San* 20b(57); אית תחומין במעייה are there boundaries in the womb? *BR* 590:3 // *ib.* 372:5; *VR* 636:2 // *PRK* 155:6 // *ŠR* 32c(29); *BR* 685:3; ועולה דבמעיה the fetus in her womb *AmMont* 4:7

מעין prep. **similar to** (< ↓2# מן עיין; MH מעין Jast 1071) מעין ברכתה דברך יתהון יעקב similar to the blessings which Jacob blessed them *TN* Dt 33:28; *FTV* ib.

מעך (/o) vb. **to lower** (phon. var. of ↓√מאך) Pe. מעוך לי קדליך lower your neck to me *VR* 666:4; מעך ליה קדליה *ib.* 5

מעך #2 vb. (artificial verb) Pe. מעכון *BR* 618:5 [expl. GN מעכה Gen 22:24]

מעל n.m. **coming in, entering** (↓√עלל; CPA מעול LSp 146, SA מעול ST Dt 11:30) a. sg. מעלה ומפקתה her entering and leaving (= marital duties) *FT* Ex 21:10 [H עונתה]; b. pl. only in phrase מעלי שמשה: 1) sunset: *FPT* Ex 22:25[01]; *FTV* Num 25:4; *ib.* Dt 24:13; *FTP* Num 34:8; 2) sunrise: *BM* 12b(25) [expl. Dt ib.]

On mng. b.2, v. D. Boyarin, Teuda 6(1988):67+.

מעלל n.m. **entrance** (↓√עלל) pl. מעלליא דארע־א־ entrances of the land *TN* Gen 42:9 [H ערות]; *ib.* 12

Jast 817, s.v. מעלעלא.

מעלן n.m. **entrance** (↓√עלל; CPA מעלן LSp 146) pl. למעלני אנטוכייה to the entrances of Antioch

121:1, read הורים]; *ib.* 1270:13 [expl. הורי Gen 49:26]

MY ad loc.

מעה, pl. **מָעִין** n.f. **a coin** (1/6 *denarius*; Sy מָעָא LS 397 (H גרה), SA מעין pl. ST Num 18:16(Var; H גרה)) pl. מָאעִין *FPT* Gen 37:28[04]; עשרין מעין הוא סלעא twenty *ma'in* are one *sela TN* Ex 30:13 [H גרה]; *ib.* Lev 27:25; Num 3:47; 18:16; חרין מעין *Švu* 36d(22)

מעוך n.m. **breast covering** (TA מחוך Jast 758) pl. מעוכין *TN* Gen 49:22; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; מעוכייה מן בית חדיהן coverings from their breasts *ib.* Num 31:50 [H כומז]; *FT* ib.

מעון n.m. **dwelling place** (< H מעון HAL 577; SA LOT 3/2 51:2, Sy מְעוֹנָא LS 398) sg. *FPT* Dt 26:15[23; H id.]; דשרי במעונה who resides in his dwelling place *SYAP* 47:7

מעוניי adj. **of Maon** sg. יוסי מעונייה *BR* 950:4; *ib.* 951:4; *San* 20c(63)[!]; pl. בכנישתהון דמעונאי in the synagogue of the people of Maon *BR* 950:4; ההן פיסקולא(text : סיפסלא) דמעוניא the pledge of the people of Maon *Meg* 74a(18)

מעזי n.m. **goat's hair material** (denom. < ↓עז; TA מעזי Jast 814, Sy מעזא hair, fur PSm 2186, Lex) sg. *TN* Ex 25:4 [H עזים]; *ib.* 35:6; 23; 26; דמעזי *ib.* Ex 26:7[!]; 36:14; Num 31:20

Talshir, Fauna 76.

מעזל n.m. **spinner** (↓√עזל) sg. הכמא דמעזלא עזיל על פלכתיה as the spinner spins on his distaff *KohR* 19d(37)

מעזל #2 n.m. **spun wool/spindle** (↓√עזל; cf. Sy מְעזְלָא spindle LS 519, Mal *ma'zla* Berg, Gl 8) sg. הדא איתתא דשרקה מעזלה the woman who paints her spun wool/spindle red *Šab* 10c(5)

Poss. substantivized pass.part.; v. TMW 3:186.

מעזק n.m. **type of jewel** pl. מעזקין *TN* Num 31:50

מעט (unclear) דשיתומהון דרבנן מעט מגף *AZ* 44d(22)

מעטן n.m. **olive vat** (MH √עטן Moreshet, Lex 260; MH מעטן MBMK 5:7) pl. ממעטני זיתיא from olive vats *San* 18d(15) // *MŠ* 56c(11)

Dalm, AuS 4:249.

TN Num 34:8

מעפרה, pl. **מעפרין** n.f. **type of cloak** (Sy מְעַפְרָא LS 539, MH מעפורת MKelK 29:1) pl. מעפרין *KilV* 32d(2) [expl. הדלמטיקיון Mib. 9:7]; מעפר‹י›ן *Šab* 8b(54) [expl. מעטפות Is 3:22]; שמע‹ו›ן דמעפריא Shim'on of the cloaks *Bik* 65d(23) [≠ ↓גולה]
Krauss, TA 1:166, 599, n. 518; Eps, PLA 609.

מעצרה, det. **מעצרתה**, pl. **מעצרין** n.f. **wine-press** (↓ √עצר; CPA מעצרא LSp 151, SA מעצרה Ham 482:85) sg. מעצרתה *TN* Num 15:20; *ib.* Gen 49:12; Num 18:27 [H היקב]; 30; Dt 16:13; 15:14; הוה ליה קופין גו מעצרתא he had boxes in the wine-press *AZ* 44b(46); pl. מעצ{יר}‹רי›כון *TNGl* Dt 11:14
Krauss, TA 2:609, n. 634.

מעקוצי n.f. **sting, bite** (√עקץ Moreshet, Lex 269; cf. Sy עוּקְסָא sting LS 543) sg. *KohR* 17c(24) [// ↓מכותי]
Sok, Archive 2(1974):77.

מערב n.m. **west** (↓מערביי, בני מערבה; CPA מערב LSp 152, SA מערב Ham 479:34) sg. *TN* Dt 33:23; מערבה *ib.* Gen 12:8; Ex 26:22; Num 2:18; 3:23; לא תהלך עימיה ממדנחיה אלא ממערביה don't walk with him (i.e. the leper) on his eastern side, but on his western side *BBE* 13c(19)

מערבב n.m. **one who causes destruction, sadness** (↓√ערבב) pl. מערבביה *PRK* 388:18 [expl. הוללים Ps 75:5] // *VR* 369:6 // *ib.* 445:4

מערביי adj. **western** (↓מערב; Sy מַערְבָיָא LS 546) sg. סיטרה מערביה the western side *TN* Num 35:5 [H פאת ים]; *ib.* Ex 27:12; 38:12; תחומה מערביה the western boundary *TNGl* Num 34:6; *ib.* Dt 11:24; פילי מערביתא the western gate *EchRB* 68:13; pl. (V)רנחתון מערבאי לתמן ואמרון(V) for the westerners (= Palestinians) went there (i.e. to Babylonia) and said *Ber* 8c(53) // מערביא *Or* 63b(42) // מערבייא *RH* 59d(17)

מערה, det. **מערתה**, pl. **מערין** n.f. **cave** (CPA מערא, pl. מערין LSp 151, SA מערה Ham 508:186+) a. general: sg. ושרה במערתא he dwelt in the cave *TN* Gen 19:30; יהודה איש חוצי עבד טמיר במערתא תלתא יומין PN remained hidden in the cave for three days *Švi* 38b(7); *ib.* 9 // *Ned* 42c(33); *ib.* 35; ר' שמעון בן יוחי עבד טמיר במערתא תלת עשר שנין PN remained hidden in the cave for 13 years *Švi* 38d(24); *EchRB* 82:19; *PRK* 297:2; ותיסרי מערתא the cave will stink *Dem* 21d(61); *Tan* 66d(48); *ib.* 50; *AZ* 42c(32); פומא דמערתא the entrance (lit. mouth) of the cave *Švi* 38d(26) // *BR* 941:2 // פילי דמערתא the "gate" of the cave *KohR* 26d(35) // *EstR* 7a(21) // תרע מערתא *PRK* 192:2; *Ḥag* 78a(1); pl. אטמרו אמוריי בגו מעריה the Amorites hid in the caves *TN* Num 21:15; במערייה *TNGl* ib.; b. for burial: sg. מערת חקל כפילה *TN* Gen 50:13 [H מערת שׂדה המכפלה]; *ib.* 23:9; 25:9; 49:29; *PRK* 199:6; c. w. GN: sg. מערת אשקלון *San* 23c(41) // *Ḥag* 77d(55); *San* ib. 48; מער{ב}‹ת› דן *TNGl* Num 34:15; מערת עין גדי *TN* ib.; מערת טלימון *Dem* 22c(33); מערתא דבקע *BR* 941:1 // מערתא רפקע *KohR* 26d(33)

מערוך n.m. **a rolling device for flattening flax** (↓ √ערך; MH מערוך MKelK 15:2) sg. ההן כיתנייא במערוכה משום טוחן that flax worker (who uses a) rolling device (on the Sabbath is guilty) because of grinding *Šab* 10a(44)
Hirschberg, Ha-Ereg 74, n. 3; Krauss, TA 1:538, n. 138.

מערוקי n.f. **fleeing** (↓ √ערק; SA מערוקי ST Lev 26:36) sg. ויערקון מערוקי דחרב they will flee from a sword *TNGl* Lev 26:36
Sok, Archive 2(1974):77.

מערערה, det. **מערערתה** n.f. **the one who was shaken** (↓ √4# ערער) sg. מערערתה *PRK* 294:10 [expl. סערה Is 54:11]

מעשׂר, pl. **מעשׂרין**, **מעשׂרן** n.m. **tithe** (↓√עשׂר; CPA מעסר LSp 150, SA מעסר Ham 545:166) a. general: sg. *TN* Num 18:21; מעשר מסכינייה the tithe of the poor *ib.* Dt 14:28 [= MH מעשׂר עני]; 26:12; *Soṭ* 19a(33); מעשר תניין *TN* Dt 14:23 [= MH מעשׂר שני]; *ib.* 12:17; Lev 10:19; pl. מעשריכון *ib.* Num 18:28; מעשרתכון *ib.* Ex 22:28; b. w. var. vbs.: 1) נתן/יהב: sg. אילוסופה יהב לר' שמעון כר בא מעשר PN gave PN_2 a tithe *Ter* 40c(13); pl. ר' יונה ⌜יהב⌝ מעשרוי *MŠ* 56b(45); 2) נסב: דלא למיסב מעשר in order not to remove a tithe *Švi* 34c(5); *ib.* 4; *MŠ* 56b(47); 3) נפק af.: pl. תפקון מעשרייא you should remove tithes *MŠ* 56c(11) // *San* 18d(14); *KohR* 11a(16); 4) קבע: sg. והוה קבע מעשרא דהכא תמן he fixed the tithe of here according to there *MŠ* 54d(9)

מפה n.f. **napkin** (< Lat. *mappa* < Ph מפה DISO 163;

MH מפה Jast 820) sg. יהב מפה על מנוי he placed a napkin on his clothes *Kil* 32a(42); ‹יהבון› לר׳ אבונא ביעתא ⌜במפה⌝ דאית בה כלאים they gave PN the egg in a napkin which contained *kilayim ib.* 44

מפוקי, pl. **מפוקיין** n.f. **going out** (↓√נפק; CPA מפוקי LSp 127, SA מפוקי ST Dt 16:3(Var), LOT 3/2 226:32) sg. פרגמטיה מפוקית *BR* 627:4 [expl. עבר לסחר Gen 23:16]; pl. לית להון מפ{י}‹ו›קין *KohR* 22d(23)
Sok, Archive 2(1974):77.

מפלה, det. **מפלתה** n.f. **collapse** (↓√נפל; CPA מפולא LSp 126, MH² מפלה Jast 821) pl. מפלתא הוויין תמן there were cave-ins (of roofs) there *Tan* 67a(44)

מפסה n.f. **desecrated woman** (↓ √פסס af., pass.part.) sg. *TN* Lev 21:7 [H חללה]

מפסק n.m. **pause** (↓ √פסק; SA מפסק Ham 513:322) sg. והוה במפסקא he was at a pause *FTP* Gen 38:5 [H בכזיב]
Klein, FPT 2:24, n. 107.

מפק n.m. **going out** (↓ √נפק, מפוקי; SA במפוק שבתה Asatir 7:10) sg. במפקא דשתא at the end of the year *TN* Ex 34:22 [H תקופת השנה]; במפקה *ib.* Lev 27:21 [H בצאתו]; מעלה ומפקה conjugal relations *FT* Ex 21:10 [H ועונתה]; pl. במפקי שובתא Saturday night *Ter* 46b(63); *ib.* c(4)

מפקן n.m. **extremity, excrement** (↓√נפק; CPA מפקן LSp 127) **1. extremity:** pl. מפקנוי *TN* Num 34:12 [H תוצאותיו]; *FTV* ib. 5; *ib.* 8; 9; 12; מפקניהון *TN* ib. 33:2; **2. excrement:** pl. מפקניך *ib.* Dt 23:14 [H צאתך]

מפקנו, cs. **מפקנות** v.n. **exodus** (↓ √ נפק, מפקן) יום מפקנותבון the day of your exodus *TNGl* Dt 16:3 [H צאתך]

מפרנק adj. **pampered** (↓√פרנק; CPA מפנק LSp 159) sg.m. דמפרנק *TN* Dt 28:54 [H הענג]; f. מפרנקתה *ib.* 56; pl. מפרנקתה *ib.* Num 31:50; *TNGl* ib.; *FTV* ib.

מפרס n.m. **lamp** (CPA מפרוס J. Naveh, Atiqot 11(1976):103+) sg. ל⌜מ⌝פרס *Yom* 41a(20) [expl. נברשת Mib. 3:10, corr. from לוספרס]

Sok, Bar Ilan Annual 18/19(1981):219; for the emendation to למפרס, v. Lieb, TK 4:760.

מפשוטי, det. **מפשוטיתה** n.f. **prostrating** (↓√פשט) sg. מפשוטיתא דתעניתא prostrating on fast days *Švi* 33b(58) // *AZ* 43d(16) // מפשיטותה[!] *Suk* 54b(47)
Sok, Archive 2(1974):77.

מפתח n.m. **key** (↓√פתח; CPA מפתח LSp 165) a. general: sg. מפתחא דתיבותא the key of the chest *Pea* 15c(21) // *Qid* 61b(10); *Beṣ* 60d(2); מפתחא יהיב במגדל צבועיה the key is in GN *MSam* 68:3; b. in a metaph. sense: sg. מפתחא דמטרא ומפתחא דפרנסתא ומפתח{י}‹א› דקבריה ומפתחא דעקרתא the key of rain, livelihood, burial, and sterility *TN* Gen 30:22; *FTV* ib.; מופתח *TNGl* ib.; pl. מפתחין *FTP* ib.; *TNGl* ib.

2# מפתח n.m. **seeing person;** euphemistically: **blind person, one who is shut up** (↓ √פתח itpe., mng. 2; Sy פתִיחָא LS 616) **1. seeing person:** sg. חד מפתח *VR* 508:4 [≠ ↓סמי]; **2.** euphemistically: a. blind person: sg. גברא מפתחה *Šab* 3a(41) // *Šeq* 47a(36) // *Qid* 61a(58); b. one who is shut up: ואנו מפתחא where is the one who is shut up? *Hor* 47a(39) // *San* 20a(2)
On mng. 2, v. Lieb, Sinai 5(1940):466; id., YK 22.

מצב n.m. **plant** (↓√נצב; CPA מצב LSp 127) sg. *TN* Num 20:5

מצדה, det. **מצדתה**, pl. **מצדן** n.f. **net** (↓√צוד; CPA מצדא LSp 170) a. general: sg. מצדתא דשיתאי the trapper's net *Šab* 14a(62) // *Beṣ* 62a(3); pl. מצדן *BR* 534:6 [expl. פחים Ps 11:6]; מצדתא הוויין פריס{י}ן the nets were spread out *Beṣ* 62d(54) // *Šab* 7a(3); b. for trapping birds: sg. וחמא חד בר נש פרש מצדתא למצוד צפרין he saw a certain man spreading a net to catch birds *PRK* 192:3 // *KohR* 26d(35)[!] // *EstR* 7a(21)[!] // *Švi* 38d(26)[!]; c. in a fig. sense: sg. בהדא פרס בן לקיש מצדתיה דכהנא with this (question) PN ensnared PN$_2$ *BR* 53:2; *ib.* 3 // *Kil* 27a(57)[!]; d. of metal work: sg. עובד מצדה רנחש net-work of copper *TN* Ex 27:4 [H רשת]; *ib.* 5

מצו, det. **מצותה** n.f. **strife** (↓√נצי; Sy מַצוּתָא LS 442) sg. *TNGl* Gen 13:8 [H מריבה]; *FTP* ib. 7[!]; *TNGl* Dt 19:17; *ib.* 25:1; מי מצותה *ib.* Num 20:13; 24; Dt 6:16; 9:22

מְצְוָה, det. **מצוותה**, pl. **מצוון** n.f. **commandment, meritorious deed, charity** (< H מצוה HAL 588; ↓ מרי מצוה) **1. commandment:** sg. מצוה זעירה דאנש עביר a minor commandment which a person does *TN* Num 12:16; חרא חובה וחרא מצוה one sin and one commandment *Ber* 14b(42) // *Soṭ* 20c(37); *Ber* 4c(57); *ib.* 5c(11); *BR* 673:6; מצוותה הדה *TN* Dt 6:25; *ib.* 19:9; מצוות יבומה the commandment of the levirate marriage *ib.* 25:10; pl. מצוון קלילן easy commandments *FPT* Gen 15:1[08]; *TN* Dt 7:10; מצוותה דאורייתא the commandments of the Torah *ib.* Gen 3:24; Ex 16:4; Lev 22:31; Num 36:13; Dt 13:19; 28:15; מְצְוָתָה *FPT* Dt 27:1[04]; ר׳ שמעון בר אבא מרקרק במצוותא סגין PN was very exacting in (fulfilling) the commandments *Ber* 4b(20); **2. meritorious deed:** pl. תרעה דלא פתיח למצוותה יהא פתיח לאסייה the gate which is not open to good deeds will be open to the doctor *ŠR* 35b(1); טעין מצותיה על כתפיה he carries his meritorious deeds on his shoulders *Soṭ* 20c(36) // *Ber* 14b(41) [expl. פרוש שכמי *ib.*]; עובדא הוה <ב>איתא חרא דהוות רחמה מצוותא ובעלה שנא מצוותא it happened that a certain woman loved (to do) good deeds, and her husband hated good deeds *AZ* 41a(40) // *Ter* 45c(50); **3. charity:** a. general: pl. דמיצוותון תרידן בכל אתר whose charitable deeds are found everywhere *Naveh* 32:7; אילין שיתי דינריא בגוא מצואתא those six dinars are part of the charity *VR* 799:2; הב לן מצותה give us alms *EstR* 5a(26); b. w. √עבר to be charitable, give alms: sg. ראנה שמיע ההוא עביר מצוה I heard that that person is charitable *BRV*[60] 154:4; *PRK* 161:8; pl. כל מן דעבד מצותה בהדן אתרה קדישה anyone who is charitable in this holy place *Naveh* 26:1; *ib.* 2; חד הוה עביר מצוו{י}ן סגין one was very charitable *VR* 856:5; *ib.* 857:1; 806:1; *Der* 50:38; c. w. √פלג pa. to distribute alms: sg. ר׳ חיננא בר פפא הוה מפליג מצוה בליליא PN distributed alms at night *Šeq* 49b(2) // *Pea* 21b(22)[!]; כל עמא יפלגון מצוה let everyone distribute alms *VR* 807:2; pl. אין בעי הוא מפלג מצוון if he wants, he distributes alms *BR* 757:1

On mng. 3, v. Dalm, Worte 372; Lieb, JBL 65(1946):71; Nöld, NB 36.

מְצוּלָה, det. **מצולתה** n.f. **depth** (BH מצולה HAL 589) pl. רימא רבא [!] במְצוּלְיָה *FPT* Ex 15:5[17; H במצולות]; *FTP* ib.; *TN* ib.; במצולתא *FTV* ib.

מצי vb. **to wring out, be settled** (SA מצי ST Lev 1:15) Pa. **to wring out:** ימצה *TN* Lev 5:9 [H id.]; *ib.* 1:15; *FTV* ib.; מצ{י}<ו>ן *TNGl* ib. 9:13 Itpa. **to be settled, decided:** : text) ובסופה אתמציית ליה (את מציית finally he decided it (i.e. the law) *Tan* 64a(42)

On itpa., v. Rabb, ST 290; Lieb, TK 1:368, n. 64.

מצי #2 vb. **to be able** (Sy מצָא LS 399) in impersonal phrase מצי part. it is possible: הא כל אילין מילייא לא מצי תנייה וכא מצי תנייה in all those matters the condition is impossible; but here the condition is possible *Naz* 57a(21); *Dem* 26b(57); *Kil* 29d(34); *MŠ* 55b(16)[!]

מציאה, pl. **מציאן** n.f. **lost object** (< MH מציאה Jast 826) sg. עבר גרמיה מחזר מציאן he pretended to return lost objects *BM* 8c(57); *ib.* 58

מצייתה, det. **מצייתתה** n.f. (unclear) sg. ומצייתתה כחיויה *BR* 195:1 [expl. PN חוה]

מציעו, det. **מציעותה** n.f. **middle** (↓ √מצע) sg. במציעות מיא *TN* Gen 1:6 [H בתוך]; *FTP* Ex 14:16; *ib.* 22; 27; במציעות גנתה in the middle of the garden *TN* Gen 3:3; בגו מציעות גנתה *ib.* 2:9; ג׳ מכה וג׳ מכה ומציעותה והוא three on this side, three on that side, and והוא is the middle one *MMDam* Gen 49:20

מציעיי adj. **middle, central** (↓√מצע; CPA מציעיא det. Ex 26:28) a. as adj.: sg. תרעא מציעיא דבי מדרשא the middle gate of the academy *Ber* 11c(55); תרעא מציעיא דבנישתא עתיקתא דסרוגנין the middle gate of the old synagogue of GN *Kil* 32c(39) // *Ket* 35b(42) // *VR* 511:3 // *KohR* 15c(36); מציעייה *TN* Ex 26:28 [H תיכון]; *ib.* 36:33[!]; b. as noun: sg. מציעאה מלי the middle (word is spelled) *plene MMDam* Num 13:33

מצמח n.m. **shining** (↓√צמח; QA מ<צ>מח(?) TgJob 36:4) sg. מצימחיה דיומא break of day *VR* 554:5; *ib.* 555:1

Sok, Job Targum 164.

מצנפה, det. **מְצְנַפְתָה**, pl. **מצנפן** n.f. **priest's turban** (↓ צנפה; SA מצנפה ST Ex 28:37, Sy מצַנפְּתָא LS 633) sg. *FPT* Ex 39:31[04; H המצנפת; voc]; *TN* ib. 28:37; *ib.* 29:6; 39:28; Lev 8:9; pl. מצנפן *ib.* Ex 28:4; 39; Lev 16:4; Num 15:39

מצע, det. **מיצעה** n.m. **middle** (↓ √מצע; CPA

The no. of exx. of מקדש — as opposed to בית מקדש — is very small. This may indicate that the former is a corruption of the latter.

מקור n.m. **beak** (↓ √נקר; Sy מְקוּרָא LS 448) sg. הרן קורא מצרייה רמקורה(text: דמוקדה) אריך ויהב מקורה ואפקיה that Egyptian *q.*-bird whose beak is long. And it put its beak (in the lion's mouth) and took it out *BR* 712:3

2# מקר, מקור n.m. **cistern, aqueduct** (< H מקור HAL 593; Sy מְקוּרָא, מקרא דמיא LS 656, PSm 2463 (both Lex)) sg. מוי דמקור דטבריה the water of Tiberias' aqueduct *EstR* 7a(24) // {ד}<מ>י מקר *PRK* 192:6 // מוי דמיקר *KohR* 26d(38); *ib.* 39

מקוש n.m. (unclear) sg. מקושא דכנישתא חדתא *Beṣ* 63a(43)
See comm. and Jast 830, s.v. מְקוֹשָׁה knocker.

מקושש n.m. **gatherer** (↓ √קושש; SA מקשש ST Num 15:32) sg. *FTV* Lev 24:12; מקרשׁשה *TN* ib. 24:12; *ib.* Num 9:8; 15:34; 27:5; *TNGl* Lev 24:12

מקזה, det. **מקזחה** n.f. (unclear) sg. הדא מקזתה *Švi* 33b(59) // *Suk* 54b(48) // *AZ* 43d(17)

מקזז n.m. **eunuch(?)** pl. מקזזיי מן קדמוי מקזזיי מן בתרוי eunuchs(?) in front of him, eunuchs(?) in back of him *PRK* 183:7

מקזן (unclear) דאינון מקזן לברי because they are for my son *BBE* 13c(43)
Lieb, YN 184.

2# מַקְזָן n.m. (unclear) sg. כהדין מַקְזָנָה *RHG* 58a(15)
Voc: Ginze Schechter 1:390. V. Levy, TW 3:220 and Jast 830, s.v. מקווא, for suggestions.

מקטור n.m. **coat** (TBA מקטורא Jast 830, MH מקטורן ib.) sg. עזיל כריך במקטורה a spinning web wrapped in a coat *BM* 8b(57); *ib.* 59

מקטר adj. **congealed, curdled** (↓ √קטר pa. pass.part.; CPA קטיר LSp 178, Sy קְטִירָא LS 663 mng. 3b) sg. חלבא מקטרא curdled milk *Ned* 39d(10)

מקילון n.m. **kitchen** (< μάκελλον, Lat. *macellum* Lehnw 349; Sy מַקְלוֹן LS 400) sg. *ŠeqG* 50c(46)

[מקרובי↓ מקל]

מצע LSp 115, SA במצעי ST Num 35:5(Var)) sg. בימצע נחלא in the middle of the *wadi TNGl* Dt 3:16; לגו מצע פלטיה in the middle of the open place *TN* ib. 13:17; וכל מצע פסוק׳ every middle of a verse *MMDam* Num 7:54; ומה דאתי הוי למצע whatever comes out will be divided in half *EchRG* 84:2; במיצעה *TN* Ex 28:32; *ib.* 39:23; pl. ותריי מצעי<ה> במסכנותא the two middle (occurrences of the word רש) refer to poverty *MMDam* Dt 1:21; במיצעין דשוקא in the middle of the market place *EchRB* 51:5; במיצעי<ן> דחנותא in the middle of the store *EchR* 48:22

מצע vb. **to lie in the middle** (↓מצע, מציעיי, מציעו; Sy מצע pe., pa. LS 399, MH מצע Moreshet, Lex 212) Pa., pass.part. ותחומיה יהא ממצע בין תרין תחומיא his territory lies between the two boundaries *FT* Gen 49:14; *TNGl* ib.

מצץ vb. **to suck** (Sy מַץ LS 398) Pe. מצץ עליה he sucks the leaves *Šeq* 50a(40) // *ŠR* 29a(23)

מצר vb. **to twist, spin** (↓ ממזור; MH מצר Moreshet, Lex 213) Pe. מצרן עמר they twist wool *Soṭ* 20d(59) [expl. מוצרות Mib. 6:1]
Eps, MNM 86; id., Studies in Talmudic Literature and Semitic Languages, I, Jerusalem 1983:8+ (Heb).

מצריי, pl. **מִצְרָאֵי** adj. **Egyptian** (CPA מצרי LSp 115, SA מצראי Ham 506:143+) a. as adj.: sg. גבר מצריי *FPT* Gen 39:1[05; H איש מצרי]; *TN* Ex 2:11; *ib.* Lev 24:10; פול מצריי Egyptian bean *Kil* 31c(35) // *Šab* 7b(15); *BR* 712:3; *ib.* 714:7; הגר מצריתה *TN* Gen 16:3; b. as noun: sg. מצרייה *ib.* Ex 2:12; Gen 39:5; pl. מצריי *ib.* Ex 3:16; 14:12; Lev 26:13; Num 34:5; *FPT* Ex 6:7[04; voc]; *TN* ib. 1:12

מצרע n.m. **leper** (↓ √צרע; SA מצרע ST Lev 14:2) sg. *TN* Lev 13:44 [H צרוע]; *ib.* 22:4; Num 5:2; מצרעה *ib.* Lev 13:45; 14:2; 3; לא הוון עברין במבוי דהוה מצרעה שרי בגוביה they would not pass through a lane where a leper was staying *VRQ* 353:2

מקדש, det. **מ(ו)קדשה** n.m. **the Temple** (↓ √קדש, בית מקדש; Sy מַקְדְּשָׁא LS 649) sg. טור מקדשא the Temple mount *TN* Gen 22:14; חרב מקדשא the Temple was destroyed *EchRG* 143:12; *PRK* 230:10; למבנה מקדשא to rebuild the Temple *ŠR* 30c(11)

מקלה, det. **מקלתה** n.f. **stick** (↓בוקלס) sg. ונסב מקלתא ותברון he took the stick and broke them *BR* 363:3; *ib.* 1

מקלקלה, det. **מקלקלתה** n.f. **disgraced woman, corrupted matter** (↓√קלקל) **1. disgraced woman:** sg. ברא דמקלקלתה דתקנת עובדיה the son of the disgraced woman who mended her ways *PRK* 227:11; **2. corrupted matter:** sg. ילפון מקלקלתא they learnt the incorrect thing *MQ* 81b(4) [↓ מתקנה]

מְקָמָה, det. **מקמתה** n.f. **object, thing, business** (↓√קום; CPA מקמא LSp 177) **1. object, thing:** sg. בן דהב בן [כ]סף בן כל מקמה [ד]היא whether gold, or silver, or anything *Naveh* 64:5; ר' זעירא נפיק ליה לשוקא למזבן מק{ו}מה PN went out to the market place to buy something *ŠR* 40c(17); אישתכחון דחסירין חד<א> מקאמא they turned out to be missing one thing *EstR* 5b(30); מקמה טבא a good thing *Ned* 42c(55); מקמת פלן a certain thing *MŠ* 56b(44); *Er* 21b(17) // *Giṭ* 49a(19) // *Qid* 63d(19) // *ib.* 64a(11); מן אכל הדה מקמתה ומן תבר הדה מקמתה who ate that thing? Who broke that thing? *BR* 849:2; **2. merchandise:** sg. ב<מ>קמתה דחברה *FPT* Ex 22:7[01; H במלאכת רעהו]; *TN* ib.; *ib.* 10; ידע אנא דלא הוות מיקמתי טבא אלא ה' דינרין I know that my merchandise was only worth five dinars *BB* 9d(26)

מקני, det. **מקניתה** n.f. **bundle of reeds** (↓קנה) sg. מקניתה מרגלתא the bundle of reeds (seen in the dream represents) the foot of the bed *MŠ* 55c(12); *ib.* 9

Jast 831.

מקרה n.f. **cooling place(?)** (↓ √קרר) sg. מקרת דציללייא הדא *MQ* 80a(56)

Poss. a GN.

מקרובי, det. **מקרוביתה** n.f. **approaching, touching** (↓ √קרב) sg. כמה דלא דמיכת *במקרוביתה(HG: במקרובתיה) כן לא במיכלה just as you didn't die by approaching it, so you won't by eating it *BRL* 172:8

Sok, Archive 2(1974):78.

מקשיי adj. (uncertain; ↓קישואין) אפרים מקשאה *BRL* 490:8; *ib.* 1044:2

Poss. guardian of melon patch (↓קישואין); *v.* MY 491.

מר ↓**מור**

מרבועי, det. **מרבועיתה** n.f. **place for lying down** (↓√רבע, בית מרבועי; CPA מרבועיא LSp 189) sg. חמית מרבועיתא בארעא תרתין I saw in its place of lying down on the ground two (impressions) *EchRAr* 50:5 (quoted in Ar 2:42, s.v. בטן #4); יו<ם>מה כד ימטי למרבועיתה בארעה when his day comes for lying down in the earth (i.e. dying) *SYAP* 57:20

Sok, Archive 2(1974):78; 81.

מרבי, det. **מרביתה** n.f. **bough** (of a tree; Sy מַרבִיתָא LS 707) sg. הדא מרביתה דתאינתה that bough of the fig tree *Švi* 33c(13) // מרויתא *Or* 61a(39)

Löw, Flora 1:232.

מרבייה, det. **מרביתה** n.f. **nurse, foster mother** (↓ √רבי pa. מרבייני) sg. מרביתה דרבקה *FTV* Gen 35:8 [H מינקת]; *TNGl* ib.; מרביתה דיוסף *TN* ib. 50:16

מרביין n.m. **one who has been reared** (↓√רבי pa.) pl. מרביינ{י} ביתיה the people reared in his house *TNGl* Gen 14:12; *ib.* 17:12

מְרַבְיָינִי, det. **מרביינִיתה** n.f. **wet-nurse** (↓√רבי pa., מרבייה; Sy מַרבְיָנִיתָא LS 708) sg. מְרַבְיָינִיתָה דרבקה *FPT* Gen 35:8[03; H מינקת]; *ib.* 9; *TN* ib. [!; text: מרבעותא]

מרג vb. **to become unsteady, shake** (TA מרג Jast 835) Itpe./a. ארבע פילוון ומתמרג לארעא the four gates of the earth are shaken to the ground *FTP* Ex 12:2

מרגלי, det. **מרגליתה**, pl. **מרגליין** n.f. **pearl** (< μαργέλλιον Lehnw 350+; CPA מרגלי LSp 116, MH מרגלית Lehnw ib.) a. general: sg. חדא מרגלי *BM* 8c(20); *ib.* 22; *RuR* 90:113; חד<א> מרגלי טבא a priceless pearl *Pea* 15d(47); מרגלי מן אטימיטון דמלכא סרקיא a pearl belonging to the Arabian king *Dem* 22a(9); ביעה ומרגליתא a pearl the size of an egg *Ned* 38a(2) // *Švu* 34d(53); שמעון בר ווא הוה בקי במרגליתא בכל מילה PN was a comprehensive expert on the pearl *Bik* 65d(18); *Šab* 7d(19); *TN* Ex 28:20 [H ישפה]; *ib.* 39:13; תמן קריין למרגליתא דורה(G) they call the pearl there *dura San* 28a(18) // *EstR* 5d(16); pl. אבנין טבן ומרגליין precious stones and pearls *TN* Dt 33:21; *ib.* Gen 33:19 [H קשיטה]; 50:1; מרגלין את טעין you are carrying pearls *BR* 385:1; דילמא מרגליין הינין

perhaps they are pearls *ib.* 813:2; b. in metaph. sense: 1) the soul: sg. ואין אובד אובד מרגלי if he lost, he has lost (his) "pearl" *Ter* 45d(10) // *AZ* 41a(63); אנא מוכד מרגליתי גו ארעא מסאבתא I will lose my "pearl" in an unclean land *Kil* 32c(31) // *Ket* 35b(34); 2) a precious idea: sg. שמעתה מההיא מרגליתה די הוה רב הונא דריש על הדין פסוקא did you hear the precious idea which PN expounded on that verse? *PRK* 23:4; *EchRB* 73:12[!]; מן דגלית לך חספא מן מרגליתא את אמר לי ולא מתניתא היא after I removed the clam-shell from the pearl (i.e. revealed the idea) you say to me: It is (our) Mishna! *Ket* 33b(64) // *Mas* 52a(50)[!]

מרגלן n.f.pl. **foot of bed** (↓רגל; cf. H מרגלות HAL 597) מקניתה מרגלתא the bundle of reeds(?) is the foot of the bed *MŠ* 55c(12)

מרד adj. **rebellious** (↓√מרד, מרוד; BA מרד KBL 1096) sg. בכנישתא מרדתא דקיסרין in the "rebellious"(?) synagogue of Caesarea *Bik* 65d(10); *Naz* 56a(33); *Ber* 6a(52)[!]; *San* 18a(62)[!]; *EchRB* 63:12[!]; pl. בנין מרדין rebellious sons *FPT* Ex 20:5[15]; *TN* ib.; *FTP* ib.

מרד n.m. **rebellious act** (↓√מרד; Sy מֶרדָא LS 403) pl. ומעבר על מרדין he overlooks rebellious acts *TN* Ex 34:7 [H פשע]; למרדיהון *ib.* Gen 50:17

מרד (a/) vb. **to rebel, revolt** (↓מרד, מרד adj., מרוד; CPA מרד LSp 116, מרד ST Gen 14:4) Pe. מרדו *TN* Gen 14:4 [H id.]; על דמרדו רשיעיא על אורייתא בחייהון because the evildoers rebelled against the Torah in their lifetimes *ib.* 15:17; *FT* ib.; *TNGl* ib.; אילין דמרדו בך *EchRB* 152:20; *EchR* 83:5; *KohR* 30c(2); תמרדון *TN* Num 14:9; בעיי ממר֗ד֗ על מלכותא they wanted to revolt against the government *BR* 712:1

מרדו, det. **מרדותה**, pl. **מרדוון** n.f. **chastisement, punishment** (↓√רדי; CPA מרדו LSp 190, SA מרדו ST Dt 11:2(Var)) sg. מרדו אנון חייבין they are deserving of chastisement *TN* Lev 19:20; *FTV* ib.; *TN* Dt 25:2; מרדותא *TNGl* Ex 7:23; pl. אילין מרדוותה *TN* Lev 26:18; *ib.* 23; *TNGl* ib. 27

מרדכי, det. **מרדכיתה** n.f. **staff** (etym. unknown) sg. מרד{נ}<כ>יתא *TN* Ex 21:19 [H משענתו]

מרדעה n.f. **a garment made of patches, ass's saddle cloth** (MH מרדעת Jast 837, Sy בַרדַעתָא LS 95 (H קרועים Prov 23:21), Ar بَرْذَعَة camel's saddle cloth; ass's pack saddle Lane 186) **1. garment made of patches:** sg. מרדעא אית ליה ובה כ״ד מרקען he has a garment made of 24 patches *EchR* 52:11; **2. saddle cloth:** sg. פלגא מרדיעא דחמר a half of an ass's saddle cloth *BR* 301:1

Krauss, TA 2:515, n. 900; Fr, AF 104+: Persian origin; explained by BB: מאנא דמרץ מן בליא ורוקעא דמן קקלתא a garment which is torn, made from rags and tatters from the trash heaps PSm 604.

מרה, det. **מרתה** n.f. **mistress, boss** (↓מרי; CPA מרא LSp 116, SA מרה ST Gen 16:8(Var)) sg. מרתה דבייתה the mistress of the house *SanAs* 23c(25) // *Ḥag* 77d(33); מרתה דבעלה her husband's mistress (i.e. boss) *BRV*[60] 470:7 [expl. עטרת בעלה Prov 12:4] // *ib.* 547:5 [expl. בעלת בעל Gen 20:3]; הב <ליה>(V) יתיר דנפשיה מרתיה(V) give him more because his soul is his mistress *Pea* 21b(19); נפשך מרתך *AZ* 44d(34)

מרו, pl. **מרוון** n.f. **dominion, control** (↓מרי; CPA מרו, pl. מרואן LSp 116) pl. לא{ל}תר מרוותה דעלמא to the place of the dominions of the world *BRV*[60] 592:1 [expl. להר המוריה Gen 22:2]

מָרוֹד adj. **rebellious** (↓√מרד, 2# מרד; CPA מרוד Black, Hor 61, SA מרוד LOT 3/2 167:16) sg. *TNGl* Gen 16:12; *ib.* Dt 21:18 [H מורה]; 20; מרודה *ib.* Gen 10:9; pl. בנין מְרודין *FPT* Ex 20:5[06]; *TN* ib. 34:7; *ib.* Num 14:18; Dt 5:9

מרווה, det. **מרוותה** n.f. (unclear) pl. מרוותא בישין the are evil *EchRB* 137:4

מָרוֹם n.m. **height, the above, on high** (↓√רום; CPA מרום LSp 191) sg. אתחמי במרומה עתיק יומה the Ancient One appeared in the above *SYAP* 47:2; וכי סלק משה למרומא Moses went up on high to me *ib.* 39:3; שמי מרומא the high heavens *TN* Gen 3:22; מלאכי מְרוֹמא the angels on high *FPT* Gen 32:27[03]; *TN* ib. 22:10; אנגלי מרומא *SYAP* 12:2; pl. תלת עייניה למרומייה she lifted her eyes on high *FPT* Gen 38:25[05]; *TNGl* Lev 22:27; כד סליקית למרומיא *FTV* Dt 32:4

מרום prep. **on top of** (↓√רום; Sy מֶן רוּמָא ד־ LS 720) מרום מובלה on top of his load *Tan* 64b(57); *ib.* c(3)

מרומם n.m. **exalted one** (↓√רום pol. pass.part.; CPA מרומם LSp 192) pl. מרוממייה *SYAP* 4:19

מרוניי adj. **of Meiron** pl. מרונאי *KohR* 29a(9); *ib.* 10; 18 // מרוניא *PRK* 199:2; *ib.* 3; 200:2
SY 106+.

מרורין n.m.pl. **bitter herbs** (↓√מרר; < H מרור HAL 603; SA מרורים Ham 515:393) *FPT* Ex 12:8[23; H id.]; *TN* ib.; *Bik* 65d(35) // *Meg* 74d(38) [as Tg of Ex ib.]; *TN* Num 9:11; *TNGl* Ex 12:34

מרוש n.m. **a vessel** (Sy מרשתא mortar LS 744) pl. ארבעה מרושין דמיין four vessels(?) of water *Ter* 45d(54)
Brand, Ceramics 325+.

מרושה, det. **מרושתה** n.f. (unclear) sg. מן דידה ומרושת<ה> from his own (money) and his ... *Naveh* 58:3

מרזופה, det. **מרזופתה** n.f. **hammer** (Sy מַרְזַפְתָּא LS 723) sg. ;Ar)ריינא דהוא יחיב וראין במרזופתא(בנייר וכופח) ובמגלבין :text the judge who sits and tortures with a hammer and whips *VR* 635:4
See comm. ad loc.

מרזח n.m. **wake, mourner's meal** (EA, Nab, Pal מרזח DISO 167) pl. לא תקבלון עלי יומא הן אבלא <ו>למחר מרזחייא do not take upon yourselves on my (death) one day mourning and the next wakes *Ber* 6a(23)
B. Porten, Archives from Elephantine, Berkeley 1968:179+.

מרעל ↓ מרחל

מרחק adj. **unclean, abominable** (↓ √רחק pa., pass.part.) sg. דמרחק מן קודשייה the one who is unclean for holy things *TN* Dt 12:15 [H הטמא]; *ib.* 22; 31; 15:22; pl. מרחקין *ib.* 7:26

מְרַחֲקָה, det. **מרחקתה** n.f. **abomination** (↓ מרחק) sg. *FPT* Gen 34:14[03; voc; H חרפה]; *TN* ib. 43:32; Lev 11:10; 18:22; Dt 7:26; 24:4; מרחקה הדה *ib.* 17:4; 22:21; מרחקתכון *ib.* Lev 26:30; pl. כל מרחקתה האליין *ib.* 18:27; 29; Dt 18:12; מרחקתהון *ib.* 29:16 [H גלליהם]; 32:16; 21

מרחשוון n.m. **Marḥeshwan, the second month** (< Akk *araḫšamnu* Kaufman, Influences 115; H מרחשון Jast 841) *SYAP* 37:29; *ib.* 36:49; *Zoar* 1:4; *TNGl* Gen 8:14; *FTP* Ex 12:2; *SYAP* 39:21

מרט vb. **to pluck out** (↓ מרטוט; EA מרט DISO 168, TBA מרט Jast 841) Itpe. יתמרט *TN* Lev 13:40 [H ימרט]; *ib.* 41

מרטוט n.m. **piece of cloth** (↓ √מרט; Sy מַרְטוּטָא LS 404) sg. *Šab* 7a(42) [wrapped around the head]; ר' יונה חרי מרטוטה PN soaked the cloth *Yom* 44d(22) // *Tan* 64c(35) [to be placed under the pillow]; סיפלני דמרטוט דעמר a compress of wool cloth *Kil* 32d(41); ספלני דמרטוט דכיתן a compress of linen cloth *ib.* 42; מרטוט מטכסין *AmGen* 10:6b:17; pl. ואתון תליין ביה מרטוטיכ{י}<ו>ן you hang your cloths on him (i.e. refer to him as your authority) *MŠ* 52d(56)

מָרֵי, pl. **מרין** n.m. **master, owner** (CPA מרי, det. מרא, מריא LSp 115, SA מרה LOT 3/2 95:20) sg. abs. מָארֵי *FPT* Gen 46:32[04]; מרה *Pap* 7:3; מרא *FPT* Dt 32:36[26]; w. suf.: 1sg. מרי *Naz* 54b(11); 2m. מריך *RH* 58a(47); מרך *VR* 204:1; 3m. מריה *TN* Ex 21:29; f. מרה *Šeq* 48d(6); 1pl. מרן *San* 23d(63); 3m. מרידהון *RuR* 90:110; pl. cs. מרי *KohR* 13c(38); w. suf.: 1sg. מריי *Ber* 5c(11); 3m. מרוי *FPT* Ex 22:11[01]; 1pl. מרינן *JMP* 11r:35;- **1. master:** a. general: sg. מרי תעבד ארעא my master! May the earth produce (crops)! *BRV*[60] 114:5; מרי ינהר דיני קודמך my master! May my case come to light before you *PRK* 260:10; מריה דנפשך the master of your soul *AZ* 44d(33); *San* 23d(63); pl. ר' אבא בר ממל אמ' לחבריא מריי PN said to the *ḥaverim*: My masters! *Ber* 7c(18) // *Tan* 67c(33); מרינן רבנן *JMP* 11r:35; *ib.* 16:19; b. w. ref. to God (v. SA, Cowley SL lxi): sg. דו גבי דינא דמריה because it collects its Master's judgment *Tan* 66d(28) [expl. גוביי locust *ib.*]; סוק חרב ביתה דמרך דבני מרך לא שמעין ליה go, destroy your Master's house (i.e. the Temple), because the children of your Master do not listen to Him *PRK* 96:6 // *EchR* 19:5 // *ŠR* 17c(20); *BR* 743:1; c. in apposition to a PN or title: מרי דוד *San* 23b(17); מרן דוד *ib.* 23c(1); מרן מלכא אנטונינוס *BR* 883:1; מרי מלכא *VR* 768:7; d. in polite speech for 2m.sg. pron.: sg. שמעית דמרי בעס עלי I heard that my master was angry at me *Ber* 11b(46); *ib.* 9c(52); *Šeq* 49b(20); מה מרי עביר how does my master feel? *Ket* 35a(43); *Hor* 47a(38); *PRK* 296:6; *KohR* 9d(13); **2. owner:** a. alone: sg. מריה *TN* Ex 22:11 [H בעליו];

ib. 21:29; 36; אתא מריה בעי ליה its owner came searching for it *BM* 8c(9); עבדה ומה דיליה למריה the slave and his property (belong) to his owner *BR* 759:3; pl. מרוי *FPT* Ex 22:11[01; H בעליו]; *TN* ib. 21:34; ומעשר בהמה מתאכל במומה למרוי the cattle tithe is eaten in a blemished state by its owner *PalLaws* 29:8; b. w. noun: sg. מרא דגובא the owner of the pit *TN* Ex 21:34; מרה דתאינתא the owner of the fig tree *Ber* 5c(11); *BQ* 5c(42); *BR* 665:1; *KohR* 9b(34)

Dalm, Worte 148; 267.

מרי אולפן n.m. **possessor of halachic tradition** (↓אולפן) sg. דילמא דלית הוא מרי אולפן *Yev* 13a(15) // *BRVar* 970:1

— **מרי אוסיין** n.m. **property owner** (↓אוסי) sg. מרי א‹ו›סיאן *VR* 57:3

— **מרי ביי**, det. **מרי בייתה** n.m. **householder, owner** (↓ביי; CPA מרא בי LSp 116; cf. SA בעל ביתה ST Ex 22:7(Var)) sg. גר דייר תושב מרי ביי אם רציתי גר ואם לאו מרי ביי 'an alien' (Gen 23:3) — a tenant; 'a dweller' (ib.) — an owner. If I wish, (I am) a tenant; if not, (I am) the owner *BR* 624:3; *VR* 387:9 // *EchR* 17:14; מרה דבייתה *FPT* Ex 22:7[01; H בעל הבית]; *TN* ib.; *ib.* Lev 14:35; *EchRB* 47:14

— **מרי דיעה** n.m. **intelligent person** (↓דיעה) pl. מרי דיעה *TNGl* Dt 1:13 [H חכמים]

— **מרי זיינה** n.m. **armed man** (↓זיין) sg. מרי זיינא *KohR* 11d(34) // *VR* 76:1; pl. מרי זיינה שנינה men armed with sharpened weapons *TN* Gen 49:5

— **מרי חוב** n.m. **creditor** (↓חוב; Sy מָרֵא חַוְבָּא LS 401) a. general: sg. *TN* Ex 22:24 [H נושה]; אית לך שנאה או מרי חוב do you have an enemy or a creditor? *EchRB* 67:24; אתא מרי חובה ונסתה the creditor came and took it *Ket* 33a(32); *Naz* 54a(10) // *BB* 17d(13); b. ref. to God: sg. מה אנא מימור למרי חובא דלא יגבי חוביה can I say to the Creditor that He should not collect His debt? *Tan* 66c(52); *PRK* 200:1 // *KohR* 29a(17)

— **מרי חלמין** n.m. **dreamer** (↓חלם) sg. מרי חלמיא *TN* Gen 37:19 [H בעל החלומות]

— **מריה דמועדה** n.m. **the Lord of the holiday** (↓מועד; cf. CPA מרה דשובתא LSp 116) sg. יתכול דמרי דמועד{י}א קיים ‹ליה› let him trust, for the Lord of the holiday will provide for him *Ket* 30d(33)

— **מרי מיתה** n.m. **person of death** (↓מיתה) sg. זיל שלם עלך ‹מרי› מיתה (Ed) go, peace unto you, person of death (i.e. one going to his death) *KohR* 13c(38)

— **מרי מכלה** n.m. **person knowledgeable in halachic midrash** (↓מכלה mng. 2) sg. רע‹ו›תה יהוי מתקרי מרי מכלה he wants to be called "one knowledgeable in halachic midrash" *VRQ* 55:2 [expl. רעות רוח Eccl 4:6] // *KohR* 13b(5)

— **מרי ממלל** n.m. **eloquent person** (↓ממלל; cf. Sy מָרֵא לֶשָׁנָא LS 401) sg. *FPT* Ex 4:10[01; H איש דברים]; *TN* ib.

— **מרי מצוון** n.m. **charitable person** (↓מצווה mng. 3) sg. מרי מצואתא *VR* 56:4; *ib.* 857:3

— **מרי נכסין** n.m. **owner of property** (↓נכסין; Sy מָרֵא נֶכְסָא LS 401) pl. *TNGl* Gen 4:20; *TN* Num 24:17

— **מרי עבידה** n.m. **employer** (↓עבידה mng. 1) sg. מרי עיבירתיה *VR* 124:4; *ib.* 125:2 (of a tenant farmer); דאית ליה זבין ודלית ליה אזיל גבי מרי עבידתיה והוא יהיב ליה the one who can — buys; the one who can't — goes to his employer, and he will give him *RuR* 90:100; *ib.* 101 [ref. to God]

— **מרי עובד** n.m. **one who made a legal decision** (↓עובד mng. 5) sg. מרי עובדא *Ter* 45c(29) [≠ ↓מרי שמועה] // מרה דעובדא *AZ* 41a(23)

— **מרי עובדין** n.m. **the Lord of deeds** (↓עובד mng. 1) sg. מרא עובדייה טבייה *FPT* Dt 32:36[26]

— **מרי עיצן** n.f. **one who gives advice** (↓עיצה) pl. מרי עיצן בישן(text : עיינן בישה) *TN* Num 13:32

— **מרי עלמה** n.m. **Master of the world** (↓עלם; SA מרה דעלמה TM 177:261) sg. שכינתה דמרי עלמא the divine presence of the Master of the world *TNGl* Num 12:16; *TN* Gen 21:33; מריה דעלמא *BR* 272:6; *ib.* 1275:3; *EchR* 89:15

— **מרי פרגמטייה** n.m. **merchant** (↓פרגמטייה) sg. רעותיה דיתקרי מרי פר‹ג›מטיא he wants to be called a merchant *KohR* 13b(13)

pl. מרירין *ib.* Ex 15:23; מיא מרירי׳ה *ib.* Num 5:18; 19; 23; 24; ומה מרירין אינון חטייה *TNGl* Lev 26:29; *EchRB* 137:4

מרירו, cs. **מרירות** n.f. **bitterness** (↓מריר; CPA מרירו LSp 115) sg. מרירות נפשא דגיורא the bitterness of the soul of the convert *TNGl* Ex 23:9

מרכבה, det. **מרכבתה** n.f. **chariot** (↓√רכב; CPA מרכבא LSp 194, SA מרכבה ST Ex 15:4) sg. במרכבתה תיניינתה in the second chariot *FPT* Gen 41:43[05; H במרכבת המשנה]; *FTP* ib. 49:22

מרכוב n.m. **a place on which one rides** (↓√רכב) sg. *TN* Lev 15:9 [H מרכב]

מרמוצי n.f. **wound** (√ רמץ; ↓ מרצומי; cf. SA ארצמה pressure LOT 3/2 92:48) sg. תר<א> מרמוצי *KohR* 17c(26)

Sok, Archive 2(1974):78.

מרס vb. **to crush, press** (Sy מרס LS 405, MH מרס Moreshet, Lex 214) pass.part. דמר<י>ס *TN* Lev 22:24 [H כרות]

מרע n.m. **illness** (↓√מרע; SA מרע Ham 468:297) sg. בוש ומרע malady and sickness *Am* 17:18; *ib.* 32; בערס מרעה in his sickbed *TN* Ex 21:18 [H למשכב]; על <ערס> מרעי *ŠR* 19b(30) [expl. על משכבי Song 3:1, w. ref. to Ex ib.]; *FT* Ex 21:18; *AmGen* 6c:17; *ib.* d:2; pl. ומרעין בישין serious illnesses *ib.* 7:15

מרע vb. **to be sick** (↓מרע; CPA מרע LSp 117, SA מרע Ham 480:50+) Af. **to cause sickness:** וממרע יתיה *TN* Gen 3:15; *FT* ib.; *TNGl* ib.; *FTP* ib. 49:17; *TNGl* ib.

מרעי n.m. **excrement** (↓ רעי) pl. מרעייהון *FTV* Lev 16:27 [H פרשם]; מרעייה *TNGl* Num 19:5 [H פרשה]; מריעוה[!] *FPT* ib.[23]

מַרְעֵה, מרעי #2 n.m. **pasture** (↓√רעי; CPA מרעא LSp 196, SA מרעה ST Gen 47:4) sg. *FPT* Gen 47:4[04; H מרעה; voc]; *TN* ib.; מרעי *FTV* ib. 13:7; *ib.* Dt 33:24; מרעיה *TN* ib.· אפק הדה אמרתה למרעיה take that sheep out to pasture *BR* 948:1; *ib.* 2

מרעל, מרחל n.m. **large basket** (MH מרחל TKelV BM 7:8(585:15)) sg. מלי מרתליה תאנין he

— **מרי פרטירה** n.m. **storekeeper** (↓פרטיר) sg. *BRV*[60] 211:1

— **מרי דצומה** n.m. **the Lord of the fast** (↓צום; Sy מָרָא צוֹמָא LS 401) sg. הביה לי ומריה דצומא קאים לי give it to me, and the Lord of the fast (i.e. Yom Kippur) will protect me *Ter* 45c(64) // *AZ* 41a(54)

The text given here is a conflated one based on the two parallels.

— **מרי קטטה** n.m. **arguer** (↓קטטה) pl. שלם לכון מרי קטטה hail to you, arguers *KohR* 13c(38)

— **מרי קיים** n.m. **ally** (↓קיים) pl. ואנון הוון מרי קיימא דאברם they were Abram's allies *TN* Gen 14:13

— **מרי שלם** n.m. **peaceful person** (↓שלם) pl. שלם לכון מרי שלמא hail to you, people of peace *KohR* 13c(8)

— **מרי שמועה** n.m. **possessor of a legal tradition** (↓שמועה) sg. ר׳ ירמיה שאל לר׳ זעירא מרי שמועתא *Ter* 45d(2) // *AZ* 41a(57); הא מרה דשמ<ו>עתא ניעול ונישאליה here is the possessor of the legal tradition. Let us enter and ask him *BR* 329:1 // *PRK* 190:10; *BR* 676:11; *VR* 684:9 // *PRK* 345:4; *RH* 58b(8); *San* 18c(38)

— **מרי שמייה** n.m. **Lord of heaven** (↓שמיין) sg. אנן רחיצין במרי שמייא we trust in the Lord of heaven *BRV*[60] 131:3; *KohR* 9c(4); *EchR* 28:9; הדן תרא דמרה שומיא this synagogue of the Lord of Heaven *Naveh* 20:4; מרה שמייה *Pap* 7:3

— **מרי שקר** n.m. **liar** (↓שקר) pl. מרי שקרין אנן we are liars *SanAs* 23b(61)

M. Assis, Tarbiz 46(1977):75, n. to l. 25.

מרי vb. **to rebel(?)** (↓ מורוון; SA מרי Ham 507:152) Af. דאמרי ואפל{ו}<י> בעלמא because he rebelled(?) and made fun of the world *BRV*[60] 408:2 [expl. אמרפל Gen 14:1]

The rdg. and mng. are both unclear; v. MY ad loc.

מריר adj. **bitter** (↓√מרר; CPA מריר LSp 115, SA מריר Ham 511:273) sg. סופיה מריר כלעניתה דמותה his end is bitter like the bitterness of death *TN* Dt 29:17; *FT* ib.; רישיה דחטיתא חלי וסופיה מריר the beginning of sin is sweet, and its end is bitter *KohR* 9b(35) [↓pl.]; מרירא *TN* Gen 27:34 [H מרה];

filled his basket with figs *KohR* 8c(32); *ib.* 34 // מרעליה *VR* 578:6; *ib.* 579:2
Lieb, Greek 104, n. 149; id., VR 877; id., Krauss Vol 304; id., TR 3:53; Löw, Flora 2:349.

מספילה↓מרפי

מרצומי n.f. **wound** (↓מרמוצי) sg. *KohR* 17c(26)

מרצוף n.m. **type of sack** (< μαρσύπιον, Lat. *marsupium* Lehnw 353; Sy מַרסוּפָא LS 405, MH מרצוף Lehnw ib.) sg. ומלה מרצ<ו>פי<ה> he filled his sack *VR* 858:2; פנון ליה מרצופיה they emptied out his sack *ib.* 859:6

מרצע, det. **מַרְצְעָה** n.m. **awl** (↓√רצע; SA מרצע ST Ex 21:6) sg. בְּמַרְצְעָה *FPT* Ex 21:6[01; H id.]; *TN* ib.; מרצעה *ib.* Dt 15:17
The mng. of מרצעה רעקיבה *MŠ* 56b(64) is uncertain.

מרק vb. **to pay, cleanse** (SA מרק Ham 466:245, ST Ex 21:36(Var), MH מרק Jast 846) Pa. **1. to pay:** בהן דמשביק אינתתיה ולא ממרק לה פורנה in the case of a man who divorces his wife and does not pay her *ketubba Ket* 30c(57); ולית בי ממרקא לה I am unable to pay her (the *ketubba*) *VR* 804:4; וימרקון יתיך *JMP* 5:14; *ib.* 6; 6:21; **2. to cleanse:** ימרקון ית חוביהון they will cleanse their sins *FT* Lev 26:43; *TNGl* ib. 41
Itpa. **1. to be paid:** ראשתותף[!] ואתמרק כל מה דכתיב ומפרש בהרן שטר פרנא all that is written and specified in this marriage contract was received in full *JMP* 2:41; *ib.* 26:4; 58:10; **2. to be cleansed:** יתמרק וישתטף במיא *TN* Lev 15:12; *ib.* 6:21 [H מרק]
Kut, Studies 425+ (Heb); Friedman, JMP 1:80+, w. lit.

מרקוליס n.m. **statue of Mercury** (< Lat. *Mercurius* Lehnw 353) ר' שמעון ברבי הוה ליה מרקוליס גו חקלא PN had a statue of Mercury in (his) field *AZ* 43d(35)

מרקוע n.m. (unclear) sg. תלת׳ מאוון גרבין דמרקוע three hundred casks of *Tan* 69a(38) // *EchRB* 106:1
Poss. an article of food.

מרקוע #2 n.m. **patch** (↓√רקע) sg. איתקלף מרקועך your patch has been peeled off *San* 22b(6)
Mng. of the proverb is uncertain.

מרקחה, det. **מרקחתה** n.f. **spiced dish** (√רקח; BH מרקחת HAL 603) sg. היה גופן תוסס כהרא מרקחתא their body "boiled" like a spiced dish *EchR* 6:18 [ref. to מרקחה Ezek 24:10]

מרקעה, pl. **מרקען** n.f. **patch** (↓√רקע; CPA מרקעא LSp 197) pl. תרי עשר מרקען 12 patches (in the garment; ↓איסטור) *MŠ* 55b(62); כ״ד מרקען 24 patches (in the saddle cloth) *EchR* 52:11 [↓מרדעה]

מרר n.m. **bitterness, bitter herb** (↓√מרר, שתיתון ;מרורין; Sy מְרָרָא LS 400) **1. bitterness:** sg. במרר כס תרעילה you drank the bitterness of the cup of poison *SYAP* 65:18; **2.** pl. **bitter herbs:** מררין *BR* 825:4
MY 824; Löw, Flora 1:388.

מרר vb. **to make bitter** (↓מרר, מרירו, מריר, מרורין; CPA מרר pa. Black, Hor 61, מרר af. LSp 115, SA מרר af. Ham 515:391) Pa. ומררו *TN* Ex 1:14 [H וימררו]; ומ<מ>רדן *FTV* Dt 32:32; *TNGl* Gen 26:35; למררה *TN* Num 5:27
Af. **id.:** ואמירו ליה *FTP* Gen 49:23; *TNGl* Ex 1:14; וכסה דמותה חכהון אמר the cup of death made their palate bitter *SYAP* 55:16; *ib.* 65:11; pass.part. חלי הוא או ממר is it sweet or bitter? *ib.* 62:14
On af., cf. Sy וטעמה ממר חכא Aphraates 187:20.

מרשו, det. **מרשותה** n.f. **mortar/pestle** (√רשש; Sy מרשתא LS 744) pl. אילין מרשותא *BB* 13b(61) [acc. to rdg. of Mussafia in Aruch; ed. pr.: מרושתיה]
Lieb, YN 181.

מְרְתוֹק n.m. **fist, blow** (√רתק) **1. fist:** sg. מְרְתוק *FPT* Ex 21:18[01; H אגרוף]; *TN* ib. 18; *FT* ib.; **2. blow:** sg. כמרת{י}<ו>ק מן גיבר like a blow from a strong man *BR* 536:2; ויהב ליה חד מרתוק{א} גו ליביה he struck him a blow on his heart *MQ* 83b(36) // *San* 25b(7); *ib.* d(21); 22[!]

מרתח n.m. **a pan for cooking, frying, etc.** (↓√רתח) sg. מרתחה *TN* Lev 2:7 [H מרחשת]; *ib.* 7:9

משב n.m. **blowing** (↓√נשב; Sy מַשְׁבָא LS 450) sg. למשב יומא *TN* Gen 3:8 [H לרוח היום]

משבח adj. **majestic** (↓√שבח pa., pass.part.) pl. במיא(text: בימא) משבחיא in majestic waters *FPT* Ex 15:10[19]; וכל אתיה משבחיה all the majestic

letters *AmGen* 1:2; *ib.* 6b(13)

משבח n.m. **praiser** (↓ √שבח pa.) pl. ואנא ראש למשבחיא I am the chief of the praisers *FPT* Gen 32:27[03]; *TN* ib.

מַשבחה, det. **משבחתה** n.f. **praiseworthy act** (↓ √שבח pa., pass.part. f.; CPA משבחתא f.pl. LSp 200) pl. משבחתה *TN* Dt 11:3 [H מעשׂיו]

משבק n.m. **former husband** (sec. form < משבקה↓ (cf. ארוס); ↓ √שבק pa., pass.part.) sg. אית הכא שכונה דמשבקי this is the quarter of my former husband *Ket* 34b(58)

מַשבקה, det. **משבקתה** n.f. **divorcee** (↓ √שבק pa., pass.part. f.; SA אתה משבקה ST Lev 21:7) sg. גבר פלן מישתעי למישבקתיה a certain man was speaking to his divorcee *VR* 807:7; משבקתה אנה *BRV*[60] 154:4 // *VR* 806:1; *ib.* 807:3; 808:5; כלתא משבקתא the bride, the divorcee *JMP* 15:6; *ib.* 8; 29:5

Kut, Archive 1(1972):79.

משה interj. **by Moses!** (< PN משה) *Tan* 67b(63) // *Meg* 75c(4); *Yom* 38c(61)[!] // *Meg* 72a(41) // *Hor* 47d(4); *Naz* 54a(13); *MSam* 67:21

Only found in Aramaic contexts.

מַשוך, pl. **מושכין** n.m. (unclear) sg. אלין ירו{ר}<ר>חא איח להון מש{י}<ו>ך על אפיהון the jackals have a ... on their faces *EchRB* 144:8; pl. כמין מורשכין פריסין על אפיהון like spread over their face *EchR* ib.

משום conj. **since, because** (↓שם; MH משום Jast 1536) a. alone: משום דלא סליק קינטירא *San* 19d(6); *ib.* 8; b. in phrase אין משום ואין משום: משום דשרי לא ידעין ואין משום דלא רגיל לא ידעין we do not know if it is because it is permitted or because he isn't well learned *MQ* 82d(55); *Ber* 6a(40) // *Naz* 56a(22)[!]; *Suk* 53a(29)[!]; *Ned* 41b(61); *BM* 8d(35); *BB* 13b(25); c. in phrase לא משום אלא משום: לא משום דהוה כהן אלא משום דהוה לעי באורייתא not because he was a priest, but because he studied the Torah diligently *MŠ* 56b(45)

מַשם, משום prep. **because of, in the name of** (↓ שם; MH משום Jast 1536) **1. because of:** חשש הוא משום גזל he takes into consideration because of stealing *Šab* 4d(13); משם מילה דשמעה פרוטי because of something which is regarded as first-class *Yom* 40d(18); *ib.* 20; *Giṭ* 45b(17); *BM* 8d(35); *San* 20c(59); *AZ* 39b(57); *ib.* 62; **2. in the name of:** הדא אחרייתא משום בית שמאי that last one is in the name of Beth Shammai *Kil* 30c(1); דמר שמועה משום זעיר מיניה who related the law in the name of one less prominent than he *Švi* 37c(31) // *San* 21a(64) // *ib.* b(4); משום גרמיה in his own name *Yev* 8b(57)

משוקיו, det. **משקיותה** n.f. (unclear) sg. משוקיותהון על{ו}י *ŠR* 5b(7); משוקיותהון על ידי *ib.* 9

מְשַׁח, det. **מישחה** n.m. **oil** (↓√משח; CPA משח LSp 117, SA משח Ham 593:11) sg. a. general: מאכל משח ומלח food, oil, and salt *Ket* 33a(8); ר' יוחנן יהב דינרין לקריבוי על משח יקר משח PN invested money with his relatives in oil. Oil rose in price *BM* 9d(4); מישחא *Švi* 37c(18); *MŠ* 54d(46); *Pes* 29c(52); *Ket* 36a(42) // *Švu* 37a(46); *AZ* 41d(42); *BR* 818:2; *KohR* 4b(19); b. used in offerings: *TN* Ex 29:2; *ib.* Lev 6:14; Num 6:15; c. for anointing: ואריק עליה מְשַׁח *FPT* Gen 35:14[03; H ויצק עליה שמן]; משח דרבו *TN* Ex 30:25 [H שמן משחת]; *ib.* Lev 10:7; c. of var. plants: 1) pistachio: משח דבטנין *BR* 1136:1; *FPT* Gen 43:11[04]; 2) almond: משח דלוזין *ib.* 1136:1; *FPT* ib.; 3) olives: משח דזית *TN* Ex 27:20; *ib.* Dt 8:8; *Šab* 4d(24); חמיח בחילמ{א}י משקה זיתא משח I saw in my dream (that I was) watering an olive tree with oil *MŠ* 55b(51) // *EchR* 51:14

משח vb. **to anoint, pour oil** (↓משח, משיח; CPA משח LSp 117) Pe. **to anoint, pour oil:** ומשח יתהון *FT* Dt 32:13; *TN* ib.[!]; ומשח לא תמשחון you will not anoint yourselves with oil *FTV* Dt 28:40; ומשחין ומשיגין (we would) anoint ourselves and wash *San* 28a(41) // *Šab* 8a(29); pass.part. משיחין במשח *TN* Ex 29:2 [H משוחים בשמן]; *ib.* Num 6:15

Itpe. **to be anointed:** יתמשח *TN* Ex 30:32 [H ייסך]

2# משח (a/) vb. **to measure** (↓משחה, משיחה; CPA 2# משח LSp 117, SA משח ST Dt 21:2) Pe. ותמשחון וימחשון *TN* Dt 21:2 [H ומדדו]; *ib.* Num 35:5; משחו יתה בחוטריהון they measured it (i.e. the well) with their staffs *ib.* 21:18; ואין חמשח מן פחורתא if you measure from the potter's field *Er* 22b(58); *ib.* 57; c(62)

מַשחה, cs. **משחת** n.f. **measure** (↓√2# משח; SA

מַשְׁכּוּבִי, det. **משכוביתה** n.f. **lying down** (↓ √שכב; CPA משכובי LSp 205) sg. ובמשכוביתיה חבקת ומנה לא רחקת she embraced (him) in his lying down and did not move far away from him *SYAP* 10:34; וטובוי דלא צעיר במשכוביתיה happy is he who is not in pain when he lies down *ib.* 65:22
Sok, Archive 2(1974):81.

משכון n.m. **pledge** (< Akk *maškānu* Kaufman, Influences 70; ↓ √משכן; SA משכון Ham 555:428, Sy מַשְׁכְּנָא LS 776) sg. דהוה גביה משכון that he had a pledge with him *Ket* 35d(30) // *Ned* 38c(28); משכוניה גביה *Šab* 15d(17); משכונה *TN* Dt 24:10 [H עבטו]; *ib.* 11; 13; דמשכונא טב תרין דינרין that the pledge is worth two dinars *Švu* 37b(44); *ib.* 42; pl. יהכון לי משכונין] דלית חד] מינכון מפרסי יהבון לה משכונין give me pledges that no one of you will reveal (it). They gave him pledges *BRG* 818:1; והוון כניהון דציפוריי משכונ[ין] גבון the children of the Sepphorites were pledges with them *PesG* 31b(52)

משכיל n.m. (unclear; poss. a clay utensil) sg. משכילא *VRV* 542:5 [expl. שמיכה Jud 4:18; L: משיכלא]; poss. הדן משׁ[כילא] *Qadmoniot* 9(1976):79
Brand, Ceramics 326+; in a Greek synagogue inscription from Philadelphia: τον μασκαύλην Lifschitz, Donateurs 31.

מִשְׁכַּן n.m. **tent** (√שכן; CPA משכן LSp 206, SA משכן ST Gen 31:33) a. general: sg. משכנה *TN* Gen 9:21; *ib.* 31:34; מַשְׁכְּנֵיה *FPT* ib. 35:9[03]; pl. משכניכון *TN* ib. 5:30; Num 16:27; 24:5; b. esp. the Tabernacle: sg. משכן זימנא *ib.* Ex 30:16; Lev 3:1; Num 8:15; Dt 31:15; משכנה *ib.* Ex 36:8; Num 3:7

משכן vb. **to pledge, seize as a pledge** (denom. < ↓ משכון; CPA משכן LSp 117, SA משכן Ham 473:438+, MH משכן Moreshet, Lex 215) Quad. למה משכנית מאני why did I pledge my utensils...? *KohR* 8b(17); מַמְשְׁכּנָה תְּמַשְׁכֵּן *FPT* Ex 22:25[01; H חבל תחבל]; *TN* ib.; תמשכנון *ib.* Dt 24:6; *FPT* ib.[26]; ממשכן *ib.* ממשכנה משכונה *TN* ib. 10; מהו ממשכנתיה(text: מישבעונה) is it permitted to seize him as a pledge (for his wife's *ketubba*)? *Ned* 41c(39); pass.part. דהות ממשכנא למיתה because she (i.e. the woman who gave birth) was seized for death *VR* 639:2; ברתיה הוות ממשכנה his daughter was held as a pledge *BM* 11d(36)
Lieb, Greek 31, n. 62. On דבעי ממשכנה ליה *BQ* 4b(52), v.

משחה Ham 509:221+) sg. משחה חדה *TN* Ex 36:15 [H מדה]; *ib.* 26:2; 8; גברין דמישחה(text: דמשיחה) *ib.* Num 13:32 [H אנשי מידות]; משחת רומיה the measure of its height *ib.* Ex 25:10; 23; 27:1; 2; 30:2; 38:1

משטוח n.m. **layer** (↓ √שטח; cf. Sy מַשְׁטְחָא LS 772) pl. משטוחין *TNGl* Num 11:32 [H שטוח]

משי vb. (uncertain) Pe. וארעא תיהווי משי במייא the land will be with water *TN* Dt 33:24
Not to be connected with משי to wash (Jast 851) which only occurs in TBA.

משיח n.m. **Messiah, anointed one** (↓ √משח; CPA משיח LSp 117) **1. Messiah:** sg. אין אתי משיחא אנא מעתד if the Messiah comes, I am ready *Kil* 32b(10) // *Ket* 35a(17); דאתיליד משיחכון your Messiah has been born *EchRB* 89:8; **2. anointed one:** sg. אהן מלכא משיחא this is the anointed King *Ber* 5a(9); *ib.* 17; *Tan* 68d(44); *BR* 330:1 // *PRK* 191:7; *TN* Gen 3:15; *ib.* 49:10; 11; 12; Num 24:7
Dalm, Worte 238+. The phrase הא משיחכון דידכון *BR* 1240:1 // *Kil* 32c(33) // *Ket* 35b(36) is unclear.

משיחה n.f. **rope** (↓ √2# משח; MH 2# משיחה Jast 852) sg. יבון משיחא בריגל{ו}‹י›׳ put a rope on my feet *Ket* 35b(1) // משיחתא *Kil* 32b(59)

משך, det. **משכה** n.m. **skin, leather** (CPA משיך, מישך LSp 117, SA משך Ham 545:147) **1. skin:** sg. *TN* Ex 36:19 [H עורות]; *ib.* Lev 13:3; משכה *ib.* 8:17; Num 19:5; משך דחיוי snake skin *Ned* 37d(42) // *Švu* 34d(30); *RH* 58b(18) // *San* 18c(46); נסכיה לטליא וקרעיה למשכיה he took the child and tore his skin *KohR* 19c(33); pl. משכין *FPT* Ex 39:34[04]; *TN* Lev 22:27; רב נפק למיתרי משכין PN went out to soak skins *San* 21b(47); וכתב כל קרייה על משכיהון he wrote the entire Bible on their skins *Meg* 74d(52); **2. leather:** sg. *TN* Lev 13:56; משכא דערסא דדמיך עלוי{ה} the leather (covering) of the bed on which he sleeps *EchR* 53:22

משך vb. **to pull, draw** (H משך HAL 610) Pe. משכו יתה בחוטריהו׳ they drew from it (the well) with their staffs *FTV* Num 21:18

משכב n.m. **resting place, grave** (↓ √שכב; SA משכב ST Lev 15:4) sg. וניפוק נשכבניה במשכביה let us go out and put him in his grave *VRG* 245:5; בהדין משכבה *ib.* 246:2; בההוא משכבה *ib.* 3

√שכן pa.

משלי, det. **משליתה** n.f. **fork** (↓ √2# שלי; SA משלעיה ST Ex 38:3 (H מזלגות), Sy מַשליָא LS 778) pl. משלייתא *FTV* Ex 27:3 [H מזלגות]; משליתה *TN* ib. 38:3; *ib.* Num 4:14

משמד n.m. **apostate** (↓ √שמד; MH משומד Jast 850) sg. חד משמ}ר{<ד> *Švi* 35a(40) // משׁ}ו{מד; pl. כרוזיא משׁ}ו{מדין apostate criers *EchRB* 82:13
On the form משעמד*, v. Kut, SGA 80; Moshe ibn Ezra, *Kitāb al-Muḥāḍara wal-Mudhākara*, ed. A.S. Halkin, Jerusalem 1975:48+.

מַשְׁמַע v.n. **hearing** (↓ √שמע; Sy מַשמעָא LS 787, CPA משמוע LSp 210) a. general: sg. יהווי מימרי ומשמעי עליהון may my speech and hearing be upon them *Am* 16:11; b. in phrase במשמע־ in the hearing of [H באזני]: במשמעה דיהושע in Joshua's hearing *FPT* Ex 17:14[23]; *TN* Num 11:1; *ib.* 18; כְמַשְׁמָעֵיה דרבוני *FPT* Gen 44:18[04]; במשמעי *TN* Num 14:28; כמשמעכון *ib.* Dt 5:1; במשמעון דבנוי דחת *ib.* Gen 20:8; 23:13; Ex 11:2; Dt 31:28; 32:44

משמש n.m. **servant** (↓ √שמש pa., part.) sg. משמשה דמשה *TN* Num 11:28 [H משרת]

משמש vb. **to feel, touch** (↓ √משש; SA משמש ST Dt 28:29(Var), MH משמש Moreshet, Lex 216) Quad. משמש *TNGl* Gen 27:22; אמשמש *ib.* 21; ימשמש *FPT* Dt 28:29[04; H ימשש]; *TN* Ex 10:21; ממשמשין *FPT* Dt ib.; *FTV* ib.

משמשן n.m. **servant** (↓ √שמש; CPA משמשן LSp 211) pl. משמשני *VREd* 653:2 // *KohREd* 2b(11)

משפט n.m. **trouble, distraction** (√שפט; CPA משפט pass.part. troubled, distracted LSp 212) sg. וכל משפט *Am* 19:4 [in a list of afflictions]
The mng. of the CPA word is assured by the fact that it translates περισπᾶσθαι to be distracted (Luke 10:40) and τυρβάζεσθαι to be troubled (ib. 41).

משפי n.f. **wine sample(?)** (↓ שפיי) sg. הא משפי דכולה בישא behold a wine sample (of these barrels shows) that all (of them) are bad *BR* 354:7
Jast 857, s.v. משפו; MY ad loc. derives it from ↓ √שפי.

משקוי n.m. **drink** (↓ √שקי, בית משקוי, משקי) sg. חד משקוי דמים a drink of water *KohR* 10a(36)

משקוף n.m. **doorstep** (H משקוף HAL 616) sg. מש]קופה] *FTP* Ex 12:22[23; H משקוף]

משקי n.m. **drink** (↓ √שקי; SA משקה ST Lev 11:34) sg. מזון ומשקי food and drink *FTP* Gen 21:33; מאכל ומשקה *FTV* ib.; *TNGl* ib.; pl. משקין *TN* Lev 11:34; *Šab* 10a(48); *ib.* 50

משקץ n.m. **despicable thing** (↓ √שקץ pa., pass.part.; cf. CPA שקצו LSp 214) pl. משקציהון *FTV* Dt 29:16 [H שקוציהם]; *TNGl* ib.

מַשְׁרוֹי n.m. **dwelling, habitation** (↓ √שרי, בית משדוי; SA משרוי Ham 516:417) *FPT* Gen 46:28[04; voc];- sg. משרויהון דבני ישראל *ib.* Ex 12:40[23; H ומושב]; *TN* ib.; לבד מן משריתה משרויה his dwelling place is outside the camp *ib.* Lev 13:46; משרויך *ib.* Num 24:21; משרוייהו' *ib.* Gen 10:30; *TNGl* Ex 16:35

משרוקי, pl. **משרוקיין** n.f. **musical pipe** (BA משרוקי KBL 1097) pl. משרוקיין ושיפורין pipes and shofars *SYAP* 44:28

מַשְׁרִי, det. **משריתה**, pl. **משריין** n.f. **camp** (↓ √שרי; CPA משרי LSp 215, SA משרי Ham 467:260) sg. משרי *FTP* Gen 46:28; משרית *TN* Num 2:3; בְמַשְׁרִיתָא *FPT* Gen 32:22[03; H במחנה]; *TN* Lev 14:3; *ib.* Num 11:1; Dt 2:15; pl. תרתין משרין *ib.* Gen 32:8; משיריין *ib.* 49:19; משירייתהון *ib.* Dt 5:7

משש vb. **to feel, grope** (↓ ממש, √מוש, √משמש; SA משש pa. ST Dt 28:29(Var)) Pa. **1. to feel:** ואמשש יתך *TN* Gen 27:21 [H ואמשך]; ומשש יתה *ib.* 22; **2. to grope:** דממשש *ib.* Dt 28:29 [H ממשש]
The forms listed s.v. √מוש pe. may poss. be from √משש.

משתו, det. **משתותה** n.f. **wedding, wedding feast** (↓ √שתי; CPA משתו LSp 216, SA משתו Ham 507:176, Mal *maščūta* Berg, Gl 88) sg. סלקון למשתותיה(V) דר' חנינא ענתנייה they went to the wedding of PN *Ber* 10c(48); דאנא רחיץ במרי שמיא דמניה אנא משקי לכון במשתותיה I trust in the Lord of Heaven, that I will give you drink from it at his wedding *KohR* 9c(4); *ib.* 12; שובעתי יומי משתותה דלאה the seven days of Leah's wedding *FPT* Gen 29:27[05]; *ib.* 28; *TN* ib.; *KohR* 6b(9); *EchR* 71:2; שבעת יומיא דמשתותי *BR* 22:3; דאכל פרוט<ו>גמיא אכיל משתותא he who eats at the *protogamia* will eat at the wedding *Švi* 35c(27) //

VR 221:4

משתוק n.m. **silence** (↓ √שתק, משתוקי; SA משתוק LOT 3/2 147:2) sg. משתוקיה *TNGl* Lev 10:3; *Ber* 12d(46) [↓משתוקי]; משתוקא *VR* 360:2 // *KohR* 14d(6)

משתוקי, det. **משתוקיתה** n.f. **silence** (↓ √שתק, משתוק) sg. כל סמא דמילתא משתוקי the entire essence of the matter is silence *BerV* 12d(46) [expl. Ps 65:2]; משתוקיתה דאימה the silence of his mother *BR* 1012:6
Sok, Archive 2(1974):78.

משתי, det. **משתייה** n.m. **drink, feast** (↓ √שתי, משתו; CPA משתא, משתי LSp 216, SA משתה ST Gen 19:3) **1. drink:** sg. מיכלא ומשתיא food and drink *KohR* 28a(12); *ib.* c(35); *TNGl* Lev 16:29; מאני משתיא drinking vessels *FTP* Ex 13:17; **2. feast:** sg. משתיא *ib.* Gen 29:27 [H משתה]; 28

2# משתי, det. **משתיתה**, pl. **משתיין** n.f. **foundation** (Sy מֶשְׁתִיתָא LS 812, MH[2] לגדר משתיחן *BRVar* 833:2) sg. אנא מגדיר ˹יתˈ משתי{ה}<ת>ן I will uproot their foundation *EstR* 6c(17); pl. למיגדעא משתיתהון(text: משתודהון) {ל}<ד>אומ<י>א to cut off the foundations of the nations *TN* Gen 30:10; גדר משתיין מן סכהן he uprooted the foundations from their pinnings *SYAP* 58:65

משתלם n.m. **one who is punished** (↓ √שלם) sg. שלא חטייה ויוחנה משתלמה Š. is the sinner and Y. is the one who is punished *BR* 701:13 // *ib.* 242:3 // *ib.* 383:4 // *RuR* 38:301
Sok, GF 114, n. to l. 10.

מתב v.n. **returning** (↓ √תוב; CPA מתבא LSp 219) sg. מתביך *TN* Gen 3:16 [H תשוקתך]

מתבר n.m. **birthstool** (↓ √תבר; SA מתבר ST Ex 1:16; cf. MH משבר Jast 849) pl. מתברייא *TN* Ex 1:16 [H אבנים]; מ{ד}<ת>בריהון *FTV* ib.

מתברה n.f. **woman who gives birth** (↓מתבר) sg. מתברא דהות תבירא למיתה (the woman who gives birth is called) *metabbera* because she was broken (i.e. near) to death *VR* 639:3; *ib.* 2 [↓ מחבלה, חייה]

מתול n.m. **composer of parables** (↓ √מתל) pl. מתולי מתלייה composers of parables *TN* Num 21:27 [H משלים]; *FTV* ib.

מתורגמן n.m. **translator** (↓ √תרגם; SA מתרגמן ST Gen 42:23(Var); cf. CPA תירגומן LSp 223) sg. *FTV* Ex 4:16 [H פה]

מתח n.m. **tent cord** (↓ √מתח) pl. מתחיהון *TN* Ex 35:18 [H מיתריהם]; *ib.* 39:40; Num 3:26; 4:26; 32

מתח vb. **to stretch, deal strictly with someone** (↓ מתח; CPA מתח LSp 117) Pe. **1. to stretch:** והיך שמיא דמתח מימרא דה׳ לבית שכינתיה like the heavens which the *memar* of God stretched out as His dwelling place *FT* Num 24:6; *TN* ib.[!]; *TNGl* ib.[!]; על דמתחו יתרא(text: גירא) because they stretched the bowstring *VR* 118:2 [expl. Ps 11:2; cf. Sy מתח יתרא PSm 2247]; pass.part. זרתיה מחיחה לקול˹ לה˺ his span is stretched out towards him *BR* 682:4; **2. to deal strictly with s.o.:** מתח עליהון היך מה דמתחת עלי deal strictly with them as you dealt strictly with me *EchRB* 94:11 [// ↓ √דקדק]; *ib.* 75:17

מתחתה adv. **from below** (↓תחת) מלעילא לת<ח>תא ומת<ח>תא לעילא from above to below and from below to above *EchR* 54:12

מתיבה, det. **מתיבתה** n.f. **yeshiva** (↓ √יתב; TBA מתיבתא Jast 861) sg. ואשכחי׳ דיתיב במתיבתא רבה דלוד he found him sitting in the great *yeshiva* of Lydda *PRK* 297:4
Cf. I. Gafni, Zion 43(1978):12+ (Heb).

2# מתיבה, det. **מתיבתה** n.f. **answer, reply** (↓ √תוב) pl. כל אילין מתיבתא דהוה ר׳ זעירא משיבן [!] all those answers which PN answered *Giṭ* 49c(22) [// ↓תתובתה *Pea* 18b(20)]

מתין adj. **careful, slow** (↓ √מתן; Sy מְתִינָא LS 410) sg. ובתרין מנהון הוה משה מתין in two cases Moses was slow *TN* Lev 24:12; *ib.* Num 15:34; 27:5; *TNGl* ib. 9:8; מדי מתינא Media is careful *EchRB* 77:1; pl. דיהוון זריזין בדיני ממונא ומתינין בדיני נפשן they should be quick in monetary cases and slow in capital ones *TN* Num 15:34; *ib.* Lev 24:12[!]; Num 9:8; 27:5

מתכה, pl. **מתכון**, **מתכבון** n.f. **metal** (↓ √נתך; MH מתכת Jast 862) sg. טעוון דמתכה metal idols *TN* Ex 34:17 [H מסכה]; *ib.* Lev 19:4; ואבן דמתכה *ib.* 26:1 [H משכית]; pl. צלמי מתכתהון *TN* Num 33:52;

מתכוותהון *FTV* ib.

מתכלה n.f. **one who loses children** (↓√תכל pa., part. f.; SA מתכלה Ham 594:34) sg. *TN* Ex 23:26 [H משכלה]

מתל n.m. **parable, proverb** (↓√מתל; CPA מתל LSp 117, SA מתל ST Num 23:7) **1. parable:** sg. במתל נבותה in his prophetic theme *TN* Num 23:7; *ib.* 10; 24:3; 23; pl. תלת מאוון מתלין מן הדין תעלא 300 parables on the fox *VR* 654:5; מיתלין *BR* 924:5; מתולי מתלייה *TN* Num 21:27 [H המושלים]; *ib.* Dt 28:37; **2. proverb:** sg. מתלה אמר the proverb says *BR* 455:1; *ib.* 496:4; *VRQ* 55:2; *EchRB* 131:23; *ŠR* 18b(29); *KohR* 13b(4); *ib.* 21a(43); *San* 22b(49); במתלא[!] אמ׳ *VR* 56:1; *ib.* 75:9; 435:7; מן מה דמתלין לה מתל from the fact that they recite a parable concerning it *Dem* 21d(6); *Pes* 35b(36); מתלה(text: מייתי לה) רב ממתניתא the proverb is greater than the Tannaitic statement *San* 22b(48)

מתל vb. **to recite a parable, compare** (↓מתול, מתל; Sy מתל LS 409) Pe. **1. to recite a parable:** מן מה דמתלין לה מתל בגלילא from the fact that they recite a parable concerning it in Galilee *Dem* 21d(6); *ib.* 8; *Pes* 35b(36); **2. to compare:** מן מתל לך עם תבלייא who compares you with the spices? *Dem* 21d(6); *ib.* 8[!]; pass.part. (+ -ב to): גהינם דמתילה בתנורא Hell which is compared to an oven *TN* Gen 15:17; בספר אורייתה דה׳ דמתילה בספר קרבייה in God's Torah which is compared to a book of wars *ib.* Num 21:14; pl. אכהתה צדיקיה דמתילין בטוריה the righteous fathers who are compared to the mountains *ib.* 23:9; Dt 33:15; Lev 26:6; Dt 32:24

מתן n. **loin** (Sy מַתְנָא LS 410) pl. עד מתנייא *Šeq* 50a(9) [expl. מי מתנים Ez 47:4]

מתן #2 n. (unclear) אית אתרא דצווחין למית מתן there is a place where they call a dead person *EchRB* 152:5

מתן v.n. **giving** (↓√נתן; CPA מסב ומתן LSp 125) מתן אגר טב לצדיקיא giving of a good reward to the righteous *TN* Gen 4:8; *ib.* 49:1; *FT* ib.; תושבחתה דידיה בכל מתן ומסב His praise is in every giving and taking (of a life) *SYAP* 65:14
Cf. the verbal form מיסב ומיתן to negotiate *BR* 451:5.

מתן vb. **to wait** (↓מתין; CPA מתן af. Acts 27:7 (HS 8:98), SA מתן af. LOT 3/2 61:42 note, MH המתין Moreshet, Lex 217) Af. אמתין ליה he waited for him *TNGl* Dt 3:2; אמתן עד דחסל he waited until he finished *VR* 753:2; אמתינת עד דחסל *ib.* 191:2; *TNGl* Num 12:16; ואמתינו תרין תלתא יומין they waited two or three days *TN* Gen 31:22; המתן עד דיגלגל עלך כל דבעי wait until he places upon you (all the oaths) that he wants *Švu* 37a(35); *EchR* 72:13; *ib.* 102:2; אמתינו *TN* Gen 19:18; *ib.* Ex 24:14; והוה ממתין עד דהוא אתי he waited until he came *EchRB* 72:15; *TN* Gen 27:41

מתנה, det. **מתנתה**, pl. **מתנן, מתנוון** n.f. **gift, present** (↓√נתן; SA מתנה LOT 3/2 157:52, CPA מתונה LSp 129) sg. *TN* Gen 20:16; *ib.* Lev 23:20; Num 3:9; 8:16; 18:6; *Pea* 21b(28) // *Šeq* 49b(8); יהב אתרוגא מתנה לבריה he gave the *etrog* as a present to his son *Suk* 54a(22) // *Giṭ* 44b(32); *Suk* 54b(57); *ib.* 59; אימת דנימר לך תתן מתנה לבר נש when I tell you, you should give a present to someone *BM* 9d(3); כמתנתה *TN* Gen 18:17; כמה דיהבת לי נפשי במתנתך just as you gave me my life as your present *KohR* 28b(22); מתנתכון *TN* Num 18:11; pl. כ״ד מתנתא the 24 (priestly) gifts *San* 20c(64); *ib.* b(1); מתנוותכון *FPT* Lev 23:38[06; H מתנותיכם]; *TN* ib.

מתני, det. **מתניתה**, pl. **מתניין** n.f. **Tannaitic statement** (Mishna, *barraita*; ↓√תני; TBA מתניתא Jast 864) a. general: sg. ויידא מתני which Tannaitic statement? *Ter* 42d(30); אית מתני רישא וסיפא מסייעא לר׳ שמעון בן לקיש there is a Tannaitic statement whose beginning and end support PN *Ket* 28b(10); הידינו רבה רבה דמתניתא רבה דאולפנא which one is his teacher? His teacher of Tannaitic sources? His teacher of "learning" *Yev* 6b(18) [↓אולפן]; רב (text: מייתי לה) מתלא ממתניתא the parable is superior to the Tannaitic statement *San* 22b(48); תני מתניתך *Šab* 12a(33); *MQ* 83b(18); *Ket* 29b(19) [≠ ↓שמועה]; *Giṭ* 44d(31); *Qid* 58d(36); *BM* 10c(48); pl. תרתי מתניין *Švi* 35a(28); *Yev* 12d(28); כל מתנייתא *MŠ* 55d(27); *MQ* 81d(19); *BB* 13c(21); b. esp. מתניתן our Mishna (i.e. of R. Judah, the Prince): והא מתניתן פליגא behold, our Mishna differs *Ter* 40b(5); מן מתניתן ילף לה (PN) learns it from our Mishna *Suk* 51d(38); *MQ* 82b(2); הל׳ כר׳ יורה דמתניתן the decision is according to PN of our Mishna *Švi* 37c(24); *BM* 8b(58); ר׳ לעזר כמתניתן ר׳ יוחנן כהדא דתניי דבית רבי PN is according to our Mishna. PN_2 is according to that which the House of Rabbi learns *Švi*

33d(45); צורכא למתניתן וצורכא למתניתא דר׳ חייה there is a need for our Mishna, and there is a need for PN's Mishna *MQ* 81a(50); c. in var. formulaic phrases: 1) אית מתני׳ אמ׳ there is a Tannaitic statement which says *Qid* 59d(55); 2) ומתניתא אמרה כן *Ber* 8a(43); 3) מתנית׳ מסייעא לדין ומתנית׳ מסייעא לדין a Tannaitic statement supports this one and that one *Qid* 61c(17); 4) (כיני׳ =כן היא) מתניתא *Kil* 27a(8) [↓כן]; 5) ולא מתניתא היא isn't it a Tannaitic statement? *Ned* 41c(48); 6) סלקת מתנית׳ the Tannaitic statement is completed *Nid* 49c(55); 7) לצדדין היא מתני׳ the Tannaitic statement is bipartite *Ter* 44b(21)

Eps, MNM 813+. Even though the fuller spellings are found in ed. pr. of PT, Ms.L usually employs the shorter מתני׳ or מתנית׳, and these were sometimes written fully as the TBA form מתניתין.

מתניין n.m. **teacher of Tannaitic tradition** (↓√תני af.) sg. *Yev* 13a(13) [in a list of occupations]; חד מתניין *Qid* 66b(21); pl. ספרין ומתניינין teachers of Bible and Tannaitic tradition *Ḥag* 76c(28); *ib.* 31; *VR* 812:5; *EchRB* 64:3[!]; והא מתניאניא נסבין אגרהון and, behold, the teachers of Tannaitic tradition take their payment *VRK* 688:2 // *Ned* 38c(57)[!]

Bacher, Term 2:238.

מתק vb. **to suck** (Sy מתק LS 410) Pe. ויהב אצבעתיה אחרי בפומיה ומתק הוה he put his other finger in his mouth and sucked (it) *KohR* 20b(15)

מתקל, det. **מַתְקְלָה** n.m. **weight** (↓√תקל; CPA מתקל LSp 222, SA מתקל ST Gen 24:22) מַתְקְלָה *MMDam* Dt 22:9;- sg. *TN* Ex 30:23; מתקל במתקל *ib.* 34 [H כד בכד]; מתקל רב ומתקל זעיר a large and small weight *ib.* Dt 25:13 [H אבן ואבן]; ויהוויין מחזרן לכון לחמכון במתקל they will return your bread by weight *ib.* Lev 26:26; במתקלא לחמא ביש bread by weight is bad *MMDam* Ex 30:13; *ib.* Dt 22:9; במתקלה ובמכלתה ובמוזניה regarding weight, measure, and scales *TN* Lev 19:35; במתקליה *ib.* Gen 43:21 [H במשקלו]; מתקל זוזא the weight of a *zuz Šab* 17c(57); בסלעי בית קודשה הוה מתקלה its weight was according to the *sela* of the holy house *TN* Num 7:13; *ib.* 85; pl. מתקלין דקשט honest weights *ib.* Lev 19:36; מתקלין שלמין *ib.* Dt 25:15; מתקלין רברבין ומתקלין זעורין וקשיטין *TNGl* ib. 13

מתקנה, det. **מתקנתה** n.f. **proper or fit woman, thing** (↓√תקן pa., pass.part. f.; ≠ ↓מקלקלה; CPA מתקן LSp 223) **1. proper woman:** sg. ברא דמתקנתה דקלקלת עובדיה the son of a chaste woman who has ruined her ways *PRK* 227:12; **2. proper thing:** sg. ומתקנתא לא ילפון they didn't learn the proper thing *MQ* 81b(4)

נ

נאגא (uncertain) sg. כהדין נאגא *EchREd* 147:2 [expl. Lam 4:8]
Correct form and mng. of word are uncertain; cf. Buber's note ad loc.

נבו, det. **נבותה** n.f. **prophecy** (< H נבואה Jast 867; ↓ √נבי, נביו) sg. פתגם דנבו a word of prophecy *FPT* Gen 15:4[08]; *TN* ib.; רוח דנב{י}<ו> a spirit of prophecy *ib.* Ex 31:3; מתל נבותה his prophetic parable *ib.* Num 23:10; 18; 23; 24:3; 20; נבואתך *FPT* Ex 19:9[06]; נבואתיה *TN* Num 24:16

נבז n. (unclear) sg. הינון צווחין ליה לאיפרכה נבז זבזתך they call the prefect *ŠR* 37b(27)

נבז #2, pl. **ניבזין** n.m. **lot** (CPA נבז LSp 118, SA נבז Ham 442:65; cf. EA נבז receipt DISO 173, Akk *nibzu* receipt, document Kaufman, Influences 77) pl. אסקון ניבזין ביניכון cast lots among yourselves *San* 23b(35); נרמי נבזין let us cast lots *Etremi* 3; *Wahawa* 13; תא נעביד נאוזין(גאוזין : text) come, let us cast lots *EchR* 49:13

נבח vb. **to bark** (Sy נבח LS 411) Pe. נבח ככלבא he barked like a dog *VR* 770:2; *ib.* 3 // *ŠR* 18a(1); שרי נבח בהון he began to bark at them *PRK* 175:4 // *Ter* 46a(29); *PRK* 187:12
Pa. id.: שורי מנבח כהון *TerV* 46a(29); ושמע כלבייה מנבחין *BR* 639:8

נבי, det. **נבייה**, pl. **נביין** n.m. **prophet** (↓ √נבי; CPA נבי LSp 118, SA נבי Ham 523:145) sg. *TN* Dt 18:15 [H נביא]; נביא *ib.* 13:6; משה נבייה *ib.* 32:1; 30:13; לא דא היא דנבייא מקנתר לן isn't this what the prophet chastises us? *Tan* 65b(22); *VR* 9:7 [↓ סכוי]; pl. נביין *TN* Num 11:29; *ib.* Dt 32:1; נבייא *FTV* Num 24:15; נביאיא *KohR* 29a(37)
Spellings with *alef* are due to the influence of H נביא.

נבי vb. **to prophesy** (↓ נבו, נבי, נביאייה, נביו, נבייה; CPA נבא itpa. LSp 118, SA נבי itpa. ST Num 11:26) Itpa. אתנבי *FTP* Num 16:1; הא ענתותייא אתי ומתנבא עלך behold the one of Anatot (i.e. Jeremiah) comes and prophesies about you *PRK* 226:1 // *EchR* 1:14; דהא כמן שנין את קאים {ו}מתנבי על הדא זויתא דתיחרב you are prophesying for many years that that place (= the Temple) will be destroyed *PRK* 231:14 // *EchR* 37:17; הוה מתנבא *TN* Num 11:26; *ib.* 24:4; והוון מתנבאין *ib.* 11:25; מתנביין *ib.* 26

נביאייה n.m.pl. **the "Prophets"** (↓ √נבי) וארבעה כנביאיה four times in the Prophets *ŠR* 27c(29); וכל נבייאיא דכוותהון all the Prophets are like them *MMDam* Gen 15:2

נביו, det. **נביותה** n.f. **prophecy** (↓ √נבי, נבו; CPA נביו LSp 118, SA נביו Ham 590:7) sg. רזי נביאותא secrets of prophecy *FTP* Num 24:4; מתל נביותיה the parable of his prophecy *FTV* ib. 23:7; *ib.* 10; 23; 24:3; 15; 16; 20; חמית כנביותי I saw in my prophecy *PRK* 373:5

נבייה, det. **נבייתה** n.f. **prophetess** (↓ √נבי; CPA נביא LSp 118, SA נביה Ham 523:147) sg. מרים נבייתה *TN* Num 12:16; נביאתה *ib.* Ex 15:20; 21:1

נבילה, det. **נבלתה** n.f. **carrion, corpse** (↓ √נבל #2; SA נבילה Ham 526:211, H נבלה Jast 870)
1. carrion: sg. *TN* Lev 17:15 [H id.]; *ib.* 22:8; בשר נבילה carrion meat *San* 21b(25); *ib.* 27 // בשר דנבילה *Švi* 35a(62); *ib.* 64; *Šeq* 50c(45); *ib.* 49; *AZG* 41d(62); נבלתה *TN* Lev 11:40; בנבלתהון *ib.* 27; 36; Dt 14:8; **2. corpse:** sg. נבלתיה *ib.* 21:23; נבלתהון *ib.* Num 25:4

נבל vb. **to soil** (↓ מנבל; MH נבל pi., hitpa. Moreshet, Lex 220) Itpa. **to be soiled:** דלא יתנבלון מאנוי so that his clothes should not be soiled *Kil* 32a(43)

נבל #2 vb. **to make an animal unfit to eat by improper slaughtering** (denom. < ↓ נבילה; MH נבל pi. Jast 869) Pa. נבליה(נבילה : text) make (the

bird) unfit (by improper slaughtering) *MŠ* 56d(3)

נבע נבע vb. **to flow, spring forth** (↓מבוע; CPA נבע LSp 119) Pe. מבועי תהומא דנבעין the springs of the abyss that spring forth *FTP* Gen 49:25; *FTV* Dt 33:13

נגב (a/a) vb. **to dry up** (SA נגב Ham 461:64, MH נגב Moreshet, Lex 220+) Pe. ונגב נהרא the river dried up *Giṭ* 49a(25); דייגב נהרא *ib.* 27; קברייל נגב the *Q*.-river dried up *MQ* 80a(54); נגבו מיא *TN* Gen 8:13 [H חרבו]; נגבו אפיה דארעא the surface of the earth dried up *ib.*; pass.part. כד הוא נגיב when (the bean) is dry *Kil* 31c(35) // *Šab* 7b(15); נגיבה *TN* Lev 7:10 [H חרבה]; וצואת קטן נגיבה dry excrement of a minor *AZ* 40d(30)
Pa. **id.**: pass. part. מנגבה *TNGl* Lev 7:10 [↓pe.]

נגד n.m. **path** (↓ √נגד; CPA נגד LSp 119, SA נגד Ham 516:407) pl. נגדוי דמדברא the paths of the desert *TN* Ex 14:3; *FT* ib.

נגד (a/o) vb. **to flow, pull, draw, guide, chase metal** (↓ נגד, נגדה, נגידה; CPA נגד LSp 119, SA נגד Ham 524:165+, 585:186) Pe. **1. to flow:** <כ>מה דהוא נגיד בימָמא לית הוא נגיד בליליא as it (i.e. the Jordan) flows by day, it does not flow by night *EchRB* 133:4 [// מהלך *BR* 917:5]; *ib.* 5; ונגידו נחליא מן אדמיהון the *wadis* flowed with their blood *FTP* Num 21:15; ואיתחמי דמא נגד the blood appeared to flow *San* 28c(39); קצת חד חרוב ונגד מלא ירוי דבש I cut a carob, and a handful of honey flowed (from it) *Pea* 20a(57) // *Soṭ* 17b(17); **2. to pull, draw:** ואהן דנגד בזיקא one who pulls a wine-skin *AZ* 45a(14) // *Qid* 60b(5); גוד חמי לי pull (out the body) and show (it) to me! *PRK* 193:4 // *KohR* 27a(7)[!]; *EchRB* 82:22; ונגדא בהון בידה דימינה she pulls on them (i.e. the sandal straps) with her right hand *Ḥaliṣa* 100:20; *ib.* 29; נגיד לה כהדין סוסיא סרקייא he pulls it like that Arabian horse *Šab* 7b(59); נגודו ידכון draw back your hand *TNGl* Ex 12:21; נגיד בקשתא drawer of a bow *ib.* Gen 21:20; ארחין דמולוותה למהוי נגדין בגלגלי וקיסי it is customary for the mules to pull the wheels and axles *TN* Ex 14:25; לנגדא את נגיד לי *BR* 93:3 [v. MY]; **3. to guide:** a. general: חד שייר דהוה נגיד לתלת מאה גמלי a caravan-chief who was guiding 300 camels *EchRB* 44:8; b. esp. of blind people (cf. CPA נגודא דמעוריא Mat 23:16): גוד דנימטי לוייתא (the blind servant said): Lead, so that we will reach the caravan *EchR* 49:26; והוות חגלה נגודה(Var) לה בכל קרתה she went around guiding him (i.e. her blind husband) in the entire village *BRV*[60] 154:1 // *VR* 805:2; **4.** pass.part. נגיד **chased** (of metals; Sy סָאמָא נגִידָא PSm 2277): sg. נגידא תתעבד מנרתה the candelabrum should be made chased *TN* Ex 25:31 [H מקשה]; pl. נגידין תעביד יתהון you should make them (i.e. the cherubs) chased *ib.* 18; 37:7; **5. to remain alone:** קדמיה נגד ותנינה אזל the first remains alone and the second continues *MMDam* Ex 36:9
Af. **to pull away:** ואגד להון (Ham) pulled them (i.e. his brothers) away *BR* 339:5 [expl. ויגד Gen 9:22]
Itpe. **to be pulled away:** אתנגד במימר מן קדם ה' he was pulled away by the *memar* of God *TN* Gen 5:24; *TNGl* ib.
On pe., mng. 5, v. Shashar 246+.

נגדה, det. **נגדתה** n.f. **leader of flock** (↓ √נגד; cf. SA נגד Ham 517:437 (H מחוקק)) sg. נגדתא *Qid* 60b(15) [expl. משכוכית *ib.* 14]

נגה, det. **נוגהה** n.m. **early light, dawn** (↓ √נגה; Sy נוּגהָא LS 414) sg. בנוגהא *TNGl* Gen 44:3 [H אור]

נגה vb. **to shine at dawn** (↓נגה; CPA נגה LSp 119) Pe. עד דלא תיגה שימשא before the sun shines *ŠT* 2

נגח (a/o) vb. **to butt** (↓ נגחן; H נגח HAL 630) Pe. יגוח *FPT* Ex 21:31[01; H יגח]; יגח *ib.* 28; היך מא דתורא וראמא נגחין בקרנתא just as the ox and the wild-ox butt with their horns *FTP* Dt 33:17
Pa. **id.:** מנגחין *FTV* ib.

נגחן n.m. **gorer** (↓ √נגח; TBA נגחנא Jast 874, MH נגחן ib.) sg. אין הוה תוריה נגחן if his ox were a gorer *Švu* 35d(24)

נגיבה n. (unclear) sg. אית דאמרין בנגיבא some say ... *KohR* 27a(5)

נגידה n.f. **chased metal** (↓ √נגד mng. 4; cf. SA מגד ST Ex 25:31) sg. *TN* Ex 37:22 [H מקשה]; *ib.* Num 8:4

נגס vb. **to eat** (↓מגוס, מגוסה; CPA נגס LSp 119, MH נגס Moreshet, Lex 222) Pe. דאין לא לעי לא נגיס if he doesn't work he doesn't eat *BR* 134:5; *VR* 780:3 // *ib.* 784:3; *KohR* 16c(5); רעותיה מתקרי לעי ונג{ו}<י>ס he wants to be called one who works for a living *ib.* 13b(25); יתבין הוון נגסין (V נגשין) they sat down and ate *BREd* 1115:4 // *BerSe* 11b(42); *VREd* 653:3; למיגס בגין מאן את עביד לא תשבוק אריס<ט>יא אחיתי *ib.*;

דיגסון why don't you let the guests eat? *ib.*; למיגוס גו אריסטון to eat at a banquet *San* 21c(5); כעיא מיגס נפשיה he wants to eat *KohR* 8b(35); *EstR* 6a(7)
Af. **to feed:** מוחר מן צורכה אגס כאורכה he fed them at length more than enough *SYAP* 31:26
Löw, Lehnw 321.

נגע n.m. **plague** (< H נגע Jast 875; ↓√נגע) sg. כהנה כנגעה the priest with his plague *MMDam* Ex 36:9

נגע (a/a) vb. **to touch, strike** (↓נגע; SA יגיע כן he will strike us LOT 3/2 165:88) Pe. **1. to touch:** ונגע כיד{א}<ה> he touched (the wine barrels) with his hand *AZ* 44d(21); למגע בסמה דמטרונה to touch the body of a lady *Ket* 31d(28); **2. to strike:** נגעת<ו>ן גבר כברה וכאחוי you struck, each man, his son and his brother *TN* Ex 32:29; היא˺ך מינגע כהדין גופא צדיקא how is it possible to strike this righteous body? *Suk* 55c(12)
Af. **to strike:** והוון מגעין כאלין דעשו (the angels) struck Esau's men *BR* 929:4; ארור מגע בהדין צניעה cursed is he who strikes this modest man *San* 20b(45) [// *Suk* 55c(12); ↓pe.]; טב דייגע בי ולא כהון it is preferable that he strike me and not them *BR* 926:2; לית איפשר דלא יג{י}עון ייסורין כההוא גופא צדיקא it is impossible that afflictions should strike that holy body *Bik* 65c(48) [↓pe.]

נגף vb. **to strike** (↓מגפה; SA נגף Ham 495:285) Itpe. **to be struck:** ותתנגפון *TN* Lev 26:17 [H ונגפתם]; *ib.* Dt 1:42; 28:25

נגר n.m. **carpenter** (< Akk *naggāru* Kaufman, Influences 75; ↓נגרו; CPA נגר LSp 119) a. general: sg. *TN* Ex 35:35 [H חרש]; *ib.* 38:23; אומנותיה דהן נגר that one is a carpenter by profession *Hag* 77b(13); *MŠ* 54d(38); *Šab* 8c(13); *BB* 13c(36); b. in a fig. sense: נגר בר נגרין a carpenter son of carpenters (i.e. a very learned scholar) *Yev* 9b(55) // *Qid* 65d(63); c. w. a PN: אשייאן בר כוחא נגרא *Šab* 14d(50) // *AZ* 40d(52); נגרא *ib.* 42b(60)

— נגר/נגור טור n.m. **an unclean bird** (↓נגר; SA נקאר טורה ST Lev 11:19(Var)) sg. נגר טורא *TN* Lev 11:19 [H דוכיפת]; *ib.* Dt 14:18; *FTV* ib.; נגור טורא *TNGl* ib.; חד נגר טור הוה יתיב ומנקר (נגר) אילנא a certain ...-bird was sitting and hollowing out the tree *VRK* 507:2 [cf. Sy נָקַר אִילָנָא LS 448]
Talshir, Fauna 145+; M. Arzt, Marx Vol 67, n. 131 (Heb).

The second element in this lexeme should be translated "field" (↓טור mng. 2).

נגר 2#, det. **ניגרה**, **נִגְּרָה** n.m. **door bolt** (CPA נגר LSp 119, SA נגר ST Ex 26:26) sg. נגרה *TN* Ex 26:28 [H הבריח]; ניגריה(text : ניגרייא) דר׳ לעזר הוה קטיר בגמי PN's bolt was tied with a cord *Šab* 16b(46); pl. נגרין *TN* Ex 26:26; *ib.* 36:31; נגריה *ib.* 26:29; נְגָרוי *FPT* ib. 39:33[04]; *TN* ib. 35:11; 40:18; Num 3:36

נגרו, cs. **נגרות** v.n. **carpentry** (↓נגר) וכנגרות קיסא carpentry of wood *TN* Ex 31:5 [H ובחרשת עץ]; *ib.* 35:33; *FTV* ib.

נגש (/o) vb. **to gore** (↓נגשן; BH נגש HAL 633) Pe. יגוש *FTV* Ex 21:28 [H יגח]; *TNGl* ib.; יגש *TN* ib. 31; 32; 35

נַגְשָׁן adj. **gorer** (↓√נגש) sg. נַגְשָׁן *FPT* Ex 21:36[01; H נגח]; *TN* ib.; *ib.* 29

נדב (a/o) vb. **to prompt, donate** (↓נידבה; TA, TBA, H נדב Jast 877) Pe. **to prompt:** די נדב יתיה לביה whose heart prompted him *TN* Ex 35:21 [H נדבו לבו]; *ib.* 22; 26; 29; די נדבת רוחיה יתיה whose spirit prompted him *ib.* 21; ידוב *ib.* 25:2; 35:5; *TNGl* ib. 21
Itpe. **to donate:** דן קרבניה די אתנדב וקרב מן נכסי גרמיה this is the sacrifice which he donated and brought from his own property *TN* Num 7:35; *ib.* 41; 47; 53; [ד]אתנדבון כל בני ק[רתה] which all the villagers donated *Naveh* 43:4; *ib.* 25:4; ומתנדב בהדה צדקתה he donates this charity *Der* 55:78
Naveh 10; 74.

נדד vb. **to he restless** (CPA נד pa. LSp 119, SA נדד itpe. Ham 449:152) Pe. ונדת שנתי מן עיניי my sleep wandered from my eyes *FPT* Gen 31:40[03; H ותדד]
Itpe. **id.:** ואתנדדת *TN* ib.

נדה, det. **נדתה** n.f. **menstrual period** (H נדה HAL 635; cf. Sy נְדָתָא abomination LS 415) sg. בנרת סאבתה *TN* Lev 18:19 [H כנדת טמאתה]; נדתה *ib.* 12:2; 5; 15:24; 25; 26
Cf. Ben-Hayyim, Tarbiz 50(1981):199+.

נדי vb. **to sprinkle** (↓הדייה, אדייה; SA נדי af. Ham 458:109+) Af. **to sprinkle:** אדי *TN* Num 8:7 [H הזה]; *ib.* Lev 8:11; וידי *ib.* 4:6; 17; 16:14; Num 19:18; ותדי *ib.* Ex 29:21; ותדון *FPT* Ex 12:22[23]; דמדי *TN* Num 19:21 Ittaf. **to be sprinkled:** יתרי עלוי *ib.* 12; 13

2# נדי vb. **to excommunicate** (MH נדי pi. Jast 878) Pa. ונדון אילין לאילין they excommunicated each other *MQ* 81d(59); pass.part. מנדי *Proc* 555:12

נדיר n.m. **slip (of a boathouse)** pl. נדידייא דאשקלון *Šab* 7a(24)
D. Sperber, Nautica 78+, who rejects Lieb's emendation (v. ↓נרור).

נדל n.m. **centipede** (Sy נְדָלָא LS 416, MH נדל MMiqK 5:3) sg. שיזרתא דנונא מיתעביד נדל the backbone of the fish becomes a centipede *Šab* 3b(39)
Fl, TMW 3:716; Nöld, Beitr 123.

[נדן] n.m. **marriage gift** (H נדן HAL 637) sg. *FTP* Gen 34:12 [H מהר]
Prob. a corruption from ↓פרן.]

נדר, det. **נידרה** n.m. **vow** (↓√נדר; SA נדר Ham 446:90) sg. *TN* Gen 28:20 [H id.]; *ib.* Lev 7:16; Num 6:2; 30:14; אין אכיל עבר על נידריה if he eats, he breaks his vow *Ned* 41b(52) // *AZ* 40a(59) // *VR* 864:2; שרי נדרך annul your vow *Ned* 39a(62); *ib.* 41b(61); 42a(64); b(1); c(9); *BR* 972:5; pl. נדריה *TN* Num 30:8; נדריכון *FPT* Lev 23:38[06]; *TN* Dt 12:11

נדר (a/o) vb. **to make a vow** (↓נדרן, ↓נדר; SA נדר Ham 446:84+) Pe. a. general: נדרית לא נדרית I vowed. I didn't vow *VR* 359:3; נדרת *TN* Gen 31:13 [H נדרת]; נדר *ib.* 28:20; Lev 27:8; נדרת *ib.* Num 30:11; נדרתון *ib.* Dt 23:24; נדרו *ib.* Num 21:2; תדר *ib.* 30:4; ידר *ib.* 6:21; ידור *TNGl* ib.; תדרון *TN* Dt 12:11; למדר *ib.* 23:23; למנדור *ib.* Num 6:3; נדר הויתה would you have made a vow? *Ned* 41c(5) // *MQ* 82a(2); b. specific: כמומי דנדר משה with the vow which Moses made *Ned* 37a(8); *ib.* 9; דנדר על נפשיה he took a vow upon himself *San* 23c(40); *Tan* 66c(51); מן דנדר מצווה one who vowed (to give) charity *BR* 799:4; נדר דלא מרווחא he vowed not to earn any money *Ned* 39b(21); נדר מן חמרא he vowed (to abstain) from wine *ib.* 41c(1); חדא איתה נדרת מן ברתה a certain woman vowed (to have no benefit) from her daughter *ib.* 47; חד בר נש ⌐נדר⌐ באילין מילייא a certain man vowed concerning those things (mentioned in Mib. 2:5) *ib.* 37c(7)
Pa. **id.**: מנדרנא *Naz* 51b(1)

נדרן n.m. **one who vows often** (↓√נדר; MH[2] נדרן Jast 880) sg. דאת נדרן *Ned* 41c(5)

נהג vb. **to do something often** (denom. < ↓מנהג; ↓נהיג; MH, TBA נהג Jast 880+) Pe. **1. to follow a practice:** ארפוניה דנהיג כר' עקיבה leave him alone! He follows PN's practice *Ber* 11c(22); *ib.* 6c(41); *Švi* 35b(20); *Šab* 8a(18); *Tan* 69b(61); *Nid* 50c(7); דו נהג כשיטת רביה he follows his teacher's opinion *Beṣ* 62a(18); *Tan* 64b(7); *Šab* 3b(45)[!]; *ib.* 4a(41); נהגין בקלקול they follow an improper practice *San* 19a(17); רב חייא בר אשי לא נהיג כן PN does not follow this practice *Šab* 7b(29); *RH* 58a(60) // *San* 18c(27); *MQ* 83c(36); *Ber* 3d(57); דרומאי נהגין חגה צפוראיי נהגין חדשה טיבריאי נהגין שבתה the "southerners" follow the practice (of not cutting the hair) of חגה (Hos 2:9; i.e. from the beginning of Av); the Sepphorites of חדשה (ib.; i.e. the whole month of Av); the Tiberians of שבתה (ib.; i.e. the week in which the Ninth of Av falls) *Tan* 69b(61); נשייא דנהגן דלא למישתייא מן דאב עליל the women who follow the practice of not weaving from the beginning of Av *Pes* 30d(3); *ib.* c(64) // *Tan* 64c(25); *ib.* 23; pass.part. וחמיתון נהיגין בהדא דבילתה שוריי (ב׳ +) he saw them treat the fig-cake as permitted *Dem* 22c(30); *Ber* 11c(59); בקולא הוון נהיגין they acted leniently *Qid* 62d(45); **2. to treat in a certain manner:** מן ההיא שעתא הוה נהיג ביה ביקר from that time on, he treated him with honor *Kil* 32b(40) // *BR* 307:1

נהור, det. **נוֹהֳרָה** n.m. **light** (↓√נהר, סגי נוהריי; CPA נהור, det. נהורא LSp 119, SA נהר, det. נהרה ST Gen 1:3, 4, Mal *nohra* Berg, Gl 62) sg. *TN* Gen 1:3 [H אור]; *ib.* Ex 10:23; זיתא נהור ומשחא נהור הא נהור על נהור the olive tree is light, and the oil is light. Behold, light on light *EchRB* 51:13; *ib.* 15; 52:5; תרין דוקרנין דנהור two pitchforks of light *Ber* 2c(36) // *Yom* 40b(36); נוהרה *FPT* Gen 44:3[05]; נוֹהֳרֵיה אין הוה כאדם שפיך if its light was like spilled blood *SYAP* 36:61; *Hem* 25; נהורא *TN* Ex 12:42; *ib.* 14:20; קומי אנהרי דאתא נהוריך get up and shine, for your light has come *PRKVar* 321:6; *ib.* 222:12; pl. נהורין *TN* Gen 1:14; *ib.* 16
On the form נוהרה, v. Kut, SGA 23. Forms with the base נהור־ are incorrect in JPA and are influenced by the form נהורא in other Jewish A dialects.

נהיג aux. vb. **accustomed to** (↓ √נהג pe., pass.part.) only in constr. נהיג + part.: sg. היך

c(11) // *Naz* 54c(29); *AZ* 42c(20) // *BR* 671:5; ביני נהרותא *BRL* 2:1 [expl. ביאורים Nah 3:8]; b. w. designation: נהר דינור the river of fire *BR* 917:3; *EchR* 133:3; נהרא רבה דנהרא פרת *TN* Gen 2:14; *ib.* Num 34:15

Patai, Ha-Mayim 171.

נהר (a/a) vb. **to be light, shine, be clear, illumine** (↓סגי נוהריי, נהיר, נהור, אנהרו, אנהדה; CPA נהר LSp 119+, SA עניר (=אנהיר) Ham 560:107, אתנערי (=אתנהרי) ib. 108) Pe. **1. to be light, shine:** והוה נהורא ונהר there was light and it shone *TN* Ex 12:42; נהר זיו איקרהון דאפוי *ib.* 34:29 [H קרן אור פניו]; *ib.* 30; נהרין עיינה{א} her eyes shone *FTV* Gen 38:25; **2. to be clear:** מרי ינהר דיני קודמך my master, may my case be clear before you *PRK* 260:10

Af. **1. to be light, shine:** צפרא אנהר *TN* Gen 44:3 [H הבקר אור]; אנהר מנהרא the light shone *Yom* 40b(21) // *RH* 57d(49); *Ber* 2c(37) // *Yom* 40b(37) // *BR* 527:3; לא כמה דהוא מנהר בליליא הוא מנהר באימממא it doesn't shine at night like it shines during the day *Pes* 27b(1); שמענן דהוא עליל לעזרה והיא מנהרה עאל ואנהרת we heard that when he enters the Temple court it shines. He entered, and it shone *Tan* 66d(54); אנהרין עייניה her eyes lit up *FPT* Gen 38:25[05]; *KohR* 22a(34); **2. to illumine, give light:** למנהרא *TN* Ex 13:21 [H להאיר]; *ib.* 25:37; אוריתי מנהרא אפאי my Torah makes my face shine *KohR* 22a(31); *ŠR* 31a(19)

Itpe./a. (unclear): טורא ראתנהרתון מן גוויה the mountain from which you *ŠR* 24a(5) [expl. שגלשו Song 6:5]

2# נהר vb. **to remember, recall** (SA נעיר Ham 530:303, 560:105, itpe. אנהר *innar* GSA 175) Pe., pass.part. נהיר את כד איתאמרת הדא דר' הושעיא do you recall when that (statement) of PN was said? *Bik* 64a(46); נהיר את דהויתון קיימין בנזיר do you recall that you were dealing with (the laws of) the Nazirite? *Naz* 55b(3); *Pes* 29a(13); *Meg* 74b(58); *Ket* 30a(16); *Naz* 56b(31); *KohR* 10a(38); נהירין אנן *Ber* 11b(42) // *KohR* 20a(19) // *BRVar* 1115:4 // נהירין הוינן *Naz* 54b(7); הוה תמן סבין נהירין there were old people there who remembered (the destruction of the Temple) *Tan* 68d(40)

Itpe. **id.:** אינהר דלא שמע פרשתיה מן בר בריה he remembered that he had not heard the weekly scriptural lesson from his grandson *Šab* 3a(28); ואינהר ר' אבהו *AZ* 41a(35); *Pea* 17d(63); *Qid*

רבכון נהיג עביד how was your master accustomed to act? *Qid* 63d(51); דהוה נהיג יתיב ומחייט עלה he was accustomed to sit and sew on it *ŠR* 35c(14); *Ber* 3d(55); *KohR* 9c(25); *ib.* 10a(36); pl. נהיגין כהנייא מטיי עד תמן the priests are accustomed to reach there *Švi* 36c(54); הוון נהיגין יתבין פשטין תחות חדא תאינה they were accustomed to sit and learn under a fig tree *BRL* 674:3; *Ber* 5c(11); *Švi* 38b(35); *ib.V* 39a(34); *MasV* 49c(24); *Or* 61d(19); *Šab* 8a(28); *RH* 58b(11); *Soṭ* 17a(38); *EchRB* 48:31; *BerV* 3c(40) // *San* 28a(41)[!]

נהיר adj. **bright, shining, clear** (↓ √נהר pe., pass.part.; CPA נהיר LSp 120) **1. bright, shining:** sg. ומימרא דה' הוה נהיר ומנהר the *memar* of God was bright and illuminating *FTV* Ex 12:42; *FTP* ib. 15:18; pl. אפוי נהירין his face was bright *Šab* 11a(38); *ib.* 42; 43 // *Pes* 37c(32); *ib.* 3; 36; 37 // *PRK* 68:2; *ib.* 9; 10; 69:1; **2. clear:** sg. אית לן קריה דנהיר מניה we have a biblical verse that is clearer than it *KohR* 21d(34); אחון חמיין אולפני מה נהיר באפיי you see how clear my learning is before me *VR* 416:5 // *MSam* 58:1

נהם vb. **to roar, moan** (↓מנהומי; CPA 2# נהם Black, Hor 62, Sy נהם LS 416) Pe. **to roar:** נהם כאריה he roared like a lion *TN* Gen 44:18; נהים *KohR* 1c(23)

Pa. **to moan** (as a dove): אילין רמנהמין *VR* 144:3 [expl. המהגים Is 8:19]; נהמון עליהון כיונייא they moaned over them as doves *SYAP* 19:15

On pa., v. TJ to Is loc. cit.; ib. 38:13.

נהק vb. **to bray** (H נהק HAL 639, Jast 882) Pa. שריית מנהקה (the she-ass) began to bray *Šeq* 48d(6) // *Dem* 21d(62); נהקת וחכם קלה (the she-ass brayed) and he recognized her voice *BR* 648:6

נהר, det. **נַהֲרָה**, pl. **נהרין, נהרון** n.m **river** (CPA נהר LSp 120, SA נהר Ham 481:75+, Sy נְהַרִין נַהְרַוָתָא pl. LS 417) a. general: sg. *TN* Gen 2:10; מי{ד}גויין בחד נהר while crossing a river *VR* 860:3 // *BRV*[60] 80:3; נַהֲרָא *FPT* Ex 7:21[04]; *TN* Dt 11:24; זרקוני [על גיף↓] על גיף נהרא on the riverbank לנהרא throw me into the river *Qid* 58d(36) // *Ket* 31a(3); הא אילפא אייתי נהרא here is the boat. Bring the river *Giṭ* 49a(26); *Ḥal* 58c(53); *Šeq* 50c(48) // *AZ* 41d(63); *VR* 286:3; *ib.* 503:2; סוכרא דנהדא the river dam *Beṣ* 62a(4) // *Šab* 14a(63); pl. נהרין *TN* Gen 2:10; *Šab* 9a(18) // *ib.*

61a(48)[!]; אתון לית אתון מנהרין לה אנא מנהר לה you do not remember him, (but) I will remember him *BR* 1231:6 [expl. זכר Eccl 9:15] // *ib.* 304:1

נהרדעיי n.m. **of Nehardea** pl. נהרדעאי *MMDam* Dt 34:12

נווחה, det. **נווחתה** n.f. **rest** (↓√נוח; Sy נְוּחָא LS 419) sg. נווחתה *TN* Dt 12:9 [H מנוחה]

נווט n.m. **sailor** (<ναυτής Lehnw 355; CPA נאוט HS 9:39, Sy נָוּטָא LS 420) pl. שמע קלהון די נוטייא אמרין he heard the sailors saying *KohR* 9d(4)
Sperber, Nautica 142+.

נוול n.m. **loom, web of a loom** (CPA נול Black, Hor 62, Sy נָוּלָא LS 420) **1. loom:** sg. חד נוול *BB* 13b(61); pl. מסמריה דנווליה the pegs of the looms *ib.* 60; **2. web of a loom:** sg. נבל דעמר מיקמי נבל דכיתן a web of wool in front of a web of flax *Kil* 32a(11)
Hirschberg, Ha-Ereg 167+.

נווס n.m. **temple, synagogue** (< ναός Lehnw 355; CPA נאוס, נוס LSp 121) sg. נווסה *BR* 1238:5 [≠ ↓ פונוקט]
MY ad loc.

נוח vb. **to rest, place** (↓אתנחה, כית מנוחה, מנוח, נוחה, ניח, ניית; CPA נוח LSp 120, SA אתנח Ham 518:19) Pe. **to be at rest, tranquil:** נח ואתפטר לבית עלמה he was at rest and died *EchR* 46:24; ונחת רוחיה דיעקב *TN* Gen 45:27 [H ותחי רוח יעקב]; נחת רוחיה מיניה ושבקיה he was content with him and left him alone *BB* 14a(48); כמה דאריה לא נייח ולא דמך just as the lion does not rest or sleep *TN* Num 23:24; *ib.* Gen 49:9; Dt 23:24
Af. **1. to give rest:** יניח *TN* Dt 3:20; *ib.* 25:19; *VR* 811:3 [expl. יחליץ Is 58:8]; תניחון *TN* Dt 5:14; **2. to place:** כל תפשיל ותכשיל דהוה מניח קדמיהון every dish which he placed before them *KohR* 2b(9)
Itpe. **to rest:** ואתניח *FPT* Ex 20:11[14; H וינח]; ואתניחת *TNGl* Gen 8:4; ואיתנחת *ib.* 45:27; ואתניחו *ib.* Ex 16:30; ואתנחו *TN* ib.; יתניח *ib.* 23:12; תתניח נפשה דשאול בר may the soul of PN rest *Zoar* 1:1; *ib.* 3:1; *SYAP* 61:9; תתניחון *TN* Dt 28:65
The mng. of √נוח af. in the phrase מדכרין ומניחין *VR* 749:6 is unclear (v. Margulies, ad loc.).

נוחרה, det. **נוחרתה** n.f. **anger** (↓ √נחר) sg. נוחרתה לא זעייה מן פומיה his anger does not budge from his mouth *BR* 767:2 [expl. עברתו Am 1:11]

נוט vb. **to scare** (SA נוט itpe. Ham 449:151) Af. ולית דמניט יתכון there is no one who will scare you *TN* Lev 26:6 [H מחריד]; *ib.* Dt 28:26

נוטרן n.m. **one who keeps wrath** (↓ √נטר) pl. נוטרנין *TN* Lev 19:18 [H נוטר]

נוכריי adj. **strange, foreign** (CPA נוכרי, נוכראי LSp 124, SA נכראי Ham 522:110) a. as adj.: sg. פלחן נוכריי idol worship *TN* Dt 32:12 [= MH עבודה זרה]; *ib.* Num 23:21; פולחנא נוכריה *ib.* Gen 21:8; 35:2; Ex 32:18; Lev 20:3; Dt 14:1; ארע נוכראה a strange land *ib.* Ex 2:22; ארעא נכריה *ib.* 18:3; קטרת נכריה a strange incense *ib.* 30:9; pl. מג{ו}<י>רין טעוון נכריין strange neighbors *Pea* 17d(16); נוכראין foreign idols *TN* Dt 31:16; b. as noun: sg. נכרייה בר עממיא the gentile stranger *ib.* Ex 22:30; pl. כנוכריין *FPT* Gen 31:15[05; H כנכריות]

נום vb. **to sleep, be drowsy** (↓נמנום; CPA נום LSp 121, TBA נמנם Jast 887, MH נתנמנם Moreshet, Lex 230) Pe. **1. to sleep:** אשכח ספרא איניים(text אייניס; V דאי נאיים) he found the schoolteacher sleeping *Dem* 26b(24); עד רניים שנתיה until he fell asleep *EstR* 9b(5); **2. to be drowsy** [+ √רמך pe.]: אכל נם ודמך ליה he ate, became drowsy, and fell asleep *Ter* 45c(52); *Tan* 66d(48); *VRG* 251:3; *KohRVar* 16a(37); וחורה נימה ולא דמכה one (spirit) is drowsy and does not sleep *Am* 7a:18; *ib.* 21; *SYAP* 1:22
Itpal. **to fall asleep:** ואנא קרי שמע ומתנמנם I read *Shema* and fall asleep *Ber* 4b(18); ועבד גרמיה מתנמנם ומרי פרטירא מתנמנם (the dog) pretended to fall asleep and the shopkeeper falls asleep *BR* 211:1; *Ter* 45d(2) // *AZ* 41a(57); *Meg* 73a(56); *Yev* 3a(54); *ib.* 55

נומירה n.f. **division of troops** (< νούμερος, Lat. *numerus* Lehnw 356; Sy נומרא LS 431) sg. הוות נומירה בציפורין there was a division of troops in Sepphoris *PesG* 31b(52)

נון n.m. **fish** (CPA נון LSp 121, SA נון Dt 4:18(Var)) sg. חד נון *BRV*[60] 91:7; *ib.* 92:2; 125:4; *KohR* 28c(39); זב{ן}<ו>{י}ן לי נון buy me a fish *Ned* 39d(5); אית הכה נון *BRV*[60] 92:1; שידרתא דנונא the backbone of the fish *Šab* 3b(39); *ib.Riš* 10a(36); ח{ס}<ר>ספיתה דנונה the fish's scales *PRK* 63:8 // *KohR* 21b(37)[!]; pl. נוני דימא the fish of the sea

TN Gen 1:28; נוּנַיָּא דאית בנהרא the fish in the river *FPT* Ex 7:21[04]; היך נוניא יסגון במיא like fish multiply in the water *TN* Gen 48:16; *ib.* Dt 4:18; Num 11:5; אילין נוניא צלייא those roasted fish *Naz* 57d(36)

נוע vb. **to move** (H נוע HAL 643) Pe. **to move** (intr.): נעו מלאכין angels moved *SYAP* 11:27
Af. **to move** (tr.): pass.part. גדיין מניעין מיאימיהון kids removed from their mothers *MSam* 107:9 [expl. חריצי החלב 1Sam 17:18]

נוף vb. **to wave** (SA נוף af. Ham 533:361) Af. **to lift up, wave:** אנפו אניף *TN* Lev 9:21 [H הניף תנופה]; *ib.* 8:27; ותניף *ib.* Ex 29:24; Num 8:15; יניף *ib.* Lev 23:11; תניפון *FPT* ib. 23:12[06]; למנפה *TN* ib. 7:30; אניף במגיניה he lifted (him) up with his shield *BR* 638:5; אין במגיניה אנפי(G) כדן if he lifted me up so with his shield *ib.* 639:1
Ittaf. **to be waved:** אתנף *TN* Ex 29:27 [H הונף]

נוקד/רן n.m. **punctilious person** (MH נוקר/דן Jast 931) sg. נוקדנא *Ber* 11c(2); נוקרנא *ib.GAr*
Löw, Lehnw 357.

נוקמן n.m. **revenger** (↓√נקם; MH[2] נקמן Jast 934) pl. נוקמנין *TN* Lev 19:18

נור n.m./f. **fire** (CPA נור m./f. LSp 121, SA נור ST Gen 15:17) נוּרָא *FPT* Ex 15:7[17];- sg. a. alone: גזרה דלא ידלק בר נש נור ברומי ג׳ יומין a decree that no one should kindle a fire in Rome for three days *KohR* 23b(13); ונורא ערקא מינה the flame fled from it *Šab* 15d(41) // *Yom* 45b(30) // *Ned* 38d(32); צלי בנורא *TN* Ex 12:8 [H צלי אש]; *ib.* Lev 9:11; Num 31:23; Dt 18:10; נסגוד לנורא let us worship fire *BR* 363:5; *ib.* 732:2; *ŠR* 32c(27); *KohR* 23b(18); נור מן נורך *AmGen* 6a:10; b. w. preceding noun: ↓ דיקוק, חיור, לפד, נהר, שביב, שבשבה, שור, שעבור

נות n.m. **bastard** (< νόθε Lieb, Scholem Vol 179) sg. לעי+ נות טאבות לעי+ נות טבות work well, bastard! Work well, bastard! *VRAr* 744:2 [acc. to BM Add. 1212(10)]
Vocative form of νόθος.

נזיר n.m. **Nazirite** (↓ √נזר, נזירו; SA נזיר Ham 529:289) a. general: sg. גזרת אוריתה דנזירה the law of the Nazirite *TN* Num 6:13; *ib.* 18; 19; 20; הא נזירה אי עבר behold, a Nazirite is passing by *Naz* 51d(59); pl. תלת מאה נזירין 300 Nazirites *Ber* 11b(38) // *Naz* 54b(3) // *KohR* 20a(11); b. in PN's: ר׳ שמעון נזירא *Šab* 5a(3); שמע׳ בן נזירה *PRK* 226:4; *Šeq* 47a(28); לוי בר נזירא *Ber* 4b(40) // בר נזירה *MQG* 83c(47); *BR* 89:1 // *BerV* 12b(32)

נזירו, det. **נזירותה** n.f. **Naziriteship** (↓נזיר; Sy נזירותא LS 422) sg. נדר דנזירו *TN* Num 6:2 [H נדר נזיר]; נזירותיה *ib.* 5; 6; 8; 9; 12; 13; 18; 19; 21

נזל adj. **flowing** (↓ √נזל; Sy נזל LS 422) pl. מיא נזליא flowing water *FPT* Ex 15:8[19; H נזלים]; *TN* ib.; כל נזלייה *SYAP* 4:13

נזל vb. **to flow** (↓נזל) Pe. {נ}‹נ›זלת ביה דמעתה his tear flowed *SYAP* 40:21

נזף vb. **to rebuke, chastise** (↓נזפה, √זעף; SA נזף LOT 3/2 108:63, MH נזף Moreshet, Lex 225) Pe. (+ ב־): ואבוה נזפה נזף בה her father chastised her *TN* Num 12:14; *TNGl* ib.; *Tan* 69b(4) // *PRK* 259:3; *EchRB* 143:1; ובעא למ׳ נז׳ף ביה he wanted to rebuke him *Ter* 46c(2); pass.part. וירע דהוא נזיף he knew that he was reprimanded *BR* 306:4 [// דהוא כעיס עלוי that he was angry at him *Kil* 32b(33)]
Lieb, Alon Vol 230+.

נזפה n.f. **rebuke** (↓ √נזף; MH נזיפה Jast 891) sg. ואבוה נזפה נזף בה her father chastised her *TN* Num 12:14 [H ירק ירק]; נזיפה *TNGl* ib.

נזק, det. **ניזקה** n.m. **damage** (↓ √נזק; H נזק Jast 892) sg. אהן יהיב ניזקיה this one pays his damage *BQ* 4d(40); *ib.* 41; נזקך *ib.* 3b(63)

נזק vb. **to hurt** (↓מזיק, מזק, נזק; BA נזק af. KBL 1099, TBA נזק af. Jast 892, MH הזיק Moreshet, Lex 225) Pe. **to hurt s.o.:** לית רשו לעשו למנזקיה Esau may not hurt him *TNGl* Gen 27:22
Af. **id.:** והוא מזיק ברייתא it (i.e. the spirit) hurts people *VR* 554:3
Itpe. **to be hurt:** דן אכל מלין קלילין ומתנזק ודין אכל מלין בריין ולא מתנזק one eats light things and is hurt, and another eats heavy things and is not hurt *BRV[60]* 170:5 // *KohR* 6d(11); ולא מתנזק *TN* Num 12:12; ולית אתון מתנזקין *VR* 554:2 [↓af.]

נזק #2 vb. **to vow** (artificial word; deliberate corruption of ↓ √נזר) Pa. מנזיקנא *Naz* 51a(64)

נזר vb. **to take a Nazirite's vow** (↓נזירו, נזיר; SA נזר Ham 529:290+) Pa. מנז{ר}<ר>נא *Naz* 51b(1) Itpa. **id.**: למתנזרה *TN* Num 6:2 [H להזיר]; *ib.* 5

נחור, det. **נוחרה** n.m. **nostril** (↓נחיר) sg. נוחרה his nostril *Am* 5:5

נחות n.m. **emigrant to Babylonia** (↓√נחת mng. 2.c; CPA נחות Black, Hor 62, SA נעות Ham 531:337, TBA נחותא Jast 894) sg. עולא נחותא הוה PN was an emigrant to Babylonia *Kil* 32c(29) // *Ket* 35b(33); ר׳ אברומא נחותה *RH* 56c(45); *Šeq* 51a(40); *Suk* 54c(41); *BB* 13d(55)

נחל, נחיל, det. **נחלה** n.m. **wadi** (CPA נחל, נחיל LSp 121, SA נחל Ham 524:172+) sg. נחיל ארנונה *TN* Dt 4:48; *ib.* 21:4; נחל *ib.* Num 13:23; Dt 3:16; נחלא *FPT* Gen 32:24[03]; pl. נחלין *TN* Gen 49:4; *ib.* Dt 8:7; נחלייה ייבשון the *wadis* dried up *MMDam* Dt 22:9; *TN* Num 21:15

נחיר, du. **נחיריין** n.m. **nostril** (↓נחור; Sy נְחִירָא LS 424) sg. נחירך קטוף[!] your nostril is cut off *KohR* 29d(13); du. בנחירוי *TN* Gen 2:7 [H באפיו]; *ib.* 7:22; מנחיריכון *ib.* Num 11:20; *FTP* ib.; והון יהבין איספלני על נחיריהון they placed a plaster on their nostrils *Yev* 15c(40) // *Soṭ* 23c(57); נחיריה *ib.* 39 // *ib.* 56

נחם vb. **to comfort, console** (↓נחמו, נחמה, מנחם, תנחומין; CPA נחם LSp 127, SA נחם Ham 520:48) Pa. **to comfort, console:** נחמו נחמו עמי *PRK* 276:10 [expl. Is 40:1]; ונחם יתהון *TN* Gen 50:21; ינחם יתן *ib.* 5:29 [H ינחמנו]; ונחמת יתיה *ib.* 35:9; למנחמה יתיה *ib.* 37:35; למנחמה ית אבליה to comfort the mourners *ib.*; והוון כל עמא עללין לגביה בעיין מנחמתיה ולא קביל עלוי מתנחמה everyone came to him wishing to console him, but he refused to be consoled *Dem* 22a(29); *ib.* 30 // *Šeq* 48d(37); *ib.* 38; *Švu* 37b(2)
Itpa. **to be comforted, consoled:** מתנחמה [↓pa.]; אבלייה אתנחמון mourners, be consoled *SYAP* 59:2; מתנחמה יתנחמון כל אביליה *ib.* 14; וסרב למתנחמה he refused to be consoled *TN* Gen 37:35 [H להתנחם]; ועל עבדוי צדיקיה הוא מתנחם He is comforted by His servants, the righteous *FPT* Dt 32:36[26]; ואנחם *TN* Gen 24:67 [H וינחם]; *ib.* 38:12

נחמה, pl. **נחמן** n.f. **consolation** (↓√נחם; Sy נְחָמְתָא LS 423) pl. וכל טבן ונחמן דאית בעלמא אתון בדרי all the good things and consolations in the world have come in my generation *San* 28b(37); כמה טבן ונחמן *TN* Num 24:5; *ib.* Gen 45:28; Num 10:29; 23:23; קץ ברכתא וניחמתא the destined time of the blessings and consolations *ib.* Gen 49:1; *TNGl* ib.; *FTV* ib.

נחמו, det. **נחמותה** n.f. **comforting** (↓√נחם) sg. למיחמי בנחמותה to see his comforting *TNGl* Num 12:12; והדא ניחמותא לא סברית {ט}<ת>וב למחמי I did not expect to see that comforting again *ib.* Gen 45:28

נחר vb. **to be angry** (↓נוחרה) Af. **to pour out anger:** <ה>{א}אנחר He poured out His anger upon it (i.e. the Temple) *EchRB* 112:12 [expl. נאר מקדשו Lam 2:7]

נְחָשׁ n.m. **copper** (↓√נחש; CPA נחש LSp 122, SA נחש Ham 527:240) sg. *TN* Ex 27:6 [H נחשת]; *ib.* 38:8; Lev 6:21; נְחָשָׁה *FPT* Dt 28:23[04]; מה הדא קדרא דנחשא עבדא what good is this copper pot? *VR* 244:5; *ib.* 245:1; נחשא באתריה קיים copper retains its value *Qid* 58d(32); נחשא יקיר נחשא זליל copper goes up and down in value *ib.* 33

נחש #2 n.m. (unclear) sg. אפ׳ על ריגליה נחשיה even on his leg ... *EchR* 89:20

נחש #3 n.m. **divination, omen** (√נחש; Sy נֶחְשָׁא LS 424) sg. עבדי נחשא diviners *FTV* Num 23:23 [H נחש]; pl. נטורי נחשין diviners *TN* Lev 19:26; *ib.* Num 23:23; Dt 18:10; *FTP* Num 23:23

נחש vb. **to alloy with copper** (denom. < ↓נחש) Af. אנחש ליה alloy (the silver) with copper *PRK* 259:11

נחשול n.m. **tempest, surging of waves** (CPA נחשול LSp 71, Sy מַחְשׁוֹלָא LS 263) sg. מחא נחשולא בימא the tempest hit the sea *VR* 500:6 // *KohR* 15b(17); *AbgurNew* 170:34

נחשירכן n.m. **hunter** (< MPer **nahširakān*) sg. נחשירכן(text: נחוש ידכן, נחי<ש> ירכן) *TNGl* Gen 25:27 [H ידע ציד]
Geiger, AAC 278.

נחת (e/o) vb. **to go down, descend, fail** (↓מחותין, נחות; CPA נחת LSp 122, SA נעת ST Ex 19:20) Pe., pf. 1sg. נחתית *Or* 63a(19); 3m. נחית *Ber* 5c(48); f. נחתת *Dem* 22a(24); 1pl. נחתן *BR*

1128:5; 3m. נחיתו *TN* Ex 15:10; נחתון *Giṭ* 43d(46); imp. 1sg. אחות *TN* Gen 46:4; ניחות *Ber* 5c(40); 2m. תיחות *Tan* 68a(29); 3m. ייחות *ib.* 63d(48); f. תיחות *PeaV* 21b(6); 1pl. ניחות *San* 25d(24); 3m. יחתון *TN* Ex 11:8; imper. 2m.sg. חות *FPT* Gen 38:25[05]; *AZ* 43d(62); 2m.pl. חותו *TN* Gen 42:2; inf. מיחות *ib.* 46:3; *Ber* 6c(50); למיחת *TN* Ex 32:1; part. m.sg. נחית *VR* 622:3; f. נחתה *BR* 1183:2; m.pl. נחתין *TN* Dt 28:13; pass.part. f.sg. נחיתא *Ket* 25c(33);- **1. to go down, descend:** a. general: ונחת משה לות עמא *TN* Ex 32:15 [H וירד]; *ib.* Gen 15:11; Num 16:33; Dt 10:5; ונחת ואיתעביד חד עגל (the pebble) descended and became a heifer *San* 25d(49); נחת זמן תיניין he went down a second time *Pea* 21a(29); *Ter* 45c(32); *Dem* 22a(24); b. ≠ √סלק: עד יחות ויסוק until he goes down and up (with the stitch) *Kil* 32d(26); עבדת גרמה סלקה לאיגרה ונחתה she pretended to go up to the roof and to go down *BR* 1183:2; ייחות ההוא גברא ולא יסוק that man will go down and not come up *Ber* 6c(49); *BR* 352:5; *ib.* 1040:3; *VR* 748:1; *EchRB* 81:2; c. w. ingressive -ל: שבקיה ונחת ליה he left him and went down *Yom* 43d(20); נחת ליה מן חמרא he descended from the donkey *MQ* 83b(35); *San* 25b(7); *ŠR* 25a(15); *Kil* 32d(10); d. w. לנכסין to take possession of property [= MH ירד לנכסים Jast 594]: זיל חות לניכסך *BB* 16b(27); **2. to go from one place to another:** a. to various buildings: חד זמן נחית לבייתיה he once went to his house *Pea* 21a(27); ברומשא נחית לבית וועדא he went to the study house in the evening *Ber* 5c(48); *Yom* 40c(47); *Beṣ* 60c(54); *Meg* 72b(22); ר׳ יוחנן בצפרא הוה נחת לכנישתא PN went to the synagogue in the morning *MQ* 81b(32); *Ber* 2d(45); *AZ* 43d(63); b. to another city: נחת לפמייס *Ter* 46b(62); בתר יומין נחת להכא some time later he went here *Meg* 75b(40); חד זמן נחת לעכברו *VRQ* 349:3; *Švi* 37a(9); וכד הוה נחית לטיבריא *Ber* 12a(14); *Šab* 11a(41); c. outside of Eretz Israel, esp. to Babylonia: ר׳ כא בר אחא נחית לתמן PN went there *Ber* 3d(53); *Dem* 22b(23); *Šeq* 50c(47); *BR* 1240:3; דנחתון מערבאי לתמן the "westerners" (i.e. from Eretz Israel) went there *BeṣG* 59d(16) // *Ber* 8c(53); ר׳ חגיי נחת לחמץ PN went to Homs *Dem* 25b(7); *Šab* 3d(24) [to Nisibis]; d. to the sea: ניחות לימא מן דנחת{י}‹ו›ן לימא *San* 25d(24); e. to bathe, esp. in a public bath: קטר גרמיה בחבלא מיחות מיסחי he tied himself with a rope to bathe (in the sea) *Ber* 6c(50); *KohR* 26d(38); ר׳ אבהו הוה נחת מסחי בהדין דימוסין דטיבריה PN used to go down to bathe in the public bath of Tiberias *Beṣ* 60c(52); *Ter* 46c(1); *VR* 793:7; f. to battle: כד אנה נחית לקרבה *PRK* 75:6; **3. to fall** (of precipitation, etc.): טלא דנחת מן שמיא dew which falls from the sky *TN* Gen 27:28; וסלקון וצלון ונחת מיטרא they went up and prayed, and it rained *Tan* 64b(61); *ib.* 65b(28); 66d(1); 67a(36); וייחות מיטרא 64b(57); *BM* 8c(50) // *VR* 622:3; *Švu* 34d(61); כיון דנחתת רביעתה when the first rain had fallen *BRV*[60] 125:5; נחת דילפא בחיט‹י›ך rain dripped on your wheat *MŠ* 55c(7); **4. to descend** (of a stroke): כל חוטר וחוטר דהוה נחית עלי every (blow of) a staff which descended upon me *Švi* 35b(19); **5. to descend from by birth:** כהן ינקא דנחית ממעי אימיה like the baby which descends from its mother's womb *San* 20b(57); **6. to descend in status:** {נ}חות דרג וסב איתא go down a rank and take a wife *Qid* 65d(40); pass.part. [cf. Sy נְחִיתָא inferior LS 424]: דנחיתא מן כהונתא she has descended in status from the priesthood *Ket* 25c(33)

Af. **1. to bring down, lower:** ואחתת *TN* Gen 24:18 [H ותורד]; אסקתניה אחתיה you raised him up. Bring him down! *BR* 604:5; אפי׳ את חאמי ליה דמאטי לשמיא אנא מחית ליה even if you see him reach heaven, I will bring him down *VR* 670:8; *PRK* 194:10 // *ŠR* 32a(15); **2. to cause to fall:** a. of precipitation: למחתה לכון טלין ומטרין *TN* Lev 26:19; ר׳ יהושע בן לוי מחית מיטרא לדרומאיי *Tan* 66c(45); b. other: *TN* Num 21:6 [*manna*]; *ib.* Ex 9:23 [hail]; אתת דייתה ואחת‹ת›יה מן ידיה a kite came and made it (i.e. the meat) fall out of his hand *ŠeqG* 50c(50); **3. to carry, move:** אחיתו ית אחוכון *TN* Gen 43:7 [H הורידו את אחיכם]; ואחתוניה לבית שריי they carried it (i.e. Rabbi's body) to GN *Kil* 32b(15) // *Ket* 35a(23); *MŠ* 54d(45)

Itpe./a. **1. to fall:** ולא איתנחת מיטרא *Tan* 66d(1) [*ib. G*:נחית]; **2.w.** מן נכסין **to become improverished** [= MH ירד מנכסיו Jast 594]: מן ניכסוי איתנחת *Pea* 21a(52); *Ket* 34b(56)

Ittaf. **to be brought down:** אתחתת *FPT* Gen 39:1[05; H הורד; corr. to אחֹ׳ ר׳ חת]

נחתום n.m. **baker** (< Akk *nuḫatimmu* Kaufman, Influences 79; SA נחתום ST Gen 40:16(Var)) sg. *FPT* Gen 40:17[05; H אפה]; *TN* ib.; pl. נחתומין *Dem* 24d(7); *ib.* 10; הורי מפקא נחתומיא בשוקא he instructed to send out the bakers into the market *San* 21b(34); *Pea* 21a(13) // *Er* 25a(12); רב נחתומיה *FPT* Gen 41:10[05; H שר האפים]; *TN* ib.; *ib.* 40:2; 18; 22

נחתומר n.m. **baker** (< נחתום + -αριος) sg. *BB* 13b(44)

For a similar example, v. ↓חליטר.

נְטוֹר n.m. **watchman, keeper** (↓√נטר; CPA נטור LSp 123, SA נטור Ham 599:165) **1. watchman:** sg. **לא נטור הוינא בבית פעור** wasn't I a watchman in GN? *BR* 917:5; **הא נְטוֹרֵיהּ דאחי** *FPT* Gen 4:9[02; H השמר אחי]; pl. כדון גזון נטוריא מן הכא וצארי <לי> מן **נטוריא** the watchmen have just passed by here, and I am afraid of the watchmen *VRK* 250:5; *ib.* 251:3; **נטורי קרתא** the town watchmen *Ḥag* 76c(29); *ib.* 30 // *PRK* 253:11; *ib.* 12 // *EchR* 2:3; *ib.* 4; 5; **2. keeper:** pl. **נטורי פיקודיא** keepers of the commandments *TN* Ex 20:6 [cf. Sy נטורא דפוקדנא PSm 2356]; **נטורי מטרת בית קודשא** keepers of the post of the holy place *ib.* Num 3:32; **נטורי נחשין** diviners *ib.* 23:23

נטי vb. **to follow, bend over** (↓מיטה; H נטה HAL 654, TBA נטי Jast 899) Pe. תטון *TN* Lev 19:31 [H תפנו]; תנטון *ib.* Gen 13:7; **חד אילן נטה גו דהוא רומייה** a tree bent over into (the property) of a certain Roman *BB* 13c(33); *ib.* 36; 37

Af. **to bring towards:** והטה[!] לוותה חסד he brought grace towards him *TNGl* Gen 39:21

נטיל adj. **heavy** (↓√נטל pa.; Sy נְטִילָא LS 425) sg. **ליח הוא אלא נטיל** it means in fact "heavy" *San* 23d(43) [≠ קליל↓; expl. קליני [=קל איני] Mib. 6:5]; מה **נטיל אוירא דהן סבא** how heavy (i.e. cloudy) is the weather of that old man('s place) *RH* 58a(45)

נטל (a/o) vb. **to lift up, move, make heavy** (↓מטול, מטל, מטלו, מנטל, נטיל; SA נטל Ham 521:73+) Pe. **1. to lift up** (tr.): ונטל עייני *TN* Gen 24:63 [H וישא עיניו]; וטול עיינך *ib.* Dt 3:27; ונטל יעקב רגלוי *FPT* Gen 29:1[05]; טולי ית טליא lift up the child *TN* Gen 21:18; ונטל מתל נבותה *ib.* Num 23:7 [H וישא משלו]; 24:21; **2. to move, travel** (intr.): ונטלו *ib.* Gen 35:5 [H ויסעו]; *ib.* Ex 13:20; Num 10:12; 33:17; יטלון *ib.* Ex 40:37; הורן נטלין *ib.* Num 2:17; נטול *ib.* Gen 33:12

Pa. **to make heavy** [Sy נטל pa. LS 426]: לסופה שרי מנטל גרמיה עלוי finally he began to make himself heavy upon him *PRK* 197:5 [≠ קליל גרמך *ib.* 6]

Af. **to cause to travel:** ואטל *TN* Ex 15:22 [H ויסע]; למטלה *ib.* Num 10:2 [H למסע]

Itpa. **to lift oneself up, be overbearing:** וכאריוותה מתנטלין they lift themselves up like lions *TN* Num 23:24; *ib.* Ex 15:21; לְמִתְנַטָּלָא *FPT* Gen 43:18[04]

The pe. never occurs outside of the Targumic texts, and all of the exx. in PT are corruptions: For הוה נטל ידיה *Ber* 12a(42), read acc. to V: הוה נסב לידוי; 2. The form יטלון *Ḥag* 77d(44) should be read יטלק as in the // *SanAs* 23c(34); 3. The entire phrase מיפקן [!] לון מן הדא ויטלון לדין *Git* 43d(54) is corrupt; v. the // *Qid* 64a(37): נסב לון מן דין ויהב לדין.

נטלו, cs. **נטלות** v.n. **traveling** (↓√נטל) בנטלות *TNGl* Num 4:5 [H בנסע]; *ib.* 1:51; בנטלותהון *ib.* 10:34; Gen 11:2[!]

נטף vb. **to drip** (↓מטופי; CPA נטף LSp 122, SA נטף Ham 531:324) Pa. **to cause to drip:** וחמת סיפבתך מנטפן טלין I saw your lips dripping dew *SYAP* 1:26

נטר n.m. **guard, keeper** (↓נטור, √נטר) **1. guard:** sg. **נטר הוינא בבית פעור** I was a guard in GN *EchRB* 133:5 [// ↓נטור]; **2. keeper:** pl. **נטרי מצוותה דאורייתי** the ones who keep the commandments of my Torah *TN* Lev 22:31; *ib.* 5:10

נטר (a/o) vb. **to guard, watch, keep, observe** (↓מטרה, מטר, נוטרן, נטור, נטר, נטרו; CPA נטר LSp 122, SA נטר Ham 599:158+) Pe. **1. to guard, watch:** ונטר יתהון *TN* Dt 32:10 [H יצרנהו]; אטור יתך *FPT* Gen 30:31[05]; טור גרמך watch yourself *Hem* 21; **2. to keep, observe:** נטר מטרתי *TN* Gen 26:5 [H וישמר משמרתי]; ונטרין פקודייה observing the commandments *ib.* Dt 32:14; טורו *ib.* 12:28; למיטור *ib.* 24:8; 30:10; ותעבדון ותטרון *ib.* 4:6 [H ושמרתם ועשיתם]; 7:11; 12:1; 26:16; **3. to retain, keep in memory:** **ונטר עשו סנה על יעקב** Esau retained his hatred of Jacob *TNGl* Gen 27:41; *ib.* 50:15; pass.part. **ליום דינה חטאך נטיר** your sin is remembered for the day of judgment *FPT* ib. 4:7[02]; **לילי נטיר ומזומן הוא לפורקן** it is a night remembered and ready for redemption *TN* Ex 12:42

Pa. **1. to guard, watch:** ואנטר יתך *TN* Gen 28:15; *ib.* Ex 21:29; למנטרה *ib.* 22:6; **את שלחת לי מילה דאנא <צריך>(V) מנטר לה ואנא שלחית לך מילה דאת דמך לך והיא מנטרה לך** you sent me something which I have to guard, but I sent you something which guards you when you go to sleep *Pea* 15d(50) // *BREd* 333:10; **מנטרה להין הו{י}<ו>ת** she used to guard them (i.e. the figs) *Ter* 45c(21); **נטר אוריתהון בלבהון** guard their Torah in their heart *VRK* 589:8 [expl. תשמרם Ps 12:8] // *PRK* 56:11[!]; **2. to keep in memory:** ואבוי הוה מנטר ית פתגמא *TN* Gen 37:11 [H ואביו שמר את הדבר]

נטרו, det. **נטרותה** n.f. **safekeeping** (↓ √נטר) sg. נטרותא דינדוניא דא the safekeeping of this dowry *JMP* 15:18

נטרון n.m. **niter, sodium nitrate** (< νίτρον Lehnw 358; Sy ניטרון LS 427) sg. *Šab* 12b(4) [expl. נתר Mib. 9:5]

נטש vb. (uncertain) Pe., pass.part. הא שלם דכוליה נטיש *BR* 1150:1
MY ad loc.

ניא ↓ ניע

ניב n.m. **sharp tooth** (Sy ניבָא LS 427) pl. פכרון ניביה break its (i.e. the bear's) teeth *BR* 1055:1; *ib.* 1057:1

נידבה, cs. **נידבת**, det. **נדבתה** n.f. **offering, contribution** (↓ √נדב; H נדבה Jast 877) sg. נדבה *TN* Ex 35:29 [H id.]; *ib.* 36:3; Lev 7:16; Dt 23:24; חד זמן צרכון רבנן נידבא the Rabbis were once in need of a contribution *Pes* 31b(61); נידבת *Naveh* 85:2; הרה נדבתה *Der* 55:81; pl. נדבתיכון *TN* Dt 12:17; *ib.* 6[!]

ניח adj. **all right, preferable, better** (↓ √נוח pe., pass.part.; CPA ניח LSp 120, SA נית LOT 3/2 199:15) a. general: sg.f. ניחא ימא רבא ימא דמילחא it is all right (concerning) the Great Sea. (What about) the Dead Sea? *Šeq* 50a(25); *Kil* 30d(46); *Ter* 44b(17); *MŠ* 53b(17); *Šab* 11b(58); *Tan* 68c(44); *Ket* 31b(56); *Qid* 62c(40); *Hor* 45d(3); *BR* 775:5; *ib.* 792:8; על רעתיה דר׳ יוחנן ניחא it is all right according to the opinion of PN *Dem* 22a(59); *Kil* 31b(47); *Bik* 65d(50); *Er* 24c(31); *Suk* 52b(12); b. in impersonal usage w. -ל [cf. Sy ניחָא לֵה LS 419, mng. 4]: ניח הוה ליה אילו הוה מיית it would have been better for him if he had died *Šab* 14d(36) // *AZ* 40d(37)[!] // *KohR* 26c(35); ניח הוה ליה אלו אתרים רישיה it would have been better for him if his head had been removed *EchRB* 158:9
On usage a, v. Bacher, Term 2:124.

ניחוח n.m. **pleasantness** (< H ניחוח HAL 657) pl. ריח נ[י]חוחין pleasant smells *SYAP* 36:2

נְיָיח n.m. **rest** (↓ √נוח; CPA ניח ,ניאח LSp 120) sg. *TN* Gen 8:9 [H מנוח]; *ib.* Dt 28:65; שובה ונְיָיח Sabbath rest *FPT* Ex 20:10[06]; *TN* Gen 2:2; *ib.* Ex 20:11; Lev 23:3; Dt 5:14; בשובה ונייח תתפרקון you will be redeemed through Sabbath rest *Tan* 64a(29) // *KohR* 13b(24) [expl. Is 30:15]

נִימוֹס n.m. **law, custom, the Law** (< νόμος GLLT 113+; CPA נימוס LSp 123, SA נימוס Ham 465:208+) **1. law:** sg. בְּנִימוֹס פרני בתולתא according to the law of the marriage contracts of the virgins *TN* Ex 22:16; בנימוס [עבדייא] according to the law of the slaves *FPT* Ex 21:7[01; H כצאת העבדים]; בנימוסא according to the law (of the gentiles) *JMP* 5:17; *ib.* 6:24; 32:8; pl. בנימוסי עבדייא *TN* Ex 21:7; *ib.* Lev 25:39; 42; בנימוסי אומייה laws of the nations *ib.* 20:23 [H חקות]; *SYAP* 30:25; *JMP* 1r:33; *ib.* 11r:35; 26:22; נימוסיהון *TN* Lev 18:3; **2. way, custom:** sg. ושאל בשלמהון בנימוס ארעא he greeted them according to the custom of the land *TN* Gen 19:1; *ib.* 23:7; 33:3; 43:26; 44:14; עלת לקרתה הלך בנימוסה (when) you enter a town, follow its custom *BR* 491:5; pl. כנימוסי נשיא מצרייתא; *TN* Ex 1:8 ולא הלך בנימוסי according to the ways of the Egyptian women *FTP* ib. 1:19; **3. the Law** (= Torah; used esp. by gentiles): ארפוניה בנימוסא דברייה הוא עסיק leave him alone! He is studying the Law of his creator *Ber* 9a(29) [in mouth of a proconsul]; בנימוסון אינון עסיקין *RH* 59c(44) [in mouth of Romans]; קרי בנימוס ושרי במשכנייה (Jacob) dwells in tents and reads the Law *SYAP* 45:20 (Var)
On mng. 3, cf. the same usage of νόμος in patristic Greek (Lampe, A Patristic Greek Lexicon 920, mng. c.8).

ניניה n.f. **cord of hemp** (< λινέα Nöld, SG § 84; Sy נִינְיָא LS 431, MH² ניניה BR 743:4) sg. סי{כ}<ב>יא למסוך ניניא(Ed) fibers to weave a cord *VR* 494:3 [but see Var ad loc.] // ניזיא[!] *KohR* 15a(25); כד מקטעא בני{מ}<נ>ייא when she cuts the cord *Šab* 10c(18)
Löw, Flora 1:259; Sok, GF 153, n. to l. 20.

נִיסוּךְ n.m. **libation** (↓ √2# נסך; SA נסוך Ham 537:81+) sg. *TN* Num 28:7 [H נסך]; *ib.* 15:7; נסוך *ib.* Ex 29:40; Num 28:10; pl. נִיסוּכִין *FPT* Gen 35:14[03]; *TN* ib.; ניסוכיהון *ib.* Num 29:24; Dt 32:38; נסוכיהון *ib.* Num 28:31; 29:30

ניסיון n.m. **trial, test** (↓ √2# נסי; CPA נסיון LSp 125, SA נסיון Ham 508:194+) a. general: sg. נסיון לית את חמי you will not see a test *EchRB* 54:5 [expl. ניסן *ib.*; restore in // *MŠ* 55c(28)]; והוון לנסיון they were for a trial *TN* Num 26:10 [H לנס];

בנסיונה עשיריה in the tenth trial *ib.* Gen 22:1; pl. רי נסית יתיה וקם בנסיונה because you tested him, and he stood the test *ib.* Dt 33:8; pl. נחת{ו}<ת> לה לנסיונין she went down for trials *EchR* 73:3 [expl. ותרד פלאים Lam 1:9]; b. as GN: sg. ניסיונה *TN* Dt 6:16 [H מסה]; *ib.* 9:22; pl. נסייוניה *ib.* Ex 17:7

ניסין n.m.pl. **islands** (< νῆσος Lehnw 362; CPA ניסוס Acts 27:16 [HS 8:100], pl. ניסואן LSp 123, TA ניסין Jast 906; cf. SA עניסוסי ST Gen 10:32) אילין דמפרשין ל{ב}<נ>יסין those who sail to islands *BME* 10c(62); נסי אומיא the islands of the nations *TN* Gen 10:5 [H איי]; ניסוי *FT* Num 34:6; *TNGl* ib.; *TN* ib.[!]
Sperber, Nautica 144+.

ניסן n.m. **Nisan, first month of the festival calendar** (< Akk *nisannu* Kaufman, Influences 115; Sy נִיסָן LS 427) *FPT* Ex 12:2[23]; *ib.* 3; 6; Lev 23:6[06]; *TNGl* Gen 8:13; *FTV* Dt 32:2; *RH* 56d(48); ריש ירחא דניסן the beginning of the month of *Nisan* *MQ* 83d(42); וניסן לית את חמי you will not see *Nisan* *EchR* 54:5 // *MŠ* 55c(28)[!]; בניסן פסחא Passover is in *Nisan* *EstR* 12b(25); *SYAP* 37 passim; בפלגיה דניסן in the middle of *Nisan* *ib.* 36:21; תלתא יומין לירח ניסן on the third day of *Nisan* *JMP* 15:2; *ib.* 16:2; 18:1

ניע n.m. **breast of an animal** (SA נית Ham 470:371+, Sy נָעָא LS 434) sg. ניעה *TN* Lev 7:30 [H החזה]; *ib.* 31; 34; 8:29; 10:14; 15; *TNGl* ib. 3:9; ניאה *ib.* 7:31; 34; 8:29; *FTV* Ex 29:27; נעה *TN* ib. 26; 27; pl. ניעיה *ib.* Lev 9:20; 21

ניצה n.f. **blossoming** (↓√נצץ) sg. בשעת ניצא at the time of blossoming (of the olive tree) *EchRB* 53:25; *ib.* 26 // ההוא הוה בניצא(text: בנציא) *MŠ* 55b(50)

ניקלווס n.m. **Nicolaos date** (< νικόλαος, Lat. *nicolaus* Lehnw 366+) sg. דניקלבס (stones of) *nicolaos* dates *Šab* 14d(28); pl. ניקלווסין *Ber* 10c(45); דנקלביסין *AZ* 40d(29); אילין ניקלווסיא *Dem* 22c(9); *MŠ* 54d(16)
Löw, Pf 110+; id., Flora 2:321+.

ניר n.m. **yoke, metal instrument, part of the loom** (↓ בר ניר; CPA ניר LSp 123, SA ניר Ham 549:282+, Sy נִירָא LS 428; cf. Akk *nīru* Kaufman, Influences 77) **1. yoke:** a. general: sg. שרי נירך שרא ניריה untie your (ox's) yoke. He untied its yoke *EchRB* 89:6; אסור נירך tie your (ox's) yoke *ib.* 8; זבן ניריה he sold its yoke *ib.* 10; היך ניר פרזלה like an iron yoke *TN* Lev 26:13; *ib.* Dt 28:48; pl. נירי פרזלא *ib.* Ex 12:42; b. in fig. sense: sg. ניר שעבודהון דמצריי the yoke of the Egyptian enslavement *ib.* 6:6; 18:10; Lev 26:13; Num 19:2; Dt 21:3; pl. טעין בנירוי bearing his yokes *BR* 1126:5; **2. a metal instrument:** sg. ניר דפרזל *FPT* Dt 27:5[23; H ברזל]; **3. part of the loom:** pl. ניריא *Šab* 14a(34) [expl. נירין Mib. 13:2]

נִישְׁמָה, det. **נישמתה** n.f. **soul, breath** (↓√נשם; CPA נשמא LSp 129, SA נשמה Ham 518:10+) **1. soul:** sg. *TN* Dt 20:16 [H נשמה]; בנישמת כל בשרא in the soul of all flesh *FTV* Num 16:22; *TN* ib.; *ib.* 27:16; נִשְׁמַת *FPT* Gen 7:22[02]; נשמתה *TNGl* Num 16:22; פרחא נשמתיה דטיטוס Titus' soul flew away *KohR* 15b(31); pl. עד דנפקון נשמתהון דתרויהון until the two of them expired *EchRB* 84:12; אזל ונסב נשמתהון מן תמן (the angel of death) went and took their souls from there *KohR* 9c(25); **2. breath:** sg. נשמה דחיין breath of life *TN* Gen 2:7; *ib.* 7:15; 22; 9:3; נשמתי נישמא דחיין *FTP* Ex 12:2
Sok, GF 109, n. to l. 30.

נכול n.m. **deceiver** (√נכל; Sy נָכוּלָא LS 429; cf. CPA נכיל LSp 124, SA נבל Ham 527:225+) pl. ואית נכולין סגין מ{א}ן אילין are there greater deceivers than these? *Mak* 31b(20)

נכוס n.m. **one who slaughters, sacrifices** (↓√נכס; SA נכוס Ham 476:62) **1. slaughterer:** sg. נכוסא *Yom* 40c(6); *ib.* 7 [expl. קרץ Jer 46:20, w. ref. to קרצו Mib. 3:4; ↓נסוח]; **2. sacrificer:** pl. נכוסי נכיסן *TNGl* Dt 18:3 [H זבחי הזבח]

נכי vb. **to deduct, harm** (CPA נכא af., itpa. LSp 124, SA מנכי undergo injury LOT 3/2 134:17) Pa. **to deduct:** שאם היה השטר קיים דמנכין ליה that if the writ was still in force (i.e. unpaid) that we deduct it (i.e. any interest improperly paid) *BM* 10a(53); מ{א}ן <מה> דית לי {מה} אנא מנכי עביד מצוה from what I have, I deduct to give to charity *Soṭ* 20c(38) // *Ber* 14b(43)
Af. **to harm:** [הדה חיותה נפקה מן] ימה ולא מכייה נפקה מן תורשה ומכייה that animal goes out of the sea and does not harm. It goes out of the forest and harms *VRG* 286:4 // *ŠR* 19c(25); ומכי הוא לה כלום does he harm her at all? *Šab* 6a(55) // *Beṣ* 61c(33)
Itpe. **to be harmed, suffer injury:** אישתון קמייא

ולא אינכון the first ones drank and were not harmed *AZ* 41d(18); וערבון ולא אנבון *ib.* 17; he pledged (it) to them, and they were not harmed (by the mice) *Dem* 22a(9); מה ההן סבא (G)מינכי is that old man harmed? *Tan* 66c(41); יעבור ולא מנבי(V) let him cross the river and he will not be harmed *Dem* 22a(17); יעקב בל הן דהוא מה הוא מנכי wherever Jacob is (buried) is he harmed? *Kil* 32c(2) // *Ket* 35b(7)

נְכִיסָה, det. **נכיסתה**, pl. **נכיסן** n.f. **sacrifice** (↓נבס√; CPA נכיסא LSp 124, SA נכיסה Ham 476:59) sg. נְכִיסָא *FPT* Gen 43:16[04]; נביסה *ib.* Lev 22:29[06; H זבח]; Ex 12:21[23]; *TN* Lev 6:5; *ib.* 23:5; נביסתה *ib.* 14:51; נבסה *ib.* Num 15:8; נבסת *ib.* Ex 34:25; pl. נכיסן *FPT* Lev 23:37[06]; *TN* ib. 17:8

From a comparative point of view it seems clear that נכיסה is the base form of this word, in spite of the fact that נכסת occurs quite often. From the material collected in LSp, it is clear that נכיסא is also the base form in this dialect in spite of its being listed s.v. נכסא The pl. forms נכסין *TN* Gen 31:54; *ib.* 46:1 and נכסי *ib.* Num 10:10 can only be explained as corruptions due to ↓נכסין.

נכס (a/o) vb. **to slaughter** (↓נכיסה, נבוס, מבס; CPA נכס LSp 124, SA נבס Ham 455:12+, MH נבס Moreshet, Lex 227) Pe. **to slaughter:** a. animal: ונבס *TN* Gen 31:54 [H ויזבח]; *PRK* 195:8; *TN* Lev 8:15; יבוס *ib.* Gen 43:16; תיבסון *ib.* Dt 16:6; *Ber* 9c(22) // *Meg* 75c(13) [quoted as Tg of Lev 22:28; v. *TN*, *FPT* ib.]; לית אורחא דבר נשא מיכוס תורא רדיא a person does not usually slaughter a plowing ox *Švi* 36a(33) // *Dem* 25c(59); *MŠ* 56d(3); *PalLaws* 28:34; כהדין ערבאה דהו{ה}<א> נכיס אימרא וחמי בכבדא like the Arab who slaughters a lamb and looks at the liver *EchREd* 20:1; pass.part. נכיסין *TN* Dt 28:31; b. human: למיבוס ית בריה to slaughter his son *BR* 601:1; *TN* Gen 22:10; חד נבס וחד מתנכס one slaughters and one is being slaughtered *ib.* 22:10
Pa. **id.:** קום נבסיה go slay him *EchR* 28:10
Itpe. **to be slaughtered:** a. animal: חמא תד עיגל מיתנבים he saw a heifer going to be slaughtered *Ket* 35a(32) // מנכס *Kil* 32b(25) // אזל למיתנבסא *BR* 305:6; שרי הוא יתנכס (the firstborn animal) is permitted to be slaughtered *PalLaws* 29:1; b. human: ↓pe., usage b

נכסין n.m.pl. **property, possessions** (< NB/LB *nikassu* property Kaufman, Influences 77; ↓מרי נבסין; Sy נֶכְסָא LSp 429) a. general: ועתר וקנה נבסין he became rich and acquired property *TN* Gen 36:39; *ib.* Dt 8:18; נבסי גרמיה his own possessions *ib.* Num 7:29; ארמלתא דר' שובתי הות מבובה בניבסיה PN's widow was squandering her property *BB* 16d(43) // *Soṭ* 19a(28); אחתיה דר' חונייא כתבת ניכסה לר' חונייא PN's sister wrote over her property to PN *BB* 16b(62); *ib.* c(22); אנן מחלטין ניבסוי we expropriate his property *Švu* 38a(37) // *Ket* 33b(51); פוק מנבסיך עול בנבסיך go out of your property (i.e. you have no possessions)! Enter your property! *ib.* 32d(50); חות לניבסך take possession of your property *BB* 16b(27); איתנחת מן ניבסוי he became impoverished *Ket* 34b(56); b. esp. ref. to cattle: *FPT* Ex 12:38[23; H מקנה]; *TNGl* Num 32:4; הון נכסיך רעיין קודמוי *FPT* Gen 30:29[05; H היה מקנך אתי]

נכר vb. **to recognize** (CPA נכר af. LSp 124, נכיר Duensing 158, SA נכר af. Ham 491:170+) Pe., pass.part. **recognizable:** דפרסתיה דגמלא נבירא עד ארבעת מילין ולהלן לית היא נבירא because the hoof print of a camel is recognizable up to four miles; from then on it isn't recognizable *EchRB* 50:10; לא נכירא *PalLaws* 31:12
Af. **to recognize:** אבר *TN* Gen 38:25 [H הבר]
Itpe. **to be recognized:** לית היא מנברא *EchR* 50:10 [↓pe.]; מומין דלא מנברין blemishes which cannot be recognized *EchRG* 143:4

נכש vb. **to weed out** (↓מבוש; SA נכש ST Ex 21:35(Var), Sy אֲכַש LS 430) Pa. ד{י}<ו> מנכש ויהב עיסביה עליהון when he weeds (the field) he places grass on them (i.e. the rocks) *Švi* 34d(19); מן דו(text : מה דנא) מנכ{ו}<י>ש<עמיה> הוא אזיל ומתעביד ברביי one who weeds with another eventually becomes a member of his household *ŠR* 32a(31) // *VR* 584:5[!]

נכת vb. **to bite** (↓מכותי; SA נכת Ham 530:307) Pe. **to bite:** דנבת *TN* Gen 49:17 [H הנשך]; *ib.* 3:15; ונבתו *ib.* Num 21:6; בדו(V) נכית לבר נשא when (the viper) bites a person *Ber* 9a(51); אילולא איתאמר לי מן שמיא נבית הוינא if I were not told from heaven, could I bite? *Pea* 16a(62); אית בי נכיה *VRG* 591:7; הא ליט חיויא דבעי למיכת ברי behold, the snake which wants to bite my son is cursed *BR* 1257:1; *ŠR* 4d(18); *TN* Num 21:9; pass.part. דנבית בחבי one who is bitten by a snake *DevR* 115:1
Pa. **id.:** וינבית *FTP* Num 21:6; *TNGl* ib.
Itpe. **to be bitten:** ואינכית *FTV* Num 21:6; בל

דמנכית בחוויה anyone bitten by a snake *TNGl* ib. 8 [H הנשוך]

נְמוֹר adj. **speckled** (SA נמור Ham 525:193+; cf. CPA מנמר LSp 125) sg. *FPT* Gen 30:32[05; H טלוא; voc]; *ib.* 33; נמרן[!] *TN* ib.; pl. נמורין *FPT* ib. 30:39[05]; *ib.* 31:8; *TN* ib. 31:10; 12; נמורייה *FPT* ib. 30:35[05]; נמורתה *ib.*

נמורק n.m. (unclear) pl. ואית דאייטי נמורקין some brought ... *KohR* 10a(22) [in a series of objects for lying down on]
V. AAC 280 where a derivation from Persian is discussed.

[**נמי** adv. **also** (corruption < TBA Jast 913) *Ket* 33b(40); *Šeq* 46d(37)[!]
Dalm, Gr 241].

נמימי (uncertain) sg. כומרייה גנבון אלהיא בנמימי(?) the pagan priests stole the gods *BR* 247:9
MY ad loc.

נמנום n.m. **sleeping** (↓√נום) sg. תמן נמנומה there (i.e. in Babylonia, הינומה Mib. 2:1 is explained as) sleeping *Ket* 26b(4)

נמר, det. **נימרה** n.m. **leopard** (↓נמריר; SA נמרה ST Gen 49:9(Var)) sg. כהדין נימרה *Pea* 17c(7) [expl. מנמר Mib. 3:2]

נמריר n.m. **a checkered field** (↓נמר) sg. מקום הזבלין עולין תחילה נמרירה(V) קריי לה in the place where (the field) is fertilized (and the plants) mature first, they call it a checkered field *Pea* 17c(8) [expl. מנמר Mib. 3:2]

ננס n.m. **dwarf** (< νάνος, Lat. *nanus* Lehnw 364; SA ננוס Ham 447:104) sg. *TN* Lev 21:20 [H דק]; נניס *FTV* ib. [read ננוס?; cf. SA]; ננסא *BR* 147:2 // *VR* 301:7; ננסא דבבל *PRK* 230:5 [ref. to Nebuchadnezzar]

נגע n.m. **mint** (CPA נענע, ננע LSp 125, 126, Sy נֶנְעָא LS 432) sg. ההן נגעה *Šab* 10a(62); *Mas* 52a(30) // *Ned* 37d(48)[!] // *Švu* 34d(37)[!]; *Ned* 40b(55)[!]; נ֗ ענ֗ע *Šab* 10a(31)
Löw, Pf 259+; id., Flora 2:75.

נס, det. **נִיסָּה** n.m. **miracle, sign** (Sy נֶסָּא, ניסא LS 427, MH נס Jast 914) נֹסֹא *FPT* Ex 4:8[01];- sg. נסא ניסא הוה רב the miracle was great *Pes* 32c(56) // *Tan* 67a(62); *TN* Gen 28:10; pl. ניסין *ib.* 21:1; Ex 8:18; בריכון עבד לכון ניסין your creator will perform miracles for you *Ter* 46b(54); *Tan* 64b(60); *ib.* 66d(8); שובקיה דזמנין על ניסין הוא מיתחמי leave him be, for sometimes he appears for miracles *BR* 689:5; *PRK* 22:6; ניסייה *TN* Dt 4:34; *ib.* Ex 10:1; חוטר נסייה the staff of signs *SYAP* 2:14; ניסי פרישתה *TN* Ex 15:18

נסב (e/a; a/e) vb. **to take, marry** (↓ מיסב, נסיבה; CPA נסב LSp 125, SA נסב Ham 497:15+) Pe., pf. 1sg. נסבית *TN* Gen 40:12; נסיבית *Pea* 20a(56); 2m. נסבת *TN* Gen 20:3; 3m. נסב *ib.* Num 31:51; *BR* 362:3; נסיב *TN* Ex 14:7; f. נסבת *ib.* 1:21; *Soṭ* 19a(37); נסיבת *VR* 135:2; 1pl. נסבנן *TN* Dt 3:8; 2m. נסבתון *Švu* 37d(35); 3m. נסבו *TN* Gen 43:15; נסיבו *TNGl* Num 16:1; נסבון *Ket* 34b(60); imp. 1sg. איסב *BR* 514:1; ניסב *ib.* 1275:3; 2m. תיסב *TN* Ex 4:17; 3m. יסב *TN* Dt 20:7; *MŠ* 55b(17); f. תיסב *Ket* 31c(21); 1pl. ניסב *FPT* Gen 34:21[03]; 2m. תסבון *TN* Dt 16:19; 3m. יסבון *BQ* 5c(40); imper. 2m.sg. סב *TN* Lev 8:2; *Ter* 47b(43); סיב *EchRB* 117:5; f. סבי *TN* Gen 18:6; סיבי *EchRB* 132:5; 2m.pl. סבו *TN* Num 16:6; סבון *KohR* 29c(17); סיבו *TNGl* Ex 35:5; inf. מיסב *Ber* 5c(44); מינסוב *Qid* 64c(25); מיסבינה *Šeq* 50c(48); part. m.sg. נסיב *Giṭ* 47c(32); f. נסבה *San* 26b(21); m.pl. נסבין *BR* 951:1; pass.part. m.pl. נסיבין *Yev* 2d(5);- Pe. **1. to take:** יסב יתה *TN* Lev 14:6 [H יקח אתה]; *ib.* Gen 11:31; Ex 4:20; Num 8:18; כולה אנא נסיב ונסב כולא I will take everything. And he took everything *Ter* 46b(61); ותמתה וחמדה ונסבה he saw it, desired it, and took it *BR* 932:2; *Dem* 24c(38); *Tan* 65a(45); *MQ* 82a(1); *BR* 935:4; *VR* 202:3; *PRK* 193:2; *KohR* 15c(24); **2. to remove:** אין יסב מן רברבתא צריך מיסב חדא פרא ציבחד if he removes (the tithe) from the large ones, he has to remove one less a small amount *Dem* 24c(45); pass.part. אין נסיב גופא מה רישא טב if the body is removed, what good is the head? *BR* 1294:4; **3. to receive:** יסבון רברביא פלגא let the older ones receive half *BQ* 5c(40); תהוי נסבה פלגות פרן she will receive half the *ketubba*-money *Ket* 31c(23); הוון נסבין תרתין סילעין they used to receive two *selas* (as pay) *Suk* 55a(50); גזור דיסב מאה מגלבין decree that he should receive 100 lashes *BR* 1002:8; *Soṭ* 20b(61); *Dem* 22a(5); **4. to marry:** a. abs.: 1) w. ref. to man or woman: הוא אלמון והיא בתולה והוא בע{א}<י> מיסב ... הוא בחור והיא אלמנה והיא בעיא מיסב he is widower and she is a virgin, and he

wants to marry. He is a young man and she is a widow, and she wants to marry *Ket* 29d(32); 2) one another: יסבון באתר דלא חכמין להון let them marry in a place where they are not known *Yev* 3d(57); *ib.* 11b(10)[!]; *PalLaws* 66:6; b. w. obj.: וגבר דייסב אתה *TN* Lev 20:14 [H ואיש אשר יקח אשה]; *ib.* 17; Dt 24:5; מהו מינסוב ממזרתא is it permitted to marry a bastard(f.)? *Qid* 64c(25); מנעת חסרא מן אחוך דנסבת לאיוב you prevented grace from your brother, since (Dinah) married Job *BR* 954:8; *Ket* 34b(55) // *BREd* 154:8; *San* 27b(11); *BR* 714:4; *PalLaws* 64:19; *ib.* 66:12; pass.part. sg. נְסִיב [איתה] *FPT* Ex 21:3[01]; נסיבת גבר *TN* Gen 20:3 [H בעולת בעל]; *ib.* Dt 22:22; pl. תרין אתין נסיבין לתרתין אחוון two brothers married to two sisters *Yev* 2d(5); *PalLaws* 66:21; נס{ו}<י>בי *TNGl* 19:14 [H לקחי]; **5. to buy** [cf. MH לקח Jast 717]: חרוש בה טבות ואנא נסיב לה מינך בתר שמיטתא plow it well, and I will buy it from you after the Sabbatical year *Švi* 35b(23); **6.** in masoretic notes **to take a grammatical particle:** ג׳ פסוקין אית בהון ג׳ ג׳ מלין קרמ׳ ותליתיה לא נסב ותינ׳ נסב there are three verses each of which has three (identical) words. The first and third do not take (*waw*). The second takes (*waw*) *MMDam* Gen 31:53 [w. ref. to אלהי — ואלהי — אלהי; v. Jer 14:12; Ps 92:4]; *ib.* 49:31; Ex 3:2; Num 7:19; **7.** as an aux. vb. of emphasis: סב בריך סב בריך make the blessing (on the bread)! *Ber* 10a(63); *ib.* 11c(5); 12a(45); סב רכוב הדין סוסיא ride this horse *VR* 666:2; סב לבוש הרן לבושה wear this garment *PRK* 144:7; סב ארכב הדין עילא carry this foal *AbgurNew* 169:32; **8.** in var. expressions: a. ↓√יהב אסטרט mng. c.1; b. ↓אפין mng. 1.b.9; c. ↓√יהב mng. 2; 6.d; d. ↓יר; e. ↓נפיש; f. ↓√נתן mng. 3; g. עיצה mng. 1; h. ↓רשו mng. 2.d; i. ↓שם

Af. **1. to cause to take:** אנא ואת מבחרין ומסבין מה דנן בעיין you and I instruct (the two judges) to choose and to take what we want *San* 21a(7); **2. to marry off, give in marriage:** ואסבו לי ית רביתה לאתה give me that girl in marriage *TN* Gen 34:12; *ib.* 29:28; Lev 19:29; רבן גמליא׳ אסב ברתיה *BR* 247:2; *Beṣ* 63a(34); איזל אסב דא לרין go, marry one to the other *BR* 302:4; *EchR* 84:2; **3. to provide a wife:** אגרין ליה שמשא ומסבין ליה איתא they hire a servant for him and provide a wife for him *Ket* 28d(48); *BRV*[60] 153:8 // *VR* 804:5; **4. to permit s.o. to marry:** ואסיב על פומיה he permitted (that family to marry priests) on his statement *Qid* 65d(39); **5. to signal by fire** [cf. MH נשא hif. Jast 938]: (G)דהוון אילין מסבין יומדין ואילין מסבין למחר these signaled today, and the others on the morrow *RH* 58a(3); *ib.* 7; 8

Itpe. **1. to be taken:** כד לביה דברנש מתנסיב מניה when a person's heart is taken from him *EchRB* 136:8; ואנסבת אנגרייה ללוד (the donkey) was taken for forced labor to Lydda *BME* 11a(20); **2. to be married:** מתנסבה תתנסב לגבר *TN* Num 30:7 [H היו תהיה לאיש]; *ib.* Lev 22:12; Dt 24:2; *BRV*[60] 153:8; *PRK* 303:11

Because of the similarity of form and mng., this word is occasionally employed in JPA texts for the much rarer ↓√נסי. On pe., mng, 4, cf. MH נשוי and CPA חתנוי דנסיבין בנתה Gen 19:14

נסג vb. **to weave** (↓√נסך; CPA נסגתא weaver(f.) Is 38:12) Pe. סיגא למיסג נינין a thread(?) to weave cords *VRK* 494:3 (cf. Ar)

See Margulies ad loc. for a different explanation.

נסוח n.m. **uprooter** (↓ √נסח) sg. נסוחה *Yom* 40c(6); *ib.* 7 [expl. קרץ Jer 46:20]

נסורה, det. **נסורתה** n.f. (unclear) sg. נסורתה *Švi* 37b(24)

Not the name of a plant; v. Löw, Flora 4:145.

נסע/נסח vb. **to remove, divert** (↓נסוח; OA נסח DISO 180, TA נסח Jast 916) Pe. **to remove:** ⌐נסחון מאחריהון⌐ he removed them from their places *BR* 1051:12 [expl. הורד Gen 39:1, w. ref. to וירדנו Jud 14:9]; ונסחה *EchRAr* 77:1 [expl. Jud ib.]; אימיה נסחא והוא אכיל his mother removed (the bread from the oven) and he ate (it) *ŠR* 32a(7) [// נשאה *PRK* 194:4]

Af. **to divert:** אסעו לבבהון they diverted their heart *TN* Gen 11:2 [H בנסעם]; *FTV* ib.; מה הוינה מסעה רעתי should I have diverted my attention? *Tan* 64b(64); ראנא מסתכל ולא מסע דעתי for I look and do not divert my attention *Meg* 75c(5) // *Tan* 67b(64)[!]

On the *ŠR* passage, cf. same usage of MH רדי Jast 1452; on af., cf. הסיח רעתו Jast 916; Kut, SGA 73.

נסי vb. **to support, take** (< A נשׂא KBL 1101; SA נסי LOT 3/2 198:82) Pe. **1. to support:** אין את מ{ב}<נ>צע קניי לא נסייה (even) if you stick in reeds, (the land) cannot support them *Tan* 69b(25) // *EchR* 107:4; **2. to take:** a. alone: נסא חר קטיל וטמריה he took a corpse and interred it *BRV*[60]

944:1; *ib.* 943:1; הוא אחי ב[ר]{ד}א ונסי לון he comes from this side and takes them *Er* 22c(6); יבון לון מה דנסתון give them what you took *BQ* 5c(45); מי נסי פלטי ומי יהב פלטיאל when he takes, he is Palti; when he gives, he is Paltiel *VR* 543:3; b. esp. w. attached pron. suf.: נסתיה ומסריה לנמרוד he took them and handed him over to Nimrod *BR* 363:4; *ib.* 761:3; *VR* 813:2; *MŠ* 55a(50); *Šab* 3b(56); *MQ* 81c(64); *Ket* 33a(32); אשכח גוזלין ונסתון he found pigeons and took them *BM* 8a(1); *Kil* 32c(23) // *Ket* 35b(33); *MŠ* 54d(29); *Ḥag* 77a(37); נסותה לסטאי the robbers took her (i.e. the she-ass) *BR* 648:5; נסוניה *VRK* 245:6

Because of the similarity in form between this rt. and the more common √נסב, the latter most likely replaced √נסי in many texts, as can be seen by checking the variants to the Midrashic texts quoted; cf. also נסי *Pes* 32a(14), corrected in L to נסיב. The mng. of אי בעא מינס נסא *MŠ* 55a(50) is unclear, but may belong to this rt.

נסי #2 vb. **to test, try** (↓ניסיון; CPA נסי LSp 125, SA נסי Ham 523:150+) Pa. נסי *TN* Gen 22:1 [H נסה]; *ib.* Ex 15:25; למנסייה יתכון *ib.* 20:20; תנסון *ib.* Dt 6:16; גברא חסידא די נסית יתיה וקם בנסיונה the pious man whom you tested and stood the test *ib.* 33:8; נסית ובדקית I tested and checked *BR* 851:5 [expl. נחשתי Gen 30:27]; טב לי מנסייא בהדין אריא it is better for me to try (this grass) on that lion *VR* 510:1; *ib.* 509:4 // *KohR* 15c(28); *ib.* 26

נסיבה, det. **נסיבתה** n.f. **free-will offering** (↓√נסב) sg. *TN* Lev 22:21 [H נדבה]; *ib.* 23; Num 15:3; pl. נסיבתכון *FPT* Lev 23:38[06]; *TN* ib.; *TNGl* Dt 12:17; נסיבתהון *TN* Lev 22:18; *ib.* Num 29:39

נסיס adj. **weak** (Sy נְסִיסָא LS 432) sg. *TN* Lev 22:22; *TNGl* ib. 21:20 [H דק]

נסך, det. **נסכה** n.m. **libation** (↓√נסך #2; SA נסך Ham 526:214+) sg. נסכה *TN* Ex 29:41 [H id.]; *ib.* Num 29:16; 34; נסכיה *ib.* 6:17; pl. נסכוי *ib.* 28:15; נסכיהון *ib.* 6:15; 17; 28:9

נסך vb. **to weave** (↓מסכה, נסך, √נסג; BH נסך HAL 664) Pe. (Ed)סי{כ}<ב>יא למסוך גיניא fibers to weave a cord *VR* 494:3

נסך #2 vb. **to libate** (↓נסך, ניסון; CPA נסך Ex 38:10, SA נסך Ham 537:79+) Pa. **to libate:** כל אומייא ינסכון(text: ינסכון) בר מן יודאי ונסכון(text: ונסכון) כותייא all the nations should libate (wine) except for the Jews! And the Samaritans libated *AZ* 44d(44); ומנסכין ליה *ib.* 45; ונסיך *FPT* Gen 35:14[03; H ויסך]; *TN* ib.; תנסכון *ib.* Ex 30:9; דהוון מנסכין *ib.* Dt 32:38

Itpa. **to be libated:** יתנסך *FT* Num 28:7 [H הסך]

נסע vb. **to travel, move** (MH נסע Jast 918) Pe. **to travel:** נסעו מן מדנח מדנחיה they traveled from the very eastern part *BR* 356:4

נסר vb. **to saw** (tree, wood; CPA נסר LSp 126, MH[2] נסר pi. Jast 919) Pa. אזלון ונסרון ארזא ונסרו לארזא go and saw down the cedar! And they sawed down the cedar *San* 28c(39)

נָעִים adj. **pleasant** (↓√נעם; H נעים HAL 665) a. as adj.: sg. בקל נעים with a pleasant sound *FTV* Ex 19:19; *FPT* ib.[06; voc]; *TN* ib.; b. as adv.: נקבל נעים טוביה ולא נעים פורענותיה אתמהא shall we accept pleasantly His goodness and not pleasantly His retribution? *BR* 181:8 [expl. Job 10:2]

נעימה n.f. **melody, tone** (↓√נעם; MH נעימה Jast 919, Sy נְעִמְתָא melody, gentle sound LS 435) sg. נעימה קלה[!] a light melody *FTP* Ex 19:19

Löw, WZKM 25(1911):190+.

נעל n. **a type of insect** sg. נעלה *TN* Lev 11:22 [H החרגל]

נעל #2 n.m. **shoe** (Sy נַעְלָא LS 435) pl. נעליכון *FPT* Ex 12:11[23; H נעליכם]

נעם vb. **to be pleasant** (↓נעימה, נעים; Sy נעם LS 435) Af. pass.part. אמן מנעמה a pleasant sounding Amen *SYAP* 47:32

נעמי, det. **נעמיתה** n.f. **ostrich** (CPA בניהון דנעמיתא LSp 126, SA נעמיתה ST Dt 14:17) sg. נעמיתא *MQ* 83b(44); ברת נעמיתה *TN* Lev 11:16 [H בת היענה]; *ib.* Dt 14:15

Talshir, Fauna 193+.

נער vb. **to shake out** (SA נער Ham 522:124+) Pa. כהדה תרנגלתה דמנעדה גרמה מן קטמה like that hen which shakes itself off from the ashes *BR* 878:7 // דהיא מנערה גפה which shakes off its wing *ŠR* 26d(24); שרי מנערה it is permitted to shake off (the water) *Šab* 10b(1)

נפה, pl. **נפן** n.f. **sieve** (↓ √נפי; H נפה Jast 922, TBA נפיא ib.) pl. נפן ההן דעבד the one who makes sieves *Šab* 10c(15)

נפון n.m. **type of turnip** (< Lat. *napus* Lehnw 365) sg. *Kil* 27a(24) [crossed out in L; expl. נפוס Mib. 1:5]
Löw, Flora 1:514+, contra Pfl 310.

נפח n.m. **smith** (< Akk *nappāḫu* Kaufman, Influences 76; ↓√נפח; Sy נַפָּחָא LSp 436, MH נפח MKel 14:3) sg. *BB* 13b(33); pl. כרכה דנפחיה the City of the Smiths *TN* Num 21:30 [GN; H נפח]; *FT* ib.

נפח (a/a) vb. **to blow, inflate, expire** (↓נפח; CPA נפח LSp 126, SA נפח Ham 577:191+) Pe. **1. to blow:** a. of wind: נפח צפונה (if) the north (wind) blows *Tan* 65b(11); b. of breath: ונפח *TN* Gen 2:7 [H ויפח]; תיהוי נפח בפומך blow out with your mouth *MŠ* 55c(5); כל עמא נפחין ליה בלועיהון everyone was blowing at me with their throat *EchRB* 53:14; *RHG* 58b(17) // *San* 18c(47); *EstR* 7d(23); **2. to inflate, swell:** מינפוח שרי it is permitted to inflate (the animal on a holiday) *Beṣ* 62b(3); *ib.* 5; pass.part. [cf. Sy נפִיחָא LS 435]: נפיח כרסיך נפיחה *TNGl* Num 5:21 [H בטנך צבה]; ככדא swelled up like a vessel *VR* 770:2 // *ŠR* 18a(1); pl. הויין קיימין נפיחין they (i.e. the wheat) are swollen (by the rain) *EchRB* 53:14; **3. to expire (of breath):** תיפח רוחיה דההוא גברא may that man's breath expire! *Ber* 14b(50); *MŠ* 55b(51); *Šab* 11a(40); *Soṭ* 20c(45); *BM* 8c(48); *BR* 303:1; *VR* 622:5 // *PRK* 149:14; *EchR* 51:15; *KohR* 15d(37)
Pa. **1. to blow** [↓pe., mng. 1.b]: דכל עמא מנפחין לי בלועיהון *EchR* 53:8; **2. to swell:** למנפחה *TN* Num 5:22 [H לצבות]; מנפחי כפן *ib.* Dt 32:24 [H מזי רעב]
Af. +רוח **to cause distress:** מפחן רות *TN* Gen 26:35 [H מרת רוח]
Itpe./a. **to be swollen** [↓pe., mng. 2]: ותת׳נ׳פת *TN* Num 5:27; *TNGl* ib.; אינפחן (the wheat) became swollen *MŠ* 55c(7)

נפט n. **naphtha** (Sy נֶפְטָא LS 436, Akk *napṭu* AHw 742) sg. נפטה *TN* Ex 14:24; *FTV* ib.

נפי vb. **to winnow, sift** (↓נפה; MH נפי Moreshet, Lex 232) Pa. כד מנפייא משם זורה when she sifts (flour, she is guilty) because of winnowing *Šab* 10a(43)

נפיל n.m. **giant** (< BH נפיל pl. HAL 669; QA נפיל pl. ATTM 639, SA נפליה Ham 520:61) sg. נסיב נפילה (Var)<נפיל> a giant(m.) marries a giant(f.) *RuR* 100:31

2# נפיל n.m. **type of lizard** sg. נפילה *TNGl* Lev 11:22 [H חרגל]

נפילה n.f. **female giant** (↓נפיל) sg. *RuR* 100:31 [↓נפיל]

נפיש adj. **large** (↓ √נפש) sg. ולמה נקרא שמה נפשה דהיא נפישא why is (the soul) called נפש? Because it is large *EchRB* 130:11; כמה דאת יהיב (text: ראיתיהיב) לה היא נפישא as much as you give it, it is large enough *EchR* ib.

נְפִיש, det. **נפשה**, pl. **נפשן** n.f. **soul, living person, self, tomb, monument** (Mng. 1: CPA נפ(י)ש, pl. נפשן LSp 127, SA נפש, pl. נפשן Ham 518:2+; mng. 4: OA, Nab, Pal נפש DISO 183, Sy נַפְשָׁא LS 441, MH נפש Jast 926) נפיש *TN* Dt 27:25; נְפֶש *FPT* Gen 2:19[02];- **1. soul, living essence:** sg. נפשא ואחרעיית נפשה דגיורא *TN* Ex 23:9 [H נפש הגר]; *ib.* Gen 34:3 [H דבקה נפשו]; ערבא דנפשך אנא I am security for your life *AZ* 41a(64); כל תלתא יומין נפשא טייסא על גופא the soul hovers over the body for three days (after death) *MQ* 82b(41) // *Yev* 15c(55) // *VRQ* 397:6; *PRK* 129:1; תתניח נפשה דשאול בר [...] may the soul of PN rest *Zoar* 1:1; *ib.* 3:1; מריה דנפשך the master of your soul *AZ* 44d(33); pl. סכנ{ת}ן נפשתא lives were in danger *ib.* 42c(33); בכל נפשתכון *TN* Dt 30:6; **2. living person:** sg. נפש דחייה *FPT* Gen 2:19[02; H נפש חיה]; *TN* ib. 9:15; נפש דבדנש *ib.* Num 31:40; נפש דמית dead person *ib.* Lev 19:28; קטלתון נפש you killed a person *MŠ* 55c(19); מן אתר לאתר נפש את לא נפש אח חסד from one place to another a person (is lost). But you did not lose a person *BR* 374:4; pl. שבעין נפשן *TN* Ex 1:5; *ib.* Gen 14:21; 46:26; **3. self** [↓ גרם mng. 2]: sg. a. alone: אנא נפשי כתבית יהבית I, myself, wrote and gave (it) *PRK* 222:11; ומצביוני נפשי of my own will *JMP* 20:4; b. w. prep.: מאן דידע בנפשיה one who knows in himself *Dem*22a(16); לא תסכן בנפשך do not endanger yourself *Ber* 6c(48); די קיימת על נפשה which she fulfilled upon herself *TN* Num 30:5; הוא חטא על נפשיה he sins against himself *MQ* 81b(1); *ib.* d(43); *BQ* 6c(3); *San* 23c(40); c. as dir. obj.: ולא דאין נפשיה he doesn't judge himself *BB* 13c(35); אית בר נש דלא בעי מפרסם נפשיה there is a person

(of fire): נפלת דליקתא *Yom* 45b(28) // *Ned* 38d(29) // *Šab* 15d(38); **6.** w. -ל **to apply, come into s.o.'s possession:** מה דנפל לדין נפל לדין what applies to this (case) applies to that one *Pes* 30b(59); *ib.* 34d(19) // *Naz* 57d(10); ומה דנפל לשבטך נפל לך what comes to your tribe's (i.e. the priest's) possession comes to you *MŠ* 56b(49); *Šeq* 48a(48)

Af. **to throw down, cast:** ואפל *TN* Num 35:23; הב ליה בחוטרא ואפלה he hit him with the rod and knocked him down *Er* 19a(35); *ŠabG* 8d(14); דאפיל ברי בגו אשא he threw my son into the fire *BR* 266:6; *Ter* 43d(26); חפל עליהון אימתך ופחדך you will cast upon them your fear and dread *TN* Ex 15:16; בההוא דמפיל גרמיה in the case of one who casts himself down *BM* 8d(19)

On pe., mng. 6, v. Lieb, TK 3:348, n. 28.

נפס vb. **to hackle, comb** (Sy נפס LS 437, MH נפס Moreshet, Lex 232) Pe. ההן דנפיס *Šab* 10c(6) [expl. המנפסר Mib.K 7:2]

נפץ vb. **to discharge, spawn** (Sy נפץ LS 437) Pe. לדגה גדולה דנפצת עוברה like a large fish which spawned its roe *BR* 336:11

נפק (a/o) vb. **to go out, pass, be issued, leave, come forth** (↓מפקן, מפק, מפוקי, כד נפק ב־, אפקו, מפקנו, נפק כר, נפקה, נפקת בר, פקי; CPA נפק LSp 126, SA נפק Ham 569:2+) Pe., pf. 1sg. נפקית *BR* 712:4; 2m. נפקת *EchRB* 126:6; 3m. נפק *MŠ* 56b(62); f. נפקת *Ket* 26c(42); 2m.pl. נפקתון *TN* Dt 9:7; 3m. נפקו *ib.* Ex 15:22; נפקון *MQ* 82d(44); f. נפקין *BR* 327:4; נפקן *Ket* 26c(62); imp. 1sg. איפוק *Ned* 42b(17); ניפוק *MQ* 81c(47); 3m. יפוק *TN* Ex 21:4; f. חיפוק *Ket* 31c(21); 1pl. ניפוק *San* 20a(2); 2m. חיפקון *TN* Ex 12:22; 3m. יפקון *VR* 554:5; imper. 2m.sg. פוק *TN* Gen 31:13; *Yev* 12d(19); 2m.pl. פוקו *TN* Ex 12:31; *BR* 1144:3; פקו *TN* Gen 45:9; פקון *MŠ* 55d(25); inf. מיפוק *Tan* 66c(46); מפק *TN* Num 35:26; part. m.sg. נפיק *Šab* 8c(51); נפק *Ber* 2c(18); f. נפקא *Tan* 69a(47); m.pl. נפקין *TN* Gen 24:13; f. נפקן *ib.* 11; pass.part. נפיקא *Naz* 52d(15);- **1. to go out:** a. general: כיון דנפקו תריהון באפי ברא when the two of them went out to the field *TN* Gen 4:8; *ib.* Ex 21:22; Lev 9:23; Num 22:5; שרי מלכא נפק אע״ג דלא נפק אמרין דנפק the king began to go out. Even though he hasn't gone out, (people) say he has gone out *Ber* 2c(18); מי נפק למיקטלא when he was going out to be executed *San* 23b(61); ר' יוחנן נפק מכנישתא

who doesn't want to reveal himself *Švu* 37d(32); וטרף הוא עבד נפשיה he pretended *EchR* 51:11; נפשיה he threw himself down *ib.* 144:5; **4. tomb, monument:** sg. וקברוניה ועבדון לה נפש ועד כדון היא מחקריה נפש דכלבא they buried it (i.e. the dog) and made a tomb for it. It is still called "the tomb of the dog" *PRK* 175:5; הדה נפשה דאסתר ברחה דעדיו *Zoar* 2:1; נפשה דסיריקין *Er* 22b(57) [GN]; נפשה דפנוקטייה *Reḥov* 8 // *Dem* 22c(63)[!]; **5.** in various expressions: a. קוריס שימעיי ניח נפש PN, the deceased *Naveh* 71:3 [cf. MH נוחי נפש *Er* 21c(22)]; b. מה נפשך whatever your desire is (i.e. in any event) *Kil* 29b(38); *ib.* c(30); *Ḥal* 59b(53); *Yev* 4a(62); *BR* 364:1; c. דיני נפשן capital case [↓ דין]

On mng. 4, v. Brand, Ceramics 69+; M. Gawlikowski, Berytus 21(1972):5+, w. prev. lit., and cf. use of ψύχη in Greek (B. Lifshitz, ZDPV 76(1960):160); on mng. 5.b, v. Bacher, Term 2:127.

נְפִישׁ #2 n.m. **space** (↓ √נפש; SA נפוש Ham 528:246, ST Gen 32:17) sg. נְפַשׁ *FPT* Gen 32:17[03; H רוח]; נפ͏̈ל ש' *TN* ib.

נפל (a/o) vb. **to fall, collapse, leap, break out, apply** (↓מפלה; CPA נפל LSp 126, SA נפל Ham 557:23+, 565:217+) Pe. **1. to fall:** a. general: נפל מיניה דינר a dinar fell from him *BM* 8c(4); *Ḥag* 77d(45); *Giṭ* 45c(7); נפלון לגינתא וצמחון (the seeds) fell into the garden and sprouted *Mas* 52a(48); *Meg* 73a(43); חמית בחלמי רקיעא נפל I saw in my dream the sky falling *KohR* 24b(24); ארמיא נפל לגובא the gentile fell into the wine pit *AZ* 44a(63); נפל קלון דטיבריא the column of PN fell *ib.* 42c(10); *ib.* 34; pass.part. דהוות נפילה וקמת (the field) was in a fallen state and it rose *BR* 628:1; יהוון עמה דהדה קרתה כבישין ות[ב]ירין ונפילין קודם יוסי ברה דזינביה may the people of that town be pressed down, broken, and fallen before PN *Am* 16:19; b. in battle: דנפיל בחרבא he will fall by the sword *TN* Num 24:4; ויפלון *ib.* Lev 26:7; Ex 17:11; c. in sickness: ויפול לבוש *FPT* Ex 21:18[01; H ונפל למשכב]; **2. to collapse:** ונפל כיתא the house collapsed *BB* 17a(24); שורא דחמץ מן קל ג{ו}<י>רי פרסייא נפל the wall of GN collapsed from the sound of the Persians' arrows *ib.* 13b(63); 12d(51); *ŠR* 9c(20); **3. to leap:** נפול לימא let us leap into the sea *TN* Ex 14:13; **4. to fall upon** (+ על): כפנא נפל על עלמא hunger will be upon the world *FPT* Ex 20:14[25]; *ib.* 16; נפלון ע{י}לוי ייסורין suffering fell upon him *VR* 805:2; **5. to break out**

PN went out of the synagogue *BB* 13b(24); נפק לדינא he went to court *PRK* 411:9; פוק מנכסיך go out of your property *Ket* 32d(50); ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא I will go abroad for my livelihood *Ḥag* 76d(3); *Ber* 8b(17); *Er* 23c(13); pass.part. [cf. SA נפיקין LOT 3/2 225:20]: מי דמיך הוה אמ' הא נפיקא מיכא והא נפיקא מיכא when he was dying he said: (The soul) has gone out from here and there *Naz* 52d(15); b. w. √עלל: דהוא עליל בהדא ונפיק בהדא it (i.e. the snake) goes in one side and out the other *Ter* 45d(60); הוה עליל לקריא ונפיק לקריא עלל למדינה ונפיק למדינה he went in and out of a village, in and out of a city *ŠR* 9c(23); *Šab* 13c(53); *Yom* 40b(22); *BB* 13b(44); *KohR* 2b(12); c. w. ingressive ־ל: בעס ונפק ליה he became angry and went out *Bik* 65c(57); הוון מיללין קרתא ונפקין לון they would spy out a city and depart *Tan* 68d(19); פוק לך *BM* 11d(28); *Kil* 32a(32); *Tan* 66d(50); *VR* 753:4; **2. to pass** (of time): במיפקה דשתא *TN* Ex 23:16 [H בצאת השנה]; *RH* 57a(46); מן דהוה תשעה באב נפק after the Ninth of Av was over *Tan* 69b(59); **3. to be issued, promulgated:** גזר דין נפק the court decision was issued *Giṭ* 50c(32); *ib.* 50c(32); *BQ* 7b(59); *BB* 13c(35); *San* 18b(4); נפק עובדא [↓עובד mng. 5.a.3]; נפקת קלווסי{ם}<ס> מן מלכותא a decree was promulgated by the government *Ned* 41c(34); *SYAP* 36:32; **4. to turn into, become:** ונפיק כוליה בסים all (of the wine) will become vinegar *EchR* 53:4; **5. to leave** (of wife from husband): אין שוטה היא תיפוק בלא פרן if she is stupid, she will leave (her husband) without the *ketubba*-payment *Ket* 31c(21); **6. w. ־ל to go for a purpose:** דנפקין לחיל קרבא *TN* Num 31:27 [H היוצאים לצבא]; כד אנה נפק לקרבה *BerG* 9a(33); *BQ* 6b(41); למחר את נפיק לדינא קדם מלכא tomorrow you have a judgment before the king *PRK* 411:7; כד הוה נפק לתעניתא when he went to a fast-day assembly *Tan* 65a(44) [↓תעני mng. 1.d]; **7. w. מן to come forth, out** (of plants, etc.): דנפיק מגופנא ענבין what comes out of the vine (is called) grapes *VRK* 260:2; מן סניא נפק ורדא a rose came out of the thorn bush *ŠR* 1d(5); *Kil* 27a(40); *EchRB* 47:19; **8.** w. על **to attack:** ואינון נפקין עליהון ומקטלין להון they attack them and kill them *ib.* 105:1; 9. in var. expressions: a. נפשיה דקטינא נפקה the thin one will die *EchR* 131:23 [*EchRB* ib.: מייח; SA נפקת נפשה TM 329:445, Sy נֶפקַת נַפְשָׁה PSm 2419]; עד דנפקא נשמתהון *ib.* 84:12; b. שמך נפיק בעלמא you will be famous *VR* 619:2; הדין שורבא דנפק בעלמא the hot weather which fills the world *San* 29c(43); c. נפיק מן עלמא he will die *VRK* 245:4 [cf. Sy נְפַק מֶן עָלְמָא PSm 2421]; d. הלוי נדרוש להדין קריא תלת אפין ונפ{י}<ו>ק ידוי oh that we could interpret this verse in three ways and fulfill its requirements *BR* 550:2; נפיק אנא ידי חובתי do I fulfill my requirement? *Ber* 4b(18) [cf. MH יצא ידי חובתו Jast 587]; *ib.* 8c(54); e. מה נפיק מן ביניהון what is the (practical) difference between them? *Pea* 15a(54); *Švi* 34c(40); *Pes* 32a(27); *Beṣ* 63b(34); *Yev* 3c(36); *Ned* 39c(30); *Qid* 63a(43)

Af., pf. 1sg. אפיקית *TN* Lev 25:42; אפיקתיה *Ket* 26b(18); 2m. אפקת *TN* Dt 9:26; אפקתני *PRK* 238:4; 3m. אפיק *Šab* 10b(20); אפק *TN* Dt 7:8; f. אפקת *BM* 8c(31); 2m.pl. אפקתון *BR* 649:2; 3m. אפיקו *TN* Ex 12:39; אפקון *VR* 797:4; אפקונה *Dem* 21d(62); אפקוך *BR* 452:2; imp. 1sg. אפק *TN* Ex 7:4; 2m. תפיק *KohR* 9b(38); 3m. יפק *TN* Lev 6:4; f. תפק *ib.* Gen 1:11; 1pl. נפיק *PRK* 128:6; 2m. תפקון *TN* Dt 22:24; 3m. יפקון *ib.* 15; imper. 2m. אפיק *ib.* Gen 19:8; f. אפקין *Švi* 39a(59); אפקינון *BB* 13c(40); 2m.pl. אפקו *FPT* Gen 38:24[05]; אפקונה *Šeq* 48d(5); inf. מפקא *Ber* 11c(7); מיפקתיה *Šab* 14d(21); part. m.sg. מפיק *Švi* 38d(33); f. מפקה *Yev* 10c(59); m.pl. מפקין *BR* 1003:1; f. מפקן *TN* Num 24:6;- **1. to bring/take out:** a. general: אפקת יתהון פריקין *ib.* Lev 19:36 [H הוצאתי אותם]; *ib.* Num 17:23; Dt 4:20; אפיק עיינה ויהבה גו ידה he took out his eye and placed it in his hand *SanAs* 23c(43); ואפיק קומוי טלופחין מקליין he brought out before him roasted lentils *Ned* 40a(57); *Šab* 10b(20); *Yev* 12d(64); *BM* 8c(47); *BB* 14a(35); *PRK* 238:4; *EchRB* 68:15; b. w. √עלל af.: אי אעילתינון מיגליין אפקינון מיגליין if you brought them uncovered, take them out uncovered *BB* 13c(40); *FPT* Gen 43:23[05]; **2. to send forth, out:** ואפיק ר' אמי כרוז בשוקא{י} דארמאי PN sent a crier out into the gentile neighborhood *Ned* 38d(22); *Švi* 36d(3); *PesG* 31b(53); *BM* 8c(31); *San* 21b(34); דאפיק ברי{ה} לעברא בישא who sent my son out for an evil deed *San*25a(38); **3. to stick s.t. out:** אפיק רב רישיה מן כוותא PN stuck his head out of the window *Er* 18d(27); *AZ* 44b(2); **4. to remove:** כל נכסיא די אפיק ה' מאבונן all the possessions which God took away from our father *TN* Gen 31:16; אנא אפיקתיה מראובן אנא מחזיר ליה I removed it from PN. I will return (it) to him *Ket* 26b(18); *BR* 1179:2; אפקתון דמיי did you remove *demai*? *ib.* 649:2; *Dem* 26b(21); *Švi* 39a(59); *MŠ* 56b(15); *Ḥal* 61d(19); **5. to permit s.o. to remove:** ר' יוסי ביד' כון מפיק לאילין נחתומיא PN permitted those bakers to remove (flour for their expenses) *Pea*

21a(12); **6. to produce, bring forth:** חורשא מפיק דבש the forest produces honey *Švi* 39d(24); *Tan* 69a(37); *BRV*[60] 15:1; *TN* Num 24:6; **7. to release:** כמה דאפקוך כן אפיקו יתי just as they released you (from prison), they could have released me *BR* 452:2; *VR* 798:1; **8. to spend/invest money, pay out:** אפיק ארבעה רינרין he invested four dinars *Giṭ* 46d(23); כמה אפקתון how much did you spend? *VR* 797:3; ולא מפקין בירִיה כלום they don't pay him anything *BR* 1003:1; **9. to derive, interpret:** יכלין אנן מפקין לה מן הכא we can derive it from here *Qid* 59a(51); דלא אפיקית מתניח' דר' חייא רבא ממתניח{י}ן if I did not derive PN's Mishna from our Mishna *ib.* 58d(36); *Šab* 9c(1); *Giṭ* 48a(55); ואית דמפקין לישנא [↓לישן mng. 4]; **10. to make a legal decision** [↓ pe., mng. 3]: והוון אחאי קומוי עובדין ומפק מן חרתין זימנין cases came before him, and he made decisions twice *Nid* 50b(20); *Giṭ* 44d(30); **11. to collect a claim:** כמא דלא מפקה מיניה כן לא מפק{א} מינה just as she doesn't collect from him, so he doesn't collect from her *Yev* 10c(59); וכפתון ואפקון מיניה they tied (him) up and collected from him *Qid* 64a(32); *Ket* 25b(18); **12. to read through** [cf. Sy מה דנפק קרינא קדמיא PSm 2415]: רלית איפשר דהוא מפיק פרשתיה רלא אולפן it is impossible for him to read through his pericope without learning *RH* 59b(29); *San* 20b(25); **13.** in var. expressions: a. מה מפקה מביניהון what (practical) difference can one find between them? *BQ* 4d(39); *BB* 13c(14); *San* 20a(29); *Hor* 46a(49) [v. pe., mng. 9.e]; b. ואפיק שמיה שמעון he called himself Simeon *Giṭ* 45c(30); c. מפקא ית{י}ך ירי חובתך בברכתה to fulfill your obligation with the blessing *Ber* 11c(7) [↓ pe., mng. 9.d]; d. ואית דמפקין לישנה [↓לישן mng. 4] **Ittaf. to be taken out:** גניבה אתאפק לקטלא PN was taken out for execution *Giṭ* 48a(48)

נפק בר — n.m. **male prostitute** (backformation < ↓נפקת בר) sg. *TN* Dt 23:18 [H קדש]; *FTV* ib.

נפקת בר — n.f. **prostitute** (↓ √נפק pe., part.f. sg.cs., נפק בר; TA נפקת ברא Jast 926; cf. SA בראה ST Gen 38:15(Var)) sg. *FPT* Gen 38:21 [H קדשה]; *ib.* 22; *TN* ib.; *ib.* 34:31 [H זונה]; איתה נפקת בר *FPT* Dt 23:18[26]; *TN* ib.

Kaufman, Influences 38.

נפקה, det. **נפקתה** n.f. **expense** (↓√נפק; BA נפקה KBL 1101, Sy נִפְקְתָא LS 439) sg. מ{א}ן רמאן נפקתא(Var) from whom is the expense? *VR* 796:3

נפש n.m. **rest** (↓ √נפש; Sy נְפָאשָׁא LS 441) sg. אמ' עלוי מלה והוה נסב נפש he pronounced a spell, and he had respite (from his suffering) *ŠR* 19a(30); ואתנסיב נפש *ib.* 34

נפש vb. **to be wide** (↓נפיש adj., 2# נפיש, נפש; SA נפש af. ST Gen 26:22(Var), TBA נפש af. Jast 924) Af. **to make room:** נפיש לרב חונא יתיב ליה let us make room for PN to sit down *Kil* 32b(63) // // *Ket* 35b(4) // *KohR* 24c(3)

נפתוחיי adj. **Naftuhian** pl. נפתוחייא *TN* Gen 10:13 [H נפחים]

נפתיי, נוותיי adj. **Nabatean** (nisbe < GN נבטו J. Cantineau, Le Nabatéen, Paris 1932, 2:119) sg. חד נפתיי *Yom* 45b(27) // נפתי *Šab* 15d(38) // ההוא נפתיה *Ned* 38d(29); {כ}<נ>ותיי *Šab* 15d(39) // <ה>נפתיי *Yom* 45b(28) // {כ}<נ>ותאה *Ned* 38d(30); pl. אילין נפתאי *San* 27b(22); *BB* 16b(52) // {כ}<נ>ותאי *Qid* 66a(38); ניוותאי *Ned* 37a(5)

Nöld, ZDMG 25(1871):124. Note that the Nabatean territory is called נכטייא *Švi* 36b(32).

נץ n.m. **blossom** (↓√נצץ; CPA נץ LSp 127, SA נץ ST Gen 40:10) sg. ואתרת נצה it shed its blossom *TN* Ex 9:31; *FTV* ib.; *ib.* Dt 28:40; pl. ואנץ ניצין it brought forth blossoms *TN* Num 17:23 [H ציץ]; *TNGl* ib.; אסקת נציה *TN* Gen 40:10; *FPT* ib.[05]; ייתר נצייה דזייתיכון he will cause your olive trees to shed their blossoms *TN* Dt 28:40 [↓ניצה]

נצב (a/o) vb. **to plant** (↓נצבה, נציבה, נצוב, מצב; CPA נצב LSp 127, SA נצב Ham 475:9+) Pe. ונצב *TN* Gen 2:8 [H ויטע]; *ib.* 9:20; 21:33; Dt 20:6; נצבתון *ib.* 6:11; תצבון *ib.* 16:21; 28:31; ויצוב ליה למנצב נציבה let him plant his plant *VRK* 576:4; נציבין *ib.* 577:4; 9 // *KohR* 8c(15); *ib.* 17; 25; למצוב *Hem* 19; *ib.* 23; למנצוב *TNGl* Num 20:5; ר' יאשיה מייתי נטיעות מחוץ לארץ בגושיהן ונציב לון בארץ PN used to bring plants in their earth from abroad and plant them in the Land *Or* 61a(10); pass.part. גינתא די נציבא בחקלא דעדן the garden which is planted in the field of Eden *TNGl* Gen 27:27; והות נציבא על קבריה ראבונן (the vine) was planted on our father's grave *EchR* 48:10

נצבה, det. **נצבתה** n.f. **power of reproduction** (↓ √נצב; CPA נצבא LSp 127) sg. רי נצבתא מינה ובה whose power of reproduction is contained in it *TN* Gen 1:11 [H אשר פריו בו]; *ib.* 12

נצוב n.m. **planter** (↓√נצב) sg. הווי נצוב *BR* 702:7 [≠ ↓זרוע]
Kut, SGA 30.

נצוח n.m. **victor, victorious** (↓√נצח; CPA נצוח Duensing 158, SA נצוע Ham 521:81) sg. *VR* 694:6; *ib.* 7[!] // *PRK* 406:7[!]; pl. נצוחייא *VR* 695:2 // *PRK* 407:2[!]; *ib.* 406:9[!]

נצוח #2 n.m. **victory** (↓√נצח; cf. Sy נְצָחָא LS 442) pl. נצוחין *SYAP* 55:30 [// גבורן]

נצח (a/) vb. **to be victorious, defeat** (↓נצוח, 2# נצוח, נצחו, נצחן; CPA נצח LSp 127, SA נצע Ham 470:355) Pe. **to be victorious, defeat:** a. in battle: קל גברין דנצחין בקרבא the voice of heroes who are victorious in battle *TN* Ex 32:18 [H קול ענות גבורה]; *FPT* ib. 17:11[23]; ההוא דעבד קרבא עם מלכא במדברא ונצח ליה one who wages war with a king in the desert and defeats him *VR* 500:3; *ib.* 619:2; *BR* 1183:2; *PRK* 22:2; *ib.* 75:7; 148:11; *KohR* 4b(34); b. in a fight: דידן נצח דידן נצח ours wins! Ours wins! *VR* 555:2; *KohR* 4b(33); c. in an argument: אע״ג דנצחי ר׳ יעקב בר אבא even through PN has bested me *San* 25c(58) // *Ket* 27d(64)[!]; *BR* 364:1; *VR* 664:2
Pa. **id.:** מנצחין *TN* Ex 17:11
Itpa. **id.:** מתנצחין *ib.* 32:18

נצחו, pl. **נצחוון** n.f. (unclear) (↓ √נצח) pl. נצחוון הוא אחעני *SYAP* 8:11

נִצְחָן n.m. **victory** (↓√נצח; CPA נצחן Duensing 158, SA נצחן LOT 3/2 50:24) pl. נִצְחָנֵי קרביכון the victories of your battles *FPT* Ex 15:3[17]; *TN* ib. 13:8; *ib.* 14:14; 25; Num 14:25; 34:15; Dt 3:22; ניצחני *FTV* Ex 14:13; *ib.* 15:3

נצי vb. **to strive, quarrel** (↓מצו; SA יתנצון Ham 530:312) Itpe. יתנצון *FPT* Ex 21:22[01; H ינצו]; *TN* ib.; *ib.* Dt 25:11; אתנצון *ib.* Lev 24:10; *TNGl* Gen 26:22; *ib.* Ex 17:7; Num 20:13; והוון תריהון מתנציין באפי ברא the two of them were quarreling in the field *FT* Gen 4:8; *TNGl* ib.; וחמא תר‹ת›ין צפרין מתנציין חדא עם חדא he saw two birds striving with one another *KohR* 15c(22) // *VRVar* 509:1

נציבה, pl. **נציבין** n.f. **plant, planting** (↓√נצב; CPA נצבא, pl. נצבין LSp 127, Sy נֶצְבְּתָא LS 442) 1. **plant:** pl. למינצב נציבין to plant plants *KohR* 8c(15); *ib.* 17; 25 // *VR* 577:9 [cf. CPA צובו נצבין Jer 38:5]; 2. **planting:** sg. בשעת נציבא at planting time *EchR* 53:26; *ib.* 24[!]

נצע vb. **to stick in** (metath. < נעץ Jast 921) Pe. מיצע סכינא גו פוגלא to stick a knife into a radish *Ter* 45d(6); *AZ* 41a(61); אין תצ{י}עינון תמן if you stick them (i.e. the reeds) in there *EchRB* 107:4 [↓ pa.]
Pa. **id.:** אין את מ{כ}‹נ›צע לה קניי if you stick reeds into it *Tan* 69b(25) // *Meg* 70a(46)[!] // *ŠR* 13b(38) [text: מצנע]

נצץ ↓נצצה בר

נצץ vb. **to blossom, bring forth** (↓ניצה, נץ; CPA נץ af. Hos 14:6) Pe. **to blossom:** בכיר ולקיש באדר מינץ the early and late (plants) are to blossom in Adar *RH* 58b(16) // *San* 18c(46)
Af. **to bring forth:** ואנץ נצין it brought forth blossoms *TN* Num 17:23; ואניץ *FTV* ib.; *TNGl* ib.

נצר vb. **to chirp** (Sy נצר LS 443, MH נצר Moreshet, Lex 234) Pe. נצר כצרצרא he chirped like a locust *VR* 770:2; *ib.* 3 // *ŠR* 18a(1); *ib.* 2 [play on second half of PN נבוכדנאצר]

נצר, det. **ניצרה** n.m. **a type of basket** sg. נצרה *Mas* 51b(28) [≠ ↓כלכלה]; pl. ניצרין *AZ* 44a(64)

נקב vb. **to bore through** (↓נקוב; Sy נקב LS 444) Af., pass.part. תמן מקבן אבנין טבן ומרגליין there precious stones and pearls are bored through *TN* Dt 33:21

נֻקְבָּה, det. **נקבתה**, pl. **נקבן** n.f. **female** (CPA נקבא LSp 128, SA נקבה Ham 520:46+) sg. *TN* Gen 6:19 [H נקבה]; *ib.* 7:3; 16; Lev 15:33; 27:4; Num 31:15; Dt 4:16; כל חד{ח}‹ה› דהות בעיא חליד נקבה every woman who wanted to give birth to a female *EchRB* 107:2; לא הוות ילדה נוקבה *Tan* 69a(47); *PalLaws* 65:2; אן דכר ואן נקבה whether male or female *Am* 7a:7; *TN* Lev 3:1; דכר הוא נוקבה היא *Nid* 50d(32); שכלוליה דכר שכלולה נוקבה its (i.e. the foetus') completion is male; its completion is female *ib.* 30; ברא נֻקְבָּה female daughter *FPT* Ex 21:31[01]; *ib.* Gen 30:21[05]; *TN* Ex 1:16; *ib.* 21:31; Lev 12:6; *TNGl* ib. 27:7; ברה נוקבה *BRV*[60] 302:3 // *PRK* 149:8; נקבתה *TN* Lev 27:5; pl. גמלין נקבן

חורין נקבן female camels, cows *FPT* Gen 32:16[03]; *TN* ib.; בנן נקבן *ib.* 6:1; הוא מן דבריא ואנא מן נוקבתא he (is a descendant of the Davidic line) through the males, and I through the females *Kil* 32b(30) // *Ket* 35a(37) // *BR* 306:3
The form נקבה is confirmed by its use in the other western dialects, and נוקבה is probably not the correct JPA form. Rather it entered into JPA texts from its wide use in TA and in MKet 4:11.

נקד vb. **to provide vowel points** (cf. Sy נקז LS 445; ↓נקוטי) Itpa. בל דסמיך לשווה בן מתנקד any word adjacent to *Šewa* is pointed this way *MMDam* Num 3:21; *ib.* Lev 11:5; 13:53

נקוב, det. **נוקבה** n.m. **hole** (↓√נקב; CPA נקוב, det. נוקבא LSp 128, SA נקבה det. Ham 509:213) sg. חלא עיניה חמא נוקבא he raised his eye (and) saw the hole *VR* 250:5; הב באנא בהדין נוקבא put the tube in this hole *ib.* 251:1 // *EstR* 9b(22); *KohR* 16c(13); *ib.* 15c(14) // נוקבא *VRV* 507:5 [v. Var]; pl. אילין ערסתא קיסרייתא דאית להן נקבין the Caesarean beds which have holes *Ber* 6a(1) // ניקבן[!] *MQ* 83a(15)

נקוטי, pl. **נקוטיין** n.f. **(vocalization) point** (↓√נקד; cf. Sy נוקדתא LS 445, Ar نُقْطَة) pl. בל דגבי גרה מתנקד בתר<ת>י נקוט<יין> in all (cases) concerning the word גרה, it is vocalized with two dots (i.e. *ṣere*) *MMDam* Lev 11:5; בחלת נקוטיין בחרתין נקוטיין *MMAlep* Job 26:1
Fr, AF 195.

נקז vb. **to let blood** (MH הקיז Moreshet, Lex 234; cf. Sy נקז pa. to perforate LS 446) Af. אקיז דם *Ber* 5c(45)

נקט vb. (unclear) Pe. דבוליה נקיט(קטיט Var) *BR* 60:8

נקי adj. **clean, pure, white, ready, prepared** (↓√נקי; CPA נקא LSp 128, SA נקי ST Gen 40:16(Var)) **1. clean:** pl. היא לבשה מאנין נקיין she wears clean clothes *Suk* 54c(17) // *Tan* 64c(6) [≠ צאין]; *San* 23c(47); 80 תומניי לבושין נקיים clean suits of clothes *Ḥag* 77d(61) // *SanAs* 23c(47); ובחזוי שמיא בד אינון נקיין מן עננ<י>א like the appearance of the sky when it is free of clouds *TN* Ex 24:10 [H ובעצם השמים לטהר]; *VR* 538:4[!; expl. Ex ib.] // *ŠR* 26d(14)[!]; **2. pure:** sg. דהב נקי אולוברוסין ὁλόχρυσον, pure gold *VR* 768:4 // *ib.* 755:3; **3. white:** sg. פיתא נקייה white bread (i.e. made of high-quality flour) *Švi* 36b(63) // *Giṭ* 43c(23); *Ned* 40a(62); *BR* 170:4 // *PRK* 372:2; *FPT* Gen 40:16 [H חרי]; *TN* ib.; pl. שנוי נקיין מחלבא his teeth are white from milk *ib.* 49:12; פירין טבין נקיין בחלבה good fruit, white as milk *ib.* Ex 33:3; Lev 20:24; Num 14:8; Dt 6:3; 31:20; **4. ready, prepared** [Sy נקא LS 444]: הא עונתא מחיין יתיה עד דאנון נקיין now is the time (for us) to bring it before they are ready *KohR* 29a(12) // *PRK* 199:5
Sok, JBL 95(1976):277+; on פיתא נקייה, cf. MH פת נקייה Krauss, TA 1:467, n. 401; mng. 4, contra Lieb, PRK ad loc.

נקי vb. **to cleanse, purify** (↓נקי, בנקיו; CPA נקא pa. LSp 128) Pa. למנקייה מן חובין to cleanse from sins *SYAP* 47:35

נקיו n.f. ↓**בנקיו**

נקם vb. **to revenge, he revenged** (↓נקמה, נוקמן; CPA נקם LSp 128, SA נקם ST Lev 19:18) Itpa. **1. to take revenge:** אתנקם נקמתהון *TN* Num 31:2 [H נקם]; **2. to be revenged:** יתנקם *FTV* Ex 21:20 [H ינקם]

נקמה, det. **נקמתה** n.f. **revenge, vengeance** (↓√נקם; CPA נקם LSp 128, SA נקם LOT 3/2 137:46) sg. דידי היא נקמתה vengeance is mine *TN* Dt 32:35; *ib.* 41; 43; *FT* ib.; נקמתהון *TN* Num 31:2

נקף (/o) vb. **to surround, circle, encircle** (SA נקף af. Ham 586:231) Pe. **to circle:** ויקוף *FTV* Num 34:4 [H ונסב]; *ib.* 5
Af. **1. to cause to circle:** ואקף *TN* Ex 13:18 [H ויסב]; **2. to encircle:** ואקפנן *ib.* Dt 2:1; Num 34:4; מקפא בורתא דחרוביתא in order to encircle (with the belts) the trunk of the carob tree *Soṭ* 17b(16) // *Pea* 20a(57); דחזור ומקף *TN* Gen 2:11 [H הסובב]; *ib.* Dt 5:6; Ex 25:11 [H סביב]; 30:3; pass.part. מקפה שור *ib.* Lev 25:29 [H מוקפת חומה]; Num 32:38; Gen 15:17; Num 19:15; **3. to surround:** אקיפו על ביתיה they surrounded his house *ib.* Gen 19:4; ונחתו בני קרתא ואקפון עלוי the villagers came down and surrounded him *Dem* 22a(23) // *Tan* 66c(8); *EchRB* 110:1[!]; **4. to besiege:** אתון ואקפון מדינתא *TN* Dt 20:19 [H תצור]; אתון ואקפון מדינתא they came and besieged the city *Ter* 46b(44); **5. to cut all around** (of hair of the head): תקפון *TN* Lev 19:27 [H תקיפו]

נקף #2 vb. **to strike, knock** Af. ואקפו רישיהון

אלין לאלין (the mountains) knocked their peaks against one another *TN* Num 21:15; *FTV* ib.; *TNGl* ib.

3# נקף vb. **to give on credit** (MH מקיף MAvotK 3:17; cf. Akk. *qiāpu* to give credit AHw 918) Af. דו מקיף לה he sells to him on credit *Ned* 42c(55); אקיף לי ואנא עביד מצוה give me credit and I will give charity *Ber* 14b(41) // *Soṭ* 20c(36) [expl. פרוש ניקפי *ib.*]

Moreshet, Lex 319; on the Akk cognate, v. BY 5857.

נקר vb. **to gnaw, peck, perforate, hew out** (↓מקורן, נקרה; SA נקר ST Num 16:14) Pe. **1. to gnaw:** ואשבחת ההיא תולעתא אינקרא חורי אודנא she found that worm gnawing behind (his) ear *PRK* 199:9; *ib.* 198:10 // *KohR* 29a(6); *ib.* 16; **2. to peck:** והיא נקרא בראשיה (the hen) pecks at his head *VRG* 575:6; דין נאקר ודין אביל one pecks and the other eats *MSam* 66:2; **3. to perforate:** pass. part. מלפפון נקיר a perforated melon *TerV* 46a(22); **4. to hew out:** וההן דנקר כיפין one who hews out rocks *Šab* 13c(11)

Pa. **1. to pry out:** מנקר *TNGl* Num 16:14 [H id.]; **2. to perforate:** ברתיה(V) דר׳ חייה רובא הוות(V) מנקרא בתאינייא PN's daughter perforated the figs *Ter* 45c(18)

נקרה n.f. **cleft** (↓ √נקר; SA נקרה ST Ex 33:22(Var), Sy נְקְרָא LS 447) sg. בניקרא דכיפה in a cleft of the rock *TN* Num 24:21; *FT* ib.; בנקרה דטינרא in a cleft of a flint rock *TN* Ex 33:22 [H נקרת]

נקש (a/a) vb. **to strike, knock** (CPA נקש af. LSp 128; cf. SA נקוש Ham 558:51) Af. a. w/o obj.: יהוון מקשין בפרזלייא let them hit (the water) with the iron objects *VR* 554:6; *ib.* 555:2; b. w. obj. (+ ב־, ל־, על): אקיש עליה strike it (i.e. the sieve) *BR* 972:6; אית בני נש מקשין על גרבא מלבר some people strike the wine cask on the outside *Giṭ* 45b(20) // *BB* 15c(15); *Beṣ* 63a(44) [cup]; *ib.* 45 [door]; 47; 48 [stomach]; ⌜ומקיש⌝ בבולייא he beats the drum *Tan* 64b(49); ואקשיה לארעא he struck it (i.e. the cane) on the ground *VREd* 132:2

נרשיי adj. **of Naresh** sg. שמעון נרשייה *Kil* 28d(45)

נשב vb. **to blow** (of wind; ↓√נשף, משב; CPA נשב LSp 128, SA נשב Ham 590:11+) Pe. **to blow:** כרותיא דנשבין *FTP* Dt 32:2

Pa. **id.:** מנשבא *TN* Gen 1:2 [H מרחפת]; *FT* ib. ברוחייה דמנשבין *TN* Dt 32:2; *FTV* ib.

Af. **to cause to fly away:** ואשבת יתה זכותה דאברם Abram's merit caused it (i.e. the bird) to fly away *TN* Gen 15:11

נשי in: **גידה דנשייה** n.m. **ischiadic nerve** (< BH גיד הנשה HAL 688; SA גיד נסיה ST Gen 32:33, Sy גִּידָא דְנֶשְׁיָא LS 126) sg. גידא דנשיא *TN* Gen 32:33

נשי vb. **to forget** (CPA נשי pe. Black, Hor 63, itpe. LSp 128, SA ואתנשיה ST Gen 40:23, ואנשיתה ib.(Var)) Pa. **to forget:** מנשיה תנשון *TN* Dt 8:19 [H שכח תשכח]; נשי יתי *FPT* Gen 41:51[05]; ינשי *TN* ib. 27:45

Af. **id.:** ואשיתון *ib.* Dt 32:18 [H ותשכח]

Itpa. **1. id.:** a. alone: חד זמן אינשי once, he forgot *Šab* 3a(27) // *Qid* 61a(47); b. + inf.: אנשינן מערבה we forgot to make an *'eruv tavshilim Beṣ* 61b(20); מישחוק קונדיטון לא אנשיתון ומייתי<ה> אוזמיל אנשיתון you didn't forget to grind spices for the wine, but you forgot to bring the (circumcision) knife *Šab* 16d(62); *Pea* 20d(53) // *Ter* 41d(21); *Dem* 26a(53); *VR* 653:3; *KohR* 2b(5); c. w. dir. obj.: אנשיתה וסלק ליה he forgot it and went away *AZ* 41d(63) // *Šeq* 50c(48); ואנשי בייתיה דאבא *FTV* Gen 38:26; נחזור ונחמי אין אנשינן כלום let us go back and see if we forgot anything *BR* 911:1 // *ŠR* 20c(14); *BR* 925:1; *VRK* 249:3; *PRK* 307:12; **2. to be forgotten:** ויתנשי *TN* Gen 41:30 [H ונשכח]

נשם vb. **to be cured, recuperate** (↓נישמה; CPA אתנשם LSp 129, SA אנשמה LOT 3/2 75:8, GSA 153, 390) Itpe. **1. to be cured:** מן עונתה דיהבת ידך עלה איתנשמת from the time that you placed your hand on it (i.e. the tooth) it was cured *BR* 307:1 // אינשמת *Kil* 32b(39); *ib.* 26; 37 // *Ket* 35a(46); *ib.* 33; 44; *Qid* 59a(63); ולחש ליה מן שמיה דישו פנטרא ואינשם he whispered a charm in the name of PN, and he was cured *Šab* 14d(35) // *AZ* 40d(36); רוקי באנפי שבע זימנין ואנא מינשם spit in my face seven times, and I will be cured *VR* 192:5; כחלי מן כחלי ואת מנשמא apply my *kohl*, and you will be cured *EchR* 116:8; *ŠT* 6; **2. to rest:** ובעי את למנשמה ציבחר do you want to rest a little bit? *PRK* 197:6; באתר פלן אנא מינשם באתר פלן לינא מינשם in one place I can rest. In another, I cannot *VRQ* 394:1

נשף vb. **to blow** (↓מנשופין, √נשב; CPA נשף LSp 129) Af. **to cause to blow:** אשפה *TN* Ex 15:10 [H

נשפת]; *FPT* ib.[19]; *FTP* ib.

נשק (a/a) vb. **to kiss** (CPA נשק LSp 129, SA נשק Ham 524:183+) Pe. **to kiss:** ונשק *TN* Gen 27:27 [H וישק]; *ib.* 29:11; 13; 33:4; 45:15; Ex 4:27; 18:7; {וקם ונשקי על פומי}ה he got up and kissed me on my mouth *Ber* 7a(48) // *ib.* 3d(19)[!]; ושק יתי *TN* Gen 27:26; ונשק ריגלוי דר׳ יוחנן he kissed PN's feet *Pea* 15d(23) // *Qid* 61c(3); [הוינא] מגליה לה ונשקה ליה בה I used to uncover it (i.e. his shoulder) and kiss him on it (i.e. the mole) *EchRG* 84:10 [↓pa.]; חמית בחילמי עיני נשקה חבירתה I saw in my dream one of my eyes kissing the other *MŠ* 55b(53)
Pa. **id.:** וגפיפו ריך לדין ונשיקו דין לדין they embraced and kissed each other *EchRG* 84:12; נסתיה וגפפתיה ונשקתיה she took him, embraced him, and kissed him *Er* 20d(52) // *ib.* 24d(1); מגפפין סוטה מנשקין סוטה (if) they are embracing, she is a *soṭa*. (If) they are kissing, she is a *soṭa* *Ket* 31c(25); ר׳ יוסי בן חנינה מנשק לכיפתא דעכו PN used to kiss the dome of Acco *Švi* 35c(15); למנשקה *FPT* Gen 31:28[05]

נשר, det. **נִשְׁרָה** n.m. **eagle** (CPA נשר LSp 129, SA נשר Ham 529:277) sg. נשרא *TN* Lev 11:13 [H הנשר]; *ib.* Dt 14:12; 28:49; 32:11; אנה הוא נשרה *EchRG* 83:9 [w. ref. to Dt 28:49]; [נִשְׁרִין] *FPT* Ex 19:4[10; H נשרים]; *TN* ib.; *TNGl* ib.
Talshir, Fauna 70+, w. prev. lit.

נשר vb. **to make the sound of a cow** Pe. נשרן ואזלן mooing and walking *BRV*[60] 579:5 // *MSamEd* 82:3 [expl. וישרנה 1Sam 6:12]
Cf. Lieb, Leshonenu 32(1968):95.

נשש vb. **to be feeble, weak** (Sy נש af. LS 450, SA נשיש חילן LOT 3/2 161:31) Af. **to weaken:** את הוא דרער<ע>תי יתי ואנשת חיילי you (i.e. the soul) are the one who has weakened me and made my strength feeble *SYAP* 57:39; רדף שלם סטן למנשה he pursued peace to weaken the devil *ib.* 55:7; 58:10
Ben Hayyim, LOT ib., note.

[**נשא** vb. **to remove** Pe. אימה נשאה והוא אכל his mother would remove (the bread from the oven), and he would eat *PRK* 194:4
This rt. is doubtful, for two reasons: 1. The // *ŠR* 32a(7) has נסחא(↓√נסח); 2. √נשא occurs in JPA as ↓√נסי.]

נשי n.m. **Nasi** (↓נשיו, ביח נשי; SA נסי ST Ex 22:27, נסיא Ham 523:157) sg. a. alone: בני ירושלם בעיין ממניתיה נשיא the people of Jerusalem wanted to appoint him Nasi *SanAs* 23c(24); *Pes* 33a(51); *Ḥag* 77d(53) // *San* 23c(40); דנשייא נפיק לקדמך the Nasi is going out towards you *ib.* 20a(3) // *Hor* 47a(41); *Šab* 13c(53) // *Tan* 68a(36); *Šeq* 51a(41); אילין דנשייא those of the Nasi('s house) *Ber* 10c(44); *ib.* 12b(26); קריבוי דנשייא the Nasi's relatives *Suk* 53b(19) // *Tan* 64c(59); b. esp. ר׳ יהודה/יודן נשיא *Ter* 40c(55); *Šab* 8c(53); *Yom* 45b(14); *Meg* 74a(39); *Yev* 9b(53); *Qid* 64a(43); *BB* 17a(27); *AZ* 41b(56)
The spelling with *śin* is dominant and with *samekh* extremely rare (e.g. *Hor* 47a(37); *BR* 951:1).

נשיו, det. **נשיותה** n.f. **office of Nasi** (↓נשי; MH נשיאות Jast 939) sg. ויהושע בן נון משמש נשיותיה בתריה Joshua b. Nun will serve in the office of Nasi after him *TN* Num 11:26; חד מן אילין דנשייותא one of those of the (family) of the Nasi *Pea* 21a(52); *AZ* 42c(32)[!]; *ib.* 34[!]; 40[!]; הוון בעי מחתנתיה לניסיות{י}ה they wanted to ally him by marriage with the (family of) the Nasi *Soṭ* 24c(30); ואיתחתנון בנשיותה *ŠabG* 13c(54) // בנשיאותא *Hor* 48c(42); דשרון גדמון מן נשייותא ומנוניה נשיא who resigned from the office of Nasi and appointed him Nasi *Pes* 33a(51) // [!] ⌜מנשיאותיה⌝ *Kil* 32b(29); ביתה דנשיותה הוא מש{ו}עבד הוא לנ{י}שיותה it is the official residence of the Nasi. It is pledged to the office of the Nasi *Kil* 32a(59) // נש{ו}<י>ותה *Ket* 35a(2) // נשיאותא *BREd* 1285:2

נתוק n. **bald** (SA נתיק Ham 530:295) sg. *TN* Lev 22:24 [H id.]

[מרתוק ↓ נתיקה]

נתך vb. **to melt, cast** (↓מתכה; TA נתך Jast 944, BH נתך HAL 691) Af. ואתך *TN* Ex 36:36 [H ויצק]; *ib.* 37:3; 13; 38:5; ותתך *ib.* 25:12; 26:37; למתכה *ib.* 38:27; אתכתיה I cast it *MPs* 27:18 [expl. נסכתי Ps 2:8, w. ref. to מסכה Ex 32:4]

נתן (/e) vb. **to give, place** (suppletive vb.; ↓ √יהב, מתן, מתנה; CPA נתן LSp 129, SA למתן Ham 606:14, יתן ST Gen 28:20) Pe., imp. 1sg. אתן *FPT* Gen 38:18[04]; ניתן *EchRB* 48:7; 2m. תתן *TN* Lev 25:37; f. תיתנין *VR* 123:1; 3m. יתן *Naveh* 32:9; f. תתן *TN* Dt 11:17; 1pl. נתן *ib.* Gen 34:21; 2m. תיתנון *VR* 578:2; 3m. יתנון *Giṭ* 48a(51); inf. מיתן *MŠ* 52c(23);

למיחניה *Qid* 64c(29); מחנינן *Šab* 7a(4);- **1. to give:** אילין יחנון פלגא ואילין יחנון פלגא let these give half, and those give half *Yom* 39a(9); כד דהוא חלים יחן גט when he is well, let him give her a writ of divorce *Giṭ* 48c(28); בעה מיחן ליה בתר חנוכה he wanted to give (the profit) to him after Ḥanukka *BM* 10c(54); **2. to place:** מלך עלמה יחן ברכתה בעמלהון may the king of the world place His blessing on their property *Naveh* 32:9; *ib.* 34:2; אין יחן סנדלוי הכא if he places his sandals here *Er* 22c(6); מהו מיחן פריטין גו גולתה is it permitted to put coins in his cloak ...? *Kil* 32d(13); *Ter* 45d(5); *Šab* 7d(18); *BB* 13b(61); *TN* Ex 29:12; *ib.* Num 6:19; **3.** w. √נסב **to negociate** [↓ מחן v.n.]: מה דאנא משגחא מיסב ומיחן הלוי נסב ונחן עם מרה can I put my mind to negotiate with her? Would that I could negotiate with her master *BR* 451:5; **4.** in var. expressions: a. ↓ אפין mng. 1.b.10; b. ↓עיין mng. 1.b.7

נתק, det. **ניתקה** n.m. **bald spot** (SA נחק Ham 529:286+) sg. ניחקה *TN* Lev 13:33 [H הנתק]; *ib.* 30; 31; 32; 34; 36; Dt 17:8

נתר (a/a) vb. **to fall off, unloosen** (CPA נתר LSp 129, SA נחר Ham 529:285) Pe. **to fall off:** a. leaves, etc.: טרפה דנחר מן אילנה the leaf which fell from the tree *TNGl* Lev 26:36 [H עלה נדף]; *TN* ib.; יחד נצה דזיתיכ{י}<ון> the blossom of your olive trees will fall off *FTV* Dt 28:40 [H ישל]; b. parts of the body: נ{ש}<ח>ר שעריה his hair fell out *KohR* 4a(1); נ{ש}<ח>רין איבריה its limbs fell off *ib.* 15c(1); c. tears: ונחרין דמעתא עלוהי her tears fell upon him *EchR* 28:10

Af. **1. to cause to fall out:** a. leaves, etc.: אית אתרין דמתרן טרפיהן אפילו בקייטא there are places where (the vines) shed their leaves even in the summer *Kil* 30d(47); ואתרת נצה *TN* Ex 9:31; ייתר *ib.* Dt 28:40; *TNGl* ib. 24:20; b. parts of the body: ואין שן עבדיה או שן אמהתיה יתר if he knocks out the tooth of his male or female slave *TN* Ex 21:27 [H יפיל]; **2. to let go of s.t.:** אחת דייתה ואחת<ח>יה מן ידיה אתרתיה a kite came and took it (i.e. the meat) from his hand and let it fall down *ŠeqG* 50c(50) [L: וטלקתיה]; דנבילה הוות טעינה ואתרתיה it was carrying a carrion and let go of it *ib.* 51 // *AZ* 41d(61)[!]; *ib.* 62[!]

נתש vb. **to tear off** (SA נחש Ham 615:204) Pe. כן תהא היא איתתא נתשה מן בשרה דהדן ואכלה may I (lit. that woman) tear off the flesh of that one (i.e. my child) and eat it! *BR* 1129:3

ס

סאב vb. **to defile, make ritually unclean** (↓מסאב, סואבה, סואב, סאיבו, סאובה, סאבי, סאבו, מסאבו; CPA סאב LSp 129, SA סיב Ham 476:42+, Sy סֽיֵב LS 462, MH סאב Moreshet, Lex 238) Pa. **1. to defile:** מן בגלל דסאיבו בגווה ית אחתן because they defiled our sister Dinah in it (i.e. Shechem) *TN* Gen 44:18; *ib.* 34:31; תסאבון *ib.* Num 35:34 [H תטמאו]; Dt 21:23; **2. to make ritually unclean:** סאב *ib.* Num 19:13 [H טמא]; מסאבה יסאב *ib.* Lev 13:44; Num 5:3; חד בר נש סאב לחד כהן a certain person made a priest unclean *San* 18b(9); *Ber* 6a(61) // *Naz* 56a(8); ר׳ פינחס מסאב לה ופדי לה PN used to make it (i.e. the second tithe) unclean and redeem it *MŠ* 54b(21); *Er* 26d(34); מהו דנסאבינה am I permitted to make it (i.e. the dough) unclean? *ḤalG* 57d(63)

Itpa. **to be made ritually unclean:** אסתאב *TN* Num 5:22; אסתאבה *ib.*; אסתאבון *ib.* Lev 18:24 [H נטמאו]; יסתאב *FPT* Num 19:14[23]; *TN* Lev 11:32; למסתאבה *ib.* 15:32; 13:46; 21:1; Num 19:16; תסתאבון *ib.* Lev 18:20

On the division between this rt. and 2 # סאב, v. Nöld, ZDMG 54(1900): 160. The morphological analysis of למיסבא שמי ביש *TN* Gen 34:30; אסבתון ית שמן ביש *ib.* Ex 5:21 is unclear, but a derivation from the rt. סאב seems likely.

2# סאב (e/) vb. **to become old** (↓סיבו, סבה, סב, שֵׂיבָה; CPA 2# סאב LSp 130, SA סאב ST Gen 18:13) Pe. סאבית *TN* Gen 18:13 [H זקנתי]; סבית *ib.* 27:2; סאב *ib.* 24:1; 35:29; כד סיב לא הוה יכיל למיזל when he grew old he couldn't go *KohR* 30a(29); כד תסאבון *VR* 395:3; סאיבו *TN* Gen 18:11; כיון דסב *Dem* 23c(56); וזכה למיסב he merited to grow old *RH* 58b(13); מסאב *ib.G*

סאבו, cs. **סאבות** v.n. **making unclean** (↓√סאב) בסאבותכון יתה *TN* Lev 18:28 [H בטמאכם]

סאבי, det. **סאביתה** n.f. **uncleanness** (↓√סאב) sg. בסאביתה דבר נש in the uncleanness of a person *TNGl* Lev 7:21 [H בטמאת]

סאה, det. **סאתה**, **סתה**, pl. **סאין** n.f. **seah, a measure of volume** (CPA סואן pl. LSp 129, SA סאים pl. Ham 534:21, Sy סָאתָא, pl. סָאִין LS 453) sg. סאה דחיטין בסלע סאה דמיא בתלת סלעין a *seah* of wheat for a *sela*; a *seah* of water for three *selas PRK* 165:2; *ib.* 3; חדא סאה *ib.* 198:4; כמה סאתה עבדא עשר{ה}<ין> וארבעה לוגין how much does a *seah* contain? 24 *logs Ter* 47b(20); כמה סתא עבדא תשעין ושית ביעין how much does a *seah* contain? 96 eggs *ib.* 43c(40); *San* 27d(36) // *VR* 845:3 // *RuR* 10:58 [↓√כול pe.]; כהדין דמערי סאתא מה דלעיל נחית לרע like one who pours out the *seah* measure. What is on top goes below *PRK* 234:2; pl. סאין *TN* Gen 18:6 [H סאים]; *ib.* Ex 16:36; תר<ת>ין סאין *Dem* 22a(5); תלת סאין דשערין *PRK* 165:4; ארבעת<י> סאין *Sot* 20b(60)
Nöld, NB 131; Krauss, TA 2:394.

2# סאה, det. **סאתה** n.f. (unclear) sg. בכר גמזה צווחין לסאתא סרקי in GN they call ... *EchR* 78:12
Poss. a phonetic var. of ↓סחה (cf. Jast 948).

סאובה, det. **סאובתה** n.f. **uncleanness** (↓√סאב; CPA סאובא LSp 129) sg. סאבה *TN* Num 5:19 [H טמאה]; *ib.* Lev 5:3; כסואבת[!] *ib.* 15:26; סאובתה *ib.* 3; 7:21[!]; סאובתיה *ib.* 20; 22:5; Num 19:13; סאובתהון *ib.* Lev 16:19; 15:31[!]; 16:16[!]

סאיבו, det. **סאיבותה** n.f. **uncleanness** (↓√סאב) sg. סאיבותה *TNGl* Lev 15:26 [H טמאתה]

סָב n.m. **old man, elder, grandfather, ancestor, "Tanna"** (< BA שָׂב KBL 1125; ↓√2#סאב; CPA סב LSp 130, SA סהב, סאב ST Gen 18:12) סַב *FPT* Gen 44:20[04];- **1. old man:** sg. *TN* Dt 28:50 [H זקן]; *ib.* Gen 44:20; אתא חד סב שאל ליה an old man came and asked him *Pea* 19c(32); *Mas* 50c(10); *MQ* 81a(10); *Yev* 12d(59); שיבקותה דהוא גבר סב let him alone, because he is an old man *BR* 632:7; *VR* 666:4; *PRK* 145:5; *EchRB* 46:25; *KohR* 2b(12); סבא סבא *Pea* 15c(48); *Šab* 11a(38); *Sot* 20c(44); *VR* 577:1; *PRK* 298:8; *SYAP* 30:30; חמינן ההן סבא משתעי לחביבך we saw that old man speaking to your uncle *Tan* 68d(59); *AZ* 42c(14);

VR 798:1; BR 716:5; נחמן סבא Ber 4d(45); Ned 42b(19); pl. איח הוה סבין TN Dt 32:25; גברין סבין ביומינן there were old men in our time Šeq 49b(8); Mas 51b(46); Bik 65c(44); Tan 65b(13); BR 510:2; סביהון TN Gen 19:4; **2. elder:** sg. סבא דביחיה ib. 24:2 [H זקן ביתו]; סבא דיודאי the elder of the Jews Švi 38d(32); MŠ 55c(8) // EchRB 53:17; pl. סביה דישראל FPT Ex 12:21[23]; TNGl Num 11:26; **3. grandfather:** sg. מיישא בר בריה דר׳ יהושע בן לוי אמ׳ מן דהוא אבל עם סבי PN, the grandson of PN_2, said: One who ate with my grandfather ... Ber 12a(40); Mas 48d(31); Ned 42b(3); MSam 118:2 // Bik 64d(9)[!]; BR 319:5; ib. 883:3; 1242:17; PRK 41:2; **4. ancestor:** sg. ישראל סבה Israel, the patriarch [not the people] BR 784:5 [w. ref. to Ps 124:1]; ib. 800:4; **5. "Tanna", a carrier of the oral tradition:** sg. תני חד סב קומי ר׳ זעירא a "Tanna" recited the tradition before PN Bik 65d(26); Suk 52b(35); MQ 83c(9); pl. ר׳ זעירא מק{ב}ל לסביא דהוון ביומי דר׳ יצחק רובא דלא בחנון בל מחנייחא מיניה PN cursed the "Tannaim" who were in the time of PN_2 who did not check all the oral traditions with him MŠ 55d(27); רבנין סבייא BM 8c(27)

On mng. 5, v. Eps, MNM 679, n. 2.

סבב vb. **to recline** (< H סבב; ↓מסב) Af. ליח אח מסובה aren't you reclining? EchR 142:12

Form is suspect of being borrowed from H.

סבה, det. **סבתה** n.f. **old woman, grandmother** (↓סב; Sy סָבְתָא LS 469) **1. old woman:** sg. אין הוח סב{ח}א if she was an old woman Yev 12d(59); ib. 61[!]; הדא סבחא ib. 60; סבחא הוות סברה מימר the old woman was of the opinion MŠ 54b(19); ib. 20; **2. grandmother:** sg. אחא על סבחא he had sexual relations with the grandmother (of his two wives) San 27b(12)

סבול n.m. **bearer, carrier** (↓√סבל; SA סבול LOT 3/2 163:59, Sy סָבוֹלָא LSp 455) sg. ובריך הוא סבולה blessed is the Bearer (i.e. God) SYAP 63:14; סבו׳ דכולה ib. 15

סבור n.m. **thinker, reasoner** (↓ √סבר) sg. מה יעביד הדין סבורא דלא יליף ולא ש{י}מי<י>ש what will that reasoner do who has neither learned nor attended (scholars)? Šab 6a(31); דחגיי אינשא סבורא because PN is a reasoning(?) person Qid 63d(40); ib. 43

Bacher, Term 2:132.

סבך n.m. **hair net** (√סבך; TA סבך Jast 950) pl. סבכין BR 176:1 [in a list of women's clothing]

סבך vb. (unclear) (cf. √ספג) Pe. וחמרא סביך the wine is EchR 50:7

סבל (a/o) vb. **to carry, bear** (↓סבול; CPA סבל LSp 130, SA סבל Ham 523:132+) Pe. a. physical objects: וסבלית יחכון TNGl Ex 19:4 [H ואשא]; וסבל יחהון TN Dt 32:11; למסבול יח ארון קיימה to carry the ark of the covenant ib. Dt 10:8; TNGl Gen 36:7; ib. 44:1; 46:5; Ex 25:14; (Ed)אפילו סבני<ח>ה לא הוה יכיל למסבל he couldn't even carry his linen cloth ŠR 32a(23); סבול יחהון בעובך carry them in your bosom TNGl Num 11:12; חסבול ib. 17; חסבלון ib. 14:34; דסבל עלאי [ו]ארעאי (God) who carries the upper and lower ones Am 17:6; היך מה דסביל גבר יח ברה like a man carries his son TN Dt 1:31; FT Num 11:12; נסגור לבר נשה דסבל רוחא let us bow to man who bears the wind BR 363:7; pass.part. על ענני יקר שכינחי סבילין they are carried on the clouds of the glory of my divine presence FPT Ex 19:4[28]; b. metaphorically: דינון אמרין מילין דמכעסין לך ולינה יכול מיסבול they say things which vex you, and I cannot endure San 28b(29); סגין אינון חוביי למסבול my sins are too many to bear TN Gen 4:13; ib. Num 18:22

Pol. **id.:** למסובלה TNGl Gen 45:1 [H להחאפק]; והיך מה די סובלח לעמא האליין just as you carried that people TN Num 14:19; למסובלה טורחהון to bear their trouble ib. 11:14

סבני, det. **סבניתה**, pl. **סבניין** n.f. **linen cloth used as a head covering** (CPA סבני LSp 130, SA סבנה Ham 573:123) sg. סב{ינ}<ני>חיה Švu 37b(45); ib. 47; PRK 198:4 // ŠR 32a(23)[!]; pl. סבניין רברבן large linen cloths Šab 8b(54) [expl. המטפחות Is 3:22]

Löw, Lehnw 373.

סבס vb. **to pile up(?)** Pa. (מסוסלה : text)מסבס לה Šab 10a(40)

Löw, Lehnw 345; id., Flora 1:83, note. But rejected by Lieb, YK 138.

סבע vb. (unclear) Itpe./a. מן דוחקא דאורחא אסחבע קרסוליה from the trouble of the road his ankle was ... EstR 13c(21) // ואיסחבע AbgurNew 169:31

סבר, det. **סברה** n.m. **thought,** (↓ √סבר; Sy סָבְרָא LS 456) sg. כל סבר קשי דהוה לי חמן סבירחה every difficult opinion that I had (to ponder), I thought out there (i.e. in the toilet) Ber 6c(19); סברא דמילחא ib. 20; כל ההוא סברא קשיא דטבול יום ib. 13c(39) [≠ עיקרו שלדבר ib. 40]; אמ׳ ר׳ יוסי ביר׳

בון סברא PN said it as out of his own opinion *Giṭ* 50a(46) [glossed: טעמא]

2# סְבָר, det. **סיברה** n.m. **hope, countenance** (↓ סבר√; CPA סבר LSp 130, SA סבר LOT 3/2 92:57) **1. hope:** sg. אם חליין הן אית סבר ואם שנוי ימין לית סבר if they are illnesses, there is hope. If it is a change in (God's) right hand, there is no hope *EchR* 59:13 // סיברא *EchRB* ib. // סברה *PRK* 283:12; מה אנא מובד ס{ו}‹י›ברי מן ברייי will I lose hope in my creator? *BR* 770:6; סברי *ib.* 556:7; סברי וסכוי my hope and my prospect *Pap* 1:2; **2.** w. אפין **countenance:** ומרה שמייה יחמי לי סבר אפיכון בשלם the Lord of heaven will show me your countenance in peace *Pap* 7:3; אחמי סְבָר אפוי *FPT* Gen 32:21[03; H אראה פניו]; *ib.* 31:5[05]; *TN* Ex 34:34; *Dem* 22a(21) // *Tan* 66c(6); *BR* 154:4; *VR* 806:2; *PRK* 191:2

סבר (a/o) vb. **to think, meditate, intend, understand, be of the opinion** (↓ סבר #2, סבר, סבור; CPA סבר LSp 130, SA סבר Ham 584:179, MH סבר Moreshet, Lex 238) Pe. **1. to think:** מה את סבר what do you think? *MQ* 82d(46); *PRK* 371:9; דלא יהוון סברין דהוא כוכב so that they shouldn't think that it is a star *RH* 58a(16); *Ket* 33a(34); *San* 20a(7); pass.part. a. general: sg. מה את סביר ממון אתית טעין do you think that I come carrying money? *BR* 813:2; *VRQ* 393:1; נפשה טייסא על גופא סבירה דהיא חזרה לגביה the soul hovers over the body thinking that it will return to it *MQ* 82b(41) // *VRQ* 397:6; *VRV* 246:4; *ib.* 251:4; pl. סבירין *EchR* 47:27; b. in Masoretic notes: ו' מלין סביר' למקרי א' בריש תיבותה וקרין ה' in six words (we) would think to read *alef* at the beginning of the word but (we) read *he MPDam* Gen 30:32 [w. ref. to הסר]; *ib.* 13:5; **2. to meditate, think out:** כל סבר קשי דהוה לי תמן סברתיה every difficult opinion that I had, I thought out there (i.e. in the toilet) *Ber* 6c(19); *ib.* 20; **3. to intend:** לבן ארמייה סבר למובדה לאבונן יעקב מן שירויה Laban, the Aramean, intended to kill Jacob from the beginning *TN* Dt 26:5; סברון למחפת ואתחפתון they intended to outwit (him), and were outwitted *BR* 961:3; **4. to understand:** ומאן דלא סבר דא מילתא לא סבר בנזיקין כלום anyone who does not understand this matter, does not understand anything in torts *Qid* 60d(55) // *BM* 9c(37); *Pea* 17a(58); הוה מסבר ליה ולא סבר מסבר ליה ולא סבר he explained it again and again, and (the student) did not understand *BR* 189:5; *ib.* 327:8; *EchR* 54:2; *Yev* 3a(54); **5.** in legal phraseology **to be of the opinion:** a. alone: 1) ואפי' יסבור ר' לעזר בר' יוחנן even if PN will be of the same opinion as PN_2 *Dem* 22c(3); *Švi* 36a(31); *Giṭ* 47a(18); 2) ויסבור דכוותיה he will be of the same opinion *Qid* 63d(23); *San* 21d(35); *Švi* 39a(9); 3) מיסבור סבר ר' יודה *Yom* 40c(30); *Giṭ* 43b(18); *Naz* 52b(17); מיסבור את סבר על דר' ישמעאל are you of the opinion that according to PN *Suk* 53c(62); 4) אוף אנא סבר כן I am also of the same opinion *Mas* 49b(37); *Soṭ* 24b(3); b. w. fol. inf.: 1) ר' יסא סבר מימר PN is of the same opinion, to wit *Švi* 35b(6); *Meg* 70a(27); הוינא סבר מימר *Giṭ* 47b(1); רבנין סברין מימר *Ber* 4d(29); *Ket* 28d(50); *San* 18b(10); דלא תסבור מימר *Švi* 36c(38); 2) וסבר מישרי לון מן הדא he was of the opinion to permit (it) to them from this *Yev* 4a(13); *Giṭ* 47c(16); *Qid* 64d(30); **6. to hope, expect:** ואמתינו תרין תלתה יומין סברין דלמה דהיא טייפה they waited two or three days hoping that it (i.e. the well) would overflow *TN* Gen 31:22; *ib.* 49:1; 22; סכי וסבר expect and hope *EstAn* 159:6; *TNGl* Gen 45:8

Af. **to explain** [↓ pe., mng. 4]**:** אסברי ר' זעירא PN explained to me *Mas* 51c(6); *Er* 23a(27); *ib.* d(15); 26a(39); *BM* 8d(39)

Itpe. **1.** in impersonal form מסתברה **it is reasonable:** a. general: מסתברא דאית הכא יהודאין it is reasonable that there are Jews here *San* 25d(30); b. in legal phrases: מסתברא ר' יודה יודי לאילין רבנין it is reasonable that PN will consent to those Rabbis *Mas* 50d(34); *Yev* 10d(43); לא מסתברא מיעבדינון isn't it reasonable to consider them ... *MQ* 80a(64); *Yev* 15a(14); לא מסתברא דלא [↓ דלא #2]; **2. to be understood:** כל מילה דמסתברה ליה מארכא בריש תיבותה וכל מלה דמסתברה לא מארכה בסוף תיבותה every word which is understood "to him" takes a penultimate conjunctive accent. Every word which is understood "no" takes an ultimate conjunctive accent *MMDam* Gen 19:2 [w. ref. to ויאמרו לו Gen ib. ≠ ויאמרו לא Jud 1:24]

On pe., mng. 1.b, v. Yeivin, Masorah 107; on mng. 5, v. Bacher, v. Term 2:129.

סגד (a/o) vb. **to bow down, worship** (↓ סגדה, סגדו; CPA סגד LSp 132, SA סגד LOT 3/2 149:34, 41:3) Pe. וסגד להון *TN* Dt 17:3 [H וישתחו]; וסגדו *ib.* Num 25:2; *TNGl* Gen 33:6; אמ' ליה נסגוד לנורא אמ' ליה נסגוד למייא דמטפיין לנורא אמ' ליה ונסגוד למייא ‹א' ליה נסגוד לעננה דטעין מייא› אמ' ליה ונסגוד לעננא אמ' ליה ונסגוד לרוחא דמבדר עננא אמ' ליה

ונסגוד לרוחא אמ׳ ליה ונסגוד לבר נשה דסבל רוחא he said to him: Let us worship fire. He answered: Let us worship water which extinguishes fire. He said to him: Let us worship water. He answered: Let us worship the cloud which carries the water. He said: Let us worship the cloud. He answered: Let us worship the wind which disperses the cloud. He said: Let us worship the wind. He answered: Let us worship man who bears the wind *BR* 363:4; *ŠR* 37d(5); תסגדון *TN* Dt 4:19; *ib.* 11:16; 26:10; לא תסגדון לטעוותהון do not worship their idols *ib.* Ex 23:24; Dt 5:9; כל אומה ואומה תסגד לאלהיה let every nation worship its gods *VR* 144:3; למיסגד ליה *ŠR* 15d(2); *ib.* 6; *BR* 362:2; דלית אתון סגדין לאהין טורא אלא לצלמייא דתחותוי you are not bowing to that mountain, but to the idols under it *AZ* 44d(36); *ŠR* 37d(8); *ib.* 38c(7)
Pa. **id.**: מסגדין *FTP* Ex 20:4

סגדה n.f. **place of worship** (↓√סגד; CPA סגדא LSp 132, SA סגדה Ham 516:405) sg. *TN* Gen 11:4

סגדו n.f. **worship** (↓√סגד) בית סגדו↓

סגול n.m. **cluster of grapes** (CPA סגול LSp 132) sg. סגול דענבין חד *FT* Num 13:23 [H אשכול ענבים אחד]; *TN* ib.; נחל סגולה *ib.*; 24; 32:9; Dt 1:24; pl. משה ואהרן ומרים דמתילין בסגוליא Moses, Aaron, and Miriam who are compared to clusters of grapes *ib.* Gen 40:12; *FPT* ib.[05]; בשלו סגוליה its clusters of grapes ripened *TN* ib. 10
Löw, Flora 1:73+.

סגול #2 n.m. **property** (↓√סגל; SA אסגלה Ham 535:47) sg. סגול רב *TNGl* Gen 15:14 [H רבש גדול]; וסגולה חזר he returned his property *ib.* 14:16; 13:6; 14:12; 21; 31:18; 36:6; 7; 46:6

סְגוּלָה n.f. **treasure, cherished object** (↓√סגל) sg. היך סגולה *FPT* Ex 19:5[15; H id.]; *TN* ib.; *ib.* Dt 14:2; 26:18; *FPT* ib.[04; voc]

סַגִּי adj. **much, many** (↓√סגי, סגי נוהריה↓; CPA סגי LSp 131, SA סגי LOT 3/2 157:57) *FPT* Ex 9:28[04; voc];- a. alone: סגי בשניה *TN* Lev 25:51 [H רבות בשנים]; סגין אנון חובי my sins are many *FPT* Gen 4:13[02]; *ib.* 35:11[03]; *TN* Ex 5:5; *Ber* 11c(16) // *San* 19c(6); b. w. nouns: sg. אולפן סגי much teaching *TN* Num 12:16; אגר סגיא a great reward *ib.*; נהור סגיא much light *EchR* 51:14; pl. יומין סגין many days *FPT* Gen 37:34[04]; עז סגין many sheep *TN* Gen 30:42; *ib.* Lev 15:25; Num 22:15; Dt 15:6; זימנין סגין many times *Šab* 5d(47); *Er* 25c(56); *Mak* 31b(20); נפל תורא סגין טבחוי (if) the ox falls, its slaughterers are many *EchRB* 71:4; ביומיא סגיאייה האינון *TN* Ex 2:23 [H בימים הרבים ההם]

— (חד ד)סגי נוהריה n.m. **blind person** (Sy סַגִּי נוּהְרָא LS 451, TBA סגי נהור Jast 881) sg. לסמייה צווחין סגי נוהריה the blind person is called "(the one) whose light is great" *PeaG* 19a(24); *Ket* 25a(61); *BR* 1137:5; *VRV* 800:2; חד דסגי נהוריה *ŠeqG* 49b(18); *ib.* 24 // *Pea* 21b(38); *ib.* 43; איתעבד ההוא גברא דסגי נהוריה (K) that man became blind *VR* 805:2

סגי vb. **to increase** (↓ סוגי, סגין, סגיו, סגי, מסגי, תסגון; CPA סגי LSp 131, SA סגי LOT 3/2 120:39, Ham 454:147) Pe. **to increase, grow in number:** ותקף וסגה *TN* Gen 30:30 [H ויפרוץ לרב]; סגת *ib.* 18:20 [H רבה]; סגון *ib.* 29:22; Ex 1:7; שלמכון יסגא may your well-being increase *MŠ* 56c(10) // *San* 18d(13); יסגי ויתקוף *TN* Dt 8:13; תסגון *ib.* 1; יסגון *ib.* Gen 48:16; למסגי *ib.* 6:1
Af. **1. to enlarge, make great:** a. general: אסגי *TN* Dt 1:10 [H הרבה]; אסגיתון *ib.* Num 16:7; למסגייה *ib.* Dt 28:63; יסגי *ib.* Ex 30:15; תסגון *ib.* Dt 30:18; רחמנה יסגינון may the Merciful One grant them increase *Reḥov* 2:12; **2. to add:** לסגי לסגי I will not add! I will not add! *BR* 251:1 [expl. לא אוסיף Gen 8:21] // *ib.* 320:5; **3.** used adverbally w. another vb.: ומסגי למעבד חסד וקשוט he greatly does kindness and truth *TN* Ex 34:6; *ib.* Num 14:18
Itpe. **to increase:** וסגון ואסתגון *TNGl* Gen 47:27 [H ויפרו וירבו]; *ib.* Ex 1:20; יסגי ויסתגי לשלם *Pap* 7:4
On the form לסגי (< לא אסגי), Sok, Leshonenu 33(1969):145, n. 138.

סגיו, cs. **סגיות** n.f. **much** (↓√סגי) sg. סגיעותן [!] שנין many years *FTP* Ex 20:12; סגיעות [!] גיותנותך your great haughtiness *ib.* Ex 15:7 [H רב]

סגי, סַגִּין adv. **much, many** (↓√סגי; CPA סגי LSp 131, SA סגי Ham 592:68) *FPT* Gen 4:13[02; voc];- a. as pred. in nom. phrase: אית לי סגין *TN* Gen 33:9 [H יש לי רב]; אית לי סגין מיניה *BME* 8c(30); *BB* 16a(60); b. as obj. in verbal phrase: סגין יהבת לי you gave me much *TN* Gen 15:2; c. modifying a verb: ר׳ ירמיה הוה מאריך סגין PN lengthened (his

prayer) much *Ber* 4a(65); *ib.* 7c(11); ואתון רחמין דהב סגין you like gold so much *BME* 8c(49); *Ter* 45c(50); *Šab* 15b(5); *Ket* 34b(54); d. w. adj.: עינוון הוא סגי he is very modest *San* 23c(43); *BR* 306:1; דהוא חכים סגיא he is very smart *EchRB* 49:26; דהוא זריז סגין he is very swift *Ber* 5a(36); *ib.* c(36); ערימין סגין they are very sly *Giṭ* 44b(18); *BR* 931:8; *ib.* 1241:9; e. w. noun: ואית לך קופד סגי you have much meat *MŠ* 55c(25); זרע סגין *TN* Dt 28:38 [H זרע רב]; סגין מילין many things *BQ* 2b(20); סגין שנין many years *KohR* 19b(12); f. in phrase סגי(ן) ל- it is enough: סגין לכון *TN* Dt 1:6 [H רב לכם]; *ib.* 2:3; 3:26; g. in phrase סגי(ן) מן more than: מה הוה לעי באוריתא סגין מיני{ן} did he study the Torah more than I? *Ket* 35a(60); *San* 20b(9); *Švu* 38a(36); אנן מייקרין יתיה סגין מן כל יומי שתא we honor it (i.e. Yom Kippur) more than all the (other) days of the year *BRV*[60] 92:4; h. repeated: דסגי סגי עבדו לשמה דרחמנה they did very much for the name of the Merciful One *Naveh* 70:18; סגין סגין *Tan* 66c(12) [≠ ציבחר ציבחר]; סגין סגין בעשרה מנין at the very most 10 "pennies" *VR* 664:1 // *PRK* 144:5

סגיר adj. **leprous** (↓ √סגר pass.part.) sg. מכתש סגיר a leprous affliction *TNGl* Dt 17:8

סגל vb. **to acquire** (denom. < ↓2# סגול; ↓סגולה) Pa. סגל *FPT* Gen 31:18[05; H רכש]; *TNGl* ib.; *ib.* 36:6; סג{ו}<י>לו *ib.* 46:6; לאורייתא דסגלון the Torah which they acquired *VR* 813:3; כל מה דאת מסגל whatever you acquire *MPs* 69:7; הב{א} לי מה דסגלית give me what I acquired *ib.* 11

סגן n.m. **chief** (TBA סגנא Jast 955, MH סגן ib.) pl. בני סגניא *EstR* 4d(15) [expl. פרתמים Est 1:3]

סגר (a/o) vb. **to shut** (↓ סגיר, מסגר; CPA סגר LSp 132) Pe. סוגרון פילי shut the city gate *BR* 690:1; וסגר תרעא באנפוי he shut the gate in his face *EchRB* 48:23; *ib.* 91:21; הכה ימה סגר מן קודמיהון the sea closed them off here in front *SYAP* 2:9

סדומיי adj. **Sodomite** pl. סדומיא *TN* Gen 19:26

סדיין n.m. **type of oak** (Sy סְדִיָנָא LS 460) sg. חד סדיין *VR* 507:1 // *KohR* 15c(13)
Löw, Flora 1:625.

סדין n.m. **sheet** (CPA סדין LSp 132) sg. מיטענה בסדינא to be carried in a sheet *Beṣ* 60c(58); מיתן פריטין גו סדיניה to place small coins in his sheet *Kil* 32d(14); pl. סדינין *BR* 176:1 [in a list of garments]; סדיניא *Šab* 8b(56) [expl. הסדינים Is 3:23]

סדן n.m. **trunk(?)** sg. סדנא(text: סרכא) דאקים תאניתא the trunk (of the sycamore) brought forth the fig tree *ŠREd* 1c(27)
Löw, Flora 1:253.

סדק vb. **to cleave** (↓ √סתק; SA סדק Ham 602:218+, MH סדק Moreshet, Lex 240) Pe., pass.part. דפרסתה סדיקה whose hoof is cleft *TN* Dt 14:6 [H מפרסת פרסה]; ופרסתהון לית היא סדיקה *ib.* 7; ומן סדיקי פרסתה דסדיקה from the cleft-footed ones *ib.*

סְדָר, det. **סִידְרָה** n.m. **order, row, order of prayers, pericope** (↓ √סדר; SA סדר Ham 447:111, Cowley SL lxiii) סְדַר *FPT* Gen 48:20[04]; סְדָרִין *ib.* Ex 40:23;- **1. order:** a. general: sg. כהדן סדרא *TN* Gen 6:15; *ib.* Ex 29:40; Lev 16:3; Num 28:14; סידרא דסעודתא the order of the meal *EchRB* 131:5; pl. אליין סדרי מועדוי דה' these are the orders of God's convocations *FPT* Lev 23:4[06]; b. in var. phrases: 1) סדר דין legal decision: *FPT* Gen 38:26[04]; *TN* ib. 6:3; *ib.* Ex 21:31; Num 29:18 [H כמשפט]; Dt 15:2; pl. סדרי דינין *ib.* Ex 7:4; Dt 4:8; 2) סדר ברכתה order of blessings: *FPT* Gen 48:20[04]; *ib.* Lev 22:27[06]; *TN* Gen 49:2; 3) סדר עבד בראשית the order of creation: *ib.* Gen 1:5; 8; 4) סדרי קרבה battle array: *ib.* Dt 20:12; 33:7; ולית לי למעבד סדרי קרבא I am unable to engage in battle *VR* 605:7; **2. row:** sg. סדרה תניינה *TN* Ex 28:18 [H והטור השני]; *ib.* 39:12; pl. ארבעה סדרין *ib.* 28:17; **3. order of the Sabbath-evening prayers:** sg. בפקי שובתה בתר סדרא on Saturday night after the prayers *BR* 689:7; *Pes* 30d(1) // *Tan* 64c(23); **4. pericope of the Torah reading:** sg. הדין פיסוקא ראש סדר that verse is the beginning of a pericope *VR* 69:5; ולינן מקטעין לון בסידרא don't we break them up (i.e. the verses of the Decalogue) during the pericope? *Meg* 75b(43); ספרא דסדרא the teacher of the pericope *Kil* 28c(16) // *Šab* 12a(2); pl. סליק ופשט תלתא סדרין he went up and explained three pericopes *EchR* 126:3
On the distinction between this word and 2# סדר, v. Kut in AH 1/2:87; on mng. 3, v. Theodor, MY to BR loc. cit.; cf. also: ובמוצאי שבת עד שהסדרים שולמים *Pesikta Rabbati* 120a(17). On mng. 4. v. Bacher, Term 2:134. The mng. of the words הוה סידרה יקיר *Šab* 8a(51) // *Yev* 12d(17) is unclear.

סְדָר #2 n.m. **study hall/synagogue** (↓√סדר; SA סדר סלקית LOT 3/2 364:38) sg. a. general: קהליבון לסדרא ושמעית רב חונה בשם רב I went to the study hall and heard PN in the name of Rab *Tan* 65c(33) // *Ber* 8a(30)[!]; *Yev* 8b(63)[!]; ר' שמעון בן לקיש הוה עבר קומי סדרא PN passed by the study hall *Beṣ* 61c(6) // *Ḥag* 78a(36); סִדְרָה *ŠabG* 8c(59); *Meg* 75a(15); *Beṣ* 63a(44); *Naz* 56a(52); b. esp. סדרא ר(ו)בא the great study hall (of Tiberias): *Šab* 6c(38); *ib.* 8a(37) // *San* 28a(45); *Pes* 27b(2); *Suk* 52c(4); *Šeq* 49b(31); c. w. PN: סדרא דבר עולא *Šab* 7a(6); *Beṣ* 60c(51)
Yalon, Quntresim 2(1938):4, n. 6; id., apud Lieb, YK 104.

סדר vb. **to arrange, to gather** (↓ מסדרה, סדר, סדר #2, סדרה, סדרו, סדרן, סידור; CPA סדר LSp 132, SA סדר Ham 549:271+, MH סדר Moreshet, Lex 241) Pe. **to place, arrange:** די אנה סדר קדמיכון *TN* Dt 4:8 [H נותן]; *ib.* 11:32; 30:1; למיסדר סעודתא to arrange the meal *EchR* 131:5
Pa. **1. to arrange, set in order:** a. general: ויסדר *TN* Lev 1:12 [H וערך]; *ib.* Num 5:26; Dt 20:12; למסדרה *ib.* Ex 27:20; Num 17:5; סדר פתורה arrange the table *BR* 699:3 // *ŠR* 19d(22) [expl. ערוך השולחן Is 21:5]; הוה מסדר קנדיליה he used to arrange his lamp *EchR* 126:2; b. esp. w. (סדר) קרבה to draw up in line of battle [cf. Sy, LS 461, mng. 1.f]: *TN* Gen 14:8; *ib.* Ex 17:8; Dt 20:4; **2. to gather:** נקרוץ נסדר לאילין כובייא let us get up early and gather those thorns *AZ* 44d(37)
In most cases it is impossible to distinguish between pe. and pa. forms. Only those forms which could definitely be analyzed as pe. have been included in this conjugation. On pa., mng. 2, v. Lieb apud Yalon, Quntresim 2(1938):4, n. 6.

סדרה, det. **סדרתה** n.f. **inferno(?)** (↓ √סדר, מסדרה) sg. אתון משתזבין מן סדרתא you are saved from the inferno *VRK* 733:3

סדרו, cs. **סדרות** v.n. **arranging** (↓√סדר) ובסדרות אהרן ית בוציניה in Aaron's arranging of the lamps *TN* Ex 30:8 [H ובהעלת]; בסדרותה *ib.* 7; בסדרותך *ib.* Num 8:2

סדרן n.m. **systematic thinker** (↓ √סדר; TBA סדרנא Jast 959) sg. *HorBab* 48c(7) [≠ ↓פלפלן]; *MPs* 378:18 [≠ ↓תניי]
Bacher, Term 2:136.

סהר, det. **סיהרה** n.m. **moon** (↓זהר; CPA סהר LSp 133) sg. סהרא *ŠR* 36b(28) [dial. for ↓זהר]; כהדין סיהרה מלא ופגים like the moon which is full and partial *PRK* 101:8; הא סיהרה על מלאיה behold the moon is in its fullness *ib.* 11; הא סיהרה על פיגמה behold the moon is in its partial state *ib.* 13

סואב n.m. **unclean thing or person** (↓ √סאב, סאובה; Sy סוֹיָבָא LS 462) sg. *TN* Lev 7:19 [H טמא]; *ib.* 21; בסואבא *FTV* Dt 26:14; pl. סואביהון *TN* Lev 16:16

סואבה n.f. **uncleanness** (↓ √סאב, סאובה) sg. *TN* Lev 5:19 [H טמא]; *ib.* 15:26; *FPT* Dt 26:14[23]

סוב vb. (unclear) Pa. שיצית סייבית *BR* 919:3
See MY ad loc.

סובב n.m. **gallery around altar** (cf. H √סבב) sg. סובבה *TN* Ex 27:5 [H כרכב]; סוביבה *ib.* 38:4 [H כרכבו]

סובר vb. **to endure, carry, bear** (CPA סובר LSp 131, SA סובר Ham 520:53) Quad. **1. to endure:** ולא הוה יכיל מסובר he could not endure (the pain) *BB* 13b(26); למסוברא *TN* Gen 45:1; **2. to carry, bear:** למס' ר' ברה מעשרה תניינה to carry the second tithe *TN* Dt 14:24; *ib.* Ex 12:39; למסוברה יתהון *ib.* Gen 49:4; *FTV* ib.[!]

סוג (u) vb. **to fence in** (↓סייג; SA סוג LOT 3/2 283:19, Sy סוג LS 462) Pe. יסוג תורעתך may He fence in your breach *MQ* 83c(16) // *BR* 1292:5; *SYAP* 64:31; וסייגין סייגה *Qid* 61d(52) // *Pea* 16b(44) // *San* 27c(43) [↓ √תרע]

סוֹגִי, סגי n.m. **large amount, majority** (↓ √סגי; CPA סוגי LSp 131, SA סוגי ST Gen 32:13; 20(Var)) **1. large amount:** sg. a. in cs. st. before a noun: בסוגי חכמתא with much wisdom *TN* Gen 27:35; *ib.* 34:13; ובסגי גיוותנותך with your great glory *ib.* Ex 15:7; *FPT* ib.[17]; סגי עבור much wheat *TN* Gen 49:12; סגי שנין many years *ib.* Lev 25:16; b. in adverbial expressions: לסוגי abundantly *ib.* Dt 1:10; 10:22; 28:62; מן סוגי from (their) multitude *FPT* Gen 32:13[03]; *TN* ib. 16:10; *ib.* 32:13; Dt 7:7; 28:47; **2. most, majority:** sg. סוגייה דיומא most of the day *EchRB* 63:5; סוגייה בישין most of it (i.e. the place) are evil *BR* 521:8 // *EchR* 56:26; מכיון דסוגיי{א}<ה> שמריין since most of it (i.e. Caesarea) are Samaritans *AZ* 39c(23); בחר סוגיא *TN* Ex 23:2 [H אחרי רבים]; *FT* ib.; ולא עברין עובדא

בסוגייא don't we establish the law according to the majority? *Ket* 33a(64) // *Qid* 60b(60)

סודר n.m. **scarf** (< σουδάριον, Lat. *sudarium* Lehnw 373; CPA סודר LSp 133, MH סודר MYomK 6:8) sg. *TN* Ex 34:33 [H מסוה]; *FT* ib.; *TN* ib. 34[!]; 35; *VR* 542:4 [expl. שמיכה Jud 4:18]; *MSam* 46:6 [≠ ↓חלוק]
Krauss, TA 1:166+; 602, nn. 527+.

סוט vb. **to move** (TA סוט Jast 963; MH סוט Moreshet, Lex 242) Af. יסיט *TN* Lev 11:25 [H נשא]

סוכה, pl. **סוכין** n.f. **bough, branch, twig** (Sy סוכתא, pl. סוכא LS 464 (סבך Gen 22:13), MH סוכה, pl. סוכין Levy, TMW 3:488) sg. בסוכתא איתערייה she was caught on the branch *Šeq* 48d(41) // בסיכתא[!] *Dem* 22a(33) [↓סירה]; pl. ישרא דבהון כאילין סוכייא the most upright among them is like those branches *Tan* 65b(26) [expl. ישר ממסוכה Mic 7:4]
Fl, TMW 3:724; Löw, Flora 1:231.

סוכיי adj. **of Socho** sg. לוי סוכייה *Yom* 45b(45); *Er* 26a(61); *ib.* c(37); pl. כנישתא דסוכ{נ}ייא the synagogue of the people of Socho *Meg* 75b(34)

סוכלתן adj. **intelligent** (Sy סכולתנא LS 473) sg. סוכלתן *FPT* Gen 41:33[03; H נבון]; סכלתן *TN* ib.; *ib.* 39; pl. סוכלתנין *ib.* Dt 4:6; סכלתנין *ib.* 1:13; 15; סכלתניהון דעמא *ib.* Num 21:18

סוכלתנו, det. **סוכלתנותה** n.f. **intelligence** (↓סוכלתן; BA שכלתנו KBL 1127, Sy סכולתנותא LS 473) sg. *FTV* Num 21:18; *ib.* Dt 32:28; שוכלתנו *TN* ib.; סכלתנו *ib.* Ex 31:3; 35:31; 36:1; סכלתנותא דאוריתא wisdom of the Torah *KohR* 7b(11) [expl. סכלות Eccl 2:3]; סוכלתנותכון *TN* Dt 4:6

סוכר n.m. **bolt, dam** (↓√סכר; Sy סוכרא LS 475, CPA סוכור פימך HS 9:40; cf. Akk *sikkūru* AHw 1042) **1. bolt:** sg. באהין סוכרה *AZ* 40a(35); וידיה על סוכרא (one) hand of his was on the bolt *Šeq* 48d(20); סוכרא דקיסא a wooden bolt *Tan* 68b(27); **2. dam:** sg. סוכרא דנהרא a river dam *Beṣ* 62a(4) // סכרא[!] דנהרא *Šab* 14a(63)
Kaufman, Influences 91; on mng. Lieb, REJ 97(1934):54+; id., TK 5:1105.

סולייס n.m.pl. **slippers** (< Lat. *soleas* acc.pl. Lehnw 375) חמוניה נפק לביש סולייסיה בלילי תעניתה they saw him go out wearing his slippers on a fast night *Tan* 64c(59); *ib.* 56; 57; 60 // סוליסה *Yom* 44d(42); *ib.* 44; 45; 46

סולם n.m. **ladder, promontory** (SA סלם Ham 535:56, CPA סלומא Black, Hor 64) **1. ladder:** sg. סלם *TN* Gen 28:12 [H id.]; *FT* ib.; כסולם רטיב והפיך like a wet and spiral staircase *VR* 82:1 // *PRK* 5:8; *RH* 58a(34); *BM* 12c(16); *MSam* 76:1; כהרין בר נשא דנחית בסולמא like a person who descends the ladder *ŠR* 22c(18); *Suk* 55b(40); דבע ליה על סולמא he lay down on the ladder *Beṣ* 63a(45); עוקא דסולמיה the rung of his ladder *MQ* 81a(9); **2. promontory:** sg. סולמיה דצור the Promontory of Tyre *BQ* 4b(32)

סולת n.f. **fine flour** (SA סלת Ham 534:22, H סולת HAL 716) sg. *FPT* Num 28:28[06; H id.; voc]; *TN* ib.; סלת *ib.* Ex 29:2; Lev 23:17; חד פינך דסולת a dish of fine flour *Ber* 13d(21); *BR* 363:2; כל קימחיא קמח וקמחא דקמחית סולת all flours are just flour, but the flour of PN is fine flour *Yom* 38d(11) // *Meg* 72a(55) // *Hor* 47d(17) // *PRK* 399:1; סולתא *Ber* 10c(53); סלתה *TN* Lev 2:2

סולתני, det. **סולתניתה** n.f. **type of fish** (MH סולתנית Löw, infra) sg. סולתניתא *AZ* 42a(23) [expl. חילק Mib. 2:6]
Löw, Fauna 16.

סום vb. **to place** (↓סימה; CPA סים af. LSp 135) Pe. וסמוהי בגלוסקמה they placed him in a coffin *FTV* Gen 50:26 [H ויישם]

סומסירקון n.m. **half silk** (< *σημισηρικόν Löw, Lehnw 389) sg. *KohR* 3d(22) [≠ ↓אולוסדיקון]

סומק adj. **red** (↓√סמק; CPA סמוק LSp 137, SA סמוק ST Gen 25:30) sg. צ{י}בעיה סומק he dyed it red *BQ* 6d(60); *ib.* 61; ערקא סומקא a red strap *ŠR* 7d(7) // ערקתא סומקתא *VR* 281:2 // *ib.Var* 824:8; בחקל<ה> סומקתה in the red field *San* 20b(61) [expl. פס דמים 1Ch 11:13]; pl. עד דאיתעבדון טופרוי סומקין until his fingernails became red *ib.* 18c(43)

סונטם n.m. **mouth of a vessel(?), tube(?)** sg. קבע סונטמה בגו צריא(text : צירא) דתרעא he inserted the in the crack of the door *VRK* 251:2; נסב סינטומה he took the *VRG* ib.
Löw, Lehnw 377, suggests a connnection w. Sy סוטמא shackle, fetter LS 468.

סוניתייה n.f. **custom** (< συνήθεια Lehnw 377) sg. הדה סוניתיאה בשתא היא that custom is evil *BR* 521:6

סונקתדרין n.m. **advisor** (< συγκάθεδρος Lehnw 405; Sy סונקתדרא LS 486) sg. *BR* 917:5

סוּסֵי, det. **סוּסְיָה**, pl. **סוסוון** n.m. **horse** (CPA סוסיא det., pl. סוסואן LSp 133, SA סוס, pl. סוסים Ham 538:123+) סוּסְיָא *MMDam* Dt 22:9;- sg. למרכוב סוסי to ride a horse *FPT* Gen 41:44[05]; בקדלה דסוסי חיור on the neck of a white horse *PRK* 242:1 // סוסיא חיורא *VR* 281:2 // *ŠR* 7d(7); קם ורכב סוסיא he got up and rode a horse *Ned* 40a(41) // *San* 19a(17); *BR* 742:6; *VR* 666:2; *PRK* 145:4; רכיב על סוסיא בשבתא riding a horse on the Sabbath *RuR* 164:79 // *KohR* 19c(2) // *Ḥag* 77b(21); חמי סוסי דארכבי מרי וחמי סוסך דארכבך מרך look at my "horse" (i.e. the beam for crucifixion) which my Lord has made me ride, and look at the horse which your lord made you ride *BR* 743:1; טלפ‹ו›י דסוסיי my horse's hoofs *Ḥag* 77b(48); כהרין סוסיא סרקייא like that Arabian horse *Šab* 7b(59); *TN* Gen 49:17; *Šeq* 50c(41); תולעתא דסוסיא the worm of a horse *Šab* 3b(37); pl. סוסוון *TN* Dt 17:16 [H סוסים]; *ib.* 20:1; תרין סוסוון חיוורין two white horses *BB* 16b(12); תרין סוסוון שטיי two wild horses *Qid* 60c(50); *ŠR* 10d(25); סוסוות פרעה *TN* Ex 14:23; סוסוותה *ib.* 9; סוסוותהון *ib.* Dt 11:4

סוסרן n.m. **goatskin** (< σίσυρνα, vulgar Lat. *susurnam* Lieb, TK 7:447) pl. אילין סוסרנ‹י›ה *Ned* 40c(15)

סוף n.m. **end** (↓√סוף; SA סוף LOT 3/2 162:58) *FPT* Gen 8:3[02; voc];- **1. end:** a. spatial: sg. לא ראשה אית לה סוף ולא סופה אית לה ראש its beginning doesn't have an end, and its end doesn't have a beginning *RH* 58d(27); *ib.* 59d(2); סופ' דפסוק' the end of the verse *MMDam* Num 13:23; מן סוף תחום מצרים ועד סופיה from one extremity of the border of Egypt to the other *TNGl* Gen 47:21; סופיה דספרא the end of the book *BR* 708:6; *MMDam* Ex 35:35; סופא דהיל' the end of the *halacha* *Naz* 51c(31) [in a scribal note]; b. temporal: ימות בסוף ביש may he die with a bad end *BŠ* 1:4; *ib.* 2:5; *PRK* 372:8; *KohR* 9b(35); ליח אנן ידעין מה הווה בסופה we don't know what ultimately became of him *TN* Ex 32:1; *ib.* Gen 42:13; Num 12:16; *FPT* Gen 42:36[05]; *Švi* 37a(1); **2. the second/last clause of a Mishna or barraita** [= TBA סיפא/סופא Jast 985]: ראשה ביתומה וסופה בשיש לה אב the first clause deals with an orphan. The second clause deals with one who has a father *Qid* 62b(8); *Šab* 6b(3); *Šeq* 45d(33); וסופא פליגא על ר' מנא the second clause contradicts PN *Soṭ* 23a(21); *Ket* 26b(45); *Qid* 63a(46); אמור סופה *Šab* 8c(29); *Soṭ* 21a(37); **3.** in various phrases: a. בסוף at the end of: בסוף שת מאה שנין *TN* Gen 7:11 [H בשנת שש מאות שנה]; *ib.* Num 33:38; בסוף יומייה *ib.* Dt 8:16; *Švi* 38d(44); *Ket* 35a(42); b. בסוף עקיב at the end of: בסוף עקיב יומיא *FPT* Dt 4:30[26]; *TN* ib.; Num 11:26; c. בסופה ultimately, finally: בסופה שרי משקיף עליהון finally, he began to glance at them *Ber* 9c(35); ובסופא איתמר עליהון לישן ביש ultimately, they were slandered *Soṭ* 23c(58); *Ter* 46a(29); *Šab* 9c(7); *Tan* 64a(42); *Meg* 72b(23); *BRV*[60] 941:2; d. מן ראש ועד סוף from beginning to end: *JMP* 1r:34; *ib.* 11r:30; 26:8; 39:16; **4.** + vb. **ultimately** ...: a. inf.: וסוף נבואתיה למתקיימה his prophecy will ultimately be fulfilled *TN* Num 24:4; סופיה דקדמייא משמע ומיתי מיטרוף won't the first one ultimately hear and come to seize (him) for the debt? *Ket* 34a(18); *Yom* 38b(8); *Ket* 36a(43); *San* 29a(38); *PRK* 284:3; סופך מימר you will ultimately say *Ber* 4d(36); *MŠ* 55a(12); *Pes* 34b(63); b. part.: סופה מייתה ומסרייה (the she-ass) will eventually die and stink *BR* 648:5; *PRK* 172:12; *VRK* 244:3

סוף (u) vb. **to perish, finish, destroy** (↓סייף, סוף; CPA סוף LS 133, SA סוף Ham 486:27) Pe. **to come to an end, perish:** סף *TN* Dt 2:14 [H תם]; *ib.* 25:17; ספנן *ib.* Num 17:28; ספתון *TNGl* Num 21:29; ספו *ib.* Dt 2:15; יסוף *ib.* Lev 26:20; תסופון *ib.* Dt 8:20; יסופון *ib.* Num 17:25; ותהוון סייפין *ib.* Dt 28:32 [H וכלות]

Pa. **1. to finish:** סייף *ib.* Gen 44:12 [H כלה]; מסייף *FPT* ib. 18[04]; **2. to consume:** מסיפה עיינין *TN* Lev 26:16 [H מכלות עינים]; **3. to destroy:** למסייפה *ib.* Dt 28:63 [H להשמיד]; *TNGl* ib.; ותסיפון *TN* Num 33:52 [H ואבדתים]

Itpa. **to be destroyed:** מסתיפא תסתיפון *ib.* Dt 4:26 [H אבד תאבדון]

סופיה n.m. **wisdom** (< σοφία L-S 1621; Sy סוֹפִיָא LS 490) sg. סופיסטין מטעי מן סופיא דידהון he diverts scholars from their wisdom SYAP 58:16

סופיסט n.m. **scholar** (< σοφιστής Lehnw 377; Sy סוֹפִיסְטָא LS 491) sg. סופיסטה *Švi* 38d(41) pl.

סופסטין בבית תר the scholars in Beitar *SYAP* 17:30; *ib.* 58:16

סורבן adj. **rebellious** (↓√סרב; MH סורבן MBerK 5:3) sg. סורוון *TN* Dt 21:18 [H סרר]; *ib.* 20; [!]סרהוון *TNGl* ib.· pl. סורבנין *TN* Gen 26:35; סרהובנין *FTP* ib.; לבנ̄י ה̄' סורבניה *TN* Num 17:25 [H לבני מרי]; סרהבנייה *TNGl* ib. 20:10

סורחן n.m. **crime** (↓√סרח; CPA סרחן HS 9:41) sg. מה סורחן הדין בריך עלך what is the crime of your son against you? *PRK* 155:6; לית בהדה מילתא סורחן דכלום there is no crime at all in this matter *ib.* 7; סורחניה דברי *ib.* 4 // *VR* 636:3; *ib.* 635:5 // *ŠR* 32c(28); *San* 23c(40)

סורטה n.f. **scratch** (↓שׂרט; CPA סורטא LSp 139, SA סורטא Ham 598:145) sg. *TNGl* Lev 21:5 [H שׂרטת]

סוריסטון adv. **in Aramaic** (< συριστί Lehnw 378) *DevR* 1:3 [w. ref. to נעתרות Prov 27:7, as if derived from A עותר wealth]; בחדא איתא דלא הוות חכמה משמע סודיסטון(RaN; text: סוריבטי') concerning a woman who did not understand Aramaic *Ned* 42a(61)

סחה, pl. **סחוון** n.f. **refuse** (↓2# סאה; Sy סְחָתָא, pl. סְחָוָתָא rags LS 466) pl. וחמת חדא איתא סחותה דבייתא a woman swept out the refuse of the house *MQ* 81d(13); סחוותה דבייתך *BR* 627:1 // סעותיה דבייתך *PRKAr* 160:8

סחור n.m. **merchant(?)** (↓√סחר, סחורה; Sy סָחוֹרָא LS 467) sg. יצחק סחורה *Tan* 67c(53); *Meg* 74b(19); *Ber* 7c(40)

סחור סחור adv. **around** (↓√סחר; TA סחור סחור Jast 970) *JMP* 32:4

סחורה, det. **סחורתה** n.f. **merchandise** (< H סחורה HAL 708) sg. הדא סחורתא *EchR* 50:16; *ib.* Var 51:1

סחי vb. **to wash, bathe** (↓שחן; CPA סחי LSp 134, SA סחי, סעי ST Ex 29:4) Pe. **to wash, bathe:** a. general: ויסחי במיה *FPT* Num 19:19[23; H ורחץ במים]; *TN* Lev 14:8; *ib.* 16:4; מהו דייסחי אמ' לון דלא יסחי מיית הוא is he permitted to bathe? He said to them: If he doesn't bathe, then he will die *Ber* 5b(40) // *MQ* 82d(26); *Šab* 6a(37); *ib.* 10a(62); *Pes* 37b(47); *BR* 947:1; *VR* 664:5; *EchR* 67:17; *KohR* 26d(38); b. spec. w. ref. to a public bath: תיזון בני תלתה יומין ויעלון ויסחון heat the bath for three days and let them enter and bathe *BR* 690:2; עלון למיסחי בהדין דימוסין דטיבריא they went in to bathe in the public bath of GN *San* 25d(18); *Ter* 46c(1); *Šab* 3a(27) // *Qid* 61a(47); *Beṣ* 60c(52); כר הוה אזיל מסחי במרחץ שהיא ניסוקת when he went to bathe in a heated public bath *Ber* 8b(18)

Af. **to wash, bathe** (tr.): a. portion of the body: אסחי בשרה במיא *TN* Lev 22:6 [H רחץ בשׂרו במים]; *ib.* Gen 18:4; 43:24; Num 19:7; Dt 33:24; b. another person: ומזג בלנאיא ואסחי מן דאסחיה אלבשיה פרפירא he tempered the hot bath water and bathed him. After he bathed him, he dressed him in the royal garment *VR* 664:7; מי מסחיין ליה while they were washing him (i.e. the corpse) *VRV* 794:3 // *RuR* 142:208; *PRK* 144:9

סחן vb. **to carry, support** (↓שחן, √אחסן; CPA סוחן LSp 133, SA סחן Ham 527:228+) Af. לא אסחין אובלוסייא דתלמידייא דהוון תמן it did not support the numbers of students who were there *San* 29b(8); לא מסחנא להון it does not bear them *ŠR* 13b(38); למסחנא *TN* Gen 36:7 [H לשׂאת]

Ros, Archive 1(1972):110+; Lieb YK, Intr XIII.

סחר vb. **to trade, beg, turn around** (↓סחור, סחור, סחורה; CPA סחר pa. LSp 134, SA סחר Ham 536:72+, 522:127) Pe. **to trade:** אזלת למצרים וסחרת בה אתית להכא וסחרת בה you went to Egypt and you traded in it. You came here and you traded in it *BR* 551:2

Pa. **to beg:** אילין כותאי חכמ<ין> למסחרא the Samaritans know how to beg *VR* 122:7

Itpe. **to turn around:** מסתחר רכבה its rider turns around *TN* Gen 49:17; *FTV* ib.

סטו, det. **סטוה** n.m. **stoa** (< στοιά Lehnw 379; ↓ איסטיב) sg. הדן סטוה *Naveh* 17:2

סטוכטון n.m. **myrrh oil** (< στακτόν (ἔλαιον) Lehnw 379; Sy סטקטין LS 468) sg. והוא עביד סטוכטון he prepares myrrh oil *VR* 666:1

Acc. to Ar 6:37, s.v. סטכטון, this was used as a depilatory agent.

סטי vb. **to deviate** (SA סטי Ham 535:29+) Pe. **1.**

to turn aside: וסטה לוותה לארחה *TN* Gen 38:16 [H ויט אליה אל הדרך]; *ib.* 42:24; Ex 3:3; Num 21:22; 22:33; **2. to deviate** (from the right path): סטיתון *ib.* Dt 9:6; תסטון *ib.* Lev 19:4; Dt 28:4; **3. to stray** (of a *soṭa*): סטית *ib.* Num 5:19; *ib.* 29
Af. **to divert, turn aside:** a. general: יסטן לבבה they(f.) will divert his heart *TN* Dt 17:17 [H יסור לבבו]; *FTV* ib. 13:7; b. esp. w. דין: יסטי דינה דגיורה he will pervert the judgment of a stranger *TN* Dt 27:19; *ib.* Ex 23:6; Dt 16:19

סטכי, pl. **סטכון** n.f. **garment** (< στίχη) pl. תרתי סטכון רכתן two long linen garments *KetPap* 15
Sirat, Ket 47.

סטל n.m. **bucket** (< σίτλα, Lat. *situla* Lieb, infra) sg. הכה גו סטל[ה](L נטלא) place it in a bucket *ŠabG* 6a(42)
Lieb, SZ 105, n. 73.

סטם (a/a) vb. **to be hostile** (H שׂטם BDB 966) Pe. יתן ... ריסטם *TN* Gen 50:15 [H ישׂטמנו]; ושטם *ib.* 27:41 [H וישׂטם]

סטן n.m. **devil** (< BH שׂטן BDB 966; CPA סטנא LSp 134) sg. *SYAP* 55:7

סטר, det. **סיטרה** n.m. **side** (↓בסטר, לסטר; CPA סטר LSp 134, SA איסטר Ham 570:35) a. inanimate object: sg. כל עמא מן סטר חד everyone from one side *TN* Gen 19:4; בסיטרא *ib.* 6:16 [H בצדה]; Ex 26:20; Num 35:5; דין מן דין סיטרא ודין מן דין סיטרא one on this side, and one on the other side *San* 24c(6); *VR* 502:5; כל סיטרה the entire side *Kil* 32d(25) // *Šab* 10c(35); pl. סטרין *TN* Ex 26:24; סיטריי *ib.* 28:24; Num 3:35; b. animate object: sg. ר׳ יונה דבע על סיטריה PN lay on his side *AZ* 43d(9); pl. מן סטריי from his (two) sides *BR* 55:5 // *ib.* 157:3 // *VR* 296:6

סטרומטין n. **mattress** (< στρωμάτιον Lehnw 380) sg. *KohR* 10a(21) [in a list of bedding objects]

סטרנלייה n.f. **Saturnalia festival** (< Σατουρνάλια, Lat. *Saturnalia* Lehnw 380) sg. סטרנלייה דביישן the Saturnalia of Beisan *AZ* 39c(24)

סיב n.m. **fibrous substance** (CPA סיב HS 9:40) sg. *Šab* 10c(6); סי{כ}<ב>א למעבד חבליא fiber to make ropes *VR* 494:3 // שיבאן [!] *KohR* 15a(25)
Löw, Flora 2:331.

סִיבוּ, det. **סיבותה** n.f. **old age** (↓ √2# סאב, בר סיבו; CPA סיבו LSp 130, SA סיבו Ham 455:1) sg. *FPT* Gen 48:10[04; H זקן; voc]; והדא סיבו טבא is this good old age? *PRK* 38:3; שיבו *ib.* 2; בשיבו *TN* Gen 15:15; *ib.* 25:8; סיבותה *ib.* 21:2; על דלא שבקת לסיבותך כלום because you left nothing for your old age *VR* 689:5 // *ŠR* 40a(36) // לשיבותך *PRK* 403:4; סיבות{י}הון *TN* Dt 33:25

סיבן n.m. **fiber from the sheath of the flower of the palm** (< σεβέννιον Sophocles 982; ↓סיב; cf. σανδάλια σεβέννινα Stephanus, Thesaurus 7:122) pl. ר׳ אתא כריך סבניה עליהון PN used to wrap palm fibers around them (to repair his sandals) *Šab* 8a(49) // סבנ<י>ה *Yev* 12d(15)
F. Perles, Schwarz Vol 302; Löw, Flora 2:331.

סיג (uncertain) sg. סיגא למיסג נינין to weave cords *VRK* 494:3

סיגה n.f. **flax** (CPA סגתא det. λίνον LSp 132) sg. סיגה הווה מלי (the sack) was full of flax *BQG* 5c(35)
Ros, YN 120.

סידור n.m. **arrangement** (↓ √סדר; CPA סדור 1Sam 4:2) sg. סידור לחם אפיא the arrangement of the shewbread *TN* Ex 25:30; *ib.* 35:13; 39:36; סידור כוכביה the arrangement of the stars *ib.* Dt 4:19; *ib.* Gen 1:16; סידור פתורי[!] the arrangement of my table *FT* Num 28:2; סדורה *TN* Lev 24:7 [H המערכת]; pl. סדורין *ib.* 6

סידורין n.m.pl. **blindness** בסידוריה *TN* Gen 19:11 [H בסנורים]
Poss. corrupt; v. ↓סנבירין.

סיון n.m. **Sivan, the ninth month** (< Akk *simānu* Kaufman, Influences 115; H סיון HAL 709) *FTP* Ex 12:2; *EstR* 12b(25); *SYAP* 36:29

סיטון n.m. **grain dealer** (< σιτώνης Lehnw 381) pl. סיטוניה *MŠV* 54d(38)

סייג n.m. **fence** (↓ √סוג; CPA סיאג LSp 133, SA סיאג LOT 3/2 59:1) sg. *TN* Dt 22:8 [H מעקה]; סיג *ib.* Num 22:24; עברון על חד סייג they passed by a fence *Ḥal* 60b(35); סייגה *Pea* 16b(44) [+ //'s; ↓ תריע]; הא אזיל סייגא דגוברא behold, that man's fence will disappear *Dem* 23b(61) // *Ḥal* 60b(37); pl. סייגין <ד>כובין fences of thorns *AZ* 44d(58); סייגי

כרמיה the fences of his vineyard *TN* Num 22:24

[**סיים** vb. **to complete** (TBA סיים Jast 965, MH סיים Moreshet, Lex 244) Pa. ובפרעה רבך אנה מסיים I will finish with Pharaoh, your master *TN* Gen 44:18; *TNGl* ib.
This word should most likely be corrected to מסייף w. *FPT* ib.[04] [↓√סוף pa.].

סיים #2 vb. **to mark, define** (denom. < ↓סימן; SA סים ST Ex 21:6 [H רצע], MH 2#סיים M. Moreshet, Archive 2(1974):54) Pa. וסיימון they marked (the hour) *Šab* 8c(59)
Bacher, Term 2:138+.

סיין (unclear) עד דאת בסיין *RuR* 84:45

סייע vb. **to aid, assist, support** (↓סיעה; CPA סיע LSp 135, MH סיע Moreshet, Lex 245) Pa. a. general: דסייע יתהון מלכיה דעלמה whom the King of the world assisted *Naveh* 69:2; *KohR* 4b(34); תחות מסייעה יתי את גער בי instead of helping me, you rebuke me *PRK* 164:10; וסביא מסייעין להון the old men assist them *Šab* 16a(52); *BR* 639:2; b. in terminology: 1) general: מן דמר על מסייע לר' פינחס the one who says על supports PN *Ber* 9c(19); *MŠ* 56b(38); 2) ref. to a biblical verse: קרייא מסייע להן תנייא the verse supports that Tanna *Suk* 55d(29); *Meg* 72c(5); *Soṭ* 22c(2); *AZ* 39b(60); *Hor* 46a(60); *BR* 13:5; *BRV*[60] 209:1; *VR* 183:7; ודא מסייעא לר' מאיר *Dem* 24d(39); *BR* 236:11; *ib.* 309:2; 3) ref. to a Tannaitic source: מתנית' מסייעא לדין ומתנית' מסייעא לדין a Tannaitic source supports this one and the other *Dem* 22c(11); *Švi* 38b(42); *Or* 62d(46); *Pes* 28c(46); *Šeq* 46d(55); *Ket* 28b(8); *Qid* 61c(17); *AZ* 44c(61); מתנית' מסייעא לחברייא *Švi* 36a(47); *Giṭ* 47c(31); *Naz* 54a(48); לישן מתנית' מסייע לר' זעירא *Pea* 19b(43); *Or* 62c(39); סופה מסייעה לר' לעזר its final clause supports PN *Meg* 71b(35); *Ket* 28b(11); הדא מסייעא לר' יוחנן בחדא *MŠ* 56d(15); מיליהון דרבנין מסייעין לן דתנינן תמן *Pes* 28c(54); *Ḥal* 57b(63); *Dem* 24a(4); 4) ref. to an Amoraic statement: מילתא דר' יוחנן מסייעא לי *Kil* 27d(53); *Ḥal* 57c(27); *Yev* 2c(39); מיליהון דרבנן מסייעין לר' יוסא *ib.* 40; *Šab* 10a(18); *Naz* 57a(9); כל אילין מילייא לא מסייען ולא תברן all those statements neither support nor refute *Tan* 66a(29) // *Meg* 70c(59); 5) ref. to a specific occurrence: עובדא דאלכסנדרייאה מסייע ליה the event (which took place in) Alexandria supports him *Ḥag* 77d(29) // *San* 23c(23); ההן פינכא דאוריירא(V) מסייע לאבא that dish of the *olearius* supports my father *Šab* 6b(20)
On the terminological usages, v. Bacher, Term 2:141.

סייף n.m. **end, extremity** (↓√סוף; CPA סיאף LSp 133) sg. סייף דעיינין pining of eyes *TN* Dt 28:65 [H כליון עינים]; מה הוה בסיפי<ה> what finally happened to him? *ib.* Ex 32:23; pl. בסייפי משריתה at the end of the camp *ib.* Num 11:1; בסייפי תחומה at the end of the border *ib.* 22:36; 33:6; 37; Dt 6:9; בסייפוי *FPT* Ex 19:12[06; H בקצהו]; *FTV* ib.; לסייפי ארעא to the ends of the earth *TN* ib. 16:35; מן סייפי ארעא ועד סייפי ארעא from one end of the earth to the other *ib.* Dt 13:8; 4:32; מן סייפי ימה דמלחא *ib.* Num 34:3; על סייפי דימא רבה *ib.* Gen 49:13

סייף #2 n.m. **sword** (CPA סיף LSp 135) sg. *FT* Dt 33:29; ברמות סייפא in the form of a sword *TNGl* Gen 25:27; סייפי *TN* ib. 44:18; *TNGl* ib.; *ib.* Ex 20:25
Sok, Job Targum 157 (QA); Lehnw 382 (< ξίφος, but v. LS 472); Fr, AF 239 (> Ar).

סיכה, det. **סיכתה**, pl. **סיכין** n.f. **peg, nail, plowshare** (< Akk *sikkatu* Kaufman, Influences 91; CPA סכין pl. LSp 135, SA סכין pl. ST Ex 26:17, Sy סֶכְּתָא, pl. סֶכֵּא LS 472) **1. peg:** sg. אתברון {כ}<י>סוריא מתליא בסכתה suffering was created to be hung on a peg *DevR* 80:12 [metaph. as a threatening sign]; pl. סכי{י}ן *TN* Dt 23:14; סכייה *ib.* Ex 38:20; סכוי *ib.* 27:19 [H יתדתיו]; *ib.* 35:18; סיכיהון *ib.* Num 3:37; Ex 38:20; גרר משתיין מן סכהן he uprooted the foundations from their pinnings *SYAP* 58:65; **2. nail, pin:** pl. לסיכין *ib.* Num 33:55 [H לשׂכים; // לרמחים]; **3. plowshare:** sg. ועמיק סיכתיה סכא(text: כסא) דפרן *AbgurNew* 166:8; ו{נ}<א>פיק עפרא יקידא he drove his plowshare deep and brought up burning earth *PRK* 234:3

סיכו, det. **סיכותה** n.f. **anointing** (√סוך) sg. סיכותה *TNGl* Lev 16:29

סילון n.m. **tube** (< σωλήν Lehnw 383; Sy סִילוֹנָא LS 476) sg. מהו מיתנ+ יתיה בההן סילונה is it permitted to put it (i.e. the charm) in a tube? *Šab* 8b(9)
Brand, Ceramics 378+.

סילון #2 n.m. **chair** (< σελλίον Lehnw 383) sg.

תיתנון ליה סילון דדהבא ויתיב ליה you should give him a golden chair and let him sit on it *VR* 578:2 // *KohR* 8c(27)

סילייי בילייי n. **a type of snail** sg. *BR* 532:1 [expl. שבלול Ps 58:9]

E. Kimron, Leshonenu 43(1979):78+.

סימבק n. **tallow candle** (< Lat. *sebaceus* Lehnw 375) sg. סימבק *MPs* 388:10 [// ↓כוצין]

Cf. Löw, Lehnw, op. cit.; Buber, MPs, ad loc.

סימה, det. **סימתה**, pl. **סימן** n.f. **treasure** (↓ √סום; CPA סימה LSp 134, SA סימה LOT 3/2 226:30) sg. סימה אית ליה he has a treasure *BRV*[60] 92:3; אשכח ר' אבהו סימה PN has found a treasure *Šab* 11a(42) // *Pes* 37c(36) // *PRK* 68:11 // *KohR* 22a(33); חפרית ואשכחית בה סימא I dug and found a treasure in it (i.e. the dung heap) *VR* 621:2; *ib.* 3 // *PRK* 149:5; *ib.* 6 // *BR* 302:2 // *BM* 8c(41); *ib.* 42; וקרעיה ואשכח ביה סימא he tore it (i.e. the fish) open and found a treasure in it *KohR* 28c(39); *BM* 8c(45); *ib.* 46; pl. סימן טמירן hidden treasures *FPT* Gen 43:23[04; H מטמון]

סימון n.m. **sign** (↓סימן) sg. *Tan* 68b(26); pl. סימונין *SYAP* 36:3

On the spelling סימון, v. Eps, MNM 126, n. 7.

סימוק adj. **red, redness** (↓סומק, סמוק, √סמק) a. as adj.: sg. חמריה דפלן סימוק so-and-so's wine is red *VRG* 252:3; *Dem* 22b(63); ערקה סימוקה a red strap *PRK* 242:1; pl. עד דאיתעברון טפרוי סימוקן until his fingernails became red *RHG* 58b(13); b. as noun: 1) **red color**: סימוק גו אכום(V) ואכום(V) גו סימוק red (food) in black and black in red *Ter* 40b(32) [but v. // *Giṭ* 48c(25), s.v. סמוק]; 2) **a certain sickness**: sg. ההן סימוקא *Šab* 14d(15) // סמוקה *AZG* 40d(18) [// BAZ 28a: אישתא צמירתא a burning fever]

V. Löw, Flora 1:297

סימטה n.f. **footpath** (< Lat. *semita* Lehnw 385) sg. *BM* 8b(59) [≠ ↓פלטייה]

סימן n.m. **sign** (< σημεῖον Lehnw 386+; ↓סימון, סיים #2; SA סימן Ham 513:326, MH סימן Lehnw ib., Sy סִימָנָא LS 481, CPA סימיון LSp 135) **1. sign:** a. general: sg. *TN* Dt 13:2 [H מופת]; הוא סימנא דעלמא it (i.e. the rainbow) is the sign of the world *PRK* 190:5; *ib.* 85:6; 103:13; pl. סימנין *FTP* Gen 1:14; *TN* Dt 6:22; b. as a memorial: sg. לסימן קיים *FPT* Gen 9:13[05; H לאות ברית]; *TN* ib. 17:11; Ex 12:13; Num 17:3; Dt 11:18; pl. סימנין *ib.* 28:46; c. sg. as a miracle: עבד הדין סימנא קומוי והוא מהיימנא לך make that sign before him, and he will believe you *SanAs* 23c(43); *ib.* 45 // *Ḥag* 77d(57); *ib.* 58; **2. identifying mark:** sg. ונפק ואשכח לאבוי קטיל וטמר יתיה ויהב עלוי סימן he went out and found his father dead, buried him, and put a sign on him *EchRB* 82:20; ומה סימן הוה ברדתכון what mark was on your courtyard? *EchR* 84:6; סימן הוה ליה ביה *Giṭ* 44d(55); ואזל לכנישתא חורי ואמ' סימנא he went to another synagogue and stated the identifying mark (of the lost article) *BM* 8c(60); pl. סימנין *ib.* 59; **3. omen:** sg. ואין לקה סימן קשה לסנאיהון דיהודאי if (the moon) is eclipsed, it is a bad omen for the "enemies" of the Jews *SYAP* 36:46; 23; טב סימנה the omen is good *ib.* 17; pl. סימני חשבוני זהרה omens of the calculations of the moon *ib.* 67; **4. mnemonic note:** sg. a. general: סימן הוה לן (the following) was a mnemonic note for us *Ḥal* 59b(40); *AZ* 42d(58); סימנא דאכל מן חבריה בהית מסתכלא ביה the mnemonic note: One who eats from (the food) of his friend is ashamed to look at him *Or* 61b(3); *Švi* 35c(27) // *VR* 221:4; *Šab* 7b(10); *Tan* 68c(47); *Kil* 30c(30); *Pes* 30b(55); b. in masoretic notes: למאיש ג' וסימנהון כלבא אתקטל בביתא דשמואל (the word) למאיש appears three times. And their mnemonic note: The dog was killed in Samuel's house *MMDam* Ex 11:7 [ref. to Ex ib.; 2Sam 6:19; 2Chr 6:19]; *ib.* Gen 14:12; Ex 36:9; Num 12:8; Dt 31:23; **5. sanctification of the new moon:** sg. רב חונה אזל לעייני טב לסימנה PN went to GN for the sanctification of the new moon *Suk* 53a(13); *RH* 58a(44); בעיין מיעקר אף אהן סימנא they wanted to remove even the sanctification of the new moon *San* 18c(59); pl. סימני ירחי שתה sanctifications of new moons of the year *SYAP* 36:68

On mng. 4.b, v. Shashar 287+; on mng. 5, v. Lieb, SZ 146.

סימפון n.m. **agreement-document** (< σύμφωνον GLLT 119; Pal ספון DISO 196) sg. סמפון כתובן [!] מלעיל וסימפון מחיק מלרע an agreement-document written above and erased below *BB* 17c(31)

A. Gulak, Tarbiz 5(1934):126+.

[**סין**] n.m. **shoe** sg. סיניה *MQ* 82a(39) // *Yev* 13a(7) // *San* 19a(50)

Quotation in PT from an Aramaic Tannaitic source (cf. TYev 12:15); v. [↓מסן].

סיניריי adj. **Sinerite** pl. סיניראי *TNGl* Gen 10:7

סיסגר (unclear) sg. דאית ליה סיסגר *BQE* 4d(61) [↓ מסגר]
Lieb, YN 117.

סיסירנון n.m. **garment of goatskin** sg. יומא דין סיסירנון(text: סירסרון) ולמחר סדיקון today a garment of goatskin, tomorrow one of silk *KohZGr* 112:21
Lieb, Scholem Vol 172; id., TK 7:447.

סיעה, det. **סיעתה** n.f. **company, band** (↓√סייע; CPA סיעא LSp 135, SA סיעה ST Gen 37:25) sg. סיעה דסרקאין a band of Arabs *FPT* Gen 37:25[05; H ארחת ישמעאלים]; *TN* ib.; סיעה מן רחמוי a group of his friends *BRL* 709:4 [expl. אחזת מרעהו Gen 26:26]; *TN* Gen 26:26; חדה סיעה *PeaSe* 21a(28); חדה סיעה חורי *ib.* 29; *EchRB* 82:19; *BR* 728:6; חדה סיעה דליצנין a band of scoffers *SanAs* 23b(60); סי{י}עתא *Bik* 65c(30)

סיפווה, det. **סיפוותה**, pl. **סיפווין**, **סיפוון** n.f. **lip, border, bank** (CPA סיפואתא pl.det. LSp 138, SA ספבה ST Ex 28:32, pl. ספואן ib. 6:30, ספבן Lev 13:45) **1. lip:** pl. שפותיה *TN* Gen 49:21; פירוש ספוון the pronunciation of lips *TNGl* Lev 5:4; פירוש סיפוותה *TN* Num 30:7; *ib.* 13; Dt 23:24; דהבן סיפבתה חלין כדבשה because her lips were sweet as honey *SYAP* 1:12; וחמת סיפבתך מנטפן טלין I saw your lips dripping dew *ib.* 1:26; **2. border, bank:** sg. סיפווא *FTV* Ex 28:32 [H שׂפה]; סיפוותה *TN* Ex 39:19; pl. על סיפוי ימה דגניסר *ib.* Num 34:11 [H על כתף ים כנרת]

סיפוק n.m. **provision, need** (↓√ספק) sg. תלת מילי סיפוקה her three needs *JMP* 11r:18; *ib.* 19

סיפלני, **איספלני** n.f. **bandage, compress** (< σπλήνιον Lehnw 408) sg. סיפלני *Soṭ* 23c(56); *ib.* 57 // איספלני *Yev* 15c(38); *ib.* 40; סיפלני דמרטוט דעמר a bandage of a woolen rag *Kil* 32d(41); *AZ* 40d(3)

סיקור n.m. **hatchet** (< Lat. *securis* Lehnw 391; Sy סִיקוּרָא LS 496) sg. סיקורא *TN* Dt 19:5 [H גרזן]; *FTV* ib.

סיקייר n.m. **sausage maker** (< Lat. *insiciarius* Löw, Lehnw 39) sg. ההן סיקירה *Beṣ* 62c(61); *Šab* 10a(49)[!]; pl. יחכמון סיקיריא עבידתהון the sausage makers will recognize their product *Šeq* 50c(54)
Lieb, YK 140+.

סיקמריקון n. (unclear) sg. כל מיני סיקמריקון(G; text: סיקריקון) all types of *Beṣ* 60d(27) [≠ ↓ קונדיטון]

סירה, pl. **סירוון**, **סיריין** n.f. **thorn** (MH סירה Jast 987) sg. בסירה הוערת (the garment) was snagged on a thorn *PRK* 59:1; דהוא מדמי{א} להדא סירתא because he (i.e. Esau) is like that thorn *ib.* 17:10 [ref. to כמסוכת חדק Prov 15:19]; pl. הלין סרייתא <כד> אינון דלקין when those thorns burn *KohR* 19a(13) // סידוותא *KohZ* 134:6; מן ביני סרייתא *KohR* 13d(39)
Löw, Flora 3:193.

2# סירה n.f. **woven garment** (< σειρά L-S 1588; Sy סִירָא LS 472) sg. *TN* Ex 28:32 [H תחרא]; *FPT* ib.[04]; *FTV* ib.; *TN* ib. 39:23
Nöld apud Fr, AF 94.

סירוי n. (unclear) כל טילוי סירוי טפשן *KohR* 29d(18)

סירון (uncertain) sg. לשון יווני היך מהדין סירון It is Greek: ... *EchRB* 151:19 [expl. סורו Lam 4:15]
Margulies, VR 346:2.

סירקי n. **grain warehouse** (↓סרקיי; MH סירקי Lehnw 381) sg. *Kil* 27c(58); *PeaSe* 22c(4) [L: כרוכיא]
Löw, Lehnw 381 (< place where grain is sold < Arab grain retailer); Lieb, YN 160: Origin unclear, but perh. < πλατεῖα Συριακή, i.e. market where produce from abroad was sold.

סכו, det. **סכותה** n.f. **unctuarium, the room in the Roman bath where oil was applied to the body** (√סוך) sg. מסר ליה תרין תלמידין די יהלכון עימיה גו סכותא he assigned to him two students to walk with him in the *unctuarium* *Ket* 35a(54) // בגין [!] סכנתא [!] *Kil* 32b(48); פילי דסכותה the gate of the *unctuarium* *Reḥov* 7
Lieb, YK Intr XI.

סכוי n.m. **watchman** (dial.; ↓√סכי) sg. סכוייא *VR* 9:7 [given as "Arabian" term for A נבי׳, w. ref. to אבי סוכו 1Chr 4:18]; סכויא *ib.* 575:4 [w. ref. to שׂכוי Job 38:36] // שכוין [!] *Ber* 13c(8); pl. חקל סכ{י}<ו>יה

TN Num 23:14 [H שדה צפים]

2# סכוי n.m. **prospect** (↓ √סכי; CPA סכוי LSp 136, SA סבואן LOT 3/2 92:58) sg. סברי וסכוי my hope and my prospect *Pap* 1:2; לא סכר ולא סכוי *EstAn* 159:6

סכום n.m. **number, total** (↓ √סכם; SA סכום Ham 513:329) sg. סכום ביומיה the number (of bricks) each day *TN* Ex 5:19; *ib.* 16:5; Lev 23:37; Num 3:32; pl. סכומיה *ib.* Num 1:44 [H הפקודים]; 26:57; 62; כל דעבר על סכומיה all who pass in the numbers *PRKVar* 32:2 [expl. הפקודים Ex 30:13]

סכוס n.m. **type of ornament** (↓ טבוס) sg. סכוסה *Šab* 7d(30) [expl. כבול Mib. 6:1]
AAC 199; Lieb TK 3:64, n. 41.

סכוף n.m. **afflictor(?)** pl. סכופי לסכיפייה afflictors of the afflicted ones *EchR* 112:20 [expl. תאניה ואניה Lam 2:5]
But v. Jast 979, s.v. סיכוף.

סכופה, det. **סכופתה** n.f. **doorstep** (< Akk *askuppatu* Kaufman, Influences 37) sg. הדה סכופתה *Naveh* 42:3 [↓ איסכופה]

סכי vb. **to look, expect, wait, hope** (↓ סכוי, סכוי #2; CPA סכי LSp 136, SA סכי Ham 584:178, MH סכי Moreshet, Lex 245) Pe. **1. to look:** סכי בי (text: סביבי) איסתכל כי סכי בי (text: סביבי) מה הוינא ואיסתכל בי מה אנא look at me! Look at me! Look at me what I was. Look at me what I am *VR* 783:6; סכי וסבר look and hope *EstAn* 159:6; סכון מיעול עד דו אימּמא look out to enter (the synagogue) while it is still day *Tan* 68b(31) // *RH* 59c(5)[!]; **2. to expect:** מה את סכי דאנן דביזיון דכוותכון do you expect that we are of a shameful type like you? *BR* 818:5; חנוקה {מן} <מה> סכית מחנקני strangler, did you expect to strangle me? *ib.* 916:3
Pa. **1. to wait:** ואנה יתיב מסכי ליה I am sitting and waiting for him *ib.* 1144:5; מסכיי להדן דעתיד עבר רכיב <על> חמר they are waiting for the one who will pass by riding on a donkey *SYAP* 43:12; **2. to hope, expect:** ומסכיין אינון בנפשתהון they hope in their souls *TN* Gen 18:21; מסכיין לבאירה דהיא ט{ייפה} hoping that the well would swell up *FPT* ib. 31:22[05]; סגי טבן ונחמן סכיית למיחמי ולדא לא סכיית I expected to see many good things and comforting things, but this I did not expect *TN* ib. 45:28; סבר אפיך לא סכיית למיחמי I didn't expect to see your countenance *ib.* 48:11; לפורקניה דשמשון בר מנוח סכיית נפשי my soul hoped for the redemption of Samson b. Manoah *ib.* 49:18
Itpa. **to hope:** אסתכית{י} למחמי *TNGl* ib. 45:28

סכין n.f. **knife** (CPA סכין LSp 136, SA סכין ST Gen 22:10) sg. חדה סכין *BR* 932:1; סכינא *TN* Gen 22:10 [H המאכלת]; *ib.* 10; ומחת סכינא לידוי the knife injured his hands *Ned* 41c(28); ההיא סכינה *BR* 932:3; ולמיצע סכינא גו איטרוגא וסכינא גו פוגלא to stick a knife into an *etrog*, and a knife into a radish *AZ* 41a(61); pl. כד יפול תורא מחרפין סכיניה when the ox falls they sharpen the knives *EchRB* 71:4
Kut, Studies 449 (Heb).

סכיף n.m. **afflicted person** (↓ סכוף) pl. סכופי לסכיפייה afflictors of the afflicted ones *EchR* 112:20

סכל vb. **to do wrong** (CPA סכל LSp 136, SA סכל ST Gen 31:28) Pe. חטית וסיכלת I sinned and acted wrongly *EchR* 91:2
Af. **to act foolishly(?):** אסכלת *TN* Gen 31:28 [H השכלת]

2# סכל vb. **to look at, nnderstand** (< BA שכל KBL 1126; CPA 2# סכל LSp 136, SA אסתכל Ham 594:31, MH נסתכל Moreshet, Lex 246) Itpa. **1. to look at:** a. general: אסתכל *TN* Gen 15:5 [H הבט]; *ib.* Ex 33:8; Dt 9:27; בדידי לא איסתכלית מן יומ{ו}<י> I never looked at mine (i.e. my circumcision) *Meg* 72b(47); *Šab* 15c(34); *SanAs* 23c(25); תלא עיינויי ואסתכל ביה he lifted up his eyes and looked at him *PRK* 193:8; *TN* Gen 49:22; *ib.* Dt 32:1; *Ket* 35b(4); כד סלק למלכותא הוה משתכל בהדה פרשתא when he went to the government, he used to look in that section of the Pentateuch *BR* 935:4; לא תסתכל למ<י>ל<י>הון don't pay attention to their words *KohR* 9b(37); b. esp. in anger: והוה ר' חייא בר ווא מסתכל ביה אמ' ליה ר' יוחנן בבליא למה את מסתכל בי PN was looking at him. PN_2 said to him: Babylonian! Why are you looking at me? *Ber* 10a(10); *Kil* 26d(60); *MŠ* 55a(54); *Šab* 3b(44); *Er* 22b(32); *Meg* 74b(1) // *ib.* 75a(30); *Ket* 30a(35); *Git* 43c(17); *ib.* 44a(59); **2. to nnderstand(?):** מסתכל אנה דלא ברחמי' איתברי עלמא I understand that the world was created without mercy *TN* Gen 4:8
On mng. 1.b, v. Lieb, YK 289, n. 2.

סכם (a/o) vb. **to count, agree** (↓סכמו,סכום; CPA סכם pe. LSp 136, SA סכם af., ittaf. Ham 486:19, 24+, MH סכם pe., hif. Moreshet, Lex 247) Pe. **to count:** סכם *TN* Num 1:44 [H פקד]; *ib.* 3:39; 4:49; סכמו *ib.* 26:63; תסכום *ib.* 1:49; 4:30; סכום *BR* 851:6 [expl. נקבה Gen 30:28]; *TN* Num 3:15; תסכמון *ib.* 4:27; מסכום *ib.* 23:10; דן סכם לדן ודן סכם לדן this one counts this (i.e. the whiplashes) and the other counts that (i.e. the dinars) *BR* 1002:8; pass.part. ואנון סכימין עלוי למקמה תרין עשרתי שבטיא they are counted together with him (i.e. Benjamin) to produce the twelve tribes *TN* Gen 42:36
Af. **to agree:** וידע ר׳ דלית הוא מסכמא עימיה Rabbi knew that he was unable to agree with him *Dem* 22a(19) // *Tan* 66c(4); pass.part. הא חסילה והא מסכמה עם ירמיה behold, it is finalized and agreed upon by Jeremiah *PRK* 282:9 // *EchR* 59:4
Itpe. **to be counted:** אסתכם *TN* Num 31:49 [H נפקד]; *ib.* Ex 38:21; אסתכמו *ib.* Num 1:47; 26:62

סכמו, cs. **סכמות** v.n. **counting** (↓√סכם; SA סכמו Ham 492:197 sg. וסכמות כל בני אנשא the counting of all the people *TNGl* Num 16:29 [H ופקדת]; *FTV* ib.; *TNGl* ib. 4:16

סכן (a/a) vb. **to be in mortal danger, seriously ill** (↓סכנה, מסכן #2; MH סכן Jast 991) Pa. בגין ר׳ ירמיה דלא יְסַכֵּן so that PN should not be in danger *Beṣ* 60c(41) [voc *ib.G*]; וישתי ולא יסכן he will drink and not be in danger *Šab* 14d(34) // *AZ* 40d(35); חד בר נש רחם איתא וסכן a certain man loved a woman (unrequitedly) and became mortally ill *Šab* 14d(37) // *AZ* 40d(48); עד דהוא מצמית לון הוא מסכן by the time he gathers them together, he (i.e. the poor man) is in mortal danger (of starvation) *Pea* 21a(19); סכנת בעיינה she was in danger of losing her eyesight *Šeq* 48d(23); סכנת כימה she was in danger of drowning *ib.* 24; סכנן נפשתא human lives were in danger *AZ* 42c(35); *ib.* 32[!]; וסכין בנפשיה he endangered himself *ŠviV* 35b(20); לא תסכן בנפשך *BerG* 6c(47); *ib.* 48
Itpa. **id.:** מאן דאכל מתקל זוזא מינ(י)ה מסתכן one who eats a *zuz*-weight of it (i.e. *ḥiltit*) is in mortal danger *Šab* 17c(57); *KohR* 19c(46)

סכנה, det. **סכנתה** n.f. **danger** (↓√סכן; TBA סכנתא Jast 992, MH סכנה ib.) sg. ההן סימוקא סכנה that *s.*-disease is a danger *Šab* 14d(16) // *AZ* 40d(18); *ib.* 19 // *ib.* 21 [↓אורדען]; *ib.* 20 // *ib.* 22 [↓עכשמוני, גומרה]; *ib.* 25 // *ib.* 27 [↓ציפדון]; סכנתא אתרא דסכנתא a place of danger *ŠR* 39c(6); סכנתא דנפשא mortal danger *Ber* 6c(52); *ib.* 10d(19); לא תיחות לימא דימא סכנתא do not go down (to bathe) in the sea, because the sea is a danger *KohR* 20b(8); כד חמא גרמיה בסכנה when he saw himself in danger *Švi* 35b(17); עלמה הוה על סכנה the world will be in danger *SYAP* 36:8

סכף vb. **to support, encourage** (< ↓זקף(?); cf. סעודה וסקופה LOT 3/2 151:57) Af. לא תסכף *Tan* 68d(52) [corr. to תכסוף]
Ben Hayyim, LOT ib., note.

סכר vb. **to close up** (↓סוכר; CPA סכר LSp 136, SA סכר Ham 534:11) Pe. **to close up:** סכרית לגברא I closed up the man *MMDam* Ex 18:26
Itpa. **to be shut up:** וְאֶסְתַּכָּרוּ מבועי תהומה the fountains of the deep were closed up *FPT* Gen 8:2[02; H ויסכרו]; *TNGl* ib.

סַל, det. **סַלָּה** n.m. **basket** (CPA סל LSp 137, SA סל ST Gen 40:17) sg. סלה *FPT* Gen 40:17[05; H הסל]; *TN* ib.; *FPT* Dt 26:2[23; H טנא]; ויאמר סלא let him say סלא (as the Tg to טנא Dt ib.) *Meg* 74d(40) // *Bik* 65d(36)[!]; סלה דפטיריה the basket of unleavened bread *TN* Num 6:17; *ib.* Lev 8:31; דבית ר׳ ינאי משקה בסלא those of the household of PN would water with a basket *Švi* 33d(40); *ib.* 41; pl. סלין *TN* Gen 40:16; סַלֵּי בכוריהון the baskets of their first fruits *FPT* Dt 28:17[04]; תלתי סלייה the three baskets *ib.* Gen 40:18[05]

סלבון n. (uncertain; ↓שרטט) pl. סלבוניה *Šab* 8b(47) [expl. השביסים Is 3:18; acc. to rdg. of Mussafia in AC 6:57]
Perh. < σίλλυβος tassel, Sy סִילוּבָא LS 476 (S. Fraenkel, ZA 9(1894):6); cf. Lehnw 394.

סלוי, pl. **סלויין** n.f. **quail** (SA סלוי(חה) Ham 603:236+, Sy סְלָוֵי LS 476, MH שלוי Kut, infra) sg. *TN* Num 11:32 [H שלו]; *ib.* 21:6; סבייה סלוי שלחו the old men sent a quail *MMDam* Num 11:32; סלוי *TN* Ex 16:13; *ib.* Num 11:26; Dt 32:10; pl. סלווין *TNGl* Num 11:32; *ib.* 21:6[!]; סלוין *TN* ib. 11:31
Kut, Studies 467 (Heb); Talshir, Fauna 99.

סלקו ↓#2 **סלוקה**

סליגה n.f. **basket of palm leaves** (Sy סְרִיגְתָא LS

496) sg. לא דמי ההוא דחמי סיליגתיה מלייא ושבע להוא דחמי סליגתיה פנייא ובפן one cannot compare a person who sees his basket full and is satiated with one who sees his basket empty and is hungry *BR* 725:2 // [!] פלגותיה *KohR* 15d(10)
Löw, Flora 2:350; id., Lehnw 375; Sok, GF 149, n. to l. 6.

סלע, det. **סילעה** n.f. **sela, round spot** (Nab, Pal סלע DISO 193, Sy ܣܠܥܐ LS 77) **1. sela:** a. general: sg. סלע בית קודשא the *sela* of the Temple *TN* Ex 38:24 [H שקל הקדש]; מילא בסלע ומשתוקא בשתים [!] a word (is worth) a *sela* and silence two *VR* 360:1 // *KohR* 14d(6); פלגות סלעא *TN* Ex 30:13 [H מחצית השקל]; חד בר נש חוי סלעיה לר׳ לעזר a certain person showed his *sela* to PN *Kil* 31a(8); הדא סילעא *MŠ* 55a(50); עשרין מעין הוא סילעא the *sela* is 20 *maʿin TN* Num 3:47; pl. חמש סלעין *ib.* Lev 27:6; Num 7:13; Dt 22:29; פלגי סילעין half *selas Šeq* 46d(11); b. in prices: sg. סאה דחיטין בסלע a *seah* of wheat for a *sela PRK* 165:2; *San* 27d(36) // *VR* 845:3 // *RuR* 10:58; pl. הוון נסבין תרתין סילעין מיעול מצמחה קהלה קומי ר׳ יותנן (PN and PN_2) used to take two *selas* to convene the public before R. Yoḥanan('s lecture) *Suk* 55a(50) // *BR* 1261:7; ה׳ סלעים דיהבת לי the five *selas* which you gave me (as charity) *KohR* 28c(3); והוה לעי תלת סלעין בכל שובה he worked (for a wage of) three *selas* a week *ib.* 8c(6); חמש סלעים *BR* 1128:2 [price of a slave]; **2. a round spot:** pl. הלין סלעייה דביה צרען הינון those round spots on it (i.e. the snake) are leprosy *BR* 184:4
On the *sela* in the Byzantine Period, v. Sperber, Money Index 321, s.v. *sela*. סילעא *Qid* 58d(27) is quoted from TBB 5:11.

סלפי, det. **סלפיתה** n.f. **type of fish** (< σάλπη Lehnw 396) sg. הדא סלפיתא *AZ* 42a(42)
Löw, Fauna 18.

סלק (e/o) vb. **to go up, come, travel, rise, amount to, be finished** (↓אסתלקו, מסק, מסוקי, מיסק, אסקו, סלקו, מסקי; CPA סלק LSp 137, SA סלק Ham 542:64+) Pe., pf. 1sg. סליקית *RH* 58b(24); סליקית *Ber* 5c(39); 3m. סליק *Suk* 53a(28); סלק *MQ* 82a(24); f. סליקת *TN* Gen 28:10; סלקת *BR* 1183:2; 1pl. סלקנן *TN* Gen 44:24; *RH* 58a(17)[!]; 2m. סלקתון *TN* Dt 5:5; 3m. סליקו *ib.* 27:15; סלקון *Tan* 64b(61); imp. 1sg. אסוק *TN* Gen 50:5; ניסוק *BR* 974:2; 2m. תסוק *FPT* Ex 19:24[06]; 3m. יסוק *Šab* 10c(37); f. תיסוק *FTV* Gen 29:17; 1pl. ניסוק *Švi* 38c(46); 2m. תסקון *TN* Ex 20:26; 3m. יסקון *Soṭ* 16d(24); imper. 2m.sg. סוק *BR* 520:1; f. סוקי *TN* Num 21:17; 2m.pl. סוקו *ib.* 13:17; inf. מיסוק *Qid* 64c(60); מיסק *AZ* 42c(45); part. m.sg. סליק *MŠ* 56a(11); f. סלקה *BR* 1183:2; m.pl. סלקין *PRK* 5:8; f. סלקן *FPT* Gen 41:19[05]; pass.part. f.sg. סליקה *Ket* 25c(33);- **1. to ascend, go up:** a. general: *TN* Gen 50:5; *ib.* Ex 7:28; Num 33:38; Dt 3:27; כולהון סלקין בהדין דסליק בסולמא הפיך they all ascend, like one who ascends a winding staircase *PRK* 5:8; סוק לוותי come up to me *VRQ* 350:1; סליק לאיגרא he went up to the roof *Ket* 35a(27); סלק לעיליתא דבי מדרשא he went up to the top floor of the study hall *San* 23c(4); *Tan* 69c(29); *AZ* 42c(45); *KohR* 28c(8); כאנש דסלק מטבריא לציפורין like one who goes up from Tiberias to Sepphoris *Yom* 43d(37); *Tan* 67d(1); *BR* 1040:3; b. ≠ √נחת: נחית וסליק *Ber* 5a(36); ראובן ושמעון מי נחתין ראובן ושמעון מי סלקין Reuben and Simeon on going down (to Egypt). Reuben and Simeon on coming up *VR* 748:1; *BR* 352:5; *ib.* 1183:2; c. w. ingressive ־ל: מליי קולתיך וסוק ליך fill your jug and go up *ib.* 1232:15; אנשיתה וסלק ליה he forgot it and went away *AZ* 41d(63); *Kil* 32b(19); **2. to go, come:** כד תי סליק לגביי when you come to me *MQ* 82d(63); *Pea* 21b(36); *Ter* 46b(56); *AZ* 42c(9); ר׳ יותנן סליק למבקרה לר׳ חנינה PN went to visit PN_2 *Hor* 47d(57); *Yom* 43d(19); *BB* 13b(40); סלק לביתא he came home *Beṣ* 63a(44); סלקון מישאול they came to ask *Švi* 38c(47); *Meg* 73a(40); *ib.* 75b(33); *Soṭ* 16d(24); סוק להל(text: לעל) come here *BRV*[60] 520:1 [expl. גש הלאה Gen 19:9]; סוק תרוב ביתא דמרך go, destroy the House of your master *ŠR* 17c(20); **3. to travel, emigrate:** a. general: וסליק לירושלם בכל שנה (I) travel to Jerusalem the entire year *Ber* 13d(12); נסוק למצליה בירושלם I will travel to pray in Jerusalem *BR* 296:6; עד דאת סליק לרומי by the time you travel to Rome *BQ* 4a(57); קום סוק לקפודקיא travel to Cappadocia *EchR* 54:10; b. esp. from Babylonia to Eretz Israel [= MH עלה]: כד סליק להבא when he emigrated here *Ber* 5c(36); *ib.* 12a(35); *Ket* 35a(36); *Nid* 48d(52); **4. to rise up, arise:** תרין דוקרנין דנהור דסלקין מן מדינחא two forks of light which rise from the east *Ber* 2c(36); *RH* 58a(16); דביד הוא סלק קרנוי מתאמן when (the moon) rises, its cusps are equal *SYAP* 36:7; ואמרת מה דאמרת וסליק she recited an incantation and (Samuel) rose *VR* 601:2; *PRK* 193:1; איתחמי דסלק{ת} it appeared that (the plant) rose *San* 25d(39); *ib.* 29a(50); *KohR* 19d(7); *TN* Dt 32:2; **5. to rise in rank:** חהוא גברא סליק לדבו that man will rise in

greatness *EchRB* 53:8; pass.part. לא מסתייה דסליקא לכהונתא is it not enough for her that she is raised to the priestly class? *Ket* 25c(32); *ib.* 33; **6. to go to a higher authority:** נסב יתהון וסלק למלכותא he took them and went to the government *KohR* 28b(38); רבינו כד סלק למלכותא *BR* 935:3; **7. to amount to, result:** (G)והיידילון סלקין תשעין ושית ליטרין and, behold, these amount to 96 pounds *San* 19d(5); *ib.* 6; ולי נא ידע אין סלקית ממיניינא אין לא I don't know if I was counted in the quorum or not *ib.* 18c(6); מיכא ציבחד ומיכא ציבחד כודה(V) סלק a little bit from here and there amounts to a *kor Pea* 20d(38); **8. to fall to s.o.'s lot:** סלק עלוי עדוה *TN* Lev 16:10 [H עלה עליו הגורל]; וסליק פילי מערב<י>ה לפנגר the western wall fell to PN's lot *EchR* 69:5; *San* 19c(44); *ib.* 59; **9. to be finished, consummated:** סלקה מתנית' the (statement in the) Mishna is finished *MŠ* 53c(36); *Šab* 6a(18); *Meg* 70b(51); *Ket* 31d(17); על ידי מניי סלקת פרגמטיא because of my small coins, the business (deal) went through *Ket* 33d(57); **10.** in var. expressions: a. הא אריה סליק עלך behold, the lion is attacking you *PRK* 225:9; b. לא סלק על בר נשא מיכול פיסתיה בביתיה דחבריה it doesn't occur to a person to eat his bread in another's house *Dem* 24a(50); כן סלקת במחשבתכון so it occurred to you *BM* 11b(39); c. סליק לאילפא he embarked by boat *EchR* 83:6 [cf. CPA סלק לאלפא Mat 7:23]; d. אייתי לי בר נש דיסוק תחותי לדיקלא bring me someone else to work the palm tree in my stead *San* 18b(6); *BM* 7d(64); e. חמר סלק a breeding donkey *Šab* 7b(13) // *Kil* 31c(33) [expl. אמבטים *ib.*]

Pa. **1. to remove, take away:** לא תסלק איקר שכינתך do not remove the glory of your Divine Presence *TN* Gen 18:3; *ib.* Ex 33:3; *Pea* 16a(39) // *VR* 590:8; **2. to push aside(?):** מש{ו}לשל ציבחד ומסליק ציבחד he let down (his garment) a bit and pushed it aside *San* 20b(45) // *Suk* 55c(11); **3. to prevail over s.o.** (in an argument): בית שמאי מסלקין לון *Suk* 53b(1); *Ter* 43c(64); *Ḥag* 77d(4); למה לא אמ' ליה מלא מסלקתה why didn't he say something to prevail over him? *Kil* 32a(49); **4. to postpone:** כד הוה מסלק לתענית<א> when he postponed the fast day *EchRB* 88:8

Af., pf. 1sg. אסקית *TN* Num 14:13; 2m. אסקת *ib.* Ex 17:3; 3m. אסיק *ib.* Gen 46:4; אסקיה *MQ* 83b(43); אסקון *ŠR* 32a(10); 2m.pl. אסקתון *TN* Num 21:5; 3m. אסקון *ib.* Ex 8:3; אסקוניה *VR* 859:5; imp. 2m.sg. תסק *TN* Ex 33:15; 3m. יסק *ib.* Dt 30:13; 2m.pl. תסקון *ib.* Ex 13:19; imper. 2m.sg. אסק *ib.* Lev 24:14; inf. למסקה *FPT* Dt 28:23[04]; part. m.sg. מסיק *PRK* 197:4; f. מסקה *TN* Lev 11:6; m.pl. מסקין *Kil* 32c(30); f. מסקן *BR* 412:12;- **1. to bring up, out:** אסקת יתן *TN* Ex 17:3 [H העליתנו]; *ib.* Num 13:17: 20:5; **2. to bring:** נסתון ואסיקהון עד טיכסה דמדינתה he took them and brought them to the city wall *BR* 690:1; *VR* 859:5; *Ber* 6b(10); **3. to bring to Eretz Israel:** כד דמך רב הונא ריש גלותא אסקוניה להכא when PN, the exilarch, died they brought him here *Kil* 32b(56); *ib.* c(30); **4. to lift up:** אסקתניה אחתיה you lifted him up. Let him down *BR* 604:5 [expl. העלהו Gen 22:2]; נסב חמריהון ואסקינון לריש אגרא he took their asses and lifted them up to the top of the roof *PRK* 194:6; *BME* 12c(23); **5. to raise:** ולא אתכוון אלא מסקא ר' שמעון בן יקים לעיל he only intended to raise PN in rank *San* 21d(16); **6. to produce, bring forth:** עד דאסק חדא איתא until he produced (by magic) a woman *ib.* 25d(40); בירון בירון מסקן חימר pits producing bitumen *BR* 412:12; אסקת נציה [H עלתה נצה]; *FPT* Dt 28:23[04]; **7. to complete:** אסקיה צום כל ההוא יומא he completed the fast of the entire day *Ned* 40d(39); **8. to provide:** והוה מסיק לון מזונין he provided them with food *Ket* 34b(60); **9. to raise a bid** [cf. ↓√עלי pa.]: אסקוניה למאתים אסקוניה לאלף they raised it to two hundred, to a thousand *Pea* 15c(23); הוה הדין מסיק ליה בטימי והדין מסיק ליה בטימי עד דמטא בי"ב דינרין they each bid up the price until it reached 12 dinars *BRL* 91:8; **10. to raise the dead:** מסקי זכורין *TN* Dt 18:11 [H ידעני]; *ib.* Lev 20:27; בתר שבתא אסקיה after the Sabbath he raised him *BRL* 94:1; **11. to cast** (of lots): אסקון ניבזין ביניכון cast lots among yourselves *San* 23b(35); *EchRB* 49:14

Itpa. **1. to go away:** ואסתלק מן תמן *TN* Gen 26:22 [H ויעתק משם]; *ib.* 12:8; **2. to rise up:** ויסתלק ענגה *ib.* Num 9:21 [H ונעלה הענן]; Gen 17:22; ואיסתלקת גולחיה דר' ירמיה PN's cloak rose up *BRV*[60] 87:5; **3. to depart:** אסתלקו מן סחור סחור *TN* Num 16:24 [H העלו מסביב]; *ib.* 27; **4. to be removed:** ואין לא הוון מסתלקין if not, (the appointees) were removed *Tan* 68a(23); **5. to die:** אסתלק אהרן *TN* Num 21:1; *ib.* 11:26; למסתלקא מן גו עלמא to depart from the world *FT* Dt 32:1; **6. to be defeated in an argument** [↓ pa., mng. 3]: איסתלק ר' מאיר *Tan* 63d(60)

On pe., mng. 9, v. Lieb, Ram 68; id. TK 3:375; 5:1125; on mng. 10.b, v. id., Ginze Kedem 5(1934):184; on mng. 10.e, v. Eps, MNM 98+; on pa., mng. 3, v. Lieb, TR 4:48.

סלוקה/סלקו n.f. **a type of coutaiuer** sg. הדא

(סלוקה V)סלקותא Ter 45d(60)

סלקו, cs. **סלקות** v.n. **going up** (↓√סלק) ובסלקות *TNGI* Num 9:19 [H ובהאריך]; ולפם סלקות *ib.* 17 [H ולפי העלות]; ובסלקותיה *ib.* 22

סלריא n.f. **chair** (< σελλάριον Sophocles 983) sg. הבו ליה סלריא(Var; text: סלודא) ויתיב עליה give him a chair and let him sit on it *VR* 180:2
Margulies ad loc.

סלת vb. (unclear) Pe., pass.part. ובסימא סלית the vinegar is ... *EchR* 50:7

סם, pl. **סממנין** n.m. **essence, dye** (< Akk *šammu* Kaufman, Influences 100; TA סמא Jast 998, SA סמנים pl. Ham 539:146) **1. essence:** sg. a. general: סמא דכולא משתוקא the essence of everything is silence *Ber* 12d(46) // *KohR* 14d(7); b. in phrase כל סמא דמילתא the essence of the matter: *BerV* ib.; *Tan* 69a(33); *San* 30b(29); *EchRB* 66:14; *EchR* 105:2; *KohR* 16c(2); **2. dye:** pl. ההן דגבל סממנין one who mixes dyes *Šab* 10b(43); חמשה מ{ין}ניי<י> סממנין five "pennies"-worth of dyes *BQ* 6d(59)
On סמא דמילתא, cf. Lehnw 397, s.v.: < Lat. *summa*.

סמה n.f. **body** (< σῶμα Lehnw 397; Sy סומַטא pl. LS 479) sg. סמה דמטרונה a Roman lady's body *Ket* 31d(28)
Lieb, Greek 30+ contra Löw, Lehnw ib.

סמוק adj. **red** (↓√סמק, סימוק, סומק; CPA סמוק LSp 137, SA סמוק ST Gen 31:12) sg. *TN* Lev 13:42 [H אדמדם]; *ib.* 49; סמוק ולקי אין הווה בסיון (if the moon) is red and is eclipsed in Sivan *SYAP* 36:2; סמוק כנורא red like fire *ib.* 53; סמוקה *TN* Lev 13:19; *ib.* 24; 43; תורה סמוקה *FPT* Num 19:2[23; H פרה אדמה]; *TN* ib.
The mng. of this word as an appelation in טייפה סמוקה *Dem* 23c(33) // *Yev* 8c(50) is uncertain.

סמוקה, det. **סמוקתה** n.f. **red jewel** (↓סמוק; SA סמוק ST Ex 28:17(Var), Sy סומַקתָא LS 482) sg. סמוקתא *FTV* Ex 28:17 [H אדם]

סמי, det. **סַמְיָה** n.m. **blind person, blind** (↓√סמי; CPA סמא LSp 137, SA סמי Ham 552:338) sg. *TN* Dt 15:21 [H עור]; *ib.* Lev 22:22; חד סמי וחד מפתח a blind person and a seeing one *VR* 508:4; דין דהוה סמי איתפתח{ת} the one who was blind regained his sight *ib.* 5; סַמְיָה *FPT* Dt 28:29[04]; פתיח גרש לסמיא the seeing person leads the blind one *KohR* 15c(19); *VR* 508:6; *MPs* 192:3; אכסנייה באורחה דהוא מדמי לסמייה a stranger on the road who is like a blind person *TNGI* Dt 27:18; *ib.* Lev 19:14; *TN* Dt 27:18; *ib.* 28:29; סמיא בחד עיניה blind in one eye *EchRB* 50:1; לסמייה צווחין סגי נהוריה the blind person is (euphemistically) called "(the one whose) light is great" *PeaG* 19a(23) // *VR* 800:2 // *MSam* 48:9; *Ket* 25a(61); pl. סמין *TN* Ex 4:11; בשוק סמייה צווחין לעוירא בר רב נהורה(text: אורה) in a quarter of blind people, the one-eyed man is called "one of much light" *BR* 275:12

2# סמי, det. **סַמְיָיה** n.m. **blindness** (↓√סמי, סמיותה) sg. *FPT* Dt 28:28[04; H עורון; voc]

סמי vb. **to make blind, become blind** (↓סמי, 2# סמי, סמיו; CPA סמי pa. LSp 137, SA סמי Ham 492:195, MH סמי Moreshet, Lex 248) Pa. **1. to blind:** תסמי *TN* Num 16:14; *ib.* Ex 23:8; מסמי *ib.* Dt 16:19 [H יעור]; כד לית היא טבה קיימה{ו}<מ>סמייה when it (i.e. the eye salve) is not good it causes blindness *AZ* 40d(8); pass.part. מנהון מסמיין some of them are blinded *MSam* 62:15; **2.** in fig. sense **to ignore:** עבור קומוי וסמי עיניה pass before it (i.e. the idol's image) and "blind" the eyes *Ber* 4b(36) // *Šeq* 47a(15) // *MQG* 83c(42) // *AZ* 43b(58); אנא נסיב אגרי ומסמי עיניה I take my fee and "blind" the eyes *ŠR* 15d(8)
Itpa. **to become blind:** ודין דהוה פתיח איסתמי the seeing person became blind *VRV* 508:5 // *KohR* 15c(21); ואיסתמית *ib.* 2 // *ib.* 17; מן דבעי מסתמיה יסתמי may he who wants to become blind become blind *AZG* 40d(6); עייניה דחמונך יסתמיין may the eyes that saw you become blind *Pea* 21b(35) // *Šeq* 49b(15)

סמיו, det. **סמיותה** n.f. **blindness** (↓√סמי; Sy סמיוּתָא LS 480; cf. SA סמיונים ST Gen 19:11) sg. <ס>מיותה *TNGI* Dt 28:28 [H עורון]; ס{יי}מ<יי>ותה *TN* ib.

סמיך adj. **near, adjoining, next to** (↓√סמך; Sy סמִיכָא LS 480) fol. always by -ל: a. spatial: sg. סמיך לפונדקי חירתה near GN *TN* Ex 14:9; סמיך לנשייא next to the women *ib.* 35:22; סמיך למדבחה close to the altar *ib.* Lev 1:16; 6:3; Num 20:23; 33:50; Dt 11:30; חד בר נש קאים מתרגם סמיך לעמודא a person was translating (the Pentateuchal reading) close to the pillar *Meg* 74d(9); כל תיבותה דסמיכה להיא או להוא any word which is

next to היא or הוא *MMDam* Lev 20:14; *ib.* Num 24:3; Dt 31:23; *Meg* 70a(34); וסמיך ליה ואתם פרו ורבו next to it is Gen 9:6 *BR* 326:4; pl. וסמיכין לה *TN* Num 2:5 [H והחנים עליו]; *ib.* 12; 27; ב׳ בחור דסמיכין לדיבור there are two cases in the Pentateuch where the verb דבר pa. is followed by a direct object *MMDam* Gen 21:2 [w. ref. to דבר אתו]; *MPDam* Num 26:3; b. temporal: sg. סמיך לחרבן ביח מוקדשא close to the destruction of the Temple *Tan* 66d(47); *ib.* 68d(39); סמיך לעלח תמידה close to the daily burnt offering *FPT* Num 28:24[06]

סמיכו, det. **סמיכותה** n.f. **Rabbinic appointment** (‹ TBA (v. infra); ↓√סמך; Sy סמיכותָא LS 481) sg. תמן קריי למנוייה סמיכותא there (i.e. in Babylonia) they call the appointment סמיכותא *San* 19a(41) [↓ מינוי]

Note, however, that סמיכותא does not occur in TBA texts. In H of the BT we find only סמיכה (Jast 1000).

סמירון adv. **today** (‹ σήμερον) *Ket* 26c(54) [≠ אתמול]

Lieb, Tarbiz 20(1950):113.

סמך n.m. **samekh, fifteenth letter** (Sy סֶמכַת LS 453) *Giṭ* 50d(9); *BR* 948:3; *MMDam* Num 7:59

Nöld, Beitr 126+.

2# סמך n.m. **support, pillar** (↓√סמך; Sy סָמכָא LS 480) sg. סמכי *BR* 859:3 [expl. עמדי Gen 31:5 as עמודי]

סמך (a/o) vb. **to lean, bring close, support, rely** (↓ אסמכה, סמיך, סמיכו, 2# סמך; CPA סמך af. Black, Hor 64, SA סמך Ham 610:87+, 498:35+) Pe. **1. to lean, lay:** וסמך יח ידוי עלוי he laid his hands on him *TN* Num 27:23 [H ויסמוך]; *ib.* Lev 1:4; 24:14; Num 27:18; **2. to bring close, join:** ר׳ שמי סמיך לא{ד}‹ו›ירא דתנורא PN used to bring (a vessel) close to the area of the oven *Šab* 5d(52); מן דו סמך לה לדבר תורה since he joins it with the statement of the Torah *Ḥag* 76b(24) // *Pea* 15b(3); **3. to support:** a. general: חמית בחילמי דרקיעא נפל וחד מן תלמידך סמך ליה I saw in my dream that the sky was falling, and one of your students was supporting it *Kil* 32b(51) // *KohR* 24b(25); (V)פוק סמוך go out and support (the sheaves) *Kil* 27d(35); *Pea* 20d(57); b. in a fig. sense: וליח דסמיך there is no one to give support *FPT* Dt 32:36[26]; *TN* ib.; *ib.* 33:7; בכל אחר ר׳ לעזר סמיך לר׳ חנינה everywhere PN supports PN$_2$ *Ter* 45c(49) // *AZ* 41a(39); *Er* 20b(4) // *Yev* 3d(14); **4. to rely** (+ על): פוק חמי חד סב וסמוך עלוי go out and see an old man and rely upon him *MQ* 81a(10) // *Šab* 8a(53) // *Yev* 12d(19); *Švi* 37b(33); *Giṭ* 48a(20) // *Qid* 62b(11); יחידי הוא ולא סמכין עלוי he is an individual, and (we) do not rely on him *Švi* 33b(25); *ib.* 39a(34); *Soṭ* 23c(39); *BB* 16a(19); *Nid* 50b(19); לא תסמוך על צלותי do not rely on my prayer *BR* 45:1 [↓ itpe., mng. 2]; {מ}‹ה›ן דאשכחון מיסמוך סמכין wherever they found (something on which) to rely, they relied *Šab* 9c(2); pass.part. חמחון סמיכין עלוי he saw that they relied upon him *Švi* 36d(63); **5. to supply:** pass.part. ואנא סמיך לפלטידא I am supplied by the shopkeeper *Šeq* 51a(35) // *Šab* 11a(62)[!]; **6. to transfer an obligation:** סמכיה גבי טרפי זיטא(Ed) he transferred the obligation to the money changer *BM* 9c(46); אנא בעי{נא} מיסב אליך דינרייה דסמכתי I want to take those dinars whose obligation you transferred (to the money changer) for me *ib.E* 48; *Qid* 64a(16); *ib.* 18; *Švu* 38a(10)

Pa.(?) **to bring support:** מסמכין ליה מן אחרין סגין they bring support for it from many places *Er* 26a(31) // *Ber* 4c(34)

Af. **to prop up, support:** ר׳ יוסי הוה מסמך לר׳ זעירא PN propped up PN$_2$ *Ḥal* 59b(38); *ib.* 60b(35); *Šeq* 50c(40); *VR* 688:6

Itpe. **1. to lean, he propped up:** והוה מיסתמיך על כתפיה דר׳ חייה בר בא he was leaning on PN's shoulder *Qid* 61a(48) // *Šab* 3a(28); *Ber* 4b(28) // *Šeq* 47a(10)[!]; *Beṣ* 60c(53) // *BR* 1241:10; *Ket* 33a(17); *AZ* 43b(57); ההוא דמיסתמיך ציבחר *Beṣ* 63a(21) [expl. נשענים *ib.*]; הדא גופנא מיסתמכא בכמה קניי the vine is supported by several sticks *VR* 261:1; **2. to rely:** יסתמכון *TNGl* Ex 5:9 [H ישעו; read ישענו ?]; לא תסתמך על צלותי *KohR* 9b(14) [↓ pe., mng. 4]

On pe., mng. 5, v. Lieb, TK 1:228; on mng. 6, v. A. Gulak, History of Jewish Law, I, Jerusalem 1939:97 (Heb).

סממי, det. **סממיתה** n.f. **type of lizard** (*Tarentola mauretanica*; SA סממיתה ST Lev 11:30, Sy סְמָמִיתָא LS 479, H שְׂמָמִית BDB 971) sg. סממ‹י›חה *TN* Lev 11:30 [H הלטאה]; סממיח *Am* 15:1; ודמנייא סממי (unclear) *Šab* 3b(37)

Löw, Fauna 80+; Talshir, Fauna 221+.

סמס vb. **to be medically dangerous** Pe. והיידין חמר סמס למעייא (he knows) which wine is

dangerous for the bowels *Šeq* 48d(28)
Pa. to give medical treatment which is dangerous: מן(text: כן) מימסמס ביה מיח while he was treating him he died *Šab* 17a(48) // *Yev* 9a(13)
Translation from context only; for a discussion, v. GLLT 22, w. prev. lit.

סמפורין n. **sapphire** (< σαπφείρινον Lehnw 398) sg. סמפורינא *FTV* Ex 28:18 [H ספיר]

סמק vb. **to be red** (↓סמוקה, סמוק, סימוק, סומק, סמקמיק, סמקה; SA מסמק ST Ex 25:5) Pe. **to be red:** יסמקון טורייה מן גפנוי the mountains will become red from his vines *TN* Gen 49:12
Pa./Af. **to make reddish:** מסמיק ליה (the wine) makes him red *VR* 244:2 // *EstR* 9a(25) [expl. כי יתאדם Prov 23:31]; בגין דלא מסמקא אפוי in order not to make his face red (out of shame) *San* 23c(35) // *Ḥag* 77d(46)[!]; מסמק טורייא מדם קטיליהון he makes the mountains red from the blood of their dead *TN* Gen 49:11 [↓ pe.]; pass.part. מסמק אין הווה באדם באייר if (the moon) was red like blood in *Iyyar SYAP* 36:25; מסמקין *TN* Ex 25:4 [H מאדמים]; *ib.* 26:14; 35:7

סמקה, det. **סמקתה** n.f. **a red jewel** (↓סמוקה) sg. סמקתה *TN* Ex 28:17 [H אדם]; *ib.* 39:10

סמקמיק n.m. **reddish** (↓סמוק) sg. *TN* Gen 25:25 [H אדמני]

סמקריי adj. **reddish** (↓סמקמיק) sg. סמקריי *FTV* Gen 25:25 [H אדמני]

סמר vb. **to guard (oneself)** (EA שמר itpe. DISO 310, TA סמר Jast 1003) Itpe. אסתמד לך *FTP* Ex 10:28 [H השמר]; [!] אסטמרן *TNGl* Ex 20:25

סמר #2 vb. **to stud with nails** (denom. < ↓מסמר) Pa., pass.part. ביפא מסמרא the nail-studded rock *Ḥag* 78d(28)

סמריי adj. **Semarite** pl. סמראי *TNGl* Gen 10:7

סנבירין n.m. **blindness** (< H סנורים HAL 718) pl. בסנביריה(text: בסבנירייה) *BRV*[60] 523:4 [expl. בסנורים Gen 19:11]
Sok, Kut Vol 170.

סנדל, det. **סנדלה** n.m. **shoe/sandal, pair of shoes/sandals** (< σάνδαλον Lehnw 399+; Sy סַנדְּלָא LS 484) **1. shoe/sandal:** sg. רצועה דסנדל a sandal strap *FT* Gen 14:23 [H שרוך נעל]; *TN* Dt 25:9; עד דסנדלה ברגלך while the shoe is on your foot *PRK* 172:1 // *BR* 433:4; איפסיק סנדליה דר' אחא PN's sandal broke *Šab* 8a(48); הדין סנדלא *EchRB* 50:14; pl. חד רישיה מגלי ושליח סנדלוי one was with his head uncovered and with his sandals removed *MQ* 82d(45); *BREd* 1292:1; *Pes* 35b(34); *BM* 8d(2); משה וסנדלוי יהושע וסנדליה Moses and his sandals; Joshua and his sandal *MMDam* Ex 3:5 [w. ref. to נעליך Ex ib. ≠ נעלך Jos 5:15]; **2. pair of shoes/sandals:** sg. נפק לגביה לביש סנדלא he went out to him wearing a pair of shoes *BR* 1292:2; הדין סנדלא בכמה how much is that pair of sandals? *EchRB* 51:7; הוי שלח סנדלך remove your sandals *MQ* 82d(64); *Šab* 8a(61); pl. לאו אורחיה דבר נשא מיהוי ליה חדין סנדלין חד לחולא וחד לשובתא a person generally doesn't have two pairs of sandals, one for weekdays and one for the Sabbath *Šab* 8a(15); *EchRB* 51:5

סנהדרין n.f. **Sanhedrin** (< συνήδριον GLLT 123+; MH סנהדרין Lehnw 401, Sy סנדריון LS 484) sg. ואקים יתהון בסנהדרין he placed them in the Sanhedrin *TN* Num 25:4; סנהדרין רבתא the great Sanhedrin *TNGl* Gen 48:19; דם קטילי סנהדרין the blood of the ones killed by the Sanhedrin *TN* Lev 19:26; וסלקת סנהדרין למיחמי ליה אפין <לשלמה> the Sanhedrin went to console Solomon *RuR* 84:61; דאנא דחיל מסנהדרין דידבון for I am afraid of your Sanhedrin *AZ* 39b(6)

סנטור n.m. **senator** (< σενάτωρ, Lat. *senator* Lehnw 401) pl. סנטורייה דעשו *AZ* 39c(32) // סנטרויררומי *BR* 763:4

סנטורין n.m.pl. **special garments** (< Lat. *(vestis) senatoria* Lehnw 402; ↓ סנטור) נפק לגביה לביש סנטרוי מאין[!] סנטרוי מאנין דלא בזיעין he went towards him (on the Sabbath while in mourning) wearing *senatoria*. What are *senatoria*? Garments which are not rent *BR* 1292:4 // *MQ* 83c(15)
Lieb, PAAJR 46/47(1979/80):377+.

סנטירו, det. **סנטירותה** n.f. **watchman's wage** (↓ סנטר) sg. ולית את יהיב לי סנטירותי do you not give me my watchman's wage? *VR* 652:3 // *PRVarK* 138:7; סנטרותי *KohR* 2a(19)

סנטר n.m. **guardsman** (↓ סנטור) sg. ריש מטרתא וסנטרא the chief of the watch and the guardsman

PRK 253:11 // *EchR* 2:4; סנטרה דקרתה the town watchman *BRV*[60] 154:1 // *VR* 805:1 // לסנטורא *Ket* 34b(56) [rdg. in L marg.]; סנטרך אנה *PRK* 138:7 // *VRVar* 652:3 // סנטורך *KohR* 2a(18); pl. סנטורי קרתא *Ḥag* 76c(29);...כרון עברי{יה}‹ן› סנטרייה עברון סנטוריה {ד}‹ו›אשכחוניה שורון מחיין ליה the watchmen are passing by now. The watchmen passed by and found him (and) began to beat him *VRG* 250:5; *Švi* 35b(16)

The Greek etym. (v. Lehnw 403) is doubtful; cf. the suggestions in AAC 298.

סני adj. **hated one** (↓ √סני; CPA סנא LSp 138) sg.f. סניתה *TN* Dt 21:15 [H השנואה]; *ib.* 16; 17

סני n.m. **thorn bush** (CPA סנא LSp 138, SA סנה, סניה Ham 538:131+) sg. סנייה *TN* Ex 3:2 [H הסנה]; *ib.* 3; 4; Dt 33:16; מן סניא נפק ורדא a rose came out of the thorn bush *ŠR* 1d(5)

Löw, Flora 3:186.

סני דיבין n.m.pl. **part of the intestines** (√סנן; =סָנֵי דִיבִין strainers of discharges; TBA סניא דיבי Jast 1007) סניא דיבי *KohR* 21a(13) // סיני דידבא *VR* 65:2 [located between the כרוכא עביא and the פטיטרך]

סני vb. **to hate** (↓סני adj., שנא, שׂנה; CPA סנא LSp 138, SA סני Ham 593:8+, 594:24) Pe. a. general: ואתון שנאתון יתי you hated me *TN* Gen 26:27; והוא לא הוה סני יתיה *ib.* Dt 4:42 [H והוא לא שנא לו]; 19:11; Gen 37:8; דכל אינש סני בר אומנותיה everyone hates (another) member of his profession *BR* 173:1; *EchR* 67:24; *Ter* 46a(23); *AZ* 41a(40); *VR* 287:2; pass.part. מה דסני ומרחק what is hated and detested *TN* Dt 4:25; *ib.* 17:1; הא כדו מיקריי{א}‹ה› לגרמיה סניא ה{ו}‹י›א behold, to invite him now is hateful *VR* 654:3; b. esp. w. ref. to a spouse: אילין דכתבין אין שנא אין שנאת those who write (in the marriage contract): If he will hate (her) If she will hate (him) *Ket* 30b(49) // *BB* 16c(30)[!];אין הדא פלנית חס{ב}‹נ›י להדין גברא בעלה if so-and-so will hate that man, her husband *Ket* 31c(23); *JMP* 3:4; *ib.* 6:12; pass.part. סנייא *TN* Dt 21:15 [H שנואה]

סניגור n.m. **defense lawyer** (‹ *συνήγωρ GLLT 126+; Sy סַנֵאגְרָא LS 483) sg. וסניגורה מקטרג בדיני נפשן its defense lawyer prosecutes in capital cases *VR* 118:7; עד דלא יתעביד סניגוריה קטיגוריה before its defense lawyer becomes its prosecutor *PRK* 370:9

סניגורייה n.f. **defense** (‹συνηγορία GLLT 128+) sg. סניגוריא *EchRB* 68:7; *Ech.*? ib. [↓√אלף pa.]

סנין adj. **pure** (√ סנן pass.part.; CPA סנין LSp 138) sg. דהבא סנינה pure gold *TN* Dt 1:1; *FT* ib.· *FPT* ib.[26]; *FTP* Ex 12:2

סנסן n.m. **fruit stalk of date palm** (Sy סִיסְנָא LS 487, BH סנסנים pl. HAL 718) pl. סנסניה *ŠR* 38a(11) [expl. סנסניו Song 7:9]; סנסניה *ib.* 13 [↓ אלבינה]

Löw, Flora 2:336+.

סנפי vb. (unclear) Quad.Ref. עד דאסתנפי וביון דאסתנפי פריטתה דיליה *KohR* 29d(1)

סנפיר n.m. **fin** (BH סְנַפִּיר HAL 718) pl. סנפירין *TN* Lev 11:9 [H סנפירים]; *ib.* 10; 12; Dt 14:9

סנפרינון n.m. **sapphire** (‹ σαπφείρινον Lehnw 398) sg. *TN* Ex 24:10 [H ספיר]; סינפרינון *FTP* ib.

סס n.m. **moth, worm** (CPA סס LSp 138) sg. ססא דקיסא woodworm *Ḥag* 78a(49) // ססה *Beṣ* 61c(19) [corr. to סמא] // סמאן[!] *MŠ* 56c(2)

ססגון n.m. (unclear; ‹ גון + ?; Sy סַסְגוֹנָא LS 487) sg. *TN* Num 4:6 [H תחש]; *ib.* 8; 10; 11; 14; pl. ססגונין *ib.* Ex 25:5; 26:14; 35:7; 36:19

Lehnw 405.

סעד n.m. **help, assistance** (↓ √סעד; SA סער Ham 543:99) sg. מגין סעדיכון your shield of protection *TN* Dt 33:29; ותקיפיה דיצחק הוה בסעדי the Powerful One of Isaac was at my aid *FPT* Gen 31:42[03]; *ib.* 5[05]; *TN* ib. 28:20; *ib.* 35:3; בסערך *ib.* 49:25; Dt 31:8; בסעדן *TNGl* Num 14:9; בסעדכון *TN* Dt 2:7; ברייא בסעדכון מן אילין (may) your creator be at your aid from those *EchR* 105:5 [// ↓סעדון]

סעד #2 n.m. **cyperus, a type of rush** (Sy סֶעְדָא LS 487) pl. סעדין *BRV*[60]*Ar* 837:1 [expl. דודאים Gen 30:14]

Löw, Flora 1:558+.

סעד (a/o) vb. **to help, aid** (↓ סעד, סעדון, סעודה; SA סער Ham 543:100+) Pe. **1. to aid, help:** וליה

להון דסעד וסמך they do not have anyone to aid and support *TN* Dt 32:36 [H עצור ועזוב]; *FPT* ib.[26]; וסעיר וסמך מין סנאוי תיהוי ליה you will be an aid and supporter for him from his enemies *FTV* ib. 33:7; לא יסעור ולא יסמוך He will neither aid nor support *Tan 69a(34) // EchRB* 105:5; לא תסעור *Tan* 68d(52) // *EchR* 101:8; **2.** w. לב **to eat:** סערו לבביכון *TN* Gen 18:5; סעורו *TNGl* ib.

סעדון n.m. **help, aid** (↓√סעד; CPA סעדון LSp 138) sg. אלהכון סעד{י}<ו>נכון your God is your aid *EchRB* 105:5 // בריכון סעדונכון(text : סעודינכון) your creator is your aid *Tan* 69a(34)

סעודה, det. **סעודתה** n.f. **support, meal** (↓√סעד; TBA סעודתא Jast 1010, MH סעודה ib. 1009) **1. support:** sg. הדה פתחה סעודתה דליבה bread is the support of the heart *BR* 488:7 [↓מזוזי]; **2. meal:** sg. ר' עבד סעודתא לתלמידוי Rabbi made a meal for his students *VR* 758:1; *EchR* 47:6; *ib.* 13; 18; סידרא דסעודתא the arrangement of the meal *EchRB* 131:5 // למיסדר סעודתא *EchR* ib.; טימ{ו}<י> הדא סעודתא the cost of the meal *EchRB* 142:13 // דמי כל הדין[!] סעודתא *EchR* ib.

סער vb. **to exact, deal out** (Sy סער LS 488) Af. מסער חובי אבהן רשיע<י>ן who exacts the sins of evil fathers *FTP* Ex 20:5 [H פקד]; *TNGl* Num 14:18 [H פקד]

ספג vb. **to absorb** (denom. < ↓ספוג Lehnw 406; ↓√סבך) Pe., pass.part. חמרא ספיג the wine is absorbed *EchRB* 50:7

ספד n.m. **eulogy** (↓√ספד; CPA ספד LSp 138) sg. *TNGl* Gen 50:10 [H מספד]

ספד vb. **to mourn, lament** (↓הספד, ספד; CPA ספד LSp 138, SA ספד Ham 535:48+) Af. ואספדו *TN* Gen 50:10 [H ויספדו]; למספדא *ib.* 23:2; ויתב לה צווח ומיליל ומספד ובכי he sat down screaming, wailing, lamenting, and crying *FPT* Gen 35:9[03]; *FT* ib.; *TNGl* ib.· והוה מספיד בחדא ידא ומקלס בחדא ידא he lamented with one hand and praised with the other *KohR* 30c(35) // *EchR* 22:17

ספוג n.m. **sponge** (< σπόγγος Lehnw 406; ↓√ספג; CPA אספוג LSp 15) sg. *Šab* 10a(30)
Löw, Fauna 120.

ספקלטור, ספוקלטר n.m. **executioner** (< σπεκουλάτωρ, Lat. *speculator* GLLT 133+; CPA אספוקליטור LSp 15; ↓ רב אספלקטור) pl. ספוקלטרייה *FPT* Gen 39:1[05;H שר הטבחים]; *ib.* 41:10; ספוקלטרייה *FTV* ib. 37:36; ספקלטוריא *FTP ib.* 37:33; ספקילטוריה *TN* ib. 36; ספקלטרייה *FPT* ib. 41:12[05]; *TNGl* ib. 40:4

ספחין n.m.pl. **aftergrowth** (MH ספחין MŠviK 9:1) לאו ספחין אינון are they not aftergrowths? *BB* 17a(28)

ספי, pl. **ספיין** n.f. **row of stones** (TBA ספא Jast 1011, Sy סֶפָּא LS 466) pl. והדן דעבד ספיין חייב משום בונה the one who makes rows of stones is guilty (of violating the Sabbath) because of building *Šab* 10d(17) // *ib.* 13c(11)
Eps, Schwarz Vol 325; Fr, AF 12.

ספי vb. **to snatch, pick up** (Sy ספא LS 489) Pe. וספה חלה ויהב בפומיה he picked up sand and put it in his mouth *ŠR* 9b(9); ספי עיגולה ומהלך ביה (the dog) snatches up the loaf of bread and walks away with it *BR* 211:2
Itpe. to be taken away: דלא תסתפי *TNGl* Gen 19:15 [H תספה]; *TN* ib. 17; תיסתפון *TNGl* Num 16:26

ספי #2 vb. **to perform an operation involved in preparing flour** Pa. כד מספייא משם טוחנת when she (on the Sabbath, she is guilty) because of grinding *Šab* 10a(43)

ספינה, det. **ספינתה** n.f. **boat** (SA ספינה Ham 610:94+) sg. ספינתא *Hal* 58b(40); חד קר{ט}<ס>א דספינתא a sailyard of the boat *KohR* 28c(7); pl. ספינתה *TN* Gen 49:13; *ib.* Num 34:6; *FT* ib.; *TNGl* ib.

ספיק n.m. **opportunity** (↓√ספק; SA ספק Ham 448:125, MH ספיקה Jast 1013) sg. והוה ספיקא בידי למעבד ביה דינא I had the opportunity to judge him *KohR* 29a(7) // *PRK* 198:11
Sok, GF 177, n. to l. 30.

ספיקולה n.f. **capital punishment** (< *σπέκουλα, Lat. *specula* GLLT 131) sg. וכד הוה שמע ברת קלא אמרה מן שמיא ספיקולה הוות מיתצדה when he heard the voice say from heaven: *Specula*!, (the bird) was caught *BR* 942:1 [≠ דימיס] // ספקלה(text : ספק לה) *PRK* 192:4 // ספיקלא *KohR* 26d(37) // ספיקלא *EstR* 7a(22)

ספידינון n.m. **sapphire** (↓סנפרינון) sg. *FTV* Ex

24:10 [H ספיר]

ספל, det. **סיפלה** n.m. **bowl** (CPA סיפל LSp 138) sg. ספל חדתא a new bowl *ŠT* 16; ספלא *TN* Ex 24:6 [H אגנת]; ס{ו}<י>פלא *TNGl* Ex 12:22 [H סף]

ספן vb. **to respect, mind** (MH ספן Jast 1014) Pe. אוף אנא לא לך אנא ספין even I do not respect you *KohR* 14d(32) // *ib.* 15a(10)

ספנוס n.m. **treachery(?)** (< σύμπνευσις Lieb, infra) sg. ר׳ איסי איתציד בספנוסה(text בספסופה) PN was caught through an act of treachery *Ter* 46b(48); *ib.* (53); *KohR* 28b(35)[!]

Lieb, Alon Vol 229; for other opinions, v. Lehnw 408, s.v. ספסונא; I. Press, A Topographical-Historical Encyclopaedia of Palestine, III, Jerusalem 1952:674 (a GN) (Heb).

ספנוס ↓ ספסוף

ספסיר n.f. **sword** (< σαμψήρα Lehnw 408; Sy סַפְסִירָא LS 491) sg. ספס<י>ר חד<א> *Ter* 46b(55); הרא ספסירא *ib.*

ספסל, **סבסל** n.m. **bench, stool** (< συ(μ)ψήλλιον, Lat. *subsellium* Lehnw 408; Sy סַפְסְלָא, סַבסְלָא LS 455, 491) sg. ספסלה דר׳ יודה בר פזי PN's stool *Šab* 16a(51); *Meg* 73d(52); וההן דמקפל על סיפסלה one who folds (clothing) on the bench *Šab* 15a(56); וארבעיה על ספסילא he caused him to lie down on the bench (for flogging) *Bik* 64a(26) // *Qid* 66a(15); ומלקין לה <על> ספסליה they flog him on his bench *Soṭ* 16d(49); סבסליה *ib.V*; עדקתא יקד<ת> וספסלה יקד the strap and the bench (used for corporal punishment) burnt up *Yev* 15a(34); *ib.* 35; עד די סאבסלין אסתדרו until the benches were arranged *TN* Gen 15:17; ספסלין *TNGl* ib.; *FT* ib.

Krauss, TA 1:61; 383, n. 53.

ספק n.m. **doubt** (TBA ספקא Jast 1016; cf. Sy סְפִיקָא LS 492) sg. ולית ליה ספק אית ליה ספק בין כוכב לכוכב and isn't there a doubt? There is a doubt between each star *Ber* 2b(24); הב לה גט מספק give her a writ of divorce because of the doubt *Yev* 15a(33)

ספק (/a) vb. **to suffice, supply** (↓ ספיק, סיפוק; CPA ספק LSp 139, SA ספק Ham 491:183+) Pe. **to suffice:** הא ספק להון will it suffice them? *TN* Num 11:22 [H ומצא להם]; יספק להון *TNGl* ib.; דלא הוה צידא ספיק(text פסיק) that the game was not sufficient *EchR* 130:3

Pa. **to supply:** אית לאימך מאנין מספקא לי does your mother have clothes to supply me? *MQ* 83b(37) // *San* 25b(8); *Ber* 8a(10) // *Tan* 65c(13); *BR* 1245:4; *BB* 16c(25); *JMP* 7:6; בהוא דמספיק(text: דמפסיק) ליה in a case where he supplied it (with food) *Er* 20a(57); *KohR* 15d(31)

Af. **1. to be sufficient:** לית מבוען מספק לן our spring is insufficient for us *Dem* 22a(13); ואספק להון *ib.* 14; **2. to have sufficient time:** a. alone: ולא אספק עד דמית אחוי תיניינה he did not have sufficient time (to perform *ḥaliṣa*) before his second brother died *PalLaws* 64:3; b. + inf.: לא אספק מישתי עד דאיתחלחל he didn't have sufficient time to drink (the wine) before he had convulsions *Ter* 45c(64) // *Soṭ* 18d(39) // *AZ* 41a(54)

ספר n.m. **border district** (CPA ספר LSp 139, Sy סְפָרָא LS 492) sg. ספר ימא דמ׳ י׳לחא the border area of the Dead Sea *TN* Num 34:15; *FTV* ib.

Nöld, ZDMG 54(1900):160.

ספר #2 n.m. **scribe, teacher** (CPA ספר LSp 139, SA ספר LOT 3/2 233:80) **1. scribe:** sg. עזרא ספרא *MPDam* Ex 34:28; pl. ספרוי דשלמה *KohR* 9c(25); **2. teacher:** a. general: sg. ואית ספר דלית ליה תלמידין is there a teacher who doesn't have pupils? *BR* 819:2; והדא שאלתא דספר that is a question of a teacher! *Ber* 7c(46) // *Tan* 67c(59) // *Meg* 74b(25); *Švi* 36d(4); *Tan* 66b(64); *Meg* 74d(15); *BB* 17a(4); *San* 27d(54); *AZ* 44d(31); pl. ספרין מלפי אורי<ת>ה teachers, instructors of the Torah *TN* Gen 49:10; ס{י}פרי קיסמי teachers of divination *Mas* 51a(8); ר׳ יעקב בר אחא מפקד לספרייה PN instructed the teachers *Meg* 70d(11); *ib.* 74a(54); b. of children: sg. חמת חד ספר מחי לחד מיינוק יתיר מן צורכיה she saw a teacher hitting a child more than was necessary *MQ* 81d(38); *Ḥag* 77b(12); *BR* 729:1; *KohR* 27a(11); c. esp. of Bible [≠ ↓ מתניין]: ולא אשכחון לא ספר ולא מתניין they didn't find either a Bible teacher or a teacher of Tannaitic tradition *Ḥag* 76c(28); *Yev* 13a(13); pl. *VR* 813:5; *EchR* 64:2; d. in phrase ספרהון דישראל: sg. *TNGl* Num 11:26; *TN* Gen 27:29; pl. *ib.* Num 21:18; e. w. PN: ירמיה ספרא *Ber* 7c(37) // *Meg* 74b(16); בר שלמיא ספרא *Ber* 7c(44); נקיי ספרא *BRV*[60] 944:3; *EchRB* 126:2; *BB* 15c(17); *KohR* 19b(6); *Kil* 28c(16) // *Šab* 12a(2); *Meg* 74b(46)

3# ספר, det. **סיפרה** n.m. **book** (CPA סיפר LSp 139, SA ספר Ham 534:9+) a. general: sg. *FPT* Ex 17:14[23]; *TN* Dt 17:18; *ib.* 31:24; ר׳ יוחנן כד הוה סיפרא בידיה when PN had a book (of *Aggada*) in his hand *Ber* 4c(54); pl. עילייא דסיפרין ארעייא דמאנין the top (shelf) is for books; the bottom for garments *Meg* 73d(57); *San* 21d(22); ˹ספרוי˺ דאסי PN's books *Ket* 26b(59); *MMDam* Dt 31:26; b. esp. a book of the Bible or Pentateuch: ויהי בנסוע הארון עד סופא [דפסיק] חד ספר the section Num 10:35–36 is one book (of the Pentateuch) *VRG* 222:3; ראשיה דספרא the beginning of the book *BR* 708:4; *MMDam* Dt 4:46; סופיה דספרא the end of the book *BR* 708:6; *MMDam* Num 20:29; *KohR* 11b(21); pl. בר קפרה עבד הדן וידבר תלתה סיפרין PN made the Book of Numbers into three books *VRG* 222:3; c. in var. compounds: 1) חד ספר דאגדה a book of *Aggada* *Šab* 15c(41); *ib.* 34; ספר תילים אגדה *Kil* 32b(47) // *Ket* 35a(53); 2) ספר אורייתה the book of the Torah *TN* Dt 1:5; *ib.* 31:24; *Tan* 66d(37); pl. חמישתי סיפרי אורייתה *TNGl* Ex 36:16; 3) סיפרא דבן סירא Ecclesiasticus *Ber* 11b(49) // *Naz* 54b(13); 4) ספר דוכרניא chronicle *TN* Ex 12:42; Dt 17:18; 5) ספר חייה the book of life *Naveh* 69:5; 6) ספר יתוס תלדותה דאדם the book of Adam's genealogy *TN* Gen 5:1; 7) ספר קיימא the book of the covenant *ib.* Ex 24:7; 8) ספר קרביה the Book of Wars *ib.* Num 21:14; Gen 40:23

The mng. of this word in *PRK* 197:10: עד דאמר סיפרא וכיון דאמ׳ סיפרא; *ib.* 198:3 is uncertain, though it probably does not refer to the Sifra as explained in the commentary ad loc.

4# ספר n.m. **barber** (↓ √ספר; Sy סָפָּרָא LS 492) sg. חד גיור הוה ספר a certain proselyte was a barber *AZ* 41a(8); ספר ובלניי barber and bath attendant *VR* 666:1; *ib.* 665:6 // *PRK* 145:2; לית ספר דמספר לגרמיה no barber cuts his own hair *ib.* 312:1; pl. יפתחון ספרייא let the barbers open (their shops) *Tan* 69b(59); מני ספריה barbers' implements *PRK* 144:11

ספר vb. **to cut the hair (of the head, beard), take a haircut, shear** (↓4# ספר; SA ספר Ham 440:1+, MH ספר Moreshet, Lex 252) Pa. **1. to cut the hair, take a haircut:** a. w/o obj.: ויספר חזור חזור לניתקא he should cut the hair around the bald spot *TN* Lev 13:33 [H והתגלח]; *FPT* Gen 41:14[05]; בגין דר׳ בעי מספרא because Rabbi wants to have his hair cut *Tan* 67a(41); נספר קרמיי I first need a haircut *VR* 665:3; ומאן דבעי מספ{ד}<ר>א יספ{ד}<ר> whoever wishes to cut his hair may do so *Tan* 69b(59); *Ber* 5c(53); *AZ* 41a(9); pass.part. דלא מספר without a haircut *PRK* 144:10; b. w. obj.: 1) person: מן דספר ליה *VR* 665:4; *ib.* 666:1; *PRK* 144:11; 2) hair: ויספר ית כל שעריה *TN* Lev 14:8; *ib.* 9; *FPT* Gen 41:14[05]; *EchRB* 155:26; 3) head: ויספר רישיה *TN* Num 6:9; *ib.* Dt 21:12; 4) beard: ושומת דקניהון לא יספרון *ib.* Lev 21:5; **2. to shear:** שמשא מספר עזייא דששי the servant shears Sheshai's goats *MMDam* Gen 41:9

ספרו, det. **ספרותה** n.f. **teaching position** (↓ 2# ספר; Sy סָפְרוּתָא LS 493) sg. ושרון ליה מן ספרותה they dismissed him from his teaching position *Meg* 75b(40)

ספריי adj. **Sepharite** pl. לספרייא *TN* Gen 10:30 [H ספרה]

ספרין n.m. **sapphire** (↓ סנפיר) sg. ספרינה *TN* Ex 28:18 [H ספיר]; *ib.* 39:11

ספרן n.m. **scribe, teacher** (↓2# ספר) sg. ספרנהון *TNGl* Gen 27:29

סק, det. **סקה** n.m. **type of locust** (TA סקאה Jast 1019) sg. סקה יחות על עבורייה the locust will come down on the crops *SYAP* 36:59

Cf. Talshir, Fauna 249.

סקד vb. **to goad, urge on** (Sy זקת LS 205) Pa. מסקיד לך כגון הדין מסאסא דה{י}<ו>א מסקד להדא פרתא He goads you, like that goad which urges on the cow *PRK* 339:4 // *VR* 675:7 [w. ref. to מלמדך Is 48:17]

Löw, Lehnw 347.

סקול n.m. **accident** (SA סקול ST Ex 21:23(Var)) sg. סְקוֹל *FPT* Ex 21:22[01; H אסון]; *ib.* 23; *ib.* Gen 42:38[05]; *TN* ib.; *ib.* 44:29; Ex 21:23; סקל *ib.* Gen 42:4; Ex 21:22

סָקוֹר n.m. **astronomer** (↓ √סקר) sg. ואמור לְסָקוֹרָה דיתלי עיינוי ויסקור ˹בזהרה˺ tell the astronomer to raise his eyes and look at the moon *SYAP* 36:5

סקיי n.m. **sack maker(?)** pl. הדין שוקא דסקאי that street of sack makers *BRV*[60] 944:1

סקל vb. **to stone** (< H סקל HAL 725; TBA סקל

Jast 1020) Pe. ר׳ אמי הוי סקיל לאילין דמיתמני בכסף PN used to stone those who were ordained for money *MSam* 68:8

סקר (a/o) vb. **to look at** (↓סקור, מסקור; CPA סקר Job 7:8 [HS 8:30]) Pe. סקר בההיא חיוויא he looked at that snake *VR* 504:4 // *KohR* 15b(38) // *BRVar* 80:5; ואמור לסקורה דיתלי עייני ויסקור ⌜בזהרה⌝ tell the astronomer to raise his eyes and look at the moon *SYAP* 36:6; כל רוחה בישה דסקרה בה any evil spirit which looks at him *Am* 19:3

סר n.m. (unclear) sg. לסריה קרא he called his *San* 25d(49)

סרב vb. **to refuse, rebel** (↓סורבן; Sy סרב pe. LS 496) Pa. **1. to refuse:** וסרב *TN* Gen 37:35 [H וימאן]; *ib.* 39:8; 48:19; Ex 7:14; Num 22:14; Dt 25:7; וסרבת *ib.* Ex 4:23; וסרבו *ib.* Num 20:21; מסרבה יסרב *ib.* Ex 22:16; מסרב *ib.* 10:3; מסרבין *ib.* 16:28; **2. to rebel:** a. alone: וסרבתון על ימא דסוף you rebelled at the Red Sea *ib.* Dt 1:1; b. w. על against: וסרבתון על פם גזירת ממרה דה׳ you rebelled against the decree of God's *memar ib.* Dt 1:26 [H ותמרו את פי ה׳]; *ib.* 43; 9:23; Num 11:20; 20:24; 27:14; לא תסרבון על מלוי *TN* Ex 23:21 [H אל תמר בו]; c. w. other preps.: מסרבין הוויתון קדם ה׳ *ib.* Dt 9:7; 24; 31:27 (בתר)

סרבל vb. **to be thick** (< √רבל safel; cf. Sy רבל etpe./a. to swell up LS 708; MH סרבל Moreshet, Lex 255) Quad., pass.part. רגלי מס{ו}<ר>בלא my foot was thick *MŠ* 55c(24)
Löw, Flora 1:280; C. Rabin, EI 9(1969):151; cf. Lehnw 412.

סרגיד n.m. **tooth of an "elbow" lock(?)** sg. *Šab* 11b(60); *ib.* 62 [expl. חף MKel 14:8]
Mng. uncertain and suggested on basis of חף; v. GaonKom 22; Krauss, TA 1:344, n. 520; AAC 304

סרגל vb. **to trace lines** (uncertain; cf. SA זרגל staff ST Gen 49:10(Var)) Quad. מסרגלין לון *Šab* 10c(53) [expl. ↓√שרטט]
Lehnw 413; AAC 304.

סרד n.m. (uncertain; MH סרד Jast 1023) sg. ברתיה דגברא סרד⌜א⌝ daughter of a man who was a ... *TN* Gen 36:39; סרא{ר}<ד>א *FTP* ib.; pl. סר{ר}<ד>ין הוון מן דעת{ה}<ר>ון אמרין מה הוא דהבא ומה הוא כספא they were ... When they became rich they said: What is gold? What is silver? *BR* 999:6

סרדו, det. **סרדותה** n.f. **net/sieve** pl. הוה מפחר סרדוותיה he used to his ... *BM* 9d(56)
Lieb, YN 153.

סרדיוט n.m. **soldier** (< στρατιώτης Lehnw 413; ↓סרטיוט) sg. *KohR* 28d(2)

סרהב vb. **to hasten** (MH סרהב Jast 1023) Quad. למה לך מסרהב why do you hasten? *DevR* 49:5

סרוגיי adj. **of Serug** sg. ר׳ בא סרוגיה *Suk* 54c(6)

סרח vb. **to sin, ruin, stink** (↓סורחן, סרחון; CPA סרח lose, destroy LSp 139, SA אסרעה Ham 458:123) Pe. **1. to sin:** סרחו *TN* Gen 40:1 [H חטאו]; סרחנן *ib.* Dt 1:41; הוה מחי ליה והוא אמר סרחית he hit him (i.e. his son) and he said: I have sinned *EchRB* 91:2; ההן דחטא על חבריה צריך מימר ליה סרחית עלך one who has committed a sin against his friend must say to him: I have sinned against you *Yom* 45c(19); *ib.* 23; מה חטית לך ומה סרחית קרמך *San* 28b(16); **2. to commit an offense:** מה סרח עליך הדין בריך what offense did your son do against you? *ŠR* 32b(29) // *VRVar* 636:1; **3. to ruin:** מה עבדית לך דסרחת מגוסי what did I do to you that you ruined my banquet? *VR* 654:8; אחרתיה וסרחתיה (the kite) let go of it (i.e. the meat) and ruined it *AZG* 41d(61)
Af. **to stink** [↓ √סרי]: אסרח *TN* Ex 16:24 [H הבאיש]; *ib.* 7:18; 21; 8:10
On pe., mng. 3, v. CPA (Eps, Tarbiz, 3(1932):17, note).

סרחן, סרחון n.m. **sin** (↓ √סרח, סורחן; CPA סרחון desolation LSp 139, סרחן HS 9:41) sg. *TN* Dt 19:15 [H חטא]; סרחני *ib.* Gen 31:36; pl. סירחנין *FTV* Ex 34:7; סרחניי *TN* Gen 41:9; סרחניהון *ib.* 50:17; Lev 16:16; 21
This form is used only in Targumic texts, whereas other JPA sources employ ↓סורחן.

סרט n.m. (unclear) sg. אפילו (corr.: סלטא) סרטא קטן כמה אסור even though that is quite small, it is forbidden *Ter* 45d(59)

סרט vb. **to do an operation involved in making baskets** Pa. כד מסריט משם תופר when he ... (in the basket making process, he violates the Sabbath) because of sewing *ŠabG* 10c(19) [ib.L: מחייט; ↓ √חוט pa.]

2# סרט vb. (unclear; ↓√פרת) Pe. חד זמן יתבין ליה סריטין(Var פרטין) בנבוכדנאצר one time they were sitting and of Nebuchadnezzar *EchRB* 115:6

סרטיוט n.m. **policeman** (↓סרדיוט; Sy סטרטיוטא LS 469) sg. סרטיוטא דקרתא the city policeman *BR* 154:8

סרטן n.m. **cancer, crab** (Sy סַרטָנָא LS 499) sg. *SYAP* 37:15; *ib.* 38:14

סרי vb. **to smell offensively, make something smell offensively** (CPA סרי LSp 139, SA סרי ST Ex 7:18) Af. **1. to smell offensively** (intr.): סופה מייתה ומסרייה (the she-ass) will eventually die and stink *BR* 648:5 // דלא תמות גבן ותסרי מערתא so that it will not die with us and the cave will stink *PeaV* 21d(61); אסרי{ה} חמריה the smell of his wine turned bad *BB* 13b(48); ואסרי נהרא *FPT* Ex 7:18[04; H ובאש היאור]; *ib.* 21; *TNGl* ib.; *FTV* Ex 16:20; **2. to make s.t. smell offensively** (trans.): דריחא דבני מסרי חמריה the smell of the bathhouse made his wine smell bad *BB* 13b(49); טורא דמסרי פירוי the mountain which makes its fruit stink *TN* Dt 3:9 [ref. to שריון]; *TNGl* ib. 4:48; *FTV* ib.; <אסרי>תון *TNGl* Ex 5:21; **3. to spoil, pamper:** אנא חייה מסריתכון I, PN, spoil you (by paying too much) *BME* 10d(59)
On mng. 3, v. Lieb, YN 164.

סריס n.m. **eunuch** (< Akk *ša rēši* Kaufman, Influences 100; ↓√סרס; CPA סריס LSp 139) sg. חד סריס *KohR* 26d(15); *ib.* 20; לוי סריסא *Šab* 6a(53) // *Beṣ* 61c(31) // *Giṭ* 48a(60)[!]

סרך n.m. **officer** (↓סרכן; TA סרכא Jast 1028) pl. סרכין *TN* Dt 1:15 [H שטרים]; *ib.* 16:18; Ex 5:10; 15; Dt 20:8; 29:9

2# סרך, det. **סירכה** n.m. (unclear) sg. סירכה דאקים ת{ני}<ינ>תה the ... which produced a fig tree *ŠR* 1c(27)
Löw, Flora 1:253 emends to ↓סדנא trunk of sycamore tree.

סרכן n.m. **officer** pl. סר{ב}<כ>נין *FTV* Dt 16:18 [H שטרים]
Poss. sec. pl. of ↓סרך.

סרמנדר n.m. **salamander** (< σαλαμάνδρα Lehnw 395; Sy סלמנדרא LS 476) sg. סרמנד<רא> *TNGl* Lev 11:30 [H תנשמת]
Löw, Fauna 61+.

סרס vb. **to castrate, transpose the word order** (denom. ↓סריס; CPA סרס LSp 139, MH סרס Moreshet, Lex 256) Pa. **1. to castrate:** pass.part. דמסרס *TN* Dt 23:2 [H כרות שפכה]; **2. to transpose the word order:** ר' שמעון בן לקיש מסרס הדין קרייא PN transposes the word order of that verse *RH* 58b(48); *Ber* 14d(1); *VR* 513:7; *ib.* 615:5; *RuR* 22:138; *KohR* 24b(7); pass.part. מסרס קרייא *Naz* 56b(49)
Kaufman, Influences 100; on mng. 2, Bacher, Term 2:144.

2# סרס vb. **to intercede** (< ↓√סרסר) Pa. סרסונה לי intercede with him for me *BR* 625:2 [expl. פגעו לי Gen 23:8]

סרסור n.m. **middleman, agent** (< Ph סרסר DISO 198; ↓√סרסר; MH סרסור MBBK 6:8; > Ar سُرْسُور Fr, AF 186) sg. קנס לסרסור he fined the middleman *AZ* 39d(64); pl. ליבא ועינא תרין סרסורי דחטאה the heart and the eye are the two agents of sin *Ber* 3c(17)
S. Fraenkel, ZA 10(1895):99+.

סרסר vb. **to act as a middleman, pimp** (denom. < ↓סרסור; ↓√2# סרס; MH² סרסר Jast 1029) Quad. **1. to act as a middleman:** ברא דמסרסר לארמאי the son of the one who acted as a middleman to the gentiles *AZ* 40a(1) // *Pes* 30d(62); **2. to pimp:** והוה דין מסרסר לדין ודין מסרסר לדין they pimped for one another *PRK* 373:6

סרפוון n.m. **a white bean** sg. סרפוונה *Kil* 27a(8) [expl. פול הלבן Mib. 1:1]
Löw, Flora 2:510; Y. Feliks, Mixed Sowing, Breeding and Grafting, Tel Aviv 1967:42 (Heb).

סרק vb. **to comb, card, flay** (↓מסרק; Sy סרק LS 501, MH סרק Moreshet, Lex 257) Pe. **to comb, card:** סריק שעריה he combs his hair *VR* 124:3; ר' יוחנן הוה סריק עמר PN was carding wool *EchRB* 119:10
Pa. **to flay:** אנא מסרק לכון כמסרקא דפרזלא I will flay your (flesh) with an iron comb *KohR* 12a(14)

סרקי n. (unclear; ↓2# סאה) sg. בכר גמזה צווחין לסאתא סרקי in GN they call ... ... *EchR* 78:12

סַרְקָיי adj. **Arah** (CPA סרקאי, סרקיי HS 9:41) a. as adj.: הדין סוסיא סרקייא that Arabian horse *Šab* 7b(59); מלכה סרקיה the Arabian king *DemV* 22a(9); b. as noun: sg. על{ל} חר סרקיי טעין חד ספסי<ר an Arab came in carrying a sword *Ter* 46b(55); אוקריה חד סרקיי כמהין an Arab gave him a gift of truffles *Beṣ* 63b(59); *Yev* 15d(60) // *Giṭ* 44d(54); אזלון זבנון ליה חדא חמר מחד סירקאי they went and bought him an ass from an Arab *BM* 8c(20); pl. סַרְקָאִין *FPT* Gen 37:25[04; H ישמעאלים]; סרקאי *ib.* 39:1[05]; סרקיי *ib.* 37:28[04]; סרקעין[!] *TN* ib.

סתב, סיתבה, סיתווה det. n.m. **winter** (↓ √סתב; CPA סתוא LSp 140, SA אסתב Ham 461:73) sg. סתבה (text: חסב) *TN* Gen 8:22 [H קור]; סיתבה *Am* 16:7; סתווה *TNGl* Gen 8:22; לא בקייט<א> ולא בסיתוא neither in summer nor in winter *Ber* 4c(9); Gen *ib.* 10; *Kil* 30d(47); *Tan* 65b(11); *BR* 1241:9; *KohR* 17a(23)

סתב vb. **to pass the winter** (denom. < ↓סתב; cf. Sy אַסתִי LS 502) Pe. חסתב *BRGV*[60] 322:5 [expl. תחרף Is 18:6]
Sok, GF 129, n. to l. 15.

סתור n.m. **destroyer** (↓ √סתר; Sy סָתוּרָא LS 503) pl. בר סתורין son of destroyers *BR* 825:4 [expl. PN סתור Num 13:13]

סתים n.m. **secret** (↓ √סתם pe., pass.part.) pl. סתימייא *TN* Gen 49:1

סתירה, סתירתה det. n.f. **hidden thing** (↓ √סתר; Sy סְתִירְתָא LS 502) pl. וחמי סתירתה and He sees the hidden things *Naveh* 70:14

סתם n.m. **anonymous opinion, undefined manner** (↓ √סתם; MH סתם Jast 1032) **1. anonymous opinion:** sg. ר׳ יוסי אמ׳ לה סתם PN stated it as an anonymous opinion *Kil* 31a(34); *Mas* 49b(29); *Ḥal* 57b(32); *Suk* 51c(48); *Yev* 5c(4); *ib.* 10d(57); 12d(52); 14a(32); סתמה ור׳ יוסי הל׳ כסתמא (do we say that if) there is an anonymous opinion against PN, the law is according to the anonymous opinion? *Ber* 4d(24); *Švi* 38b(34); *Mas* 49b(44); אחייא יחידייא דהכא כסתמא דתמן ויחידייא דתמן כסתמא דהכא the opinion of the single authority here agrees with the anonymous opinion there, and the opinion of the single authority there agrees with the anonymous opinion here *Šab* 16b(41) [add. refs. ↓יחידיי]; **2. undefined manner, case:** sg. מתניתי בסתם הא במפרש לא the Mishna (refers) to an undefined case, but in an explicit one, it is not so *Švi* 36a(35); *Ter* 42a(43); *ib.* c(46); *Or* 61a(64); *Giṭ* 47c(19); כתוב לה סתם ואנא למאן דבעי אנא נסב כתב ליה סתם write it (i.e. the order) in an undefined manner, and I will take whomever I want. He wrote it in an undefined manner *Soṭ* 17b(38); מה אמ׳ לכון גדיל או מחיק(G) אמרו לה סתם אמ׳ לן what did he tell you? Heaped up or leveled? They said to her: He said (it) to us in an undefined manner *Pes* 31c(6) // *EstR* 5a(30)
Bacher, Term 2:145.

סתם (a/o) vb. **to close up** (↓ סתם, סתים; CPA סתם LSp 140, SA אזדים (< אסחימ) Ham 600:180 and note) Pe. **to close:** פתח ההן וסתום ההן open that (entrance) and close the other one *MŠ* 56b(63); סתמו יתהון *TN* Gen 26:15 [H סתמום]; *ib.* 18; pass.part. מלה סתימה a secret thing *ŠR* 11d(23)
Itpe. **to he closed:** הוה אמ׳ עליהון מליא ומסתתמין he said something about them (i.e. the pupils), and they were silenced *ŠR* 7d(18); ואסתתמו *TN* Gen 8:2 [H ויסכרו]

סתק vb. **to split** (↓ √סדק, סתקה; SA סדק Ham 602:218+, MH סדק Moreshet, Lex 240) Pe. סתקי סתקתה *TNGl* Lev 11:4 [H מפריסי הפרסה]; pass.part. לית היא סתיקה וסיתקתי<ה> סתיקה *TN* Lev 11:3; *ib.* 7; *TNGl* ib. 11:26; *ib.* Dt 14:7

סתקה, סתקתה det. n.f. **split, cleft** (↓ √סתק; SA סדק Ham 602:220) sg. וסיתקתי<ה> סתיקה *TN* Lev 11:3 [H ושסעת שסע]; *ib.* 7; *TNGl* ib. 4; 26

סתר vb. **to destroy, contradict** (< שחר DISO 322; ↓ סתור, סתירה, סתרה; CPA סתר LSp 140, SA סתר LOT 3/2 170:68) Pe. **1. to destroy:** תסתרון *TN* Dt 7:5 [H תתצו]; *ib.* 12:3[!]; *TNGl* Lev 14:45; וסתריה להווא קינא he destroyed that nest *VR* 507:3; *ib.* 4 // *KohR* 15c(13); *ib.* 14; **2. to void an argument:** ר׳ חנניה הוה יתיב קומי ר׳ אלי והוא אמ׳ טעמין והוא סתר אמ׳ טעמין והוא סתר אמ׳ ליה לא כלי מסתור אלא מבני PN was sitting in front of PN_2, and whenever he gave argumental reasons the other voided (them). He said: I do not just void but also construct (arguments) *Pea* 20d(58)
Itpe. **to be destroyed:** יסתתרון *TN* Lev 11:35 [H יתץ]

סתרה, סתרתה det. n.f. **destruction** (↓ √סתר) sg. מאני סתרתיה his implements of destruction *EchRB* 98:2 [expl. כלי מפצו Ezek 9:6]

ע

עבבי, det. **עבביתה** n.f. **shivering fit** (MH עבבית *BRV*[60] 322:4 [expl. קור Gen 34:8; ≠חמה]; *ib.* 570:4; cf. Sy קַבָּבִיתָא shivering fit LS 639) sg. טב לעבביתא (a nail from a crucifixion) is good for the shivering fit *Šab* 8c(37)

Löw in MY to *BR* 169:5; cf. J. Preuss, Biblisch-talmudische Medizin, Berlin 1923:170.

עֲבַד, det. **עַבְדָּה** n.m. **slave, servant** (↓ √עבד; CPA עבד LSp 140, SA עבד ST Gen 9:25) עֶבֶד *FPT* Ex 21:2[01]; עֲבָדֶיךָ *ib.* Gen 46:34[04];- a. general: sg. *TN* ib. 9:25; *ib.* 41:12; Ex 21:2; Dt 15:17; זבין חד עבד והוה עויר he bought a slave, and he was blind *EchR* 49:25; חד בעית לך לעבד הא כולנא לך לעבדין you wanted one (i.e. Benjamin) as a slave. Behold, we are all your slaves *BREd* 1293:10; עבדה *FPT* Ex 21:20[01]; עבדי *TN* Gen 26:24; עבדכון *ib.* 18:5; עבדה ומה דיליה למריה a slave and his property belong to his master *BR* 759:3; עבדה בישא evil slave *ib.* 1247:15; *KohR* 30c(2) // *Šab* 8c(53) // *AZ* 42a(51); pl. עבדין *TN* Gen 12:16; *ib.* 50:18; Lev 25:44; Dt 6:21; כנימוסי עבדייה according to the laws of slaves *ib.* Lev 25:39; עבדיך *ib.* Gen 42:11; עבדוי *ib.* 26:19; *Giṭ* 46a(30); עבדוי דר׳ יודן נשייא ריצחק *Ket* 33a(16); *VR* 578:3; b. in polite address to a superior: מן יהודה עבדך למרן מלכא אנטונינוס *BR* 883:2

עבד (a/e) vb. **to do, make, act, designate, determine, spend time, be, become** (↓ עבד, עבדה, עובד, עבידה; CPA עבד LSp 140, SA עבד Ham 541:23+) Pe., pf. 1sg. עבדית *Šeq* 49b(32); עבדת *Naveh* 3:2; 2m. עבדת *Kil* 32b(46); f. עבדתין *San* 25d(40); 3m. עבד *BR* 363:1; *Naveh* 17:2; f. עבדת *BR* 306:7; 1pl. עבדנן *TN* Dt 3:6; 2m. עבדתון *Ber* 13a(63); 3m. עבדו *Naveh* 20:3; עבדון *PRK* 191:9; f. עבדין *VR* 577:6; imp. 1sg. אעביד *FPT* Gen 31:43[03]; נעביד *Soṭ* 20c(39); 2m. תעביד *Tan* 68a(24); תעבדינה *Yev* 10d(51); f. תעבדי *BM* 11b(47); 3m. יעביד *Šab* 6a(31); f. תעבד *TN* Lev 25:21; *ib.* 23:30; 1pl. נעבד *ib.* 2; 2m. תעבדון *ib.* 19:10; 3m. יעבדון *ib.* Num 5:6; imper. 2m.sg. עביד *BM* 9d(60); f. עבידי *TN* Gen 18:6; עבדי *Soṭ* 16d(44); 2m.pl. עבידו *TN* Num 16:6; inf. למיעבד *Ket* 35b(30); מיעבדינון *Yev* 12a(49); part. m.sg. עביד *PRK* 277:12; f. עבדה *Švi* 35b(45); m.pl. עבדין *BM* 10d(54); f. עבדן *Giṭ* 49a(23); pass.part., m.sg. עביר *Ber* 10b(13); f. עבידה *BR* 1136:1; m.pl. עבירין *Dem* 22a(19);- **1. to do:** a. w/o obj.: עבדין אתון will you do (it)? *BR* 1128:3; אונסא כמאן דעבד *force majeure* is as if he did (it) *Giṭ* 49a(21); ועבד כחדא he did (them) together *AZ* 39c(46); b. w. obj.: *TN* Gen 6:22; *ib.* Lev 20:17; Num 14:35; ועבדון שמיא ניסין Heaven did miracles *Tan* 66d(9); מאן יעביד רא *Dem* 24d(63); מה את עביד בההיא קרתך what are you doing in that city? *Meg* 75b(41); *BM* 9c(47); *KohR* 28d(3); מה דעבדת בארעייא עביד בעילייא what you did to the lower ones, do to the upper ones *Suk* 55b(21); מה דהני לה למרה דפרדיסא מעבור בה יעבר what the owner of the orchard wants to do to him, let him do *BR* 665:1; אנא מה עבדית what did I do? *San* 20b(17); *Ter* 46b(51); *Tan* 64b(45); *Giṭ* 43d(51); **2. to make, manufacture, prepare, make ready:** *TN* Ex 25:10; *ib.* 28:4; ההן דעבד חבלין one who makes ropes *Šab* 10c(15); ועברון לה נפש they made a monument for it (i.e. the dog) *PRK* 175:5; סלקון למיעבד גנוניה דר׳ אלעזר they went to prepare PN's marriage canopy *Ber* 5a(35); *MŠ* 56a(10); נעבדיניה בולוטס let us make him a council member *BR* 904:2; אשכחיה יתיב עביד מחטין he found him sitting making needles *Ber* 7d(20); *Naveh* 3:2; *MQ* 81b(5); *Švi* 37a(11); *Er* 31a(54); **3. to have made:** דעבד הדן סטוה ודרגוה מפעלה (PN) who had the stoa and its steps made from his possessions *Naveh* 17:2; *ib.* 30:3; 40:1; *ḤGemar* 1; ר׳ אבון עבד אילין תרעייה דסרדא דבא PN had the gates made for the great study hall *Šeq* 49b(31); **4. to produce:** a. crops: אילן דפירין דעבד פירין *TN* Gen 1:11 [עץ פרי עושה פרי H]; *ib.* Ex 13:5; כדון הינון דלילין ועבדין סגין now (the trees) are thinned out, and they produce a great deal *BM* 12a(33); הוון זרעין לה חיטין והוות עבדא זונין they sowed it with wheat, and it produced weed grass *BR* 266:9; *Švi* 33b(29); *ib.* 34a(59); *VR*

577:6; *PRK* 277:12; b. monetary gain: ברנש דיהב לחבריה ק׳ דינרין עבדון כ׳ דינרין one who invested with another 100 dinars. They produced (a profit) of 20 dinars *BM* 10b(48); מה דהינון עבדין מיכן ועד חנוכה דידי whatever (profit) they produce from now to Ḥanukka is mine *ib.* c(52); **5. to act:** מאן דעבד טבאות one who acts well *Beṣ* 61b(35); *Meg* 75c(11); כד הוה אזיל לדרומה הוה עבד כר׳ חנינא when he went to the "South", he acted like PN *Ber* 12a(13); *BRV*[60] 153:6; *KohR* 4b(26); **6. to designate:** מה את עבד לה what do you designate it as? *Ḥal* 58c(33); *Šab* 9d(16); *Pes* 29a(24); *Beṣ* 60a(59); *Yev* 7c(1); *VR* 222:3; אין תעבדינה if you designate it *Kil* 29d(31); *Soṭ* 23d(32); *Giṭ* 45c(10); **7. to be active, work:** שרי מעבדינון במועדא it is permitted to work with them on the intermediate days *MQ* 81b(6); *ib.* 80b(48); אתיי(E) אתון עבדין עמי היך אתון עבדין are you coming to work with me? How do you work? *BM* 10d(49); **8. to provide:** עביד כל צורכינן one who provides all our needs *Švi* 36d(4); *Ber* 3b(17); **9. to fulfill:** עבדית מתנית׳ I fulfilled the Mishna *Qid* 65d(43); **10. to do magical practice:** שדון מה דעבדתון release (the spell) which you have made *San* 25d(22); את מה אית בך עבד what (magical practice) can you do? *Ḥag* 78a(7); *VR* 601:2; *KohR* 4b(18); **11. to determine the law, decide:** מאן דעבד הכין לא חשש the one who decides in this manner has no fear *Er* 19a(33); ועבדין כיחידיא do they decide according to the individual opinion? *Tan* 66a(47); *Yev* 6b(2); נעביד כרבנן let us decide according to the Rabbis *Ber* 10c(52); pass.part. היך עבידה how is it determined? *Kil* 27d(4); *Ter* 43b(16); *Soṭ* 21a(29); *BR* 167:11; **12. to spend time:** בנוי דר׳ חייא רובא עבד<י>ן הו{י}ן בהדין פירקא שיתא ירחין PN's sons spent six months (studying) that chapter *Šab* 9c(3); *Tan* 68b(62); *Meg* 72b(22); ועבד כמה שנין דימטי he spent several years (trying) to catch up (with him) *KohR* 6b(9); *EchR* 49:24; **13. to fare, prosper:** מה עבד אבא how is my father? *BR* 1142:2; *VRG* 247:2; מה ארעא עבדא how is the field? *VR* 124:4; *ib.* 125:4; *Ber* 5a(25); *San* 20b(18); pass.part. מה עבידא שיניה how is his tooth? *Šab* 8c(16); *Ket* 35a(45); מה עבוריה עבידין how are the crops doing? *Dem* 22a(18) // *Tan* 66c(3); **14. to be:** a. alone: מעביד קומיס פנטון עבד בלניי וספר after he was a *comes panton*, he became a bath attendant and a barber *PRK* 145:2; pass.part. [↓itpe., mng. 3]: היא עבידה דידך does it (i.e. the land) become yours? *PRK* 168:13; *BR* 1136:1; *VR* 505:2; b. in compound tenses: ועבד שקיע בשינתיה he was deep in sleep *Tan* 66d(48); עבד טמיר במערתא תלת עשר שנין he hid in the cave thirteen years *Švi* 38d(24); עבד הוי יהיב *Šab* 15d(50) [double rdg.]; *Ber* 3d(57); *Dem* 21d(60); *Kil* 32b(23); *Ter* 46a(29); *San* 28b(15); *PRK* 197:10; **15. to amount to, be equal to:** כמה סאתה עבדא וכמה לוגא עביד וכמה ליטרא עבדא how much does a *seah/ log/ litra* amount to? *Ter* 47b(21); *ib.* 43c(39); **16.** w. var. complements: a. ↓איקר mng. 1.c.3; b. ↓אפטרה mng. 1; c. בין to make an agreement: ועבדין ביניהון *EchR* 46:23; *ib.* 48:19; d. ↓בישה mng. 1; e. ־גרמ to pretend: ועבד גרמיה מתנמנם (the dog) pretended to sleep *BRV*[60] 211:1; עבד גרמיה מחזר מציאן he pretended to return lost objects *BM* 8c(57); *Yev* 12d(55); *Soṭ* 16d(43); *BR* 1183:2; *VR* 358:2; *ŠR* 9c(22); *KohR* 9d(6); f. חובה to commit a sin: עבד חדא חובה *Ber* 14b(42); *Ḥag* 77d(41); g. ↓טיבו mng. 2.b; h. ↓יאות usage b; ↓מצווה mng. 3.b; j. ↓נפיש mng. 3.c; k. ↓סימן mng. 1.b; l. ↓עובד mng. 5.a.4; m. ↓עבידה; n. פרנסה to make a collection: עבדון ליה פרנסה *Pea* 21b(45); o. ↓פסיקה mng. 1; p. ↓קרב mng. b.8; q. ↓שמועה mng. b.6; r. ↓שלם mng. 1.b.2; s. ↓שליחו mng. b; t. ש(ו)בה to make the Sabbath: הוא עבד שובתה *Šab* 9a(35); *BR* 689:6; u. ↓תעני mng. 1.b; v. ↓תקנה; w. ↓תתובה mng. 2.b

Itpe. **1. to be done, made:** דאתעבד לעבידתה *TN* Ex 38:24 [H העשוי למלאכה]; *ib.* 12:16; Lev 5:17; 7:24; Dt 13:15; אין לא מתעבדא כדון לא מתעבדא עוד if it is not done now, it will never be done *MQ* 80b(50); ולא יתעבד לבר מן דעתך it will not be done without your knowledge *PalLaws* 29:2; **2. to be carried out:** איתעביד ליה גזר דין the court decision was carried out for him *San* 21d(50); *SYAP* 65:8; **3. to become** [CPA אתעבד LSp 141, SA אתעבד LOT 3/2 56:12]: אתעבדו מיי<א> ערמן ערמן the water became piles *TN* Ex 15:8; איתעביד מלך he became king *Ter* 46b(62); *Tan* 69a(24); *Ḥag* 77d(54); *Ned* 42a(60); *Šab* 3b(36); *San* 25d(49); *BR* 311:2; *ib.* 628:1; *PRK* 64:11; *ŠR* 32a(31); **4. to occur, happen:** איתעביד לי נסין miracles happened to me *TN* Gen 15:2; *ib.* 21:6; *PRK* 22:6; מה דהוה בלבבכון מיעבד ליה ⌐יתעביד לון⌐ ימטא להווא עמא what you intended to do to him, will happen to them will occur to those people *Ter* 46b(52) [double rdg.]; *TN* Lev 24:19; *DevR* 49:8

On pe., mng. 3, and the use of ποιεῖν in the Greek synagogue texts, v. Naveh 9 and J. Yahalom, KS 53(1978):354+; on mng. 14, v. Kut, Studies 266 (Heb); Sok, GF 191, n. to 1.23; on itpe., mng. 3, v. Ben Hayyim, LOT 3/2 56+.

עבדה n.f. **work, action** (↓√עבד; CPA עבדא LSp 141) sg. עבדה טבה good work *TN* Gen 6:9; *ib.* Dt 18:13

עבור adj., n. **transient, passerby** (↓√עבר; CPA עבור LSp 142) **1. transient:** sg. אנה אריס עבור I am a transient tenant farmer. I אנה בשר עבור am transient flesh *BR* 665:1; בשר עבור *FTP* Gen 40:23; *TNGl* ib.; *TN* ib.[!]; בעלמא הדין דהוא עלם עבו{ד}<ד> in this world which is a transient world *ib.* 36:25; pl. אתם[!] עבורין אינון דיורין you are transients. They are dwellers *DevR* 22:7 [expl. עברים Dt 2:8]; **2. passerby:** pl. ויהב בגויה מזון לעבוריה(text: לעוכריה) he placed food in it for the passers-by *TN* Gen 21:33; *TNGl* ib. 25:27 [↓תאוב]; 27; דלא הוון מקבלין לעבור<י>א because they did not take in passers-by *Tan* 69a(44)

Kut, SGA 30+.

עיבור, עֲבוּר n.m. **grain, crop** (CPA עבור LSp 142, SA עיבור ST Num 18:12(Var)) **1. grain:** sg. עבור *FPT* Gen 41:35[03]; *ib.* 49 [H בר]; 57; 44:1; *TN* ib. 27:28; *ib.* 41:49; 42:3; 19; 45:23; 49:12; Dt 28:51 [H דגן]; עיבור *ib.* Gen 41:35; 42:1; Dt 33:28; למיזב{י}<ו>ן עיבור מן קרייתה to buy grain from the villages *ŠR* 32a(6) // עבור *PRK* 194:3; עכבר{י}א אכל עיבורן the mouse ate our grain *Dem* 22a(7); *Ned* 40c(1); עבורה *FPT* Gen 43:2[05]; *TN* Num 15:20; *ib.* Dt 16:13; pl. ונבשל עבוריכון I will cook your grains *ib.* 14:21; Ex 23:19; 34:26; **2. crop:** pl. מה עבוריא עבידין how are the crops doing? *Dem* 22a(18); *ib.* 19 // *Tan* 66c(3)

Löw, Pfl 423 (on PRK).

עבי adj. **thick, fat** (↓עובי; Sy עַבְיָא LS 507) a. as adj.: sg. כרוכא עביא the large intestine [↓כרוך]; עבדו<נ>ה עביא they made it thick *Tan* 65b(24) [expl. ויעבתוה Mic 7:3]; b. as noun: sg. עד דעביה ק{ינ}<ט>ין by the time the fat person becomes thin *EchR* 131:23

עֲבִידָה, det. **עבידתה**, pl. **עבידן** n.f. **work, service, profession, trade, merchandise, need(?)** (↓√עבד; mng. 1: CPA עבידא LSp 141, SA עבידה Ham 503:37; mng. 3: Pal עבידן pl. Pal Tariff i 4) *FPT* Ex 39:32[04; voc];- **1. work, service:** sg. *ib.* 20:10[06; H עבודה]; Lev 23:7; *TN* Ex 35:35; *ib.* Num 4:47; מאן דאית ליה עבידא ייזיל וי<י>עבד whoever has work, let him go and do it *Ber* 6c(17); *ib.* 38; *TanG* 64c(23); *BR* 156:10; עבידה רפלחן *TN* Num 28:18 [H מלאכת עבודה]; *Hem* 21; *ib.* 24; בעיבידתיה הוא עסיק he is busy with his work *Šab* 4b(6); *ib.* d(6); *Tan* 69b(49); אומנה דעבר חדה[!] אבידתה[!] the artisan who did this work *Naveh* 47:4; **2. profession, trade:** sg. מה היא עבידתכון(text: עבדתיכון) what is your profession? *TN* Gen 46:33; פלן עביד עיבידתי so-and-so works at my profession *BQ* 3c(8); **3. merchandise** [↓מרי עבידה]: sg. אילין דיהבין עיבידתא לאילין דמפרשין ל{ר}<נ>יסין those who give merchandise to those who sail to the islands *BM* 10c(62); הוה ירע דשיירתא מיעול ומיזלא עיבירתיה he knew that the caravan would enter (the city) and make the price of his merchandise lower *MQ* 81b(14); *Šeq* 50c(54); *BM* 9d(58); אזבין עבדתי I will sell my merchandise *EchR* 51:4; **4. object, item:** sg. הות עיבידתי גבה או עיבידתה גבי my object would be with her, and her object would be with him *ib.* 94:1; pl. חלת עבידן קשיין three difficult items *TNGl* Gen 24:31; **5. pl. needs(?):** דו טב לעיבידת{י}ן it (i.e. the honey) is good for our needs *Pea* 20b(23)

On mng. 3, v. Lieb, TC 1 (but it is not restricted to PT *Neziqin* as stated there). The mng. "abomination, prostitution", however, proposed by Yalon, Studies 294, should be rejected [↓עבירה].

עביט n.m. **basket saddle of a camel** (Sy עֲבִיטָא LS 507, Ar غبيط, MH עביט Jast 1037) sg. כעביטא דגמלא *BR* 866:7 [expl. בכר הגמל Gen 31:34]; *TN* Gen 31:34; שרי עביטך מיני take your saddle off me *BQ* 7c(19) [a proverb]

עביץ ↓ **חביץ**

עבירה, det. **עבירתה** n.f. **sin** (↓√עבר; TA עבירתא Jast 1038, MH עבירה ib.; cf. Sy עֲבוּרְיָא LS 508) sg. תמן גופה עבירה ברם הכא הוא עב{ד}<ד> עבירה there it itself is a sin, but here he transgressed *Šab* 14a(43); ולא עבד עבירה he did not transgress *BR* 438:9; מה אנן יתיבין הכא ועבירתא הכא why are we sitting here while there is a sin here? *ib.* 304:10 // *VR* 807:6; pl. חמש עבירן ההוא גוברא עביד I commit five sins *Tan* 64b(48)

עבר n.m. **farther shore, region beyond** (↓√עבר; CPA עבר LSp 142, SA עבר ST Gen 50:10) **1. farther shore, region beyond:** sg. עבר נהרה the land across the river *TN* Num 24:24; בעבר ירדנה in Transjordan *ib.* Gen 50:10; *ib.* 11; Dt 1:1; 3:8; 20; 4:41; 11:30; עבר ארנונה *ib.* Num 21:13; עיבר פרת *TNGl* Num 24:24; pl. טור עבריה *TN* ib. 27:12 [H הר העברים]; 33:47; במגזרת עבריה *ib.* 21:11 [H בעיי העברים]; **2.** in phrase מן עבר ל־ **beyond:** מן

עבר לירדנה beyond the Jordan *ib.* 32:19; 32; 34:15; 35:14; מן עבר לימה רבה beyond the Great Sea *ib.* Dt 30:13; מעבר *ib.*

עבר #2 n.m. **bar, bolt** (↓√עבר; Sy עֶבְרָא LS 508, mng. 4) pl. עברוהי *FPT* Ex 40:18[04; H אדניו]

עבר (a/a,o) vb. **to pass, transgress, review, bring across, become pregnant, intercalate** (↓ לדעבד, מן עבר ל־ prep., עבור ,מעברן ,מעברה ,מעבר adj., עיבור ,עוברה #2 ,עובדה ,עבר #2 ,עבר ,עבירה; CPA עבר LSp 141, SA עבר Ham 546:179, Asatir 4:18) Pe. **1. to pass, cross:** a. alone: ועברו *TN* Gen 37:28 [H ויעברו]; ועברת *ib.* Ex 34:6; מאן דעבר עבר ומאן דלא עבר לא יעבר he who has crossed (the Euphrates) has crossed. He who hasn't crossed will not cross *KohR* 27c(2); הא נזירה אי עבר behold, the Nazirite passes by *Naz* 51d(59); *BR* 1144:4; ופלג קומוי ועבר (the river) split before him, and he crossed *Dem* 22a(15); *Ber* 5a(14); *Švi* 35c(16); *Bik* 65d(6); *BQ* 3a(39); *AZ* 43d(36); b. w. complement: 1) dir. obj.: עד זמן דנעבר תחומך *TN* Num 21:22 [H עד אשר נעבר גבלך]; 2) ־ב: אעבר בכל ענך *FPT* Gen 30:32[05; H אעבר בכל צאנך]; *TN* Ex 12:12; *ib.* Num 20:17; למעבדכון בקיימה *ib.* Dt 29:11 [H לעברך בברית]; ר׳ יוחנן הוה עבר בשוקא PN was passing through the market *Šab* 8c(62); *Meg* 74a(59); *San* 21b(47); 3) בגו: *TN* Num 33:8; *Meg* 74a(59); 4) ביני: *TN* Gen 15:17; *ib.* Dt 29:15; 5) גבי: בתר שעה עבר גביה a while later he passed by him *Šab* 8c(64); 6) ית: *TN* Num 33:15; *ib.* Dt 27:4; 7) ־ל: מלמעבר לארעא *ib.* Num 32:7 [H מעבר אל הארץ]; 8) לוות: *FPT* Gen 31:52[03]; 9) על: כל דעבר על סכומה *TN* Ex 30:13; *Šeq* 46b(2) [in quoted Tg]; אנא סבא דעברת עלי I am the old man whom you passed by *VR* 577:9; *Ber* 6c(16); *Švi* 35b(26); *BR* 969:3; 10) קודם: *TN* Gen 33:14; *ib.* Num 32:17; Dt 3:28; 11) קומי: מהו דתיעבור קומוי ויחי is she permitted to pass before him so that he may live? *AZ* 40d(48); *MQ* 83c(41); *Ber* 4b(36); *ib.* 9c(30); *Beṣ* 61c(6); *BR* 543:7; **2.** w. על **to transgress** [Sy עבר על PSm 2783, mng. 3]: אין אכיל עבר על נידריה if he eats, he violates his vow *Ned* 41b(52); *EchR* 69:11; **3. to pass** (of time) [Sy, PSm ib., mng. 2]: *TN* Gen 50:4 [!] זיל גליג לאומך דעברת אנתי go, tell your mother that my time has elapsed *VR* 101:2; **4. to review, go over:** ר׳ לוי הוה עבר פרשתא PN was going over the Pentateuchal lection *San* 20b(24); **5.** w. מן עלמה **to die** [Sy עבר מן עלמא PSm, ib. mng. 1]: אן עברת מן עלמא בחיי בעלה if she dies during her husband's lifetime *JMP* 2:29; in shortened form: ואן עברת בדלא בנין if she dies without children *ib.* 11r:26; 35:10

Pa. **1. to bring across:** ועבר כל דיליה *TN* Gen 32:24 [H ויעבר את אשר לו]; והוה ... מעבר וחזר ומשכח he brought (his possessions) across and returned and found (more) *BR* 911:4; **2. to cause to pass:** a. w. על: עברת עליהון *TN* Ex 20:25 [H הנפת עליה]; *ib.* Dt 20:19; ביה את מעבר עלינן You bring injustice upon us *BR* 1155:2; b. w. קומי, קודם: עבר כל תלמידוי קומוי he made all his students pass before him *Kil* 32b(52); *EchRB* 67:24; למעברה בנורא קדם פלחנה נכריה to pass in fire before idolatry *TN* Lev 20:3; *ib.* Ex 33:19; **3. to remove s.t./s.o.:** עבר יתהון יוסף ואגלי יתהון Joseph removed and exiled them *ib.* Gen 47:21; 8:13 [H ויסר]; 35:2; 38:19; Ex 23:25; 34:34; בעא מעברחיה he wanted to remove it (i.e. the lamp) *Šab* 6c(10); ר׳ חונא הוה מעבר זלדקן PN would remove (from leading prayer) one with a thin beard *Meg* 75c(1); *San* 27d(57); *AZ* 39b(64); *ib.* 41a(49); *PRK* 198:4; **4. to depose:** ר׳ יוסי עבר חד מן תרין אחין PN deposed one of two brothers (appointed as community leaders) *Pea* 21a(20); **5. to trausfer:** ותעברון יח אחסנתיה לברתה *TN* Num 27:8 [H והעברתם את נחלתו לבתו]; **6. to transgress:** למעברה על פם גזרת מימרה דה׳ *ib.* 24:13 [H לעבר את פי ה׳]; 14:41; **7. to remit** (a sin): ומעבר על מרדין he remits (the sins) of rebels *ib.* Ex 34:7; **8. to become pregnant** [MH עיברה Jast 1039]: ועבדת *ib.* Gen 4:1 [H ותהר]; 25:21; 38:3; Num 5:28; כד עברת ליה אימיה מית אבוי when his mother was pregnant with him, his father died *Pea* 15c(44); *BR* 1095:3; pass.part. מיניה אנה מעברה *TN* Gen 38:25 [H אנכי הרה]; *FPT* Ex 21:22[01]; חמרתי מעברה והיא בעיא מילד my she-ass is pregnant and is about to give birth *Yev* 6a(43); **9. to intercalate a month** [MH עיבר Jast ib.]: ועברוה ביומא דבתרא they intercalated it on the following day *San* 18c(15); *Meg* 71a(5)

Itpa. **1. to be passed through** [↓ pa., mng. 2]: למתעברה *TN* Lev 18:21; **2. to be removed** [↓ pa. mng. 3]: ויתעבר *ib.* 13:58 [H וסר]; **3. to become pregnant** [↓ pa., mng. 8]: הא את מתעברה *ib.* Gen 16:11 [H הנך הרה]

עִבְרָיי adj. **Hebrew** (CPA עבראי, עברי LSp 142, SA עבראיה Ham 554:404) a. as adj.: sg. טלי עִבְרָיי *FPT* Gen 41:12[05; H נער עברי]; *TN* ib. 39:14; *ib.* Ex 21:2; אבדם עברייא *ib.* Gen 14:13; אחוך עברייה your Hebrew brother *ib.* Dt 15:3; אחתכון עברייתה *ib.* 12; pl. גברין עבריין Hebrew men *ib.* Ex 2:13;

חייתא עברייתא the Hebrew midwives *ib.* 1:15; b. as noun: pl. ארעא דעבריי the land of the Hebrews *ib.* Gen 40:15; אלההון דעבריי *ib.* Ex 5:3; עבראי *FPT* Gen 43:32[06]; אלין עברייא *PRK* 128:6; עברייתא *TN* Ex 1:16; *ib.* 2:7

עגושה n.f. **gorer** (√עגש; Sy עָגוֹשָׁא LS 510) sg. *BR* 952:5 [≠ ↓בעוטה]
Löw, Flora 1:422, n. *; Sok, GF 168, n. to l. 14.

עגיל adj. **round** (↓√עגל; CPA חגיל LSp 59) sg. עגיל הוא מלמטה it is round below *Ned* 37d(49)

עגל n.m. **calf** (√חגל, עיגול, עגלגול, ↓עין עגל; CPA עיגל LS 142, SA עגל Ham 547:210+) sg. *TN* Lev 9:2 [H id.]; *ib.* Dt 9:16; והוה נחת ומתעביד עגל (the pebble) landed and became a calf *San* 25d(47); *ib.* 49; 52; עגל מן בקורתא a calf from the herd *ib.* 50; *Meg* 70d(26)[!]; עבר חד עגל קדמוי אזל למיתנכסא a calf passed before him on its way to slaughter *BR* 305:5 // עיגל *Kil* 32b(25) // *Ket* 35a(32); *EstAn* 170:34; עובדה דעגלה the incident of the (golden) calf *TN* Dt 33:9; *ib.* 1:1; *TNGl* ib.; עובדא בחד בר נש דאשכח חמשה עגלין an incident concerning a person who found five calves *BM* 8c(62)

עגל vb. **to tie or wrap around, roll around** (↓עגיל; CPA חגל, עגל LSp 59, 142, MH עגל Moreshet, Lex 259) Pe. **to tie or wrap around:** נסב פיסקי דעמרה(V) ועגלה על תריהון he took a band of wool and wrapped it around both of them *Kil* 32d(38); pass.part. בה<ל>ין דעג<י>לין with those (sticks) which are tied around (with a rope) *Er* 20a(29)
Itpe. **to roll around:** ר' חייה בר בא מתעגל בהרא אליסיס דטיבריא PN used to roll (in the dust) in the glass factory in Tiberias *Švi* 35c(17) [// מיגנדר בעפרה *BKet* 112b]
Lieb, YK 249.

עגלגול n.m. **small calf** (dimin. < ↓עגל) sg. חד ע{י}<ג>לגול *AbgurNew* 170:34
On the form of this word, cf. ↓פגלגול.

עגלה, det. **עגלתה** n.f. **heifer** (↓עגל; CPA עגלא LS 142, SA עגלה Ham 547:212+) sg. *TN* Gen 15:9; עגלתה *ib.* Dt 21:3; 4; 6; כהדה עגלתה תמימתה like that unblemished heifer *BR* 621:1

2#עגלה, pl. **עגלן, עיגלן** n.f. **wagon** (CPA עגלא LSp 142, SA עגלאן Ham 551:325) pl. עגלן *TN* Gen 45:19; שית עגלן מזווגן six paired (i.e. drawn by a pair of oxen) wagons *ib.* Num 7:3 [H עגלות צב]; *FTV* ib.; תרתין עיגלן *TN* ib. 7; עגלתא *ib.* Gen 45:27 [H העגלות]; 46:5; Num 7:6; 9

3#עגלה, det. **עגלתה** n.f. **basin** (cf. MH עוגל Jast 1048) sg. מהוא מיתן צלוחיתא גוא עגלתא is it permitted to place a flask (of oil) in a basin (of hot water on the Sabbath)? *ŠabG* 6a(42)

עגם vb. **to grieve** (H עגם Jast 1041) Pe., pass.part. נפשהון עגימה their soul is grieved *Meg* 74a(8)

עגעג vb. **to roll, make dirty** (↓√געגע; MH עגעג Yalon infra) Quad. (Ar) חמי אפרח{יו}<וי> מעגעגין באדמה ושתיק he (i.e. Aaron) sees his chickens (i.e. two sons) wallowing in blood and keeps quiet *PRK* 392:4 [w. ref. to ואפרוחיו יעלעלו דם Job 39:30]; לבושוי מעגעגין באדמה his garments are soiled with blood *FTV* Gen 49:11; *TN* ib.
Yalon, Studies 95+.

עד, עד ד־ conj. **while, until, before** (↓עד לא, קודם עד לא; CPA עד LSp 143, SA עד GSA 329) *FPT* Gen 4:16[02; voc];- **1. while:** a. before nominal phrase: עד דאנא תמן אצרכת לי while I was there, I was in doubt concerning it *Ber* 11b(34); *Tan* 64b(14); עד דו איממא while it is still day *ib.* 68b(31); עד דאת טלי וחייל עלך while you are a young man in your strength *VRQ* 390:5; b. before part. phrase: עד אינון יהיבין בעבר ירדנה while they are still in Transjordan *TN* Dt 2:14; *ib.* 7:10; יצלי דרמשא עד יומא קאים he should pray the evening prayers while it is still day *Ber* 7c(48); עד דאינון עסיקין דין עם דין while they are busy with one another *BM* 8c(43); עד דהוא פת<י>ח עד דהוא טריד רחמוי קריבין while it is open, while it is closed — his mercy is close *PRK* 364:7; ועד הוא סליק ועד הוא נחית while it (i.e. the pestle) goes up and down *BR* 352:5; **2. until:** a. w. pf.: עד די יבשו *TN* Gen 8:7 [H עד יבשת]; *ib.* Dt 2:14; עד דמחו ליה חד קורסם until they hit him one blow *Ber* 5c(50); עד דצמת ליה מאתן גוברין until he assembled 200 men for him *Sot* 17b(39); *Ter* 45c(64); *AZ* 39c(45); *VR* 753:2; *PRK* 148:14; b. w. imp.: עד דיחזור *TN* Gen 27:45 [H עד אשר תשוב]; *ib.* Ex 33:22; Num 35:25; עד יחות ויסוק until he goes down and up (with the stitch) *Kil* 32d(26); *Ned* 40d(37)[!]; *Švu* 37a(35); עד ייתי מלכא משיחא until

w. imp.: עד לא יקטול קין ית הבל אחוי before Cain killed his brother, Abel *FPT* Gen 4:16[02]; עד לא אוקיר אסייך עד ימות before he died *TN* ib. 27:10; honor your doctor before you need him דלא תצטריך ליה *Tan* 66d(23); עד לא יחזור ביה before he changes his mind *Ḥag* 79b(35); *Yev* 2d(39); *ib.* 13c(8); *Giṭ* 44a(60); *TerV* 45b(60); *Šab* 9a(19); *Yom* 41d(7) // *Šeq* 50b(18) // *EchRB* 136:19; *Yev* 6c(7); *BQ* 3c(9)

— **עד מטי** prep. **as far as** (↓ √מטי; CPA עד מטי/מטא LSp 108) a. general: עד מטי ספר ימא דמילחא as far as the coast of the Dead Sea *TN* Num 34:15; *ib.* Dt 1:2[!]; עד {ד}מטי ענניה as far as the clouds *BR* 199:10 [expl. לעב Job 20:6]; ועד מטי הן and as far as where *Šeq* 48d(30); b. in scribal notes: עד מטי סופא דהיל' up to the end of the *halacha Naz* 51c(31); עד מטי וכן הוות לה up to (the words) וכן הוות לה *BR* 941:1; *Or* 61b(62); *Bik* 64a(20); *Yev* 13b(57); *Naz* 51a(41); *BR* 39:8; *ib.* 955:5; *ŠT* 2; *ib.* 5

Ros, Agnon Vol 297+; Sok, GF 45, n. 207. Most of the scribal notes in Ms.L of PT were crossed out and do not appear in PTEd.

— **עד עידן** conj. **until** (↓עידן, עד זמן) עד עידן די תיתון until you bring *FPT* Lev 23:14[06; H עד]

— **עד צית** prep. **towards** (TA עד צית TO Gen 11:4) only in phrase עד צית שמייה towards the sky: *FPT* Gen 28:17[05]; *TN* ib. 11:4; *ib.* 28:12; 17; 50:1; Dt 4:11; 9:1; *FT* Gen 28:12; *TNGl* ib. 7

— **עד שע(ת)ה ד־** conj. **until** (↓ שעה) אסור להוא גברא למיטעם כלום עד שעתא(V שעה) דיסחי it is forbidden for that man to eat anything until he bathes *Ber* 6c(53); *ib.* 2c(19); *Giṭ* 48a(58)

עדולמיי adj. **Adulamite** sg. *TN* Gen 38:1 [H עדלמי]; *ib.* 12; עדולמייה *ib.* 20; *FPT* ib.[04, 05]

עדי, det. **עדיתה** n.f. **spoil** sg. בערביא צווחין לביזתא עדיתא in Arabia they call spoil *'adi EchR* 118:5 [expl. אעידך Lam 2:5]; עדיתה *TN* Num 31:11 [H השלל]; *ib.* 26; 27; 32; Dt 2:35[!]; 3:7[!]; 13:17; 20:14[!]

עדי vb. **to pass by, be pregnant** (↓עירוי, עירון #2; CPA עדי LSp 143) Pe. **to pass by:** ויעדי כפנא ביומך the famine will pass by in your time *TNGl* Gen 47:10; ויעדון אר{ע}דעניא so that the frogs will go away *TN* Ex 8:4 [H ויסר]

the King Messiah comes *PRK* 191:7; 3. w. part. only **before** [cf. ↓עד לא]: לא ייחמון אפיי עד דאינון סחיין they may not see my face before they bathe *Ter* 46c(5); עד דאת מדמי לה לחלבים before you compare it to fats *Šab* 2b(32); עד דאת אזיל ואתי חד זמן before you go and come once *Ket* 33d(60); *Naz* 53c(32); *BM* 12c(14)

On the use of עד w/o the rel. pron. ־ד in JPA and the other WA dialects, v. Sok, GF 102, n. to l. 31.

עד prep. **until** (CPA עד LSp 143, SA עד ST Gen 13:15) a. w. nouns: עד צפרא until morning *TN* Ex 12:22; עד נהרה רבה until the great river *ib.* Dt 1:7; and passim in Targumic texts; עד עצרתא until Shavuot *Šab* 11a(37); עד ברכייא until the knees *Šeq* 50a(8); *Meg* 72d(7); *Soṭ* 24a(62); *VRQ* 222:4; *PRK* 46:6; *EchRB* 50:10; b. w. adverbs: ↓ אימת usage a.2; כדון usage a.3; כען mng. 2.b; לעלם

— **עד זמן** conj. **until** (↓עד) a. w. pf.: עד זמן די סליק *TN* Gen 32:25 [H עד עלות]; *ib.* 33:14; 43:25; עד זמן די אתאסית מרים until Miriam was healed *ib.* Num 12:15 [H עד האסף]; עד זמן דאתמלון תיסוורייה until the treasuries were filled *BR* 762:2; *ib.* 633:1; *VR* 508:6; *ib.* 555:3; *ŠR* 9c(24); b. w. imp.: עד זמן דנבעי רחמין until I ask for mercy *TN* Gen 19:22; *ib.* 27:41; 44:18; Num 32:21; Dt 28:51; ולא יהווי לה אסו עד זמן דנצבי he will not have healing as long as I desire *AmGen* 6d:3; c. w. part.: עד זמן דהיא אזלה ורקקה גו אפוי דדרושא until she enters and spits in the *darshan*'s face *Soṭ* 16d(42)

— **עד זמן** prep. **until**, only in phrase עד זמן יומה הדין until that day: *FPT* Lev 23:14[06; H עד עצם היום הזה]; *ib.* Dt 34:6; Gen 48:15[22]; *TN* ib. 26:3; *ib.* 32:33; 35:20; Dt 10:8; 11:4

— **עד יתפני** prep. **until the end of** (↓ √פני itpa.; cf. ↓עד מטי) עד יתפני תעניתא until the end of the fast *Pes* 30d(2) // עד דיתפני *Tan* 64c(24); עד דיתפני סידרא *ib.* 1 // עד יפני *Pes* 30d(1); דלא הוה עיסקיה טעם בלום עד יפני מוסף it was not his nature to eat anything until the end of the *Musaf*-prayer *Suk* 53a(29)

— **עד כדון** adv. **now** (↓כדון; CPA עד כדו LSp 90; cf. MH עכשיו) ועד כדון את בעי מירע now you wish to know *Tan* 67d(35)

— **עד לא, עד דלא** conj. **before** (↓קודם עד לא; CPA עד לא LSp 143, SA עד לא LOT 3/2 66:15)

Pa. **to be pregnant:** דעדי<ת> מינה who became pregnant from him *BR* 223:2 [expl. PN עדה Gen 4:19]

עדיו, עדב, det. **עדבה, עדווה**, pl. **עדווין** n.m. **lot** (Sy עַדְבָא pl. LS 512) sg. *TN* Lev 16:8 [H גורל]; עדיוו *TNGl* ib.; עדב *ib.*; *TN* Dt 32:9; עדוה *ib.* Lev 16:9; 10; Num 33:54; אי אחי לך עדבא תנסיב מן קדמ{ו}<י> if your lot comes up, you will take first *EchRB* 49:14; pl. עדווין *TN* Num 26:56; *TNGl* ib. 33:54; עדוין *TN* Lev 16:8; *ib.* Num 33:54[!]; 34:13[!]; עדבין אנ{א}<ן> מסקי{נ}ן we will cast lots *EchRB* 49:13

עֲדַר, pl. **עֶדְרִין** n.m. **flock** (SA עדר Ham 555:422+) sg. עֲדַר *FPT* Gen 32:17[03]; *TN* ib.; *ib.* 35:21; לכל עדר חד כלב one dog for each flock *BR* 856:1; *ib.* 2 // 1236:5; *ib.* 6; pl. עדרין *FPT* Gen 30:40[05]; *TN* ib. 49:12; עדרי עניכון your flocks of sheep *ib.* Dt 7:13; 28:4; 18; עדרייה *FPT* Gen 29:2[05]; *ib.* 3; 7; 8; עֶדְרַיָּא *ib.* 32:20[03]

עדר (/o) vb. **to hoe, pick** (CPA עדר LSp 143) Pe. **to hoe:** זיל עדור בקיקלתך go, hoe in your dirt-pile! *VR* 576:1; *Švi* 33d(42)
Pa. **to pick:** ומעדרה להון (the mother-hen) picks for them *VRG* 575:6

עוב, det. **עוּבָּה** n.m. **breast** (↓חוב) sg. עוּבֹּה *FPT* Ex 4:7[01; H חיקו]; בעובך *TNGl* Num 11:12; *TN* ib.[!]

עוב vb. **to be guilty** (dial.; ↓√חוב) Pa. היך עייב ברוגזיה how he made guilty in his anger *EchR* 96:5 [expl. יעיב Lam 2:1]

עוֹבַד. n.m. **deed, act, story, case, legal decision** (↓√עבד; CPA עובד, עבד LSp 140, SA עובד Ham 542:43+) **1. deed, action:** sg. מה אמרית יאייא בריוא לא אמרית אלא בעובדא did I say that she was beautiful in appearance? I said only in deed *Ḥag* 77d(35); קילקלת עובדך you debased your action *BR* 175:9; חבילו עמך ית עובדהון your people corrupted their action *TN* Dt 11:3; pl. עוֹבָדִין טבין good deeds *FPT* Gen 4:8[02]; *TN* ib. 21:8; *ib.* 38:7; ומה אנא בהית בעובדיי am I ashamed of my actions? *Ket* 35a(15) // *BR* 1285:9; ידע מה דהוה עובדיהון he knew what their actions were *ib.* 728:5; *PRK* 287:9; **2. act, work:** sg. עובד אומן *TN* Ex 26:31 [H מעשה חשב]; *ib.* 27:16; 30:25; 38:4; עובד ידי בר נש man-made *ib.* Dt 4:28; סדר עובד בראשית the order of creation *FTV* Gen 1:5; נשייא דנהיג{י}ן דלא למיעבד באפוקי שובתא women who are accustomed not to work on Saturday night *Pes* 30c(64); **3. story:** sg. תני לון עובדא he told them the story *Ber* 11b(43); *Pea* 15c(33); *Švi* 37a(14); *MŠ* 55c(19); *Šab* 8d(10); *VR* 531:6; *RuR* 80:16; *ŠR* 14b(12); ר' פינחס משתעי הדין עובדא PN told this story *Pea* 17d(15); *Šab* 8d(11); *Yom* 43d(22); *Soṭ* 16d(38); *BRV*[60] 80:2; עובדא הוה בחד יהודאי ... it happened that a certain Jew ... *Ber* 5a(14); *ib.* 13a(59); *Tan* 69b(28); *BM* 8c(61); *Švu* 37a(60); *AZ* 41a(40); *BR* 335:4; *ib.* 1144:2; **4. case:** a. general: sg. אתא עובדא קומי ר' יסא the case came before PN *Švi* 39a(9); *Ter* 40b(31); *Bik* 64a(17); *Er* 25a(38); *Meg* 75b(24); *Yev* 13a(31); *Giṭ* 49c(57); *BQ* 7c(5); *Švu* 37b(43) [add. exx., v. CTY 2:247+]; אבא הוה ליה עובדא my father had a case *Dem* 25b(10); *Švi* 39a(11); *Šab* 8a(42); *ib.* 16d(53); *Yev* 12a(58); *Giṭ* 45a(21); *BB* 14a(27); *AZ* 40b(15); עובדא דאלכסנדרייאה מסייע ליה the case of GN supports him *Ḥag* 77d(29); אעיל עובדא קומי ר' אלעזר he brought the case before PN *Giṭ* 46d(40); *Qid* 60a(49); *BB* 16b(9); הכין הוה עובדא such was the case *Šab* 16d(56); *Qid* 64b(46); מה דהוה הוה עובדא that was the way the case actually occurred *Kil* 27a(37); *Šab* 5d(5); *Er* 18c(16); *ib.* 25a(61); c(50); *ŠT* 5; pl. תרין עובדין *Ber* 5b(32) // *MQ* 82d(17); *Qid* 64d(6); *San* 21d(50); *Tan* 68d(38); בגין דר' חנינה עיניה שביעה בעובדייה because PN's eye has seen many cases *Nid* 50b(17); תרין עובדוי דר' *Švi* 36b(62) // *Giṭ* 43c(22); *Šab* 15d(51); b. esp. euph. for death: sg. ר' יוסי הוה ליה עובדא *Ber* 5b(30); *MQ* 82b(1); *ib.* c(20); d(14); *Naz* 52c(12); **5. legal decision** [↓מרי עובדה]: a. w. var. verbs: 1) חזר: אנהר ר' אימי וחזר עובדא PN remembered and reversed the decision *Pea* 17d(65); 2) ילף: מה את סבר דילפי{נ}ן עובדא מינך לא ילפין עובדא מן בר נש זעיר do you think that we learn the decision from you? We do not learn the decision from an unimportant person *MQ* 82d(46) // *BREd* 1292:2; *RH* 58d(32); 3) נפק: וכן נפק עובדא כרב וכר' יוחנן the decision was promulgated like PN and PN$_2$ *Ber* 12a(13); *Tan* 66a(60); *Ket* 29d(9); *Giṭ* 48a(20); *Naz* 54a(14); *Qid* 62b(11); *BB* 17d(15); בגין מפק{ין}<ה> עובד מיניה in order to extract the decision from him *Giṭ* 44d(30); 4) עבד: ורבן גמליאל פליג על רבנן ועבד עובדא כוותיה does PN disagree with the Rabbis and render the decision according to himself? *Ber* 3a(6); *Dem* 23c(26); *Kil* 31a(6); *Švi* 39a(10); *Qid* 60b(60); *San* 18b(23); *Nid* 50a(59); היך עבדין עובדא how do we render the decision? *Ber* 12a(12); *Ter* 47d(57); *Šab*

16b(42); *Er* 26c(7); *Meg* 70b(34); *Ket* 25d(35); *Qid* 60b(60); *BQ* 4c(37); b. in phrase לעובדה for practical guidance [≠להלכה]: לעובדה וסמוך עלוי it is for practical guidance, and rely upon him *Švi* 37b(33); *Šab* 7d(16) [rdg. of *Or Zarua*']; *Ter* 45c(32); *AZ* 41a(25); *Beṣ* 61b(13); *San* 21d(25)
The mngs. of this word parallel those of MH מַעֲשֶׂה. On mng. 5, v. Lieb, Tarbiz 2(1931):377+.

עובי n.m. **thickness, thick part** (↓עבי; Sy עוּבְיָא LS 507) **1. thickness:** sg. בעבייה דעננה in the thickness of the cloud *FPT* Ex 19:9[06; H בעב]; לעוביה for the thickness (of the fig tree) *Švi* 33c(13); **2. thick part:** sg. עובייה דהן גבי קוטנה דההן the thick part of this (beam lies) next to the thin part of the other *Soṭ* 21d(24)

עובר n.m. **roe** (Sy אוברא ,נַבְרָא spawn, fishes' roe LS 184) sg. לרגה גרולה דנפצת עוברה like a large fish which spawned its roe *BR* 336:11
Löw, MY ad loc.

עוברה, det. **עוברתה** n.f. **branch** (↓√עבר; CPA עוברא LSp 142) sg. *TN* Num 13:23 [H זמורה]; *FTV* ib.; עוברתא *FTP* ib.; pl. ועוברתא שלחת לרומה it sent forth its branches to the heights *TN* Gen 49:22; *FTP* ib.[!]

2# עוברה, det. **עוברתה** n.f. **anger** (↓√עבר) sg. עוברתיה *BR* 767:1 [expl. עברתו Am 1:11]

עוגב n.m. **harp** (BH עוגב HAL 751) sg. עוגבא *TNGl* Gen 4:21 [H id.]

עוגה, pl. **עוגיין**, **עוגין** n.f. **cake, loaf** (H עוגה Jast 1047) pl. עוגיין *TNGl* Ex 12:39 [H עגות]; *ib.* Num 11:8; עוגין *FTV* ib.; *TNGl* Gen 18:6

עוד adv. **still, more, also, again** (CPA עוד LSp 143) **1. still:** העוד אית לכון אח do you still have a brother? *FPT* Gen 43:6[05]; *ib.* 7; **2. more:** ר' אבון מוסיף עוד תרתין PN adds two more *BR* 157:2; *ib.* 1285:4; ועוד ציבחר a bit more *Dem* 24c(46); **3. also:** a. in verbal phrases: וְעוד אליפת יתן you also taught us *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 44:19; *ib.* 48:22; b. in nominal phrases: ועוד מן הדא and also from this [proof follows] *Ber* 4b(24); *Dem* 25b(10); *Mas* 48d(18); *Ned* 42d(5) [add. exx. v. CTY 2:767]; ועוד דהוא כהן and also, that he is a priest *Ber* 12b(15); עוד היא מחלוקת it is also a dispute *Yev* 11c(63); עוד אנא היא צריכה לי it is uncertain also for me *Tan* 64a(41); עוד אינון אית להון they are also of the opinion *Beṣ* 60c(16); *BR* 583:2; *ib.* 800:3; **4. again:** a. alone: ועברת עוד she became pregnant again *FPT* Gen 29:33[05]; *TN* Num 22:15; *TNGl* Gen 8:21; *ib.* 19:12; 30:19; Ex 2:3; Num 18:22; ועוד לא תקרוב בה he should not approach her again *Ḥaliṣa* 101:3; b. in phrase עוד תוב: *TN* Gen 29:30; *ib.* 33; **5.** in phrase ולא עוד אלא **moreover:** ולא עוד אלא דערב[ית] ית טליה moreover, I have pledged the child *FPT* Gen 44:18[22]; ולא עוד אלא דאת שלחת לי מילה דאנא מנטר לה moreover, you sent me something which I must guard *Pea* 15d(50); *Kil* 32b(55); *Tan* 68d(20); *Ḥag* 77b(12); *San* 21d(22); *AZ* 39b(14); *VR* 606:5
On mng. 3, v. מראה הפנים to *Švu* vii 6, s.v. ר' חנינא (as pointed out by Lieb in Friedman, JMP 2:515).

עודד n.m. **lock of wool** (Sy עוּדְדָא LS 511) sg. נפל עודדיה the wool fell out (of his ear) *Šab* 8b(64)

עוויי adj. **Avvite** pl. עווייא *TN* Dt 2:23 [H העוים]

עוולה n.f. **iniquity** (Sy עַוְלָא LS 516; cf. CPA עואל HS 9:41) sg. *TN* Dt 32:4 [H עול]

עוור vb. **to make blind** (↓עויר; CPA עור itpa. LSp 144) Itpa. **to become blind:** אתון יסורין עליה ואיתעור *BREd* 154:1

עוז n.m. **bird of prey** (QA עוזא det. ATTM 653, SA עוז Ham 553:373, MH עוז MKelK 17:14) sg. עוזה *TNGl* Dt 14:12 [H עזניה]; עזה *TN* Lev 11:13; *ib.* Dt 14:12[!]
Sok, Job Targum 157, w. lit.; Talshir, Fauna 77+.

עוזל n.m. **antilope** (Sy עוּזַלָא LS 519) pl. לעוזליהן דאיילתה *ŠRG* 16d(36) [expl. לעפר האיילים Song 2:9]; *ib.* 17a(18); *ŠR* 17b(5); *ib.* 19b(18); 24; *PRK* 90:9[!]; *ib.* 92:2
S. Fraenkel, ZDMG 54(1900):339+; Lieb, TK 3:185, n. 7.

[**עוטם** (corrupt) *TN* Lev 13:45; read perh. עטי]

עויל n.m. **child** (in "Arabian" dialect; cf. Ar عَيِّل Wehr 658) sg. עוילא *BR* 335:2 // *VR* 100:3 [expl. עויליהם Job 21:11; ↓מיינוק]

עויר adj. **blind, one-eyed person** (↓√עוור; CPA עויר LSp 144; on mng. 2, v. Sy עַוִּיר PSm 2841, Ar

עולם adj. **strong** (√עלם) sg. כהנא הוה עולם סגין PN was very strong *Ber* 5c(36); עולם ויאי strong and handsome *KohR* 9b(31)

עולתין n.m.pl. **endives** (H עולשין Löw, infra) עולתין דחקלא *Kil* 27a(20) [so Se, *Or Zarua*ʿ; expl. עולשי השדה Mib. 1:2]; אין דעולתיה מרירן *EchRB* 137:4

Löw, Flora 1:417; on the *EchR* passage, see Ed. Buber, op. ., n. 136

עומק, det. **עומקה**, **עֲמִקָה** n.m. **depth, valley** (↓√עמק; SA עמק ST Gen 14:10, CPA עומק LSp 148) **1. depth:** pl. בעִמְקֵי דימה in the depths of the sea *FPT* Gen 48:16[22]; לעימקין[!] דימה רבה *TN* Dt 30:13; *FTV* ib.; **2. valley:** sg. וסדום בעומקה היא Sodom is in the valley *BR* 530:2; שרי בעומקה remain in the valley *ib.*

עומר n.m. **ʿomer, the measure of barley offered on the sixteenth of Nisan** (↓עמר; < H עומר Jast 1053) sg. עומר חד *VRVar* 655:7; עומרה *FPT* Lev 23:11[06]; *ib.* 12; 15; *TN* ib.; ודמה הוה הדך עומרה what was that *ʿomer* made of? *PRK* 144:3 // *VR* 663:4; *ib.* 664:2; 665:1; 666:2; חמשין יומין דעומרא the 50 days of the *ʿomer PRK* 206:7

עומרה, pl. **עומרן** n.f. **dwelling place** (√עמר; CPA עומרתא det. LSp 149) pl. תרתין עומרן two dwelling places *BR* 327:6

Löw, ZA 23(1910):295.

עונב n.m. **ring** (SA ענבים pl. ST Ex 26:4) pl. עונבין *TN* Ex 26:4 [H ללאות]; *ib.* 5; ענבין *ib.* 10; 36:11; 12; 17

עונקה, pl. **עונקין** n.f. **noose, necklace** (cf. H ענק HAL 812, Sy עֶקָא LS 541) **1. noose:** sg. עד כדון עונקתיה דההוא גברא רפיא that man's noose is still lax *Ber* 5c(54) [↓עניבה]; *ib.* 57; **2. necklace:** pl. עונקייה *Šab* 8b(48) [expl. השהרונים Is 3:18; v. TJ Jud 8:21]

עונש n.m. **punishment** (↓√ענש; MH עונש Jast 1055) sg. עונשיה דקד׳ the Holy One's punishment *Der* 52:56; *Proc* 555:11

עוסקן n.m. **inquisitive person** (↓√עסק; MH id. Jast 1099) sg. ר׳ אסא הוה עוסקן *VR* 415:4; *ib.* 506:6 // *KohR* 15c(12)

עוֹף n.m. **bird, fowl** (CPA עוף LSp 144, SA עוף

أَعْوَر one eyed) **1. blind:** sg. שמשון דקטל כמה פלשתאי כד עויר Samson, who killed many Philistines while blind *EstR* 14b(25); חד עבד{א} עו<י>ר בחד עיניה a slave blind in one eye *EchRB* 49:25; (Ar)אנקה חדא עוירא בחדא עינא a she-camel blind in one eye *EchR* 50:1; **2. blind in one eye:** sg. חד עבד והוה עויר *EchR* 49:25 [↓ // mng. 1]; בשוק סמייה צוחין לעוירא ברבי(V[60]) in a quarter of blind people, the one-eyed person is called "important person" *BR* 275:12

On mng. 2, v. Löw, in MY to *BR*, op. cit.; Lieb, Greek 120.

עול n.m. **foetus, newborn child** (↓עולל; Sy עוּלָא LS 516) **1. foetus:** sg. עולה דבמעיה the foetus in her womb *AmMont* 7; **2. newborn child:** sg. ומן עול{י}ה אתקריית אסתר מלכתה from the time she was a newborn child, she was called Queen Esther *SYAP* 32:19

עולם, **עולים** n.m. **young man** (√עלם; CPA עולים LSp 147) sg. עולם *TN* Dt 28:50 [H נער]; pl. עולימין *FTV* ib. 32:25; עולימוי *TN* Gen 22:19 [H נעריו]; *ib.* Num 22:22; Dt 33:6; *BR* 939:12; עולמינן *TN* Ex 10:9; עולימיהון *FPT* Dt 33:6[26]; *TN* Ex 24:11; *ib.* Num 23:10

עולימה n.f. **young girl** (↓עולים; CPA עולימיתא det. LSp 147, SA עלימה Ham 549:289) pl. כאילין עולימתא *MQ* 83b(55) [expl. עלמות Ps 48:15, w. ref. to ib. 68:26] // *KohR* 5b(5) // *VR* 241:3; אילין עולימתא מכיון דאינין אכלן ושתיין since those young girls eat and sing *Ned* 38c(24) [rdg. in Agur]; היידילה אתי טעין עולימוהי ועולימתיה behold he comes carrying his young girls and boys *BR* 939:12

Lieb, YK Intr VIII+.

עולימו, det. **עולימותה** n.f. **youth** (↓עולים; Sy עֲלַימוּתָא LS 528) sg. כיומי עולימותהון like the days of their youth *FTP* Dt 33:25; *TN* ib.[!]; *FTV* ib.[!]

עולל n.m. **child** (↓עול; BH עולל HAL 754) pl. עוללייה *SYAP* 36:55

עוללה, det. **עוללתה** n.f. **bunch, gleanings** (< H עוללה Jast 1051) pl. לא תבערון עולל<ת>ה do not remove the gleanings *TN* Dt 24:21 [H לא תעולל]; *ib.* Lev 19:10[!]; לא תיכלון עוללתה *ib.* Dt 24:20 [H לא תפאר]; קטוף עולל{יה}<ת>הון כמא דקטפת עוללתי cut off their bunches as you have cut off mine *EchRB* 94:12 [w. ref. to ועולל למו Lam 1:22]

sg. דרא עוקמא *FTP* Dt 32:5 [H עקש]

עור n.m. **chaff** (Sy עוּרָא LS 518) sg. עור דסערין chaff of barley *Šab* 14d(28) // אור דשערין *AZ* 40d(30)

On spelling אור, v. Lieb, Archive 1(1972):106.

עור vb. **to awake, awaken someone, rouse, stir up, be sober** (↓עיר; CPA עיר af., itpe. LSp 145, SA מורד (< מעורד) ib. 556:437, אתעיר Ham 581:62) Pe., pass.part. ↓עיר

Af. **to awaken, rouse:** עבר חד ושרי מעיר לה a person passed by and began to rouse him *BR* 880:2; דמיך הוה ועירתניה he (i.e. the evil one) was asleep, and you awoke him *ib.* 3; אזל בעי מערתה(text: מתערתא) בקריצתא דשובתא he went intending to awaken him at dawn on Saturday *Beṣ* 63a(46)

Pol. **1. id.:** כנשרה דמעורד קנה like an eagle which rouses its nest *TN* Dt 32:11 [H יעיר]; אנא הוינא מעורר שחרה שחרה לא הוה מעורר לי I awaken the dawn. The dawn does not awaken me *Ber* 2d(24) [expl. אעירה שחר Ps 57:9] // *PRK* 124:14 // *RuR* 154:14 // *EchRB* 121:12; דעוררת יתי מן שנתה you have awakened me from sleep *SYAP* 40:15; **2. to stir up s.t.:** אתיה אנתין מעוררה למבניך אתייה אתין מעוררה לליויתיך are you(f.sg.) coming to stir up your ...? Are you (f.sg.) coming to stir up your wailing? *BRV*[60] 947:2 [expl. העתידים עורר לויתן Job 3:8]

Itpe. **1. to awake from sleep:** a. alone: ואתעירת *FPT* Gen 41:21[05; H ואיקץ]; *TN* ib.; ואתעיר *FPT* ib. 7[05]; *TN* ib. 41:4; ואתער *Ter* 45c(53); מן דאיתער בגין דלא הוינא מיתער לא עלית because I wasn't (fully) awake, I did not enter (to lead the prayers) *Ber* 9c(52); *San* 29b(20); *KohR* 14b(29); אתעיר יקרי מן קדם יקרא דברייי wake up, my dignity, before the dignity of my creator *PRK* 124:13; *Ber* 2d(23) // *RuR* 154:13 // *EchRB* 121:11; b. w. שנה: ואתער יעקב מן שנתיה *TN* Gen 28:16; בתר תלתה יומין אתעיר מין שנתיה he awoke after three days *VRG* 246:4 // *EstR* 9b(4); *Tan* 66d(50); *Pea* 15c(24) // *Qid* 61b(13); *VR* 249:3; **2. to sober up** [cf. CPA to Joel 1:5]: ואתעיר נח מן חמריה Noah sobered up from his wine *TN* Gen 9:24 [H וייקץ]; **3. to be stirred up:** מכיון דאתער בך תמ{ר}<ת>א דההוא רשיעא because the anger of that evil person has been stirred up against you *KohR* 4b(19)

עורב, det. **עוֹרְבָה** n.m. **raven** (CPA ערב LSp 152, SA ערב Ham 546:185+, Sy עורבא LS 546) sg. עופא *Ham* 570:53+) sg. עוף שמיא *TN* Gen 6:7 [H עוף השמים]; *ib.* Lev 17:13; Dt 4:17; עוֹפָא *FPT* Gen 2:19[02]; עופא מסאבה *TN* Lev 20:25 [H העוף הטמא]; *VR* 507:2; *BR* 714:6; דהוא צאיד עופא he catches a bird *ib.* 265:7; *KohR* 1c(18); תמנין מיני מוחין דעוף 80 kinds of bird brains *EchR* 130:3

עוץ vb. **to advise** (↓√יעץ, עיצה) Pe. אעוץ יתך *TN* Num 24:14 [H איעצך]; *FTV* ib.; ונעוץ יתן *TNGl* Ex 1:10; צדיקא עץ מלכא the righteous man advised the king *MMDam* Dt 22:9; כד יהוון עייצין עיצן בישן when they will give evil advice *TN* Gen 15:11; *FTV* ib.

עוק n.m. **rung of ladder** (Sy חוּקא LS 222) sg. איתבר עוקא דסולמיה the rung of his ladder broke *MQ* 81a(9)

Kut, SGA 73.

עוק vb. **to be distressed, distress** (↓עיק, עקה; (CPA עוק LSp 144, SA עוק af. Ham 575:142, 161) Pe., impers. w. ־ל **to be distressed** [Sy עָקַת ל־ LS 517]: ועקת ליה he was distressed *TN* Gen 32:8 [H ויצר לו]

Af. **1. to trouble, distress:** ואעיק למן דעיק[!] לכון I will trouble whoever troubles you *TN* Ex 23:22 [H וצרתי את צרריך]; ואעיק ממריה בהון *ib.* Lev 20:23 [H ואקץ בם]; דיקליטיאנוס אעיק לבני פניים Diocletian made trouble for the people of Paneas *Švi* 38d(41); ואעיקו מצראי *TN* Ex 1:12; תעיקון *ib.* Dt 2:9; 19; ויעיקון לכון *ib.* Num 33:55; Dt 28:52; 57; למעקה *ib.* Lev 18:18; 19:18; לא מסתיה דההוא גברא עקתיה אלא ראתית מעקה ליה is that person's trouble not sufficient, that you have come to distress him? *BR* 131:4; *PRK* 232:1; מעקת{א}<ה> *BBE* 16b(63); חד שיניי מעיקה לי one of my teeth is troubling me *Kil* 32b(36) // *Ket* 35a(43); איתתיה דר׳ יוסי הגלילי הוות מעיקה ליה סגין PN's wife was vexing him a great deal *ib.* 34b(53); 29c(36); ואינון מעיקין לן they distress us (by stepping on our graves) *Ber* 4d(1); *TN* Num 25:18; pass.part. נפשן מעקא *FPT* Dt 1:1[26; w. ref. to נפשנו קצה Num 21:5]; מעיקא[!] *FT* ib.; **2. to loathe:** ואן בקיימי<ה> דאורייתי תעיקון if you loathe the statutes of my Torah *TN* Lev 26:15 [H תמאסו]

Itpe. **to be distressed:** אתעיקת *ib.* Gen 27:46 [H קצתי]; ואתעקת נפשהון *ib.* Num 21:4 [↓ af., pass.part.]; 5; *TNGl* Lev 20:23; כד יתעק לכון *FPT* Dt 4:30[26; H בצר לך]

עוקם adj. **perverted** (↓√עקם; Sy עוקָמא LSp 543)

עוֹרְבָא *FPT* Gen 8:7[04; H הערב]; *TN* ib.; *ib.* Lev 11:15; Dt 14:14; חמא חד עורב עביד קן he saw a raven making a nest *VR* 415:4 // *MSam* 57:16; *BR* 732:2; הדן עורבה מצרייה the Egyptian raven *ib.* 714:7

עורמה, pl. **עורמן** n.f. **pile** (Sy עֲרַמְתָא LS 548) pl. אתעבידו מיא עורמן the water became (many) piles *FPT* Ex 15:8[19; H נערמו]; *FTP* ib.; ערמן *TN* ib.

חורמן ↓ עורמן

אורעי ↓ עורעי

עורער n.m. (unclear) sg. עביד כהדן עורערה made like that ... *BR* 1141:7; צרצורא *ib. Var*
MY ad loc.

עות vb. **to prepare, fix** (otherwise unknown) Pe. הוה צמיד עיית קונדילוי בערובתא he used to prepare his candles on Friday *EchRB* 126:2

עותק n.m. **an old thing** (↓√עתק; CPA עותק Rom 7:6 [HS 8:108]) sg. a. of grain: *TNGl* Lev 25:22 [H ישן]; b. of wine: שתי עותיק (PN) drinks old (wine, i.e. he is an expert) *Nid* 50b(15); שתי עותיק דעותק *ib.* 16

עותר n.m. **wealth** (↓√עתר; CPA עותר LSp 154, SA עותר LOT 3/2 195:29) sg. עותרה *FPT* Gen 31:16[05]; *TNGl ib.*; לא עותרכון אתיתי למיחמי I did not come to see your wealth *PRK* 149:3 // *VR* 620:3; כל הדין עותרא לא קם ליה all that wealth did not aid him *KohR* 25a(20); *ib.* 5c(7); 13d(29)
Lieb, DevR 1, n. 3.

עז, det. **עיזה**, pl. **עִזִּין**, **עיזין** n. **goat** (CPA עזין pl. LSp 149, SA עז Ham 547:214+) sg. *TN* Num 15:27 [H id.]; שבק להון אבוהון עז their father left them a goat *Ket* 33a(32); עיזא *EchR* 49:7; pl. עִזִּין *FPT* Gen 38:20[04]; *ib.* Lev 22:27[06]; *TN* Num 15:24; עיזין *ib.* Lev 9:3; אבא יודן דעיזיא PN (the owner) of the goats *VR* 112:3; *ib.* 124:6; *EchRB* 49:8
Talshir, Fauna 76.

עזגד n.m. **messenger** (↓ אזגד) sg. עזגד קליל a swift messenger *FT* Gen 49:21 [H אילה שלוחה]

עזיב adj. **ugly** (cf. Sy עֲזוֹפָא rough, harsh, unpleasant LS 519) sg. *Qid* 61a(34) [expl. מצורע 2Sam 3:29]; pl. אילין מיליא עזיבתא those ugly things *PRK* 242:11
Yalon, Quntresim 2(1938):52+.

עזיז, cs. **עזיזות** n.f. **strength** (SA עזיזו Ham 545:141; cf. CPA עזיז Black, Hor 64) sg. עזיזות ליבא stubbornness *EchRB* 139:27 // *EchR* ib. [expl. מגנת לב Lam 3:65]

עזיל n.m. **spun yarn** (↓√עזל pass.part.) sg. עזיל כריך במקטורה yarn wrapped in a coat *BM* 8b(57); *ib.* 59; דיזכון ליה עזיל that he should buy his spun yarn *AZ* 39c(24)

עזל vb. **to spin yarn** (↓מעזל, 2# מעזל, עזיל; CPA עזל LSp 144, SA עזל Ham 477:87+) Pe. הוות עזלה *TN* Ex 35:25 [H טוו]; הוון עזלן *ib.* 26; הכמא דמעזלא עזיל על פלכתיה just as the spinner spins on his distaff *KohR* 19d(37)
Krauss, TA 1:557, n. 252.

עזם (/o) vb. **to nip off** (MH חזם Moreshet, Lex 160) Pe. ויעזום *TN* Lev 5:8 [H ומלק]; ויעזם *TN* ib. 1:15; *FTV* ib.

עִזְקָה, det. **עזקתה**, pl. **עזקין** n.f. **ring, anus** (Mng. 1: CPA עזקא, pl. עזקין LSp 144, SA עסקה, pl. עסקאתה, עסקיה Ham 476:65+; mng. 2: Sy עֶזְקְתָא LS 519) **1. ring:** a. as a decoration: sg. בר קפרא אשכח חד<א> עיזקא PN found a ring *AZ* 44a(6); ושלח ליה עזקה דכסף a silver ring *JMP* 16:8; עזקתך והוא אתי send him your (signet)-ring, and he will come *KohR* 20a(21); עִזְקְתָא *FPT* Gen 38:25[04]; עזקתה דשלמה *AmMont* 4:2; pl. עזקין *TN* Gen 49:22; *JMP* 12:10; עיזקייא *Šab* 8b(52) [expl. הטבעות Ezek 24:23]; *ib.* 44; b. as a holder for staves of ark, etc.: sg. עזקתה *TN* Ex 36:29 [H הטבעת]; pl. תרתין עזקין *ib.* 25:12; 37:3; עזקיהון *ib.* 36:34; **2. anus:** sg. ומפיטראכא לעזקתא ומעזקתא לברא from the rectum to the anus and from the anus outside *KohR* 21a(13)

עטושיי adj. **of ʿAṭosh** sg. ר' יצחק עטושייה *Ter* 47b(63); *Pea* 20d(63); *MQ* 81d(57); *Sot* 18c(60)

עטם, pl. **עטמן** n.f. **thigh of an animal** (↓טס; Sy עַטְמָא thigh LS 520, TBA אטמא Jast 43) sg. חדא עטם *Meg* 70d(24); pl. תרתין אטמתא[!] *EchRB* 47:15; *EchR* 47:19

עטעם n. (unclear) sg. אייתי עטעמה bring ... *San* 20c(59)

עטף (a/o) vb. **to put on, wrap** (CPA עטף LSp 144, SA יתעטף Ham 553:377) Pe. **to put on:** מן דעטף(מ{ח}<ד>עטף : L; Agur) ויחיב ליה after he put on (his cloak) and sat down *Ned* 42c(10); עטופי לבושי הדרה put on, wear beautiful apparel *SYAP* 10:31; pass.part. עטיף גולתיה וחפלין ברישיה wrapped in his cloak and with phylacteries on his head *KohR* 12d(20)

Itpe./a. **to wrap oneself** (+ ־ב in): ארבעתי זבית גוליכון די תתעטפון בהון the four corners of your garments with which you should wrap yourselves *TN* Dt 22:12 [H תכסה בה]; *TNGl* ib.; ואתעטפת בה *TN* Gen 38:14; *TNGl* ib. 24:65; אתעטף בבגדיה he wrapped himself in his garment *KohR* 16a(35)

עטר vb. **to be smoky, cloudy** (Sy עטר LS 521; cf. CPA עטר smoke LSp 144) Pe. עטר *FPT* Ex 19:18[06; H עשן]; *FTV* ib.; *ib.* 20:15; pass.part. חמיתי עטיר מניה did you(f.) see (any blood) darker than it? *Nid* 50b(29)

On עטיר, v. Lieb, Peraqim 1(1977/8):106.

עטש vb. **to sneeze** (MH עטש Moreshet, Lex 260; cf. QA עטישה ATTM 654, Sy עְטַשָׁא LS 521) Pa. אהן דעטיש גו מיכלא one who sneezed during the meal *Ber* 10d(19); עטיש ההוא מינוקא the child sneezed *KohR* 11a(11) // עטש ושמע קליה he sneezed, and he heard his voice *Yom* 40d(62)

עיב n.m. **pain** (dial.) sg. אית אתרא דצווחין לכיבא עי{י}בא there is a place where they call pain עיב *EchR* 96:7

עיבור n.m. **intercalation, setting of a leap year, pregnancy** (< MH עיבור Jast 1066; ↓√עבר pa.) **1. intercalation:** sg. עבור שהרין ירחין intercalation of moons months *TN* Gen 1:14; ירחא דעיבורא the intercalary month *Yev* 6b(37); *ib.* 38; 41; **2. setting of a leap year:** sg. אקדמון ליה חד סב לעיבורא they admitted an old man first before him for the setting of the leap year *RH* 58b(14) // *San* 18c(43); *ib.* 37; כד עליח לעיבורא when I went in for the leap year *ib.* 25; כד הוה סליק לעיבורא *AZ* 42c(9); כד הוה נחית לעיבורה *Ber* 2d(45); **3. pregnancy:** sg. כאיתתה מעברה דמצטרעה בעיבורה like a pregnant woman who becomes leprous during her pregnancy *TNGl* Num 12:12

In *Šab* 4c(60) // *Meg* 73c(3), read poss. לעובדה for the act (of reading the Esther Scroll; v. Ratner, Šab 33).

עיגול n.m. **loaf** (↓√עגל; SA עגול Ham 548:255 (H עוגה)) a. of bread: sg. *TNGl* Ex 29:23 [H ככר]; *FTP* ib. 28:23; וקצון חד עיגול they cut one loaf *Švu* 37b(2); *San* 23c(34) // *Ḥag* 77d(45); *Šab* 8d(4); *VR* 135:2; *KohR* 28b(22); *ib.* c(38); *AbgurNew* 170:35; אכל מן כל עיגול חד פחית he ate a small piece from each loaf *EchRB* 130:9; פלגות עיגול half a loaf *Šab* 8d(11); עיגול מיכליה a loaf for his food *Bik* 65d(19); עיגול הוא רב(text : דרבי) a loaf is large *Er* 23d(30); עגולה דקצי the loaf which was cut *Ber* 12a(45); *ib.* 10a(49); *BR* 211:2; *KohR* 28c(40); ואיערכו גו עיגולא (the dinars) were kneaded into the loaf *Švu* 37a(62); *ib.* b(2) // *VRVar* 134:1; אהן עבד עיגולא תרי עשר ביעין ואהן עבד עיגולא תמני this one makes (the size of) the loaf twelve eggs; the other — eight *Er* 25a(10); עיגול{ד}<ד>פיתא a loaf of bread *BR* 503:1; pl. עיגולין באילין מן גוא עיגולין *Šab* 10b(18) // *Beṣ* 60d(38); עיגולייא רברביא ברם באילין זעירייא concerning those large loaves; but concerning those small ones *BM* 8b(48); תמנייא עגולין דפיתא *EchRB* 130:8; b. of cheese: sg. עיגול דגובנא *Šeq* 50c(58)

עידה, cs. **עדת** n.f. **congregation** (< H עדה HAL 746; Sy עֶדְתָא LS 515) sg. עדת כנישתה the congregational assembly *TN* Ex 16:2 [H עדת]

עידוי n.m. **pregnancy** (↓√עדי pa.; TA עידוי Jast 1067) sg. למיהוי לי עידוי so that I should be pregnant *FTV* Gen 18:12 [H עדנה]; pl. עדויין *TN* ib.

עידון n.m. **time** (↓ עידן) pl. cs., only in fol. phrases: a. בעידוני at the time of: בעידוני צפרה *FPT* Ex 19:16[06; H בהיות הבקר]; *FT* ib.· *TN* ib. 14:24; b. לעידוני towards: לעידוני צפרה *FT* ib. 14:27 [H לפנות בקר]; לעדוני *FPT* Gen 30:16[05]; *TN* ib. 8:11; *ib.* 24:11; 63; Ex 14:27; 19:16

עידון 2# n.m. **pregnancy** (↓√עדי, עידוי) sg. עדוניך *TN* Gen 3:16 [H הרנך]

Word uncertain.

עידן conj. **when** (↓ עידן n.; SA עידן דתגלה LOT 3/2 47:21) עידן דתדכר לן קרב<נ>ינן when you recall our sacrifices *TN* Lev 22:27; *FT* ib.; *FPT* ib.[06]; *TN* Dt 32:35; *FT* ib.

עידן n.m. **time** (CPA עדן LSp 143, SA עדן Ham 513:340+) a. general: sg. מן עדן יומין לעדן יומין *TN* Ex 13:10 [H מימים ימימה]; לעדנה הדין *ib.* Gen 17:21; בעידנא שנה עילוי עדנה (uncertain) *PRK* 162:11; לעידנא הדין *TN* Num 23:23; *TNGl* Gen 18:14; *TN*

ib.; b. in phrase כעידן/לעידן at the time of [↓עידון]: לעידן רמשא *EchR* 47:12; בעידן צפרה *FTV* Ex 14:24

עידני, det. **עידניתה** n.f. (name of a plant) sg. עי{ר}<ד>ניתא *Šab* 4c(20) [expl. עידן Mib.K 2:1]
Löw, Flora 3:331.

עיווי n.m. **snake** (dial.; ↓חיווי) sg. <ב>גלילה צווחין לחויה עויה in Galilee they call the snake עיווי *BR* 254:3
Kut, SGA 70.

עיטה n.f. **advice** (↓ √יעט, עיצה; BA עטה KBL 1107) sg. אעט יתך עיטא I will give you advice *FTP* Num 24:14; *ib.* Gen 15:11; ונסיב עיטא he took advice *ib.* Num 16:1

עייב adj. **guilty** (dial.; ↓ √עוב, חייב) sg. אית אתרין דצווחין לחייבא עייבא there are places where they call the guilty person עייב *EchRB* 96:6; *EchR* ib.

עייט n.m. **vulture** (H עיט HAL 772) sg. עייטא *TNGl* Gen 15:11 [H id.]
Talshir, Fauna 121+.

עֲיָים n.m. **cataract** (of eye; cf. Sy עִימָא cloud, mist LS 522) sg. אהן עֲיָימה דעיינה *AZG* 40d(25)
In // *Šab* 14d(23), word is missing by homoioteleuton.

2# עיים (uncertain) הן דעיימך רגליך *Yev* 6c(7) // הן דעימך מגליך *Qid* 64d(2)

עַיִין, cs. **עֵינ־**, **עַיְינ־**, det. **עַיְינָה**, pl. **עַיְינִין** n.f./m. **eye, draft hole of an oven** (↓ מעין, עין עגלה, עיינן; mng. 1: CPA עין LSp 145, SA עין Ham 544:113+; mng. 2: MH עין שלתנור MKel 8:7) עינה *FPT* Gen 38:25[04]; עֵינֵיה *ib.* 3:6[02];- **1. eye:** a. general: sg. *FPT* Ex 21:24[01]; *TN* Lev 24:20; הדה עין דימין דהוה אית לי that right eye of mine *PRK* 199:2; עיינה *FPT* Ex 21:26[01]; לבר מן עיינא לגו מן עיינה outside the eye, in the eye *Šab* 14d(17); אפיק עיינה וייכה גו ידה he took his eye out (of the socket) and put it in his hand *SanAs* 23c(44); חמית בחילמי עיני נשקה חבירתה I saw in my dream one eye of mine kissing the other *MŠ* 55b(53); *EchRB* 51:15; סמיא בחד עיניה blind in one eye *ib.* 50:1; pl. עיינין *TN* Lev 19:26; *ib.* Dt 18:14; *MŠ* 55b(55); אפדא כעייני אמה dirt in his mother's eyes *Tan* 67a(31); גברא דטעה בפומיה ולא טעי בעייני a person who errs with his mouth and does not err with his eyes *Nid* 50a(61); ועיינוי דמיין לדידיה his eyes resemble (the other's) *Yev* 3a(64); מה יאיין עייני דמלכא משיחא how beautiful are the eyes of the king Messiah *TN* Gen 49:12; חזיו עייניכון the appearance of your eyes *ib.* Dt 28:34; b. w. var. vbs.: 1) חוס pe.: ולא יחוסן עייניכון עלוי you should have no pity on him *ib.* 19:13; 2) חמי pe.: ועיניכון חמיין *ib.* 4:34; 1:30; עייניה דחמינך the eyes which saw you *Šeq* 49b(14); 3) כהי pe., af.: עייני כהייא my eye is becoming dim *Ned* 41b(63); *KohR* 29d(13); דמכהייה עיינין which makes the eyes grow dim *TNGl* Lev 26:16; 4) כסי pa., itpa.: ותכסי עיינך מנהון you disregard them *TN* Dt 22:1; ויתכסי מן עינוי דבעלה it is hidden from her husband's sight *ib.* Num 5:13; 5) נהר af.: אנהרין עייניה his eyes shone *FPT* Gen 38:25[05]; 6) נטל pe.: ונטל עיינוי he lifted up his eyes *TN* ib. 43:29; *ib.* 22:4; 7) נתן pe.: דלא יתן בר נש עינוי עלה so that no one should look at her *Tan* 64c(7); 8) סמי pa.: עבור קומוי וסמי עיניה pass by it and "blind" the eyes *AZ* 43b(59); 9) פתח itpe.: ויתפתחן עייניכון your eyes will be opened *TN* Gen 3:5; 10) שגר af.: אשגריח עינ{ו}<י>י בכל ספר תילים אגדה I glanced through the entire book of *Aggada* on Psalms *Ket* 35a(53); 11) שוט pol.: דין דעינוה משוטטן בכל ארעה the one who gazes over the whole earth *Naveh* 70:13; *TN* Gen 22:10; 12) שמשם quad.: משמשם בעינוי he rubs(?) his eyes *VRK* 251:5; 13) שבע pe.: עיניה שביעה בעובדייה his eye is satiated with cases *Nid* 50b(17); 14) תלי pe.: תלון עיינהון וחמון יתהון יהיבין כאיגרא they raised their eyes and saw them on the roof *ŠR* 32a(10); *PRK* 193:7; *Ket* 35b(3); c. in nom. phrases: ↓בבה, סייף, עיים, רפרוף, שמשום; d. in phrase לעיני in view of: *TN* Ex 4:30 [H id.]; *ib.* 19:11; Lev 20:17; Num 33:3; Dt 25:9; e. in phrase: עין בישׁ(ה) evil eye: 1) as m.: עבד{י}<ו>ן ביה תלמידוי עין ביש his students put an evil eye on him *Sot* 19a(33); עינה בישה *ib.V* // *Pea* 21a(41); אסותא מן כל עינא בישא healing from every evil eye *AmGen* 7:14; 2) as f.: עיין בישא *Am* 14:2; עינה בישתה *ib.* 2:2; *VR* 364:3; **2. draft hole of an oven:** sg. תרתין עיניך ועיניה דתנורא your two eyes and the draft hole of the oven *MŠ* 55b(55)
On mng. 2, cf. Akk *īnu*, mng. 2 (CAD I 157); GaonKom 17; Krauss, TA 1:90; Dalm, AuS 4:80; Brand, Ceramics 555+.

— **עין עגל** n. **precious stone** (lit. calf's eye; SA עין עגלה ST Ex 28:19(Var; H שבו)) sg. עין עגלה *TN* Ex 28:18 [H יהלם]; *FTV* ib.; *TN* ib. 39:11

עיין #2, pl. **עיינון** n.m. **spring** (↓מעיין; CPA עין LSp 145, SA עין ST Gen 16:7, pl. עינבן ib. Num 33:9) a. general: sg. עיינה דמיא *TN* Gen 16:7 [H עין המים]; *ib.* 24:30; 43; pl. עיינון דמיין *TNGl ib.* Lev 11:36; *ib.* Num 33:9; Dt 8:7; עיינות תהום רבה springs of the great abyss *FPT* Gen 7:11[05]; עיינוותיה דדרמשק *TN* Num 34:15; *TNGl* ib.; *ib.* Gen 14:15; b. in GN's: sg. עין דינא Spring of Judgment *TN* ib. 14:7 [H עין משפט]; pl. דירת עיינוותה *TNGl* Num 34:9 [H חצר עינן]; *FTV* ib. טירת ענוותה *TN* ib. 10; *ib.* 9[!]

Patai, Ha-Mayim 177. The form עיינין *TNGl* Ex 15:27; *FTV* Num 33:9 is a graphic error for עיינן.

עייני vb. **to guard, watch** (CPA עיני[sic!] LSp 145, SA עיני LOT 3/2 149:23, 63:11, Mal *ʿyny* Berg, Glos 5) Quad. נטר יתהון ועייני יתהון he guarded and watched them *FT* Dt 32:10 [H יצרנהו]; יתיב ליה מעייני לון he sat guarding them *Dem* 26b(1); הוה מעייני תינין he was guarding fig trees *MQ* 81d(41); דהבת נטורה מעינה כרמין she was a guard watching the vineyards *SYAP* 1:6; מעייני ליה watching him *BRL* 647:2; מעייני גרמיה guarding himself *BR* ib. 4

Kut, SGA 15, n. 9; id., Studies 267 (Heb). Regarding the CPA form, note: 1. עינת Sap 10:1, quoted in LSp 145, is a restoration [v. AO 9:28, note]; 2. מעינא ib. 9:11 should poss. be read מעיניא [v. AO ib. 27]; 3. The attested form עינית John 17:12 should be derived from עיני.

עיינן n.m. **having large (bulging) eyes** (↓עיין; Sy עיְנָנָא LS 522, TBA עיננא Levy, TMW 3:642) sg. *Naz* 56c(2)

עיל n.m. **foal** (Sy עִילָא LS 516, SA חיל ST Gen 49:11(Var)) sg. חד רומי דיליד{י}ת חמרתיה חד עיל{א} a Roman whose she-ass had given birth to a foal *EstR* 13c(22); הדין עילא *ib.* 23; *AbgurNew* 169:32

Talshir, Fauna 81+.

עילא n. (unclear) ↓ארכובה

עילה, det. **עילתה**, pl. **עלין** n.f. **pretext** (↓√עלל; CPA עילא, עלא LSp 145, pl. עלין Acts 25:8 [HS 8:90], SA עלות pl.cs. ST Dt 22:14(Var)) sg. עילא עילתך את בעי you want a pretext *Ket* 35b(1) // *Kil* 32b(58) // *KohR* 24b(30)[!]; כאינש דבעי עילה על חבריה like one who seeks a pretext against another *Sot* 20b(21) // *ib.* 31; על ידי עילה by means of a pretext *Ter* 47b(28); *ib.* 30; *DemV* 25c(59); *AZ* 44d(41); pl. עלין *TNGl* Dt 22:17 [H עלילת]

עילו, det. **עילותה** n.f. **above, heaven** (↓√עלי, עליו) sg. מן עילותא *VR* 591:7

עילווי prep. **upon** (↓מן עילווי; SA עלוי(־) Ham 541:5+) ולא קביל עילוויה he didn't take it upon himself *BM* 10c(57); קרא עילויה he recited about him (the biblical verse) *VR* 506:1; עבר עילויה he passed by him *ib.* 702:3; *AbgurNew* 169:32; משכא דערסא דדמיך עלויה the leather of the bed upon which he sleeps *EchR* 53:22; עלויכון *TN* Lev 26:19; *ib.* Dt 28:23; עילוויהון *ib.* 33:28

עילוי n.m. **evaluation, price** (↓√עלי; MH עילוי Jast 1070, TBA עילויא ib.) **1. evaluation:** sg. עלויה דדכרה the evaluation of the male *TN* Lev 27:3 [H ערכך]; *ib.* 4; 5; 6; 7; 13; 16; 19; 23; עילויה *FTV* ib. 16; 19; בעלויה *TN* ib. 5:15; 18; 25; **2. price:** sg. אין הוה עילויה יקיר if its (i.e. the wine's) price was high *AZ* 44d(29)

עילי, det. **עיליתה** n.f. **loft, upper floor** (↓√עלי; CPA עלא, עו(י)לי LSp 147) sg. עלי זעירה a small loft *SYAP* 55:38; בעליתה דקריתה *BR* 1275:2 [expl. בעלית המקרה Jud 3:20]; יהבחיה גו עיליתה she put him in the loft *Ter* 45c(51) // וטמרתיה בעיליתיה she hid him in the loft *AZ* 41a(42); *San* 29b(25); עיליתא רבי מדרשא the upper floor of the academy *ib.* 23c(4); *JMP* 32:3; *ib.* 42a:7

עִילָיי adj. **upper, supreme, previous** (↓√עלי; SA עלאה det. Ham 541:2, עלאי pl. LOT 3/2 149:24) **1. upper:** a. as adj.: ובסלה עליא *FPT* Gen 40:17[05; H ובסל העליון]; *TN* ib.; כהן עילאה high priest *FTP* ib. 14:18; גלילא עילאה Upper Galilee *MŠ* 56c(10) // *San* 18d(14); דרומא עילאה Upper Darom *ib.* 11 // *ib.* 13; בשוקא עילאה in the upper street *EchRG* 84:6; *ŠR* 7d(17); pl. עִילָאִין *FPT* Dt 26:19[04]; עליין *TN* ib. 33:17; עליין עליין *TNGl* Dt 28:43 [H מעלה מעלה]; מיא עילאי the upper waters *FT* Gen 1:6; *TN* ib.; אילין כנישתא עלייתא those upper synagogues *Ber* 5d(11); b. as noun: sg. דלא שלח עילייא if he did not remove the upper one (i.e. the sock) *Kil* 32d(12); עילייא דסיפרין the upper one (i.e. the shelf) is for books *Meg* 73d(57); דלא יכיל ארעייא באני עד דבני עילייא the lower one cannot build until the upper one builds *BB* 12c(14); *ib.* 10; pl. עביד בעלאי [מה] דעבדת בארעאי do to the upper ones (i.e. those on the upper level) what you did to the lower ones *EchRG* 83:11 // *Suk* 55b(21); *EstR* 11b(9); **2. supreme, exalted:** a. as adj.: sg. אלהא עליא the supreme God *TN* Gen 14:20; *ib.*

22; b. as noun: עילייה *FTV* Num 24:16 [H עליון]; 3. **previous:** sg. גרש כהילכתא עיליתא continuation as in the previous *halacha Šeq* 41a(3) [in a scribal note]

עינתונדריי adj. **of Ein Tundra(?)** ר׳ יורן ענתונדרייה *AZ* 39c(19); *Šeq* 49d(3); *Tan* 65c(20); *Soṭ* 22c(36)

עינתיניי adj. **of Ein Teina** (↓חינה) sg. ר׳ חנינה עינתנייה *Ber* 10c(48); *Beṣ* 60d(43); *Ter* 41b(23); *AZ* 45a(52); עין תנייה *BRV*[60] 268:2
Sok, GF 120, to l. 8.

עֵיצָה, det. **עיצתה**, pl. **עיצן** n.f. **advice, counsel, council** (< H עצה HAL 820; ↓√ערץ, בר עיצה; CPA עיצא LSp 85) **1. advice, counsel:** sg. עֵיצָא רמיו deceitful advice *FPT* Gen 34:13[03]; *ib.* 29:22[05]; עיצה חדה *TNGl* ib. 11:1; *FTV* ib.; איעץ יתך עצה *TN* Ex 18:19 [H איעצך]; *ib.* Num 24:14; ונסיבו עיצה ביש{ת}ה they took bad advice *TNGl* ib. 16:1; הבו עיצה ניסהור על בריה וניקטליניה give advice so that we can testify against his son to kill him *San* 23b(60); וילפית עצה מן נשיא I took counsel from women *VR* 620:1 // *PRK* 148:15; עצתיה דבלעם Balaam's counsel *TN* Num 31:16; pl. עיצן בישן *ib.* Dt 32:28 [H עצות]; Ex *1*:10; *15*:*11*; **2. council:** sg. בעצתה דקרח *ib.* Num 26:9 [H בעדת]; 11; 27:3; בכנישתיהון בעצתיהון in their assemblies and councils *ib.* Gen 49:6
Nöld, ZDMG 22(1868):513; Jacob, Sprachgut 98.

עיצומין n.m.pl. **agreement including a requirement to pay a fine if broken** (↓√עצם; CPA עוצמא, עוצומא constraint, necessity HS 9:42) גבי עיצומין he assesses the agreement-fine *Giṭ* 47b(37) // *BB* 17c(56)
Lieb, Greek 3+.

עיצי n.m. **backbone** (BH עצה HAL 820) sg. עצייה *TNGl* Lev 3:9 [H עצה]; עיציא *FTV* ib.

עיק adj. **distressed person** (↓√עוק pass.part.) pl. את הוא רעני לעיקי<ה> you answer the distressed ones *TN* Gen 38:25; *FPT* ib.[04;!]

עיקר n.m. **root, main part** (↓√עקר; SA עקר Ham 546:202) **1. root:** sg. a. general: עקר *TN* Lev 25:47 [H id.]; חפריתה עיקר טב למעיה *ḥ* is a good root for the intestines *Švi* 34c(59); הרא פואה עיקר טב הוא סגין that *p.* is a very good root *Er* 26c(24) // *Šab* 8b(15); לא מעיקרה היא מרה isn't it bitter (already) from its root? *TerV* 42a(15); b. in a fig. sense: אין הוא עיקרא לקי מן ראשה if the root is affected at its top *Qid* 65d(44); זרוק חוטרא לאוירה ועל עקריה הוא קאים throw a stick into the air, and it stands on its root *BR* 1059:3 // *ib.* 574:7[!]; **2. main part:** sg. עיקר תבשילה the main part of the cooked dish *Pea* 21a(53); עיקר קלקלתהון their main degeneration *RH* 57d(59); עיקר טרחותה מיטרא its main discomfort is the rain *PRK* 94:1 // *ŠR* 17b(18); עיקר טיבריא קדמייתא the main part of old Tiberias *Meg* 70a(40); עיקרא לית לה תימיליוסים the main point has no basis *Ket* 29c(53); *Kil* 31c(59); **3.** in adv. phrase כל עיקר **at all:** וחרנה לא הוה עביר כל עיקר the other didn't do (charity) at all *VR* 856:5 [≠ סגין]

עיר adj. **awake** (↓√עור pass.part.; CPA עיר LSp 145) pl. רעד כדון ברייתא עירין people are still awake *Ber* 2d(36) // *EchRB* 121:16

עירוב n.m. **ʿeruv, edible food left before the Sabbath outside of one's property in order to extend the Sabbath limit;** pl. **name of a tractate** (< MH עירוב Jast 1075; ↓√ערב; CPA ערוב Duensing 158) **1. ʿeruv:** sg. ושלחה עירובה גבי ברה she sent the *ʿerub* with her son *Er* 20d(52) // *ib.* 24d(1); **2.** pl. **the name of a tractate:** כד אתון לעירובין when they came to *ʿEruvin* (in their study) *Šab* 16d(46) // *ib.* 24a(4)

עיריי adj. (unclear) pl. ודכירין לטב עידיא the are remembered for good *Naveh* 34:4
Poss. a gentilic; v. Naveh ad loc.

עשירו ↓ עישורי

עכב vb. **to hold back, invalidate** (MH עכב Moreshet, Lex 261, TBA עכב Jast 1077) Pa. **1. to hesitate, delay, hold back:** דנכס לא מעכב the one who sacrificed did not hesitate *TN* Gen 22:10; בעא מעכבתון he wanted to prevent them (from reciting *Shema* in Greek) *Soṭ* 21b(53); לא תעכבין עלוי על אלעזר ברה do not detain PN, his son *Am* 3:15; *ib.* 16; *AmGen* 2b:15; **2. to invalidate an act:** והוה תמן ר׳ ירמיה ועכב PN was there, and he invalidated (it) *Meg* 75b(34); והא רבך מעכב behold, your teacher invalidates (it)! *ib.* 35
Itpa. **to be detained, delayed:** אתעכבתון ועברתון בהון מהלכין ארבעין שנין you were detained, and you marched in them (i.e. the deserts) for forty

years *TN* Dt 1:2; *FT* ib.; *FPT* ib.[26]; מתעכב אנא *TNGl* Gen 27:41

עכבר, det. **עוכברה, עכברה** n.m. **mouse** (CPA עוכבר 1Sam 6:5, SA עכבר, עגבר ST Lev 11:29) sg. עכברה *TN* Lev 11:29 [H העכבר]; עוכברה *TNGl* ib.; חד עכבר (V)ובלעיה a mouse swallowed it *Dem* 22a(10); *ib.V* 7; ועכברה יסגי mice(coll.) will increase *SYAP* 36:62; עכברא דטורא the field mouse *Šab* 3b(38); pl. חד קן דעכברין a nest of mice *Kil* 32b(26) // *Ket* 35a(34); אילין עכברייא רשיעיא those wicked mice *BM* 9b(3)
Talshir, Fauna 81, 123+.

עכברה n.f. **she-mouse** (↓ עכבר) sg. הא עכברה ילדה אישתא behold a she-mouse gives birth to six (at one time) *PRK* 187:1

עכיי adj. **of Acco** sg. ר׳ חזקיה עכייה *Šab* 14d(19)

עכן n.m. **snake** (< ἐχῖνος Lehnw 415; ↓ חכינה) sg. עכנא *EchRB* 102:15; *EchR* ib.; *ib.* 105:6; pl. עכנין *EchRB* ib.
Löw, Fauna 45+.

עכר vb. **to make turbid, cloudy** (CPA עכר LSp 145, SA עכיר ST Gen 49:12) Pe. ר׳ חנינה עכר ואת לא עכר PN makes (the mixture) turbid, and you do not? *Nid* 50b(14); *ib.* 15; pass.part. אפי׳ עכ{ו}<י>ר לא פסליה even if it was turbid, he did not invalidate it *ib.* 17; עכיר אן הווה כתנן בטבת if in *Ṭevet* (the face of the moon) was cloudy like smoke *SYAP* 36:57
On *SYAP* ref., cf. Sy תננא דמעכר אאר שפיא smoke which clouds the pure air PSm 2872.

עכשמוני, det. **עכשמוניתה** n.f. **a disease** sg. הדא עכשמוניתה סכנה that ˁ.-disease is a danger *Šab* 14d(19) // עכשבוניתא *AZ* 40d(22)

על conj. **because, since** (CPA על ד־ LSp 146) על דמרדו רשיעיא על אורייתא because the wicked rebelled against the Law *TN* Gen 15:17; *ib.* 20:16; 44:19; Ex 32:25; Num 26:11; Dt 3:29; 32:31; על דהוה שרי בציפרין since he lived in GN *Šab* 14c(45); על דטלמסן למגע בסמה דמטרונה because he dared to touch the body of the matron *Ket* 31d(28) // *BR* 389:2; *VR* 364:3; *KohR* 19b(4)
This word is never employed in the Targumic texts in literal translations which use either ↓ ארום or בנין. Its occurrences in non-Targumic texts are extremely rare.

על, עלי־ prep. **upon, against, concerning** (↓ על conj.; CPA על, עלי־ LSp 146, SA על, עלי Ham 541:5+) *FPT* Gen 2:21[02; voc]; w. suf. 1sg. עליי *Švi* 36c(15); 2m. עליך *FPT* Gen 41:15[05]; f. עלייך *Er* 21b(18); 3m. עלוי *BR* 952:1; f. עליה *TN* Dt 21:3; 1 pl. עלינן *ib.* Ex 5:3; 2m. עליכון *FPT* Num 28:30[06]; 3m. עליהון *TN* Ex 29:13;- **1. upon:** והוה ר׳ יונתן מפסע על קיבריה PN stepped upon the graves *Ber* 4c(66); כת׳ על פינקסיה written upon his *pinax* *Kil* 27a(6); *Ter* 45d(3); *Pes* 30a(1); *BR* 714:7; *VR* 204:1; **2. against:** פליג על רבנין (PN) disagrees with the Rabbis *Ber* 3a(14); ההן דחטא על חבריה one who sinned against another *Yom* 45c(19); ממרוד על מלכותא to rebel against the government *BR* 712:1; **3. about, concerning:** על גרמה concerning herself *Dem* 22a(4); על דעתיה דכהנא according to PN's opinion *Kil* 31c(3); *AZ* 41a(60); *BR* 301:2; **4. w. ד־ according to the opinion of:** על דבית שמי *MŠ* 54b(2); *Yev* 2c(32); *San* 27b(15); **5. by** (in measurements): חמשין על חמשין fifty by fifty (cubits) *Soṭ* 20b(59); *ib.* 60; 62; **4.** w. var. vbs.: ↓ אתא, ברך, חזר pa., סלק, עבר, צער itpa., קום
On mng. 4, v. Lieb, Ginze Kedem 5(1934):184.

— על אפי prep. **upon** (↓ אפין; CPA על אפי LSp 14, SA על אפי ST Ex 33:16) a. w/o suf.: על אפי מיא *TN* Gen 1:2 [H על פני המים]; *VR* 554:7; *TN* Gen 7:18; על אפי ארעא upon the earth *ib.* 6:1; 11:8; 9; Dt 11:25; על אפי תהומא upon the abyss *ib.* Gen 1:2; על אפי מדברא upon the desert *ib.* Ex 16:14; על אפי כפרתה *ib.* Lev 16:14; על אפי ברה upon the field *FPT* Num 19:16; על אפי סדום *FTV* Gen 18:16; b. w. suf.: על אפיה דארעא *TN* Num 11:31

— על גב/גבי prep. **upon, next to** (↓ גב, על גיף; CPA על גב LSp 39, MH על גבי CTY 2:604) a. w/o suf.: על גבי מדבחה *TN* Gen 8:20; *ib.* Ex 24:6; Lev 3:11; Num 5:25; בהן דילבש דרדסין דעמר על גבי דרדסין דכיתן in the case of one who wears foot coverings of wool over foot coverings of linen *Kil* 32d(12); *ib.V* 9; *San* 25d(39); b. w. suf.: ואתה הדן עורבה מצרייה ושרה על גבה the Egyptian raven came and settled down next to it *BR* 714:7; אתא וקם ליה על גביה he came and stood next to it *ib.* 944:2

— על גיף prep. **on the shore/bank of** (CPA על

גו(י)ף LSp 39, SA על כיף ST Gen 22:17(Var), MH על גף MMakh 1:4) על גיף נהרא on the bank of the river *TN* Num 12:16; *ib.* 22:5; *BRV*[60] 80:2; *Ket* 31a(2) // *Qid* 58d(35); *San* 23c(36); על גיף נחל ארנונה on the bank of Wadi Arnon *TN* Dt 4:48; *ib.* 3:12; על גיף/גף ימא by the seashore *TN* Gen 22:17; *FTP* Ex 14:2; *ib.* 15:9; *Ber* 4c(48); *Kil* 32c(33) // *Ket* 35b(36); *KohR* 28c(6); *JMP* 11r:4; *ib.* 29:3; 34:3
Sok, Job Targum 160.

— **על ידי** conj. **because, since** (על ידי↓ prep.; Sy על יַד/אידא ד- PSm 1549) על ידי דהוה מאריך רב בצלותיה because PN took a long time in his prayer *Ber* 7c(11) // *Tan* 67c(27); על ידי דהוה אכלן because he was a big eater *Mas* 50d(41); על ידי דר' הוה סמיך לחרבן since Rabbi lived close to the (Temple's) destruction *Tan* 68d(39); *Ber* 7c(36) // *Tan* 66b(1) // *ib.* 67c(49); *Ter* 48b(29); *KohR* 30a(12)

— **על ידי** prep. **through, by means of** (יד↓; CPA על אידי LSp 78) a. w/o suf.: דשפך אדמיה דברנש על ידי ברנש one who spills a person's blood by means of a person *FPT* Gen 9:6[05]; ועתידין למתפרקא על ידי תלתא פרנסין מהמנין they will eventually be redeemed through three faithful leaders *TN* ib. 40:12; *ib.* Lev 16:24; Dt 1:1; על ידי עילה by means of a pretext *Ter* 47b(30); *AZ* 44d(41); וכולהון על ידי מ{ו}יי all of them by means of water *Pes* 29d(32); ועל ידי כן הוה קרץ he got up early by means of it *Ter* 48b(17) // *Šab* 4d(9); *Naveh* 40:2; b. w. suf.: על ידוי דמשה *TN* Lev 8:36; *ib.* Num 4:37; על ידיה *ib.* Gen 30:3; על ידיכון *ib.* Dt 28:32; על ידיהון *ib.* Lev 9:7

— **על כורח־** prep. **against ...'s will** (MH על כורח־ Jast 666) על כדחיה *EstAn* 157:4; על כורחיה *EchRB* 156:5; בעל כרחיהון *EchR* ib.; *EchRB* 157:17

— **על מגן** adv. **for nothing, in vain** (מגן↓; CPA למגן LSp 106, SA למגן ST Ex 20:7) **1. for nothing:** לית דין על מגן this isn't for nothing *BRL* 81:6 // *VR* 506:1 // *KohR* 15c(6); על מגן צווחין לך רבי they call you "Rabbi" for no reason at all! *VR* 531:4 // *ŠR* 14b(10); לא <על> (QA) מגן מאריך ימים he does not have a long life for nothing *Bik* 65c(49); אפילו' על מגן even if (the curses are) for nothing *San* 29a(55); ותדע את דהדין[!] מלכותא עבדא כלום על מגן you should know that the government does not do anything for nothing (i.e. without a bribe) *KohR* 28c(1); *ib.* 20; 32; b(37); 4b(31); 35; *EchRB* 48:27; *ib.* 49:10; **2. in vain** [מגן↓]: *TNGl* Lev 19:12 [H לשקר]

— **על מנת** conj. **with the intention that** (על מנת↓ prep.) ומנוניה על מנת דיחזור they ordained him with the intention that he return *Bik* 65d(17); על מנת דתעבדי כן וכן with the intention that you(f.) do such-and-such *BM* 11b(46); על מנת די<י>הוי זאין ומפרנס ומלבש ומכסי יתה with the intention that he feed, support, clothe, and cover her *JMP* 15:7; על מנת דתהוי משמשה יתה with the intention that she attend him *ib.* 9; 12; 10b:2

— **על מנת** prep. **for the purpose of, in order to** (MH על מנת Jast 802) a. w.: על מנת כן נחתנן כן we have come down for that purpose *BR* 1128:4 [in H context: *ib.* 599:3; 4]; b. w. inf.: על מנת מעבד על כורחי' דאבא in order to do it against my father's will *FTV* Gen 44:18; *TN* ib.; על מנת מתקל<ה> על מנת מבזייה in order to be belittled; in order to be put to shame *Dem* 21a(31); על מנת מיתן ליך מקמת פל' in order to give you such-and-such *Er* 21b(17) // *Qid* 63d(18) // *ib.* 64a(10); על מנת למגזרנה ביום שובתה in order to circumcise him on the Sabbath *PRK* 64:12; c. in elliptic usage: על מנת יקדה ולא מפרסייה ליה for that reason (I) will be burnt and not reveal him *FPT* Gen 38:25[05]; *FTP* ib.

— **על עסיק** conj. **because** (עסיק↓) על עסק די צער ית אתתה because he caused pain to the woman *TN* Dt 22:24; *ib.* 23:5; *FPT* ib. 1:1

— **על עסיק** prep. **concerning** (עסיק↓) על עסיק כספא concerning the money *FPT* Gen 43:18[04]; *ib.* Dt 1:1[26]; על עסק פתגמא הדן concerning this matter *TN* Gen 24:9; *ib.* Ex 14:3; Num 12:1; Dt 9:20; ר' לוי הוה ליה דין עם חד בר נש על עסק בתים PN had a dispute with a certain person concerning houses *San* 21d(45); *ib.* 48; על עסק שנתא ורחמתא concerning hatred and love *JMP* 2:31; *ib.* 26:8

— **על פם** prep. **according to** (פם↓; H על פי HAL 866) a. w/o suf.: על פם גזירת ממרה דה' *TN* Num 3:16 [H על פי ה']; *ib.* 26:56; Dt 17:6; 19:15; על פים מלויתא according to the water drawers *Yom* 40b(24); *ib.* 25; 26; b. w. suf.: ומפרק על פומיה he redeems (the second tithe) according to him *MŠ*

54d(38); *ib.* 56b(15)

— על שם prep. **in the name of, with reference to** (↓שם) **1. in the name of:** *TN* Gen 48:6 [H id.]; וקרא ית שמיה על שמיה he named him after him *ib.* 27:41; על שמיה דברייך in the name of our creator *Šab* 8d(13); **2. with reference to:** *San* 21c(3) [fol. by biblical verse]; *PRK* 339:1

עולבן, עלבן n.m. **humiliation, insult** (√עלב; Sy עולְבָנָא LS 526) sg. תבוע עלבן avenger of humiliation *TNGl* Gen 34:31; *FTP* ib.; דלית לה בר נש תבע עלבנה she has no one to avenge her humiliation *TN* ib.; עולבנה *FTV* ib.; עולבן *TN* Dt 32:43; *FTV* ib.; עלבני *TN* Gen 16:5; *FT* ib.[!]

עֲלָה, det. **עלתה**, pl. **עלוון** n.f. **burnt offering** (↓ √עלי; CPA עלא, pl. עלואן LSp 147, SA עלה Ham 543:72+) sg. *FPT* Num 28:27[06; voc]; *TN* Lev 1:3; *ib.* 23:12; Num 29:22; עלת *ib.* 19; עלתה *ib.* Gen 22:8; Lev 9:16; pl. עלוון *FPT* Lev 23:37[06]; *TN* Ex 32:6; *ib.* Dt 27:6; עלוותכון *ib.* Ex 20:24; Dt 12:27

2# עלה, pl. **עלין** n.m. **leaf** (SA עלי ST Lev 26:36(Var)) sg. עלה דזי' an olive leaf *TN* Gen 8:11 [H id.]; עליה *ib.* Lev 26:36; pl. עלין *ib.* Gen 3:7

עלי vb. **to evaluate, raise the price, outbid** (↓ עליו, עלה, עילי, עיליי, עילוי, עילו; Sy עַלִי pa. LS 527, MH עלי hitpa. Jast 1082, mng. 2) Pa. **1. to evaluate:** ויעלי יתה *TN* Lev 27:8 [H והעריך]; *ib.* 12; 14; **2. to raise the price, outbid:** {מן} <והוה> דין מעלי דחמי לחבריה לה this one outbid him *BRV*[60] 91:8; דחמי לחבריה זבין זבינא ומעל{ה}<י> ליה עלוי he sees another making a purchase, and he makes a higher offer *Qid* 63c(20); **3.** (unclear): על דעלי אבא בר בא דאינון אמרין *Šeq* 46d(30) // *Pes* 32a(40)

Itpa. **to go up in value:** ההן וולד בל מה דהוא אזיל (G)הוא מתעלי the more that child (i.e. the case of a child born of a gentile or slave and a Jewess) goes on, it increases in value (i.e. later authority considered it to be Jewish) *Qid* 64c(57)

On pa., mng. 2, v. Sok, Kut Vol 167; on mng. 3, v. Lieb, YK 455.

עליב adj. **unfortunate, poor** (√עלב; Sy עלִיבָא LS 526, MH עלוב Moreshet, Lex 263) a. as adj.: עליבא מדינתא דאסיא פטגריטוס unfortunate is the city whose doctor has gout *VR* 118:6; מה אתון בעיין מן ההן אכ{נ}סנייה עליבה אמ' ליה את הוא אכסנייה עליבה אילוך עמה אינון <אכסנייה עליבייה> what do you want from that poor stranger? They said to him: Are you the poor stranger? These people (= we) are the poor strangers *BerV* 13b(29); ההוא אחוך עליבא your unfortunate brother *Qid* 64b(42); ינאי עליבא *ib.* 13; נעמי {על} עליבתא *Ket* 25a(29); והדא נפשא עליבתא that unfortunate soul *VR* 777:4; b. as noun: sg. ומה יעביד עליבא what should the unfortunate one do? *Tan* 66c(1); הדא עליבתא that unfortunate (she-ass) *Dem* 21d(63); *ib.* 22a(3) // *Šeq* 48d(6); *ib.* 11; ההיא עליבתא *VR* 867:2 // *KohR* 27c(14) // *BREd* 643:4; ברה {ה}<ד>עליבתה son of the unfortunate (woman) *BR* 599:4 // *PRK* 390:6[!]; pl. ואילין עליביא מרחקין להון do we reject those unfortunates (i.e. the bastards)? *VR* 754:7; אנן עליבייא *Giṭ* 48b(25)

עליו, det. **עליותה** n.f. **upper portion, heaven** (↓ √עליו, עילו; Sy עֶלְיוּתָא LS 527) sg. מן עלייותא *VRG* 591:7

עלילה, pl. **עלילן** n.f. **false charge** (SA עלילות pl.cs. ST Dt 22:14) pl. עלילן דמילין *TN* Dt 22:14 [H עלילות]; *ib.* 17

עלל n.m. **one who enters** (↓ √עלל part.) pl. עלליה *TN* Gen 7:16 [H הבאים]; *ib.* 42:5

עלל (a/o) vb. **to enter, bring in** (↓ מעל, מעלי, עללה, עלל, עילה, מעלן, מעלל; CPA על LSp 145, SA עלל pe. ST Gen 6:18, af. ib. 19) Pe., pf. 1sg. עלית *Ber* 9c(52); 2m. עלת *BR* 338:2; עללת *ib.* 45:1; 3m. על *TN* Gen 39:11; *Švi* 38a(21); f. עלת *MQ* 80d(36); 1pl. עלנן *TN* Gen 47:4; 3m. עלו *FPT* Gen 41:21[05]; עלון *Suk* 52a(32); imp. 1sg. איעול *FPT* Gen 37:30[04]; ניעול *BR* 1262:3; 2m. תיעול *Beṣ* 60c(60); f. תיעלין *Soṭ* 16d(44); 3m. ייעול *TN* Dt 19:5; *Meg* 73a(41); f. תיעול *BR* 599:6; 1pl. ניעול *ib.* 1126:4; 2m. תיעלון *TN* Lev 25:2; 3m. ייעלון *ib.* Num 4:20; *MQ* 82a(33); imper. 2m.sg. עול *San* 25d(35); f. עולי *TN* Gen 19:34; 2m.pl. עולו *ib.* Dt 1:8; עולון *RH* 59b(28); inf. מיעול *Šab* 13c(59); למיעל *TN* Num 20:5; part. m.sg. עליל *ib.* Ex 34:34; *Ket* 35a(48); f. עללה *Soṭ* 16d(42); עלה *PRK* 199:8; m.pl. עללין *TN* Dt 30:16; עלין *Meg* 73a(42);- Pe. **1. to enter, come in:** a. alone: במעלכון *TN* Num 15:18 [H בבאכם]; *ib.* Ex 7:28; Lev 16:26; Num 31:23; Dt 11:29; שרי עליל לא אמרין דעל עד שעתא דעל (when) he begins to enter, we don't say he entered until he (actually) entered *Ber* 2c(19); כל רבנין דעלין לבי מדרשא all the Rabbis who enter the academy *Giṭ* 45b(12);

ביומא דעלת כלתא לגנונא on the day when the bride entered the bridal chamber *PRK* 9:17; אתון בעיין מיעול קדמאי you want to enter first *Šab* 13c(54); *Dem* 22d(15); *Švi* 38c(48); *Tan* 64c(5); *Qid* 63a(18); *BR* 338:2; *ib.* 648:6; 1262:3; *PRK* 161:8; b. w. ingressive ־ל: כיון דעלון לון למדינתא as soon as they entered the city *KohR* 9d(7); פתחון לה ועלת לה they opened (the gate) for her (i.e. the she-ass), and she came in *Šeq* 48d(7); עאל ליה בריה תחותי ערסה his son entered under the bed *Yom* 40d(61); *Suk* 53a(14); *Tan* 66d(37); *ib.* 68d(56); c. w. fol. vb.: ועאל מיסחי בההן דימוסין דטיבריא they went to bathe in the public bath of GN *Šab* 3a(27); עאל שאל לר׳ יצחק he went to ask PN *Ter* 45c(43); עול טחון תחתיי come, grind in my stead *Pea* 15c(51); *San* 25d(35); *KohR* 9c(25); d. w. נפק: ↓√נפק pe., mng. 1.b; **2. to approach, come towards:** ועלון לגביה *Ber* 6a(23); *Ket* 35a(42); *Kil* 32b(33); *BB* 15b(1); מי עליל פגע ביה חד כותיי while approaching, he met a Samaritan *Tan* 66d(7); *BB* 15c(26); **3. to have sexual relations:** ועל לוותה *TN* Gen 38:18 [H ויבא עליה]; *ib.* 16; אנא יהב דינרין ק׳ ועלל עמה I will give 100 dinars to have sexual relations with her *BR* 385:6; **4. to be brought in:** ועאל מיתא a corpse was brought in *Ber* 6a(35) // *Naz* 56a(15); כל תבשיל דהוה עליל קומיהון every baked dish that was brought before them *San* 25d(31); *BM* 8c(47); **5. to begin** (in time expressions): משתא דעלת from the year which began *RH* 57a(46); מן דאב עליל from the beginning of Av *Pes* 30d(3); **6. to come of the bride to marriage:** עלת כלתא נפקת טרחותא when the bride comes in, the trouble leaves *MQ* 80d(36); 7. in idiomatic phrases: a. דייעול הוא ומדליה לטימיון that he and his property should be confiscated (lit. enter the treasury) *Ned* 41c(34); b. ייעול עלי may it befall me! *Kil* 32b(46) [oath]; c. עול בנכסיך take over your property! *Ket* 32d(50)

Af., pf. 2m.sg. אעלת *TN* Num 16:14; אעלתך *BR* 1179:3; 3m. אעיל *BB* 16c(1); אעלון *Dem* 22a(5); f. אעלת *JMP* 2:34; 2m.pl. אעלתון *TN* Dt 1:1; 3m. אעלו *FPT* Gen 43:26[05]; אעלון *Ned* 39b(26); אעלוניה *RH* 58b(14); imp. 1sg. אעל *TN* Dt 31:21; 2m. תעל *FPT* Gen 6:19[05]; 3m. יעל *TN* Ex 13:11; 1pl. נעל *ḤalV* 57b(15); נעליניה *VRK* 247:5; 2m. תעלון *TN* Dt 7:26; 3m. יעלון *ib.* Lev 14:42; imper. 2m. אעיל *ib.* Gen 43:16; inf. מעלה *Šab* 4a(11); מעלתה *BR* 818:5; part. m.sg. מעיל *San* 25d(33); f. מעלה *VRQ* 575:5; m.pl. מעלין *San* 25d(31);- **1. to bring, carry in, permit to enter:** a. people: אעיל ית גבריא *TN* Gen 43:16 [H הבא את האנשים]; *ib.* Ex 13:5; Num 15:18; נסחי ואעלי לגו פרדיסא he took me and brought me into the orchard *BR* 762:2; דמז לתלמידוי ואעלוניה לקפילין he hinted to his students, and they brought him into the shop *Pea* 21a(43); *RH* 58b(14); *San* 18c(5); b. objects: ואעל בוציניה *TN* Ex 40:25 [H ויעל הנרות]; *ib.* 38:7; אעיל עובדא קומי ר׳ אלעזר he brought the case before PN *Giṭ* 46d(40); *BB* 16c(1); *AZ* 41c(1); זרעון וחצדון ואעלון he sowed them, harvested them, and gathered them in *Dem* 22a(5); *Šab* 5c(55); *Tan* 64b(49); **2. to include:** מן יוסף אפקך וליששכר לא אעלתך he excluded you from (the tribe of) Joseph and didn't include you in Issachar *BR* 1179:3; *ib.* 762:2; **3. to bring the bride to the marriage** [↓ pe., mng. 6]: בדמשא אתון מעלתה וטפון בוציניה in the evening they came to bring her (i.e. the bride), and they extinguished the lamps *BR* 818:5; **4. to produce income:** הלווי מעלה מה דאפקינן בגוה oh that (the field) will produce what we invested in it! *VR* 125:3

Ittaf. **to be brought in:** אִתְּעֲלוּ *FPT* Gen 43:18[04; H הובאו]; *TN* Lev 6:23; אתועל *ib.* 16:27; *TNGl* ib. 7:30; *ib.* 13:9; מִתְּעֲלִין *FPT* Gen 43:18[04]

עללה, det. **עללתה**, pl. **עללן** n.f. **harvest, dowry** (↓√עלל; SA עללה ST Lev 23:39) **1. harvest, crop:** sg. עללת זרעיכון *TN* Dt 14:22 [H תבואת זרעך]; עֲלָלְתָהּ [!] דארעה the harvest of the earth *FPT* Gen 48:7[04]; *TN* Lev 23:39; *ib.* 25:22; Dt 11:17; עללתכון *ib.* 14:28; 16:15; pl. עללן *FT* ib. 14:22; עללתא האילין *TN* Gen 41:35; **2. dowry:** sg. מהרה ועללתה her *mohar* and dowry *JMP* 18:23; *ib.* 53d:20

On mng. 2, v. Friedman, JMP 1:86.

עָלַם n.m. **eternity, world** (↓לעלם, בית עלם; CPA עלם LSp 147, SA עלם Ham 546:193+) *FPT* Dt 5:29[04; voc];- **1. eternity:** sg. קיים דעלם *TN* Lev 23:31 [H חוקת עולם]; *ib.* Num 15:15; יומת עלמא [↓ יום]; **2. world:** sg. a. general: אתברי עלמא the world was created *ib.* Num 22:30; כל עלמה *ib.* Dt 32:4; ביומוי אישתני עלמא in his time, (the nature of) the world changed *Pea* 20a(59); *Tan* 67a(43); *Ḥag* 77d(55); *BR* 272:6; *ib.* 527:3; *PRK* 172:13; *KohR* 12b(21); b. in var. phrases: 1) עלם אוחרן another world *TN* Gen 4:8; 2) עלם עבור a transient world *ib.* 38:25[!]; 3) עלמה הדין this world *FPT* ib. 26[05]; *TN* Num 22:30; *ib.* Dt 32:39; כל הדין עלמא *BM* 8c(26); *KohR* 16c(17); 4) עלמה דאתי the world to come *TN* Gen 38:25; *ib.* Dt 33:21; *Tan* 66c(11); *San* 29c(34); *BRV*[60] 131:4; *KohR* 10a(40);

5) עלמא דשקרא עלמא דקושטא the world of untruth (i.e. this world), the world of truth (i.e. the world to come) *VR* 605:3; 6) אורחיה דעלמא death [euph.; lit. the way of the world]: *TN* Gen 35:9; 7) ברייתה דעלמא the creation of the world *JMP* 13:3; *ib.* 18:2; 8) מרי עלמא Master of the world [↓s.v.]; 9) מלכיה דעלמה/מלך עלמה King of the world [↓מלך usage b.1]; 10) רבון כל עלמיא Master of all the worlds [↓רבון]; 11) מה קלא בעלמא what is happening (lit. what voice is there) in the world? *Švi* 38d(25); *Tan* 66d(52); 12) אתכניש מן גוא עלמא he was "gathered" from the world (i.e. he died) *TN* Gen 5:5; *ib.* 9:29; Dt 31:14; 13) נפק בעלמא to be widespread: ישיזבינך מן הדין שורבא דנפק בעלמא may He save you from the heat which is prevalent in the world *San* 29c(43); *VRQ* 619:2

Dalm, Worte 140+.

עלם vb. **to disappear** (SA אתעלם Ham 529:275, MH נתעלם Jast 1084) Itpe. אנא הוא דאיתעלמה הילכתא מיני the law escaped my memory *FT* Lev 10:20; *TNGl* ib.; אתעלמת מלתא מן ר' יוחנן the matter escaped PN's memory *ŠR* 25a(7)

אלע↓ עלע

עלעול n.m. **storm wind** (CPA עלעול LSp 147) sg. עלעול יהוה בפולגוס דימה there will be a storm wind in the middle of the sea *SYAP* 36:34; pl. רוחין ועלעולין winds and storm winds *Ber* 5a(26); *EchR* 90:1

עַם, det. **עַמָּה** n.m.coll. **people** (↓עם, בר עממין, עמם, דארע; CPA עם LSp 147, SA עם Ham 548:244+, pl. עמין, עממין ST Gen 17:16) עַם *FPT* Gen 34:16[03]; עַמָּא *ib.* Ex 19:8[17];- a. general: עם חד *FPT* Gen 34:22[03]; עם קדישין holy people *TN* Lev 26:12; עם חביבין beloved people *ib.* Dt 7:6; Ex 34:9; Dt 1:28; 9:2; עם כנישתה *ib.* Num 15:36 [H העדה]; והימנו עמא the people believed *ib.* Ex 5:1; ובכון עמא the people cried *ib.* Num 14:1; עמא האליין *ib.* 23:9; הליך עמא those people *PRK* 128:7; עמי בני ישראל *TN* Dt 5:6; *Meg* 75c(11); b. in phrase כל עמה everyone [CPA כל עמא LSp 148]: וימרון כל עמה אמן ואמן סלה *Naveh* 70:16; כל עמא מודיי everyone admits *Dem* 26c(45); וכל עמא שטיי is everyone a fool? *Mas* 49d(25); *Pes* 31b(64); *Yom* 39d(17); *Tan* 69c(28); *MQ* 81c(57); *BM* 8d(32); *VR* 591:2; *EchRB* 53:5

As pointed out by Dalm, Worte 55, 144, the rare occurrences of כל (כולי) עלמא in PT are corruptions due to כולי עלמא (= Sy כולה עלמא PSm 2899) in TBA. Thus, for כל עלמא *Ber* 4b(34), read w. G: כל עמא; for כולי עלמא *BM* 8d(36), read w. Ms.E: כל עמה.

—עם דארע n.m. **common person** (calque < H עם הארץ Jast 125; cf. עמא דארעא MSoṭ 9:15 [*barraita*!]) sg. חד עם דארע *BR* 932:5; *BRL* 943:2

עִם, עִמ־ prep. **with, together with, at the time of** (CPA עם, עמ־, LSp 147, SA עם, עמ־ Ham 544:122+) עִם *FPT* Gen 34:20[03]; w. suf.: 1 sg. עמי *ib.* Dt 5:28[04]; 2m. עמך *TN* Lev 25:47; f. עמיך *BR* 838:5; 3m. עמיה *Švi* 39a(56); f. עמה *TN* Num 5:13; 1pl. עמן *Tan* 65a(51); 2m. עמכון *TN* Ex 24:14; 3m. עמהון *Meg* 73b(49); f. עמהן *Ber* 4d(35);- **1. with, together with:** a. general: כד הוה מהלך עם ר' when he walked with Rabbi *San* 24b(50); *Ber* 11b(29); *Ter* 41b(23); *Meg* 74d(38); *BR* 479:8; *PRK* 22:2; b. in phrase x עם x: דין עם דין this one with that *Kil* 27a(59); *Soṭ* 20c(37); *VR* 509:2; **2. at the time of:** בערובתא עם מטמעי שמשא in the evening at sundown *Ter* 46b(64) // *BR* 689:1; *VR* 554:5

עַמּוּד n.m. **column, pillar** (CPA עמוד LSp 148, SA עמוד Ham 548:259+) *FPT* Ex 39:33[04; voc];- a. general: sg. הדן עמודה *Naveh* 18:2; *ib.* 40:2; וקמת לה חורי עמודא בכייה she stood crying behind the column *Tan* 64b(51); *BerV* 5c(55); *Ber* 9d(5); *Meg* 74d(10); פונדקא דעמודא the Inn of the Column *Dem* 22c(39); *Reḥov* 25; pl. ואקים ארעה דלה [על] עמודין he erected the earth without pillars *Am* 9:7; *ŠR* 38a(5); וההן דנקר עמודין one who hews out columns *Šab* 13c(11); עמודיה דעל מן כפתה the pillars above the dome *Naveh* 7:1; בכ‹ו›ן עמודיא דקיסרין the pillars of GN "wept" *AZ* 42c(18); *BR* 300:5; *EchRB* 47:21; *TN* Ex 27:10; *ib.* 38:17; Num 3:36; b. in var. phrases: 1) עמודה דאישתא pillar of fire *ib.* 14:14; Ex 13:22; 2) עמודה דעננה the pillar of the cloud *ib.* Dt 1:33; Ex 33:10; 3) עמוד צלותהון דבני ישראל the pillar of prayer of the Israelites *TNGl* Num 20:29; 4) עמוד שחרא dawn *FPT* Gen 32:25[03; H השחר]; *TN* ib.

עמוניי adj. **Ammonite** (SA עמונאי ST Dt 23:4) pl. ‹עמוניי› *TN* Gen 19:38; *ib.* Num 21:24; Dt 3:11

עמור n.m. **dweller, inhabitant** (√עמר; CPA עמור LSp 149) pl. ומצדי יחהון מן עמורין (the Angel of

Death) makes them desolate from inhabitants *SYAP* 58:7

עמידה n.f. **chamber pot** (dial.; < ἀμίς, ἀμίδος Lehnw 416; MH[2] עמר *BR* 380:1) sg. *Šab* 11d(29) // *AZ* 43a(61) // *BRVar* 380:2 [↓רהון]

עמילה n.f. **chamber pot** (dial.; ↓עמידה) sg. *BR* 380:2

עמיק adj. **deep** (↓√עמק; CPA עמיק LSp 148, SA עמק ST Lev 13:3) sg. *TNGl* Lev 13:25 [H עמק]; ברם אין הוה עמיק תרתין קומין ואתעביד(text: ואת עביד) ג׳ קומין עמיק if (the cistern's depth) was two fathoms deep, and it became three fathoms deep *BM* 12a(30); מילתא עמיקה היא the matter is deep *BR* 680:4; שנה עמיקה deep sleep *TN* Gen 2:21; *FT* ib. 15:12; *TNGl* ib.; pl. חלחה עמיקתה the deep valleys *TN* Num 21:19; *ib.* 20; Dt 2:6; נחלייה עמיקתה the deep *wadis* *TNGl* Num 21:19; *ib.* 20

עמל n.m. **work, deed, property** (↓מדל, פעל; CPA עמל LSp 148, SA עמל Ham 555:408) **1. work, deed:** sg. תמן קריין לפעלה טבה עמלה they call there a good deed עמל *BR* 380:2 // *Šab* 11d(28) [acc. to rdg. in Yal Jos, no. 17]; **2. property:** sg. עמלי *FPT* Gen 41:51[05; H id.]; *TN* ib.; מלך עלמה יתן ברכתה בעמלה may the king of the world place his blessing on his property *Naveh* 34:2; *ib.* 3; 32:10; 33:3; 4; *Reḥov* 2:13; ומן עמלה *Naveh* 42:4
On mng. 2, v. Naveh 9, 71; Ben Hayyim, TM 172, note.

עמלקיי adj. **Amalekite** (SA עמלקאה ST Num 14:43) sg. עמלקאה *TN* Num 24:20; pl. מלכיהון דעמלקיי the king of the Amalekites *ib.* 14:7; 25; 43; 45; עמלקאי *ib.* 13:29; 24:20

עמם n.m. **gentile, non-Jew** (backformation < עממין, pl. of ↓עם; CPA עממא [δ ἐθνικός] LSp 148, SA עמם ST Dt 28:1(Var)) sg. וגמלא עמם the camel driver is a gentile *EchR* 50:2; *ib.* 7; עמם זכיי בדינא a gentile innocent in judgment *TN* Gen 20:4 [H גוי]; חד אמם *BRL* 803:9 [V: !גוי]; pl. ואנן מוגרין לעממין we hire gentiles *AZ* 40b(12) // *Dem* 25b(8)[!]; ר׳ הרשעיה יהב לעממיא פריטין PN gave coins to the gentiles *Švi* 36d(36); הי אמר לשן ביש על חבריה לעממיה הי מן דגלי רזה דקרתה לעסמיה whether he slanders the members to the gentiles or one who reveals the secret of the town to the gentiles *Naveh* 70:11; *TN* Gen 20:13

עמם vb. **to be dull** (MH עמם Jast 1089) Pe. איך עמם(text: עמא) דהבא how the gold has become dull *EchR* 140:10 [expl. יועם Lam 4:1]

עמסוניי adj. **of Amsun** sg. ר׳ יעקב עמסונייא *BM* 9d(61)

עמק vb. **to insert deeply** (↓עומק, עמיק; CPA עמק itpa. Black, Hor 65, Sy עַמֶק pa. LS 531) Pa. ועמיק סיכתיה he plowed deeply with his plowshare *PRK* 234:3

עמר n.m. **wool** (CPA עמר Duensing 158, SA עמר Ham 576:182) sg. a. general: *TN* Lev 13:52 [H צמר]; *ib.* Dt 22:11; חמשה מניי עמר five pennies worth of wool *BME* 6d(59); ר׳ יוחנן הוה סדיק עמר סליק טעין עמריה PN combed wool. He came up carrying his wool *EchRB* 119:10; דורכין עמרה מן לגב they pad (the shoes) on the inside with wool *KilV* 32d(7); מצרן עמר they(f.) spin wool *Soṭ* 20d(59); *Qid* 64c(29); b. for specific usages: 1) thread: *Kil* 32d(14) [↓חוט]; 2) band: *ib.* 9; 38 [↓פיסקי]; 3) web: *ib.* a(11) [↓נוול]; 4) sock: *ib.* d(40) [↓דרדס]; 5) rag: *ib.* 41 [↓מרטוט]; 6) garment: *TN* Lev 13:47; *ib.* 59 [↓לבוש]; *Kil* 32d(37) [↓מ(א)ן]; *San* 20c(59) [↓חלוק]

— **עמר גופנה**, det. **עמר גפן** n.m. **cotton** (Sy עמרגופנָא LS 533, Mal *m'arkofna* Berg, Gl 56, MH צמר גפן BY 5534) sg. עמר{א} גופנא *Qid* 64c(28)
Löw, Flora 2:239.

2# עמר n.m. **sheaf, ʿomer** (measure; ↓עומר; SA עמר ST Ex 16:16) **1. sheaf:** sg. *TN* Dt 24:19 [H id.]; pl. מעמרי שיבליא from the sheaves of barley *MŠ* 56c(12) // מעומרין[!] *San* 18d(14); **2. ʿomer** (a measure): sg. עמרה *TN* Ex 16:36; *ib.* 32; 33

עָן, pl. **עָנִין** n.f. **sheep, flock of sheep** (SA ען Ham 570:40+, pl. ענין ST Ex 21:37) עָנָא *FPT* Gen 31:43[03];- **1. sheep:** sg. ען אוחרי another sheep *ŠR* 20c(22); הוות ילדה כל ענה every sheep gave birth *TN* Gen 31:8; *ib.* 30:39; מן ענה בעלויה from the sheep according to its evaluation *ib.* Lev 5:15; pl. ארבע עָנִין *FPT* Ex 21:37[01]; *BR* 855:4 // *ib.* 1236:4; ענינן *TN* Lev 22:27; עניכון *ib.* Dt 12:17; עניהון *ib.* Gen 34:28; **2. flock of sheep:** coll. ען סגין many sheep *FPT* Gen 30:43[05]; ארבע ען *TN* Ex 21:37; *ib.* Gen 24:35; Dt 32:14; ענהון *FPT* Gen 46:32[04]; לבשו דכרייא ענא the males "wore" (i.e. copulated with) the sheep *BR* 117:4 [expl. Ps 65:14]

ענב vb. **to fasten** (↓עניבה; MH, TBA ענב

Moreshet, Lex 266) Pe. וענבו *TN* Ex 39:21 [H וירכסו]; pass.part. (ועניבן : text) ענבין עסקין the rings (on the sandal) are fastened *Ḥaliṣa* 100:20

ענבה, pl. **ענבין** n.f. **grape** (CPA ענבין pl. LSp 149, SA ענב, pl. ענבים Ham 551:331+, Sy עֶנבְּתָא, pl. עֶנְבֵּא LS 534, MH ענבה Jast 1091) sg. ענבה חרדה *TN* Dt 32:14 [H ענב]; pl. ענבין *ib.* Num 6:3; Dt 23:25; *Ber* 10c(28); *EchR* 49:9; דנפיק מגופנא ענבין דנפיק מן ענבין חמר what comes from the vine (is called) grapes; from the grapes - wine *VR* 260:3; ענבין דלקין(V) תלתיהון grapes stunted in their first third (of development) *Or* 61c(5) [expl. ענקוקלות Mib. 1:8]; בשלו סגוליה ואתעבדו ענבין the clusters ripened, and they became grapes *TN* Gen 40:10; *ib.* Num 13:23; 6:3; {ד}<ר>פוס ענבים a treader of grapes *ib.* Gen 49:11; ענבי *ib.* Lev 25:5; ענביה *FPT* Gen 40:11[05]; *TN* Num 13:20; בענווי<א> *TNGl* Ex 26:11

Löw, Flora 1:78+.

ענה, det. **ענתה** n.f. **time** (MH עונה Jast 1054) sg. באילין דהוון סברין דאית ביה ענה ולית ביה ענה in a case of those who thought there was enough time, but there wasn't enough time *Ber* 6b(19) // *San* 20a(40); *TanG* 66b(9); אית בענתה למיזל ולמיתי there is enough time to go and come *ŠR* 36a(23); אתת ענתא דצלותא the time for prayer arrived *Ber* 5a(61); *ib.* 14b(49); *Soṭ* 20c(44); *EchR* 47:6; ארעת בההיא ענתא it once happened *KohR* 28c(9); ע{ו}נתא *VR* 619:4; *ŠR* 9c(25); *ib.* 25a(12); הא ענתה נורע למלכא behold, it is time for me to tell the king *VR* 577:6; *KohR* 12a(9); *MŠ* 54d(46); *Soṭ* 16d(44)[!]; כד ילדה בענתה חיי when she gives birth at the (proper) time, it lives *ŠR* 42b(12); בענתה *KohR* 15d(32); לית אנא מבטלה ענתי ודלא בענתה I cannot annul my time *Soṭ* 24b(53)

Forms such as עונתה *Ber* 5d(11); *PRK* 24:1 are corruptions under the influence of the H form.

ענוון adj. **humble** (↓ענוותן, ענוונו; CPA ענון LSp 149) sg. ענוון לחדה very humble *TN* Num 12:3 [H ענו]; ר' הווה ענוון סגין Rabbi was very humble *Kil* 32b(27) // עינוון *Ket* 35a(35) // *BR* 306:1; עינוון הוא סגי *San* 23c(43) // *ib.* 28c(35) // *PRK* 297:1; ענוון *SanAs* ib.

עֲנְוָנוּ, det. **ענוונותה** n.f. **humility** (↓ענוון; CPA ענונו LSp 149) sg. עִינְוָונוּתָךְ *FPT* Gen 35:9[03]

ענוותן adj. **humble** (↓ ענוון; MH ענוותן Jast 1092) sg. מן כגלל דעינוות{א}<ן> הוא because he is humble *TNGl* Gen 25:27; pl. ענוותנין *ib.* Dt 7:7

ענוותנו, det. **ענוותנותה** n.f. **humility** (↓ענוותן; MH ענוותנות Jast 1092, TBA ענוותנותא ib.) sg. ענוותנותיה דר' יהושע בן לוי *PRK* 297:5; ענוותנותך *FTP* Gen 35:9; *TN* ib.[!]

עני n.m. **poor person** (↓ $\sqrt{4}$# עני; BA ענה KBL 1110) sg. ההוא עניא *BR* 301:2

עני vb. **to answer, respond** (↓עניין; CPA ענא LSp 149, SA עני LOT 3/2 211:46) Pe. **1. to answer:** ענה קין ואמר *TN* Gen 4:8; *ib.* 50:1; Num 11:28; וענייתון יתי *ib.* Dt 1:14; תיעני *ib.* 25:9; למעני *ib.* Gen 45:3; כל ההוא ליליה צווח לה רחל והיא ענייה לה the whole night he called to her "Rachel!", and she answered him *BR* 819:1; *ib.* 3; 1145:2; *EchRB* 110:6; עניין תרין בנוי דיעקב the two sons of Jacob answered *TN* Gen 34:31; *ib.* Dt 6:4; **2. to respond** (esp. to a prayer): מה נעני what should we respond? *Suk* 54a(4) // *Meg* 72a(12); ר' יונה עני הכין והכין PN responded in this manner and that manner *ib.* 5 // *ib.* 12; ההן דחי<י>ב למברכה והוא עני ולא ידע מה הוא עני one who is required to recite a blessing and he responds, but doesn't know what he responds *Meg* 72a(22) // *Ber* 12c(45); אתון בעיין מיזקפניה ואשכחוניה איעני they came wanting to raise him up and found him responding (after the eulogy) *Ber* 6b(14) // *Naz* 56a(57) // *BR* 1238:9 // *KohR* 18d(22); *MQ* 83d(46); ענון בתריי מה דנה אמר respond after me what I say *Pes* 32c(55) // *Tan* 67a(61)

Pa. **to respond:** והוו' מעני' להו<ן> מרים *TNGl* Ex 15:21

Itpe. **1. to be answered:** ומן קודם ה' הווה מתעני בקל he was answered by a voice from God *FPT* Ex 19:19[06]; *TN* ib.; צלי ולא איתעני he prayed and was not answered *San* 29b(40); *Tan* 64b(38); *ib.* 41; 60; c(8); *MŠ* 56d(10); **2.** euph. **to be relieved:** ההן דאזל ליה לצורכה ולא מיתעני ייזל מן אתר לאתר והוא מתעני he who goes out for a bowel movement and is not relieved, should go from one place to another, and he will be relieved *Švi* 34c(58)

2# עני vb. **to be late** (MH עינה to postpone, delay Jast 1093) Pa. a. alone: ר' אילא עני בסדרא PN stayed late at the house of study *Beṣ* 63a(44); ואין ענייח אתון גרשין <לי> if I tarry too long (in the cave) you will pull me out *Kil* 32b(60) // *Ket* 35b(2)[!]; b. w. dir. obj.: מכיון דעניתון קדושתא since you have come late for the *qedusha Ber* 9c(55); c.

w. inf.: ר׳ יסי ור׳ אימי ענון למיתי גבי ר׳ אלעזר PN and PN_2 came late to PN_3 *Pes* 30b(45) // *Ḥag* 76c(45)[!]; מעני מיתי *Šab* 4a(37) // *Beṣ* 62a(14) [corr. to מיבעי]; *Šab* 4d(23); (QA) חד זמן עני מיסוק once he came up late *Bik* 65c(47); (Riš) ואת מעני <ה>{א}מזבנת you will buy it later *BQ* 4a(54); d. w. part.: חד זמן עני דריש once he preached late *Soṭ* 16d(39) [cf. // *VR* 191:2 and note]
Itpa. **id.**: וכד הוון מתעני למת{י}<ו>ן לילה when they were late in giving (the phylacteries) to him *BerV* 4c(14)
On PT *BQ*, v. Lieb, TK 6:347, n. 21; id., YN 116.

עני #3 vb. **to afflict** (↓תענין; Sy עני#3 etpa. LS 534) Pa. ותענון יח נפשתכון ממיכל ומשתיה you should afflict yourselves (i.e. abstain) from food and drink *TNGl* Lev 16:29

עני #4 vb. **to be poor** (↓עני; MH עני hif. Jast 1093) Af. לית ציבור כוליה מיעני the whole populace does not become poor *Giṭ* 45a(50)

עניב n.m. (unclear) sg. עניבה דפילא *Švu* 34d(37) [↓ארכובה]

עניבה, det. **עניבתה** n.f. **loop, noose** (↓√ענב) sg. עניבתה(V) דההוא גברא רפיא that man's noose is lax *Ber* 5c(54); עניבתה(V) דהות רפיא כבר שנצת the noose which was lax has become laced *ib.* 57

עניין n.m. **matter, case** (↓ √עני; CPA ענין LSp 149, SA ענין Ham 479:27+) a. general: sg. כל אילין מיליא לעניין מיסב ומיתן all of these things are in the case of business dealing *Er* 19c(36) // *Suk* 52a(58); בכל עיניינה in every case *BR* 801:6; *ib.* 150:4; בההוא ענייגא *PRK* 298:7; כל ענינא *RuR* 96:153; b. esp. in Masoretic notes: sg. תלת פסוק׳ בחד עינין קדמיה לית ביה וו ותיניג׳ ותליח׳ אית ביה ו׳ three verses of one type: The first (כי ימוך Lev 25:25) does not have a *waw*; the second and third (ib. 35; 39) have a *waw* *MMDam* Lev 25:39; *ib.* Gen 23:11; Ex 36:9; Lev 26:8; 28; *MPDam* Lev 23:12; כל הרין עינ׳ *ib.* Num 7:21; ד׳ זוג׳ מטעין בעינ׳ four pairs are easily misconstrued in a case *MMDam* Gen 41:9; *ib.* Num 26:44; *MPDam* Gen 11:23; *ib.* 46:19; pl. ד׳ עיניינין דמיין four cases are similar *MMDam* Gen 42:38; *ib.* Lev 26:8; 28; *MPDam* Ex 13:16; *ib.* Num 14:6

ענמיי adj. **Anamite** pl. ענמיה *TN* Gen 10:13 [H ענמים]

עֲנָן n.m. **cloud** (↓ √ענן; CPA ענן LS 149, SA ענן Ham 546:190+) sg. עֲנָנָה *FPT* Dt 5:19[04]; *ib.* Ex 19:16[06; H id.]; *TN* Gen 2:6; *ib.* Num 14:14; עמוד ↓] דעננה; ונסגוד לרוחא דמכדר עננא let us bow to the wind which scatters the cloud *BR* 363:6; pl. ענגין סלקין the clouds disappear *TN* Dt 5:21; כד אינון נקיין מן עננין when it (i.e. the sky) is clear of clouds *FT* Ex 24:10; *Suk* 54c(17) // *VR* 538:4; איטי(L) ענניך וקבלי מטר bring your clouds and receive rain *BR* 120:9; *ib.* 199:10 [expl. לעב Job 20:6] // *VRQ* 352:1; עני איקר שכינתי the clouds of my holy presence *TN* Ex 19:4; *ib.* Lev 23:43

ענן vb. **to be cloudy** (denom. < ↓ענן; Sy ענן pa. LS 533) Pa., pass.part. והוה אוירא מע{ו}נן the air was cloudy *RH* 58a(45)

ענני, cs. **עננית** n.f. **covering** (↓ענן) sg. עננית טלא *TN* Ex 16:13; *ib.* 14 [H שכבת טל]

ענף n. **branch** (CPA ענף LSp 149) pl. ענפוי *TNGl* Gen 50:1

ענש vb. **to punish** (↓עונש; SA ענש Ham 520:42) Itpe. **to be punished**: בגין רחביבין לא איתענשון because they are beloved they were not punished *AZ* 39b(13); {ו}<ד>אכלה ואיתענש because he ate it, and he was punished *Ḥal* 58c(61)

ענתותיי adj. **man of Anatot** (i.e. Jeremiah) sg. ענתותייא *PRK* 226:1 // *EchR* 1:14

עסי vb. **to deride** (dial.· ↓ √בסי) Pa. מה את מעסי+ בי why are you deriding me? *BR* 947:1 [expl. ועסותם Mal 3:21]

עֲסֵיק, det. **עיסקה** n.m. **matter, procedure, nature** (↓ √עסק, על עסיק; TBA עסקא Jast 1099, MH עסק ib., Sy עֶסְקָא LS 536) עֲסֵיק *FPT* Gen 43:18[04];- **1. matter, affair:** sg. ודן עסיק קטולא *TN* Dt 19:4 [H וזה דבר הרוצח]; עסק דין דמלין a legal matter *ib.* Ex 24:14; Num 35:24; Dt 17:9; מתמן ולהלן לית לי עמך עסיק(E) from then on I have nothing to do with you *BM* 10c(53); *ŠT* 8; **2. procedure:** sg. עסקה דבןכור]ות the procedure of the the redemption of the firstborn animals *PalLaws* 27:18; *ib.* 31:9; עסקא דחליצה *Ḥaliṣa* 67; **3. nature:** sg. דעיסקיה דהדין חרשא the nature of the sorcerer *Ḥag* 77d(64); מה עיסקך what are you doing? *San* 25d(33); *VR* 395:4; *ib.* 577:8; 579:1; מה עיסקיך what is the matter with you? *TanG* 64b(44) [L:

[מה ליך]; *ib.* 51; מה עיסקיה דכלבא משתין בכתלא what is the nature of the dog? It urinates on the wall *San* 20b(16); *Ber* 5b(50); *ib.* 9a(51); *Yom* 45b(12); *Tan* 66d(61); *Giṭ* 44a(49); *PRKVar* 22:4; *EchRB* 48:10; *KohR* 23b(15); *ib.* 28c(24); לית עסקיה דערים מהלך עם שטי it is not the nature of a clever person to walk with a fool *PRK* 246:8; דלא הוה עיסקיה טעם כלום עד יפני מוסף it was not his nature to eat anything until the end of the *Musaf*-prayer *Suk* 53a(29); רב אסי הוה ליה עסקא PN had an (inquisitive) nature *MSam* 57:16 [↓// עוסקן]

Margulies, PalLaws 2+; Bacher, Term 2:153 (H analog in Tanḥuma).

עסק (a/o) vb. **to be occupied with, do business, argue** (↓עוסקן, על עסיק, עסיק; CPA עסיק LSp 150, SA עסק/עשק ST Gen 26:20, Sy עסק LS 536) Pe. **1. to be occupied with, deal with** (+ -ב): a. general: עד דאינון עסיקין בדידון נעסוק בדידן while they are occupied with their affairs, let us be occupied with our own *Ḥag* 77b(35) // *RuR* 166:100; י{ו}דעין אנן דעסק אבונן עמך על הדין חשבונא we know that our father dealt with you concerning that reckoning *BQ* 7b(58); pass.part. במה אתון עסיקין what are you dealing with? *PRK* 144:2; בנימוסא דברייה הוא עסיק he is occupied with the Law of his creator *Ber* 9a(29); *RH* 59c(44); *Šab* 4b(6); *Šeq* 39d(17); *Tan* 64b(64); *VR* 663:2; *KohR* 16a(36); b. esp. the Torah or verses in it: pass.part. חלת שעין עסיק באוריתא He is occupied with the Torah for three hours (each day) *FTV* Dt 32:4; הוון יתיבין עסיקין בהדין קרייה they were sitting occupied with that verse *PRK* 316:7; *EchR* 83:7; *ŠR* 32a(20); *Suk* 55b(17); **2. to do business:** pass.part. שמעון בן שטח הוה עסיק בהדא כיתנא PN did business in flax *BM* 8c(18); *ib.* 9d(58); *ib.* 59; הוון עסיקין בפרגמטייא they did business with merchandise *BR* 910:6 // *ŠR* 20c(15)[!]; **3. to argue, dispute:** pass.part. עד דאינון עסיקין דין עם דין while they were arguing with one another *BM* 8c(43); *ib.* 40; מעשיקין ב{י}ה על{ל} חד סרקיי while they were disputing with her, an Arab came in *Ter* 46b(54)

Itpe. **1. to occupy oneself, deal with** (+ -ב): אין בעיתון מתעסקא באוריתא אתון קריי{ה} שמע קודם תצות ומתעסקין if you want to occupy yourselves with the Law, you should recite *Shema* before midnight and (then) occupy yourselves *Ber* 2d(38); ולא יתעסקון במלין דשקרין they will not occupy themselves with untrue matters *TN* Ex 5:9 [H ישעו]; על ידי דמניהון נקיים לא מתעסקין <ביה> because their garments are clean, they don't deal (improperly) with it (i.e. the oil) *Ter* 48b(30); *ib.* 31; 32; 33; 34; **2. to do business:** דשמואל בר אבא הוה מתעסק במטכסא PN did business in silk *MSam* 77:5; **3. to dispute:** אתעשקו עמה *TN* Gen 26:20 [H התעשקו עמו]

In pe., the passive form is employed exclusively in the participle as an allomorph of the active forms in the other tenses. Exceptions (e.g. *Yev* 10d(31); *Naz* 56a(20)) are corruptions.

עפר n.m. **earth, dust, soil** (CPA עפר LSp 150, SA עפר Ham 543:90+) sg. ועפר יהוי מזונך earth shall be your sustenance *TN* Gen 3:14 [H id.]; *ib.* 2:7; 3:19; Lev 14:42; שרי מתרתר עליהון עפר he began to throw dirt upon them *PRK* 175:7 // *Ter* 46a(31); יסב עפר ויתן גו רישיה let him take dust and put it on his head *Tan* 65a(45); *ib.* b(10); *BR* 359:11; *Šab* 10b(42); עפרא *TN* Gen 26:15; *ib.* Lev 14:41; 17:13; Num 3:19; Dt 9:21; עפרא יקידא burning soil *PRK* 234:3 // *EchR* 40:3 // *Tan* 69b(29); הוו מריחין בעפרא they used to smell the earth *ib.* 65b(14); זחלוי דעפרה creeping things of the earth *TN* Dt 32:24; עפר וקטם *ib.* Gen 18:27 [H עפר ואפר]; 22:14; אבק ועפר *ib.* Dt 28:24; כעפרא דארעא *ib.* Gen 13:16; 28:14; Ex 8:12; 13; Num 23:10

עצב vb. **to be sad** (↓עציב; TBA עצב Jast 1101) Pe. עצבית I was sad *KohR* 9c(13)

עצורה n.f. **pressed out fluid** (↓ √עצר) sg. עצורה דענבין *TN* Num 6:3 [H משרת ענבים]

עצי, det. **עיציה** n.m. **oppression, constraint** (↓ עצי) sg. עיציה די עצה *TN* Lev 5:23 [H עשק]

עצי vb. **to oppress, constrain, cause to rebel** (↓ עצי; CPA עצא LSp 150, SA עצי ST Gen 14:4, LOT 3/2 74:3, note) Pe. **1. to oppress, constrain:** עצה *TN* Lev 5:21 [H עשק]; *ib.* 23; תעצי *ib.* Dt 24:14; תעצון *TNGl* Lev 19:13; pass.part. עציין *TN* Dt 28:29; *FTV* Num 13:20; *TNGl* ib.; עציי *VRV* 754:6 [expl. העשוקים Eccl 4:1]; עצ<י>ן ורציצין constrained and broken *TN* Dt 28:33; **2. to cause to rebel:** דעצינן לגיברא דעלמא because we caused rebellion against the hero of the world *DevR* 25:19; כ{ן}<ד> נעצ{ו}<י> יצרא בישא קודם יצרא טבא when we will make the evil inclination rebel before the good one *ib.* 22

Lieb, VR 881 and n. 22; on mng. 2, v. Z. Ben-Hayyim,

Tarbiz 19(1948):200. On the basis of *TN* Dt 28:33, the form עציב in *JMP* texts (e.g. 22:5; 27:5; 56:4; pl. 2:46) should be taken as = עצי; cf. esp. ולא עציב ולא רציץ 2:4 [contra Friedman, JMP 1:140+].

עציב adj. **sad** (↓√עצב; TBA עציב Jast 1100) sg. בקל עציב in a sad voice *SYAP* 39:5; pl. הוון עציבין *EchRG* 83:4

עציץ n.m. **flower pot** (SA עצרץ Asatir 3:18) sg. חד עציץ *San* 29a(46)
Brand, Ceramics 403+; Löw, Flora 4:266.

עצל vb. **to be lazy** (TBA עצל itpa. Jast 1102, MH נתעצל ib.) Itpe./a. בר מחלת נשין דאתעצלון except for three women who were lazy *EchRB* 157:5

עצם vb. **to make an agreement** (↓עיצומין; CPA עצם to constrain HS 9:42) Pe./Pa. ועצמון ביניהון they made an agreement among themselves *BB* 17c(57)
Lieb, Greek 3.

עצר (a/o) vb. **to press, squeeze, withhold** (↓עצורה, מעצרה; CPA עצר LSp 150, SA עצר Ham 556:441; ST Gen 40:11) Pe. **1. to press, squeeze a liquid out of s.t.:** a. grapes: נסבית ענביה ועצרת יתהון בכסה דפרעה I took the grapes and squeezed them into Pharaoh's cup *TN* Gen 40:12; *ib.* 11; *FPT* ib.[05]; ועצר{י}נה ויהב{י}נה בקופוץ לחמרא we pressed it (i.e. the grapes) and put it in a for wine *EchR* 48:11; b. olives: דו עצר ביה with which he presses (the olives) *Šab* 16b(3) // *Beṣ* 60c(36) [expl. ↓דייר *ib.*]; c. garment: עצור גולתך מן מיטרא wring out the rain from your cloak! *Tan* 66d(7) [sarcastic remark of a Samaritan to a Rabbi whose prayer did not bring rain]; **2. to withhold:** ויעצור *TN* Dt 11:17 [H ועצר]; ולא ר' חנינה עצר מיטרא מן ציפוראיי PN does not hold back rain from the Sepphorites *Tan* 66c(48); *ib.* 45

עצרתה n.f.det. **Shavuot** (SA עצרה ST Num 29:35, MH העצרת Jast 1103) sg. חגה דשבועיה היא עצרתה the Feast of Weeks, viz. *ʿaṣarta* *TN* Dt 16:10 // *ib.* Ex 34:22; בסיון עצרתא *EstR* 12b(25); מן פסחא עד עצרתא *Šab* 11a(37) // *Pes* 37c(31); עד עצרתא *KohR* 22a(30) // *PRK* 68:8
Voc: ἀσαρθά (Josephus, Antiquities, III, 10:6; ed. Thackeray 438:252).

עקב vb. **to grab by the heel** (↓עקיב, עבקיי; CPA עקב LSp 151, SA עקב Ham 458:102) Pe. עקב יתי *TN* Gen 27:36 [H ויעקבני]

עקביי adj. **last** (↓ √עקב) pl. אילין דעלין לחנותה קדמיין ונפקין עקבי‹י›ן those who enter the tavern first and leave last *VRG* 252:1 [expl. למאחרים על יין Prov 23:30]

עקד (a/) vb. **to bind** (↓עקירה; TA עקד Jast 1105) Pe. **to bind:** ועקד יח יצחק בריה he bound Isaac his son *TN* Gen 22:9 [H ויעקד]; די עקד גרמיה who was bound (lit. bound himself) *FT* Lev 22:27; *FPT* ib.; *TNGl* ib.
Itpe. **to be bound:** אתעקד *TN* ib.; *SYAP* 45:15(Var)

2# עקד (a/) vb. **to bow down** (CPA עקד LSp 151, קעד ib. 182, SA עקד ST Gen 24:26) Pe. ועקד *TN* Gen 24:26 [H ויקד]; *ib.* Ex 34:8; Num 22:31; עקדו *FPT* Gen 43:28[04]; *ib.* Ex 12:27[23]; *TN* ib. 4:31; עקדת *ib.* Gen 24:48
Schulthess, op. cit.

עָקָה, det. **עקתה**, pl. **עקין** n.f. **tronble, distress, adversity** (↓√עוק; CPA עקא, pl. עקין LSp 144, SA עקה Ham 573:118+, pl. עקין ST Dt 31:17) sg. ומשיזב יתהון מן כל עקא he will save them from all trouble *TN* Gen 22:14; *ib.* 48:16; אתת עקא על טיברייאי adversity came to the Tiberians *MQ* 81d(55); *TN* Gen 42:21; *RuR* 20:129; מן דהוה חמי דעקתיה עקא when he saw that his distress was serious *BR* 503:3; ביומין דעקא *EchR* 63:3 [expl. בין המצרים Lam 1:3]; לא מסתיה דהוא גברא עקתיה isn't my distress enough? *BR* 131:4; מדיך בעקה your masters are in trouble *ib.* 689:5; 907:6; *PRK* 304:14; *Hem* 21; בשעת עקתי in my time of trouble *BR* 972:5 [≠ ↓רווח]; *TN* Gen 35:3; *ib.* 22:14; 38:25; Dt 32:15; עָקְתְהוֹן *FPT* Gen 38:25[04]; בעקת נפשיה in his very distress *TN* Gen 42:21; pl. עקין *ib.* Dt 31:17 [H צרות]; 21; *TNGl* ib. 28:53; עקין סגין many troubles *Tan* 68b(22); *EchRB* 88:8; בר נש דעקין הוה he was a man (who caused) troubles *BQ* 7c(6); כל עקייה האליין *TN* Dt 4:30

עקום, det. **עוקמה** n.m. **curvature** (↓ √עקם) sg. על ידי עוקמה(V; L: עקימה) תרתיי מתבלען by its curvature two (rows) are swallowed up *Kil* 29b(8)

עקוץ, det. **עוקצה** n.m. **splne, tall** (√עקץ; CPA

עוקצא det. Black, Hor 65; cf. SA עקיץ ST Gen 25:29) sg. דהן גבי עוקציה דהן <רישיה> גבי רישיה דהן the head of that (fish) is next to the tail of the other, and the tail of that (fish) is next to the head of the other *Naz* 57d(37)

עקיב, det. **עֲקְבָה** n.f. **end, heel** (↓ √עקב; CPA עקב LSp 151, SA עקב Ham 457:98+, LOT 3/2 162:58, note) **1. end:** sg. עקב יומייא *TNGl* Gen 4:3 [H מקץ ימים; cf. CPA (בעקב דיומ(יא LSp 151]; *ib.* Dt 8:16; בסוף עקיב יומיא *FPT* ib. 4:30[26]; *TN* Num 11:26; *ib.* 24:14; Dt 4:30; 31:29; בעקבה in the future *FPT* Gen 40:12[05]; *TN* Num 24:20; בעיקבא *FTV* Gen 3:15; **2. heel:** sg. בעקבה *TN* ib. [H עקב]; *FT* ib. 49:17; *TN* ib.[!]; מן לחור עקביה דגברא behind the man's heel *Ḥaliṣa* 100:23; לתחות עבקא under his **heel** *ib.* 25; אין בעי יקלל רגליה ו<י>תלא עקבא if he wants to lighten his foot, he can lift up his heel *ib.* 26; 101:1; כד אתא מיתלי(Ed) עקבה מן ארעא when he came to lift his heel off the ground *ŠR* 32c(7) [w. ref. to עקב Gen 26:5]; pl. מה יאיין עקיביך במסנ<י>א how beautiful are your heels with shoes *b.* 35d(29) [expl. פעמיך Song 7:2]

עקידה, det. **עקידתה** n.f. **binding** (< H עקידה Jast 1105; ↓ √עקר) sg. עקידתיה דיצחק *TN* Lev 22:27; *ib.* Gen 22:14; *FT* ib.; *TNGl* ib.

עקיל n.m. **band, a type of jewelry worn on the arm** (cf. SA עקול Ham 540:168 (H סכך)) pl. ועקיליה מן אדרעיהון bands from their arms *TNGl* Num 31:50 [H עגיל]; *FTV* ib.

עקים adj. **bent, crooked** (↓ √עקם pass.part.; CPA עקים LSp 151, SA מעקם ST Dt 32:5(Var)) sg. עקים הוא *DemV* 22b(63) [ref. to Cypriot cumin]; הוות אצבעתיה עקימה his finger was bent *Meg* 75b(64) // *Tan* 67b(59); ⌜בההיא⌝ תמרתא עקימתא in that crooked palm tree *Beṣ* 63a(10)
On PT *Dem*, v. Löw, Flora 3:436.

עקל n.m. **bale for olive pulps** (MH עקל Jast 1106) pl. לעקלין אנא בעי I need (the vines) for bales *Švi* 35a(35)

עקם vb. **to make a circuit** (↓ עקים, עקום, עוקם, עקמן, עקמה; CPA מעקם LSp 151, SA מעקם ST Dt 32:5(Var), Sy עקם pa. LS 542) Pe. ⌜והוינא⌝ עקים איסרטין I used to detour (lit. I used to make a circuit of the streets) *Tan* 68a(34) // *KohR* 19b(13)

עקמה, pl. **עקמן** n.f. **guile** (↓ √עקם) pl. עקמן *BR* 303:1 [expl. מצורים Eccl 9:14]

עקמן adj. **guileful** (↓ √עקם; cf. Sy עֶקְמָנִיוּתָא LS 542) sg. דרא עקמנה a guileful generation *TN* Dt 32:5 [H עקש]

עקף vb. **to seek occasion against** (SA עקוף Ham 540:167 (H סכך), MH עקף Moreshet, Lex 268) Itpe./a. למתעקפא עלינן *TN* Gen 43:18 [H להתגולל]

עקר n.m. **sterile man** (↓ √עקר; SA עקר ST Dt 7:14) sg. *TN* Dt 7:14 [H id.]

עקר (a/o) vb. **to uproot, detach, eradicate** (↓ עיקר, עקור, עקר, עקרה, 2# עקרו, עקרה; CPA עקר LSp 151, SA עקר Ham 489:114) Pe. **1. to uproot:** שרי עקר פוגלין רברבין he began to uproot large radishes *BR* 761:3; *ib.* 762:2; חד ביניי עקר he uproots one intermediate row (of vines) *Kil* 29d(29); עבר ועקרין he passed by and uprooted them (i.e. the mixed species) *Or* 63b(47); **2. to tear out:** עשר כוכבין בעון למעקר כוכב חד ten stars tried to tear out one star *TN* Gen 50:21; **3. to eradicate:** בעיין מיעקר אף אהן סימנא they wanted to eradicate even that declaration of the intercalary month *San* 18c(59); ויעקור יתיה מן תחות שומיה may He eradicate him from under heaven *Naveh* 70:15; *Am* 17:17; *ib.* 30; **4. to remove:** ולא יעקור רגליה מן אתרה he should not remove his foot from its place *Ḥaliṣa* 100:25
Pa. **1. to uproot:** ומעקרא אילנין (that wind) uproots trees *MSam* 74:17; **2. to remove:** למיעקרא למסנא דמטרונה to remove the lady's shoe *BR* 553:7; **3. to make barren:** דוחא חנקת בניה דההיא איתתא ועקרתה a spirit strangled that woman's children and made her barren *Yev* 7d(12)
Itpe. **1. to be uprooted:** איתעקרון ארזייא דארעא דיש' the cedars of Eretz Israel were uprooted *AZ* 42c(12) // *BR* 632:5; *AZ* ib.(11) [↓ איסכופה]; איתע{ו}קרין ולא איתעקרת (carob tree) be uprooted! But it was not uprooted *MQ* 81d(1); *ib.* 2; ותתעקרון *TN* Dt 28:63 [H ונסחתם]; **2. to be eradicated:** איתעקרת ע"ז idolatry was eradicated *AZ* 42c(36); **3. to be ruined:** קובטרייא אלפון ואיתעקרון the boxmakers taught (their trade) and were ruined *ib.* 40c(61)

Itpa. **to become barren:** כדון איתעקרת ההיא איתתא that woman has now become barren *Yev* 7c(61)

עקרב, det. **עֲקָרְבָה** n.m. **scorpion** (CPA עקרבא LSp 151, SA עקרב ST Dt 8:15) sg. <ממוחה> דרישא מתעביד עקרב a scorpion develops out of the brain of its head *Šab* 3b(37); *BRV*[60] 80:3 // *VR* 503:3 // *KohR* 15b(33); pl. עקרבין *TN* Dt 8:15 [H עקרב]; *TNGl* ib. 18:11; *FTV* ib.; מס<ו>קייתה דעקרבין Ascent of the Scorpions *TN* Num 34:4 [H מעלה עקרבים]; יהושע דְּעַקְרַבַּוי Joshua of his scorpions *MMDam* Dt 22:9

עקרבה n.f. **scorpion** (↓עקרב) sg. הא עקרבה ילדה אישתין behold a scorpion gives birth to sixty *PRK* 187:2

עקרה, det. **עקרתה** n.f. **barren woman/female** (↓עקר; CPA עקרא LSp 151, SA עקרה ST Dt 7:14) sg. *TN* Gen 11:30 [H id.]; *ib.* 25:21; 29:31; Dt 7:14; דלא יהוון מונין לה וצבחין לה עקרתא so that they shouldn't vex her and call her: Barren woman! *BR* 472:4 // *ib.* 560:1; pl. מינהן עקרן some of them (i.e. the sheep) were barren *ib.* 853:6

2# עקרה, det. **עקרתה** n.f. **infertility** (↓עקרה, עקרו) sg. מפתח עקרתה the key of infertility *FT* Gen 30:22; *TNGl* ib.; *TN* ib.

עקרו, det. **עקרותה** n.f. **infertility** (↓עקר; Sy עקרוּתָא LS 544) sg. עקרותא היא *ŠR* 8d(16)

ער n.m. **enemy** (√ערר; BA ער HAL 1111) sg. ערך *MSam* 120:11 [expl. ערך 1Sam 28:16]

ערב, det. **ערבה**, **עורבה** n.m. **woof** (SA ערב ST Lev 13:48) sg. בערבה *TN* Lev 13:48 [H בערב]; *ib.* 51; 52; 53; 56; 57; 58; עורבא *TNGl* ib. 56; *TN* ib. 49

2# ערב n.m. **guarantor** (↓√2# ערב; Sy עָרְבָא LS 545) sg. ד' מרינוס הוה ערב לכלתיה PN was a guarantor for his daughter-in-law *Švu* 37a(13); הוה ערבא בפורנה דברתיה דר' חגיי (PN) was a guarantor for the *ketubba* of PN_2's daughter *BB* 17d(11); ערבא דנפשך אנא I am the guarantor of your soul *AZ* 41a(64) // *Ter* 45d(9)[!]

ערב vb. **to mix up, make an ʿeruv** (↓√ערבב, עירוב; CPA 5# ערב LSp 152, SA ערב Ham 464:147) Pa. **1. to mix up:** לית אנא מערב זרעיתי I will not mix up my progeny *RuR* 186:89; *ib.* 190:110; בההוא דבעי מערבתה עם חורן in the case where he wished to mix it (i.e. the wool and flax) with something else *Kil* 32a(6); pass.part. מערב דלא פליג mixed, not divided *JMP* 53d:19; מערבה *TNGl* Num 7:43 [H בלולה]; *ib.* 61; 28:28; בשר וחלב מערבין כחדא meat and milk mixed together *TN* Ex 34:26; *ib.* Dt 14:21; דגנה וקשה מערבין כחדא grain and straw mixed together *ib.* Ex 23:19; Dt 22:11; דמיא ומשחא מערבין כחדא water and oil mixed together *PRK* 6:5 // *ŠR* 22c(24); **2. to make an ʿeruv** [denom. < ↓עירוב]: אנא מערב עליך ועל בני קרתך I will make an *ʿeruv* for you and for your townspeople *Er* 22a(31); *ib.* 32; 34; 35; מנפש בישא לא בעי מערבא having a bad disposition, he does not want to make an *ʿeruv* *BB* 13a(17); אנשינן מערבה we forgot to make an *ʿeruv* *Beṣ* 61b(21)

Itpa. **1. to be mixed:** איתערבון בעיג<ו>לא (the dinars) were mixed in the loaf *VR* 134:1; הדן יורדנוס עבר בימה דטבריה ולא מתערב ביה the Jordan passes through the Sea of Galilee and is not mixed with it *BR* 29:2; ובנמוס<י> אמיה לא מתערבין they are not mixed in with the customs of the nations *TN* Num 23:9; *FT* ib.; **2. to intermingle:** ותתערבון עימן *FPT* Gen 34:9[03]; *TN* ib.

2# ערב vb. **to be a surety, pledge** (↓2# ערב, 2# ערבה, ערבון, ערבו; CPA 3# ערב LSp 152, SA ערב ST Gen 43:9) Pe. אנה הוא דערב יתה *FPT* Gen 43:9[05; H אערבנו]; ערבית *ib.* 44:18[04]; *TN* ib.; *FT* ib.; *TN* ib. 44:32; אמרו ליה עורבן וערבון ולא אנכון they said to him: Pledge to us! And he pledged, and they weren't harmed *Dem* 22a(9); *ib.* 14; כד הוינא מלבר הוינא ערב לאוחרנין וכדון דאנא מלגיו לית אנא בעי אוחרנין דיערבוני when I was outside, I was a pledge for others. Now that I am inside, don't I need others to be pledges for me? *ŠR* 19a(34); *RH* 57b(50); *KohR* 9c(25) [↓2# ערבה]; כל ישראל ערבין אילין באילין all Jews are pledges for one another *ŠR* 37c(16)

3# ערב vb. **to be pleasing** (↓עריב; BH 3# ערב HAL 830) Itpa. נתערב לכון *TN* Gen 34:15 [H נאות]; *ib.* 34:23; יתערבון עימן *FPT* ib. 34:22[03]; אתערבו לנא *TN* ib.

4# ערב vb. **to sift** (Sy 9# ערב LS 546) Pa. הדא איתתא כד מערבא בחיטיא משום מרקדה when a woman sifts wheat (on the Sabbath), she is guilty of sifting *Šab* 10a(42) [v. Jast 1496]

ערבב vb. **to mix up, make desolate, sadden** (↓ √ערב, ערבוב, מערבב; CPA ערבב LSp 152, MH ערבב Moreshet, Lex 269) Quad. **1. to mix up, confuse:** ערבב *TN* Gen 11:9 [H בלל]; *ib.* Ex 14:24; ונערבב יתהון *FPT* ib. 15:3[17]; *FTP* Gen 22:10; הדין חמרא כד עלל בבר נשא הוה מערבב ליה when wine enters a person, it mixes him up *ŠR* 15a(2); pass.part. מערבבן הויין *Kil* 29c(40); **2. to make desolate, ruin:** דערבב ארחתיה he made his paths desolate *EchRB* 126:7 [expl. נתיבותי עוה Lam 3:9, w. ref. to Ezek 21:32; // *EchR*: אצדי]; ועירבבון *SYAP* 70:4 [// שמם af.]; אערבב *TN* Ex 23:27 [H והמתי]; בגין דלא מיערבב<ה> מגוסתך in order not to ruin your meal *San* 21c(7); pass.part. יום מע{ו}רבב a desolate day *EchR* 24:13 [expl. יום מהומה Is 22:5]; **3. to sadden:** pass.part. הן דרוחכה מע{ו}רבב מה חדותא עבדא where laughter is saddened, what can happiness do? *PRK* 387:1 // *VR* 451:4 // *KohR* 7a(33); קרתא מערבבתא the saddened city *EchR* 24:1 [expl. עיר הומיה Is 22:2; ≠ ↓חדיי] Quad.Ref. **to be ruined:** ואילין ואילין מתערבב{י}ן both of them (i.e. wives of Israelites and priests) are ruined (by being raped) *Ket* 25c(27)
On mng. 3, v. Kut, Studies 340+ (Heb).

ערבה, det. **ערבתה** n.f. **willow, esp. the willow carried in procession on the seventh day of Sukkot, the day on which it is carried** (SA ערבים pl. ST Lev 23:40, Sy ܥܪܒܬܐ LS 546) **1. willow:** sg. וערבה דנחל *FPT* Lev 23:40[06; H וערבי נחל]; *TN* ib.; וערבתא דיומא שביעייא the "willow" of the seventh day (of *Sukkot*) *Švi* 33b(58) // *Suk* 54b(47)[!] // *AZ* 43d(16)[!]; **2.** sg. det. **the seventh day of Sukkot:** ערבתא *Suk* 54b(49); *ib.* 50
Löw, Flora 3:336.

ערבה #2, det. **ערבתה** n.f. **guarantor** (↓ערב #2) pl. רגלוהי דבר נש ערבתיה מקאמתיה בכל אחר דמתבעי a man's legs are his guarantors to put him anywhere that is necessary *BR* 1286:2 // *Kil* 32c(20)

ערבו, det. **ערבותה** n.f. **guarantee, pledge** (↓ ערב #2; Sy ܥܪܒܘܬܐ LS 545) sg. ערבותהון *MSam* 107:11 [expl. ערובתם 1Sam 17:18]

עִרְבּוּב n.m. **uproar, clamor, turbulence** (↓√ערבב; CPA ערבוב LSp 152) **1. uproar, clamor:** sg. *TN* Dt 7:23 [H מהומה]; *FTV* ib.; עִרְבּוּבָה הוה בילן.]וי דימה there will be an uproar among the creatures(?) of the sea *SYAP* 36:30; **2. turbulence:** sg. וכד אינון חמיין ערבובא במיא when they see turbulence in the water *VR* 554:6; *ib.* 555:2

עָרְבוֹן n.m. **surety, pledge** (↓√2# ערב; CPA ערבון LSp 152, SA ערבון Ham 551:307) sg. *FPT* Gen 38:17[04; H id. voc]; *TN* ib.; *ib.* 18; 20; *FPT* ib. אפקיד עירבון he deposited a surety *Švi* 39d(54); חד בר נש יהב ערבונא(text: ⌜ערבונא יהיב⌝) לחבריה a person gave a surety to another *Qid* 62c(29)

ערביי adj. **Arab** (CPA ערבאי LSp 152) sg. חד ערביי *Ber* 5a(15) // *EchR* 89:5; כהדין ערביא *KohR* 30c(16) // *EchR* 20:1

ערביתית n.f. **"Friday", one of Esther's handmaidens** (↓ערובה) *AbgurNew* 163:9

ערברבן ↓ערברוב

ערברוב n.m. **vermin, mixed multitude** (SA ערברוב Ham 495:275 (H כלאים)) **1. vermin:** sg. *TN* Ex 8:17 [H ערוב]; *ib.* 18; 20; 25; 27; **2. mixed multitude:** sg. *FPT* ib. 12:38[23; H ערב רב]; ערב<ר>וכה *TN* Num 11:4; pl. ערברובין *TNGl* Ex 12:38; ערברוביה *ib.* Num 11:4

עָרָד n.m. **wild ass** (CPA ערד LSp 152) sg. לערד בבני אנשא a wild ass among people *TN* Gen 16:12 [H פרא אדם]; ערד מרוד a rebellious wild ass *TNGl* ib.; pl. עֲרָדַיָּא *FPT* Gen 36:24[04; H הימים]

ערדיל n.m. **lamb** (Sy ܥܪܕܠܐ Audo 2:263, TBA אררילא BPes 119b) pl. ערדילי<א> *Pes* 37d(38)
Eps., Tarbiz 16(1945):18 [contra Löw, Flora 1:33]

ערוב n.m. **pestilence** (< BH ערב HAL 832; Sy ܥܪܘܒܐ LS 546) sg. ערובא *TNGl* Ex 8:17 [H ערוב]

ערובה, det. **ערובתה** n.f. **eve, Friday** (↓ערביתית; Mng. 1: CPA ערובתא דשובתא HS 8:104, Mal ʿrōba Berg, Gl 6; mng. 2: SA חרופתה Asatir 1:16, Sy ܥܪܘܒܬܐ LS 546) **1. eve:** sg. ערובת ריש שתא eve of the New Year *Tan* 66a(42) // *Meg* 70d(9) // *Ned* 40d(56); בערובת צומא רבא on the eve of the Day of Atonement *Ter* 45c(62) // *AZ* 41a(52); *BRV*[60] 91:7; *RuR* 88:97; בערובתא דפסחא the eve of Pesach *ib.* 96; ערובת שמיטתא the eve of the Sabbatical year *Švi* 39a(35); ערובת שובא eve of the Sabbath (i.e. Friday; ↓mng. 2) *MŠ* 56a(10); *ib.* 12; *Šab* 3a(27) // *Qid* 61a(47); *Tan* 66a(42); *ib.* 69a(38); *Meg* 70d(9) // *Ned* 40d(56)[!]; *AZ*

44d(41); **2.** esp. **Friday:** sg. חדה ערובה *BRV*[60] 91:7; בכל ערובא *EchRB* 106:1; ערובתה *BRV*[60] 95:8; *MMDam* Gen 36:21; *AZ* 40d(28); *EchRB* 126:2; צומא רבא בערובתא the Day of Atonement (falls) on Friday *Meg* 70b(25); יומא דערובתא *Pes* 30d(2) // *Tan* 64c(24); בערובתא עם מטמעי שמשא sunset on Friday *Ter* 46b(64); מטמעיה דיומה דערובתה *BR* 689:2; בערובתא בפחי רמשא towards evening on Friday *MŠ* 54d(43); *Šab* 14d(26); *BR* 688:8

ערטיליו n.f. **nakedness** (↓ערטיליי; CPA ערטליו Black, Hor 65, SA ערטלאו ST Dt 28:49(Var)) sg. ובערטליו *TNGl* Dt 28:48 [H עירם]; *TN* ib.[!]

עַרְטִילָיי adj. **naked** (↓ √ערטל; CPA ,ערטלאי ערטלי LSp 153, SA ערטלאי Ham 544:111) sg. *TN* Gen 3:11 [H עירם]; *ib.* 10; *FTP* ib.; הני לי מיקום ערטיליי ומכסייא איתתי I prefer standing naked in order to dress my wife *Ket* 30d(28); כד הוה ערטלאי *KohR* 28c(8); וערטילייה הוות *PeaV* 21b(5); pl. [!]עַרְטְלָיין *FPT* Gen 2:25[02]; *TN* ib. 3:7

ערטל vb. **to become naked** (↓ערטיליו, ערטיליין; Sy עַרטֶל LS 548) Quad.Ref. אתערטל *FPT* Gen 9:21[05; H ויתגל]; אתערטלית *SYAP* 31:7

ערי adj. **cold** (↓ 2# ערייה; Sy עַרְיָא LS 545) sg. שפוך צנינים על מאן דערי(G) ליה pour cold water on the one who is cold *Šab* 17b(4)
Eps, Tarbiz 3(1932):245, n. to l. 4; Lieb, YK 215.

ערי vb. **to snag, catch** (Sy ערא LS 545) Haf., pass. כסירה הוערת (the garment) was snagged on a thorn *PRK* 59:1 [poss. H]
Itpe. **to be caught, snagged:** בסוכתא איתעריית she was caught on a branch *Šeq* 48d(41) // *Dem* 22a(33); להדא סירתא דאת מפשֿ<ר> לה מן הכא והיא מתעריא מן הכא like that thorn which you loosen on one side, and it catches on the other *PRK* 17:10

2# ערי vb. **to pour out** (H עירה Jast 1116) Pa. כהדין דמערי סאתא like one who pours out the *seah*-measure *PRK* 234:2

עריב adj. **pleasing** (↓ √3# ערב; TgProv, Song עריב Jast 1117; cf. H ערב ib. 1110) sg. והוה עריב להון it was pleasing to them *KohR* 2b(10) [// והיה ערב עליהן *VRK* 654:5]

ערייה, det. **ערייתה**, pl. **עריין** n.f. **nakedness** (Sy ערוה LS 548, MH ערוָה MHagK 1:7, SA ערייה Ham 546:196+) a. alone: בערייתא דאבוי ובערייתא דאימיה the nakedness of his mother and the nakedness of his father *Meg* 75c(22) [expl. המכנה בעריות Mib. 4:9, w. ref. to Tg of Lev 18:7]; b. in phrase גילוי עריין consanguinity: ↓גילוי; c. w. var. vbs.: 1) √גלי pa. euph. to have consanguinous relations: sg. למגלייה עריה *TN* Lev 18:6 [H לגלות ערוה]; *ib.* 19; Ex 20:26; 2) בזי pa. id.: למבזייה ערייתה *ib.* Lev 20:20; 18:11; Dt 23:1; אח בזית עריתה דאבוך *BR* 340:6; 3) בסי to cover the nakedness: וכסון ית עריתה דאבוהון they covered their father's nakedness *TN* Gen 13:13; *ib.* Ex 28:42; אח כסית עריתה דאבוך *BR* 340:3

2# ערייה, det. **עריתה** n.f. **cold weather, chill** (↓ערי; CPA עריא det. LSp 152) **1. cold weather:** sg. תור באדר בערייה ימות an ox will die in cold weather in *Adar RH* 58b(18) // *San* 18c(46); **2. chill:** sg. אשתא ועריתה fever and chill *Am* 2:2; *ib.* 8; 12; 3:22; *AmGen* 6c:12; *ib.* d:2; : text)ואריתה (אוריתה *Am* 9:1
Eps, Tarbiz 3(1932):245:4, note; Lieb, YK 215.

עריך n.m. **a thin cake** (↓ √ערך) sg. *TN* Ex 29:23 [H רקיק]; *ib.* Lev 8:26; Num 6:19; pl. עריכין *ib.* Ex 29:2; Lev 2:4; 7:12; Num 6:15

ערים adj. **sly, clever** (↓ערמו; CPA ערים LSp 153, SA ערים Ham 544:108) sg. *FPT* Gen 3:1[02; H ערום]; גבר ערים a clever man *BR* 1055:4 [expl. איש מצרי Gen 39:1]; *PRKG* 246:8 // *ib.* 247:3 [≠ ↓ שטי]; pl. אילין בני מדינחא ערימין סגין those people of the East are very clever *Giṭ* 44b(18) // *Šab* 13d(28)[!]

עריסה, det. **עריסתה** n.f. **kneading trough** (H עריסה Jast 1117) pl. עריסתך *TN* Ex 7:28 [H משארותיך]

ערך n.m. **portion of a bed** sg. ערכא דערסא *EchRB* 47:27

ערך vb. **to knead** (↓עריך, מעדון; Sy ערך LS 548) Pe. **to knead:** בחדא איתא דאזלת מיערוך גב חבירתה concerning a woman who went to knead (bread) at her neighbor's *Švu* 37a(61); וערכה *VR* 134:1; pass.part. תרין דינריא עריכין גו עיגולא two dinars kneaded into the loaf *Švu* 37b(2)
Itpe. **to be kneaded:** ואיערכו גו עיגולא *ib.* a(61)

ערל n.m. **uncircumcised male** (↓ערלה; SA ערל

Ham 554:382) sg. *TN* Gen 17:14 [H id.]; pl. ערלין *ib.* 34:31; *FT* ib.; ערליא *FTP* ib. 21:33

עָרְלָה, det. **ערלתה** n.f. **foreskin** (↓ערל; CPA עורלא LSp 153, SA ערלה Ham 548:237+) sg. *FPT* Gen 34:14[03; H id.]; ערלה *TN* Dt 10:16; ערלתה *ib.* Gen 17:25; 26; 18:1; ערלתיה *ib.* Lev 12:3; 19:23; עָרְלְתֵה *FPT* Gen 35:9[03]

ערמו, det. **ערמותה** n.f. **wile** (↓ערים; SA ערמו Ham 544:110, CPA עירמו LSp 153) sg. ערמותיה *BR* 1055:4

עָרֵס, pl. **ערסין, ערסן, ערסון** n.m. **bed, bier** (CPA ערס LSp 153, SA ערס Ham 513:331+) **1. bed:** a. general: sg. שמואל מִיטְעַן מן עָרֵס לעֵרס PN was carried from one bed to another *BeṣG* 60c(47); עאל ליה בריה תחותי ערסא his son went under the bed *Yom* 40d(62); *Ter* 45d(6) // *AZ* 41a(61); *Ter* 45d(54); *Tan* 64b(52); ההוא גברא סליק על ערסא ולא נחיח מינה בחיין that man will go up on his bed and not come down from it alive *EchRB* 53:23; ערשא פחיחא a broken bed *EchR* 47:26; pl. ערסון *Šab* 10c(21); ארבע ערסין *EchRB* 47:24; אילין ערסחא קיסרייחא *Ber* 6a(1) // *MQ* 83a(15) // ערסייחא *Ned* 40c(26); b. of var. materials: sg. ערס דשנפין an ivory bed *TN* Gen 50:1; pl. ערסין דשן פיל *VR* 105:5 [expl. מטוח שן Am 6:4]; והא ערסיה ערס דפרזל behold, his bed is a bed of iron *TN* Dt 3:11; c. parts thereof: 1) ↓כרע leg; 2) ↓ משך leather covering; 3) ↓ פרוס covering; 4) ↓שולטה post(?); 5) ↓3# שיטה leg; d. other: a) ערס מרע sickbed [↓מרע]; b) חשמיש דערס copulation [↓חשמיש]; **2. bier:** sg. ר' יוחנן שאל לר' ינאי קומי ערסיה דר' שמואל בן יוצדק PN asked PN_2 in front of the bier of PN_3 *Ber* 6b(8); *ib.* 10 // *Naz* 56a(51); *ib.* 53; *KohR* 23b(21); כמין שבשבה דנור בין ערסא לציבורא like a branch of fire between the bier and the congregation *Pea* 15d(36) // *AZ* 42c(15) // *BR* 633:1; יהבון ערסי על גיף ימא place my bier by the sea *Ket* 35b(36) // *Kil* 32c(33)

ערע vb. **to meet, befall** (↓ √ארע; MH ערע Moreshet, Lex 271) Pe. וערע לבן ית יעקב Laban met up with Jacob *TN* Gen 31:25 [H וישג]; יערע יתך *ib.* 32:18; 42:4; 29; Ex 1:10; 5:3; Num 35:27; *FTP* Dt 25:18
Itpe. **id.:** כל מה דאתערע *TNGl* Gen 49:1

ערער vb. **to strip, denude** (↓ערייה; OA ערר Sefire I A 40, MH 2# ערער Jast 1121) Quad. **to strip:** ואכסי בהחתי דערער{ן}<י> ימא I will cover my nakedness, for the sea has stripped me (of my clothes) *KohR* 28c(10); *ib.* 14
Quad.Ref. **to be stripped:** יחערער<ו>ן כל אומחך may your entire people be stripped naked *ib.* 11

2# ערער vb. **to add(?)** Quad. חדא מערערא חדא one (sin) is added to another *KohR* 21d(15)

3# ערער vb. **to contest** (↓ √ערר; MH ערער Jast 1121) Quad. אנא ידע מאן ע{י}רער עליה I know who contested it *Šab* 3d(27)

4# ערער vb. **to make shaky** (↓מערערה, √רערע) Quad., pass.part. שן מערערה a shaken tooth *EchRBub* 12:13 [expl. שן רועה Prov 25:19]

ערף vb. (artifical word) Pe., pass.part. מלוי עריפין his words are *MMDam* Ex 18:26
Rt. derived from ערפך Dt 31:27 for masoretic note (Shashar 180)

ערפד ↓ חרפד

ערפל, det. **עַרְפֶּלָה** n.m. **thick cloud** (CPA ערפל LSp 153, SA ערפל Ham 555:420) sg. עַרְפֶּלָה *FPT* Dt 5:22[04; H id.]; *ib.* Ex 20:21[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 4:11; 5:22

ערק (a/o) vb. **to flee** (↓מערוקי; CPA ערק LSp 153, SA ערק Ham 521:84+) Pe. **to flee:** a. general: ארום ערק *TN* Gen 31:20 [H ויברח]; *ib.* Ex 2:15; Num 35:25; ערק ואזל ליה ללוד he fled and went to GN *Ter* 46b(43); *Mas* 50d(47); *SanAs* 23c(24); ערק רשיעא דלא רדופין the wicked person fled without pursuers *BR* 1002:4; שמס(V) גרמיה וערק he broke away and fled *Ber* 6a(55); *Beṣ* 61c(41); שרוניה וערק they released him and he fled *San* 23c(11); *KohR* 20b(16); ולמה ערקח why did you flee? *BR* 1116:5 // *Ber* 11b(46); ונורא ערקת מינה the fire fled from him *Ned* 38d(32) // *Šab* 15d(41) // *Yom* 45b(30); יערוק *TN* Num 35:26 [H ינוס]; יערקון *ib.* Lev 26:8; Dt 28:7; למערוק *FPT* Gen 31:27[05]; b. w. מן קודם/קומי: וערקת מן קדמה *TN* Gen 16:6 [H וחברח מפניה]; *ib.* Num 10:35; והוה מתכפי(V) מיניה וערק מן קומוי (the demon) was rebuffed from him and fled from him *Pea* 21b(24); *Dem* 23a(4); *MŠ* 55b(59); *San* 28c(37); *EchR* 52:1
Pa. **to drive out:** ערק יח עברוי he drove out his servants *TN* Ex 9:20 [H הניס]; יערקון *ib.* Lev 26:8 [H

ירדפון]; מערקין *ib.* Dt 32:30

ערקה, det. **ערקתה**, pl. **ערקין** n.f. **band, strap, shoe-strap** (CPA ערקא LSp 153, Sy עַרְקְתָא, pl. עַרְקֵא LS 550) **1. band:** sg. כערקא סומקא בקדלא דסוסיא חיורא like a red band on the neck of a white horse *ŠR* 7d(7) // *VR* 824:8 // *PRK* 242:1 // ערקתא *VR* 281:2; **2. strap:** sg. ערקתא יקר<ת> וספסלה יקד the strap burned up, and the bench burned up *Yev* 15a(34); *ib.* 35; דלא יהוון טעינין ערקא על מינוקייא so that they should not lift up a strap on the (school)-children *EchRB* 64:3; **3. shoe-strap:** sg. וחלצה ערקתא דעקבא מן רגליה she unties the strap of the heel from his foot *Ḥaliṣa* 100:24; pl. וראשי ערקיה שוין the tops of the (sandal) straps are equal *ib.* 16; 20

ערקיי adj. **Arqite** pl. ערקיא *TN* Gen 10:17 [H ערקי]

ערר n.m. **legal claim** (↓√ערר; CPA ערר LSp 152) sg. ממל<ל>ין <ד>ער{ד}<ר> words of a legal claim *TNGl* Dt 22:14

2# **ערר**, det. **עררה** n.m. **perforated vessel for dripping water** sg. עררה *Er* 26d(7) [expl. MH ערק *ib.*]
Lieb, TK 3:31; form uncertain; v. Jast 125, s.v. ארק.

ערר vb. **to make an objection, protest, to make a claim against someone** (↓ערר; CPA ער LSp 152) Pe. **1. to make an objection, protest:** והויין קריביה עררין her relatives objected *Ket* 31c(20); אשכחינון ער{י}רין he found them raising an objection *ib.* 30d(23); אנא ידע מאן ערר עליה I know who objects to it *AZ* 41d(49); ו{א}<ע>רון וער{ר}<ו>ן *Git* 46d(43) // *Ket* 30d(55); **2. to make a claim against s.o.** (+ עם): בתר יומין אתון בעיין מיעור עימיה sometime later they came wanting to make a claim against him *BB* 16b(47); *ib.* 62

עשן vb. **to strengthen(?)** (↓3# אשון; Sy עשן LS 551) Itpe./a. ז' מתעשנים בטע' seven become strengthened with their cantillation mark *MPDam* Gen 24:12

עשק vb. **to oppress** (CPA עשק LSp 153, SA עשק Ham 549:276+) Pe., pass.part. עשיקין *TNGl* Dt 28:29 [H עשוק]

עששי ↓**ששי**

עשתרה, det. **עשתרתה** n.f. (artificial word) pl. עשתרתה דקרנה *BR* 411:6 [expl. עשתרות קרנים Gen 14:5]

עשב, det. **עישבה** n.m. **grass, plant, herb** (CPA עסב LSp 149, SA עסב Ham 541:18+) **1. grass:** sg. דתין דעשב *TN* Gen 1:11 [H דשא עשב]; *ib.* Dt 29:22; עשבה *ib.* Num 22:4; pl. דאינון מצמחין עשבין it (i.e. the wheat) is producing herbage *EchR* 53:15; עשביה *TN* Dt 32:2; דתי ד{י}<ו> מנכש ויהב עיסביה עליהון when he weeds (the field), he places the grass on them (i.e. the rocks) *Švi* 34d(19); **2. plant, herb:** sg. חמא חד עשב ולקט יתיה he saw a plant and picked it *VR* 504:3; חמרתיה דר' יניי אכלת עשב ואיסתמית ואכלת עשב ואיתפתחת PN's she-ass ate a plant and became blind. She ate (another) plant and her sight came back *ib.* 508:2; הדין עישבה *ib.* 505:3 [v. //'s *BRL* 81:1+; *KohR* 15b(37)+]; *EchRB* 50:4

עשירו, det. **עשירותה** n.f. **group of ten people** (↓עשר; Sy עסירָיותָא LS 537) sg. זיל כניש עשירותיך go assemble your group of ten *VRK* 743:4 [Var: עישוריתך]

עֲשִׁירָיי num. **tenth** (↓עשר; CPA עסירי LSp 150, SA עסיראה Ham 546:172+) sg. דר עשיריי tenth generation *TN* Dt 23:3; ירחה עֲשִׁירָיָה the tenth month *FPT* Gen 8:5[02]; *TN* ib. 22:1; *ib.* Lev 27:32; Num 7:66; עשיראה *FPT* Ex 20:17[25]; ומחתה הדא עשירייה הי לפרעה that plague is a tenth for Pharaoh *TN* Ex 10:29

עשר, **עֲשָׂרָה**, det. **עֲשַׂרְתֵּי**, pl. **עֶשְׂרִין** num. **ten** (↓עשיריי, תד עשר, etc.; CPA עסר, עסרתא, עסרין LSp 150, SA עשרה, עשרין Ham 545:167+, עסרתי ST Ex 34:28) עֲשָׂרָא *FPT* Gen 31:41[03]; עֲשַׂרְתֵּי *ib.* 49:1[22]; עֶשְׂרִין *ib.* 32:15[03];- sg. f. עשר יריען *TN* Ex 26:1; עשר שנין ten years *Er* 22b(34); *Dem* 24c(45); חדה לעשר one for (each) ten *ib.* 26b(57); *PRK* 67:1; *ib.* 191:4; m. עשרה גמלין *TN* Gen 24:10; *ib.* Ex 38:12; עשרה דינרין *BB* 16c(33); *BR* 330:3; *VR* 447:1; det. עשרתי דביריה the ten commandments *FPT* Ex 19:25[06]; עשרתי אצבעתיה his ten fingers *Ḥal* 58a(54); *Šab* 3c(42); *PRK* 144:6; *PalLaws* 28:35; pl. עשרין *TN* Ex 26:19; עשרין וחמשה מודיי 25 *modii* *BQ* 6d(64); *BR* 785:2; *EchRB* 100:9

עשר vb. **to tithe** (denom. < ↓עשר; ↓מעשר; CPA עסר pa. LSp 150, SA עסר Ham 545:164) Pa. מעשרה תעשרון *TN* Dt 14:22 [H עשר תעשר]; *FTP* ib.; למעשרה *FPT* ib. 26:12[23]; *TN* ib.; *TNGl* ib. 14:22;

מעסרה תעסרון *FTV* ib.

עֶשְׂרוֹן num. **tenth of an epha** (↓עשר; Sy עֶסרוֹנָא LS 537) sg. *TN* Lev 14:21; *ib.* Num 5:15; 28:21; *FPT* ib. 29[06; voc]; pl. עשרונין *TN* Lev 14:10; *ib.* 23:17; Num 15:9; 29:3

עתד vb. **to prepare, make ready** (↓עתיד; CPA עתד LSp 153, SA עתד Ham 457:78+) Pa. **to prepare, make ready:** עתיד לך מילה דאורייא prepare a discourse on the Law *San* 20a(3) // *Hor* 47a(41); עתד{י}‹ו›ן ליה תכריכין prepare shrouds for him *Švi* 35b(17); *BB* 13b(41)[!]; ולמה הוון דחקין מעת‹ד›ה הדא מילתא why did they press to prepare this thing? *Ḥag* 78d(23); *BR* 455:2; *EchRB* 53:26[!]; והוה פיילרא נהיג מעתיד ליה חד משקי דמים the potter used to prepare a drink of water for him *KohR* 10a(36); pass.part. sg. הא אנא קיים מעתד behold, I stand ready *TN* Gen 24:43 [H נצב]; *ib.* Ex 17:9; Dt 17:12; כסא דפורענותה ממזג ומעתד לרשיעיה the cup of retribution is poured, prepared, and ready for the wicked *ib.* 32:34; אין אתי משיחא אנא מעתד if the Messiah comes, I am ready *Kil* 32b(10) // *Ket* 35a(17) [// ↓איטמוס]; pl. קמו להון מעתדין *TN* Num 16:27; *ib.* Dt 29:9; מעתרן ready (for copulation) *Šab* 7b(39) [expl. שוזות Mib. 5:2(Var), w. ref. to Prov 7:1]
Itpa. **to station oneself** [↓pa., pass.part.]: ואתעתד קדם פרעה *TN* Ex 8:16 [H והתיצב]; ואתעתדו *ib.* 19:17; Dt 31:14; ותתעתד *ib.* Ex 7:15; Num 11:16

עָתִיד adj. **(expresses the remote future)** (↓√עתד; CPA עתיד (+ imp. w. ־ד) LSp 153, SA עתיד Ham 469:337) עֲתִידִין *FPT* Gen 4:10[02]; - a. w. fol. part.: sg. ומן עפרא את עתיד חזר וקאם ויהב דין וחושבן you will rise again from the dust and give a reckoning *TN* ib. 3:19; עתידין משתעבדין ועתידין מתפרקין they will be enslaved and redeemed *FPT* ib. 40:12[05]; חרא תולע{ת}א דעתידא נקרא אחורי אודני; a maggot which will gnaw behind my ear *KohR* 29a(6) // *PRK* 198:10; b. w. fol. inf.: sg. כל מן דעבד מצותה ודעתיד מעבד מצותה everyone who gives charity and who will give charity *Naveh* 26:1; מלכא משיחא דעתיד למיקם the King Messiah who will arise *TN* Gen 49:11; *ib.* 30:11; Ex 3:14; 11:5; Lev 22:33; Num 24:5; Dt 32:1; עתיד הוא מישבק ליך he will eventually divorce you *Qid* 64a(48); מה דאת עתיד מזבנתיה בפוריא what you will sell on Purim *BM* 10c(47); מן שירויה עתידא היא למינקא she is destined to nurse from the beginning *FTV* Gen 21:7; pl. עתידין מסדרה לקבליהון סדרי קרבא they will wage war against them *TN* Num 24:20; *ib.* Gen 4:10; 40:12; Dt 29:14; עתידין אילין עמה משתרפה מגו עלמא those people will be burnt from the world *BR* 357:2
On the similar usage of עתיד + inf. in MH, v. S. Sharvit, Kut Vol 113+.

עתיק adj. **old** (↓√עתק; CPA עתיק LSp 154, SA עתיק Ham 483:126) a. as adj.: sg. חמר עתיק old wine *TN* Lev 10:9; *ib.* Dt 29:5; *Ber* 4b(44) // *Šeq* 47a(33) // *MQ* 83c(50) // *ŠR* 38d(11); *Šab* 14d(34) // *AZ* 40d(35); *EchRB* 145:7; *KohR* 9c(3); *ib.* 28a(13); ‹י›{י}כהין עתיק concerning that old (honey) *Šab* 11b(5); כנישתא עתיקתא the old synagogue *Kil* 32c(39) // *VR* 511:4 // *KohR* 15c(36); תומנתא עתיקתא the old *t.*-measure *Šab* 11a(45) // *Pes* 37c(39); חוספתא עתיקתא an old additional Mishna *Šab* 11a(44) // *Pes* 37c(38) // *PRK* 69:2; *KohR* 22a(36); b. as noun [↓עותק]: sg. עתיקה *TN* Lev 25:22 [H ישן]; *ib.* 26:10; עתיקה רעתיק *ib.* [H ישן נושן]

עתיר adj. **rich** (↓√עתר; CPA עתיר LSp 154, SA עתיר ST Ex 30:15) sg. דעתיר *TN* Ex 30:15 [H העשיר]; אין הוה עתיר *Yev* 5d(14); *Ket* 33a(14); *Ned* 41c(31); *BM* 9d(4); בר נש עתיר גו שוקא ומסכן גו ביתא עתיר גו ביתא ומסכן גו שוקא a man (may seem to be) rich in the street and poor at home; rich at home and poor in the street *Švu* 37d(24); פלן עתי{ד}‹ר› so-and-so is rich *BR* 904:2; pl. עתירין הינון מינן there are richer people than we *ib.* 378:3; *PRK* 30:11; *Suk* 51d(27)

עתירה, det. **עתירתה** n.f. **breach** (dial.; ↓חתירה) sg. בערבייא צווחין לחתירתא עתירה in Arabia they call the breach *ʿatira VR* 697:6 // *PRK* 366:5 // *ib.* 408:5 // *RuR* 132:121 // עת‹י›רתה *San* 28c(61) // עת‹י›רא *DevR* 1:6
Kut, SGA 71.

עתק vb. **to be old, remain a long time** (↓עותק, עתיק; CPA עתק LSp 154, Black, Hor 65, SA מעתק Ham 528:249 (H נושנת), תתעתקון ib. 250 (H ונושנתם)) Pa., pass.part. **to be old:** מעתקה *TNGl* Lev 13:11 [H נושנת]; *ib.* 51; 52; 14:44
Itpa. **to remain a long time:** ותתעתקון *TN* Dt 4:25 [H ונושנתם]

עתר **shovel** (dial.) ↓חתר

עתר vb. **to become rich** (↓עותר, עתיר; CPA עתר

Black, Hor 65, SA עתר Ham 563:170) Pe. **to become rich:** ועתר וקנה נכסין he became rich and acquired possessions *TN* Gen 36:39; ועתרו *ib.* Dt 32:15; *FTV* ib.; לית ציבור כוליה עתר the entire community does not become rich *Giṭ* 45a(50)

Pa. **to make s.o. rich:** אנא עתרית ית אברהם I made Abraham rich *TN* Gen 14:23; *FTV* ib.

Itpa. **to become rich:** איעתר *FTP* Gen 36:39 [↓pe.]; ואשכחיה לפעליה ואיעתר he found his property and became rich *EchR* 55:1

פ

פאר vb. **to praise** (< H פאר Jast 1131) Pa., pass.part. מ<פ>ארה *Am* 7:16

פגג vb. **to be unripe** (denom. < MH פגה Jast 1132; Sy פַּגָּא unripe fig LS 555) Pe. עד היא פגה אפקת כוביה while it (i.e. the earth) was "unripe", it produced its thorns *BR* 15:1; פגין *VR* 579:6 [of dates; ≠ ↓בשיל]; פגן *TN* Num 6:4 [of grapes; ≠ ↓ כמיש; H זג]; pass.part. פגיגין מתקטפין unripe fruits (which) are picked *SYAP* 59:18; פגיגן *KohR* 8c(39) // פגי{נ}<ג>ן *VREd* ib.
Löw, Flora 1:253; id., Pf 391.

פגול, det. **פוגלה** n.m. **radish** (↓פגלגול; Sy פוּגלָא LS 556) sg. פוגלא *Ter* 45d(7) // *AZ* 41a(62); pl. תרין פוגלין two radishes *Pea* 20b(5) // *BB* 17a(27); פוגלין רברבין large radishes *BR* 761:4; *ib.* 762:2
Löw, Flora 1:511+.

פגלגול n.m. **small radish** (dimin. < ↓פגול) sg. פגלגולה *KilVAr* 27a(26) [expl. בצלצול Mib. 1:3]
Löw, Flora 1:512.

פגם n.m. **defect** (↓ √פגם; Sy פֶּגמָא LS 556, MH פגם Jast 1134) sg. הא סיהרה על פגמה behold the moon is in its defective state *PRK* 101:13

פגם vb. **to have a defect** (↓פגם; Sy פגם LS 556, MH פגם Moreshet, Lex 273+) Pe., pass.part. כהדן סיהרה מלא ופגים like the moon which is full and defective *PRK* 101:8

פגן n.m. **commoner** (< Lat. *paganus* Lehnw 421; Sy פיגנא LS 556) pl. פגנייא *Šab* 13c(57); *ib.* 58 // *Hor* 48c(45); *ib.* 6 [≠ ↓בולווטים]

פגניקה n.f. **commoner** (< παγανικά, Lat. *paganica* Lehnw 421) sg. מאנין פגניקא commoner's clothes *VR* 599:8 [expl. בגדים אחרים 1Sam 28:8]; *MSam* 118:17

פגע n.m. **affliction** (↓ √פגע; cf. CPA פגעותי pl. LSp 154, s.v. פגע) sg. פגעא בישא bad affliction *AmGen* 7:15; pl. לא תסבין פגעיך מני do not suffer afflictions on my account *RuR* 76:279 [w. ref. to אל תפגעי Ru 1:16]

פגע (a/a) vb. **to meet, disqualify, attack** (↓פגע; SA פגע Ham 560:112, 561:139+, MH פגע Jast 1136) Pe. **1. to meet s.o.** (+ :ב־) מי נפקין פגע בהון חד סב on their way out, an old man met them *Šab* 8d(3) // *Tan* 69a(34) // *EchR* 105:4; פגע ביה חמתיה חד חורן another met saw him *Ber* 5c(38) [double rdg.]; פגע ביה חד כותיי a Samaritan met him *San* 25b(6); *Tan* 66d(7); *San* 20d(12); *ŠR* 25a(3); *Ber* 5c(53); *Pea* 21b(23) // *Šeq* 49b(2); *BR* 335:5; *ib.* 338:1; *VR* 101:1; *ib.* 794:1; *EchRB* 44:17; *KohR* 9c(6); *ib.* 25; 11b(22); 22a(23); 26d(14); 28b(21); פגעון ביה רומאי the soldiers met him *Ber* 13a(60); *VR* 857:3; פגעת ביה משבקתיה his divorcee met him *ib.* 807:3; **2. to disqualify:** ולמה לא פגעתה ביה יאות עבד דלא פגע ביה why didn't you disqualify him? He acted properly in not disqualifying him *Qid* 64d(17); הב דעתך דאית תמן מן אינון פסולייא דלא תפגע בהון be careful, since there are some blemished people there, so that you should not disqualify them *ib.* c(62); **3. to attack:** ולא פגעת ביה didn't you attack him (because of his ruling)? *AZ* 42a(6)
Pa. **to arrange a meeting:** פגעוניה לי arrange for me to meet with him *BR* 625:2 [expl. ופגעו לי Gen 23:8]

פגר, det. **פגרה**, **פוגרה** n.m. **body** (CPA פוגר LSp 154, SA פגר Ham 566:255+) sg. נפשה טייסה על פגרה the soul hovers over the body *VRQ* 397:6; פגרה ריאיתה ברתה רמרין PN's body *Am* 2:9; אוי לי איך פוגרי אתבזי woe to me, how my body has been disgraced *SYAP* 30:33; pl. פגרי *TN* Lev 26:30 [H id.]; פגריכון *ib.* 29; 32; פ{י}<ו>גריכון *FPT* Dt 1:1[26]; *TN* ib.

פגר vb. **to break up, destroy** (CPA פגר LSp 154,

SA פגר Ham 612:156+) Pa. פגרת *TN* Gen 49:22; פגרו שורי בעלי רבביהון they destroyed the walls of their enemies *ib.* 6; פגרו פגרו destroy! Destroy! (i.e. Jerusalem) *PRK* 46:4 // *ib.* 294:11 // *EchR* 154:21[!; expl. ערו ערו Ps 137:7, w. ref. to Jer 51:58]; *TN* Ex 15:7 [H תהרס]; *ib.* 23:24; 34:13; pass.part. מפגרי לבה the broken-hearted ones *VR* 428:6 [expl. לנמהרי לב Is 35:4, w. ref. to Nah 2:6]

פגש vb. **to strike, fight with someone** (↓אתפגשו, פגשו; MH פגש Jast 1136) Pa. **to strike:** פגשו *TN* Dt 32:15
Itpa. **to fight with s.o.:** ואִתְפְּגַשׁ מלאך עמיה the angel fought with him *FPT* Gen 32:25[03; H ויאבק]; *TN* ib.

פַּגְשׁוּ, cs. **פגשות** v.n. **striking** (↓√פגש) כפַגְשׁוּתֵה עמיה *FPT* Gen 32:26[03; H כהאבקו עמו]

פדה, det. **פדתה** n.f. **sleeve(?)** (cf. Sy פֶּדְתָא LS 557) sg. קטר פדתיה לפדתיה he tied his sleeve to the other one's sleeve *BerG* 5a(61)
v. L. Ginzberg, CPT 1:354, where the text is explained in detail.

פדו n.f. **redemption** (↓√פרי; BH פדות HAL 863) sg. ופד̇ר̇ו̇ ופרקן *SYAP* 44:41

פדופסל n.m. **foot bracelet** (< ποδόψελλον Lehnw 421) sg. פ{ד}<ר>ופסלה *ŠabG* 8b(43) [expl. אצערה Num 31:50]; *ib.* 50 [expl. צעדות Is 3:19]

פדי vb. **to liberate, redeem** (↓פדו; H פדה HAL 804) Pe. **1. to liberate:** ופדה *TN* Lev 22:27; **2. to redeem:** ר׳ פינחס מסאב לה ופדי לה PN used to defile it (i.e. the second tithe) and redeem it *MŠ* 54b(21)

פדייה n.pl. **small children** (< παῖδες Lehnw 422) פ{ד}<ר>ייא *Git* 47b(36) [expl. אפיטות Mib. 5:7(!)]
Lieb, TK 8:848.

פדן n.m. **plow** (CPA פדן LSp 155) sg. : text)סכא רפדן (כסא the coulter of the plow *AbgurNew* 166:8; שרי פדנך untie your plow *EchR* 89:6 [↓ קיקן]; אסר פדנך tie your plow *ib.* 8; 10 // *EchRB* ib.

פדע, det. **פַּדְעָה**, pl. **פידעין**, **פדעונין** n.m. **injury** (↓√פדע; SA פדע Ham 558:34, CPA פודעא Duensing 158) sg. פִּדְעָא *FPT* Ex 21:25[01; H פצע]; *TN* ib.; *KohR* 17c(25); pl. פירעין דמגן unrequited injuries *VR* 249:7; *ib.* 251:5 [expl. פצעים חנם Prov 23:29] // פרעונין *EstR* 9b(25); פורענין *ib.* 18

פדע vb. **to injure, strike** (↓פדע; CPA פדע Duensing 158, Mal *fḏʿ* Berg, Gl 24) Pe. פ{ר}<ד>עין ליה *VRG* 251:4 // פרעוניה *EstR* 9b(24); pass.part. דין פ{ר}<ד>יע ראשיה this one's head is injured *VR* 166:1

פדע ↓ פדעונין

פואה n.f. **madder** (*Rubia tinctorum*; MH פואה Löw infra, Sy פּוּתָא LS 558) sg. [פו]אה שטייה wild-growing madder *Hem* 24
Löw, Flora 3:270+.

פוג vb. **to evaporate, to soothe** (CPA אתפוגג Duensing 158, SA פוג Ham 563:175) Pe. **to evaporate:** מ{ה}<ן> רטלא פייג{א} מינהון after the dew has evaporated from them *Pes* 30a(5)
Itpol. **to be soothed:** לא אתא אלא למתפוגגה עם בנויי he only came to be soothed with his sons *PRK* 154:11; *ib.* 155:9 // *VR* 633:7[!]; *ib.* 634:5[!] // *ŠR* 32c(15); *ib.* 21

פודגר n.m. (unclear) sg. מן דו ידים פודגרה from the time that he removes its ... *Mas* 49a(48) [expl. משיקפלו Mib. 1:6]
Löw, Flora 2:127.

פּוּדַגְרָה n.f. **gout** (< ποδάγρα Lehnw 422; Sy פּוּדַגְרָא LS 557) sg. *Šab* 8c(18) [expl. ציניח Mib. 6:6]
Voc *ib.G.*

פויטן n.m. **liturgical poet** (< ποιητής + ן– Lehnw 443; ↓פויטס; Sy פויטא etc. LS 555) sg. *PRKAr* 404:1; הדין פוייטנא *ŠR* 2a(23) // *KohR* 5c(12)
Lieb, SZ 115.

פויטס n.m. **liturgical poet** (↓פויטן) sg. *VR* 690:7 // פוייט{ם}<ס> *ŠR* 21a(8)

פול n.m. **bean** (H פול HAL 868) sg. חד פול *EchRB* 68:20; פולא *KilRiš* 27a(7) [expl. פול Mib. 1:1]; ההן פולא מצרייה(V) כד רטיב אינון צווחין ליה לובי כד הוא נגיב אינון צווחין ליה פול מצריי when the Egyptian bean is moist, it is called "unripe bean" When it is dry it is called "Egyptian bean" *ib.* 31c(34) // *Šab* 7b(14); פול {מצרי} פרסיי Persian bean *KilV* 27a(23)
Löw, Flora 2:492; id., Pf 312+.

פורקא רבֹרכתא the Inn of Ber 10b(64); pl. פורקי חירתה the Inns of Hiroth *TN* Ex 14:9 [H פי החירת]; *FT* ib.; *TN* Num 33:7
The form ending in י- (also in CPA) is limited in PT to general usage, and not w. appellations. פנדק in the Reḥov inscription reflects more closely the word's Greek origin.

פונדקיי n.m. **innkeeper** (nisbe < ↓פונדק; CPA פונדקי LSp 159) sg. חד פונדקיי *BR* 1144:2; ההוא פונדקייה *ib.* 1145:1; *ib.* 3
Lehnw 428.

פונוקט n.m. **type of palace** sg. פונוקטה *BR* 1238:5 [≠ ↓נווס]

פוניי n.m. **toilet** (↓√פני; cf. Sy פּוּנָיָא answer LS 578) sg. ר׳ לעזר עאל לפונייה PN went into the toilet *Šab* 8c(47) [// בית הכסא *BRL* 81:5]
Levy, TMW 4:62, s.v. פונייה and √פני mng. 2.

פוקי, det. **פוקיתה** n.f. (unclear) sg. אוזהר מפוקיתה דנפשה be careful of the of the soul *MSamEd* 117:8 [expl. לפוקה 1Sam 25:31]

פורגר n.m. (part of a plant) sg. פורגרה *Pea* 17c(37) [expl. אמהות שלכצלים Mib. 3:4]
Löw, Flora 2:127.

פורה n. **forum** (< φόρον) sg. *BQ* 3a(39) [↓ פלטיר #2]
Lieb, TC 12+; id., SZ 132.

פורי, det. **פוריתה** n.f. **lid** sg. פוריתא *FTV* Num 19:15 [H צמיד]
Cf. Sifre, Num 126, ed. Horowitz, p. 163:13: צמיד — זה הרופק.

פורייה n.m.pl.det. **Purim** (< H פורים) פוריא *BM* 10c(47)

פורין n.m. **litter, bier** (< φορεῖον Lehnw 434; Sy פוריון LS 596) sg. פורין רשמ{ש}<ריי> a Samaritan's bier *Tan* 66d(10)
G. Alon, Studies 2:1, n. 5 (Heb).

פורני n.f. **harlot** (< πόρνη Lehnw 435; Sy פורני BB 1524) sg. פורני פלייה old harlot *VR* 767:6 [Aquila's expl. of לבלה Ezek 23:43]

פורען adj. **exactor of retribution, vengeful** (↓√פרע; Sy פּוּרְעָנָא LS 603; cf. CPA פורעא LSp 163)

פול vb. **to soak** (Sy פול LS 560, s.v. פַל) Pe., pass.part. פיל *TN* Lev 14:21 [H בלול]; *ib.* Num 15:9; פילה *ib.* Ex 29:40; Lev 23:13; Num 28:28; פילין *ib.* Lev 7:12; פילן *ib.* 2:4; Num 6:15

פוליטריכון n. **maidenhair** (*Adiantum capillus Veneris*, a fern; < πολύτριχον Lehnw 425) sg. *Šab* 14c(28) [expl. יועזר Mib. 14:3]
Löw, Flora 1:11; id., Pf 279.

פולימרך n.m. **warrior** (< πολέμαρχος Lehnw 425; Sophocles 902: warrior) pl. פולימרכין *FTP* Gen 32:7; *TN* ib.; *TNGl* Ex 1:7; פולימרכיהון *TN* Dt 32:42; *FT* ib.

פולמוס n.m. **war, conflict** (< πολεμός Lehnw 426) sg. אתרמי פולמוס ביני ירחייה a conflict took place between the months *Etremi* 1

פולמיי n.m. **soldier** (nisbe < ↓פולמוס) pl. פולמיה דרומי the Roman soldiers *SYAP* 17:32

פולר n.m. **follarion, a coin** (< φολλάριον Lehnw 426) sg. מילה רטבא חד פולר something worth a *follarion Pea* 15d(49); pl. עש{תר}<רת>י פולרין *BR* 503:1 [given as price for the following items: 1 *xestes* of wine; 1 pound of meat; 1 loaf of bread]; אין ˥הוה˥ פעלה בעשרה פולרין הווה יהב לה חמשה פולרין ואן הוות מובלתה באישתה פולרין הוה יהב לה בתלתה פולרין if his work was worth ten *follarions*, he gave him five. If his load (i.e. carrying) was worth six *follarions*, he gave him three *ib.* 814:1; יהבת ליה איתחיה עשרה פולרין(Yal) his wife gave him ten *follarions VR* 857:2; הלוך פו<ל>רייא those *follarions ib.* 5
Sperber, Money 53+.

פומפי n.m. **a utensil utilized in preparing food** pl. אילין פומפייא *MQ* 81b(7)

פונדק, פנדק, פונדקי n.m. **inn** (< πανδόκιον Lehnw 428; ↓פורנקיי; CPA פונדקי, פונדק LSp 159) a. general: sg. חמריה שרון בפונדקיה the donkey drivers were staying at the inn *Ter* 46a(24); וחברייא הוון יתיבין קומי פונדקיה ברמשא the scholars were seated in front of the inn at evening *San* 27d(16) // *Ber* 6d(21); b. w. an appellation: sg. פונדקה דלוי the caravan inn *BerG* 11c(50); *Šeq* 50c(58); פונרקה דעמורה the Inn of the Pillar *DemV* 22c(39); פונרקה רטביתה the Inn of the Gazelle *ib.*; פונרקה רטביתה ועמורה *Reḥov* 25;

sg. אלה קניי ופורען a jealous and vengeful god *TN* Dt 4:24; *FPT* Ex 20:5[15]; *TN* ib.; *ib.* 34:14; Dt 5:9; 6:15

פורענה, det. **פורענתה** n.f. **retribution** (↓√פרע, פורען, פורענו) sg. כסא רפורענתא the cup of retribution *TN* Gen 40:12; מחת פורענתי my plague of retribution *ib.* Ex 3:20; 7:4; 9:3; 15; פורענתהון דרשיעיא retribution of the wicked *ib.* Gen 49:1
Sok, Kut Vol 168.

פורענו, det. **פורענותה** n.f. **retribution, punishment** (↓√פרע, פורען, פורענה; JA פורענותא ATTM 671, Sy פּוּרעָנוּתָא LS 603) sg. a. general: sg. תקבל פורענ{י}<ו> you will be punished *FTV* Gen 40:18; ומייתי פורענותה עליהון He brings punishment upon them *TN* Dt 32:35; *FT* ib.; אין משריא פרענותא מן ביתיה דההוא גברא משרי<א> if the punishment begins, it will begin from that man's house *KohR* 25b(30); *ib.* 32; *ŠR* 19d(28); *BR* 181:8 [≠ ↓טוב]; b. in compounds: כסא דפורענותה the cup of retribution *TN* Dt 32:34; *FT* ib.; [מחת↓] מחת/מחוות פורענותי

פורפיר, **פורפירין** n.m. **purple garment** (< πορφύριον Lehnw 435; Sy פורפורון LS 605) sg. דאתון עבדין פורפירא למלכא you make the purple garment for the king *VR* 797:1; פורפרא דמלכא *EstR* 11d(8); הדין פרפירא *VR* 664:2; *ib.* 4; 7; פורפירין *PRK* 184:12 [expl. רקמה Ezek 16:9] // פרפירין *EchRB* 42:3; פורפירייה בבלייא the Babylonian purple garment *BR* 1050:3 [expl. אדרת שנער Jos 7:21] // פורפרה בבליה *ŠR* 41a(4); חלש פורפיריה he removed his purple garment *BR* 882:1; מבזע פרפיריה he rends his purple garment *EchR* 43:3 [expl. בצע אמרתו Lam 2:17] // *PRK* 251:8[!]; הא אנא מלביש לך פורפירין דירי behold, I dress you in my purple garment *SYAP* 11:9

פורקדל n.m. **blow(?)** sg. ויהב ליה פורקדל חד he gave him a blow *Ber* 5c(53)
Translation from context.

פורקה *n.f.* **neck** sg. פורקת מלכיהון the neck of their kings *FTV* Dt 33:29

פורקן n.m. **redemption** (↓ √פרק, פרקון; CPA פורקן LSp 163, SA פרקן Ham 563:180) sg. *TN* Ex 8:19 [H פדות]; *ib.* Gen 49:16; פורקן שעה momentary redemption *ib.* 18; פורקן עבור transient redemption *ib.*; לפורקנך *ib.* [H לישועתך]; קץ פורקנה the time of the redemption *FPT* ib. 1[22]; *TN* ib. 30:16; pl. פורקנוי דה' *ib.* 14:13 [H ישועת]; ופורקניהון *ib.* Num 18:16 [H ופדויו]

פוש vb. (unclear) Pe. אף אינון לא פשת להון טב even they did not fare(?) well *EchR* 103:19

פזר vb. (unclear) Pe./Pa. פזורני כצפרא *MMDam* Dt 22:9
Masora refers to סבבוני Ps 22:17, but no suitable Aramaic rt. fits here (v. Shashar 295, n. 7).

2# פזר vb. **to rise up** (of cantillation) Pe. ר' פזרין כטע' in four instances the cantillation rises *MMDam* Lev 15:25

פח n.m. **trap** (CPA פח LSp 155) sg. דפח לן טמן who laid a trap for us *SYAP* 32:3; צפר בפחה a bird in the trap *VRG* 55:2

פחד n.m. **fear** (↓√פחד; TBA פחדא Jast 1151) sg. פחדא *TN* Dt 28:67; פחדך *ib.* Ex 15:16 [H פחד]; פחדכון *ib.* Dt 2:25; 11:25

פחד vb. **to fear, be afraid** (↓פחד; TBA פחד pa., MH פחד hitpa. Jast 1151) Itpa. ותתפחדון בליליה you will be afraid at night *TN* Dt 28:66 [H ופחדת]; *ib.* 67; 20:3[!]; הוינא מתפחד בליליא *Tan* 67d(7) // מתפחיד *BerV* 7c(58) [L: מפ˺ח˹ד]

פחה, det. **פחתה** n.f. **curse** (↓כר פחין) sg. תהא פחתה בה may there be a curse upon him! *Ned* 41c(33); אבוי דפחתה father of the curse *BRV*[60] 336:10 [expl. אבי כנען Gen 9:18]; אחים דפחתא brothers of the curse *ib. Var* 1206:3
Lieb, Greek 158, n. 59; id., JQR 36(1946):346.

פחורה, det. **פחורתה** n.f. **potter's workshop** (↓פחר) sg. פחורתא *Er* 22b(58)
Lieb, Tarbiz 3(1932):208; id., YK 292.

פחוש adj. **flat-nosed** (↓√פחש) sg. *TN* Lev 21:18 [H חרם]

פחז n.m. **recklessness** (↓ √פחז; Sy פַּחזָא LS 562) sg. הוה חמי לון עבדין כפחז he saw them acting recklessly *Suk* 55b(61)

פחז vb. **to be reckless, boisterous** (↓פחז; Sy פחז LS 562) Pe. פחזו *TN* Dt 32:15; ואינון אכלין ושתין

provided ובלחור דלא יפחות ליה מן ארגרון דיליה that he does not give him less than his *siliqua* *Pea* 21a(10); מי פתית לה שנה מן שנה by his diminishing it from year to year *PRK* 162:10; לית אנא פחית מתמניא דינ׳ I will not lower (the price) below eight dinars *EchR* 51:8; דילמא דו פחית מנהון perhaps he will diminish (the number of people he is asking) of them *KohR* 26a(6) [// לא הוה שביק ציבחרן[!] *BREd* 1184:4]; pass.part. פחית מעשר [שנין] he wasn't less than ten years old *SanG* 24b(49); *ib.* 50[!]; 51[!]; כל נון ... פח{ו}<י>ת מן ליטרא any fish less than a pound *Ned* 39d(2); ולא דפחיתה מינה not less than it *BR* 509:2; **2. to break:** pass.part. חד פת פחית a broken piece of bread *EchRB* 129:2; ערשא פחיתא a broken bed *EchR* 47:26; *ib.* 24

Itpe. **to be broken:** איפחת פתורא the table broke *DemV* 22a(34); איירא דציפורין איתפחתת במועדא the cauldron of Sepphoris broke during the intermediate days of the holiday *MQ* 80b(50); *ib.* 48; 52

פטגריטוס n.m. **sick with gout** (< *ποδαγρίτης Lehnw 422; cf. Sy פודגררא LS 557) sg. עליבא מדינתא דאסיא פטגריטוס unfortunate is the city whose doctor has gout *VR* 118:7

פטום n.m. **body** (< πτῶμα Lieb, Sinai 5(1939):466) sg. חמי לי פטומיה חמי ליה פטומיה show me his body! He showed him his body *Tan* 69a(5) // זיל ואייתי פיטומיה go and bring his body *EchR* 102:15 // *EchRB* ib.[!]

Contra Löw, Lehnw 485, s.v. פרוטומי.

פטט vb. **to chatter** (↓ √פטט, פיטוטין, פיטטין; MH פטפט Jast 1156) Pe. הות פטטה *VRV* 749:3; *ib.Var* 361:8

Pa. **id.:** דמפטט צהי the one who chatters becomes thirsty *BR* 1264:5 [expl. ויצמא מאד Jud 15:16]

פטיגריס n.m. (unclear) sg. שמואל פטיגריסה *PRK* 370:11

פטיטרך n.m. **rectum** (< πρωκτός Lehnw 438) sg. פטיטרכא *VR* 65:2 [bet. ↓סני דייבין and outside] // פיטארכא *KohR* 21a(13) [bet. ↓סני דייבין and ↓עיזקה]

פטיליק, פטילקין n.m. **small dish, course in a meal** (< πατελλίδιον Gloss. (-ικιον cod.) L-S 1347; Sy פטליקא goblet LS 564) **1. small dish:** sg.

ופחזין they eat, drink, and act recklessly *MQ* 81b(30); pass.part. על ידי דאינון פחיזין because they are boisterous *Ter* 48b(32); *ib.* 33

J.C. Greenfield, Loewenstamm Vol 35+.

2# פחז vb. (artificial verb for oath) Pa. מפחזנא *Naz* 51a(64); *ib.* b(2)

פחיתה n.f. **cavity** (↓√פחת) sg. *TN* Lev 13:55 [H פחתת]

פחלץ n.m. **a large wicker basket** (A פחלץ a measure Naveh infra) sg. פחל{ין}<ץ> דגמלין a basket (placed on) camels *Švu* 34d(28) // *Ned* 37d(41)

J. Naveh, Atiqot 17(1985):118, w. lit.

פחם n.m. **coal** (euphemism for an ugly person; Sy פֶחְמָא LS 563) sg. אבוי דפחמה father of the "coal-one" *BR* 336:10 [expl. אבי כנען Gen 9:18]

Kut, SGA 37.

פחר, det. **פיחרה** n.m. **clay** (↓2# פחר; CPA פחר LSp 155) sg. מן דפחר אכיל בפחר one (who works) in clay eats out of clay (vessels) *MidHag* Gen 421:8; הדה קדרה דפיחרא *VRG* 244:5

2# פחר n.m. **potter** (< Akk *paḫāru* Kaufman, Influences 79; ↓פחר; CPA פחר LSp 155) sg. הוה תמן חד פחר והוה מתקין ליה חדא לגינא דמיא בכל יום there was a potter there, and he prepared a water jug each day *MidHag* 421:1; מה טינה חשיב קודם פחריה what importance does clay have before its potter? *SYAP* 65:5

Lieb, Tarbiz 3(1932):208.

פחש vb. **to squash(?)** (↓פחוש; metath. < פשח?; cf. Sy פשח LS 610, MH פשח Jast 1245) sg. אין אנה יהב אצבעי פחש(V⁶⁰) אנה if I place my finger, I will crush (him) *BR* 565:9

פחת, det. **פיחתה** n.m. **diminishment** (↓ √פחת; CPA פחת cleft LSp 155, SA פחת Ham 517:429 (H מגערת)) sg. איזל לפיחתא go to dimunition (i.e. be ruined) *KohR* 29d(2)

פחת (a/o) vb. **to diminish, break** (↓פחת, פחיתה; SA פעת Ham 508:200+, MH פחת Moreshet, Lex 275+) Pe. **1. to diminish:** והוא פחת מן אגרא he deducts from the profit *MQ* 81b(15); *ib.* 16; מהו מיפחות מפראפרנון דידה is it permitted to deduct from her extra marriage money? *Ket* 30b(38);

פטליקין טב a good dish *BR* 862:2; **2. course in a meal:** sg. פטיליקא דאת מייתי לן the course which you bring us *EchR* 130:7; *ib.* 10[!]; pl. תמנין פטיליקין 80 courses *ib.*

פטים adj. **fattened, fattened animal** (↓ √פטם; CPA פטים LSp 155, SA פטים ST Dt 32:14(Var), MH פטום Moreshet, Lex 277) **1.** adj. **fattened:** pl. תרנוגלין פטימין fattened chickens *Pea* 15c(47) // *Qid* 61b(36); תרנגולתא פטימתא *EchR* 47:13; **2. fattened animal:** pl. טוב דפטימין the best of fattened animals *TN* Dt 32:14; *FT* ib.; פטימין בני תורין *Bik* 65d(37) // *Meg* 74d(40) [cited as a rejected Tg of פרים בני בקר Num 28:11]

פטיר n.m. **unleavened bread** (↓√פטר; CPA פטיר LSp 155, SA פטיר Ham 515:373) sg. *TN* Lev 8:26 [H מצה]; *ib.* Num 6:19; pl. פטירין *ib.* Ex 12:39; Lev 22:27; Num 9:11; Dt 16:8; פטירין עם ירקונין *Bik* 65d(34) // *Meg* 74d(38) [quoted as a rejected Tg of מצות על מרורים Ex 12:8]; חגה דפטירייה *TN* Dt 16:16 [H חג המצות]; *ib.* Ex 23:15

פטירבולי n.m. **magistrate, head of council** (< πατρόβουλοι Lehnw 438) sg. פטיר בולי *FPT* Lev 22:27[06]; *TNGl* ib.[!]; *FTV* ib.[!]

פטית n.f. **small portion** sg. תדא פטית *EchR* 130:10

פטל n.m. (unclear) מיכול ציבחד פטל to eat a small amount of *Dem* 22a(20) // *Tan* 66c(5)
Lehnw 438: πατέλλα dish; Löw ib.: blackberry, Sy פטלא LS 564.

פטם vb. **to compound spices, become enlarged** (↓ פיטום, פטים; Sy פטם pa. LS 564) Pa. **to compound spices:** יפטם *TN* Ex 30:33 [H ירקח]; pass.part. פטום מפטם *ib.* 25; מפטמין *ib.* Num 7:14; 20; 26; 32; 38; 44; 56; 80
Itpe. **to become enlarged** [↓פטים]: ואתפטים גרמך your bone became enlarged *EchRB* 67:22

פטפט vb. **to chatter** (↓ √פטט; MH פטפט Jast 1156) Quad. ולא יפטפט *SYAP* 37:34 (v. Var)

פטר, det. **פיטרה** n.m. **first child** (< BH פטר רחם HAL 874; ↓√פטר) sg. פיטרכון *FTV* Ex 34:19 [H פטר]

פטר #2, det. **פיטרה** n.m. (unclear) sg. פיטרה *ŠviV* 36a(8) [L: פוטרה; expl. פואה שלצילעות *ib.*]

Löw, Flora 3:272.

פטר (a/o) vb. **to release, eulogize** (↓אפטרה, פטר; CPA פטר pa. to divorce a woman LSp 155, MH פטר Jast 1157) Pe. **1. to release:** ויפטור *TNGl* Lev 14:53 [H ושלח]; ועדב חד למפטור למדבר one lot to release to the desert *ib.* 16:8; **2. to exempt from ritual obligation:** דו פטר אחוניתא ולא פטר פרגיתא he exempts the plum (from a blessing) but does not exempt the young bird *Ber* 10c(1)
Pa. **to divorce a woman:** ויפטרה בגיטא *JMP* 11r:20
Af. **1. to dismiss:** דיהוון מפטרין טליא בארבע שעין that they should dismiss the children (from school) at the fourth hour *EchRB* 64:4; **2. to take leave:** ואפטר ואזל בשלם מן דפטריה(= דאפטריה) נפ{י}ק מטייל בשוקא he took leave and went in peace. After he took leave of him, he went out walking in the street *EchRB* 44:16; **3. to deliver a eulogy:** עאל ר' יוסי ואפטר עלוי PN came in and eulogized him *AZ* 42c(33); *Ber* 5c(16) // *ŠR* 33c(2) // *KohR* 16b(30); *Ber* 5c(24); *ib.* 30; *Hor* 48b(42) // *BR* 1131:2 // *ŠR* 33b(21); בעא מפטרא עלוי he wanted to eulogize him *EchRB* 73:5
Itpe. **to pass away** [Sy פְּטַר מֶן עָלְמָא LS 565, mng. 2]: נח ואתפטר לבית עלמה he was at ease and passed away to the eternal abode *EchR* 46:24
On af., mng. 3, v. Bacher, Term 2:155.

פטרון n.m. **patron, protector** (< πάτρων, Lat. *patronus* GLLT 139+; Sy פַּטְרוֹן LS 565) a. general: sg. לפטרון *FTP* Gen 45:8 [H לאב]; מניה ומן פטרוניה from him and from his patron *BR* 696:3; ריינך אנא פטרונך ‹אנא› אע״ג דאנא פטרונך מה פטרונא מהני בדינא I am your judge. I am your protector. Even though I am your protector, what benefit is a protector in judgment? *RuR* 6:31; pl. תלתה פטרונין *SYAP* 68:21; b. w. ref. to God: sg. אית לן פטרון *ib.* 16:4; 11; דכעס עלן פטרונן our Patron was angry at us *ib.* 22:6

פיבל n.m. **clasp** (< Lat. *fibula* Lehnw 110; Sy פִּיבְלָא LS 555) sg. (V)ובירושלים הוה {מ}‹ה›פיך פיבליה(corr.: פילכיה) דשמלא לימינא in Jerusalem he would move the left (shoulder) clasp to the right *Dem* 24a(54) // *AZ* 39c(49) [rdg. of Mat. Keh. to *EchR* on Lam 4:2]
D. Sperber, Sinai 91(1982):270+.

פיגי, pl. **פיגיין** n.f. **fountain** (< πηγή Lehnw 440; MH² פיגי Jast 1159) pl. תרתין עשרי פיגיין *TN* Num 33:9 [H עינת]; פיגין *ib.* Ex 15:27

פיגם n.m. **viewing stand, a well-known area outside of Tiberias** (< πῆγμα Lehnw 439; CPA פיגם LSp 156) sg. פיגמא *Er* 22b(57); ליח אורחיה דבר נשא מיחמי חבריה ˹בפ{ו}<ג>מא˺ בעי מימר בטבריה חמתיה isn't it customary for a person who sees his friend at the "viewing stand" to say: "I saw him in Tiberias"? *Ned* 40c(31)
Cf. Lieb, YK 292; id., Tarbiz 3(1932):208.

פידגוג n.m. **instructor** (< παιδαγωγός Lehnw 421; CPA בדגוג LSp 22, Sy פֶּדגוֹגָא LS 557) sg. פידגוגה *TN* Num 11:12 [H האמן]; *FT* ib.; בידגוגה *TNGl* ib.

פידגוגה, det. **פידגוגתה** n.f. **instructor** (פידגוג↓) sg. פדגוגתא *TNGl* Gen 24:59

פיוס n.m. **petition** (↓√פייס; MH פיוס Jast 1160; cf. Sy פִּיְסָא LSp 567) sg. יקבל פיוסך may He accept your petition *Pea* 21b(42) // *Šeq* 49b(22); דלמא אגבן[!] פיוסא שביק ציבח{ר}ד perhaps through a petition he will forgo some *BREd* 1184:4
Lehnw 431.

פיונטייה n. (unclear) יבין ליה פיונטייה they give him *San* 30c(38)
Lehnw 440.

פיזמה n.f. **trust, security** (< πεῖσμα Lieb, PRK 204:15, note) sg. פיזמה דידה *PRK* 204:15

פיטוטין n.m.pl. **chatter** (↓√פטט) פטוטין סגין much chatter *SYAP* 57:34

פיטום n.m. **compounding** (↓√פטם; MH פיטום Jast 1160) sg. פטום *TN* Ex 30:25 [H רקח]; פט{י}<ו>ם *ib.* 35

פיטטין n.m.pl. **chatter** (↓√פטט) ואין פיטטין את בעי למאן פיטטין if you want chatter *BR* 810:3; פ{ו}<י>טטין *VREd* 249:7 [expl. למי שיח Prov 23:29] // *EstR* 9b(17); ˹כל פיטטיא בישין ופיטטיא דאוריתא טבין˺ all chatter is bad, but chatter about the Torah is good *Ber* 14d(9) // *MSam* 41:7

פיתק, **פיטק** n.m. **slip, memorandum** (< πιττάκιον Lehnw 441; Sy פֶּטקָא LS 564, פתקא ib. 618) **1. slip, memorandum:** sg. חד פיתק *Soṭ* 17b(37); אוף ר' יונה הוה בפיתקה PN was also on the slip *Bik* 65d(15); pl. והוה תמן מנשה קיים טעין פיטקייה Menashe was there carrying the slips *BR* 1126:4; פיתקייא *ŠT* 16; **2.** esp. **name slip carried by the angel of death:** בחייך דאת מחמי לי פיטק{א}י by your life, you will show me my "slip"! *KohR* 9c(14); פחקיה גביה *ib.* 10; דלית את שליט על פטקינן you have no power over our "slips" *ib.* 17

פיטרוסילינון n.m. **parsley** (< πετροσέλινον Lehnw 443; Sy פטראסילנון LS 565) sg. שומר וכרפס מה נפק מנהון פיטרוסילינון what comes out of (crossing) fennel with celery? Parsley *KilV* 27a(41); *Švi* 38c(52) [expl. כרפס שבנהרות Mib. 9:1]
Löw, Flora 3:426.

פיילי, det. **פייליתה**, pl. **פיילון** n.f. **flat bowl** (< φιάλη Lehnw 443+; SA פיאלי ST Num 7:14, pl. פילואן Ham 487:61+) sg. פיילי דכסף *TN* Num 7:13 [H קערת כסף]; פייליתה *ib.* 19; 37; 55; הרא פייליתא *Nid* 50b(9); pl. פיילון *TN* Num 7:84; פיילותה *TNGl* ib. 4:7; פיאלוותה *TN* ib.
Brand, Ceramics 423+.

פיילר n.m. **potter** (< Lat. *philarius* Löw, Lehnw 444) sg. פיילרא *KohR* 10a(36)

פיילת חיווייה n.f. **type of speckled beetle** (↓פליית חיורייה) sg. פיילת חוריה *TN* Lev 11:30 [H אנקה]

פייס vb. **to appease, reconcile, persuade** (denom. < πεῖσις, πεῖσος Lehnw 429+; ↓פיוס, פייסון; CPA אפיס LSp 156, SA פיס af. LOT 3/2 249:34, MH פייס pa. Moreshet, Lex 278) Pa. **1. to appease, reconcile** [s.o. (ל־) for s.t. (על)]: כל חד וחד יפייס על נפשיה let everyone go and reconcile for himself *BR* 925:3; על ריש לקיש למישאול בשלמה ומפייסה יתיה עלוי PN came in to greet him and to appease him (i.e. the Nasi) for him (i.e. Yose of Maon) *ib.* 951:4; *KohR* 28b(35); *Ber* 13d(22) // *San* 30c(1); *Ter* 46b(53); *Šab* 3c(64); *Yom* 45c(23); *Tan* 66c(7); *Pea* 21b(41) // *Šeq* 49b(22); *Yev* 13a(18); **2. to persuade:** פייס לי לר' יודן נשייא דיכתוב לי חדא איגרא דאיקר persuade PN to write a letter of recommendation for me *Ḥag* 76d(2) // *Ned* 42b(16); *Pea* 17d(60); פייס לאבא דיסביני אתא פייסיה ולא קביל עלוי persuade my father that he should marry me off. He came and persuaded him, but he refused *Qid* 61a(24)
Itpa. **1. to be appeased, reconciled:** ומה ההוא גברא יכיל עביד דאלההון די יהודאי מתפייס בפלגות עיגול what can I do, since the God of the Jews is appeased with a half of a loaf? *Šab* 8d(11); מראיתפיסון דין עם דין when they were reconciled with one another *VR* 655:1; **2. to be satisfied:** ואתפייס עם לבה he was satisfied in his heart *TN*

Gen 6:6 [H ויתעצב אל לבו]; *ib.* Dt 8:5; 29:18

פייסון n.m. **intercessor** (↓ √פייס; cf. Sy מְפִיסָנָא LS 567) sg. הדין פייסונא דפייסנתך is this the intercessor whom we petitioned from you? *Yev* 13a(18)

פיל n.m. (unclear; ↓2# אביב, 2# ארכובה, עילא) sg. אביבא דפילא *Mas* 52a(30) // עניבה דפילא *Švu* 34d(37)

2# פיל n.m. **elephant** (Sy פִּילָא LS 566, MH פיל Jast 1163) ↓ שנדפין

פילגוס n.m. **ocean, high sea** (< πέλαγος Lehnw 444) sg. כד עללין אנן לפילגוס when we get on the high sea *KohR* 9d(5); כהדא אילפא דדמכא בגו פלגוס דימא like the boat which lies becalmed on the high sea *EstR* 9b(10) // *VR* 248:2; [ב]פליגוס דימא רבה *FPT* Ex 15:8[19; H בלב ים]; *SYAP* 36:34; *Am* 15:16

Sperber, Nautica 147.

פְּלוֹג, פילוג n.m. **division, distribution** (↓√פלג) sg. בפילוג ארעה in the distribution of the land *FPT* Gen 48:5[22]; בְּפְלוֹג *ib.*[04]; *TN* ib.; *ib.* Dt 12:12; 14:27; *TNGl* ib.; *FT* ib.

פילוניס n.m. **cloak** (< φελώνης Lehnw 448; Sy פילונא, פאלוניס LS 575) sg. הורי ר' ירמיה מעבר<ה> ליה בפילונס(V; L בפיליוס) PN instructed that it be removed in a cloak *Ber* 4c(48)

פילוסופוס n.m. **philosopher** (< φιλόσοφος Lehnw 446; Sy פִּילוֹסוֹפָא LS 575) sg. *Beṣ* 61c(30) // פילוסופ{י}וס *Šab* 6a(53)

פילוסיי adj. **of Pelusium** (denom. < GN Πηλούσιον Lehnw 446) pl. פילוסאי *FTV* Gen 10:14 [H פתרוסים]

פילי, pl. **פילוון** n.f. **city gate, entrance** (< πύλη Lehnw 447; MH[2] פילי ib.) **1. city gate:** a general: sg. *TNGl* Gen 19:1 [H שער]; סוגרון פילי close the gate! *BR* 690:1; מן דמטון פילי קודם before the gate *ib.*; when they reached the gate *Yev* 12d(15) // *Šab* 8a(49); *KohR* 9b(30); *EchRB* 51:2; *ib.* 67:4; כיון דנפקון מן פילי as soon as they went out of the gate *ib.* 49:26; *ŠR* 20c(17); חד חייט דיתיב על פילי a tailor who was sitting on the gate *EchRB* 44:9; פילי קרתיה his town's gate *KohR* 15c(2); מינפק כתב על תרע פילי on his way out, he wrote on the gate *VRG* 619:5 // *PRK* 148:14; בתרע פילי דההיא מדינתא *EchR* 46:25; *ib.* 44:12; pl. פילוותא *FTP* Dt 20:11; b. w. a designation: פילי דפניים *BR* 689:7; פילי מערביתא דנפקא ללוד the western gate (of Jerusalem) which leads to Lydda *EchRB* 68:12; gates of Beisan: פילי דקמפון the Gate of the Field *Reḥov* 6; פילי דזירה the Gate of the Press Tub(?) *ib.* 7; פילי דסכותה the Gate of the Unctuarium *ib.*; פילי דזבלייה the Dung Gate *ib.* 8; **2. entrance:** sg. פילי דמערתא the entrance of the cave *KohR* 26d(35) // *EstR* 7a(21)

פילפל n.m. **pepper** (< Skr *pippala* Löw infra; Sy פִלְפְּלָא LS 576) pl. תלת מאוון גמלין טעינין פלפלין 300 camels loaded with peppers *EchR* 44:9; *ib.* 10; 14; 17; 20 // *EchRB* ib. 9; 17; תרתין ליט' דפילפלין two pounds of peppers *AZ* 39d(17); ההן דשחק פילפלין one who pounds peppers *Šab* 10b(41); *KohR* 7d(5)

Löw, Flora 3:49+; id., Pfl 317+.

פילקי n. **prison** (< φυλακή GLLT 143+; CPA פ(י)לקא LSp 158) sg. חבש יתהון בפילקי he incarcerated them in the prison *VR* 797:2; ואיחבש בפילקי *ib.* 702:4 // ואיתייהב בפילקי *PRK* 411:2; *SYAP* 57:8

פינה n.f. **cornerstone** (< H פנה HAL 890) sg. פינת עלמה הינון אבהתה the forefathers are the cornerstone of the world *SYAP* 68:11

פינך, det. **פינכה** n.m. **dish, plate** (< πίναξ Lehnw 466+; SA פנך ST Ex 38:3, Sy פִּינְכָא, פֶּנְכָא LS 579) sg. חד פינך דסולת a dish of fine flour *Ber* 13d(21) // *San* 30c(3); *BR* 363:2; ההין פינכא *Mas* 49b(17) // *Šab* 6b(20) [↓גרוס]; *ib.* [↓אוריין]

Brand, Ceramics 428+.

פינקס n.m. **pinax, a wax-covered hinged set of tablets used for writing purposes** (< πίναξ Lehnw 466; CPA פינכס LSp 156, MH פינקס Lehnw ib.) sg. ההן פינקסה *Šab* 13d(26) // *Giṭ* 44b(15); פינכסה *ib.* G [v. CPA supra; ref. to engraving on its wax]; חד פינקס דתרי עשר לוחין a *pinax* with twelve tablets *MŠ* 55b(61); *EchR* 52:8 [24 tablets]; *EchRB* ib.; אשכחון כת' על פינקסיה דר' הלל ביר' אלס they found written on the *pinax* of PN *Kil* 27a(6); *Mas* 49d(43)

Krauss, TA 3:144+; 306, n. 72.

פיסה, det. **פיסתה** n.f. **bread** (diss. < ↓פיתתה?; cf. ↓איסה) sg. קופדה משלים לפיסתה פיסתה לא משלמה לקופדה meat complements bread, but bread does

not complement meat *Šab* 10d(38); *Pes* 33c(28); *TerV* 45d(6); *Ber* 10b(61); *Dem* 24a(51); *VR* 177:5; אכל תמרין עם פיסתיה he ate dates with his bread *Ber* 10c(46); הוא צבע פיסתיה בקיטמא he dips his bread in ashes *Tan* 69c(18)
The form הדין פסא *Ber* 10b(62) [Ram: פיטה] is unclear.

פיסטק n.m. **pistachio nut** (*Pistacia vera*; < πιστάκια pl. Lehnw 474; Sy פסטקא LS 581, SA ביצטקין ST Gen 43:11) pl. פיסטקין *Kil* 27a(42)
Löw, Flora 1:198+.

פיסקה n.f. **end of Bible section** (↓ √פסק; cf. Sy פְסוֹקָא LS 584) sg. כל פיסקא דבראשית each break of Genesis *MMDam* Gen 46:19; כל דעבר ליה פסקא טעי anyone who makes it into an end of a section errs *MPDam* Num 26:7

פיסקול n.m. **agreement, pledge** (↓ √פסקל; SA פסקול Ham 523:135, note) **1. agreement:** sg. בעו מי{י}תון ליה כפיסקוליה אחרייא they wanted to give him (the money) according to the last agreement *Pea* 15c(25) // *Qid* 61b(13)[!]; **2. pledge:** sg. ההן פיסקולא(text: סיפסלא) דמעוניא that charitable pledge of the Maonites *Meg* 74a(18)
Lieb, Greek 135+.

פיסקי n. **band** (< Lat. *fascia*, φασκία Lehnw 472; Sy פֶסקִיתָא LS 585, CPA פסקיא pl. LSp 160) sg. באהן דאסר פיסקי דעמר על ‹גבי פיסקי› (V) דכיתן with one who tied a woolen band on top of a linen band *Kil* 32d(9); *ib.V* 38; זוג דפסיקיאה *KetPap* 17

פיף n.m. **fringe, edge of woven fabric** (MH פיף Jast 1168; cf. Sy פִיפָא LS 567) sg. פיפה *Kil* 32a(12)
Lehnw 450: < ἐφυφή; Hirschberg, Ha-Ereg 182, n. 5: < ἐρνφή thread of woof.

פיצולין n.m.pl. **unripe sundried dates** (TBA פצעילין Jast 1206) אילין פיצולייא *Beṣ* 62b(64); *ib.* c(2) // *MasV* 49b(37); *ib.* 38
Löw, Flora 2:319.

פיק n.m. **stalk** (MH פיקה Jast 1169) sg. פיקא *Suk* 53d(30) [expl. פטמתו Mib. 3:6]
Löw, Flora 3:301+.

פיקדון n.m. **deposit** (↓√פקד af.; CPA פקדון LSp 161, SA פקדון Ham 560:98) sg. *TN* Lev 5:21 [H id.]; פקדונה *TNGl* ib.; *TN* ib. 23; מריה דפיקדונא the owner of the deposit *BQ* 5c(43) // *Švu* 37d(33); לית שמה פיקדון אלא פוק דון it should not be called *piqqadon*, but *poq dun* ("go out and have a court case") *BR* 1151:1

פְּקוּד, פיקוד n.m. **commandment, count** (↓√פקד; CPA פקוד LSp 161, SA פקוד Ham 571:58+) **1. commandment:** sg. וקיים פקודה he kept his commandment *TN* Gen 3:22; pl. אליפת יתן פְקוּדִין you taught us commandments *FPT* ib. 35:9[03; voc]; תהוון לעיין באורייתה ועברין פיקודייה you should study the Torah and keep the commandments *TN* Dt 33:29; *ib.* 30:13; Lev 26:14; Num 15:40; **2. count:** pl. כל דעבר על פקודייא יתן "everyone who passes" during the census "shall give" (a half shekel) *Šeq* 46b(2) [expl. Ex 30:13 in light of Num 1:47]

פיקייל n.m. **turban** (< φακιάλιον, Lat. *faciale* Sperber, Greek 21+(Heb); Sy פִיקִילָא etc. LS 589) sg. אפרת רוחא פיקייליה מעל קדליה דר' מאיר the wind blew the turban off PN's neck *Beṣ* 63a(37)
Lehnw 452.

פיקסינון n.m. **box tree** (< πύξινον Lehnw 473; Sy פיכסינון LS 568) sg. פקסינון *Yom* 41a(7) [expl. אשכרוע Mib. 3:9]; *BRO*[2] 136:3 [expl. תאשור Is 41:19; Var: פקסונין; *V*[60]: פיקסונין] // פיקסינה *Ket* 31d(31)
Löw, Flora 1:319.

פירוג n.m. **exchange, replacement** (↓ √פרג; SA פרוג Ham 510:244) sg. *FPT* Dt 23:19[26; H מחיר]; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; [!]פרוק *TN* ib.; פירוגיה *ib.* Lev 27:33 [H תמורתו]; *ib.* 10; *FTV* ib.; pl. במין פירוגין as an exchange *PalLaws* 66:19

פירוכיין n.f.pl. **ears of grain** (↓ √פרך; cf. Sy פֵרוֻכְתָא barley groats LS 597) *FPT* Lev 23:14[06; H כרמל]; *TN* ib.; *TNGl* ib. 2:14; *FPT* Dt 23:26[26; H מלילת]; *TN* ib.

פירורין n.m.pl. **crumbs** (MH פירורין Jast 1171; cf. Sy פְרוֹרָא porridge LS 591) והוה מלקט פירורין ואכל he used to gather crumbs and eat *MQ* 81b(33) // *San* 26b(4)

פירוש n.m. **distinct expression, explanation, explicitness** (↓ √פרש; TBA, MH פירוש Jast 1171) **1. distinct expression:** sg. בפירוש נדר *TN* Num 15:8 [H לפלא נדר]; *ib.* 3; Dt 23:22; *FPT* Gen 31:13[05]; פירוש סיפוותה *TN* Num 30:7 [H מבטא שׂפתיה]; *ib.* 13; Dt 23:24; **2. explanation:** sg. כל

הדין פירושא *BB* 14c(19); **3. explicitness,** only in phrase בפירוש **explicitly:** מתניתא בסתם הא בפירוש{א} לא the Mishna deals with an undefined case; however, (if she stated her purpose) explicitly no *Giṭ* 47c(19) [// במפרש *Švi* 36a(35)]; בפירוש פליגין they differ (in the matter) explicitly (i.e. we do not derive it by inference) *Ber* 4b(21); *Pea* 19b(34); *Ket* 34a(3); בפירוש שמעתנה מן דר' יוחנן did you hear it explicitly in (the name of) PN? *Or* 60d(49) // *ib.* 61a(48) // *Švu* 36c(18); בפירוש הכין אתאמרת it was explicitly said so *Nid* 49c(13); בפירוש תני לה ר' חייה PN explicitly learns it (in a *barraita*) *Yom* 39d(3)

פירטה, det. **פירטתה** n.f. **pomegranate seed** (CPA פרטא LSp 162, Mal *fretta* Berg, Gl 27; cf. Sy פְּרדתָא LS 593) sg. הרא פרטתא דרמונא *PRK* 6:4 // *ŠR* 22c(22)
Löw, Flora 3:97; id., Pf 363+.

פיריום n.m. **bridal litter** (< φόρημα Lehnw 434) sg. פיריומא *Ket* 26b(5) [expl. הינומה Mib. 2:2]; פריומא *ŠR* 21d(26) [expl. אפריון Song 3:9]

פישון n.m. **garden pea** (< πίσον, Lat. *pisum* Lehnw 452) sg. פישונה *Kil* 27a(7) [in a list of plants]
Löw, Flora 2:503.

פיתה n.f. **bread** (↓ √פתת; ↓פיסה; SA פת, פתה ST Gen 18:5; Sy פְּתָתָא LS 615) sg. a. general: פיתא תחות שיחיא bread under the armpit *Ter* 45d(6) // *AZ* 41a(60); אייטי פיתה וטרידין bring bread and beets *BR* 170:5; *ib.* 503:2; *Ḥag* 78a(5) // *San* 23c(49); *ib.* 55; *Ber* 10d(38); *BB* 16c(26); *VR* 123:2; פיתא ציבחד a little bit of bread *Er* 25a(7); למיפי פיתא to bake bread *BeṣG* 60c(63); הדא פית<ת>א מזותא דליבא bread is the support of the heart *BRV*[60] 488:7; ותמנייא עגולין דפיתא פיתא מן פיתא eight loaves of bread, one bread at a time *EchRB* 130:8; אצותא דפיתתא a kneading trough of bread *PRK* 194:5; b. w. designation: פיתא נקייא [↓נקי mng. 3]; פיתא חמימא hot bread *Švi* 35a(56) // *San* 21b(19); פיתא דחיטין wheat bread *BR* 139:2 // *PRK* 314:4
Krauss, TA 1:467, n. 395.

פיתול n.m. **vicissitude** (√פתל) pl. פיתולייה לא דידי הוון were the vicissitudes not mine? *BR* 832:4

[**פיתות** *Dem* 22a(36) ↓פחית]

פיטק ↓ **פיתק**

פיתר n.m. **a vessel for liquids** pl. אילין פיתרייא רברבייא those large *p.*-vessels *AZ* 41c(3)
Lehnw 453: < πιθάριον small jug; Brand, Ceramics 424: ποτήριον drinking glass.

פכור n.m. **destroyer, breaker** (↓ √פכר) sg. פכור תרעייה destroyer of the gates *BR* 753:4

פכר vb. **to demolish, take apart** (↓פכור; SA פכר Ham 512:297, MH פכר Moreshet, Lex 280) Pe. **to demolish:** pass.part. פכור תרעייה היך תרעך פכיר ומקלק destroyer of the gates, how your gate is demolished and thrown down *BR* 753:4
Pa. **1. id.:** מפכרא תפכרון יתהון *FTV* Ex 23:24 [H הרס תהרסם]; *TNGl* ib.; ופכרת שני כל כיפיה it split the sharp edges of all the rocks *FT* Gen 49:22; *TNGl* ib.; פכרון ניביה break its (i.e. the bear's) fangs *BR* 1055:1; פכרו פכרו destroy, destroy! *EchRAr* 154:21 // *ib.* 155:2 [expl. ערו ערו Ps 137:7]; **2. to take apart:** פכרו *TN* Ex 32:2 [H פרקו]

פלג (e, a/o) vb. **to be divided, share, be at variance, be in doubt, divide, distribute** (↓פילוג, פליג, פליגה, תפלוגה; CPA פלג LSp 157, SA פלג Ham 462:101+, 558:59, Sy פלג (e/a, a/o) LS 569, PSm 3138) Pe. #1 (e) **1. to be at strife:** ופליג קרח *TN* Num 16:1 [H ויקח]; די פלגו קדם ה' *ib.* 26:9 [H הצו (= חצו)]; **2. to be divided, split:** ופלג קומוי ועבר (the river) was split before him, and he passed through *Dem* 22a(15)
Pe. #2 (a) **1. to share** [+ עם w. s.o.; Sy, LS 569, mng. 6]: ועלין ופלגין עימיה (the robbers) go in and share with him *BR* 1144:3; *VRVar* 130:2; בעא אחוי מיפלוג עימיה his brother wanted to share (the profit) with him *BB* 17a(6); ניפלוג עימכון *BQ* 5c(46); *BM* 10b(49); **2.** w. איקר **to give honor** [↓ איקר, mng. 1.c.4]; **3.** pass.part. **to be at variance, differ in opinion** [+ על w. s.o.]: sg. m. פליג את על רבך do you differ with your teacher? *Ber* 10c(46); *Švi* 39d(47); *Bik* 64d(60); *Qid* 62b(19); f. מתניתא פליגא על אבא בר ירמיה the Tannaitic statement is at variance with PN *Ber* 4c(55); *Pea* 23b(55); *Ter* 40b(5); *Ḥal* 57c(10); *Šab* 17b(23); *Yev* 10d(51); *Ket* 31b(21); *Qid* 62d(13); pl. m. ואינון פליגין חרא על חדא they are at variance with one another *Or* 61a(57); מה פליגין are they at variance? *Dem* 24b(13); מפליגין *Švi* 39a(3); *Er* 21d(27); *Meg* 71c(25); *Naz* 52c(62); *Nid* 49c(7); *BR* 1236:5; f. על אלין חמישתא לא פליגן *KohR* 21a(21); **4.** pass.part. **to be in doubt, waver** [Sy פליגָא LS 570, mng. 1]: הוה תמן הרן קאים פליג Haran was there in

doubt *BR* 364:1; גבר דלביה פליג על אחוי one who wavers in doubt towards his brother *TN* Gen 49:2

Pa. **1. to divide:** ופלג ית עמא *TN* Gen 32:8 [H ויחץ]; *ib.* 33:1; Ex 21:35; Dt 32:4; פלגון לבבינ{ו}<ן> *Mas* 48d(49) [expl. המסר את לבבינו w. ref. to מחצה *ib.* 48]; **2. to distribute:** a. general: אפלג שביחה *TN* Ex 15:9 [H אחלק שלל]; *ib.* Gen 43:34; 49:7; הוה טעים בשמאליה ומפליג בימינה he ate (the bread) with his left hand and distributed with his right *Ber* 10a(62); *Švi* 39a(15); *EchRB* 47:6; b. esp. charity: אין בעי הוא מפלג מצוון if he wants, he distributes charity *BR* 757:1; *Šeq* 49b(2); ויהבו ליה פריטין למפלגה ליתמייא ולארמלאתא נפק ופלגון לרבנן they gave him coins to distribute to orphans and widows. He went and distributed them to the scholars *Meg* 74a(10); *VR* 56:3; *ib.* 812:5

Af. **1. to divert** [MH הפליג Jast 1175]: ואפלג{י}<ו>נה במילי דאורייא they diverted him with discourses of the Law *San* 18c(14); **2.** pass.part. **unreasonable**: מהו מיטעניניה מילין מפלגן may he claim from him unreasonable things? *Švu* 37d(24) [// דבר<ים> שאין ראויין לו *BQ* 5c(36)]

Itpe. **1. to be at variance, differ in opinion**: איתפלגון ר' יוחנן ור' שמעון בן לקיש *Pea* 15b(15); *Kil* 30c(50); *Yev* 9a(49); *BQ* 3a(46); ולא הוה צריך מתפלגה there was no need to differ in opinion *Tan* 67c(64); *Ber* 7c(51); דלא מפלג<ה> על בר נש באתריה in order not to differ with someone in (the latter's) place *ib.* 12a(14); *Soṭ* 20c(49); **2. to be in doubt** [↓pe., mng. 4]: ואתפלג לביה *TN* Gen 45:26 [H ויפג לבו]

Itpa. **to be divided**: אתפלגו דיירי ארעא *TN* Gen 10:25 [H נפלגה הארץ]; *ib.* Num 26:53

The mng. of מפלג *Šab* 10a(45), in a list of operations in the preparation of flax, is uncertain (cf. Krauss, Qadmoniot 2/2:63).

פלגו, cs. **פלגות**, det. **פלגותה**, pl. **פלגוון** n.f. **half, divisiou** (↓√פלג; CPA פלגו LSp 157, SA פלגו Ham 462:91) **1. half:** sg. אתא ר' שמואל בר נחמן עבדה פלגו PN came and divided it (i.e. the exegesis of ויהי and והיה) in half *BR* 405:3 // *VR* 234:7[!]; פלגות בשריה half of his flesh *TN* Num 15:9; חד פלגות דינר 1/2 dinar *Naveh* 35:3; פלגות שבטה half of the tribe *TN* Num 34:14; פלגות אמתא half of the cubit *Šeq* 49d(15) // *Soṭ* 22c(47); פלגות פרן half of the *ketubba*-money *Ket* 31c(23); *Pes* 32c(37); בפלגות ליליה in the middle of the night *FPT* Ex 12:29[23]; פלגותה *TN* Num 31:36 [H המחצה]; *ib.* Ex 38:4; **2. dissension:** sg. כל מן דיהיב פלגו בן גבר לחבריה anyone who puts dissension between one man and another *Naveh* 70:10; תהא פלגו רבה בעלמה בן ישראל ובן מלכותה there will be great dissension in the world between Israel and the government *SYAP* 36:43; **3. difference of opinion:** sg. הדא פלגו בין ר' לעזר כיר' שמעון ובין רבנן this is a difference of opinion between PN and the Rabbis *Meg* 73c(22); pl. ארבע פלגוון (there are) four differences of opinion *Er* 25c(33); *Meg* 73c(24); אתיין אילין פלגוותה כהינין פלגוותה these differences of opinion are like those differences of opinion *Šeq* 50d(25) [add. exx., v. CTY 1:519]

The TBA form פלוגתא is occasionally found in our texts (e.g. *Pea* 17b(12); *Dem* 25c(22); *Yev* 9a(49)).

פלה, det. **פלתה** n.f. **scale(?)** pl. פלתא דנוני the scales(?) of fish *PRKAr* 63:7

[פלוגה ↓פלגו, תפלוגה]

פלוליה n.f. (name of a plant) sg. פלול{ו}<י>יה *Ned* 40b(55) [in a list of plants]

Löw, Pf 241.

פלולן n.m. **kneading trough** (< προλήνια Lieb, YK 418) pl. אילין פלול{ינ}<ני>א *Pes* 30a(25)

פלוף n. (unclear) sg. סב מן איבה והב לפלופה take from the ... and give to the ... *Ter* 47b(43)

See comm. ad loc. for attempts to understand the proverb.

פלח n.m. **worker, worshiper** (↓√פלח; Sy פָלחָא LS 572 572, MH פולחין TAZ 1:4) **1. worker:** pl. טבא היא אוריתא לפלחי<ה> בעלמא הדין the Torah is good for those who study it in this world *TN* Gen 3:24; **2. worshiper:** pl. בין קלנדס בין סטורנלייה אינה אסורה אלא לפלחין בה both on *Calendae* and *Saturnalia*, (business) is only forbidden with worshipers on it (i.e. that day) *AZ* 39c(21); נשי דפלחין כפלחין the wives of worshipers are like worshipers *ib.* 22; פלחי טעוותה idol worshipers *TN* Num 25:5; *ib.* Dt 3:29; פלחי צלמין *ib.* Gen 34:31; פלחי פולחן נוכריי *FT* Num 23:21

פלח #2, det. **פילחה** n.m. **millstone** (H פלח HAL 879) sg. אית לן פילחא דמועדא do we have a (special) millstone for the holiday? *MQ* 80d(62)

פלח #3 n.m. **portion** (H פלח HAL 879) sg. דלא

one of the two *Naz* 56a(13) // *Ber* 6a(33); *PRK* 178:7; **2. to be rejected:** לא פלטת מן כהונתה she is not rejected from (marrying into) the priesthood *PalLaws* 65:10

Pa. **to discharge:** וארעא תפקידה תפלט the land will discharge its rust *Tan* 63d(9) // *Ber* 9b(11) [expl. וארץ רפאים תפיל Is 26:19]

Bacher, Term 2:157.

פלטור n.m. **palace** (↓פלטורין) sg. על פלתורה [!] *BR* 1275:5 [expl. המסדרונה Jud 6:23]

פְּלָטוֹרִין n. **palace** (< πραιτώριον, Lat. *praetorium* Lehnw 45; CPA פליטורין LSp 158) sg. *FPT* Gen 43:18[04; voc]; *TN* ib. 16; 17; 18; 19; 24:26; 45:2; 16; 49:23; Ex 8:20

פלטיה, det. **פלטיתה**, pl. **פלטיוון** n.f. **open place** (< πλατεῖα, Lat. *platea* Lehnw 456; SA פלטיה ST Gen 30:41, Sy פְּלַטִיָא LS 574) sg. *BM* 8b(60) [≠ ↓סימטה]; לגו מצע פלטיה in the middle of the open place *TN* Dt 13:17; הוון מטיילין בפלטיא דקיסרין they were walking in the open area of Caesarea *Naz* 56a(19); pl. בפלטיותא דקרתא *TN* Gen 10:11 [H רחובת עיר]; *TNGl* ib. 19:2; פלטייוותה *ib.* Dt 13:17; באילין פלטיותא דציפורי *Ber* 6a(38)

פְּלָטִין n.f. **palace** (< παλάτιον, Lat. *palatium* Lehnw 457; ↓בני פלטין; Sy פְּלָטִין f. LS 574) sg. דהוה ממני על פָּלָטִין דידיה who was in charge of his palace *FPT* Gen 43:16[04]; *TN* ib. 44:19; *TNGl* ib. 12:15; *ib.* 44:14; בפלטין דממרא *BR* 414:5 [expl. באלוני ממרא Gen 14:13]; *Ber* 2d(58); *BR* 1158:1; *VR* 202:2; *ib.* 500:4; 579:1; *PRK* 235:6; תרע פלטין the palace gate *VR* 577:7; *ib.* 579:4 // *KohR* 8c(21); *ib.* 34; איגר פלטין the roof of the palace *ib.* 23b(14)

פלטיר n.m. **shopkeeper** (< πωλητήρ Lehnw 458; ↓פליטורין, פלטרו; MH פלטר MAZ 4:9) sg. פלטירא *Šab* 11a(62) // *Šeq* 51a(35); pl. פלטירין *Dem* 24d(9); *ib.* 11

2# פלטיר n.m. **a type of chair** sg. פלטירא *MegRiš* 73d(52) [together w. ↓ספסל]; חד בר נש אפיק פלטירה בפורה a person took out a chair into the public area *BQ* 3a(39)

Lieb, TC 12+.

פלטנוס n.m. **plane tree** (< Lat. *platanus*, πλάτανος Löw infra) sg. הדין פלטאנוס *BR* 296:6;

הוה גביי אלא פלחי I only had my portion of food *Tan* 64c(2); פלחיה his portion יתיר מן פלחיה more than his portion *VR* 259:6

4# פלח n.m. **one who breaks through** pl. פלחי ולדא first born *FTV* Ex 34:19 [H פטר]

פלח (a/a,o) vb. **to work, worship** (↓פלחן, פלחן #2; CPA פלח LSp 157, SA פלח ST Gen 15:14) Pe. **1. to work:** פלחני די פלחת עמך *FPT* Gen 30:26[05]; פלחו *TN* ib. 14:4; *ib.* Ex 1:14; אפלות *FPT* Gen 29:18[05]; יפלח *TN* Dt 15:12; למפלח *ib.* Num 3:8; למהוי פלח באורית׳ to study the Torah *ib.* Gen 2:15 [↓ √לעי]; **2. to worship:** a. God of Israel: ופלת וצלי תמן *ib.* 5:24; ופלח חנוך בקושטא קדם ה׳ he worshiped and prayed there *ib.* 12:8; Ex 10:8; Dt 6:4; *TNGl* Gen 13:4; *ib.* 35:7; b. pagan gods: היך הוון פלחין אומייה האיליין ית טעוותהון how those nations worshiped their gods *TN* Dt 12:30; *ib.* 6:4; Ex 20:5

Itpe. **to be worked:** אתפלח ביה *ib.* Dt 21:3 [H עבר בה]; *ib.* 4

On this rt. in the *ketubbot*, v. Friedman, JMP 1:170+

פֻּלְחָן n.m. **work, worship** (↓ √פלח; CPA פלחן LSp 158, SA פלחן, פלען ST Num 28:25(Var)) פֻּלְחָנָא *FPT* Ex 6:9[04];- **1. work:** sg. למפלח פלחן עבידה *TN* Num 4:47 [H לעבד עבודת עבדה]; דפלחן *ib.* Lev 23:7 [H מלאכת עבודה]; Num 28:18; וריקנא מן כל פלחן devoid of all work *ib.* Gen 1:2; פלחן קשי difficult work *ib.* Dt 26:6; יומי פלחני *FPT* Gen 29:21[05]; פלחנהון *TN* Num 4:27; **2. worship:** sg. פלחן נוכריי idolatry *ib.* Dt 32:12 [= MH עבודה זרה]; Num 23:21; פלחנה נכרייה *ib.* Lev 18:21; 20:5

Peri, Morph 72. The *qitlān* nom. form is common to all the WA dialects. Occasional spellings of פולחן (e.g. *TN* Gen 26:35; *ib.* Num 29:1) are due to the occurrence of this form in the other JA dialects.

2# פלחן n.m. **taskmaster** (↓ √פלח) pl. פלחנין *TNGl* Ex 1:11 [H שרי מסים]

פלט (a/o) vb. **to discharge, escape, be rejected** (↓פליטה; CPA פלט LSp 158, SA פלט Ham 597:112) Pe. **1. to discharge, eject:** הוה עננא פלט יתיה the cloud ejected him *TN* Dt 25:18; *FT* ib.; תפלוט *TN* Lev 18:28 [H חקיא]; *ib.* 20:22; וגזר עלוי ופלטה he commanded it (i.e. the mouse), and he disgorged it *Dem* 22a(12); *San* 25d(42); **2. to escape:** חרא מן תרתי לא פלטה לכון you will not escape from

ib. 974:1; *ŠR* 25a(3)
Löw, Flora 3:66.

פלטרו, det. **פלטרותה** n.f. **shop/palace** (< πωλητήριον Lehnw 458 or < πραιτώριον ib.; ↓ פלטיר) sg. מרה דפלטרותא master of the shop/palace *FTP* Ex 12:2
Klein, FT 2:38, n. 14.

פלי, pl. **פליין** n.f. **wonder** (SA פלי, pl. פליאתה Ham 513:326+) pl. פליין *FPT* Ex 15:11[19; H פלא]; *TN* ib. 8:18; פליאן(פלאין : text) *ib.* 15:11; 33:16; 34:10; *FTV* ib. 15:18

פלי vb. **to jest, make fun** Af. (+ -ב at s.o.): למה אפליתה בי ולא אפלית בך why did you make fun of me? I didn't make fun of you *BR* 1116:3 // *Ber* 11b(44) // *Naz* 54b(9) // *KohR* 20a(24); ואפל{ו}<י> באברהם ואפל{ו}<י> בעלמא he (i.e. Amraphel) jested at Abraham and at the world *BR* 408:2; לית אנא אזיל מפלי בהדין סבא דיהודאי can't I go make fun of the elder of the Jews? *MŠ* 55c(8); *Švi* 38d(32); *EchRB* 50:11; *ib.* 51:10; 13; *EchR* 53:16; *ib.* 156:3
Löw, Lehnw 453.

פלי #2 vb. **to remove lice** (↓פליית חיווייה; Sy פלא LS 569, MH פלה Moreshet, Lex 280) Pe. עד דאקימיה גו שימשא מפלי מאנוי until he stood him out in the sun removing lice from his clothes *MQ* 82a(2)

פליג, **פלג**, det. **פלגה** n.m. **half, part** (↓√פלג; CPA פליג, פלג LSp 157, SA פלג Ham 462:90) **1. half:** a. alone: sg. ופלגות אמתא תריי ופליג half a cubit is 2 1/2 (fists) *Šeq* 49d(29); ארבע ופליג 4 1/2 (quarter *qabs*) *Ḥal* 58c(64); *Šab* 9c(1)[!]; תרתין אמין ופלג 2 1/2 cubits *TN* Ex 25:17; *ib.* 37:10; *EchRB* 44:21; כל הן דתנינן פרס פלגא everywhere we learn in the Mishna פרס, (it means) 'half' *Šeq* 47b(12); ואת מיתגר פלגא you will gain half *Soṭ* 20b(62); כבר יהבית פלגא I have already given half *BQ* 5c(43); כד לא תיעול מילא תיעול פלגה when a word does not penetrate, half of it will *BR* 599:6; pl. גלעינין דתמרין בפלגיהון יקידין half-burnt date stones *Šab* 14d(27); *AZ* 40d(29); b. w. fol. noun: sg. בפלגא דליליא *TN* Ex 11:4 [H כחצות הלילה]; פלגא דדמא half of the blood *ib.* 24:6; פלגא דגולתיה half of his cloak *Ḥag* 78d(20); *BB* 13b(44); *BR* 301:1; pl. פלגי סילעין half *selas* *Šeq* 46d(11) [expl. טיבעין Mib. 2:4]; **2. part**, in seq. פלגה ... פלגה: והוה ענגא פלגה נהרא ופלגה חשוך the cloud was part light and part darkness *FTP* Ex 14:20; אכיל פלגא ושביק פלגא he would eat part and leave the other part *Šab* 12b(17); *Yom* 39a(7); *ib.* 9; *Naz* 54b(4); *BM* 10b(48); *BB* 16b(48); *PRK* 377:9; מהו ריתבון פלגון מן לגיו ופלגון מן לכר is it permitted for some of them to sit inside, and for the rest of them to sit outside? *Ḥag* 82a(33) **3.** as reciprocal pron.: sg. דילמא דאינון בהתין פלגון מן פלג perhaps they are embarrassed from each other *Qid* 65b(41); ולמתרחמה על פלגהון פלג to have mercy on one another *Der* 50:38; *ib.* 51:54; 52:62
On mng. 3, v. CPA פלגהון מן פלג etc. LSp 157 (cf. Dalm, Gr 114).

פליגה n.f. **dividing up** (↓√פלג) sg. פליגא דארעא division of the land *FTP* Gen 44:18

פליטה, det. **פליטתה**, pl. **פליטן** n.f. **remnant** (↓√פלט; SA פליטה Ham 559:72) sg. פליטתא דעמה דסדום remnant of the people of Sodom *PRK* 242:13; פליטתה *TN* Ex 10:5 [H הפלטה]; ופלטתי ממביתה דאבה (uncertain) *Pap* 1:2; pl. לפליטן רברבן *TN* Gen 45:7
Löw, Lehnw 455, s.v. פלטאתא.

[פליטורין ↓כליסורין]

פלייה adj. **old** (< παλαιά Lehnw 434) sg. פלייה פורני old whore *VR* 767:6

פליית חיווייה n.f. **speckled beetle** (↓√פלי#2; cf. Ar فَلِيَّةُ الأَفَاعِي Lane 2446) sg. פליית חווייתה *TNGl* Lev 11:30
Fl, TW 2:573; Löw, Fauna 67.

פלישתיי adj. **Philistine** (CPA פלישתי LSp 158, SA פלשתאי Ham 558:57) sg. מלכא דפלישתאי king of the Philistines *TN* Gen 26:8; *ib.* 14; 18; פלישתי *ib.* Ex 13:17; שמשון דקטל כמה פלשתאי Samson, who killed many Philistines *EstR* 14b(25); שלחו פלשתאי גרמוי דמלכא the Philistines sent the bones of the king *MMDam* Num 11:32

פלכה, det. **פלכתה** n.f. **distaff** (H פלך Jast 1182, TBA פלכא ib.) sg. פלכתיה *KohR* 19d(34)

פְּלְמַנְטֶרִין n. **jewelry box** (< Lat. *diplomatarium* Lehnw 614) ומפתחה דְּפְלְמַנְטֶרִין בידיה the key of the box was in his hand *BeṣG* 60d(2)

פלן n.m. **so-and so, such-and-such** (↓פלנית; CPA

פלן LSp 158) a. alone: ייעול פלן קדמאי let so-and-so go in first *Švi* 38c(49); שחיק ט{ן}מייה דפלן may so-and-so's bones be crushed *San* 25a(38); *BQ* 3c(8); *BR* 776:4; *VR* 165:8; *PRK* 230:5; *KohR* 28d(4); אנא פלן בר פלן *Giṭ* 49a(19) [in a document]; b. w. noun in appos.: פלן חמרא יצלי so-and-so, the donkey driver, should pray *Tan* 64b(42); בריה דפלן כהנא the son of so-and-so, the priest *Švi* 36c(17); ההן פלן *Ber* 13b(36); ההוא פלן *Yev* 14d(7); מילה פלן such-and-such a thing *BQ* 6d(50); אתר פלן such-and-such a place *VR* 393:6; *ib.* 703:3; *PRK* 193:3; *EchRB* 158:11; *EchRG* 82:23

The form פלנייא *BR* 198:4 given as an explanation for פלמני Dan 8:13 is not clear, since no base form *פלני (cf. H פלוני) occurs.

פלנית n.f. **so-and-so, such-and-such** (↓פלן; Sy פְּלָנִית LS 575) a. alone: פלנית ברת פלן *ErG* 21b(17) // *Giṭ* 49a(19); *VR* 165:8; הדא פלנית *Ket* 31c(22); *JMP* 10b:1; b. as appos.: לדוכה פלנית לזורי פלנית to such-and-such a place *BRV*[60] 34:1; *EchRB* 82:23; מילא פלנית ומילא פלנית such-and-such a thing *ib.* 24; 84:8[!]; 110:6[!]; אוסיא פלנית such-and-such a property *ib.* 152:17; מדינא פלנית{א} a certain city *PRK* 411:11; *KohR* 13d(27)

Form is undeclinable.

פלפול n.m. **discussion** (↓פלפלן) sg. מפילפול חברייא שמעיתה{א} I heard it from the discussion of the colleagues *Ter* 42d(33)

On etymology, v. E.A. Speiser, JBL 82(1963):305+.

פלפלן n.m. **sharp-minded scholar** (↓פלפול) sg. *HorBab* 48c(7) [≠ ↓סדרן]

פלק n.m. **wound** sg. חד פלקא *KohR* 17c(24) [// ↓פדע]

פלקה, det. **פלקתה** n.f. **concubine** (< πάλλαξ Lehnw 462; Sy פֶּלקָא LS 576) sg. פלקתיה *FT* Gen 22:24 [H פלגשו]

פֻּם, det. **פימה**, pl. **פמין** n.m. **mouth** (↓על לפם, פם; CPA פם LSp 158, SA פם Ham 558:36+, פמה *fimme* LOT 3/2 166:5) sg. abs. פֻּם *FPT* Ex 21:22[01]; w. suf. פימי *Meg* 74d(49); פימך *FPT* Gen 41:40[03]; פימה *BR* 813:2; פמה *TN* Num 22:28; פמהון *ib.* Dt 31:19; pl. פמין *BerG* 3b(16); פמיכון *FPT* Ex 20:20[06]; - sg. חגר פם *TN* Ex 4:10 [H כבד פה]; *ib.* Dt 5:7; פמה דבארה the mouth of the well *FPT* Gen 29:8[05]; פתחת ארעא ית פמה *TN* Dt 11:6; פתח פמיה ימה ואמר למשה the sea opened its mouth and said to Moses *SYAP* 2:33; *BR* 696:1; *EchRB* 73:6; ההן חייטא דיהב חוטא גו פומיה the tailor who puts the thread in his mouth *Šab* 10c(5); *Tan* 69b(14); *MQ* 82d(8); *BM* 8d(30); *BR* 247:5; *ib.* 767:2; כאינש דצייר פומהון דשהדייא דלא ישהדון like a person who closes the mouth of the witnesses so that they will not testify *Švu* 37b(26); pl. דייתברי להדן ברנשה תרין פמין so that man should be created with two mouths *BerG* 3b(16); מימר פמיכון the speech of your mouths *TN* Dt 30:14; *ib.* Ex 15:18

Nöld, NB 177. On the WA form פים/פם — as opposed to BA and TBA פום — v. Kut, SGA 20+; Peri, Morph 9; Friedman, JMP 1:69+.

פנדור n.f. **musical instrument** (< πανδοῦρα Lehnw 464; Sy פַּדּוּרתָא lute, flute LS 558) sg. פנדורה *BQ* 7c(28) [expl. ↓ברח *ib.*] // *BB* 13d(41) [expl. ↓ משכוכי *ib.*]

פנטוס adv. **by all means** (< πάντως Lehnw 464; CPA פנטוס HS 9:55 i 11) פנטוס דמיתפיס חד מינכון by all means! One of you will be caught (in the lot) *San* 23b(35)

פנטוס #2 (unclear) לקיריס סמבטי ברי מן פנטוס *Pap* 5:2; דפנטוס *ib.* 3:4

פנטפוליטיי adj. **of Pentapolis** (< Πεντάπολις Lehnw 465) pl. פאנטפוליטאי *FTV* Gen 10:13

פנטסה adv. **every way** (< πάντοσε L-S 1300) בעי מימר פנטסה ולא אשכח ומר הדא הילבתה תינייתא (the Tanna) wanted to say in every way (i.e. in a 4-part manner) and was unable. So he said the second law *BB* 16a(28)

Lieb, YN 213 (replaces id., TC 15).

פנטקק n.m. **completely evil** (< παντόκακος Lieb, Greek 24, n. 19) sg. פנטקקה יצלי let the completely evil one pray *Tan* 64b(47)

פני adj. **empty** (↓√פני; SA פני LOT 3/2 163:65, note, MH פנוי Jast 1186) sg.m. אין אנא אזיל פני לגביה if I go to it (i.e. the idol) empty-handed *EchR* 72:13; f. ההוא דחמי סליגתיה פנייא {י}‹ו›כפן the one who sees his basket empty and is hungry *BR* 725:2 // *KohR* 15d(10)

פני n.m. **end** (↓ √פני; cf. Sy פְּנָיָא דִיוּמָא turn of the day LS 578) sg. עד לפני פיסחא until the end of Passover *Ned* 41a(3) [expl. עד לפני הפסח Mib. 8:2] // *Qid* 64b(65)

This word is said to be Nabatean (v. ib.). The rdg. כפניא given by the editor in *PRK* 199:4 from Var should be rejected. Read instead w. Ms.O: {נ}<כ>פקי [פקי↓].

פני vb. **to turn, remove, pour out, empty, release, complete** (↓עד יתפני, פוני, פני adj., פני, פנייה; CPA פני LSp 159, SA פני Ham 561:113+) Pe. **1. to turn** (intr.): לית אנא פני לכון בהדא שעתא I will not turn to you at this time *FTP* Ex 12:2; אלימלך גלה ופנה *SYAP* 10:1; **2. to release:** פניי בעליך ולא תחטיי release your husband (from prison) and do not sin *Tan* 64b(46); מה מעביד ומפניניה *ib.* 45; 52; 53; באפתי רמשא פנון יתיה ואזל לביתיה they released him in the evening, and he went home *KohR* 8c(37) // *VR* 579:5; *Ber* 13a(61); *ib.* b(1); ופנה לתמר מן אישתה he rescued Tamar from the fire *SYAP* 38:21; ויפני יתיה ויתן מן כל עונשין He will free him and us from all punishments *Proc* 556:19; pass.part. פניין *ib.* 555:10

Pa. **1. to remove, move:** תפנון *TN* Lev 26:10 [H ותוציאו]; דאת מפני ליה מן אתר לאתר וע{ו}ד כדון הוא רתח you remove it from one place to another, and it still boils *Mas* 49b(17) // *Šab* 6b(21); פני חד חליטר מן איסטיב לאיסטיב (PN) removed a dumpling maker from one stoa to another *BB* 13b(38); תותבא מפני למריה דביתא the tenant removes the owner of the house *VR* 387:9; **2. to pour out:** ופנית קולתה *TN* Gen 24:20 [H ותער כדה]; *ib.* 42:35; קלוונין אנא דתפנון הדין קרטלא דידיה ותמלון יתיה דינרין I command that you empty out that basket of his and fill it with dinars *VR* 578:3; *VRK* 251:2; פנון פנון pour out! Pour out! *PRK* 46:5 [+ //'s; expl. Ps 137:7, w. ref. to Gen 24:20]; אורחא מפנ<י>תון אילין לגו אילין it is their habit to pour from these into the others *Dem* 24d(26); **3. to empty:** ויפנון ית ביתיה *TN* Lev 14:36 [H ופנו את הבית]; והא אנא פניית ביתה מן פלחנה נכראה behold, I have emptied the house of idolatry *ib.* Gen 24:31 [H פניתי]; עד דהוון מפנין ביתא *Tan* 67a(44); **4. to dismiss** (from school): ואין לא הוה ר' אבהו עבר לא הוה מפני טלייה if PN hadn't passed through, (the teacher) wouldn't have dismissed the children *Meg* 74a(61); **5. to complete:** ר' אחא כד מפני מוספא when PN completed the *Musaf*-prayer *Yom* 43d(24)

Af. **1. to turn** (tr.): ואפני מימרי מייטבה בכון I will turn my *memar* to do good to you *TN* Lev 26:9 [H ופניתי]; **2. to free for interpretation:** על דעת' דר' ישמעאל דו מפני(Bab) אהן קרייה according to PN who frees this verse for interpretation *Hor* 45d(2); *ib.* 3; pass.part. לגוירה שוה מפ⌝נ⌝ייא להקיש *Yom* 43b(51)

Itpa. **1. to be removed:** ראתפני לההוא גברא מן תלת מלין בישן(text: בשין) so that those three bad things would be removed from him *KohR* 8b(34); **2. to be free, at leisure:** מי עסיק בצרכי דכרייתא לא אתפני מקבלא יתיה מניה being busy with public affairs, he was not at leisure to take it from him *ib.* 16a(37); **3. to be released:** ודמתחבש מפני one who is imprisoned will be released *Hem* 27; **4. to be dismissed** (from school): לאילין טלייא דמיתפניי מן בית ספרה(G) like the children who are dismissed (from school) *Tan* 68d(7); **5. to be completed:** עד יתפני↓

On pe. mng. 2, v. M. Zulay, SRIHP 6(1945):212; on pa., mng. 4, cf. the ex. of Galilean(?) speech quoted by Saadia: יא ספרא אפני ברי oh teacher, dismiss my son *Sefer Yeṣira*, ed. Y. Qafiḥ, Jerusalem 1972:78; on af., mng. 2, v. Bacher, Term 1:148.

פנייה, det. **פניתה** n.f. **unmarried woman** (↓√פני; MH פנויה Jast 1186) sg. הדה כרימה פניתא משבקתא PN, single, the divorcee *JMP* 29:5; *ib.* 24:3; 7; 14

Friedman, JMP 1:117.

פנס n.m. **lantern** (< φανός Lehnw 465; CPA פנס LSp 159) pl. אילין פנסייא *PRK* 319:2 [expl. אורים Is 24:15]; פנסיה דכיסליו דמי לבוצינין the lights of *Kislev* (on Ḥanukka) resemble lamps *SYAP* 38:34

Brand, Ceramics 437+.

פנק vb. **to spoil, indulge** (↓√פרנק, תפנוקיין, תפנוקין, תפניק; CPA פנק LSp 159) Pa., pass.part. מפ{ו}נק *FTV* Dt 28:54

Itpa. **to be pampered:** ויתפנקון מן פירי אילניה they will be pampered by the fruit of the trees *FT* Gen 3:24

פס n.m. **spade, shovel** sg. מאן דאית ליה פס whoever has a spade *VRV* 554:5; *ib.* 555:1

Fl, TMW 4:227.

2# **פס** n.m. **strip** (BA פס KBL 1113; cf. Sy פֶּסְתָּא LS 580) sg. אכל מן כל תבשיל חד פס he ate a strip from each dish *EchRB* 130:10

פסג, det. **פיסגה, פסגה** n.m. **piece** (↓√פסג; TA

heard them reciting this verse *Ḥag* 78a(36); *BR* 37:4; אית לך רישיה דפסוקא ולית לך סופיה you deal with the beginning of the verse and not with its end *San* 28b(17); *VR* 769:5; אשכחיה דעסיק בהדין פסוקא he saw him dealing with that verse *VR* 218:6; *EchR* 83:7; pl. אמרון תלתה פסוקין מידמכין they recited three verses while dying *BR* 672:2 // *AZ* 42c(25); ד׳ פסוק׳ בקריה four verses in the Bible *MMDam* Ex 3:2; *ib.* 21:29; Lev 26:8; Num 13:23; תומנתי פסוקיא אחרייא the last eight verses *Meg* 74b(52)
Bacher, Term 2:158+.

2# פסוק n.m. **one who reads the first part of a biblical verse** (↓√פסק *qāṭōl*- form) sg. כהדין פסוקא *Soṭ* 20c(22)
Lieb, TK 3:10+.

פסח, det. **פיסחה** n.m. **Paschal sacrifice, Passover** (↓ √פסח; CPA פיסחא, פסחא LSp 160, SA פסח, det. פסחה Ham 565:232+) **1. Paschal sacrifice:** sg. אימר פיסחא the Paschal lamb *TN* Ex 12:7; *Meg* 72b(46); פיסחא כזיתא an olive-sized piece of the Paschal sacrifice *Pes* 35b(36); **2.** sg. det. **Passover:** יומא טבה קדמייא דפיסחא the first holiday of Passover *TN* Lev 23:11; רבנין דנוה הורו מיפי חמיע בפיסחא the Rabbis of GN instructed to bake leaven on Passover *San* 21b(34); ערובתא דפסחא Passover eve *RuR* 88:96; לילי פסחא Passover night *TN* Ex 12:42; ארבעתי כסוי דלילי פיסחא the four cups of Passover night *Šab* 11a(37) // *Pes* 37c(31) // *PRK* 68:7; מן פסחא ועד עצרתא from Passover to Shavuot *KohR* 22a(30); *PRK* 68:8

פסח (a/a) vb. **to leap over** (↓פסח; SA פסח Ham 565:235) Pe. פסח *FPT* Ex 12:27[23; H id.]; *TN* ib.; אפסח *ib.* 13; יפסח *FPT* ib.; *ib.* 23; *TN* ib. 27

פסטור n.m. **cook, baker** (< Lat. *pistor* OLD 1383) sg. פס{א}טורך אנא *VR* 651:10 [↓ מגירוס] // פסטורך(text: פסאטונך) אנא *KohR* 2a(17)
Margulies, ad loc.; AAC 331.

פסטיין n.f.pl. **mats** (< ψιαθίον Lehnw 473; Sy פסתיא, פסתין LS 585) ואית דאייטי פסטיין some brought mats *KohR* 10a(21)

פסטילוס n. **small loaf of bread, etc.** (< παστίλος, Lat. *pastillus* Lehnw 468) pl. כאילין פסטילם

פסג Jast 1192, Sy פְסָגָא LS 581) sg. פסגה *TN* Gen 15:10 [H בתרו]; pl. פסגין *TNGl* ib.; פסגייה *TN* Gen 15:11; פיסגוי *ib.* Lev 1:12; פסגוי *ib.* 8:20; Ex 29:17; פיסגה *ib.* Lev 1:6 [H נתחיה]; 9:13

פסג vb. **to demolish, cut into pieces** (↓פסג; TA פסג Jast 1192, MH פסג ib. 1191) Pe. **to demolish:** pass.part. פסיג תרעך your gate is demolished *BREd* 1292:5 [≠ סיג(!; text: יסוג) fenced in]
Pa. **to cut into pieces:** ופסג *TN* Gen 15:10 [H ויבתר]; *ib.* Lev 8:20; יפסג *ib.* 1:6; 12[!]; תפסג *ib.* Ex 29:17; הוה נסיב ליה ומפסג{ר} ליה אברין איברין he took him and cut his limbs off *EchR* 156:4
On pe., v. Jast 1192; MY to BR ad loc.

פסד vb. **suffer a loss, lose something** (↓אפסד, הפסד, פסיד; CPA פסד LSp 160, MH הפסיד Moreshet, Lex 281) Af. **1. to suffer a loss** (abs.): מאן דעבד לא מפסיד one who acts does not suffer a loss *Ned* 38d(21); *ib.* 22; בגין דאנן לויים נפסיד should we suffer a loss because we are Levites? *Yev* 9d(5); *Dem* 23b(36); רשתק מתגר ודמשתעי מפסד(text: מספר) the one who is quiet profits. The one who talks suffers a loss *Yev* 15b(26); *ib.* 28; בגין דהליך תרתין פסיען הוא מפסיד because he walked two steps should he suffer a loss? *San* 26b(60) // *Ket* 33b(33); **2. to lose s.t.** (+ obj.): דלא מפסד כלום he doesn't lose anything *BQ* 4a(64); הוא מפסיד כולא he loses everything *Pea* 15b(27); הד{א}<ק> מיבעי מיתגרה תלתי<ן> אפסד{ת} עשרי<ן> that one in desiring to profit thirty lost twenty *BB* 17c(35); **3. to cause a loss to s.o.:** מפסיד ליה שיתא רובעין he causes him a loss of six quarters (i.e. 1 1/2 qabs) *Ter* 42d(41); ואפי׳ דלית מפסיד לדין מפסיד לדין but even though he doesn't cause this one a loss, he causes the other one a loss! *Giṭ* 43d(13); *ib.* 48a(55)
The form יפסוד *Ket* 30d(33) is unclear.

פסול n.m. **unfit, blemished person** (↓√פסל; CPA פסול LSp 160, s.v. פסיל) sg. קם מניה פסול an unfit person came out of him *TN* Gen 49:2; *FT* ib.; *ib.* Lev 7:18; pl. פסולייא אינון *Qid* 64c(61)

פסוק n.m. **biblical verse** (↓ √פסק; TBA פסוקא Jast 1193, Sy פְסוּקָא LS 584, MH פסוק Jast ib.) sg. פסוק פלן *KohR* 26c(34); דהוון כולהון דרשין הדין פסוקא מן שבע שבע אפין they all interpreted that verse in seven different ways *Ḥag* 78d(21); *BR* 37:4; *VR* 218:6; ושמע קלהון קריי הדין פסוקא he

MSam 80:7

פסטמה n.f. **discipline** (< ἐπιστήμη Lieb, VR 873) sg. תהי פסטמא דילך טבא let your discipline be good *VR* 186:6
Ros, PAAJR 31(1963):22 (Heb).

פסיד, det. **פסידה** n.m. **loss** (↓√פסר; CPA פסיד HS 9:43) sg. ייזל אגריה בפסרה his wage will cover his loss *FTV* Ex 22:14; בפסידא *FTP* ib.; בפסרי' *TNGl* ib.; כל פסיר' *ib.*

פסייני n. **pheasant** (< φασιανός, Lat. *phasianus* Lehnw 469; Sy פַּסְיָנָא LS 581) sg. פיסיוני *AZ* 42d(4); pl. פסיינין *KohR* 7d(6); פסיונין *ib.* 19d(25); פיסיוניוון *TNGl* Ex 16:13

פסיל adj. **unfit** (↓√פסל; CPA פסיל LSp 160, MH פסול Moreshet, Lex 282) a. as adj.: sg. *TN* Lev 7:18 [H פגול]; *ib.* 19:7; *FT* Gen 22:10; כל מילה דפסילה any unfit thing *ib.* Dt 17:1; pl. פסילין אינון מן כהונתה they are unfit for the priesthood *PalLaws* 65:8; *ib.* 13; 14; b. as noun: sg. פסילה ישמעאל the unfit one, Ishmael *TN* Dt 6:4; pl. אינון פס{ו}<י>לייא *Qid* 64c(61) [w. ref. to bastards]; פסילאייא *EchR* 138:8 [expl. מאוס Lam 3:45]

פסילה, det. **פסילתה** n.f. **a type of bean** (*Vigna sinensis*; < φασίολος Löw, Flora 2:510) sg. פסילתה *Kil* 27a(8) [in a list of plants]

פסילוס n.m. **stutterer** (< ψελλός Lehnw 469) sg. הדין פסילוסא *PRK* 269:12 // *VR* 198:1 // *KohR* 1b(13)

פסילין n.pl. **pieces of a husk of a plant(?)** (↓√פסל #2) אפיק קומיהון תורמוסין ופסילייה he brought out before them lupines and husks *Beṣ* 60d(40) // ופסיליה *ŠabG* 10b(21); פסיליין *ib.L*
Löw, Flora 2:461; but v. Lehnw 469.

פסיע n.m. **lame** (↓√פסח; SA פסיח ST Lev 21:18) sg. *TN* Lev 21:18 [H פסח]

פסיעה, pl. **פסיען** n.f. **step, pace** (↓√פסע; MH פסיעה Jast 1195; CPA פוסעא LSp 161) pl. תרתין פסיען *San* 26b(60) // תרתי פסיעתא *Ket* 33b(33)

פסיפס n.m. **mosaic stone, mosaic floor** (< ψῆφος Lehnw 470; Sy פסיפוס LS 582) **1. mosaic stone:** sg. מקטע פספס one who cuts out a mosaic stone *Šab* 13c(12); **2. mosaic floor:** sg. הדין פספ<ס>ה *Naveh* 57:2; טימי פסיפסה the price of the mosaic floor *ib.* 58:2; ועבדון פסיפסה they had the mosaic floor made *ib.* 69:4; 35:4; 43:1; שרון ציירין על פסיפס{ס} they began to depict figures on mosaic floors *AZG* 42d(29); **3. square, check** (on garments): pl. מה <נן מעבר> פסיפסין באלין לסותייה are we permitted to make squares on those veils? *BME* 9d(60)
On mng. 3, v. Lieb, YN 153.

פסק, **פסיק** n.m. **portion, section of the Bible** (↓√פסק) sg. ומן ויהי בנסוע הארון עד סופא [דפסיק] חד ספר מן סופה דפסיק עד סופה דסיפרא חד ספר from Num 10:35 up to the end of the section (v. 36) is one book; from the end of the section up to the end of the book is one book *VRG* 222:3; פסק כ״ו Chapter 26 (of Psalms) *ŠTG* 25; *ib.* 26; 29

פסיק #2 n.m. **one whose penis is cut off** (↓√פסק pass.part.) sg. דפסיק *TN* Dt 23:2 [H פצוע דכא]

פסיקה n.f. **charitable collection, donation** (↓√פסק) **1. charitable collection** (w. √עבר): sg. ר' חייה בר בא עביד פסיקה בהין בית מדרשא רטיבריא PN was making a charitable collection in the study hall of Tiberias *Hor* 48a(54) // *VR* 113:2; *Qid* 64c(35) // *VR* 753:1; *ib.* 4; **2. donation:** sg. ויהב פסקתון they(!) gave their donation *Naveh* 39:2

פסל vb. **to make unfit** (↓פסיל, פסול; CPA פסל LSp 160, MH פסל Moreshet, Lex 282) Pe. **to make unfit:** עד דלא ייתי שמואל ויפסלינך before PN comes and makes you unfit *Yev* 6c(7) // *Qid* 64d(3); לא פסליה *Nid* 50b(17)
Itpe. **to become unfit:** ויתפסיל קדבנך your sacrifice will become unfit *TN* Gen 22:10; טבא היא ויפסלת(V ואיפסלת) (the coin) was good and became unfit *Kil* 31a(8)

פסל #2 (/o) vb. **to cut stone** (↓פסילין, פסלו; CPA פסל HS 9:69 ii 12) Pe. פסול לך לוחין מן סמפרינון cut the tablets from sapphire *SYAP* 11:33

פסלו, det. **פסלותה** n.f. **chips from stone cutting** (↓√פסל #2; Sy פסולוּתָא LS 581) sg. פסלותיה תהא לך its chips will be for you *KohR* 25a(20)

פסס vb. **to desecrate** (↓מפסה) Pe. במפסכון *TN* Lev 26:15 [H להפרכם]
Af. **id.:** אפס *TN* Gen 17:14 [H הפר]; *ib.* Lev 19:8 [H

[חלל]; 20:18; Num 15:31; אפסת *FPT* Ex 20:25[06]; תפסון אפיסו יתיה *TN* Lev 22:9; יפס *ib.* 21:12; 23; *ib.* 22:32; Num 18:32; יפסון *ib.* Lev 21:6; 22:15; מן דמפ{ס}<ס> יתיה *TNGl* ib. 21:4; *TN* ib. 20:3; למפסה *ib.* Ex 31:14; ומפסה יח אבוה *ib.* Lev 21:9; ומפסין *ib.* Dt 31:16

Ittaf. **to be desecrated:** ומתפסה *TNGl* Lev 21:7 [H וחללה]

Rt. is otherwise unknown; poss. related to √2# פסס.

2# פסס vb. **to pay a debt** Pe. אתה דאנן פסין פרנה ושבקה מינך עבדון ליה בן פס{י}<ו>ן לה פרנה come, because we will pay her *ketubba*, and divorce her from you. They did so and paid her *ketubba* *BR* 153:7 // *VR* 804:5

Rt. is app. otherwise unknown.

פסע vb. **to step over** (↓פסיעה, פסיע; Sy פסע LS 582) Pa. והוה ר׳ יונתן מפסע על קיבריה PN stepped over the graves *Ber* 4c(66); *ib.* 6a(56) // *Naz* 56a(38)

פספס vb. **to spread out** Quad., pass.part. מפספס *TN* Ex 16:14 [H מחספס]; *FTP* ib.

2# פספס vb. **to singe** (< √ספסף; MH 2# פספס Moreshet, Lex 284) Quad. מפספסין לין they singe them (i.e. the wicks) *Šab* 5a(26) [expl. ↓√חרך pa. *ib.*]

Lieb, TK 4:578; Yalon, Studies 30.

פסק n.m. (unclear) ר׳ יצחק פסאקא *EchR* 73:5; *ib.* 6; *ib.* 12

פסק (a/o) vb. **to cease, cut off, make a pledge, break up, interrupt** (↓מפסק, פיסקה, פסוק, פסיק, 2# פסיק, פסיקה, פסקה; CPA פסק Black, Hor 66, LSp 160, SA פסק Ham 513:318+) Pe. **1. to cease, come to an end:** a. alone: 1) general: דלא פסיק unceasing *TN* Dt 5:22 [H ולא יסף]; יפסקון *ib.* Gen 8:22 [H ישבתו]; 35:9; 38:5; 49:10; Ex 13:22; *BR* 493:9 [expl. חדל Gen 18:11]; *VR* 730:5 [expl. נעדר Zep 3:5]; 2) esp. of flowing water: כהדן יורדנה דלא פסיק לא בליליה ולא בימממה like the Jordan which doesn't cease either by night or by day *BR* 917:3 // *EchR* 133:3; *EchRB* 81:5; b. w. מן + vb.: 1) inf.: ופסקת מן למילד *FPT* Gen 29:35[05; H ותעמד מלדת]; *ib.* 30:5; תפסקון מלנדור *TNGl* Dt 23:23 [H תחדל לנדור]; 2) part.: פסק ליה מן דרש{ה} he stopped expounding *Ḥag* 77b(22); **2. to cut off:** פסוק הדה מלביא מליבך cut off that weakness from your heart *PRK* 80:13; את פסקת חיי you cut off my life *VRK* 753:4; *Ter* 46a(22); *Tan* 65b(25); **3. to break away:** פסקת תורתיה קומוי his (plowing)-cow broke away from him *MŠ* 56a(16); **4. to make a pledge:** [דפ]סק ויהב והוה חמי כמה {ד}ציבורא פסק פסקתון(?) *Naveh* 39:2; והוא פסיק לקבליה he saw how much the congregation pledged, and he pledged (an amount) equal to it *Hor* 48a(59); פסקית ולא פסקית I pledged, and I didn't pledge *VR* 357:3; *ib.* 113:3; **5. to fix a price:** פסוק *TNGl* Gen 30:28 [H נקבה]; וכיון דפרק פסקיה לטמיתהון when he unloaded (the peppers), he fixed their price *EchRB* 44:15

Pa. **to break up:** מאן דמפסק לה כבית שמאי the one who breaks it (i.e. the verse) up is like Beth Shammai *Beṣ* 61c(7) // *Ḥag* 78a(37); pass.part. ארע מפסקה *TN* Lev 16:22 [H ארץ גזרה]

Af. **1. to divide, sever:** ואפסקת בין ערסא לקהלא (the fire) divided between the bier and the congregation *AZ* 42c(15); מכיון דנהרא מפסיק since the river divides *Ḥal* 58c(53); *EchRB* 156:4; **2. to interrupt:** ר׳ אחא מפסיק וקאים PN used to interrupt (his study) and stand up *Bik* 65c(40); *MQ* 82d(51); *ib.* 53

Itpe. **to be severed, broken:** איפסיק סנדליה דר׳ אחא PN's sandal broke *Šab* 8a(48) // *Yev* 12d(14)[!]; *EchR* 50:13; *Meg* 71d(3); ואין אטרחת עלוי מיפסיק if you strain it (i.e. the chord) it will break *Švu* 33c(15) // *Qid* 61d(57) // *San* 27c(49) [expl. ינתק Eccl 4:12]; *Kil* 31c(48); *RH* 57b(53)

פסקל vb. **to set a price, make an agreement** (↓פיסקול; CPA פסקל LSp 160, SA פסקל Ham 523:135, note) Quad. אולון לגביה ופסקלונה כמאה דינר they went to him and set a price on it for 100 dinars *Pea* 15c(20) // ופסקוליה[!] *Qid* 61b(9); בעיתה ניזול ונפסקליה שווה you wanted me to go and make an agreement with him immediately *Mann, Bible* 1:101

Lieb, Greek 135; Nöld, ZDMG 22(1868):520: < פסק קל.

פסת vb. (uncertain) Pe., pass.part. לא פסיתה דהיא עבדה מן תלת אילנין *ŠR* 38a(12)

פעל n.m. **work, wage, possessions** (√פעל; SA פעל אגיר ST Lev 19:13) **1. work, deed:** sg. תמן קריין לפעלה טבה עמלה they call there a good deed *ʿamal* *BR* 380:2 // *Šab* 11d(28); ולאגר פעליה for the wage of his work *TN* Dt 24:15; אין ˹הוה˺ פעלה בעשרה פולרין if his work was for ten *follarions* *BR*

813:8; **2. reward:** sg. פעלה ט{ו}בה a good reward *BRV*[60] 137:7 [expl. פועל Ps 74:12]; **3. possessions** [מדל↓]: דעבד הדן סטוה ודרגוה מפעלה who had this stoa and its steps made from his (own) **possessions** *Naveh* 17:3; *ib.* 74:3; סב פעליה דאבוך take your father's possessions *BR* 785:1 // *EchRB* 54:11; כל פעליך לית ה{י}<ו>א אלא מאה מניי all your possessions amount to only 100 "pennies" *RuR* 90:107

On mng. 2, v. Sok, GF 110, n. to l. 22; on mng. 3, v. Eps, Tarbiz 1/1(1930):152; Lieb, YK 159; id., Yalon Vol 181.

פעל 2# n.m. **day laborer, worker** (פעל√; פעלון↓; CPA פעל LSp 160) sg. ארום תיעול למלעי כפעל בכרמיה דח{בר}ך when you enter to work as a laborer into the vineyard of your friend *FPT* Dt 23:25[06]; אמרו לפעלה טבה אישר they said to the good laborer: Be strong! *PRK* 178:1; pl. מיגר פעלין to hire workers *BM* 11b(39); פעלייא הוון בחקל{י}א the laborers were in the field *AZ* 41d(16) // *Ter* 45d(42) // פ{ו}עלייא *Šab* 3d(7); נפק לטורא לגבי פעל{י}<ו>י he went out to his workers in the field *Tan* 66d(48)

פעלו, det. **פעלותה** n.f. **day labor** (פעל 2#↓; Sy פَعلوتا LS 586) sg. דהוינה עסיק בפעלותי(text: בפעולותיי) מה הוינה מסעה דעתי מן פעלותי because I was busy with my day labor. Should I have taken my mind off my day labor? *Tan* 64b(64)

פעפע vb. **to seep through** (> MH[2] פעפע Jast 1203; cf. Sy פע to break, hatch (of eggs) LS 585) Quad. ולא אספק מישאול עד דפעפעת בידיה he did not manage to ask before it (i.e. the poison) seeped into his hand *Ter* 45d(49)

Ben Hayyim, Schirmann Vol 46 (Heb).

פצי vb. **to recompense** (CPA פצי LSp 160) Pa. אפצי יתיך I will recompense you *JMP* 6:6

Kut, Studies 420+ (Heb).

פצים n.m. **board** (MH פצים Jast 1205) sg. ופצ{ימיה} *Naveh* 7:2

פצל vb. **to part aside, peel** (Sy פצל LS 587) Pe. **to part aside:** חמון לחד בר נש פצל מיא לכא ולכא ושתי they saw a man parting the water to both sides and drinking *Beṣ* 63a(26)

Pa. **to peel:** חוטריא די פצל the staffs which he peeled *TN* Gen 30:38 [H פצל]

פצע vb. **to split** (פדע√↓; H פצע HAL 899, Jast 1205) Pe. והוה מחי ליה ופצע מוחיה he hit him and split his head *BR* 360:1; *KohR* 4d(32); עד דפצע{י}<ו>ן רישיה until they split his head *EchRB* 51:9; pass.part. דין רישיה פציע *PRK* 19:5 // *VREd* 165:8

Pa. **id.:** ופצע קיסין לעלה he split wood for a burnt offering *TN* Gen 22:3; מפצע קיסין *San* 20c(61); ואן למפצעה קי{ס}<ם> אנה if for splitting wood, I (am the one) *BR* 1155:1

פקד vb. **to command, instruct, deposit** (פיקדון↓, חפקיד, פיקוד; CPA פקד LSp 161, SA פקד Ham 571:60+, 576:184+) Pa. **1. to command, instruct:** פקיד *FPT* Ex 39:31[04]; *TN* Gen 50:16; פקדיה *ib.* Lev 8:31; פקידו *ib.* Gen 50:2; יפקד *ib.* Ex 18:23; תפקדון *ib.* Dt 32:46; כ"ד מתנתא דפקידית יתכון בסיני the 24 priestly gifts which I instructed you at Sinai *San* 20d(1); ר' חייה בר ווה מפקד לאמוריה PN instructed his *amora* *Ber* 7c(48); *ib.* 56; ר' אבינא מפקד לחמריה PN commanded the donkey drivers *ib.* 12a(43); *Kil* 31c(39); *Švi* 37c(17); *ib.* 39a(55); *Yom* 44b(6); *Suk* 54b(48); *Tan* 68b(30); *Ned* 40d(58); *BM* 9d(2); *BR* 762:2; *ib.* 1241:9; פקדון לנשיכון instruct your wives *Qid* 61c(36); פקדיה לשליחא he commanded the messenger *BR* 689:1; **2. to give last commands before death or danger thereof** [Sy פקד pa., mng. 4, LS 589]: למפקדא ית בנוי *TN* Gen 49:33 [H לצות את בניו]; מי דמיך פקיד ואמ' לבריה while dying he instructed and said to his son *TanG* 68a(23); ר' יוחנן מי דמך פקיד לבנתיה *Giṭ* 49a(23) // *Qid* 63d(22); *Ber* 6a(22); *Soṭ* 24c(26); ר' ינאי כד הוה נפיק לאכסניא הוה מפקד גו ביתיה when PN went abroad, he would instruct his household *Ber* 8b(17) // *KohR* 9b(9); *Kil* 32a(11) // *Ket* 35a(12) // *BR* 1285:8

Af. **1. to appoint:** יפקיד *TN* Gen 41:34 [H יפקד]; למן את מפקד על בניך who will you put in charge over your children (following your death)? *BR* 729:1; **2. to deposit** (+ גבי with): חד בר נש אפקד גבי חבריה חד שק צריר a certain person deposited a tied-up sack with another *BM* 5c(34); *Dem* 22a(4); *Švi* 39d(54); *Pes* 27c(63) // *BM* 9a(63); *Qid* 62a(54); *BM* 8c(58); וקום והב לי מדלי דאפקד אבא גבך get up and give me my property which my father deposited with you *EchR* 47:22; ולא אפקדת גביי כלום you didn't deposit anything with me *PRK* 245:13;

Itpa. **to be commanded:** אתפקדית *TN* Lev 10:13 [H צויתי]; ואת אתפקדת *ib.* Gen 45:19; אתפקד *ib.* Ex 34:34; אתפקדו *ib.* Lev 16:1

Ittaf. **to be deposited:** אתפקד *TN* Lev 5:23 [H הפקד]; ר' יסא איתפקד גביה מדל דיתמין property of

orphans was deposited with PN *Ket* 30d(50) // *Giṭ* 46d(39); אתאפקד *ŠeqG* 48a(42); *ib.* 44

פקוע n.m. **fissure in the ground** (↓√פקע; Sy פְקעָא crack, rift, fissure LS 590) sg. ההן פקועה דבקעתא the fissure, that fissure of cracks *Švi* 34c(13) [expl. משייבש המתוק Mib. 3:1]
Löw, Pfl 333; id., Flora 3:540.

פקוע #2 n.m. **a gourd** (Sy פקוּעָא LS 590, MH פקועות Jast 1208) sg. מיני אדלקות מה אית לך בגון ההן פקועה what is your opinion (regarding the Sabbatical year with regard to) types of incendiary yielding (plants) like that gourd? *Švi* 37b(25)
Löw, Flora 1:537+. Lamp oil was derived from פקועות (v. MŠab 3:1).

פקוקלה, det. **פקוקלתה** n.f. **ramification of sinews** (MH פקוקלת Jast 1208) sg. הדה פקוקלתה דגידה the ramification of the ischiadic nerve *BR* 923:4

פקח vb. **to open the eye** (↓פקיח; OA פקח DISO 234, H פקח Jast 1208) Pe. ופקח ה׳ ית עיינה *TN* Gen 21:19 [H ויפקח]

פקי, **פוקי** n. **following time** (↓√נפק(?), מפק; SA והוה פקי שמיטתא ((מפקי Var) Asatir 9:18 פקי שבתה it was the (year) following the Sabbatical year *Pea* 20b(5) // *BB* 17a(27); בפקי שובתה on Saturday night *BR* 689:7; בפקי שבתא *TanG* 64c(23); באפקין[!] שבתא *AZ* 44d(42); בפוקי שובא *BRV*[60] 94:1; בפוקי ריש שתא following the New Year *Pea* 20h(6); {נ}<ב>פקי צומא רבא following the Day of Atonement *PRK* 199:4 [v. Var]
Dalm, Gr 247; G.F. Moore, JAOS 26(1905):326. This word is occasionally corrupted in PTEd to TBA אפוקי (e.g. *Pea* 20b(5); *Pes* 30d(1)).

פקיח n.m. **seeing person** (↓√פקח; CPA פקיח LSp 161) sg. פקיחא *TNGl* Ex 4:11 [H פקח]

פקס, det. **פיקסה** n.m. **bit in animal's mouth** (cf. MH פקס Moreshet, Lex 285) sg. פי{נ}קסה *Šab* 7c(11) [expl. גימון Mib. 5:4]
Eps, MNM 103+.

פקסוס n.m. **shorn hair** (metath. < πέσκος Lehnw 475) pl. (פקסוסייא : V)מ{א}ן ד{י}<ו> ירים פקסוסיה after he removes the hairs (from the gourds) *Mas* 49a(34) [expl. משיפקס Mib. 1:5]
Lieb, TK 2:670.

פקע vb. **to burst** (↓פקוע; SA פקע ST Gen 32:26, MH פקע Moreshet, Lex 286) Pe. דלא יפקען וייבדן so that (the barley) shouldn't burst and be ruined *MQ* 80a(57); חמת בחלמה תנייתה דבייתה פקעה she saw in her dream the roof(?) of the house breaking *BR* 1096:1; *ib.* 1095:2 // שדיתה דבייתה פקעה the beam of the house snapped *EchR* 55:3; ib. 5

פקפוקה n.f. **gossip(?)** (√פקפק; ↓ פוקה; cf. Sy פְקָקְתָא LS 588) sg. כד תיפוק פקפוקתך יהו אומרים עליך שופך דמים את when the gossip about you goes out, people will say that you are a murderer *San* 20b(27) [w. ref. to פוקה 1Sam 25:31]

פקק vb. **to stopper** (MH פקק Moreshet, Lex 288) Pe. פקיק לה ומכסי לה he stoppers it (i.e. the vessel) and covers it *Ter* 45d(33)

פראסוף n. (unclear) sg. חדין דרעוי דאבונן יעקב הוון כתרין עמודין דיפראסופה our father Jacob's two arms were like two pillars of ... *BR* 729:6
V. MY ad loc.

פרג vb. **to change, reverse, exchange, redeem** (↓ פירוג; SA פרג Ham 510:245) Pa. **1. to change, reverse:** ופרג *FPT* Gen 31:7[05; H והחליף]; *TNGl* ib.; ופדגת *ib.* 41; *FTV* ib. 48:14 [H שׂכל]; **2. to exchange, redeem:** מפרגה יפרג *TN* Lev 27:10 [H המר ימיר]; *ib.* 33; פרג יתיה *FTV* Dt 20:6 [H חללו]; שמעית דמלכא דחים תאנין ומפדג{א} בדינרין I heard that the king likes dates and exchanges them for dinars *KohR* 8c(35); *ib.* 31 // *VR* 578:6; *ib.* 579:3
Fl, TW 2:573.

פרג #2 ↓פגר

פַּרְגּוֹד n.m. **bordered garment** (< παραγαύδιον Lehnw 477; Sy פַּרְגּוּדִין LS 592) sg. פרגוד מצייר an embroidered garment *TN* Gen 37:3 [H כתנת פסים]; פַּרְגּוֹדֵיה *FPT* ib. 23[04]; *TN* ib.; *ib.* 31; 32; 38:25

פרגזה, det. **פרגזתה** n.f. **upper garment** (unclear; v. Lehnw 477, s.v. פרגוד) sg. פרגזתא *Šab* 7d(19)
Connection with פרגזיות *BR* 599:5 is uncertain; cf. MY ad loc.

פרגי, det. **פרגיתה**, pl. **פרגיין** n.f. **young bird** (↓

פריג; MH פרגית Jast 1214) sg. פרגיתא *Ber* 10c(1); *ib.* 2; pl. גליתה ואשכח בגווה פרגיין he uncovered it (i.e. the cooking pot) and found young birds in it *BRV*[60] 153:4; *ib.* 5 // *VR* 804:1; *ib.* 2; *Ber* 10b(64)[!]

פרגל vb. **to whip** (denom. < φραγέλλιον GLLT 153; cf. CPA פרגל whip LSp 161) Quad. מפרגל *TNGl* Dt 8:5 [H ייסר]; *MPs* 417:19

פרגמטווט n.m. **merchant, trader** (< πραγματευτής Lehnw 478; Sy פרגמטוטא LS 592) sg. ההוא פרגמ{ז}<ר>טיט חד פרגמטוטים[!] *KohR* 9d(3); *ib.* 28d(1); רעותיה מיתקרי פרגמטוטא he wishes to be called a merchant *VR* 56:2; pl. ומה אומנותכון פרגמטווטין what is your trade? Merchants *BR* 906:2

פרגמטייה n.f. **commerce, merchandise** (< πραγματεία Lehnw 478; Sy פְּרַגְמַטְיָא LS 592) **1. commerce, business:** sg. {ל}הוון עסיקין כפרגמטייא they were engaged in commerce *BR* 910:6 // *ŠR* 20c(15); דאנא בעי מעבד פרגמטיא עימכון I want to do business with you *PRK* 48:5; *TNGl* Dt 21:14; *Soṭ* 24b(53); בכל פרגמטיא *FT* Gen 23:16; *TN* ib.; על ידי מניי סלקת פרגמטיא because of my small coins, the business (deal) went through *Ket* 33d(57); במיפקכון לפרגמטיכון when you go out on your business *TN* Dt 33:18; *FT* ib.; **2. merchandise:** sg. את פרגמטיא דידך סגין אנא פרגמטיא דידי קליל your merchandise is great, and my merchandise is little *BQ* 4a(54); עד כדון דהוות(text: רהטת) פרגמטייא זעירה הוות פרגמטיא רובא up until now, (it was a case) in which the merchandise was little. (What if) the merchandise were great? *Ket* 33d(58); פרגמטיה מפוקית *BR* 627:4 [expl. עובר לסוחר Gen 23:16] // פרקמטיא נפקת *EstR* 5d(17) [expl. סוחרת Est 1:6]

פרדס, det. **פרדיסה** n.m. **garden, park** (< OP *paridaida-* HA 137; CPA פורדיס, פרדיס LSp 162, SA פרדיס LOT 3/2 80:15) a. general: sg. *TN* Gen 21:33 [H אשל]; *FT* ib.; *KohR* 15c(12) // *VR* 507:1; נסתי ואעלי לגו פרדיסא he took me and brought me into the garden *BR* 762:2; פורדיסה *ib.* 761:3; הדין פרדיסא *VR* 507:3; *Ket* 32b(13); מרה דפרדיסא the owner of the garden *BR* 665:1; pl. מטייל גו פרדיסין walking in parks *Ḥag* 77d(47) // *San* 23c(36); b. in GN's: sg. וההן חוטא דכורצרה(V) עד דפרדיסא the line of Boṣra until that of the Garden *Švi* 36c(56); פרדיסלייה the Upper Garden *Reḥov* 28; pl. מישר פרדיסיא the Plain of the Gardens *TN* Gen 14:3 [H עמק השדים]; *ib.* 8; 10; 17

Löw, Flora 4:256.

פרה adv., prep. **less** (< παρά Lehnw 476; CPA פרא ציבחד HS 9:79 ii 7, SA פרע Asatir 4:14) a. as adv.: ופרא מן דאת לבוש dress in a lesser manner than you are *BR* 197:4; *ib.* 5; והא עבדת פרא behold, it produced less *RuR* 146:239; *ib.* 237; אפילו פרא מיכן even less than this *RH* 58a(42); b. as prep.: פרא ציבחד less a small amount *Dem* 24c(46); *KilV* 30c(35)[!]; *Ḥal* 58d(1); *Ket* 30d(44); כולהון פרא חד all of them less one *AZ* 43d(63); חמשא אלפים פרא מאת 4,900 *Er* 20b(21); *VR* 797:4; c. in phrase x פרה x every other: שורא פרא שורא every other row *Kil* 29d(19); שנה פרא שנה every other year *Švi* 33b(29); חד פרה חד every other one *Meg* 73a(39) [expl. סירוסים *ib.*]

פרה, det. **פרתה** n.f. **cow** (SA פרה ST Num 19:5) sg. הדא פרתא *PRK* 339:5; פרתה *FPT* Num 19:5[23; H הפרה]; *ib.* 6

פרה ורבה **prostitution** (lit. fructification and multiplication; < BH פרו ורבו Gen 1:28) sg. ואקים בנתיה על פרה ורבה he set up his daughters for prostitution *TN* Num 24:25

פרובי n. **halter** (< φοροβεῖ Lehnw 485; MH פרוביא MKel 11:5, acc. to GaonKom 23:2) sg. עתד לך פרובי(V: פירוסו) prepare a halter for yourself *BRVar* 455:2

פרוור n.m. **courtyard** (< MP *parvār, fravār* Geiger AAC 334+; ↓פרויר; MH פרוור Jast 1218) sg. ההן פרוורה מהו מיעבור בגוה is it permitted to cross through the courtyard (of a synagogue)? *Meg* 74a(59); ר׳ אבהו עבר בפרוורה *ib.*

Ros, Ben Hayyim Vol 511+ (Heb).

פרוזבול n.m. **prozbul** (< προσβολή GLLT 154) sg. פרוזבולא *Ket* 33c(12)

פרוח n.m. **cloud** (↓√פרח; MH פורחות BTan 9b) pl. אנא מנית פרוחייה(G) I counted the clouds *Ber* 5a(42)

Lieb, Tarbiz 27(1958):188; id., TaS 277, n. 6.

פרוטה n.f. **a small coin** (< MH פרוטה Jast 1219; ↓ פריטין) sg. פרוטה חדא *JMP* 11r:17; *ib.* 35:7; 38:2; 56:10

פרוטוגמייה n.f. **marriage of bachelor and virgin** (< *πρωτογάμια first marriage GLLT 159) sg. דאכל פרוט‹ו›גמיא אכיל משתותא he who eats at the *protogamia* will (also) eat the (wedding) meal *Švi* 35c(27) // פרוטגמיא *VRVar* 221:4

פרוטי n.f. **first (quality)** (< πρώτη, f. of πρῶτος; cf. Sy פרוטא LS 595) sg. משם מילה דשמעה פרוטי because a thing whose appellation is "first quality" (is preferable) *Yom* 40d(18); *ib.* 20
Lieb, Greek 112+.

פרוטרוט n.m. **small money** (< MH פרוטרוט Jast 1220; ↓פריטין) sg. *San* 19d(5); *ib.* 8

פרויירין, פרויילין n.m.pl. **area located outside of the city** (↓פרוור) פרויירין *TN* Num 35:2 [H מגרש]; פרוירי *ib.* 4; 5; Lev 25:34; פרויריהון *ib.* Num 35:3; 7; פרוילי *TNGl* ib. 4; 3; 7; Lev 25:31; 34
The Targumic form is consistently distinguished from ↓ פרוור found in PT and MH. The *l-r* distinction between *TN* and *TNGl* is also consistently maintained. The form פרולי in *FT* (e.g. Num 35:4) is prob. a defective spelling to be equated with the *TNGl* form.

פרוכה, פְּרוֹכָה, פרכה, det. **פר(ו)כתה** n.f. **curtain** (SA פרכה Ham 564:186+) sg. פְּרוֹכְתָּא *FPT* Ex 40:21[04]; *TN* ib.; *ib.* Lev 4:6; פרכתה *ib.* Ex 27:21 [H פרכת]; *ib.* 35:12; Lev 16:15; Num 4:5; Num 18:7; כד דהיא חדא אוריא תהא גייל לה לתרי(text: להדי) פרוכתא when there is one Torah scroll, you should roll it behind the curtain *Yom* 44b(7) // *Meg* 75b(51) // *Soṭ* 22a(20)

פרוכסין n. **praxis** (legal decision; < πρᾶξις Lieb, Tarbiz 2(1931):377+) sg. לא אתית אלא מיחמי פרוכסין דידכון I only came to see your legal decision *BM* 8c(39)
But cf. Sperber, GLLT 203.

פרוס n.m. **covering** (↓√פרס, פרס; Sy פְרָסָא דעַרסָא PSm 3279) sg. פרוס ערסי my bed covering *Tan* 64b(52)
In light of the Syriac parallel, the suggestion of Lieb, Greek 25, n. 22, should be rejected.

פרוסדוס n.m. **curved path into a town** (< πρόσοδος Lieb, infra) sg. כגון ההן פרוסרוס(text: פופסדס) *Ber* 13c(5) [expl. דרך עקמומיתה a crooked road *ib.* 4]; לא מטון פרוסדוס(text: אפיפסרוס) עד דאזלון כולהון by the time they reached the curved path, they had all died *Ter* 46b(52); כד נשכח נשכח מן פרוסדוס(text: פיוסרוס) ולגיר when I find (a lost object), may I find it within the curved path *Šeq* 50c(64)
Lieb, BJPES 1/3(1934):23+; id. YK 346+.

פרוק adj. **redeeming, savior, redeemer** (↓√פרק; CPA פרוק LSp 163, SA פרוק ST Lev 25:26) a. as adj.: sg. אלה פרוק a redeeming God *FPT* Gen 28:21[05]; *ib.* Dt 26:17[23]; *TN* Ex 6:7; *ib.* Lev 11:45; 25:38; Dt 29:12; b. as noun: sg. ופרוק ושליט מן דבית ישראל a savior and ruler from the House of Israel *ib.* Num 24:17; Lev 25:26 [H גואל]; Num 5:8; ולית את פרוק you are not a redeemer *SYAP* 37:9; *ib.* 13; 39; פרוקא *FPT* Gen 49:17[22]; *VR* 755:6 // *KohR* 12d(31) [expl. גלה Zec 4:2 as if גואלה]; פרוקהון *TN* Num 24:7; פר{ין}‹ו›קהון דיהודאי the redeemer of the Jews *EchR* 89:8

פרוקין n.m.pl. **redemption, liberation** (↓√פרק; cf. Sy פּוּרקָנָא LS 606) וחפק ית עמי בני ישראל לפרוקין You will take out my people, the Israelites, for liberation *TN* Ex 3:10

פרור n.m. **a type of dish** (Sy פְּרוֹרָא LS 591) sg. פיתא ופרור bread and ... *Ber* 10d(37)

פרוש n.m. **sailor** (↓√פרש) sg. *MQ* 81b(18) // *Šab* 13b(20)[!]; *ib.G* 5b(30); חד מינ{ו}‹י› פרוש a sectarian sailor *PRK* 298:2
Lieb, YK 72.

פרזל n.m. **iron, iron tool** (CPA פורזל LSp 162, SA פרזל ST Num 35:16(Var)) **1. iron:** sg. *TN* Dt 3:11 [H ברזל]; *ib.* 20:19; 28:48; פורזל *TNGl* ib. 27:5; מסרקא דפרזלא an iron comb *KohR* 12a(14); חרא קטו דפרזל an iron rod *EchRB* 63:14; ניר פרזלה an iron yoke *TN* Lev 26:13; **2. iron tool:** sg. מה הדין טינרא(text: ביזורא) דתיל מן הדין פרזלא אף הדין סערה דתיל מן הרין פרזלא just as the flint is afraid of the iron tool. So is the hair afraid of the iron tool (i.e. the razor) *Naz* 58a(31); pl. יהוון מקשין כפרזלייא they should clamor with the iron tools *VR* 554:6; *ib.* 555:2; תכים הוא ההוא סבא דפרזלוי תריפין the old man knows that his iron tools are sharp (i.e. he is an expert) *Nid* 50b(21)
Löw, Fauna 205; HAL 148, s.v. ברזל, w. lit.

פרח n.m. **blossom, flower** (↓√פרח; Sy פְּרחָא LS 594) pl. פרחין *TN* Num 17:23 [H פרח]; *FTV* ib.
Löw, Flora 1:324.

פרי, det. **פירייה**, pl. **פֵּירִין** n.m. **fruit, produce** (CPA פירין pl. LSp 162, SA פרי, pl. פירים Ham 557:15+, ib. 18, note) פֵּירֵי *FPT* Gen 3:2[02];- sg. *TN* ib. 3; *ib.* Ex 10:15; Dt 28:33; pl. פירין *ib.* Ex 3:8; Lev 20:24; Dt 11:9; ר׳ הוה ליה פירין הכא ופירין בכותניין PN had fruit here and in GN *MŠ* 54d(9); *ib.* 39; *AZ* 42a(50); דעברת לך שבשבתך פירין your branch produced fruit for you *BR* 633:2; *KohR* 16c(16); בריך רחמנא דחמי לי פירין עד דאנא בחיים blessed is the Merciful One who showed me fruit while I was still alive *Hor* 48b(23) // *BME* 8d(38); פירי דארעא produce of the earth *TN* Gen 4:3; *ib.* Ex 23:19; Lev 25:19; Dt 33:14; השמינין אינון פיריה are its fruits fat? *ib.* Num 13:20; פירוי *ib.* Lev 19:25; וה{י}לין תיניא מן פירֵיהון those dates are of their fruit *VR* 578:1 // *KohR* 8c(27); *BM* 12c(23)

פרי vb. **to run** (< √פרע; ↓כפוּרי, כפריע) Pe. a. alone: והוה פרי מיתן ליה he ran to give (it) to him *Ket* 33c(13); הוות פריא והוא פרי (the cow) ran, and he ran (after it) *MŠ* 56a(16); חמא כל עמא פריי he saw everyone running *BM* 8d(36); *ib.* 37 // *Hor* 48b(21); *ib.* 22; *BM* 8d(32); *EchRB* 156:5; b. after vb. of motion: נפק פרי בתריהון he went out running after them *MQ* 81d(43); *Beṣ* 63a(37); *Tan* 68d(8); *EchRB* 63:14; אתא {ו}פרי קומי רב he came running before Rab *Beṣ* 63a(9); c. מן + part. + vb.: מיפרי וסליק חמה חד תעל מית while running and going up, he saw a dead fox *VR* 509:4; חיויא מי פרי בתריה נפל לגובא while running after him, the snake fell into the wine pit *AZ* 45a(10); *Beṣ* 63a(37); d. + בתר, חורי after: חיויא פרי בתריה a snake running after him *Šab* 8c(51); *ib.* 52; *AZ* 44a(6); *EchRB* 63:12; *EchRAr* 126:4; *KohR* 4b(27); *ib.* 29; חמוניה(V) פרי חורי חמרא בשובתא they saw him running after the donkey on the Sabbath *Švi* 35a(49) // *San* 21b(15); *ib.* 28c(37)

2# פרי vb. (unclear) Af. אין כבשת יתהון אפרי בהון if you conquered them, them *EchR* 156:3; מפרי *EchRB* ib.

Buber ad loc., n. 17.

פריבט n.m. **private bath** (< Lat. *(balnea) privata* Lehnw 488; cf. Sy פריבטון royal private treasury LS 591) pl. באילין פריבט‹י›ה *Švi* 38b(61) [≠ ↓ דימוסין]

פריג n.m. **young bird** (↓פרגי; CPA פרוג LSp 161,

פרח (a/o) vb. **to fly, spread, blossom, crawl** (↓ אפרח, פרוח, פרח; CPA פרח LSp 162, SA פרח Ham 567:270+) Pe. **1. to fly:** a. general: ועופא דפרח *TN* Gen 1:20 [H ועוף יעופף]; *ib.* 7:14; Dt 4:17; ציפר מבלעדי שמיא לא פרח a bird does not fly without (the help of) heaven *KohR* 26d(37); *VRG* 55:2 // *KohR* 13b(4); רן אמ׳ חלוש ודן א׳ פרוח this one said: Undress. The other said: Fly away *BR* 213:4; פרח יתושא פרחא נשמתיה רטיטוס הרשע (when) the mosquito flew away, evil Titus' soul (also) flew away *KohR* 15b(31); *MSam* 57:18; ולפד דאשה מן שמאליה פרח וטאיס באויר שמייה a fiery torch to its left which flew and rose into the air of the sky *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 5:6; b. in fig. sense: דלמחר יפקון ויפרחון מן בייתך tomorrow (your daughters) will go out and "fly away" from your house *EchR* 47:20; *SYAP* 32:34; **2. to spread** (of a sore, etc.): מפרח תפרח *TN* Lev 13:12 [H פרח תפרח]; *ib.* Ex 9:9; ויפרוח *TNGl* Lev 14:43; תפרוח *ib.* 13:12; **3. to crawl** [Sy פרח PSm 3254]: פרח כהדין זחלה it crawls like the locust *PRK* 46:9 [↓זחל]

Af. **1. to bring forth blossoms:** אפרח *TN* Num 17:23 [H פרח]; *TNGl* ib.; אפרחת *TN* Gen 40:10; **2. to cause to fly away:** מפרי אפרח רוחא פיקייליה מעל קדליה while he was running, the wind made his turban fly off his neck *Beṣ* 63a(37); **3.** in fig. sense **to refute:** חמית היך אפרחי הדין דידך did you see how that one of yours refuted me? *Soṭ* 18c(59); אפרחון במילין he refuted them *MSam* 116:18 [expl. ויעט בהם 1Sam 25:14] // אפחין[!] *San* 20b(14)

פרט n.m. **peret, single grapes** (< BH פרט HAL 910) sg. *TN* Lev 19:10 [H id.]; *FTV* ib.

2# פרט n.m. **specific statement, particular case** (↓√פרט; MH פרט Jast 1224) sg. והכא הוא יליף לה מפרטא here he learns it from the specific statement *Yev* 6c(19); *ib.* 12

Bacher, Term 2:162.

פרט vb. **to make a specific statement** (denom. < ↓ 2#פרט) Pe. ר׳{מי}כלל באתר חד ופרט באתר חד Rabbi makes a general statement in one place and a specific statement in another place *Qid* 64b(18)

פרטיר n. **shop** (< πρατήριον L-S 1461) sg. אזיל ויתיב ליה קמי פרטירא ומרי פרטירא מתנמנם (the dog) went and sat down in front of the shop, and the shopkeeper was asleep *BR* 211:1

a ship *Giṭ* 49a(25); 7) שאל af.: :text(אילין דבר רבּ) נחמיה אשאלון לציבורייא פריטין those of PN's household lent the people money *ib.* 45a(49); **2. small coins:** מהו מיתן פריטין גו גולתה ומיקטרינון בחוט דכיתן is it permissible to put coins in a (woolen) cloak and tie them up with a linen thread? *Kil* 32d(13); *ib.* 14; אסיר למיתן פריטין גו פומה it is forbidden to put coins in his mouth *AZ* 41a(60) // *Ter* 45d(6); צור לי אילין פריטייא גביך hold these coins for me *Švi* 39a(17); ומצמית ליה פריטין he gathers up coins *Qid* 66b(57)

פרינא n. (uncertain) sg. וכפרו בנבואתהון בגו פרינא and they denied their prophecies in *FTP* Num 16:1

Klein, FT 2:69, n. 27, w. prev. lit.

פרישן n.f.pl. **wonders, wondrons acts** (↓ √פרש; Sy פְּרִישָׁתָא LS 608) *FPT* Dt 26:8[23; H מופתים]; *TN* ib. 4:34; *ib.* 26:8; פרישתה *ib.* 7:19; 11:3; 34:11; פרישתי *ib.* Ex 7:3; 11:9; Num 14:11

פרך vb. **to break, shatter** (↓ פירוכיין; CPA פרך LSp 163, Sy פרך LS 597, MH פרך Moreshet, Lex 291+) Pe. **to break:** pass.part. ודן אציליה פריך that one's elbow is broken *VREd* 165:8

Pa. **1. to break, shatter:** תפרכון *TNGl* Num 33:52 [H תאברו]; *FTV* ib.; מפרכא *ib.* Ex 23:24; **2. to remove husks by rubbing** [v. Sy]: ההן דשחק תומא כד מפרך ברישייא when one who pounds garlic husks (their) heads *Šab* 10a(47); כד מפרכ{יי}א בראשייא when she husks the heads (of the wheat) *ib.* 42

Itpa. **to be crushed:** יתפרכן may (their lips) be crushed *Ḥag* 77c(18) [expl. תאלמנה Ps 31:19, w. ref. to Gen 37:7] // אתפרכן *BR* 2:6

פַּרְכּוּס n.m. **spasmodic movement** (↓ √פרכס) sg. פַּרְכּוּס הוי על עוללייה the infants will have spasmodic movements *SYAP* 36:55

פַּרְכִּיט n.m. **bath attendant** (< παραχύτης Lehnw 489) sg. כהדין פרכיטה שהוא משטף את המרחץ like the bath attendant who washes out the bath *BR* 687:7

Vocalized in MH (v. MY 688, n. to l. 4.)

פרכס vb. **to kick convulsively** (< φρίψις Lehnw 490; ↓ פרכוס; Sy פַּרְכֵּס LS 597, MH פרכס Moreshet, Lex 292) Quad. דלא בשעת צערי נפרכס ונערבב יתך lest at the time of my distress I will

Sy פְּרוּגָא LS 591) sg. את ואיתתך ופריגא you, your wife, and the bird *EchR* 47:18 (+ 2x); pl. אייתו קומיה בסעודתא חמשא פריגין בתבשילא they brought before him during the meal five young birds in the cooked dish *ib.* 6; 9; 18

In light of the CPA and Sy forms, we should possibly emend to פרוג in all cases.

פריזומטה n.f.pl. **aprons** (< περίζωματα pl. Lehnw 487; CPA פיריזומא, pl. פרזומין LSp 162, Sy פְּרִיזוֹמָא, pl. פְּרִיזֻמָטָא LS 594) פריזומטא *ŠabG* 8b(53) [expl. המחלצות Is 3:22]

פריזיי adj. **Perizite** (SA פרזאה ST Dt 7:1) pl. פריזיי *TN* Gen 15:20; *ib.* 34:30; Ex 3:17; 33:2; פריזייה *ib.* Dt 7:1; 20:17

פריט n.m. **servant** (< ὑπηρέτης Lehnw 108; CPA הפירט LSp 52) pl. חדה סיעה רפאריטין a company of servants *BR* 728:6

Cf. Eps, Leshonenu 20(1956):105.

פריטה, det. **פריטתה** n.f. (unclear) sg. וכיון דאסתנפי פריטתה דיליה *KohR* 29d(1)

פריטין n.pl. **money, small coins** (√2# פרט; CPA פריטין LSp 162, SA עסר פריטין ten things LOT 3/2 217:39, MH פרוטה Jast 1219) **1. money:** a. alone: מה אנא מזבין לכון איקרא דאבהתי בפריטין will I sell you my fathers' honor for money? *Pea* 15c(26) // *Qid* 61b(14); את בפריטיך ואנא ברגליי you with your money, and I with my feet *EchR* 49:10; לית לי פריטין I don't have money *Ber* 5a(23); *Tan* 64b(40); *EchRB* 89:17; b. w. vbs.: 1) אתי af.: ומיתי פריטין ומפרקינה he brings money to redeem it *MŠ* 54d(43); 2) בעי: דילמ׳ דהוא בעי פריטין תוכן perhaps he wants more money *Qid* 61b(12) // *Pea* 15c(23); בעא אינון פריטייא (I) want the money *Qid* 61a(6); 3) יהב: יהב ליה פריטין he gave him money (to make a purchase) *EchR* 49:9; *EchRB* 131:4; אית בני אינש יהבין פריטין מחכ{י}<ו>ם פלטין some people will pay to see the palace *Ber* 2d(59); *Švi* 38b(47); *Qid* 60d(64); אבא בר בא יהב לשמואל בריה פריטין דיפלג(V) למיסכניא PN gave Samuel, his son, money to distribute to the poor *Pea* 21b(17); *Švi* 36d(36); *Meg* 74a(9); *VR* 807:7; 4) נסב: text(דניסב) פריטוי בגין למיסב in order to take his money *Giṭ* 49a(27); *EchR* 89:18; 5) פשר: פשור פירטיך pay your money *PRK* 372:3; *ib.* 7; 6) קדם af.: חד בר נש אקדם פריטין לאילפא a certain person advanced money for (passage on)

w. PN: עמר ליויה פרנסה בינימין פרנסה *Naveh* 63:2; *JMP* 22:42

פרנס vb. **to provide, sustain, support** (↓פרנוס, פרנסה, פרנסה; CPA פרנס LSp 163, SA פרנס Ham 542:63, 594:43, MH פרנס Moreshet, Lex 293) Quad. **to provide, support:** ופרנס יתהון *TNGl* Gen 47:17 [H וינהלם]; והוה מפרנס יתהון כל יכ‹ו›מי חייהון he provided for them all their lives *BR* 154:6 // *VRVar* 806:4; תיב לך דבריי{ן}‹ך› מפרנס [לך שמע] לה ויתב ליה ופרנסיה ברייה sit still, and your creator will provide for you! He listened to him, sat still, and his creator provided for him *VRQ* 325:4; מפרנס כל עלמא He provides for the whole world *TN* Dt 32:4; למפרנסה *ib.* Gen 30:30; ומפרנס *KohR* 8c(7); *JMP* 8a:12; *ib.* 13:5; 16:5
Quad.Ref. **1. to be provided for, sustained:** מתפרנסין כל שבטיא דישראל all the tribes of Israel are sustained *TN* Gen 49:24; *TNGl* Num 14:33; **2. to support oneself:** זבון לן חדא א{י}‹ו›סיא ונהוי מיתפרנסין מינה buy an estate for us and we will support ourselves from it *VR* 812:4; אורחא דמאן דמתפרנס מבני ליה שור it is the custom of one who supports himself to build a wall *BB* 12d(56)
On poss. etym., G. Hoffmann, ZA 11(1896):239.

פרנסה, det. **פרנסתה** n.f. **maintenance, charitable support, livelihood** (↓√פרנס; MH פרנסה Jast 1231; cf. CPA פרנסנו LSp 163, Sy פּוּרנָסָא LS 599) **1. maintenance, charitable support:** sg. והוו תמן בעיין פרנסה they were there requesting maintenance *Giṭ* 46d(40) // {מ}פרנסה *Ket* 30d(51); פרנסה דאיקר an honorable maintenance *Pea* 21b(45) // *Šeq* 49b(26); היא מובדה פרנס{י}ה דהדין שקקה מיני she causes me to lose the charitable support of that neighborhood *BR* 155:3; פרנסתהון דרבנין the maintenance of the Rabbis *Pes* 34a(51) // *Beṣ* 61c(57) // *MQ* 81d(27); **2. livelihood:** sg. מפתחא דפרנסתא the "key" of livelihood *TN* Gen 30:22; ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא I will go abroad for my livelihood *Ḥag* 76d(3) // *MQ* 81c(47) // *Ned* 42b(17); *EchR* 141:3

פרנק vb. **to enjoy** (diss. < ↓√פנק; ↓פרנוק, מפרנק; MH פרנק Jast 1232) Quad.Ref. ויתפרנקון *TN* Gen 3:24; *ib.* Dt 31:20

פְּרָס n.m. **curtain, covering** (↓√פרס; CPA פרס LSp 163, SA פרס Ham 509:223+) sg. *TN* Ex 39:38 [H מסך]; *ib.* 40:8; Num 3:26; פרש *ib.* 35:17; פְּרָסָא

jerk and confuse you *FT* Gen 22:10; *TNGl* ib.

פרמקוס n.m. **magician** (< φαρμακός Lehnw 490; Sy פרמקוס PSm 3268) sg. *BR* 911:5

פרן, det. **פרנה**, **פורנה** n.m. **marriage settlement (ketubba), marriage deed** (< φερνή GLLT 161, τῆν φερνήν DJD 2 116a:6; ↓√פרן; SA פרן Ham 512:304, Sy פֶּרנִיתָא LS 599) **1. marriage settlement:** sg. *TN* Gen 34:12 [H מהר]; פרן שלים the entire *ketubba Ket* 31c(21); פלגות פרן half a *ketubba ib.* 25; והיא תבעה פורנה she claims her *ketubba Soṭ* 19a(30); *Ket* 29b(25); *ib.* 30c(57); פורנה רב עלי her *ketubba* is too large for me *ib.* 34b(54) // פרנה *BRV*[60] 153:6 // *VR* 803:1; פרנה דאימיה his mother's *ketubba BR* 394:7; אנא מחשבה(G) גודלנה מן פרני I will reckon the heaped up amount from my *ketubba Pes* 31c(7); אין קציץ מן פרניך if (the fee) is fixed, (it is paid) from your *ketubba BB* 17a(17); שטר פרנא marriage contract *JMP* 2:41; *ib.* 4:6 (and passim in *JMP*); pl. פרני דאינין נסב{י}ן בתולתא *TN* Ex 22:16 [H מהר הבתולות]; פורניהון they take their marriage settlements *EchRB* 47:20; **2. marriage deed:** sg. אייתון פרנה ואשכחון כתוב בגווה they brought the deed and found written in it *Ket* 31c(22); *ib.* 33c(22); pl. פרניה *KetPap* 26
Friedman, JMP 1:76+, w. prev. lit.

פרן vb. **to provide with a dowry** (denom. < ↓פרן GLLT 161; SA פרן ST Ex 22:15, MH הפרין Moreshet, Lex 293) Af. אפרן [יותה] *KetPap* 13; מפרנה יפרן יתה he will provide a dowry for her *FPT* Ex 22:15[01; H מהר ימהרנה]; *TN* ib.; *FT* ib.; ויפרין *TN* Dt 24:1

פרנוס n.m. **maintenance** (↓√פרנס; SA פרנוס TM 79:667, Sy פּוּרנָסָא LS 599) sg. *TNGl* Gen 47:24

פרנוק n.m. **delight** (↓√פרנק; CPA פנוק LSp 159) sg. ומן פרנוקה *TN* Dt 28:56 [H ומרך]; *FT* ib.[!]

פרנס n.m. **community leader** (↓√פרנס; CPA פרנס LSp 163, SA פרנס Ham 542:54) a. general: sg. ר' עקיבה בעון ממניתיה פרנס they wanted to appoint PN as a leader *Pea* 21a(30); *ib.* 27; pl. תלתה פרנסין מהימינין three faithful leaders *FPT* Gen 40:12[05]; *TN* ib.; *FT* ib.; בעא ממנייא עליהון פרנסין *Šeq* 48d(47) // בעא מוקמה לון פרנסין *Pea* 21a(22); *ib.* 25; *VR* 796:2; *Pea* 21b(19) // *Šeq* 49a(63); b.

FPT Ex 40:21[04]

פרס (a/o) vb. **to spread out** (< פרש; ↓פרוס, פרס; SA פרס Ham 565:225+) **1. to spread out** (intr.): כד יהוון ענניא פרסין על ארעא when the clouds will be spread over the earth *TN* Gen 9:14; **2. to spread out** (tr.): פרס כנפוי he spread out his wings *ib.* Dt 32:11; ופרס משכניה *ib.* Gen 13:12 [H ויאהל]; 33:19; נסב גולתיה ופרסיה עלוי he took his cloak and spread it over it *Ḥag* 77c(5); חמא חד צייד צייד ציפרין פרס מצ{ו}דתיה he saw a bird trapper trapping (and) spreading out his net *Švi* 38d(26); *BRV*[60] 53:2; *Kil* 27a(57); *Šab* 17c(30); ויפרוס שלמה ביני ובינך he will spread peace between you and me *TN* Gen 16:5; pass.part. מכיון דהיא פר{ו}‹י›סה מן איתמל since it is spread out from yesterday *ŠabG* 17c(35); מצדתא הוויין פריס{י}ן the traps were spread out *Beṣ* 62d(54) // *Šab* 7a(3); **3.** w. שמע **to recite the prayers preceding Shema** [= MH פורס על שמע Jast 1232]: חכים רבי למיפרס על שמע does the master know how to recite the prayers? *VR* 531:3

פרסה, det. **פרסתה** n.f. **hoof, split hoof** (SA פרסה ST Lev 11:4) sg. *TN* Lev 11:26 [H id.]; פרסת רגל *ib.* Ex 10:26; פרסתה *ib.* Dt 14:6; 7; מן פרסתיה דפרסתיה דגמלא נכירא עד ארבעת מילין from its hoof. Because a camel's hoof is recognizable up to four miles *EchRB* 50:9; pl. תרתין פרסתה the two hoofs *TN* Lev 11:3; *ib.* Dt 14:6

#2 פרסה, pl. **פרסין** n.f. **parsang** (< MPers *frasang* AAC 342; TBA פרסא Jast 1233, MH[2] פרסה ib. cf. Sy פְּרסָא LS 601) pl. וארכביה י״ד פרסין he carried (the donkey) on his back 14 parsangs *KohR* 28c(16)

פרסוע n.m. **type of lupine** (Sy פרסתא (< יפרסעתא) PSm 3279, s.v. פרסא mng. 2) sg. פר{מ}‹ס›ועה *Kil* 27a(26) [expl. פלסלוס Mib. 1:3]
Löw, Flora 2:454.

פרסי vb. **to reveal** (↓√פרסם; SA פרסי LOT 3/2 106:23, Sy פַּרסִי LS 601) Quad. אף על גב דאנה יקדה לא מפרסייה even though I will be burnt, I will not reveal (his identity) *TN* Gen 38:25; *FPT* ib.[04,05]; *FTP* ib.; [דלית חד] מינכון מפרסי that no one of you will reveal (it to him) *BRG* 818:2; בגין דהותציימה ומפרסייה למגי{ר}תה because she fasted and revealed to her neighbor *SanAs* 23c(38); פר{ש}‹ס›יי צניעותך reveal your modesty *ŠR* 20b(2) [expl. גלי צמתך Is 47:2]
Sok, GF 155, n. to l. 28.

פרסיי adj. **Persian** (Sy פָּרסָיָא PSm 3272) sg. חד פרסיי *Šab* 15d(52); *Ber* 10b(61)[!]; *Qid* 64b(41)[!]; חדא את{ת}א פרסאה a certain Persian woman *KohR* 11a(7); שמע פרסייא מקלל לבריה ביה he heard a Persian cursing his son with it (i.e. the Ineffable Name) *Yom* 40d(60); ההוא פרסיי‹ה› *Šab* 15d(53); pl. קל ג{ו}‹י›רי פרסייא the sound of the arrows of the Persians *BB* 13b(63)

פרסם vb. **to reveal, expose** (↓√פרסי; TBA פרסם Jast 1234, MH פרסם Moreshet, Lex 295) Quad. **to reveal, expose:** דלא כן אנא מפרסם ליך for if not I will expose you *San* 25d(41); *EchRB* 115:2; דהוות ציימה ומפרסמה she fasted and revealed it *Ḥag* 77d(51); ופרסם ית גרמיה he revealed himself *KohR* 8b(33); מפרסם נפשיה *Švu* 37d(32); ולא נפרסם מסתורין דמלכותא I will not reveal the kingdom's secret *EchRB* 102:7; *PRK* 57:13 // *VR* 591:2 // *Pea* 16a(45); יפרסם *TNGl* Dt 23:1 [H יגלה] Quad.Ref. **to be revealed:** ואתפרסם *TNGl* Gen 9:21; ולא תתפרס˹ם˺ מיסטרין דמלכותא *EchR* 102:7 [↓ quad.]
Lehnw 492+; in JPA, prob. a corruption of ↓√פרסי due to the common MH and TBA forms.

פרסקה, det. **פרסקתה** n.f. **peach, peach tree** (< περσικόν Lehnw 493; MH פרסק Jast 1234) **1. peach:** sg. חדא פרסיקא *Pea* 20a(52); **2. peach tree:** sg. (V) ר׳ שמעון בר׳ הוה משקי פרסקתיה PN watered his peach tree (with boiled wine) *Kil* 27b(24)
Löw, Flora 3:161.

פרע (a/) vb. **to take retribution, revenge, punish** (↓פרען, פרעון; CPA #3 פרע LSp 163, MH פרע Moreshet, Lex 295) Pe. **to take retribution:** מה די פרע ה׳ אלהכון the retribution which your God took *TN* Dt 7:18; *FTP* Ex 14:31; *ib.* 15:21
Itpe. **id.** [= MH נפרע Jast 1235]: מתפרעה מן רשיעיא punishing the wicked *TN* Gen 4:8; *ib.* Num 24:23; אתפרעת מן מצראי *FPT* Ex 19:4[06]; לא יתפרע מיניה he shall not be avenged *TN* Ex 21:21; ידוי יתפרען לה מן בעלי דבביהון his hands will take revenge from their enemies *ib.* Dt 33:7

#2 פרע (a/a) vb. **to disarrange, tear off** (SA פרע ST Ex 32:25) Pe. **1. to disarrange:** ויפרע ית רישא דאתתה and he will disarrange (the hair of) the woman's head *TN* Num 5:18 [H ופרע]; *ib.* 6:5;

pass.part. פריע *TNGl* Lev 13:45; **2. to tear off:** פרעו כלילא דדהבא דהוהברישיהון they tore off the golden crown that was on their heads *TN* Ex 32:25; על די פרעתון ית קיימיי because you discarded my promises *ib.* Lev 26:25; pass.part. ארום פריעין אינון because they were unrestrained *ib.* Ex 32:25; *FT* ib.

פרעון n.m. **repayment** (↓√פרע; CPA פורעא LSp 163, Sy פּוּרעָנָא LS 603) sg. לפרעון כתובתא הדה for the repayment of this *ketubba JMP* 2:43; *ib.* 26:7

פרען n.m. **exactor of retribution** (↓√פרע) sg. *FTP* Ex 20:5; *ib.* 7

פרף, pl. **פְּרְפִין, פורפין** n.m. **clasp** (< πόρπη Lehnw 435; Sy פְּרפָא LS 604) pl. פורפין *TN* Ex 26:6 [H קרסי]; *ib.* 11; 36:13; פורפרי *ib.* 35:11; 39:33; פְּרְפוי *FPT* ib.[04]; פורפיה *TN* ib. 36:18

פרפחין n.m. **purslane** (Sy פַּרפַחִינָא LS 604) pl. פרפחיניה *Švi* 38c(50) // *Meg* 73a(43)[!]; *Pea* 21a(5) // *Er* 20d(18)
Löw, Flora 3:72+.

פרפר vb. **to be in the agony of death** (Sy פַּרפַּר LS 604, MH 2# פרפר Jast 1236) Quad. והוה מפרפר ומאית and he was in the agony of death and died *EchR* 117:7; *ib.* 9; 10 // ופרפר ומת *EchRB* ib.; חמתיה מפרפר ויהב ליה he saw him in the agony of death and gave him (food) *Švu* 34c(49); חמינן בעקת נפשיה כד הוה מפרפר קדמינן we saw the travail of his soul when he was in the agony of death before us *TN* Gen 42:21; <עבד> מפרפר כל ההוא יומא he lingered on that entire day *ŠR* 20a(7)
Moreshet, Lex 297, n. 55*

פרפריין n.f.pl. **a type of food dish** (MH פרפרת Jast 1237, pl. פרפריות MAvot 3:18) *BRV*[60] 153:5 // *VR* 804:2; אית ביה פרפרין *BR* 153:4 // *VRVar* 804:1

פרפרנון n.m. **additional marriage money** (< παράφερνον GLLT 152; ↓פרן) sg. פראפרנון *BB* 17d(14); *Ket* 30b(38); *ib.* 31c(5)[!]; פרה פרנון *Naz* 54a(13); פראפרנ{יך}<ון> *ŠR* 8d(15)

פַּרְצוּף n.m. **face, visage** (< πρόσωπον Lehnw 495; Sy פַּרצוּפָא LS 605) sg. ירק פרצופיה (if the moon's) face is yellow *SYAP* 36:19; פַּרְצוּפֵיה דחמוי *ib.* 33

פרק, det. **פירקה** n.m. **lecture, lesson, chapter** (↓√פרק; CPA פרק LSp 163, SA פרק Ham 451:54, MH פרק Jast 1239) **1. lecture/lesson in the academy:** sg. ר' חייא בר אבא פשט עם ר' נחמיה בריה פירקיה בליליא PN expounded to PN_2 his lesson at night *Ber* 6c(38); *ib.* 37; זיל אמור פירקך מן ג' ג' זמנין go, say your lesson three times *KohR* 27b(3); לא עלון בפירקא כההוא יומא they didn't go in during the lecture that day *San* 21d(28); *BM* 9a(31); pl. ופשיט עלוי מאה פירקין he expounded on it(s nourishment) 100 lessons *EchRB* 68:21; סבא ידע פירקי גרמיה the old man knows his own lessons *Meg* 70d(16) // *Tan* 66a(49) // *Yev* 6b(4)[!] // *ib.* 19[!]; **2. chapter of the Mishna:** sg. כל ההן פירקא all of this chapter *Soṭ* 20d(50); *ib.* 21a(45); *Šab* 9c(1); *ib.* 3; *Soṭ* 20b(3); על כל פירקא איתאמרת או על הדא הילכתא was it said concerning the whole chapter or (only) concerning this *halacha*? *Kil* 26d(64); *ib.* 27a(2); *Švi* 36a(41); *Giṭ* 47c(25); *ib.* 49c(40); *ib.* 42; ראשה דפירקא the beginning of the chapter *Pes* 36b(37); *Švi* 37c(33); *Er* 22a(15); *Yev* 11a(44); *Keṭ* 31b(28); *Er* 23b(30) [in a scribal note]; עד ד<נ>חסל פירקי until I finish my chapter *Ned* 40d(37) [≠ ↓פרשה]; כל פירקא תליתייא דתנינן בנזיקין the entire third chapter which we learnt in *Neziqin BQ* 2a(32)
On mng. 1, Bacher, Term 2:163; on mng. 2, v. Eps, MNM 993.

פרק (a/o) vb. **to redeem, unload, take off** (↓ אפרוקה, פורקן, פרוק, פרוקין, פרק, פרקון; CPA פרק LSp 163, SA פרק Ham 572:100+, 558:54, 441:30+) Pe. **1. to ransom, redeem:** a. people from bondage: ופרק ואפק יתכון פריקין He redeemed you and took you out redeemed *TN* Dt 5:15; *ib.* 15:15; 26:8; ואפרוק יתכון *ib.* Ex 6:6; למפרוק *ib.* Dt 28:32; כד אתא רחמנא למיפרוק ית יש' when the Merciful One came to redeem Israel *San* 20a(4) // *Hor* 47a(42); ברתיה הות <מ>משכנה גבי חד רומיי ולא הוה ליה למיפרקה his daughter was held as a security by a soldier, and he was unable to ransom her *BME* 11d(36); pass.part. פריקין מן תחות ניר שעבודהון redeemed from under the yoke of their bondage *TN* Ex 6:6; *ib.* 13:13; 33:1; Num 33:3; Dt 16:3; 29:24; b. dedicated objects, priestly gifts: ויפרוק מה דזכן אחוי he will redeem what his brother sold *ib.* Lev 25:25; מפרוק יפרוק יתה *ib.* 27:13; ותפרקון מעשרה תנינה בכסף you will redeem the second tithe with silver *ib.* Dt 14:25; **2. to unload:** מפרוק תפרוק *TN* Dt 22:4 [H הקם תקים]; והון מתכוונין מיפרוק בכרמלית they

intentionally unloaded in the *carmelit* *Ḥag* 77b(18); אחון נפרוק זיקינן בהדין משכבה ונערוק come, let us unload our wine jugs in the grave and flee *VRG* 246:2; דלא מיחמיניה תני פרק so that he shouldn't see him unload again *Švi* 39a(54); *EchRB* 44:15

Pa. **1. to remove, take off, dismantle:** ופרק ית גלגלי רידוותיה he removed the wheels of his chariots *TN* Ex 14:25 [H ויסר]; ופרקו *ib.* 32:3 [H ויתפרקו]; *FT* Num 31:50; יפרקון יתיה *TN* ib. 1:51 [H יורידו אותו]; **2. to redeem priestly gifts:** מפרקה תפרק *ib.* 18:15 [H פדה תפדה]; Ex 13:15; ומיתי פריטין ומפרקינה he brings coins and redeems it *MŠ* 54d(44); *ib.* 9; 16; 38; 46; 55a(49)[!]; 56b(15); **3. to solve a problem:** מילה דנגר בר נגרין לא מפריק לה a thing which a 'carpenter, son of carpenters' (i.e. a very learned scholar) cannot solve *Qid* 65d(63) // *Yev* 9b(55)

Af. (unclear): אפריק פירוי *TN* Dt 20:6 [H חללו]; יפרק יתיה *ib.* [H יחללנו]

Itpe. **to be redeemed:** a. people from bondage: ותתפרקון מן בעלי דבביכון you will be redeemed from your enemies *TN* Num 10:9; *Tan* 64a(29) // *KohR* 13b(24) [expl. תיושעון Ex 30:15]; ועתידין מתפרקין *FPT* Gen 40:12[05]; b. dedicated objects: יתפרק *TN* Lev 25:30; *ib.* 27:28

Itpa. **to be dismantled:** ומתפרק משכנה *ib.* Num 10:17 [H והורד המשכן]

פּרְקוֹן n.m. **redemption, redemption money of the second tithe** (↓√פרק, פורקן; MH פרקון Jast 1240, CPA פרקן LSp 163, SA פרקן Ham 563:180) **1. redemption:** sg. פֹּר{ו}קֹון *FPT* Ex 21:30[01; H פדיון]; *TN* ib. Lev 25:31; 32; 48; פרקוניה *ib.* 25:29; 51; pl. פרקוניה *ib.* Num 3:46; 48; פרקוניהון *ib.* 49; ברכתה דפרקון the blessing of redemption (of the second tithe) *PalLaws* 30:28; **2. redemption money of the second tithe:** sg. עיר פרקון (money found in a vessel marked) "city" is redemption money *MŠ* 55b(27); שמעית עליהון דאינון פרקון I heard that these (coins) are redemption money *Tan* 64b(41) [corr. in L: סרקון]

On mng. 2, v. Lieb, BPOS 1/2(1933):8; Margulies, PalLaws 2.

פרש n.m. **rider** (SA פרש ST Gen 50:9) pl. פרשין *TN* Gen 50:9; פרשוי *ib.* Ex 14:17; 18; 28; 15:19; פרשיהון *ib.* 14:26

פרש (a/o) vb. **to leave, sail, specify, separate, state explicitly, explain** (↓אפרשה, אפרשו, פירוש, פרשו, פרשה, פרישן, פרוש; CPA פרש LSp 164, SA פרש Ham 566:245+, 559:78+, 558:53) Pe. **1. to leave, depart:** כלום אידבקת בהדא אומתא קדישתא <א>לא למיפרוש מן אילין מילייא didn't I join that holy nation only in order to depart from those things? *Šab* 8d(13); *FTP* Gen 24:60; *Šab* 12b(17)[!]; ר' מנא אכל מחקל זוזא מיניה ופרש לנהרא PN ate a *zuz*-weight of it and departed to the river *ib.* 17c(58); *Ḥag* 77d(32); *JMP* 3:4; **2. to sail:** בעה דיפרוש אמרת ליה מטרונה באילין יומיא פרשין he wanted to sail. The Roman lady said to him: Does one sail on these days? *BR* 45:2 // *KohR* 9b(16); עובדא הוה בחד פרגמטוטיס דהוה אזיל פריש בימא הוא ובריה a story concerning a merchant who set out to sail at sea with his son *ib.* 9d(3); *BR* 44:11; *Šab* 5b(27); *Hem* 19; *ib.* 21; **3. to specify:** יפרוש למנדור *TN* Num 6:2 [H יפליא לנדור]

Pa. **1. to depart:** אין משום דבאיש ליה דפרש if it is because he was hurt that he departed *Ber* 6a(40) [cf. in H *ib.* 38: ופירש] // *Naz* 56a(21)[!]; **2. to sail:** כדון מפרשין does one sail now? *Šab* 5b(28); לאילין דמפרשין ל{כ}<נ>יסין those who sail to islands *BME* 10c(62); *KohR* 9b(11); **3. to distinguish:** ידע אנא מפרשה בין עוברי דגים טמאין לעוברי דגים טהורין I know how to distinguish between the roe of unclean fish and the roe of clean fish *AZ* 42a(41); **4. to specify:** ודי פרשת לי תמן פירוש דנדר *FPT* Gen 31:13[05; H אשר נדרת לי שם נדר]; *ib.* Dt 23:22; ר' מנא לא מפרש ר' אבין מפרש PN did not specify (as to who said what); PN_2 specified *Ket* 34c(15) // *Giṭ* 43a(59) // *Mak* 31b(24); ולא פרשנן(V) דבילה בגין דתני<נ>תה we did not specify dried dates, because we learned it (specifically) in the Mishna *Pea* 22c(34); דכן כתבה מפרש ואמר for scripture specifically says *FPT* Gen 35:9[03]; *BR* 1257:5; *ib.* 851:6; pass.part. מפרש *Švi* 36a(35) [≠ ↓סתם]; וכתיב ומפרש it is explicitly written *TN* Ex 28:17; *ib.* Lev 22:27; Num 21:14; Dt 27:8; גברין מפרשין בשמהן men specified by (their) names *ib.* Num 16:2; 21:18; Gen 6:4; **5. to state explicitly:** במחרפה דפרש שמיה קדישה בגדפין the blasphemer, who explicitly stated His boly name with blasphemies *ib.* Lev 24:12; Num 9:8; 15:34; למפרשה בסיפתן *ib.* Lev 5:4 [H לבטא בשפתים]; pass.part. שמה מפרשה the Ineffable Name *ib.* Ex 32:25; *ib.* 33:6 [= MH שם המפורש Jast 1242; cf. Sy שמא פרישא PSm 3301]; **6. to explain:** למפרשה ית ספר אורייתה *ib.* Dt 1:5 [H באר את התורה]; כל הדין פירושא {ה}<ד>פרש לכון ר' חייא בר אבא the entire explanation which PN made *BB* 14c(19); ר' סימון מפרש *AZ* 41a(18); נפרש מיליהון דרבנן מן מליהון we

may explain the statements of the Rabbis from their statements (elsewhere) *Pea* 15b(17); *Ḥal* 59b(59); *Šab* 14b(45); *Ḥag* 76b(39); *Ket* 35d(63); תנינן בהמה הכא ופרשנתה(text: ופרשתנה) תמן we learned בהמה here and explained it there *Kil* 27a(52); *Dem* 22c(35); *Ter* 48b(26); *BR* 269:5; *ib.* 283:1

Af. **1. to set aside, dedicate:** a. general: אפרש ית ליוויי *TN* Num 8:6 [H קח את הלוים]; *ib.* 18:6; דאפרשית יתכון מן אומייה who set you aside from the nations *ib.* Lev 20:24; ואפריש טימיתיה he set aside its price *Pea* 20b(23); *San* 28b(13); b. priestly gifts: חד מן עשרה אפרש יתיה לשמך *FPT* Gen 28:22[05; H עשר אעשרנו לך]; כל דאפרש אפרשו *TN* Ex 35:24 [H כל מרים תרומת]; *ib.* Num 31:28; ואנן חמיי ציבורא דלא מפרשין we see that the people do not set aside (the priestly tithe) *Pea* 20c(16) // *MŠ* 56b(6); אפריש מן קנובתה set aside (the tithe) from the peelings *Ḥal* 60a(7); pass.part. דמפרש לשמה דה' *TN* Lev 7:20; **2. to separate, divide:** למפרשא בין איממא ובין ליליא to separate between day and night *TN* Gen 1:14; למפרשה בין טב לביש to separate between good and evil *ib.* 2:9; Lev 10:10; 11:47; יפרש *ib.* 1:17 [H יבדיל]

Itpe. **to separate from each other** [v. CPA itpe.]: ואתפרשו *TN* Gen 13:11 [H ויפרדו]; *ib.* 14; יתפרשון *ib.* 25:23; 2:10; 10:5; 32; Num 16:21; 17:10; 21:15

Itpa. **1. to be specified:** אתפרשו בשמהן *TN* Num 1:17 [H נקבו בשמות]; *ib.* 11:26; **2. to be explained:** עד זמן דיתפרש להון *ib.* Lev 24:12 [H לפרש להם]; Num 15:34; אתתבת ולא אפרשה (the question) was asked and not explained (i.e. solved) *Ket* 28d(44); אתתבת ואפרשה *ib.*

Ittaf. **to be set aside as priestly gifts:** יתאפרש *TN* Lev 27:26 [H יבוכר]; *ib.* 29; 4:10; Ex 29:27; *TNGl* ib. 22:2

On pe. mng. 3, cf. MH כשיפרוש לנדור for Num 6:2 (Jast 1242, mng. 4) and Pesh ib.

פָּרָשָׁה, det. **פרשתה**, pl. **פרשן** n.f. **passage, lection, chapter** (↓ √פרש; CPA פרשתא דאורחתא Dt 13:17[β], פרשותא ib.[α], MH פרשה, פרשת דרכים Jast 1243) **1. passage,** in phrase פרשת אורחתה **crossroads:** sg. בְּפָרָשַׁת אורחתא *FPT* Gen 38:21[04; H על הדרך]; *TN* ib. 49:17; בפרשות אורחתה *ib.* 38:14; 21; **2. biblical (esp. pentateuchal) lection:** sg. וכל פרשת מצרע *MMDam* Gen 15:10; הוה יליף שמע פרשתה מן בר בריה he used to hear the pentateuchal lection from his grandson *Šab* 3a(26) // *Qid* 61a(46); הוה משתכל בהדה פרשתה he used to look in that lection *BR* 935:4; ר' לוי הוה עבר פרשתא PN was going over the lection *San* 20b(24); דלית איפשר דהוא מפיק פרשתיה דלא אולפן it is impossible that he will go through the lection without a (new) teaching *RH* 59b(29) // מפקא פרשתא *San* 20b(25) // {נ}<ד>יפק פרשתא *PRK* 345:9; עד דניחסל פרשתי until I finish my lection *Ned* 40d(37); *Ber* 7d(51); pl. באילין תרתין פרשתא in those two lections *Pes* 32c(49) // *Tan* 67a(54) [ref. to two psalms]; *Meg* 74b(13); **3. chapter of a midrashic work:** sg. a. in chapter headings: פדש', פרשתה [refs. in Sok, GF 36, n. 115]; b. in scribal notes: כל עיינינה דפרשתה קדמייתה the whole text of the previous chapter *BRV*^{60} 103:6; כפרשתיה דויאמר פרעה *BR* 1171:4; פתחה קדמיה דה{ו}<ד>ה פדשתה דכתבית the first "opening" of the chapter which I wrote *BRV*^{60} 67:7; *VRG* 335:2

On mng. 1, v. Löw, WZKM 10(1896):133+; on mng. 2, v. Bacher, Term 2:170.

פרשו, cs. **פרשות** v.n. **separating, speaking explicitly** (↓ √פרש; CPA פרשו LSp 164) sg. **1. separating:** בפרשותיה *FTV* Dt 32:8 [H בהפרידו]; *TN* ib.[!]; **2. speaking explicitly:** בפרשותיה שמא דאלהא in speaking the name of God explicitly *ib.* Lev 24:16

פרת n.m. **excrement** (SA פרת ST Lev 8:17, Sy פְּרְתָא LS 609) sg. פרתיה his excrement *BR* 1275:4 [expl. הפרשדונה Jud 3:22]

פרת vb. **to speak disdainfully** (↓ √2# סרט) Pa. והוון חמשה מלכין יתבין ומפרתין ליה נבוכדנצר the five kings were sitting and speaking disdainfully of Nebuchadnezzar *EchR* 115:5; אף הוא מפרתיה לנבוכדנצר *ib.* 7

Translation from context; v. ed. Buber ad loc. for variants.

פשג vb. **to escape** Pe. הוות פשגה (the bird) would escape *BR* 942:1 [≠ ↓ √צוד itpe.]

פשוט n.m. **simple meaning, plain sense, study** (↓ √פשט; MH פשט Jast 1245) **1. plain sense:** sg. כפשוטה דקרייא according to the plain sense of the biblical verse *San* 18a(33); *ib.* 29a(31); **2. study:** sg. מפשוטיה from his study (he was able to keep track of night and day) *EchR* 67:17; מן חיליה דפשוטא(text: דפשילא) *EchRB* ib.

פשוש n.f. **a bird** pl. תרין פשושין *VRArK* 509:1 [*VR* ib.: ציפריא]

Read poss. פשוש for the corrupt פשוט *Hag* 76b(19) (v. Z. Dimitrowski, Studies in Memory of R. Y. Nissim, Jerusalem 1985:2:33+ (Heb)).

2# פשוש n.m. **wasting away of the body** (Sy פּוּשָׁשָׁא wearing away of the body LS 561) sg. חמיח בחלמי{י} דהוה(text: דלא הוה) ברגלי פשוש(Ar) I saw in my dream that there was wasting away in my leg *EchR* 54:8 [// רגלי קטינא *MŠ* 55c(23)]

פשט (a/o) vb. **to stretch, explain, strip flesh** (↓ פשיט, פשוט, מפשוטי; CPA פשט LSp 164, SA פשט LOT 3/2 200:24) Pe. **1. to stretch, reach out:** a. abs.: ידייא דלא פשטין(G) מיתן לך the hands which did not reach out to give you (alms) *Šeq* 49b(15) // *Pea* 21b(35); b. w. obj.: ופשט ידה *TN* Gen 8:9 [H וישלח ידו]; *ib.* 22:10; 38:28; Ex 4:4; *Ter* 45d(54); יפשוט ידיה *TN* Gen 3:22; *ib.* Dt 17:7; עד דפשט עשר אצבעוי קומוי until he stretched his ten fingers before him *EchR* 91:2; ודמחנכס פשט צואריה the one who is to be slaughtered stretched out his neck *TN* Gen 22:10; pass.part. וידיה פשיטה *BR* 931:6; ריגליה הוות פשיטה על חיכותא his leg was stretched out on the chest *Qid* 61b(11) // *Pea* 15c(22); **2. explain, expound:** a. abs.: הוה יתיב ופשט בטרקליניה he was sitting and expounding in his *triclinium VR* 349:3; *ib.* 803:2; *KohR* 19c(35); *BRV*[60] 153:1; *BRL* 674:3 // *KohR* 16b(6); *PRK* 190:9; זימנין סגין פשטית עם ר' יעקב כר כון I expounded with PN many times *Er* 25c(56); *Ber* 6c(37); פשט הוא לן (Scripture) explains it to us *Yev* 12a(11); *Yom* 38b(40) // *PRK* 70:5 // *VR* 227:2[!]; *Mas* 48d(37)[!]; *Soṭ* 21d(44)[!]; b. w. obj.: 1) Bible: ר' הוה פשיט קרייה Rabbi was expounding biblical verses *EchR* 133:30 // *VR* 602:7; *ib.* 416:3; *ŠR* 31d(11); הוה סלק פשט סדרוי לבית המקדש he used to go up to the Temple and expound the pentateuchal portions *MŠ* 56a(12) // *EchR* 126:2; *Pes* 36d(60) // *Meg* 72b(33) // *Soṭ* 23d(27); 2) Rabbinic tradition: רבנין דקיסרין פשטין לה the Rabbis of GN explain it *Ber* 10c(59); *San* 20d(11); ר' יוסי פשיט{א} ליה *Mas* 49d(3); *Ḥal* 58c(26)[!]; *Naz* 57b(30)[!]; *Qid* 60c(8)[!]; מן דאצרכה ליה חזר ופשטה since he was in doubt concerning it, he explained it again *Dem* 26b(46) // *Švu* 38d(37)[!]; *EchRB* 68:20; לית דא(E) פשטא על שיטת בן ננס *BM* 11d(30); *BQ* 3c(51); *San* 24d(51)[!]; *Švu* 37a(50)[!]; כל אגדתא פשטית ליה חוץ ממשלי וקהלת I explained the entire *Aggada* to him except for (that of) Proverbs and Ecclesiastes *BME* 8d(38) // *Hor* 48b(24); c. w. ליה שאילתיה דחילפיי: ליה הדה פשטה doesn't that explain PN's question? *Ter* 44b(29) // *Pea* 20a(40)[!] // *Ket* 31a(2); *Ned* 38d(51) // *Pea* 19b(47); **3. to strip flesh:** אכיל ופשיט בסר (the lion) eats and strips the flesh *FTV* Num 23:24

פשיט adj. **simple, obvious** (↓√פשט; CPA פשיט LSp 164, MH פשוט Jast 1245) f. only in var. usages: a. פשיטה דה/הדה מילחה this matter is clear: *Dem* 26b(19); *Švi* 39c(34); *Or* 63d(52); *Er* 25a(14); *Pes* 35c(14); *Yev* 11c(1); *Ned* 41d(50); *San* 26c(29); *Švu* 36b(50); b. -פשיטה ל it is certain for [≠ צריכה; ↓צריך]: sg. תמן צריכה ליה והכא פשיטא ליה there, he is in doubt; here, he is certain *Šeq* 48a(63); מה דצריכה להן פשיטא להן what is doubtful to this one is clear to that one *Er* 19b(21); *Ber* 11b(55) // *Naz* 54b(19); *Or* 63d(7); *Šab* 12d(7); *Pes* 27b(9); *Ket* 27d(9); *Giṭ* 48a(46); *Švu* 38d(36); *BRV*[60] 1117:4; pl. מילין דצריכן לרכנן פשיטן לכון פשיטן לרבנן צריכן לכון *Bes* 60b(24); c. -כד תהא/כתי פשיטא ל when this is certain for *Pea* 20d(48); *Ter* 40c(47); *MŠ* 54a(28); *Šeq* 50d(38); *Yev* 13d(7); *ib.* 13; *Soṭ* 23d(30); *Hor* 45d(52); *ib.* 46a(2)

פשך, det. **פושכה, פישכה** n.m. **handbreadth** (Sy פֶּשְׁכָּא LS 612) sg. *TN* Ex 25:25 [H טפח]; *ib.* 28:16 [H זרת]; 37:12; פישכה *VRQ* 282:2 [ref. to Nebuchadnezzar who was a midget] // פושכא *BRV*[60] 147:2; pl. פושכין רברבין פושבין דקיקין large (= wide) handbreadths, small (= narrow) handbreadths *Suk* 53c(39)

פשע vb. **to act incorrectly** (Sy פשע LS 613) Pe. אינון פשעין *Qid* 64a(19)

פשפש vb. **to search, investigate** (CPA פשפש LSp 165, MH פשפש Moreshet, Lex 298) Quad. **1. to search s.o. or s.t.:** פשפט *TN* Gen 31:34 [H משש]; *ib.* 35; 37; 44:12 [H ויחפש]; יפשפש *ib.* Lev 13:36 [H יבקר]; 27:33; אזלון ופשפשותיה they went and searched him *VR* 506:5 // פשפשוניה בשקיה they searched him in his pouch *KohR* 15c(11) // פשפשותיה *BRL* 82:2; פשפשון לכל אלפייא they searched all the ships *VRV* 859:1; *ib.* 3; ומייתב עלוי עשרה חייטין(V) מפשפשין ליה he put ten tailors on it to search it (i.e. the garment for mixed threads) *Kil* 32a(10); **2. to investigate:** משתעי אנא עם לבי ומפשפש בעובדי I speak with my heart and investigate my actions *EchR* 58:22 // *PRK* 281:13 [expl. Ps 77:7]; אזל פשפש דינא go,

investigate the case *BR* 512:6

פשר vb. **to interpret a dream** (CPA פשר LSp 165, SA פשר ST Gen 41:8) Pe. ולית דפשר יתהון *TN* Gen 41:8 [H ואין פותר אותם]; ולית דפשר לי *ib.* 24; דאתון חכ{י}מין למפשר חלמי because you know how to interpret my dream *EchR* 55:5
Pa. **id.**: מפשר חלמין *ib.* 51:11

2# פשר (/o) vb. Pe. **to pay:** פשור פירטיך pay your money *PRK* 372:3; קום פושרי pay me *Ket* 34a(18) [rdg. of RaMBaN]; *ib.* 17
Itpe. **to be paid:** עד זמן ד{נ}יתפשר פריטוי וכיון ד{נ}<א>יתפשר פריטוי until his money was paid. And when his money was paid ... *PRK* ib. 372:6

3# פשר vb. **to tear loose** Pa./Af. את מפש<ר> לה מן הכא והיא מתעריא מן הכא you tear (the thorn) loose here, and it attaches itself there *PRK* 17:10

4# פשר vb. **to make a compromise** (↓פשרין) Pa. עד דפשרת ביניהון until I made a compromise between them *VRV* 178:5; מפש{ק}<ר> ביניהון *Hor* 48a(3)
Emendation proposed by Azulai, *Kikkar la-Aden*, San, chap. II.

5# פשר vb. **to separate** (metath. < ↓√פרש?) Af. ואפשר *TN* Gen 1:4
Poss. a scribal error.

פשרין n.m.pl. **lukewarm water** (↓√4# פשר; MH פושרין Jast 1248, s.v. פשר) *BR* 1058:1 [≠ רתחין]

פת ↓ פתית

פִּתְגָם n.m. **word, thing** (< OP **patgām* KBL 1114; ↓לפתגם; CPA פתגם Black, Hor 67, Sy פְּתְגָמָא LS 616) פִּתְגָּמֵי *FPT* Dt 27:8[04];- **1. word:** sg. ושוי פתגם בפמיה *TN* Num 23:16 [H וישם דבר בפיו]; ואגיבו יתן פתגם *ib.* Dt 1:25 [H וישיבו אותנו דבר]; Ex 14:12; Lev 10:3; Num 22:20; pl. פתגמי אוריתה הדה *ib.* Dt 27:8 [H דברי התורה הזאת]; 29:28; פיתגמיה האיליין *ib.* Num 16:31; Ex 4:28; 34:27; Dt 1:1; **2. thing, matter:** a. alone: sg. פתגם רב זער *ib.* Ex 18:22 [H דבר קטן, גדול]; פתגם ריקן empty thing *ib.* Dt 32:47; על עסק פתגמא הדין concerning that matter *ib.* Gen 4:8; 18:25; 34:19; Ex 18:17; Dt 30:1; pl. פתגמיא האילין *ib.* Gen 15:1; 44:7; Ex 19:7; b. fol. by a noun: sg. פתגם דנבו a matter of prophecy *ib.* Gen 15:1; פתגם דחטיא *ib.* Ex 22:8 [H דבר פשע]; pl. פתגמי נבואתה *ib.* Num 23:19

פָּתוֹר n.m. **table** (< Akk *paššuru* Kaufman, Influences 81; CPA פתור LSp 165, SA פחור Ham 604:248) sg. *FT* Gen 23:16; פתורה *TN* Ex 26:35 [H השלחן]; *ib.* 30:27; 37:10; 40:4; Lev 24:6; Num 4:7; *FPT* Ex 39:36[04; voc]; לחם סדור פתורי the bread of arrangement of my table *TN* Num 28:2; סדר פתורה arrange the table! *BR* 699:3 [expl. ערוך השולחן Is 21:5]; ומיתר פתורי את אכ{ו}<י>ל and from the remains of my table you will eat *VR* 202:4 [w. ref. to Lev 21:12]; נגשין על פתוריה ריינֵי מלכא eating at the table of King Yannai *BR* 1115:4 // *KohR* 20a(18); פתורה וכילולה the table and all that goes with it *JMP* 1r:20; *ib.* 3:2; 14:15
On *JMP* text, v. comment in JMP 2:24.

2# פתור n.m. **dream interpreter** (↓√פתר; cf. Sy פָשׁוֹרָא LS 614) sg. פתור חלמיה *TNGl* Dt 23:5; *KohREd* 27b(3); פת{י}<ו>ר *FTP* Num 22:5[!]; *TN* Gen 41:15 [H פותר]

פתח n.m. **one who opens, vowel pataḥ** (↓√פתח part.) **1. one who opens:** pl. כל פתחי וולדה everyone who opens the womb *TN* Ex 13:12; *ib.* 13; 15; Num 3:12; 8:16; 2. **the vowel pataḥ:** sg. ב' פתח וחד קמץ two (cases have) *pataḥ*, and one *qameṣ MMDam* Lev 27:29; *ib.* Dt 31:23

2# פתח, det. **פיתחה** n.m. **petiḥa, a homiletical interpretation beginning with an unrelated biblical passage which the speaker connects with the biblical verse at hand** (↓ √פתח mng. 2) sg. כל פיתחא דלעיל the entire previous *petiḥa VR* 715:1; פתחה קדמייה the first *petiḥa BRV*[60] 67:7; *ib.* 68:2; שאר פיתחא *PRK* 324:10; *ib.* 338:8; pl. ורבנין עבדין פתח{ו}<י>ן לויהי ביום כלות משה the Rabbis make (those verses) *petiḥot* to the pericope beginning with Num 7:1 *ŠR* 4b(1)
Bacher, Term 2:176.

פתח (a/a, o) vb. **to open, begin speaking, regain eyesight** (↓ מפתח, 2# מפתח, פתח, 2# פתח, פתיח; CPA פתח LSp 165, SA פתח Ham 558:47+) Pe. **1. to open:** a. door, gate: ופתח נח ית תרעא דתיבותא Noah opened the door of the ark *TN* Gen 8:6; פותחון להדא עליבתא open (the gate) for that unfortunate one *Dem* 21d(62) // *Šeq* 48d(6); *MŠ* 56b(63); *Ḥag* 78a(2) // *San* 23c(49); pass.part. תרעא פתיח מרקפא ליה (if) the gate is open, she

shuts it *VR* 123:5; *ŠR* 35b(1); פתח ההן וסתום ההן open this one (i.e. opening in the property) and seal that one *MŠ* 56b(63); *Yev* 12d(15); pass.part. חד ברנש שביק ביתיה פתיח a certain person left his house open *Pea* 17d(14); b. shop: מיפתח ליה תנר *BB* 13b(53); *Tan* 69b(59); *VR* 664:6; c. treasury: ופתח יוסף כל אוצריה Joseph opened up all the treasuries *TN* Gen 41:56; *ib.* 30:22; Dt 28:12; עד דו פתח עד דו טרד until He opens (His treasury); until He closes (it) *Tan* 65b(52) // *PRK* 364:7; d. grave, pit: כל מן דיפתח הדה קבורתה *BŠ* 1:1; *ib.* 2:4; 3:1; הא אנא פתח ית קבריהון *TN* Gen 30:22; *ib.* Ex 21:33; e. container: ופתח חד מינהון ית שקיה one of them opened his sack *ib.* Gen 42:27; 44:11; Ex 2:6; פתחנא וחמינן מה בגווה open (the chest) for us, and show us what is inside it *BR* 385:2; *PRK* 195:9; pass.part. וכל מן דחסף פתיח any open clay utensil *TN* Num 19:15; f. mouth: 1) to eat, consume: אנה פתח פימי *BR* 696:1 // *PRK* 115:4; פתח חיכך וקבל open your palate and receive *Yev* 9d(30); *ib.* 39 [in a fig. sense]; ותפתח ארעא ית פמה *TN* Num 16:30 [H ופצתה פיה]; *ib.* Ex 15:12; Dt 11:6; 2) to speak: ופתח ה' פמה דאתנתה *ib.* Num 22:28 [H ויפתח ה' את פי האתון]; קדם אילין אריותא דאוריא את פתך פומך will you open your mouth in front of those "lions" of the Torah? *EchR* 73:6; פתח פמיה ימה ואמר למשה *SYAP* 2:33; *ib.* 43:1; 3) other usages: חד בר נש פתח פומיה דרב a certain person opened PN's mouth *BM* 8d(30); מפתח פומך לן הוה נהור' the opening of your mouth was light for us *BRV*[60] 19:3 [expl. Ps 119:130]; g. hand: מפתח תפתחון ית ידיכון *TN* Dt 15:8; *ib.* Gen 30:22; h. eye: רו קמיץ חדא ופתח חדא he closes one (eye) and opens the other *Šab* 14b(59) [↓פחית]; **2. to begin speaking** [↓פתח 2#]: ר' חנינא פתח ר' יוחנן ור' שמעון בן לקיש חתמין PN began speaking. PN_2 and PN_3 concluded speaking *RH* 58b(4); *ib.* 5; 6; בעי למיעל ומיפתח עלוי ולא שבקוניה he wanted to enter and begin speaking (the eulogy), but they didn't let him *EchR* 73:5; מה פתח עליה what (verse) did he begin expounding on it? *VR* 69:6; **3. to offer a suggestion:** רב הונא כד הוה ידע זכו לבר נשא בדינא ולא הוה ידע ליה הוה פתח ליה when PN knew a plea for a person, and (the latter) did not know it, he offered him a suggestion *San* 21c(3); פוק ופתח לה בנולד go out and offer her a suggestion (to annul the vow) from a new circumstance *Naz* 57c(24)

Itpe. **1. to be opened:** אתפתחו *TN* Gen 7:11 [H נפתחו]; *VR* 859:3; אין הוה עילויה יקיר לא איתפתחת ואין לא איתפתחת if its value was expensive, it wasn't opened; if not, it was opened *AZ* 44d(30); **2. to regain eyesight:** ויתפתחן עיינ<י>כון *TN* Gen 3:5 [H ונפקחו]; ואכלת עשב ואיתפתחת it ate the herb and regained its sight *VR* 508:3; *ib.* 5 // *KohR* 15c(20)

On pe. mng. 2, Bacher, Term 2:174. The common formula ר' פלוני פתח (v. refs. in Bacher ib.; BR Intr. 14) may be either H or A. The phrase ומה פתחת ביה *Ḥag* 77b(23); *ib.* 27; 44 means from the context: How did you expound it? Bacher, ib. 176, claims that the form is corrupt and should be corrected to ↓√פתר.

פתי, det. **פְּתָיָה** adj. **wide** (↓√פתי pass.part.) sg. וארעא הא פְתְיָא היא behold, the land is wide *FPT* Gen 34:21[03]; *TN* ib.; לארעא טבא ופתיא *ib.* Ex 3:8

פתי, det. **פותייה ,פתייה** n.m. **breadth** (↓√פתי; CPA פותיא det. LSp 165, SA פתי ST Ex 26:8) sg. פותיה *TN* Ex 38:18 [H רחבו]; *ib.* 36:15; כל דרומיה שתין ופותיה שית any (structure) whose height is sixty and whose breadth is six *KohR* 30c(27); פתייה *TN* Gen 13:17; *ib.* Ex 36:21; Dt 3:11; פתיה *ib.* Gen 6:15; Ex 37:1

פתי 2# n.m. **child** (dial.; < Lat. *fante* MY, note ad loc.) pl. בערבייה צווחין למיינוקייה פתין in Arabia they call children *fantes* *BR* 1061:2

פתי vb. **to be wide, widen** (↓פתי, פתי, אפתי adj.; CPA פתא LSp 165, SA פתי Ham 561:123+) Pe. **to be wide:** pass.part. ↓פתי adj.

Af. **to widen:** אפתי *TN* Gen 26:22 [H הרחיב]; *ib.* Ex 34:24; Dt 33:20; יפתי *ib.* 19:8; *ib.* Gen 9:27 [H יפת]; Dt 12:20; דהוא מפת{ח}<ה> ליה because he expands (the water) for him *Ned* 38d(1)

On PT *Ned*, v. Lieb, TK 7:429, n. 77.

פתיח n.m. **seeing person** (↓√פתח, 2# מפתח; SA פתיח ST Ex 4:11(Var), Sy פְתִיחָא LS 616) sg. חד סמי וחד פתיח a blind man and a seeing man *KohR* 15c(19); *ib.* 20; 21 // *VR* 508:4; *ib.* 5; 6

פתילה, det. **פתילתה** n.f. **wick** (MH פתילה Jast 1254, TBA פתילתא ib.) sg. *Ter* 48b(18); *ib.* 20 // *Šab* 4d(12); פתילתא *ib.* 10; עבד לי פתילה make me a wick *Pes* 31a(55)

פתית n.m. **morsel of bread** (↓√פתת, פיתה; CPA פתית HS 9:44) sg. אכל מן כל עיגול חד פתית he ate a crumb from each loaf (of bread) *EchRB* 130:10; *EchR* 129:2[!]; ר' טרפון הוה יתיב אכל ונפל(L) פתיתה מינה

יכיל אנא פתר כרבן גמליאל *Ber* 5d(14); *Kil* 27a(58); *Švi* 37c(57); *Soṭ* 18b(28); פתר לה כהדין תנייא he interprets it like that Tanna *AZ* 43b(33); פתר לה למה לית אנן פתרין לה ;[פתר√ ↓] תרין פתרין why don't we interpret it ...? *Šab* 6b(58); *Pes* 31b(40); *Ned* 38a(25); *BQ* 3c(41); ראשה אתון פתרין בנזיר וסופה במצורע you should interpret the first portion (of the *barraita*) concerning the Nazirite and the last portion concerning the leper *RHG* 56c(43); ויפתרינה במשתחוה לבית let him interpret it (i.e. the Mishna) in the case of one who bows down to the house *AZ* 43b(26); אין תיפתרינה ואין תיפתרינה *Pes* 29b(2); *MŠ* 54c(10); *BM* 12b(23); c. dreams: היך מה דפתר להון יוסף *TN* Gen 40:22 [H פתר]; *ib.* 41:12; הב לי אגרי ואנא פתר לך give me my fee, and I will interpret (the dream) for you *EchR* 53:7; *KohR* 27b(3); pass.part. הא כבר חלמא פתיר the dream is already interpreted *EchRB* 53:10

Itpe. **to be explained:** תיפתר באילין דהוו עלין קיטעין קיטעין let it be explained concerning those who enter by groups *Ber* 12a(51); תיפתר כהדין תנייה *MŠ* 55a(44); *Šab* 15d(48); *Yom* 45a(10); *Beṣ* 60a(25); *Ket* 31c(61); *Naz* 56c(20); *BM* 12a(62); *San* 26b(21); *Hor* 48a(21)

Bacher, Term 2:178+.

2# פתר vb. **to soak (?)** Pa./Af. ר' אבדומא מלחא הוה מפתר סרדוותיה PN, the sailor/salt merchant, used to soak(?) his nets(?) *BM* 9d(56)

The reading is confirmed by Ms.E, but the translation offered is deduced from context only.

פתרון n.m. **interpretation of a dream** (< H פתרון Jast 1256; ↓פתר√) sg. *FPT* Gen 41:11[05; H id.]; *TN* ib. 40:5; 41:11; חלמא ופתרוניה the dream and its interpretation *BR* 1080:4; *ib.* 1092:1; *TN* Gen 40:12; *ib.* 18; pl. פתרונייה *FPT* Gen 40:8[05]; *TN* ib.

פתרוסיי adj. **Pathrusian** pl. פתרוסיא *TN* Gen 10:14 [H פתרסים]

פתרן adj. **lean** (↓אפתר) pl. פתרנין *TNGl* Num 13:20 [H רזה]

Fl, TW 2:574.

PN was sitting and eating, and a morsel of bread fell from him *DemV* 22a(36)

פתלן adj. **perverter** (↓פתלתן) sg. פתלנא *FTV* Dt 32:5 [H פתלתל]

פתלתן adj. **perverter** (cf. Sy מַפתְּלָא LS 618) sg. פתלתנה *TN* Dt 32:5 [H פתלתל]

פתן ↓ פתמן

פתן, pl. **פתנין**, **פתננין** n.m. **snake** (SA פתן ST Dt 32:33 (Var), Sy פַּתְנָא LS 618) pl. פתניא *FTV* Dt 32:33 [H פתנים]; פתנניא *FTP* ib.; פתמנייה[!] *TN* ib.

Löw, Fauna 40.

פתר, det. **פיתרה** n.m. **explanation, solution** (↓פתר√; TBA פתרא Jast 1256) sg. כהדין פיתרא קדמיא like that first explanation *Dem* 26c(50); פתר לה תרין פיתרין he gave two solutions [first solution follows] פתר חורן Another solution [second solution follows] *Pea* 20a(34); *Švi* 34c(24); *Er* 22a(31); *Beṣ* 61c(22); *Ḥag* 79d(1); *MQ* 80b(24); *Giṭ* 47b(21); pl. יכיל אנא פתר לה{ו}<י>ן וורד כתרין פתרין(text: כתרי תניי) I can solve the case of the rose with two solutions *Švi* 37c(57) [acc. to rdg. in Riš, Se]; פתר לה כאילין פתריי{ת}א *Giṭ* 49c(24)

The ex. quoted by Jast 1256, from *Naz* 53d(51) is unclear. Ed. pr. reads: כפרתה.

פתר vb. **to interpret, explain** (↓2# פתר, פתור, פתרון; TBA, MH פתר Jast 1255) Pe. a. biblical verses: ר' חייה בר בא פתר קרייה בכועל ור' יהושע בן לוי פתר קרייה באשה PN explains the verse (i.e. Num 5:18) concerning the adulterer. PN_2 interprets the verse concerning the woman *Soṭ* 17a(6); *BR* 351:8; *ib.* 805:4; *VR* 481:2; *ib.* 754:5; *PRK* 288:9; *ib.* 302:4; *ŠR* 12b(26); *ib.* 21d(25); 34b(24); *KohR* 9d(18); *ib.* 12d(25); רבנין פתרין קרייה במרים *VR* 359:5; *KohR* 14c(38); *Ḥal* 57d(32); *Soṭ* 23d(52); b. Tannaitic traditions: ר' יוחנן פתר מתנית' ר' לעזר פתר מתנית' *Kil* 31b(54); *Yom* 39c(51); *Soṭ* 23d(3); *Giṭ* 48d(53); *Švu* 34b(53); יכיל ר' ינאי מיפתור מתנית' היך דו בעי can PN interpret the Mishna as he likes? *Qid* 64b(17);

צ

צאי adj. **filthy** (↓√צאי; Sy צָאָא LS 619) pl. מאנין צאיין filthy garments *Tan* 64c(6); *ib.* 5; *Ter* 48b(30); *ib.* 33; *VR* 125:2

צאי vb. **to make filthy** (↓צאי, ציאה; Sy צאי LS 619) Pa. למה לי למילבש פרפרא דמלכא ומצי{נ}<ת>יה(Var) why should I wear the royal purple garment and make it filthy? *VR* 664:4

צבו, det. **צבותה** n.f. **thing, object** (↓√צבי; CPA צבו Black, Hor 67) sg. צבו טבא something good *VR* 757:1; *ib.* 3; צבו בישא something bad *ib.* 757:2; 4; חדא צבו שויא something worthwhile *RuR* 156:28; צבותיה דחבריה something belonging to another *Naveh* 70:12

Ros, Tarbiz 40(1971):31+.

צבט vb. (unclear) Pe. להון צבט מגוסין *SYAP* 31:24

צבי vb. **to want, desire** (↓צבו, צביון; CPA צבי LSp 165, SA צבי Ham 467:264) Pe. צבה *TN* Dt 25:9; צבא *ib.* Ex 10:27 [H אבה]; Dt 23:6; 25:7; וצבת וקבלת על נפשה and she took this upon herself willingly *JMP* 12:6; *ib.* 18:6; 29:7; 56:6; צבו *TNGl* Gen 14:14; מן הדן יומה ועד דנצבי from this day and until I desire *AmGen* 6c:13; *ib.* 7; d:3; ולא תיצבי בשותפותיה(text: כשור פותיה) she will not want to be his wife *Ket* 31c(23); תצבי *TN* Gen 24:5; *ib.* 8; תצבון *ib.* Lev 19:31 [H תבקשו]; 26:21; Dt 13:9; צבי אנה לממות I wish to die *ib.* Ex 10:28; אנא צבי דתיסב ותיפלג I want you to take and divide (the hen) *EchR* 47:7; צבי ר' דיילף does my master wish to learn? *ŠR* 14b(12)

Itpe. **to consent:** אצטבית she consented *JMP* 56:7

צביון n.m. **desire** (↓√צבי; CPA צביון LSp 166, MH צביון Jast 1258) a. alone: sg. צביוני *Am* 10:8; b. pl. only, in phrase צביוני נפש- of choice [Sy בצֶבְיָן נַפְשָׁה PSm 3354]: צביוני נפשי *JMP* 2:4; *ib.* 12:4; 22:5; צביוני נפשה *ib.* 15:9; 29:4; *AmGen* 6a:2; צביוני נפשיה *JMP* 27:5; *ib.* 56:4

Sok, Job Targum 124.

צֶבַע, det. **ציבעה** n.m. **color, dye** (↓√צבע; SA צבע Ham 611:126+) **1. color:** sg. צֶבַע זיהורי scarlet *FPT* Ex 39:29[04; H תולעת שני]; *TN* ib. 26:31; *ib.* 28:6; 35:23; Lev 14:4; Num 19:6; **2. dye:** sg. בגין דיקלוט ציבעא in order that it should take the dye *Pes* 29d(37)

צבע #2 n.m. **dyer** (↓√צבע; Sy צַבָּעָא LS 620) pl., only in GN מגדל צבעייה the Tower of the Dyers: *ŠR* 12a(21); *MŠ* 56a(10); *Tan* 64c(28); מוגדלא דצבעייא *KohR* 4a(1)

SY 104.

צבע (a/a,o) vb. **to dip, moisten, dye** (↓צבע, צבע #2, צובעין; CPA צבע #2 LSp 166, SA צבע Ham 603:230+, MH צבע Moreshet, Lex 301) Pe. **1. to dip, moisten:** a. in blood: וצבע *TN* Lev 9:9 [H ויטבול]; וצבעו *ib.* Gen 37:31; ויצבע *ib.* Lev 4:6; 17; 14:16; ותצבעון *ib.* Ex 12:22; והוה צבע חד אצבע<ת>יה בדמיה דחזיר he dipped one of his fingers in pig's blood *KohR* 20b(14); b. in water: ויצבע במיא *TN* Num 19:18; ויצבוע *TNGl* ib.; c. in vinegar: ואת מינסב חסין וצבע בכסין you will take lettuces and dip (them) in vinegar *MŠ* 55c(2); בגין דאנא צבע פתילא מן ח{ו}לא since I moisten the wick in vinegar (of *teruma*) *Ter* 48b(18) // *Šab* 4d(10); d. in ash: הוה צבע פיסתיה בקיטמא he used to dip his bread in ash *Tan* 69c(18); **2. to dye:** צ{י}בעיה סומק וצבעי<ה> אוכם dye it red! And he dyed it black *BQ* 6d(60); צבעתיה you dyed it *ib.* 61

Af. **to dip:** ואצבעת יתיה *TN* Gen 38:25; ואצבעו *FPT* ib. 37:31[05; H ויטבלו]

צבר vb. **to heap up** (↓ציבור; SA צבר Ham 574:129) Pe. אילו יהבתון לי הוינא צבר(V) לון בסירקי if you had given (the wheat) to me, I would have heaped it up in a grain store *Kil* 27c(58); pass.part. עיבוריכון צב{ו}<יי>רין באדריכון your grain heaped up on your threshing floor *FTP* Ex 23:19

צבת, צוות vb. **to join, associate together** (MH צבת Jast 1260) Pe. חכים אנא לנשייא דצבתין עם אימא I know the women who were together with my mother (at my birth) *Ket* 30a(39); נהווה צוותין (text: והוון צווחין) בפרגמטיא let us join together in business *Sot* 24b(53)

צד n. (unclear) pl. כר מתברא בצדדיא *Šab* 10a(43)
For a suggested emendation, v. Jast 1306, s.v. צררא II.

צדו, det. **צדותה** n.f. **desolation** (↓√צדי; SA צדו LOT 3/2 139:71; > MH² ומושיבה צדו *PRK* 273:10) sg. *VR* 765:4 [expl. הצדא Dan 3:14]; לצדו *TN* Dt 28:37 [H לשמה]; *EchR* 77:7 [expl. שממה Lam 1:13]; צדו מן בני אינש desolate of people (lit. desolation from people) *FTP* Gen 44:18; צדו מן דיור *FTV* ib. דהות צדו מנהון *FTV* Lev 26:43; ובצדותא *FTP* Dt 32:10 [H ובתהו]

צדי n.m. **desolation, wilderness** (↓√צדי, צדו; Sy צְדִיָא LS 621, MH² צדי *PRKVar* 273:10) sg. דלא תהוי ארעא צדי so that the land should not be a desolation *TN* Ex 23:29; *ib.* Lev 26:33; כל יומין דהיא צדי מנכון *ib.* 34 [H כל ימי השמה]; 35; צדי מן דיור a desolation without an inhabitant *ib.* Gen 44:18
This form is consistently used in *TN* as opposed to ↓צדו in *FT*. The existence of both forms in other A di precludes the possibility of assuming a graphic confusion.

2# צדי n.m. **ṣadi, eighteenth letter** (Sy צָדֵא LS 619) *Yom* 44c(27)
Nöld, Beitr 126+.

3# צדי n.m. **(an unclean bird)** sg. צדיה *TN* Lev 11:17 [H כוס]; צידה *ib.* Dt 14:16

צדי vb. **to be desolate** (↓צדו, צדי, צדיו; SA צדי Ham 606:4) Pe. **to be desolate:** ויצדון *TN* Lev 26:22 [H ונשמו]; *ib.* 32; ויצדיין *TNGl* ib.; וצדיין *TN* Num 21:30; וצדייא מן בני אנשא desolate of people *FTV* Gen 1:2; *SYAP* 32:36; ביירן צדיין fallow, desolate *VR* 435:3 [expl. בירניות *ib.*]; צדיאה[!] אורחתא the way was desolate *EchR* 103:19 [expl. צדו צעדינו Lam 4:18]
Af. **to make desolate:** ואצדי *TN* Lev 26:30 [H והשמדתי]; *ib.* 31; 32; *EchR* 126:8 [expl. עוה Lam 3:9, w. ref. to Ezek 21:32]; אצדי אורחתיה דההוא בייתא he made the paths of that house (i.e. the Temple) desolate *Tan* 69a(30) // *EchRB* 152:17

2# צדי vb. **to be afraid** (SA צדה לה ST Gen 32:8(Var), MH צודה להם MRH 1:9) only in impersonal phrase צדי ל־ מן: דצדי לון מיקמי חיותא because they are afraid of animals *Ber* 2a(33); בעת נשולנך וצדה לי+ מינך I wanted to ask you, but I was afraid of you *BR* 1114:3 // מיצ{ר}<ד>י לי; וצאדי מינך לא שלתיה *Ber* 11b(34); *MSam* 120:14; <לי> מן נטוריא I was afraid of the watchmen *VR* 250:5 // *EstR* 9b(21)[!]
Sperber, Land 53, n. 20 w. lit.; Kut, Archive 1(1972):23.

צדיו n.f. **desolation** (↓√צדי, צדו) sg. *TNGl* Dt 32:10 [H תהו]

צַדִּיק adj. **righteous, righteous person** (< H צדיק Jacob, Sprachgut 107; CPA צדיק LSp 167) a. as adj.: sg. אבונן אברהם צדיקא *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib. 29:17; בההוא גופא צדיקא that righteous body *Bik* 65c(48); *Suk* 55c(12); *PRK* 198:8; pl. אכלסין סגין צַדִּיקִין many righteous people *FPT* Gen 4:10[02]; *TN* ib. 17:5; אבהתי צדיקיא my righteous forefathers *ib.* 38:25; עבדוי צדיקייה *ib.* Dt 32:43; אמהתה צדיקתה the righteous mothers *ib.* Num 23:9; b. as noun: מיחמי צדיקא ומזכי to see the righteous person and be worthy *Bik* 65c(34); כל הדין צערא להדין צדיקא all that pain for that righteous person *RuR* 90:112; pl. יהי לה חולק עם צדיקיה may he have a portion with the righteous *Naveh* 17:4; *ib.* 69:6; בריך הוא אלההון דצדיקייא דמקיים מילי דצדיקא blessed is the God of the righteous who maintains the words of the righteous one *San* 28b(33); *Kil* 32b(6) // *Ket* 35a(13) // *BREd* 1285:8[≠רשיעיא]; נשייא צדיקתא *TN* Ex 38:8

צַדִּיקוּ, det. **צדיקותה** n.f. **righteousness** (↓צדיק; CPA צדיקו Dt 6:25) sg. וצַדִּיקוּתָךְ *FPT* Gen 35:9[03]; *TN* ib.; צדקותך *FTP* ib.

צדע, det. **צידעה** n.m. **temple** (of head; Sy צֶדְעָא LS 622) sg. צידעה *AmGen* 7:20

צדקה, det. **צדקתה** n.f. **charity** (SA צדקה LOT 3/2 116:74, MH צדקה Jast 1264) sg. למעבד צדקתה ודינה to do charity and justice *TN* Gen 18:19

צהב vb. **to be angry** (CPA צחב LSp 169, MH צהב, צחב Moreshet, Lex 302, 304) Pe., pass.part. כדו אתון צהיבין now you are angry at each other *VR* 192:1
Pa. **id.:** עבד גרמיה מצהיב עם בריה he pretended to be angry with his son *KohR* 9d(6)
Lieb, TK 5:949; Ben-Hayyim, Tarbiz 12(1941):75+.

צהו, det. **צהותה** n.f. **thirst** (↓√צהי; CPA צהוא, צהותא LSp 167, SA צחו Ham 570:32) sg. *TN* Dt 8:15 [H צמאון]; *ib.* 28:48; בצהותא *ib.* Ex 17:3

צחי, צהי vb. **to be thirsty** (↓צהו, צהיו; CPA צהי LSp 167, Mal *ṣhy* Berg, Gl 84, SA צעי ST Ex 17:3) Pe. a. דמפטט צהי one who chatters becomes thirsty *BR* 1264:5 [expl. ויצמא מאד Jud 15:16]; ר' יודן נשייא סחה וצהא PN bathed and was thirsty *Pes* 37b(47); הבו לן נישתי דאנן צהיי give us something to drink because we are thirsty *Tan* 69b(12); *Pes* 37b(47) // *Tan* 67a(37); *Yom* 43d(20); *ib.* 23; 24; מי אתי צהא גו איסרטא while coming he became thirsty on the road *Suk* 53a(13); דלא כפנא ודלא צהיא not hungry and not thirsty *JMP* 2:20; תעלייה צהיין ולקי מייה the foxes were thirsty, and the water was smitten *MMDam* Dt 22:9; b. ותחן *TN* Ex 17:3 [H ויצמא]; חדה צחיה ולא שתיה one is thirsty and does not drink *Am* 7a:18; *ib.* 20

צהיו, det. **צהיותה** n.f. **thirst** (↓√צהי, צהו; Sy צَهيوتا LS 622) sg. מה עבדת ההיא צהיותך how is your thirst? *Yom* 43d(21)

צהל vb. **to be bright, rejoice** (↓√2# זחל; Sy צהל LS 622) Pe. **1. to be bright:** הוון אפוי צהלין סגין his face shone brightly *KohR* 22a(23); *ib.* 32; 37; **2. to rejoice:** צהיל הוה ליביה דמשה Moses' heart rejoiced *SYAP* 11:35;

צוב n.m. **triangular arrangement** (MH צובה Jast 1265) sg. אהן {מ}צובה *BM* 8b(64); *ib.* 9a(1)
Eps, Tarbiz 1/3(1931):132.

צובעין n.m.pl. **colored garments(?)** (↓√צבע, צבע) צובעין תותבן *Šab* 7d(30) [expl. סנבוטין Mib. 6:1]

צוד (u) vb. **to hunt, fish, capture** (↓צייד, מצדה, 2# צייד; CPA צוד LSp 167, SA צעד pe. ST Gen 27:33; itpe. Ham 562:161) Pe. **1. to hunt, catch, fish:** a. game: דצד צייד *TN* Gen 27:33; צוד *ib.* 3; לא צייד יצוד *ib.* Lev 17:13; למצוד *ib.* Gen 27:5; כלום he doesn't catch anything *BB* 16b(13); b. birds: למצד צפרין *KohR* 26d(35) // *EstR* 7a(21); *BR* 941:2; *ib.* 265:7; צדה ר' בא וחנקה PN caught it (i.e. the ostrich) and strangled it *MQ* 83b(45); c. fish: הדן דצייד חד נון וצדון *BR* 125:4; *ib.* 5; נונא(Riš) *Šab* 10a(36); *SYAP* 52:36; **2. to ensnare, capture:** פרס כהנא מצדתיה(V) על ריש לקיש וצדי{י}ה PN spread his net for PN_2 and ensnared him *Kil* 27a(58); חד זמן צדון יתיה once they caught him (trying to smuggle) *KohR* 29c(16); הוה צייד בני אינשא בלישניהון he would ensnare people by their words *FTP* Gen 10:9

Itpe. **to be caught, captured:** a. people: ואיתצדית באנגריא I was caught for the forced labor *Ber* 2d(58); איתציד(Var) ההוא ליסטיא that robber was caught *VR* 702:4 // *PRKVar* 411:2; *KohR* 21c(20); *ib.* 28d(1); *Ter* 46b(48); *ib.* 53; *KohR* 28b(34); וכיון דאיתצד *PRK* 371:8; ואתצידון כולהון *Soṭ* 23c(58); ד<י>ערוק מן הכא יתצד מן הכא one who flees from here will be captured from there *EchR* 82:12; *Hem* 23; b. bird: הוות מיתצדה *BR* 942:1

צווח, צבח (a/) vb. **to shout, call, invite** (↓צווחה; CPA צוח LSp 168, SA צבע Ham 570:47+) Pe. **1. to shout, clamor:** וצווחו *TN* Gen 41:55 [H ויצעק]; *ib.* Ex 2:23; Num 11:2; צבחו *FPT* Gen 41:55[05]; מצווח יצווח *TN* Ex 22:22; הוה צווח ואמר *ib.* 20:2; Dt 5:7; וכיון דצווחת ועל{ו}<י>ן מגידתה when she shouted, her neighbors(f.) came in *Giṭ* 43b(42); צרמיה באודניה וצווח he boxed his ear, and he shouted *KohR* 19d(17); *BR* 327:5; *ib.* 1145:1; **2. to call:** ברומי צווחין לתרנוגלא שכוי in Rome they call the rooster שׂכוי *Ber* 13c(8); בערבייה צווחין למיינקייה פתין in Arabia, they call children *fantes* *BR* 1061:2; *BerV* 13c(6); *Pea* 19a(23); *Kil* 27a(14); *ib.* 31c(34) // *Šab* 7b(15); *ib.* 11d(28); 12c(60); *Pes* 29d(36); *Šeq* 50a(12); *San* 28c(60); *AZ* 39c(18); *ib.* 32; *BR* 254:3; *VR* 324:3; *EchRB* 78:13; *PRK* 246:6; והוון צווחין ליה ברא דמסרסר לארמאה they called him "the son of the one who acted as a middleman to the gentile" *Pes* 30d(62) // *AZ* 40a(1); כל ההוא ליליה צווח לה רחל והיא ענייה לה that entire night he called her "Rachel", and she answered him *BR* 819:1; *ib.* 472:4; *VR* 531:4; *Ber* 11c(2); *Mas* 51a(8); **3. to invite:** אית דלא צווח{י}נן ליה is there someone whom we didn't invite? *VR* 654:2

Pa. **to shout:** והוה מצווח ואמר *BR* 742:5; שמע קלה מצווחה he heard her shouting *ib* 1096:2

Itpe. **to be called:** אתר הוא תמן מצטבח(V מצטוח) ברומי it is a place called there in Rome *BRV*[60] 409:1 [expl. גוים Gen 14:1]; *ib.* 901:5

For the semantic shift shout > call, cf. SA זעק (v. Tal, ST Intr 60).

צווחה, צבחה, צְוָחָה, det. **צווחתה** n.f. **shout, outcry** (↓√צווח; CPA צוחא LSp 168, SA צבעה LOT 3/2 93:83) sg. *TN* Gen 27:34 [H צעקה]; צבחה *TNGl* ib.; *FPT* Ex 12:30[23]; *TN* ib.[!]; *SYAP* 36:35 [voc]; ובגין צווחה עב{ר}<ד>ין do (we) do something because of an

לקיש צם תלת מאוון צומין PN fasted 300 times *Kil* 32b(52); *Tan* 66a(43); *Ket* 35a(54); צם תלת יומין עד דכחיש (the fox) fasted for three days until he became thin *KohR* 16c(12); *Ter* 46b(46); *Ḥal* 57c(16); *Soṭ* 19d(1); בגין דהות ציימה ומפרסייה למגירתה because she fasted and revealed it to her neighbors *SanAs* 25c(38); מציימה אובדת בתוליה by fasting she lost her virginity *Soṭ* 19a(37) [expl. בתולה ציימנית *ib.* 36]; תהון צימין צומיכון *TN* Lev 23:32 [H ועניתם את נפשותיכם]
Af. **to enjoin a fast:** ותצימון ביה ית נפשתכון *FPT* Lev 23:32[06]; *TN* ib.[!]

צומות n.m. **meeting, obligatory gathering** (↓ √צמת; SA צמות ST Dt 11:6(Var)) sg. חנותא דכיתנאי הוה לון צומות the guild of flax workers held a meeting *Pea* 16a(28); *ib.* 30; אתת צמות לטחונייא an obligatory gathering (order) came to the millers *ib.* 15c(50) // *Qid* 61b(38)[!]
Lieb, JQR 36(1945–6):347, n. 12: a technical term for meetings of the *collegia* for the purpose of distributing of *leitourgiai*.

צומחה, det. **צומחתה** n.f. (uncertain) sg. צומחתה *Pea* 17c(37) [expl. אמהות שלבצלים Mib. 3:4]
Löw, Flora 2:127.

צונם n.m. **hard rock, flint** (SA צנם Ham 473:429, Sy צוּנָמָא LS 633) sg. משום דהוה צונם because (his neighbor's wall) was of hard rock *BB* 13b(25); בהדין צלמא *KilRiš* 30d(42) [≠ ↓רכיך]; בהדין צונמא *ib. L* [cf. לאחורי צלמי הרי חשך שלחשך behind the rocks; the mountains of deep darkness *BR* 301:3]

צוף vb. **to flood** Af. אציף ית מוי דימה דסוף על אפיהון He inundated them with the Red Sea *TN* Dt 11:4

צוף 2# vb. **to look out** (sec. rt. < ↓√צפי) Itpa. מצטייפה *TNGl* Num 21:20 [H נשקפה]

צוץ vb. **to look at** Af. מציץ בין חרכיא looking through the windows *FTP* Num 6:27 [v. Song 2:9]

צוק n.m. **pinnacle** (H צוק Jast 1270) sg. *TNGl* Lev 16:8

צוק vb. **to be distressed** (< H צוק Jacob, Sprachgut 107; ↓ מסיק, צוקה; CPA צוק af. LSp 169, SA צוק Ham 581:64+) Af. לא תציק do not be distressed *BR* 1240:3; *Šab* 3b(56)[!; text: תצוק]; ואת מציק ולא תהוה מציק *SYAP* 36:50; *ib.* 22:32;

outcry? *Tan* 68a(26) // *KohR* 19b(4)

צווצי vb. **to chirp, shout** (Sy צוֹצִי LS 624, MH[2] צווצי Jast 1269, s.v. צוץ; cf. √2# צפצף) Quad. אילין דמצוציין *VRV* 144:2 [expl. המצפצפים Is 8:19]; ושמע קלהון דציפרייה מצווציין he hears the birds chirping *VRQ* 393:1 // מצוציין *KohREd* 30a(13) [cf. MH צפור מצוצי *ŠR* 2d(18)]; *VRAr* 361:8[!]; צווצי(text: צייצי) קולך *PRKAr* 225:2 [expl. צהלי קולך Is 10:30]

צוור, det. **צַוְּרָה** n.m. **neck** (↓קדל; CPA צור LSp 169, SA צבאר Ham 572:97) sg. צוורֵיה *FPT* Gen 46:29[04; H צוארו]; *ib.* Lev 22:27[06]; *TN* Gen 33:4; כיס דחמש מאה דינרין תלי בצואריה a money bag containing 500 dinars hanging on his neck *VR* 794:3; *EchR* 103:1; שעשיעות צואריה the smoothness of his neck *FTP* Gen 33:1; pl. צוארי מלכיהון their kings' necks *TN* Dt 33:29; *ib.* Gen 45:14; צווריהון *ib.* Dt 28:48; *EchR* 105:7
The spelling with *alef* is influenced by H.

צוות vb. **to look at** Pa. ומצוות{ך}<ן> עליך מן חרכייא they look out at you from the windows *TN* Gen 49:22; ומצותין *FTV* ib.

צום n.m. **fast** (↓√צום, מריה רצומה; CPA צום LSp 168) a. general: אסקיה צום ההוא יומא he spent (the rest of) that day in fast *MQ* 83b(43) // *Ned* 40d(39); pl. וצם כמה צומין ואיתגלי עלוי he fasted several times, and (the other) revealed himself to him *Ter* 46b(46) [+ refs. ↓√צום]; b. esp. w. ref. to *Yom Ha-Kippurim*: 1) יום צום כיפודיה *FPT* Lev 23:27[06]; *ib.* 28; 30; *TN* ib.; 2) צומה רבה lit. the great fast: מבין ריש שתא לצומא רבא between *Rosh Hashana* and *Yom Ha-Kippurim* *Pea* 21b(29); *BB* 17a(27); תמן חשין לצומא דבא תרין יומין there (i.e. in Babylonia) they take into consideration *Yom Ha-Kippurim* for two days *Ḥal* 57c(14) // *RH* 57b(51); *Yom* 44d(42); *Meg* 70b(24); *MQ* 83a(60); *AZ* 39b(63); *PRK* 424:9; *KohR* 29a(11); ערובת צומא רבא the eve of *Yom Ha-Kippurim* *Ter* 45c(62); *Meg* 70b(25); *AZ* 41a(52); לילי צומא רבא *Yom* 44d(42); *PRK* 199:4

צום (u) vb. **to fast** (↓צום; CPA צום LSp 168, SA צום pe., pa. ST Lev 23:32) Pe., pf. 3m.sg. צם *Kil* 32b(48); imp. 2m.pl. תצומון *TNGl* Lev 16:29; inf. למצום *FPT* ib. 23:29[06]; part. m.sg. צאים *VR* 664:4; ציים *Tan* 66a(42); f. ציימה *Ḥag* 77d(51); m.pl. ציימין *FT* Lev 23:32;- **to fast:** ר׳ שמעון בן

EchRB 67:24; אנא מ{ין}<צ>יק *EchR* 51:4; שרון מציקין they hegan to be distressed *Kil* 32b(17) // *Ket* 35a(25)
Eps, MNM 435+.

צוֹקָה, det. **צוֹקְתָּה**, pl. **צוֹקִין**, **צוּקָן** n.f. **distress** (↓ √צוק; CPA צוקא LSp 168, SA צוקה Ham 545:156) sg. *TN* Dt 28:53 [H מצוק]; *ib.* 55; 57; צוֹקְתָּה *SYAP* 22:29; *ib.* 31:36; pl. צוקין *TNGl* 28:53; *ib.* 55; 57; צוקן *SYAP* 62:36

צור (u) vb. **to draw, depict, ornament** (↓ צורה, ציור, צייר; SA צער LOT 3/2 277:53, CPA ציר pa. LSp 169) Pe. בגין כן ציירין לה ככדורא בידה ויצורינה קערה בידה therefore, they depict him (i.e. Alexander) with a ball in his hand. Let (the artist) depict him with a platter in his hand! *AZ* 42c(46); שרון ציירין על כותלייה they began to depict on the walls (of the synagogues) *AZG* 42d(28); שרון ציירין על פסיפ{ס}<ה> they began to depict on the mosaic floor *ib.* 29; צור גרמך ornament yourself *BM* 9d(61); pass.part. והוות טיכי דרומי צירה כגווה the Fortune of Rome was depicted upon it (i.e. the cup) *AZG* 42d(26)
Pa. **id.**: pass.part. פרגוד מצייר an ornamented garment *TN* Gen 37:3; *FPT* ib. 23[05]; *ib.* 32; זורין מציירין ואולוסריק<י>א מציירין decorated belts and all-silk garments *Šab* 8b(54) [expl. החריטין Is 3:22]

2# צור (u) vb. **to grab, hold, shut, lock** Pe. **1. to grab, hold:** צר חד טלי ארמאי he grabbed a gentile child *AZ* 44a(6); בר נש דהוה ציי{ד}<ר> לחבריה בשוקא a person who grabbed another in the street *BB* 17d(29); *EchR* 63:14; אפוטרפא עליל לקרתא וצאיר כל טבי קרתא a procurator entered the city and held all the prominent people of the city *EchRB* 157:8; והוות צירה בידיה she held his hand *BREd* 155:1; *Ḥaliṣa* 100:28; *Ber* 7c(8) // *Tan* 67c(24); צור לי אילין פריטייא גביך hold these coins for me *Švi* 39a(17); מה את מיצ{י}<ו>ר חבלה כתרין ראשוי do you want to hold the rope by its two ends? *PRK* 269:1 // *ib.* 304:11; לא טב לך צייר אומנהון דאבהתך isn't it better for you to take hold of your forebears' profession? *PRK* 197:9; *BRV*[60] 218:3; [דוקני↓] צור דוקניתך; **2. to shut, lock:** כאינש דצייר פומהון דשהדייא דלא ישהדון like a person who shuts the mouth of the witnesses so that they cannot testify *Švu* 37b(26); איזיל צור כנישתא עלוי וכזיתיה go, shut the synagogue before him, and shame him *Pea* 15d(25) // *Qid* 61c(5)
Lieb, Greek 128+.

צוּרָה n.f. **form, shape** (↓ √צור; CPA צורא LSp 169, SA צעורה Ham 569:21) sg., only in phrase צלם וצורה form and image [H פסל]: *FPT* Ex 20:4[06]; *TN* ib.; *ib.* Dt 4:16; 23; 25; *FPT* ib. 5:8[26]; *TN* ib.; *ib.* 27:15

צוריי adj. **of Tyre** (Sy צוּרָיָא PSm 3389) pl. צוראי *Šab* 4c(54) // *Meg* 73b(61)

צוֹרֶךְ n.m. **need, necessity** (↓ √צרך; CPA צורך LSp 172, SA צורך LOT 3/2 109:69, MH צורך Jast 1271) a. general: sg. ותאכל ענבים דצורכה *TN* Dt 23:25 [H כנפשך]; ואין הוו{ת}<ה> צורכא כתבין ומשלחין עובדא לרבנן if it is necessary, (we) write and send the case to the Rabbis *San* 21a(13); צורכה דלפצה as much as is required for the pot *Švi* 34a(55); מן דהוה אכל כל צורכיה after he had eaten all that he needed *Tan* 69c(18); מן דהוה לעי באוריתא כל צורכיה after he had studied the Law as much as he needed *Bik* 65c(43); *PRK* 200:6; *KohR* 10a(35); *ib.* 29a(23); חמת חד ספר מחי לחד מיינוק יתיר מן צורכיה she saw a teacher hitting a child more than was necessary *MQ* 81d(38); pl. וחד דיהוי {ביה} עביד ביה כל צורכוי one (mouth) with which to do all his needs *BerG* 3b(17) // *Šab* 3b(3); *Švi* 36d(5); *Yev* 13a(13); *KohR* 16a(36); מה די יתעביד לכל צורכיה דנפשה *TN* Ex 12:16 [H אשר יאכל לכל נפש]; b. in legal phraseology: 1) צורכה לא צורכה חדא צורכה וחדא לא צורכא one is necessary. The other is not necessary *MŠ* 54a(48); 2) צורכה ל־ (וצורכה ל־): צורכה להיא דאמ׳ בן כתירה וצורכה להיא דאמ׳ ר׳ יוחנן both the opinion of PN and PN_2 are necessary *Yom* 38c(23); צורכה לדן וצורכה לדן both cases are necessary *Dem* 25d(58); *Pea* 17b(59); *MŠ* 52c(42); *Or* 62a(63); *Šab* 3a(16); *MQ* 81a(50); *RH* 58b(60); *Giṭ* 43d(9); אלין מלייה שאילן רברבן וצורכה להין these matters are serious questions, and we need (to discuss) them *PalLaws* 64:13; 3) מה צורכה דההוא דמר ר׳ יוחנן why do we need the opinion of PN? *Ter* 41b(36); *Pea* 18b(59); 4) לא צורכה דלא...: לא צורכה דלא כהר הבית קודש it is only necessary (to discuss the case of a holy article) on the Temple mount *Šeq* 50c(27); *Ber* 10b(32); *Švi* 37b(42); *Ter* 42a(46); *Pes* 27c(25); *RH* 57d(41); *PRK* 235:2 [add. exx., v. CTY 2:884]; 5) צורכה + inf.: a) general: איך צורכה מיעבד how should they act? *Švi* 39a(14); לא דהוה צורכא מיסמך עלוי not that they should have relied upon him *Qid* 62b(12) // *Giṭ* 48a(21)[!]; *Ber* 5d(43); *Ket* 33a(57)[!]; b) esp. w. מתני: צורכא מתני הכא וצורכא מתני תמן it is necessary to learn it here (MKil 3:1), and it is

necessary to learn it there (ib. 3) *Kil* 28d(24); *Švi* 35a(19); *Kil* 30c(58); *Ter* 41b(35); *Pes* 27c(5); *RH* 57d(32); *Giṭ* 49d(47)[!]; c) euph. for bowel movement [MH עשה צרכים BY 5643]: ההן דאזל ליה לצורכה one who goes out for a bowel movement *Švi* 34c(58)

צות vb. **to listen, give heed** (↓ציית; CPA צות LSp 169, SA צות Ham 451:70+, MH צות Moreshet, Lex 303) Af. אצת *TN* Num 23:18 [H האזינה]; אציתי *FT* Dt 32:1; אציתו *TN* Num 21:6; *ib.* Dt 27:9; 32:1 [H האזינו]; א{נ}<צ>יתן *ib.* Gen 4:23 (f.pl.); ותציתון *ib.* Ex 15:26; אציתן קלה{י}<ן> בליליא they listened to their voice at night *Ket* 34b(61); ושמע כלבייה מנבחין הוא מצית דידע מה הינון אמרין (when one goes to take a wife) and hears dogs barking, he gives heed, for he knows what they are saying *BR* 639:8; וכל עמא מציתין למילוי everyone gives heed to his words *EchRB* 51:17

צותר n. (unclear; ↓ צייתון) sg. הדין סבא צותרא that old man *EchR* 68:19
Buber, ad loc., n. 276.

צחו, det. **צחותה** n.f. (unclear) sg. בבורגיא צוחין לצחותא צלוחא in GN they call *EchRB* 78:13
See Var in ed. Buber.

צחי ↓ **צהי**

צחנה n.f. **dish made with chopped fish** (TBA צחנתא Jast 1273, Sy ܨܚܢܝܬܐ PSm 3394 [Lex], Ar صحناة small salt fishes) sg. לית אורחא דבר נשא מימר לחבריה זבון לי+ טרי והוא זבין ליה צחנא תמן קריין ליטריתא צחנה isn't it usual for a person to say to another: "Sell me a *ṭry*-fish", and he sells him fish hash? There (i.e. in Babylonia) they call the *ṭry*-fish *ṣaḥana* *Ned* 39d(9)
Löw, Fauna 15.

ציאה, det. **ציאתה** n.f. **excrement** (↓√צאי; CPA ציא, det. ציתא Black, Hor 67, MH² ציאה *BerLG* 6d(9); *ib.* 11; cf. Sy ܨܐܬܐ LS 619) sg. רצ{ו}<י>אה דמיינוק יבישה dried excrement of a child *Šab* 14d(28) [H // *AZ* 40d(30)]; ואשכח יתהון עבדין צ{ו}<י>אה ועבדת צ{ו}<י>אה יתושין he found them (i.e. the ravens) producing excrement, and the excrement produced mosquitoes *VR* 415:6 // *MSam* 57:18; הוון יתיבין חמון ציאתה while they were seated they saw excrement *BerG* 6d(30)

ציבור n.m. **congregation, community** (↓√צבר, שליח; MH ציבור Jast 1274) sg. לית ציבור כוליה עתר לית ציבור כוליה מיעני the congregation is not entirely rich or poor *Giṭ* 45a(50); הוה חמי מה ציבור פסיק ופסק לקבל ציבורא he saw what the congregation pledged, and he pledged (an amount) equal to the congregation *VR* 114:2 // *Hor* 48a(58); אכריז קומי ציבורא he announced before the congregation *Ber* 7c(47) [↓√כרז af. for add. refs.]; ל<מ>צמתא ציבורא to assemble the congregation *BR* 1261:8; *ib.* 261:4; 275:10; 712:2; דרשה ר' שמלאי בציבורא PN expounded it in public *Pea* 21b(2) // *RuR* 146:231; *Šab* 14d(29); *Beṣ* 60c(60); *BR* 261:4; *ib.* 275:10; *EchRB* 88:8; *Ter* 41c(30) // *Šab* 5d(11) [≠ ↓חבורה]; קיימין כציבורא *Ber* 12c(40); *Dem* 22c(45); *Suk* 54a(9) // *Meg* 72a(17); *Qid* 64c(35); *BR* 932:6; *VR* 753:1; בין ערסא לציבורא between the bier and the congregation *Pea* 15d(36) // *BR* 633:1; coll. ואנן חמיי ציבורא דלא מפרשין we see that the community does not remove the tithes *Pea* 20c(16) // *MŠ* 56b(6); *Yev* 8a(49); ושמעת קלא דצבורא מצליין מטרא I heard the congregation praying for rain *KohR* 9b(13); *Ber* 8c(28); *Šab* 5b(31); pl. אשאלון לציבורייא פריטין they lent money to the congregations *Giṭ* 45a(49)

ציבחד adv. **a small amount, little bit** (< ציב חד a small piece; CPA ציבחד LSp 169, SA ציבעד Ham 507:168; cf. also CPA בציב בציב μικρὸν μικρόν Dt 7:22 and Sy ܨܝܒܐ ܕܒܣܪܐ pieces of meat LS 626) a. alone: צריך מחסרתיה ציבחד he should leave a little bit uncovered *Šab* 6d(50); נימטי בייתא ציבחד I will arrive home shortly *Tan* 66b(9); ואין לית את מוותרה ציבחד if you don't concede a bit *BR* 369:1; *Ber* 3b(10); *Pea* 20d(38); *Šab* 3a(60); *Yom* 43d(24); *Suk* 55c(11); חדא ועוד ציבחד one and a bit more *Dem* 24c(46); פרה ציבחד [↓פרה]; ויקר אוף ציבחד it went up in value a bit *Šab* 8a(51); חד חולק ואוף ציבחד one portion and a bit more *Ket* 30d(44); b. w. noun: פיתא ציבחד a little bit of bread *Er* 25a(7); *Dem* 22a(20); עברון ציבחד חמרין some donkey drivers passed by *VRK* 246:1; c. in phrase ציבחד ציבחד: *Tan* 66c(12) [≠ סגין סגין; ref. to rain]; לא הוות חסרה אלא ציבחן [!] ציבחן [!] it was only missing a little bit *ŠR* 22a(22); והוה מוכלין ליה ציבחן [!] ציבחן [!] they fed him a little bit at a time *EchR* 68:22; *ib.* 96:15
On the etymology, v. Nöld, ZDMG 22(1868):516; Fl, TW 2:574b; Kut, SGA 76. The comparative data shows that the form ציבחר (v. exx.; and freq. in edd.) is corrupt.

ציור n.m. **drawing, embroidery** (↓√צור; SA ציור Ham 485:3+ (H כרוב)) pl. ציורין *TN* Ex 26:1 [H כרבים]; *ib.* 31; 36:8; 35[!]

צייד, det. **צידה, צַיְדָה** n.m. **game, provision** (↓√צוד; CPA ציד LSp 170, SA ציד ST Gen 25:27) sg. ציד *TN* Gen 27:5 [H id.]; *ib.* 7; 33; Lev 17:13; ציידה *ib.* Gen 27:25; ציידיה *ib.* 30; 31; דלא הוה צידא ספיק(text: פסיק) the game wasn't sufficient *EchR* 130:3; ציידה היך צידך oh hunter, how is your game? *BR* 753:4; אכל צֵידָא he ate the game *MMDam* Lev 17:10

2# **צייד** n.m. **hunter** (↓√צוד; CPA ציד LSp 170, Sy צַיָּדָא LS 627) sg. אומנותיה דהן צייד that one's profession is hunter *Ḥag* 77b(14); ציידה היך צידך oh hunter, how is your game? *BR* 753:4; חמא חד צייד פדיס מצורתיה למצד צפרין he saw a hunter spreading his net to trap birds *KohR* 26d(35) // *EstR* 7a(21) // *Švi* 38d(26)
Krauss, TA 2:143, 527+.

ציידניי adj. **of Sidon** (nisbe < GN ציידן; SA צידנאין Ham 577:214; cf. CPA צידן LSp 170) sg. ר' יוסי ציידנייה *Yev* 10a(59); *ib.* 12d(26); *Naz* 56c(35); *Ber* 8a(61); *TerV* 48b(36); *Ket* 34c(48); pl. ציידנאי *TNGl* Dt 3:9 [H צידנים]; *TN* ib.[!]
Sok, GF 93, n. to l. 9.

צײן vb. **to put fringes on a garment** (TBA ציין Jast 1277, MH ציין Moreshet, Lex 304) Pa. אחוי דאימיה דרב אדא הוה מציין(Se,V) גולתיה דרב Rab's uncle put fringes on Rab's garment *Ber* 7b(49) // *ib.* 7c(8)
Yalon, Studies 60+.

צַיָּיר n.m. **embroiderer** (↓√צור) sg. צַיָּיר *FPT* Ex 39:29[04; H רקם]; *TN* ib. 27:16; *ib.* 28:39; 36:37; 38:23; 39:29; 26:36[!]; 38:18[!]

ציית n.m. **hearing** (↓√צות; cf. Sy צוּתָא LS 625) sg. יהב צייתא give hearing *FTP* Dt 32:1 [H האזינו]

צייתון n. (unclear; ↓ צותר) sg. מן קמי הדין צייתונא את קאים על רגלך do you get up on your feet because of that ...? *EchRB* 68:19

צילצול n.m. **belt** pl. צילצולין *BR* 176:1 [in a list of women's garments]

Eps, Hashiloah 44(1925):402.

צימוקין n.m.pl. **raisins** (↓√צמק; H צימוקים Jast 1277) pl. חד טע{ין}<ו>ן דצימוקין a load of raisins *Dem* 22d(15) // *Ned* 41a(10); ההן דשטח צימוקין one who lays out raisins (to dry) *Šab* 10a(40)
Löw, Flora 1:82.

צינה, det. **צינתה** n.f. **cold, cold weather** (↓√צנן; SA צנה Ham 581:78) sg. צינתא *FT* Gen 8:22 [H קר]; *TNGl* ib.; ר' חנינה על דהוה שרי בצפרין דצינתה תמן since PN lived in Sepphoris where it is cold *Šab* 14c(45) // *VR* 364:3; ישזבינך מן הדא צינתא may He save you from the cold *San* 29c(42) // והא צינתא אזלה חישתיזיב מן צינתא *VR* 364:4; the cold disappears *ib.* 43 // *ib.* 5; מן{א}ן דנסב מרטוט ויהב לה על רישיה בשעת צינתה דלמא לא כביש צינתה after he takes a cloth and places it on his head in cold weather, doesn't it shut out the cold? *Šab* 7a(43); דצנתה ותלגה משעבדין יתך cold and snow enslave you (i.e. the month of *Shevat*) *SYAP* 37:35

צינורה, pl. **צינורין** n.m. **hook** (CPA צנורא LSp 171, Sy צֶנָּרְתָא, pl. צֶנָּרֶא LS 633) sg. צינורה(text: צעירה) *AbgurNew* 166:7 [≠ ↓סיכה]; pl. צינורין *Yev* 12d(56)
Schwally, Idioticon 81; Fr, AF 88.

ציעור n.m. **trouble, bother** (↓√צער; CPA ציעור 1Sam 6:8) sg. *EchRB* 131:1

ציפדון n.m. **a sickness** (cf. H צפד to press, contract Jast 1295) sg. ההן ציפדונה סכנה that *ṣ.*-sickness is a danger *Šab* 14d(30); *ib.* 25[!] // צפדונא *AZ* 40d(27); צופדנה *ib.* 32

ציפוריי adj. **Sepphorite** (nisbe < GN ציפורין SY 132+) a. as adj.: sg. ר' חייה ציפורייא *Šab* 4d(6); *Ter* 48b(14); *Or* 63a(27); *Ket* 31a(12); ר' חנינה ציפורייה *BR* 1285:3; סיסיפה [צ]פוריה *Naveh* 33:1; b. as noun: pl. ציפוראי *Ber* 5b(49); *Mas* 49a(31); *Šab* 8a(35); *BR* 257:9; *ib.* 1291:10; ציפוראיי *Tan* 66c(40); *ib.* 68a(25); 69b(54); *MQ* 82d(35); *ib.* 83b(2); צפוראי *Sot* 23c(57); ציפראיי *Švi* 37a(7); *Ḥag* 77a(34)

ציפר n.f. **bird** (↓ציפרה; CPA צפר Black, Hor 67, SA צפרה GSA 402) a. general: sg. צפר דטייס bird of flight *TNGl* Gen 7:14; *TN* Dt 14:11; צפרה חייתה the living bird *ib.* Lev 14:6; 51; צפרה

דנכיסתה the slaughtered bird *ib.*; *MŠ* 56d(3); pl. קן דצפרין a birds' nest *TN* Dt 22:6; תרתין צפרין *ib.* Lev 14:49; *VR* 509:1; *PRK* 192:3 [+ refs. ↓ √צוד pe., mng. 1.b]; קלה{ו}<י>ן דצפרייה מצווציין the sound of birds chirping *VR* 392:5; *KohREd* 30a(13); אינין ציפריא מצ{י}<ו>ציין קלנין *VRAr* 361:8; b. in proverbs: sg. ציפר מבלעדי שמיא לא אזלא a bird does not die without (the intervention of) heaven *BR* 942:1 // *Švi* 38d(27) // *PRK* 192:5 // *KohR* 26d(37) // *EstR* 7a(23); טב<ה> צפר בפחה <מ>מאה פרחן a bird in the trap is worth 100 flying ones *VRG* 55:2; pl. דאגר גינה אכיל ציפרין דאגר(Var) גינין אכלין ליה ציפרין one who rents the use of a garden eats birds. One who rents the use of gardens, the birds eat him *VR* 57:2

ציפרה, det. **ציפרתה** n.f. **bird** (↓ ציפר) sg. צפרתה דבחיין the live bird *TNGl* Lev 14:6 [H צפור]; צפרתה דנכיסה the slaughtered bird *ib.*

ציץ n.m. **highpriest's headplate** (< BH ציץ HAL 959) sg. ציצה *TN* Lev 8:9 [H id.]; *ib.* Ex 28:36; 39:30; אישתבע לציצא he swore to the headplate *ŠR* 38c(13); ובציצה דאהרן *AmMont* 1

ציצי, det. **ציציתה**, pl. **ציציין** n.f. **fringe** (< BH ציצית HAL 959; SA ציצין, ציצית ST Num 15:38(Var)) sg. גדילן דציצית tassels of a fringe *TNGl* Dt 22:12; *FT* ib.; ציציתה דגולתיה the fringe of his garment *San* 28c(38); מה בין קטע ציציתא לקטע רישא what is the difference between one who cuts off (someone's) fringe and one who cuts off (someone's) head? *MPs* 64:21 [w. ref. to 1Sam 24:5]; pl. ציציין *TNGl* Num 15:39; ציצין *TN* ib. 38; *FTV* ib.; ציצייתה *TNGl* Dt 22:12

ציר n.m. **hinge, pivot** (H ציר Jast 1280; cf. Sy צִירְתָא LS 627) sg. צירא דתרעא דגיהנם the hinge of the gate of Hell *Ḥag* 77d(50) // *SanAs* 23c(38); pl. צירין *TN* Ex 26:17 [H ידות]; *ib.* 36:22; צירוי *ib.* 26:19

2# ציר n.m. **fish brine** (MH ציר Jast 1280) sg. צירא <ד>מורייסא fish brine of *muries Ter* 45b(60)

Löw, Fauna 15.

צל n. (unclear) pl. מקרת דציללייא *MQ* 80a(56)

Poss. a GN.

צלב n.m. **crucifixion** (↓ √צלב) sg. דאינון לשיזבא ואת לצלבא they are for being saved, and you are for crucifixion *EstR* 11d(19)

צלב (a/o) vb. **to impale, crucify** (↓ צליב, צלב; CPA צלב LSp 170, SA צלב Ham 609:60+, MH צלב Moreshet, Lex 305) Pe. **to impale, crucify:** צלב *FPT* Gen 41:13[05; H תלה]; *TN* ib.; יצלב *ib.* 40:19; תצלבון *ib.* Dt 21:22; יצלבון *ib.* Num 25:4; וצלבונון they impaled them (i.e. the sorceresses) *Ḥag* 78a(10); צלוב יתיה על צליבא crucify him on the pole *EstR* 14b(26); pass.part. כל דצליב *TN* Dt 21:23 [H תלוי]

Itpe. **to be crucified:** {ת}<ה>ן דליצטאה מקפח תמן מצטלב in the place where the robber commits his crime, there he is crucified *EstR* 7d(18) // *DevR* 82:3; אתציד ואצטלב he was caught and crucified *KohR* 21c(20); דלמא ההוא יהודיא נפק מצטלב perhaps that Jew (i.e. Mordechai) is going out to be crucified *AbgurNew* 157:5; אזל קומי שריתה אזל למצטלבה he went before the beam on his way to be crucified *BRV*[60] 742:8; *VR* 664:6

צלהב vb. **to redden, burnish** (CPA צלהב Duensing 159, SA מצטלבה (< מצטלהבה) LOT 3/2 141:82, MH צלהב Moreshet, Lex 306) Quad. part. pass. מצלהב *TN* Lev 13:30 [H צהב]; *ib.* 32; 36; באשתה מצלהבה in a reddish fire *TNGl* Num 3:10

צלו, det. **צְלוֹתָה**, pl. **צלוון** n.f. **prayer** (↓ √צלי, בית צלו; CPA צלו, det. צלותא, pl. צלואן LSp 170, SA צלו LOT 3/2 329:12, pl. צלואן Ham 565:213+) צְלוֹתָה *FPT* Ex 22:22[01];- a. general: sg. תרעא דצלו a gate for prayer *TN* Gen 28:17; לית הדא צלו that isn't a prayer *San* 29c(42) // *VR* 364:4; *AbgurNew* 169:32; ידוי דמשה הויין זקיפן בצלו Moses' hands were raised up in prayer *TN* Ex 17:11; *ib.* Lev 9:22; Dt 9:25; קל צלותה *ib.* Gen 30:17; 38:25; Ex 22:22; לא תתרחץ על צלותי do not rely on my prayer *Šab* 5b(32) // *BR* 45:1; צלותך אנן בעי we need your prayer *ib.* 1136:4; חסלון מן צלותהון they finished their prayer *VR* 663:2; צלותהון דבני ישראל *TN* Ex 14:15; pl. תרתיהון צלוון the two of them (i.e. the requests) are prayers *BR* 247:4; שמע צלוון he hears prayers *SYAP* 9:11; b. esp. the *tefilla*, prayer of 18 benedictions: שרי רב כהנא מאריך בצלותיה PN began to recite at length his *tefilla San* 18c(40); *Ber* 7c(11) // *Tan* 67c(27); אתת ענתא דצלותא the time of the *tefilla* arrived *Ber* 5a(61); *ib.* d(11); 8c(40); *RH* 59d(15); כד הוה מצלי בביתא הוה מצלי בקלא עד דיילפון בני בייתיה צלותיה מיניה whenever he prayed at home, he

would pray out loud, until the members of his household learned his *tefilla* from him *Ber* 7a(54)

צלוחי, det. **צלוחיתה**, pl. **צלוחיין** n.f. **spindle-shaped fusiform flask** (CPA צלוחי, det. צלוחיתא LSp 171, MH צלוחית Jası 1282) a. for liquids: 1) water: sg. צלוחית מיא *TN* Num 29:31; 2) honey: sg. יהב לה גו צלוחית דבש he put it in a flask of honey *Šab* 12b(19); *Ter* 45d(49); 3) oil: sg. (V)יהב צלוחיתא לווסימי אוריראי he gave the flask to PN, the *orearius Švi* 38a(21); *Šab* 6a(42); pl. ר' חגיי מפלג לה צלוחיין PN distributed ii in flasks *ib.* 39a(15) [cf. in H, *Beṣ* 62b(55)]; *ib.* 16; 4) indeterminate: pl. *Ḥag* 77b(19); b. other: sg. ר' יוסי ביר' בון יהיב ליה<ה> גו צלוחיתא PN placed ii (i.e. a louse on the Sabbath) in the flask *Šab* 3b(33)

Brand, Ceramics 453+.

צלח vb. **to be successful, prosperous, make someone successful** (CPA צלח LSp 171, SA צלח GSA 402) Af. **1. to be successful, prosperous** (intr.): ושתא אצלחת the year was prosperous *Tan* 66d(8); והצלחו *TN* Dt 32:15; ואילנה דאפי ברה לא יצלח בפירוי the tree of the field will not prosper with its fruit *ib.* Lev 26:20; 4; מרי תצלח ארעא my master, may the land prosper *BR* 114:5; יצלחון *TN* Num 24:18; ולא יצלחן אורחתכון your ways will not prosper *ib.* Dt 28:29; מצלח<ה> *San* 23c(54); לית חרשין מצלחה בידיהון *BR* 357:3; *PRK* 170:3; מצלחין בליליא magicians are not successful at night *BR* 912:1; **2. to make s.o. successful** (tr.): אן אצלח ה' אורחה *TN* Gen 24:21 [H ההצליח ה' דרכו]; *ib.* 56; מן בגלל דתצלחון ית כל מה די תעבדון *ib.* Dt 29:8; למצלחה אדחי *ib.* Gen 24:42; 39:3

צלי, pl. **צליי** n.m. **roasted meat** (↓√2#צלי; SA צלי Ham 575:148) pl. אנא צמיד מייכל צליי ופטירין I am used to feeding roasted meats and unleavened breads *SYAP* 37:27

צלי vb. **to pray** (↓צלון; CPA צלי LSp 170, SA צלי Ham 565:216) Pa., pf. 1sg. צלית *TN* Gen 30:8; *Ber* 8c(27); 3m. צלי *San* 29b(40); f. צליית *TN* Gen 16:13; 1pl. צלינן *RH* 59d(16); 3m. צלון *TN* Ex 14:10; *Tan* 64b(61); imp. 1sg. אצלי *TN* Ex 8:5; ניצלי *Tan* 64c(4); 2m. תצלי *ib.* b(62); 3m. יצלי *Ber* 7c(57); 1pl. נצלי *Tan* 64b(59); 2m. תצלון *TN* Ex 24:1; 3m. יצלון *BRV*[60] 85:2; imper. 2m.sg. צלי *TN* Num 12:12; *Šab* 8c(64); pl. צלו *BR* 625:3; inf. מצלייה *RH* 59d(16); *BR* 974:2; part. m.sg. מצלי *Yom* 39b(12); f. מצלייה *FPT* Gen 29:17[05]; m.pl. מצליין *TN* Lev 22:27; *Šab* 5b(31); מצליי *BR* 45:1;- a. general: ופלח וצלי תמן he worshiped and prayed there *TN* Gen 12:8; *ib.* Ex 34:6; Num 12:13; וצלי עלוי הדא צלותא he prayed that prayer for him *Pea* 21b(46); *Šab* 8d(5); *Yev* 6b(38); *BR* 44:12; *ib.* 247:2; קם וצלי ושדך ימה he stood up and prayed, and the sea was calm *BerV* 13b(25); הוה מצלי דייגב נהרא he prayed that the river should dry up *Giṭ* 49a(26); *Tan* 64b(42); ר' יונתן סלק למצלייה בירושלם PN went to pray in Jerusalem *BR* 296:5; *ib.* 974:1; *ŠR* 35d(38); b. esp. to pray the *tefilla* [↓צלון usage b]: מאן דמצלי יצלי דרמשא עד יומא קאים let the one who is praying recite the *tefilla* of the evening while it is still day *Ber* 7c(47) // *Tan* 67c(60) // *BRV*[60] 85:1; מן דצלון אתת צלותא after they had recited the *tefilla* (in privaıe), there was a (public) *tefilla Ber* 8c(51); חמוניה קרי קרית שמע ומצלי בתר תלת שעין they saw him reciting ıhe *Shema* and the *tefilla* after ıhe third hour *ib.* 7b(15); *RH* 59c(43); *Ber* 8c(41); *ib.* 7b(39)

2# צלי vb. **to roast** (↓צלין; CPA 2# צלי LSp 170, SA צלי ST Ex 12:8) Pe., pass.part. sg. צלי בנורה roasted in fire *FPT* Ex 12:8[23]; גדי צלי אישתכח באיסרטא דגופתא a roasted kid was found in the street of GN *Šeq* 50c(54); קופד צלי roasted meat *BR* 170:4; pl. אילין נוניא צלייא those roasted fish *Naz* 57d(36)

צליב n.m. **pole for crucifixion** (↓√צלב; CPA צליב, צלב LSp 170, SA צליב Ham 597:132) sg. ויתיה צלב על צליבא he was crucified *TN* Gen 41:13 [H תלה]; *ib.* 40:19; Num 25:4; *EstR* 14b(26); אייתי לצליבא bring the pole! *San* 23c(55); *ib.* 56

צליין n.m.pl. **dried figs(?)** sg. דבש דצליין fig(?) honey *Pea* 20b(21) [≠דבש דדבורין bees' honey]; *ib.* 22; ההן דשטח צלין one who spreads out figs (to dry) *Šab* 10a(40); צלין כמה דאינון dried figs such as they are *Ter* 41d(9); צלין רברבין {ב}<כ>תאנייא dried figs as big as (fresh) figs *ib.* 10

Mng. uncertain; v. Löw, Flora 4:539; Lieb, TK 1:339, n. 4.

צלים, צלם, det. **צילמה, צלמה** n.m. **image, idol, statue** (CPA צלם LSp 171, SA צלם ST Gen 9:6) צלים *FPT* Dt 5:8[26]; צלם *TN* ib. 4:16; צילמא *Šeq* 47a(14); צלמא *PRK* 170:1;- **1. image, idol:** a. general: sg. צלים וצורה image and likeness *FPT* Dt 5:8[26]; *TN* ib. 4:16; *ib.* 27:15; הדין צלמא סגדין

ליה כל אומיא all the nations bow down to that idol *ŠR* 37d(8); *ib.* 38c(11); *BRV*[60] 227:4; *PRK* 170:1; pl. פלחי צלמין idol worshipers *TN* Gen 34:31; צלמי טעוותהון the images of their idols *ib.* Dt 12:3; Num 33:52; צלמייה *ib.* Gen 31:35 [H החרפים]; b. w. a designation: sg. צלם פלן שיזבי oh, idol, such-and-such, save me *RuR* 130:110; *PRK* 365:6; *EchR* 72:11; ארורא צלמא *Šeq* 47a(14) // *Ber* 4b(35) // *MQ* 83c(41) // *AZ* 43b(61); **2. statue:** sg. צלמא דבולי the statue (set up by) the council *ib.* 59; pl. חות וחבר כל אילין צלמייא דגו דימוסין go down and break all those statues in the public bath *ib.* d(62)

On צלמא דבולי, cf. Pal: בולא ודמס עבדו צלמיא אלן the council and the people made these statues Cooke, NSI 110:1; ib. 111:1; 112:2; 116:1.

צלל (/o) vb. **to be clear** (Sy 2# צַל, imp. נְצוֹל PSm 3396, MH צלל Moreshet, Lex 306) Pe. עד לא יצול(V) שרי מדהוא צליל אסור (fish brine of *muries*) is permitted as long as it is not clear. When it is clear it is forbidden *Ter* 45b(60); pass.part. צליל *Ter* ib.; כד חחמון רגלא צלילא when you see that the foot is clear (i.e. only a few people are passing along the public way) *Švi* 39a(14)

צללה, det. **צללתה** n.f. **noise, clattering** (Sy צִלַּלְתָא LS 627) sg. צללתה *TN* Dt 32:10

צלצל vb. **to clap/shout** (MH[2] צלצל Jast 1286; cf. Sy צל to tingle LS 627) Quad. חמיתון מן רחיק ושרי מצלצל he saw them from afar and began to clap(?) *Ter* 46b(60)

צמח, det. **צימחה**, pl. **צְמָחִין** n.m. **plant, growth** (↓√צמח; SA צמח Ham 570:29) sg. צימחא *FT* Dt 32:2; צמחה *TN* ib.; והא צמחא קיימ{א} מיניה behold a sprout (i.e. Haman) will rise up from him *EstR* 2a(16); צמחא טבא מינ{י}ה a good sprout (i.e. David) will come from her *DevR* 26:1; pl. וית ארעה די תחתכון חסימה היך נחשה מלמרביה לכון צמחין the earth below you (will be) hard like copper so as not to produce plants for you *TN* Lev 26:19; [צְמָח]ין *FPT* Dt 28:23[04]; צמחוי דארעא *ib.* Gen 19:25 [H צמח האדמה]

צמח (a/a) vb. **to grow, sprout** (↓ מצמח, צמת; CPA צמח LSp 171, SA צמח Ham 570:31) Pe. **to grow, sprout:** a. plants: כל אילנייא דצמחין *TN* Ex 10:5 [H כל העץ הצמח]; יצמח *ib.* Gen 2:5; 41:6; 23; מן דזרע צמחין after he sowed (the vine shoots), they grew *Kil* 27d(34); נפלון לגינתא וצמחון (the seeds of *teruma*) fell into the garden and sprouted *Mas* 52a(48); צמחין (the wheat) sprouted *MŠ* 55c(8) // *EchRB* 53:15; סגוליכון יצמחון your grape clusters will grow *SYAP* 47:30; b. hair: צמח *TN* Lev 13:37 [H id.]

Af. **to cause to sprout:** דאינון מצמחין עשבין because (the stored wet wheat) will cause grass to sprout (and will be ruined) *EchR* 53:15

צמי vb. **to clip fingernails** (otherwise unknown) Pe. ותצמי ית טופרייה *TN* Dt 21:12 [H ועשׂתה את צפרניה]; והוה יתיב מצמי טפרויי he sat down to clip his fingernails *MQ* 82a(24)

צמיד vb. **accustomed, used to** (cf. CPA צמידאית always HS 9:44) sg. הוה צמיד עיית קונדילוי בערובתא he was accustomed to prepare his candles on Friday *EchRB* 126:2; והות צמידא אמרה לישן ביש she used to speak slander *VREd* 592:3; צמיד אנה מייכל צליי ופטירין I was accustomed to feed roasted meats and unleavened breads *SYAP* 37:27

צמייא (unclear) צמייא קייטא *Mas* 49a(8); *ib.* 9

Löw, Flora 1:242.

צמצם vb. **to make tight, cover** (MH צמצם Jast 1288) Quad. **1. to make tight, confine:** לא בעי אלא מצמצמא יתי he only wanted to squeeze me *EchR* 33:6 // *ib.* 19:8; pass.part. אנא חמיתיה מצמצם ביניהון I saw it (i.e. the Divine Presence) confined among them *KohR* 5a(24); **2. to cover:** צמצמת אפה{ה} she covered her face tightly *FTV* Gen 38:15 [= MH צימצמת פניה *BR* 458:2]

Quad.Ref. **1. to be restricted:** ברמשא איצטמטמ{י}נן לבישרא in the evening we were short of meat *EchR* 48:7; **2. to cover oneself:** ואתצמצמת[!] she covered herself (with the veil) *TNGl* Gen 24:65 [H ותתכס]; *FT* ib.

On mng. 2, cf. BH צמה veil HAL 967.

צמק vb. **to shrink, dry out** (↓ צימוקין; TBA, H צמק Jast 1289) Pe. צמקין *EchR* 144:9 [but unclear; see Var in ed. Buber ad loc.]

Pa. **id.:** pass.part. חדוב(כורב: text) מצמק a dried out carob *Pea* 20b(25)

Löw, Flora 1:82, n. **.

צמר n.m. **bladder stones** (↓ צמדמורין; Sy צַמְרָא

צנוע Jast 1290) sg. הדין צניעה that modest man *San* 20b(45); pl. נשייה צניעתה דהוויין צניען modest women who were modest (at the gate of the tabernacle) *TNGl* Ex 38:8; *FT* ib.; נשי{י}ן צניען *JMP* 16:7; כבנתהון דישראל צניע{י}תה וכשירתה like the modest and respectable daughters of Israel *ib.* 14:6

צניעו, det. **צניעותה** n.f. **modesty** (↓צניע; Sy צְנִיעוּתָא LS 633, TBA צניעותא Jast 1292, MH צניעות ib.) sg. בצניעו *JMP* 14:5; צניעותך חסת עליך your modesty spared you *Suk* 55c(14) // *San* 20b(47); פר{ש}<ס>יי צניעותך reveal your modesty *ŠR* 20b(3) [expl. גלי צמתך Is 47:2]

צניף, pl. **צניפן** n.m. **border, fringe** (↓√צנף; SA צנפין pl. Ham 576:175) sg. צניף גולתה the border of the garment *TN* Num 15:38 [H כנף]; pl. צניפן *ib.* Dt 22:12 [H גדילים]

צנן n.m. **cold food** (↓√צנן) sg. ומ{י}צן צ{ו}ננה *Šab* 6d(37) [↓√צנן af.]

צנן (o) vb. **to cool down** (↓צנין, צנן; CPA צן, imp. תצון LSp 171, MH צנן Moreshet, Lex 308) Pe. **to cool down:** עד דלא תצ{נ}<ו>ן before (the she-ass) cools down *Yev* 6a(43) [// itpa.; ↓infra]; והו{ת}<ה> תבשילא צנין the dish cooled down *KohR* 2b(11); *ib.* 14 // מרהוה צ{ו}נן *VR* 654:5; עד אינון צנ{י}ן until (the dishes) cooled down *ib.* 8
Af. **to cool s.t. down:** נפק ואצנה קרמיהון he went and cooled it (i.e. the heated bath) before them *TerV* 46c(6) [// ↓√מזג]; ההן חלא מ{י}רתח רתחא ומ{י}צן צ{ו}ננה sand keeps a hot dish hot and a cold one cold *Šab* 6d(37)
Itpa. **to cool down:** דלא תצטנן *Nid* 49b(18) [// pe.]

צנע, det. **צינעה** n.m. **secreted thing(?)** (↓√צנע) sg. מילה<ה> דצינעא a secreted matter *PRK* 297:4
Read perh.: דצניעה (√צנע pass.part.).

צנע vb. **to place, withdraw** (↓צניע, צניעו, צנע; Sy צנע LS 633, MH צנע Jast 1292) Af. **1. to place, lay aside:** ואצנע יתיה *TN* Ex 16:34 [H ויניחהו]; *ib.* Num 17:19; וצנעת[!] *ib.* Gen 39:16; ואצנעון *ib.* Ex 16:24; *FPT* Dt 26:10[23]; ואצנעו *TN* Lev 24:12; *ib.* 16:23; Dt 26:4; ותצנעון *ib.* 14:28; ויצנעון ויצנע *ib.* Ex 16:5; והוה מצנע לה והיא מתגלגלא he placed it (i.e. the bone) aside, and it kept on rolling *VR* 506:4 // *KohR* 15c(8); **2. to withdraw:** למצנעה גרמה to withdraw herself *SYAP* 37:23; *ib.* 38:23

LS 632, TBA צימרא AC 7:26, s.v. צמר #3, צמירתא Jast 1288) sg. דהוה ביה צ{ע}<מ>ר *BB* 13b(25); דלא נחת לבית וועד מן צ{ע}<מ>רא he didn't go to the study house because of bladder stones *Meg* 72b(23); כד הוה צ{ע}<מ>רא קשי עלוי when his bladder stones were difficult (i.e. painful) for him *ŠR* 19a(28); *ib.* 29
Rabb, ST 307.

צמרמורין n.m.pl. **bladder stones** (↓צמר; Sy צַמַרְמָרָא LS 632) pl. ר' יונה הוה ליה צמרמורין PN had bladder stones *Šab* 14d(40) // *AZ* 40d(42); ועבר תשש(text: השמש) בצמר מורייה he suffered from bladder stones *ŠR* 19a(25)

צמת (a/) vb. **to gather together** (↓צומות; CPA צמת LSp 171, SA צמת Ham 585:181+) Pe. **to gather together** (intr.): גזר עליהון וצמתון he decreed upon them (i.e. the mice), and they gathered together *Dem* 22a(11)
Pa. **to gather together** (tr.): a. people, animals: אזל וצמת ליה תרין תרין גוברין עד דצמת ליה מאתן גוברין he gathered men together two by two until he had gathered 200 men *Soṭ* 17b(39); מצמתה קהלא to gather the congregation together *Suk* 55a(50) // למצמתה ציבורה *BRG* 1261:8; עד דהוא מצמית לון by the time he gathers them together *Pea* 21a(19); part. pass. והורן קהלה מצמתין *BR* 711:4; כד הוה חמי לון מצמתין בשוקא when he saw them gathered together in the square *ŠREd* 40d(16); b. objects: ומצמית ליה פריטין he gathered up (i.e. saved) small coins *Qid* 66b(56); ועד דחנוייה(text: דהונייה) מצמתהון by the time the shopkeeper gathers them (i.e. the loaves of bread) up *BRV*[60] 211:12

צנבריי adj. **of Ṣanbar** sg. ר' לוי צנבריא *Švi* 36d(35); *ib.* 39a(33); *AZ* 42a(50); pl. אוריתא דצנבראי the Torah scroll of the people of GN *Meg* 74a(6)

צנים adj. **thin** (√צנם pass.part.; SA צנם Ham 574:137) pl. צנימן *FPT* Gen 41:23[05; H צנמות]

צְנִין adj. **cold** (↓√צנן) **1.** as adj.: pl. דהינין צנינן סגין because they (i.e. the stone benches) are very cold *BR* 1241:9 // *Beṣ* 60c(51); צְנִינָן *ib.G*; **2.** pl. **cold water:** שפוך צנינים pour cold water *Šab* 17d(4)

צניע adj. **modest** (↓√צנע; Sy צְנִיעָא LS 633, MH

Itpe. **to be withdrawn:** בעייא הוינא מצטנעא I wanted to remain withdrawn *Qid* 62c(43) [↓ af., mng. 2]

2# צנע vb. ↓√נצע

צנף (/o) vb. **to gird oneself** (↓צניף, צנפה) Pe. יצנוף *TNG1* Lev 16:4 [H יצנף]

צנפה, det. **צנפתה** n.f. **border, edge** (↓ √צנף; CPA צנפא LSp 171, SA צנפן pl. ST Num 15:38(Var)) pl. צנפת גוליהון the edges of their cloaks *TNG1* Num 15:38 [H כנפי]; *FTV* ib.; *ib.* Dt 22:12

צער, det. **צַעֲרָה** n.m. **pain, sorrow, trouble** (↓ √צער; CPA צער LSp 171, SA צער Ham 545:143+) sg. בצער *TN* Gen 3:16; *ib.* Dt 28:53; 55; את ידע דעלמא קאים בצער בנינשא קיימין בצער בעירא קאים בצער you know that the world is in trouble, people are in trouble, animals are in trouble *VR* 808:2; לחם דצער *TN* Dt 16:3 [H לחם עני]; אהן צערא *BQ* 6b(36); כל הדין צערא להדין צדיקא all that trouble for that righteous man *RuR* 90:112; *Ket* 34b(62); (G)פוק עימן וצערך עביר go out with us, and make your grief (public) *Tan* 65a(50); צַעֲרִי *FPT* Gen 31:42[03]; *ib.* 29:32[05]; 49:3[22]; *TN* ib.; *BR* 1253:3 [expl. Gen ib.]; בר צערי *TN* Gen 35:18 [H בן אוני]; *BR* 987:2 [expl. Gen ib.]; צעריך *TN* Gen 3:16; *ib.* 16:11; צעריה *ib.* Dt 21:17; צַעֲרָה רכף ירכיה the pain of his thigh *FPT* Gen 35:9[03]; צערהון דעמי *TN* Ex 3:7 [H עני עמי]

צער vb. **to be in pain, torment, outrage a woman** (↓צער, ציעור; CPA צער LSp 172, SA צער Ham 545:145+) Pe., pass.part. **to be in pain:** צְעִיר כמיחם יומה in pain in the heat of the day *FPT* Gen 35:9[03]; דלא צעיר במשכוביתיה he who is not in pain in his lying-in place *SYAP* 65:22; כד הוון צע{ו}<יי>רין מן גזרתהון when they were in pain from their circumcision *TN* Gen 34:25 [H בהיותם כואבים]

Pa. **1. to torment, grieve, trouble:** לא תְּצַעֲרוּן יתהון אין מְצַעֲרָה תְּצַעֲרוּן יתהון *FPT* Ex 22:21–22[01; H לא תענון אם ענה תענה אתו]; למצערה יתכון *TN* Dt 8:2; *ib.* 3; Gen 15:13; Num 24:24; הכין אתון נהיגין מצערין רברביכון do you usually grieve your seniors this way? *RH* 58b(11) // *San* 18c(40)[!]; **2. to outrage a woman:** וצער יתה *TN* Gen 34:2 [H ויענה]; *ib.* Dt 22:24; 29; צער בתולן<ן> כל רמש he outraged virgins every evening *SYAP* 31:43

Af. **to torment:** ואצער *TNG1* Dt 8:3

Itpa. **1. to be tormented, suffer:** אצטערי *TN* Gen 16:9 [H התעני]; בגין דר' בעי מספרא וליה בחייליה <ה>מצטער because Rabbi wants a haircut, and he cannot suffer *Tan* 67a(42); **2. to be grieved, troubled:** והוה ר' לעזר מצטער *Tan* 66a(47) // *Meg* 75c(60) // *Yev* 6b(2); *Qid* 61b(29); כיון רחמיתך מצטער when I saw you troubled *Ned* 41a(40); *MŠ* 55b(41); *Ḥag* 76c(63); *San* 21d(29); שורי ההוא חסידא מצטער that pious person began to be grieved *Ḥag* 77d(39) // *SanAs* 23c(28); *Kil* 32b(53) // *Ket* 35a(59); **3. to trouble oneself:** למה יצטער ר' להכא why should my master trouble himself (to come) here? *KohR* 28b(39); *ib.* c(24); *EchRB* 131:1

צפד vb. **to weave** (cf. Sy צפדא threads used by female weavers PSm 3429 (Lex)) Pe. ההן דעבד קופין כד צפ{ר}<ד> משום מיסיך when one who makes baskets weaves (on the Sabbath, he is guilty) because of weaving *Šab* 10c(19)

צִפּוּן, ציפון n.m. **north** (↓צפוניי; CPA צפון LSp 172, SA צפון Ham 576:168) sg. *TN* Gen 14:15; צפונה *ib.* 26:35; Lev 1:11; Num 3:35; 34:9; צִיפּוּנָא *FPT* Ex 40:22[04]; *Tan* 65b(11) [unclear context]; לצפונה *TN* Gen 13:9; *ib.* Dt 2:3; והרה אין הווה זקיף לצִפּוּנָה if the new moon was pointing to the north *SYAP* 36:13; מלך מן מדנחה מתקטל בצפונה a king from the east will be killed in the north *ib.* 63

צפוניי adj. **northern** (↓צפון) sg: לסיטרה צפונייה to the northern side *TN* Ex 36:25 [H לפאת צפון]; *ib.* 27:11; 38:11; *FTV* Num 34:7; *ib.* 9

צפי n.m. **watchman** (↓ √צפי; SA צפי Ham 590:15, CPA צפוי LSp 172) pl. צפייה *TNG1* Num 23:14 [H צפים]

2# צָפִי, det. **צפיתה** n.f. **lamp** (dial.), **watchtower(?)** (↓ √צפי) **1. lamp:** sg. צפיתה *BR* 699:3 [dial. for ↓מנרה]; **2. watchtower:** sg. צְפִיתָא *FPT* Gen 31:49[03; H המצפה]; *TN* ib.

On mng. 1, v. Brand, Ceramics 297 and n. 5.

צפי vb. **to see at a distance, look out** (↓צפי, 2# צפי, √2# צוף; SA צפי Ham 590:14+; cf. CPA צפוי watchman LSp 172) Pe. **to see at a distance** (+ בְ־): יִצְפֵּי מימריה דה' *FPT* Gen 31:49[03; H יצף]; וצפי רחיק he sees from afar *EchRB* 49:26;

עד דהוא רחיק צפה ביה כמין תור while far away, he saw in it (i.e. the bunch of grapes) the shape of an ox *Pea* 20b(2); צפה בההיא קררה על תפייה he looked at the pot on the stove *BR* 153:3 // צפון *VR* 803:4; צפה בהון חד גבר{א} a certain man saw them *ib.* 807:5

Pa. **1. to look out, watch:** והוה מצפי ליה על ריש איגרא he looked out for him from the top of the roof *EchR* 144:4; **2. to face:** pass.part. מצפיה *TN* Num 23:28 [↓itpa.]

Itpa. **to face:** מצטפייה *TN* Num 21:20 [H נשקפה]; *FTP* ib.

צְפִיר n.m. **he-goat** (↓ צפירה; SA צפיר Ham 595:77+) *FPT* Gen 38:26[04; voc];- sg. *TN* Gen 37:31 [H שעיר]; *ib.* Lev 4:23; Num 7:16; pl. צפירין *ib.* Lev 16:5; Num 7:87

Talshir, Fauna 101+.

צפירה n.f. **she-goat** (SA צפירה Ham 595:79) sg. <ה>צפיר{ת} *TN* Lev 4:28 [H שעירה]

צפצף vb. **to be scarce** (MH 3# צפצף Moreshet, Lex 311) Quad., pass.part. חרונגייא הוון מצפצפין תמן the *etrogs* were scarce there *Suk* 54a(21) // *Git* 44b(31)

Yalon, Studies 39.

2# צפצף vb. **to squeak, chirp** (MH צפצף Jast 1298; cf. ↓√צווצי) Quad. שרון מצפצפין (the mice) began to squeak *Dem* 22a(8)

צפר, det. **צַפְרָה** n.m. **early morning, daybreak** (CPA צפר LSp 172, SA צפר ST Gen 1:23) צַפְרָא *MMDam* Dt 22:9;- sg. *TN* Gen 1:5 [H בקר]; *ib.* Ex 12:10; Lev 19:13; Dt 16:4; בכל צפר וצפר every morning *ib.* Ex 16:21; Lev 6:5; ואקדם בצפרא *ib.* Gen 19:27 [H וישכם בבקר]; 28:10; Ex 9:13; Dt 16:7; והוה מאריה דתאינה קרץ ולקט לה בכל צפר the owner of the fig-tree got up early and collected it(s fruit) each morning *BerV* 5c(10); *BB* 13c(37); *BR* 1145:2; *MSam* 62:14; חד ברמשא וחד בצפרא one at night and one in the morning *VREd* 592:3; *Ned* 40d(24); *Nid* 50b(32); *BR* 819:1; *KohR* 8b(35); בצפרא הוה נחת לכנישתא in the morning he went down to the synagogue *MQ* 81b(32); *San* 26b(4); צפרה דחבשוכה Sunday morning *BR* 689:6; כוכבתא דצפרא the morning star *ib.* 527:2; לצפרא אתין לגבה they came to him in the morning *VREd* 165:8; *BR* 930:2; *EchR* 44:16

The phrase בההיא דצפרא *Ber* 6c(17); *ib.G* 38, means "when morning came," but its analysis is unclear.

2# צפר n.m. (unclear) ↓√צפר vb.

צפר vb. (unclear; ↓2# צפר) Pe. אין צפרית חד זמן if I   once *Hag* 77d(62); *ib.* 63; איח בי צפר תרין צפרין I can make two   twice *ib.* 78a(7); 8; 9 // *San* 23c(47); *ib.* 48; 53

The mng. of this rt. is unclear from the context, and there is no basis for the translation "to whistle" given by Jast 1298; v. Ros, Iranica Judaica 108, n. 10 (Heb).

צרור n.m. **pebble, clump** (CPA צוררין pl. LSp 172) **1. pebble:** sg. חד צרור *San* 25d(49); pl. שרי מישדי עליהון צררין he began to throw pebbles on them *RH* 58a(47) // צר{י}<ו>רין *Yev* 3a(55); **2. clump:** sg. אהן צררה דעל גיף ימא that clump (of excrement) by the seashore *Ber* 4c(48)

צרי n.m. **crack, rift** (Sy צֶרְיָא דתַרעָא crack in the door PSm 3441) sg. צ{י}ריה דתרעה *VRG* 251:2

Löw, Lehnw 377, s.v. סונטמא.

צריך adj. **poor, necessary, doubtful** (↓ √צרך pass.part.; CPA צריך poor LSp 172, SA צריך LOT 3/2 209:16) **1. poor, poor person:** sg. צריכה *TN* Dt 24:14 [H אביון]; *ib.* Ex 23:6[!]; ומה נעבד דאנא צריך what can I do, since I am poor? *VRQ* 325:4; pl. צריכיא *FTV* Dt 15:11; צריכיכון *TN* ib.; **2. must, needs:** a. w. inf.: צריך מברכה ע{י}לוי זמן תניינות he must make the blessing over it a second time *Ber* 10a(49); *Dem* 24c(39); *Šab* 6d(50); *Tan* 67c(64); צריכין מיחוש we should be wary *Ter* 45d(5); *Beṣ* 61b(34); לא הוה צריך קרייה למימר scripture didn't have to say *BR* 24:11; *ib.* 820:7; *PRK* 190:4; *KohR* 19b(5); b. w. part.: צריך את חשש על נפשך you should worry about your life *MQ* 81d(39); ליח את צריך לעי תובן you don't have to work any more *BM* 8c(21); לית אנן צריכין חששין ליחידייא we don't have to worry about (the opinion of) an individual *Šab* 6a(41); *Kil* 26d(62); *Švi* 37a(14); *Ḥal* 58a(4); *BM* 10b(5); *BRV*[60] 84:3; c. w. dir. obj.: לא דהבך ולא כספך אנא צריך I don't need either your gold or silver *BM* 8c(39); *BR* 301:4; מלך באכסנייה צריך חסד a king out of his country needs mercy *ib.* 1239:8; כל הדן חיילה איח בך ואת צריך לאלין you have all that strength, and you need those (Goths)? *ib.* 1241:11; *VR* 654:9; *ŠR* 7d(6); דא צריכא לדא ורא צריכה לדא this (statement) is necessary for that (case), and that (statement) is necessary for this (case) *BQ*

5b(51); *AZ* 39d(34); צריכין אחון מילא חורי do you need anything else? *BR* 1136:3; *PRK* 138:3; **3.** impers. **it is necessary:** a. לא/לית צריך it is not necessary *MQ* 83a(1); *ib.* 2; 41; *Yev* 12a(59); *Giṭ* 43b(21); b. תלת עשר שנין עכ{ר}<ר> עליל קומי רכיה דלא צריך for 13 years he used to enter before his teacher unnecessarily (i.e. even though he did not ask him a question) *Er* 22b(34); והוא נסב רלא צריך he takes alms unnecessarily *Pea* 21b(21) // *Šeq* 49b(1); c. לית את צריך it is unnecessary for you *San* 23c(45); *Ber* 4a(66); *BR* 761:4; d. לכן צריכה it is necessary for this purpose *Ter* 41d(2); *Mas* 48d(43); *Šab* 5d(6); *Yev* 7c(52); *Qid* 60b(6); e. ומה צריכה ליה for what is it necessary for him? *Ber* 10a(11); *MŠ* 53b(47); *Meg* 73b(11); *Naz* 52d(23); *Qid* 59a(15); 4. f. **doubtful, uncertain:** ר׳ יוסי דלא שמיע ליה צריכה ליה PN who didn't hear it (i.e. the tradition) was in doubt concerning it *Dem* 22b(7); צריכה לרכנין *Ter* 44d(20); ובתרתיי צריכה in two (cases) it is doubtful *Šab* 10a(62); *Šeq* 48a(63); *Suk* 51d(34); *Ned* 38a(52); עוד היא צריכה לר׳ יוחנן it is still in doubt for PN *Švi* 36c(61); *Ter* 45b(12); *Tan* 64a(41); מה רצריכא להן פשיטא להן what is doubtful for this one is clear to the other one *Er* 19b(21) [add. exx., v. ↓פשיט mng. b]

צריף n.m. **small building** (MH צריף Jast 1302) pl. תרין צריפין דמיסכינין two huts of poor people *Pea* 21b(9)
Lehnw 497; Löw, Flora 1:568+.

צריר n.m. **handful, bunch** (↓√צרר; SA צריר Ham 574:135) sg. צריר לכונתה a bunch of frankincense *TNGl* Lev 5:12; *ib.* 2:16[!]

צרך (a/o) vb. **to be poor, need, be in doubt** (↓צורך, צריך; SA צרך Cowley, SL 55, Sy צרך LS 637, MH צרך Moreshet, Lex 312; cf. Ar ضَرُكَ to be poor) Pe. **1. to be poor:** ואתון עמי לא תצרכון you, my people, will not be poor *TN* Dt 28:12; צרכת וזכנת לכעלה she became poor and sold (it) to her husband *BB* 16b(62); *ib.* c(22); מן {אתנ}נחת נכסוי וצרך he lost his property and became poor *Proc* 556:1; **2. to need:** a. w. dir. obj.: ולא נצרך לכניה דהגר מצרייתה we won't need the children of Hagar, the Egyptian *TN* Gen 16:5; נצרוך *FTV* ib.; מיצרוך אנא למחר כלום am I going to need anything tomorrow? *AZ* 40d(28) // *Šab* 14d(26); חד זמן צרכון רבנן נידבא the Rabbis once needed a donation *Pes* 31b(61); צרכון ישראל למיטרא the Jews needed rain *VR* 806:5 // *BR* 304:7; *EchR* 127:12; בגין דלא מיצרכיניה(text: מיצר ביניה) גט in order not to have (to write another) document *BB* 17c(32); b. w. inf.: לא תצרכון למיזף you will not need to borrow money *TN* Dt 15:6; *ib.* Num 20:10; בני נווה צרכון למיעבד תעני בתר פסחא the people of GN needed to make a fast after Passover *Tan* 63d(29) // *Ber* 9b(32); *MQ* 81d(60); *Ter* 46d(37); **3.** impers. **to be necessary:** לפום כן צרך מימר therefore it was necessary to say *Pea* 20c(27); *Kil* 31b(61); *Švi* 39c(27); *Šab* 13a(54); *Soṭ* 19d(11); *BM* 8a(18); **4.** impers. **to be in doubt:** עד ראנא תמן איצרכת לי while I was still there (i.e. in Babylonia), I was in doubt concerning it *Meg* 73a(50); *Ber* 11b(34); *ib.* 4b(10)[!]; מן דאצרכת ליה חזר ופשטה since he was in doubt concerning it, he explained it again *Dem* 26b(45); *Švu* 38d(37)[!]; וקמת כמה דצרכת לרכנן קדמאיי וקשת כידיהון כן צרכת לרבנן אחראי(G) וקשת בידיהון the matter stood (as it was). Just as it was doubtful to the earlier Rabbis and was difficult for them, so was it doubtful for the later Rabbis and difficult for them *Beṣ* 60b(53)
Af. **to impoverish:** ותצרכון לאומין סגין you will impoverish many nations *TN* Dt 28:12
Itpe. **to need:** אוקר(G) לאסיך עד רלא תצטרך ליה honor your doctor before you need him *Tan* 66d(23)
On pe., mng. Yalon, Quntresim 2(1938):15; Kut, Words 78; in mng. 3, צרך is occasionally replaced incorrectly with the more common צריך (e.g. *Ber* 3c(53); *Švi* 35b(49); *Er* 18b(48)); on mng. 4, v. Bacher, Term 2:183.

צרם vb. **to crop the ear** (SA צרום Ham 599:147, Sy צרם LS 638, MH צרם Moreshet, Lex 314) Pe. צרמיה כאודניה *KohR* 19d(17)

צרע vb. **to be leprous** (↓מצרע, צרעה; SA מצרעה ST Num 12:10, צריע Ham 576:180) Pa., pass.part. והא ידיה מצרעה behold, his hand was leprous *TN* Ex 4:6 [H מצרעת]; *ib.* Num 12:10; *FT* ib. 12
Itpa. **to become leprous:** דאתחייבת מרים נכייתה למיצטרעה Miriam, the prophetess, was sentenced to be leprous *TN* Num 12:16; *FT* ib.; *TNGl* ib.

צרעה, det. **צרעתה**, pl. **צרען** n.f. **leprosy** (↓√צרע; SA צרעה Ham 576:177) sg. *TN* Lev 13:9 [H צרעת]; *ib.* 20; 25; 42; 14:32; צרעתה *ib.* 13:12; 30; 14:7; Num 12:16; Dt 17:8; pl. הלין סלעייה דביה צרען הינון those round spots(?) on it (i.e. the

snake) are leprosy *BR* 184:4

צרף n.m. **refiner, smelter** (↓ √צרף; Sy צָרָפָא refiner of silver LS 638) sg. צרפה *PRK* 259:10

2# צרף n.m. (unclear) sg. טחן ליה צרף he ground ... for himself *Pes* 30a(2)

צרף vb. **to attach, do metalwork** (↓צרף; CPA צרף Black, Hor 67, Sy צרף LS 638) Pa. **1. to smelt, refine:** ברתא רמצרף דהבא daughter of one who refines gold *FTV* Gen 36:39; **2. to join or attach to s.t.** (+ עם): **ויצרפון עמהון ליגיונין** they will join to themselves legions *TNGl* ib. 15:1 [↓itpa.]; *FT* ib.; *TNGl* Dt 14:25; **לא הוה מצרף לון עמיה** he never joined them to himself (for a consultation) *Nid* 50b(21); **חד זמן צרפון עמיה** once he joined them to himself *ib.* 22; **מן בגין כן צריפתכון עמי** for this reason I joined you to me *ib.* 25; **יצרף אחיה השילוני עמי** let him join Ahia, of Shilo, to me *BR* 329:5 // *Ber* 13d(57) [↓itpa.]; pass.part. **הות מרים אחתן מצרפא עמן במדברא** Miriam, our sister, was joined to us in the desert *FTP* Num 12:12

Itpa. **to be joined, join: ויצטרפון עמהון ליגיונין** *FPT* Gen 15:1[08]; *TN* ib.; *ib.* Num 24:24; **יצטרף עמי אחיה השילני** *PRK* 191:7; **ראשה גבי סופה מצטרף וסופה גבי ראשה <לא> מצטרף** the beginning (of the *shofar* blast) joins the end, but the end does not join the beginning *RH* 58d(26) // *ib.* 59d(2)

צרצר n.m. **type of locust, name of a plant** (CPA צרצר LSp 172) **1. a type of locust:** sg. **נצר כצרצרה** he croaked like a locust *VR* 770:2; *ib.* 3[!] // *ŠR* 18a(1); **2. name of a plant:** sg. **ועקרה צרצר רטורה** its root is the "locust of the field" *Hem* 18
Nöld, Beitr 120+.

צרר n.m. **a timber used in place of a bond stone** (↓ √צרר; Sy צְרָרָא knot, tie LS 636) sg. **אהן צררא סמך הדא בירתא(V)** the timber supports this (entire) edifice *Pea* 20d(57)
Lieb, REJ 97(1934):55+.

צרר (o) vb. **to tie up** (↓צריר, צרר, צררה; CPA צר LSp 172, SA צרר ST Dt 14:25) Pe. **ותצורון** *TN* Dt 14:25 [H וצרת]; pass.part. **חד שק צריר** a tied up sack *BQ* 5c(34); **קמו צרירין היך זיקיא דמיא** (the waters) stood up tied like water-skins *TN* Ex 15:8; *FPT* ib.[19]; *FTP* ib.; *TNGl* ib.; **אצבחהון צרירן בשושפיהון** their batches of dough were tied up in their cloaks *TN* ib. 12:34; *FPT* ib.[23]; *TN* ib. 34:26; *ib.* Dt 14:21

צררה, pl. **צררין**, **צררן** n.f. **money bag, purse** (↓ √צרר; SA צררה ST Gen 42:35(Var)) sg. **צררת כספיה** his bag of money *FPT* Gen 42:35[05; H צרור]; pl. **צררת כספיהון** *ib.* [H צררות]; **צרריהון דכספיהון** *TN* ib.

צחר n.m. **wild thyme** (*Saturia thymbra*; Sy צַתְרָא LS 639) sg. **צחרה** *Švi* 37b(50) [expl. **סיאה** Mib. 8:1]; pl. **מי צחרי** *Ter* 47b(4)
Löw, Flora 2:103.

ק

קָאִים, pl. **קיימין** n.m. **standing one, thesis** (↓קום√ part.) **1. pl. standing ones:** a. human: קָאִימָיָא *FPT* Gen 7:23[02; H היקום]; *TN* Dt 11:6; קיימיא *KohR* 17a(15) [expl. היקום Gen ib.; ↓2# קיום]; b. celestial: קיימיא *Ber* 2c(24) [expl. קאמיא Dan 7:16, Q קימיא] // *BR* 738:3 // *RuR* 4:17; **2. thesis:** sg. קיימ{י}ה *Git* 50b(34) [ref. to Mib. 9:4; ↓חניי]
On mng. 2, v. Eps, Tarbiz 3(1932):110.

קב n.m. **qab** (a measure; Sy קַבָּא LS 639) sg. קבא *Ter* 43c(39); pl. קבייא *Ḥal* 58d(1)

קבוטר n.m. **bird, dove** (< MPer *kabōtar* MacKenzie, Pahlavi Dictionary 48) sg. וחוי ליה באצבעתיה צפר קבוטר he showed him with his finger a bird bird [Persian gloss] *Yom* 39b(13)
Ros, Irano-Judaica 48+ (Heb).

קְבוּרָה, det. **קבורתה** n.f. **place of burial, grave** (↓ √קבר, בית קבורה; SA קבורה Ham 582:114) קְבַרְתְּהוֹן *FPT* Gen 47:30[04];- sg. אחסנו דקבורה *TN* Gen 23:4 [H אחוזת קבר]; *ib.* 20; 49:30; 50:13; למזבן ליה קבורה to buy him a grave *PRK* 372:6; ברי דלא קבורה my son is without a burial place! *KohR* 9b(17); מה את בעי ממון או קבורה א״ל להדוא גברא קבורתא הב לי ממון וסב לך קבורתא (Jacob said to Esau): What do you want? Money or the place of burial (i.e. the Cave of Machpela)? He said to him: Does that man need a grave? Give money, and you, take the grave *BR* 1287:2; כל מן דיפתח הדה קבורתה anyone who opens this grave *BŠ* 1:2; אנה עברת הדה קבורתה I made this grave *ḤGemar* 2; הדא קבורתא דיודן בדה דרבי טרפון this is PN's grave *Frey* 892:1; *Tib* 1; קבורתיה *TN* Dt 34:6; *ib.* Gen 35:20

קביוסטיס n.m. **gambler** (< κυβευτής Lehnw 501) sg. ⌜בקביוסטיסא⌝ *Ned* 39b(23)

קְבִיל, det. **קִיבְלָה** n.m. **darkness** (↓קבל; SA חשך קביל ST Ex 10:22) sg. חשוך קביל *TNGl* Ex 10:22; קיבלא דא היא מדי darkness — that is Media *ib.* Gen 15:12; קַבְלִין *SYAP* 22:12

קבילה, det. **קבילתה** n.f. **outcry, complaint** (↓ √2# קבל; SA קבילה ST Ex 3:7(Var)) sg. קבילת *TN* Gen 6:13; קבילתהון *ib.* 18:20 [H זעקת]; קבלתהון *ib.* 19:13; Ex 2:23; 24; 3:7; 6:5; קוולתהון *TNGl* Ex 2:24; *ib.* 3:7; 9

קבל, det. **קְבָלָה** n.m. **darkness** (↓קביל; CPA קבל LSp 173, SA קפל ST Ex 10:21(Var)) sg. חשוך דקבל *TN* Ex 10:22 [H חשך אפלה]; לווי הוה קבל ההוא יומא ולא דנחה would that there was darkness on that day, and (the sun) hadn't shone *ŠR* 30c(7) [expl. חשך השמש בצאתו Is 13:10]; בְּקָבְלָה *FPT* Dt 28:29[04]; *FT* Gen 15:17

קבל vb. **to receive, consent, accept an opinion** (CPA קבל LSp 173, SA קבל LOT 3/2 226:25) Pa. **1. to receive, accept:** a. objects, articles: ויקבלון חולק ואחסנו{ן} they will receive a portion and inheritance *TN* Gen 49:22; *ib.* 44:18; Ex 30:16; Lev 19:8; וההן דמקבל כתבייא one who receives letters *Šab* 13d(29); קבלין ואנא מיתקטיל accept them (i.e. the decrees), and I will be killed *Qid* 61a(36); ולא בנוי דישמעאל מקבלין אוריתה the sons of Ishmael do not receive the Torah *TN* Dt 33:3; למקבלה אולפן to receive instruction *ib.* Ex 33:3; b. people: ר׳ הושעיה כד הוה מקבל שהדייא בעיני טב when PN received witnesses in GN *San* 19a(23); קביל ר׳ זעירא אבילוי PN received his mourners *Ber* 6a(21); דלא הוון מקבלין לעבור‹י›א because they did not accept passers-by *Tan* 69a(45); מרתה דביתא דקבלתן the mistress of the house who received us *Ḥag* 77d(33); **2. to consent, take upon oneself:** a. alone: שמעתון דאיתקדש ירחא וארכינון בראשיהון וקבלון did you hear that the new moon was sanctified? And they lowered their heads and consented *RH* 58d(15); b. w. על upon oneself: וקבל עלוהי מכלת דינה he accepted upon himself the attribute of justice *TN* Lev 10:3; וקבל עלויי שמואל מיתב חליתאי Samuel consented to sit third *Tan* 68a(39); ליח אנא מקבל עלי מחמנייא I do not

consent to be ordained *ib.* 30; *Ber* 5b(63); *Dem* 22a(29); *ŠviV* 36d(18); *Suk* 53a(14); *Qid* 61a(25); *San* 21b(53); *AZ* 44a(7); pass.part. מקבל עלי *San* 21a(12); **3. to accept an opinion, information:** a. alone: וקבלה מהו וקבלה כאינש דאמ׳ בעל דינא קבליה he accepted his opinion. What does "he accepted his opinion" mean? Like one who says that his legal opponent "accepted" it (i.e. the judicial ruling) *Naz* 54d(36); b. w. מן from s.o.: והכדין יקבל מני פרעה *TN* Ex 6:30 [H ואיך ישמע אלי פרעה]; *ib.* 7:4; 11:9; Gen 23:13; והוא מקבל מיניה *Švi* 35d(22); *Ḥal* 58b(35); *Pes* 32d(3); *Yom* 38a(59); *Naz* 54a(50); *EchRB* 157:9; **4.** w. חוב **to receive punishment for a sin:** ויקבל חוביו *TN* Lev 5:17 [H ונשא עונו]; *ib.* 17:16; 20:17; 24:15; Num 18:23

Itpa. **1. to receive, accept** [MH נתקבל Jast 1309, mng. 2]: כספכון אתקבלת *TN* Gen 43:23 [H כספכם בא אלי]; דלמא איתקבלת אגר מצוותה בעלמא הדין perhaps I have received the reward of the commandments in this world *ib.* 15:1; *FTV* Lev 22:27; **2. to be accepted:** אתקבל קרבנך your sacrifice was accepted *TN* Gen 4:8; *ib.* Ex 29:41; Lev 1:9; 22:25; Num 15:10; 29:36; ואין חזרין מתקבלין if (people) repent are they accepted? *Ḥag* 77c(1); **3. to be received:** ר׳ אבהו אזל לבצרה ואיתקבל גבי יוסי רישא PN went to GN and was received at (the home of) PN_2 *EchR* 130:2; *ib.* 48:18; *Švi* 36d(62); שמואל איקבל גבי חד פרסיי Samuel was received at (the home of) a certain Persian *Šab* 15d(52); ואקבלון בחד {כ}<ב>יי they were received in a certain house *San* 25d(30); מיקבלין בגו כנישתא they were received in the synagogue *Meg* 74a(54); *Ber* 2d(45)

קבל 2# (a/o) vb. **to cry out, bring a suit or complaint** (↓קבילה; Sy קבל LS 640, MH קבל 3# Moreshet, Lex 315) Pe. **1. to cry out:** ויקבול עלך *TNGl* Dt 15:9 [H וקרא עליך]; *ib.* 24:15; **2. to bring a suit or complaint** (+ על against s.o.; גבי, ל־ before s.o.): אזל וקבל עליה גבי ר׳ יהודה he went and brought suit against him before PN *Ned* 40a(37); *KohR* 9d(7); חד זמן אתא קבל לי על בריה דיזוניניה he once brought a complaint before me against his son that he should support him *Pea* 15d(24) // *Qid* 61c(4); *BR* 302:1

קבלאי (uncertain) *VR* 76:1 [in a proverb; Var: כולבאי, קולבאי]

See Margulies, loc. cit., for a discussion.

בר קבליי ↓**קבליי**

קבע vb. **to insert, place firmly, establish** (CPA קבע LSp 174, SA קבע Ham 475:12, MH קבע 2# Moreshet, Lex 316) Pe. **1. to insert, drive in:** הוה כל חד וחד נסיב חד מסמר וקבע ליה בגויה everyone took a nail and drove it into it (i.e. the rock) *Ḥag* 78d(27); וקבעין ליה גו אודניה they insert it (i.e. the gate hinge) into his ear *ib.* 77d(53) // *SanAs* 23c(39)[!]; pass.part. הא קביעה גבך במסמרא is it (i.e. my opinion) driven in to you like a nail? *Pes* 32b(20); *Yev* 2d(39)[!] // *ib.* 13c(8); **2. to place firmly, set:** וחקבעון *TN* Dt 6:9; *ib.* 11:20[!]; למקבע [H הצג]; *ib.* 28:56 ר׳ יודן ביר׳ ישמעאל קבע לה לאמוריה PN placed his speaker *Ber* 7d(50); והוא קבע רגליה קדמוי he places his foot firmly before him *Ḥaliṣa* 100:16; pass.part. מדבח קביע על ארעא an altar set on the ground *TN* Ex 20:24; *ib.* Dt 29:17; *FT* Gen 28:12; **3. to establish, impart a character:** וקבעה שמועה מן שמיה he established it as a tradition in his name *Pea* 15d(26) // *Qid* 61c(6); נפק וקבעה במחניח׳ he went out and established it in the Tannaitic tradition *BM* 10c(48); *AZ* 43d(38); דקבעון לה רבנן which the Rabbis established *JMP* 15:11; והוה קבע מעשרא דהכא חמן he imparted to it the character of a tithe for here in another place *MŠ* 54d(9)

Pa. **to set, stud** (of precious stones): למקבעה יתהון *TN* Ex 35:9; pass.part. ומקבעה מרגליין set with pearls *FT* Gen 50:1; *TN* ib.[!]

Itpa. **to be set:** [הדין פסי]פוסה אחקבע בשתה [...] this mosaic was set in the year *Naveh* 43:1

קבר, det. **קבורה, קיברה** n.m. **grave** (↓√קבר; CPA קבר LSp 174, SA קבר Ham 582:111+) sg. *FPT* Num 19:16[23; H id.]; *TNGl* Gen 23:4; טעם דקבר הוה ביה (the wine) had the taste of a grave in it *EchRB* 48:1; טעם קיברא *EchR* ib.; קיבריה *Yom* 45c(23); קיבריה דאבוי his father's grave *PRK* 372:7; *Ḥag* 77c(4) // *KohR* 19d(7); pl. קברין *TN* Ex 14:11; *ib.* Num 33:4; קברי שאלי שאלתה *ib.* 16 [H קברות התאוה]; *ib.* Dt 9:22; קברי חחמודחה *ib.* Num 11:34; 33:17; והוה ר׳ יונחן מפסע על קיבריה PN used to step over the graves *Ber* 4c(66); *ib.* 6a(56); *Naz* 56a(38); מפחח דקבריה the key of the graves *TN* Gen 30:22; קברינן *ib.* 23:6; קבריכון *ib.* 30:22

קבר (a/o) vb. **to bury, swell up** (↓קבורה, קבר, קברה; CPA קבר 174, SA קבר Ham 582:115) Pe., pf. 1sg. קבריח *FPT* Gen 48:7[04]; 3m. קבר *TN* ib. 23:19; קבריה *BR* 870:7; f. קברת *VR* 134:3; קברתיה *Švu* 37a(64); 3m.pl. קברו *TN* Dt 34:6; קברוניה *MQ* 82c(24); imp. 1sg. אקבור *TN* Gen 50:5; נקבר *ib.*

23:13; 2m. תקבור *FPT* ib. 47:30[04]; inf. למקבור *TNGl* ib. 50:14; למקבר *TN* ib. 23:8; part. m.sg. קבר *BR* 119:1; f. *ib.* קברה 1096:2; pl. קברין *TN* Num 25:4; pass.part. קביר *FT* Dt 33:21;- **1. to bury:** וקברוניה ועבדון לה נפש they buried it (i.e. the dog) and made a monument for it *PRK* 175:4; *Ḥag* 77c(4); אי ידעה בהו‹ן› תיקבור ברה קברתיה מי על{ו}‹י›ן מיקבר{א}‹ה› if (that woman) knows about them (i.e. the coins) may she bury her son! She buried him. When they were coming to bury him *Švu* 37a(63) // *VR* 134:3; *Naz* 51d(64); חד הוה ליה ולואי קבריה he had one (brother), and it would have been better if he had buried him *KohR* 24d(7) // *BR* 870:7; *ib.* 1026:7; pass.part. דקביר בהדין שמעון בר יותנן PN, who is buried in this (place) *BŠ* 2:1; חפיר וקביר טב מיניה one who is dug and buried is better off than he *KohR* 26d(17); **2. to swell up** [cf. Sy קבר pa. to heap up LS 644]: כהדין קבריאל דמרבי וקבר like the *Q.*-river which increases and swells up *ib.* 3b(24) // *BRV*[60] 119:1

Pa. **to bury:** למקברא יתן *FTP* Ex 14:11

Itpe. **to be buried:** אתקבר *TN* Gen 25:10; *KohR* 19d(7); אתקברת *FPT* Gen 35:8[03]; *TN* Num 20:1

קברה, det. **קברתה** n.f. **grave** (↓√קבר) sg. בקברה *TN* Num 19:16 [H בקבר]; *ib.* 18; בקברתה‹ו› *ib.* Gen 47:30 [H בקברם]

קברניט n.m. **helmsman** (< κυβερνήτης Lehnw 500; CPA קברניט HS 9:45, Sy קוּבֶרְנִיטָא LS 645) sg. הדין קברניטא *EstR* 9b(12); pl. קב{י}רניטין *VR* 481:2
Sperber, Nautica 148+.

2# קברניט n.m. **box, chest** (metath. < κυβέρτιον L-S 1004) sg. קברניטא *KohR* 9d(3) [acc. to rdg. in responsum of R. Isaac b. Sheshet Perfet]
Lieb, Alon Vol 227.

קדד vb. **to measure distance in a mountainous region** (lit. to bore through; SA קדד Ham 585:161+, MH קדד Moreshet, Lex 317+) Pa. מאן דמקד{ר}‹ד› אילין שגרונייה דבישן ... מאן דמקד{ר}‹ד› הדא ביקעת גינוסר the one measures through those slopes of Beisan the one who measures through the Valley of Genessaret *Bik* 64b(46)

קדוח n.m. **driller** (↓√קדח) sg. קדוחא *ŠR* 11c(18)

קדום n.m. **east (wind)** (↓√קדם, קדימה; CPA קדום LSp 175, SA קדום Ham 579:27) sg. ברוח דקדום *FPT* Gen 41:23[05; H קדים]; *TN* ib. 27; Ex 10:13; דקדים [!] *ib.* Gen 41:6; 23

קדושה, det. **קדושתה** n.f. **qedusha, a blessing before the Shema in the morning prayer** (< MH קדושה Jast 1314) sg. עניתון קרושתא you have answered the *qedusha Ber* 9c(55)

קדח vb. **to drill, draw a liquid** (↓קדוח, קדחי; SA קדח ST Dt 32:22, Sy קדח LS 645) Pe. **1. to drill:** למקדח *ŠR* 11c(17) [of pearls; ≠ ↓√חרז]; **2. to draw a liquid:** מליי מיסורס וק{ר}‹ד›חין ושתיין ומחזירין they fill the vessel (with wine), draw it out, and drink and return it *Ned* 38d(4)
On mng. 2, v. Lieb, TK 3:284, n. 11.

קדחי, det. **קדחיתה** n.f. **fever** (↓√קדח; SA קדחה Ham 589:304+) sg. קדחיתה *TN* Lev 26:16 [H קדחת]

קדימה, det. **קדימתה** n.f. **east wind** (↓קדום) sg. ראינון קטפין בתר קד‹י›מ{י}תא דחגא they pick (the grapes) after the east wind of Succot *Giṭ* 45b(15)
Lieb, Sinai 5(1940):465.

קדִּישׁ adj. **holy, sacred** (↓√קדש; CPA קדיש LSp 175, SA קדיש Ham 585:201+) קדִּישָׁא *FPT* Ex 6:3[04];- a. alone: ארום קדיש אבה *TN* Lev 19:2; יהוי קדיש *ib.* 27:10; Num 6:5; והוא קדיש ‹ובלחוד› דלית בה מום it is holy provided it has no blemish *PalLaws* 29:3; *ib.* 30:19; pl. קדישין *TN* Lev 21:8; קדיש קדישין *ib.* 6:10; קדישוי *ib.* Num 16:5; b. w. noun: sg. ארוע קדיש *ib.* Ex 12:16 [H מקרא קדש]; אתר קדיש *ib.* 3:5; שמי קדישא *ib.* 23:21; אומה קדישה *FPT* Ex 19:6[06]; בהדן אתרה קדישה in this holy place (i.e. synagogue) *Naveh* 26:2; *ib.* 16:1; 64:7; [קה]לה קדישה the holy congregation *ib.* 84:1; גופא קרישא holy body *KohR* 29a(4); הדא אומתא קדישתא *Šab* 8d(13); pl. עם קדישין holy people *TN* Dt 7:6; *ib.* 33:2; [אתון כרק]טיריא קדישיה you, the holy letters *Am* 5:4; *AmGen* 1:2; *ib.* 6b:5; d:11; e:1

קדל n.m. **neck, nape of neck** (↓צוור; CPA קדל LSp 174, SA קדל ST Ex 32:9) a. general: בקדלה דסוסי חיור on the neck of a white horse *PRK* 242:1 // *ŠR* 7d(7); קדליה *TN* Lev 5:8 [H ערפו]; מעוך לי קדל{י}ך למרכב וארכב מעך ליה קדליה ורכיב lower your neck, and I will mount (the horse). He lowered his neck, and he mounted *VR* 666:5; *PRK* 145:6; *Ber* 9a(35); *ib.* 13b(13); *Beṣ* 63a(38); *ib.* 39; כל דאתון חמ{ו}‹י›ן קדליה חיור מן חימת שעריה יהודי anyone whom you see whose nape is white

(text: לעיבורה)לעובדה חמיי רבנן מקדמין we see that the Rabbis advance the act (of reading the *Megilla*) first *Meg* 73c(3) // *Šab* 4c(60); חד בר נש אקדם פריטין לאילפא a certain person advanced money for the ship('s passage) *Giṭ* 49a(25); **2. to give preference, place first:** למקדמה ית ברא דרחימתה *TN* Dt 21:16 [H לבכר את בן האהובה]; ריש לקיש אקדמון ליה חד סב בעיבור they gave preference to an old man over PN at the intercalation *San* 18c(43) // *RH* 58b(14); *Suk* 53b(6); **3. to be early:** זימנין דהיא מקדמא וזימנין דהיא מאחרה sometimes it (i.e. the morning star) is early, and sometimes it is late *Ber* 2c(36); **4. to rise early:** אקדם בצפרא *TN* Ex 9:13 [H השכם בבקר]; *ib.* Gen 19:27; 22:14; 26:31; 32:1; Num 14:40; Dt 16:7; **5. to greet s.o.:** אקדימו יתכון *ib.* 23:5 [H קדמו]; **6.** w. fol. vb. **first, before:** ויהון מקדמין ושאלין בשלמך they will first ask of your well-being *ib.* Gen 27:29; 49:8

קדמו, det. **קדמותה** n.f. **advance payment of the ketubba** (↓ √קדם) sg. *JMP* 8c:1; *ib.* 22:15; קדמות מהדה the advance payment of the *mohar ib.* 13:9; 20:8; 25:3; 4; 50:16; קדמותה *ib.* 8c:4; 15:13

Friedman, JMP 1:272+.

קַדְמָיי adj. **first, previous** (↓ √קדם, קדמייה; CPA קמי, SA קמאי LSp 175, SA קדמאי Ham 592:66) קַדְמָיָה *FPT* Ex 20:2[06];- a. as adj.: sg. m. קדמיי *FPT* Ex 12:2[23; H ראשון]; אין חנינה קדמיי אנא תיניין if PN is first, I am second *Tan* 68a(32); יומה קדמיה *FPT* Ex 12:15[23]; כפנא קדמייה the first famine *TN* Gen 26:1; *ib.* Dt 10:4; 26:12; תנייא קדמייא the first *Tanna Meg* 70a(27); *Giṭ* 45d(20); אדר קדמייא the first *Adar Qid* 63d(40); פתחה קדמייה the first *petiḥa BRV*[60] 67:7; f. איתתא קדמייתא the first wife *PalLaws* 66:12; הילכתא קדמיתא the previous *halacha Ket* 26c(24) [in a scribal note]; pl. m. לחיא קדמיי the first tablets *TN* Ex 34:1; רבנין קדמאיי the previous Rabbis *Kil* 26d(62); f. שבעתי תוריא קדמייתא the first seven cows *TN* Gen 41:20; b. as a noun: sg. m. קדמיא לא מתחשב the first one (i.e. star) is not taken into account *Ber* 2b(9); בהדין קדמייא like the previous one *Pes* 33c(4); *MQ* 82d(57); *Yev* 5d(13); דכוות קדמיא like the previous one *PRK* 338:8 [in a scribal note]; *BR* 359:1; קדמיה חסיר the first one (i.e. word) is (written) defectively *MMDam* Gen 17:6; *ib.* Ex 36:9; Lev 26:28; f. שאל תינייתא וחזר מישאל קדמיתא he asks the second (question) and afterwards asks the first

from lack of hair is a Jew *EchRB* 155:26; קדלכון קשייא your stiff neck *TN* Dt 31:27; *ib.* 10:16; b. in idiomatic phrases: 1) קשי קדל stiff-necked, stubborn [Sy קְשֵׁא קְדָלָא PSm 3488]: sg. *TNGl* Ex 33:5; *ib.* 34:9; pl. קשין קדל *TN* Dt 9:6; *ib.* 13; 2) חבור קדל repentant person (lit. neck-breaker): pl. בארעא ברייתה קריין להון עם חבורי קדל (the Jews) are called abroad "a repentant people" *BRG* 123:3 [glossed *ib.* in H: שהן שוברין את עורפן]; 3) חביר קדל subdued person (lit. broken-necked one): pl. חבירי קדל *TN* Ex 23:27 [H ערף]; *ib.* Dt 28:7; *TNGl* ib. 25; בעיין ולא בעיין חבירי קדל *nolens volens* - they are subdued *MPs* 373:17; 4) הפך קדל to turn one's back [cf. Sy אַפְנִי קְדָלָא PSm 3487]: מינפיק(V) הפך קדלא he turned his back on his way out *Ber* 9a(34); 5) אשתייר על קדלה to retain an obligation (lit. to remain on one's neck): *JMP* 14:10; *ib.* 22:17

On mng. b.2, v. Sok, GF 103, n. to l. 20; on mng. b.3, v. Lieb, Tarbiz 47(1978):15+; on mng. b.5, v. Friedman, JMP 1:273.

קדם (a/o) vb. **to precede, be early** (↓לקדמות, מן קדמיי, קדמו, קדים, מן קודם, לקדמין pron. קודם, קדמין, קדמייה, קדמיי מן, קדמיי ל־ adv., קדם עד לא, קומי; CPA קדם LSp 174, SA LOT 3/2 188:2, ST Gen 19:27) Pe. **to come before, precede:** צלותהון דבני ישראל קדמא לדידך the prayer of the Jews will precede yours *TN* Ex 14:15; אין בר נשא קדים למיא חברברא מיית ואין חברברא קדים למיא בר נשא מיית if the person comes first to the water, the snake will die. If the snake comes first to the water, the person will die *Ber* 9a(52); *Giṭ* 47b(58); *AZ* 39b(19); *PRK* 5:7; קדום באדר (unclear) *RH* 58b(17) // *San* 18c(47); ג' קדמין יוד לריש בלישנה in three cases in the corpus *yod* precedes *resh MMDam* Dt 7:5 [ref. to אשירהם; v. also 2K 17:16; Mi 5:13]

Pa. **1. to precede s.o., act before:** אתא חד רומאי ותרביה וקדים יתיה ויתיב ליה a certain soldier came, chased him away, preceded him, and sat down *BRL* 81:6; קדמיה לרשיעא עד לא יק{ו}דמינך precede the evil person, before he precedes you *BR* 878:8; *VR* 702:3 // *PRK* 412:1; *Qid* 64a(47); *AZ* 40a(14); *KohR* 23b(14); **2. to greet s.o.:** נפקון וקדמוניה בחיזורין <דדהב> they went out and greeted him with apples of gold *VR* 620:2; **3.** w. fol. vb. **before, first:** ניקדמיה וניסהוד עלוי let us first testify against him *San* 23c(2)

Af. **1. to do s.t. first, advance:** בגין דאקדים כתיבה והא אקדים נתינה because he did the writing first; but he did the giving first ... *Giṭ* 49a(35); ואנן

Naz 56b(29); על קדמייתא נאמן he is believed in the first (case) *Qid* 66a(35); *MŠ* 55b(25); *Qid* 59a(63); *VR* 288:1; *PalLaws* 64:17; pl. m. אין הוון קדמאי מלאכין if the first ones were angels *Dem* 21d(57); *Šab* 3d(6); *BR* 254:5; f. חמשתי קדמייתא the first five cases *Ber* 4d(35)

קדמיי, קמיי adv. **first** (< קדמאית (cf. Sy קַדְמָאִית LS 646); ↓ √קדם; CPA קמאי, קמי LSp 175) בולווטיא עלין קדמיי ונפקין קדמיי the councilmen enter first and go out first *Šab* 13c(58) // קדמאי *Hor* 48c(46); *Šab* 13c(53); ייעול פלן קדמאי let so-and-so enter first *Švi* 38c(49) // קמי *Meg* 73a(42); *Ber* 5a(41); *Tan* 68a(37); *Pes* 31c(1); מלתא דאת בהית בה אמר קדמיי say first something which embarrasses you *BR* 651:5; *Ber* 4d(64); קדמאי אבא ובתר כן רבי first my father and afterwards my teacher *KohR* 19d(5); אכלו קדמיי ולבתר כן אתון שתיין eat first, and afterwards you will drink *EchR* 108:10; *BR* 363:3; *VR* 664:5; *ib.* 665:3; *EchRB* 159:2; *ŠR* 19d(24); הב לי קמיי give me first *Švi* 38b(50)

קדמייה, det. קדמייתה n.f. **first part of a Tannaitic source (Mishna, barraita)** (↓קדמיי adj.) sg. ר' יוסי שמע לה מקדמיתא PN understands it from the first part *Švu* 35d(41); בגין דתנינן קדמייתא בשם ר' יהודה since we learned the first part in the name of PN *Šab* 15a(51); *Ber* 4b(56); *Pea* 21a(38); *Dem* 23d(9); *Šab* 17b(4); *Tan* 64a(37)

This term is equivalent to TBA רישא.

קדמיי(ן) ל־ prep. **before** (↓קדמיי adv.) זעירתא קדמיי לרב{ר}נ{ת}א *TN* Gen 29:26 [H הצעירה לפני]; קדמיין לארעא מדינחא *ib.* 25:6 [H קדמה אל הבכירה ארץ קדם]; קמיי לך *JMP* 2:35

קדמיי(ן) מן prep. **before** (↓קדמיי adv.; CPA קמי מן LSp 175) a. w/o suf.: קדמיין מן מדנחה *TN* Num 2:3 [H קדמה מזרחה]; *ib.* 34:15; כהנא איתמני קדמיי מן ר' יעקב בר אחא PN was ordained before PN_2 *RH* 58b(6); b. w. suf.: קדמיי סינ[ין] *JMP* 5:10; [קדמ]יי מינך *ib.* 12; עאל ר' יעקב בר אחא קדמיי מיניה לעיבורא PN went in for the sanctification of the new moon before him *RH* 58b(7) // *San* 18c(37)[!]; *MŠ* 56a(13)[!]; לא הוה בר נש קדין לתאניא דצפורין קדמי מנהון no one arose (to pick) the figs of Sepphoris before them *EchRB* 125:15

קדקד vb. **to speckle** (Sy קַדְקְדָנָא many-colored, spotted LS 649) Quad., pass.part. מקדקדין *FPT* Gen 30:39[05; H טלאים]; *TN* ib.; *ib.* 31:10; 12; *FPT* ib.

קדר, det. קידרה, pl. קידרין n.m./f. **pot** (CPA קדר LSp 175, SA קדר Ham 567:264) a. general: sg. קדר חדת a new pot *VRK* 415:5 // חדא קדר *MSam* 57:17; קד{י}רה חדתא *ŠT* 8; ההיא קדרה על תפייה that pot on the stove *BR* 153:3 // *VR* 803:4; דאכל מן קדרא ידע טעמא דתבשילא he who eats from the pot knows the taste of the dish *DevR* 59:17; ⌜בקידירה⌝ *TN* Num 11:8 [H בפרור]; נפלה כיפא על קדרה ווי לקדרה (if) a stone falls on a pot, woe to the pot! *EstR* 11d(4); דאשתחיר כקדרה he became black like a pot *SYAP* 20:24; pl. קידרין חדתין *Hag* 77d(61) // *San* 23c(47); קדר מסר קדרוי לבר נש a potter handed over his pots to another *BM* 11a(44); ההן דאזי{ן} גיר + קדרין one who heats up gypsum (in) pots *Šab* 10b(48); b. of spec. materials: sg. מה הדא קדרא עבדא קדרא דנחשא עבדא (G: דפיחרא) דחספא the clay pot can do what the copper pot can do *VR* 244:5

Brand, Ceramics 471+.

קדר #2 n.m. **potter** (↓קדר; MH קדר Jast 1318) sg. *BM* 11a(44)

קדרוס n.m. **cedar** (< κέδρος Lehnw 500; Sy קדרוס LS 649; cf. CPA קטרס LSp 178) sg. <קדרו<ס *TNGl* Gen 6:14

Löw, Flora 3:21.

קדרינון n.m. **cedar tree** (< κέδρινον Lehnw 500; Sy קֶדְרִינָא etc. LS 649) sg. אעין דקדרינון *TN* Gen 6:14 [H עצי גפר]; *FT* ib.; *BR* 281:1

Löw, Flora 3:21, 25; MY to BR ad loc.

קדש, קוֹדֶשׁ, det. ק(ו)דשה, pl. ק(וֹ)דָשִׁין n.m. **holiness, pl. consecrated objects, sacrifices** (↓√קדש; CPA קודש LSp 175, SA קדש Ham 585:195+) קוֹדָשִׁין *FPT* Dt 27:7[04];- **1. holiness:** sg. a. alone: קדש אינון *TN* Ex 29:33 [H קדש הם]; *ib.* 30:32; Lev 22:10; 23:20; 25:12; b. in var. phrases: 1) בית קדשה ↓; 2) לבושי קודשא holy garments: *ib.* Ex 31:10; 35:21; 2; 3) קֹדֶשׁ קָדָשִׁין holy of holies: *FPT* Ex 40:10[04]; *TN* ib. 30:29; *ib.* Lev 10:12; 27:28; 4) רוח קודשה the holy spirit: *ib.* Num 11:25; 26; 29; 5) קודשה (כדיך הוא) God (lit. the holiness, blessed be He; MH^2 הקודש (ברוך הוא: מן פם קודשה יהי שמיה משבח from the mouth of God, may His name be praised *FPT* Ex 20:2[06]; *TN* Dt 5:6; *BME* 12a(44); שמא דקודשא *FTP* Dt 32:3; *MMDam* Num 9:23; דקודשא בדיך

הוא נסיב לון אפין God favors them *San* 29a(63); *BM* 12a(44); *PRK* 390:7; *FTP* Gen 38:25; *ib.* Num 21:34; **2.** pl. **consecrated objects:** דמרחק מן קודשייה ודדכי מן קודשייה *TN* Dt 12:22 [H הטמא והטהור]; מני קדשיה *ib.* Num 4:15 [H כלי הקדש]; *ib.* 18:19; Dt 26:13; **3.** pl. **various sacrifices:** נכסת קורשין *ib.* Ex 32:6 [H שלמים]; Lev 4:10; Ex 24:5 [H זבחים שלמים]

The entry has been given under the defective spelling since this is the predominant form of the sg.abs. in the texts and is the form used also in SA.

קדש vb. **to sanctify, betroth, dedicate** (↓הקדש, קידוש, קדשין, קדש, קדיש, מקדש; CPA קדש LSp 176, SA קדש Ham 588:280+) Pa. **1. to sanctify, consecrate:** a. people: וקדש ית עמא *TN* Ex 19:14 [H ויקדש]; *ib.* Num 7:1; ויקדש יתיה *ib.* Lev 16:19; למקדשה *ib.* Ex 29:1; b. objects: וקדש יתיה *ib.* 19:23; Lev 1:1; ואקדש *ib.* Ex 29:44; Lev 8:12; c. + שם (שמייה) God's name: כד נחתין בנורא יקידתא ומקדשין שמך קדישא when they descend into the fire and sanctify your holy name *ib.* Gen 38:25; למקדשה שמי *ib.* Num 20:12; 27:14; מאן יימר לי דחורן מקדש שם שמיא דכוותי who can tell me that another sanctifies God's name like me? *Pes* 33a(56); **2. to wash hands and feet before a sacred act:** ויקדשון ידיהון ורגליהון *TN* Ex 30:21 [H ורחצו]; **3. to proclaim the new moon:** יהא חלקי עם מאן דקדש ירחא הכא רומשית may my portion be with whomever proclaimed the new moon last night *San* 26b(5); ולמקדשא בהון רישי ירחין *FT* Gen 1:14; *TN* ib.; **4. to betroth a woman:** a. general: חד בר נש הוה אזיל מקדשא חדא איתא a certain man went to betroth a woman *Qid* 64a(47); *ib.* 48; b. in legal documents: אנא פלן בר פלן מקדש ליך פלנית ברת פלן I, so-and-so, betroth you, so-and-so *ib.* 63d(19) // *Git* 49a(19)

Af. **to dedicate:** אקדש לשמי *TN* Ex 13:2 [H קדש לי]; *ib.* Num 3:13; יקדש *ib.* Lev 27:17; 26; יקדישון *ib.* 22:3; מן דמקדש *ib.* 27:15 [H המקדיש]

Itpa. **1. to be sanctified:** a. people: אתקדשו *ib.* Num 11:18; ותתקדשון *ib.* Lev 11:44; b. God: במן דמקרב לוותי אתקדש *ib.* 10:3 [H בקרובי אקדש]; c. w. שם (God's) name: ויתקדש שמי מייקרא *FPT* ib. 22:32[06]; **2. to wash one's hands and feet before a sacred act:** יתקדשון *TN* Ex 40:32 [H ירחצו]; *ib.* 30:20; **3. to be proclaimed** (of the new moon): שמעתון דאיתקדש ירחא did you hear that the new moon was proclaimed? *RH* 58d(14); *ib.* 57b(49)

קדש#2 vb. **to act promiscuously** (< BH קדש HAL 1005) Pe. קדשין בהון they act promiscuously towards them *EstR* 6c(10) [expl. מעולל Is 3:12]

קְדָשִׁין n.m.pl. **marriage money** (↓√קדש) *FPT* Gen 34:12[03; voc.; H מתן]; תלמידוי דר׳ יוסי סלקון לקדשין PN's students went to the marriage money (discussion between the parties) *Ket* 30d(23)

קהי vb. **to be tired, benumbed, blunt** (SA קעי Ham 584:155, Sy קהא LS 650) Pe. **1. to be tired:** קהיתין הא have you(f.sg.) become tired? *VREd* 427:1; **2. to be benumbed:** וקהת כף ירכה *FPT* Gen 32:26[03; H ותקע]; *TN* ib.; *FTV* ib. 25; **3. to be blunt** (w. שן): על דקהיין שינוי because his teeth were blunt *FTP* ib. 33:1; קהין שנוי דההוא טליא that child's teeth became blunt *EchRB* 82:22

On mng. 2, v. J. Lund, JBL 105(1986):99+

קְהָל n.m. **gathering of people, congregation** (CPA קהל LSp 176, SA קהל Ham 584:157+) *FPT* Gen 35:11[03; voc];- a. general: sg. כל קהלא הדין *TN* Ex 16:3; *ib.* Lev 4:13; Num 16:33; Dt 18:16; coll. והוון כל קהלה מצמתין ויקרבון קהלה בהדה בקעת רמון the whole gathering of people was assembled in GN *BR* 711:4; *Suk* 55a(50); מן קהלא (G)דקמון *Qid* 64c(37); יהוי דכרנהון לטב כל קהלה ק[די]שה רביה וזעוריה may the remembrance of the congregation, great and small ones, be for good *Naveh* 69:2; *ib.* 57:1; 84:1; *ŠT* 2; b. in var. phrases: 1) קהל כנישתה: *TN* Ex 12:6 [H קהל עדת]; *ib.* Lev 16:17; Num 20:4; קהל כנישת אומין *ib.* Gen 48:4 [H קהל עמים]; *FPT* ib.[04]; 2) קהל שבטייה: קהל שבטייה דבית יעקב *ib.* Dt 33:4 [H קהלת יעקב]; *FTP* Gen 49:16; *FTV* Dt 33:10

קהתיי adj. **Kehatite** sg. קהתי *TN* Num 4:18 [H הקהתי]

קובה, det. **קובתה** n.f. **tent of prostitution** (Sy קובתָא LS 640) sg. קובתא *FTV* Num 25:8 [H קבה]

קובטר n.m. **box maker** (< *κιβωτάριος Lehnw 501) pl. קובטרייא *AZ* 40c(61); קופטרייה *ib.G*

Lieb, YK 418; Eps, MNM 207.

קוביה n.f. **loom** (Sy קוְיָא LS 651) sg. הדא איתתא כד משתיא בקוביה when that woman weaves on a loom *Šab* 10c(16)

Jast 1323; Kut, Studies 413 (Heb).

קובל prep. **corresponding to, opposite** (↓לוקבל, בלקובל; SA קבל Ham 519:24) a. w/o suf.: קובל

חמישתי ספרי אורייתה corresponding to the five books of the Torah *TNGl* Ex 36:16; b. w. suf.: קם ליה ק{י}<ו>בליה he stood up opposite him *Ket* 35b(28)

קובע n.m. **head covering** (SA קובע ST Lev 8:13(Var), CPA קובע capital of a column LSp 174) pl. כובעין *TN* Ex 28:40 [H מגבעות]; *ib.* Lev 8:13; קובעיה *ib.* Ex 39:28; *TNGl* ib.

קובעה, pl. **קובען** n.f. **plowed clod of earth(?)** pl. חמתון רמיין קובעת{י}ה he saw them (i.e. the ones plowing in the Sabbatical year) throwing clods *San* 21b(7); שר{א}<י> לכון מרמ{א}<י> קובעת<א> are you permitted to throw clods? *ib.* 8 // *Švi* 35a(40); *ib.* 41

קוד n.m. **bowl** sg. קודה *BR* 1235:8 // קודיה *KohR* 7d(25) // *ib.* 24d(27) // *San* 20d(38)[!]; דשתי בהדין קודה one who drinks from this bowl *VRQ* 337:4 [but v. Var]

Brand, Ceramics 322+.

קודם conj. **before** (↓ √קדם; CPA קודם ד־ LSp 174) קודם דנתבדר before we are dispersed *FTP* Gen 11:4

— **קודם עד לא** conj. **before** (↓קודם conj., עד לא; cf. CPA עד לא ד־ LSp 143, SA הדלא Gen 19:4) a. w. imp.: וקדם עד לא יקרב *FPT* Gen 37:18[05; H ובטרם יקרב]; קדם עד לא יבדא עלמא before he created the world *TN* Gen 3:24; קדם עד לא נדרי *ib.* 11:4 [H פן נפוץ]; 2:5; 3:22; 27:4; 36:31; Ex 1:10; Lev 14:36; Dt 31:21; 33:1; b. w. pf.: קדם עד לא שיציא *ib.* Gen 13:10 [H לפני שחת]; קדם עד לא דמכו *ib.* 19:4 [H טרם ישכבו]; 24:15; Ex 12:39; Num 11:33

Sok, Leshonenu 33(1969):142+.

קודם, קדם prep. **before, in front of** (↓ √קדם, לקודם, מן קודם, קומי; CPA קודמ־, קודם LSp 174, SA ק(ו)דם Ham 557:3+) קודם *FPT* Num 28:24[06]; קדם *TN* Lev 3:8; w. suf. קודמיי *BR* 689:1; 2m. קודמיך *FPT* Gen 43:9[05]; 3m. קודמוי *TN* Num 11:13; f. קודמה *BR* 479:8; 1pl. קדמינן *TN* Dt 2:33; 2m. קודמיכון *ib.* Ex 23:28; 3m. קודמיהון *BR* 689:4;- קדם תרע משכנה *TN* Ex 40:6 [H לפני פתח המשכן]; *ib.* Num 8:22; 16:9; Dt 1:42; קדם מלכא *VR* 702:6; *ib.* 579:4; *PRK* 124:14; *KohR* 19b(6); קדם ה׳ *TN* Gen 17:18 [H אל האלהים]; and passim in Tg texts

קודמין n. (unclear) קודמין דידיה *MSam* 79:21

קודקד n.m. **head, skull** (H קדקד HAL 1002) sg. קודקדה *TN* Dt 33:16 [H ראש]; *FTV* ib.; קדקדה *FT* Gen 49:26; *TN* ib.; pl. קדקדי ראשיכון *ib.* Dt 28:35

קודש, pl. **קודשין** n.m. **ear-, nose-ring** (< Akk *qudāšu* Kaufman, Influences 86; SA קודש Ham 524:160+) sg. קודש דדהב *TN* Gen 24:22 [H נזם זהב]; חד שיר{א} או חד קדש a chain or an earring *EchR* 117:6; דברתי (קידושא : text ;Ittur)אהן קדשה that earring (belongs) to my daughter *BQ* 7a(24); pl. קדשין *TN* Ex 35:22; קדשיא די באדנהון their earrings *ib.* Gen 35:4; Ex 32:3; *FT* Num 31:50; קודשיה *ŠabG* 8b(44) [expl. עגיל Num 31:50, w. ref. to Ezek 16:12]; קודשייה *ib.* (52) [expl. הלחשים Is 3:20]

Ros, Yalon Vol 313, n. 67; on PT *BQ*, v. Eps, Leshonenu 16(1948):141, n. 1. On *VR* 767:5, quoted in Jast 1321, s.v. קרשא, v. Margulies, ad loc.

קווסר adj. **invalid, sick** (< καυσάριος Löw, Lehnw 502; Sy קוּסָרָא LS 680) pl. ומנהן קווסרן some of them (i.e. the sheep) are invalid *BR* 853:6

קווקייה, pl. **קווקין** n.f. **lamb, sheep** sg. חד<ה> קווקייה *BR* 707:6; קווקייה טבה a good sheep *ib.* 862:1; pl. קווקייה סיגין many sheep *ib.* 707:6

קווקין n.m. **a pot** (< κακκάβιον Lieb, Greek 131 and n. 102) sg. *AZ* 42d(26)

But cf. Lieb, ib. 249! V. Brand, Ceramics 488+.

קוזמוס n.m. **world** (< κόσμος) sg. *SYAP* 8:1; *ib.* 14:26

Tal, Piyyutim 113.

קוזמר n.m. **a jewel** (< κοσμάριον Lehnw 502) pl. <מחמת> קוזמי{ד}<ר>יא דאית עליהון because of the jewels which (the young girls) are wearing *Ned* 38c(24)

V. Lieb, YK Intr. VIII+.

קוזקזה, det. **קוזקזתה** n.f. **chalice(?)** (Sy קוקזא pocula LS 656) pl. אילין קוזקזתה{ון} *Nid* 50b(4)

Cf. Fl, TMW 4:481.

קוטט vb. **to quarrel** (↓ קטטה) Itpol. איתקוטטו *TNGl* Num 16:1

בית קוטנין ↓ קוטניך

קול n.m. **lenient ruling** (↓ √קלל; MH קול Jast 1327) a. general: sg. קולא וחומרא על ר׳ יהודה according to the opinion of PN, there is a lenient

קולר n.m. **neck-iron, collar** (< κολλάριον, Lat. *collare* GLLT 167; Sy קוֹלָרָא LS 671) sg. כפיתין בקולר bound with a neck-iron *TNGl* Num 21:29 [H כשבית]; pl. בקולרייא *FT* ib.; *TN* ib.; *SYAP* 19:20

קום (u) vb. to **rise, stand, exist, prevail, fulfill, preserve, place** (↓ קיום, קומה, קום, קאים, מקמה, תקומה, קיימה, קיים, קיום 2#; CPA קום LSp 176, SA קום Ham 548:256+, 573:109+, 459:10) Pe., pf. 1sg. קמית *Kil* 32b(6); 2m. קמתה *Šab* 7c(10); 3m. קם *Dem* 22c(51); f. קמת *BR* 628:1; 2m.pl. קמתון *TN* Dt 4:10; 3m. קמון *Ket* 30d(55); קמו *TN* Ex 10:23; f. קמין *Qid* 61a(36); imp. 1sg. אקום *KohR* 28a(12); 2m. תקום *BME* 9d(12); 3m. יקום *BR* 730:4; 1pl. נקום *TN* Gen 35:3; 2m. תקומון *ib.* Dt 17:8; 3m. יקומון *BR* 686:1; imper. 2m.sg. קום *Švu* 38a(6); f. קומי *TN* Gen 21:18; 2m.pl. קומון *PRK* 144:5; קומו *BR* 1144:3; inf. מיקם *Bik* 65c(44); למקום *TN* Num 24:19; part. m.sg. קאים *Ber* 7c(47); קיים *Qid* 61a(5); f. קיימה *VR* 355:4; m.pl. קיימין *Meg* 71b(36); f. קיימן *Dem* 22a(21);- Pe. A. alone: **1. to rise, arise:** a. general: וקם ואזל *TN* Gen 25:34 [H ויקם וילך]; *ib.* 24:61; וקם ונשקי על פומי{ה} he arose and kissed me on my mouth *Ber* 7a(48); *Ber* 6a(25); *Bik* 65c(40); *BM* 8d(4); *San* 21c(6); דהוות נפילה וקמת (the field) was in a fallen state and rose *BR* 628:1; *ib.* 1059:3; b. from sleep, death: *TN* Gen 19:33; *ib.* 24:54; קם בעלה מן שינתיה her husband arose from his sleep *AZ* 41a(42); אין קמית ביני צדיקיא if I arise (from the dead) among the righteous *Kil* 32b(6); c. w. ingressive -ל to stand up [CPA קם ל- Schulthess, Gr 86]: *TN* Dt 32:1; בגין מיחמי סבין ומיקם ליה מן קומיהון in order to see old men and to stand up before them *Bik* 65c(44); *ib.* 30; d(7)[!]; תיב לך ואנא קיים לי sit down, and I will stand up *Ned* 42b(3); *Ber* 9a(28); *Yev* 15a(35); *BR* 880:2; *ib.* 1242:17; **2. to stand:** a. general: *TN* Gen 43:15 [H ויעמדו]; *ib.* Ex 9:10; Num 16:18; אילו הוינא קאים על טורא דסיני if I had been standing on Mt. Sinai *Šab* 3b(1); ויקום חד ויתיב חד let one (witness) stand, and the other sit *RH* 58d(4); הני לי מיקום ערטיליי I prefer to stand naked *Ket* 30d(27); *Bik* 65c(24); *San* 21d(14); *BR* 511:7; *ib.* 574:7; b. w. -ל [cf. MH[2] עמד ל- Sok, Leshonenu 33(1969):271]: לפם דקמת לה מרים על גיף ימא because Miriam stood on the riverbank *TN* Num 12:16; *ib.* Ex 14:9; ואינון בכיי ומשתתקין וקיימין לון they cried, remained silent, and stood still *Tan* 68d(40); *MQ* 82d(56); וקם ליה מצלי he stood praying *RH* 58b(9); *Kil* 32c(24);

ruling (in one case) and a stringent ruling (in another) *Giṭ* 45a(59); *ib.* 60; pl. כקול‹ו›י וכחומר‹ו›י דדין in accordance with that one's lenient and stringent rulings *Ber* 3b(62); b. in phrase לקולא in a lenient manner (in deciding the law; ≠ לחומרא): *Švi* 34d(14); *ib.* 37a(25); *Ter* 46d(45); *Šab* 10d(43); *Tan* 69c(13); *BQ* 5a(26); *BB* 16d(25); *AZ* 44d(22); בקולא הוון נהיגין ואחמר עליהון they acted in a lenient manner, and he imposed restrictions upon them *Qid* 62d(45)

קולדה (unclear; ↓ קובלה) *KohR* 11d(34) [in a proverb]
Most likely corrupt.

קולה, det. **קולתה**, pl. **קולין** n.f. **a pitcher, jug** (CPA קולא LSp 180, SA קלה Ham 489:135+, Sy קולְתָא, pl. קולָא LS 666) a. general: sg. רעיא תלא ⌜קולתיה⌝ the shepherd hung up his jug *VR* 76:1 // *KohR* 11d(34); נפיח כקולתא blown up like a pitcher *VRVar* 770:2 [play on GN נבוכדנאצר] // *ŠR* 18a(1); b. for water: sg. קולתה *TN* Gen 24:15 [H כדה]; *ib.* 16; 18; 20; 46; קולתיך *ib.* 14; 43; קולתא דמיא *Ter* 45d(42) // *Šab* 3d(7) // *AZ* 41d(16); מליי קולתיך וסוק ליך fill your pitcher and come up *BR* 1232:15 // *VR* 486:1; c. for wine: sg. חדא קולא שתימא a stoppered jug *AZ* 44d(31); אייתי(text: אתא) ארמייא קולתה ושפכון לגובא the gentile brought the (wine) jug and spilled its contents into the (winepress) pit *ib.* b(46); *EchR* 144:5; pl. חמרא דקולין wine from jugs *EstR* 6a(9)
Brand, Ceramics 490+; Lieb, Melivot 117, n. ב; on Sem origin, v. Fr, AF 170, contra Lehnw 550, s.v. קלתה and 504, s.v. 4# קולא.

קולוס n.m. **colic** (< *κῶλος = κῶλον Lehnw 504; Sy כִּיבָא דקולון LS 652) sg. *Šab* 14d(33) // *AZ* 40d(34)

קולסי, det. **קולסיתה**, pl. **קולסוון** n.f. **type of woman's headgear** (TA קולסא Jast 1329) sg. קלוסיתה דראשה the covering of her head *Qid* 62d(20) // קלסתיה דראשה *Ket* 31c(61); קלוסית{י}ה דעל רישך *Giṭ* 45c(58); קולסיתה *Švu* 37a(61); pl. קולסוון *BR* 176:1 [in a list of women's garments]

קולקסייה n.f. **colocasia** (< κολοκασία Lehnw 507; Sy קלוקוס PSm 3643) sg. קלוקסיה *Ned* 40b(55); אילין עלי קולקסייא those *colocasia* leaves *Švi* 34b(4)
Löw, Flora, 1:217; id., Pf 240.

Tan 67a(41); *San* 28b(12); *BR* 944:2; *ib.* 1234:6; *VR* 577:7; **3. to be, exist, come into being:** למחר את קאים בציבורא tomorrow you will be in the congregation *Qid* 64c(35); והוה אחיתופל קאים תמן Ahitophel was there *San* 29a(50); ליח עלמא יכיל קאים the world will not be able to exist *BR* 369:1; *VR* 620:4; *ib.* 808:2; אפילו חרא בחדא לא קיימא there isn't even one (measure produced) for one (measure sown) *Pea* 20a(61); **4. to last, remain, prevail:** *TN* Num 30:5 [H יקום]; יצלי דרמשא עד יומא קאים let him say the evening prayer while the day still remains *Ber* 7c(57); ואת קאים בקשיותך you continue in your stubbornness *Pea* 20b(4); כספא באתריה קיים silver remains in its place (i.e. keeps the same value) *Qid* 58d(33); *San* 28b(38); *AZ* 40c(61); *ib.* 41b(60); עד דאת בחיים גזרתך בטלה ולא קמת יומא חד your decree was void in your lifetime and didn't last a day *KohR* 23b(16); דידך קיימא ודידי לא קיימא your (decree) will prevail and mine will not *Tan* 67a(19); *VR* 344:1; **5. to be stuck:** דהיא יכלה מק{י}<ו>ם גו ושטא ומיקטליניה it (i.e. the hook) can become stuck in his throat and kill him *San* 27a(21); **6.** as aux. vb. of emphasis: a. pf.: קם נסב סכינה he took the knife *BR* 932:1; קם תפסיה he grabbed him *VR* 177:5; *ib.* 485:5; b. imp.: נקום כען ונלעי let me then work *TN* Gen 3:18; ניקום ונשיילינה let us ask him *VR* 684:9; c. imper.: קום הלך *TN* Gen 13:17 [H קום התהלך]; *ib.* Num 22:20; Dt 2:13; קום פוק לך go outside! *BR* 1144:4; קום רכוב על הרן סוסיא mount that horse *PRK* 145:4; *EchR* 28:10; *ib.* 142:10; d. part. (cf. TBA קא, ק־ Jast 1306): דהוה קאים רדי(G) חד יהודיי a Jew who was ploughing *Ber* 5a(14) // *PRK* 234:3 // *EchR* 40:2; *MŠ* 56a(16); והוה קיים דיין חד ליסטיס he was judging a robber *Ber* 13b(3); *ib.* 5c(54); 14b(48); והוה ר׳ זעירא קאים משמש קומיהון PN served before them *ib.* 12b(13); *ib.* 15; 16; והוה קאים מצלי he was praying (the *tefilla*) *Yom* 39b(12); *RH* 58b(8); *Tan* 68d(57); *San* 18c(38); *Tan* 69b(28); *Meg* 74d(9); *ib.* 12; *Qid* 61a(5); הוה תמן הרן קאים פליג Haran was there in doubt *BR* 364:1; *ib.* 689:6; 1126:4; 1144:2; *VR* 504:2 // *BRL* 80:4[!]; *VREd* 592:3; *PRK* 232:2; *KohR* 9c(25); קל טלייא קיימין מדחבין the voice of the children laughing *ib.* b(30); **7.** in legal phrases: a. וקמת it was explained *Or* 62c(29); *Beṣ* 60b(53); *MQ* 81d(49); *Nid* 49d(33); b. מה אנן קיימין אלא בן אנן קיימין what are we dealing with? Rather, we are are dealing so ... *Ber* 3a(53); *MŠ* 54a(21) [add. exx. in CTY 1:502+; 2:6+]; B. w. prep. modifiers: **1.** ־ב **to support:** אימיה לא יכלא למיקם ביה את יכיל למיקם ביה its mother (i.e. the wine) can't support it (i.e. the grapes), and can you support it (i.e. wine)? *VRV* 261:1; **2.** ־ל **to give in return, pay back:** על מנת חקום לי בהון מאה גרבין so that you should give me 100 barrels in return for them *BME* 9d(11); איזיל וקום לי מה דאית לי גבך go, pay me what you owe me *VR* 125:5; **3.** ־ל **to stop:** אילו חנא אשם וקם ליה if (the Tanna) had learned אשם and stopped *Hor* 47c(17); הלך ציבחר וקם ליה he walked a bit and stopped *BR* 925:1; **4.** ־ל **to aid, support:** חיב לך ובוריך קאים לך sit down, and your creator will aid you *VR* 325:4; *BR* 730:4; *AZ* 41a(54)[!]; כל הדין עותרא לא קם ליה all that wealth didn't help him *KohR* 25a(20); *Pea* 15d(36); *BR* 1012:6; *TN* Num 31:50; **5.** ־ל **to be occupied with s.t.:** קמון לצלותא they were occupied with prayer *Tan* 63c(55) [cf. Sy קָמוֹן לַצְלוֹתָא PSm 3524]; *EchR* 102:9; **6.** מן **to come out of, arise from:** צדיקין יקומון מינך righteous people will come out of you *TN* Gen 35:11; קם מיניה פסילה ישמעאל the unfit one, Ishmael, came out of him *ib.* Dt 6:4; *Qid* 61a(36); **7.** ־לקובל **to confront, withstand:** לית אומה ומלכו דתקום לקובליה no nation or kingdom can withstand him *TN* Dt 33:20; *ib.* Gen 49:7; **8.** מן בתר, בתר **to succeed, follow:** דרין דיקומון מבתרה following generations *ib.* 22:14; Ex 20:14; Dt 32:1; *Sot* 24b(21); **9.** על **to arrive at:** עד דלא יקום על ברריה הוא חסר before (the gold) arrives at its pure state, it loses weight *Yom* 41d(7); *BM* 8c(62); *KohR* 4a(13); **10.** על **to stand opposite:** פקדון לנשיכון כד הוויין קיימ{י}ן על מיתיא instruct your wives when they stand opposite the dead bodies *Qid* 61c(36); *Kil* 32a(9)[!]; **11.** על **to seize** [Sy קם על PSm 3525]: אייתי מכסה מן גו כן אנה קאים ע{י}לוי וקטל יתיה bring the duty! During this, I will seize him and kill him *BR* 894:2; *San* 26c(17); *PRK* 411:1; *KohR* 15c(28); **12.** על **to understand, discern** [MH עמד על BY 4548]: בעי למיקם על הדין טעמ׳ he wanted to understand that reason *Švi* 38b(7); אין ב{כ}<ב>ליה קמת עליה yes, Babylonian! You understood it *Ter* 40c(16); *Šab* 7c(10); **13.** עם **to meet** [CPA קם עם συμβάλλω Acts 20:14 (HS 8:86)]: חד בר נש קם עם חבריה בשוקא a certain person met another on the street *Qid* 64a(20); למחר קם עימיה the next day he met him *Dem* 21d(54); *ib.* 22c(51); *MŠ* 52d(54); *RH* 56d(37); *Meg* 75b(41)

Pa. 1. to fulfill, maintain: וקיימו פיקודייה he fulfilled the commandments *TN* Gen 3:24; *ib.* Num 23:19; *San* 28b(33); שמעית דמרי כעיס עלי וקיימית(V) הדין קרייא I heard that my master was

angry at me, and I fulfilled that verse *Ber* 11b(47) // *Naz* 54b(11); *Šeq* 47a(13); *VR* 769:5; *PRK* 145:6; *Pea* 17d(40); *San* 28b(30); מה מקיים ר' שמעון טעמא דרבנן how does PN maintain the opinion of the Rabbis? *Sot* 18d(16); *Qid* 59c(39); *BB* 16c(7); **2. to answer, solve a problem** [↓ pe., mng. A.7.a]: הוא קשיתה והוא קיימה he asked it, and he solved it *Ter* 45b(19); *AZ* 43c(8); עד דאנא תמן קיימנתה while I was still there (i.e. in Babylonia), we answered it *Kil* 29c(26); *Ḥal* 59c(15); *Šab* 9b(49); *AZ* 40c(23); **3. to preserve life, keep alive:** וקיימון ית טליא *TN* Ex 1:17 [H ותחיין את הילדים]; *ib.* Gen 6:19; 47:25; Ex 9:16; Num 31:18; חתקיים לכון נפשיכון בהדין יומ{ך}<א> היך דקיימתון לי נפשי בהדין יומא may your life be preserved today, just as you preserved my life today *Šab* 8d(5); **4. to produce** (of progeny): ואנה מקיימה לך תלתא צדיקין I will produce for you three righteous men *TN* Gen 38:25; *ib.* 19:34; *PRK* 373:6; **5. to swear, vow:** דקיים להון *TN* Num 14:16 [H נשבע להם]; *ib.* Gen 24:7; Ex 13:11; Num 11:12; 30:7 [H אסרה]; Dt 10:20 [double rdg.]; 31:16; **6.** w. קיים **to make a covenant:** אדם קיימא דקיים *ib.* Ex 24:8 [H דם הברית אשר כרת]; Dt 31:16; 32:27; **7.** w. עם **to protect:** עד אימתי את מקיים עם אילין יהודאי how long will you protect those Jews? *Ber* 13a(61)

Af. **1. to make stand, place:** יקים יתיה לחיים *TN* Lev 16:10 [H יעמד חי]; *ib.* Num 3:6; והוה נסיב ליה מן הכא ומקים ליה הכא עד דאקימיה גו שימשא he took him from here and made him stand there until he stood him in the sun *MQ* 82a(1); מאן דידע למיקמתה ולא מקימה the one who knows how to make it (i.e. the ark) stand upright and doesn't do it *San* 29a(37); *Kil* 32c(20); *BR* 689:6; **2. to erect:** אקים ית משכנה *TN* Ex 40:17 [H הוקם המשכן]; *ib.* Num 9:15; Dt 27:2; **3. to establish:** a. general: אקימת תחומין *TN* Dt 32:8 [H יצב גבולות]; b. w. קיים [Sy אַקֶם קְיָמָא PSm 3528]: וית קיימי אקים *ib.* Gen 17:21 [H ואת בריתי אקים]; Lev 26:1; Dt 16:22; **4. to appoint:** ר' חגיי כד הוה מקים פרנסין when PN appointed community leaders *Pea* 21a(25); *ib.* 26; ולא מקים בר נש תחתוי he didn't appoint anyone in his place *Meg* 74d(12); *TN* Dt 18:18; **5. to produce** (of progeny): דלא מקמא בנין לשמה דאחוי *ib.* Gen 38:9 [H לבלתי נתן זרע לאחיו]; 42:36; Dt 25:7; דלא בעית מיקמה לך בנין *San* 28c(2); *MSam* 77:8; **6.** w. -ב **to overpower(?):** אי{ן}<ך> אנא יכל למיקמה ביה how can I overpower him? *BR* 639:1; **7.** w. טבאות **to provide a guarantee:** אנן בעי תקימ{י}<ו>נון טבא<ו>ת we want you to provide a guarantee for them (i.e. the funds) *Git* 43d(47); בההוא דלא יכיל מיקמה גרמיה טבות in the case of one who cannot himself provide a guarantee (for the money) *Qid* 64a(36)

Itpa. **1. to be fulfilled:** ואתקיימין עלי (the merits) were fulfilled for me *FPT* Gen 15:1[08]; וסוף נבואתיה למתקיימה his prophecy will ultimately be fulfilled *TN* Num 24:4; **2. to be preserved, kept alive:** ותתקיים נפשי *ib.* Gen 12:13 [H וחיתה נפשי]; *FPT* ib. 6:20[05]; *Šab* 8d(5) [↓ pa., mng. 3]; **3. to be kept, maintained:** יתקיים לך כל מה דילך *TN* Gen 33:9 [H יהי לך אשר לך]; אין הוון כדיי הוון(G) מתקיימין if they (i.e. the appointees) were worthy, they were maintained *Tan* 68a(23)

Ittaf. **to be erected** [↓ af., mng. 2]: איתקם *FPT* Ex 40:17[06; H הוקם]

Since the H rts. עמד and קום are consistently translated by A קום in Targumic texts, such passages may not always reflect genuine A usage. Therefore, the exx. brought in this entry — particularly for pe. — have been chosen mainly from non-Targumic texts. On pe. mng. A.6.d, v. Dalm, Worte 18; on mng. A.6.e, v. Sok, Job Targ 144; Dalm, Worte 18; on mng. A.7.a, v. Eps, MNM 236, n. 1; on mng. A.7.b, v. Bacher, Term 2:186; on mng. B.12, v. ib. 187; on mng. B.13, v. Lieb, TK 3:331 and n. 55; on pa., mng. 1, Bacher, Term 2:187; mng. 4, Lieb, Tarbiz, 3(1932):455, n. 5.

קום v.n. **arising, getting up** (↓ √קום) ובקומכון *TN* Dt 11:19 [H ובקומך]; *FTV* ib.[!]; ובקומיכון *FTP* ib. 6:7

קומה, pl. **קומין** n.f. **stature, fathom(?)** (↓ √קום; CPA קומא LSp 176, pl. קומין HS 9:29 ii 22; on mng. 2, v. Sy קוּמָא ὀργυιά mng. 13, LS 653) **1. stature:** sg. חד זקף קומה one straightens himself up *MPDam* Num 14:6; קומה זקופה[!] a straight stature *FTP* Lev 26:13; **2. fathom(?):** pl. אין הוה עמיק תרתין קומין ואתעביד(text : ואת עביד) ג' קומין עמיק if the well was two fathoms deep and became three fathoms deep *BM* 12a(30)

On mng. 2, v. Ros, PAAJR 31(1963):66 (Heb).

קומי prep. **before, in front of** (↓ √קדם, קודם, לקומי, לקומייה; CPA (-קמין) LSp 175, SA קומי GSA 324, -מקמי Ham 557:9) w. suf.: 1sg. קומיי *EchR* 144:5; 2m. קומיך *Git* 46d(38); f. קומיך *BerG* 5a(24); 3m. קומוי *Ket* 35a(58); f. קומה *Dem* 21d(64); 1pl. קומינן *San* 25d(33); 2m. קומיכון *Šab* 14d(24); 3m. קומיהון *MŠ* 52c(10);- a. w/o suf.: אתא עובדא קומי ר' יסא the case came before PN

Švi 38d(2) [add. exx., v. CTY 2:247+]; אכריז קומי ציבורא he announced before the congregation *Ber* 7c(47); הוה דמך קומי חנותיה he was sleeping in front of his store *Suk* 53a(22); *BR* 447:13; *ib.* 1238:4; *VR* 802:6; *PRK* 193:6; b. w. suf.: יהבת קומוי מיכל she put food in front of him *Ter* 45c(51); מהו ניעבור קומוי am I permitted to pass before it? *AZ* 43b(60); איתעביד קומיהון כמין חיוי it became like a snake before them *MQ* 82d(51); ואית לווייתא קומינן is there a caravan in front of us? *EchR* 49:27

This w. has been variously corrupted in JPA texts due to its similarity w. TBA קמי [v. Kasovsky, TTCV 34:427+]. The abs. form appears occasionally as קמי (e.g. *Šeq* 47a(14); *Švu* 33b(2)), and the suffixed forms appear w. sg. pronouns (e.g. קמך *AZ* 44d(32); קמיה *VR* 192:3). Occasionally, hybrid forms occur (e.g. קומך *MQ* 83c(43); קמינן *Yev* 5c(53)).

קוֹמִיטָטוֹן n.m. **royal court** (< Lat. *comitatus* Lehnw 509; Sy קומיטטון LS 672) sg. בכל קומיטטון דישראל in the whole court of Israel *FTP* Num 12:7; קומיטטון *ib.*; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; חדו רובה לכל קמיטטון דידי great joy for the entire royal court *SYAP* 36:15

קומיס n.m. **comes, title of a high Roman official** (< κόμης, Lat. *comes* Lehnw 509, ib. 1:299+; Sy קומיס LS 673) sg. קומס פרורוס ברה *comes* PN, his son *Naveh* 32:4

— **קומיס פנטון** n.m. **officer in charge of everything** (< κόμης πάντων PRK infra, note) sg. *PRK* 145:2 // *VRP* 665:5 [*VR* ib.: כדין]

— **קומיס קלטור** n.m. **Roman official in charge of royal appointments** (< Lat. *comes curator* Lehnw 545; cf. Sy קוּרָטוֹר LS 695) sg. קומוס קלאטור *VR* 665:6 // קומיס קלטור *PRK* 145:2

קומפרומיסין n.pl. **agreement of disputing parties to submit controversy to arbitration** (< κομπρόμισον, Lat. *compromissum* GLLT 171) *MQ* 82a(42) [expl. שטרי בירורין Mib. 3:3]

קומץ, det. **קומצה** n.m. **handful, fist** (↓ √קמץ; CPA קומצא det. LSp 180, SA קמצה Ham 586:227) sg. קומציה *TN* Lev 2:2 [H קמצו]; *ib.* 5:12; בקמציה *ib.* 6:8; ויהבון גוא קומציה he put them (i.e. the coins) in his fist *VR* 798:3; מלא קומציה חלא a handful of sand *EchR* 49:19; pl. ארבע חופנין תמניא קומצין four double handfuls are eight handfuls *VR* 216:7

קומקם n.m. **kettle** (< Lat. *cucumis*, κουκκούμιον Lehnw 511; MH קומקום Jast 1333, Sy קוּקמָא LS 689) sg. קומקמא *KohR* 19d(39)

Brand, Ceramics 492+.

קונדיטון n.m. **spiced wine, spices used for flavoring wine** (< κονδῖτον, Lat. (*vinum*) *conditum* Lehnw 512; Sy קונדיטון LS 676 (Lex)) **1. spiced wine:** sg. *Ter* 45c(23) [expl. החד *ib.* 22]; *EchR* 117:2[!; expl. יין Lam 2:12]; כהדין דשתי קונדיטון like one who drinks spiced wine *Ber* 10c(39) [≠ חמר עתיק] // *Šeq* 47a(32) // *MQ* 83c(49) // *ŠR* 38d(10); *Ned* 38d(4); *MQ* 81b(21); אנא משקי ליה קונדיטון I will give him spiced wine to drink *Yev* 11b(23) // *Qid* 59b(64); הא אזיל קונדיטון the spiced wine is finished *Yev* 11b(26) // *Qid* 59c(4); *Ter* 45c(38) // *AZ* 41a(31); **2. spices used for flavoring wine:** מישחוק קונדיטון to grind spices *Šab* 16d(64); *Beṣ* 60d(21); *ib.* 27

Löw, Flora 1:60.

קונטה -κοντα, **number ending in multiple of ten** אוג{ר}<ד>וי מחיק קונטא לא מחיק the ὀγδοή- was erased, but the -κοντα wasn't erased *BB* 17c(33); חמי עד {ה}הן אהן קונטא משמש see how far (i.e. to what decade) -κοντα is used *ib.* 34

Lieb, Greek 20, w. prev. lit.

קונטר n.m **iron-tipped staff(?)** (< κοντάριον L-S 978; Sy קוּנטָרָא LS 677, MH קנטר MKelK 14:3) sg. כהדין קונטרה *Meg* 74b(62)

V. GaonKom 34 and n. 22.

קונטרה, pl. **קונטרן** n.f. (unclear) pl. ההן דעבד קונטרן חייב משום מיסיך one who makes is guilty (of violating the Sabbath) because of weaving *Šab* 10c(15)

Lehnw 513.

קונייה, det. **קוניתה** n.f. (unclear) pl. אילין קונייתה *Mas* 52a(34)

Löw suggests: wasps' nest (Flora 2:283)

קונכי, det. **קונכיתה** n.f. **snail-shaped lamp** (< κόγχη, Lat. *concha* Lehnw 513; Sy קֻנכָא LS 677) sg. קונכיתא *Yom* 41a(19) [expl. נברשת Mib. 3:10]

קוף n.m. **qof, nineteenth letter** (Sy קוֹף LS 639) *BR* 948:3; *Yom* 44c(27)
Nöld, Beitr 126+.

2# קוף n.m. **carrying pole** (CPA קופיא pl. LSp 177, SA קוף ST Num 13:23(Var)) sg. קופה *TN* Num 4:10 [H המוט]; *ib.* 12; *FT* ib. 10; *TN* ib. 13:23; *FT* ib.

3# קוף n.m. **monkey** (Sy קוֹפָא LS 656) sg. אנתה דקופה אזל עליה a woman whom a monkey assaulted *PalLaws* 65:10

קופד n.m. **meat** (< κοπάδιον Lehnw 516; Sy קוּפָדָא LS 682) a. general: sg. חדא ליטרא דקופד a pound of meat *Ber* 5c(46); *ib.* 50; *Tan* 69c(11); *BR* 503:1; כד הוה אכל אפילו קופד אפי׳ ביעה הוה מתקן when he ate, he would tithe even meat and eggs *Dem* 21d(50); *Pea* 21b(31); *Švi* 37a(10); *MŠ* 55c(23); ההין דאכל חובץ ובדעתיה מיכל קופד one who ate cheese and intends to eat meat *Pes* 33c(28); *Šeq* 49b(11); מיזבון קופד מן טבחא to buy meat from the butcher *ib.* 50c(44); *ib.* 50 // *AZ* 41d(60); *Ḥag* 78a(5); הוה מקטע קופד he was cutting meat *Ned* 41c(28); *BQ* 6c(2); קופדה טבה לפמה good meat for his mouth *BR* 694:1 [expl. כי ציד בפיו Gen 25:28]; pl. קופדין *Šeq* 49a(43) [+ //'s; ↓√כרע]; *Švi* 38a(31); b. w. other foods: sg. קופד חמר ביעין meat, wine, and eggs *BR* 583:4; אכל קופד חמר משח וקפד wine, oil, and meat *ib.* 818:2; אכל קופד ושתי חמר eating meat and drinking wine *Pea* 21b(18); *Šab* 10d(38) [↓ פיסה]; c. w. specific designations: sg. קופד שמ<י>ן fat meat *PRK* 372:2; *MŠ* 53c(38); קופד צלי roasted meat *BR* 170:4; קופד דאימר lamb meat *Ter* 46a(23); קופד דדהב meat (made out) of gold *BM* 8c(48)
Sophocles 680.

קופה, det. **קופתה**, pl. **קופין** n.f. **basket** (< Akk *quppu* Kaufman, Influences 86; CPA קופין pl. LSp 182, Sy קוּפְתָא LS 681) sg. כל בר נש ובר נש זכוותיה גו קופתיה every man's good deeds are in his basket *Qid* 61b(28) // *Pea* 15c(39); ירבוזין דתרומה גו קופתה(Se, Riš) the strawberry blight of *teruma* were in the basket *Mas* 52a(48); שלח קופתך וסב לך חיטין send your basket and take wheat *Suk* 52b(53); כמדה גו קופתה ויהב{א}<ה> קופתא על גיפתא she closed it up in the basket and put the basket on the peat (to keep the food warm) *Šab* 6d(32); *BR* 1235:8; pl. קופין *Šab* 10c(19); קופין גו מעצרתא baskets in the winepress room *AZ* 44b(46); כמה קופין דעובדין many baskets of legal cases *Nid* 50b(30) // *Giṭ* 49d(20); הוה ר׳ זעירא מטמר ביני קופייא PN hid among the baskets *Ber* 2d(46); דלא מיתן קופייא אילין על אילין not to put the baskets one on top of the other *Pes* 30a(1)
On קובין רינרין *KohR* 9d(3), v. ↓ קיבוטרין.

קופוץ n.m. **a type of container** sg. ועצר{י}ניה ויהב{י}ניה בקופ־וץ לחמרא we squeezed it (i.e. the grapevine) and put it in the container for wine *EchR* 48:11
Rdg. uncertain.

קופן n.m. **mallet** (< κόπανον Lehnw 517) sg. ההן כיתנייא בקופנה משום דש the linen worker with his mallet (is liable on the Sabbath) for threshing *Šab* 10a(44)

קופנדרה n.f. **shortcut** (< Lat. (*via*) *compendiaria* Lehnw 561; Sy קופנדירא LS 684, MH קופנדרייה MBerK 9:5) sg. : text)ההוא דאז{י}ל ליה בקופנדרא (בקפונדרא one who went by way of a shortcut *Ber* 2b(32) [≠ ↓איסרטה]

קופץ n.m. **hatchet** (< κοπίς Lehnw 517) sg. ותקטלנה בקופץ you will kill it with a hatchet *TNGl* Ex 13:13

קוץ, pl. **קוצין**, **קוצנין** n.m. **thorn** (SA קוצנים ST Ex 22:5) pl. וקוצין *FTP* Gen 3:18 [H וקוץ]; וקציין [!] *TNGl* ib.; קוצנין *FPT* Ex 22:5[01]; קוצצין [!] *TNGl* ib.

קוצם n.m. **barley flour** sg. דו יהב בגויה קוצם בגין דיקלוט ציבעא because he puts barley flour in it in order that it should take up the dye *Pes* 29d(37)
Ros apud Lieb, TK 3:112, n. 28; however, Lieb, ib. 111, n. 28, suggests accepting the reading קוצים *ib.G* and interprets the word from ↓קצי.

קוצצה, det. **קוצצתה** n.f. **cut piece** (↓√קצץ; cf. קצצא promise LSp 182) pl. והוה קצץ תורמסא ושדי קוצצתיה he cut the lupine and threw its pieces *BR* 943:1

קוצריי adj. **of Qosra** sg. ר׳יסא קוצ{י}רי<י>ה *BB* 17c(30)

קוקני, det. **קוקניתה** n.f. **urn(?)** (cf. Sy קוּקָא, קוּקְתָא water pitcher LS 656) sg. קוקניתה *Er* 26d(8) [expl. עדק *ib.* 6]

קור n.m. **a bird with a long beak** sg. הדן קורא

מצרייה דמקורה(text: דמוקדה) אריך that Egyptian ...-bird whose beak is long *BR* 712:3

קור #2 n.m. **heart of the palm** (< Akk *uqūru* AHw 1427; Sy קוּרָא LS 656) sg. דאכיל בהדי<ן> קורא לקי he who eats of that heart of the palm <בהדי<ן> קילא is stricken with *VR* 337:4 // *ib.* 362:4

Löw, Lehnw 530; id., Pf 116; id., Flora 2:325; rdg. uncertain; v. Var and Margulies, ad loc.

קוֹרְבָּן, קרבן n.m. **sacrifice** (↓√קרב; CPA קורבן LSp 184, SA קרבן Ham 494:249) קוֹרְבָּנָך *FPT* Gen 4:8[02];- sg. *FTV* Dt 33:10; קרבן *TN* Ex 29:9; *ib.* Lev 1:2; 21:10; Num 3:3; קורבנה *ib.* Lev 7:16; Num 6:14; *EchRG* 143:2; pl. קורבנין *FPT* Lev 23:8[06]; *BRV*[60] 1115:3 // קרבנין *Ber* 11b(38); כל אלין קורבניא *EchRB* 143:2; קורבנוי *TN* Dt 18:1; קורבנינן *FPT* Lev 22:27[06]; קרבניהון *TN* Num 15:25

קורדייניי adj. **Gordian** (nisbe Lat. GN *Gordianus* Lehnw 518) sg. הדין דינרא קורדיינ<י>א that Gordian dinar *Ket* 31d(1) // *Qid* 62d(24)

קורדיק n.m. **shoe made from the bark of plants, esp. that of the oak** (< Lat. *corticea*, *κορδικια S. Fraenkel, ZA 9(1908):10) pl. קורדיקייה *Šab* 8b(46) [expl. העכסים Is 3:18]

Lehnw 519; Lieb, TK 3:68.

קורדק n. **type of wheat** pl. אילין קורדקיא *Švi* 38a(28)

Löw, Flora 1:785. Since the text refers to agricultural produce, this word cannot be connected w. ↓ קורדיק (so Krauss, Lehnw 519).

קורחה, det. **קורחתה** n.f. **baldness** (↓קרח; CPA קורחא LSp 184, SA קרחה Ham 588:272) sg. קורחתה *TNGl* Lev 13:55 [H קרחתו]

קורט n.m. **a tiny person, pygmy** (MH קורט grain, particle Jast 1342; cf. Sy קרט to nibble LS 694) sg. קודטא *BR* 147:2 // קרטה *VRQ* 282:2 [in a description of Nebuchadnezzar]

קורי n. **lord** (< κύριε, voc. of κύριος Lehnw 539) ↓בלין [in Greek phrase]

קוריי n.m. **villager** (↓קרייה; Sy קוּרָיָא LS 696, CPA קוראי pl. HS 9:45) sg. קורייה *BR* 163:11 [// עירוני *TanB* Gen 116:9]; pl. אילין קורייאי *Šab* 4a(22)

קורני, det. **קורניתה** n.f. **type of mint** (Sy קוּרנִיתָא LS 697) sg. קורניתא *Švi* 37b(51) [expl. הקורנית Mib. 3:9]

Löw, Flora 2:77.

קורנס n.m. **mallet** (Sy קוּרנָסָא LS 698) sg. קורנסא *KohR* 4b(32)

Löw, Lehnw 521.

קורסם n.m. **blow** sg. עד דמחו ליה חד קורסם until they struck him a blow *Ber* 5c(50); *ib.* 46

Translation from context; Lehnw 521 suggests < χροῦσμα.

קורפדה, pl. **קורפדין** n.f. **a type of jar** pl. באילין קורפדייא דקיקתה concerning those small jars *Beṣ* 62b(51) [expl. כדים Mib. 3:1]

Brand, Ceramics 200: < *capis dis* a small jar with one handle used for libation of wine.

קורקבן n.m. **craw** (< Akk *quqqubānu* part of an animal's stomach (cf. AHw 500, s.v. *kukkub(b)u*); Sy קוּרקְבָנָא LS 700) sg. קודקבניה *FT* Lev 1:16 [H מראתו]

קורקס n.m. **leather sack** (< κώρυκος Lehnw 522) pl. קורקסייא *Ned* 41c(33)

קושטן adj. **honest** (↓קשוט; Sy קוּשתָנָא LS 704) pl. הא קושטנין אתון indeed you are honest *TN* Gen 42:16; גברין קושטנין *ib.* Ex 18:21 [H אנשי אמת]

קושיי n.m. **difficulty, question** (↓ √קשי; CPA קושי LSp 186) sg. מן קושיי מרמה לה רבנין לשרצים because of the difficulty, the Rabbis compare it to unclean reptiles *Ket* 25d(52); מן קוש{ו}<י>י פתרין ההין קרייא because of the difficulty they interpret the biblical verse *Ḥal* 57d(32); מן קושיי מקשי לה ר' ינאי because of the difficulty PN is compelled (to explain) it *Šab* 17b(30) // *Pes* 33d(12); *Er* 22d(48)

Lieb, OY 48; id., YK 210.

קושרה, det. **קושרתה** n.f. **staff(?)** sg. קושרתיה *San* 20c(38) [w. ref. to חלקי Eccl 2:10] // *KohR* 7d(25); *ib.* 28 // *BR* 1235:8[!]

Löw, Lehnw 523.

קושש vb. **to investigate(?)** (↓ מקושש) Pol. נ{ת}קושש גרמן עד דלא נקושש חורנין let us investigate ourselves before we investigate others *Tan* 65b(2) [expl. התקוששו וקושו Zep 2:1] // *EchRB* 136:19[!]

קותיסתיס n.m. **gambler** (< κοττιστής Lieb,

Tarbiz 20(1950):115) sg. קתוסתיה *NedRiš* 39b(23)
V. RaMBaN, Responsa, vol. 7, no. 537; שיטה מקובצת, *Ned* 65a, s.v. ואייתי.

קזז vb. **to deduct, settle the balance** Af. (Se)ומקז חדא בחדא he balances one (good deed) against one (sin) *Ber* 14b(42) // {ז}ומקז *Sot* 20c(37); שאם היה השטר קיים דו מקיז ליה if the writ was still valid (i.e. the principal was unpaid), then he deducts it (i.e. the illegal interest) *BME* 10a(53) [L: דמנכין ליה]; יקז ליה *ib.* 63; אקיז לי וסב דינרי{ן}<ך> deduct (one dinar) for me and take (the rest of) your dinars *ib.* b(5); דהוותציימה חד יום ומקזה ליה תריי she used to fast one day and deduct two (sins) against it *Hag* 77d(51) // *SanAs* 23c(38)

קטא ליפטה adv. **by the piece** (< κατὰ λεπτά Fl, TMW 481) sg. מזבין את קטא ליפטא do you sell by the piece? *EchRB* 44:10 [≠ ↓כחדה]

קטע↓ קטב

קטדיקי n. **sentence** (< καταδίκη GLLT 176+; Sy קטדיקא LS 657) sg. קטאדיקי דידיה his sentence קטאדיקי דמלכותא the sentence of the government *KohR* 16c(2)

קטה he gained, acquired (A form < κτάομαι GLLT 208) אין קטה קטה שיחור if he gained, he gained an ember (i.e. something of little value) *AZ* 41a(63) // *Ter* 45d(9)
Lieb, Tarbiz 5(1934):100; id., Greek 113.

קטו, det. **קטותה** n.f. **stick, rod** (otherwise unknown) sg. ובידיה חדא קטו בעא ממחיניה ביה he had a stick in his hand and wanted to hit him with it *EchRB* 63:13; קטו דפרזל an iron rod *ib.* 14; קטותא דפרזלא *ib.* 64:1 // קטיתא *EchR* ib.

קטו #2, pl. **קטין** n.f. **cucumber** (Sy קָטוֹ, pl. קְטֶא LS 656) pl. קטייה *TNGl* Num 11:5 [H הקשאים]
Löw, Flora 1:533; id., Pf 330.

קטול n.m. **murderer** (↓√קטל; CPA קטול LSp 178, SA קטול LOT 3/2 143:107) קטולין *FPT* Ex 19:13[17];- sg. ואנא מתקרי קטול וירות I am called a murderer and an inheritor *TN* Gen 27:41; *ib.* Num 35:17 [H רוצח]; 18; 19; 27; ברה קטולה *Sot* 24a(20) [expl. בן הרוצחן Mib. 9:9]; pl. קטולין *TN* Ex 20:13; *ib.* Dt 5:17; הא עבידין קטולין *PRK* 257:12 // *VR* 76:3 [expl. ועתה מרצחים Is 1:21]; *KohR* 30c(35); *TN* Num 35:6
On the mng. of ברה קטולה as simply "murderer," v. Lieb, TK 5:1062, n. 68.

קְטוּלִין n.m.pl. **murder, homicide** (↓√קטל) [יד] דְקטוּלִין a homicidal hand *FPT* Gen 37:22[04]; *TN* ib.; קטול יתי כען קטולין אתקטל *ib.* 37:33; 44:28; אדם דקטולין [הרגני נא הרג H] קטולין *ib.* Num 11:15 blood of murder *ib.* Dt 17:8; *TNGl* ib.; ואתחייב קטולין he was guilty of murder *VREd* 592:3; דהון חייבין קטולין *PRK* 195:3; *ib.* 5; סדר דין דקטולין a judicial procedure of murder *TN* Dt 19:6; *ib.* 21:22; 22:26; קטולי דיוסף *ib.* Gen 49:9; Lev 19:16

קטון, det. **קוטנה** n.m. **tail, thin part** (↓√קטן; cf. Sy קוטנָא mass, populace LS 659) **1. tail:** sg. בקוטניה *TN* Ex 4:4 [H בזנבו]; *FTV* ib.[!]; text: בבית קוטנוי]; **2. thin part:** sg. עוביה דהן גבי קוטנה דההן the thick part of that (fish) is next to the thin part of the other *Sot* 21d(24)

קטוע n.m. **hewer** (↓√קטע; CPA קטועא דכיפין stonecutter HS 9:62 ii 20, SA קטוע ST Dt 29:10) pl. קטועין *SYAP* 44:33; *ib.* 31[!]; קטועי קיסיכון *FTV* Dt 29:10 [H חטב עציך]; *TNGl* ib.

קטור, det. **קוטרה** n.m. **smoke** (√קטר #2) sg. וסליק קוטרי<ה> היך ק{ל}<ו>טרא דאתונא its smoke rose as the smoke of the oven *TNGl* Ex 19:18 [H עשן]

קטורה, det. **קטורתה**, pl. **קטורן** n.f. **incense** (↓קטרה; BH קטורה HAL 1021) sg. ויהב קטורתה he placed the incense *SYAP* 55:6; בקיטורתה *MMDam* Ex 3:17; pl. קטורן *TNGl* Ex 30:7 [H קטרת]; *ib.* 9; Num 16:7; 17:5; 11

קטטה n.f. **dispute** ↓מרי קטטה

קטיגור n.m. **prosecutor** (< κατήγωρ GLLT 178+; Sy קַטִיגְרָנָא LS 657) sg. עד דלא יתעביד סניגוריה קטיגוריה before his defense lawyer becomes his prosecutor *PRK* 370:10

קטיגורייה n.f. **prosecution** (< κατηγορία GLLT 180+; Sy קטגוריא LS 657) sg. את מליף עלן קטיגוריא you prosecute us *EchR* 68:7; *EchRB* ib.

קְטִיל adj. **killed, corpse** (↓√קטל; CPA קטיל LSp 177, SA קטיל Ham 472:417+) קְטִילָה *FPT* Ex 21:35[01];- **1.** adj. **killed:** אריא קטילא a killed lion *EchRB* 76:20 // *ŠR* 20b(40); **2.** n. **corpse:** a. human: sg. *TN* Dt 21:1 [H חלל]; *ib.* Num 19:16;

נסא חד קטיל וטמריה he took a corpse and interred it *BRV*[60] 944:1; *ib.* 2; 4; *Ber* 5c(56); *EchRB* 82:20; pl. עד זמן די י‹ת›מלי כל ארעא דמצרים קטילין until the entire land of Egypt is filled with corpses *TN* Gen 44:18; קטילי חרב those killed by the sword *ib.* Lev 26:7; ולית אנן מדכיין יתה מן קטילייה won't we purify it (i.e. Tiberias) from the corpses? *BRV*[60] 942:3; קטיליה האילין *TN* Gen 15:1; *ib.* 34:27; 49:11; Dt 32:42; בשר קטיליהון the flesh of their corpses *EchR* 82:18; b. animal: sg. קטילה *FPT* Ex 21:34[01; H המת]; *ib.* 35; 36

קְטֵילָה n.f. **ṭerefa** (↓ קטיל; SA קטילה Ham 475:25) sg. *TN* Lev 22:8 [H טרפה]; *ib.* 7:24; 17:15; קְטִילָא *FPT* Gen 31:39[03]; *TN* ib.; *ib.* Ex 22:12; 30

קטין adj. **emaciated, narrow** (↓ √קטן; Sy קְטִינָא LS 659) **1. emaciated:** sg. עד דעביה קטין (text: קינין) נפשיה דקטינא נפקה by the time that the broad person becomes emaciated, the soul of the thin one has departed *EchR* 131:23; חמית בחילמ{א}י רגלי קטינא I saw in my dream that my foot was emaciated *MŠ* 55c(23); **2. narrow:** sg. כרוכא קטינא the narrow intestine *VR* 65:1 // *KohR* 21a(11) [cf. Sy מְעָּא קְטִינָא PSm 2184]

קטיף n. (unclear) sg. ומחי ליה קטיף מן הדין גיסא he showed him a ... from that side *KohR* 26b(19)

קְטֶל n.m. **chain** (< κατέλλα, Lat. *catella* Lehnw 525; SA קטלה ST Num 31:50) pl. קטלין *TN* Ex 35:22 [H חח]; *ib.* Gen 49:22; *FT* ib.

קטל (a/o) vb. **to kill, murder, behead, pluck off** (↓ קטלו, קטלה, קטילה, קטיל, קטולין, קטול; CPA קטל LSp 178, SA קטל Ham 451:57+, 503:59) Pe., pf. 1sg. קטלית *KohR* 12a(21); קטלתיה *Tan* 69a(4); 2m. קטלת *ŠR* 20b(1); קטליתן[!] *BR* 693:3; 3m. קטל *TN* Gen 4:24; קטליה *Yev* 4a(62); קטלון *San* 23c(41); f. קטלת *VR* 509:2; 1pl. קטלנן *TN* Dt 2:33; 2m. קטלתון *MŠ* 55c(19); 3m. קטלו *TN* Ex 32:27; קטלוניה *EchRB* 139:2; imp. 1sg. אקטול *TN* Num 14:12; 2m. תקטול *ib.* Gen 42:37; תקטלינני *VR* 605:4; 3m. יקטול *San* 28d(46); 1pl. נקטול *TN* Gen 37:26; 2m. תקטלון *ib.* Dt 13:10; 3m. יקטלון *ib.* Gen 26:7; יקטלונני *AZ* 39b(7); imper. 2m.sg. קטול *Švi* 35a(64); 2m.pl. קטולו *TN* Num 31:17; inf. מיקטול *Qid* 61a(35); למקטל *TN* Ex 4:24; למקטליה *ib.* Gen 37:18; מיקטלוניה *San* 28c(37); part. m.sg. קטיל *AZ* 39b(25); f. קטלה *KohR* 15c(23); m.pl. קטלין *Ket* 35a(18); pass.part. m.sg. ↓קטיל;- **1. to kill, murder:** a. humans: וקטל ית מצרייה *TN* Ex 2:12 [H ויך]; *ib.* Num 31:19; ויקטול יתי *ib.* Gen 32:12; Lev 24:17; Dt 19:4; נקטול ית אחונן *ib.* Gen 37:26; אילולי אלהא דקטליה מאן הוה יכיל קטליה were it not that God killed him, who could have killed him? *Tan* 69a(6); קטל בר ניצור לאחוי בהדא ספסירא PN killed his brother with this sword *Ter* 46b(55); כל חד מינכון יקטול תריי every one of you will kill two *San* 28d(46); *Ber* 13b(13); *Pea* 22c(52); *Ḥag* 77b(11); *Yev* 4a(62); *BM* 8c(46); *San* 21b(26); *ib.* 23b(60); ולא קטלית מאן קטל עימך did you not murder? Who murdered with you? *BR* 693:3; הוינא מחייתך וקטל לך I would have hit you and killed you *ib.* 335:6; 894:3; *VR* 506:1; *ib.* 635:5; קטיל בר נש דהון חייבין קטולין he killed people deserving death *PRK* 195:3; *EchRB* 48:14; *ib.* 139:4; pass.part. קטיל ומטלק murdered and thrown down *TN* Dt 21:1 [H נופל]; ואשכח אבוה קטיל he found his father killed *EchRG* 82:20; b. animals: ומן די קטל נפש דבעיר *TN* Lev 24:18 [H ומכה נפש בהמה]; חמתון קטלין חד קן דעכברין he saw them killing a nest of mice *Kil* 32b(26); אריא קטילא קטלת you killed a dead lion *EchRB* 76:20 // *ŠR* 20b(1); *VR* 504:4 // *KohR* 15b(39); pass.part. חד ארי קטי‹ל› מקל{י}ק באורחא a dead lion thrown on the road *VR* 510:1; **2. to execute, order capital punishment:** תקטלון יתיה *TN* Ex 1:16 [H והמתן אותו]; *ib.* 23:7; Lev 20:15; וכיון דחמת דיינא דהוה יתיב דאין וקטיל when she saw the judge sitting and torturing and ordering capital punishment *PRK* 155:4; *EchRB* 67:11; כד אתא שלמה מיקטול ליואב *Qid* 61a(35); *Tan* 68d(60); **3. to behead:** תקטלון יתיה *TN* Ex 13:13 [H וערפתו]; *ib.* 34:20; Dt 21:4; ותקטלנה בקופץ you will behead him with an ax *TNGl* Ex 13:13; עַבְרת חרבא על קדליה וקטלת יתיה the sword passed over his neck and beheaded him *Ber* 13b(13); **4. to pluck off:** מה הוא טרף קטיל אילו לא קטלתנה אילן רב הוה מתעבד what does טרף (Gen 8:11) mean? Plucked off. If it (i.e. the dove) had not plucked it off, it would have become a big tree *BRG* 311:1 // *VR* 731:5 // *ŠR* 13a(38)

Pa. **to kill, execute:** a. many people: והוון מקטלין והוון בכון *TN* Dt 25:18; *ib.* 33:17; Num 21:15; רומים אזלין עליהון ומקטלין לון the soldiers attacked them and killed them *Tan* 69a(33); וקטילו ית גיברייה they killed the heroes *TN* Gen 14:5; *ib.* 49:6; Num 21:28; למקטלה יתן *ib.* Ex 14:11; Num 16:13; מה סליקית לסקטלה(V) בני ארעא דיש' did I emigrate (from Babylonia) to kill the people of Eretz Israel? *Ber* 5c(40); *Ḥag* 77d(54);

וחלתא קטים [פיח כבשן]; *ib.* 10; [עפר↓] עפר וקטם one third ash *EchRB* 49:22; קטמה דתורתא *FPT* Num 19:10[23; H אפר הפרה]; *TN* בית שפיכות קיטמא Lev 4:12 [H שפך הדשן]; *FTV* Dt 3:17; *TNGl* ib.; כהדה תרנגלתה דמנערה גרמה מן קטמה like the hen which shakes itself off from the ash *BR* 878:7 // *ŠR* 26d(24); *EchR* 102:1; b. in connection with mourning: איסב קיטמא ויתן בראשיה let him take ash and put it on his head *BR* 514:1; מאנוי בזיעין וקטמה בראשה his clothes are rent, and ash is on his head *TNGl* Num 20:29; סקא וקיטמא sackcloth and ash *Švi* 37a(7); הוה צבע פיסתיה בקיטמא he dipped his bread in ash *Tan* 69c(18) // ויהב עליה קטם *EchR* 129:2

קטם vb. **to pluck, break off** (Sy קטם LS 659) Pe., pass.part. קטים *TN* Gen 8:11 [H טרף]

קטן vb. **to become thin** (↓קטין, קטון; Sy קטן LS 659) Pe. דכמה דההיא רבייא היא קטנא the more this part (of the plant) grows, the other part becomes thin *EchR* 90:14; דכמה דבניה רביין היא קטנא the more her children grow, it (i.e. the sow) becomes thinner *ib.* 15 // *EchRB* ib.

קטסטסיס n.m. **settled condition, ordinance** (< κατάστασις L-S 774) sg. אחון נסיניה ונעבד ליה קטסטיס come, let us take him and make a fixed condition for him *VRG* 247:5

Margulies, ad loc.

קטע, det. **קיטעה, קוטעה** n.m. **portion, section** (↓ √קטע; Sy קְטָעָא LS 660) a. general: sg. קטע קטעך cut off your portion *EchRB* 44:12; *EchR* ib.; pl. באילין דהוו עלין קיטעין קיטעין concerning those who entered in groups *Ber* 12a(51); שורון עללין קטעין קטעין *Švi* 38c(49) // *Meg* 73a(42) [expl. סירוגין Mib. 2:2]; b. in scribal notes: sg. הדן קוטעה *BR* 1171:4; שאר קוטעה דכבת החדש the rest of the section as in (the *PRK* pericope) החדש *ib.* 42:9; *PRK* 311:11; קיטעה *ib.* 121:5; 178:4; 180:8

Ros, Agnon Vol 299+.

קטע (a/a) vb. **to cut off, hew, divide into sections, stipulate** (↓קיטוע, קטע, קטוע; CPA קטע LSp 178, SA קטע Ham 489:110+, MH קטע Moreshet, Lex 321) Pe. **1. to cut off, cut down, hew:** a. trees, plants: למיקטוע קיסין to cut down trees *TNGl* Dt 19:5 [H לכרת]; *TN* ib.[!]; מקטוע קיסין *Šab* 8d(2); *ib.* c(51); *TNGl* Num 13:23; *FT* ib.; b. rock: pass.part. ההוא תלמידא קט{ו}<י>ע מטורא דסיני הוה that

ואָקטל יתכון אנא קטילית להון *EchR* 105:6; *FPT* Ex 22:23[01]; *TN* ib. 12:12; *ib.* Num 24:17; 31:7; Dt 20:13; b. individuals: כהידין דינא מקטלין יתיה according to which law they should execute him *ib.* Lev 24:12; למקטלה יתיה *ib.* Dt 13:10; Ex 2:14; וכעס עלוי וקטיל ליה he was angry at him and killed him *KohR* 11a(17); *AZ* 41a(10)

Itpe./a. **1. to be killed:** קטולין אתקטל יוסף *TN* Gen 37:33 [H טרוף טורף]; *ib.* 44:28; Num 25:14; עד דאנא קטיל ואנא מיתקטיל before I kill and am killed *Ter* 46b(49); או למקטול או למקטלה either to kill or to be killed *BR* 1128:5; *Ber* 3c(16); **2. to be executed, put to death:** מתקטלה יתקטיל *TN* Ex 21:15 [H מות יומת]; *ib.* 22:18; Lev 20:15; Num 35:16; מן דחמי ליה למתקטלה בדינה one who deserves to be put to death by law *ib.* Lev 24:12; Num 27:5; מי נפק למיתקטלא while going out to be executed *San* 23b(61); *Mak* 31b(20); *Qid* 61a(36); ומה הנייה לכון ואינון מתקטלין what benefit do you have from their being put to death? *ib.* 65b(40) // *San* 23d(15)

The semantic distinction between pe. and pa. has been ascertained from the obj. of the vb. from those many cases in which the conjug. is certain. In these, the pe. regularly occurs with a singular obj. (or at most several individuals), whereas the pa. regularly occurs with an obj. representing a large number of individuals. This criterion has been used as a basis to distinguish forms which are morphologically ambiguous. Note also that the same distinction is known in Syriac, e.g. קטל ה. חד קטלא ... קטל ה'. לסגיאא (BA, quoted in PSm 3575). While itpa. forms prob. occur, there is no morphological criterion to distinguish them from the itpe. forms. Therefore, all of these forms have been listed s.v. itpe./a.

קטלה n.f. **execution, death penalty** (↓ √קטל; CPA קטל LSp 178, Sy קְטָלָא LS 658) sg. גניבה אתאפק לקטלא PN was taken out for execution *Giṭ* 48a(48); כל גוברין לקטלא all men to execution *KohR* 28c(18); חייב קטלא liable for the death penalty *ib.* 30; *Naz* 56b(2); כל מן דמתחייב קטלה *TN* Num 25:4; ידא דקטלא the hand of execution *FTP* Ex 19:13; קטלא אכזראה a cruel way of capital punishment *EchR* 28:6

קטלו, cs. **קטלות** v.n. **smiting, killing** (↓ √קטל) בקטלותה *FPT* Ex 12:27[23; H בנגפו]; *TN* ib.; בקטלותי *ib.* 13; לקטלותהון *ib.* 32:12

קטם, det. **קיטמה** n.m. **ash** (SA קטם Ham 448:138+) sg. a. general: קטם דאתון *TN* Ex 9:8 [H

student was hewn from Mt. Sinai *San* 22a(57); c. parts of body: 1) head: ואין לא אנא קטע רישך if not, I will cut off your head *EchR* 48:14; אין קטעין רישך *Meg* 75b(39); 2) tongue: pass.part. הדין קטיע לישנא *PRK* 269:12 // *VR* 198:1 // *KohR* 1b(13); 3) umbilical cord: דלא קטעת אימא שורי my mother hasn't cut my umbilical cord *BR* 335:7 // *VR* 101:3; 4) foreskin: שכם נסב ומבוגיי קטע Shechem marries and Mabogai is circumcised *BRG* 961:5; d. garments: קטע קטעך cut your cutting! *EchRB* 44:12 [spoken to a tailor]; הוה חבריה קטע פלגא דגולתיה his friend would cut off half of his garment *Ḥag* 78d(20); *TN* Ex 39:3; e. in fig. sense: קטע הדין מלכייא(text: מילייא) מן לבך cut off that weakness from your heart *BR* 444:1 [// פסוק *PRK* 80:13]; **2. to divide into sections:** קטע בדיבירייא דיקרונון בנינן cut the Decalogue into sections so that our children will be able to read them *Meg* 75b(38); **3. to stipulate** [↓ √קצץ]: קטע *BR* 851:6 [expl. נקבה שׂכרך Gen 30:28]

Pa. **1. to cut off, cut down, hew:** a. plants: הוה זרע חקלא לפת והוה מקטע ומזבין he sowed his field with turnips, and he cut them off and sold them *Pea* 20b(10); *Šab* 10a(51); b. rock: מקטע פספס מקטע בולין one who cuts mosaic stones or cuts clods of earth *ib.* 13c(12); c. parts of body [↓ itpa.]: שמואל מקטע ידה וריגלה Samuel would cut off its (i.e. the louse's) hand and foot *Šab* 3b(32); מקטע מן סוסיה cutting (a piece of flesh) from his horse *Šeq* 50c(41); d. meat: הוה מקטע קופד *Ned* 41c(28); מקטעתה קופדין *Švi* 38a(31); e. type of material: כד מקטע משום מחתך when he cuts (in making the box), he is guilty of cutting *Šab* 10c(20); *ib.* 18; f. hair: מקטעא שערא *SYAP* 32:23(Var); **2. to divide into sections:** ולינן מקטעין לון בסידרא but don't we cut them (i.e. the verses) in the academy (during study)? *Meg* 75b(43)

Itpe./a. **to be cut off, amputated** [↓pa., mng. 1.c]: ידייא דלא פשטין(G) מיתן לך יתקטען may the hands which did not stretch out to give you (alms) be cut off *Šeq* 49b(15) // *Pea* 21b(35); תקטע ידה דכתבתה may the hand that wrote it be cut off! *Šab* 15c(42); אין מקטעא ידיה חיי הוא if his hand is amputated he will live *San* 27a(47); *ib.* 52 // *Naz* 58a(24); *ib.* 28

Ros, Agnon Vol 299.

קטף, קְטֵיף n.m. **balsam, resin** (SA קטף Ham 473:449, 528:247, 530:300) sg. קְטֵיף *FPT* Gen 37:25[04; H צרי]; *BR* 1135:5 [w. ref. to Gen ib.]; קטף *TN* Gen 37:25; *ib.* 43:11; Ex 30:34; קטב *FPT* Gen 37:25[05; cf. קטב MŠviK 7:6]

Löw, Flora 3:390+.

קטף #2 n.m. **plucker** (↓√קטף) sg. קטפה *TN* Lev 26:5 [H בציר]

קטף (a/o) vb. **to pluck, pick, droop** (↓קטף #2; CPA קטף pa. LSp 178, SA קטף Ham 589:300+)

Pe. **1. to pluck:** a. grapes: תקטפון *TN* Lev 25:5 [H תבצר]; *ib.* 11; Dt 24:21; ר' שמעון ביר' ינאי קטף כרמיה במועדא PN picked his vineyard on the intermediate days of the holiday *MQ* 81b(3); *ib.* 4; דלא קטפין כרמיהון אלא בתר חגא who do not pick their vineyards until after Succot *BB* 15c(12) // *Giṭ* 45b(15) [↓קדימה]; קטוף עולל{י}ן<ת>הון כמא דקטפת עוללתי pluck their gleanings like they plucked mine *EchRB* 94:12 [↓עוללה]; *ib.* 75:18; b. stalks: ותקטוף *TN* Dt 23:26 [H וקטפת]; למצוב ולמקטוף to plant and to pluck *Hem* 19; **2. to droop(?):** כדון נחירך קט{ו}<י>ף now your nose droops(?) *KohR* 29d(13) [cf. H אזניו מקוטפות *BR* 1277:19]

Pa. **to pluck:** מקטפין עוללתהון *EstR* 6c(8) [↓pe.]; *EchR* 94:12; pass.part. הדין כרמא כר מקט{י}ף בלא ענתיה when the vineyard is not picked at the right time *ŠR* 42b(6)

Itpe./a. **to be plucked:** פגיגין מתקטפין unripe fruit (which) is plucked *SYAP* 59:18

קטר, pl. **קיטרין** n.m. **knot, node, joint** (↓√קטר; Sy קֶטְרָא LS 662) **1. knot:** pl. יחכמון שפייא קיטריהון let the wine merchants recognize their knots *Šeq* 50c(52); **2. node** (of a plant): pl. מלא קיטרין full of nodes *Mas* 52a(30) // *Ned* 37d(48) // *Švu* 34d(37); כד דאית ביה חמשה ק־טר־ין שבעה ק־טר־ין חשעה ק־טר־ין when it (i.e. the root of the madder) has five nodes, seven nodes, or nine nodes *Šab* 8b(16) // *Er* 26c(24); **2. joint:** pl. ק{ש}<ט>רי אצבעתיה the joints of his fingers *Mas* 51b(46) [= H קשרי אצבעותיו Jast 1433]

קטר (a/o) vb. **to tie, bind, gird** (↓קטר; CPA קטר LSp 178, SA קטר Ham 583:150+) Pe. a. general: מיתן פריטין גו גולתה ומיקטרינון בחוט דכיתן to put coins in his cloak and to tie them with a linen cord *Kil* 32d(13); *ib.* 14; 27a(58); וקטדת *TN* Gen 38:28 [H ותקשר]; ותקטרון יתהון *ib.* Dt 6:8; 11:18; pass.part. והוה קטיד *Švu* 37a(61); b. human: תמא חד קטר גרמיה בחבלא he saw a person tying himself with a rope *Ber* 6c(50); דלא יהוון קטרינון

so that they should not tie them (i.e. the prisoners) *Giṭ* 46a(35); קטור ריגלך tie your leg (i.e. stay put) *BR* 44:12 // *Šab* 5b(32); *KohR* 24b(32); pass.part. חרציכון קטירין your loins being girded *FPT* Ex 12:11[23; H חגורים]; c. animals: קטור תורך tie up your ox *BerG* 5a(16); pass.part. בתור ובחמר תריהון קטירין כחדה with an ox and donkey, both bound together *TN* Dt 22:10; *FTV* Ex 12:34; d. objects: 1) plow: קטור קיקנך *BerG* 5a(16); 2) boat: קטר א{ו}<י>לפך *KohR* 9b(13); 3) doorbolt: pass.part. ניגרי{יא}<ה> דר' לעזר הוה קטיר בגמי PN's doorbolt was tied with a cord *Šab* 16b(46); 4) *lulav*: הן דאת קטר לולבך wherever you tie your *lulav* (i.e. celebrate Succot) *BR* 44:12; 5) garment: קטר פדתיה לפדתיה *BerG* 5a(61) [↓פדה]; 6) strap of sandal: קטר תרתין he ties (the straps of) both (sandals) *Ḥaliṣa* 100:15; pass.part. ראשי עדקייא דקטירין the tied tops of the straps *ib.* 20
Pa. **to congeal:** ↓מקטר

קטרג vb. **to prosecute** (metath. < κατηγόρεω GLLT 182+; CPA קטרג LSp 178, SA קטרג ST Gen 18:12) Quad. וסניגורה מקטרג בדיני נפשן (a city whose) defense lawyer prosecutes in capital cases *VR* 118:7; דמקטרגין עליה *ib.* 608:2 // *MSam* 120:26
Quad.Ref. **to be prosecuted:** נפשה וגופה מיקטרגין {ל}<כ>חדה the body and soul are prosecuted together *SYAP* 57:28
S. Fraenkel, ZA 15(1900):395.

קטרה, det. **קטרתה**, pl. **קטרן** n.f. **incense** (√קטר #2; ↓קטורה; BH קטרת HAL 1024) sg. *TN* Num 7:86 [H קטרת]; *ib.* 16:7; קטרת בסמניה טביה fragrant incense *ib.* Gen 27:27; תננה דקטרתה smoke of the incense *ib.* Lev 16:13; Ex 30:1; pl. ראשי קטרן choice incenses *ib.* Ex 30:34 [H סמים]

קיבה, det. **קיבתה** n.f. **stomach** (SA קבה Ham 589:296) sg. קיבתא *KohR* 21a(10); קבתא *ib.*

קיבוטרין n. **a small chest** (< κιβωτάριον L-S 950) sg. (קובין דינרין : text)והוה אית גביה קיבוטרין he had with him a small chest *KohR* 9d(3)
Lieb, Alon Vol 233, n. 20. Another poss. is that קובין is a phonetic var. of קופין (↓קופה).

קיבוץ n.m. **gathering, collection** (√קבץ; MH קיבוץ Jast 1354) sg. חד{א} קיבוץ דגירי a collection of arrows *EchR* 24:16 [expl. אשפה Is 22:6]

קידוש n.m. **holiness, sanctification, qiddush, washing before priestly function** (↓√קדש; MH קידוש Jast 1355, TBA קידושא ib. 1356) **1. holiness:** sg. וקידושיה קידוש עלם its holiness is eternal *FT* Lev 1:1; *TN* ib.; *ib.* Ex 31:11; ולא ככל <אתר> אבל יתה אלא בירושלים בקידושה he is not permitted to eat it (i.e. the firstborn animal) any place, except in Jerusalem in its holiness *PalLaws* 29:4; **2. sanctification:** sg. קידוש ירחין sanctification of the months *SYAP* 36:1; **3. qiddush, prayer said over wine indicating the sanctification of the day:** sg. כסא דקידושא the cup (of wine) for the *qiddush Ber* 11c(59); למישמע קידושא to hear the *qiddush Pes* 37c(58); **4. washing of hands and feet before a priestly function:** לקידוש *TN* Ex 30:18 [H לרחצה]; *ib.* 40:30; **5. "betrothal" (i.e. first stage of marriage) money:** sg. ועל קבלת קידושה for the receipt of her *qiddush* money *JMP* 2:15; *ib.* 11r:12; pl. וקדושי דקדיש יתה the *qiddush* money by which he effected the marriage *ib.* 7:10
On mng. 5, v. Friedman, JMP 1:192, n. 1, w. prev. lit.

קיום n.m. **oath, confirmation, answer** (↓√קום pa.; CPA קיום LSp 177, SA קיום Ham 459:5+) **1. oath:** sg. *TN* Num 30:13 [H אסר]; *ib.* 8; 14; 15; **2. confirmation:** sg. מתניתא מינה קיומה ומינה תברה its confirmation and refutation are found in the Mishna *Ḥag* 79b(4); **3. answer:** sg. אילין פליגין על רב ולית להון קיום those (cases) contradict Rab's opinion, and they have no answer *Kil* 32a(26) // *Er* 25b(46); *Yev* 4d(26); *Giṭ* 48c(44); *ib.* 46; *Hor* 45d(44); *Nid* 50c(29)
On mng. 2, v. Bacher, Term 2:189; on mng. 3, v. Frankel, Mavo 15a; Ratner, Kilayim 72+; Lieb, YK 349.

קיום #2 n.m. **standing, protector, patron** (↓√קום) **1. standing:** pl. קיומייה the human beings *BR* 292:8 [lit. the standing ones; expl. יקום Gen 7:4]; **2. protector, patron:** sg. לקיומא *San* 20b(11) [expl. לחי 1Sam 25:6]
On mng. 2, v. Lieb, Greek 50.

קיטון n.m. **room, chamber** (< κοιτών Lehnw 528; CPA קיטון LSp 179) sg. קיטוֹנָא *FPT* Gen 43:30[05; H החדרה]; *TN* ib.; הוון מעלין ליה בחד קיטון they brought it into a room *San* 25d(31); *ib.* 33; 35; pl. בקיטוני מלביהון in their kings' chambers *TN* Num 31:50; *FT* ib.; *TNGl* ib.; ובקיטוני מדמכך *TN* Ex 7:28 [H ובחדר משכבך]; *ib.* Dt 32:25
Sok, Job Targum 119.

קיטוע n.m. **small portion** (↓√קטע) pl. קיטועין

Meg 73a(39) [expl. סירוגין Mib. 2:2]

קיטור n.m. **smoke, incense** (√2# קטר) sg. כקיטור תננא דאתונא like the smoke of an oven *TN* Gen 19:28 [H id.]; *FPT* Ex 19:18[06]; *TNGl* ib.

קיטני n.f. **type of legume** (Mal *qiṭnīṯa* Berg, Gl 79, MH קיטנית Jast 1358) sg. *BB* 16c(26)
Löw, Flora 2:411+.

קיטרטון n. **rose oil preparation** (< κίτρινον Löw, Lehnw 207) sg. *Švi* 37b(30)

קייט n.m. **summer** (CPA קיט LSp 179, SA קיט Ham 581:59) sg. קיט *TN* Gen 8:22 [H קיץ]; לא בקייט<א> ולא בסיתוא neither in summer nor in winter *Ber* 4c(9); *ib.* 11; *Kil* 30d(47); *Tan* 65b(10); *KohR* 8b(17); *ib.* 17a(22)

2# קייט n.m. **gatherer of figs** (cf. MH קייץ Jast 1359) sg. חד קייט *Šab* 8c(51); pl. לקייט<י>א *Tan* 69a(38) // לאילין קיטיא *EchRB* 106:2 // לקיי{צ}<ט>ייא *EchR* ib.
Lieb, Sinai 5(1940):466.

3# קייט (unclear) ↓ צמייא

קייטניי adj. **of summer** (↓ קייט) pl. קייטנאי *ŠviRiš* 36a(8); קיטנאי *ib.Ar* [L: קטינאי; expl. בצלים הקיצונים Mib. 5:4]
Cf. Lieb, TK 2:505.

קיים adj. **alive, in existence, enduring** (↓ √קום; CPA קיאם LSp 177, SA קעים Ham 459:2) **1. alive:** sg. הא כען אבוכון קיים *TN* Gen 43:7 [H העור אביכם חי]; *TNGl* ib. 45:28; ר' שמואל בר רב יצחק קיים *MŠ* 52d(55); *BR* 247:5; **2. in existence:** sg. דכל זמן דהדין ביתא קיים as long as that house (= the Temple) exists *EchR* 68:8; *MŠ* 54d(46); pl. ופתגמי נבואתה קיימין לעלם his prophetic words exist forever *TN* Num 23:19; כל יומין דהוו אוצרייא קיימין as long as the storehouses were in existence *EchRB* 66:9; **3.** in var. phrases: a. חיי וקיים living and enduring: sg. *TN* Gen 3:22; *ib.* 27:27; Num 14:21; Dt 32:40; pl. Lev 23:21; Num 24:6; Dt 1:10; 5:3; 31:13; b. קיים כל עלמייה the Everlasting One [cf. Sy קַיָּמָא לעָלַם PSm 3532]: את הוא אלהא קיים כל עלמייא you are God, the Everlasting One *ib.* Gen 16:13; 14; 24:62; 25:11
The text כל עמה עם קיימה בשביל שהוא מלך עם מן דקיימין קיימין *BR* 1245:2 is unclear (v. MY ad loc.)

קְיָים n.m. **covenant, statute, vow** (↓ √קום; CPA קים LSp 176, SA קיאם ST Ex 24:7) קְיָימָה *FPT* Ex 20:2[06];- **1. covenant:** sg. *TN* Gen 9:16 [H ברית]; *ib.* 21:32; Ex 34:10; Lev 23:14; Num 18:19; Dt 29:13; **2. statute:** pl. קיימין *ib.* Ex 15:25 [H חק]; Dt 4:5; קיימייה *ib.* 7:12; קיימוי *ib.* 6:17 [H חקיו]; 28:15; **3. vow:** sg. *ib.* Num 30:4 [H אסר]; *ib.* 5; 11

קָיְימָה, det. **קָיְימְתָּה**, pl. **קיימן** n.f. **pillar, monument, standing grain** (↓ √קום; SA קעאמה Ham 515:381+, Sy קָיֳמְתָא LS 654) **1. pillar, monument:** sg. *FPT* Gen 28:18[05; H מצבה]; *ib.* 22; 31:13; קָיְמָא *ib.* 45[03]; קיימת קבורתא burial monument *TN* ib. 35:20; קָיְימְתָא הדא *FPT* ib. 31:51[03]; pl. תרתי עשרי קיימ{י}ן *TN* Ex 24:4; קיימתהון *ib.* 23:24; Dt 7:5; 12:3; **2. standing grain:** sg. בקיימתיה דחברך *ib.* 23:26 [H בקמת רעך]; *TNGl* ib.

קיין n. (unclear) sg. קיינך *San* 27b(22) [v. ↓ 2# קניי; in a curse]

קייץ ↓ 2# קייט

קיל n.m. **stick(?)** sg. בהדי<ן> קילא *VR* 337:4 // *ib.* 362:4 [↓ 2# קור]
Löw, Lehnw 530; rdg. uncertain. V. ad loc. for variants.

קילוס n.m. **praise** (< ↓ √קלס *qiṭṭūl*-form Lehnw 548; MH קילוס Lehnw ib.) a. general: sg. הוה משרי ליה בקילוס he begins it with a praise *VR* 125:6; ולקילוסן הוא צריך does he need our praise? *Suk* 55b(61); pl. קילוסין *Pes* 36b(29) [expl. דברים *ib.* 28] // *San* 23d(55); כל אילין קילוסיא *Kil* 31b(36) // *Yev* 2c(59) // *Soṭ* 18b(27) // *Qid* 64a(62); b. in a superscription to a poem: sg. קילוס לחג השבועות *SYAP* 10:1; *ib.* 44:1
Bacher, Term 2:191; Lieb, Schocken Vol 75+; id. Tarbiz 3(1932):453.

קילורי, det. **קילוריתה**, pl. **קילוריין** n.f. **eye-salve** (< κολλύριον, Lat. *collyrium* Lehnw 530) sg. הדה קילוריתא *AZ* 40d(7); *Beṣ* 62c(54); pl. עפר קילורין powder of eye-salves *Šab* 10b(43)

קילייון **I ordered** (< ἐκέλευον GLLT 186) אנה קיליון *BR* 688:8; *ib.* 690:2; קלוונין אנא *VR* 578:2; *ib.* 579:4; קלוואנון אנא *KohR* 8c(27); *ib.* 36
Lieb, Greek 6.

קילקול n.m. **disarrangement, degenerate state** (↓ √קלקל; MH קילקול Jast 1361) **1. disarrangement:**

sg. ומה קילקול הוה תמן what disarrangement happened there? *RH* 57d(57); *ib.* 58a(3); נהגין בקילקול they act according to the disarrangement *San* 19a(18) // *Ned* 40a(41); **2. degenerate state:** sg. מה אנא מזל לי ומשבק הדין סבה בקילקולה am I to go and to leave that old man (i.e. Laban) in his degenerate state? *BR* 863:2

קילקיי adj. **Cilician** (nisbe < GN Κιλικία Lehnw 530; Sy קיליקיא PSm 3602) pl. אוול דקילקאי GN of the Cilicians *FTV* Num 34:8

קינה, pl. **קינין** n.f. **dirge, lamentation** (√קנן; Sy קִינְתָא LS 664) sg. *SYAP* 17:1; דא קנתא *ib.* 32:27; pl. קינין וזמרין dirges and songs *FTP* Gen 4:22; קינוי דירמיה Jeremiah's lamentations *PRK* 230:6
On pl., cf. BH קינים Ezek 2:10.

קינטר, קינטינר n.m. **centenarins** (a unit of weight; < κεντηνάριος Lehnw 532; Sy קַנְטִינָרָא LS 676, קנטירא ib. 677) a. for biblical talent: sg. קנטר *TN* Ex 25:39 [H ככר]; ואין תימר דסלק קינטירא *San* 19d(6) [*VarG*: קנטיר]; *ib.* 2 [equivalent to 100 Roman pounds]; *PRK* 144:5 // *VR* 664:3; b. for biblical shekel: pl. ד׳ מאה קינטירין דכסף *BR* 627:1 // *PRK* 160:8 [expl. ארבע מאות שקל כסף Gen 23:16]; c. w/o a referent: שיתה קינט{ו}<י>דין דכסף six *centenarii* of silver *VR* 812:4 [given as the value of a piece of land]
Sperber, Money 166.

קיני n.m. **smith** (Sy קֵינָיָא LS 664) sg. *BB* 13b(33) [// נפח↓]

קיניגי n.m. **hunter** (< κυνηγός Lehnw 553) sg. *BR* 295:4

קינרס n.m. **artichoke** (< κινάρα Löw, Lehnw 534; Sy קינרס LS 679) sg. *EstR* 5b(30); pl. מיכול קינדסיה to eat artichokes *Beṣ* 60d(41) // *Šab* 10b(21)[!]; עלי קנדסייה artichoke leaves *Švi* 37b(33); *ib.V* 39a(51)
Löw, Flora 1:407+.

קינתור n.m. **rebuke** (↓ √קנתר) pl. קינתורין *Ber* 4c(21)

קיס n.m. **tree, pole, wood, chip** (poss. < Akk *qištu* forest Kaufman, Influences 86; CPA קיס LSp 179) קִיסָא *FPT* Ex 7:19[04];- **1. tree:** sg. למיקוץ קיסא *TN* Dt 19:5 [H לחטב עצים]; pl. למיקטוע קיסין *TNGl* ib.; *Šab* 8d(2); *ib.* c(51)[!]; *TN* Dt 29:10; **2. pole:** sg. קיסה *ib.* 21:22 [H עץ]; *TNGl* Gen 40:19 [*TN* ib.: צליבה]; **3. wood** (as a material): מן דקים *TN* Lev 15:12 [H כלי עץ]; *ib.* Num 31:20; Dt 4:28; 29:16; נגרות קיסה דארזא *ib.* Lev 14:52 [H עץ ארז]; קיסה *ib.* Ex 35:33 [H חרשת עץ]; סוכרא דקיסא a wooden bolt *Tan* 68b(27); ססא דקיסא woodworm *Ḥag* 78a(49); pl. קיסין *TN* Lev 1:7; *ib.* 6:5; Gen 22:6; חד מובל דקיסין a load of wood *Hal* 60b(38); *Tan* 64b(56); *EchR* 46:25; *EchRB* 53:18; **4. chip:** sg. אייתי לי חד קיס נחצי שיניי bring me a chip so that I can pick my teeth *Dem* 23b(62) // *Ḥal* 60b(38)

קיסוס n.m. **ivy** (*Hedera helix*; < κισσός Lehnw 535; Sy קיסס LS 680) sg. קיסוסא *Kil* 30a(44) [expl. קיסוס Mib. 5:8]
Löw, Flora 1:219.

קיסר n.m. **emperor** (< καῖσαρ Lehnw 535; CPA קיסר LSp 179) sg. *AbgurNew* 166:8; *Ber* 12d(63) [in a Greek expression of salute]

קיסריי adj. **of Caesarea** (nisbe < GN קיסרין Lehnw 536) sg. ר׳ חחליפא קיסרייה *PRK* 346:4; *BRV*[60] 530:5; *RH* 59c(50); *Tan* 65a(46); *Soṭ* 20d(21); pl. אילין עדסתא קיסרייתא those Caesarean beds *Ber* 6a(1) // *MQ* 83a(15) // *Ned* 40c(26); אנבין קיסריי Caesarean ... *Šab* 4c(19) [expl. כלך Mib. 2:1]

קיפוף n.m. **noctnrnal predatory bird** (SA קפוף Ham 613:169 (H תנשמת), ST Dt 14:16 (H שלך)) sg. קיפופה *TN* Lev 11:17 [H ינשוף]; קפופה *ib.* Dt 14:16
Talshir, Fauna 64+; 197+.

קיקוס n.m. **castor oil plant** (< κίκεως Löw infra) sg. קי{ס}<ק>וסא *Šab* 4c(33) [expl. קיק Mib. 2:1]
Löw, Flora 1:219, note; ib. 609.

קיקלה, det. **קיקלתה** n.f. **garbage heap, ruined building** (< *קלקלה (cf. ↓ קיקן); CPA קיקלא Duensing 159, קיקולא Black, Hor 68, Sy קִיקַלְתָא LS 688) **1. garbage heap** (Ar *mezbele*): sg. טריפ{ו}<י>ן בקיקלא they are thrown down on the garbage heap *EchR* 146:1 [expl. חבקו אשפתות Lam 4:5]; זיל עדור בקיקלתך go, hoe in your garbage heap *VR* 576:1; **2. ruined building** (Ar *ḫirbe*): ובד חרום קיקלה קיקלה שמה when a ruined building rises, it is still called a ruined building *PRK* 242:2; *ib.* 4 [↓ בירה]; תדא קיקלא *BR* 302:2; *ib.* 3 // *BM*

8c(41)[!]; *ib.* 42 [// ↓חרבה *VR* 621:2]; כההיא קיקילתה *BR* 296:7 [ref. to the Temple] // כייתה קיק{ו}<יי>לתה *ib.* 974:3 // *ŠR* 25a(5); זויתא בחירתא תריבא כקיקלתא the chosen place (= the Temple) is destroyed like a ruined building *SYAP* 21:12

קיקן n.m. **plow, container** (< קנקן* Nöld, SG § 31; Sy קִיקְנָא, קַקְנָא LS 689, MH קנקן MBMK 6:4) **1. plow:** sg. ושרי קיקנך untie your plow *BerG* 5a(15); וקטור קיקנך tie up your plow *ib.* 16 // קנקנך *EchRB* 89:6; *ib.* 8; pl. זבין קיקנוי he sold his plows *BerG* 5a(19); **2. a container:** <ולא> קיקנא בידה דימינה no container in her right hand *Ḥaliṣa* 100:29; יהבין דהבא וכספא וחמש סלעים דפולרין לגו קיקנה(text: קנינקה) they place gold and silver and five *selas* of *follarions* in the container *PalLaws* 30:18

Sok, GF 127, n. to l. 21.

קיר n.m. **wax** (< κηρός Löw, Lehnw 538; Sy קארא LS 654) sg. ק{ו}<יי>רה *Šab* 4c(25) [w. ref. to שעווה Mib. 2:1]

קירה n.f. **lady, mistress** (< κυρα < κυρία; Sy קורא LS 656) w. PN: קירה פרוטון *Naveh* 32:2; קירה קלניק *ib.* 34:1; קירא חסאן *JMP* 16:4; קירא סלמה *ib.* 25:1; [!]קריה *ib.* 1r:7; 14; 31; 22:14

Friedman, JMP 1:79+.

קירומה n.f. **row of slips or thrums in the loom to which the threads of the warp are attached** (< χαίρωμα Jast 1368) sg. *Šab* 14a(35) [expl. קירוס Mib. 13:2]; כד יהבה קירומה(Raḥ; text: קדמה) when (the woman) puts (the threads into) the slips *ib.* 10c(17)

Lieb, YK 146; Kut, Studies 412 (Heb); Hirschberg, Ha-Ereg 181, n. 3.

קִירוֹשׁ n.m. **frost** (cf. Sy קְרוֹשׁ, abs. of קוּרשָׁא LS 701) sg. קִירוֹשָׁא *FPT* Gen 31:40[03; H קרח]; קרושא *TNGl* ib.

קיריס n.m. **lord, master** (< κύριος Lehnw 539; Sy קיר PSm 3611) **1. lord** (w. ref. to God, esp. in liturgical poetry): sg. בנוי דקיריס the children of the Lord *TN* Dt 32:1; רחימוי <ד>קיריס the beloved ones of the Lord *SYAP* 2:6; כרסייה דקיריס the Lord's throne *ib.* 11:37; 12:5; 14:26; 40:1; *Wahawa* 1; **2. master** (+ PN): sg. קיריס פוטיס *Naveh* 32:5; קירס סלוסטיס *ib.* 3; 5; 34:1; 71:2

On mng. 1, v. Heinemann, Studies 156+.

קִירָס n.m. **time** (< καιρός Lehnw 540; CPA קירוס, קירסא LSp 179) sg. קירס רב much time *Hem* 21; בהדין קירסה בישה in this bad time *Der* 52:61; pl. קִירֹסִין *BRG* 842:4 // *PRK* 13:11 // *ŠR* 33d(18) [expl. עתים 1Ch 12:33]

On קירסה בישה, v. Wieder, Tarbiz 54(1984):29.

קישואין n.m.pl. **cucumbers** (↓ 2# קטר; MH קישואים Jast 1429) קישואיה *TN* Num 11:5 [H הקשאים]

Löw, Flora 1:530+.

קישוי n.m. **difficulty** (↓ √קשי; CPA קשוי LSp 186) pl. מאן דמחלף לית ליה כאילין קישואייה the one who reverses (the opinions) doesn't have those difficulties *Hor* 45d(59) // קישויא *Pes* 35b(5)

קישור n.m. **tying, binding** (< H קישור Jast 1370) sg. קישוריה דרב אבא בר חנה קישוריה דרב *Šab* 7a(16); *ib.* 17

קיתון n.m. **drinking cup, water jug** (< κώθων Lehnw 540) sg. קיתונא *Qid* 64a(21); *ib.* 22; 23; 24; *AZ* 42d(27); קיתונא דנחשא a bronze cup *EstR* 9a(27) // *VRG* 244:5; קיתונא דחספא a clay cup *ib.* 28 // *VRK* 245:1

Brand, Ceramics 518+; Eps, MNM 421; Function and Design 30+.

קכלה, pl. **קכלן** n.f. (unclear) pl. *Yom* 44a(21) [expl. דידכיות Mib. 6:8]

קָל n.m. **voice, sound, news** (↓קלן, ברת קל; CPA קל LSp 176, SA קל Ham 580:39+) קׄל *FPT* Ex 4:8[01];- **1. voice:** a. general: sg. קל חד *ib.* Ex 24:3; הא קל דקל חכים behold, the sound of a wise voice *BR* 733:3; ונטלת ית קלא she raised her voice *TN* Gen 21:16; עבר חד ערביי ושמע קלה an Arab passed by, and he heard his voice *Ber* 5a(15); *Hor* 46d(19); *PRK* 194:5; וצוחית בקל רם I shouted in a loud voice *TN* Gen 39:14; ר' אבא כר זבדא מצלי בקלא PN prayed out loud *Ber* 7a(52); b. in phrase (־)שמע קל + part. (agreeing w. n./suf.): שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל I heard PN ask PN_2 *Er* 23d(61); *Šeq* 47a(1); *KohR* 27a(11); עאל ושמע קליה רטלייא קרי he entered and heard the child reciting a biblical verse *Šab* 8c(56); *Pes* 31b(62); *San* 20b(25); *Hor* 46d(19); *BR* 946:4; שמע קלה מצווחה he heard her shouting *ib.* 1096:2; *Ket* 34b(62); ושמע קלון מחבזיי בשוקא he heard them disgracing each other outside *ib.* 59; *Meg*

קלח n. (unclear) sg. הוה מפיק לישנא קילח (PN) explained it from the term קלח *BR* 525:1 [refers to 138 years, *ib.* 524]
MY to *BR* ad loc.

קלט n.m. **instruction(?)** (↓ √קלט) sg. תבוט תבוטך דהיא טבא בקלטה strike your striking, because it is good in instruction *Qid* 64d(36) // *Yev* 4a(19) // *PRK* 64:6; *ib.* 65:6 // *KohR* 21b(47) [Var: באולפנא]; *ib.* 21c(7) // *BREd* 52:4 [Var: באולפנא]
MY to *BR* 51:5, s.v. בגלעה.

קלט (/o) vb. **to absorb** (↓קלוט; TBA קלט Jast 1374, MH קלט Moreshet, Lex 323) Pe. בגין דיקלוט ציבעא so that it should take up the dye *Pes* 29d(37); וקלטת מערתא (uncertain) *AZ* 42c(32)

קלטיר n.m. **couch** (< κλιντήρ Löw, Lehnw 545) sg. קלטירה *Meg* 73d(52) [used in a synagogue; ↓ פלטיר #2]

קלי n.m. **parched grain** (↓ √קלי; SA קלי Ham 586:228) sg. *FPT* Lev 23:14[06; H id.]; *TN* ib.

קלי #2 n.m. **alkali** (Sy קַלְיָא LS 666) sg. קליא *Šab* 12b(4) [expl. קימון Mib. 9:5]
Cf. Löw, Flora 1:637+.

קלי vb. **to roast, parch** (↓קלי; Sy קלא LS 666) Pe. pass.part. קלי בנורא roasted by fire *TN* Lev 2:14 [H קלוי באש]
Pa., pass.part. **id.:** טלופחין מקלין parched lentils *Ned* 40a(57)

קליל, קלי adj. **light, lenient, swift, few** (↓ √קלל; CPA קליל LSp 180, SA קליל Ham 507:167) *FPT* Dt 22:9[04; voc];- **1. light:** sg. בלחמה הדין דמיכליה קליל that bread whose edibility is light *TN* Num 21:5; אנא פרגמטיא דידי קליל my merchandise is light *BQ* 4a(55); *San* 23d(43) [≠ נטיל]; pl. אינון קלילין באפינן למשיציא they are easy for us to destroy *TN* Num 14:9; *KohR* 6d(10); מצוון קלילן light commandments *TN* Gen 15:1; מיעבד דפנתא קלילן to make the walls light *Suk* 51d(27); **2. lenient:** הדא דר' מאיר קלילא מדר' יוסי that (opinion) of PN is more lenient than that of PN_2 *Nid* 49c(12); **3. swift:** sg. אזגד קליל a swift messenger *TN* Gen 49:21; pl. ענניו קלילין swift clouds *FPT* Ex 19:4[06; cf. Sy עֲנָנָא קַלִילָתָא PSm 3616]; *TN* Ex 19:4; **4. few:** a. as adj.: pl. יומין קלילין a few days *FPT* Gen 7:10[05]; *ib.* 29:20; עם

75a(15); *Sot* 21b(53); שמע קלהן דמלוות{י}ה אמרן he heard the water-drawers(f.) saying *BR* 1232:14; **2. sound, noise:** sg. קל סדרי קרבא the sound of war *TN* Ex 32:17; קל צלותה the sound of her prayer *ib.* Gen 38:25; קל מליכון the sound of your words *ib.* Dt 5:28; Ex 15:26; Dt 1:45; 5:22; קל גי{ו}<י>רי פרסייא the sound of the Persians' arrows *BB* 13b(63); ואזל קלא דקרעון לגופפתא the sound that they had rent (their garments) reached GN *Kil* 32b(13) // *Ket* 35a(20); קל מן שמיא a sound from heaven *TN* Gen 38:25; קליה דשיפורה the sound of the *shofar FPT* Ex 19:19[06]; pl. קלין וברקין *TN* ib. 16 [H קולות]; 20:18; **3. news,** in phrase מה אמ׳ לון מה קלא בעלמא אמרון ליה ולית את :קלה ב־ ידע מה קלא בעלמא he said to them: What is going on in the world? They said to him: Don't you know what is going on in the world? *Tan* 66d(52); *Švi* 38d(25); *BM* 8d(32); *VRK* 246:3; *Ber* 5c(37)

קלוב, pl. **קולבין** n.m. **type of tunic** (< κολόβιον Lehnw 504; CPA קולבה w. suf. LSp 180) sg. קלוב *VR* 857:4; pl. קולבין *KilV* 32d(2) [expl. הדלמטיקון Mib. 9:7]; קול{כ}<ב>ין *Šab* 8b(54) [expl. מעטפות Is 3:22]

קְלֵוְּסִיס n.f. **order, command** (< κέλευσις, -ιν GLLT 186+) sg. מן יד נפקת קלווסי{ס}<ס> מן מלכותא an order immediately went out from the government *Ned* 41c(34); *SYAP* 36:32[voc]; אפיק קלוסין he promulgated an order *EchRB* 155:24; *ib.* 26; כדון דכטילתא קלוסי{ם}<ס> דמלכא now that you have annulled the king's order *ib.* 69:11; מ{א}ן בגין דעב{ד}<ר>ת קלוו{נ}<ס>ין דידי since you have transgressed my command *EchR* ib.

קלוט n.m. **catcher** (↓ √קלט) pl. קלו{סו}<טי>ן דימא catchers of the sea *BR* 34:3
Eps, Tarbiz 1/1(1931): 76, n. to 1. 13, contra Lehnw 545.

קלון n.m. **column** (< Lat. *columna* Lieb, Tarbiz 1/2(1931):113+) sg. נפל קלון דטיבריא the column of Tiberias fell *AZ* 42c(10)

קלוסקין n. **loaf of bread** (< κόλλιξ Lehnw 544) sg. *Ter* 41b(23); קולסקין *EchRB* 145:7; קולסקים *ib.*

קלופי, pl. **קלופיין** n.f. **strip** (↓ √קלף; SA קלופין pl. Ham 561:127) pl. קלופיין, קלוותיה[!] *FPT* Gen 30:37[05; H פצלות]; קלופייתא *TNGl* ib.; קלופיתא *TN* ib.; כד מבתר בקלופייתה when he cuts(?) the strips *Šab* 10a(47); בקלופיתיה[!] *ib.* 49

קלילין a few people *TN* Dt 7:7; דמין קלילין a small amount of money *Ter* 45d(11) // *AZ* 41b(2); b. as adv.: 1) alone: וקליל תכנשון *TN* Dt 28:38 [H ומעט תאסף]; {ת}יהב לי קליל give me a bit *EchR* 44:20; 2) w. fol. noun: קליל מזון *FPT* Gen 43:4[05; H אכל]; *TN* ib. 24:43; קלי מלח a bit of salt *BR* 521:6; **5. in adverbial phrases:** עוד קליל *TN* Ex 17:4 [H עוד מעט]; קליל קליל *ib.* 23:30 [H מעט מעט]; Dt 7:22[!]; קליל זעיר [↓זעיר]

On the form קלי, v. Kut, SGA 88.

קליסייה n.f. **Christian community** (< ἐκκλησία Lieb, Scholem Vol 173; Mal *klēsya* church Berg, Gl 50) sg. אמתיה ערקת לקליסייא (PN's) maidservant fled to the Christian community *Giṭ* 46a(32)

קליעה, det. **קליעתה**, pl. **קליען** n.f. **cord, cordage, plait (of hair)** (↓ √קלע; Sy קעִילתָא (דסערָא) PSm 3683) **1. cord, cordage:** sg. עובד קליעה cordage work *TN* Ex 28:14 [H עבת]; *ib.* 22; 39:15; קליעה דחובין a network of sins *Tan* 65b(25); pl. קליעתה *TN* Ex 28:14; *ib.* 24; 25; 39:17; 18; **2. plait (of hair):** sg. קלעיתה דשערה *Soṭ* 24c(8) // מקליעתא דרישא(L דשערא) *Šab* 7d(58); *San* 25d(40)

Löw, Flora 1:30.

קליפרס n.m. **important person(?)** pl. קליפריסין *BR* 1115:4

MY ad loc.: < καλός, καλό-; Löw ib.: < κλοιοφόρος wearing a chain around the neck (as sign of honor).

קלל (a) vb. **to be light, lenient, treat lightly, curse** (↓ קול, קליל, קללה; CPA קלל LSp 180, SA קלל Ham 581:67+, ST Ex 21:17) Pe. **1. to abate, diminish:** קלו מיא the waters abated *TN* Gen 8:11; **2. to be light:** ויקל מעלוך *ib.* Ex 18:22 [H הקל]; **3. to be lenient:** קלת וחומרת על דר׳ יורה קלת וחמרת על דרבנן according to the opinion of PN/the Rabbis, it is both lenient and stringent *Šab* 13d(3) [+ //'s; ↓√חמר pe.]

Pa. **1. to lighten:** סבא סבא קליל גרמך old man! Old man! Make yourself light *PRK* 197:6; אין בעי יקלל רגליה {ו}<י>תלא עקבא if he wants to lighten his leg, let him lift up his heel *Ḥaliṣa* 100:26; **2. to curse:** לא טב דקליל לי דלא באפ{ו}<י>י חד זמן is it not enough that he cursed me once not in my presence? *San* 20d(9); שמע פרסייא מקלל לבריה ביה ומית he heard the Persian cursing his son with it (i.e. the Ineffable Name), and he died *Yom* 40d(60); *San* 27b(22); **3. to make a lenient ruling:** ר׳ יהודה דהוא מקלל תמן לא כל שכן דיקלל הכא PN who makes a lenient ruling there will certainly do so here *Kil* 28d(23); *ib.* 21; הן דהוינן סברין דו מקללה חמר where we thought that he makes a lenient ruling, he makes a stringent one *MQ* 82a(34); *AZ* 41d(59)

Af. **1. to treat lightly, improperly, with disrespect:** מאן דידע בנפשיה דלא אקיל לבר נש מן ישראל מן יומוי one who knows within himself that he never treated a Jew improperly *Dem* 22a(16); ר׳ יוחנן מיקל לנשייא דשטחן בגדיהון על אירא דבי מדרשא PN used to treat contemptuously women who spread out clothes in the area of the study hall *Meg* 74a(49); *MŠ* 55d(27)[!]; *Bik* 65d(2); *Er* 30d(21); *MQ* 81b(58); *Qid* 63c(20); *AZ* 39b(64); *BR* 690:4; **2. to curse:** ודוד מלכא דיש׳ מיקל לון David, King of Israel, curses them *San* 29b(47); הוה מחי ליה הוה מיקל ליה he hit him, and (the other one) cursed him *AZ* 44a(6); *Ber* 9b(21) // *Tan* 63d(19); *KohR* 11a(7); **3. to act in a lax manner:** רב נחת לתמן חמתון מקיל{ו}<י>ן וחמר עליהון Rav went to Babylonia, saw them acting in a lax manner, and imposed restrictions upon them *Šeq* 50c(47); *Ned* 37c(13)

Itpa. **to abate, diminish:** אתקללו *FPT* Gen 8:8[02]; אתקלילו *TNGl* ib.

For a different opinion on pe., mng. 2, v. Ben Hayyim, Tarbiz 50(1982):205+; on pa., mng. 3, v. Eps, PLA 411.

קללה n.f. **curse** (↓ √קלל pa.; SA קללה Ham 581:72) sg. *TN* Dt 23:6; תהא פתחה(text : פתחה) בה קללה(text : דלא ליה) may a curse begin with him *Ned* 41c(33)

קלן adj. **loud-voiced** (↓קל; MH קולן Jast 1328, Sy קלָנָיָא LS 652) pl. (Ar)אילין ציפריא קלנין those birds are loud-voiced *VR* 361:8 [Var: מציצין, פטטין]

קלס vb. **to clap, praise** (< καλῶς, καλός Lieb, Schocken Vol 75+; ↓קילוס; CPA קלס Duensing 159, LSp 180, SA קלס Ham 454:162, MH קלס Moreshet, Lex 323) Pa. **1. to clap, clamor:** והוה מספיד בחדא ידא ומקלס בחדא ידא he eulogized with one hand and clapped(?) with the other *KohR* 30c(36) // *EchR* 22:17; *EchRB* 53:11; קל מקלסין בפלחנא נבריה a voice of clamorers in idolatry *TN* Ex 32:18; *FT* ib.; **2. to praise, extol, commend:** a. w. קודמוי: קומי/קודם והוון מקלסין קודמוי they extolled him *FPT* Gen 41:43[05]; *TN* ib.; והוה מקלס קומי

כליא he used to give praise before the brides *Pea* 15d(31) // *AZ* 42c(13) // *BRG* 632:6; הוון מקלסין קודמוי *BR* 818:4 [before a groom]; *ŠR* 38c(16); b. w. dir. obj./־ל: והוה ר׳ ינייי מקלס ליה PN commended him [followed by biblical verse, etc.] *Kil* 31b(34); *Yom* 40c(25) // *Giṭ* 48d(37); *Yev* 2c(57); *ib.* 9b(2); 15a(37); *BB* 17a(40); אמרה קומי{ה} ר׳ אבינא וקלסיה *MŠ* 53a(7); *Ber* 10a(42) // *BR* 140:2; וקלסון שמואל Samuel commended them *Nid* 50d(64); *Ḥag* 78d(22)
Itpa. **to be commended:** איקלס ר׳ בא בר זבדא דמר שמועה משום דזעיר מיניה PN was commended for stating the law in the name of one less than he *San* 21a(63) // *Švi* 37c(25); *ib.* 30
Lehnw 547.

קלע, det. **קילעה** n.m. **curtain** (↓√קלע; SA קלע Ham 586:243+) pl. והוון פרסין קילעיה they spread the curtains *Šab* 17c(30)

קלע vb. **to plait** (↓קליעה, קלע, קלעי; MH 2# קלע Jast 1380) Pe. נשייא קלען plaiting women *MŠ* 54d(43)
Löw, Flora 1:31.

2# קלע vb. **to throw, cast** (Sy קלע pa. LS 669) Af. ואקלעיחה *TN* Ex 10:19 [H ויתקעהו]

קלעי, det. **קלעיתה** n.f. **plaited object** (↓√קלע, קליעה) sg. באתרין צווחין לקלעיתא בנייתא there are places where they call a plaited object בנייה *Šab* 12c(60) // *BR* 161:2 // *KohR* 18c(9)

קלף n.m. **streak made by peeling** (↓ √קלף; Sy קלָפְתָא LS 670) pl. קלפין חוורין white streaks *TN* Gen 30:37 [H פצלות]

קלף vb. **to peel, scrape, lay bare** (↓קלופי, קלף, קלפי, קלפה; SA קלף Ham 561:128, MH קלף Moreshet, Lex 324) Pa. **to peel, scrape:** *TN* Gen 30:37 [05; H פצל]; *TN* ib. 38; בתר דקליף ית ביתיה after he scraped his house *ib.* Lev 14:43; *ib.* 41; יכיל אנא מקלף חרתיי חרתיי I can husk (barley-corns) two at a time *Mas* 51b(42); קלפית בצליה I peeled his onion (i.e. revealed his secrets) *BR* 991:1 [w. ref. to Jer 49:10]; *BR* 1234:4; קליפי שובלתא דנהרא lay bare the current of the river *ŠR* 20b(3) [expl. חשׂפי שובל Is 47:2]
Itpa. **to be peeled off:** איתקלף מרקועך your patch has been peeled off *San* 22b(5) [prov. of uncertain mng.]

קלפה, det. **קלפתה** n.f. **scab** (↓√קלף; SA קלפה Ham 540:161 (Hספחת)) sg. *TN* Lev 13:2 [Hספחת]; *ib.* 6; קלפתה *ib.* 7; 8; 14:56

קלפי, det. **קלפיתה** n.f. **scab** (↓√קלף; Sy קלָפִיתָא LS 670) sg. קלפיתא *FTV* Lev 14:56 [H ספחת]; *TNGl* ib. 13:8[!]

קלק vb. **to throw down** (cf. Sy קלק pe. to look askance LS 670) Pa. קלק יתיה *TNGl* Ex 4:3 [H השליכהו]; *ib.* 7:9; 15:25; *FTV* ib. והוה נסב חורמוסין ומקצץ ומקליק he took lupines, cut them up, and threw them down *Švi* 38d(31) // *PRK* 193:1 // *KohR* 27a(3); *ib.* 28c(38); *EchRB* 51:6; *BR* 729:1; *PRK* 197:6; *AZ* 40d(4)[!]; וקלק גרמיה גוויה (the snake) threw itself into it *Ter* 46a(31) [// זרק *PRK* 175:8]; וקליק לארעא גרמיה ומיח he threw himself down on the ground and died *EchRB* 69:13; pass.part. מקלק בארחא thrown down on the road *KohR* 15c(25) // *VRVar* 510:1; היך תרעך פכיר ומקלק how your gate is demolished and thrown down *BR* 753:4; *KohR* 29c(29); *EchRB* 96:20[!]; *ib.* 146:1[!]
Since *TN* always employs ↓ √טלק, the double rdg. ויקלק ויטלק *TN* Num 19:6 should be considered a conflation from another Targum like *TNGl* or *FT*.

קלקל vb. **to ruin, spoil** (↓קיקלה, קילקול, מקלקלה, קלקלה; SA קאקל (< קלקל) Ham 581:75, MH 2# קלקל Moreshet, Lex 325) Quad. **to ruin, spoil:** ומקלקל מיליהון רזכאי he ruins the words of the innocent ones *FTV* Dt 16:19; דקלקלת עובדיה who spoiled her deeds *PRK* 227:12; *BR* 175:9; מן דאתא ות{י}קן הוא דאתא וקלקל the one who came and corrected (i.e. eliminated the image) is the one who spoiled (what he did) *EchR* 91:22; אין את עליל את מקלקל וורדיה if you go inside, you will ruin the roses *Mas* 49d(62)
Itpa. **to be ruined:** זבינתא איתקלקלת the merchandise was ruined *AZ* 42a(34) // איקלקלת *Ter* 47b(28)

קלקלה, det. **קלקלתה** n.f. **disgrace, corruption** (↓ √קלקל; MH קלקלה Jast 1382, Sy קולקָלָא LS 666) **1. disgrace:** sg. סבין דקלקלה old men of disgrace *BR* 510:3 [expl. זקינו Jos 9:11]; **2. corruption:** sg. עיקר קלקלתהון their main corruption *RH* 57d(59)

קלרין n.f. **kitchen** (< κελλάριον, Lat. *cellarium* Lehnw 531) sg. ואיפשר דקלארין דמלכה חסירה כלום

can the royal kitchen be lacking anything? *BRV*[60] 90:8

קלש n.m. **frost** (↓קירוש) sg. קלשא *TN* Gen 31:40 [H קרח]

קמה, det. **קמתה** n.f. **standing crop** (↓קום; SA קאמה ST Dt 23:26) sg. קמתא *TN* Ex 22:5 [H קמה]

קמח, det. **קימחה** n.m. **flour** (CPA קמח LSp 180, SA קמח Ham 582:83) sg. *TN* Gen 18:6 [H id.]; *ib.* Lev 23:14; קמח דשערין barley flour *ib.* Num 5:15; *Pes* 29d(34); אית ליה קמח וטחן חיטין he has flour, and he grinds wheat! *MQ* 80d(61); וחשר בה קמחא he sifts flour with it *Ned* 38c(21) // *Meg* 71b(7); אוספת מ{ו}<י>י אוסיף קמח (if) you added water, add (also) flour! *BRV*[60] 804:6 // *PRK* 167:7; קימחא טחינא טחנת you ground milled flour *EchR* 76:20; pl. כל קמחייא קימחין וקימחא דקימחית סולת all flours are flour, but the flours of Qimḥit (i.e. her sons) are fine flour *Hor* 47d(16) // *Yom* 38d(11) // *Meg* 72a(54) // *VR* 471:2 // *PRK* 398:16

קמטריי n.m. **chest maker** (nisbe < κάμτρα Lehnw 550; cf. Sy קמטרין chest, pl. קמטריא LS 672) sg. שמעון קמטריא *Ber* 13d(11)

קמי prep. ↓קומי

קמין n.m. **oven** (< κάμινος Lehnw 551; CPA קמין LSp 180) sg. על ואזא קאמינא he went in and heated up the oven *VR* 664:7

קמיע n.m. **amulet** (Sy קמִיעָא LS 673; cf. MH √קמע to tie around Moreshet, Lex 327) sg. קמיע טב a good amulet *Am* 2:1; *ib.* 11; *AmGen* 5a:7; *ib.* c:2; *Hem* 19; *ib.* 24; *Frey* 819:1; קמיעה דן *Am* 3:14

קומפון, קמפון n.m. **open area** (< κάμπος, Lat. *campus* Lehnw 510; Sy קמפון LS 673) sg. כל עמה לקומפון everyone to the open area *PRK* 181:3 // לקמפון *ŠR* 18a(15); *ib.* 28b(16)

קמץ n.m. **locust** (CPA קמץ LSp 180, SA קמץ Ham 471:386+ (H חגב)) a. general: sg. כהדין קמצה דלבושיה מיניה וביה like the locust whose garment (viz. the wings covering it) are an integral part of it *BR* 201:2 [expl. לבוש בדים Ezek 9:2]; pl. ר׳ חזקיה אכל קמצין PN ate locusts *AZ* 44d(39); קמצייה *TN* Num 13:33 [H חגבים]; b. as PN: קמצא, בר קמצא *EchR* 143:13 // *EchRB* ib.

Talshir, Fauna 57.

קמץ (a/o) vb. **to take a handful, to close** (eye, mouth) (↓קומץ; SA קמץ Ham 586:226) Pe. **1. to take a handful:** לא דמי ההוא דחפן לההוא דקמץ ההוא דחפן תריי כההוא דקמץ one who takes a *qomeṣ* is not like one who takes a *ḥofen*. The one who takes a *ḥofen* (takes) twice that of one who takes a *qomeṣ* *BR* 36:6 // *VR* 216:6; דקמצתה ודלא קמצתה (unclear) *BR* 1104:6 [expl. לקמצים Gen 41:47]; ויקמוץ *TN* Lev 5:12; *ib.* Num 5:26; **2. to close** (eye, mouth): דו קמיץ חדא ופתח חדא because (the sleeping deer) opens one (eye) and closes the other *Šab* 14b(59) [v. TgSong 8:14; *ŠR* 41d(32)]; חד קמץ וחד פת׳ in one case one closes (the mouth; i.e. pronounces *qameṣ*), and in another one opens (the mouth; i.e. pronounces *pataḥ*) *MMDam* Gen 41:5; *ib.* Lev 27:29; Num 7:58; Dt 31:23

On mng. 2, v. TK 3:185.

קן, det. **קינה** n.m. **nest, burrow** (CPA קן LSp 181, SA קן ST Dt 22:6) **1. nest:** sg. קן דצפרין *TN* Dt 22:6 [H id.]; חמא חד עורב עביד קן he saw a raven making a nest *VR* 415:4 // *MSam* 57:16; *VR* 507:2 // *KohR* 15c(13) [↓דוכיפת]; קיניה *FTV* Dt 32:11; קנה *TN* ib. וסתריה לההוא קינא he destroyed that nest *VR* 507:3; לעורבה דאיטי נורא לקיניה like the raven which brought fire to its nest *BRV*[60] 732:2; **2. burrow:** sg. קן דעכברין a burrow of mice *Kil* 32b(26) // *Ket* 35a(34)

קנא ↓קניי

קנאן n.m. **jealous** (↓קניי) sg. *FTV* Dt 4:24 [H קנא]; *TNGl* ib.

קנב vb. **to trim vegetables** (↓קניבה; TBA קנב Jast 1388, MH קנב, Moreshet, Lex 328) Pa. הוא מקנב *Pes* 31a(50)

קנדיל, det. **קנדילה** n.m. **lamp, light** (< κάνδηλα, Lat. *candela* Lehnw 552; Sy קַנדֵלָא LS 676) sg. קנדילה *ŠR* 22c(24) // *PRK* 6:5; pl. קנ<ד>{ר}לוי *MŠ* 56a(10); קנדיליה *EchR* 126:2; קונדילוי *EchRB* ib.

קְנֵה, קניי, קנין, pl. **קניי, קנין** n.m. **reed, cane, branch, rod** (CPA קנא #3 LSp 181, SA קנה Ham 584:171+) **1. reed:** sg. *TN* Gen 41:5; *ib.* 22; קְנֵי *FPT* ib.[05]; pl. חד מן עשרתי דקניא 1/10 (= a tithe) of the reeds *Dem* 25c(34); pl. אין את מ{ב}<נ>צע לה קניי לא נסייה if

you stick into it (only) reeds, (the land) will not support (them) *Tan* 69b(25) // *Meg* 70a(46) // *ŠR* 13b(38) // *EchR* 107:4; **2. cane:** sg. וקנה דכשם sweet calamus *TN* Ex 30:23 [Sy קַנְיָא דבֶסְמָא PSm 3654]; **3. branch of the candelabrum:** sg. *ib.* Ex 37:19; pl. קנין *ib.* 25:32; 37:18; 21; וקניה *ib.* 25:31; וקניהון *ib.* 36; **4. rod, stick:** sg. חמית בחלמא טעי{ח}<ן> חד קני{א} I saw in a dream that I was carrying a stick *EchRB* 53:2; קני<ה> *KohR* 24d(27) [expl. חלקי Eccl 2:10]; נטל חד קנה וחקקיה he took a stick and hollowed it out *VREd* 132:2; הדין קניא *ib.*; pl. {ח}<ה>דא גופנא מיסתמכא בכמה קניי the grapevine is supported by many sticks *VR* 261:2

Löw, Flora 1:664+; 693+. The mng. of בעלי קנייה *Ter* 46b(5); *ib.* 59, and its connection to our word are uncertain.

קנה #2, קנאה, det. קנאתה, קנתה n.f. **jealousy** (↓√קני #2; CPA קנא LSp 181, SA קנאה ST Num 5:18, קנה ib. 15) sg. אלה קניי ופורען מתפדע בקנא הוא a jealous and retributive God who exacts punishment in jealousy *TN* Ex 34:14; *ib.* 20:5; Dt 4:24; קנאה *FPT* Ex 20:5[06]; *TN* Dt 5:9; רוח דקנא *ib.* Num 5:30; קנאה *ib.* 14; קנאתיה *ib.* Dt 29:19; pl. קנאתה *ib.* Num 5:29 [H קנאות]; קנתה *TNGl* ib.

קנו n. (unclear) sg. קנווך *San* 27b(22) [↓קניי #2; in a curse]

קנום n.m. **self** (CPA קנום LSp 181, SA קנום Ham 548:249) sg. קנומיה דמריה דביתא the master of the house himself *EchRB* 48:2

קנח vb. **to wipe off** (MH קנח Moreshet, Lex 328) Pa. מן דאסחיה קנחיה ואלבישיה פורפירא דמלכא after he washed him, he wiped him off and dressed him in a royal purple garment *VRVar* 664:7

קני vb. **to acquire** (↓קניין; CPA קנא #2 LSp 181, SA קני Ham 581:51+) Pe. ועתר וקנה נכסין he became rich and acquired property *TN* Gen 36:39; *ib.* 31:1; 36:6; Lev 25:45; Dt 8:17; 32:15; וקנון להון שם טב they acquired a good name *ib.* Ex 1:21; 32:25; דאילו יהבין ליה אגריה וקנה מן כבר שרי אגרה מן כבר וקנה מן כתר כן שרי קנה מן בתר כן ואגרה מן בתר כן אסור if they give him his price and (the seller) has already acquired (the produce), it is permitted. (If they previously gave him) his price, and he acquired afterwards, it is permitted. (If) he acquired afterwards and (the seller received) his price afterwards, it is forbidden *BME* 10c(51); דיעה קנית מה חסרת דיעה חסרת מה קנית (if) you acquired knowledge, what do you lack? (If) you lack knowledge, what have you acquired? *PRK* 59:11; pass.part. הא קנה בעלי כיידי behold, my husband is in my possession *BRV*[60] 206:1 [expl. קניתי Gen 4:1]

For the use of this vb. in writs, v. *Ket* 34a(20); *ib.* 22 and *JMP* passim.

קני #2 vb. **to be jealous** (↓אקנה, קנאן, קנה #2, קניי; CPA קנא LSp 181, SA קני Ham 583:132+) Pa. **to be jealous:** *TN* Num 25:11 [H קנא]; *ib.* 13; קניית *ib.* Gen 30:1; חמחיה איתתיה דרבן גמליאל וקניית בה PN's wife saw it and was jealous of her *Šab* 7d(57) // וקניאת *Soṭ* 24c(7); וקנון כיה *TN* Gen 37:11; יקנא *ib.* Num 5:30; מקנא *ib.* 11:29
Af. **to make s.o. jealous:** אקנון יתה *ib.* Dt 32:16 [H יקנאהו]; *ib.* 21; *FTV* ib.

קניבה, det. **קניבתה** n.f. **trimmings of vegetables** (↓√קנב; MH קניבת ירק, קניבה Jast 1392) sg. אית תמן קניבה אפריש מן קנ{ו}<י>בתה are there vegetable trimmings? Remove (the priestly gifts) from the trimmings *Ḥal* 60a(7); והדא קניבתא דירקא those vegetable trimmings *Švi* 37b(61)

קניזיי adj. **Kenizite** sg. קניזייה *TN* Num 32:12 [H הקנזי]; pl. קניזאי *ib.* Gen 15:19 [H הקניזי]

קַנָּיי adj. **jealous, vengeful** (↓√קני #2; CPA קנא LSP 181) sg. אלה קניי *TN* Ex 20:5 [H אל קנא]; *ib.* 34:14; Dt 4:24; 5:19; 6:15; *FPT* ib. 5:9[26]; אלהא קַנָּאָה *ib.* Ex 20:5[06]

קניי #2 n. (unclear) כגון אילין נפתאי דמקללין לקנייך קיינך קנווך like those Nabateans who curse *San* 27b(22)

קִנְיָין n.m. **possession, ownership** (↓√קני; CPA קניאן LSp 181, SA קניאן Ham 504:69+) sg. קניין דען *TN* Gen 26:14 [H מקנה צאן]; *ib.* 47:17; קניין כעיר חקלא possession of the field *ib.* 49:32; קנין possession of cattle *ib.* 4:20; קנין וממון possessions and money *JMP* 10b:18; *ib.* 38:14; ממונהון וקִנְיָנְהוֹן *FPT* Gen 34:23[03]; *TN* ib. 46:6; *ib.* Num 35:3; לקנין *ib.* Gen 23:18; pl. קניינ<י>ן *ib.* 47:6; קניינוי *ib.* 31:18; 36:6

קנמון n.m. **cinnamon** (SA קנמון ST Ex 30:23, Sy קינומון etc. LS 678) sg. *TN* Ex 30:23 [H id.]

Löw, Flora 2:107+.

קְנַס n.m. **penalty** (< κῆνσος, Lat. *census* Lehnw 554; ↓√קנס; Nab קנס DISO 261, CPA קנסון etc.

LSp 179, Sy קינסון LS 678) sg. קְנָס [דמ]מון a monetary penalty *FPT* Ex 21:30[01; H כפר]; *TN* ib.; בקנסא יתקנס *TNGl* ib. 20; ההן קנסא דמאן according to whom is the penalty? *Kil* 31a(13); *ib.* 6; 12; pl. באילין קנסייא subject to those penalties *Yev* 14b(44); *Ket* 24d(45)

קנס (a/) vb. **to punish, fine** (denom. < ↓קנס; SA קנס Ham 446:75, MH קנס Moreshet, Lex 330) Pe. **1. to punish:** ויקנסו יתיה *TN* Dt 22:19 [H וענשו אותו]; **2. to fine:** וקנסיה בדיפלא he fined him double *AZ* 39d(64) // *Pes* 30d(60); לסרסור קנס he fined the middleman *ib.* // *ib.* 61; *Kil* 31a(9); *BQ* 6c(13); *Švu* 35d(19); *PRK* 17:11 [↓√זמי pa.] // *RuR* 14:81

Itpe. **to he punished:** מִתְקַנְסָה יִתְקְנַס *FPT* Ex 21:20[01; H נקם ינקם]; *ib.* 21; 22; *TN* ib.

קנקיל n.m. **seed vessel, husk covering fruit** (< *קליקין < καλύκιον, κάλικιν, dim. of κάλυξ L-S 870, 871) pl. עבדון קנק{ו}<י>לין they produced seed vessels *Švi* 34a(27) [expl. תירמלו Mib. 2:8]

Lieb, TK 2:502; Löw, Flora 2:430.

קנקל, det. **קנקילה** n.m. **latticed screen, barrier** (in a law court; < καγκέλλον, Lat. *cancelli* GLLT 192; Sy קַנקְלָא LS 679) **1. latticed screen:** sg. *TN* Ex 27:4 [H מכבר]; *ib.* 38:4; קנקילה *ib.* 5; 30; קנקלה *ib.* 39:39; *TNGl* ib. 38:4; pl. כאילין קנקילייא *PRK* 188:9 [ref. to water at Red Sea]; **2. barrier:** pl. נסבוניה ויהבוניה לגו מן שבעה קנקלין they took him and placed him within seven *cancelli EchR* 67:14

קנקלטון n. **grating** (< καγκέλλωτον, Lat. *cancellatum* Lehnw 534) sg. *Šab* 10c(21)

קנת n.m. **handle** (MH קנת Jast 1395, Sy קַתָא LS 704) sg. אורחיה דבר נשא מימר קנתה דכולבה דילמ׳ כולבא דקנתא one is in the habit of saying "the handle of the axe." Does one say "the axe of the handle"? *Naz* 51b(28) // *Ned* 36d(21)[!]

Kaufman, Influences 85.

קנתורס n. **high boot** (< κόθορνος Löw, Lehnw 555) אילין קנ{ס}<ת>ורס *Yev* 12c(44)

קנתיל n.m. **saddle** (< κανθήλια L-S 874; MH קנתל MPar 12:9) sg. כהדין קנתילא *BRV*[60] 27:3 [Var: קנדילא]

Sok, Kut Vol 166.

קנתר vb. **to rebuke, chide** (< κεντρόω Lehnw 555; ↓קינתור) Quad. אמרה קומי ר׳ ירמיה וקנתדיה he said it before PN, and he rebuked him *MŠ* 53a(8) [≠ ↓√קלס]; הדא היא דו מקנתר לון that is what he (i.e. the prophet) rebukes them *Ket* 35d(1) // *Sot* 16d(62); *Tan* 65b(22); *Mas* 51a(8); למה הוא מקנתר להון why does he rebuke them? *Ned* 40d(64); *Qid* 64b(61); *Ket* 25a(62); *ŠR* 40d(18); ר׳ יוסי כד הוה בעי מקנתרה לר׳ לעזר ביר׳ יוסי when PN wanted to rebuke PN_2 *Hor* 47d(25) // *Meg* 72a(62) // מקנטרה[!] *Yom* 38d(19); והוה ר׳ זעירא מקנתר לאילין דאגדתא PN rebuked those (teachers) of *Aggada Mas* 51a(8); יאות קנתרי he rebuked me for good cause *ib.V* 53a(10)

קסום n.m. **diviner** (↓√קסם; CPA קסום LSp 182) pl. קסומי קיסמין diviners of magic *FTV* Dt 18:10; *ib.* 14; Num 23:23[!]

קסטרה, pl. **קסטרון** n.f. **fortress** (< κάστρα, Lat. *castra* Lehnw 557; cf. CPA קסטרא mob, crowd LSp 182) pl. ובקסטרוותהון *FTV* Gen 25:16 [H ובטירתם]

קסיט, det. **קיסטה** n.m. **xestes (a measure), pitcher** (< ξέστης Lehnw 535; CPA קיסט Ex 16:33, Sy קֶסטָא LS 679) **1. xestes:** sg. חד קסיט דחמר a *xestes* of wine *BR* 503:1; *PRK* 259:11; *Tan* 69c(11); *VRK* 250:3[!]; pl. חמשה קסטין *VRG* 249:2; *ib.* 250:1; קיסתין *VRK* ib.; ד׳ קסטין דמשח four *xestes* of oil *PalLaws* 27:19; **2. pitcher:** sg. קיסטא *San* 27b(21) [expl. קסווה Mib. 9:6]

קסיטולין n. **reservoir in a water tower** (< καστέλλιον Löw, Lehnw 567; MH קסטלין TMik 4:6(656:20)) sg. *AZ* 42c(34)

קסיטר n. **tin** (< κασσίτερος Lehnw 556; CPA ק[סי]טרא Ezek 22:20, SA קסטרינה ST Num 31:22) sg. קסיטרא *FTV* Num 31:22 [H הבדיל]

Löw, Fauna 214+.

קסיסטין, pl. **קסיסטון** n.m. **sextarius** (a weight; < ξέστιον Lehnw 558) sg. שתי קסיסטין he drank a *sextarius* (of wine) *EstR* 9b(14); pl. עבידתיהון מן תרתיי קסוסטון(Ed: קסוסטבן) או מן תלת קסוסטון merchandise of the amount of two or three *sextarii BME* 10c(62)

Lieb, YN 162.

קסם n.m. **magic, divination** (↓√קסם; CPA קסם pl. LSp 182, SA קסם ST Num 23:23) sg. וקסמה

בידיה does he possess divination (to know future events)? *Švi* 34a(25); *Nid* 49a(46); *BQ* 7a(7)[!]; pl. קסמי קסמין diviners *TN* Num 23:23 [H נחש]; *ib.* Dt 18:10; 14; קסמיה *ib.* Num 24:1; ס{י}פרי קיסמי scribes of divination *Mas* 51a(8)

On the phrase וקסמה ביד־, v. נועם ירושלמי, *Nid* 172; Lieb, OY 48; id., KS 14(1937):228.

קסם #2 n.m. **diviner** (↓√קסם, קסום; SA קסם Ham 588:285) pl. קסמי קסמין *TN* Dt 18:10 [H קסם קסמים]; *ib.* 14; Num 23:23

קסם (/a) vb. **to divine** (↓קסום, קסם, קסם #2; SA קסם Ham 588:292, CPA קצם LSp 182) Pe. מקסום הוה קסים *FPT* Gen 44:15[04; H נחש ינחש]; *ib.* 5; והוא מקסם יקסם *TN* ib. 5; *ib.* 15

קסקסה, pl. **קסקסיין, קסקסין** n.f. **scale of a fish** (H קשׂקשׂת Jast 1432) pl. קסקסין *TN* Lev 11:9 [H קשׂקשׂת]; *ib.* 10; 12; קשקשין *ib.* Dt 14:9; קסקסיין *TNGl* Lev 11:9; *ib.* 10; 12

קפד n.m. (corrupt; ↓√קפד; cf. MH קפדנות Jast 1398) וית איתתא בקפדא *FTV* Num 25:8

Klein, FT 2:163, n. 80.

קפד vb. **to be angry, be particular, mind** (↓ קפידה; MH הקפיד Moreshet, Lex 331) Af. **1. to be particular, mind:** ור' שמעון בן לקיש מקפד על הדא מילתא is PN particular in this matter? *RH* 58b(21) // *San* 18c(50); *MSam* 103:11; דהוא מקפד על לישנא דשמע מן רביה because he *is* particular concerning the language which he heard from his teacher *Yev* 2b(28); אילין קורייאי דלא מקפדין those villagers who are not mindful (concerning the flax) *Šab* 4a(22); **2. to insult, anger:** חד בר נש אקפיד לר' יהודה בן חנינא a certain person insulted PN *BQE* 6c(12) [// H: שהקפיד *Ket* 28d(53)]

Itpe. **to be angry:** איקפד ר' זעירא PN became angry *Šab* 16d(54); *ib.* 56; *Dem* 25a(3); *Soṭ* 21b(54); *Nid* 49d(40); ואקפדת עלוי *BR* 952:1; ואיקפד עלוי ומית he became angry at him and died *MQ* 82d(42) // *Ber* 5b(15); *SanAs* 23c(25); *Naz* 56c(2); *BREd* 1291:9; ואיקפד לקובליה *Or* 63a(17); *Yev* 2b(27); *AZ* 41b(22); *Nid* 49b(9); *Švi* 35c(6)[!]; *MŠ* 54d(31)[!]

On Af., mng. 2, v. Lieb, YN 123.

קפה n. **kappa, Greek letter** (< κάππα Lehnw 558; Sy קפא PSm 3687) (V)קפה דוקוייה *kappa* (indicates) twenty *MŠ* 55b(46)

קפודקיי adj. **Cappadocian** (nisbe < GN Καππαδοκία Lehnw 558; CPA קפודקיא LSp 182, SA קפתקאיי Ham 493:240) a. general: pl. קפודקייא *TN* Gen 10:14 [H כפתרים]; קפוטקיין[!] *ib.* Dt 2:23; קפורקאי דציפורין the Cappadocian (Jews) of Sepphoris *Švi* 39a(13); b. w. PN: ר' שמואל קפודקיא *Ber* 5b(23); *Ḥal* 59a(28); *Pes* 33c(52); *PRK* 63:7; ר' יודן קפודקיא *Ber* 7c(34); *Pea* 16c(11); *Kil* 31b(29); *Ter* 43c(2); ר' ינאי קפודקייא *BB* 16a(17)

קפוז n.m. **jumper** (↓√קפז) sg. גבר קפוז a jumping man *BRL* 1056:6 [expl. איש מצליח Gen 39:2]; ואית קפ‹ו›ז רב מדן is there a greater jumper than this one? *ib.* 1057:2

קפז vb. **to jump** (↓קפוז, √קפץ; Sy קפס LS 684, TBA קפץ Jast 1403) Pe. כל מן דקפז (V[60]) לה נסיב מה דעלה anyone who jumps on it (i.e. the bear) takes what is on it *BR* 1056:7; *ib.* 1057:2

Sok, GF 146, n. 10 l. 1.

קפח (/o) vb. **to rob** (Sy קפח LS 682, CPA קבח LSp 173, MH קפח Moreshet, Lex 333) Pe. **to rob:** קפוח קפיחה rob the robbed one *Šab* 17d(3)

Pa. **id.:** הב לי כל מה דקפח ההוא גברא ונסיב מיני{ה} give me all that that man robbed and took from me *PRK* 411:3; *ib.* 4 // דקפחתני *VR* 702:5; דקפחית *ib.* 6; הן דליצטאה מקפח where the robber robs *EstR* 7d(18); קם ושרי מקפח ביה *BR* 880:3; *VR* 393:1; והוה נפיק ומקפח בלליא he went out and robbed at night *KohR* 21c(14); *TNGl* Gen 25:27; והוון נפקין ולסטאי מקדמין להון ומקפחין להון they went out, and the robbers would overtake them and rob them *BR* 1144:3; ואנן עלין ומקפחין ביתהון we will enter and rob their house *ŠR* 35d(39); *ib.* 36a(5)

Itpa. **to be robbed:** ר' יותנן איקפח *Ter* 46b(56); איקפחת I was robbed *ib.* 59

On the pe. forms — prob. taken from a popular proverb — v. Lieb, Greek 83.

קפי vb. **to congeal** (< קפא; SA קפאה ST Ex 15:8, Sy קפא LSp 681) Pe. קפון תהומיא *FPT* Ex 15:8[19; H קפאו תהומות]; *FTP* ib.

קפידה, cs. **קפידת**, **קפידות** n.f. **annoyance** (↓√קפד) sg. מקפידת רוח annoyance of spirit *FT* Ex

6:9 [H מקצר]; קפידות FPT ib.[04]; מקפדות TN ib.

קפיליט n. (unclear) sg. מיתן ליברה דידהבא על קיפיליטה *Šab* 7d(18)
V. Lehnw 560.

קפיליי n.m. **shopkeeper, tavern-keeper** (< κάπηλος Lehnw 560; Sy קַפִּלָא etc. LS 684) **1. shopkeeper:** sg. יהב חד דינר לקפילה he gave the shopkeeper a dinar *BM* 10c(45); קפילייא *Švu* 38a(11); *ib.* 12; **2. tavern-keeper:** sg. אזל גבי קפיליה he went to the tavern-keeper *VRG* 250:3; *EchR* 48:8; *EchRB* ib.; הוה אזיל למזבון חד קסיט דחמר מן גב קפיליא he went to buy a *sextarius* of wine from the tavern-keeper *PRK* 260:1

קפילין n. **wine tavern** (< καπήλιον Lehnw 560; Sy בֵּית קַאפֵּלְיוֹן LS 684) sg. *Pea* 21a(43)

קפיף n.m. **ibis** sg. קפיפה *TNGl* Lev 11:17 [H ינשוף]

קפיץ n.m. **jump, leap** (↓√קפץ) pl. עד דקפיץ תלת קפיצין until he jumped three jumps *EchR* 48:20; *EchRB* ib.

קפל vb. **to roll up, carry away** (CPA קפל LSp 182, SA קפל LOT 3/2 264:21, MH קפל Moreshet, Lex 334) Pa. **1. to roll up:** וההן דמקפל על סיפסלה one who rolls up (a garment) on a bench *Šab* 15a(55); **2. to carry away:** אתו עלעולין(text: עלאי) ורוחין וקפלוה מני gusts and winds came and carried him away from me *EchRB* 90:1 [*EchR*: טענוניה]

קפלוט n.m. **type of leek** (< κεφαλωτόν Lehnw 560; Sy קַפלוֹטָא LS 684, PalAr *qaflūṭ* Löw infra) sg. קפלוטה *Ber* 10c(1); *Švi* 37a(6); pl. קפלוטין *Kil* 27a(20) [expl. כרישי שדה Mib. 1:2]; *Ber* 10b(64); *Dem* 22d(18)
Löw, Flora 2:136+

קפץ vb. **to act quickly, jump** (↓קפיץ, √קפז; TBA, MH קפץ Jast 1403) Pe. **to act quickly:** אולין בעון מישבע{ונ}<ת>יה והוא קפץ ומשתבע they come with the intention of putting an oath upon him, and he quickly swears *Švu* 38d(40); *Ber* 10c(2)
Pa. **to jump:** למקפצה בהון *TN* Lev 11:21 [H לנתר בהם]; *PRK* 392:11 [given as Tg of Lev ib.]; וקפץ *ib.* [expl. ויתר Job 37:1]; מקפץ וסליק jumping and going up *ib.* 2:2 // *ŠR* 29d(9); וקפץ דוד לאחורוי תמני עשר אמין David jumped backwards 18 cubits *BR* 638:5; *EchRB* 48:20

קפץ #2 vb. **to contract, restrain, constrain** (Sy קפס LS 684) **1. to contract, shrink:** קפצת ארעא קדמוי the land shrunk before him *TN* Gen 28:10; **2. to restrain:** אם גיבור את הא דובה קומיך קופצה if you are a hero, behold the "bear" is before you. Restrain it! *BR* 1063:3; **3.** w. יד **to close the hand** [Sy קפס אִידָא PSm 3695]: ולא תקפצון ית ידיכון *TN* Dt 15:7 [H ולא תקפוץ את ידך]
Pa. **to constrain:** pass.part. ואשתא הו{ה}<ת> מקפצה בגו ברדא the fire was constrained within the hail *TN* Ex 9:24 [H מתלקחת]

קפרי, det. **קפריתה** n.f. **fruit of the caper** (*Capparis spinosa*; < κάππαρις Lehnw 561; Sy קַפָּר LS 686) sg. הדא קפריתא *Mas* 51c(6)
Löw, Flora 1:325.

קץ, det. **קיצה** n.m. **end, appointed or destined time** (↓√קצץ; Sy קְצָא LS 686, MH קץ Jast 1403) **1. end:** sg. קרב קיציה דההוא ביתא the end of that house (i.e. the Temple) has come *Tan* 69a(30) [expl. Lam 4:18] // *EchRB* 152:17; **2. appointed or destined time:** sg. קץ ברכתא וניחמתא the appointed time of blessings and consolations *TN* Gen 49:1; מן דאתגלי ליה קיצא after the destined time (of redemption) was revealed to him *ib.*; וכיון דמטה קצה למחסנה ית ארעא when the time came to take possession of the land *ib.* Num 12:12; Dt 32:1; כד ישלם עלמא קציה למתפרקא when the world will reach its appointed time to be redeemed *ib.* Ex 12:42; Gen 40:23; pl. קיצייה *ib.* 49:1; בההוא דאזיל ליה לאכסניא ואתי לקיצין in the case of a person who goes abroad and comes at fixed times *Ber* 3a(55)

קצב n.m. **butcher** (Sy קַצָּבָא LS 687) sg. לחד קצ{ר}<ב> דמית concerning a certain butcher who died *MSam* 84:24; קצבא *EchRB* 48:4
For the emendation in *MSam*, cf. ↓√חלש pa.

קצב vb. **to determine, limit** (MH קצב Jast 1404) Pe., pass.part. מילין קציבן regulated matters *ŠRVar* 23b(20) [ref. to קצובות Cant 4:2]; *ib.* 24a(7)[!]; 25a(22)[!]
Kut, Studies 362 (Heb).

קצוץ n.m. **hewer** (↓קצץ) pl. קצוצי קיסיכון *TN* Dt 29:10 [H חוטב עציך]

קצור n.m. **reaper** (fig. for annihilator; ↓√קצר)

sg. מיכן דהוה קצור *BR* 1182:5

קצח, det. **קיצחה** n.m. **a type of onion** (Sy כֶּסחָא LS 338) sg. הדין קיצחה כד את זרע ליה הוא עביד בצל דקיק when you sow that *q.*, it becomes a small onion *Pea* 17c(20)

Cf. BA: בצלא דמזדרעין זעורא PSm 1785; Kohut, AC 7:176; Löw, Flora 3:121.

קצי, pl. **קציין** n.m. **morsel of bread** (↓√קצי; CPA קצין, קציין pl. LSp 182) pl. (קצרין : text)קציין *TN* Lev 2:6 [H פתים]; *ib.* 6:14

קצי vb. **to break into pieces** (↓קצי, קציי; CPA קצא LSp 182) Pe. כד הוה קצי when he would break (bread) *Ber* 10a(62); יהב ליה עגולה (Se)ד‹י›קצי he gave him a loaf of bread to break *ib.* 12a(45); *Šab* 8d(4); *Švu* 37b(2); תקצי יתה {י}מקצין *TN* Lev 2:6 [H פתות אותה]

קציי adj. **end, extreme** (↓√קצי) sg. מלכא קצייא the "extreme" king *BM* 8c(38) // *BR* 301:3 // *VR* 618:5 // *PRK* 148:9

Lieb, PRK 474: the king of the people at the end of the world (ἔσχατοι ἀνδρῶν), conceived of as being ideal.

קציעה n.f. **cassia** (MH קציעה Jast 1405) sg. *TN* Ex 30:24 [H קדה]

Löw, Flora 2:113+.

קציף n.m. **mourning** (dial.; √קצף; ↓בית קציפה; Sy קֻציפָא sadness LS 687) sg. אית אתרין דקריין לאבל קצ‹י›פא there are places where they call mourning קציף *MPs* 455:18 [w. ref. to הקצפתם Dt 9:8]

קציץ n.m. **name of a reptile** sg. קציצה *TN* Lev 11:30 [H חמט]; *TNGl* ib.

Talshir, Fauna 236.

קצע vb. **to cut off** (Sy קצע LS 687) Pe. כיון דקצעת{א}‹יה› נפלון תלתה דינרייה as soon as she cut it (i.e. the loaf), the three dinars fell out *VR* 135:3

קצפון n.m. **anger** (√קצף; MH קצפון Jast 1407) sg. ואין קצפ{י}‹ו›ן היא אית סיברא if it is anger, there is hope *EchRB* 59:16; *ib.* 161:4

קצץ n.m. **pod, hull** (↓ √קצץ; cf. CPA קצצא promise LSp 182) pl. הוא וקצצוי דמיין לחרובה it and its hulls are similar to the carob *Kil* 27a(24)

Löw, Flora 2:506.

קצץ (o) vb. **to cut off, cut down, stipulate a fee** (↓ קצץ, קצוץ, קץ, קוצצה, מן קצת; CPA קץ LSp 182, SA קצץ Ham 463:131) Pe. **1. to cut off, cut down:** a. trees: יקצון תקצון *TN* Dt 20:19; *ib.* 20 [H תכרת]; *FTV* Num 11:26; פוק קוץ מה דנטה גו רומייה go cut (the tree branches) which lean over into (the property of) the Roman *BB* 13c(36); למיקוץ *TN* Dt 19:5; וקציה חר חרוב I cut down a carob tree *Soṭ* 17b(16) // קצת *Pea* 20a(57); b. vegetables: והוה קצץ תורמסא he would cut off a lupine *BR* 943:1; c. hand: ותקצון ית כף ידיה *TN* Dt 25:12 [H וקצתה]; **2. to stipulate a fee, etc.:** קוץ כען אגרך stipulate your wage *ib.* Gen 30:28 [H נקבה]; קציץ הוא אהין אסייך אין קציץ מן פרניך אין לא קציץ בעליך יהיב לך does the doctor stipulate a fee? If he stipulates, (it comes) from your *ketubba.* If he doesn't stipulate, your husband gives it to you *BB* 17a(17); *ib.* 20 // *Ket* 29a(51)

Pa. **to cut off, cut down:** a. trees: תקצצון *TN* Ex 34:13 [H תכרתון]; *ib.* Dt 7:5; יקצצון *FTP* Num 11:26; כמה נפשיה ... א{נ}י מקצצה ארזין ומקצצה אילנין how (that man's soul in death) is cutting down cedars and trees *BR* 48:3; b. vegetables: והוה נסב תורמוסין ומקצץ *Švi* 38d(30) // *PRK* 192:8 [// pe., mng. 1.b]; *Ber* 12a(42); c. idols: וצלמי טעוותהון תקצצון you should cut down their idolatrous images *TN* Dt 12:3

The form מילין קציצין *ŠR* 23b(30) is not certain [↓ √קצב]. The correct form and mng. of סעריה מקצץ *VR* 125:2 are also in doubt (see comm. ad loc.).

קצר n.m. **fuller** (CPA קצר Duensing 159, Sy קַצָרָא LS 688) sg. אבא הושעיה איש טרייא הוה קצר *BQ* 7c(32); *BME* 8c(29); חד קצר *Ber* 7d(22) // *Tan* 67d(36); *KohR* 25d(26); ר' שמואל בר רב יצחק מייתי מאניה מן גבי קצרה PN would bring his clothes from the fuller *KilV* 32a(10); הדין קצרא אסיר ליה מיעבד עיבידתיה it is forbidden for the fuller to do his work *Tan* 69b(49); *Kil* 32b(19); *ib.* 20 // *Ket* 35a(27); *ib.* 28 // *KohR* 20b(30); *ib.* 32; pl. וכל קצרייא כתב׳ סמך all the "fullers" are written with *samekh MMDam* Num 7:59 [i.e. √כבס ref. to washing ≠ כבש sheep]

קצר vb. **to reap, be shortened** (↓קצור; CPA קצר LSp 183) Pe. **to reap:** {ו}‹ז›רעת ולא קצרת you sowed and did not reap *EchRB* 54:5; *ib.* 4

Itpe. **to be shortened:** אתקצרו שע{י}‹ו›י דיומא the hours of the day were shortened *TN* Gen 28:10; *FTV* ib.

קק n.m. **pelican** (Sy קָקָא LS 688) sg. קקה *TN* Lev

11:18 [H הקאת]; *FTP* ib.; *TNGl* ib.; *TN* Dt 14:17
Talshir, Fauna 167, n. 1.

קקבטון n.m. **fine bread** (i.e. baked in a κακκάβη, κάκκαβος pot) sg. *PRK* 114:7 [expl. לחם הפחה Neh 5:18]; קקבטין *TNGl* Gen 40:16 [H לחם חרי]; *FTV* ib.[!]
V. PRK ib., note.

קקבטון ↓ קקבטר

קקול n.m. **sea rocket** (*Cakile maratima Scopoli*; < Akk *qāqqulu* AHw 901; Sy קָקוּלָא LS 688) pl. קקולי *Pea* 21a(5) // *Er* 20d(18)
Löw, Flora 1:489+.

קקופדיפט n.m. **lacking education, culture** (< κακοπαίδευτος Lehnw 562; ↓ קקופרגמון) pl. קקופדיפטי *BB* 16b(48)
Lieb, YN XXV.

קקופרגמון n.m. **ill-behaved, mischievous** (< κακοπράγμων pl. of κακοπραγμόνες L-S 863) pl. וכדון דאתון קקפריגמיניין[!] now that you are ill-behaved *BBE* 16b(48)
Lieb, YN XXV.

קְרָב n.m. **war, battle** (↓√קרב; CPA קרב LSp 184, SA קרב Ham 506:145+) קְרָבָא *FPT* Gen 15:1[08];- a. general: sg. להיירן קרב אזלון ולא נצחון did they go out to any war and not win? *BR* 1183:2; קל גברין דנצחין בקרבא the voice of men who are victorious in war *TN* Ex 32:18; *ib.* Dt 33:20; pl. נצחני קרביהון *ib.* Ex 14:25; Dt 1:30; b. in var. expressions: 1) חיל קרבה army of battle *ib.* Num 4:3; 31:14; 2) מזייני קרבה armed warriors *ib.* 31:5 [H חלוצי צבא]; 3) נחת לקרבא to go out to war: כד אנה נחית לקרבה *PRK* 75:7; 4) נפק לקרבה id.: *TN* Gen 49:11; אהן רומייה כדו מיבאש לא נפיק לקרבה when the soldier is sick, he doesn't go out to battle *BQG* 6b(41); *BerG* 9a(33); *Tan* 68d(51); 5) נפקי קרבה soldiers: *TN* Num 1:22 [H יוצאי צבא]; *ib.* 28; 30; 6) סדרי קרבה battle arrays: *ib.* 20:21; 24:20; Dt 2:5; 7) סדר (סדרי) קרבה to wage war: *ib.* Gen 14:9; 15:1; Ex 17:10; *FPT* Ex 17:8[23]; 8) עבד קרב id.: אין את עביד עמן קרב ונצח לן ואין אנן עבדי[נ]ן עימך קרב ונצחין לך if you wage war with us and defeat us If we wage war with you and defeat you *VRG* 619:2; ההוא דעבד קרבא *VR* 500:3; *ib.* 605:7; *PRK* 22:2; *EchRB* 66:10; 9) עבדי קרב warriors: *TN* Gen 49:5; *ib.* Num 21:28; 31:32; 10) תפשי קרבה skilled in war: *ib.* 27 [H תופשי מלחמה]
The occasional use of אגח קרבה (e.g. *FTP* Ex 14:14) is a corruption based on TO.

קרב (e/a, a/o) vb. **to come near, sacrifice, bring complaint before a court, pray** (↓ קורבן, מקרובי, קריבו, קריבה, קריב, קרוב, קרבו, קרב; CPA קרב LSp 183, SA קרב Ham 582:96+, 585:209+) Pe., pf. 1sg. קרבית *TN* Dt 22:14; 3m. קריב *ib.* Ex 32:19; *Šab* 8d(14); f. קרבת *Soṭ* 19a(31); קריבת *BB* 16d(46); 2m.pl. קרבתון *TN* Dt 1:22; 3m. קריבו *ib.* Lev 9:5; קרבון *BB* 16d(43); f. קריבן *TN* Gen 33:6; קרבין *ib.* Num 27:1; imp. 2m.sg. תקרוב *TNGl* Lev 18:19; תקרב *TN* ib. 14; 3m. יקרוב *ib.* Num 3:10; יקרב *ib.* Ex 29:37; f. תקרוב *ib.* Num 19:22; תקרב *ib.* Lev 20:16; 2m. תקרבון *ib.* Dt 2:19; 3m. יקרבון *ib.* Ex 24:2; imper. 2m.sg. קרוב *BR* 523:1; 2m.pl. קרובו *TN* Ex 19:25; קורבון *TanG* 66c(8); inf. למקרוב *TNGl* Ex 36:2; למיקרב *VR* 531:4; part. m.sg. קרב *ib.* 505:4; f. קרבא *Ḥaliṣa* 100:22;- **1. to approach, come near:** ולא קרבו אליין לאליין *TN* Ex 14:20 [H ולא קרב זה אל זה]; *ib.* Gen 32:33; Lev 9:7; Num 3:10; *BerG* 12c(22); קרוב להל *BR* 523:1 [expl. גש הלאה Gen 19:9]; קרב קיציה דההוא ביתא the time of that house (i.e. the Temple) has arrived *Tan* 69a(30); *Dem* 22a(23) // *Tan* 66c(8); *VR* 575:6; **2.** w. ל־, ב־ **to touch:** מן דיקרב בגברא הדין *TN* Gen 26:11 [H הנוגע באיש הזה]; *ib.* Ex 19:15; 29:37; Lev 22:4; Num 19:22; כיון דקרב ביה as soon as he touched it *BRL* 81:3; למקרב למסנא דמטרונא to touch a matron's shoe *BR* 389:2; *VR* 505:4; **3. to complain** (על about s.o. ל־ to s.o.): אתון יתמייא וקרבון לר' אלעזר the orphans came and complained to PN *Soṭ* 19a(28) // *BB* 16d(43); אזלת וקרבת עליהון לאנטיפוטה דקיסרין she went and complained about them to the proconsul of GN *Meg* 74a(40); **4. to lead prayers:** חכים רבי למיקרב does the master know how to lead the prayers? *VR* 531:4; *MPs* 163:20
Pa. **1. to bring an offering, sacrifice:** קרב קדמיי *TN* Gen 15:9 [H קחה לי]; קריבו *ib.* Num 17:4 [H הקריבו]; Ex 32:6; Lev 10:1; Num 7:17; אין דלא קרביה if (Abraham) didn't sacrifice him אילו קרביה if he had sacrificed him *PRK* 22:6; קרב קדמיהון bring (the offering) before them (i.e. the idols) *BR* 363:2; *EchR* 143:1; **2. to bring close, befriend:** וקרבית יתכון לאולפן אוריתי I brought you close to the instruction of my Law *FPT* Ex 19:4[10]; קרב קריביך befriend the ones close to you *PRK* 422:6; *MQ* 81d(33); *BR* 307:2; **3. to save from judgment:** אין בעי אברהם למקרבה מן גביה ועד גבי אנא מקרב

מן גבי עד מלכא דמשיחא if Abraham wishes to save from judgment from him until me, I will do so from me until the King Messiah *BR* 329:5 // *PRK* 191:6 [cf. // *BSuk* 45b: לפטור את כל העולם כולו מן הדין]

Af. **to bring near:** אקרב יתהון לוותי *FPT* Gen 48:9[04; H קחם נא אלי]; אקרב לי *TN* ib. 27:25 [H הגישה לי]; *ib.* Lev 8:6; Num 16:10; 15:33

Itpa. **1. to be offered as a sacrifice:** כד אתקרב על גבי מדבחא when he was offered as a sacrifice on the altar *TN* Ex 12:42; *ib.* Gen 27:27; די יתקרב מן אלה *ib.* Lev 2:8 [H אשר יעשה מאלה]; Num 28:15; **2. to be a relative:** ההן פלן מתקרב לן so-and-so is related to us *Ber* 13b(36)

On pe., mng. 4, v. Lieb, Sinai 4(1939):223+ and cf. Sy קרב pa. to celebrate the liturgy (LS 692, mng. 6).

קרבה, det. **קרבתה** n.f. **waterskin** (↓רוקבה; SA קרבה Ham 465:172) sg. קרבתא *TNGl* Gen 21:19 [H חמת]; קרבתיה *ib.* 15

Löw, Flora 1:547; Lehnw 564 connects this word with ↓ 2# קרה and MH קרויה and translates: flask fashioned from a gourd; but Ar *qirba* Fl, TMW 4:488, and ↓רוקבה point to an independent word.

קרבו, cs. **קרבות** v.n. **bringing near** (↓√קרב pa.) בקרבותכון *FPT* Num 28:26[06; H בהקריבכם]; *TN* ib. בקרבותהון *ib.* Ex 28:43; Lev 16:1; Num 3:4; 4:19; 8:19; 26:61

קרה, det. **קרייה**, pl. **קריין**, **קריי**, det. **קרייה** n.m. **biblical verse, Bible** (↓√קרי; TBA קרא Jast 1409; cf. CPA קריא det. cry LSp 183) sg. abs. קרא *BR* 256:2; det. קרייה *VR* 140:3; pl. abs. קריין *BR* 1139:1; קריי *Pes* 34a(36); det. קרייה *VR* 416:4;- **1. biblical verse:** sg. אית לן קרא דמחור יתי{ך}<ר> מן דין we have a verse which is clearer than that one *BR* 256:2; *PRK* 65:13[!]; שמע כולהן מן אהן קרייא he learns all of them from that verse *Ḥal* 57b(10); *Šab* 2b(18); *Yev* 3d(43); יליף לה מן הדין קרייא *Yom* 38a(52); כד הוה מטי הדין קרייא when he came to that verse *Šeq* 49d(52); *Soṭ* 22d(18); מה דאישתעי קרייא אישתעית מתניתא just as the verse stated, so stated the Mishna *ib.* 17d(15); *Ber* 4d(57); *BQ* 2a(30); קרייא מסייע להן תנייא the verse supports that Tanna *Suk* 55d(29); *Soṭ* 22c(1); *Naz* 51d(19); ר׳ שמעון בן לקיש מסרס הדין קרייא PN transposes (the words of) this verse *RH* 58b(48); *Naz* 56b(50); *VR* 615:5; שבק קרייה כלום did the verse leave anything out? *BR* 1069:1; pl. תלתיהון אמרו תלתה קריין מדמכין the three of them said three verses while dying *ib.* 1139:1; ואית ליה קריין סגין it has many verses *VR* 539:7; *ŠR* 42a(9); קריי דרש he expounds the verses *Pes* 34a(33); *Ḥag* 79b(15); *BR* 970:2; *PRK* 380:12; *VR* 416:4; *KohR* 11b(23); **2. Bible, scripture:** sg. יכיל אנא כתב כל קריא מן פימי I can write the entire Bible from memory *Meg* 74d(49); ר׳ שמעון בן לקיש פשט קרייה PN was expounding scripture *VR* 416:3; *EchR* 133:30; *ŠR* 31d(11); בכל קרייא את קרי אביגיל in the entire Bible you read אביגיל (*plene*) *San* 20b(32); *MMDam* Num 7:58; ושאר קריה the rest of the Bible *ib.* 19; 35:33

Bacher, Term 2:195.

2# קרה, det. **קרייה**, pl. **קריין**, **קרוון** n.f. **gourd** (CPA קרי, pl. קירותא LSp 183, Sy קָרָא LS 691) sg. אפתא דקרא tube(?) of a gourd *EchR* 90:13; הרין גומתא דקרייה that of the gourd *EchRB* ib.; pl. קריין *San* 25d(44); כל אילין קירייא וקרוותא *Or* 63b(8) // ˹כרובתא˺[!] *Ned* 40b(50)

Löw, Flora 1:547+; on PT *Or*, v. ib. 544

קרוב n.m. **hazzan, prayer leader who composes liturgical poems** (↓ √קרב; cf. Sy קָרוֹבָא communicant LS 692, SA קרוב warrior LOT 3/2 50:23, note) sg. *VR* 690:7 // *PRK* 404:1 // *ŠR* 21a(8); ר׳ זעירא <הוה> סמ{ו}<י>ך לקרובה PN was close to the prayer leader *Ber* 3c(64); ר׳ אלכסנדרי קרובא *VRV* 419:5 // *ŠR* 21b(8)

Lieb, Sinai 4(1939):223+.

קרוז n.m. **jug, jar** (< κρωσσός Lehnw 296) sg. כרוזא דפיחרא clay jar *VRG* 244:5; pl. קרוזין *BR* 1058:1

Brand, Ceramics 516.

קָרוֹח adj. **white-spotted** (↓ √קרח; SA קריח, קרוע ST Lev 13:40(Var), Sy קָרְחָא LS 693) sg. *FPT* Gen 30:32[05; voc]; *ib.* 33; *TN* ib.; pl. קרוחין *FPT* ib. 39; *ib.* 31:8; 10; *TN* ib. 30:39; *ib.* 31:10; קרוחייה *FPT* ib. 30:35; קרוחתה *ib.*

קרוכין n. **type of four-wheeled carriage** (< *καρρούχιον, Lat. *carruca* Lehnw 564; Sy קָרוּכָא LS 696) sg. בלע קרו{נ}<כ>ין (the snake) swallowed the carriage *Švu* 34d(28); קרוכין דמלכותא the royal carriage *ib.* 31 // *Ned* 37d(40)[!]; *ib.* (43)[!]

קרולין n. **coral** (< κοράλλιον Lehnw 565) sg. *Šab* 10a(30); *ib.G* b(43)

קרוצי n.f. (unclear) sg. קרוצי בישה מינה a ...

worse than it *ŠR* 1d(2) [↓חפושי]

קרור n.m. **cooling, cold air** (↓ √קרר) sg. דייא(text: די ייא) קרורא עליל so that the cold air may come in *Suk* 51d(28)

קרח n.m. **empty (lit. bald) section in a field** (↓ √קרח) sg. קרח חד *KilV* 29d(30)

קרח (/o) vb. **to make bald** (↓קרוח, קרח, קרחה, קריחה, קרחו; Sy קרח LS 693) Pe., pass.part. קרוח קריחה make the one who is bald — bald *Šab* 17d(3)
Lieb, Greek 83.

קרחה, det. **קרחתה** n.f. **baldness, bald spot** (↓ √קרח; CPA קורחא LSp 184, SA קרחה Ham 588:272) sg. *FT* Dt 14:1 [H id.]; בקרחתה *TN* Lev 13:42; הדא קרחתה *Qid* 62d(30)

קרחו, det. **קרחותה** n.f. **baldness** (↓ √קרח; SA קרחו ST Lev 13:42) sg. ⌜בקרחו⌝ תיה *TN* Lev 13:43 [H בקרחתו]

קרט n.m. **a small coin** (CPA קירט HS 9:45) sg. וחסרוניה חד קרט they reduced (his worth) by one *qarat Dem* 21a(43) // *Sot* 19a(36)
Fr, AF 200+; Löw, Lehnw 566; Sperber, Money 92+. For קרטין *Šeq* 46d(12), Lieb suggests emending to טטרטין = 1/4 *sela* (v. TK 4:664, n. 17).

קרט vb. **to take a bite** (↓√קרטט; Sy קרט to gnaw LS 694) Pa. יתבין למקרטא באורחא they sat down on the road to eat something *VR* 508:4; *ib.* 509:1 // *KohR* 15c(19); *ib.* 22

קרטט vb. **to cut into small pieces** (↓√קרט) Quad. נסתון בר קפרא וקרטטה(V) קומוי PN took them (i.e. the fruit) and cut it(sic!) before him *MŠ* 54d(29); pass.part. מילה מקרטטה something cut into small pieces *ib.* 30

קרטיס ↓ **כרטיס**

קרטל n.m. **type of basket** (< κάρταλος Lehnw 567; CPA קרטול Ex 39:39) sg. חד קרטל דתאנין a basket of figs *BR* 649:4; מלא קרטלא תינין he filled the basket with figs *VR* 577:7; הדין קרטלא *ib.* 578:3 // *KohR* 8c(21); *ib.* 28

קרטע vb. **to jump, leap** (CPA קרטע LSp 184, MH קרטע Moreshet, Lex 338) Quad. מקרטעה כהדה חפיתא it jumps like that *ḥ*-fish *PRK* 313:2 // *ŠR* 8a(21)
Löw, WZKM 10(1896):134.

קרי n.m. **nocturnal emission** (Sy קֶרְיָא דלֶלְיָא LS 691) sg. מן קרי דליליה *TN* Dt 23:11 [H מקרה לילה]; לא חמא קרי מן יומיה he never saw a nocturnal emission *KohR* 24b(30)

2# קרי, det. **קריתה** n.f. **beam(?)** sg. בעליתה דקריתה in the beamed(?) attic *BR* 1275:2 [expl. עליית המקרה Jud 3:20]
Ed.pr. and MidHag have קרירתא (↓קריר). V MY ad loc.

3# קרי n.m. **town, village** (↓קרייה; Sy קְרָא LS 695) sg. טלטל יתהון מן קרי לקרי he moved them from one village to another *TNGl* Gen 47:21

קרי vb. **to read, call** (↓קרה, קריי; CPA קרא LSp 183, SA קרי Ham 579:8+) Pe., pf. 1sg. קרת *Ned* 39b(27); 2m. קריתה *Tan* 68a(28); 3m. קרא *TN* Gen 4:17; *Tan* 66d(54); קרה *TN* Gen 5:2; f. קרת *ib.* 38:5; 2m.pl. קרייתון *BR* 692:1; 3m. קרון *TN* Gen 19:5; *Yom* 45b(6); imp. 1sg. איקרי *TN* Ex 2:7; 2m. תקרי *ib.* Gen 17:15; 3m. יקרי *FPT* ib. 46:33[04]; f. תיקרי *TN* ib. 16:11; 1pl. נקרי *ib.* 24:57; 3m. יקרון *ib.* Ex 34:15; יקרונון *Meg* 75b(39); imper. m.sg. קרי *San* 20b(32); m.pl. קרון *BR* 529:1; inf. מיקרי *AZ* 39b(19); part. m.sg. קרי *Meg* 73a(60); m.pl. קריין *Ned* 37a(5); קריי *Qid* 64c(40);- **1. to read, recite:** a. general: אייתון פרנא ניקרייניה bring the *ketubba* so that we can read it *Ket* 31c(22); הא כתבא סב קרי here is the document. Read! *VR* 797:4; *Ned* 39b(27); b. w. ref. to scripture: תקרא ית אורייתה הדה *TN* Dt 31:11; קם ר׳ יצחק וקרא באוריתא PN got up and read in the Torah *San* 19a(11); *Ber* 11c(21); קרון דבתריה read (the verse) following it *BR* 529:1; הן נקרא ולא נבהת where can we recite (scripture) and not be ashamed? *Šeq* 45d(52); והדין דקרי על יברוחה one who recites a verse over a mandrake (as a charm) *Šab* 8b(17); ושמע קלהון קריי הדין פסוקא he heard them reciting this verse *Hag* 78a(36); *Meg* 70a(38); *ib.* 74b(47); *San* 19a(10); *AZ* 39b(20); c. w. ref. to the traditional reading [≠ √כתב]: בכל קרייא את קרי אביגיל בר מהדין פסוקא in the entire Bible you read אביגיל (i.e. *plene*) except for this verse *San* 20b(32); *ib.* 25a(5); רכתבין יוד באמצע תיבותה וקרין וו (verses) in which we write *yod* in the middle of the word and recite *waw MMDam* Gen 24:33; *ib.*

30:11; d. w. ref. to the *Shema* prayer: אתת ענתה דקרית שמע שרי קרי וגחך the time for the *Shema* prayer came. He began to recite (it) and laughed *Sot* 20c(44); *ib.* 21b(53); *Ber* 9a(27); **2. to call, summon:** וקרא לחייתא *TN* Ex 1:18 [H ויקרא למילדות]; *ib.* 34:31; Lev 10:4; Num 22:37; שמע קל{י}<ו>ן קריי ממזרה וממזרתא he heard them calling: Bastard! Bastard(f.)! *Qid* 64c(40); **3. to call, designate:** וקרא לרקיעא שמיא *TN* Gen 1:8 [H ויקרא לרקיע שמים]; *ib.* Ex 33:7; Dt 3:9; ר׳ ברכיה הוה קרי ליה ירחא דשבועתה PN used to call it (i.e. *Tishri*) "the month of the oath" *PRK* 342:1; *Tan* 69a(44); *Yev* 3b(10); *Ned* 39d(9); *Naz* 51a(60); *BR* 247:7; **4. to invite:** אזל וקרא לכל רבני׳ ואינשי מיקרא בר קפרא he went and invited all the Rabbis and forgot to invite PN *VR* 653:3; *TN* Gen 31:54; **5.** w. על **to apply a biblical verse to s.o.:** וקרא עלוי *Ber* 11b(47) [verse follows]; *Šab* 8c(50); *Yom* 45b(6); וקרא על גרמיה he applied to himself the verse *Tan* 66d(54); *BR* 301:1; *ib.* 1234:23; **6. to learn scripture:** הן קריתה where did you learn scripture? *Tan* 68a(28); *KohR* 19b(6); עבד גרמיה קרי ולא קרי he pretended to learn scripture but was not learning *VR* 358:2[≠ √חני]; *ŠR* 2a(21) // *KohR* 5c(11); *ib.* 12d(19); **7. to crow (of a cock):** קרא תרנוגלא *RH* 55c(19) // *Šeq* 48d(45); *VR* 101:2 Itpe. **to be called, designated:** יתקרי *TN* Gen 32:29 [H יאמר]; *ib.* 27:36; Dt 15:2; אית אתר דמיתקרי עין סוכר there is a place called GN *Šeq* 48d(21); *Pea* 16a(28); *Ḥag* 78d(27); רעותיה מיתקרי בר אולפן he wishes to be called "one who knows teaching" *VR* 55:3; *VRV* 260:1; *PRK* 175:6

On pe., mng. 5, v. Bacher, Term 2:194. The mng. of √קרי in the phrase אתון קריין כשכונתה דר׳ יוסי הגלי׳ they came in PN's neighborhood *BRV*[60] 154:4 // *VRVar* 806:2 is unclear.

קָרִיב adj., n.m. **near, relative** (↓ √קרב, קריבה, קריבו; CPA קריב LSp 184, SA קריב Ham 583:120) קָרִיבֵיהוֹן *FPT* Gen 15:1[08];- **1.** adj. **near:** m.sg. *TN* Gen 45:10 [H קרוב]; *ib.* Dt 4:7; 32:35; כד הוה קריב לא הוה מגיב ליה when he was near (the corpse), he did not answer him *Ber* 6b(11) // *Naz* 56a(54); *Git* 47b(58); *VRQ* 396:6; *PRK* 42:5; f. קריבה *TN* Gen 19:20; *ib.* Dt 21:3; m.pl. רחמוי קריבין his mercy is close *Tan* 65b(53) // *PRK* 364:7; *ib.* 283:1; 422:5; **2.** n. **relative:** sg. קריב בשרי׳ *TN* Lev 21:2 [H שארו הקרוב אליו]; *ib.* Gen 29:14; אית לך קריב או רחים do you have a relative or a friend? *EchRB* 68:14; קריביהון דקטיליה האילין the kinsmen of these murdered people *TN* Gen 15:1; זוגא קריביה דר׳ בא בר זבדא *Mas* 52a(42); **pl.** חד מן קריבוי דר׳ ינייי one of PN's relatives *Tan* 64b(39); *Suk* 53b(19); *Ket* 31c(20); *Giṭ* 48a(60)

קריבה, det. **קריבתה** n.f. **relative** (↓ קריב) sg. קריבתיה דר׳ שמואל בר אבא *Ket* 33a(15); *Naz* 54a(9); *BB* 17a(16); איטפל בקריבתך take care of your relative *Ket* 26c(63)

קריבו, cs. **קריבות** n.f. **relationship, payment to the authorities** (↓ קריב; Sy קריבותא LS 692) **1. relationship:** sg. קריבות בשריה the one who is of closeness of flesh *TN* Num 27:11 [H שארו הקרוב אליו]; *FPT* Gen 37:27[05]; *TNGl* ib. 29:14; *ib.* Lev 18:12; 20:19; *TN* ib. 18:12[!]; 17; **2. payment to the authorities:** sg. כולי ואסרטגי הוה לון קריבו a payment was imposed upon the council and the magistrates *Yom* 39a(7)

On mng. 2, v. Alon, Studies 2:74+ (Heb).

קריוטין n. **caryota-date wine** (< Lat. *caryota*, καρυωτή Lehnw 520; TBA קורייטי BAZ 14b) sg. *Šab* 14c(26) [text: קרירטון]

Löw, Pf 111; id., Flora 1:59; 2:322; 4:538.

קריחה, det. **קריחתה** n.f. **baldness** (↓ √קרח) sg. לבית קריחתה *FPT* Gen 30:40[05; H עקד]

קריי n.m. **one who knows scripture** (↓ √קרי, קרה; SA קראי LOT 3/2 164:75) sg. *VR* 690:7; קראי *ŠR* 21a(8)

קריי #2 (unclear) תנאי קרייה *Qid* 64a(18)

קִרְיָה, det. **קַרְתָּה**, pl. **קוריין, קריין**, cs. **קוּרֵי־** n.f. **city, village, crowd, head ornament** (↓ קרי; CPA קריא, det. קריתא, קרתא, pl. קוריא, קריתא LSp 183, SA קריה ST Gen 11:4, קרתה Ham 545:162, pl. קריאן ST Num 35:2, קורים ib.Var) sg. abs. קִרְיָה *MPDam* Gen 10:7; קרייה *TN* Gen 47:21; det. קרתה *Naveh* 70:12; *Tan* 68d(35); קרתי *Ber* 13c(31); קַרְתְּהוֹן *FPT* Gen 34:20[03]; pl. abs. קוריין *TN* Num 35:2; *Mas* 49d(29); קוריאן *TN* Num 35:8; קריין *ib.* 32:24; cs. קורי *ib.* 35:27; קרי *ib.* Gen 24:60; det. קרייתה *ib.* Dt 4:42; *ŠR* 32a(6); קורייתה *TN* Num 21:25; w. suf. קוריוי *ib.* Dt 2:34; קורייכון *ib.* Lev 26:31; קוּרְיֵיכוֹן *FPT* Ex 20:10; קורייהון *ib.* Num 24:6; קריהון *ib.* 21:2;- **1. city, town, village:** a. for BH עיר: sg. *ib.* Gen 11:4; Lev 25:29; תחומה דקרתא די חזר חזר לה the area of the city surrounding it *ib.* Gen 41:48; Lev 14:45; Dt 21:6;

קריצה, det. **קריצתה** n.f. **daybreak** (↓ √קרץ; CPA קריצא LSp 185) sg. מיסק קריצתא *TNGl* Gen 32:25 [H עלות השחר]; בקריצתה *Ber* 2c(38) // *Yom* 40b(38) // *ŠR* 34d(2); בקריצתא דשובתא at daybreak of the Sabbath *Beṣ* 63a(46); pl. ברמשייא(V) ובקריצתא ובטהריא in the evenings, daybreaks, and afternoons *VR* 554:2

קריר adj. **cold** (↓ √קרר; CPA קריר LSp 183) sg. *TN* Gen 8:22 [H קר]; *BR* 484:1 [≠ ↓שריב] // *Ber* 7b(12) [≠ ↓חמים]; pl. דאינון קרירין because they (i.e. the stone benches) are cold *Beṣ* 60c(51) [corr. to צנינין]

קרן, du. **קרניין**, pl. **קרנן** n.f. **horn, corner, principal** (CPA קרן LSp 185, SA קרן, pe. קרנן Ham 586:236+) **1. horn:** a. of animal: du. בקרני רימנה *TN* Dt 33:17 [H וקרני ראם]; בקרנוי *ib.* Gen 22:13; בקרניהון *FTV* Dt 33:17; **2. cusp of moon** [< Akk *qarnu* CAD Q 137]: וקרנה חוריתה זקיפה לצפונה the other cusp is pointed to the north *SYAP* 36:10; *ib.* 14; du. קרנוי מתאמן its cusps are equal in size *ib.* 7; **3. corner:** sg. קרן זווי *TN* Num 34:15; pl. קרנתה *ib.* Ex 27:2 [H קרנתיו]; 29:12; 38:2; Lev 9:9; **4. principal:** sg. אגרא וקרנא קרן הוא the profit and the principal are considered as the principal *MQ* 81b(16); שלבעל הבית איתעבדון עלוי קרן (the money) of the owner became the principal upon him *BM* 10b(49); בקרנה *TN* Lev 5:24 [H בראשו]; *ib.* Num 5:7; **5. in GN:** בעשתרתה דקרנה *BR* 411:6 [expl. בעשתרות קרנים Gen 14:5]

The forms כקרנתא *FTP* Dt 33:16, כקרנתיה *VRO* 278:1 are most likely corrupt since this pl. form is only used in mng. 3.

קרס n.m. **sailyard** (< κέρας) sg. חד קר{ט}<ס>א דספינתא a ship's sailyard *KohR* 28c(7)

Sperber, Nautica 150

קרסול n. **ankle, bending leg** (H קרסול HAL 1069; cf. Sy קוּרצְלָא LS 720) **1. ankle:** sg. עד קרסולה (water) up to his ankle *Šeq* 50a(8) [ref. to מי אפסים Ezek 47:3]; מן דוחקא דאורחא אסתבע קרסוליה from the difficulty of the journey his ankle was ... *EstR* 13c(21); **2. bending leg:** pl. קרסולין *TN* Lev 11:21 [H כרעים]

קרסם vb. **to gnaw, nibble** (MH קרסם Moreshet, Lex 338) Quad. יקרסם יתיה *TN* Dt 28:38 [H יחסלנו]; *FT* ib.

קרסף vb. **to gnaw** Quad. יקרסיפוניה *TNGl* Dt

the city in which they shed blood *EchR* 5:19 [expl. עיר הדמים Ezek 24:6]; pl. קורין *TN* Num 35:2; *ib.* Dt 1:28; קורי שיזבו cities of refuge *ib.* Dt 19:7; קרייתא האילין *ib.* Gen 19:25; Num 35:15; b. for BH קריה: *ib.* Dt 2:36; קרתא חדייתא the joyous city *EchR* 24:1 [expl. קריה עליזה Is 22:2]; *PRK* 257:1; c. in free usage: sg. רזה דקרתה the town's secret *Naveh* 70:12; שכ{י}<ו>ניה דקרתה the neighborhoods of the town *VR* 805:3; עלת לקרתה הלך בנימוסה (when) you enter the city, go according to its law *BR* 491:5; *Ber* 5a(19); *Dem* 22a(22); *Ter* 46a(33); *Šab* 3c(63); *Tan* 68d(17); pl. דנפקין וטרסין ארבע וחמש קוריין they go out and travel around four or five villages *Mas* 49d(29); בקרייתא דארעא דישראל *Ḥag* 76c(27) // *PRK* 253:10; ↓סנטר, נטור; d. ≠ מדינה city: sg. הוה עליל לקריא ונפיק <ל>קריא עליל למדינה ונפיק למדינה he used to go in and out of a village, in and out of a city *ŠR* 9c(23); *VRV* 246:1; אילין אפוטרופיא דנפקין לקריית׳ ובזין לאריסייה ועלין למדינתה those administrators who go out to the villages, rob the tenant farmers, and come into the city *PRK* 161:7; **2. crowd:** sg. <אית> לרע קרייא דמיינוקין there is a crowd of children below *Yev* 6b(39); **3. head ornament:** pl. [gloss!] קרייה בליליה דדהבה golden head ornaments *TN* Num 31:50 [= MH עיר שלזהב *MŠab* 6:1]; *TNGl* ib.

On the forms of this word, v. Nöld, Beitr 61; Peri, Morph 16+. Its semantic range varies from small to large settlements, and in many cases it is impossible to decide the mng. from the context. For a discussion, Krauss, Qadmoniot, 1/1:42+; Kut, Words 19; Y. Sussman, Tarbiz 43(1974):106, *n.* 104. On mng. 3, *v.* Lieb, TK 8:767.

קרייפרסיקה n.f. **karyopersika, nut-peaches** (< καρυοπερσικά Löw, Lehnw 493+) sg. קריהפרסיקה(text: קדריה פרסקיה) *Kil* 27a(39) [the product of grafting a nut with a peach]

Löw, Flora 2:32. Emendation based partly on V: פרסיקה.

קרינה n.f. **carenum, a sweet wine boiled down to 2/3 volume originating in Caria in southwestern Anatolia** (< Lat. *caroenum*, κάροινον Löw, Flora 1:91; TBA קרינא BAZ 30a) sg. *Ter* 45c(42) // *AZ* 41a(34)

Löw, ib.

קרינון n. **lily** (< κρίνον Löw, Lehnw 540; cf. Sy שׁוֹשַׁנַּת מַלְכָּא for κρίνον Eccl 50:8) sg. *KilRiš* 30a(44) [L: קרינטון; expl. שושנת המלך *ib.*]

Lieb, TK 2:631.

[ref. to working early and late in life]

קרקיש n.m. **clanger** (↓√קרקש) pl. קרקישיא *Šab* 8b(50) [expl. הקישורים Is 3:20]

קרקס n.m. **ring** (< κρίκος L-S 846; CPA קורקס Ex 26:6) pl. חכינה כריכה על קרקסוי a snake wrapped around the rings (hinges(?) of the door) *Pea* 17d(15) [// טבעות דלתותיו *ŠR* 35d(33)]

קרקע n.m. **land** (SA קרקע Ham 588:275) sg. *Giṭ* 47b(35); דהוה ליה קרקע *Ket* 36b(18); קרקע טב good land *ib.*

קרקש vb. **to clap, ring** (↓קרקיש; Sy קַרְקֶשׁ LS 701) Quad. והוון מקרקשין בהון they clapped with them (i.e. the bells) *ŠR* 38c(20)

קרר vb. **to make cold, cool down** (↓2# מקור, מקרה, קרור, קריר; CPA קר af. LSp 183, Sy קַוֵּר, אתקַוַּר LS 689, MH קרר Moreshet, Lex 340) Pol. **to cool down:** והוה ירע היי דין כיף מקורר מיא he knew which rock cooled water *Šeq* 48d(29)
Itpol. **to cool oneself off:** הא הוא נפק למתקוררה על נהרא behold, he goes down by the river to cool himself off *TN* Ex 8:16; *ib.* 7:15[!]
Itpa. **1. id.:** *ib.* Ex 2:5; *FPT* ib. 7:15[04]; **2. to refresh oneself:** ואתקררו *TN* Gen 18:4
C. Meehan, Ben Hayyim Vol 379+(Heb).

קרטיגניי, קרתיגניי adj. **of Carthage** (nisbe < GN קרתיגני Lehnw 572; cf. Sy קרתגנא PSm 3765) sg. ר' בא קרתיגנייא *Kil* 31b(50); *ib.* 27b(47); *Dem* 24c(49); קרטיגנייא *KilV* 31b(50); *Ber* 8a(18); *Šab* 9d(35); *Ket* 29c(57)[!]; חיננא קרתיגנאה *Šab* 15c(56); *Beṣ* 60c(39)[!]; *Ket* 26d(39)[!]
The orthography of the GN also has the ט־ת variation; *BR* 446:3 and *VR* 619:1; *ib.* 620:1 w. Var.

קש, det. **קַשָּׁה** n.m. **straw** (CPA קשא LSp 185, SA קש Ham 585:189) sg. *TN* Ex 5:12 [H id.]; היך מה רנורא בער בקשא just like a fire burns in straw *ib.* 15:7; קַשָּׁא *FPT* ib.[17]; *FTP* ib.; דגנה וקשה מערבין כחרא wheat and straw mixed together *TN* Ex 23:19; *ib.* 34:26; Dt 14:21

קשוט, קושט, det. **קושטה** n.m. **honesty, truth, rights** (↓קשיט; CPA קושט LSp 185, SA קשט Ham 452:95; on mng. 2, cf. Pal קשט right DISO 267) **1. honesty, truth:** sg. ואין קשוט הוה פתגמא הדין *TN* Dt 22:20 [H ואם אמת היה הדבר הזה]; *ib.* 32:4; אמרין דהדין יעקב אבוכון קושט they say that

28:38 [H יחסלנו]
Poss. a corr. of of √קרסם.

קרע n.m. **rending, tear** (↓√קרע; MH, TBA קרע Jast 1424) sg. קליה רקרעא the sound of the rending *KohR* 20b(23)

קרע (a/) vb. **to rend, tear** (↓קרע; CPA קרע HS 9:46) Pe. a. esp. clothes (as a sign of mourning): וקרעון ואזל קלא רקרעון לגופפתה מהלך תלחה מילין they rent (their clothes), and the sound that they rent carried to GN, a distance of three miles *Kil* 32b(13) // *Ket* 35a(20); קרע{י}<ו>ן מניהון *KohR* 20b(22); והוה מגדף והוה קרע (every time the Samaritan) would blaspheme, he would rend (his clothes) *MQ* 83b(35) // *San* 25b(7); b. other objects: נסביה וקריה וקרעיה he took (the draft of the letter), read it, and tore it up *BR* 883:2; נסביה לטליא וקרעיה למשכיה he took the child and tore his skin *KohR* 19c(33); וקרעיה ואשכח ביה סימא he tore it (i.e. the fish) open and found a treasure in it *ib.* 28c(39)

קרפיף n.m. **type of enclosure** (MH קרפיף Jast 1424) sg. קרפיפא דחבריה another's enclosure *Qid* 62a(54); אהין קרפיפא *BM* 8c(1)
Löw, Flora 4:258.

קרץ, pl. **קורצין** n.m., only w. √אכל: **to inform on someone** (< Akk *karṣī akālu* Kaufman, Influences 63; Sy אֱכַל קַרְצָא LS 17) pl. ואכלו קורצוהי they informed on him *TN* Gen 49:23; *FT* ib. אנא אכול קרציהון I will inform on them *EchR* 142:16

2# קרץ, det. **קורצה** n.m. **portion(?)** sg. קורצא טבא a good portion *AbgurNew* 167:13

קרץ (a/o) vb. **to get up early** (↓קריצה; CPA קרץ LSp 185, SA קרץ ST Gen 21:14) Pe. a. in lit. sense: בצפרא קרץ בעל דיניה לגביה his adversary got up early in the morning (and came) to him *BB* 13c(37); קרץ ונפק ליה he got up early and went away *AZ* 44d(38); *Qid* 64a(18)[!]; ולא הוה בר נש קרץ לתאיניא קדמ{ו}<י>י מיניה no one got up earlier then he (to pick) the figs *MŠ* 56a(13); *ib.* 14 // *EchRB* 125:15; *Ber* 5c(10); נקרוץ *AZ* 44d(37); ועל ידי כן הוה קרץ through that (i.e. the lamp's light) he rose early *Ter* 48b(18); *SYAP* 62:29; *VR* 743:4; *EchRB* 119:10; *MSam* 62:14; b. in fig. sense: אי קרצת לא אתשכת if you had arisen early, you wouldn't have had to stay up late *VRAr* 577:1

impersonally: sg. וקשיא על דר׳ יוחנן *Dem* 23a(19); *Kil* 30b(27); *MŠ* 55d(57); *Šeq* 48c(12); *Ket* 33d(56); *AZ* 39d(20); b. as a pred.: sg. הדא דר׳ ירמיה מתחמיא קשיא PN's statement seems difficult *Or* 60d(33); pl. אית מילין במועד דקשיין there are things on the intermediate days which are more difficult *MQ* 81b(52); *RH* 56b(27); c. w. a noun: sg. כל סבר קשי every difficult opinion *Ber* 6c(19); *ib.* 20

קשי vb. **to be difficult, dispute, harden** (↓בקשיון, קושיי, קישוי, קשי, קשיו; CPA קשי LSp 186, SA קשי Ham 585:185) Pe. **to be difficult:** די יקשי מינכון *TN* Dt 1:17 [H יקשה]; כמה דצדכת לרבנן קדמאיי וקשת בידיהון כן צרכת לדבנן אחריי(G) וקשת בידיהון just as it was in doubt for the earlier Rabbis and remained difficult for them, so was it in doubt for the latter Rabbis and remained difficult for them *Beṣ* 60b(54); pass.part. ↓קשי adj.

Pa., pf. 1sg. קשייתה *Šab* 5d(6); 3m. קשי *Tan* 67c(31); קשיתה *Ter* 45b(18); 1pl. קשינן *Er* 18b(41); 3m. קשון *Ned* 38d(56); imp. 3m.sg. יקשינה *BQ* 4b(58); imper. m.sg. קשי *Er* 19c(9); קשיתה *Ned* 38d(60); inf. מקשייה *Giṭ* 48b(25); part. m.sg. מקשי *Yom* 38d(48); m.pl. מקשיין *Švi* 37c(2); מקשיי *RH* 59b(22); pass.part., f.sg. מקשייא *Tan* 66a(19);- **to argue against, dispute:** ור׳ יוחנן מקשי לה *Šab* 3d(52); *San* 24c(36); *AZ* 42a(35); יאות מקשי הוא he argues well *Dem* 21c(56); *Mas* 51d(59); *Šeq* 50d(34); *Tan* 67c(32); קשייתה קומי ר׳ פינחס *Ber* 5a(64); *Kil* 30c(48); *Šab* 3a(59); *Beṣ* 61c(61); *BQ* 4b(2); ר׳ יוחנן יתיב ומקשי PN was sitting and asking *San* 21b(48); *Pea* 15a(35); *Kil* 28c(19); *AZ* 40c(22); *BR* 464:4; כאינש דשמע מילה ומקשי עלה like a person who hears something and disputes it *Švi* 35b(8); *Yom* 38b(9); *Yev* 3a(23); *AZ* 45b(32); *Nid* 49b(11); מן קושיי מקשי לה [↓קושיי]; עד דאת מקשי לה על דר׳ יהודה קשייתה על דדבנן before you dispute with PN, dispute with the Rabbis *Yom* 38d(48); *Yev* 13d(55); *Ned* 38d(60); *Naz* 53c(32); *BQ* 4b(58); אין את בעי מקשייא הכין קשי if you want to dispute, dispute thus *Er* 19c(9); *Yev* 4d(51); *Qid* 64a(47); חגיי קשיתה חגיי קיימ{ת}ה PN disputed it, PN answered it *Hor* 45d(1); *AZ* 43c(8); pass.part. ואפי׳ על דבית הלל לית היא מקשייא it is not difficult even according to Beth Hillel *Šeq* 51b(24); *Tan* 66a(19)

Af. **to make difficult, harden:** אקשי ית דוחיה *TN* Dt 2:30 [H הקשה את רוחו]; *ib.* Ex 13:15; אקשיתון

קשי, f. **קְשָׁיָה** adj. **hard, stubborn, difficult** (↓√קשי pe., pass.part.; CPA קשי LSp 186, SA קשה Ham 585:183) קְשָׁיָא *FPT* Ex 6:9[04];- **1. hard, severe, strong:** sg. דחילי קשי מן דידהון my strength is stronger than theirs *TN* Gen 44:18; פלחן קשי *ib.* Ex 1:14 [H עבודה קשה]; Lev 26:13; כד הוה צ{ע}<מ>רא קשי עלוי when his bladder stone was difficult for him *ŠR* 19a(28); pl. מלין קשיין severe words *TN* Gen 42:30; *ib.* Ex 10:28; *MŠ* 55c(26) // *EchRB* 54:3; *KohR* 9c(9); **2. hard** (≠ soft): sg. בהן קשיה in the case of that hard (rope) *Šab* 11b(17)[≠ רכיכה]; *ib.* 37; pl. באילין קשייא *ib.* 21; **3. stubborn:** sg. וציפוראיי ליבהון קשי the Sepphorites are hardhearted *Tan* 66c(50); קדלכון קשייא your stiffneckedness *TN* Dt 31:27; pl. עם קשין למקבלה אולפן a stubborn people with regard to accepting teaching *TN* Dt 9:6; **4. difficult:** a. used

your father, Jacob, is honest *PRK* 167:3; חסד וקשוט *TN* Ex 34:6; *ib.* Lev 19:36; Dt 16:18; *VR* 196:7; *ib.* 605:5; 673:3; קושטא *San* 23b(44) [expl. אמנה Jos 7:20]; חד קושטא ותלת שיקרא one is true, and three are false *EchR* 48:3; **2. rights:** sg. ואלין בתייה בכל קשוט דאית להון these apartments are with all their rights *JMP* 28:13; *ib.* 22:30; **3.** adv. usages: a. מן קושטא/קושטין verily, truly: הא מן קושטה איתקרי שמה יעקב verily, he was called Jacob *TN* Gen 27:36; *ib.* 32:11; Ex 10:29; Dt 13:15; *BRL* 81:1; מן קושטין *TNGl* Ex 2:14; <מן> קושטין אתון אמרין *Ḥag* 77a(35); b. בקושטה sincerely: ופלח חנוך בקושטא Enoch worshiped sincerely *TN* Gen 5:22; *ib.* 6:9; 24:40; 48:15; Lev 19:15

On mng. 2, v. Friedman, JMP 2:234+.

קשט (a/) vb. **to shoot an arrow,** metaph. **to hit the target** (denom. < *קשט < ↓קשת; CPA קשט LSp 185, Sy ܩܫܛ LS 703; cf. MH 2# קשט Moreshet, Lex 342) Pe. **1. to shoot an arrow:** קשט עליהו׳ גירין he shot arrows upon them *FTV* Ex 15:4; קשת *TN* ib.; **2.** metaph. **to hit the target:** קשטתה *BerV* 2c(6); *ib.* 8 [cf. MH קשט הקושט *Meg* 72b(24)]

Itpe. **to be shot (of arrows):** גירין דאשא יתקשטון ביה fire-arrows will be shot at him *FTV* Ex 19:13; *TN* ib.; *TNGl* ib.

Nöld, NB 132; on pe., mng. 2, v. Lieb, Tarbiz 2(1932):205.

2# קשט vb. **to bedeck, decorate** (↓תכשיט; TBA קשט Jast 1430, MH קשט Moreshet, Lex 341) Pa. וקשט *FTP* Gen 2:22 [H ויבן]; הוה מקשט גרמיה he decorated himself *San* 28b(12)

אפיכון you acted insolently (lit. hardened your countenance) *EchR* 94:5; *ib.* 122:16

Itpa. **1. to be in pain of travail:** כדי אתקשיית במילדה *TN* Gen 35:17 [H בהקשותה בלדתה]; **2. to dispute:** עד אינון יתיבין מתקשין עבר כהנא while they were sitting disputing, PN passed by *PRK* 345:4; *BR* 676:11; **3. to be asked:** איתקשיית קומי ר' פינחס *Šeq* 49d(54) // *Soṭ* 22d(20)

Bacher, Term 2:197+.

קשיו, det. **קשיותה** n.f. **hardness, renitency** (↓בקשיו, קשי√; CPA קשיו LSp 186) **1. hardness:** sg. קשיות לבביכון the hardness of their hearts *TNGl* Dt 10:16; **2. renitency:** קשיותהון דעמא האיליין *TN* ib. 9:27 [H קשי]; *ib.* 13; מן קשיותהון וחוביהון דבריתא because of the renitency and sins of the people *EstR* 2a(30); עד כדון את בקשיותך are you still in your renitency? *Ber* 11b(51) // *KohR* 20a(30); ואת קאים בקשיותך *Pea* 20b(4)

קשיט adj. **honest, righteous, true** (↓קשוט; CPA קשיט LSp 185, SA קשיט Ham 474:456) sg. *FTV* Dt 32:4 [H ישר]; אלהא הימנא וקשיטא a trustworthy and honest God *ib.*; pl. מותין קשיטין a righteous death *TN* Num 23:10; *ib.* Dt 25:15; *TNGl* ib. 28:59; כבר מיל‹י›א קש‹י›טן these things are clearly true *VREd* 592:3

קשיטו, cs. **קשיטות** n.f. **honesty** (↓קשיט) sg. בקשיטות לבי in the honesty of my heart *TN* Dt 29:18 [H בשרירות]; *ib.* 9:5; בקשיטות כפי ידי in the honesty of my hands [H בנקיון כפי]; *TNGl* Gen 31:42

קשין n. (unclear) קשין דבידייה *BR* 300:5 [expl. קשתי Gen 9:13]

V. Var and MY ad loc.

קשיש adj. **elder** (CPA קשיש LSp 185) sg. *ŠR* 38b(19) [expl. הדברי Dan 3:27]

קשש vb. **to gather wood** (↓מקושש; SA קשש pa. ST Num 15:32) Pol. מקוששא דקושש קיסין the gatherer who gathered wood *FTP* Lev 24:12

קשת n.f. **bow, rainbow** (↓√קשט; SA קשת Ham 583:137+, CPA קשטא det. LSp 185) **1. bow:** sg. קשתי *TN* Gen 48:22 [H id.]; *FT* ib.; קשתיך *ib.* 27:3; איתברת קשתהון דגיבריא the bow of the brave ones was broken *MSam* 61:5 [expl. 1Sam 2:4]; רחיק כמרמי קשתא about a bow's shot away *TN* Gen 21:16; *ib.* 20; *TNGl* ib.· **2. rainbow:** sg. *TN* ib. 9:13; *ib.* 14; 16

Nöld, NB 132.

קשוה, pl. **קשוון** n.f. **vessel for libation** (H קשׂוה HAL 1072) pl. קשוות נסוכה libation vessels *TN* Num 4:7 [H קשות הנסך]; קשוותה *ib.* Ex 37:16; *ib.* 25:29

קתדרה n.f. **chair** (< καθέδρα Lehnw 572; Sy קַתֶּדְרָא LS 704) sg. קתדרא דמשה Moses' chair *PRK* 12:11 (cf. Μωῦσεως καθέδρας Mat 23:2); קיתדרה *Naveh* 107:7

E.L. Sukenik, Tarbiz, 1/1(1930):145+.

קתדרין n. **chair** (< καθέδριον Lehnw 572; ↓קתדרה) sg. קתדרין דדן כל קבל קתדרין דדן this one's chair was opposite that one's *BR* 438:1

קתליק n.m. **officer of Temple treasury** (< καθολικός Lehnw 572; Sy קתוליקא LS 704) pl. קתאליקי *ŠR* 38b(18) [expl. פחותא Dan 3:27]

ר

ראם n.m. **wild ox** (↓רימן; SA רים ST Num 23:22) sg. ראמא *FTP* Dt 33:17 [H id.]
Sok, Job Targ 154; Talshir, Fauna 89+.

רֵאשׁ, ריש, pl. **ראשין, רישין** n.m. **head, top, beginning, chief, first part of a Tannaitic statement** (↓ראשנית; CPA ריש LSp 186, SA ריש Ham 589:2) **1. head:** a. human, animal: sg. רֵאש *FPT* Gen 32:27[03]; *TN* Lev 8:14; ריש *ib.* 8; Num 6:18; ראשה *ib.* Gen 40:20; Ex 29:6; איסב קיטמא ויתן בראשיה let him take ash and place it on his head *BR* 514:1; אתון רישא ואנא גופא you are the head, and I am the body *PRK* 271:4; אילולא דלא מעלה רישי ביני אריוותא were it not that I (do not want) to place my head between "lions" *Šab* 4a(11); דהוה חזיק רישיה who wrapped his head *Ber* 4c(10); *ib.* 9d(4); *Šab* 7a(42); אפיק רב רישיה מן כוותא PN put his head out the window *Er* 18d(28); ארימון רישיה they beheaded him *EchRB* 155:25; *ŠR* 20a(3); pl. תלתא ראשין *EchRB* 47:12; וארכינון בראשיהון וקבלון they lowered their heads and consented *RH* 58d(15); *TN* Dt 28:35; *BR* 444:5; b. garlic: pl. כד מפרך ברישייא when he breaks up the "heads" *Šab* 10a(47); *ib.* 42; **2. top, summit:** sg. ראש טורא summit of the mountain *TN* Ex 34:2; ראש רמתה summit of the hill *FPT* ib. 17:9[23]; *TN* Dt 4:49; כד תיחמי שימשא בריש דיקלי when you see the sun at the top of the palm trees *Ber* 7b(49); סליק לריש שורא he went up to the top of the wall *EchRB* 69:13; ראש דפא the top of the column *Meg* 74b(62); pl. ראשי טווריה *TN* Dt 2:6; וכפונון על רישיהון they overturned them (i.e. the pots) on their tops *Ḥag* 77d(62); **3. beginning:** sg. a. alone: ראשה דמדינתא the beginning of the city *Er* 22b(51); רישיה דפירקא the beginning of the chapter *ib.* a(15); 23b(30) [in a scribal note]; ראש פסוק' beginning of the verse *MPDam* Ex 21:20; *VR* 769:4; ריש תיבותה beginning of the word *MMDam* Gen 19:2; b. ≠ סוף: לא ראשה איח לה סוף ולא סופה אית לה ראש its end doesn't have a beginning, and its beginning doesn't have an end *RH* 58d(27); תמן הוינא ברישא ובסיפא ובאמצעיתא I was there in the beginning, middle, and end *BQ* 4b(14); **4. extremity:** sg. ר' מאיר צווח לסופיה דחבלא רישיה PN called the end of the rope its beginning *Soṭ* 23a(32); pl. ההן חייטא אומנא מבלע תרין ראשיה the expert tailor makes the two extremities (of the thread) disappear (when he continues a broken stitch) *Šab* 10c(28); אתה תופס חבלה בתרין ראשוי you hold the rope by its two extremities *BR* 368:8 // *PRK* 304:11; **5. chief:** sg. ואנא ראש למשבחייא I am the chief of the ones who give praise *FPT* Gen 32:27[03]; *TN* Num 1:4; יוסי רישא *EchR* 130:2; pl. ראשין *TN* Ex 18:25; **6. choice, first quality:** pl. ראשי קטרת בוסמנין טבין first quality incense of fine spices *ib.* Num 7:20; 62; 74; **7.** det. **resha, first part of a Tannaitic statement (Mishna, barraita)** [TBA רישא]: פתר לה על ראשה he explains it concerning the *resha Ket* 33b(9); לצדדין היא מתנית' רישא בכהנים וסיפא בישראל the Mishna has two referents. The *resha* deals with priests and the *sefa* with Israelites *Bik* 64d(29); *Šab* 6b(3); *Ḥag* 79b(60); *Qid* 62b(8); *BM* 7d(46); **8.** in var. expressions: a. בראש גלי openly, publicly: *TN* Num 33:3; *ib.* Gen 40:18; Ex 14:8; b. בראשה at the beginning, first [v. supra, mng. 3]: ומני לר' חמא בר חנינא בראשה he ordained PN first *Tan* 68a(24); c. מן ראש(ה) from the beginning [CPA מן ריש LSp 186]: אין הוא עיקרא לקי מן ראשה מן מודע לך if the root (i.e. the familial purity) is defective from the beginning, who will inform you? *Qid* 65d(44); ולמה לא אתיתון לגב<י> מריש why didn't you come to me from the beginning? *EstR* 5b(5) [// קרמיי *Pes* 31c(1)]; d. ראשה וסופה the entire matter: אנא ידע ראשה וסופה I know the entire matter *Švi* 37a(1); *Beṣ* 61a(21); *Qid* 64c(60); e. מראש ועד סוף from beginning to end: *JMP* 1r:34; *ib.* 39:16; 46:2; ומן ראשיה דתרי עשרה ועד סופיה from the beginning of the Twelve Prophets until its end *MMDam* Num 20:29
Peri, Morph 32. Unlike the other MWA di JPA retains the classical spelling with *alef* as may be seen from the orthography of the better texts (e.g. *BR*, *FPT*). The phonetic spelling with *yod* is most likely influenced by its

universal use in all the other Jewish A dialects. The phrase רישיה דרישך *Nid* 50d(29) is unclear.

— **ראש אומין** n.m. **chief of nations** (↓אומה; Sy רֵישׁ אומְתָא PSm 3900) sg. *TN* Num 25:15 [H ראש אמות]; pl. ראשי אומין *ib.* Gen 25:3 [H לאמים]; *BR* 663:6 [expl. Gen ib.];

— **ראש גלותה** n.m. **exilarch** (↓גלו; TBA ריש גלותא Jast 247) sg. a. alone: ריש גלותא שלח שאל לרב חסדאי the exilarch sent a question to PN *Soṭ* 24c(17); מר עוקבה מישלת כתב לריש גלותא PN sent a letter to the exilarch *Meg* 74a(37); רב המנונא הורי לריש גלותא PN instructed the exilarch *Šab* 13c(14); *Beṣ* 60c(56); מייבלין אורייתא גבי ריש גלותא they bring the Torah to the exilarch *Yom* 44a(63) // *Soṭ* 22a(11); שמע ריש גלותא ואתא לגביה the exilarch heard and came to him *EchR* 130:5; ריש גלותא איטלק ע{י}לוי חד טריקלין דחיטין (a tax of) a granary of wheat was imposed on the exilarch *Soṭ* 20b(60); רב מנייה ריש גלותא אגודנימוס(text אנגרמוס) the exilarch appointed Rab to be market inspector *BB* 15a(64); חבשיה ריש גלותא ארקובטה the exilarch put him in prison *ib.* b(1); או ראש גלותא high Persian dignitary or exilarch *BerG* 5a(41) // *Švu* 32d(31); b. w. name: רב הונא/חונא ריש גלותא *Kil* 32b(29); *ib.* 56 // *Ket* 35a(36); *ib.* 62 // *BR* 306:2; *RuR* 80:20; *KohR* 24b(27); *ib.* c(4); c. relative: בריה דריש גלותא the exilarch's son *Ber* 8c(28); איתתיה דריש גלותא the exilarch's wife *Šab* 7d(18)

— **ראש ירח** n.m. **new moon, first day of the month** (↓ירח; Sy רֵישׁ יַרְחָא LS 729) sg. בכל ריש ירח וירח on every first day of the month *TN* Num 28:14 [H חדש בחדשו]; דמית בריש ירח מרחשון who died on the first day of *Marḥeshwan Zoar* 1:3; *VR* 395:3; *Ber* 7c(36); *ib.* 10c(27); ולא אדכר דריש ירחא he didn't recite (the prayer) of the new moon *Švu* 33b(2); pl. ראשי ירחי שתא the new moons of the year *FPT* Ex 12:2[23]; *TN* ib.; *ib.* Num 28:14

— **ראש כנישתה** n.m. **head of the synagogue** (↓כנישה; CPA ריש כנישתא LSp 187) sg. אתא ריש כנישתא לקמיה the head of the synagogue came to him *EchRB* 130:5

This official is well known from the Greek synagogue inscriptions as the ἀρχισυνάγωγος (v. Lifshitz, Donateurs, Index 88).

— **ראש מטרתה** n.m. **chief of the guard** (↓מטרה) sg. ריש מטרתא *PRK* 253:11 // *EchR* 2:4

— **ראש סדר** n.m. **first verse of the weekly pentateuchal reading** (↓סדר mng. 4) sg. אשכח{ן} הדין פ{י}סוקא ראש סדר he found this verse (Lev 2:3) the beginning of the lection *VR* 69:5

— **ראש שתה** n. **New Year's day** (↓שנה; MH ראש השנה MRH 1:1) sg. בתשרי ריש שתא New Year's day is in *Tishri EstR* 12b(26); *PRK* 424:8; ערובת ריש שתא the day before New Year *Tan* 66a(42) // *Meg* 70d(9); לילי ריש שתא New Year's night *VR* 799:1; בפוקי ריש שתא on the night following New Year's day *Pea* 20b(6); מבין ריש שתא לצומא רבה between New Year's day and the Day of Atonement *ib.* 5; 21b(29) // *Šeq* 49b(9); רשתה *ib. G* [*sandhi* spelling]

2# ראש, ריש n.m. **resh, twentieth letter** (↓ראש) דהוה חסיר ראש it is lacking a *resh BR* 464:4; ריש דראובן תרתין מאוון אלפין the *resh* of Reuben (represents) 200,000 *PRK* 29:14; ג׳ קדמין יוד לריש בלישנה in three cases (of the word אשירהם) in the biblical text *yod* precedes *resh MMDam* Dt 7:5 [↓ √קדם pe.]

Nöld, Beitr 126+.

ראשנית n.f. **"Sunday", name of one of Esther's handmaidens** (↓ראש) *AbgurNew* 163:8

רַב, m.det./f. **רַבָּה, רובה**, pl. adj. **רַבִּין, רַבְרְבִין**, n. **רבנין** adj., n. **רבין, רברבנין, רברבין**, **great, large, important, older, master, teacher, chief** (√רבב; CPA רב, pl. רברבנין, רברבין LSp 187, SA רב Ham 592:70, pl. רבנין ib. 597:113) *FPT* Gen 41:33[04; voc]; רַבָּא *ib.* Ex 15:5[17]; - I. as adj.: **1. great:** a. general: sg. זעוע רב *TN* Gen 27:33 [H חרדה גדולה]; *ib.* 50:10; Dt 29:27; אומה רבה a great nation *ib.* Gen 21:13; מילה רובא a great thing *Švu* 34d(33); אנה רב מנך I am greater than you *TN* Gen 41:40; *San* 22b(48); *Qid* 58d(36); pl. רַבְרְבִין *FPT* Ex 6:6[04]; חובין רברבין great sins *TN* Gen 20:9; *VR* 126:6; אבהתכון דרברבין מנכון באורית<ה> your fathers who are greater than you in the Law *TN* Dt 32:7; b. in var. phrases: 1) אלה רב a great God *VR* 126:6; *TN* Dt 10:17; *ŠR* 20a(27); *Am* 3:12; 2) ימא רבא the Great (= Mediterranean) Sea *Kil* 32c(35); *Šeq* 50a(25); *FPT* Ex 15:5[17]; 3) סדרה רבה the great study hall (of Tiberias): ↓סדר mng. 5; 4) צומה רבה the great fast day (i.e. the Day of Atonement): ↓צום; 5) רבה/רובה ... ר׳ PN,

Ber 3a(8); מה רבנין עבדין how are the Rabbis? Ter 46c(3); חד מן רבנין one of the Rabbis Pes 31b(62); אילין רבנין San 27d(55); רבנין קדמאיי the earlier Rabbis Kil 26d(62); רבנין רברבייא the senior Rabbis Suk 54a(8); and passim in PT and midrashic texts; **3. chief, head:** sg. TN Num 34:18 [H נשיא]; ib. 2:7; רבה ib. Gen 36:15 [H אלוף]; רב ושליט [שליט ↓]; רבהון דיהודאי the head of the Jews San 20d(13); BR 1178:6; רבהון דרמאי the chief of the deceivers ib. 883:5; רבהון דרוחיא the chief of the spirits Šeq 49b(2); pl. רברבין TN Ex 14:7 [H שלישים]; רברבני אלפין ib. 18:21 [H שרי אלפים]; תרין בניך מתמנין רברבין two of your sons will be appointed heads (of the nation) VRK 606:5; KohR 7a(33)

Dalm, Worte 274+; Ros, Peraqim 2(1974):346, n.
Contrary to Dalman's opinion, the pl. form רבנין belongs to this entry and not to רבן. Note that this word is always used in the abs. and never with the det. ending or with a poss. pron. (cf. MH חכמים). In spite of its common occurrence in the texts (e.g. Er 18d(38); RH 57b(27); BB 17c(32)), the form רבנן must be regarded as a corruption due to TBA influence, since it is only explicable in that dialect in the mng. "our Rabbis" (cf. already Nöld, MG 178, n. 2; in JPA, the correct form would have been *רבנינן).

— **רב אספקלטורייה** n.m. chief executioner ↓ אספקלטור

— **רב בית אבא** n.m. **family chief** (בית אב↓) sg. TN Num 3:24 [H נשיא בית אב]; ib. 30

— **רב בית חבושיה** n.m. **head of the prison** (↓בית חבושי) sg. TN Gen 39:21 [H שר בית הסהר]

— **רב חיילה** n.m. **commander-in-chief** (חיל↓; Sy רַבחַיְלָא LS 706) sg. Švu 32d(31)

— **רב חיילוותה** n.m. **commander-in-chief** sg. רב חיילותיה TN Gen 26:26 [H שר צבאו]; ib. 21:22

— **רב מזוגייה** n.m. **chief butler** ↓מזוג

— **רב נחתומייה** n.m. **chief baker** ↓נחתום

— **רב קרתה** n.m. **head of the city** (קרייה↓) sg. EchRB 152:17

— **רב שבטה** n.m. **chief of the tribe** (שבט↓) sg. TN Num 2:5

רבה, det. **רבתה** n.f. **great or important thing** (↓

the great Ber 2c(37); Kil 32b(62); Šab 6a(41); Yev 12c(45); **2. large, big:** sg. בצל רב a large onion Pea 17c(21); פרנא רב עליי the marriage settlement is too large for me VR 803:1; ואבן רבה FPT Gen 29:2[05; H והאבן גדולה]; TN Dt 25:14; תיישא רבא a large he-goat BQ 7c(29); pl. חמש רברבין וחמש דקיקין five large (figs) and five small ones Dem 24c(45); Ter 41d(10); Suk 53c(39); BR 761:4; הדין רבה דביניהון the biggest one among them (i.e. the idols) ib. 363:3; אבנין רברבן TN Dt 27:2; **3. important, senior, chief:** sg. בדנש רב an important person BR 625:5 [≠זעור]; RH 58d(6); Soṭ 20a(61); AZ 41d(38); אינשא רבה San 18c(20); גברא רבא ib. 20d(5); RH 59b(25); איתא רבה an important woman Šab 14d(52) // איתה רובה AZ 40d(54); זעירא לא שאיל בשלמיה דרבה the less important person does not greet his superior MQ 83c(36); כהונתה רבתה the chief priesthood TN Ex 28:41; pl. רביה וזעוריה the important and unimportant ones Naveh 69:2 [merismus for all members]; רברבין[ה] ib. 39:1; בני נש רברבין Ber 11b(41); רברבייא קומוי והוא שאל לזעירייא the senior (Rabbis) are before him, and he asks the junior ones? Ber 5b(36) // MQ 82d(20); שאילן רברבן important questions PalLaws 64:13; **4. older:** sg. ברבה שרי ובזעירא סייף TN Gen 44:12 [H בגדול החל ובקטן כלה]; ib. 27:1; 25:23; 29:16; אחו{י}<ה> רבא her older brother Pea 17d(60); pl. בנין רברבין ובנין דקיקין older and younger sons BQ 5c(40); Švu 37d(30)

II. as noun: **1. master:** sg. פרעה רבך TN Gen 44:18; זבין עבדיה ו{מ}<א>תני עם רבהון he bought the slaves and stipulated with their master Giṭ 46a(30); Dem 22c(51); **2. teacher:** a. general: sg. הוא הוה חמוי הוא הוה משה רבהון TN Lev 24:12; רביה he was his father-in-law and teacher Ber 6a(31); הא רבך באיש your teacher is ill Ḥag 77b(64); Ket 35a(15); Giṭ 43c(38); BR 1285:8; הידינו רבה רבה דמתניתא רבה דאולפנה which one is his teacher? His teacher of Tannaitic tradition? His teacher of learning? Yev 6b(17); רביה דבריה his son's teacher Pea 21b(38); Šab 4a(41); Šeq 47b(28); Beṣ 62a(18); Soṭ 16c(17); Qid 64d(13); AZ 42c(39); BR 1096:1; pl. שלם לכון רבייה BerG 9a(38); אתון נהיגין מצערין רברביכון do you usually vex your teachers? RH 58b(11); ib. 59b(63); ואנן אפי' רבבינן לא חכמין מבארה מתניתן even our teachers do not know how to explain our Mishna MQ 83b(17); ib. 16; b. esp. pl. abs. רבנין the Rabbis [Sy רַבָּנָא s.v. רַבָּא LS 706, mng. 3]: ר' מאיר פליג על רבנין PN disagrees with the Rabbis

רב, רובה) sg. עד דו עביד חדה רבה וטבה until he accomplishes a great and good thing *BME* 8c(58); אשכח גירול רב{י}תא ומר זעירא PN could have (said) an important thing, but said an unimportant one *Ket* 29c(40)

רבו, det. **רבותה** n.f. **anointment** (↓ √2# רבי, ריבוי) sg. משח דרבו דקדש *TN* Ex 30:25 [H שמן משחת הקדש]; *ib.* 31; משחה דרבותה *ib.* 37:29; Lev 8:30; Num 4:16; *MSam* 102:4; רבותה דמרבחה the anointment of the altar *TN* Num 7:30; *ib.* 88; רבותא דאהרן ורבותהו׳ דבנוי the anointment of Aaron and his sons *ib.* Lev 7:35; Ex 40:15

2# רְבוּ, det. **רבותה**, pl. **רבוון** n.f. **greatness, remarkable thing, being eldest** (√רבב; CPA רבו LSp 187, SA רבו Ham 609:71) **1. greatness, importance:** sg. כליל דרבו a crown of greatness *TN* Gen 49:26; *ib.* Dt 33:16; רבו היא it is an important thing *Ber* 2d(59); רבו הוא לך *DevR* 48:6 [expl. רב לך Dt 3:26]; *ib.* 49:3; רבותא *TN* Gen 49:23; רבותך *ib.* Num 27:20; ההוא גברא סליק לרבו that man will rise to greatness *EchRB* 53:3; *ib.* 5; 8; *EchR* ib.; *TN* Num 18:8; *FPT* Dt 26:19[26]; **2. remarkable thing:** pl. דלית איפשר ליה דהוא מפק{א} פרשתא דלא ר{י}בוון it is impossible for him to go through the weekly pentateuchal reading without (discovering) remarkable things *San* 20b(26); אוף באגדתיה אית ר{י}בוון even in his *Aggada* there are remarkable things *ib.* // *MSam* 117:6[!]; **3. being eldest:** sg. רבה כרבותיה *FPT* Gen 43:33[05; H הבכר כבכרתו]; כְּרַבְּתֵיהּ *ib.*[04]; *TNGl* ib.

רבו, pl. **ריבוון**, **רבוון**, pl. cs. **ריבי** num. **myriad, ten thousand** (√רבב; CPA רבו, pl. רבואן LSp 188, SA רבואן ST Gen 24:60(Var)) a. general: pl. ריבוון *TN* Gen 24:60; *ib.* Dt 33:3; רבוון *ib.* Dt 33:2; דיבבן *FTV* ib.; ריבוותא *ib.* Num 10:36; ריבבתה *TN* Dt 33:17; ריבי ריבוון myriads of myriads *Ber* 14a(12); b. specific numbers: pl. וחרתן רבבן ושיבעה אלפין ומאתים 27,200 *BR* 855:4; תמני עשרה רבוון ואשתה אלפין וארבע מאוון 186,400 *TN* Num 2:9; חמשין רבוא 500,000 *MŠ* 54d(20); שתין ושבע רבבן וחמש{ין} אלפין 675,000 *TN* Num 31:32

רַבּוֹן n.m. **master, lord** (√רבב; CPA רבוני LSp 187, SA רבון *rābbon* LOT 3/2 37, MH רבון MTanK 3:8, ραββουνει Mark 10:51) רִבּוֹנֹה *FPT* Ex 21:4[01];- a. w. ref. to God: sg. רבון כל עלמיא Master of all the worlds *FPT* Gen 38:24[04]; *TN* ib. 30:22; *ib.* Ex 34:23; Dt 16:16; ריבוניה דעלמא *Tan* 68d(52) [cf. MH רבונו שלעולם]; b. w. ref. to humans: sg. רבוני *TN* Gen 24:27 [H אדוני]; *ib.* Num 32:25; רבונה *ib.* Gen 39:16; רבונן *ib.* 44:18; רבונהון *ib.* 49:23; pl. רבון על כל רבוניא *ib.* Ex 18:11; רבוניי *ib.* Gen 19:22

Kut, Studies 95+ (Heb), w. prev. lit.

רבונה, det. **רבונתה** n.f. **mistress** (↓רבון) sg. שרי רבונתי Sarai, my mistress *TN* Gen 16:13; רבונתיך *ib.* 9; ריבונתי *ib.* 8; *FT* ib. 13; ריבוניתה *TN* ib. 4

רבוע n.m. (unclear; ↓ ארבע; TBA ריבועא Jast 1473) sg. הדן רבוע[ה] *Naveh* 110:1

D. Orman, Tarbiz 53(1984):533+.

2# רבוע n.m. **early rain** (↓ √4# רבע; cf. MH רביעה Jast 1442) pl. דבי שריין רבועיא למרבוע for in me the early rains begin to fall *FTP* Ex 12:2

רבי, det. **רביתה**, pl. **רביין** n.f. **interest** (↓√רבי; CPA רביתא det. LSp 188, SA רבי ST Lev 25:36) sg. מוזיף ברביחה הוא he lends money at interest *PRK* 68:3; *ib.* 5 // אכל מן רביתא *KohR* 22a(25); *ib.* 28; *VREd* 56:1; pl. רביין *FPT* Ex 22:24[01; H נשך]; *TN* ib.; *ib.* Lev 25:36; 37; ריביין *FTV* ib.

2# רבי n.m. **scholar, master** (↓ רב; MH רבי passim) **1. scholar:** חד ר׳ *Švi* 38c(50) // *Meg* 73a(43); *MQ* 82b(1)[!]; *Soṭ* 24b(52); *Qid* 62b(11)[!]; **2. master:** a. used in address: אמרין ליה תלמידוי ר׳ הא גולתך שריעה his disciples said to him: Master! Your cloak has fallen off *Ber* 9a(42); *ŠabG* 8c(51); *Suk* 54a(16); *Tan* 64b(40); *MQ* 82d(36); *BR* 304:7; *ib.* 649:1; *VR* 192:4; *KohR* 4b(34); b. as title of a Palestinian scholar: *passim* in inscriptions (Naveh 151), PT, and midrashic texts

Dalm, Worte 272+; for the vocalizations of this word, v. Kut, Language 48; id., Studies 153+ (Heb); for the use of this word as a title, v. ↓רב.

3# רבי n.m. **young man** (SA רבי Ham 522:117+) sg. רביה *TN* Gen 22:5 [H הנער]; *ib.* 12; 34:19; Lev 22:27; *FPT* ib.[06]

4# רְבִי, det. **רביתה** n.f. **young girl** (↓3# רבי; SA רביה Ham 522:119; cf. MH ריבה Jast 1472) sg. *TN* Dt 22:23 [H נערה]; *ib.* 28; רְבִיתָא *FPT* Gen 34:12[03]; *ib.* 24:14; 43; 34:4; Dt 22:21; 27; אבוה דרביתה the father of the young girl *ib.* 16; ברה דרביתא the son of the young girl *BR* 643:4; נפשה דרביתא the young girl's life *KohR* 27c(14); pl. רביזה *TN* Ex 2:5 [H נערתיה]

Sok, GF 168, n. to l. 15.

רבי vb. **to grow up, increase, outnumber** (↓ תרבו, רבי, מרבייני, מרביין, מרבייה; CPA רבא LSp 188, SA רבי ST Gen 38:11) Pe. **1. to grow, grow up:** ברי דרבית my son, (you) who have grown up *TN* Gen 49:22; *FT* ib.; *TN* ib. 21:8; *ib.* 38:14; וכד אינון רביין when they grow up *VR* 575:6; *BR* 196:2 // *ib.* 236:5; *Švu* 37d(30); **2. to become large, increase:** דהוות זעירא ורבת (the measure) was small and increased *Šab* 11a(49); דכמה דההיא רבייא היא קטנא as much as that one gets larger, this one shrinks *EchR* 90:14; *Tan* 64d(20); **3. to outnumber:** כל עמא רביין על דר׳ מאיר they all outnumber PN *Ter* 47d(53); *ib.* 55

Pa. **1. to rise:** כהרין קבריאל דמרבי וקבר like the *Q.*- river which rises and swells up *KohR* 3b(24) // *BR* 119:1; **2. to rear, raise:** a. children: היא תלד ואנה ארבי will she give birth, and I will rear? *TN* Gen 16:5; *ib.* 30:3; דהוון מרביין ב{י}ניהון כאילין תחלוסייא they raised their children (in number) like cress *Tan* 69a(45) // *EchR* 106:10; *ŠR* 1d(3); *PalLaws* 66:11; b. animals: מרבי חזירין הוא he raises pigs *PRK* 68:3; *KohR* 22a(27); *VR* 436:1; **3. to cause to grow:** a. crops: הות ארעא מרביה לה פירין כפירי גנתא דערן the earth produced for him fruits like the fruits of the Garden of Eden *FPT* Gen 4:16[02]; *TN* ib. 2:9; *ib.* Dt 28:23; b. hair: pass.part. סערי מרבי *VR* 665:2; **4. to make more, larger:** ורבי חולקא דבינימין מן חולקיהון he made Benjamin's portion larger than theirs *TN* Gen 43:34

Itpa. **1. to grow up:** יתרבי *ib.* Gen 38:11 [H יגדל]; **2. to be raised:** a. children: והוא הוה טלי מתרבי עם בנוי דבלהה he was a lad raised with Bilhah's sons *ib.* 37:2; טליין דקיקין הויין מתרביין בדרתיה דר׳ ירמיה small children were being raised in PN's court *Šab* 7d(43) // *Beṣ* 61a(21); b. animals: יהוי מתרבי *TN* Lev 22:27; *ib.* Ex 22:29; **3. to grow long** (of hair; ↓ pa., mng. 3.b): יתרבי פרע שער רישיה *ib.* Num 6:5 [H גדל פרע שער ראשו]

רבי #2 vb. **to anoint** (↓ ריבוי, רבו; Sy נרביוהי במשחא PSm 3791) Pa. **to anoint:** ורבי *TN* Lev 8:10 [H וימשח]; *ib.* 11; Num 7:1; ותרבי יתהון היך מה דרביתה ית אבוהון you should anoint them as you anointed their father *ib.* Ex 40:15; רבית *ib.* Gen 31:13; *FPT* ib.[05]; ירבי *TN* Lev 6:13

Itpa. **to be anointed:** כהנא רמתרבי *ib.* 4:16 [H הכהן המשיח]; *ib.* 22; 6:15; כהון <ה>למתרבי *ib.* Ex 29:29 [H למשחה בהם]

Ros, Peraqim 2(1974):346, n. 37.

רביבין n.m.pl. **rain** (< BH רביבים BDB 914) דביה רביבין ורוחין נשבין there are rains in it (i.e. *Marḥeshwan*) and winds blow *SYAP* 38:31

רביו, det. **רביותה** n.f. **youth** (↓ רבי #3; SA רביותה ST Lev 22:13) sg. כרביותה *TN* Lev 22:13 [H כנעוריה]; ברביותה *ib.* Num 30:4; 17; רוביותיה *ib.* 11:28

רביע n.m. **revia'** (cantillation; ↓ √רבע; CPA רביע lying down LSp 188) sg. *MMDam* Gen 28:9; *ib.* Lev 8:23; *MPDam* ib. 15; *ib.* Num 14:6

רביע num. **a quarter (1/4)** (↓ ארבע; SA רביע Ham 591:37+) sg. רביע דינר 1/4 dinar *JMP* 11r:26

רביעה, det. **רביעתה** n.f. **first rain** (< MH רביעה Jast 1442; ↓ √רבע #4) sg. כד הוות רביעתה נחתה when the first rain fell *BRV*[60] 125:2; *ib.* 5; רביעתא קדמייתא *Tan* 65b(13)

רביעיי num. **fourth** (↓ ארבע; CPA רביעי LSp 188, SA רביעה ST Gen 15:16) m. דר רביעיי a fourth generation *FPT* Ex 20:5[06]; *TN* Num 14:18; יום רביעאי *ib.* Gen 1:19; וביומא רביעייה on the fourth day *ib.* Num 29:23; מהו תחז{י}<ו>ר על רביעייא is she permitted to return to the fourth (husband)? *Yev* 7c(62); f. ורביע<י>תא כחינ{ו}<ינ>תא the fourth (blessing) is like the second *Ber* 2c(28)

רביעית **"Wednesday", one of Esther's maidservants** (↓ רביעיי) *AbgurNew* 163:9

רבן n.m. **scholar, teacher** (backformation < רבנין [↓ רב mng. II.2.b]; Sy רַבָּנָא LS 707) sg. חד רבן *Ter* 46a(32); *BM* 8d(32)

Kut, Studies 262 (Heb).

רבנו, det. **רבנותה** n.f. **dominion, rule** (↓ רבן; Sy רַבָּנוּתָא LS 707) sg. רבנותה *TNGl* Num 16:7

רבע, det. **ריבעה** n.m. **place of assembly and symposia in which the participants reclined, the assembly itself** (↓ √רבע) sg. הוה ריבעה בבי מדרשא there was a place of reclining the house of study *Šab* 17c(30); ר׳ יונה ור׳ יוסי סלקון לסדרא דבר עולא דהוה רבעה תמן PN and PN_2 went to the study house of PN_3 because there was an assembly there *ib.* 7a(7)

Eps, Tarbiz 3(1932):243, n. to l.4; Lieb, ib. 6(1935):234; id., YK213.

רבע (a/o) vb. **to lie down, collapse** (↓ מרבועי, רביע, רבע; CPA √רבע #2 רביע, רבע LSp 188, SA רבע Gen 29:2, רביע ib. Ex 23:5(Var)) Pe. **1. to lie down:** ונפק ליה ורבע ליה על רגליה he went out and

lay down at his foot *KohR* 9b(36); ר׳ יונה רבע על סיטריה PN lay down on his side *AZ* 43d(9); *Beṣ* 63a(45); רבוע(text: רביע) לך ואנא מודע לך lie down (to receive lashes), and I will let you know *BRV*[60] 51:3; *PRK* 64:10; גוזר אני על דין דרביע יקום ועל דין דקאים ירבע I decree that the one who is lying down should stand, and the one who is standing should lie down *KohR* 27a(8); *Ber* 12b(16); רבעת לה *TN* Num 22:27; *EchR* 50:5; pass.part. sg. דרגשא דדהבא דהוה אבונן יעקב רביע בגוויה the golden couch on which Jacob, our father, was lying *TN* Gen 49:1; *ib.* 14; Ex 23:5 [H רובץ]; *VR* 204:1; *ib.* 859:2; *TN* Dt 22:6; pl. רביעין *ib.* Gen 29:2; רביעין על מעיהון lying on their stomachs *Ber* 7c(32) // *Tan* 66a(61); **2. to collapse:** וכיון דהוה נפק מן בייתא הווה בייתא רבע as soon as he went out of the house, the house collapsed *ib.* 67a(45)
Af. to cause to lie down: a. general: וארבע יוסף ית אבוי בערס דשנדפין Joseph lay his father down in an ivory bed *TN* Gen 50:1; *ib.* 43:33; b. to receive lashes: וירבע יתיה *ib.* Dt 25:2 [H והפילו]; ארבעוניה דילקי lay him down to receive lashes *PRK* 63:2; *Bik* 64a(26) // *Qid* 66a(15); c. of camels: וארבע גמליא *TN* Gen 24:11 [H ויברך]; ארבעינון *BR* 639:6 [expl. Gen ib.]; *Ḥag* 77a(37)

2# רבע vb. **to make square, divide into four parts** (denom. < ↓ארבע; Sy מְרַבַּע LS 709) Pa. **1. to make square:** מן דמרבע ארבע גרבין בעי אשיתתיסר one who forms a square of barrels four on a side needs 16 (barrels) *Soṭ* 20b(57); דירבענה הוא so that he should make it (i.e. the plant) square *Mas* 52a(29) // *Ned* 37d(48) // *Švu* 34d(37); pass.part. מרבע *TN* Ex 27:1 [H רבוע]; *ib.* 28:16; 30:2; 37:25; 38:1; הלין(text: הכן) דרייא דארעא דישראל מרבען those courtyards in Eretz Israel are square *Er* 23d(60) // *ib.* 18d(20)[!]; **2. to divide into four parts:** מרבע יומיה לארבע חולקין He divides His day into four parts *FT* Dt 32:5

3# רבע vb. **to hybridize, make copulate** (H רבע BDB 918, Jast 1444) Af. בעי<י>רכון לא תרבעון כלאים do not hibridize your cattle *TN* Lev 19:19 [H תרביע]; ואנא בעי מרבעתה עד דלא תצ{נ}<ו>ן I want to make her (i.e. the donkey) copulate before she goes out of heat *Yev* 6a(43) // *Nid* 49b(18)
Lieb, Greek 288 and n. 56.

4# רבע vb. **to rain** (of early rain; denom. < ↓רביעה; ↓רבוע; MH רבע pi. Jast 1444) Pe. שריין רבועיא למרבוע the first rains began to fall *FTP* Ex 12:2

רבעו, cs. **רבעות** num. **fourth part** (↓ארבע; SA רבעות ST Num 15:4) רבעות הינה *FPT* Lev 23:13[06; H רביעית]; *TN* ib.; *ib.* Num 28:14; רבעיתן[!] *ib.* 5; *TNGl* ib. 15:4; רביעתן[!] *TN* Ex 29:40; רביעותן[!] *ib.* Num 15:5; 28:7

רבץ vb. **to sprinkle** (CPA רבץ LSp 189) Pa. איתחמי מרבץ ליה he appeared to sprinkle water on it *San* 25d(39)

רברב vb. **to raise, claim superiority** (√רבב; SA אתרברב GSA 406) Quad. **to raise:** כל די רברב לביה *TNGl* Ex 36:2 [H נשאו לבו]
Quad.Ref. **to claim superiority, boast:** למתרברבא עלינן *FPT* Gen 43:18[04]; *TN* ib.; *ib.* Ex 9:17; Num 16:3; *TNGl* Gen 14:23; *ib.* Ex 35:21; Dt 17:20; לא תתרברב do not claim superiority *SYAP* 2:34; *ib.* 21

2# רברב vb. **to contend, strive** (√ריב; SA אתרברב ST Gen 32:29; cf. Sy רב 2# LS 707) Quad.Ref. אתרברבת עם מלאבין קדישין you strove with holy angels *TN* Gen 32:29 [H שרית]; *FPT* ib.[03]; ושרי מתרברב עם משה (the sea) began to strive with Moses *SYAP* 2:16

רַבְרְבָן n.m. **great man** (backformation < רברבנין; ↓רב pl.) sg. רַבְרְבָנָה בחוטרה the great man with his staff *MMDam* Ex 36:9

רגב n.m. **clod of earth(?)** (BH רגב BDB 918) pl. כאילין רגביא רטבריא like those clods(?) of Tiberias *VR* 399:1 [expl. גלגל Eccl 12:6] // *KohR* 30b(6)
Margulies, VR ad loc.; Brand, Ceramics 41.

רָגוֹז, det. **רוּגְזָה** n.m. **anger** (↓√רגז; CPA רוגז, רגוז, det. רוגזא LSp 189, SA רגוז, רוגו ST Lev 18:23(Var), רגז Ham 452:116) sg. *FPT* Ex 9:33[04; voc]; *TN* ib. 19:22; *ib.* Num 1:53 [H קצף]; 16:22; Dt 29:27; רחיק רגוז the one who is far from anger *TanG* 65b(45) [expl. ארך אפים Ex 34:6]; יתקוף רוּגזי my anger will be great *FPT* Ex 22:23[01]; *TN* Num 24:23; ברוגזיה *EchRB* 96:5 [expl. באפו Lam 2:1]

רגז (a/) vb. **to be angry, tremble** (↓רגוז, רגזן, רוגזן; CPA רגז LSp 189, SA רגז Ham 584:170, 520:58) Pe. **1. to be angry:** רגז *TN* Gen 41:10; *ib.* 40:2; Dt 9:19; Ex 16:20; Lev 10:16; **2. to tremble:** תרגזון *ib.* Gen 45:5 [H תעצבו]; וירגזון *ib.* Dt 2:25
Af. **to enrage, provoke:** ארגזתון קדם ה׳ *ib.* 9:8 [H

הקצפתם]; 1:2; ארגזו *ib.* Num 14:23; וארגזון *FTV* Dt 32:31; ירגזון *TN* Num 14:11; מרגזין הוויתון *ib.* Dt 9:22
Itpe. **1. to be angry:** אתרגזית בהון *ib.* 2:15; תתרגזון *ib.* Gen 45:24; **2. to tremble:** ואתרגזו *ib.* 34:7 [H ויעצבו]; *FTP* Ex 15:14

רגזן n.m. **anger** (↓√רגז) sg. *TN* Lev 26:28 [H קרי]

רגיל adj. **familiar with, accustomed to** (SA רגיל ST Dt 32:35(Var), MH רגיל Jast 1448) sg. ורגיל בתלמודא familiar with learning *KohR* 24b(30); לא רגיל unfamiliar (with the tradition) *MQ* 82d(55); *ib.* 56; 57; ומאן דרגיל ליה one who is accustomed to it (i.e. eating tithes) *Yom* 41a(1)

רגל, det. **רִגְלָה**, **ריגלה** n.f. **foot, leg, pilgrimage festival** (↓רגליי; mng. 1: CPA ־רגל, ־ריגל LSp 189, SA רגל ST Ex 21:24, רגלה ib. Lev 8:23; mng. 2: < MH רגל Jast 1449) רַגְלֵי *FPT* Gen 38:25[04];- **1. foot, leg:** sg. *TN* Ex 21:24; *ib.* Lev 8:21; Dt 25:9; רגל דמהלכה a foot which journeys *BR* 210:8 [expl. הלך 2Sam 12:4]; אשכחיה טלע על רגליה he met him limping on his leg *ib.* 923:2; עד רסנרלה ברגלך while the sandal is (still) on your foot *PRK* 172:2; הן ראת קטר לולבך קטור ריגלך where you tie your *lulav*, "tie" your foot (i.e. stay put and do not sail) *BR* 44:12; ודין תבירא רגליה that one's foot was broken *VR* 166:1; כר תחמון רגלא צלילא when you see that the foot is clear (i.e. nobody is walking in the street) *Švi* 39a(14); pl. רגלייא דלא רהטין the feet which did not run *Pea* 21b(35); טען לביה רגלוי his heart carries his feet *BR* 805:3; קם ליה על רגלוי he stood up on his feet *FPT* Gen 38:26[04]; למסחייה רגלוי to wash his feet *TN* ib. 24:32; *ib.* 43:24; *Pea* 15c(37); *Meg* 74a(56); אתא חד בר נש ונשק ריגלוי a certain person came and kissed his feet *Qid* 61c(3); והכון מסנאיי ברגליי put my shoes on my feet *Ket* 35a(16); *BR* 1286:1; *TN* Ex 12:11; **2. pilgrimage festival:** sg. ארעת עונתא דישראל דיסקון לריגלא <בירושלם> the time came for the Jews to make a pilgrimage to Jerusalem *KohR* 28c(9); ריגלא הוות *Tan* 67b(61); **3. in phrase** ־על ריגל־/ריגל־/בריגל **because of:** ריגליה דיעקב וריגליה דיוסף because of Jacob and because of Joseph *AZ* 42c(64) [expl. נרגל 2K 17:30 in light of בגללך Gen 30:27 and בגלל יוסף ib. 39:5]; רברגליה חריב וברגליה מתבני because of him (the Temple) was destroyed, and because of him it will be rebuilt *Ber* 5a(23) // *EchRB* 89:15 // על ריגלוי *EchR* ib.

For a dream interpretation based on the double mng. of רגל, v. *EchR* 54:9; *MŠ* 55c(23).

רגל vb. **to overturn(?)** Pa./Af. ואהו רמרגל זיקא מעיל לרע that one who overturns the flask from top to bottom *AZ* 45a(27)

רגליי n.m. **footman** (↓רגל; SA רגלאי ST Ex 12:37) pl. רגליין *TN* Ex 12:37 [H רגלי]; *ib.* Gen 33:1; Num 11:21

רגם (a/) vb. **to stone, kill by stoning** (CPA רגם LSp 189, SA רגם ST Lev 24:14, Ham 539:144) Pe. **to stone, kill by stoning:** ורגמו *TN* Lev 24:23 [H וירגמו]; ותרגמון *ib.* Dt 17:5; ירגמון *ib.* Ex 8:22; Lev 24:14; מרגום *ib.* Num 14:10; מרגם ירגמון יתיה *ib.* Lev 24:16; ר' שמעון בן לקיש הוה רגים להון בכיפייה PN used to stone them (i.e. the lepers) with rocks *VRQ* 353:3 [↓pa.].
Pa. **id.:** הוה מרגים ליה באבניא *VR* 353:3
Itpe. **to be stoned:** מתרגמה יתרגם *FPT* Ex 19:13[06; H סקול יסקל]; *TN* ib. 21:28; *ib.* 32

רגע, det. **ריגעה** n.m. **moment** (MH רגע Jast 1450) sg. פורק<ן> דריגעה momentary redemption *TNGl* Gen 49:18

רגף vb. **to shake** Itpe. אתרגיף ואתמלי מזיו יקר שבינתיה דה׳ (the mountain) shook and was filled by the splendor of God's presence *TNGl* Ex 19:18

רגש vb. **to feel, perceive, be aware of** (CPA רגש LSp 190; cf. רגשון Ham 452:94) Af. a. abs.: הוו מחיין ליה ולא ארגיש they hit him, and he didn't notice *VR* 251:4 // *EstR* 9b(24); לא ארגשון כלל they didn't notice at all *EchR* 44:22; אף אבן טבא מרגש{ת}<ה> *BR* 125:3; b. w. ־ב: ולא ארגיש ביה he wasn't aware of him *EchRB* 102:3; *ib.* 44:22; ארגישת בבעלה איסליק she sensed her husband coming up *AZ* 41a(41) // *Ter* 45c(51); *MQ* 81d(42); *BR* 155:2; *ŠR* 19d(35)

רגש 2# (uncertain) ורגשה ליה ימלל *BR* 294:7 // *ŠR* 26b(3)
AAC 381.

רדד vb. **to stamp, beat** (↓רריד; H רדד Jast 1451) Pa. ורדידו *TN* Num 17:4; *ib.* Ex 39:3; וירדדון *ib.* 28:28; מרדרין *ib.* Num 17:3

רדוף n.m. **pursuer** (↓√רדף; CPA רדוף LSp 190,

SA רדוף ST Lev 26:17) pl. ערק רשיעא דלא רדופין the evil man fled without pursuers *BR* 1002:4 [expl. ואין רודף רשע Prov 28:1]

רדי, det. **רידייה** n.m. **plowing** (↓ √2# רדי; SA ארדי Ham 468:293+) sg. בשעת<ה> דרידיה during plowing *FTP* Dt 25:4 [H בדישו]; בידידיא *FTV* Ex 34:21

רדי vb. **to chastise, subjugate** (↓מרדו; CPA רדא LSp 190, mng. 2, SA ררי Ham 484:156) **1. to chastise:** וירדון *TN* Dt 21:18 [H יסרו]; למרדי *ib.* Lev 26:18; Dt 4:36; רדי *ib.* 8:5; **2. to subjugate:** למהווי רדי ביה כל אומייה to subjugate with it (i.e. the rod) all the nations *SYAP* 2:40
Itpe. **to be chastised:** תתרדון *TN* Lev 26:23

2# רדי vb. **to plow** (↓דריי,דדי; CPA רדי LSp 190, mng. 1, SA רדי Ham 468:295) Pe. a. general: שר{א}<י> לכון מירדי are you permitted to plow? *Švi* 35a(41) // *San* 21b(7)[!]; חד בר נ֗ש הוה קאים רדי a certain man was plowing *MŠ* 56a(16) // *EchR* 126:4; *BerV* 5a(14) // *PRK* 234:3[!] // *EchR* 40:2 // *ib.* 89:4; פוק רדיתה go out (and) plow it *BME* 12a(25); b. euph. of sexual intercourse: בעיא אנא ליה למירדי בגינתי I want him to plow in my garden *SYAP* 16:3
On usage b, v. Tal, Piyyutim 98.

רְדִיד n.m. **veil, hammered metal** (↓ √דדר; Sy רדידא LS 714) **1. veil:** sg. רְדִידָה *FPT* Gen 38:19[04; H צעיפה]; *TN* ib.; *ib.* 24:65; 38:14; *FT* ib. 24:65; **2. hammered metal:** pl. רד{ו}<י>די טסין hammered metal plates *TNGl* Num 17:3

רדיי n.m. **plower** (↓ √2# רדי) sg. תורא רדיא a plowing ox *Švi* 36a(33) // דרייה *DemG* 25c(59)

רדף (a/o) vb. **to pursue, seek out, expel** (↓דדוף; CPA רדף LSp 190, SA ררף ST Lev 26:8) Pe. **1. to pursue:** a. abs.: היך מה דרדפן א{ז}<ו>רעייתא just as the hornets pursue *TN* Dt 1:44; b. w. dir.obj.: ולית דרדף יתכון *ib.* Lev 26:17; Gen 14:15; Dt 28:22; 30:7; c. w. בתר after: וירדוף בתריכון *ib.* Ex 14:4; 15:21; Gen 35:5; Dt 19:6; **2. to seek out:** אילין דחקרין על חמרא ושמעין הן דאיח חמרא טבא ורדפין בתריה those who investigate about wine and hear where there is good wine and seek it out *VRK* 252:2
Pa. **to expel:** לא הוו בני מדינה יהבין גרמיהון מיפק ומיעבד קרבא ומרדפא שנאה the inhabitants of the city did not devote themselves to go out and make war to expel the enemy *EchRB* 66:10; והיה[!] מרדף ליה מן הדין סיטרא והוא חזר מן הדין סיטרא he expelled it (i.e. the snake) from one side, and it returned from the other *VR* 505:6 // *KohR* 15c(2)
On pa., v. Ros, Peraqim 2(1974):356+.

רהט (e/) vb. **to run** (< OA רוט ATTM 693; CPA רהט LSp 190, SA דעט ST Gen 18:7) Pe. **to run:** ורהט *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* Gen 18:2 [H וירץ]; *ib.* 24:17; 33:4; Num 17:12; רהיט ר' יוחנן *Qid* 65d(62) // רהט *Yev* 9b(53); ורהטת *FPT* Gen 29:12[05]; *TN* ib. 24:20; דגלייא דלא רהטין מיתן לך יתברן may the legs which did not run to give you (alms) be broken *Pea* 21b(35) // *ŠeqG* 49b(15)
Af. **to hasten s.o.:** וארהטו יתיה *TN* Gen 41:14 [H ויריצוהו]

רוב n.m. **large number** (√רבב; CPA רוב LSp 187) sg. ורוב תושבחתן our many praises *TN* Ex 15:2; *FT* ib.

רבה, **רובה** n.f. **a greater thing** (√רבב; ↓רבן) a. general: sg. רובה דר' יוחנן ורובה דר' שמעון בן לקיש there is an even greater (i.e. more significant) thing (in the opinion) of PN and an even greater thing (in the opinion) of PN_2 *Pea* 18b(10); אתיא(V) רר' שמעון בן יוחאי כר' יוסי ביד' יורה ורובה מן רד' יוסי ביד' יורה PN's opinion is like PN_2's opinion, but is a more powerful one than PN_2's *Mas* 50c(19); *ib.* 21; *TerV* 40b(36); *AZ* 40a(4) // *Pes* 31a(2)[!]; b. in phrase דרבה, דרובה: דרובה אתא מימר לך he came to tell you a greater thing *Ket* 35b(52); *Ter* 43d(43)[!] // *Ḥag* 76d(39); *Mas* 49a(47); *Ḥag* 78b(53); *ib.* 79a(63); *Yev* 5d(39); *SoṭV* 16c(25); *Ket* 32b(57); *ib.* 32d(57)[!]; לית היא רדבה רובה *Meg* 71c(13); דלתות הבית רובה ודלתות הכלים דרוב{ן}<ה> "the doors of the house" and "the doors of the furniture" (stated in Mib. 17:1) each have an exceptional characteristic *Šab* 16a(24); והוא דרובא מנה it is even a greater thing than that *Pea* 15d(17) // והדיא רדב<א> מנה *QidG* 61b(62); אף אנן תנינן רדבא we learnt an even greater thing *Švi* 33b(42); ר' יוחנן בעה ˹מיעבד˺ דרבה ומוקר{י}תיה PN wanted to do a great thing to honor him *BM* 8d(34)

רובע, pl. **רובעין** n.m. **quarter of a qab** (↓ארבע; Sy רובעא LS 709) sg. רובע חטין 1/4 *qab* wheat *MŠ* 54d(38); *Kil* 27d(18); pl. תלתא רובעין *ib.* 19;

him in five days *EchRB* 152:20; pl. רוחין ועלעולין winds and storm winds *Ber* 5a(26) // *EchR* 90:1; כרוחייה דמנשבין like winds which blow *TN* Dt 32:2; **2. air:** sg. דהין עלמא קיים על רוחא the world is sustained by air *Ḥag* 77a(36); הוה רוחא נפק והוה חנק ליה the air went out (of the wine skin) and choked him *Tan* 69b(14); **3. disposition, spirit:** sg. אריך רוחא forbearing *TN* Ex 34:6 [H ארך אפים]; מאריך רוחא *PRK* 363:9 [+ //'s; ↓√ארך af.]; *Tan* 66d(5); ונחת רוחיה he was satisfied *TN* Gen 45:27; *BB* 14a(48); וטפת רוחי עלי I became confused [↓√טוף mng. 4]; רוחיה רבא עלי he is too overbearing for me *Qid* 62c(41); *FPT* Gen 41:8[05]; מפחן רוח exasperating *TN* Gen 26:35; קפדות רוח annoyance *ib.* Ex 6:9; תיפח רוחה [↓√נפח pe.]; **4. soul, spirit:** sg. רוח דחיין soul of life *FPT* Gen 7:15[05]; רוח קודשה the Holy Spirit *TN* Num 11:25; *FPT* Gen 48:2[04]; **5. demon, spirit:** sg. חד רוח ביש a certain evil spirit *VR* 554:3; רוחא חנקת בניה דההיא איתתא the demon strangled my children *Yev* 7d(12); רוחה בישתה *Am* 7a:6; *ib.* 9:1; לרוחא (a psalm to be recited) against a demon *ŠT* 11; pl. רוחוהי דביתה טבין the house spirits are good *BR* 196:2; *ib.* 236:4; pl. רבהון דרוחיא the chief of the demons *Pea* 21b(23); רו{ו}חן בישן *TN* Dt 32:24; רבהון דרוחתא *VR* 101:1

רוח vb. **to possess by a spirit** (denom. < ↓רוח) Pa., pass.part. מרווחי רו{ו}חן בישן possessed by evil spirits *TN* Dt 32:24 [H קטב מרירי]; *FTV* ib.

רוחה, det. **רוחתה** n.f. **spirit** (↓רוח) sg. רוחא בישא an evil spirit *AmGen* 7:15; רוחתה *Am* 2:9; אתת חדא רוחא ונסיתיה a spirit came and took him *Šab* 3b(56)

רוחצה n.f. **security, faith** (↓ √רחץ, רוחצן; SA ברחצה ST Gen 34:25) sg. לרוחצה securely *TNGl* Gen 34:25 [H בטח]; *ib.* Lev 25:18; Dt 12:10

רוחצן n.f. **security, reliance** (↓ √רחץ; CPA ברחצון LSp 193, SA ברחצן ST Gen 34:25) sg. a. general: ואשרי בתקיפה רוחצניה he put his trust in the Strong One *TN* Gen 49:24; לא כרוחצינן רוחצניהון דאומייה our reliance is not like that of the nations *ib.* Dt 32:31; Gen 40:23; b. in phrase לרוחצן securely: *ib.* Gen 34:25 [H בטח]; Lev 25:19; 26:5; Dt 12:10; 33:28

רוחקה n.f. **far distance** (↓√רחק; CPA רוחקא det. LSp 193) sg. מן רוחקה *TN* Dt 28:49 [H מרחוק]

ארבעה רובעין *Ter* 42d(42); שיתא רובעין *ib.* 41; רובעיא *Ḥal* 58d(1) [≠ ↓קב]

רוגזן adj. **quarrelsome** (↓√רגז; cf. Sy רוגְזָנָיָא LS 711) sg. לב רוגזן a quarrelsome heart *TN* Dt 28:65 [H רגז]

רודוס n.m. **name of an idol** (↓אדורי) sg. צלמא דרודוס the image of *MSam* 103:5
Prob. corrupt.

רווח n.m. **relief, ease** (↓√רווח; SA רוח ST Gen 32:17; cf. Sy רוַחתָא LS 719) sg. בשעת רווחיה while he is at ease *ŠR* 3b(2) [≠ ↓אנינקי] // *KohR* 5c(6); מן ˥גר˥ דו חמי רווחא; *BR* 972:5 [≠ ↓עקה]; בשעת רווחי קריב לא נפיק because he sees that relief is near (i.e. in Syria) he does not go out (any further) *Švi* 36d(31)

רווח vb. **to make room, profit, be increased** (↓ רווחה, רווח; SA ארוח LOT 3/2 134:12, אתרוח 158:66, CPA רויח LSp 191) Af. **1. to make room:** ארוח לי make room for me *ŠR* 23b(25) [↓√בער]; **2. to profit:** חד בר ˥נש˥ נדר דלא מרווחא a certain person vowed not to make a profit *Ned* 39b(21); *ib.* 22; **3. to give relief:** דלמא דהו' מתרחם עלינן ומרוה לן perhaps he will have mercy upon us and give us relief (from the drought) *Der* 47:11
Itpa. **to be increased:** חתן וכלה יתרווחון the groom and bride will be increased (i.e. will have children) *SYAP* 47:31
On af., mng. 3, v. N. Wieder, Tarbiz 54(1985):47, n. 151.

2# רווח vb. **to wash(?)** (metath. ↓√חוור) Pa. מרוח<י> ומלבוש מרוח<י> ומתקנ' to wash and to wear, to wash and to repair *Tan* 69b(48); *ib.G*

רווחה n.f. **well-being** (↓√רווח; SA רווחה LOT 3/2 109:69, Sy רוַחתָא LS 719) sg. *SYAP* 46:5 [≠ ↓ צווחה]

רוח, pl. **רוחין**, **רוחן** n.m./f. **wind, air, spirit, disposition, demon** (↓ רוחה; CPA רוח, pl. רוחן, רוחין LSp 190, SA רוח Ham 590:4+, pl. רוחיה ST Num 16:22) **1. wind:** sg. *FPT* Ex 6:9[04; voc]; *TN* ib. 10:19; *ib.* Num 11:31; אפרה רוח פיקייליה מעל קדליה the wind blew off his turban from his neck *Beṣ* 63a(37); ונסגוד לרוחא דמבדר ענגא let us bow down to the wind which scatters the clouds *BR* 363:6; *ib.* 17:4; וטעניה רוח ואייתיתיה לחמשא יומין the wind carried it (i.e. the boat) and brought

רוטב n.m. **juice, moisture** (↓√רטב; MH רוטב Jast 1458; cf. SA רטיב Ham 462:114) sg. רוטבה דשומנה moisture of fat *TNGl* Num 11:8

רוי (a,i) vb. **to become intoxicated, drink abundantly, saturate** (CPA רוי LSp 191, SA רוי ST Gen 43:34(Var), אחרבי ib.(J)) Pe. **to become intoxicated, drink wine abundantly:** ורווה *TN* Gen 9:21 [H וישכר]; ורכה *FPT* ib.[05]; *TNGl* ib.; כיון דרוי שרי זמר when he become intoxicated, he began to sing *VRK* 247:1; ודוון *TN* Gen 43:34; ורבון *FPT* ib.[05]; *TNGl* ib.; pass.part. sg. דאנה דווי *PRK* 111:7; רווי חמר intoxicated with wine *JMP* 20:5; *ib.* 10a:15; 15:6; 29:5; pl. רווין *VR* 767:4 [expl. סבאים Ezek 23:42]
Af. **1. to satiate:** וכרסיסי מלקוש דסלקין ומרווין צמחה דארעה like the droplets of late rain which fall and satiate the vegetation of the earth *TN* Dt 32:2; *ib.* 33:13; זירוון *Yom* 42a(17) [expl. ודשנו Num 4:13, w. ref. to Dt 31:20]; **2. to intoxicate** (in fig. sense): ארווי גיריי *FTV* Dt 32:42 [H אשכיר חצי]; *TN* ib.
Friedman, JMP 1:140.

רום n.m. **height, top part** (↓√רום, מרום prep.; CPA רום Black 69, SA רום Ham 587:255+) **1. height:** sg. כל דרומיה שתין ופותיה שית anything whose height is sixty (cubits) and whose width is six *KohR* 30c(27); משחת רומיה the measure of its height *TN* Ex 25:10; *ib.* 37:1; **2. top part:** sg. על רום אדניהון דימינה on the top part of their right ear *ib.* Lev 8:24; Ex 29:20; Lev 14:28; **3.** in adv. phrases: a. לרומא high up: ועוברתא שלחת לרומא it sent its branches high up *ib.* Gen 49:22; וזרק ליה לרומא he threw it high up *San* 25d(46); *ib.* 49; 51; והוה ארונא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא the ark lifted the priests high up and threw them down to the ground *ib.* 29a(33); *ib.* 34; 35; 36; b. כרומה above: ואישתמע קליה כרומה his voice was heard above *TN* Num 21:6
The form ברומיהון *EchRB* 150:3 // ברומחין *VR* 341:1 may belong here. Cf. comm. to these passages.

רום (u) vb. **to rise up, lift up, remove, exalt** (↓ רם, רוממו, רומם, רום, מרומם, מרום prep. דום, √רמרם, תרומה; CPA רום LSp 191, SA דמה Ham 525:205) Pe. **to rise up:** ורמת *TN* Gen 7:17 [H וירם]; וכד חרום קיקלה קיקלה שמה when the ruin rises, it is still called a ruin *PRK* 242:2; ריימה הוינה באמהתי ובעבדיי I was above my maidservants and slaves *SYAP* 32:40
Af. **1. to lift up:** וארים משה ית ידוי *FPT* Num 20:11[23; וירם]; *TN* Gen 28:10; *ib.* Lev 2:9; Num 20:11; ומרים וממך He raises up and brings low *ib.* Dt 32:4; את יכיל מידים הדין עישבא מן רישך can you lift that herb off your head? *VR* 505:3; ארימת קלי I raised my voice *TN* Gen 39:18; **2. to remove, take away:** a. general: ירים מניה ית תרבה he should remove the fat from it *ib.* Lev 4:8; ארים גולתיה he took away his cloak *BM* 11a(45); בחייך דאת מרים אילין כיפייא מן דרימון by your life, that you should lift the stones! After he lifted them ... *AZ* 43d(36); *Ter* 45c(58); *Mas* 49a(34); *Beṣ* 60c(41); *San* 29a(49); *PRK* 199:9; **3.** + ראש **to behead:** *TN* Gen 40:20; ארימון רישיה *ŠR* 20a(3); *KohR* 8b(33); *EchRB* 155:25; הוינן מרימין רישיה דדין ומרימין רישיה דדין *VR* 622:3 [// *BM* 8c(46): קטלין דין ודין]; **4. to remove the priestly gifts:** אדימה ונפלת לאתר חורן he removed it (i.e. the *ḥalla*), and it fell in another place *Ḥal* 59c(10); ואדימיתון דמיין did you remove the gifts from the *demai*? *Dem* 22a(1) // *Šeq* 48d(9); *Mas* 51c(6)
Pol. **1. to exalt:** ונרוממנה *TN* Ex 15:2; **2. to lift up:** אין משרי מרומם להון הוא מרומם להון if he begins to lift them up, he lifts them up *EstAn* 158:21 [≠ מחית]; *MSam* 109:1 [unclear]; **3.** + ראש **to behead** [↓ af., mng. 3]: ירומם ית ראשך *TN* Gen 40:13
Itpe. + ראש **to be beheaded** [CPA מתרים רישך HS 9:78 i 1]: נייח ליה אילו איתדים רישיה ולא עבד כן it would have been better for him had he been beheaded and had not done so *Soṭ* 24c(3); *EchRB* 158:9; *BM* 8c(33)
Itpol. **to be exalted:** ויתדומם מלכותיה may his kingdom be exalted *TN* Num 24:7; ויתרומם גרכון may your luck be exalted *SYAP* 47:17
Forms which occasionally occur w. *ʿayin* (e.g. ארעם *FPT* Gen 29:11[05]; *TNGl* ib. 21:16; *FTV* Num 20:11) are prob. corrupted due to √רעם.

רומיי n.m. **Roman, soldier** (nisbe < GN רומי Ῥώμη Lehnw 577; CPA רומיין pl. LSp 192) **1. Roman:** sg. חד דומיי *BB* 13c(32); *Šeq* 50c(44); *BM* 11d(36)[!]; *BRL* 81:6; *AbgurNew* 169:32; רומיי זעור a low Roman *BR* 690:5 // רומי זעיר *Ter* 46c(9); *VR* 505:8; *ib.* 506:1; גו דהוא רומייה into (the property) of that Roman *BB* 13c(33); *ib.* 34; 37; 38; **2. soldier:** sg. אהין רומייה כד הוא מתבאש לא נפיק לקרבה when the soldier is sick, he does not go out to battle *BQE* 6b(41); pl. אבטיונה דרומאי the commander of the soldiers *Šab* 8c(47); פגעון ביה רומאי the soldiers met them *Ber* 13a(60); ולא הוון שבקין דומאי באילין *Er* 21b(29);

עבר<י>ן תמן they did not let the soldiers pass by there *EchR* 105:4 [// *Tan* 69a(32): רומיים]

On mng. 2, v. Nöld, ZDMG 22(1868):518.

רומם n.m. **height** (↓√רום, רום) sg. ברוממיה *TNGl* Num 21:6

רום√↓ רומם

רוממו, det. **רוממותה** n.f. **sovereignty, majesty** (↓ √רום; CPA רוממו LSp 192) sg. ויקר ורוממו honor and majesty *Pap* 6:1; איקר ותושבחא ורוממו לאלהן honor, praise, and majesty to our God *TN* Ex 14:14[10]; *ib.* Dt 32:3; רוממותה *ib.* Num 23:22; 24:8; *FT* ib.

רומשית adv. **last night** (↓רמש; SA רמשית ST Gen 19:34; cf. Mal *rumš* Berg, Gl 77) *MQ* 81b(33); *Ned* 40d(25); *San* 26b(5); רמשית *EchRB* 48:4; *ib.* 7

רון vb. **to take into consideration** (cf. Sy רְנָא to think, reflect LS 736) Itpe. כל אינש ואינש לא מת{ד}<ר>ין אלא עם בעלי אומנותיה people take into consideration only those of their profession *KohR* 10a(41) // *ib.* 13

Lieb, Alon Vol 231.

רופיטון n.m. **boiled egg** (< ῥοφητόν Lehnw 578) sg. *Ned* 39c(50) [expl. ביצה טרומיטא Mib. 6:1]

רוק n.m. **spittle** (↓ √רקק; CPA רוק LSp 197) sg. והיא רקקא קודמוי רוק רב (the *yevama*) spits before him much spittle *Ḥaliṣa* 101:4; *ib.* 5

רוקבה, det. **רוקבתה** n.f. **waterskin** (↓קרבה; Sy רַקְבָא LS 743) sg. רוקבתא *FTV* Gen 21:15 [H חמת]

רוקן vb. **to empty** (denom. < ↓ריקן; CPA רוקן LSp 194, SA רוקן Ham 531:319+, MH רוקן Moreshet, Lex 349) Quad. **to empty, eject:** ורוקן ית נכסוי He emptied out his possessions *TN* Gen 31:9 [H ויצל; cf. *VR* 562:5]; *FPT* ib.[05]; *ib.* Ex 12:36[23]; *TN* ib.; ירוקן *ib.* Num 24:17; *FT* ib.· תרוקנון *TN* Ex 3:22

Quad.Ref. **to be emptied out:** דמתמלא מתרוקן ודמתרוקן מתמלא (the bucket) which is filled (with water) is emptied out, and the one which is empty fills up *VR* 792:5 // *RuR* 140:193 [ref. to action of water wheel]

רושם, **רשום**, det. **רושמה** n.m. **incision, mark, trace** (↓ √רשם; CPA רושם LSp 197) **1. incision, mark:** sg. רושם *TN* Ex 21:25 [H פצע]; *ib.* Lev 13:10; 21:5; רשום *ib.* Dt 14:1; 2. **trace:** sg. חמי<ת>{ד}את<ר> רושמ<ו>ן ד{כ}תריהון I saw the place of the trace of the two of them (i.e. the fetuses of the camel) *EchR* 50:5

רז n.m. **secret** (< MPer *rāz* KBL 1123; CPA רז LSp 192, SA רז LOT 3/2 57:4) sg. מן דגלי רזה דקרתה the one who reveals the secret of the town *Naveh* 70:12; ומן דאתגלי ליה רזא אתכסי מנה after the secret was revealed to him, it was hidden from him *TN* Gen 49:1; הדין רזא לא גלית לבר נש I didn't reveal that secret to anyone *RuR* 84:52; *AmGen* 6b:1; *ib.* 9; pl. רזי נבואתיה מתגליין ליה the secrets of his prophecy are revealed to him *TN* Num 24:16; *ib.* 4; רזייא *ib.* Gen 49:1

רחוב n.m. **open place** (< H רחוב BDB 932) sg. רחובא דקרתא the open place of the town *TN* Gen 19:2 [H רחוב]

רחי, det. **ריחייה** n.m. **millstone, mill** (CPA רחיא det. LSp 192, SA רחים ST Dt 24:6) sg. ריחייה *TN* Dt 24:6 [H רחים]; *FT* ib.; *TNGl* ib.; *TN* Ex 11:5; חד בר נש הוה טחין בריחייא a certain man was grinding at the mill *Qid* 61b(38) // *Pea* 15c(50); *BB* 13b(26); *BR* 1104:6; pl. רחיין *Šab* 13c(11)

רחיל, det. **רְחֵלָה**, **ריחלה** n.f. **sheep** (H רחל Jast 1466) sg. רחילא *FPT* Lev ib.[06]; רחילא *TN* Lev 22:28 [H שׂה]; *Ber* 9c(22) // *Meg* 75c(12) [Tg of Lev *ib.*]; pl. רֵיחְלִין *FPT* Gen 32:15[03]; רחלין *TN* ib.; רחליך *ib.* 31:38

Talshir, Fauna 92. The form רחילא is prob. a corr. from ריחלא.

רחים n.m. **beloved one** (↓ √רחם pass.part.; Sy רְחִימָא LS 724) sg. רחימה דה' the beloved one of God *TN* Dt 33:12; *FTV* ib.; אחי חביבי ורחימי my brother, my dear and beloved one *Pap* 1:2; pl. עד דייעברון בגווך רחימוי <ד>קיריס until the beloved ones of the Lord will pass through you *SYAP* 2:6

רחימה, det. **רחימתה** n.f. **beloved one** (↓רחים) sg. רחימתה *TN* Dt 21:15; *ib.* 16

רחיק adj. **far, distant** (↓ √רחק, מן רחיק; CPA רחיק LSp 193, SA מרחיק ST Gen 22:4) a. as adj.: sg. רחיק כמרמי בקשתא as far as a bowshot *TN* Gen 21:16; *ib.* 35:21; כד הוה רחיק *Ber* 6b(11); *Pea*

s.o.: a. another person: ורחם יתה *TN* Gen 24:67; *ib.* 29:30; Ex 21:5; וירחום יתכון *ib.* Dt 7:13; חד בר נש רחם איתא a certain man loved a woman *Šab* 14d(46) // *AZ* 40d(48); *BR* 817:7; לרחמתא רבה דירחום ית פ׳ ב׳ פ׳ for a great love that (X b. Y) should love A b. B *AmGen* 6b:2; *ib.* a:6; pass.part. לא הוות לאה רחימה באפי בעלה Leah was not loved by her husband *FPT* Gen 29:31[05]; *TN* Dt 21:15; b. God: למה כל דרחם לך מטרף why does everyone who loves You become unsettled? *PRK* 287:9; *ib.* 11; 13; רחמתיה בכל לבי ורחמתיה בכל ממוני I loved Him with all my heart and with all my wealth *Ber* 14b(53) // *Sot* 20c(47) [w. ref. to Dt 6:5]; *MPs* 137:31

Pa. **to have mercy, show compassion** (+ על): וארחם על מן רחמי למרחמה *TN* Ex 33:19 [H ורחמתי את אשר ארחם]; *ib.* Dt 13:18; אין לית אח מרחם עלינ{ו}<ן> לית אנן מרחמין עליהון if You don't have mercy on us, we won't have mercy on them *PRK* 362:3 // *TanG* 65b(31); תשבוק יתהון ותרחם עליהון You should forgive them and have mercy on them *KohR* 28c(31); *BB* 13b(41); *EchR* 156:3

Itpa. **id.** (+ על): בעינאן [!] מינך דתתרחם על אלין יהוראי I beseech you to have mercy on the Jews *KohR* 28b(40); *ib.* c(25); *EchRB* 156:3; *Tan* 65b(31); *Der* 46:4; *ib.* 49:30

רחמה, det. **רחמתה** n.f. **love** (↓√רחם; Sy רֶחמְתָא LS 724) sg. רחמה רבה great love *AmGen* 6b:14; *ib.* 2; רחמתא רבה מן רחמתא דהוה רחם יתה *TN* Gen 29:20 [H באהבתו אתה]; *ib.* Dt 7:8; על עסק שנתא ורחמתא concerning hate and love *JMP* 2:31

רחמו, det. **רחמותה** n.f. **love** (↓ √רחם; SA ברחמות Ham 468:315; Sy רֶחמוּתָא LS 724) sg. על עסק שנתא ורחמותא concerning hate and love *JMP* 11r:29; *ib.* 26:8

רַחְמִין n.m.pl. **mercy, compassion** (↓√רחם; CPA רחמין LSp 192, SA רחמין LOT 3/2 290:33) הוה קאים בעי רחמין he sought mercy *TN* Gen 18:22; *ib.* Ex 32:10; Num 17:13; ובעון רחמין[!] מן שמיא *KohR* 9c(17); *ŠR* 20b(8); למחבע רחמין to ask for mercy *TN* Gen 25:22; *FPT* ib. 30:2[05]; שויו רחמין מן שמיה לשלונה put mercy from Heaven on PN *Am* 7a:1; *TN* Gen 43:14; קריב רחמין nearby in compassion *ib.* Ex 34:6; Num 14:18; רחמוי קריבין *Tan* 65b(52) // *PRK* 283:1; *ŠR* 8c(3); רוח דרחמין spirit of mercy *TN* Gen 1:2; *ib.* 8:1; ברחמוי טבייא *ib.* 50:25; Ex 4:31; Dt 9:27; בְּרַחְמִין אתברי עלמה the world was created with mercy *ib.* Gen 4:8[02];

20b(2); רחיק מן גזילה far away from stealing *VR* 621:1; והיא רחיקא ארבעת מילין it (i.e. the camel) is four miles away *EchRB* 50:3; ארעא דרחיקא *Švi* 38d(42); *Švu* 38a(39); רחיק רגז [↓רגוז]; pl. רחיקין *TN* Dt 13:8; *ib.* 20:15; כמא דשמייא רחיקין מן ארעא כן תהא האי איתתא רחיקא מן ההוא גברא just as heaven is far away from earth, so is this woman distant from that man *Ned* 42d(52); *ib.* 41c(15); *BR* 1238:4; b. as noun: pl. ידע{י}<ו>ן רחיקייא כמה דקריביא מ{ר}<ד>יעין may the "distant ones" (i.e. the Samaritans) perspire as the near ones (i.e. the columns) are perspiring *AZ* 42c(19); בדקת קריביך ובדקת רחיקיך קרב קריביך ורחק רחיקיך you have inspected your "close ones" and your "distant ones." Bring close the "close ones" and distance the "distant ones" (i.e. evildoers) *PRK* 422:5

רחיש, det. **רַחְשָׁה** n.m. **reptile, creeping thing** (↓ √רחש; CPA רחשתא pl. LSp 192) sg. *FTP* Gen 1:24 [H רמש]; רחש *TN* ib.; *ib.* 9:3; ריחשא *ib.* 1:25; 26; 7:23; 8:17; 19; *FPT* ib. 7:21[04; voc]; דריחשא שכיח (the bite of a) creeping thing is common *Yev* 14d(30)

רחם n.m. **friend** (↓√רחם; CPA רחם LSp 192, Sy רָחמָא LS 724; cf. MH לאוהבו שלמלך *Ber* 2d(60)) sg. בגין דלית לאילין עמא רחם ולא שאל שלם those people have neither a friend nor one who seeks their welfare *Švi* 39a(13); חד רחים *EstR* 5b(14); אית לך קריב או רחים do you have a relative or a friend? *EchRB* 68:14; אברהם רחמי *TN* Gen 18:17; זיל ואייתי לי בר כמצא רחמי go and bring me PN, my friend *EchRG* 142:8; *ŠR* 19a(7); חברך רחמך *TN* Dt 13:7 [double rdg.]; רחמה ערולמייה *ib.* Gen 38:20 [H רעהו העדולמי]; pl. חלתה רחמין *Švi* 39a(12); כמה רחמין הוו לה he had so many friends *BR* 729:2; רחמיי צריקייה my friends, the righteous ones *FPT* Ex 20:6[06]; לרחמוי *TN* Dt 7:9; וסיעא מן רחמוי a group of his friends *ib.* Gen 26:26; *BR* 709:4 [expl. Gen ib.]; *EchRB* 44:17

רחם (a/o) vb. **to like, love, have mercy** (↓רחים, רחמן, רחמין, רחמו, רחמה, רחם; CPA רחם LSp 192, SA רחם Ham 468:314) Pe. **1. to like s.t.:** תבשילין היך מה דרחם cooked dishes as he liked (them) *TN* Gen 27:14; *ib.* Dt 10:12; *VR* 579:1; ולמה אתון רחמין דהב סוגין why do you like gold so much? *BM* 8c(49); חד<א>איתא הוות רחמא מצוותא a certain woman liked (doing) charitable acts *Ter* 45c(50) // *AZ* 41a(40); דאתון רחמין שמועתא you like legal traditions *TerV* 45c(33) // *AZ* 41a(26); **2. to love**

כבעו ברחמין מן קדמך begging mercifully before You *ib.* 15:2[10]; *TN* ib. 20:4; *ib.* Num 12:13

רַחְמָן adj. **merciful, Merciful One** (↓ √רחם; CPA רחמן LSp 193, SA רחמן ST Dt 4:31; > Sy רַחְמָנָא LS 724) רֹחמָן *FPT* Ex 22:22[01];- 1. adj. **merciful:** חנן ורחמן *TN* Ex 22:22; *ib.* 34:6 [H חנון ורחום]; Num 12:13; *Der* 46:4; כמא דאנא רחמן בשמיא כך תהוון רחמנין כארעא just as I am merciful in Heaven, so you should be merciful on earth *Ber* 9c(21) // *Meg* 75c(12); 2. n.m.det. **the Merciful One** (i.e. God): לשמה דרחמנה for the name of God *Naveh* 70:18; בריך רחמנא דלי נא חכים מידון blessed is God that I don't know how to judge *San* 18a(40); *Pea* 15c(42) // *Qid* 61b(31); *ib.* 64d(12); *BM* 8d(38); אולפניה דרחמנא God's teaching *San* 20a(7) // *Hor* 47a(46); *Kil* 32c(25); *Tan* 65b(43) [+ //'s]; *BM* 8c(37); *San* 29a(48); מן דרחמנה ומן עמלה from what God (gave him) and his possessions *Naveh* 42:4; מן רחמנא ומבית אבהתה from God and the house of her fathers *JMP* 2:28; *ib.* 29:13

A. Geiger, ZDMG 21(1867):688; Naveh 91. From the large number of exx. now available from a variety of Palestinian sources, Bacher's inference (v. Term 2:207, n. 4) that this is a Babylonian designation should be rejected.

רחף vb. **to hover** (SA רחף Ham 527:223) Pa. מרחף *TN* Dt 32:11 [H id.]

רחץ vb. **to support, trust, rely** (↓ רוחצן, רוחצה; CPA רחץ LSp 193, SA רחץ Ham 474:454) Pe. pass.part. 1. **to be supported** [cf. MH סמוך]: ירע<דהוא> רחיץ בזווי אוחרי he knows that he has support in another place *AZ* 39c(48) // *Dem* 24a(53); 2. **to trust, rely** (+ -ב): רחיץ אנה ברבון כל [עלמיא] I trust in the master of the world *FPT* Gen 37:33[04]; דאנא רחיץ במרי שמייא *KohR* 9c(3); *ib.* 12; אנן רחיצין במרי שמייא *BR* 131:3; *EchR* 89:15; *Ber* 5a(22)[!]; שורייה רמייה ותליליה ראחון רחיצין בהון those high and towering walls in which you trust *TN* Dt 28:52

Itpe. **to trust, rely:** a. + -ב: ואיתרחץ ברב מזוגייה he relied on the chief butler *TN* Gen 40:23; לי{י}ט יהוי בר נשא דיתרחץ בבשרא cursed be the person who relies on one of flesh *ib.*; בגין דאתרחיצו ביה because they relied on him *ŠR* 36a(6); b. + על: הב לי סימן ואתרחיץ עלי<י>ך give me a sign and I will trust you *TN* Ex 8:5; *FT* ib.; לא תתרחץ על צלותי do not rely on my prayer *Šab* 5b(32); בגין דאיתרחץ על ברייה because he relied on his creator *ib.* 8d(15)

רחק (a/o) vb. **to be distant, remove, abominate** (↓ ריחוק, רחיק, רוחקה, מרחקה, מרחק; CPA רחק LSp 193, SA רחק Ham 615:202+, ST Dt 12:21) Pe. **to be distant, removed:** יירחוק *TN* Dt 12:21 [H ירחק]; רחוקו מן מסאבה be removed from the unclean one! *ib.* Lev 13:45; Ex 23:7; אילו היית ידע שהבריות רחקין מינך if you knew that people would keep their distance from you *Ned* 41c(5)

Pa. 1. **to remove, banish:** קרב קריביך ורחק רחיקיך bring the ones who are close to you closer, and remove the ones who are far *PRK* 422:6; *MQ* 81d(33); *BB* 13b(61); ואילין עליביא מרחקין להון they banish the unfortunate ones (i.e. the bastards from marrying) *VR* 754:7; pass.part. נהווי מרחק מן שאלת שלמה דאבא I will be banished from inquiring of my father's well-being *TN* Gen 44:32; 2. **to abominate:** ומרחקה תרחקון יתהון *ib.* Dt 7:26 [H ותעב תתעבנו]; רחיקת נפשיהון *FTP* Lev 26:43 [H געלה נפשם]; *TN* ib. 11; *ib.* Dt 7:26; 23:8; pass.part. ↓ מרחק

Af. **to be far away:** ארחקו *TN* Gen 44:4; <מ>רחקה לא תרחקון *ib.* Ex 8:24 [H הרחק לא תרחיקו]

רחש (/a) vb. **to creep, bring forth** (↓ רחיש; Sy רְחַשׁ LS 726) Pa. **to creep, crawl:** תרחש *TN* Gen 9:2 [H תרמש]; ררחש *ib.* 1:26; 7:14; 8:17; Lev 11:44; Dt 4:18

Af. **to bring forth:** תרחש *ib.* Lev 20:25 [H תרמש]

רטב vb. **to be covered with foliage** (metath. < ↓ √טרכ < ↓ √טרף; ↓ רטיב, רוטב; MH הרטיב Jast 1470) Af. ירטב *TN* Num 17:20 [H יפרח]; וסנייא מרטב ולא יקיד the bush remained with foliage and was not burned up *FTV* Ex 3:2; *ib.* 3

Lieb, JQR 36(1946):318+.

רטיב adj. **moist, wet** (↓ √רטב; SA רטיב Ham 499:82+, Sy רְטִיבָא LS 726) sg. *TN* Gen 30:37 [H לח]; *BR* 853:7 [w. ref. to Gen ib.]; סולם רטיב והפיך a wet spiral staircase *VR* 82:2; ההן פולא מיצרייא כרו{ן} רטיב when the Egyptian bean is moist *Šab* 7b(14) // *Kil* 31c(34) [≠ ↓ נגיב]; כר היא רטיבא כולה תנן when it (i.e. the load of wood) is wet, it all smokes (when burnt) *EchRB* 49:21 [≠ ↓ יביש]

רטש vb. **to oppress** (SA רטש TM 77:642) Pe., pass.part. שביקין ורטישין abandoned and oppressed *TN* Dt 32:36 [H עצור ועזוב]; *FTV* ib.

ריבוי n.m. **anointing** (↓ √רבי #2, רבו) sg. ורבויה רבוי שעה חדה its anointing was a temporary one

TN Lev 1:1; ריבוייה, ריבוי *FT* ib.; *TNGl* ib. 7:35

ריגוג n.m. **desirable thing** (√רגג; cf. Sy רֶגְתָא LS 710) sg. *FTP* Ex 20:11

רידווה, pl. **רידוון** n.f. **a type of chariot** pl. רדוותהון, רדוותא ,רידוותיה *TN* Ex 14:25 [H מרכבתיו] *FTP* ib.; ריתוותה, ריתוותהון *FTV* ib.

רֵיו, det. **רֵיוָה** n.m. **appearance, form** (√ראה(?); TA ריו Jast 1473) sg. והווה יוסף יאי בְרֵיוֵה Joseph was beautiful in his appearance *FPT* Gen 39:6[05; H יפה תאר]; *TN* ib.; יאיה בריוה *ib.* Num 12:1; *FT* ib.; *TN* Gen 29:17[!]; *ib.* 41:18; *Ḥag* 77d(35) // *SanAs* 23c(25)

ריח n.m. **smell, fragrance** (↓ √ריח; CPA ריח LSp 193, SA ריח ST Gen 8:21) sg. *TN* Gen 27:27 [H id.]; ריח דרעווה *FPT* Num 28:27[06]; *TN* Ex 29:18; *ib.* Lev 2:2; Num 15:3; דריחא דבני מסרי חמריה the smell of the bathhouse makes his wine stink *BB* 13b(49); כל הדין ריחא טבא אית בכון you have all this good smell *PRK* 94:14; הוון נפקין בלילואתא ואזלין לריח קטיליהון they would go out at night and follow the smell of their corpses *EchRB* 82:17

ריח vb. **to smell** (↓ריח, ריחן; CPA ריח LSp 193, SA ריח ST Gen 8:21) Af. ואריח *TN* Gen 27:27 [H וירח]; *FTP* ib.; מריחין *TN* Dt 4:28; מריח מה דלא בעי (a person) smells what he does not want *BR* 756:4; הוו מריחין בעפרא they smelled the earth *Tan* 65b(14)

ריחוק n.m. **uncleanness, abomination** (↓ √רחק; TA ריחוק Jast 1474; cf. Sy מְרַחְקָנוּתָא removal to a distance LS 725) sg. לריחוק *TN* Num 11:20 [H לזרא]; *ib.* Dt 28:25; ריחוק נדתה the uncleanness of her menstrual period *ib.* Lev 15:19; 25; 26; 19:23; רחוק *ib.* 12:2; 15:20

ריחן n.m. **aromatic spice** (↓ √ריח; Sy רֵיחָנָא LS 727) pl. ריחנין *TN* Gen 50:1; *TNGl* ib.; *FT* ib.

ריטלה, pl. **ריטלין** n.f. **Roman pound** (metath. < λίτρα Lehnw 578; Sy רִיטְלָא LS 726; ↓ליטרה) sg. ריטלא דדהב a pound of gold *VR* 113:3; pl. ארבע ריטלין *Ket* 30b(51)

רימה n.f. **type of worm** (SA רמה ST Ex 16:24, Sy רֶמְתָא LS 732) sg. ואוף רימה לא שלט<ה> ביה even the worm had no power over it *TNGl* Ex 16:24 [H id.]; *TN* ib.; וי דהדין גופא אזל לרימה ברם רימה חס ושלום לית הוא מישלוט בי woe that his body will go to the worms! ... But — God forbid — the worms will not have power over me *PRK* 198:9 // *KohR* 29a(5)

Talshir, Fauna 92+.

רימן n.m. **wild ox** (↓ראם; SA ראמן ST Dt 33:17) sg. רימנה *TN* Dt 33:17 [H ראם]; *FT* ib.; רימאנין *TN* Dt 14:5; pl. ראמנין *Kil* 31c(60) [quoted from Tg of Dt ib.]

Talshir, Fauna 89+.

ריס n.m. **a demolished structure** (↓רסיס) sg. הדין ריסא *VRK* 425:6 // הדין רסה *ŠR* 29b(22)

ריס #2 n.m. **eyelid** (MH ריס Jast 1475) pl. [ר]יסיא *Am* 5:6

ריסוק n.m. **piece, crumb** (↓ √רסק; MH ריסוק crushing, breaking Jast 1475) pl. ריסוקין *FTV* Lev 2:6 [H פתים]; רסוקין *FTP* ib.; *TNGl* ib. 6:14

ריע n.m. **friend** (H ריע Jast 1475) pl. ריעיי ואחיי my friends and brothers *SYAP* 38:2

ריפה, det. **ריפתה** n.f. **coal-baked bread** (< TBA ריפתא Jast 1476 < רעיפתא*; Sy רְעַפָא LS 740) pl. אילין ריפתא דבבל those breads of Babylonia *Ḥal* 58c(60); ריפאתא *FTV* Gen 40:16 [H חורי]

Fl, TMW 4:488; Eps, GaonKom 66+.

ריק vb. **to pour out a liquid, empty** (↓ √ריקן, רוקן, רק; CPA ריק af. LSp 194, SA ארק ST Gen 35:14) Af. **1. to pour out a liquid:** a. blood: אריק *TN* Lev 8:15 [H יצק]; *ib.* 9:9; b. oil: *FPT* Gen 35:14[03]; *TN* ib. 28:10; *ib.* 18; 35:14; Lev 2:1; 14:26; Num 5:15; **2. to empty:** דלא תריק סייפך that you shouldn't empty your sword (from its sheath) *TNGl* Ex 20:25

Ittaf. **to be poured out:** יתארק *TN* Lev 21:10 [H יוצק]

רֵיקָן adj. **empty, empty-handed** (↓ √ריק; CPA ריקן LSp 193, SA ריקן ST Gen 31:42) sg. *FPT* Gen 37:24[04; H רק; voc]; *ib.* 31:42[03]; *TN* Ex 23:15; *ib.* Dt 15:13; ואנא נפיק מי גו עלמא ריקן בלא בנין I will go out of the world empty, without children *FPT* Gen 15:2[08]; לית את נפיק ריקן you do not go out empty-handed *MŠ* 55c(11); ובגין דלא

pole for crucifixion) which your master made you ride *BR* 743:1; b. donkey: וארכב יתהון על חמרא *TN* Ex 4:20; c. human: ארכביה והוה מסיק ליה טורין ומחית ליה גלמין he mounted him (on his shoulders) and took him up mountains and down valleys *PRK* 197:4; *EstR* 13c(24); *ŠR* 25a(15); d. chariot: וארכב יתיה בארתכא תניינתא *TN* Gen 41:43 [H וירכב אותו על מרכבת המשנה]; e. altar: ארכביה על במסיה דארעא *ib.* Dt 32:13 [H ירכבהו]; **2. to pollinate date-trees:** אילין דיקליא דבבל דלא צריכין מרכבא those date-trees of Babylonia which do not require pollinating *Yev* 15a(14) // *Ket* 29a(39)

רכיך adj. **soft, tender** (↓√רכך; CPA רכיך LSp 194, SA רכיך ST Ex 9:32) a. as adj.: sg. *FPT* Gen 30:37[05; H לח]; *TN* ib. 18:7 [H רך]; ורכיך בשנייה tender in years *FPT* ib. 41:43[05]; *TN* ib.; דרומאי ליבהון רכיך the heart of the "southerners" is tender *Tan* 66c(49); pl. דאימריא רכיכין the ewes are tender *MŠ* 56c(14) // *San* 18d(10); עיינה דלאה הווין רכיכין Leah's eyes were tender *BR* 815:6 [expl. רכות Gen 29:17]; *ib.* 7; שרי משחעי מלין רכיכן he began to speak tender words *ib.* 1158:2; b. as noun: sg. בהין רכיכה in the case of that soft one (i.e. rope) *Šab* 11b(17) [≠ קשייה]; *ib.* 36; בהדין רכיכה(text: רביכה) *Kil* 30d(42) [≠ ↓צונם]; pl. ורכיכי ען the tender ones of the sheep *TN* Dt 32:14; באילין רביכיא *Šab* 10c(43); *ib.* 11b(20); 15d(48)[!]; באילין רכיכתא *ib.* 11b(25)

רכיכו, cs. **רכיכות** n.f. **tenderness** (↓רכיך; CPA רכיכו Duensing 159, SA רכיכו ST Dt 28:56) sg. רכיכות {ד}חורין *FTP* Dt 32:14
Text is poss. corrupt; cf. *TN*, *FTV* ib.: רכיכי תורין.

רכך vb. **to soften up** (↓רכיכו, רכיך; SA רכך pe. ST Dt 20:3) Pa. שרי מרכיך במילוי he began to soften his words *FT* Gen 44:19

רכל n.m. **peddler** (Sy רַכָּלָא LS 731) sg. עבד גרמיה רכל(L; corr.: רוכל) he pretended to be a peddler *Yev* 12d(55)

רכן vb. **to bend down, incline** (CPA רכן LSp 194, SA רכן Ham 557:26, MH רכן Moreshet, Lex 345) Pe. **to bend down, incline:** pass.part. בהוא דהוה רכין *Yom* 45b(22); אילין עמודיא דרכינין those columns which are bent over *BB* 13b(62); וקרנה חוריתה רכינה לדרומה (the moon's) other cusp is inclined to the south *SYAP* 36:14 [≠ זקיף]

מפ{י}קתיה ריקן so that he should not let him go away empty-handed *Švi* 36d(3); פתגם ריקן *TN* Dt 32:47; נפשן ריקנה our soul is empty *ib.* Num 11:6; pl. ריקנין למיתחמיא to appear empty-handed *ib.* Dt 16:16; Ex 3:21; 34:20; *Ket* 36a(41) [≠ ↓מלין]

רידרין n. (uncertain) pl. עברת רידרין עלוי ופסקתיה a passed over him and cut through him *Ter* 46a(22)
This word is corrupt, and its correct form is uncertain From the context some type of sharp object is meant. All connection with ריר (v. Jast 1477) should be rejected.

רכב n.m. **rider** (↓√רכב; CPA רכב LSp 194, SA רכב ST Ex 15:21) sg. ומן אימתה מסחור רכבה ומתהפך לאחור‹ו›י from fear of him its rider is overturned and falls backwards *TN* Gen 49:17; רכביה *FT* ib.; *TNGl* ib.; pl. ור{ו}כביהון *TN* Ex 15:1 [H ורכבו]

רכב #2 n.m. **upper millstone** (↓√רכב; SA רכב ST Dt 24:6, Sy רְכָבָא LS 730) sg. רכבה *FPT* Dt 24:6[26; H id.]; *FTV* ib.; *TNGl* ib.

רכב (e/o) vb. **to mount, ride, pollinate date-trees** (↓רכב #2, רכב, מרכוב, מרכבה; mng. 1: CPA רכב LSp 194, SA רכב ST Num 22:30, Ex 4:20; Af. mng. 2: < Akk *rukkubu* Zimmern, AF 54; MH הרכיב Jast 1479) Pe. **1. to monnt:** מעוך לי קדליך למרכב וארכב מעך ליה קדליה ורכיב lower your neck for me to mount, and I will mount. He lowered his neck for him, and he mounted *VR* 666:5; קם ורכב סוסיא he got up and mounted the horse *Ned* 40a(41) // *San* 19a(17); **2. to ride:** רכבת *TN* Num 22:30; ורכבין *ib.* Gen 24:61 [H ותרכבנה]; ‹ירכו›ב *ib.* Lev 15:9; למרכב *ib.* Gen 41:44; pass.part. רכיב *ib.* Num 22:22 [H רוכב]; עבר אלישע רביה רכיב על סוסייא PN, his master, passed by riding a horse *Ḥag* 77b(21) // *KohR* 19c(1); והוה רכיב סוסיה *BR* 742:6; *KohR* 4b(18); *EchRB* 53:19; רכיב הוינא על כתפיה(V) דסבי I used to ride on my grandfather's shoulders *Mas* 48d(31)
Af. **1. to cause to mount and ride** (+ על upon): a. horse: כיון דארכביה הוה מעבר ליה כשוקיא after he mounted him on it, he had him taken through the streets *EstAn* 156:2; *AbgurNew* 169:33; מייתי חרין סוסוון שטיי ומרכבין ליה על תריהון they bring two wild horses and mount him on both of them *Qid* 60c(50) // *BB* 16b(12); חמי סוסי דארכבי מרי וחמי סוס‹י›ך דארכבך מרך see the horse which my master made me ride, and the "horse" (i.e. a

Af. **to bend, incline:** a. general: ארכיני כען קולתיך *TN* Gen 24:14 [H הטי נא כדך]; b. w. יד to stretch out the hand: ארכן ית ידך *ib.* Ex 8:1; 14:26; 15:12; c. w. כתף to submit: וארכן כתפה לאולפן אורייתא he submitted himself to the study of the Law *ib.* Gen 49:15; d. w. בריש to bend the head in consent [cf. MH הרכין בראשו Jast 1480]: וארכינון בראשיהון וקבלון *RH* 58d(15)

Itpe. **1. to fall upon s.o.:** אתרכן יוסף על צווריה דאבוי *TN* Gen 50:1 [H ויפל על פני אביו]; *ib.* 33:4; *FPT* ib. 46:29[04]; **2. to prostrate oneself:** ואתרכינו בצלו they prostrated themselves in prayer *FT* Lev 9:24; *TNGl* Gen 17:3; *ib.* Num 20:6; **3. to dismount:** ואתרכנת מעלוי גמלא *TN* Gen 24:64 [H ותפל מעל הגמל]; *BR* 655:4 [expl. Gen ib.]

רכס n.m. **ceiling** (CPA רכס LSp 194) sg. אזל מני עשרין כשורין ברכסה דביתך go, count twenty beams in the ceiling of your house *BR* 785:2 // בכרסא[!] *EchRB* 54:12

Kut, Archive 1(1972):103+.

רכפה n. **dyer's weed** (*Reseda luteola*; MH רכפה Löw infra) sg. עקרה רכפה its root is dyer's weed *Hem* 20

Löw, Flora 3:127+.

רכש, det. **ריכשה** n.m. **horse, stallion** (Sy רַכְשָׁא LS 732) pl. ארכביה על תרין ריכשי he mounted him on two horses *Qid* 60c(50); *ib.* 49 // *BB* 16b(11)

רָם adj. **high, elevated** (↓√רום; CPA רם LSp 191, SA רם Ham 440:18) a. as adj.: sg. דהוא רם על רמיא for he is exalted above the high ones *FT* Ex 15:1; בקל רם in a high voice *TN* Gen 39:14; ארזה רמה a tall cedar *FT* ib. 50:1; pl. רָמִין ומנטלין exalted and elevated *FPT* Dt 26:19[23]; *TN* ib.; *ib.* 28:1; 33:17; שורין רמין high walls *ib.* Num 32:38; Dt 3:5; טוריא רמיא the high mountains *BR* 297:1 // *ŠR* 25a(10); *FPT* Gen 7:19[02]; *TN* ib.; *ib.* Dt 12:2; 28:52; b. as noun: 1) general: pl. דהוא רם על רמיא [↓usage a]; 2) esp. רמה det. the Exalted One (i.e. God): רמה יהב למשה חוטר נסייה the Exalted One gave Moses the staff of miracles *SYAP* 2:39; *ib.* 31:40; 43:42; 58:21

רמה, det. **רמתה**, pl. **רמון** n.f. **hill, height** (↓√רום; Sy רָמְתָא LS 720, SA רמבתבון pl. ST Lev 26:30) sg. ראש רמתה the top of the hill *FPT* Ex 17:9[23; H הגבעה]; *TN* ib. 10; *ib.* Num 21:20; 23:14; Dt 3:27; 4:49; 34:1; בית רמתה *ib.* 3; 17; pl. תרתין רמון(text: רמין) הינון they are two heights *MSam* 44:22 [expl. רמתים 1Sam 1:1]

רמוי n.m. **deceiver** (↓√2# רמי, רמיי) sg. חד אבא יודן רמויה a certain PN, the "deceiver" *VR* 114:1

רימון, רָמון n.m. **pomegranate, pomegranate tree, ornament** (CPA רימון LSp 195, SA רמון ST Num 20:5) **1. pomegranate:** sg. רמון מתקרי רמון the pomegranate tree is called pomegranate *VRK* 260:1; כהדא פרטתא דרמונא like the pomegranate seed *PRK* 6:4 // *ŠR* 22c(22); pl. רימונים מן גו רימונים pomegranates from among pomegranates *Beṣ* 60d(39) // *Šab* 10b(19); וברימונין דדהב golden pomegranates *VR* 620:2 // *PRK* 149:1; רמונייה *TN* Num 13:23; **2. pomegranate tree:** sg. רמון [↓mng. 1]; pl. רימונין *TN* Num 20:5; *ib.* Dt 8:8; **3. an ornament:** sg. *FPT* Ex 39:26[04; H id.; voc]; *TN* ib. 28:34; pl. רמונין *ib.* 39:24; רמוני *FPT* ib.; רמניה[!] *TN* ib. 25

Löw, Flora 3:81.

רמז vb. **to motion** (CPA רמז LSp 195, MH רמז Moreshet, Lex 346) Pe. רמז לטוריה He motioned to the mountains *ib.*; ורמז יוסף למנשה בריה Joseph motioned to Menashe, his son *ib.* Gen 44:19; *BR* 1158:1; *FPT* Gen 38:25[05]; רמז לחלמידוי he motioned to his students *Pea* 21a(42); *Šab* 3a(47); *San* 23c(53)

Pa. **id.:** ר' ירמיה מרמז *BerV* 4b(57); כל עמא מרמזין ליה everyone is motioning at him *EchRB* 53:5; *ib.* 13

רמח, det. **רומחה** n.m. **lance** (CPA רומחין pl. LSp 195, SA רמח ST Num 25:7) sg. רמחה *TN* Num 25:7 [H id.]; רומחא *FTV* ib.; pl. רומחין *FTP* Ex 13:17; ומחים *TN* Num 33:55

2# רמח n.m. **hot ash** (< רמע*; Sy רמועָא דנורָא ashes LS 735; cf. MH רמץ Jast 1483, Ar رَمَضَ sun-baked ground Wehr 360) sg. ר' אבהו הורי בכברה ממלא גצרא רמח PN ordered in GN to fill a large vessel with hot ash *Šab* 5c(58)

On the ח–ע interchange, v. Kut SGA 70+. The A form רמצא given by Jast 1483 should be eliminated. The passage in PT *Ned* 39c(51) reads: והן ממתקין אותה ברימצא they sweeten it (i.e. the bitter gourd) with hot ashes. Since the entire sentence is in H, ברימצא should be taken also as H.

רמי vb. **to throw, place** (CPA רמי LSp 194, SA

רמי Ham 595:76) Pe. **1. to throw, cast:** רמא וטמע יתהון בימא he cast and drowned them in the sea *TN* Ex 15:1; ורמי בניהון לנהרא he will cast their children into the river *ib.* Gen 40:18; *KohR* 9d(7); חמתון רמיין קובעתיה he saw them throwing clods of earth *San* 21b(7) // *ŠviV* 35a(40); נרמי נבזין let us cast lots *Etremi* 2; *Wahawa* 7; pass.part. אריא קטיל רמי באורחא a dead lion thrown on the road *KohR* 15c(27); רמיין *TN* Ex 14:30; **2. to place, set:** גר{י}<ו>ף תיפייא ויהב תלתא כיפין ורמי עליהון rake the oven, place three stones (in it), and set (the pot) upon them *Šab* 5c(57); *ib.* 59; **3. to shoot** (with a bow): מרמי בקשתא *TN* Gen 21:20; *ib.* 16

Af. **to prompt s.o. by speaking:** והה[וא] דיינא מרמי לה פסוקא the judge prompts him with the verse *Ḥaliṣa* 100:17

Itpe. **1. to be thrown:** יתרמון *TNGl* Lev 14:40; *ib.* Gen 15:12; תתרמין לאתון נורא יקדתה you will be cast into a fiery furnace *Am* 3:17 [cf. Dan 3:6]; **2. to exist, occur** [SA אתרמי TM 99:1040]: אתרמי פולמוס ביני ירחייה a conflict took place between the months *Etremi* 1; *SYAP* 47:16

רמי #2 vb. **to deceive** (↓רמייה ,רמיי ,רמיו ,רמוי; MH רימה Jast 1482) Pa. אין בעיי אתון אנה מרמי בה if you desire, I will deceive him *BR* 817:7; ולמה כען רמית בי why then did you deceive me? *TN* Gen 29:25 [H רמיתני]; ארמלתא דר׳ אבדימוס (Met)רמון בה they deceived PN's widow *Ket* 34b(31); דהוה מרמי במצוותה he used to "deceive" in charitable matters *VREd* 114:1

רַמְיוּ n.f. **deceit** (↓√2#רמי; CPA רמיו Black, Hor 69, רמאיו LSp 195) sg. בעיצא דרַמְיו deceitful advice *FPT* Gen 34:13[03, 05]; *TN* ib. 29:22; *FTV* ib.; *FTP* ib.[!]; אתון נהיגין גביכון ב{ד}<ר>מיו do you act deceitfully? *Yom* 40d(62)

רמיי n.m. **deceiver** (↓√2#רמי; CPA רמאין pl. LSp 195) sg. גבר רמאי *TNGl* Gen 25:27; ברת רמאי the daughter of a deceiver *BR* 819:2; והוה תמן חד רבון רמייה there lived there PN, the "deceiver" *HorG* 48a(57) [↓רמוי]; *ib.G* 58; רבהון דרמאי chief of the deceivers *BR* 883:5

רמייה, det. **רמייתה** n.f. **deceiver** (↓ √2# רמי, רמיי) sg. רמייתה ברת רמאי deceiver(f.) daughter of a deceiver(m.) *BR* 819:1

רמך n.m. **type of mule** (Sy רַמְכָא LS 734) sg. רמכה דלא כלינס the mule is without a bridle *Kil* 31c(46)

רמש ,**רמס** n.m. **creeping thing** (↓ √רמס; CPA רמסא LSp 195, SA רמס Ham 591:40+) sg. *TNGl* Gen 9:3; רמש *ib.* 1:24 [H id.]; רמסה *FPT* ib. 6:20[05]; *ib.* 7:14; *TNGl* ib. 6:7; רמשא *ib.* 1:25; 26

רמס (/o) vb. **to creep, crawl** (< רמש; ↓רמס; CPA רמס LSp 195, SA רמס ST Gen 1:26) Pe. דרמס *FPT* Gen 7:14[05; H הרמש]; *TNGl* Gen 7:21; *ib.* Dt 4:18; דרמש *ib.* Gen 1:26; תרמוס *FPT* Gen 7:8[05]; *TNGl* ib. 9:2; ירמוס *ib.* Lev 20:25

Talshir, Fauna 93+.

רמרם vb. **to give forth** (↓√רום; Sy רַמְרֶם LS 721) Quad. ורמרם תולעין it gave forth worms *FTV* Ex 16:20 [H וירם]; *TNGl* ib.[!]

רמש, det. **רומשה ,רַמְשָׁה** n.m. **evening** (↓√רמש; CPA רמש, det. רמשא ,רומשא LSp 195, SA רמש Ham 541:13+, Mal *rumš* Berg, Gl 76) רַמְשָׁא *FPT* Gen 31:42[03]; רומשא *Šab* 14d(26);- a. following evening: sg. *TN* Gen 1:5 [H ערב]; כל אפתי רמש בשובה every Friday at eventide *BR* 728:6 [for add. exx. v. ↓פתי]; מן רמשא עד צפרא *TN* Ex 27:21; *ib.* Lev 11:40; Num 19:8; לא הוה אכיל ברמשא he didn't eat in the evening *Pes* 37b(55); *Ber* 4c(30); *RH* 58a(47); *BR* 818:3; ונחת מיטרא ברומשא that evening it rained *Tan* 67a(36); *Qid* 64d(15); יצלי דרמשא עד דיומא קאים let him pray the evening (prayer) while it is still day *Ber* 7c(57) // *Tan* 67c(60); pl. ברמשייא ובקריצתא ובטהרייא in the evenings, at daybreaks, and in the afternoons *VRV* 554:2; b. previous evening [↓רומשית]: sg. ברמשא *TN* Gen 31:42 [H אמש]; הב לי מבשרא דיהבת לי ברמשא give me of the meat which you gave me yesterday evening *EchR* 48:4; *ib.* 6; 9

רמש vb. **to stay until evening** (denom. < ↓רמש; Sy רמש pa. LS 736) Af. קר<ו>ץ לתתוב<ה> וארמש לצלותך rise early for repentance and stay until evening at your prayer *SYAP* 61:5

רנן vb. **to murmur** (CPA רנן pa. LSp 195, SA רנן Ham 502:122+) Pa. והוון רבנן מרננין ביה the scholars murmured about him (viz. his conduct) *AZ* 42c(13)

רסיס n.m. (unclear; √רסס; cf. SA רסס Ham 556:434) sg. הדין רסיסה *KohR* 27d(31) [≠ ↓בקע]

2# רסיס n.m. **musical instrument** sg. רסיסה *Sot* 24c(6) [expl. אירוס Mib. 9:14]

3# רסיס ↓ אלרסיס

רסיסין n.m.pl. **small drops, fine rain** (CPA רסיס Black, Hor 69, Sy רְסִיסָא LS 736; cf. SA רסס ST Dt 32:2 (H ערף)) וכרסיסי מלקוש small drops of the latter rain *TN* Dt 32:2 [H כרביבים]; *FT* ib.

רסק vb. **to crush** (↓ריסוק; MH רסק Moreshet, Lex 348) Pa. תרסק *FT* Lev 2:6 [H פתות]; *TNGl* ib.; pass.part. מרסקה *ib.* 6:14 [H תפיני]; *FTV* ib.

רעב vb. **to be hungry** (↓רעבון; H רעב Jast 1485) Pe. רעבין כלביא the dogs are hungry *RuR* 86:64

רעבון n.m. **hunger** (↓√רעב; H רעבון Jast 1485) sg. רעבו<ן> *FTP* Gen 42:36

רעד vb. **to tremble, shudder** (CPA רעד LSp 196) Pe. ורעדת כל פלטין <ד>יוסף Joseph's entire palace shuddered *FTV* Gen 44:19; רעדת ארעא ושק{ו}עת the earth shuddered and sunk *San* 29a(48); הוה גופי רעד my body trembled *Tan* 65a(38)

רעו n.f. **pasture** (↓√רעי; cf. Sy רְعيוּתָא LS 737) sg. אתר ררעו place of pasture *FTP* Gen 13:7

רְעֻוָה, det. **רעות**, **רעותה** n.f. **will, pleasure** (↓√2# רעי; TA רעוא Jast 1486, SA ריחו Ham 528:265+) *FPT* Num 28:27[06; voc];- a. general: sg. ולא הוה רעווה מן קדם ה' it was not God's will *TN* Dt 10:10 [H ולא אבה ה']; *ib.* Num 23:27; Dt 28:63; 33:23 [H רצון]; לריח דרעווה *ib.* Ex 29:41 [H לריח ניחוח]; Lev 8:28; Num 15:3; לרעוה עלוי *ib.* Lev 1:3 [H לרצונו]; 22:29; וקבל ה' ברעווה ית קרבניה דנח God willingly received Noah's sacrifice *ib.* Gen 8:21; 4:8; Lev 19:7; ברעות נפשכון of your own will *ib.* Gen 23:8; *JMP* 2:5; ברעותה דאתתה by his wife's will *PalLaws* 65:5; סב פלג ברעותי take half with my permission *EchR* 47:14; רעותהון הוות *VR* 58:9 [expl. רעות רוח Eccl 4:6]; וברעותהון *FPT* Gen 49:6[22]; b. w. fol. vb.: 1) inf.: אן ברעותך משלחה *TN* ib. 43:4 [H אם ישך משלח]; *ib.* 24:49; Num 22:13; Dt 10:10; 29:19; רעותהון דרשיעיא למעבד עיבידתהון בעלמא הדין the evildoers desire to do their actions in this world *VR* 58:3; 2) conjug. vb.: רעותיה מתקרי בר הילכן he wishes to be called knowledgeable of *mishnayot ib.* 54:7; 55:2; 56:4 [+ //'s *KohR* 13b(8) ff.]

This entry is composed of two suppletive nominal forms: 1. ירעו* which occurs in cs. and w. suf.; 2. רעווה which occurs only in abs.

רעי, pl. **רעיין** n.m. **shepherd, herder** (↓ √רעי; CPA רעא LSp 196, SA רעי ST Num 27:17) sg. *TN* Num 27:17 [H רעה]; *PRK* 116:12 [expl. נוקד 2K 3:4]; חד רעה ען one was a shepherd *SYAP* 38:13; רעי תורין a cowherd *San* 18b(7); רעי חזירין a swineherd *BR* 688:6 [↓ חזר]; *ib.* 690:4; רעיא תלא קולחיה the shepherd hung up his jug *KohR* 11d(34) // *VR* 76:1; *KohR* 23b(16); משה רעיהון דבניי Moses, my children's shepherd *SYAP* 11:24; *ib.* 31; pl. רעייה חלבון חלב the shepherds milked *PRK* 175:2 // *Ter* 46a(28); *TN* Ex 2:17 [H הרעים]; בין רעיי ובין רעיך *ib.* Gen 13:8; רעוי דלוט *ib.* 7; 26:20; 31:22

2# רעי n.m. **excrement** (MH רעי Jast 1487) sg. רעיה *TN* Ex 29:14 [H פרשו]; *ib.* Lev 8:17; רעייה *ib.* 4:11; Num 19:5; רעיהון Lev 16:27; ריעייך *TNGl* Dt 23:14 [H צאתך]

רעי vb. **to feed, graze** (intr.), **pasture, graze** (tr.) (↓רעייה, רעי, מרעי 2#; CPA רעא LSp 196, SA רעי ST Ex 34:3) Pe. **1. to feed, graze** (intr.): ירעון *TN* Ex 34:3; והוין רעיין *FPT* Gen 41:18[05; H ותרעינה]; *TN* ib.; *TNGl* ib. 30:29; דהוא רעי מן דין גבה ולית הוא רעי מן דין גבה because it (i.e. the camel) grazes on one side and not on the other *EchRB* 50:4; חזירתה רעייה בעשרה the sow grazes with ten (piglets) *BR* 447:2; **2. to pasture, graze** (tr.): ארעי ענך *TN* Gen 30:31 [H ארעה צאנך]; רעון *ib.* 29:7; למרעי *FPT* Gen 30:31[05]; הוה רעי *TN* ib. 36; *ib.* 37:2; Ex 3:1; אנון רעיין *FPT* Gen 37:16[05]; חד בר נש הוה יתיב רעי תורין a certain person was grazing cattle *EchRB* 126:4

2# רעי vb. **to desire, want, reconcile** (↓רעווה; CPA 3# רעא LSp 196, SA רחי ST Lev 26:34) Pe. **to desire:** רעי *FPT* Gen 34:19[03; H חפץ]; *TN* Num 14:8; *EchRB* 58:23; במן דרחמנא רעי ביה *MSam* 44:16 [cf. //: כמי שירצה בו הקב"ה *KohR* 16d(19)]

Pa. **to reconcile:** ותרעי *TN* Lev 26:34 [H ותרצה]; ירעון *ib.* 26:41; ארעי סבר אפוי בדורון I will reconcile him with a gift *ib.* Gen 32:21; לא רעי ולא מרעי *EchRB* 59:1 [expl. לא יוסיף לרצות עוד Ps 77:8]

Itpe. **to want, desire:** אתרעי *TN* Dt 7:7 [H חשק]; *ib.* 14:2; אתרעיית נפשי *ib.* Gen 34:8; 49:6; גברא די יתרעי ביה *ib.* Num 16:7 [H באיש אשר יבחר]; Dt

12:5; 14:25; 25:7 [H יחפץ]

רעייה n.f. **shepherdess** (↓ √רעי, רעי; SA רעיה ST Gen 29:9, Sy רָעִיתָא LS 737) sg. *TN* Gen 29:9 [H רועה]; רעייתה דעלמי the shepherdess of my world *ŠR* 11b(8) [expl. רעיתי Song 1:9]

רעם vb. **to complain** (↓ תורעמו, תורעמה; Sy רעם etpa. LS 739) Af. **to complain** (+ על): וארעמתון *TN* Dt 1:27 [H ותרגנו]; דארעמתון עלי *ib.* Num 16:11 [H תלינו *qere*]; ורעמו *ib.* 14:36
Itpa. **id.** (+ על, קודם): חויה דלא אתרעם על מזונה the serpent which did not complain about its food *TN* Num 21:6; ועליך אתרעמנן *ib.* 7; אתרעמתון קדמיי *ib.* 14:29; דאיתרעמו על מזוניהון *ib.* 21:6; 27:3; Ex 15:24; 17:3; תתרעמון *ib.* 16:7; למתרעמא קדמיי *ib.* Num 21:6; דאתון מתרעמין עלוי *ib.* Ex 16:8; Num 14:27; 17:20
The use of the af. form is artificial and corresponds to the MT hif. forms.

רעע vb. **to do evil, ruin** Af. למרע{י}ה *TN* Lev 19:16

רעע #2 vb. **to break, shatter** (Sy רַע LS 737, CPA רערע LSp 195) Pe., pass.part. רעיע מזלא may (his) fate be shattered! *EchR* 72:15
Pal. **to weaken:** הוא מרערע כתליא it (i.e. the chaff) weakens the walls *San* 27d(58); את היא דרער<ע>תי יתי you (i.e. the soul) are the one who has weakened me *SYAP* 57:37

רעץ vb. **to break, coerce** Pe., pass.part. ולא רעיץ *JMP* 16:4; ולרעיץ *ib.* 8a:7
Friedman, JMP 1:142.

רעש vb. **to make noise** (CPA רעש LSp 196) Pe. ורעש תהומה בירתת ואימא the abyss made noise with trembling and fear *SYAP* 5:1

רפוס vb. **treader** (↓ √רפש) sg. {ד}<ר>פוס ענבים a treader of grapes *TN* Gen 49:11

רפי adj. **weak, loose, lacking a dagesh** (↓ √רפי; CPA רפא LSp 196, SA רפי ST Ex 5:8) **1. weak, loose:** sg. עונקתיה דההוא גברא רפיא that man's noose is loose *Ber* 5c(54); *ib.* 58; pl. רפיין *TNGl* Num 13:18 [H רפה]; **2. lacking a dagesh:** *MPDam* Gen 3:4; *ib.* Num 24:3; pl. רפיי׳ *ib.* 26:3

רפי vb. **to forsake, let alone, loosen a hold** (↓ רפי; CPA רפי LSp 196, SA רפי ST Dt 9:14(Var)) Af. **1. to forsake:** לא מרפי יתכון *TN* Dt 4:31 [H ירפך]; *ib.* 31:6; 8; **2. to let alone:** a. + מן: ארפי מינך *ib.* Ex 14:12 [H חדל ממנו]; וארפי מיניה *ib.* 4:26; ארפי מני *TNGl* Dt 9:14 [H הרף ממני]; ארפי מינך don't bother with it (lit. leave yourself alone) *BM* 8c(19); b. + dir. obj./ל־: ארפי ליה leave him alone! *Ter* 46c(3); *Qid* 64d(18); ארפיתיה leave him alone! *EchRB* 152:17; *PRK* 199:9[!]; ארפוני leave me alone! *EchRB* 139:4; ארפוניה *Ber* 9a(29); *ib.* 11c(22); ארפון ליה *AZ* 42c(14); ארפון לון *ib.* 41a(52); *VR* 120:4; ארפונון *Kil* 32b(27) // *Ket* 35a(34); *Ter* 45c(60); כלום אמליכוני בני רומי דנירפי להדא מדינתא did the Romans make me king so that I should leave this city (= Jerusalem) alone? *EchR* 68:11; דתירפי *ib.* 68:10; 12; **3. to loosen a hold:** אל תרפי ליה do not loosen your hold on him *VR* 476:2 [expl. זממו אל תפק Ps 140:9; // *MSam* 109:1: אל תשריניה]

רפיש adj. **low** (√רפש pass.part.; SA רפש to fall ST Ex 21:18) sg. רפיש יהווי נילוס ולא יהוי סלק the Nile will be low and will not rise *SYAP* 36:39
Cf. A. Tal, Teuda 3(1983):172+.

רפיש, det. **רפשה** n.m. **stamping, trampling** (↓ √רפש; Sy רִפְסָא LS 741) sg. חד רפיש *BR* 1158:1; הדן רפשה *ib.* 2

רפרוף n.m. **blood spot** (Sy רופרפא <ד>עינא = Ar طَرْفَة العَيْن blood spot in a wounded eye BA, PSm 3959; cf. CPA רפרוף eyebrow LSp 196) pl. רפרופי עיינה *PalLaws* 28:36 [listed as a blemish in an animal]

רפש vb. **to stamp, beat** (↓ רפיש, רפוס; Sy רפס LS 741) Pe. וירפשון *TN* Ex 21:22 [H ונגפו]; רמז למנשה ורפש חד רפיש he motioned to Menashe, and he stamped once *BR* 1158:1; ורפס במסניה he stamped with his shoe *FTV* Gen 44:19

רצד vb. **to lie in wait** (SA רצד ST Lev 19:18(Var)) Pe. אזל ורצד he went and lay in wait *VREd* 592:3
Glossed in Ms.O(marg) by ארב.

רצועה, det. **רצועתה** n.f. **leather strap** (↓ √רצע; MH רצועה Jast 1492) sg. a. general: בהדה רצועתא *SotV* 20b(58); b. of sandal: *Kil* 32d(8); רצועה דמסן *TN* Gen 14:23 [H שרוך נעל]; *FT* ib.; c. of phylacteries: רצועתה דתפילתה *Meg* 71d(3); ג{ז}<יי>דא דרצועתא *ib.* 5

רצי vb. **to consent, reconcile** (< H רצה; cf. ↓ √2# רעי) Pe. **to consent:** ורצת וצבת בכל מה דהוא עבר בעסק זיווגה she willingly consented to all that he did concerning her match *JMP* 11r:13; *ib.* 8b:8; 10b:10; 29:7; 56:8; חסלון ורצון תרחי אופייה the two sides concluded and consented *ib.* 26:18; 2:45

Pa. **to reconcile:** ומרציין{ומרצייה} ליה לאיתתיה they reconcile him with his wife *Sot* 16d(49); pass.part. לית תרתין אפייה נפק{ו}<ן> מרציין the two sides do not go out (of the court) reconciled *PRK* 300:2 [↓pe.]

Itpa. **to be reconciled:** לבתר יומין איתרעית דא לדא after some days, the two women were reconciled *EchR* 75:11; דכל מאן דכעיס סופיה ל{א}<מ>יתרציא anyone who gets angry will eventually be reconciled *ib.* 161:5; אתרצו תרין אפייה *JMP* 1r:21; *ib.* 11:29; 46:2

Friedman, JMP 1:86+.

רצע (/a) vb. **to bore through the ear** (↓מרצע, רצועה; SA רצע ST Ex 21:6) Pe. וירצע *TN* Ex 21:6 [H ורצע]; ותרצע יתיה באדנה *TNGl* Dt 15:17 [H ונתת באזנו]

רצף n.m. (unclear) ↓√רצף

רצף (/o) vb. **to hammer(?)** (Sy רצף LS 742) Pe. ורצוף רצפך hammer your hammering *BR* 52:3 // *KohR* 21c(7) [↓√חבט]; ורצוף ליה *BR* 51:5

Translation is uncertain as well as mng. of phrase in context; v. MY ad loc.; Jast 1495, s.v. רצף.

2# רצף vb. **to stuff** (Sy רצף LS 742, SA רציף Ham 553:360) Pe., pass.part. רציף כרמונייה stuffed like pomegranates *SYAP* 45:21(Var)

רצץ vb. **to squeeze, crush** (SA רציץ pass.part. ST Lev 22:22, CPA רצרץ Black, Hor 69) Pe. **to squeeze:** pass.part. המן הרשע שחיק מחיק רצי{ק}<ץ> the evil Haman! Pounded, blotted out, squeezed *EstR* 2c(34); לא אניס ולא עצי{ב} ולא רציץ not being coerced, nor pressed, nor constrained *JMP* 2:4; עצ<י>ן ורציצין *TN* Dt 28:33 [H רצוץ]

Pa. **to crush:** ימינך ה' דרצצת ומרצצה שורי בעלי דבביהון your right hand, oh God, which has crushed and crushes the walls of their enemies *FTV* Ex 15:6; *TNGl* ib.; ורציצו רישי גיבריהון they crushed the heads of their valiant men *TN* Num 21:15; *FT* ib.

On pe., v. Friedman, JMP 1:142.

רק n.m. **worthless person** (↓√ריק; CPA רקא LSp 197, NT ῥακά, ῥαχά Mat 5:22) pl. רקייה *BR* 278:9 // רקיא *KohR* 25b(29)

Dalm, Gr 173, n. 2.

רקד (/o) vb. **to dance** (CPA רקד LSp 197) Pe. לא הוינן חסרין אתמל אלא מיקום ומירקוד the only thing that we lacked yesterday was (for people) to get up and dance *Ber* 6a(25); אנא אקום וארקוד *KohR* 28a(12); *ib.* 13

Pa. **id.:** לית את זיע מן הכא עד דאת מרקד לן ציבח{ר}<ד> you will not move from here until you dance a bit for us *KohR* 9b(32); ואתה הדן ארגינט מגחך ומרקד קודמיהון that spirit came, sported, and danced before them *BR* 689:4; *ib.* 6; מטפח ומרקד קדמיהון clapping and dancing before them *Tan* 64b(49); שרון מטפחין ומרקדין *Ḥag* 77b(35); קיימין ומדקדין ומטפחין *KohR* 28a(11)

רקי, det. **רקיתה** n.f. **stomach of a ruminant** (< Akk *riqītu* Kaufman, Influences 90; SA רקיתה Ham 589:295) sg. רקיתה *TN* Dt 18:3 [H קבה]

רקיע n.m. **expanse of sky** (↓√רקע; SA רקיע Ham 591:34+) sg. *TN* Gen 1:15; *ib.* 20; רקיעא *ib.* 6; 7; חמית בחילמי דרקיעא נפל I saw in my dream the sky falling down *Kil* 32b(50) // *Ket* 35a(56) // *KohR* 24b(24); שקקי רקיעא the "streets" of the sky *BR* 432:10; *Am* 7a:14

רקיעה, det. **רקיעתה** n.f. **mantle** (↓ √רקע; cf. רוקעתא patch LS 744) sg. רקיעתא למשך בשרה a mantle for the skin of his flesh *TN* Ex 22:26 [H שמלתו]

רקע vb. **to trample** (↓ 2# רקיע, מרקעה, מרקוע, רקיעה; Sy רקע LS 744) Pe. ורקעת ארעה במסנך you trampled the earth with your shoe *Am* 16:5

רקף vb. **to shut a gate** (SA דקף itpa. LOT 3/2 300:25) Pa. תרעא פתיח מדקפא ליה (if) the gate is open she shuts it *VR* 123:5; pass.part. תרעה מרקף(text: מחקף) פתחה ליה *ib.* 124:1

The SA text reads: לית תרחי רחמיך אלופים באפי מסכין מתרקפים the gates of your mercy are not usually closed before a poor person. SA seems to have a second √רקף unrelated to this one (v. Ham 516:218, note).

רקק, det. **ריקקה** n.m. **expectoration** (of blood; ↓ √רקק; Sy רְקָק דמא spitting of blood LS 743) sg. עד דאיתעבדון טפרוי סימוקן כהדין ריקקה until his

fingernails became red like that expectoration of blood *RHG* 58b(14) // כהדא[!] רקקה *San* 18c(43) Jast 319 emends to דקקה.

רקק (o) vb. **to spit** (↓רוק, רקק, √ירק; CPA רק LSp 197, SA רקק Ham 484:138) Pe. חירוק *TN* Dt 25:9; ירקוק *ib.* Lev 15:8; ר׳ יונה רקק ושייף PN would spit and rub (it) out *Ber* 6d(50); *ib.* 30; 49; כל דרקיק לעיל(Ed) על אפוי נפל whatever one spits upward will fall on his face *KohR* 19d(39); עד זמן דהיא אזלה ורקקה גו אפוי דדרושא until she goes and spits in the face of the *darshan Soṭ* 16d(42); ואת רקקה גו עייניה you will spit in his eye *ib.* 45; ורוקקין בגויה שבע זימנין spit on it seven times *ib.* 46; מן דרקקת after she spit *ib.* 47 // עד דאזלת כדו את אזלת ורוקת באנפי דרושא *VR* 191:4; ורוקת רקת באנפיה ז׳ *ib.* 192:3; רוק{ו}<י> באנפי *ib.* 4; באנפיה זמנין *ib.* 5; אנא רקת *ib.* 6; רוק עלה spit on it *AZ* 44a(6); והיא רקקא קודמוי רוק רב she spits before him a large amount of spittle *Ḥaliṣa* 101:4; *ib.* 5

רְשׁוּ, det. **רְשׁוּתָה** n.f. **control, permission** (↓√רשי; MH רשות Jast 1499) רְשׁוּתֵיה *FPT* Gen 4:7[02];- **1. control:** sg. תחות רשותא דיוסף *TN* Gen 39:6 [H ביד יוסף]; *ib.* 41:35; ולא תהי לך עוד מכען רשו בה you (i.e. the spirit) will not have control over him from now on *Am* 18:3; והוא יהוי רשותה עליך *TN* Gen 3:16 [H והוא ימשול בך]; *ib.* Lev 26:6; ברשות נפשה in her own custody *ib.* 21:14; **2. permission, right:** sg. a. general: לית לך רשו למטמרה יתיה you have no right to conceal it *TNGl* Dt 22:3 [H לא תוכל]; *JMP* 2:19; b. ברשו with permission: כאילין דעלין ברשו like those who enter (the courtyard) with permission *ErRiš* 23b(47); דלא ברשו *EchRB* 115:1; c. w. יהב/נתן: לא יהבית לך רשו *TN* Gen 20:6 [H לא נתתיך]; *ib.* 31:7; Ex 12:23; הב לי רשו דנשתעי give me permission to speak *BRV*[60] 92:4; *ŠR* 38c(11); *Giṭ* 50c(26); d. w. נסב [cf. נטילת רשות Jast 1499]: מה הוה מיזל ליה דלא מיסב רשותא could he have departed without having taken leave? *Ber* 5c(44); *VR* 485:5; *PRK* 190:4; אסב רשותכון *SYAP* 48:2

The distinction made in the dictionaries (e.g. Jast 1499; BY 6746+) between רשות (↓ √רשי) and a putative רשות (↓ ראש) is invalid for the fol. reasons: 1. The vocalization in Ms. K of the Mishna is always רְשׁוּת, pl. רְשׁוּיוֹת; 2. The A form of רשות should have been רישות* (↓ ריש, ראש), a form which never occurs. The mng. "debt, loan" for this word in JPA as given by Jast 1500 is incorrect (v. Sok, Kiryat Sefer 51(1978):470).

רשון n.m. **a type of locust** (SA דשון Ham 540:160) sg. רשונה *TN* Lev 11:22 [H סלעם]; *TNGl* ib. Talshir, Fauna 72+.

רשי vb. **to permit, empower** (↓רשון, רשיי; SA רשי ST Gen 19:22, MH הרשה Moreshet, Lex 350) Af. ירשי *TNGl* Ex 12:23 [H יתן]

רשיי adj. **empowered, permitted** (↓ √רשי; MH רשיי Jast 1498, s.v. רשאי) **1. empowered:** sg. בנפש{א}י אנא רשיי ברם במצותה דבריי לית אנא יכיל ולא רשאי I am empowered over what belongs to me, but I am not authorized or empowered over what my creator has commanded *EstR* 5b(9); **2. permitted** (+ inf.): sg. ית בר עממיא את רשיי למדחק יתיה you are permitted to press the non-Jew *TN* Dt 15:3 [H את הנכרי תגש]; לית הוא רשיי למשבקה יתה he is not permitted to divorce her *ib.* 22:19; 21:16; 22:3; 29; 24:4; pl. אינון יהון רשאין למסוק בטורא they are permitted to go up on the mountain *FPT* Ex 19:13[17]; לית אתון רשיין למיכל בקורייכון מעשר תיניין you are not permitted to eat the second tithe in your villages *TN* Dt 12:17; *ib.* 16:5; 16; 17:15; 28:31; *TNGl* ib. 14:21; *ib.* 24:6

רַשִׁיעַ adj. **wicked, evil** (↓ √רשע; CPA רשיע LSp 197) a. as adj: sg. m. בר רשיע an evil son *San* 28c(3); נמרוד רשיעא *TN* Gen 48:22; *ib.* Num 22:30; *Ket* 28d(38); *PRK* 40:3; f. הדה מלכותה רשיעתה that wicked kingdom *ŠR* 22a(24); pl.m. אבהן רַשִׁיעִין *FPT* Ex 20:5[06]; אילין עכברייא רשיעיא those wicked mice *BM* 9b(3); *EchR* 28:9; b. as n.: sg.m. ערק רשיעא דלא רדופין the wicked one fled without pursuers *BR* 1002:4; *ib.* 718:9; *PRK* 144:2; *KohR* 4b(20); *Ter* 45d(4) // *AZ* 41a(59) [ref. to a snake]; f. ההיא רשיעתא *Ber* 9a(43) [ref. to a snake]; pl.m. למתפרעה מן רשיעיה to take retribution from the wicked *TN* Num 24:23; *ib.* Gen 3:24; Ex 20:5; Dt 33:6; *Kil* 32b(6) // *Ket* 35a(14); *BM* 12a(44); *VR* 58:3

רשל vb. **to be feeble, slack** (CPA מרשל paralyzed LSp 197, SA רשל Ham 539:156, MH רשל Moreshet, Lex 350) Itpa. ואתרשל *TNGl* Gen 9:21 [H ויתגל]; וכד מתרשל בפתגמי אוריתא when he is lax in the words of the Torah *ib.* 27:22

רשם vb. **to mark** (↓רושם; CPA רשם Black, Hor 69) Pe. לא ירשמון רושם they should not make a mark *TN* Lev 21:5 [H יקרחו קרחה]

רשע, det. **רישעה** n.m. **evil** (↓ √רשע; CPA רושעא

det. LSp 197, SA רשועה ST Dt 9:27) sg. עבדי רישעה doers of evil *FTV* Ex 12:42

רשע vb. **to be evil** (↓רשיע, רשע; CPA רשע LSp 197) Af. וארשעתון *TNGl* Dt 1:43 [H וחזידו]

רתח n.m. **hot object**, pl. **boiling water** (↓√רתח; CPA רותח LSp 197) sg. **1. hot object:** ההן חלא מ{י}רתח רתחא sand keeps the hot object hot *Šab* 6d(37); **2.** pl. **boiling water:** מזוג רתחין והא רתחין pour boiling water, and behold boiling water *BR* 1057:4

רתח (/a) vb. **to be hot** (↓מרתח, רתח, רתחן, √2# רתע; CPA רתח LSp 197, SA רתע Ham 461:70+) Pe. **to become hot:** ירתע *FTP* Dt 19:6 [H יחם]; דלא ירתחן ויחמען so that they should not become hot and ferment *Pes* 30a(1); וע{ו}ד כדון הוא רתח it still remains hot *Mas* 49b(18) // ר{ו}תח *Šab* 6b(21)
Af. **1. to heat up:** ההן חלא מ{י}רתח רתחא sand keeps the hot object hot *Šab* 6d(37); pass.part. מרתחא *FT* Lev 6:14 [H מרבכת]; דהיא שפכה ומרתחה because it spills over and heats up (the insulating material) *Šab* 6d(51)

רתחן adj. **"boiling", ref. to a characteristic of good wine** (↓ √רתח) sg. חמריה דפלן רתחן so-and-so's wine is "boiling" *VRG* 252:3; pl. חמרין רתחנין *TNGl* Gen 50:1

ארתך ↓ רתיך

רתיתה n.f. **trembling** (↓√רתח) sg. רתיתא *FPT* Ex 15:14[19; H חיל]; *ib.* 15; *TN* ib. 14; 15; *FTP* ib.

רתע vb. **to withdraw** (Sy רתַע LS 748, MH הרתיע Moreshet, Lex 352) Af. ומרתע וקאים רחיק he withdraws and stands afar *PalLaws* 28:21

2# רתע (/a) vb. **to be excited** (< רתח; SA רתע 461:70+, MH 2# רתע Moreshet, Lex 351) Pe. **to be excited:** ירתע ליביה his heart will be excited *TNGl* Dt 19:6 [H יחם]

רתת n.m. **trembling** (↓√רתח; CPA רתית LSp 197; cf. SA ארתתו Ham 465:219) sg. בירתת ואימא with trembling and fear *SYAP* 5:2

רתת (a/) vb. **to tremble** (↓רתיתה, רתת; CPA ארתת Black, Hor 69, SA ארתת Ham 465:220; cf. Sy אַרתֵיתָא trembling LS 746) Pe. **to tremble:** וארתת מן קדמוי he trembled before him *TN* Num 21:34; *FT* ib.; *TNGl* ib.; *TN* Gen 44:19; *FTV* Dt 3:2; *TNGl* ib.
Af. **to make tremble:** רו״ח רמרתתא *Am* 14:3

ש

שאול n.f. **netherworld** (< H שאול BDB 982; EA שאול DISO 286, SA שיול Ham 596:90) sg. *TN* Gen 44:29 [H id.]; *ib.* 31; לשיול(text: לשילו) *TNGl* Num 16:30 [v. SA]; שאול ארעייתה the deepest netherworld *TN* Dt 32:22; *FTV* ib.

2# שאול n.m. **questioner** (↓ √שאל; CPA שאול beggar HS 9:47) pl. מ{פק}‹קפ›דין על ש{וא}‹או›לייה they become angry at the questioners *Švi* 35c(6)

שְׁאֵילָה, det. **שאילתה**, pl. **שאילן** n.f. **question, request** (↓ √שאל; CPA שאלה, שילה LSp 198, SA שיאלה LOT 3/2 91:40) **1. question, problem:** sg. עאל ר' יהודה בר פזי ועבדה שאילה PN came in and made it (i.e. the biblical verse) into a question *Meg* 74d(14); *RuR* 134:134; הה{ן}‹י›א שאילתה דשאל לך that question which he asked you *BerG* 5c(44); לא דמיא ההיא שאילתא להיא ‹ד›קדמייתא this question is not similar to the one of the previous Mishna *Dem* 24a(25); לית הדא פשטה שאילתיה דחילפיי doesn't this solve PN's question? *Ter* 44b(29) // *Pea* 20a(40); *Ket* 31a(2); *Švu* 38c(36); *Pea* 19b(47) // *Ned* 38d(52); *Kil* 29d(27); *MŠ* 54b(16)[!]; והדא שאילתיה דספר that is the question of a schoolteacher! *Tan* 67c(59) // *Meg* 74b(24) // *Ber* 7c(46); ה‹ד›א(As) שאילתיה דחמרא that is the question of an ass-driver! *San* 23b(23); pl. שאילן רברבן important questions *PalLaws* 64:13; תרתין שאילתא *Naz* 56b(32); *Hor* 47b(43); **2. request, desire:** sg. שאל לך שאילה ואנא עביד make a request, and I will do (it) *VR* 860:1 // *ŠR* 35c(11); *EchR* 68:10; *ib.* 12; pl. קברי שאלי שאלתה the Graves of the Ones who Were Desirous (i.e. for meat) *TN* Num 33:16 [H קברות התאוה]; *ib.* 11:34; Dt 9:22; **3.** in phrase שאילת שלם **salutation:** שאלת שלמה דאבה my father's salutation *ib.* Gen 44:18; *FPT* ib.[04; voc]; in abbr. form: שאילה דמלך שאלת בי you gave me a royal salutation *EchR* 67:10 [// שלמא *EchRB* ib.]

שאל (e/a, a/o) vb. **to ask, inquire, desire, borrow** (↓ 2# שאול, שאילה; CPA שאל LSp 198, SA שאל ST Gen 44:19) Pe., pf. 1sg. שאילית *Ber* 5b(23); שאליח *Švi* 36c(51); שלחיה *Ber* 11b(34); 3m. שאיל *Šeq* 47a(11); שְׁאֵל *FPT* Gen 44:19[04]; שאלה (= שאל ליה) *BR* 916:4; f. שאלת *BM* 9c(27); 1pl. שאלנן *Tan* 64a(41); 2m. שאילתון *Naz* 56a(36); שאלתון *TN* Dt 18:16; 3m. שאילון *MŠ* 55d(26); שאלון *PRK* 190:11; *AZ* 39c(53); שאלונך *EchRB* 49:1; imp. 1sg. נישאול *MQ* 81c(58); נשולנך *BRV*[60] 1114:3; 2m. תשאל *TN* Dt 14:26; 3m. ישאול *TNGl* Ex 22:13; ישאל *TN* ib.; ישאלינה *Giṭ* 44d(3); f. תשאל *TN* Dt 14:26; 1pl. נישאול *Meg* 73a(40); 2m. תשאלון *TN* Num 15:22; 3m. ישאלון *ib.* Ex 13:14; imper. 2m.sg. שאול *Ter* 45a(10); 2m.pl. שאולו *FTV* Dt 32:7; inf. מישאול *Beṣ* 60b(7); מישאל *Ned* 38c(22); מישאלנכון *Meg* 70d(11); part. m.sg. שאיל *BR* 906:2; f. שאלה *ib.* 1061:6; m.pl. שאלין *PRK* 393:12; שאיילין *VR* 460:2; pass.part., f.sg. שאילה *Tan* 64c(4);- **1. to ask, request:** a. w/o dir. obj. (+ ל־ s.o.): 1) general: בכל מה די שאלתון מן קדם ה' all that you asked of God *TN* Dt 18:16; שאלו לאבהתכון ask your fathers *ib.* 32:7; הגמון אחד שאל לחד מן אלין דבית סילני a certain governor asked one of those of the House of PN *BR* 692:3; *VR* 703:4; *Šab* 6a(53); 2) esp. a legal question: a) alone: בר שלמיה ספרא שאל לר' מנא PN, the schoolteacher, asked PN_2 *Ber* 7c(44); *Pea* 19c(32); *Ter* 43a(13); *Bik* 64b(6); *Šab* 7d(17); *Pes* 29c(53); and pass.; שאלון ליה ולא אגיבון they asked him, and he did not answer them *Šab* 16d(45); *Bik* 65d(50); *Naz* 56a(53); b) preceded (a)syndetically by another vb.: (1) אזל to go: אזל שאיל לרב *BM* 8a(1); *San* 29a(58); (2) אתי to come: אתא שאל לר' יוחנן *Ber* 6a(64); *Pes* 34b(24); אתון שאלון ליה *Kil* 28b(23); *Šab* 7a(7); *RH* 59b(25); *Qid* 64d(30); *AZ* 41b(56); אתון ושאלון ליה *Beṣ* 61b(12); *Yev* 11d(60); (3) נפק to go out: נפקון ושאלון ליה *MŠ* 55d(26); *Dem* 22d(19); (4) סלק to ascend: ניסוק נישאול לבית ר' סלקון מישאול *Meg* 73a(40) // *Švi* 38c(47); (5) עלל to enter: הא מרה דשמעתא ניעול ונישאליה here is the master of the tradition. Let us go in and ask him *BR* 329:1 [// *PRK*, infra (6)]; *Ter* 45c(43); (6) קום to get up: נקום ונשאול ליה קמון ושאלון ליה *PRK* 190:10 [//

BR, supra (5)]; (7) שלח pa. to send: שלח שאול לאילין חכימיא דמנית(text: דמתניתא) send and ask those scholars whom you ordained *San* 29a(36); שלח שאל לר׳ אלכסנדרא *Dem* 22c(9); *Švi* 36c(53); *Šab* 8a(45); *Yev* 12d(8); b. w. dir. obj.: שאול שאלה ואתן לך make a request, and I will fulfill it *ŠR* 35c(10); ההיא שאילתה דשאל לך *BerV* 5c(44); *Qid* 64b(13); **2. to inquire, consult:** a. alone: אית איתתא דידעא למשאל there is a woman who knows how to inquire *VR* 123:4; *ib.* 124:1; ותשאלון יאות *TN* Dt 13:15 [H ושאלת היטב]; שאלי אוכה those who consult the ghost *TN* Lev 20:6; b. w. ־ב: ר׳ יוחנן סליק למישאל בר׳ חנינא PN went up to inquire about PN_2's welfare *VR* 218:5; חמא אביללייא בשובתא ושאל בון he saw the mourners on the Sabbath and inquired about them *Ber* 5b(50); *BR* 1142:2; c. w. (ב)שלם: וישאלון בשלמי *TN* Ex 11:8; *ib.* Gen 19:1; 37:7; 49:8; הוו עלין ושאלין בשלמיה דנשיא בכל יום they used to go in and inquire of the welfare of the Nasi every day *Hor* 48c(41) // *Tan* 68a(36); *Bik* 65c(44); *VR* 395:2; שאל שלם *Švi* 39a(14); d. w. על: בההוא דשאל חורן עלוי in the case where another inquired about him *Dem* 24a(9); *Hor* 48a(48) // *VR* 112:2; **3. to desire:** ובכל מה די תשאל יתכון נפשיכון *TN* Dt 14:26 [H בכל אשר תאוה נפשך]; בקברי שאלי שאלתה the Graves of the Ones Who Were Desirous *ib.* Num 33:16 [H בקברות התאוה]; **4. to borrow:** ושאילו *ib.* Ex 12:35 [H וישאלו]; ישאל *ib.* 22:13; pass.part. דלא הוות דידי שאילה הוות דניצלי בה it wasn't mine. It was borrowed so that I could pray in it *Tan* 64c(4); *FT* Num 22:30; לא שאילה לה *BR* 727:1 [unclear; v. MY ad. loc.]

Pa. **to ask:** משאלין *FTP* Gen 49:8; אתון ושיילון לר׳ *Ber* 9b(32); *ib.* c(31); *VR* 684:9

Af. **to lend:** a. money: חד בר נש אשאל לחבריה דינרין a certain person lent another money *BM* 10a(62); *ib.* b(21); *Giṭ* 45a(49); *Švu* 35d(17)[!]; b. objects: ואשאלו להון *TN* Ex 12:36 [H וישאלום]; ואשלו יתהון *FPT* ib.[23]; אשאל לי זרע lend me seed *BR* 452:5; *ib.* 947:3; *KohR* 30c(34)

Itpe. **1. to be asked:** אישתאלת לר׳ חונה *Šab* 12a(1); *ib.* 13c(54); *Beṣ* 60c(61); *San* 27b(14); *Hor* 48c(47); כל מאן דמשתאיל ולא מגיב anyone who is asked and does not reply *EchRB* 48:27; *MQ* 82d(56); **2. to inquire:** למשתאלא לקדמות קסמיא to inquire of the diviners *FTP* Num 24:1

שְׁאָר n.m. **remainder, rest** (↓√שאר, √שייר; EA שאר DISO 287, H שאר Jast 1509) sg. a. general: וּשְׁאָר אצבתכון the rest of your batches (of bread) *FPT* Dt 28:17; ושאר גלעדה *TN* ib. 3:13 [H ויתר הגלעד]; ושאר כל גלוותהון דיש׳ and the rest of the Jewish exile communities *MŠ* 56c(13) // *San* 18d(16); שאר ירחיא the rest of the months *RH* 57d(58); ושלח ליה שארא he sent him the rest *AZ* 39b(33); *EchRB* 47:16; *ib.* 82:15; b. in Masoretic notes: ושאר אורית׳ the rest of the Torah *MPDam* Lev 13:53; *ib.* Gen 15:4; ושאר קריה the rest of the Bible *ib.* Num 10:36; *MMDam* ib. 7:19; *ib.* 35:33; ושארה *ib.* Gen 37:5; Ex 23:23; c. in scribal notes: שאר קוטעה דכבת החדש the remainder of the section is like *PRK* 103:13ff. *BR* 42:9; *PRK* 121:5; *ib.* 178:4; 180:8; 311:11; 381:4; שאר פיתחא the rest of the *petiḥa ib.* 324:10; 338:8

שאר vb. **to remain** (↓שאר, √שייר; CPA אשתר LSp 199) Itpe. אשתאר *FTP* Ex 14:28 [H נשאר]; ודאשתאר תוספה that which remains as an additional gift *JMP* 27:9; *ib.* 10b:13

שב n.m. (unclear) הבת לשבי מן דקני *BR* 838:4
The entire proverb is unclear (v. Sok, GF 157, n. 8).

שבוח n.m. **praise** (↓√שבח; CPA שבוח LSp 199) sg. שבוחה די שבחו יתי בנתהון the praise which their daughters praised me *TNGl* Gen 30:13

שבוע, pl. **שבועין** n.m. **week, Sabbatical cycle** (↓שבועייה; SA שבועים ST Ex 34:22; mng. 2: < MH שבוע Jast 1510) **1. week:** pl. שובעה שבועין דיומין *TN* Dt 16:9 [H שבעה שבועות]; *TNGl* Lev 12:4; **2. Sabbatical cycle:** sg. בשתה קדמיתה דשאבועה in the first year of the Sabbatical cycle *Zoar* 4:6; בשתא חליתיתא דשבועא *JMP* 13:2; *ib.* 29:2; pl. כמן שבועין אינון כהדין לא אתה how many cycles like this one, (and the Messiah) hasn't come! *PRK* 98:1 // *ŠR* 17d(7)

שְׁבוּעָה, det. **שבועתה** n.f. **oath** (↓√שבע; SA שבועה ST Num 30:3) sg. שבועה נפקת מן תחות כורסי איקרה an oath went out from under the throne of glory *FPT* Ex 17:16[23]; *TN* ib.; *ib.* Lev 5:1; Num 30:3; בהוא דקאים חייב לחבריה שבועה in the case of one who is obligated for an oath to another *Švu* 37d(64); בין זכיי בין חייב לשבועה לא תיעול whether innocent or guilty, do not get involved in an oath *ib.* b(3); ובשבועה דכל דיפתח עלוי יהי מאית בסוף ביש by an oath! Whoever shall open (this grave) over him shall die with a bad end *BŠ* 2:3; *FPT* Gen 4:15[02; voc]; *TN* Dt 1:34; *ḤGemar* 2; שבועתא דה׳ *TN* Ex 22:10; *ib.* Gen

ההוא תלמידך דהוות משתבח ביה that student of yours whom you commended *BR* 307:4

2# שבח vb. **to increase in value, bring forth, excel** (< Akk **šawāhu* *šamāhu* Kaufman, Influences 99; MH שבח pe., hif. Jast 1511, Sy שׁוַח LS 762) Pe. **to increase in value:** אפיק ארבעה דינרין והוא שבח אשתא he spent four dinars, and (the field) increased in value to six *Giṭ* 46d(24); שווחר זיווהון דאפוי the radiance of his face increased *FT* Ex 34:29
Af. **1. to bring forth:** אילן משבח *TN* Dt 12:2 [H עץ רענן]; *ib.* Lev 23:40; **2. to excel:** כל תלמיד דהוה חמי ליה משבח באוריתא הוה קטיל ליה he would kill any student who excelled in the Law *Ḥag* 77b(11)
The identification with the Akk rt. is based on the *b-w* interchange in JPA (v. Kut, quoted in Kaufman, ib., n. 344).

שבט, שביט, det. **שִׁבְטָה, שיבטה** n.m. **tribe** (CPA שבט LSp 200, SA שבט Ham 597:129+) a. general: sg. שבט *TN* Gen 49:14; שביט *FPT* Dt 1:1[26]; שבטה *TN* Num 1:5; *ib.* Dt 29:7; שיבטא *FTV* ib. 33:13; pl. שבטין *TN* Ex 28:17; שיבטין *TNGl* Lev 22:27; שְׁבְטַ[יָא] *FPT* Gen 44:18[04]; b. w. ref. to tribe of Levi: ומה דנפיל לשבטך נפיל לך what accrues to your tribe (i.e. *teruma*) accrues to you *Ter* 43c(5); *MŠ* 56b(49)

2# שבט, det. **שיבטה** n.m. **beating, pressing** (√שבט) sg. שיבטא דכרכדא the beating of the shuttle *Šeq* 48b(59)
Cf. TŠab 9:10 (ed. Lieb 37:21): שנים אוחזין בכרכ{ד}<ד> ושובטין two persons hold the shuttle and beat down (on the threads to compact them).

3# שבט n.m. **Shevat, the fifth month** (< Akk *šabāṭu* Kaufman, Influences 115; MH שבט Jast 1513) *FTP* Ex 12:2; *SYAP* 36:61; *ib.* 37:35

שבי, det. **שביתה** n.f. **captivity**, coll. **captives** (↓√שבי; CPA שביא LSp 199, SA שבי Ham 595:49) sg. שבי רבה a great captivity *TN* Ex 15:9; שביתה *ib.* Num 31:26 [H השבי]; *ib.* Ex 15:9 [H שלל]; שבייתא *FPT* ib.[19]

2# שבי n.m. **captive** (↓√שבי; CPA שבא LSp 199, SA שביאן f.pl. Ham 595:54) pl. היך שביין דערקין like captives who flee *FPT* Gen 31:26[05]; *TNGl* Dt 21:10

שבי vb. **to capture, take captive** (↓שבי, 2# שבי,

24:8; ירחא דשבועתא the month of the oath *VR* 682:4 [expl. בחדש השביעי Lev 23:24]

שְׁבוּעָיָּה n.m.pl. **Shavuot** (↓שבוע; SA חג שבועיה ST Dt 16:16) pl. חגה דשבועיה *TN* Dt 16:16 [H שבועות]; *ib.* Ex 34:22; חגי שְׁבוּעֵיכוֹן *FPT* Num 28:26[06]; *TN* ib.

שְׁבָח n.m. **praise** (↓√שבח, שבוח; MH, TBA שבח Jast 1512; cf. Sy שׁוּבְחָא LS 750) sg. כל שְׁבָח דבידייה האליין all these divine words of praise *FPT* Ex 20:1[06]; *TN* ib.; שבח שירתה הדה this song of praise *ib.* Dt 31:19; 21; 22; 32:44; *TNGl* Num 5:30; כל מילי שבח אוריתה all the words of the praise of the Torah *TN* Dt 32:46; *TNGl* ib. 27:8; למיתן שבחא למרי עלמא to give praise to the Master of the world *TN* Gen 21:33; כל הדין שבחא *MQ* 81d(3); ר׳ הוה מתני שבחיה דר׳ חייה רובה Rabbi related the praise of PN *Kil* 32b(43) // *Ket* 35a(50) // *BR* 307:3; *Kil* ib.(45) // *BRVar* ib.; *Ber* 5b(50) // *MQ* 82d(36); תנון שבחיה על כל קוזמוס relate the praise of the ruler of the world *SYAP* 8:1; עבד דרש ליה שיתא ירחין לשבח he expounded it (i.e. 1K 21:25) positively for six months *San* 28b(18)[≠לגנאי]; לשבחא דמלכותא עבדית I did it for the praise of the kingdom *EchR* 69:8; pl. שבחוי דהיכלא *ŠR* 3d(15) [expl. שירות היכל Am 8:3]

שבח vb. **to praise, glorify, commend** (↓משבח, משבח adj., משבחה, שבוח, שבח, תושבחה; CPA שבח LSp 199, SA שבח Ham 454:162) Pa. **1. to praise, glorify**: a. alone: ושבחו יתה *TN* Gen 12:15 [H ויהללו אותה]; *ib.* 30:13; *EchRB* 53:9; כל מה דאת יכיל למשבחה שבח whatever you can glorify — glorify *PRK* 298:9; pass.part. יהי שמיה משבח may His name be glorified *FPT* Ex 20:2[06]; pl. יאין ומשבחין כארזייה beautiful and praiseworthy as cedars *TN* Num 24:6; *FT* ib.; *KohR* 16c(16); b. w. ref. to singing: בכדן שבח משה ית שירת תושבחתה *TN* Ex 15:1 [H אז ישיר משה את השירה הזאת]; *ib.* Ex 4:26; Num 21:17; c. preceded by √ידי af.: ואודי ושבח לשמא דה׳ he gave thanks and glorified God's name *ib.* Gen 24:26; Ex 34:8; *FPT* Gen 43:28[04]; **2. to commend** (+ -ב s.o.): ר׳ יוסי ביר׳ חלפתא משבח בדר׳ מאיר קומי ציפוראי PN was commending PN_2 before the Sepphorites *Ber* 5b(48) // *MQ* 82d(35); דין הוא דאת משבח ביה *Nid* 49d(46); *BREd* 1291:11
Itpa. **1. to glorify oneself:** ייעול וישתבח באתריה let (the old man) come and glorify himself in his home town *EchR* 73:7; **2. to commend** (+ -ב s.o.):

שבייה, שביי; CPA שבא LSp 199, SA שבי Ham 595:48+) Pe. **to capture:** וית נשיהון שבו ובזו they captured and despoiled their women *TN* Gen 34:29; שבון *ib.* Num 21:1; 31:9; אשבי *ib.* Ex 15:9; תשבון *ib.* Dt 21:10
Af. **to lead into captivity:** אשוריי משבי יתך the Assyrians will lead you into captivity *TN* Num 24:22
Itpe. **to be taken captive:** אשתבי *ib.* Gen 14:14 [H נשבה; [י]שתבי] *FPT* Ex 22:9[01]; אין אישתב{א}י בתלתא if he was taken captive on a Tuesday *Šab* 9a(34); *Ket* 26d(40)[!]; ואישתביין בנתיה דשמואל Samuel's daughters were taken captive *ib.* c(59)

2# שבי vb. **to rest on the Sabbath** (denom. < ↓ שובה; ↓ √שבת) Pe. שבה שבה he rested on the Sabbath *TN* Gen 2:3

שביב n.m. **spark, ray** (Sy שְׁבִיבָא LS 750) pl. שביבין דינור sparks of fire *TN* Gen 15:17; *FT* ib. *TNGl* ib.

שביי n.m. **captor** (↓ √שבי; Sy שָׁבָיָא LS 750) pl. שביין *TNGl* Gen 31:26; שביין עלון לקרתא captors entered the city *Ter* 46a(33) // שביא *PRK* 176:2; *Ket* 26c(60); *ib.* 61; 62; שבייהון *TN* Dt 32:42; *FTV* ib.

שבייה, det. **שביתה** n.f. **captivity** (↓ √שבי, שבי; CPA שביא LSp 199) sg. *TN* Dt 21:10 [H שביו]; שבייה רבה *TNGl* Num 21:1; *TN* ib.; ייזלון בשבייתה they will go into captivity *ib.* Dt 28:41; Num 21:29; 31:19; Dt 21:11; 13

שביל n.m. **path** (CPA שוביל LSp 200, SA שביל Ham 445:34) sg. בשבילא דטבדיא on a path of Tiberias *KohR* 15c(18); *EchRB* 143:4; pl. דין רהוה חכים שביליא the one who knew the paths *KohR* 21c(20); באילין שביליא דטבריא *ib.* 8c(14) // *VR* 576:5; *ib.* 508:3; אלין דשב<י>לין {ב}<ד>אורייתא כב{ז}<י>שין בלבהון those in whose heart the pathways of the Torah are paved *ib.* 368:4 // *EchR* 133:19 [w. ref. to Ps 84:6]

שביעיי num. **seventh** (↓שבע; CPA שביעי LSp 200, SA שביעאה ST Gen 8:4) m. יומה שביעייה the seventh day *FPT* Ex 20:11[06]; *TN* Num 31:24; *Švi* 33b(58) // *Suk* 54b(47) // *AZ* 43d(16); ירחא שביעיה the seventh month *TN* Num 29:1; f. שתה שביעייתה the seventh year *ib.* Dt 15:9; שובתה שביעייתה the seventh week *FPT* Lev 23:16[06]

שבע, שובע, שובעה, det. **שׁוּבְעָתֵי**, pl. **שַׁבְעִין**, **שובעין**, det. **שובעיתי** num. **seven** (↓שבע עשר; CPA שבע, שובע, det. שובעתא, pl. שובעין, שובעיתיא LSp 200, SA שבע ST Gen 41:2, det. שבעתי ib. 7:10, pl. שבעים ib. 11:26) שבע *TN* Gen 5:7; שובע *FPT* Lev 23:15[06]; *Kil* 29a(58); שבעה *TN* Gen 8:10; שובעה *ib.* Num 19:4; שבעתי *ib.* Gen 29:28; שוּבְעָתֵי *FPT* Num 28:29[06]; שַׁבְעִין *ib.* Dt 27:8[04]; שובעין *TN* Num 7:13; *AZ* 42c(11);- a. general: sg. בר תלתין ושבע שנין 37 years old *ib.* Ex 2:16; Lev 25:8; שבע מאוון 700 *TN* Num 26:51; שבעה יומין ושבעה לילוון seven days and seven nights *Ter* 46c(6); *Šab* 8b(16); *Soṭ* 16d(46); *BR* 855:4; זיי שובעה (the letter) *zayin* (equals) seven *BR* 683:10; *Šab* 3c(38); שבעתי תורייה the seven cows *TN* Gen 41:26; *PRK* 424:9; *Pap* 3:5; שבעתי שבלייה the seven sheaves *FPT* Gen 41:24[05]; pl. שבעין ושבעה דרין 77 generations *TN* ib. 4:24; *ib.* Ex 38:29; שובעין וחדה ליטרין 71 pounds *SanG* 19d(7); שובעין דקלין 70 palm trees *TN* Ex 15:27; שובעיתי סביא the 70 elders *TNGl* ib.; *TN* Num 21:18; b. in var. expressions: sg. מפקין כלתה כל שבעה they bring the bride out all the seven (days) *Meg* 75a(64); *ib.* b(2); בולהון דרשין הדין פסוקא מן שבע שבע אפין they expound the verse in seven (different) ways *Ḥag* 78d(21); חמש שורין מן שובע שובע five rows of seven (vines) each *Kil* 29a(58); *ib.* d(19); pl. שובעין <זימנין> מן שובעין 70x70 *Er* 20b(20)

שבע עשר num. **seventeen** (CPA שובעסר LSp 200, SA שבע עסרי ST Gen 37:2) m. שבעה עשר יומין 17 days *TN* Gen 7:11; *ib.* 8:14; שובע עשר *TNGl* Num 31:52; f. שבע עשרה שנין *TN* Gen 47:28; *Kil* 32b(21) // *Ket* 35a(28); שבע עשרה אינון *Ber* 8a(7)

שבע vb. **to swear, adjure, vow, pronounce the tetragrammaton** (↓שבועה; SA אשבע ST Ex 13:19, אשתבע ib. 33:1) Af. **1. to cause to take an oath:** אשבע יתי *TN* Gen 50:5 [H השביעני]; *ib.* 24:3; Num 5:19; רב יהוד׳ כד הוה משבע לבר נש when PN caused someone to take an oath *PRK* 423:14; בהוא דחמי לון אזלין בע{ו}<י>ן משבעתיה(text: מישבעוניה) והוא קפץ ומשתבע in the case of someone who saw people coming wanting to impose an oath upon him, and he quickly took an oath *Švu* 38d(40); **2. to adjure:** ומשבע ליה באלהי יש׳ he adjured him by the God of Israel *San* 23b(42); משבע אני עליך *Am* 9:4 [ref. to a spirit]; **2. to forbid by a vow** [↓itpe., mng. 2]: ההן דמשבע לחבריה דלא ייכול one who forbids another by a vow that he won't eat (of his food) *Ned* 41a(44)

Itpe. **1. to swear:** אשתבע לי ואשתבע ליה *TN* Gen 47:31 [H השבע לי וישבע לו]; *ib.* Lev 5:22; אֶשְׁתְּבַע *FPT* Gen 31:53[03]; משתבע אנה לך בחיי רישיה דאבא היך מה דאת משתבע בחיי רישיה דפרעה I swear to you by the life of my father's head, just as you swear by the life of Pharaoh's head *ib.* Gen 44:18; *FPT* Ex 20:7[06]; *TN* Dt 10:20; ממה דהוא גברא חשוד ולא יכיל מישתבע ליה since he is a suspect person and can't take an oath for him *Švu* 38a(6); *ib.* d(40); *Ber* 3c(12); *Ket* 36a(33); *Ned* 42c(10); *EchR* 115:2; **2. to vow** [↓af., mng. 2]: חד בר נש נדר דלא מרווחא אמ׳ ליה מה(text: ממאי) אישתבעת a certain person vowed not to make a profit. He said to him: What did you vow? *Ned* 39b(22); **3. to pronounce the tetragrammaton:** אילין כותאי דמשתבעין *San* 28b(4); **4. to adjure:** דברייתא משתבעין ואמרין במאן דאקים עלמא על תלתא עמודים people adjure and say (magical phrases) by the one who established the world on three pillars *ŠR* 38a(4); מיסלק אישתבע לציצא while going up, he adjured the high priest's frontplate *ib.* c(13)

On itpe., mng. 3, v. Lieb, Tarbiz 20(1950):117+; on mng. 4, v. id. Tarbiz 27(1957):185.

שבק n.m. **undressed vine** (Sy שְׁבוּקָא shoot, sprig LS 754) pl. שבקיכון *TN* Lev 25:5 [H נזירך]; *ib.* 11

Löw, Flora 4:49. The CPA form quoted in LS, loc. cit., is an error [↓שבשבה].

שבק (a/o) vb. **to leave, leave alone, entrust, bequeath, divorce, permit, forgive** (↓ משבק, שיבוקין, שבקו, משבקה; CPA שבק LSp 200, SA שבק Ham 551:308+, 571:87, ST Num 14:20(Var)) Pe. **1. to leave, leave behind, leave over:** a. people: אין שבק טליא ית אבוי *TN* Gen 44:22 [H ועזב את אביו]; אשבוק בען עמך מן עמא די עמי I will leave behind some of the people who are with me *ib.* 33:15 [H אציגה]; שבקון ליה ואזלון לון they left him and went away *Pes* 31b(64); *Pea* 17d(19); *Dem* 22a(24); *KohR* 20b(16); b. objects: ושבק לבושוי *TN* Gen 39:12 [H ויעזב בגדו]; *ib.* 16:5; Lev 19:10; אכיל פלגא ושביק פלגא he eats half and leaves over half *Šab* 12b(17); *PRK* 377:9; *Ber* 10c(45); שבק סנדלוי ואזלין he left his sandals (in the synagogue), and they disappeared *BM* 8d(2); שובקתיה לצפרא leave it for the morning *Nid* 50b(32); *ib.* 33; **2. to abandon, forsake:** a. people: ולא שבק יתכון *TN* Dt 31:6 [H ולא יעזבך]; *ib.* 32:30; 12:19; Ex 14:27; דלא שבקון ולא שביק להון He has not forsaken them and will not forsake them *Pea* 17d(20); *PRK* 281:14; *ŠR* 36a(3); *VRK* 247:3; pass.part. ואינון שביקין ורטישין they are forsaken and oppressed *TN* Dt 32:36; b. God: וישבקון יתי *ib.* 31:20 [H ונאצוני]; ואת בעי מישבוק אלהך you want to forsake your God *ŠR* 15d(6); c. objects: דלא שבק חסדה וקושטה *TN* Gen 24:27 [H ולא עזב חסדו]; משבוק תשבוק מה דבלבך עלוי abandon what you have in your heart against him *ib.* Dt 22:4; [ואמתו]; 28:20; 29:24; בשתא תוריתא שבקיה ויבש the following year he abandoned it (i.e. the field), and it dried up *MQ* 81b(4); שבק ר׳ יהושע בן לוי רישא ואמר סופה PN abandoned the beginning (of the Mishna) and said the end of it *Pes* 31d(5); *Šeq* 45d(33); *RH* 56d(8); שבקין סתמא ועבדין ביחידיא they abandoned the anonymous ruling and acted in accordance with that of the (named) individual *Tan* 66a(47); *Yev* 6b(2); *Giṭ* 44d(27); *Ber* 10c(49); **3. to leave alone:** שובקיה דזמנין על ניסין הוא מיתחמי leave him alone, for he sometimes appears for miracles *BR* 689:5; *ib.* 305:8; 632:7; 930:2; אין אמרת לי שבוק שביק if she said to me: Leave (him) alone, he left (him) alone *ib.* 389:7; שבקיה ונא יהב leave him alone, and I will give (the payment) *BB* 17d(29); *Ber* 9a(35); נחת רותיה מיניה ושבקיה he was pleased with him and left him be *BB* 14a(49); אילו שבקתיה לא רב הוה מתעבד if you had left it (i.e. the plant) alone, wouldn't it have become large? *BR* 311:2; pass.part. ואינון שביקין בגינך they will be left alone for your sake *KohR* 28c(37); **4. to leave out, omit:** שבק קרייא כלום does the Bible omit anything? *BR* 1069:1 // *RuR* 174:167; **5. to entrust, put aside:** ושבק כל מה דיליה תחות רשותא דיוסף he entrusted all of his property in Joseph's control *TN* Gen 39:6 [H ויעזב]; על רלא שבקת לסיבותך כלום because you didn't put anything aside for your old age *VR* 689:5 // *PRK* 403:4; **6. to bequeath:** כהנא דמך ושבק ירתו לר׳ יאשיה PN died and bequeathed an inheritance to PN_2 *San* 21d(21); *Ket* 33a(32); ולא שביק לן לאחרן[!] מיתתיה כלום he will not bequeath anything to us after his death *VRK* 245:4; *KohR* 16c(9); *PalLaws* 66:10; **7. to divorce** [↓pa.]: בתר דשבק יתה *TN* Ex 18:2 [H אחר שלוחיה]; *ib.* Dt 24:4; שבוק הדא איתתך divorce that wife of yours *VR* 804:3 // *BRV*[60] 153:6 // *Ket* 34b(54); *PalLaws* 66:4; **8. to allow, permit:** ולא שבק למבאשה ליה *FPT* Gen 31:7[05; H ולא נתנו להרע]; *ib.* 28; *TN* Num 21:23; *ib.* 22:13; אנא בעיא משוגה ריגלוי ומישתי מהן ולא שביק לי I want to wash his feet and drink from them (i.e. the water), but he does not permit me *Pea* 15c(38) // *Qid* 61b(26); *Šab* 15d(39); *Tan* 69a(27); *San* 21d(35); סב לך תרתין סלעין ושובקי דניעול take the

two *selas* for yourself and let me go in *BR* 1262:3; ולא שבקיה עבד דלא הכין ודלא הכין he didn't permit him to act in either this way or that *Šab* 10a(64); *EchR* 105:2; **9. to forgive** (only w. √שרי): שדי ושביק לחובין he forgives sins *TN* Ex 34:7; *ib.* Gen 4:13; 18:24; Ex 23:21; Num 14:20 [H סלחתי]; יאי לאלה דב דשרי ושביק לחובין רברבין it is fitting that a great God should forgive serious sins *VR* 126:7; *PRK* 339:2; *ib.* 382:12; pass.part. יהא שרי לך יהא שביק לך *ib.* 300:6; *VR* 126:3; *EchR* 75:11

Pa. **to divorce** [↓pe., mng. 7]: למשבקה יתה *TN* Dt 22:19 [H לשלחה]; הוה משבק איתתיה *Git* 45c(52); *Ket* 30c(57); *VR* 803:2; *PalLaws* 66:18; *ib.* 65:17; *Hem* 26; pass.part. משבקה *TN* Lev 21:7 [H גרושה]

Itpe. **1. to be left, left over:** <ולא> אשתבק לעשו ברכה <no> blessing was left over for Esau *TNGl* Gen 27:36; ישתב{ו}<יי>ק למועדא let it be left over for the holiday *Ket* 30d(32); **2. to be permitted:** אוף למדמוך לית אנן משתבקין we are not even permitted to sleep *KohR* 16a(41); **3. to be forgiven:** a. alone: וישתביק ליה *TN* Lev 4:35 [H ונסלח לו]; *ib.* Num 15:26; 30:6; b. w. √שרי: ישתרי וישתביק לך *ib.* Gen 4:7; Lev 5:10; Num 15:25

Itpa. **to be divorced:** אתון לגבי ר' שמעו' בן יוחי למשתבקה they came to PN to be divorced *PRK* 327:6 // *ŠR* 8a(24)

Kut, Noam 9(1966):250 (Heb).

שבקו, cs. **שבקות** v.n. **pardoning** (↓ √שבק; cf. CPA שובקן LSp 200) sg. שבקות חובין pardoning of sins *TN* Num 7:16

שבשבה, det. **שבשבתה** n.f. **branch, twig** (CPA שבשבתא HS 9:40 i 6, SA שבשבן Ham 554:381) sg. שבשבה דנור a branch of fire *Pea* 15d(36) // *BRV*[60] 632:7; דהוה נסיב שפשפתיה who took his branch *BR* 632:6 // שושיבתה *AZ* 42c(13) // דעבדת לך שבשבתך פירין; *Pea* 15d(31) שיב<ש>ב{ש}תיה because your branch has produced fruit for you *BRV*[60] 633:2 // שבשבתיה *PeaV* 15d(37) // שושבתא *AZ* 42c(16) // שפשפתיה *BR* ib.

Löw, Flora 1:69.

שבת (/o) vb. **to observe or prepare the Sabbath** (denom. < H שבת; ↓√2 #שבי, שבתן; SA שבת ST Ex 31:17, Sy שבת LS 750) Pe. ושבתין שוביכון observing your Sabbaths *FPT* Lev 23:32[06]; *TN* ib.; *FT* ib.; הוה סליק שבת בבית מקדשא he used to go up (to Jerusalem) to prepare the Sabbath in the (place of) the Temple *MŠ* 56a(11); *ib.* 13 // *EchRB* 126:1; הוו סלק{י}ן שבת{ו}ן *MŠ* 56a(14) // *EchR* 125:14[!]; סליק ישבות בביתיה he went up to observe the Sabbath in his home *BR* 944:3

שבתן n.m. **rest day** (↓ √שבת; SA שבתון ST Ex 16:23(Var)) sg. *FPT* Lev 23:24[06; H שבתון]; *ib.* 32; 39

שגגה, det. **שגגתה** n.f. **unintentional sin** (√שגג; SA שגגה Ham 602:211) pl. מן שגגתא דעבדית קמך from the unintentional sins which I committed before you *VR* 126:2 [expl. Ps 19:13]

שגוש n.m. **confusion, excitement** (√שגש; CPA שגוש Black, Hor 70, Sy שגושיָא LS 757) sg. ק{ו}ל שגוש sound of excitement *EstAn* 157:5

שגח vb. **to care for, mind** (TBA אשגח, MH השגיח Jast 1521) Af. a. + inf.: מישגח ר' מיכול עימן would the master mind eating with us ...? *Dem* 22a(20) // *Tan* 66c(4); *ib.* 46; משגח ר' גבן (Ed)מתקבלה would the master mind being our guest? *VR* 177:1; משגחין רבנן מימר מילה דאורייא would the Rabbis mind saying a matter of the Law? *San* 23d(62); b. + part.: לית מרי משגח אמ' לון {ה}<ח>דה מילא דאוריתא *KohR* 9d(13); אמדו ליה <לית> {א}<מ>שגח מרן אמר ל{ו}ן *San* 23d(63); *BM* 10b(19); *EstR* 5b(22); c. + על: דלא משגח עליה he doesn't care about it (i.e. the field) *BB* 15a(18); מה חמא ר' משגח עלינן יומא דין why did the master see fit to take us into consideration today? *Nid* 50b(22); אשגח עלאי דלא יהוון אמרין לא אשגח ההוא רבי עלוי consider me (by accepting my invitations), so that people should not say: That master ignored him *EchRB* 130:6; *KohR* 25d(13); *ib.* 19d(25); d. + ב־: לא אשגח ביה קרא the Bible took no notice of it *BR* 297:2 // *ŠR* 25a(12)[!]

שגם n.m. **hinge made of bamboo wood** (MH שגימין MKelK 10:6, Var: שגמין, שוגמין GaonKom 20:1) pl. שגמיא *KohR* 26a(17) [expl. אמנות 1K 9:18]

Löw, Flora 1:691.

שגע vb. **to become insane** (↓ שגע, שיגוע; SA משגע Ham 517:428) Pa., pass.part. pl. משגעין *TN* Dt 28:34 [H משגע]

שגע n.m. **insanity** (↓ √שגע) sg. בשגע' *TNGl* Dt 28:28 [H בשגעון]

שגר vb. **to send, pass over** (CPA שגר LSp 201, SA שגר ST Ex 8:28, LOT 3/2 169:44, MH 2# שגר Moreshet, Lex 355) Pa. **to send:** כל מכתישיא בישיא די ש{י}גרית על מצראי all the evil plagues which I sent upon the Egyptians *FTP* Ex 15:26; משגר ליה *Ter* 47b(5); שגרי בה דרעה (unclear) *BR* 956:3

Af. **1. to pass over** (tr.): בההיא שעתא אשגרית עיניי בכל ספר תילים אגדה at that moment I passed my eyes over the whole book of *Aggada* on Psalms *Kil* 32b(47) // *Ket* 35a(53); אשגרת עיינה דר' אחא בכל אוריתא *Šab* 9b(54) [read: ... אשגר ר' אחא עיינה]; **2. to skip:** ואשגר חד<ה> ברכה and he skipped a blessing *Ber* 9c(31); *ib.* 35

שגרון n.m. **slope(?)** (√שגר(?); otherwise unknown) pl. אילין שגרונייה דבישן מינהן those slopes of Beisan are part of them *Bik* 64b(46)

שגש vb. (uncertain; ↓שגש; Sy שגש LS 757) Pe./Pa. ש{י}גשתון אפיה *VRG* 405:1 [expl. תשגשגי Is 17:11]; ש{י}גשתן בי *ib.*

Margulies, ad loc.; cf. Var.

שד, det. **שידה** n.m. **demon** (< Akk *šēdu* Kaufman, Influences 101; CPA שיד LSp 198) sg. חרפד(text: חד אפד) מיתעביד ש{ר}<ד> a bat becomes a demon *Šab* 3b(36); שידה *Am* 7a:6; *ib.* 12; שידה שמדון the demon *Š VR* 101:1 // *BR* 335:5; *ib.* 338:1; pl. שדיה *TN* Lev 17:7 [H שְׂעִירִים]; *ib.* Dt 32:17; ילדיהן בהלין שידייה *BR* 335:2 [expl. Job 34:2, w. ref. to Is 13:21] // *VR* 100:3; *ŠR* 21c(26) // *KohR* 7c(10)[!]

2# שד, det. **שִׂידָה** n.m. **side** (TA שידא Jast 1558) sg. שִׂידָא דמשכנא *FPT* Ex 40:22[04; H ירך המשכן]

שדי vb. **to throw, cast down** (CPA שדי LSp 201) Pe. **to throw:** והוה קצץ תורמסא ושדי קוצצתיה he cut up the lupine and threw its pieces *BR* 943:1; שרי מישדי עליהון צדירין he began to throw pebbles on them *Yev* 3a(55) // *RH* 58a(47)

Pa. **to cast down:** שדי בימא *FTP* Ex 15:4 [H ירה]

שדך (a,e/o) vb. **to be at ease, quiet** (↓שודך; CPA שדך LSp 201, SA שדך Ham 447:122+, MH שדך Moreshet, Lex 356) Pe. **1. to be at ease:** ושדך ימא the sea was at ease *BerV* 13b(26); ושדכו מיא *FPT* Gen 8:1[02; H וישכו]; *TN* ib.; אריא לא נייח ולא שדיך the lion neither rests nor is at ease *FT* Num 23:24; *TN* ib.[!]; *ib.* Dt 33:3; אמרין לקדמייא ושדך(RaH: ושדיך) לתניינא ולא שדך(RaH: שדיך) they recited (a spell) to the first (fetus) and it was at ease; to the second, and it wasn't at ease *Yom* 45a(62); **2. to be quiet:** ואת שדוך you, be quiet! *PalLaws* 28:22

Pa. **to calm down:** a. intr.: כד חמא דשדכן מילייא when he saw that matters had calmed down *Švi* 38d(28) // מיליא משדכן *BR* 942:2; b. tr.: ייעול חד ברנש חכים וישדך ציבורא let a wise man come in and calm down the people *BRV*[60] 712:2

Itpa. **1. to be at ease, rest:** ואשתדכו *TNGl* Gen 8:1; ושתדכת *ib.* 4 [H ותנח]; **2. to calm down** (intr.): תשתדך כליתיה דאחוך *ib.* 27:44 [H תשוב חמת אחיך]

שדל vb. **to beguile, entice** (Sy שדל LS 758, MH שדל Moreshet, Lex 356; cf. SA שדלין Ham 565:215, LOT 3/2 294:71) Pa. **1. to beguile:** אית כלכין ברומי ידעין למישדלה there are dogs in Rome which know how to beguile *BR* 211:1; pass.part. ולא משדל not beguiled *JMP* 8a:7; *ib.* 15:6; 16:4; **2. to entice:** שדלתני ה' ואשתדלית you enticed me, God, and I was enticed *PRK* 238:4

Itpa. **to be enticed:** ואשתדלית [↓pa., mng. 2]

For ישדל *BR* 712:2, read w. Ms.V[60]: ישדך.

שְׁדָפָן n.m. **blast of heat** (↓√שדף; SA שדפן ST Dt 28:22) sg. שְׁדָפָנָה *FPT* Dt 28:22[04; H id.]; *TNGl* ib. *TN* ib.[!]

שדר vb. **to send** (CPA שדר(?) LSp 202, Sy שדר LS 759) Pa. ושדר *TNGl* Ex 24:5 [H וישלח]

Itpa. **to be sent:** אשתדרון(text: אשתרר לן) כתבין מן מלכותה decrees were sent from the government *BR* 689:3

2# שדר vb. **to fight, strive** (↓שדרו; cf. BA אשתדור KBL 1129) Itpa. ואשתדר *TNGl* Gen 32:25 [H ויאבק]

שדרו, det. **שדרות** v.n. **striving, fighting** (↓√2# שדר) sg. כשדרותיה עימיה *FTV* Gen 32:25 [H בהאבקו]

שהור n.m. **wakefulness** (↓ √שהר; CPA שיהור LSp 202) sg. שהור עייני בליליא wakefulness of my eye at night *FTP* Gen 31:39

שהי vb. **to remain, tarry, delay** (↓שהי; SA שהי Ham 515:370) Pe. **to remain:** אין שהין אנון ישראל הכה if the Israelites remain here *TN* Ex 12:33; *FT* ib.; כד ש{ו}הי ענגה *TN* Num 9:22 [H בהאריך הענן]

Pa. **1. to tarry, pause, delay** (+ inf.; ↓ itpa.): ושהית למיתי I tarried in coming *TNGl* Gen 32:5 [H ואחר]; *FPT* ib. 34:19[03]; לא תשהון למשלמא יתיה you should not delay in requiting him *TN* Dt 23:22; *ib.* 22:28; *FT* ib. 7:10; **2. to cause delay, restrain:** אל תשהון יתי *TN* Gen 24:56 [H אל תאחרו]; לית אורחה משה<י>תה תלתין יומין [אתי] isn't it customary to delay it for thirty days? *Švi* 36a(31) Itpa. **to tarry, pause, delay:** a. alone: וְאֶשְׁתְּהֵי *FPT* Gen 43:31[04; H ויתאפק]; *TN* ib. 19:16; ואשתהיית *ib.* 32:5 [H ואחר]; ולא תשתהי ותשרי בארעא דגושן do not tarry and remain in GN *ib.* 45:9; אשתהינן *FPT* ib. 43:10[05]; b. + inf.: ולא אשתהי רביא למעבד *TN* ib. 34:19; *ib.* Ex 32:1

2# שהי vb. **to be faint** (< ↓ √שחי) Pe. דלא ישהי ותזער נפשיה so that he should not be faint and lose consciousness (from staying in the bathhouse too long) *BR* 307:5
Lieb, Alon Vol 230.

שהי v.n. **remaining** (↓ √שהי) sg. ובשהי{(א)} עננה when the cloud remained *TN* Num 9:19 [H ובהאריך]

שהר vb. **to remain awake** (↓ שהור; CPA שהר LSp 202, SA שהר LOT 3/2 174:35, Mal *šhr* Berg, Gl 89) Pe. הוה שהר *Ter* 48b(17) [*ib. V*: שחר] // *Šab* 4d(9); *SYAP* 62:29

שוּבָה, שבה, cs. **שבת**, det. **ש(ו)בתה**, pl. **שובין** n.f. **Sabbath, rest, week** (backformation < שבתא [Nöld, SG 81]; ↓ חבשובה, √2# שבי; CPA שובא, שבא LSp 201, pl. שובין HS 9:48, SA שבה, שבתה, שובתה ST Ex 20:9, ib. 10, pl. שבין ib. Lev 23:15, שובין ib.(Var)) **1. Sabbath:** a. general: sg. אזל{י}<ו>ן ואכל{י}<ו>ן ושת{י}<ו>ן ועבד{י}<ו>ן שובה טבה go, eat and drink, and make a good Sabbath *BR* 689:6; *Šab* 9a(35); בבל שובה *BR* 1261:8; שבת שבתה a Sabbath of rest *TN* Ex 35:2 [H שבת שבתון]; *ib.* Lev 23:3; 24; 25:5; מקושׁשה דחלל שובתה בזידנו the gatherer who intentionally desecrated the Sabbath *ib.* 24:12; *Ket* 35a(25); שובתא היא *VR* 816:4; מהו מיגזור ברה דארמייתא בשבתא is it permitted to circumcise the son of a gentile woman on the Sabbath? *Qid* 64d(30); *Šab* 8c(1); *Er* 25a(7); *San* 21b(16); *EchRB* 131:2; *TN* Ex 16:29; הורון מפי לארסקינס בשובתא (PN and PN_2) instructed (them) to bake for Ursicinus on the Sabbath *Švi* 35a(50); *Ber* 5b(47); *Dem* 26a(50); *Šab* 12a(39); *Beṣ* 60c(59); *AZ* 39b(63); *BR* 963:3; *ib.* 1262:2; יום שובתה *Zoar* 4:3; יומה דשובתה *FPT* Ex 20:11[06]; *TN* Lev 24:8; *PRK* 64:12; מאנין טבין דשובתא good Sabbath clothes *BM* 8d(33) // *San* 20a(11); תחומא דשבתא the Sabbath limit *Ber* 9a(40); pl. שובי קודשוי his holy Sabbaths *FPT* Lev 23:38[06]; *TN* Ex 31:13; שבתין שוביכון תהוון *FPT* Lev 23:32[06; H שבתכם]; b. in time expressions: 1) ערובת שובה Friday [↓ ערובה]; 2) אפתי רמש בשובה Friday at eventide [↓ אפתי]; 3) לילי שובה Friday night [↓ לילי]; 4) בפ(ו)קי שובה Saturday night [↓ פקי]; **2. rest:** sg. שוּבָה ונייח rest and repose *FPT* Ex 20:10[06]; *ib.* Lev 23:3; *TN* Gen 2:2 [H וישבת]; *ib.* Dt 5:14; שבת שבתה [↓ mng. 1.a]; **3. week:** sg. והוה לעי תלת סלעין בכל שובה he worked for three *selas* each week *KohR* 8c(7); כל יומי דשבתא all the days of the week BRV^{60} 94:1; שובתה שביעייתה *FPT* Lev 23:16[06; H השבת השביעית]; pl. שובע שבין seven weeks *ib.* 15; *TN* ib.; שובין דשנין *TNGl* ib. 25:8 [H שבתות שנים]

שובך, det. **שוֹבְּכָה** n.m. **dovecote** (TA, MH שובך Jast 1528) sg. מאן דבעי מיעבד ביתא כמין שובך one who wants to make the house like a dovecote *Yev* 12d(38); מקש על שוֹבְּכֶ˹י˺ה (PN) tapped on his dovecote *BeṣG* 60c(17)

שובלה, שבלה, pl. **שובלין, שבלין** n.f. **ear (of corn)** (CPA שובלין pl. LSp 200, SA שבלין pl. Ham 596:85, Sy שֶׁבֶּלָא, שֶׁבַּלְתָא, pl. שֶׁבְּלֵא LS 752) sg. שובלא *FTV* Ex 30:34; שבלה *TN* ib.; pl. שבלין *ib.* Gen 41:5; 6; 22; 23; *FPT* ib. 22[05]; 23; שבלייה *ib.* 7; 24; ש˹ו˺בליא *TN* ib. 7; שובלייא *San* 18d(14) // שיבליא *MŠ* 56c(12)

2# שובלה, det. **שובלתה** n.f. **current (of river)** sg. שובלתא דנהרא *VR* 860:3; *ŠR* 20b(4)

שוג vb. **to wash** (CPA שוג af. LSp 203, SA יתשג ST Lev 6:21(Var), Mal *šwg* #4 Berg, Gl 89) Af. ישיג במיא *TN* Lev 1:9 [H ירחץ]; *ib.* 13; אזל בעי משיגה אסקופתיה בגו נהרא he went to wash the in the river *Šeq* 50c(47); ומשחין ומשיגין they put on oil and wash *San* 28a(41) // *Šab* 8a(29)[!]
Brocklemann, LS 762, s.v. שוג

שודך n.m. **tranquility** (↓ √שדך; CPA שודך LSp 202, SA שדך LOT 3/2 364:46) sg. שודכה ושלמה יהוי ביומיכון may there be tranquility and peace in your days *SYAP* 50:21

שווה n. **shewa** sg. *MMDam* Num 3:21

שווי adv. **equally** (↓ √שווי; CPA שוא LSp 202)

sg. בהינון דהוון קיימין שווי in the case of those who were standing equally (i.e. at the same height) *RH* 58a(54)

שווי vb. **to be worth, be equal, place, saddle, compare, agree, make level** (↓שווי; CPA שוא LSp 202, SA שבי Ham 594:44+) Pe. **1. to be worth:** ומשכונך שוי תרין דינרין your surety is worth two dinars *Švu* 37b(42); *KohR* 5c(3); את וכלבא שוין עלינן כחדא you and the dog are worth the same to us *VR* 770:2 // *ŠR* 17d(43); חדא צבו שויא מן שוקא something worthwhile from the market *RuR* 156:28; **2. to be equal:** pass.part. כל אפיא שוין all the are equal *PRK* 365:10 // *San* 28c(54); וראשי ערקיה שוין the tops of the laces are equal *Ḥaliṣa* 100:16
Pa. **1. to place, put:** ושוי יתהון במטרא *TN* Gen 40:3 [H ויתן אתם במשמר]; *ib.* 6:16; Ex 30:18; 40:18; Lev 8:8; Num 23:12; Dt 10:22 [H שמך]; ושוי על ראשה דאפרים he placed (his hands) on Ephraim's head *ib.* Gen 48:14; Ex 39:19; Dt 26:6; דאת ‹ת›שוי עלך (the king) whom you will place upon yourself *San* 20d(14) [expl. תשים עליך Dt 17:15]; **2. to make, appoint:** לאומה רבה אישוי יתך I will make you a great nation *TN* Gen 46:3; *ib.* 21:13; ואשווי מטר ארעכון בזמנה I will appoint the rain of your land in its time *ib.* Lev 26:4 [H ונתתי]; מאן שוי יתך לגבר *ib.* Ex 2:14 [H מי שמך לאיש]; 4:11; **3.** w. לב **to pay attention:** שוי לביה *TN* Ex 7:23 [H שת לבו]; *ib.* 9:21; **4.** w. קל **to raise one's voice:** ושוון ית קלהון *ib.* Num 14:1 [H ויתנו את קולם]; Gen 45:2; **5. to saddle** (w. dir.obj./על): ושוי ית חמרה *ib.* 22:3 [H ויחבש את חמורו]; Num 22:21; *BR* 1145:2; ושוון גבר על חמריה *TN* Gen 50:26
Af. **1. to make level:** כהדא כיפ‹ת›ה דהיא משויא גבינתה like the round object which levels the humps (of the camel) *Šab* 7b(48); **2. to compare:** נשוי ליבינן לכף ידינן let us compare our heart to the palm of our hand *Tan* 65a(61) // *EchR* 136:9; **3. to agree:** אילו אשווי{י} עימי if he had agreed with me *Giṭ* 43d(50); ואשוון ואתקנון they agreed and fixed *JMP* 1r:21; אשוי שיטתך be agreeable in your opinion *Ket* 25b(14)
Itpa. **1. to be like s.o./s.t.:** חזר{ה}‹ת› ואשתויאת לחבירתה (his eye) returned and became like the other one *San* 23c(44); *Dem* 22c(52)[!] // *Švi* 39a(58); *Šab* 3b(57); **2. to be agreeable:** נִשְׁתַּוֶּה לכון *FPT* Gen 34:15[03; H נאות לכם]; *ib.* 23; **3. to be placed, imposed:** כל מה די ישתוי עלוי *TN* Ex 21:30
On pa., mng. 5, v. CPA Gen 22:3: ושוי חמרה; Sy ושוי על חמרה PSm 4079; on af., mng. 2, v. Lieb, TK 5:1073; on mng. CPA Mat 18:19: ישון συμφωνήσωσιν and Friedman, JMP 2:25, w. prev. lit.; on itpa., mng. 1, v. Lieb, Tarbiz 45(1976):55, n. 7.

שור, שבר (a/) vb. **to jump, bulge** (of eyes; CPA שואר LSp 204; on mng. 2, v. Sy עינוהי שנר PSm 4104) Pe. **1. to jump:** שוור ומשחוור *Giṭ* 47b(35) [rdg. of Ittur; expl. קופץ ונקפץ Mib. 5:7]; ש{וכ}‹ב›ר ומשת{כ}‹ב›ר *ib.*L; **2. to bulge** (of eyes): עיינה שוורה הוות *SanAs* 23c(25) // שברה *Ḥag* 77d(34)
Itpe. **to be jumped upon:** משתבר, משתוור [↓ pe., mng. 1]
On pe. mng. 1, v. Lieb, Sinai 4(1939):54+; id. YK, Intr XIII; on mng. 2, v. Ros apud M. Assis, Tarbiz 46(1977):83, n. 10 l. 5.

שוח (u) vb. **to melt, become liquid** (↓√2# שוע, √שחי; CPA שוח LSp 203; cf. Sy שָׁח LS 768) Pe. **to become liquid:** הוה שיח *TN* Ex 16:21 [H ונמס]; *FTV* ib.; דיהווי שייח *AmGen* 6b:18; *ib.* c:16; לא תשוח *BR* 426:9 [expl. אל תשתע Is 41:10]
Af. **to melt s.t.:** משיח בולוס (one who) melts glass *ŠabG* 10b(48)
Lieb, Alon Vol 230.

שוט, det. **שוטה** n.m. **whip, sprout**(?) (Sy שׁוֹטָא LS 763) **1. whip:** pl. כיון דחמת שוטייה as soon as she saw the whips *VRG* 330:4; **2. sprout(?):** pl. שובעה שוטין דמבוע seven sprouts of the fountain *ŠTG* 29; שוטין דנענין *ŠT* ib.

שוט vb. **to go about, swim, gaze** (↓שייט; CPA שוט LSp 203, H שוטט Jast 1531) Pe. **1. to go about:** הוון שייטין *FTV* Num 11:8 [H שטו]; **2. to swim:** שיטין בנהרא swimming in the river *Proc* 557:17
Pol. w. subj. עיינין **to gaze:** דין דעינוה משוטטן בכל ארעה the one whose eyes gaze over the whole earth *Naveh* 70:13 [v. 2Chr 16:10]; עייני דאברהם הוויין משוטטן בעייני דיצחק ועייני דיצחק הוויין משוטטן במלאכי מרומא Abraham gazed at Isaac, and Isaac gazed at the celestial angels *TN* Gen 22:10; *FT* ib.; *TNGl* Dt 11:12

שולטה, det. **שולטתה** n.f. **bedpost** pl. ארבעתי שולטתא דער{ב}‹ס›א the four posts of the bed *EchR* 53:20

שָׁלְטָן, שׁוּלְטָן n.m. **rule, ruler, subordinate** (↓√שלט, שלטון; CPA שולטן LSp 207, SA שלטן LOT 3/2 200:25) **1. rule:** sg. *FT* Num 21:30 [// ↓מלכו];

ושולטנה על ארעא מן לדע his rule is on the earth below *TN* Dt 4:39; שלטניך *ib.* 3:24; **2. ruler:** sg. מלכין עם מלך ושולטן *ib.* 11:25; שלטן *ib.* 7:24; pl. שולטניך *FPT* Ex 17:16[23]; *TN* Dt 33:17; *ib.* Gen 50:1; בנתון דמלכייא ושולטנייא daughters of kings and rulers *ib.* 49:22; **3.** pl. **subordinates:** שולטנוי *FPT* Dt 34:11[06; H עבדיו]; *TN* ib. 29:1; שלְטָנוי *FPT* Gen 41:37[03]; *ib.* 38; שָלְטָנוי Ex 7:10[04]; *TN* Gen 40:20; *ib.* 41:37; שולטנך *ib.* Ex 7:28; שלטנך *ib.*

This entry includes the orthographically ambiguous form שלטן and should be read in conjunction with ↓ שלטון which has the same mngs. It was impossible to divide these two lexemes semantically, and though it seems that some confusion between them has occurred, the cognate attestation for all the orthographies testifies to their authenticity.

שום n.m. **evaluation (of the valuables brought into marriage by the wife)** (↓ √שום; TBA שומא Jast 1536; cf. SA שיאם Ham 553:367) sg. שומא דברתה דר׳ יוסי בן חנינא evaluation (of the valuables) of the daughter of PN *Ket* 30d(3)

שום (u) vb. **to evaluate** (↓ שום; CPA שום LSp 203, SA שום Ham 553:369+, MH שום Moreshet, Lex 358) Pe. צדון חד נון ושמותה תרתין מאה ליטרין they caught a fish and estimated its weight at 200 pounds *BRV*[60] 125:6; *ib.* 4; דשים אורח{ת}יה סגי{כ} שווי one who evaluates his path is worth much *VR* 176:6 [expl. ושם דרך Ps 50:23] // *ib.* 178:6; אזל שומה ליה go, evaluate it for him *BQG* 5b(61)
Pa. **id.:** שיימה *BQ* ib. [↓pe.]

שומה, det. **שומתה** n.f. **mark, scar, diseased spot** (SA שומה Ham 602:222, Sy שׂוּמְתָא LS 764) **1. mark, mole:** sg. והוה אית ליה חדא שומא he had a mole *EchRG* 84:9; *EchRB* ib.; שומה חוורה a white mark *TN* Gen 30:35; *FPT* ib.[05]; **2. scar:** sg. שומת כווי‹ת{י}ה scar of a burn *TN* Lev 13:28 [H שאת המכוה; v. Sy שומתא הי דכוָיָא Pesh ib.]; **3. a diseased spot on the skin:** sg. *ib.* 13:2 [H שאת]; 10; 43; 14:56; **4.** pl. in phrase שומת דקנה **whiskers:** שומת דקניכון *ib.* 19:27 [H פאת זקנך; v. Sy שומָתא דדקנָא PSm 4096]

שומן n.m. **fat** (↓ √שמן; CPA שומן, שומין LSp 209, SA שומין ST Gen 45:18(Var)) sg. שומנה *TNGl* Num 11:8 [H השמן]; שומניהון דחטייא fat of wheat *TN* Dt 32:14

שומר n.m. **fennel** (Sy שׁוּמָרָא LS 787) sg. שומרה *DemV* 21d(5) [expl. גופנן Mib. 1:1]; שומרה שמרמרה *ib.* 6 [↓שמרמר]
Löw, Flora 3:460+.

שומשום n.m. **rubbing(?) of eyes** (↓ √שמשם) pl. שומשמין דעיינין *VR* 250:1; *ib.* 251:6

שוני, det. **שוניתה** n.f. **sea wall** (MH שונית MOhK 18:6) sg. שוניתא דימא דקיסרין the sea wall of Caesarea *VR* 506:3 // *KohR* 15c(8); *ib.* 28b(30); שוניתא דימא דחיפה *PRK* 298:12
Sperber, Nautica 82+. Cf. MOh ib.: ואי זו היא השונית כל מקום שהים עולה בזעפו what is a שונית ? Any place where the sea rises fiercely.

שונמיי adj. **Shunamite** sg. שונמיתה *SYAP* 55:37

שוע (u) vb. **to plaster** (↓ שיע; Sy שָׁע LS 764, MH שוע Moreshet, Lex 359) Pe. שע באפיהון he plastered over them *MSam* 57:17; אתו למישע תרתין והוא שייע ארבע they came to plaster two (walls), and he plasters four *BR* 357:4; וישוע *TN* Lev 14:42 [H וטח]; תשוע *ib.* Gen 6:14; תשוען *ib.* Dt 27:2; 4
Af. **id.:** ואשע באפיהון *VR* 415:5; תשיעון *FPT* Dt 27:2[23]; pass.part. משעא *FTV* Num 19:15

2# שוע vb. **to melt** (< ↓ √שוח) Pe. לא תשוע *BR* 733:2 [expl. אל תשתע Is 41:10]

שוף vb. **to rub, brush** (Sy שָׁף LS 765) Pe. עליה דשף עם חבר a leaf which brushed by another *TN* Lev 26:36 [H עלה נדף]; ר׳ יונה רקק ושייף PN would spit and rub (it with his foot) *Ber* 6d(50) [cf. רוקק ושף *Šab* 10b(4)]; הדא קלוריתא שרי מישוף ומיכחול מינה ביומא טבא it is permitted to rub and apply eye-salve on a holiday *Bes* 62a(54); ואינון שייפין דין עם דין they (i.e. the two fish) rub each other *Kil* 27a(59)

שופי n.m. **fat** (MH שופי Jast 1539, Sy שופיָא grease, lard LS 794) sg. שקא ושופי‹ה› the thigh and its fat *Meg* 72c(51) [expl. והעליה 1Sam 9:24; // *BAZ* 25a: השוק והשופי]

שופייה, det. **שופיתה** n.f. **appeasement** (↓√שפי; CPA שופי Black, Hor 70, שופיא det. LSp 212, SA שפי Ham 487:46) pl. מעבד שופייתא to appease *FTP* Gen 3:15

שופר n.m. **shofar** (< BH שופר BDB 1051; CPA

שופיר LSp 213, SA שופר Ham 598:141) sg. תקיעה דשופר blowing of a *shofar TN* Num 29:1 [H תרועה]; *TNGl* Lev 25:9; במתקע שופרא *ib.* Ex 19:13 [H במשך היבל]; *ib.* 16 [H שפר]

שוק n.m. **street, district, outside, public square** (< *sūqu* Kaufman, Influences 94; ↓שקק; CPA שוק LSp 203) שׁוּקָה *FPT* Ex 21:19[01];- **1. street, road:** sg. ר' חזקיה הוה מהלך בשוקא באורחא PN was walking on the road *San* 20d(12) [double rdg.]; *SanAs* 23c(34); *Yom* 43d(23); *Šeq* 50c(49); *Švu* 37b(41); *BR* 300:6; *KohR* 19c(1); **2. quarter, district:** sg. אמר לה בה<י> דין שוק אמרה ליה בשוק פלן he said to her: In which quarter (of Jerusalem)? She said: In quarter such-and-such *EchRB* 84:6; *KohR* 30a(20); שוק סמייה the district of the blind *BR* 275:12; כיון דהוה מטי שוקא דהמן when he came to Haman's neighborhood *EstAn* 157:3; שוקא עילאה the upper district *EchRG* 84:6; *ŠR* 7d(17); שוקא{ין} דארמאי the gentile district *Ned* 38d(22); pl. שוקיא דשושן the quarters of Susa *EstAn* 156:2; **3.** in adv. usages only **outside place:** a. בשוקה [Sy בשוקא PSm 4102]: *TN* Ex 21:19 [H בחוץ]; *ib.* Gen 9:22; הוה אכיל בשוקא (PN) was eating outside *Mas* 50d(6); *KohR* 8b(41); b. (ב)גו שוקא: בר נש עתיר גו שוקא ומסכן גו ביתא there is a person who is (i.e. acts) rich outside and poor inside *Švu* 37d(24); *BRV*[60] 154:6; c. לשוקה: ונפק לשוקא *TN* Gen 39:12 [H ויצא החוצה]; נפק לשוקא *Kil* 28b(22); *Švi* 39a(15); **4. public square:** sg. עבדון ליה ארון בשוקא they made a coffin for him in the public square *MQ* 80d(24); *Suk* 53c(28); **5. market, marketplace:** sg. פוק זבון לן צבו בישא מן שוקא go out and buy something bad for us from the market *VR* 757:2; *ib.* 857:3; מה דהוה אכל מן שוקא הוא אכל whatever he eats, he eats from the market *Dem* 22d(48) // *Šab* 5b(50); *Švi* 38a(31); *San* 21b(34); *BR* 944:1; *EchRB* 117:5; *ŠR* 40c(17); **6.** in GN: שוק מזיי *TN* Num 34:15

In some cases (e.g. *Qid* 64a(20); *BB* 17d(29); *ŠR* 35c(13)) it is impossible to determine which of the above meanings is meant.

2# שוק n.m. **desire** (< MH שוק Jast 1541) sg. לית שוקא נפיק מן גכיכון no desire goes out of you (i.e. the angels have no desire) *ŠR* 41a(28); *ib.* 31; 35

שור n.m. **wall** (↓בר שור; CPA שור LSp 204, SA שור Ham 469:348+) a. of a city: sg. *TN* Lev 25:29 [H חומה]; *ib.* 30; *TNGl* Ex 15:6; *ib.* Dt 20:20; אורחא דמאן דמתפרנס מבני ל{י}ה שור it is customary for one who supports himself (well) to build a wall for it *BB* 12d(56) [expl. כופין אותו לבנות לעיר חומה Mib. 1:5, w. ref. to Prov 10:15]; *Pes* 35b(41) [expl. חומה Lam 2:8] // *EchR* 114:9; שורא דחמץ the wall of Emessa *BB* 13b(63); pl. שורין *TN* Lev 25:31; *ib.* Num 32:38; Dt 3:5; שוּרֵי *FPT* Ex 15:7[06]; שורייה *TN* Dt 28:52; b. of the Temple: sg. סליק לריש שורא he climbed up to the top of the wall *EchRB* 69:13; pl. פלג ארבעתי שוריא טקסיא לארבע דוכסייא he divided the four walls [double rdg.; ↓2# טכס] among the four commanders *ib.* 5; c. in fig. sense: 1) of fire: sg. שור דינור *ib.* 110:1; 2) of water: sg. שור דמיא *ib.* 2; pl. שורין דמיין *TN* Ex 14:22; *ib.* 29; 3) of iron: sg. שור דפרזלא *EchRB* 110:2

The mng. of שורין *PRK* 297:8 [expl. שמשותיך Is 54:12] is uncertain. In *Švi* 39a(35), שורייא should most likely be emended to טורייא the fields [↓טור; but cf. comm. of Se.]

2# שור n.m. **umbilical cord** (√שרר; Sy שְׁרָא LS 802, Ma *šura* #2 MD 456) sg. איזיל אדליק לי בוצינא דנקטע שור{ר}ך go light a lamp for me so that I can cut your umbilical cord *BRV*[60] 335:5; דלא קטעת אימא שורי אילו קטעת אימא שורי *ib.V* 7 // *VR* 101:4

שור vb. **to walk in line** (↓שירה, שורה) Pe. ש<י>רן ואזלן (the cows) walk in a line *MSam* 82:3 [expl. וישרנה 1Sam 6:12] // *BRV*[60] 581:2[!]

שורה, pl. **שורין** n.f. **row, line** (↓√שור; MH שורה Jast 1542) **1. row:** sg. שורא פרא שורא לשתי שורה פרא שורה לערב each alternate row (of vines) lengthwise (and) each alternate row (of vines) crosswise *Kil* 29d(19); pl. חמש שורין *ib.* a(57); תשע שורין *ib.* d(18); שוריא *Švi* 39a(35); **2. line:** pl. תרתי תלת שורין two or three lines *Yev* 15d(61) // *Giṭ* 44d(56)

Cf. Lieb, TK 1:156, n. 37.

שורציף n.m. **type of sandal** (cf. Sy רְצַפָא sole LS 742) sg. הדין שורציפא דשנצוי that sandal with straps *Yev* 12c(46)

שושבין n.m. **bridegroom's attendant** (< Akk *susapinnu* Kaufman, Influences 94; Sy שׁוֹשְׁבִינָא LS 766) sg. *JMP* 1r:35; שושביניה דר' שמעון בר אבא הוינא I was PN's attendant *Ber* 5b(21); *ib.* 23; *Suk* 53a(25); טובוי לקורייה דמלכה שושביניה happy is the villager whose king is his attendant *BR* 163:11

Friedman, JMP 2:28, w. prev. lit.

שושן n.m. **flower** (↓שושנה) sg. *TN* Ex 25:33 [H פרח]; *ib.* 37:19; pl. שושניה *ib.* 25:31; 34; 37:17; 20; Num 8:4
Löw, Flora 2:165+.

שושנה, pl. **שושנין** n.f. **lily** (↓שושן; CPA שושנא LSp 204, Sy שׁוֹשַׁנְתָּא, pl. שׁוֹשַׁנֵּא LS 767) sg. *BR* 508:9; pl. צמחי שושנייה lily blossoms *SYAP* 70:5
Löw, Flora 2:165.

שׁוֹשֶׁף n.m. **a garment, cloak** (poss. < Akk *šusuppu* Kaufman, Influences 104; SA שושב ST Lev 8:7 (H חשב), Sy שׁוֹשְׁפָא LS 767) sg. שׁוֹשְׁפָא *FPT* Gen 38:25[04;H הפתילים];שורשפה *ib.*[05];שושיפה *TN* Dt 22:17; שושפך *FPT* ib. 18[04, 05]; והוו מציירין בשושיפא תלתא דינרין three dinars were tied in her cloak *VR* 133:1; pl. שושפייא *FTV* Gen 38:25; אצבתהון צרירן בשושפיהון their batches of dough were tied in their cloaks *TN* Ex 12:34; בשושיפיהון *FTV* ib.

שותף n.m. **partner** (< Akk *šutappu* Kaufman, Influences 105; ↓√שותף; CPA שותף LSp 217, SA שותף LOT 3/2 107:38) sg. דלא נהוי שותף עמה בגהינם לעלמא דאתי so that I should not be a partner with her in Hell in the world to come *FT* Num 31:50; *TNGl* ib.; *ib.* Gen 49:22; pl. לא חברין ולא שותפין עם קטולייה neither friends nor partners with murderers *FPT* Ex 20:13[06]; *ib.* 14; 15; *TN* ib.; *ib.* Ex 20:15; 16; 17; ר' יודה ור' יוסה הוון שותפין בגרביה PN and PN_2 were partners in barrels *MŠ* 55b(29)

שותף vb. **to take part** (denom. < ↓שותף; ↓ שותפו, שותפה; CPA אשתותף ,שותף LSp 216+, SA אשתתף Ham 616:216, MH שתף Moreshet, Lex 381) Quad. לא תשותף ידך do not take part *TN* Ex 23:1; שותפי עמך make me a partner with you *BRVar* 338:1
Quad.Ref. **id.**: ולמשתותפה בכל מלה *Hem* 19; *ib.* 21
For a different expl. of the *BR* passage, see Löw, MY ad loc.

שותפה, det. **שותפתה** n.f. **wife** (↓שותף; CPA שותפא wife LSp 217) sg. ודמדים חתי שותפתך of Miriam, my sister, your wife *Pap* 1:4

שותפו, det. **שותפותה** n.f. **marriage** (↓שותף; CPA שותפו marriage, partnership LSp 217, SA שותפות ST Lev 5:21) sg. ולא תיצבי בשותפותיה(text : בשור פותיה) she will not wish to remain married to him *Ket* 31c(23); *JMP* 4:38
Friedman, JMP 1:329; Lieb, Ram 61, notes ר, ש.

שזב n.m. (unclear) sg. בשעת רווחי שזבי *BR* 972:6
Entire proverb is unclear.

שזג vb. **to wash, cleanse** (↓שזוג) Pa. a. parts of the body: 1) w/o obj.: וישזגון *TN* Lev 15:18 [H ורחצו]; והחן דמשזג גו ביבני והחן דמשזג <גו> אמבטיתה one who washes in the bathhouse or in the bathtub *Šab* 11c(15); 2) w. obj.: a) face: ושזג אפוי *FPT* Gen 43:31[05]; *TN* ib.[!]; b) flesh: ובסריה לא ישזג *FTV* Lev 17:16; c) hands: אין שזיג ידוי במיא *Pes* 30a(24); *Meg* 74a(56); *TN* Lev 15:11; d) feet: אנא בעיא משזגה ריגלוי I want to wash his feet *Pea* 15c(37) // *Qid* 61b(26); *Meg* 74a(56); e) intestines: ושזג ית בני גאווה *TN* Lev 9:14; *ib.* Ex 29:17; b. objects: אין הוה בעי משזגה מאנין if he wanted to wash clothes *BM* 12c(20); *San* 29b(12); משזגא איסקופתה גו נהרא to wash the in the river *AZ* 41d(62) // *ŠeqG* 50c(47)
Lieb, VR 877.

שזוג n.m. **rinse water** (↓√שזג) sg. שזוג דעינבין rinse water of grapes *FTV* Num 6:3 [H משרת ענבים]; *TNGl* ib.

שְׁזַר, שזיר, שיזרין pl. n.m. **twisted thread, cord** (↓√שזר; SA שזר Ham 562:151+) sg. *FPT* Ex 39:31[04; H פתיל; voc]; *TN* Ex 28:28; *ib.* 37; שזיר *ib.* 36:8; 39:29; 31; *TNGl* Num 4:6; *ib.* 15:38; *FTV* ib.; pl. שיזרין *TN* Ex 39:3

שזר (/o) vb. **to twist** (↓שזר, שזרה; CPA שזיר LSp 204, SA שזיר Ham 568:282) Pe. שזור חוטין twist threads *EchR* 49:19; שזרן כיתן (women who) twist flax (into threads) *Soṭ* 20d(59) [expl. מחרות Mib. 6:1]; pass.part. בוץ שזיר *FPT* Ex 39:29[04; H שש משזר]; *TN* ib. 26:1; *ib.* 27:9; 36:8; 39:24

שזרה, det. **שזרתה** n.f. **backbone, spinal column** (↓√שזר; MH שזרה Jast 1545) sg. שזרתה *TN* Lev 3:9 [H העצה]; שזרתיה דחויי the backbone of a snake *Ter* 46a(25); שיזרתא דנונא the backbone of a fish *Šab* 3b(39)

שחד vb. **to bribe** (↓שחוד; SA שעד Ham 472:41!, Sy שחד LS 768) Pe. שרי מישחדיניה it is permitted to bribe him *BQG* 3c(9)

warm? *Šab* 4b(38); ויהבא להון תחת אגפיה ומשחנא להון and (the hen) puts them under her wings and warms them *VR* 575:5

שחף n.m. **an unclean bird** (SA שחף ST Lev 11:16(Var)) sg. צפר שחפה *TN* Lev 11:16 [H שחף]; *ib.* Dt 14:15

שחף vb. **to crawl** Pe. תהוי שחף *TN* Gen 3:14 [H על גחונך תלך]; דשחף על מעוי which crawls on its stomach *TNGl* Lev 11:27; *ib.* 42; *FTV* ib.

שחפי, det. **שחפיתה** n.f. **consumption** (↓שחיפה; SA שחפה Ham 599:150) sg. שחפיתה *TN* Lev 26:16 [H השחפת]; *ib.* Dt 28:22

שחק (a/o) vb. **to grind, wear out, be depressed** (↓שחיקו; CPA שחק LSp 204, SA שחק Ham 443:86+) Pe. **1. to grind, pound:** a. general: שחקין במדוכתה *TN* Num 11:8 [H רכו במדכה]; שמואל שחק על סיטרא דמדוכתא Samuel used to pound (on a holiday) on the side of the mortar *Beṣ* 60d(17); b. specific items: 1) garlic: ההן דשחק תומא *Šab* 10a(46); *ib.* 47; *PRK* 175:7 // *Ter* 46a(30); 2) press: מישחוק חחלוסין *Šab* 14d(33) // *AZ* 40d(35); 3) spices: ותשחק מנה *TN* Ex 30:36 [H ושחקת]; מישחוק קונדיטון to grind spices (to be added to wine) *Beṣ* 60d(21); *Šab* 16d(64); מאן דבעי דייא טב לא שחק ליה מן דאיתמל one who wants (the wine) to be good does not grind the spices the day before *Beṣ* 60d(26); *ib.* 23; 27; pass.part. מורתא שחיקתא ground myrrh *Ber* 10b(1); 4) pepper: ההן דשחק מלח חסף פילפלין one who grinds salt, clay, peppers *Šab* 10b(41); 5) salt: ↓ no. 4; 6) meat: כד שחיק במדוכתיה *ib.* 10a(50) [in description of sausage making]; 7) clay: ↓no. 4; 8) articles for a medicinal preparation: סב דניקלבס ועור דסערין וצואה דמיינוק יבישה שחוק וטפול take *Nicolaus* dates, chaff of barley, and dry excrement of a child. Grind and smear (them) *Šab* 14d(28) // *AZ* 40d(30); 9) bones: pass.part. שחיק טמייה [↓טםּ pl.]; *KohR* 23b(10); *EstR* 2c(30); **2. to wear out:** pass. part. חלוק שחיק ליה ואית ליה כ"ד מרקועין(text: מקרעין) he has a worn-our garment which has twenty-four patches *EchRB* 52:10; **3. to be depressed:** pass.part. סליק ר' יוסי בר' חלפי למיחמי ליה אפין חמאחיה יחיב שחיק PN went to console a man (whose son had died). He saw him sitting depressed *BRV*[60] 131:3; למה אח שחיק *ib.* *BR* 932:3

Itpe. **to be ground:** ישתחק טמיה(text: שמיה) *DevR*

Lieb, TC 13, n. 1.

שחוד, det. **שוחדה** n.m. **bribe, discretion** (↓√שחד; CPA שחוד LSp 204, DSH שחוד 1QIs[a] 5:23, 33:15) **1. bribe:** sg. *TN* Dt 10:17; *ib.* 16:19; 27:25; *TNGl* ib.; *ib.* Num 35:32; שוחדה *TN* ib. 16:19; *ib.* Ex 23:8; **2. discretion:** sg. שוחדא דדייני the discretion of the judges *Ket* 33d(48); *ib.* 50; 34a(7)

On שוחדא דדייני, v. Eps, PLA 261.

שחי vb. **to waste away** (↓√2# שהי; Sy שחא LS 768; cf. שחא פגרא PSm 4110, TA שחי TJ 2K 19:25, MH[2] שחה TanḥBub Gen 134:33) Pe. ובשרך שחי your flesh will waste away *EchR* 68:1

Lieb, Alon Vol 230.

בית שיחייה↓ שחי

שחיד (?) n.m. **marsh lentil** (Sy שאחידא Löw infra) pl. פוק זבון לן שחידין(text: שיחורין) לרוכנה go out and buy us marsh lentils for pounding *MQ* 80d(62)

Following Löw, Flora 1:18. But the emendation is very uncertain.

שחין, det. **שיחנה** n.m. **boil** (↓√שחן; CPA שחן LSp 204, SA שחן Ham 601:196) sg. *TN* Ex 9:9 [H id.]; *TNGl* ib. 10; שיחנא *TN* ib.; *ib.* 11; Lev 13:19; שחנה *ib.* 18; 23; Dt 28:27; 35

שחיפה n.f. **consumption** (SA שחפה Ham 599:150) sg. שחיפה *TNGl* Dt 28:22 [H שחפת]

שחיקו, det. **שחיקותה** n.f. **worn condition** (↓√שחק; Sy שְׁחִיקוּתָא LS 770) sg. בשחיקותיה *TNGl* Lev 13:42 [H בקרחתו]

שחיר adj. **black** (↓H שחור) sg. ארע שחירה a black land *SYAP* 5:12

שחם n.m. **blackness** (Sy שֻׁחָמָא, שְׁחֶם LS 769) sg. שחמה *AmGen* 6c:7

שחן (/o) vb. **to be warm** (↓2# אשון, שחין; CPA שחן LSp 204, MH שחן Moreshet, Lex 362) Pe. **to be warm:** דבוק לשחין וישחון לך stay close to something warm and you will be warm *BR* 145:1; pass.part. שחין *ib.*

Pa. **to keep s.t. warm:** מהו מיחזרתיה ומשחנותיה is it permitted to return it (to the oven) and keep it

7:5 [↓pe., mng. 1.b.9]
The following passages are unclear: הדא שחיק חיפסתי *PRK* 197:2; 2. והא דבילה בכוברה שחיקה היא behond, there is a fig mass (also) in GN! It is *Dem* 22b(61): 3. יורן ביר' ישמעאל הוות רגליה שחקה(? :read; שח<י>קה) PN's leg was *Šab* 8a(17). On pe., mng. 3, v. Sok, GF 107, n. to ll. 7–8.

שחקין n.m.pl. **sky** (SA שחקים Ham 604:259) בשחקיה *TN* Dt 33:26 [H שחקים]; בשחקי מרומא in the skies above *FTV* ib.

שחד, det. **שַׁחְדָה** n.m. **early morning, dawn** (< H שחר Jast 1551; ↓√שחר) שַׁחְרָא *FPT* Gen 32:25[03];- sg. a. general: אנא הוינא מעורר שחרה שחרה לא הוה מעורר לי I awakened the dawn. The dawn did not awaken me *Ber* 2d(25) // *PRK* 124:14 // *EchR* 121:12; b. in var. expressions: 1) איילתא דשחרה dawn [↓איילה]; 2) עמור שחרה morning light [↓עמור]

שחר vb. ↓**שהד**

שחתי, det. **שחתיתה** n.f. **barley flour** (Sy שְׁחתִיתָא barley flour LS 772) sg. הרא ש<ח>תיתא *Ber* 10a(64); שייחיתא *ib.G*

שטו, det. **שטותה** n.f. **stupidity, foolishness** (↓שטי; CPA שטיו LSp 204, MH שטות Jast 1553) sg. שטותא *EchR* 33:24; *ib.* 34:1; שטיא לוחר(text: לאורח) שטותיה חזר(text: הרר) the fool returns after his foolishness *VR* 366:2 [expl. ככלב שב על קיאו Prov 26:11]

שטח n.m. **layer** (↓ √שטח, שטיח; Sy שְׁטָחָא LS 772) pl. שטחין *TN* Num 11:32

שטח vb. **to spread out, prostrate oneself** (↓שטיח, שטח, משטוח; CPA שטח itpa. LSp 204, Sy שטח LS 772) Pe. **to spread, spread out:** ושטחו להון שטחין *TN* Num 11:32 [H שטחו להם שטוח]; ההן רשטח צלין one who spreads out dates etc. *Šab* 10a(40); ר' מנא מיקל לנשייא דשטחן בגדיהון לאוירה דתנורה PN would curse the women who spread their clothes over the area of the oven (to dry) *ib.* 5d(54); *Meg* 74a(49); אנן שטחין קליה we will make a public announcement *RuREd* 90:105 Itpa. **to prostrate oneself:** ואשתטחית *TN* Dt 9:25 [H ואתנפל]; ואשתטח *ib.* Gen 17:3; Num 16:4; אישתטחון על אפיהון *Švi* 35b(18); וְאִשְׁתַּטַּחוּ *FPT* Gen 48:12[04]; *TN* Lev 9:24; הוה משתטח *ib.* Num 24:16

שטי adj. **foolish, insane** (↓שטי; CPA שטא LSp 204) a. as adj.: sg. אנה אלכסנדרוס מקרון כמלך שטי הוינא I, Alexander of Macedonia, was as of foolish king *PRK* 148:14 // *VR* 619:5; לא שאטי ההוא גברא isn't that man foolish? *ib.* 664:3; 665:2; 666:3; אחוכון שטייה your foolish brother *MMDam* Gen 43:29; pl. תרין סוסוון שטיי two crazy horses *Qid* 60c(50); b. as noun: sg. שטי הוא *San* 26b(13); *PRK* 246:8 [≠ ↓ערים]; *ib.* 247:3; שטיא לוחר(text: לאורח) שטותיה חזר(text: הרר) the fool goes after his foolishness *VR* 366:2; *MPs* 64:2 [expl. Job 12:16]; כהדין לישנא <ר>יוונים צווחים לשטיא מורוס in Greek the fool is called μῶρος *PRK* 246:6; pl. וכל עמא שטיי are all the people fools? *Mas* 49d(25); אלוך ע{י}מה שטיי those people are fools *SotG* 19a(29) // ואינון עמא שטייא *BB* 16d(44); *KohR* 9b(37)

2# שטי adj. **wild-growing** (↓שטי) sg. [פו]אה שטייה wild-growing madder *Hem* 24; תאינה שטיא(text: שטר) wild-growing fig *Švi* 35b(45)
Lieb, TK 2:491, n. 59; cf. השוטים MŠvi 9:1 (v. Löw, Flora 1:353).

שטיח n.m. **mat, covering** (↓√שטח; Sy שְׁטִיחָא LS 772) sg. שטיחא דיהיב על ערסא a mat placed on the bed *EchRB 53:22*

שטף, det. **שטפה** n.m. **multitude of people** (↓√שטף) sg. כר חחמון שטפא עבר when you see a multitude go by *Šab* 16d(59)

2# שטף, det. **שיטפה** n.m. **hair** sg. ש{ו}<י>טפא *VR* 324:4 [dial. for ↓שער; expl. שטף Job 38:25]; שיטפי מאלל my hair is falling out(?) *KohR* 4a(3)

שטף (a/) vb. **to wash, die, wash away, repay a debt** (↓שטף; SA שטף Ham 477:72+) Pe. **1. to be awash:** ושטפו נחליה מן ארמיהון the *wadis* were awash in their blood *TN* Num 21:15; נחלין שטפין *FT* ib. 19; *TN* Gen 49:4; **2. to wash away:** ההיא שטפה נהרא the river washed that one away *AZ* 41d(64) // *Šeq* 50c(49); גינאי שטף זיקין the *G.*–river washed away the wine-skins *ib.* 52; *VR* 860:3; **3.** pass.part., euph. **to die** [↓itpe.]: ...<שטיפין מן הרן עלמה washed away from this world (i.e. dead) *SYAP* 59:22; *ib.* 21
Pa. **to wash:** a. hands: ולא משטף ידוי עד הפרק he did not wash his hands up to the joint *Ber* 12a(40); b. clothing: אזלת למישטפה יתה בימה she went to wash it (i.e. the garment) in the sea

EchRG 87:6; למישטפתיה *EchR* ib.
Itpe. **1. to be washed away:** דלא אשתטף במי מבולא it wasn't washed away by the waters of the flood *DevR* 79:14; אהי אשתטפת that (piece of meat) was washed away *AZG* 41d(64); **2.** euph. **to die:** בהדריה והודיה מ<שת>טף ומתרמא in his beauty and glory he dies and is discarded *SYAP* 60:3
Itpa. **to be washed:** וישתטף *TN* Lev 6:21 [H ושטף]; *ib.* 15:12;
Itpol. **to receive payment:** דאשתוחף ואתמרק he received full payment *JMP* 2:41; *ib.* 26:4; 58:10
On the itpol. form and mng., v. Friedman, JMP 1:56; 81+.

שטר n.m. **promissory note, note, deed** (< Akk *šaṭāru* Kaufman, Influences 101; Nab, Pal שטר DISO 295) sg. דין דמחל שטר לחבריה one who forgave a promissory note to another *Giṭ* 43d(54) // *Qid* 64a(38); *BB* 17c(33); עד דמסר ליה שטרא until he hands over the promissory note *Giṭ* 43d(55) // *Qid* 64a(39); שטר פרנה marriage deed *JMP* 14:3; *ib.* 22:40; 27:4; 56:3; pl. ארמלתא דתפשה שטריא the widow who seized promissory notes *Švu* 37b(26)

שיבוקין n.m.pl. **divorce** (↓ √שבק; CPA שבוקין LSp 201, SA שבוקין Ham 492:203 (H כרתות)) אגרת שיבוקין a writ of divorce *TN* Dt 24:1 [H ספר כריתות]; *ib.* 3; *PalLaws* 65:8

שיבתית n.f. **"Saturday", name of one of Esther's handmaidens** (↓שבה) *AbgurNew* 163:9

שִׁיגוֹעַ n.m. **insanity** (↓√שגע; SA שגעון ST Dt 28:28) sg. בשִׁיגוֹעָה *FPT* Dt 28:28[04; H בשגעון]

שידה, det. **שידתה**, pl. **שידוון** n.f. **female demon** (↓ שד) sg. *Am* 7b:3; שידתה *ib.* 2:8; pl. שידתא *KohR* 7c(10) // שדוותה *ŠR* 21c(26)

שידן adj. **demonic** (↓שד; Sy שֵׁאדָנָא LS 748) sg. גבר שידן a demonic man *BR* 726:3 [expl. איש שעיר Gen 27:11]

שיור n.m. **remainder, rest** (↓ √שייר; SA שיור Ham 596:103) sg. ובשיור בנוי *TN* Dt 28:54 [H וביתר בניו]; pl. שיורי פטיר' ומרורי the rest of the unleavened bread and the bitter herbs *TNGl* Ex 12:34 [H משארתם]

שיזב vb. **to save, rescue, deliver, escape** (< Akk *ušēzib* Kaufman, Influences 105; ↓שיזבה, שיזבו; BH שיזב KBL 1129, CPA שוזב LSp 203, SA שוזב Ham 572:104) Quad. **to save, rescue, deliver:** שיזב יתן *TN* Ex 2:19 [H הצילנו]; *ib.* 18:4; שיזבת *ib.* Dt 26:5; ישיזבון *ib.* Num 35:25; ברי את הויית משיזב you saved my son *ib.* Gen 49:9; ולית מן דמשיזיב *ib.* Dt 28:29 [H ואין מושיע]; למשיזבא יתי *ib.* Gen 32:3; ישיזיב *VR* 811:3 [expl. יחלוץ Is 58:11]; אנא א{ין}זיל ומשיזיב יתיה בחיילא I will go and rescue him by force *Ter* 46b(50); ישיזבינך מן הדא צינתא may He deliver you from the cold weather *San* 29c(41); ושרי געה היך מימור שיזבי (the heifer) began to low as if to say: Save me! *BR* 305:6 // *Kil* 32b(25) // *Ket* 35a(33); *PRK* 296:10
Quad.Ref. **1. to be saved, rescued, delivered:** a. humans, animals: ואשתיזבת נפשי *TN* Gen 32:31 [H ותנצל נפשי]; *ib.* Num 21:15; Dt 2:36; מאן גרם ליה דאישתיזיב who caused him to be saved? *Šab* 8d(15); *Ter* 46b(56); דבזכותא דבעירא דקיקא אתון משתזבין you are saved because of the merit of the small cattle *VR* 622:5 // *PRK* 149:16; *ib.* 374:4; *KohR* 21c(20); *ib.* 28c(3); *VR* 605:7; חישתיזיב מן צינתא *ib.* 364:4 [↓quad.]; ושמע ברת קלא אמרה דימים ואשתזבת he heard the heavenly voice say: *Dimissus!*, and (the bird) was saved *PRK* 192:4 [+ //'s; ↓ דימוס interj.]; b. property: ואישתיזיב כולה all of it was saved (from the fire) *Šab* 15d(40) // *Yom* 45b(29) // *Ned* 38d(31); **2. to escape:** *TN* Gen 19:17 [H המלט]; *ib.* 19; 22; Dt 23:16 [H ינצל]

שיזבה n.f. **deliverance, remnant** (↓√שיזב, שיזבו; TA שיזבא Jast 1559) **1. deliverance:** sg. לשיזבה *TN* Gen 32:9; *ib.* 45:5 [H למחיה]; *ib.* Num 35:15; *EchR* 68:14; דאינון לשיזבא ואת לצלבא they are for deliverance, and you are for crucifixion *EstR* 11d(19); קרתה דשזבה city of refuge *TNGl* Num 35:32; קרי שיזבה *ib.* Ex 21:13; **2. remnant:** sg. *TN* Gen 45:7 [H שארית]; *ib.* Num 21:35

שיזבו, det. **שיזבותה** n.f. **refuge, remnant** (↓ √שיזב, שיזבה; CPA שוזבו LSp 203) **1. refuge:** sg. קירי שיזבו *TN* Dt 19:7; *ib.* 9; 4:41; Num 35:11; לשיזבו *ib.* 12; קורי שיזבותה *ib.* 27; 28; 32; **2. remnant:** *ib.* 2:34 [H שריד]; *TNGl* Num 21:35

שיזף n.m. **jujube** (*Zyzyphus vulgaris*; Sy שֵׁאזָא, שֵׁיזָא LS 762, > Gr ζίζυφον Löw, Lehnw 580) pl. שיזפין *Kil* 27a(42) [result of a grafting of olives and רימין]
Löw, Pf 285; id., Flora 3:139+.

שיח n.m. **pit, cavity, ditch** (↓בית שיח; Sy שִׁיחָא

LS 763) pl. שיחיה דיפו the ditches of Jaffa *PRK* 318:1; *ib.* 3 [expl. יקבי המלך Zec 4:3]

שיחור n.m. **ember, blackness** (↓שחיר; Sy שׁוּחְרָא LS 771, mng. 4b) **1. ember:** sg. אין קטא קטא שיחור if he gained, he gained an ember *Ter* 45d(9) // *AZ* 41a(63) [↓קטה]; **2. blackness:** sg. בשיחור א{נ}פין in blackness of face (i.e. embarassment) *EchRB* 156:3; בשחור אפין *EchR* ib.; ושיח{ר}ור אפוי *ib.* 51:3

שיטה, pl. **שיטין** n.f. **acacia** (SA שטה, pl. שטים ST Ex 25:10) pl. אעין דשטין *TN* Ex 25:13 [H עצי שטים]; *ib.* 26:15; 30:5; 36:36; 38:6; אעין דשיטין הוון במגדל צבעייא there were acacia trees in GN *Tan* 64c(27) // *ŠR* 12a(21)
Löw, Flora 2:382+.

2# שיטה, det. **שיטתה**, pl. **שיטין** n.f. **method, line, strap, list** (TBA שיטתא Jast 1560, MH שיטה ib.) **1. method, system:** sg. אמ׳ בה בשיטה חורי he expressed it in a different way *VR* 786:6; *Ber* 13a(43); בשיטת אבוהון according to their father's system *Šab* 9c(5); *Tan* 64b(7); *BM* 11d(30); ושמואל תניחה בשיטתיה PN learned it according to his system *Pes* 37a(38); *Er* 20a(16); מחלפה שיטתיה/שיטתהון [↓ √חלף pa.]; ותריהון פליגין על שיטתיה דר׳ יוחנן both of them disagree with PN's system *Suk* 52c(24); *Er* 25c(42); *Meg* 71c(25); *Nid* 49c(7); אשרי שיטתך be agreeable in your opinion *Ket* 25b(14); *PalLaws* 30:17; pl. ארבע שיטין *Ber* 13a(26); *BR* 805:4; *VR* 44:7; *ib.* 784:6; *KohR* 10b(29); **2. line:** pl. והוה ר׳ חייה בתיב ביני שיטייא PN wrote between the lines *Giṭ* 46d(47); **3. strap(?):** pl. והוה קטיר בשיטיה דקולסיתה תרין דינרין two dinars were tied in the straps of her head covering *Švu* 37a(61); **4. list:** sg. מן שטתא דמיחדין ולא כל קדיה לא of the list of the particular words which appear once with ולא, and in the rest of the Bible with לא *MMDam* Dt 4:2; *MPDam* Gen 24:50
On mng. 4, v. Shashar 308.

3# שיטה, det. **שיטתה** n.f. **leg of bedstead** pl. ארבעתי שיטתיה דערסא the four legs of the bed *MŠ* 55c(11) // *EchRB* 53:20

שייט n.m. **swimmer** (↓ √שוט; MH שייט Jast 1560) sg. שייטא *Šeq* 50a(12) [↓שחון]

שייר n.m. **remnant** (↓√שיר; MH שייר Jast 1561) sg. *TN* Ex 10:5 [H יתר]; *ib.* Num 31:32; Dt 3:11;

2# שייר n.m. **caravan leader** (↓√שור, שירה; Nab והבאלהי שירא Wahbullahi, the caravan-master JAOS 29(1908):201) sg. חד שייר *EchR* 44:8; *EchRB* ib.

שייר vb. **to leave over, remain** (↓ √שאר, שיור, שייר, 2# שירה; SA שיאר, ישתיאר Ham 596:104+, CPA אשתר LSp 199, s.v. שאר, MH שייר Moreshet, Lex 365) Pa. **to leave over, behind:** כל מה די שייר ברדה *TN* Ex 10:12 [H כל אשר השאיר הברד]; *ib.* 36:7; Lev 22:30; Num 9:12; Dt 2:34; אייתי פירין ושייר גו סקא he brought fruit and left (some) in the sack *Ter* 42a(47); שייר בה חד<א> מסטובא he left behind (for himself in the courtyard) one bench *BB* 13b(42); *ib.* 44; 52[!] Itpa. **1. to remain:** ואשחייר להוד נח *FPT* Gen 7:17[02; H וישאר אך נח]; *TN* Ex 8:27; *ib.* 14:28; Lev 25:52; Num 11:26; Dt 4:27; ואשתיירן (!) עלוי ששה דינרין חוב a debt of six dinars remained incumbent upon him *JMP* 12:11; *ib.* 2:18; **2. to be left over:** ומה דמשתייר *TN* Lev 8:32 [H והנותר]; *ib.* 6:9; 25:27; Ex 16:23 [H העודף]; 29:34; מה דמשתייר מחצר כבדה *ib.* 29:13 [H יותרת הכבד]; Lev 3:10

שיירה, det. **שיירתה** n.f. **caravan** (↓2# שייר; Pal שירה DISO 298, MH, TA שיירה Jast 1562) sg. סלקית לשיירא I traveled with a caravan *Giṭ* 45c(21); הוה ירע דשיירתא מיעול he knew that the caravan was about to enter *MQ* 81b(14); שיירתא הוות עברה the caravan passed by *Beṣ* 62a(15) // *ŠabG* 4a(38)

2# שיירה, det. **שיירתה** n.f. **remnant, rest** (↓ √שייר; CPA שירתא det. LSp 199, s.v. שירית) sg. מהי שיירתה what (is the law concerning) the rest? *Ḥal* 59d(27); *Švu* 33a(35)

שייש n.m. **marble** (Sy שִׁישָׁא LS 774) sg. חד כיף רשייש a piece of marble stone *Ḥag* 78d(26)
Löw, Fauna 174.

שילום n.m. **payment** (↓ √שלם pa. CPA שלום LSp 208) sg. שילום מהרה payment of the *mohar* *JMP* 11r:19; *ib.* 30:4

שימוש n.m. **service, ministration, copulation, magical praxis** (↓ √שמש; SA שמוש ST Ex 39:1(Var), MH, TA שימוש Jast 1563) **1. service,**

ministration: sg. a. general: לשימושך *TN* Gen 40:13 [H כנך]; לשמושי *ib.*; 41:13; b. in religious context: לבושי שמוש *ib.* 39:1 [H בגדי שרד]; 35:19; מני שמושא the service vessels *ib.* Num 4:9; 12; **2. copulation:** sg. שמושך *ib.* Gen 40:13 [H שכבחך]; **3. magical praxis:** sg. הדין הוא שימושא דכל מזמורא ומזמורא this is the praxis of each psalm *ŠT* 1; שמושיה *AmGen* 10:6b:14

שין n.m. **shin, twenty-first letter** (Sy שִׁין LS 748) *PRK* 29:14; *MMDam* Num 7:59
Nöld, Beitr 126+.

שיע n.m. **plaster, cement** (↓ √שוע; Sy שְׁיָעָא plastering LS 764) sg. גופה דשיע a plug of plaster *TN* Num 19:15 [H צמיר פחיל]; לשיע *ib.* Gen 11:3 [H לחמר]

2# שיע n.m. **cord(?)** sg. שיע תכלתה cord of blue (thread) *TN* Num 15:38 [H פחיל]

שיעור n.m. **size, standard, measure, fixed rate of interest** (↓ √שער; MH, TBA שיעור Jast 1565) **1. size:** sg. דין שיעורא דסלעה איתחמי למשה the *sela* of this size of was shown to Moses *TNGl* Ex 30:13; *ib.* Gen 6:15; **2. standard, measure, legal size:** sg. כהדין שיעורא *Pea* 21a(13) // *Er* 25a(12); איח לי שיעורא I have the legal amount *Pea* 21a(42) // *Soṭ* 19a(35); לית כאן שיעורא *Ter* 42d(34); *BM* 9d(18); והוא שיעורה is that its legal size? *PeaV* 19b(51); *Beṣ* 61b(22); pl. מנא אילין שיעוריא from where do (we know) these measures? *Pea* 20d(57); *Šab* 10b(54); *Soṭ* 16c(52); אילין שיעוריא כאינון שיעוריא are these measures (the same) as those? *Švi* 34d(4); *ib.* 5; **3. fixed rate of interest:** pl. בשעורין *FT* Lev 25:37 [H בנשך]

שיפוע n.m. **incline, excess** (↓ √שפע; MH שיפוע Jast 1566) **1. incline:** sg. שפוע ביח רמחה the Incline of the High Place *TN* Dt 3:17 [H אשדות הפסגה]; **2. excess:** sg. שיפועה *FTV* ib. 26:12 [H סרח]; pl. שיפועיא *FT* ib. 23; *FTV* Ex 36:28

שִׁיפּוּר n.m. **shofar** (↓שופר; Sy שִׁיפּוּרָא LS 798) sg. *TN* Lev 25:9 [H שופר]; שְׁפּוּרָא *FPT* Ex 19:13[17]; שיפורא *ib.*[06]; *TN* ib. 20:18; *FT* ib. 19:16

שיצי vb. **to destroy** (< Akk *ušēṣi* Kaufman, Influences 104; ↓שיצין; CPA שיצי LSp 205, SA שיצי Ham 599:151+) Quad. **to destroy:** שיצית *TN* Ex 9:15; שיצי *ib.* 25; ושיצינן *ib.* Dt 2:34 [H ונחרם]; שיצון *ib.* Num 21:32; אשיצי *ib.* Ex 34:24; ישיצי *ib.* Dt 28:24; חשיצי *ib.* Lev 26:22; חשיצון *ib.* Dt 13:16; ישיצון *ib.* 28:48; משיצייה *ib.* 20:17; אחון משיציין *ib.* 12:2

Quad.Ref. **to be destroyed:** קדם עד דלא אשתצי *ib.* Num 11:33 [H טרם יכרת]; אשתצינן *ib.* 17:27 [H אבדנו]; אשתיצון *ib.* Gen 7:23; ישתיצי *ib.* 6:17; חשתיצי *ib.* Ex 12:19; ישתיצון *ib.* Lev 20:18; חשתיצון מישתיציה *ib.* Dt 4:26; מישתיצייא היא *ib.* Ex 10:7

This vb. poss. occurs in the obscure phrase שיצית סייבית *BR* 919:3 [v. MY ad loc.].

שיציו n.f. **destruction** (↓ √שיצי; CPA שיצי LSp 205, SA שיאצי Ham 599:151) sg. *TN* Num 14:45 [H החרמה]; *ib.* Dt 1:44; *FTV* ib.

שיקוע n.m. **bandage, cavity** (↓ √שקע; SA שקעין ST Lev 8:13(Var; MT מגבעות), שקואה Ham 493:243) **1. bandage:** pl. כל שיקועין(G) ראחון עבדין בחולה הון עברין בשובחה (PN instructed the midwives:) All bandages that you do during the week (for the circumcised baby) do on the Sabbath *BR* 963:3 // שיקויין[!] *Šab* 12a(39) // *ib.* 17a(60); **2. cavity:** pl. ושקועיהון *TNGl* Ex 36:38 [H וחשקיהם]; *ib.* 27:11[!]; 38:17[!]

שיר n.m. **song** (↓ √שיר; CPA שיר LSp 205) sg. פחח פומיה לוי בשירה Levy opened his mouth in song *SYAP* 8:7; pl. ובשירין *FPT* Gen 31:27[05; H ובשירים]; *TN* ib.

2# שיר n.m. **bracelet** (SA שיר ST Gen 24:22(Var), Sy שְׁאָרָא LS 749) sg. חד שיר[א] *EchR* 117:6; pl. שירין מן ידיהון bracelets from their hands *TN* Num 31:50 [H צמיד]; שירייא *Šab* 8b(44) [expl. Num ib.]; *TN* Gen 49:22; שרין *ib.* 24:22; שאירין *KetPap* 20; *JMP* 1r:12; *ib.* 2:21
Friedman, JMP 2:49, w. lit.

שיר vb. **to sing** (↓ שירה ,שיר; MH שורר Jast 1568; cf. CPA שיר af. LSp 205) Pol. הודו לה׳ שורר he sang "Praise God" *SYAP* 44:21; ליואיי משוררין the Levites sing *ib.* 26

שירה, det. **שירתה** n.f. **song** (↓ √שיר; CPA שירא LSp 205, SA שירה Ex 15:1(Var)) sg. a. general: דבעי א׳ שירה ודלא בעי בכי whoever wanted recited a song. Whoever did not want — cried *PRK* 19:1i; שירח חושבחתן[ה] the song of His praise *FPT* Ex 15:1[10]; *TN* ib.; סלי שירתה *ib.* Dt 31:30; pl.

נצח דויד ואמר שירן David was victorious and recited songs *SYAP* 55:29; b. esp. שבח שירתה הדה this song of praise: *ib.* 19; 21; 22; *FT* Ex 15:1; *ib.* Num 21:17; *TNGl* ib.

שֵׁירוּ, det. **שֵׁירוּתָה** n.f. **meal** (↓√שרי; Sy שֵׁרוּתָא LS 804) sg. a. general: כאשון שֵׁירוּתָא at the time of the meal *FPT* Gen 43:16[04]; *ib.* 25; *TN* ib.; *SYAP* 32:30; b. + עבד to prepare a meal: ועבד שירו *FPT* Gen 29:22[05]; *TN* ib.; *ib.* 19:3; 21:8; ועבדת שירו *San* 26b(21); לרמשא עב{י}דו שירו{י} in the evening they prepared a meal *EchRB* 47:13; *ib.* 23

שֵׁירוּי n.m. **beginning** (↓√שרי pa.; CPA שרוי LSp 215, SA שרואה ST Gen 41:21, שריו (< *שרוי) LOT 3/2 101:29) *FPT* Gen 49:3[22; voc];- sg. a. general: שירוי חצדכון *FPT* Lev 23:10[06; H ראשית קצירכם]; שרוי עלמא the beginning of the world *TN* Gen 6:4; *ib.* 10:10; Ex 34:19; Num 15:20; Dt 26:10; חיילי ושרוי צערי *ib.* Gen 49:3 [H כחי וראשית אוני]; *BR* 1253:3 [expl. Gen ib.]; שירויכון *TN* Lev 2:12; b. in adverbial phrases: 1) בשירוי in the beginning *FTV* Ex 1:8; *TN* Dt 24:5[!]; 2) מן שירויה from the beginning *ib.* Gen 49:21; Num 21:6; Dt 26:5

שירות n.m. **service** (√שרת; MH שירות Jast 1569) sg. מלאכי שירותה ministering angels *TN* Dt 32:3

שיריי n.m. **silk garment** (Sy שֵׁארָיָא LS 749) pl. שיראין *Šab* 8b(49); שירייה *ib.*G [expl. השירות Is 3:19]

שישלה, pl. **שישלן** n.f. **chain, shalshelet** (an accent sign; ↓שלשלה; CPA שישלא LSp 209) **1. chain:** pl. שישלן *TN* Ex 28:14 [H שרשרת]; *FTV* ib.; *TN* Num 31:50[!]; שישלחה *ib.* Ex 28:14; 22[!]; 39:15[!]; **2. shalshelet:** pl. ח' שישלן *MMAl* Prov 1:9

שיתום n.m. **boring a hole** (↓√שתם) sg. שיתומהון *AZ* 44d(22) [in an unclear context]

שיתיי n.m. **a trapper with a certain type of net** (cf. TBA שותא trap Jast 1544) pl. מצדתא דשיתאי trappers' nets *Šab* 14a(62) // מצדתא דשיתייא *Beṣ* 62a(3)

Lieb, TK 5:964; id., YK 180.

שכב (e/a) vb. **to lie down, rape** (↓משכובי, משכב; CPA שכב LSp 205, SA שכב ST Lev 15:18) Pe. **1. to lie down:** ושכיב *TNGl* Gen 28:11 [H וישכב]; ישכבון *ib.* 19:4; **2. to rape:** ואתא חד מנהון בעי למשכב(Var) איתתא דההוא גברא one of them wanted to rape my (lit. that man's) wife *PRK* 176:3

Af. **to cause to lie down:** וניפוק נשכביה במשכביה let us go out and place him in his resting place (i.e. grave) *VRG* 245:5; ונפקון ושכבוניה(= ואשכבוניה) *ib.* 6

שכונה, det. **שכונתה**, pl. **שכונין** n.f. **neighborhood, quarter** (< H שכונה Jast 1571, TA שכונין pl. Jud 8:11) sg. לית הכא שכונה חורי{ן} אית הכא שכונה דמשבקי isn't there another neighborhood here? Here is the neighborhood of my former husband *Ket* 34b(58); שכונתיה *Tan* 66c(41); שכונתיה דר' יוסי הגלי' *BR* 154:2; *ib.* 3; 4; *VR* 806:2; pl. <שכוני>ן *TNGl* Gen 25:3; והוות אזלה בכל שכונייה she went in all the neighborhoods *BR* 154:2 // *VRVar* 805:3

שכח vb. **to find, be able** (↓שכיח; CPA שכח LSp 205, SA שקח, שקע Ham 504:85+) Af. pf. 1sg. אשכחית *BR* 302:2; 3m. אשכח *BM* 8c(8); f. אשכחת *PRK* 199:8; אשכחתנון *VR* 134:1; 1pl. אשכחנן *Ter* 46a(26); 3m. אשכחון *Ḥag* 76c(28); אשכחוניה *Ber* 6b(13); אשכחותה *BRV*[60] 125:5; imp. 2m.sg. חשכח *TN* Lev 25:26; 3m. ישכח *ib.* Dt 22:3; f. תֿשכח *FPT* Ex 22:3[01]; 2m.pl. תשכחון *TN* Dt 12:13; inf. למשכחה *ib.* Gen 32:6; part. m.sg. משכח *Šab* 12a(1); pl. משכחין *Qid* 58d(52);- **1. to find:** אשכח חן וחסד *TN* Gen 6:8 [H מצא חן]; *ib.* 38:23; Lev 5:22; Dt 22:17; ולא אשכח בר נש he didn't find anyone *BR* 306:4; אשכחיה יתיב עביד מחטין he found him sitting making needles *Ber* 7d(20); *Pea* 21b(13); *Šab* 17c(32); *Tan* 68d(11); *Ḥag* 77c(5); *Qid* 61a(5); *BB* 16a(60); *San* 25d(28); *BR* 911:2; *VR* 859:2; *PRK* 68:11; *ŠR* 32a(10); *EchRB* 54:9; pass.part. ווי רמובדין ולא משכחין woe for those who are lost and not found *Ḥag* 77b(24) // *BRL* 108:5; ודערק ורמובר לא משכח one who flees and is lost will not be found *Hem* 24; *ib.* 21; 23; **2. to be able** [Sy אֶשְׁכַּח LS 775, mng. 2]: אין הוה משכח מיעבד תקנה הוה עבד if he could make a legal remedy he would do so *Er* 23c(14); סלקח במחשבתכון דלא הוינא משכח מיגר פ{ו}עלין מטיבריא did you think that I wasn't able to hire workers from GN? *BM* 11b(39); לית משכח it is impossible *San* 25a(14) [cf. Sy לא משכח PSm 4148]

Itpa. **1. to be found:** וישתכח בידיה *TN* Ex 21:16 [H ונמצא בידו]; *ib.* 35:23; Gen 15:1; Lev 24:12; נוקניקה אישתכח בכנישתא דבולי a sausage was found in the synagogue of the *boule* *Šeq* 50c(53); *AZ* 44d(42); איתבעת מתנית' ולא אישתכחת the

Tannaitic statement was sought and not found *Er* 19b(10); *Tan* 66d(38) // *PRK* 377:4; **2. to be present, exist:** הוות פריא והוא פרי עד דאשתכח יהיב בבבל (the cow) ran, and he ran (after her) until he was in Babylonia *MŠ* 56a(17); *TN* Gen 28:10; *EchR* 48:22; *BRV*[60] 211:2; *VR* 858:3; **3.** in impersonal usage **it turns out, the result is** [= MH נמצא Jast 825]: אישתכח דהרין רחמישיתה לא מפסיד כלום it turns out that the one who has fifty loses nothing *BQ* 4a(63); *BB* 16b(13); *VR* 860:4

Ittaf. **to be found:** יתאשכח *TNGl* Ex 22:1; *ib.* 3

On the SA form, v. Kut, Studies 265+ (Heb). On af. mng. 2, cf. already in QA: די לא ישכח כול בר אנוש לממניה which no man can number GAp 21:13 [v. ATTM 708]. The form אשכח occurs in several phrases in PT where the itpe. would be expected. Thus: אשכח תני it is found learned *Švi* 36d(8); *Hal* 57c(29); *Pes* 33c(4); *Meg* 70b(30); אשכחת אמר it turns out that you say *Šab* 13d(3) [= MH נמצאת אומר; v. Bacher, Term 2:216]; *Yom* 38c(20); *Ket* 28b(14); *Hor* 48a(13); cf. also once in a non-legal text: ואשכח קאים בין חיותא (Moses) was found standing among the heavenly creatures *SYAP* 11:26. These forms have been analyzed by Ben Hayyim as itpe. w. assimilation of *taw* (v. Tarbiz, 50(1981):207). Note, however, that: There are no certain exx. of assimilation of *taw* in metathesized forms in JPA; 2. While *taw* is assimilated to several following consonants (e.g. ק,פ,ג) in itpe./a. forms in JPA, it never assimilates to *šin*. It may be hesitantly suggested that these forms are either a pe. w. prothetic *alef* or an af. pass. On the anomalous development of this rt. in A, v. J.L. Malone, Afroasiatic Linguistics, 1/2 (1974): 1+.

2# שכח vb. **to forget** (< H שכח Jast 1572) Pe. לא מטון לסולמה דצור עד דשכחון כול{ז}<ה> they had not reached the Ladder of Tyre before they forgot everything *BQ* 4b(32); שכחון מיל״ין מן הרן תרגומה they forgot words from that Targum *BR* 946:3

שכיח adj. **frequent, at hand** (↓ √שכח pe., pass.part.; SA שקיח LOT 3/2 49:12, TBA שכיח Jast 1573) sg. אולפני שכיח לי my learning is within me *Šab* 11a(41) // *Pes* 37c(35); דאונסא שכיח a tragic occurrence is frequent *Yev* 14d(26); דריחשא שכיח a (bite of) a creeping thing is frequent *ib.* 30; *BR* 880:2; שכיחא ה<ר>א מילתא בפומהון דרבנן the Rabbis are wont to say this thing *Qid* 65d(40); *Mas* 49d(25); *Šab* 14c(44); pl. בגין דלית ישׂ׳ שכיחין because there are no Jews to be found *AZ* 40b(11) // *Dem* 25b(7); *KohR* 15d(33)

שְׁכִינָה, det. **שכינתה**, pl. **שכינן** n.f. **Divine Presence** (↓ √שכן, כיח שכינה; Sy שכינתא LS 776, TBA שכינתא Jast 1573) שְׁכִינְתִּי *FPT* Ex 19:4[10];- sg. תשרי שכינתה בעבד ידיכון; [יקר↓] (א)יקר שכינתה may the Divine Presence dwell in the work of your hands *TN* Ex 39:43; ואשרי שכינתי I will cause my Divine Presence to dwell *ib.* 29:45 [H ושכנתי]; סליק שכינתך מביניהון remove your Divine Presence from among them *Pea* 16a(39) // *VR* 590:8 // *PRK* 57:8; *EchRB* 132:9; pl. שכינן *FTP* Ex 12:2

Nöld, NB 24. The overwhelming number of exx. of our word are with (א)יקר, used as an indication of respect.

שכינו, det. **שכינותה** n.f. **neighborhood** (שכונה↓) sg. ובשכינותיה דר׳ יוסי הגלילי *VR* 805:3; *ib.* 4

שכלול n.m. **form** (↓ √שכלל; CPA שכלול LSp 206) sg. שכלוליה דכר שכלולה נוקבה its (i.e. the fetus') form will be a male! Its form will be a female! *Nid* 50d(30); וחמא יצחק ית שכלוליהון Isaac saw their form *TN* Ex 12:42; *FPT* Lev 22:27[06]; *FT* ib.; *TNGl* ib.

שכלל vb. **to complete, form, dedicate, adorn** (poss. < Akk *šuklulu* Kaufman, Influences 104; ↓ שכלול; CPA שכלל LSp 206, SA שכלל Cowley, SL 868, MH שכלל Moreshet, Lex 366) Quad. **1. to complete, finish:** שכלילו יתה *TN* Num 21:18; **2. to form, build:** ושכלל *ib.* Gen 2:22 [H ויבן]; וְשַׁכְלֵל *FPT* Ex 20:11[06]; תרתין ידך שכללי יתיה your two hands formed it (i.e. the Temple) *TN* Ex 15:17; *FPT* ib.[19]; די שכלל יתכון *TN* Dt 32:18 [H מחללך]; *ib.*6; תשכלל יתיה *ib.* Gen 6:16; **3. to dedicate:** שכליל יתיה *ib.* Dt 20:5 [H חנכו]; ישכליל *ib.*; **4. to adorn with a garland** [↓ √כלל pa., mng. 2]: pass.part. משכלל כחתן garlanded as a bridegroom *FTP* Ex 12:2; זוגין משכללין garlanded couples *SYAP* 47:10

Quad.Ref. **1. to be founded:** דאשתכללת *TNGl* Ex 9:18 [H הוסדה]; **2. to be formed:** ותשתכלל *TN* Num 21:27 [H ותכונן]

שכן, det. **שיכנה** n. **eyelid** (QA שכני עיני ATTM 709, MH שיכני עיניו *VRQ* 391:4) sg. היך מה דנטר שיכנה בבה דעיינה just as the eyelid protects the pupil of the eye *TN* Dt 32:10; *FT* ib.[!]; pl. חלון שכני עיני רניחמי לחכמי ישראל lift up my (drooping) eyelids, so that I can see the sages of Israel *Yev* 3a(60)

Lieb, JQR 36(1946):323, n. 61.

שכן vb. **to nest, make a gift** (↓ שכינה; CPA

[expl. יעטוף Is 57:49, w. ref. to Jon 2:8] // *VR* 319:2 // *KohR* 3a(36) // *Ber* 13d(1); pass.part. משלהי *TN* Gen 25:29 [H עיף]; *ib.* 30; והוה עליל משלהי he came in exhausted *KohR* 10a(37); ודוחיהון משלהיא their spirit was weary *FTP* Dt 25:17; לעיין משלהיין *TN* ib. 18 [H עיף ויגע]
Quad.Ref. **to be weary:** ואשתלהון *TN* Gen 47:13; וישתלהון *ib.* Ex 7:18; *FPT* ib.[04]

שלו, det. **שלותה**, pl. **שלוון** n.f. **inadvertent act, error** (↓ √שלי; SA שלו ST Gen 43:12(Var)) a. general: sg. שלו הוות *TN* Gen 43:12 [H משגה]; *ib.* Num 15:25; חובי שלות שבטה the inadvertent acts of the tribe *ib.* 7:16; 22; 28; 40; 76; Dt 29:18; Lev 5:18; Num 15:25; pl. שלוון *ib.* 7:16; b. in בשלו inadvertently: *ib.* Lev 4:22 [H בשגגה]; 27; 22:14; Num 15:29; 35:15; Dt 19:3; לשלו *ib.* Num 15:24

שלווה, det. **שלוותה** n.f. **security, ease** (↓ √שלי; Sy שְׁלְוָא LS 779) sg. ויהב להון של{י}וה (God) gives them tranquility *Der* 53:64; דהוו בשלווה *TN* Gen 44:18; יתבין בשלותהון sitting at their ease *EchR* 142:16; *EchRB* ib.; ושלוותה דעדן the tranquility of Eden *TN* Gen 49:1; *FTV* ib.

שלוח n.m. **one who sends, dispatcher** (↓ √שלח; Sy שָׁלוֹחָא LS 780) sg. שלוחהון דבדייתא the dispatcher of the people *KohR* 9c(8); *ib.* 6; 25 [a designation of the angel of death; // מלאך מותא *Kil* 32c(22)]

שלוף n.m. **drawer, remover** (↓ √שלף; cf. SA שאלף Ham 597:132) pl. שלופי חדבה drawers of the sword *FPT* Gen 31:26[05]; *TNGl* Lev 26:6; *ib.* 25; 33; Num 20:18; שלופי סנדלא removers of the sandal *FT* Dt 25:10 [H חלוץ הנעל]

שלח n.m. **not entirely processed hide** (↓ √2# שלח; Sy שֶׁלְחָא LS 780) pl. אילין שלחיה *Ned* 40c(13)
Lieb, TK 7:446, n. 35.

2# שלח n.m. **stripper or dealer of hides** (↓ √2# שלח, שלח) sg. אבא שלחא *Šab* 7a(12)
Lieb, TK 3:53, 232.

שלח vb. **to send** (↓שליחו, שליח, שלוח; CPA שלח pa. LSp 207, SA שלח ST Gen 12:20) Pa., pf. 1sg. שלחית *TN* Dt 2:26; 2m. שלחת *Yev* 3a(56); 3m. שלח *BR* 711:3; f. שלחת *TN* Gen 49:22; 1pl. שלחנן *ib.* Ex 14:5; 2m. שלחתון *ib.* Dt 1:1; 3m. שלחון *Tan*

2# שכן pa. LSp 206, Sy שכן pe., pa. LS 776) Pe. **to nest:** וכל עוף דשכן על גביה any bird which nests beside it *BR* 714:6
Pa. **to make a gift:** דשכן הדה סכופחה who presented this lintel *Naveh* 42:2; אנא דיקלטיאנוס מלכא שכניה אהן ירידה דצור I, Diocletian, the king, presented the fair of Tyre *AZ* 39d(17); דבעי {מ}משכנא ליה because he wants to give him a gift *BQ* 4b(52)
On pa., v. Lieb, Eshkolot 3(1959):78; id. TK 10:430, *n.* 48.

[**שכף** n.m. **shoemaker** (< Akk *aškāpu* Kaufman, Influences 39; Sy אֶשְׁכָּפָא LS 777) sg. עולא שכפא *AZ* 42a(36)
The mng. of this word is uncertain and is based only on the phonetic similarity w. the Akk. term.]

שכר vb. **to intoxicate** (CPA שכר(?) pa. LSp 206, Sy 2# שכר pe. LS 777) Pa. נסבה ונשקי יתיה חמר ונשכרניה let us take him, and give him drink, and intoxicate him *VRG* 245:5; נסוניה ואשקוניה ושכרוניה *ib.* 6 // *EstR* 9b(1)

שלבוקי, pl. **שלבוקיין** n.f. **pustule** (CPA שלבוקיאן pl. LSp 206, SA שלבוקין pl. Ham 576:178) pl. *TNGl* Ex 9:10 [H אבעבועות]; *FTV* ib. 9; שלפוקין *TN* Ex 9:9; *ib.* 10[!]; טלבוקיין[!] *TNGl* ib. 9

שלבש vb. **to bolt** Quad., pass.part. משלבשן *TNGl* Ex 26:17; משלווש{י}ן *TN* ib.; משלוושן *ib.* 36:22
C. Rabin, EI 9(1969):150.

שלהב vb. **to heat up** (שלהבי↓; CPA שלהב LSp 206, MH משולהב Moreshet, Lex 367) Pa., pass.part. אשא משלהבה an enflamed fire *TNGl* Num 18:7

שַׁלְהָבִי, det. **שלהביתה**, pl. **שלהביין** n.f. **flame** (↓ √שלהב; CPA שלהביתא det. LSp 206, SA שלה(ו)בי GSA 410) sg. שלהבי ראישא *FTV* Ex 19:18; שלהובי *TN* ib. 3:2; שַׁלְהָבִית *FPT* ib. 19:18[06]; שלהובית *FTP* Gen 15:17; *ib.* Ex 19:18; שלהביתה *TN* Num 21:28; pl. שלהביין *FTV* Gen 15:17; שלהובין *FTP* Num 21:28

שלהי vb. **to weaken, be weary, tired** (↓ √לאי, √לעי; Sy שַׁלְהִי LS 780) Quad. **to weaken, tire out:** משלהי ליה He weakens it (i.e. the wind) *BR* 232:6

64b(42); imp. 1sg. אשלח *TN* Ex 10:10; 2m. תשלח *ib.* 21:2; 3m. ישלח *ib.* Gen 24:40; 1pl. נשלח *ib.* Dt 1:22; 2m. תשלחון *ib.* Num 5:3; 3m. ישלחון *ib.* Dt 19:12; imper. 2m.sg. שלח *ib.* Ex 5:1; pl. שלחו *ib.* Gen 42:16; inf. משלחה *ib.* Dt 22:7; *Šab* 13d(29); למשלחה *TN* Lev 16:10; part. m.sg. משלח *Pes* 34a(50); f. משלחא *Ḥaliṣa* 100:23; m.pl. משלחין *Švu* 38a(36); pass.part. f.sg. משלחה *FPT* Gen 43:4[05];- **to send:** הא אנא משלח *TN* Ex 9:14 [H אני שולח]; *ib.* 23:20; אנן משלחין ג׳ איגרן we send three letters *Švu* 38a(39); הוה משלח ליה איקדין he used to send him gifts *Šab* 3c(63); הוה משלח כתבין לבייתיה he sent letters to his house *BR* 1232:11; שלח שאל לד׳ זעירה he sent and asked PN *Yev* 12d(11); שלח כתב ליה *Qid* 64d(8); שלח למנחם בריה he sent PN, his son *Dem* 24d(61); שלח לגבון תרין תלמידים he sent them two students *Yom* 45a(61)

Itpa. **to be sent:** ומלאכה תניינה אשתלח למשיזבה ללוט the second angel was sent to save Lot *TN* Gen 18:1; אשתלחת מן קדם ה׳ *ib.* Num 16:28 [H ה׳ שלחני]; דן דחמי ליה למשתלחא the one who is fit to be sent *ib.* Ex 4:13; מאן יהב לי אילין להן דאישתלחית מיסבינ{י}<ו>ן who will put those (two) for me where I was commanded to take them ? *Kil* 32c(26)

As in CPA (v. Schulthess, op. cit., note), and in SA (v. LOT 3/2 117:81, note) this rt. occurs in JPA only in pa. and not in pe. This is shown by the following: 1. All vocalized forms are pa. (e.g. שַׁלַּח *FPT* Gen 8:7[02]; שַׁלַּחְתְּ *ib.* Ex 5:22[04]). 2. There are no unequivocal pe. forms (e.g. part., inf.) while there are many certain exx. of pa. forms even in the Targumic texts when the original H text has pe. forms.

שלח #2 (a/a) vb. **to strip off clothes, shed skin** (↓שלח, 2# שלח, √חלש; SA שלח Ham 562:146+) Pe. **1. to strip off clothes:** a. general: וישלח ית לבושוי *TN* Lev 6:4 [H ופשט את בגדיו]; *ib.* 16:23; שלח מאנך ויהב ליה take off your garment and give it to him *Kil* 32a(34); pass.part. בד מאנוי שליחין *EchRB* 48:31; שליח מנוי הוה *Šab* 3a(30) // *Qid* 61a(49)[!]; שליחין או לבושין[!] stripped or dressed? *KohR* 15d(22); *ib.* 25; 26; b. cloak: ר׳ אליעזר בן שמוע לביש חמש אצטלוואן שלח חד ויהב ליה PN was wearing five cloaks. He took one off and gave it to him *ib.* 28c(14); דיהוא שלח חד ולבש חד so that he can take off one (tunic) and wear another *MQ* 82a(30); c. shoes: הוה שלח סנדליה *Tan* 67a(43); *MQ* 82d(64); pass.part. ושליח סנדלוי *ib.* 44; d. sock [↓דדים]: דלא שלח עיליא לא שלח ארעייה because if he doesn't take off the upper (sock), he doesn't take off the lower one *Kil* 32d(12); **2. to shed skin:** ובטל תינתה משכיה ישלח in the shade of the fig tree it will shed its skin *RH* 58b(18) // *San* 18c(46)

Af. **to remove s.o.'s clothes:** אשלח *TN* Num 20:26 [H הפשט]; ואשלחו *ib.* Gen 37:23; *FPT* ib.[04]

Itpe. **to be removed:** ישתלחון מאנוי let his clothes be removed *EchRB* 48:27 [↓pe., pass.part.]

שלחף vb. **to change, exchange** (< ↓√חלף shafel, w. metath.) Quad. ושלחף *TN* Gen 31:7 [H והחליף]; *ib.* 48:14; *FPT* ib.[22]; ושלחפת *ib.* 31:41; *TN* ib. שלחיפיניה *TNGl* Lev 27:10; *TN* ib.

C. Rabin, EI 9(1969):149.

שלט (a/o) vb. **to rule, prevail** (↓שולטן, שלטון, שליט, שלטנו; CPA שלט LSp 207, SA שלט Ham 591:43+) Pe. **1. to rule** (+ ־ב over): משלט תשלט בן *TN* Gen 37:8 [H משל תמשל בנו]; וישלט *ib.* Num 21:6; ותשלטון *ib.* Dt 15:6; ישלטון *ib.* Num 24:7; שליט בהון *ib.* 10; שלטין *ib.* Gen 17:6; 35:11; *FPT* ib. 48:19[22]; עתידין אינון עמא האליין משלוט בעמך those people will eventually rule over your people *TN* Num 24:14; **2. to have dominion** (+ ־ב over): וישלטון בנוניא דימא you will have dominion over the fish of the sea *ib.* Gen 1:26; שלוטו *ib.* 28; **3. to prevail** (+ ־ב over): ואת תהוי שלט בה you will prevail over it (i.e. the evil inclination) *ib.* 4:7; לית הוא מי{ט}<ש>לוט בי (the worm) does not have power over me (i.e. my body) *PRK* 198:10 // *KohR* 29a(6); שלט{ה} <בה> he prevailed over it (i.e. Jerusalem) *EchR* 76:22 [expl. וירדנה Lam 1:13, w. ref. to וירד Ps 72:8]

שלטון n.m. **rule, ruler, subordinate** (↓ √שלט, שולטן; MH שלטון Jast 1581) **1. rule:** sg. *TN* Num 21:30 [// מלכו]; **2. ruler:** pl. מלבין עם שלטונין *ib.* Gen 49:11; 17; Ex 17:16; *FTV* Num 21:15; שלטוני מדינתא rulers of cities *TNGl* Gen 15:1; שלטוניא *FTP* ib. 49:32; **3. governor:** sg. שילטונה ארכונה *BerG* 9a(28) [double rdg.]; **4.** pl. **subordinates:** שלטוניך *TN* Ex 8:5 [H עבדיך]; שלטוני *ib.* 12:30; שלטונך *ib.* 9:30

שלטון #2 n.m. **a type of garment** pl. שלטוניה *Šab* 8b(47) [expl. השביסים Is 3:18; ↓שרטט]

Cf. Lehnw 581.

שלטנו n.f. **rule** (↓ √שלט; CPA שולטנו, שלטנו LSp 207, SA שלטנו Ham 512:310) sg. *TNGl* Num 21:30

שלי vb. **to cease, err, be negligent** (↓שלייה מן, שלוה ,שלוות ,שליו ,שליות; CPA 2# שלא LSp 206, SA שלי ST Dt 7:1) Pe. **to cease:** לא שלי הו ווי מפומיך "woe" will never cease from your mouth *BR* 247:3; *ib.* 5
Af. **to cause to err:** אשלי יתי *TN* Gen 3:13 [H השיאני]
Itpe. **1. to err:** אשתלי *TN* Lev 5:18 [H שגג]; אשתלת *ib.* Num 15:28; אשתלינן *ib.* 12:11; אשתלון *ib.* 15:26; תשתלון *TNGl* ib. 15:22; **2. to cease:** מן שלווה ישתלי he will cease from tranquility *SYAP* 63:32

2# שלי vb. **to draw out** (↓משלי ,שלינונין; Sy שלא LS 778) Af. שדיי <שלח> לחוויה דאשלי לארס God sent the snake which drew out the poison *SYAP* 30:41

שְׁלֵיו, det. **שליותה** n.f. **tranquility, ease** (↓√שלי; Sy שְׁלְיוּתָא LS 778) sg. וּשְׁלְיוּתָהּ דעדן the tranquility of Eden *FPT* Gen 49:1[22]; מדכר שליותא דביתיה{ל}<ד>אבוי he recalls the tranquility of his father's house *EchR* 71:3

שליות adv. **at ease** (↓ √שלי ,שליו) ושביק להון שליות יתבין he left them dwelling at ease *EchRG* 142:16

שליח n.m. **messenger, delegate** (↓ √שלח; CPA שליח LSp 207, SA שליח ST Num 22:5(Var)) sg. פקריה לשליחא he commanded the messenger *BR* 689:1; *ib.* 761:3; *Ter* 46b(64); *ib.* 63[!]; *Qid* 64a(25); שליחך דשלחת לוותי the messenger whom you sent to me *TN* Num 24:12; שליחא דצבורא the delegate of the congregation *BR* 514:1 [// שמשא *Tan* 65a(45)]; שליחא דמלכא the king's messenger *EchR* 143:7; אנה הוא שליחיה דיוצר בראשית I am the messenger of the creator of the Beginning *SYAP* 2:4; pl. שליחין *TN* Gen 32:4 [H מלאכים]; *ib.* Num 20:14; 21:21; 22:5; 15; ושלוחין [!] ציבורא כהנייא the delegates of the congregation, the priests *PalLaws* 30:17

שליחו, det. **שליחותה** n.f. **commission, mission** (↓שליח; CPA שליחו LSp 207) sg. a. w. vbs. of motion: אזיל בשליחותי go on my commission *PRK* 296:9; חד בר נש נפק לשליחותא a certain man went out on a mission *BB* 17a(6); b. w. עבד: כיוון דעבדת שליחותה as soon as it had carried out its commission *BR* 80:3 // *VR* 504:1 // *KohR* 15b(35); בגין דנעביד שליחותי *Kil* 32c(27) // *Ket* 35b(30)[!] // *KohR* 9c(25); עבד שליח<ו>תך *Ned* 38b(25)

שַׁלִּיט n.m. **one who has power, ruler** (↓ √שלט; CPA שליט LSp 207, SA שליט Ham 596:89) *FPT* Gen 41:33[03; voc];- **1. one who has power, ruler:** a. w. על: sg. הוא אלהא דשליט על ארעא He is God who rules over the earth *TN* Gen 24:3; ואת תהוי שליט עלוי *FPT* ib. 4:7[02; H ואתה תמשל בו]; *TN* ib. 1:16; *TNGl* ib. 3:15; לית אנא שליט על דידך I do not have power over you *KohR* 9c(14); *ib.* 17; b. w. ־ב: sg. והוא יהווי שליט במחוז{ו}י ספינתה he will rule in the ships' ports *TN* Gen 49:13; אלהא דשליט בנשמת כל בשרה God who rules over the soul of all flesh *ib.* Num 27:16; *FTV* Gen 4:7; pl. ובנוי יהוון שליטין באמיא his sons will rule over the nations *TN* ib. 48:19; **2. ruler:** sg. רב ושליט master and ruler *ib.* 27:29 [H גביר]; 41:43; Ex 2:14 [H שר ושופט]; 7:1; *FTV* Dt 11:25; מלך ושליט king and ruler *TN* Ex 34:24; *ib.* Dt 1:17; 33:16; pl. מלכין ושליטין *ib.* Gen 44:18; **3. official, prefect, officer:** sg. שליטא דפרעה *ib.* 37:36 [H סריס]; 39:1; מה רחיל הדין שליטא how fearful is that prefect *VR* 186:6; pl. שליטוי *TN* Gen 40:2 [H סריסיו]; *ib.* 50:7 [H עבדיו]; Ex 7:20; 9:20
In mng. 1, this word is used suppletively for √שלט.

שלים adj. **owe** (↓ √שלם pe., mng. 4) sg. אבוי שלים ליה ביש אימיה שלימה ליה ביש אחוי שלים ליה ביש סביה שלים ליה ביש אחון שלימין(Var) ליה ביש אוף אנא שלים(V) ליה ביש your father owes him him evil, his mother ..., his grandfather ..., even I owe him evil *PRK* 41:1; כל הדין בזיוניה אנא שלים(Var) לך do I owe you all this disgrace? *ib.* 176:2 [// חייב *Ter* 46a(32)]; *VR* 579:6; מה טיבו הוא(V) שלים ־לך־ מן יומוי what favor does he owe you from before? *Pea* 15d(24); *Ter* 46a(33)[!]
Lieb, YK XI+. The morphological form of the word is uncertain.

שלינונין n.m. **pelican** (lit. drawer out of fish; ↓ √2#שלי; Sy שְׁלָא נוּנָא LS 778) sg. שלינוניה *TN* Dt 14:17 [H שלך]; שלוינוניה *ib.* Lev 11:17

שלך vb. **to throw** Af. ומשליכין לון לימא (we) throw them into the sea *KohR* 9d(5)
Poss. a corruption from H.

שלל vb. **to chain** (↓שישלה, √שלשל; MH שלל Jast 1585, mng. 1) Pe., pass.part. בניהון שליל<י>ן בקולריא their children are chained with neck

chains *TN* Num 21:29

שלם, det. **שלמה** adj. **complete, perfect** (↓√שלם, שלים; SA שלם Ham 607:28, Sy שְׁלֶם LS 782) sg.m. אמר שלם *TN* Ex 12:5 [H שׂה תמים]; *ib.* Lev 3:6; Num 6:14; לבה שלמה *FPT* Ex 19:8[06]; f. שלמה *TN* Lev 4:28; אליתה שלמתה *ib.* 3:9 [H האליה תמימה]; pl.m. שלמין *FPT* Gen 34:21[03]; *TN* Num 29:8; על מה תבשילין שלמין why are the cooked dishes complete (i.e. uneaten)? *VR* 654:7; f. שלמן *TN* Num 28:31; *ib.* Dt 25:15

שְׁלָם n.m. **peace, well-being, contentment** (↓√שלם, מרי שלם; CPA שילם LSp 208, SA שלם LOT 3/2 228:6) *FPT* Gen 43:23[04; voc];- **1. peace:** sg. a. general: *TN* Num 25:12; *ib.* Dt 20:11; מלין דשלם words of peace *ib.* Gen 37:4; Ex 18:7; Dt 20:10; b. w. var. vbs.: 1) זרע: זרע שלמה ביניהון he sowed peace between them *Der* 53:63; 2) יהב: ולא יהבית שלמא ביניהון I didn't put peace between them *VR* 178:5; 3) עבד: אזלין מיעבד שלמא באילין קרייתא דדרומא (PN and PN_2) went to restore peace in the villages of Darom *Ber* 12d(38); *VR* 655:1; *EchRB* 75:11; 4) פרס: ויפרוס שלמה ביני ובינך He will spread His peace between me and you *TN* Gen 16:5; c. in phrase בשלם: ואזלו מן לוותה בשלם *ib.* 26:31 [H וילכו מאתו בשלום]; Ex 18:23; Dt 5:30; דעלית לפימיה דאריה בשלם ונפקית בשלם I entered the lion's mouth in peace and came out in peace *BR* 712:4; *Šab* 8d(6); *EchRB* 44:16; *KohR* 28c(36); d. in phrase בשלמ־ (may) (rest) in peace: ודמך תמן בשלמיה he died there in peace *KohR* 4b(21); דבינו בשלמה הוה לעי באוריתא Rabbi, may he rest in peace, was studying the Law *BRV*[60] 305:5; חבימיה בשלמהון *Der* 48:26; *ib.* 53:65; *Proc* 556:24; **2. safety, soundness, well-being:** sg. a. general: יהי שלמה על כל מן דעבד מצוחה בהדן אתרה may well-being be upon anyone who does charitable deeds in this place *Naveh* 26:1; *Tan* 68c(16); *Nid* 50a(60); הוי שלם בית מקדשי be sound, my Temple *EchR* 29:21 // *PRK* 235:4[!]; *Naveh* 46:3; *BRV*[60] 247:4; שלם לך *VR* 749:3; *ŠR* 20a(27); *BerG* 9a(38); *TN* Gen 29:6; b. in salutations: שלם וסגי שלם שלמכון לקידים סמבטי *Pap* 5:1; *ib.* 2:2; 7:1; שלמכון יסגא *MŠ* 56c(10) // *San* 18d(13); *BR* 1137:5; c. in phrase שאל (ב)שלם to inquire of s.o.'s/s.t.'s welfare [v. CPA, LSp 198]: ושאלו בשלמה *TN* Gen 37:7; *ib.* 42:6; Ex 18:7; *Bik* 65c(45); *Šab* 13c(52); *Qid* 60d(59); *BR* 931:7; *EchRB* 138:32; *KohR* 9c(25); למשאול שלמיה דר׳ חנינה *BR* 37:4; *VR* 487:2; d. in phrase יהב שלם id. [v. Sy; LS 298, mng. 1.q]: ויהבו שלמא דין לדין *EchREd* 47:4; **3. contentment:** sg. ואת תתכנש לות אבהתך בשלם *TN* Gen 15:15 [H ואתה תבוא אל אבותיך בשלום]; *ib.* Dt 31:14; 32:50

On the phrase הוי שלם employed also in MH, v. Kut, Studies 43 (Heb); on mng. 1.d, N. Wieder, Tarbiz 54(1985):26.

שלם (e/a) vb. **to come to an end, yield, pay, follow, hand over** (↓אשלמה, אשלמו v.n., שלם adj., שלם, שלים, שילום, משחלם, מן שלם, תשלום, שלמין, שלם #2√; CPA שלם LSp 207, SA שלם Ham 609:80+) Pe. **1. to come to an end, he finished:** a. general: שלם *TN* Gen 47:16 [H אפס]; ושלמת *ib.* Ex 39:32 [H ותכל]; Gen 47:18; שלמון *ib.* Num 6:13; עד זמן די תשלם *ib.* Lev 25:30 [H עד מלאת]; 12:6; Gen 50:3; b. in impers. usage: כ{ז}<ו>כ ולא שלם לה שושנה ולא שלם לה (the scythe) כ{י}סחת cut down a thorn, and it was not finished, a rose and it was not finished *BR* 508:9; **2. to be complete:** לא שלימו חוביהון דאמוראי *TN* Gen 15:16 [H לא שלם עון האמורי]; **3.** w. גרם **to surrender, yield** [cf. Sy שְׁלֶם נַפְשָׁה PSComp 581, mng. i]: ולה בעה למשלום גרמיה (the sea) did not want to yield (to Moses) *SYAP* 2:28; **4. to owe** [↓שלים]: בעי הוינא מיתן ליה וישלם לי טיבו I wanted to give it to him so that he would owe me a favor *Giṭ* 46d(30); *EchRB* 51:9

Pa. **1. to pay:** מְשַׁלְּמָה יְשַׁלֵּם *FPT* Ex 22:2[01; H שלם ישלם]; *ib.* 6; 8; 10; *TN* Gen 31:39; *ib.* Lev 5:16; 24:21; פוק שלם go out and pay (the fine) *Kil* 31a(14); *Švu* 38a(6); שלם לי ואשלם לך pay me (a bribe), and I will repay you *Tan* 65b(23) [expl. והשופט בשילום Mic 7:3]; **2. to requite, recompense** [cf. תשלמה punishment LOT 3/2 142:90]: ומשלם לשנואי בעלמא הדין אגר עובדיהון טבייה he recompenses his enemies in this world for their good deeds *TN* Dt 7:10; *ib.* 32:41; מני הוא משלמה לכון בישתא דעבדתון לי is it for me to requite you for the evil which you did to me? *ib.* Gen 50:19

Af. **1. to come to an end, be finished** [↓pe., mng. 1]: ואשלמו *FPT* Gen 41:53[05; H ותכלינה]; *ib.* 29:21; *TN* Dt 34:8; **2. to be full** (of the moon): כיון דאשלם זיהרא *Tan* 69c(42); **3. to complete, finish:** a. w. dir. obj.: עד זמן די אשלם יתהון *TN* Dt 31:24 [H עד תמם]; אשלמו עבידתכון complete your work *ib.* Ex 5:13 [H כלו]; Gen 2:2; Ex 40:33; b. w. inf.: כד אשלם לממללא *ib.* Gen 18:33 [H כאשר כלה לדבר]; 27:30; Ex 34:33; Num 7:1; Dt 31:24; **4. to supplement:** לא קופדה משלים לפיסתה פיסתה

משלמה לקופדה meat supplements bread. Bread doesn't supplement meat *Šab* 10d(38); **5. to follow:** אשלמו בתר ממרה דה' *TN* Num 32:12 [H מלאו אחרי]; *ib.* 14:24; משלמין בחטאה בתר אבהתון following their fathers in sin *ib.* Ex 20:5; **6. to hand over, surrender:** מה{ש}<ד>אפקדת גביי אנא משלם I will hand over whatever you deposited with me *PRK* 245:14; נפשיה אשלם כד אתעקד בטור מודייה he handed over his life when he was bound on Mt. Moriah *SYAP* 45:15; דאנא חמי מה מיעבד ומשלים לך מדינתא I will see what to do and will hand over the city to you *Tan* 68d(56); *ib.* 61; *EchR* 102:4; **7. to inlay, set:** ואשלימו *TN* Ex 39:10 [H וימלאו]; **8. to instill:** אשלם עמהון חכמה בלבהון he instilled wisdom in their heart *ib.* Ex 35:35 [H מלא]; 28:3; 31:3; **9. to fill up:** פוק ושלם(= ואשלם) כר' עקיבא go out and fill (the empty space on the document with signatures) according to PN *Giṭ* 49d(21) [expl. משלימין Mib. 8:10]; **10. to recite the haftara** [↓ אשלמה]: קם ר' נתן ואשלם PN got up and recited the *haftara* *Ned* 40a(36) // *San* 19a(13)

The mng. of פוק וא{י} שלם *MŠ* 54d(33) is unclear. On mng. 10, v. Mann, Bible 1:555+. The mng. of the phrase למשלמה ית קרבן ידיהון *TN* Ex 29:29 [H למלא בם את ידם]; *ib.* 33; Lev 8:33; 16:32 is uncertain.

שלם #2 vb. **to make peace** (denom. < ↓ שלם; TA אשלם Jast 1586) Af. ואן לא חשלם לכון if (the city) does not make peace with you *TN* Dt 20:12

שלמיי adj. **Shalmite** sg. שלמייה *TN* Num 24:21 [H הקיני]; *ib.* 22; pl. שלמאי *ib.* Gen 15:19

שלמין n.m.pl. **peace offerings** (< H שלמים BDB 1023) *FPT* Dt 27:7[05]

שלמין #2 n.m. **a type of jewel or garment** pl. שלמיני *ŠabG* 8b(49) [expl. הנטיפות Is 3:19]

Lieb, YK 108; Lehnw 581.

שלף (a/o) vb. **to draw a sword, take off a shoe** (↓ שלוף; CPA שלף LSp 209, SA שלף Ham 601:187) Pe. **1. to draw a sword:** אשלוף *FPT* Ex 15:19[19; H אריק]; דאן שלף אנה חרבי *TN* Gen 44:18; שלפי חרב *ib.* Lev 26:25; 33; 36; 37; pass.part. וחרבה שליפה בידיה *ib.* Num 22:31; **2. to take off a shoe:** ותשלוף *TNGl* Dt 25:9; ותשלף *TN* ib.; שלוף *TNGl* Ex 3:5; ומה חלצה ושלפ{ה}<ח> סנדלא when she has performed *ḥaliṣa* and has taken off (his) shoe *Ḥaliṣa* 101:2; הרי שלף סנדלך *MQ* 82c(17)

שלק (/o) vb. **to boil up** (SA שליק Ham 521:93 (H נא), Mal *šlq* Berg, Gl 90, MH שלק Moreshet, Lex 368) Pe. אזל שולקה go, boil it (i.e. the hen) up *Pes* 34b(24); ואנן שלקין ביעין we boil eggs *Švi* 36c(2) // *Giṭ* 43c(24) [cf. ביצה שלוקה MUkṣ 2:6]; *Ter* 47b(45) [liver]; pass.part. לא שליק ולא מבשל במיה neither boiled nor cooked in water *FPT* Ex 12:9[23; H ובשל מבשל במים]; *TN* ib.; בההוא דשליק *Ber* 10b(14) [rice]

Löw, WZKM 23(1909):366 +; Eps, MNM 263; Lieb, TK 2:693, n. 1.

שלקוק n.m. **upper peel of the melon** sg. מ{א}ן ד{י}<ו> ידים שלקוקיה from the time that he removes its upper peel *Mas* 49a(35) [expl. משישלק Mib. 1:5]

Lieb, TK 2:670.

שלשל vb. **to let down** (↓ שלשלה, √שלל; CPA שלשל LSp 209, MH שלשל Moreshet, Lex 369) Quad. **to let down:** ואיסתלקה גולתיה דר' ירמיה וש{י}לשלה ר' זעידא PN's cloak moved up, and PN_2 let it down *BR* 87:5; הוה חמי ליה משלשל ציבחר ומסליק ציבחר he saw that he let down (his garment) a bit and left it up a bit (while defecating) *San* 20b(45) // *Suk* 55c(11)

Quad.Ref. **to let oneself down:** דהוא משתלשל because (the snake) lets itself down *Ter* 45d(60)

שלשלה, pl. **שלשלן** n.f. **chain** (↓ √שלשל, שישלה; SA שלשלה Ham 604:255) pl. מן דתלה שומיה דלה בשלשלן the one who hung the heavens without chains *Am* 9:6

שֵׁם, שום, שם, pl. **שְׁמָהָן** n.m. **name, reputation** (CPA שים, pl. שימהן LSp 209, SA שם ST Gen 11:29, pl. שמהן ib. 2:20) שֵׁם *FPT* Gen 48:16[04]; שְׁמָהָן *ib.* 2:19[02];- **1. name:** a. general: sg. *TN* Gen 21:3; *ib.* Ex 28:17; Num 27:4; *BR* 692:1; *PRK* 293:9; חד שם אנתתא וחד שם קרתה one is the name of a woman, and the other is the name of a city *MPDam* Gen 48:7 [w. ref. to אפרת; v. 1Chr 2:19]; דמר שמועה בשם זעיר מיניה he stated the tradition in the name of one his junior *Švi* 37c(25); בשם גדמיה in his own name *Ter* 44d(58); בשם ר' תנחום *Ber* 13b(7) [and passim]; שמה דחדה מנהון the name of one of them *TN* Gen 4:19; *ib.* 35:18; Num 11:3; קלונייא הוה שמה it was called GN *Suk* 54b(61); *Or* 61a(41); *Meg* 71d(46); *BR* 1151:1; *PRK* 242:2; מה שמך what is your name? *Ber* 13b(4); *BR* 933:2; בתוב חדה איגרה מן שמי write a letter in my name *ib.* 883:1; *PRK* 194:10; *MQ*

83c(36); pl. שמהן *TN* Gen 2:20 [H שמות]; *ib.* Num 1:20; גופנא אית ליה תלתא שמהן the grapevine has three names *VRK* 260:2; שמהן דגוברין names of men *MMDam* Num 10:24; שמהת בני ישראל *TN* Ex 28:11; אתון שמהתה קדישייה you, the holy names *AmGen* 6c:11; דידע שמהתהון the one who knows their names (i.e. God) *Naveh* 69:4; *Giṭ* 45c(48); b. w. ref. to God: שמה דה' *TN* Gen 24:26; *ib.* Ex 35:5 [H לה']; Lev 6:8; Num 18:15; שמה קדישה *ib.* 9:8; Dt 32:3; בשם ממריה דה' *ib.* Gen 22:16; Ex 32:13; Dt 18:7; שמה מפרשה the Ineffable Name *ib.* Ex 32:25; ואתון תהוון לשמי *ib.* Ex 19:6 [H ואתם תהיו לי]; *ib.* Lev 25:55; Num 3:12; Dt 7:6; על שמיה דברייו in the name of our creator *Šab* 8d(13); *JMP* 12:1; *SYAP* 35:1; *AmGen* 7:12; **2. reputation:** sg. וקנון להון לשם טב *FPT* Dt 26:19[04]; שם טב they acquired a good reputation *TN* Ex 1:21; שם ביש a bad reputation *ib.* 32:25; מי חגלה נסבת שם ביש by going around she acquired a bad reputation *Soṭ* 19a(37)

שמד, det. **שְׁ(ו)מְדָה** n.m. **forcible conversion** (↓ √שמד; Sy שְׁמָדָא LS 785, MH שמד Jast 1592) sg. ביומא דשמדא in the time of the conversion *KohR* 26d(34) // *BREd* 941:1; בשעת שומדא *Ḥag* 77b(16); שְׁמָדָה נפק מן מלכותה conversion went out from the kingdom *SYAP* 36:47

שמד vb. **to forcibly convert** (↓ משמד, שמד; Sy √2# שמד LS 785, MH שמד Moreshet, Lex 370) Pa. לא אתכוון משמדתהון he did not intend to forcibly convert them *San* 21b(14); *ib.* 19 // *Švi* 35a(47); *ib.* 56; והוון יתהון כרוזין מ[שמ]דין יהודי those public criers were making the Jews abandon their religion *EchRG* 82:13

Lieb, TK 3:402, n. 45; F. Schulthess, ZA 19(1905):133, n. 1.

שמועה, det. **שמועתה**, pl. **שמוען** n.f. **hearing, post-Tannaitic legal tradition** (↓√שמע, מרי שמועה; Sy שְׁמוּעְתָא news, report LS 786, MH שמועה Jast 1593) **1. hearing:** sg. יהב שמועתא לארעא he gave hearing to the earth *FTV* Dt 32:1 [H האזיני ארץ]; **2. legal tradition:** a. general: sg. די הוא שמועתא כן ושמועתא כן *Naz* 52c(23) // *MQ* 82b(12); pl. הלואי הויין כל שמועתי חרתין שמוען ברירן (G) לי כהרא would that all my legal traditions were as certain to me as this one *Qid* 61c(8) // *Pea* 15d(28); *Švi* 34c(34); *Ter* 45d(33); *Or* 62a(62); *BQ* 4d(46); b. w. var. vbs.: 1) אמר: רמר שמועה משום זעיר מיניה he stated the tradition in the name of his junior *Švi* 37c(25) // *San* 21b(4); *Švi* 39d(25); *Or* 61b(64); *Šab* 3a(41); *MQ* 83c(35); *Yev* 11d(41); 2) חזר: ובאש לר' אלעזר דלא חזר ליה ר' סימון שמועתא PN was distressed that PN_2 did not repeat the tradition to him *Šab* 11a(57) // *Šeq* 51a(30); 3) חלף af.: ר' חייא בר בא מחליף שמועתא PN exchanged the traditions (i.e. he switched the traditionaries) *Ḥal* 59b(57); *Yev* 2c(37); *Hor* 45d(56); 4) חשש: ליח אנן צריכין חששין לשמועתיה דרב ששת we do not have to take PN's traditions into consideration *Šab* 3a(40); *Qid* 66b(56); 5) מטי: מטון שמועה מן דר' שמעון בן יוחיי they came to a tradition of PN *BR* 329:1 // *PRK* 190:9; 6) עבד: ר' חייה בר אדא עביד לה שמועה PN makes it a tradition *Suk* 52b(27); *RuR* 32:248; 7) קבע: וקבעה שמועה משמיה he established it as a tradition in his name *Qid* 61c(6); c. in opp. to: 1) מתני: sg. ולא ידעין אין מן שמועה ואין מן מתני' we do not know if it is from a post-Tannaitic or Tannaitic legal tradition *Beṣ* 63b(32) // *MŠ* 53c(8); *Dem* 22d(20); *Ket* 29b(18); *Giṭ* 50a(35); pl. *AZ* 41a(26); 2) עובד: ↓ s.v.; 3) גרם: שמועה אמרה ברם הכא <כשם>(V) גרמיה אמרה he said it (there) as a tradition, but here in his own name *Or* 61a(4); 4) דיעה: אנא אמר מן שמועה ואת אמר מן דיעה *Meg* 74b(1)

Bacher, Term 2:222. Occasional spellings as שמעתא (e.g. *MQ* 82b(11); *ŠR* 3c(15)) are due to the influence of TBA שמעתא. Note that this form also occurs several times in *Šeq* 47a(16) ff., all of which is a marginal addition in Ms. L.

שמט (a/o) vb. **to be detached, loosen, slip away, lie fallow, remit a debt** (↓שמיטה; SA שמט Ham 597:119+, Sy שמט LS 785, TBA אישתמיט Jast 1595) Pe. **1. to be detached, slip off:** וישמוט *TNGl* Dt 19:5 [H ונשל]; וישמט *TN* ib.; pass.part. עייניה שמיטה his eye is detached *PRK* 19:5 // *VREd* 165:8[!]; **2. to loosen, stretch, detach, pull away:** וישמטון *TN* Lev 14:40 [H וחלצו]; ישמוט *VR* 811:3 [expl. יחליץ Is 58:11]; חשמטון *FPT* Dt 24:20[26; H תחבט]; *TN* ib.; עד דהיא שמטא סנדליה בימינא מן רגליה until she pulls the sandal away from his leg with her right hand *Ḥaliṣa* 101:1; והוא שמיט עיגולה ארע<י>א (the dog) pulls away the bottom loaf (of bread) *BRV*[60] 211:2; **3.** + ־גרמ **to slip away, escape:** כל חר וחד מנהון שמיט גרמיה וערק every one of them slipped away and escaped *Naz* 56a(36) // *BerVG* 6a(55); *Beṣ* 61c(40)

Af. **1. to cause to lie fallow:** חשמט יח מה דלא אשמט<ת> בשמיט<י>כון *TN* Lev 26:35 [H את אשר לא שבתה בשבתתיכם]; *ib.* 25:2; 26:34; **2. to remit a**

debt: ישמט *ib.* Dt 15:2; תשמט *ib.* 3

שמיטה, det. **שמיטתה**, pl. **שמיטין** n.f. **Sabbatical year, Sabbatical year cycle** (< H שמיטה; ↓√שמט; SA שמטה Ham 597:117) **1. Sabbatical year:** sg. ותשמט ארעא שמטה *TN* Lev 25:2 [H ושבתה הארץ שבת]; *ib.* 26:34; Dt 15:1; ר' עקיבא עבר בשמיטה PN passed by (a field) during the Sabbatical year *ŠviV* 35a(34); *ib.* 38d(21) // *BerG* 3a(24) // *PRK* 193:9 // *KohR* 27a(15); *San* 21b(7)[!]; שנת שמטתה the Sabbatical year *TN* Dt 15:9; *ib.* 31:10; ערובת שמיטתא the year preceding the Sabbatical year *Švi* 39a(35); ואנא נסיב לה מינך בתר שמיטתא I will purchase it from you after the Sabbatical year *ib.* 35b(24); *ib.* 25 // *ib.* 36a(50) // *Giṭ* 47c(32); *ib.* 33 // *AZ* 44b(23); *ib.* 24; פקי שמיטתא (the year) following the Sabbatical year *BB* 17a(27); *Pea* 20b(5); חד בר נש הוה חשיד על שמיטתא a certain person was suspect concerning the Sabbatical year *Švi* 39a(59); *Tan* 66b(64); ר' בעא מישרי שמיטתא Rabbi wanted to annul the Sabbatical year *ib.* c(2); **2. Sabbatical year cycle** (in date formulae; ↓שבוע): sg. משתה קדמיתה דשמטתה of the first year of the cycle *Zoar* 1:5; *ib.* 3:5; *JMP* 34:2
On mng. 2, v. Friedman JMP 1:102+.

שמיין, det. **שומייה, שְׁמַיָּה** n.m.pl. **sky, heaven** (↓מרי שמייה; CPA שומין, שמין LSp 209, SA שומין ST Ex 18:25) *FPT* Gen 8:2[04; voc];- a. as a visible entity: שמייא *ib.*; *TN* Dt 11:11; שמייא כד אינון נקיין מן עננין when the sky is clear of clouds *Suk* 54c(17) [expl. וכעצם השמים לטוהר Ex 24:10]; שקקי שמיא the paths of the sky *Ber* 13c(31); כמא דשמייא רחיקין מן ארעא just as the sky is far from the earth *Ned* 42d(52); דמן דתלה שומיה דלה בשלשלן the one who hung the sky without chains *Am* 9:5; b. as the dwelling place of God: וברת קל נפקת מן שמיא a voice went out from heaven *TN* Gen 27:33; שמי שמייא *ib.* Dt 10:14; 33:26; *Ber* 5c(37); *BRV*[60] 942:1; נחתת אישתא מן שמיא fire came down from heaven *Pea* 15d(35); *Dem* 22a(24); כמא דאנא רחמן בשמיא just as I am merciful in heaven *Ber* 9c(21); ויעקור יתיה מן תחות שומיה may He uproot him from under heaven *Naveh* 70:15; אלה שמיא *TN* Gen 43:14; *ib.* 49:25; אלה שומיה *Am* 3:6; c. as an epithet of God: שם שמייא *FPT* Gen 15:1[08]; *Pes* 33a(56); כבר דעבדון שמייא ניסין God has already done miracles *Tan* 64b(60); *ib.* 66d(8); דהוא גברא ממזירא קומי שמייא that man is a bastard before God *Yev* 15a(37); *Pea* 16a(62); *BRV*[60] 942:2; *VRK* 247:4; אסותא מן שמיא cure from God *AmGen* 7:13
The abs. form is never employed in JPA (Dalm, Gr 201). On usage c, cf. already שליטין שמיא Dan 4:23, οὐρανός in the Apocrypha, and MH שמים (E.E. Urbach, The Sages — Their Concepts and Beliefs, Jerusalem 1971:56+ (Heb), w. lit.).

שמן, שְׁמֵין adj. **fat** (↓√שמן, שומן; CPA שומין LSp 209, SA שמין ST Num 13:20) a. as adj.: sg. *TN* Lev 22:27; בשר שמן *EchRB* 54:9; קופד שמן fat meat *PRK* 372:2; קופדה שמינה *MŠ* 53c(38); מה שמינא היא ארעיה how fat is his land *FT* Gen 49:20; pl. שמינין *TN* ib.; *ib.* 15; Num 13:20; b. as noun: 1) general: pl. מן שמיניהון from the fat ones among them (i.e. of the sheep) *BRV*[60] 208:1 [expl. ומחלבהן Gen 4:4] // *ib.* 318:4 // *VR* 182:4 // *ŠR* 29c(10); שְׁמִינֵהוֹן *FPT* Gen 4:4[02]; תזכה ותשבע מן שמ<י>ניהון you should merit to be satiated from the fat ones amongst them (i.e. the cattle) *VR* 124:6; שמיני תורין *TN* Dt 32:14; 2) in fig. sense: משמיניה דארעא from the "fat" (i.e. the rich) ones of the earth *BR* 761:2 [expl. משמני הארץ Gen 27:39; cf. עתידה ST Num 13:20 = H שמנה]

שמיעה, det. **שמיעתה** n.f. **hearing** (↓√שמע; MH שמיעה Jast 1596) sg. שמיעתא *FT* Dt 32:1

שמיר n.m. **an extremely hard stone** (< H שמיר BDB 1039; Sy שְׁמִירָא LS 788) sg. כיף שמיר טינרה *TN* Dt 32:13 [H חלמיש צור]; *ib.* 8:15; *TNGl* Ex 15:2; *FTV* Dt 32:13
Nöld, ZDMG 29(1875):647; Löw, Fauna 255+.

שמם vb. **to be desolate, destroy** (SA שמם Ham 596:93) Pe., part. pass. **to be desolate:** שמימה אנה יתיבה מן כל זוויתה I sit desolate from all places *SYAP* 32:42
Af. to destroy: ואשמון כלייה וחתניה they destroyed (killed?) the brides and grooms *SYAP* 70:4

שמן vb. **to become fat** (↓שמין, שומן; CPA שמן LSp 209, SA שמן Ham 604:266+) Pe. ואכל ושמן he ate and became fat *KohR* 16c(13)
Itpe./a. **id.:** {ו}אזל ואישתמן ואתי go, become fat, and come *BR* 266:1

שמע n.m. **report, fame, designation** (↓√שמע; SA שמע ST Gen 29:13) **1. report, fame:** sg. שמעיה דיעקב *FPT* Gen 29:13[05]; *TN* ib.; שמעך *ib.* Num 14:15; שמעיכון *ib.* Dt 2:25; **2. designation:** sg.

מילה דשמעה פרוטי a thing whose designation is "first" *Yom* 40d(18); *ib.* 28

שמע (a/a,o) vb. **to hear, understand, proclaim** (↓ שמע, שמיעה, שמועה, משמע, אשמעו; CPA שמע LSp 209, SA שמע ST Gen 24:52, ib. 45:16) Pe., pf. 1sg. שמעית *Ber* 11b(46); 2m. שמעת *BM* 8c(34); שמעתנה *Or* 60d(49); 3m. שמע *Beṣ* 63a(37); f. שמעת *TN* Gen 27:5; 1pl. שמענן *Bik* 63d(57); 2m. שמעתון *TN* Dt 9:23; 3m. שמעון *VRV* 246:1; f. שמעין *MMDam* Dt 22:9; imp. 1sg. אשמע *TN* Ex 5:2; 2m. תשמע *Meg* 75b(40); 3m. ישמע *San* 19a(17); f. תשמוע *TNGl* Lev 5:1; 1pl. נשמע *TN* Ex 20:19; 2m. תשמעון *ib.* Dt 30:8; 3m. ישמעון *Ned* 40a(40); imper. 2m. שמע *TN* Gen 27:8; pl. שמעו *ib.* Num 12:6; שמועו *TNGl* Num 12:6; שמעון *RH* 59b(28); inf. משמוע *FPT* Ex 19:5[06]; משמע *Ket* 34a(18); משמעיניה *PRK* 348:4; part. m.sg. שמע *BM* 9d(11); f. שמעה *Soṭ* 16d(39); m.pl. שמעין *VR* 396:1; pass.part. m.sg. שמיע *TN* Gen 29:33; f. שמיעה *BR* 1260:9; m.pl. שמיעין *Ḥal* 59c(7);- **1. to hear:** a. general: כיון דשמע כן אזל וגזר as soon as he heard this, he went and circumcised himself *Meg* 72b(47); *BR* 307:1; ושמע דדמך he heard that he had died *BM* 8d(30); שמע דאתת אימיה לבוצדה he heard that his mother had come to GN *Ber* 6a(64); *Tan* 64b(41); *Soṭ* 21b(54); pass.part. [in active sense]: שמיע קדם ה' ית צעריך *TN* Gen 16:11 [H שמע ה' אל עניך]; *ib.* Ex 16:8; Num 14:27; בריך רחמנא דלא הוינא שמיע הדין אולפנא blessed is the Merciful One that I didn't hear that teaching *Qid* 64d(12); *Dem* 22b(6); *MŠ* 53a(10); *Pes* 35c(3); *Yev* 3a(21); *Giṭ* 44c(5); ומה את שמיע *BR* 1137:5; b. w. ref. to a legal tradition: מילין דשמע מן אבוי things that he heard from his father *Meg* 75c(17); סלקית לסדרא ושמעית רב חונה בשם רב I went to the study hall and heard PN in the name of Rav *Tan* 65c(33); *Šab* 10b(51); *Meg* 70b(7); *MQ* 83a(39); *Švu* 36c(18); c. w. קל: ↓ s.v. **2. to understand, infer, learn:** אית דבעי מישמעינה מן הדא some wish to infer it from this *Mas* 48c(49); *Naz* 51c(11); *Ter* 41b(22); נישמעיניה מן הדא את שמע מינה תרתי you learn from it two things *Pes* 33c(46); ולית שמע מינה כלום you can't learn anything from it *Soṭ* 18c(50)

Af. **to make s.o. hear, proclaim:** ואשמע יתהון *TN* Dt 4:10 [H ואשמעם]; *ib.* Num 9:8; Dt 30:12; הוא משמע לון *Soṭ* 22b(37); *Ned* 41b(41); *PRK* 194:7; *KohR* 22b(19); *PalLaws* 28:30

Itpe. **1. to be heard:** אין אשתמע *TN* Dt 4:32 [H הנשמע]; *ib.* Gen 30:8; 45:2; Ex 23:13; כדון תשתמע צלותך now may your prayer be heard *San* 29c(44); *AbgurNew* 169:32; **2.** w. -ל **to hear:** דילמא לא אשתמע לך perhaps you didn't hear it *TN* Gen 44:18; **3. to obey:** ישתמעון לה כל שבטייה all the tribes will obey him *ib.* Dt 33:5; Gen 49:16

On the use of the pe., pass.part. in the active sense, v. Kut, Studies 75, n. 29. Cf. also the similar use of SA שמיע TM 279:784 and of *šammi'* in Mal (v. C. Correll, *Untersuchungen zur Syntax der neuwestaramäischen Dialekte des Antilibanon*, Wiesbaden 1978:64). On pe., mng. 2, v. Bacher, Term 2:219. The rare occurrence of the *qṭyl l-* syntagm with this rt. (e.g. לא שמיעה לרב;(13)*Qid* 63a מנן שמיע לך הדא מילתא *BR* 1260:9) should be considered a corruption due to TBA, where it is common (v. Kut, ib.).

שמריי adj. **Samaritan** (nisbe < GN שמריין; CPA שמראי LSp 210, SA שמרי Cowley, SL lxxi) sg. חד שמריי *BR* 296:6 // *ib.* 974:2; 1178:4; ההוא שמריה *EchRB* 102:2; *ib.* 5; pl. שמריין מכיון דסוגייא since the majority (of the inhabitants) are Samaritans *AZ* 39c(23); חדא קרייה דשמריין a city of Samaritans *ib.* 44d(31); אלין שמראי *BR* 1178:6; *ib.* 1179:2

Read poss.: פורין דשמ{ש}<ריי> filter of a Samaritan *Tan* 66d(10) (v. Alon, Studies 2:1, n. 5 (Heb)).

שמרמר n.m. **night blindness(?)** (Sy שְמַרמְרָא LS 787) sg. שמרמדה *DemV* 21d(6) [play on שומר fennel *ib.*]

Context uncertain and translation based on Syr. Perhaps it was felt that fennels caused night blindness.

שמש, det. **שִמְשָה**, **שימשה**, pl. **שימשן** n.f./m. **sun** (CPA שמש det. שמשא, שימשא LSp 210, SA שמש Ham 455:11) שִמְשָה *FPT* Ex 22:2[01];- a. sg.: 1) general: שמשה *TN* Dt 4:19; מן מדנח שמשה *ib.* Num 21:11 [H ממזרח שמש]; כד תחמי שימשא בריש דיקלי when you see the sun at the top of the palm trees *Ber* 7b(49); בארבע שעין שמש חמין at the fourth hour the sun is hot *Ber* 7b(12); מטמעי/מעלי שימשה [↓ מעל, מטמע]; 2) w. var. vbs.: a) אתי: אתא שמשא *BR* 781:3 [expl. בא השמש Gen 28:11]; b) דנח: ושימשה דנחא עליכון does the sun rise on you? *PRK* 149:12; *TN* Gen 32:32; *BM* 12b(24); c) טמע: והא שמשה טמע *TN* Gen 15:17 [H ויהי השמש באה]; *ib.* 28:11; d) נחת על: שמשא נחת על ארעא *ib.* 19:23 [H השמש יצא על הארץ]; e) סלק: והוות שמשא אזלא למיסוק *TNGl* ib. 15:17; f) קום: וכד הוה שמשא קיים עלוי when the sun was positioned above him *TN* Ex 16:21; b. pl. in

(another letter) *MMDam* Num 7:19 [w. ref. to הקריב]; *ib.* Ex 7:2; **6. to copulate** (+ עם): גברה דמשמש עם אתתה *TN* Dt 22:22 [H איש שוכב עם אשה]; *ib.* Gen 34:2; Lev 20:13
Itpa. **1. to be made use of** (+ -ב): די ישתמש בהון *ib.* Ex 25:29 [H אשר יוסך בהם]; **2. to use** (+ -ב): בדידי אחון משתמשין do you (want) to use mine (i.e. my powers)? *EchR* 110:3

שמשו, cs. **שמשות** v.n. **ministering** (↓2# שמש; CPA שמשו LSp 211) sg. לשמשותה *JMP* 13:8

שמשם vb. **to rub(?) the eyes** (↓שומשם) Quad. משמשם בעינוי והוא לא חמי כלום he rubs(?) his eyes and sees nothing *VRK* 251:5

שן, det. **שֵׁינָה** n.f. **tooth, crag of a rock** (CPA שן LSp 211, SA שן Ham 603:241+) שִׁינֹה *FPT* Ex 21:27[01];- **1. tooth:** sg. *ib.* 24; *TN* ib. חלת עשרה שנין עבד חשש שיניה he had a toothache for 13 years *PRK* 200:10; מה עבדת ההיא שינך how does your tooth feel? *BR* 306:7 // *Kil* 32b(38); *Šab* 8c(36); pl. שנוי נקיין מחלבא his teeth are whiter than milk *TN* Gen 49:12; *ib.* Num 11:33; אייתי לי חד קיס ניחצי שיניי bring me a piece of wood so that I can pick my teeth *Dem* 23b(62) // *Ḥal* 60b(38); וחריק בשינוי he gritted his teeth *Kil* 32c(23) // *Ket* 35b(27); **2. crag of a rock:** pl. שיני כל כיפייה the crags of all the rocks *FT* Gen 49:22; *TN* ib.

— שן דפיל/ן n.m. **ivory** (Sy שֶׁנָא דפִילָא PSm 4231) sg. ערס דשנדפין a bed of ivory *TN* Gen 50:1; *FTP* ib.; דשין דפיל *FTV* ib.; ערסין דשן דפיל *VR* 105:5 [expl. מטות שן Am 6:4]

שן דפיל ↓ שנדפין

שנה, cs. **שנת**, w. suf. **שַׁתְּ־**, det. **שַׁתָּה**, pl. **שְׁנִין** n.f. **year** (↓ראש שתה, בר שתה; CPA שינא, det. שתא, pl. שנין LSp 211, SA שנה ST Gen 11:18, cs. שנת ib. 7:11, pl. שנים ib. 11:19) sg.abs. שנה *TN* Lev 23:41; cs. שנת *Zoar* 2:6; det. שתה *TN* Num 6:14; w. suf. שַׁתְּהוֹן *FPT* Num 28:27[06]; pl. שְׁנִין *ib.* Gen 31:41[03]; cs. שני *TN* Gen 41:36; det. שנייה *ib.* Lev 25:8;- a. general: sg. בכל שנה *ib.* Num 14:34; שנה בשנה *ib.* Lev 25:53; עד דיעביד כל שנה ושנה until (the tree) produces each year *Pea* 20a(13); שנה מי פחיח לה פרא שנה every other year *Švi* 33b(29); שנה מן שנה by diminishing it (i.e. the tithe) year

phrase ביני שימשתא at twilight [= MH בין השמשות Jast 1602]: *FPT* ib. 12:18[23]; *TN* Gen 49:27; *ib.* Num 9:3 [H בין הערבים]

2# שַׁמָּשׁ n.m. **attendant, sexton, servant** (↓√שמש; CPA שמש LSp 210, SA שמש Ham 537:106) sg. נקיי הוה שמש במגדל {ו}צבעייא PN was a sexton in GN *MŠ* 56a(10); אדא שמשא PN, the sexton *Ter* 48b(18); שמשיה *TN* Ex 33:11 [H משרתו]; *ib.* 24:13[!]; *TNGl* Num 11:26; *BM* 9d(3); *VR* 654:6; לא מסתברא אגרין ליה שמשא ומסבין ליה איתא כמה {דו} דהיא שמשא isn't it obvious that (his children) hire an attendant for him and get him a wife, as if she were a servant? *Ket* 28d(48); הדין שמשא *Ter* 48b(21) // *Šab* 4d(13); כל מאן דלא מטא שמשא לגביה anyone to whom the sexton has not come *Tan* 65a(45); שַׁמָּשָׁא מספר עזייא the sexton shears the goats *MMDam* Gen 41:9; pl. שמשי אומנין servants of artisans *Šab* 5a(25); *KohR* 2b(11)

3# שמש n.m. **ministration** (↓ √שמש; SA שמש Ham 601:197) sg. לבושי שמשה *TN* Ex 31:10 [H בגדי שׂרד]

שמש vb. **to minister, serve, copulate** (↓ משמש, שמשו, שימוש, 2# שמש, 3# שמש, שמשה, משמשן, תשמיש; CPA שמש LSp 211, SA שמש Ham 542:57+, MH שמש Moreshet, Lex 371) Pa. **1. to minister, officiate:** דקיימין ומשמשין *TN* Ex 20:26; *ib.* 28:35; Num 1:51; Dt 10:6; משמש נשיותיה בתריה officiating as the Nasi after him *ib.* Num 11:26; ושמש דרוש עשרין ותרתן שנין he served as a *darshan* for 22 years *BR* 1262:5; **2. to attend, wait upon, serve:** a. alone: text: דלא יליף ולא שמיש (שימש who has neither studied nor attended *Šab* 6a(31); *EchRB* 48:30; b. w. dir. obj.: *FPT* Gen 39:4[05]; וישמש יח אחוי *TN* Num 8:26 [H ושרת]; *ib.* 18:2; ולית לי מאן דמשמשיני I have no one to serve me *San* 20c(62); c. w. קומי/קודם: 1) God: וישמש קדמיי *TN* Ex 40:13; *ib.* 19:22; Dt 18:7; 2) people: ברתיה דר' ינאי הוות משמשה קומ{ו}י אבו{י}<ה> PN's daughter attended her father *Šab* 6d(30); והוה ר' זעירא קאים משמש קומיהון *Ber* 12b(13); *Šab* 5c(55); **3. to serve:** עד {ה}הן אהן קונטא משמש until where (i.e. what number) does -κοντα serve? *BB* 17c(34); *FTP* Gen 1:16; **4. to arrange(?):** אנא הוינא משמשא למנוי דמרי I used to arrange my master's clothes *VR* 560:1; **5. to occur:** אלין ראש' פסוק' משמשין ה' דלא נסב these beginnings of verses occur with *he* which does not take

by year *PRK* 162:10; איח בשתא שיחין יומין there are 60 days (remaining) in the year *Šeq* 45d(43); *Suk* 56b(26); בשתא חודיתא the following year *PRK* 298:6; *MQ* 81b(4); כשתה שביעיתה *TN* Lev 25:20; סוף שתא כשתא *Tan* 65b(10); ... משתא דעלה (G)משתא דנפקת the incoming year, the outgoing year *RH* 57a(48); ירחי שתא the months of the year *TN* Ex 12:2; *SYAP* 36:68; יומי שתה the days of the year *BRV*⁶⁰ 92:4; רשתן גבן we have (the needs) of our year *Šeq* 49b(10) // *Pea* 21b(30)[!]; pl. שבע שנין דיומין *FPT* Gen 29:20[05]; *BR* 941:1; כמן שנין many years *PRK* 231:14; *KohR* 6b(9); ובהן כשנייה in those years *TN* Gen 5:10; *ib.* 22; 11:23; b. in date formulae: משתה קדמיתה דשמטתה שנת חלת מא ושתין ודבע שנין לחרבן בית מקדשה of the first year of the Sabbatical cycle, year 364 after the destruction of the Temple *Zoar* 1:4; *ib.* 2:5; *Naveh* 43:1; *JMP* 2:1; *ib.* 16:2
Nöld, NB 124+.

2# שְׁנָה, det. **שֶׁנְתָה, שינתה** n.f. **sleep** (↓ישן; CPA שנא LSp 87, SA שנה Ham 608:40) sg. שנה בסימה pleasant sleep *TN* Gen 15:12; שנה עמיקה deep sleep *ib.* 2:21 [H תרדמה]; *FPT* ib.[02; voc]; שְׁנְתִּי *FPT* *ib.* 31:40[03; H id.]; מחליית שנתה sweet sleep *ŠR* 20a(5); *ib.* 7 [↓מחלייה]; אזל בעי {ד}מדמך ליה ולא אחת שינחיה he went out and tried to fall asleep, but sleep did not come to him *VRK* 250:2; *ib.* 4 // *EstR* 9b(20); ועבד שקיע כשינחיה שובעין שנין he remained fast asleep for 70 years *Tan* 66d(49); *Ber* 2d(47); ואתער יעקב מן שנחיה *TN* Gen 28:16 [H וייקץ יעקב משנתו]; לסוף שובעין שנין איתער מן שינתיה *Tan* 66d(50); *Pea* 15c(24) // *Qid* 61b(13); *VRK* 246:4; *ib.* 249:3; קם בעלה מן שינחיה her husband got up from his sleep *AZ* 41a(43); קמי[ע] לשנחה an amulet for (bringing on) sleep *AmGen* 5c(2)

שני vb. **to be different, change, remove, distinguish** (SA שני Ham 600:172+, Sy שני LS 789) Pe. **1. to be different:** a. general: היך מה דכושיה שני בגופה מן כל ברייחה just as the Ethiopian is different in his body from all people *TN* Num 12:1; *FTP* ib.; מה שנא יומא דשבחא מן כל יומיה how is the Sabbath different from all (other) days? *BRV*⁶⁰ 93:1; b. in legal phrases: שנייא היא it is different *Ber* 3d(27); *Pea* 17c(52); *Yom* 42b(37); *Qid* 63d(56); *BM* 8d(17); לא שנייא *Kil* 28d(28); *Švi* 36d(45); *Tan* 64a(42); *Ket* 34a(10); **2. to change for the worse:** כל מן דהוה הדין שני הוה הדין שני just as this one (i.e. the mosquito) deteriorated, so that one (i.e. Titus) deteriorated *VR* 502:6 // *KohR* 15b(30); איך ש{י}נה דהבא how the gold has faded *EchR* 140:10 [expl. יועם Lam 4:1]

Pa. **1. to change:** דדא דשני עבדוי the generation which changed its actions *TN* Dt 32:5; ליח איפשר דיהודה ברי משני מנהגיה it is not possible that my son GN has changed his custom *Bik* 65c(48); *BQ* 4b(18); **2. to remove:** גברא דמשני תחומא דחבריה a person who removes another's boundary marker *FTV* Dt 27:17; ישנוחה מן אחריה let them remove it (i.e. the Temple) from its place *BRV*⁶⁰ 711:3; **3.** pass.part. **different:** sg. משני בזויה different in his features *FTP* Num 12:1; *MMDam* Lev 26:8; *ib.* 28; pl. אפוי משניין his countenance is different *MŠ* 55c(25)

Haf./Af. **to distinguish:** ודבנן לא מהשניי בין יחיד לשיידא don't the Rabbis distinguish between an individual and a caravan? *Er* 19c(41); *Pes* 30b(32)[!]; והבא הוא משנה בין לישן ללישן here he distinguishes between each term! *Ḥal* 60d(63);

Itpa. **1. to be changed:** דביומוי אישתני עלמא in his time the world changed *Pea* 20a(59) // *Soṭ* 17b(18); *FT* Dt 32:5; אשחני זיוהן דאפיך your countenance changed *TN* Gen 4:6; *MQ* 82b(42) // *Yev* 15c(56) // *VRQ* 397:6; **2. to be removed** [↓pa., mng. 2]: ישחנה מן אחרה *BR* 711:3

On pe., mng. 1.b, v. Bacher, Term 2:226; on mng. 2, v. Lieb, Alon Vol 229; on pa., mng. 2, v. Sy שני PSm 4234; on haf., v. Lieb, Tarbiz 2(1931):109; id., YK 242.

[**2# שני** vb. **to sharpen** (↓√שנן) Pa. אשני *FTV* Dt 32:41 [H אשנן]
Prob. a corruption of אשנין].

שנין adj. **sharp** (↓√שנן; CPA שניו LSp 211) sg. חרב שנינה a sharp sword *FT* Gen 3:24; *TN* ib.; מדי זיינה שנינה possessors of sharp weapons *ib.* 49:5; *FTV* ib.

שנן vb. **to sharpen** (↓שנין; CPA שן Black, Hor 71, SA שנן ST Dt 32:41) Pa. [!]אשננה *TN* Dt 32:41 [H אשנן]; שנן מאני זינך sharpen your weapons *BR* 723:10 [expl. שא נא כליך Gen 27:3]

שנץ n.m. **strap, lace** (↓√שנץ; TBA שנצא Jast 1607, MH שנץ ib.) pl. הדין שורציפא דשנצ{וי}<ין> the shoe with straps *Yev* 12c(46)

שנץ vb. **to become tight, tighten** (↓שנץ; CPA שנץ Black, Hor 71, LSp 211) Pe. **1.** intr. **to become tight:** כבר שנצת (the noose) has already become

tight *Ber* 5c(58); **2.** tr. **to tighten:** דהוא שניק גרמיה he tightens himself (with the straps) *Kil* 32d(9); *ib.* 24

In *Meg* 74b(62), שניך is a corrector's gloss for סליק in Ms. L and does not seem to fit.

שנק vb. **to trouble, confound** (SA שנק Ham 453:127, 508:199) Pa. שנקת *TN* Ex 10:2 [H החעללתי]; ושניק *FTP* ib. 14:27

שְׁעֶבָה n.m. **storax** (SA שעף ST Gen 43:11) sg. *FPT* Gen 37:25[04; H נכאת; voc]; שעוה *TN* ib.; שעוה *ib.* 43:11; שאבה [corr.: שעבה] *ib.* 37:15[05]; *BR* 1136:1 [expl. נכאת Gen 43:11];

Löw, Flora 1:196; 2:420. The form with *alef* shows the *ʿayin* › *alef* shift in JPA.

שעבד vb. **to enslave, make serve, subjugate** (↓ שעבוד; CPA שעבד LSp 141, SA שעבד Ham 597:114, MH שעבד Moreshet, Lex 373) Quad. **1. to enslave:** ושעבידו *TN* Ex 1:13 [H ויעבידו]; *ib.* Gen 15:13; pass.part. יהוי משעבד *ib.* 25:23 [H יעבוד]; עבד משעבד *ib.* Dt 15:17; Lev 19:20; Dt 24:18; *EchR* 151:13; **2. to make serve:** אילין נפחאי דמשעבדין בבניהון יתיר the Nabateans who make their children serve more than necessary *BB* 16b(52) // *Qid* 66a(38); **3. to make subject:** pass.part. לדוקליטנוס מלכא אנן משעבדין we are subject to Diocletian, the king *BR* 690:4; ביתה דנשיותה הוא מש{ו}עבד הוא לנ{י}שיותה it is the residence of the Nasi, and it is pledged to the office of the Nasi *Kil* 32a(59)

Quad.Ref. **1. to be enslaved:** עתידין למשתעבדא *TN* Gen 40:12; עבד משתעבד להון *ib.* 9:26; Ex 21:6; **2. to be subjugated:** וליה ישתעבדון כל מלכוותא all the kingdoms will be subjugated to him *ib.* Gen 49:10; *Ket* 35a(2) [↓ quad., mng. 3]; **3.** w. ־ב **to subjugate:** ולא 'למשתעבדה בקרני רימנה it is impossible to subjugate the horns of the ram *TN* Dt 33:17; **4.** w. ־ב **to make serve:** לא תשתעבד בה כנימוסי עבדייה *ib.* Lev 25:39 [H לא תעבוד בו עבודת עבד]; 46; 53

Ch. Rabin, EI 9(1969):151.

שעבוד n.m. **enslavement, servitude** (↓ √שעבד, ביח שעבוד; CPA שעבוד LSp 141, SA שעבוד LOT 3/2 224:1) sg. בשעבוד *TN* Ex 14:13; *SYAP* 35:3; עתידין למשתעבדא בשעבודא דארעא דמצדים they will be enslaved in the future in the enslavement of Egypt *TN* Gen 40:12; *ib.* Num 12:12; Dt 26:7; שעבודהון דבני ישראל *ib.* Ex 2:25; 3:7; 17; ניר שעבוד [↓ ניר]; pl. חלתי שעבודייה the three enslavements *FPT* Gen 40:18[05]; *TN* ib.

שָׁעָה, cs. **שְׁעַת**, det. **שַׁעְתָּה**, pl. **שעין** n.f. **time, hour** (↓ שעתה, כל שעה ד־, בשע(ת)ה ד־, בשעת; √שוע) שָׁעָה (עד שעתה ד־, ד־; CPA שעא, pl. שעין LSp 211) *FPT* Gen 44:22[04]; שָׁעַת *ib.* 38:25;- **1. time:** sg. a. general: בשעתא הדא *TN* ib. 18:10; Num 22:4; Dt 9:20; בה שָׁעְתָּה *FPT* Gen 38:25[04]; בשעה זלילה דכל שתא the cheapest time of the whole year *BM* 10c(45); *Kil* 32b(47); *Šeq* 48d(2); *Giṭ* 43c(39); *PRK* 200:1; *ŠR* 30c(11); בד מטת שעתיה when his time came *BR* 1235:2; b. as *nomen rectum*: פורקן שעה transient salvation *TN* Gen 49:18; חיי שעה temporary life (i.e. material wants) *Qid* 64c(37) // *VR* 753:4; c. in var. phrases: 1) בשעתה in its own time: כל גומרה דלא כויה בשעתה לא כויה any coal which does not die out in its own time does not die out *MŠ* 56c(3) // *Beṣ* 61c(20); 2) בכל שעה at any time, always [CPA בכול שעא LSp 212]: *TN* Ex 18:22; דלא יהא מזבין בכל שעה he should not sell always *Švi* 37c(15); *Tan* 65b(10); *Yev* 10a(62); *BR* 963:2; 3) שעה דלא שעה midnight [Sy שְׁעְתָא דלָא שְׁעְתָא LS 765]: אחון נפקין שעה דלא שעה *KohR* 9c(7); 4) בה בשעתה at that very time [CPA בה בשעתא LSp 212]: *TN* Gen 22:10; 5) בשעה זעירה in a short time: *FT* ib. 49:21; *MSam* 62:13; 6) ארעת שעתה it so happened [↓ √ארע mng. 4]; 7) בתר שעה some time later: *Šab* 8c(64); *Yom* 43d(21); **2. hour:** pl. חלת שעין *TN* Dt 32:4; *Ber* 3c(43); *ib.* 7b(12); כמה שעין ביממא how many hours are there in the day? *EchRB* 67:16; שעוי דיומא *TN* Gen 28:10

שְׁעוֹ, det. **שעותה** n.f. **talk, speech** (↓ √שעי; CPA שעוּתא HS 9:69 21, TBA שותא Jast 1544 (< שעותא Nöld, MG 146)) sg. להן (=לא) שעו ולה שפר הוה לי I didn't have either speech or beauty *SYAP* 57:41; (G)מישמוע שעותה to listen to her talk *Tan* 66d(5); דיין וצדיק הוה בשְׁעוֹתֵה he (i.e. Josiah) was a judge and a righteous man in his speech *SYAP* 20:12

שעווה n.f. **wax** (SA שעבה Ham 573:120, Sy שעוֹתא LS 792) sg. שעווה<ב>{ב} על דקהן שיני because his teeth were dull as wax *FTV* Gen 23:4

שעוויי adj. **of Shaab** sg. ר' לעזר שעוויה *BR* 914:4

שעול, det. **שועלה** n.m. **palm of the hand** (Sy שוּעלָא LS 793) sg. וחוי לון מלא שועלה(V) he

showed them his full palm *Mas* 51b(46) [L: בשעולה[!] *Am* 15:19 [שיעלון

שעטנז n.m. **mixed web** (< BH שעטנז BDB 1043) sg. *TN* Lev 19:19 [H id.]; *ib.* Dt 22:11

שעי vb. **to smooth, talk** (↓שעו; CPA שעא itpa. Duensing 160, Sy שעא pe., etpa.) Pa. **to smooth, paste over:** ושעיית יתיה *TN* Ex 2:3 [H ותחמרה]; ותשעון יתהון *ib.* Dt 27:2 [H ושדת אותם]
Itpa. **to talk, converse, relate:** כמה דאישתעי קרייא אישתעיית מתניתא as the Bible spoke so did the Mishna (i.e. employs the same phraseology) *BQ* 2a(30); *Ber* 4d(57); *Soṭ* 17d(15); *San* 25c(32); ואישתעו *FTV* Num 12:1 [H ותדבר]; הב לי רשו דנשתעי give me permission to speak *BRV*[60] 92:4; ישתעי *TNGl* Dt 27:24; ר' חנינא הוה מישתעי אהן עובדא PN told this story *Giṭ* 48a(60); *Ber* 4b(57); *Pea* 17d(15); *Ter* 45c(49); *MŠ* 56b(60); *Šab* 8d(11); *Yom* 43d(22); *Soṭ* 16d(38); *BM* 8c(26); *Švu* 37d(26); *AZ* 41a(40); *BRV*[60] 80:2; *EstR* 11b(5); דשתק מתגר ודמשתעי מפסד(text: מספד) one who is silent profits. One who talks loses *Yev* 15b(26); חמינן ההן סבא משתעי לחביבך we saw that old man speaking to your uncle *Tan* 68d(59); *Šab* 15b(4) // *VR* 816:4; *ib.* 807:7; מי מישתעי נפל מיניה שמא) text(שרע while speaking (to him, the writ of divorce) fell slipped from him *Giṭ* 45c(7); משתעי אנא עם לבבי *PRK* 281:13 [expl. עם לבבי אשיחה Ps 77:7] // *EchR* 58:21; *ŠR* 38c(13); *KohR* 4a(4); *EstR* 6d(9); ובלשן בית קדשה הוון משתעין they spoke in the holy language *TN* Gen 11:1

שעיעו, cs. **שעיעות** n.f. **smoothness** (Sy שְׁעִיעוּתָא LS 792) sg. שעיעות צודיה the smoothness of his neck *FTV* Gen 33:4; *TNGl* ib.

שעמום n.m. **stupefaction** (↓√שעמם; MH שעמום 1611) sg. לשאמום[!] *TNGl* Dt 28:37 [H לשמה]; שעמומא *TN* ib. 20 [H מהומה]

שעמימו, cs. **שַׁעְמִימוּת** n.f. **mental confusion** (↓ √שעמם) sg. ובְשַׁעְמִימוּת לבה *FPT* Dt 28:28[04; H ובתמהון לבב]; *TN* ib.; ובאשמימות[!] *TNGl* ib.

שעמם vb. **to confound** (↓שעמימו, שעמום; TA, MH שעמם Jast 1611) Quad. ושעמם *FTN* Ex 14:24 [H ויהם]; ושמם[!] *FTP* ib.

שער n.m. **estimate, market price, interest** (↓ √שער, שיעור; OA שער Tell Fekheriye 19, MH שער Jast 1612) **1. estimate:** pl. מאה שערין דגנין a hundred-fold of the estimated yield of the gardens *TN* Gen 26:12; **2. market price:** sg. ומפדק לון בשערה דתמן he redeems them (i.e. the fruit from the second tithe) at the (lower) market price there *MŠ* 54d(9); כשערא דהכא *ib.* 16; נפל שעריהון דפוריא the price of fruit dropped *RuR* 10:57; pl. באילין תרתין מילייא שעריה(V) רביי because of these two things (i.e. drought and locusts) market prices increase *Tan* 64d(20); והוה ממחי על שעדייה ולא הוה ממחי <על> מכלתא (the market inspector) would beat in the case of (improper) prices, but not in the case of (improper) measures *BBE* 15b(1); שע{ד}<ר>י מזוניכון your food prices *TNGl* Lev 26:26; **3. interest:** pl. שערין *FPT* Ex 22:24[01]; *TN* ib.; *ib.* Lev 25:36 [H נשך]

שער vb. **to calculate, estimate, measure** (denom. <↓שער; ↓שיעור; TBA, MH שער Jast 1612) Pa. a. w. dir. obj.: שערונה רבנן the Rabbis calculated it *Kil* 32c(38) // *Ket* 35b(42)[!] // *VR* 511:3 // *KohR* 15c(35); *Pea* 20a(53); שערית דעתיה *MŠ* 55a(50); b. ש{ו}ער גרמיה דהוה אתי לעשרה יומין :גרם he calculated concerning himself that he would come in ten days *EchRB* 152:20; על ידי דהוה אכלן הוה משער גרמיה כן since he was a voracious eater, he calculated himself in this way *Mas* 50d(41); c. w. ־ב: מה אתון משערין בהון what do you estimate concerning them? *Dem* 22c(10); ליח אנן יכלין משערין בהון *ib.*; לא משערין בהון (we) do not calculate with them (i.e. those stars) *Ber* 2b(22); *Kil* 30a(24) // *Or* 61b(29); *Soṭ* 20b(58)

שעשיע adj. **smooth** (√שעשע; SA ששיע ST Gen 27:11(Var)) sg. גבר שעשיע *TN* Gen 27:11 [H איש חלק]
Sok, Kut Vol 173.

שעשיעו, cs. **שעשיעות** n.f. **smoothness** (↓שעשיע) sg. שעשיעות צואריה the smoothness of his neck *FTP* Gen 33:1; שעש{ו}<י>ע<ו>ת צ{י}<ו>וריה *TN* ib. 27:16

שפוך n.m. **spiller** (↓ √שפך; SA שפוך Ham 602:202) pl. שפוכי ארמה spillers of blood *TN* Dt 19:13

שיפולין, **שְׁפוּלִין** n.m.pl. **skirts, lower part** (↓ √שפל; CPA שפול stern of vessel LSp 213, SA

שפול, בשפולי Ham 606:22+, Sy שפוּלָא LS 795) a. of a garment: שְׁפולוי דמעילא *FPT* Ex 39:26[04; H שולי המעיל]; *ib.* 24; *TN* ib.; בשיפוליה *EchRB* 71:21 [expl. Lam 1:9, w. ref. to Ex ib.]; b. of the altar: שפולי דמדבחה *TN* Lev 1:11; c. of the tabernacle: שפולוי דמשכנא *ib.* Ex 40:22 [H ירך המשכן]; *ib.* 24; שיפולוי *ib.* Num 3:29; בשיפולייה *ib.* Ex 36:32; d. of a mountain: בשפולוי דטורה *FPT* Ex 19:17[06; H בתחתית ההר]; *ib.* 12; בשיפולוי <ד>טורא *TN* ib. 17

שפי, שווי adj. **peaceful, pleasant** (↓ √שפי; Sy שְׁפִיָא LS 794) sg. בלב שפי with a peaceful heart *FTV* Num 23:3 [H שפי]; *TN* ib.; *FTV* Gen 22:8; *TNGl* ib. 6; pl. לית הינין שפיין לקובלי (his countenance) is not pleasant to me *FPT* ib. 31:5[05]; *TN* ib.; שווין *TNGl* ib.
Lieb, TK 6:152.

2# שפי, det. **שפיתה** n.f. **a measure, utensil for drawing wine** (↓שפיי; cf. Sy שְׁפִיתָא a measure used by the people of Ashkelon LS 794) pl. אילין שפיי<ח>א *Dem* 24d(25)
Lieb, TK 1:254.

שפי vb. **to pay, settle** (↓שפיו, שפי, שופייה; CPA שפא pa. LSp 212, SA שפי Ham 490:153, Sy שפא pa. LS 794) Pa. אית הוה לי אנא משופי *VRK* 796:3; משופיא יתכון I would have had to pay you *ib.* 799:3
On the *a* > *u* shift here, v. Kut, Isaiah Scroll 391.

שפיו, det. **שפיותה** n.f. **peace** (↓ √שפי; CPA שפיתא LSp 212, Sy שְׁפִיוּתָא LS 794) sg. למעבד שפיות{י}ה to appease *TN* Gen 3:15; שפוייתאן [!] *FTV* ib.

שפיי n.m. **wine merchant** (↓2# שפי; cf. TBA שפיי Jast 1615, MH 2# שפי ib.) sg. שפיי דחמר *ŠR* 9c(23); pl. שפאין *VRK* 246:1 // *EstR* 9b(2); שפייא *Šeq* 50c(52)

שפיכה, cs. **שפיכת**, **שפיכות** v.n. **spilling, pouring out** (↓ √שפך; CPA שפיכו Duensing 160, SA שפיכה Ham 602:201, שפיכות ST Lev 4:12, MH שפיכה, cs. שפיכות Jast 1616) sg. שפיכת אדם זכיי shedding of innocent blood *TN* Ex 22:1; שפיכות *ib.*; Num 35:27; Dt 19:10; 21:8; שפיכות אדמייה *ib.* Gen 13:13; שפיכת קיטמא pouring out of the ash *ib.* Lev 1:16; 4:12; *TNGl* Dt 3:17; *JMP* 22:30 [v. PsJ Dt 3:17]

שפיע n.m. **overflowing portion** (↓ √שפע; Sy שפיעא LS 796) sg. *TN* Ex 26:12 [H סרח]

שפיף adj. **bent over** (√שפף pass.part.; CPA שפיף LSp 212, SA שפיף Ham 576:181) sg. לא שפיפה היא isn't it (i.e. his present) bent over? *BR* 565:9

שפיפון n.m. **serpent** (H שפיפון Jast 1616) sg. אהן שפיפונא *AZ* 41a(58) // שפיפונה *TerV* 45d(4)
Löw, Fauna 43.

שַׁפִּיר adj. **beautiful** (↓ √שפר; CPA שפיר LSp 213, SA שפיר Ham 452:112) *FPT* Gen 35:9[03; voc];- sg. שפיר בחזיו beautiful in appearance *TN* Gen 39:6; שפירה *ib.* Num 12:1; שפירת חזוון *ib.* Dt 21:11; pl. קיימין שפירין seemly statutes *FT* Gen 35:9
In *TN* ib. 16:6; *ib.* 15:26 read: דשפר [↓ √שפר].

שפך (a/o) vb. **to spill over, spill, pour out** (↓ שפיכה, שפוך; CPA שפך LSp 212, SA שפך Ham 602:203+) Pe. **1. to spill over** (intr.): היך מה דקומקמא גליש על גיציה שפיך just as when the pot boils up(?) it spills over *KohR* 19d(39); והיא שפכה ומרתחה it (i.e. the cauldron) spills over and heats up (the insulating material) *Šab* 6d(51); **2. to spill, pour out** (tr.): a. blood: 1) in a lit. sense: וישפוך ית אדמיה he will pour out its blood *TN* Lev 17:13 [H ושפך]; וישפכון אדם קטוליהון [!] כמייא they will pour out the blood of their (enemies') dead like water *ib.* Num 23:24; Lev 4:18; 25; 30; 34; תשפכון *ib.* Dt 12:24; 2) w. אדם in a fig. sense to kill: דשפך אדמיה דברנש *FPT* Gen 9:6[05; H שפך דם האדם]; *TN* ib.; *ib.* Num 35:33; מלמשפך בהון דם זכיי from spilling in them innocent blood *ib.* Gen 49:12; 37:22; Lev 17:4; Dt 21:7; והוה חמי דיהודאי שפכין אדמיה he saw that the Jews would kill him *AZ* 41a(9); אוי מן קמי דקרתא דשפכו דמים בגאווה woe, before the city in which they killed people *EchR* 5:19 [expl. עיר הדמים Ezek 24:6]; b. water: 1) in a lit. sense: את שפיך גו רידך והוא נחית גו דידי you pour (the water) on your (property), and it flows down onto mine *BB* 13a(12) // *Ned* 39a(52); ותשפוך *TN* Ex 4:9; 2) w. מיין in a fig. sense to urinate: ושפך מוי(E) לוחרי חרעא he urinated behind the door *BB* 13b(24); c. wine: אייתי(text : אתא) ארמייא קולתה ושפכון לגובה the heathen brought his pitcher and spilled its contents into the wine pit *AZ* 44b(47); למישפכיניה *Ter* 45c(63); למישפכיה *AZ* 41a(53); d. ink: שפיך דיו *Giṭ* 44b(19); e. earth, dust: וישפכון ית עפרא *TN* Lev 14:41

Itpa. **to be spilled** (of blood): a. in lit. sense: אישתפך *TN* Num 35:33 [H שפך]; ישתפך *ib.* Dt 12:27; b. in fig. sense: ישתפך אדמיה *ib.* Gen 9:6; Dt 19:10; משתפך *FPT* Gen 9:6[05]

שפל vb. **to lower, humble** (↓ שפלה, שיפולין, שפלין; SA שפל Ham 533:367+) Af. ועל דאשפיל משה גרמי<ה> because Moses humbled himself *FTV* Lev 10:20; *FTP* ib.; *TNGl* ib.

שפלה, det. **שפלתה** n.f. **lowland** (↓ √שפל; SA שפלה Ham 599:171) sg. שפלתה *TN* Dt 1:7 [H שפלה]

שפלין n.m.pl. **lower parts** (↓ √שפל; CPA שופלא det. LSp 213) בשפלייה *TN* Ex 36:28 [H בירכתים]; שפלוי *ib.* 28:33; בשפלוי *ib.* 19:17; Num 3:23

שופנין ,שפנין n.m. **turtledove** (CPA שופנין LSp 213, SA שפנין Ham 608:39) sg. שפנין *TN* Gen 15:9 [H תר]; *BR* 436:4 [w. ref. to Gen ib.]; *TN* Lev 12:6; שופנין *FTV* Gen 15:9; *TNGl* Lev 12:6; *ib.* 8; ביעתא דשפנינא a turtledove's egg *PRK* 298:2; pl. שפנינין *TN* Lev 5:11; *ib.* 12:8; 14:22; 15:14; שופנינין *ib.* Num 6:10
Talshir, Fauna 104+.

שפע n.m. **abundance** (↓ √שפע; Sy שֶׁפְעָא LS 796) sg. שפע אין הוה כתלגה if there was abundance like snow *SYAP* 36:41

שפע vb. **to hang down, give in abundance** (↓ שפע, שפיע, שיפוע; CPA שפע LSp 213, SA שפע ST Dt 33:19, LOT 3/2 81:12, MH השפיע Moreshet, Lex 375) Pe. **to hang down:** תשפע *TN* Ex 26:12 [H תסרח]; pass.part. שפיע{ה} *ib.* 13
Af. **1. to bang down** (intr.): יהווי משפע *TNGl* Ex 26:13; **2. to give in abundance:** הן דאת יהב אשפעת wherever you give, you gave in abundance *BR* 301:2 // *VR* 618:3 // *PRK* 148:8

שְׁפַר n.m. **beauty, choice** (↓ √שפר; CPA שופיר LSp 213) **1. beauty:** sg. זעיר בשפר young in beauty *TN* Gen 41:43; **2.** sg. cs. **choice, best of:** בית שפר חקלה ובית שפר כרמה the choicest farm land and the choicest vineyard *FPT* Ex 22:4[01]; בבית שפר קברינן in the choicest of our graves *TN* Gen 23:6 [H במבחר]; *ib.* 47:6; שפר עולימי גברוי the choicest of his young warriors *ib.* Ex 15:4; *FPT* ib.[17; voc]; וכל שפר דייתיק<י>א all the best mortgages *TN* Gen 24:10; *FT* ib.; שפר נדריכון the choicest of your vows *TN* Dt 12:11 [H מבחר]; כל שפר ארג נכסין all the best (and) choice property *JMP* 10b(18); *ib.* 38:14

שפר (a/) vb. **to be pleasing, good, beautiful** (↓ שפר, שפיר; CPA שפר LSp 213) Pe. **to be pleasing, good:** a. in impersonal use: 1) general: לאן דשפר לה *TN* Dt 23:17 [H כטוב לו]; ארום שפר ותקן *ib.* Gen 1:10 [H כי טוב]; Dt 6:18; 12:28; 2) w. ־מה :כאפי ושפר ;[כטוב בעיניכם H] ib. Gen 19:8 דשפר באפיכון באפיי ובאפי חבריי it was pleasing for me and my colleagues *Meg* 71a(5) [+ //'s]; b. w. subj.: ושפר פתגמא באפוי דפרעה *TN* Gen 41:37; *ib.* Dt 1:23; ושפרו מיליהון באפוי *ib.* Gen 34:18
Af. **to beautify:** מה אנה משפרה עבידתי(E) is it permissible for me to beautify my merchandise? *BM* 9d(58); *KohR* 1c(23)

שפר #2 vb. **to sweep** (CPA שפר #2 LSp 213) Af. משפר תייטרון he sweeps the theater *Tan* 64b(48); *ib.* 50; (V)מן ד{י}<ו> ישפר אפוי דכריה when he sweeps the top of the pile *Mas* 49a(49) [expl. עד שימרח Mib. 1:6]

שפרפר n.m. (unclear) (CPA שפרפר Ex 14:24) sg. {ש}<ד>הוא עביד ב{ו}<י>יתיה שפרפר he makes his house *VR* 244:4
V. Margulies, ad loc.

שק n. **foreleg** (SA שק ST Ex 29:27) sg. שקה *TN* Ex 29:22 [H שוק]; *ib.* 27; Lev 7:32; 8:26; 10:14; Num 6:20; *Meg* 72c(51) [expl. השוק 1Sam 9:24]; שקיה דההוא גברא that man's foreleg *BM* 9c(56); pl. חמון שקין look at the forelegs! *Šeq* 49a(43) // *Bik* 65c(35) // *VR* 780:3 // *ib.* 784:3 // *KohR* 16c(6); שקייה *TN* Dt 28:35

שקוף n.m. **lintel** (SA שקוף ST Ex 12:23) sg. שקופה *FPT* Ex 12:7[23; H המשקוף]; *ib.* 22; 23; שקופא *TN* ib. 7; *ib.* 22; 23; [הדי]ן שקופה *Naveh* 4:2

שקי, det. **שיקייה**, pl. **שקיין** n.m. **watering trough, pool** (↓ √שקי; SA שאקי Asatir 11:8, pl. שהקיהון Ham 481:78, Sy שֶׁקְיָא LS 798) **1. watering trough:** sg. *FTV* Gen 24:20 [H שקת]; pl. בשקייה דמייה *FPT* Gen 30:38[05; H בשקתות המים]; *TN* ib.; שקיא *ib.* Ex 8:1; **2. pool, canal:** pl. ש{ג}<ק>ייהון *TNGl* Ex 7:19 [H אגמיהם]

שקי vb. **to give drink, water, irrigate** (↓ אשקייה, משקוי ,שקי ,משקי; CPA שקא LSp 213, SA אשקה

ST Gen 24:14) Af. **1. to give drink, water:** a. animals: ואף לגמליך אשקי *TN* Gen 24:14 [H אשקה]; *ib.* 46; 29:7; b. people: ואשקיית ית טליא *ib.* 21:19 [H ותשק את הנער]; Num 5:24; 20:8; ואייכלון בשר ואשקיתון חמר he fed them meat and gave them wine to drink *Ber* 6a(19); *Yev* 11b(23); *BR* 496:4; *VRK* 245:6; *KohR* 9c(3); **2. to irrigate, water:** כהרין נילוס דמשקה וחזר ומשקה like the Nile which repeatedly irrigates *BRV*[60] 118:7; *TNGl* Gen 47:10; הוון משקין דיקלייא they irrigated the palm trees *Švi* 33d(42); *Kil* 27b(24); חמית בחילמ{א}י משקה זיתא משח I saw in my dream that I was watering the olive tree with oil *MŠ* 55b(51)

שקיזמי n. **type of food** sg. *Ber* 10d(38) [mentioned together with bread]
Löw, Lehnw 583.

שקיעין n.m.pl. **land titles** (↓√שקע) אעלון להון שקיעין they brought to them land titles *Ket* 34a(14); אילין שקיעיא *ib.* 15

[**שקל** vb. **to take** (Sy שקל LS 798) Pe. שק<ו>לי מיניה דינרין טבין ותקילין take from him good and weighed dinars *BM* 9c(28)
Prob. corrupt from TBA. Cf. *ib.E*: זיל סב].

[**שקלן** n. (unclear) בשיקלן דבר קרדימא *KohR* 27a(6)
Prob. corrupt.]

שקמה, pl. **שקמין** n.f. **sycamore** (CPA שוקמא, pl. שקומין LSp 214, Sy שֶׁקמָא LS 801) pl. ארבע שיקמין *MŠ* 55c(9); *ib.* 12 // *EchR* 53:18; *ib.* 20 // *EchRB* ib.
Löw, Flora 1:274+.

שקע (a/a) vb. **to sink, cover, inlay** (↓שיקוע, שקיעין, שקעה; CPA שקע LSp 214, SA שקע ST Lev 8:13 (H חבש)) Pe. **to sink:** a. in a lit. sense: 1) in water: ושקעו *TN* Ex 15:10 [H צללו]; *ib.* 5; 2) in the earth: רעדת ארעא ושק{ו}עת the earth trembled and sank *San* 29a(48); *TNGl* Num 11:1; ישקע בייתה מן לווטייה may his house sink from the curses *VRQ* 374:1 // *ib.* 377:4; 3) in a rock: והוא נחת ושקע כהדין ליישא (the nail) goes in and sinks (in the rock) as in dough *Ḥag* 78d(27); b. in a fig. sense: pass.part. ועבד שקיע בשינתיה שובעין שנין he was deep in sleep for seventy years *Tan* 66d(49); *Ber* 2d(47)
Pa. **1. to cover:** כד משקע כהנה רבה ית כל מני בית קודשה when the high priest covers the utensils of the Holy Temple *TN* Num 4:20; *FT* ib.; pass. part. *TN* Ex 25:33 [H משקדים]; *ib.* 34; 37:19; **2. to inlay:** pass.part. משקען *TNGl* ib. 28:11 [H משבצות]
Itpe. **to sink:** אישתקע *FPT* Ex 15:10[19]; אִשְׁתְּקָעוּ *ib.* 5[17]
The mng. of כר משקע באנטרין *Šab* 10a(50) is unclear. On pe., usage b, cf. CPA שקע בשינא עמיקא Acts 20:9 [HS 8:86]

שקעה, pl. **שקען** n.f. **cavity** (↓√שקע) pl. שקען *TN* Lev 14:37 [H שקערורת]

שקף n.m. **overhanging rock** (Sy שקִיפָא LS 801) sg. תחות שקפא *BR* 107:8

שקף vb. **to look at** (H השקיף BDB 1054) Af. בסופה שרי משקיף עליהון finally he began to look at them *Ber* 9c(35)

שקץ n.m. **abomination** (↓√שקץ; SA שקץ ST Lev 11:12, CPA שקצו LSp 214) sg. *TN* Lev 11:12 [H id.]; *ib.* 13; 20; 23; 41; 42; שקצא *ib.* 11

שקץ vb. **to abominate** (↓משקץ, שקץ; SA שקץ ST Dt 7:26) Pa. תשקצון *TN* Lev 11:11 [H תשקצו]; *ib.* 13; 43; 20:25; משקצה תשקצון *ib.* Dt 7:26

שקק n.m. **place, lane, street** (< Akk *suqāqu* Kaufman, Influences 93; ↓שוק; CPA אשקק LSp 213, Sy אֶשקָקָא LS 798) **1. place:** sg. שקק פלן such-and-such a place *KohREd* 27a(5); **2. lane, street:** sg. הדין שקקה *BRL* 155:3; בשקקה דר' יצחק *Er* 18c(44); *ib.* d(24); *BRL* 155:1; *JMP* 28:9; *Er* 22d(43) [rdg. of Meiri]; *TanG* 66c(40); pl. שקקיה דקרתא the streets of the city *BRL* 155:1; חכים אנא בשקקי שמיא כשקקי נהרדעא קרתי I know the "streets" of the sky like the streets of Nehardea, my city *Ber* 13c(31); שקק<ו>י רקיעא the paths of the firmament *BR* 432:10

שקק vb. (unclear) Pe., pass.part. שקיק *EstR* 2c(30) [in a derogatory description of Nebuchadnezzar]

שקר, det. **שיקרה, שִׁקְרָה** n.m. **lie, falsehood** (↓√שקר, מרי שקר; CPA שוקר LSp 214, SA שקר Ham 505:101) *FPT* Ex 20:7[06; voc]; שִׁקְרָא *MMDam* Lev 5:24;- sg. *TN* Lev 5:15; *ib.* 19:15; Num 31:16; שהר דשקר *ib.* Dt 19:18 [H עד שקר]; וחל(מה) שקר the dream is a lie *Hem* 23; *ib.* 26; חד קושטא ותלת שיקרא one is the truth and three are a lie *EchR*

48:3; *KohR* 28c(26); מילין רשיקרא false words *VR* 605:4; *PRK* 187:13; pl. שקרין *TN* Ex 5:9; איסתרולוגייא דידיה שקרין his astrology is falsehoods *Šab* 8d(8); *BR* 527:2; בשקריהון *TN* Lev 26:40 [H במעלם]

2# שקר n.m. **liar** (↓ √שקר; CPA שקר LSp 214) sg. ההוא גברה שקר{א} I am a liar *ŠabG* 8d(8); שקרא *BR* 476:6 [↓כדבן]

שקר vb. **to lie, deceive** (↓שקרן, 2# שקר; SA שקר Ham 610:110) Pa. **1. to lie:** בגין רשקרון חס ושלום לא שקרון because they lied. God forbid! They didn't lie *Ket* 26c(64); בשקריהון די שקרו קרמי the lies which they lied before me *TN* Lev 26:40 [H מעלו בי]; *ib.* Num 25:18; ותשקר *ib.* Lev 5:21; Num 5:27; למשקרה *ib.* Ex 8:25 [H התל]; Num 31:16; כל מאן דמשתבע בשמה ומשקר anyone who takes a false oath in His name and lies *FPT* Ex 20:7[06]; *Ber* 3c(12); **2. to deceive** (+ -ב): ולא תשקרון גבר בחברה you should not deceive one another *TN* Lev 19:11 [H תשקרו]; שקרת בי *FPT* Gen 29:25[05; H רמיתני]; *TN* Num 22:29; *BR* 542:4 [expl. נפשע Prov 18:19; cf. *ib.* 1029:1]; שקר בי *FPT* Gen 31:7[05; H התל בי]

שקרן n.m. **liar** (↓ √שקר, 2# שקר; MH שקרן Jast 1626) sg. שקרנא *ŠR* 26b(4) [↓כדבן]

שקשק vb. **to rinse off** (MH שקשק Moreshet, Lex 377) Quad. משקשקין ליך מן חוביך they rinse you off from your sins *BR* 396:3 // *ib.* 794:7

שרב, det. **שורבה, שַׁרְבָה** n.m. **heat** (√שרב; CPA שורבא det. LSp 215, SA שרב Ham 581:80) sg. בשעת שרב at the hot time of (the day) *BR* 17:4; שַׁרְבָא *FPT* Gen 31:40[03; H חרב]; *TN* ib.; שורבא *FT* ib. 8:22; *TNGl* ib.; *ib.* 31:40; ישזבינך מן הדין שורבא may He save you from that heat *San* 29c(43) // חישחיזב מן שרבא *VR* 364:5

שַׁרְבִיט n.m. **staff, branch** (SA שרבט Ham 597:127+) **1. staff:** sg. שַׁרְבִיטֹה *FPT* Ex 21:20[01; H שבט]; *TN* ib.; *ib.* Lev 27:32; **2. branch:** pl. שרביטין *FPT* Gen 40:10[05]; *ib.* 12; *TN* ib.

שרברובי, det. **שרברוביתה** n.f. **heat** (↓שרב) sg. והוה ירע היידין כיף מקורר מיא והיידין כיף אית ביה שרברובי ועד מטי הן שרברוביתיה מטייה he knew which rock cooled water, and which rock contained heat, and how far its heat penetrated *Šeq* 48d(30)

שרגג vb. **to entice** (√רגג shaf. CPA שרגג Duensing 159) Quad. ישרגג *FPT* Ex 22:15[01; H יפתה]; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; נשרגגה *FTV* Num 20:17; *TNGl* ib.; *FTP* ib. 21:22

C. Rabin, EI 9(1969):152.

שרוי n.m. **encamping** (↓ √שרי pe.) sg. אתר לשרוייכון *TN* Dt 1:33 [H מקום לחנותכם]

שרי, det. **שריתה**, pl. **שריין** n.f. **beam** (CPA שריתא, det. LSp 215, SA שריתה Ham 581:79) a. of a house: בטל שריתי *TN* Gen 19:8 [H בצל קורתי]; שריתא רביתא פקעה the beam of the house split *EchR* 55:3; *Er* 19a(35); pl. (V)איזיל מני עשרין שריין גו בייתו{י}ך go count 20 beams in your house *MŠ* 55b(46) // *EchR* 54:12; b. for crucifixion: אזיל קומי שריתה אזל למיצ<ט>לבה he went in front of the beam on his way to being crucified *BR* 742:6; pl. טעינין תרתי שריין carrying two beams *Ber* 5c(57)

שרי vb. **to dwell, encamp, loosen, dismiss, permit, forgive, annul, melt, release, begin** (↓משרי, משרוי, שרוי, שירוי, שירו; CPA שרא LSp 214, SA שרי Ham 604:263+, 461:60, 608:49, MH 2# שרה Moreshet, Lex 379) Pe., pf. 1sg. שרית *Ber* 6c(52); 2m. שרית *Qid* 64c(27); 3m. שרה *TN* Gen 13:12; f. שרת *ib.* Num 11:25; 1pl. שרינן *ib.* Dt 29:15; 2m. שריתון *ib.* Lev 18:3; 3m. שרון *Ter* 46a(24); שרוניה *San* 23c(10); imp. 1sg. אשרי *TN* Gen 18:26; 2m. תישרי *Šab* 7d(44); 3m. ישרי *TN* Num 9:17; f. תשרי *ib.* Ex 39:43; 1pl. נשרי *ib.* Gen 34:16; 2m. תישרון *ib.* Lev 8:35; 3m. ישרון *ib.* Ex 23:33; *imper.* 2m.sg. שרי *Švi* 35b(18); f. שריי *San* 25d(40); 2m.pl. שרון *MQ* 81d(44); inf. למישרי *Qid* 64d(31); part. m.sg. שרי *TN* Num 5:3; f. שרייה *San* 25d(41); m.pl. שריין *TN* Ex 15:9; שריי *MQ* 81d(44); pass.part. m.sg. שרי *VR* 126:3; f. שרייא *AZ* 42a(28);- **1. to dwell, reside:** ושרא במדברא *TN* Gen 21:20 [H וישב במדבר]; *ib.* Lev 26:5; Dt 2:4; שקקה דהוה ר' חנינה שרי בגויה the street where PN lived *Tan* 66c(40); *Er* 18c(44); *Šab* 14c(44); *BB* 13b(39); *VRQ* 353:2; *KohR* 4b(20); ויתיר מן מה ראת שרי more than you are — dwell (i.e. spend on your dwelling place) *BR* 197:4; **2. to encamp, halt, lodge:** ורשריין סמיכין לה *TN* Num 2:5 [H והחונים עליו]; *ib.* Ex 14:2; Num 33:5; Dt 33:3; חמריה שרון בפונדקיה the donkey drivers lodged at the inn *Ter* 46a(24); *BR* 714:7; **3. to loosen, untie,**

release: ושרא גמליא *TN* Gen 24:32 [H ויפתח הגמלים]; *BQ* 7c(19); (G)שרי תורך ושרי קיקנך untie your ox and untie your plow *Ber* 5a(15); *Tan* 69b(14); *VRV* 247:1; *Šab* 10c(30); **4. to dismiss:** ושרון ליה מן ספרותה they dismissed him from the post of schoolteacher *Meg* 75b(40); ושרון גרמון מן נשיותא they resigned from the office of Nasi *Er* 33a(51); *RH* 58d(8); **5. to permit:** אינון שריין ואינון אסרין these permit, and those forbid *Ber* 5b(36); *Šab* 7d(44); *Beṣ* 60a(52); כד שרית לי אזלת לי when you permitted me (to drink, the thirst) went away *Yom* 43d(21); *Švi* 36d(17); *Šab* 14d(24); *Yev* 13a(35); pass.part. [SA שרי TM 79:643, CPA שרא LSp 214]: לך שרי ולי אסיר is it permissible for you and forbidden to me? *Meg* 74a(57); *Švi* 37b(30); *Šab* 10a(62); *Pes* 30a(4); שרי מיזבן מינה במועדא is it permitted to buy from it (i.e. the caravan) on the intermediate days? *MQ* 81b(14); שרייה היא לה she is permitted to him *PalLaws* 64:22; **6. to forgive:** a. alone: ר' שרי לן master, forgive us *Švi* 35b(18); *ib.* 19; *MPs* 172:13; b. w. √שבק: ↓s.v., pe., mng. 8; **7. to annul:** ר' בעא מישרי שמיטתא Rabbi wanted to annul the Sabbatical year *Dem* 22a(17); ר' מנא סלק מישרי נדרא דגמליל דקונתייה PN went to annul the vow of PN_2 *Ned* 42b(1); *ib.* c(9); 41c(6); **8. to release from a spell, ban:** אמ' לון שרון לי אמרון ליה שרי לן ונן שריי לך he said to them: Release me. They said to him: Release us, and we will release you *MQ* 81d(44); *San* 25d(23); *ib.* 40; **9. to melt** [cf. Sy, PSm 4307, mng. 1b]: שרי זיפות שרי מוסרין (the one who) melts pitch or melts ... *Šab* 10b(48)

Pa., pf. 1sg. שרית *TN* Dt 2:31; 2m. שריתה *San* 23b(37); 3m. שרי *Ket* 35b(33); שורי *BR* 762:2; f. שריית *Šeq* 48d(6) // שוריית *Dem* 21d(62); 3m.pl. שרון *AZ* 42d(28); שורון *VRG* 251:4; f. שריין *TN* Gen 41:54;- **to begin:** a. alone: מן בכוריה דפרעה ישרי he will begin with Pharaoh's firstborn *TN* Ex 10:29; *ib.* Gen 44:18; אין משריא פורענותא מן ביתיה דההוא גברא משרי<א> if the retribution begins, it will begin from that man's house *KohR* 25b(30); *BR* 493:9 [expl. חדל Gen 18:11, w. ref. to Dt 23:23]; *VR* 125:6; b. w. fol. vb.: 1) inf. (Targumic texts only): שרון למירת *TN* Dt 2:24 [H החל רש]; ושריין למיתי *ib.* Gen 41:54 [H ותחילנה לבוא]; Ex 2:21; Num 17:11; Dt 1:5; *TNGl* Lev 21:9; 2) part. (non-Targumic texts): ושורון דחכין they began to laugh *BR* 48:2; שרי חביט לה he began to strike her *Ket* 34b(59); *Kil* 32c(29); *Šab* 3b(56); *Meg* 73a(42); *San* 19d(64); *BR* 712:1; *VR* 689:4; *PRK* 145:1; *ib.* 197:5

Af. **to cause to dwell:** אשרי ית אבוך *TN* Gen 47:6 [H הושב את אביך]; *ib.* 2:15; למשרייה איקר שכינתיה *ib.* Dt 12:21 [H לשום שמו שם]; Ex 25:8; Num 14:30; אש{ד}<ר>יתיה גו בייתיה he let him reside in his house *BME* 10a(62)

Itpe. **1. to be untied, loosened:** אשתרון יתהון כפתייה those knots were untied *BR* 600:6; *VR* 305:3; *EchR* 50:7; *Ḥaliṣa* 100:21; **2. to be permitted:** <אסיד לך למכוס> יתה עד יתילד לה מום וישתרי למכוס it is forbidden to slaughter it (i.e. the firstborn animal) until a blemish appears, and then it is permitted to slaughter *PalLaws* 28:34; *ib.* 29:6; **3. to be forgiven:** ↓√שבק itpe.; **4. to be annulled:** כדו את אולת ורוקת כאנפ<ו>י ומישתרי לבעליך now you should go and spit in his face, and (the oath) will be annulled for your husband *VR* 192:3 [v. *ib.* 191:4]; **5. to be released from a spell:** וצרכון מישתרייא אילין מן אילין they needed to be released by one another *MQ* 81d(60)

On pe., mng. 5, v. Dalm, Worte 176+.

2# שרי vb. **to carry around** (TA אשרינון סחור TO Dt 32:10) Af. וא{י}שרוניה תמני עשרה כני{ס}<ש>ן they carried it (i.e. Rabbi's body) to eighteen synagogues *Ket* 35a(22) // ואש{י}רוניה *Kil* 32b(15) [↓√טרס af.]

שריב adj. **warm** (↓שרב; Sy שְׁרִיבָא LS 806) sg. *BR* 484:1 [≠ ↓קריר]; pl. שריבין *ib.*

שריר adj. **strong** (↓√שרר; CPA שריר LSp 214, SA שריר Ham 503:49) sg. שריר סייף the potent sword *FTP* Dt 33:29; קיים שריר ובר{ו}<י>ר valid, strong, and firm *Giṭ* 50c(35) [written on a document]; *JMP* 10c:4; *ib.* 46:3; חוב שריר וכריר a strong, firm debt *ib.* 8c(10); 11r:17; 13:9; 18:10; 28:17

שרע (a/) vb. **to slip, fall** (CPA שרע to sin LSp 216, SA שרע ST Gen 24:11) Pe. **1. to slip, fall:** והוה מיסתמיך על תרין גותיין שרעון וזקפון שרעון וזקפון he was leaning on two Goths, and each time they fell he helped them up *Beṣ* 60c(53) // אתון למשרוע ⌜וזקפון⌝ *BR* 1241:10; מעלל אנא שרע as I go in, I will fall *BB* 15c(26); ר' זעירא שרע בדיכורא PN slipped during the eulogy *Ber* 6b(13) // *Naz* 56a(56)[!] // *BR* 1238:9 // *KohR* 18d(22); הוות גולתיה שרעה מיניה his cloak would slip off him *Ber* 9a(42); מי משתעי שרע(שמא text) נפל מיניה while he was speaking (to the agent, the divorce writ) slipped : fell from him *Giṭ* 45c(7) [double

rdg.]; pass.part. הא גולתך שריעה behold, your cloak has slipped off *ib.* 43; **2. to slip away from s.t.** (in fig. sense; + מן): שאילית לר׳ יאשיה ושרע מינ{י}ה I asked PN, and he slipped away from it (i.e. avoided answering) *Ber* 5b(24); *Pea* 16d(40); *Švi* 37c(5); *BB* 13d(52); כד דשמע ר׳ לא ור׳ אמי פליגין שרע מינה when he heard that PN and PN$_2$ disagreed, he avoided it *Švi* 37a(2); *ib.* 38d(3)

שרץ n.m. **creeping creature, reptile** (↓√שרץ; SA שרץ ST Lev 5:2) sg. *TN* Lev 5:2 [H id.]; *ib.* 7:21; 22:5; Dt 14:19; עבר חד שרץ קומי ברתיה a reptile passed before his daughter *BR* 305:8; שרצה *TN* Lev 11:23; *ib.* 31; 42

שרץ (a/o) vb. **to hring forth moving creatures** (↓שרץ; SA שרץ ST Ex 7:28) Pe. שרץ *TNGl* Gen 7:21; *TN* Lev 11:41; שרצו *ib.* Gen 1:21 [H id.]; שרצון *FTP* ib.· *TNGl* ib.; ישרץ *TN* Ex ib. 7:28; ישרצון *ib.* Gen 1:20; שרוצו *FTP* ib. 9:7[05]

שרק vb. **to whistle** (↓שרקוקי, משרוקי; Sy 2# שרק af. LS 810) Pa. למשרקא *KohR* 9d(15) [said of foxes]

שרקוקי, det. **שרקוקיתה** n.f. **whistle** (↓√שרק; cf. Sy מַשרוקִיתָא LS 810) sg. שרקוקיתה *Qid* 60b(15) [expl. משכוכית *ib.* 14]

שרקרק n.m. **bee eater** (*Merops*; Sy שרַקרָקָא LS 810) sg. שרקרקה *TN* Dt 14:17 [H הרחמה]; *ib.* Lev 11:18[!]; *TNGl* ib.[!]
Talshir, Fauna 193+, w. prev. lit.

שרר (a/) vb. **to he strong** (↓שריר; SA ישר חילון *yiššar* LOT 3/2 284:31, ייישר TM 183:393, CPA שרר pa. LSp 214) Pe. a. in phrase אישר חייל־: אישר חיילכון be strong *BR* 582:3 [lit. may your strength be strong; w. ref. to וישרנה 1Sam 6:12]; יישר חילך *EchRB* 49:10; *ib.* 12; b. in shortened form אישר (spoken as encouragement to a worker): *Švi* 35b(24); *ib.* 25; 27 // *ib.* 36a(50); 53 // *Giṭ* 47c(32); *ib.* 34 // *AZ* 44b(24); *ib.* 25; 27; *Tan* 64b(64); *PRK* 178:1
Ben Hayyim, LOT 3/2 351, note.

2# שרר vb. **to pull** Pe. ואין לא תהוון שררין ברגל{ו}<י>י and if not, you should pull my legs *KohR* 24b(33) [// *Kil* 32b(60); ↓√גרש]; ושרתון ויהבון לר׳ חזקיה he pulled them (i.e. the coins) and gave them to PN *Ber* 5a(61); ושרתון וערק he took them and fled *ib.*

שרש, pl. **שורשין** n.m. **root** (CPA שורש LSp 216, SA שרש Ham 604:260) sg. דהוא מדמי לשרש קביע בארעא he is like a root set in the earth *FTV* Dt 29:17; לשריש *TN* ib.; לשורש *FTP* ib.; pl. דשלחת שורשייה לתהומייה which sent forth its roots to the depths *FT* Gen 49:22; *ib.* 50:1; שרשוי *TN* ib.

שרתוע n.m. **a device placed on an animal's head in order to prevent it from being lowered to suck** (MH[2] שרתוע Jast 1635; cf. Sy רתַע to droop LS 748) sg. שרתועה *Šab* 7c(11) [expl. גימול Mib. 5:4(Var)]
Eps, MNM 103+.

ששי, pl. **ששיין** n.f. **type of cake** pl. ששי⌈י⌉ן *TN* Num 11:8 [H עוגות]; *FTV* ib.; כשישיין *TNGl* ib.; כשיישין *TN* Ex 16:31; כשיישין *FTV* ib.

2# ששי, det. **ששיתה** n.f. **wick(?)** (עששי > אששי; MH עששית Jast 1127) sg. ששיתא *Šab* 4c(26); שאש<י>תא דקנדילא *PRK* 6:5; עשאשיתא *ŠR* 22c(24)
Brand, Ceramics 365, n. 344.

שֵׁת, **אִישְׁתָּה**, pl. **שְׁתִּין**, **אישתין** num. **six** (CPA שת, שתא LSp 216, SA שת ST Gen 8:13, שתה, אשתה ib. 30:20, pl. אשתים ib. 25:26) sg. שֵׁת *FPT* Gen 31:41[03]; שית *TN* Ex 23:10; שיתה *VR* 812:4; אִישְׁתָּה *FPT* Ex 20:9[06]; det. שתתה *TN* ib. 28:10; שתתי *VRV* 799:2; אישתתי *TNGl* Ex 28:10; pl. שתין *Zoar* 1:6; *FPT* Gen 46:26[04; voc]; אשתין *TN* Num 3:50;- sg. שית שעין the sixth hour *Ber* 7b(38); *Šab* 9c(4); שית מאה 600 *VR* 796:2; שיתה יומין *TN* Dt 5:13; חד מן אישתא 1/6 *San* 19d(3); והוא שבח אשתא it increased in value by six (dinars) *Giṭ* 46d(24); pl. מאה ושתין ותרתין שנין 162 years *TN* Gen 5:18; כל דרומיה שתין ופותיה שית anything whose height is sixty and width is six *KohR* 30c(27); הא עקרבה ילדה אישתין a scorpion gave birth to sixty *PRK* 187:2

— שת עשר num. **sixteen** (SA שתעסר ST Gen 46:18) *TN* Num 31:40; שית עשר לכל ירח 16 each month *Yev* 6b(45) // *ŠR* 16a(1); שיתה עשר *Yev* ib. 46; שת עשרה נפשן 16 souls *TN* Ex 26:25; שתות דידהון(V) שית עשרה a sixth of them (i.e. 96 eggs) is 16 *Ter* 43c(40); מאן דמרבע ארבע גרבין בעי אשתתסר(V) one who makes a square of barrels four to a side needs 16 *Soṭ* 20b(57); שתשר *KetPap* 22

שתות num. **sixth** (↓שת; TBA שתותא Jast 1637; >

MH שתות ib.) שית עשר (V)שתות דידהן a sixth of them (i.e. 96 eggs) is sixteen *Ter* 43c(40)

שתי n.m. **warp** (SA שתי ST Lev 13:48, Sy שְׁתָיָא LS 811) sg. שתיה *TN* Lev 13:48 [H שתי]; *ib.* 49; 51; 52; 53; 56; 57; 58; 59

שתי vb. **to drink, be watered** (↓משתי, משתו; CPA שתי LSp 216, SA שתי ST Ex 34:28) Pe., pf. 2m.sg. אשתית *VRV* 249:2; שתית *TN* Dt 9:9; 3m. אישתי *BR* 247:7; שתה *FPT* Gen 9:21[05]; אישתה *AZ* 40d(42); 1pl. אשתינן *EchRB* 48:9; 2m. שתיתון *TN* Dt 29:5; 3m. שתון *Pea* 21a(28); אישתון *Ter* 45d(43); imp. 1sg. נישתי *Tan* 67a(37); 3m. ישתי *TN* Num 6:3; 1pl. נישתי *Tan* 69b(12); 2m. תשתון *TN* Lev 10:9; 3m. ישתון *ib.* Ex 17:6; f. ישתיין *MQ* 80a(56); imper. 2m.sg. שתי *AZ* 44d(32); 2m.pl. שתון *ŠR* 30a(16); inf. למישתי *Giṭ* 47b(58); part. m.sg. שתי *Nid* 50b(15); f. שתייה *TN* Dt 11:11; m.pl. שתיין *ib.* Ex 15:24; שתיי *Ter* 45c(37); pass.part., m.sg. שתיי *Šab* 11a(39);- **1. to drink:** a. general: ושתה מן חמרא *TN* Gen 9:21 [H וישת מן היין]; *ib.* 43:34; Num 6:20; 20:5; כיון דשתה נם ודמך ליה בזויתיה after he drank (the wine), he fell asleep in his place *VRG* 251:3; בגין דאנא צחי מהו דנישתי since I am thirsty, am I permitted to drink? *Tan* 67a(37); לא אספיק פלן למישתי עד דאיתחלחל so-and-so had scarcely managed to drink before he wasted away *Soṭ* 18d(39); דר' יונה שתי ארבעתי כסוי דלילי פסחא PN drank his four cups of Passover eve *Pes* 37c(30); ר' יוחנן שתי עותיק [↓עותק]; b. preceded by √אכל: ↓√אכל pe., mng. 1.a.5; c. pass.part.: את שתיי דחמר you are drunk from wine *Šab* 11a(39) // *PRK* 68:3; **2. to be watered** [Sy שְׁתָא LS 811, mng. 3]: אילין דאכחשין ישתיין אילין דלא אכחשין לא ישתיין those (fields) which have shriveled may be watered. Those which have not shriveled may not be watered *MQ* 80a(55)

2# שתי vb. **to weave** (Sy שתי af. LS 812) Af. הדא איתתא כד משתייא בקוביה when the woman weaves on the loom *Šab* 10c(16); נשייא דנהגן דלא למישתייא women who are accustomed not to weave *Pes* 30d(3) // *Tan* 64c(26)

שתיתיי num. **sixth** (↓שת; CPA שתיתאי, שתיתי LSp 216, SA שתיתאי ST Gen 1:31) יום שתיתיי a sixth day *TN* Gen 1:31; ביר שתיתיי a sixth son *FPT* ib. 30:19[05]; ביומה שתיתיה *TN* Num 7:42; *ib.* 29:29; [בשתה] שתיתיתה דשבועה in the sixth year of the Sabbatical cycle *JMP* 1r:2; *TN* Lev 25:21[!]; יריעתא שתית{יא}<אי>תה the sixth curtain *ib.* Ex 26:9

שתל n.m. **plant** (↓√שתל; MH שתלים MMas 5:1) pl. שתלין רזיתין olive plants *SYAP* 50:11

שתל vb. **to plant** (↓שתל; Sy שתל LS 812) Pe. שדי עקר פוגלין רברבין ושתיל דקיקין תורדין רברבין ושתיל דקיקין he began to pull out large radishes and to plant small ones, large beets and to plant small ones *BR* 761:4; *ib.* 762:2; *Pea* 17c(21); pass.part. חד גופן שתיל על קברא a vine planted on the grave *EchRB* 48:10; גפן שתילה על מבועין רמיין a vine planted by springs of water *TN* Gen 49:22; כגינין שתילין על מבועין רמיין *ib.* Num 24:6; *FTV* ib.; *ib.* Dt 3:2

שתם vb. **to bore a hole** (↓שיתום; MH שתם Jast 1639) Pe., pass.part. חדא קולא שתימא a jar with a hole bored though it *AZ* 44d(31)

שתן vb. **to urinate** (< H השתין Jast 1639) Af. מה עסקיה דכלבא משתין אשתין עלה בכתלא what is the nature of the dog? It urinates on the wall *San* 20b(16) [expl. משתין בקיר 1Sam 25:22]; דאשתין באורחא ולית יהורא{ה}<י> משתין באורח<א> because he urinated on the road, and a Jew doesn't urinate on the road *EchRB* 50:8; *EchR* ib. The orig. H rt. is שין with infix -*t*- (v. BDB 1010): on the Aramaic cognate תון, v. LS 819.

שתק (a/o) vb. **to be silent** (↓משתוק, משתוקי; CPA שתק LSp 217, SA שתק Ham 465:196+) Pe. **to be silent:** משתק ישתוק *TN* Num 30:15 [H החרש תחריש]; *ib.* Num 30:5; 8; 12; תשתוק *ib.* Lev 19:16; שתוקו *ib.* Ex 14:14; *FPT* ib. 15:3[12]; ושתק *TN* Gen 34:5; *ib.* Lev 10:3; Num 13:30; דשתק מתגר one who is silent profits *Yev* 15b(26); *Ter* 42b(27); ויהב אנ{י}<ו>נה ושתיק he gives the *annona* and is silent *VR* 4:4; *PRK* 392:4

Pa. **to silence:** ובעון משתקתיה(text) מישתקיניה) they wanted to silence him *Ber* 11c(22); *ib.* 23[!]

Itpa. **to be silent:** בטיטיי אישתתק באופנייה PN was silent during the *Ophanim*-prayers *ib.* 9c(53); *Švu* 37a(46); אישתתקון *RH* 58d(14); אשתתקן *BR* 2:7 [expl. תאלמנה Ps 31:19] // ישתתקון *Ḥag* 77c(18); ואינון בכיי ישתתקון *FPT* Ex 15:16[19; H ידמו]; ומשתתקין they cried and were silent *Tan* 68d(40)

שׂ

שׂביע adj. **sated** adj. (↓√שׂבע; SA סביע ST Gen 25:8, Sy סָבִיעָא LS 456) m.sg. ושביע{ו} *TN* Gen 25:8; שביע רעווה sated with favor *ib.* Dt 33:23; דאנה שתי דאנה רווי דאנה שביע that I drink, am sated, and am filled *PRK* 111:7; f. עיניה שביעה בעובדייה his eye is sated (i.e. has already seen) from many cases (concerning menstrual blood) *Nid* 50b(17)

שׂבע (a/a) vb. **to be satisfied, have one's fill** (↓שׂבע, שׂביע, שׂבען; CPA סבע LSp 130, SA סבע Ham 603:235, Sy סבע LS 456) Pe. **to be satisfied:** a. alone: ההוא דחמי סיליגתיה מלייא ושבע one who sees his basket full and is satisfied *BR* 725:2 [≠ √כפן]; b. fol. ↓√אכל: ותאכל ... ותשבע *TN* Dt 23:25; *EchR* 49:17; אייתי לי מה נאכל ונשבע bring me some (food) so that I can eat and be satisfied *ib.* 15; ותשבעון *TN* Lev 25:19; *ib.* 26:5; Dt 6:11; 11:15; וישבעון *ib.* 14:29; 26:12; למשבע *ib.* Ex 16:8; c. fol. ↓√זכי: הואיל ולא זכית(G) מישבע מיניה בעלמא הדין ניזכי ונשבע מיניה לעלמא דאתי since I didn't merit to have my fill of him in this world, may I merit to have my fill of him in the world to come *Tan* 66c(11) // *Dem* 22a(25); תזכה ותשבע מפיריה may you merit to have your fill of its fruits *VR* 124:5
Af. **to satisfy:** ומשב{י}ע לכל תי He satisfies every living being *TN* Gen 30:22; וישבעון *ib.* Num 4:13 [H ודשנו]

שׂבע, det. **שׂובעה** n.m. **plenty** (↓√שׂבע; CPA סבע LSp 130, SA סבע ST Ex 16:8) sg. תמן זולא תמן שובעא there, there are cheap prices. There, there is plenty *Kil* 32c(5) // שבע *Ket* 35b(10) // שובעה *BR* 857:6; זולה ושובעה הווין בעלמה there will be cheap prices and plenty in the world *SYAP* 36:16; *ib.* 18; שבעה *TN* Gen 41:30 [H השׂבע]; סובעא *FTV* ib. 34

שׂבען n.m. **plenty** (↓√שׂבע) sg. שבענא *TN* Gen 41:53 [H שׂבע]

שׂהד, סהד (/o) vb. **to testify, admonish** (↓שׂהדה, שׂהיד, שׂהדו; CPA סהד pe., אסיד af. LSp 132+, SA סהד pe., אסיד af. Ham 551:320+, MH סהד Moreshet, Lex 242) Pe. **to testify:** ניקדמיה וניסהוד עלוי let us testify against him first *San* 23c(2); *ib.* 60; 18b(8); c(21)
Af. #1 **1. to testify:** a. alone: ויסהדן עלי זכוותי ביומא הדן my merits will testify for me on that day *TN* Gen 30:33; כאינש דצייר פומהון דשהדייא דלא ישהדון like one who closes the mouths of witnesses so that they shouldn't testify *Švu* 37b(26); *VR* 704:1; b. w. obj.: למסהדה עלוי סהדו דשקר to testify falsely against him *TN* Dt 19:16; *FPT* Ex 20:16[06]; אתי את מסהיד לי הדה סהדותא will you come to present that testimony for me? *VR* 128:2; **2. to establish as a witness:** ואסהד כהון ית שמיא וית ארעא *TN* Dt 31:28 [H ואעידה בם]; *ib.* 30:19; **3. to admonish, charge:** הא אסהידית כבון יומא דין *ib.* 8:19 [H העידותי בכם]; 32:1; אזיל ואסהיד בבני קרתא he went and charged the people of the village *VR* 554:4 [Var: ואכריז]
Af. #2 **id.:** אסידית *TNGl* Dt 8:19; אסיד *ib.* 19:18
Ittaf. **to be admonished, charged:** אתאסהד *FPT* Ex 21:29[01; H והועד]

שָׂהֲדָה n.f. **female witness** (↓שׂהד, שׂהיד; SA סהדה ST Gen 31:52) sg. שָׂהֲדָא *FPT* Gen 31:52[03; H עדה]; סהדא *TN* ib.

שָׂהֲדו, det. **שׂהדותה**, pl. **שׂהדוון** n.f. **testimony, evidence** (↓√שׂהד; CPA סהדו LSp 133, SA סהדו Ham 543:83+) שָׂהֲדוּתָא *FPT* Gen 31:47[03];- a. general: sg. לסהדו *TN* Gen 21:30 [H לעדה]; *ib.* Dt 31:19; הוה ידע שהדו לתד בר נש he knew testimony for someone *RH* 58d(5); *San* 18b(7); כד הוה חמי סהדו {ב}<מ>כוונה when he saw coordinated testimony (of two witnesses) *ib.* 21c(1) // 22a(46)[!]; הדה סהדותא *VR* 128:2; pl. סהדואן דשקר false testimonies *FPT* Ex 20:16[25]; b. esp. det. the testimony of the Decalogue [= BH עדות]: *TN* Num 17:19; *ib.* Dt 6:17; ארונה דסהדותה *ib.* Ex 40:3; Lev 16:2; pl. סהדוותה *ib.* Dt 4:45; Num 17:22; c. pl. evidence of virginity: ולא אשכחית לה סהדוון *ib.* Dt 22:14 [H לא מצאתי לה בתולים]

שָׂהִיד n.m. **witness, notary** (↓ √שׂהד; Sy שהד Drijvers, Old Syriac Inscriptions 112, CPA סהד, סהיד LSp 132, SA סהד Ham 543:79+) *FPT* Gen 31:48[03; voc];- **1. witness:** sg. *TN* Lev 5:1 [H עד]; *ib.* Num 5:13; Dt 19:16; חד סהיד *San* 21c(2); pl. סהדין *TN* Num 35:30; *Qid* 64a(24); *San* 21c(6); סהדי שקרא false witnesses *TN* Ex 20:16; וקבלון לשהדייא דלא באפוי דר' ירמיה they received the witnesses in the absence of PN *San* 21d(26); *Ned* 40a(47); *Švu* 37b(26); **2. notary:** sg. ישוע שהדה *Naveh* 77:1
On mng. 2, v. Naveh 118.

שׂוּמָה, cs. **שׂוּמַת** n.f. **placing** (√שׂום) sg. שומת סנדלה wearing a sandal *TNGl* Lev 16:29

שׂחוֹן n.m. **swimmer** (dial.· ↓ √סחי) sg. באחרין צווחין לשייטא שחונא in some places they call a swimmer שׂחון *Šeq* 50a(12) [corr. סחונא; so *ib.G*; ↓ שייט]

שׂחן, det. **שׂיחנה** n.m. **load** (↓ √סחן) sg. לפום גמלא שיחנא the load is according to the camel *BR* 170:3 // *KohR* 6d(12)
Ros, Archive 1(1972):111.

שׂיבה, det. **שׂיבתה** n.f. **old age, white hair** (↓ √סאב; SA סיבו Ham 455:1, Sy סִיבוּתָא LS 469) **1. old age:** sg. *TN* Gen 48:10 [H זקן]; **2. white hair:** sg. שיבתי *ib.* 42:38; סיבתי *ib.* 44:29; שיביתיה *ib.* 31; pl. ויהב מן סיבתיה בגוה he put some of his white hairs in it (i.e. the letter) *Bik* 65d(21); בגין אילין סבתא *ib.* 22

שְׂמָאל n.m. **left side, left hand** (↓ √שׂמאל; CPA סמאל LSp 137, SA סמאל Ham 597:123+) **1. left side:** sg. a. alone: לשמאל *FTV* Num 20:17; לשמאלה *TN* Gen 24:49 [H על שׂמאל]; *ib.* Num 20:17; Dt 2:27; 17:11; 28:14; *AZ* 39c(49); אין את לשמאלא אנא לדרומא אין אנא לדרומא את לשמאלא if you (go) to the left (i.e. northward), I (go) southward. If I (go) southward, you (go) northward *BR* 393:6 [expl. Gen 13:9]; *FPT* Gen 48:13[04; voc]; *ib.* Ex 20:2[06]; בשמאלה *AmGen* 5c(10); *TN* Dt 5:6; שמליה *BR* 1241:10; שמלהון *TN* Ex 14:29; b. adjectivally in form דשׂמאלה: כף ידיה דשמאלה *ib.* Lev 14:16 [H כפו השמאלית]; *ib.* 27; *Ḥaliṣa* 100:22; רגליה דסמאלא his left leg *ib.* 101:8; פיבליה דשמלא the left *fibula* *Dem* 24a(54); **2. left hand:** sg. ויח שְׂמָלֵיה על ראשה דמנשה (he placed) his left hand on Menashe's head *FPT* Gen 48:14[04]; שמאליה *TN* ib.; בשמאליה *ib.* 13; הוה טעים בשמאליה ומפליג בימינה he ate (the bread) with his left hand, and distributed it with his right *Ber* 10a(62); *Ḥaliṣa* 100:29; שמאלא הרי זו שבועה 'the left hand (of God)' is a term of an oath *Ned* 37a(10)

שׂמאל vb. **to place on the left side** (denom. < ↓ שׂמאל) Quad. אנא משמאל להוא גברא I will put that man (i.e. Lot) on my left side *BR* 393:10 // הוה אמ' לבר ביתיה אנא משמאל לך *KohR* 26b(17); אשמאל ליה he said to his servant: Put him on the left *ib.* 18 (mng. uncertain)

שׂנא, det. **שָׂנְאָה** n.m. **enemy** (↓ √סני; CPA סנא LSp 138, SA סנה Ham 593:8) שָׂנְאָה *FPT* Ex 15:6[17];- a. general: sg. סני סניהון דבניה במעיך an enemy. The enemy of   is in your womb *BR* 685:3 [expl. שני Gen 25:23]; שנאה *TN* Ex 15:9; *ib.* Dt 32:27; איח לך שנאה או מרי חוב do you have an enemy or a creditor? *EchRB* 67:24; *ib.* 142:8; שנאיה דבייתה ירותה the enemy of the house is the inheritor *BR* 599:5; pl. מסר בייתא לשנאייא (that *mishmar*) gave over the house (i.e. the Temple) to the enemies *Tan* 68d(35); נפק לקרבא לקבל שנאוי he goes out to war against his enemies *TN* Gen 49:17; *ib.* Dt 33:17; b. used euphemistically: pl. שניהון דיש' the "enemies" of Israel *Ḥag* 77d(39) // *SanAs* 23c(29); *Ber* 5a(22); *SYAP* 36:46

שׂנה, det. **שׂנתה** n.f. **enmity, hatred** (↓ √סני; CPA סנתא det. LSp 138, SA סנחה det. Ham 593:5) sg. בשנא *TN* Num 35:20 [H בשנאה]; בסנה *TNGl* ib.· על עסק שנאח מגן gratuitous hatred *JMP* 2:32; שנתא concerning the hatred *ib.* 31; 11r:29; 26:8

שׂעִיר n.m. **goat** (BH שׂעיר BDB 982) sg. שעירה *TNGl* Lev 10:16 [H שעיר]

שׂער, סער, pl. **שׂערין** n.m. **hair** (CPA סער LSp 138, SA סער ST Gen 25:25) sg. *TN* Gen 25:25 [H id.]; *ib.* Lev 13:3; 21; 25; 26; 21:20; Num 6:5; שערה *ib.* Lev 13:36; שעריה *ib.* 14:8; *EchRB* 155:27; וסערה יאי his hair is beautiful *BRV*[60] 421:5; סערה מקצץ his hair is disheveled(?) *VR* 125:2; סערי מרבי my hair is grown *ib.* 665:2; סריק שעריה he combs his hair *ib.* 124:3; אף הדין סעדה דחיל מן הדין פרולא so the hair is afraid of the iron (razor) *Naz* 58a(32); איח אחרין דצווחין לשערה קלעיתא דשערה [↓ שטף #2]; *VR* 324:4 ש{ו}<י>טפא [קלעי]; pl. דלא יחלשון שעריהון that they should not pull out their hairs *QidG* 61c(37); וספרון שעריהון

they cut their hair *EchRB* 155:26

שְׂעָרָה, pl. **שערין** n.f. **barley** (CPA סערין pl. LSp 138, SA סערה ST Dt 8:8, pl. סערים ib. 5:15) pl. a. general: שערין *TN* Dt 8:8 [H שְׂעֹרָה]; *ib.* Num 5:15; 27:16; סְעָרַיָּא *FPT* Ex 9:31[04]; דחיטין דשערין אמ׳ ליה דשערין (is the *ʿomer* of ...) wheat or barley? He said to him: Of barley *PRK* 144:4; *BR* 393:8; דהוות זריעה סערין it was sown with barley *MQ* 80a(57); ההן דכתית שערין one who chops barley *Šab* 10a(39); יהב בגויה שערין בגין דיחמע he put barley in it so that it would ferment *Pes* 29c(49); *ib.* d(36); <אתון>(V) בעיין מיסב שעריהון אמ׳ לון אייתון גמליא וחמריא וסבון שעריכון(V) they came wanting to take their barley. He said to them: Bring camels and donkeys and take your barley *Dem* 22a(5); b. as food for animals: יהבון לה סערין ולא טעמתון they gave her (i.e. the she-ass) barley, and she didn't eat it *BR* 649:1; *ib.* 650:3 // *Dem* 21d(64) // *Šeq* 48d(8); c. other usages: עור דסערין chaff of barley *Šab* 14d(28) // *AZ* 40d(30); קמח דשערין barley flour *TN* Num 5:15; *Pes* 29d(34)
Löw, Flora 1:713+.

2# שערה, det. **שערתה** n.f. **hair** (↓שער; Sy סְעַרְתָּא LS 489) pl. נפקין שערתיה מלביה the hairs of his breast stood out *TN* Gen 44:19; *FT* ib.

שערן adj. **hairy person** (↓שער; Sy סְעָרָנָא LS 489) sg. גבר שער{י}ן a hairy man *TN* Gen 27:11 [H שָׂעִר]

שערניי adj. **hairy** (↓שערן) pl. שערניין *TN* Gen 27:23[H שְׂעִירֹת]

שערתיי adj. **hairy** (↓שער, שערניי; cf. Sy סְעַרְתָּן LS 489 [lex]) pl. סערתיין *TNGl* Gen 27:23[H שְׂעִירֹת]

שפמה n.f. **border of a garment, upper lip** (↓סיפורה; cf. H שָׂפָם Jast 1618) **1. border of a garment:** sg. *TN* Ex 28:32 [H שָׂפָה]; *ib.* 39:23; סיפמה *ib.* 28:26 [text: סימפה]; **2. upper lip:** sg. שפמה *ib.* Lev 13:45 [H שָׂפָם]

שק, סק n.m. **sack, sackcloth** (CPA סק LSp 139, SA סק Ham 594:37+) **1. sack:** sg. חד שק *BQ* 5c(34); סק *ib.G*; *TN* Lev 11:32 [H שַׂק]; שקה *FPT* Gen 42:35[05]; *TN* ib. 25; *ib.* 35; 42:27; פשפשוניה בשקיה they searched in his sack *KohR* 15c(11); הא סקא here is the sack *VR* 845:3 // *RuR* 10:58 // שקא *San* 27d(36); *Ter* 42a(47); רביע על שקיה lying on his sack *VR* 859:2; פתחון{א} שקיה they opened his sack *ib.* 3; pl. שקיהון *TN* Gen 42:35; **2. sackcloth:** sg. צאים בסקא ותעניתא fasting with sackcloth and fast *VR* 664:4; אלכשוניה סקא וקיטמא they dressed him in sackcloth and ash *Švi* 37a(7); *EchRB* 102:1; וכזע יעקב לבושוי ושוי שקא תחתוי Jacob rent his clothes and put on sackcloth instead of them *TN* Gen 37:34

שקר vb. **to paint red** (Sy 3# סקר LS 495) Pe. רבה שקר וטהר PN painted (his merchandise) red and polished it *BME* 9d(61)
Lieb, YN 153.

שר n.m. **guardian angel, chief** (< H שַׂר Jast 1627) **1. guardian angel:** sg. שר פלן oh, guardian angel, so-and-so *EchR* 110:5; שרה דימא the angel of the sea *San* 25d(27); *ib.* 42[!]; אפך דמיין לשרך your face is similar to your angel's *ŠR* 20c(7); **2. chief:** sg. שרהון ררוחתא the chief of the spirits *VRVar* 101:1

שרט n.m. **scratch, incision** (↓√שרט) sg. שרט׳ *TN* Lev 19:28 [H שֶׂרֶט]

שרט vb. **to scratch, make an incision** (↓שרט, שרטה; SA סרט Ham 598:144, Sy סרט LS 498) Pe. ישרטו<ן> *TN* Lev 21:5 [H ישרטו]

שרטה n.f. **scratch** (↓√שרט; CPA סורטא LSp 139, SA סורטא Ham 598:145) sg. שרט{ת}<ה> *TN* Lev 21:5 [H שׂרטת]

שרטט n.m. **a garment** (↓√שרטט) pl. שרטטיא *ŠabAr* 8b(47) [expl. השביסים Is 3:18]

שרטט vb. **to draw lines** (↓שרטט; TBA שרטט Jast 1629, MH שרטט Moreshet, Lex 381) Quad. מה משרטטין לון what does משרטטין mean? *Šab* 10c(53)

שרי n.m. **master** (< σῦρι, phonetic var. of κῦρι) sg. כל דעבר א״ל שרי(Ed: שירי) אי שרי זכי עם הדין מיתא he said to everyone who passed by: Oh master, give charity for this dead person *KohR* 29c(28)
Lieb, Scholem Vol 178 (Heb).

שרף adj. **venomous** (lit. burning; ↓√שרף) pl. חיוון שרפין venomous serpents *TN* Dt 8:15; *FT* Num 21:6; חויה שרפי{ת}<י>ה *TN* ib.[!]
Talshir, Fauna 227+.

שׂרף n.m. **saraph, a type of angel** (< H שׂרף BDB 977; Sy סְרָפָא LS 501) sg. *TN* Gen 30:22; *FT* ib.; *TNGl* ib.; pl. שרפין *FTP* Ex 12:2; *Wahawa* 3

שׂרף vb. **to burn** (שׂרף↓; TBA שׂרף Jast 1632) Pe. אזל אייתי חד עשב ויהביה על ההוא מסמרא ושרפיה (the bird) brought a plant and placed it on the nail and burnt it *VR* 508:1 // *KohR* 15c(15)
Itpe. **to be burnt:** עתירין אילין עמה משתרפה מגו עלמא those people will be burnt from the world *BR* 357:2 [expl. ונשׂרפה Gen 11:3]

ת

תאוב n.m. **one who returns** (↓ √תוב, *qaṭol*-form; cf. MH עוברין ושבין Jast 1047) pl. עבורייא ות{וא}ר{ב}ייא passers-by *TNGl* Gen 25:27; תהו{מ}ב}ייא *ib.* 21:33

תאם vb. **to fit together, be equal** (Sy מְתָאם LS 813) Af., pass.part. **1. to fit together:** מתאמין *TN* Ex 36:29; *ib.* 39:15; **2. to be equal:** קרנוי מתאמן its (i.e. the moon's) cusps are equal *SYAP* 36:7

תָּבוֹעַ n.m. **claimant, avenger** (↓ √תבע; Sy תָבוֹעָא LS 814) sg. תְּבוֹע אדם *FPT* Ex 22:2[01]; *TN* Num 35:12; *ib.* 19 [H גואל הדם]; 21; 24; 27; תבוע עלבן avenger of an insult *TNGl* Gen 34:31; *FTP* ib.; חמ{ו}תה לה מודעא דהוא תבועה her mother-in-law informed her that he (i.e. Boaz) was her claimant *SYAP* 10:30

תבור n.m. **breaker** (↓ √תבר *qaṭol*-form) pl. עמא תבורי קדל the people who are breakers of the neck (i.e. Israel) *BRG* 123:3
Sok, GF 103, n. 20.

— **תבור נירין** n.m. **"breaker of yokes"** (name of a plant; ↓ניר) sg. *Hem* 26

תביר adj. **broken** (↓ √תבר pass.part.) a. general: sg.m. *TN* Lev 22:22 [H שבור]; f. והדא תבירתא כמה how much is that broken (melon)? *KohR* 15c(47); pl. תבירי קדל broken in the neck (i.e. submissive) *TN* Dt 28:7; *MSam* 62:15; b. w. ref. to cantillation: sg. קדמיה זקף לרומה ותינ׳ תביר לתהומה the first (of each pair) points on high (i.e. has *zaqef*), and the second is broken to the abyss (i.e. has *tevir*) *MMDam* Lev 23:12
For a discussion of usage b., v. Shashar 291.

תבירו, cs. **תבירות** n.f. **breaking** (↓ √תבר; Sy תבִירוּתָא LS 815) sg. תבירות ליבה breaking of the heart *EchRG* 139:27 [expl. מגינת לב Lam 3:65]; *EchR* ib.; *EchRB* ib.

תבל n.m. **spice** (TBA תבלא, MH תבל Jast 1644; cf. CPA תבל pa. to spice LSp 218) sg. תבל חד *BRV*[60] 90:7; pl. תבלייה *Dem* 21d(7) [ref. to ↓שומר]; *ib.* 9 [ref. to ↓כוסברה]
Yalon, Intr 64+.

תבן n.m. **straw** (CPA תבן LSp 218, SA תבן Ham 610:100+) sg. *TN* Gen 24:25 [H id.]; *ib.* Ex 5:7; 10; ומלון יתהון תבן they filled them with straw *Švu* 34d(29) // *Ned* 37d(41); וחד אדר דתבן a threshing floor of straw *EchRB* 53:18; כרא דתבנא a bolster of straw *ib.* 21 // *MŠ* 55c(12); הך מתקנין תבנה how does one tithe the straw? *BR* 693:5; *Švi* 39a(35); *Ned* 41c(39); *ŠR* 42b(4)

תבני, det. **תבניתה** n.f. **image of an idol** (< BH תבנית BDB 125; ↓√בני) sg. מטון בה{ו}י תבניתא they arrived at that image *AZ* 43b(58)

תבע (a/o,a) vb. **to seek, require, search, claim** (↓ תבוע; Sy תבע LS 814, MH תבע Moreshet, Lex 384) Pe. **1. to seek, inquire:** ויתבעון דייניה יאות *TN* Dt 19:18 [H ודרשו השפטים היטב]; *ib.* 17:4; Lev 10:16; Num 35:23; מן דתבע אולפן מן קדם ה׳ one who seeks instruction from God *ib.* Ex 33:7; 34:28; Dt 18:11; נתבוע רחמין let us seek mercy *FPT* Gen 30:2[05]; *TN* ib. 25:22; **2. to require, demand:** כאתה דלית לה בר נש תבע עלבנה a woman who has no one to demand (the requite of) her insult *ib.* 34:31; עמא דהוון תבעין נפשך the people who demanded your life *ib.* Ex 10:28; Gen 9:5; תבע דיקי דידי demand justice for me *BR* 452:1; הוינא מתבע קומי רחמנא I should have demanded of the Merciful One *Šab* 3b(2) // *BerV* 3b(16); **3. to look for, search:** מה את תבע ואמר ית אח{ו}י אנה תבע what are you looking for? He said: I am looking for my brothers *FPT* Gen 37:15[05]; עולא בר קושר תבעתיה מלכותא the government was searching for PN *Ter* 46b(43) // *BREd* 1184:11; אתון תבעון חמריהון ולא אשכחון יתהון they went and looked for their donkeys and did not find them *ŠR* 32a(10); **4. to claim:** עד זמן די יתבע יתיה

TN Dt 22:2 [H עד דרוש אותו]; *FPT* Gen 43:9[05]; והיא תבעה פורנה ומובדה מזונה she claims her *ketubba* and loses her support *Sot* 19a(30) // *BB* 16d(45); *Ket* 34b(31); *BB* 16b(63); **5.** w. ־ב **to propose marriage:** שלח ר׳ תבע באיתתיה Rabbi sent to propose to his wife (i.e. widow) *Šab* 12c(47) // *PRK* 200:4

Itpe. **to be sought:** דמיה הא מתבע behold, his blood is sought *TN* Gen 42:22; *ib.* Dt 1:17

On pe., mng. 5, cf. also MH (Jast 1645).

תבר n.m. **break, misfortune, contradiction** (↓ √תבר; SA תבד ST Lev 24:20, Sy תַּבְרָא LS 815) **1. break, misfortune:** sg. תבר תשלומי תבר *FTP* Lev 24:20 [H שבר תחת שבר]; *TN* ib.[!]; יום תבר מגל the day of the breaking of a sickle *EchR* 36:14; תבר לבבכון your heartbreak *TNGl* Dt 28:67; ואעל תברה בלבביכון I will put misfortune into your hearts *TN* Lev 26:36; תברהון דרשיעיה the breaking of the wicked *FPT* Dt 32:35[26]; *TN* ib.; **2. contradiction:** אוף דא לא תברא even this isn't a contradiction *BR* 361:1; *ib.* 271:7; *EstR* 10b(14); מתניחה מינה קיומה ומינה תברה the Mishna contains within it an answer and a contradiction to it *Ḥag* 79b(4); *ib.* 6

On mng. 2, v. Bacher, Term 2:228.

תבר (a/a,o) vb. **to break, refute** (↓ מתבר, מתברה, תבור, תביר, תבירו, תבר; CPA תבר LSp 218, SA תבר Ham 492:216, 595:60+) Pe. **1. to break, smash:** די תבר בעלי דבבך קדמך who broke your enemies before you *TN* Gen 14:20; *ib.* Ex 15:6; Lev 11:33; Num 9:12; חות ותבר כל אילין צלמייא go down and smash all of those statues *AZ* 43d(62); *BQ* 3a(39); *BM* 11a(45); *BR* 363:1; *ib.* 849:2; pass.part. וליביה תביר על עבידתיה his heart is broken (i.e. he is contrite) over his actions *TN* Dt 20:8; ודין תבירא ידיה ודין תבירא רגליה this one's hand is broken, and that one's leg is broken *VR* 166:1; *EchR* 49:19; *EchRB* 55:2; **2. to refute:** כל אילין מילייא לא מסייען ולא תברן all of these statements neither support nor refute *Tan* 66a(29) // *Meg* 70c(59)

Pa. **to break, smash:** מתברא תתברון *TN* Ex 23:24; *ib.* 34:13; Dt 12:3; הלילא מתברא אגדייה the Hallel "breaks" the roofs *ŠR* 18b(29) // *Pes* 35b(36); *ŠR* 38c(19); *MSam* 74:17

Itpe. **1. to be broken:** יתבר *TN* Ex 22:9 [H נשבר]; *ib.* Lev 15:12; איתבד עוקא דסולמיה the rung of his ladder was broken *MQ* 81a(9); *MŠ* 55c(15); רגלייא דלא רהטין מיתן לך יתברן may the legs which did not run to give you (alms) be broken *Pea* 21b(36) // *Šeq* 49b(16); *Tan* 69a(28); יתבד לבביכון *TN* Dt 20:3; **2. to be dismayed:** לא תתברון *ib.* Num 14:42 [H לא תנגפו]; Dt 20:3; **3. to be refuted:** עברת בידך תלתא נהדין ואיתברת you passed over three rivers (from Babylonia to Eretz Israel), and you were refuted *Šab* 9a(19) // *Naz* 54c(29); ותלתהון מתבירן the three of them (i.e. the statements) are refuted *BME* 8a(27)

Eps, MNM 174, n. 1, emends עברת *Šab* 9a(18) [+ //'s] to תברת (v. also Lieb, YK 119). Because of graphic similarity, some pe./itpe. forms may in fact be pa./itpa.

תבשיל, תפשיל n.m. **cooked dish** (↓ √בשל; SA תבשיל ST Gen 25:29) sg. תבשיל דטלופחין *TN* Gen 25:34 [H נזיד עדשים]; *VR* 654:7; *EchRB* 130:8; עיקר תבשילה the main content of the dish *Pea* 21a(53); *San* 23c(50); *PRK* 138:8; *Ter* 45d(6); תפשילה *ib.G*; *KohREd* 2b(10); pl. תבשילין *TN* Gen 27:4 [H מטעמים]; *ib.* Lev 22:27; תפשילין *FPT* ib.[06]; *TNGl* Gen 27:9

Eps, MNM 1222.

תַּגָּר n.m. **merchant** (< Akk *tamkaru* Kaufman, Influences 107; CPA תגר LSp 218, SA תגאר Ham 536:60+) sg. אזל גבי תגרא באתינס he went to a merchant in Athens *EchR* 48:18; pl. תַּגָ[רי]ן *FPT* Gen 37:28[04; H סחרים]; *TN* ib.; *FTV* ib. 25:3 [H אשורים]; *TN* ib.; *BR* 663:6 [w. ref. to Gen ib.]

תגר vb. **to trade, do business** (denom. < ↓תגר; ↓ תגרו; CPA תגר itpa. LSp 218, SA תתגר Ham 615:199) Itpa. וְאִתְּגָרוּ בה *FPT* Gen 34:10[03; H וסחרוה]; *TN* ib.; תתגר *ib.* Dt 21:14 [H תתעמר]; ויתגר *FPT* ib. 24:7[26]; *TN* ib.; וְיִתְּגְּרוּן בה *FPT* Gen 34:21[03]; *TN* ib.

תגרו, det. **תגרותה** n.f. **business** (↓ √תגר; cf. Sy תַאגוּרתָא LS 816) sg. תגרותא *Pap* 10:3

תד, pl. **תדין, תדדין** n.m. **breast** (CPA תדיא LSp 218, SA תדים ST Gen 49:25) pl. ת{ד}<ד>י אמהתהון their mothers' breasts *FTV* Ex 15:2; תדדי *SYAP* 58:11; אתברכון תדייה דהכדן איינקן may the breasts which nursed such (a son) be blessed *BR* 1270:12 [w. ref. to Gen 49:25]; בר<י>כין תדייה די ינקת מינהון blessed are the breasts from which you sucked *FTV* Gen 49:2; אילין תדייה *EchR* 49:3

V. ↓דד where some — if not all — of the entries should be emended to תד.

תדיר adj. **regular, constant** (↓כתדירה; SA תדיר ST Ex 28:38) sg. עלה תדירה *TN* Num 28:6 [H עולת התמיד]; מנחה תדירה ib. 4:16; תדירא {ה}<ד>א מילתא בפומהון דרבנן this thing is regular in the mouth of the Rabbis *Yom* 42a(10); ומן כגלל תהוי אוריתא דה׳ תדירה בפמיכון in order that God's Torah should be constant in your mouths *FPT* Ex 20:20[06]; *TNGl* ib.; pl. תדירין *TN* Dt 6:6; *ib.* 11:18; דמיצוותון תדירן בכל אתר whose charitable contributions are constant everywhere *Naveh* 32:7

תהו n.f. **regret** (↓ √תהי; CPA תהו LSp 218) sg. והוות תהו מן קדם ה׳ *TN* Gen 6:6 [H וינחם]; *ib.* 7; Ex 32:12; 14; *FTV* Gen 6:6[!]; *FTP* Ex 32:14[!]

תְּהוֹם n.m. **depth, interior of the earth, water of the deep** (< H תהום BDB 1062; CPA תום LSp 219, SA תהום ST Gen 7:11) sg. *FPT* Gen 7:11[05; H id.]; תְּהוֹמָה *FPT* ib. 8:2[02]; *TN* ib. 7:11; *ib.* 49:25; Ex 12:42; Num 21:6; Dt 32:10; *TNGl* Gen 50:1; חפר חמש עשר מאוון דאמין ולא אשכח תהומא he dug 1,500 cubits and did not find the lower depth *San* 29a(45); *ib.* 47; 49; סליק תהומא ובעא מטפא עלמא the (waters of) the depth went up and were about to flood the world *ib.* 50; את מדקדק עד תהומה you exact (punishment) unto the depth *VRG* 618:4; ותינ׳ תביר לתהומא *MPDam* Lev 23:12; *ib.* Num 14:6; pl. תהומין *TN* Dt 8:7; קפון תהומיא the waters of the deep froze *ib.* Ex 15:8; 5[!]; *FPT* ib.[12]

תהי vb. **to be desolate, waste, regret** (↓תהו; CPA תהא LSp 218, SA תהי Ham 520:49) Pe. **1. to be desolate, waste:** וארעא הוות תהיא ובהיא the land was desolate and void *TN* Gen 1:2; *FTV* ib.; *FTP* Ex 12:42; *FTV* ib. 15:18; תהא ימה מן כל חיליה the sea was desolate from its strength *SYAP* 2:44; **2. to regret:** ושרי תהי ביה he began to regret *Šab* 3b(56); *EstR* 9d(4); תהי אנא בי *KohR* 14c(31); מן דנפק{ו}<י>ת תהית דלא ˹אמרת ליה˺ after I went out, I regretted that I had not said to him *Ḥal* 58b(46); ר׳ יוחנן פתח ותהי(= ואת תהי) PN gave an opening (to the one who vowed, saying): And you regret *Ned* 41b(55); *ib.* 56

תהפכן n. **perverse person** (↓ √הפך) pl. דר תהפכנין a generation of perverse people *TN* Dt 32:20 [H תהפוכות]; *FTV* ib.

תובן, תוב adv. **again, more** (↓ √תוב; CPA תוב, תובן LSp 219) *FPT* Ex 9:29[04; voc];- **1. again:** a. alone: ושרי תוב לממני he began again to count *TN* Gen 8:10 [H עוד]; *ib.* 17:5; 29:35; Ex 3:15; 36:3; Lev 13:57; אנה סלקה תובן לאיגרה I will go up to the roof again *BR* 1183:2; וכן תובן *ib.*; עוד תוב *TN* Gen 29:30; b. w. negation: לא אוסף למלט תוב ית ארעא I will not curse the earth again *ib.* 8:21 [H עוד]; 17:5; Ex 10:29; Dt 17:16; דלא למיעבד כן תובן not to act so again *Tan* 66c(52); *VR* 619:4 // *PRK* 148:13; *BM* 8c(21); **2. more:** a. alone: ואוסיפו תוב למיסני they continued to hate (him) more *TN* Gen 37:5; הבו לן תובן(text: תיבן) give us more *Ter* 46a(25); ומה הויתה דריש תובן what else did you expound? *Ḥag* 77b(26) // *RuR* 166:110; b. fol. a noun: דילמ׳ דהוא בעי פריטין תובן perhaps he wants more money *Qid* 61b(12) // *PeaV* 15c(23); **3.** as indicator of a new section of text [Sy תוב LS 817, mng. 2]: ותוב אם הוסיף במאחים אסור *Or* 61b(29); *ŠeqG* 48a(44)

On mng. 3, v. Eps, MNM 944.

תוב n.m. **ebb-tide** (↓ √תוב; Sy תובא PSm 4401 [lex]) sg. כהדין ת{י}<ו>בה *KohR* 3b(24) // pl. כמין תובייה *BR* 118:7

Lieb, Scholem Vol 171 (Heb).

תוב (u) vb. **to return** (↓מתכן, 2# מתיבה, תאוב, תוב adv., תוב n., תתובה, תתובי; CPA תוב LSp 218) Pe. **to return:** תב *TN* Gen 8:11; *ib.* Ex 4:18; ותתובון *ib.* Dt 4:30 [H ושבת]; ובלחוד דלא יתוב לה provided that he does not return to it (i.e. repeat the sin) *Qid* 61d(56) // *Pea* 16b(47)[!]

Pa. **to answer:** ומותיב(= הוא מותיב) לה והוא מתייב ליה he asked it, and he answered it *Šab* 5a(57)

(H)af. **1. to ask a question:** התיב ר׳ ירמיה *Ber* 3d(27); *Dem* 23a(23); *Yev* 12a(14); התיבון *Šab* 3d(51); *Švu* 34c(25); תנייה מתיב לחבריה the *Tanna* asks his colleague *Er* 20a(23); *San* 19c(44); מתיבין רבנין לר׳ אליעזר *Dem* 25b(37); *Giṭ* 48d(21); לא תתיביני חרובין do not ask me (from the case of) carobs *Mas* 50b(53); *Suk* 52b(6); מן <ד>רב חיילה מתבה יתיב let one who is capable of raising an objection raise it *Ket* 33c(3); אימת דמתיבין ומסייעין לר׳ יוחנן they support PN when they ask *BQ* 3d(1); **2. to reply, answer:** a. alone: ויתיביניה let him reply to him *Švi* 35d(23); *Šab* 12d(54); *Yom* 38a(59); כאינש דאית ביה תדין טעמין והוא מתיב חד מינהון like a person who has two answers, and he gives one of them *Kil* 27d(59); מן מה דלא מתיב לה from the fact that he doesn't reply to him *Šab* 9b(5); הכין הוה ר׳ ליעזר צריך מתבתיה(text: מתבזה) לר׳ יהושע PN should have replied to PN_2 in this way *Pes* 33b(50); b. w. פתגם to answer: ואתיב יתי פתגם *TN* Gen 37:14; *ib.* Num 22:8

Ittaf. **to be answered:** ולא כבר איתתבת wasn't that already answered? *Ber* 7c(15); בגין דאיתתבת תיבטיל should (the prayer) be abolished because it was answered? *ib.*; *Ḥal* 63a(29); *Ket* 28d(44)

The form אתיבנא *TN* Gen 44:18 is a solitary usage and reflects the language of TO. Forms such as מותיב *Švi* 35d(20); הותיבון *Ber* 11c(3) are formed in accordance with the common מותיב, אותיביה in TBA and are most likely influenced by these forms.

תוגרה, cs. **תוגרת** n.f. **plenty, multitude** (↓ √אגר; CPA ת(א)גורא wealth, business LSp 3) sg. תוגרת ימייא the plenty of the seas *TN* Dt 33:19[H שפע]; ת{י}<ו>גרת *FTV* ib.; תגרת *FTP* ib.

תוחְמָדָה, det. **תוחמדתה** n.f. **desire, delight** (↓ √חמד; CPA תחמדא LSp 66, SA תחמדה ST Num 33:16) sg. *FPT* Gen 3:6[02; H תאוה; voc]; תוחמודה *TN* Num 11:4; קברי תחמורתה *ib.* 35 [H קברות התאוה]; תוחמדת נפשיה the desire of his soul *ib.* Dt 18:6; 12:15; 20; 21; אית בר נש מוכיד תחמדתיה ולא בכי is there anyone who loses his delight and does not cry? *KohR* 15d(38); אל תתן ליה תחמודתיה do not give him his desire *VR* 476:2 [expl. מאויי Ps 140:9] // תוחמדתיה *MSam* 108:19; אנתא דתוחמתה[!] his woman of desire *SYAP* 56:10; *Der* 52:57

תוחמדו n.f. **coveting** (↓ √חמד, תוחמדה) sg. תחמדו *TNGl* Num 11:4 [H תאווה]

תוחמדן adj. **desirable** (↓ √חמד) pl. תוחמדנייא *TNGl* Gen 27:15 [H החמדות]; *ib.* Num 11:35 [H התאווה]

תוכחה, det. **תוכחתה** n.f. **admonishment** (↓ √יכח; TBA תוכחתא Jast 1652) sg. תוכחתיה דהוא גברה that man's admonishment *BR* 552:1; pl. טבין אינון תוכחתיה דמשה Moses' admonishments are good *DevR* 1:10

תוכמיד n.m. **type of food dish** sg. תוכמידה *BR* 91:6

Lehnw 584.

תולעה, det. **תולעתה**, pl. **תולעין** n.f. **worm** (CPA תולעא LSp 220, pl. תולעיא HS 9:50, SA תולעה ST Dt 28:39, pl. תולעין Ham 611:125) sg. תולעתה *TN* Dt 28:39 [H התלעת]; חדא תולע{ת}' *PRK* 198:10 // *KohR* 29a(6); ההיא תולעתא *ib.* 199:9 // *ib.* 29a(16); תולעתא דסוסיא the horse worm *Šab* 3b(37); pl. תולעין *TN* Ex 16:20; *FTV* ib.

Talshir, Fauna 103+.

תום n.m **garlic** (SA תום ST Num 11:5(Var)) sg. חד בר נש שחק תום a certain man was crushing garlic *PRK* 175:7; *Ter* 46a(29); *Šab* 10a(46); pl. תומיה *TN* Num 11:5 [H השומים]; *FTV* ib.

Löw, Flora 2:141+.

תומיין n.m.du. **twins** (< תאומיין; ↓√תאם; CPA תום LSp 217, SA תומאים du. ST Gen 38:27) *TN* Gen 38:27 [H תאומים]; תומאיין *FPT* ib.[05]; תאומין *TN* ib. 25:24

תומין n.m.pl. **Tummim** (< BH תמים BDB 1070) תומייא *TN* Dt 33:8 [H תמיך]; *FTV* ib.; תומי<ה> *TN* Ex 28:30; תמיה *ib.* Lev 8:8

תומנה, det. **תומנתה** n.f. **tumnah, one eighth qab measure** (↓ תמני; Sy תומְנָא LS 828; > MH תומן Jast 1654) sg. יהב ידיה על תומנתא he put his hand on the *tumnah*-measure *Ter* 45d(3) // *AZ* 41a(58); כריך על תומנתא (the snake) was wrapped around the *tumnah ib.* 59; לוגא דאודיתא תומנתא עתיקתא דמורייסא דציפרין the *log* of the Torah is equal to the old *tumnah* of *muries* of Sepphoris *Šab* 11a(45) // *Pes* 37c(39)

תומני, det. **תומניתה** n.f. **small onion(?)** sg. תומניתה *Kil* 27a(26) [expl. שומנית Mib. 1:3]

Löw, Flora 2:142.

תומרה, **תמרה**, pl. **ת(ו)מרין** n.f. **date palm, date** (SA תמר Ham 607:36, Sy תמרתא, pl. תְמָרֵא LS 828) **1. date palm:** a. general: sg. הדה תמרתה *ŠR* 38a(12); תומרתה מתקרי תומ[ר]תה the date palm and date are called *tumra VRL* 260:1; ˹בההיא˺ תמרתא עקימתא with that crooked date palm *Beṣ* 63a(10); pl. בעין גדי דתמרייא in Ein Gedi of the palm trees *BR* 412:9 [expl. בחצצון תמר Gen 14:7]; *TN* Gen 14:7; b. in GN: כפר תמרתה *RH* 58b(50); *PRK* 78:5; **2. date:** sg. תומרתה [v. mng. 1]; pl. קרתה דעבדה תומרין a city which produces dates *TN* Dt 34:3; תומרייה *ib.* 8:8; גרעינין דתומרין date pits *AZ* 40d(29) // גלעינין דתמרין *Šab* 14d(27); והון אכלין חרובין ותמרין they ate carobs and dates *KohR* 26d(34); *Ber* 10c(46); הא תמרין באלכסנדריא behold, there are dates in Alexandria *Dem* 22b(62); דקלין דתמרין date palms *TN* Ex 15:27; *ib.* Num 33:9

Löw, Flora 2:343.

תונחה, det. **תונחתה** n.f. **sigh, groan** (↓ √אנח; CPA תונהא LSp 13) sg. וסגת תונחתה her sighing increased *SYAP* 31:35; ואתת לה תונחתה *ib.* 32:16 [≠ חדותה]

תוספה, det. **תוספתה** n.f. **additional amount, tosefta** (↓ √יסף; Sy תּוֹסֶפְתָּא LS 304) **1. additional amount:** sg. *JMP* 27:9; תוספתא *ib.* 9v:12; **2. tosefta:** sg. תוספתא עתיקתא the old *tosefta* *Šab* 11a(44) // *Pes* 37c(38) // *PRK* 69:2; *KohR* 22a(36)

Eps, PLT 241+.

תועבה, det. **תועבתה** n.f. **abomination** (↓ תעב; SA תועבה Ham 609:72+) sg. חזר תעוכה לתועבתיה (text הדר תועבה לתועבה) the abominable one returns to his abomination *VR* 366:1

For emendation, cf. Var ad loc.

תוף n.m. **drum** (CPA תוף LSp 222, SA תף Gen 31:27(Var)) sg. תופא *FPT* Ex 15:20[19; H התף]; *FT* ib.; pl. בתופין *FTP* Gen 31:27[05]; *TN* ib.; בתופיא *ib.* Ex 15:20

תופין n.m. **type of pastry** (↓ √אפי; SA תופן ST Lev 6:14) sg. עבד לי תופין make me a pastry *Pes* 31a(55); pl. תופיני *TN* Lev 6:14 [H id.]

S. Abramson, Leshonenu La'am, 19(1968):136+.

תוקלה, תקלה n.f. **stumbling block** (↓ √2# תקל; CPA תוקלא LSp 222, MH תקלה Jast 1691) sg. לתוקלה *TN* Ex 34:12 [H למוקש]; *ib.* Dt 7:16; תוקלא *FTP* Lev 10:19; *ib.* Num 11:26; תקלה *TN* Ex 10:7; *ib.* 23:33; Lev 19:14; Num 11:26; 31:16; חד<א> ת{י}<ו>קלא *KohR* 17c(26)

תוקפה, det. **תוקפן** n.f. **powerful deed** (↓ √תקף) pl. תוקפן *TN* Ex 15:2

תור n.m. **ox, cow** (CPA תור LSp 219, SA תור Ham 595:56+) תוֹר *FPT* Ex 21:36[01];- sg. *TN* ib. 29:1; *ib.* Dt 14:4; *Pea* 20b(2); תור באדר בעריה ימות an ox in *Adar* will die in the cold *San* 18c(46) // *RH* 58b(17); תורא רדיא a plowing ox *Švi* 36a(33); אין הוה תוריה נגחן if his ox was a gorer *Švu* 35d(24); לפום תורא טבחא the slaughterer is according to the ox *PRK* 108:1 // *BR* 721:3; *San* 23c(10); pl. תורין *TN* Num 23:1; *ib.* Dt 32:14; תור בר תורין *ib.* Lev 4:14 [H פר בן בקר]; Num 8:8; *VR* 124:5; רעי תורין cowherd *San* 18b(7)

תורגמן n.m. **translator, interpreter** (poss. < Akk *targumānu* Kaufman, Influences 107; CPA תירגומן LSp 223, SA תרגמן Ham 508:181) sg. *TN* Gen 42:23 [H המליץ]; *FT* ib.; *TN* Ex 4:16; איתעביר תורגמן he acted as an interpreter *Ned* 42a(60); ר' הושעיה תורגמנה *BR* 539:4

On the ultimate origin of this word, v. I.J. Gelb, Glossa 2(1968):93+.

תורה, det. **תורתה**, pl. **תוריין** n.f. **cow** (↓ תור; CPA תורא LSp 219, SA תורה ST Num 19:2) sg. *FPT* Num 19:2[23; H פרה]; לית תורה עגושה a cow isn't a gorer *BR* 952:5; תורתה *TN* Num 19:5; *ib.* Lev 22:28; *Meg* 75c(12) [expl. Lev ib.]; *MŠ* 55c(10); *Šab* 3b(38); געת תורתיה קומוי his cow lowed before him *Ber* 5a(14) // *EchRB* 89:5; פסקת תורתיה קומוי his cow broke away from before him *MŠ* 56a(16) // *EchR* 126:4; *RuR* 94:144; pl. שבע תוריין *TN* Gen 41:18 [H פרות]; שבעתי תוריית<ה> טבתה *FPT* ib. 26[05]

תורמוס n.m. **lupine** (< θέρμος Lehnw 585; Sy תורמסא LS 835) sg. תורמוסא *Ber* 10a(45); *ib.* c(22); pl. נסה תורמוסין והוה קצץ תורמסא he took lupines, and he cut the lupine *BR* 943:1 // *PRK* 192:8 // *Švi* 38d(30) // *KohR* 27a(2); *Ber* 10a(34) // *Pes* 29c(19); *Ber* 12a(42); *Šab* 10b(20) // *Beṣ* 60d(40); *Tan* 66b(10)

Löw, Flora 2:453.

תורן n.m. **mast** (H תרן BDB 1076) sg. ריש תורנא top of the mast *VR* 248:4 // *EstR* 9b(12)

Sperber, Nautica 57.

תורעה, det. **תורעתה** n.f. **breach** (↓ √תרע; Sy תּוּרְעָתָא LS 837) sg. יסוג תורעתך may He fence in your breach *MQ* 83c(16) // *BREd* 1292:5[!]; יסוג תורעתה דבית מקדש קדישא may He fence in the breach of the Holy Temple *SYAP* 64:31

תורעמה, pl. **תורעמון, תורעמן** n.f. **complaint** (↓ √רעם; TO תורעמתא Jast 1658) pl. תורעמות *TN* Num 14:27 [H תלנות]; תורעמתכון *ib.* Ex 16:8; 9; תורעמתהון *ib.* 12

תורעמנו, det. **תורעמנותה** n.f. **commotion, rebellion** (↓ √רעם) sg. תורעמנותי *TN* Num 14:34 [H תנואתי]; תורעמנותכון *ib.* Dt 31:27; תורעמנותיכון *TNGl* Ex 16:7; תורעמנותהון *TN* Num 17:25; *TNGl* ib. 20

תוּשְׁבְּחָה, det. **תושבחתה**, pl. **תושבחן** n.f. **praise, psalm** (↓ √שבח; CPA תשבחא LSp 199, SA תשבחה Ham 609:66) **1. praise:** sg. *TN* Dt 32:3; *ib.* Ex 28:40; *FPT* Dt 26:19[23]; *TN* ib.; שירת תושבחתה

song of praise *ib.* Ex 15:2; Num 21:17; תּוּשְׁבַּחְתָּא *FPT* Ex 15:3[17]; חשבחתכון *TN* Dt 10:21; pl. תושבחן *ib.* Ex 15:11; **2. psalm:** pl. תושבחת דויד the Psalms of David *SYAP* 43:3; אילין תושבחתה דדויד *ib.* 24

תות n.m. **mulberry** (CPA תות LSp 219) pl. אילין תותייא *Or* 60c(63); *Šab* 12c(49); *Ned* 39d(33)
Löw, Flora 1:273.

תותב n.m. **resident** (↓√יתב; CPA תותב LSp 89, SA תותב Ham 610:112) sg. *TN* Gen 23:4 [H תושב]; *ib.* Ex 2:22; Lev 22:10; 25:35; 40; תותבא מפני למדיה דביתא the resident removes the owner of the house *VR* 387:9; תותבך *TN* Lev 25:6; pl. תותבין *ib.* Gen 15:13; Lev 25:23; תותבייה *ib.* Num 35:15; Dt 14:21; תותביכון *TNGl* Lev 25:6

תותבה n.f. **female resident** (↓תותב; Sy תּוּתַּבְתָּא LS 312) sg. תותבת ביתה resident of her household *TN* Ex 3:22 [H מגרת ביתה]

תותבו, det. **תותבותה** n.f. **settlement, sojourn, dwelling** (↓תותב; Sy תּוּתָּבוּתָא LS 312) sg. שני תותבותי the years of my dwelling *TN* Gen 47:9; ביומי תותבותהון *ib.*; לארע תותבותהון to the land of their settlement *ib.* Dt 2:12; Gen 36:7; 43; Ex 6:4; 16:35

תותבן (unclear) צובעין תותבן *Šab* 7d(30) [expl. סנבוטין Mib. 6:1]

תזקיט n.m. (unclear) sg. נפק לסטאה ותקין תזקיטא בתדיהון the robber went out, and he prepared a after them *KohR* 21c(19)

תחולי n.f. **small vessel** sg. תחולי חדא *TN* Ex 16:33 [H צנצנת]

תְּחוּם n.m. **border, limit, area** (< Akk *taḫūmu* Kaufman, Influences 105; ↓√תחם; CPA תחום LSp 219, SA תחום Ham 465:185) תְּחֻמֵּה *FPT* Gen 34:21[03];- **1. border, limit:** sg. תחום דרומה *TN* Num 34:3 [H פאת נגבה]; *ib.* 9; Dt 19:3 [H גבול]; 27:17; pl. תחומיה דארעא *ib.* Lev 25:31; **2. area, territory:** sg. תחום ארעכון *ib.* Dt 19:3; 2:4; בתחומיה יתבני בית מקדשה the Temple will be built in his territory *ib.* Gen 49:27; Ex 7:27; 34:24; תחומא דשבתא the Sabbath area *Ber* 9a(40) [= MH תחום שבת Jast 1660]; pl. אקימת תחומין לאומיה you established territories for the nations *TN* Dt 32:8; *ib.* Gen 49:14; איח תחומין במעייה are there (distinct) areas in the womb? *BR* 590:2 // *ib.* 372:5

תְּחוֹת prep. **under, instead of** (↓ תחת, מן תחות; CPA תחות LSp 219) *FPT* Ex 6:7[04; voc];- **1. under:** a. w/o suf.: תחות ידוי under his hands *ib.* 21:20[01]; *TN* Gen 16:9; *ib.* 35:4; Ex 23:5; Num 22:27; Dt 4:19; תחות חדא תאינה under a fig tree *Ber* 5c(9); *Ter* 45d(6); *Naz* 56a(17); *BRV*[60] 107:8; *VR* 645:8; *PRK* 197:7; b. w. suf.: כל מה דתחותיהון everything under them *PesG* 29c(53); צלמייא דתחותוי the idols under it *AZ* 44d(36); *PRK* 22:7; ארעה די תחותיכון *TN* Dt 28:23; **2. instead of:** a. w/o suf.: תחות עיינה *ib.* Ex 21:26 [H תחת]; Gen 30:15; תחות מסייעה יתי instead of helping me *PRK* 164:10; b. w. suf.: ואייתי חורי דנבילה תחתוי it brought another (piece) of a *nevela* in place of it *Šeq* 50c(49); אמר תחותוי לעלתה a lamb instead of him for a burnt offering *TNGl* Lev 22:27
Forms such as תותי *Ter* 45d(6); תותיה *AZ* 41d(64) are corrupt under the influence of TBA. Forms such as תחותי *San* 18b(7) are conflations of the two forms.

תחייה, det. **תחייתה** n.f. **resurrection** (↓√חיי; MH תחייה Jast 1661) sg. תחיית מיתייה the resurrection of the dead *TN* Gen 25:34; *FTV* ib.; עד זמן דתיתי תחיית<א> דייחון מיתיא until the resurrection comes when the dead will come to life *ib.* Gen 19:26

[**תחל** vb. **to begin** (< MH התחיל Moreshet, Lex 387; TBA אתחל Jast 1661) Af. מינך אנא מתחיל I begin from you *FTP* Gen 44:18
Prob. corrupt.]

תחלוסין n.m.pl. **cress** (< ↓תחלין + dimin. end. -ος Löw, Lehnw 586) *Šab* 14d(33) // *AZ* 40d(35); באילין תחלוסייא *Tan* 69a(46) // *EchR* 106:10
Löw, Flora 1:508.

תחלין n.m.pl. **cress** (Sy תַּחְלָא LS 820) אלין תחליא *EchRB* 106:10
Löw, Flora 1:506+.

תחם vb. **to mark the limits, to form a border** (denom. < ↓תחום; CPA תחם LSp 219, SA מתעמן Ham 441:55) Pa. **1. to mark the limits:** ותתחם *TN* Ex 19:12 [H והגבלת]; *FT* ib.; *FPT* ib.[06]; תחם *ib.* 23; *TN* ib.; *FTP* ib.; *TNGl* Dt 19:14; **2. to form a**

border: pass. part. מתחמן *TN* Ex 28:14 [H מגבלת]; *ib.* 22; *FTV* ib. 36:12; *TNGl* Gen 30:41; [!] מתאמין *TN* Ex 39:15

תחנונין n.m.pl. **supplication** (↓ √חנן; CPA תחנֹונין Kokowtzow 29) אילין ת־חנ־וניא *Ber* 9c(40)

תחש vb. (artificial verb) Pe./Pa. תחשון *BR* 618:5 [play on PN תחש Gen 22:24]

תחת prep. **under** (SA תחת ST Ex 21:20) ↓תחות

תחתה מן prep. **below** (↓ תחת) דלתחתה מניה *MPDam* Dt 4:42

תחתיי adj. **lower one** (↓תחת; Sy תחתָיָא LS 821) pl. ועל ת‹ח›תאי יסקון (he decreed) that the lower ones should go up *KohR* 27a(9)

תֵּיבוּ, det. **תֵּיבוּתָה** n.f. **ark, chest, word** (SA תבו Ham 610:96, H תיבה Jast 1643) **1. ark:** sg. תיבו דגמי *TN* Ex 2:3 [H תבת גמא]; *ib.* Gen 6:14; תֵּיבוּתָה *ib.* 7:18[02]; 23; **2. chest, box:** sg. a. general: ריגליה הוות פשיטא על תיבותא his foot was stretched out on the chest *Pea* 15c(22) // *Qid* 61b(11); מפתחא דתיבותא the key to the chest *ib.* 21 // *ib.* 10; b. esp. the ark containing the Torah scrolls: עבר חד קומי תיבותא a certain person went before the ark (to lead the prayers) *Ber* 9c(31); *ib.* 35; *Pes* 32c(55); *Tan* 67a(61); *Švu* 33b(2); **3. word:** sg. דתיבותא ‹א›{י}הי כריש *he* at the beginning of the word *PRK* 181:12; *VRVar* 17:6; דכתבין יוד באמצע תיבותה וקרין וו (words in which) one writes *yod* in the middle of the word and reads *waw* *MMDam* Gen 24:33; *ib.* Lev 20:14

On mng. 3, v. Bacher, Term 2:232.

תיו n.m. **taw, twenty-second letter** (Sy תָו LS 813) תיו בסופה *taw* at the end of it (i.e. the alphabet) *San* 18a(58)

Nöld, NB 126+.

[**תיובה**, det. **תיובתה** n.f. **repentance** (↓ √תוב, תתובה; cf. Sy תיובתָא vomit LS 818) sg. ולא יעבדון תיובתא they will not do repentance *EchR* 156:3

Prob. a corruption of ↓תתובה due to TBA; v. Jast 1663.]

תייטרון n.m. **theater** (< θέατρον Lehnw 586; CPA תיטרון HS 9:50, Sy תיטרון etc. LS 813) sg. *Tan* 64b(49); *ib.* 50

תייר n.m. **guide** (√תור; MH תייר Jast 1664) sg. תייר טב a good guide *PRK* 94:11 [ref. to Moses]

תייש, pl. **תְּיָישִׁין** n.m. **he-goat** (CPA תיש LSp 220, SA תיש Ham 608:56) sg. תיישא רבא large he-goat *BB* 13d(41) [expl. משכוכית *ib.* 40] // *BQ* 7c(29); pl. ותְיָשִׁין *FPT* Gen 32:15[03; H id.]; [!] ותיישים *TN* ib.; תיישייה *FPT* ib. 30:35[05]; *TN* ib.; *TNGl* ib. 31:10

תיכה, pl. **תיכין** n.m. **ring, chain** (Sy תֶּכּתָא, pl. תֶּכֶּא LS 822, TBA תיכי Jast 1667) pl. אילין תיכייא *Šab* 7d(17)

תימליוסיס n.m. **basis, foundation** (< θεμελίωσις Lehnw 587) sg. (G)מילה דלית בה תמילוסיס a thing which has no foundation *Soṭ* 20d(62); עיקרא לית לה תימיליוסי{ם}‹ס› the main part (of the law) has no basis *Ket* 29c(53)

L-S 666.

תינה, det. **תינתה**, pl. **תינין** n.f. **fig tree, fig** (< ↓עינתיני; תאינה; CPA תינא, pl. תינין LSp 217, SA תאנה, pl. תאניה Ham 614:183+) **1. fig tree:** sg. *TN* Gen 3:7 [H תאנה]; תאינה מתקרי תאינה a fig tree is called (the same) as a fig (i.e. its fruit) *VRK* 260:1; והדא תאינתה עבדה כל שנה the fig tree produces (fruit) every year *Švi* 33b(29); *RH* 58b(18) // *San* 18c(46); *Ber* 5c(9) // *BRL* 674:3; *ŠR* 1c(27); pl. תינין *TN* Num 20:5; *ib.* Dt 8:8; **2. fig:** sg. *VRK* 260:1 [↓ mng. 1]; אפי' תינתה או חיטתא לא דמיא לחבירתה even the (individual) fig or wheat kernel is different from another *San* 22c(2); pl. מלא קרטלא תינין he filled a basket with figs *VR* 577:7; *Mas* 51b(30); *Dem* 21d(52) // *BR* 649:4; *BB* 13c(39); ולא הוה בר נש קרץ לתאינייא קדמ{ו}‹י› מיניה no one got up earlier than he in the morning (to gather) figs *MŠ* 56a(13)

Löw, Flora 1:224+. In *Ned* 38a(9), Lieb, Tarbiz 20(1950):116, suggests emending the text to ההן דמישתבע על תינין דינון תינין one who vows that figs are figs.

תינוי n.m. **studying, learning, story** (↓ √תני pa.; CPA תנוי LSp 222, SA תניו LOT 3/2 280:92) **1. studying, learning:** sg. בשעה שהיה אלישע יתיב בתינוייה when Elijah was sitting at his studies *San* 29b(4); והוה תינוי(text: תנייו) מתאמר וכר נש לא מיתהני כלום the lesson was said, and no one benefited at all *ib.* 5; ולא נחת לתנויא he did not go down for the study *MSam* 68:2; למה לא נחיתת לתנויא *ib.* 3; **2. story:** pl. ולתנויין *TN* Dt 28:37 [H ולשנינה]

תינייה, det. **תינייתה** n.f. **beam, joist** (uncertain origin) sg. תינייתא דבייתא the joist of the house *MŠ* 55c(15); *ib.* 17 // תניתה דביתה *BR* 1095:2 [// שריתא *EchR* 55:2; ↓שרי]

תיסוור n.m. **treasury** (< θησαυρός Lehnw 587; Sy תאסורא LS 829) pl. בגין דתיסווריה חסירין because the treasuries are unfilled *BR* 761:3; עד זמן דאתמלון תיסוורייה until the treasuries were filled *ib.* 762:3

תִּיק n.m. **shealth** (< θήκη Lehnw 588; Sy תִּיקָא LS 822) sg. תִּיקָה *FPT* Gen 44:18[22]; *TN* ib.; *FT* ib.· *TNGl* ib.

In *Naveh* 20:4, read: תוא [↓אחר].

תיקון n.m. **repair** (↓ √תקן; SA תקון LOT 3/2 347:18, TA, MH תיקון Jast 1666) sg. בת[קון] אתרה in the repair of the synagogue *Naveh* 65:3; ib. 46:2; בתקונה דאתרה [קדי]שה תיקונה דכנישתה *EGedi*

תירייקי n.f. **a type of remedy** (< θεριακή Lehnw 588; Sy תְּרִיקִי LS 835) sg. הדה תיריקי *AZG* 40d(10)

תירתיי adj. **of Tirtha(?)** sg. חנינא תרתיה *Ber* 6d(28); *Qid* 60c(60) // תירתייה *Pea* 17d(22); תירתאה *TerSe* 47b(33)

תכל (/a) vb. **to be bereft, bereave, be childless, consume** (↓ מתכלה; SA תכל Ham 594:32+; cf. CPA תוכיל LSp 220) Pe. **to be bereft:** אתכל *TN* Gen 27:45 [H אשכל]; היך מה דלא תכלת על יוסף just as I wasn't bereft over Joseph *ib.* 43:14

Pa. **1. to be childless:** ועזיך לא תַּכְּלִין *FPT* Gen 31:38[03; H שכלו]; **2. to bereave:** יתי תכלתון you have bereaved me *ib.* 42:36[05]; *TN* ib.; **3. to consume, destroy:** a. fire: ותכלת *ib.* Num 11:1 [H ותאכל]; 26:10; Dt 32:22; אשא מתכלה *ib.* 24:17; b. sword: תתכל יתכון חרבה *ib.* 32:25; 42; Lev 26:22; c. wild animal: וחיות ברא מְתַכְּלָא בליליא what the animal of the field destroyed at night *FPT* Gen 31:39[03]; *TN* Ex 20:16

Itpe. **1. to be childless:** ועזיך לא אתכלו *ib.* Gen 31:38; **2. to bereave:** לא אוסף למתכלה על בנימן I will not continue to bereave for Benjamin *ib.* 43:14; אֶתְכְּלִית *FPT* ib.[04]

תכל #2 vb. **to support, assure** (poss. < Akk *takālu* Kaufman, Influences 106; Sy תכל #3 LS 823) Af. **to support:** מימרי יתכלך בעלמא <הדין> my *memar* will support you in this world *FTP* Gen 15:1

Itpe. **to be assured:** אלא יתכ[ו]{י}<ל> דמריה דמועד[י]א קיים but let him be assured, because the master of the holiday (i.e. God) exists *Ket* 30d(33)

תְּכְלָה, תוכלה, det. **תכלתה** n.f. **purple wool, dye** (CPA תכלא, תוכלתא LSp 220, SA תכלה Ham 611:145+) **1. purple wool:** sg. *TN* Ex 26:31 [H תכלת]; *ib.* 36; 28:15; 35:23; 39:2; Num 4:9; *FPT* Ex 39:31[04; voc]; תכלתה *TN* Ex 28:5; *ib.* Num 15:38; **2. purple dye:** sg. הוה ליה תוכלא *AZ* 42a(51); דתו<כלה> *TNGl* Ex 28:37

The exact mng. of תכלתא דחביל ימא, תבלתא דבבל *BR* 350:6 // *Yev* 3b(11) // *Qid* 65c(27), and the connection with our word are uncertain.

תכסי, det. **תכסיתה** n.f. **garment** (↓ √כסי; CPA תכסיתא det. LSp 96, SA תכסיתה ST Ex 22:26) sg. תכסיתה *FPT* Ex 22:26[01]; *TN* ib. 21:10; *ib.* 22:26[!]; pl. תכסין *KetPap* 25

תכף vb. **to place next to each other** (MH תכף Jast 1669, Sy תכב LS 822) Pe. אנא תכפית גאולה לתפילה I recited *ge'ula* and *tefilla* (two benedictions) without a break between them *Ber* 2d(58)

תכריכין n.m.pl. **shrouds** (↓ √כרך; MH תכריכין Jast 1669) ארון ותכריכין a coffin and shrouds *TN* Dt 26:14; עתד[י]{ו}<ו>ן ליה תכריכין prepare shrouds for him! *Švi* 35b(18); *BB* 13b(41); *KohR* 11a(8); *ib.* 29c(28); בתכריכיך ובקבורתיך with your shrouds and burial *JMP* 4:36

תכשיט n.m. **ornament, clothing** (↓ √2# קשט; TBA תכשיטא Jast 1669, MH תכשיט ib.) **1. ornament:** pl. עבדה לון תכשיטין he made ornaments for her out of them *Naz* 54a(13); **2. clothing:** sg. תכשיטה *FT* Ex 21:10[H כסותה]; *TNGl* ib.; תכשיטיך *JMP* 7:6

Kut, SGA 17; on mng. 2, v. Friedman, JMP 1:175+, who suggests that the word derives from תכסית.

תל n.m. **deserted place** (√תלל; CPA תל LSp 220, SA תל Ham 610:107) sg. *TNGl* Dt 13:17 [H id.]

תלבושה, det. **תלבושתה** n.f. **garment, dress** (↓ √לבש; CPA תלבושא LSp 101) sg. תלבושתה *JMP* 22:32

תלג, det. **תלגה** n.m. **snow** (CPA תלג LSp 220, SA תלג Ham 600:174+) sg. a. general: כתלגא *TN*

Ex 4:6 [H כשלג]; *ib.* Num 12:10; תהא ידע דהו לקי בׂ<ת>לגה you should know that it (i.e. *Elul*) will be struck with snow *SYAP* 36:42; צנחה ותלגה cold and snow *ib.* 37:35; b. in GN: טור תלגה the Snow Mountain *TN* Num 34:15; *ib.* Dt 3:8 [H הר חרמון]; 9; 4:8; *DevR* 48:3

תְּלָדוּ, det. **תְּלָדוּתָה**, pl. **תלדוון** n.f. **homeland, kinship, descent** (↓√ילד; CPA תלודא LSp 83, s.v. תולדא, SA תולדה Ham 607:27) **1. homeland:** sg. תלדותי *TN* Num 10:30; pl. ארע תלדוותיה *ib.* Gen 11:28; 24:7; 31:13; **2. kinship, descent:** sg. תִּילְדוּתָךְ *FPT* ib. 48:6[04; H מולדתך]; תלדותן *TN* ib. 43:7; pl. תלדוות *TNGl* ib. 11:10; יחוס תלדוותה his kinship relationship *TN* ib. 5:1; *ib.* 6:9; 11:27; 36:9; Num 3:1
Spellings such as תולדותיה *TN* Gen 37:2, תולדותהון *ib.* 25:13, should be considered to be Hebraisms.

תלול n.m. **fortress** (√תלל; ↓ תליל) pl. אילין תלוליא דפלסטיני those fortresses of Palestine *VR* 105:1

תְּלֵי adj. **high** (↓√תלי) sg. קל תְּלֵי a high voice *FPT* Dt 5:22[04]; *TN* ib. 27:14; אתר תלי *ib.* Num 21:8 [H נס]; *FTV* ib. 9; *TNGl* ib.

תלי vb. **to hang, suspend, raise, lift up** (↓תלין adj.; CPA תלא LSp 220, SA תלי Ham 523:133+) Pe. **1. to hang, suspend:** מן דתלה שומיה דלה בשלשלן the one who suspended the sky without chains *Am* 9:5; מייתי ייחור דתאינה שט{ר}<יא> ותלי בה he brings a shoot of a wild fig tree and hangs (it) on it *Švi* 35b(45); הנ+ די תלא מרא זייניה קבלאי רעיא תלא קולתיה(Var) where the owner of the weapon hung ..., the shepherd hung his jug *VR* 76:1; *MŠ* 52d(55); pass.part. כיס תלי בצואריה a money bag hung on his neck *VR* 794:3 // *Pea* 21b(14)[!]; *EchR* 47:27; תלייא בחיטי ביזייא hung by the nipples of the breasts *Ḥag* 77d(49) // *San* 23c(37); *AZ* 42c(12); *VR* 327:2; **2. to execute by hanging:** והוה נסיב טבי קרתא ותלי להון he took the city representatives and hanged them *EchR* 157:8; **3. to raise, lift:** a. eyes: תלת עיניה למרומייה she raised her eyes on high *FPT* Gen 38:25[05]; *TN* ib. 49:22; *ib.* Dt 4:19; תלה עינוי ותמא דהוא גחיך he raised his eyes and saw him laughing *Ber* 5c(55); *Kil* 32b(61); *Er* 22b(32); *VRK* 250:5; *PRK* 193:7; *SYAP* 36:6; pass.part. עיינינן תליין בה *TN* Num 11:6; b. face: תלא אפוי *KohR* 9b(33); c. heel: כד אתא מיתלי(Ed) עקבה מן ארעא when he came to lift his heel off the ground *ŠR* 32c(7); *Ḥaliṣa* 100:26; d. voice [SA תלי קלה TM 101:1051]: וכדון אין לית את תלי קלך לינא שמע and now, if you don't raise your voice, I can't hear *VRQ* 396:1; e. objects: תלי הדין טעונה עלי lift that load on me *BR* 946:4; *FTP* Ex 14:16; *Soṭ* 21d(54); f. + גרם self: דהויין תליין גרמיהון *EchRB* 150:2 [ref. to haughtiness]; **4. to be undecided, suspended:** ותלה לון יומא the day remained suspended *Kil* 32b(16) // *Ket* 35a(23); איזיל תלי let (the *teruma*) remain undecided (until it is unclean) *Ter* 46a(41) // *Pes* 28a(35); pass.part. חייכון תלאין לכון *TN* Dt 28:66; **5. to make dependent** (־ב on s.o.): הוא תלי לה בר׳ יוחנן *Pea* 15c(13) // *Šab* 7d(51); pass.part. דאינון אכלין ותליי ביה they eat (the bread) and rely on him *Ḥal* 58c(61)
Itpe. **1. to be hung:** אתברון יסוריא(text : כסוריא) מתליא בסכתה suffering was created to be hung on a peg (i.e. as a threat) *DevR* 80:12 [// in H, v. *EchREd* 154:6]; **2. to be lifted up:** וְאִתְּלִיַּית *FPT* Gen 7:17[02; H ותרם]; *TNGl* ib.; **3. to be suspended:** עד שובעה דדין יתלי ליה (his punishment) will be suspended for him for seven generations *TN* ib. 4:15; *ib.* 24
On itpe., mng. 1, v. Lieb, DevR ad loc.

תליל adj. **fortified** (√תלל; SA תליל ST Dt 3:5) pl. קריין רברבן ותלילן great and fortified cities *TN* Dt 1:28; *ib.* 9:1; Ex 1:11; Num 13:19; 32:36; Dt 3:5; שוריה רמייה ותליליה high and fortified walls *ib.* 28:52

תלים n.m. **twin brother** (poss. < Akk *talīmu* Kaufman, Influences 106; SA תלים ST Gen 49:5(Var)) pl. אחין תלימין *TN* Gen 49:5; אחין תל<י>מין *FTN* ib.

תליש n.m. **fraction, portion** (↓ √תלש) sg. *TN* Num 31:30 [H אחד]; *ib.* 41[!]; 47

תְּלִיתָיי num. **third** (↓תלת; CPA תליתאי LSp 220, SA תליתאי Ham 601:191) תְּלִיתָאָה *FPT* Ex 19:11[17];- m.sg. דר תליתיי *TN* Ex 34:7 [H שלשים]; יום תליתיי *BR* 304:8; *ib.* 1096:1; סדרה תליתיה *TN* Ex 39:12 [H הטור השלישי]; *ib.* Lev 19:16; וקבל עלויי שמואל מיתב תליתאי PN took upon himself to sit in the third position *Tan* 68a(39); *ib.* 33; כל פידקא תליתייא the entire third chapter *BQ* 2a(33); f. בשתה תליתיתה in the third year *TN* Dt 14:8; סופ{י}ה דתליתיתא the end of the third (watch) *EchRB* 121:15; m.pl. תליתאין *TN* Gen 6:16 [H שלישים]
On לישן תליתיי, v. ↓לישן mng. 5.b.

תליתית n.f. **"Tuesday", one of Esther's handmaids** *AbgurNew* 163:9

תלמוד n.m. **learning** (< H תלמוד Jast 1672) sg. ורגיל תלמודא he was accustomed to study *KohR* 24b(30)

תלמיד n.m. **student, scholar** (< Akk *talmīdu* Kaufman, Influences 107; CPA תלמיד LSp 104) **1. student, disciple:** חד תלמיד מן דבר קפרא *Šab* 8c(50); *Yom* 44d(45); *MQ* 82d(41); *San* 18b(2); *BR* 327:6; תלמידא פליג על רביה the disciple disagrees with his teacher *Qid* 64d(13); ההוא תלמידא לא הוה ידע מורייה that disciple didn't know how to instruct *San* 22a(56); תלמיד תלמידיה *Tan* 66d(38) // *PRK* 377:5; pl. תרין תלמידין מן *Šab* 8d(2); שלח ליה תרין תלמידין דיתנון דר' חנינה עימיה he sent him two students to learn with him *MQ* 82d(51); *Soṭ* 16d(24); תלמידוי דר' חייה רובה *Ter* 41b(41); *ErG* 19b(29); *Yev* 15a(33); מני לכל תלמידוי he ordained all his students *Ned* 42b(13); *Kil* 32b(52); *VR* 758:1; לחיי רבנן ולתלמידיהון for the life of the Rabbis and their disciples *Ber* 10d(51); **2. scholar:** sg. שרי ההוא תלמידא בכי that scholar began to cry *San* 23c(28); pl. תרין תלמידין הוו באשקלון *ib.* 26
On the use of this word in Medieval Hebrew in mng. 2, v. S.D. Goitein, Jewish Education in Muslim Countries, Jerusalem 1962:146+ (Heb).

תלע vb. **to tear apart** (Sy תלח LS 825) Pe. ויתלע *TN* Lev 1:17 [H **ושסע**]; *FT* ib.

תלש (a/) vb. **to tear out** (↓תליש; CPA תלש LSp 220, MH תלש Moreshet, Lex 389) Pe. ותלש יתהון *TN* Dt 29:27 [H **ויתשם**]; חמית יתיה תליש בשרא דארנבתא ואכיל ליה I saw him tearing out the flesh of a rabbit and eating it *EchRB* 115:8; *EchR* ib.; pass.part. בשר תליש מן חווה קטילא flesh torn out from a dead animal *TN* Ex 22:30
Pa. **id.:** כד מתלש משם מחתך when one tears out (on the Sabbath, one is guilty) because of cutting *Šab* 10a(46); איתחמי מיתלש בה he appeared to tear it (i.e. the planted seed) out *San* 25d(39); פקדון נשיכון דלא יתלשון שעריהון על מיתייא command your wives that they should not tear their hair out over the dead *QidG* 61c(37); ולא {ל}יהוויין מתלשן *ib.L*

תְּלָת, det. **תַּלְתֵּי**, pl. **תְּלָתִין**, det. **תלתיתי** num. **three** (CPA תלת, תלתיא, pl. תלתין LSp 220, SA תלת ST Gen 18:6, pl. תלתין ib. 11:12) תְּלָאתָא *FPT* Gen 38:25[04]; תַּלְתֵּי *ib.*; תְּלָתִין *ib.* 32:16[03]; -sg. תלת שעין three hours *TN* Dt 32:4; *ib.* Num 33:39; תלת מילין three letters *Soṭ* 24a(62); תלת איגרן three things *BR* 906:1; תלתה שבטין three tribes *TN* Ex 39:11; תלתה תנאין אינון they are three (different) *Tannaim Švi* 33d(27); תלתה קריין three verses *BR* 1139:1; תלתי סלייה the three baskets *FPT* Gen 40:18[05]; חדא מן אילין תלתי מילייא one of those three things *Pes* 37c(34); דיהבון תלתיהון תלת גרמין the three of them gave three "grams" (of gold) *Naveh* 33:2; *RH* 58b(26); pl. תלתין שנין *TN* Gen 11:14; למד תלתין *lamed* (has a value of) 30 *Šab* 9b(61); חדא גוא תלתין one (letter) within 30 (days) *Ket* 33b(54); תלת עשרה שנייא ותלתיתי יומיא 13 years and 30 days *Ket* 35a(42); ותי{י}<ו>ן תלת<י>תי יומיא *Švi* 36a(31)

— **תלת עשר** num. **thirteen** (CPA תלתעשר LSp 220, SA תלתעסרי ST Gen 14:4) *VR* 446:6; תלת עשר נהרין 13 rivers *BR* 671:5; תלת עשר קסטין 13 *xestes* (of wine) *VRQ* 250:1; תלת עשרה שנין *BR* 941:1 // *PRK* 191:9 // *Švi* 38d(24); *Kil* 32b(23) // *Ket* 35a(30); תלת עשרתי תורייא 13 oxen *TN* Num 29:14; תלת עשרתי שניא *Kil* 32b(35)

תלת#2, det. **ת(י)לתה** num. **third** (↓תלתן; Sy תולתא LS 826) תלתא תנן ותלתא קטם ותילתא אשא אכלה a third is smoke, a third is ash, and a third is consuming fire *EchR* 49:22; תלתיה רעלמא a third of the world *BR* 1247:8; ענבין דלקין(V) תלתיהון grapes which were damaged (after having reached) a third of their growth *Or* 61c(5) [expl. שליש *ib.* 3]

תלת vb. **to triple** (denom. < ↓תלת; SA תלת ST Dt 19:3) Pa. ותתלתון *TN* Dt 19:3 [H **ושלשת**]; pass.part. וגיברין מחלתין בזיינא warriors trebled with weapons *FTP* Ex 14:7 [H **שלישים**]

תלתה n.m. **Tuesday** (< תלתתה*; ↓תלת; Mal *ṯlecca* Berg, Gl 102) ביום תלתה *Zoar* 3:3; בתלתא *Šab* 9a(34); *BRV*[60] 93:4; תלתה *ib.* 95:7; *MMDam* Gen 36:21

תלתו, cs. **תלתות**, pl. **תלתותין** num. **third part** (↓תלת; SA תלתות cs. ST Num 15:6) sg. תלתות הינא *TN* Num 15:6 [H **שלישית**]; *ib.* 7; 28:14; pl. מאה וארבעים תרין תלתותין 2/3 *Er* 20b(22); *ib.* 23; תלתותין *ib.*; *ib.* 24

כהדה עגלתה 22:27; *FPT* ib.[06]; *FTV* ib.; *TNGl* ib.; תמימתה like that perfect heifer *BR* 621:2

תמימו, cs. **תמימות** n.f. **perfection** (↓תמים; CPA תמימו Duensing 160, SA תמימו Ham 523:143) sg. בתמימות לבי in the perfection of my heart *TN* Gen 20:5 [H בתם לבבי]; *ib.* 6

תמיניי num. **eighth** (↓תמני; CPA תמיני LSp 221, SA תמינאה ST Ex 22:29) יומה תמינייה the eighth day *FPT* Lev 22:27[06]; *TN* ib. 9:1; *ib.* 12:3; 15:14; Num 29:35; דבירא תמינאה the eighth commandment *FPT* Ex 20:15[25]; שתה תמיניתה the eighth year *TN* Lev 25:22

תַּמָּן adv. **there, then** (CPA תמן LSp 222, SA תמן ST Gen 35:1) תַּמָּן *FPT* Dt 27:5[04];- a. locative: 1) w. ref. to geographical locations: a) general: *ib.* Gen 43:30[05; H שמה]; *TN* ib. 13:4; *ib.* Ex 9:26; Num 13:28; Dt 12:11; תמן זולא תמן שובעא there are cheap prices (and) plenty there *Kil* 32c(5); והוה תמן חד אילם there was a certain mute there *Šeq* 48d(20); *Ḥag* 78d(26); *Yev* 8d(18); *Ket* 35a(64); *Qid* 64c(56); *BR* 380:2; *ib.* 1126:4; *VR* 502:4; b) w. ref. to Babylonia [cf. TBA שלחו מתם *BGit* 20a]: ר' אמי בבלייה בשם רבנין דתמן PN, the Babylonian, in the name of the Rabbis there *Ket* 27b(33); עד ראנא תמן while I was still there *Ber* 4b(10); עולא נחותא הוה אירמך תמן שרי בכי PN was an emigrant. While dying there, he began to cry *Kil* 32c(29); *Ḥal* 57c(14); *San* 19a(41); c) w. var. preps.: (1) לתמן: *TN* Gen 42:2; *ib.* Lev 18:3; Num 14:24; Dt 23:21; מיכא הוה וערק לתמן he was from here, and fled there *Kil* 31c(58); *Šab* 4a(40); *Ket* 35b(1); *BR* 1240:3; *VR* 531:6; (2) מן תמן/מתמן: *TN* Gen 26:17 [H משם]; *ib.* 42:26; Num 7:89; Dt 19:12; אזל ונסב{ת}ון מן תמן he went and took them from there *Ket* 35b(28); *BM* 8d(31); (3) עד תמן: נהיגין כהנייא מטיי עד תמן the priests usually approach up to there *Švi* 36c(54); *Naz* 53b(50); 2) w. ref. to textual locations: מה כת' תמן what is written there (i.e. in the Bible)? *Ber* 9a(5); *Dem* 23c(12); כיי דתנינן תמן as we learnt (in the Mishna) there *Ber* 3a(14); *Kil* 28d(20); *Er* 24b(52); *Šeq* 50d(43); *Giṭ* 49d(44); b. temporal: מתמן ולהלן from then on *BM* 10c(53); מתמן ועד זמן דחמון from then until they see ... *VR* 555:3

On usage a.2, v. Bacher, Term 2:237.

תמני, det. **תומנתי**, pl. **ת(ו)מניין** num. **eight** (CPA תמנא LSp 221, SA תמני ST Gen 5:4, pl.

תלתול n.m. **a disease** (↓ √תלתל) sg. דמתאסי מן [ט}תלתולה דאחד לןה} that she should be cured from the *t.*-disease which has affected her *Am* 19:2

תלתל vb. **to deride** (↓ תלתול) Quad. תלתלון בנביאי וחכימיי they derided my prophets and sages *SYAP* 44:48

This line is based on מתעתעים בנביאיו 2Chr 36:16.

תמה vb. **to wonder, be astonished, amazed** (↓ תמיהה, מתמה, אתמהא; CPA תמה LSp 221; Black, Hor 72, SA תמה Ham 571:76+) Pa. ותמה *TN* Gen 17:17 [H ויצחק]; ותמה מאן קטל ההוא חיוה he wondered who killed that snake *BRL* 80:5; חמא כל ההיא ארגנטריא ותמה he saw all those silver utensils and was amazed *EstR* 5b(24); ותמהת *TN* Gen 18:12 [H ותצחק]; ותמהו גובריה גבר לחבריה the men were astonished at each other *FPT* ib. 43:33[05]; *TN* ib.; שרי אלכסנדרו' מקרון תמה א' ליה מה לך תמה Alexander, the Great, began to be amazed. He said to him: Why are you amazed? *PRK* 149:10 // *VRVar* 622:1; ועל אילין אחון תמהין are you amazed concerning those matters? *EchR* 48:2; *ŠR* 35c(16); pass.part. ותמיה אנא היך רבנן מדמיי תרומת הדשן להקטרה I am amazed how the Rabbis compare the removal of ashes with bringing of incense *Yom* 39c(30); *Tan* 63d(46); *Ket* 28b(50); *ib.* 29b(4); *Yom* 38a(58); *Suk* 51d(33); *BM* 10c(36)[!]

The phrase והוא תמיה in *BR* 1179:1 is unclear; cf. MY ad

תמוז n.m. **Tammuz, the tenth month** (< Akk *Tammūzu* Kaufman, Influences 115; Sy תַּמּוּז LS 827) *RH* 56d(48); *FTP* Ex 12:2; *SYAP* 39:5; *ib.* 37:15

תמיד n.m. **daily offering** (< BH תמיד BDB 556) sg. עלת תמידה the daily burnt offering *FPT* Num 28:23[06]; *ib.* 31 [H התמיד]; *TN* ib. 29:19; *ib.* 34; עלתה דתמידה *ib.* 28:31; אימר תמידא the daily lamb offering *ib.* Gen 49:27; *BR* 607:2 // *Ned* 37a(16)

תמיהה, det. **תמיהתה** n.f. **amazement** (↓ √תמה; CPA תמיהותא pl.det. LSp 221) sg. ולא מן תמיהתון not from their amazement *BR* 278:1 [expl. מהמונם Ezek 7:11]

תמים adj. **perfect** (√תמם; CPA תמים LSp 221, SA תמים ST Gen 34:21(Var)) sg. זכותי' דגברא תמימא the merit of the perfect man *TN* Lev

תמנים ib. 35:28) sg. תמני אמין eight cubits *TN* Ex 36:9; תמניא קומצין ההין תמני וההין תמני *Yev* 5a(51); eight handfuls *VR* 216:7; *TN* Gen 17:12; תומניא תומנתי מן דתומניא eight from eight *Dem* 24d(7); פסוקיא אחרייא the last eight verses *Meg* 74b(52); ותמנ{ו}<י>תיהון the eight of them *Yev* 6b(46); pl. תמניין *TN* Num 12:16; תמניי יומין *Kil* 32b(48); תומנין *Ḥag* 77d(61)

— **תמני עשר** num. **eighteen** (CPA תמניעסר LSp 221, SA תמנסר ST Gen 14:14) תמני עשר *BR* 638:5; *KohR* 24b(29); תמני עשרה *TN* Num 2:9; *Kil* 32b(15) // *Ket* 35a(22) // [!] תמניסרן *KohR* 20b(26)

תנאי (unclear) תנאי קרייה *Qid* 64a(18)

תנור n.m. **oven** (CPA תנור LSp 222, SA תנור Ham 608:42+) sg. *TN* Lev 11:35 [H id.]; *ib.* 26:26; Ex 7:28; Lev 2:4; 7:9; מיגרוף תנורא to rake (the coals in) the oven *Šab* 5d(55); חמוניה יתיב קמי תנורא they saw him sitting before the oven *PRK* 194:4; *ib.* 7 // *ŠR* 32a(7); עיניה רתנורא the pipe of the oven *MŠ* 55b(55); אוירה דתנורא the space before the oven *Šab* 5d(54); *ib.* 52; pl. תנורין *FTV* Lev 11:35; *MŠ* 55b(55); תנורי אצוותכון the ovens of your doughs *TN* Dt 28:5 [H משארתך]; *ib.* 17; תרתין רירִיה וחר רתנורייא two (of the eyes he saw in the dream) are his, and one is of the ovens *EchRB* 52:7 [↓sg.]
Brand, Ceramics 543+.

תנחומין n.m.pl. **consolation** (↓ √נחם; CPA תנחומין LSp 122) מליל תנחומין על לבהון he spoke (words of) consolation on their heart *FTP* Gen 50:21

תני vb. **to repeat, learn, teach, recite, tell** (↓מתני, תניי, תינוי, מתניין; CPA תנא LSp 222, SA תני Ham 533:3+) Pe., pf. 2m.sg. תנית *BB* 15b(2); 3m. תנה *Pea* 17d(49); תניתה [= תנה יתה] *Pes* 37a(38); 1pl. תנינן *Meg* 75a(56); תנינתה [= תנינן יתה] *Ter* 40c(25); imp. 1pl. ניתני *Kil* 28c(20); 3m. יתנון *MQ* 82d(51); imper. 2m. תני *AZ* 42a(38); inf. מיתני *Beṣ* 63b(12); part. m.sg. תני *Yev* 10d(3); m.pl. תניין *BR* 328:8; תניי *Naz* 56d(12); pass.part. m.sg. תני *Kil* 30d(44);- **1. to repeat:** ותני יומא בבר דכר repeat the day with a male child *BR* 489:7; *MŠ* 56c(45) // *PRK* 434:5; *SYAP* 47:33; והוא תני לך מלתה he repeats the matter for you *PalLaws* 28:21; **2. to learn:** a. general: אילו תנא לא הוה מיית if he had learned, he wouldn't have died *MQ* 82d(48); שלח ליה תרין תלמידין דיתנון עימיה he sent him two students to learn with him *ib.* 51; *Ber* 6c(17); *Švi* 39d(33); הוון יתבין תניין *BR* 328:8; *KohR* 6b(8); *SYAP* 43:18; b. esp. the *Tannaitic* tradition: עבד גרמיה תני ולא תני he pretended to learn the *Tannaitic* tradition but did not *VR* 358:2; זיל תני עם רכוותך go learn with one who is like you *ib.* 779:4; *KohR* 12d(20); **3. to teach a Tannaitic tradition:** תיפתר כהדין תנייא דתני let it be explained like that *Tanna* who teaches *Naz* 56c(21); בגין דתנא דא תנא דא since he taught this, he taught that *Ber* 5d(44); ותני שמואל כן *ib.* 2b(28); *Naz* 56d(12); אית תניי תני there is a *Tanna* who teaches *Kil* 31b(56); מאן תנא who taught *Švi* 33c(56); *Qid* 62b(64); תניי תמן they teach there (i.e. in Babylonia) *Soṭ* 16d(5); אלו תניתה הכא ולא תניתה תמן if he taught it here and didn't teach it there *Kil* 28d(19); *Pes* 37a(38); *Ket* 31b(21); pass.part. ותני כן *Ber* 4a(61); *Švi* 33d(8); לא כן תני is it not taught? *Ter* 45c(19); והא תני *Pes* 28a(38); אשכח תני *Naz* 56b(45) [↓√שכח af., note]; **4. to learn in a Tannaitic tradition:** כיי רתנינן תמן as that one which we learned there *BQ* 5a(27); כל הן דתנינן everywhere we learned *Nid* 51a(22); בגין רתנינן קדמייתא בשם ר' יהודה since we learned the first part (of the Mishna) in PN's name *Šab* 15a(51); צורכה מיתני it is necessary to learn ... *Ḥal* 59d(36); ניתני ולא ניתני *Kil* 32d(20); ולמה תנינתה תרין זמנין why did we learn it twice? *Švi* 34c(21); ולמה תנינתה הכא *BQ* 2b(15); **5. to recite a Tannaitic tradition:** ואקים תניי קומוי ותנא he stood a traditionary before him, and he recited *Beṣ* 60c(4); תזור בך ותני כהדא retract and recite as follows *BM* 9c(25); *AZ* 42a(38); תנא חר סב קומי ר' זעירא a certain old man recited before PN *MQ* 83c(9); *Bik* 64a(60); *ib.* 65c(57); *Pes* 27b(12); *Hor* 46d(19)

Pa. **1. to relate, tell:** a. general: ותני יתיה *TN* Gen 37:9 [H ויספר אותו]; *ib.* Ex 24:3; Dt 4:13; תנון כען *ib.* Gen 40:8 [H ספרו נא לי]; ותתנון *ib.* Ex 13:8 [H והגדת]; יתני *ib.* Lev 5:1; אהנו דאת מתני שבחיה is this the one whom you are praising? *MQ* 82d(36); *Ket* 35a(50) // *Kil* 32b(45); אתני{ה} שבחיה רגיברה I will relate the praise of the Valiant One *SYAP* 49:1; *ŠR* 3b(2); b. w. עובר: ↓s.v., mng. 3 [only in non-Targumic texts]; **2. to learn** [↓pe., mng. 2]: ר' יוסי הוה יתיב מתני ועאל מיתא PN was sitting and learning when a corpse was brought in *Ber* 6a(35); ר' אבהו הוה יתיב מתני בכנישתא מרדתא דקיסרין PN was sitting and learning in the ...

-synagogue of GN *Naz* 56a(33); *Kil* 32b(45); *Or* 63a(19); *Beṣ* 60d(2); *PRK* 67:18; *KohR* 15c(1)
Af. to teach the Tannaitic tradition: דעד דהוה חילך עליך אתניתני while you were in full strength, you taught me the tradition *BM* 9c(26); *AZ* 44a(2)[!]; {ד}<א>תניתיה ואודעיה דלית כן teach him and inform him that it is not here (in the *Tannaitic* tradition) *Er* 18d(28); השניני פרק אחד ולא השנהו א״ל מה אנא בעי מיתב מתני יתך במשקין או במאמתי׳ teach me one chapter! He didn't teach him. He said to him: Do I have to sit and teach you in משקין (*MQ* ch. 1) or in מאמתי׳ (*Ber* ch. 1)? *VR* 779:3; *PRK* 197:9
Itpa. to be told, related: וְאִתְּנִי ליעקב *FPT* Gen 48:2[04; H ויוגד]; *TN* ib. 44:18; *ib.* Ex 14:5; Dt 17:4
On pe., mng. v. Ben Hayyim, Tarbiz 10(1941):353; id., LOT 3/2 241; on mngs. 3–5, v. Eps, MNM 803+; Bacher, Term 2:238+.

2# תני vb. **to make a condition, stipulate** (denom. <↓תניי; TBA אתני Jast 1681, MH התנה ib.; cf. Sy תְּנִי LS 829) Af. a. + עם with s.o.: ר׳ טבלא זבין עבדיה ו{מ}<א>תני עם רבהון PN sold the slaves and made a condition with their (new) master *Giṭ* 46a(30); אתנית{י} כן עמך *Ket* 25c(60); לא אתנית{י} עמך כלום *ib.*; b. + בין between: אתניתון ביניכון did you make a condition between yourselves? *ib.* 30d(23); אתנון ביניהון *JMP* 2:31; *ib.* 6:16; 11r:29; 26:7; c. + על concerning s.t.: עבד ליה מגדל ואתני עלוי (PN) constructed a chest and stipulated concerning it (regarding the use of the shelves) *Meg* 73d(57); הן דאתון משכחין מי{ס}<ן> + תהון נסבין ידיכון ומתני על כל יומא wherever you find water you should ritually wash your hands and stipulate it for the entire day *Ber* 12a(44); ומתני לה ועלה what he stipulates in behalf of her as an obligation upon her *JMP* 11r:13; *ib.* 29:10

תניי n.m. **stipulation, condition, conditional form** (↓√2# תני; MH תניי Jast 1679, TBA תנאה ib.; cf. Sy תְּנָיָ LS 829) **1. stipulation, condition:** sg. תניי אורייתה הדה the stipulation of this Torah *TN* Dt 17:18; דקבלת גיטא בלא תנאה who received a writ of divorce without any condition *TNGl* Lev 21:7; pl. תנאי פרנה the stipulation of the marriage contract *JMP* 3:4; תנאי בית דינא stipulations of the court *ib.* 1r:21; **2. conditional form** [ὑπόθεσις]: sg. דלא תסבור מימר קיימיה דר׳ מאיר ⌈תנ{נ}ייה דרבנן⌉ so that you shouldn't think that in its set form (the Mishna is) according to PN, and in its conditional form it is according to the Rabbis *Giṭ* 50b(34)
On mng. 2, v. Eps, Tarbiz 3(1933):110.

2# תניי, תנוי, pl. תניין, תניי n.m. **Tanna, arranger of a Tannaitic text, traditionary** (↓√תני; TBA תנא Jast 1679) **1. Tanna, a scholar mentioned in the Tannaitic corpus (Mishna, barraita):** sg. חד תניי הוא *Soṭ* 23a(19); *Ned* 37c(4); תניי חורן תני another scholar learns *BM* 10b(14); הדין תנייה *Pea* 20b(41); *MŠ* 55a(46); *Meg* 70b(31); *Yev* 7c(55); תנייא קדמייא the first scholar *Giṭ* 45d(20); *Qid* 64c(51); *San* 19c(64); תנייא אחרייא the latter scholar *Pea* 18d(61); *Meg* 70a(28); מתיב תנייא לחברי{יא}<ה> the scholar asks his colleague *San* 19c(44); דאית לתנוייה סגין מלין the scholar has many matters (to include) *BQ* 2b(20); pl. תרין תניין אינון there are two scholars (in the *Tannaitic* statement) *Ned* 36c(63); *Qid* 59c(43); *Meg* 70a(27); מה בין אילין תניי לאילין רבנין what is the difference between those scholars and those Rabbis? *Ter* 44d(30) // *Ket* 27c(29); **2. Tanna, one who ordered a Tannaitic text:** אית תניי תני there is a *Tanna* who learns *Ber* 4c(51); *Pea* 18d(42) [add. exx., v. Eps, MNM 74+]; תנייה חש לון ותנ{נ}תון חמשה the *Tanna* was sensitive to them (i.e. both opinions), and he learnt them (in our Mishna) as five *Pes* 34b(28); pl. כל תניי{א} תניי לה בשם רבן גמליאל all of the *Tannaim* learn it in the name of PN *RH* 59d(18); **3. Tanna, oral traditionary of Tannaitic material:** sg. דהוה קריי ותניי קרוב ופייטס he was knowledgeable in the Bible and *Tannaitic* material, a leader of prayer, and a poet *VR* 690:7 // *PRK* 404:1 // *ŠR* 21a(8); ואקים תניי קומוי ותנא he placed a *Tanna* before him, and he recited *Beṣ* 60c(4); *MPs* 378:19; נפק{י}<ו>ן ושמעון קליה דתנייא תני כהדא דחזקיה they went out and heard the *Tanna* reciting according to that (tradition) of PN *Hor* 46d(19); *Bik* 65c(57)
Eps, MNM 674+. On the first ref. in mng. 3, cf. שיהא מקרא ומשנה אותנו *BR* 969:4 // ספר <ו>מתניין *Yev* 13a(13) in a similar list of functi

תִּנְיָין, f. **תִּנְיֵיתָה** num. **second** (CPA תניאן, תנין LSp 222, SA תניאן, תנין Ham 558:64+) תִּינְיָנָא *FPT* Gen 32:20[03];- m.sg. *TN* ib. 30:7; *ib.* Num 8:8; אלעזר בן עזריה תניין הוה PN was second (in rank) *Pes* 33a(50); אין חנינה קדמיי אנא תיניין if PN is first, I am second *Tan* 68a(32); *AZ* 39b(20); זמן תיניין a second time *Pea* 21a(29); *Ḥag* 78a(9); מחזורה תיניינא the second cycle *Pes* 32b(19); *TN* Ex 25:12; *ib.* Num 29:17; f. בשתא תִּנְיֵיתָא *FPT* Ex

40:17[04; H בשנה השנית]; *TN* Gen 4:19; שאל תינייתא וחזר מישאל קדמיתא he asked the second (question) and afterwards asked the first *Ned* 56b(28); *PalLaws* 66:10; תיניינתה *TN* Gen 47:18; *PalLaws* 64:18; m.pl. אנן תיניינין אנן *Tan* 68a(39); *AZ* 41d(17); *TN* Gen 6:16; *ib.* Num 2:16[!]

תִּנְיָינוּת adv. **a second time** (↓תניין; CPA תנינו LSp 222, SA תניאנות Ham 512:314) a. general: אימליך בי תניינות consult me a second time *BM* 9d(4); וכד נא צפר תיניינות when I whistle(?) a second time *San* 23c(48); b. esp. זמן ת(י)ניינות *TN* Gen 22:15; *ib.* Lev 13:7; Num 10:6; תִּנְיָנוּת *FPT* Gen 35:9[03]; *Ber* 10a(46); *Tan* 66c(46); *Meg* 71d(5); *Yev* 13a(32); *BR* 742:3; *KohR* 26d(36)

תניינית n.f. **"Monday", name of one of Esther's handmaidens** (↓תניין) *AbgurNew* 163:8

תנין n.m. **serpent** (SA תניך Ham 610:103+) pl. תניניא *TN* Gen 1:21 [H התנינים]; *FTP* ib.; *TN* Dt 32:24; *FTV* ib.; *TN* ib. 33; *FTV* ib.

תְּנַן, det. **תְּנָנָה** n.m. **smoke** (↓√תנן; CPA תנן LSp 222, SA תנן ST Gen 15:17(Var)) sg. *FPT* Ex 19:18[06; H עשן; voc]; *TNGl* ib.; תננה *TN* Lev 16:13; *ib.* Dt 32:1; תְּנָנָה *FPT* Ex 19:18[06]; *TN* ib.; חמא תננא סליק מן רחיק he saw the smoke rising from afar *KohR* 23b(14) // *RuR* 84:43; *KohR* 19d(7); כמה מובלא(text: מוביל) ד{כ}<ק>יסיא עבדא תנן אמר ליה כד היא רטיבא כולה תנן כד היא יבישה תלתא תנן ותלתא קטים ותלתא אשא how much smoke does a load of wood produce? He said to him: When it is wet, it is all smoke. When it is dry, a third is smoke, a third ash, and a third fire *EchRB* 49:21

תנן vb. **to be smoky, fumigate** (↓תנן; CPA תן pa. LSp 222, SA תנן pe. ST Ex 19:18) Pe. **to be smoky:** הוה תנן *FPT* Ex 19:18[06; H עשן]; *TN* ib.; *FTV* ib.; *FTP* ib. 20:18; *TN* ib.
Pa. **to fumigate, smoke:** מתננין *ŠviAr* 33d(13) [expl. מעשנין Mib. 2:2]; וקפל עלוי מרטוט מטכסין ותנן יתה wrap a silk covering around it (i.e. the charm) and smoke it *AmGen* 10:6b:17

תסגון n.m. **increase(?)** (↓√סגי) sg. תסגון גוברין חייבין an increase of guilty men *FT* Num 32:14 [H תרבות]

תסס vb. **to bubble** (MH תסס Moreshet, Lex 390, Sy תַּז LS 820) Pe., pass.part. וכסימא ת{פ}<ס>יס the vinegar bubbles *EchRB* 50:7
Löw, Flora 1:92.

תעוב n.m. **doer of abomination** (√תעב) sg. תעובה *VR* 366:1 [text: תועבה]

תעל, det. **תַּעֲלָה** n.m. **fox** (CPA תעל LSp 222) sg. a. general: חמה תעל מית he saw a dead fox *VR* 509:4; הרין תעלה *ib.* 5 // *KohR* 15c(25); *ib.* 26; *BR* 924:5; *EstR* 11b(8); תלת מאוון מתלין מן הדין תעלא 300 fox parables *VR* 654:5 // *KohR* 2b(10); pl. תעלייה צהיין the foxes were thirsty *MMDam* Dt 22:9; b. in fig. sense: pl. אריוותא קמיך ואת שאל לתעלייא the "lions" (i.e. great scholars) are before you, and you ask the "foxes" (i.e. the lesser ones) *Švi* 39a(12); *KohR* 9d(15) [in an unclear proverb]; תַּעֲלַיָּה *MMDam* Dt 22:9

תעני, det. **תעניתה**, pl. **תעניין** n.f. **fast day, fast** (↓√3# עני; MH תענית Jast 1684) **1. fast day:** a. alone: sg. ולא ידעין דהיא תעניתא do they not know that it is a fast day? *Ber* 7c(33) // *Tan* 66a(62) // *ib.* 67c(46); בגין מודעתון די תעניתא in order to inform them that it is a fast day *Ber* ib. // *Tan* ib. 61; צרכון ישׂ' לתעניתא the Jews needed a fast day *BR* 304:7; תקעין בתעניתא they blow the *shofar* on the fast day *RH* 58d(29); לילי תעניתא the night of the fast day *Yom* 44d(43) // *Tan* 64c(57); כל שעה בתעניתא every hour on a fast day *ib.* 65b(10); עד יתפני תעניתא until the fast day is over *Pes* 30d(2) // *Tan* 64c(24); מפשוטיתה דתעניתא the prostration of the fast day *Švi* 33b(58) // *Suk* 54b(47) // *AZ* 43d(16); pl. אילין תענייתא דאנן עבדין לית אינון תעניין those fast days which we proclaim are not considered fast days *Tan* 65a(50) // *ib.G* b(62); b. w. עבד to proclaim a fast day: sg. בנינווה צרכון למיעבד תעני the people of GN needed to proclaim a fast day *ib.* 63d(29) // תענית[!] *Ber* 9b(32); ר' ליעזר עבד תעני *Tan* 66d(1); *ib.G* c(47); pl. ר' ברכיה עבד תלת עשרה תעניין *ib.* 65b(20); c. w. גזר to decree a fast day: sg. ר' גזור תעניתא גזר תענית[!] יום קדמי Rabbi, decree a fast day! He decreed a fast day on the first day *BR* 304:7 // *VR* 806:5; ביומוי דר' יודן גזר{י}<ו>ן תעני *Tan* 67a(36); d. w. -נפק ל to go out to a fast day assembly: sg. הוינן נפקין לתעניתא *Ber* 3c(42); *ib.* 43; *Tan* 65a(45); *ib.* 66c(47); 68b(22) [// {מ}סלק לתעניתא *EchRB* 88:8]; *Meg* 74d(36); *AZ* 43d(8); **2. fast:** sg. לא את חאמי גבר צאים בסקא ובתעניתא don't you see a man fasting with sackcloth and fast? *VR* 664:4; pl. צומין *SYAP*

תפנוקים Jast 1687) תפנוקי מלכייא royal enjoyment *TN* Gen 49:20 // *ib.* Dt 32:13; *KohR* 7d(16)

תפניק n.m. **feeding, support** (↓ √פנק) sg. תפניק כתיכון support of your households *TN* Gen 47:24

תפס, תפש (a/o) vb. **to grab, bold, catch** (TBA, MH תפס Jast 1688) Pe. **to grab, hold:** ותפשית כתרין לווח{ן}<י>ה I grabbed the two tablets *TN* Dt 9:17; ועבד חבלין ותפש טביי he made ropes and caught deer *Meg* 74d(51); ותפשת יתיה *TN* Gen 39:12 [H ותתפשׂהו]; קם תפסיה he got up and grabbed it *VR* 177:5; ארמלתא תפסת אמהתא אתא עובדא קומי ר׳ יצחק אמ׳ תפסת תפסת the widow seized the maidservant. The case came before PN and he said: (What) she has seized, she has seized *Ket* 33a(30) // *Qid* 59d(60); ותפש{י}תון כיפה the dome seized them (through the spell) *San* 25d(19); *ib.* 21; יתפוש *TN* Dt 22:28; יתפשון *ib.* 21:19; ולא משכח מרי חובא מה מתפס the creditor will find nothing to seize *BB* 17d(15); ואת תפיס (V) חבלא בתרין ראשיה you hold the rope by its two ends *VR* 196:6; *Pes* 32a(8); תפשי כנורא *TN* Gen 4:21 [H תפש כנור]; *ib.* Num 31:27
Itpe. **to be caught:** אתפשת *ib.* 5:13 [H נתפשׂה]; ושמע כרת קלא אמרה ספקלה ואיתפשת he heard a voice say "*Specula!*", and (the bird) was caught *PRK* 192:4 // *KohR* 26d(36) // *EstR* 7a(22)

תפקיד n.m. **bequeathed one** (↓ √פקד; MH תפקיד Jast 1689) pl. וארעא תפקידיה תפלט the land will discharge its bequeathed ones (i.e. the dead) *Ber* 9b(10) // תפקידה *Tan* 63d(9) [expl. וארץ רפאים תפיל Is 26:19]

תפר (/o) vb. **to sew** (↓תפיר; TBA, MH תפר Jast 1689) Pe. תפור תפירך sew your sewing *EchR* 44:13; *EchRB* ib.

תקומה n.f. **revival, restoration** (↓ √קום; SA תקומה ST Lev 26:37, MH תקומה Jast 1690) sg. ולא תהוי ליה תקומה it won't have any revival *TN* Gen 15:12; *FT* ib.; *TN* Lev 26:37

תקוע n.m. **support beam** pl. אילין תקועייא *BM* 12c(9)
Lieb, Tarbiz 40(1971):415, n. 49.

תקוע #2 n.m. **one who blows the shofar** (↓√תקע; TBA תקועא Jast 1690) pl. כהנין תקועין priests blowing the *shofar* *SYAP* 17:37

37:26; יתיב ג׳ מאה תעניתא he sat through 300 fasts *KohR* 24b(19)

תפי, det. **תיפייה** n.m. **fireplace for cooking where coals are placed** (↓ תפיי; SA תפין ST Lev 11:35, Sy תְּפָיָא LS 830) sg. גר{י}<ו>ף תיפייה rake the fireplace *Šab* 5c(56); *ib.* 57; בההיא קררה על תפייה in that pot on the fireplace *BR* 153:3 // *VR* 803:4; והוה מחחמי זרק גו תפייה וזרק קומי תפייה he was seen throwing (the pits) into the fireplace, and (the other) was throwing in front of the fireplace *Beṣ* 62c(27); du. תפיין *TN* Lev 11:35 [H כירים]; *TNGl* ib. 10:1; *FTV* ib. 11:35[!]
Brand, Ceramics 230+.

תפיי n.m. **stovemaker** (↓תפין) sg. {א}<ת>פיי הוא תרתין דידיה וחד<א> דתנורא he is a stovemaker. Two (eyes) are his, and one is the stove's *EchR* 52:7
Emendation based on // *MŠ* 55b(55): תנורין את עביד.

תפילה, pl. **תפילין** n.f. **phylactery** (< MH תפילה Jast 1687; SA תפלין ST Dt 11:18(Var; H טוטפות), TBA תפילי Jast ib.; cf. Sy תֶּפִלָּא LS 830) sg. ד׳ ירמיה אפסקת רצועתא דתפילתה the strap of PN's phylactery broke *Meg* 71d(3); pl. תפילין *TN* Dt 6:8 [H טוטפות]; *ib.* 11:18; עטיף גולתיה ותפלין כרישיה wrapped in a cloak with phylacteries on his head *KohR* 12d(20); *Er* 26a(27) // *Ber* 4c(30); *ib.* 9; 54; חד בר נש אוכד תפילוי במועדא a certain man lost his phylacteries on the intermediate days *MQ* 82a(50); *ib.* 51; 83b(44)

תפיר n.m. **sewing** (↓√תפר; MH תפירה Jast 1686) sg. תפור תפירך sew your sewing *EchRB* 44:13; *EchR* ib.

תפלוגה, det. **תפלוגתה** n.f. **dispute, difference of opinion** (↓√פלג, פלגו) sg. תפלוגתא דר׳ מאיר ור׳ יוסי *Pea* 19b(36); *Kil* 31a(42); *Švi* 33b(34); *ib.* 38a(1); *TerV* 44a(48); *ib.* 52; *Mas* 51a(63); *Yom* 39b(63); *MQ* 80d(25); *Ket* 32a(63); *Giṭ* 43b(51); *ib.* 48c(40); *BQ* 3a(46)
Because of its similarity with TBA פלוגתא, this word has often been corrupted to it in PT.

תפנוקיין n.f.pl. **enjoyment** (↓ √פנק, תפנוקין) תפנוקין ותפנוקיין all types of enjoyment *KohR* 7d(16) [expl. שדה ושדות Eccl 2:8]

תפנוקין n.m.pl. **enjoyment** (↓√פנק, תפנוקיין; MH

תקוף, det. **תּוֹקְפָּה** n.m. **strength, power** (↓√תקף; SA תקוף ST Num 25:4(Var)) sg. a. alone: הא תקוף הא תקוף *VR* 673:3 // *PRK* 337:6 [ref. to God]; תקפיהון דישראל *ib.* 262:3 [expl. אביר ישראל Is 1:24]; *TN* Gen 35:9; *ib.* Dt 5:24; 11:2; תוּקְפֵּיהּ *FPT* ib. 21[04]; b. as *nomen regens*: תקוף רוגזיה דאחוך *ib.* Gen 27:45 [H אף אחיך]; Ex 15:7; Num 32:14; כתקוף חסדך *ib.* 14:19 [H כגדל חסדך]; Gen 18:1; בתוקפיה דעננא *FPT* Ex 19:9[17; H בעב הענן]

תקיעה, det. **תקיעתה** n.f. **blowing of shofar**; pl. **teqiʿata, prayers recited on New Year's day interspersed with blasts of the shofar** (↓ √תקע; MH תקיעה Jast 1690) **1. blowing of the shofar:** sg. *TN* Lev 23:24; *ib.* Num 29:1; יהכון דעתבון דלא תעבדון לא תקיעתה בשבתא ולא ערבתא בשבתא ואין אדחקתון עבדון תקיעתה ולא תעבדון ערבתא take note not to do the *shofar* blast and the beating of the willow on the Sabbath; and if you are pressed, do the *shofar* blast and not the beating of the willow *Suk* 54b(49); **2.** pl. **teqiʿata–prayers interspersed with blasts of the shofar:** בתקיעתא דרב *VR* 668:4 // *PRK* 333:3 // *AZ* 39c(11) // *RH* 57a(34)[!]; הוון יתיבין תמן בתקיעתא they were sitting there during the *t.*–prayers *ib.* 59d(15) // *Ber* 8c(51); באילין תקיעתא *ib.*; *ib.* 54 // *RH* 59d(14); *ib.* 17

תַּקִּיף adj., n. **strong, powerful** (↓ √תקף; CPA תקיף LSp 223, SA תקיף Ham 464:148) חַקִּיפָא *FPT* Ex 6:1[04];- a. as adj.: sg. שבט תקיף a strong tribe *TN* Gen 49:14; *ib.* Ex 9:18; Num 21:24; ביד תקיפה *ib.* Dt 6:21; pl. וסגין ותקיפין numerous and powerful *ib.* 2:10; מה תקיפין אינון רחמיך how powerful is your mercy! *ŠR* 8c(3); *TN* Num 13:18; *ib.* 22:6; תקיפין *ib.* Num 13:28; b. as n.: 1) general: pl. תקיפי מואבי *ib.* Ex 15:15 [H אילי מואב]; 2) w. ref. to God: תקיפא דיצחק *TN* Gen 31:42 [H פחד יצחק]; תקיפא דיפרק יתכון the Powerful One who redeemed you *FTV* Dt 32:15; תקיף עלמא the Powerful One of the world *SYAP* 47:8; *ib.* 7

תקל n.m. **shekel** (↓√תקל; BA תקל KBL 1137, SA תקל ST Gen 23:15(Var)) pl. תקלין חדתין...תקלין עתיקין new (half)-*shekels*, old (half)-*shekels* *Šeq* 46c(27)

תקל (a/o) vb. **to weigh** (↓מתקל, תקל; CPA תקל LSp 222, SA תקל ST Gen 23:16) Pe. **1. to weigh** (intr.): תקל חמש מאה סלעין weighing 500 *selas* *TN* Ex 30:23; *ib.* 24; Num 7:13; 19; 25; 43; 55; 79; ויהב{י}‹ו›ן גוזלא מן דין סיטרא ותרתין ליטריא מן דין סיטרא ותקל חד כל קבל חד they put the pigeon on one side (of the balance) and two pounds on the other, and they each weighed the same *VR* 502:5; **2. to weigh s.t.:** ותקל *TN* Gen 23:16 [H וישקל]; ותקלותה ואשכחותה ב׳ מאה ליטרין *FPT* Ex 22:16[01]; יתקול they weighed it (i.e. the fish), and they found its (weight) to be 200 pounds *BRV*[60] 125:5; *ib.* 6; עד כדון אורחיה מחזרה למתקלה it is still his (i.e. the seller's) custom to weigh it over again *Qid* 60b(13); *ŠR* 40c(18); pass.part. דינרין טבין ותקילין good and weighed dinars *BM* 9c(28); *JMP* 11r:16; *ib.* 21:22

Pa. **id.:** ר׳ תייה רבה מתקל כיפייא(V) ר׳ חנניה מתקל גושייא PN used to weigh the rocks (of the holy land). PN_2 used to weigh the clods of earth *Švi* 35c(17)

2# תקל vb. **to stumble** (↓תוקלה; CPA 2# תקל itpe. LSp 223, SA תקל ST Lev 26:37(Var)) Itpe. ויתקלון *TN* Lev 26:37 [H וכשלו]; תתקלון *ib.* Dt 7:25; 12:30

תוקלה↓ תקלה

תקן vb. **to be proper, put in order, repair, set aside priestly gifts, establish, prepare** (↓ מתקנה, תקנה, תיקון; CPA תקן LSp 223, SA תקן LOT 3/2 47:26) Pe. **to be proper, in good order:** a. general: ארום שפר ותקן *TN* Gen 1:12 [H כי טוב]; *ib.* 21; Dt 5:28; 13:19; מה דתקן מן קדם ה׳ what is proper before God *ib.* Num 9:8; באורחן דתקנן קדמוי *ib.* Dt 19:9 [H בדרכיו]; b. in impersonal use: תקן מסבה יתה לך *ib.* Gen 29:19 [H טוב תתי אותה לך]; 2:18; Ex 8:22 [H נכון]

Pa. **1. to make an arrangement:** איתון נעליניה ונתקניניה let us bring him inside and make an arrangement (for his care) *VRV* 247:5; **2. to put in order, mend:** מקלקלתה דתקנת עובדיה the corrupt woman who mended her ways *PRK* 227:11; *Šab* 8d(28); *EchR* 2:2; **3. to repair:** אזל ההוא דוכיפת ותקנה the hoopoe came and repaired it (i.e. the nest) *VR* 507:4; תקין לי הדין סנדלא repair this sandal for me *EchRB* 50:13; *Tan* 69b(49); **4. to set aside the priestly gifts:** שלח למנחם בריה דיתקן ליליה ויהב ליה מעשריה he sent PN, his son, to set aside the priestly gifts for him, and he gave him the tithes *Dem* 24d(62); *ib.* 26a(54); מהו מתקנה בשובתה is it permitted to remove the priestly gifts on the Sabbath? *ib.* 50; *Ter* 41b(24); *Ḥal* 60a(6); *BR* 649:1; *ib.* 693:4; pass.part. מילא דלא מתקנא *Dem* 21d(54); *ib.* 24a(27); 22a(1)

Af. **1. to establish, fix:** מה דאתקינו קדמייה what the

first people fixed *TN* Dt 19:14 [H למתקנה [גבלו; לכון אתר לשרוייכון to establish for you a place for your camp *ib.* 1:33; למתקנא לון ספרין ומתניינין to establish for them schoolteachers and teachers of the Oral Law *Ḥag* 76c(28); אתקינן בינינן we established among ourselves *EchRB* 48:19; *JMP* 1r:21; **2. to place, arrange:** ואתקין עלוי עשר ביעין ואתק{ו}<י>ן עלוי place ten eggs on it (i.e. the plate) and place it before it (i.e. the idol) *Ber* 13d(21); מאן ד[י]<ו> מתקן אתקין להל place it there *Šab* 4a(32); לון הוא משמע לון after he arranges them, he reads (the biblical verses) to them *Soṭ* 22b(37); **3. to prepare:** אתקן גנת עדן לצריקיא he prepared the Garden of Eden for the righteous *TN* Gen 3:24; ואתקן *ib.* 43:16 [H והכן]; Num 23:29; אזיל ואתקין ליה תכריכין go, prepare shrouds for him *KohR* 11a(8); *PRK* 197:1; *EchR* 47:24; דר' יונה טעם כסא ומתקן לה PN tasted (the wine) in the cup and prepared it (for the following day) *Ber* 11c(60); *BB* 15a(19); pass.part. אגר טב מתקן לכון a good reward is prepared for you *TN* Num 23:23; *ib.* Gen 15:1

On af., mng. 2, v. LSp 223, s.v. תקן af., mng. 1 and Ros, Yalon Vol 306, n. 56; Ben-Hayyim, LOT 3/2 47:26, note; on mng. 3, v. Lieb, TK 3:11, n. 38; 129, n. 1; on the mng. of דמאי דמיתקן דמאי לא חיקן *MŠ* 56d(45) [+ //'s], v. Lieb, TK 8:750.

תקנה, det. **תקנתה** n.f. **legal remedy, arrangement** (↓ √תקן; Sy תַּקְנְתָא LS 832) **1. legal remedy:** sg. מיעבד תקנה לאילפא to make a remedy for the ship (to remove something from it on the Sabbath) *Šab* 13b(17); אין הוה משכח מיעבד תקנה if he could effect a remedy *Er* 23c(14); **2. arrangement, measure:** sg. עבדין ליה תקנה they made an arrangement (between themselves) for him *VR* 247:5 // *EstR* 9b(9); ודא תקנתא עיבידו להון make this measure for them *TNGl* Num 4:19

תקע vb. **to blow a horn or shofar** (↓ 2# תקוע, תקיעה; SA תקע Ham 608:50+) Pe. יתקעון *TN* Num 10:4 [H יתקעו]; *ib.* 6; 8; תתקעון *ib.* 7; במתקעה דשיפורא *FPT* Ex 19:13[06; H במשך היובל]; *TN* ib.; וק{ו}ראין באוריתא ומצליי ותקעין they read the Torah, pray, and blow the *shofar* *RH* 59c(44); קומי ר' יהושע בן לוי תקעין בתעניתא ויתקעון קומוי בחצוצרתא they blow the *shofar* before PN on a fast And let them blow before him (also) with the trumpet! *ib.* 58d(29)

תקף (e/o) vb. **to be strong, heavy, strengthen** (↓ תוקפה, תקיף, תקוף; SA תקף Ham 463:140+, 464:151+) Pe. **1. to be strong, prevail:** a. alone: ותקף גברה *FPT* Gen 30:43[05; H ויפרץ]; *TN* ib. 24:35 [H ויגדל]; *ib.* 30:30; ברי דרבית ותקפת my son who grew and became strong *FT* ib. 49:22; תקופר וסגון *TN* ib. 9:1; *ib.* 38:29; תתקפון *ib.* Dt 11:8 [H תחזקו]; b. w. var. nouns: 1) חייל: יתקף חיילהון דרחמך may the strength of your mercy prevail *PRK* 379:9; *TN* Num 14:17; 2) לב: ויתקוף לבביכון *ib.* Dt 8:14; 17:20; 3) רגוז: ותקיף רוגזה *ib.* Num 24:10 [H ויחר אף]; Dt 31:17; **2. to be heavy:** תְקִיפוּ *FPT* Gen 48:10 [04; H כבדו]

Pa. **to make firm:** ותקף ית לביה *TN* Ex 8:11 [H והכבד את לבו]; *ib.* Dt 10:16; Gen 28:3 [H ויברך]

Pol. **1. to make great:** ואתוקף ית שמך *ib.* 12:2 [H ואגדלה שמך]; 17:2; 19:19; Lev 26:9; **2. to strengthen:** ותוקף יתיה *ib.* Dt 3:28 [H וחזקהו]; **3. to make firm** [↓pa.]: אתוקף לבא דפרעה *ib.* Ex 7:14; 14:17; **4. to seize, hold:** ותוקפ{ו}<י> ית ידיך ביה hold him with hands *ib.* Gen 21:18 [H והחזיקי]

Itpol. **1. to be firm:** וְאִתּוֹקַף *FPT* Ex 7:13[04; H ויחזק]; *TN* Dt 31:7 [H חזק ואמץ] אתוקף ואודרז; *ib.* Num 13:20; Dt 12:23; **2. to become strong:** ואתוקפו *ib.* Ex 1:20 [H ויעצמו]; **3. to prevail:** ואתוקפו מצריי *ib.* 12:33 [H ותחזק]; Gen 19:15; **4. to seize, hold** [↓pol., mng. 4]: ותתוקף בכבית בהתתיה *ib.* Dt 25:11 [H והחזיקה במבושיו]; Gen 19:16; 48:17; Dt 32:41

תרב n.m. **fat** (↓ √תרב; CPA תרב LSp 223; SA תרב Ham 460:32+) a. esp. of sacrificial animals: sg. *TN* Lev 7:24 [H חלב]; תרבה *TN* Ex 29:22; Lev 4:8; pl. תרביה *ib.* 8:26; תרביהון *ib.* Num 18:17; b. of humans: sg. תרב גיבריהון the fat of their heroes *FT* Gen 49:11

תרב vb. **to remove fat** (denom. < ↓תרב) Pa. בגין דיהוון מ<ת>רבין טבאות so that (the butchers) should remove the fat properly *Dem* 23a(51)

Lieb, Tarbiz 45(1976):63.

תרבו, cs. **תרבות**, pl. **תרבון** n.f. **training, group** (↓ √רבי; SA תרבו Ham 614:189) **1. training:** sg. אימחיק שמיה דפלן דאפק ברי לתרבו בישא may the name of so-and-so who led my son to bad training be blotted out *BRG* 266:6 // *DevR* 7:6; **2. group:** sg. תרבו דגברין חייבין a group of guilty people *TN* Num 32:14 [H תרבות]; pl. תורבוות ביתיה members of his household *ib.* Gen 14:14; תורבבת 17:12; תרכבת *ib.* 13[!]; 17:23; 27; Lev 22:11

תרגום n.m. **translation, esp. Aramaic Bible**

translation (↓√תרגם; TBA תרגומא Jast 1695, MH תרגום ib.; cf. Sy תּוּרגָמָא LS 834) sg. חמא חד ספר מושט תרגומא מן גו סיפרא he saw a teacher rendering(?) the translation from the book *Meg* 74d(15); שכחון מיל־י־ן מן הדן תרגומה they forgot words from that translation *BR* 946:3
Bacher, Term 2:244.

תרגם vb. **to translate** (↓תרגום, תורגמן, מתורגמן; CPA תרגם LSp 223) Quad. **to translate** (esp. biblical verses): תרגם עקילס Aquila translated *Yom* 41a(19) [fol. by Aramaic translation]; *BR* 1152:8; אמוריה דר׳ יוחנן תרגם קודמוי PN's speaker translated before him *ib.* 815:6; תרגם יעקב כפר נבורייא בצור PN translated in Tyre *Ber* 12d(45); *Šeq* 48d(44); *San* 20c(63) // *BR* 950:4; חד בר נש קאים מתרגם סמיך לעמודא a certain person was translating next to the pillar *Meg* 74d(9); *ib.* 12; ואילין דמתרגמין דהינון מתרגמין ואמרין *BR* 663:6; *Ber* 9c(21); *Kil* 31c(60); *Meg* 75c(11); *EchR* 122:5; וקראיי ולא מתרגמין they read (the Bible) and do not translate *Meg* 74d(36)
Quad.Ref. **to be translated:** מתקרא בחד לשן וּמִתְּרַגַּם בשבעין לשנין it is read in one language and is translated into 70 languages *FPT* Dt 27:8[04]; *TN* ib.

תרגמון n.m. (uncertain) pl. מאן אינון הרובין תרגמוניא)V תרמוניא(who are the רובין? The תרגמונין *Ḥal* 60a(58)
M. Beer, The Babylonian Amoraim, Ramat Gan 1974:353+ (Heb), w. prev. lit.

תרד, pl. **תורדין** n.m. **beet** (MH תרד Jast 1696) pl. תורדין רברבין large beets *BR* 761:4; *ib.* 762:2; *Beṣ* 61b(22)
Löw, Flora 1:347.

תרדימה n.f. **slumber** (< H תרדימה Jast 1696) sg. שנת תרדימה a deep sleep *AmGen* 5c:5

תרוג, אתרוג n.m. **etrog** (MH אתרוג Jast 134, Sy טרוּגָא LS 287) sg. מיצע סכינא גו אתרוגא to stick a knife into the *etrog* *Ter* 45d(7) // איטרוגא[!] *AZ* 41a(61); *Suk* 54a(22) // *ib.* b(59) // תרונגה *GitG* 44b(31); pl. תרוגין *FPT* Lev 23:40[06]; *TN* ib.; הלין תרוגיה *VR* 859:5; תרוגיה הוון מצפצפין תמן *etrogs* were scarce there *GitG* 44b(31) // *Suk* 54a(21); {א}פתחון שקיה ואשכח{ת}וניה מלי אתרוגין they opened his sack and found it full of *etrogs* *VR* 859:4; *ib. Var* 858:4; *KohR* 8c(39)

Löw, Flora 3:279+

תרוכין n.m.pl. **release, manumission** (√תרך; JA ספר תירוכין MGiṭ 9:3) *TNGl* Lev 19:20

תרומה, det. **תרומתה** n.f. **teruma** (< H תרומה Jast 1696; ↓√תרם) sg. מן אידרא כתרומה like the *teruma* from the threshing floor *FTP* Num 12:1

תרומן n. (unclear) חרובין דתרומן carobs of *PRK* 192:1

תרוע n.m. **breaker, splitter** (↓√תרע; Sy תָּרוֹעָא LS 837) sg. את הוא תרועיה דיימה you are the splitter of the sea *BR* 795:3
Sok, Kut Vol 171.

תרז vb. **to burst, be distended** (Sy תרז etpe./a LS 834) Itpe. אתר{ז}<ז> פלוני so-and-so was distended *Yev* 15d(25)
Lieb, TK 6:174 and n. 38.

תרי vb. **to soak** (CPA תרי LSp 223) Pe. למיתרי משכין to soak hides *San* 21b(47); תרי מרטוטה he used to soak a rag *Yom* 44d(22) // *Tan* 64c(35)

תרייה n.f. **Monday** (↓תריין; Mal *ṯrō* Berg, Gl 102) *BRV*[60] 95:7; *Pes* 30d(1) // *Tan* 64c(24); *MMDam* Gen 36:21

תריין, תריי, cs. **תְּרֵי־תרין, תְּרֵיין**, f. **תרתיי(ן)**, cs. **תַּרְתֵּין** num. **two** (↓ תרייה; CPA תרין, תרתין, תריהון LSp 223, SA תרין ST Gen 44:27, תרתין ib. Lev 23:17, תריון ib. Gen 22:6) m. תְּרֵיין *FPT* Num 28:27[06]; *BR* 330:2; תריי *Yev* 6b(47); תרין *FPT* Gen 9:22[05]; *MQ* 82d(17); f. תרתיין *BR* 357:4; תרתיי *Šab* 10a(62); תַּרְתֵּין *FPT* Gen 32:14[03]; w. suf. תרינן *TN* Gen 4:8; תריכון *Or* 61b(14); תְּרֵיהון *FPT* Ex 22:8[01];- m. תריין תריין *ib.* Gen 7:9[06]; Lev 23:18[06]; אנא וברי תריין מנהון I and my son are two of them *BR* 330:2; *ib.* 455:2; 569:4; 1264:4; *VR* 216:6; תריי בל קבל תריי two against two *Dem* 24d(59); *Pes* 30a(24); *Ned* 39b(3); *BR* 36:6; *PRK* 195:2; תרין יומין *TN* Gen 24:55; *ib.* Ex 25:18; Lev 15:14; Dt 5:22; *Er* 19b(32); *Soṭ* 17b(39); *Naz* 54a(53); *BR* 856:2; *PRK* 199:5; f. ר׳ לוי אמ׳ תרתין *BR* 427:1; *ib.* 357:4; ר׳ יוחנן פליג עם ר׳ יודה בתרתיי PN differs with PN_2 in two cases *MQ* 83d(11); *Qid* 63a(50); *Šab* 10a(62); חדא תרתיי *Naz* 52d(43); *BR* 1285:4; *PRK* 277:7; תרתין בנתה *TN* Gen 19:30; *ib.* Ex 37:27; Num 31:40; תרתין מילין *Mas* 51d(42);

Pes 32c(48); *AZ* 40c(60); תרתין מאוון 200 *BR* 1183:2; *ib.* 1262:2; *VR* 44:7; *PRK* 300:2; w. suf. אתא ונפוק תרינן לאפי ברא come, let the two of us go outside *TN* Gen 4:8; *VR* 812:5; ותריהון פליגין both of them differ *Suk* 52c(23); *Meg* 71c(25); ויהא ממונא לתריהון the money will go to both of them *BR* 302:4

Kut, SGA 26ff. This word is characterized in the texts by an abundance of different spellings, reflecting both orthographic variants as well as the influence of other A dialects: e.g. תרין *Šab* 15a(56) as abs. reflects TA; תרי *San* 23c(5) is either a defective spelling or reflects TBA; תרויהון Pea 15b(9) and תרויהו *Er* 25c(42) corrupt TBA forms which occasionally occur in JPA texts.

— **תרי(ן) עשׂר**, f. **תרתי(ן) עשׂרה**, det. **תרי(ן) עשׂרתי** num. **twelve** (↓תריין; CPA תרתעסרי, תריעסר, תריעסרתא LSp 223, SA תריעסר ST Ex 24:4) a. general: m. תרין עשר בניה *TN* Gen 35:22; *ib.* Ex 15:27; Num 31:5; תרי עשר *ib.* Gen 50:1; *BR* 683:10; *VRV* 250:1; f. תרתין עשרה שנין twelve years *TN* Gen 5:8; תרתי עשרי *ib.* Num 7:84; תרי עשרתי שבטיה the twelve tribes *ib.* 33:9; תרין עשרתי *ib.* Dt 6:4; b. m. det. the Twelve (Prophets): מן ראשיה דתרי עשרה ועד סופיה דסיפרא from the beginning of the Twelve (Prophets) until the end of the book *MMDam* Num 20:29; *ib.* Gen 22:17

The form תריסר (e.g. *TNGl* Gen 50:1; *PRK* 167:5) is a corruption due to TBA.

תריס n.m. **shield** (< θυρεός Lehnw 593; ↓√תרס; SA תורס Ham 507:159) sg. תריס חיילכון the shield of your strength *TN* Dt 33:29; pl. בתריסין *FTP* Ex 13:17

תריע n.m. **breach** (↓√תרע pass.part.; Sy תְּרִיעָא LS 837) sg. וסיגין סייגה ותרעין תריעה does one fence in a fence and breach a breach? *Pea* 16b(45) // *Qid* 61d(52) // *Švu* 33c(10); *ib.* 11 // *San* 27c(44) [cf. SA תרע סיג TM 219:922]

For a H version, v. *TanḥB* Gen 185.

תרך vb. **to chase away** (↓תרובין; EA תרך DISO 335, MH תרך Moreshet 393) Pa. ויתרך יתן he will chase us out *TNGl* Ex 1:10; אתא חד רומאי ותרכיה a soldier came and chased him away *BRL* 81:6

תרם vb. **to give teruma** (< MH תרם Moreshet, Lex 394; ↓תרומה) Pe. ושייר גו סקא ותרם he left (fruit) in the sack and gave *teruma Ter* 42a(47); הוה יליף תרים he regularly gave *teruma ib.* 42d(40)

תרמוסר n.m. **bathhouse attendant** (< Lat. *thermasarius* Löw, Lehnw 585) sg. יעקב תרמוסרה *Ber* 4c(13)

תרנגל, det. **תרנגלה**, **תורנגלה**, **תרנוגלה**, pl. **תרנוגלין** n.m. **rooster, chicken** (< Akk *tarlugallu* Kaufman, Influences 108; CPA תורנגולא, תרנוגלא LSp 224, Sy תַּרְנָ(ו)גְלָא LS 836) a. general: sg. קרא תרנוגלא the rooster crowed *Suk* 55c(19) [expl. Mib. 5:4] // *Šeq* 48d(45); קרא תרנגלא *VR* 101:2 // *BR* 335:6; אית לך מימר בר תרנגלא קרא תרנגולא can you say (that בן גבר [MŠeq 5:1] means) "the son of the rooster"? *Suk* 55c(20) // *Šeq* 48d(46); כהדין תרנגלה *VRG* 248:5 // *EstR* 9b(10); *VR* 116:6; רגלוי דתרנוגלה the rooster's legs *PRK* 63:7 // *KohR* 21b(37); תורנגלה *VRG* 575:4 [expl. שכוי Job 38:36; ↓סכוי]; pl. ביעין ותרנוגלין eggs and chickens *BQ* 6b(40); *BB* 16c(26); *Ket* 33a(8); תרנוגלין פטימין fattened chickens *Pea* 15c(47) // *Qid* 61b(36); אילין ביעין דמאן דתרנגלין תוורין או דתרנג{י}לין <אוכמין> whose eggs are these? Of white or black chickens? *EchRB* 49:7; b. in GN: תרנגולה עלייה *TN* Num 34:15; תרנג{י}<ו>ל קסריון וקיסריון Upper T. of Caesarea *Reḥov* 16; תרנוגלה עלייה *ib.* 22; [ת]ורנגלה *FPT* Dt 2:8[26]; כרך תרנוגלה *TN* Num 33:35; *ib.* 36

תרנ(ו)גלה, det. **תרנג(ו)לתה** n.f. **hen** (↓תרנגל; CPA תרנג(ו)לתא LSp 224) sg. זכי עמי חרא תרנגלה give me a donation of a hen *ŠeqG* 49b(11); תרנוגלא *ib.L* // תרנוגלתא[!] *Pea* 21b(31); *EchRB* 47:13; תרנגולתא(G: תרנגלתה) ופרתיה the hen and its chicks *AZ* 42c(63) [expl. סכות בנות 2K 17:30]; *EchRB* 102:1; *VR* 575:4; עבד לון תרנגולתא he prepared the hen for them *Švi* 37a(11); *EchR* 47:13; כל יומין דהרא תרנגולתא מתגעגעה כקיטמה as long as that hen wallows in the ashes *EchR* 102:1; כהדה תרנגלתה דמנערה גרמה מן קטמה like the hen which shakes the ashes off herself *BR* 878:7

תרס vb. **to shield, oppose** (denom. < ↓תריס; MH תרס Moreshet, Lex 395) Pe. **to shield:** מימרי תרים לך my *memar* will shield you *FPT* Gen 15:1[08; H מגן]; *FTV* ib.; *TNGl* ib.[!]

Af. **to oppose:** ולא על יאות <הוה> ר׳ חנינה מתריס לקיבליה PN opposed him improperly *AZ* 41b(12) // *Dem* 23c(43); והוה ר׳ חנינה מתריס כלוקבל(text: ר׳ חגיי (כליון[!] קבלן[!]) *Qid* 63d(39); *Giṭ* 44d(30)

תְּרַע, det. **תרעה** n.m. **entrance, gateway, gate,**

door (↓ √תרע; CPA תרע LSp 224, SA תרח Ham 558:45+) **1. entrance:** sg. תרע משכניה *TN* Gen 18:2 [H פתח האוהל]; *ib.* Ex 40:29; Lev 14:11; תרעא דמערתא the entrance to the cave *Ḥag* 78a(1); תְּרַע לבא the entrance of the heart *FPT* Gen 4:7[02]; **2. gateway:** sg. תְּרַע קרתיה *ib.* 34:24[03; H שער עירו]; אזלת וקמת לה על תרעא דמרה (the she-ass) went and stood at her master's gateway *Šeq* 48d(6); אמ׳ ר׳ יהושע מה דמר ותפש יתיה תרעה PN recited a spell, and the gateway caught him *San* 25d(21); *BR* 1145:1; *VR* 577:7; *ib.* 654:1; *PRK* 303:12; תרע פילי [↓פילי]; **3. gate:** sg. תרעא מציעיא דבי מרדשא the middle gate of the study hall *Ber* 11c(55); *Kil* 32c(39); *Naveh* 11:1; *ib.* 21:4; פכור תרעייה היך תרעך פכיר ומקלק uprooter of gates! How your gate is uprooted and thrown down *BR* 753:4; צירא דתרעא דגיהנם the pivot of the Gate of Hell *Ḥag* 77d(50); pl. אילין תרעייה דסדרא רבא those gates of the great study hall *Šeq* 49b(31); **4. door:** sg. תרעא דתיבותא *TN* Gen 8:6 [H חלון התיבה]; *ib.* 19:9; 49:1; בגין דלא מקשה על תרעא בשובתא in order not to knock on the door on the Sabbath *Beṣ* 63a(45); לותרי תרעא behind the door *BB* 13b(25); *VR* 123:4; *EchRB* 48:23; pl. דהוון טרדין לתרעייא they closed the doors *EchR* 91:22

תרע vb. **to breach, break** (↓ תריע, תרוע, תורעה, תרע; SA תרע Ham 561:123, MH 2# תרע Moreshet, Lex 396) Pe. **to breach:** תרעין תריעה *Pea* 16b(45) + //'s; [↓תריע]; למתרוע תר‹י› עה *SYAP* 55:18 Itpe. **to be broken:** ולא יכלת למסוברת{י}ה יתהון אתרעת מן קדמיהון כדן אתרעת ראובן ברי it was unable to bear them, and it was broken before them. So you were broken, Reuben, my son *TN* Gen 49:4; *FTV* ib.; יתרעון *ib.* Lev 11:35 [H יתץ]; תתרע *TN* Dt 31:8; תתרעון *ib.* 6

תרף vb. **to be digested** (CPA תרף to perish LSp 224, MH תרף Moreshet, Lex 396) Pe. מצץ עליה ותרף מזונה he sucks its leaf and his food is digested *Šeq* 50a(40) // *ŠR* 29a(23) [expl. תרפיה *ib.*]

Löw, WZKM 10(1896):135+.

תרפיה n.f. **healing** (< θεραπεία Lehnw 594) sg. *Šeq* 50a(40) [expl. תרופה Ezek 47:12] // תרפיון *ŠR* 29a(23)

תרתר vb. **to throw** (otherwise unknown; translation from context) Quad. שרי מתרתר עליהון עפר (the snake) began to throw dirt on them *PRK* 175:7 // *Ter* 46a(31)

תשוע num. **ninth** (↓תשע; MH תישוע Jast 1667) pl. ארבעה תשועין four-ninths (4/9) *Er* 20b(24)

תשיעיי num. **ninth** (↓תשע; CPA תשיעי LSp 224, SA תשיעאה ST Num 7:60(Var)) sg. ביומא תשיעיה on the ninth day *TN* Num 7:60; דבירא תשיעאה the ninth commandment *FPT* Ex 20:16[25]; שתה תשיעיתה the ninth year *TN* Lev 25:22

תשיש adj. **weak, sick** (↓ √תשש; CPA תשיש LSp 224) sg. בגין דאנא תשיש because I am feeble *Ber* 4b(18); *ib.* 20; 9d(4); ר׳ יונה ור׳ יוסה סלקון מבקרה לר׳ אחא דהוה תשיש PN and PN_2 went to visit PN_3 who was sick *Šab* 8c(60); *Yom* 43d(20); *MQ* 83d(12); *Qid* 61a(34) [expl. זב 2Sam 3:29]; *PRK* 287:13; *KohR* 16b(45); pl. מה תוריא עבדין תשישין מה עיזיא עבד{י}ן תשישן how are the oxen? Sick. How are the goats? Sick *VR* 125:4; תשישיא *MSam* 61:6 [expl. נכשלים 1Sam 2:4]

תַּשְׁלוּם n.m. **payment** (↓ √שלם pa.; MH, TA תשלום Jast 1704; cf. SA חשלמה LOT 3/2 142:90) pl., only in phrase תשלומי in payment for [H תחת]: נפש תשלומי נפש soul in payment for a soul *TN* Ex 21:23; *ib.* 24; 25; *FPT* ib. 23[01; voc]; *ib.* 24; *TN* Lev 24:18; *ib.* 20; Dt 19:21

תשמיש n.m. **sexual relations** (↓ √שמש; CPA תשמיש, תשמש LSp 211, SA תשמיש ST Ex 39:1(Var), MH תשמיש Jast 1704) a. w. fol. noun: sg. תשמיש דערס copulation (lit. use of a bed) *FPT* Ex 19:15[06; = MH תשמיש המיטה Jast 1704]; *TN* ib.; תשמי‹ש› מיטה *TNGl* Lev 16:29; תשמיש דזרע *TN* ib. 15:16 [H שכבת זרע]; *ib.* 32; Num 5:13; תשמיש דבורא homosexual relations *ib.* 31:17; תשמיש דגבר sexual relations with a man *TNGl* Gen 19:8; b. w. a suf.: תשמישיה *TN* Lev 20:15 [H שכבתו]; *ib.* Num 5:20; תשמישך *ib.* Lev 18:23

תשע, pl. **תשעין** num. **nine** (CPA תשעתיא, תשע LSp 224, SA תשע ST Gen 9:29) sg. m. תשעה ירחין nine months *TN* Num 12:12; תשעה מן דתשעה *Dem* 24d(11); תשעה קיטרין nine knots *Er* 26c(24); f. סופהון דתשע the end of the ninth hour *EchR* 63:6; תשעין ותשע שנין 99 years *TN* Gen 17:24; תשע מאה 900 *ib.* 5:20; תלתא זיבנין מן תשע (Se) ‹תלתא› 3x3 = 9 *Švi* 34c(62); *Qid* 59c(22); *San* 22b(41); det. תישעתי שבטייה the nine tribes *TN* Num 34:13; pl. תשעין שנין *ib.* Ex 12:42; תשעין

ושית ביעין 96 eggs *Ter* 43c(40)

— **תשע עשר** num. **nineteen** (Sy תְשַׁעְסַר LS 839) ותשע עשרה שנין nineteen years *TN* Gen 11:25; בתשע עשר יומין ביה on the nineteenth day in it (i.e. the month of Av) *JMP* 29:2

תשרי n.m. **Tishri, the first month** (< Akk *Tešrītu* Kaufman, Influences 115; Sy תֶשְׁרִי LS 805) בתשרי ריש שתא וצומא דבא *Rosh Ha-Shana* and *Yom Ha-Kippurim* are in *Tishri EstR* 12b(26); *TNGl* Gen 8:13; *ib.* Lev 16:29; *FTP* Ex 12:2; *SYAP* 36:45; *ib.* 37:25; 38:26

תשש vb. **to become feeble, emaciated** (↓תשיש; MH תשש Moreshet, Lex 397) Itpe. **1. to become feeble:** ר׳ לעזר בר׳ שמע׳ אתשש *PRK* 198:6 // *KohR* 29a(2); *ŠR* 19a(30); **2. to be emaciated:** עד דכחיש ותשש(= ואיתשש) until it became thin and emaciated *KohR* 16c(12); *ib.* 14

תתובה, det. **תתובתה** n.f. **refutation, answer, repentance** (↓√תוב; SA תתובה LOT 3/2 94:85; cf. H תשובה Jast 1703) **1. refutation, answer:** sg. לית הדא דר׳ ליעזר תתובה על דר׳ יהושע that (statement) of PN is not a refutation of (the opinion) of PN_2 *Pes* 33c(42); *ib.* 44; *ḤalG* 59b(47); *ib.* 52; כל יומוי דר׳ בא בר ממל לא אשכחנן תתובה(text: תותבה) ומן דדמך אשכחנן תתובה(text: תותבה) while PN was alive we didn't find an answer, but after he died we found an answer *Švu* 34c(16); pl. כל אילין תתובתה *Pea* 18b(20); *RH* 56b(27); **2. repentance:** sg. a. alone: אית תתובה לעלמא דאתי there is repentance in the world to come *Švi* 35c(28); חזרון בתתובה לגב רחמ׳ they repented to the Merciful One *Der* 46:10; *ib.* 48:25; b. esp. עבד תתובה to repent: דילמא די יעבדון תתובה perhaps they will repent *TN* Gen 6:3; *ib.* 18:21; צריכ׳ ישר׳ לחרובה עבד{ו}<י>ן תתובה when the Jewish people need carobs (for food), they repent *PRK* 241:13 // *VR* 281:1[!]; *EchRBub* 156:2; *PRK* 361:1[!]; *SYAP* 61:2

Bacher Term 2:247.

תתובי, det. **תתוביתה** n.f. **repentance** (↓√תוב, תתובה) sg. הוא עביד ת{ו}ת<ו>ביתא he repents *EchRB* 136:9

INDICES

I. INSCRIPTIONS

Beit Shearim

1:1	ד(י)ן pron.
	כל מן pron.
	פתח vb.
1:2	קבורה n.
1:3	בגו prep.
2:1	קבר vb.
2:4	הוי vb.
2:5	מות vb.
3:1	כל מן pron.

Frey

819:1	קמיע n.
892:1	ביר n.
	קבורה n.
892:2	בירבי n.

Hirbet Gēmar

1	אנה pron.
2	חשיש adj.
	קבורה n.
	ברביי n.

Naveh

3:2	אומן n.
	אנה pron.
	עבד vb.
4:1	טבריי adj.
4:2	שקוף n.
7:1	לעיל מן prep.
7:2	כיפה n.
	פצים n.
10:3	ברכה n.
11:1	תרע n.
12:1	ביר n.
12:3	ל־ prep.
12:4	ברכה n.
15:1	ביר n.
16:1	אתר n.
	כליל n.
	כפר n.
17:1	ביר n.
	דכר vb.
	טב adj.
17:2	די conj.
	ד(י)ן pron.
	סטו n.
	עבר vb.
17:3	דרג n.
	הוי vb.
	פעל n.
17:4	חולק n.
	צדיק adj.
18:2	ד(י)ן pron.
	עמוד n.
18:3	ברכה n.
19:1	רבר vb.
20:1	חזן n.
20:3	אח n.
	עבד vb.
20:4	אתר n.
	מרי שמייה n.
21:1	דכד vb.
21:3	חזק vb.
21:4	תרע n.
22:1	איסכופה n.
26:1	הוי vb.
	מצווה n.
	עחיד adj.
	שלם n.
26:2	אתר n.
	מצווה n.
	קדיש adj.
26:3	ברכה n.
	ולי adv.
28:1	אנה pron.
30:3	רי conj.
	ד(י)ן pron.
	טבלה n.
30:4	ברכה n.
	הוי vb.
31:3	טבלה n.
32:1	טב adj.
32:2	קירה n.
32:3	קיריס n.
32:4	חתן n.
	קומיס n.
32:5	חתן n.
	קיריס n.
32:6	ביר n.
32:7	אתר n.
	מצווה n.
	תדיר adj.
32:8	דינר n.
	הכה adv.
	חמש num.
	יהב vb.
32:9	ברכה n.
	דהב n.
	מלך n.
	נתן vb.
32:10	עמל n.
33:1	טרימיסין p.
	יהב vb.
	מיינוק n.
	ציפוריי adj.
33:2	גרמה n.
	כפר עקביי adj.
	תלת num.
33:3	ארד
	ברכה n.
	עמל n.
33:4	ארביליי adj.
	מחיר n.
	מלך n.
	עמל n.
34:1	בנישה n.
	קירה n.
	קיריס n.
34:2	איתה n.
	ברכה n.
	רכר vb.
	נתן vb.
	עמל n.
34:3	די conj.
	דינר n.
	מלך n.
	עמל n.
34:4	דכר vb.
	טרימיסין n.
	יהב vb.
	עיריי adj.
35:2	טרימיסין n.
	מיינוק n.
35:3	יהב vb.
	פלגו n.
35:4	רינר n.
	לגו prep.
	פסיפס n.
35:5	ברכה n.
39:1	בני קרתה n.
	בריך adj.
39:2	פסיקה n.
40:2	על ידי prep.
	עמוד n.
42:2	ד(י)ן pron.
	שכן vb.
42:4	עמל n.
	רחמן adj.
43:1	פסיפס n.
43:2	מלך n.
	מלכו n.
43:3	זבן n.
43:4	בני קרתה n.
43:5	בירבי n.
46:1	ביר n.
	בר חבורה n.
	חבורה n.
46:2	אתר n.
	חזק vb.
	תיקון n.
46:3	שלם n.
47:1	אומן n.
47:4	עבידה n.
53:2	חד num.
57:1	קהל n.
57:2	פסיפס n.

58:1	דכר vb.
	יהב vb.
	כהן n.
58:2	טימי n.
	פסיפס n.
58:3	דיד־
	מרושה n.
59:1	דכר vb.
60:1	ברה n.
60:2	אתר n.
	חזק vb.
63:1	דכר vb.
63:2	פרנס n.
64:2	או conj.
	חזק vb.
64:3	אתר n.
64:4	כן prep.
	דהב n.
64:5	דהב n.
	מקמה n.
64:7	אתר n.
65:2	חזק vb.
65:3	אתר n.
	תיקון n.
65:4	אתר n.
66:3	אתר n.
69:1	דכר vb.
	דכרן n.
69:2	זעור adj.
	מלך n.
	סייע vb.
	קהל n.
69:3	חזק vb.
	יח prep.
	מלך n.
69:4	אנשי בייתה n.
	ביר n.
	פסיפס n.
	שם n.
69:5	חיין n.
	כתב vb.
	ספר #3 n.
70:9	כיר n.
70:10	בן prep.
	גבר n.
	יהב vb.
	פלגו n.
70:11	גנב vb.
	לישן n.
	עמם n.
70:12	גלי vb.
	צבר n.
	קרייה n.
	רז n.
70:13	עיין n.
	שוט vb.
70:14	אפין n.
	גבר n.
	חמי vb.
	סתידה n.
70:15	ההוא pron.
	זרע n.
	ית prep.
	מן תחות (ל־) prep.
	עקר vb.
	שמיין n.
70:16	עם n.
70:18	רחמן adj.
71:1	דכר vb.
71:2	קיריס n.
71:5	זבן vb.
71:6	כנישה n.
74:3	פעל n.
77:1	מנחם n.
	היד n.
81:1	כיר n.
	דכר vb.
82:1	ליוויי n.
83:1	כני קרתה n.
	חזק vb.
84:1	חזק vb.
	קהל n.
85:2	נידכה n.
107:7	קתדרה n.
110:1	רבוע n.

Qadmoniot 9 (1976):79

	משכיל n.

Reḥov

6	פילי n.
	חקל n.
7	סכז n.
	פילי n.
	זייר n.
8	פילי n.
12	חנו n.

Reḥov 2

12	יהב vb.
	סגי vb.
13	עמל n.
25	פונדק n.

Tiberias

1	קכורה n.

Zoar

1:1	נוח vb.
	נפיש n.
1:3	ראש ירח n.
1:4	מרחשוון n.
1:5	שמיטה n.
1:6	מאה num.
	שת num.
1:7	ארבע num.
	חרכן n.
1:8	כית מקדש n.
2:2	ברה n.
2:3	מות vb.
2:7	חרכן n.
2:8	בית מקדש n.
3:1	נוח vb.
	נפיש n.
3:2	כרה n.
3:3	חד שער num.
	תלתה n.
3:4	אלול n.
	יום n.
	ירח n.
3:5	שמיטה n.
3:6	ארבע num.
3:7	חרכן n.
3:8	בית מקדש n.
4:3	שובה n.
4:6	שבוע n.

II. TARGUMIM

Fragments of the Palestinian Targumim (FPT)

Genesis

2:17	אדום conj.
	די conj.
	לא adv.
	מות vb.
2:18	כלחודי prep.
	זוג #2 n.
	כד conj.
2:19	ארע n.
	היידן pron.
	חייה #2 n.
	כל pron.
	מה conj.
	מן prep.
	נפיש n.
	עוף n.
	שם n.
2:21	אדם #2 n.
	כסים adj.
	בר n.
	חד num.
	על prep.
	שנה #2 n.
2:22	אלע n.
2:23	גבר n.
	גרם n.

	ד(י)ן pron.
	יאי adj.
2:24	בגין prep.
	גבר n.
	דבק vb.
	מדמך v.n.
2:25	בהתה n.
	ערטיליי adj.
3:1	חולף ארום conj.
	חיווי n.
	ערים adj.
3:2	פרי n.
3:3	אילן n.
	אית
	באמצע prep.
	דיעה n.
3:6	אילן n.
	חזיו n.
	עיין n.
	תוחמדה n.
4:4	דבר vb.
	דידי־
	שמין adj.
4:5	אפין n.
	זיו n.
	לחדה adv.
4:6	באש vb.
	כען adv.
	למה adv.
4:7	אח pron.
	בן prep.
	ברם conj.
	הלא
	חוב vb.
	חטא n.
	יטב vb.
	יצר n.
	לב n.
	נטר vb.
	רשו n.
	שליט n.
	תרע n.
4:8	אנה pron.
	דון vb.
	לאפי prep.
	מן prep.
	עובר n.
	קורבן n.
4:9	אח n.
	הא part.
	הן adv.

	נטור n.
4:10	אדם n.
	אובלוסין n.
	עתיד adj.
	צדיק adj.
4:11	אדם n.
	ית prep.
	כדון adv.
4:12	ארום conj.
4:13	אית
	הינון pron.
	חוב n.
	סגי adj.
	סגין adv.
4:14	איפשר adv.
	ארע n.
	טמר vb.
	לית
	מן עילווי prep.
4:15	דד n.
	שבועה n.
4:16	אח n.
	גנה n.
	טלטל vb.
	מדנח n.
	עד conj.
	עד לא conj.
	רבי vb.
4:23	חבל vb.
6:12	חבל vb.
6:19	כל pron.
	עלל vb.
6:20	מין n.
	קום vb.
	רמס n.
7:3	זרע n.
7:4	ברייה n.
	לילי n.
7:6	בר שנין n.
7:8	רמס n.
7:9	לוות prep.
	תריין num.
7:10	קליל adj.
7:11	בוע vb.
	חדך n.
	עיין #2 n.
	תהום n.
7:14	חייה #2 n.
	מין n.
	רמס n.
7:15	רוח n.

7:17	יום n.
	שייר vb.
	תלי vb.
7:18	גבר vb.
	מיין n.
7:19	גבר vb.
	טור n.
	כסי vb.
	רם adj.
7:20	אמה n.
	חמש num.
7:21	בר n.
	כל pron.
	רחיש n.
7:22	חיין n.
	יבשה n.
	מות vb.
	נישמה n.
7:23	גו prep.
	קאים n.
7:24	גבר vb.
	מאה num.
8:1	שדך vb.
8:2	כווה n.
	מבול n.
	מבוע n.
	מטר n.
	מנע vb.
	סכר vb.
	שמיין n.
	תהום n.
8:3	סוף n.
8:5	חד num.
	חמי vb.
	יום n.
	ירח n.
	עשיריי num.
8:6	חרך n.
8:7	אזל vb.
	זמן n.
	חזר vb.
	עורב n.
	שלח vb.
8:8	הא part.
	יוון n.
	קלל vb.
9:5	אח n.
9:6	על ידי prep.
	שפך vb.
9:10	חייה #2 n.
9:13	חזוון n.

	סימן n.
9:21	ערטל vb.
	רוי vb.
	שתי vb.
9:22	תריין num.
9:23	איסטולי n.
11:4	קרייה n.
15:1	אגר n.
	גב n.
	דחל vb.
	דלמה adv.
	וויי interj.
	חולק n.
	חזר vb.
	חלל vb.
	כרך n.
	ליגיון n.
	מה דלמה adv.
	מצווה n.
	צרף vb.
	קום vb.
	קטיל adj.
	קרב n.
	קריב adj.
	שמיין n.
	תרס vb.
15:2	אית
	דיקן adj.
15:4	גבר n.
18:1	תקוף n.
19:5	הך prep.
19:6	לוות prep.
19:25	צמח n.
22:5	אנה pron.
	ארך vb.
	בחר vb.
22:6	אע n.
22:7	אע n.
22:8	ביר n.
	הרהר vb.
24:14	רבי #4 n.
24:43	רבי #4 n.
27:45	תקוף n.
28:17	בית צלו n.
	כוון vb.
	עד צית prep.
	צלו n.
28:18	אבן n.
	יסודין n.
	קיימה n.
28:21	פרוק adj.

28:22	ד(י)ן pron.
	פרש vb.
	קיימה n.
29:1	מרנח n.
	נטל vb.
29:2	ביר #2 n.
	עדר n.
	רב n.
29:3	עדר n.
29:5	כדון adv.
29:7	אשון n.
	כנש vb.
	עדר n.
29:8	אבן n.
	ביד #2 n.
	גלגל vb.
	עדר n.
	פם n.
29:10	גלגל vb.
29:11	רום vb.
29:12	אח n.
	רהט vb.
29:13	שמע n.
29:17	יאי adj.
	מזל n.
	צלי vb.
29:18	פלח vb.
29:20	יום n.
	קליל adj.
	שנה n.
29:21	פלחן n.
	שלם vb.
29:22	אוחרן pron.
	אחר n.
	חולף prep.
	מבוע n.
	עיצה n.
	שירו n.
29:25	כען adv.
	שקר vb.
29:27	אוחרן pron.
	משתו n.
29:28	משתו n.
29:29	ל- prep.
29:31	רתם vb.
29:32	צער n.
29:33	גלי vb.
	הוי vb.
	עוד adv.
29:34	ביר n.
	זמן n.
30:1	חשיב adj.
	יהב vb.
30:2	וולד n.
	מן prep.
	רחמין n.
	תבע vb.
30:3	אמהה n.
	זמן vb.
	ילד vb.
	לוז n.
30:4	לוות prep.
30:5	ביר n.
30:6	ביר n.
	מן בגין prep.
30:11	גד n.
30:13	בית מדרש n.
30:14	חיטה n.
	יברוח n.
	יהב vb.
30:15	זעיר adj.
30:16	אגר vb.
	מן אפי prep.
	עידון n.
30:17	חמישיי num.
30:19	שתיתיי num.
30:20	זבד vb.
	זבדין n.
	זמן n.
30:21	ברה נקבה n.
	נקבה n.
30:23	חסד #2 n.
30:26	ביר n.
	פלח vb.
30:27	טייר vb.
	כען adv.
30:28	אגר n.
30:29	נכסין n.
30:30	זקק vb.
30:31	מידעם n.
	נטר vb.
	רעי vb.
30:32	לחוש adj.
	נמור adj.
	עבר vb.
	קרוח adj.
30:33	זכו n.
	לחוש adj.
	נמור adj.
	קרוח adj.
30:35	לחוש adj.
	נמור adj.
	קרוח adj.
	שומה n.
	תייש n.
30:36	מהלך n.
30:37	דלוב n.
	חטר n.
	קלופי n.
	רכיך adj.
30:38	הוי vb.
	חטר n.
	יחם vb.
	מורכי n.
	שקי n.
30:39	יחם vb.
	נמור adj.
	קדקד vb.
	קרוח adj.
30:40	ית prep.
	לחוש adj.
	עדר n.
	קריחה n.
30:41	הוי vb.
	יחם vb.
	יחמו v.n.
	מורכי n.
30:42	בכיר adj.
	לקיש adj.
30:43	ען n.
	תקף vb.
31:1	איקר n.
	מה דיל-
31:2	דקודמוי adv.
31:5	אתמל adv.
	דקודמוי adv.
	ל- prep.
	לוקבל prep.
	סכר #2 n.
	סעד n.
	שפי adj.
31:6	אתין pron.
	חכם vb.
31:7	פרג vb.
	שבק vb.
	שקר vb.
31:8	אגר n.
	הוי vb.
	נמור adj.
	קרוח adj.
31:9	רוקן vb.
31:10	חזיו n.
	יחמו v.n.
	קרוח adj.
31:11	בית קודש n.
	לישן n.
31:12	מה דיל-
	קדקד vb.
31:13	בית תלדוון n.
	פירוש n.
	פרש vb.
	קיימה n.
	רבי #2 vb.
31:15	זבן vb.
	כתובה n.
	נוכריי adj.
31:16	עותר n.
31:18	סגל vb.
31:21	מה דיל-
31:22	בכן adv.
	סכי vb.
31:25	ארע vb.
31:26	מן קודם prep.
	שבי #2 n.
	שלוף n.
31:27	טמר vb.
	כינר n.
	ערק vb.
	שיר n.
31:28	נשק vb.
	שבק vb.
31:30	אזל vb.
31:33	אמהה n.
31:38	מניין n.
	תכל n.
31:39	אימם n.
	אתי vb.
	בר n.
	גנב n.
	היידן pron.
	חיווה n.
	טעי vb.
	קטילה n.
	תכל n.
31:40	נדד vb.
	קירוש n.
	שנה #2 n.
	שרב n.
31:41	אגר n.
	דנה adv.
	זמן n.
	עשׂר num.
	שלחף vb.
	שנה n.

	שח	num.
31:42	אילולי	
	יכה	vb.
	כף	n.
	לעו	n.
	סעד	n.
	צער	n.
	ריקן	adj.
	רמש	n.
31:43	או	conj.
	ברה	n.
	עבד	vb.
	ען	n.
31:45	אבן	n.
	קיימה	n.
31:46	אבן	n.
	לקט	vb.
31:47	כיי	n.
	שהדו	n.
31:48	בגין	prep.
	שהיד	n.
31:49	תבר	n.
	טמר	vb.
	צפי	vb.
	צפי #2	n.
31:50	אוחרן	pron.
	איחה	n.
31:51	איגד #2	n.
31:52	קיימה	n.
	לוות	prep.
	שהדה	n.
	עבר	vb.
31:53	שבע	vb.
32:13	חל #2	n.
	ים	n.
	סוגי	n.
32:14	בות	vb.
	דודון	n.
	לילי	n.
	תריין	num.
32:15	דבר	n.
	מאה	num.
	עשר	num.
	רחיל	n.
	תייש	n.
32:16	אתנה	n.
	גמל	n.
	לובדק	n.
	נקכה	n.
	תלת	num.
32:17	נפיש #2	n.
	עדר	n.
32:18	אזל	vb.
	הן	adv.
	להן	adv.
	מן	pron.
32:19	דורון	n.
	הוא	pron.
	היא	pron.
32:20	בתר	prep.
	עדר	n.
	תניין	num.
32:21	להוד	adv.
	סבר #2	n.
32:22	בות	vb.
	דורון	n.
	משרי	n.
32:23	חד עשר	num.
	מגזה	n.
32:24	נחיל	n.
32:25	דמו	n.
	מלאך	n.
	עמוד	n.
	פגש	vb.
	שחד	n.
32:26	פגשו	v.n.
	קהי	vb.
32:27	אדום אלהן	conj.
	מלאך	n.
	מרום	n.
	משכת	n.
	ראש	n.
32:29	ארום אלהן	prep.
	יכל	vb.
	רבדב #2	vb.
33:9	יום	n.
34:4	רבי #4	n.
34:9	ברה	n.
	ערב	vb.
34:10	אחסן	vb.
	חן	n.
	יתב	vb.
34:11	חסד	n.
34:12	הך	conj.
	יהב	vb.
	קדשין	n.
	רבי #4	n.
34:13	עיצה	n.
	דמיו	n.
34:14	אחה	n.
	אית	
	מרחקה	n.
	ערלה	n.
34:15	ד(י)ן	pron.
	דכור	n.
	כוות	prep.
	שוי	vb.
34:16	עם	n.
34:17	בדה	n.
34:18	מילה	n.
34:19	בדה	n.
	טלי	n.
	רעי #2	vb.
	שהי	vb.
34:20	אתי	vb.
	מלל	vb.
	עם	n.
	קרייה	n.
34:21	ברה	n.
	גבר	n.
	טב	adj.
	נסב	vb.
	פתי	n.
	שלם	n.
	תחום	n.
34:22	גבד	n.
	דכור	n.
	עם	n.
	עדב #3	vb.
34:23	ממון	n.
	קניין	n.
	שוי	vb.
34:24	דכור	n.
	תרע	n.
35:8	בלוט	n.
	מרביני	n.
	קבר	vb.
35:9	אביל	n.
	אורח	n.
	אלף	vb.
	אם	n.
	אסי	vb.
	ארע	n.
	בייש	n.
	ברכה	n.
	בשר	vb.
	הדר	n.
	חזיו	n.
	חמם	vb.
	חתן	n.
	יום	n.
	ילל #2	vb.
	ישירו	n.
	ית	prep.
	יתב	vb.
	כבש	vb.
	כלה	n.
	כף	n.
	כתב	n.
	מדביני	n.
	משכן	n.
	ספד	vb.
	עוד	adv.
	ענוונו	n.
	ערלה	n.
	פיקוד	n.
	פרש	vb.
	צדיק	adj.
	צדיקו	n.
	צער	vb.
	שפיר	adj.
	תניינות	adv.
35:10	כדון	adv.
35:11	אומה	n.
	בנישה	n.
	סגי	adj.
	קהל	n.
35:12	זרעי	n.
	יהב	vb.
35:13	איקר	n.
35:14	אבן	n.
	משח	n.
	ניסוך	n.
	נסך #2	vb.
	ריק	vb.
35:15	אתר	n.
36:24	ערד	n.
37:15	תבע	vb.
37:16	חוי	vb.
	רעי	vb.
37:17	אזל	vb.
	ארע	vb.
37:18	לוות	prep.
	קודם עד לא	conj.
37:19	ביש	adj.
37:20	גוב	n.
	חלם	n.
37:22	חזר	vb.
	מן בגלל	prep.
	קטולין	n.
37:23	כד	conj.
	פרגוד	n.
	צור	vb.
	שלח #2	vb.

37:24	גוב n.
	ריקן adj.
37:25	אתי vb.
	יתב vb.
	לחים n.
	לטום n.
	סיעה n.
	סרקיי adj.
	קטף n.
	שעבה n.
37:26	הנייה n.
37:27	קריבו n.
37:28	גבר n.
	דלי vb.
	זוז n.
	מעה n.
	סרקיי adj.
	תגר n.
37:29	בזע vb.
37:30	אזל vb.
	אפין n.
	היידן pron.
	לוות prep.
	עלל vb.
37:31	כותנה n.
	צבע vb.
37:32	חכם vb.
	כתונה n.
	צור vb.
37:33	איתה n.
	אכל vb.
	ביש adj.
	חיווה n.
	חכם vb.
	רחץ vb.
37:34	סגי adj.
38:16	לוות prep.
38:17	אן conj.
	גדי n.
	ערבון n.
38:18	זמן vb.
	יד n.
	נתן vb.
38:19	ארמלו n.
	רדיד n.
38:20	בר עזין n.
	עדולמיי adj.
	עז n.
	ערבון n.
38:21	אורת n.
	אתר n.
	נפקת בר n.
	פרשה n.
38:22	להוד adv.
	לוות prep.
	נפקת בר n.
38:23	בוין n.
	גדי n.
	הוי vb.
38:24	זנו n.
	זני vb.
	נפק vb.
	רבון n.
38:25	אנינקי n.
	אפעלגב conj.
	בהת vb.
	בעי vb.
	בקעה n.
	גבר n.
	דיין n.
	חכם vb.
	יקד vb.
	מרום n.
	נהר vb.
	נחת vb.
	עזקה n.
	עיין n.
	עיק adj.
	על מנת prep.
	פרסי vb.
	רגל n.
	רמז vb.
	שושף n.
	שעה n.
	תלי vb.
	תלת num.
38:26	אישה n.
	אכל vb.
	אנש n.
	דין n.
	הא part.
	זכיי adj.
	חמי vb.
	טב adj.
	טובי
	טפי vb.
	יקד vb.
	כול vb.
	כותנה n.
	כלוקבל prep.
	לב n.
	מכלה n.
	מן בגין prep.
	סדר n.
	עלם n.
	צפיר n.
	רגל n.
38:27	מולד v.n.
	תומיין n.
38:28	וולד n.
	זהורי n.
	חייה n.
39:1	מצריי n.
	נחת vb.
	ספוקלטר n.
	סרקיי adj.
39:4	מה דיל־
	מסר vb.
	שמש vb.
39:5	זכו n.
	מה דיל־
	מן שעתה conj.
39:6	בן prep.
	מה דיל־
	ריו n.
39:7	מן בתר prep.
39:9	אתי pron.
	מידעם n.
	מנע vb.
39:10	זמן vb.
	יום n.
	מללו v.n.
40:5	חבש vb.
40:6	זעף vb.
40:8	פתרון n.
40:10	בשל vb.
	נץ n.
	שרביט n.
40:11	כס n.
	ענבה n.
	עצר vb.
40:12	מהימן adj.
	מזוג n.
	סגול n.
	עקיב n.
	עתיד adj.
	פרנס n.
	פרק vb.
	שרביט n.
40:14	בית חבוש n.
40:15	בית חבוש n.
	גנב vb.
40:16	אוף conj.
	יאות adv.
	נקי adj.
40:17	אכל vb.
	נחתום n.
	סל n.
	עיליי adj.
40:18	סל n.
	שעבוד n.
	תלת num.
41:5	אוצר n.
41:7	ברי n.
	חלם n.
	מלי adj.
	עור vb.
	שובלה n.
41:8	טרף #2 vb.
	רוח n.
41:9	מזוג n.
41:10	מטר #2 n.
	נחתום n.
	ספוקלטר n.
41:11	לילי n.
	פתרון n.
41:12	ספוקלטר n.
	עבריי adj.
41:13	אתר n.
	צלב vb.
41:14	דלי vb.
	חלף vb.
	ספר vb.
41:15	על prep.
41:18	ברי n.
	גמי n.
	רעי vb.
41:19	בתר prep.
	דליל adj.
	סלק vb.
41:20	אכל vb.
	ברי n.
41:21	ביש adj.
	ידע vb.
	לגו prep.
	עור vb.
	עלל vb.
41:22	קנה n.
	שובלה n.
41:23	דקק vb.
	צנים adj.
	קדום n.
	שדף vb.
	שובלה n.

41:24	שבע num.
	שובלה n.
41:26	תורה n.
41:33	חכים n.
	סוכלתן adj.
	רב n.
	שליט n.
41:35	עבור n.
41:37	שולטן n.
41:38	אנן pron.
	ד(י)ן pron.
	שולטן n.
41:40	דיד־
	זון vb.
	מלכו n.
	פם n.
41:43	מרכבה n.
	קלס vb.
	רכיך adj.
41:44	אסר vb.
	זוני n.
	סוסי n.
41:45	טמירה n.
41:46	בר שנין n.
41:48	אנן pron.
	קרייה n.
41:49	עבור n.
41:50	כפן n.
41:51	נשי vb.
	עמל n.
41:53	שלם vb.
41:54	כפן n.
41:55	כפן vb.
	צווח vb.
41:57	עבור n.
42:34	יליל vb.
42:35	צררה n.
	שק n.
42:36	לוות prep.
	מן שעתה conj.
	סוף n.
	תכל n.
42:37	בן prep.
	חזר vb.
42:38	ארע vb.
	דוויי n.
	מוח vb.
	סקול n.
43:2	זבן vb.
	עבור n.
43:4	קליל adj.
	שלח vb.
43:5	אתי vb.
43:6	כען adv.
	עוד adv.
43:7	עוד adv.
43:8	חיי vb.
	להוד adv.
43:9	ערב #2 vb.
	קודם prep.
	תבע vb.
43:10	אילולי
	דנה adv.
	שהי vb.
43:11	בטמה n.
	חזר vb.
	לוז n.
	לטום n.
	משח n.
43:12	חזר vb.
	טעון n.
43:14	אוחרן pron.
	תבל n.
43:16	אשון n.
	גב n.
	נכיסה n.
	פלטין n.
	שירו n.
43:18	חזר vb.
	נטל vb.
	על עסיק prep.
	עלל vb.
	עסיק n.
	פלטורין n.
	רברב vb.
43:20	מזון n.
43:21	בית אבתותה n.
43:23	נפק vb.
	סימה n.
	שלם n.
43:25	אשון n.
	דורון n.
	שירו n.
43:26	עלל vb.
43:27	אמר vb.
43:28	עקד #2 vb.
	שבח vb.
43:29	חוס vb.
43:30	גלל vb.
	זרז vb.
	קיטון n.
	תמן adv.
43:31	אפין n.
	שהי vb.
	שזג vb.
43:32	אכל vb.
	עבריי adj.
43:33	זעיר adj.
	זעידו n.
	רבו #2 n.
	תמה vb.
43:34	רוי vb.
44:1	אושי בייתה n.
	אפיטרופוס n.
	כפם prep.
	טעון n.
	מני vb.
	עבור n.
44:2	זבן n.
	טעון n.
	בליד n.
44:3	חמר #2 n.
	נהור n.
44:5	קסם vb.
44:6	ארע vb.
44:8	דהב n.
44:12	חסל vb.
	כליד n.
44:14	שטח vb.
44:15	גבר n.
	קסם vb.
44:16	חובה n.
	כליד n.
44:18	הלא
	חולק n.
	חיל n.
	חרב n.
	לפתגם prep.
	משמע v.n.
	סוף vb.
	סיים vb.
	עוד adv.
	ערב #2 vb.
	שאילה n.
	שבט n.
	שבע vb.
	תיק n.
44:19	אח n.
	בעט vb.
	שאל vb.
44:20	אית
	סב n.
44:22	שעה n.
46:26	בר n.
	בר מן prep.
	חרץ n.
	שת num.
46:28	ביי n.
	בית משדרי n.
	משדרי n.
46:29	ארתך n.
	טכס vb.
	לקדמות prep.
	צוור n.
	דכן vb.
46:30	תיין n.
	כאילו conj.
46:31	אית
46:32	מה דיל־
	מרי n.
	ען n.
46:33	קרי vb.
46:34	בגלל prep.
	טליר n.
	עבד n.
47:1	אתי vb.
	יהיב adj.
47:2	חמש num.
	מן קצת adv.
47:4	כפן n.
	מרעי #2 n.
47:29	בבעו interj.
	חסד n.
	כען adv.
47:30	כען adv.
	קבורה n.
	קבר vb.
47:31	דרגש n.
48:1	באש vb.
48:2	אתי vb.
	רוח n.
	תני vb.
48:4	אוכלוסין n.
	אחסנו n.
	בנישה n.
	מן בתר prep.
	קהל n.
48:5	אחסנה n.
	פילוג n.
48:6	אתסנה n.
	תלדו n.
48:7	בוכרה n.
	עללה n.
	קבר vb.

קרב vb.	48:9
סיבו n.	48:10
חקף vb.	
זרעי n.	48:11
להוד adv.	
ברך n.	48:12
שׂמאל n.	48:13
בכור n.	48:14
ימין n.	
שׂמאל n.	
שלחף vb.	
דבר vb.	48:15
עד זמן prep.	
בגו prep.	48:16
עומק n.	
שם n.	
אנה pron.	48:19
ברם conj.	
שלט vb.	
סדר n.	48:20
כען adv.	48:21
יתיר adv.	48:22
גניז adj.	49:1
ער num.	
פורקן n.	
שליו n.	
כהונה n.	49:3
צער n.	
שירוי n.	
זיין n.	49:5
רעווה n.	49:6
חמה n.	49:7
חרץ n.	49:11
גלמה n.	49:12
הינין pron.	
ארנונין n.	49:15
פרוק adj.	49:17

Exodus

חמיע n.	2:15
תמיע n.	2:19
עוב n.	4:7
היימן vb.	4:8
נס n.	
קל n.	
מרי ממלל n.	4:10
חרב n.	5:21
שלח vb.	5:22
ארום conj.	6:1
יד n.	
תקיף adj.	
קדיש adj.	6:3
אדרע n.	6:6
רב n.	
מצריי n.	6:7
תחות prep.	
פלחן n.	6:9
קפידה n.	
קשי adj.	
רוח n.	
חיווי n.	7:10
שולטן n.	
בדן adv.	7:11
חטר n.	7:12
חיווי n.	
תקף vb.	7:13
קרר vb.	7:15
לווח prep.	7:16
מדבר n.	
ידע vb.	7:17
אית	7:18
סרי vb.	
שלהי vb.	
אגם n.	7:19
אדם n.	
חטר n.	
קיס n.	
הך מה conj.	7:20
יכל vb.	7:21
מיין n.	
נהר n.	
נגן n.	
סדי vb.	
חרשין n.	7:22
חרשין n.	8:3
חרשין n.	8:14
חבל vb.	8:20
ארע n.	9:22
מטר vb.	9:23
אילן n.	9:25
חייב adj.	9:27
סגי adj.	9:28
חוב adv.	9:29
בכיר adj.	9:31
גבעול n.	
כיתן n.	
שׂערה n.	
חיטה n.	9:32
כופפי n.	
לקיש adj.	
כף n.	9:33
רגוז n.	
משמש vb.	10:21
ניסן n.	12:2
קדמיי adj.	
ראש ירח n.	
ביי n.	12:3
גבר n.	
ניסן n.	
לפם prep.	12:4
מגיר n.	
מכסה n.	
מני vb.	
בר עזין n.	12:5
ניסן n.	12:6
מזוזי n.	12:7
שקוף n.	
לילי n.	12:8
מרורין n.	
צלי #2 vb.	
בשל vb.	12:9
הבהב vb.	
שלק vb.	
בבהילו adv.	12:11
חטר n.	
נעל #2 n.	
קטר vb.	
אדם n.	12:13
מותן n.	
פסח vb.	
דכרן n.	12:14
חגג vb.	
ביי n.	12:15
תמיד n.	
קדמיי adj.	
חמיר n.	12:19
כנישה n.	
נכיסה n.	12:21
סב n.	
אדם n.	12:22
איזוב n.	
טבל vb.	
מזוזי n.	
מיסרה n.	
נדי vb.	
שקוף n.	
מזוזי n.	12:23
מחבלן n.	
פסח vb.	
שקוף n.	
אמר vb.	12:26
ביי n.	12:27
עקד #2 vb.	
פסת vb.	
קטלו v.n.	
בית חבוש n.	12:29
בכור n.	
כורסי n.	
מלכו n.	
פלגו n.	
ביי n.	12:30
בכור n.	
צווחה n.	
אוף conj.	12:31
זרז vb.	12:33
חמע vb.	12:34
לייש n.	
צרר vb.	
חן n.	12:36
רוקן vb.	
שאל vb.	
טפל n.	12:37
להוד adv.	12:38
נכסין n.	
ערבדוב n.	
אפי vb.	12:39
חמע vb.	
לייש n.	
משרוי n.	12:40
אפקו v.n.	12:42
ד(י)ן pron.	
איקר n.	14:14
דחל vb.	14:31
טמע vb.	15:1
שירה n.	
ביר n.	15:2
גבורה n.	15:3
גיבר n.	
בן adv.	
לעלם adv.	
מני #2 vb.	
נצחן n.	
ערבב vb.	
שתק vb.	
תושבחה n.	
אדתך n.	15:4
טבע #2 vb.	
ים n.	
שפר n.	
מצולה n.	15:5
רב n.	
שקע vb.	
תהום n.	
אדיר adj.	15:6

Verse	Word	POS
	בעיל	n.
	בעיל דבב	n.
	ימין	n.
	שׂנא	n.
15:7	גיותנו	n.
	כמה	conj.
	להט	vb.
	נור	n.
	סוגי	n.
	קש	n.
	שור	n.
	תקוף	n.
15:8	זיק	n.
	ים	n.
	נזל	adj.
	עורמה	n.
	פילגוס	n.
	צרר	vb.
	קפי	vb.
15:9	שבי	n.
15:10	אבר #2	n.
	גידוף	n.
	משבח	adj.
	נשף	vb.
	שקע	vb.
15:11	אל	n.
	גבורה	n.
	דחיל	adj.
	הדיר	adj.
	פלי	n.
15:12	בלע	vb.
	מן יד	adv.
15:14	אומה	n.
	רתיתה	n.
15:15	אחד	vb.
	רתיתה	n.
15:16	אבן	n.
	אימה	n.
	דחלה	n.
	ית	prep.
	שתק	vb.
15:17	מדור	n.
	שכלל	vb.
15:19	שלף	vb.
15:20	תוף	n.
17:8	קרב	n.
17:9	בחר	vb.
	ראש	n.
	רמה	n.
17:11	נצח	vb.
17:12	אבן	n.

Verse	Word	POS
17:14	משמע	v.n.
	ספר #3	n.
17:16	כורסי	n.
	שבועה	n.
	שולטן	n.
19:3	אולפן	n.
19:4	גף	n.
	הך	prep.
	נשר	n.
	סבל	vb.
	פרע	n.
	קליל	adj.
	קרב	vb.
	שבינה	n.
19:5	חביב	adj.
	סגולה	n.
	שמע	vb.
19:6	דביר	n.
	קדיש	adj.
19:8	כחדה	adv.
	עם	n.
	שלם	n.
19:9	ית	prep.
	מללו	v.n.
	נבו	n.
	עובי	n.
	תקוף	n.
19:10	אזל	vb.
	מתר	adv.
19:11	תליתיי	num.
19:12	לא	adv.
	סייף	n.
	שפולין	n.
	תחם	vb.
19:13	אישה	n.
	אן	conj.
	ברנש	n.
	גיר	n.
	זרק	vb.
	חיי	vb.
	קטול	n.
	רגם	vb.
	רשיי	adj.
	שיפור	n.
	תקע	vb.
19:15	תשמיש	n.
19:16	ברק	n.
	זוע	vb.
	עידון	n.
	ענן	n.
19:17	שפולין	n.

Verse	Word	POS
19:18	אתון	n.
	עטר	vb.
	קיטור	n.
	שלהבי	n.
	תנן	n.
	תנן	vb.
19:19	מן קודם	prep.
	נעים	adj.
	עני	vb.
	קל	n.
19:21	אוכלוסין	n.
	דחף	vb.
19:22	להוד	adv.
19:23	תחם	vb.
19:24	דחף	vb.
	סלק	vb.
19:25	דביר	n.
	ער	num.
20:1	ים	n.
	שבת	n.
20:2	אוויר	n.
	בית שעבוד	n.
	ברק	n.
	דביר	n.
	זיק #2	n.
	חמי	vb.
	לוח	n.
	לפד	n.
	פרח	vb.
	קדמיי	adj.
	קדש	n.
	קיים	n.
	שכח	vb.
	שמאל	n.
20:3	אלה	n.
	חקק	vb.
20:4	אית	
	צורה	n.
20:5	אלה	n.
	מרד	adj.
	מרוד	adj.
	פורען	adj.
	קנה #2	n.
	קניי	adj.
	רביעיי	num.
	רשיע	adj.
20:6	אלף	num.
	חסד	n.
	טבו	n.
	טיבו	n.
	רחם	n.

Verse	Word	POS
20:7	זכי	vb.
	כל מן	pron.
	מימר	n.
	שבע	vb.
	שקר	n.
	שקר	vb.
20:8	כנישה	n.
20:9	אלה	n.
	שת	num.
20:10	אלה	n.
	אמהה	n.
	נייח	n.
	עבידה	n.
	קרייה	n.
	שוכה	n.
20:11	ים	n.
	כל מה	conj.
	נזח	vb.
	שביעיי	num.
	שוכה	n.
	שכלל	vb.
20:13	ילף	vb.
	מן בתר	prep.
	שותף	n.
20:14	גייף	n.
	גייר	n.
	ילף	vb.
	מות	n.
	נפל	vb.
	שותף	n.
20:15	גנב	n.
	חוב	n.
	שותף	n.
	תמיניי	num.
20:16	בצורה	n.
	מות	n.
	נפל	vb.
	שׂהד	vb.
	שׂהדו	n.
	תשיעיי	num.
20:17	בצורה	n.
	ברנש	n.
	גלו	n.
	חמוד	n.
	ילף	vb.
	מה דיל־	
	עשׂיריי	num.
20:18	מן רחיק	adv.
20:20	בגלל	prep.
	פם	n.
	תדיר	adj.

20:21	ערפל n.
20:25	בני vb.
	חצב vb.
	מרבח n.
	פסס vb.
20:26	רדג n.
21:3	חפר vb.
	נסב vb.
21:4	רבון n.
21:6	מרצע n.
21:7	נימוס n.
21:14	זור vb.
21:18	בוש n.
	מרתוק n.
	נפל vb.
21:19	אגר n.
	אסי n.
	בטלון n.
	הלך vb.
	זכי vb.
	ית prep.
	מחי vb.
	שוק n.
21:20	עבר n.
	קנס vb.
	שרביט n.
	חחות prep.
21:21	או conj.
	זבינו n.
	כסף n.
	קנס vb.
21:22	איחה n.
	בעיל n.
	גבר n.
	דחף vb.
	וולד n.
	נצי vb.
	סקול n.
	עבר vb.
	פם n.
	קנס vb.
21:23	סקול n.
	תשלום n.
21:24	יר n.
	עיין n.
	שן n.
	תשלום n.
21:25	חברי n.
	כווייה n.
	פרע n.
21:26	חבל vb.
	עיין n.
21:27	חולף prep.
	שן n.
21:28	זכיי adj.
	נגח vb.
21:29	אן conj.
	שׂהר vb.
21:30	פרקון n.
	ביר n.
	קנס n.
21:31	ברה n.
	ר(י)ן pron.
	נגח vb.
	נקבה n.
21:32	אמהה n.
	עבר n.
21:33	גוב n.
	כסי vb.
21:34	גוב n.
	ריד־
	כסף n.
	קטיל adj.
21:35	קטיל adj.
21:36	אתמל adv.
	חולף prep.
	נגשן adj.
	קטיל adj.
	חור n.
21:37	או conj.
	אימר n.
	גנב vb.
	ען n.
22:1	אדם n.
	חתורה n.
22:2	גנבה #2 n.
	שלם vb.
	שמש n.
	תבוע n.
22:3	גנבה #2 n.
	שכח vb.
22:4	בית שפר n.
	בקר #2 vb.
	חקל n.
	יקידה n.
	כרם n.
	שפר n.
22:5	גדיש n.
	יקד vb.
	קוץ n.
22:6	או conj.
	גבר n.
	גנב n.
	מאן n.
	שלם vb.
22:7	ביי n.
	מקמה n.
	מרי ביי n.
22:8	איסטולי n.
	חטא n.
	חטי n.
	יבירה n.
	שלם vb.
	תריין num.
22:9	בעיר n.
	טעו n.
	שבי vb.
22:10	בן prep.
	שלם vb.
22:11	מרי n.
22:14	אגיר n.
	אפסד n.
22:15	איתה n.
	ארס vb.
	בתולה n.
	פרן vb.
	שרגג vb.
22:16	בתולה n.
	תקל vb.
22:17	חרש n.
	חרשה n.
22:19	דבח vb.
22:20	גיור n.
22:21	ארמלה n.
	יחם n.
	צער vb.
22:22	חנן adj.
	צער vb.
	רחמן adj.
22:23	איחה n.
	יתם n.
	קטל vb.
	רגוז n.
22:24	דחק vb.
	יזף vb.
	רבי n.
	שער n.
22:25	לבוש n.
	מעל n.
	משכן vb.
22:26	איסטולי n.
	בלחורי prep.
	חנן adj.
	תכסי n.
24:3	קל n.
24:10	חזיו n.
28:32	סירה #2 n.
28:42	ירך n.
31:8	מנרה n.
39:23	באמצע prep.
	כפם prep.
39:24	רמון n.
	שפולין n.
39:26	זיגון n.
	חוור חוזר adv.
	מעיל n.
	רמון n.
	שפולין n.
39:27	בוץ n.
	גרריי n.
39:29	ארגוון n.
	המיין n.
	צבע n.
	צייר n.
	שזר vb.
39:31	לעיל adv.
	מצנפה n.
	פקר vb.
	שור n.
	תכלה n.
39:32	עבידה n.
39:33	נגר #2 n.
	עמור n.
	פרף n.
39:34	חפיי n.
	משך n.
39:36	פתור n.
39:37	אנהרו n.
	רכי adj.
	מנרה n.
40:10	מרבח n.
	קרש n.
40:11	כיור n.
40:14	כתון n.
40:17	קום vb.
	תניין num.
40:18	עבר #2 n.
40:20	ארון n.
	אריח n.
40:21	טלל vb.
	פרוכה n.
	פרס n.
40:22	מן ברה prep.
	צפון n.

	שד #2	n.
40:23	לחים	n.
	סדר	n.
40:24	לוקבל	prep.
	מנרה	n.
40:25	בוצין	n.
	דלק	vb.
40:26	לקודם	prep.
40:32	מנרה	n.
Leviticus		
8:11	כיור	n.
10:3	לוות	prep.
14:45	קרייה	n.
22:27	אימר	n.
	אכל	vb.
	אפי	vb.
	בגין	conj.
	בקורה	n.
	בשׂר	vb.
	גרם	vb.
	זכי	vb.
	יתי	vb.
	ישיר	adj.
	ית	prep.
	כהי	vb.
	להל	adv.
	סדר	n.
	עז	n.
	עידן	conj.
	עקד	vb.
	פטירבולי	n.
	צוור	n.
	קורבן	n.
	רבי #3	n.
	רהט	vb.
	שכלול	n.
	תבשיל	n.
	תמים	adj.
	תמיניי	num.
22:29	הודייה	n.
	נכיסה	n.
22:30	אכל	vb.
22:32	יקר	vb.
	קדש	vb.
23:2	אירוע	n.
	ארע	vb.
	מועד	n.
23:3	בית מדור	n.
	שובה	n.
23:4	אירוע	n.
	ארע	vb.
	סדר	n.
23:6	ניסן	n.
23:7	אירוע	n.
	עבידה	n.
23:8	אירוע	n.
	קורבן	n.
23:10	שירויי	n.
23:11	עומר	n.
23:12	נוף	vb.
	עומר	n.
23:13	הין	n.
	רבעו	num.
23:14	אתר	n.
	בית מדור	n.
	עד זמן	prep.
	עד עידן	conj.
	פירוכיין	n.
	קלי	n.
23:15	אנפו	n.
	יום טב	n.
	עומר	n.
	שבע	num.
	שובה	n.
23:16	שביעיי	num.
	שובה	n.
23:17	בית מדור	n.
	חלה	n.
	חמיע	n.
23:18	ביכורין	n.
	בד תורין	n.
	לחים	n.
	תריין	num.
23:20	ביכורין	n.
23:21	אירוע	n.
	אתר	n.
23:22	אומן #3	n.
	חצד	v.n.
	חצד	vb.
	לקט #2	n.
23:24	שבתן	n.
23:27	כיפורין	n.
	להוד	adv.
	צום	n.
23:28	כיפורין	n.
	צום	n.
23:29	מן גו	prep.
	צום	vb.
23:30	כיפורין	n.
	צום	n.
23:31	אתר	n.
	בית מדור	n.
23:32	חדווה	n.
	מועד	n.
	צום	vb.
	שבת	vb.
	שבתן	n.
	שובה	n.
23:36	חדווה	n.
23:37	אירוע	n.
	ארע	vb.
	נכיסה	n.
	עלה	n.
23:38	מתנה	n.
	נדר	n.
	נסיבה	n.
	שובה	n.
23:39	להוד	adv.
	שבתן	n.
23:40	אילן	n.
	הדס	n.
	חדי	vb.
	לולב	n.
	ערבה	n.
	תרוג	n.
23:41	חג	n.
23:42	מטלה	n.
23:43	אפקו	v.n.
	הך	prep.
	כדן	adv.
	מן בגלל	conj.
23:44	מועד	n.
24:4	מנרה	n.
25:29	קרייה	n.
28:18	אירוע	n.
Numbers		
8:2	מנרה	n.
12:6	חזיו	n.
14:19	תקוף	n.
19:2	סמוך	adj.
	תורה	n.
19:4	אדם	n.
19:5	מרעי	n.
	פרה	n.
19:6	איזוב	n.
	ארז	n.
	זהורי	n.
	טלק	vb.
	פרה	n.
19:8	יקד	vb.
19:9	הדייה	n.
19:10	קטם	n.
19:11	טמא	n.
	מית	n.
19:12	דכי	vb.
	נדי	vb.
19:13	הדייה	n.
	טמא	n.
	נדי	vb.
19:14	סאב	vb.
19:15	מאן	n.
19:16	גרם	n.
	על אפי	prep.
	קבר	n.
19:18	איזוב	n.
	דכי	adj.
	טבל	vb.
19:19	סחי	vb.
19:20	הדייה	n.
19:21	הדייה	n.
	נדי	vb.
20:1	מדבר	n.
20:2	כנש	vb.
20:3	מות	vb.
	מותן	n.
20:4	בעיר	n.
20:8	כיף	n.
20:10	אלף	vb.
	הא	part.
	כיף	n.
	כען	adv.
	מלפן	n.
20:11	כיף	n.
	רום	vb.
20:12	היימן	vb.
21:2	קרייה	n.
23:1	מדבח	n.
24:6	קרייה	n.
28:19	בר תורין	n.
28:23	תמיד	n.
28:24	סמיך	adj.
	קודם	prep.
28:26	אירוע	n.
	ביכורין	n.
	חדת	adj.
	מנחה	n.
	קרבו	n.
	שבועייה	n.
28:27	אימר	n.
	דכר	n.
	עלה	n.

	דיח n.
	רעווה n.
	שנה n.
	תריין num.
28:28	דכר n.
	חג n.
	חד num.
	סולת n.
28:29	עשדרון num.
	שבע num.
28:30	כיד n.
	על prep.
28:31	תמיד n.
32:14	תקוף n.
35:9	ידך n.
49:7	חמה n.

Deuteronomy

1:1	איסטדט n.
	בזע vb.
	גבורה n.
	יליל n.
	סנין adj.
	עוק vb.
	על עסיק conj.
	על עסיק prep.
	פגר n.
	שבט n.
1:2	עכב vb.
1:7	כפד n.
1:25	לוות prep.
1:36	אלהן conj.
2:8	תדנגל n.
3:9	טור n.
3:29	חטא n.
	ידי vb.
4:17	טוס vb.
4:30	סוף n.
	עוק vb.
	עקיב n.
4:38	אומה n.
5:8	דמו n.
	צודה n.
	צלים n.
5:9	קניי adj.
5:15	דמו n.
5:19	ד(י)ן pron.
	לוח n.
5:20	חשוך n.
5:22	אישה n.
	להב n.
	ערפל n.
	תלי adj.
5:24	להב n.
	מימד n.
5:26	היידן pron.
	להב n.
5:28	ית prep.
	מלל vb.
	מללו v.n.
	עם n.
5:29	יטב vb.
	לב n.
	עלם n.
7:5	מדבח n.
10:16	תקף vb.
11:21	תקוף n.
21:6	קרייה n.
21:11	חזיו n.
22:9	מלך n.
	קליל adj.
22:16	דבי #4 n.
22:18	שושף n.
22:21	דבי #4 n.
22:27	דבי #4 n.
23:18	נפקת בר n.
23:19	כלב n.
	פידוג n.
23:20	זפו n.
23:22	פרש vb.
23:25	פעל #2 n.
23:26	מגל n.
	פידוכיין n.
24:6	משכן vb.
	דכב #2 n.
24:15	אגר n.
	מן בגין prep.
24:20	שמט vb.
25:2	חיוב n.
26:2	סל n.
26:8	פרישן n.
26:10	אחי vb.
	בוכרה n.
	צנע vb.
26:12	ער vb.
26:14	טמא n.
	סואבה n.
26:15	דוק vb.
	מעון n.
26:17	פרוק adj.
26:18	אומה n.
	סגולה n.
26:19	איקד n.
	מנטל adj.
	עיליי adj.
	דבו #2 n.
	דמ adj.
	שם n.
	תושבחה n.
27:1	כען adv.
	מצווה n.
27:2	גיד #2 n.
	שוע vb.
27:4	גיר #2 n.
	טוד n.
27:5	ניד n.
	תמן adv.
27:7	קדש n.
	שלמין n.
27:8	חקק vb.
	יאות adv.
	כתב n.
	לישן n.
	פתגם n.
	שבע num.
	תרגם vb.
27:11	ההוא pron.
27:15	מלווט n.
28:15	לווט n.
28:16	חקל n.
28:17	אצו n.
	ביכורין n.
	לוט vb.
	סל n.
	שאד n.
28:18	וולד n.
28:21	אתון pron.
	ית prep.
	דלקי n.
	ירקן n.
	שדפן n.
28:23	דתה n.
	מל n.
	מטד n.
	נחש n.
	סלק vb.
	צמח n.
28:24	אבק n.
28:27	אסו n.
	חדסן n.
28:28	סמי #2 n.
	שיגוע n.
	שעמימו n.
28:29	טהר n.
	משמש vb.
	סמי n.
	קבל n.
30:6	בגלל prep.
31:29	אדע vb.
32:3	חנך vb.
32:35	גהינם n.
	תבר n.
32:36	מדי n.
	מרי עובדין n.
	נחם vb.
	סמך vb.
	סעד vb.
32:37	אומה n.
32:38	דבח n.
32:39	אסי vb.
32:41	בדק n.
32:42	גיד n.
33:4	קהל n.
33:6	מני vb.
	עולים n.
33:8	מהיימן adj.
33:27	גבורה n.
34:6	בדנש n.
	עד זמן prep.
34:7	זיו n.
34:8	אבל n.
34:10	מלל n.
34:11	שולטן n.
34:12	חזיו n.

Fragment Targums

Genesis

1:2	בהי vb.
	נשב vb.
1:6	עיליי adj.
1:14	קדש vb.
2:18	בר זוג n.
	כד נפק ב־ prep.
2:25	בהתה n.
3:15	אסו n.
	מדע vb.
3:18	לעו n.
3:24	זיקוק n.
	פנק vb.
	שנין adj.

Ref	Entry
4:7	n. יצר
4:8	vb. נצי
4:16	n. דרדר
	n. כוב
6:3	n. ארכה
	adj. גמיר
6:14	n. קדרינון
8:22	n. צינה
	n. שרב
11:4	vb. בדר
	n. בית סגדו
13:7	vb. זמם
14:23	n. סנדל
	n. רצועה
15:1	vb. צרף
15:12	adj. בסים
	adj. עמיק
	n. תקומה
15:17	vb. מרד
	n. ספסל
	n. קבל
	n. שביב
16:5	n. אחון
	n. עלבן
16:13	n. רבונה
18:1	n. הפיכה
	vb. חמם
18:17	conj. הואיל
18:21	n. גמירה
	n. כלייה
19:3	vb. חמי
19:24	n. גופרי
21:9	vb. גחך
21:33	n. פרדס
22:10	n. גוב
	vb. דחי
	n. חבל #3
	vb. כפת
	adj. פסיל
	vb. פרכס
	vb. שוט
22:14	n. אנינקי
	n. עקידה
22:24	n. פלקה
23:16	n. פרגמטייה
	n. פחור
24:10	n. אפותיקי
	n. שפר
24:65	vb. צמצם
	n. רדיד
27:3	n. קשת
27:22	n. מוש
28:12	n. איקונין
	vb. לוי
	n. סולם
	prep. עד צית
	vb. קבע
29:17	n. מזל
30:22	n. עקרה #2
	n. שׂרף
33:13	vb. חטי #2
34:31	n. ערל
35:9	n. אביל
	n. בכי
	vb. ילל #2
	vb. ספד
	adj. שפיר
37:7	n. כורכה
	vb. כרך
40:12	n. פדנס
40:18	n. ליבנה
42:23	n. תורגמן
44:18	vb. ערב #2
	n. תיק
44:19	vb. רכך
	n. עשׂרה #2
48:22	n. קשת
49:1	v.n. מתן
49:2	n. פסול
49:7	vb. בדר
49:11	n. חדב
49:14	vb. מצע
49:15	n. מס
49:17	n. עקיב
	n. רכב
49:19	vb. טכס
49:20	טובי
	adj. שמין
49:21	n. אוני
	n. בשׂורה
	n. עזגד
	n. שעה
49:22	interj. חס ל־
	n. חרך
	vb. פכר
	n. קטל
	vb. רבי
	n. שן
	n. שרש
	vb. תקף
49:23	n. קדץ
49:26	n. אם
	n. גלמה
	n. קודקד
49:27	n. דוב #2
	vb. חטף
50:1	n. תומר #3
	vb. חזק
	vb. חפי
	n. כינר
	vb. קבע
	n. ריתן
	adj. רם
	n. שרש
50:19	n. מחשבה
50:26	n. גלוסקום
Exodus	
2:3	n. אפר
2:12	n. חל #2
4:6	n. חוב #2
	n. מות
4:10	adj. חגיר
4:25	n. טינר
4:26	n. גזורה
	n. מחבל
6:9	n. קפידה
8:1	n. ביצה
8:5	vb. רחץ
8:10	n. כרי
10:29	vb. כלי
12:11	n. חרץ
12:33	vb. שהי
14:3	n. נגד
14:9	n. חירה
	n. פונדק
14:13	vb. לוולי
14:24	n. אבן
14:25	n. גלגל
	vb. גרר
	n. מולה
14:27	n. עידון
15:1	adj. רם
	n. שירה
15:2	n. רוב
15:9	n. ביזה
15:20	n. תוף
15:21	adj. גיותן
15:25	vb. חלי
19:12	vb. תחם
19:16	n. ברק
	n. עידון
	n. שיפור
19:18	n. אתון
20:26	n. דרג
21:10	n. מעל
	n. מפק
	n. תכשיט
21:14	vb. חשב
21:18	n. מרע
	n. מרתוק
21:35	n. הנייה
22:15	vb. פרן
23:2	n. סוגי
24:10	n. ענן
32:18	vb. קלס
32:25	vb. פרע #2
34:29	n. זיו
	vb. שבת #2
34:33	n. סורר
38:8	n. חזייה
	adj. צניע
Leviticus	
1:1	n. קירוש
	n. ריבוי
1:16	n. קורקבן
1:17	vb. חלע
2:6	vb. רסק
6:14	vb. רתת
7:18	n. פסול
9:24	vb. רכן
10:19	n. אביל
	vb. אבל
	vb. ארע
10:20	vb. עלם
19:27	n. אומן #3
22:27	vb. אפי
	vb. בשׂר
	vb. מכך
	prep. מן בגין
	conj. עידן
	vb. עקד
	n. שכלול
23:32	vb. צום
	vb. שבת
24:11	vb. חרף
24:12	n. גירוף
	vb. חרף
25:37	n. שיעור
26:42	n. בחר
26:43	vb. מאס
	vb. מרק
26:44	vb. מאס

Numbers

4:10	קוף #2 n.
4:20	שקע vb.
9:8	זרז vb.
11:5	מילפפון n.
11:8	לפדין n.
11:12	חוב #2 n.
	סבל vb.
	פידגוג n.
12:1	כושיי adj.
	ריו n.
12:12	אהיל n.
	צרע vb.
12:16	צרע vb.
13:23	סגול n.
	קוף #2 n.
	קטע vb.
15:32	גבב vb.
16:28	בדי vb.
17:23	לוז n.
20:17	אנס vb.
21:6	שרף adj.
21:15	רצץ vb.
21:17	זמר vb.
	שירה n.
21:19	שטף vb.
21:20	גנז vb.
21:28	כומר n.
21:30	נפח n.
	שולטן n.
21:34	זוע vb.
	יני vb.
	רחת vb.
22:24	באמצע prep.
22:30	אחן n.
	שאל vb.
23:9	ערב vb.
23:21	יבבו n.
	פלח n.
23:24	שרך vb.
24:6	גנה n.
	מתח vb.
	שבח vb.
24:7	מן prep.
24:8	ביזה n.
	רוממו n.
24:9	אריו n.
24:10	טפח vb.
24:14	חטי vb.
24:17	רוקן vb.
24:20	אבדן n.
24:21	נקרה n.
24:22	אתוריי adj.
	ביזה n.
24:24	אבדן n.
	מדינה n.
28:2	סידור n.
28:7	נסך #2 vb.
31:50	בית תדיין n.
	מדמך v.n.
	מעוך n.
	פרק vb.
	קודש n.
	קיטון n.
	שותף n.
32:14	תסגון n.
34:6	אוקיינוס n.
	מחוז n.
	ניסין n.
	ספינה n.

Deuteronomy

1:1	יליל n.
	סנין adj.
	עוק vb.
1:2	עכב vb.
7:10	שהי vb.
14:1	טמא n.
	קרחה n.
14:18	חפרפר n.
14:22	עללה n.
14:27	פילוג n.
17:1	פסיל adj.
17:8	בחולין n.
22:12	גדילה n.
	ציצי n.
24:6	חתן n.
	רחי n.
25:4	זמם vb.
25:10	שלוף n.
25:18	הרהר vb.
	פלט vb.
26:23	שיפוע n.
27:12	מלטט n.
27:15	מברך n.
27:23	חביבה n.
28:6	בית מדרש n.
28:38	קרסם vb.
28:56	פרנוק n.
29:17	הרהר vb.
	מריר adj.
32:1	בלי vb.
	מיתו n.
	סלק vb.
	צות vb.
	שמיעה n.
32:2	בם vb.
	מלקוש n.
	צמח n.
	רסיסין n.
32:4	זווג vb.
32:5	רבע #2 vb.
	שני vb.
32:10	עייני vb.
	שכן n.
32:13	במה n.
	טינר n.
	משח vb.
32:14	כור n.
	פטים adj.
32:18	מחילה n.
32:19	חביב adj.
32:33	חמה n.
32:34	פורענו n.
32:35	עידן conj.
	פורענו n.
32:42	פולימרך n.
32:43	נקמה n.
33:2	דנח vb.
33:3	חבב vb.
	כווח prep.
33:15	גלמה n.
33:17	רימן n.
33:18	פרגמטייה n.
33:21	קבר vb.
33:25	חסים n.
33:29	דרס vb.
	סייף #2 n.

Fragment Targum, Ms. N

Genesis

47:31	דרגש n.
49:5	חלים n.

Exodus

14:24	שעמם vb.

Deuteronomy

34:8	בכו n.
34:11	מופת n.

Fragment Targum, Ms. P

Genesis

1:10	בית כנשו n.
1:12	דתה n.
1:14	סימן n.
1:16	שמש vb.
1:21	תנין n.
1:24	רחיש n.
1:25	זן n.
1:26	כד נפק ב־ prep.
1:30	ירוק n.
2:2	חמד vb.
2:22	קשט vb.
2:24	בית מדמוך n.
3:7	איסטולי n.
3:10	ערטיליי adj.
3:15	בעיל דבבו n.
	שופייה n.
3:18	בכן adv.
	ירוק n.
	קוץ n.
3:24	מן ביני prep.
4:22	זמר n.
	קינה n.
6:3	אבד vb.
	גזר n.
8:22	אימם n.
9:7	שרץ vb.
10:9	צוד vb.
11:2	מישר n.
11:4	קודם conj.
13:7	בקר #2 vb.
	מצו n.
	רעו n.
14:10	חימר n.
14:18	עיליי adj.
15:1	תכל #2 vb.
15:11	טיים n.
	יעט vb.
	עיטה n.
15:17	בתר n.
	גהינם n.
	שלהבי n.
16:5	ילדו n.
18:1	הפך vb.
18:17	כסי vb.
19:11	חברברין n.
20:16	כמיסת adv.
21:33	משקי n.

Entry	Ref.
n. ערל	
vb. ערבב	*22:10*
n. דייתיקי	*24:10*
vb. פרש	*24:60*
n. ילדה	*25:22*
adj. סורבן	*26:35*
vb. ריח	*27:27*
adv. בכן	*27:40*
prep. לאפי	*28:10*
adj. הריוט	*28:17*
n. רמיו	*29:22*
n. משתי	*29:27*
n. משחי	*29:28*
vb. גדע	*30:11*
n. כלכלה	*30:22*
n. מפתח	
vb. טייר	*30:27*
n. תוף	*31:27*
n. אגד	*31:39*
n. לעו	
n. שהוד	
n. פולימרך	*32:7*
n. לובדק	*32:16*
n. צוור	*33:1*
vb. קהי	
n. שעשיעו	
n. נדן	*34:12*
n. איתה	*34:31*
n. זני	
n. עלבן	
n. חבוע	
n. בכייה	*35:8*
n. אביל	*35:9*
n. דיגמה	
n. הדר	
n. ישרו	
n. ענוותנו	
n. צדיקו	
n. טדרו	*36:39*
n. מטרד	
n. סדר	
vb. עתר	
n. ספוקלטר	*37:33*
n. מפסק	*38:5*
n. אנינקי	*38:25*
prep. על מנת	
vb. פרסי	
n. קדש	
n. אנש	*38:26*
vb. טלם	
n. טין	*40:18*

Entry	Ref.
n. בשר	*40:23*
adj. עבור	
vb. דור	*42:23*
n. רעבון	*42:36*
vb. טייר	*44:5*
adv. השתא	*44:18*
n. פליגה	
n. צדו	
vb. תחל	
vb. טפח	*44:19*
n. כולי	
n. פטרון	*45:8*
n. משרי	*46:28*
conj. כאילו	*46:30*
vb. גלי	*49:1*
adj. חזי	*49:3*
n. בר בנישתה	*49:7*
prep. לגו	
vb. שאל	*49:8*
vb. זגזג	*49:11*
n. קהל	*49:16*
n. אימה	*49:17*
prep. לאחורי	
vb. מרע	
n. הרהור	*49:22*
adv. מה דלמה	
n. מרכבה	
n. עובדה	
vb. לשן	*49:23*
vb. מרד	
vb. נבע	*49:25*
vb. אתי	*49:26*
n. מותר	*49:27*
n. שלטון	*49:32*
n. שן דפיל/ן	*50:1*
n. תנחומין	*50:21*
	Exodus
prep. לוות	*1:19*
n. נימוס	
n. איתו	*2:1*
n. גיור	*2:12*
vb. טמע	
n. גנון	*9:17*
n. יעץ	*9:20*
n. בדד	*9:22*
n. ברד	*9:25*
n. ברד	*9:26*
n. מילול	*10:28*
prep. מן עילווי	
vb. סמר	

Entry	Ref.
n. אדר #2	*12:2*
n. אלול	
n. אנינקי	
vb. גבי	
n. גנון	
n. דהב	
n. דינומיס	
vb. דמם	
vb. חפר	
n. טבת	
n. טור	
n. כסליו	
n. כף	
vb. כרע	
n. מוזנין	
vb. מרג	
n. מרחשוון	
n. נישמה	
n. סיון	
adj. סנין	
n. פלטרו	
vb. פני	
n. דבוע #2	
vb. רבע #4	
n. שבט #3	
n. שכינה	
n. שרף	
n. תמוז	
n. תשרי	
vb. שכלל	*12:21*
n. משקוף	*12:22*
vb. תהי	*12:42*
adv. בכן	*13:17*
n. בר חייל	
n. חיבולי	
vb. טפח	
adj. יביש	
n. משתי	
n. רמח	
n. תדיס	
n. מאור	*13:22*
prep. על גיף	*14:2*
adj. בתיר	*14:7*
n. זיין	
vb. תלת	
vb. קבר	*14:11*
vb. גות	*14:14*
n. מציעו	*14:16*
vb. חלי	
v.n. אתייקרו	*14:18*

Entry	Ref.
vb. חשך	*14:20*
n. פליג	
n. מציעו	*14:22*
vb. שעמם	*14:24*
n. לידווה	*14:25*
n. מציעו	*14:27*
vb. שנק	
vb. חפי	*14:28*
vb. שאר	
n. פרע	*14:31*
vb. שדי	*15:4*
n. מצולה	*15:5*
adj. אדיר	*15:6*
vb. להט	*15:7*
n. סגיו	
n. קש	
adj. אזיל	*15:8*
n. עורמה	
vb. צדר	
vb. קפי	
prep. על גיף	*15:9*
n. אבר #2	*15:10*
vb. נשף	
adj. אדיר	*15:11*
n. אל	
vb. רגז	*15:14*
vb. אחד	*15:15*
vb. בהל	
n. רתיתה	
n. רלוחה	*15:16*
n. מגזה	
vb. בהי	*15:18*
vb. זלג	
adj. נהיר	
n. מחול	*15:20*
n. פרע	*15:21*
vb. שגר	*15:26*
vb. פספס	*16:14*
vb. אחד	*17:12*
n. היימנו	
n. גדף	*19:4*
n. קטלה	*19:13*
vb. זמן	*19:15*
n. שלהבי	*19:18*
adj. בסים	*19:19*
n. נעימה	
vb. תחם	*19:23*
n. לפד	*20:2*
vb. סגד	*20:4*
adj. מרד	*20:5*
vb. סעד	

פרען n.
20:7 בדיל prep.
ימי vb.
פרען n.
20:11 איקר n.
בדיל prep.
חמד vb.
ריגוג n.
20:12 אריכו n.
בדיל prep.
סגיו n.
20:13 גיור #2 n.
20:18 תנן vb.
21:14 כמנה n.
21:25 גלופשש n.
22:3 בדיפלה adv.
22:6 בדיפלה adv.
22:8 בדיפלה adv.
22:14 פסיד n.
23:2 זבו n.
23:19 ארר n.
בוכרה n.
דגן n.
צבר vb.
24:10 איפופרין n.
זכיכו n.
סנפרינון n.
28:17 כרעין n.
28:23 עיגול n.
32:5 דחל vb.
32:14 תהו n.

Leviticus
1:21 שרץ vb.
2:6 ריסוק n.
10:19 חמיר adj.
תוקלה n.
10:20 שפל vb.
11:18 בד הודיי n.
קק n.
19:9 מחרי n.
19:14 חרש #3 n.
19:26 חדוד n.
24:11 ישראליי adj.
24:12 קשש vb.
24:20 תבר n.
26:13 קומה n.
26:43 רחק vb.

Numbers
4:9 מלקט n.
6:5 גלב n.
6:27 גזל n.
הרהר vb.
חמס n.
חמס vb.
חרך n.
צוץ vb.
11:20 נחיר n.
11:26 חורש n.
קצץ vb.
תוקלה n.
12:1 אדר n.
זיו n.
חלה n.
חסיד adj.
כן adv.
לייש n.
שני vb.
חרומה n.
12:7 לבלר n.
קומיטטון n.
12:12 צרף vb.
13:23 עוברה n.
16:1 אפך vb.
ברת קל n.
נבי vb.
חמה n.
חנן vb.
כך adv.
לאחורי prep.
מוחן n.
נבי vb.
עיטה n.
פרינא n.
20:10 אלף vb.
מלפן n.
21:6 נכח vb.
21:15 מואביי adj.
נגד vb.
21:20 צפי vb.
21:22 אונס n.
איסטרט n.
שרגג vb.
21:28 שלהבי n.
21:29 אבד vb.
כפת vb.
קולר n.
21:34 קדש n.
22:5 פחור #2 n.
22:30 כוון vb.
23:10 אחרי n.
יכל vb.
23:23 נחש #3 n.
24:1 שאל vb.
24:3 אימר #2 n.
24:4 אימר #2 n.
נביו n.
24:6 בריו n.
24:7 גלו n.
24:8 מוחר n.
24:9 לוט vb.
24:14 יעט vb.
עיטה n.
24:17 מואביי adj.
24:18 יריתה n.
31:50 חס ל־ interj.
יחד vb.
34:8 מעל n.

Deuteronomy
3:11 איפרבייה n.
6:7 מדמך v.n.
קום v.n.
12:22 אייל n.
טבי n.
14:1 חבר #4 n.
14:22 עשׂר vb.
19:6 רתח vb.
20:11 פילי n.
24:5 זקק vb.
24:6 אסר vb.
25:4 רדי n.
25:10 יבמה n.
25:17 אימת adv.
שלהי vb.
25:18 לאי vb.
ערע vb.
27:12 אפך vb.
27:15 מברך n.
28:6 בזמן conj.
29:17 שרש n.
32:1 כלי vb.
ציית n.
32:2 נשב vb.
32:3 קדש n.
32:5 עוקם adj.
32:10 צדו n.
32:14 רכיכו n.
32:19 כעס n.
32:33 אבזריי adj.
פתן n.
32:35 מוט vb.
33:2 יפע vb.
33:3 בדי prep.
33:4 יריחה n.
33:17 נגח vb.
ראם n.
33:19 חוגרה n.
33:25 עולימו n.
33:29 שריר adj.
34:8 בכייה n.

Fragment Targum, Ms. V

Genesis
1:2 צדי vb.
תהי vb.
1:5 עובד n.
1:6 ארעיי adj.
2:20 בד נפק ב־ prep.
3:15 עקיב n.
שפיו n.
4:7 שליט n.
6:6 תהו n.
6:11 חמס n.
10:11 אתוריי adj.
10:13 פנטפוליטיי adj.
10:14 פילוסיי adj.
11:1 עיצה n.
11:2 נסח vb.
12:15 דבר vb.
13:7 בקר #2 vb.
מרעי #2 n.
14:3 חבר vb.
14:5 אימחן adj.
זיוחן adj.
14:18 אל n.
14:23 חוט n.
עתר vb.
15:1 חלל vb.
חרס vb.
15:7 בדיי adj.
15:9 בר יון n.
שפנין n.
15:11 עוץ vb.
15:17 בתר n.
חוי vb.
שלהבי n.
16:5 כדיי adj.
צרך vb.
18:12 חוך vb.

	עירוי	n.
18:16	על אפי	prep.
18:17	הא	part.
19:26	תחייה	n.
20:16	חכם	vb.
	כמיסת	adv.
21:7	ארי	conj.
	עתיד	adj.
21:15	רוקבה	n.
21:33	משקי	n.
22:8	שפי	adj.
23:4	שעווה	n.
24:2	ירך	n.
24:20	מורכי	n.
	שקי	n.
25:3	חגר	n.
25:16	קסטרה	n.
25:22	ילדה	n.
25:25	ככלן	n.
	סמקריי	adj.
25:34	בכורה	n.
	תחייה	n.
27:40	חיי	vb.
27:45	כולי	n.
28:10	יהיב	adj.
	קצר	vb.
29:17	סלק	vb.
29:22	רמיו	n.
30:11	גדע	vb.
30:22	גרור	n.
	מפתת	n.
30:27	טייר	vb.
31:15	ארי	conj.
32:16	לוברק	n.
32:25	קהי	vb.
	שררו	v.n.
33:4	חבק	vb.
	שעיעו	n.
34:31	עלבן	n.
35:8	בכו	n.
	בלוט	n.
	מרבייה	n.
35:9	ארם #2	n.
	חתן	n.
35:16	כברה	n.
36:39	צרף	vb.
37:36	ספוקלטר	n.
38:15	צמצם	vb.
38:25	נהר	vb.
	שושף	n.
38:26	ביש	adj.
	כול	vb.
	נשי	vb.
40:16	קקטון	n.
	ריפה	n.
40:18	אבר	vb.
	גזירה	n.
	פורענו	n.
41:2	גמי	n.
41:34	שׂבע	n.
43:12	בכיפלה	adv.
44:15	טייר	vb.
44:18	כשלווה	adv.
	ריור	n.
	חטיי	adj.
	ימי	vb.
	כרח	n.
	על מנת	prep.
	צרו	n.
44:19	מסן	n.
	רער	vb.
	רפש	vb.
44:21	מחוס	n.
45:28	אזל	vb.
47:21	גלוליי	n.
48:14	פרג	vb.
48:22	אלהן	conj.
49:1	גניז	adj.
	טמור	n.
	נחמה	n.
	שלווה	n.
49:2	תר	n.
49:3	בכורה	n.
49:4	סובר	vb.
49:5	שנין	adj.
49:6	אח	n.
	כנישה #2	v.n.
49:11	ארם	n.
	עגעג	vb.
49:12	גילוי	n.
	זכיך	adj.
	חמס	n.
49:15	כיח מנוחה	n.
49:17	חרמן	n.
	כמן	vb.
	לאחורי	prep.
	סחר	vb.
49:21	חלי	adj.
49:22	הרהור	n.
	חסיד	adj.
	כווה	n.
	מעוך	n.
	צוות	vb.
50:1	שן רפיל/ן	n.
50:26	בשם	vb.
	סום	vb.
Exodus		
1:8	שירוי	n.
1:15	ילדה #2	n.
1:16	מתבר	n.
1:19	ילדה #2	n.
1:21	ילדה #2	n.
2:1	איתו	n.
2:10	דלי	vb.
3:2	רטב	vb.
3:3	רטב	vb.
3:22	מגירה	n.
4:4	קטון	n.
4:10	ממלל	n.
4:16	מתורגמן	n.
9:9	שלבוקי	n.
9:31	גבעול	n.
	נץ	n.
10:21	משמש	vb.
12:9	הבהב	vb.
12:34	קטר	vb.
	שושף	n.
12:42	בהי	vb.
	בתר	n.
	נהיר	adj.
	רשע	n.
14:13	כיתה	n.
	נצחן	n.
14:24	נפט	n.
	עירן	n.
14:25	דידווה	n.
15:1	בכן	adv.
15:2	אם	n.
	רתיל	adj.
	יניק	n.
	תר	n.
15:3	נצחן	n.
15:4	קשט	vb.
15:5	רמם	vb.
	מצולה	n.
15:6	רצץ	vb.
15:12	בכן	adv.
15:16	רמם	vb.
15:18	פלי	n.
	תהי	vb.
15:20	חול	vb.
15:25	ארורופני	n.
	קלק	vb.
16:14	כיפור	n.
16:20	סרי	vb.
	רמרם	vb.
	תולעה	n.
16:21	שוח	vb.
16:31	כוסבר	n.
	ששי	n.
19:12	סייף	n.
19:13	קשט	vb.
19:18	מן קורם	conj.
	עטר	vb.
	שלהבי	n.
	תנן	vb.
19:19	נעים	adj.
20:15	עטר	vb.
20:17	בצורה	n.
21:14	כמנה	n.
21:20	נקם	vb.
21:28	נגש	vb.
22:12	אבר	n.
22:14	פסיר	n.
22:15	ארם	vb.
	שרגג	vb.
23:24	פכר	vb.
	פרך	vb.
24:10	ספירינון	n.
25:20	טלל	vb.
25:25	טפח	n.
27:3	ררר	vb.
	יעי	n.
	משלי	n.
27:9	וילה	n.
28:14	שישלה	n.
28:17	אשלמו	n.
	סמוקה	n.
28:18	סמפורין	n.
	עין עגל	n.
28:19	בירול	n.
	זוז #2	n.
	זמרגר	n.
28:20	ברלח	n.
	ברום	n.
28:32	חזור	prep.
	סיפווה	n.
	סירה #2	n.
28:42	אברקסין	n.
29:27	ניע	n.
30:12	חושבן	n.
30:23	בחיר	adj.
	מור	n.

30:34	חלבנה	n.
	מוריי	adj.
	שובלה	n.
33:19	חמי	adj.
33:22	טול	vb.
34:7	סרחון	n.
34:16	טעי	vb.
34:19	פטר	n.
	פלח #4	n.
34:21	רדי	n.
34:25	אדם	n.
35:33	אשלמה	n.
	גלפר	v.n.
	נגרו	v.n.
36:11	דביקה	n.
36:12	חחם	vb.
36:28	שיפוע	n.
36:33	כרדוק	n.
37:9	טלל	vb.
40:38	טלל	vb.
Leviticus		
1:6	חלש	vb.
1:15	מצי	vb.
	עום	vb.
1:16	ורשט	n.
2:6	ריסוק	n.
2:11	חלי	adj.
3:9	עיצי	n.
4:6	אדם	n.
6:3	אברקסין	n.
6:14	רסק	vb.
10:20	כרוז	n.
	שפל	vb.
11:35	תנור	n.
	חפי	n.
11:42	שחף	vb.
14:56	קלפי	n.
16:27	מרעי	n.
17:16	שוג	vb.
19:9	חצד	v.n.
	לקט #2	n.
19:10	בער	vb.
	טוטלי	n.
	פרט	n.
19:20	מרדו	n.
19:35	מוזנין	n.
21:20	גביח	n.
	גבין	n.
	גרב #2	n.
	חזזי	n.
	חלזון	n.
	נגס	n.
22:27	זכו	n.
	ישיר	adj.
	פטירבולי	n.
	קבל	vb.
	חמים	adj.
23:29	כמיסת	adv.
23:40	לולב	n.
24:12	מקושש	n.
25:37	רבי	n.
26:29	אי	interj.
26:43	צדר	n.
27:10	פירוג	n.
27:13	דמין	n.
27:15	חומש	num.
27:16	חומר #2	n.
	עילוי	n.
27:19	חומש	num.
	עילוי	n.
27:22	זבין	n.
27:24	מן גב	prep.
27:27	דמין	n.
27:31	דמין	n.
	חומש	num.
33:52	מחכה	n.
Numbers		
4:13	דרד	vb.
5:19	בדק	n.
6:3	חמע	n.
	שזוג	n.
7:3	זווג	vb.
	עגלה #2	n.
7:14	בזיך	n.
9:8	מחרף	n.
10:36	רבו	n.
11:5	אנחנה	pron.
	כרתין	n.
	תום	n.
11:8	דשש	vb.
	עוגה	n.
	שוט	vb.
	ששי	n.
11:26	קצץ	vb.
12:1	איתה	n.
	שעי	vb.
12:7	קומיטטון	n.
12:12	טמי	vb.
13:20	עצי	vb.
13:23	עוברה	n.
14:18	אריך	adj.
15:38	ציצי	n.
	צנפה	n.
	שזר	n.
16:22	נישמה	n.
16:29	סכמו	n.
17:23	נצץ	vb.
	פרת	n.
17:27	יבד	vb.
	מגפה	n.
19:15	פורי	n.
	שוע	vb.
20:10	הא	part.
20:17	אונס	n.
	שרגג	vb.
	שׂמאל	n.
21:6	נכת	vb.
21:9	חלי	adj.
21:15	נקף #2	vb.
	שלטון	n.
21:18	משך	vb.
	סוכלתנו	n.
21:19	חילה	n.
21:20	חילה	n.
21:27	מחול	n.
21:29	אי	interj.
	קולר	n.
22:7	איגרה	n.
22:21	אתן	n.
22:30	ברי	vb.
	כמה	adv.
	מדע	n.
23:3	שפי	adj.
23:7	נביו	n.
23:10	אחרי	n.
	נביו	n.
23:23	נביו	n.
	נחש #3	n.
	קסום	n.
23:24	אדם	n.
	פשט	vb.
24:3	נביו	n.
24:6	כריו	n.
	שתל	vb.
24:14	עוץ	vb.
24:15	אימר #2	n.
	מן #2	pron.
	נבי	n.
	נביו	n.
24:16	אימר #2	n.
	נביו	n.
	עיליי	adj.
24:20	נביו	n.
24:21	בקרה	
24:24	אתוריי	adj.
	לברניי	n.
25:4	בכן	adv.
	מעל	n.
25:7	רמח	n.
25:8	דקר	vb.
	קובה	n.
	קפר	n.
25:9	מגפה	n.
28:7	בחיר	adj.
30:17	טליו	n.
31:22	אבר #2	n.
	קסיטר	n.
31:50	מפרנק	adj.
	עקיל	n.
32:24	דיר	n.
33:7	חירה	n.
33:52	בימס	n.
	מתכה	n.
	פרך	vb.
34:3	דרומיי	adj.
34:4	דירה	n.
	מסקי	n.
	נקף	vb.
34:5	מפקן	n.
	נקף	vb.
34:7	צפוניי	adj.
34:8	מפקן	n.
	קילקיי	adj.
34:9	דירה	n.
	מפקן	n.
	עיין #2	n.
	צפוניי	adj.
34:10	דירה	n.
34:12	מפקן	n.
34:15	ספר	n.
Deuteronomy		
1:1	איסטרט	n.
	יכת	vb.
1:44	שיציו	n.
3:2	חסד	vb.
	רחת	vb.
	שחל	vb.
3:9	חילה	n.
3:11	איפרכייה	n.
3:17	קטם	n.
4:24	קנאן	n.

4:34 ברר vb.
4:42 בחכיך adv.
4:48 סרי vb.
7:23 ערבוב n.
11:19 דמך #2 v.n.
קום v.n.
11:25 שליט n.
13:7 דמך vb.
סטי vb.
14:12 ברגז n.
14:13 איבו n.
בוח n.
14:18 נגר טור n.
14:22 עשׂר vb.
15:11 צריך adj.
15:14 זבד vb.
16:18 סרכן n.
16:19 קלקל vb.
18:10 חדור n.
קסום n.
18:11 אוב n.
זכור n.
חבור n.
חבר #3 n.
עקרב n.
18:14 חדוד n.
קסום n.
19:5 חורש n.
סיקור n.
20:6 פרג vb.
22:3 איסטולי n.
22:12 צנפה n.
23:18 נפק בר n.
23:19 אגר n.
זנו n.
פירוג n.
24:6 אסור n.
רכב #2 n.
24:13 איסטולי n.
מעל n.
24:15 טמע vb.
25:4 דרך v.n.
25:10 ייבום n.
25:11 בית קוטנין n.
25:13 כיס n.
25:14 מכלה n.
25:18 לאי vb.
26:3 כהן n.
26:12 שיפוע n.
26:14 אבילו n.
סואב n.
26:15 טעים adj.
27:8 טבאית adv.
27:12 בטומרה adv.
27:17 שני vb.
28:27 גרב #2 n.
חיכוך n.
טחור n.
28:32 כלי vb.
28:40 משח vb.
נך n.
נתר vb.
28:42 מסיק n.
28:50 חציף adj.
28:54 פנק vb.
28:56 חטיו n.
28:65 דחול n.
דייב #2 n.
לב n.
28:68 לברניי n.
29:8 בין vb.
29:10 מלוי n.
קטוע n.
29:14 כאילו conj.
29:16 משקץ n.
29:17 האינון pron.
ההוא pron.
לענה n.
שרש n.
30:13 עומק n.
30:14 הגי vb.
32:1 שמועה n.
32:2 ניסן n.
נשב vb.
32:4 מרום n.
עסק vb.
קשיט adj.
32:5 פחלן adj.
32:6 טפש adj.
32:7 שאל vb.
32:8 אחסנו v.n.
פרשו v.n.
32:11 אבר n.
חפחף vb.
קן n.
32:13 שמיר n.
32:15 עתר vb.
תקיף adj.
32:17 חדתן n.
ממש n.
32:20 אחריו n.
אפך vb.
תהפכן adj.
32:21 טפש adj.
קני #2 vb.
32:22 להט vb.
שאול n.
32:24 זחל n.
רוח vb.
תנין n.
32:25 עולים n.
32:27 כעס n.
32:28 סוכלתנו n.
32:29 אחריו n.
בין vb.
32:31 רגז vb.
32:32 מרר vb.
32:33 אכזריי adj.
פתן n.
תנין n.
32:34 חתם vb.
32:36 רטש vb.
32:39 מית n.
32:41 גמל #4 n.
שני #2 vb.
32:42 רוי vb.
שביי n.
32:43 עלבן n.
33:2 יפע vb.
רבו n.
33:3 ייסורין n.
33:5 כנשו v.n.
33:7 סער vb.
33:8 אורין n.
חסיד adj.
תומין n.
33:10 בלי vb.
קהל n.
קורבן n.
33:11 חרץ n.
33:12 רחים n.
33:13 נבע vb.
שבט n.
33:14 בכר vb.
מגדנין n.
33:16 מלי n.
קורקד n.
33:17 הדר n.
נגח vb.
קרן n.
33:19 חל #2 n.
תגורה n.
33:22 גור n.
33:23 ברכה n.
33:24 מרעי #2 n.
33:25 עולימו n.
33:26 גיותנו n.
שחקין n.
33:28 מעין prep.
33:29 גיותנו n.
מגין n.
פורקה n.
34:5 מואביי adj.
34:6 חילה n.

Targum Neophyti

Genesis

1:1 ארע n.
חוכמה n.
מן לקדמין adv.
1:2 אילן n.
בהי vb.
חשוך n.
נשב vb.
על אפי prep.
פלחן n.
רחמין n.
תהי vb.
1:3 נהור n.
1:4 בן prep.
פשר #5 vb.
1:5 סדר n.
צפר n.
רמש n.
1:6 מציעו n.
עילויי adj.
רקיע n.
1:7 כן adv.
מלעיל ל־ prep.
מן תחות (ל־) prep.
רקיע n.
1:8 סדר n.
קרי vb.
1:9 אתר n.
יבשה n.
מן תחות (ל־) prep.
1:10 ארע n.
שפר vb.
1:11 ארע n.
דתה n.
זרע vb.
מין n.

	מן prep.
	נפק vb.
	נצבה n.
	עבד vb.
	עב n.
1:12	דתה n.
	נצבה n.
	תקן vb.
1:14	אימם n.
	את n.
	בן prep.
	זהר n.
	זמן n.
	ירח n.
	נהור n.
	עיבור n.
	פרש vb.
	קדש vb.
1:15	ארע n.
	רקיע n.
1:16	נהור n.
	סידור n.
	שליט n.
1:17	יום n.
1:19	בראשית n.
	רביעיי num.
1:20	פרח vb.
	רקיע n.
	שרץ vb.
1:21	שרץ vb.
	תנין n.
	תקן vb.
1:23	בראשית n.
1:24	רחיש n.
1:25	רחיש n.
1:26	ברי vb.
	ברנש n.
	דמו n.
	רחיש n.
	רחש vb.
	שלט vb.
1:27	דכר n.
1:28	איקר n.
	כבש vb.
	מלי vb.
	נון n.
	שלט vb.
1:29	אילן n.
	זרע vb.
1:30	חייה #2 n.
	ירוק n.
1:31	שתיתיי num.
2:1	ברייה n.
2:2	נייח n.
	שובה n.
	שלם vb.
2:3	איקר n.
	ברי vb.
	שבי #2 vb.
2:5	אדם #2 n.
	כדון adv.
	מטר vb.
	צמח vb.
	קודם עד לא conj.
2:6	אפין n.
	ענן n.
2:7	אדם #2 n.
	אדמה n.
	חיי vb.
	נחיר n.
	נישמה n.
	נפח vb.
	עפר n.
2:8	גנה n.
	מן לקדמין adv.
	נצב vb.
2:9	אדמה n.
	אכל vb.
	הוי vb.
	מציעו n.
	פרש vb.
	רבי vb.
2:10	נהר n.
	פרש vb.
2:11	חזר vb.
	נקף vb.
2:12	בדלח n.
	ההוא pron.
	טב adj.
2:14	נהר n.
2:15	פלח vb.
	שרי vb.
2:16	אילן n.
2:18	תקן vb.
2:19	אדמה n.
2:20	שם n.
2:21	אלע n.
	בסים adj.
	דמך vb.
	עמיק adj.
	שנה #2 n.
2:22	אלע n.
	שכלל vb.
2:23	ברי vb.
	גרם n.
	יאי adj.
2:24	דבק vb.
	מדמך v.n.
2:25	בהתה n.
	בדון adv.
3:1	חבים n.
3:3	דיעה n.
	מציעו n.
	פרי n.
3:5	עיין n.
	פתח vb.
3:7	איזור n.
	חוט vb.
	עלה #2 n.
	ערטיליי adj.
	תינה n.
3:8	גנה n.
	משב n.
3:9	גלי vb.
	חשוך n.
3:10	ערטיליי adj.
3:11	ערטיליי adj.
3:13	שלי vb.
3:14	עפר n.
	שחף vb.
3:15	אסו n.
	בעיל דבבו n.
	הוי vb.
	כוון vb.
	מרע vb.
	משיח n.
	נכת vb.
	עקיב n.
	שפיו n.
3:16	זכי vb.
	ילד vb.
	מתב v.n.
	עידון #2 n.
	צער n.
	רשו n.
3:17	לוט vb.
	מן בגלל prep.
3:18	אכל vb.
	בבעו interj.
	בן prep.
	דרדר n.
	כן adv.
	לעו n.
	לעי vb.
	קום vb.
3:19	ארום conj.
	ברי vb.
	דיעה #2 n.
	תושבן n.
	עפר n.
	עתיד adj.
3:20	אם n.
3:21	לבוש n.
	לבש vb.
3:22	אילן n.
	איח
	גנה n.
	יחידיי n.
	מרום n.
	פיקוד n.
	פשט vb.
	קודם עד לא conj.
	קיים adj.
3:23	טרד vb.
3:24	אורייה n.
	אכל vb.
	בער vb.
	גהינם n.
	גומרה n.
	די conj.
	היא pron.
	זיקוק n.
	חיין n.
	מן לקדמין adv.
	מצווה n.
	פלח n.
	פרנק vb.
	קודם עד לא conj.
	קום vb.
	רשיע adj.
	שנין adj.
	תקן vb.
4:1	עבד vb.
4:3	דורון n.
	מן בתר prep.
	פרי n.
4:4	אוף conj.
4:5	אפין n.
	זיו n.
	חשוך n.
4:6	זיו n.
	שני vb.
4:7	זכי vb.
	חטא n.

Verse	Word	Part of speech
	טוב	vb.
	יצר	n.
	שבק	vb.
	שלט	vb.
4:8	אגר	n.
	אוחרן	pron.
	אית	
	ברי	vb.
	דיין	n.
	דלא	prep.
	חורן	pron.
	טב	adj.
	לאפי	prep.
	ליח	
	מיסב	n.
	מתן	v.n.
	נפק	vb.
	סכל #2	vb.
	עלם	n.
	עני	vb.
	פרע	n.
	פתגם	n.
	קבל	vb.
	רחמין	n.
	רעווה	n.
	תריין	num.
4:10	עתיד	adj.
4:12	גלי	vb.
4:13	יוכלה	n.
	סבל	vb.
	שבק	vb.
4:15	תלי	vb.
4:16	דרדר	n.
	חטי	vb.
4:17	חכם	vb.
	קרי	vb.
4:18	חשוך	n.
	ילד	vb.
4:19	שם	n.
	תניין	num.
4:20	קניין	n.
4:21	אבוב	n.
	כינר	n.
	תפס	vb.
4:22	אומן	n.
	זמר	n.
4:24	דין	n.
	קטל	vb.
	שבע	num.
	תלי	vb.
4:25	תורן	pron.
	חכם	vb.
4:26	בכדן	adv.
	ילד	vb.
	כני	vb.
5:1	ברי	vb.
	דמו	n.
	ייחוס	n.
	מן קודם	prep.
	ספר #3	n.
	תלדו	n.
5:2	קרי	vb.
5:4	מן בתר	conj.
5:5	עלם	n.
5:7	מאה	num.
	מן בתר	conj.
	שבע	num.
5:8	תרי(ן) עשר	num.
5:10	חיי	vb.
	מן בתר	conj.
	שנה	n.
5:11	כנש	vb.
	מאה	num.
5:13	מן בתר	conj.
5:16	מן בתר	conj.
5:18	שת	num.
5:20	תשע	num.
5:22	קשוט	n.
	שנה	n.
5:24	נגד	vb.
	פלח	vb.
5:29	גזל	n.
	לוט	vb.
	נחם	vb.
5:30	מאה	num.
	משכן	n.
5:31	בנש	vb.
6:1	ברנש	n.
	נקבה	n.
	סגי	vb.
	על אפי	prep.
6:2	בחר	vb.
	בני דיינ׳ן	n.
	כל מה	conj.
6:3	אבד	vb.
	ארכה	n.
	ביש	adj.
	בשׂר	n.
	דון	vb.
	חתם	vb.
	מבול	n.
	סדר	n.
	תתובה	n.
6:4	גיבר	n.
	האינון	pron.
	פרש	vb.
	שירוי	n.
6:5	הגיין	n.
	יצר	n.
	מחשבה	n.
6:6	אדם #2	n.
	ברי	vb.
	פייס	vb.
	תהו	n.
6:7	אדם #2	n.
	ברי	vb.
	עוף	n.
	תהו	n.
6:8	חן	n.
	שכח	vb.
6:9	ייחוס	n.
	עבדה	n.
	קשוט	n.
	תלדו	n.
6:11	גולן	n.
	חבל	vb.
	חמס	n.
	מלי	vb.
6:12	חבל	vb.
6:13	חמס	n.
	קבילה	n.
6:14	אע	n.
	תימר	n.
	מדור	n.
	מן לבר	adv.
	קדרינון	n.
	שוע	vb.
	תיבו	n.
6:15	אורך	n.
	אמה	n.
	מאה	num.
	סדר	n.
	פתי	n.
6:16	ארעיי	adj.
	בית נהור	n.
	מדור	n.
	מן לעיל	adv.
	סטר	n.
	שורי	vb.
	שכלל	vb.
	תליתיי	num.
	תניין	num.
6:17	בשׂר	n.
	חבל	vb.
	מן חחות (ל־)	prep.
	שיצי	vb.
6:18	איתה	n.
6:19	נקבה	n.
	קום	vb.
6:22	עבד	vb.
7:2	דכר	n.
7:3	נקבה	n.
7:4	אימם	n.
	בתר	prep.
7:9	דכר	n.
	זוג #2	n.
7:10	אבל	n.
	מבול	n.
7:11	ירח	n.
	כווה	n.
	סוף	n.
	פתח	vb.
	שבע עשׂר	num.
	תהום	n.
7:14	טוס	vb.
	פרח	vb.
	רחש	vb.
7:15	חיין	n.
	נישמה	n.
7:16	גגן	vb.
	הך מה	conj.
	נקבה	n.
	עלל	n.
7:17	רום	vb.
7:18	לחדה	adv.
	על אפי	prep.
	תיבו	n.
7:19	כסי	vb.
	לחדה	adv.
	דם	adj.
7:20	חמש עשׂר	num.
7:21	בשׂר	n.
7:22	יבשה	n.
	נחיר	n.
	נישמה	n.
7:23	רחיש	n.
	שיצי	vb.
	תיבו	n.
7:24	יום	n.
8:1	רחמין	n.
	שדך	vb.
8:2	כווה	n.
	מבול	n.
	מן תחות (ל־)	prep.

	מנע vb.
	סתם vb.
8:3	חסר vb.
8:6	פתח vb.
	חרע n.
8:7	יבש vb.
	עד conj.
	עורב n.
8:8	הא part.
8:9	ארע n.
	יוון n.
	כף n.
	נייח n.
	פשט vb.
8:10	יוון n.
	שבע num.
	תוב adv.
8:11	זייח n.
	עידון n.
	עלה #2 n.
	קטם vb.
	קלל vb.
	תוב vb.
8:12	יוון n.
8:13	חפיי n.
	נגב vb.
	עבר vb.
8:14	יבש vb.
	שבע עשׂר num.
8:17	בר n.
	רחיש n.
	רחש vb.
8:19	רחיש n.
8:20	על גב/גבי prep.
8:21	בגלל prep.
	ברנש n.
	הגיין n.
	חיי adj.
	טליו n.
	יסף vb.
	יצר n.
	מחשבה n.
	רעווה n.
	תוב adv.
8:22	חמים adj.
	סתב n.
	קייט n.
	קריר adj.
9:1	תקף vb.
9:2	אימה n.
	דחלה n.
	חייה #2 n.
	ים n.
	רחש vb.
9:3	ירוק n.
	ירק n.
	נישמה n.
	רחיש n.
9:4	להור adv.
9:5	תבע vb.
9:6	ארם #2 n.
	בריך adj.
	דמו n.
	שפך vb.
9:7	ילד vb.
9:11	הוי vb.
	חבל vb.
9:12	ארע n.
9:13	קשת n.
9:14	פרס vb.
	קשת n.
9:15	דכר vb.
9:16	קיים n.
	קשת n.
9:18	כנעניי adj.
9:19	מלי vb.
9:20	נצב vb.
9:21	משכן n.
	דוי vb.
	שתי vb.
9:22	שוק n.
9:23	איסטולי n.
	הפך vb.
	חמי vb.
	כתף n.
	לבתר prep.
9:24	חכם vb.
	מה conj.
	עור vb.
9:25	לוט vb.
	עבד n.
9:26	שעבד vb.
9:27	פתי vb.
9:28	חיי vb.
9:29	חיין n.
	כנש vb.
	עלם n.
10:2	איפרכייה n.
10:3	איפרכייה n.
10:4	איפרכייה n.
10:5	ניסין n.
	פרש vb.
10:9	אמר vb.
	בגין prep.
	גיבר n.
	חטא n.
10:10	שירוי n.
10:11	פלטיה n.
10:13	להביי adj.
	לודיי n.
	נפתוחיי adj.
	ענמיי adj.
10:14	בסלוחיי adj.
	פתרוסיי adj.
	קפודקיי adj.
10:16	אמוריי adj.
10:17	ארתוסיי adj.
	ערקיי adj.
10:18	אנטוכיי adj.
	ארווריי adj.
	זימריי adj.
10:20	אומה n.
10:21	ילד vb.
10:25	פלג vb.
10:30	טור n.
	מדנח n.
	משרוי n.
	ספריי adj.
10:32	פרש vb.
11:1	בית קודש n.
	ממלל n.
	שעי vb.
11:2	ארע n.
	בקעה n.
	נסח vb.
11:3	אזי vb.
	אתון n.
	חימר n.
	לבן vb.
	ליבנה n.
	שיע n.
11:4	מגדל n.
	מטי vb.
	סגרה n.
	עד ציח prep.
	קודם עד לא conj.
11:5	גלי vb.
	מגדל n.
11:8	דרי vb.
	על אפי prep.
11:9	דרי vb.
	על אַפי prep.
	ערבב vb.
11:10	ייחוס n.
11:11	ברה n.
	מן בתר conj.
11:13	מן בתר conj.
11:14	תלת num.
11:15	מן בתר conj.
11:17	ביר n.
11:19	ילד vb.
11:21	מאה num.
11:23	שנה n.
11:25	תשע עשׂר num.
11:27	תלדו n.
11:28	אתון n.
	בדיי adj.
	תלדו n.
11:30	עקרה n.
11:31	אתון n.
	כלה n.
	כדיי adj.
	מטי vb.
	נסב vb.
12:1	חוי vb.
12:2	תקף vb.
12:3	מן #2 conj.
12:4	בזמן conj.
12:5	גייר vb.
12:6	כנעניי adj.
	כען adv.
12:8	מדנח n.
	מערב n.
	סלק vb.
	פלח vb.
	צלי vb.
12:11	הא interj.
12:12	ית prep.
12:13	בגלל conj.
	בגלל prep.
	זכו n.
	קום vb.
12:15	שבח vb.
12:16	אמהה n.
	אתנה n.
	חמר #2 n.
	יטב vb.
	מן בגלל prep.
	עבד n.
12:17	גרי vb.
	מכתש n.
12:18	למה adv.
	מה pron.
12:19	אחה n.

12:20	מה דיל־
13:3	adv. בקדמייתה
	n. מטלן
13:4	vb. בני
	adv. תמן
13:7	n. בית מרעי
	vb. בקר #2
	vb. זמם
	vb. נטי
	n. רעי
13:8	n. אח
	n. רעי
13:9	הלא
	n. צפון
13:10	n. בית שקי
	vb. חזי
	n. מישר
	conj. קודם עד לא
13:11	vb. בחר
	adv. מן לקדמין
	vb. פרש
13:12	vb. פרס
	vb. שרי
13:13	n. אדם
	n. גילוי
	n. ערייה
	v.n. שפיכה
13:14	vb. פרש
13:15	n. ארע
13:16	conj. אוף
	adv. איפשר
	n. ארע
	n. גבר
	vb. מני
	n. עפר
13:17	n. אורך
	n. פתי
	vb. קום
14:3	vb. חבר
	n. מלח
	n. פרדס
14:4	vb. מרד
	vb. פלח
14:5	adj. אומתניי
	adj. אימתן
	adj. זיותן
	vb. קטל
14:6	n. גבול
	adj. חוריי
14:7	vb. חזר
	n. עיין #2

	n. תומרה
14:8	vb. בלע
	vb. סרר
	n. פרדס
14:9	vb. יכל
	prep. לוקבל
	n. קרב
14:10	n. ביר #2
	n. חימר
	adj. מלי
	n. פרדס
14:12	n. בר אח
14:13	adj. אמוריי
	n. מרי קיים
	adj. עבריי
	n. פורקן
14:14	n. בר אח
	vb. שבי
	n. תרבו
14:15	n. צפון
	vb. רדף
14:17	n. פרדס
14:19	adj. בריך
14:20	num. חד
	adj. עיליי
	vb. תבר
14:22	adj. עיליי
14:23	conj. אם
	vb. גאי
	n. חוט
	n. מסן
	vb. עתר
	n. רצועה
15:1	n. אגר
	n. את
	conj. אפעלגב
	vb. אתי
	vb. גנן
	conj. די
	interj. וויי
	vb. חלל
	vb. חשב
	adv. כען
	n. ליגיון
	n. מדינה
	prep. מן בגין
	vb. מסר
	n. פתגם
	vb. צרף
	vb. קבל
	adj. קליל

	n. קרב
	adj. קריב
	vb. שכח
	vb. תקן
15:2	interj. בבער
	prep. בלא
	adv. סגין
	vb. עכד
	n. רחמין
15:3	n. ברביי
	vb. ירת
15:4	n. נבו
15:5	adv. לברה
	vb. סכל #2
15:6	vb. היימן
	n. זכו
15:7	n. אתון
	adj. כדיי
15:8	vb. ירת
	adv. כען
15:9	n. בר שנין
	n. גוזל
	n. עגלה
	vb. קרב
	n. ברת שנין
	n. שפנין
15:10	adv. במיצעה
	prep. לוקבל
	n. פסג
	vb. פסג
15:11	n. זכו
	n. טייס
	adj. מסאב
	vb. נחת
	vb. נשב
	vb. ערץ
	n. פסג
15:12	adj. בסים
	vb. דחל
	vb. חזי #2
	n. מלכו
	n. שנה #2
	n. תקומה
15:13	n. גיור
	דיד־
	n. זרעי
	vb. צער
	vb. שעבד
	n. תותב
15:14	conj. בתר
15:15	n. סיבו

	n. שלם
15:16	vb. שלם
15:17	n. אתון
	n. גהינם
	n. גזר
	vb. חוי
	vb. חזי #2
	n. חמוט
	vb. טמע
	adv. כדן
	vb. מרד
	vb. מתל
	vb. נקף
	n. ספסל
	vb. עבר
	conj. על
	n. שביב
	n. שמש
15:18	n. ארע
15:19	adj. מדנחיי
	adj. קניזיי
	adj. שלמיי
15:20	adj. פריזיי
16:3	n. בעיל
	adj. מצריי
16:4	n. איקר
	vb. זלל
	n. רבונה
16:5	n. איקר
	n. אתון
	adv. בהיימנו
	n. בית תלדוון
	n. דין
	pron. היא
	vb. זלל
	adj. כדיי
	n. מלך
	vb. מסר
	n. עלבן
	vb. פרס
	vb. צרך
	vb. רבי
	vb. שבק
	n. שלם
16:6	vb. ערק
	adj. שפיר
16:7	vb. ארע
	n. מלאך
	n. עיין #2
16:8	vb. אזל
	n. אמהה

Verse	Entry
	אתי pron.
	להן adv.
	מנן adv.
	רבונה n.
16:9	צער vb.
	רבונה n.
	תחות prep.
16:10	מני vb.
	סוגי n.
16:11	אתי pron.
	עבר vb.
	קרי vb.
	שמע vb.
16:12	ערר n.
16:13	מן בתר conj.
	צלי vb.
	קיים adj.
	רבונה n.
16:14	קיים adj.
16:16	בזמן conj.
17:2	בן prep.
	תקף vb.
17:3	אפין n.
	שטח vb.
17:5	צדיק adj.
	תוב adv.
17:6	חלצין n.
	שלט vb.
17:8	ארע n.
17:11	סימן n.
17:12	בר עממין n.
	תמני num.
	תרבו n.
17:13	תרבו n.
17:14	דכר n.
	מן גו prep.
	ערל n.
	פסס vb.
17:15	קרי vb.
17:16	ביר n.
17:17	איפשר adv.
	ילד vb.
	לב n.
	תמה vb.
17:18	קודם prep.
17:19	ברם conj.
17:21	עידן n.
	קום vb.
17:22	סלק vb.
17:23	תרבו n.
17:24	בר n.
	תשע num.
17:25	ערלה n.
17:26	בזמן prep.
	גזר vb.
	ערלה n.
17:27	בר עממין n.
	מן לוות prep.
	תרבו n.
18:1	אדם n.
	אפך vb.
	ארום conj.
	בשׂר vb.
	גזירה n.
	גזר vb.
	הפיכה n.
	חמם vb.
	יתיר adv.
	מישר n.
	מלאך n.
	ערלה n.
	שלח vb.
18:2	רמו n.
	רהט vb.
	תרע n.
18:3	מן עילווי prep.
	סלק vb.
18:4	אילן n.
	סחי vb.
	קרר vb.
18:5	אשון n.
	מזון n.
	מן בתר prep.
	סעד vb.
	עבד n.
18:6	יחי vb.
	לוש vb.
	נסב vb.
	סאה n.
	עבר vb.
	קמח n.
18:7	בקורה n.
	בר תורין n.
	טב adj.
	רכיך adj.
18:8	אכל vb.
	הך conj.
	חלב n.
	ליבה n.
18:9	היא pron.
18:10	בר דכר n.
	שעה n.
18:11	מנע vb.
	סאב #2 vb.
	פסק vb.
18:12	בתר conj.
	טליו n.
	לב n.
	עידוי n.
	תמה vb.
18:13	גחך vb.
	ילד vb.
	סאב #2 vb.
18:14	מן בגלל prep.
	עידן n.
18:15	גחך vb.
	דחל vb.
	כדב vb.
18:16	רוק vb.
	כלפי prep.
	לוי vb.
18:17	אפך vb.
	הואיל conj.
	כסי vb.
	כרך n.
	מתנה n.
	רחם n.
18:19	אנשי בייתה n.
	גלי vb.
	מן בגלל conj.
	צדקה n.
18:20	סגי vb.
	קבילה n.
18:21	גלי vb.
	גמירה n.
	כלייה n.
	סכי vb.
	תתובה n.
18:22	בעי vb.
	כען adv.
	רחמין n.
18:23	חייב adj.
18:24	זביי adj.
	חוב n.
	חמש num.
	שבק vb.
18:25	דייר n.
	דין n.
	מות vb.
	מחוס n.
	פתגם n.
18:26	בגלל prep.
	שרי vb.
18:27	עפר n.
18:28	בגלל prep.
	חסר vb.
18:29	מלל vb.
18:30	אם conj.
18:31	בגלל prep.
18:32	בגלל prep.
18:33	שלם vb.
19:1	ארע n.
	לקדמות prep.
	נימוס n.
	שאל vb.
19:2	בות vb.
	רחוב n.
19:3	אפי vb.
	דחק vb.
	שירו n.
19:4	נקף vb.
	סב n.
	סטר n.
	קודם עד לא conj.
19:5	חכם vb.
	קרי vb.
19:6	בתר prep.
	טרד vb.
	לברה adv.
19:7	כען adv.
19:8	ברה n.
	טל #2 n.
	להוד adv.
	נפק vb.
	שפר vb.
	שרי n.
19:9	באש vb.
	יתיר adv.
	להל adv.
	תרע n.
19:11	לעי vb.
	סידורין n.
19:12	אית
	חתן n.
19:13	חבל vb.
	קבילה n.
19:14	גחך vb.
	תקף vb.
19:15	אשון n.
19:16	מחוס n.
	שהי vb.
	תקף vb.
19:17	לברה adv.
	לבתר prep.

	ספי vb.
	שיזב vb.
19:18	זעיר adj.
	מתן vb.
19:19	שיזב vb.
	תקף vb.
19:20	זעיר adj.
	קריב adj.
19:21	אפך vb.
19:22	יחי vb.
	עד זמן conj.
	רבון n.
	שיזב vb.
19:23	שמש n.
19:24	גופרי n.
19:25	הפך vb.
	קרייה n.
19:26	איתה n.
	חיי vb.
	מלח n.
	סדומיי adj.
19:27	צפר n.
	קדם vb.
19:28	ארע n.
	רוק vb.
	כלפי prep.
	קיטור n.
19:29	הפיכה n.
19:30	כרה n.
	מערה n.
	תריין num.
19:31	ארע n.
19:33	דמך #2 v.n.
	קום vb.
19:34	זעיר adj.
	עלל vb.
	קום vb.
19:38	עמוניי adj.
20:3	נסב vb.
20:4	בבעו interj.
	עמם n.
	רתמין n.
20:5	תמימו n.
20:6	אוף conj.
	חסך vb.
	יהב vb.
	רשו n.
	תמימו n.
20:7	חור vb.
	ידע vb.
20:8	משמע v.n.
20:9	רב n.

20:11	ארום conj.
	דחלה n.
	יהיב adj.
20:12	ברת אם n.
20:13	אמר vb.
	אתר n.
	בתר prep.
	טעי vb.
	עמם n.
20:16	אילו conj.
	אלף num.
	הוי vb.
	יכח vb.
	כסף n.
	מתנה n.
	על conj.
20:17	אסי vb.
20:18	בעד prep.
	טרד vb.
21:1	הך מה conj.
	נס n.
21:2	אשון n.
	סיבו n.
21:3	ילד vb.
	שם n.
21:4	גזר vb.
21:6	עבד vb.
21:7	אזל vb.
	ינק vb.
21:8	תסל vb.
	טלי n.
	נוכריי adj.
	עובד n.
	רבי vb.
	שירו n.
21:10	טרד vb.
	ירת vb.
21:12	באש vb.
	זרע' n.
	כל מה conj.
21:13	רב n.
	שווי vb.
21:14	אזל vb.
	זיק n.
	טעי vb.
	כתף n.
21:15	זיק n.
	חד num.
	טלק vb.
21:16	יתב vb.
	מות n.
	קל n.

	קשת n.
	רחיק adj.
	רמי vb.
21:17	דחל vb.
	מה pron.
21:18	אומה n.
	נטל vb.
	קום vb.
	תקף vb.
21:19	ביר #2 n.
	זיק n.
	מלי vb.
	פקח vb.
	שקי vb.
21:20	ילף vb.
	קשת n.
	רמי vb.
	שרי vb.
21:21	ארע n.
21:22	רב חיילוותה n.
21:23	בר בר n.
21:25	גזל n.
	יכח vb.
21:29	אימרה n.
21:30	אימרה n.
	חפר vb.
	שהדו n.
21:32	קיים n.
21:33	אכל vb.
	דמין n.
	זעי vb.
	מרי עלמה n.
	נצב vb.
	עבור adj.
	פרדס n.
	שבח n.
22:1	ניסיון n.
	נסי #2 vb.
	עשיריי num.
22:2	יחיד n.
22:3	פצע vb.
	שווי vb.
22:4	מן רחיק adv.
	עיין n.
22:5	רבי #3 n.
22:6	לב n.
	קיס n.
22:8	זמן vb.
	עלה n.
22:9	עקד vb.
22:10	בעט vb.

	דחי vb.
	חבל #3 n.
	יאות adv.
	יחידיי n.
	כפת vb.
	מרום n.
	נכס vb.
	סכין n.
	עיין n.
	עכב vb.
	פסל vb.
	פשט vb.
	שוט vb.
	שעה n.
22:12	דחל vb.
	יחיד n.
	מנע vb.
	רבי #3 n.
22:13	קרן n.
22:14	חדווה n.
	ידע vb.
	ית prep.
	מן יד adv.
	מקדש n.
	עפר n.
	עקה n.
	עקידה n.
	קום vb.
22:15	תניינות adv.
22:16	חולף conj.
	יחיד n.
	שם n.
22:17	ארי conj.
	בעיל דבב n.
	על גיף prep.
22:18	ברך vb.
	חולף conj.
22:19	עולים n.
22:21	בכור n.
22:24	לחינה n.
23:2	בכי vb.
	ספד vb.
23:4	אחסנו n.
	דייר n.
	קבורה n.
	תותב n.
23:6	בית שפר n.
	קבר n.
	שפר n.
23:7	נימוס n.
23:8	קבר vb.

	רעווה n.
23:9	אחסנו n.
	כפיל adj.
	מערה n.
23:10	חיחיי adj.
23:12	ארע n.
23:13	לווי interj.
	משמע v.n.
	קבל vb.
	קבר vb.
23:15	חשיב adj.
23:16	אחר n.
	פרגמטייה n.
	חקל vb.
23:17	כפיל adj.
23:18	לוקבל prep.
	קניין n.
23:19	חקל n.
	כפיל adj.
	קבר vb.
23:20	קבורה n.
24:1	סאב #2 vb.
24:2	ירך n.
	כען adv.
	מה דיל־
	סב n.
24:3	בן prep.
	שבע vb.
	שליט n.
24:4	ארום אלהן conj.
	ילדו n.
24:5	צבי vb.
24:7	אלה n.
	דבר vb.
	קום vb.
	חלדו n.
24:8	צבי vb.
	שבועה n.
24:9	על עסיק prep.
24:10	דייחיקי n.
	עשר num.
	שפר n.
24:11	בשע(ח)ה ד־ conj.
	מלוייה n.
	נפק vb.
	עידון n.
	רבע vb.
24:12	כען adv.
24:13	ארע n.
	מלי vb.
	נפק vb.
24:14	ירע vb.
	קולה n.
	רכן vb.
	שקי vb.
24:15	ילד vb.
	כתף n.
	קודם עד לא conj.
	קולה n.
24:16	חכם vb.
	מלי vb.
	קולה n.
24:17	רהט vb.
24:18	יחי vb.
	נחת vb.
	קולה n.
24:20	מורכי n.
	פני vb.
	קולה n.
	רהט vb.
24:21	אורח n.
	צלח vb.
24:22	טבע n.
	קודש n.
	שיר #2 n.
24:23	בוח vb.
	ברה n.
24:25	כסה n.
	תבן n.
24:26	ידי vb.
	עקד #2 vb.
	פלטורין n.
	שבח vb.
	שם n.
24:27	חסר n.
	רבון n.
	שבק vb.
24:29	אח n.
	לברה adv.
	לווח prep.
24:30	עיין #2 n.
24:31	אנה pron.
	בריך adj.
	לברה adv.
	פני vb.
24:32	רגל n.
	שרי vb.
24:33	אכל vb.
24:35	ען n.
	חקף vb.
24:36	מה דיל־
	מן בחר conj.
24:39	אחי vb.
24:40	קשוט n.
	שלח vb.
24:41	אחי vb.
	בכדן adv.
	זכי vb.
	זכיי adj.
24:42	צלח vb.
24:43	עיין #2 n.
	עחד vb.
	קולה n.
	קליל adj.
24:46	קולה n.
	שקי vb.
24:47	אחי pron.
	ביח אף n.
24:48	ברח אח n.
	דבר vb.
	עקד #2 vb.
24:49	טבו n.
	רעווה n.
	שמאל n.
24:52	ארע n.
24:53	כסף n.
	מאן n.
24:54	בוח vb.
	קום vb.
24:55	אח n.
	תריין num.
24:56	צלח vb.
	שהי vb.
24:57	קרי vb.
24:58	אזל vb.
24:59	אנש n.
	מיינקה n.
24:60	אחי pron.
	ברם conj.
	דבק vb.
	הוי vb.
	חסיד adj.
	כדון adv.
	להל adv.
	קירייה n.
	רבו n.
24:61	בחד prep.
	קום vb.
	רכב vb.
24:62	דרום n.
	קיים adj.
24:63	נטל vb.
	עידון n.
24:64	גמל n.
	רכן vb.
24:65	כסי vb.
	רדיד n.
24:67	נחם vb.
	רחם vb.
25:3	אומה n.
	אמפור n.
	ראש אומין n.
	חגר n.
25:6	לחינה n.
	קדמיי(ן) ל־ prep.
25:8	כנש vb.
	סיבו n.
	שביע adj.
25:9	מערה n.
25:10	קבר vb.
25:11	קיים adj.
25:16	טירה n.
25:18	כלוקבל prep.
	כפרה n.
25:19	ילד vb.
25:20	איתה n.
	ארמיי adj.
	ברה n.
25:21	עבר vb.
	עקרה n.
25:22	ביח מדרש n.
	דחק vb.
	רחמין n.
	חבע vb.
25:23	מלכו n.
	פרש vb.
	רב n.
	שעבד vb.
25:24	בגו prep.
	תומיין n.
25:25	גיפוף n.
	כוכלן n.
	סמקמיק n.
	שער n.
25:27	חקל n.
25:29	בשל vb.
	טלופח n.
	שלהי vb.
25:30	שלהי vb.
25:31	כען adv.
25:33	בכורה n.
25:34	בזי vb.
	בכורו n.
	טלופח n.

	כפר	vb.
	קום	vb.
	תבשיל	n.
	תחייה	n.
26:1	בר מן	prep.
	קדמיי	adj.
26:3	ארע	n.
	עד זמן	prep.
26:5	חולף	conj.
	מטרה	n.
	נטר	vb.
26:7	דחל	vb.
	קטל	vb.
26:8	גחך	vb.
	חזי	vb.
	חרך	n.
	פלישתיי	adj.
26:9	ארי	conj.
	מן בגלל	prep.
26:10	אילו	conj.
	אתי	vb.
	היא	pron.
26:11	מן #2	conj.
	קרב	vb.
26:12	דגן	n.
	שער	n.
26:14	מסגי	adj.
	פלישתיי	adj.
	קניין	n.
26:15	ביר #2	n.
	חפר	vb.
	סתם	vb.
	עפר	n.
26:17	יתב	vb.
	תמן	adv.
26:18	חפר	vb.
	מות	vb.
	מן בתר	conj.
	סתם	vb.
	פלישתיי	adj.
26:19	מבוע	n.
	עבד	n.
26:20	דון	vb.
	עסק	vb.
	רעי	n.
26:21	חורן	pron.
26:22	ביר #2	n.
	חפר	vb.
	כען	adv.
	סלק	vb.
	פתי	vb.
26:24	עבד	n.
26:26	סיעה	n.
	רב חיילוותה	n.
	רחם	n.
26:27	מן בגלל	prep.
	סני	vb.
26:28	בן	prep.
26:29	בריך	adj.
	טבה	n.
	כדון	adv.
26:31	אח	n.
	קדם	vb.
	שלם	n.
26:32	חפר	vb.
26:35	גחך	vb.
	נפח	vb.
	סורבן	adj.
	פלחן	n.
	צפון	n.
	רוח	n.
27:1	כהי	vb.
	רב	n.
27:2	מיתה	n.
	סאב #2	vb.
27:3	בית גירין	n.
	לאפי	prep.
	צוד	vb.
27:4	מות	vb.
	קודם עד לא	conj.
	תבשיל	n.
27:5	צוד	vb.
	צייד	n.
	שמע	vb.
27:6	הא	interj.
27:7	צייד	n.
27:8	שמע	vb.
27:9	אזל	vb.
27:10	אתי	vb.
	עד לא	conj.
27:11	אם	n.
	שעשיע	adj.
	עשרן	adj.
27:12	ברכה	n.
	גחך	vb.
	מה דלמה	adv.
	מוש	vb.
27:13	לווט	n.
27:14	רחם	vb.
27:16	שעשיעו	n.
27:19	בכור	n.
	ית	prep.
	יתב	vb.
	כען	adv.
27:20	כען	adv.
27:21	משש	vb.
27:22	מוש	n.
	משש	vb.
27:23	ערניי	adj.
27:24	ד(י)ן	pron.
27:25	צייד	n.
	קרב	vb.
27:26	נשק	vb.
27:27	נשק	vb.
	קטרה	n.
	קיים	adj.
	קרב	vb.
	ריח	n.
	ריח	vb.
27:28	טוב	n.
	טל	n.
	נחת	vb.
	עבור	n.
27:29	ברך	vb.
	ספר #2	n.
	קדם	vb.
	שליט	n.
27:30	אפין	n.
	כד	conj.
	צייד	n.
	שלם	vb.
27:31	צייד	n.
27:32	מן	pron.
27:33	בריך	adj.
	זוע	vb.
	זעוע	n.
	לחדה	adv.
	צוד	vb.
	צייד	n.
	רב	n.
	שמיין	n.
27:34	מריר	adj.
	צווחה	n.
27:35	סוגי	n.
27:36	בכורה	n.
	עקב	vb.
	קרי	vb.
	קשוט	n.
27:41	אבל	n.
	חיוב	n.
	ירות	n.
	ית	prep.
	מחן	vb.
	סטם	vb.
	עד זמן	conj.
	על שם	prep.
	קטול	n.
27:45	דבר	vb.
	נשי	vb.
	עד	conj.
	תכל	n.
27:46	חיחיי	adj.
	עוק	vb.
28:3	תקף	vb.
28:5	ארמיי	n.
28:10	אח	n.
	אסדין	n.
	אשון	n.
	גלל	vb.
	דביר	n.
	דלא	prep.
	חמד	vb.
	חמישיי	num.
	חמש	num.
	טוף	vb.
	כיוון	conj.
	נס	n.
	סלק	vb.
	צפר	n.
	קפץ #2	vb.
	קצר	vb.
	רום	vb.
	ריק	vb.
	שכח	vb.
	שעה	n.
28:11	אסדין	n.
	בות	vb.
	דמך	vb.
	טמע	vb.
	שמש	n.
28:12	אוצר	n.
	איקונין	n.
	חמד	vb.
	לוי	vb.
	מטי	vb.
	סולם	n.
	עד צית	prep.
28:13	דמך	vb.
28:14	ארע	n.
	מדנח	n.
	עפר	n.
28:15	נטר	vb.
28:16	ליח	
	עור	vb.

	שנה #2 n.
28:17	אתר n.
	דחיל adj.
	הדיוט adj.
	מה pron.
	עד צית prep.
	צלו n.
28:18	אסדין n.
	ריק vb.
28:19	בקדמייתה adv.
28:20	נדר n.
	נדר vb.
	סעד n.
29:2	רבע vb.
29:3	גלל vb.
	חזר vb.
29:6	שלם n.
29:7	רעי vb.
	שקי vb.
29:8	גלל vb.
29:9	רעייה n.
29:11	בכי vb.
	נשק vb.
29:13	ביר n.
	גפף vb.
	לגו prep.
	נשק vb.
	שמע n.
29:14	קריב adj.
29:15	הוא pron.
29:16	רב n.
29:17	הוי vb.
	זקף vb.
	צדיק adj.
	ריו n.
29:18	זעיר adj.
29:19	גבר n.
	חורן pron.
	תקן vb.
29:20	רחמה n.
29:22	בית שקי n.
	בן prep.
	חסיד adj.
	סגי vb.
	רמיו n.
	שירו n.
29:23	אתי vb.
29:24	אמהה n.
29:25	רמי #2 vb.
29:26	כשר adj.
	קדמיי(ן) ל־ prep.
29:27	אוף conj.
29:28	משתו n.
	נסב vb.
	שבע num.
29:29	אמהה n.
29:30	עוד adv.
	רחם vb.
	תוב adv.
29:31	עקרה n.
29:33	עוד adv.
	שמע vb.
29:35	אמר vb.
	ילד vb.
	תוב adv.
30:1	יהב vb.
	קני #2 vb.
30:2	בעי vb.
	מעין n.
30:3	לוז n.
	מה דלמה adv.
	על ידי prep.
	רבי vb.
30:6	דון vb.
	כפרה n.
30:7	תניין num.
30:8	צלי vb.
	שמע vb.
30:10	משחי #2 n.
30:11	גד n.
	גדע vb.
	עתיד adj.
30:13	שבח vb.
30:14	יברוח n.
	יום n.
30:15	זעיר adj.
	יברוח n.
	תחות prep.
30:16	אגר vb.
	אחון pron.
	מן אפי prep.
	פורקן n.
30:17	צלו n.
30:18	אגר n.
30:20	זבד vb.
	זבדין n.
	ילד vb.
30:22	אוצר n.
	חיי adj.
	מסר vb.
	מפתח n.
	עקרה #2 n.
	פרנסה n.
	פתח vb.
	קבר n.
	רבון n.
	שבע vb.
	שרף n.
30:23	חסד n.
30:24	חורן pron.
30:25	כען adv.
30:26	ידע vb.
30:27	חן n.
30:28	אגר n.
	קצץ n.
30:29	מה conj.
30:30	ביי n.
	בעיר n.
	זקק vb.
	סגי vb.
	פרנס vb.
	תקף vb.
30:31	רעי vb.
30:33	זכו n.
	מחר adv.
	נמור adj.
	קרוח adj.
	שהד vb.
30:35	שומה n.
	תייש n.
30:36	בן prep.
	מהלך n.
	רעי vb.
30:37	דלוב n.
	קלופי n.
	קלף n.
	קלף vb.
	רטיב adj.
30:38	מורכי n.
	פצל vb.
	קלף vb.
	שקי n.
30:39	יחם vb.
	ען n.
	קרקד vb.
	קרוח adj.
30:40	לתוש adj.
30:41	יחם vb.
	מורכי n.
31:42	אילולי conj.
30:42	בכיר adj.
	לקיש adj.
	סגי adj.
30:43	אמהה n.
31:1	קני vb.
31:2	אתמל adv.
31:3	חזר vb.
31:4	לאפי prep.
31:5	דקודמוי adv.
	לוקבל prep.
	שפי adj.
31:6	ידע vb.
31:7	יהב vb.
	רשו n.
	שלחף vb.
31:8	ען n.
31:9	רוקן vb.
31:10	יחם vb.
	נמור adj.
	קרקד vb.
	קרוח adj.
31:12	נמור adj.
	קרקד vb.
31:13	נדר vb.
	נפק vb.
	רבי #2 vb.
	תלדו n.
31:14	אית
31:15	חשב vb.
	כאילו conj.
	להוד adv.
31:16	נפק vb.
31:18	קניין n.
31:19	גזז vb.
31:20	ערק vb.
31:21	מה דיל־
31:22	אזל vb.
	בכדן adv.
	דלמה adv.
	טוף vb.
	מחן vb.
	סבר vb.
	רעי n.
31:23	ארע vb.
31:24	זהר vb.
31:25	ערע vb.
31:26	גנב vb.
31:27	חדו n.
	כינר n.
	שיר n.
	תוף n.
31:28	סכל vb.
31:29	אובלוסין n.

	אית	
31:30	רחלה	n.
	חמד	vb.
31:31	גזל	n.
	דחל	vb.
	מן לווח	prep.
31:32	גנב	vb.
	טעו	n.
31:34	משכן	n.
	עביט	n.
	פשפש	vb.
31:35	באש	vb.
	מן קודם	prep.
	פשפש	vb.
	צלים	n.
31:36	דון	vb.
	סרחון	n.
31:37	פשפש	vb.
31:38	רחיל	n.
	חכל	n.
31:39	אימם	n.
	קטילה	n.
	שלם	vb.
31:40	נדד	vb.
	קלש	n.
	שרב	n.
31:41	שלחף	vb.
31:42	אילולי	conj.
	יכח	vb.
	ליו	n.
	רמש	n.
	תקיף	adj.
31:43	ילד	vb.
31:46	איגר #2	n.
31:47	איגר #2	n.
31:48	ד(י)ן	pron.
31:49	דון	vb.
	צפי #2	n.
31:51	איגר #2	n.
31:52	הדה	n.
31:54	בות	vb.
	נכיסה	n.
	נכס	vb.
	קרי	vb.
32:1	אתר	n.
	קדם	vb.
32:2	ארע	vb.
32:3	כתר	prep.
	ההוא	pron.
	שיזב	vb.
32:4	שליח	n.
32:5	כדן	adv.
	שהי	vb.
32:6	שכח	vb.
32:7	לקדמות	prep.
	מאלל	n.
	פולימרך	n.
32:8	דחל	vb.
	משרי	n.
	עוק	vb.
	פלג	vb.
32:9	שיזבה	n.
32:11	קשוט	n.
32:12	דחל	vb.
	קטל	vb.
32:13	חל #2	n.
	סוגי	n.
32:14	את	n.
	בות	vb.
32:15	רחיל	n.
	חייש	n.
32:16	אתנה	n.
	ינק	vb.
	לוכדק	n.
	נקבה	n.
32:17	נפיש #2	n.
32:18	אזל	vb.
	להן	adv.
	ערע	vb.
32:20	בתר	prep.
32:21	אפין	n.
	בתר	prep.
	מה דלמה	adv.
	רעי #2	vb.
32:23	לחינה	n.
	מעבר	n.
32:24	עבר	vb.
32:25	מלאך	n.
	עד זמן	conj.
	עמוד	n.
	פגש	vb.
32:26	אתפגשו	v.n.
	קהי	vb.
32:27	מטי	vb.
	משכה	n.
32:28	מה	pron.
32:29	יכל	vb.
	קרי	vb.
	רכרב #2	vb.
32:31	אפין	n.
	מלאך	n.
	שיזב	vb.
32:32	דנח	vb.
	טלע	vb.
	ידך	n.
	שמש	n.
32:33	נשי	n.
	עד זמן	prep.
	קרב	vb.
33:1	לחינה	n.
	פלג	vb.
	רגליי	n.
33:2	אחדיי	adj.
	לחינה	n.
33:3	ארע	n.
	לוות	prep.
	נימוס	n.
33:4	גפף	vb.
	נשק	vb.
	צוור	n.
	רהט	vb.
	רכן	vb.
33:5	חנן	vb.
33:6	ביר	n.
	לחינה	n.
	קרב	vb.
33:8	ארע	vb.
33:9	מה דיל־	
	סגין	adv.
	קום	vb.
33:10	הך	conj.
33:11	ברכה	n.
	חנן	vb.
	מידעם	n.
33:12	מן כלוקבל	prep.
	נטל	vb.
33:13	דחק	vb.
	חד	num.
	חטי #2	vb.
	טלי	n.
	ינק	vb.
	מות	vb.
33:14	אזל	vb.
	להונ־	prep.
	לרגל	prep.
	עבר	vb.
	ער זמן	conj.
33:15	שבק	vb.
33:17	ביי	n.
	מטלה	n.
33:19	זבן	vb.
	מרגלי	n.
	פרס	vb.
34:2	חיוויי	adj.
	צער	vb.
	שמש	vb.
34:3	מלל	n.
	נפיש	n.
34:5	שחק	vb.
34:7	באש	vb.
	כשר	adj.
	מן אפי	prep.
	רגז	vb.
34:8	כרה	n.
	רעי #2	vb.
34:9	ערב	vb.
34:10	אחסן	vb.
34:12	כתובה	n.
	נסב	vb.
	פרן	n.
34:13	סוגי	n.
34:14	בזיון	n.
34:15	ערב #3	vb.
34:16	שרי	vb.
34:18	שפר	vb.
34:19	אנשי בייתה	n.
	פתגם	n.
	דבי #3	n.
	שהי	vb.
34:20	אנש	n.
34:21	נתן	vb.
	פחי	n.
34:22	גזר	vb.
	להוד	adv.
	ערב #3	vb.
34:23	להוד	adv.
	ערב #3	vb.
34:25	דכור	n.
	צער	vb.
	רוחצן	n.
34:26	חרב	n.
34:27	בזז	vb.
	קטיל	adj.
34:28	ען	n.
34:29	איחה	n.
	בזז	vb.
	טפל	n.
	כל מה	conj.
	ממון	n.
	שבי	vb.
34:30	באש	vb.
	דייר	n.
	פריזיי	adj.
34:31	ברנש	n.

	בתולה	n.
	גאי	vb.
	הך	prep.
	טעווה	n.
	יאי	adj.
	כדון	adv.
	כדן	adv.
	לגלג	vb.
	נפקת בר	n.
	סאב	vb.
	עלבן	n.
	עני	vb.
	ערל	n.
	פלח	n.
	צלים	n.
	תבע	vb.
35:1	מדבח	n.
	מן קודם	prep.
35:2	אורח	n.
	חוור	vb.
	נוכריי	adj.
	עבר	vb.
35:3	אבן	n.
	אורח	n.
	בשעת	prep.
	סעד	n.
	עקה	n.
	קום	vb.
35:4	בלוט	n.
	טמר	vb.
	קודש	n.
	תחות	prep.
35:5	בתר	prep.
	דחלה	n.
	נטל	vb.
	רדף	vb.
35:7	גלי	vb.
35:8	בלוט	n.
	לוות	prep.
	מיינקה	n.
35:9	אביל	n.
	אורח	n.
	אלף	vb.
	בקר	vb.
	ברך	vb.
	הדר	n.
	זוג #2	n.
	ישרו	n.
	יתב	vb.
	כלה	n.
	מאך	vb.
	מרבייני	n.
	נחם	vb.
	עלמ	n.
	ענוותנו	n.
	צדיקו	n.
	תקוף	n.
35:11	אלה	n.
	חלצין	n.
	כנישה	n.
	קום	vb.
	שלט	vb.
35:14	אבן	n.
	ניסוך	n.
	נסך #2	vb.
	ריק	vb.
35:16	אשון	n.
35:17	קשי	vb.
35:18	צער	n.
	שם	n.
35:19	שימוש	n.
35:20	עד זמן	prep.
	קבורה	n.
	קיימה	n.
35:21	מגדל	n.
	עדר	n.
	רחיק	adj.
35:22	תרי(ן) עשר	num.
35:27	יתב	vb.
35:29	סאב #2	vb.
36:1	ייחוס	n.
36:2	כנעניי	adj.
36:3	אחה	n.
36:6	ברה	n.
	ממון	n.
	קני	vb.
	קניין	n.
36:7	כחדה	adv.
	סחן	vb.
	תותבו	n.
36:9	אדומיי	adj.
	תלדו	n.
36:12	לחינה	n.
36:15	רב	n.
36:16	אדומיי	adj.
36:17	ארומיי	adj.
36:20	חורניי	adj.
36:21	חוורניי	adj.
36:25	עבור	adj.
36:31	אדומיי	adj.
	מלך	n.
	מלך	vb.
	קודם עד לא	conj.
36:32	מלך	vb.
36:33	מלך	vb.
36:34	ארע	n.
	מלך	vb.
36:35	בתר	prep.
	מלך	vb.
36:36	מלך	vb.
36:39	לעי	vb.
	מטרד	n.
	נכסין	n.
	סרד	n.
	עתר	vb.
	קני	vb.
36:43	אדומיי	adj.
	מדור	n.
	תותבו	n.
37:2	טב	n.
	טלי	n.
	ייחוס	n.
	רבי	vb.
	רעי	vb.
37:3	בר סיבו	n.
	פרגוד	n.
	צור	vb.
37:4	שלם	n.
37:5	חלם	n.
	תוב	adv.
37:6	חלם	vb.
37:7	אנחנה	pron.
	זקף	vb.
	כורכה	n.
	כרך	vb.
	שאל	vb.
	שלם	n.
37:8	כפרה	n.
	מלך	vb.
	סני	vb.
	שלט	vb.
37:9	זהד	n.
	כוכב	n.
	תני	vb.
37:10	ארע	n.
	אתי	vb.
37:11	נטר	vb.
	קני #2	vb.
37:13	הא	interj.
37:14	אזל	vb.
	תוב	vb.
37:15	דמו	n.
	טעי	vb.
	שעבה	n.
37:18	חשב	vb.
	קטל	vb.
37:19	מרי חלמין	n.
37:20	גוב	n.
37:21	חוב	vb.
37:22	זכיי	adj.
	קטולין	n.
	שפך	vb.
37:23	אתי	vb.
	פרגוד	n.
	שלח #2	vb.
37:24	גוב	n.
37:25	אכל	vb.
	לטום	n.
	קטף	n.
	שעלה	n.
37:26	הני	vb.
	ממון	n.
	קטל	vb.
37:27	זבן	vb.
37:28	גבר	n.
	יכל	vb.
	מדייניי	adj.
	סרקיי	adj.
	עבר	vb.
	תגר	n.
37:29	כזע	vb.
37:30	חזר	vb.
	ירע	vb.
	להן	adv.
37:31	בר עזין	n.
	פרגוד	n.
	צבע	vb.
	צפיר	n.
37:32	כען	adv.
	פרגוד	n.
37:33	אכל	vb.
	תיווה	n.
	חכם	vb.
	קטולין	n.
	קטל	vb.
37:34	אבל	vb.
	שק	n.
37:35	נחם	vb.
	סרב	vb.
37:36	זבן	vb.
	מדייניי	adj.
	ספוקלטר	n.
	שליט	n.
38:1	עדולמיי	adj.

38:3 עבר vb.
38:5 קרי vb.
38:6 בכור n.
38:7 עובר n.
38:8 אח n.
זרע n.
יבם vb.
38:9 ביר n.
חבל vb.
קום vb.
38:10 באש vb.
38:11 ארמלה n.
יתב vb.
רבי vb.
38:12 גזז n.
נחם vb.
עדולמיי adj.
38:13 גזז vb.
הא interj.
חם n.
38:14 ארמלו n.
מן עילווי prep.
עטף vb.
פרשה n.
רבי vb.
דדיד n.
38:15 כסי vb.
38:16 ארי conj.
סטי vb.
עלל vb.
38:17 גדי n.
ערבון n.
38:18 עלל vb.
ערבון n.
38:19 ארמלו n.
עבר vb.
רדיד n.
38:20 ביד prep.
עדולמיי adj.
ערבון n.
רחם n.
38:21 פרשה n.
38:22 נפקת בר n.
38:23 בזיון n.
שכח vb.
38:24 ביר n.
הך prep.
זנו n.
זני vb.
כלה n.
38:25 אח n.
אלה n.
אנינקי n.
אנש n.
אפעלגב conj.
בבעו interj.
בהת vb.
בקעה n.
ברת קל n.
ד(י)ן pron.
זנו n.
חס ל־ interj.
טובי
טפי vb.
יקד vb.
כול vb.
כלה n.
כען adv.
לב n.
נכר vb.
עבר vb.
עיק adj.
עלם n.
עקה n.
פרגוד n.
פרסי vb.
צבע vb.
צדיק adj.
צלו n.
קדש vb.
קום vb.
קל n.
38:26 זכיי adj.
חכם vb.
בלה n.
38:27 מעין n.
תומיין n.
38:28 ד(י)ן pron.
וולר n.
חייה n.
פשט vb.
קטר vb.
38:29 תקף vb.
39:1 אספקלטור n.
שימוש n.
שליט n.
39:3 צלח vb.
39:4 אפיטרופוס n.
מה דיל־
39:5 אפיטרופוס n.
מצריי n.
39:6 ארום אלהן prep.
חזיו n.
יאי adj.
ריו n.
רשו n.
שבק vb.
שפיר adj.
39:8 סרב vb.
39:9 ארום אלהן prep.
בגלל conj.
הבדן #2 adv.
חסך vb.
39:11 חושבן n.
חשב vb.
עלל vb.
39:12 שבק vb.
שוק n.
תפס vb.
39:14 גחך vb.
עבריי adj.
קל n.
רם adj.
39:16 צנע vb.
דבון n.
39:17 גחך vb.
39:18 רום vb.
39:20 ארון n.
חביש n.
39:21 בית חבושי n.
רב בית חבושיה n.
39:22 בית חבושי n.
40:1 סרח vb.
40:2 נחתום n.
רגז vb.
שליט n.
40:3 אספקלטור n.
בית חבושי n.
חבש vb.
מטר #2 n.
שוי vb.
40:4 אספקלטור n.
40:5 בית חבושי n.
פתרון n.
40:6 ביש adj.
40:8 חלם vb.
פתרון n.
תני vb.
40:10 בשל vb.
גפן n.
נץ n.
סגול n.
ענבה n.
פרח vb.
40:11 כס n.
עצר vb.
40:12 אכד vb.
כס n.
מהימן adj.
נסב vb.
סגול n.
על ידי prep.
עצר vb.
עתיד adj.
פורענה n.
פרנס n.
פתרון n.
שעבד vb.
שעבוד n.
שרביט n.
40:13 כס n.
מזג vb.
רום vb.
שימוש n.
40:14 דכר vb.
חסד n.
טיבו n.
40:15 עבריי adj.
40:16 טבאיה adv.
נקי adj.
סל n.
40:17 מיכל n.
נחתום n.
סל n.
עיליי adj.
40:18 אבד vb.
אגר n.
גזר vb.
גלי vb.
חלם n.
חלם vb.
טין n.
ליבנה n.
נחתום n.
פתרון n.
ראש n.
רמי vb.
שעבוד n.
40:19 צלב vb.
צליב n.
40:20 גניסייה n.
מזוג n.
דאש n.
דום vb.

	שולטן n.
40:21	מזוג n.
	שימוש n.
40:22	נחתום n.
	פתר vb.
40:23	טעם vb.
	כס n.
	כתב n.
	לרע adv.
	מות n.
	מזוג n.
	מטי vb.
	ספר #3 n.
	עבור adj.
	קץ n.
	רחצן n.
	רחץ vb.
41:1	חלם vb.
41:2	אגם n.
	ברי n.
41:3	אוחרן pron.
	בסטר prep.
	חסי adj.
41:4	עור vb.
41:5	ברי n.
	דמך vb.
	קנה n.
	שובלה n.
41:6	דקק vb.
	צמח vb.
	קרום n.
	שדף vb.
	שובלה n.
41:7	חלם n.
	שובלה n.
41:8	טרף #2 vb.
	לית
	פשר vb.
41:9	מזוג n.
	סרחון n.
41:10	אספקלטור n.
	נחתום n.
	רגז vb.
41:11	פתרון n.
41:12	אספקלטור n.
	חלם n.
	טלי n.
	עבד n.
	פתר vb.
41:13	צלב vb.
	צליב n.
41:14	חוור vb.
	רהט vb.
41:15	פתור #2 n.
41:18	אגם n.
	ברי n.
	בשׂר n.
	ריו n.
	רעי vb.
	תורה n.
41:19	דליל adj.
	חסי adj.
41:20	ביש adj.
	חסי adj.
	קרמיי adj.
41:21	חזיו n.
	חשיך adj.
	מעין n.
	עור vb.
41:22	קנה n.
	שובלה n.
41:23	צמח vb.
	קדום n.
	שרף vb.
	שובלה n.
41:24	חרש n.
	פשר vb.
41:26	שבע num.
41:27	דקק vb.
	חסי adj.
	כפן n.
	קדום n.
	שדף vb.
41:28	מלל vb.
41:29	אתי vb.
41:30	נשי vb.
	שׂבע n.
41:31	בתר prep.
41:32	זמן vb.
	מן קודם prep.
41:33	חכים n.
	סוכלתן adj.
41:34	אפיטרופוס n.
	פקד vb.
41:35	טב adj.
	עללה n.
	רשו n.
41:36	הוי vb.
	שנה n.
41:37	שולטן n.
	שפר vb.
41:38	כווה prep.
41:39	מן בתר conj.
	סוכלתן adj.
41:40	אפיטרופוס n.
	זון vb.
	רב n.
41:41	מני vb.
41:42	בוץ n.
	יהב vb.
	לבש vb.
	מניך n.
41:43	ארתך n.
	זעיר adj.
	קלס vb.
	רכב vb.
	רכיך adj.
	שליט n.
	שפר n.
41:44	אסר vb.
	בר מן prep.
	זוני n.
	יד n.
	רכב vb.
41:45	טמירה n.
41:47	אוצר n.
	מלי vb.
41:48	כנש vb.
41:49	חל #2 n.
	מנע vb.
	עבור n.
41:51	עמל n.
41:53	שׂבען n.
41:54	ארע n.
	שרי vb.
41:55	צווח vb.
41:56	אוצר n.
	אפין n.
	פתח vb.
42:1	כען adv.
	כפן vb.
	עבור n.
42:2	נחת vb.
	תמן adv.
42:3	עבור n.
42:4	סקול n.
	ערע vb.
42:5	עלל n.
42:6	ארע n.
	שלם n.
42:7	ארע n.
	דבב vb.
42:8	חכם vb.
42:9	חלם vb.
	יליל n.
	מעלל n.
42:11	יליל n.
	עבר n.
42:12	מעלל n.
42:13	סוף n.
42:14	יליל n.
	מלל vb.
42:15	בדק vb.
	חיין n.
42:16	בדק vb.
	חבש vb.
	יליל n.
	קושטן adj.
	שלח vb.
42:17	חבש vb.
	מטר #2 n.
42:18	חיי vb.
42:19	ביי n.
	בית חבושי n.
	חבש vb.
	כפן vb.
	עבור n.
42:20	היימן vb.
42:21	חייב adj.
	עקה n.
	פרפר vb.
42:22	חטי vb.
	תבע vb.
42:23	תורגמן n.
42:24	חבש vb.
	סטי vb.
42:25	זבדין n.
	חזר vb.
	שׂק n.
42:26	תמן adv.
42:27	בית אבתותה n.
	בפם prep.
	כסה n.
	פתח vb.
	שׂק n.
42:28	בפם prep.
	זוע vb.
	חרד vb.
42:29	ערע vb.
42:30	יילל vb.
	קשי adj.
42:31	יילל vb.
42:32	זעיר adj.
	כסה n.

Verse	Word	Part of speech
	מן לוות	prep.
42:33	כפן	vb.
42:34	אחסן	vb.
42:35	פני	vb.
	צררה	n.
	שק	n.
42:36	יח	prep.
	סכם	vb.
	קום	vb.
	תכל	n.
42:37	מסר	vb.
	קטל	vb.
42:38	בלחורי	prep.
	דוויי	n.
	סקול	n.
	שיבה	n.
43:2	זעיר	adj.
43:3	ארום אלהן	conj.
	ב־	prep.
43:4	רעווה	n.
43:6	למה	adv.
43:7	גבר	n.
	נתח	vb.
	קיים	adj.
	תלדו	n.
43:10	דנה	adv.
43:11	בוטנה	n.
	גמר	vb.
	דבש	n.
	דורון	n.
	טוב	n.
	לוז	n.
	קטף	n.
	שעבה	n.
43:12	בכיפלה	adv.
	רלמה	adv.
	שלו	n.
43:14	אח	n.
	רחמין	n.
	שמיין	n.
	תכל	n.
43:15	דורון	n.
	כפל	vb.
	נסב	vb.
	קום	vb.
43:16	הוי	vb.
	נכס	vb.
	עלל	vb.
	פלטורין	n.
	חקן	vb.
43:17	פלטורין	n.
43:18	עקף	vb.
	פלטורין	n.
	רכרכ	vb.
43:19	פלטורין	n.
43:20	בבעו	interj.
	כקדמייתה	adv.
43:21	בית אבחותה	n.
43:23	קכל	vb.
43:24	סחי	vb.
	רגל	n.
43:25	עד זמן	conj.
	שירו	n.
43:26	נימוס	n.
43:27	חיין	n.
43:29	מחוס	n.
	עיין	n.
43:30	יחי	vb.
	קיטון	n.
43:31	זרז	vb.
	שזג	vb.
43:32	מרחקה	n.
43:33	זעירו	n.
	רבע	vb.
	תמה	vb.
43:34	חולק	n.
	פלג	vb.
	רבי	vb.
	רוי	vb.
	שחי	vb.
44:1	בפם	prep.
	טעון	n.
	יכל	vb.
44:2	זבן	n.
	זעיר	adj.
	טעון	n.
	בליר	n.
44:3	נהר	vb.
44:4	אפיטרופוס	n.
	חולף	prep.
	טבה	n.
	רחק	vb.
44:5	באש	vb.
	קסם	vb.
44:6	ד(י)ן	pron.
44:7	פתגם	n.
44:8	בפם	prep.
	בקרמייתה	adv.
	טעון	n.
44:9	אח	n.
	אנן	pron.
	הוי	vb.
44:10	זכיי	adj.
44:11	טעון	n.
	פחח	vb.
44:12	כפם	prep.
	פשפש	vb.
	רב	n.
44:13	גבר	n.
	חמר #2	n.
44:14	כען	adv.
	נימוס	n.
44:15	הלא	
	קסם	vb.
44:16	זבי	vb.
	כליד	n.
44:17	חס ל־	interj.
	כליד	n.
44:18	את	n.
	ארי	n.
	בגלל	prep.
	דיד־	
	דיור	n.
	דכור	n.
	דכך	vb.
	דלמה	adv.
	הוי	vb.
	זעף	vb.
	חולק	n.
	חיין	n.
	חסל	vb.
	יום	n.
	ימי	vb.
	יקיר	adj.
	כוות	prep.
	כל	pron.
	במה	adv.
	כרח	n.
	כרך	n.
	לפתגם	prep.
	מן לוות	prep.
	נהם	vb.
	סאב	vb.
	סיים	vb.
	סייף #2	n.
	עד זמן	conj.
	על מנת	prep.
	ערב #2	vb.
	צדי	n.
	קבל	vb.
	קטיל	adj.
	קשי	adj.
	רב	n.
	רבון	n.
	שאילה	n.
	שלווה	n.
	שליט	n.
	שלף	vb.
	שמע	vb.
	שרי	vb.
	תיק	n.
	תני	vb.
44:19	אח	n.
	אלע	n.
	בהל	vb.
	ביר	n.
	גבורה	n.
	זוע	vb.
	חביב	adj.
	טפח	vb.
	יקיר	adj.
	מכיך	adj.
	מכך	vb.
	מן בגין	prep.
	עוד	adv.
	על	conj.
	פלטין	n.
	רמז	vb.
	רחח	vb.
	ערה #2	n.
44:20	בלחורי	prep.
	בר סיבו	n.
	סב	n.
44:22	יכל	vb.
	שכק	vb.
44:23	חזי	vb.
44:24	סלק	vb.
44:26	אנן	pron.
44:27	ילד	vb.
44:28	קטולין	n.
	קטל	vb.
44:29	סקול	n.
	שאול	n.
	שיכה	n.
44:30	חביב	adj.
44:31	דוויי	n.
	שאול	n.
	שיבה	n.
44:32	ערב #2	vb.
	רחק	vb.
44:34	חמי	vb.
45:1	חכם	vb.
	כרז	vb.
	סוכר	vb.

45:2	בכייה	n.
	פלטורין	n.
	שווי	vb.
	שמע	vb.
45:3	בהל	vb.
	כען	adv.
	עני	vb.
45:4	זבן	vb.
45:5	רגז	vb.
	שיזבה	n.
45:6	זרע	vb.
	חצר	vb.
	כרון	adv.
45:7	פליטה	n.
	שיזבה	n.
45:9	יחי	vb.
	לוות	prep.
	נפק	vb.
	שהי	vb.
45:10	קריב	adj.
45:11	ארום	conj.
	כלכל	vb.
	כפן	n.
45:12	לישן	n.
45:13	איקר	n.
	יחי	vb.
45:14	צוור	n.
45:15	נשק	vb.
45:16	די	conj.
	פלטורין	n.
45:18	אנשי בייתה	n.
	טוב	n.
45:19	עגלה #2	n.
	פקד	vb.
45:21	זברין	n.
45:22	איסטולי	n.
45:23	אתנה	n.
	לחים	n.
	עבור	n.
45:24	רגז	vb.
45:26	לב	n.
	פלג	vb.
45:27	נוח	vb.
	עגלה #2	n.
	רוח	n.
45:28	נחמה	n.
	סכי	vb.
46:3	הוא	pron.
	נחת	vb.
	שווי	vb.
46:4	נחת	vb.
	סלק	vb.
46:5	טען	vb.
	עגלה #2	n.
46:6	קניין	n.
46:7	ברה	n.
	ברת ברה	n.
46:10	כנעניי	adj.
46:20	ילד	vb.
46:26	חלצין	n.
46:27	ביי	n.
46:28	אתר	n.
	בית משרוי	n.
46:29	ארתך	n.
	טכס	vb.
46:30	אולי	adv.
	בתר	conj.
	זמן	n.
	כען	adv.
46:31	אתי	vb.
46:32	מה דיל-	
46:33	עבידה	n.
46:34	להוד	adv.
47:1	ארע	n.
47:2	מן קצת	adv.
47:4	יתב	vb.
	כען	adv.
	מרעי #2	n.
	עלל	vb.
47:6	בית שפר	n.
	קניין	n.
	שפר	n.
	שרי	vb.
47:8	כמה	adv.
47:9	תותבו	n.
47:13	שלהי-	vb.
47:15	יהב	vb.
	כלוקבל	prep.
47:16	שלם	vb.
47:17	קניין	n.
	תקף	vb.
47:18	בלחורי	prep.
	גוף	n.
	שלם	vb.
	תניין	n.
47:19	בור	vb.
	זרע	n.
47:20	זכן	vb.
47:21	אכסניי	n.
	גלוליי	n.
	גלי	vb.
	טלטל	vb.
	יני	vb.
	לישן	n.
	לשן	vb.
	עבר	vb.
	קרייה	n.
47:22	כומר	n.
47:24	תפניק	n.
47:25	קום	vb.
47:26	כומר	n.
47:27	אחסן	vb.
47:28	חיי	vb.
	שבע עשר	num.
47:29	טבו	n.
47:30	קבורה	n.
47:31	דרגש	n.
	שבע	vb.
48:1	אמר	vb.
	באש	vb.
48:2	דרגש	n.
	זרז	vb.
	יתב	vb.
48:4	קהל	n.
48:5	פילוג	n.
48:6	על שם	prep.
48:8	ד(י)ן	pron.
	הינון	pron.
48:9	דבר	vb.
48:10	גפף	vb.
	שיבה	n.
48:11	סכי	vb.
48:13	ימין	n.
	שמאל	n.
48:14	שווי	vb.
	שלתף	vb.
	שמאל	n.
48:15	טליד	n.
	קשוט	n.
48:16	הך	prep.
	נון	n.
	סגי	vb.
	עקה	n.
48:19	אח	n.
	ידע	vb.
	סרב	vb.
	שליט	n.
48:20	ברך	vb.
48:21	תזר	vb.
48:22	אח	n.
	ארום אלהן	prep.
	זכו	n.
	תד	num.
	יתיר	adv.
	עוד	adv.
	קשת	n.
	רשיע	adj.
49:1	ברכה	n.
	גלי	vb.
	גניז	adj.
	ררגש	n.
	טרד	vb.
	כסי	vb.
	לפם	prep.
	מתן	v.n.
	נתמה	n.
	סבר	vb.
	סתים	n.
	פורענה	n.
	קץ	n.
	רבע	vb.
	רז	n.
	שלווה	n.
	תרע	n.
49:2	אוחרן	pron.
	ררגש	n.
	טעו	n.
	כבוד	n.
	כסי	vb.
	לעלם	adv.
	סדר	n.
	פלג	vb.
	פסול	n.
49:3	בכורה	n.
	בכורו	n.
	חולק	n.
	צער	n.
	שירוי	n.
49:4	גגה	n.
	חטי	vb.
	יכל	vb.
	נחיל	n.
	סובר	vb.
	שטף	vb.
49:5	מרי זיינה	n.
	קרב	n.
	שנין	adj.
	תלים	n.
49:6	איקר	n.
	בעיל דבב	n.
	חוס	vb.
	עיצה	n.
	פגר	vb.
	קטל	vb.
	רעי #2	vb.

Verse	Word	POS
49:7	אימה	n.
	פלג	vb.
	קום	vb.
49:8	קדם	vb.
	שאל	vb.
49:9	ארי	n.
	אריו	n.
	בר אריוון	n.
	גור	n.
	לוקבל	prep.
	מלכו	n.
	נוח	vb.
	קטולין	n.
	שיזב	vb.
49:10	אלף	vb.
	דיד־	
	מלכו	n.
	משיח	n.
	ספר #2	n.
	שעבד	vb.
49:11	אדם	n.
	גלמה	n.
	חרץ	n.
	יאי	adj.
	מה	pron.
	משיח	n.
	סמק	vb.
	עגעג	vb.
	ענבה	n.
	עתיד	adj.
	קטיל	adj.
	קרב	n.
	רפוס	vb.
	שלטון	n.
49:12	גילוי	n.
	גלמה	n.
	גפן	n.
	זכיך	adj.
	חוור	vb.
	חלב	n.
	חמיסי	n.
	יאי	adj.
	מעצרה	n.
	משיח	n.
	נקי	adj.
	סוגי	n.
	סמק	vb.
	עבור	n.
	עדר	n.
	עיין	n.
	שן	n.
	שפך	vb.
49:13	מחוז	n.
	סייף	n.
	ספינה	n.
	שליט	n.
49:14	רבע	vb.
	שבט	n.
	תחום	n.
	חקיף	adj.
49:15	כתף	n.
	מס	n.
	רכן	vb.
	שמין	adj.
49:16	דיין	n.
	פורקן	n.
	שמע	vb.
49:17	אימה	n.
	גאי	vb.
	דמי	vb.
	הפך	vb.
	חרמן	n.
	יתב	vb.
	כמן	vb.
	לוקבל	prep.
	נכת	vb.
	סוסי	n.
	סחר	vb.
	עקיב	n.
	פרשה	n.
	רכב	n.
	שלטון	n.
	שׂנא	n.
49:18	סכי	vb.
	פורקן	n.
	שעה	n.
49:19	זיין	vb.
	טכס	vb.
	משרי	n.
49:20	טובי	
	שמין	adj.
	תפנוקין	n.
49:21	אוני	n.
	אזגד	n.
	בשׂורה	n.
	בשׂר	vb.
	דבש	n.
	טב	adj.
	סיפווה	n.
	קליל	adj.
	שירוי	n
49:22	אחסן	vb.
	אילן	n.
	גפן	n.
	דוק	vb.
	דמי	vb.
	הרהזר	n.
	זרק	vb.
	חס ל־	interj.
	חסיד	adj.
	חרך	n.
	חרש	n.
	כבש	vb.
	מבוע	n.
	מיין	n.
	מלך	n.
	מעוך	n.
	סבר	vb.
	סכל #2	vb.
	עובדה	n.
	עזקה	n.
	פגר	vb.
	צוות	vb.
	קבל	vb.
	קטל	n.
	רבי	vb.
	רום	n.
	שולטן	n.
	שיר #2	n.
	שלח	vb.
	שן	n.
	שתל	vb.
	תלי	vb.
49:23	אמר	vb.
	גיר	n.
	פלטורין	n.
	קרץ	n.
	רבו #2	n.
	רבון	n.
49:24	אדרע	n.
	מן תחות (ל־)	prep.
	פרנס	vb.
	רחצן	n.
49:25	בגז	prep.
	בריך	adj.
	דד	n.
	טוב	n.
	ינק	vb.
	מן לעיל	adv.
	מן לרע	adv.
	סעד	n.
	שמיין	n.
	תהום	n.
49:26	ברכה	n.
	זהיר	adj.
	יסף	vb.
	כליל	n.
	קודקד	n.
	רבו #2	n.
49:27	אימר	n.
	בני	vb.
	הוי	vb.
	שמש	n.
	תחום	n.
	תמיר	n.
49:28	ברך	vb.
49:29	גב	n.
	מערה	n.
49:30	אחסנו	n.
	זכן	vb.
	חיתיי	adj.
	כפיל	adj.
	קבורה	n.
49:32	קניין	n.
49:33	כנש	vb.
	פקד	vb.
50:1	ארגוון	n.
	ארז	n.
	אתי	vb.
	בוע	n.
	בוץ	n.
	בכדן	adv.
	בכי	vb.
	בני	vb.
	בסם	n.
	חזק	vb.
	חמדן	n.
	כינר	n.
	מטי	vb.
	מרגלי	n.
	עד צית	prep.
	עני	vb.
	ערס	n.
	קבע	vb.
	רבע	vb.
	ריחן	n.
	רכן	vb.
	שולטן	n.
	שן דפיל/ן	n.
	שרש	n.
	תרי(ן) עשׂר	num.
50:2	אסי	n.
	חנט	vb.
	פקד	vb.

50:3	חנוטין	n.
	שלם	vb.
50:4	עבר	vb.
50:5	חפר	vb.
	סלק	vb.
	קבר	vb.
	שבע	vb.
50:6	הך מה	conj.
50:7	אפיטרופוס	n.
	שליט	n.
50:8	טפל	n.
50:9	ארתך	n.
	פרש	n.
50:10	אבל	n.
	אדר	n.
	הספד	n.
	ספד	vb.
	עבר	n.
	רב	n.
50:11	אבל	n.
	אדר	n.
	עבר	n.
50:13	אחסנה	n.
	יבל	vb.
	מערה	n.
	קבורה	n.
50:14	כל מן	pron.
50:15	אח	n.
	גמל	vb.
	סטם	vb.
50:16	מוח	vb.
	מרבייה	n.
	פקד	vb.
50:17	בבעו	interj.
	בישה	n.
	גמל	vb.
	מרד	n.
	סרחון	n.
50:18	עבד	n.
50:19	מחשבה	n.
	שלם	vb.
50:20	טבה	n.
50:21	בעי	vb.
	יכל	vb.
	כוכב	n.
	כלכל	vb.
	לב	n.
	נחם	vb.
	עקר	vb.
50:23	ברך	n.
	דר	n.

50:24	דכר	vb.
50:25	רחמין	n.
50:26	חנט	vb.

Exodus

1:5	חלצין	n.
1:7	סגי	vb.
1:8	חדת	adj.
	נימוס	n.
1:10	אוף	conj.
	זער	vb.
	יסף	vb.
	לוקבל	prep.
	עיצה	n.
	ערע	vb.
	קודם עד לא	conj.
1:11	תליל	adj.
1:12	בכדן	adv.
	מצריי	n.
	עוק	vb.
1:13	בקשיו	adv.
	שעבד	vb.
1:14	בקשיו	adv.
	טין	n.
	מרר	vb.
	פלח	vb.
	קשי	adj.
1:15	חייה	n.
	עבריי	adj.
1:16	ברה נקבה	n.
	ילד	vb.
	מחבר	n.
	נקבה	n.
	עבריי	adj.
	קטל	vb.
1:17	מן קודם	prep.
	קום	vb.
1:18	חייה	n.
	קרי	vb.
1:19	חייה	n.
	חייה #3	n.
1:20	חייה	n.
	חקף	vb.
1:21	ביי	n.
	דחל	vb.
	חייה	n.
	כליל	n.
	נסב	vb.
	קני	vb.
	שם	n.
2:2	טב	adj.

	ילד	vb.
2:3	אפר	n.
	גמי	n.
	זפת	n.
	חימר	n.
	שעי	vb.
	חיבו	n.
2:4	אחה	n.
2:5	אפר	n.
	ברה	n.
	קרר	vb.
	רבי #4	n.
2:6	חוס	vb.
	חמי	vb.
	פחח	vb.
2:7	איתה	n.
	ינק	vb.
	מיינקה	n.
	עבריי	adj.
	קרי	vb.
2:8	אזל	vb.
	אם	n.
2:9	יבל	vb.
2:10	טלי	n.
2:11	אח	n.
	האינון	pron.
	מצריי	n.
2:12	חל #2	n.
	טמר	vb.
	מצריי	n.
	קטל	vb.
2:13	גבר	n.
	עבריי	adj.
2:14	גבר	n.
	קטל	vb.
	שוי	vb.
	שליט	n.
2:15	יתב	vb.
	ערק	vb.
2:16	דלי	vb.
	שבע	num.
2:17	רעי	n.
2:19	דלי	vb.
	שיזב	vb.
2:20	מזון	n.
2:21	גבר	n.
	שרי	vb.
2:22	דייר	n.
	נוכריי	adj.
	חותב	n.
2:23	האינון	pron.
	סגי	adj.

	צווח	vb.
	קבילה	n.
2:24	קבילה	n.
2:25	שעבוד	n.
3:1	רעי	vb.
3:2	בער	vb.
	יקד	vb.
	סני	n.
	שלהבי	n.
3:3	סטי	vb.
	סני	n.
3:4	סני	n.
3:5	אתר	n.
	מסן	n.
	קדיש	adj.
3:6	טמר	vb.
3:7	דחק	n.
	קבילה	n.
	שעבוד	n.
3:8	חלי	adj.
	טב	adj.
	יבוסיי	adj.
	פרי	n.
	פתי	n.
3:9	דחק	n.
	דחק	vb.
3:10	פרוקין	n.
3:11	אזל	vb.
	ברכדין	n.
3:12	אפקו	v.n.
	טור	n.
3:13	אמר	vb.
3:14	הוי	vb.
	עתיד	adj.
3:15	דכרן	n.
	דר	n.
	לעלם	adv.
	חוב	adv.
3:16	גלי	vb.
	מצריי	n.
3:17	חיוויי	adj.
	חלי	adj.
	יבוסיי	adj.
	פריזיי	adj.
	שעבוד	n.
3:18	כען	adv.
	מהלך	n.
3:20	מחה	n.
	פורענה	n.
3:21	אזל	vb.
	ריקן	adj.

3:22	רוקן	vb.
	תוחבה	n.
4:2	הוא	pron.
4:3	ארע	n.
	חיווי	n.
	טלק	vb.
4:4	חטר	n.
	פשט	vb.
	קטון	n.
4:6	חוב #2	n.
	צרע	vb.
	תלג	n.
4:7	חוב #2	n.
	חזר	vb.
	כען	adv.
4:8	אחריי	adj.
	היימן	vb.
4:9	יבשה	n.
	שפך	vb.
4:10	בבעו	interj.
	דקודמוי	adv.
	חגיר	adj.
	מרי ממלל	n.
	פם	n.
4:11	אילם	n.
	ארום אלהן	prep.
	חרש #3	n.
	סמי	n.
	שווי	vb.
4:12	ממלל	n.
4:13	שלח	vb.
4:14	להוד	adv.
	ליוויי	n.
	מלל	vb.
4:15	מלל	n.
	ממלל	n.
4:16	אולפן	n.
	תורגמן	n.
4:17	נסב	vb.
4:18	חם	n.
	תוב	vb.
4:20	די	conj.
	נסב	vb.
	רכב	vb.
4:23	ביר	n.
	בכור	n.
	סרב	vb.
4:24	אורח	n.
	ביח אבהתוהה	n.
	קטל	vb.
4:25	גזירה	n.
	טינר	n.
	מחבל	n.
4:26	בכדן	adv.
	חביב	adj.
	מה	pron.
	מלאך	n.
	רפי	vb.
	שבח	vb.
4:27	נשק	vb.
4:28	חוי	vb.
	פתגם	n.
4:30	עיין	n.
4:31	היימן	vb.
	עקד #2	vb.
	רחמין	n.
5:1	חגג	vb.
	מן בתר	prep.
	עם	n.
	שלח	vb.
5:2	שמע	vb.
5:3	אורח	n.
	מהלך	n.
	מותן	n.
	עבריי	adj.
	על	prep.
	עדע	vb.
5:4	כען	adv.
5:5	סגי	adj.
5:6	דחק #2	n.
5:7	אחמל	adv.
	גבב	vb.
	דקודמוי	adv.
	לבן	vb.
	ליבנה	n.
	תבן	n.
5:8	אחמל	adv.
	דקודמוי	adv.
	מנע	vb.
5:9	עסק	vb.
	שקר	n.
5:10	דחק #2	n.
	סרך	n.
	תבן	n.
5:11	מידעם	n.
5:12	בדר	vb.
	גבב	vb.
	קש	n.
5:13	שלם	vb.
5:14	דחק #2	n.
	דקודמוי	adv.
	לבן	vb.
	לקי	vb.
5:15	סרך	n.
5:16	ליבנה	n.
5:17	בטיל	adj.
5:18	יהב	vb.
	ליבנה	n.
5:19	מנע	vb.
	סכום	n.
6:1	כדון	adv.
6:3	ברם	conj.
6:4	תוחבו	n.
6:5	קבילה	n.
6:6	מן תחות (ל־)	prep.
	ניר	n.
	פרק	vb.
6:7	אלה	n.
	פרוק	adj.
6:8	זקף	vb.
6:9	קפידה	n.
	רוח	n.
6:11	מלל	vb.
6:12	הכדן #2	adv.
	חגיר	adj.
6:14	בכור	n.
6:15	כנעניי	adj.
6:16	ייחוס	n.
6:20	ברת אח	n.
6:30	חגיר	adj.
	קבל	vb.
7:1	מני	vb.
	שליט	n.
7:2	כל מה	conj.
7:3	פרישן	n.
7:4	ית	prep.
	מחה	n.
	נפק	vb.
	סדר	n.
	פורענה	n.
	קבל	vb.
7:7	מללו	v.n.
7:9	יהב	vb.
7:10	טלק	vb.
7:11	חרש	n.
7:12	חיווי	n.
7:14	סרב	vb.
	תקף	vb.
7:15	הפך	vb.
	חיווי	n.
	לקדמות	prep.
	עתד	vb.
	קרד	vb.
7:16	כדון	adv.
7:17	הפך	vb.
7:18	סרח	vb.
	שלהי	vb.
7:19	ביצה	n.
	מבוע	n.
7:20	שליט	n.
7:21	סרח	vb.
7:23	מחה	n.
	שווי	vb.
7:25	אסי	vb.
	מן בתר	conj.
7:27	תחום	n.
7:28	אורדען	n.
	אצו	n.
	סלק	vb.
	עלל	vb.
	עריסה	n.
	קיטון	n.
	שולטן	n.
	תנור	n.
7:29	אורדען	n.
8:1	אורדען	n.
	ארע	n.
	ביצה	n.
	רכן	vb.
	שקי	n.
8:2	חפי	vb.
	מיין	n.
8:3	אורדען	n.
	סלק	vb.
8:4	אורדען	n.
	עדי	vb.
8:5	אורדען	n.
	אימת	adv.
	אנשי בייתה	n.
	צלי	vb.
	רחץ	vb.
	שלטון	n.
8:8	אורדען	n.
	מן לוות	prep.
8:9	אורדען	n.
	דרה	n.
8:10	ברי	n.
	סרת	vb.
8:11	תקף	vb.
8:12	כלמה	n.
	עפר	n.
8:13	ארע	n.
	בלמה	n.
	עפר	n.
8:14	כלמה	n.

8:15	אצבע	n.
	גבורה	n.
	חרש	n.
8:16	עתד	vb.
	קרר	vb.
8:17	גרי	vb.
	ערברוב	n.
8:18	נס	n.
	ערברוב	n.
	פלי	n.
8:19	פורקן	n.
8:20	מן קורם	prep.
	ערברוב	n.
	פלטורין	n.
8:22	רגם	vb.
	תקן	vb.
8:23	מהלך	n.
8:24	רחק	vb.
8:25	ערברוב	n.
	שקר	vb.
8:27	ערברוב	n.
	שייר	vb.
9:2	ארי	conj.
9:3	גמל	n.
	מחה	n.
	פורענה	n.
9:4	בעיר	n.
	מידעם	n.
9:5	מחר	adv.
9:8	אתון	n.
	זרק	vb.
	כף	n.
	קטם	n.
9:9	אבק	n.
	פרח	vb.
	שחין	n.
	שלבוקי	n.
9:10	אתון	n.
	קום	vb.
	קטם	n.
	שחין	n.
	שלבוקי	n.
9:11	שחין	n.
9:13	אלה	n.
	צפר	n.
	קדם	vb.
9:14	מחה	n.
	שלח	vb.
9:15	מחה	n.
	פורענה	n.
	שיצי	vb.
9:16	יטב	vb.
	מן בגלל	conj.
	מן בגלל	prep.
	קום	vb.
9:17	רברב	vb.
9:18	ברד	n.
	זמן	vb.
	חקיף	adj.
9:19	אנש	n.
9:20	רחל	vb.
	ערק	vb.
	שליט	n.
9:21	שווי	vb.
9:22	ברנש	n.
9:23	ברד	n.
	נחת	vb.
9:24	ברד	n.
	מלכו	n.
	קפץ #2	vb.
9:25	שיצי	vb.
9:26	חמן	adv.
9:27	זמן	n.
9:30	שלטון	n.
9:31	בכיר	adj.
	גבעול	n.
	כיתן	n.
	לקי	vb.
	נץ	n.
	נחר	vb.
9:32	כונת	n.
	לקיש	adj.
9:33	מטר	n.
	מנע	vb.
10:1	נס	n.
10:2	בגלל	conj.
	בר	vb.
	בנישה	n.
	שנק	vb.
10:3	כנע	vb.
	סרב	vb.
10:4	גוב #2	n.
	הא	interj.
10:5	יכל	vb.
	מן אפי	prep.
	פליטה	n.
	צמח	vb.
	שייר	n.
10:6	ביי	n.
	זרז	vb.
10:7	אימת	adv.
	שיצי	vb.
	תוקלה	n.
10:8	מן	pron.
	פלח	vb.
10:9	חג	n.
	עולים	n.
10:10	טפל	n.
	כר	conj.
	כען	adv.
	שלח	vb.
10:11	טרד	vb.
10:12	גוב #2	n.
	שייר	vb.
10:13	גוב #2	n.
	קרום	n.
10:14	גוב #2	n.
10:15	אילן	n.
	חשך	vb.
	טרף	n.
	כסי	vb.
	פרי	n.
10:16	יחי	vb.
10:17	מוחן	n.
10:19	גוב #2	n.
	קלע #2	vb.
	רוח	n.
10:21	משמש	vb.
10:22	חשוך	n.
	קבל	n.
10:23	אח	n.
	מרור	n.
	נהור	n.
	קום	vb.
10:26	כמה	adv.
	פרסה	n.
10:27	צבי	vb.
10:28	זהר	vb.
	צבי	vb.
	קשי´	adj.
	חבע	vb.
10:29	ארום	conj.
	בכור	n.
	ד(י)ן	pron.
	הוי	vb.
	היא	pron.
	יסף	vb.
	כלי	vb.
	מחה	n.
	עשיריי	num.
	קשוט	n.
	שרי	vb.
	תוב	adv.
11:1	טרד	vb.
11:2	חברה	n.
	משמע	v.n.
11:4	פליג	n.
11:5	בתרה מן	prep.
	טחן	vb.
	כורסי	n.
	עתיד	adj.
	רחי	n.
11:7	גבר	n.
	כלב	n.
	לישן	n.
11:8	נחת	vb.
	שאל	vb.
11:9	פרישן	n.
	קבל	vb.
11:24	טור	n.
12:2	ראש ירח	n.
	שנה	n.
12:3	יום	n.
12:4	אימר	n.
	זעיר	adj.
12:5	מום	n.
	שלם	n.
12:6	ארבע עשׂר	num.
	קהל	n.
12:7	מזוזי	n.
	פסח	n.
	שקוף	n.
12:8	מרורין	n.
	נור	n.
12:9	ארום אלהן	prep.
	הבהב	vb.
	שלק	vb.
12:10	צפר	n.
12:11	בבהילו	adv.
	חרץ	n.
	מבס	n.
	מסן	n.
	רגל	n.
12:12	דין	n.
	עבר	vb.
	קטל	vb.
12:13	ביי	n.
	גנן	vb.
	סימן	n.
	פסח	vb.
	קטלו	v.n.
12:14	חגג	vb.
12:16	בלחורי	prep.
	יום טב	n.

	עבד vb.
	צורך n.
	קדיש adj.
12:19	חמיר n.
	יציב n.
	שיצי vb.
12:20	מדור n.
12:21	זרעי n.
12:22	די conj.
	מאן n.
	מיסרה n.
	נפק vb.
	עד prep.
	צבע vb.
	שקוף n.
12:23	גנן vb.
	חבל vb.
	מזוזי n.
	רשו n.
	שקוף n.
12:27	גנן vb.
	מכס n.
	פסח vb.
	קטלו v.n.
12:30	מות vb.
	צווחה n.
	שלטון n.
12:31	נפק vb.
12:33	שהי vb.
	תקף vb.
12:34	אצו n.
	חמע vb.
	לייש n.
	צרר vb.
	שושף n.
12:35	שאל vb.
12:36	חן n.
	רוקן vb.
	שאל vb.
12:37	לבר מן prep.
	רגליי n.
12:38	בעיר n.
	לחרה adv.
12:39	זבדין n.
	חורדה n.
	חמיע n.
	חמע vb.
	טרד vb.
	יכל vb.
	נפק vb.
	סובר vb.

	פטיר n.
	קודם עד לא conj.
12:40	משרוי n.
12:41	הך prep.
12:42	בכור n.
	גנן vb.
	דבר vb.
	דכרן n.
	ימין n.
	ית prep.
	כתב n.
	כתב vb.
	לילי n.
	מה conj.
	מכך vb.
	מן גו prep.
	נהור n.
	נהר vb.
	נטר vb.
	ניר n.
	ספר #3 n.
	פסח n.
	קץ n.
	קרב vb.
	שכלול n.
	ברת ... שנין n.
	תהום n.
	תשע num.
12:43	אכל vb.
	בר עממין n.
	גזירה n.
12:44	בכדן adv.
	כשר adj.
12:45	אגיר n.
	בר עממין n.
12:46	גרם n.
	חבורה n.
	חברה n.
	לברה adv.
12:48	ככדן adv.
	בר עממין n.
	דייר n.
	דכור n.
	יציב n.
	יתב vb.
12:49	גייר vb.
	יציב n.
13:2	וולד n.
	מעין n.
	קדש vb.
13:3	בית שעבוד n.

	חמיע n.
13:4	אביב n.
13:5	חיתיי adj.
	חלי adj.
	יבוסיי adj.
	עבד vb.
	עלל vb.
13:6	חג n.
13:7	חמי vb.
	חמיע n.
	חמע vb.
13:8	מן בגלל prep.
	נצחן n.
	חני vb.
13:9	אדרע n.
	בית אפין n.
13:10	עידן n.
13:11	ל־ prep.
	עלל vb.
	קום vb.
13:12	וולד n.
	פתח n.
13:13	וולד n.
	פרק vb.
	פתח n.
	קטל vb.
13:14	בית שעבוד n.
	מחר adv.
	שאל vb.
13:15	פרק vb.
	פתח n.
	קשי vb.
13:17	פלישתיי adj.
13:18	זיין vb.
	נקף vb.
13:19	גרם n.
	סלק vb.
13:20	נטל vb.
13:21	אימם n.
	הוי vb.
	נהר vb.
13:22	אישה n.
	עמוד n.
14:2	בזע vb.
	חירה n.
	ים n.
	שרי vb.
14:3	טעו n.
	טעי vb.
	נגד n.
	על עסיק prep.

14:4	בתר prep.
	ידע vb.
	לב n.
	רדף vb.
14:5	הפך vb.
	שלח vb.
	תני vb.
14:6	דבר vb.
	טכס vb.
14:7	ארתך n.
	נסב vb.
	רב n.
	תקף vb.
14:8	ראש n.
14:9	חירה n.
	סוסי n.
	סמיך adj.
	פונדק n.
	קום vb.
14:10	צלי vb.
14:11	מן בלי conj.
	קבר n.
	קטל vb.
14:12	הלא
	מצריי adj.
	פתגם n.
	רפי vb.
14:13	דחל vb.
	הך מה conj.
	ביתה n.
	נפל vb.
	שעבוד n.
14:14	איקר n.
	כיתה n.
	לוולי vb.
	לוקבל prep.
	נצחן n.
	רוממו n.
	שתק vb.
14:15	אימת adv.
	צלו n.
	קדם vb.
14:16	בגו prep.
	יבשה n.
14:17	פרש n.
14:18	אחייקרו v.n.
	פרש n.
14:19	מן בתר prep.
	מן קודם prep.
14:20	ד(י)ן pron.
	חשוך n.

חשך vb.
נהור n.
קרב vb.
14:22 יבשה n.
שור n.
14:23 ארתך n.
סוסי n.
14:24 אבן n.
דוק vb.
נפט n.
עידון n.
ערבב vb.
14:25 גלגל n.
גרר vb.
יהיב adj.
לבחר prep.
מולה n.
נגד vb.
נצחן n.
פרק vb.
קרב n.
רידווה n.
14:26 פרש n.
רכן vb.
14:27 עידון n.
שבק vb.
14:28 פרש n.
שייר vb.
14:29 יבשה n.
שור n.
מאל n.
14:30 רמי vb.
15:1 גאי vb.
גאי vb.
רכב n.
רמי vb.
שבח vb.
שירה n.
15:2 אלה n.
רחיל adj.
רוב n.
רום vb.
תוקפה n.
תושבחה n.
15:3 לעלם adv.
15:4 גיר n.
חיל n.
טבע #2 vb.
טמע vb.
קשט vb.
שפר n.
15:5 כסי vb.
מצולה n.
שקע vb.
תהום n.
15:6 בעיל דבב n.
הדיר adj.
תבר vb.
15:7 בער vb.
גיותנו n.
סוגי n.
פגר vb.
קש n.
15:8 זיק n.
נזל adj.
עבד vb.
עורמה n.
צרר vb.
תהום n.
15:9 בזז vb.
ביזה n.
פלג vb.
שבי n.
שבי vb.
שרי vb.
מאל n.
נא n.
15:10 אבר #2 n.
נחת vb.
נשף vb.
שקע vb.
15:11 אל n.
דחיל adj.
הדיר adj.
כוות prep.
עיצה n.
פלי n.
תושבחה n.
15:12 ארע n.
בלע vb.
מן יד adv.
פתח vb.
רכן vb.
15:13 בית שכינה n.
חסר n.
מדור n.
15:14 רתיתה n.
15:15 אדומיי adj.
אחד vb.
בהל vb.
לב n.
מסי vb.
רתיתה n.
תקיף adj.
15:16 אבן n.
אדרע n.
אימה n.
דמם vb.
נפל vb.
פחד n.
15:17 אחסן vb.
אתר n.
בית אחסנו n.
בית שכינה n.
שכלל vb.
15:18 בן prep.
גבורה n.
גל n.
יאי adj.
נס n.
פס n.
15:19 יבשה n.
פרש n.
15:20 חול vb.
נבייה n.
תוף n.
15:21 גאי vb.
גיותן adj.
טמע vb.
מנטל adj.
נטל vb.
רדף vb.
15:22 ים n.
מהלך n.
נטל vb.
נפק vb.
15:23 אתי vb.
בגין prep.
מריר adj.
15:24 הן adv.
רעם vb.
שתי vb.
15:25 בלא prep.
חוי vb.
חלי vb.
לגו prep.
נסי #2 vb.
קיים n.
15:26 אסי vb.
צות vb.
קל n.
15:27 רקל n.
מיין n.
פיגי n.
שבע num.
תומרה n.
תרי(ן) עשר num.
16:2 עידה n.
16:3 איתו n.
דוד n.
הוי vb.
יתב vb.
לחים n.
קהל n.
16:4 לקט vb.
מן בגלל prep.
מצווה n.
16:5 גלי vb.
סכום n.
צנע vb.
16:7 חשיב adj.
רעם vb.
16:8 בר n.
חשיב adj.
מה pron.
רעם vb.
שמע vb.
שבע vb.
תורעמה n.
16:9 תורעמה n.
16:12 ידע vb.
תורעמה n.
16:13 טל n.
סלווי n.
ענני n.
16:14 גליד n.
רקק vb.
טל n.
על אפי prep.
ענני n.
פספס vb.
16:15 את n.
לפם prep.
מיכל n.
מניין n.
16:17 זער vb.
כדן adv.
לקט vb.
16:18 זער vb.
מיכל n.
16:20 רגז vb.
תולעה n.
16:21 כפם prep.

לקט vb.
מיכל n.
צפר n.
שוח vb.
שמש n.
16:22 לקט vb.
16:23 אפי vb.
מטרה n.
שייר vb.
16:24 סרח vb.
צנע vb.
רימה n.
16:28 סרב vb.
16:29 אתר n.
בכיפלה adv.
שובה n.
16:30 נוח vb.
16:31 דבש n.
כוסבר n.
מן n.
ששי n.
16:32 אפקו v.n.
עמר #2 n.
16:33 מלא n.
מן n.
עמר #2 n.
חחולי n.
16:34 צנע vb.
16:35 אכל vb.
מן n.
סייף n.
תוחבו n.
16:36 סאה n.
עמר #2 n.
17:1 גזירה n.
17:3 סלק vb.
צהו n.
צהי vb.
רעם vb.
17:4 קליל adj.
17:6 טינר n.
שחי vb.
17:7 דון vb.
ריינין n.
ניסיון n.
17:8 סדר vb.
17:9 גיבר n.
עחד vb.
17:10 קרב n.
רמה n.
17:11 גבר vb.

זקף vb.
חרב n.
נפל vb.
נצח vb.
צלו n.
17:12 אחד vb.
אם n.
היימנו n.
זקף vb.
יד n.
מטמע n.
17:13 לפתגם prep.
17:14 דכרן n.
מן תחות (ל־) prep.
17:15 מימר n.
17:16 יתב vb.
כורסי n.
מלך n.
שבועה n.
שלטון n.
17:18 טפר #3 n.
18:2 מן בתר conj.
שבק vb.
18:3 גיור n.
נוכריי adj.
18:4 שיזב vb.
18:5 איתה n.
חם n.
18:6 חם n.
18:7 לקדמות prep.
נשק vb.
שלם n.
18:9 חדי vb.
18:10 בריך adj.
מן תחות (ל־) prep.
ניר n.
18:11 אלה n.
ארתך n.
רבון n.
18:13 רבחר־ n.
18:16 דון vb.
ית prep.
18:17 פתגם n.
18:18 בלחורי prep.
לעי vb.
18:19 את pron.
יעץ vb.
עיצה n.
18:20 גזירה n.
זהר vb.
18:21 קושטן adj.

רב n.
18:22 פתגם n.
קלל vb.
שעה n.
18:23 פקד vb.
שלם n.
18:25 אלף num.
חמש num.
ראש n.
18:26 דון vb.
19:2 בוון vb.
כלוקבל prep.
19:3 רכיר n.
19:4 חמי vb.
נשר n.
ענן n.
קליל adj.
19:5 סגולה n.
19:6 כהן n.
שם n.
19:7 פתגם n.
19:9 לעלם adv.
מללו v.n.
19:10 אזל vb.
יום n.
19:11 עיין n.
19:12 תחם vb.
19:13 אישה n.
גיר n.
גרי #2 vb.
זרק vb.
קשט vb.
תקע vb.
19:14 חוור vb.
קדש vb.
19:15 קרב vb.
חשמיש n.
19:16 זוע vb.
עידון n.
קל n.
19:17 עחר vb.
שפולין n.
שפלין n.
19:18 אתון n.
זוע vb.
חנן n.
תנן vb.
19:19 נעים adj.
עני vb.
19:21 דחק vb.
19:22 רגוז n.

שמש vb.
19:23 קדש vb.
תחם vb.
19:24 דחק vb.
19:25 דביר n.
קרב vb.
20:1 שבח n.
20:2 אויר n.
אישה n.
ברק n.
זיק #2 n.
חזי vb.
חקק vb.
טוס vb.
ימין n.
למפר n.
פרח vb.
צווח vb.
20:3 דביר n.
דחל vb.
חקק vb.
למפר n.
20:4 בנישה n.
מן לרע adv.
מן תחות adv.
צורה n.
20:5 אלה n.
חטא n.
מרר adj.
פורען adj.
פלח vb.
קנה #2 n.
קניי adj.
רשיע adj.
שלם vb.
20:6 ברט conj.
חסר n.
טיבו n.
נטור n.
20:8 דכר vb.
הוי vb.
20:11 ברך vb.
נייח n.
20:12 זהיר adj.
20:13 קטול n.
20:14 אחי vb.
גיור #2 n.
כנישה n.
להור adv.
מוחן n.
קום vb.

20:15	אתי vb.
	גנב n.
	שותף n.
20:16	שותף n.
	שהיד n.
	תבל n.
20:17	גרי vb.
	חמר vb.
	תמוד n.
	שותף n.
20:18	למפד n.
	קל n.
	שיפור n.
	תנן vb.
20:19	מות vb.
	מלל vb.
	שמע vb.
20:20	בית אפין n.
	רחלה n.
	נסי #2 vb.
20:21	ערפל n.
20:23	כסף n.
20:24	עלה n.
	קבע vb.
20:25	חצב vb.
	עבר vb.
20:26	דרג n.
	סלק vb.
	ערייה n.
	שמש vb.
21:1	דין n.
	נבייה n.
21:2	חירו n.
	מגן adv.
	עבד n.
	עברייי adj.
	שלח vb.
21:3	אם conj.
	בלחודי prep.
	חפר vb.
21:4	ברה n.
	נפק vb.
21:5	חירו n.
	דחם vb.
21:6	מרצע n.
	רצע vb.
	שעבד vb.
21:7	נימוס n.
21:8	באש vb.
	בר עממין n.
	חולף conj.
21:9	זמן vb.
21:10	מנע vb.
	תכסי n.
21:11	דלא prep.
	מגן adv.
21:13	אתר n.
	כוון vb.
21:14	כהן n.
	כמנה n.
21:15	מחי vb.
	קטל vb.
21:16	שכח vb.
21:18	דון vb.
	טלק vb.
	מרע n.
	מרתוק n.
21:19	אגר n.
	אסי n.
	בטלון n.
	מרדכי n.
	שוק n.
21:20	אמהה n.
	יד n.
	שרביט n.
21:21	פרע n.
21:22	בעיל n.
	גבר n.
	דיין n.
	נפק vb.
	נצי vb.
	סקול n.
	קנס vb.
	רפש vb.
21:23	סקול n.
	תשלום n.
21:24	יד n.
	רגל n.
	תשלום n.
21:25	כווייה n.
	פדע n.
	רושם n.
	תשלום n.
21:26	גבר n.
	חבל vb.
	תחות prep.
21:27	נתר vb.
	שן n.
21:28	רגם vb.
21:29	אתמל adv.
	דקודמוי adv.
	מרי n.
	נגשן adj.
	נטר vb.
21:30	ממון n.
	קנס n.
	שורי vb.
21:31	בר דכר n.
	ברה נקבה n.
	ד(י)ן pron.
	נגש vb.
	נקבה n.
	סדר n.
21:32	אמהה n.
	נגש vb.
	רגם vb.
21:33	או conj.
	גוב n.
	חמר #2 n.
	פתח vb.
21:34	דיד־
	כסף n.
	מית n.
	מרי n.
21:35	הנייה n.
	זבן vb.
	חיי adj.
	נגש vb.
	פלג vb.
21:36	דקודמוי adv.
	הנייה n.
	ידע vb.
	מרי n.
	נגשן adj.
21:37	גנב vb.
	ען n.
22:1	זכיי adj.
	חובה n.
	חתורה n.
	לקי vb.
	שפיכה v.n.
22:2	אית
	דנח vb.
	זבן vb.
22:3	בכיפלה adv.
	גנבה #2 n.
	חיין n.
	חמר #2 n.
22:4	חורן pron.
22:5	גדיש n.
	כוב n.
	מן #2 conj.
	קמה n.
22:6	בכיפלה adv.
	גבר n.
	גנב vb.
	נטר vb.
	רחמן adj.
22:7	מקמה n.
	מרי ביי n.
22:8	בכיפלה adv.
	תוב vb.
	חטי n.
	יבידה n.
	לבוש n.
	פתגם n.
22:9	לית
	תבר vb.
22:10	מקמה n.
	שבועה n.
22:11	גנב vb.
	מרי n.
22:12	טרף vb.
	קטילה n.
22:13	שאל vb.
22:14	אגיר n.
22:15	איתו n.
	ארס vb.
	פרן vb.
22:16	נימוס n.
	סרב vb.
	פרן n.
22:17	חרש n.
	חרשה n.
22:18	קטל vb.
22:19	אותרן pron.
	ארום אלהן prep.
	דבח vb.
22:20	רחק vb.
	דייר n.
22:21	ארמלה n.
22:22	צוות vb.
	צלו n.
	רחמן adj.
22:24	דחק vb.
	יזף vb.
	מרי חוב n.
	רבי n.
	שער n.
22:25	משכן vb.
22:26	בלחורי prep.
	דמך vb.
	חנן adj.
	דקיעה n.

	תכסי n.
22:27	בזי vb.
	לוט vb.
22:28	בר דבר n.
	דמע n.
	מעשׂר n.
22:29	בתר prep.
	דבי vb.
22:30	בר עממין n.
	דמי vb.
	חיווה n.
	כלב n.
	נוכריי adj.
	קטילה n.
	חלש vb.
23:1	שותף vb.
23:2	אזל vb.
	דין n.
	זכו n.
	טעי vb.
	מן בתר prep.
	סוגי n.
23:3	אפין n.
23:5	טעון n.
	מנע vb.
	רבע vb.
	תחות prep.
23:6	סטי vb.
	צריך adj.
23:7	זכי vb.
	תייב adj.
	קטל vb.
	רחק vb.
23:8	טלטל vb.
	סמי vb.
	שחוד n.
23:9	דחק vb.
	נפיש n.
23:10	זרע vb.
	כנש vb.
	שת num.
23:11	בקר #2 vb.
	זיית n.
	מסכן n.
23:12	יהודיי n.
	נוח vb.
23:13	זהיר adj.
	שמע vb.
23:14	חגג v.
23:15	אביב n.
	פטיר n.
	ריקן adj.
23:16	אכנשו n.
	בוכרה n.
	חצד n.
	כנש vb.
	מה conj.
	מן אפי prep.
	נפק vb.
23:17	אולפן n.
	דכור n.
23:18	אדם n.
	כות vb.
	חלב #2 n.
	חמיע n.
23:19	כבורי n.
	דגן n.
	חלב n.
	בחדה adv.
	עבור n.
	ערב vb.
	פרי n.
	קש n.
23:20	שלח vb.
23:21	זהר vb.
	סרב vb.
	קדיש adj.
	שבק vb.
23:22	עוק vb.
23:23	אמוריי adj.
	חיוויי adj.
	יבוסיי adj.
	מלאך n.
23:24	סגד vb.
	פגר vb.
	קיימה n.
	תבר vb.
23:25	מיין n.
	עבר vb.
23:26	מתכלה n.
23:27	אימה n.
	בעיל דבב n.
	ערבב vb.
	קדל n.
23:28	חיוויי adj.
	קודם prep.
23:29	חיווה n.
	צדי n.
23:30	אחסן vb.
	קליל adj.
23:33	חוב vb.
	שרי vb.
	תוקלה n.
24:1	מן רחיק adv.
	צלי vb.
24:2	קרב vb.
24:3	חד num.
	תני vb.
24:4	קיימה n.
24:5	קדש n.
24:6	ספל n.
	על גב/גבי prep.
	פליג n.
24:7	ספר #3 n.
24:8	קום vb.
24:9	אומה n.
	חכים n.
24:10	איפופרין n.
	לבן n.
	נקי adj.
	סנפרינון n.
24:11	הך conj.
	חדי vb.
	עולים n.
24:12	כתב vb.
24:13	שמש #2 n.
24:14	מתן vb.
	עם n.
	עסיק n.
24:17	אכל vb.
25:2	נדב vb.
25:3	אפרשה n.
25:4	ארגוון n.
	מעזי n.
	סמק vb.
25:5	ססגון n.
25:6	אנהרו n.
25:7	אשלמו n.
25:8	שרי vb.
25:9	דמו n.
25:10	אורך n.
	משחה n.
	עבד vb.
	רום n.
25:11	בליל n.
	מן בר adv.
	נקף vb.
25:12	נתך vb.
	עזקה n.
	תניין num.
25:13	אע n.
	די conj.
	שיטה n.
25:15	זוע vb.
25:17	אורך n.
	דכי adj.
	פליג n.
25:18	כרוב n.
	נגד vb.
	תריין num.
25:19	כפרה n.
	כרוב n.
25:20	אפין n.
	כנף n.
	כרוב n.
	לוקבל prep.
	לעיל adv.
25:22	בן prep.
	כרוב n.
	מן ביני prep.
25:23	אורך n.
	אמה n.
	משחה n.
25:25	פשך n.
25:28	אריח n.
25:29	בזיך n.
	מנקי n.
	קשווה n.
	שמש vb.
25:30	סידור n.
25:31	חזור n.
	נגד vb.
	שושן n.
25:32	תד num.
	קנה n.
25:33	בליד n.
	שושן n.
	שקע vb.
25:34	חזור n.
	כליד n.
	שושן n.
	שקע vb.
25:35	חזור n.
25:36	חזור n.
	קנה n.
25:37	בוצין n.
	נהר vb.
25:38	מחתי n.
	מלקט n.
25:39	דהב n.
	ד(י)ן pron.
	קינטינר n.
26:1	אומן n.
	תעל n.
	יריעה n.
	עשׂר num.

ציור n.
שזר vb.
26:2 חד num.
יריעה n.
משחה n.
26:3 יריעה
26:4 בית דבוק n.
בריי adj.
יריעה n.
עונב n.
26:5 בית דבוק n.
יריעה n.
כוון vb.
עונב n.
26:6 דבק vb.
פרף n.
26:7 חד עשר num.
יריעה n.
מעזי n.
26:8 חד עשר num.
משחה n.
26:9 יריעה n.
כפל vb.
שתיתיי num.
26:10 בית דבוק n.
בריי adj.
יריעה n.
עונב n.
26:11 פרף n.
26:12 מותר n.
שפיע n.
שפע vb.
26:13 אמה n.
הכה adv.
מותר n.
שפע vb.
26:14 חפיי n.
מן לעיל adv.
סמק vb.
ססגון n.
26:15 שיטה n.
26:17 ציר n.
שלבש vb.
26:19 חומר n.
עשר num.
ציר n.
26:20 סטר n.
26:21 לוח n.
26:22 מערב n
26:24 סטר n.
26:25 חומר n.
שת עשר num.
26:26 נגר #2 n.
26:28 מציעיי adj.
נגר #2 n.
26:29 אתר n.
נגר #2 n.
26:31 בוץ n.
עובד n.
צבע n.
ציור n.
תכלה n.
26:32 אונקלי n.
חפי vb.
26:33 בין prep.
26:35 פתור n.
26:36 זהורי n.
צייר n.
תכלה n.
26:37 אונקלי n.
נחך vb.
27:1 אורך n.
משחה n.
רבע #2 vb.
27:2 זווי n.
חפי vb.
משחה n.
קרן n.
27:3 רשן vb.
מגרופי n.
27:4 זווי n.
מנע vb.
מצרה n.
קנקל n.
27:5 מן לרע adv.
מצרה n.
סובב n.
27:6 אע n.
אדיח n.
נחש n.
27:8 חליל adj.
27:9 אורך n.
דרה n.
ווילה n.
שזר vb.
27:10 אונקלי n.
כבוש n.
עמור n.
27:11 אונקלי n.
אורך n.
ווילה n.
כבוש n.
צפוניי adj.
27:12 ווילה n.
חומר n.
מערביי adj.
27:13 מרנח n.
27:14 ווילה n.
27:15 ווילה n.
27:16 עובד n.
צייר n.
27:17 אונקלי n.
27:18 חמש num.
27:19 סיכה n.
27:20 אנהרו n.
בוצין n.
בתדירה adv.
זיית n.
זכיך adj.
כתש vb.
משח n.
סדר vb.
27:21 בנישה n.
פרוכה n.
רמש n.
28:2 איקר n.
28:3 חוכמה n.
שלם vb.
28:4 המיין n.
כתון n.
מאחדה n.
מצנפה n.
עבד vb.
28:5 תכלה n.
28:6 אומן n.
צבע n.
28:7 דבק vb.
כתף n.
28:8 המיין n.
28:9 גלף vb.
28:10 שת num.
28:11 גליף n.
גלף vb.
חקק vb.
מאחדה n.
שם n.
28:12 אבן n.
אפד n.
כתף n.
28:13 מאחדה n.
28:14 מאחדה n.
קליעה n.
שישלה n.
חתם vb.
28:15 אפד n.
זהורי n.
תכלה n.
28:16 אורך n.
כפיל adj.
פשך n.
רבע #2 vb.
28:17 אבן n.
אשלמה n.
ברקה n.
טב adj.
טור #2 n.
ירקה n.
סדר n.
סמקה n.
פרש vb.
שבט n.
שם n.
28:18 ברכדין n.
סרד n.
ספירין n.
עין עגל n.
28:19 בירול n.
זוז #2 n.
זמרגד n.
לשם n.
28:20 ברלח n.
כרום n.
מאחרה n.
מרגלי n.
28:21 גליף n.
28:22 קליעה n.
שישלה n.
חתם vb.
28:23 חושן n.
28:24 סטר n.
קליעה n.
28:25 כתף n.
מאחדה n.
קליעה n.
28:26 אפד n.
שפמה n.
28:27 בית דבוק n.
כתף n.
מלעיל ל־ prep.
מן כלוקבל prep.
מן לרע adv.
28:28 המיין n.
זוע vb.
רדד vb.

	שזר	n.
28:29	טען	vb.
28:30	תומין	n.
28:31	גמיר	adj.
	מעיל	n.
28:32	גרדיי	n.
	כפם	prep.
	מצע	n.
	סידה #2	n.
	שפמה	n.
28:33	ארגוון	n.
	בן	prep.
	זוג	n.
	מן חזור	adv.
	שפלין	n.
28:34	זוג	n.
	מעיל	n.
	רמון	n.
28:35	שמש	vb.
28:36	גליף	n.
	גלף	vb.
	חקק	vb.
	ציץ	n.
28:37	מצנפה	n.
	שזר	n.
28:38	בית אפין	n.
28:39	אחר	vb.
	כתון	n.
	מצנפה	n.
	צייר	n.
28:40	כתון	n.
	קובע	n.
	תושבתה	n.
28:41	כהונה	n.
	רב	n.
28:42	אסר #2	n.
	חרץ	n.
	מכנסין	n.
	עריה	n.
28:43	קרבו	n.
29:1	קדש	vb.
	תור	n.
29:2	משח	n.
	משח	vb.
	סולת	n.
	עריך	n.
29:5	טכס	vb.
	כותנה	n.
	לבש	vb.
	מעיל	n.
29:6	בית קודש	n.
	מצנפה	n.
	ראש	n.
29:8	כתונה	n.
29:9	אסר	vb.
	המיין	n.
	כהונה	n.
	קורבן	n.
29:12	אצבע	n.
	יסורין	n.
	נתן	vb.
	קרן	n.
29:13	חפי	vb.
	חצר	n.
	כולייה	n.
	כרס	n.
	מה	conj.
	על	prep.
	שייר	vb.
29:14	חטאת	n.
	רעי #2	n.
29:17	בני גוו	n.
	פסג	n.
	פסג	vb.
	שזג	vb.
29:18	ריח	n.
29:20	אלין	n.
	דכר	n.
	רום	n.
29:21	כרס	n.
	נרי	vb.
29:22	אלייה	n.
	ארום	conj.
	אשלמו	n.
	חפי	vb.
	חצר	n.
	שק	n.
	תרב	n.
29:23	חלה	n.
	ככר	n.
	עריך	n.
29:24	אנפו	n.
	נוף	vb.
29:26	אשלמו	n.
	ניע	n.
29:27	נוף	vb.
	ניע	n.
	פרש	vb.
	שק	n.
29:28	אפרשו	n.
	מן לוות	prep.
29:29	בתר	prep.
	רבי #2	vb.
29:31	אשלמו	n.
	אתר	n.
29:33	ארי	conj.
	תילוניי	adj.
	קדש	n.
29:34	שייר	vb.
29:36	כפרו	v.n.
29:37	קרב	vb.
29:40	כתש	vb.
	ניסוך	n.
	סדר	n.
	פול	vb.
	רבעו	num.
29:41	נסך	n.
	קבל	vb.
	רעווה	n.
29:44	כהונה	n.
	קדש	vb.
29:45	שכינה	n.
30:1	קטרה	n.
30:2	אמה	n.
30:1	משחה	n.
30:2	רבע #2	vb.
30:3	איגר	n.
	כותל	n.
	נקף	vb.
30:4	מן תחות (ל־)	prep.
30:5	אריח	n.
	חפי	vb.
	שיטה	n.
30:7	בסם	n.
	סררו	v.n.
30:8	סררו	v.n.
30:9	מנחה	n.
	נוכריי	adj.
	נסך #2	vb.
30:10	זמן	n.
	כיפורין	n.
30:12	בזמן	conj.
	מותן	n.
	מני	vb.
30:13	מעה	n.
	סלע	n.
	עבר	vb.
30:14	אפרשו	n.
30:15	אפרשה	n.
	זער	vb.
	מסכן	n.
	סגי	vb.
	עתיר	adj.
30:16	כסף	n.
	משכן	n.
	קבל	vb.
30:18	בסיס	n.
	ריר־	
	כיור	n.
	קידוש	n.
	שווי	vb.
30:20	קדש	vb.
30:21	קדש	vb.
30:23	בחיר	adj.
	בסם	n.
	מאה	num.
	מור	n.
	מתקל	n.
	קנה	n.
	קנמון	n.
	תקל	vb.
30:24	הין	n.
	מלא	n.
	קציעה	n.
	תקל	vb.
30:25	בסם #2	n.
	משח	n.
	עוכר	n.
	פטם	vb.
	פיטום	n.
	רבו	n.
30:27	פחור	n.
30:28	בסיס	n.
30:29	קדש	n.
30:31	ד(י)ן	pron.
	רבו	n.
30:32	הדיוט	adj.
	יום	n.
	משח	vb.
	קדש	n.
30:33	פטם	vb.
30:34	בריר	adj.
	חלבונה	n.
	מוריי	adj.
	מתקל	n.
	קטף	n.
	קטרה	n.
	שובלה	n.
30:35	בסם #2	n.
	רכי	adj.
	מזג	vb.
	פיטום	n.
30:36	דקק	vb.
	שחק	vb.

30:38	הני vb.
31:3	חוכמה n.
	נבו n.
	סוכלתנו n.
	שלם vb.
31:4	אומנו n.
	אלף vb.
31:5	אבן n.
	אומנו n.
	אשלמה n.
	טב adj.
	נגרו v.n.
31:6	חוכמה n.
31:7	כפרה n.
31:9	דיד־
	כיור n.
31:10	קדש n.
	שמש #3 n.
31:11	קידוש n.
31:13	שובה n.
31:14	כל מה conj.
	פסס vb.
31:17	ברי vb.
31:18	אבן n.
	אצבע n.
	גבורה n.
31:19	בסיס n.
32:1	נחת vb.
	סוף n.
	שהי vb.
32:2	אדן n.
	איתה n.
	פכר vb.
32:3	פרק vb.
	קודש n.
32:4	טפס n.
32:5	כרז vb.
	מדבח n.
32:6	אכל vb.
	גחך vb.
	עלה n.
	קדש n.
	קרב vb.
32:7	חבל vb.
32:8	בפריע adv.
32:9	גלי vb.
32:10	בעי vb.
	יוכלה n.
	מני vb.
	דחמין n.
32:11	מנטל adj.
32:12	בשת n.
	כען adv.
	קטלו v.n.
	תהו n.
32:13	כוכב n.
	שם n.
32:14	תהו n.
32:15	כוון vb.
	נחת vb.
32:17	בוך vb.
	קל n.
32:18	חלש adj.
	נוכריי adj.
	נצח vb.
	קלס vb.
	קרב n.
32:19	טלק vb.
	כד conj.
	קרב vb.
32:23	סייף n.
32:25	דר n.
	כליל n.
	על conj.
	פרע #2 vb.
	פרש vb.
	קני vb.
	שם n.
32:27	חזר vb.
	קטל vb.
32:28	די conj.
32:29	נגע vb.
32:30	בעי vb.
	יום n.
	מן קודם prep.
32:31	בבעו interj.
	חטי vb.
32:32	כתב vb.
	מחק vb.
32:33	חטי vb.
32:34	דבר vb.
33:1	פרק vb.
33:2	חיחיי adj.
	מלאך n.
	פריזיי adj.
33:3	הינון pron.
	נקי adj.
	סלק vb.
	קבל vb.
33:4	אבל vb.
33:5	זיין n.
	זעיר adj.
33:6	פרש vb.
33:7	קרי vb.
	חבע vb.
33:8	בתר prep.
	סכל #2 vb.
33:10	גמיר adj.
	עמוד n.
33:11	זוע vb.
	טלי n.
	לוקבל prep.
	ממלל n.
	שמש #2 n.
33:12	חן n.
	חסד n.
33:13	ידע vb.
33:14	בית משרוי n.
	דבר vb.
33:15	סלק vb.
33:16	דברו v.n.
	ידע vb.
	פלי n.
33:18	חוי vb.
	כען adv.
33:19	חוס vb.
	טוב n.
	עבר vb.
	רחם vb.
33:20	ברנש n.
33:21	אתר n.
	הא interj.
	זמן vb.
	טינר n.
	לוות prep.
33:22	טינר n.
	כיתה n.
	כף n.
	נקרה n.
	עד conj.
33:23	איפשר adv.
	כיתה n.
34:1	כתב vb.
	קדמיי adj.
34:2	ראש n.
34:3	חסי vb.
	רעי vb.
34:4	אבן n.
	חצב vb.
	לוח n.
34:6	אריך adj.
	חנן adj.
	סגי vb.
	עבר vb.
	צלי vb.
	קשוט n.
	רוח n.
	רחמין n.
34:7	ביר n.
	בַר בר n.
	דר n.
	תוב n.
	חטא n.
	חסר n.
	טיבו n.
	כפר vb.
	מרד n.
	מרוד adj.
	עבר vb.
	שבק vb.
	תליתיי num.
34:8	ידי vb.
	עקד #2 vb.
	שבח vb.
34:9	אולפן n.
	אחסן vb.
	חטא n.
	עם n.
34:10	ברי vb.
	דחיל adj.
	לוקבל prep.
	פלי n.
	קיים n.
34:11	כנעניי adj.
34:12	תוקלה n.
34:13	אשרה n.
	פגר vb.
	קצץ vb.
	תבר vb.
34:14	אלה n.
	פורען adj.
	קנה #2 n.
	קניי adj.
34:15	דבח n.
	טעי vb.
	קרי vb.
34:16	טעו n.
34:17	דחלה n.
	מתכה n.
34:18	אביב n.
34:19	וולד n.
	שירוי n.
34:20	קטל vb.
	ריקן adj.

Verse	Word	Part of speech
34:21	אכנשו	n.
	חג	n.
	חצר	n.
34:22	אכנשו	n.
	בוכרה	n.
	היא	pron.
	חצר	n.
	מפק	n.
	עצרתה	n.
	שבועייה	n.
34:23	רבון	n.
34:24	מלך	n.
	פתי	vb.
	שיצי	vb.
	שליט	n.
	תחום	n.
34:25	בות	vb.
	חג	n.
	חמיע	n.
	נכיסה	n.
34:26	אתי	vb.
	בשל	vb.
	רגן	n.
	חלב	n.
	עבור	n.
	ערב	vb.
	צרר	vb.
	קש	n.
34:27	פתגם	n.
34:28	חכע	vb.
34:29	זיו	n.
	נהר	vb.
34:30	אפין	n.
	זיו	n.
	נהר	vb.
34:31	קרי	vb.
34:33	יהב	vb.
	סורר	n.
	שלם	vb.
34:34	סבר #2	n.
	סורר	n.
	עבר	vb.
	עלל	vb.
	פקר	vb.
34:35	מלל	vb.
	סורר	n.
35:1	כנש	vb.
35:2	קרש	n.
	שובה	n.
35:3	בער	vb.
	מרור	n.
35:5	מן לוות	prep.
	נרב	vb.
	שם	n.
35:6	מעזי	n.
35:7	סמק	vb.
	ססגון	n.
35:8	אנהרו	n.
	בסם	n.
35:9	אשלמו	n.
	קבע	vb.
35:10	חכים	n.
35:11	נגר #2	n.
	פרף	n.
35:12	אריח	n.
	פרוכה	n.
35:13	סירור	n.
35:14	אנהרה	n.
35:16	אריח	n.
	בסיס	n.
	כיור	n.
35:17	אילה	n.
	ררה	n.
35:18	מתח	n.
	סיכה	n.
35:19	בגו	prep.
35:21	אפרשו	n.
	נרב	vb.
	קרש	n.
35:22	זמרגר	n.
	נרב	vb.
	סמיך	adj.
	קורש	n.
	קטל	n.
35:23	לווח	prep.
	מעזי	n.
	צכע	n.
	שכח	vb.
	תכלה	n.
35:24	אפרשו	n.
	אתי	vb.
	כל מן	pron.
	פרש	vb.
35:25	חכים	n.
	כנישה	n.
	לב	n.
	עזל	vb.
35:26	מעזי	n.
	נרב	vb.
	עזל	vb.
35:27	אשלמו	n.
35:28	אנהרו	n.
35:29	נרב	vb.
	נירבה	n.
35:31	דיעה	n.
	חוכמה	n.
	סוכלתנו	n.
35:32	אלף	vb.
35:33	אבן	n.
	אשלמו	n.
	נגרו	v.n.
	קיס	n.
35:35	אומנו	n.
	גרדיי	n.
	חוכמה	n.
	נגר	n.
	עבירה	n.
	שלם	vb.
36:1	סוכלתנו	n.
36:2	לב	n.
36:3	נירבה	n.
	תוב	adv.
36:7	שייר	vb.
36:8	אומן	n.
	ארגוון	n.
	זהורי	n.
	חכים	n.
	יריעה	n.
	משכן	n.
	ציור	n.
	שזר	n.
	שזר	vb.
36:9	אורך	n.
	יריעה	n.
	חמני	num.
36:10	רבק	vb.
	יריעה	n.
	לוקבל	prep.
36:11	בית רבוק	n.
	בריי	adj.
	עונב	n.
36:12	בית רבוק	n.
	עונב	n.
36:13	רבק	vb.
	פרף	n.
36:14	יריעה	n.
	מעזי	n.
36:15	יריעה	n.
	משחה	n.
	פחי	n.
36:16	רבק	vb.
36:17	בית רבוק	n.
	בריי	adj.
	יריעה	n.
	עונב	n.
36:18	רבק	vb.
	פרף	n.
36:19	חפיי	n.
	משך	n.
	ססגון	n.
36:20	אע	n.
	לוח	n.
36:21	פתי	n.
36:22	ציר	n.
	שלבש	vb.
36:23	דרומיי	adj.
	לוח	n.
36:25	צפוניי	adj.
36:26	חומר	n.
	כסף	n.
36:28	שפלין	n.
36:29	עזקה	n.
	תאם	vb.
36:30	חומר	n.
	לוח	n.
36:31	נגר #2	n.
36:32	שפולין	n.
36:33	מציעיי	adj.
36:34	אתר	n.
	עזקה	n.
36:35	ציור	n.
36:36	חפי	vb.
	נתך	vb.
	שיטה	n.
36:37	צייר	n.
36:38	כבוש	n.
37:1	ארון	n.
	פתי	n.
	רום	n.
37:2	כליל	n.
	מן לבר	adv.
	מן לג(י)ו	adv.
37:3	נתך	vb.
	עזקה	n.
37:5	אריח	n.
37:7	כרוב	n.
	נגר	vb.
37:8	כרוב	n.
37:9	הפך	vb.
	כנף	n.
	כרוב	n.
37:10	פליג	n.
	פתור	n.

Verse	Entry
37:11	חפי vb.
37:12	פשך n.
37:13	נתך vb.
37:16	דבי adj.
	קשׂווה n.
	מנקי n.
37:17	בסיס n.
	חזור n.
	בליד n.
	שושן n.
37:18	קנה n.
37:19	חזור n.
	כליד n.
	קנה n.
	שושן n.
	שקע vb.
37:20	חזור n.
	כליר n.
	שושן n.
37:21	חזור n.
	קנה n.
37:22	חזור n.
	נגידה n.
37:23	מחתי n.
37:25	אמה n.
	רבע #2 vb.
37:26	איגר n.
	כותל n.
37:27	תריין num.
37:29	בסם #2 n.
	רבו n.
38:1	אורך n.
	אמה n.
	רבע #2 vb.
38:2	חפי vb.
	קרן n.
38:3	דוד n.
	מגרופי n.
	מזרק n.
	משלי n.
38:4	מן לרע adv.
	סובב n.
	עובד n.
	פלגו n.
	קנקל n.
38:5	אתר n.
	נתך vb.
	קנקל n.
38:6	אע n.
	שיטה n.
38:7	חליל adj.
	עלל vb.
38:8	מחזי n.
	נחש n.
	צדיק adj.
38:9	דרום n.
	דרומיי adj.
	וילה n.
38:10	אונקלי n.
	כבוש n.
38:11	אונקלי n.
	כבוש n.
	צפוניי adj.
38:12	אונקלי n.
	אמה n.
	חומר n.
	כבוש n.
	מערביי adj.
	ער num.
38:14	וילה n.
	חמש עשׂר num.
38:16	אריח n.
	וילה n.
38:17	אונקלי n.
	חיפוי n.
	כבוש n.
	כבש vb.
	עמוד n.
38:18	פתי n.
	צייר n.
38:19	אונקלי n.
	חיפוי n.
	כבוש n.
38:20	סיכה n.
38:21	סכם vb.
38:23	נגר n.
	צייר n.
38:24	ככר n.
	סלע n.
	עבד vb.
38:26	אלף num.
	מניין n.
38:27	חומר n.
	ככר n.
	מאה num.
	נתך vb.
38:28	אונקלי n.
	כבש vb.
38:29	אלף num.
	ככר n.
	שבע num.
38:30	זמן n.
	קנקל n.
39:2	תכלה n.
39:3	טס n.
	קטע vb.
	רדד vb.
	שזר n.
39:4	דבק vb.
	כתף n.
39:5	אפד n.
	המיין n.
	זהורי n.
39:6	גלף vb.
	מאחדה n.
39:7	אבן n.
	אפד n.
39:8	חושן n.
39:9	זרת n.
	כפיל adj.
39:10	ברקה n.
	ירקה n.
	כתב vb.
	סמקה n.
	שלם vb.
39:11	ספרין n.
	עין עגל n.
	תלת num.
39:12	בירול n.
	זוז #2 n.
	זמרגד n.
	לשם n.
	סדר n.
	תליתיי num.
39:13	אשלמו n.
	בדלח n.
	כרום n.
	מאחדה n.
	מרגלי n.
39:14	גליף n.
39:15	חושן n.
	קליעה n.
	שישלה n.
	חאם vb.
	תחם vb.
39:16	מאחדה n.
39:17	קליעה n.
39:18	כתף n.
	מאחדה n.
	קליעה n.
39:19	מן לג(י)ו adv.
	סיפווה n.
	שווי vb.
39:20	אפר n.
	ביה דבוק n.
	המיין n.
	כתף n.
	לעיל מן prep.
39:21	חושן n.
	ענב vb.
39:22	גמיר adj.
	גרדיי n.
	מעיל n.
39:23	כפם prep.
	מעיל n.
	מצע n.
	סירה #2 n.
	שׂפמה n.
39:24	זהורי n.
	מעיל n.
	רמון n.
	שזר vb.
	שפולין n.
39:25	זוג n.
	מעיל n.
	רמון n.
39:26	זוג n.
	מעיל n.
39:27	גרדיי n.
	כתון n.
39:28	ברץ n.
	כליל n.
	מכנסין n.
	מצנפה n.
	קובע n.
39:29	המיין n.
	צייר n.
	שזר n.
39:30	גליף n.
	כתב vb.
	ציץ n.
39:31	מן לעיל adv.
	שזר n.
39:32	שלם vb.
39:33	לוח n.
	פרף n.
39:35	כפרה n.
39:36	סידור n.
39:37	אנהרו n.
39:38	פרס n.
39:39	אריח n.
	קנקל n.
39:40	המיין n.
	וילה n.
	מחח n.

39:41	בגו prep.
39:43	שכינה n.
	שרי vb.
40:3	הדר n.
40:4	פחור n.
40:6	קודם prep.
40:7	מיין n.
40:8	פרס n.
40:9	מאן n.
40:13	כהונה n.
	שמש vb.
40:14	כתונה n.
40:15	לעלם adv.
	רכו n.
	רבי #2 vb.
40:17	ירח n.
	קום vb.
40:18	נגר #2 n.
	שווי vb.
40:21	טלל vb.
	פרוכה n.
40:22	שפולין n.
40:24	שפולין n.
40:25	עלל vb.
40:29	תרע n.
40:30	קידוש n.
40:32	קדש vb.
40:33	שלם vb.
40:34	מלי vb.
40:36	אסתלקו v.n.
	מטלן n.
40:37	נטל vb.
40:38	מטלן n.

Leviticus

1:1	רביר n.
	דין n.
	חד num.
	חשב vb.
	לב n.
	מלל vb.
	קדש vb.
	קידוש n.
	ריבוי n.
1:2	ברנש n.
	קורבן n.
1:3	דכר n.
	עלה n.
	רעווה n.
1:4	סמך vb.
1:5	בר תורין n.
1:6	פסג n.
	פסג vb.
1:7	קיס n.
1:8	אישה n.
	גוף n.
1:9	קבל vb.
	שוג vb.
1:11	צפון n.
	שפולין n.
1:12	גוף n.
	סדר vb.
	פסג n.
	פסג vb.
1:13	בני גוו n.
	שוג vb.
1:15	אדם n.
	כותל n.
	מצי vb.
	עזם vb.
1:16	בית שפיכו n.
	זלפקק n.
	לקט n.
	סמיך adj.
	שפיכה v.n.
1:17	כנף n.
	פרש vb.
	תלע vb.
2:1	לבונה n.
	מנחה n.
	ריק vb.
2:2	אדכרה n.
	טוב n.
	לבונה n.
	סלא n.
	סולת n.
	קומץ n.
	דיח n.
2:4	אפי vb.
	עדיך n.
	פול vb.
	תנור n.
2:5	מסרת n.
2:6	קצי n.
	קצי vb.
2:7	מרתח n.
2:8	קרב vb.
2:9	אדכרה n.
	רום vb.
2:11	רבש vb.-
	חמיע n.
	חמע vb.
2:12	שירוי n.
2:13	בטל vb.
	מלח n.
	מלח vb.
2:14	ביכורין n.
	גרש n.
	הבהב vb.
	קלי vb.
2:15	לבונה n.
2:16	אדכרה n.
	גרש n.
	טוב n.
	לבונה n.
3:1	אן conj.
	משכן n.
	נקבה n.
3:3	בני גוו n.
	כרס n.
3:4	חצר n.
	כולייה n.
	כסלין n.
3:5	אישה n.
3:6	שלם n.
3:8	קודם prep.
3:9	אלייה n.
	תפי vb.
	כרס n.
	שודה vb.
	שלם n.
3:10	כולייה n.
	כסלין n.
	שייר vb.
3:11	על גב/גבי prep.
3:13	חזור חזור adv.
3:15	כסלין n.
3:17	אדם n.
4:3	חוב vb.
	חטאת n.
4:6	נדי vb.
	פרוכה n.
	צבע vb.
4:7	אדם n.
	בסם n.
	יסודין n.
4:8	בני גוו n.
	חפי vb.
	רום vb.
	תרב n.
4:9	כסלין n.
4:10	פרש vb.
	קדש n.
4:11	רעי #2 n.
4:12	בית שפיכו n.
	דכי adj.
	יקד vb.
	לבר מן prep.
	קטם n.
	שפיכה v.n.
4:13	כסי vb.
	כשר adj.
	קהל n.
4:14	ידע vb.
	קהל n.
	תור n.
4:16	רבי #2 vb.
4:17	נדי vb.
	צבע vb.
4:18	יסודין n.
	שפך vb.
4:22	אלה n.
	רבי #2 vb.
	שלו n.
4:23	ידע vb.
	צפיר n.
4:25	יסודין n.
	שפך vb.
4:26	חובה n.
4:27	כשר adj.
	שלו n.
4:28	חוב vb.
	צפירה n.
	שלם n.
4:30	יסודין n.
	שפך vb.
4:31	כפר vb.
4:34	שפך vb.
4:35	שבק vb.
5:1	חירוף n.
	ידע vb.
	שבועה n.
	שהיד n.
	תני vb.
5:2	כסי vb.
	מסאב adj.
	שרץ n.
5:3	או conj.
	סאובה n.
5:4	באש vb.
	פרש vb.
5:6	או conj.
	אימרה n.
	ברת עיזין n.

5:7 גזול n.
5:8 מן כלוקבל prep.
עזם vb.
קדל n.
5:9 יסודין n.
מצי vb.
5:10 נטר n.
שבק vb.
5:11 אתי vb.
חוב vb.
לבונה n.
שפנין n.
5:12 אדכרה n.
מלא n.
מסאב adj.
קומץ n.
קמץ vb.
5:15 מום n.
עילוי n.
ען n.
שקר n.
5:16 שלם vb.
5:17 כשר adj.
עבד vb.
קבל vb.
5:18 עילוי n.
שלו n.
שלי vb.
5:19 אשם n.
סואבה n.
5:21 אושטו v.n.
אנש n.
גזל n.
יד n.
עצי vb.
פיקדון n.
שקר vb.
5:22 אבידה n.
כפר vb.
שבע vb.
שכח vb.
5:23 אבידה n.
גזל n.
לוות prep.
עצי n.
עצי vb.
פיקדון n.
פקד vb.
5:24 חומש num.
קרן n.
5:25 עילוי n.

6:2 יקד vb.
6:3 בוץ n.
מכנסין n.
סמיך adj.
6:4 אוחרן pron.
לבוש n.
נפק vb.
שלח #2 vb.
6:5 יקד vb.
נכיסה n.
צפר n.
קיס n.
6:6 אישה n.
בחדירה adv.
טפי vb.
6:8 ארכרה n.
טוב n.
לבונה n.
קומץ n.
שם n.
6:9 שייר vb.
6:10 אפי vb.
חמיע n.
קדיש adj.
6:11 דכור n.
6:13 בחדירה adv.
רבי #2 vb.
6:14 מסרת n.
משח n.
קצי n.
תופין n.
6:15 גמיר adj.
רבי #2 vb.
6:16 אכל vb.
6:21 בשל vb.
חסף n.
מאן n.
מרק vb.
נחש n.
שטף vb.
6:23 זמן n.
חטאת n.
עלל vb.
7:1 גזירה n.
7:2 זרק vb.
7:3 אלייה n.
7:4 חצר n.
כסלין n.
7:9 אפי vb.
מסרת n.
מרחת n.

תנור n.
7:10 אח n.
נגב vb.
7:12 אודייה n.
חלה n.
עריך n.
פול vb.
7:13 אודייה n.
די conj.
חלה n.
7:14 חד num.
7:16 דבתר־ n.
נדר n.
נידבה n.
קורבן n.
7:18 אכל vb.
חשב vb.
פסיל adj.
7:19 סואב n.
7:20 סאובה n.
פרש vb.
7:21 סאובה n.
סואב n.
שרץ n.
7:24 עבד vb.
קטילה n.
תרב n.
7:25 אכל vb.
7:26 אדם n.
מדור n.
7:27 ההוא pron.
7:28 שרץ vb.
7:30 אנפו n.
נוף vb.
ניע n.
7:31 ניע n.
7:32 שק n.
7:34 ניע n.
7:35 רבו n.
7:36 דר n.
7:37 אשלמו n.
8:2 נסב vb.
8:3 כנש vb.
8:6 קרב vb.
8:7 אסר vb.
אפד n.
זרז vb.
טכס vb.
כתון n.
לבש vb.
8:8 חושן n.

לגו prep.
ראש n.
שווי vb.
תומין n.
8:9 מן כלוקבל prep.
מצנפה n.
ציץ n.
8:10 כל מה conj.
רבי #2 vb.
8:11 בסיס n.
נדי vb.
רבי #2 vb.
8:12 קדש vb.
8:13 כותנה n.
קובע n.
8:14 אדן n.
ראש n.
8:15 אדם n.
אצבע n.
יסודין n.
נכס vb.
ריק vb.
8:16 בני גוו n.
חצר n.
כולייה n.
8:17 יקד vb.
משך n.
רעי #2 n.
8:20 גוף n.
פסג n.
פסג vb.
8:21 רגל n.
8:22 אשלמו n.
8:23 אדן n.
אליון n.
ימין n.
8:24 אדן n.
אליון n.
ימין n.
רום n.
8:25 אלייה n.
8:26 חלה n.
עריך n.
פטיר n.
שק n.
תרב n.
8:27 יהב vb.
נוף vb.
8:28 כף n.
רעווה n.
8:29 דכר n.

	ניע n.
8:30	רבו n.
8:31	אשלמו n.
	בשל vb.
	סל n.
	פקד vb.
8:32	שייר vb.
8:33	אשלמו n.
8:34	כפר vb.
8:35	אימם n.
	שרי vb.
8:36	על ידי prep.
9:1	אשלמו n.
	תמיניי num.
9:2	חטאת n.
	עגל n.
9:3	עז n.
9:4	גלי vb.
9:5	קרב vb.
9:7	על ידי prep.
	קרב vb.
9:9	יסודין n.
	צבע vb.
	קרן n.
	ריק vb.
9:10	חצר n.
9:11	יקד vb.
	לבר מן prep.
	נור n.
9:12	זמן vb.
9:13	פסג n.
9:14	שוג vb.
9:16	עלה n.
9:17	בר מן prep.
	כף n.
9:18	זמן vb.
9:19	אלייה n.
	חפיי n.
9:20	ניע n.
9:21	אנפו n.
	נוף vb.
	ניע n.
9:22	זקף vb.
	צלו n.
9:23	נפק vb.
9:24	אישה n.
	שטח vb.
10:1	בריי adj.
	מחתי n.
	קרב vb.
10:3	פתגם n.

	קבל vb.
	קדש vb.
	שתק vb.
10:4	קרי vb.
10:5	כתונה n.
10:6	אח n.
	יקידה n.
10:7	משח n.
10:9	חדת adj.
	חמר n.
	מות vb.
	עתיק adj.
	שתי vb.
10:10	חול n.
	פרש vb.
10:12	קרש n.
10:13	ארום conj.
	פקד vb.
10:14	אופו n.
	ניע n.
	שק n.
10:15	אתי vb.
	ניע n.
10:16	רגז vb.
	תבע vb.
10:17	אכל vb.
10:19	אכל vb.
	אונס n.
	אילו conj.
	ארע vb.
	הא interj.
	חטאת n.
	חמיר adj.
	יח prep.
	מעשׂר n.
10:20	מילה n.
11:2	חייה #2 n.
	מלל vb.
11:3	גדרה n.
	טלף n.
	סלף vb.
	סתק vb.
	סתקה n.
	פרסה n.
11:4	גמל n.
	גדרה n.
	טלף n.
	טלף vb.
	מסאב adj.
11:5	גדה n.
	טכז n.

	טלף vb.
11:6	ארנבה n.
	גרדה n.
	טלף vb.
	מסאב adj.
	סלק vb.
11:7	גרר #2 vb.
	גררה n.
	חזיר n.
	טלף n.
	טלף vb.
	סחק vb.
	סתקה n.
11:8	מסאב adj.
11:9	ים n.
	סנפיר n.
	קסקסה n.
11:10	מרחקה n.
	סנפיר n.
	קסקסה n.
11:11	שקץ n.
	שקץ vb.
11:12	סנפיר n.
	קסקסה n.
	שקץ n.
11:13	אכל vb.
	ברגז n.
	נשר n.
	עוז n.
	שקץ n.
	שקץ vb.
11:14	איבו n.
11:15	מין n.
	עורב n.
11:16	בר נצצה n.
	חטפי n.
	נעמי n.
	שתף n.
11:17	צדי #3 n.
	קיפוף n.
	שלינונין n.
11:18	אותי n.
	קק n.
	שרקרק n.
11:19	אכום adj.
	דייה n.
	חרפר/ת n.
	נגר טוד n.
11:20	שקץ n.
11:21	לעיל מן prep.
	קפץ vb.

	קרסול n.
11:22	גוב #2 n.
	כרזב n.
	נעל n.
	רשון n.
11:23	שקץ n.
11:25	חוור vb.
	סוט vb.
11:26	טלף n.
	פרסה n.
11:27	חייה #2 n.
	נבילה n.
11:29	תרדון n.
	בכושה n.
	עכבר n.
11:30	חלד n.
	כח n.
	סממי n.
	פיילת חיווייה n.
	קציץ n.
11:31	מיתה n.
	שרץ n.
11:32	או conj.
	מיתה n.
	סאב vb.
	שק n.
11:33	חסף n.
	לגו prep.
	מאן n.
	תבר vb.
11:34	יהב vb.
	מאן n.
	מיכל n.
	משקי n.
11:35	סחר vb.
	תנור n.
	תפי n.
11:36	גוב n.
	להוד adv.
	מבוע n.
	נבילה n.
11:37	זרע n.
	זרע vb.
	זרעון n.
11:39	מן #2 conj.
11:40	נבילה n.
	רמש n.
11:41	שקץ n.
	שרץ vb.
11:42	שקץ n.
	שרץ n.

11:43	ארע n.
	שקץ vb.
11:44	אלה n.
	קדש vb.
	רחש vb.
11:45	פרוק adj.
11:47	אכל vb.
	חייה #2 n.
	פרש vb.
12:2	נדה n.
	ריחוק n.
12:3	ערלה n.
	תמיניי num.
12:5	כרה n.
	כרה נקבה n.
	נדה n.
12:6	אתי vb.
	בר יונן n.
	גוזל n.
	דכר n.
	נקבה n.
	שלם vb.
	שפנין n.
12:7	אדם n.
	בר דכר n.
	ילדה n.
	מבוע n.
12:8	ארע vb.
	יד n.
	שפנין n.
13:2	אתי vb.
	בהקי n.
	לווח prep.
	קלפה n.
	שומה n.
13:3	מכחש n.
	משך n.
	שׂער n.
13:4	בהקי n.
	חוור adj.
	מכיך adj.
13:5	זמן n.
	טרד vb.
13:6	דכי vb.
	הלך vb.
	קלפה n.
13:7	דכו n.
	חוי vb.
	חמי vb.
	מן כתר conj.
	קלפה n.
	תניינות adv.
13:8	קלפה n.
13:9	צרעה n.
13:10	חוור adj.
	רושם n.
	שומה n.
13:12	פרח vb.
	צרעה n.
13:13	שׂר n.
	הפך vb.
	חוור adj.
13:14	חזי vb.
	חיי adj.
13:16	או conj.
	חזי vb.
13:17	הפך vb.
13:18	שחין n.
13:19	בהקי n.
	סמוק adj.
	שחין n.
13:20	מכיך adj.
	צרעה n.
13:21	חוור adj.
	טרד vb.
	כהי vb.
	מכיך adj.
	שׂער n.
13:23	בהקי n.
	שחין n.
13:24	בהקי n.
	כווייה n.
	סמוק adj.
13:25	בהקי n.
	הפך vb.
	כווייה n.
	מכיך adj.
	שׂער n.
	צרעה n.
13:26	בהקי n.
	כהי vb.
	מכיך adj.
	שׂער n.
13:28	אם conj.
	בהקי n.
	כהי vb.
	כווייה n.
	שומה n.
13:29	איתה n.
	דקן n.
13:30	דקן n.
	דקק vb.
	מכיך adj.
	נתק n.
	צלהב vb.
	צרעה n.
13:31	טרד vb.
	נתק n.
13:32	נתק n.
	צלהב vb.
13:33	נתק n.
	ספר vb.
13:34	נתק n.
13:35	דכי vb.
	מן בתר conj.
13:36	נתק n.
	פשפש vb.
	צלהב vb.
	שׂער n.
13:37	אוכם adj.
	אסי vb.
	דכי vb.
	צמח vb.
13:38	בהקי n.
	חוור adj.
13:39	בהקי n.
	הלך vb.
13:40	מרט vb.
13:41	גלשלישן n.
	דכי adj.
	מרט vb.
13:42	גלשנו n.
	סמוק adj.
	צרעה n.
	קרחה n.
13:43	גלשנו n.
	חזיו n.
	סמוק adj.
	קרחו n.
	שומה n.
13:44	מצרע n.
13:45	אביל n.
	בזע vb.
	כסי vb.
	מסאב adj.
	מצרע n.
	עוטם
	רחק vb.
	שׂפמה n.
13:46	בלחודוי prep.
	משרוי n.
	סאב vb.
13:47	עמר n.
13:48	ערב n.
	שתי n.
13:49	ירק adj.
	סמוק adj.
	ערב n.
	שתי n.
13:50	טרד vb.
13:51	ערב n.
	שתי n.
13:52	חלט vb.
	כיתן n.
	עמר n.
	ערב n.
	שתי n.
13:53	מאן n.
	ערב n.
	שתי n.
13:54	זמן n.
13:55	הפך vb.
	חדתו v.n.
	חוור vb.
	כליו n.
	מן בתר conj.
	פחיתה n.
13:56	בהי vb.
	לבוש n.
	משך n.
	ערב n.
	שתי n.
13:57	חזי vb.
	ערב n.
	שתי n.
	תוב adv.
13:58	ערב n.
	שתי n.
13:59	כיתן n.
	עמר n.
	שתי n.
14:2	דכו n.
	מצרע n.
14:3	אסי vb.
	מכחש n.
	מצרע n.
	משרי n.
14:4	איזוב n.
	דכי adj.
	צבע n.
14:5	מבוע n.
14:6	זהודי n.
	חיי adj.

	נסב	vb.
	ציפר	n.
14:7	דבי	vb.
	לאפי	prep.
	צרעה	n.
14:8	סחי	vb.
	ספר	vb.
	שער	n.
14:9	גבין	n.
	דקן	n.
	ספר	vb.
14:10	לוג	n.
	מנחה	n.
	עשרון	num.
14:11	חרע	n.
14:12	אנפו	n.
	לוג	n.
14:13	אשם	n.
14:14	אליון	n.
14:15	לוג	n.
14:16	צבע	vb.
	שמאל	n.
4:17	אליון	n.
	מוחר	n.
14:21	אנפו	n.
	מסכן	n.
	עשרון	num.
	פול	vb.
14:22	ארע	vb.
	חד	num.
	מה	conj.
	שפנין	n.
14:23	דכיר	n.
14:24	לוג	n.
14:25	אליון	n.
14:26	ריק	vb.
14:27	הלך	vb.
	שמאל	n.
14:28	אליון	n.
	ימין	n.
	כף	n.
	רום	n.
14:30	בר יוון	n.
14:32	ארע	vb.
	גזירה	n.
	דכו	n.
	צרעה	n.
14:34	אחסנה	n.
14:35	ל־	prep.
	מרי ביי	n.
14:36	פני	vb.
	קודם עד לא	conj.
14:37	ירק	adj.
	כותל	n.
	מכיך	adj.
	שקעה	n.
14:39	כותל	n.
14:40	טלק	vb.
	לבר מן	prep.
	מסאב	adj.
	שמט	vb.
14:41	מן לג(י)ו	adv.
	עפר	n.
	קלף	vb.
	שפך	vb.
14:42	אבן	n.
	הלך	vb.
	עלל	vb.
	עפר	n.
	שוע	vb.
14:43	חזר	vb.
	קלף	vb.
14:44	חלט	vb.
14:46	טרד	vb.
14:47	דמך	vb.
14:48	אסי	vb.
	ביי	n.
	בתר	conj.
	הלך	vb.
	טוש	vb.
14:49	איזוב	n.
	ארז	n.
	ציפר	n.
14:50	חסף	n.
14:51	מבוע	n.
	נכיסה	n.
	ציפר	n.
14:52	זהורי	n.
	מבוע	n.
	קיס	n.
14:53	לאפי	prep.
14:54	אודייה	n.
14:56	בהקי	n.
	קלפה	n.
	שומה	n.
14:57	הלך	vb.
15:2	דייב	n.
15:3	חתם	vb.
	סאובה	n.
15:4	דייב	n.
	כל מן	pron.
	מדמוך	n.
15:5	מדמוך	n.
15:6	דייב	n.
	יתב	vb.
15:8	דייב	n.
	רקק	vb.
15:9	דייב	n.
	מרכוב	n.
	רכב	vb.
15:11	דייב	n.
	שוג	vb.
15:12	דייב	n.
	מאן	n.
	מרק	vb.
	קיס	n.
	שטף	vb.
	תבר	vb.
15:13	דייב	n.
	דכיו	n.
	מני	vb.
15:14	או	conj.
	בר יוון	n.
	שפנין	n.
	תמיניי	num.
	תריין	num.
15:16	חשמיש	n.
15:18	שוג	vb.
15:19	דייבה	n.
	ריחוק	n.
15:20	ריחוק	n.
15:21	מדמוך	n.
15:22	יתב	vb.
15:23	יתב	vb.
	כד	conj.
	מאן	n.
	מדמוך	n.
15:24	דמך	vb.
	מדמוך	n.
	נדה	n.
15:25	או	conj.
	אשון	n.
	דוב	vb.
	נדה	n.
	סגי	adj.
	ריחוק	n.
15:26	מדמוך	n.
	נדה	n.
	סואבה	n.
	ריחוק	n.
15:28	דכי	vb.
15:31	זהר	vb.
	סאובה	n.
15:32	דייב	n.
	מן	prep.
	סאב	vb.
	חשמיש	n.
15:33	דוב	vb.
	דייבה	n.
	נקבה	n.
16:1	דלא	prep.
	יתיר	adj
	כהן	n.
	מן בתר	conj.
	פקד	vb.
	קרבו	n.
16:2	כפרה	n.
	לגו מן	prep.
	שהדו	n.
16:3	בית משרי	n.
	סדר	n.
16:4	אסר	vb.
	בוץ	n.
	המיין	n.
	טכס	vb.
	כותנה	n.
	מכנסין	n.
	מצנפה	n.
	סחי	vb.
16:5	צפיד	n.
16:6	אנשי בייתה	n.
16:8	עדיו	n.
16:9	עדיו	n.
16:10	מדבר	n.
	סלק	vb.
	עדיו	n.
	קום	vb.
	שלח	vb.
16:12	אישה	n.
	גומרה	n.
	דקק	vb.
	חפן	n.
	מחתי	n.
	מן קודם	prep.
16:13	קטרה	n.
	תנן	n.
16:14	אצבע	n.
	נדי	vb.
	על אפי	prep.
16:15	כפרה	n.
	לגו מן	prep.
	פרובה	n.
16:16	סאובה	n.
	סואב	n.

Verse	Word	Part of speech
	סרחון	n.
16:17	ברנש	n.
	קהל	n.
16:19	סאובה	n.
	קדש	vb.
16:21	ביד	prep.
	זמן	vb.
	ידי	vb.
	מזמן	adj.
	סרחון	n.
16:22	ארע	n.
16:23	צנע	vb.
	שלח #2	vb.
16:24	אנש	n.
	על ידי	prep.
16:26	בתר	prep.
	חוור	vb.
	לבוש	n.
	לגו	prep.
	עלל	vb.
16:27	לבר מן	prep.
	עלל	vb.
	רעי #2	n.
16:28	מן בתר	prep.
16:29	גיור	n.
	גייר	vb.
	יציב	n.
16:32	לבש	vb.
16:33	כהונה	n.
17:4	זכיי	adj.
	כאילו	conj.
	שפך	vb.
17:5	דבח	vb.
	כהן	n.
	מן בגלל	conj.
17:7	בתר	prep.
	דבח	n.
	דבח	vb.
	שד	n.
17:8	גייר	vb.
	נכיסה	n.
17:9	זמן	n.
17:10	גייר	vb.
17:13	בן	prep.
	חייה #2	n.
	עוף	n.
	עפר	n.
	צוד	vb.
	צייד	n.
	שפך	vb.
17:15	יציב	n.
	נבילה	n.
	קטילה	n.
17:16	קבל	vb.
18:3	דייר	n.
	נימוס	n.
	שרי	vb.
	תמן	adv.
18:4	הלך	vb.
18:5	ברנש	n.
18:6	גבר	n.
	גלי	vb.
	עריה	n.
18:7	גלי	vb.
18:9	איתה	n.
	ברת אב	n.
	חורן	pron.
	מה	conj.
18:10	ברת ברה	n.
18:11	אחה	n.
	ברה	n.
	עריה	n.
18:12	קריבו	n.
18:13	אחת אימה	n.
18:14	חביבה	n.
	קרב	vb.
18:15	כלה	n.
18:17	ברת בר	n.
	כשׂר	n.
	זנו	n.
	קריבו	n.
18:18	עוק	vb.
18:19	נדה	n.
	עריה	n.
18:20	זרע	n.
	סאב	vb.
18:21	עבר	vb.
	פלחן	n.
18:22	מרחקה	n.
18:23	בעיר	n.
	תשמיש	n.
18:24	סאב	vb.
18:25	גלי	vb.
18:26	יציב	n.
18:27	ארע	n.
	מרחקה	n.
18:28	סאבו	v.n.
	פלט	vb.
18:29	מרחקה	n.
18:30	מטרה	n.
19:1	אפין	n.
19:2	קדיש	adj.
19:3	זהיר	adj.
19:4	מתכה	n.
	סטי	vb.
19:6	יקד	vb.
19:7	אכל	vb.
	פסיל	adj.
	רעווה	n.
19:8	מן גו	prep.
	פסס	vb.
	קבל	vb.
19:9	אחריי	adj.
	חצד	v.n.
	חצד	vb.
	לקט	vb.
	לקט #2	n.
19:10	לקט	vb.
	מסכן	n.
	עבד	vb.
	עוללה	n.
	פרט	n.
	שבק	vb.
19:11	גנב	n.
	כפר	vb.
	שקר	vb.
19:13	אגיר	n.
	אגר	n.
	בות	vb.
	גזל	n.
	צפר	n.
19:14	דחל	vb.
	כדן	adv.
	תוקלה	n.
19:15	יקר	vb.
	קשוט	n.
	שקר	n.
19:16	בזמן	conj.
	בעל דין	n.
	זכו	n.
	לישן	n.
	קטולין	n.
	רעע	vb.
	שחק	vb.
	תליתיי	num.
19:17	אח	n.
	יכח	vb.
19:18	אזל	vb.
	בתר	prep.
	זכו	n.
	חשד	vb.
	כוות	prep.
	נוטרן	n.
	נוקמן	n.
	עוק	vb.
19:19	ביחן	n.
	כלאים	n.
	רבע #3	vb.
	שעטנז	n.
19:20	אמהה	n.
	חירו	n.
	מרדו	n.
	שעבד	vb.
19:21	דכר	n.
19:22	חוב	vb.
	חובה	n.
19:23	אילן	n.
	מיכל	n.
	ערלה	n.
	ריחוק	n.
19:25	חמישיי	num.
	פרי	n.
19:26	אדם	n.
	חדוד	n.
	נחש #3	n.
	סנהדרין	n.
	עיין	n.
19:27	אומן #3	n.
	דקן	n.
	נקף	vb.
	שומה	n.
19:28	חקק	vb.
	כתב	n.
	שׂרט	n.
19:29	ביד	n.
	זנו	n.
	זני	vb.
	מלי	vb.
	נסב	vb.
19:30	דחלה	n.
19:31	אוב	n.
	זכור	n.
	נטי	vb.
	צבי	vb.
19:32	אורייה	n.
	מן קודם	prep.
19:33	יני	vb.
19:34	אמר	vb.
	גיור	n.
19:35	מוזנין	n.
	מכלה	n.
19:36	הין	n.
	מוזנין	n.
	מתקל	n.

Verse	Entry
	נפק vb.
	קשוט n.
20:2	אבן n.
	ארע n.
20:3	בית מקדש n.
	גבר n.
	מן בגלל prep.
	נוכריי adj.
	עבר vb.
	פסס vb.
20:4	כסי vb.
20:5	טעי vb.
	פלחן n.
20:6	אוב n.
	בתר prep.
	זבור n.
	שאל vb.
20:9	איקר n.
	זלל vb.
20:10	איתה n.
	גור vb.
	גיור #2 n.
	גיירה n.
20:11	איתה n.
20:13	די conj.
	שמש vb.
20:14	זנו n.
	נסב vb.
20:15	קטל vb.
	תשמיש n.
20:16	קרב vb.
20:17	אחה n.
	בזי vb.
	ברם conj.
	ברת אב n.
	ברת אם n.
	כדון adv.
	נסב vb.
	עבד vb.
	עיין n.
	קבל vb.
20:18	מבוע n.
	פסס vb.
	שיצי vb.
20:19	אחת אימה n.
	בזי vb.
	תוב n.
20:20	דלא prep.
	חביבה n.
	ערייה n.
20:22	פלט vb.
20:23	אומה n.
	נימוס n.
	עוק vb.
20:24	חלי adj.
	נקי adj.
	פרי n.
	פרש vb.
20:25	דכי adj.
	עוף n.
	רחש vb.
	שקץ vb.
20:27	אדם n.
	אוב n.
	חובה n.
	סלק vb.
21:1	סאב vb.
21:2	קריב adj.
21:5	דקן n.
	ספר vb.
	רושם n.
	שרטה n.
	רשם vb.
21:6	פסס vb.
21:7	איתה n.
	בעיל n.
	טעווה n.
	מפסה n.
	שבק vb.
21:8	קדיש adj.
21:9	טער vb.
	יקד vb.
	בהן n.
	פסס vb.
21:10	אח n.
	קורבן n.
	דיק vb.
21:12	פסס vb.
21:14	ארמלה n.
	טעווה n.
	רשו n.
21:15	זרע n.
21:17	מום n.
21:18	חגיר adj.
	פחוש adj.
	פסיע n.
21:20	אשכה n.
	גביח n.
	גבין n.
	חזזי n.
	חלזון n.
	חפי vb.
	חשיך adj.
	מלי adj.
	ננס n.
	שער n.
21:22	לחים n.
21:23	לגו מן prep.
	פסס vb.
22:2	זהר vb.
22:3	ביר n.
	קדש vb.
22:4	דייב n.
	טמא n.
	מצרע n.
	קרב vb.
22:5	סאובה n.
	שרץ n.
22:6	אכל vb.
	הוי vb.
	סחי vb.
22:8	נבילה n.
	קטילה n.
22:9	פסס vb.
22:10	אגיר n.
	בר עממין n.
	קדש n.
	תותב n.
22:11	אכל vb.
	כהן n.
	תרבו n.
22:12	אפרשו n.
	נסב vb.
22:13	ארמלה n.
	רביו n.
22:14	חומש num.
	שלו n.
22:15	פסס vb.
22:18	נסיבה n.
22:19	מום n.
22:20	כל מה conj.
	מום n.
22:21	נסיבה n.
22:22	גביח n.
	חזזי n.
	נסיס adj.
	סמי n.
	תביר adj.
22:23	אבר n.
	חסיר adj.
	יתיר adj.
	נסיבה n.
22:24	כתות n.
	מרס vb.
22:25	בר עממין n.
	חבול n.
	קבל vb.
22:27	אכל vb.
	אם n.
	אנינקי n.
	אפי vb.
	בגין conj.
	בחר vb.
	בקורה n.
	ברך vb.
	בשעת prep.
	בשר vb.
	גדי n.
	דכר vb.
	הך prep.
	זבו n.
	זמן vb.
	חד num.
	יחי vb.
	יחיד n.
	ית prep.
	כפר vb.
	כשר adj.
	להל adv.
	מדנחיי adj.
	מה conj.
	מן יד adv.
	משך n.
	עידן conj.
	ען n.
	עקד vb.
	עקידה n.
	פדי vb.
	פטיר n.
	פרש vb.
	צלי vb.
	רבי vb.
	רבי #3 n.
	שמין adj.
	חבשיל n.
	תמים adj.
22:28	רחיל n.
	תורה n.
22:29	אודייה n.
	רעווה n.
22:30	ההוא pron.
	שייר vb.
22:31	אגר n.
	מצווה n.

	נטר n.
22:32	יקר vb.
	פסס vb.
22:33	עתיד adj.
23:2	אירעון n.
	עבד vb.
23:3	נייח n.
	שובה n.
23:4	אירוע n.
	ד(י)ן pron.
23:5	נכיסה n.
23:7	אירוע n.
	פלחן n.
23:10	חצד n.
	חצד vb.
23:11	נוף vb.
	פסח n.
23:12	עלה n.
23:13	הין n.
	פול vb.
	רבעו num.
23:14	חדת adj.
	פירוכיין n.
	קיים n.
	קלי n.
	קמח n.
23:15	מני vb.
	עומר n.
	שובה n.
23:16	חדת adj.
	מן בתר prep.
23:17	אפי vb.
	חלה n.
	סולת n.
	עשרון num.
23:19	אימר n.
23:20	מתנה n.
	קדש n.
23:21	לעלם adv.
	מרור n.
	קיים adj.
23:22	אחריי adj.
	אית
	חצד n.
	חצד vb.
	לקט vb.
	לקט #2 n.
23:24	דכרן n.
	יבבו n.
	יום טב n.
	שובה n.

	תקיעה n.
23:27	כיפורין n.
23:28	כיפורין n.
23:29	כיפורין n.
23:30	עבד vb.
	צום n.
23:31	עלם n.
23:32	צום vb.
	שבת vb.
23:34	מטלה n.
23:36	אירוע n.
	חדווה n.
23:37	אירוע n.
	ארע vb.
	דבח n.
	סנחה n.
	סכום n.
23:38	בר מן prep.
	מתנה n.
	נסיבה n.
23:39	חגג vb.
	עללה n.
23:40	הדס n.
	לולב n.
	ערבה n.
	שבח #2 vb.
	חרוג n.
23:41	חגג vb.
	שנה n.
23:43	בזמן prep.
	ענן n.
24:2	אנהרו n.
	בוצין n.
	בחרירה adv.
	זיית n.
	זכיך adj.
	כתש vb.
24:3	בחרירה adv.
	לבר מן prep.
24:4	בחרירה adv.
	דכי adj.
24:5	אפי vb.
	חלה n.
24:6	חלה n.
	סידור n.
	פתור n.
24:7	אדכרה n.
	בריר adj.
	לבונה n.
	סידור n.
24:8	בחרירה adv.

	שובה n.
24:10	מצריי adj.
	נצי vb.
24:11	גדפין n.
	חרף vb.
24:12	אלף vb.
	בזירנו adv.
	כפריע adv.
	גדפין n.
	דיין n.
	דין n.
	זווי n.
	זריז adj.
	חורן pron.
	חלל vb.
	יכל vb.
	לעיל adv.
	מחרף n.
	ממון n.
	מסאב adj.
	מקרשש n.
	מתין adj.
	פרש vb.
	צנע vb.
	קטל vb.
	רב n.
	שובה n.
	שכח vb.
24:14	חרף vb.
	סלק vb.
	סמך vb.
	רגם vb.
24:15	גדפין n.
	קבל vb.
24:16	גדפין n.
	גידוף n.
	פרשו v.n.
	רגם vb.
24:17	קטל vb.
24:18	קטל vb.
	תשלום n.
24:19	מום n.
	עבד vb.
24:20	יהב vb.
	עיין n.
	תבר n.
	תשלום n.
24:21	שלם vb.
24:23	רגם vb.
25:2	עלל vb.
	שמט vb.

	שמיטה n.
25:3	זכר vb.
25:4	זכר vb.
25:5	כחי n.
	ענבה n.
	קטף vb.
	שבק n.
	שובה n.
25:6	אגיד n.
	אסהה n.
	תותב n.
25:8	שבע num.
	שנה n.
25:9	יבבו n.
	כיפורין n.
	שיפור n.
25:10	דייר n.
	חירו n.
	כרז vb.
25:11	חצד vb.
	יובל n.
	כחי n.
	קטף vb.
	שבק n.
25:12	מן אפי prep.
	קדש n.
25:13	יובל n.
25:14	זבן n.
	יני vb.
25:15	בתר prep.
	זבן vb.
	מן לוות prep.
25:16	זבון n.
	זעיר adj.
	זער vb.
	כסף n.
	לפם prep.
	מניין n.
	סוגי n.
25:17	יני vb.
25:19	פרי vb.
	רוחצן n.
	שׂבע vb.
25:20	אמר vb.
	זרע vb.
	שנה n.
25:21	עבד vb.
	שתיתיי num.
25:22	עללה n.
	עתיק adj.
	תמיניי num.

	תשיעיי	num.
25:23	דיד־	
	לחלוטין	adv.
	תותב	n.
25:25	אח	n.
	זבן	vb.
	מסכן	vb.
	פרק	vb.
25:26	פרוק	adj.
	שכח	vb.
25:27	זבון	n.
	חזר	vb.
	חשב	vb.
	שייר	vb.
25:28	ארע	vb.
	זבון	n.
	יובל	n.
25:29	אחד	n.
	בית משרוי	n.
	זבון	n.
	נקף	vb.
	פרקון	n.
	שור	n.
25:30	יובל	n.
	לחלוטין	adv.
	שור	n.
	שלם	vb.
25:31	חשב	vb.
	כפר	n.
	פרקון	n.
	שור	n.
	תחום	n.
25:32	לעלם	adv.
	פרקון	n.
25:33	ביי	n.
	זבון	n.
	יובל	n.
	ליוויי	n.
25:34	פרוירין	n.
25:35	גיור	n.
	מוט	vb.
	מסכן	vb.
	תותב	n.
25:36	רבי	n.
	שער	n.
25:37	נתן	vb.
	רבי	n.
25:38	פרוק	adj.
25:39	זבן	vb.
	מסכן	vb.
	נימוס	n.
	עבד	n.
	שעבד	vb.
25:40	אגיר	n.
	יובל	n.
	תותב	n.
25:41	אחסנו	n.
25:42	נימוס	n.
	נפק	vb.
25:43	בקשיו	adv.
25:44	אמהה	n.
	זבן	vb.
	עבד	n.
25:45	בר תותבין	n.
	קני	vb.
25:46	אח	n.
	אחסן	vb.
	בקשיו	adv.
	ירחו	n.
	שעבד	vb.
25:47	ארע	vb.
	זרעי	n.
	מסכן	vb.
	עיקר	n.
	עם	n.
25:48	מן בתר	conj.
	פדקון	n.
25:49	אח	n.
	בר אח דאב	n.
	בשׂר	n.
	זרעי	n.
25:50	זבון	n.
	זבן	vb.
25:51	זבון	n.
	כרון	adv.
	סגי	adj.
	פרקון	n.
25:52	כפם	prep.
	שייר	vb.
25:53	אגיר	n.
	בקשיו	adv.
	שנה	n.
	שעבד	vb.
25:55	שם	n.
26:1	אבן	n.
	ארום	conj.
	מתכה	n.
	קום	vb.
26:2	דחלה	n.
26:4	אילן	n.
	צלח	vb.
	שווי	vb.
26:5	ארע	vb.
	דרך	n.
	לחים	n.
	קטף #2	n.
	רחוצן	n.
	שרי	vb.
	שׂבע	vb.
26:6	חיווה	n.
	חרב	n.
	מחל	vb.
	נוט	vb.
	רשו	n.
26:7	נפל	vb.
	קטיל	adj.
26:8	ערק	vb.
26:9	יטב	vb.
	פני	vb.
	תקף	vb.
26:10	עתיק	adj.
	פני	vb.
26:11	רחק	vb.
26:12	עם	n.
26:13	זקף	vb.
	מן עילווי	prep.
	מצריי	adj.
	ניר	n.
	פרזל	n.
	קשי	adj.
26:14	פיקוד	n.
26:15	עוק	vb.
	פסס	vb.
26:16	בכהילו	adv.
	דוב	vb.
	רבר	vb.
	זרע	n.
	לריקנו	adv.
	סוף	vb.
	קדחי	n.
	שחפי	n.
26:17	נגף	vb.
	רדף	vb.
26:18	אולפן	n.
	חטי	vb.
	יסף	vb.
	מרדו	n.
26:19	חסים	n.
	טל	n.
	מטר	n.
	נחת	vb.
	עילווי	prep.
	צמח	n.
26:20	לריקנו	adv.
	צלח	vb.
26:21	בקשיו	adv.
	מחה	n.
	צבי	vb.
26:22	גרי	vb.
	זער	vb.
	חיווה	n.
	צדי	vb.
	שיצי	vb.
	תכל	n.
26:23	בקשיו	adv.
	מרדו	n.
26:24	אוף	conj.
	בקשיו	adv.
26:25	גרי	vb.
	מותן	n.
	פרע #2	vb.
	שלף	vb.
26:26	אפי	vb.
	מתקל	n.
	תנור	n.
26:27	בקשיו	adv.
26:28	בקשיו	adv.
	חוב	vb.
	רגזן	n.
26:29	אי	interj.
	בשׂר	n.
	גרם	vb.
	פגר	n.
26:30	בימס	n.
	מרחקה	n.
	פגר	n.
	צרי	vb.
26:31	צדי	vb.
	קרייה	n.
26:32	בעיל דבב	n.
	פגר	n.
	צדי	vb.
26:33	בתר	prep.
	גרי	vb.
	דרי	vb.
	תרב	vb.
	צרי	n.
	שלף	vb.
26:34	בכדן	adv.
	צרי	n.
	רעי #2	vb.
	שמט	vb.
	שמיטה	n.
26:35	צדי	n.

	שמט vb.
26:36	נחר vb.
	עלה #2 n.
	שוף vb.
	שלף vb.
	חבר n.
26:37	אח n.
	שלף vb.
	חקומה n.
	חקל #2 vb.
26:39	חוב n.
	מסי vb.
26:40	בקשיו adv.
	ידי vb.
	שקר vb.
	שקר n.
26:41	בעיל דבב n.
	בקשיו adv.
	דלמה adv.
	זידן adj.
	לב n.
	רעי #2 vb.
26:45	דכר vb.
27:3	עילוי n.
27:4	נקבה n.
	עילוי n.
27:5	נקבה n.
	עילוי n.
27:6	סלע n.
	עילוי n.
27:7	לעיל adv.
	עילוי n.
27:8	ארע vb.
	מסכן n.
	נדר vb.
	עלי vb.
27:10	טב adj.
	פירוג n.
	פרג vb.
	קדיש adj.
	שלחף vb.
27:11	מסאב adj.
27:12	עלי vb.
27:13	עילוי n.
	פרק vb.
27:14	ביש adj.
	עלי vb.
27:15	חומש num.
	יסף vb.
	קדש vb.
27:16	אחסנה n.

	כור n.
	עילוי n.
27:17	יובל n.
	קדש vb.
27:18	חשב vb.
	מנע vb.
27:19	עילוי n.
27:20	גבר n.
	חורן pron.
27:21	אפרשו n.
	מפק n.
27:22	זבון n.
27:23	יובל n.
	כהן n.
	מיסח n.
	עילוי n.
27:25	מעה n.
27:26	אימר n.
	פרש vb.
	קדש vb.
27:28	זבן vb.
	חקל n.
	קדש n.
27:29	פרש vb.
27:31	חומש num.
27:32	עשׂיריי num.
	שרביט n.
27:33	פירוג n.
	פרג vb.
	פשפש vb.

Numbers

1:1	אפקו v.n.
	בזמן prep.
	חד num.
1:2	גולגלה n.
1:3	חיל n.
1:4	ביח אב n.
	ראש n.
1:5	שבט n.
1:16	זמן vb.
1:17	פרש vb.
1:18	ביח אב n.
	גולגלה n.
	זרעי n.
	יחס vb.
	ירח n.
1:20	גולגלה n.
	ייחוס n.
	שם n.
1:22	גולגלה n.

	ייחוס n.
	קרב n.
1:24	ייחוס n.
1:25	אלף num.
1:26	ייחוס n.
1:28	ייחוס n.
	קרב n.
1:30	קרב n.
1:32	לעיל adv.
1:44	ד(י)ן pron.
	סכום n.
	סכם vb.
1:46	מאה num.
1:47	סכם vb.
1:49	סכם vb.
1:50	מה דיל־
1:51	פרק vb.
	שמש vb.
1:53	רגוז n.
2:2	חזור חזור adv.
	מן בלוקבל adv.
2:3	טכס n.
	משרי n.
	קדמיי(ן) מן prep.
2:5	סמיך adj.
	רב שבטה n.
	שרי vb.
2:7	מני vb.
	רב n.
2:9	רבו n.
	חמני עשׂר num.
2:10	טכס n.
2:12	סמיך adj.
2:13	אלף num.
2:16	חניין num.
2:17	טכס n.
	נטל vb.
2:18	טכס n.
	מערב n.
2:23	חיל n.
2:25	טכס n.
2:27	סמיך adj.
2:31	אחריי adj.
	טכס n.
2:34	טכס n.
	שיזבו n.
3:1	חלדו n.
3:3	קורבן n.
3:4	בריי adj.
	בהונה n.
	קרבו n.

3:6	קום vb.
3:7	משכן n.
3:8	פלח vb.
3:9	מחנה n.
3:10	חילוניי adj.
	טכס vb.
	קרב vb.
3:12	וולד n.
	פחח n.
	שם n.
3:13	קדש vb.
3:15	בר ירח n.
	סכם vb.
3:16	גזירה n.
	על פם prep.
3:19	עפר n.
3:21	זרעי n.
3:22	אלף num.
3:23	מערב n.
	שפלין n.
3:24	ביח אב n.
	רב ביח אבא n.
3:25	זמן n.
3:26	אילה n.
	מחח n.
	פרס n.
3:28	אלף num.
	מטרה n.
3:29	שפולין n.
3:30	רב ביח אבא n.
3:31	ארון n.
3:32	נטור n.
	סכום n.
3:34	אלף num.
	בר ירח n.
3:35	סטר n.
	צפון n.
3:36	חומר n.
	לוח n.
	נגר #2 n.
	עמוד n.
3:37	סיבה n.
3:39	סכם vb.
3:40	בכור n.
3:41	בכור n.
	חולף prep.
3:42	בכור n.
3:43	בר ירח n.
3:45	בעיר n.
	חולף prep.
3:46	פרקון n.

3:47	גולגלה	n.
	מעה	n.
	סלע	n.
3:48	פרקון	n.
3:49	פרקון	n.
3:50	שח	num.
4:3	בר שנין	n.
	קרב	n.
4:5	פרוכה	n.
4:6	חפיי	n.
	מן לעיל	adv.
	ססגון	n.
4:7	בחדירה	adv.
	מנקי	n.
	פיילי	n.
	פחור	n.
	קשׂווה	n.
4:8	אריח	n.
	ססגון	n.
4:9	אנהרו	n.
	מלקט	n.
	שימוש	n.
	חכלה	n.
4:10	ססגון	n.
	קוף #2	n.
4:11	חפיי	n.
	כסי	vb.
	לבוש	n.
	ססגון	n.
4:12	קוף #2	n.
	שימוש	n.
4:13	שׂבע	vb.
4:14	מגרופי	n.
	מזרק	n.
	מחחי	n.
	משלי	n.
	ססגון	n.
4:15	מטלו	v.n.
	מטלן	n.
	קדש	n.
4:16	אנהרו	n.
	בית קודש	n.
	רבו	n.
	חדיר	adj.
4:18	קהחיי	adj.
4:19	בית קודש	n.
	מטול	n.
	קרבו	n.
4:20	עלל	vb.
	שקע	vb.
4:25	חפיי	n.
4:26	אילה	n.
	דרה	n.
	מחח	n.
4:27	מטול	n.
	מטל	n.
	סכם	vb.
	פלחן	n.
4:30	לעיל	adv.
	סכם	vb.
4:31	מטול	n.
4:32	חומר	n.
	מחח	n.
4:37	על ידי	prep.
4:40	אלף	num.
	מאה	num.
4:47	עבידה	n.
	פלחן	n.
4:49	סכם	vb.
5:2	דוב	vb.
	טמא	n.
	מצרע	n.
5:3	סאב	vb.
	שלח	vb.
	שרי	vb.
5:6	עבד	vb.
5:7	אשם	n.
	חומש	num.
	קרן	n.
5:8	חור	vb.
	כיפורין	n.
	פרוק	adj.
5:9	אפרשו	n.
5:10	דיד־	
5:13	כסי	vb.
	עיין	n.
	עם	n.
	שׂהיד	n.
	חפס	vb.
	חשמיש	n.
5:14	קנה #2	n.
5:15	דכר #2	n.
	לבונה	n.
	עשׂרון	num.
	קמח	n.
	ריק	vb.
	שׂערה	n.
5:17	חסף	n.
5:18	דכרון	n.
	כף	n.
	מלווט	n.
	מריר	adj.
	פרע #2	vb.
5:19	בר מן	prep.
	דכי	vb.
	יח	prep.
	מלווט	n.
	מריר	adj.
	סאובה	n.
	שבע	vb.
5:20	ב־	prep.
	חשמיש	n.
5:21	בגו	prep.
	ירך	n.
	לווט	n.
	מסי	vb.
5:22	ירך	n.
	מלוט	n.
	מסי	vb.
	מעין	n.
	נפח	vb.
	סאב	vb.
5:23	מחק	vb.
	מריר	adj.
5:24	מלווט	n.
	מריר	adj.
	שקי	vb.
5:25	אקנה	n.
	על גב/גבי	prep.
5:26	אדכרה	n.
	בהן	n.
	מן בתר	prep.
	סדר	vb.
	קמץ	vb.
5:27	כרס	n.
	מלווט	n.
	מסי	vb.
	מרר	vb.
	נפח	vb.
	שקר	vb.
5:28	בר דכר	n.
	דכי	adj.
	עבר	vb.
5:29	קנה #2	n.
5:30	קנה #2	n.
	קני #2	vb.
5:31	איחה	n.
	זכי	vb.
	חוב	n.
6:2	נדר	n.
	נוירו	n.
	נזר	vb.
	פרש	vb.
6:3	חדת	adj.
	חל	n.
	נדר	vb.
	ענבה	n.
	עצורה	n.
	שחי	vb.
6:4	גפן	n.
	כמיש	adj.
	פגג	vb.
6:5	גלב	n.
	נזירו	n.
	נזר	vb.
	פרע #2	vb.
	קדיש	adj.
	רבי	vb.
	שׂער	n.
6:6	נזירו	n.
6:7	מיחה	n.
6:8	נזירו	n.
6:9	בתכיף	adv.
	דכיר	n.
	נזירו	n.
	ספר	vb.
6:10	אחי	vb.
	גוזל	n.
	שפנין	n.
6:11	כפר	vb.
	מה	conj.
6:12	כליל	n.
	נזירו	n.
6:13	נזיר	n.
	נוירו	n.
	שלם	vb.
6:14	ברת שתה	n.
	קורבן	n.
	שלם	n.
	שנה	n.
6:15	חלה	n.
	מנחה	n.
	משח	n.
	משח	vb.
	נסך	n.
	עריך	n.
	פול	vb.
6:17	נסך	n.
	סל	n.
6:18	נזיר	n.
	נזירו	n.
	ראש	n.
6:19	אדרע	n.
	בשל	vb.

	חלה n.
	כף n.
	מן בחר conj.
	נזיר n.
	נזירו n.
	נתן vb.
	עריך n.
	פטיר n.
6:20	אנפו n.
	נזיר n.
	שק n.
	שתי vb.
6:21	גזירה n.
	כפם prep.
	נדר vb.
	נזירו n.
7:1	קדש vb.
	רבי #2 vb.
	שלם vb.
7:2	מני vb.
7:3	זווג vb.
	עגלה #2 n.
7:6	עגלה #2 n.
7:7	עגלה #2 n.
7:9	כתף n.
	עגלה #2 n.
7:13	בית קודש n.
	כסף n.
	מזרק n.
	מלי adj.
	מחקל n.
	סלע n.
	פיילי n.
	שבע num.
	תקל vb.
7:14	מלי adj.
	פטם vb.
7:16	חוב n.
	צפיר n.
	שבקו v.n.
	שלו n.
7:17	גרם n.
	קרב vb.
7:18	חנוכה n.
7:19	מאן n.
	מזרק n.
	פיילי n.
	תקל vb.
7:20	טב adj.
	פטם vb.
	ראש n.
7:22	שלו n.
7:25	מזרק n.
	תקל vb.
7:26	פטם vb.
7:28	שלו n.
7:29	נכסין n.
7:30	חנוכה n.
	רבו n.
7:31	מזרק n.
	מזרקה n.
7:32	דכי adj.
	פטם vb.
7:35	גרם n.
	נדב vb.
7:36	חנוכה n.
7:37	מזרק n.
	פיילי n.
7:38	בסם n.
	פטם vb.
7:40	שלו n.
7:41	גרם n.
	נדב vb.
7:42	חנוכה n.
	שתיתיי num.
7:43	תקל vb.
7:44	פטם vb.
7:47	נדב vb.
7:49	מזרקה n.
7:53	נדב vb.
7:54	חנוכה n.
7:55	פיילי n.
	תקל vb.
7:56	דכי adj.
	פטם vb.
7:60	בר שבט n.
	תשיעיי num.
7:62	ראש n.
7:66	עשׂיריי num.
7:72	חד עשׂר num.
7:73	מזרק n.
7:74	ראש n.
7:76	שלו n.
7:79	מזרק n.
	תקל vb.
7:80	דכי adj.
	פטם vb.
7:84	בזיך n.
	מזרק n.
	פיילי n.
	תרי(ן) עשׂר num.
7:85	מזרקה n.
	מחקל n.
7:86	בזיך n.
	דהב n.
	קטרה n.
7:87	אימר n.
	צפיר n.
7:88	מן בחר conj.
	רבו n.
7:89	דביר n.
	מלל vb.
	מן ביני prep.
	תמן adv.
8:2	סדרו v.n.
8:4	בסיס n.
	נגידה n.
	שושן n.
8:6	דכי vb.
	פרש vb.
8:7	גלב n.
	דכי vb.
	נדי vb.
8:8	מנחה n.
	חור n.
	תניין num.
8:15	אנפו n.
	משכן n.
	נוף vb.
8:16	בכור n.
	חולף prep.
	מחנה n.
	פתח n.
8:18	נסב vb.
8:19	קרבו n.
8:21	לבוש n.
8:22	קודם prep.
8:24	ליוויי n.
8:25	חיל n.
8:26	אח n.
	מטרה n.
	שמש vb.
9:1	אפקו v.n.
9:3	שמש n.
9:6	טמא n.
	מסאב adj.
9:7	האינון pron.
	ההוא pron.
	זמן n.
	טמא n.
	מנע vb.
9:8	בהת vb.
	בזידנו adv.
	בפריע adv.
	גדפין n.
	דין n.
	זריז adj.
	חלל vb.
	ית prep.
	כען adv.
	מחרף n.
	מן #2 conj.
	מקושש n.
	מחין adj.
	פרש vb.
	שם n.
	שמע vb.
	תקן vb.
9:10	אורח n.
	טמא n.
	מסאב adj.
9:11	מרורין n.
	פטיר n.
9:12	שייר vb.
	חבר vb.
9:14	גיור n.
	יציב n.
9:15	חזיו n.
	קום vb.
9:16	אישה n.
	אכל vb.
	חזיו n.
9:17	אשון n.
	שרי vb.
9:18	גזירה n.
9:19	שהי v.n.
9:20	מניין n.
9:21	או conj.
	אימם n.
	סלק vb.
9:22	אסתלקו v.n.
	שהי vb.
10:2	זמן vb.
	חצוצרה n.
	נטל vb.
10:3	זמן vb.
10:4	תקע vb.
10:5	יבבו n.
10:6	יבבו n.
	תניינות adv.
	תקע vb.
10:7	יבב vb.
	תקע vb.
10:8	תקע vb.

10:9	דכר vb.
	פרק vb.
10:10	אלה n.
	דכרן n.
	חדו n.
	חצוצרה n.
10:12	נטל vb.
10:13	בקדמייתה adv.
10:14	טכס n.
	מני vb.
10:18	טכס n.
10:22	חיל n.
	טכס n.
10:29	אנן pron.
	חם n.
	מדייניי adj.
	נחמה n.
10:30	תלדו n.
10:31	בגין prep.
10:33	אחר n.
	בית משרוי n.
	מהלך n.
10:34	אימם n.
	גנן vb.
10:35	ארון n.
	בבעו interj.
	בדר vb.
	ערק vb.
10:36	אלף num.
11:1	הגיין n.
	משמע v.n.
	משרי n.
	סייף n.
	חכל n.
11:2	אישה n.
	בלע vb.
	צווח vb.
11:3	יקידה n.
	שם n.
11:4	בכי vb.
	בן prep.
	חמד vb.
	ית prep.
	להוד adv.
	ערברוב n.
	חוחמדה n.
11:5	בטיח n.
	בצל n.
	דכר vb.
	כרתין n.
	גנן n.
	קישואין n.
	תום n.
11:6	מידעם n.
	ריקן adj.
	חלי vb.
11:7	זרע n.
	כוסבר n.
11:8	חוררה n.
	טחן vb.
	טעם n.
	לקט vb.
	מדוכה n.
	קדר n.
	שחק vb.
	ששי n.
11:9	טל n.
	מן n.
11:11	באש vb.
	מטול n.
11:12	טען vb.
	יניק n.
	עוב n.
	פידגוג n.
	קום vb.
11:13	אית
	עשׂר n.
	יהב vb.
	קודם prep.
11:14	ארום conj.
	טורחה n.
	סבל vb.
11:15	חסד n.
	קטולין n.
11:16	דבר vb.
	עתד vb.
11:17	מטל n.
11:18	טב adj.
	מחד adv.
	משמע v.n.
	קדש vb.
11:20	חולף conj.
	נחיר n.
	ריחוק n.
11:21	אבל vb.
	רגליי n.
11:22	ספק vb.
11:23	אית
	כדון adv.
	מחסור n.
11:25	חכים n.
	נבי vb.
	קדש n.
	רוח n.
	שרי vb.
11:26	דלק vb.
	זיין n.
	חכים n.
	חרש #2 n.
	נשׂיו n.
	כחדה adv.
	נכי vb.
	סוף n.
	סלווי n.
	סלק vb.
	עקיב n.
	פרש vb.
	קדש n.
	שייר vb.
	שמש vb.
	חוקלה n.
11:27	בדלח n.
	זרז vb.
11:28	מנע vb.
	משמש n.
	עני vb.
	רביו n.
11:29	את pron.
	נבי n.
	קדש n.
	קני #2 vb.
11:31	גוז vb.
	מהלך n.
	סלווי n.
	על אפי prep.
	רוח n.
11:32	אסף vb.
	זער vb.
	כרי n.
	סלווי n.
	שטח n.
	שטח vb.
11:33	כען adv.
	קודם עד לא conj.
	שיצי vb.
	שן n.
11:34	חמד vb.
	קבר n.
	שאילה n.
11:35	חוחמדה n.
12:1	איתה n.
	ברייה n.
	גוף n.
	יאי adj.
	כושיי adj.
	על עסיק prep.
	ריו n.
	שני vb.
	שפיר adj.
12:2	אוף conj.
12:3	ענוון adj.
12:4	בתכיף adv.
12:6	גלי vb.
	כען adv.
	מלל vb.
	שמע vb.
12:7	כוות prep.
12:8	דחל vb.
	דימוי n.
	דמו n.
	ממלל n.
12:10	צרע vb.
	חלג n.
12:11	בבעו interj.
	חובה n.
	שלי vb.
12:12	אהיל n.
	אחסן vb.
	אכל vb.
	וולד n.
	טרף #2 vb.
	ירח n.
	כיוון conj.
	למה adv.
	מטי vb.
	מית n.
	מסאב adj.
	מעין n.
	נזק vb.
	צלי vb.
	קץ n.
	שעבוד n.
	תשע num.
12:13	אסי vb.
	בבעו interj.
	חנן adj.
	צלי vb.
	רחמין n.
	רחמן adj.
12:14	אסי vb.
	טרד vb.
	בנע vb.
	נזף vb.

	נזפה n.
12:15	טרר vb.
	עד זמן conj.
12:16	איקר n.
	אפעלגב conj.
	זוע vb.
	זעיר adj.
	ליגיון n.
	לפם conj.
	מה pron.
	מצווה n.
	נבייה n.
	סגי adj.
	סוף n.
	על גיף prep.
	צרע vb.
	צרעה n.
	קום vb.
	חמני num.
13:2	גבר n.
	ילל vb.
13:17	סלק vb.
13:18	חלש adj.
	מסגי adj.
	חקיף adj.
13:19	בגו prep.
	חליל adj.
13:20	אילן n.
	אפחר adj.
	ענבה n.
	פרי n.
	שמין adj.
	תקף vb.
13:22	בני vb.
13:23	לקט vb.
	מטי vb.
	נחיל n.
	סגול n.
	עוברה n.
	ענבה n.
	קוף #2 n.
	רמון n.
13:24	לקט vb.
	סגול n.
13:27	ארע n.
	דבש n.
	חלב n.
	חלי adj.
13:28	גיבר n.
	חציף adj.
	תמן adv.
	תקיף adj.

13:29	דרום n.
	יבוסיי adj.
	ים n.
	מגזה n.
	עמלקיי adj.
13:30	ירת vb.
	שתק vb.
13:31	אמר vb.
	לוות prep.
13:32	אכל vb.
	ארע n.
	דייר n.
	חמי vb.
	טב n.
	ילל vb.
	מרי עיצן n.
	משחה n.
13:33	קמץ n.
14:1	עם n.
	שווי vb.
14:3	ביזה n.
	כען adv.
14:6	בזע vb.
	יליל n.
14:7	לחרה adv.
	עמלקיי adj.
14:8	אם conj.
	חלב n.
	נקי adj.
	רעי #2 vb.
14:9	ארע n.
	דחל vb.
	טל #2 n.
	מרד vb.
	קליל adj.
14:10	רגם vb.
14:11	אימת adv.
	היימן vb.
	פרישן n.
	רגז vb.
14:12	יוכלה n.
	יח prep.
	מותן n.
	מני vb.
	קטל vb.
14:13	מן ביני prep.
	סלק vb.
14:14	דייר n.
	ד(י)ן pron.
	חזיו n.
	עמוד n.

	ענן n.
14:15	אומה n.
	שמע n.
14:16	יוכלה n.
	ילל vb.
	קום vb.
14:17	ילל vb.
	מישר n.
	תקף vb.
14:18	אריך adj.
	דר n.
	זכי vb.
	חטא n.
	חסד n.
	מרוד adj.
	סגי vb.
	רביעיי num.
	רחמין n.
14:19	כען adv.
	סבל vb.
14:20	כמה conj.
	מלל vb.
	שבק vb.
14:21	חיי adj.
	לעלם adv.
	מלי vb.
	קיים adj.
14:22	דנה adv.
14:23	חמי vb.
	רגז vb.
14:24	חולף conj.
	שלם vb.
	חמן adv.
14:25	כנעניי adj.
	נצחן n.
	עמלקיי adj.
14:27	אימת adv.
	רעם vb.
	שמע vb.
	תורעמה n.
14:28	משמע v.n.
14:29	מניין n.
	רעם vb.
14:30	אלהן conj.
	שרי vb.
14:31	ביזה n.
	מאס vb.
14:32	ילל vb.
14:33	טעי vb.
14:34	יום n.
	ילל vb.

	שנה n.
	תורעמנו n.
14:35	עבר vb.
14:36	טב n.
	רעם vb.
14:37	טב n.
	מגפה n.
14:39	אבל vb.
14:40	הא interj.
	קדם vb.
14:41	עבר vb.
14:42	חבר vb.
14:43	מימר n.
	עמלקיי adj.
14:44	זוע vb.
	כמן vb.
14:45	כתת vb.
	עמלקיי adj.
	שיציו n.
15:3	מועד n.
	נסיבה n.
	פירוש n.
	ריח n.
	רעווה n.
15:4	הין n.
15:5	חמר n.
	רבעו num.
15:6	תלתו num.
15:7	הין n.
	ניסוך n.
	תלתו num.
15:8	נכיסה n.
	פירוש n.
15:9	הין n.
	מנחה n.
	עשׂרון num.
	פול vb.
	פלגו n.
15:9	הין n.
	קבל vb.
15:13	יציב n.
15:14	גיור n.
	יתב vb.
15:15	גייר vb.
	עלם n.
15:18	עלל vb.
15:19	אכל vb.
15:20	אדר n.
	אצו n.
	מעצרה n.
	עבור n.

	שירוי	n.
15:21	אצו	n.
15:22	שאל	vb.
15:23	להל	adv.
15:24	עז	n.
	שלו	n.
15:25	קורבן	n.
	שבק	vb.
	שלו	n.
15:26	שבק	vb.
	שלי	vb.
15:27	עז	n.
15:28	כפר	vb.
	שלי	vb.
15:29	שלו	n.
15:30	גלי	vb.
	חרף	vb.
	יציב	n.
15:31	בזי	vb.
	חוב	n.
	פסס	vb.
15:32	גבב	vb.
15:33	קרב	vb.
15:34	אלף	vb.
	בהת	vb.
	בזידנו	adv.
	בפריע	adv.
	גדפין	n.
	זריז	adj.
	חלל	vb.
	מטר #2	n.
	מסאב	adj.
	מקושש	n.
	מחין	adj.
	פרש	vb.
15:35	אבן	n.
15:36	עם	n.
15:38	גולה	n.
	ציצי	n.
	צניף	n.
	שיע #3	n.
	תכלה	n.
15:39	הרהור	n.
	לב	n.
	מצנפה	n.
15:40	פיקוד	n.
16:1	פלג	vb.
16:2	מזמן	adj.
	פרש	vb.
16:3	רברב	vb.
16:4	שטח	vb.
16:5	דיד־	
	מן	pron.
	קדיש	adj.
16:6	מחתי	n.
	נסב	vb.
	עבד	vb.
16:7	סגי	vb.
	קטרה	n.
	רעי #2	vb.
16:9	זעיר	adj.
	קודם	prep.
16:10	בעי	vb.
	קרב	vb.
16:11	זמן	vb.
	חשיב	adj.
	רעם	vb.
16:13	חלב	n.
	קטל	vb.
16:14	חקל	n.
	כרם	n.
	סמי	vb.
	עלל	vb.
16:17	מחתי	n.
16:18	מחתי	n.
16:19	שחוד	n.
16:21	מן גו	prep.
	פרש	vb.
16:22	גבר	n.
	נישמה	n.
	רגוז	n.
16:24	סלק	vb.
16:27	משכן	n.
	סלק	vb.
	עתד	vb.
16:28	ידע	vb.
	שלח	vb.
16:30	ארע	n.
	ברי	vb.
	ברייה	n.
	חדת	adj.
	מה דיל־	
	פתח	vb.
16:31	פתגם	n.
16:32	ברייה	n.
16:33	נחת	vb.
	קהל	n.
17:2	דרי	vb.
	יקיד	n.
	להל	adv.
17:3	חוב	vb.
	חייב	adj.
	חפיי	n.
	טס	n.
	מחתי	n.
	סימן	n.
	רדד	vb.
17:4	יקיד	n.
	קרב	vb.
	רדד	vb.
17:5	חילוניי	adj.
	סדר	vb.
17:7	אתכנשו	v.n.
	כוון	vb.
	כסי	vb.
17:10	זעיד	adj.
	פרש	vb.
17:11	חכל	n.
	כפר	vb.
	לגו	prep.
	שרי	vb.
17:12	רהט	vb.
17:13	בן	prep.
	בלי	vb.
	מגפה	n.
	רחמין	n.
17:14	ארבע עשׂר	num.
	בר מן	prep.
	מגפה	n.
	מית	n.
17:15	כלי	vb.
17:17	חטר	n.
	כתב	vb.
17:18	חטר	n.
17:19	זמן	vb.
	צנע	vb.
	שהדו	n.
17:20	דטב	vb.
	רעם	vb.
17:22	שהדו	n.
17:23	דבתר־	n.
	יום	n.
	לוז	n.
	נפק	vb.
	נץ	n.
	נצץ	vb.
	פרח	n.
	פרח	vb.
17:25	מטרה	n.
	סורבן	adj.
	תורעמנו	n.
17:27	אבד	vb.
	בלע	vb.
	מגפה	n.
	שיצי	vb.
17:28	סוף	vb.
18:2	שמש	vb.
18:3	מות	vb.
18:4	חילוניי	adj.
	מטרה	n.
18:6	מתנה	n.
	פרש	vb.
18:7	חילוניי	adj.
	בהונה	n.
	לגו מן	prep.
	פרוכה	n.
18:8	אפרשו	n.
	רבו #2	n.
18:9	אשם	n.
	בית קורש	n.
18:10	בית קודש	n.
18:11	מתנה	n.
18:12	טוב	n.
18:13	בוכרה	n.
18:15	ברנש	n.
	בשׂר	n.
	וולד	n.
	פרק	vb.
	שם	n.
18:16	מעה	n.
	פורקן	n.
18:17	זרק	vb.
	תרב	n.
18:18	אנפו	n.
18:19	בתר	prep.
	מלח	n.
	קדש	n.
	קיים	n.
18:20	אחסן	vb.
18:21	מעשׂר	n.
18:22	סבל	vb.
18:23	אחסן	vb.
	אחסנה	n.
	חוב	n.
	קבל	vb.
18:26	מן לוות	prep.
18:27	אדר	n.
	מעצרה	n.
18:28	אפרשו	n.
	מן לוות	prep.
	מעשׂר	n.
18:30	אדר	n.
	אפרשו	v.n.
	טוב	n.

	מעצרה n.
18:31	אגר n.
	אחר n.
	חולף prep.
18:32	אפרשו v.n.
	טוב n.
	פסס vb.
19:2	מום n.
	ניר n.
	סמוק adj.
19:4	אפין n.
	זמן n.
	כלוקבל prep.
	שבע num.
19:5	יקר vb.
	משך n.
	רעי #2 n.
	תורה n.
19:6	איזוב n.
	יקירה n.
	צבע n.
19:7	סחי vb.
19:8	רמש n.
19:9	אדייה n.
	חטאת n.
19:10	גייר vb.
	כנש vb.
19:11	מית n.
19:13	זרק vb.
	טמא n.
	כען adv.
	סאב vb.
	סאובה n.
19:14	ברנש n.
	גזירה n.
	יהיב adj.
19:15	גופה n.
	חסף n.
	נקף vb.
	פתח vb.
	שיע n.
19:16	גרם n.
	סאב vb.
	קברה n.
	קטיל adj.
19:18	נדי vb.
	צבע vb.
	קברה n.
19:19	חוור vb.
	מסאב adj.
19:20	אדייה n.
	זרק vb.
19:21	אדייה n.
	מסאב adj.
19:22	קרב vb.
20:1	קבר vb.
20:2	כנש vb.
20:3	רון vb.
20:4	קהל n.
20:5	אחר n.
	בית זרע n.
	גפן n.
	מצב n.
	עלל vb.
	רמון n.
	שתי vb.
	תינה n.
20:6	לבש vb.
	מן קודם prep.
20:8	מיין n.
	שקי vb.
20:10	מלפן n.
	צרך vb.
20:11	כיף n.
	רום vb.
20:12	היימן vb.
	חולף conj.
	קדש vb.
20:13	דיינין n.
20:14	ארע vb.
	שליח n.
20:17	גוב n.
	מיין n.
	מלך n.
	עבר vb.
	שמאל n.
20:19	זבון n.
20:20	אדרע n.
20:21	מן עילווי prep.
	סרב vb.
	קרב n.
20:23	אדומיי adj.
	סמיך adj.
20:24	דיינין n.
20:25	ביר n.
20:26	שלח #2 vb.
21:1	חסיד adj.
	כנעניי adj.
	סלק vb.
	שבי vb.
	שבייה n.
21:2	נדר vb.
21:4	אדומיי adj.
	עוק vb.
21:5	מיכל n.
	סלק vb.
	עוק vb.
	קליל adj.
21:6	בר בשׂר n.
	ברייה n.
	ברת קל n.
	גוז vb.
	גרי vb.
	לוט vb.
	מן n.
	נחת vb.
	נכת vb.
	סלורי n.
	צות vb.
	רום n.
	רעם vb.
	שירוי n.
	שלט vb.
	שׂרף adj.
	תהום n.
21:7	בתר prep.
	מלל vb.
	רעם vb.
21:8	אירוע n.
	אחר n.
	תלי adj.
21:9	חיווי n.
	חיי vb.
	נכת vb.
21:11	מגזה n.
	מדנח n.
	עבר n.
	שמש n.
21:13	עבר n.
21:14	גבורה n.
	כתב vb.
	מחל vb.
	ספר #3 n.
	פרש vb.
21:15	טמר vb.
	לב n.
	מואביי adj.
	מערה n.
	נחיל n.
	נקף #2 vb.
	פרש vb.
	קטל vb.
	רצץ vb.
	שטף vb.
	שיזב vb.
21:17	זמר vb.
	סלק vb.
	שבח vb.
	תושבחה n.
21:18	חפר vb.
	משח #2 vb.
	סוכלתן adj.
	ספר #2 n.
	פרש vb.
	שבע num.
	שכלל vb.
21:19	ביר #2 n.
	גבר vb.
	עמיק adj.
21:20	גנז vb.
	חילה n.
	בלוקבל prep.
	עמיק adj.
	צפי vb.
	רמה n.
21:21	אמוריי adj.
	שליח n.
21:22	גוב n.
	סטי vb.
	עבר vb.
21:23	לקדמות prep.
	שבק vb.
21:24	חרב n.
	לפתגם prep.
	עמוניי adj.
	חקיף adj.
21:25	כפר n.
	קרייה n.
21:27	מחול n.
	מתל n.
	שכלל vb.
21:28	במה n.
	בער vb.
	גיבר n.
	דבח vb.
	כומר n.
	קטל vb.
	קרב n.
	שלהבי n.
21:29	דבח vb.
	קולר n.
	שבייה n.
	שלל vb.
21:30	נפח n.

	צדי	vb.
	שלטון	n.
21:32	ילל	vb.
	כפר	n.
	שיצי	vb.
21:34	אמוריי	adj.
	אתי	vb.
	חסד	vb.
	יאי	adj.
	מסד	vb.
	רתת	vb.
21:35	שיזבה	n.
22:3	לחדה	adv.
22:4	ד(י)ן	pron.
	לחך	vb.
	לישן	n.
	מדייניי	adj.
	עשׂב	n.
	שעה	n.
22:5	חזיו	n.
	נפק	vb.
	על גיף	prep.
	שליח	n.
22:6	דלמה	adv.
	הוי	vb.
	לוט	vb.
	מה דלמה	adv.
	תקיף	adj.
22:7	חתם	vb.
22:8	יום	n.
	מן קודם	prep.
	תוב	vb.
22:11	אתי	vb.
	יכל	vb.
22:12	בריך	adj.
22:13	רעווה	n.
	שבק	vb.
22:14	סרב	vb.
22:15	יקר	vb.
	סגי	adj.
	עור	adv.
	שליח	n.
22:17	יקר	vb.
	לוט	vb.
22:18	מלא	n.
22:19	הכה	adv.
	יתב	vb.
	כען	adv.
22:20	פתגם	n.
	קום	vb.
22:21	אתנה	n.
	שוי	vb.
22:22	עולים	n.
	רכב	vb.
22:23	אתנה	n.
	חרב	n.
	כוון	vb.
	מלאך	n.
22:24	הכה	adv.
	סייג	n.
22:25	אתנה	n.
	דחק	vb.
	כותל	n.
	מחי	vb.
22:26	אורח	n.
	אתר	n.
	דחק	vb.
	ימין	n.
22:27	אתנה	n.
	רבע	vb.
	תחות	prep.
22:28	אתנה	n.
	פם	n.
	פתח	vb.
22:29	אילו	conj.
	אתנה	n.
	שקר	vb.
22:30	אתנה	n.
	בגלל	prep.
	הלא	
	חסיר	adj.
	טליו	n.
	טלם	vb.
	יכל	vb.
	כוון	vb.
	להן	adv.
	לוט	vb.
	לית	
	עלם	n.
	רכב	vb.
	רשיע	adj.
22:31	עקר #2	vb.
	שלף	vb.
22:32	אתנה	n.
	מן כלוקבל	prep.
22:33	אתנה	n.
	דנה	adv.
	סטי	vb.
22:34	אתר	n.
22:35	אזל	vb.
22:36	גבול	n.
	סייף	n.
22:37	יקר	vb.
	קרי	vb.
22:38	יכל	vb.
22:39	כרך	n.
22:41	במה	n.
	מן קצת	adv.
23:1	בני	vb.
	תור	n.
23:3	יחידיי	n.
	לוט	vb.
	לקדמות	prep.
	שפי	adj.
23:7	זער	vb.
	לוט	vb.
	מואביי	adj.
	מחל	n.
	נטל	vb.
23:8	לוט	vb.
23:9	אם	n.
	בלחודי	prep.
	גלמה	n.
	דבר	vb.
	זכו	n.
	טור	n.
	מחל	vb.
	עם	n.
	ערב	vb.
	צדיק	adj.
23:10	אמר	vb.
	בשׂר	vb.
	טכס	n.
	מות	n.
	מני	vb.
	מסגי	adj.
	מחל	n.
	נבו	n.
	סכם	vb.
	עולים	n.
	עפר	n.
	קשיט	adj.
23:11	דבר	vb.
	מה	pron.
23:12	שוי	vb.
23:13	מן קצת	adv.
23:14	מדבח	n.
	סכוי	n.
	רמה	n.
23:15	זמן	vb.
23:16	פתגם	n.
23:18	נבו	n.
	צות	vb.
23:19	ברם	conj.
	כפר	vb.
	פתגם	n.
	קום	vb.
	קיים	adj.
23:20	ברכה	n.
	דבר	vb.
23:21	גנן	vb.
	זיו	n.
	יבבו	n.
	נוכריי	adj.
	פלחן	n.
23:22	רוממו	n.
23:23	אגר	n.
	טבה	n.
	טובי	
	נבו	n.
	נחמה	n.
	נחש #3	n.
	נטור	n.
	עידן	n.
	קסם	n.
	קסם #2	n.
	תקן	vb.
23:24	אדם	n.
	ארי	n.
	אריו	n.
	דמך	vb.
	נוח	vb.
	נטל	vb.
	שדך	vb.
	שפך	vb.
23:27	לוט	vb.
	רעווה	n.
23:28	צפי	vb.
23:29	תקן	vb.
24:1	אזל	vb.
	אפין	n.
	קסם	n.
24:2	טכס	n.
24:3	אימר #2	n.
	יקיר	adj.
	מחל	n.
	נבו	n.
24:4	חזי #2	vb.
	נבי	vb.
	נפל	vb.
	סוף	n.
	קום	vb.
	רז	n.
24:5	אתי	vb.

	זכו n.
	טבה n.
	יאי adj.
	מה pron.
	משכן n.
	נחמה n.
	עתיד adj.
24:6	ארז n.
	בר אורייה n.
	כריו n.
	גבר vb.
	חכים n.
	מבוע n.
	מחת vb.
	נפק vb.
	קיים adj.
	שכח vb.
	שחל vb.
24:7	גלו n.
	משיח n.
	פרוק adj.
	רום vb.
	שלט vb.
24:8	רוממו n.
24:9	ארי n.
	אריו n.
	לוט vb.
24:10	כרך vb.
	טפח vb.
	שלט vb.
	תקף vb.
24:11	איקר n.
	אמר vb.
	מנע vb.
24:12	שליח n.
24:13	עבר vb.
24:14	אזל vb.
	חטי vb.
	עוץ vb.
	עיצה n.
	עקיב n.
	שלט vb.
24:15	אימר #2 n.
	כסי vb.
	מה conj.
24:16	אימר #2 n.
	גלי vb.
	דיעה n.
	חזי #2 vb.
	נבו n.
	רז n.
	שטח vb.
24:17	מרי נכסין n.
	פרוק adj.
	קטל vb.
	רוקן vb.
24:18	ירחו n.
	צלח vb.
24:19	חייב adj.
	כרך n.
	קום vb.
24:20	אבדן n.
	נבו n.
	עמלקיי adj.
	עקיב n.
	עתיד adj.
	קרב n.
24:21	מרור n.
	משרוי n.
	נטל vb.
	נקרה n.
	שלמיי adj.
24:22	אשוריי adj.
	ביזה n.
	כען adv.
	שבי vb.
	שלמיי adj.
24:23	אגר n.
	גרי vb.
	האינון pron.
	ההוא pron.
	מחל n.
	פרע n.
	רגוז n.
	רשיע adj.
24:24	אבדן n.
	אוכלוסין n.
	אחוריי adj.
	לברניי n.
	ליגיון n.
	מדינה n.
	עכר n.
	צער vb.
	צרף vb.
24:25	ברה n.
	פרה ורבה
25:1	זני vb.
25:2	דבח n.
	סגד vb.
25:3	חבר vb.
25:4	ככדן adv.
	דון vb.
	חוב vb.
	כל מן pron.
	מטמע n.
	נבילה n.
	סנהדרין n.
	צלב vb.
	צליב n.
	קבר vb.
	קטלה n.
25:5	פלח n.
25:6	מדייניי adj.
25:7	רמח n.
25:8	בר ישראל n.
	גבר n.
	דקר vb.
	כלי vb.
	לגו prep.
25:9	מגפה n.
25:11	כיר n.
	מן עילווי prep.
	קני #2 vb.
25:12	שלם n.
25:13	חולף conj.
	קני #2 vb.
25:14	בית אב n.
	מדייניי adj.
	קטל vb.
25:15	מדייניי adj.
	ראש אומין n.
25:17	מדייניי adj.
25:18	טעו n.
	עוק vb.
	שקר vb.
26:9	מזמן adj.
	עיצה n.
	פלג vb.
26:10	חמש num.
	מאה num.
	ניסיון n.
	תכל n.
26:11	עיצה n.
	על conj.
26:12	זרעי n.
26:17	זרעי n.
26:33	ארום אלהן prep.
26:51	מאה num.
	שבע num.
26:53	אחסנה n.
	פלג vb.
26:54	אחסנה n.
	זער vb.
26:55	אחסן vb.
26:56	זעיר adj.
	עדיו n.
	על פם prep.
26:57	סכום n.
26:58	ילד vb.
26:59	ילד vb.
26:61	כריי adj.
	קרבו n.
26:62	יהב vb.
	סכום n.
	סכם vb.
26:63	סכם vb.
27:1	ברה n.
	קרב vb.
27:3	בר דכר n.
	עיצה n.
	רעם vb.
27:4	אח n.
	אחסנה n.
	שם n.
27:5	כהת vb.
	כזידנו adv.
	גדפין n.
	זריז adj.
	חלל vb.
	מחרף n.
	ממון n.
	מקושש n.
	מחין adj.
	קטל vb.
27:7	אח n.
	ירחו n.
27:8	עבר vb.
27:10	אח n.
	אחסנה n.
27:11	קריבו n.
27:12	עכר n.
27:13	כנש vb.
27:14	דיינין n.
	קדש vb.
27:16	גבר n.
	מהיימן adj.
	נישמה n.
	שליט n.
	שׂערה n.
27:17	רעי n.
27:18	סמך vb.
27:20	מן בגלל conj.
	רכו #2 n.
27:23	סמך vb.

28:2	הלא
	זהיר adj.
	לחים n.
	פתור n.
28:3	יום n.
	מום n.
28:5	הין n.
	כתת vb.
	רבעו num.
28:6	טור n.
	חדיר adj.
28:7	בחיר adj.
	הין n.
	ניסוך n.
	רבעו num.
28:9	נסך n.
28:10	ניסוך n.
28:11	דכר n.
28:12	חד num.
28:14	התחדתו v.n.
	סרר n.
	ראש ירח n.
	רבעו num.
	תלתו num.
28:15	נסך n.
	קרב vb.
28:17	אכל vb.
	חג n.
28:18	עבידה n.
	פלחן n.
28:21	עשׂרון num.
28:26	בזמן prep.
	מנחה n.
	קרבו n.
	שבועייה n.
28:28	סולת n.
	פול vb.
28:29	מכלה n.
28:31	ניסוך n.
	שלם n.
	תמיד n.
29:1	יבבו n.
	שביעיי num.
	שופר n.
	תקיעה n.
29:3	עשׂרון num.
29:8	דכר n.
	הוי vb.
	שלם n.
29:11	חטאת n.
	כיפורין n.
29:13	אימר n.
29:14	תלת עשׂר num.
29:15	ארבע עשׂר num.
29:16	בר מן prep.
	נסך n.
29:17	ארבע עשׂר num.
	תניין num.
29:18	חג n.
	חמר n.
	מה conj.
	סדר n.
29:19	עלה n.
	תמיד n.
29:20	חג n.
	מטלה n.
29:22	עלה n.
29:23	רביעיי num.
29:24	אימר n.
	ניסוך n.
29:26	חמישיי num.
29:29	דכר n.
	שתיתיי num.
29:30	ניסוך n.
29:31	דכרן n.
	צלוחי n.
29:32	ארבע עשׂר num.
29:34	נסך n.
	תמיד n.
29:35	חדווה n.
	כנש vb.
	תמיניי num.
29:36	קבל vb.
29:39	מנחה n.
	נסיבה n.
30:3	שבועה n.
30:4	ארום conj.
	נדר vb.
	קיים n.
	רביו n.
30:5	קום vb.
	קיים n.
	שתק vb.
30:6	בטל vb.
	שבק vb.
30:7	נסב vb.
	סיפווה n.
	פירוש n.
	קום vb.
30:8	נדר n.
	קיום n.
	שתק vb.
30:10	כל מה conj.
30:11	נדר vb.
	קיים n.
30:12	בטל vb.
	בעיל n.
	שתק vb.
30:13	בטל vb.
	סיפווה n.
	פירוש n.
	קיום n.
30:14	נדר n.
	קיום n.
30:15	בתר prep.
	יום n.
	קיום n.
	שתק vb.
30:16	מן בתר conj.
30:17	בן prep.
	רביו n.
31:2	נקם vb.
	נקמה n.
31:3	זיין vb.
31:4	אלף num.
31:5	זיין vb.
	חייל vb.
	קרב n.
	תרי(ן) עשׂר num.
31:6	חצוצרה n.
	יבבו n.
31:7	דכור n.
	קטל vb.
31:8	מדייניי adj.
31:9	בזז vb.
	טפל n.
	שבי vb.
31:10	איפרכייה n.
	מדור n.
31:11	ביזה n.
	עדי n.
31:12	ביזה n.
31:14	קרב n.
31:15	נקבה n.
31:16	עיצה n.
	שקר n.
	שקר vb.
	תוקלה n.
31:17	איתה n.
	דכור n.
	חכם vb.
	קטל vb.
	תשמיש n.
31:18	דכור n.
	קום vb.
31:19	קטל vb.
	שבייה n.
31:20	מעזי n.
	קיס n.
31:22	אבר #2 n.
	בעץ n.
31:23	אדייה n.
	מידעם n.
	נור n.
	עלל vb.
31:24	שביעיי num.
31:26	עדי n.
	שבי n.
31:27	נפק vb.
	עדי n.
	קרב n.
	חפס vb.
31:28	אפרשו n.
	פרש vb.
31:30	תליש n.
31:32	בזז vb.
	עדי n.
	קרב n.
	רבו n.
	שייר n.
31:34	חמר #2 n.
31:35	דכור n.
	חכם vb.
31:36	חיל n.
	פלגו n.
	חלת עשׂר num.
	תריין num.
31:41	חליש n.
31:42	חייל vb.
31:46	אלף num.
31:47	מטרה n.
	חליש n.
31:48	מאה num.
31:49	סכם vb.
31:50	אדן n.
	אדרע n.
	אחד vb.
	אצבע n.
	בית חדיין n.
	חטי #2 vb.
	יאי adj.
	כליל n.
	מעזק n.
	מפרנק adj.

	קום	vb.
	קיטון	n.
	קרייה	n.
	שיר #2	n.
	שישלה	n.
31:51	נסב	vb.
31:52	מאה	num.
32:1	ארע	n.
	ביח מרעי	n.
32:4	בית מרעי	n.
	בעיר	n.
	כבש	vb.
32:5	חן	n.
32:7	לב	n.
	עבר	vb.
32:9	סגול	n.
32:12	קניזיי	adj.
	שלם	vb.
32:13	טלטל	vb.
32:14	חולף	prep.
	חייב	adj.
	תרבו	n.
32:15	טלטל	vb.
	מן בחר	prep.
32:16	דיר	n.
32:17	טפל	n.
	עבר	vb.
32:19	אחסן	vb.
	להל	adv.
	עבר	n.
32:20	זיין	vb.
32:21	בעיל דבב	n.
	זיין	vb.
	עד זמן	conj.
32:22	זכיי	adj.
	כבש	vb.
32:24	בני	vb.
	דיר	n.
	טפל	n.
	קרייה	n.
32:25	רבון	n.
32:27	זיין	vb.
32:29	זיין	vb.
	בכש	vb.
32:30	אחסן	vb.
	זיין	vb.
32:31	מה	conj.
32:32	זיין	vb.
	עבר	n.
32:36	דיר	n.
	תליל	adj.
32:38	נקף	vb.
	רם	adj.
	שור	n.
32:39	בגו	prep.
	כבש	vb.
32:41	כבש	vb.
33:1	מטלן	n.
33:2	מטלן	n.
	מפקן	n.
33:3	חמש עשׂר	num.
	עיין	n.
	פרק	vb.
	ראש	n.
33:4	קבר	n.
33:5	שרי	vb.
33:6	סייף	n.
33:7	פונדק	n.
33:8	מן קודם	prep.
	עבר	vb.
33:9	אתי	vb.
	דקל	n.
	פיגי	n.
	תומרה	n.
	תרי(ן) עשׂר	num.
33:11	ים	n.
33:15	עבר	vb.
33:16	קבר	n.
	שאילה	n.
	שאל	vb.
33:17	נטל	vb.
	קבר	n.
33:35	כרך	n.
	חרנגל	n.
33:36	תרנגל	n.
33:37	אדומיי	adj.
	סייף	n.
33:38	אפקו	v.n.
	גזירה	n.
	חמישיי	num.
	סוף	n.
	סלק	vb.
33:39	תלת	num.
33:40	כנעניי	adj.
33:47	עבר	n.
33:50	סמיך	adj.
33:52	בימס	n.
	טעו	n.
	מתכה	n.
	סוף	vb.
	צלים	n.
33:53	ירת	vb.
33:54	אחסן	vb.
	זער	vb.
	עדיו	n.
33:55	מן קודם	prep.
	עוק	vb.
	רמח	n.
33:56	חשב	vb.
34:2	אחסנו	n.
34:3	מלח	n.
	סייף	n.
	חחום	n.
34:4	אדר	n.
	דרום	n.
	טירה	n.
	מסקי	n.
	נקף	vb.
	עקרב	n.
34:5	מואביי	adj.
	מצריי	adj.
34:6	אוקיינוס	n.
	מחוז	n.
	ניסין	n.
	ספינה	n.
34:8	כוון	vb.
	מעלן	n.
34:9	טירה	n.
	עיין #2	n.
	צפון	n.
	תחום	n.
34:10	טירה	n.
	כוון	vb.
	מרנח	n.
	עיין #2	n.
34:11	סיפווה	n.
34:12	מפקן	n.
34:13	אחסן	vb.
	עדיו	n.
	תשע	num.
34:14	פלגו	n.
34:15	זווי	n.
	ים	n.
	כרך	n.
	מערה	n.
	נהר	n.
	נצחן	n.
	ספר	n.
	עבר	n.
	עד מטי	prep.
	עיין #2	n.
	מן קדמיי(ן)	prep.
	קרן	n.
	שוק	n.
	תלג	n.
	תרנגל	n.
34:17	אחסן	vb.
34:18	אחסנה	n.
	רב	n.
34:29	אחסן	vb.
35:2	פרוירין	n.
	קרייה	n.
35:3	מישר	n.
	פרוירין	n.
	קניין	n.
35:4	אמה	n.
	כותל	n.
	פרוירין	n.
35:5	אמה	n.
	במיצעה	adv.
	מרנחיי	adj.
	מערביי	adj.
	משח #2	vb.
	סטר	n.
	פרוירין	n.
35:6	יסף	vb.
	קטול	n.
35:7	פרוירין	n.
35:8	אחסן	vb.
	זער	vb.
	כפם	prep.
	קרייה	n.
35:11	זמן	vb.
	שיזבו	n.
35:12	שיזבו	n.
	תבוע	n.
35:14	עבר	n.
35:15	גיור	n.
	קרייה	n.
	שיזבה	n.
	שלו	n.
	תותב	n.
35:16	מאן	n.
	קטל	vb.
35:17	מלא	n.
	פרס	n.
	קטול	n.
35:18	קטול	n.
35:19	בזמן	conj.
	קטול	n.
	תבוע	n.
35:20	דחף	vb.
	כמנה	n.
	שנה	n.

35:21	בעיל רבבו n.
	תבוע n.
35:22	בעיל רבבו n.
	דחף vb.
	דלא prep.
35:23	אבן n.
	נפל vb.
	תבע vb.
35:24	עסיק n.
	תבוע n.
35:25	ער conj.
	ערק vb.
	שיזב vb.
35:26	נפק vb.
	ערק vb.
35:27	זכיי adj.
	ערע vb.
	קטול n.
	קרייה n.
	שיזבו n.
	שפיכה v.n.
	תבוע n.
35:28	שיזבו n.
35:29	מרור n.
35:30	לפם prep.
	שהיר n.
35:31	חייב adj.
35:32	שיזבו n.
35:33	שפך vb.
35:34	סאב vb.
36:1	זרעי n.
36:13	מצווה n.
37:23	מלקט n.
Deuteronomy	
1:1	אורייה n.
	אילולי conj.
	איסטרט n.
	בזע vb.
	הלא
	חפי vb.
	יהב vb.
	יכח vb.
	יליל n.
	ילל vb.
	מיכל n.
	מן n.
	סנין adj.
	סרב vb.
	עבר n.
	עגל n.
	על ירי prep.
	עלל vb.
	פגר n.
	פתגם n.
	שלח vb.
1:2	טור n.
	ער מטי prep.
	עבב vb.
	רגז vb.
1:4	אמוריי adj.
	בתר conj.
1:5	ספר #3 n.
	פרש vb.
	שרי vb.
1:6	סגין adv.
1:7	תוף n.
	ער prep.
	שפלה n.
1:8	עלל vb.
1:10	סגי vb.
	סוגי n.
	קיים adj.
1:11	אלף num.
	יסף vb.
1:12	הברן #2 adv.
	טורחה n.
	מטול n.
1:13	סוכלתן adj.
1:14	עני vb.
1:15	אלף num.
	סוכלתן adj.
	סרך n.
1:16	בן prep.
	בר אח n.
	דיין n.
	דין n.
1:17	אפין n.
	ארום conj.
	דין n.
	קשי vb.
	שליט n.
	תבע vb.
1:19	אורח n.
	דחיל adj.
	ההוא pron.
	הלך vb.
	מטי vb.
1:21	בהל vb.
	ירת vb.
1:22	קרב vb.
	שלח vb.
1:23	גבר n.
	שפר vb.
1:24	אלל vb.
	סגול n.
1:25	בהל vb.
	גוב vb.
	היא pron.
	פתגם n.
1:27	רעם vb.
1:28	אח n.
	לב n.
	להן adv.
	מסי vb.
	עם n.
	קרייה n.
	תליל adj.
1:30	עיין n.
	קרב n.
1:31	סכל vb.
1:32	היימן vb.
1:33	עמוד n.
	שרוי n.
	תקן vb.
1:34	שבועה n.
1:36	דרס vb.
	חולף conj.
1:39	ביזה n.
	בן prep.
	חכם vb.
	טב adj.
	ירת vb.
1:40	כוון vb.
1:41	יתי vb.
	סרח vb.
1:42	דבר vb.
	נגף vb.
	קודם prep.
1:43	זור vb.
1:44	דבורי n.
	כתת vb.
	לקדמות prep.
	רדף vb.
	שיציו n.
1:45	בכו n.
	קל n.
2:1	אורח n.
	כוון vb.
	נקף vb.
2:2	ירתו n.
2:3	ד(י)ן pron.
	סגין adv.
	צפון n.
2:4	לוקבל prep.
	שרי vb.
	תחום n.
2:5	מדרס n.
	קרב n.
2:6	עמיק adj.
	ראש n.
2:7	אלה n.
	דנה adv.
	הלכו v.n.
	חסר vb.
	מדבר n.
	סער n.
2:8	דרך n.
	מן לוות prep.
2:9	ירתו n.
	עוק vb.
2:10	אומתניי adj.
	אימתן adj.
	מן לקדמין adv.
	תקיף adj.
2:11	אימתן adj.
2:12	חורניי adj.
	מן לקדמין adv.
	תותבו n.
2:13	כדון adv.
	קום vb.
2:14	סוף vb.
	עד conj.
2:15	מחה n.
	משרי n.
	רגז vb.
2:19	ירתו n.
	עוק vb.
	קרב vb.
2:20	ארע n.
	גיבר n.
	זמתניי adj.
	מן לקדמין adv.
2:22	חוורניי adj.
2:23	עוויי adj.
	קפורקיי adj.
2:24	גרי vb.
	שרי vb.
2:25	בהל vb.
	דחלה n.
	פחד n.
	רגז vb.
	שמע n.
2:26	שלח vb.

2:27	כען adv.
	שמאל n.
2:28	זבן vb.
	כסף n.
	מידעם n.
2:30	קשי vb.
2:31	אחסן vb.
	שרי vb.
2:33	קודם prep.
	קטל vb.
2:34	ההוא pron.
	טפל n.
	קרייה n.
	שייר vb.
	שיצי vb.
2:35	עדי n.
2:36	קרייה n.
	שיזב vb.
3:1	לקדמות prep.
3:2	מסר vb.
3:4	בית מלכו n.
3:5	בדר vb.
	רם adj.
	שור n.
	תליל adj.
3:6	עבד vb.
3:7	בזז vb.
	עדי n.
3:8	נסב vb.
	עבר n.
	תלג n.
3:9	טור n.
	סרי vb.
	ציידניי adj.
	קרי vb.
	תלג n.
3:10	בית מלכו n.
	מישר n.
3:11	אמה n.
	יהיב adj.
	עמוניי adj.
	ערס n.
	פרזל n.
	פתי n.
	שייר n.
3:12	ירת vb.
	על גיף prep.
3:13	בית מלכו n.
	שאר n.
3:14	גשוריי adj.
3:16	אמצע n.

	נחיל n.
3:17	בית דמה n.
	שיפוע n.
3:18	אח n.
	בר חייל n.
	יהב vb.
3:20	אח n.
	ירותה n.
	נוח vb.
	עבר n.
3:22	נצחן n.
3:24	אלה n.
	בבעו interj.
	גבורה n.
	כוות prep.
	מן לעיל adv.
	מן לרע adv.
	שולטן n.
3:25	בבעו interj.
3:26	מן בגלל prep.
	סגין adv.
3:27	מדנח n.
	נטל vb.
	סלק vb.
	רמה n.
3:28	עבר vb.
	תקף vb.
3:29	בכי vb.
	דבק vb.
	חטא n.
	ידי vb.
	על conj.
	פלח n.
4:2	מנע vb.
4:4	חיי adj.
	יום n.
4:5	אלף vb.
	ירת vb.
	קיים n.
4:6	אומה n.
	בינה n.
	חוכמה n.
	חכים n.
	להור adv.
	נטר vb.
	סוכלתן adj.
	סוכלתנו n.
4:7	היידן pron.
	כוות prep.
	קריב adj.
4:8	אומה n.

	גזירה n.
	מלכו n.
	סדר n.
	סדר vb.
	חלג n.
4:9	אלף vb.
	זהר vb.
4:10	כנש vb.
	קום vb.
	שמע vb.
4:11	חשוך n.
	עד צית prep.
	ערפל n.
4:12	דביר n.
	להב n.
4:13	תני vb.
4:15	זהר vb.
	להב n.
4:16	דכר n.
	נקבה n.
	צורה n.
	צלים n.
4:17	אוויר n.
	בעיר n.
	דמו n.
	טוס vb.
	עוף n.
	פרח vb.
4:18	מן לרע adv.
	נון n.
	רחש vb.
4:19	זהר n.
	כוכב n.
	סגד vb.
	סידור n.
	שמש n.
	תחות prep.
	תלי vb.
4:20	אחסנה n.
	הוי vb.
	כור #2 n.
	נפק vb.
4:22	כנש vb.
4:23	צורה n.
4:24	אישה n.
	אלה n.
	פורען adj.
	קנה #2 n.
	קניי adj.
4:25	בר בר n.
	דמו n.

	חבל vb.
	סני vb.
	עתק vb.
	צורה n.
4:26	בפריע adv.
	סוף vb.
	שיצי vb.
4:27	בדר vb.
	גלי vb.
	שייר vb.
4:28	ברנש n.
	חזי vb.
	יד n.
	עובד n.
	קיס n.
	ריח vb.
4:30	בזמן conj.
	סוף n.
	עקה n.
	עקיב n.
	חוב vb.
4:31	חנן adj.
	רפי vb.
4:32	ארע n.
	ברי vb.
	סייף n.
	שמע vb.
4:33	אישה n.
	להב n.
4:34	בחר vb.
	נס n.
	עיין n.
	פרישן n.
4:35	אוחרן pron.
	חוי vb.
4:36	אישה n.
	חוי vb.
	להב n.
4:37	חולף ארום conj.
	חיל n.
4:38	אומה n.
	אחסנה n.
4:39	אלה n.
	מן לעיל adv.
	שולטן n.
4:40	ארך vb.
4:41	מדנח n.
	עבר n.
	שיזבו n.
4:42	אתמל adv.
	בתכיף adv.

	דקודמוי adv.
	סני vb.
	n. קרייה
4:45	v.n. אפקו
	n. שהדו
4:47	n. מלך
4:48	n. נחיל
	על גיף prep.
4:49	n. ראש
	n. רמה
5:1	אלף vb.
	v.n. משמע
5:3	הכה adv.
	קיים adj.
5:4	n. ממלל
5:5	בן prep.
	כען adv.
	מן קודם prep.
	סלק vb.
5:6	n. אוויר
	n. אישה
	n. ברק
	n. דביר
	n. זיק #2
	חקק vb.
	טוס vb.
	n. למפר
	נקף vb.
	n. עם
	פרח vb.
	n. קדש
	n. שמאל
5:7	n. אוויר
	בר מן prep.
	n. ברק
	חקק vb.
	n. למפד
	n. משרי
	n. פם
	צוות vb.
5:8	מן לעיל adv.
	מן לרע adv.
	n. צורה
5:9	n. חטא
	מרור adj.
	סגד vb.
	פורען adj.
	n. קנה #2
5:10	אלף num.
	n. טכו
5:11	n. אנש

5:13	שת num.
5:14	נוח vb.
	n. ניית
	n. שובה
5:15	מנטל adj.
	פרק vb.
5:16	יקר vb.
5:17	n. כנישה
	n. קטול
5:18	n. גיור #2
	n. מותן
5:19	n. גנב
	גרי vb.
	קניי adj.
5:20	חבר vb.
5:21	n. איתה
	n. אמהה
	n. בצורה
	n. חוב
	חמד vb.
	n. חמור
	n. ענן
5:22	כתב vb.
	n. לוח
	n. ערפל
	פסק vb.
	n. קל
	חריין num.
5:23	n. חשוך
5:24	חזי vb.
	מן גו prep.
	n. תקוף
5:25	n. אישה
	אכל vb.
5:26	חיי vb.
5:27	כל מה conj.
5:28	יטב vb.
	n. קל
	חקן vb.
5:29	דחל vb.
5:30	n. שלם
5:31	אלף vb.
5:32	n. ימין
5:33	n. אודה
	ארך vb.
6:3	n. חלב
	חלי adj.
	טעים adj.
	נקי adj.
6:4	n. אח
	דלמה adv.

	n. דרגש
	הוא pron.
	ביוון conj.
	כנש vb.
	n. לב
	עני vb.
	פלח vb.
	פסיל adj.
	קום vb.
	תרי(ן) עשר num.
6:5	n. אולפן
	n. ממון
6:6	חדיר adj.
6:7	הגי vb.
	v.n. הלכו
	v.n. מייתב
6:8	קטר vb.
	n. תפילה
6:9	n. ביי
	n. מזוזי
	n. סייף
	קבע vb.
6:10	בני vb.
6:11	n. גוב
	n. זיית
	חצב vb.
	n. טוב
	n. כרם
	מלי adj.
	נצב vb.
	שבע vb.
6:12	n. בית שעבור
6:15	פורען adj.
	קניי adj.
6:16	n. ניסיון
	נסי #2 vb.
6:17	n. קיים
	n. שהדו
6:18	יטב vb.
	ירת vb.
	שפר vb.
6:19	דחף vb.
6:20	מחר adv.
6:21	n. עבד
	תקיף adj.
6:22	n. את
	n. סימן
6:23	מן בגלל prep.
6:24	n. יום
6:25	n. מצווה
7:1	גרגשיי adj.

	חיוויי adj.
	חיתיי adj.
	טרד vb.
	יבוסיי adj.
	כנעניי adj.
	פריזיי adj.
7:2	חוס vb.
	מסר vb.
7:4	n. מימר
7:5	ארום אלהן conj.
	n. אשרה
	סתר vb.
	n. קיימה
	קצץ vb.
7:6	n. עם
	קדיש adj.
	n. שם
7:7	n. סוגי
	קליל adj.
	רעי #2 vb.
7:8	n. בית שעבוד
	נפק vb.
	n. רחמה
7:9	n. רחם
7:10	n. אגר
	n. מצווה
	עד conj.
	שלם vb.
7:11	נטר vb.
7:12	חולף conj.
	n. קיים
7:13	n. עדר
	רחם vb.
7:14	בריך adj.
	n. עקר
	n. עקרה
7:16	n. תוקלה
7:17	n. אומה
	הכרן #2 adv.
7:18	דכר vb.
	n. פרע
7:19	n. פרישן
7:20	גרי vb.
	טמר vb.
	n. מחה
7:21	דחיל adj.
7:22	n. חיווה
	קליל adj.
7:23	n. ערבוב
7:24	מן תחות (ל־) prep.
	n. שולטן

7:25	vb. חמד
	vb. חפי
	vb. תקל #2
7:26	n. ביי
	prep. כוות
	adj. מרחק
	n. מרחקה
	vb. עלל
	vb. רחק
	vb. שקץ
8:1	vb. חיי
	vb. סגי
8:2	vb. דכר
	adv. דנה
	part. הא
	n. מחשבה
	vb. צער
8:3	vb. אכל
	n. ברנש
	vb. כפן
	n. מן
	vb. צער
8:4	vb. בלי
	adj. חפי
8:5	vb. פייס
8:7	n. בקעה
	n. מבוע
	n. נחיל
	n. תהום
8:8	n. גפן
	n. דבש
	adj. חלי
	n. משח
	n. רמון
	n. שׂערה
	n. תומרה
	n. תינה
8:9	n. ארע
	adj. בריר
	n. מסכינו
8:11	n. אולפן
8:13	vb. סגי
8:14	n. בית שעבור
	vb. תקף
8:15	adj. דחיל
	n. כיף
	n. עקרב
	n. צהו
	n. שמיר
	adj. שׂרף
8:16	vb. אכל
	n. סוף
8:17	vb. קני
8:18	n. נכסין
8:19	n. טעו
	vb. נשי
	vb. שׂהד
9:1	prep. עד צית
	adj. חליל
9:2	n. גיבר
	vb. יכל
	n. עם
9:3	vb. אכל
	vb. כנע
9:4	vb. טרד
9:5	n. זכו
	n. קשיטו
9:6	vb. סטי
	n. קדל
	adj. קשי
9:7	vb. דכר
	vb. נפק
	vb. סרב
9:8	vb. רגז
9:9	v.n. אסקו
	vb. שתי
9:10	n. דכיר
	v.n. כנשו
	n. להב
9:12	n. מסכה
9:13	n. אולפן
	vb. גלי
	n. קדל
	n. קשיו
9:14	n. אומה
	n. יוכלה
	vb. מחק
	vb. מנע
	adj. מסגי
9:15	vb. בער
	n. לוח
9:16	n. מסכה
	n. עגל
9:17	vb. תפס
9:19	n. כולי
	vb. רגז
9:20	prep. על עסיק
	n. שעה
9:21	vb. כתת
	n. עפר
9:22	n. בית יקידה
	n. יקידה
	n. כולי
	n. ניסיון
	n. קבר
	vb. רגז
	n. שאילה
9:23	n. גזירה
	vb. שמע
9:24	vb. סרב
9:25	n. לילי
	n. צלו
	vb. שטח
9:26	vb. נפק
9:27	n. כולי
	vb. סכל #2
	n. קשיו
	n. רחמין
9:28	n. יוכלה
9:29	adj. מנטל
10:1	n. אבן
	vb. חצב
10:2	n. דכיר
10:3	n. אע
	n. ארון
	vb. תצב
10:4	v.n. כנשו
	n. כתב
	vb. כתב
	n. להב
	vb. מלל
	adj. קדמיי
10:5	n. לוח
	vb. נחת
10:6	n. ביר #2
	n. כהונה
	vb. כנש
	vb. שמש
10:7	n. בית נחלין
10:8	vb. סכל
	prep. עד זמן
10:9	n. אחסנה
10:10	vb. חכל
	adv. להוד
	n. רעווה
10:11	n. מטלן
10:12	vb. רחל
	vb. רחם
10:14	n. שמיין
10:15	vb. בחר
	prep. מן בחר
10:16	n. טפשו
	n. לב
	n. ערלה
	n. קדל
	vb. תקף
10:17	n. אפין
	n. גיבר
	adj. דחיל
	n. ממון
	n. רב
	n. שחוד
	vb. חלם
10:18	n. איסטולי
	n. מזון
10:19	n. גיור
10:20	vb. דבק
	vb. קום
	vb. שבע
10:21	n. דחילה
	vb. חמי
	n. תושבחה
10:22	n. סוגי
	vb. שווי
11:1	n. מטרה
11:2	n. תקוף
11:3	n. משכחה
	n. עוכד
	n. פרישן
11:4	prep. בתר
	n. סוסי
	prep. עד זמן
	vb. צוף
11:6	n. אנשי בייתה
	n. פם
	vb. פתח
	n. קאים
11:8	vb. תקף
11:9	adj. טעים
	n. פרי
11:10	n. זרע
	vb. זרע
	n. ירק
11:11	n. בקעה
	n. טור
	n. שמיין
	vb. שתי
11:13	n. לב
11:14	adj. בכיר
	adj. לקיש
11:15	vb. שׂבע
11:16	vb. זהר
	vb. סגד
11:17	n. מטר

נתן vb.	
עללה n.	
עצר vb.	
בית אפין n.	*11:18*
לב n.	
סימן n.	
קטר vb.	
תדיר adj.	
תפילה n.	
דמך #2 v.n.	*11:19*
הגי vb.	
הלכו v.n.	
מייתב v.n.	
קום v.n.	
מזוזי n.	*11:20*
קבע vb.	
אורח n.	*11:22*
דבק vb.	
הלך vb.	
אומה n.	*11:23*
דרס vb.	*11:24*
כף n.	
נהר n.	
דחלה n.	*11:25*
דרך vb.	
מלך n.	
על אפי prep.	
פחד n.	
שולטן n.	
ברכה n.	*11:26*
לווט n.	
חכם vb.	*11:28*
עלל vb.	*11:29*
בלוקבל prep.	*11:30*
מטמע n.	
סמיך adj.	
עבר n.	
סדר vb.	*11:32*
נטר vb.	*12:1*
אתר n.	*12:2*
טעו n.	
דם adj.	
שבת #2 vb.	
שיצי vb.	
סחר vb.	*12:3*
צלים n.	
קיימה n.	
קצץ vb.	
תבר vb.	
דחלה n.	*12:5*
רעי #2 vb.	
אתי vb.	*12:6*
נידבה n.	
אושטו v.n.	*12:7*
חדי vb.	
אתי vb.	*12:9*
בדון adv.	
נווחה n.	
אחסן vb.	*12:10*
רוחצן n.	
אפרשו n.	*12:11*
אתי vb.	
בל מה conj.	
נדר n.	
נדר vb.	
שפר n.	
תמן adv.	
אמהה n.	*12:12*
פילוג n.	
אתר n.	*12:13*
שבח vb.	
טבי n.	*12:15*
מרחק adj.	
תוחמדה n.	
ארע n.	*12:16*
מעשר n.	*12:17*
נידבה n.	
ען n.	
רשיי adj.	
אושטו v.n.	*12:18*
שבק vb.	*12:19*
חמר vb.	*12:20*
פתי vb.	
תוחמדה n.	
רחק vb.	*12:21*
שדי vb.	
תוחמדה n.	
אייל n.	*12:22*
אכל vb.	
טבי n.	
מרחק adj.	
קדש n.	
אדם n.	*12:23*
לא adv.	
תקף vb.	
שפך vb.	*12:24*
יטב vb.	*12:25*
עלה n.	*12:27*
שפך vb.	
לעלם adv.	*12:28*
נטר vb.	
שפר vb.	
בתר conj.	*12:30*
זהר vb.	
פלח vb.	
תקל #2 vb.	
יקד vb.	*12:31*
מרחק adj.	
מנע vb.	*13:1*
את n.	*13:2*
בן prep.	
חלם n.	
סימן n.	
אוחרן pron.	*13:3*
הא interj.	*13:4*
חלם vb.	
דבק vb.	*13:5*
דחל vb.	
בישה n.	*13:6*
בית שעבוד n.	
חלם vb.	
נבי n.	
אזל vb.	*13:7*
בטומרה adv.	
ברה n.	
חביב adj.	
טעי vb.	
כען adv.	
רחם n.	
חזור חזור adv.	*13:8*
סייף n.	
רחיק adj.	
תוס vb.	*13:9*
מילה n.	
צבי vb.	
ארום conj.	*13:10*
באחרייתה adv.	
בקדמייתה adv.	
קטל vb.	
בית שעבוד n.	*13:11*
חד num.	*13:13*
אזל vb.	*13:14*
בר עיצה n.	
טעי vb.	
מן ביני prep.	
תקר vb.	*13:15*
בוון vb.	
עכד vb.	
קשוט n.	
שאל vb.	
דייר n.	*13:16*
חרב n.	
לפתגם prep.	
שיצי vb.	
כנש vb.	*13:17*
לגו prep.	
מצע n.	
עדי n.	
פלטיה n.	
חרם n.	*13:18*
רחם vb.	
מצווה n.	*13:19*
תקן vb.	
בית אפין n.	*14:1*
חבורה n.	
חביב adj.	
נוכריי adj.	
רושם n.	
חביב adj.	*14:2*
סגולה n.	
רעי #2 vb.	
אימר n.	*14:4*
תור n.	
אייל n.	*14:5*
בר n.	
דייץ n.	
טבי n.	
יחמור n.	
רימן n.	
גרדה n.	*14:6*
טלף vb.	
סדק vb.	
פרסה n.	
אכל vb.	*14:7*
ארנב n.	
גמל n.	
גרה n.	
מסאב adj.	
סרק vb.	
פרסה n.	
גדד #2 vb.	*14:8*
דייד n.	
חזיר n.	
טלף n.	
טלף vb.	
נבילה n.	
תליתיי num.	
סנפיר n.	*14:9*
קסקסה n.	
ציפר n.	*14:11*
ברגז n.	*14:12*
נשר n.	
עוז n.	

14:13	איבו	n.
	בות	n.
	רייה	n.
14:14	עורב	n.
14:15	בר נצה	n.
	חטפי	n.
	נעמי	n.
	שחף	n.
14:16	אותי	n.
	צרי #3	n.
	קיפוף	n.
14:17	קק	n.
	שלינונין	n.
	שרקרק	n.
14:18	אכום	adj.
	דייה	n.
	חוור	adj.
	חרפד/ת	n.
	מין	n.
	נגר טור	n.
14:19	מסאב	adj.
	שרץ	n.
14:21	בר עממין	n.
	זבן	vb.
	חלב	n.
	עבור	n.
	ערב	vb.
	צרר	vb.
	קש	n.
	תותב	n.
14:22	כנש	vb.
	מה	conj.
	עללה	n.
	עשׂר	vb.
14:23	מן קורם	prep.
	מעשׂר	n.
14:24	סובר	vb.
14:25	אזל	vb.
	פרק	vb.
	צרר	vb.
	רעי #2	vb.
14:26	שאל	vb.
14:27	פילוג	n.
14:28	מסכן	n.
	מעשׂר	n.
	עללה	n.
	צנע	vb.
14:29	ארמלה	n.
	שׂבע	vb.
15:1	שמיטה	n.
15:2	רחק	vb.
	יר	n.

	יזף	vb.
	סדר	n.
	קרי	vb.
	שמט	vb.
15:3	אח	n.
	רחק	vb.
	עבריי	adj.
	רשיי	adj.
	שמט	vb.
15:6	ברך	vb.
	יזף	vb.
	סגי	adj.
	צרך	vb.
	שלט	vb.
15:7	מסכן	n.
	קפץ #2	vb.
15:8	זבר	vb.
	חסר	vb.
	חסרון	n.
	פתח	vb.
15:9	ב־	prep.
	זירן	adj.
	חובה	n.
	חטא	n.
	חטי	n.
	מסכן	n.
	שביעיי	num.
	שמיטה	n.
15:10	אושטו	v.n.
	באש	vb.
	מן בגלל	prep.
15:11	צריך	adj.
15:12	חירו	n.
	עבריי	adj.
	פלח	vb.
15:13	חירו	n.
	מן לווח	prep.
	ריקן	adj.
15:14	זבר	vb.
	מעצרה	n.
15:15	פרק	vb.
15:16	חירו	n.
15:17	אדן	n.
	מרצע	n.
	עבד	n.
	שעבד	vb.
15:18	אגיר	n.
	בכיפלה	adv.
	חירו	n.
15:19	בכור	n.
	גזז	vb.

15:21	חגיר	adj.
	מום	n.
	סמי	n.
15:22	אייל	n.
	מרחק	adj.
16:1	אביב	n.
	אימם	n.
16:3	בבהילו	adv.
	דבר	vb.
	חמיע	n.
	לחים	n.
	פרק	vb.
	צער	n.
16:4	בות	vb.
	חמיר	n.
	צפר	n.
16:5	רשיי	adj.
16:6	בזמן	prep.
	נכס	vb.
16:7	בשל	vb.
	צפר	n.
	קרם	vb.
16:8	כנישה	n.
	פטיר	n.
16:9	אנפו	n.
	מגל	n.
	שבוע	n.
16:10	אושטו	v.n.
	עצרחה	n.
16:11	יתם	n.
16:12	רכר	vb.
16:13	מעצרה	n.
	עבור	n.
16:14	ארמלה	n.
	מועד	n.
16:15	חגג	vb.
	תדי	vb.
	עללה	n.
16:16	דכור	n.
	חמי	vb.
	לית	
	מטלה	n.
	פטיר	n.
	רבון	n.
	ריקן	adj.
	רשיי	adj.
	שבועייה	n.
16:17	אושטו	v.n.
	ברכה	n.
16:18	סרך	n.
	קשוט	n.

16:19	אפין	n.
	רין	n.
	טלטל	vb.
	ממון	n.
	נסב	vb.
	סטי	vb.
	סמי	vb.
	שחוד	n.
16:21	אילן	n.
	אשרה	n.
	נצב	vb.
16:22	קום	vb.
17:1	מילה	n.
	סני	vb.
17:3	זהר	n.
	טעו	n.
	סגר	vb.
	תקף	vb.
17:4	ד(י)ן	pron.
	יאות	adv.
	כוון	vb.
	מרחקה	n.
	תבע	vb.
	תני	vb.
17:5	אבן	n.
	רגם	vb.
17:6	חוב	vb.
	מימר	n.
	על פם	prep.
17:7	באחרייתה	adv.
	בער	vb.
	בקרמייתה	adv.
	פשט	vb.
17:8	בן	prep.
	בתולין	n.
	דיינין	n.
	מכתש	n.
	ממון	n.
	נתק	n.
	צרעה	n.
	קום	vb.
	קטולין	n.
17:9	האינון	pron.
	עסיק	n.
17:10	אתר	n.
17:11	גזירה	n.
	שׂמאל	n.
17:12	בזירנו	adv.
	בער	vb.
	עתד	vb.
17:13	זוד	vb.

17:15	בר עממין n.
	רשיי adj.
17:16	סוסי n.
	תוב adv.
17:17	סטי vb.
17:18	כורסי n.
	ספר #3 n.
	תניי n.
17:20	ארך vb.
	מן בגלל conj.
	חקף vb.
18:1	אחסנה n.
	בר שבט n.
	חולק n.
	קורבן n.
18:2	בן prep.
18:3	אימר n.
	ארעיי adj.
	לחי n.
	רקי n.
18:4	גז n.
18:6	יתב vb.
	תוחמרה n.
18:7	אח n.
	שם n.
	שמש vb.
18:8	בר מן prep.
18:9	האינון pron.
18:10	חדוד n.
	חרש n.
	נור n.
	נחש #3 n.
	קסם n.
	קסם #2 n.
18:11	אוב n.
	זכור n.
	חבורה n.
	חבר #2 n.
	סלק vb.
	תבע vb.
18:12	בגלל prep.
	מרחקה n.
18:13	עבדה n.
18:14	חדוד n.
	עיין n.
	קסם n.
	קסם #2 n.
18:15	נבי n.
18:16	התכנשו v.n.
	קהל n.
	שאל vb.
18:18	דביר n.
	קום vb.
18:20	אוחרן pron.
	זוד vb.
18:21	ידע vb.
	מחשבה n.
18:22	בזידנו adv.
19:3	אחסן vb.
	שלו n.
	תחום n.
	תלת vb.
19:4	בלא prep.
	דקודמוי adv.
	חבר n.
	עסיק n.
	קטל vb.
19:5	ארע vb.
	רחף vb.
	חורש n.
	סיקור n.
	עלל vb.
	קטע vb.
	קיס n.
	קצץ vb.
	שמט vb.
19:6	ארע vb.
	אתמל adv.
	דקודמוי adv.
	זוע vb.
	חוב vb.
	קטולין n.
	רדף vb.
19:7	קרייה n.
	שיזבו n.
19:8	פתי vb.
19:9	אולפן n.
	מצווה n.
	שיזבו n.
	חקן vb.
19:10	זכיי adj.
	שפיכה v.n.
	שפך vb.
19:11	גבר n.
	כמן vb.
	סני vb.
19:12	חכים n.
	שלח vb.
	תמן adv.
19:13	אדם n.
	בער vb.
	חוס vb.
	עיין n.
	שפוך n.
19:14	אחסן vb.
	חקן vb.
19:15	תוב vb.
	חובה n.
	סרהון n.
	על פם prep.
19:16	שׂהד vb.
	שׂהיד n.
19:17	האינון pron.
	לקודם prep.
19:18	שקר n.
	תבע vb.
19:19	חשב vb.
19:21	תשלום n.
20:1	סוסי n.
20:2	כהן n.
20:3	דחל vb.
	פחד vb.
	תבר vb.
20:4	דבר vb.
	סדר vb.
20:5	אזל vb.
	ביי n.
	חדת adj.
	מן pron.
	שכלל vb.
20:6	כרם n.
	נצב vb.
	פרק vb.
20:7	ארס vb.
	נסב vb.
20:8	לב n.
	מסי vb.
	סרך n.
	תבר vb.
20:9	חיל n.
	מני vb.
20:10	כרז vb.
	לוקבל prep.
	שלם n.
20:11	בגו prep.
	מס n.
	שלם n.
20:12	סדר n.
	סדר vb.
	שלם #2 vb.
20:13	לפתגם prep.
	קטל vb.
20:14	איתה n.
	בזז vb.
	ביזה n.
	טפל n.
	עדי n.
20:15	לחדה adv.
	רחיק adj.
20:16	נישמה n.
20:17	אמוריי adj.
	יבוסיי adj.
	כנעניי adj.
	פריזיי adj.
	שיצי vb.
20:18	חוב vb.
20:19	חבל vb.
	נקף vb.
	עבר vb.
	פרזל n.
	קצץ vb.
20:20	כבש vb.
	כרכום n.
	קצץ vb.
21:1	ידע vb.
	מן pron.
	קטיל adj.
	קטל vb.
21:2	חזור חזור adv.
	משח #2 vb.
21:3	ברת תורין n.
	ניר n.
	עגלה n.
	על prep.
	פלח vb.
	קריב adj.
21:4	בייר adj.
	זרע vb.
	נחיל n.
	עגלה n.
	פלח vb.
	קטל vb.
21:6	עגלה n.
21:7	שפך vb.
21:8	חובה n.
	כפר vb.
	שפיכה v.n.
21:10	שבי vb.
	שבייה n.
21:11	שבייה n.
	שפיר adj.
21:12	טפר n.
	ספר vb.
	צמי vb.

21:13	ביי n.
	בתר prep.
	ירח n.
	שבייה n.
21:15	ילד vb.
	סני adj.
	סני vb.
	רחימה n.
	רחם vb.
21:16	בכור n.
	סני adj.
	קדם vb.
	רחימה n.
	רשיי adj.
21:17	בכורה n.
	חולק n.
	סני adj.
21:18	מורוון n.
	סורבן adj.
21:19	תפס vb.
21:20	חמר n.
	מורוון n.
	סורבן adj.
21:21	בישה n.
	בער vb.
	רחל vb.
21:22	צלב vb.
	קטולין n.
	קיס n.
21:23	בות vb.
	נבילה n.
	סאב vb.
	צלב vb.
22:1	חזר vb.
	טעי vb.
	בסי vb.
	עיין n.
22:2	תבע vb.
22:3	אבד vb.
	אבידה n.
	רשיי adj.
	שבח vb.
22:4	אורח n.
	אח n.
	טלק vb.
	טען vb.
	בסי vb.
	פרק vb.
	שבק vb.
22:5	זיין n.
22:6	אם n.
	ארע n.
	ארע vb.
	ביר n.
	גוזל n.
	ציפר n.
	קן n.
	רבע vb.
22:7	ארך vb.
	שלח vb.
22:8	אדם n.
	איגר n.
	מן #2 conj.
	סייג n.
22:9	אבר vb.
	כלאים n.
	מלי n.
22:10	חמר #2 n.
	קטר vb.
	רדי #2 vb.
22:11	כיתן n.
	עמר n.
	ערב vb.
	שעטנז n.
22:12	גולה n.
	זווי n.
	עטף vb.
	צניף n.
22:13	זמן vb.
	לוות prep.
22:14	עלילה n.
	עפר n.
	קרב vb.
	שהדו n.
22:15	בית דין n.
	נפק vb.
22:17	מילה n.
	עלילה n.
	שושף n.
	שבח vb.
22:19	הוא pron.
	קנס vb.
	רשיי adj.
	שבק vb.
22:20	יזף vb.
	קשוט n.
22:21	זני vb.
	מרחקה n.
22:22	נסב vb.
	שמש vb.
22:23	ארס vb.
	בתולה n.
	רבי #4 n.
22:24	נפק vb.
	על עסיק conj.
	צער vb.
22:25	ארס vb.
	בלחורי prep.
22:26	חוב vb.
	מידעם n.
	קטולין n.
22:27	ארס vb.
22:28	ארס vb.
	רבי #4 n.
	שהי vb.
	תפס vb.
22:29	חולף conj.
	חמש num.
	סלע n.
	צער vb.
	רשיי adj.
23:1	בנף n.
	ערייה n.
23:2	סרס vb.
	פסיק #2 n.
23:3	חשב vb.
	ממזר n.
	עשיריי num.
23:4	מואביי adj.
23:5	אגר vb.
	אפקו v.n.
	על עסיק conj.
	קדם vb.
23:6	ברכה n.
	צבי vb.
	קללה n.
23:7	טיבו n.
23:8	דיור n.
	דחק vb.
23:9	ילד vb.
	כנישה n.
23:10	מילה n.
23:11	ב־ prep.
	קרי n.
23:13	זמן vb.
	לברה adv.
	מזמן adj.
23:14	חפר vb.
	לבר adv.
	מייתב v.n.
	מפקן n.
	סיכה n.
23:16	מן לוות prep.
	שיזב vb.
23:17	שפר vb.
23:18	נפק בר n.
	נפקת בר n.
23:19	זנו n.
	כלב n.
	פירוג n.
23:20	אח n.
	זפו n.
	יזף vb.
	ממון n.
23:21	אושטו v.n.
	בר עממין n.
	יזף vb.
	תמן adv.
23:22	פירוש n.
	שהי vb.
23:23	חובה n.
	מנע vb.
	נדר vb.
23:24	יזף vb.
	מלל vb.
	נדר vb.
	נוח vb.
	נידבה n.
	סיפווה n.
	פירוש n.
23:25	איפשר adv.
	אריס n.
	ענבה n.
	צורך n.
	שׂבע vb.
23:26	אריס n.
	חצד n.
	מגל n.
	פירוביין n.
	קטף vb.
	קיימה n.
24:1	איגרה n.
	זמן vb.
	חסד n.
	פרן vb.
	שיבוקין n.
24:2	נסב vb.
24:3	אחריי adj.
	כתב vb.
	שיבוקין n.
24:4	מרחקה n.
	רשיי adj.
	שבק vb.
24:5	זכיי adj.

	חדי	vb.
	נסב	vb.
	שירוי	n.
24:6	אסור	n.
	חבל	vb.
	חתן	n.
	כלה	n.
	משכן	vb.
	רחי	n.
24:7	מן ביני	prep.
24:8	זהר	vb.
	נטר	vb.
24:9	אפקו	v.n.
	דכר	vb.
24:10	זפו	n.
	משכון	n.
	משכן	vb.
24:11	לברה	adv.
	משכון	n.
24:12	גבר	n.
	מסכן	n.
24:13	רמך	vb.
	זכו	n.
	לבוש	n.
	מטמע	n.
	משכון	n.
24:14	אגיר	n.
	אגר	n.
	מסכן	n.
	עצי	vb.
	צריך	adj.
24:15	זהר	vb.
	טמע	vb.
	פעל	n.
24:16	חוב	n.
24:17	ארמלה	n.
	יתם	n.
	תכל	n.
24:18	שעבד	vb.
24:19	חצד	vb.
	יתם	n.
	עמר #2	n.
24:20	זייח	n.
	עוללה	n.
	שמט	vb.
24:21	בער	vb.
	גיור	n.
	עוללה	n.
	קטף	vb.
25:1	זכי	vb.
	זכיי	adj.
	חוב	vb.
25:2	חייב	adj.
	לקי	vb.
	מרדו	n.
	רבע	vb.
25:3	אילן	n.
	בזי	vb.
	יסף	vb.
	מחה	n.
25:4	דרך	v.n.
	זמם	vb.
25:5	אח	n.
	איתה	n.
	יבם	n.
	יבם	vb.
	כחדה	adv.
	לברה	adv.
25:6	מחק	vb.
25:7	יבם	n.
	יבם	vb.
	יבמה	n.
	סרב	vb.
	צבי	vb.
	קום	vb.
	רעי #2	vb.
25:9	חבים	n.
	יבמה	n.
	מן עילווי	prep.
	סנדל	n.
	עיין	n.
	עני	vb.
	צבי	vb.
	דגל	n.
	רקק	vb.
	שלף	vb.
25:10	ייבום	n.
	מצווה	n.
25:11	אח	n.
	איתה	n.
	בית בהתה	n.
	בעיל	n.
	נצי	vb.
	תקף	vb.
25:12	חוס	vb.
	קצץ	vb.
25:13	הזי	vb.
	זעיר	adj.
	כיס	n.
	מתקל	n.
25:14	מכלה	n.
	רב	n.
25:15	ארך	vb.
	מתקל	n.
	קשיט	adj.
	שלם	n.
25:17	אפקו	v.n.
	סוף	vb.
25:18	הרהר	vb.
	לב	n.
	מן בתר	prep.
	פלט	vb.
	קטל	vb.
	שלהי	vb.
25:19	בזמן	conj.
	מן תחות (ל־)	prep.
	נוח	vb.
26:1	אחסנה	n.
26:2	בוכרה	n.
26:3	האינון	pron.
	ירי	vb.
26:4	צנע	vb.
26:5	אבד	vb.
	ארמיי	adj.
	ברך	vb.
	מסגי	adj.
	סכר	vb.
	שיזב	vb.
	שירוי	n.
26:6	פלחן	n.
	שווי	vb.
26:7	שעבוד	n.
26:8	אדרע	n.
	מנטל	adj.
	פרישן	n.
	פרק	vb.
26:9	טעים	adj.
26:10	בוכרה	n.
	סגד	vb.
	שירוי	n.
26:12	אכל	vb.
	מסכן	n.
	קדמיי	adj.
	עשׂר	n.
	עשׂר	vb.
	שׂבע	vb.
26:13	יתם	n.
	קדש	n.
26:14	אבילו	n.
	אכל	vb.
	ארון	n.
	יהב	vb.
	מסאבו	n.
	תכריכין	n.
26:15	רוק	vb.
	חלי	adj.
	מדור	n.
26:16	נטר	vb.
26:17	מלך	vb.
26:18	חביב	adj.
	מלך	vb.
	סגולה	n.
26:19	מנטל	adj.
	רם	adj.
	תושבחה	n.
27:2	אבן	n.
	קום	vb.
	רב	n.
	שוע	vb.
	שעי	vb.
27:4	גיר #2	n.
	עבר	vb.
	שוע	vb.
27:5	אבן	n.
27:6	מום	n.
	עלה	n.
27:8	אבן	n.
	כתב	vb.
	פרש	vb.
	פתגם	n.
	תרגם	vb.
27:9	ליוויי	n.
	מני	vb.
	צות	vb.
27:12	בטומרה	adv.
27:14	תלי	adj.
27:15	אומן	n.
	במיצעה	adv.
	כריך	adj.
	גבר	n.
	הכה	adv.
	הפך	vb.
	יד	n.
	כהן	n.
	בלפי	prep.
	מה	conj.
	מלווט	n.
	סלק	vb.
	צורה	n.
	צלים	n.
27:16	זלל	vb.
27:17	ארע	vb.
	תחום	n.

27:18	סמי n.
27:19	דין n.
	יתם n.
	סטי vb.
27:20	בזי vb.
27:22	אחה n.
	אם n.
	ברת אב n.
	ברת אם n.
27:23	חתנה n.
27:25	נפיש n.
	שחוד n.
28:1	אומה n.
	מנטל adj.
	רם adj.
28:3	בריך adj.
28:4	בקורה n.
	מעין n.
	סטי vb.
	עדר n.
28:5	אצו n.
	ביכורין n.
	תנור n.
28:7	אורח n.
	באש vb.
	לוקבל prep.
	ערק vb.
	קדל n.
	תביר adj.
28:8	אוצר n.
	אושטו v.n.
	ברכה n.
28:9	אורח n.
28:11	וולד n.
	טבה n.
28:12	פתח vb.
	צרך vb.
28:13	הדיוט adj.
	לעיל adv.
	לרע adv.
	נחת vb.
28:14	אזל vb.
	שמאל n.
28:15	מצווה n.
	קיים n.
28:17	אצו n.
	תגור n.
28:18	בקורה n.
	עדר n.
28:19	אפקו v.n.
	בית כנישה n.
28:20	אושטו v.n.
	גרי vb.
	מאירה n.
	מזופה n.
	שבק vb.
	שעמום n.
28:21	גרי vb.
	מותן n.
28:22	ירקן n.
	מחי vb.
	רדף vb.
	שדפן n.
	שחפי n.
28:23	בריר adj.
	הך prep.
	חסים n.
	טל n.
	עילווי prep.
	רבי vb.
	תחות prep.
28:24	אבק n.
	עפר n.
	שיצי vb.
28:25	נגף vb.
	ריחוק n.
28:26	נוט vb.
28:27	אסי vb.
	חרבן #2 n.
	חרסן n.
	טחור n.
	יכל vb.
	שחין n.
28:28	טפשו n.
	לב n.
	סמיו n.
	שעמימו n.
28:29	גזל n.
	גשש vb.
	הבל n.
	טהר n.
	יום n.
	משש vb.
	סמי n.
	עצי vb.
	צלח vb.
	שיוב vb.
28:30	ארס vb.
	ביי n.
28:31	נכס vb.
	נצב vb.
	רשיי adj.
28:32	על ידי prep.
	פרק vb.
28:33	אומה n.
	לעו n.
	עצי vb.
	פרי n.
	רצץ vb.
28:34	חזיו n.
	עיין n.
	שגע vb.
28:35	ברך n.
	קודקד n.
	ראש n.
	שחין n.
	שק n.
28:36	אבן n.
	אוחרן pron.
	גלי vb.
28:37	מחל n.
	צדו n.
	חינוי n.
28:38	גוב #2 n.
	זרע n.
	סגין adv.
	קליל adj.
	קרסם vb.
28:39	מגר vb.
	תולעה n.
28:40	זיית n.
	טוש vb.
	נץ n.
	נתר vb.
28:41	אזל vb.
	שכייה n.
28:42	חלזון #2 n.
	מסיק n.
28:43	לעיל adv.
	לרע adv.
28:44	אחון pron.
	הדיוט adj.
	יזף vb.
28:45	לווט n.
28:46	את n.
	סימן n.
28:47	חדו n.
	לב n.
	סוגי n.
28:48	גרי vb.
	חסרון n.
	כפן n.
	מידעם n.
	ניר n.
	ערטיליו n.
	פרול n.
	צהו n.
	צוור n.
	שיצי vb.
28:49	אומה n.
	טוס vb.
	נשר n.
	רוחקה n.
28:50	חציף adj.
	סב n.
	עולים n.
28:51	בקורה n.
	עבור n.
	עד זמן conj.
28:52	עוק vb.
	רחץ vb.
	רם adj.
	שור n.
	תליל adj.
28:53	צוקה n.
	צער n.
28:54	איתה n.
	חוב #2 n.
	חטי #2 vb.
	טליו n.
	מפרנק adj.
	שיור n.
28:55	אכל vb.
	מן בלי conj.
	צוקה n.
	צער n.
28:56	אנס vb.
	חטי #2 vb.
	חיטזי n.
	מפרנק adj.
	פרנוק n.
	קבע vb.
28:57	חסרון n.
	עוק vb.
	צוקה n.
28:58	דחיל adj.
	יקיר adj.
28:59	בוש n.
	ביש adj.
	מחה n.
28:60	דבק vb.
28:61	בוש n.
	גרי vb.
	כתב vb.

	מכתש n.
28:62	חולף conj.
	כוכב n.
	מניין n.
	סוגי n.
28:63	אבד vb.
	סגי vb.
	סוף vb.
	עקר vb.
	רעווה n.
28:64	בדר vb.
28:65	דייב #2 n.
	האינון pron.
	לב n.
	נוח vb.
	נייח n.
	סייף n.
	רוגזן adj.
28:66	לילי n.
	פחד vb.
	תלי vb.
28:67	חמי vb.
	לווי interj.
	פחד n.
	פחד vb.
28:68	אלף n.
	יסף vb.
	לברניי n.
	לית
28:69	בר מן prep.
29:1	שולטן n.
29:2	את n.
29:3	אדן n.
29:4	בלי vb.
	מסן n.
29:5	חדת adj.
	עתיק adj.
	שתי vb.
29:6	אתי vb.
29:7	שבט n.
29:8	צלח vb.
29:9	סרך n.
	עתד vb.
29:10	מליי n.
	קיס n.
29:11	עבר vb.
29:12	פרוק adj.
29:13	בלחודי prep.
	קיים n.
29:14	מן בתר prep.
	עתיד adj.
29:15	עבר vb.
	שרי vb.
29:16	גנב vb.
	דחל vb.
	מרתקה n.
	קיס n.
29:17	ארע n.
	ברם conj.
	דמי vb.
	האינון pron.
	ההוא pron.
	הרהר vb.
	זרעי n.
	חטא n.
	חלי adj.
	לב n.
	לעני n.
	מות n.
	מריר adj.
	קבע vb.
	שרש n.
29:18	אזל vb.
	זידנה n.
	לב n.
	מחשבה n.
	פייס vb.
	קשיטו n.
	שלו n.
29:19	בכדן adv.
	דבק vb.
	מחק vb.
	קנה #2 n.
	רעווה n.
29:21	אחריי adj.
	ארע n.
	בר עממין n.
	גרי vb.
	מן בתר prep.
29:22	גופרי n.
	זרע vb.
	יקידה n.
	מלח n.
	עשׂב n.
29:24	אפקו v.n.
	פרק vb.
	שכק vb.
29:27	טלק vb.
	כעס n.
	רב n.
	רגוז n.
	תלש vb.
29:28	ביר n.
	גלי vb.
	גלייה n.
	טמירה n.
	פתגם n.
30:1	אתי vb.
	חזר vb.
	חילוף n.
	סדר vb.
	פתגם n.
30:3	בדר vb.
30:4	מבדר n.
30:5	ירת vb.
30:6	לב n.
30:7	רדף vb.
30:8	שמע vb.
30:9	וולד n.
	חדי vb.
	טבה n.
30:10	נטר vb.
30:11	כסי vb.
30:12	חד num.
	שמע vb.
30:13	ים n.
	נבי n.
	סלק vb.
	עבר n.
	עומק n.
	פיקוד n.
30:14	מימר n.
	פם n.
30:16	עלל vb.
30:17	בדר vb.
30:18	סגי vb.
30:19	בחר vb.
	ברכה n.
	הא interj.
	שׂהד vb.
30:20	אריכו n.
	דבק vb.
31:1	אזל vb.
	דביר n.
31:2	כען adv.
31:5	מסר vb.
31:6	זרז vb.
	רפי vb.
	שבק vb.
31:7	אחסן vb.
	זרז vb.
	תקף vb.
31:8	סעד n.
	רפי vb.
31:9	ארון n.
	בר שבט n.
31:10	אשון n.
	חג n.
	שמיטה n.
31:11	קרי vb.
31:12	דחל vb.
	טפל n.
	כנש vb.
31:13	קיים adj.
31:14	כנש vb.
	עלם n.
	עתד vb.
	שלם n.
31:15	משכן n.
31:16	טעי vb.
	נוכריי adj.
	פסס vb.
	קום vb.
31:17	בישה n.
	בן prep.
	הפך vb.
	עקה n.
	תקף vb.
31:18	טמר vb.
31:19	פם n.
	שבח n.
	שירה n.
	שׂהדו n.
31:20	טעים adj.
	נקי adj.
	פרנק vb.
	שבק vb.
31:21	זרעי n.
	יצר n.
	עלל vb.
	עקה n.
	קודם עד לא conj.
	שבח n.
	שירה n.
31:22	שבח n.
	שירה n.
31:23	הוי vb.
	זרז vb.
31:24	כתב vb.
	ספר #3 n.
	שלם vb.
31:27	חיין n.
	כען adv.

	קדל n.
	קשי adj.
	תורעמנו n.
31:28	חכים n.
	משמע v.n.
	שׂהד vb.
31:29	כעס vb.
	מיחו n.
	עקיב n.
31:30	שירה n.
32:1	אתי vb.
	בגין conj.
	בטל vb.
	בלי vb.
	ברי vb.
	ברנש n.
	גזירה n.
	דחל vb.
	וויי interj.
	זרז vb.
	חשב vb.
	טעם vb.
	כלי vb.
	כס n.
	מות n.
	מטי vb.
	מימר n.
	נבי n.
	סכל #2 vb.
	עתיד adj.
	צות vb.
	קום vb.
	קיריס n.
	קץ n.
	שׂהד vb.
	תנן n.
32:2	טל n.
	בשׂם vb.
	מלקוש n.
	נשב vb.
	סלק vb.
	צמח n.
	רוח n.
	רוי vb.
	רסיסין n.
32:3	איפשר adv.
	איקר n.
	את n.
	גירוף n.
	דכר vb.
	וויי interj.
	חנך vb.
	טל n.
	מלאך n.
	רוממו n.
	שירות n.
	שם n.
	תושבחה n.
32:4	זוג #2 n.
	זווג vb.
	זכיי adj.
	לעי vb.
	מכך vb.
	עוולה n.
	עלמ n.
	פלג vb.
	פרנס vb.
	קשוט n.
	רום vb.
	שעה n.
	תלת num.
32:5	חבל vb.
	עקמן adj.
	פתלתן adj.
	שני vb.
32:6	טפש adj.
	שכלל vb.
32:7	בין vb.
	דר n.
	יום n.
	רב n.
	שאל vb.
32:8	אחסנו v.n.
	פרשו v.n.
	קום vb.
	תחום n.
32:9	עדיו n.
32:10	אלף vb.
	בבה n.
	גוז vb.
	ים n.
	מן n.
	נטר vb.
	סלווי n.
	צללה n.
	שכן n.
	תהום n.
32:11	אבר n.
	כנף n.
	נשר n.
	סבל vb.
	עור vb.
	פרס vb.
	קן n.
	רחף vb.
32:12	נוכריי adj.
	פלחן n.
32:13	אכל vb.
	בימס n.
	דבש n.
	טינר n.
	ינק vb.
	כיף n.
	משח vb.
	רכב vb.
	שמיר n.
	תפנוקין n.
32:14	חמר n.
	טוב n.
	כור n.
	לעי vb.
	נטר vb.
	ען n.
	ענבה n.
	פטים adj.
	רכיך adj.
	שומן n.
	שמין adj.
	תור n.
32:15	בעט vb.
	בשעת prep.
	דחלה n.
	כפר vb.
	עקה n.
	עתר vb.
	פגש vb.
	פחז vb.
	צלח vb.
	קני vb.
32:16	מרחקה n.
	קני #2 vb.
32:17	דבח vb.
	חדת adj.
	ממש n.
	שד n.
32:18	מחילה n.
	נשי vb.
	שכלל vb.
32:19	חביב adj.
	כעס n.
32:20	אחריו n.
	היימנו n.
	הפך vb.
	תהפכן adj.
32:21	אלה n.
	כעס vb.
	מנבל n.
	מרחקה n.
	קני #2 vb.
32:22	ארעיי adj.
	טור n.
	יסודין n.
	להט vb.
	מן קודם prep.
	שאול n.
	תכל n.
32:23	גיר n.
	גרי #2 vb.
	מחה n.
32:24	גוב #2 n.
	גרי vb.
	זחל n.
	כפן n.
	מחל vb.
	נפח vb.
	עפר n.
	רוח n.
	רוח vb.
	תנין n.
32:25	אימה n.
	בתולה n.
	גבר n.
	יניק n.
	להוד adv.
	מדמך v.n.
	מות n.
	מן לבר adv.
	סב n.
	קיטון n.
	קיטון n.
	תכל n.
32:26	ברנש n.
32:27	אילולי conj.
	בעיל דבב n.
	כעס n.
	קום vb.
	שׂנא n.
32:28	אבד vb.
	סוכלתנו n.
	עיצה n.
32:29	אחריו n.
	בין vb.
	הרי vb.

מה pron.
32:30 ביד prep.
מסר vb.
ערק vb.
שבק vb.
32:31 בעיל דבב n.
חטי vb.
על conj.
רוחצן n.
32:32 מחשבה n.
32:33 אכזריי adj.
דמי vb.
חמה n.
פתן n.
תנין n.
32:34 אוצר n.
כס n.
מוג vb.
עתר vb.
פורענו n.
32:35 זדז vb.
מוט vb.
נקמה n.
עידן conj.
פורענו n.
קריב adj.
תכר n.
32:36 סמך vb.
סעד vb.
רטש vb.
שבק vb.
32:38 חמר n.
ניסוך n.
נסך #2 vb.
32:39 בר מן prep.
חיי vb.
מות vb.
עלמ n.
32:40 קיים adj.
32:41 ברק n.
יד n.
נקמה n.
שנן vb.
תקף vb.
32:42 חרב n.
פולימרך n.
קטיל adj.
רוי vb.
שביי n.
תכל n.
32:43 לקי vb.
נקמה n.
עלבן n.
צדיק adj.
32:44 משמע v.n.
שבח n.
32:46 פקד vb.
שבח n.
32:47 פתגם n.
ריקן adj.
32:49 מן כלוקבל adv.
32:50 כנש vb.
שלם n.
32:52 מן בלוקבל adv.
33:1 דביר n.
קודם עד לא conj.
33:2 גלי vb.
דנח vb.
ימין n.
יפע vb.
להב n.
קדיש adj.
רבו n.
33:3 אולפן n.
אפעלגב conj.
אתי vb.
הלא
חבב vb.
ייסורין n.
קבל vb.
רבו n.
שרך vb.
שרי vb.
33:4 אזרייה n.
ירתו n.
33:5 שמע vb.
33:6 גיבר n.
מותן n.
מניין n.
עולימ n.
רשיע adj.
33:7 סדר n.
סמך vb.
פרע n.
33:8 גבר n.
דיינין n.
לבש vb.
מהיימן adj.
ניסיון n.
נסי #2 vb.
תומין n.
33:9 אמר vb.
זהיר adj.
עגל n.
33:10 בסם n.
כלי vb.
כשר adj.
33:11 בעיל דבב n.
חרץ n.
33:12 בני vb.
רחים n.
33:13 בריך adj.
טוב n.
טל n.
מן לעיל adv.
מן לרע adv.
רוי vb.
33:14 בכר vb.
ירח n.
מגדנין n.
פרי n.
33:15 גלמה n.
טור n.
מתל vb.
33:16 זהיר adj.
מלא n.
סני n.
קורקד n.
רבו #2 n.
שליט n.
33:17 בכור n.
בכורו n.
הדר n.
הינון pron.
כמה conj.
מנטל adj.
עיליי adj.
קטל vb.
קרן n.
רבו n.
רימן n.
רם adj.
שולטן n.
שעבר vb.
שׂנא n.
33:18 בית מדרש n.
חדי vb.
מייתב v.n.
פרגמטייה n.
33:19 גלי vb.
ים n.
תוגרה n.
33:20 אריו n.
בריך adj.
לוקבל prep.
פתי vb.
קום vb.
קרב n.
33:21 אבן n.
אלף vb.
אתר n.
ביח קבורה n.
זכו n.
מרגלי n.
נקב vb.
עלם n.
33:22 ארי n.
בר אריוון n.
גור n.
מבוע n.
33:23 ברכה n.
מלי adj.
מערב n.
רעווה n.
שׂביע adj.
33:24 בן prep.
מרעי #2 n.
משי vb.
סחי vb.
33:25 כריר adj.
סיבו n.
עולימו n.
33:26 גיווה n.
שחקין n.
שמיין n.
33:27 מרור n.
מן לקדמין adv.
מן חחות (ל־) prep.
33:28 טל n.
מטר n.
מעין prep.
עבור n.
עילווי prep.
רוחצן n.
33:29 דרס vb.
זיין n.
טובי
לעי vb.
מגין n.
סעד n.
פיקור n.
צוור n.
תריס n.
34:1 לוקבל prep.

	רמה n.
34:2	אחריי adj.
	ארע n.
34:3	מישר n.
	רמה n.
	תומרה n.
34:4	ביר n.
34:6	חכם vb.
	כלוקבל prep.
	קבורה n.
	קבר vb.
34:7	אפין n.
	בזמן conj.
	זיו n.
	כהי vb.
34:8	בכי vb.
	בכייה n.
	שלם vb.
34:9	ביר n.
34:10	חכם vb.
	ממלל n.
34:11	אח n.

Glosses to Targum Neophyti

Genesis

1:24	רמס n.
1:25	רמס n.
1:26	רמס n.
2:15	אדם #2 n
2:18	בר זוג n.
2:20	בר זוג n.
3:7	טרף n.
3:10	טייל vb.
3:15	מנע vb.
	מרע vb.
	שליט n.
3:16	ילד vb.
3:18	ירוק n.
	קרץ n.
3:19	דיעה #2 n.
4:3	עקיב n.
4:5	באש vb.
4:8	מיסב n.
	נצי vb.
4:20	מרי נכסין n.
4:21	כינר n.
	עוגב n.
4:26	כני vb.
5:24	נגד vb.
6:3	ארכה n.
	גמיר adj.
	מחה n.
6:7	רמס n.
6:14	קדרוס n.
6:15	שיעור n.
7:11	תרך n.
7:14	ציפר n.
7:17	תלי vb.
7:21	מסי vb.
	רמס n.
	שרץ vb.
8:1	שדך vb.
8:2	חרך n.
	סכר vb.
8:4	נוח vb.
	שדך vb.
8:8	קלל vb.
8:11	טרף n.
	לקט vb.
8:13	ניסן n.
	תשרי n.
8:14	יבש vb.
	מרחשוון n.
8:21	עוד adv.
8:22	סתב n.
	צינה n.
	שרב n.
9:2	רמס n.
9:3	ירוק n.
	רמס n.
9:21	בזי vb.
	יין n.
	סוריי adj.
	פרסם vb.
	רוי vb.
	רשל vb.
10:6	איפרכייה n.
10:7	איפרכייה n.
	הינדקיי adj.
	זינגיי adj.
	לוביי adj.
	סיניריי adj.
	סמריי adj.
10:9	מרוד adj.
11:1	עיצה n.
11:2	נטלו v.n.
11:4	בדר vb.
11:10	תלדו n.
12:3	לוט vb.
	מלווט n.
12:15	פלטין n.
13:4	פלח vb.
13:6	סגול #2 n.
13:7	זמם vb.
13:8	מצו n.
13:10	בית משקוי n.
13:18	חזיז n.
14:10	ביר #2 n.
14:12	בר אח n.
	מרביין n.
	סגול #2 n.
14:14	צבי vb.
14:15	עיין #2 n.
14:16	סגול #2 n.
14:21	סגול #2 n.
14:23	רברב vb.
14:24	מן שלם adv.
15:1	חלל vb.
	מדינה n.
	צרף vb.
	שלטון n.
	תרס vb.
15:4	ירת vb.
15:10	פסג n.
15:11	בזז vb.
	טייס n.
	עייט n.
15:12	הדר vb.
	טמע vb.
	עמיק adj.
	קביל n.
	רמי vb.
15:14	סגול #2 n.
15:17	אזל vb.
	בתר n.
	גהינם n.
	גומרה n.
	חזי #2 vb.
	מרד vb.
	ספסל n.
	שביב n.
	שמש n.
16:12	מרוד adj.
	ערד n.
17:3	רכן vb.
17:12	זבינה n.
	מרביין n.
17:23	זבינו n.
17:27	זבינו n.
18:1	הפוכה n.
	מן בגין prep.
18:2	הפוכה n.
18:5	סעד vb.
18:6	עוגה n.
18:7	בקורה n.
18:13	כדב vb.
18:14	עידן n.
18:15	דחך vb.
	כדב vb.
19:1	פילי n.
19:2	פלטיה n.
19:4	שכב n.
19:8	תשמיש n.
19:9	דחף vb.
19:12	חתן n.
	עוד adv.
19:14	נסב vb.
19:15	ספי vb.
19:16	מחוס n.
19:24	גופרי n.
20:16	יכח vb.
	לילי n.
21:7	בשר #2 n.
	בשׂר vb.
	ינק vb.
21:8	חסל vb.
21:16	רום vb.
21:19	קרבה n.
21:20	נגד vb.
	קשת n.
21:25	יכח vb.
21:33	טימי n.
	מיכל n.
	משקי n.
	תאוב n.
22:6	שפי adj.
22:10	ברת קל n.
	פרכס vb.
22:14	אנינקי n.
	הוי vb.
	עקידה n.
23:2	בכי vb.
23:4	קבר n.
24:10	אפותיקי n.
24:18	זרו vb.
24:20	זרז vb.
24:31	גילוי n.
	עבידה n.
24:32	גזיל n.
	זמם n.
	זמם vb.

24:59	פידגוגה n.
24:60	זווג vb.
24:65	עטף vb.
	צמצם vb.
25:1	אסיר adj.
25:3	שכונה n.
25:27	בית מרש n.
	גבר n.
	ליסטים n.
	מטול prep.
	נחשירכן n.
	סייף #2 n.
	עבור adj.
	ענוותן adj.
	קפח vb.
	רמיי n.
	תאוב n.
26:5	אחווייה n.
26:22	נצי vb.
26:35	מרר vb.
27:9	תבשיל n.
27:15	תוחמדן adj.
27:21	משמש vb.
27:22	מוש n.
	משמש vb.
	נזק vb.
	רשל vb.
27:23	שׂערתיי adj.
27:27	נצב vb.
27:29	ספרן n.
27:34	צווחה n.
27:36	שבק vb.
27:41	בכן adv.
	נטר vb.
	עכב vb.
27:44	כולי n.
	שדך vb.
28:4	בית תותבו n.
28:7	עד ציח prep.
28:10	יסודין n.
28:11	בוח vb.
	יסודין n.
	שכב n.
28:17	אתר n.
	הדיוט adj.
	היכל n.
	חול n.
28:18	יסודין n.
29:3	גלגל vb.
29:8	גלגל vb.
29:10	גלגל vb.
29:13	חבק vb.
29:14	קריבו n.
29:17	מזל n.
29:21	זמן vb.
29:31	באפי prep.
29:33	באפי prep.
30:11	מזל n.
30:13	שבוח n.
30:19	עוד adv.
30:22	גדוד n.
	מפתח n.
	עקרה #2 n.
	שׂרף n.
30:29	רעי vb.
30:32	גרוח adj.
30:37	קלופי n.
30:38	מורכי n.
30:41	יחמו v.n.
	חחם vb.
30:42	לקשו v.n.
31:5	שפי adj.
31:7	פרג vb.
31:10	יחמו v.n.
	תייש n.
31:15	דמין n.
	זבינה n.
31:18	סגול #2 n.
	סגל vb.
31:22	בכן adv.
	חסיד n.
31:26	שביי n.
31:40	קירוש n.
	שרב n.
31:41	פרג vb.
31:42	קשיטו n.
31:43	הינין pron.
32:3	אח n.
32:5	שהי vb.
32:25	קריצה n.
	שדר #2 vb.
33:4	חבק vb.
	שעיעו n.
33:6	סגד vb.
34:8	איתו n.
34:25	רוחצה n.
34:27	בזז vb.
34:29	בזז vb.
34:30	טב n.
34:31	זני n.
	טנף vb.
	מטעייה n.
	עלבן n.
	חבוע n.
35:7	פלח vb.
35:8	מרבייה n.
35:9	אביל n.
	ילל #2 vb.
	ספד vb.
35:16	בברה n.
35:17	בר דכר n.
36:6	סגול #2 n.
	סגל vb.
36:7	סבל vb.
	סגול #2 n.
39:21	נטי vb.
39:22	חביש n.
40:3	חביש n.
40:4	ספוקלטר n.
40:6	זעף vb.
40:14	יטב vb.
40:16	קקבטון n.
40:19	קיס n.
40:23	עבור adj.
43:30	גלל vb.
43:33	רבו #2 n.
43:34	רוי vb.
44:1	סבל vb.
44:3	היספר n.
	נגה n.
44:5	טייר vb.
44:7	מחוס n.
44:12	סוף vb.
44:13	טען vb.
44:14	פלטין n.
44:15	טייר vb.
44:17	מחוס n.
44:18	סיים vb.
	סייף #2 n.
	תיק n.
44:19	דכך vb.
	זוע vb.
44:29	אזוי
45:1	סבל vb.
45:8	סבר vb.
45:22	איסטולי n.
	זוז n.
	מאה num.
45:27	נוח vb.
45:28	נחמו n.
	סבי vb.
	קיים adj.
46:5	סבל vb.
46:6	סגול #2 n.
	סגל vb.
46:30	באילו conj.
47:10	עדי vb.
	שקי vb.
47:14	לקט vb.
47:17	פרנס vb.
47:18	חסל vb.
47:20	כפן n.
47:21	אכסניי n.
	גלוליי n.
	מטלטל n.
	סוף n.
	קרי #3 n.
47:24	באפי prep.
	זירוע n.
	פרנוס n.
47:27	סגי vb.
48:7	כברה n.
48:12	ברך n.
48:19	סנהדרין n.
49:1	גנז vb.
	טמירה n.
	נחמה n.
	ערע vb.
49:12	גזל n.
	גילוי n.
	זכיך adj.
	חמר n.
49:14	מצע vb.
49:15	בית מנוחה n.
49:17	אימה n.
	חרמן n.
	כמן vb.
	מרע vb.
	רכב n.
49:18	רגע n.
49:21	כנישו n.
49:22	אבד vb.
	מעוך n.
	פכר vb.
	שותף n.
49:26	ברכה n.
	גלמה n.
49:27	דיב n.
	חטף vb.
50:1	ארעי n.
	זמר n.
	כפף vb.
	מחלוקה n.
	ענף n.

ריחן n.	
רחחן adj.	
תהום n.	
תרי(ן) עשׂר num.	
אסי n.	50:2
בשׂם vb.	
מבסם n.	
ספד n.	50:10
קבר vb.	50:14
נטר vb.	50:15
חסל vb.	50:19
בשׂם vb.	50:26
גלוסקום n.	
Exodus	
פולימרך n.	1:7
עוץ vb.	1:10
תרך vb.	
פלחן #2 n.	1:11
מרר vb.	1:14
ילדה #2 n.	1:15
ילדו v.n.	1:16
ילדה #2 n.	1:17
ילדה #2 n.	1:18
סגי vb.	1:20
איתו n.	2:1
חביבה n.	
עוד adv.	2:3
גמי n.	2:5
זכיי adj.	2:12
חל #2 n.	
טמע vb.	
קשוט n.	2:14
קבילה n.	2:24
טרב vb.	3:2
שלף vb.	3:5
קבילה n.	3:7
קבילה n.	3:9
טעים adj.	3:17
קלק vb.	4:3
פקיח n.	4:11
מלאך n.	4:13
בכן adv.	4:26
מחבל n.	
מלאך n.	
סמך vb.	5:9
דרי vb.	5:12
סרי vb.	5:21
קלק vb.	7:9
חיווי n.	7:12
שקי n.	7:19
סרי vb.	7:21
מרדו n.	7:23
אורדען n.	8:1
ערוב n.	8:17
באפי prep.	9:3
חפן n.	9:8
כלפי prep.	
שלבוקי n.	9:9
שחין n.	9:10
שלבוקי n.	
מחה n.	9:14
שכלל vb.	9:18
מטר vb.	9:23
חוב vb.	9:27
ירוק n.	10:15
קביל n.	10:22
מותב n.	10:23
בן prep.	10:28
יהיב adj.	10:29
גמירה n.	11:1
כרעין n.	12:9
מבס n.	12:11
אתגליו v.n.	12:13
נגד vb.	12:21
ספל n.	12:22
מחבל n.	12:23
רשי vb.	
חבלו v.n.	12:27
כסו n.	12:34
כחף n.	
מרורין n.	
שיור n.	
ערברוב n.	12:38
עוגה n.	12:39
זבינו n.	12:44
קופץ n.	13:13
קטל vb.	
אקטר n.	14:5
לוולי vb.	14:13
יקרו v.n.	14:18
יניק n.	15:2
שמיר n.	
רצץ vb.	15:6
שור n.	
צרר vb.	15:8
אבר #2 n.	15:10
עני vb.	15:21
מן בגין prep.	15:23
ארדופני n.	15:25
קלק vb.	
עיין #2 n.	15:27
שבע num.	
תורעמנו n.	16:7
פסייני n.	16:13
כיפור n.	16:14
רמרם vb.	16:20
כפל n.	16:22
מותר n.	16:23
רימה n.	16:24
אחווייה n.	16:28
נוח vb.	16:30
משרוי n.	16:35
נצי vb.	17:7
חשבה n.	18:11
טמע vb.	
נשר n.	19:4
סבל vb.	
קשט vb.	19:13
שופר n.	
זמן vb.	19:15
שופר n.	19:16
אחון n.	19:18
זוע vb.	
זיו n.	
קטור n.	
קיטור n.	
רגף vb.	
תנן n.	
תדיר adj.	20:20
סייף #2 n.	20:25
סמר vb.	
ריק vb.	
כבש n.	20:26
מסק n.	
אברז n.	21:6
ברז vb.	
תכשיט n.	21:10
שיזבה n.	21:13
קנס n.	21:20
נגש vb.	21:28
ביר n.	21:31
שכח vb.	22:1
פרש vb.	22:2
בדיפלה adv.	22:3
שכח vb.	
אוחרן pron.	22:4
בקר #2 vb.	
קוץ n.	22:5
בדיפלה adv.	22:6
בדיפלה adv.	22:8
מומי n.	22:10
גושמה n.	22:12
שאל vb.	22:13
פסיד n.	22:14
שרגג vb.	22:15
בתולה n.	22:16
מהר n.	
דחק vb.	22:24
באפי prep.	22:30
מרירו n.	23:9
כנישו n.	23:16
פכר vb.	23:24
מחה n.	23:27
שדר vb.	24:5
סבל vb.	25:14
ענבה n.	26:11
שפע vb.	26:13
חד num.	26:15
לוח n.	26:16
שלבש vb.	26:17
אונקלי n.	27:10
שיקוע n.	27:11
אמה n.	27:12
אפדה n.	28:8
מוחר n.	28:10
שת num.	
גליף n.	28:11
חתום n.	
שקע vb.	
גדילה n.	28:14
טכס vb.	28:28
חכלה n.	28:37
אברקסין n.	28:42
כוחנה n.	29:8
עיגול n.	29:23
קטורה n.	30:7
קטורה n.	30:9
אישה n.	30:13
שיעור n.	
אשלמו n.	31:5
גלפו v.n.	
קדל n.	33:5
טול vb.	33:22
קדל n.	34:9
נסב vb.	35:5
נדב vb.	35:21
רברב vb.	
אומנו n.	35:33
חכימו n.	35:35
קרב vb.	36:2
רברב vb.	
לפף vb.	36:16
ספר #3 n.	

	קובל	prep.
36:38	שיקוע	n.
38:4	קנקל	n.
38:8	חזייה	n.
	צניע	adj.
38:17	שיקוע	n.
39:14	חתם	vb.
39:21	זוח	vb.
	טכס	vb.
39:25	זיגון	n.
39:26	זיגון	n.
39:28	קובע	n.
40:20	בית אולפן	n.
Leviticus		
1:16	וושט	n.
1:21	שרץ	vb.
2:6	רסק	vb.
2:14	דכך	vb.
	פירוכיין	n.
2:16	צריר	n.
3:9	ניע	n.
	עיצי	n.
5:1	שמע	vb.
5:4	סיפווה	n.
5:12	לבונה	n.
	צריר	n.
5:21	גזיל	n.
	פיקדון	n.
5:22	יכידה	n.
6:3	אברקסין	n.
6:4	חלש	vb.
6:14	ריסוק	n.
	דסק	vb.
7:10	נגב	vb.
7:12	אודייה	n.
7:14	זדק	vb.
7:21	סאבי	n.
7:30	עלל	vb.
7:31	ניע	n.
7:34	ניע	n.
7:35	ריבוי	n.
7:37	אחווייה	n.
8:11	בסים	n.
8:13	כותנה	n.
8:29	ניע	n.
9:6	יצר	n.
9:13	מצי	vb.
9:22	דוכן	n.
10:1	חפי	n.
10:2	אף	n.
	גיר	n.
	חוט	n.
10:3	משתוק	n.
10:16	שעיר	n.
10:20	עלם	vb.
	שפל	vb.
11:3	גרה	n.
11:4	סחק	vb.
	סתקה	n.
11:5	גרדה	n.
	טבז	n.
11:7	גדר #2	vb.
11:9	קסקסה	n.
11:10	קסקסה	n.
11:12	קסקסה	n.
11:13	ברגז	n.
11:17	קפיף	n.
11:18	בר דיריי	n.
	קק	n.
	שרקרק	n.
11:19	דייה	n.
11:22	ברזב	n.
	נפיל #2	n.
	רשון	n.
11:26	גרגדה	n.
	סחק	vb.
	סתקה	n.
11:27	שחף	vb.
11:29	חלד	n.
	עכבר	n.
11:30	מיחו	n.
	סרמנדר	n.
	פליית חיווייה	n.
	קציץ	n.
11:36	בית כנשו	n.
	עיין #2	n.
11:42	שחף	vb.
12:2	בר דכר	n.
12:4	שבוע	n.
12:6	אשלמו	v.n.
	שפנין	n.
12:8	שפנין	n.
13:8	קלפי	n.
13:9	עלל	vb.
13:11	עתק	vb.
13:12	פרח	vb.
13:25	עמיק	adj.
13:42	חדתו	v.n.
	שחיקו	n.
13:45	פרע #2	vb.
13:51	עתק	vb.
13:52	עתק	vb.
13:55	גלשלשנו	n.
	קורחה	n.
13:56	ערב	n.
13:59	אחווייה	n.
14:2	אחווייה	n.
14:6	ציפרה	n.
14:21	בן	prep.
14:40	אונס	n.
	טלום	n.
	למברה ל-	prep.
	רמי	vb.
14:42	טוש	vb.
14:43	פרח	vb.
14:44	עתק	vb.
14:45	סחר	vb.
14:53	איטמוס	adv.
	למברה ל-	prep.
	פטר	vb.
15:24	בית מדמוך	n.
	זמן	vb.
15:26	סאיבו	n.
15:33	ברה נקבה	n.
	דייבה	n.
16:4	אברקסין	n.
	צנף	vb.
16:8	עדיו	n.
	פטר	vb.
	צוק	n.
16:23	חלש	vb.
16:29	ביבני	n.
	מיטה	n.
	משחי	n.
	סיכו	n.
	עני #3	vb.
	צום	vb.
	שומה	n.
	תשמיש	n.
	תשרי	n.
18:11	אחה	n.
18:12	אחה	n.
	קריבו	n.
18:19	קרב	vb.
19:6	דבח	n.
19:9	לקט #2	n.
19:10	טוטלי	n.
19:11	כדב	vb.
19:12	ימי	vb.
	על מגן	adv.
19:13	עצי	vb.
19:14	אכסניי	n.
	דמי	vb.
	חרש #3	n.
	סמי	n.
19:20	חרר	vb.
	תרוכין	n.
19:31	זכור	n.
20:2	ברת עממין	n.
20:6	בידין	n.
	זני	vb.
	חול #2	vb.
20:19	קדיבו	n.
20:23	עוק	vb.
20:25	רמס	n.
21:4	פסס	vb.
21:5	סורטה	n.
21:7	בלא	prep.
	גט	n.
	זנו	n.
	פסס	vb.
	חניי	n.
21:9	זני	vb.
21:20	גביח	n.
	גדב #2	n.
	חזזי	n.
	חלזון	n.
	חסיר	adj.
	כולייה	n.
	נסים	adj.
21:23	כולייה	n.
22:11	זבינו	n.
22:13	טליו	n.
22:24	מעיך	n.
22:27	בכן	adv.
	בקורה	n.
	כהי	vb.
	מכך	vb.
	מרום	n.
	עקד	vb.
	פטירבולי	n.
	שבט	n.
	שבלול	n.
	תחות	prep.
	חמים	adj.
24:12	בזידנו	adv.
	גדפין	n.
	חרף	vb.
	מחרף	n.
	מקושש	n.
25:5	כחי	n.
25:6	אגיר	n.
	תותב	n.

25:8	וכן #2 n.
	שובה n.
25:9	שופר n.
25:11	כחי n.
25:18	רוחצה n.
25:22	עותק n.
25:27	מותר n.
25:31	פרוירין n.
25:34	פרוירין n.
25:49	בר חביב n.
	חביב #2 n.
26:6	שלוף n.
26:16	כהי vb.
	עיין n.
26:19	דחה n.
	חסים n.
	טל n.
26:20	סוף vb.
26:25	שלוף n.
26:26	אפי vb.
	שער n.
26:27	מרדו n.
26:28	חמה n.
	מחה n.
26:29	חטא n.
	מריר adj.
26:32	צדי vb.
26:33	שלוף n.
26:34	טלטל vb.
26:36	טרף n.
	מערוקי n.
	נחר vb.
26:41	מרק vb.
27:7	נקבה n.
27:10	שלחף vb.
27:13	דמין n.
27:29	חרם n.
	חרם vb.
	מטול conj.
27:31	דמין n.
27:34	חדת vb.
	מטול prep.
Numbers	
1:51	ליווי n.
	נטלו v.n.
3:10	צלהב vb.
3:25	חפיי n.
3:26	ווילה n.
4:5	נטלו v.n.
4:6	חפיי n.

	שור n.
4:7	פיילי n.
4:16	סכמו v.n.
4:19	ווח vb.
	תקנה n.
5:17	טבלה n.
	יסודין n.
5:18	בדק n.
5:19	בדוק adj.
	בדק n.
5:20	דמך #2 v.n.
	כרס n.
5:21	כרס n.
	נפח vb.
5:23	בדוק adj.
5:24	בדוק adj.
	בדק n.
5:27	בדוק adj.
	נפח vb.
5:29	קנה #2 n.
5:30	שבח n.
6:3	חמע n.
	שזוג n.
6:4	זוג #3 n.
	חרצן n.
6:5	גלב n.
6:9	אונס n.
6:13	אחווייה n.
6:21	אחווייה n.
	נדר vb.
7:43	ערב vb.
7:61	ערב vb.
9:6	טען vb.
9:8	בזידנו adv.
	גדפין n.
	חלל vb.
	מחדף n.
	מחין adj.
9:17	סלקו v.n.
9:19	סלקו v.n.
9:22	אריכו n.
	סלקו v.n.
10:2	חצוצרה n.
10:7	כנשו v.n.
10:8	חצוצרה n.
10:9	חצוצרה n.
	יבב vb.
10:10	חצוצרה n.
10:31	מחווין n.
10:34	נטלו v.n.
11:1	שקע vb.

11:3	טלל vb.
11:4	אכל vb.
	ערברוב n.
	תוחמדו n.
11:5	מילפפון n.
	קטר #2 n.
11:6	יביש adj.
	מנה n.
11:7	בר זרע n.
	כוסבר n.
11:8	לקט vb.
	עוגה n.
	רוטב n.
	שומן n.
	ששי n.
11:10	באש vb.
11:12	סבל vb.
	עוב n.
	פידגוג n.
11:17	טלל vb.
	סבל vb.
11:20	חולף conj.
11:22	ספק vb.
11:23	חוסרן n.
11:26	סב n.
	ספר #2 n.
	שמש #2 n.
11:32	משטוח n.
	סלווי n.
11:35	תוחמדן adj.
12:1	כושיי adj.
12:6	שמע vb.
12:7	דיד־
	קומיטטון n.
12:8	בטומרה adv.
12:12	אהיל n.
	זמן n.
	טרף #2 vb.
	נחמז n.
	עיבור n.
12:14	נוף vb.
	נזפה n.
12:16	מרי עלמה n.
	מחן vb.
	צרע vb.
13:18	רפי adj.
13:19	כפר n.
	כרך n.
13:20	עצי vb.
	פתרן adj.
13:23	אסל n.

	קטע vb.
14:9	סעד n.
14:18	סער vb.
14:24	חולף conj.
14:33	פרנס vb.
14:34	סבל vb.
15:4	רבעו num.
15:16	אחווייה n.
15:22	שלי vb.
15:29	אחווייה n.
15:34	בוידנו adv.
	גדפין n.
	חלל vb.
15:38	צנפה n.
	שור n.
15:39	ציצי n.
16:1	נסב vb.
	עיצה n.
	קוטט vb.
16:2	חוצף n.
16:7	קטורה n.
	רבנו n.
16:14	האינון pron.
	נקר vb.
16:22	נישמה n.
16:26	ספי vb.
16:27	תירוף n.
16:28	בדי vb.
16:29	סכמו v.n.
16:30	בלע vb.
	מיתו n.
	שאול n.
16:31	בזע vb.
17:3	טס n.
	רדיד n.
17:5	קטורה n.
17:7	כנשו v.n.
17:11	מחבלן n.
	קטורה n.
17:20	תורעמנו n.
17:23	חסל vb.
	לוז n.
	ליבלוב n.
	נץ n.
	נצץ vb.
	פרח vb.
17:25	חסל vb.
	סוף vb.
17:27	יבד vb.
	מגפה n.
18:7	שלהב vb.

18:12	חיטה	n.
18:22	עוד	adv.
18:23	אחסן	vb.
19:2	אחווייה	n.
19:3	מחמי	n.
19:4	אחווייה	n.
19:5	מרעי	n.
19:6	יקידה	n.
19:18	צבע	vb.
19:20	הדייה	n.
20:5	נצב	vb.
20:6	רכן	vb.
20:10	סודבן	adj.
20:13	מצו	n.
	נצי	vb.
20:17	אנס	vb.
	ארוסה	n.
	בעל	vb.
	בתולה	n.
	שרגג	vb.
20:18	אדומיי	adj.
	שלוף	n.
20:21	אדומיי	adj.
20:24	מצו	n.
20:28	חלש	vb.
20:29	בזע	vb.
	היימן	vb.
	עמור	n.
	קטם	n.
21:1	שבייה	n.
21:6	נכת	vb.
	סלווי	n.
	דומם	n.
21:8	אתר	n.
	נכת	vb.
21:9	תלי	adj.
21:15	מערה	n.
	נקף #2	vb.
21:17	שירה	n.
21:19	עמיק	adj.
21:20	בתר	conj.
	גנז	vb.
	עמיק	adj.
	צוף #2	vb.
21:28	גהינם	n.
	חציף	adj.
21:29	יבר	vb.
	כפח	vb.
	סוף	vb.
	קולר	n.
21:30	שלטנו	n.
21:34	זוע	vb.
	רתת	vb.
21:35	שיזבו	n.
22:4	לחך	vb.
22:7	איגרה	n.
22:30	אתן	n.
22:38	יכל	vb.
	מידעם	n.
23:7	זער	vb.
23:14	צפי	n.
24:2	טבס	n.
24:6	מתח	vb.
24:9	אריו	n.
24:20	גוח	vb.
	גמר	vb.
24:24	אבדן	n.
	אחוריי	adj.
	עבר	n.
26:10	בליעה	n.
	טמע	vb.
	מותן	n.
28:16	מבס	n.
28:28	ערב	vb.
30:15	אסר	n.
31:7	חייל	vb.
31:10	כרך	n.
31:16	הינין	pron.
31:30	אחיד	n.
31:50	בית תדיין	n.
	חס ל־	interj.
	יחד	vb.
	מרמך	v.n.
	מעוך	n.
	מפרנק	adj.
	עקיל	n.
	קיטון	n.
	קרייה	n.
	שוחף	n.
31:52	שבע עשׂר	num.
32:4	נכסין	n.
32:16	ריר	n.
32:24	דיר	n.
32:32	ירתו	n.
32:34	מכללה	n.
32:36	דיר	n.
32:38	מגדל	n.
33:9	עיין #2	n.
33:52	פרך	vb.
33:54	עדיו	n.
34:6	אוקיינוס	n.
	מחוז	n.
	מערביי	adj.
	ניסין	n.
	ספינה	n.
34:9	עיין #2	n.
34:15	מערה	n.
	עיין #2	n.
35:3	פרוירין	n.
35:4	פרוירין	n.
35:7	פרוירין	n.
35:20	הדף	vb.
	שנה	n.
35:24	דון	vb.
35:32	שחוד	n.
	שיזבה	n.
36:11	בר חביב	n.
Deuteronomy		
1:1	יכח	vb.
	עגל	n.
1:13	מרי דיעה	n.
1:16	דון	vb.
1:43	זוד	vb.
	רשע	vb.
1:44	זיבורי	n.
2:15	מחה	n.
	סוף	vb.
3:2	מחן	vb.
	רתת	vb.
3:9	ציידניי	adj.
3:11	איפרכייה	n.
3:16	מצע	n.
3:17	קטם	n.
	שפיכה	v.n.
3:28	חייל	vb.
4:18	רמס	n.
4:24	קנאן	n.
4:36	יסר	vb.
4:48	סרי	vb.
5:20	בצורה	n.
5:21	גבי	vb.
	גלו	n.
6:16	מצו	n.
7:7	ענוותן	adj.
7:19	מנטל	adj.
8:3	צער	vb.
8:4	יחף	vb.
8:5	חנך	vb.
	פרגל	vb.
8:7	עיין #2	n.
8:9	חוסרן	n.
8:16	עקיב	n.
8:19	שהד	vb.
8:20	סוף	vb.
9:5	ישירו	n.
9:14	רפי	vb.
9:22	מצו	n.
9:23	ירת	vb.
10:16	עוד	adv.
	קשיו	n.
10:20	ימי	vb.
11:4	טוף	vb.
11:12	שוט	vb.
11:14	מעצרה	n.
11:24	דרס	vb.
	מערביי	adj.
11:27	חילוף	n.
11:28	חילוף	n.
11:29	חילוף	n.
12:10	רוחצה	n.
12:17	נסיבה	n.
13:5	הלך	vb.
13:6	חלום	n.
13:17	פלטיה	n.
	תל	n.
14:1	גייס	vb.
14:7	ארנבה	n.
	גררה	n.
	טבז	n.
	סחק	vb.
14:9	חרספי	n.
14:12	ברגז	n.
	עוז	n.
14:13	בות	n.
14:18	חרפד/ת	n.
	נגר טור	n.
14:21	רשיי	adj.
14:22	עשׂר	vb.
14:24	טרחו	n.
14:25	צרף	vb.
14:27	פילוג	n.
15:9	באפי	prep.
	קבל #2	vb.
15:17	רצע	vb.
15:19	גזז	vb.
16:3	מסכינו	n.
	מפקנו	v.n.
16:9	מגל	n.
17:8	בחולין	n.
	חלט	vb.
	סגיר	adj.
	קטולין	n.
17:20	רברב	vb.

18:3	נכוס n.
18:8	זבון n.
18:11	זכור n.
	עקרב n.
19:5	קטע vb.
	קיס n.
	שמט vb.
19:6	ארע vb.
	רתע #2 vb.
19:11	כמן vb.
19:14	תחם vb.
19:17	מצו n.
19:18	שהד vb.
19:19	חשד vb.
20:8	גרם vb.
	הוך vb.
20:20	שוד n.
21:10	שבי #2 n.
21:14	פרגמטייה n.
21:17	מודע vb.
21:18	לקי vb.
	מרוד adj.
21:20	כיר n.
	מרור adj.
	סורכן adj.
22:3	יבידה n.
	רשו n.
22:6	ביעה n.
22:12	גדילה n.
	גרף n.
	טלית n.
	עטף vb.
	ציצי n.
22:14	ערר n.
22:15	בתולין n.
22:16	טלייה n.
22:17	איסטולי n.
	עילה n.
22:19	זמי vb.
	טלייה n.
22:26	טלייה n.
23:1	פרסם vb.
23:2	בהתה n.
	גיד n.
23:5	פתור #2 n.
23:14	רעי #2 n.
23:19	פירוג n.
23:20	זפו n.
23:26	מגל n.
	קיימה n.
24:6	אסור n.
	אסר vb.
	אשדו n.
	רחי n.
	רכב #2 n.
	רשיי adj.
24:14	טלם vb.
24:15	קבל #2 vb.
24:20	נתר vb.
24:21	טוטלי n.
25:1	מצו n.
25:2	כפת vb.
25:3	יתיר adj
	מלקו n.
25:9	שלף vb.
25:11	בית קוטנין n.
25:13	זעור adj.
	מתקל n.
25:14	זעור adj.
	מכלה n.
25:18	לאי vb.
26:5	ארמיי adj.
26:14	אבילו n.
27:5	פרזל n.
27:8	שבח n.
27:12	בטומרה adv.
27:15	מברך n.
	מלווט n.
27:18	אכסניי n.
	סמי n.
27:23	חביבה n.
27:24	כטומרה adv.
	שעי vb.
27:25	שחור n.
28:5	אבטי n.
28:17	אצו n.
28:18	בית מדרש n.
28:22	ירקן n.
	שדפן n.
	שחיפה n.
28:23	דחה n.
	טל n.
28:25	לווט n.
	קרל n.
28:27	חיכוך n.
	תסף n.
28:28	סמיו n.
	שגע n.
	שעמימו n.
28:29	עשק vb.
28:32	סוף vb.
28:37	שעמום n.
28:38	קרסף vb.
28:43	ארעיי adj.
	עיליי adj.
28:48	ערטיליו n.
28:53	עקה n.
	צוקה n.
28:54	יתר vb.
28:55	צוקה n.
28:56	בעיל n.
	טליו n.
28:57	צוקה n.
28:59	קשיט adj.
28:63	סוף vb.
28:64	ררי vb.
28:67	חבר n.
29:10	סיין n.
	מלוי n.
	קטוע n.
29:16	דהב n.
	משקץ n.
29:18	זידנו n.
30:14	כישו n.
	גהינם n.
	מות n.
32:10	צדיו n.

III. MIDRASHIM

Abba Gurion, New Version

157:5	צלב vb.
157:6	טרף #2 vb.
163:8	ראשנית n.
	תניינית n.
163:9	חמישית n.
	ערביתית n.
	רביעית n.
	שיכתית n.
	תליתית n.
164:11	אגומן
166:7	צינורה n.
166:8	סיכה n.
	פרן n.
	קיסר n.
167:13	קרץ #2 n.
167:14	חפס vb.
169:30	איגרה n.
	אנטיגרפזן n.
169:31	דחק n.
	סבע vb.
169:32	חמרה n.
	נסב vb.
	עיל n.
	עילווי prep.
	צלו n.
	רומיי n.
	שמע vb.
169:33	רכב vb.
170:34	נחשול n.
	עגלגול n.
170:35	כלום pron.
	למין n.
	עיגול n.

Bereshit Rabba

2:6	פרך vb.
2:7	חרש vb.
	שתק vb.
8:1	מן לקדמין adv.
13:5	סייע vb.
15:1	כוב n.
	פגג vb.
17:4	רוח n.
	שרב n.
18:8	הך מה conj.
20:4	איפשר adv.
22:3	משתו n.
23:12	ית prep.
24:3	אתי vb.
24:11	אמר vb.
	צריך adj.
29:1	ד(י)ן pron.
29:2	ערב vb.

33:5	אזל vb.
34:1	דוכה n.
	הדך pron.
34:2	דיכסה n.
34:3	קלוט n.
36:1	אתמהא n.
36:3	דכוות prep.
36:6	דמי vb.
	ההוא pron.
	חפן vb.
	קמץ vb.
	חריין num.
37:4	פסוק n.
	שלם n.
39:2	אנש n.
	בז n.
	לוט vb.
39:8	גרש n.
	עד מטי prep.
42:9	רכוות prep.
	שאר n.
44:11	אח n.
	פרש vb.
44:12	הן conj.
	לולב n.
	צלי vb.
	קטר vb.
	רגל n.
45:1	הוי vb.
	כנישה n.
	סמך vb.
	עלל vb.
	צלו n.
	צלי vb.
45:2	אתמהא n.
	בעי vb.
	מטרונה n.
	פרש vb.
45:3	חזי #2 vb.
48:1	רמך vb.
	חבר n.
48:2	אח n.
	אי #2
	דחך vb.
	יתב vb.
	שרי vb.
48:3	אילן n.
	ארז n.
	יתב vb.
	קצץ vb.
49:7	אתי vb.
49:9	אורייה n.
51:3	טבאית adv.
51:5	גלע n.
	רצף vb.
52:1	טבאית adv.
52:3	רצף vb.
52:4	אולפן n.
53:2	מצדה n.
53:3	מצדה n.
53:4	לכיס n.
55:5	סטר n.
60:8	נקט vb.
61:5	הני vb.
62:1	מליכי n.
63:2	דבחר־ n.
68:5	הני vb.
70:7	בר ברה n.
73:10	את n.
75:8	טם n.
80:3	שליחו n.
84:6	אמור n.
	רדש vb.
85:1	אמור n.
87:5	גולה n.
	שלשל vb.
89:1	נזיר n.
91:6	תוכמיד n.
92:4	חרסף vb.
93:3	נגד vb.
107:8	גנן vb.
	שקף n.
114:5	צלח vb.
114:6	אימת adv.
117:4	דכר n.
	ען n.
118:7	כמין prep.
	תוב n.
119:1	קבר vb.
	רבי vb.
120:9	ענן n.
124:6	מגדליי adj.
125:3	רגש vb.
125:4	צוד vb.
125:5	צור vb.
131:3	אפין n.
	יתב vb.
	רחץ vb.
131:4	גבר n.
	מיסח n.
	עוק vb.
	עקה n.
131:5	דבק vb.
133:1	האופי n.
134:5	נגס vb.
136:3	אדר #3 n.
136:4	אלהים n.
	בלוט n.
	דלוב n.
139:2	דיעה n.
	תיטה n.
	פיתה n.
140:2	קלס vb.
140:10	גנב n.
140:11	בריי #2 n.
141:3	אלי n.
	בבייה n.
	ברת אלי n.
143:1	טובי
145:1	דבק vb.
	שחן vb.
147:2	נגס n.
	קורט n.
150:4	עניין n.
153:3	צפי vb.
	קרר n.
	תפי n.
153:4	פרפריין n.
153:7	פסס #2 vb.
154:1	חגל vb.
	ייסורין n.
154:2	גבר n.
	לאחורי prep.
	שכונה n.
154:3	שכונה n.
154:4	סבר #2 n.
	שכונה n.
154:5	דוק vb.
	חבט vb.
154:6	ביי n.
	פרנס vb.
154:8	סרטיוט n.
155:2	רגש vb.
155:3	פרנסה n.
156:9	דמך vb.
156:10	עבירה n.
157:1	יסף vb.
157:2	עור adv.
157:3	סטר n.
157:4	אלע n.
161:2	קלעי n.
161:3	בנייה n.
162:3	דהב n.
162:4	אתמהא n.
	חופה n.
163:11	טובי
	קוריי n.
	שושבין n.
165:1	אנתרופי n.
	גברה n.
	גיני n.
167:11	עבד vb.
169:5	סתרה n.
170:3	גמל n.
	שחן n.
170:4	נקי adj.
	צלי #2 vb.
	קופר n.
170:5	אוחרן pron.
	אכל vb.
	טריד n.
	פיתה n.
172:7	מות vb.
172:8	מחי vb.
173:1	אנש n.
	כל pron.
	סני vb.
173:2	בר אומנותה n.
175:9	חוט n.
	חוט vb.
	עובר n.
	קלקל vb.
176:1	איסטיכיון n.
	סבך n.
	סדין n.
	צילצול n.
	קולסי n.
177:5	בריי #2 n.
	גנב vb.
181:8	טוב n.
	נעים adj.
	פורענו n.
184:4	סלע n.
	צרעה n.
186:1	למפני prep.
189:3	מטי vb.
189:5	סבד vb.
189:6	דהא conj.
	חמרה n.
	ילד vb.
195:1	חיווה #2 n.
	חיווי n.
	מצייתה n.
196:2	טכ adj.

	רבי vb.
	רוח n.
196:3	יצר n.
197:3	אכל vb.
	חיל n.
	לפם prep.
197:4	יחיר adv.
	פרה adv.
	שרי vb.
197:5	פרה adv.
199:10	עד מטי prep.
	ענן n.
201:2	קמץ n.
210:8	רגל n.
210:9	כלב n.
211:1	אזל vb.
	נום vb.
	פרטיר n.
	שדל vb.
211:2	ספי vb.
	עיגול n.
213:3	ארע n.
213:4	חלש vb.
	פרח vb.
218:3	אומנו n.
223:2	עדי vb.
225:4	אחי vb.
225:5	אסי n.
	אסי vb.
	חוגרה n.
227:4	ברנש n.
	גחך vb.
230:4	ברנש n.
	חורש n.
232:6	שלהי vb.
236:4	חקל n.
	רוח n.
236:5	ביש adj.
	די conj.
	יצר n.
	רבי vb.
236:11	סייע vb.
242:3	אחמהא n.
	חטיי adj.
	משתלם n.
247:2	ברה n.
	נסב vb.
	צלי vb.
247:3	שלי vb.
247:4	הוי vb.
	מן גו(א) conj.
	צלו n.
247:5	אכל vb.
	מן גו(א) conj.
	וויי interj.
	פם n.
	קיים adj.
	שלי vb.
247:7	בית כנישה n.
	קרי vb.
	שתי vb.
247:8	אלה n.
	בר אלהין n.
247:9	כומר n.
	נמימי
249:2	כתב vb.
251:1	סגי vb.
252:7	איח
	דיין n.
	דין n.
253:2	חושבן n.
254:3	חיווי n.
	עיווי n.
	צווח vb.
254:5	אחריי adj.
	ילף vb.
	קדמיי adj.
256:2	חוור vb.
	יחיר adv.
	קרה n.
257:8	דרש vb.
257:9	אפובלסמון n.
	חחירה n.
	ציפוריי adj.
259:3	אבל n.
	בשעה prep.
	חדו n.
261:3	אווש vb.
	כן adv.
261:4	ציבור n.
261:5	טם n.
262:2	לייד prep.
265:7	עוף n.
	צוד vb.
266:1	שמן vb.
266:6	אישה n.
	מחק vb.
	נפל vb.
266:9	דר n.
	זומן n.
	חיטה n.
	מבול n.
	עבד vb.
269:5	פרש vb.
271:7	חבר n.
272:6	מבול n.
	מרי עלמה n.
	עלם n.
273:1	אחי vb.
	גבר n.
273:3	לפד vb.
275:10	ציבור n.
275:12	אור n.
	סמי n.
	עויר adj.
	שוק n.
276:1	הכה adv.
278:1	חמיהה n.
278:9	רק n.
280:9	ארע n.
	חבל vb.
281:1	אע n.
	קדרינון n.
281:2	גלב n.
	טינר n.
281:7	אנתרופי n.
	גיני n.
281:8	גברה n.
283:1	פרש vb.
283:5	בטיטה n.
	גונחיי n.
	טמר vb.
	מן קומי prep.
292:8	אוקימיני n.
	קיום #2 n.
294:7	רגש #2
295:4	קיניגי n.
296:5	צלי vb.
296:6	להן adv.
	סלק vb.
	פלטנוס n.
	שמריי adj.
296:7	טב adj.
	טור n.
	קיקלה n.
296:8	די conj.
	חמר #3 n.
	טוף vb.
	מבול n.
	מיין n.
297:1	טור n.
	רם adj.
297:2	מכיך adj.
	שגח vb.
300:5	כסי vb.
	עמור n.
	קשין n.
300:6	הלך vb.
	טפיט n.
	כרך vb.
	מסכן n.
	שוק n.
301:1	מחצלה n.
	מרדעה n.
	פליג n.
	קרי vb.
301:2	אזל vb.
	גזי vb.
	הן conj.
	על prep.
	עני n.
	שפע vb.
301:3	גריזמי n.
	דיסקוס n.
	לוחרי prep.
	מלכו n.
	קציי adj.
301:4	ארע n.
	לייד prep.
	צריך adj.
302:1	הך adv.
	חבר n.
	ידע vb.
	יתב vb.
	קבל #2 vb.
302:2	סימה n.
	קיקלה n.
	שכח vb.
302:3	אין interj.
	זבן vb.
	קיקלה n.
302:4	רון vb.
	טבאות adv.
	נסב vb.
	חריין num.
302:5	גב n.
	ד(י)ן pron.
302:6	איח
	בעיר n.
	דנח vb.
	רקיק adj.
	מטר n.
303:1	זכו n.
	נפח vb.

	עקמה	n.
303:10	כמנה	n.
304:1	נהר #2	vb.
304:7	גוד	vb.
	יום	n.
	צרך	vb.
	רבי #2	n.
	תעני	n.
304:8	דרש	vb.
	מטד	n.
	תליחיי	num.
304:10	אנן	pron.
	עבירה	n.
305:5	בבליי	adj.
	כנישה	n.
	עגל	n.
305:6	אזל	vb.
	אמר	vb.
	געי	vb.
	הך	conj.
	נכס	vb.
	שיזב	vb.
305:8	ברה	n.
	שבק	vb.
	שרץ	n.
306:1	ברנש	n.
	כל מה	conj.
	סגין	adv.
	ענון	adj.
306:2	ראש גלותה	n.
306:3	דכר	n.
	נקבה	n.
306:4	בעי	vb.
	לברה	adv.
	נוף	vb.
	שבח	vb.
306:5	אורייה	n.
	אלף	vb.
	בר אחתה	n.
	כלל	n.
306:6	בבליי	adj.
	דמו	n.
	הלכה	vb.
306:7	אסי	vb.
	יד	n.
	כיוון	conj.
	לגב	prep.
	עבד	vb.
	שן	n.
307:1	נהג	vb.
	נשם	vb.
	שמע	vb.
307:2	איקר	n.
	מן לג(י)ו	adv.
	קרב	vb.
307:3	שבח	n.
307:4	ביבני	n.
	כנע	vb.
	מן קודם	prep.
	שבח	vb.
307:5	אגדה	n.
	אשון #2	n.
	די	conj.
	זער	vb.
	כן	adv.
	מסר	vb.
	שהי #2	vb.
309:2	סייע	vb.
311:1	הך מה	conj.
311:2	אילו	conj.
	עבד	vb.
	שבק	vb.
311:4	ארע	n.
314:4	כלל #2	vb.
319:5	דורון	n.
	סב	n.
320:5	סגי	vb.
322:7	דר	n.
	מבול	n.
326:4	סמיך	adj.
327:4	אוליסים	n.
	חברה	n.
	נפק	vb.
327:5	אוויד	n.
	בריך	adj.
	צווח	vb.
327:6	עומרה	n.
	תלמיד	n.
327:8	אוויד	n.
	אתר	n.
	גלי	vb.
	סבר	vb.
327:9	אדמדמני	n.
	אכל	vb.
	אנן	pron.
	גבל	vb.
	התם	adv.
	טוש	vb.
	ילד	vb.
	יחוש	n.
	מוח	n.
	מיינוק	n.
328:8	תני	vb.
329:1	כחדה	adv.
	מטי	vb.
	מרי שמועה	n.
	שאל	vb.
	שמועה	n.
329:5	גב	n.
	צרף	vb.
	קרב	vb.
330:1	משיח	n.
330:2	תריין	num.
330:3	עשׂר	num.
330:4	אנה	pron.
	הוא	pron.
330:5	איפשר	adv.
333:5	חורן	pron.
335:2	עויל	n.
	שד	n.
335:4	איתה	n.
	עובד	n.
335:5	טיבור	n.
	ילד	vb.
	פגע	vb.
	שד	n.
335:6	אזל	vb.
	גלג	vb.
	מני	part.
	קטל	vb.
	תרנגל	n.
335:7	אילו	conj.
	אם	n.
	את	pron.
	גלג	vb.
	קטע	vb.
336:10	פחם	n.
336:11	נפץ	vb.
	עובר	n.
336:12	ארע	n.
	מלי	vb.
337:8	בורגר	n.
337:10	לום	
338:1	בהדי	prep.
	פגע	vb.
	שד	n.
338:2	זהר	vb.
	חבל	vb.
	עלל	vb.
339:5	נגד	vb.
340:3	את	pron.
	כסי	vb.
	עריה	n.
340:6	בזי	vb.
	עריה	n.
342:6	אתנחה	n.
344:4	אנן	pron.
	בר דוד	n.
345:4	גנב	vb.
345:5	מן	pron.
346:1	אוף	conj.
350:6	חבל #2	n.
	חבלה	n.
350:7	מדנח	n.
351:4	טלטל	vb.
351:8	פתר	vb.
351:9	טלטל	vb.
352:5	נחת	vb.
	סלק	vb.
	עד	conj.
353:6	אתמהא	n.
	ילף	vb.
354:7	משפי	n.
356:4	אתי	vb.
	מדנח	n.
	נסע	vb.
357:2	עתיד	adj.
	שׂרף	vb.
357:3	בני	vb.
	צלח	vb.
357:4	שוע	vb.
	תריין	num.
358:2	חגה #2	n.
358:6	בר גמל	n.
	בר חמר #2	n.
	חמר #2	n.
359:1	קדמיי	adj.
359:11	אתי	vb.
	חבר	n.
	מיין	n.
	עפר	n.
360:1	כולב	n.
	מוח	n.
	מחי	vb.
	פצע	vb.
360:7	הינון	pron.
360:9	את	pron.
	גלי	vb.
361:1	ד(י)ן	pron.
	חבר	n.
361:6	זמן	n.
362:1	אתר	n.
	בר שנין	n.
	ברנש	n.

	זבן vb.	376:4	חל n.	409:1	אחר n.		דיקי n.
	כמה adv.	376:8	הני vb.	411:6	עשתרה n.		כמה conj.
362:2	בר יומה n.	376:9	ברך vb.		קרן n.		נפק vb.
	גבר n.	378:3	עתיר adj.	411:7	זיותן adj.	452:3	יהב vb.
	וויי interj.	380:2	עמילה n.	412:3	מישר n.		כדון adv.
	חמש num.		עמל n.	412:9	תומרה n.		בך adj.
	סגר vb.		פעל n.	412:12	ביר #2 n.	452:5	זרע n.
362:3	נסב vb.		חמן adv.		חימר n.		שאל vb.
363:1	הכדן adv.	383:4	משחלם n.		סלק vb.	452:6	כמה conj.
	מקלה n.	384:11	כיוון conj.	414:5	מישר n.	455:1	אמר vb.
	עבד vb.		מטי vb.		פלטין n.		היימן vb.
	חבר vb.	384:12	טען vb.	414:6	אתר n.		חמר #2 n.
363:2	הילך interj.		יהב vb.	417:5	לישן n.		מחל n.
	טען vb.		מאן n.	421:5	אנש n.	455:2	עחד vb.
	סולת n.		מטכסה n.	426:9	שוח vb.		תריין num.
	פינך n.		מכס #2 n.	427:1	תריין num.	464:4	הכה adv.
	קרב vb.	385:1	מטכסה n.	431:13	ברביי n.		חסיר adj.
363:3	אכל vb.		מרגלי n.	432:7	ירת vb.		קשי vb.
	מקלה n.	385:2	איפשר adv.	432:10	חוי vb.		ראש #2 n.
	קדמיי adv.		בגו prep.		רקיע n.	472:4	יני vb.
	רב n.		חמי vb.		שקק n.		עקרה n.
363:4	הינון pron.		מה conj.	433:4	כוב n.		צווח vb.
	מסר vb.		פתח vb.		סנדל n.	473:6	מנע vb.
	נסי vb.	385:6	עלל vb.	436:4	שפנין n.	476:5	דוק vb.
	סגר vb.	389:2	טולמיסן	438:1	קתדרין n.	476:6	כובן n.
363:5	ל־ prep.		על conj.	438:5	בשש vb.		שקר #2 n.
	נור n.		קרב vb.		מכשה n.	479:8	איתה n.
363:6	בדר vb.	389:3	מטרונה n.	438:9	עבירה n.		אמהה n.
	ענן n.		מסן n.	443:1	אמיטה n.		כחש vb.
	דוח n.	389:6	יד n.	444:1	מלביה n.		עם n.
363:7	ברנש n.		מגלב n.		קטע vb.		קודם prep.
	סבל vb.	389:7	מחי vb.	444:4	אומה n.	482:3	איטמוס adv.
364:1	בהדי prep.		שבק vb.	444:5	ראש n.	484:1	טל #2 n.
	נצח vb.	391:9	רכוות prep.	446:1	איילינון pron.		קריר adj.
	פלג vb.	392:6	דיד־		חורן pron.		שריב adj.
	קום vb.	393:6	שמאל n.	447:2	אימרה n.	486:3	דורמולוס n.
364:3	מן pron.	393:7	אחר n.		חזירה n.	488:7	לב n.
368:8	דין n.		דרום n.		רעי vb.		סעודה n.
	חבל #2 n.	393:8	דיד־	447:13	בעי vb.	489:7	יום n.
	ראש n.		שערה n.		מלג vb.		חני vb.
369:1	ותר vb.	393:9	אחר n.		קומי prep.	491:5	נימוס n.
	ציבחר adv.	393:10	אחר n.	448:3	אגר n.		קרייה n.
	קום vb.		שמאל vb.		הא interj.	493:9	שרי vb.
372:4	איח	394:6	אנש n.	451:5	נתן vb.	496:4	אבל vb.
372:5	מעין n.		בחר vb.	451:8	בעי vb.		מחל n.
	תחום n.	394:7	פרן n.		דין n.		שקי vb.
374:4	אחר n.	396:3	מגי vb.	452:1	דיד־	496:5	לוי vb.
	חלוק n.		שקשק vb.		דיקי n.	502:7	איח
	חסר vb.	399:3	בך adj.		תבע vb.		אכל vb.
	לפם conj.	405:3	פלגו n.	452:2	אילו conj.		יהב vb.
	ממון n.	408:2	פלי vb.		בעי vb.	503:1	חמר n.

	n. ליטרה
	n. עיגול
	n. פולר
	n. קופר
	n. קסיט
503:2	יהב vb.
	n. מדבר
	מן pron.
	n. פיתה
503:3	n. עקה
508:9	n. כוב
	כסח vb.
	n. שושנה
	שלם vb.
508:10	בריי adj.
509:2	דכוות prep.
	לא adv.
	פחת vb.
510:2	n. סב
510:3	n. קלקלה
511:6	n. חבל #2
511:7	ותר vb.
	קום vb.
512:6	אזל vb.
	בר מן prep.
	n. דין
	פשפש vb.
513:6	כרז vb.
514:1	כל pron.
	מטי vb.
	נסב vb.
	n. קטם
	n. ראש
	n. שליח
520:1	סלק vb.
521:6	n. אכסניי
	בעי vb.
	n. מלח
	n. סוניחייה
	קליל adj.
521:8	אית
	n. אחר
	טב adj.
	n. סוגי
523:1	להל adv.
	קרב vb.
524:1	לעי vb.
525:1	n. קלח
527:1	דמי vb.
	n. מילה
527:2	n. איילה

	n. כוכבה
	n. צפר
	n. שקר
527:3	n. דוקרן
	כמין prep.
	נהר vb.
	n. עלם
528:7	מסכן vb.
529:1	n. דבחר־
	קרי vb.
530:2	n. עומק
532:1	n. סיליי ביליי
534:6	n. גומרה
	n. מצדה
536:2	n. מרחוק
539:4	n. תורגמן
542:4	כפר vb.
	שקר vb.
543:7	עבר vb.
543:8	בבליי adj.
	יתב vb.
547:9	n. גמל #3
	n. חמר #3
548:2	חטן vb.
550:1	דרש vb.
550:2	n. אפין
	נפק vb.
551:2	אזל vb.
	אתי vb.
	הילך interj.
	הכה adv.
	n. ממון
	סחר vb.
551:3	כסי vb.
552:1	n. חוכחה
553:7	טולמיסן
	n. מטרונה
	n. מסן
	עקר vb.
554:3	מחי vb.
556:7	n. בריי #2
	n. סבר #2
556:9	אבד vb.
	לית
560:1	יני vb.
	n. עקרה
565:9	n. אצבע
	פחש vb.
	שפיך adj.
569:4	n. בי
	תריין num.

574:4	n. חמר #3
574:5	n. ביי
	n. ברביי
	n. גמל #3
574:7	n. אוויר
	זרק vb.
	n. חטר
	n. עיקר
	קום vb.
575:7	n. גרש
579:5	n. גרש
582:3	n. חיל
	שרר vb.
583:2	n. אחר
	חסיר adj.
	עוד adv.
583:4	n. ביעה
	n. חמר
	n. קופד
590:2	n. חחום
590:3	n. מעין
591:3	דכוות prep.
592:2	הך מה conj.
599:1	אבד vb.
599:4	עליב adj.
599:5	n. ידות
	n. שנא
599:6	עלל vb.
	n. פליג
599:7	גער vb.
	זעף vb.
600:2	n. אבן
	גער vb.
	זרק vb.
600:5	n. כפת
600:6	ית prep.
	שרי vb.
600:8	חיץ adj.
601:1	ית prep.
	נכס vb.
602:1	n. אגדה
	אן conj.
602:2	n. אולפן
	אן conj.
604:5	נחת vb.
	סלק vb.
607:2	n. חמיד
607:3	n. אימר
	n. יום
	ינק vb.
618:4	טבח vb.

618:5	גחם vb.
	מעך #2 vb.
	חחש vb.
621:1	n. עגלה
621:2	חמים adj.
624:3	n. דייר
	n. מרי ביי
624:4	n. מית
624:6	n. מית
625:2	סרס #2 vb.
	פגע vb.
625:3	צלי vb.
625:4	כתב vb.
625:5	n. ברנש
	זעור adj.
	מן prep.
	n. רב
627:1	את pron.
	n. כסף
	n. סחה
	n. קינטינר
627:3	n. וו
	חסיר adj.
627:4	n. מפוקי
	n. פרגמטייה
628:1	זעור adj.
	נפל vb.
	עבד vb.
	קום vb.
632:4	דמך vb.
632:5	n. ארז
	עקר vb.
632:6	בזי vb.
	הכדן #2 adv.
	חוי vb.
	n. כלה
	n. שבשבה
632:7	אילולי
	n. חיל
	n. סב
	שבק vb.
633:1	n. בית עלם
	בן prep.
	הלך vb.
	עד זמן conj.
	n. ערס
	n. ציבור
633:2	n. פרי
636:9	n. זונין
	זרע vb.
	n. חיטה

638:5	אמה	n.
	לאחורי	prep.
	מגין	n.
	נוף	vb.
	קפץ	vb.
	תמני עשׂר	num.
639:1	כדן	adv.
	לאחורי	prep.
	מגין	n.
	נוף	vb.
	קום	vb.
639:2	בר אחתה	n.
	לווי	interj.
	סייע	vb.
639:3	אתמהא	n.
	לוחרי	prep.
639:6	רבע	vb.
639:8	כלב	n.
	נבח	vb.
	צות	vb.
643:4	אזל	vb.
	ביר	n.
	בן	prep.
	ברייה	n.
	חייה	n.
	מחבלה	n.
	רבי #4	n.
647:4	עייני	vb.
647:7	אפטרה	n.
648:5	גב	n.
	הכה	adv.
	טעם	vb.
	ליסטים	n.
	מות	vb.
	נסי	vb.
	סוף	n.
	סרי	vb.
648:6	ביי	n.
	חכם	vb.
	נהק	vb.
	עלל	vb.
649:1	טעם	vb.
	רבי #2	n.
	שׂעדה	n.
	חקן	vb.
649:2	אין	interj.
	נפק	vb.
649:3	חמר	vb.
	מה	pron.
649:4	קרטל	n.
	חינה	n.
649:5	אכל	vb.
	בן	prep.
	זעור	adj.
	טיבול	n.
650:1	הדך	pron.
	לא	adv.
650:2	אנן	pron.
	ברנש	n.
	חמר #2	n.
	מלאך	n.
650:3	אנן	pron.
	אפילו	conj.
	חמדה	n.
	טעם	vb.
	לית	
	שׂערה	n.
651:5	בהת	vb.
	קדמיי	adv.
654:11	אתי	vb.
655:4	דכן	vb.
663:6	אפעלגב	conj.
	לומפד	n.
	ראש אומין	n.
	תגר	n.
	תרגם	vb.
665:1	אלא	conj.
	אנה	pron.
	אריס	n.
	הני	vb.
	מרי	n.
	עבד	vb.
	עבור	adj.
	פורס	n.
665:3	בשׂר	n.
668:3	ר(י)ן	pron.
	כותיי	n.
671:5	אפרסמון	n.
	רמך	vb.
	מן	pron.
	נהד	n.
	תלת עשׂר	num.
672:2	דמך	vb.
	פסוק	n.
673:6	מצווה	n.
674:9	לקט	vb.
676:10	דלמה	n.
676:11	מרי שמרעה	n.
	קשי	vb.
677:3	להל	adv.
677:4	אמר	vb.
680:4	היא	pron.
	מילה	n.
	עמיק	adj.
681:5	אדר	n.
	אתר	n.
	אתר #2	n.
	הפך	vb.
682:4	זרת	n.
	לוקבל	prep.
	מתח	vb.
683:10	הא	n.
	זיי	n.
	שבע	num.
	תרי(ן) עשׂר	num.
685:3	מעין	n.
	שׂנא	n.
686:1	קום	vb.
686:2	ארמיי	adj.
687:7	פרכיט	n.
688:6	חזיר	n.
	מלך	n.
	רעי	n.
688:7	בתר	prep.
	יום	n.
	מטי	vb.
	מיינוק	n.
	מלך	n.
688:8	אנה	pron.
	אפתי	n.
	יתב	vb.
	כתב	n.
	ערובה	n.
	קיליוון	
689:1	חכשובה	n.
	עם	n.
	פקד	vb.
	קודם	prep.
	שליח	n.
689:2	מטמע	n.
	ערובה	n.
689:3	מלכו	n.
	שדר	vb.
689:4	אנגיטריס	n.
	ארגינט	n.
	בעי	vb.
	בריי #2	n.
	גחך	vb.
	קודם	prep.
	דקר	vb.
689:5	הוא	pron.
	זמן	n.
	זעף	vb.
	חמי	vb.
	נס	n.
	עקה	n.
	שבק	vb.
689:6	גחך	vb.
	חכשובה	n.
	עבר	vb.
	צפר	n.
	קום	vb.
	רקד	vb.
	שובה	n.
689:7	בתר	prep.
	סדר	n.
	פילי	n.
	פקי	n.
690:1	טכס #2	n.
	מדינה	n.
	סגר	vb.
	סלק	vb.
	פילי	n.
690:2	אזי	vb.
	ארגינט	n.
	בני	n.
	סחי	vb.
	קיליוון	
690:3	אלה	n.
	בגין	conj.
	ידע	vb.
	לגב	prep.
	מזג	vb.
690:4	ברם	conj.
	חזיר	n.
	קלל	vb.
	רעי	n.
	שעבד	vb.
690:5	בסר	vb.
	גולייר	n.
	זעור	adj.
	לא	adv.
	רומיי	n.
692:1	אתון	pron.
	חזיר	n.
	קרי	vb.
	שם	n.
692:3	שאל	vb.
693:3	גנב	vb.
	קטל	vb.
693:4	הך	adv.
	מלח	n.
	תקן	vb.
693:5	תבן	n.

Ref.	Entry
694:1	כס n.
	קופד n.
696:1	אזל vb.
	פם n.
	פתח vb.
696:3	פטרון n.
696:4	דכוות prep.
697:3	זבן vb.
	חד num.
699:2	אכל vb.
	דחך vb.
699:3	מנרה n.
	סדר vb.
	פתור n.
	צפי #2 n.
701:13	חטיי adj.
	משתלם n.
702:7	זרוע n.
	נצוב n.
705:3	הירה n.
707:3	חייט n.
	כתב vb.
707:6	לדעבר adv.
	קוקייה n.
708:4	ספר #3 n.
708:5	דכתר־ n.
708:6	מן prep.
	סוף n.
	ספר #3 n.
709:4	רחם n.
711:1	כותיי n.
711:2	לנגרוטיקה n.
711:3	בצר vb.
	חמש num.
	יסף vb.
	שלח vb.
	שני vb.
711:4	אמה n.
	גרם n.
	צמת vb.
	קהל n.
712:1	כתב n.
	מלכו n.
	מרד vb.
	על prep.
	שרי vb.
712:2	אורייה n.
	איסכולסטיק n.
	דרש vb.
	חכם vb.
	כל pron.
	ציבור n.
712:3	אריך adj.
	מצריי adj.
	מקור n.
	קור n.
712:4	אגר n.
	ארי n.
	גלג vb.
	הוי vb.
	נפק vb.
	שלם n.
714:4	מחק vb.
	נסב vb.
714:6	איגר n.
	טען vb.
	מהו pron.
	עוף n.
	שכן vb.
714:7	איגר n.
	מין n.
	מסאב adj.
	מצריי adj.
	עורכ n.
	על prep.
	על גב/גבי prep.
	שרי vb.
715:1	מחק vb.
716:4	טעי vb.
716:5	סב n.
717:1	גרש n.
718:9	ברייה n.
	רשיע adj.
721:3	טבח n.
	לפמ prep.
	חור n.
723:10	זיין n.
	שנן vb.
724:1	ברך vb.
	חמי adj.
725:2	דמי vb.
	כפן vb.
	מלי adj.
	סליגה n.
	פני adj.
	שׂבע vb.
726:3	גבר n.
	שירן adj.
727:1	יזף vb.
	שאל vb.
728:5	אלא conj.
	עובד n.
728:6	אפתי n.
	די conj.
	בנישה n.
	סיעה n.
	פריט n.
	רמש n.
729:1	מן prep.
	ספר #2 n.
	קלק vb.
729:2	כמה adv.
	רחם n.
729:5	חוט vb.
729:6	פראסוף n.
730:3	מיכן adv.
730:4	בריי #2 n.
	קום vb.
731:3	גד n.
732:2	נור n.
	עורב ת.
733:2	שוע #3 vb.
733:3	חכים n.
	קל n.
733:4	חלש vb.
	יד n.
	מית n.
733:5	כרז vb.
738:3	אתמהא n.
	לישן n.
	קאים n.
740:3	טם n.
742:3	תניינות adv.
742:5	בריי #2 n.
	ווה interj.
	כעס vb.
	צווח vb.
742:6	אזל vb.
	סוסי n.
	רכב vb.
	שרי n.
743:1	מרי n.
	סוסי n.
	רכב vb.
747:2	אלהו n.
747:5	אלהו n.
751:4	דכוות prep.
753:4	הך adv.
	פכור n.
	פכר vb.
	צייד n.
	צייד #2 n.
	קלק vb.
	תרע n.
755:6	ברך vb.
	יאות adv.
756:3	בעי vb.
	מה conj.
756:4	לישן n.
	לעי vb.
	ריח vb.
757:1	גדף vb.
	גנב vb.
	חרף vb.
	מצווה n.
	פלג vb.
758:1	ארך vb.
	בני מעין n.
	גבי vb.
	וחר vb.
759:3	מה דיל־
	מרי n.
	עבד n.
759:4	אפי vb.
	ברם conj.
761:2	שמין adj.
761:3	חסיר adj.
	לגו prep.
	מלי vb.
	נסי vb.
	עקר vb.
	פרדס n.
	שליח n.
	תיסוור n.
761:4	אנטיגרף n.
	דקיק adj.
	חס n.
	יהכ vb.
	פגול n.
	צריך adj.
	דב n.
	שתל vb.
	תרד n.
762:1	אנטיגרף n.
	הן adv.
	כלום pron.
762:2	דוכוס n.
	חס n.
	עד זמן conj.
	עלל vb.
	עקר vb.
	פגול n.
	פקד vb.
	פרדס n.

	שרי vb.
	שתל vb.
	תרד n.
762:3	מלי vb.
	תיסוור n.
763:3	כדון adv.
763:4	סנטור n.
765:2	בדוק adj.
	ד(י)ן pron.
	לב n.
767:1	עוברה #2 n.
767:2	זעי vb.
	גוחרה n.
	פם n.
770:4	מלפן n.
	מעברן n.
770:6	אבד vb.
	סבר #2 n.
770:7	אבד vb.
	בריי #2 n.
775:5	ניח adj.
776:4	ברייה n.
	לישן n.
	פלן n.
776:5	זברין n.
781:3	שמש n.
784:5	סב n.
784:6	אזל vb.
	ברנש n.
785:1	פעל n.
785:2	אזל vb.
	כשור n.
	מני vb.
	רכס n.
	עשר num.
785:4	ילף vb.
789:10	את n.
	הינון pron.
792:8	ניח adj.
794:1	אנש n.
	מן תחות (ל־) prep.
794:7	תובה n.
	טבה n.
	שקשק vb.
795:3	ים n.
	תרוע n.
799:1	אפטרה n.
799:4	נדר vb.
800:3	אתר n.
	חסיר adj.
	עוד adv.

800:4	סב n.
801:6	עניין n.
804:2	גרש n.
805:1	אומה n.
	טובי
805:3	היא pron.
	טען vb.
	כרס n.
	לב n.
	רגל n.
805:4	פתר vb.
	שיטה #2 n.
810:3	פיטטין n.
811:3	בר מן prep.
812:2	דמך vb.
812:10	אפיסטקי n.
813:1	דינר n.
	דלמה adv.
	חרץ n.
	יהיב adj.
	ביוון conj.
813:2	אלא conj.
	את pron.
	אתי vb.
	הינין pron.
	טען vb.
	יהיב adj.
	ממון n.
	מרגלי n.
	סבר vb.
	פם n.
813:5	גב n.
	גרם n.
	חרק vb.
813:8	פעל n.
814:1	הוי vb.
	חמש num.
	מובלה n.
	פולר n.
814:2	טלייה n.
	מן בגין prep.
815:6	אמור n.
	רכיך adj.
	תרגם vb.
815:7	רביך adj.
817:7	בעי vb.
	ד(י)ן pron.
	רחם vb.
	רמי #2 vb.
818:1	הני vb.
818:2	חמר n.

	משח n.
	קופד n.
818:3	כלל #2 vb.
	רמש n.
818:4	גמל vb.
	הילייה interj.
	זבו n.
	כרן adv.
	קלס vb.
818:5	אנן pron.
	בוצין n.
	בזיון n.
	טפי vb.
	סכי vb.
	עלל vb.
819:1	ברה n.
	לילי n.
	מה pron.
	עני vb.
	צווח vb.
	צפר n.
	רמייה n.
819:2	ספר #2 n.
	רמיי n.
819:3	עני vb.
820:7	צריך adj.
825:4	ביר n.
	גדדין n.
	מרר n.
	סתור n.
828:1	דיגמה n.
830:5	דרום n.
832:4	דיד־
	פיתול n.
833:3	גד n.
837:1	יברוח n.
837:2	מייש n.
838:4	דקן n.
	שב n.
838:5	דמך vb.
	עם n.
849:2	ביר n.
	ד(י)ן pron.
	מקמה n.
	תבר vb.
851:5	בדק vb.
	נסי #2 vb.
851:6	סבם vb.
	פרש vb.
	קטע vb.
852:6	ביי n.

	בעי vb.
853:6	בייש n.
	עקרה n.
	קווסר adj.
853:7	דלוב n.
	חוור adj.
	חטר n.
	לוז n.
	רטיב adj.
855:1	בביר adj.
855:2	לקיש adj.
855:4	ען n.
	רבו n.
	שבע num.
856:1	כל pron.
	בלב n.
	עדר n.
856:2	כלב n.
	עדר n.
	תריין num.
857:6	זול n.
	שׂבע n.
859:3	סמך #2 n.
862:1	קוקייה n.
862:2	פטיליק n.
863:1	אנה pron.
863:2	קילקול n.
865:7	דלמה adv.
	חזר vb.
865:8	אית
866:7	גמל n.
	עביט n.
866:11	גרש n.
868:4	גנב n.
	לילי n.
869:3	לישן n.
870:4	אתי vb.
870:7	לווי interj.
	קבר vb.
878:7	נער vb.
	קטם n.
	תרנ(ו)גלה n.
878:8	קדם vb.
880:2	ביש adj.
	עור vb.
	קום vb.
	שכיח adj.
880:3	עור vb.
	קפח vb.
882:1	חלש vb.
883:1	איגרה n.

Ref.	Entry
	מרי n.
	שם n.
883:2	מלך n.
	עבד n.
	קרע vb.
883:3	טב adj.
	מן prep.
	סב n.
883:5	חפת n.
	יהב vb.
	רב n.
	רמיי n.
892:7	ברייה n.
	גמולה n.
	חמורה n.
	לישן n.
894:2	אתי vb.
	טבאית adv.
	לא adv.
	מכס #2 n.
	קום vb.
894:3	קטל vb.
901:5	אתר n.
904:2	ארכונטס n.
	בולווטיס n.
	עבד vb.
	עתיר adj.
906:1	מילה n.
	תלת num.
906:2	אומנו n.
	אתון pron.
	יהודיי n.
	להן adv.
	פרגמטווט n.
	שאל vb.
906:3	אוצר n.
	זבן vb.
	חיטה n.
	להן adv.
906:4	איירילן
907:4	חסל vb.
907:6	אוף conj.
	עקה n.
907:9	חסר n.
	מנע vb.
908:1	גייר vb.
908:3	יהב vb.
910:6	דלמה n.
	עסק vb.
	פרגמטייה n.
911:1	חמי vb.
	מטכסה n.
	נשי vb.
911:2	חזר vb.
	מחיילה n.
	מטכסה n.
	שכח vb.
911:4	עבר vb.
911:5	פרמקוס n.
912:1	חרש n.
	צלח vb.
912:2	רחל vb.
	כל pron.
912:3	הוא pron.
914:4	שעוריי adj.
916:3	חנוק n.
	חנק vb.
	סכי vb.
916:4	חלף vb.
	כל pron.
	שאל vb.
917:2	להן adv.
917:3	ברי vb.
	הן adv.
	מה pron.
	נהר n.
917:4	אתי vb.
	דוע vb.
	דיעה #2 n.
	הינין pron.
	חיווה n.
	טען vb.
	כורסי n.
917:5	נטור n.
	סונקחדרין n.
918:1	אימם n.
	הלך vb.
	כמה conj.
	לילי n.
919:3	סוב vb.
	שיצי vb.
923:1	לקדמות prep.
923:2	רמי vb.
	טלע vb.
	רגל n.
923:4	פקוקלה n.
924:5	אתי vb.
	מחל n.
	תעל n.
925:1	אגומן
	אמר vb.
	נשי vb.
	קום vb.
925:2	אוף conj.
	ברכה n.
	הלך vb.
925:3	כל pron.
	פייס vb.
925:5	אנש n.
	זכו n.
	כל pron.
926:2	ב־ prep.
	נגע vb.
929:4	אתון pron.
	מן pron.
	נגע vb.
930:1	ביר n.
	יהב vb.
930:2	אח n.
	צפר n.
	שבק vb.
930:3	כתת vb.
931:6	חמי vb.
	פשט vb.
931:7	שלם n.
931:8	ברנש n.
	כלום pron.
	מלכו n.
	סגין adv.
932:1	דייסקרין n.
	חזר vb.
	טען vb.
	יתב vb.
	סכין n.
	קום vb.
932:2	אפתי n.
	בלרד n.
	רייסקרין n.
	חמר vb.
	נסב vb.
932:3	חמי vb.
	יתב vb.
	למה adv.
	סכין n.
	שחק vb.
932:4	בלרד n.
	ברנש n.
	חמר vb.
932:5	חד num.
	טב adj.
	מילה n.
	עם הארע n.
932:6	ציבור n.
933:2	חיין n.
	מילה n.
	שמ n.
934:2	להון־ prep.
935:3	כד conj.
	מלכו n.
	סלק vb.
935:4	נסב vb.
	סכל #2 vb.
	פרשה n.
939:12	הידיל־ pron.
	טען vb.
	עולימ n.
	עולימה n.
941:1	גרש n.
	דלמה n.
	הוי vb.
	טמר vb.
	מערה n.
	עד מטי prep.
	שנה n.
	תלת עשר num.
941:2	מערה n.
	צוד vb.
942:1	ברת קל n.
	רימוס interj.
	מבלעדי prep.
	ספיקולה n.
	צוד vb.
	ציפר n.
942:2	בני n.
	שדך vb.
942:3	אנן pron.
	טבה n.
943:1	רדי #2 vb.
	קוצצה n.
	קצץ vb.
	שדי vb.
	חורמוס n.
943:2	דגון n.
944:1	טמר vb.
	שוק n.
944:2	על גב/גבי prep.
	קום vb.
944:3	מגרל n.
	שבח vb.
945:2	לקט vb.
946:3	שכח #2 vb.
	תרגום n.
946:4	ד(י)ן pron.
	טעון n.

	ילף	vb.
	קל	n.
	חלי	vb.
946:5	יהב	n.
947:1	אתי	vb.
	בסי	vb.
	גלמורה	adj.
	סחי	vb.
	עסי	vb.
947:2	אתי	vb.
	לווייה	n.
947:3	מבין	n.
	מטאטא	n.
	שאל	vb.
948:1	כסידה	n.
	מרעי #2	n.
948:2	כסירה	n.
	מרעי #2	n.
948:3	טית	n.
	סמך	n.
	קוף	n.
950:4	כנישה	n.
	מעוניי	adj.
	תרגם	vb.
951:1	ביי	n.
	ד(י)ן	pron.
	נסב	vb.
951:3	אפתי	n.
	כעס	vb.
951:4	מעוניי	adj.
	פייס	vb.
952:1	אולפן	n.
	אין	interj.
	על	prep.
	קפד	vb.
952:2	גוב	vb.
	מהו	pron.
952:4	גנה	n.
	גנן	n.
	חסל	vb.
	כדון	adv.
	לפם	prep.
952:5	אתי	vb.
	חורן	pron.
	עגושה	n.
	תורה	n.
953:1	איתה	n.
	בעוטה	n.
	ברה	n.
	זני	n.
954:8	מנע	vb.
	נסב	vb.
955:5	עד מטי	prep.
956:3	אדרע	n.
	שגר	vb.
958:1	יסף	vb.
959:3	אוף	conj.
	יסף	vb.
961:3	חפת	vb.
	סכר	vb.
961:4	טען	vb.
961:5	אתי	vb.
	גזר	vb.
	מובלה	n.
962:2	זעור	adj.
963:2	חייה	n.
	שעה	n.
963:3	חול	n.
	שוכה	n.
	שיקוע	n.
969:3	ידע	vb.
	עבר	vb.
969:4	תניי #2	n.
970:1	בר אגדה	n.
	בר אולפן	n.
970:2	קרה	n.
970:4	אנש	n.
972:5	נדר	n.
	עקה	n.
	רווח	n.
972:6	טרש	vb.
	מהולה	n.
	נקש	vb.
	שוב	n.
974:1	פלטנוס	n.
	צלי	vb.
974:2	להן	adv.
	סלק	vb.
	צלי	vb.
	שמריי	adj.
974:3	בריך	adj.
	טור	n.
	ית	prep.
	קיקלה	n.
991:1	בצל	n.
	קלף	vb.
991:3	הכה	adv.
	ממזר	n.
994:2	ביי	n.
	זבן	vb.
994:3	אדן	n.
	דקדיק	adj.
999:6	דהב	n.
	הוא	pron.
	סרד	n.
1002:4	דלא	prep.
	ערק	vb.
	רדוף	n.
	רשיע	adj.
1002:8	גזר	vb.
	ד(י)ן	pron.
	הוי	vb.
	מגלב	n.
	נסב	vb.
	סכם	vb.
1003:1	נפק	vb.
1011:6	ברם	conj.
	לב	n.
1012:6	אם	n.
	משחוקי	n.
	קום	vb.
1017:5	היידיל-	pron.
1017:6	חלם	n.
1026:7	לווי	interj.
	קבר	vb.
1036:3	אביינוס	n.
1038:6	דמי	vb.
	זמור	adj.
1040:3	נחת	vb.
	סלק	vb.
1045:2	בריי #2	n.
	חכם	vb.
1050:3	בבליי	adj.
	הכה	adv.
	פורפיר	n.
1051:12	אתר	n.
	כבש	vb.
	נסח	vb.
1055:1	ניב	n.
	פכר	vb.
1055:4	ערים	adj.
	ערמו	n.
1055:7	אמהה	n.
	בר חירין	n.
	זבן	vb.
1056:7	קפז	vb.
1057:1	ל-	prep.
	ניב	n.
1057:2	אתמהא	n.
	קפז	vb.
1057:4	מזג	vb.
	רתח	n.
1058:1	גז	n.
	חרש	n.
	פשרין	n.
	קרוז	n.
1058:2	חרשין	n.
1059:3	אויר	n.
	זרק	vb.
	חטר	n.
	עיקר	n.
	קום	vb.
1061:2	מיינוק	n.
	פתי #2	n.
	צווח	vb.
1061:6	שאל	vb.
1063:2	יאי	adj.
1063:3	דוב #2	n.
	קפץ #2	vb.
1064:4	הן	n.
1067:3	היידיל-	pron.
1068:3	אפין	n.
	ית	prep.
1069:1	קרה	n.
	שבק	vb.
1074:4	מן	prep.
1080:4	חלם	n.
	פתרון	n.
1092:1	חלם	n.
	פתרון	n.
1095:1	איתה	n.
1095:2	אזל	vb.
	איתה	n.
	בר דבר	n.
	חלם	n.
	ילד	vb.
	כן	adv.
	פקע	vb.
	תינייה	n.
1095:3	עבר	vb.
1096:1	אמר	vb.
	אתי	pron.
	זמן	n.
	חכים	n.
	פקע	vb.
	רב	n.
	תליתיי	num.
1096:2	בעיל	n.
	כדן	adv.
	צווח	vb.
	קבר	vb.
	קל	n.
1096:3	אבד	vb.
	ל-	prep.

1104:6	קמץ vb.
	רחי n.
1111:1	גרש n.
1113:3	זבן #2 n.
	זמן vb.
	חביב #2 n.
1114:1	בעי vb.
1114:3	אנה pron.
	אתמהא n.
	צדי #2 vb.
1115:1	זמן vb.
	ירק n.
1115:3	אזל vb.
1115:4	בלום pron.
	פחור n.
	קליפרס n.
1116:1	אחה n.
	חוכמה n.
1116:2	כתב vb.
	מלכה n.
1116:3	פלי vb.
1116:4	את pron.
1116:5	ערק vb.
1116:6	מזג vb.
1117:2	מזג vb.
1126:4	טען vb.
	עלל vb.
	פיטק n.
	קום vb.
	חמן adv.
1126:5	אן conj.
	חמי vb.
	טבאית adv.
	מה conj.
	ניר n.
1127:4	את pron.
1128:1	זבן vb.
1128:2	יהב vb.
	כמה adv.
	סלע n.
1128:3	בכיפלה adv.
	יח prep.
	עבד vb.
1128:4	אין interj.
	אפילו conj.
	כמה adv.
	על מנת prep.
1128:5	או conj.
	נחת vb.
	קטל vb.
1129:3	בעי vb.
	גב n.
	נחש vb.
1131:2	פטר vb.
1134:2	הוא pron.
	היא pron.
1135:5	ברי n.
	דבש n.
	זמורי n.
	חומר #3 n.
	קטף n.
1136:1	אבן n.
	בוטנה n.
	בול n.
	לוז n.
	מסטיכי n.
	משח n.
	עבד vb.
	שעבה n.
1136:3	אחון pron.
	חורן pron.
	צריך adj.
1136:4	צלו n.
1137:5	בר חירין n.
	(חד ד)סגי נוהרה n.
	לעי vb.
	שלם n.
	שמע vb.
1138:1	בר חירין n.
	בר עבדין n.
1139:1	מן conj.
	קרה n.
	חלת num.
1141:7	עורער n.
1142:2	בבליי adj.
	חד num.
	עבד vb.
	שאל vb.
1142:3	כדן adv.
1143:1	אם n.
	טלי n.
	ילד vb.
	מן בגין prep.
1143:2	גב n.
1144:2	דרום n.
	לבש vb.
	לילי n.
	עובד n.
	פונדקיי n.
	קום vb.
1144:3	אי #2
	לווי n.
	ליסטיס n.
	נפק vb.
	פלג vb.
	קום vb.
	קפח vb.
1144:4	איח
	עבר vb.
	קום vb.
1144:5	סכי vb.
1145:1	אזל vb.
	ההוא pron.
	כנישה n.
	פונדקיי n.
	צווח vb.
	תרע n.
1145:2	ברנש n.
	עני vb.
	צפר n.
	שווי vb.
1145:3	אח n.
	היידיל- pron.
	הן adv.
	פונדקיי n.
1147:5	גנב n.
	גנבה n.
	מה pron.
1148:5	חמר #2 n.
	טעון n.
	יהב vb.
1150:1	נטש vb.
1151:1	דון vb.
	פיקדון n.
	שם n.
1152:8	חזור n.
	תרגם vb.
1152:9	בגו prep.
	דייסקרין n.
	כסף n.
1155:1	אנה pron.
	פצע vb.
1155:2	בייה n.
	עבר vb.
1158:1	זוע vb.
	פלטין n.
	רמז vb.
	רפיש n.
	רפש vb.
1158:2	בית אב n.
	ביוון conj.
	מילה n.
	רכיך adj.
	רפיש n.
1171:4	זווי n.
	חורן pron.
	פרשה n.
	קטע n.
1172:3	אכל vb.
	חליטה n.
	מזון n.
1172:4	יומדן adv.
1178:4	חמי vb.
	שמדיי adj.
1178:6	איפיטרך n.
	יהודיי n.
	רב n.
	שמריי adj.
1179:1	מילה n.
	מן pron.
1179:2	הן adv.
	חיין n.
	נפק vb.
	שמריי adj.
1179:3	עלל vb.
1182:5	מיכן adv.
	קצור n.
1182:8	אחי pron.
1183:2	אבד vb.
	או conj.
	אזל vb.
	איגר n.
	איפדכייה n.
	אבסניי n.
	אן conj.
	בעי vb.
	ברנש n.
	דלמה adv.
	היידן pron.
	זווי n.
	חרב vb.
	טב adj.
	טב קרתה n.
	כבש vb.
	מאה num.
	מדינה n.
	נחת vb.
	נצח vb.
	סלק vb.
	עבד vb.
	קרב n.
	חוב adv.
	תריין num.
1231:6	נהר #2 vb.

1232:8	גרש n.
1232:9	דכוות prep.
1232:11	שלח vb.
1232:12	ביי n.
	ידע vb.
	כתב n.
1232:14	אמר vb.
	מלוייה n.
	מלי #2
	קל n.
1232:15	בתר prep.
	מלי vb.
	סלק vb.
	קולה n.
1232:18	בוע vb.
1234:1	לעי vb.
1234:4	בצל n.
	קלף vb.
1234:6	אדמדמני n.
	גבל vb.
	טוש vb.
	קוס vb.
1234:19	להל adv.
1234:23	גרם n.
	ד(י)ן pron.
	קרי vb.
1235:2	שעה n.
1235:8	קוד n.
	קופה n.
	קושרה n.
1236:4	אלף num.
	ען n.
1236:5	כלב n.
	עדר n.
	פלג vb.
1236:6	כלב n.
	מטי vb.
	עדר n.
1238:4	קומי prep.
	רחיק adj.
1238:5	נווס n.
	פונוקט n.
1238:9	אי #2
	דיכור n.
	הכה adv.
	זקף vb.
	עני vb.
	שרע vb.
1239:8	אכסנייה n.
	אתמהא n.
	מלך n.
	צריך adj.
1240:1	ארע n.
	ריד־
	משיח n.
1240:3	בכי vb.
	דמך vb.
	מן conj.
	נחת vb.
	צוק vb.
	חמן adv.
1240:7	יתב vb.
1240:8	אוליסיס n.
1241:9	הינין pron.
	יתב vb.
	מסטובי n.
	סגין adv.
	סחב n.
	פקד vb.
	צנין adj.
1241:10	גונחיי n.
	זקף vb.
	חד num.
	ימין n.
	סמך vb.
	שרע vb.
	שמאל n.
1241:11	חיל n.
	צריך adj.
1242:16	בר בר n.
1242:17	מן קודם prep.
	סב n.
	קום vb.
1245:3	אתמהא n.
1245:4	אית
	ספק vb.
1247:8	דחי vb.
	יד n.
	חלת #2 num.
1247:15	זבינו n.
	כסף n.
	עבד n.
1253:3	חיל n.
	צער n.
	שירוי n.
1257:1	חיווי n.
	לוט vb.
	נכת vb.
1257:5	פרש vb.
1257:9	אנה pron.
1260:9	שמע vb.
1261:7	סלע n.
1261:8	ד(י)ן pron.
	ציבור n.
	שובה n.
1261:10	גופתה n.
1262:2	אפעלגב conj.
	דיד־
	שובה n.
	תריין num.
1262:3	עלל vb.
	שבק vb.
1262:5	אמר vb.
	דרוש n.
	יתב vb.
	מן conj.
	שמש vb.
1264:3	טריס
1264:4	בטן vb.
	תריין num.
1264:5	פטט vb.
	צהי vb.
1265:16	כתב vb.
1266:10	גייס n.
	גייס vb.
	ית prep.
1270:12	ברך vb.
	הכדן pron.
	ינק vb.
	חד n.
1270:13	מלפן n.
	מעברן n.
1271:4	כליל n.
	מגדליי adj.
1275:2	עילי n.
	קרי #2 n.
1275:3	חרב n.
	מרי עלמה n.
	נסב vb.
1275:4	מעין n.
	פרת n.
1275:5	פלטור n.
1285:3	ציפוריי adj.
1285:4	עוד adv.
	תריין num.
1285:6	אזל vb.
1285:7	אוכם adj.
1285:8	חוור adj.
	חפת vb.
	מאן n.
	פקד vb.
	רב n.
1285:9	בהת vb.
	עוכד n.
1286:1	אורח n.
	דרדס n.
	חפת vb.
	רגל n.
1286:2	איטמוס adv.
	ערבה #2 n.
1286:3	אתר n.
1287:2	ממון n.
	קבודה n.
1288:10	בירבי n.
1290:4	זיו n.
1290:5	אפין n.
1291:10	ציפוריי adj.
1291:13	מנהג n.
1292:1	גלי vb.
	חזי vb.
	חפי adj.
1292:2	ברנש n.
	סנדל n.
1292:3	זעיר adj.
	חזי vb.
1292:4	הכדן #2 adv.
	סנטורין n.
1292:5	סוג vb.
1294:4	נסב vb.
Ar 396:3	מחה n.
Ar 663:6	אמפור n.
Ar 794:6	מחה n.
Ed 52:4	קלט n.
Ed 63:5	אגוסטוס n.
Ed 154:8	נסב vb.
Ed 155:1	חזר vb.
	צוד #2 vb.
Ed 333:10	נטר vb.
Ed 643:4	עליב adj.
Ed 859:2	איזגר n.
Ed 915:2	מגין n.
Ed 941:1	שמד n.
Ed 1096:2	ילל #2 vb.
Ed 1115:4	נגס vb.
Ed 1184:4	פיוס n.
Ed 1184:11	חבע vb.
Ed 1285:2	נשיר n.
Ed 1285:7	אם conj.
	בעי vb.
	בריק n.
Ed 1285:8	לבש vb.
	צדיק adj.
Ed 1286:1	אם conj.
	חטר n.

Ed 1286:2	בעי	vb.
Ed 1286:3	בעי	vb.
Ed 1287:2	או	conj.
Ed 1291:9	קפד	vb.
Ed 1291:11	שבח	vb.
Ed 1292:1	סנדל	n.
Ed 1292:2	עובד	n.
Ed 1292:4	בזע	vb.
Ed 1292:5	פסג	vb.
	תורעה	n.
Ed 1293:10	עבד	n.
Ed 1294:4	גוף	n.
	טב	adj.
G 23:11	הני	vb.
G 120:9	מטי	vb.
G 123:3	קדל	n.
	תבור	n.
G 131:2	מיניי	n.
G 131:3	חוי	vb.
G 247:2	מחזורי	n.
G 247:3	מחזורי	n.
G 247:5	מחזורי	n.
G 266:6	תרכו	n.
G 311:1	קטל	vb.
G 607:1	הך מה	conj.
G 632:6	קלס	vb.
G 728:2	גרש	n.
G 734:1	גרש	n.
G 813:8	הך	adv.
G 818:1	משכון	n.
G 818:2	אתי	vb.
	פרסי	vb.
G 842:4	קירס	n.
G 961:5	קטע	vb.
G 1261:8	צמת	vb.
L 2:1	נהר	n.
L 34:1	זווי	n.
L 50:3	זבינו	n.
L 80:4	בקעה	n.
	לקט	vb.
	קום	vb.
L 80:5	גבר	n.
	חיווי	n.
	מחי	vb.
	מן	pron.
	תמה	vb.
L 81:1	קשוט	n.
L 81:3	קרב	vb.
L 81:5	טייל	vb.
L 81:6	מן יר	adv.
	על מגן	adv.
	קדם	vb.
	רומיי	n.
	תרך	vb.
L 82:2	פשפש	vb.
L 91:8	סלק	vb.
L 92:1	אתי	vb.
L 92:2	אתי	vb.
L 94:1	סלק	vb.
L 107:8	טבז	n.
L 108:5	שבח	vb.
L 141:3	מטי	vb.
L 143:1	לווי	n.
L 154:7	בזי	vb.
	ברת אחה	n.
	מה	conj.
L 155:1	יסר	vb.
	שקק	n.
L 155:3	אבר	vb.
	שקק	n.
L 155:4	אחר	n.
L 172:8	מקרובי	n.
L 176:1	גולה	n.
L 247:7	בני דיינין	n.
L 340:4	גולה	n.
L 340:5	מוקס	n.
L 433:4	דרס	vb.
L 490:8	מקשיי	adj.
L 647:2	עייני	vb.
L 673:6	חלף	vb.
L 673:7	אחר	n.
L 674:3	נהיג	aux. vb.
	פשט	vb.
	תינה	n.
L 709:4	סיעה	n.
L 712:1	בוך	vb.
L 803:9	עמם	n.
L 923:2	טלע	vb.
	ירך	n.
L 943:2	עם דארע	n.
L 971:5	טוף	vb.
L 1044:2	מקשיי	adj.
L 1056:6	קפוז	n.
L 1057:2	קפוז	n.
L 1061:5	בוך	vb.
O^2 95:7	ארבעתה	n.
O^2 136:3	פיקסינון	n.
V^{60} 15:1	נפק	vb.
V^{60} 19:3	פחח	vb.
V^{60} 27:3	קנתיל	n.
V^{60} 34:1	פלנית	n.
V^{60} 51:1	אורייה	n.
	לקי	vb.
	מילה	n.
V^{60} 51:3	ידע	vb.
	ירי	vb.
	רבע	vb.
V^{60} 51:7	אורייה	n.
V^{60} 53:2	פרס	vb.
V^{60} 67:7	פרשה	n.
	פתח #2	n.
	קדמיי	adj.
V^{60} 68:2	פתח #2	n.
V^{60} 80:2	אורחען	n.
	עובד	n.
	על גיף	prep.
	שעי	vb.
V^{60} 80:3	גוז	vb.
	חזר	vb.
	נהר	n.
	עקרב	n.
V^{60} 83:2	גוזל	n.
	ליטרה	n.
V^{60} 84:3	דהא	conj.
	חמר #3	n.
	צריך	adj.
V^{60} 84:6	יתב	vb.
V^{60} 85:1	צלי	vb.
V^{60} 85:2	חול	n.
	כרז	vb.
	צלי	vb.
V^{60} 87:5	הלך	vb.
	סלק	vb.
V^{60} 90:7	חסר	vb.
	חבל	n.
V^{60} 90:8	חסיר	adj.
	קלרין	n.
V^{60} 91:6	בשר	n.
V^{60} 91:7	נון	n.
	ערובה	n.
V^{60} 91:8	איפרך	n.
	עלי	vb.
V^{60} 92:1	איפרך	n.
	אית	
	אריסטון	n.
	הכה	adv.
	ליטרה	n.
	נון	n.
V^{60} 92:2	יהודיי	n.
	ליטרה	n.
	נון	n.
V^{60} 92:3	אומן #2	n.
	אית	
	חייט	n.
	ליטרה	n.
	סימה	n.
V^{60} 92:4	בגין	prep.
	חביב	adj.
	חוב	n.
	חטי	vb.
	יהב	vb.
	יקר	vb.
	סגין	adv.
	רשו	n.
	שנה	n.
	שעי	vb.
V^{60} 92:5	יום	n.
V^{60} 93:1	גבר	n.
	שני	vb.
V^{60} 93:4	ברק	vb.
	חבשובה	n.
	תלתה	n.
V^{60} 94:1	אתי	vb.
	גלי	vb.
	מן בגין	conj.
	פקי	n.
	שובה	n.
V^{60} 94:3	דין	n.
V^{60} 95:7	חבשובה	n.
	תלתה	n.
	תרייה	n.
V^{60} 95:8	חמשתה	n.
	ערובה	n.
V^{60} 101:10	חסר	vb.
V^{60} 103:6	פרשה	n.
V^{60} 107:8	תחות	prep.
V^{60} 108:5	אבר	vb.
V^{60} 110:1	חסל	vb.
V^{60} 114:5	ארע	n.
	מרי	n.
V^{60} 114:6	בני	vb.
V^{60} 118:5	בלע	vb.
	לקני	n.
	מלא	n.
V^{60} 118:7	חזר	vb.
	שקי	vb.
V^{60} 119:1	קבר	vb.
V^{60} 120:9	מטי	vb.
V^{60} 123:3	בריי	adj.
V^{60} 124:3	ברך	vb.
V^{60} 125:2	בקר	vb.
	רביעה	n.
V^{60} 125:3	אוף	conj.
V^{60} 125:4	נון	n.

	שום	vb.
V^{60} *125:5*	ליטרה	n.
	מאה	num.
	נחת	vb.
	רביעה	n.
	שכח	vb.
	תקל	vb.
V^{60} *125:6*	ליטרה	n.
	שום	vb.
	תקל	vb.
V^{60} *127:3*	מטי	vb.
V^{60} *131:3*	מרי שמייה	n.
	שחק	vb.
V^{60} *131:4*	עלם	n.
V^{60} *131:5*	אית	
	תסף	n.
V^{60} *134:5*	אן	conj.
	לעי	vb.
V^{60} *134:6*	לעי	vb.
V^{60} *134:7*	חתן	n.
V^{60} *136:2*	ברת/ברות	n.
V^{60} *137:7*	פעל	n.
V^{60} *140:10*	גנב	vb.
V^{60} *141:1*	טרף	n.
V^{60} *141:2*	אתי	vb.
	ברת שבע	n.
V^{60} *141:3*	אכל	n.
V^{60} *145:1*	מלך	n.
V^{60} *147:2*	פשך	n.
V^{60} *153:1*	פשט	vb.
V^{60} *153:2*	חסל	vb.
V^{60} *153:3*	מכך	vb.
V^{60} *153:4*	גלי	vb.
	פרגי	n.
V^{60} *153:5*	פרגי	n.
	פרפריין	n.
V^{60} *153:6*	איסה	n.
	איקר	n.
	עבד	vb.
	פרן	n.
	שבק	vb.
V^{60} *153:8*	גרם	vb.
	נסב	vb.
V^{60} *154:1*	נגר	vb.
	סנטר	n.
V^{60} *154:3*	ההוא	pron.
	יכל	vb.
V^{60} *154:4*	חמי	vb.
	מצווה	n.
	משבקה	n.
	קרי	vb.

V^{60} *154:5*	בזי	vb.
V^{60} *154:6*	חיין	n.
	שוק	n.
V^{60} *156:10*	לעי	vb.
V^{60} *170:3*	כרי	n.
V^{60} *170:5*	נזק	vb.
V^{60} *175:5*	הני	vb.
V^{60} *201:2*	לבוש	n.
	מן	prep.
V^{60} *206:1*	קני	vb.
V^{60} *208:1*	שמין	adj.
V^{60} *209:1*	סייע	vb.
V^{60} *211:1*	מרי פרטירה	n.
	עבד	vb.
V^{60} *211:2*	חנוי	n.
	שכח	vb.
	שמט	vb.
V^{60} *211:12*	צמת	vb.
V^{60} *214:5*	כישה	n.
V^{60} *216:7*	בעי	vb.
V^{60} *218:3*	צור #2	vb.
V^{60} *225:4*	אזל	vb.
V^{60} *227:4*	צלים	n.
V^{60} *247:4*	שלם	n.
V^{60} *268:2*	עינתיניי	adj.
V^{60} *273:2*	כרז	vb.
V^{60} *275:10*	גחך	vb.
V^{60} *275:12*	בירכי	n.
V^{60} *302:3*	נקבה	n.
V^{60} *305:5*	שלם	n.
V^{60} *318:4*	שמין	adj.
V^{60} *322:4*	סחרה	n.
V^{60} *322:5*	סחב	vb.
	שור #2	n.
V^{60} *336:10*	פחה	n.
V^{60} *360:1*	מגרופי	n.
V^{60} *362:3*	בוקלס	n.
V^{60} *363:5*	טפי	vb.
V^{60} *376:4*	זול	vb.
V^{60} *396:3*	מגמג	vb.
V^{60} *399:3*	אזל	vb.
	בחליטין	adv.
V^{60} *408:2*	מרי	vb.
V^{60} *409:1*	צווח	vb.
V^{60} *421:5*	שׂער	n.
V^{60} *432:7*	לוט	vb.
V^{60} *447:2*	ולי	adv.
V^{60} *455:1*	אדן	n.
V^{60} *470:7*	בעיל	n.
	מרה	n.
V^{60} *479:8*	בחש	vb.

V^{60} *488:7*	מזוזי	n.
	פיתה	n.
V^{60} *516:2*	זיק #2	n.
V^{60} *520:1*	להל	adv.
	סלק	vb.
V^{60} *523:4*	סנבירין	n.
V^{60} *530:5*	קיסריי	adj.
V^{60} *547:5*	בעיל	n.
	מרה	n.
V^{60} *570:4*	סתרה	n.
V^{60} *579:5*	נשר	vb.
V^{60} *581:2*	שור	vb.
V^{60} *592:1*	מרו	n.
V^{60} *632:7*	שבשבה	n.
V^{60} *633:2*	שבשבה	n.
V^{60} *699:2*	דעך	vb.
V^{60} *711:3*	שני	vb.
V^{60} *712:2*	שדך	vb.
V^{60} *732:2*	קן	n.
V^{60} *742:8*	צלב	vb.
V^{60} *804:6*	קמח	n.
V^{60} *880:3*	ביש	adj.
	גער	vb.
V^{60} *901:5*	צווח	vb.
V^{60} *941:2*	סוף	n.
V^{60} *942:1*	שמיין	n.
V^{60} *942:2*	אזל	vb.
	כמה	adv.
	שמיין	n.
V^{60} *942:3*	קטיל	adj.
V^{60} *943:1*	נסי	vb.
V^{60} *943:2*	דכי	vb.
V^{60} *944:1*	חמי	vb.
	נסי	vb.
	סקיי	n.
	קטיל	adj.
V^{60} *944:2*	קטיל	adj.
V^{60} *944:3*	ספר #2	n.
V^{60} *944:4*	קטיל	adj.
V^{60} *947:2*	עור	vb.
V^{60} *1013:6*	זכינו	n.
V^{60} *1036:3*	בוצין	n.
V^{60} *1113:3*	כמה	adv.
V^{60} *1114:3*	בעי	vb.
	שאל	vb.
V^{60} *1115:3*	זכי	vb.
	קורבן	n.
V^{60} *1116:2*	יהב	vb.
	כדן	adv.
V^{60} *1116:4*	יהב	vb.
V^{60} *1116:6*	כס	n.

V^{60} *1117:4*	ל-	prep.
	פשיט	adj.
V^{60} *1144:2*	זוג #2	n.
V^{60} *1144:4*	זוג #2	n.
V^{60}*Ar 837:1*	סעד #2	n.
V^{60}*L 80:4*	חצד	vb.
Var 80:5	סקר	vb.
Var 307:45	שבח	n.
Var 338:1	שותף	vb.
Var 380:2	עמידה	n.
Var 455:2	פרובי	n.
Var 970:1	מרי אולפן	n.
Var 1115:4	נהר #2	vb.

Mann, Bible, Vol. 1

101:21	פסקל	vb.
561 passim	אשלמה	n.

Devarim Rabba

1:3	סוריסטון	adv.
1:6	חתירה	n.
	חתר	n.
	עתירה	n.
1:10	יכח	vb.
	תוכחה	n.
3:8	בלם	vb.
3:9	כלם	vb.
7:5	שחק	vb.
7:6	תרבו	n.
9:4	אורת	n.
9:7	בהת	vb.
18:14	אפותיסיס	conj.
19:10	טחוסיס	n.
	מדינה	n.
22:7	עבור	adj.
22:8	דיור	n.
25:19	גיבר	n.
	עצי	vb.
25:22	עצי	vb.
25:33	יצר	n.
26:1	צמח	n.
47:13	כרנש	n.
	לרע	adv.
48:3	תלג	n.
48:6	רבו #2	n.
48:8	יח	prep.
49:3	גרי	vb.
	רבו #2	n.

49:5	סרהב vb.
49:6	טפל vb.
49:7	גזי vb.
49:8	גמל #4 n.
	עבד vb.
59:17	קדר n.
79:14	שטף vb.
80:4	לב n.
80:12	ברי vb.
	ייסורין n.
	סיכה n.
	תלי vb.
82:3	ליסטיס n.
	צלב vb.
115:1	נכת vb.

Echa Rabba

1:10	ארי n.
1:14	נבי vb.
	ענתותיי adj.
2:2	תקן vb.
2:3	נטור n.
2:4	חרוב #2 n.
	נטור n.
	סנטר n.
	ראש מטרתה n.
2:5	נטור n.
5:19	אי interj.
	קרייה n.
	שפך vb.
5:20	חפשישו n.
6:13	אי interj.
6:18	מרקחה n.
9:13	טרון
9:14	טרון
	יכל vb.
11:15	זמר n.
	מיסת n.
11:16	זמר vb.
	טפש adj.
14:4	חרוב n.
14:5	חלוק n.
16:3	דוכוס n.
17:14	בייה n.
	מרי ביי n.
19:5	מרי n.
19:8	אם n.
	כצל #2 n.
	צמצם vb.
20:1	ערביי adj.
20:2	ככד n.
22:17	ספד vb.
	קלס vb.
24:1	חדיי adj.
	ערבב vb.
	קרייה n.
24:13	ביזה n.
	ערבב vb.
24:14	בכייה n.
24:16	קיבוץ n.
24:19	מן conj.
24:20	דוכוס n.
28:6	אי interj.
	אכזריי adj.
	קטלה n.
28:8	גמיר adj.
28:9	כשׂדיי adj.
	מרי שמייה n.
	רשיע adj.
28:10	נכס vb.
	נחר vb.
	קום vb.
29:19	כדון adv.
29:21	בית יקר n.
	בית מלכו n.
	שלם n.
30:16	ארי n.
	גיבר n.
31:13	אלף בית n.
33:6	צמצם vb.
33:24	מורוס n.
	שטו n.
34:1	שטו n.
36:14	תבר n.
37:16	חזי vb.
37:17	נבי vb.
37:18	באש vb.
	חרב vb.
37:19	אנה pron.
	בישה n.
37:20	בדיל prep.
	חשיב adj.
	ייסורין n.
38:4	הני vb.
40:2	בקעה n.
	קום vb.
	רדי #2 vb.
40:3	זרע n.
	יקיד #2 adj.
	עפר n.
44:8	גמל n.
	טען vb.
	שייר #2 n.
44:9	מדינה n.
	פילפל n.
44:10	טען vb.
	לוקטה n.
	פילפל n.
44:12	אוחרן pron.
	פילי n.
	קטע n.
44:13	תפיר n.
	חפר vb.
44:14	דרה n.
	פילפל n.
44:15	דינר n.
	כרי n.
44:16	מוניט n.
	צפר n.
44:17	פילפל n.
44:18	אריסטון n.
44:19	חייט n.
44:20	ארעיי adj.
	זבן vb.
	כבר adv.
	פילפל n.
	קליל adj.
44:22	דיאטס n.
	כלל adv.
	רגש vb.
46:21	ארע vb.
	זמן n.
46:23	אן conj.
	מדל n.
	עבד vb.
46:24	בית עלם n.
	נרח vb.
	פטר vb.
46:25	פילי n.
	קיס n.
46:26	טימי n.
	יכל vb.
47:2	אי interj.
	מוכל n.
47:4	אנה pron.
47:6	אריסטון n.
	סעודה n.
	ענה n.
	פריג n.
47:7	צבי vb.
47:9	פריג n.
47:12	עידן n.
47:13	סעודה n.
	פטים adj.
	תרנ(ו)גלה n.
47:14	רעווה n.
47:16	גוף n.
	גף n.
47:17	הכדן #2 adv.
47:18	ביי n.
	סעודה n.
	פריג n.
47:19	עטם n.
47:20	ביי n.
	גף n.
	פרח vb.
47:21	אלף n.
	בעיל n.
47:22	פקד vb.
47:24	פחת vb.
	תקן vb.
47:25	חכים n.
47:26	דמך vb.
	ערס n.
	פחת vb.
47:27	סכר vb.
	תלי vb.
47:28	אוף conj.
48:1	חמר n.
	קבר n.
48:2	טעם n.
	חמה vb.
48:3	קשוט n.
	שקר n.
48:4	טבח n.
	רמש n.
48:5	אימרה n.
	ינק vb.
48:6	ינק vb.
	כלבה n.
	רמש n.
48:7	צמצם vb.
48:9	רמש n.
48:10	נצב vb.
48:11	עצר vb.
	קופוץ n.
48:14	קטע vb.
48:15	בישו n.
	דחל vb.
	זני vb.
48:18	חנו n.
	קכל vb.
	תגר n.

48:19	כרנש n.
	עבד vb.
48:20	קפיץ n.
48:22	חנו n.
	מצע n.
	שבח vb.
48:23	טרד vb.
	לברה adv.
48:27	אחר n.
	בר אחר n.
48:30	מזג vb.
49:2	בטנה #2 n.
	ילידה n.
49:3	מזג vb.
	חד n.
49:4	ירח n.
	מיינקו n.
49:6	ביעה n.
	חובץ n.
49:7	אוכם adj.
	חובץ n.
	עז n.
49:8	אוכם adj.
	ביעה n.
49:9	ענבה n.
	פריטין n.
49:10	פריטין n.
49:13	נבז #2 n.
49:15	שׂבע vb.
49:17	שׂבע vb.
	יחר vb.
	מן #2 pron.
49:18	טלק vb.
	מדוך n.
49:19	חוט vb.
	חייט n.
	חל #2 n.
	יבל vb.
	מדוך n.
	קומץ n.
	שזר vb.
	חבר vb.
49:20	חוט n.
49:21	מוכל n.
49:22	תלת #2 num.
49:24	חוכמה n.
	עבד vb.
49:25	זבן vb.
	עבד n.
	עויר adj.
49:26	נגד vb.
49:27	אנקה n.
	לווי n.
	קומי prep.
50:1	בטן vb.
	זיק n.
	עויר adj.
50:2	בסים #2 n.
	גמל #3 n.
	עמם n.
50:5	בטן n.
	רבע vb.
	רושם n.
50:6	בסים #2 n.
	זיק n.
50:7	בסים #2 n.
	גמל #3 n.
	סכך vb.
	סלת vb.
	עמם n.
	שרי vb.
50:8	זווי n.
	מיסון n.
	שתן vb.
50:10	נכר vb.
50:12	אחי vb.
	גרע vb.
	טייל vb.
50:13	אומן n.
	טרימיסין n.
50:14	טרימיסין n.
50:15	אמון n.
	הכן adv.
50:16	סחורה n.
51:1	בר מן prep.
	דיעה n.
51:3	אפין n.
	זבין n.
	שיחור n.
51:4	גרע vb.
	זבן vb.
	עבידה n.
	צוק vb.
51:5	זוג #2 n.
	מיסון n.
51:8	פחת vb.
51:9	טפח vb.
51:11	כוחיי n.
	פשר vb.
51:12	זיית n.
	טפש adj.
51:13	זיית n.
51:14	זיית n.
	משח n.
	סגי adj.
51:15	חורן pron.
	חכם vb.
	נפח vb.
51:16	חברה n.
51:17	לבלב vb.
51:19	אדן n.
51:20	גבב vb.
	כוב n.
52:1	ערק vb.
52:4	בלע vb.
	כוכב n.
52:7	חפיי n.
52:8	פינקס n.
52:11	מרדעה n.
	מרקעה n.
53:2	חס n.
	מיסרה n.
53:4	בסים #2 n.
	חס n.
	כבש vb.
	נפק vb.
53:6	אגר n.
53:7	חורן pron.
	כבר adv.
	פחר vb.
53:8	לוע n.
	נפח vb.
	רבו #2 n.
53:10	חורן pron.
53:11	אצבע n.
	חמי vb.
53:13	דלף n.
53:15	עשׂב n.
	צמח vb.
53:16	פלי vb.
53:18	אדר n.
	שקמה n.
53:20	כרע n.
	שולטה n.
	שקמה n.
53:22	משך n.
	עילווי prep.
53:24	חלם n.
	נציבה n.
53:25	חרץ n.
	מחה n.
53:26	נציבה n.
54:2	סכר vb.
54:3	ביש adj.
54:4	זרע vb.
	חצד vb.
54:5	ניסן n.
54:8	פשוש #2 n.
54:9	חג n.
	ילף vb.
	רגל n.
54:10	סלק vb.
54:11	יום n.
54:12	מני vb.
	מתחתה adv.
	שרי n.
55:1	דוקוס n.
	עחר vb.
55:3	ביי n.
	בר דכר n.
	חורן pron.
	פקע vb.
	שרי n.
55:5	פקע vb.
	פשר vb.
55:6	ילל #2 vb.
56:8	כסי vb.
56:22	הפך n.
	מסי n.
56:26	סוגי n.
58:21	שעי vb.
58:22	פשפש vb.
59:4	חסל vb.
	סבם vb.
59:13	אית
	סבר #2 n.
59:14	ברי #2 vb.
	חשש vb.
59:16	בעס vb.
63:3	יום n.
	עקה n.
63:5	טהר n.
63:6	תשע num.
63:13	מזיק n.
63:14	צור #2 vb.
64:1	מזיק n.
	קטו n.
64:2	ספר #2 n.
66:7	אי interj.
66:8	וויי interj.
66:9	אוצר n.
	ווה interj.
	יקד vb.
66:10	אוצר n.

	n. גשם
	vb. יהכ
67:2	n. דמו
67:4	vb. דקר
67:8	vb. אזל
67:10	n. שאילה
67:11	n. מלך
	vb. מלך
67:14	prep. לגו מן
	n. קנקל
67:15	adv. כמה
	n. לילי
67:17	vb. אזל
	vb. סחי
	n. פשוט
67:18	n. בשורה
	vb. כשר
	n. מסן
67:19	vb. מלך
67:22	n. בשורה
67:24	vb. סני
68:1	vb. שחי
68:7	vb. אלף
	n. בישה
	n. מגיר
	n. סניגורייה
	n. קטיגורייה
68:8	vb. גרי
	adj. קיים
68:10	vb. כעי
	vb. רפי
	n. שאילה
68:11	vb. מלך
	vb. רפי
68:12	vb. רפי
	n. שאילה
68:14	n. שיזבה
68:15	n. אוכלוסין
68:17	n. ביב
68:19	n. אוכלוסין
	adv. ככיפלה
	n. צותר
68:20	n. גמזוז
	n. חיל
68:21	adj. תשיך
	num. מאה
68:22	n. אסי
	adv. ציכחד
69:1	n. כרסטיון
69:5	n. טכס #2
	vb. סלק

69:6	vb. חרכ
69:8	n. שבח
69:11	conj. מן כגין
	vb. עכר
	n. קלווסיס
69:12	n. איגר
	vb. טרף #2
71:2	vb. דכר
	n. כלה
	vb. כפן
	n. משחו
71:3	n. שליר
71:4	vb. חדד
	n. טבח
72:11	conj. מן בגין
	n. צלים
72:13	n. כקורה
	n. כקר
	vb. מחן
	adj. פני
72:15	n. מזל
	vb. רעע #2
73:3	n. ניסיון
73:4	n. גמלות חסד
73:5	n. פסק
	vb. פתח
73:6	n. פסק
	vb. פתח
73:7	n. אתר
	vb. שכח
73:12	adj. כריך
	n. פסק
73:13	adv. מנן
75:10	n. איתה
	n. זני
	n. חברה
	vb. כחש
75:11	pron. מה
	vb. רצי
	vb. שבק
75:16	vb. מטי
76:19	vb. טתן
76:20	n. ארי
	n. קמח
76:21	vb. יקד
76:22	vb. שלט
77:7	n. גרדום
	n. צדו
78:1	n. אלה
	vb. כפר
78:12	n. מסלסל

	n. מסרק
	n. סאה #2
	n. סרקי
81:5	n. געגע
82:12	vb. צוד
82:13	n. יהודיי
82:18	vb. חכש
	adj. קטיל
82:20	vb. טמר
82:21	n. כרנש
	vb. הלך
82:22	vb. אכל
	vb. חפס
83:3	n. לישן
83:4	vb. אכל
	n. וולד
83:5	n. ברברון
	vb. ככש
	vb. מרד
83:6	vb. חשב
	vb. סלק
83:7	vb. עסק
	n. פסוק
84:1	conj. מן כגין
84:2	n. אמצע
	num. חד
	vb. נסב
84:4	n. ברה
	n. כהן
84:6	n. דרה
	n. סימן
84:8	n. אח
84:9	n. אח
84:10	vb. גלי
84:12	vb. גפף
	vb. נפק
87:5	n. חלוק
87:6	vb. שטף
89:4	vb. ררי #2
89:5	pron. אנה
	adj. ערביי
89:6	n. פדן
89:7	n. געייה
89:8	n. פדן
	adj. פרוק
89:10	n. פדן
89:11	n. לבר
89:12	vb. אתי
89:13	n. לבר
89:14	n. חשי
89:15	n. מרי עלמה

	n. רגל
	vb. רחץ
89:16	n. לכד
89:18	n. פריטין
89:20	n. חשי
	n. נחש #2
90:1	n. עלעול
	n. רוח
90:13	n. אפה
	n. גומה
	n. קרה #2
90:14	n. גומה
	n. חזירה
	vb. קטן
	vb. רכי
90:15	vb. קטן
91:2	n. אצבע
	vb. סכל
	vb. פשט
91:20	vb. כער
	n. זוג #2
	pron. כלום
91:22	vb. טרד
	vb. קלקל
	n. תרע
94:1	n. עבידה
94:5	n. אפין
	vb. קשי
94:11	vb. אתי
94:12	vb. קטף
94:13	vb. דקדק #2
96:5	vb. חוב
	vb. ערב
96:6	vb. כאב
	n. כייב
	adj. עייב
96:7	n. עיב
96:15	n. מחותי
	n. מסוקי
	adv. ציכחד
96:18	vb. טרי
98:2	n. איסורי
100:9	n. אפין
100:10	adv. יתיר
101:8	vb. כסף
	vb. סעד
101:16	n. כותיי
102:1	vb. געגע
	n. קטם
	n. תרנ(ו)גלה
102:2	n. כיכ

vb. מתן	
n. אדן	*102:3*
vb. לחש	
vb. שלם	*102:4*
n. מיסטרין	*102:7*
vb. פרסם	
vb. לחש	*102:9*
vb. קום	
n. גונתיי	*102:14*
n. עכן	*102:15*
n. פטום	
n. צוור	*103:1*
n. כולוטיס	*103:6*
conj. מן בגין	*103:7*
n. אוני	*103:8*
n. אוסייה	
n. גבר	
n. דיעה	
n. זווי	*103:19*
vb. פוש	
vb. צדי	
n. סם	*105:2*
vb. שבק	
n. כליל	*105:3*
vb. פגע	*105:4*
n. רומיי	
n. סעד	*105:5*
vb. אזל	*105:6*
n. גונחיי	
n. עכן	
vb. קטל	
n. צווד	*105:7*
n. גרב	*106:1*
n. קייט #2	*106:2*
vb. רכי	*106:10*
n. תחלוסין	
n. בר דכר	*107:1*
n. דכר	
vb. נסי	*107:4*
n. קנה	
adv. קדמיי	*108:10*
n. זיק	*108:11*
vb. בקע	*108:12*
n. כרס	
n. אורת	*108:15*
n. בר דדן	
vb. שמש	*110:3*
n. שׂר	*110:5*
n. סכוף	*112:20*
n. סכיף	
vb. טרי	*113:8*
n. בר שור	*114:9*
n. שור	
prep. בלא	*115:1*
n. ארנכה	*115:2*
n. בשׂר	
vb. שבע	
vb. פרח	*115:5*
n. מלכו	*115:7*
vb. פרח	
n. ארנכה	*115:8*
vb. חלש	
prep. בלא	*115:9*
n. אסי	*116:7*
vb. כחל	*116:8*
vb. נשם	
n. כבד	*116:11*
n. גלוסקין	*117:2*
n. קונדיטון	
n. קודש	*117:6*
n. שיר #2	
vb. פרפד	*117:7*
adj. זעיר	*117:9*
vb. ינק	
vb. פרפר	
n. חלב	*117:10*
vb. פרפר	
n. זוני	*118:2*
n. עדי	*118:5*
n. מחח	*119:1*
n. מסי #2	
n. שחר	*121:12*
vb. חשב	*121:17*
n. גיכר	*122:5*
vb. תרגם	
vb. קשי	*122:16*
vb. שבת	*125:14*
vb. סדר	*126:2*
vb. פשט	
n. קנדיל	
n. סרר	*126:3*
vb. רדי #2	*126:4*
n. תורה	
vb. צרי	*126:8*
n. אספריס	*127:2*
n. כורמה	
n. חרוב	*127:12*
vb. צרך	
n. חלוק	*127:13*
n. אוכל	*129:1*
n. קטם	
n. פחית	*129:2*
n. מניין	*129:6*
vb. קבל	*130:2*
n. ראש	
n. מוח	*130:3*
n. מין	
vb. ספק	
n. עוף	
n. צייר	
n. מיכל	*130:4*
n. ראש גלוחה	*130:5*
n. זמן	*130:7*
n. פטיליק	
n. פטיליק	*130:10*
n. פטיח	
adj. נפיש	*130:11*
vb. כפל	*131:2*
n. דרכמון	*131:4*
n. מנהג	*131:5*
vb. סדר	
n. סעורה	
n. גלעינה	*131:6*
vb. נפק	*131:23*
adj. עבי	
adj. קטין	
n. חנוק	*132:27*
vb. ברי	*133:2*
n. נהר	*133:3*
n. דיעה #2	*133:4*
vb. הלך	
n. כורסי	
n. איסטרטליט	*133:8*
n. איפרך	
n. דוכוס	
n. שביל	*133:19*
vb. פשט	*133:30*
n. קרה	
n. דלמה	*136:6*
n. ברנש	*136:8*
n. כף	*136:9*
vb. שווי	
conj. מן בגין	*137:1*
n. כסים #2	*137:4*
n. כרנב	
n. מאס	*138:8*
adj. פסיל	
pron. אוחרן	*139:2*
n. זמר	*139:9*
n. עזיזו	*139:27*
n. תכירו	
vb. עמם	*140:10*
vb. שני	
n. פרנסה	*141:3*
n. אריסט	*142:9*
vb. קום	*142:10*
vb. סכב	*142:12*
n. דמין	*142:13*
n. סעודה	
n. מסב	*142:15*
n. קרץ	*142:16*
n. שלווה	
n. איפרך	*143:1*
vb. קרב	
n. איפרך	*143:4*
n. שליח	*143:7*
n. ברייה	*143:13*
n. קמץ	
n. איגר	*144:4*
vb. צפי	
vb. טרף #2	*144:5*
n. קולה	
prep. קומי	
n. ירור	*144:8*
prep. כמין	
n. משוך	
conj. מן בגין	*144:9*
vb. צמק	
n. גלוסקין	*145:7*
vb. טרף #2	*146:1*
n. קיקלה	
n. גכרו	*147:2*
n. חרת	
vb. שעבד	*151:13*
vb. פגד	*154:21*
n. אלה	*156:3*
vb. פלי	
vb. פדי #2	
vb. רחם	
n. שיחור	
n. חיוכה	
n. אכר	*156:4*
vb. פסג	
prep. על כורח	*156:5*
n. כרנש	*157:8*
n. טב קרחה	
vb. תלי	
n. זמר	*157:22*
vb. רצי	*161:5*

Echa Rabba, text related to Buber's edition

28:10	דמעה	n.
42:3	פורפיר	n.
42:4	אפיקלוטורין	n.
43:2	בוע	vb.
44:8	נגד	vb.
	שייר #2	n.
44:9	חייט	n.
	יתב	vb.
	פילי	n.
	פילפל	n.
44:10	קטא ליפטה	adv.
44:11	חייט	n.
	מדינה	n.
44:12	קטע	n.
	קטע	vb.
44:13	תפיר	n.
	תפר	vb.
44:15	חוי	vb.
	טימי	n.
	פרק	vb.
44:16	אזל	vb.
	מוניט	n.
	פטר	vb.
	שלם	n.
44:17	פגע	vb.
	פילפל	n.
	רחם	n.
44:19	חייט	n.
44:20	דיאטס	n.
44:21	אונקייה	n.
	אית	
	דיאטס	n.
	פליג	n.
44:22	דיאטס	n.
	רגש	vb.
46:20	ירושלמיי	adj.
46:21	מטי	vb.
46:23	מדל	n.
46:24	אכסניי	n.
46:25	אין	interj.
	מובל	n.
	סב	n.
47:1	דוק	vb.
	מטי	vb.
47:2	בווה	n.
47:3	הפך	vb.
	לאחורי	prep.
47:4	ירושלמיי	adj.
47:5	מגוס	n.
47:6	גוזל	n.
	פלג	vb.
47:7	אכסניי	n.
	גבר	n.
	גוזל	n.
	הני	vb.
47:9	יהב	vb.
47:10	אכסניי	n.
	יאות	adv.
47:12	ראש	n.
47:13	שירו	n.
	תרנ(ו)גלה	n.
47:14	מרי ביי	n.
47:15	בני מעין	n.
	חבוט	n.
	עטם	n.
47:16	אלף	n.
	בנף	n.
	שאר	n.
47:17	לאו	adv.
47:18	חבוט	n.
47:19	נפק	vb.
47:20	כנף	n.
	פרן	n.
47:21	אלף	n.
	אתי	vb.
	יהב	vb.
	מדל	n.
	עמוד	n.
47:23	שירו	n.
47:24	מלאה	n.
	עדם	n.
47:27	ערך	n.
47:28	בשׂר	n.
48:1	קבר	n.
48:2	קנום	n.
48:4	קצב	n.
	רומשית	adv.
48:5	אימרה	n.
	אם	n.
48:6	ינק	vb.
	כלבה	n.
48:7	נחן	vb.
	רומשית	adv.
48:9	שתי	vb.
48:10	גפן	n.
	טרח	vb.
	עסיק	n.
	שתל	vb.
48:13	ביד	n.
	מן	pron.
48:14	גבר	n.
	קטל	vb.
48:15	זני	vb.
48:16	ירושלמיי	adj.
	ממזר	n.
48:17	ירושלמיי	adj.
48:19	חנו	n.
	כל מן	pron.
	תקן	vb.
48:20	קפיץ	n.
	קפץ	vb.
48:22	חנו	n.
48:23	לבר מן	prep.
	סגר	vb.
	תרע	n.
48:24	בית ספר	n.
48:26	גוב	vb.
48:27	על מגן	adv.
	שאל	vb.
	שלח #2	vb.
48:28	את	pron.
48:29	דבסיי	n.
48:30	גוב	vb.
	שמש	vb.
48:31	נהיג	aux. vb.
	שלח #2	vb.
49:1	גוב	vb.
	שאל	vb.
49:2	בטנה #2	n.
	גזורה	n.
	דכסיי	n.
49:3	דד	n.
49:4	ירח	n.
	מיינקו	n.
49:5	אזל	vb.
	מיינוק	n.
49:6	זבן	vb.
	חובץ	n.
49:7	אוכם	adj.
	חוור	adj.
	תרנגל	n.
49:8	אוכם	adj.
	חביץ	n.
	עז	n.
49:10	חיל	n.
	על מגן	adv.
	שרר	vb.
49:11	בשיל	adj.
49:12	שרר	vb.
49:13	עדיו	n.
49:14	סלק	vb.
	עדיו	n.
49:15	מה	conj.
	מנה #2	n.
49:16	איסטרט	n.
	מלח	n.
49:18	איסטרט	n.
49:21	מובל	n.
	רטיב	adj.
	תנן	n.
49:22	אישה	n.
	אכל	vb.
	יביש	adj.
	קטם	n.
49:23	בעי	vb.
49:24	חוכמה	n.
49:25	חיין	n.
	חכים	n.
	עויר	adj.
49:26	סגין	adv.
	פילי	n.
	צפי	vb.
49:27	גמל	n.
50:1	בטן	vb.
	זיק	n.
	סמי	n.
	עיין	n.
50:2	בסם	n.
	גב	n.
	חמר	n.
50:3	הן	adv.
	מיל	n.
	רחיק	adj.
50:4	גב	n.
	עשׂב	n.
	רעי	vb.
50:5	בטן	vb.
50:6	בסם	n.
	גב	n.
	זיק	n.
	טען	vb.
50:7	גמל #3	n.
	מטופי	n.
	ספג	vb.
	תסס	vb.
50:8	אורח	n.
	שחן	vb.
50:9	פרסה	n.
50:10	גמל	n.
	מיל	n.
	נבר	vb.

	עד prep.
50:11	פלי vb.
50:12	גרע vb.
50:13	תקן vb.
50:14	טרימיסין n.
	סנדל n.
50:15	אין interj.
	הכדן adv.
	יקיר adj.
50:16	זליל adj.
51:2	לבר מן prep.
	פילי n.
51:3	בן prep.
	גרע vb.
51:4	גרע vb.
51:5	מצע n.
	סנדל n.
51:6	טפח vb.
	קלק vb.
51:7	לקודם prep.
	סנדל n.
51:8	כל מן pron.
51:9	בישה n.
	פצע vb.
	שלם vb.
51:10	פלי vb.
51:11	חלם n.
51:13	נהור n.
	פלי vb.
51:15	בלע vb.
	נהור n.
	עיין n.
51:17	צוח vb.
51:18	גבר n.
	מלוי n.
52:5	נהור n.
52:7	אפוי n.
	אתי vb.
	גבר n.
	תנור n.
52:8	לוח n.
	פינקס n.
52:9	מחק vb.
52:10	חלוק n.
	שחק vb.
53:1	בזע vb.
	חוט vb.
53:2	טרוקסימון n.
	מיסרה n.
	קנה n.
53:3	אוצר n.
	רבו #2 n.
53:4	בסים #2 n.
	חמר n.
	טרוקסימון n.
	כבש vb.
53:5	עם n.
	רבו #2 n.
	רמז vb.
53:7	אגר vb.
53:8	בזע vb.
	לוע n.
	סלק vb.
	רבו #2 n.
53:9	אגר vb.
	שבח vb.
53:10	פתר vb.
53:11	קלס vb.
53:12	אוצר n.
	חיטה n.
53:13	דלף n.
	רמז vb.
53:14	נפח vb.
53:15	הנייה n.
	כרן adv.
	צמח vb.
53:16	גחך vb.
53:17	סב n.
53:18	אדר n.
	ארז n.
	מוכל n.
	קיס n.
	תבן n.
53:19	רכב vb.
53:20	מוכל n.
	שיטה #3 n.
	שקמה n.
53:21	אדר n.
	בר n.
	מחצלה n.
	תבן n.
53:22	שטיח n.
53:23	ערס n.
53:25	חבט n.
	ניצה n.
53:26	חבט n.
	מחה n.
	ניצה n.
	עחד vb.
54:3	אדר #2 n.
	קשי adj.
54:4	קצר vb.
54:5	ניסיון n.
	קצר vb.
54:6	ילד vb.
54:9	שכח vb.
	שמין adj.
54:11	פעל n.
54:12	כשור n.
	רכס n.
55:2	דייטון n.
	זמן n.
	חלם vb.
	כן adv.
	חבר vb.
55:3	דייטון n.
55:4	אתי pron.
	מן גו(א) conj.
55:5	ביי n.
	דייטון n.
55:6	בעיל n.
55:7	אבד vb.
56:20	חושבן n.
56:21	את n.
56:30	אלף בית n.
57:1	אלף בית n.
58:9	אימת adv.
58:23	רעי #2 vb.
59:1	רעי #2 vb.
59:13	חלי #2 vb.
	סבר #2 n.
59:16	מאיסה n.
	קצפון n.
59:28	חיץ adj.
63:5	סוגי n.
63:6	בזז vb.
63:12	מרד adj.
	פרי vb.
63:13	מזיק n.
	קטר n.
63:14	פרזל n.
	פרי vb.
	קטר n.
64:1	מזיק n.
	מחי vb.
	קטר n.
64:3	טען vb.
	מיינוק n.
	מתניין n.
	ערקה n.
64:4	פטר vb.
65:8	דוכוס n.
66:8	חביב #2 n.
66:9	ווה interj.
	קיים adj.
66:10	אזל vb.
	קרב n.
	רדף vb.
66:14	סם n.
67:2	מית n.
67:4	בזע vb.
	פילי n.
67:6	ביח עלם n.
	חוס vb.
67:9	אתי vb.
67:10	מלך n.
67:11	קטל vb.
67:13	ביד prep.
	ביי n.
	הדיוט adj.
	חרב vb.
67:16	גמר #2 vb.
	שעה n.
67:17	כיוון conj.
	פשוט n.
67:18	כתב n.
	מאן n.
67:20	מסן n.
67:22	פטם vb.
67:24	גרם n.
	חסר vb.
	מרי חוב n.
	עבר vb.
	צוק vb.
	שׂנא n.
68:7	אלף vb.
	חולף prep.
	מגיר n.
	סניגורייה n.
	קטיגורייה n.
68:8	טיבו n.
68:9	מדינה n.
68:10	מרינה n.
68:11	אזל vb.
68:12	אם conj.
	פילי n.
68:13	אבק #2
	מערביי adj.
68:14	או conj.
	קריב adj.
	רחם n.
68:15	נפק vb.
68:16	טרח vb.
68:17	ביב n.

	מדינה n.
68:19	בסר vb.
	מן קומי prep.
	צייתון vb.
68:20	לעלם vb.
	פול n.
	פשט vb.
68:21	פרק n.
69:1	כרסטיון n.
69:2	חושבר n.
69:4	כבש vb.
69:5	דוכוס n.
	טכס #2 n.
69:6	דוכוס n.
69:8	חולק n.
	חרב vb.
69:9	היידן pron.
	זווי n.
69:10	זווי n.
69:11	קלווסים n.
69:12	חיי vb.
69:13	קלק vb.
	ראש n.
	שור n.
71:3	יחוף adj.
71:4	חרף vb.
	טבח n.
	סגי adj.
	סבין n.
71:21	שפולין n.
72:10	כומר n.
72:11	מה pron.
	מן בגין prep.
72:15	מתן vb.
73:4	ממלחיי adj.
73:5	בעי vb.
	פטר vb.
73:6	אורייה n.
	ארי n.
	פם n.
73:12	מרגלי n.
73:14	גמל vb.
75:11	שלם n.
75:17	אומה n.
	דקדק #2 vb.
	מתח vb.
75:18	קטף vb.
76:20	אתי pron.
	טחן vb.
	קטיל adj.
	קטל vb.

76:21	יקד vb.
77:1	מתין adj.
78:12	מסלסל n.
	מסרק n.
78:13	צווח vb.
	צחו n.
81:2	דמם vb.
	נחת vb.
81:4	בבייה n.
81:5	אגוג n.
82:12	כל הן conj.
	כרז vb.
82:13	משמד n.
82:15	דרך vb.
	טמר vb.
	כנש vb.
	שאר n.
82:16	בקעה n.
82:17	ריח n.
82:19	מערה n.
	סיעה n.
82:20	סימן n.
	קטיל adj.
82:22	נגד vb.
	קהי vb.
82:23	פלנית n.
82:24	בשׂר n.
	מילה n.
	פלנית n.
83:18	אזל vb.
	זני n.
84:1	דמי vb.
	יהודיי n.
84:2	אמצע n.
	ילד vb.
84:3	טלייה n.
84:4	וויי interj.
	טלייה n.
84:6	דירה n.
	שוק n.
84:7	דירה n.
84:8	פלנית n.
84:9	כתף n.
	שומה n.
84:12	נישמה n.
88:8	סלק vb.
	עקה n.
	ציבור n.
89:5	בר יודיי n.
	געי vb.
	תורה n.

89:6	ניר n.
	קיקן n.
89:7	יהב vb.
89:8	אסר vb.
	משיח n.
	ניד n.
	קיקן n.
89:10	ניר n.
	פדן n.
89:11	לבד n.
89:12	אם n.
	בעי vb.
	היידן pron.
	לבד n.
89:13	לבד n.
89:14	גד n.
89:15	רגל n.
89:16	בני vb.
89:17	לבד n.
	פריטין n.
90:1	קפל vb.
90:10	דמך n.
	חיי adj.
90:11	טעם n.
90:13	קרה #2 n.
90:14	הזו n.
90:15	בני vb.
	קטן vb.
91:2	סרח vb.
91:3	הני vb.
91:21	מן לג(י)ו adv.
	סגר vb.
94:11	הך מה conj.
	מחת vb.
94:12	עוללה n.
	קטף vb.
94:13	דקדק #2 vb.
96:5	דגוז n.
96:6	הך adv.
	חייב adj.
	כאב vb.
	בייב n.
	עייב adj.
96:15	מחותי n.
	מסוקי n.
96:20	לאפי prep.
	קלק vb.
98:2	גלו n.
	זיין n.
	מאן n.
	סתרה n.

100:9	עשׂר num.
101:17	חרש n.
102:1	יתב vb.
	שׂק n.
	תרנ(ו)גלה n.
102:2	אמר vb.
	כיב n.
	כבש vb.
	שמריי adj.
102:3	רגש vb.
102:4	חביב #2 n.
102:5	שמריי adj.
102:6	מיסטרין n.
102:7	מיסטרין n.
	פרסם vb.
102:9	בעט vb.
102:15	עכן n.
	פטום n.
103:1	אילולי
	אלה n.
	ארכובה n.
	כרך vb.
105:1	אח n.
	גייס n.
	חרוב n.
	כפר n.
	נפק vb.
105:2	גייס n.
105:3	כליל n.
105:4	גייס n.
105:5	סעד vb.
	סעדון n.
105:6	גונתיי n.
	כרך vb.
	עכן n.
106:1	מרקוע n.
	ערובה n.
106:2	קייט #2 n.
106:9	אכסניי n.
106:10	תחלין n.
107:2	לבר מן prep.
	נקבה n.
107:4	נצע vb.
108:13	מטול n.
108:15	בר דור n.
110:1	אית
	נקף vb.
110:2	שור n.
110:3	אתון pron.
110:5	מלאך n.
110:6	עני vb.

פלנית n.	
טרף #2 vb.	*111:13*
נחר vb.	*112:12*
אכסנייה n.	*112:15*
רשו n.	*115:1*
פרסם vb.	*115:2*
סרט #2 vb.	*115:6*
ארנבה n.	*115:8*
תלש vb.	
כבר vb.	*116:12*
כלום pron.	*117:5*
נסב vb.	
שוק n.	
מות vb.	*117:7*
בכי vb.	*117:8*
מיינוק n.	
דד n.	*117:9*
פרפר vb.	*117:10*
מסי #2 n.	*119:1*
חפוי	*119:2*
דמך vb.	*119:10*
סרק vb.	
עמר n.	
קרץ vb.	
מטי vb.	*120:14*
איקר n.	*121:11*
עור vb.	
עור vb.	*121:12*
תליתיי num.	*121:15*
עיר adj.	*121:16*
קדמיי(ן)מן prep.	*125:15*
קרץ vb.	
שבח vb.	*126:1*
ספר #2 n.	*126:2*
עות vb.	
ערוכה n.	
צמיד vb.	
קנדיל n.	
רלק vb.	*126:3*
יתב vb.	*126:4*
רעי vb.	
ארע n.	*126:5*
יהיב adj.	
נפק vb.	*126:6*
איסטרט n.	*126:7*
ערבב vb.	
פחת vb.	*129:2*
ראש כנישתה n.	*130:5*
שגת vb.	*130:6*
אזל vb.	*130:7*
ביסי n.	

חמר n.	
עיגול n.	*130:8*
פיתה n.	
תבשיל n.	
ביסי n.	*130:9*
חמר n.	
כס n.	
עיגול n.	
פס #2 n.	*130:10*
פתית n.	
נפיש adj.	*130:11*
לקודם prep.	*131:1*
ציעור n.	
צער vb.	
כפל vb.	*131:2*
שובה n.	
פריטין n.	*131:4*
סדר n.	*131:5*
סעודה n.	
גלעינה n.	*131:6*
כחיש n.	*131:23*
כחש vb.	
מות vb.	
מחל n.	
נסב vb.	*132:5*
שכינה n.	*132:9*
חלף vb.	*133:1*
נגד vb.	*133:4*
אימם n.	*133:5*
כך adj.	
נגד vb.	
נטר n.	
איסטרטליט n.	*133:8*
דוכוס n.	
לב n.	*136:8*
נסב vb.	
תתובי n.	*136:9*
עד לא conj.	*136:19*
קושש vb.	
בסים #2 n.	*137:4*
מרווה n.	
מריר adj.	
עולתין n.	
חמע vb.	*137:5*
מכתב n.	*138:21*
יהודיי n.	*138:32*
שלם n.	
אזל vb.	*139:2*
קטל vb.	
קטל vb.	*139:4*
רפי vb.	

אמוד n.	*139:27*
לב n.	
עזיזו n.	
חבירו n.	
שנא n.	*142:8*
אריסט n.	*142:9*
בן prep.	
כסר vb.	*142:10*
טימי n.	*142:11*
מגוס n.	
אכל vb.	*142:12*
סעורה n.	*142:13*
מסב n.	*142:15*
שלווה n.	*142:16*
אכל vb.	*143:1*
נוף vb.	
קורכן n.	*143:2*
אוחרן pron.	*143:3*
איפרך n.	
בחילוף prep.	
שביל n.	*143:4*
איפרך n.	*143:5*
מחר adv.	*143:8*
אתי vb.	*143:12*
מן יד adv.	*143:13*
קמץ n.	
ירור n.	*144:8*
משוך n.	
ינק vb.	*144:9*
עתיק adj.	*145:7*
קלוסקין n.	
קלק vb.	*146:1*
חדנב n.	*147:1*
חירה n.	
תלי vb.	*150:2*
רום n.	*150:3*
סירון	*151:19*
מתן #2 n.	*152:5*
אוני n.	*152:17*
אוסייה n.	
אורח n.	
אזל vb.	
אית	
ארך vb.	
ביי n.	
גבר n.	
כרם n.	
מדינה n.	
מנע vb.	
פלנית n.	
צדי vb.	

קץ n.	
רב קרחה n.	
רפי vb.	
אבל vb.	*152:20*
בית כנישה n.	
ברברון n.	
גבר n.	
דלק vb.	
הך conj.	
ילד vb.	
מרר vb.	
רוח n.	
שער vb.	
יסודין n.	*155:2*
קלווסיס n.	*155:24*
ראש n.	*155:25*
רום vb.	
ספר vb.	*155:26*
קדל n.	
קלווסיס n.	
שער n.	
מן חמת prep.	*155:27*
שער n.	
אפין n.	*156:3*
פרי #2 vb.	
רחם vb.	
שיחור n.	
טיבו n.	*156:5*
על כורח prep.	
פרי vb.	
אנח vb.	*156:7*
עצל vb.	*157:5*
אפיטרופוס n.	*157:7*
צור #2 vb.	*157:8*
טב קרתה n.	
קבל vb.	*157:9*
ארע n.	*157:17*
טיבו n.	
על כורח prep.	
ברנש n.	*158:8*
אילו conj.	*158:9*
נית adj.	
רום vb.	
בלע n.	*158:11*
פלן n.	
קדמיי adv.	*159:2*
מות n.	*159:4*
מיתה n.	*159:6*
מאיסה n.	*161:3*
קצפון n.	*161:4*

Other mss. of Echa Rabba

G 81:2	דמם	vb.
G 81:4	בכייה	n.
G 81:5	אגוג	n.
	אימם	n.
G 82:13	כרוז	n.
	שמד	vb.
G 82:15	בין	vb.
	כנש	vb.
G 82:16	בקעה	n.
G 82:20	חוס	vb.
	קטל	vb.
G 82:22	חפס	vb.
G 82:23	זווי	n.
	יהיב	adj.
	כרוז	n.
	פלן	n.
G 83:2	דלק	vb.
G 83:3	דלק	vb.
	מטי	vb.
G 83:4	בוצין	n.
	רלק	vb.
	כד	conj.
	כדון	adv.
	עציב	adj.
G 83:5	דלק	vb.
G 83:6	אלף	n.
G 83:9	נשר	n.
G 83:11	ארעיי	adj.
	עילייי	adj.
G 83:18	זני	n.
	חנוי	n.
G 84:2	אחי	vb.
	יהב	vb.
	מצע	n.
G 84:3	ביי	n.
	בכי	vb.
G 84:5	אתי	pron.
G 84:6	עילייי	adj.
	שוק	n.
G 84:8	איח	
G 84:9	שומה	n.
G 84:10	גלי	vb.
	נשק	vb.
G 84:11	חכם	vb.
G 84:12	נשק	vb.
G 87:6	אוחרן	pron.
	גל	n.
	ים	n.
	שטף	vb.
G 87:7	גל	n.
G 139:27	חבירו	n.
G 142:8	אזל	vb.
	רחם	n.
G 142:11	בוסרן	n.
G 142:13	אריסטון	n.
	בדיפלה	adv.
	בוסרן	n.
G 142:15	בוסרן	n.
G 142:16	שליות	adv.
G 143:1	אכל	vb.
G 143:2	קורבן	n.
G 143:3	ברנש	n.
	מהיימן	adj.
G 143:4	מום	n.
	נכר	vb.
G 143:12	היכל	n.
	חרב	vb.
	מקדש	n.
Ar 77:1	נסח	vb.
Ar 126:4	פרי	vb.
Ar 154:21	פכר	vb.
Ar 155:2	פכר	vb.
Bub 12:13	מוט	vb.
	ערער #4	vb.
Bub 60:10	זפו	n.
Bub 90:14	הזו	n.
Bub 156:2	חחובה	n.
Ed 20:1	נכס	vb.
Ed 47:4	שלם	n.
Ed 147:2	נאגא	
Ed 156:22	כמרי	n.
L 42:24	טלי #2	n.

Ancient Midrash on Esther

156:2	רכב	vb.
	שוק	n.
157:3	בעת	vb.
	שוק	n.
157:4	מיינוקה	n.
	על כורח	prep.
157:5	שגוש	n.
157:6	מוח	n.
158:21	רום	vb.
159:5	חנק	vb.
159:6	סבר	vb.
	סכוי #2	n.
	סכי	vb.
160:24	זבון #2	n.
170:34	עגל	n.

Esther Rabba

1a(13)	טמיק	n.
2a(16)	צמח	n.
2a(30)	קשיו	n.
2c(30)	מחק	vb.
	שקק	vb.
2c(34)	מחק	vb.
	רצץ	vb.
2d(30)	בר בר	n.
4d(15)	סגן	n.
4d(16)	בר טעם	n.
	בר עיצה	n.
5a(22)	יומדן	adv.
5a(23)	כמיש	adj.
	מנה #2	n.
5a(26)	מצווה	n.
5a(27)	מודיי	n.
5a(29)	גדר	vb.
5a(30)	מחק	vb.
	סתם	n.
5b(2)	חסרון	n.
5b(4)	גדרן	n.
5b(5)	ראש	n.
5b(6)	טרוקסימון	n.
5b(7)	מנה #2	n.
5b(8)	זליל	adj.
	כמיש	adj.
5b(9)	טרוקסימון	n.
	רשיי	adj.
5b(10)	בריי #2	n.
5b(14)	דחם	n.
5b(20)	טלופח	n.
	טמש	n.
5b(21)	טמש	n.
5b(22)	ארגנטרין	n.
	שגח	vb.
5b(23)	ארגנטדרין	n.
5b(24)	טלופח	n.
	תמה	vb.
5b(25)	טמש	n.
5b(30)	מקמה	n.
	קינרס	n.
5c(15)	כן	adv.
5d(5)	זעוד	adj.
5d(16)	דור	n.
	מרגלי	n.
5d(17)	פרגמטייה	n.
6a(7)	נגס	vb.
6a(8)	זיק	n.
6a(9)	אנפק	n.
	חמר	n.
	קולה	n.
6a(10)	גסה	n.
6c(8)	דקדק #2	vb.
	קטף	vb.
6c(10)	קדש #2	vb.
6c(17)	גדר #2	vb.
	משחי #2	n.
6d(9)	שעי	vb.
7a(19)	חלודה	n.
7a(20)	חרוב	n.
7a(21)	מערה	n.
	מצדה	n.
	פילי	n.
	צוד	vb.
	צייד #2	n.
7a(22)	דימוס	interj.
	ספיקולה	n.
	תפס	vb.
7a(23)	יבד	vb.
	מבלעדי	prep.
	ציפר	n.
7a(24)	מקור #2	n.
7b(20)	גלג	vb.
7b(21)	דיל-	
7c(16)	בוז	n.
	בזבוז	n.
7d(15)	גולה	n.
	מוקס	n.
7d(18)	ליסטיס	n.
	צלב	vb.
	קפח	vb.
7d(23)	נפח	vb.
7d(24)	אחון	n.
	גופרי	n.
	זרק	vb.
	כרס	n.
8d(22)	חטי	n.
9a(25)	וודיי	adv.
	סמק	vb.
9a(27)	קיתון	n.
9b(1)	שכר	vb.
9b(2)	מדינה	n.
	שפיי	n.
9b(4)	עור	vb.
9b(5)	נום	vb.
9b(9)	חקנה	n.
9b(10)	אלף	n.

	חבל #2 n.
	פילגוס n.
	תרנגל n.
9b(12)	קברניט n.
	תורן n.
9b(13)	טלם vb.
9b(14)	קסיסטין n.
9b(17)	דיינין n.
	פיטטין n.
9b(18)	פרע n.
9b(20)	חשיכה n.
	שנה #2 n.
9b(21)	צדי #2 vb.
9b(22)	נקוב n.
9b(24)	גנב n.
	פרע vb.
	רגש vb.
9b(25)	פרע n.
9d(4)	תהי vb.
10b(14)	תבר n.
11b(5)	שעי vb.
11b(7)	זמר n.
11b(8)	תעל n.
11b(9)	עיליי adj.
11d(4)	כיף n.
	קרד n.
11d(8)	זבן vb.
	מזבן n.
	פורפיר n.
11d(9)	זבון #2 n.
11d(14)	גר n.
	טמע vb.
	מזל n.
11d(19)	צלב n.
	שיזבה n.
12b(18)	חג n.
12b(25)	ניסן n.
	סיון n.
	עצרתה n.
12b(26)	חג n.
	ראש שתה n.
	תשרי n.
13b(27)	חושבן n.
13c(18)	איגרה n.
	אנטיגרפון n.
13c(21)	אורח n.
	רחק n.
	סבע vb.
	קרסול n.
13c(22)	חמרה n.
	ילד vb.
	עיל n.
13c(23)	כהוגן adv.
	עיל n.
13c(24)	רכב vb.
13d(12)	וותרן n.
	ותר vb.
13d(13)	ארך vb.
	דיל־
14b(25)	עויר adj.
	פלישתיי adj.
14b(26)	צלב vb.
	צליב n.

Kohelet Rabba

1b(13)	לישן n.
	פסילוס n.
	קטע vb.
1c(18)	טל #2 n.
	עוף n.
1c(23)	נהם vb.
	שפר vb.
2a(3)	כדון adv.
2a(17)	טעם vb.
	פסטור n.
2a(18)	סנטר n.
2a(19)	סנטירו n.
2a(20)	כרון adv.
2b(5)	נשי vb.
2b(6)	כתב vb.
2b(8)	אותרן pron.
	אריסטון n.
	גרם n.
2b(9)	נוח vb.
2b(10)	עריב adj.
	תעל n.
2b(11)	טעם vb.
	צנן vb.
	שמש #2 n.
2b(12)	בגין prep.
	מידי pron.
	נפק vb.
	סב n.
2b(13)	בגין prep.
2b(14)	אריסט n.
	צנן vb.
2b(15)	בגין conj.
	מגוס n.
3a(36)	שלהי vb.
3b(18)	מסס n.
3b(24)	רבי vb.
	תוב n.
3b(37)	מכיוון conj.
3b(40)	לקני n.
3b(41)	בלע vb.
3d(22)	סומסירקון n.
3d(23)	אולוסירקון n.
3d(24)	אולוסירקון n.
	ארסקינון n.
4a(1)	נחד vb.
	צבע #2 n.
4a(2)	אסי vb.
4a(3)	אלל #2 vb.
	שטף #2 n.
4a(4)	שעי vb.
4a(7)	אלף vb.
4a(8)	אומנו n.
4a(11)	דלא prep.
	מניין n.
4a(13)	קום vb.
4b(18)	חמר #2 n.
	מילה n.
	מיניי n.
	עבר vb.
	רבב vb.
4b(19)	אסי vb.
	חביב #2 n.
	מכיוון conj.
	משח n.
	עור vb.
4b(20)	רשיע adj.
	שרי vb.
4b(21)	שלם n.
4b(22)	מיניי n.
4b(24)	גמל vb.
4b(25)	אורח n.
	כלה n.
4b(26)	עבד vb.
4b(27)	כיי n.
	מטי vb.
	פרי vb.
4b(28)	גלג vb.
	הפך vb.
4b(29)	פרי vb.
4b(31)	גוב vb.
	על מגן adv.
4b(32)	בן prep.
	מוח n.
	קורנס n.
4b(33)	מוח n.
	נצח vb.
4b(34)	נצח vb.
	סייע vb.
	רבי #2 n.
4b(35)	על מגן adv.
4d(32)	פצע vb.
5a(24)	צמצם vb.
5b(5)	עולימה n.
5c(3)	מידי pron.
	שווי vb.
5c(6)	אניקי n.
	רווח n.
5c(7)	עותר n.
5c(11)	טבאות adv.
	קרי vb.
5c(12)	פויטן n.
5c(13)	אלף בית n.
	חסר vb.
5c(14)	את n.
	יתר vb.
6b(8)	תני vb.
6b(9)	משתו n.
	עבד vb.
	שנה n.
6b(10)	מטי vb.
6d(10)	ברי n.
	קליל adj.
6d(11)	נזק vb.
6d(12)	שתן n.
7a(33)	רחוך n.
	חרו n.
	ערבב vb.
	רב n.
7b(11)	סוכלתנו n.
7c(9)	זמר #2 n.
7c(10)	שד n.
	שידה n.
7c(11)	אזי vb.
7d(5)	פילפל n.
7d(6)	מטכסה n.
	פסייני n.
7d(7)	מטכסה n.
7d(16)	תפנוקיין n.
	תפנוקין n.
7d(25)	קור n.
	קושרה n.
7d(28)	קושרה n.
8a(30)	חבל #2 n.
8b(17)	משכן vb.
	קייט n.
8b(31)	גזר vb.
8b(33)	ווה interj.
	פרסם vb.
	דום vb.

8b(34)	פני	vb.
8b(35)	גבר	n.
	מה	conj.
	נגס	vb.
	צפר	n.
8b(36)	חיין	n.
8b(41)	זמן	n.
	שוק	n.
8c(4)	לילי	n.
8c(6)	כתבן	n.
8c(7)	אכל	vb.
	כסי	vb.
	פרנס	vb.
	שובה	n.
8c(14)	שביל	n.
8c(15)	חצב	vb.
	נצב	vb.
	נציבה	n.
8c(17)	נצב	vb.
	נציבה	n.
8c(21)	פלטין	n.
	קרטל	n.
8c(22)	יהודיי	n.
8c(25)	חצב	vb.
	חציב	n.
	נצב	vb.
	נציבה	n.
8c(26)	אכל	vb.
8c(27)	סילון #2	n.
	פרי	n.
	קיליון	
8c(28)	דינר	n.
	מוקר	n.
	קרטל	n.
8c(29)	יקר	vb.
8c(30)	בר קבליי	n.
	ברת פחין	n.
	מגיר	n.
8c(31)	פרג	vb.
8c(32)	מרעל	n.
8c(34)	מלא	n.
	מרעל	n.
	פלטין	n.
8c(35)	פרג	vb.
8c(36)	קיליון	
8c(37)	אפתי	n.
	טרי	vb.
	פני	vb.
8c(38)	גלג	vb.
8c(39)	בשיל	adj.
	פגג	vb.
8d(2)	חוור	vb.
9a(36)	חייה	n.
9b(9)	איסטרט	n.
	פקד	vb.
9b(11)	אח	n.
	בר אח	n.
	פרש	vb.
9b(13)	אלף	n.
	בית כנישה	n.
	לולב	n.
	ציבור	n.
	קטר	vb.
9b(14)	סמך	vb.
9b(15)	חגה	n.
	חנוכה	n.
9b(16)	מטרונה	n.
	פרש	vb.
9b(17)	קבורה	n.
9b(28)	חכים	n.
9b(30)	דחך	vb.
	פילי	n.
	קום	vb.
9b(31)	יאי	adj.
	עולם	adj.
9b(32)	גבר	n.
	זעף	vb.
	רקד	vb.
9b(33)	דרה	n.
	הפך	vb.
	זעף	vb.
	כנע	vb.
	חלי	vb.
9b(34)	מרי	n.
9b(35)	חלי	adj.
	מריר	adj.
	סוף	n.
9b(36)	רבע	vb.
9b(37)	סכל #2	vb.
	שטי	adj.
9b(38)	גזירה	n.
	נפק	vb.
9c(2)	גזורה	n.
9c(3)	עתיק	adj.
	רחץ	vb.
	שקי	vb.
9c(4)	מרי שמייה	n.
	משתו	n.
9c(6)	חשיכה	n.
	מן בגין	conj.
	פגע	vb.
	שלוה	n.
9c(7)	שעה	n.
9c(8)	שלוח	n.
9c(9)	אפין	n.
	כיש	adj.
	קשי	adj.
9c(10)	גזר	vb.
	מיינוק	n.
	פיטק	n.
9c(12)	משתו	n.
	רחץ	vb.
9c(13)	עצב	vb.
9c(14)	פיטק	n.
	שליט	n.
9c(17)	הוי	vb.
	כך	adv.
	פיטק	n.
	רחמין	n.
	שליט	n.
9c(18)	חיי	vb.
9c(24)	ירבה	
9c(25)	איסקומטם	
	אתר	n.
	גחך	vb.
	גנז	vb.
	הן	conj.
	חיין	n.
	חלל	n.
	חרק	vb.
	טפל	vb.
	יכל	vb.
	יחב	vb.
	לוקבל	prep.
	נהיג	aux. vb.
	נישמה	n.
	ספר #2	n.
	עלל	vb.
	ערב #2	vb.
	פגע	vb.
	קום	vb.
	שלוח	n.
	שליחו	n.
	שלם	n.
9c(29)	חלל	n.
9d(3)	אית	
	כילה	n.
	פרגמטווט	n.
	פרש	vb.
	קברניט #2	n.
	קיבוטרין	n.
9d(4)	נווט	n.
9d(5)	פילגוס	n.
	שלך	vb.
9d(6)	מדל	n.
	עבד	vb.
	צהב	vb.
9d(7)	כיוון	conj.
	מדינה	n.
	עלל	vb.
	קבל #2	vb.
	רמי	vb.
9d(8)	אנטיפוט	n.
	דיוקט	n.
9d(9)	מדל	n.
9d(13)	אפין	n.
	מרי	n.
	שגח	vb.
9d(14)	חשי	vb.
	מטי	vb.
9d(15)	שרק	vb.
	תעל	n.
9d(18)	פחר	vb.
10a(12)	אומן	n.
	אומנו	n.
	הני	vb.
	כשר	adj.
	כשרו	n.
10a(13)	אומנו	n.
	בעל אומנותה	n.
	דון	vb.
10a(20)	מלך	n.
10a(21)	אתי	vb.
	טפיט	n.
	סטרומטין	n.
	פסטיין	n.
10a(22)	אכן	n.
	כורסי	n.
	נמורק	n.
10a(27)	איקר	n.
10a(28)	גרם	n.
10a(35)	צורך	n.
10a(36)	אוליסיס	n.
	משקוי	n.
	נהיג	aux. vb.
	עתר	vb.
	פיילך	n.
10a(37)	שלהי	vb.
10a(38)	נהר #2	vb.
10a(39)	גבר	n.
	כחדה	adv.
10a(40)	בר אומנותה	n.
	עלם	n.
10a(41)	אומנו	n.

Ref	Word	POS
	בעל אומנותה	n.
	רון	vb.
10b(29)	שיטה #2	n.
10d(27)	כל מה	conj.
11a(3)	אסיין	n.
11a(7)	מילה	n.
	פרסיי	adj.
	קלל	vb.
11a(8)	תכריכין	n.
	חקן	vb.
11a(11)	טמר	vb.
	מסר	vb.
	עטש	vb.
11a(14)	מסר	vb.
11a(15)	כלום	pron.
11a(16)	מסר	vb.
	מעשׂר	n.
11a(17)	קטל	vb.
11b(21)	ספר #3	n.
11b(22)	הך	adv.
	פגע	vb.
11b(23)	מסר	vb.
	מסרה	n.
	קרה	n.
11d(34)	מרי זיינה קולדה	n.
	קולה	n.
	רעי	n.
12a(9)	גבי	vb.
	דיקי	n.
	ענה	n.
12a(14)	מסרק	n.
	סרק	vb.
	פרזל	n.
12a(20)	טימי	n.
	יתיר	adj
12a(21)	אבד	vb.
	בגין	prep.
	בר אומה	n.
	קטל	vb.
12b(21)	עלם	n.
12b(22)	חושבן	n.
12d(19)	קרי	vb.
12d(20)	גולה	n.
	עטף	vb.
	תני	vb.
	תפילה	n.
12d(25)	חייט	n.
	פתר	vb.
12d(28)	אולוכרוסון	n.
12d(31)	פרוק	adj.
13b(4)	כפת	vb.
	מתל	n.
	פרת	vb.
13b(5)	מרי מכלה	n.
13b(7)	בייש	n.
	גור	vb.
	חזור	n.
13b(9)	בר מצוון	n.
13b(11)	אבד	vb.
	מיסת	n.
13b(12)	לא	adv.
13b(13)	מרי פרגמטייה	n.
13b(15)	אגר	vb.
	אכל	vb.
	גנה	n.
13b(24)	לעי	vb.
	נייח	n.
	פרק	vb.
13b(25)	נגס	vb.
13c(8)	מרי שלם	n.
13c(27)	דינר	n.
	כרי	n.
13c(37)	איסטרט	n.
13c(38)	מרי	n.
	מרי מיתה	n.
	מרי קטטה	n.
13d(27)	פלנית	n.
13d(29)	עותר	n.
13d(39)	כשכש	vb.
	סידה	n.
14b(29)	עור	vb.
14c(31)	תהי	vb.
14c(37)	הלכה	vb.
14c(38)	פתר	vb.
14d(6)	אבן	n.
	משתוק	n.
	סלע	n.
14d(7)	סם	n.
14d(32)	ספן	vb.
15a(10)	ספן	vb.
15a(25)	חבל #2	n.
	נינייה	n.
	סיב	n.
15b(15)	מדבר	n.
15b(17)	מחי	vb.
	נחשול	n.
15b(30)	שני	vb.
15b(31)	יתוש	n.
	נישמה	n.
	פרח	vb.
15b(33)	אורדען	n.
	גבר	n.
	גוז	vb.
	עקרב	n.
15b(35)	שליחו	n.
15b(36)	חצר	vb.
15b(38)	סקר	vb.
15b(39)	קטל	vb.
15c(1)	נתר	vb.
	תני	vb.
15c(2)	סמי	vb.
	פילי	n.
	רדף	vb.
15c(6)	על מגן	adv.
15c(7)	טייל	vb.
15c(8)	צנע	vb.
	שוני	n.
15c(10)	בלדר	n.
	גלגל	vb.
15c(11)	כתב	n.
	פשפש	vb.
	שׂק	n.
15c(12)	עוסקן	n.
	פרדס	n.
15c(13)	דוכיפת	n.
	סדיין	n.
	סתר	vb.
	קן	n.
15c(14)	דוכיפת	n.
	מסמר	n.
	נקוב	n.
	סתר	vb.
15c(15)	מסמר	n.
	שׂרף	vb.
15c(16)	גנב	n.
	גנז	vb.
15c(17)	חמרה	n.
	סמי	vb.
15c(18)	גבר	n.
	שביל	n.
15c(19)	ארע	vb.
	סמי	n.
	פתיח	n.
	קרט	vb.
15c(20)	פתח	vb.
	פתיח	n.
15c(21)	גרש	vb.
	סמי	vb.
	פתיח	n.
15c(22)	אורח	n.
	חד	num.
	נצי	vb.
	קרט	vb.
15c(23)	קטל	vb.
15c(24)	חיי	vb.
	מית	n.
	נסב	vb.
15c(25)	קלק	vb.
	תעל	n.
15c(26)	נסי #2	vb.
	תעל	n.
15c(27)	דמי	vb.
15c(28)	נסי #2	vb.
	קום	vb.
15c(29)	בישה	n.
15c(31)	טוף	vb.
15c(32)	אסי	vb.
15c(35)	שער	vb.
15c(36)	מציעיי	adj.
	עתיק	adj.
15c(43)	טלמיי	adj.
15c(47)	תביר	adj.
15d(10)	כפן	vb.
	סליגה	n.
	פני	adj.
15d(11)	חיי	vb.
15d(22)	חמי	vb.
	שלח #2	vb.
15d(24)	זרע	vb.
15d(25)	שלח #2	vb.
15d(26)	אדן	n.
	שלח #2	vb.
15d(31)	מזון	n.
	ספק	vb.
15d(32)	ענה	n.
15d(33)	שכיח	adj.
15d(35)	אוכלוסין	n.
	מזון	n.
15d(37)	בכי	vb.
	נפח	vb.
15d(38)	אבר	vb.
	אית	
	ברנש	n.
	תוחמדה	n.
16a(35)	בגד	n.
	דימוסין	n.
	עטף	vb.
16a(36)	כס	n.
	מזג	vb.
	עסק	vb.
	צורך	n.
16a(37)	פני	vb.
16a(38)	דמך	vb.

הפך	vb.	
כגון	prep.	*16a(40)*
שבק	vb.	*16a(41)*
דלמה	n.	*16b(4)*
פשט	vb.	*16b(6)*
בר אחתה	n.	*16b(17)*
פטר	vb.	*16b(30)*
כפן	vb.	*16b(45)*
חשיש	adj.	
דיד־		*16c(2)*
סם	n.	
קטריקי	n.	
נגס	vb.	*16c(5)*
כרע	n.	*16c(6)*
שק	n.	
שבק	vb.	*16c(9)*
כחש	vb.	*16c(12)*
צום	vb.	
חשש	vb.	
אכל	vb.	*16c(13)*
נקוב	n.	
שמן	vb.	
כתש	vb.	*16c(14)*
חשש	vb.	
אפין	n.	*16c(15)*
ברם	n.	
ברם	conj.	*16c(16)*
הנייה	n.	
פרי	n.	
שבח	vb.	
כך	adv.	*16c(17)*
לגו	prep.	
עלם	n.	
אזל	vb.	*16c(28)*
בחליטין	adv.	
בך	adj.	
אוקימיני	n.	*17a(15)*
קאים	n.	
קייט	n.	*17a(22)*
סחב	n.	*17a(23)*
דיד־		*17c(12)*
אריס	n.	*17c(14)*
טב	adj.	*17c(16)*
הנייה	n.	*17c(23)*
או	conj.	*17c(24)*
הנייה	n.	
מכוחי	n.	
מעקוצי	n.	
פלק	n.	
הנייה	n.	*17c(25)*
פדע	n.	

מרמוצי	n.	*17c(26)*
מרצומי	n.	
תוקלה	n.	
דחל	vb.	*18b(27)*
חבל #2	n.	
בנייה	n.	*18c(9)*
קלעי	n.	
אי #2		*18d(22)*
דיבור	n.	
זקף	vb.	
עני	vb.	
שרע	vb.	
רלק	vb.	*19a(13)*
סירה	n.	
כדיי	adj.	*19b(1)*
מינוי	n.	
על	conj.	*19b(4)*
צווחה	n.	
צריך	adj.	*19b(5)*
ספר #2	n.	*19b(6)*
קודם	prep.	
קרי	vb.	
בעי	vb.	*19b(8)*
זכי	vb.	*19b(11)*
מן בגין	prep.	
ארך	vb.	*19b(12)*
מן בגין	conj.	
סגין	adv.	
איסטרט	n.	*19b(13)*
עקם	vb.	
אבד	vb.	*19b(21)*
רכב	vb.	*19c(1)*
שוק	n.	
סוסי	n.	*19c(2)*
לגב	prep.	*19c(3)*
חבל	interj.	*19c(7)*
דיל־		*19c(18)*
חבל	interj.	*19c(25)*
חוכמה	n.	*19c(30)*
גוב	vb.	*19c(33)*
הדר	vb.	
משך	n.	
קרע	vb.	
פשט	vb.	*19c(35)*
כדון	adv.	*19c(46)*
סכן	vb.	
או	conj.	*19d(4)*
קדמיי	adv.	*19d(5)*
אישה	n.	*19d(7)*
בדיל	prep.	
בחר	conj.	

גולה	n.	
יקד	vb.	
סלק	vb.	
קבר	n.	
קבר	vb.	
חנן	n.	
אורייה	n.	*19d(10)*
אלף	vb.	*19d(13)*
אדן	n.	*19d(17)*
צווח	vb.	
צרם	vb.	
כמה	adv.	*19d(25)*
פסייני	n.	
שגח	vb.	
פלכה	n.	*19d(34)*
מעזל	n.	*19d(37)*
עזל	vb.	
הך מה	conj.	*19d(38)*
כך	adv.	
גיץ	n.	*19d(39)*
גלש	vb.	
קומקם	n.	
רקק	vb.	
שפך	vb.	
נזיר	n.	*20a(11)*
פחור	n.	*20a(18)*
אנן	pron.	*20a(19)*
חכים	n.	
נהר #2	vb.	
אחה	n.	*20a(20)*
עזקה	n.	*20a(21)*
מלכה	n.	*20a(22)*
פלי	vb.	*20a(24)*
אורייה	n.	*20a(25)*
מלכה	n.	*20a(26)*
אלא	conj.	*20a(28)*
קשיו	n.	*20a(30)*
אכל	vb.	*20a(32)*
יהב	vb.	*20b(2)*
אלף	n.	*20b(7)*
יחב	vb.	
סכנה	n.	*20b(8)*
בעי	vb.	*20b(9)*
למין	n.	*20b(10)*
בעי	vb.	*20b(11)*
ארמיי	adj.	*20b(12)*
חנו	n.	
יתב	vb.	
מין	n.	
אם	conj.	*20b(14)*
דוראי		

חזיר	n.	
צבע	vb.	
אצבעה	n.	*20b(15)*
מתק	vb.	
ערק	vb.	*20b(16)*
שבק	vb.	
כווה	n.	*20b(18)*
קרע	vb.	*20b(22)*
אזל	vb.	*20b(23)*
מאן	n.	
קרע	n.	
הספד	n.	*20b(25)*
טרס	vb.	*20b(26)*
תמני עשׂר	num.	
קצר	n.	*20b(30)*
איגר	n.	*20b(31)*
טלק	vb.	
קצר	n.	*20b(32)*
חדי	vb.	*20c(22)*
גד	n.	*20c(32)*
טמע	vb.	
מזל	n.	
איסטומך	n.	*21a(10)*
ושט	n.	
מסים	n.	
קיבה	n.	
ביח כסייה	n.	*21a(11)*
כרוך	n.	
קטין	adj.	
סני דיבין	n.	*21a(13)*
עוקה	n.	
פטיטרך	n.	
פלג	vb.	*21a(21)*
מחל	n.	*21a(43)*
חרספי	n.	*21b(37)*
גנן	n.	
חרנגל	n.	
אלף	vb.	*21b(44)*
מן	conj.	
אולפן	n.	*21b(47)*
איחה	n.	
ארמייה	n.	
גרם	vb.	
חבט	n.	
קלט	n.	
ארמייה	n.	*21b(48)*
מה	pron.	*21b(51)*
קלט	n.	*21c(7)*
רצף	vb.	
מגיר	n.	*21c(13)*
אימם	n.	*21c(14)*

	זון vb.
	ליסטיס n.
	קפח vb.
21c(15)	ביש adj.
	גד n.
	דבק vb.
	מגיר n.
21c(16)	אכל vb.
	הך conj.
21c(18)	אזל vb.
21c(19)	חזקיט n.
21c(20)	צוד vb.
	צלב vb.
	שביל n.
	שיזב vb.
21c(21)	בכיר adj.
21d(15)	ערער #2 vb.
21d(34)	נהיר adj.
22a(23)	אפין n.
	בלדר n.
	פגע vb.
	צהל vb.
22a(24)	גבר n.
22a(25)	רבי n.
22a(27)	חויר n.
	רבי vb.
22a(28)	אורייה n.
	אסיר adj.
	רבי n.
22a(29)	אחי vb.
22a(30)	חזק vb.
	עצרתה n.
	פסח n.
22a(31)	אורייה n.
	נהר vb.
22a(32)	צהל vb.
22a(33)	סימה n.
22a(34)	חדח adj.
	נהר vb.
22a(36)	אולפן n.
	עחיק adj.
	תוספה n.
22a(37)	צהל vb.
22b(18)	ארורין n.
22b(19)	גמגם vb.
	שמע vb.
22b(39)	חושבן n.
22d(23)	מפוקי n.
23b(10)	מחק vb.
	שחק vb.
23b(13)	אפתי n.

	גזירה n.
	דלק vb.
	מן יר adv.
	נור n.
23b(14)	איגר n.
	טייל vb.
	מן רחיק adv.
	פלטין n.
	קדם vb.
	תנן n.
23b(15)	איפרך n.
	עסיק n.
23b(16)	בטל vb.
	גזירה n.
	דוב #2 n.
	חמים adj.
	חציף adj.
	קום vb.
	רעי n.
23b(18)	דלק vb.
	לאו adv.
	נור n.
23b(21)	טלית n.
	ערס n.
23b(22)	ארון n.
23c(36)	אזל vb.
23c(44)	חושבן n.
23d(11)	חזר vb.
	טוס vb.
24b(7)	סדם vb.
24b(9)	חמד vb.
	חמי vb.
24b(12)	אפין n.
	חמד vb.
24b(16)	חמר vb.
	כדיי adj.
24b(17)	כוות prep.
24b(19)	גלי vb.
	חעני n.
24b(22)	בדיי adj.
24b(23)	דרוג n.
	כהי vb.
24b(24)	גרדיי n.
	חלם n.
	נפל vb.
	רקיע n.
24b(25)	סמך vb.
24b(27)	ראש גלותה n.
24b(28)	בדיי adj.
24b(29)	תמניעשר num.
24b(30)	עילה n.

	קרי n.
	רגיל adj.
	תלמוד n.
24b(31)	אכף vb.
24b(32)	חבל #2 n.
	קטר vb.
24b(33)	שדר #2 vb.
24c(1)	ארון n.
24c(3)	מכך vb.
	נפש vb.
24c(4)	ראש גלותה n.
24c(10)	אישה n.
	אתר n.
	בעור n.
	זיקוק n.
24c(11)	איקון n.
	חפי vb.
	מחצלה n.
24c(12)	מיחו n.
24c(19)	גזורה n.
	גזר vb.
24d(7)	קבר vb.
24d(27)	קוד n.
	קנה n.
25a(13)	מלאך n.
25a(20)	עותר n.
	פסלו n.
	קום vb.
25b(26)	בסנה n.
25b(29)	מבול n.
	מחר adv.
	רק n.
25b(30)	פורענו n.
	שרי vb.
25b(32)	פורענו n.
25c(1)	דבר vb.
25d(13)	גזר vb.
	שגח vb.
25d(26)	מיכן adv.
	קצר n.
26a(1)	אומה n.
26a(2)	אלף num.
26a(3)	דלמה adv.
26a(5)	ברנש n.
26a(6)	הדר vb.
	חנן vb.
	פחח vb.
26a(7)	אבסניי n.
	טב קרתה n.
26a(17)	שגם n.
26b(16)	אפילו conj.

	חצף vb.
26b(17)	דין n.
	שמאל vb.
26b(19)	קטיף n.
26b(22)	טפש adj.
26c(33)	בלע n.
26c(34)	בחר prep.
	פסוק n.
26c(35)	ניח adj.
26c(38)	זעיר adj.
26c(39)	או conj.
26d(3)	אלה n.
	אפילו conj.
	בריך adj.
	בדן adv.
26d(4)	ידע vb.
	מיחה n.
26d(13)	אמהה n.
26d(14)	בר חירין n.
	זבן vb.
	פגע vb.
26d(15)	אין interj.
	סרים n.
26d(16)	בר חירין n.
	חמר #2 n.
	מלך n.
26d(17)	ברנש n.
	חפר vb.
	מנעל n.
	קבר vb.
26d(18)	חילוף n.
26d(20)	סריס n.
26d(21)	איגר n.
	טרף #2 vb.
26d(33)	מערה n.
26d(34)	חרוב n.
	שמד n.
	תומרה n.
26d(35)	מערה n.
	מצדה n.
	פילי n.
	צוד vb.
	צייד #2 n.
26d(36)	ברת קל n.
	דימוס interj.
	זמן n.
	חניינות adv.
	חפס vb.
26d(37)	מבלעדי prep.
	ספיקולה n.
	פרח vb.

	ציפר	n.
26d(38)	מיין	n.
	מקור #2	n.
	נחת	vb.
	סחי	vb.
26d(39)	אסי	vb.
	מקור #2	n.
26d(40)	אתר	n.
	בר אתר	n.
	הני	vb.
27a(2)	תורמוס	n.
27a(3)	טוף	vb.
	כל הן	conj.
	קלק	vb.
27a(4)	דחך	vb.
27a(5)	טמר	vb.
	מית	n.
	נגיבה	n.
27a(6)	רכי	vb.
	שקלן	n.
27a(7)	נגד	vb.
27a(8)	רבע	vb.
27a(9)	תחתיי	adj.
27a(11)	ספר #2	n.
	קל	n.
27a(15)	שמיטה	n.
27b(1)	אולפן	n.
	אזל	vb.
27b(3)	חלם	n.
	פרק	n.
	פתר	vb.
27c(2)	עבר	vb.
27c(14)	חייה	n.
	טפי	vb.
	מחבלה	n.
	עליב	adj.
	רבי #4	n.
27d(28)	דוכוס	n.
	דכס	n.
27d(31)	בקע	n.
	רסיס	n.
28a(11)	טפח	vb.
	רקד	vb.
28a(12)	טבאות	adv.
	משתי	n.
	קום	vb.
	רקד	vb.
28a(13)	גרב	n.
	ומר	vb.
	חמר	n.
	עתיק	adj.
	רקד	vb.
28b(21)	מסכן	n.
	פגע	vb.
28b(22)	מתנה	n.
	עיגול	n.
28b(30)	טייל	vb.
	שוני	n.
28b(34)	לבתר	prep.
	צוד	vb.
28b(35)	ספנוס	n.
	פייס	vb.
28b(36)	חשיב	adj.
28b(37)	על מגן	adv.
28b(38)	סלק	vb.
28b(39)	צער	vb.
28b(40)	רחם	vb.
28c(1)	אית	
	על מגן	adv.
28c(3)	חולף	prep.
	מיכל	n.
	סלע	n.
	שיזב	vb.
28c(6)	אלף	n.
	טבע #2	vb.
	ים	n.
	על גיף	prep.
28c(7)	גבר	n.
	גל	n.
	ספינה	n.
	קרס	n.
28c(8)	ארע	vb.
	טמר	vb.
	יבשה	n.
	סלק	vb.
	ערטיליי	adj.
28c(9)	ענה	n.
	רגל	n.
28c(10)	בהתה	n.
	זעיר	adj.
	כסו	n.
	כסי	vb.
	ערער	vb.
28c(11)	אומה	n.
	ערער	vb.
28c(12)	יקיר	adj.
28c(13)	בהתה	n.
	כסו	n.
28c(14)	איסטולי	n.
	לבש	vb.
	ערער	vb.
	שלח #2	vb.
28c(16)	איקר	n.
	פרסה #2	n.
28c(17)	גזר	vb.
28c(18)	ביזה	n.
	מדינה	n.
	קטלה	n.
28c(20)	על מגן	adv.
28c(22)	גבר	n.
	יהודיי	n.
28c(24)	עסיק	n.
	צער	vb.
28c(25)	בטל	vb.
	גזירה	n.
	רחם	vb.
28c(26)	כתב	vb.
	שקר	n.
28c(30)	חייב	adj.
	קטלה	n.
28c(31)	רחם	vb.
28c(32)	על מגן	adv.
28c(33)	חולף	prep.
28c(34)	חולף	prep.
28c(35)	בית גנזין	n.
	מיכל	n.
	משתי	n.
28c(36)	איסטולי	n.
	חולף	prep.
	לבוש	n.
	שלם	n.
28c(37)	שבק	vb.
28c(38)	עיגול	n.
	קלק	vb.
28c(39)	נון	n.
	סימה	n.
	קרע	vb.
28c(40)	עיגול	n.
28d(1)	פרגמטווט	n.
	צוד	vb.
28d(2)	ארם	n.
	געגע	vb.
	סרריוט	n.
28d(3)	עבר	vb.
28d(4)	דון	vb.
	זכו	n.
	פלן	n.
28d(5)	אח	n.
	זכו	n.
28d(6)	ית	prep.
28d(7)	זבן	vb.
28d(8)	דימוס #3	n.
29a(2)	ארעא	n.
	גלי	vb.
	חשש	vb.
29a(3)	דחך	vb.
	טובי	
29a(4)	דבק	vb.
	קדיש	adj.
29a(5)	גוף	n.
	רימה	n.
29a(6)	אחורי	prep.
	נקר	vb.
	עתיד	adj.
	שלט	vb.
	תולעה	n.
29a(7)	בית מרדש	n.
	חרף	vb.
	ספיק	n.
29a(9)	מרוניי	adj.
29a(10)	גוש חלביי	adj.
	מרוניי	adj.
29a(11)	צום	n.
29a(12)	נקי	adj.
29a(13)	חיורי	n.
29a(16)	נקר	vb.
	תולעה	n.
29a(17)	ברת קל	n.
	גבי	vb.
	מרי חוב	n.
29a(18)	מרוניי	adj.
29a(21)	דמך	vb.
29a(23)	לעי	vb.
	צורך	n.
29a(24)	ייסורין	n.
29a(27)	חשש	vb.
29a(37)	נבי	n.
29c(16)	צוד	vb.
29c(17)	אית	
	נסב	vb.
29c(19)	כל מה	conj.
29c(22)	טמע	vb.
	מזל	n.
29c(26)	בזע	vb.
	כרס	n.
29c(28)	בר פחין	n.
	זבי	vb.
	שׂרי	n.
	תכריכין	n.
29c(29)	גד	n.
	טמע	vb.
	מזל	n.
	קלק	vb.
29d(1)	סנפי	vb.

פריטה n.
פחת n. *29d(2)*
טמע vb. *29d(12)*
מזל n.
כדון adv. *29d(13)*
כהי vb.
נחיר n.
עיין n.
קטף vb.
טיל n. *29d(18)*
טפש adj.
סירוי n.
בחרו n. *29d(28)*
בוריי n. *30a(4)*
טחן vb. *30a(12)*
מסיס n.
על ידי conj.
מסוקי n. *30a(17)*
מחותי n. *30a(18)*
אזל vb. *30a(19)*
שוק n. *30a(20)*
אחר n. *30a(21)*
מחק vb. *30a(22)*
יכל vb. *30a(29)*
סאב #2 vb.
מן קריב adv. *30a(32)*
אדן n. *30a(33)*
גלגל n. *30b(5)*
רגב n. *30b(6)*
חרב vb. *30c(2)*
מרד vb.
עבד n.
אם n. *30c(7)*
בצל #2 n.
אימר n. *30c(16)*
כבד n.
ערביי adj.
פתי n. *30c(27)*
רום n.
שת num.
היקף n. *30c(28)*
שאל vb. *30c(34)*
אם n. *30c(35)*
ספד vb.
קטול n.
קלס vb. *30c(36)*
גלי vb. *30d(37)*
לב n.
גבי vb. *31b(15)*
חבשיל n. *Ed 2b(10)*
משמשן n. *Ed 2b(11)*
מין n. *Ed 4a(10)*
גסט n. *Ed 8b(34)*
ארי n. *Ed 9d(14)*
אחי vb. *Ed 10a(20)*
חזיו n. *Ed 14b(29)*
גוז vb. *Ed 19c(1)*
מזמור n. *Ed 19c(17)*
גוז vb. *Ed 19c(31)*
שקק n. *Ed 27a(5)*
לסטר adv. *Ed 29a(14)*
צווצי vb. *Ed 30a(13)*
ציפר n.
טם n. *Ed 30a(22)*
נום vb. *Var 16a(37)*
אלפבטר n. *Var 19c(18)*

Kohelet Zutta

סירה n. *134:6*

Kohelet Zutta, ed. Greenberg

סיסירנון n. *112:21*

Midrash to Psalms

נחך vb. *27:18*
שטי adj. *64:2*
ציצי n. *64:21*
סגל vb. *69:7*
סגל vb. *69:11*
כשכש vb. *82:16*
רחם vb. *137:31*
קרב vb. *163:20*
שרי vb. *172:13*
חשיך adj. *192:2*
דברי n. *192:3*
חשיך adj.
סמי n.
מגיר n. *274:15*
קדל n. *373:17*
סדרן n. *378:18*
תניי #2 n. *378:19*
סימבק n. *388:10*
אגנה n. *396:11*
פרגל vb. *417:19*
מגעורי n. *455:6*
מנשופי n.
מנהומי n. *455:7*
קציף n. *455:18*

Midrash to Samuel

גזור n. *41:6*
כרב n.
אורייה n. *41:7*
פיטטין n.
בדר vb. *42:7*
כנש vb.
דכר vb. *43:22*
רעי #2 vb. *44:16*
רמה n. *44:22*
חלוק n. *46:6*
סודר n.
חסיר adj. *48:1*
סמי n. *48:9*
בלי vb. *56:24*
עורב n. *57:16*
עסיק n.
קן n.
באפי prep. *57:17*
קדר n.
שוע vb.
יתוש n. *57:18*
פרח vb.
ציאה n.
אולפן n. *58:1*
נהיר adj.
גיבר n. *61:5*
קשת n.
חשיש adj. *61:6*
בטיל adj. *62:10*
אמהה n. *62:12*
זווג vb. *62:13*
שעה n.
חטט vb. *62:14*
צפר n.
קרץ vb.
סמי vb. *62:15*
תביר adj.
אומה n. *63:19*
נקר vb. *66:2*
משה interj. *67:21*
תינוי n. *68:2*
מפתח n. *68:3*
תינוי n.
אזל vb. *68:4*
טפח vb.
איפרכייה n. *68:5*
אחי vb.
כסף n. *68:8*
סקל vb.
לשם prep. *68:17*
בחר vb. *70:4*
טובי
את n. *74:16*
אילן n. *74:17*
ארז n.
עקר vb.
חבר vb.
סולם n. *76:1*
מטכסה n. *77:5*
עסק vb.
היימן vb. *77:7*
קום vb. *77:8*
איסטיל n. *79:6*
קורמין n. *79:21*
פסטילוס n. *80:7*
אזל vb. *82:3*
ישרו n.
נשר vb.
שור vb.
קצב n. *84:24*
אומנו n. *85:1*
אומנו n. *85:2*
אלף vb.
אלף vb. *85:3*
הילך interj.
תלש vb. *85:4*
רבו n. *102:4*
רודוס n. *103:5*
בית מדרש n. *103:7*
קפד vb. *103:11*
חקל n. *105:3*
גדי n. *107:9*
נוע vb.
דיגמה n. *107:10*
ערבו n. *107:11*
תוחמדה n. *108:19*
כפפת n. *109:1*
רום vb.
בעיר n. *109:2*
דחל vb. *115:1*
חבל #2 n.
תיווי n.
פרת vb. *116:18*
אגדה n. *117:6*
רבו #2 n.
פוקי n. *117:8*
מוזל *117:15*

118:2	סב n.
118:17	פגניקה n.
120:11	ער n.
120:14	צדי #2 vb.
120:26	קטרג vb.
125:21	חנק vb.
137:17	ארן n.
	הכדן adv.

Midrash Haggadol, Genesis

421:1	פחר #2 n.
421:8	פחר n.

Pesikta de Rav Kahana

1:9	גנון n.
2:2	קפץ vb.
5:7	חבר n.
	מזל n.
	קדם vb.
5:8	הפיך adj.
	סולם n.
	סלק vb.
6:2	אפין n.
6:4	מן לג(י)ו adv.
	חמי vb.
	חרצני n.
	פירטה n.
	דמון n.
6:5	כחדה adv.
	ערב vb.
	קנריל n.
	ששי #2 n.
6:6	דלק vb.
	מן גב prep.
6:7	להק vb.
9:17	כלה n.
	עלל vb.
13:11	קירס n.
17:10	דמי vb.
	הכה adv.
	סירה n.
	ערי vb.
	פשר #3 vb.
17:11	ארנונין n.
	אחי vb.
	גולגלה n.
	דימוס n.
	זמי vb.
	קנס vb.
19:5	פצע vb.
	שמט vb.
19:6	בעי vb.
19:11	שירה n.
22:2	אומה n.
	נצח vb.
	עם n.
	קרב n.
22:6	נס n.
	עבד vb.
	קרב vb.
22:7	דלמה adv.
	יחידיי n.
	חחות prep.
23:4	דרש vb.
	מרגלי n.
24:1	אכל vb.
29:2	אכל vb.
29:3	בית ספר n.
29:14	ראש #2 n.
	שין n.
30:1	זיי n.
30:2	אלף num.
	בי n.
	גמל #2 n.
	דלת n.
30:3	אלף num.
	אלף #2 n.
	הינון pron.
30:4	חורן pron.
30:11	אימר n.
	מסכן n.
	עתיר adj.
31:1	בזק n.
32:6	גרמה n.
38:2	סיבו n.
38:3	סיבו n.
38:4	כנש vb.
39:8	הא interj.
40:1	חמש num.
40:3	רשיע adj.
40:4	ברייה n.
	הכדן pron.
	ינק vb.
	לוט vb.
41:1	ביש adj.
	שלים adj.
41:2	אוף conj.
	סב n.
42:5	לגב prep.
	קריב adj.
42:6	בישה n.
	גזי vb.
	זהיר adj.
	טיבו n.
42:7	בישו n.
42:9	קטע n.
46:4	פגר vb.
46:5	פני vb.
46:6	יסודין n.
	עד prep.
46:9	זחל n.
	פרח vb.
48:5	אח n.
	אנה pron.
	פרגמטייה n.
52:13	דר n.
56:8	ממלחיי adj.
56:11	אורייה n.
	נטר vb.
57:8	שכינה n.
57:13	פרסם vb.
58:12	גלגין n.
59:1	סירה n.
	ערי vb.
59:11	דיעה n.
	חסר vb.
	קני vb.
63:2	דבע vb.
63:7	אפעלגב conj.
	חרספי n.
	קפודקיי adj.
	תרנגל n.
63:8	נון n.
63:13	הן adv.
64:2	לקי vb.
64:3	טבאות adv.
	לקי vb.
64:6	חבט n.
	כפר נבוריי adj.
	קלט n.
64:10	ירי vb.
	רבע vb.
64:11	בעי vb.
	לגב prep.
	עבד vb.
64:12	כיפורין n.
	על מנת prep.
	שובה n.
65:6	חבט n.
	קלט n.
65:13	חוור vb.
	חורן pron.
	קרה n.
67:1	עשׂר num.
67:18	זחל vb.
	תני vb.
68:1	יחב vb.
68:2	אפין n.
	ד(י)ן pron.
	יזף vb.
	נהיר adj.
68:3	חזיר n.
	חמר n.
	רבי n.
	רבי vb.
	שתי vb.
68:5	חזיר n.
	רבי n.
68:6	אסיר adj.
	חזיר n.
68:7	בס n.
	פסח n.
68:8	חגה n.
	חזק vb.
	עצרתה n.
	פסח n.
68:9	אורייה n.
	מה pron.
	נהיר adj.
68:10	נהיר adj.
68:11	סימה n.
	שכח vb.
69:1	חדת adj.
	נהיר adj.
69:2	עתיק adj.
	תוספה n.
70:5	פשט vb.
72:7	בולוס n.
75:6	בני פלטין n.
	נחת vb.
75:7	דמו n.
	נצח vb.
	קרב n.
75:14	איסטרטליט n.
	איפרך n.
	דוכוס n.
78:5	כפר n.
	תומרה n.
81:1	מלכיה n.

84:4	מלאך n.
85:6	סימן n.
90:4	דיאודא interj.
90:9	עויל n.
92:2	עוזל n.
92:12	הינון pron.
	הכה adv.
	מותד n.
93:8	זדז vb.
93:9	גרם n.
94:1	טדחו n.
	מטד n.
	עיקד n.
94:11	חייד n.
94:14	ריח n.
96:6	בני מריך n.
	מדי n.
98:1	כמה adv.
	שבוע n.
99:6	מן #2 conj.
101:8	מלי adj.
	סהד n.
	פגם vb.
101:11	מלא n.
	סהר n.
101:13	סהד n.
	פגמ n.
103:13	סימן n.
108:1	טבח n.
	תור n.
108:3	הבהב vb.
108:4	איפרך n.
	דוכוס n.
108:5	איסטרטליט n.
111:6	חמד n.
	לוג n.
111:7	רוי vb.
	שׂביע adj.
114:7	קקבטון n.
115:4	אזל vb.
	פתח vb.
116:10	אכול n.
116:12	רעי n.
121:5	דכוות prep.
	קטע n.
	שאד n.
124:13	איקר n.
	בדיי #2 n.
	חשיב adj.
	עור vb.
124:14	עוד vb.
	קודם prep.
	שחד n.
127:2	אזל vb.
128:6	אתי vb.
	מן ביני prep.
	נפק vb.
	עבדיי adj.
128:7	הדך pron.
	מות vb.
	עם n.
128:8	בכוד n.
128:9	חוס vb.
128:10	הדך pron.
128:11	הדך pron.
129:1	או conj.
	נפיש n.
135:12	דיין n.
138:3	כדון adv.
	צריך adj.
138:7	מגידוס n.
	סנטד n.
138:8	טעמ vb.
	תבשיל n.
143:5	חורדה n.
	טעם vb.
	כלב n.
144:2	גב n.
	עסק vb.
	דשיע adj.
144:3	כסף n.
	מה pron.
	עומר n.
144:4	דהב n.
	טימי n.
	כמה adv.
	שׂערה n.
144:5	מנה #2 n.
	סגין adv.
	קום vb.
	קינטינד n.
144:6	אלף num.
	חסל vb.
	כיוון conj.
	מנה #2 n.
	עשׂד num.
144:7	איח
	לבוש n.
	נסב vb.
144:8	אסר vb.
	בלניי n.
	בעי vb.
	זוני n.
144:9	סחי vb.
144:10	בזי vb.
	כליל n.
	לבש vb.
	ספר vb.
144:11	מאן n.
	ספד vb.
	ספד #4 n.
145:1	אנח vb.
	וויי interj.
	שדי vb.
145:2	בלניי n.
	מה pron.
	ספד #4 n.
	עבד vb.
	קומיס פנטון n.
	קומיס קלטוד n.
145:3	בלניי n.
145:4	סוסי n.
	קום vb.
145:5	גדמ vb.
	הוא pron.
	לית
	סב n.
145:6	דרס vb.
	מכך vb.
	קדל n.
	קום vb.
148:8	הן conj.
	שפע vb.
148:9	מחי vb.
	דקדק #2 vb.
	דקק vb.
	קציי adj.
148:11	מחוז n.
	נצח vb.
148:13	מן conj.
	חוב adv.
148:14	כתב vb.
	עד conj.
	פילי n.
	שטי adj.
148:15	ילף vb.
	מדינה n.
	עיצה n.
149:1	חזוד n.
	לחים n.
	רמון n.
149:2	אכל vb.
	אדע n.
149:3	עוחד n.
149:5	גרף vb.
	חודבה n.
	סימה n.
149:6	סימה n.
149:7	חודבה n.
149:8	בר דכד n.
	בדה נקבה n.
	נקבה n.
149:9	ד(י)ן pron.
149:10	טבאית adv.
	חמה vb.
149:11	הוי vb.
149:12	שמש n.
149:13	אין interj.
	דנח vb.
149:14	דלמה adv.
	נפח vb.
149:15	בעיד n.
149:16	שיזב vb.
154:11	פוג vb.
155:3	דיין n.
155:4	אן conj.
	דון vb.
	ידע vb.
	סורחן n.
	קטל vb.
155:5	חסל vb.
155:6	בעט vb.
	מעין n.
	סורחן n.
155:7	כלום pron.
	סורחן n.
155:9	פוג vb.
158:18	אם n.
	חנק vb.
	בורסי n.
160:8	מאה num.
	קינטינד n.
161:1	חסר vb.
161:7	אפיטרופוס n.
	בזז vb.
	קרייה n.
161:8	אריס n.
	כנש vb.
	מדינה n.
	מסכן n.
	מצווה n.
	עלל vb.
161:9	בייש n.
	גוד vb.

	חזוד n.
162:10	פחת vb.
	שנה n.
162:11	עידן n.
164:7	דלא prep.
	הון n.
164:10	גער vb.
	סייע vb.
	תחות prep.
165:2	סאה n.
	סלע n.
165:3	סאה n.
165:4	סאה n.
166:3	חנף vb.
167:3	קשוט n.
167:5	ארבע עשׂר num.
167:6	טבאות adv.
167:7	יסף vb.
	קמח n.
167:10	אומה n.
	טוכי
168:13	עבד vb.
170:1	צלים n.
170:2	כומר n.
170:3	צלח vb.
172:1	סנדל n.
172:2	כבש vb.
	כוב n.
	רגל n.
172:12	זכי vb.
	סוף n.
172:13	עלם n.
175:2	רעי n.
175:3	אכל vb.
	חלב n.
	חלב vb.
	יתב vb.
	כלב n.
175:4	נבח vb.
	קבר vb.
175:5	בין vb.
	עכד vb.
175:6	כדון adv.
	כלב n.
	קרי vb.
175:7	אכל vb.
	זרק vb.
	טור n.
	עפר n.
	שחק vb.
	תום n.
	תרתר vb.
176:1	בזיון n.
	גבר n..
	זמן vb.
	יתב vb.
	כלב n.
176:2	טיבו n.
	שביי n.
	שלים adj.
176:3	גבר n.
	שבב n.
178:1	דחיל adj.
	הינון pron.
	מנגן n.
	פעל #2 n.
	שרר vb.
178:4	דכוות prep.
	קטע n.
	שאר n.
178:7	פלט vb.
180:1	אמטה n.
	מוט vb.
180:2	אברעה n.
	בשל vb.
	ברע vb.
180:3	חשב vb.
	מחשבה n.
180:8	קטע n.
	שאר n.
181:3	קמפון n.
181:12	הא n.
	יוד n.
	תיבו n.
183:7	הלך vb.
	מקוז n.
183:8	מן בתר prep.
	מן קודם prep.
184:12	פורפיר n.
185:12	בר בר n.
187:1	ילד vb.
	עבברה n.
187:2	עקרבה n.
	שת num.
187:12	חרשין n.
	בלב n.
	נבת vb.
187:13	כלב n.
	שקר n.
188:1	כלב n.
	להת vb.
	לישן n.
	לפם conj.
188:9	דוק vb.
	קוקל n.
188:10	אמפומטה n.
	דרש vb.
188:11	חסיר adj.
190:3	דלמה n.
190:4	אנן pron.
	צריך adj.
	רשו n.
190:5	סימן n.
190:9	פשט vb.
	שמועה n.
190:10	מרי שמועה n.
	שאל vb.
190:11	מן pron.
	שאל vb.
191:2	בדיי adj.
	סבר #2 n.
191:4	הא n.
	עשׂר num.
191:5	הוא pron.
	יוד n.
191:6	קרב vb.
191:7	משיח n.
	עד conj.
	צרף vb.
191:8	דרש vb.
191:9	טמר vb.
	עבד vb.
	תלת עשׂר num.
192:1	חרוב n.
	תרומן n.
192:2	מערה n.
192:3	ברת קל n.
	זמן n.
	מצדה n.
	ציפר n.
192:4	ברת קל n.
	דימוס interj.
	זמן n.
	ספיקולה n.
	שיזב vb.
	תפס vb.
192:5	הבה adv.
	יבד vb.
	מבלעדי prep.
	ציפר n.
192:6	אסי vb.
	מקור #2 n.
192:8	דכי vb.
	קצץ vb.
	חורמוס n.
193:1	חמי vb.
	טוף vb.
	בותיי n.
	כל הן conj.
	סלק vb.
	קלק vb.
193:2	דחך vb.
	טמר vb.
	מית n.
	נסב vb.
193:3	אין interj.
	פלן n.
193:4	נגר vb.
193:6	קומי prep.
193:7	עיין n.
	חלי vb.
193:8	סבל #2 vb.
193:9	לקט vb.
	שמיטה n.
194:3	עבור n.
194:4	אבל vb.
	אצו n.
	נשׂא vb.
	תנור n.
194:5	ווי interj.
	מעין n.
	פיתה n.
	קל n.
194:6	איגר n.
	תמר #2 n.
	סלק vb.
194:7	שמע vb.
	תנור n.
194:8	אצו n.
194:9	ברי vb.
	מזון n.
194:10	אזל vb.
	נחת vb.
	שס n.
195:1	חד num.
	מן conj.
195:2	תריין num.
195:3	ארכן ליפרין n.
	חייב adj.
	קטולין n.
	קטל vb.
195:4	חל n.
195:5	חל n.
	קטולין n.

195:8	חם	n.
	נכס	vb.
195:9	אפי	vb.
	אצו	n.
	חמר	n.
	כוב #2	n.
	מזג	vb.
	פתח	vb.
196:13	אנגרבטיס	n.
	מני	vb.
197:1	אית	
	בעיר	n.
	דמו	n.
	תקן	vb.
197:2	אתון	pron.
	גולה	n.
	חפיסה	n.
	טען	vb.
	שחק	vb.
197:3	יבל	vb.
197:4	סלק	vb.
	רכב	vb.
197:5	דרדר	n.
	חקל	n.
	כוב	n.
	נטל	vb.
	שרי	vb.
197:6	נשם	vb.
	קלל	vb.
	קלק	vb.
197:7	אילן	n.
	חקל	n.
	יתב	vb.
	תחות	prep.
197:8	אכל	vb.
	טב	adj.
	טריפה	n.
	לאן	adv.
197:9	אומן #2	n.
	אית	
	צור #2	vb.
	חני	vb.
197:10	ספר #3	n.
	עבד	vb.
198:1	גולה	n.
198:2	חיל	n.
198:4	חורן	pron.
	סאה	n.
	סבני	n.
	עבר	vb.
198:6	אדרע	n.
	גלי	vb.
	דחך	vb.
	חשש	vb.
198:7	בכי	vb.
	חיין	n.
	למה	adv.
198:8	גוף	n.
	דבק	vb.
	טובי	
	צדיק	adj.
198:9	אזל	vb.
	בדם	conj.
	גוף	n.
	דמך	vb.
	רימה	n.
198:10	אחורי	prep.
	נקר	vb.
	עתיד	adj.
	שלט	vb.
	תולעה	n.
198:11	חרף	vb.
	כנישה	n.
	ספיק	n.
199:1	יהב	vb.
199:2	גלי	vb.
	ימין	n.
	מרוניי	adj.
	עיין	n.
199:3	אתי	vb.
	גוש חלביי	adj.
	מדוניי	adj.
199:4	אתי	vb.
	זמן	n.
	מורני	n.
	פקי	n.
	צום	n.
199:5	חיורי	n.
	נקי	adj.
	תריין	num.
199:6	מערה	n.
199:7	לסטר	adv.
199:8	עלל	vb.
	שבת	vb.
199:9	אדן	n.
	ברת קל	n.
	חורי	prep.
	נקר	vb.
	רום	vb.
	רפי	vb.
200:1	גב	n.
	גבי	vb.
	מרי חוב	n.
	שעה	n.
200:2	מרוניי	adj.
200:4	חבע	vb.
200:6	לעי	vb.
	צורך	n.
200:7	אתי	vb.
	ייסורין	n.
200:8	זווי	n.
	חד	num.
200:9	בעי	vb.
200:10	שן	n.
204:15	פיזמה	n.
206:7	עומר	n.
222:12	כתב	vb.
222:13	יאיו	n.
	בליל	n.
225:3	לולי	vb.
225:5	ברה	n.
225:9	אדי	n.
	סלק	vb.
226:1	נבי	vb.
	ענתותיי	adj.
226:4	נזיר	n.
227:11	יכח	vb.
	מקלקלה	n.
	חקן	vb.
227:12	מתקנה	n.
	קלקל	vb.
230:5	טם	n.
	נגס	n.
	פלן	n.
230:6	קינה	n.
230:7	מוח	n.
230:8	חרב	vb.
230:9	ית	prep.
230:10	מקדש	n.
230:11	דביר	n.
231:8	הני	vb.
231:14	באש	vb.
	זווי	n.
	חרב	vb.
	כמה	adv.
	נבי	vb.
	שנה	n.
232:1	אנה	pron.
	עוק	vb.
232:2	חשיב	adj.
	מלך	n.
	קום	vb.
234:2	לעיל	adv.
	לרע	adv.
	סאה	n.
	ערי #2	vb.
234:3	יקיר #2	adj.
	סיכה	n.
	עמק	vb.
	עפר	n.
	קום	vb.
	דדי #2	vb.
234:4	זרע	n.
235:2	צורך	n.
235:4	שלם	n.
235:6	פלטין	n.
238:4	נפק	vb.
	שדל	vb.
241:13	חרוב	n.
	יאי	adj.
	מסכינו	n.
	תתובה	n.
242:1	הך	prep.
	חוור	adj.
	סוסי	n.
	סימוק	adj.
	ערקה	n.
	קדל	n.
242:2	בירה	n.
	כד	conj.
	מוט	vb.
	קיקלה	n.
	רום	vb.
	שם	n.
242:3	בידה	n.
	מוט	vb.
242:4	קיקלה	n.
242:11	עזיב	adj.
242:13	אתון	pron.
	פליטה	n.
243:12	אדן	n.
243:13	גוף	n.
	גרם	n.
245:13	אנה	pron.
	לא	adv.
	פקד	vb.
245:14	שלם	vb.
246:5	לישן	n.
246:6	לישן	n.
	מורוס	n.
	צווח	vb.
	שטי	adj.
246:8	עסיק	n.
	שטי	adj.

247:3	שטי adj.
251:8	בזע vb.
253:10	בדק vb.
	קרייה n.
253:11	נטור n.
	סנטר n.
	ראש מטרתה n.
253:12	דו(י)ן pron.
	חרוב #2 n.
	נטור n.
257:1	חדיי adj.
	קרייה n.
257:12	קטול n.
259:3	אבד vb.
	נזף vb.
259:4	אומה n.
259:10	צרף n.
259:11	ברביי n.
	מן גב prep.
	נחש vb.
	קסיט n.
260:3	ארכיבריון n.
	זון vb.
260:4	אטקט n.
260:9	הפך vb.
	מחר adv.
260:10	מרי n.
	מהר vb.
262:3	תקוף n.
269:1	את pron.
	בעי vb.
	צור #2 vb.
269:2	דין n.
	ותר vb.
269:12	פסילוס n.
	קטע vb.
271:4	אזל vb.
	אתון pron.
	גוף n.
	ראש n.
276:10	נחם vb.
277:1	אריס n.
277:7	תריין num.
277:12	חמר n.
	כרם n.
	מה pron.
	עבד vb.
277:13	ביש adj.
	חמר n.
277:15	בן prep.
	דיד־
278:2	זכיי adj.
	חטיי adj.
278:3	חטיי adj.
281:13	פשפש vb.
	שעי vb.
281:14	שבק vb.
282:8	חסל vb.
282:9	סכם vb.
283:1	כעס vb.
	קריב adj.
	רחמין n.
283:9	ימין n.
283:10	חשש vb.
283:12	חשש vb.
	סבר #2 n.
284:3	כעס vb.
	סוף n.
286:2	אילו conj.
	גלי vb.
287:9	טרף #2 vb.
	כל pron.
	עובד n.
	רחם vb.
287:11	מסכן n.
	רחם vb.
287:13	רחם vb.
	תשיש adj.
288:9	פתר vb.
293:9	שם n.
294:10	מערערה n.
294:11	פגר vb.
295:1	יסודין n.
296:5	כדכדין n.
296:6	כדכור n.
	מרי n.
296:7	כדכוד n.
296:9	גלי vb.
	מיינוק n.
	שליחו n.
296:10	אלף n.
	זכו n.
	שיזב vb.
297:1	כד conj.
	ענוון adj.
297:2	דבר vb.
	מערה n.
297:4	מחיבה n.
	צנע n.
297:5	אזל vb.
	אתי vb.
	ענוותנו n.
297:6	מיל n.
297:8	שור n.
297:11	כנישה n.
298:2	ביעה n.
	מיניי n.
	פרוש n.
	שפנין n.
298:3	הכדן adv.
298:6	חורן pron.
	שנה n.
298:7	עניין n.
298:8	סב n.
298:9	אילולי
	גלג vb.
	היימן vb.
	יכל vb.
	שבח vb.
298:12	טייל vb.
	ים n.
	שוני n.
300:2	אפין n.
	רצי vb.
	תריין num.
300:5	חוב vb.
	יתיר adv.
300:6	כדן adv.
	שבק vb.
301:7	ווי interj.
302:4	פתר vb.
302:16	גוש vb.
303:5	גוש vb.
303:8	היידן pron.
	ל־ prep.
	מן prep.
303:11	אילו conj.
	נסב vb.
303:12	חרע n.
304:11	חבל #2 n.
	צור #2 vb.
	ראש n.
304:12	יכל vb.
304:14	עקה n.
305:4	כה adv.
	להל adv.
305:6	דיד־
305:7	אם n.
306:1	אתי pron.
	בעיל n.
	חיל n.
307:12	נשי vb.
308:17	הלכה vb.
311:11	דכוות prep.
	קטע n.
	שאר n.
312:1	ספר #4 n.
313:2	קרטע vb.
313:3	חפי n.
314:4	אכל vb.
	חיטה n.
	פיתה n.
315:6	גנב vb.
315:9	טרף n.
315:11	אלי n.
	ברת אלי n.
315:12	בכייה n.
316:7	יתב vb.
	עסק vb.
318:1	שיח n.
318:3	שיח n.
319:2	פנס n.
324:10	פתח #2 n.
325:4	אכף vb.
327:6	שבק vb.
328:10	חדו n.
328:11	איח
328:12	כלום pron.
333:3	תקיעה n.
337:6	תקוף n.
338:8	פתח #2 n.
	קדמיי adj.
339:1	על שם prep.
339:2	שבק vb.
339:4	כגון prep.
	מסס n.
	סקד vb.
339:5	פרה n.
342:1	ירח n.
	קרי vb.
345:1	דלמה n.
345:4	מרי שמועה n.
	קשי vb.
345:8	חבר n.
345:9	אולפן n.
	דלא prep.
	דרש vb.
	פרשה n.
346:4	קיסריי adj.
348:4	שמע vb.
353:10	ברכה n.
357:1	חכיב adj.
361:1	תחובה n.
362:2	געי vb.

362:3	רחם vb.
362:6	חציף adj.
363:9	ארך vb.
	גבי vb.
	n. ווחרן
	וחר vb.
	n. רות
364:7	טרד vb.
	עד conj.
	פתח vb.
	קריב adj.
365:3	n. בידומניקין
365:6	n. צלים
365:10	שווי vb.
366:5	n. חתירה
	n. עתירה
367:8	אריך adj.
	יתב vb.
370:9	n. סניגור
370:10	n. קטיגור
370:11	n. פטיגרים
371:8	צוד vb.
371:9	n. מכס #2
	סבר vb.
371:10	גנב vb.
	n. זמן
	n. מכס #2
372:2	נקי adj.
	n. קופד
	שמין adj.
372:3	בוע vb.
	n. גבר
	n. כרם
	n. פריטין
	פשר #2 vb.
372:5	זכי vb.
	n. מית
372:6	אימת adv.
	n. בר פחין
	פשר #2 vb.
	n. קבורה
372:7	n. פריטין
	n. קבר
372:8	n. גבר
	n. סוף
373:5	אזל vb.
	n. איתה
	n. נביו
373:6	n. חבר
	סרסר vb.
	קום vb.

373:8	n. דיעה
	כלום pron.
	כן adv.
374:4	n. זכו
	שיוב vb.
377:2	בטל vb.
377:3	אזל vb.
	n. ליסטים
	n. מילה
	מן יד adv.
377:4	בעי vb.
	יבש vb.
	n. ימין
	n. ליסטים
	שבח vb.
377:5	יבש vb.
	n. ליסטים
	n. תלמיד
377:9	n. גימטריון
	n. פליג
	שבק vb.
379:9	תקף vb.
380:12	n. קרה
381:4	n. שאר
382:11	הן adv.
382:12	לדאתי adv.
	שבק vb.
387:1	n. דחוך
	ערבב vb.
387:2	n. חדו
388:18	n. מערבב
390:6	עליב adj.
390:7	אילולי conj.
	n. קדש
390:19	n. מימר
392:4	n. אדם
	n. אפרח
	עגעג vb.
	שחק vb.
392:11	קפץ vb.
393:12	ידי vb.
	שאל vb.
393:13	כך adv.
398:16	n. קמח
399:1	n. סולת
402:7	טייל vb.
	n. בתף
402:8	זבן vb.
	מטי vb.
403:1	n. בית כרם
403:4	n. סיבו

	שכק vb.
404:1	n. דורשן
	n. קרוב
	n. חניי #2
406:7	n. ביין
	n. נצוח
406:9	היירן pron.
	ידע vb.
	n. נצוח
407:2	n. נצוח
407:13	לקיש adj.
408:5	n. חתירה
	n. עתירה
411:1	n. ליגיון
	קום vb.
411:2	בחר prep.
	יהב vb.
	n. יום
	כל מה conj.
	n. ליסטים
	n. פילקי
411:3	אזל vb.
	n. ליגיון
	קפח vb.
411:4	קפח vb.
411:5	n. טפיט
411:6	n. זכו
	n. טפיט
411:7	n. ברנש
	n. דין
	נפק vb.
411:8	אלף vb.
	n. ליגיון
411:9	נפק vb.
411:11	גבי vb.
	n. דימוס
	n. מדינה
	n. פלנית
412:1	n. גב
	n. טפיט
	קדם vb.
412:11	n. חושבן
	כה adv.
	להל adv.
414:12	דחש vb.
422:5	בדק vb.
	קריב adj.
	רחיק adj.
422:6	קרב vb.
	רחק vb.
423:10	בדדן adv.

	מחי vb.
423:14	שבע vb.
424:8	n. ראש שתה
424:9	n. חגה
	כלוקבל prep.
	n. צום
	שבע num.
431:6	אזל vb.
431:8	אזל vb.
434:5	תני vb.
Ar 63:7	n. פלה
Ar 160:8	n. סחה
Ar 225:2	צוצי vb.
Ar 225:5	n. גלוליי
Ar 404:1	n. פויטן
G 246:8	ערים adj.
G 247:3	ערים adj.
G 260:1	מהל vb.
Var 22:4	n. עסיק
Var 32:2	n. סכום
Var 40:4	n. בו
Var 99:6	כלל vb.
Var 99:7	בלל vb.
Var 99:8	כלל vb.
Var 222:12	n. נהור
Var 301:6	יאוי interj.
Var 321:6	n. נהור
Var 411:2	חבש vb.
	צוד vb.
VarK 138:7	n. סנטידו

Ruth Rabba

4:17	n. קאים
6:31	n. פטרון
10:57	n. שער
10:58	n. סאה
	n. סלע
	n. שק
12:80	גנב vb.
14:81	זמי vb.
	קנס vb.
14:82	n. ארנונין
	n. דימוס
14:88	זמי vb.
14:89	n. ארנונין
	n. גולגלה
	n. דימוס
20:129	n. דר
	n. עקה
22:138	סרס vb.

26:194	ביעה n.
32:248	שמועה n.
38:301	משתלם n.
72:244	דביר n.
76:279	פגע n.
80:16	עובד n.
80:20	ראש גלותה n.
82:23	חסד n.
82:41	דלק vb.
82:42	איגר n.
84:43	תנן n.
84:44	איפרך n.
	איפשר adv.
	אסי n.
	בקר vb.
84:45	אסי vb.
	חמים adj.
	סיין
84:47	דלק vb.
84:51	אימת adv.
84:52	גלי vb.
	רז n.
84:61	סנהדרין n.
84:62	אפין n.
86:64	כלב n.
	רעב vb.
88:96	בית מדרש n.
	עדובה n.
	פסח n.
88:97	ערובה n.
90:97	זבינה n.
90:98	בירבי n.
90:99	זבינה n.
90:100	מרי עבידה n.
90:101	מרי עבידה n.
90:102	אוליסיס n.
	ישט vb.
90:104	אסטרופיקיא
90:106	זבין n.
90:107	פעל n.
90:108	זבינה n.
90:109	גנון n.
90:110	זבינה n.
	מרי n.
90:112	צדיק adj.
	צער n.
90:113	גנון n.
	חסיר adj.
	מרגלי n.
90:114	מלי vb.
90:116	כני vb.
92:122	ישט vb.
94:144	תורה n.
96:153	עניין n.
100:31	נפיל n.
	נפילה n.
102:53	אזל vb.
114:127	מיניי n.
130:110	צלים n.
132:115	טבאית adv.
132:121	עתירה n.
134:134	שאילה n.
134:142	יתיר adj
138:178	בדר vb.
138:179	בקר #2 vb.
	גריס n.
140:191	הון n.
140:192	גלגל n.
140:193	אנטיל n.
	רוקן vb.
142:204	דלמה n.
142:205	דימוסין n.
142:207	טפל vb.
	מיתו n.
142:208	כיס n.
	סחי vb.
146:231	ציבור n.
146:237	בירכי n.
	כור n.
	פרה adv.
146:239	פרה adv.
146:240	אדר n.
150:258	אמצעי n.
154:13	אורח n.
	ארע n.
	עור vb.
154:14	עור vb.
156:28	צבו n.
	שווי vb.
162:67	כתב vb.
164:79	גוז vb.
	סוסי n.
166:98	מזמור n.
166:99	אלפבטר n.
166:100	עסק vb.
166:110	חוב adv.
172:156	אורייה n.
174:167	שבק vb.
186:80	לוחרי prep.
186:89	זרעי n.
	ערב vb.
190:110	ערב vb.
Ed 90:104	איסטופים n.
Ed 90:105	שטח vb.
G170:139	
	מסכן # 2 adj.
Var 88:97	בוך vb.

Shir ha-Shirim Rabba

1c(27)	סרך #2 n.
	חינה n.
1d(1)	ילד vb.
1d(2)	חפושי n.
	קרוצי n.
1d(3)	רכי vb.
1d(5)	וורר n.
	נפק vb.
	סני n.
2a(12)	חבב vb.
2a(23)	אלף בית n.
	זמן n.
	חסל vb.
	פויטן n.
2a(24)	את n.
3b(2)	אנינקי n.
	דיד־
	רווח n.
	חני vb.
3b(4)	ברם conj.
	הוי vb.
3d(15)	היכל n.
	שבת n.
4b(1)	פתח #2 n.
4d(18)	דחל vb.
	חבל #2 n.
	נכת vb.
5b(7)	משוקיו n.
5b(9)	משוקיו n.
5d(1)	חורן pron.
7b(21)	ארע n.
	מסכינו n.
7b(22)	מסכינו n.
7d(6)	חרוב n.
	מסכינו n.
	צריך adj.
7d(7)	ברחיה דיעקב n.
	סומק adj.
	סוסי n.
	ערקה n.
	קדל n.
7d(17)	ארעיי adj.
	בורסקי n.
	עיליי adj.
	שוק n.
7d(18)	סתם vb.
8a(21)	חפי n.
	קרטע vb.
8a(24)	שבק vb.
8b(15)	וודיי adv.
	חדו n.
8c(3)	ישיר adj.
	רחמין n.
	תקיף adj.
8d(14)	כפר n.
8d(15)	דיד־
	פרפרנון n.
8d(16)	עקרו n.
9b(9)	גידוף n.
	חל #2 n.
	חמר #2 n.
	ספי vb.
9c(19)	בני vb.
9c(20)	נפל vb.
9c(21)	בני vb.
	גבל vb.
	טין n.
9c(22)	עבד vb.
9c(23)	נפק vb.
	קרייה n.
	שפיי n.
9c(24)	מדינה n.
	עד זמן conj.
9c(25)	גבל vb.
	טין n.
	מדינה n.
	ענה n.
10b(14)	כוסיי n.
10d(25)	סוסי n.
11b(8)	רעייה n.
11c(17)	חרז vb.
	קדח vb.
11c(18)	חרוז n.
	חרז vb.
	קדות n.
11d(23)	סתם vb.
12a(21)	אע n.
	מגדל n.
	צבע #2 n.
	שיטה n.
12b(26)	פתר vb.
13a(33)	דיגמה n.
	דמי vb.

13a(38)	אילן n.
	קטל vb.
13b(38)	נצע vb.
	סחן vb.
	קנה n.
14b(8)	אחד n.
14b(10)	גלגל #2 vb.
	על מגן adv.
14b(12)	אין interj.
	ילף vb.
	עובד n.
	צבי vb.
14b(14)	חסם adj.
	חסם vb.
14b(15)	אלף vb.
14c(22)	טב adj.
	מיסדה n.
14c(23)	או conj.
	מנה #2 n.
15a(2)	ערבב vb.
15d(2)	סגד vb.
15d(6)	אלה n.
	בעי vb.
	סגד vb.
	שבק vb.
15d(7)	בהת vb.
	בר פחין n.
15d(8)	סמי vb.
16a(1)	ירח n.
	שת עשד num.
16c(13)	חטי vb.
17b(5)	עוזל n.
17b(12)	זרז vb.
17b(18)	טדחו n.
	מטר n.
	עיקר n.
17b(36)	אית
17c(20)	בני מריך n.
	חרב vb.
	מרי n.
	סלק vb.
17d(7)	שבוע n.
17d(43)	בלב n.
	שווי vb.
18a(1)	נבח vb.
	נפח vb.
	נצר vb.
	צרצר n.
	קולה n.
18a(2)	כד n.
	נצר vb.
18a(15)	קמפון n.
18b(29)	איגד n.
	הליל n.
	מחל n.
	תבר vb.
18d(21)	טבח n.
19a(7)	דחם n.
19a(25)	חשש vb.
	יסר vb.
	צמדמודין n.
19a(26)	אית
19a(28)	צמר n.
	קשי adj.
19a(29)	צמד n.
19a(30)	נפש n.
	חשש vb.
19a(34)	אנה pron.
	מן לבד adv.
	נפש n.
	ערב #2 vb.
19a(35)	מן לג(י)ו adv.
19b(18)	עוזל n.
19b(24)	עוזל n.
19b(30)	מרע n.
19c(25)	חיווה n.
	נכי vb.
19c(26)	חורש n.
19c(28)	חיווה n.
19c(29)	חורש n.
19d(22)	מנדה n.
	סדר vb.
19d(23)	ברצין n.
	דלק vb.
19d(24)	מלך vb.
	קדמיי adv.
19d(28)	פורענו n.
19d(29)	אוחדן pron.
	מן גב prep.
19d(35)	רגש vb.
20a(1)	אנה pron.
	את pron.
20a(3)	דאש n.
	רום vb.
20a(5)	בשעת prep.
	מחלייה n.
	שנה #2 n.
20a(6)	מחלייה n.
20a(7)	פרפר vb.
	שנה #2 n.
20a(8)	דוב #2 n.
	דמם vb.
20a(20)	הוא pron.
20a(27)	דב n.
	שלם n.
20a(37)	חיטה n.
	טחן vb.
20a(40)	אדי n.
	טחן vb.
20b(1)	דרה n.
	קטל vb.
20b(2)	פדסי vb.
20b(3)	צניעו n.
	קלף vb.
20b(4)	שובלה #2 n.
20b(8)	דחמין n.
20b(40)	קטיל adj.
20c(7)	שׂר n.
20c(14)	מן conj.
	נשי vb.
20c(15)	עסק vb.
	פרגמטייה n.
20c(16)	יהב vb.
	מטכסה n.
20c(17)	פילי n.
20c(22)	ען n.
20c(26)	דחל vb.
21a(1)	איסטדטיג n.
21a(8)	פויטס n.
	קרוב n.
	קריי n.
	תניי #2 n.
21a(17)	טובי
	לווי n.
21b(8)	קרוב n.
21b(19)	מלך n.
21c(26)	אזי vb.
	שד n.
	שידה n.
21d(25)	פחד vb.
21d(26)	פיריוס n.
22a(22)	ברם conj.
	הכה adv.
	חסר vb.
	להל adv.
	ציבחד adv.
22a(24)	רשיע adj.
22c(18)	סולם n.
22c(22)	מן לג(י)ו adv.
	פירטה n.
	רמון n.
22c(24)	חדצני n.
	ערב vb.
	קנדיל n.
	ששי #2 n.
22c(25)	דלק vb.
22c(26)	להק vb.
23b(25)	רווח vb.
23b(26)	בעד vb.
23b(28)	גלש n.
23b(29)	מוצינא n.
24a(5)	מן גו prep.
	נהר vb.
25a(3)	פגע vb.
	פלטנוס n.
25a(5)	קיקלה n.
25a(6)	בדיך adj.
	טוף vb.
25a(7)	עלם vb.
25a(8)	חמר #3 n.
25a(10)	דם adj.
25a(11)	מכיך adj.
25a(12)	ענה n.
	שגח vb.
25a(15)	מיל n.
	נחת vb.
	דכב vb.
25b(19)	מדבר #2 n.
	מדברה n.
26b(3)	רגש #2
26b(4)	בדבן n.
	שקרן n.
26c(25)	אולוכדוסון n.
26d(14)	נקי adj.
26d(24)	נער vb.
	קטם n.
27a(7)	גלגטק n.
	טען vb.
27a(8)	בירחיד n.
27c(29)	נביאייה n.
28b(16)	קמפון n.
28b(25)	גני vb.
28d(14)	אדוסה n.
29a(23)	מזון n.
	מצץ vb.
	תרף vb.
	תרפיה n.
29b(22)	ריס n.
29b(23)	בזע n.
29c(10)	שמין adj.
29c(23)	גב n.
29c(43)	מטי vb.
29d(9)	קפץ vb.
30a(16)	אבל vb.

	שחי vb.
30b(25)	גזי vb.
30c(7)	לווי interj.
	קבל n.
30c(8)	דנח vb.
30c(10)	את pron.
	בני vb.
	הוא pron.
	לאו adv.
30c(11)	דהב #2 n.
	כסף #3 n.
	מקדש n.
	שעה n.
31a(19)	אימם n.
	נהר vb.
31c(13)	דומנין
	חבורה n.
31d(11)	מטי vb.
	פשט vb.
	קרה n.
32a(6)	חמר #3 n.
	עבור n.
	קרייה n.
32a(7)	נסח vb.
	תנור n.
32a(8)	אצו n.
32a(9)	זבן vb.
32a(10)	איגר n.
	סלק vb.
	עיין n.
	שכח vb.
	חבע vb.
32a(11)	איגר n.
	יהיב adj.
32a(14)	ברי vb.
32a(15)	אף על פי prep.
	נחת vb.
32a(20)	עסק vb.
32a(23)	סבל vb.
	סבני n.
32a(31)	ברביי n.
	נכש vb.
	עבר vb.
32b(29)	סרח vb.
32c(7)	עקיב n.
	חלי vb.
32c(15)	פוג vb.
32c(21)	פוג vb.
32c(27)	דון vb.
	רין n.
	זפת n.

	כיוון conj.
	מגלב n.
	נור n.
32c(28)	סורחן n.
32c(29)	מעין n.
32c(30)	בעט vb.
33a(13)	לגב prep.
33b(17)	אחה n.
33b(21)	פטר vb.
33c(2)	פטר vb.
33c(26)	אתי pron.
33c(30)	טימיקון n.
33d(18)	קירס n.
34b(24)	פחר vb.
34c(26)	בר מן prep.
34d(1)	דלמה n.
34d(2)	בקעה n.
	קריצה n.
35b(1)	מצווה n.
	פתח vb.
35b(2)	אסי n.
35c(10)	חייט n.
	שאל vb.
35c(11)	דוכסו n.
	שאילה n.
35c(12)	דוכסו n.
	הוא pron.
35c(14)	חוט vb.
	מסטובי n.
	נהיג aux. vb.
35c(15)	מסטובי n.
35c(16)	חכם vb.
	תמה vb.
35d(5)	מחוי n.
35d(29)	מסן n.
	עקיב n.
35d(38)	אימת adv.
	צלי vb.
35d(39)	ביי n.
	חרב vb.
	קפח vb.
36a(1)	מגיר n.
36a(3)	אלה n.
	בריך adj.
	שבק vb.
36a(4)	אימת adv.
	יהוריי n.
36a(5)	ביי n.
	קפח vb.
36a(6)	בגין conj.

	רחץ vb.
36a(23)	אזל vb.
	אית
	ענה n.
36a(25)	חדי vb.
36b(28)	אדר n.
	אתר n.
	זהר n.
	סהר n.
36d(9)	זכי vb.
36d(39)	חוב vb.
	חושבן n.
37b(27)	איפרך n.
	זבוזה n.
	נבז n.
37b(28)	בזבוי n.
	בוזז n.
	מן #2 conj.
37b(29)	בזז vb.
37c(16)	הלא
	ערב #2 vb.
37d(5)	סגד vb.
37d(8)	סגד vb.
	צלים n.
37d(9)	אומה n.
	לבר מן prep.
37d(29)	מן גב prep.
38a(4)	ברייה n.
	שבע vb.
38a(5)	עמור n.
38a(11)	סנסן n.
38a(12)	אילן n.
	כלום pron.
	פסח vb.
	תומרה n.
38a(13)	אלבן n.
	אתר n.
	סנסן n.
38a(15)	גולה n.
	מוקס n.
38b(2)	ביר n.
38b(10)	איפרך n.
38b(11)	איסטרטליט n.
	איסכולסטיק n.
38b(18)	איסכולסטיק n.
	קתליק n.
38b(19)	איסטרולוגוס n.
	קשיש adj.
38c(7)	דרירא
	סגד vb.

38c(8)	גרם n.
	ממש n.
38c(11)	צלים n.
	רשו n.
38c(13)	מן conj.
	ציץ n.
	שבע vb.
	שעי vb.
38c(16)	קלס vb.
38c(18)	טעו n.
38c(19)	חבר vb.
38c(20)	קרקש vb.
38d(10)	קונדיטון n.
38d(11)	עתיק adj.
39b(14)	ברי #2 vb.
39c(6)	סכנה n.
39c(7)	ברי vb.
	ברייה n.
	חדת adj.
39c(20)	אתר n.
	בית אבלה n.
	בית קציפה n.
40a(31)	טייל vb.
40a(33)	בגין conj.
40a(36)	בכי vb.
	סיבו n.
40c(17)	מקמה n.
	שוק n.
40c(18)	חקל vb.
40c(19)	בבליי adj.
40c(20)	בית וועד n.
40d(16)	בדר vb.
40d(18)	קנתר vb.
41a(4)	בבליי adj.
41a(16)	מלאך n.
41a(28)	מן גב prep.
	שוק #2 n.
41a(31)	שוק #2 n.
41a(35)	שוק #2 n.
41b(31)	ווי interj.
41d(6)	אתי vb.
42a(9)	קרה n.
42b(4)	בלא prep.
	חצד vb.
	תבן n.
42b(6)	בסים #2 n.
	ר(י)ן pron.
	קטף vb.
42b(7)	זמר #2 vb.
	כרם n.

42b(11)	וולד n.
	ילד vb.
42b(12)	ענה n.
Ed 1c(27)	סרן n.
Ed 40d(16)	צמח vb.
G 9b(8)	חירוף n.
G 16d(36)	עוזל n.
G 17a(10)	עוזל n.
G 17a(30)	מוחר n.
G 22a(24)	מלכו n.
G 26d(24)	גף n.
Var 23b(20)	קצב vb.
Var 24a(7)	קצב vb.
Var 25a(22)	קצב vb.

Vayyikra Rabba

4:4	אנונה n.
	בייר adj.
	חקל n.
	כרם n.
	שחק vb.
9:7	נבי n.
	סכוי n.
40:3	גוף n.
43:4	אכל vb.
	בית ספר n.
44:7	שיטה #2 n.
	תריין num.
54:7	כר הילכן n.
	רעווה n.
55:2	כר מכלה n.
	רעווה n.
55:3	קרי vb.
55:4	כר אולפן n.
56:1	אבר vb.
	מתל n.
56:2	פרגמטווט n.
56:3	בייש n.
	גוף vb.
	חזור n.
	פלג vb.
56:4	מרי מצוון n.
	רעווה n.
57:2	אגר vb.
	אכל vb.
	גנה n.
	ציפר n.
57:3	מרי אוסיין n.
58:3	רעווה n.
	רשיע adj.
58:9	רעווה n.
64:9	איסטומך n.
	בית כסייה n.
	וושט n.
	ל- prep.
	מסיס n.
65:1	כנת מעייה n.
	כרוך n.
	כרס n.
	קטין adj.
65:2	כרוך n.
	סני דיכין n.
	פטיטרך n.
69:5	אחר n.
	סדר n.
	ראש סדר n.
69:6	פתח vb.
75:9	מחל n.
76:1	מרי זיינה n.
	קבלאי
	קולה n.
	רעי n.
	תלי vb.
76:3	קטול n.
82:1	סולם n.
82:2	הפיך adj.
	רטיב adj.
86:3	גוף n.
100:3	מיינוק n.
	עויל n.
	שד n.
101:1	פגע vb.
	רוח n.
	שד n.
101:2	אזל vb.
	גלג vb.
	כחש vb.
	עבר vb.
	קרי vb.
	תרנגל n.
101:3	אם n.
	גלג vb.
	קטע vb.
101:4	שור #2 n.
102:8	כר הודיי n.
	כר שהין n.
103:3	אילן n.
	ארע n.
	חיל n.
	חמי vb.
105:1	תלול n.
105:5	שן דפיל/ן n.
	ערס n.
112:2	שאל vb.
112:3	אפין n.
	גמל n.
	תמר #2 n.
	עז n.
113:2	בית מדרש n.
	פסיקה n.
113:3	ריטלה n.
114:1	חד num.
	רמוי n.
114:2	לוקבל prep.
	מה conj.
	ציבור n.
114:3	גוף n.
115:3	גלוי n.
115:4	ביר n.
116:4	ארון n.
116:5	כיף n.
116:6	גלי vb.
	זקר vb.
	תרנגל n.
116:8	בתר prep.
	גלו n.
118:2	מחת vb.
118:6	מרינה n.
	עליב adj.
118:7	אסי n.
	דיוקט n.
	סניגור n.
	פטגריטוס n.
	קטרג vb.
120:4	רפי vb.
122:7	כותיי n.
	סחר vb.
123:1	אזל vb.
	בצל n.
	נתן vb.
123:2	אכל vb.
	בלא prep.
	בצל n.
	פיתה n.
123:3	אכל vb.
123:4	מגירה n.
	שאל vb.
	תרע n.
123:5	אתי pron.
	בעיל n.
	מגירה n.
	פתח vb.
	רקף vb.
123:6	ביר n.
124:1	לגב prep.
	מגירה n.
	רקף vb.
	שאל vb.
124:2	לאו adv.
124:3	חוור vb.
	סרק vb.
	שׂער n.
124:4	אפין n.
	ארע n.
	מרי עבידה n.
	עבר vb.
124:5	שׂבע vb.
	חור n.
124:6	גרי n.
	עז n.
	שמין adj.
125:1	ידע vb.
125:2	ביש adj.
	צאי adj.
	שׂער n.
125:3	לווי interj.
	עלל vb.
125:4	עבד vb.
	חשיש adj.
125:5	קום vb.
125:6	קילוס n.
	שרי vb.
126:2	שגגה n.
126:3	הא interj.
	טמירה n.
	שבק vb.
	שרי vb.
126:6	אלה n.
	חוב n.
	רב n.
126:7	יאי adj.
	שבק vb.
128:2	ד(י)ן pron.
	ידע vb.
	שׂהד vb.
	שׂהדו n.
130:1	גנב vb.
130:2	אל adv.
130:5	גוף n.
132:2	דרש vb.
133:1	לוש vb.
	מגירה n.
	שושף n.
134:1	ערב vb.

	ערך	vb.
	שכח	vb.
134:2	מגירה	n.
134:3	אם	conj.
	קבר	vb.
134:4	אוחרן	pron.
135:1	אסר	vb.
135:2	יהב	vb.
	מגירה	n.
	נסב	vb.
	עיגול	n.
135:3	כן	prep.
	ברייה	n.
	זכיי	adj.
	חייב	adj.
	קצע	vb.
135:4	מומי	n.
140:3	אחי	vb.
	קרה	n.
144:3	אומה	n.
	ד(י)ן	pron.
	נהם	vb.
	סגר	vb.
151:5	ברכה	n.
153:5	גוף	n.
156:1	אוחרן	pron.
158:7	חורן	pron.
160:1	גליד	adj.
165:8	פלן	n.
	פלנית	n.
166:1	ד(י)ן	pron.
	יד	n.
	פדע	vb.
	רגל	n.
	חבר	vb.
166:2	בעי	vb.
170:1	גוף	n.
176:6	אורח	n.
	שום	vb.
177:1	שגח	vb.
177:4	אית	
177:5	אין	interj.
	כלב	n.
	פיסה	n.
	קום	vb.
	חפס	vb.
178:1	יני	vb.
	ירחו	n.
178:4	כיש	adj.
	כחש	vb.
178:5	כן	prep.
	יהב	vb.
	שלם	n.
178:6	כלב	n.
	שום	vb.
180:2	סלריא	n.
181:3	אזל	vb.
	גבר	n.
	חוב	n.
182:4	שמין	adj.
183:7	סייע	vb.
186:6	רחיל	adj.
	רחל	vb.
	פסטמה	n.
	שליט	n.
191:1	דרש	vb.
191:2	יהב	vb.
	מרש	n.
	מחן	vb.
191:3	טפי	vb.
191:4	אחי	pron.
	דרוש	n.
	כן	adv.
	רקק	vb.
191:5	דרוש	n.
	מגירה	n.
192:1	צהב	vb.
192:3	אזל	vb.
	כדל	vb.
	כיוון	conj.
	רקק	vb.
	שרי	vb.
192:4	לחש	vb.
	רכי #2	n.
	רקק	vb.
192:5	אזל	vb.
	אמר	vb.
	נשם	vb.
	רקק	vb.
192:6	אנה	pron.
	רקק	vb.
193:1	לחש	vb.
	מן	prep.
196:6	חבל #2	n.
	חפס	vb.
196:7	קשוט	n.
198:1	לישן	n.
	פסילוס	n.
	קטע	vb.
202:2	ריד־	
	פלטין	n.
202:3	זוע	vb.
	יתר	n.
	נסב	vb.
202:4	אח	pron.
	יתר	n.
	פתור	n.
203:4	גלג	vb.
203:6	חיי	vb.
203:7	מית	n.
204:1	מרי	n.
	על	prep.
	רבע	vb.
208:1	אריך	adj.
	מהו	pron.
216:5	דכוות	prep.
216:6	חפן	vb.
	קמץ	vb.
	תריין	num.
216:7	חפן	n.
	קומץ	n.
	תמני	num.
218:5	שאל	vb.
218:6	פסוק	n.
221:4	משחו	n.
	סימן	n.
222:3	עבר	vb.
227:2	פשט	vb.
233:5	ביעה	n.
234:7	פלגו	n.
236:8	אמר	vb.
241:3	עולימה	n.
244:2	סמק	vb.
244:4	שפרפר	n.
244:5	חסף	n.
	נחש	n.
	קרר	n.
245:1	חסף	n.
	נחש	n.
246:1	חמר #3	n.
246:2	זיק	n.
246:3	זיק	n.
246:4	זיק	n.
247:4	חיי	adj.
247:5	חקנה	n.
248:2	פילגוס	n.
248:4	חורן	n.
249:1	כאש	vb.
249:3	עור	vb.
249:7	מגן	adv.
	פרע	n.
250:1	שומשום	n.
250:5	גוז	vb.
	נקוב	n.
	צרי #2	vb.
251:1	כן	n.
	נקוב	n.
251:4	רגש	vb.
251:5	פדע	n.
251:6	שומשום	n.
252:1	חנן	n.
252:2	חקר	vb.
259:6	חמר #2	vb.
	יתיר	adv.
	פלח #3	n.
260:3	חמר	n.
	ענבה	n.
261:1	סמך	vb.
261:2	קנה	n.
271:3	מות	vb.
271:4	לווי	interj.
275:3	טעון	n.
281:1	חרוב	n.
	מסכינו	n.
	תחובה	n.
281:2	לב	n.
	סומק	adj.
	סוסי	n.
	ערקה	n.
286:3	חיווה	n.
	כר	conj.
	מן	prep.
	נהר	n.
286:4	תורש	n.
287:1	חיווה	n.
287:2	חורש	n.
	סני	vb.
287:6	ארי	n.
288:1	ארי	n.
	קרמיי	adj.
291:2	ד(י)ן	pron.
296:6	סטר	n.
301:7	נגס	n.
305:3	חבל #2	n.
	שרי	vb.
319:2	שלהי	vb.
324:3	אחר	n.
	צווח	vb.
324:4	שטף #2	n.
	שער	n.
325:4	בריי #2	n.
	יהב	vb.
	קום	vb.
327:2	דחל	vb.

	מגלב n.
	חלי vb.
337:4	לקי vb.
	קור #2 n.
	קיל n.
344:1	קום vb.
349:2	אחי vb.
	זבן vb.
	כרז vb.
349:3	טריקלין n.
	פשט vb.
350:1	אחי vb.
	כרז vb.
350:2	את pron.
	דבוות prep.
353:1	אכל vb.
	ביעה n.
353:2	מדינה n.
353:3	אבן n.
	אחר n.
	ית prep.
	רגם vb.
355:4	לוחרי prep.
	קום vb.
358:2	עבד vb.
	קרי vb.
	תני vb.
359:3	נדר vb.
359:5	פתר vb.
360:1	מילה n.
	סלע n.
360:2	משחוק n.
361:8	קלן adj.
362:4	קור #2 n.
	קיל n.
364:3	עיין n.
	על conj.
	צינה n.
364:4	צינה n.
	צלו n.
	שיזב vb.
364:5	צינה n.
	שרב n.
366:1	תרעבה n.
	חעוב n.
366:2	שטו n.
	שטי adj.
367:2	מן prep.
367:4	גרם n.
368:4	שביל n.
368:5	כבש vb.
369:6	מערכב n.
369:7	והויין n.
373:7	לוט vb.
387:8	בייה n.
387:9	מרי ביי n.
	פני vb.
	תותב n.
390:5	טליו n.
391:4	בוריי n.
392:5	ציפר n.
393:1	קפח vb.
393:4	אחר n.
393:6	פלן n.
394:1	אית
	אחר n.
394:2	טם n.
395:2	שאל vb.
395:3	יכל vb.
	יתב vb.
	בל pron.
	סאב #2 vb.
	ראש ירח n.
395:4	יליף adj.
	עסיק n.
396:1	אדן n.
	ד(י)ן pron.
	שמע vb.
396:2	חטר n.
398:5	אמור n.
399:1	גליל n.
	רגב n.
410:1	בוטנה #2 n.
	זורנה n.
415:4	עוסקן n.
	עורב n.
	קן n.
415:5	אפרח n.
	חדת adj.
	שוע vb.
415:6	יחוש n.
	ציאה n.
416:3	פשט vb.
	קרה n.
416:4	קרה n.
416:5	אולפן n.
	חמי vb.
	מה pron.
	נהיר adj.
425:4	דבס n.
427:1	בין vb.
427:2	אזל vb.
	ווי interj.
427:3	הך מה conj.
	יהב vb.
428:6	פגר vb.
434:5	אמור n.
435:3	בייר adj.
	צדי vb.
435:7	גור n.
	מתל n.
436:1	כלב n.
	כמה adv.
	רבי vb.
445:4	מערכב n.
445:5	זהויין n.
446:6	תלת עשׂר num.
447:1	חד עשׂר num.
	עשׂר num.
448:6	ווי interj.
451:3	אם conj.
451:4	דעוך n.
	חדו n.
	ערבב vb.
454:1	מימר n.
457:1	געגע vb.
460:2	אלף vb.
	ירי vb.
	שאל vb.
471:2	קמח n.
476:1	אל adv.
476:2	חזק vb.
	רפי vb.
	חוחמרה n.
476:3	כתף n.
481:2	פתר vb.
	קברניט n.
485:5	בעי vb.
	זווי n.
	קום vb.
	רשו n.
485:6	מלי #2 n.
486:1	מלי vb.
	קולה n.
487:2	בוע vb.
	שלם n.
494:3	חבל #2 n.
	נינייה n.
	נסך vb.
	סיב n.
495:2	ארע n.
	כלום pron.
500:3	מדבר n.
	נצח vb.
	קרב n.
500:4	פלטין n.
500:6	מחי vb.
	נחשול n.
502:4	גוזל n.
	תמן adv.
502:5	כלוקבל prep.
	ליטרה n.
	סטר n.
	תקל vb.
502:6	שני vb.
503:2	גבר n.
	נהר n.
503:3	גוז vb.
	עקרב n.
504:1	שליחו n.
504:2	קום vb.
504:3	חיווי n.
	בליל n.
	לקט vb.
	מחי vb.
	עשׂב n.
504:4	אחי vb.
	סקר vb.
	קטל vb.
505:1	ית prep.
505:3	ביוון conj.
	רום vb.
	עשׂב n.
505:4	חטר n.
	קרב vb.
505:6	רדף vb.
505:8	טייל vb.
	רומיי n.
506:1	מן יר adv.
	עילווי prep.
	על מגן adv.
	קטל vb.
	רומיי n.
506:3	ים n.
	שוני n.
506:4	גלגל vb.
	לבחר prep.
	צנע vb.
506:5	בן prep.
	גלגל vb.
	פשפש vb.
506:6	טען vb.
	יהודיי n.
	בתב n.

	עוסקן n.
507:1	סדיין n.
	פרדס n.
507:2	בעי vb.
	דוכיפת n.
	מסאב adj.
	עוף n.
	קן n.
507:3	אזל vb.
	דוכיפת n.
	סחר vb.
	פרדס n.
	קן n.
507:4	דוכיפת n.
	סחר vb.
	חקן vb.
507:5	לוח n.
507:6	דוכיפת n.
	מסמר n.
508:1	גנז vb.
	שׂרף vb.
508:2	אכל vb.
	גנב n.
	חמרה n.
	חרב vb.
	עשׂב n.
508:3	גבר n.
	פתח vb.
	שביל n.
508:4	אורח n.
	ארע vb.
	גרש vb.
	חד num.
	מפתח #2 n.
	סמי n.
	פחית n.
	קרט vb.
508:5	סמי n.
	פחת vb.
	פחית n.
508:6	גרש vb.
	סמי n.
	עד זמן conj.
	פחית n.
509:1	ציפר n.
	קרט vb.
509:2	חברה n.
	עם n.
	קטל vb.
509:3	חיי vb.
509:4	טלק vb.
	מית n.
	נסי #2 vb.
	פרי vb.
	תעל n.
509:5	תעל n.
510:1	ארי n.
	טב adj.
	נסי #2 vb.
	קטל vb.
510:2	ארי n.
	חיי vb.
510:3	כיש adj.
510:5	אסי vb.
	ארע vb.
	ביר #2 n.
	טוף vb.
511:3	מציעיי adj.
	שער vb.
511:4	עתיק adj.
513:7	סרס vb.
524:7	בעיר n.
531:3	אחר n.
	חכם vb.
	חסם adj.
	פרס vb.
531:4	לאו adv.
	על מגן adv.
	צוות vb.
	קרב vb.
531:6	אין interj.
	ילף vb.
	עוכד n.
	חמן adv.
531:7	חכם vb.
532:1	חסים n.
	חסם adj.
538:4	נקי adj.
	ענן n.
539:7	קרה n.
542:4	סודר n.
543:3	מן conj.
	נסי vb.
548:3	זעיר adj.
	כוות prep.
554:1	כמה adv.
554:2	איתה n.
	אחון pron.
	נזק vb.
	קריצה n.
554:3	בעי vb.
	נזק vb.
	רוח n.
554:4	מן #2 conj.
	שׂהד vb.
554:5	מגרופי n.
	מחר adv.
	מצמת n.
	נפק vb.
	עם n.
554:6	יום n.
	נקש vb.
	ערכוב n.
	פרזל n.
554:7	אדם n.
	דיד־
	חוררה n.
	על אפי prep.
554:8	מכוש n.
555:1	הוי vb.
	מגרופי n.
	מצמת n.
555:2	נצח vb.
	נקש vb.
	ערכוב n.
	פרזל n.
555:3	אדם n.
	חוררה n.
	כמין prep.
	עד זמן conj.
	חמן adv.
558:5	כלל vb.
558:6	כלל vb.
558:7	כלל vb.
560:1	אמהה n.
	שמש vb.
560:2	כיש adj.
	מאן n.
575:3	כטויטה adv.
575:4	סכוי n.
	תרנ(ו)גלה n.
575:5	אגף n.
	דקיק adj.
	כנש vb.
	שחן vb.
575:6	קרב vb.
	רבי vb.
576:1	עדר vb.
	קיקלה n.
576:4	מכוש n.
576:5	גבר n.
	טם n.
	שכיל n.
577:1	חציב n.
	חשך vb.
	סב n.
577:2	הני vb.
	חיין n.
577:3	את pron.
	בר שנין n.
	יום n.
577:4	אכל vb.
	זכי vb.
	חצב vb.
577:6	ידע vb.
	עבד vb.
	ענה n.
577:7	מה pron.
	מלי vb.
	פלטין n.
	קום vb.
	קרטל n.
	חינה n.
	חרע n.
577:8	עסיק n.
577:9	זכי vb.
	חצב vb.
	נציבה n.
	עבר vb.
578:1	הוי vb.
	פרי n.
578:2	אנה pron.
	נתן vb.
	סילון #2 n.
	קיליוון
578:3	ד(י)ן pron.
	עבד n.
	פני vb.
	קרטל n.
578:4	אנה pron.
	יהודיי n.
	יקר vb.
	מוקר n.
578:5	בעיל n.
	ברת פתין n.
	מגיר n.
578:6	מרעל n.
	פרג vb.
579:1	עסיק n.
	פלטין n.
	רחם vb.
579:2	טען vb.
	מלא n.
	מרעל n.

579:3	פרג	vb.
579:4	טרי	vb.
	פלטין	n.
	קודם	prep.
	קיליוון	
579:5	אפתי	n.
	פני	vb.
579:6	אם	n.
	בשיל	adj.
	פגג	vb.
	שלים	adj.
584:5	ברביי	n.
	נכש	vb.
585:4	אזל	vb.
589:8	אורייה	n.
590:8	סלק	vb.
	שבינה	n.
591:2	עם	n.
	פרסם	vb.
591:6	איפשר	adv.
591:7	עילו	n.
593:7	גלגין	n.
599:8	פגניקה	n.
601:2	אמר	vb.
	דחל	vb.
	סלק	vb.
	עבד	vb.
602:7	מטי	vb.
	פשט	vb.
605:3	עלם	n.
605:4	דחל	vb.
	קטל	vb.
	שקר	n.
605:5	קשוט	n.
605:7	סדר	n.
	קרב	n.
	שיזב	vb.
606:4	אם	conj.
606:5	אלא	conj.
	מני	vb.
	עוד	adv.
608:2	קטרג	vb.
609:6	להון־	prep.
615:5	סרס	vb.
	קדה	n.
618:3	שפע	vb.
618:4	דקק	vb.
618:5	קציי	adj.
619:1	כל	pron.
	קרתיגניי	adj.
619:2	חרב	vb.
	מחוז	n.
	נפק	vb.
	נצח	vb.
619:3	איתה	n.
619:4	אפין	n.
	מכך	vb.
	ענה	n.
	תוב	adv.
619:5	אנה	pron.
	שטי	adj.
620:1	אוחרן	pron.
	ילף	vb.
	עיצה	n.
620:2	אכל	vb.
	חזור	n.
	לחים	n.
	קדם	vb.
	רמון	n.
620:3	ארע	n.
	עותר	n.
620:4	דין	n.
	חמי	vb.
	קום	vb.
621:1	גול	n.
	דין	n.
	רחיק	adj.
621:2	זבן	vb.
	חפר	vb.
	סימה	n.
621:3	סימה	n.
621:5	בר דכר	n.
622:1	דון	vb.
	טבאות	adv.
	מה	pron.
622:3	מטר	n.
	נחת	vb.
	דום	vb.
622:4	בעיר	n.
	דנח	vb.
622:5	נפח	vb.
	שיזב	vb.
633:7	פוג	vb.
634:5	פוג	vb.
635:4	דון	vb.
	דיין	n.
	כיוון	conj.
	מגלב	n.
	מרזופה	n.
635:5	דרך #2	vb.
	הוא	pron.
	כדון	adv.
	סורחן	n.
	קטל	vb.
636:1	ביר	n.
636:2	בעט	vb.
	מעין	n.
636:3	סורחן	n.
639:2	חיי	vb.
	חייה	n.
	מחבלה	n.
	משכן	vb.
	מחברה	n.
639:3	מחברה	n.
645:8	תחות	prep.
645:9	חנק	vb.
	כורסי	n.
	ל־	prep.
651:10	פסטור	n.
652:3	אנה	pron.
	סנטירו	n.
653:3	נשי	vb.
	קרי	vb.
654:1	אזל	vb.
	מן	pron.
	תרע	n.
654:2	צוות	vb.
654:3	גרם	n.
	סני	vb.
654:5	מאה	num.
	מחל	n.
	צנן	vb.
	תעל	n.
654:6	במה	conj.
	שמש #2	n.
654:7	שלם	n.
	תבשיל	n.
654:8	מגוס	n.
	סרח	vb.
	צנן	vb.
654:9	מגוס	n.
	צריך	adj.
655:1	פייס	vb.
	שלם	n.
662:1	חורדה	n.
	טעם	vb.
	כלב	n.
663:2	יתב	vb.
	עסק	vb.
	צלו	n.
663:4	עומר	n.
663:5	כמה	adv.
664:1	חסל	vb.
	מנה #2	n.
	סגין	adv.
664:2	נצח	vb.
	עומר	n.
	פורפיר	n.
664:3	כסף	n.
	קינטינר	n.
	שטי	adj.
664:4	פורפיר	n.
	צאי	vb.
	צום	vb.
	שׂק	n.
	תעני	n.
664:5	בלניי	n.
	סחי	vb.
	קדמיי	adv.
664:6	חגו	n.
	פתח	vb.
	צלב	vb.
664:7	אזי	vb.
	לבש	vb.
	מזג	vb.
	סחי	vb.
	פורפיר	n.
	קמין	n.
665:1	אלף	num.
	בליל	n.
	עומד	n.
665:2	רבי	vb.
	שטי	adj.
	שׂעד	n.
665:3	ספר	vb.
	קדמיי	adv.
665:4	אנח	vb.
	זוג #2	n.
	מה	pron.
	מן	conj.
	ספר	vb.
665:5	אנח	vb.
	גבר	n.
665:6	ספר #4	n.
	קומיס קלטור	n.
666:1	בלניי	n.
	זוג #2	n.
	סטובטון	n.
	ספר	vb.
	ספר #4	n.
666:2	נסב	vb.
	סוסי	n.
	עומר	n.
666:3	שטי	adj.

666:4	גבר n.
	יכל vb.
	מעך vb.
	סב n.
666:5	מעך vb.
	קדל n.
	רכב vb.
668:4	תקיעה n.
670:8	אפילו conj.
	נחת vb.
673:3	אלה n.
	קשוט n.
	תקוף n.
675:7	סקד vb.
682:4	ירח n.
	שבועה n.
684:9	מרי שמועה n.
	קום vb.
	שאל vb.
688:6	טייל vb.
	סמך vb.
689:1	בגלל prep.
	בית חקל n.
	הוי vb.
	זכי vb.
689:2	בגלל prep.
	בית כרם n.
	זבן vb.
	מטי vb.
689:3	בגלל prep.
	בית זייתה n.
689:4	בכי vb.
	שרי vb.
689:5	סיכו n.
	שבק vb.
690:7	פויטס n.
	קרוב n.
	קריי n.
	חניי #2 n.
691:2	טימי n.
	מנה #2 n.
694:6	ביין n.
	נצוח n.
694:7	נצוח n.
695:2	ידע vb.
	נצוח n.
697:1	לקיש adj.
697:6	חתירה n.
	עתירה n.
702:3	גבי vb.
	דימוס n.
	ליגיון n.
	מדינה n.
	עילווי prep.
	קדם vb.
702:4	יום n.
	כל מה conj.
	ליסטיס n.
	פילקי n.
	צוד vb.
702:5	זכו n.
	ליגיון n.
	מה conj.
	קפח vb.
702:6	מלך n.
	קודם prep.
	קפח vb.
702:7	גבר n.
	טפיט n.
703:2	איח
703:3	ליגיון n.
	פלן n.
703:4	שאל vb.
703:6	חכם vb.
703:7	דימוס n.
704:1	טפיט n.
	שהד vb.
705:3	אזל vb.
	הכה adv.
	חושבן n.
705:7	הכה adv.
	להל adv.
715:1	לעיל adv.
	פחת #2 n.
730:6	בהת vb.
	לקי vb.
731:5	אילן n.
	קטל vb.
732:2	מבול n.
733:3	מסדרה n.
743:4	קרץ vb.
744:1	הפך vb.
	לאחורי prep.
744:2	לעי vb.
744:3	טבאית adv.
748:1	מן conj.
	נחת vb.
	סלק vb.
749:3	שלם n.
749:6	דכר vb.
752:3	ממזר n.
	ממזרה n.
752:7	בבליי adj.
	הכה adv.
	זכי vb.
	ממזר n.
753:1	פסיקה n.
	ציבור n.
753:2	דרש vb.
	חסל vb.
	מתן vb.
	עד conj.
753:3	אח n.
	זכי vb.
	ממזר n.
753:4	נפק vb.
	פסיקה n.
	שעה n.
754:5	פתר vb.
754:7	עליב adj.
	רחק vb.
755:3	נקי adj.
755:6	פרוק adj.
757:1	אתי vb.
	לישן n.
	צבו n.
757:2	ביש adj.
	צבו n.
	שוק n.
757:3	אתי vb.
	צבו n.
757:4	אזל vb.
	ביש adj.
	צבו n.
757:5	בישה n.
	טב adj.
	טבה n.
758:1	סעודה n.
	תלמיד n.
758:6	אונייה n.
758:7	דכוות prep.
765:4	צדו n.
767:4	רוי vb.
767:6	פורני n.
	פלייה adj.
768:4	דהב n.
	נקי adj.
768:7	מרי n.
769:2	אלה n.
769:4	דאש n.
769:5	פסוק n.
	קום vb.
770:2	כר n.
	כלב n.
	נבח vb.
	נפח vb.
	נצד vb.
	צרצר n.
	שווי vb.
770:3	מן יד adv.
	נכח vb.
	נצר vb.
	צרצר n.
777:3	אכסניי n.
	גמל vb.
777:4	אכסניי n.
	עליב adj.
777:5	אכסנייה #2 n.
779:3	תני vb.
779:4	דכוות prep.
	תני vb.
780:3	כרע n.
	נגס vb.
	שק n.
783:6	זכי vb.
	סכי vb.
784:3	כרע n.
	נגס vb.
	שק n.
784:5	הוי vb.
784:6	שיטה #2 n.
786:6	חורן pron.
	שיטה #2 n.
789:3	זעיר adj.
791:8	הון n.
792:2	חבש vb.
792:5	אנטיל n.
	גלגל n.
	דמי vb.
	מלי vb.
	רוקן vb.
793:7	דימוסין n.
	דלמה n.
	נחת vb.
794:1	זכי vb.
	מסכן n.
	פגע vb.
794:2	הואיל conj.
	חיין n.
	טפל vb.
	מות n.
794:3	כיס n.
	צווד n.
	תלי vb.

795:3	דינר	n.
796:1	דמך	vb.
	חלם	n.
796:2	בר אחתה	n.
	זמי	vb.
	פרנס	n.
	שת	num.
796:3	חשב	vb.
	נפקה	n.
796:4	אמר	vb.
797:1	מטכסה	n.
	פורפיר	n.
797:2	או	conj.
	זמי	vb.
	פילקי	n.
797:3	כתב	n.
	נפק	vb.
797:4	מאה	num.
	נפק	vb.
	פרה	adv.
	קרי	vb.
798:1	נפק	vb.
	סב	n.
798:3	קומץ	n.
798:4	אפין	n.
	זמי	vb.
	מכך	vb.
799:1	זמי	vb.
	לילי	n.
	ראש שתה	n.
799:2	מצווה	n.
799:3	היימן	vb.
	ית	prep.
800:2	סמי	n.
802:6	בזי	vb.
	קומי	prep.
803:1	איקר	n.
	פדן	n.
	רב	n.
803:2	זמן	n.
	חסל	vb.
	פשט	vb.
	שבק	vb.
803:3·	מכך	vb.
803:4	כלום	pron.
	צפי	vb.
	קדר	n.
	חפי	n.
804:1	גלי	vb.
	פרגי	n.
804:2	אלא	conj.
	מלי	adj.
	פרגי	n.
	פרפריין	n.
804:3	שבק	vb.
804:4	מרק	vb.
804:5	טב	adj.
	נסב	vb.
	פסס #2	vb.
805:1	גרם	vb.
	סנטר	n.
805:2	(חד ד)סגי נוהרה	n.
	חגל	vb.
	ייסורין	n.
	נגד	vb.
	נפל	vb.
805:3	יכל	vb.
	קרייה	n.
	שכינו	n.
805:4	מן	conj.
	שכינו	n.
806:1	אנה	pron.
	מצווה	n.
	משבקה	n.
806:2	חבט	vb.
	סבר #2	n.
	שכונה	n.
806:3	דוק	vb.
806:4	זון	vb.
806:5	גזר	vb.
	צרך	vb.
	חעני	n.
807:2	גבר	n.
	דרש	vb.
	מצווה	n.
807:3	זכי	vb.
	משבקה	n.
	פגע	vb.
807:4	ביי	n.
	חמי	vb.
807:5	צפי	vb.
807:6	יחב	vb.
	עבירה	n.
807:7	אילולי	
	גבר	n.
	משבקה	n.
	פריטין	n.
	שעי	vb.
808:1	חשד	vb.
808:2	בעיר	n.
	צער	n.
	קום	vb.
808:3	אריך #2	adj.
808:5	בגו	prep.
	משבקה	n.
810:5	אזל	vb.
811:3	זיין	vb.
	נוח	vb.
	שיזב	vb.
	שמט	vb.
812:3	יהב	vb.
812:4	פרנס	vb.
	קינטינר	n.
	שת	num.
812:5	ילף	vb.
	מתניין	n.
	פלג	vb.
	תריין	num.
813:1	אוסייה	n.
	זבן	vb.
813:2	חמי	vb.
	נסי	vb.
813:3	סגל	vb.
813:4	איח	
	אפוכי	n.
	ברנש	n.
	מגן	adv.
813:5	ספר #2	n.
816:3	אם	n.
816:4	מוחר	n.
	מילה	n.
	שובה	n.
	שעי	vb.
816:5	הן	adv.
	חורן	pron.
818:2	חתן	n.
824:8	ברחיה ריעקב	n.
	יאי	adj.
	מסכינו	n.
	ערקה	n.
831:1	טרסיי	adj.
	כנישה	n.
845:3	כול	vb.
	סאה	n.
	סלע	n.
	שק	n.
856:5	מצווה	n.
	עיקר	n.
857:1	בגין	prep.
	מצווה	n.
857:2	כלום	pron.
	פולר	n.
857:3	כיוון	conj.
	מרי מצוון	n.
	פגע	vb.
	שוק	n.
857:4	יהב	vb.
	יחמה	n.
	קלוב	n.
857:5	הדך	pron.
	פולר	n.
858:2	מלי	vb.
	מרצוף	n.
858:3	שכח	vb.
858:4	אילו	conj.
	אסי	n.
	חשש	vb.
859:1	אלף	n.
	בעי	vb.
	יום	n.
	מדינה	n.
859:2	איח	
	רבע	vb.
	שכח	vb.
	שק	n.
859:3	גבר	n.
	מלי	adj.
	מסכן	n.
	פתח	vb.
	שק	n.
859:4	חרוג	n.
859:5	אסי	vb.
	ארע	vb.
	גב	n.
	טען	vb.
	סלק	vb.
	חרוג	n.
859:6	דינר	n.
	ל־	prep.
	מרצוף	n.
860:1	לקדמות	prep.
	מדל	n.
	שאילה	n.
860:2	כרוז	n.
	למין	n.
	לקדמות	prep.
	מטי	vb.
860:3	נהר	n.
	שובלה #2	n.
	שטף	vb.
860:4	ירת	vb.
	מדל	n.
	שכח	vb.

864:2	אכל vb.
	אן conj.
	וויי interj.
	חלל vb.
	נדר n.
867:2	אזל vb.
	דויי adj.
	חייה n.
	טפי vb.
	מחבלה n.
	עליב adj.
Ar 103:2	אמבון n.
Ar 361:8	צווצי vb.
	ציפר n.
Ar 509:1	כחש vb.
Ar 577:1	קרץ vb.
Ar 579:4	גום vb.
	טוש vb.
Ar 675:7	מסס n.
Ar 744:2	נוח n.
ArK 509:1	פשוש n.
Ed 56:1	רבי n.
Ed 58:4	מיסח n.
Ed 114:1	רמי #2 vb.
Ed 132:2	נקש vb.
	קנה n.
Ed 133:1	לקט vb.
Ed 165:8	אציל n.
	מוח n.
	פצע vb.
	פרך vb.
	צפר n.
	שמט vb.
Ed 249:7	פיטטין n.
Ed 364:5	כסו n.
Ed 425:6	איליסין n.
Ed 427:1	קהי vb.
Ed 445:5	אלליי n.
Ed 503:2	אורדען n.
Ed 503:3	גוז vb.
Ed 532:1	חסס vb.
Ed 592:3	אמר vb.
	גחן vb.
	כלה n.
	צמיר vb.
	צפר n.
	קום vb.
	קטולין n.
	קשיט adj.
	רצד vb.
Ed 653:2	אריסט n.
	משמשן n.
Ed 653:3	מגוס n.
	נגס vb.
Ed 664:1	חנו n.
Ed 665.6	מגיס' פלטין
Ed 666:5	כתב n.
Ed 752:4	אזל vb.
EdP 796:3	אבר vb.
G 55:1	פח n.
	פרח vb.
	ציפר n.
G 56:1	מיסח n.
G 222:3	ספר # 3 n.
	פסיק n.
G 244:5	אוף conj.
	פחר n.
	קיתון n.
	קרוז n.
G 245:4	מיחו n.
G 245:5	משכב n.
	שכב n.
	שכר vb.
G 245:6	שכב n.
	שכר vb.
G 246:2	משכב n.
	פרק vb.
G 246:3	משכב n.
G 246:4	עור vb.
G 247:1	זמר vb.
G 247:2	עבד vb.
G 247:3	זמר vb.
	יהיב adj.
G 247:5	יום n.
	קטסטסיס n.
G 248:2	אלף n.
	דמך vb.
G 248:5	תרנגל n.
G 249:1	איח
G 249:2	קסיט n.
G 249:7	דיינין n.
G 250:1	קסיט n.
G 250:5	סנטר n.
G 251:1	טרח vb.
G 251:2	סונטס n.
	צרי n.
G 251:3	דמך vb.
	נום vb.
	שתי vb.
G 251:4	פרע vb.
	שרי vb.
G 252:1	חנו n.
	עקביי adj.
G 252:2	בדק vb.
G 252:3	חמר n.
	סימוק adj.
	רתחן adj.
G 276:2	אכל vb.
G 286:4	נכי vb.
G 330:4	שוט n.
G 335:2	פרשה n.
G 344:1	דיד־
G 350:2	סרח vb.
G 387:9	מן קודם prep.
G 404:1	חבש vb.
G 405:1	שגש vb.
G 405:2	שגש vb.
G 426:7	גוף n.
G 575:3	ביטה n.
G 575:4	תרנגל n.
G 575:5	אפרח n.
	כנף n.
G 575:6	נקר vb.
	עדר vb.
G 591:7	איח
	נכח vb.
	עליו n.
G 598:3	גוף n.
G 618:4	דקדק #2 vb.
	תהום n.
G 619:2	קרב n.
G 619:5	כתב vb.
	פילי n.
K 245:1	טימי n.
	קיתון n.
K 245:2	חמר n.
K 245:4	נפק vb.
	שבק vb.
K 245:6	כן adv.
	נסי vb.
	שקי vb.
K 246:1	אנגרייה n.
	בית עלם n.
	ציבחר adv.
	שפיי n.
K 246:2	מדינה n.
K 246:3	טעון n.
	קל n.
K 246:4	שנה #2 n.
K 247:1	רוי vb.
K 247:3	אוף conj.
	הכה adv.
	מית n.
	שבק vb.
K 247:4	אוף conj.
	בריי #2 n.
	שמיין n.
K 247:5	עלל vb.
K 248:4	אזל vb.
K 248:5	יתב vb.
K 248:6	אזל vb.
	חבל #2 n.
K 249:1	טלס vb.
	מחי vb.
K 249:3	נשי vb.
	שנה #2 n.
K 250:1	יליף adj.
	קסיט n.
K 250:2	חד עשר num.
	יום n.
	שנה #2 n.
K 250:3	בית קפילייה n.
	זבן vb.
	חשוך n.
	קסיט n.
K 250:4	חשיכה n.
	בדון adv.
	שנה #2 n.
K 250:5	ליח
	נטור n.
	תלי vb.
K 251:1	מן לבר adv.
	מן לג(י)ו adv.
K 251:2	סונטס n.
	פני vb.
K 251:3	דמך vb.
	נטור n.
K 251:4	גנב n.
	דמך vb.
K 251:5	עיין n.
	שמשם vb.
K 252:2	רדף vb.
K 252:3	טב adj.
K 260:1	דמון n.
	תינה n.
K 260:2	גפן n.
	חזור n.
	נפק vb.
	שם n.
K 261:1	גפן n.
K 266:5	וויי interj.
K 278:1	בוע vb.
K 415:5	קרר n.
K 425:6	אלרסיס n.

Reference	Headword	Part of speech
	בוע	n.
	דמי	vb.
	ריס	n.
K 494:3	סיג	
K 504:1	חבר #2	n.
K 507:2	נגר טור	n.
K 576:4	נצב	vb.
K 577:4	נצב	vb.
K 577:9	נצב	vb.
K 578:5	בר קבליי	n.
K 589:8	נטר	vb.
K 592:3	חוב	vb.
K 606:5	רב	n.
K 688:2	מתניין	n.
K 689:1	זכן	vb.
K 733:3	סדרה	n.
K 743:4	עשירו	n.
K 767:6	בלי	vb.
	גייר	n.
K 783:6	זבי	vb.
K 796:3	שפי	vb.
K 799:3	שפי	vb.
K 859:1	טרס	vb.
KAr 187:3	גריזמי	n.
L 260:1	תומרה	n.
M 125:6	אריס	n.
M 798:3	אכף	vb.
O 278:1	לויחן	n.
P 665:5	קומיס פנטון	n.
PEd 795:2	מזמור	n.
Q 55:2	מרי מבלה	n.
	מתל	n.
Q 55:8	אבד	vb.
Q 222:4	ער	prep.
Q 246:2	גבי	vb.
Q 250:1	חלתעשר	num.
Q 251:3	זווי	n.
Q 252:2	בחר	prep.
Q 252:3	אזל	vb.
Q 276:2	אבל	vb.
Q 282:2	פשך	n.
	קורט	n.
Q 290:7	אם	n.
	ארנבה	n.
Q 325:4	פרנס	vb.
	צריך	adj.
Q 330:4	הך	prep.
Q 337:4	קוד	n.
Q 344:4	דיד־	
Q 349:2	זכן	vb.
Q 349:3	נחת	vb.
Q 350:1	בעי	vb.
	דוק	vb.
	סלק	vb.
Q 350:2	אףעלפי	prep.
	הכה	adv.
Q 352:1	ענן	n.
Q 353:2	מכוי	n.
	מצרע	n.
	שרי	vb.
Q 353:3	זהם	vb.
	כיף	n.
	רגם	vb.
Q 373:5	לוט	vb.
Q 374:1	לווט	n.
	שקע	vb.
Q 377:4	לווט	n.
	שקע	vb.
Q 383:6	אפטרה	n.
Q 390:5	חיל	n.
	טלי	n.
	ער	conj.
Q 391:4	אפין	n.
	בוריי	n.
	דרש	vb.
	חבר	n.
Q 393:1	ליסטים	n.
	סכר	vb.
	צורצי	vb.
Q 393:4	מחותי	n.
	מסוקי	n.
Q 394:1	נשם	vb.
Q 394:4	ידע	vb.
Q 396:1	זמן	n.
	במה	adv.
	מן קדמיי	adv.
	חלי	vb.
Q 396:2	מן קדמיי	adv.
Q 396:6	קריב	adj.
Q 397:6	אפין	n.
	חמי	vb.
	טוס	vb.
	לגו	prep.
	נפיש	n.
	סבר	vb.
	פגר	n.
	שני	vb.
Q 399:1	גלגל	n.
Q 403:6	בקדמייתה	adv.
Q 404:1	בעס	vb.
Q 575:5	עלל	vb.
Q 619:1	מדינה	n.
Q 619:2	עלם	n.
QG 275:3	להת	vb.
V 94:5	גמל #4	n.
V 144:2	צורצי	vb.
V 178:5	פשר #4	vb.
V 246:1	קרייה	n.
	שמע	vb.
V 246:4	סבר	vb.
V 247:1	שרי	vb.
V 247:5	חקן	vb.
V 249:2	שחי	vb.
V 250:1	חרי(ן)עשׂר	num.
V 251:3	מן	conj.
V 251:4	סבר	vb.
V 260:1	קרי	vb.
V 261:1	קום	vb.
V 416:6	אימם	n.
V 419:5	קרוב	n.
V 449:1	דויי	adj.
V 507:5	נקוב	n.
V 508:5	סמי	vb.
V 542:5	משביל	n.
V 554:2	רמש	n.
V 554:5	פס	n.
V 555:1	פס	n.
V 651:10	מגירוס	n.
V 702:4	חבש	vb.
V 744:3	כוון	vb.
V 749:3	פטט	vb.
V 754:6	עצי	vb.
V 755:3	אולוכרוסון	n.
V 794:3	סחי	vb.
V 799:2	שת	num.
V 800:2	(חד ד)סגי נוהריה	n.
V 812:4	אוסייה	n.
V 859:1	פשפש	vb.
V 859:3	פשפש	vb.
V 859:5	הדך	pron.
V 860:3	גוז	vb.
Var 17:6	חיבו	n.
Var 56:4	בר מצוון	n.
Var 57:2	גנה	n.
Var 101:1	שׂר	n.
Var 124:2	אריס	n.
Var 124:3	אריס	n.
Var 130:2	פלג	vb.
Var 134:1	עיגול	n.
Var 221:4	פרוטוגמייה	n.
Var 261:2	רוקרן	n.
Var 271:3	יתר	vb.
Var 364:5	יתר	vb.
Var 395:6	מן קריב	adv.
	מן רחיק	adv.
Var 397:6	זיו	n.
Var 485:5	אוחרן	pron.
Var 509:1	נצי	vb.
Var 510:1	קלק	vb.
Var 554:2	טהר	n.
Var 575:4	חפס	vb.
Var 622:1	חמה	vb.
Var 636:1	סרח	vb.
Var 652:3	סנטר	n.
Var 654:3	מגוס	n.
Var 655:7	עומר	n.
Var 664:6	בלניי	n.
Var 664:7	קנח	vb.
Var 666:4	דרס	vb.
Var 708:8	רחש	vb.
Var 754:5	חייט	n.
Var 770:2	קולה	n.
Var 797:4	ברטים	n.
Var 804:1	פרפריין	n.
Var 805:3	שבותה	n.
Var 806:4	פרנס	vb.
Yal 134:1	גבל	vb.

IV. PALESTINIAN TALMUD

Berachot

2a(30) כוכב n.
2a(32) כפר n.
2a(33) אימם n.
חיווה n.
מן קומי prep.
צדי #2 vb.
2b(9) חשב vb.
קדמיי adj.
2b(12) בעי vb.
2b(21) אורח n.
חמי vb.
2b(22) בלחוד conj.
בר מן prep.
כוכב n.
שער vb.
2b(23) כוכבה n.
2b(24) ספק n.
2b(28) תני vb.
2b(32) איסטרט n.
ההוא pron.
קופנדרה n.
2c(1) אוף conj.
2c(17) ילף vb.
2c(18) אפעלגב conj.
נפק vb.
2c(19)
עד שע(ח)ה ד conj.
עלל vb.
2c(24) קאים n.
2c(28) דביעיי num.
2c(34) דמי vb.
חברה n.
2c(35) איילה n.
זמן n.
טעי vb.
כוכבה n.
2c(36) אחר vb.
דוקרן n.
כמין prep.
נהור n.
סלק vb.
קדם vb.
2c(37) דלמה n.
מדנח n.
נהר vb.
רב n.
2c(38) בקעה n.
קריצה n.
2d(6) בתר prep.
כתב vb.
2d(22) דמך vb.
2d(23) איקר n.
בריי #2 n.
מן קומי prep.
עור vb.
2d(24) חשיב adj.
עור vb.
2d(25) שחר n.
2d(36) ברייה n.
חשב vb.
עיר adj.
2d(38) עסק vb.
2d(45) גרוס n.
טמר vb.
נחת vb.
עיבור n.
קבל vb.
2d(46) בן prep.
הך adv.
קופה n.
2d(47) חם n.
שנה #2 n.
שקע vb.
2d(58) אנגרייה n.
הדס n.
יכל vb.
פלטין n.
צוד vb.
תכף vb.
2d(59) אית
היא pron.
פריטין n.
רבו #2 n.
3a(1) הא interj.
3a(6) כוות prep.
עובר n.
3a(8) הן adv.
רב n.
3a(13) דהא conj.
3a(14) על prep.
תמן adv.
3a(24) לאו adv.
3a(26) כן adv.
ל- prep.
3a(46) טעם n.
3a(53) אפילו conj.
חכם vb.
כמה adv.
קום vb.
3a(55) אית
אכסנייה n.
קץ n.
3b(9) אפילו conj.
3b(10) מן גו(א) conj.
ציבחר adv.
3b(11) גרם n.
3b(15) בשע(ת)הד־ conj.
יהב vb.
3b(16) ברי vb.
ברנש n.
לעי vb.
3b(17) הוא pron.
עבר vb.
3b(18) דילטורייה n.
3b(62) חומר #4 n.
קול n.
3c(12) שבע vb.
שקר vb.
3c(16) מן #2 conj.
קטל vb.
3c(17) חטא n.
לב n.
סרסור n.
3c(18) לב n.
3c(35) אח n.
3c(41) זקק vb.
3c(42) תעני n.
3c(43) מחי vb.
שעה n.
תעני n.
3c(53) צרך vb.
3c(64) קרוב n.
3c(65) גחן vb.
לחיש n.
לחש vb.
ליחוש n.
3d(16) או conj.
3d(17) בלחוד conj.
תרדון n.
3d(18) מילה n.
3d(19) אמר vb.
נשק vb.
3d(22) כתב vb.
3d(25) גער vb.
3d(27) שני vb.
תוב vb.
3d(38) מכיוון conj.
3d(39) טלי n.
3d(49) התם adv.
3d(53) נחת vb.
3d(55) התם adv.
נהיג aux. vb.
3d(57) חמר vb.
נהג vb.
עבד vb.
4a(11) טעם n.
4a(55) אפעלגב conj.
4a(61) תני vb.
4a(65) ארך vb.
סגין adv.
4a(66) הכן adv.
צריך adj.
4b(3) איפשר adv.
אתי vb.
4b(10) אנה pron.
הכה adv.
צרך vb.
תמן adv.
4b(16) אנה pron.
חובה n.

	יד n.
4b(18)	בקר vb.
	נום vb.
	נפק vb.
	תשיש adj.
4b(20)	דקדק #2 vb.
	מצווה n.
	תשיש adj.
4b(21)	פירוש n.
4b(22)	אוף conj.
4b(24)	עוד adv.
4b(28)	סמך vb.
4b(29)	טמר vb.
4b(30)	חד num.
4b(31)	כך adj.
4b(32)	הלך vb.
	מן conj.
4b(33)	דרש vb.
4b(35)	איקר n.
	צלים n.
4b(36)	סמי vb.
	עבר vb.
4b(40)	נזיר n.
4b(44)	טעם n.
	עתיק adj.
4b(56)	קדמייה n.
4b(57)	שעי vb.
4c(6)	חבר n.
4c(7)	היימן vb.
	כפר vb.
4c(9)	זעי vb.
	סתב n.
	קייט n.
	תפילה n.
4c(10)	חזק vb.
	לבש vb.
	סתב n.
	ראש n.
4c(11)	אדרע n.
	אלא conj.
	חזק vb.
	קייט n.
4c(12)	אזל vb.
4c(13)	תרמוסר n.
4c(15)	מילה n.
4c(20)	בגין conj.
	הוי vb.
4c(21)	חורן pron.
	קינתור n.
4c(23)	בטל vb.
4c(30)	רמש n.

	תפילה n.
4c(31)	אית
4c(34)	חוור vb.
	סמך vb.
4c(47)	חזיר n.
4c(48)	אסי n.
	על גיף prep.
	פילוניס n.
	צרור n.
4c(51)	תניי #2 n.
4c(54)	ספר #3 n.
	תפילה n.
4c(55)	פלג vb.
4c(57)	בזי vb.
	דלכן
	מצווה n.
4c(61)	בר בר n.
4c(62)	טבאות adv.
4c(66)	על prep.
	פסע vb.
	קבד n.
4d(1)	הינון pron.
	חכם vb.
	כלום pron.
	עוק vb.
4d(24)	דלכן
	סתם n.
4d(29)	סבר vb.
4d(35)	עם n.
	קדמיי adj.
4d(36)	די conj.
	סוף n.
4d(45)	סב n.
4d(46)	הליל n.
4d(57)	קרה n.
	שעי vb.
4d(64)	קדמיי adv.
5a(9)	משיח n.
5a(10)	דמך n.
	חיי adj.
5a(11)	טעם n.
5a(12)	חושבן n.
5a(14)	געי vb.
	יהודיי n.
	עבר vb.
	עובד n.
	קום vb.
	תורה n.
5a(15)	בר יודיי n.
	חרב vb.
	ערביי adj.

	קל n.
	שרי vb.
5a(16)	בית מקדש n.
	געי vb.
5a(17)	דהא conj.
	משיח n.
5a(18)	בירה n.
5a(19)	מיינוק n.
	קרייה n.
5a(20)	זבן vb.
5a(21)	אם n.
5a(22)	חרב vb.
	רחץ vb.
	שנא n.
5a(23)	בני vb.
	חרב vb.
	פריטין n.
	רגל n.
5a(24)	אכף vb.
	מה pron.
5a(25)	יום n.
	מיינוק n.
	מן שעתה conj.
	עבד vb.
5a(26)	חטף vb.
	עלעול n.
	רוח n.
5a(35)	גנון n.
	חדת vb.
	עבד vb.
5a(36)	די conj.
	זריז adj.
	ל־ prep.
	סגין adv.
	סלק vb.
5a(40)	כוון vb.
5a(41)	הרהר vb.
	קדמיי adv.
5a(42)	דימוס #2 n.
	פרות n.
5a(43)	חזק vb.
	טיבו n.
	כרע vb.
	מטי vb.
5a(56)	דלכן
5a(61)	ענה n.
	צלו n.
	שרר #2 vb.
5a(62)	יד n.
5a(64)	קשי vb.
5b(7)	אית

5b(9)	דבתר־ n.
5b(15)	גנזכיי adj.
	קפד vb.
5b(21)	שושבין n.
5b(23)	קפודקיי adj.
	שאל vb.
	שושבין n.
5b(24)	שרע vb.
5b(30)	עובד n.
5b(32)	דלמה adv.
	עובד n.
5b(34)	היידן pron.
5b(35)	או conj.
	אן conj.
	דרומיי adj.
5b(36)	דרומיי adj.
	הינון pron.
	זעיר adj.
	רב n.
	שרי vb.
5b(40)	מהו pron.
	סחי vb.
5b(41)	אפילו conj.
5b(43)	ידע vb.
5b(47)	אביל n.
	אתר n.
	חזי vb.
	שובה n.
5b(48)	שבת vb.
5b(49)	אביל n.
	זמן n.
	חד num.
	ציפוריי adj.
5b(50)	אהן pron.
	עסיק n.
	שאל vb.
	שבת n.
5b(51)	מהו pron.
5b(52)	חיל n.
5b(63)	בר אחתה n.
	קבל vb.
5b(64)	חביב adj.
5c(8)	חבורה n.
5c(9)	חבורה n.
	תחות prep.
	תינה n.
5c(10)	לקט vb.
	קרץ vb.
5c(11)	מצווה n.
	מרי n.
	נהיג aux. vb.

5c(12)	מנע vb.
5c(16)	פטר vb.
5c(24)	פטר vb.
5c(30)	פטר vb.
5c(36)	סגין adv.
	סלק vb.
	עולם adj.
5c(37)	בר פחין n.
	גזר n.
	קל n.
	שמיין n.
5c(38)	הוי vb.
	חתם vb.
	פגע vb.
5c(39)	גזר n.
	זכי vb.
	חתם vb.
	סלק vb.
5c(40)	אזל vb.
	אנה pron.
	ארע n.
	הן conj.
	נחת vb.
	קטל vb.
5c(41)	איתה n.
	כסר vb.
5c(42)	אזל vb.
	הן conj.
	יקר vb.
	להן adv.
5c(43)	הוי vb.
5c(44)	נסב vb.
	רשו n.
5c(45)	אדם n.
	אזל vb.
	נקז vb.
5c(46)	טבח n.
	ליטרה n.
	קופר n.
	קורסם n.
5c(48)	מנהג n.
	נחת vb.
5c(49)	כיש adj.
	בית ועד n.
	ליטרה n.
	מה pron.
5c(50)	חד num.
	טבח n.
	ליטרה n.
	מחי vb.
	עד conj.
	קופר n.
	קורסם n.
5c(51)	ארון n.
	אתי vb.
	הכן adv.
5c(52)	אזל vb.
	אתי vb.
	כעס vb.
	מנהג n.
5c(53)	רימוסין n.
	יהב vb.
	ליצן n.
	ספר vb.
	פגע vb.
	פורקרל n.
5c(54)	ארכון n.
	רון vb.
	עונקה n.
	עניבה n.
	קום vb.
	רפי adj.
5c(55)	ארכון n.
	גחך vb.
	חמי vb.
	ליסטים n.
	תלי vb.
5c(56)	רון vb.
	ידי vb.
	קטיל adj.
5c(57)	עונקה n.
	עניבה n.
	שרי n.
5c(58)	כיש adj.
	גד n.
	רפי adj.
	שנץ vb.
5d(10)	בלחוד conj.
5d(11)	אכל vb.
	כנישה n.
	עיליי adj.
	ענה n.
	צלו n.
5d(12)	אלף vb.
5d(14)	יכל vb.
	פתר vb.
5d(43)	צורך n.
5d(44)	ר(י)ן pron.
	חני vb.
6a(1)	נקוב n.
	ערס n.
	קיסריי adj.
6a(19)	אביל n.
	אכל vb.
	בשׂר n.
	חמר n.
	שקי vb.
6a(20)	אביל n.
	אכל vb.
6a(21)	אביל n.
	אכל vb.
	אמר vb.
	טלופח n.
	כמה ד־ conj.
	קבל vb.
6a(22)	אכל n.
	מנהג n.
	פקר vb.
6a(23)	אונס n.
	כתוב n.
	מטי vb.
	מרזח n.
	עלל vb.
6a(24)	אתי vb.
	חמר n.
6a(25)	אתמל adv.
	תסר vb.
	קום vb.
	רקד vb.
6a(31)	דמך vb.
	זעיר adj.
	חם n.
	רב n.
6a(33)	פלט vb.
6a(35)	מית n.
	עלל vb.
	תני vb.
6a(37)	כיפה n.
6a(38)	טייל vb.
	פלטיה n.
6a(40)	אמר vb.
	ל־ prep.
	משום conj.
	פרש vb.
6a(41)	גריסן n.
6a(47)	את n.
6a(48)	אמר vb.
	אנה pron.
	כלום pron.
6a(49)	מן prep.
6a(51)	אמר vb.
6a(52)	אתי vb.
	לקי vb.
	מרר adj.
6a(53)	מיכל n.
6a(54)	מיכל n.
6a(55)	כל pron.
	ערק vb.
6a(56)	הכה adv.
	פסע vb.
	קבר n.
6a(60)	בר בר n.
	רחף vb.
6a(61)	גופתה n.
	סאב vb.
6a(64)	שאל vb.
	שמע vb.
6b(1)	היא pron.
6b(7)	גליליי adj.
6b(8)	ערס n.
6b(10)	סלק vb.
	ערס n.
6b(11)	קריב adj.
	רחיק adj.
6b(13)	דיבור n.
	זקף vb.
	שבח vb.
	שרע vb.
6b(14)	אי #2
	עני vb.
6b(19)	ענה n.
6b(57)	דרומיי adj.
6b(58)	כרון adv.
	מיי pron.
6c(16)	רימוסין n.
	עבר vb.
6c(17)	עבידה n.
	צפר n.
6c(19)	סבר n.
	סבר vb.
	קשי adj.
6c(20)	סבר n.
	סבר vb.
	קשי adj.
6c(37)	לילי n.
	פרק n.
	פשט vb.
6c(38)	עבידה n.
	פרק n.
6c(41)	נהג vb.
6c(46)	איסמטה n.
6c(47)	בית שיח n.
	גבר n.
	חורי prep.

6c(48)	אפילו conj.
6c(49)	גבר n.
	נחת vb.
6c(50)	אלף n.
	אתי vb.
	חבל #2 n.
	חמי vb.
	נחת vb.
	קטר vb.
6c(52)	כיוון conj.
	מטי vb.
	סכנה n.
	שרי vb.
6c(53)	
	עד שע(ת)ה ד conj.
6d(21)	פונדק n.
6d(22)	אימם n.
	ברם conj.
	מכיוון conj.
6d(28)	חירחיי adj.
6d(30)	רקק vb.
6d(31)	ים n.
6d(44)	דייקלר n.
6d(49)	איצטלין n.
	רקק vb.
6d(50)	רקק vb.
	שוף vb.
7a(3)	מן ביני prep.
7a(48)	נשק vb.
	קום vb.
7a(49)	אנה pron.
7a(52)	קל n.
7a(53)	כנישה n.
	לחיש n.
	לחש n.
7a(54)	ברביי n.
	צלו n.
7b(11)	דרש vb.
7b(12)	חמים adj.
	טל #2 n.
	קריר adj.
	שמש n.
	שעה n.
7b(13)	טל #2 n.
7b(15)	צלי vb.
7b(38)	אריסטון n.
	מטי vb.
	שת num.
7b(39)	צלי vb.
7b(42)	מנחה n.
7b(47)	טעם n.
7b(48)	אח n.

7b(49)	גולה n.
	דקל n.
	ציין vb.
	ראש n.
	שמש n.
7b(50)	גולה n.
	רקל n.
	מנחה n.
7b(58)	אוף conj.
	אן conj.
7c(8)	גולה n.
	צור #2 vb.
7c(9)	גולה n.
	דקל n.
	חמי vb.
7c(11)	ארך vb.
	סגין adv.
	על ידי conj.
	צלו n.
7c(15)	בטל vb.
	תוב vb.
7c(18)	כל pron.
	מרי n.
7c(23)	יסף vb.
7c(32)	ידע vb.
	מעין n.
	רבע vb.
7c(33)	תעני n.
7c(34)	קפורקי adj.
7c(36)	על ידי conj.
	ראש ירח n.
7c(37)	ספר #2 n.
7c(39)	כן adv.
7c(40)	סחור n.
7c(44)	ספר #2 n.
	שאל vb.
7c(46)	ספר #2 n.
	שאילה n.
7c(47)	אמור n.
	ציבור n.
	צלי vb.
	קום vb.
	קומי prep.
7c(48)	אמור n.
	כרז vb.
	עד conj.
	פקד vb.
7c(51)	פלג vb.
7c(55)	אמור n.
	כרז vb.
7c(56)	אמור n.

	פקד vb.
7c(57)	צלי vb.
	קום vb.
	רמש n.
7c(59)	אמור n.
	כרז vb.
7c(60)	אמור n.
7d(19)	אזל vb.
	גב n.
7d(20)	חיי vb.
	מחט n.
	עבד vb.
	שכח vb.
7d(22)	קצר n.
7d(50)	אמור n.
	קבע vb.
7d(51)	איסכולסטיק n.
	פרשה n.
8a(7)	שבע עשׂר num.
8a(10)	אדכרה n.
	ספק vb.
8a(12)	הוא pron.
8a(18)	קרחיגניי adj.
8a(29)	בדק vb.
8a(30)	סדר #2 n.
8a(43)	מתני n.
8a(58)	טעי vb.
8a(61)	ציידניי adj.
8b(17)	אכסנייה n.
	גו prep.
	נפק vb.
	פקד vb.
8b(18)	סחי vb.
8c(27)	ביר n.
	מוסף n.
	מות vb.
	צלי vb.
8c(28)	ציבור n.
	ראש גלותה n.
8c(40)	צלו n.
8c(41)	חזר vb.
	צלי vb.
8c(51)	מן conj.
	צלי vb.
	תקיעה n.
8c(52)	כבר adv.
8c(53)	מערביי adj.
	נחת vb.
8c(54)	אילו conj.
	חובה n.
	כוון vb.

	נפק vb.
	תקיעה n.
9a(5)	חמן adv.
9a(27)	קרי vb.
9a(28)	ארכון n.
	מחי vb.
	קום vb.
9a(29)	בריי #2 n.
	נימוס n.
	עסק vb.
	רפי vb.
9a(30)	אנטיפוט n.
	מן קומי prep.
9a(31)	אפין n.
	מלאך n.
9a(34)	הפך vb.
	מלכו n.
	קרל n.
9a(35)	זיקוק n.
	קדל n.
	שבק vb.
9a(38)	טייל vb.
9a(40)	שובה n.
	חתום n.
9a(42)	זהר vb.
	חכינה n.
	רבי #2 n.
	שרע vb.
9a(43)	זהיר adj.
	זהר vb.
	רשיע adj.
9a(45)	חזד vb.
	מחי vb.
9a(51)	חברבר n.
	נכת vb.
	עסיק n.
9a(52)	אן conj.
	חברבר n.
	קדם vb.
9b(2)	אדרעיי adj.
9b(10)	אדרעיי adj.
	ארע n.
	תפקיד n.
9b(11)	פלט vb.
9b(21)	קלל vb.
9b(23)	דכר vb.
9b(32)	צרך vb.
	שאל vb.
	תעני n.
9c(19)	סייע vb.
9c(21)	כך adj.

	רחמן adj.
	שמיין n.
	תרגם vb.
9c(22)	ארע n.
	ית prep.
	נכס vb.
	רחיל n.
9c(30)	כנישה n.
	עבר vb.
9c(31)	חד num.
	שאל vb.
	שגר vb.
	תיכו n.
9c(35)	סוף n.
	שגר vb.
	שקף vb.
	תיכו n.
9c(40)	תחנונין n.
9c(50)	חזן n.
	טרח vb.
	כנישה n.
9c(51)	כעס vb.
9c(52)	כעס vb.
	מרי n.
	עור vb.
	עלל vb.
9c(53)	אופן n.
	שתק vb.
9c(55)	עני #2 vb.
	קדושה n.
9d(4)	אחורי prep.
	חזק vb.
	ראש n.
	חשיש adj.
9d(5)	לברה adv.
	עמוד n.
10a(6)	יאות adv.
10a(9)	זיית n.
10a(10)	ב־ prep.
	בבליי adj.
	סבל #2 vb.
10a(11)	צריך adj.
10a(34)	אברייה n.
	תורמוס n.
10a(42)	קלס vb.
10a(45)	תורמוס n.
10a(46)	זמן n.
	תניינות adv.
10a(49)	עינול n.
	צריך adj.
10a(62)	טעם vb.
	ימין n.
	פלג vb.
	קצי vb.
	שמאל n.
10a(63)	אחוון n.
	ברך vb.
	נסב vb.
10a(64)	מורה n.
	שתתי n.
10b(1)	שתק vb.
10b(12)	חסיד adj.
10b(13)	בול n.
	עבד vb.
10b(14)	שלק vb.
10b(15)	טרף #2 vb.
10b(21)	חסיד adj.
10b(29)	ביי n.
10b(31)	יום n.
10b(32)	צורך n.
10b(37)	הואיל conj.
10b(61)	פיסה n.
	פרסיי adj.
10b(62)	פיסה n.
10b(64)	אחוני n.
	פונדק n.
	פרגי n.
	קפלוט n.
10c(1)	אחוני n.
	פטר vb.
	פרגי n.
	קפלוט n.
10c(2)	אחוני n.
	פרגי n.
	קפץ vb.
10c(5)	אזל vb.
10c(16)	ידי vb.
10c(21)	גריזמי n.
10c(22)	ברך vb.
	תורמוס n.
10c(24)	ברך vb.
	זיית n.
10c(27)	ראש ירח n.
10c(28)	ענבה n.
10c(39)	בלני n.
	בתר prep.
	קונדיטון n.
10c(41)	מה pron.
10c(44)	נשי n.
10c(45)	מזון n.
	ניקלווס n.
	שבק vb.
10c(46)	פיסה n.
	פלג vb.
	תומרה n.
10c(47)	הינין pron.
10c(48)	משתו n.
	עינתיניי adj.
10c(49)	אולפן n.
	אתי vb.
	שבק vb.
10c(51)	יחידיי n.
10c(52)	גריזמי n.
	עבד vb.
10c(53)	אפעלגב conj.
	ברך vb.
	גריזמי n.
	סולת n.
10c(59)	פשט vb.
10d(19)	אהן pron.
	אסיר adj.
	בגין prep.
	זט interj.
	ייס interj.
	מיכל n.
	סכנה n.
	עטש vb.
10d(22)	בדק vb.
	בעי vb.
10d(25)	מן #2 conj.
10d(31)	בר מן prep.
	מוסכין n.
10d(37)	פרור n.
10d(38)	פיתה n.
	שקיזמי n.
10d(50)	חמר n.
10d(51)	חיין n.
	תלמיד n.
11a(25)	התם adv.
11a(29)	חבורה n.
11a(32)	חבורה n.
11b(11)	היידן pron.
11b(26)	כן adv.
11b(29)	אכל vb.
	זמן n.
	כמה adv.
	עם n.
11b(30)	זמן vb.
	חביב #2 n.
11b(34)	אנה pron.
	עד conj.
	צדי #2 vb.
	צרך vb.
	שאל vb.
11b(37)	אית
	אתי vb.
	מלך n.
11b(38)	מאה num.
	נזיר n.
	קורבן n.
11b(39)	אזל vb.
	ריד־
	לישן n.
11b(40)	דחל vb.
	כעס vb.
11b(41)	ברנש n.
	בתר prep.
	מלכו n.
	רב n.
11b(42)	אנן pron.
	גבר n.
	נהר #2 vb.
11b(43)	אתי vb.
	תוכמה n.
	יהב vb.
	עובר n.
11b(44)	בן prep.
	מלכה n.
	פלי vb.
11b(45)	אורייה n.
	ממון n.
11b(46)	מרי n.
	ערק vb.
	שמע vb.
11b(47)	קום vb.
	קרי vb.
11b(48)	יתב vb.
	מלך n.
	מלכה n.
11b(49)	ספר #3 n.
11b(50)	כס n.
11b(51)	כדון adv.
	קשיו n.
11b(52)	יהב vb.
11b(55)	פשיט adj.
11b(61)	דלמה n.
	חבר n.
11b(62)	אכל vb.
11c(1)	באש vb.
11c(2)	צוות vb.
	נוקר/רן n.
11c(5)	מזג vb.
	נסב vb.
11c(7)	ברכה n.

	חובה	n.
	נפק	vb.
11c(8)	יהב	vb.
11c(16)	סגי	adj.
11c(21)	קרי	vb.
11c(22)	נהג	vb.
	רפי	vb.
	שתק	vb.
11c(23)	שתק	vb.
11c(43)	אזל	vb.
	לגב	prep.
11c(44)	דכר	vb.
11c(49)	זמן	vb.
11c(53)	ביי	n.
11c(55)	בית מדרש	n.
	מציעיי	adj.
	תרע	n.
11c(56)	זמן	vb.
11c(59)	כס	n.
	נהג	vb.
	קידוש	n.
11c(60)	טעם	vb.
	תקן	vb.
11d(9)	בר חם	n.
	חם	n.
11d(47)	כלום	adv.
11d(53)	אחר	n.
12a(12)	עובר	n.
12a(13)	אזל	vb.
	דרום	n.
	עבד	vb.
	עובד	n.
12a(14)	אחר	n.
	נחת	vb.
	פלג	vb.
12a(34)	חת	n.
12a(35)	אזל	vb.
	חת	n.
	כהן	n.
	סלק	vb.
12a(40)	סב	n.
	שטף	vb.
12a(42)	אפילו	conj.
	קצץ	vb.
	תורמוס	n.
12a(43)	הן	conj.
	פקד	vb.
12a(44)	יד	n.
	תני #2	vb.
12a(45)	נסב	vb.
	עיגול	n.

	קצי	vb.
12a(46)	אכל	vb.
12a(47)	אנש	n.
12a(51)	פתר	vb.
	קטע	n.
12b(12)	אכל	vb.
12b(13)	חר	num.
	קום	vb.
	שמש	vb.
12b(14)	חורן	pron.
12b(15)	עוד	adv.
	קום	vb.
12b(16)	גזירה	n.
	קום	vb.
	רבע	vb.
12b(26)	דקיק	adj.
	זבן	vb.
	מולה	n.
	נשי	n.
12c(37)	היידן	pron.
12c(40)	ציכוד	n.
12c(45)	עני	vb.
12c(48)	אמר	vb.
	ככר	adv.
	מילה	n.
12d(38)	שלם	n.
12d(39)	ררום	n.
	חזן	n.
12d(45)	כפרנבוריי	adj.
	תרגם	vb.
12d(46)	משחוק	n.
	סם	n.
12d(63)	אגוסטוס	n.
	אנש	n.
	קיסר	n.
13a(3)	אומן	n.
	אנש	n.
	ארכיטקטן	n.
13a(13)	בניי	n.
13a(26)	שיטה #2	n.
13a(42)	אנה	pron.
13a(43)	שיטה #2	n.
13a(54)	דיד־	
13a(59)	עובד	n.
13a(60)	מן	pron.
	פגע	vb.
	רומיי	n.
13a(61)	אימת	adv.
	פני	vb.
	קום	vb.
13a(63)	עבד	vb.

13b(1)	יאות	adv.
	פני	vb.
13b(3)	ארכון	n.
	דון	vb.
	יתב	vb.
	קום	vb.
13b(4)	ליסטיס	n.
	שם	n.
13b(7)	שם	n.
13b(9)	טרח	vb.
13b(12)	חרב	n.
13b(13)	קדל	n.
	קטל	vb.
13b(29)	אכסניי	n.
	כלום	pron.
13b(30)	טעו	n.
13b(31)	הני	vb.
13b(32)	אלה	n.
13b(36)	פלן	n.
	קרב	vb.
13c(5)	פרוסדוס	n.
13c(6)	אימר	n.
	יובל	n.
13c(8)	סכוי	n.
	צווח	vb.
13c(29)	אהן	pron.
	זיק #2	n.
	כסיל	n.
13c(30)	או	conj.
	איפשר	adv.
	לעיל מן	prep.
13c(31)	לרע מן	prep.
	קרייה	n.
	שמיין	n.
	שקק	n.
13c(32)	זיק #2	n.
13c(39)	סבר	n.
13d(1)	שלהי	vb.
13d(11)	קמטריי	n.
13d(12)	בגין	conj.
	חמר #3	n.
	סלק	vb.
13d(18)	אימר	n.
	גדי	n.
13d(21)	ביעה	n.
	סולת	n.
	פינך	n.
	תקן	vb.
13d(22)	פייס	vb.
13d(23)	בר פחין	n.
13d(55)	אן	conj.

	הינון	pron.
13d(56)	מן גב	prep.
13d(57)	דר	n.
	צרף	vb.
14a(11)	בקר	vb.
	מגדליי	adj.
14a(12)	רבו	n.
14a(14)	ברך	vb.
14a(56)	יהב	vb.
14b(41)	כתף	n.
	מצווה	n.
	נקף #3	vb.
14b(42)	חד	num.
	חובה	n.
	מצווה	n.
	עבד	vb.
	קזז	vb.
14b(43)	נכי	vb.
14b(48)	דון	vb.
	קום	vb.
14b(49)	גחך	vb.
	ענה	n.
14b(50)	בעט	vb.
	חדש	n.
	ייסורין	n.
	נפח	vb.
14b(51)	בעט	vb.
	חרש	n.
14b(53)	לב	n.
	רחם	vb.
14b(54)	בדק	vb.
	מטי	vb.
	ממון	n.
14d(1)	סרס	vb.
14d(5)	בדר	vb.
	בשע(ת)ה ד־	conj.
	כנש	vb.
14d(9)	ביש	adj.
	פיטטין	n.
14d(10)	אורייה	n.
	כרב	n.
G 3b(16)	פם	n.
G 3b(17)	צורך	n.
G 4b(35)	אדורי	n.
G 4b(40)	הנייה	n.
G 5a(15)	בר יודיי	n.
	קיקן	n.
G 5a(16)	קטר	vb.
	קיקן	n.
G 5a(17)	ילד	vb.
G 5a(19)	לבר	n.

	מזבן	n.
	קיקן	n.
G 5a(21)	זבן	vb.
G 5a(24)	זבן	vb.
	קומי	prep.
G 5a(41)	ארקובט	n.
	ראש גלותה	n.
G 5a(42)	מני	vb.
G 5a(52)	לוחרי	prep.
G 5a(60)	אתר	n.
G 5a(61)	פדה	n.
	קטר	vb.
G 5c(44)	שאילה	n.
G 6c(46)	איסטרט	n.
G 6c(47)	סכן	vb.
G 6c(48)	סכן	vb.
G 6d(30)	ציאה	n.
G 9a(27)	בבליי	adj.
G 9a(28)	שלטון	n.
G 9a(33)	דמו	n.
	נפק	vb.
	קרב	n.
G 9a(38)	איסטרט	n.
	רב	n.
	שלם	n.
G 9a(39)	מן	conj.
G 9a(41)	גולה	n.
G 9a(42)	הגי	vb.
G 9c(7)	זעור	adj.
G 9c(8)	זעור	adj.
G 9c(30)	אתר	n.
	יהיב	adj.
G 9c(31)	ברכה	n.
G 9c(50)	אתר	n.
	יהיב	adj.
G 10a(39)	הינין	pron.
G 11b(50)	מזג	vb.
G 11c(50)	לווי	n.
	פונדק	n.
G 12c(22)	בוצין	n.
	קרב	vb.
G 12c(45)	חייב	adj.
G 12d(39)	אתר	n.
LG 6d(9)	ציאה	n.
LG 6d(11)	ציאה	n.
Se 11b(42)	נגס	vb.
Se 12a(44)	הרי	vb.
V 2c(6)	קשט	vb.
V 2c(8)	קשט	vb.
V 3b(16)	תבע	vb.
V 3c(40)	נהיג	aux. vb.
V 3d(39)	חכים	n.
V 4b(32)	בית מדרש	n.
V 4b(57)	רמז	vb.
V 4c(14)	ליל־	prep.
	עני #2	vb.
V 4c(34)	אתר	n.
V 5a(14)	רדי #2	vb.
V 5c(10)	צפר	n.
V 5c(44)	שאל	vb.
V 5c(55)	עמוד	n.
V 6a(22)	יומהין	adv.
V 6c(52)	למין	n.
	מטי	vb.
V 7c(52)	חמר #3	n.
V 7c(58)	פחד	vb.
V 9b(51)	שמועה	n.
V 12b(32)	נזיר	n.
V 12d(46)	משתוקי	n.
V 13a(54)	גדם	n.
V 13b(25)	צלי	vb.
V 13b(26)	שרך	vb.
V 13b(29)	עליב	adj.
V 13b(30)	הדך	pron.
V 13c(6)	צוות	vb.
V 14a(55)	חורן	pron.
V 14d(7)	סם	n.
VG 6a(55)	שמט	vb.
VG 11c(49)	חמר #3	n.

Pea

15a(35)	קשי	vb.
15a(54)	נפק	vb.
15b(3)	סמך	vb.
15b(9)	תזר	vb.
15b(15)	פלג	vb.
15b(17)	מילה	n.
	פרש	vb.
15b(27)	כל	pron.
	פסד	vb.
15c(12)	אלף	vb.
	בדה	n.
15c(13)	תלי	vb.
15c(20)	פסקל	vb.
15c(21)	דמך	vb.
	מפתח	n.
15c(22)	אצבעה	n.
	די	conj.
	פשט	vb.
	תיבו	n.
15c(23)	בעי	vb.
	לגב	prep.
	סלק	vb.
	פריטין	n.
15c(24)	אלף	num.
	עור	vb.
	שנה #2	n.
15c(25)	אחריי	adj.
	זבן	vb.
	פיסקול	n.
15c(26)	איקר	n.
	פריטין	n.
15c(28)	לווי	interj.
15c(33)	עובד	n.
15c(37)	בית וועד	n.
	הוא	pron.
	כד	conj.
	רגל	n.
	שזג	vb.
15c(38)	שבק	vb.
15c(39)	אם	n.
	ברנש	n.
	זכו	n.
	טחון	n.
	קופה	n.
15c(40)	גוב	vb.
15c(41)	די	conj.
	ירת	vb.
	לווי	interj.
15c(42)	אולפן	n.
	לית	
	רחמן	adj.
15c(43)	הוי	vb.
15c(44)	אם	n.
	כד	conj.
	עבר	vb.
15c(45)	ילד	vb.
	מות	vb.
15c(47)	אכל	vb.
	חד	num.
	פטים	adj.
	תרנגל	n.
15c(48)	אכל	vb.
	ביד	n.
	דשש	vb.
	כלב	n.
	סב	n.
15c(50)	אי #2	
	טחון	n.
	טחן	vb.
	צומות	n.
	רחי	n.
15c(51)	אן	conj.
	אנה	pron.
	בזי	vb.
	לקי	vb.
	מטי	vb.
	עלל	vb.
15c(59)	מן	pron.
15d(17)	רובה	n.
15d(23)	טיבו	n.
	נשק	vb.
15d(24)	אתי	vb.
	זון	vb.
	יום	n.
	קבל #2	vb.
	שלים	adj.
15d(25)	כפף	vb.
	צור #2	vb.
15d(26)	קבע	vb.
15d(28)	בריר	adj.
	שמועה	n.
15d(31)	הדס	vb.
	קלס	vb.
	שבשבה	n.
15d(32)	כלה	n.
15d(33)	בהת	vb.
	ברק	n.
	הך	adv.
15d(34)	ברת קל	n.
	גמל	vb.
15d(35)	כמין	prep.
	שמיין	n.
15d(36)	בן	prep.
	ברייה	n.
	חוי	vb.
	ערס	n.
	ציבור	n.
	קום	vb.
	שבשבה	n.
15d(47)	אטימיטון	adv.
	מילה	n.
	מרגלי	n.
15d(48)	מזוזה	n.
15d(49)	טימי	n.
	פולר	n.
15d(50)	נטר	vb.
	עוד	adv.
15d(51)	דמך	vb.
16a(6)	גרי	vb.
	דוב #2	n.
16a(27)	חנו	n.
	כיתניי	n.

16a(28)	חד num.
	יום n.
	צמוח n.
	קרי vb.
16a(30)	בולווטיס n.
	חד num.
	צמוח n.
16a(31)	אחי vb.
	בקר vb.
16a(39)	סלק vb.
	שכינה n.
16a(45)	פרסם vb.
16a(53)	גלגין n.
16a(60)	גרם vb.
16a(62)	אמר vb.
	נכת vb.
	שמיין n.
16b(44)	סוג vb.
	סייג n.
16b(45)	חריע n.
	חרע vb.
16b(47)	בלחור conj.
	חוב vb.
16b(49)	טרח vb.
16c(11)	קפורקיי adj.
16c(15)	דקדק #2 vb.
	כמה conj.
16c(16)	מה pron.
16c(51)	דרום n.
16d(40)	שרע vb.
16d(50)	מכיוון conj.
16d(61)	מן pron.
17a(12)	אלא conj.
	בגין prep.
17a(16)	הוי vb.
17a(55)	אית
17a(58)	סבר vb.
17b(12)	פלגו n.
17b(52)	אנן pron.
17b(54)	אילו conj.
	אנן pron.
17b(59)	צורך n.
17c(5)	אילן n.
	כמה ד־ conj.
17c(7)	נמר n.
17c(8)	נמריר n.
17c(20)	קצח n.
17c(21)	בצל n.
	דקיק adj.
	זרע vb.
	רב n.

	שתל vb.
17c(31)	ילף vb.
17c(37)	פורגר n.
	צמחה n.
17c(52)	שני vb.
17d(14)	ביי n.
	ברנש n.
	חכינה n.
	פחח vb.
17d(15)	אח n.
	כרך vb.
	עובד n.
	קרקס n.
	שעי vb.
17d(16)	אנן pron.
	מגיר n.
	נוכריי adj.
17d(18)	הן adv.
17d(19)	אלה n.
	בגו prep.
	בריך adj.
	ברנש n.
	שבק vb.
17d(20)	שבק vb.
17d(22)	חירחיי adj.
17d(35)	טב adj.
17d(39)	בקר vb.
17d(40)	קום vb.
17d(49)	חני vb.
17d(59)	כתב vb.
17d(60)	פייס vb.
	רב n.
17d(63)	חזר vb.
	נהר #2 vb.
17d(65)	עובד n.
18a(51)	דרש vb.
18b(10)	רוכה n.
18b(20)	חחובה n.
18b(22)	אבזה n.
18b(43)	זמן n.
18b(59)	צורך n.
18d(42)	חניי #2 n.
18d(61)	אחריי adj.
	תניי #2 n.
18d(62)	אחריי adj.
19a(23)	צווח vb.
19a(40)	מן לעיל adv.
19a(41)	גלגל n.
19b(29)	לישן n.
19b(34)	פירוש n.
19b(36)	חפלוגה n.

19b(43)	סייע vb.
19b(47)	פשט vb.
	שאילה n.
19c(4)	בעי vb.
19c(32)	סב n.
	שאל vb.
20a(11)	בהח vb.
	כיפליס n.
20a(13)	שנה n.
20a(34)	פתר n.
20a(38)	כרכד n.
20a(40)	פשט vb.
	שאילה n.
20a(52)	אכל vb.
	אריס n.
	פרסקה n.
20a(53)	חמר #3 n.
	יחר vb.
	לפיץ n.
	שער vb.
20a(55)	אילן n.
	אנן pron.
20a(56)	איזור n.
	נסב vb.
20a(57)	חמר #3 n.
	חרוב n.
	חרובי n.
	כורח n.
	מטי vb.
	נגד vb.
	נקף vb.
	קצץ vb.
20a(58)	דבש n.
	מלא n.
20a(59)	עלם n.
	שני vb.
20a(61)	חד num.
	קום vb.
20b(1)	כרם n.
20b(2)	חבל vb.
	כמין prep.
	צפי vb.
	רחיק adj.
	חור n.
20b(4)	בעי vb.
	חרב vb.
	מן יד adv.
	קום vb.
	קשיו n.
20b(5)	פגול n.
	פקי n.

	ראש שתה n.
	שמיטה n.
20b(6)	אסיר adj.
	גמל n.
	טעון n.
	פקי n.
	ראש שתה n.
20b(7)	בעי vb.
	זרע vb.
20b(10)	זרע vb.
	חקל n.
	לפת n.
	קטע vb.
20b(16)	טל n.
20b(21)	דבורי n.
	דבש n.
	צליין n.
20b(22)	טעי vb.
	צליין n.
20b(23)	טימי n.
	עבידה n.
	פרש vb.
20b(24)	אחר n.
	בית מדרש n.
20b(25)	חרוב n.
	מן prep.
	צמק vb.
20b(41)	חניי #2 n.
20b(46)	בן prep.
	חית n.
	מנע vb.
20b(48)	חזר vb.
20b(57)	הא interj.
20c(16)	חמי vb.
	פרש vb.
	ציבור n.
20c(23)	הלכה vb.
20c(27)	צרך vb.
20c(44)	אפילו conj.
20d(38)	איפשר adv.
	אלא conj.
	כה adv.
	כור n.
	סלק vb.
	ציבחר adv.
20d(39)	דרומיי adj.
20d(48)	פשיט adj.
20d(53)	בשל vb.
	ירק n.
	לפיץ n.
	נשי vb.

20d(56) מנן adv.
20d(57) סמך vb.
צרר n.
שיעור n.
20d(58) סחר vb.
20d(59) בני vb.
ליטרה n.
20d(63) עטושיי adj.
21a(3) חיי adj.
כותיי n.
כלכיד n.
21a(4) היידן pron.
21a(5) הנדקוק n.
פרפחין n.
קקול n.
21a(10) ארגרון n.
בלחוד conj.
פחת vb.
21a(12) נפק vb.
21a(13) בלחוד adv.
נחתום n.
שיעור n.
21a(19) סכן vb.
צמת vb.
21a(20) אח n.
עבר vb.
21a(22) פרנס n.
21a(25) אורייה n.
טען vb.
פרנס n.
קום vb.
21a(26) קום vb.
21a(27) ארכון n.
ביי n.
נחת vb.
פרנס n.
21a(28) אגר n.
טב adj.
ליכא adv.
שתי vb.
21a(29) חורן pron.
נחת vb.
תניין num.
21a(30) אגר n.
איכא adv.
פרנס n.
21a(31) ביי n.
מלך #2 vb.
על מנת prep.
21a(32) בזי vb.
21a(38) קדמייה n.
21a(40) חד num.
21a(41) זכי vb.
מסכן n.
עיין n.
21a(42) רמז vb.
שיעור n.
21a(43) זכי vb.
חסר vb.
יליף adj.
עלל vb.
קפילין n.
קרט n.
21a(46) דרש vb.
21a(48) איפשר adv.
אכל vb.
21a(52) חסף n.
מאן n.
נחת vb.
נשיו n.
21a(53) אסי n.
לפיין n.
עיקר n.
תבשיל n.
21b(2) דרש vb.
ציבור n.
21b(3) לוקבל prep.
21b(5) זכו n.
21b(7) טב adj.
21b(9) ארגנטרין n.
מסכן n.
צריף n.
21b(12) דימוסין n.
21b(13) הואיל conj.
זכי vb.
מן conj.
שכח vb.
21b(14) רינר n.
חיין n.
טפל vb.
כיס n.
מיתו n.
מן conj.
תלי vb.
21b(17) מסכן n.
פריטין n.
21b(18) חמר n.
מסכן n.
קופד n.
21b(19) יתיר adv.
מרה n.
פרנס n.
21b(20) חורן pron.
21b(21) בדק vb.
חתן n.
צריך adj.
21b(22) חורן pron.
מצווה n.
21b(23) אלף vb.
פגע vb.
רוח n.
21b(24) כפי vb.
ערק vb.
21b(28) מתנה n.
21b(29) אית
מן ביני prep.
צום n.
ראש שתה n.
21b(30) מן בתר prep.
שנה n.
21b(31) הילך interj.
זכי vb.
טימי n.
קופד n.
תרנ(ו)גלה n.
21b(34) חור vb.
לוקבל prep.
מות vb.
מן conj.
21b(35) יד n.
סמי vb.
פשט vb.
קטע vb.
רגל n.
רהט vb.
21b(36) כן adv.
מטי vb.
סלק vb.
תכר vb.
21b(38) (חד ד)סגי n.
נוהריה
רב n.
21b(39) אכל vb.
יום n.
יליף adj.
מטי vb.
21b(40) בעי vb.
כעס vb.
21b(41) איקר n.
בגין prep.
פייס vb.
21b(42) חמי vb.
פיוס n.
21b(43) (חד ד)סגי n.
נוהריה
21b(44) ברנש n.
לרע מן prep.
21b(45) איקר n.
לרע מן prep.
עבד vb.
פרנסה n.
21b(46) הכן adv.
לרע מן prep.
צלי vb.
21b(47) גמל vb.
21b(48) טייל vb.
ית prep.
כנישה n.
21b(50) אית
21d(59) ליסטיס n.
G 19a(23) סמי n.
G 19a(24) (חד ד)סגי n.
נוהריה
G 20b(22) דבש n.
Se 21a(3) הואיל conj.
Se 21a(29) סיעה n.
Se 22c(4) סירקי n.
V 15c(23) תוב adv.
V 15d(37) שבשבה n.
V 16a(29) חובץ n.
V 17d(17) מן conj.
V 19b(51) שיעור n.
V 20d(57) בירה n.
V 21b(5) ערטיליי adj.
V 21b(6) נחת vb.
V 21b(39) אורח #2 n.
V 21d(61) סרי vb.

Demai

21c(36) להל adv.
21c(40) יכל vb.
לית
21c(56) בעי vb.
יאות adv.
קשי vb.
21d(6) מחל n.
מחל vb.
21d(7) כוסברה n.
תבל n.
21d(8) כוסברה n.
כוסבר n.
מחל vb.
21d(9) תבל n.
21d(26) ברם conj.
21d(49) כד conj.
21d(50) אפילו conj.

	ביעה n.
	קופד n.
21d(52)	מסנה n.
	תינה n.
21d(53)	איפשר adv.
	לא adv.
21d(54)	אכל vb.
	בן prep.
	ההוא pron.
	מחר adv.
	מסנה n.
	קום vb.
	תקן vb.
21d(55)	אתמל adv.
21d(56)	אוף conj.
	אמר vb.
	מילה n.
21d(57)	אנן pron.
	ברנש n.
	מלאך n.
	קדמיי adj.
21d(58)	חמר #2 n.
	חמרה n.
21d(59)	גנב vb.
	דמי vb.
	לילי n.
21d(60)	בתר prep.
	טמר vb.
	מלך #2 vb.
	עבד vb.
21d(61)	מערה n.
21d(62)	נהק vb.
	נפק vb.
	פתח vb.
	שרי vb.
21d(63)	אית
	טעם vb.
	עליב adj.
21d(64)	אכל vb.
	בלום pron.
	קומי prep.
22a(1)	אין interj.
	רום vb.
	תקן vb.
22a(2)	אלף vb.
	דמיי n.
22a(3)	עליב adj.
22a(4)	גרם n.
	חמר vb.
	על prep.
	פקד vb.
22a(5)	חצר vb.
	נסב vb.
	סאה n.
	עלל vb.
	שׂערה n.
22a(6)	גמל n.
	חמר #2 n.
22a(7)	אכל vb.
	אתר n.
	גזר vb.
	עבור n.
	שׂערה n.
22a(8)	צפצף #2 vb.
22a(9)	מרגלי n.
	נכי vb.
	ערב #2 vb.
22a(10)	אנה pron.
	אתי vb.
	בלע vb.
	חבר #2 n.
	עבבר n.
22a(11)	גבע vb.
	צמת vb.
22a(12)	פלט vb.
22a(13)	מבוע n.
	ספק vb.
22a(14)	בית וועד n.
	ספק vb.
	ערב #2 vb.
22a(15)	גבר vb.
	מנע vb.
	עבר vb.
	פלג vb.
22a(16)	אנן pron.
	מן #2 conj.
	קלל vb.
22a(17)	נבי vb.
	שרי vb.
22a(18)	עבד vb.
	עבור n.
22a(19)	לית
	סכם vb.
	עבד vb.
	עבור n.
22a(20)	מן conj.
	פטל n.
	ציבחד adv.
	שגח vb.
22a(21)	זון vb.
	מולה n.
	סבר #2 n.
	קום vb.
22a(22)	כדון adv.
	קרייה n.
22a(23)	בני קרתה n.
	נקף vb.
	קרב vb.
22a(24)	אישה n.
	נחת vb.
	שבק vb.
	שמיין n.
22a(25)	הואיל conj.
	שׂבע vb.
22a(29)	נחם vb.
	קבל vb.
22a(30)	חסיר adj.
	נחס vb.
22a(33)	סובה n.
	ערי vb.
22a(34)	לילי n.
22a(36)	אכל vb.
	פיתות
22a(56)	מן #2 pron.
22a(59)	ניח adj.
22b(1)	אן conj.
22b(2)	אזל vb.
22b(5)	מנן adv.
22b(6)	שמע vb.
22b(7)	צריך adj.
22b(18)	אריס n.
22b(23)	תבר vb.
	נחת vb.
22b(60)	תילוף n.
22b(61)	שתק vb.
22b(62)	גידוד n.
	דקיק adj.
	חרוב n.
	תומרה n.
22b(63)	אורז n.
	אכתר
	כמון n.
	סימוק adj.
22c(3)	סבר vb.
22c(9)	ניקלווס n.
	שאל vb.
22c(10)	יבל vb.
	שער vb.
22c(11)	סייע vb.
22c(30)	דבילה n.
	נהג vb.
22c(31)	כך adj.
22c(32)	מגדל n.
22c(33)	מלח n.
	מערה n.
22c(34)	פרש vb.
22c(35)	פרש vb.
22c(39)	טבייה n.
	עמוד n.
22c(45)	ציבור n.
22c(50)	זבן vb.
	ירק n.
22c(51)	גנה n.
	קום vb.
	רב n.
22c(52)	חמר vb.
	יהודיי n.
	קטל vb.
	שווי vb.
22d(3)	בעי vb.
22d(14)	טעון n.
22d(15)	עלל vb.
	צימוקין n.
22d(18)	אשפלה n.
	קפלוט n.
22d(19)	שאל vb.
22d(20)	שמועה n.
22d(24)	אפשלה n.
	טעון n.
22d(25)	ידי vb.
22d(48)	שוק n.
22d(59)	מכלל conj.
22d(61)	אפילו conj.
23a(4)	לגב prep.
	מן קומי prep.
	ערק vb.
23a(5)	כל n.
23a(19)	קשי adj.
23a(23)	תוב vb.
23a(24)	אית
	חורן pron.
23a(25)	מילה n.
23a(28)	ההוא pron.
	הידין pron.
23a(32)	אכל vb.
23a(51)	תרב vb.
23b(36)	כשר adj.
	פסד vb.
23b(55)	פלג vb.
23b(56)	היא pron.
23b(59)	כרם n.
23b(60)	חצי vb.
23b(61)	אזל vb.
	ברנש n.

	גבר	n.
	סייג	n.
23b(62)	חד	num.
	חצי	vb.
	טען	vb.
	קיס	n.
	שן	n.
23b(64)	יצר	n.
	כשר	adj.
23c(12)	תמן	adv.
23c(25)	אפעלגב	conj.
	אתי	vb.
23c(26)	עובד	n.
23c(33)	סמוק	adj.
23c(43)	תרס	vb.
23c(56)	סאב #2	vb.
23c(59)	הוי	vb.
23d(5)	ידי	vb.
23d(9)	קרמייה	n.
23d(16)	אוף	conj.
24a(3)	בדי	vb.
24a(4)	סייע	vb.
24a(9)	שאל	vb.
24a(11)	חיטה	n.
	חשר	vb.
	לגב	prep.
24a(12)	אוכלוסין	n.
24a(13)	חשד	vb.
	טען	vb.
	מחוק	n.
24a(25)	חשר	vb.
	שאילה	n.
24a(26)	אוכלוסין	n.
	אתמל	adv.
	בגין	conj.
24a(27)	ברם	conj.
	חשד	vb.
	יקר	vb.
	תקן	vb.
24a(46)	אתי	vb.
24a(50)	סלק	vb.
24a(51)	ביי	n.
	פיסה	n.
24a(53)	טרח	vb.
	רחץ	vb.
24a(54)	פיכל	n.
	שׂמאל	n.
24b(13)	פלג	vb.
24c(9)	דבתר־	n.
24c(14)	אנן	pron.
24c(38)	הוי	vb.
	מאה	num.
	נסב	vb.
24c(39)	חד עשר	num.
	צריך	adj.
24c(40)	אית	
24c(44)	כדון	adv.
24c(45)	נסב	vb.
	עשׂר	num.
	רב	n.
24c(46)	עוד	adv.
	פרה	adv.
	ציבחד	adv.
24c(49)	קרחיגניי	adj.
24c(63)	אוף	conj.
24d(7)	נחתום	n.
	תמני	num.
24d(9)	פלטיר	n.
24d(10)	נחתום	n.
24d(11)	פלטיר	n.
	תשע	num.
24d(22)	זבן	vb.
24d(23)	אתמל	adv.
	הינון	pron.
24d(25)	אורח	n.
	אינוקרמיא	n.
	שפי #2	n.
24d(26)	ר(י)ן	pron.
	לגו	prep.
	פני	vb.
24d(39)	סייע	vb.
24d(40)	גרם	n.
24d(59)	כלוקבל	prep.
	תריין	num.
24d(61)	ארמיי	adj.
	שלח	vb.
24d(62)	אתי	vb.
	ליל־	prep.
	מן	conj.
	תקן	vb.
24d(63)	אלא	conj.
	עבד	vb.
25a(3)	קפד	vb.
25b(7)	ביר	n.
	נחת	vb.
	שכיח	adj.
25b(8)	אגר	vb.
	עמס	n.
25b(10)	עובד	n.
	עוד	adv.
25b(13)	אתי	vb.
	חמי	vb.
25b(37)	תוב	vb.
25b(39)	אוף	conj.
	אנה	pron.
25b(62)	אוף	conj.
25c(22)	פלגו	n.
25c(34)	קנה	n.
25c(37)	הכה	adv.
25c(59)	נכס	vb.
25d(58)	צורף	n.
26a(3)	חשש	vb.
26a(46)	אן	conj.
26a(50)	שובה	n.
	תקן	vb.
26a(53)	בשל	vb.
	ירק	n.
	נשי	vb.
26a(54)	תקן	vb.
26a(55)	וכי	vb.
	ירק	n.
26a(58)	זכי	vb.
	ירק	n.
26a(63)	מילה	n.
26b(1)	תשד	vb.
	יהב	vb.
	יתב	vb.
	עייני	vb.
26b(2)	זרק	vb.
26b(3)	חשר	vb.
26b(13)	רמי	vb.
26b(19)	פשיט	adj.
26b(20)	מיכל	n.
26b(21)	נפק	vb.
26b(23)	אתר	n.
26b(24)	אסיר	adj.
	נום	vb.
26b(45)	מן	conj.
	צרך	vb.
26b(46)	פשט	vb.
26b(57)	חד	num.
	מצי #2	vb.
	עשׂר	num.
26b(58)	אלף	num.
	חד	num.
26b(59)	אלף	num.
26c(23)	ד(י)ן	pron.
26c(45)	עם	n.
26c(50)	פתר	n.
G 25c(59)	רדיי	n.
V 21c(35)	אתי	vb.
V 21d(5)	שומר	n.
V 21d(6)	שומר	n.
	שמרמר	n.
V 22a(9)	סרקיי	adj.
V 22a(34)	פחת	vb.
V 22a(36)	פתית	n.
V 22b(63)	עקים	adj.
V 22c(39)	פונדק	n.
V 23b(62)	מוכל	n.
V 23b(64)	מוכל	n.
V 25c(59)	עילה	n.

Kilayim

26d(46)	טעי	vb.
26d(60)	סכל #2	vb.
26d(62)	מילה	n.
	צריך	adj.
	קדמיי	adj.
	רב	n.
26d(64)	פרק	n.
27a(2)	פרק	n.
27a(4)	הכה	adv.
27a(6)	על	prep.
	פינקס	n.
27a(7)	גילבון	n.
	כותל	n.
	מילות	n.
	פישון	n.
27a(8)	מתני	n.
	סרפוון	n.
	פסילה	n.
27a(14)	לישן	n.
	מילפפון	n.
	צווח	vb.
27a(18)	חס	n.
27a(19)	ייסי חלי	n.
27a(20)	טרוקסימון	n.
	כרתין	n.
	עולתין	n.
	קפלוט	n.
27a(23)	כמין	prep.
27a(24)	חרוב	n.
	נפון	n.
	קצץ	n.
27a(26)	פרסוע	n.
	חומני	n.
27a(27)	איספרגל	n.
27a(37)	עובד	n.
27a(39)	קרייפרסיקה	n.
27a(40)	כרוסלכינון	n.
	נפק	vb.
27a(41)	זרגון	n.
	לפת	n.

	מה pron.
27a(42)	מן ביני prep.
	פיסטק n.
	שיזף n.
27a(52)	פרש vb.
27a(57)	מצדה n.
	פרס vb.
27a(58)	חוט n.
	פתר vb.
	צוד vb.
	קטר vb.
27a(59)	אדן n.
	זרע vb.
	יריק n.
	לכיס n.
	עם n.
	שוף vb.
27b(14)	אנש n.
	בז n.
	ינק vb.
	לוט vb.
27b(24)	פרסקה n.
	שקי vb.
27b(47)	קרתיגניי adj.
27c(58)	אילו conj.
	יהב vb.
	סירקי n.
	צבר vb.
27c(59)	זבון #2 n.
27c(61)	טב adj.
	כלום pron.
27d(4)	עבד vb.
27d(18)	אתר n.
	חיטה n.
	רזבע n.
27d(19)	כיתן n.
	רובע n.
27d(20)	בעי vb.
	יתיר adv.
27d(33)	אריס n.
	גמם vb.
27d(34)	זרע vb.
	חצד vb.
	טרב vb.
	צמח vb.
27d(35)	סמך vb.
27d(37)	ברביי n.
27d(40)	גרם n.
27d(53)	סייע vb.
27d(59)	אנש n.
	תוב vb.
27d(62)	בדי vb.
27d(63)	זרע vb.
	חקל n.
	מין n.
28a(29)	מוריק n.
28a(38)	אפעלגב conj.
28a(60)	חד num.
28b(2)	בקעה n.
28b(3)	כמה conj.
28b(22)	שוק n.
28b(23)	שאל vb.
28c(15)	מחק vb.
28c(16)	מלי adj.
	סרר n.
	ספר #2 n.
28c(18)	בוצריי adj.
28c(19)	קשי vb.
28c(20)	תני vb.
28c(40)	יכל vb.
28c(46)	הכן adv.
28c(64)	אוף conj.
28d(5)	אן conj.
	כן adv.
28d(11)	חמר vb.
28d(19)	תני vb.
28d(20)	חמר vb.
	תמן adv.
28d(21)	או conj.
	הוי vb.
	קלל vb.
28d(22)	אילו conj.
	חמר vb.
28d(23)	קלל vb.
28d(24)	צורך n.
28d(28)	גב n.
	שני vb.
28d(45)	נרשיי adj.
29a(2)	גליליי adj.
29a(57)	חמש num.
	שורה n.
29a(58)	אית
	ביניי n.
	חורן pron.
	כי n.
	כמין prep.
	כרם n.
	שבע num.
29a(59)	ביניי n.
29a(60)	ביניי n.
29b(8)	בלע vb.
	עקום n.
29b(47)	אתי vb.
29c(26)	אנה pron.
	קום vb.
29c(40)	זרע vb.
	כרם n.
	כרתין n.
	ערבב vb.
29d(18)	חוי vb.
	שורה n.
29d(19)	פרה adv.
	שבע num.
	שורה n.
29d(20)	חד num.
	בה adv.
29d(27)	שאילה n.
29d(29)	ביניי n.
	עקר vb.
29d(31)	עבד vb.
29d(32)	חסר vb.
29d(34)	מצי #2 vb.
29d(47)	מיי pron.
30a(24)	ירבוז n.
	שער vb.
30a(44)	אירוס n.
	קיסוס n.
30b(27)	קשי adj.
30b(32)	אוף conj.
30b(33)	בגין prep.
30b(38)	בן prep.
30b(55)	ידי vb.
30c(1)	משום prep.
30c(2)	כן adv.
30c(17)	לית
30c(29)	חלף vb.
30c(30)	סימן n.
30c(36)	בעי vb.
30c(48)	קשי vb.
30c(50)	פלג vb.
30c(58)	צורך n.
30d(42)	רכיך adj.
30d(44)	תני vb.
30d(46)	ניח adj.
30d(47)	אית
	אתר n.
	טרף n.
	נתר vb.
	סתב n.
	קייט n.
31a(6)	עובד n.
	קנס n.
31a(8)	סלע n.
	פסל vb.
31a(9)	קנס vb.
31a(12)	קנס n.
31a(13)	ליטרה n.
	מן pron.
	קנס n.
31a(14)	שלם vb.
31a(31)	חורן pron.
31a(34)	מטי vb.
	סתם n.
31a(42)	תפלוגה n.
31b(29)	קפודקיי adj.
31b(33)	לאו adv.
31b(34)	קלס vb.
31b(36)	יכל vb.
	קילוס n.
31b(47)	ניח adj.
31b(50)	קרתיגניי adj.
31b(54)	פתר vb.
31b(55)	אית
31b(56)	תני vb.
31b(61)	צרך vb.
31c(3)	בן prep.
	על prep.
31c(32)	חמר #2 n.
31c(33)	סלק vb.
31c(34)	בוצריי adj.
	כד conj.
	צוות vb.
	רטיב adj.
31c(35)	לובי n.
	מצריי adj.
	נגב vb.
31c(39)	אן conj.
	פקד vb.
31c(40)	דקיק adj.
	הוי vb.
	זבן vb.
31c(46)	דלא prep.
	רמך n.
31c(47)	ברנש n.
	טור n.
	ייסי ערקיי n.
	כלינס n.
31c(48)	חיי vb.
31c(54)	בוצריי adj.
31c(58)	כה adv.
	תמן adv.
31c(59)	עיקד n.
31c(60)	בר n.
	רימך n.

	תרגם vb.
31d(54)	כלל n.
32a(6)	ערב vb.
32a(9)	כרך vb.
	קום vb.
32a(10)	יתב vb.
	פשפש vb.
32a(11)	ביי n.
	לא adv.
	נול n.
	עמר n.
	פקר vb.
32a(12)	מטכסה n.
	פיף n.
32a(13)	אנב n.
32a(26)	קיום n.
32a(32)	מן conj.
	נפק vb.
32a(34)	שלח #2 vb.
32a(42)	מפה n.
32a(43)	נבל vb.
32a(44)	כיעה n.
32a(49)	סלק vb.
32a(50)	הוי vb.
32a(53)	אנטיט n.
32a(59)	אמר vb.
	כיי n.
	נשיו n.
	שעבר vb.
32b(1)	מילה n.
32b(2)	אזל vb.
	כרנש n.
32b(5)	בורידיק n.
	חוור adj.
32b(6)	אוכם adj.
	בהת vb.
	בן prep.
	צדיק adj.
	קום vb.
	רשיע adj.
32b(7)	חפת vb.
	טב adj.
	לבש vb.
32b(8)	כהת vb.
32b(9)	איסטרט n.
	רודס n.
	חטר n.
	חפת vb.
	מסן n.
32b(10)	דמך vb.
	משיח n.
	עתר vb.
32b(11)	בזע vb.
	דוק vb.
	כסי vb.
	מאן n.
32b(13)	אזל vb.
	גופתה n.
	מהלך n.
	קל n.
	קרע vb.
32b(14)	מיל n.
32b(15)	כנישה n.
	נחת vb.
	שרי #2 vb.
	תמני עשׂר num.
32b(16)	יום n.
	תלי vb.
32b(17)	צוק vb.
32b(18)	חלל vb.
32b(19)	בר מן prep.
	הכה adv.
	כן adv.
	סלק vb.
	קצר n.
32b(20)	איגר n.
	טלק vb.
	קצר n.
32b(21)	שבעעשׂר num.
32b(23)	חשש vb.
	מן גו prep.
	עבר vb.
	תלת עשׂר num.
32b(25)	געי vb.
	נכס vb.
	עגל n.
	שיזב vb.
32b(26)	די conj.
	חמי vb.
	נשם vb.
	עכבר n.
	קטל vb.
	קן n.
32b(27)	ענוון adj.
	רפי vb.
32b(29)	יתב vb.
	נשיו n.
	ראש גלותה n.
32b(30)	דכר n.
	לעיל מן prep.
	נקבה n.
32b(31)	הא interj.
	זמן n.
	לבר adv.
32b(32)	בעי vb.
	לבר adv.
32b(33)	ברנש n.
	ירע vb.
	כעס vb.
	עלל vb.
32b(34)	אורייה n.
	כל pron.
	כלל n.
32b(35)	רמו n.
	תלת עשׂר num.
32b(36)	ליל־ prep.
	עוק vb.
32b(37)	אצבעה n.
	נשם vb.
32b(38)	יהב vb.
	מן שעתה conj.
	שן n.
32b(39)	נשם vb.
32b(40)	איקר n.
	אנה pron.
	הוי vb.
	נהג vb.
32b(41)	בית ווער n.
32b(43)	שבת n.
32b(44)	אהנו pron.
	בני n.
	גו prep.
	כנע vb.
	מן קומי prep.
32b(45)	בני n.
	חמי vb.
	כנע vb.
	מן קומי prep.
	שבח n.
	תני vb.
32b(46)	עבר vb.
	עלל vb.
32b(47)	אגרה n.
	מסר vb.
	ספר #3 n.
	שגר vb.
	שעה n.
32b(48)	חמי vb.
	סכו n.
	צום vb.
	תמני num.
32b(49)	ברנש n.
	דיר־
	דרוג n.
32b(50)	גרריי n.
	די conj.
	חלם n.
	לגב prep.
	רקיע n.
32b(51)	חכם vb.
	סמך vb.
32b(52)	עבר vb.
	צום vb.
	תלמיד n.
32b(53)	צער vb.
32b(55)	גלי vb.
	עוד adv.
32b(56)	אלף vb.
	ילף vb.
	סלק vb.
	ראש גלותה n.
32b(57)	די conj.
	דיר־
32b(58)	יהב vb.
	עילה n.
32b(59)	בעי vb.
	גבר n.
	יתב vb.
	משיתה n.
32b(60)	גרש vb.
	רן n.
	עני #2 vb.
32b(61)	תלי vb.
32b(62)	מכך vb.
	רב n.
32b(63)	נפש vb.
32c(1)	כל הן conj.
32c(2)	נכי vb.
32c(5)	זול n.
	שׂבע n.
	תמן adv.
32c(20)	ערבה #2 n.
	קום vb.
32c(21)	כעי vb.
32c(22)	איסקבטור n.
32c(23)	ב־ prep.
	חלל n.
	חרק vb.
	מות n.
	מילה n.
	נסי vb.
	שן n.
32c(24)	אתי vb.
	גחך vb.

חרק vb.
כדון adv.
קום vb.
32c(25) חלל n.
רחמן adj.
32c(26) בגין conj.
יהב vb.
לב n.
שלח vb.
32c(27) טפל vb.
שליחו n.
32c(28) גלי vb.
חרק vb.
32c(29) אזל vb.
אי #2
בכי vb.
נחות n.
שרי vb.
תמן adv.
32c(30) הנייה n.
מה pron.
סלק vb.
32c(31) אבד vb.
ארע n.
גו prep.
מסאב adj.
מרגלי n.
32c(32) אי #2
ארע n.
דמך vb.
32c(33) משיח n.
על גיף prep.
ערס n.
32c(34) ים n.
32c(35) מלח n.
רב n.
32c(38) כלוקבל prep.
כנישה n.
שער vb.
32c(39) כוון vb.
מציעיי adj.
עתיק adj.
תרע n.
32c(40) איסטדין n.
טייל vb.
32d(1) ביר #3 n.
דלם n.
32d(2) דרדס n.
32d(7) אתר n.
זרב vb.
32d(8) חוט vb.
כיתן n.
מסן n.
רצועה n.
32d(9) אסר vb.
כיתן n.
עמר n.
פיסקי n.
שנץ vb.
32d(10) בעי vb.
חוט vb.
כיתן n.
מסן n.
נחת vb.
32d(11) דרדס n.
32d(12) ארעיי adj.
על גב/גבי prep.
דרדס n.
כיתן n.
עיליי adj.
שלח #2 vb.
32d(13) גולה n.
חוט n.
כיתן n.
מהו pron.
נתן vb.
פריטין n.
קטר vb.
32d(14) חוט n.
סדין n.
עמר n.
פריטין n.
קטר vb.
32d(17) אילו conj.
32d(20) תני vb.
32d(23) טרס n.
כגון prep.
כפת vb.
32d(24) שנץ vb.
32d(25) סטר n.
32d(26) נחת vb.
עד conj.
32d(27) הכן adv.
32d(37) לבש vb.
מאן n.
עמר n.
32d(38) כיתן n.
מאן n.
עגל vb.
עמר n.
32d(40) אהנו pron.
דרדס n.
חד num.
כיתן n.
עמר n.
32d(41) מרטוט n.
סיפלני n.
עמר n.
32d(42) כיתן n.
מרטוט n.
Riš 27a(7) פול n.
Riš 30a(44) קרינון n.
Riš 30d(42) צונם n.
Riš 31c(34) פול n.
V 27a(14) יווניי adj.
V 27a(23) פול n.
V 27a(25) חמועי n.
כרוב #2 n.
V 27a(41) איסטפניני n.
פיטרוסילינון n.
V 28c(15) וו n.
V 29d(30) קרח n.
V 30a(34) מיי pron.
V 30c(35) פרה adv.
V 31b(50) קרתיגניי adj.
V 31c(40) אדן n.
V 32a(10) חייט n.
מן גב prep.
קצר n.
V 32b(36) חד num.
V 32d(2) מעפרה n.
קלוב n.
V 32d(7) עמר n.
VAr 27a(26) פגלגול n.

Shevi'it

33b(8) כה adv.
33b(25) סמך vb.
33b(29) אילן n.
עבר vb.
פרה adv.
שנה n.
תינה n.
33b(34) תפלוגה n.
33b(42) אוף conj.
אנן pron.
רובה n.
33b(57) בבליי adj.
33b(58) אוף conj.
מפשוטי n.
ערבה n.
שביעיי num.
תעני n.
33b(59) מקוה n.
33c(6) אתי vb.
דלא conj.
33c(13) בפורי adv.
מרבי n.
עובי n.
33c(56) תני vb.
33c(59) כן #2 adv.
33d(8) תני vb.
33d(13) כוון vb.
33d(27) תלת num.
33d(40) סל n.
33d(41) סל n.
33d(42) דקל n.
עדר vb.
שקי vb.
33d(43) חדת adj.
חרו n.
כנישה n.
33d(45) מתני n.
34a(25) קסם n.
34a(27) קנקיל n.
34a(54) לובי n.
מיסרה n.
34a(55) אלא conj.
כן adv.
לפיץ n.
לקט vb.
צורך n.
34a(59) בצל n.
זרע n.
כופריי adj.
עבד vb.
34b(4) קולקסייה n.
34c(4) גרם n.
מעשׂר n.
34c(5) מעשׂר n.
34c(13) בקעה n.
פקוע n.
34c(21) זמן n.
תני vb.
34c(24) פתר n.
34c(34) שמועה n.
34c(40) נפק vb.
34c(58) עני vb.
צורך n.
34c(59) אתר n.
חפרי n.
מעין n.
עיקר n.
34c(62) זבן #2 n.
תשע num.
34d(4) ההוא pron.

	הינון pron.
	שיעור n.
34d(5)	שיעור n.
34d(7)	אנן pron.
	כה adv.
	מה pron.
34d(14)	חומר #4 n.
	קול n.
34d(19)	נכש vb.
	עשב n.
34d(20)	טיבו n.
34d(29)	חוץ vb.
35a(3)	מה pron.
35a(19)	הכן adv.
	צורך n.
35a(28)	מתני n.
35a(34)	אסיד adj.
	זמד #2 vb.
	כרם n.
35a(35)	עקל n.
35a(40)	אי #2
	האסטו interj.
	משמר n.
	קובעה n.
35a(41)	קובעה n.
	רדי #2 vb.
35a(47)	שמר vb.
35a(48)	ארנונין n.
	גבי vb.
35a(49)	זעיר adj.
	חורי prep.
	חמר #2 n.
	פרי vb.
35a(50)	אפי vb.
	שובה n.
35a(56)	אכל vb.
	כוון vb.
	פיתה n.
	שמד vb.
35a(57)	חמים adj.
35a(62)	ארמיי adj.
	בשר n.
	די conj.
	חוט vb.
	נבילה n.
35a(63)	אכל vb.
	דלכן
35a(64)	אנה pron.
	נבילה n.
	קטל vb.
35b(1)	ארמיי adj.

	יהודיי n.
35b(2)	אילו conj.
35b(6)	סבר vb.
35b(7)	אין interj.
	אלא conj.
35b(8)	אנש n.
	מילה n.
	קשי vb.
35b(15)	הינון pron.
	לית
35b(16)	חבט vb.
	סנטר n.
35b(17)	ביי n.
	סכנה n.
	עתר vb.
35b(18)	שטח vb.
	שרי vb.
	תכריכין n.
35b(19)	חטר n.
	כל pron.
	נחת vb.
	שדי vb.
35b(20)	נהג vb.
35b(23)	חרש #2 vb.
	נסב vb.
35b(24)	בתר prep.
	טבאות adv.
	שמיטה n.
	שרר vb.
35b(25)	שמיטה n.
	שרר vb.
35b(26)	עבד vb.
35b(27)	שרר vb.
35b(28)	אלף vb.
35b(45)	ייחור n.
	עבר vb.
	שטי #2 adj.
	תלי vb.
35b(46)	אתי pron.
35b(47)	בהת vb.
35b(49)	צרך vb.
35b(55)	אתי vb.
	כן #2 adv.
35b(57)	חות vb.
35c(6)	שאול #2 n.
35c(12)	גב n.
35c(15)	נשק vb.
35c(16)	ארע n.
	כיפה n.
	עבר vb.
35c(17)	אוליסיס n.

	עגל vb.
	תקל vb.
35c(18)	גוש n.
35c(27)	משתו n.
	סימן n.
	פרוטוגמייה n.
35c(28)	אית
	יאות adv.
	תתובה n.
35d(20)	תוב vb.
35d(22)	קבל vb.
35d(23)	תוב vb.
36a(18)	אדרה n.
	חכם vb.
36a(21)	יכל vb.
36a(30)	אפילו conj.
36a(31)	ית prep.
	סבר vb.
	שהי vb.
	תלת num.
36a(32)	אורח n.
36a(33)	נכס vb.
	דדיי n.
	תור n.
36a(35)	סתם n.
	פרש vb.
36a(41)	פרק n.
36a(42)	הלכה vb.
36a(43)	הלכה vb.
36a(47)	סייע vb.
36a(50)	שמיטה n.
	שרר vb.
36a(53)	שרר vb.
36b(19)	אתי vb.
36b(28)	אית
36b(51)	חורן pron.
36b(62)	עובד n.
36b(63)	נקי adj.
36c(1)	לחת vb.
36c(2)	ביעה n.
	מיין n.
	שלק vb.
36c(15)	אתי vb.
	על prep.
36c(16)	ברנש n.
	ידע vb.
36c(17)	כהן n.
	כיפה n.
	פלן n.
36c(38)	אוף conj.
	הכה adv.

	סבר vb.
36c(51)	שאל vb.
36c(52)	דקל n.
	יהיב adj.
36c(53)	שאל vb.
36c(54)	חוט n.
	מטי vb.
	נהיג aux. vb.
	תמן adv.
36c(55)	חוט n.
	כהן n.
36c(56)	פרדס n.
36c(59)	חלט vb.
36c(61)	טרח vb.
	צריך adj.
36d(3)	בגין prep.
	גוב vb.
	יום n.
	נפק vb.
	ריקן adj.
36d(4)	חזן n.
	חמי vb.
	ספר #2 n.
	עבד vb.
36d(5)	אחר n.
	בבליי adj.
	צורך n.
36d(8)	שכח vb.
36d(17)	הילך interj.
	שרי vb.
36d(18)	חחם vb.
	מחר adv.
36d(19)	די conj.
	חתם vb.
	יאות adv.
36d(20)	אלף num.
	אריסו n.
	די conj.
36d(31)	מן גו(א) conj.
	דווח n.
36d(35)	אסר vb.
	צנבריי adj.
36d(36)	יהב vb.
	עמם n.
	פדיטין n.
36d(40)	אשקייה n.
36d(45)	שני vb.
36d(62)	בצל n.
	גב n.
	קבל vb.
36d(63)	סמך vb.

37a(1)	סוף	n.
	ראש	n.
37a(2)	שרע	vb.
37a(6)	קפלוט	n.
37a(7)	לבש	vb.
	ציפוריי	adj.
	קטם	n.
	שׂק	n.
37a(8)	חטי	vb.
	ירק	n.
	ליל־	prep.
37a(9)	ל־	prep.
	נחת	vb.
37a(10)	קופד	n.
37a(11)	עבד	vb.
	תרנ(ו)גלה	n.
37a(14)	עובד	n.
	צדיק	adj.
37a(24)	אהן	pron.
	ירי	vb.
37a(25)	חומר #4	n.
	קול	n.
37b(17)	כלום	pron.
37b(24)	נסורה	n.
37b(25)	וורד	n.
	פקוע #2	n.
37b(30)	אודורורוסטין	n.
	אורוסטין	n.
	קיטרטון	n.
	שרי	vb.
37b(31)	אירוטירון	n.
	אסיר	adj.
	דיומידון	n.
	דרמינון	n.
	מירסינטון	n.
37b(32)	אפילו	conj.
37b(33)	סמך	vb.
	עובד	n.
	קינרס	n.
37b(42)	צורך	n.
37b(50)	איזוב	n.
	צתר	n.
37b(51)	קורני	n.
37b(61)	איגר	n.
	ירק	n.
	קניבה	n.
37b(62)	גרם	n.
	יבש	vb.
37c(2)	חבורה	n.
	קשי	vb.
37c(5)	שרע	vb.
37c(11)	יהב	vb.
	מורייס	n.
37c(12)	חלתי	n.
	יהב	vb.
37c(15)	שעה	n.
37c(17)	אגר	n.
	הוי	vb.
	חשב	vb.
	פקד	vb.
37c(18)	משח	n.
37c(24)	מתני	n.
37c(25)	זעיר	adj.
	קלס	vb.
	שם	n.
	שמועה	n.
37c(30)	בדי	vb.
	הלכה	vb.
	קלס	vb.
37c(31)	כן	adv.
	משום	prep.
37c(33)	פרק	n.
37c(38)	לחורייה	adv.
	לקומייה	adv.
	מני	vb.
37c(52)	חורן	pron.
37c(53)	גרם	n.
37c(57)	וורד	n.
	פתר	n.
	פתר	vb.
38a(1)	תפלוגה	n.
38a(21)	עלל	vb.
	צלותי	n.
38a(22)	אשון #2	n.
38a(28)	זבן	vb.
	קורדק	n.
38a(30)	אסיר	adj.
38a(31)	מהו	pron.
	קופד	n.
	קטע	vb.
	שוק	n.
38a(33)	גרם	n.
38b(7)	טמר	vb.
	מערה	n.
	קום	vb.
38b(9)	מערה	n.
38b(11)	גוב	vb.
38b(13)	גרם	vb.
38b(23)	די	conj.
	ירי	vb.
38b(33)	די	conj.
	יחידיי	n.
38b(34)	סתם	n.
38b(35)	נהיג	aux. vb.
38b(36)	כדון	adv.
38b(42)	סייע	vb.
38b(47)	חמר	n.
	פריטין	n.
38b(50)	כמה ד־	conj.
	מן גו(א)	conj.
	קדמיי	adv.
38b(61)	דימוסין	n.
	פריבט	n.
38b(63)	בגין	conj.
38b(64)	זלף	vb.
38c(46)	סלק	vb.
38c(47)	ביי	n.
	סלק	vb.
	שאל	vb.
38c(48)	עלל	vb.
38c(49)	פלן	n.
	קדמיי	adv.
	קטע	n.
38c(50)	גולה	n.
	פרפחין	n.
	רבי #2	n.
38c(52)	פיטרוסילינון	n.
38c(60)	איפשר	adv.
38c(61)	גלגל #2	vb.
	חרדל	n.
38c(62)	חרדל	n.
38c(63)	דרש	vb.
38d(1)	דיין	n.
38d(2)	אנה	pron.
	אסר	vb.
	קומי	prep.
38d(3)	שרע	vb.
38d(6)	אכף	vb.
	דמי	vb.
38d(7)	היא	pron.
38d(12)	אכף	vb.
38d(23)	הוי	vb.
38d(24)	חרוב	n.
	מערה	n.
	עבד	vb.
	תלת עשׂר	num.
38d(25)	יתב	vb.
	עלם	n.
	קל	n.
38d(26)	כרת קל	n.
	מערה	n.
	מצדה	n.
	פרס	vb.
	צייד #2	n.
38d(27)	דימוס	interj.
	יבד	vb.
	מבלעדי	prep.
	ציפר	n.
38d(28)	דימוסין	n.
	שדך	vb.
38d(30)	דכי	vb.
	קצץ	vb.
	תורמוס	n.
38d(31)	טוף	vb.
	כותיי	n.
	קלק	vb.
38d(32)	דבי	vb.
	הן	conj.
	טמר	vb.
	לית	
	מית	n.
	סב	n.
	פלי	vb.
38d(33)	אתר	n.
	דכי	vb.
	נפק	vb.
38d(36)	דכי	vb.
38d(41)	אנן	pron.
	כיר	n.
	עוק	vb.
38d(42)	ארע	n.
	בדק	vb.
	טבי	n.
	רחיק	adj.
38d(43)	חפי	vb.
	טבי	n.
38d(44)	חזר	vb.
	סוף	n.
39a(3)	פלג	vb.
39a(9)	לא	adv.
	סבר	vb.
	עובד	n.
39a(10)	כוות	prep.
	עובד	n.
39a(11)	ארי	n.
	אתי	vb.
	עובד	n.
39a(12)	בקר #2	vb.
	רחם	n.
	תעל	n.
39a(13)	קפודקיי	adj.
	רחם	n.
39a(14)	צורך	n.
	צלל	vb.

	רגל	n.
	שאל	vb.
39a(15)	בקר #2	vb.
	זכי	vb.
	חזר	vb.
	פלג	vb.
	צלוחי	n.
	שוק	n.
39a(16)	צלוחי	n.
39a(17)	אוצר	n.
	גב	n.
	זכי	vb.
	פריטין	n.
	צור #2	vb.
39a(18)	בקר #2	vb.
	זכי	vb.
39a(33)	צנבריי	adj.
39a(34)	אנה	pron.
	סמך	vb.
39a(35)	בנש	vb.
	ערוכה	n.
	שורה	n.
	שמיטה	n.
	חבן	n.
39a(52)	יבל	vb.
39a(53)	איסור	n.
39a(54)	אפין	n.
	הפך	vb.
	פרק	vb.
39a(55)	אהן	pron.
	אם	n.
	פקד	vb.
39a(56)	גנה	n.
	ירק	n.
	עם	n.
39a(57)	אזל	vb.
39a(58)	חמר	vb.
	חשד	vb.
	שווי	vb.
39a(59)	חלה	n.
	חשד	vb.
	נפק	vb.
	שמיטה	n.
39a(60)	חלה	n.
39b(41)	חבר	n.
39b(45)	חיל	n.
39c(27)	צרך	vb.
39c(34)	פשיט	adj.
39d(24)	דבש	n.
	חורש	n.
	נפק	vb.
39d(25)	שמועה	n.
39d(33)	אתר	n.
	מכלה	n.
	תני	vb.
39d(34)	אנה	pron.
	בגין	prep.
	יקר	vb.
39d(47)	אמר	vb.
	ברביי	n.
	פלג	vb.
39d(54)	יקר	vb.
	מלח	n.
	עירבון	n.
	פקד	vb.
39d(55)	חלף	vb.
Ar 33d(13)	תנן	vb.
Riš 36a(8)	קייטניי	adj.
V 33d(51)	יהיב	adj.
V 35a(34)	שמיטה	n.
V 35a(40)	רמי	vb.
V 35b(20)	סכן	vb.
V 36a(8)	פטר #2	n.
V 36d(4)	דרוש	n.
V 36d(18)	קבל	vb.
V 37c(17)	חליטר	n.
V 38a(21)	אורייר	n.
V 38b(48)	היימן	vb.
V 38d(21)	שמיטה	n.
V 39a(52)	כפוני	n.
V 39a(53)	טעון	n.

Terumot

40b(5)	מחני	n.
	פלג	vb.
40b(11)	אית	
40b(31)	טרסיי	adj.
	עובד	n.
40b(32)	אוכם	adj.
	לעי	vb.
	סימוק	adj.
40b(35)	גט	n.
	חלים	adj.
40b(60)	כמה ד־	conj.
40c(13)	מעשר	n.
40c(16)	קוֹם	vb.
40c(24)	כרח	n.
40c(25)	אחריי	adj.
	חמש	num.
	תני	vb.
40c(29)	אמר	vb.
	כלל	n.
40c(34)	כלל	n.
40c(47)	פשיט	adj.
40c(55)	נשי	n.
40d(3)	הכן	adv.
40d(40)	דלא	conj.
	חסיד	adj.
40d(58)	חמר	vb.
41a(58)	חומנה	n.
41b(22)	שמע	vb.
41b(23)	עינתיניי	adj.
	עם	n.
	קלוסקין	n.
41b(24)	יחידיי	n.
	חקן	vb.
41b(35)	מכיוון	conj.
	צורך	n.
41b(36)	צורך	n.
41b(41)	תלמיד	n.
41b(64)	ידי	vb.
41c(15)	יאות	adv.
41c(19)	אמור	n.
41c(29)	חבורה	n.
	כד	conj.
41c(30)	ציבור	n.
41d(2)	לכן	adv.
	צריך	adj.
41d(9)	כמה	conj.
	צליין	n.
41d(10)	צליין	n.
	רב	n.
41d(13)	דרומיי	adj.
41d(21)	אורז	n.
	בשל	vb.
	נשי	vb.
41d(22)	בשל	vb.
	חיי	adj.
	לוקבל	prep.
41d(25)	חד	num.
42a(32)	אוף	conj.
	כן	adv.
42a(43)	אוף	conj.
	אלא	conj.
	סתם	n.
42a(46)	צורך	n.
42a(47)	שייר	vb.
	שׂק	n.
	תרם	vb.
42b(4)	מן	prep.
42b(19)	חד	num.
42b(20)	חד	num.
42b(27)	שתק	vb.
42b(42)	חד	num.
42c(46)	סתם	n.
42d(30)	מחני	n.
42d(33)	חבר	n.
	פלפול	n.
42d(34)	שיעור	n.
42d(40)	יליף	adj.
	חרם	vb.
42d(41)	פסד	vb.
	רובע	n.
	חרם	vb.
42d(42)	אגר	vb.
	רובע	n.
43a(13)	שאל	vb.
43a(47)	ארעיי	adj.
43b(15)	אמר	vb.
43b(16)	עבד	vb.
43c(2)	קפודקיי	adj.
43c(5)	שכט	n.
43c(17)	ידי	vb.
43c(23)	דבתר־	n.
43c(31)	בעי	vb.
43c(39)	כמה	adv.
	עבר	vb.
	קב	n.
43c(40)	ביעה	n.
	שת עשׂר	num.
	שתות	num.
	תשע	num.
43c(41)	גכל	vb.
43c(55)	יתב	vb.
43c(64)	סלק	vb.
43d(25)	בדון	adv.
43d(26)	חיטה	n.
	נפל	vb.
43d(43)	רובה	n.
44a(37)	יחידיי	n.
44a(57)	מילה	n.
44b(9)	אחי	vb.
44b(11)	הא	interj.
44b(16)	אילו	conj.
44b(17)	ניח	adj.
44b(21)	מתני	n.
44b(27)	אחריי	adj.
44b(29)	אנן	pron.
	פשט	vb.
	שאילה	n.
44c(30)	בבליי	adj.
44c(49)	אפילו	conj.
44c(52)	יאות	adv.

44d(6)	אמור n.
44d(20)	צריך adj.
44d(30)	בן prep.
	מה pron.
	תניי #2 n.
44d(32)	דו(י)ן pron.
44d(58)	גרם n.
	הכה adv.
	שם n.
45a(10)	שאל vb.
45b(12)	צריך adj.
45b(17)	לגב prep.
45b(18)	הוא pron.
	קשי vb.
45b(19)	קום vb.
45b(47)	דמי vb.
45b(60)	מורייס n.
	ציר #2 n.
	צלל vb.
45c(18)	בגין conj.
	נקר vb.
45c(19)	תני vb.
45c(21)	נטר vb.
45c(23)	קונדיטון n.
45c(24)	בשל vb.
45c(27)	באש vb.
45c(29)	מרי עובר n.
45c(31)	הכן adv.
45c(32)	לא adv.
	נחת vb.
	עובד n.
45c(36)	אורח #2 n.
	אילולי conj.
45c(37)	בשל vb.
	שתי vb.
45c(38)	אזל vb.
	ביי n.
	גלי vb.
	דיד־
	קונדיטון n.
45c(42)	קרינה n.
45c(43)	עלל vb.
	שאל vb.
45c(45)	גיגי n.
45c(48)	ידע vb.
	מן pron.
	מן #2 conj.
45c(49)	אחר n.
	סמך vb.
	שעי vb.
45c(50)	אהן pron.
	חד num.
	יהב vb.
	מצווה n.
	סגין adv.
	רחם vb.
45c(51)	אכל vb.
	בעיל n.
	יהב vb.
	מיכל n.
	עילי n.
	קומי prep.
	רגש vb.
45c(52)	אכל vb.
	דמך vb.
	נום vb.
45c(53)	ההוא pron.
	עור vb.
45c(54)	לוולי vb.
45c(55)	חשד vb.
45c(58)	רום vb.
45c(60)	רפי vb.
45c(62)	גרב n.
	חמר n.
	ערובה n.
	צום n.
45c(63)	גלי vb.
	לאו adv.
	שפך vb.
45c(64)	חלחל vb.
	מרי דצומה n.
	ספק vb.
	עד conj.
45d(2)	מרי שמועה n.
	נום vb.
45d(3)	בוצין n.
	דלק vb.
	יד n.
	על prep.
	תומנה n.
45d(4)	זהיר adj.
	כרך vb.
	רשיע adj.
45d(5)	ברייה n.
	חשש vb.
	נחן vb.
	צריך adj.
45d(6)	בית שיחייה n.
	נצע vb.
	ערס n.
	פיתה n.
	פריטין n.
	תבשיל n.
	תחות prep.
45d(7)	דייה #2 n.
	פגול n.
	תרוג n.
45d(9)	אבד vb.
	ערב #2 n.
	קטה
	שיחור n.
45d(10)	גרם n.
	לודין n.
	מרגלי n.
45d(11)	דמין n.
	יקיר adj.
	קליל adj.
45d(33)	פקק vb.
	שמועה n.
45d(35)	גלי vb.
	כסי vb.
45d(41)	גיגי n.
	גלי vb.
45d(42)	אחריי adj.
	חקל n.
	פעל #2 n.
	קולה n.
45d(43)	אחריי adj.
	שתי vb.
45d(49)	גלי vb.
	דבש n.
	פעפע vb.
	צלותי n.
45d(51)	אולומרמרין n.
	איפשר adv.
	ביי n.
	חמי vb.
	יתב vb.
45d(53)	רחל vb.
45d(54)	יד n.
	מרוש n.
	ערס n.
	פשט vb.
45d(56)	חוי vb.
45d(59)	ס־ט n.
45d(60)	נפק vb.
	סלקו n.
	שלשל vb.
46a(11)	אכף vb.
46a(14)	אכף vb.
46a(21)	מילפפון n.
46a(22)	רירין n.
46a(23)	אכל vb.
	סני vb.
	קופד n.
46a(24)	חמר #3 n.
	טלופח n.
	כלעס vb.
	פונרק n.
	שרי vb.
46a(25)	שזרה vb.
	תוב adv.
46a(26)	חיורי n.
	כלעס vb.
	שכח vb.
46a(28)	חלב n.
	חלב vb.
	רעי n.
46a(29)	בין vb.
	מות vb.
	נבח vb.
	סוף n.
	עבד vb.
	תום n.
46a(30)	ביי n.
	טור n.
	שחק vb.
46a(31)	בין vb.
	ברביי n.
	עפר n.
	קלק vb.
	תרתר vb.
46a(32)	בזיון n.
	גב n.
	זמן vb.
	חוב vb.
	יתב vb.
	כלב n.
	רבן n.
46a(33)	טיבו n.
	ל־ prep.
	קרייה n.
	שביי n.
	שלים adj.
46a(34)	אנס vb.
46a(41)	תלי vb.
46a(42)	אמר vb.
46a(49)	לית
46a(54)	ברנש n.
46a(58)	כלום pron.
46b(5)	קנה n.
46b(7)	ידי vb.
46b(43)	מלכו n.
	ערק vb.

תבע vb.
46b(44) גב n.
נקף vb.
46b(45) אתון pron.
תרב vb.
מדינה n.
46b(46) גלי vb.
כמה adv.
צום n.
צום vb.
46b(48) ספנוס n.
צוד vb.
46b(49) אנה pron.
קטל vb.
46b(50) יהב vb.
שיזב vb.
46b(51) עבד vb.
46b(52) מטי vb.
עבד vb.
פרוסדוס n.
46b(53) ספנוס n.
פייס vb.
צוד vb.
46b(54) בריי #2 n.
יליף adj.
נס n.
עסק vb.
46b(55) ספסיר n.
סרקיי adj.
קטל vb.
46b(56) בית וועד n.
סלק vb.
קפח vb.
שיזב vb.
46b(58) הכן adv.
46b(59) זווי n.
קפת vb.
46b(60) מן רתיק adv.
צלצל vb.
46b(61) חזר #2 n.
תיין n.
נסב vb.
46b(62) טלי n.
כתב n.
מתי vb.
מלך n.
נתת vb.
עבד vb.
46b(63) מן יד adv.
מפק n.
שליח n.
46b(64) מטמע n.
עם n.
ערובה n.
שליח n.
46c(1) דימוסין n.
נחת vb.
סחי vb.
46c(2) אנגיטריס n.
גב n.
נוף vb.
46c(3) תמי vb.
רב n.
רפי vb.
46c(4) טען vb.
ית prep.
מפק n.
46c(5) אפין n.
לבר adv.
עד conj.
46c(6) אזי vb.
ביבני n.
לילי n.
שבע num.
46c(7) בגין conj.
בזי vb.
46c(8) בזי vb.
חזר #2 n.
מלך n.
46c(9) בסי vb.
זעיר adj.
חבר n.
רומיי n.
46c(40) תילוף n.
46d(6) בלני n.
46d(8) בדק vb.
46d(37) צרך vb.
46d(45) אמר vb.
חומר #4 n.
קול n.
47b(4) טווי n.
מיין n.
צתר n.
47b(5) תדו n.
שגר vb.
47b(20) סאה n.
47b(21) זין n.
לוג n.
ליטרה n.
עבד vb.
47b(23) אלף num.
47b(24) תשב vb.
47b(28) גבונה n.
זבינה n.
עילה n.
קלקל vb.
47b(30) איגרה n.
עילה n.
על ידי prep.
47b(43) איב n.
נסב vb.
פלוף n.
47b(45) אכל vb.
שלק vb.
47b(46) מלח vb.
47b(52) כשר vb.
47b(53) מה conj.
47b(63) בקר vb.
עטושיי adj.
47d(23) כמה conj.
47d(40) אילו conj.
47d(53) רבי vb.
47d(55) רבי vb.
47d(57) עובד n.
48a(4) ידי vb.
48a(27) בר אחתה n.
48b(14) ציפוריי adj.
48b(15) אזל vb.
ברצין n.
מלי vb.
מן conj.
48b(17) טפי vb.
מטי vb.
על ידי prep.
שהר vb.
48b(18) תל n.
פתילה n.
צבע vb.
קרץ vb.
שמש #2 n.
48b(20) פתילה n.
48b(21) בזבז vb.
שמש #2 n.
48b(25) טב n.
48b(26) פרש vb.
48b(27) תכים n.
מני vb.
48b(29) על ידי conj.
48b(30) מאן n.
עסק vb.
צאי adj.
48b(31) בנע vb.
עסק vb.
48b(32) עסק vb.
פחז vb.
48b(33) עסק vb.
פחז vb.
צאי adj.
48b(34) כנע vb.
עסק vb.
48b(41) אנה pron.
Se 47b(33) תירתיי adj.
V 40b(36) רובה n.
V 40d(63) ריעה n.
V 42a(15) עיקר n.
V 44a(48) תפלוגה n.
V 44a(52) תפלוגה n.
V 45b(60) עד לא conj.
V 45c(33) רחם vb.
V 45c(54) כריר adj.
V 45d(4) שפיפון n.
V 45d(6) פיסה n.
V 46a(22) נקר vb.
V 46a(29) נבח vb.
V 46b(54) מלכה n.
V 46c(6) צנן vb.
V 48b(21) הקדש n.
V 48b(36) ציידניי adj.

Maʿasrot

48c(49) אית
בעי vb.
שמע vb.
48d(9) לישן n.
48d(18) עוד adv.
48d(24) דבתר־ n.
48d(25) תות vb.
48d(31) הוי vb.
כתף n.
סב n.
רכב vb.
48d(35) מייש n.
48d(37) פשט vb.
48d(43) לכן adv.
צריך adj.
48d(48) אגדה n.
48d(49) לב n.
פלג vb.
48d(58) איספרגל n.
48d(60) מספילה n.
49a(8) צמייא
49a(9) צמייא
49a(30) מה pron.

49a(31)	ירי vb.
	ציפוריי adj.
49a(34)	מן conj.
	פקסוס n.
	דום vb.
49a(35)	שלקוק n.
49a(47)	רובה n.
49a(48)	מן conj.
	פודגר n.
49a(49)	אפין n.
	כרי n.
	מן conj.
	שפר #2 vb.
49b(4)	חיל n.
49b(16)	אורייר n.
49b(17)	אתר n.
	גרוס n.
	כדון adv.
	פינך n.
	פני vb.
49b(18)	רחח vb.
49b(28)	אוף conj.
49b(29)	סחם n.
49b(37)	אוף conj.
	סבר vb.
49b(44)	סחם n.
49c(24)	יהב vb.
	מיי pron.
49c(35)	לאו adv.
49d(3)	פשט vb.
49d(25)	אלא conj.
	לווי n.
	עם n.
	שטי adj.
	שכיח adj.
49d(29)	ביי n.
	טרס vb.
	קרייה n.
49d(43)	פינקס n.
49d(53)	ידי vb.
49d(59)	אמר vb.
49d(62)	וורד n.
	קלקל vb.
50a(52)	דבילה n.
50a(53)	איסטפניני n.
	אכל vb.
50b(53)	תוב vb.
50c(10)	חמי vb.
	סב n.
50c(14)	אפילו conj.
50c(19)	רובה n.
50c(21)	רובה n.
50c(24)	אוף conj.
50c(31)	אתי vb.
	אתי vb.
	כה adv.
50d(6)	שוק n.
50d(34)	סבר vb.
50d(41)	אכלן n.
	על ידי conj.
	שער vb.
50d(42)	אזל vb.
	חם n.
50d(43)	מזג vb.
50d(46)	חל n.
50d(47)	ערק vb.
50d(51)	דמי vb.
51a(8)	אגדה n.
	ספר #2 n.
	צווח vb.
	קנתר vb.
	קסם n.
51a(9)	גוב vb.
51a(14)	הפך vb.
51a(15)	דוקני n.
	טב adj.
51a(63)	תפלוגה n.
51b(28)	אפילו conj.
	נצר n.
51b(30)	זבון n.
	טען vb.
	כלכלה n.
	תינה n.
51b(42)	קלף vb.
51b(46)	אפין n.
	הפך vb.
	חוי vb.
	כוחל n.
	סב n.
	קטר n.
	שעול n.
51c(5)	איתה n.
	כבש vb.
51c(6)	ביטי n.
	סבר vb.
	קפרי n.
	רום vb.
51c(10)	היידן pron.
	מילה n.
51d(15)	אכף vb.
51d(18)	אכף vb.
51d(42)	תריין num.
51d(43)	אמר vb.
51d(59)	יאות adv.
	קשי vb.
51d(64)	ביר n.
	זמן n.
52a(29)	רבע #2 vb.
52a(30)	אביב #2 n.
	נגע n.
	פיל n.
	קטר n.
52a(34)	קונייה n.
52a(42)	קריב adj.
52a(47)	איתה n.
52a(48)	הוי vb.
	ירבוז n.
	נפל vb.
	צמח vb.
	קופה n.
52a(50)	בבליי adj.
	גלי vb.
	חסף n.
	מרגלי n.
Se 51b(31)	זבן vb.
V 49b(37)	פיצולין n.
V 49b(38)	פיצולין n.

Maʿaser Sheni

52c(2)	ייבה
52c(7)	או conj.
52c(10)	קומי prep.
52c(23)	נתן vb.
52c(42)	הוי vb.
	צורך n.
52c(56)	גרם n.
	כן #2 adv.
52d(33)	בקדמייתה adv.
52d(54)	קום vb.
52d(55)	קיים adj.
	תלי vb.
52d(56)	מרטוט n.
53a(7)	קלס vb.
53a(8)	קנתר vb.
53a(10)	שמע vb.
53b(10)	אורז n.
	גמזן n.
53b(17)	ניח adj.
53b(47)	צריך adj.
53b(59)	בעי vb.
53c(8)	שמועה n.
53c(29)	טימטימי n.
53c(36)	סלק vb.
53c(38)	מחר adv.
	קופר n.
	שמין adj.
54a(21)	הילך interj.
	קום vb.
54a(22)	בן adv.
54a(23)	ברי n.
54a(28)	פשיט adj.
54a(48)	חד num.
	צורך n.
54a(51)	דימוי n.
54b(2)	על prep.
54b(16)	שאילה n.
54b(19)	סבה n.
54b(20)	סבה n.
54b(21)	סאב vb.
	פדי vb.
54b(22)	חשש vb.
54c(4)	אילולי conj.
54c(10)	פתר vb.
54d(9)	מעשר n.
	פרי n.
	פרק vb.
	קבע vb.
	שער n.
54d(16)	ניקלווס n.
	פרק vb.
	שער n.
54d(18)	אלף num.
54d(19)	לקן n.
54d(20)	רבו n.
54d(29)	דרומיי adj.
	זלל vb.
	כלום pron.
	נסי vb.
	קרטט vb.
54d(30)	קרטט vb.
54d(37)	חותל n.
54d(38)	חיטה n.
	טחון n.
	נגר n.
	על פם prep.
	פדק vb.
	רובע n.
54d(39)	חוי vb.
	פרי n.
54d(40)	גרוס n.
54d(41)	בעי vb.
	טהר n.
	כמה adv.

54d(42)	n. בלני
	n. זיר
54d(43)	n. אפתי
	n. ערובה
	n. פריטין
	vb. קלע
54d(44)	vb. פרק
54d(45)	vb. נחת
54d(46)	adj. טב
	n. משח
	n. ענה
	vb. פרק
	adj. קיים
54d(48)	vb. בעי
55a(12)	adv. הכה
	n. סוף
55a(40)	adv. הכה
55a(44)	vb. פתר
55a(46)	n. חניי #2
55a(49)	vb. פרק
55a(50)	vb. חור
	vb. נסי
	n. סלע
	vb. שער
55a(51)	prep. ית
55a(54)	vb. סכל #2
55b(5)	n. יד
55b(12)	pron. אהנו
55b(16)	conj. אן
	num. מאה
	vb. מצי #2
55b(17)	num. אלף
	vb. נסב
55b(18)	num. אלף
55b(25)	n. אלף #2
	adj. קדמיי
55b(27)	n. פרקון
55b(29)	n. גרב
	n. שותף
55b(30)	n. גדב
55b(31)	adv. אישתדה
	adv. אשתקד
	דיד־
55b(41)	vb. בעי
	vb. צער
55b(42)	n. ברנש
	vb. הוי
	vb. חלם
	conj. כמה
55b(45)	vb. אזל
	adv. לא
55b(46)	n. דוקוס
	n. מדל
	vb. מני
	n. קפה
	n. שדי
55b(47)	n. זיית
	n. כליל
	vb. לבש
55b(48)	num. חד
	pron. חורן
	n. יום
	prep. לבתר
55b(49)	vb. לקי
55b(50)	n. חבט
	n. ניצה
55b(51)	n. גבר
	n. זיית
	n. משח
	vb. נפח
	vb. שקי
55b(52)	n. ברנש
	pron. הוא
	vb. חכם
	n. חלם
	prep. לגב
55b(53)	n. אחה
	n. חברה
	vb. נשק
	n. עיין
55b(54)	אית
55b(55)	n. עיין
	n. תנור
55b(57)	n. אדן
	n. גרב
	n. מלוי
55b(59)	n. איז #2
	vb. ערק
55b(60)	vb. אתי
55b(61)	n. איסטור
	n. לוח
	n. פינקס
55b(62)	n. מרקעה
55b(63)	n. יהודיי
	n. בוכב
55c(2)	n. בסים #2
	n. חס
	vb. צבע
55c(3)	vb. אמר
	n. אצבעה
	vb. זרק
55c(4)	n. אגד
	vb. אמר
	adv. הבן
55c(5)	vb. נפח
55c(6)	vb. זקף
55c(7)	n. דלף
	vb. נחת
	vb. נפח
55c(8)	n. יהודיי
	n. כותיי
	n. סב
	vb. פלי
	vb. צמח
55c(9)	n. אדר
	n. ארז
	n. מקני
	n. שקמה
55c(10)	vb. דרך
	n. תורה
55c(11)	n. חלם
	adj. ריקן
	n. שיטה #3
55c(12)	n. אדר
	n. ברע
	n. מקני
	n. מרגלן
	n. שקמה
	n. תבן
55c(13)	n. אצבע #2
	vb. חיי
55c(14)	n. איתה
	adv. כן
	vb. מות
55c(15)	conj. די
	vb. ילד
	vb. תבר
	n. תינייה
55c(16)	prep. בתר
55c(17)	n. איתה
	n. ביי
	n. תינייה
55c(19)	n. עובד
	vb. קטל
55c(23)	vb. אתי
	n. מועד
	n. קופד
	adj. קטין
55c(24)	vb. סרבל
55c(25)	n. אפין
	num. חד
	adv. סגין
	vb. שני
55c(26)	n. אדר #2
	adj. קשי
55c(27)	n. הדר
	vb. זרע
	vb. כנש
55c(28)	pron. את
	vb. ילד
	לית
	n. ניסן
55d(24)	n. זוג #2
55d(25)	vb. בחן
	vb. נפק
55d(26)	vb. שאל
55d(27)	vb. בחן
	n. מתני
	n. סב
	vb. קלל
55d(29)	n. חוורה
55d(35)	vb. בהת
55d(57)	adj. קשי
55d(60)	vb. דרש
55d(61)	n. חתירה
56a(3)	אית
56a(10)	pron. בל
	n. מגדל
	vb. עבד
	n. ערובה
	n. צבע #2
	n. קנדיל
	n. שמש #2
56a(11)	vb. דלק
	vb. סלק
	vb. שבת
56a(12)	n. ביי
	n. ערובה
	vb. פשט
56a(13)	n. בית מקדש
	prep. מן קדמיי(ן)
	vb. קרץ
	vb. שבת
	n. תינה
56a(14)	vb. קרץ
	vb. שבת
56a(16)	vb. פרי
	vb. קום
	vb. רדי #2
	n. תורה
56a(17)	adv. אימת
	adj. יהיב
	vb. שכח
56a(18)	n. איסטרט

Ref.	Word	
	חמי	vb.
56a(19)	אפילו	conj.
	היידן	pron.
56a(31)	דיעה	n.
56a(36)	דרש	vb.
	הא	n.
	חית	n.
	מנע	vb.
56b(6)	פרש	vb.
	ציבור	n.
56b(13)	הלכה	vb.
56b(15)	איסתוננס	n.
	נפק	vb.
	על פם	prep.
	פרק	vb.
56b(36)	יום	n.
56b(38)	ליוויי	n.
	סייע	vb.
56b(44)	מקמה	n.
56b(45)	אלא	conj.
	יהב	vb.
	לעי	vb.
	מעשׂר	n.
	משום	conj.
56b(47)	מעשׂר	n.
56b(48)	בגין	conj.
	לא	adv.
56b(49)	מהו	pron.
	נפל	vb.
	שבט	n.
56b(50)	ארע	n.
	חילוניי	adj.
	חכר	vb.
56b(60)	שעי	vb.
56b(61)	אהן	pron.
	גנה	n.
	יליף	adj.
56b(62)	נפק	vb.
56b(63)	אהן	pron.
	לגב	prep.
	סתם	vb.
	פתח	vb.
56c(2)	כשירו	n.
	מוליי	n.
	מן	prep.
	סס	n.
56c(3)	גומרה	n.
	כוי	vb.
	שעה	n.
56c(10)	ארעיי	adj.
	סגי	vb.
	עיליי	adj.
	שלם	n.
56c(11)	ביעור	n.
	זיית	n.
	מעטן	n.
	מעשׂר	n.
56c(12)	ארעיי	adj.
	ביעור	n.
	עמר #2	n.
	שובלה	n.
56c(13)	ארעיי	adj.
	בר גלותה	n.
	גלו	n.
	שאר	n.
56c(14)	גוזל	n.
	רכיך	adj.
56c(45)	תני	vb.
56d(2)	כיתן	n.
	לקי	vb.
56d(3)	אדם	n.
	גבל	vb.
	זרע	n.
	כיתן	n.
	נבל #2	vb.
	נכס	vb.
	ציפר	n.
56d(4)	טרף #3	vb.
56d(10)	עני	vb.
56d(15)	סייע	vb.
56d(45)	תקן	vb.
Se 55c(12)	כר	n.
V 49c(24)	נהיג	aux. vb.
V 54d(38)	סיטון	n.
V 55c(18)	בר דכר	n.
V 56a(18)	היידן	pron.

Ḥalla

Ref.	Word	
57b(9)	אפעלגב	conj.
57b(10)	אהן	pron.
	כל	pron.
	קרה	n.
57b(15)	ביר	n.
57b(16)	טבאות	adv.
57b(32)	סתם	n.
57b(47)	דרומיי	adj.
57b(63)	סייע	vb.
57c(5)	כר דיעה	n.
	דבוות	prep.
57c(6)	כר דיעה	n.
57c(10)	פלג	vb.
57c(14)	חשש	vb.
	צום	n.
	תמן	adv.
57c(16)	צום	vb.
57c(17)	כדוך	n.
57c(27)	סייע	vb.
57c(29)	שכח	vb.
57c(62)	בדי	vb.
57c(64)	מטי	vb.
57d(32)	פתר	vb.
	קושיי	n.
57d(33)	חליטה	n.
	טרקטה	n.
57d(34)	חליטה	n.
57d(62)	אטרי	n.
	אצו	n.
57d(63)	אתי	vb.
58a(4)	כרז	vb.
	צריך	adj.
58a(5)	הוי	vb.
	חביץ	n.
58a(54)	אצבע	n.
	יד	n.
	עשׂר	num.
58b(35)	קבל	vb.
58b(40)	ספינה	n.
58b(46)	תהי	vb.
58b(55)	אתר	n.
58c(10)	דלא	conj.
58c(26)	פשט	vb.
58c(33)	עבד	vb.
58c(52)	ירי	vb.
58c(53)	נהר	n.
58c(58)	אתי	vb.
58c(60)	ריפה	n.
58c(61)	ענש	vb.
	תלי	vb.
58c(64)	אזל	vb.
	חליטר	n.
	פליג	n.
58d(1)	אתר	n.
	זער	vb.
	פרה	adv.
	קב	n.
	רובע	n.
58d(5)	אפעלגב	conj.
58d(33)	אתי	vb.
58d(34)	כלוקבל	prep.
59a(23)	גובליי	adj.
59a(28)	קפודקיי	adj.
59a(41)	מילה	n.
59b(26)	אנן	pron.
59b(38)	סמך	vb.
59b(40)	סימן	n.
59b(57)	שמועה	n.
59b(58)	אלא	conj.
	אנה	pron.
	כלום	pron.
59b(59)	פרש	vb.
59c(7)	שמע	vb.
59c(10)	אתר	n.
	רום	vb.
59c(15)	קום	vb.
59d(27)	שירה #2	n.
59d(30)	בריי	adj.
59d(33)	אילו	conj.
59d(36)	תני	vb.
59d(60)	דמי	vb.
60a(6)	איסטפניני	n.
	זוג #2	n.
	תקן	vb.
60a(7)	פרש	vb.
	קניבה	n.
60a(58)	תרגמון	n.
60b(35)	סייג	n.
	סמך	vb.
60b(36)	חצי	vb.
60b(37)	אזל	vb.
	ברנש	n.
	סייג	n.
60b(38)	חצי	vb.
	טען	vb.
	מובל	n.
	קיס	n.
	שן	n.
60b(40)	יצר	n.
	כשר	adj.
	מובל	n.
60d(63)	שני	vb.
G 57d(33)	מליגל	n.
G 57d(63)	סאב	vb.
G 57d(64)	בוקלט	n.
G 59b(36)	דבתר־	n.
G 59b(47)	תתובה	n.
G 59b(52)	תתובה	n.
V 57b(15)	עלל	vb.

ʿOrla

Ref.	Word	
60c(63)	כגון	prep.
	תות	n.
60c(64)	ממש	n.

60d(16)	דמי	vb.
60d(33)	קשי	adj.
60d(49)	פירוש	n.
	שמע	vb.
60d(63)	בן	prep.
	לישן	n.
61a(4)	שמועה	n.
61a(10)	נצב	vb.
61a(22)	אוניי	adj.
61a(39)	מרבי	n.
61a(41)	אית	
	שם	n.
61a(48)	פירוש	n.
61a(50)	דמי	vb.
61a(57)	פלג	vb.
61a(64)	סתם	n.
61b(3)	בהת	vb.
	חבר	n.
	סימן	n.
61b(14)	תדיין	num.
61b(29)	שער	vb.
	תוב	adv.
61b(30)	ירבוז	n.
61b(62)	גרס	vb.
	עד מטי	prep.
61b(64)	חורן	pron.
	שמועה	n.
61c(5)	לקי	vb.
	ענבה	n.
	תלת #2	num.
61c(8)	גרס	vb.
61d(19)	דמיי	n.
	חלה	n.
	נהיג	aux. vb.
	נפק	vb.
61d(49)	כרון	adv.
62a(62)	שמועה	n.
62a(63)	צורך	n.
62b(24)	אנש	n.
	בעל דין	n.
62c(7)	הך מה	conj.
62c(8)	כה	adv.
62c(29)	קום	vb.
62c(39)	סייע	vb.
62d(35)	הכה	adv.
	הכן	adv.
62d(46)	סייע	vb.
62d(61)	ייכה	
63a(3)	גזיזי	n.
	גזם	vb.
	דמי	vb.
63a(4)	דרדס	n.
63a(17)	קפד	vb.
63a(19)	אלף	n.
	נחת	vb.
	תני	vb.
63a(23)	כדון	adv.
63a(27)	ציפוריי	adj.
63a(29)	אית	
	תוב	vb.
63a(41)	מן #2	conj.
63a(42)	אית	
63a(46)	כן #2	adv.
63b(8)	קרה #2	n.
63b(33)	מה	pron.
63b(42)	מעדביי	adj.
63b(47)	חקל	n.
	עקר	vb.
	גוב/פתיי	adj.

Bikkurim

63c(58)	חיל	n.
63d(7)	פשיט	adj.
63d(34)	אנן	pron.
63d(52)	פשיט	adj.
63d(57)	שמע	vb.
64a(8)	חסיד	adj.
64a(17)	עובד	n.
64a(20)	גרש	n.
	עד מטי	prep.
64a(26)	ספסל	n.
	רבע	vb.
64a(27)	אלף	vb.
64a(28)	כך	adv.
64a(33)	מטי	vb.
64a(41)	חסל	vb.
64a(45)	אפעלגב	conj.
64a(46)	נהד #2	vb.
64a(60)	תני	vb.
64b(6)	ביח וועד	n.
	שאל	vb.
64b(11)	כדון	adv.
64b(31)	טעם	n.
64b(46)	קדד	vb.
	שגרון	n.
64b(47)	בקעה	n.
64c(56)	היידיל־	pron.
64d(9)	סב	n.
64d(29)	ראש	n.
64d(60)	גב	n.
	פלג	vb.
65a(13)	אתר	n.
65c(18)	בעי	vb.
65c(24)	ר(י)ן	pron.
	קום	vb.
65c(25)	מית	n.
	מן קומי	prep.
65c(29)	חמי	vb.
65c(30)	בגין	conj.
	סיעה	n.
	קום	vb.
65c(33)	אמור	n.
65c(34)	זכי	vb.
	צדיק	adj.
65c(35)	אכל	vb.
	חזי	vb.
	כרע	n.
	מדל	n.
	שק	n.
65c(38)	מן קומי	prep.
65c(39)	גב	n.
65c(40)	קום	vb.
65c(43)	בית וועד	n.
	יתב	vb.
	צורך	n.
65c(44)	חמי	vb.
	יליף	adj.
	סב	n.
	קום	vb.
	שאל	vb.
65c(45)	אתר	n.
	חם	n.
	יתב	vb.
	שלם	n.
65c(47)	איפשר	adv.
	זמן	n.
	לית	
	עני #2	vb.
65c(48)	איפשר	adv.
	גוף	n.
	ההוא.	pron.
	ייסורין	n.
	מנהג	n.
	נגע	vb.
	צדיק	adj.
	שני	vb.
65c(49)	על מגן	adv.
65c(50)	בעי	vb.
	מחי	vb.
65c(51)	אורדייה	n.
	בטל	vb.
65c(56)	בית וועד	n.
	חמי	vb.
	יליף	adj.
65c(57)	אהן	pron.
	כעס	vb.
	נפק	vb.
	תני	vb.
	תניי #2	n.
65c(58)	בעי	vb.
	מני	vb.
65d(2)	קלל	vb.
65d(3)	כסף	n.
	מני	vb.
65d(6)	חד	num.
	יח	prep.
	יתכ	vb.
	מני	vb.
	עבר	vb.
65d(7)	קום	vb.
65d(9)	תכם	vb.
	כסף	n.
	מני	vb.
65d(10)	מני	vb.
	מרד	adj.
65d(15)	פיסק	n.
65d(16)	מני	vb.
65d(17)	על מנת	conj.
65d(18)	בקי	n.
	מילה	n.
	מרגלי	n.
65d(19)	עיגול	n.
65d(21)	איגרה	n.
	בגין	prep.
	שׂיבה	n.
65d(22)	ד(י)ן	pron.
	הלך	vb.
	שׂיבה	n.
65d(23)	גולה	n.
	מעפרה	n.
65d(26)	סב	n.
65d(34)	חזר	vb.
	ידק	n.
	פטיר	n.
65d(35)	מרורין	n.
65d(36)	מאן	n.
	סל	n.
65d(37)	פטים	adj.
65d(50)	גוב	vb.
	ניח	adj.
	שאל	vb.
65d(51)	למה	adv.

Shabbat

2b(18) ד(י)ן pron.
קרה n.
2b(32) דמי vb.
עד conj.
2c(2) כך adv.
2c(4) בר בר n.
2c(12) בן prep.
מה pron.
2c(16) דמי vb.
2c(22) אומן n.
2c(23) באש vb.
2c(24) גרם n.
2d(21) ילף vb.
2d(22) חורן pron.
2d(31) מחזור n.
2d(57) חנו n.
3a(13) אנן pron.
3a(15) אילו conj.
3a(16) או conj.
צורך n.
3a(26) בר בר n.
יליף adj.
פרשה n.
3a(27) דימוסין n.
נשי vb.
סחי vb.
עלל vb.
ערובה n.
3a(28) כתף n.
נהר #2 vb.
סמך vb.
3a(30) אלף vb.
מאן n.
שלח #2 vb.
3a(40) שמועה n.
3a(41) מפתח #2 n.
שמועה n.
3a(44) אתי vb.
3a(47) בעי vb.
יד n.
מזוג n.
רמז vb.
3a(49) כנישה n.
3a(53) יבל vb.
3a(59) קשי vb.
3a(60) כוון vb.
מן גו(א) conj.
ציבחד adv.
3b(1) קום vb.
3b(2) אורייה n.
ברי vb.
יהב vb.
תבע vb.
3b(3) צורך n.
3b(4) דילטורייה n.
הוי vb.
יכל vb.
3b(32) יד n.
קטע vb.
3b(33) צלוחי n.
3b(36) חרפד/ת n.
עבד vb.
שד n.
3b(37) מוח n.
סוסי n.
סממי n.
עקרב n.
תולעה n.
3b(38) דבורי n.
טור n.
עכבר n.
תורה n.
3b(39) ברנש n.
חזיר n.
נדל n.
נון n.
שזרה vb.
3b(44) ברכיי n.
כס n.
לגב prep.
מזג vb.
סכל #2 vb.
3b(45) נהג vb.
3b(56) אנה pron.
נסי vb.
צוק vb.
רוחה n.
שרי vb.
תהי vb.
3b(57) חבר n.
שווי vb.
3b(61) בוצין n.
טפי vb.
3c(30) אוניי adj.
3c(38) שבע num.
3c(39) חירן pron.
3c(42) עשׂר num.
3c(63) איקר n.
חמי vb.
קרייה n.
שלח vb.
3c(64) אפין n.
ארמלה n.
יתם n.
פייס vb.
3d(6) אחריי adj.
גיגי n.
גלי vb.
קדמיי adj.
3d(7) טור n.
מוח vb.
מיין n.
פעל #2 n.
קולה n.
3d(24) נחת vb.
3d(25) אכל vb.
3d(26) אנה pron.
3d(27) ערער #3 vb.
3d(51) תוב vb.
3d(52) קשי vb.
3d(53) מטי vb.
4a(11) אילולי conj.
ארי n.
בן prep.
לא adv.
עלל vb.
ראש n.
4a(16) ארי n.
4a(22) הני vb.
בגון prep.
קוריי n.
קפד vb.
4a(24) יסף vb.
4a(32) להל adv.
תקן vb.
4a(37) עני #2 vb.
4a(38) אכל vb.
4a(39) הוא pron.
4a(40) אזל vb.
דורמסקן n.
תמן adv.
4a(41) דורמסקן n.
נהג vb.
רב n.
4a(45) ייבה
4a(46) כן adv.
4b(6) עבידה n.
עסק vb.
4b(38) חזר vb.
שחן vb.
4b(42) מה pron.
4c(16) דדינון n.
לגוש n.
4c(18) אנב n.
4c(19) כולך n.
קיסריי adj.
4c(20) עידני n.
4c(21) כיתן דמיי n.
4c(25) קיר n.
4c(26) ששי #2 n.
4c(33) קיקוס n.
4c(54) צוריי adj.
4c(60) עיבור n.
קדם vb.
4d(6) עבידה n.
ציפוריי adj.
4d(7) בוצין n.
מלי vb.
4d(9) טפי vb.
מטי vb.
על ידי prep.
שהר vb.
4d(10) חל n.
פתילה n.
צבע vb.
4d(11) בטיל adj.
ביר n.
4d(12) ידי vb.
פתילה n.
4d(13) בזבז vb.
הקדש n.
חשש vb.
משום prep.
שמש #2 n.
4d(18) טב n.
4d(19) חבים n.
מני vb.
4d(23) עני #2 vb.
4d(24) הן adv.
זיית n.
משח n.
4d(26) אוכם adj.
חוור adj.
4d(53) דחדה קרן n.
5a(3) נזיר n.
5a(10) דיקלון
זיקוק #2 n.
מן ביני prep.
5a(25) אומן n.
חרך vb.
ל- prep.
שמש #2 n.
5a(26) חרך vb.
פספס #2 vb.

5a(42)	חורן pron.
5a(43)	אח n.
5a(57)	חוב vb.
5b(27)	חגה n.
	חנוכה n.
	פרש vb.
5b(28)	כדון adv.
	מטרונה n.
	פרש vb.
5b(29)	אזל vb.
	ים n.
5b(30)	חגה n.
5b(31)	ציבור n.
	צלי vb.
5b(32)	לולב n.
	צלו n.
	קטר vb.
	רחץ vb.
5b(50)	שוק n.
5c(55)	עלל vb.
	שמש vb.
5c(56)	גרף vb.
	חפי n.
5c(57)	אלא conj.
	גרף vb.
	הוי vb.
	כיף n.
	רמי vb.
	חפי n.
5c(58)	גצרה n.
	כיף n.
	מלי vb.
	רמח #2 n.
5c(59)	רמי vb.
5d(4)	דרי vb.
	חבר n.
5d(5)	לכן adv.
	עובד n.
5d(6)	צריך adj.
	קשי vb.
5d(11)	חבורה n.
	ציבור n.
5d(46)	זמן n.
5d(47)	יחב vb.
	סגי adj.
5d(52)	אוויר n.
	סמך vb.
	חנור n.
5d(53)	איחה n.
5d(54)	אוויר n.
	בגד n.

	ירי vb.
	מן דוחק adv.
	שטח vb.
	חגור n.
5d(55)	בלחוד conj.
	גרף vb.
	ידע vb.
	כיף n.
	מגירה n.
	חנור n.
6a(18)	סלק vb.
6a(31)	סבור n.
	עבד vb.
	שמש vb.
6a(37)	סחי vb.
6a(38)	גרם n.
	זלף vb.
	טריס
	כריטס n.
6a(39)	חורן pron.
6a(40)	ברנש n.
	זלף vb.
6a(41)	יחידיי n.
	צריך adj.
	רב n.
6a(42)	גו prep.
	צלוחי n.
6a(53)	סריס n.
	פילוסופוס n.
	שאל vb.
6a(55)	נכי vb.
6b(3)	סוף n.
	ראש n.
6b(20)	אורייר n.
	גרוס n.
	סייע vb.
	פינך n.
6b(21)	אתר n.
	מן prep.
	פני vb.
	רתח vb.
6b(58)	יכל vb.
	פתר vb.
6c(10)	גליליי adj.
	עבר vb.
6c(11)	מן pron.
6c(34)	ביי n.
	כלום pron.
6c(38)	טלטל vb.
	מחי vb.
	סרר #2 n.

6d(3)	כמר vb.
6d(30)	ברה n.
	שמש vb.
6d(31)	גפה n.
6d(32)	גפה n.
	כמר vb.
	קופה n.
6d(37)	חל #2 n.
	צנן n.
	צנן vb.
	רתח n.
	רתח vb.
6d(38)	כמה conj.
6d(41)	מילה n.
6d(43)	הוי vb.
	יאות adv.
6d(50)	איירה n.
	חסר vb.
	כמר vb.
	ציבחר adv.
	צריך adj.
6d(51)	רתח vb.
	שפך vb.
6d(58)	ברי vb.
7a(3)	מצדה n.
	פרס vb.
	שדף vb.
7a(4)	חשב vb.
	טלטל vb.
	מהו pron.
	נתן vb.
7a(6)	סדר #2 n.
7a(7)	רבע n.
	שאל vb.
7a(12)	שלח #2 n.
7a(16)	קישור n.
7a(17)	קישור n.
7a(24)	גרור n.
	נדיר n.
7a(42)	אילו conj.
	יאות adv.
	מרטוט n.
	ראש n.
7a(43)	בשעת prep.
	כבש vb.
	צינה n.
7b(10)	סימן n.
7b(12)	חמר #2 n.
7b(13)	סלק vb.
7b(14)	פול n.
	רטיב adj.

7b(15)	לובי n.
	מצריי adj.
	נגב vb.
	צווח vb.
7b(28)	גוב/פחיי adj.
7b(29)	כן adv.
	נהג vb.
7b(39)	עתד vb.
7b(47)	כיפה n.
7b(48)	גבינה n.
	שווי vb.
7b(53)	חורן pron.
	חלף vb.
7b(59)	טבאות adv.
	נגד vb.
	סוסי n.
	סרקיי adj.
7b(63)	מנן adv.
7c(8)	יחנון n.
7c(10)	בר ניר n.
	קום vb.
7c(11)	פקס n.
	שרתוע n.
7c(25)	חוטריי adj.
7d(8)	בקדמייתה adv.
7d(9)	אמר vb.
7d(16)	עובד n.
7d(17)	שאל vb.
	חיכה n.
7d(18)	איתה n.
	דהב n.
	ירי vb.
	ליברה n.
	נתן vb.
	קפיליט n.
	ראש גלוחה n.
7d(19)	ביי n.
	טלי #3 n.
	מרגלי n.
	פרגזה n.
7d(30)	סכוס n.
	צובעין n.
	תוחבן
7d(43)	רקיק adj.
	דרה n.
	טלי n.
	רבי vb.
7d(44)	אסר vb.
	שרי vb.
7d(51)	אלף vb.
	ברה n.

	חלי vb.
7d(56)	כרוסטוקטולין n.
7d(57)	בעיל n.
	הוי vb.
	קני #2 vb.
7d(58)	קליעה n.
7d(59)	לעי vb.
8a(11)	הדוסט n.
8a(15)	אורח n.
	חד num.
	חול n.
	סנדל n.
8a(18)	נהג vb.
8a(26)	אזל vb.
8a(28)	נהיג aux. vb.
8a(29)	משח vb.
	שוג vb.
8a(34)	בר ברה n.
8a(35)	ציפוריי adj.
8a(36)	בבליי adj.
	דרה n.
	טבריי adj.
	מן prep.
8a(37)	סדר #2 n.
8a(42)	עובד n.
8a(45)	שאל vb.
8a(48)	איסטרט n.
	טייל vb.
	סנדל n.
8a(49)	כרך vb.
	מן conj.
	סיכן n.
	פילי n.
8a(50)	אגוד n.
	מלכניק n.
8a(51)	אוף conj.
	חליטר n.
	טלק vb.
	יקיר adj.
	סדר n.
	ציבחר adv.
8a(53)	חמי vb.
	סמך vb.
8a(61)	ישט vb.
	סנדל n.
8b(1)	בבליי adj.
8b(9)	סילון n.
8b(10)	מונייק n.
8b(15)	כד conj.
	עיקר n.
8b(16)	בלחוד conj.
	קטר n.
	שבע num.
8b(17)	יברוח n.
	קרי vb.
8b(40)	מגזר n.
8b(44)	עזקה n.
	שיר #2 n.
8b(46)	קורדיק n.
8b(47)	סלבון n.
	שלטון #2 n.
8b(48)	עונקה n.
8b(49)	כליל n.
	כלנידין n.
	שיריי n.
8b(50)	קרקיש n.
8b(52)	עזקה n.
8b(54)	זונר n.
	מעפרה n.
	סבני n.
	צור vb.
	קלוב n.
8b(55)	אולוסירקון n.
8b(56)	אולר n.
	גלגל #2 n.
	סדין n.
8b(58)	לסוט n.
8b(64)	זעיר adj.
	עודר n.
8c(1)	ארן n.
	שובה n.
8c(8)	אלא conj.
	כן adv.
8c(12)	היא pron.
8c(13)	בהת vb.
	נגר n.
8c(15)	אסיין n.
8c(16)	עבר vb.
8c(17)	בטיל adj.
	יום n.
8c(18)	פודגרה n.
8c(29)	סוף n.
8c(31)	תמר #2 n.
8c(36)	ארן n.
	טב adj.
	שן n.
8c(37)	סתרה n.
8c(47)	אבטיון n.
	פוניי n.
	רומיי n.
8c(49)	איפשר adv.
	יהב vb.
	מה pron.
8c(50)	דריב n.
	קרי vb.
	תלמיד n.
8c(51)	תיווי n.
	נפק vb.
	פרי vb.
	קטע vb.
	קייט #2 n.
	קיס n.
8c(52)	אזל vb.
	בתר prep.
	פרי vb.
8c(53)	גרי vb.
	לוי vb.
	נשׂי n.
	עבר n.
8c(54)	גער vb.
8c(55)	אי #2
	מן conj.
8c(56)	קל n.
8c(58)	חמד vb.
8c(59)	סיים #2 vb.
8c(60)	בקר vb.
	תשיש adj.
8c(61)	בוצין n.
	חברה n.
	טפי vb.
8c(62)	טפי vb.
	עבר vb.
8c(63)	אין interj.
	מלטום n.
8c(64)	בתר prep.
	כלום pron.
	עבר vb.
	צלי vb.
	שעה n.
8d(2)	איסטרולוגוס n.
	קטע vb.
	קיס n.
	תלמיד n.
8d(3)	מן conj.
	פגע vb.
8d(4)	אית
	טעם vb.
	עיגול n.
	קצי vb.
8d(5)	יהב vb.
	צלי vb.
	קום vb.
8d(6)	ברנש n.
	שלם n.
8d(8)	אזל vb.
	איסטרולוגיה n.
	שקר n.
8d(9)	חכינה n.
	טיבו n.
	מובל n.
8d(10)	אלה n.
	גבר n.
	עובד n.
8d(11)	גיור n.
	עובר n.
	עיגול n.
	פייס vb.
	שעי vb.
8d(12)	איסטרולוגוס n.
	אמר vb.
	דבק vb.
	כלום adv.
8d(13)	אומה n.
	בריי #2 n.
	על שם prep.
	פרש vb.
	קדיש adj.
	שם n.
8d(14)	בגין conj.
	גרם vb.
	הרהר vb.
	חמר n.
	מכס #2 n.
	קרב vb.
8d(15)	רחץ vb.
	שיזב vb.
8d(28)	תקן vb.
8d(29)	אית
	ביר n.
9a(12)	בעי vb.
	מן prep.
9a(18)	בבליי adj.
	נהר n.
	תבר vb.
9a(19)	עד לא conj.
	תבר vb.
9a(34)	שבי vb.
	תלתה n.
9a(35)	מתזור n.
	עבד vb.
	שובה n.
9b(2)	אוף conj.
9b(5)	תוב vb.
9b(30)	חנוכה n.

9b(49)	קום	vb.
9b(50)	הלכה	vb.
9b(54)	אורייה	n.
	שגר	vb.
9b(61)	אלף #2	n.
	למר	n.
	תלת	num.
9b(62)	הא	n.
9b(63)	חסיר	adj.
9b(64)	בן	prep.
	דרש	vb.
	הא	n.
	חית	n.
	מנע	vb.
9c(1)	נפק	vb.
	פליג	n.
	פרק	n.
9c(2)	סמך	vb.
9c(3)	עבד	vb.
	פרק	n.
9c(4)	ביר	n.
	ירת	n.
	שת	num.
9c(5)	שיטה #2	n.
9c(7)	גוב	vb.
	סוף	n.
9c(11)	נהר	n.
9d(11)	מנן	adv.
9d(16)	עבד	vb.
9d(35)	קרתיגניי	adj.
9d(48)	כתב	vb.
10a(4)	הכן	adv.
10a(13)	אמר	vb.
10a(18)	סייע	vb.
10a(30)	גזז	vb.
	גמי	n.
	ספוג	n.
	קרולין	n.
10a(31)	אהן	pron.
	גזז	vb.
	גרגר	n.
	כוסבר	n.
	כרפס	n.
	כרתין	n.
	כשום	n.
	ננע	n.
10a(36)	צוד	vb.
10a(39)	אורז	n.
	חליקה	n.
	כתת	vb.
	שׂערה	n.
10a(40)	בוקלט	n.
	סבס	vb.
	צימוקין	n.
	צליין	n.
	שטח	vb.
10a(41)	איתה	n.
10a(42)	ערב #4	vb.
	פרך	vb.
	ראש	n.
10a(43)	נפי	vb.
	ספי #2	vb.
	צר	n.
10a(44)	כיתניי	n.
	מערוך	n.
	קופן	n.
10a(45)	אספטי	n.
10a(46)	אהן	pron.
	שחק	vb.
	תום	n.
	תלש	vb.
10a(47)	בתר #2	vb.
	פרך	vb.
	קלופי	n.
	ראש	n.
	שחק	vb.
10a(48)	מדוכה	n.
	משקי	n.
10a(49)	בחר #2	vb.
	כד	conj.
	כתת	vb.
	מגזר	n.
	סיקייר	n.
	קלופי	n.
10a(50)	מרוכה	n.
	משקי	n.
	שחק	vb.
10a(51)	אנטרון	n.
	בגום	n.
	קטע	vb.
10a(62)	ננע	n.
	סחי	vb.
	צריך	adj.
	שרי	vb.
	תריין	num.
10a(63)	הכן	adv.
10a(64)	הכן	adv.
	שבק	vb.
10b(1)	מחק	vb.
	נער	vb.
10b(18)	מן גו	prep.
	עיגול	n.
10b(19)	ברנש	n.
	כרון	adv.
	רמון	n.
10b(20)	אורח #2	n.
	ירי	vb.
	נפק	vb.
	תורמוס	n.
10b(21)	יהב	vb.
	קינרס	n.
10b(33)	בקרמייתה	adv.
10b(35)	כלום	pron.
10b(40)	בעי	vb.
10b(41)	תסף	n.
	מלח	n.
	פילפל	n.
	שחק	vb.
10b(42)	אהן	pron.
	גבסין	n.
	גיר #2	n.
	חשר	vb.
	מוץ	n.
	עפר	n.
10b(43)	גבל	vb.
	גבסין	n.
	גיר #2	n.
	מלוגמה	n.
	סם	n.
	קילורי	n.
10b(47)	אזי	vb.
10b(48)	גיר #2	n.
	זיפות	n.
	מוסר	n.
	קדר	n.
	שרי	vb.
10b(51)	שמע	vb.
10b(54)	שיעור	n.
10c(4)	אליקה	n.
	אע	n.
	אף	n.
	חבל #2	n.
	מאן	n.
10c(5)	גו	prep.
	חוט	n.
	חייט	n.
	יהב	vb.
	מעזל #2	n.
	פס	n.
10c(6)	אהן	pron.
	חוץ	n.
	נפס	vb.
	סיב	n.
10c(15)	חבל #2	n.
	מחצלה	n.
	ממזור	n.
	נפה	n.
	עבד	vb.
	קונטרה	n.
10c(16)	איתה	n.
	כד	conj.
	קוביה	n.
	שתי #2	vb.
10c(17)	מתי #2	vb.
	קירומה	n.
10c(18)	נינייה	n.
10c(19)	חוט	vb.
	כפף	vb.
	צפד	vb.
	קופה	n.
10c(20)	מלין	
	קטע	vb.
10c(21)	ערס	n.
	קנקלטון	n.
10c(28)	אומן	n.
	בלע	vb.
	חייט	n.
	ראש	n.
10c(30)	שרי	vb.
10c(35)	סטר	n.
10c(37)	סלק	vb.
10c(43)	לבד	n.
	רכיך	adj.
10c(53)	סרגל	vb.
	שׂרטט	vb.
10d(16)	דף	n.
10d(17)	ספי	n.
10d(38)	פיסה	n.
	קופד	n.
	שלם	vb.
10d(43)	אית	
	חומר #4	n.
	כמה	conj.
	קול	n.
11a(36)	חזק	vb.
	כס	n.
11a(37)	עד	prep.
	עצרתה	n.
	פסת	n.
11a(38)	אפין	n.
	חגה	n.
	מטרונה	n.
	נהיר	adj.

	סב	n.
11a(39)	או	conj.
	איח	
	חמר	n.
	מילה	n.
	שתי	vb.
11a(40)	איתה	n.
	ליח	
	נפח	vb.
11a(41)	אולפן	n.
	נחח	vb.
	שכיח	adj.
11a(42)	אמר	vb.
	נהיר	adj.
	סימה	n.
11a(43)	חדת	adj.
	נהיר	adj.
11a(44)	אורייה	n.
	עתיק	adj.
	תוספה	n.
11a(45)	לוג	n.
	עתיק	adj.
	תומנה	n.
11a(46)	חכם	vb.
	מוריים	n.
11a(47)	כול	vb.
11a(48)	איח	
	יום	n.
11a(49)	זער	vb.
	כמה	conj.
	רבי	vb.
11a(57)	שמועה	n.
11a(58)	בעט	vb.
11a(59)	בעט	vb.
	דיעה	n.
11a(62)	סמך	vb.
	פלטיר	n.
11b(2)	מוריין	n.
11b(5)	עתיק	adj.
11b(6)	אהן	pron.
11b(8)	טל	n.
	מיין	n.
11b(11)	כמה	conj.
11b(17)	ברם	conj.
	קשי	adj.
	רכיך	adj.
11b(18)	אהן	pron.
	אמר	vb.
11b(19)	בריי	adj.
	גוויי	adj.
11b(20)	רכיך	adj.
11b(21)	קשי	adj.
11b(25)	רכיך	adj.
11b(36)	רכיך	adj.
11b(37)	קשי	adj.
11b(39)	דוסכוסטון	n.
11b(49)	תוורה	n.
11b(56)	הכה	adv.
11b(58)	ניח	adj.
11b(60)	סרגיד	n.
11b(62)	בלוט #2	n.
	סרגיד	n.
11c(15)	שזג	vb.
11c(16)	אמבטי	n.
	ביבני	n.
11d(25)	גד	n.
11d(28)	עמל	n.
	פעל	n.
	צווח	vb.
11d(29)	עמידה	n.
11d(31)	איח	
12a(1)	וו	n.
	מחק	vb.
	שאל	vb.
	שכח	vb.
12a(2)	מלי	adj.
	סדר	n.
	ספר #2	n.
12a(3)	בוצריי	adj.
12a(33)	מתני	n.
12a(39)	חול	n.
	חייה	n.
	שובה	n.
	שיקוע	n.
12b(4)	בורי	n.
	נטרון	n.
	קלי #2	n.
12b(17)	פליג	n.
	פרש	vb.
	שבק	vb.
12b(19)	דבש	n.
	צלוחי	n.
12c(40)	דדומיי	adj.
12c(47)	תבע	vb.
12c(49)	תות	n.
12c(50)	חיי	adj.
	טען	vb.
12c(60)	אחר	n.
	בנייה	n.
	צווח	vb.
	קלעי	n.
12c(63)	ארג	vb.
	טוי	vb.
12d(7)	פשיט	adj.
12d(8)	הינין	pron.
	חורן	pron.
12d(54)	תוב	vb.
12d(59)	לאו	adv.
13a(17)	אתר	n.
	כל	pron.
13a(54)	צרך	vb.
13b(17)	אלף	n.
	תקנה	n.
13b(20)	פרוש	n.
13c(11)	דף	n.
	כיף	n.
	נקר	vb.
	ספי	n.
	עמוד	n.
	רחי	n.
13c(12)	בול	n.
	פסיפס	n.
	קטע	vb.
13c(14)	ראש גלותה	n.
13c(46)	אפילו	conj.
13c(47)	אלף #2	n.
13c(52)	שלם	n.
13c(53)	נפק	vb.
	נשי	n.
	קדמיי	adv.
13c(54)	חתן	vb.
	עלל	vb.
	שאל	vb.
13c(57)	בולווטים	n.
	זרעי	n.
	פגן	n.
13c(58)	בולווטים	n.
	זכי	vb.
	פגן	n.
	קדמיי	adv.
13c(59)	עלל	vb.
13c(60)	בית מדרש	n.
	דרש	vb.
13d(3)	חמר	vb.
	קלל	vb.
	שכח	vb.
13d(25)	דינר	n.
13d(26)	פינקס	n.
13d(28)	מדנח	n.
	ערים	adj.
13d(29)	כתב	n.
	מילה #2	n.
	מיסטריקון	n.
	קבל	vb.
	שלח	vb.
13d(41)	לעיל מן	prep.
14a(24)	לסוט	n.
14a(34)	ניר	n.
14a(35)	קירומה	n.
14a(42)	גוף	n.
14a(43)	ברם	conj.
	עבירה	n.
14a(62)	מצדה	n.
	שיתיי	n.
14a(63)	טמם	vb.
	נהר	n.
	סוכד	n.
14b(45)	מילה	n.
	פרש	vb.
14b(59)	פתח	vb.
	קמץ	vb.
14b(63)	ל־	prep.
14c(26)	קריוטין	n.
14c(28)	פוליטריבון	n.
14c(44)	שכיח	adj.
	שרי	vb.
14c(45)	על	conj.
	צינה	n.
14c(63)	בישה	n.
	טב	adj.
14c(64)	טבה	n.
14d(15)	סימוק	adj.
14d(16)	סכנה	n.
14d(17)	אסיר	adj.
	לגו מן	prep.
	עיין	n.
14d(18)	חזזי	n.
14d(19)	אורדען	n.
	עכיי	adj.
	עבשמוני	n.
14d(20)	גומרה	n.
14d(21)	בלע	n.
	נפק	vb.
14d(23)	הא	interj.
14d(24)	קומי	prep.
	שרי	vb.
14d(25)	אסי	vb.
	מטי	vb.
	ציפדון	n.
14d(26)	אנה	pron.
	אפתי	n.
	ערובה	n.
	צרך	vb.
	רמש	n.

14d(27)	אן	conj.
	גלעינה	n.
	יקד	vb.
	פליג	n.
	תומרה	n.
14d(28)	טפל #2	vb.
	יביש	adj.
	מיינוק	n.
	ניקלווס	n.
	עור	n.
	ציאה	n.
	שחק	vb.
	שׂערה	n.
14d(29)	דרש	vb.
	חנק	vb.
	מחר	adv.
	מיין	n.
	ציבור	n.
14d(30)	גייר	vb.
	ציפדון	n.
14d(33)	קולוס	n.
	שחק	vb.
	תחלוסין	n.
14d(34)	בלע	n.
	בר בר	n.
	חמר	n.
	סכן	vb.
	עתיק	adj.
14d(35)	לחש	vb.
	נשם	vb.
14d(36)	אילו	conj.
	ניח	adj.
14d(37)	סכן	vb.
14d(40)	צמרמורין	n.
14d(41)	אתי	vb.
	זכרו	n.
14d(46)	רחם	vb.
14d(47)	חיי	vb.
	מהו	pron.
14d(50)	יום	n.
	נגר	n.
14d(52)	איתה	n.
	דב	n.
14d(53)	אסר	vb.
15a(34)	אומן	n.
	בלע	vb.
	היידן	pron.
	חייט	n.
15a(51)	קדמייה	n.
	חני	vb.
15a(55)	קפל	vb.
15a(56)	כמה ד־	conj.
	ספסל	n.
15b(4)	שעי	vb.
15b(5)	אם	n.
	היא	pron.
	סגין	adv.
15c(12)	מטי	vb.
15c(34)	אגדה	n.
	סכל #2	vb.
	טפר #3	n.
15c(41)	אגדה	n.
	בעת	vb.
	לילי	n.
	ספר #3	n.
15c(42)	יד	n.
	כתב	vb.
	קטע	vb.
15c(43)	הוי	vb.
15c(56)	קרתיגניי	adj.
15c(58)	אתר	n.
15d(17)	משכון	n.
15d(31)	ברוז	n.
15d(33)	טפי	vb.
15d(38)	מגור	n.
	נפל	vb.
	נפחיי	adj.
15d(39)	אזל	vb.
	דליקה	n.
	מגור	n.
	נפחיי	adj.
	שכך	vb.
15d(40)	גד	n.
	טפי	vb.
	מדל	n.
	שיזב	vb.
15d(41)	גדיש	n.
	גולה	n.
	גוד	n.
	ערק	vb.
15d(48)	פחר	vb.
	רכיך	adj.
15d(50)	עבד	vb.
15d(51)	עובד	n.
15d(52)	גב	n.
	פרסיי	adj.
	קבל	vb.
15d(53)	אפין	n.
	ברצין	n.
	דלק	vb.
	הפך	vb.
	טפי	vb.
	פרסיי	adj.
15d(54)	בגין	prep.
16a(24)	רובה	n.
16a(51)	טלי	n.
	טען	vb.
	ספסל	n.
16a(52)	סייע	vb.
16b(3)	חבט	vb.
	כתש	vb.
	עצר	vb.
16b(7)	בסיס	n.
16b(12)	גבל	vb.
16b(41)	יחידיי	n.
	סתם	n.
16b(42)	עובד	n.
16b(46)	גמי	n.
	נגר #2	n.
	קטר	vb.
16c(54)	אמהה	n.
	ילד	vb.
16c(55)	חייה	n.
	ליכא	adv.
16c(56)	אזל	vb.
	חתך	vb.
	ליכא	adv.
	מנהג	n.
16d(45)	גוב	vb.
	שאל	vb.
16d(46)	עירוב	n.
16d(53)	עובד	n.
16d(54)	קפר	vb.
16d(56)	אסר	vb.
	עובד	n.
	קפד	vb.
16d(59)	שטף	n.
16d(62)	גזר	vb.
	נשי	vb.
16d(63)	אוזמיל	n.
16d(64)	אוזמיל	n.
	קונדיטון	n.
	שחק	vb.
17a(10)	ילף	vb.
17a(48)	ביר	n.
	ילד	vb.
	סמס	vb.
17a(60)	חייה	n.
	שיקוע	n.
17b(4)	מכלל	conj.
	ערי	adj.
	קדמייה	n.
17b(12)	את	pron.
17b(15)	מטי	vb.
17b(23)	פלג	vb.
17b(30)	קושיי	n.
17b(41)	אילו	conj.
	דלמה	adv.
	חד	num.
17b(42)	כוון	vb.
17c(30)	פרס	vb.
	קלע	n.
	רבע	n.
17c(32)	בדק	vb.
	שכח	vb.
17c(34)	ארון	n.
	כיל	n.
	מהו	pron.
17c(37)	בקדמייתה	adv.
17c(44)	בעי	vb.
17c(57)	זוז	n.
	מן #2	conj.
	מתקל	n.
	סכן	vb.
17c(58)	זוז	n.
17d(3)	קפח	vb.
	קרח	vb.
17d(4)	דרה	n.
	צנין	adj.
Ar 7d(30)	טבוס	n.
Ar 8b(40)	אבו	n.
Ar 8b(47)	שׂרטט	n.
G 2c(21)	כתף #2	n.
G 4a(38)	שירה	n.
G 5b(30)	פרוש	n.
G 6a(42)	סטל	n.
	עגלה #3	n.
G 6b(51)	לכן	n.
G 8b(43)	פדופסל	n.
G 8b(44)	קודש	n.
G 8b(49)	שלמין #2	n.
G 8b(50)	פדופסל	n.
G 8b(52)	קודש	n.
G 8b(53)	פריזומטה	n.
G 8c(51)	דבי #2	n.
G 8c(59)	סדר #2	n.
G 8d(8)	שקר #2	n.
G 8d(14)	נפל	vb.
G 9a(35)	איל	n.
	חול	n.
G 10b(21)	פסילין	n.
G 10b(48)	בולוס	n.
	שוח	vb.
G 10c(4)	גפר	vb.

G 10c(19)	סרט	vb.
G 13c(54)	נשיו	n.
G 13d(29)	מיסטרין	n.
G 17c(30)	אחמל	adv.
G 17c(35)	אחמל	adv.
	פרס	vb.

'Eruvin

18b(41)	קשי	vb.
18b(48)	צרך	vb.
18c(12)	חשב	vb.
18c(13)	בריי	adj.
18c(16)	עובד	n.
18c(22)	דמי	vb.
18c(44)	שקק	n.
	שרי	vb.
18c(48)	כפף	vb.
18d(12)	לעי	vb.
18d(20)	ארע	n.
	דרה	n.
	רבע #2	vb.
18d(24)	שקק	n.
18d(27)	נפק	vb.
18d(28)	כווה	n.
	כן #2	adv.
	ראש	n.
	חני	vb.
18d(38)	רב	n.
18d(51)	בעי	vb.
19a(33)	הלכה	vb.
	חשש	vb.
	מכיוון	conj.
	עבד	vb.
19a(35)	אזל	vb.
	אתר	n.
	בליחיא	
	מבוי	n.
	נפל	vb.
	שרי	n.
19a(36)	דקל	n.
19a(40)	מבוי	n.
19a(41)	דקל	n.
19b(10)	בעי	vb.
	שכח	vb.
19b(21)	פשיט	adj.
	צריך	adj.
19b(29)	דרומיי	adj.
19b(32)	חריין	num.
19b(33)	הך מה	conj.
19b(34)	אוף	conj.
19c(9)	בעי	vb.
	הכן	adv.
	קשי	vb.
19c(36)	מילה	n.
	עניין	n.
19c(41)	שני	vb.
20a(5)	ירי	vb.
20a(10)	ידי	vb.
20a(16)	שיטה #2	n.
20a(23)	כן	adv.
	חוב	vb.
20a(29)	עגל	vb.
20a(30)	הכה	adv.
20a(57)	ספק	vb.
20b(4)	אחר	n.
	סמך	vb.
20b(15)	אמר	vb.
20b(20)	אלף	num.
	זמן	n.
	מאה	num.
	מן	prep.
	שבע	num.
20b(21)	פרה	adv.
20b(22)	חלחו	num.
	זמן	n.
20b(23)	זמן	n.
	חלחו	num.
20b(24)	תלחו	num.
	חשוע	num.
20c(54)	דמי	vb.
	בלל	n.
20d(16)	הואיל	conj.
	חיי	adj.
	בוחיי	n.
	כלכיד	n.
20d(17)	ד(י)ן	pron.
	הינון	pron.
20d(18)	הנדקוק	n.
	פרפחין	n.
	קקול	n.
20d(22)	בוצריי	adj.
20d(28)	חליטה	n.
	טעם	vb.
	מזון	n.
20d(52)	גפף	vb.
	נשק	vb.
	עירוב	n.
20d(61)	ההוא	pron.
21a(50)	כרם	conj.
21a(52)	כלום	adv.
21b(17)	כנס	vb.
	מקמה	n.
	על מנת	prep.
21b(18)	כנס	vb.
	על	prep.
21b(19)	אחר	n.
21b(29)	רומיי	n.
21b(30)	חכים	n.
21b(53)	אכף	vb.
21b(59)	אכף	vb.
	אנן	pron.
	דמי	vb.
21b(60)	אולפן	n.
	היא	pron.
21b(61)	דיעה	n.
21c(19)	אזל	vb.
21c(20)	טען	vb.
	לולב	n.
21c(22)	נפיש	n.
21c(23)	או	conj.
21d(27)	פלג	vb.
21d(35)	אולפן	n.
	דיעה	n.
22a(15)	פרק	n.
	ראש	n.
22a(17)	אפעלגב	conj.
22a(31)	ערב	vb.
	פחר	n.
22a(32)	ערב	vb.
22a(34)	ערב	vb.
22a(35)	ערב	vb.
22a(42)	בעי	vb.
22b(32)	סכל #2	vb.
	תלי	vb.
22b(34)	עשׂר	num.
	צריך	adj.
22b(50)	אמר	vb.
22b(51)	מדינה	n.
	ראש	n.
22b(53)	מילה	n.
22b(57)	משח #2	vb.
	פיגם	n.
22b(58)	משח #2	vb.
	פחורה	n.
22c(6)	נסי	vb.
	נתן	vb.
22c(60)	היידן	pron.
22c(61)	אהנו	pron.
22c(62)	משח #2	vb.
22d(36)	אמר	vb.
22d(43)	גזוריי	adj.
	כיפה	n.
	שקק	n.
22d(48)	קושיי	n.
23a(27)	סבר	vb.
23b(30)	גרש	n.
	מסכה	n.
	פרק	n.
	ראש	n.
23b(48)	דלא	prep.
23c(13)	אכסנייה	n.
	נפק	vb.
23c(14)	אן	conj.
	בדר	vb.
	הכה	adv.
	יהב	vb.
	מאן	n.
	שכח	vb.
	תקנה	n.
23c(15)	דיסקין	n.
23c(39)	חמה #2	n.
23d(15)	סבר	vb.
23d(30)	עיגול	n.
23d(31)	לילי	n.
23d(44)	ייבה	
23d(60)	דרה	n.
	רבע #2	vb.
23d(61)	אנה	pron.
	קל	n.
24a(2)	הך מה	conj.
24a(3)	גוב	vb.
24a(4)	עירוב	n.
24b(33)	כבש	vb.
	כיף	n.
24b(36)	ירי	vb.
24b(49)	דבתר־	n.
24b(51)	חלף	vb.
24b(52)	חמן	adv.
24c(17)	יהב	vb.
24c(31)	ניח	adj.
24d(1)	ביד	prep.
	ביר	n.
	גפף	vb.
	נשק	vb.
	עירוב	n.
24d(18)	זכו	n.
	חבר	n.
24d(19)	בר מן	prep.
	דיעה	n.
25a(7)	חול	n.
	פיתה	n.
	ציבחד	adv.
	שובה	n.
25a(10)	אהן	pron.

	ביעה n.
	עיגול n.
25a(12)	בלחוד adv.
	נחתום n.
	שיעור n.
25a(14)	פשיט adj.
25a(38)	אתי vb.
	עובר n.
25a(61)	עובד n.
25b(5)	מני vb.
25b(46)	קיום n.
25c(14)	טרפס vb.
25c(28)	אוף conj.
	אנה pron.
25c(33)	אמר vb.
	פלגו n.
25c(42)	שיטה #2 n.
25c(50)	עובד n.
25c(56)	זמן n.
	סגי adj.
	פשט vb.
26a(27)	בעי vb.
	תפילה n.
26a(31)	אתר n.
	חוור vb.
	מילה n.
	סמך vb.
26a(39)	סבר vb.
26a(61)	סוכיי adj.
26c(6)	יחידיי n.
26c(7)	עובד n.
26c(9)	חם n.
26c(10)	גמי n.
26c(24)	אית
	עיקר n.
	קטר n.
	תשע num.
26c(25)	בלבד conj.
26c(26)	יברוח n.
26c(37)	סוכיי adj.
26d(7)	ערר #2 n.
26d(8)	קוקני n.
26d(34)	סאב vb.
G 19b(29)	תלמיד n.
G 21b(17)	אתי pron.
	פלנית n.
G 21b(29)	טקסיטו n.
G 21c(20)	יבל vb.
Riš 23b(47)	רשו n.

Pesaḥim

27b(1)	אימם n.
	כמה conj.
	נהר vb.
27b(2)	בוטי n.
	סדר #2 n.
27b(9)	פשיט adj.
27b(12)	ייבה
	תני vb.
27b(13)	חתן n.
27b(48)	דרש vb.
27c(5)	צורך n.
27c(9)	אתי vb.
27c(25)	צורך n.
27c(31)	ההוא pron.
27c(62)	הינין pron.
	טב adj.
	יאוח adv.
	בלום pron.
	מועד n.
27c(63)	בדנש n.
	גב n.
	דיסקין n.
	פקר vb.
27c(64)	חיקוקיי adj.
27d(1)	גרב n.
	כוחח n.
27d(8)	דלא conj.
	חילוף n.
27d(13)	חול n.
28a(17)	ברם conj.
28a(35)	תלי vb.
28a(38)	תני vb.
28a(49)	מכלל conj.
28a(60)	יד n.
28b(4)	ר(י)ן pron.
	לא adv.
28b(12)	כתוב n.
28b(14)	לית
28b(21)	אחריי adj.
28c(6)	אתי vb.
28c(46)	סייע vb.
28c(54)	סייע vb.
29a(13)	נהר #2 vb.
29a(14)	חשש vb.
29a(16)	כן #2 adv.
29a(24)	עבר vb.
29b(2)	פתר vb.
29c(6)	גנגידין n.
	חס n.
	טרוקסימון n.
29c(7)	ייסי חלי n.

29c(17)	מן pron.
29c(19)	אבריה n.
	ברך vb.
	תורמוס n.
29c(49)	כגין conj.
	יהב vb.
	שׂערה n.
29c(50)	חמע vb.
29c(52)	אוצר n.
	בגו prep.
	גרב n.
	חד num.
	משח n.
29c(53)	גרף vb.
	חיטה n.
	ירי vb.
	מן תחות (ל־) prep.
	שאל vb.
29c(54)	גרב n.
	כותח n.
29d(32)	על ידי prep.
29d(33)	לייש n.
	מלמול n.
29d(34)	קמח n.
	שׂערה n.
29d(35)	בסים #2 n.
29d(36)	בגו prep.
	בסים #2 n.
	דרומיי adj.
	חמע vb.
	צווח vb.
	שׂערה n.
29d(37)	צבע n.
	קוצם n.
	קלט n.
29d(39)	בלידון n.
29d(64)	טחון n.
30a(1)	אזל vb.
	חמע vb.
	על prep.
	קופה n.
	רתח vb.
30a(2)	גב n.
	טחון n.
	טחן vb.
	ירי vb.
	צרף #2 n.
30a(3)	מודיי n.
30a(4)	אסיר adj.
	טנן vb.
	שרי vb.

30a(5)	טל n.
	פוג vb.
30a(23)	טרקטה n.
30a(24)	שזג vb.
	תריין num.
30a(25)	פלולן n.
30a(51)	דמי vb.
30b(17)	חטי #2 vb.
	טרש vb.
30b(32)	שני vb.
30b(41)	זכי vb.
30b(45)	עני #2 vb.
30b(46)	חורן pron.
	מגיר n.
30b(55)	סימן n.
30b(59)	נפל vb.
30c(64)	נהג vb.
	עובד n.
30d(1)	חמשתה n.
	סדר n.
	עד יתפני prep.
	תריה n.
30d(2)	מנחה n.
	עד יתפני prep.
	ערוכה n.
	חעני n.
30d(3)	אב #2 n.
	ירח n.
	נהג vb.
	עלל vb.
	שתי #2 vb.
30d(4)	טעם n.
30d(5)	אע n.
30d(21)	קלל vb.
30d(56)	בבליי adj.
30d(60)	ארמיי adj.
	גמל n.
	זבן vb.
	קנס vb.
30d(61)	בכיפלה adv.
	קנס vb.
30d(62)	סרסר vb.
	צווח vb.
31a(2)	רובה n.
31a(20)	אוף conj.
31a(43)	חבר n.
31a(50)	גלש vb.
	קנב vb.
31a(54)	חליטה n.
	חליטר n.
	עבד vb.

31a(55)	פתילה n.
	תופין n.
31b(14)	כלום pron.
31b(40)	פתר vb.
31b(52)	ביר n.
	יום n.
31b(54)	אלא conj.
	בגין prep.
	חלט vb.
31b(61)	נירבה n.
	צרך vb.
31b(62)	טלי n.
	לגב prep.
	קל n.
	רב n.
31b(63)	זבן vb.
	טרוקסימון n.
31b(64)	זליל adj.
	כמיש adj.
	עס n.
	שבק vb.
31c(1)	אתי vb.
	קדמיי adv.
31c(2)	יום n.
31c(3)	אתמל adv.
	בן prep.
	זליל adj.
	כמיש adj.
31c(4)	אזל vb.
	אף על פי prep.
	ידע vb.
31c(5)	גדל vb.
	דינר n.
	מודיי n.
31c(6)	גדל vb.
	יהב vb.
	סחם n.
31c(7)	גורלן n.
	חשב vb.
	מילה n.
	פרן n.
31d(5)	שבק vb.
31d(6)	דלכן
32a(8)	תפס vb.
32a(15)	טעם n.
32a(27)	נפק vb.
32a(35)	אתר n.
32a(40)	עלי vb.
32a(56)	ד(י)ן pron.
	רדומיי adj.
32a(62)	אגדה n.
	אלף vb.
32b(19)	אלף vb.
	מחזור n.
	תניין num.
32b(20)	מסמר n.
	קבע vb.
32b(31)	אילולי conj.
32b(41)	בעי vb.
32b(45)	דון vb.
32c(6)	טרוקסימון n.
32c(35)	דלמה n.
	יתב vb.
32c(36)	כל pron.
32c(37)	אתי vb.
	פלגו n.
32c(48)	תריין num.
32c(49)	פרשה n.
32c(55)	בר אביי n.
	בתר prep.
	עני vb.
	תיבו n.
32c(56)	אנה pron.
	נס n.
32d(3)	קבל vb.
33a(50)	תניין num.
33a(51)	גרם n.
	נשי n.
	נשיו n.
	שרי vb.
33a(55)	אמר vb.
	חורן pron.
33a(56)	קדש vb.
	שמיין n.
33b(40)	הא interj.
	מן בגין conj.
33b(50)	תוב vb.
33b(54)	ייבה
33b(55)	טעם n.
33c(4)	קדמיי adj.
	שכח vb.
33c(28)	בער vb.
	חובץ n.
	פיסה n.
	קופד n.
33c(41)	אחריי adj.
33c(42)	תתובה n.
33c(44)	תתובה n.
33c(46)	שמע vb.
33c(52)	קפודקיי adj.
33c(61)	מטי vb.
33d(12)	קושיי n.
33d(38)	הכה adv.
34a(30)	בריי adj.
34a(33)	אמר vb.
	דרש vb.
	קרה n.
34a(35)	דרש vb.
34a(36)	קרה n.
34a(50)	שלח vb.
34a(51)	פרנסה n.
34b(24)	שאל vb.
	שלק vb.
34b(26)	אלא conj.
	אתי vb.
34b(28)	תניי #2 n.
34b(63)	סוף n.
34d(19)	נפל vb.
34d(36)	דרומיי adj.
34d(38)	דרומיי adj.
34d(42)	אנן pron.
	יכל vb.
34d(43)	דרומיי adj.
35b(5)	מן #2 conj.
	קישוי n.
35b(34)	סנדל n.
35b(36)	איגר n.
	הליל n.
	זיית n.
	מחל n.
	מחל vb.
	פסח n.
	תבר vb.
35b(41)	בר שור n.
	שור n.
35c(3)	שמע vb.
35c(14)	פשיט adj.
35d(48)	לאו adv.
35d(58)	הוא pron.
	הוי vb.
36a(48)	בקדמייתה adv.
36a(49)	כלום pron.
36b(2)	חמר vb.
36b(29)	קילוס n.
36b(37)	פרק n.
36b(38)	אהן pron.
36d(60)	פשט vb.
37a(12)	חיל n.
37a(33)	אוף conj.
37a(38)	שיטה #2 n.
	תני vb.
37b(47)	בגין conj.
	סתי vb.
	צהי vb.
37b(53)	בכור n.
37b(54)	איסתניס n.
	בכור n.
37b(55)	אימם n.
	אכל vb.
	רמש n.
37c(3)	נהיר adj.
37c(30)	חזק vb.
	כס n.
	לילי n.
	שתי vb.
37c(31)	עצרתה n.
	פסח n.
37c(32)	אפין n.
	חגה n.
	מטרונה n.
	נהיר adj.
37c(33)	את pron.
37c(34)	אולפן n.
	תלת num.
37c(35)	אתי vb.
	חמי vb.
	שכיח adj.
37c(36)	נהיר adj.
	סימה n.
37c(37)	חדת adj.
	נהיר adj.
37c(38)	אורייה n.
	מה pron.
	עתיק adj.
	תוספה n.
37c(39)	לוג n.
	מורייס n.
	עתיק adj.
	תומנה n.
37c(40)	כול vb.
37c(42)	זער vb.
37c(58)	אתר n.
	קידוש n.
37d(10)	ברביי n.
37d(48)	גוזל n.
	ערדיל n.
G 29c(52)	ביי n.
G 29c(53)	תחות prep.
G 29d(37)	זותין n.
G 30a(3)	טרטון n.
G 30b(46)	גמל vb.
G 31b(52)	משכון n.
	נומירה n.
G 31b(53)	כרוז n.

נפק vb.
G 31c(6) מחק vb.
G 32a(62) אלף vb.
G32c(45) היידיל־ pron.

Yoma

38a(52) קרה n.
38a(58) תמה vb.
38a(59) קבל vb.
תוב vb.
38b(8) סוף n.
38b(9) אנש n.
קשי vb.
38b(40) פשט vb.
38c(11) הוא pron.
38c(20) שכח vb.
38c(23) צודך n.
38c(34) איסכופה n.
ארעיי adj.
דרס vb.
לול n.
38c(53) דלמה n.
יתב vb.
38c(61) יחד vb.
מה pron.
משה interj.
38d(11) סולת n.
קמח n.
38d(19) קנתר vb.
38d(25) אתי vb.
38d(48) קשי vb.
38d(60) ארמלה n.
כנס vb.
38d(64) כה adv.
39a(7) בולי n.
הוי vb.
פליג n.
קריבו n.
39a(9) נתן vb.
פליג n.
39b(12) חוי vb.
צלי vb.
קום vb.
39b(13) קבוטר n.
39b(63) תפלוגה n.
39c(30) תמה vb.
39c(51) פתר vb.
39d(3) פירוש n.
39d(17) בכי vb.
עם n.
עסק vb.
39d(44) כל pron.
40b(21) ברק #3 n.
נהר vb.
40b(22) היא pron.
נפק vb.
40b(23) חכם vb.
40b(24) מול vb.
על פם prep.
40b(25) אברי n.
זהר n.
מול vb.
מלוייה n.
על פם prep.
40b(26) על פם prep.
40b(28) ירח n.
כדון adv.
40b(32) יתיר adv.
מיל n.
40b(34) חברה n.
40b(35) איילה n.
טעי vb.
כוכבה n.
40b(36) אחר vb.
דוקרן n.
כמין prep.
מיי pron.
נהור n.
40b(37) מדנח n.
נהר vb.
40b(38) בקעה n.
קריצה n.
40c(6) נכוס n.
נסוח n.
40c(7) מגליין n.
נכוס n.
נסוח n.
40c(25) אורייה n.
קלס vb.
40c(30) סבר vb.
40c(47) בית וועד n.
נחת vb.
40c(48) חדת vb.
40d(16) חילוף n.
40d(18) משום prep.
פרוטי n.
שמע n.
40d(20) משום prep.
פרוטי n.
40d(28) שמע n.
40d(31) הוי vb.
40d(60) אזל vb.
גבר n.
פרסיי adj.
קלל vb.
40d(61) מסר vb.
עלל vb.
40d(62) עטש vb.
ערס n.
רמיו n.
40d(63) אסי n.
לא adv.
40d(64) אכל vb.
יכל vb.
41a(1) אכל vb.
רגיל adj.
41a(2) גרש n.
הלכה vb.
41a(3) עיליי adj.
41a(7) אח n.
פיקסינון n.
41a(19) מגרה n.
קונכי n.
תרגם vb.
41a(20) מפרס n.
41c(32) דמי vb.
41c(48) לישן n.
41d(4) טובי
לווי n.
41d(7) ברר n.
חסר vb.
יאות adv.
מן conj.
עד לא conj.
קום vb.
42a(10) תריר adj.
42a(17) רוי vb.
42b(37) שני vb.
42c(27) ברנש n.
42d(57) הכן adv.
32d(57) חשש vb.
43a(39) חדי vb.
43a(40) אמר vb.
יד n.
43b(51) פני vb.
43d(10) הך prep.
43d(19) בקר vb.
סלק vb.
43d(20) נחת vb.
צהי vb.
תשיש adj.
43d(21) בתר prep.
ההוא pron.
צהיו n.
שעה n.
שרי vb.
43d(22) ד(י)ן pron.
הלך vb.
עובד n.
שעי vb.
43d(23) ארך vb.
ברה n.
צהי vb.
שוק n.
43d(24) אנה pron.
ארך vb.
מוסף n.
פני vb.
צהי vb.
ציבחד adv.
43d(25) מיינוק n.
43d(37) אנש n.
בריי adj.
סלק vb.
44a(21) קכלה n.
44a(63) אורייה n.
גב n.
יבל vb.
ראש גלותה n.
44a(64) מנהג n.
44b(6) פקד vb.
44b(7) אורייה n.
בבליי adj.
גול vb.
חזן n.
לוחרי prep.
פרוכה n.
44b(8) יבל vb.
44b(43) אנה pron.
44c(26) חית n.
44c(27) טית n.
צדי #2 n.
קוף n.
44d(22) מרטוט n.
תרי vb.
44d(42) הוא pron.
לבש vb.
לילי n.
סולייס n.
צום n.
44d(43) איסתניס n.
תעני n.
44d(44) סולייס n.

44d(45)	סולייס n.
	תלמיד n.
44d(46)	מן prep.
	סולייס n.
44d(47)	איסתניס n.
44d(64)	למה adv.
45a(10)	אורז n.
	גמזן n.
	פתר vb.
45a(27)	גרש n.
	הלכה vb.
45a(34)	הוי vb.
45a(36)	אזהרה n.
45a(61)	שלח vb.
45a(62)	שדך vb.
45b(5)	מטי vb.
45b(6)	קרי vb.
45b(12)	עסיק n.
45b(14)	נשי n.
45b(22)	רכן vb.
45b(27)	נפחיי adj.
45b(28)	דליקה n.
	מגיר n.
	מגירו n.
	נפל vb.
	נפחיי adj.
45b(29)	גד n.
	טפי vb.
	מדל n.
	שיזב vb.
45b(30)	גדיש n.
	גולה n.
	נור n.
	ערק vb.
45b(45)	סוכיי adj.
45b(49)	כל pron.
45b(50)	מלך n.
45b(58)	היא pron.
45c(19)	סרח vb.
	על prep.
45c(20)	אן conj.
	טבאות adv.
45c(23)	סרח vb.
	פייס vb.
	קבר n.

Sheqalim

45d(33)	סוף n.
	שבק vb.
45d(43)	אית
	שנה n.
45d(45)	דקיק adj.
45d(52)	בהת vb.
	הן adv.
	קרי vb.
46a(7)	אוף conj.
46b(1)	כל pron.
46b(2)	עבר vb.
	פיקוד n.
46c(27)	חדת adj.
	תקל n.
46d(11)	סלע n.
	פליג n.
46d(18)	גרמה n.
46d(30)	עלי vb.
46d(37)	נמי adv.
46d(55)	סייע vb.
47a(1)	קל n.
47a(5)	חוטריי adj.
47a(10)	אזל vb.
	טמר vb.
	סמך vb.
47a(11)	בבליי adj.
	ד(י)ן pron.
	שאל vb.
47a(12)	זעיר adj.
	כך adv.
47a(13)	קום vb.
47a(14)	אדורי n.
	איקר n.
	צלים n.
	קומי prep.
47a(15)	יאות adv.
	סמי vb.
47a(20)	הכדן pron.
47a(28)	נזיר n.
47a(32)	כיר n.
	קונדיטון n.
47a(33)	חמר n.
	עתיק adj.
47a(36)	מפתח #2 n.
47b(12)	כל הן conj.
	פליג n.
47b(26)	מן pron.
47b(28)	אית
	אמר vb.
	ברנש n.
	רב n.
47c(32)	מלי vb.
48a(16)	לישן n.
48a(42)	יתם n.
	מדל n.
48a(43)	אגר n.
	הפסד n.
48a(44)	יתם n.
	מדל n.
48a(48)	נפל vb.
48a(63)	הכה adv.
	פשיט adj.
	צריך adj.
48b(52)	אהן pron.
48b(59)	כרכר n.
	שבט #2 n.
48c(12)	קשי adj.
48d(1)	אנן pron.
	מלאך n.
48d(2)	חמר #2 n.
	חמרה n.
	שעה n.
48d(3)	גנב vb.
	דמי vb.
	ליסטיס n.
48d(4)	טמר vb.
	טעם vb.
	מלך #2 vb.
48d(5)	אזל vb.
	גב n.
	חזר vb.
	מות vb.
	נפק vb.
48d(6)	מרי n.
	נהק vb.
	עליב adj.
	פתח vb.
	שרי vb.
	תרע n.
48d(7)	עלל vb.
48d(8)	כעי vb.
	שערה n.
48d(9)	אין interj.
	דמיי n.
	רום vb.
48d(11)	גרם n.
	חמר vb.
	עליב adj.
48d(16)	אילם n.
48d(18)	אית
48d(20)	אילם n.
	אתי vb.
	סוכר n.
	תמן adv.
48d(21)	קרי vb.
48d(23)	סכן vb.
48d(24)	סכן vb.
48d(28)	מעין n.
	סמס vb.
48d(29)	היידן pron.
	כיף n.
	מיין n.
	קרר vb.
48d(30)	אית
	הן adv.
	מטי vb.
	עד מטי prep.
	שרברובי n.
48d(31)	בני מעין n.
	ווחרן n.
	וחר vb.
48d(32)	ארך vb.
	גבי vb.
48d(37)	נחם vb.
48d(38)	בעי vb.
	חסיד adj.
	נחם vb.
48d(41)	סוכה n.
	ערי vb.
48d(44)	תרגם vb.
48d(45)	ביי n.
	כרוז n.
	קרי vb.
	תרנגל n.
48d(46)	תרנגל n.
48d(47)	בעי vb.
	מני vb.
	פרנס n.
49a(43)	אכל vb.
	חמי vb.
	יהודיי n.
	כרע n.
	קופד n.
	שק n.
49a(44)	מדל n.
49a(63)	פרנס n.
49b(1)	בדק vb.
	דמך vb.
	צריך adj.
49b(2)	מצווה n.
	פגע vb.
	פלג vb.
	רכ n.
49b(4)	כפי vb.
49b(8)	אית
	מתנה n.

	סב	n.
49b(9)	מן בתר	prep.
	ראש שתה	n.
49b(10)	גב	n.
	זכי	vb.
	שנה	n.
49b(11)	הילך	interj.
	טימי	n.
	קופר	n.
49b(14)	חמי	vb.
	לוקבל	prep.
	מות	vb.
	עיין	n.
49b(15)	יר	n.
	סמי	vb.
	פשט	vb.
	קטע	vb.
49b(16)	מטי	vb.
	תבר	vb.
49b(19)	אורח #2	n.
	אכל	vb.
	יליף	adj.
	מטי	vb.
49b(20)	אורח #2	n.
	כעס	vb.
	מרי	n.
49b(21)	איקר	n.
49b(22)	חמי	vb.
	פיוס	n.
	פייס	vb.
49b(23)	מנן	adv.
49b(24)	לרע מן	prep.
49b(25)	ברנש	n.
	לרע מן	prep.
49b(26)	איקר	n.
	פרנסה	n.
49b(27)	גמל	vb.
	לרע מן	prep.
49b(29)	טייל	vb.
	כנישה	n.
49b(30)	הוי	vb.
49b(31)	אית	
	סדר #2	n.
	עבד	vb.
	תרע	n.
49b(32)	מה	conj.
	עבד	vb.
49b(33)	ברנש	n.
49d(3)	עינתונדריי	adj.
49d(15)	אמה	n.
	פלגו	n.
49d(28)	חמש	num.
49d(29)	פליג	n.
49d(50)	טטרגון	n.
49d(52)	מטי	vb.
	קרה	n.
49d(54)	קשי	vb.
50a(8)	ברך	n.
	עד	prep.
	קרסול	n.
50a(9)	מתן	n.
50a(12)	אתר	n.
	צווח	vb.
	שייט	n.
	שחון	n.
50a(13)	מיין	n.
	מלל	vb.
50a(25)	ים	n.
	מלח	n.
	ניח	adj.
	רב	n.
50a(40)	מזון	n.
	מצץ	vb.
	תרף	vb.
	תרפיה	n.
50a(54)	מטי	vb.
50b(18)	ברר	n.
	חסר	vb.
	עד לא	conj.
50c(27)	צורך	n.
50c(40)	סמך	vb.
50c(41)	ארמיי	adj.
	לברה	adv.
	סוסי	n.
	קטע	vb.
50c(44)	טבח	n.
	יהב	vb.
	קופד	n.
	רומיי	n.
50c(45)	כרח	n.
	לאו	adv.
	נבילה	n.
50c(46)	אסר	vb.
	כל	pron.
50c(47)	אזל	vb.
	אסקופה	n.
	ברנש	n.
	חמר	vb.
	נחת	vb.
	קלל	vb.
	שוג	vb.
50c(48)	אזל	vb.
	נהר	n.
	נסב	vb.
	נשי	vb.
50c(49)	ההוא	pron.
	הלך	vb.
	נבילה	n.
	שוק	n.
	שטף	vb.
	תחות	prep.
50c(50)	דייה	n.
	חטף	vb.
	טלק	vb.
	טען	vb.
	נתר	vb.
	קופד	n.
50c(51)	טען	vb.
	נתר	vb.
50c(52)	זיק	n.
	חכם	vb.
	קטר	n.
	שטף	vb.
	שפיי	n.
50c(53)	בולי	n.
	כנישה	n.
	שכח	vb.
50c(54)	איסטרט	n.
	גדי	n.
	גופתה	n.
	סיקייר	n.
	עבידה	n.
	צלי #2	vb.
50c(58)	ביי	n.
	גובנה	n.
	עיגול	n.
	פונדק	n.
50c(59)	לווי	n.
50c(64)	לווי	interj.
	פרוסדוס	n.
50d(25)	אתי	vb.
	ההוא	pron.
	פלגו	n.
50d(34)	קשי	vb.
50d(38)	פשיט	adj.
50d(43)	תמן	adv.
51a(30)	באש	vb.
	שמועה	n.
51a(32)	בגין	conj.
	בעט	vb.
51a(33)	דיעה	n.
51a(35)	סמך	vb.
	פלטיר	n.
51a(40)	נחות	n.
51a(41)	מוריין	n.
	נשי	n.
51b(13)	גזומה	n.
51b(14)	גזומה	n.
51b(18)	אפילו	conj.
51b(24)	קשי	vb.
G 47c(32)	מיין	n.
G 48a(42)	פקר	vb.
G 48a(44)	פקר	vb.
	תוב	adv.
G 49b(11)	תרנ(ו)גלה	n.
G 49b(15)	רהט	vb.
G 49b(16)	הוי	vb.
G 49b(18)	(חדרסגי) נוהריה	n.
G 49b(24)	(חדר)סגי נוהריה	n.
G 50c(46)	מקילון	n.
G 50c(47)	שוג	vb.
G 50c(50)	נחת	vb.
	נחר	vb.
G 50c(51)	נחר	vb.
G 50c(53)	לזקניק	n.

Sukka

51c(48)	סתם	n.
51c(59)	דמי	vb.
51d(27)	אורח	n.
	דפן	n.
	עתיר	adj.
	קליל	adj.
51d(28)	קרור	n.
51d(33)	תמה	vb.
51d(34)	צריך	adj.
51d(38)	אולפן	n.
	מתני	n.
51d(63)	ילף	vb.
52a(15)	אמור	n.
	חורן	pron.
52a(25)	אתי	vb.
	כשר	vb.
52a(32)	עלל	vb.
52a(58)	עניין	n.
52b(6)	תוב	vb.
52b(12)	ניח	adj.
52b(27)	שמועה	n.
52b(35)	ברנש	n.
	סב	n.
52b(36)	אמר	vb.

52b(53)	חיטה n.
	קופה n.
52b(63)	הא interj.
52c(4)	סדר #2 n.
52c(17)	מן ביני prep.
52c(23)	אתי vb.
	תריין num.
52c(24)	שיטה #2 n.
52c(25)	אהן pron.
52c(29)	אוף conj.
	אנן pron.
53a(13)	איסטרט n.
	אתי vb.
	גו prep.
	מן conj.
	סימן n.
	צהי vb.
53a(14)	גופתה n.
	טעם vb.
	עלל vb.
	קבל vb.
53a(22)	חנו n.
	מלח #2 n.
	קומי prep.
53a(24)	אזל vb.
	גו prep.
	דמך vb.
	מטלה n.
53a(25)	שושבין n.
53a(28)	גזורה n.
	טעם vb.
	סלק vb.
53a(29)	מוסף n.
	משום conj.
	עד יתפני prep.
	עסיק n.
53a(56)	יתב vb.
53b(1)	סלק vb.
53b(6)	קדם vb.
53b(19)	קריב adj.
	נשי n.
53c(27)	זוג #2 n.
53c(28)	מטלה n.
	שוק n.
53c(39)	פשך n.
	רב n.
53c(40)	דקיק adj.
53c(48)	זיית n.
	זרגון n.
53c(62)	סבר vb.
53d(2)	בחד #2 vb.

	ביר n.
	בר מערבה n.
	הדס n.
53d(3)	הדס n.
53d(20)	חרוב n.
53d(30)	פיק n.
53d(32)	אהן pron.
	כרחינון n.
53d(33)	כרחינון n.
53d(53)	או conj.
53d(54)	הכן adv.
53d(63)	חביב #2 n.
54a(4)	כעי vb.
	עני vb.
54a(5)	הכן adv.
54a(6)	היידן pron.
54a(8)	רב n.
54a(9)	ציבור n.
54a(12)	ברך vb.
	חייב adj.
54a(15)	כבר adv.
54a(16)	הך מה conj.
	רבי #2 n.
54a(17)	אמר vb.
54a(21)	צפצף vb.
	תרוג n.
54a(22)	מתנה n.
	תרוג n.
54b(46)	בבליי adj.
54b(47)	ביד prep.
	מפשוטי n.
	ערבה n.
	שביעיי num.
	תעני n.
54b(48)	חשב vb.
	יהב vb.
	מקזה n.
	פקד vb.
54b(49)	רחק vb.
	ערבה n.
	תקיעה n.
54b(50)	דרומיי adj.
	ערבה n.
54b(57)	יום טב n.
	מתנה n.
54b(59)	אן conj.
	מתנה n.
	חרוג n.
54b(60)	סמצייה n.
54b(61)	שם n.
54c(6)	סרונגיי adj.

54c(17)	כד conj.
	נקי adj.
	ענן n.
	שמיין n.
54c(41)	נחות n.
54c(51)	יותפיי adj.
54d(38)	דרומיי adj.
55a(50)	דרש vb.
	נסב vb.
	סלע n.
	צמח vb.
	קהל n.
55a(55)	חורן pron.
55a(58)	דלא conj.
55b(17)	אתי vb.
	חשב vb.
	עסק vb.
55b(19)	הוא pron.
55b(21)	ארעיי adj.
	עבד vb.
	עילייי adj.
55b(39)	אמה n.
	בסיס n.
	בעי vb.
	כל pron.
55b(40)	כה adv.
	סולם n.
55b(61)	פחז n.
	קילוס n.
55b(63)	כושר n.
55c(11)	סלק vb.
	ציבחד adv.
	שלשל vb.
55c(12)	גוף n.
	נגע vb.
	צדיק adj.
55c(14)	חוס vb.
	צניעו n.
55c(19)	כרוז n.
	קרי vb.
	תרנגל n.
55c(20)	תרנגל n.
55c(23)	ווחרה
55c(28)	חורן pron.
55c(31)	היניין pron.
55c(32)	חורן pron.
55d(2)	דהב n.
55d(29)	סייע vb.
	קרה n.
56b(26)	שנה n.
56d(28)	ברנש n.

Rosh Hashana

56a(53)	היידן pron.
56b(27)	בן prep.
	קשי adj.
	תתובה n.
56b(28)	בן prep.
56c(45)	נחות n.
56d(8)	שבק vb.
56d(37)	קום vb.
56d(47)	אית
	טבת n.
56d(48)	ניסן n.
	תמוז n.
57a(11)	בדון adv.
57a(17)	ידע vb.
57a(34)	תקיעה n.
57a(46)	ארך vb.
	נפק vb.
	עלל vb.
57a(47)	לקי vb.
57a(48)	כדון adv.
	שנה n.
57a(49)	ארך vb.
	מות vb.
57b(27)	דירין n.
	רב n.
57b(28)	במגנימין
57b(46)	אחרי n.
	דוי vb.
57b(49)	בגין conj.
	ירח n.
	קדש vb.
57b(50)	אזל vb.
	חד num.
	מן conj.
	ערב #2 vb.
57b(51)	חשש vb.
	צום n.
57b(52)	חשש vb.
57b(53)	גרם n.
	כרוך n.
57c(20)	מן pron.
57c(21)	ד(י)ן pron.
57d(32)	צורך n.
57d(41)	צורך n.
57d(44)	כגון prep.
57d(49)	ברק #3 n.
	נהר vb.
57d(51)	חכם vb.

57d(52) מול vb.
57d(53) אברי n.
זהר n.
מול vb.
מלוייה n.
57d(57) מה pron.
קילקול n.
57d(58) שאר n.
57d(59) אדר #2 n.
דכוות prep.
עיקר n.
קלקלה n.
58a(3) נסב vb.
קילקול n.
58a(7) נסב vb.
58a(8) נסב vb.
58a(15) דדין n.
58a(16) אזל vb.
חמי vb.
כוכב n.
סבר vb.
סלק vb.
58a(17) סלק vb.
58a(18) דקל n.
58a(34) מזל n.
סולם n.
58a(35) הפיך adj.
58a(42) כן adv.
פרה adv.
58a(44) סימן n.
58a(45) אוויר n.
מה pron.
נטיל adj.
ענן vb.
58a(47) בהת vb.
בני מריך n.
מרי n.
צרור n.
רמש n.
שדי vb.
58a(48) בלע vb.
חמי vb.
מן יד adv.
58a(53) ההוא pron.
הינון pron.
חד num.
מן לעיל adv.
58a(54) שווי adv.
58a(60) אהן pron.
לדע adv.
נהג vb.
58b(4) פתח vb.
58b(5) חתם vb.
פתח vb.
58b(6) חתם vb.
מני vb.
פתח vb.
מן קדמיי(ן) prep.
58b(7) מן קדמיי(ן) prep.
58b(8) מרי שמועה n.
קום vb.
58b(9) מן אחורי prep.
קום vb.
58b(11) אנה pron.
נהיג aux. vb.
צער vb.
רב n.
58b(13) טפר n.
סאב #2 vb.
58b(14) ההוא pron.
עיבור n.
עלל vb.
קדם vb.
58b(15) להל adv.
58b(16) אדר #2 n.
בכיר adj.
לקיש adj.
נצץ vb.
58b(17) אדר #2 n.
חורן pron.
לוקבל prep.
קדם vb.
חור n.
58b(18) טל #2 n.
משך n.
ערייה #2 n.
שלח #2 vb.
תינה n.
58b(20) מכיוון conj.
58b(21) קפד vb.
58b(24) סלק vb.
58b(25) גב n.
הכה adv.
58b(26) תלת num.
58b(48) סרס vb.
קרה n.
58b(50) כפר n.
תומרה n.
58b(52) טמע vb.
58b(53) ארבעעשר num.
מטמועי n.
58b(56) הכה adv.
58b(58) או conj.
58b(60) צורך n.
58d(4) יתב vb.
קום vb.
58d(5) בעי vb.
דון vb.
כפר vb.
שהדו n.
58d(6) בגין conj.
רב n.
58d(7) ביח דין n.
58d(8) דין n.
שרי vb.
58d(14) קדש vb.
שתק vb.
58d(15) ירח n.
קבל vb.
ראש n.
רכן vb.
58d(26) גב n.
צרף vb.
58d(27) אית
סוף n.
ראש n.
58d(29) חצוצרה n.
תעני n.
תקע vb.
58d(31) ילף vb.
58d(32) עובד n.
59a(31) בל n.
59a(32) ברנש n.
59b(22) יתב vb.
קשי vb.
59b(25) רב n.
שאל vb.
59b(28) איפשר adv.
דרש vb.
עלל vb.
שמע vb.
59b(29) אולפן n.
דלא prep.
נפק vb.
פרשה n.
59b(48) בירבי n.
59b(63) אתי vb.
טעם n.
רב n.
59b(64) הלכה vb.
59c(5) אימם n.
סכי vb.
59c(31) גרם n.
59c(32) דבתר n.
59c(43) ל־ prep.
מן גו(א) conj.
צלי vb.
59c(44) נימוס n.
עסק vb.
תקע vb.
59c(50) קיסריי adj.
59c(63) חשש vb.
טרימוט n.
59d(2) גב n.
סוף n.
צרף vb.
59d(14) הלכה vb.
תקיעה n.
59d(15) צלו n.
59d(16) צלי vb.
59d(17) אנה pron.
כוון vb.
מערביי adj.
תקיעה n.
59d(18) חובה n.
יאות adv.
יד n.
תניי #2 n.
G 56c(43) פתר vb.
G 58a(3) יומדן adv.
G 58a(7) זעור adj.
G 58a(15) מקזן #2 n.
G 58a(18) חגה #2 n.
G 58b(13) סימוק adj.
G 58b(14) רקק vb.
G 58b(17) לוע n.
נפח vb.
G 59c(60) זעור adj.
G 59c(63) טרפוס n.
G 59d(15) יהיב adj.
G 59d(17) הא interj.

Beṣa

60a(12) ברם conj.
60a(25) כנף n.
פחר vb.
60a(42) אפילו conj.
60a(49) דרש vb.
ידי vb.
60a(52) אסר vb.
שרי vb.
60a(56) דמי vb.
60a(59) עבד vb.

60b(7)	שאל vb.
60b(11)	הן adv.
60b(24)	מילה n.
	פשיט adj.
60b(53)	במה conj.
	צרך vb.
	קום vb.
60b(54)	אחריי adj.
	קשי vb.
60c(2)	לברה adv.
60c(4)	תני vb.
	תניי #2 n.
60c(16)	איח
	עוד adv.
60c(36)	זייר n.
	חבט vb.
	עצר vb.
60c(37)	בוכן n.
	כחח vb.
60c(39)	קרתיגניי adj.
60c(41)	סכן vb.
	רום vb.
60c(44)	כל pron.
	מלח vb.
60c(48)	איסתניס n.
60c(50)	יחב vb.
	מסטובי n.
60c(51)	בריי adj.
	סדר #2 n.
	צנין adj.
	קריר adj.
60c(52)	בריי adj.
	טבלה n.
	נחח vb.
	סחי vb.
60c(53)	גונחיי n.
	דימוסין n.
	זקף vb.
	סמך vb.
	שרע vb.
60c(54)	בית וועד n.
	נחח vb.
60c(56)	ראש גלותה n.
60c(58)	אסי n.
	בייש n.
	בקר vb.
	טען vb.
	ירי vb.
	סדין n.
60c(59)	דרש vb.
	טען vb.

	שובה n.
60c(60)	דרום n.
	עלל vb.
	ציבור n.
60c(61)	שאל vb.
60d(2)	הוי vb.
	מפחח n.
	תני vb.
60d(17)	מרוכה n.
	שחק vb.
60d(21)	יהב vb.
	יום טב n.
	מהו pron.
	קונדיטון n.
	שחק vb.
60d(23)	אחמל adv.
	שחק vb.
60d(24)	חמר vb.
60d(26)	אחמל adv.
	שחק vb.
60d(27)	אין interj.
	סיקמריקון n.
	קונדיטון n.
	שחק vb.
60d(38)	אפילו conj.
	מן גו prep.
	עיגול n.
60d(39)	אן conj.
	ברנש n.
	כן adv.
	רמון n.
60d(40)	אורח #2 n.
	פסילין n.
	תורמוס n.
60d(41)	קינרס n.
60d(43)	עינחיניי adj.
60d(52)	בקדמייתה adv.
60d(54)	כלום pron.
60d(59)	בעי vb.
61a(21)	דקיק adj.
	דרה n.
	טלי n.
	ראש n.
	רבי vb.
61a(22)	אסר vb.
61b(2)	אחי vb.
61b(10)	טבריי adj.
61b(11)	דרש vb.
61b(12)	דרש vb.
	הלכה vb.
	חזר vb.

	שאל vb.
61b(13)	אן conj.
	עובר n.
61b(20)	נשי vb.
61b(21)	איח
	אחמל adv.
	טלופח n.
	ערב vb.
61b(22)	איח
	שיעור n.
	חרד n.
61b(34)	הואיל conj.
	חלף vb.
	צריך adj.
61b(35)	אחמל adv.
	עבר vb.
61c(6)	סדר #2 n.
	עבר vb.
61c(19)	בעי vb.
	גומרה n.
	כוי vb.
	כשירו n.
	מוליי n.
	סס n.
61c(20)	שעה n.
61c(22)	פחר n.
61c(25)	אוחרן pron.
61c(30)	פילוסופוס n.
61c(31)	סריס n.
61c(33)	נבי vb.
61c(39)	ברי vb.
61c(40)	חד num.
	יחב vb.
	מנרה n.
	שמט vb.
61c(41)	ערק vb.
61c(57)	פרנסה n.
61c(61)	קשי vb.
61d(3)	בוצריי adj.
61d(62)	בעי vb.
62a(3)	מצדה n.
	שיחיי n.
62a(4)	נהר n.
	סוכר n.
62a(14)	הוי vb.
	טמם vb.
	עני #2 vb.
62a(15)	שיירה n.
62a(16)	דורמסקן n.
62a(17)	אזל vb.
	דורמסקן n.

62a(18)	נהג vb.
	רב n.
62a(34)	אחי vb.
62a(49)	לבר adv.
62a(54)	שוף vb.
62b(3)	נפח vb.
62b(4)	חבט vb.
62b(5)	חבט vb.
	נפח vb.
62b(10)	כול vb.
62b(51)	קורפדה n.
62b(52)	טען vb.
62b(64)	פיצולין n.
62c(2)	פיצולין n.
62c(27)	חמי vb.
	חפי n.
62c(29)	אוכל n.
	חול n.
62c(54)	כחל vb.
	קילורי n.
62c(61)	בגום n.
	סיקייר n.
62c(62)	אפי vb.
62c(63)	אזל vb.
	גרף vb.
	יכל vb.
	כבש vb.
62d(54)	מצדה n.
	פרס vb.
	שרף vb.
62d(55)	חשב vb.
	טלטל vb.
63a(9)	פרי vb.
63a(10)	עקים adj.
	חומרה n.
63a(21)	סמך vb.
63a(26)	ברנש n.
	כה adv.
	פצל vb.
63a(31)	בן prep.
	הכן adv.
63a(32)	איח
	יום n.
63a(33)	טפח vb.
63a(34)	אחור n.
	טפח vb.
	נסב vb.
63a(37)	מן conj.
	פיקייל n.
	פרח vb.
	פרי vb.

	רוח n.
	שמע vb.
63a(38)	דוק vb.
	כווה n.
	מן prep.
	מן אחורי prep.
	קדל n.
63a(39)	בגין conj.
	זכי vb.
	מן אחורי prep.
	קדל n.
63a(40)	אנן pron.
	אצבע n.
63a(41)	גולגיק n.
	דידי־
63a(43)	מקוש n.
63a(44)	חדת adj.
	כס n.
	נקש vb.
	סדר #2 n.
	סלק vb.
	עני #2 vb.
63a(45)	בגין conj.
	דמך vb.
	נקש vb.
	סולם n.
	רבע vb.
	תרע n.
63a(46)	עור vb.
	קריצה n.
63a(47)	נקש vb.
63a(48)	חול n.
	כרס n.
	נקש vb.
63b(10)	הינין pron.
	חורן pron.
63b(12)	תני vb.
63b(32)	שמועה n.
63b(34)	נפק vb.
63b(59)	יקר vb.
	כמהה n.
	מגירדין n.
	סרקיי adj.
G 59d(16)	נחת vb.
G 60c(17)	שובך n.
G 60c(36)	מזור n.
G 60c(40)	אנטיכי n.
G 60c(47)	ערס n.
G 60c(63)	אפי vb.
	פיתה n.
G 60d(2)	פלמנטרין n.
G 60d(21)	דהבה n.
G 60d(29)	אטרי n.

Ta'anit

63c(45)	בריי adj.
63c(46)	אחריי adj.
63c(49)	מכיוון conj.
63c(50)	דכר vb.
63c(55)	קום vb.
63c(64)	אדרעיי adj.
63d(9)	אדרעיי adj.
	ארע n.
	פלט vb.
	תפקיד n.
63d(19)	דמי vb.
	ההוא pron.
	קלל vb.
63d(21)	דכר vb.
63d(29)	ביר n.
	צרך vb.
63d(46)	תמה vb.
63d(47)	דמי vb.
	הך adv.
63d(48)	אימת adv.
	מית n.
	נחת vb.
63d(60)	סלק vb.
64a(6)	אי #2
	חטי vb.
64a(7)	אזל vb.
	לישן n.
64a(23)	אימת adv.
64a(24)	אימת conj.
64a(29)	נייח n.
	פרק vb.
64a(34)	היידן pron.
64a(37)	קדמייה n.
64a(40)	חביב #2 n.
	חנו n.
64a(41)	אנה pron.
	עוד adv.
	צריך adj.
	שאל vb.
64a(42)	מצי vb.
	סוף n.
	שני vb.
64a(44)	בית מדרש n.
64a(45)	בולי n.
	דרש vb.
	כנישה n.
64a(64)	דרש vb.
64b(7)	אמר vb.
	נהג vb.
	שיטה #2 n.
64b(8)	מן pron.
64b(14)	מגדליי adj.
	עד conj.
64b(16)	ברך vb.
64b(38)	עני vb.
64b(39)	קריב adj.
64b(40)	גב n.
	לא adv.
	פריטין n.
	רבי #2 n.
64b(41)	חמי vb.
	כדיי adj.
	עני vb.
	פרקון n.
	שמע vb.
64b(42)	אומן #2 n.
	חמר #3 n.
	מטר n.
	פלן n.
	צלי vb.
	שלח vb.
64b(43)	אגר vb.
	אנה pron.
	חמר #2 n.
	חמר #3 n.
	טיבו n.
64b(44)	איסטרט n.
	איחה n.
	בכי vb.
	בעיל n.
	גו prep.
	מה pron.
64b(45)	זבן vb.
	חבש vb.
	חמר #2 n.
	טימי n.
	יהב vb.
	מה conj.
	עבר vb.
	פני vb.
64b(46)	הילך interj.
	חטי vb.
	כדיי adj.
	ל־ prep.
	פני vb.
64b(47)	מטר n.
	פנטקק n.
64b(48)	אגר vb.
	אומן #2 n.
	זני n.
	יום n.
	עבירה n.
	שפר #2 vb.
64b(49)	בבולייה n.
	טפח vb.
	נקש vb.
	עלל vb.
	רקד vb.
	תייטרון n.
64b(50)	טיבו n.
	שפר #2 vb.
	תייטרון n.
64b(51)	איחה n.
	חורי prep.
	עמוד n.
64b(52)	איחה n.
	חבש vb.
	ערס n.
	פני vb.
	פרוס n.
64b(53)	טימי n.
	כדיי adj.
	פני vb.
64b(54)	חסיד adj.
64b(55)	ברביי n.
	טור n.
	יהיב adj.
64b(56)	גוב vb.
	כרך vb.
	מובל n.
	קיס n.
64b(57).	בעי vb.
	גולה n.
	יהב vb.
	מובל n.
	מרום prep.
	נחת vb.
64b(58)	גניי n.
	מטר n.
64b(59)	אתי vb.
	כבר adv.
	צלי vb.
64b(60)	אנן pron.
	כדיי adj.
	נס n.
	עני vb.
	שמיין n.
64b(61)	טרף #2 vb.

Ref.	Word	Part of speech
	נחת	vb.
	סלק	vb.
	צלי	vb.
64b(62)	צלי	vb.
64b(63)	טור	n.
64b(64)	ריעה	n.
	נסח	vb.
	עסק	vb.
	פעלו	n.
	שרר	vb.
64c(1)	אכל	vb.
	עד יתפני	prep.
64c(2)	חנף	n.
	פלח #3	n.
64c(3)	גולה	n.
	מובל	n.
	מרום	prep.
64c(4)	בזע	vb.
	צלי	vb.
	שאל	vb.
64c(5)	איתה	n.
	טור	n.
	מאן	n.
	עלל	vb.
	צאי	adj.
64c(6)	כרנש	n.
	טור	n.
	נקי	adj.
	צאי	adj.
64c(7)	נתן	vb.
	עיין	n.
64c(8)	אוחרן	pron.
	יאות	adv.
	עני	vb.
64c(23)	נהג	vb.
	סרר	n.
64c(24)	חמשתה	n.
	יום	n.
	עד יתפני	prep.
	ערובה	n.
	תעני	n.
	תרייה	n.
64c(25)	יום	n.
	ירת	n.
	מנחה	n.
	נהג	vb.
64c(26)	אב #2	n.
	מן	conj.
	שתי #2	vb.
64c(27)	אע	n.
	שיטה	n.
64c(28)	צבע #2	n.
64c(35)	מרטוט	n.
	חרי	vb.
64c(38)	אהן	pron.
	ירי	vb.
64c(47)	דלכן	
64c(55)	לבש	vb.
64c(56)	הכן	adv.
	סולייס	n.
64c(57)	לילי	n.
	סולייס	n.
	תעני	n.
64c(59)	נשי	n.
	סולייס	n.
64c(60)	לבש	vb.
	סולייס	n.
64d(19)	למה	adv.
64d(20)	רבי	vb.
	שער	n.
64d(24)	גני	vb.
	כותל	n.
65a(38)	גוף	n.
	רעד	vb.
65a(39)	ארון	n.
65a(44)	נפק	vb.
65a(45)	אח	n.
	לגב	prep.
	מטי	vb.
	נסב	vb.
	עפר	n.
	שמש #2	n.
	תעני	n.
65a(46)	קיסריי	adj.
65a(50)	ד(י)ן	pron.
	צער	n.
	תעני	n.
65a(51)	עם	n.
65a(61)	איפשר	adv.
	אית	
	ברנש	n.
	יד	n.
	לב	n.
	שווי	vb.
65a(62)	כף	n.
65b(2)	דרש	vb.
	קושש	vb.
65b(3)	גרם	n.
65b(4)	דין	n.
65b(5)	אזל	vb.
65b(10)	עפר	n.
	קייט	n.
	שנה	n.
	שעה	n.
	תעני	n.
65b(11)	יצף	vb.
	נפח	vb.
	סחב	n.
	צפון	n.
65b(13)	אית	
	סב	n.
	רביעה	n.
65b(14)	עפר	n.
	ריח	vb.
65b(21)	אח	n.
	גוביי	n.
65b(22)	נבי	n.
	קנתר	vb.
65b(23)	שלם	vb.
65b(24)	עבי	adj.
65b(25)	חדק	n.
	קליעה	n.
65b(26)	סוכה	n.
65b(27)	בוך	vb.
	בכי	vb.
	מן גו(א)	conj.
65b(28)	מטר	n.
	נחת	vb.
65b(30)	געי	vb.
	הכה	adv.
65b(31)	רחם	vb.
65b(34)	חציף	adj.
	כשיר	adj.
65b(43)	רחמן	adj.
65b(44)	ארך	vb.
	בני מעין	n.
	גבי	vb.
	וותרן	n.
	ותר	vb.
65b(52)	טרד	vb.
	פתח	vb.
	רחמין	n.
65b(53)	קריב	adj.
65c(12)	אית	
65c(13)	ספק	vb.
65c(18)	בלחוד	adv.
65c(20)	עינתונגרריי	adj.
65c(22)	בדק	vb.
65c(32)	אנה	pron.
65c(33)	סדר #2	n.
	שמע	vb.
65c(61)	חכים	n.
	טלי	n.
65d(30)	זעיר	adj.
65d(39)	דביר	n.
66a(19)	אפילו	conj.
	קשי	vb.
66a(29)	סייע	vb.
	תבר	vb.
66a(42)	ערובה	n.
	צום	vb.
	ראש שתה	n.
66a(43)	מאה	num.
	צום	vb.
66a(45)	אמר	vb.
66a(47)	יחידיי	n.
	עבר	vb.
	צער	vb.
	שבק	vb.
66a(49)	גרם	n.
	פרק	n.
66a(51)	חורן	pron.
66a(52)	אחר	n.
66a(55)	יחידיי	n.
66a(60)	עובר	n.
66a(61)	מעין	n.
	רבע	vb.
66a(62)	תעני	n.
66b(1)	על ידי	conj.
66b(6)	חלף	vb.
66b(8)	בעי	vb.
	ילף	vb.
66b(9)	ציבחד	adv.
66b(10)	אית	
	תורמוס	n.
66b(64)	חשד	vb.
	ספר #2	n.
	שמיטה	n.
66c(1)	עליב	adj.
66c(2)	שמיטה	n.
66c(3)	עבר	vb.
	עבור	n.
66c(4)	סכם	vb.
	שגח	vb.
66c(5)	מולה	n.
	פטל	n.
66c(6)	איפשר	adv.
	זון	vb.
	כרון	adv.
	סבר #2	n.
66c(7)	בעי	vb.
	פייס	vb.
66c(8)	בני קרתה	n.

	vb. נקף
	vb. קרב
66c(9)	vb. אזל
	n. אישה
66c(10)	conj. הואיל
66c(11)	n. עלם
	vb. שבע
66c(12)	adv. סגין
	adv. ציבחר
66c(21)	n. זבו
	n. חקל
66c(39)	n. מותן
66c(40)	n. אשקק
	adj. ציפוריי
	vb. שדי
66c(41)	n. באישו
	vb. יתב
	n. מדינה
	vb. נכי
	n. שכונה
66c(43)	n. מטר
66c(44)	n. דרום
66c(45)	adj. דרומיי
	n. מיין
	vb. נחת
	vb. עצר
66c(46)	vb. אתי
	n. זמן
	vb. נפק
	vb. שגח
	adv. תניינות
66c(47)	n. תעני
66c(48)	adj. דרומיי
	vb. עצר
66c(49)	adj. דרומיי
	vb. כנע
	n. לב
	n. מילה
	adj. רכיך
66c(50)	n. אוויר
	vb. בנע
	conj. מן
	adj. קשי
66c(51)	n. גרם
	adv. כדון
	adv. מן יד
	vb. נדר
66c(52)	pron. אנה
	vb. גבי
	n. מדי תוב
	adv. תוב
66d(1)	vb. נחת
	n. תעני
66d(3)	vb. בעי
	pron. ההוא
	adj. חציף
	vb. יהב
66d(4)	vb. אזל
	conj. אימת
	adj. כשיר
66d(5)	vb. ארך
	vb. חמד
	adv. כן
	n. רוח
	n. שעו
66d(7)	n. גולה
	vb. עלל
	vb. עצר
	vb. פגע
66d(8)	n. גבר
	pron. הוא
	vb. חיי
	n. נס
	vb. צלח
	n. שמיין
66d(9)	n. כותיי
	vb. עבד
66d(10)	n. פודין
66d(23)	n. אסי
	vb. יקר
	conj. עד לא
	vb. צרך
66d(28)	n. דין
	n. מרי
66d(37)	vb. אזל
	vb. בטל
	adv. לא
	n. ספר #3
	vb. עלל
66d(38)	vb. בעי
	vb. יבש
	vb. שכח
	n. תלמיד
66d(39)	vb. יבש
66d(46)	adj. גיריי
66d(47)	n. בית מקדש
	n. חרבן
	n. טור
	adj. סמיך
66d(48)	vb. דמך
	vb. יתב
	conj. מן
	n. מערה
	vb. נום
	vb. עבד
	n. פעל #2
66d(49)	vb. בני
	n. שנה #2
	vb. שקע
66d(50)	vb. חלף
	n. מערה
	vb. נפק
	vb. עור
	n. שנה #2
66d(51)	n. זורי
	n. זיית
	n. כרם
66d(52)	n. מדינה
	n. עלם
	n. קל
66d(54)	vb. נהר
	vb. קרי
66d(61)	n. עסיק
66d(62)	vb. אבד
	vb. הוי
	n. מילה
67a(19)	דיד־
	vb. קום
67a(31)	n. אפר #2
	n. גימטריון
	n. עיין
67a(34)	vb. חלף
67a(36)	vb. גזר
	n. מטר
	vb. נחת
	n. רמש
	n. תעני
67a(37)	vb. ארך
	prep. בתר
	pron. מהו
	vb. צהי
	vb. שחי
67a(41)	n. היכל
	vb. ספר
	vb. קום
67a(42)	n. תיל
	adv. מן יד
	vb. צער
67a(43)	vb. טוף
	n. מסן
	n. עלם
	vb. שלת #2
67a(44)	vb. הרי
	n. מפלה
	vb. פני
67a(45)	vb. רבע
67a(54)	n. פרשה
67a(61)	n. בר אביי
	vb. עני
	n. תיבו
67a(62)	n. נס
67b(59)	n. אצבעה
	adj. עקים
67b(61)	n. רגל
67b(63)	interj. משה
67b(64)	n. דיעה
	vb. נסח
67c(16)	pron. הייריל־
67c(23)	n. אח
67c(24)	n. גולה
	vb. צור #2
67c(25)	n. גולה
67c(27)	vb. ארך
	conj. על ידי
	n. צלו
67c(31)	conj. מה
	vb. קשי
67c(32)	adv. יאות
	vb. קשי
67c(33)	n. מדי
67c(45)	vb. ידע
67c(46)	conj. די
	n. תעני
67c(49)	conj. על ידי
67c(53)	n. סחור
67c(55)	vb. מטי
67c(59)	n. ספר #2
	n. שאילה
67c(60)	n. יום
	vb. כרז
	vb. צלי
	n. רמש
67c(61)	vb. כרז
	n. תעני
67c(64)	vb. פלג
	adj. צריך
67d(1)	n. חמר #3
	vb. סלק
67d(4)	n. אמור
	vb. כרז
67d(5)	n. אמור
	vb. כרז
67d(7)	vb. פחד
67d(8)	n. אמור

	כרז vb.
67d(9)	אמור n.
	כרז vb.
67d(12)	ההוא pron.
67d(34)	מחט n.
67d(35)	את pron.
	ידע vb.
	עד כדון adv.
67d(36)	גב n.
	קצר n.
67d(37)	הוי vb.
68a(22)	מני vb.
68a(23)	מינוי n.
	סלק vb.
	קום vb.
68a(24)	עבד vb.
	ראש n.
68a(25)	בגין conj.
	הוא pron.
	ציפוריי adj.
68a(26)	צווחה n.
68a(28)	קרי vb.
68a(29)	חכים n.
	נחת vb.
68a(30)	מני vb.
	קבל vb.
68a(32)	אנה pron.
	דרומיי adj.
	קדמיי adj.
	תניין num.
68a(33)	אן conj.
	ארך vb.
	זכי vb.
	תליתיי num.
68a(34)	עקם vb.
68a(36)	נשי n.
	שאל vb.
68a(37)	איקר n.
	קדמיי adv.
68a(39)	אנן pron.
	קבל vb.
	תליתיי num.
	תניין num.
68b(19)	דו(י)ן pron.
68b(22)	אח n.
	עקה n.
	תעני n.
68b(26)	סימון n.
68b(27)	טרד vb.
	סוכר n.
	קיס n.

68b(29)	ירח n.
68b(30)	פקר vb.
68b(31)	אימם n.
	סכי vb.
	עד conj.
68b(62)	עבד vb.
68c(16)	גבר vb.
	הוי vb.
	שלם n.
68c(38)	ווה interj.
68c(39)	בלדר n.
68c(44)	נית adj.
68c(47)	סימן n.
68d(7)	חתן n.
	טלי n.
	פני vb.
68d(8)	בית ספר n.
	פרי vb.
68d(11)	שבת vb.
68d(16)	אפילו conj.
	חמי vb.
68d(17)	קרייה n.
68d(18)	טב קרחה n.
68d(19)	טפל vb.
	ילל vb.
	נפק vb.
68d(20)	אלא conj.
	עוד adv.
68d(35)	מסר vb.
	קרייה n.
	שנא n.
68d(38)	ררש vb.
	עוכר n.
68d(39)	חרכן n.
	יחיד adv.
	סמיך adj.
	על ידי conj.
68d(40)	הוי vb.
	נהר #2 vb.
	קום vb.
	שתק vb.
68d(44)	משיח n.
68d(51)	קרב n.
68d(52)	די conj.
	כסף vb.
	סכף vb.
	סעד vb.
	רכון n.
68d(55)	אזל vb.
68d(56)	אזל vb.
	חד num.

	כותיי n.
	מה conj.
	עלל vb.
	שלם vb.
68d(57)	כיב n.
	מדינה n.
	קום vb.
68d(58)	אדן n.
	כיר n.
	לחש vb.
68d(59)	תביב #2 n.
	סב n.
	שעי vb.
68d(60)	מלך n.
	קטל vb.
68d(61)	ית prep.
	שלם vb.
68d(62)	כותיי n.
68d(63)	בעוט n.
	כלום pron.
69a(3)	טען vb.
69a(4)	חמי vb.
	כוחיי n.
	קטל vb.
69a(5)	אילולי conj.
	אלה n.
	חכינה n.
	כרך vb.
	פטום n.
69a(6)	קטל vb.
69a(15)	גרם n.
69a(18)	אכל vb.
69a(24)	ארכונטס n.
	כדיל conj.
	בולוטיס n.
	דיעה n.
	ליח
	עבד vb.
69a(25)	אוסייה n.
69a(26)	אוני n.
	חבר n.
	תתם vb.
	כתב vb.
69a(27)	ברכיי n.
	שבק vb.
69a(28)	זבן vb.
	חבר vb.
69a(30)	אורח n.
	כיי n.
	צדי vb.
	קץ n.

	קרב vb.
69a(32)	אזל vb.
	חרוב n.
69a(33)	סם n.
	קטל vb.
69a(34)	בריי #2 n.
	סעד vb.
	סעדון n.
	פגע vb.
69a(37)	נפק vb.
69a(38)	גרב n.
	די conj.
	מרקוע n.
	ערובה n.
	קייט #2 n.
69a(44)	די conj.
	עבור adj.
	קרי vb.
69a(45)	קבל vb.
	רבי vb.
69a(46)	דכר n.
	ילד vb.
	חחלוסין n.
69a(47)	נפק vb.
	נקבה n.
69b(4)	נוף vb.
69b(5)	אבד vb.
	אומה n.
	בעי vb.
69b(12)	די conj.
	צהי vb.
	שחי vb.
69b(13)	אכל vb.
69b(14)	גו prep.
	זיק n.
	חנק vb.
	פם n.
	רוח n.
	שרי vb.
69b(15)	מטול n.
69b(16)	אורח n.
	בר דוד n.
69b(18)	טיבו n.
	לגב prep.
69b(25)	נסי vb.
	נצע vb.
	קנה n.
69b(28)	עוכד n.
	קום vb.
69b(29)	זרע n.
	יקר vb.

	יקיר #2	adj.
	כבש	vb.
	עפר	n.
69b(43)	גני	vb.
	כוחל	n.
69b(48)	רוות #2	vb.
69b(49)	אסיר	adj.
	עבידה	n.
	קצר	n.
	תקן	vb.
69b(54)	ציפוריי	adj.
69b(59)	נפק	vb.
	ספר	vb.
	ספר #4	n.
	פתח	vb.
69b(60)	דרומיי	adj.
69b(61)	נהג	vb.
69c(6)	גזי	vb.
69c(11)	אכל	vb.
	אן	conj.
	חמר	n.
	יליף	adj.
	ליטרה	n.
	קופד	n.
	קסיט	n.
69c(13)	קול	n.
69c(18)	אכל	vb.
	מן	conj.
	פיסה	n.
	צבע	vb.
	צורך	n.
	קטם	n.
69c(26)	טיכו	n.
69c(28)	עם	n.
69c(29)	סלק	vb.
69c(41)	דלמה	adv.
	חושבן	n.
	טעי	vb.
69c(42)	זהר	n.
	שלם	vb.
G 64b(44)	עסיק	n.
G 64b(51)	מה	pron.
	עסיק	n.
G 64c(23)	עבידה	n.
	פקי	n.
G 65b(26)	ישיר	adj.
G 65b(31)	רחם	vb.
G 65b(45)	רגוז	n.
G 66b(9)	ענה	n.
G 66c(8)	קרב	vb.
G 66c(40)	שקק	n.
G 66c(41)	בישה	n.
G 68a(23)	פקר	vb.
G 68a(35)	איסטרט	n.
G 68a(38)	יתב	vb.
G 68b(22)	לב	n.
G 68c(16)	ימין	n.

Megilla

70a(27)	סבר	vb.
	קדמיי	adj.
	תניי #2	n.
70a(28)	אחריי	adj.
	תניי #2	n.
70a(29)	אחריי	adj.
70a(34)	סמיך	adj.
70a(38)	קרי	vb.
70a(40)	כנישה	n.
	עיקר	n.
70a(46)	נצע	vb.
	קנה	n.
70a(51)	אגן	n.
70a(55)	בגין	conj.
70b(6)	זמן	n.
	יתב	vb.
70b(7)	כל מה	conj.
	שמע	vb.
70b(15)	כלום	pron.
70b(24)	חד	num.
	צום	n.
70b(25)	חכשוכה	n.
	ערוכה	n.
	צום	n.
70b(30)	שכח	vb.
70b(31)	אפין	n.
	ברייה	n.
	תניי #2	n.
70b(34)	עובד	n.
70b(44)	הך	adv.
70b(45)	איפשר	adv.
	אן	conj.
70b(51)	סלק	vb.
70c(22)	גזי	vb.
70c(50)	אפילו	conj.
70c(58)	מילה	n.
70c(59)	סייע	vb.
	חבר	vb.
70d(9)	ערוכה	n.
	ראש שתה	n.
70d(11)	ספר #2	n.
	שאל	vb.
70d(14)	יחידיי	n.
70d(16)	גרם	n.
	פרק	n.
70d(18)	דלמה	adv.
	הן	adv.
	חורן	pron.
70d(19)	אחר	n.
70d(22)	יחידיי	n.
70d(24)	עטם	n.
70d(25)	חד	num.
	לגין	n.
70d(26)	גרב	n.
	חמר	n.
	עגל	n.
71a(5)	איגרה	n.
	עבר	vb.
	שפר	vb.
71a(7)	ירח	n.
71a(24)	דקיק	adj.
	כדון	adv.
71a(31)	חורן	pron.
71a(41)	מן ביני	prep.
71a(47)	בעי	vb.
71a(58)	אית	
	כן	prep.
71a(59)	דיעה	n.
71b(6)	זוסט	n.
71b(7)	חשר	vb.
	קמח	n.
71b(32)	חבר	n.
71b(35)	סייע	vb.
71b(36)	קום	vb.
71c(13)	רובה	n.
71c(15)	לית	
71c(25)	פלג	vb.
	שיטה #2	n.
	תריין	num.
71c(63)	אורייה	n.
	אח	n.
71c(64)	אורייה	n.
71d(3)	רצועה	n.
	תפילה	n.
71d(4)	גיד	n.
71d(5)	זמן	n.
	רצועה	n.
	תניינות	adv.
71d(8)	מוח	n.
71d(31)	הינון	pron.
	מן	pron.
71d(32)	אחי	vb.
71d(33)	בטל	vb.
	בית וועד	n.
	די	conj.
71d(45)	ארנבה	n.
71d(46)	שם	n.
72a(5)	עני	vb.
72a(7)	חביב #2	n.
72a(12)	עני	vb.
72a(15)	היידן	pron.
72a(17)	ציבור	n.
72a(22)	ברך	vb.
	חייב	adj.
	עני	vb.
72a(25)	אמר	vb.
72a(41)	יחד	vb.
	משה	interj.
72a(54)	כל	pron.
	קמח	n.
72a(55)	סולת	n.
72a(62)	קנחר	vb.
72b(4)	אתי	vb.
72b(22)	בית וועד	n.
	נחת	vb.
	עבד	vb.
72b(23)	חדת	vb.
	חלם	n.
	סוף	n.
	צמר	n.
72b(33)	פשט	vb.
72b(43)	גייר	vb.
72b(44)	אכל	vb.
72b(45)	אימר	n.
	אכל	vb.
72b(46)	כיוון	conj.
	פסח	n.
72b(47)	גזורה	n.
	גזר	vb.
	דיד־	
	סכל #2	vb.
	שמע	vb.
72b(50)	גייר	vb.
	די	conj.
72c(5)	סייע	vb.
72c(6)	גב	n.
72c(46)	לית	
72c(51)	אלייה	n.
	שופי	n.
	שק	n.
72d(7)	איסכופה	n.
	עד	prep.
72d(12)	כגון	prep.
73a(37)	ייבה	

73a(39)	פרה adv.
	קיטוע n.
73a(40)	ביי n.
	סלק vb.
	שאל vb.
73a(41)	עלל vb.
73a(42)	עלל vb.
	קדמיי adv.
	קטע n.
	שרי vb.
73a(43)	טען vb.
	נפל vb.
	פרפחין n.
	רבי #2 n.
73a(44)	אלבינה n.
	אתי vb.
73a(50)	ל- prep.
	צרך vb.
73a(56)	חזר vb.
	נום vb.
73a(60)	קרי vb.
73b(8)	או conj.
73b(11)	צריך adj.
73b(30)	ביריי adj.
73b(31)	בבליי adj.
73b(48)	כרח n.
73b(49)	עם n.
73b(50)	אחריי adj.
73b(55)	ברביי n.
	בנש vb.
73b(61)	צוריי adj.
73c(3)	קדם vb.
73c(22)	פלגו n.
73c(24)	פלגו n.
73d(20)	ביישניי adj.
73d(22)	מגדליי adj.
73d(52)	ארון n.
	גולה n.
	כיל n.
	ספסל n.
	קלטיר n.
73d(53)	בילן n.
73d(55)	ארון n.
	מכוש n.
73d(56)	מגדל n.
73d(57)	ארעיי adj.
	ספר #3 n.
	עיליי adj.
	תני #2 vb.
74a(6)	יקד vb.
	צנבריי adj.

74a(7)	אסיר adj.
	לא adv.
74a(8)	מן גו(א) conj.
	עגם vb.
74a(9)	פריטין n.
74a(10)	ארמלה n.
	יחס n.
	פלג vb.
74a(18)	מעוניי adj.
	פיסקול n.
74a(19)	את pron.
	אתי vb.
	יחידיי n.
74a(29)	אימר n.
	אכל vb.
74a(31)	גזורה n.
	גזר vb.
74a(34)	גייר vb.
74a(36)	כתב vb.
74a(37)	דמך vb.
	זמר n.
	כתב vb.
	ראש גלותה n.
74a(39)	נשי n.
74a(40)	אזל vb.
	אנטיפוט n.
	דון vb.
	קרב vb.
74a(41)	כתב vb.
74a(49)	אוויר n.
	איתה n.
	בגד n.
	בית מדרש n.
	קלל vb.
	שטח vb.
74a(54)	בגו prep.
	ספר #2 n.
	קבל vb.
74a(55)	אורייה n.
	לכלך vb.
74a(56)	אסיר adj.
	גורן n.
	רגל n.
	שזג vb.
74a(57)	גורן n.
	שרי vb.
74a(58)	אין interj.
74a(59)	עבר vb.
	פרוור n.
74a(60)	אימחן adj.
74a(61)	פני vb.

74b(1)	סכל #2 vb.
	שמועה n.
74b(2)	דיעה n.
74b(10)	איפשר adv.
	ככר adv.
74b(13)	פרשה n.
74b(16)	ספר #2 n.
74b(19)	סחור n.
74b(24)	שאילה n.
74b(25)	ספר #2 n.
74b(44)	ארורין n.
74b(46)	הכה adv.
	ספר #2 n.
74b(47)	קרי vb.
74b(52)	אחריי adj.
	פסוק n.
	תמני num.
74b(57)	בניין n.
74b(58)	נהר #2 vb.
74b(59)	חביב #2 n.
	חנו n.
74b(62)	דף n.
	קונטר n.
	ראש n.
74b(64)	מטי vb.
74d(9)	ברנש n.
	בנישה n.
	סמיך adj.
	קום vb.
	תרגם vb.
74d(10)	עמוד n.
74d(11)	חזן n.
74d(12)	קום vb.
	תרגם vb.
74d(14)	שאילה n.
74d(15)	ישט vb.
	ספר #2 n.
	תרגום n.
74d(16)	אסיר adj.
74d(36)	תעני n.
	תרגם vb.
74d(38)	חורן pron.
	חזר vb.
	ירק n.
	מאן n.
	מרורין n.
	עם n.
	פטיר n.
74d(39)	אמר vb.
74d(40)	בר חורין n.
	הוי vb.

	סל n.
	פטים adj.
74d(49)	כתב vb.
	פם n.
	קרה n.
74d(50)	זבן vb.
	מנה #2 n.
74d(51)	זרע n.
	זרע vb.
	חבל #2 n.
	חצד vb.
	טבי n.
	כיתן n.
	כתב vb.
	תפס vb.
74d(52)	משך n.
74d(53)	טבח n.
75a(15)	סדר #2 n.
	קל n.
75a(16)	ברך vb.
	כרך vb.
75a(30)	סכל #2 vb.
75a(47)	חזר vb.
75a(56)	תני vb.
75a(64)	כלה n.
	שבע num.
75b(2)	כדון adv.
	מית n.
	שבע num.
75b(24)	עובד n.
75b(33)	אפין n.
	סלק vb.
75b(34)	כנישה n.
	סוביי adj.
	עכב vb.
75b(35)	עכב vb.
75b(38)	בני קרתה n.
	קטע vb.
75b(39)	דביר n.
	קטע vb.
	קרי vb.
75b(40)	בתר prep.
	נחת vb.
	ספרו n.
	שמע vb.
	שרי vb.
75b(41)	עבד vb.
	קום vb.
75b(42)	לית
75b(43)	אילו conj.
	חזר vb.

	כלל vb.
	סדר n.
	קטע vb.
75b(44)	חכים n.
	מני vb.
75b(50)	חזן n.
75b(51)	אורייה n.
	אחורי prep.
	בבליי adj.
	גול vb.
	פרוכה n.
75b(52)	יכל vb.
75b(64)	אצבעה n.
	עקים adj.
75c(1)	זלדקן n.
	עבר vb.
75c(4)	משה interj.
75c(5)	דיעה n.
	נסח vb.
75c(11)	עבד vb.
	עם n.
	חרגם vb.
75c(12)	ארע n.
	ית prep.
	כמה conj.
	רחיל n.
	רחמן adj.
	תורה n.
75c(13)	נכס vb.
75c(17)	אמור n.
	מילה n.
	שמע vb.
75c(19)	אמור n.
75c(22)	בית וועד n.
	ערייה n.
75c(23)	זרע n.
75c(37)	היבא
75c(60)	איסכופה n.
	דרס vb.
	לול n.
	צער vb.
Riš 73d(52)	פלטיר#2 n.

Ḥagiga

75d(58)	כלל n.
75d(62)	כלל n.
76a(10)	יציב n.
76a(11)	גיור n.
76a(27)	ידי vb.
76b(24)	סמך vb.
76b(39)	פרש vb.
76b(58)	אנה pron.
76c(27)	ארע n.
	קרייה n.
76c(28)	אתר n.
	לא adv.
	מתניין n.
	ספר #2 n.
	שבח vb.
	תקן vb.
76c(29)	אתי vb.
	נטור n.
	סנטר n.
76c(30)	אלא conj.
	הינון pron.
	חרוב #2 n.
	לית
	נטור n.
76c(31)	מתניין n.
76c(41)	זכי vb.
	כתב vb.
76c(45)	עני #2 vb.
76c(46)	גמל vb.
	הוי vb.
	מגיר n.
76c(59)	כל pron.
76c(63)	מני vb.
	צער vb.
76d(2)	פייס vb.
76d(3)	איגרה n.
	איקר n.
	ארע n.
	בריי adj.
	נפק vb.
	פרנסה n.
76d(36)	את pron.
	בן prep.
	ברם conj.
76d(39)	רובה n.
77a(15)	יתב vb.
77a(34)	ציפוריי adj.
77a(35)	קשוט n.
77a(36)	הן adv.
	ידע vb.
	רוח n.
77a(37)	הוגן n.
	חנק vb.
	טעון n.
	טען vb.
	נסי vb.
	רבע vb.
77a(38)	חנק vb.
	חסר vb.
77a(39)	היא pron.
77b(11)	אורייה n.
	קטל vb.
	שבח #2 vb.
77b(12)	בית וועד n.
	טלי n.
	ספר #2 n.
	עוד adv.
77b(13)	אהן pron.
	אומנו n.
	בניי n.
	ד(י)ן pron.
	נגר n.
77b(14)	אזל vb.
	חייט n.
	צייד #2 n.
77b(16)	אוף conj.
	בשעת prep.
	טען vb.
	מטול n.
	שמד n.
77b(17)	אזל vb.
	טען vb.
77b(18)	יחידיי n.
	פרק vb.
77b(19)	צלוחי n.
77b(20)	דרש vb.
	יתב vb.
77b(21)	סוסי n.
	רכב vb.
77b(22)	לבר adv.
77b(23)	פתח vb.
77b(24)	אבד vb.
	וויי interj.
	שבח vb.
77b(25)	דרש vb.
77b(26)	תוב adv.
77b(27)	פתח vb.
77b(31)	אבד vb.
77b(34)	אבל vb.
	מן conj.
77b(35)	דיד־
	טפח vb.
	עסק vb.
	רקד vb.
77b(36)	אנן pron.
	דיד־
77b(43)	דרש vb.
77b(48)	חוכמה n.
	טלף n.
	כל pron.
	סוסי n.
77b(52)	ד(י)ן pron.
77b(64)	באש vb.
	בעי vb.
	בקר vb.
	רב n.
77c(1)	קבל vb.
77c(4)	קבר n.
	קבר vb.
77c(5)	אי #2
	בקר vb.
	גולה n.
	יקר vb.
	פרס vb.
	שבח vb.
77c(9)	בקר vb.
	טפי vb.
77c(10)	או conj.
	בתר prep.
77c(18)	חרש vb.
	פרך vb.
	שתק vb.
77d(4)	אתי vb.
	סלק vb.
77d(29)	סייע vb.
	עובד n.
77d(32)	אלף n.
	אתי vb.
	פרש vb.
77d(33)	דכר vb.
	חסיד adj.
	מרה n.
	קבל vb.
77d(34)	חד num.
	חשד vb.
	שוור n.
77d(35)	אמר vb.
	יאי adj.
	כעס vb.
	עובד n.
	ריו n.
77d(36)	חסיד adj.
77d(37)	כחדה adv.
	מן prep.
77d(38)	בטל vb.
	גמל vb.
	מדינה n.
77d(39)	חסיד adj.
	צער vb.

	שנא n.
77d(40)	אזל vb.
	בני מריך n.
	חובה n.
77d(41)	חס ל־ interj.
	חסיד adj.
	טיבו n.
	עבד vb.
77d(42)	טיבו n.
	יום n.
77d(43)	חס ל־ interj.
	טיבו n.
77d(44)	אריסטון n.
	בולווטיס n.
	טלק vb.
	מסכן n.
77d(45)	חמי vb.
	נפל vb.
	עיגול n.
77d(46)	אפין n.
	חסיד adj.
	יום n.
	סמק vb.
77d(47)	גנה n.
	טייל vb.
	מבוע n.
	פרדס n.
77d(49)	בז n.
	חטה n.
	חלי vb.
77d(50)	אדן n.
	גהינם n.
	ציר n.
	תרע n.
77d(51)	פרסם vb.
	צום vb.
	קוז vb.
77d(52)	אימת adv.
	כן adv.
	מן גו prep.
77d(53)	אן conj.
	אנה pron.
	גו prep.
	נשי n.
	קבע vb.
77d(54)	איתה n.
	חרש n.
	עבד vb.
	קטל vb.
77d(55)	חבל vb.
	חרשה n.
	מערה n.
	עלם n.
77d(56)	גבר n.
	הוא pron.
	היימן vb.
77d(57)	טבאות adv.
	יהב vb.
	סימן n.
77d(58)	סימן n.
77d(59)	גבר n.
	חסיד adj.
	יתיר adv.
	כן adv.
	מן prep.
77d(60)	חשב vb.
77d(61)	בחיר adj.
	חדת adj.
	יהב vb.
	לבוש n.
	נקי adj.
	קדר n.
	תמני num.
77d(62)	זמן n.
	כפי vb.
	צפר vb.
	ראש n.
77d(63)	חד num.
	צפר vb.
77d(64)	ארע n.
	גפף vb.
	חרש n.
	טלטל vb.
	עסיק n.
78a(1)	יכל vb.
	מערה n.
	תרע n.
78a(2)	אוים interj.
	דיד־
	פתח vb.
78a(3)	אתי vb.
	כן prep.
	טיפה n.
78a(4)	אמר vb.
78a(5)	אתי vb.
	פיתה n.
	קופד n.
78a(6)	אית
	את pron.
78a(7)	בחיר adj.
	עבד vb.
	צפר vb.
78a(8)	זמן n.
	חדי vb.
	לבש vb.
	צפר vb.
78a(9)	זוג #2 n.
	חכם vb.
	מטי vb.
	צפר vb.
	תניין num.
78a(10)	צלב vb.
78a(36)	סדר #2 n.
	פסוק n.
	קרי vb.
78a(49)	בשירו n.
	מוליי n.
	סס n.
	קיס n.
78a(50)	גומרה n.
	בוי vb.
78b(38)	כל הן conj.
78b(53)	אמר vb.
	אתי vb.
	רובה n.
78d(20)	גולה n.
	חבר n.
	פליג n.
	קטע vb.
78d(21)	אפין n.
	דרש vb.
	פסוק n.
	שבע num.
78d(22)	אחריי adj.
	אפין n.
	קלס vb.
78d(23)	דחק vb.
	עתד vb.
78d(24)	כתב vb.
78d(25)	אזל vb.
	אתי vb.
	מן conj.
78d(26)	אתי vb.
	חוי vb.
	ביף n.
	שייש n.
	תמן adv.
78d(27)	בדון adv.
	כיף n.
	לייש n.
	מסמר n.
	קבע vb.
	קרי vb.
	שקע vb.
78d(28)	סמר #2 vb.
79a(63)	רובה n.
79b(1)	באש vb.
	ל־ prep.
79b(4)	קיום n.
	חבר n.
79b(6)	חבר n.
79b(15)	קרה n.
79b(35)	חזר vb.
	עד לא conj.
79b(60)	ראש n.
79c(12)	מילה n.
79d(1)	פתר n.

Moʿed Qaṭan

80a(54)	מועד n.
	נגב vb.
80a(55)	בחש vb.
	שתי vb.
80a(56)	מקרה n.
	צל n.
	שתי vb.
80a(57)	זרע vb.
	מועד n.
	פקע vb.
	שערה n.
80a(64)	סבר vb.
80b(8)	אגטרגט n.
80b(24)	פתר n.
80b(48)	ביבני n.
	מועד n.
	עבד vb.
	פתח vb.
80b(50)	אירה n.
	מועד n.
	עבד vb.
	פתח vb.
80b(51)	חבר n.
80b(52)	בית עלם n.
	פתח vb.
80b(53)	מועד n.
80b(55)	גרף vb.
80c(46)	יחידיי n.
80c(49)	חורן pron.
80d(24)	ארון n.
	שוק n.
80d(25)	תפלוגה n.
80d(35)	אפילו conj.
80d(36)	טרחו n.

	כלה n.
	עלל vb.
80d(41)	אמור n.
80d(44)	ידע vb.
80d(61)	חיטה n.
	טחן vb.
	קמח n.
80d(62)	דוכנה n.
	פלה #2 n.
	שחיד n.
81a(9)	סולם n.
	עוק n.
	תבר vb.
81a(10)	סב n.
	סמך vb.
81a(44)	אנן pron.
81a(48)	או conj.
81a(49)	אמר vb.
81a(50)	מתני n.
	צודך n.
81b(1)	חטי vb.
81b(3)	בדם n.
	מועד n.
	קטף vb.
81b(4)	חורן pron.
	יבש vb.
	מקלקלה n.
	מחקנה n.
	קטף vb.
	שבק vb.
	שנה n.
81b(5)	הזהר n.
	מועד n.
	עבד vb.
81b(6)	ירי vb.
	מהולה n.
	מועד n.
	עבד vb.
81b(7)	מועד n.
	פומפי n.
81b(8)	זפת vb.
81b(9)	גרב n.
	דקדיק adj.
	זפת n.
	זפת vb.
	כווה n.
81b(10)	גליד #2 adj.
	גרב n.
	זפת vb.
	כווה n.
81b(11)	גרב n.
	זפת vb.
81b(13)	מועד n.
81b(14)	זבן vb.
	זול vb.
	מועד n.
	עבידה n.
	שירה n.
	שרי vb.
81b(15)	אגר n.
	אילא conj.
	זבן vb.
	פחת vb.
81b(16)	אגר n.
	פחת vb.
	קרן n.
81b(17)	לסוט n.
	מועד n.
81b(18)	פדוש n.
81b(19)	אילא conj.
	אלף n.
	ארך vb.
	מסתי
81b(20)	בוצריי adj.
	הוי vb.
	זבן vb.
	מהו pron.
	מועד n.
81b(21)	חדי vb.
	קונדיטון n.
81b(30)	פחז vb.
81b(32)	כנישה n.
	נחת vb.
	צפר n.
81b(33)	חולק n.
	לקט vb.
	פירורין n.
	דומשית adv.
81b(49)	טלטל vb.
	מועד n.
81b(52)	אית
	קשי adj.
81b(58)	קלל vb.
81c(46)	איגרה n.
81c(47)	איקר n.
	ארע n.
	בריי adj.
	נפק vb.
	פדנסה n.
81c(57)	את pron.
	לית
	עם n.
81c(58)	שאל vb.
81c(60)	הוא pron.
	לית
81c(61)	מני vb.
81c(63)	אזל vb.
	ידע vb.
81c(64)	לבדה adv.
	נסי vb.
81d(1)	חרובי n.
	עקר vb.
81d(2)	עקר vb.
81d(3)	חזר vb.
	שבח n.
81d(13)	חמם #2 vb.
	טלק vb.
	סחה n.
81d(14)	גו prep.
81d(15)	בתר prep.
81d(16)	אילולי conj.
	ברנש n.
	חרם vb.
81d(19)	אית
	בדר vb.
	מתני n.
81d(27)	פרנסה n.
81d(33)	קרב vb.
	רחק vb.
81d(37)	אמהה n.
81d(38)	יתיר adv.
	בנישה n.
	מחי vb.
	מיינוק n.
	ספר #2 n.
	צורך n.
81d(39)	חרם vb.
	צריך adj.
81d(41)	עייני vb.
81d(42)	הדך pron.
	חרם vb.
	רגש vb.
81d(43)	חרם vb.
	חשש vb.
	ממון n.
	פרי vb.
81d(44)	אנן pron.
	שרי vb.
81d(49)	קום vb.
81d(55)	עקה n.
81d(56)	טבריי adj.
	מנרה n.
81d(57)	עטורשיי adj.
81d(59)	נדי #2 vb.
81d(60)	חשש vb.
	צרך vb.
	שרי vb.
82a(1)	גו prep.
	הבה adv.
	נסב vb.
	קום vb.
82a(2)	אילו conj.
	מאן n.
	נדר vb.
	פלי #2 vb.
82a(23)	אחה n.
82a(24)	טפר n.
	כסי vb.
	סלק vb.
	צמי vb.
82a(26)	חביב adj.
82a(28)	אנטיט n.
82a(29)	בלחוד adv.
82a(30)	לבש vb.
	שלח #2 vb.
82a(32)	זעיר adj.
	מטלה n.
82a(33)	יחב vb.
	מן לבר adv.
	מן לג(י)ו adv.
	עלל vb.
82a(34)	חמר vb.
	קלל vb.
82a(39)	סין n.
82a(42)	קומפרומיסין n.
82a(50)	אבד vb.
	ברנש n.
	מועד n.
	תפילה n.
82a(51)	תפילה n.
82a(52)	אזל vb.
	כתב vb
82b(1)	עובד n.
	רבי #2 n.
82b(2)	מתני n.
82b(11)	שמועה n.
82b(12)	שמועה n.
82b(41)	גוף n.
	חזר vb.
	טוס vb.
	לגו prep.
	נפיש n.
	סבר vb.
82b(42)	אזל vb.

	אפין	n.
	זיו	n.
	ביוון	conj.
	שני	vb.
82b(44)	אתי	vb.
82c(6)	ארמניי	adj.
82c(15)	אתה	n.
82c(16)	גב	n.
82c(17)	אח	n.
	שלף	vb.
82c(20)	עובד	n.
82c(24)	בורסיי	adj.
	גב	n.
	דיקונתיי	adj.
	מלך #2	vb.
	קבר	vb.
82c(40)	בירבי	n.
82c(63)	אלף	vb.
82d(7)	כסי	vb.
82d(8)	תשש	vb.
	פם	n.
82d(14)	עובד	n.
82d(17)	עובר	n.
	תריין	num.
82d(19)	אסר	vb.
82d(20)	דרום	n.
	רב	n.
82d(21)	זעיר	adj.
82d(26)	סחי	vb.
82d(33)	אביל	n.
	אתר	n.
82d(35)	ציפוריי	adj.
	שבח	vb.
82d(36)	אביל	n.
	אהנו	pron.
	רבי #2	n.
	שבח	n.
	תני	vb.
82d(37)	אביל	n.
82d(38)	אתון	pron.
	חיל	n.
82d(41)	תלמיד	n.
82d(42)	קפד	vb.
82d(44)	ביר	n.
	גלי	vb.
	נפק	vb.
	שלת #2	vb.
82d(45)	כסי	vb.
	לגב	prep.
	סנדל	n.
82d(46)	את	pron.

	ילף	vb.
	לבש	vb.
	מה	pron.
	מן	prep.
	סבר	vb.
	עובד	n.
82d(47)	זעיר	adj.
82d(48)	אילו	conj.
	הוי	vb.
	תני	vb.
82d(50)	באש	vb.
82d(51)	חיווי	n.
	כמין	prep.
	קומי	prep.
	תלמיד	n.
	תני	vb.
82d(53)	כוכב	n.
	כמין	prep.
82d(55)	אן	conj.
	משום	conj.
	רגיל	adj.
82d(56)	קום	vb.
	רגיל	adj.
	שאל	vb.
82d(57)	חם	n.
	קדמיי	adj.
	רגיל	adj.
82d(63)	אחה	n.
	הוי	vb.
	סלק	vb.
82d(64)	הוי	vb.
	לגב	prep.
	מות	vb.
	סנדל	n.
	שלח #2	vb.
83a(1)	צריך	adj.
83a(2)	צריך	adj.
83a(15)	נקוב	n.
	ערס	n.
	קיסריי	adj.
83a(19)	לישן	n.
83a(29)	ירי	vb.
83a(33)	הוא	pron.
	חרש	n.
83a(39)	שמע	vb.
83a(40)	אח	n.
83a(41)	צריך	adj.
83a(48)	הכן	adv.
83a(60)	אפין	n.
	צום	n.
83b(2)	גמל	vb.

	מועד	n.
	ציפוריי	adj.
83b(4)	אנן	pron.
83b(16)	כגון	prep.
	רב	n.
83b(17)	באר	vb.
	חכם	vb.
	רב	n.
83b(18)	מתני	n.
83b(34)	איסטרט	n.
	הלך	vb.
83b(35)	גדף	vb.
	זמן	vb.
	כותיי	n.
	נחת	vb.
	קרע	vb.
83b(36)	אית	
	אם	n.
	חמר #2	n.
	יהב	vb.
	לב	n.
	מאן	n.
	מרתוק	n.
83b(37)	ספק	vb.
83b(43)	אפעלגב	conj.
	גובנה	n.
	מיין	n.
	סלק	vb.
	צום	n.
83b(44)	חטף	vb.
	יתב	vb.
	נעמי	n.
	תפילה	n.
83b(45)	תנק	vb.
	צוד	vb.
83b(55)	עולימה	n.
83c(9)	סב	n.
	תני	vb.
83c(14)	מהו	pron.
83c(15)	דלא	prep.
	חפת	vb.
	מנן	adv.
	סנטורין	n.
83c(16)	סוג	vb.
	תורעה	n.
83c(34)	מילה	n.
83c(35)	שמועה	n.
83c(36)	זעיר	adj.
	נהג	vb.
	רב	n.
	שם	n.

83c(37)	בית מדרש	n.
	הלך	vb.
	חמי	vb.
	מן	conj.
83c(38)	דרש	vb.
83c(39)	ידע	vb.
83c(41)	אדורי	n.
	עבר	vb.
	צלים	n.
83c(42)	איקר	n.
	יאות	adv.
83c(43)	בעי	vb.
	קומי	prep.
83c(49)	אהן	pron.
	חורן	pron.
	קונדיטון	n.
83c(50)	טעם	n.
	עתיק	adj.
83d(11)	תריין	num.
83d(12)	איסטרט	n.
	בקר	vb.
	מן	prep.
	תשיש	adj.
83d(13)	בזע	vb.
	חמר #2	n.
83d(41)	חנוכה	n.
83d(42)	די	conj.
	ניסן	n.
83d(43)	בדק	vb.
	מועד	n.
83d(46)	דיכור	n.
	עני	vb.
G 81b(20)	הוי	vb.
G 82a(23)	אחה	n.
G 82a(33)	יומדן	adv.
G 83a(46)	ברנש	n.
G 83c(42)	סמי	vb.
G 83c(47)	נזיר	n.
G 83d(42)	אברייה	n.

Yevamot

2b(27)	קפר	vb.
2b(28)	לוקבל	prep.
	לישן	n.
	קפר	vb.
2c(20)	בעי	vb.
2c(31)	דרומיי	adj.
2c(32)	על	prep.
2c(37)	שמועה	n.
2c(38)	אית	

	דיעה n.
2c(39)	סייע vb.
2c(40)	סייע vb.
2c(57)	קלס vb.
2c(59)	דנ(י)ן pron.
	קילוס n.
2d(4)	אח n.
	אחה n.
	גבר n.
2d(5)	אחה n.
	נסב vb.
2d(37)	מחזור n.
2d(39)	מסמר n.
	עד לא conj.
	קבע vb.
2d(53)	אזל vb.
2d(54)	הלכה vb.
	לגב prep.
3a(10)	כרם conj.
3a(21)	שמע vb.
3a(22)	אמר vb.
3a(23)	אין interj.
	אנש n.
	קשי vb.
3a(29)	די conj.
	כותיי n.
3a(30)	דרש vb.
3a(32)	דרש n.
	חשד vb.
	כותיי n.
3a(34)	דרש vb.
3a(53)	כתב vb.
3a(54)	נום vb.
	סבר vb.
3a(55)	נום vb.
	צרור n.
	שדי vb.
3a(56)	שלח vb.
3a(57)	את pron.
	אתי vb.
3a(60)	שכן n.
3a(64)	עיין n.
3b(5)	כשר vb.
3b(10)	קרי vb.
3b(11)	חבל #2 n.
	חכלה n.
3b(20)	ידי vb.
3c(36)	נפק vb.
3d(8)	ארבע עשׂר num.
3d(14)	אחר n.
	חלף vb.

	סמך vb.
3d(24)	אמהה n.
3d(25)	ביש adj.
	חמי vb.
	יום n.
	מילה n.
3d(37)	אוף conj.
3d(43)	קרה n.
3d(47)	אית
3d(57)	אתר n.
	נסב vb.
4a(12)	גזר vb.
4a(13)	ארמייה n.
	סבר vb.
4a(14)	די conj.
4a(16)	אורייה n.
4a(19)	חבט n.
	קלט n.
4a(31)	הכן adv.
4a(62)	קטל vb.
4c(26)	דנ(י)ן pron.
4d(26)	לית
	קיום n.
4d(51)	אכף vb.
	קשי vb.
5a(49)	אהן pron.
5a(51)	תמני num.
5c(4)	סתם n.
5c(25)	הכה adv.
5c(62)	אגדה n.
5c(63)	אגדה n.
5d(7)	אהנו pron.
5d(13)	מסכן n.
	קדמיי adj.
5d(14)	עתיר adj.
5d(30)	אילולי conj.
5d(39)	רובה n.
5d(60)	זמן n.
5d(61)	ברנש n.
6a(1)	דבתר־ n.
6a(25)	כשר vb.
6a(39)	מנן adv.
6a(42)	כעת vb.
	כן adv.
6a(43)	חמרה n.
	ילד vb.
	עבר vb.
	צנן vb.
	רבע #3 vb.
6a(44)	בעי vb.
	יום n.

	כדון adv.
6a(51)	די conj.
	חשש vb.
6b(2)	יחידיי n.
	עבד vb.
	צער vb.
	שבק vb.
6b(4)	גרם n.
	פרק n.
6b(7)	חורן pron.
6b(8)	אתר n.
6b(11)	יחידיי n.
6b(17)	היידן pron.
	רב n.
6b(18)	אולפן n.
	מילה n.
	מתני n.
6b(19)	אולפן n.
	פרק n.
6b(26)	מן #2 pron.
6b(35)	ביר n.
	דלא prep.
	יכם vb.
6b(36)	חד num.
	חיל n.
	יכם vb.
6b(37)	זון vb.
	עיבור n.
6b(38)	כתר prep.
	טען vb.
	עיבור n.
	צלי vb.
6b(39)	דרה n.
	לרע adv.
	מיינוק n.
	קרייה n.
6b(40)	דוק vb.
	כווה n.
6b(41)	בעי vb.
	עיבור n.
6b(45)	שת עשׂר num.
6b(46)	ירח n.
	תמני num.
6b(47)	תריין num.
6c(6)	אם n.
	ארמיי adj.
6c(7)	עד לא conj.
	עיים #2
	פסל vb.
6c(11)	ילף vb.
6c(12)	הכה adv.

	כלל n.
	פרט #2 n.
6c(19)	כלל n.
	פרט #2 n.
7c(1)	עבד vb.
7c(52)	דלכן
	צריך adj.
7c(55)	אהן pron.
	תניי #2 n.
7c(61)	איתה n.
	עקר vb.
7c(62)	רביעיי num.
7d(12)	איתה n.
	ביר n.
	חנק vb.
	עקר vb.
	רוח n.
8a(39)	מלג vb.
8a(49)	ציבור n.
8b(57)	גרם n.
	משום prep.
8b(63)	סדר #2 n.
8d(18)	בעי vb.
	תמן adv.
9a(13)	סמס vb.
9a(49)	פלג vb.
9a(63)	זעיר adj.
9b(1)	אין interj.
	ברה n.
9b(2)	ברר n.
	הוי vb.
	ילד vb.
	קלס vb.
9b(7)	ילף vb.
9b(25)	כלל n.
9b(27)	כרי vb.
9b(31)	גובליי adj.
9b(53)	יתב vb.
	לחש vb.
	נשׂי n.
	רהט vb.
9b(54)	אדן n.
9b(55)	ביר n.
	נגר n.
	פרק vb.
9c(63)	ממזרה n.
9c(64)	ממזר n.
9c(65)	אזל vb.
	כן adv.
9d(5)	בגין conj.
	פסד vb.

9d(30)	פתח vb.
9d(31)	גחך vb.
	חך n.
9d(39)	חך n.
	פתח vb.
9d(40)	גחך vb.
9d(57)	דלא conj.
10a(36)	כלל n.
10a(45)	חורן pron.
10a(48)	הינון pron.
10a(51)	כלל n.
10a(59)	ציידניי adj.
10a(62)	שעה n.
10b(17)	ידי vb.
10b(20)	כיי n.
	גו prep.
10c(59)	נפק vb.
10d(3)	תני vb.
10d(31)	דכר vb.
	עסק vb.
10d(41)	ירי vb.
10d(43)	סבר vb.
10d(51)	עבד vb.
	פלג vb.
10d(57)	סתם n.
11a(3)	בן prep.
11a(18)	חזר vb.
11a(44)	פרק n.
11a(45)	אהנו pron.
11b(10)	אית
	כרה n.
	גבר n.
	חורגה n.
	נסב vb.
11b(11)	כרה n.
	חורגה n.
	ילד vb.
11b(23)	קונדיטון n.
	שקי vb.
11b(26)	אזל vb.
	קונדיטון n.
11b(52)	הלכה vb.
11c(1)	פשיט adj.
11c(4)	בן prep.
	ד(י)ן pron.
11c(63)	עוד adv.
11d(13)	כל pron.
11d(41)	שמועה n.
11d(60)	שאל vb.
12a(11)	פשט vb.
12a(14)	חוב vb.
12a(49)	עבד vb.
12a(58)	עובד n.
12a(59)	צריך adj.
12c(20)	חוי vb.
	כפף vb.
12c(21)	כפף vb.
12c(44)	קנתורס n.
12c(45)	חביב #2 n.
	חלץ vb.
	רב n.
12c(46)	אח n.
	לב n.
	שורציף n.
	שנץ n.
12d(8)	שאל vb.
12d(11)	שלח vb.
12d(14)	איסטרט n.
	טייל vb.
	מטי vb.
12d(15)	כרך vb.
	סיבן n.
	פילי n.
	פתח vb.
12d(16)	אגוד n.
	מלכניק n.
12d(17)	חליטר n.
	חנו n.
12d(18)	כך adv.
12d(19)	חמי vb.
	נפק vb.
	סמך vb.
12d(26)	ציירניי adj.
12d(28)	הוי vb.
	מתני n.
12d(29)	לית
12d(37)	אוויר n.
12d(38)	כמין prep.
	מן #2 conj.
	שובך n.
12d(45)	כלל n.
12d(49)	כלל n.
12d(52)	כתוב n.
	סתם n.
12d(55)	ביח חבוש n.
	עבד vb.
	רכל n.
12d(56)	בעי vb.
	דוק vb.
	כרז vb.
	מחט n.
	צינורה n.
12d(57)	כווה n.
	כושר n.
	כושר #2 n.
12d(59)	לאן adv.
	סב n.
	סבה n.
12d(60)	ד(י)ן pron.
	היא pron.
	טלייה n.
	כלם vb.
	לאן adv.
	סבה n.
12d(61)	טלי n.
	סבה n.
12d(64)	לבר adv.
	נפק vb.
13a(5)	בלחוד conj.
13a(7)	סין n.
13a(13)	דרוש n.
	חזן n.
	מתניין n.
	ספר #2 n.
	צורך n.
13a(15)	גוב vb.
	מרי אולפן n.
13a(16)	אגדה n.
13a(18)	פייס vb.
	פייסון n.
13a(19)	ברנש n.
	דבוות prep.
	חיין n.
13a(23)	גוב vb.
13a(24)	טוף vb.
13a(31)	עובד n.
13a(32)	זמן n.
	חלץ vb.
	כפף vb.
	תניינות adv.
13a(34)	חלץ vb.
13a(35)	שרי vb.
13b(57)	גרש n.
	עד מטי prep.
13c(6)	מחזור n.
13c(7)	אלף vb.
	מסמר n.
13c(8)	עד לא conj.
	קבע vb.
13c(29)	אי #2
	ארוס n.
	הא interj.
13c(35)	רון vb.
13c(36)	חורן pron.
13c(42)	גנון n.
13d(7)	פשיט adj.
13d(13)	פשיט adj.
13d(55)	קשי vb.
13d(60)	יכל vb.
14a(32)	סתם n.
14a(33)	כתוב n.
14b(44)	קנס n.
14b(56)	כן #2 adv.
14d(7)	פלן n.
14d(22)	חבר n.
14d(26)	אונס n.
	שכיח adj.
14d(30)	רחיש n.
	שכיח adj.
14d(34)	כתובה n.
	מדרש n.
14d(40)	כתובה n.
14d(41)	מדרש n.
14d(43)	כתובה n.
	מדרש n.
15a(13)	דקל n.
15a(14)	סבר vb.
	רבב vb.
15a(31)	ברנש n.
	דמי vb.
	לית
15a(33)	אדן n.
	חיין n.
	לחש vb.
	ספק n.
	תלמיד n.
15a(34)	יקד vb.
	מחי vb.
	ספסל n.
	ערקה n.
15a(35)	הוא pron.
	ספסל n.
	ערקה n.
	קום vb.
15a(37)	ברר n.
	ממזר n.
	קלס vb.
	שמיין n.
15a(48)	חמש num.
15b(25)	אמר vb.
15b(26)	אגר vb.
	פסד vb.
	שעי vb.
	שתק vb.

15b(28)	פסד vb.
15c(38)	חכם vb.
	סיפלני n.
15c(39)	בעי vb.
15c(40)	אמר vb.
	לישן n.
	נחיר n.
	סיפלני n.
15c(55)	גוף n.
	טוס vb.
	כל pron.
	לגו prep.
	נפיש n.
15c(56)	אזל vb.
	אפין n.
	זיו n.
	שני vb.
15d(25)	תרז vb.
15d(26)	טוף vb.
	יכד vb.
15d(60)	גט n.
	כשר vb.
	סרקיי adj.
15d(61)	שורה n.
16a(46)	שת עשׂר num.
16b(9)	אריסטון #2 n.

Soṭa

16b(56)	ההוא pron.
	ייבה
16c(2)	ייבה
16c(17)	כוות prep.
	רב n.
16c(21)	ילף vb.
16c(34)	מילה n.
16c(44)	מילה n.
16c(52)	שיעור n.
16d(4)	אתי vb.
16d(5)	חני vb.
16d(13)	דכר vb.
16d(24)	סלק vb.
	תלמיד n.
16d(38)	דרש vb.
	יליף adj.
	כנישה n.
	עובד n.
	שעי vb.
16d(39)	יליף adj.
	לילי n.
	עני #2 vb.
	שמע vb.
16d(40)	בוצין n.
	טפי vb.
16d(41)	דרוש n.
16d(42)	אפין n.
	הכה adv.
	עד זמן conj.
	עלל vb.
	רקק vb.
16d(43)	חשש vb.
	לחש vb.
	עבד vb.
16d(44)	אמר vb.
	מגירה n.
	עבד vb.
	עלל vb.
	ענה n.
16d(45)	אתי pron.
	חכם vb.
	לחש vb.
	רקק vb.
16d(46)	אימה n.
	מזון n.
	רקק vb.
	שבע num.
16d(47)	אזל vb.
	אמר vb.
	בעיל n.
	רקק vb.
16d(48)	אילו conj.
16d(49)	לקי vb.
	ספסל n.
	דצי vb.
16d(62)	קנתר vb.
17a(6)	פתר vb.
17a(38)	נהיג aux. vb.
17a(53)	אפטרה n.
17b(15)	איזור n.
17b(16)	ארע n.
	חמר #3 n.
	חרובי n.
	כורת n.
	נקף vb.
	קצץ vb.
17b(17)	תרוב n.
	יד n.
	מלא n.
	נגד vb.
17b(18)	שני vb.
17b(30)	גלגין n.
	גרש n.
17b(37)	גבר n.
	כתב vb.
	פיטק n.
17b(38)	סתם n.
17b(39)	עד conj.
	צמת vb.
	תריין num.
17b(43)	תילוף n.
	לייד prep.
17d(15)	מה conj.
	קרה n.
	שעי vb.
18a(45)	אית
	הוא pron.
18b(5)	אמר vb.
	ר(י)ן pron.
	היידן pron.
18b(20)	אכף vb.
18b(27)	קילוס n.
18b(28)	פתר vb.
18c(50)	שמע vb.
18c(59)	הך adv.
	פרח vb.
18c(60)	עטושיי adj.
18d(16)	קום vb.
18d(39)	אנש n.
	ספק vb.
	שתי vb.
18d(40)	חלחל vb.
19a(28)	ארמלה n.
	בזבז vb.
	הוי vb.
	נכטין n.
	קרב vb.
19a(29)	כתוב n.
19a(30)	אבד vb.
	גרם n.
	זבן vb.
	מזון n.
	פרן n.
	תבע vb.
19a(31)	קרב vb.
19a(32)	יליף adj.
19a(33)	מסכן n.
	מעשׂר n.
	עיין n.
19a(34)	הך מה conj.
19a(35)	שיעור n.
19a(36)	זכי vb.
	חסר vb.
	יליף adj.
	קרט n.
19a(37)	אבד vb.
	בתולין n.
	חגל vb.
	נסב vb.
	צום vb.
	שם n.
19a(40)	יליף adj.
19b(39)	ממלחיי adj.
19d(1)	צום vb.
19d(6)	דלכן
19d(11)	צרך vb.
20a(17)	בדק vb.
20a(22)	בדון adv.
20a(34)	הוא pron.
20a(49)	רבתר־ n.
20a(61)	ברנש n.
	רב n.
20b(3)	פרק n.
20b(21)	אכף vb.
	אנש n.
	חבר n.
	עילה n.
20b(31)	אכף vb.
	עילה n.
20b(57)	בעי vb.
	גרב n.
	רבע #2 vb.
	שת עשׂר num.
20b(58)	שער vb.
20b(59)	בית סאה n.
	דייסקרין n.
	חמש num.
	מאה num.
	על prep.
20b(60)	טלק vb.
	טריקלין n.
	סאה n.
	על prep.
	ראש גלוחה n.
20b(61)	חיטה n.
	מלי vb.
	נסב vb.
20b(62)	אגר vb.
	על prep.
	פליג n.
20c(22)	פסוק #2 n.
20c(36)	בתף n.
	מצווה n.
	נקף #3 vb.
20c(37)	חובה n.

מצווה	n.	
עם	n.	
קזז	vb.	
אית		*20c(38)*
נכי	vb.	
עבד	vb.	*20c(39)*
דון	vb.	*20c(43)*
גחך	vb.	*20c(44)*
סב	n.	
ענה	n.	
קרי	vb.	
נפח	vb.	*20c(45)*
לב	n.	*20c(47)*
ממון	n.	
רחם	vb.	
ברק	vb.	*20c(48)*
מטי	vb.	
פלג	vb.	*20c(49)*
ווחרן	n.	*20d(21)*
לית		
קיסריי	adj.	
פרק	n.	*20d(50)*
אהן	pron.	*20d(53)*
כיתן	n.	*20d(59)*
מצר	vb.	
עמר	n.	
שזר	vb.	
אהן	pron.	*20d(60)*
תימליוסיס	n.	*20d(62)*
עבד	vb.	*21a(29)*
אמר	vb.	*21a(37)*
סוף	n.	
פרק	n.	*21a(45)*
אליניסטין	adv.	*21b(53)*
עכב	vb.	
קל	n.	
קרי	vb.	
קפד	vb.	*21b(54)*
שמע	vb.	
גב	n.	*21d(24)*
עוכי	n.	
קטון	n.	
פשט	vb.	*21d(44)*
ארע	n.	*21d(51)*
ההוא	pron.	
טען	vb.	
כתף	n.	
מן	prep.	
ארכובה	n.	*21d(52)*
כתף	n.	
אוחרן	pron.	*21d(53)*
ארכובה	n.	
דמי	vb.	
כתף	n.	
טען	vb.	*21d(54)*
תלי	vb.	
אורייה	n.	*22a(11)*
יבל	vb.	
ראש גלוחה	n.	
אורייה	n.	*22a(19)*
בבליי	adj.	
גול	vb.	
חזן	n.	
לוחרי	prep.	
יבל	vb.	*22a(20)*
פרוכה	n.	
כדון	adv.	*22b(32)*
מן	conj.	*22b(36)*
שמע	vb.	*22b(37)*
תקן	vb.	
קרה	n.	*22c(1)*
סייע	vb.	*22c(2)*
עינתונדריי	adj.	*22c(36)*
אמה	n.	*22c(46)*
פלגו	n.	*22c(47)*
מטי	vb.	*22d(18)*
קרה	n.	
קשי	vb.	*22d(20)*
תניי #2	n.	*23a(19)*
סוף	n.	*23a(21)*
אפילו	conj.	*23a(22)*
חבל #2	n.	*23a(32)*
ראש	n.	
גייס	n.	*23a(34)*
גייס	vb.	*23a(35)*
אזל	vb.	*23a(39)*
אתי	vb.	
כגון	conj.	
כגון	prep.	
הכן	adv.	*23c(38)*
נחיד	n.	*23c(39)*
סמך	vb.	
אנה	pron.	*23c(40)*
ביי	n.	*23c(44)*
חלף	vb.	
חכם	vb.	*23c(56)*
נחיר	n.	
סיפלני	n.	
בעי	vb.	*23c(57)*
נחיר	n.	
סיפלני	n.	
ציפוריי	adj.	
לישן	n.	*23c(58)*
סוף	n.	
צוד	vb.	
אחר	n.	*23c(63)*
גוף	n.	
פתר	vb.	*23d(3)*
פשט	vb.	*23d(27)*
פשיט	adj.	*23d(30)*
עבד	vb.	*23d(32)*
פתר	vb.	*23d(52)*
קטול	n.	*24a(20)*
איגרה	n.	*24a(62)*
עד	prep.	
תלת	num.	
סבר	vb.	*24b(3)*
מן בתר	prep.	*24b(21)*
קום	vb.	
יום	n.	*24b(49)*
רבי #2	n.	*24b(52)*
בטל	vb.	*24b(53)*
ענה	n.	
פרגמטייה	n.	
צבת	vb.	
אילו	conj.	*24c(3)*
רום	vb.	
רסיס #2	n.	*24c(6)*
קני #2	vb.	*24c(7)*
זבן	vb.	*24c(8)*
קליעה	n.	
ראש גלותה	n.	*24c(17)*
חסר	vb.	*24c(19)*
מילה	n.	
פקד	vb.	*24c(26)*
ביי	n.	*24c(29)*
בעי	vb.	
דמך	vb.	*24c(30)*
חתן	vb.	
נשיו	n.	
הדך	pron.	*G 19a(29)*
שטי	adj.	
בירבי	n.	*G 23a(42)*
יחידיי	n.	*G 23c(38)*
רובה	n.	*V 16c(25)*
אתי	pron.	*V 16d(45)*
רצועה	n.	*V 20b(58)*

Ketubbot

ארמלה	n.	*24d(34)*
כנס	vb.	
אתי	vb.	*24d(35)*
טעם	n.	
קנס	n.	*24d(45)*
אוף	conj.	*24d(48)*
דבר	vb.	*25a(19)*
איפשר	adv.	*25a(29)*
עליב	adj.	
גמל	vb.	*25a(30)*
מית	n.	*25a(32)*
בדון	adv.	*25a(33)*
אנש	n.	*25a(61)*
(חד ד)סגי נוהריה	n.	
סמי	n.	
קנתר	vb.	*25a(62)*
מכיוון	conj.	*25b(5)*
אלא	conj.	*25b(11)*
שווי	vb.	*25b(14)*
שיטה #2	n.	
חתם	vb.	*25b(15)*
נפק	vb.	*25b(18)*
הדר	vb.	*25b(52)*
למה	adv.	
ערבב	vb.	*25c(27)*
מיסת	n.	*25c(31)*
חילוף	n.	*25c(32)*
בהונה	n.	
סלק	vb.	
נחת	vb.	*25c(33)*
סלק	vb.	
מן קודם	conj.	*25c(43)*
ילף	vb.	*25c(44)*
תני #2	vb.	*25c(60)*
עובד	n.	*25d(35)*
קושיי	n.	*25d(52)*
דמי	vb.	*25d(56)*
כמה ד־	conj.	*25d(62)*
נמנום	n.	*26b(4)*
פיריום	n.	*26b(5)*
ידי	vb.	*26b(13)*
נפק	vb.	*26b(18)*
סוף	n.	*26b(45)*
איגרה	n.	*26b(59)*
ספד #3	n.	
גרש	n.	*26c(24)*
קדמיי	adj.	
איבחס	n.	*26c(33)*
נפק	vb.	*26c(42)*
בעי	vb.	*26c(52)*
זקק	vb.	
ההוא	pron.	*26c(54)*

	חיל	n.
	סמירון	adv.
26c(59)	שבי	vb.
26c(60)	ברה	n.
	שביי	n.
26c(61)	מן לבר	adv.
	שביי	n.
26c(62)	נפק	vb.
	שביי	n.
26c(63)	טפל	vb.
	ידע	vb.
	קריבה	n.
26c(64)	שקר	vb.
26d(39)	קרתיגניי	adj.
26d(40)	איתה	n.
	שבי	vb.
27a(50)	יאות	adv.
27b(33)	בבליי	adj.
	תמן	adv.
27c(28)	איכא	adv.
	בן	prep.
27c(29)	תניי #2	n.
27d(9)	פשיט	adj.
27d(64)	דין	n.
	מצח	vb.
28b(8)	סייע	vb.
28b(10)	אית	
	מתני	n.
28b(11)	סייע	vb.
28b(13)	כן	adv.
28b(14)	שכח	vb.
28b(17)	מנן	adv.
28b(22)	מטי	vb.
28b(50)	תמה	vb.
28b(51)	הבן	adv.
28d(20)	אתי	vb.
28d(37)	ביר	n.
	זון	vb.
28d(38)	רשיע	adj.
28d(44)	פרש	vb.
28d(47)	אגר	vb.
28d(48)	כמה ד־	conj.
	נסב	vb.
	שמש #2	n.
28d(49)	הוי	vb.
28d(50)	סבר	vb.
28d(57)	גרש	n.
	הלכה	vb.
29a(39)	דקל	n.
	רכב	vb.
29a(51)	אסי	n.

	קצץ	vb.
29a(62)	אתי	vb.
29b(4)	הך	adv.
	תמה	vb.
29b(18)	שמועה	n.
29b(19)	בטל	vb.
	מן קומי	prep.
	מתני	n.
29b(25)	בית כרב	n.
	דינר	n.
	פרן	n.
29b(26)	או	conj.
29b(27)	טב	adj.
	מכיוון	conj.
29b(32)	ברנש	n.
29b(33)	גבר	n.
29b(34)	את	pron.
29c(36)	עוק	vb.
29c(40)	דבה	n.
29c(41)	זעירה	n.
29c(43)	זעירה	n.
29c(53)	ירי	vb.
	עיקר	n.
	תימליוסים	n.
29c(57)	קרתיגניי	adj.
29d(9)	עובד	n.
29d(32)	נסב	vb.
29d(52)	דרש	vb.
30a(16)	נהר #2	vb.
30a(18)	דיעה	n.
30a(26)	כל מה	conj.
30a(35)	סכל #2	vb.
30a(36)	מה	pron.
30a(37)	חייה	n.
	ילד	vb.
30a(38)	בזור	n.
30a(39)	איתה	n.
	צבת	vb.
30b(19)	לעי	vb.
30b(38)	פחת	vb.
	פרפרנון	n.
30b(48)	כתב	vb.
30b(49)	סני	vb.
30b(51)	דיטלה	n.
30c(42)	אמר	vb.
30c(43)	הוא	pron.
30c(45)	דיעה	n.
30c(57)	אהן	pron.
	ירי	vb.
	מרק	vb.
	פרן	n.

	שבק	vb.
30d(3)	שום	n.
30d(23)	ערר	vb.
	קרשין	n.
	תני #2	vb.
30d(25)	אח	n.
30d(26)	בעי	vb.
30d(27)	אורח	n.
	הני	vb.
	ל־	prep.
	קום	vb.
30d(28)	איתה	n.
	הכה	adv.
	כסי	vb.
	ערטיליי	adj.
30d(32)	בלרר	n.
	מוער	n.
	שבק	vb.
30d(33)	גרם	vb.
	מועד	n.
	מריה דמועדה	n.
	חכל #2	vb.
30d(44)	אוף	conj.
	חולק	n.
	פרה	adv.
	ציבחר	adv.
30d(50)	גבי	vb.
	פקד	vb.
30d(51)	יחס	n.
	מדל	n.
	פרנסה	n.
30d(55)	אפילו	conj.
	בעי	vb.
	ערר	vb.
	קום	vb.
31a(2)	יחב	vb.
	על גיף	prep.
	פשט	vb.
	שאילה	n.
31a(3)	הוי	vb.
	זרק	vb.
	נהר	n.
31a(9)	מכיוון	conj.
31a(12)	ציפוריי	adj.
31a(13)	היא	pron.
31b(21)	הן	conj.
	פלג	vb.
	תני	vb.
31b(28)	פרק	n.
31b(54)	בדק	vb.
31b(56)	ניח	adj.

31c(5)	פרפרנון	n.
31c(7)	מטי	vb.
31c(18)	בעי	vb.
31c(20)	ערר	vb.
	קריב	adj.
31c(21)	נסב	vb.
	נפק	vb.
	פרן	n.
31c(22)	פלנית	n.
	פרן	n.
	קרי	vb.
31c(23)	נסב	vb.
	סני	vb.
	פלגו	n.
	צבי	vb.
	שותפו	n.
31c(24)	כמה ד־ לית	conj.
31c(25)	גפף	vb.
	חוב #2	n.
	נשק	vb.
31c(26)	טרד	vb.
31c(40)	מולה	n.
31c(61)	פחר	vb.
	קולסי	n.
31d(1)	ד(י)ן	pron.
	קורדייניי	adj.
31d(4)	דכר	vb.
31d(7)	מום	n.
31d(16)	אחריי	adj.
31d(17)	אחריי	adj.
	סלק	vb.
31d(28)	טולמיסן	
	מטרונה	n.
	נגע	vb.
	סמה	n.
	על	conj.
31d(31)	אדר #3	n.
	ברת/ברות	n.
	פיקסינון	n.
31d(32)	בלוט	n.
	רלוב	n.
31d(33)	אלווס	n.
32a(54)	חלף	vb.
32a(59)	טב	adj.
32a(63)	תפלוגה	n.
32b(11)	בית כרם	n.
32b(13)	פרדס	n.
32b(57)	רובה	n.
32d(14)	גרם	n.
32d(50)	נכסין	n.

	נפק vb.
	עלל vb.
32d(51)	היידן pron.
32d(57)	רובה n.
33a(7)	מיבל n.
33a(8)	זבן vb.
	מלח n.
	משח n.
	תרנגל n.
33a(11)	מדל n.
33a(14)	עתיר adj.
33a(15)	קריבה n.
33a(16)	עבד n.
33a(17)	סמך vb.
33a(30)	אמהה n.
	ארמלה n.
	תפס vb.
33a(32)	מרי חוב n.
	נסי vb.
	עז n.
	שבק vb.
33a(34)	ריד־
	סבר vb.
33a(38)	טעם n.
33a(55)	ילף vb.
33a(57)	צורך n.
33a(64)	סוגי n.
33b(9)	ראש n.
33b(33)	בגין conj.
	הלך vb.
	פסר vb.
	פסיעה n.
33b(40)	נמי adv.
33b(50)	רייטגמה n.
	טבאות adv.
33b(51)	אן conj.
	חלט vb.
	נבסין n.
33b(52)	אנן pron.
	חלט vb.
33b(53)	אחר n.
	בתר prep.
33b(54)	איגרה n.
	תלת num.
33b(55)	אילא conj.
	חלט vb.
33b(56)	חלט vb.
	כרז vb.
33b(64)	גלי vb.
	חסף n.
	מרגלי n.
33c(2)	מה conj.
33c(3)	תוב vb.
33c(4)	הינון pron.
33c(6)	אבד vb.
	אהן pron.
	אמר vb.
	חורן pron.
	כרטיס n.
33c(12)	פרווכול n.
33c(13)	לית
	פרי vb.
33c(21)	אהן pron.
	חבר n.
	חזר vb.
	יזף vb.
	כרטיס n.
	לבר מן prep.
	מן prep.
33c(22)	אורח n.
	יבד vb.
	פרן n.
33c(23)	אורח n.
	יבד vb.
	כרטיס n.
	כשר adj.
33d(36)	לכן adv.
33d(44)	ארמלה n.
33d(45)	כתובה n.
33d(46)	דיין n.
33d(48)	שחוד n.
33d(50)	היא pron.
	שחור n.
33d(56)	אהן pron.
	יהב vb.
	קשי adj.
33d(57)	מנה #2 n.
	סלק vb.
	פרגמטייה n.
33d(58)	פרגמטייה n.
33d(60)	אזל vb.
	כדון adv.
	עד conj.
34a(3)	פירוש n.
34a(7)	שחוד n.
34a(10)	שני vb.
34a(13)	ביר n.
	חקל n.
34a(14)	גרי vb.
	שקיעין n.
34a(15)	זבן vb.
	שקיעין n.
34a(17)	אתי vb.
	ברנש n.
	יזף vb.
	פשר #2 vb.
34a(18)	טרף #2 vb.
	סוף n.
	פשר #2 vb.
	שמע vb.
34a(20)	קני vb.
34a(21)	ההוא pron.
34b(14)	בעי vb.
34b(31)	ארמלה n.
	רמי #2 vb.
	תבע vb.
34b(32)	אבד vb.
	חזר vb.
	ידע vb.
34b(38)	ייבה
34b(50)	זבן n.
34b(53)	איתה n.
	עוק vb.
34b(54)	איקר n.
	סגין adv.
	שבק vb.
34b(55)	נסב vb.
34b(56)	נחת vb.
	נכסין n.
	סנטר n.
34b(57)	דבר vb.
	חזר vb.
	יהב vb.
34b(58)	חורן pron.
	משבק n.
	שכונה n.
34b(59)	חבט vb.
	חיל n.
	קל n.
	שרי vb.
34b(60)	בזי vb.
	דיד־
	מזון n.
	נסב vb.
	סלק vb.
34b(61)	צות vb.
34b(62)	גוף n.
	לבר מן prep.
	לגו prep.
	צער n.
	קל n.
34c(8)	אמר vb.
	גרם n.
34c(15)	פרש vb.
34c(20)	חורן pron.
34c(35)	חמי vb.
34c(40)	בעי vb.
34c(46)	היידן pron.
	מילה n.
34c(48)	ציידניי adj.
35a(2)	ביי n.
	נשיו n.
	שעבד vb.
35a(9)	אזל vb.
35a(12)	פקד vb.
35a(13)	אובס adj.
	בהת vb.
	בורידיק n.
	חוור adj.
	לא adv.
	לבש vb.
	צדיק adj.
35a(14)	חפת vb.
	רשיע adj.
35a(15)	בהת vb.
	עובר n.
	רב n.
35a(16)	חטר n.
	חפת vb.
	מסן n.
	רגל n.
35a(17)	משיח n.
	עחד vb.
35a(18)	בזע vb.
	רוק vb.
	כסי vb.
	מאן n.
	קטל vb.
35a(20)	אול vb.
	אמר vb.
	אתון pron.
	קל n.
	קרע vb.
35a(21)	גופתה n.
	מהלך n.
	מיל n.
35a(22)	שרי #2 vb.
	תמני עשר num.
35a(23)	כנישה n.
	נחת vb.
	תלי vb.
35a(25)	חלל vb.
	צוק vb.
	שובה n.

35a(26)	בר מן prep.
35a(27)	איגר n.
	ברת קל n.
	טלק vb.
	סלק vb.
	קצר n.
35a(28)	קצר n.
	שבע עשׂר num.
35a(30)	חשש vb.
	מן גו prep.
	תלת עשׂר num.
35a(32)	אי #2
	זמן n.
	נבס vb.
	עגל n.
35a(33)	געי vb.
	נשם vb.
	שיזב vb.
35a(34)	עבבר n.
	קן n.
	רפי vb.
35a(35)	ענוון adj.
35a(36)	סלק vb.
	ראש גלותה n.
35a(37)	דבר n.
	יתב vb.
	לעיל מן prep.
	נקבה n.
35a(40)	כעס vb.
35a(41)	אורייה n.
	בלל n.
35a(42)	דמר n.
	סוף n.
	עלל vb.
	תלת num.
35a(43)	מרי n.
	עוק vb.
35a(44)	אצבע n.
	מחר adv.
	נשם vb.
35a(45)	יהב vb.
	עבד vb.
35a(46)	נשם vb.
35a(47)	אנה pron.
	הוי vb.
35a(48)	איקר n.
	בית וועד n.
	עלל vb.
35a(50)	שבח n.
	תני vb.
35a(51)	בני n.
	בנע vb.
	מן קומי prep.
35a(52)	אן conj.
	אתי vb.
35a(53)	אגדה n.
	די conj.
	מסר vb.
	ספר #3 n.
	עיין n.
	שגר vb.
35a(54)	הלך vb.
	סבו n.
	צום vb.
35a(55)	ברנש n.
	דדוג n.
	זעיר adj.
35a(56)	גרדיי n.
	חמי vb.
	רקיע n.
35a(57)	את pron.
35a(58)	קומי prep.
35a(59)	לעי vb.
	צער vb.
35a(60)	סגין adv.
35a(61)	גלי vb.
35a(62)	אלף vb.
	ילף vb.
	ראש גלותה n.
35a(64)	יהב vb.
	תמן adv.
35b(1)	גבר n.
	משיחה n.
	עילה n.
	תמן adv.
35b(2)	גרש vb.
	דן n.
	עני #2 vb.
35b(3)	עיין n.
35b(4)	מבך vb.
	נפש vb.
	סבל #2 vb.
35b(7)	נבי vb.
35b(10)	זול n.
	שׂבע n.
35b(25)	בעי vb.
	הינון pron.
	יבל vb.
35b(26)	איסקריטור n.
35b(27)	אזל vb.
	חלל n.
	חמי vb.
	חרק vb.
	מות n.
	מילה n.
	שן n.
35b(28)	גחך vb.
	חרק vb.
	קובל prep.
	תמן adv.
35b(30)	יהב vb.
	עבד vb.
	שליחו n.
35b(31)	טפל vb.
35b(32)	גלי vb.
	חרק vb.
	מות n.
35b(33)	בבי vb.
	דמך vb.
	נחות n.
	נסי vb.
	שרי vb.
35b(34)	אבד vb.
	ארע n.
	מה pron.
	מסאב adj.
	מרגלי n.
35b(36)	ארע n.
	על גיף prep.
	ערס n.
35b(38)	ים n.
	מלח n.
35b(42)	כוון vb.
	כלוקבל prep.
	מציעיי adj.
	שער vb.
35b(43)	טייל vb.
35b(52)	רובה n.
35d(1)	קנתר vb.
35d(29)	מחל vb.
35d(30)	גב n.
	משכון n.
35d(63)	פרש vb.
36a(31)	דון vb.
36a(32)	טען #2 vb.
36a(33)	גלגל vb.
	שבע vb.
36a(41)	מלי adj.
	ריקן adj.
36a(42)	מחץ n.
	משח n.
36a(43)	סוף n.
36b(18)	בעי vb.
	טב adj.
	קרקע n.
36b(19)	אלא conj.
	דיד־
36b(20)	חיל n.
	טען vb.
	טרחו n.

Nedarim

36c(63)	הינון pron.
	חניי #2 n.
36d(21)	כולב n.
	קנת n.
37a(3)	חסף n.
	לא adv.
37a(5)	כגון prep.
	בסף #2 n.
	נפחיי adj.
	קרי vb.
37a(8)	מומי n.
	נדר vb.
37a(9)	מומי n.
	נדר vb.
37a(10)	שׂמאל n.
37a(16)	תמיד n.
37a(18)	אימר n.
	ינק vb.
37a(29)	בחיבייה n.
37b(44)	בדק vb.
37b(49)	חזר vb.
37b(53)	את n.
37b(54)	אחריי adj.
37c(4)	חניי #2 n.
37c(7)	נדר vb.
37c(8)	מילה n.
37c(13)	בקדמייתה adv.
	חמר vb.
	קלל vb.
37d(19)	חגר vb.
37d(20)	מוחן #2 n.
37d(40)	בלע vb.
	גמל n.
	מלך n.
	קרוכין n.
37d(41)	בלע vb.
	גומרה n.
	יהב vb.
	מלי vb.
	פחלץ n.
	תבן n.

37d(42)	חיווי	n.
	מסוסטל	n.
	משך	n.
37d(43)	קרוכין	n.
37d(44)	אורח	n.
37d(45)	מילה	n.
37d(48)	מלי	adj.
	נגע	n.
	קטר	n.
	רבע #2	vb.
37d(49)	ארכוב	n.
	עגיל	adj.
38a(2)	אלא	conj.
	אפילו	conj.
	כיעה	n.
	מרגלי	n.
38a(10)	מטר	n.
38a(25)	פתר	vb.
38a(28)	בייה	n.
	כורותי	
38a(33)	גלגל	vb.
38a(44)	כה	adv.
38a(52)	טלייה	n.
	צריך	adj.
38a(58)	כי	n.
38b(25)	גזי	vb.
	הילך	interj.
	חוב	n.
	שליחו	n.
38c(21)	דחק	vb.
	זוסט	n.
	חשר	vb.
	מכיוון	conj.
	קמח	n.
38c(22)	שאל	vb.
38c(24)	מן חמת	prep.
	עולימה	n.
	קוזמר	n.
38c(28)	משכון	n.
38c(57)	אגר	n.
	מתניין	n.
38d(1)	אשון #3	n.
	פתי	vb.
38d(2)	אפסנתה	n.
38d(4)	מלי	vb.
	מסוירום	n.
	קדח	vb.
	קונדיטון	n.
38d(21)	פסד	vb.
38d(22)	ארמיי	adj.
	כל	pron.
	ברוו	n.
	נפק	vb.
	פסד	vb.
	שוק	n.
38d(24)	טפי	vb.
38d(29)	דליקה	n.
	מגיר	n.
	מגירו	n.
	נפל	vb.
	נפחיי	adj.
38d(30)	גד	n.
	טפי	vb.
	נפחיי	adj.
38d(31)	גולה	n.
	מדל	n.
	שיזב	vb.
38d(32)	גדיש	n.
	נור	n.
	ערק	vb.
38d(45)	דיין	n.
38d(51)	פשט	vb.
38d(52)	שאילה	n.
38d(56)	קשי	vb.
38d(60)	קשי	vb.
39a(51)	מחי	vb.
39a(52)	שפך	vb.
39a(62)	זבן	vb.
	חולק	n.
	נדר	n.
39b(3)	חד	num.
	תריין	num.
39b(21)	נדר	vb.
	רווח	vb.
39b(22)	רווח	vb.
	שבע	vb.
39b(23)	קביוסטים	n.
39b(26)	עלל	vb.
39b(27)	איגרה	n.
	קרי	vb.
39b(28)	מהו	pron.
39b(29)	אהנו	pron.
39b(39)	הכן	adv.
39c(30)	נפק	vb.
39c(33)	חליטה	n.
	טעם	vb.
	מוון	n.
	מידי	pron.
39c(42)	חביץ	n.
39c(50)	רופיטון	n.
39c(55)	החל	n.
39d(2)	בלכיד	n.
	ליטרה	n.
	פחת	vb.
39d(5)	אורח	n.
	זבן	vb.
	נון	n.
39d(8)	אורח	n.
39d(9)	זבן	vb.
	טרי	n.
	צחנה	n.
	קרי	vb.
39d(10)	חלב	n.
	מקטר	adj.
39d(12)	בשל	vb.
39d(32)	אית	
39d(33)	תות	n.
40a(31)	איגרה	n.
40a(33)	יקר	vb.
40a(34)	בסר	vb.
40a(35)	אורייה	n.
	כתב	vb.
40a(36)	שלם	vb.
40a(37)	קבל #2	vb.
40a(39)	דבוות	prep.
	חשב	vb.
	ידע	vb.
40a(40)	די	conj.
	חכם	vb.
	מביוון	conj.
	שמע	vb.
40a(41)	מטי	vb.
	סוסי	n.
	קילקול	n.
	רכב	vb.
40a(47)	שהיד	n.
40a(57)	גבל	vb.
	דבש	n.
	טגן	vb.
	טחן	vb.
	טלופח	n.
	נפק	vb.
	קלי	vb.
40a(62)	בריך	adj.
	חיטה	n.
	נקי	adj.
40b(43)	יחיריי	n.
40b(50)	קרה #2	n.
40b(55)	מסרול	n.
	נגע	n.
	פלוליה	n.
	קולקסייה	n.
40c(1)	דגן	n.
	מה	pron.
	עבור	n.
40c(13)	שלח	n.
40c(15)	סוסרן	n.
40c(26)	ערס	n.
	קיסריי	adj.
40c(31)	אורח	n.
	פיגם	n.
40d(22)	אורח	n.
40d(23)	טעם	vb.
40d(24)	אורח	n.
	צפר	n.
40d(25)	רומשית	adv.
40d(27)	אורח	n.
40d(28)	יום	n.
40d(37)	חסל	vb.
	עד	conj.
	פרק	n.
	פרשה	n.
40d(39)	גובנה	n.
	סלק	vb.
	צום	n.
40d(43)	מטעומי	n.
40d(56)	ערובה	n.
40d(58)	פקד	vb.
40d(64)	קנחר	vb.
41a(3)	פני	n.
41a(10)	טערן	n.
	צימוקין	n.
41a(28)	חשש	vb.
41a(39)	ברם	conj.
41a(40)	בדק	vb.
	כיוון	conj.
	צער	vb.
41a(44)	אהן	pron.
	שבע	vb.
41b(41)	שמע	vb.
41b(42)	הני	vb.
41b(52)	אכל	vb.
	נדר	n.
	עבר	vb.
41b(55)	אילולי	conj.
	חהי	vb.
41b(56)	הוא	pron.
	חהי	vb.
41b(61)	משום	conj.
	נדר	n.
41b(63)	דון	vb.
	בהי	vb.
	עיין	n.
41c(1)	אתי	vb.

	נדר vb.
41c(5)	נדר vb.
	נדרן n.
	רחק vb.
41c(6)	שרי vb.
41c(15)	רחיק adj.
41c(28)	מחי vb.
	סכין n.
	קופר n.
	קטע vb.
41c(31)	בעל דין n.
	עתיר adj.
41c(32)	אתי vb.
	גמל n.
	ההוא pron.
41c(33)	אפוחיקי n.
	פחה n.
	קורקס n.
	קללה n.
41c(34)	הוא pron.
	טימיון n.
	מרל n.
	מלכו n.
	מן יד adv.
	נפק vb.
	עלל vb.
	קלווסיס n.
41c(39)	משכן vb.
	תבן n.
41c(47)	אילו conj.
	נדר vb.
41c(48)	ברה n.
	מחני n.
41d(50)	פשיט adj.
42a(60)	עבד vb.
	תורגמן n.
42a(61)	סוריסטון adv.
42a(64)	נדר n.
42b(1)	נדר n.
	שרי vb.
42b(3)	יתב vb.
	סב n.
	קום vb.
42b(12)	מני vb.
42b(13)	גכי n.
	יכל vb.
	תלמיד n.
42b(16)	פייס vb.
42b(17)	איגרה n.
	איקר n.
	ארע n.

	בריי adj.
	נפק vb.
	פרנסה n.
42b(19)	הכן adv.
	כתב vb.
	סב n.
42c(9)	נדר n.
	שרי vb.
42c(10)	איפופי interj.
	עטף vb.
	שבע vb.
42c(11)	איפופי interj.
42c(33)	מערה n.
42c(35)	איח
	טמר vb.
	מערה n.
42c(55)	יהב vb.
	מקמה n.
	נקף #3 vb.
42d(5)	עוד adv.
42d(47)	חבר n.
42d(52)	ארע n.
	רחיק adj.
	שמיין n.
42d(53)	איתה n.
Ar 38c(24)	אכל vb.
Riš 39b(23)	קוחיסתים n.

Giṭṭin

43a(51)	דבתר־ n.
43a(59)	פרש vb.
43b(12)	גט n.
43b(18)	סבר vb.
43b(21)	צריך adj.
43b(36)	חורן pron.
	כפף vb.
43b(37)	כשר vb.
43b(38)	גויסן n.
	גט n.
	זרק vb.
43b(39)	חטף vb.
	מגירה n.
43b(40)	חשש vb.
43b(42)	חטף vb.
	מגירה n.
	צוות vb.
43b(51)	תפלוגה n.
43b(57)	אנה pron.
43c(2)	לחת vb.
43c(5)	יד n.

43c(17)	אח pron.
	סכל #2 vb.
43c(22)	עוכר n.
43c(23)	לחת vb.
	נקי adj.
43c(24)	ביעה n.
	שלק vb.
43c(25)	לחת vb.
	מיין n.
43c(36)	ירי vb.
43c(38)	יתב vb.
	רב n.
43c(39)	כיפה n.
	שעה n.
43c(40)	ביר n.
	כהן n.
43d(9)	צורך n.
43d(12)	אפילו conj.
43d(13)	פסר vb.
43d(15)	אתר n.
43d(17)	לישן n.
43d(45)	זכי vb.
	יכל vb.
43d(46)	אמר vb.
	גבי vb.
	לישן n.
	נחת vb.
43d(47)	זכי vb.
	קום vb.
43d(48)	אהנו pron.
43d(49)	כפת vb.
	לגב prep.
43d(50)	אילו conj.
	שווי vb.
43d(51)	עבר vb.
43d(54)	שטר n.
43d(55)	תורן pron.
	מחל vb.
	מסר vb.
	שטר n.
44a(46)	בבליי adj.
44a(49)	עסיק n.
44a(55)	חם n.
44a(56)	לישן n.
44a(59)	סכל #2 vb.
44a(60)	עד לא conj.
44b(3)	מחר adv.
44b(11)	חשש vb.
	כשר vb.
44b(15)	פינקס n.
44b(18)	כתב n.

	מיין n.
	מילה #2 n.
	מיסטרין n.
	סגין adv.
	ערים adj.
44b(19)	כתב n.
	שפך vb.
44b(31)	צפצף vb.
44b(32)	מתנה n.
44c(5)	שמע vb.
44d(3)	שאל vb.
44d(27)	הורייה n.
	שבק vb.
44d(28)	לאו adv.
44d(30)	בגין conj.
	נפק vb.
	עוכר n.
	תרס vb.
44d(31)	בטל vb.
	מתני n.
44d(32)	מן קומי prep.
44d(50)	אוף conj.
44d(54)	גט n.
	יבד vb.
	סרקיי adj.
44d(55)	כשר vb.
	סימן n.
44d(56)	שורה n.
45a(21)	עובד n.
45a(49)	פריטין n.
	ציבור n.
	שאל vb.
45a(50)	כל pron.
	מוט vb.
	עני #4 vb.
	עתר vb.
	ציבור n.
45a(59)	חומר #4 n.
	קול n.
45a(60)	חומר #4 n.
	קול n.
45a(61)	חמר vb.
45b(12)	בית מדרש n.
	עלל vb.
45b(15)	קדימה n.
	קטף vb.
45b(16)	כלום pron.
45b(17)	אמר vb.
	מטעומי n.
	משום prep.
45b(20)	איח

	גרב	n.
	מה	conj.
	מן לבר	adv.
	נקש	vb.
45b(21)	מן לג(י)ר	adv.
45c(6)	איסטרט	n.
45c(7)	יבל	vb.
	נפל	vb.
	שעי	vb.
	שרע	vb.
45c(10)	עבד	vb.
45c(21)	שירה	n.
45c(29)	אגדה	n.
	דוק	vb.
	מן	pron.
45c(30)	נפק	vb.
45c(43)	שרע	vb.
45c(47)	אית	
	אפין	n.
	ברנש	n.
	חכם	vb.
45c(48)	שם	n.
45c(52)	ד(י)ן	pron.
	שבק	vb.
45c(53)	היא	pron.
45c(58)	אפילו	conj.
	הוא	pron.
	וותרן	n.
	קולסי	n.
45d(20)	קדמיי	adj.
	תניי #2	n.
45d(39)	חילוף	n.
45d(50)	אמהה	n.
	יאש	vb.
46a(29)	זבן	vb.
46a(30)	דהבה	n.
	כנת	n.
	עבד	n.
	רב	n.
	תני #2	vb.
46a(32)	אמהה	n.
	קליסייה	n.
46a(35)	קטר	vb.
46b(1)	לודין	n.
46c(20)	בעי	vb.
46c(33)	אית	
46d(23)	נפק	vb.
46d(24)	שבח #2	vb.
	שת	num.
46d(25)	אוחרן	pron.
46d(30)	טיבו	n.
	שלם	vb.
46d(32)	אזל	vb.
46d(37)	היידיל־	pron.
46d(38)	זבין	n.
	קומי	prep.
46d(39)	גבי	vb.
	מדל	n.
	פקד	vb.
46d(40)	יחס	n.
	עובד	n.
	עלל	vb.
	פרנסה	n.
46d(43)	אפילו	conj.
	יחס	n.
	ערר	vb.
46d(44)	גזר	n.
46d(47)	בן	prep.
	שיטה #2	n.
46d(53)	בר אחתה	n.
47a(18)	אמר	vb.
	סבר	vb.
47a(22)	טיבו	n.
47a(23)	אפילו	conj.
47a(24)	מהיימן	adj.
47a(26)	חדת	vb.
47a(27)	יומדן	adv.
47b(1)	סבר	vb.
47b(21)	חכור	n.
	פתר	n.
47b(22)	גזי	vb.
	חכור	n.
	מה	conj.
47b(23)	הנייה	n.
	חכור	n.
	יהב	vb.
47b(24)	חיל	n.
47b(34)	מניין	n.
47b(35)	גרמה	n.
	טרימיסין	n.
	קרקע	n.
	שוור	n.
47b(36)	פדייה	n.
47b(37)	אומנו	n.
	יהב	vb.
	עיצומין	n.
47b(58)	קדם	vb.
	קריב	adj.
	שתי	vb.
47c(9)	ביי	n.
	דקיק	adj.
47c(10)	כרכד	n.
47c(15)	גדריי	adj.
47c(16)	סבר	vb.
47c(19)	הא	interj.
	סתם	n.
	פירוש	n.
47c(25)	אמר	vb.
	הלכה	vb.
	פרק	n.
47c(27)	ד(י)ן	pron.
47c(31)	סייע	vb.
47c(32)	ב־	prep.
	חרש #2	vb.
	נסב	vb.
	שמיטה	n.
	שרר	vb.
47c(33)	שמיטה	n.
47c(34)	שרר	vb.
47d(64)	גט	n.
48a(20)	בית וועד	n.
	סמך	vb.
	עובר	n.
48a(21)	טיגן	n.
	ים	n.
	צורך	n.
48a(45)	ארמניי	adj.
48a(46)	פשיט	adj.
48a(48)	זוז	n.
	חמר	n.
	נפק	vb.
	קטלה	n.
48a(49)	יהב	vb.
48a(51)	נחן	vb.
48a(55)	זוז	n.
	חוכמה	n.
	יכל	vb.
	נפק	vb.
	פסד	vb.
48a(58)	אהן	pron.
	עד שע(ת)ה ד־	conj.
48a(59)	ככר	adv.
48a(60)	אחר	n.
	סריס	n.
	קריב	adj.
	שעי	vb.
48a(61)	אגר	vb.
	זוז	n.
	לחים	n.
48b(2)	בעי	vb.
48b(25)	עליב	adj.
	קשי	vb.
48c(22)	כמה	conj.
48c(25)	אכום	adj.
	טרסיי	adj.
	לעי	vb.
48c(28)	גט	n.
	חלים	adj.
48c(40)	תפלוגה	n.
48c(44)	קיום	n.
48c(46)	קיום	n.
48d(21)	חוב	vb.
48d(37)	אורייה	n.
	בניי	n.
	קלס	vb.
48d(41)	ידי	vb.
48d(53)	פתר	vb.
49a(10)	כה	adv.
49a(19)	את	pron.
	כנס	vb.
	מקמה	n.
	פלן	n.
	פלנית	n.
	קדש	vb.
49a(20)	כנס	vb.
49a(21)	אונס	n.
	כמה ד־	conj.
	עבד	vb.
49a(23)	ברה	n.
	דמך	vb.
	מן	conj.
	עבד	vb.
	פקר	vb.
49a(24)	דכוות	prep.
49a(25)	אלף	n.
	נגב	vb.
	פריטין	n.
	קדם	vb.
49a(26)	אחי	vb.
	הא	interj.
	נהר	n.
	צלי	vb.
49a(27)	נגב	vb.
	פריטין	n.
49a(35)	קדם	vb.
49c(22)	מתיבה #2	n.
49c(24)	פתר	n.
49c(40)	פרק	n.
49c(42)	פרק	n.
49c(46)	כתב	vb.
49c(57)	עובד	n.
49c(63)	הינון	pron.
49d(3)	הינון	pron.
49d(20)	כמה	adv.

קופה n.
49d(21) שלם vb.
49d(44) הכה adv.
תמן adv.
49d(47) צורך n.
50a(35) שמועה n.
50a(46) סבר n.
50b(25) אמר vb.
בלחוד conj.
50b(34) קאים n.
חניי n.
50b(56) חיל n.
50c(26) יהב vb.
כתוב n.
רשו n.
50c(27) חתום n.
חתם vb.
כתב vb.
50c(32) גזר n.
מן קומי prep.
נפק vb.
50c(35) שריר adj.
50d(9) אלף #2 n.
חרו n.
כתב vb.
סמך n.
G 44b(18) מיסטריקון n.
G 44b(31) תרוג n.

Nazir

51a(5) חסף n.
51a(41) גרש n.
עד מטי prep.
51a(58) חסף n.
51a(60) חסף n.
כסף #2 n.
קרי vb.
51a(64) נזק #2 vb.
פחז #2 vb.
51b(1) נדר vb.
51b(2) פחז #2 vb.
51b(26) אורח n.
51b(28) כולב n.
קנח n.
51b(30) חבר n.
51c(11) שמע vb.
51c(17) הוי vb.
51c(31) גרש n.
הלכה vb.
סוף n.
עד מטי prep.
51d(19) קרה n.
51d(27) הכן adv.
51d(59) אי #2
נזיר n.
עבר vb.
51d(64) קבר vb.
52a(15) דבתר־ n.
52a(43) תמר vb.
52b(17) סבר vb.
52c(10) אלא conj.
52c(12) עובד n.
52c(23) שמועה n.
52c(32) מילה n.
52c(46) ילף vb.
52c(62) כל pron.
פלג vb.
52d(14) דמך vb.
52d(15) כה adv.
נפק vb.
52d(23) צריך adj.
52d(43) אהן pron.
תריין num.
53a(36) וו n.
53b(50) תמן adv.
53c(32) עד conj.
קשי vb.
53d(59) יתב vb.
54a(1) חשש vb.
54a(9) בעיל n.
חייב adj.
ברטיס n.
קריבה n.
54a(10) טרף #2 vb.
מרי חוב n.
54a(12) אן conj.
טרף #2 vb.
54a(13) יאות adv.
משה interj.
פרפרנון n.
תכשיט n.
54a(14) עובר n.
54a(48) סייע vb.
54a(50) קבל vb.
54a(52) או conj.
54a(53) אנש n.
טעם n.
תריין num.
54b(3) בעי vb.
נזיר n.
54b(4) את pron.
פליג n.
54b(5) אזל vb.
מאה num.
54b(6) ברנש n.
יום n.
כעס vb.
לבתר prep.
54b(7) נהר #2 vb.
54b(8) חוכמה n.
יהב vb.
54b(9) מלבה n.
פלי vb.
54b(10) אורייה n.
ממון n.
54b(11) בעס vb.
מרי n.
קום vb.
54b(13) מלכה n.
ספר #3 n.
54b(14) כס n.
54b(18) הן conj.
54b(19) פשיט adj.
54c(29) נהר n.
חבר vb.
54d(14) הוי vb.
54d(28) בר בדה n.
54d(36) אנש n.
קבל vb.
54d(37) בעל דין n.
54d(58) בעל דין n.
55a(9) אחר n.
55a(10) דרש vb.
55b(3) נהר #2 vb.
55b(23) גרש n.
55c(19) חליטה n.
טעם vb.
יום n.
מזון n.
56a(6) דמך vb.
56a(7) דחף vb.
56a(8) אחה n.
גופתה n.
כנישה n.
סאב vb.
56a(11) הוי vb.
חם n.
56a(13) פלט vb.
56a(15) עלל vb.
56a(16) כלום pron.
מית n.
56a(17) כיפה n.
תחות prep.
56a(18) טייל vb.
56a(19) פלטיה n.
56a(20) מה pron.
56a(21) פרש vb.
56a(22) גויסן n.
משום conj.
56a(32) אמר vb.
56a(33) לקי vb.
מרד adj.
תני vb.
56a(34) מיכל n.
56a(35) מיכל n.
56a(36) שאל vb.
שמט vb.
56a(37) חמי vb.
56a(38) חמי vb.
פסע vb.
קבר n.
56a(43) טרח vb.
56a(50) גליליי adj.
56a(51) ערס n.
56a(52) סדר #2 n.
56a(53) ערס n.
שאל vb.
56a(54) קריב adj.
56a(56) דיבור n.
שרע vb.
56a(57) אי #2
זקף vb.
עני vb.
56b(2) קטלה n.
56b(3) חייב adj.
56b(27) מכיוון conj.
56b(28) בחריי adj.
תניין num.
56b(29) קדמיי adj.
56b(30) דהא conj.
56b(31) נהר #2 vb.
56b(32) שאילה n.
56b(45) תני vb.
56b(49) סרס vb.
56b(50) קרה n.
56b(59) חוי vb.
56c(2) גחך vb.
חמי vb.
עיינן n.
קפד vb.
56c(3) אזל vb.
56c(20) פתר vb.
56c(21) תני vb.

56c(35) ציידניי adj.
56c(56) בירבי n.
56d(12) חני vb.
57a(9) סייע vb.
57a(21) הא interj.
מצי #2 vb.
57b(23) ררומיי adj.
57b(30) פשט vb.
57c(24) פחח vb.
57d(10) מה conj.
נפל vb.
57d(36) נון n.
צלי #2 vb.
57d(37) עקוץ n.
57d(38) כה adv.
57d(39) אמר vb.
58a(24) אסי n.
חיי vb.
קטע vb.
58a(28) אסי n.
קטע vb.
58a(31) אוף conj.
טינר n.
פרזל n.
58a(32) דחל vb.

Qiddushin

58c(36) אמר vb.
58c(37) טב adj.
כלום pron.
58c(42) חלף vb.
58d(32) אחר n.
נחש n.
58d(33) זליל adj.
יקיר adj.
נחש n.
קום vb.
58d(35) על גיף prep.
58d(36) זרק vb.
מחני n.
נהר n.
נפק vb.
רב n.
58d(45) אנן pron.
58d(52) שכח vb.
59a(15) צריך adj.
59a(24) אחר n.
59a(51) נפק vb.
59a(61) אילו conj.
באש vb.

59a(63) אילו conj.
בפריע adv.
נשם vb.
קדמיי adj.
59b(25) חשב vb.
59b(64) קונריטון n.
59c(4) אזל vb.
קונדיטון n.
59c(5) כן #2 adv.
59c(22) אוף conj.
תשע num.
59c(39) קום vb.
59c(43) חניי #2 n.
59d(53) אית
59d(55) מחני n.
59d(57) מילה n.
59d(60) אמהה n.
ארמלה n.
חפס vb.
59d(61) ריד־
60a(33) אמר vb.
60a(49) עובר n.
60b(5) בזע vb.
זיק n.
נגר vb.
60b(6) חייב adj.
חנו n.
צריך adj.
60b(7) כוון vb.
60b(11) חטף vb.
כזני n.
60b(13) חזר vb.
חקל vb.
60b(15) חטר n.
נגדה n.
שרקוקי n.
60b(18) חחן n.
60b(55) ילף vb.
60b(60) סוגי n.
עוכד n.
60c(2) גוב vb.
60c(8) פשט vb.
60c(9) בולוס n.
60c(44) או conj.
60c(49) רכש n.
60c(50) אחי vb.
ברק #2 n.
סוסי n.
רכב vb.
רכש n.
שטי adj.

60c(60) תירחיי adj.
60d(27) אורח n.
גרר vb.
כיס n.
60d(55) אנה pron.
ליח
סבר vb.
60d(59) שלם n.
60d(64) דחק vb.
הינון pron.
פריטין n.
61a(1) בעי vb.
61a(3) חליפין n.
61a(5) טרפזיט n.
קום vb.
שכח vb.
61a(6) פריטין n.
61a(24) פייס vb.
61a(25) קבל vb.
61a(34) בוריי n.
עזיב adj.
חשיש adj.
61a(35) קטל vb.
61a(36) קבל vb.
קום vb.
קטל vb.
61a(46) פרשה n.
61a(47) רימוסין n.
נשי vb.
סחי vb.
ערובה n.
61a(48) דימוסין n.
כתף n.
נהר #2 vb.
סמך vb.
61a(49) שלח #2 vb.
61a(58) מפחח #2 n.
61b(8) לווי interj.
61b(9) פסקל vb.
61b(10) אצבע n.
יהיב adj.
מפחח n.
חיבו n.
61b(11) יכל vb.
פשט vb.
תיבו n.
61b(12) אלף num.
דלמה adv.
פריטין n.
חוב adv.
61b(13) כיוון conj.

עור vb.
פיסקול n.
שנה #2 n.
61b(14) אחריי adj.
איקר n.
אנה pron.
פריטין n.
61b(21) חיבו n.
61b(26) ביח וועד n.
שבק vb.
שוג vb.
61b(27) טחון n.
יאות adv.
61b(28) ברנש n.
גוב vb.
הכן adv.
זכו n.
קופה n.
61b(29) צער vb.
61b(30) די conj.
ירח vb.
לווי interj.
61b(31) אולפן n.
אם n.
בריך adj.
רחמן adj.
61b(35) אכל vb.
61b(36) אכל vb.
חד num.
פטים adj.
חרנגל n.
61b(37) אכל vb.
דשש vb.
כלב n.
61b(38) טחן vb.
צומות n.
רחי n.
61b(39) אנה pron.
טב adj.
טחון n.
מטי vb.
61b(40) לקי vb.
61c(3) יחב vb.
נשק vb.
רגל n.
61c(4) וון vb.
טיבו n.
מה pron.
קבל #2 vb.
61c(5) כפף vb.
צור #2 vb.

61c(6)	קבע vb.
	שמועה n.
61c(8)	בריר adj.
	הוי vb.
	שמועה n.
61c(17)	מתני n.
	סייע vb.
61c(36)	מית n.
	פקד vb.
	קום vb.
61d(7)	אוחרן pron.
61d(52)	סוג vb.
	תריע n.
61d(55)	בלחוד conj.
61d(56)	תוב vb.
61d(57)	טרח vb.
62a(54)	ברנש n.
	גב n.
	גרב n.
	פקד vb.
	קרפיף n.
62b(8)	סוף n.
	ראש n.
62b(11)	בית וועד n.
	סמך vb.
	עובד n.
	רבי #2 n.
62b(12)	טיגן n.
	ים n.
	צורך n.
62b(19)	פלג vb.
62b(27)	מן ביני prep.
62b(31)	אתי vb.
62b(64)	ור n.
	תני vb.
62c(15)	חשש vb.
62c(19)	יאות adv.
62c(29)	כפר vb.
	ערבון n.
62c(40)	נית adj.
62c(41)	רוח n.
62c(43)	צוע vb.
62c(44)	אזל vb.
	טרפס vb.
62d(13)	פלג vb.
62d(20)	ההוא pron.
	טמר vb.
	קולסי n.
62d(24)	דינר n.
	קורדייניי adj.
62d(27)	דכר vb.

62d(30)	אפעלגב conj.
	קרחה n.
62d(44)	באש vb.
	חמר vb.
62d(45)	חמר vb.
	נהג vb.
	קול n.
63a(13)	שמע vb.
63a(18)	דחק vb.
	עלל vb.
63a(43)	נפק vb.
63a(46)	סוף n.
63a(50)	תריין num.
63c(20)	זבין n.
	זבן vb.
	עלי vb.
	קלל vb.
63c(33)	דמי vb.
63c(43)	הן adv.
63c(49)	מילה n.
63d(2)	דויד n.
63d(3)	דויד n.
63d(18)	על מנת prep.
63d(19)	יום n.
	כנס vb.
	מקמה n.
	קדש vb.
63d(20)	אונס n.
63d(21)	אונס n.
63d(22)	ברה n.
	פקד vb.
63d(23)	סבר vb.
63d(39)	חדס vb.
63d(40)	אדר #2 n.
	סבור n.
	קדמיי adj.
63d(41)	אדר #2 n.
63d(43)	סבור n.
63d(50)	הך adv.
63d(51)	נהיג aux. vb.
63d(56)	שני vb.
63d(59)	לא adv.
63d(61)	היידן pron.
64a(11)	כנס vb.
	מקמה n.
64a(16)	איפרסן
	סמך vb.
64a(18)	אזל vb.
	זבון #2 n.
	חזר n.
	סמך vb.

	קריי #2
	קרץ vb.
	תנאי
64a(19)	אן conj.
	הינון pron.
	פשע vb.
64a(20)	אורח n.
	רחי vb.
	זבון #2 n.
	קום vb.
	שוק n.
64a(21)	אית
	גב n.
	ל־ prep.
	קיתון n.
64a(22)	ידי vb.
	קיתון n.
64a(23)	קיתון n.
64a(24)	בדיל conj.
	כפר vb.
	קיתון n.
	שהיד n.
64a(25)	חייב adj.
	כרטיס n.
	שליח n.
64a(26)	אזל vb.
	כרטיס n.
64a(27)	וכי vb.
64a(28)	גבי vb.
	דלמה n.
	זכי vb.
64a(29)	אמר vb.
64a(30)	זכי vb.
64a(31)	לגב prep.
64a(32)	כפת vb.
	נפק vb.
64a(33)	הכה adv.
64a(36)	קום vb.
64a(37)	ברם conj.
	ההוא pron.
64a(38)	מחל vb.
	שטר n.
64a(39)	חזר vb.
	שטר n.
64a(43)	נשי n.
64a(47)	אזל vb.
	קדם vb.
	קדש vb.
	קשי vb.
64a(48)	הוי vb.
	ידע vb.

	עתיד adj.
	קדש vb.
64a(62)	קילוס n.
64b(13)	עליב adj.
	שאל vb.
64b(16)	יכל vb.
64b(17)	אתר n.
	הך conj.
	כלל vb.
	מנע vb.
	פתר vb.
64b(18)	פרט vb.
64b(41)	פרסיי adj.
64b(42)	אח n.
	עליב adj.
64b(44)	תבר vb.
64b(46)	עובד n.
64b(47)	גט n.
64b(53)	כגון prep.
64b(61)	קנתר vb.
64b(62)	חלף vb.
64b(65)	פני n.
64c(12)	דבתר־ n.
64c(24)	גיוד n.
64c(25)	מהר pron.
	ממזרה n.
	נסב vb.
64c(26)	אלא conj.
	גבר n.
64c(27)	שרי vb.
64c(28)	גוב vb.
	גיור n.
	דמי vb.
	מה conj.
	עמר גפן n.
64c(29)	נתן vb.
	עמר n.
64c(34)	בבליי adj.
	ידע vb.
	ממזר n.
64c(35)	פסיקה n.
	ציבור n.
	קום vb.
64c(36)	דרש vb.
	חסל vb.
	יתב vb.
	ממזר n.
64c(37)	אבד vb.
	חיין n.
	קהל n.
	שעה n.

ממזר n.	64c(40)
ממזרה n.	
קרי vb.	
אזל vb.	64c(41)
תניי #2 n.	64c(51)
חמה #2 n.	64c(56)
ירי vb.	
תמן adv.	
עלי vb.	64c(57)
סלק vb.	64c(60)
ראש n.	
הינון pron.	64c(61)
יהב vb.	
פסול n.	
פסיל adj.	
פגע vb.	64c(62)
ילד vb.	64d(2)
עיים #2	
פסל vb.	64d(3)
עובד n.	64d(6)
כתב vb.	64d(7)
שלח vb.	64d(8)
חתם vb.	64d(9)
חתם vb.	64d(10)
מן conj.	
אילו conj.	64d(12)
בריך adj.	
רחמן adj.	
שמע vb.	
חתם vb.	64d(13)
רב n.	
תלמיד n.	
חתם vb.	64d(15)
רמש n.	
הכה adv.	64d(16)
למה adv.	64d(17)
פגע vb.	
רפי vb.	64d(18)
ארמייה n.	64d(30)
ביר n.	
גזר vb.	
סבר vb.	
שאל vb.	
שובה n.	
שרי vb.	64d(31)
לקי vb.	64d(32)
אורייה n.	64d(34)
חבט n.	64d(35)
קלט n.	64d(36)
דהב n.	65b(40)
הנייה n.	
קטל vb.	
בהת vb.	65b(41)
דלמה adv.	
פליג n.	
גרם n.	65b(42)
דהב n.	65b(43)
לישן n.	65c(7)
ממזר n.	65c(43)
ממזרה n.	
כלל n.	65d(12)
גובליי adj.	65d(17)
אין interj.	65d(39)
זרעי n.	
נסב vb.	
דרג n.	65d(40)
נחת vb.	
שכית adj.	
כהן n.	65d(43)
עבד vb.	
ידע vb.	65d(44)
לקי adj.	
עיקר n.	
ראש n.	
ארן n.	65d(62)
לחש vb.	
רהט vb.	
נגר n.	65d(63)
פרק vb.	
אלף vb.	66a(15)
ספסל n.	
רבע vb.	
קדמיי adj.	66a(35)
נפתיי adj.	66a(38)
שעבד vb.	
מתניין n.	66b(21)
צמת vb.	66b(56)
שמועה n.	
פריטין n.	66b(57)

Bava Qamma

כמה conj.	2a(30)
קרה n.	
שעי vb.	
פרק n.	2a(32)
תליתיי num.	2a(33)
תני vb.	2b(15)
סגין adv.	2b(20)
תניי #2 n.	
אילו conj.	2b(32)
אנה pron.	2c(40)
אתי vb.	
אפילו conj.	2d(44)
יתב vb.	2d(48)
כגון prep.	2d(49)
מהו pron.	
ברי vb.	3a(30)
עבר vb.	3a(39)
פורה n.	
פלטיר #2 n.	
תבר vb.	
חייב adj.	3a(40)
ייבה	3a(46)
פלג vb.	
תפלוגה n.	
אמצעי n.	3a(50)
אמר vb.	
הלכה vb.	3a(54)
נזק n.	3b(63)
עבידה n.	3c(8)
פלן n.	
אכסניי פרך n.	3c(9)
עד לא conj.	
מן conj.	3c(10)
איח	3c(28)
פתר vb.	3c(41)
פשט vb.	3c(51)
כגון conj.	3c(60)
כיס n.	
אימת conj.	3d(1)
תוב vb.	
אימת conj.	3d(2)
דרס vb.	3d(19)
אילולי conj.	4a(52)
עני #2 vb.	4a(54)
פרגמטייה n.	
אנה pron.	4a(55)
דיד־	
הפך vb.	
מטי vb.	
קליל adj.	
הפך vb.	4a(57)
סלק vb.	
הוי vb.	4a(63)
שכח vb.	
פסד vb.	4a(64)
קשי vb.	4b(2)
ייבה	4b(11)
אמצעי n.	4b(14)
ראש n.	
מכיוון conj.	4b(18)
שני vb.	
לא adv.	4b(22)
מטי vb.	4b(31)
סולם n.	4b(32)
שכח #2 vb.	
שכן vb.	4b(52)
אית	4b(53)
כמה adv.	
קשי vb.	4b(58)
אנה pron.	4c(4)
אתר n.	4c(9)
עובר n.	4c(37)
נפק vb.	4d(39)
אהן pron.	4d(40)
נזק n.	
נזק n.	4d(41)
אהן pron.	4d(42)
שמועה n.	4d(46)
מסגר n.	4d(61)
דבתר־ n.	5a(2)
מן לעיל adv.	5a(21)
אית	5a(26)
חומר #4 n.	
קול n.	
ההוא pron.	5a(27)
תני vb.	
אתי vb.	5a(45)
צריך adj.	5b(51)
כפוני #2 n.	5b(60)
דקל n.	5b(61)
כבש #2 n.	
שום vb.	
אהין n.	5b(62)
מסגר n.	5b(63)
פקד vb.	5c(34)
צרר vb.	
שק n.	
מטכסה n.	5c(35)
מלי adj.	
אריס n.	5c(36)
אריס n.	5c(37)
ליטרה n.	
מות vb.	
יהב vb.	5c(39)
ביר n.	5c(40)
דקיק adj.	
נסב vb.	
רב n.	
כלום pron.	5c(42)
מרי n.	
יהב vb.	5c(43)
כבר adv.	

פיקדון n.
פליג n.
5c(44) אריס n.
מהו pron.
5c(45) מה conj.
נסי vb.
5c(46) דקיק adj.
פלג vb.
5d(31) אתי vb.
מנן adv.
6a(23) בנרי n.
6b(20) הך adv.
6b(35) את pron.
במה adv.
6b(36) אהן pron.
צער n.
6b(38) את pron.
6b(39) בקדמייתה adv.
טלופח n.
ירק vb.
כדון adv.
6b(40) ביעה n.
לית
תרנגל n.
6b(41) חסר vb.
נפק vb.
6c(2) אכל vb.
קופד n.
6c(13) קנס vb.
6c(16) הן adv.
6c(17) אנה pron.
די conj.
טעי vb.
6d(48) בית וועד n.
6d(49) בית מדרש n.
חידות n.
6d(50) לאו adv.
פלן n.
6d(59) חבר n.
סם n.
6d(60) אוכם adj.
סומק adj.
צבע vb.
6d(61) אוכם adj.
אלא conj.
כדון adv.
סומק adj.
צבע vb.
6d(62) אבד vb.
אנה pron.
ברנש n.
6d(63) חיטה n.
6d(64) אילו conj.
זבן vb.
לית
מודיי n.
עשׂר num.
7a(1) אבד vb.
מודיי n.
7a(7) קסם n.
7a(24) דמך vb.
מן conj.
קודש n.
7a(29) חד num.
7b(41) אפילו conj.
7b(48) חביב #2 n.
7b(58) עסק vb.
7b(59) חושבן n.
נפק vb.
7c(5) עובד n.
7c(6) ברנש n.
די conj.
עקה n.
7c(19) עביט n.
שרי vb.
7c(27) ברח n.
7c(28) ברח n.
פנדור n.
7c(29) רב n.
חייש n.
7c(32) איסטיכיון n.
קצר n.
E 4a(63) חמש num.
E 4b(18) לבש vb.
E 4d(42) היידיל־ pron.
E 4d(61) סיסגר
E 6b(41) באש vb.
יום n.
רומיי n.
E 6d(59) עמר n.
E 7b(35) גזל n.
G 3b(63) מזק n.
G 3c(7) כרוסארגיר n.
G 3c(8) כרוסארגיר n.
G 3c(9) שחד vb.
G 5b(61) שום vb.
G 5c(35) סיגה n.
G 6a(23) בלני #2 n.
G 6b(41) קרב n.
G 6c(13) דהב n.
ליטרה n.
G 6d(60) אגר n.

Bava Meṣia

7d(31) אוף conj.
7d(46) ראש n.
7d(59) הך adv.
7d(64) אריס n.
ד(י)ן pron.
רקל n.
סלק vb.
8a(1) אזל vb.
גוזל n.
נסי vb.
שאל vb.
8a(18) צרך vb.
8a(23) בר חירין n.
8a(24) דמי vb.
8b(48) ברם conj.
עיגול n.
8b(49) זעיר adj.
8b(57) אמור n.
ברך vb.
מקטור n.
עזיל n.
8b(58) אמור n.
מתני n.
8b(59) ברך vb.
מקטור n.
סימטה n.
עזיל n.
8b(60) פלטיה n.
8b(64) אהן pron.
צוב n.
8c(1) מביוון conj.
קרפיף n.
8c(2) ברנש n.
8c(4) דינר n.
ישט vb.
נפל vb.
8c(5) בוון vb.
8c(6) אנש n.
מסבן n.
8c(8) כסי vb.
שכח vb.
8c(9) יאש vb.
מרי n.
8c(18) עסק vb.
8c(19) זבן vb.
חמר #2 n.
כיתן n.
רפי vb.
8c(20) זבן vb.
לעי vb.
מרגלי n.
סרקיי adj.
8c(21) צריך adj.
תוב adv.
8c(22) מרגלי n.
8c(25) ברברון n.
בריך adj.
הוי vb.
8c(26) אלה n.
עלם n.
שעי vb.
8c(27) איסרטוס n.
חיטה n.
ברי n.
סב n.
8c(28) בריך adj.
יהודיי n.
8c(29) בינלרין n.
8c(30) אורייה n.
גזר vb.
8c(31) אבד vb.
מלבה n.
נפק vb.
8c(32) כרוז n.
8c(33) חזר vb.
רום vb.
8c(34) הוי vb.
כרוז n.
שמע vb.
8c(37) בגין prep.
בריך adj.
רחמן adj.
8c(38) קציי adj.
8c(39) אתי vb.
דהב n.
פרוכסין n.
צריך adj.
8c(40) ברנש n.
דון vb.
דיד־
עסק vb.
8c(41) אהן pron.
חפס vb.
סימה n.
קיקלה n.
8c(42) סימה n.
קיקלה n.
8c(43) בר דכר n.
מלך n.

	עד conj.
	עסק vb.
8c(44)	אין interj.
	ברה נקבה n.
	חבר n.
8c(45)	גחך vb.
	דון vb.
	סימה n.
8c(46)	סימה n.
	קטל vb.
8c(47)	אריסטון n.
	הכן adv.
	נפק vb.
	עלל vb.
8c(48)	דהב n.
	נפח vb.
	קופד n.
8c(49)	רחם vb.
8c(50)	דנח vb.
	מטר n.
	נחת vb.
8c(51)	בעיר n.
	רקיק adj.
8c(52)	חיי vb.
8c(57)	חזר vb.
	מציאה n.
	עבד vb.
8c(58)	ברייה n.
	טבה n.
	מציאה n.
	פקד vb.
8c(59)	אמר vb.
	כנישה n.
	סימן n.
8c(60)	סימן n.
8c(61)	עובד n.
8c(62)	עגל n.
	קום vb.
8d(2)	אזל vb.
	סנדל n.
	שבק vb.
8d(3)	אזל vb.
	יחב vb.
8d(4)	קום vb.
8d(16)	אתר n.
8d(17)	שני vb.
8d(19)	נפל vb.
8d(20)	אנס vb.
8d(30)	כזע vb.
	פם n.
	פתח vb.
	שמע vb.
8d(31)	חמן adv.
8d(32)	טפל vb.
	מדינה n.
	עם n.
	פרי vb.
	קל n.
	רבן n.
8d(33)	אחי vb.
	בזע vb.
	מאן n.
	שובה n.
8d(34)	יקר vb.
	רובה n.
8d(35)	משום conj.
	משום prep.
8d(36)	פרי vb.
8d(37)	בית מדרש n.
	יחב vb.
	פרי vb.
8d(38)	אגדה n.
	חמי vb.
	רחמן adj.
8d(39)	סבר vb.
8d(41)	בזע vb.
9a(1)	צוב n.
9a(28)	אחי vb.
	מנן adv.
9a(31)	פרק n.
9a(63)	חיקוקיי adj.
	פקד vb.
9b(1)	גרב n.
	כותח n.
9b(3)	עכבר n.
	רשיע adj.
9b(4)	אכל vb.
9c(24)	חזר vb.
9c(25)	חיל n.
	תני vb.
9c(26)	תני vb.
9c(27)	דינר n.
	יזף vb.
	שאל vb.
9c(28)	דינר n.
	שקל vb.
	חקל vb.
9c(29)	בעי vb.
9c(37)	סכר vb.
9c(46)	אזל vb.
	סמך vb.
9c(47)	עבד vb.
9c(52)	טען vb.
9c(54)	אפין n.
9c(55)	יהב vb.
	מלח n.
9c(56)	גו prep.
	ההוא pron.
	מגל n.
	שק n.
9c(57)	דינר n.
	יהב vb.
9c(58)	מטכסה n.
9d(1)	מן בתר prep.
9d(2)	ב־ prep.
	חזר vb.
	פקד vb.
9d(3)	אימת conj.
	מן יד adv.
	מסכן n.
	מתנה n.
	שמש #2 n.
9d(4)	דינר n.
	יהב vb.
	יקר vb.
	מלך #2 vb.
	משח n.
	עתיר adj.
	חניינות adv.
9d(9)	איח
	במנת conj.
	גב n.
9d(11)	שמע vb.
9d(12)	במנת conj.
9d(16)	אחי vb.
9d(18)	שיעור n.
9d(23)	גרב vb.
9d(24)	ברייה n.
9d(25)	לבש vb.
9d(26)	מקמה n.
9d(27)	דחק vb.
	דיד־
	טב adj.
9d(46)	איח
9d(56)	מלח #2 n.
	סרדו n.
	פחר #2 vb.
9d(58)	אנה pron.
	כיתן n.
	עבידה n.
	עסק vb.
	שפר vb.
9d(59)	לסוט n.
	עסק vb.
9d(60)	לסוט n.
	עבד vb.
9d(61)	טהר #2 vb.
	עמסוניי adj.
	צוד vb.
10a(53)	נכי vb.
10a(60)	וויי interj.
	זבון #2 n.
	מזבן n.
10a(62)	אגר n.
	דינר n.
	שאל vb.
10a(63)	חמי adj.
10b(5)	אגר n.
	צריך adj.
10b(14)	חורן pron.
	תניי #2 n.
10b(17)	גלו n.
10b(19)	אפילו conj.
	שגח vb.
10b(20)	דור vb.
	דייר n.
10b(21)	אגר n.
	דינר n.
	הינון pron.
	שאל vb.
10b(48)	עבד vb.
	פליג n.
10b(49)	יהב vb.
	פלג vb.
	קרן n.
10b(57)	בוסייה n.
	דלא prep.
10b(58)	בוסייה n.
10c(26)	אנה pron.
	בגון prep.
10c(36)	חמה vb.
10c(44)	דינר n.
10c(45)	זליל adj.
	שעה n.
10c(46)	דיעה n.
	זבן vb.
	תמר #3 n.
	כיחן n.
10c(47)	כדון adv.
	עתיד adj.
	פורייה n.
10c(48)	מחוי n.
	קבע vb.
10c(50)	חביב #2 n.

10c(51)	אגר	vb.
	בתר	prep.
	מן כבר	adv.
10c(52)	דינר	n.
	כן	adv.
	עבד	vb.
10c(53)	דידי־	
	חנוכה	n.
	יתר	vb.
	להל	adv.
	עסיק	n.
	תמן	adv.
10c(54)	חנובה	n.
	חשש	vb.
	נתן	vb.
10c(56)	יהב	vb.
10c(57)	דינר	n.
	עילווי	prep.
10c(58)	יקר	vb.
	כיתן	n.
10c(59)	כור	n.
10c(62)	יהב	vb.
	עבידה	n.
10d(49)	אתון	pron.
	עבד	vb.
10d(52)	הך	adv.
10d(54)	עבד	vb.
10d(57)	אגר	vb.
	חמר #3	n.
10d(58)	חייב	adj.
11a(13)	בזק	vb.
11a(19)	אגר	vb.
11a(20)	אנגרייה	n.
11a(21)	אנגרייה	n.
11a(40)	אנטיכריסיס	n.
11a(44)	מסר	vb.
	קדר	n.
	קדר #2	n.
11a(45)	גולה	n.
	רום	vb.
	תבר	vb.
11a(48)	אגר	n.
	יהב	vb.
11b(39)	אגר	vb.
	מחשבה	n.
	סלק	vb.
	פעל #2	n.
	שכת	vb.
11b(40)	בגין	conj.
11b(46)	על מנת	conj.
11b(47)	אכל	vb.
	כן	adv.
	עבד	vb.
11d(28)	כל	pron.
	נפק	vb.
11d(29)	דין	n.
11d(30)	פשט	vb.
	שיטה #2	n.
11d(35)	אנקלווסיס	n.
11d(36)	גב	n.
	הוי	vb.
	משכן	vb.
	רומיי	n.
12a(24)	את	pron.
12a(30)	עמיק	adj.
	קומה	n.
12a(31)	לעי	vb.
12a(32)	בקדמייתה	adv.
12a(33)	דליל	adj.
	עבד	vb.
12a(44)	גלגל	vb.
	קדש	n.
	רשיע	adj.
12a(45)	חייב	adj.
	כה	adv.
	להל	adv.
12a(62)	בגלל	prep.
	פתר	vb.
12b(23)	פתר	vb.
12b(24)	דנח	vb.
	זמן	n.
	טמע	vb.
	שמש	n.
12b(25)	מעל	n.
12b(26)	מטמע	n.
12c(9)	תקוע	n.
12c(10)	בניי	n.
	זקק	vb.
	יסודין	n.
	עיליי	adj.
12c(14)	ארעיי	adj.
	בני	vb.
	דרה	n.
	עד	conj.
	עיליי	adj.
12c(16)	סולם	n.
12c(20)	שוג	vb.
12c(23)	פרי	n.
E 8a(27)	תבר	vb.
E 8c(3)	חורי	prep.
E 8c(4)	חורי	prep.
E 8c(6)	זכי	vb.
E 8c(8)	חסף	n.
E 8c(21)	זבן	vb.
E 8c(29)	קצר	n.
E 8c(30)	סגין	adv.
E 8c(41)	דינר	n.
E 8c(49)	סגין	adv.
E 8c(52)	הדך	pron.
E 8c(58)	רבה	n.
E 8d(38)	פרי	n.
	פשט	vb.
E 9a(63)	דיסקין	n.
E 9c(46)	טרפזיט	n.
E 9c(48)	הדך	pron.
E 9d(10)	גרב	n.
E 9d(11)	קום	vb.
E 9d(12)	קום	vb.
E 9d(60)	פסיפס	n.
E 9d(61)	שׂקר	vb.
E 10a(53)	קזז	vb.
E 10a(62)	שרי	vb.
E 10a(63)	דינר	n.
	קזז	vb.
E 10b(5)	אגר	n.
	כתף	n.
	קזז	vb.
E 10b(49)	ברנש	n.
E 10c(51)	קני	vb.
E 10c(62)	ניסין	n.
	פרש	vb.
	קסיסטין	n.
E 10d(49)	אתי	vb.
E 10d(52)	אתי	vb.
E 10d(58)	אגר	n.
	מן שלם	adv.
E 10d(59)	סרי	vb.
E 11a(20)	נסב	vb.
E 11a(23)	היידיל־	pron.
E 11d(29)	גרדיי	n.
E 11d(35)	מלי	vb.
E 11d(36)	פרק	vb.
E 12a(25)	רדי #2	vb.
E 12a(32)	דחש	vb.
E 12a(43)	זרע	vb.
E 12a(44)	קרש	n.
E 12c(22)	זקק	vb.
E 12c(23)	סלק	vb.

Bava Batra

12d(50)	אן	conj.
	בני	vb.
	כיף	n.
12d(51)	כיף	n.
	כל שעה	conj.
	ליכנה	n.
	נפל	vb.
12d(56)	אורח	n.
	בני	vb.
	פרנס	vb.
	שור	n.
13a(12)	את	pron.
	דידי־	
	שפך	vb.
13a(17)	ערב	vb.
13b(24)	נפק	vb.
	שפך	vb.
13b(25)	לוחרי	prep.
	משום	conj.
	צונם	n.
	צמר	n.
	תרע	n.
13b(26)	ברם	conj.
	יכל	vb.
	סובר	vb.
	רחי	n.
13b(33)	נפח	n.
	קיני	n.
13b(36)	בעי	vb.
	מחי	vb.
13b(38)	איסטיב	n.
	חליטר	n.
	מן	prep.
	פני	vb.
13b(39)	חליטר	n.
	שרי	vb.
13b(40)	באש	vb.
	בקר	vb.
	סלק	vb.
13b(41)	בית דין	n.
	בעי	vb.
	עחד	vb.
	רחם	vb.
	תכריכין	n.
13b(42)	דרה	n.
	מסטובי	n.
	שייר	vb.
13b(43)	כל	pron.
13b(44)	נתחומר	n.
	נפק	vb.
	פליג	n.
	שייר	vb.
13b(45)	אתי	vb.

13b(47)	חמר	n.
13b(48)	גו	prep.
	סרי	vb.
13b(49)	סרי	vb.
	ריח	n.
13b(51)	אזל	vb.
	בעי	vb.
13b(52)	דרה	n.
	שייר	vb.
13b(53)	חנו	n.
	פתח	vb.
13b(57)	אלף	vb.
13b(58)	יכל	vb.
13b(60)	מסמר	n.
	נוול	n.
13b(61)	בן	prep.
	כותל	n.
	מרשו	n.
	נוול	n.
	נתן	vb.
	רחק	vb.
13b(62)	כותל	n.
	רכן	vb.
13b(63)	נפל	vb.
	פרסיי	adj.
	קל	n.
	שור	n.
13c(14)	נפק	vb.
13c(21)	מן גו	prep.
	מתני	n.
13c(27)	אנה	pron.
13c(32)	דון	vb.
	חקל	n.
	טבאוח	adv.
	מגיר	n.
	רומיי	n.
13c(33)	נטי	vb.
	רומיי	n.
13c(34)	אתי	vb.
	בגין	prep.
	דין	n.
	מחר	adv.
	רומיי	n.
13c(35)	אולימרידי	n.
	רון	vb.
	נפק	vb.
13c(36)	אפתי	n.
	ברנש	n.
	גו	prep.
	מה	conj.
	נגר	n.
	נטי	vb.
	קצץ	vb.
13c(37)	בעל דין	n.
	דיד־	
	נטי	vb.
	צפר	n.
	קרץ	vb.
	רומיי	n.
13c(38)	חמי	vb.
	רומיי	n.
13c(39)	אלה	n.
	בריך	adj.
	יקר	vb.
	תינה	n.
13c(40)	בבעו	interj.
	נפק	vb.
13c(41)	אמר	vb.
13c(42)	אכל	vb.
	ברת שבע	n.
13c(43)	אכל	vb.
13d(40)	חטר	n.
13d(41)	פנדור	n.
	תייש	n.
13d(46)	דלמה	adv.
13d(52)	שרע	vb.
13d(55)	נחות	n.
14a(27)	עובד	n.
14a(35)	נפק	vb.
14a(48)	נוח	vb.
	רוח	n.
14a(49)	שבק	vb.
14b(12)	אמר	vb.
	באש	vb.
14b(23)	לעי	vb.
14b(24)	גחך	vb.
14b(25)	בניי	n.
14c(19)	פירוש	n.
	פרש	vb.
14c(26)	בבליי	adj.
15a(18)	שגח	vb.
15a(19)	תקן	vb.
15a(55)	הך	adv.
15a(64)	מני	vb.
	ראש גלותה	n.
15b(1)	חבש	vb.
	עלל	vb.
	ראש גלותה	n.
15b(2)	תני	vb.
15b(4)	ברנש	n.
	חבש	vb.
	כבש #2	n.
15c(4)	בית מדרש	n.
15c(12)	גליליי	adj.
	חגה	n.
	כלום	pron.
	ברם	n.
	קטף	vb.
15c(13)	מטעומי	n.
15c(15)	גרב	n.
	מן לג(י)ו	adv.
	מן לעיל	adv.
	נקש	vb.
15c(17)	ספר #2	n.
15c(26)	עלל	vb.
	שרע	vb.
15c(27)	דוש	vb.
	חוס	vb.
15c(31)	מן לעיל	adv.
16a(2)	דרש	vb.
16a(4)	אוף	conj.
	לית	
16a(5)	דרש	vb.
16a(17)	דון	vb.
	קפודקיי	adj.
16a(19)	סמך	vb.
16a(26)	לית	
	מילה	n.
16a(28)	פנטסה	adv.
16a(60)	סגין	adv.
	שכת	vb.
16b(4)	לאו	adv.
16b(9)	עובד	n.
16b(11)	רכש	n.
16b(12)	ברק #2	n.
	סוסי	n.
	רכב	vb.
16b(13)	צוד	vb.
	שכח	vb.
16b(27)	חוב	vb.
	נתת	vb.
	נכסין	n.
16b(29)	אזל	vb.
16b(37)	דלא	prep.
	כתב	vb.
16b(45)	הוי	vb.
16b(46)	בנוי דהנייה	n.
	בתר	prep.
	יהב	vb.
16b(47)	בנוי דהנייה	n.
	ערר	vb.
16b(48)	יהב	vb.
	כדון	adv.
	פליג	n.
	קקופדיפט	n.
16b(52)	יחיר	adv.
	נפתיי	adj.
	שעבד	vb.
16b(61)	אחה	n.
	ההוא	pron.
16b(62)	זבן	vb.
	כתב	vb.
	נכסין	n.
	ערר	vb.
	צרך	vb.
16b(63)	אף על פי	prep.
	חיין	n.
	תבע	vb.
16c(1)	עלל	vb.
16c(7)	קום	vb.
16c(8)	אורייה	n.
	בניי	n.
16c(22)	כתב	vb.
	נכסין	n.
	צרך	vb.
16c(24)	מכיוון	conj.
16c(25)	זקק	vb.
	מזון	n.
	ספק	vb.
16c(26)	ביעה	n.
	פיתה	n.
	קיטני	n.
	תרנגל	n.
16c(30)	סני	vb.
16c(32)	גרב	n.
16c(33)	גרב	n.
	זעיר	adj.
	עשׂר	num.
16d(25)	חומר #4	n.
	קול	n.
16d(26)	בעי	vb.
16d(43)	ארמלה	n.
	בזבז	vb.
	נכסין	n.
	קרב	vb.
16d(44)	שטי	adj.
16d(45)	כתוב	n.
	תבע	vb.
16d(46)	קרב	vb.
16d(64)	חמי	adj.
17a(4)	ספר #2	n.
17a(5)	אח	n.
	בעי	vb.
17a(6)	פלג	vb.

שליחו n.
17a(16) קריבה n.
17a(17) אן conj.
אסי n.
חשש vb.
פרן n.
קצץ vb.
17a(20) איתה n.
בעי vb.
בעיל n.
גלי vb.
כשיר adj.
קצץ vb.
17a(21) דין n.
17a(22) ברם conj.
דין n.
17a(24) טעם vb.
נפל vb.
17a(26) זיית n.
זרע n.
כיתן n.
17a(27) אית
טעון n.
נשׁי n.
פגול n.
פקי n.
צום n.
שמיטה n.
17a(28) גמל n.
הינון pron.
ספחין n.
17a(29) זרע vb.
17a(40) קלס vb.
17a(48) ד(י)ן pron.
17a(49) כפר vb.
17a(51) היא pron.
חילוף n.
17a(52) זעיר adj.
17c(16) מן לבר adv.
מן לג(י)ו adv.
17c(30) חתן n.
קוצריי adj.
17c(31) מחק vb.
סימפון n.
17c(32) גט n.
מחק vb.
צרך vb.
17c(33) אוגדרי
גט n.
מחק vb.
קונטה

שטר n.
17c(34) טרייקונטה
קונטה
שמש vb.
17c(35) אגר vb.
פסד vb.
17c(56) עיצומין n.
17c(57) אומנו n.
בן prep.
יהב vb.
עצם vb.
17c(62) הוי vb.
17d(11) בזבז vb.
חם n.
ערב #2 n.
17d(13) מרי חוב n.
17d(14) דלא adv.
טרף #2 vb.
מטלטלין n.
פרפרנון n.
17d(15) מה conj.
עוכד n.
תפס vb.
17d(29) אהן pron.
גבי vb.
צור #2 vb.
שבק vb.
שוק n.
E 13b(35) חל n.
E 13b(39) מחי vb.
E 13b(48) בני n.
E 13b(49) בני n.
E 13b(58) מגוס n.
E 13b(60) מחי vb.
E 13b(61) מדושה n.
E 13b(63) גיר n.
E 13c(19) מדנח n.
מערב n.
E 13c(40) גלי vb.
E 13c(43) מקזן n.
E 14c(54) בזייל n.
E 15a(1) מכלה n.
E 15a(64) אגרונימוס n.
E 15b(1) שער n.
E 16b(48) קקופרגמון n.
E 16b(63) עוק vb.

Sanhedrin

18a(20) מנן adv.
18a(33) פשוט n.
18a(34) ברנש n.
דון vb.
18a(36) ברנש n.
18a(40) בריך adj.
רחמן adj.
18a(41) דון vb.
חכם vb.
18a(58) אלף #2 n.
אלף בית n.
אמצעי n.
מם n.
תיו n.
18a(60) דון vb.
18a(61) דין n.
טרף #2 vb.
18a(62) מרד adj.
18a(64) גרם n.
דון vb.
18b(2) אזל vb.
יתב vb.
תלמיד n.
18b(4) גזר n.
גרם n.
נפק vb.
18b(5) גרם n.
18b(6) סלק vb.
18b(7) דקל n.
רעי n.
שהדו n.
תור n.
18b(8) אגר n.
שהד vb.
18b(9) כהן n.
סאב vb.
18b(10) חול n.
סבר vb.
18b(23) אהן pron.
עובד n.
18b(40) כלום pron.
18c(5) חבר n.
עלל vb.
18c(6) לא adv.
מניין n.
סלק vb.
18c(7) חתן n.
18c(9) מניין n.
18c(14) אפילו conj.
פלג vb.
18c(15) עבר vb.
18c(19) כפר vb.
18c(20) אנש n.

בגין conj.
רב n.
18c(21) בית דין n.
שהד vb.
18c(25) עיבור n.
18c(27) לרע adv.
נהג vb.
18c(36) מני vb.
18c(37) עיבור n.
קדמיי(ן) מן prep.
18c(38) מרי שמועה n.
קום vb.
18c(39) בגין conj.
חסל vb.
מן אחורי prep.
18c(40) ארך vb.
חסל vb.
צלו n.
צער vb.
18c(42) זכי vb.
18c(43) טפר n.
סומק adj.
עיבור n.
קדם vb.
רקק vb.
18c(44) להל adv.
18c(45) בכיר adj.
לקיש adj.
18c(46) אדר #2 n.
טל #2 n.
מות vb.
משך n.
נצץ vb.
ערייה #2 n.
שלח #2 vb.
תור n.
תינה n.
18c(47) אדר #2 n.
לוע n.
נפת vb.
קדם vb.
18c(50) קפד vb.
18c(59) אהן pron.
סימן n.
עקר vb.
18c(64) אפין n.
הפך vb.
18d(1) איטה adv.
18d(10) באפי prep.
גוזל n.
רכיך adj.

18d(11)	עיליי adj.
18d(13)	ביעור n.
	מטי vb.
	סגי vb.
	עיליי adj.
	שלם n.
18d(14)	מעשר n.
	עיליי adj.
	עמר #2 n.
	שובלה n.
18d(15)	ארעיי adj.
	ביעור n.
	מעטן n.
18d(16)	בר גלותה n.
	זיית n.
	שאר n.
18d(17)	גלו n.
18d(18)	אביב n.
	באפי prep.
19a(7)	איגרה n.
19a(10)	בסר vb.
	יקר vb.
	קרי vb.
19a(11)	קרי vb.
19a(13)	שלם vb.
19a(16)	מכיוון conj.
19a(17)	נהג vb.
	סוסי n.
	רכב vb.
	שמע vb.
19a(18)	קילקול n.
19a(23)	קבל vb.
19a(36)	דרש vb.
19a(41)	מינוי n.
	תמן adv.
19a(48)	מותב n.
19a(50)	סין n.
19b(62)	אמור n.
19c(6)	סגי adj.
19c(44)	סלק vb.
	חוב vb.
	תניי #2 n.
19c(49)	אחריי adj.
19c(59)	סלק vb.
19c(63)	אחריי adj.
19c(64)	תניי #2 n.
19d(2)	קינטינר n.
19d(3)	ליטרה n.
	שת num.
19d(5)	ליטרה n.
	סלק vb.
	פרוטרוט n.
19d(6)	משום conj.
	סלק vb.
	קינטינר n.
19d(8)	משום conj.
	פרוטרוט n.
19d(49)	מני vb.
19d(62)	כעס vb.
	מגרל n.
19d(63)	בית וועד n.
19d(64)	טפח vb.
	שרי vb.
20a(2)	לקודם prep.
	מגרל n.
	מפתח #2 n.
	נפק vb.
20a(3)	לקודם prep.
	נשי n.
	עתר vb.
20a(4)	דיגמה n.
	ריר־
	ית prep.
	לקודם prep.
	פרק vb.
20a(6)	דרוג n.
20a(7)	אולפן n.
	רחל vb.
	מנע vb.
	סבר vb.
	רחמן adj.
20a(10)	איסטרט n.
	בקר vb.
	טב adj.
20a(11)	בזע vb.
	שובה n.
20a(12)	אחי vb.
20a(28)	חמר vb.
20a(29)	נפק vb.
20a(40)	ענה n.
20b(1)	מחנה n.
20b(9)	בר טבין n.
	סגין adv.
20b(11)	קיום #2 n.
20b(14)	פרח vb.
20b(16)	כותל n.
	כלב n.
	עסיק n.
	שתן vb.
20b(17)	חוס vb.
	עבר vb.
20b(18)	בעיר n.
	עבר vb.
20b(24)	עבר vb.
	פרשה n.
20b(25)	איפשר adv.
	דלא prep.
	דרש vb.
	נפק vb.
	פרשה n.
	קל n.
20b(26)	אגרה n.
	איח
	רבו #2 n.
20b(27)	פקפוקה n.
20b(32)	קרה n.
	קרי vb.
20b(39)	איתה n.
20b(40)	גבר n.
20b(45)	נגע vb.
	סלק vb.
	צניע adj.
	שלשל vb.
20b(47)	חוס vb.
	צניעו n.
20b(57)	יניק n.
	מעין n.
	נחת vb.
20b(60)	חקל n.
20b(61)	סומק adj.
20c(36)	בסיליון n.
20c(38)	קושרה n.
20c(56)	אותנין n.
20c(57)	לנון n.
20c(58)	חלוק n.
	לבש vb.
20c(59)	משום prep.
	עטעם n.
	עמר n.
20c(60)	טלמיי adj.
20c(61)	פצע vb.
20c(62)	שמש vb.
20c(63)	כנישה n.
	מעוניי adj.
	תרגם vb.
20c(64)	אתון pron.
	לעי vb.
	מחנה n.
20d(1)	פקר vb.
20d(4)	דחל vb.
	כעס vb.
20d(5)	גבר n.
	מן #2 pron.
	רב n.
20d(6)	אין interj.
20d(8)	גנן n.
	כן adv.
	לא adv.
20d(9)	באפי prep.
	קלל vb.
20d(11)	פשט vb.
20d(12)	אורח n.
	הלך vb.
	פגע vb.
	שוק n.
20d(13)	את pron.
	הוא pron.
	יהודיי n.
	רב n.
20d(14)	שווי vb.
20d(38)	קור n.
21a(6)	כל pron.
	לאו adv.
21a(7)	בחר vb.
	בעי vb.
	נסב vb.
21a(11)	ברנש n.
	דין n.
21a(12)	קבל vb.
21a(13)	בעל דין n.
	טרף #2 vb.
	כל pron.
	צורך n.
21a(14)	כתב vb.
21a(17)	הכה adv.
	מיל n.
	מן prep.
21a(63)	הלכה vb.
	קלס vb.
21a(64)	משום prep.
21b(4)	זעיר adj.
	משום prep.
	שמועה n.
21b(6)	אי #2
21b(7)	האסטו interj.
	קובעה n.
	רדי #2 vb.
	רמי vb.
	שמיטה n.
21b(8)	קובעה n.
21b(14)	ארנונין n.
	גבי vb.
	שמר vb.
21b(15)	חורי prep.

	פרי vb.
21b(16)	אפי vb.
	n. חמר #2
	n. שובה
21b(19)	תמים adj.
	כוון vb.
	n. פיחה
	שמד vb.
21b(24)	חוט vb.
21b(25)	n. ברנש
	n. נבילה
21b(26)	קטל vb.
21b(27)	אכל vb.
	n. נבילה
21b(28)	ארמיי adj.
21b(29)	הוי vb.
21b(30)	בטל vb.
	n. גזירה
21b(33)	ירי vb.
21b(34)	אפי vb.
	n. חמיע
	ידי vb.
	n. נחתום
	נפק vb.
	n. פסת
	n. שוק
21b(47)	n. משך
	עבר vb.
	חרי vb.
21b(48)	קשי vb.
21b(52)	n. אגיס
	n. דין
21b(53)	קבל vb.
21c(1)	חקר vb.
	כוון vb.
	n. שהדו
21c(2)	n. שהיד
21c(3)	n. דין
	n. זכו
	על שם prep.
	פתח vb.
21c(5)	n. אריסטון
	נגס vb.
21c(6)	בתר conj.
	תייב adj.
	קום vb.
	n. שהיד
21c(7)	n. מגוסה
	ערבב vb.
21d(12)	איפשר adv.
	אית
21d(13)	הלכה vb.
21d(14)	כיוון conj.
	לעיל adv.
	קום vb.
21d(16)	סלק vb.
21d(17)	n. אנש
21d(21)	n. ירתו
	שבק vb.
21d(22)	n. ירת
	n. ספר #3
	עוד adv.
21d(25)	n. עובד
21d(26)	בגין conj.
	n. דין
	דלא prep.
	n. שהיד
21d(27)	באפי prep.
21d(28)	n. פרק
21d(29)	דחק vb.
	צער vb.
21d(34)	n. דין
21d(35)	סבר vb.
	שבק vb.
21d(36)	אוף conj.
21d(45)	n. דין
	על עסיק prep.
21d(46)	n. ביי
	דון vb.
21d(48)	דון vb.
	על עסיק prep.
21d(50)	עבד vb.
	n. עובד
22a(46)	n. שהדו
22a(47)	הכן adv.
	חקר vb.
	כוון vb.
22a(56)	ירי vb.
	n. תלמיד
22a(57)	קטע vb.
22b(5)	קלף vb.
22b(6)	n. מרקוע #2
22b(12)	הא interj.
22b(40)	כמה adv.
22b(41)	אוחרן pron.
	חד עשר num.
	חשע num.
22b(48)	n. מחל
	n. מחני
	n. רב
22b(49)	n. מחל
22c(2)	אפילו conj.
	דמי vb.
	n. חברה
	n. חיטה
	n. תינה
22c(53)	אזל vb.
22c(56)	כדון adv.
	n. ליסטים
22d(44)	אימת adv.
	אנה pron.
	n. ירח
	כגון prep.
23a(6)	חלף vb.
23b(17)	n. מרי
23b(23)	n. שאילה
23b(24)	n. חמר #3
23b(35)	בן prep.
	n. דר
	כשר adj.
	n. נבז #2
	סלק vb.
	פנטוס adv.
23b(36)	מן prep.
23b(37)	אלף vb.
	שרי vb.
23b(42)	שבע vb.
23b(44)	n. קשוט
23b(60)	n. עיצה
	קטל vb.
23b(61)	נפק vb.
	קטל vb.
23b(62)	אנן pron.
	חזר vb.
23c(1)	חסיד adj.
	ל- prep.
	n. מרי
23c(2)	קדם vb.
	שהד vb.
23c(4)	n. בית מדרש
	סלק vb.
	n. עילי
23c(5)	אנן pron.
23c(9)	חבט vb.
	n. חיל
23c(10)	חבט vb.
	n. חיין
	שרי vb.
	n. תור
23c(11)	חבט vb.
	ערק vb.
23c(23)	סייע vb.
23c(26)	כחדה adv.
	n. תלמיד
23c(27)	גמל vb.
23c(28)	בכי vb.
	גמל vb.
	n. מדינה
	n. תלמיד
23c(29)	n. בני מריך
	וויי interj.
	n. חלם
	חמי vb.
23c(30)	אזל vb.
	n. זכו
23c(32)	n. זבו
23c(33)	אכל vb.
	n. אריסטון
	n. בולווטיס
23c(34)	n. אורח
	n. עיגול
23c(35)	אמר vb.
	n. אפין
	בגין conj.
	n. גנה
	לא adv.
	n. מסכן
	סמק vb.
23c(36)	n. מבוע
	על גיף prep.
	n. פרדס
23c(37)	n. בז
	n. חטה
	n. מיין
	תלי vb.
23c(38)	n. ארן
	אימת adv.
23c(40)	n. חדש
	נדד vb.
	n. נשי
	n. סורחן
23c(41)	n. איתה
	חבל vb.
	n. מעדה
	קטל vb.
23c(42)	היימן vb.
23c(43)	יהב vb.
	סגין adv.
	ענוון adj.
23c(44)	שווי vb.
23c(45)	אףעלפי prep.
	חסיד adj.
	צריך adj.
23c(46)	בחיר adj.

	לב n.
23c(47)	חדת adj.
	נקי adj.
	צפר vb.
	קדר n.
23c(48)	אוים interj.
	אנה pron.
	צפר vb.
	תניינות adv.
23c(49)	אמר vb.
	אנה pron.
	פיתה n.
	פתח vb.
23c(50)	תבשיל n.
23c(51)	אית
23c(52)	בחיר adj.
	חרי vb.
23c(53)	צפר vb.
	רמז vb.
23c(54)	טלטל vb.
	צלת vb.
23c(55)	אתי vb.
	פיתה n.
	צליב n.
23c(56)	צליב n.
23c(60)	שׂהד vb.
23d(15)	דהב n.
	קטל vb.
23d(16)	בהת vb.
	מן prep.
23d(43)	נטיל adj.
	קליל adj.
23d(55)	קילוס n.
23d(60)	אונס n.
	מטי vb.
23d(61)	אזל vb.
	אימה n.
	אפין n.
	מיינוק n.
23d(62)	מילה n.
	שגח vb.
23d(63)	מרי n.
	שגח vb.
24b(47)	בריך adj.
24b(50)	עם n.
24c(6)	סטר n.
24c(36)	אתי vb.
	קשי vb.
24d(46)	דרש vb.
24d(51)	פשט vb.
25a(5)	קרי vb.

25a(13)	אתר n.
	בדון adv.
25a(14)	לית
	שכח vb.
25a(33)	ילף vb.
25a(38)	אמר vb.
	טם n.
	נפק vb.
	פלן n.
25a(50)	בזי vb.
25b(6)	איסטרט n.
	גדף vb.
	כותיי n.
	פגע vb.
25b(7)	יהב vb.
	לב n.
	מרחוק n.
	נחת vb.
	קרע vb.
25b(8)	אם n.
	בד כותיי n.
	מאן n.
	ספק vb.
25b(40)	וו n.
	כל הן conj.
25b(41)	וו n.
	מחק vb.
25c(2)	זקר vb.
25c(20)	מטי vb.
25c(24)	חדי vb.
25c(26)	יד n.
25c(32)	שעי vb.
25c(58)	דין n.
	נצח vb.
25d(18)	דלמה n.
	סחי vb.
25d(19)	אמר vb.
	דימוסין n.
	כיפה n.
	מיניי n.
	תפס vb.
25d(20)	מיניי n.
25d(21)	יהב vb.
	כל מן pron.
	מרחוק n.
	תפס vb.
	תרע n.
25d(22)	מרחוק n.
	עבד vb.
25d(23)	מיניי n.
	שרי vb.

25d(24)	מיניי n.
	נחת vb.
25d(25)	בזע vb.
	ים n.
25d(26)	בגו prep.
25d(27)	בלע vb.
	ים n.
	שׂר n.
25d(28)	אתר n.
	גבשושי n.
	מיינוק n.
	שכח vb.
25d(29)	ארע n.
	ביר n.
25d(30)	אכל vb.
	ביי n.
	יהודיי n.
	סבר vb.
	קבל vb.
25d(31)	עלל vb.
	קיטון n.
25d(32)	דלמה adv.
	חשש vb.
25d(33)	אהן pron.
	עלל vb.
	עסיק n.
	קומי prep.
	קיטון n.
25d(34)	גבר n.
	גזר vb.
	מן prep.
25d(35)	לגב prep.
	עלל vb.
	קיטון n.
25d(37)	ילד vb.
25d(38)	זרע n.
	זרע vb.
	כיתן n.
25d(39)	טבלה n.
	סלק vb.
	על גב/גבי prep.
	רבץ vb.
	תלש vb.
25d(40)	סלק vb.
	עבד vb.
	קליעה n.
	שרי vb.
25d(41)	יכל vb.
	פרסם vb.
	שרי vb.
25d(42)	טלק vb.

	פלט vb.
	שׂר n.
25d(44)	בטיח n.
	קרה #2 n.
25d(45)	אייל n.
	טבי n.
25d(46)	איסטרט n.
	זרק vb.
	חזי vb.
	מיניי n.
	דום n.
25d(47)	עגל n.
25d(49)	זרק vb.
	מיניי n.
	נחת vb.
	סר n.
	עבד vb.
	עגל n.
	צרור n.
	רום n.
25d(50)	בקורה n.
	עגל n.
25d(51)	גולגלה n.
	גופתה n.
	זרק vb.
	מיניי n.
	רום n.
25d(52)	אילא conj.
	עגל n.
26a(43)	היידיל- pron.
26a(45)	חילוף n.
26b(4)	כנישה n.
	לקט vb.
	פירורין n.
	צפר n.
26b(5)	ירח n.
	קדש vb.
	רומשית adv.
26b(13)	ההוא pron.
	הילך interj.
	שטי adj.
26b(14)	ברנש n.
	חמש num.
26b(15)	היידן pron.
26b(21)	גנב vb.
	דיור n.
	נסב vb.
	פתר vb.
	שירו n.
26b(59)	הלך vb.
26b(60)	פסד vb.

פסיעה n.
26c(17) אול vb.
ממון n.
קום vb.
26c(20) מגוסה n.
26c(21) ברי #2 vb.
מכיוון conj.
26c(29) פשיט adj.
27a(21) וושט n.
קום vb.
27a(47) אסי n.
חיי vb.
יר n.
קטע vb.
27a(52) אסי n.
חיי vb.
קטע vb.
27b(11) נסב vb.
27b(12) ברת אח n.
ברת אחה n.
סבה n.
27b(14) שאל vb.
27b(15) כך adj.
על prep.
27b(21) קסיט n.
27b(22) נפתיי adj.
קיין n.
קלל vb.
קנו n.
קניי #2 n.
27c(43) סוג vb.
27c(44) תריע n.
27c(47) בלחוד conj.
טעם n.
27c(48) טרח vb.
27d(16) יתכ vb.
פונדק n.
27d(17) אימם n.
27d(35) אנש n.
27d(36) כול vb.
סאה n.
סלע n.
שׂק n.
27d(54) ספר #2 n.
27d(55) חורן pron.
רב n.
27d(57) מוץ n.
עבר vb.
27d(58) כותל n.
רעע #2 vb.
28a(18) מרגלי n.
28a(40) אזל vb.
28a(41) משח vb.
נהיג aux. vb.
שוג vb.
28a(43) ברביי n.
28a(44) בבליי adj.
דרה n.
28a(45) חנו n.
טבריי adj.
סדר #2 n.
28b(4) ד(י)ן pron.
כותיי n.
שבע vb.
28b(12) איסטרטליט n.
יום n.
קום vb.
קשט vb.
28b(13) טימי n.
יום n.
כמה adv.
כן adv.
פרש vb.
28b(15) גניי n.
דרש vb.
ירח n.
עבד vb.
28b(16) לילי n.
סרח vb.
28b(17) פסוק n.
28b(18) שבח n.
28b(28) אזל vb.
אנה pron.
אפין n.
28b(29) כעס vb.
מילה n.
סבל vb.
28b(30) גזר vb.
כל מה conj.
כעס vb.
קום vb.
28b(32) אלה n.
כריך adj.
28b(33) צדיק adj.
קום vb.
28b(35) כתב vb.
28b(37) דר n.
טבה n.
נחמה n.
28b(38) קום vb.
28c(2) קום vb.
28c(3) רשיע adj.
28c(5) ברנש n.
28c(35) גבר n.
היימן vb.
ענוון adj.
28c(36) היימן vb.
28c(37) ערק vb.
פרי vb.
קטל vb.
28c(38) ארז n.
בלע vb.
גולה n.
מן קורם prep.
ציצי n.
28c(39) אדם n.
ארז n.
חמי vb.
נגד vb.
נסר vb.
28c(48) כירומניקין n.
28c(54) שויי vb.
28c(60) חתירה n.
צווח vb.
28c(61) עתירה n.
28d(1) אית
28d(4) ברה n.
הינון pron.
28d(5) הינון pron.
28d(46) קטל vb.
29a(4) לא adv.
29a(6) ברך vb.
לוט vb.
29a(18) כלום adv.
29a(19) זונר n.
טרף #2 vb.
כלנירין n.
29a(31) פשוט n.
29a(33) ארון n.
אדע n.
טען vb.
טרף #2 vb.
דום n.
29a(34) טרף #2 vb.
כהן n.
רום n.
29a(35) טרף #2 vb.
מה pron.
רום n.
29a(36) טרף #2 vb.
רום n.
שאל vb.
29a(37) חכים n.
מני vb.
קום vb.
29a(38) דבח vb.
חנק vb.
סוף n.
29a(42) כנישה n.
מיינוק n.
29a(45) אמה n.
חמש עשר num.
חפר vb.
מאה num.
תהום n.
29a(46) עציץ n.
29a(47) אימת adv.
הכה adv.
תהום n.
29a(48) רחמן adj.
רעד vb.
שקע vb.
29a(49) יהיב adj.
רום vb.
תהום n.
29a(50) חנק vb.
טוף vb.
סלק vb.
קום vb.
תהום n.
29a(51) מלך vb.
29a(52) חנק vb.
29a(54) חנק vb.
חשש vb.
29a(55) אפילו conj.
לווט n.
על מגן adv.
29a(57) אזל vb.
מלך #2 vb.
29a(58) היימן vb.
שאל vb.
29a(63) אפין n.
קרש n.
29b(4) יתב vb.
תינוי n.
29b(5) תינוי n.
29b(6) הני vb.
29b(8) אוכלוסין n.
סחן vb.
29b(12) אמהה n.
מאן n.
שזג vb.
29b(13) ביש adj.
29b(17) אלא conj.

הוא pron.
29b(19) אזל vb.
29b(20) עוֹר vb.
29b(22) איסטולי n.
דהב n.
לבוש n.
29b(25) טמר vb.
מטי vb.
עילי n.
29b(32) בעי vb.
29b(40) יליף adj.
עני vb.
צלי vb.
29b(47) קלל vb.
29c(32) גייר vb.
29c(34) אכל vb.
עלם n.
29c(35) אימר n.
29c(38) גזורה n.
29c(39) גייר vb.
29c(41) שיזב vb.
29c(42) יחד vb.
כסו n.
ליח
צינה n.
צלו n.
29c(43) אזל vb.
נפק vb.
עלם n.
שרב n.
29c(44) שמע vb.
30b(29) סם n.
30c(1) פייס vb.
30c(3) פינך n.
30c(4) בר פחין n.
30c(38) פיונטייה n.
As 23b(60) ליצן n.
סיעה n.
As 23b(61) מרי שקר n.
As 23c(24) נשי n.
ערק vb.
As 23c(25) איסטרט n.
גב n.
דכר vb.
חסידה n.
חשד vb.
יאי adj.
מרה n.
סכל #2 vb.
קפד vb.
ריו n.

שור n.
As 23c(28) בטל vb.
צער vb.
As 23c(29) שנא n.
As 23c(30) חסל־ interj.
As 23c(32) חסל־ interj.
As 23c(34)
בית שיחייה n.
טלק vb.
נטל vb.
שוק n.
As 23c(35) חד num.
טייל vb.
As 23c(38) גהינם n.
מגירה n.
פרסי vb.
ציר n.
קזז vb.
As 23c(39) מן גו prep.
קבע vb.
As 23c(41)
היריל־ pron.
As 23c(43) היימן vb.
נפק vb.
סימן n.
As 23c(44) חברה n.
עיין n.
As 23c(45)
אפעלגב conj.
סימן n.
As 23c(46) חשב vb.
לב n.
As 23c(47) יהב vb.
כפי vb.
לבוש n.
נקי adj.
As 25c(38) צום vb.
As 29a(49)
אפעלגב conj.
G 19d(5) היריל־ pron.
G 19d(7) היריל־ pron.
שבע num.
G 19d(61) חזר vb.
G 19d(62) גונחיי n.
די conj.
G 19d(63) די conj.
G 24b(49) פחת vb.
G 24b(50) פחת vb.
G 24b(51) פחת vb.
G 25d(45) היידיל־ pron.
G 27d(36) כול vb.
G 28a(18) דור n.

Makkot

31b(20) נכול n.
סגי adj.
קטל vb.
31b(24) פרש vb.
32a(10) אחר n.
יקר vb.
32a(11) מכלה n.
G 32a(10) יקר vb.

Shevuʿot

32c(64) דמי vb.
כלל n.
32d(31) ראש גלותה n.
רב חיילה n.
33a(24) כדון adv.
33a(26) ד(י)ן pron.
33a(35) שירה #2 n.
33b(1) יכל vb.
33b(2) בר אביי n.
דכר vb.
ראש ירח n.
חיבו n.
33b(41) חילוף n.
חלט vb.
33b(42) מלך n.
33c(10) תריע n.
33c(11) תריע n.
33d(54) חזי vb.
34a(13) אזל vb.
חמש עשׂר num.
34b(48) כה adv.
34b(53) פחר vb.
34b(56) אורז n.
גמזן n.
34c(16) דמך vb.
חתובה n.
34c(25) חוב vb.
34c(49) פרפר vb.
34c(60) לית
34c(61) לית
34d(14) אח n.
34d(15) בדק vb.
34d(23) אחריי adj.
34d(26) כד conj.
34d(28) בלע vb.
בעי vb.
פחלץ n.
קרוכין n.
34d(29) בלע vb.
גומרה n.

גמל n.
תבן n.
34d(30) חיורי n.
חמי vb.
מסוסטל n.
משך n.
34d(31) קרוכין n.
34d(32) אורח n.
34d(33) רב n.
34d(37) מלי adj.
גגע n.
עניב n.
פיל n.
קטר n.
רבע #2 vb.
34d(53) ביעה n.
מרגלי n.
34d(61) אהן pron.
מטר n.
נחת vb.
35d(14) גזל n.
ידי vb.
יזף vb.
35d(17) גזל n.
שאל vb.
35d(19) קנס vb.
35d(21) איחה n.
ברה n.
35d(24) נגחן n.
חזר n.
35d(41) קדמייה n.
36a(41) אפעלגב conj.
36b(50) פשיט adj.
36c(18) פירוש n.
שמע vb.
36c(19) מילה n.
36c(28) אמר vb.
דבחר־ n.
36d(22) מעה n.
36d(48) חבורה n.
36d(50) חבר n.
36d(57) מאחר conj.
37a(8) אפילו conj.
37a(13) ערב #2 n.
37a(24) בקדמייתה adv.
37a(34) טען #2 vb.
37a(35) גלגל vb.
כל pron.
מתן vb.
עד conj.
37a(40) אפילו conj.

37a(46) לישן n.
מחץ n.
משח n.
שתק vb.
37a(50) פשט vb.
37a(60) אזל vb.
עובר n.
37a(61) גב n.
חברה n.
ערך vb.
קולסי n.
קטר vb.
שיטה #2 n.
37a(62) בעי vb.
הפך vb.
יהב vb.
לגב prep.
עיגול n.
37a(63) קבר vb.
37a(64) אילולי conj.
קבר vb.
37b(2) נחם vb.
עיגול n.
ערך vb.
קצי vb.
37b(3) זכיי adj.
חייב adj.
שבועה n.
37b(26) אנש n.
פם n.
צור #2 vb.
שטר n.
שׂהר vb.
שׂהיד n.
37b(27) גבי vb.
כתב vb.
37b(41) שוק n.
37b(42) אנה pron.
משכון n.
שווי vb.
37b(43) אחי vb.
דיין n.
דינר n.
טב adj.
עובר n.
37b(44) משכון n.
37b(45) סבני n.
37b(46) אחי vb.
יד n.
37b(47) דון vb.
סבני n.
37b(53) אהן pron.
דרומיי adj.
37c(64) מאחר conj.
*37d(24)*ביי n.
ברנש n.
גו prep.
ייבה
מסכן n.
עתיר adj.
פלג vb.
שוק n.
37d(26) אריס n.
ליטרה n.
שעי vb.
37d(27) אריס n.
37d(29) יהב vb.
37d(30) רב n.
רבי vb.
37d(31) אן conj.
37d(32) אריס n.
פרסם vb.
37d(33) פיקרון n.
37d(34) אריס n.
מהו pron.
37d(35) נסב vb.
37d(36) דקיק adj.
37d(42) אריס n.
37d(64) שבועה n.
38a(1) בית דין n.
38a(6) יכל vb.
קום vb.
שבע vb.
שלם vb.
38a(10) כתף #2 n.
סמך vb.
38a(12) ימי vb.
38a(36) סגין adv.
שלח vb.
38a(37) דייטגמה n.
חלט vb.
נכסין n.
38a(38) חלט vb.
38a(39) איגרה n.
זווי n.
רחיק adj.
שלח vb.
38a(40) חלט vb.
38a(41) כרז vb.
38a(52) דון vb.
38a(53) חייב adj.
לאו adv.
38a(54) או conj.
מילה n.
38a(55) גלגל vb.
38c(36) שאילה n.
38d(35) חלף vb.
38d(36) הכן adv.
פשיט adj.
38d(37) פשט vb.
צרך vb.
38d(38) חייב adj.
38d(40) קפץ vb.
שבע vb.
38d(59) אפילו conj.
כמה adv.
G 32d(31) ארקובט n.

'Avoda Zara

39b(2) אפחי n.
39b(3) אפתי n.
39b(6) דחל vb.
סנהדרין n.
39b(7) קטל vb.
39b(11) ברנש n.
יתב vb.
כשר adj.
ליצן n.
39b(13) חביב adj.
חשי vb.
ענש vb.
39b(14) הינון pron.
עוד adv.
39b(19) מלך n.
קדם vb.
קרי vb.
39b(20) בזיון n.
גניי n.
הוא pron.
קרי vb.
תניין num.
39b(21) אזל vb.
39b(25) קטל vb.
39b(32) דוקינר n.
דיסקוס n.
יקר vb.
39b(33) דינר n.
מלי adj.
שאר n.
39b(57) מועד n.
משום prep.
39b(60) סייע vb.
39b(62) מועד n.
משום prep.
39b(63) חבשובה n.
צום n.
שובה n.
39b(64) אתר n.
עבר vb.
קלל vb.
39c(1) חשב vb.
39c(7) ארך vb.
לילי n.
39c(9) ארך vb.
39c(11) תקיעה n.
39c(18) אבל vb.
אמירה n.
מילני adj.
צווח vb.
39c(19) זרע vb.
טלופח n.
יום n.
עינתונדריי adj.
39c(21) פלח n.
39c(22) טקסיס n.
פלח n.
39c(23) רוכוס n.
טקסיס n.
סוגי n.
שמריי adj.
39c(24) סטרנלייה n.
עזיל n.
39c(25) ירי vb.
39c(32) סנטור n.
צווח vb.
39c(45) ילד vb.
עד conj.
39c(46) כחדה adv.
עכר vb.
39c(48) אוחרן pron.
זווי n.
רחץ vb.
39c(49) פיבל n.
שׂמאל n.
39c(53) גרדיי adj.
שאל vb.
39d(2) או conj.
39d(13) יריד n.
39d(16) אהן pron.
כרך vb.
יהב vb.
ידיד n.
ליטרה n.

	מהו	pron.
39d(17)	איסקרן	n.
	אנה	pron.
	פילפל	n.
	שכן	vb.
39d(18)	גד	n.
	יריד	n.
39d(20)	ד(י)ן	pron.
	קשי	adj.
39d(21)	גוב	vb.
39d(34)	צריך	adj.
39d(35)	אילו	conj.
39d(37)	או	conj.
	אנן	pron.
39d(63)	ארמיי	adj.
	גמל	n.
39d(64)	כדיפלה	adv.
	סרסור	n.
	קנס	vb.
40a(1)	ארמיי	adj.
	סרסר	vb.
	צווח	vb.
40a(4)	רובה	n.
40a(13)	כבר	adv.
40a(14)	קדם	vb.
40a(35)	חוד	vb.
	סוכר	n.
40a(36)	ד(י)ן	pron.
	כיפה	n.
40a(59)	אכל	vb.
	וויי	interj.
	נדר	n.
40a(60)	חטי	vb.
40b(10)	ד(י)ן	pron.
40b(11)	שכיח	adj.
40b(12)	אגר	vb.
	עמם	n.
40b(15)	עובד	n.
40c(22)	קשי	vb.
40c(23)	קום	vb.
40c(60)	זגג	n.
	תריין	num.
40c(61)	אלף	vb.
	זגג	n.
	עקר	vb.
	קובטר	n.
	קום	vb.
40d(3)	אצבע	n.
	חמה #2	n.
	לקי	vb.
	סיפלני	n.
40d(4)	חלחל	vb.
	קלק	vb.
40d(5)	ברם	conj.
40d(6)	כחל	vb.
40d(7)	חלל	n.
	קילורי	n.
40d(8)	טב	adj.
	טעם	vb.
	סמי	vb.
40d(9)	אופיון	n.
	כד	conj.
40d(18)	סימוק	adj.
	סכנה	n.
40d(19)	לבר מן	prep.
	לגו מן	prep.
	סכנה	n.
40d(20)	סכנה	n.
40d(21)	חזזי	n.
	סכנה	n.
40d(22)	גומרה	n.
	סכנה	n.
	עכשמוני	n.
40d(23)	בלע	n.
40d(25)	סכנה	n.
40d(27)	אסי	vb.
	סכנה	n.
	ציפדרון	n.
40d(28)	אנה	pron.
	כלום	pron.
	ערובה	n.
	צרך	vb.
40d(29)	גלעינה	n.
	יקד	vb.
	ניקלווס	n.
	פליג	n.
	חומרה	n.
40d(30)	ברנש	n.
	טפל #2	vb.
	נגב	vb.
	עור	n.
	שחק	vb.
	שׂערה	n.
40d(31)	חנק	vb.
40d(32)	ציפדרון	n.
40d(34)	קולוס	n.
40d(35)	סכן	vb.
	עתיק	adj.
	שחק	vb.
	תחלוסין	n.
40d(36)	בלע	n.
	לחש	vb.
	נשם	vb.
40d(37)	ניח	adj.
40d(42)	זכרו	n.
	צמרמורין	n.
	שתי	vb.
40d(48)	איחה	n.
	סכן	vb.
	עבר	vb.
	רחם	vb.
40d(49)	חיי	vb.
	כן	adv.
40d(52)	נגר	n.
40d(54)	איחה	n.
	רב	n.
40d(55)	איסור	n.
41a(8)	איסטרולוגוס	n.
	איסטרולוגיה	n.
	גיור	n.
	ספר #4	n.
41a(9)	אדם	n.
	אזל	vb.
	גייר	vb.
	יהודיי	n.
	ספר	vb.
	שפך	vb.
41a(10)	כמה	adv.
	קטל	vb.
41a(18)	אפסינתינון	n.
	בשל	vb.
	פרש	vb.
41a(21)	באש	vb.
41a(22)	בקר	vb.
41a(23)	מרי עובר	n.
41a(25)	הכן	adv.
	עובד	n.
41a(26)	אילולי	conj.
	רחם	vb.
	שמועה	n.
41a(29)	אורת #2	n.
	אילולי	conj.
	בשל	vb.
	גלי	vb.
41a(30)	מות	vb.
41a(31)	אסר	vb.
	גלי	vb.
	קונדיטון	n.
41a(33)	בעי	vb.
41a(34)	קרינה	n.
41a(35)	נהר #2	vb.
41a(36)	גיגי	n.
	גלי	vb.
41a(39)	אתר	n.
	סמך	vb.
41a(40)	מצווה	n.
	סני	vb.
	עובד	n.
	רחם	vb.
	שעי	vb.
41a(41)	אתי	vb.
	בעיל	n.
	טמר	vb.
	מסכן	n.
	רגש	vb.
41a(42)	עילי	n.
	קום	vb.
41a(43)	לוולי	vb.
	שנה #2	n.
41a(45)	חשד	vb.
41a(49)	עכר	vb.
41a(50)	מן קומי	prep.
41a(52)	גלי	vb.
	ערובה	n.
	צום	n.
	רפי	vb.
41a(53)	שפך	vb.
41a(54)	גלי	vb.
	חשב	vb.
	מרי רצומה	n.
	ספק	vb.
	קום	vb.
41a(55)	חלחל	vb.
41a(57)	אבל	vb.
	מרי שמועה	n.
	נום	vb.
41a(58)	ברצין	n.
	דלק	vb.
	טפי	vb.
	שפיפון	n.
41a(59)	זהיר	adj.
	ברך	vb.
	רשיע	adj.
41a(60)	ברייה	n.
	חשש	vb.
	מה	conj.
	על	prep.
	פיחה	n.
	פריטין	n.
41a(61)	ביח שיחייה	n.
	נצע	vb.
	סכין	n.
	ערס	n.
	תרוג	n.

41a(62)	כרנש	n.
	פגול	n.
41a(63)	אבד	vb.
	מרגלי	n.
	קטה	
	שיחור	n.
41a(64)	אנה	pron.
	נפיש	n.
	ערב #2	n.
41b(1)	זבן	vb.
	יחיר	adj
	לודין	n.
41b(2)	דמין	n.
	קליל	adj.
41b(10)	חדי	vb.
41b(12)	יאות	adv.
	חרס	vb.
41b(22)	בעי	vb.
	קפד	vb.
41b(56)	לפנטי	prep.
	נשי	n.
	שאל	vb.
41b(60)	קום	vb.
41b(62)	כוח	n.
41c(1)	ממלחיי	adj.
	עלל	vb.
41c(2)	ירי	vb.
41c(3)	ארמיי	adj.
	פיחר	n.
41c(4)	בזע	vb.
	זיק	n.
41c(5)	זיקוק #2	n.
	זפת	vb.
41c(6)	זעיר	adj.
41c(20)	ידע	vb.
41c(32)	לישן	n.
41c(35)	אפילו	conj.
41c(58)	גוף	n.
	גמי	vb.
41d(3)	יסף	vb.
41d(16)	חקל	n.
	פעל #2	n.
	קולה	n.
41d(17)	גלי	vb.
	נבי	vb.
	תניין	n.
41d(18)	גיגי	n.
	נכי	vb.
41d(38)	רב	n.
41d(39)	איקר	n.
	אפין	n.

	ארמלה	n.
	דין	n.
	יתם	n.
41d(42)	משח	n.
41d(47)	דרש	vb.
	יתב	vb.
41d(49)	כתב	vb.
	מן	pron.
	ערר	vb.
41d(50)	טרח	vb.
41d(56)	אסר	vb.
41d(59)	חמירה	n.
	קלל	vb.
41d(60)	דייה	n.
	חטף	vb.
	חמר	vb.
	קופד	n.
41d(61)	נתר	vb.
41d(62)	טען	vb.
	נתר	vb.
	שזג	vb.
41d(63)	אסקופה	n.
	נהר	n.
	נשי	vb.
	סלק	vb.
41d(64)	שטף	vb.
42a(6)	פגע	vb.
42a(11)	חמה #2	n.
42a(23)	סולתני	n.
42a(28)	חפי	n.
	לחלוחי	n.
	שרי	vb.
42a(29)	אסיר	adj.
42a(34)	זבינה	n.
	קלקל	vb.
42a(35)	איגרה	n.
	קשי	vb.
42a(38)	תני	vb.
42a(41)	פרש	vb.
42a(42)	תוי	vb.
	סלפי	n.
42a(43)	די	conj.
	לא	adv.
42a(50)	טלי	n.
	פרי	n.
	צנבריי	adj.
42a(51)	עבד	n.
	תכלה	n.
42b(60)	נגר	n.
42c(2)	איקון	n.
	דמכו	n.

	חפי	vb.
	מחצלה	n.
42c(3)	חכם	vb.
	כלום	pron.
42c(7)	אנדרט	n.
	טהר	n.
	כוכב	n.
	כפי	vb.
42c(8)	איקון	n.
	כפי	vb.
42c(9)	בזע	vb.
	סלק	vb.
	עיבור	n.
42c(10)	ים	n.
	נפל	vb.
	קלון	n.
42c(11)	איסכופה	n.
	שבע	num.
42c(12)	ארז	n.
	זכו	n.
	עקר	vb.
	חלי	vb.
42c(13)	כלה	n.
	קלס	vb.
	רנן	vb.
	שבשבה	n.
42c(14)	אישה	n.
	כיוון	conj.
	סב	n.
	רפי	vb.
42c(15)	ברק	n.
	ערס	n.
42c(16)	וויי	interj.
	שבשבה	n.
42c(17)	גמל	vb.
42c(18)	בכי	vb.
	גזורה	n.
	יהב	vb.
	עמוד	n.
42c(19)	דוע	vb.
	רחיק	adj.
42c(20)	אפרסמון	n.
	נהר	n.
42c(21)	דיד־	
	כמה	conj.
42c(25)	דמך	vb.
	פסוק	n.
42c(32)	דמך	vb.
	מערה	n.
	נשיו	n.
	סכן	vb.

	קלט	n.
42c(33)	פטר	vb.
42c(34)	חדי	vb.
	נפל	vb.
	נשיו	n.
	קסיטולין	n.
42c(35)	דמי	vb.
	סכן	vb.
42c(36)	עקר	vb.
42c(37)	מן	conj.
42c(38)	דמך	vb.
42c(39)	רב	n.
42c(40)	גני #2	vb.
	חתן	vb.
	נשיו	n.
42c(45)	לעיל	adv.
	סלק	vb.
42c(46)	כדור	n.
	צור	vb.
42c(63)	תרנ(ו)גלה	n.
42c(64)	אפרח	n.
	רגל	n.
42d(2)	אימר	n.
42d(3)	חמר #2	n.
	כלב	n.
42d(4)	פסייני	n.
42d(26)	קוקין	n.
42d(27)	קיתון	n.
42d(28)	שרי	vb.
42d(29)	כותל	n.
42d(46)	אטיר	adj.
42d(58)	סימן	n.
43a(13)	חיל	n.
43a(31)	בין	vb.
43a(32)	יבל	vb.
43a(54)	אפון	n.
	גוייה	n.
43a(61)	עמידה	n.
43a(63)	אית	
43b(26)	פתר	vb.
43b(33)	פתר	vb.
43b(57)	סמך	vb.
43b(58)	סמי	vb.
	תבני	n.
43b(59)	בולי	n.
	מטי	vb.
	עיין	n.
	צלים	n.
43b(60)	קומי	prep.
43b(61)	אדורי	n.
	צלים	n.

43b(62) את pron.
43c(6) אלף n.
43c(8) קום vb.
קשי vb.
43d(8) אנשי בייחה n.
חעני n.
43d(9) סטר n.
רבע vb.
43d(16) מן גב prep.
מפשוטי n.
ערבה n.
שביעיי num.
חעני n.
43d(17) מקזה n.
43d(28) זמן n.
43d(35) ארכזן n.
בורגנר n.
מרקוליס n.
43d(36) אזל vb.
חיין n.
כיף n.
עבר vb.
רום vb.
43d(37) אם n.
ביר n.
43d(38) קבע vb.
43d(62) נחת vb.
צלים n.
חכר vb.
43d(63) דימוסין n.
נחת vb.
פרה adv.
44a(1) חיל n.
44a(2) חני vb.
44a(6) טלי n.
מחי vb.
עזקה n.
פרי vb.
צור #2 vb.
קלל vb.
רקק vb.
44a(7) קבל vb.
שחן vb.
44a(63) ארמיי adj.
גוב n.
נפל vb.
44a(64) גוב n.
זחל #2 vb.
זלף vb.
ישט vb.
נצר n.
44b(2) כווה n.
נפק vb.
44b(23) חרש #2 vb.
שמיטה n.
44b(24) שמיטה n.
שרר vb.
44b(25) שרר vb.
44b(26) דלמה n.
44b(27) שרר vb.
44b(28) אלף vb.
44b(45) ארמיי adj.
44b(46) ארמיי adj.
זלף vb.
מעצרה n.
קולה n.
קופה n.
44b(47) גוב n.
שפך vb.
44b(49) ארמיי adj.
חמים adj.
חמר n.
מזג vb.
44b(50) מה pron.
44c(61) סייע vb.
44d(21) טרף #2 vb.
נגע vb.
44d(22) חומר #4 n.
מגף
מעט
קול n.
שיחום n.
44d(29) יקיר adj.
עילוי n.
44d(30) פחח vb.
44d(31) ספר #2 n.
קולה n.
שמריי adj.
שחם vb.
44d(32) טרח vb.
מבוע n.
קומי prep.
שחי vb.
44d(33) אן conj.
את pron.
טרח vb.
מרי n.
44d(34) מרה n.
44d(35) כותיי n.
44d(36) טור n.
סגד vb.
תחות prep.
44d(37) כוב n.
סרר vb.
קרץ vb.
44d(38) חליטה n.
קרץ vb.
44d(39) חמץ n.
קמץ n.
44d(41) אמר vb.
עילה n.
על ידי prep.
ערובה n.
44d(42) מלי adj.
פקי n.
שכח vb.
44d(43) ארמיי adj.
כותיי n.
44d(44) אומה n.
בר מן prep.
גזר vb.
יהודיי n.
כותיי n.
נסך #2 vb.
44d(45) יוון n.
כותיי n.
במין prep.
נסך #2 vb.
44d(53) כותיי n.
44d(57) איסטרט n.
כשר vb.
44d(58) בעת vb.
ברנש n.
כוב n.
סייג n.
45a(9) מטי vb.
45a(10) טיכו n.
מן conj.
פרי vb.
45a(11) גוב n.
כשר vb.
45a(14) בזע vb.
זיק n.
חייב adj.
נגד vb.
45a(15) אפילו conj.
חנו n.
לבן adv.
45a(16) זכי vb.
45a(20) לכלך vb.
45a(27) ההוא pron.
זיק n.
לרע adv.
מן לעיל adv.
רגל vb.
45a(52) עינחיניי adj.
45a(56) יחידיי n.
מה pron.
45b(29) אמר vb.
45b(30) ידי vb.
45b(31) אנש n.
45b(32) קשי vb.
45b(49) חמה #2 n.
כסף n.
48c(46) זכי vb.
G 40d(6) סמי vb.
G 40d(10) חירייקי n.
G 40d(21) אורדען n.
G 40d(25) עיים n.
G 41d(38) ברנש n.
G 41d(47) דרומיי adj.
G 41d(60) ברנש n.
G 41d(61) סרח vb.
G 41d(62) נבילה n.
G 41d(64) ההוא pron.
שטף vb.
G 42d(26) טיכי n.
צור vb.
G 42d(28) צור vb.
G 42d(29) מחי vb.
פסיפס n.
צור vb.
G 44d(51) דרש vb.
G 44d(58) ברנש n.

Horayot

45c(58) אנה pron.
45c(64) גוב vb.
45d(1) קשי vb.
45d(2) פני vb.
45d(3) דיעה n.
ניח adj.
פני vb.
45d(44) קיום n.
45d(51) הא interj.
45d(52) פשיט adj.
45d(56) חלף vb.
שמועה n.
45d(59) קישוי n.
46a(2) כד conj.
פשים adj.
46a(49) נפק vb.
46a(60) סייע vb.

46c(55)	דרש	vb.
46d(15)	בתר	prep.
	זרק	vb.
	טען	vb.
	כיף	n.
	כנישה	n.
46d(19)	אנה	pron.
	את	pron.
	קל	n.
	תני	vb.
	תניי #2	n.
47a(32)	כתוב	n.
47a(34)	חזר	vb.
47a(35)	גונתיי	n.
	כעס	vb.
47a(36)	מגרל	n.
47a(37)	בית ועד	n.
	נשׂי	n.
47a(38)	חד	num.
	טפח	vb.
	מילה	n.
	מרי	n.
47a(39)	לאו	adv.
	מפתח #2	n.
47a(41)	נשׂי	n.
	עתד	vb.
47a(42)	בריי #2	n.
	דיגמה	n.
	דמי	vb.
	ית	prep.
	פרק	vb.
47a(44)	דרוג	n.
47a(46)	דחל	vb.
	מנע	vb.
	רהמן	adj.
47b(43)	שאילה	n.
47c(17)	יאות	adv.
	קום	vb.
47c(27)	בלחוד	adv.
47d(3)	יחד	vb.
47d(4)	משה	interj.
47d(16)	קמח	n.
47d(17)	סולת	n.
47d(25)	קנתר	vb.
47d(57)	בקר	vb.
	סלק	vb.
47d(58)	איסטרט	n.
	בזע	vb.
48a(3)	בן	prep.
	פשר #4	vb.
48a(13)	שכח	vb.
48a(14)	חמר	vb.
48a(21)	פתר	vb.
48a(34)	יכל	vb.
48a(40)	חד	num.
48a(48)	שאל	vb.
48a(50)	גמל	n.
	חמר #2	n.
48a(54)	פסיקה	n.
48a(55)	בית מרוש	n.
	ליטרה	n.
48a(58)	ציכור	n.
48a(59)	לוקבל	prep.
48b(21)	חמי	vb.
	פרי	vb.
48b(22)	בית מדרש	n.
	פרי	vb.
48b(23)	אגדה	n.
	אנה	pron.
	בריך	adj.
	חמי	vb.
	פרי	n.
48b(24)	פשט	vb.
48b(42)	פטר	vb.
48c(6)	פגן	n.
48c(24)	אתר	n.
48c(32)	אמר	vb.
	זכי	vb.
	יתב	vb.
	מן	conj.
48c(41)	שאל	vb.
48c(42)	חתן	vb.
	נשיו	n.
48c(45)	בולווטיס	n.
	זרעי	n.
	פגן	n.
48c(46)	בולווטיס	n.
	זכי	vb.
	יום	n.
	קדמיי	adv.
48c(47)	שאל	vb.
48c(48)	דרש	vb.
Nidda		
48d(51)	חד	num.
48d(52)	סלק	vb.
49a(1)	חדי	vb.
49a(46)	קסם	n.
49a(64)	כשר	vb.
49b(9)	קפד	vb.
49b(11)	אין	interj.
	אנש	n.
	קשי	vb.
49b(16)	בעת	vb.
49b(17)	בעי	vb.
	חמרה	n.
	ילד	vb.
49b(18)	צנן	vb.
	רבע #3	vb.
49b(19)	בעי	vb.
	כדון	adv.
49b(27)	חמר	vb.
49b(43)	בעי	vb.
49c(7)	פלג	vb.
	שיטה #2	n.
49c(12)	קליל	adj.
49c(13)	פירוש	n.
49c(55)	מחוי	n.
49d(33)	קום	vb.
49d(40)	קפד	vb.
49d(46)	שכח	vb.
49d(47)	הני	vb.
50a(1)	חבר	n.
	כדון	adv.
50a(46)	יתב	vb.
50a(59)	מזג	vb.
	עובר	n.
50a(60)	דהי	vb.
	שלם	n.
50a(61)	גבר	n.
	טעי	vb.
	עיין	n.
50b(4)	קוזקזה	n.
50b(8)	כגון	prep.
	כס	n.
50b(9)	טכריי	adj.
	פיילי	n.
50b(14)	עכר	vb.
50b(15)	עותק	n.
	עכר	vb.
	שתי	vb.
50b(16)	מן בגין	conj.
	עותק	n.
50b(17)	אפילו	conj.
	עובד	n.
	עיין	n.
	עכר	vb.
	פסל	vb.
	שׂביע	adj.
50b(18)	מן בגין	conj.
50b(19)	בגין	prep.
	כשר	adj.
	סמך	vb.
50b(20)	נפק	vb.
50b(21)	חריף	adj.
	פרזל	n.
	צרף	vb.
50b(22)	זמן	n.
	צרף	vb.
	שגח	vb.
50b(23)	אתי	vb.
50b(24)	אהן	pron.
50b(25)	ילף	vb.
	מן בגין	prep.
	צרף	vb.
50b(27)	ד(י)ן	pron.
50b(28)	איתה	n.
50b(29)	חמי	vb.
	עטר	vb.
50b(30)	כמה	adv.
	קופה	n.
50b(32)	צפר	n.
	שבק	vb.
50b(33)	שבק	vb.
50c(7)	הוא	pron.
	נהג	vb.
50c(22)	אפילו	conj.
50c(28)	בדי	vb.
50c(29)	קיום	n.
50c(48)	חבר	n.
50c(61)	דרום	n.
50c(63)	זוג #2	n.
	לבר	adv.
50d(12)	ברייה #2	n.
50d(30)	איתה	n.
	דכר	n.
	שכלול	n.
50d(32)	הוא	pron.
	נקבה	n.
50d(64)	קלס	vb.
51a(10)	יאות	adv.
	יחט	n.
51a(22)	תני	vb.
51a(32)	חוי	vb.
G 51a(7)	חד	num.

V. GAONIC LITERATURE

Derashot

45:1	ד(י)ן pron.
46:3	כנע vb.
46:4	חנן adj.
	רחם vb.
	רחמן adj.
46:10	תחובה n.
47:11	רווח vb.
48:17	חזק vb.
48:25	גזירה n.
	תחוכה n.
48:26	שלם n.
49:30	רחם vb.
50:34	אכרזה n.
50:35	כרז vb.
50:38	מצווה n.
	פליג n.
51:52	בעי vb.
51:54	פליג n.
52:55	חום vb.
52:56	עונש n.
52:57	תוחמדה n.
52:61	בעי vb.
	קירס n.
52:62	פליג n.
53:63	שלם n.
53:64	שלווה n.
53:65	שלם n.
54:73	מנע vb.
55:79	מות n.
55:81	גזירה n.
	מות n.
	נידבה n.

Ḥaliṣa

67	עסיק n.
67:12	ארע n.
100:15	קטר vb.
100:16	עדקה n.
	קבע vb.
	שווי vb.
100:17	רמי vb.
100:19	חלץ vb.
100:20	נגד vb.
	ענב vb.
	ערקה n.
	קטר vb.
100:21	שרי vb.
100:22	גמל #5 n.
	שׂמאל n.
	קרב vb.
100:23	מן לחור prep.
	עקיב n.
	שלח vb.
100:24	חלץ vb.
	ערקה n.
100:25	אצבע n.
	עקיב n.
	עקר vb.
100:26	עקיב n.
	קלל vb.
	חלי vb.
100:27	כלום pron.
100:28	מסורקה דידה n.
	צור #2 vb.
100:29	נגד vb.
	קיקן n.
	שׂמאל n.
101:1	ימין n.
	עקיב n.
	שמט vb.
101:2	חלץ vb.
	כבש vb.
	שלף vb.
101:3	עוד adv.
101:4	רוק n.
	רקק vb.
101:5	רוק n.
	רקק vb.
101:7	חגיר adj.
101:8	חלץ vb.
	שׂמאל n.

Palestinian Laws from the Geniza

27:18	עסיק n.
27:19	אנהדה n.
	חבר #4 n.
	קסיט n.
28:21	רחע vb.
	תני vb.
28:22	אימה n.
	אשמער n.
	כרז vb.
	שדך vb.
28:30	שמע vb.
28:33	סניי n.
28:34	חסל vb.
	ילד vb.
	מום n.
	נכס vb.
	שרי vb.
28:35	חד num.
	עשׂר num.
28:36	ארן n.
	ארעיי adj.
	דונבה n.
	לעיל adv.
	רפרוף n.
29:1	לבר מן prep.
	נכס vb.
29:2	אריך #2 adj.
	דייעה n.
	לכר מן prep.
	עבד vb.
29:3	בלחוד conj.
	קדיש adj.
29:4	בדכיר adv.
	מום n.
	קידוש n.
29:6	אחמיו v.n.
	אכל vb.
	ליפון n.
	שרי vb.
29:7	כחר conj.
	מניי n.
29:8	אכל vb.
	אפרוקה n.
	ברכה n.
	מרי n.
29:9	בכור n.
	טלי n.
30:17	אפרוקה n.
	בכור n.
	כרנש n.
	שיטה #2 n.
	שליח n.
30:18	טלי n.
	קיקן n.
30:19	קדיש adj.
30:28	ברכה n.
	פרקון n.
31:9	עסיק n.
31:10	גט n.
	כתב n.
31:12	נכד vb.
64:2	אחה n.
64:3	אח n.
	ספק vb.
64:4	אח n.
	איגרה n.
	חליצה n.
64:5	ברם conj.
64:13	אלף vb.
	ברנש n.
	חורג n.
	מהו pron.
	צורך n.
	רב n.
	שאילה n.
64:14	אסיר adj.
	חכים n.
64:15	איסה n.
	אם n.
	בר אח n.
	חמיין n.
64:16	אסיר adj.
	ארס vb.

חמיין n.
64:17 קדמיי adj.
64:18 חמיין n.
חניין n.
64:19 נסב vb.
64:20 חמיין n.
64:21 אחה n.
אן conj.
64:22 כלה n.
שרי vb.
65:1 ברנש n.
65:2 טלייה n.
נקבה n.
65:3 אחת אימה n.
אם n.
65:4 חורגה n.
65:5 אזל vb.
גב n.
רעווה n.
65:6 אחה n.
ארס vb.
בתר prep.
65:7 אזל vb.
65:8 איגרה n.
כהונה n.
כוריס prep.
פסיל adj.
שיבוקין n.
65:9 אח n.
איסה n.
65:10 אזל vb.
אסר vb.
כהונה n.
פלט vb.
קוף #3 n.
65:11 אזל vb.
אן conj.
בעיר n.
65:13 היידן pron.
פסיל adj.
65:14 גיור n.
כהונה n.
פסיל adj.
65:15 בר חירין n.
כבלנה n.
65:16 אם n.
חורן pron.
65:17 שבק vb.
66:1 אחה n.
66:4 שבק vb.
66:5 דכר n.
66:6 חד num.
טליין n.
נסב vb.
66:10 שבק vb.
תניין n.
66:11 חורג n.
רבי vb.
66:12 נסב vb.
קדמיי adj.
66:13 גבר n.
66:14 חורג n.
66:15 חורג n.
66:16 חורג n.
חורן pron.
66:17 אחה n.
חורן pron.
66:18 אח n.
מה conj.
שבק vb.
66:19 כמין prep.
פירוג n.
66:20 אחה n.
ברם conj.
66:21 אח n.
נסב vb.
67:21 אחה n.
אם n.
67:22 אם n.
67:23 ברת בר n.
ברח ברה n.
67:26 בעיל n.
122:2 מה conj.

Proclamations of a Palestinian Court

555:5 כרז vb.
555:9 מידעם n.
555:10 פני vb.
555:11 לישן n.
עונש n.
555:12 נדי #2 vb.
555:13 חרם n.
556:1 צרך vb.
556:16 לישן n.
556:19 פני vb.
556:65 שלם n.
557:9 דקיק adj.
טרחו n.
557:16 בלני n.
זוזי n.
חלל vb.
557:17 שוט vb.

VI. POETRY

Sokoloff-Yahalom, Aramaic Poems

1:3 יוון n.
1:6 עייני vb.
1:12 סיפווה n.
1:22 נום vb.
1:26 נטף vb.
סיפווה n.
1:31 גוז n.
1:38 אחי pron.
2:2 זוע vb.
2:4 שליח n.
2:5 זעור adj.
2:6 בגו prep.
קיריס n.
רחים n.
2:9 סגר vb.
2:12 זוע vb.
2:13 זוע vb.
2:14 נס n.
2:15 חמה n.
2:16 רברב #2 vb.
2:17 טעו n.
2:18 ילד vb.
2:20 כבש vb.
2:21 דברב vb.
2:23 לוקבל prep.
2:28 שלם vb.
2:30 כבש vb.
2:32 כבש vb.
2:33 זעור adj.
פם n.
פתח vb.
2:34 רברב vb.
2:39 דם adj.
2:44 חהי vb.
4:9 טירנוס n.
4:12 כבד vb.
4:13 נזל adj.
4:19 מרומם n.
5:1 רעש vb.
5:2 רחת n.
5:6 לחץ n.
לחץ vb.
5:7 זעק n.
5:9 חמדן n.
5:10 זמר vb.
5:12 שחיר adj.
8:1 קוזמוס n.
שבח n.
8:6 אוחרן pron.
8:7 שיר n.
8:11 נצחו n.
8:14 אוחרן pron.
8:29 אוניון n.
8:30 אורנוס n.
8:31 אפתינחיאוס n.
9:11 צלו n.
10:1 פני vb.
קילוס n.
10:2 גוזל n.
10:5 גוזל n.
10:7 דמע vb.
10:13 חצד n.
10:25 חצוד n.
10:26 ועד vb.
10:29 חמה #3 n.
10:30 חמה #3 n.
חבוע n.
10:31 עטף vb.
10:34 משכובי n.
10:36 חלי adj.
11:3 בני פלטין n.
11:5 אחון n.
11:6 כוי vb.

11:11	הוד n.
11:14	חיבה n.
11:16	מך n.
11:17	טירון n.
11:24	רעי n.
11:25	מכך vb.
11:27	אופן n.
	נוע vb.
11:30	איקונין n.
	זקף vb.
11:31	רעי n.
11:33	פסל #2 vb.
11:35	צהל vb.
11:37	קיריס n.
12:2	אנגל n.
	מרום n.
12:4	אורנוס n.
12:5	קיריס n.
12:13	בריון n.
12:17	אוף vb.
12:21	זהוה n.
	זהי vb.
14:3	בפריע adv.
14:21	אכזריי adj.
14:26	טובי
	קוזמוס n.
	קיריס n.
14:29	גשש vb.
15:6	הני vb.
16:3	רדי #2 vb.
16:4	פטרון n.
16:11	גנבה n.
	פטרון n.
16:14	הון n.
17:1	קינה n.
17:3	כלום pron.
17:5	אוכלוסין n.
17:18	אוכלוסין n.
	זהי vb.
17:30	סופיסט n.
17:32	בוזז n.
	פולמיי n.
17:37	חקוע #2 n.
17:42	אוכלוסין n.
18:3	דרך vb.
19:9	מיינוק n.
19:15	נהם vb.
19:20	קולר n.
19:21	גוזל n.
	חחם vb.
19:22	טלטל vb.
20:8	מחה n.
20:12	שער n.
20:15	זכו n.
20:20	יאוי interj.
20:24	לוולי vb.
	קרר n.
21:5	גוזל n.
21:11	זווי n.
21:12	קיקלה n.
21:30	טלטל vb.
22:5	טלטל vb.
22:6	פטרון n.
22:11	אבל n.
22:12	קביל n.
22:14	חלי adj.
22:29	צוקה n.
22:32	צוק vb.
24:20	יאוי interj.
24:22	יאוי interj.
30:19	ברח דד n.
30:25	נימוס n.
30:30	ברה n.
	סב n.
30:33	פגר n.
30:35	מזווי n.
30:41	שלי #2 vb.
30:42	ארס n.
30:43	ארס n.
30:45	גזי vb.
	דפחר n.
31:7	גימטס
	ערטל vb.
31:8	יחב vb.
31:11	מלך #2 vb.
31:12	חגול n.
31:14	זהי vb.
31:24	צבט vb.
31:26	נגס vb.
31:33	דופי n.
31:35	חונחה n.
31:36	צוקה n.
31:40	רם adj.
31:42	בלד vb.
31:43	צער vb.
32:1	חורן pron.
32:2	אימת conj.
32:3	פח n.
32:8	אריד n.
32:10	כפי vb.
32:12	חטף vb.
32:13	וויי interj.
	מטי vb.
32:16	תונחה n.
32:17	מטי vb.
32:18	וויי interj.
32:19	עול n.
32:21	וויי interj.
	מטי vb.
32:23	אלי vb.
32:24	מן שלייה adv.
32:26	חלי adj.
32:27	קינה n.
32:30	לורי interj.
	שירו n.
32:34	גוזל n.
	לגו מן prep.
	פרח vb.
32:35	מסי vb.
32:36	צדי vb.
32:40	רום vb.
32:42	שמם vb.
32:44	חנק vb.
34:1	אליסון
35:1	שם n.
35:3	שעבוד n.
36:1	בחר vb.
	זהר n.
	קידוש n.
36:2	ניחות n.
	סמוק adj.
36:3	סימון n.
36:5	סקור n.
36:6	סקר vb.
	חלי vb.
36:7	כד conj.
	סלק vb.
	קרן n.
	תאם vb.
36:8	סכנה n.
36:9	דרום n.
	זהר n.
	זקף vb.
36:10	קרן n.
36:13	זהד n.
	צפון n.
36:14	דרום n.
	חורן pron.
	קרן n.
	רכן vb.
36:15	חרז n.
	קומיטטון n.
36:16	זול n.
	שׂבע n.
36:17	דרום n.
	סימן n.
36:18	שׂבע n.
36:19	ירק adj.
	פרצוף n.
36:20	יוקר n.
	כפן n.
36:21	ירח n.
	לקי vb.
	ניסן n.
36:22	אנש n.
36:23	סימן n.
36:25	אדם n.
	אייר n.
	סמק vb.
36:29	לקי vb.
	סיון n.
36:30	ערבוב n.
36:32	נפק vb.
	קלווסיס n.
36:33	פרצוף n.
36:34	עלעול n.
	פילגוס n.
36:35	בטנה n.
	ירק adj.
	צווחה n.
36:36	מחבלן n.
36:37	אכ #2 n.
36:38	כפן n.
36:39	רפיש adj.
36:41	אלול n.
	שפע n.
36:42	חלג n.
36:43	פלגו n.
36:45	זהר n.
	לעלם adv.
	לקי vb.
	תשרי n.
36:46	סימן n.
	שׂנא n.
36:47	שמר n.
36:49	זהר n.
	מרחשוון n.
36:50	צוק vb.
36:51	מן שלייה adv.
36:53	בסליו n.
	סמוק adj.
36:54	מות n.
36:55	עולל n.
	פרכוס n.

36:56	בטנה n.
	דחל vb.
	מות n.
36:57	טבת n.
	עכר vb.
36:58	זווי n.
	מלך n.
36:59	סק n.
36:60	יוקר n.
	כפן n.
36:61	נהור n.
	שבט #3 n.
36:62	מות n.
	עככר n.
36:63	צפון n.
36:64	גוב #2 n.
	כלום pron.
36:65	ארר #2 n.
36:67	זהר n.
	חושכן n.
	כדן adv.
	סימן n.
36:68	סימן n.
	שנה n.
37:1	חורן pron.
37:4	בייה n.
37:9	אייר n.
	פרוק adj.
37:13	פרוק adj.
37:14	זמם vb.
37:15	תמוז n.
37:18	טפש vb.
37:19	אב ב n.
	זמר n.
	יללה n.
	כל pron.
37:23	אלול n.
	צנע vb.
37:25	חשרי n.
37:26	תעני n.
37:27	צלי n.
	צמיד vb.
37:29	מרחשוון n.
37:33	הון n.
37:35	צינה n.
	שבט #3 n.
	חלג n.
37:39	פרוק adj.
38:1	חורן pron.
38:2	ריע n.
38:5	יברוח n.

38:6	אייר n.
	רנק vb.
38:7	אורנוס n.
38:10	הוד n.
38:13	רעי n.
38:14	זיו n.
	סרטן n.
38:16	בינה n.
38:17	רכוות prep.
38:18	טבעון n.
38:19	אבל n.
	חרו n.
38:21	פני vb.
38:23	צנע vb.
38:25	מזל n.
38:26	תשרי n.
38:31	רביבין n.
38:34	כסליו n.
	פנס n.
39:3	מרום n.
39:5	עציב adj.
	תמוז n.
39:21	מרחשוון n.
40:1	קיריס n.
40:7	זעק vb.
40:10	אלי n.
40:15	עור vb.
40:21	נזל vb.
43:1	פתח vb.
43:3	תושבחה n.
43:5	טובי
43:8	מייתובי n.
43:11	בית כנישה n.
43:12	סכי vb.
43:18	חני vb.
43:24	תושבחה n.
43:42	רם adj.
44:1	קילוס n.
44:15	זעור adj.
44:21	שיר vb.
44:26	שיר vb.
44:28	משרוקי n.
44:31	גלף n.
	קטוע n.
44:33	גלף n.
	קטוע n.
44:34	ועד vb.
	חנוכה n.
44:41	פדו n.
44:47	אלי n.
44:48	תלחל vb.

45:12	אחון n.
45:14	עקר vb.
45:15	שלם vb.
45:20	נימוס n.
45:21	רצף #2 vb.
45:22	בירוח n.
46:1	תורן pron.
46:2	דוכסה n.
46:5	רווחה n.
46:8	טעון #2 n.
46:9	בינה n.
	מבונן n.
46:12	אבריס
	כריס
46:13	גריס #2 n.
47:7	מעון n.
	חקיף adj.
47:8	חקיף adj.
47:10	זוג #2 n.
	שכלל vb.
47:11	זווג vb.
	חתן n.
	כלה n.
47:13	דבק vb.
47:14	חתן n.
47:15	כלל #2 vb.
47:16	רמי vb.
47:17	רום vb.
47:27	מזג n.
47:30	צמח vb.
47:31	רווח vb.
47:32	נעם vb.
47:33	חני vb.
47:35	נקי vb.
48:2	רשו n.
48:8	בלל vb.
49:1	חני vb.
50:11	שחל n.
50:21	שודך n.
50:22	חרי vb.
52:28	כחף vb.
52:32	זלג vb.
52:36	חכה n.
	צוד vb.
53:1	אפטרה n.
55:5	כס n.
55:6	קטורה n.
55:7	נשש vb.
	סטן n.
55:9	מחחי n.
55:16	חך n.

	מרד vb.
55:29	שירה n.
55:30	נצות #2 n.
55:37	שונמיי adj.
55:38	עילי n.
56:10	חוחמדה n.
56:24	לוולי vb.
57:8	פילקי n.
57:11	זהי vb.
57:20	מרבועי n.
57:28	קטרג vb.
57:34	פיטוטין n.
57:35	טונפה n.
57:37	טרף #2 vb.
	רעע #2 vb.
57:39	נשש vb.
57:41	שעו n.
58:4	גרר #2 vb.
58:7	עמור n.
58:8	זרב vb.
58:10	נשש vb.
58:11	חד n.
58:16	סופיה n.
	סופיסט n.
58:21	רם adj.
58:65	משתי #2 n.
	סיכה n.
59:1	אפטרה n.
59:2	נחם vb.
59:14	נחם vb.
59:18	פגג vb.
	קטף vb.
59:21	שטף vb.
59:22	שטף vb.
60:1	אפטרה n.
60:3	שטף vb.
61:1	אפטרה n.
61:2	חתוכה n.
61:4	בית מרבועיתה n.
61:5	רמש vb.
61:7	מחוש n.
61:9	נוח vb.
62:6	גבילה n.
62:14	מרד vb.
62:18	טבע vb.
62:26	גבול #2 n.
	הגיין n.
62:29	קרץ vb.
	שהר vb.
62:36	צוקה n.
62:40	גבל vb.

63:14	סבול n.
63:15	סבול n.
63:32	שלי vb.
64:24	גמל vb.
64:28	גער vb.
64:31	סוג vb.
	חורעה n.
65:3	כס n.
65:5	פחר #2 n.
65:8	עבד vb.
65:11	חך n.

	מרר vb.
65:14	מתן v.n.
65:18	מרר n.
65:22	משכובי n.
	צער vb.
66:4	חליו n.
68:11	פינה n.
68:21	פטרון n.
70:4	גנן n.
	גנוני n.
	ערבב vb.

	שמם vb.
70:5	יבש vb.
	שושנה n.

Etremi

1	רמי vb.
	פולמוס n.
2	מזל n.
	אגוסטוס n.
	רמי vb.

3	נבז #2 n.

Wahawa

1	קיריס n.
3	חשך vb.
	שרף n.
7	רמי vb.
13	נבז #2 n.

VII. PAPYRI FROM EGYPT

1:1	חביב #2 n.
	כהן n.
1:2	מבית
	סבר #2 n.
	סכוי #2 n.
	פליטה n.
	רחים n.

1:4	אחה n.
	שותפה n.
2:2	שלם n.
2:8	אפוסטולי n.
3:4	פנטוס #2
3:5	שבע num.
5:1	שלם n.

5:2	פנטוס #2
6:1	איקר n.
	רוממו n.
6:2	זעור adj.
7:1	אתון pron.
	שלם n.
7:3	חמי vb.

	מרי n.
	מרי שמייה n.
	סבר #2 n.
7:4	סגי vb.
10:3	חגרו n.

VIII. AMULETS

Amulets

2:1	אסי vb.
	קמיע n.
2:2	אישה n.
	עיין n.
	ערייה #2 n.
2:8	אישה n.
	גער vb.
	ערייה #2 n.
	שידה n.
2:9	פגר n.
	רוחה n.
2:11	גער vb.
	קמיע n.
2:12	אישה n.
	דקיקה n.
	ערייה #2 n.
3:1	מלך n.
3:5	חשש vb.
3:6	שמיין n.

3:12	אלה n.
	רב n.
3:14	קמיע n.
3:15	עכב vb.
3:16	עכב vb.
3:17	רמי vb.
3:21	מלאך n.
3:22	אישה n.
	ערייה #2 n.
5:4	כלקטיר n.
	קדיש adj.
5:5	גיד n.
	נחור n.
5:6	ריס #2 n.
7a:1	רחמין n.
7a:5	אלה n.
	כלי -vb.
7a:6	טלני n.
	רוח n.
	שר n.
7a:7	דכר n.

	נקבה n.
7a:11	אלה n.
7a:12	כלי vb.
	שד n.
7a:13	טלני n.
	מזיק n.
	מחבל n.
7a:14	רקיע n.
7a:15	אלה n.
	בסטר prep.
7a:16	גדל #2 vb.
7a:15	דחיל adj.
	הסים n.
7a:16	פאר vb.
7a:17	חד num.
	כפן vb.
7a:18	נום vb.
	צהי vb.
7a:19	דמך vb.
	כפנה n.
	למה adv.

7a:20	כפן vb.
	למה adv.
	צהי vb.
7a:21	למה adv.
	נום vb.
7a:22	דמך vb.
7b:2	מזיק n.
7b:3	דכר n.
	טלני n.
	שידה n.
9:1	אישה n.
	ערייה #2 n.
	רוח n.
9:2	גוף n.
	גער vb.
9:3	אכר n.
	מאה num.
9:4	גער vb.
	שבע vb.
9:5	שמיין n.
	חלי vb.

9:6	שלשלה	n.
9:7	עמוד	n.
10:3	אחון	pron.
	מלאך	n.
10:4	כמה	conj.
10:5	יקר	vb.
	לב	n.
10:7	כולייה	n.
10:8	צבינן	n.
11:6	כבש	vb.
11:8	זיק #2	n.
14:2	עיין	n.
14:3	רתח	vb.
15:1	סממי	n.
15:16	פילגוס	n.
15:19	שעול	n.
16:5	רקע	vb.
16:6	כבש	vb.
16:7	סחב	n.
16:11	משמע	v.n.
16:12	כבש	vb.
16:19	נפל	vb.
17:1	רקיק	adj.
17:6	סבל	vb.
17:17	עקר	vb.
17:18	בוש	n.
	מרע	n.
17:30	עקר	vb.
17:31	בוש	n.
	רקיק	adj.
17:32	יומרן	adv.
	מרע	n.
18:2	זוע	vb.
18:3	רשו	n.
19:2	טרטיה	n.
19:4	מסקור	n.
	משפט	n.
19:14	רן(י)ן	pron.
19:25	טרטיה	n.
19:32	חמימה	n.

Amulets from the Geniza

1:2	כלקטיר	n.
	להב	vb.
	משבח	adj.
	קדיש	adj.
1:3	בער	vb.
2b:10	יקר	vb.
	מזל	n.
2b:11	כולייה	n.
2b:12	חסף	n.
2b:13	בפריע	adv.
2b:14	רנץ	vb.
	יחי	vb.
2b:15	זלל	vb.
	זרז	vb.
	עכב	vb.
5a:1	רקיקה	n.
5a:7	קמיע	n.
5a:8	אסו	n.
5c:2	קמיע	n.
	שנה #2	n.
5c:5	תרדימה	n.
5c:7	חשש	vb.
5c:8	מלאך	n.
5c:9	גער	vb.
5c:10	שמאל	n.
6a:1	אסו	n.
	הוי	vb.
6a:2	צבינן	n.
6a:5	זמן	vb.
	כתב	n.
6a:6	הך מה	conj.
	יקר	vb.
	ית	prep.
	רחם	vb.
6a:7	חסף	n.
6a:8	יקד	vb.
	לב	n.
	מלאך	n.
6a:9	חן	n.
	מני	vb.
6a:10	אישה	n.
	יקר	vb.
	נור	n.
6a:12	הפך	vb.
6a:13	הון	n.
6a:13	כולייה	n.
6a:14	חורן	pron.
6b:1	זמן	vb.
	רז	n.
6b:2	רחם	vb.
	רחמה	n.
6b:4	את	n.
6b:5	להב	vb.
	קריש	adj.
6b:7	חורן	pron.
6b:9	רז	n.
6b:12	אח	n.
	אחון	pron.
6b:13	להב	vb.
	משבח	adj.
6b:14	רחמה	n.
	שימוש	n.
6b:17	מרטוט	n.
	חנן	vb.
6b:18	כתב	n.
	שוח	vb.
6c:1	רנק	vb.
6c:7	צבי	vb.
	שחם	n.
6c:8	זמן	vb.
	כתב	n.
6c:9	הוי	vb.
6c:11	שם	n.
6c:12	אישה	n.
	זעק	n.
	עריה #2	n.
6c:13	צבי	vb.
6c:16	דוכ	vb.
	שוח	vb.
6c:17	דנק	vb.
	טלק	vb.
	מרע	n.
6d:1	אישה	n.
	את	n.
6d:2	דינוק	n.
	טלק	vb.
	מרע	n.
	ערייה # 2	n.
6d:3	אסו	n.
	עד זמן	conj.
	צבי	vb.
6d:11	קריש	adj.
6e:1	קריש	adj.
7:12	אסו	n.
	שם	n.
7:13	אסו	n.
	אסי	vb.
	שמיין	n.
7:14	עיין	n.
7:15	מרע	n.
	פגע	n.
	רוחה	n.
7:16	זיק #2	n.
	ייסורין	n.
	מכחש	n.
7:17	ימי	vb.
	מזיק	n.
7:19	גוף	n.
7:20	צרע	n.
7:21	אבר	n.
9a:19	כבש	vb.
9c:1	כבש	vb.
9c:3	כבש	vb.
9c:6	כבש	vb.
12a:11	טלק	vb.

Amulets published by Montgomery

1	ציץ	n.
4:2	עזקה	n.
4:7	מעין	n.
7	עול	n.

Hemerology

18	באש	vb.
	בוש	n.
	בעי	vb.
	גיר	n.
	יחב	vb.
	לקי	vb.
	מחוש	n.
	צרצר	n.
19	אבר	vb.
	באש	vb.
	ברי	vb.
	גד	n.
	ילד	vb.
	לקי	vb.
	נצב	vb.
	קטף	vb.
	קמיע	n.
	שותף	vb.
20	ילד	vb.
	יחב	vb.
	מחוש	n.
	רכפה	n.
21	אבר	vb.
	ילד	vb.
	מחוש	n.
	נטר	vb.
	עבירה	n.
	עק	n.
	פרש	vb.
	קירס	n.
	שותף	vb.
	שכח	vb.
23	איסקולוס	n.
	ריכסה	n.

ילד vb.
נצב vb.
צוד vb.
שבח vb.
שקר n.
24 אבד vb.
כאש vb.
עבידה n.
פואה n.
קמיע n.
שטי #2 adj.
שכח vb.
25 אישה n.
בדי vb.
גילכון n.
נהור n.
26 כוש n.
חבור נירין n.
חבש vb.
ילד vb.
שבק vb.
שקר n.
27 חבש vb.
לקי vb.
פני vb.

Shimmusha de-Tehillim

1 שימוש n.
2 חסף n.
חשש vb.
נגה vb.
עד מטי prep.
קהל n.
3 חשש vb.
4 כלום pron.
5 אזל vb.
טוש vb.
עד מטי prep.
עובד n.
6 נשם vb.
8 חסד n.
מיסק v.n.
עסיק n.
קדד n.
11 דוח n.
16 בעור n.
טין n.
כרטיס n.
ספל n.
פיטק n.
17 אורח n.
18 טוש vb.
20 טוש vb.
29 שוט n.
G 20 יהב vb.
G 25 פסיק n.
G 26 פסיק n.
G 29 פסיק n.
שוט n.

IX. KETUBBOT

Palestinian Ketubbot (JMP)

1r:2 שתיתיי num.
1r:3 בני vb.
חרבן n.
1r:5 איתו n.
1r:7 קירה n.
1r:12 שיר #2 n.
1r:14 קירה n.
1r:20 טרימיסין n.
כילול n.
פתור n.
1r:21 אפין n.
דת n.
רצי vb.
שורי vb.
חניי n.
חקן vb.
1r:28 יני vb.
1r:31 אפיטרופוס n.
קירה n.
1r:33 אקוליתוס adv.
נימוס n.
1r:34 סוף n.
ראש n.
1r:35 שושבין n.
1v:1 מה conj.
1v:14 בתולה n.
2:1 כסליו n.
שנה n.
2:4 אנס vb.
צבין n.
דצץ vb.
2:5 רעווה n.
2:6 חזן n.
2:15 קידוש n.
2:18 שייר vb.
2:19 רשו n.
2:20 כפן vb.
צהי vb.
2:21 שיר #2 n.
2:28 בית אב n.
טלייה n.
רחמן adj.
2:29 טרימיסין n.
עבר vb.
2:31 מיתו n.
על עסיק prep.
רחמה n.
שנה n.
חני #2 vb.
2:32 שנה n.
2:33 כלה n.
מן שלמ adv.
2:34 עלל vb.
2:35 קדמיי(ן) ל־ prep.
2:39 יחיר adv.
2:41 מרק vb.
פדן n.
שטף vb.
2:43 אחריי #2 adj.
כתובה n.
פרעון n.
2:44 אפין n.
חומר #4 n.
2:45 חסל vb.
רצי vb.
3:2 כילול n.
פתור n.
3:4 סני vb.
פרש vb.
חניי n.
3:5 גמר n.
3:6 אבד vb.
כתובה n.
3:7 איתו n.
3:8 יני vb.
4:16 בנקיו adv.
4:18 אסר n.
4:21 בתולין n.
4:22 מהר n.
4:35 אזל vb.
4:36 תכריכין n.
4:38 שותפו n.
5:6 מדק vb.
5:10 בית עלם n.
קדמיי(ן) מן prep.
5:12 קדמיי(ן) מן prep.
5:14 מדק vb.
5:17 נימוס n.
5:18 תחום n.
חתם vb.
6:6 פצי vb.
6:9 בדכיו adv.
6:12 סני vb.
6:16 חני #2 vb.
6:19 בית עלם n.
6:21 ירות n.
מרק vb.
6:24 נימוס n.
6:25 תחום n.
7:3 חתן n.
7:4 זוז n.
7:5 אסר n.
בדכיו adv.
מומי n.
7:6 זון vb.
ספק vb.
תכשיט n.
7:9 בית עלם n.
7:10 ירות n.
8a:6 אנס vb.
8a:7 כעס vb.
רעץ vb.
שדל vb.

8a:8	הון n.
8a:11	יקר vb.
8a:12	זון vb.
	פרנס vb.
8a:13	יהודיי n.
8b:5	איתה n.
	כשיר adj.
8b:8	בדכיר adv.
	בנקיו adv.
	רצי vb.
8b:9	איתו n.
	אם n.
8b:10	דת n.
8c:1	כך adj.
	קדמו n.
8c:2	אחר vb.
8c:10	שריר adj.
9r:12	כך adj.
9v:11	כלל n.
9v:12	תוספה n.
9v:17	ארג n.
10a:13	טיבו n.
10a:15	רוי vb.
10a:1	פלנית n.
10a:2	על מנת conj.
10a:4	כשיר adj.
10a:5	בהיימנו adv.
10a:6	בנקיו adv.
10a:10	רצי vb.
10a:13	חזי adj.
	שאר vb.
10a:14	בית נש n.
10a:18	ארג n.
	ירת n.
	קניין n.
	שפר n.
10a:19	כר n.
10a:20	גלימה n.
10c:1	אסמכה n.
10c:4	שריר adj.
11r:1	בריי #2 n.
11r:2	אלול n.
	חמשחה n.
11r:4	מדינה n.
	על גיף prep.
11r:12	אפיטרופוס n.
	קידוש n.
11r:13	זיווג n.
	רצי vb.
	תני #2 vb.
11r:16	חוב n.
	תקל vb.
11r:17	פרוטה n.
	שריר adj.
11r:18	סיפוק n.
11r:19	סיפוק n.
	שילום n.
11r:20	גט n.
	פטר vb.
11r:26	דלא prep.
	עבר vb.
	רביע num.
11r:27	יתר vb.
11r:29	רחמו n.
	רצי vb.
	שׂנה n.
	תני #2 vb.
11r:30	מיתו n.
	סוף n.
11r:35	אומה n.
	מרי n.
	נימוס n.
12:1	שם n.
12:8	בדכיר adv.
12:3	כרייה n.
12:4	אתי pron.
	זוז n.
	צביון n.
12:6	צבי vb.
12:7	חתן n.
12:8	בנקיו adv.
12:10	עזקה n.
12:11	שייר vb.
12:14	טרימיסין n.
13:1	כריי #2 n.
13:2	חכשובה n.
	טבת n.
	מה conj.
	שבוע n.
13:3	מאה num.
	מרינה n.
	עלם n.
13:5	איתו n.
	טיבו n.
	פרנס vb.
13:8	כדכיר adv.
	כנקיו adv.
	שמשו v.n.
13:9	שריר adj.
13:13	טרימיסין n.
13:15	חתום n.
	כתב vb.
	כתוב n.
13:16	אקוליתוס adv.
14:2	אכ #2 n.
	חמשחה n.
14:3	כתב vb.
	שטר n.
14:4	בתולה n.
14:5	צניעו n.
14:6	צניע adj.
14:7	יקר vb.
14:10	קדל n.
14:15	כילול n.
	פתור n.
15:2	ניסן n.
15:3	מוחב n.
15:5	טיבו n.
15:6	משבקה n.
	רוי vb.
	שדל vb.
15:7	על מנת conj.
15:8	משבקה n.
15:9	על מנת conj.
	צביון n.
15:10	כשיר adj.
15:11	בנקיו adv.
15:12	על מנת conj.
15:17	טרימיסין n.
15:18	נטרו n.
15:51	טבו n.
16:1	בריי #2 n.
16:2	ארבעתה n.
	ניסן n.
	שנה n.
16:3	ברייה n.
	מוחב n.
16:4	אנס vb.
	קירה n.
	רעץ vb.
	שדל vb.
16:5	בתולה n.
	פרנס vb.
16:6	כנקיו adv.
	זון vb.
	יהודיי n.
16:7	מניח adj.
	צניע adj.
16:8	עזקה n.
16:15	טלייה n.
16:16	אפיטרופוס n.
	מניח adj.
16:19	מרי n.
18:1	ניסן n.
18:2	ברייה n.
	עלם n.
18:6	צבי vb.
18:10	חוב n.
	שריר adj.
18:23	עללה n.
19:2	מה conj.
19:5	כפף vb.
20:4	כעס vb.
	כפף vb.
20:5	הון n.
	חלי adj.
	רוי vb.
21:16	ברייה n.
21:17	חזן n.
21:22	תקל vb.
22:14	קירה n.
22:5	אנס vb.
	צביון n.
22:6	גמיר adj.
22:15	קדמו n.
22:17	קדל n.
22:30	קשוט n.
	שפיבה v.n.
22:32	תלבושה n.
22:39	כתוב n.
22:40	חזק vb.
	שטר n.
22:42	פרנס n.
24:3	פנייה n.
24:7	פנייה n.
24:20	דת n.
24:14	פנייה n.
25:1	קירה n.
25:3	אחר vb.
25:11	מיתו n.
25:13	אפין n.
26:2	יחר vb.
26:4	מרק vb.
	שטף vb.
26:5	ירות n.
26:7	אחריי #2 adj.
	פרעון n.
	תני #2 vb.
26:8	סוף n.
	על עסיק prep.
	רחמו n.
	שנה n.
26:15	תומר #4 n.
26:17	אסמכה n.

	חסל vb.
26:18	כניס adj.
	כחוב n.
	רצי vb.
26:22	אקוליתוס adv.
	נימוס n.
27:4	כתב vb.
	שטר n.
27:5	טיבו n.
	צביון n.
27:8	בדכיר adv.
27:9	שאר vb.
	תוספה n.
28:9	שקק n.
28:13	קשוט n.
28:16	כתובה n.
28:17	חזק vb.
	שריר adj.
29:2	אב #2 n.
	חמישיי num.
	שבוע n.
	תשע עשׂר num.
29:3	מרינה n.
	על גיף prep.
29:4	צביון n.
29:5	הון n.
	חלי adj.
	משבקה n.
	פנייה n.
	רוי vb.
29:7	צבי vb.
	רצי vb.
29:8	בהיימנו adv.
29:10	תני #2 vb.
29:12	אחר vb.
29:13	רחמן adj.
30:4	שילום n.
31:1	מותב n.
31:6	חבורה n.
31:9	בית אב n.
32:3	עילי n.
32:4	סחור סחור adv.
32:8	נימוס n.
34:2	מה conj.
	שמיטה n.
34:3	על גיף prep.
35:10	עבר vb.
35:7	פרוטה n.
35:10	יתר vb.
37:9	בלא prep.
38:2	פרוטה n.
38:14	ארג n.
	ירח n.
	קניין n.
	שפר n.
39:1	חמשתה n.
39:2	חרבן n.
39:16	סוף n.
	ראש n.
42a:7	עילי n.
46:2	ראש n.
	רצי vb.
46:3	חזק vb.
	שריר adj.
46:4	אקוליתוס adv.
50:13	בדכיר adv.
	בנקיו adv.
53d:1	אדר #2 n.
	חמשתה n.
53d:19	כתב n.
	ערב vb.
53d:20	עללה n.
56:2	מותב n.
56:3	שטר n.
56:4	צביון n.
56:5	זון vb.
	כלבל vb.
56:6	כשיר adj.
	צבי vb.
56:7	מן גו(א) conj.
	צבי vb.
56:8	רצי vb.
56:10	פרוטה n.
58:10	מרק vb.
	שטף vb.
15a:11	קבע vb.

Ketubba on Papyrus

12	דכו n.
13	פרן vb.
15	גרמה n.
	סטכו n.
17	פיסקי n.
18	גרמה n.
	זונר n.
20	שיר #2 n.
22	תשע עשׂר num.
25	מזון n.
	תכסי n.
26	פרן n.

X. TIBERIAN MASORA

Masorah Magna of Damascus Pentateuch

Genesis

9:20	כרם n.
14:12	גרם n.
	טעי vb.
	טעם n.
	סימן n.
15:2	דבוות prep.
	בתיבייה n.
	נביאייה n.
15:10	פרשה n.
17:6	קדמיי adj.
17:9	יחד vb.
18:28	מחבלן n.
19:2	ארך vb.
	סבר vb.
	ראש n.
19:4	באמצע prep.
	בה adv.
	מילה n.
	מסרה n.
21:2	דיבור n.
	סמיך adj.
22:17	תרי(ן) עשׂר num.
23:11	חסיר adj.
	עניין n.
24:33	באמצע prep.
	וו n.
	יוד n.
	יחד vb.
	מילה n.
	קרי vb.
	תיבו n.
24:40	טעם n.
27:42	אתנחה n.
28:9	גרם n.
	רביע n.
30:11	קרי vb.
31:19	אוחרן pron.
	אנש n.
	לישן n.
31:53	נסב vb.
32:16	יוד n.
	לישן n.
34:21	טעם n.
	מחזור n.
35:17	רלג vb.
36:21	ארבעתה n.
	ערובה n.
	תלתה n.
	תרייה n.
37:5	שאר n.
41:5	קמץ vb.
41:9	זקף vb.
	ספר vb.
	עניין n.
	שמש #2 n.
41:34	כתיבייה n.
	מלי adj.
41:48	תילוף n.
42:38	בתריי adj.
	עניין n.
43:21	מתקל n.
43:29	שטי adj.
46:19	פיסקה n.
48:1	באש vb.
49:20	כה adv.
	מציעו n.
49:31	אית
	נסב vb.

Exodus

2:19	גלגל #2 vb.
	מות vb.
3:2	באמצע prep.
	מילה n.
	נסב vb.
	פסוק n.
3:5	סנדל n.
3:17	אריך adj.
	קטורה n.
6:9	ידיעה n.
7:2	יחיד n.
	שמש vb.
7:13	יחיד n.
7:29	וודיי n.
11:7	סימן n.
14:27	זקף vb.
18:26	סכר vb.
	ערף vb.
21:29	פסוק n.
23:23	אית
	וו n.
	שאר n.
30:13	לחים n.
	מתקל n.
35:35	סוף n.
	כהן n.
	מחתי n.
	נגד vb.
	נגע n.
	סימן n.
	עניין n.
	קדמיי adj.
	רברבן n.

Leviticus

5:24	אצבע n.
	חמש num.
	שקר n.
7:24	חמש num.
8:23	דכיע n.
10:13	ארך vb.
	זריז adj.
	חזי n.
11:5	נקד vb.
	נקוטי n.
13:29	אריך adj.
	בהרה n.
	זריז adj.
13:53	נקד vb.
14:21	אריך adj.
15:25	פזר #2 vb.
15:28	מן לעיל adv.
17:2	בר מן prep.
17:10	צייד n.
19:35	מתקל n.
20:14	טעם n.
	סמיך adj.
	חיבו n.
23:12	זקף vb.
	חביר adj.
24:10	אריך adj.
25:39	אית
	וו n.
	עניין n.
26:8	עניין n.
	פסוק n.
	שני vb.
26:25	אשלמה n.
26:28	עניין n.
	קדמיי adj.
	שני vb.
27:29	פתח n.
	קמץ vb.

Numbers

3:21	נקד vb.
	שווה n.
4:19	חוי adj.
	טעי vb.
6:6	מילה n.
7:19	נסב vb.
	קרה n.
	שאר n.
	שמש vb.
7:54	מצע n.
7:58	בר מן prep.
	קמץ vb.
	קרה n.
7:59	כתב vb.
	סמך n.
	קצד n.
	שין n.
9:23	קדש n.
10:24	חילוף n.
	חסיר adj.
	מלי adj.
	שם n.
11:32	סלווי n.
	פלישתיי adj.
12:8	חרב n.
	סימן n.
13:23	מילה n.
	מסרה n.
	סוף n.
	פסוק n.
13:33	מלי adj.
	מציעיי adj.
20:29	דכוות prep.
	ספר #3 n.
	ראש n.
	תרי(ן) עשר num.
24:3	דגש vb.
	סמיך adj.
26:3	דיבור n.
26:7	גמר #2 vb.
26:44	זרק vb.
	עניין n.
35:33	גרם n.
	קרה n.
	שאר n.

Deuteronomy

1:21	אחסנה n.
	מסכינו n.
	מצע n.
4:2	יחד vb.
	שיטה #2 n.
4:33	אתנחה n.
	זקיף n.
4:46	מסר vb.
	ספר #3 n.
7:5	יוד n.
	קדם vb.
	ראש #2 n.
13:1	חיל n.
13:3	כעס vb.
15:9	בחריי adj.
	גרש vb.
22:9	אדן n.
	אסי vb.
	בכייה n.
	זכיי adj.
	יבש vb.
	כרם n.
	מלל vb.
	מתקל n.
	נחיל n.
	סוסי n.
	ערץ vb.
	עקרב n.
	פזר vb.
	צהי vb.
	צפר n.
	שמע vb.
	תעל n.
28:31	ארי n.
	גחך vb.
30:13	אשלמה n.
	דכוות prep.
31:23	בר מן prep.
	זרק n.
	סימן n.
	סמיך adj.
	פתח n.
	קמץ vb.
31:26	גלו n.
	ספר #3 n.
34:12	חסיר adj.
	נהרדעיי n.

Masorah Parva of Damascus Pentateuch

Genesis

3:4	רפי adj.
10:7	כתב vb.
11:8	לישן n.
11:23	עניין n.
11:31	בר מן prep.
13:5	סבר vb.
13:6	אתנחה n.
13:9	באמצע prep.
15:4	שאר n.
16:4	אתנחה n.
17:4	למד n.
18:18	דמי vb.
	זוג #2 n.
	חלף vb.
19:4	יחיד n.
19:37	יחד vb.
23:11	חסיר adj.
24:12	עשן vb.
24:23	יוד n.
	יחד vb.
24:50	שיטה #2 n.
25:17	טעם n.

	מן לעיל adv.
27:3	הא n.
	כתב vb.
29:9	אוחרן pron.
	מן לעיל adv.
30:32	סבר vb.
32:15	מם n.
32:16	אורייה n.
32:20	אורייה n.
38:20	ארך vb.
41:45	חלף vb.
	כתב vb.
42:24	דכוות prep.
	כפת n.
46:19	עניין n.
48:7	שם n.

Exodus

6:12	זוג #2 n.
	חד num.
13:16	טעי vb.
	עניין n.
21:20	ראש n.
34:10	זוג #2 n.
34:28	ספר #2 n.

Leviticus

7:9	חומש num.
8:15	רביע n.
13:53	בר מן prep.
	שאר n.
17:10	טעם n.
23:12	עניין n.
	תהום n.

Numbers

7:21	עניין n.
10:36	חטף vb.
	שאר n.
14:6	דמי vb.
	עניין n.
	קומה n.
	רביע n.
	תהום n.
21:7	אורדען n.
24:3	רפי adj.
26:3	דיבור n.
	לישן n.
	סמיך adj.
	רפי adj.
26:7	פיסקה n.
35:1	אורייה n.
	חסיר adj.

Deuteronomy

4:42	תחתה מן prep.
6:13	בחריי adj.
	זוג #2 n.
	חסיר adj.
	יתיר adj.
15:9	חטף vb.
27:12	לישן n.
31:8	בחריי adj.

Masorah Magna of Aleppo Codex

Job

26:1	נקוטי n.

ADDENDA*

אגוסטוס n.m. **Augustus, appelation of God** (< Lat. *Augustus* Lehnw 9) sg. אגוסטוס אתגלי *Augustus* revealed himseif *SYAP* 33:6

איברים n.m. **violence** (< ὕβρις L-S 1481) sg. דכולה איברים he is in total violence *SYAP* 33:45
The entry ↓אבריס should prob. be included here also.

איסקוטוס n.m. **whip** (σκῦτος L-S 1617; Sy אסקוטא LS 37) sg. סכיף באיסקוטוס scourged with a whip *SYAP* 33:88

אנטולי n.m. **east** (< ἀνατολή L-S 123) *SYAP* 33:57

אפיתיטה n. (uncertain) *SYAP* 32*:21

ברנשיי adj. **humau** (Sy בַּרְנָשָׁיָא LS 89) sg. דאת (בר נשי text:) ברנשי *SYAP* 33:21

גהץ vb. **to desire** (MH² גהץ Jast 215) Pe. גהוץ חתנה לזוגך bridegroom, desire your bride *SYAP* 44*:6
On this rt. in the piyyutim, M. Zulai, SRIHP 6(1946):179+.

גוריי n. m. **lion cub** (Sy גּוּרְיָא LS 130) sg. גורייא בישא *SYAP* 33:13

גרש Add:
Itpe. **to be pulled:** וככלב אנא מיתגרש I am pulled like a dog *SYAP* 33:60

דול n.m. **jar** (CPA דול LSp 43) sg. דולך לא יחסר your "jar" (euph. for sexual vigor) will not be lacking *SYAP* 44*:8

הדר vb. (↓הדר; Sy הדר pa. to decorate LS 172) Pa. **to adorn, glorify:** ארומים לחננה דהדרך חתנה I will praise the Merciful One who adorned you, the bridegroom *SYAP* 44*:2

חניף n. m. **idolator(?)** (↓√חנף; cf. Sy חַנְפָא LS 244) pl. חניפין *SYAP* 33:65

חציר n.m. **grass** (BH חציר HAL 330) sg. דמתילה באכיל חצירה who is compared to the grass-eater (i.e. a cow) *SYAP* 45*:5

כור n. m. **country, district** (< χώρα L-S 2015; Sy כּוֹר, כּוֹרָא LS 323) pl. ופנה מן כוריי He released (the Israelites) from the districts *SYAP* 33:17

כותר n. m. **wait, duration** (√כתר; Sy כּוּתָרָא LS 353; cf. CPA כתר LSp 99) sg. קנה לה כותר he acquired a waiting period *SYAP* 32*:10

כללה, det. **כללתה** n.f. (uncertain; ↓√ 2 #כלל) sg. כללתה כיוכבר like PN, the one *SYAP* 44*:36

כריס n. m. **grace** (< χάρις L-S 1978) sg. גמלון יתי כריס *SYAP* 46:13; *ib.* 33:45

לקישון n. (uncertain) sg. ומסרי ללקישון *SYAP* 32*:41

After both the dictionary was completed and set for press, and the poems in *SYAP* were prepared for publication, several new poems were discovered containing non-previously occurring JPA vocabulary. The new poems which will also be included in *SYAP* are:
32* <...>בעותיך
33 אתרמי חבטא [replaces ושליט המן <...>]
44* ארומים לחננה
45 אצלה כאדם קרמייה [entire poem is now known]
45* אשבח בחרווה

מגג vb. (uncertain) Pe. (?) ופירין דשמיטה מגג he the fruits of the Sabbatical year *SYAP* 33:74

מגלה, pl. **מגלין** n.f. **scroll, volume** (↓√גלל; Sy מְגַלְּתָא, pl. מְגַלָּא LS 115) pl. אין פתחית מגליי ליח סוף למיליי if I open my scrolls, there is no end to my words *SYAP* 33:79

מטלי adj. **youthful** (√טלי, cf. Sy טלי pa., etpa. LS 276) sg. מפרנק ומטלי pampered and youthful *SYAP* 33:57

מנגן n. m. **instrument of torture(?)** (< μάγγανον L-S 1070; Sy מנגנא PSm 2170) sg. היך הפך עלי מנגנה how he turned upon me the instrument of torture *SYAP* 33:84

מרעי, det. **מרעיתה** n.f. **will, desire** (↓√2#רעי) sg. תתעבד רעותך וכל מרעיתך may your will and all your desire be done *SYAP* 32*:2

נומוס n. m. **the Law** (< νόμος GLLT 113+; ↓נימוס) sg. קרא בנומוס he reads the Law *SYAP* 45:20; ו{כ}<כ> ילפי נומוס among those who study the Law *ib.* 44*:35

The form נומוס w/o dissimilation represents a secondary borrowing of this word into JPA. In classical Rabbinic sources, it is found only in a transliterated Greek proverb (v. *VR* 820:6).

נוף Add:
Pe. **to waver to and fro:** ונאף ורעם he wavers and rants *SYAP* 33:55

ניאוטרון adj. **younger** (< νεώτερος L-S 172) sg. *SYAP* 33:21

ניפון adj. **well-balanced** (< νήφων L-S 1175) sg. ולית אנא ניפון *SYAP* 33:35

נקס vb. **to cut** (CPA נקס LSp 128, SA נקס ST Gen 22:3) Pe., pass.part. ובשרי לטופח נקיס my flesh is cut a handbreadth's length *SYAP* 33:87

נשש Add:
Pe. **to be weak:** לעלם ליח אנש מרגש עד יינש a person doesn't feel until he becomes weak *SYAP* 33:72

2# סכף vb. **to scourge, maltreat** (MH סכף Jast 992) Pe., pass.part. סכיף באיסקוטוס scourged with a whip *SYAP* 33:88

סמר Add:
Pe. **to nail s.t:** סמיר על קיס nailed on a pole (of crucifixion) *SYAP* 33:86

סני n.m. **hatred, enmity** (↓√סני, שנה) sg. ומן כל סני (corr.: סוני) *SYAP* 44*:29

From the internal rhyme of the verse it is clear that the vocalization of this word is *sene*.

פורנוס n. m. **oven** (< φοῦρνος L-S 1952; Sy פורנא LS 598) sg. *SYAP* 33:49

אפרוטא n. **first** (< πρώτη L-S 1535) *SYAP* 33:44

פרכסיס n. **action** (< πρᾶξις L-S 1459) sg. פרכסיס דרו[מי] *SYAP* 33:3

קלל vb. Add:
Pe. **to curse:** חציף את למיקול you are insolent to curse *SYAP* 33:43

קדם n. m. **beginning** (↓√קדם; Sy קַדְמָא LS 646) sg. סופך יהוי טב מן קדמך דהווה טב your end will be better than your beginning which was good *SYAP* 44*:30

2 # קלע n. m. **sling** (↓√2# קלע; Sy קֶלְעָא LS 669) sg. טעין קלעה *SYAP* 33:53

קבר vb. Itpe./a. (uncertain): ול׳ת׳רבק כגנה (the bridegroom) will like a garden *SYAP* 44*:15

The correction was made by the scribe himself.

רטן n. m. **murmurer** (TBA רטן vb. Jast 1471, CPA רטניך Phil 2:14) sg. משה רטני *SYAP* 33:16

On √רטן, J.C. Greenfield, J. Finkel Festschrift, New York 1974:63+.

ריחתן adj. **aromatic, fragrant** (↓√ריח; Sy רֵיחְתָּנָא LS 727) sg. פרדס ריחתן a fragrant orchard *SYAP* 45*:18

רעשון n. m. **noise, clamor** (cf. CPA רעש vb. LSp 196) sg. אלהא עבר ברעשון God passed by in a clamor *SYAP* 33:41

רפש vb. **to fall, throw down** (↓רפיש; SA רפש pe., af. ST Ex 21:18; 27, MH[2] הרפיש BR 913:1) Af. **to throw down:** דארפשי על ארעא who threw me

down on the ground *SYAP* 33:53
A. Tal, Teudah 3(1983):172+.

רתק vb. **to beat(?)** (↓מרחוק; CPA רחק LSp 197)
Pe. הווה לך למרחוק *SYAP* 33:27
The mng. is uncertain here since the rest of the line in the text is broken.

תאוב Add:
תיובה דשיזיב לאחוי the one who returned to save his brother *SYAP* 45:23

תוגרה Add:
sg. ובכל תוגרה *SYAP* 44*:27; תוגרת ימייה *ib.* 45:32

תקול n. m. **stumbler** (↓√2#חקל *qatol*-form) sg. חמר תקול a stumbling ass *SYAP* 33:43